



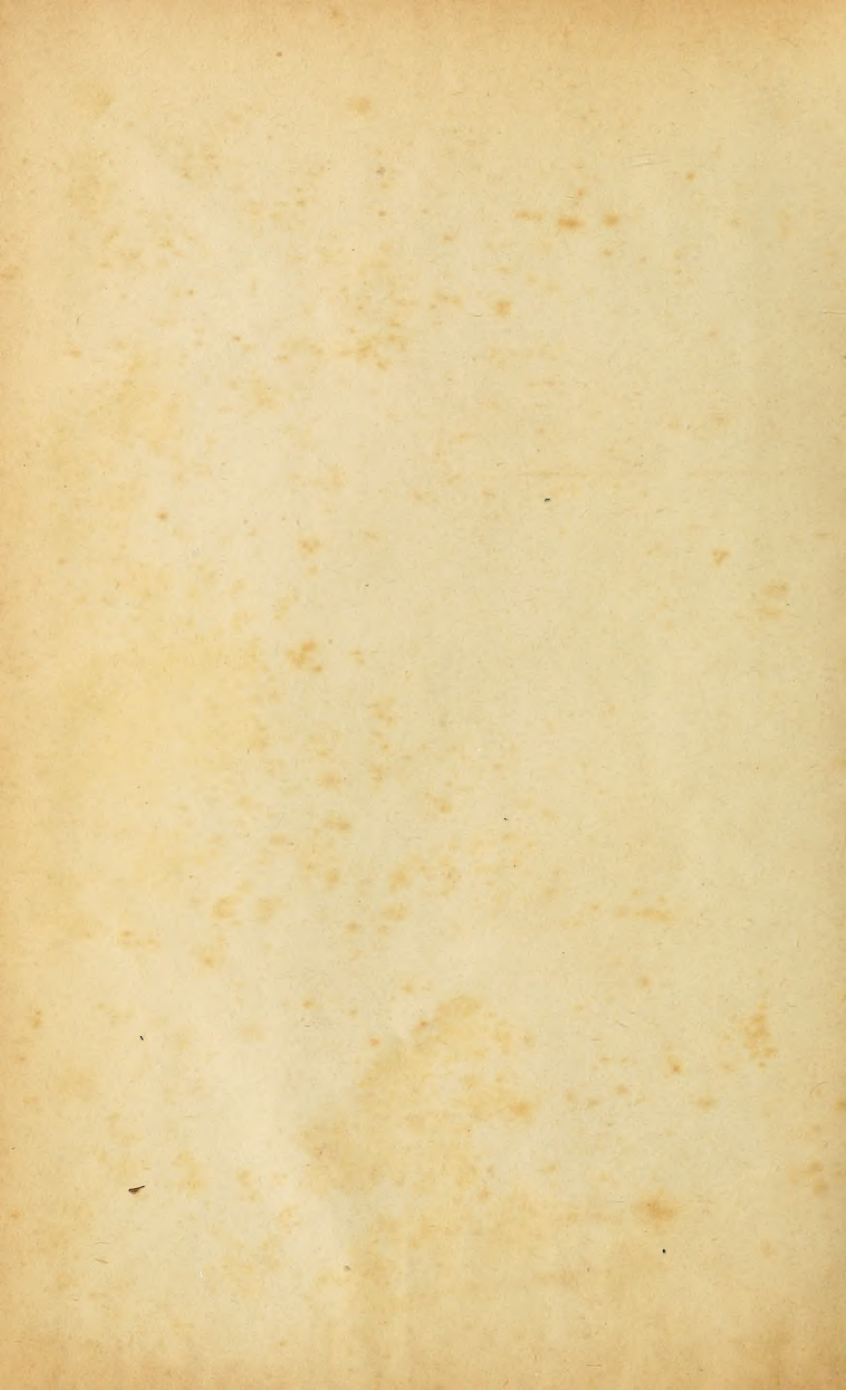
3 1761 08123915 4

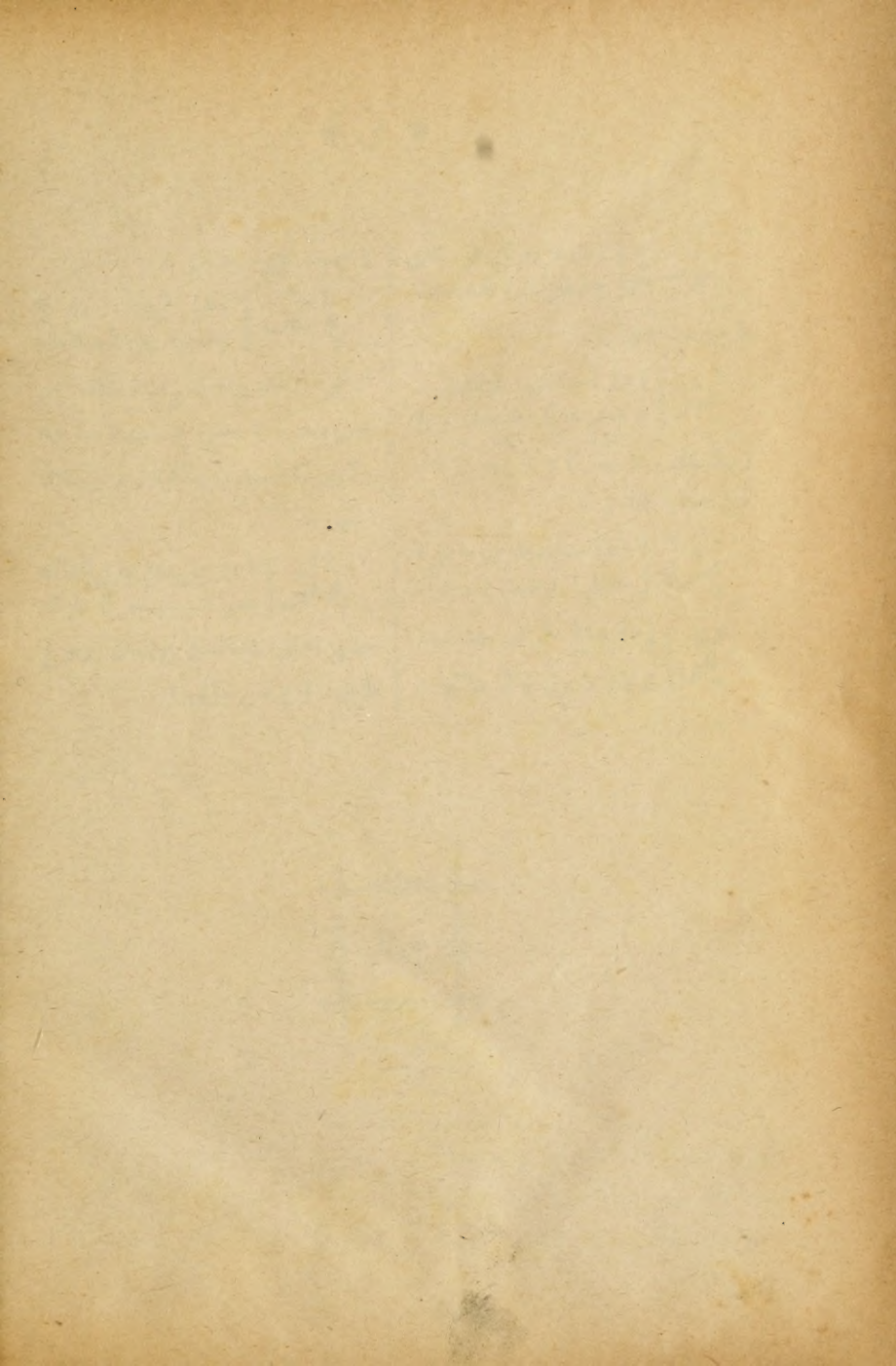









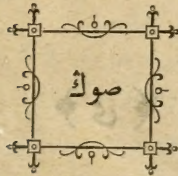






Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

<p>(جهت یمنی ، یدیمنی) یوسف } [ع] فریاد ، ناله § یعقوب علیه السلامك</p>	<p>{ [ع] قورولوق، قورالوق . یبوست } « رطوبت » ك ضدی : (یبوست هوا) .</p>
<p>اوغلی اولان پیغمبر ذی شانك اسم شریفیدر . (حسن یوسف) = پنبه وآل رنکنده اوفاق و کوزل بر چیچكك اسمی .</p>	<p>{ [ع] آسانلق، قولایلق . یسیر } « عسر » ك ضدی . § زنگینك . (یسر) و (یسرت) ده عین معنایه لغتدر .</p>
<p>{ [ع] بر پیغمبر جلیل الشانك یولس } اسم شریفیدر غایتاه جسم اولوق شانندن بولنان بر نوع بالیق، (یونس بالینی) .</p>	<p>{ [ع] صول طرف . « یمنی » یسری } مقابلی : (جهت یسری) . { [ع] صاغ طرف معناسنه یمنی } اولان (یمین) ك مؤنثی :</p>



Faint handwritten text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side or a separate note.

آيك، خصوصيله رمضان شريف آينك
 اثبات اولنه مایان كونی. (فی یومنا) =
 كونه زده، زمانزده، حالا. (كل يوم)
 = هر كون. (یوما من الايام)
 = كونلردن بركون. (یوما فیوما)
 = كوندن كونه، كیتدكجه. (یومی)
 كونه منسوب، كونده، هر كونلك
 (اجرت یومیه، یومیه) = بركونلك
 اولان شی، خصوصيله اجرت، كونده لك:
 (اوسته یومیه سی، رنجبر یومیه سی،
 یومیه دفتری).
 . . . { [ع] یهودی، نبی اسرا-
 یهود (تیلدن یعنی (یعقوب)
 علیه السلامك بیوك اوغلی اولان
 (یهودا) نك اسلی، ذرتی: (طائفة
 یهود). . .

یواقیت { [ع] «یاقوت» كجی.
 مفردینه باقلى: (درر ویواقیت).
 . . . { [ع] (روز) كبی گون.
 یوم { جمعی (ایام): (یوم القیمه،
 یوم القیام، یوم الحشر، یوم المیزان،
 یوم الدین، یوم السؤال، یوم الجواب،
 یوم القرار، یوم الوعد، یوم الجزا،
 یوم الحساب، یوم العهد، یوم الميثاق،
 یوم الواقعه، یوم القارعه، یوم العوض،
 یوم الجمع، یوم الفصل، یوم الموعد، یوم
 الميعاد، یوم الفزع الاكبر) = جمله سی
 قیامت گونی دیمكدر. بونلر اسلوب فارسی
 اوزره (یوم قیام، یوم ميثاق) طرزنده ده
 قولانیلیر. (اليوم) = بوكون، حالا،
 شمیدیكى حالده. (یوم شك) =

﴿ ی ﴾

فلندن صیغه امر مقامنده قولانیلیرمش.
 لسانزده دخی اكثر یا ایی، خلاطی،
 كورکی چككم ایچون ایراد اولنوره

{ [ایتالیانجه دن] اصلی
 «هپسا» یا خود (ایسا)
 اولوب عتیق وندیک لساننده چككم

قوللائیلان یازمه بز ایله برنوع رنگلی
 آیاق قابنه تخصیصاً (یعنی) دینیلور.
 یمین } [ع] صاغ . « صول » ك
 مقابلی : (طرف یمین ، جهت
 یمین) ، (یمین و یسار) = صاغ و وصول .
 صاغ ال : (گدی یمین) = ال امکی
 دیمکدر . معنای مطلوب ال امکیله
 قازانیلان شیدر . § قسم ، آند ، بو
 معناده (ایتک ، ایله مک) ماده لر یله ده
 قوللائیلیر : (یمین ایدری ، یمین ایتدی ،
 یمین ایله) جمع مستعملی (ایمان) در :
 (ایمان غلیظه) .

« تیغکه نوله یمین ایلر سه روح مر تاضی »
 « برغز ایتدك كه خشنود ایلدك پیغمبری »
 (نفی)

یسایبع } [ع] « ینبوع » ك جمعی ،
 آيازمه لر ، پیکار لر .

یلسی } [ع] شایان ، لازم کلیر .
 مطلقاً (کما) ایله بر لکده
 (کما ینبئی) طرزنده و لازم کلدیکی ،
 لایق وجه ایله معناسنده قوللائیلیر :
 (بالجمله مأمورینك کما ینبئی ایفای وظیفه به
 اقدام ایله ملری) .

یلبوع } [ع] منبع ، آيازمه ،
 پیکار ، قایناق :

« اولسه سینه سی ینبوع حکم »
 « لوحه یازمازدی بوحوالی قلم »
 (خاقانی)

(شب) کله سنه اضاقله قوللائیلیر .
 (شب یلدا) = قیشك ائ اوزون
 کیجه سی .

یلله } [ف] فارسیده یدی درلو
 معناده قوللائیلیر ایسه ده
 لسانزده بونلرک اکثری معتبر و مستعمل
 دکلدرد . (۱) اوتلاغه صالتمش حیوان
 سوروسی (۲) شدید الصوله ، قوتلی ،
 صالدریجی : (شیر یله) (۳) قوشیجی ،
 سگیدریجی : (اسب یله) .

یم } [ع] دریا ، اینکین دگز :
 (جوش یم) اکثریا تخفیف
 ایله قوللائیلیر .

« اوچ کمی بول بولدی حمزت کمی قوشدی یمه »
 (تاریخ - سروری)

« ماحصل کان ویم روز کار »
 (نفی)

یمامه } [ع] اهلی گوگر جین ||
 عربستانده بر دیار .

یمانی } [ع] یمنه منسوب . تخفیف
 یا ایله استعمالی ده طوغریدر .
 چونکه بو یابده اختلاف واردر .
 (شعرای یمانی) = عربستانک طرف
 جنوبیسنده بولنان یمین جهتدن طوغان
 بر ستاره نك اسمی .

یمی } [ع] یمین دیارینه منسوب .
 (اوائلده یمندن کلن قیرمزی
 رنگلی شیلرک جمله سنه) (یمنی) دینیلیر
 ایمش . الیوم باشه باغلانیلان ، الده

مجموع حساب، صایلرک طویلانی
معناسنده قولانیلیر. (جمعا یکون) =
برقلم طوپدن اوله رق .

یکه ناز } [ف] دشمنه یالکنز
صالدیران شجیع بهادر،
قهرمان . (یکه سوار) = یالکنز
پدییجی، تک آتی. تشدید کاف ایله ده
قولانیلیر :

« رخش اندیشه مله آلم بن بومیدانی حلیم »
« یکه ناز سمت عرفان اولدیغم بیلمز میسین »
(حلیم کرای)

یل } [ف] فارسیده معانی مختلفه فی
افاده ایدن بوکله تک بر معنا .
سی ده (باشقه نسنه یه ایلیشیک، آسیلی
اوله رق حاصل اولمش شی) در . بو
مناسبتله لسانم زده حیوانک بوینونده کی
صاچلره اطلاق اولنور. تحریفله (یله ،
یلی) دینلیر . اوکوز بوینوزی معنا .
سنه اولان (یاله) یی (یله) ظن ایتک
عبث، خطادر . بومثللو الفاظک تدقیق
اولندجه اصللری بولتی ممکندر . بو
کله تک معانی سائرده سی لسانم زده
قولانیلیماز .

یلدا } [ف] علی الاطلاق غایتله
اوزون قاره شیئه وخصوصاً
کوز فصلنک صوکی وقیش موسمنک
ابتداسی اولان (اربعین) ک ایلک
اوزون کیجه لرینه دینرکه اطول لیائی
سالدر . کونش بوزمان (قوس) برجندن
(جدی) برجته تحویل ایدر . دائماً

آق یاخود رنکی صاری ایله قیرمنی
پیننده ال آت .

یگر تک } [ف] بررنکده، دوز
رنکی س ساده . ثابت ،
بی ریا ، مخلص ، غیر متلون ادم .
(یگرنگی) = صدق و خلوص .
ریاسزلق .

یگر و زه } [ف] برکونک §
فانی، زائل شی .
یگر زبان } [ف] بردیلی، آغزی
بر ، لسانی اوغون
موافق . (یگر بانی) = آغیز برکی .

یگسال ، یگساله } [ف] بر
مدتی برسندن عبارت : (طفل یگساله) .
یگسان } [ف] مساوی، برنسقده،
برابر § هر زمان ،
دائماً، بردوزی یه : (خاک ایله یگسان)
= طوپراق ایله برابر، خراب، یقیق
دیمکدر . فارسیده (یگسون، یگسونه) ده
عین معنایه لغتدر .

« یگسان ایسه یانکده سون سومیان سنی »
« خوبانه بو معامله دن چوق زیان اولور »
(نفی)

یگسر ، یگسره } [ف] برباشدن
یالکنز باشنه § دفعه ، باکاه، آتمزین .
یگشینه } [ف] بازار کونی،
یوم الاحد .
یکون } [ف] برابر معناسنده در .
لسانم زده حاصل جمع ،

یگشته { [ف] یالگز باشنه ،
تنها معناسنه در :

«سوردکجه خصمه یگشته باقاز سلاح وجوشنه»

«یر قالماز اصلا دشمنه الا بیابان عدم»

(نفی)

یگجهت { [ف] متفق، متحد،
موافق معناسنه در .

(یگجهتی) = موافقت، طرفگیرک .

یگچشم { [ف] تک گوزلو ،
صوقور آدم . (یگچشمی)

= تک کوزلوك، صوقورلق .

یگدانه { [ف] ایشی اولمایان ،
مشلی بولنمایان شی :

(جوهر یگدانه) .

یگدست { [ف] الی بر، براللی ،
متفق، متحد .

یگدل { [ف] متفق، کوکلری بر،
ریا ونفاقدن عاری اولان

یگدله { (یگدلی) = کوکل
برلکی .

یگدم { [ف] بردم ، برنفس ،
بران . (یگدمه) =

برآنده کچیجی، سورگسز .

یگدیگر { [ف] بر برینی ،
برطرف دیگر طرفی .

(یگدیگره) بدل (یگدیگرینه) دیمک ؛
یازمقی یا گلشدر . دقت ایتملی .

یگران { [ف] جنسی معلوم ،
دکولی، صوی آت .

قول ضعیفه کوره یله سی ، قویروغی

« ای نکهدار آسمان وزمین »

« نور بخش قلوب اهل یقین »

(حالی)

یک { [ف] تک، بر . (یک بیک)
= بربر، تک تک . (یکدن)

= بفته ، دفعه .

یکان یگان { [ف] برر برر :
(یکان یکان تعداد

ایدلدی) .

یکانه { [ف] اشسز، تک، تکین :
(جوهر یگانه ، استاد

یگانه) ، (یگانگی) = اشسزک،

تکک، برک . (یگانه گو - ی) =

جناب حقه بردر دین، مؤمن موحد .

یکایک { [ف] بربر، تک تک §
آنسزین، ناگاه .

یکپاره، یگپاره { [ف] بردفغه،
بر کره .

بونلرک استعمالی نظمه مخصوصدر .

یکپاره { [ف] برپارچه یعنی
پارچه سز ، بتون

دیمکدر .

یکپای { [ف] برآیقلی، طوبال
دیمکدر .

یگتا { [ف] یالگز، اشسز ،
تک : (در یگتا) =

تک، اشسز اینجو .

« ای صدرجهان صفدر یکتای زمانه »

« محتاج در دولتك ابنای زمانه »

(نفی)

(يَعْمَاغِر) = يغماجي ، چاچولجي .
 (يَعْمَاغِرِي) = چاچولجیلیق (يَعْمَاغِرَان)
 = چاچولجیلر .

{ [ع] خیار ، قباقي ،
 يَقَطِين } قاوون ، قارپوز کي ساقی
 اولمایوب یره اوزانوب یاتان نبات .

{ [ع] « پیدار » کبی
 يَقْتِظَان } اویانیق معناسنه در .
 فتح قاف ایله اویانیقلق معناسنده
 استعمالی خطادر .

{ [ع] اویانیقلیق ، اویانیق
 يَقْظَه } اولتی . (بین النوم والیقظه)
 = اویقو ایله اویانیقلق آره سی ،
 آره سنده .

{ [ع] برشیء شکسز ،
 يَقِين } شبهه سز اوله رق اعتقاد
 قوی وصحیح ایله بیلمک ، درک ایتمک
 معناسنه درکه علمک صفاتسنددر :
 (کسب یقین) = یقین حاصل ایتمک
 (یقیناً) = اصلا شک وشبهه اولیه رق
 (یقینی) = یقینه منسوب ، تخیلی ،

خیالی دکل . (یقینیات) = بوس بتون
 شک وشبهه دن عازی اولان معلومات .
 ترکیه ده کی (قریب) معناسنه اولان
 (یاقین) باشقه در . معناجه فرقلی
 اولدیگی کبی املاجه اولان فرقه ده دقت
 ایتلی . عربی (یقین) ایله ترکیه (یاقین) ی
 فرق ایتمین ایچون سوزمن یوقدر .

زیاده مقبول ایمش . بوکئا (یشف ،
 یصب ، یصف) ده دینیلور ،

{ [ع] آریرک باشی ، بیوک .
 يَعْسُوب } بو ، قیوواندن نزهیه
 کیدرسه آریرک جمله سی آرقه سندن
 کیدر . § بر قومک ریسی ، اولوسی .
 جمی (یعاسیب) .

{ [معرب] « یوسف »
 يَعْقُوب } علیه السلامک باباسی
 اولان پیغمبر مشهورک اسم شریفی §
 اساقف نصارادن مذهب مخصوص
 صاحبی بریسقیوسک نامی . (یعقوبی)
 = شرق خرستیانلرندن مذهب مذکوره

سالک اولانلرک هر برینه اطلاق اولنور .
 { [ع] زحمتلی برایشه اوغرا .
 يَعِي } شوب چالشمق معناسنه
 اولان (عنی) فعلندن صیغه مضارع
 مفرد مذکر غائبدر . ماقبلنده کی جمله نک
 حکمنی تفسیر وایضاح ایده جک اولان
 جمله نک اولنه کتیریلیر . متکلم صیغه سی
 اولان (اعنی) مقامنده قوللانیلیر .
 مقام استعماله کوره (دیمک که ، شوبله که)
 معناسنی افاده ایدر .

{ [ف] غارت ، چاپول (ایتمک)
 يَعْمَا } ماده سیله قوللانیلیر .
 (يَعْمَائِي) = یغمایه منسوب (خوان
 يَعْمَا) = فقرا و محتاجین ایچون ترتیب
 اولنان مائده ، طعام سفره سی .

باباسی و مشهور (نوشیروان) كُ
 طورونی اسمی .

كَسَارُ { [ع] سعه ، رفاه ، غنا ،
 زنكینلاك : (اصحاب

یساردن ، ثروت و یسار صاحبی) §
 صول ، « صاغ » طرفك مقابلی : (یمین
 و یسار) = صاغ و صول (جانب یسار)
 = صول طرف (دست یسار) =

صول ال . (یساری) = صوله منسوب ،
 صولاق ، چولاق دیمكدر . صاحب
 (قاموس) ه كوره كسر یا ایله افصحدر :

« تاریخی حرف معجمه تعلیق ایدوب دیدم »
 « جف القلم یساری خطاط کندی آه »
 (۱۲۱۳ — سروری)

كَيْسَرُ { [ع] قولای ، قولایلق .
 (یسر) ده بومعنا به لغتدر .

كَيْسِرُ { [ع] (قلیل) كبی آرز
 معناسنه در : (شیء یسیر ،
 مدت یسیره) § قولای معناسنی ده
 افاده ایدر : (امر یسیر) اکثریا
 بومعنا ده قوللائیلیر :

« غیری به مشکل اولان ساگه اولور امر یسیر »
 (نفی)

كَيْشَمُ { [ف] دمبر معدنی
 قاریشیق طمارلی ،

كَيْشَبُ { [معرّبی] یشیله مائل بر
 طاش اسمی .

اعلامی (خطای) و (کاشغر) طرفلرنده
 چیقار و آتشده یا نماز و بیاضی یشیلندن

« مار ایسه عدو بزید بیضای کلیمز »
 (روحی)

يِرَاعَهُ { [ع] بردانه قامش ،
 یونولمامش قامش قلم :
 (یراعه باهر البراعه) جمی (یراع) .

يِرْحَمُكَ اللهُ { [ع] آقصیرانلره
 قارشی (الله سکا
 رحمت ایبتسون) معناسنده ایراد اولنان
 برجهاء دعا شیله دز .

يِرْقَانُ { [ع] صار یلق علتی §
 ا کینه اوران ساك علتی .
 (یرقان ثقیل ، یرقان خیث) اصطلاحات
 طیبه دندر . نظمه سکون (را) جائزدر .

يِرْلَيْغُ { [ف] حکم و امر جناب
 بادشاهی بی حاوی اولان
 برات ، فرمان . نامه : (یرلیغ بلیغ)
 بولفظ ماوراءالنهر خلقی لسانندن اولوب
 فارسیده دخی قوللائیلمشدر . مرحوم
 احمد وفیق پاشانك بیاننه کوره اصلی
 ترکیجه (جاریلیغ) در . « فرهنگ
 شعوری » به نظر آچغتا یجه سی « اولچار » در .

يِرْدَانُ { [ف] معبود ، یارادیجی ،
 تکرری : (یردان بی

زوال) = دائم و باقی اولان الله (یردانی)
 = (الاهی) کبی اللهه منسوب
 و متعلق : (عون یردانی) .

يِرْدَجِرْدُ { [معرّب] فارسیده
 « یردگرد » دینیلیر .
 ایران قدیم حکمدار لرندن (بهرام کور) كُ

• { [ع] يكانه ، فرد ، يالکين ،
 ييلم } تک ، اشسز ديمکدر : (در
 يتيم) = بيوک دانه‌لی اشی بولماز
 اينجو § باباسی وفات ايتمش چوجق
 ياخود هم باباسی هم آناسی اولمش
 چوجق. اکثريا يالکيز باباسی وفات
 ايدن چوجغه دينيلير. (يتيم الطرفين)
 = بابا واناسی اولمايان چوجغه اطلاق
 اولنور .

• { [ع] مدينه منوره نك
 يترِب } اسمی . ياي همزه يه ابدال
 ايله (اُرب) ده دينيلير . نسبتده
 (يَتْرِبِي) و (اُتْرِبِي) دينير .

• { [ف] بوز . (يَخْبَارَه) =
 يَح } بوز پارچه سي . (يَحْبَسْتَه)
 = بوز باغلامش ، بوز کسيلمش ،
 بوز طوتمش . (يَخَاوَر) = بوزلو
 صو ، شربت . (يَحْجَه) = طولو ،
 نگرک .

• { [ف] پدشمش تريبه لی ات .
 يَحْيِي } يخنيلرك انواعی واردر . مثلا
 (دوگون يخنيسی ، صارمساقلی يخنی ،
 صوغانلی يخنی ، طاتلولی يخنی ، ميدانوسلی
 يخنی) ، (پاپاس يخنيسی) = صوغان
 وميدانوس وزيتون ياغي ايله پدشيرلش
 وايچنه بهارات قوللش باليق يمکی .
 (يخنی قاپان زقاعی) = استانبولده
 بايزيد جوارنده ميداندن بايزيد حمامنه
 طوغری بريول .

• { [ع] ال . عربیده اولديغی کي
 يد } اکثريا مؤنث اعتبار اولنه رق
 صفی تأنيث ايديلير : مثلا (يد عليا ،
 يد بيضا ، يد مؤيده) دينيلير .
 (ذِي الْيَدِ) = ذی مدخل ، الی
 ايشک ايچنده ، برشيئه تصرفی
 ثابت اولان (يَد بِيَد) و (يَدَا بِيَد)
 = الدن اله ، طوغريدن طوغری يه .
 (يَدِين) = ايکی ال (ذُو الْيَدَيْنِ) =
 ايکی ايده برال کي يعنی صول ايده
 صاغ ال کي قولانه بيلمک حالی .
 (يَد بِيضَاء) = بياض ال ، (موسی)
 عليه السلامک معجزه سنیه لرندن کنايه .
 در . نبی مشاراليه يدعليالرخي قولتوغنی
 آلتنه صوقوب چيقاردقجه پارل پارل
 پارلار ایدی . مجازاً کرامات و خارق .
 العاده جالات حقنده ايزاد اولنور .
 (يَد طُولِي) = اوزون ال . فن ومعرفته
 وهنر وصنعتده کمال رسوخ ومهارتدن
 کنايه اوله رق قوللانيلير . جمعی (اَيْدِي)
 جمع الجمعی (اَيَادِي) درکه لسانمزده
 ايکيسيده استعمال اولنور . § قدرت ،
 قوت ، معاونت معنياسنی افاده ايدر :
 (يَدُ اللَّهِ) = قديره الله (يَدُ الرَّيْحِ) =
 روز کارک کمال قوتی ديمکدر :
 « سيف يدالله اولوب آشکار »
 « کچدی قديجدن فن روز کار »
 (صبریء شاکر)

یال } [ف] بویون، بویون کوکی که
 اکثریا قول وقاناد معناسنه اولان
 (بال) ایله (یال وبال) صورتده
 وتناسب اندام ، بوی بوس معناسنده
 قوللانلییر :

یا } [ع] خراب ، ویران ،
 یبَاب } بیتیق ، بوزوق ، چوروک :
 (ارض ییاب) اکثریا (خراب)
 ایله برلکده قوللانلییر : (خراب
 ویباب) .

یاَّله } [ف] صیغر ، اوکوز بویونوزی .
 یاوَر } [ف] یاردیمیجی ، امداد
 (یاوَر حرب) ،
 (یاوَری) = یاورلک : (یاوروی طالع) .

یاوَره } [ف] عبث ، معناسز ،
 فائده سز ، صاچه صایان ،
 بوش سوز : (یاوَره گو) = یاوه سویله یین .
 (یاوَره گوئی) = یاوه کولتی .
 « عجزمه برجت آلوردم اگراهل اولسه لر »
 « روز کارک یاوه سنجان فضیلت کستری »
 (نفی)

یاهو } [ع] مخلنده کوسترلیدیکی
 وجه ایله (هو) ضمیرینک
 وقف حالنده ایکن اوکنه یا حرف
 نداسی علاوه اولمشدر . ضمیرک جناب
 حقه راجع اولدیغی وارسته اشتباهدر .
 منحصرأ (یا الله) مقامنده استعمال
 اولنور . (یاهو ، نره دهسک ، یاهو
 بکما باقسه کآ) صورتنده ایراد اولنان

یَبَان } [ف] « یابان » مخفی که
 اصلی (یَبَان) دره صحرا ،
 چول ، ایصنر یر دیمکدر . (یَبَانی) =
 یبانه منسوب ، وحشی ، نسناس : (یَبان
 طوموزی ، یبان کچیسى ، یبان اوردکی)

یَبْرُوخ الصَّم } [ع] بین الناس
 یاخود انسان کوکی دینین
 برنوع نباتدر که فارسیده (مَرْدَمِ گِیا)
 دینلییر . اشبونباتک کوکی شکل طبیعی به
 تماماً مشابه اولتی اوزره برجفت انسان
 شکلنده در . ارککی ایله دیشینک
 قوجاغنده برده چوجق بولنور .
 طوبراغک ایچنده باشلری آشاغی
 وبربرینه صارلمش برحالده بولنورلر که
 لیغری صاچ مثابه سنده قالور .

یَتَم } [ع] « یتیم » کجیمی جمع
 دیکری اولان (ایتام)
 چوق قوللانلییر .

معنایله دلالت ایدر . تخفیف ایله
(یارب) طرزنده استعمالی غالبدر .

یاره { [ذ] قاذینلرک قوللرینه
طاقدقلری بیاهزیک § بر
دوای مسهل اسمی § (یارا) معناسنده
دخی قوللانیلیر . بدنده آچلمش ،
پیدا اولمش (جریحه) یعنی یاریق دیمک
اولان (یاره) ترکیجه (یارمق)
مصدرندن مشتق اولدیغندن (یاره دل)
کبی ترکیبلر یا ککشدر ، قوللاناملی .
یاس { [ع] امیدسزک ، فتور ؛
برامل و مراملک حصولندن
قطعاً و کلیاً قطع امید اتمک و اولاملی
بوس بتون خاطر دن چیقارمق صورتیه
انسانده پیدا اولان حالت .

یاسمین ، یاسمین { [ذ] بواسم ایله
معروف خوش
قووقولی چیچک .

یافته { [ذ] « یافتن » مصدرندن
اسم مفعولدر که بولمش دیمکدر .
بومعناده ترکیب ایله قوللانیلیر :
(شرفیافته ، حصولیافته ، شهرتیافته)
§ یازی ، یازیلی حجت ، تذکره ،
ورقه معناسنده در . بومناسبتله لسانمزدده
اوتده بری ده دیوارلره وادویه
وعطریات شیشه لریله قوطو کبی شیلر
اوزرینه یا بشدیریلان مطبوع یا خود
ال یازیسيله محرر اعلان ورقه لرینه
اطلاق اولنور .

یافت { [ع] (نوح) علیه السلامک
بیوک اوغلی . حین تفرقده

عراق عربدن بحر حزرک شمالیه شمال
غریبسنه هجرت وانتقال ایتمش و ترک
طائفه سی بعض طوائف سائر ایله
برابر آنک نسلندن ظهور ایله مشدر .
یاقوت { [ع] جواهر نفیسه دن
بواسم ایله معروف قیمتدار
طاش . درت نوعی وارددر . قیرمزی ،
مائی ، صاری ، بیاض اولور . اما
قیرمزی اولانی زیاده مقبولدر . (یاقوت
خام) = لب دلبردن کنایه در . (یاقوت
روان) = قانلی کوز یاشی || قیرمزی
شراب . (یاقوت سربسته) = دلبرک
آغزی ، قاپالی دوداغی (یاقوت مذاب)
= کوز یاشی || قیرمزی شراب || قان
(یاقوت رمائی) = رنکی نار دانه می
کبی طائلی قیرمزی و شفاف برنوع
یاقوتدر که یواقیتک اک قیمتداریدر .
بوگما (یاقوت احمر) و (یاقوت ناروان)
ده دینیلیر . (یاقوت زرد) = صاری
یاقوت ، کونشدن کنایه اوله رقده
قوللانیلیر . (یاقوت کبود) = کویک ،
مائی یاقوت . (یاقوت چگری) =
قیرمزینلی سیاهه مائل برنوع یاقوت
(یاقوت گرگانی) = عراق عجمده
(استر آباد) ولایتک مرکزی اولان
(گرگان) معربی (جرجان) شهرنده
معدنی بولنان برنوع ذی قیمت طاش .

یادداشت { [ف] خاطرده طوتیلان ، وسیله تخطر اولان

شی ، برگذار .

یاد دست { الی آگمه ، بین العوام (یادس) دینیلن

اویون که بربرخی آلداتق صورتیه نتیجه یی قازاتق ایچون الاله ویریلوب بحث طوتشمقدن عبارتدر .

یاد زشت { [ف] چرکین ، کوتو آگمه که برکیمسه

علیهنده ذم وغیبتده بولمق دیمکدر .

یاد گاز { [ف] تحفه ، برگذار ، ویرن ذاتی خاطره کتیرمکه

وسیه اولوق اوزره ویریلن وآلنان هدیه . ترکیه سی (تاکشوغ) : (یاد گار مودت ، یادگار اخوت) § بین العوام معجز ، باش بلاسی کبی برمعاذه دخی استعمال اولنور .

یاز { [ف] دوست ، معین ، سوکیلی ، سویلن : (دیککنسز کل ،

قصورسز یار اولماز — مثل) ، (یار غار) = « ابوبکر الصدیق » رضی الله عنه ، حضرت مفخر موجودات علیه اکمل التحیات افندیزک مکرمه مکرمه دن مدینه منوره یه حین هجر تلرنده کفار قریشک انظار تجسسندن اختفا ایچون برغار ایچنده متواری بولندقلری اوچ کون رفاقت سنیه رسالتپناهیلرنده بولملرندن کنایه در . (چهار یاز) = (ابوبکر ، عمر ، عثمان ، علی) رضی

= الله عنهم حضراتی (یارانہ) = دوستجه سنه . (یاری) = دوستلق ،

معینک . (زلف یاره طوقونمق) = ایما ایله اینجتمک ، قوجندرمق ، جمی (یاران) .

« یارک خدنک غمزه سی سیننه دلر کچر » « صبرایله جور ومحننه سردن نه لرکچر » (ساقزلی ادهم)

« طالم اولسون مساعدم یاریار اولسون هله » (یحیی)

یارا { [ف] قدرت ، طاقت ، مجال ، کوچ : (یارای طبیعت)

بونک اصلی (یاری) در . آخرنده کی الف حرف (یا) یه بدلدر . (بسی)

ایله (بسا) کبی . معنای حقیقیسی یار دیمدن حاصل اولان قدرت دیمک ایسه ده علی الاطلاق قدرت وطاقت معناسنده استعمالی معروفدر . برده آخرنده کی الف (الف ندا) عد اولنورق بعضاً نظمه اسلوب عجمانه ده دوستنه ، آرقداشنه خطاب مقامنده (یارا) یعنی (ای یار) دیه قوللانیلیر .

« کیمده وار یارای عرض مدعا ای تندخو » « آه حسرتدن تمنالر بیدبار اولسه » (قوجه راغب)

یارب { [ع] (یاری) نک مخفی . (ای نیم تگری م) دیمکدر .

نیاز ، استرحام ، تقجع ، استغراب کبی

هویدا { [ف] ظاهر ، بللی ، آشکار .

« قدر که پرده حلوتسرای حکمتدر »
 « نه ماوراسی هویدا ، نه پرده داری بدید »
 (نائلی قدیم)

هویضه { [ع] قولرا اسهالی .

صرف ترکیبہ سی (اولق) دیمکدر .
 ثبوت وجود مقامندہ وماہیت حقیقیہ
 یعنی بو اودر معناسندہ استعمال اولنور :
 (هویت مادہ) ، (حتی مشارالیهک
 هویت شاعریتی حقتندہ اوزونجه برده
 مطالعه نامہ قلمہ آلمشیدم — نائلی قدیم
 حقتندہ — عصمت) .

ی

ایصزیر ، چول ، صحرا . (یابانی) =

یابانه منسوب ، ایصزیر پرده چولده
 یاشایان ، وحشی : (غول یابانی) ،
 (یابان آدمی) = نستاس ، اورانغ
 اوتان دینلن مایعون .

یابس { [ع] قوراق ، قوری ؛
 یابس { غملی ، یاش اولمایان .

(راطب) ک ضدی : (هوای یابس)
 = رطوبتسز ، قوری هوا . (دوای
 یابس) = قوریلق ویرن علاج .
 (رطب و یابس) = یاش قوری یعنی
 قارمه قاریشیق ، مناسبلی مناسبسز
 دیمکدر .

یاد { [ف] خاطر ، خاطرہ کتیرمه ،
 آگمه :

« کیمسه دن امید استمداد کلز یادمه »
 « ای بنم فریادرس ربم یتش امدادمه »
 (لا)

یادداز { [ف] خاطرده طویجی ،
 طوتان ، اونوتمایان .

ی { [ع] الفبای عثمانیدہ اوتوز
 برنجی حرف . ابجد حسابجه
 (۱۰) عددینہ اشارتدر .

یا { [ع] ادات ندا ، ای . کلمات
 و ترکیبات عربیہ ده قولانیلیز :
 یا الله جل جلاله ، یارب عم نواله ،
 یا حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم ،
 یا علی کرم الله وجهه .

یا { [ف] ادات تردید و تخیر اوله رق
 قولانیلیز . (یاخود) مخفی .

یاء { [ع] « ی » حرفک اسمی :
 (فصل الیاء ، یای تحتانی) .

یاب { [ف] « بولق » معناسنه اولان
 (یافتن) مصدرندن مشتق

فعل امردر . دائما ترکیب ایله بولیجی
 معناسندہ قولانیلیز : (شرفیاب ،
 شفایاب ، کامیاب ، ظفریاب ، فیضیاب) ،
 (نایاب) = بولمایان .

یابان { [ف] اصلی (بی آبان) اولان
 (بیابان) ک مخفیدر .

« لا ابالی وضع راحت بخشه مانع در خرد »
 « بونده حسرتکش اولور ذوق جنونه هوشلر »
 (قوجه راغب)

هوشیار { [ف] عقلی کنديسنه ،
 یار اولان ، عقلی ،

اویانیق . (هوشیاری) = هوشیار .

لق . بونک مخفی اولان (هشیار)
 زیاده قوللانیلیر .

« اویله مستایت بزی ای ساقی روح افزا کیم »
 « هوشیار اولیهلم صبح قیامتده بیله »
 (عون)

هوی { [ف] آه § نفس § ادات
 خطاب § قورقو . لسا .

نمزده ایکی صورتله مستعملدر . برنجیسی
 (یا) ادات نداسی علاوه و آخرنده کی
 (ی) حذف اولنه رق مخاطب مجهول
 و یا مستوره فارشی ایراد اولنور :

(یا هو . بکا باقسه ک آ) کبی . ایکنجیسی
 (های) لفظیله بزلکده و (های
 هوی) طرزنده سویجلی ، اکلنجه لی
 شمانه و کورولتی معناسنده قوللانیلیر .

هویّت { [ع] جناب الله عظیم الشانک
 وارلقی صفت قدسیه
 صمدانیه سی § ماهیت ، حقیقت ، بر
 شیکینه آندن عبارت اولسی کیفیتی .
 مصادر جمعوله دندر . عربیده (او)
 دیمک اولان (هو) ضمیر یله ترکیجه .
 ده کی (لق ، لک) کبی علامت مصدریت
 اولان (یت) اداتندن مرکبدر که

{ [ع] ضمیر غائب مفرد مذکر ،
 هو } او . لسا نمزده یا لکن بعض
 تراکیب مخصوصه یه داخل بولنمق
 مناسبتیله قوللانیلیر : (هو الباقی ،
 هو المعین ، کجا هو حقه) ، (هو
 هوسنه) = عینی عیننه ، الی الفنه
 دیمکدر .

{ [ع] « هو » ضمیرینک وقف
 هو } حالی یعنی و اوینک سکون
 اوزره بولنشی . اسم الله مقامنده استعمال
 اولنشدور . بعضاً « یا » حرف نداسی
 علاوه اولنه رق (یا لله) کبی (یا هو)
 دینیلیر :

« عمرک افزون اوله برهو چکلم »
 « ایدلم صوکره دعایی تضمیم »
 (نفی)

هوش { [ف] شعور ، عقل ، فکر که
 ترکیجه سی (اوض) لفظیدر :
 (پی هوش) = عقلسز ، عقلی کیتمش ،
 بایغین . (باهوش) = عقلی باشنده ،
 عقلی . (هوشمند) = عقل صاحبی .
 (هوشربا) = عقل قاپچی ، قاپان .
 (هوشربوده) = عقلی قاپلمش ،
 عقلی آلمش . بو ایکیسی نظمده
 (هوشربا ، هوشربوده) طرزنده مخففاً ده
 قوللانیا بیلیر . (هوشمندی) = عقل
 صاحبکی ، اوصلیق .

هَامُ { [ع] همتلو ، غزم قوی }
 { صاحبی ، جوانرد ، بیوک }
 آدم : (امام هام) اکثر یار جاله
 وصف اوله رق قولانیلیر .

هَایُونُ { [ذ] عالی ، مسعود ،
 مبارک ، جسته ، قوتلو ، }
 اوغورلو : (هایون بخت) = طالعی
 یوجه ، اوغورلو . (ذات هایون ،
 مابین هایون ، اندرون هایون ، فرمان
 هایون ، دیوان هایون ، نامه هایون)
 بوکله (هَا) ایله ادات نسبت اولان
 (یُون) دن مرکبدر .

هَمُومُ { [ع] غم ، کدر . تاسه
 معناسنه اولان (هَم) ک }
 جمی : (مجوم هموم) .

هَنْزُ { [ف] معرفت ، صنعت دیمکدرکه
 برشیده فکر و همت ایله
 تحصیل اولنان و قوف و ملکه نیک ثمره سی
 و یاخود فکرآ دوشونمک و جسمآ ایشله .
 مک صورتیله وجوده کتیریلن شی دیه
 تعریف اولنه بیلیر : (اهل هنر) =
 هنر صاحبی ، هنرلی . (هنر پیشه ،
 هنر مند ، هنرور) = هنرلی ، معرفت
 و صنعت صاحبی دیمکدر . (هنرور)
 لفظی فرانسوزجه (آرتیست Artiste)
 کله سنه معادلدر . (هنروری) =
 آرتیستلک ، هنرورلک . (هنر مندی)
 = هنر مندلیک .

« نه قدر بیلمسه ده خلق هنر مندی طانیر »
 (شیخ غالب)

اوصیلیق . فارسیده (هَسُوَار)
 طرزنده ده قولانیلیر :
 « هشیار ایله هشیار اولورز مست ایله مستر »
 (جوری)

هَلَامُ { [ع] اصطلاح طبده اساسی
 بر ماده نباتیه و یا حیوانیه
 دن عبارت اولوب دائماً شکرلی اولان
 وطوگدقده پالوده کبی تره یین دوایه
 اطلاق اولنور . ایکی نوعدر ، برنجیسی
 (هَلَامِ نَبَاتِی) = درکه اساسی نشاسته
 یاخود « پکدین » دینیلن ماده نباتیه .
 در . ایکنجیسی (هَلَامِ حِیَوَانِی) =
 درکه اساسی (ژله لاتین Gelatine)
 دینیلن وات و کیکلری قایناقمقله پیدا
 اولان طوقالمسی بر ماده حیوانیه در .
 (هَلَامِی) = هلامه منسوب ، « ژله -
 لاتین » نوعندن اولان .

هَلَبُ { [ع] پک قالین قیل ، قویروق
 اویله قیلی ، خصوصیله طوموز
 قیلی § قیل فورچه ، قیل قلم .

هَامِی { [ذ] اساطیر ایرانیه دندر .
 کویاچین جزاثرینه مخصوص
 بر قوش اسمیدرکه بین العوام جنت
 قوشی دیه معروفدر . کویا بو قوشک
 سایه سی هر کیمک باشی اوزرینه تصادف
 ایدرسه نائل اقبال اولورمش : (ها کبی
 اسمی وار جسمی یوق) ، (ها پرواز)
 = ها کبی یوکسک اوچان ، پک بالا -
 دن دم اوران .



هيوپ } [ع] يل اسمك، روزكار
هيوپ } اسمه سي : (هيوپ

رياح ، هيوپ باد صبا) .

هيوط } [ع] يوقاريدن آشاغيه
هيوط } ايتك ، ايش : (هيوط

آدم) عليه السلام .

هجت } [ع] سوزك عيبي، قصو-
هجت } ري، قباحتي ، محذوري :

(هجت كلام ، هجت نظم) ، (كلامه
عارض اوله بيله جك هجتلك اك فنا سي
على الاطلاق تعقيد در — معلم ناجي) .

هجوم } [ع] بردن بره اوسته
هجوم } آتلق ، صالدير مق ،

صچرامق ، يوريمك . ماديات ومعنوياتده
قوللانيلير : (هجوم اعداء ، هجوم امواج ،
هجوم دم ، هجوم غم ، اردونك هجومي) ،
(ايتك) ماده سيلاه ده قوللانيلير :
(هجوم ايدن فرقه) .

« يكتا سوار عرصه دوران كه دشمنه »
« خوف هجومي تفرقه خانمان ويرر »
(نفى)

هدب } [ع] كيرپيك § دستال ،
هدب } دستار § مندر كنارنده

اولان صاچاق ، پوسكول . جسي
(اهداب) .

هدهد } [ع] چاوش قوشى ،
هدهد } ايبك ديديلن معروف قوش

« اى نامه رس ماه لقادن مي كلورسك ؟ »
« اى هد هد اميد سبادن مي كلورسك ؟ »
(ناي)

هدى } [ع] « هدايت » ايله مترا-
هدى } دفتدر كه طوغرى يوله

دلالت وارشاد ايتك وحق يولى بولوب
كوسترمك وكيتمك ديمكدر .

« نظم قرآن كبي اى انجم رخشان هدى »
« سزى استاد فلک ايتدى تنظير هنوز »
(معلم ناجي)

هرمس } [ف] شهور شمسياه دن
هرمس } برنجي ماهك وهرماه

هرمسرد } شمسينك ايلك كونك
هرمسرد } آدى § ايام مذكوره

ده موكل فرض اولسان ملكك اسمي
§ « مشترى » كوكنك نام ديكرى §
(بهمن ابن اسفنديار) ك اوغلك آدى
§ دريای عيمان كنارنده كاشن برشهرك
اسمي . (هرمس ، هرمت) صور-
تنده ده يازيلير .

هشيار } [ف] هوش صاحبي ،
هشيار } عقلى باشنده ، عقللى ،

اوصلى معنا سنه در . (هشيار) ك
مخففيدر . (هشيارانه) = عقلليجه .
سنه . (هشيارى) = عقللياق ،

(جرات) طرفلرنده حاصل اولان اکشی، قاره برنوع میوهیه اطلاق اولنورکه تسکین حرارت ایچون صو ایله ازیلوب ایچلیر § خطه مذ کوردهده یتیشن برنوع ابرینجه طاووق. مؤخرأ اکثر ممالکده اوره تلشدر: (هندی طوله سی) § کشکول بدست سئوال اوله رق سمت سمت طولاشان بعض درویشلره ده (هندی) دینیلیر. (هندیلهر تکیه سی) = استانبولده سلطان احمد جوارنده مذ کور درویشانه مخصوص درگاه.

هَمْدَاءُ § [ع] بو نام ایله معروف تناولی اعضای هضمیه نك ضعيفتیه وضعفیتدن منبعث امراضه نافعدر.

هَمِیچ § [ذ] معدوم، لاشی، اصلا، یوق: (او، نیم ایچون هیچدر، فلان هیچ حکمنده -

در)، (هیجه صایق) = لاشی عد ایتک § بعضاً قلیل، بعض، براز معناسنده قوللانیلیر: (هیچ اوداتی

کوردیک کز واری؟) § نفی ونمیه مخصوص ادات تأکید اوله رق استعمال اولنور. (هیچی) = هیچک، یوقلق (هیچا هیچ) = هیچ یوق، بوم بوش.

«نسخه کمرض عشقه فسون ایله مدی هیچ»
«ای شیخ کرامات فروش ازده صوین ایچ»
(لا)

آبی کورمک § یکی آبی شکله اولان قاش: (ابروی هلال)، (هلال ابرو) = هلال قاشلی. (هلالی) = هلاله منسوب.

(هلال عیدی شهر ایچره نه کورمش وارنه طومش وار، یعی)

هَمَّت § [ع] قوه دن فعله چیقا - رلمی قصد واراده اولنان

خصوصک، تعبیر دیکرله فعله چیقارلمی قصد قلبی ایله تصمیم قیلنان شیتک حصولنه جهد قوی وشوق تام ایله چالیشمق؛ بو یولده اولان میل طبیعی اقدام تام § لطف و کرم: (علو همت) =

قصد شدید، عزم قوی، فتوت فائقه معالرنی محتویدر. جمی (همم) در. بعضاً جمع الجمع اوله رق (هممات)

صورتنده ده قوللانیلیر، بو تقدیرده معناجه زیاده لک قصد اولنور.

«دم مسیحدن ایتسه کرجای همت دیر»
«بودیر کهنه ده بزده دعایه محتاجز»
(قوجه راغب)

«بخشش آموز همم حوصله سوز خست»
(نفی)

هَمْدِي § [ع] آسیا قطعه سنک طرف جنوبیسته کائن (هند)

دینلن خطه جسیمه یه منسوب دیمکدر. (نمر هندی) = «نمر» = خرما دیمک اولوب خطه مذ کورده ده، خصوصیه

بوزولق، اورکوب چکینمک دیمکدر.
 (هَراسان) = قورقوجی، قورقان.
 (هَراسا) یاخود (هَراسه) = قورقو.
 تهجق آلت، باغ و بوستان و مزروعات
 ترلارینه طیور و حیوانات اورکوب
 قاقسون زیان ایتسون دیه انسان شکل
 و قیافتنده یاپیلوب رکز ایدیلن قورقولق
 دیمکدر که اصل ترکیجه سی (اویوق) دره.

«هراسان اولسه کلدن دل ناشادک ای بلبل»
 «نه لر ایلدی خاره آه آتشارادک ای بلبل»
 (مفتی بهانی)

{ [ع] مصرده فرعون تپه لری }
هَرَم } دیمکله مشهور آثار عتیقه نك
 هربری. جمی (أهرام) دره. (هرمی)
 = هر مه منسوب، هر م شکلنده
 دیمکدر.

{ [ع] ابری، یوغون،
 شدید، قوی معناسنه در }
هَزَبَر } شدتلی، قوتلی اولسی
هَزَبَر } حسبيله آرسلا نه اطلاق
 اولنور. جمی (هَزَبَر) دره. انجق
 لسانمزده اسلوب فارسی اوزره (هَزَبَران)
 صورتنده ده جعلنیر: (هزبران میدان
 وغان). (هَزَبَرانه) = آرسلا نه وشجیع
 آدمه یاقیشه جق صورتده.

{ [ع] یکی آی. قول معتبره }
هَالال } کوره اوچ کیچه لک آیه
 قدر دینیلیر: (رؤیتِ هَالال) = یکی

«بوکوندن عهدم اولسون کیمسه بی هجو ایتمه یال»
 «ویریدک کر اجازت هجو ایدردم بخت ناسازی»
 (نقی)

{ [ع] طوغری یول،
هِدَايَت } حق یولی. تعبیر دیکرله
 مطلوبه ایصال ایتک شانندن اولان راه
 نجاته دلالت وارشاد ایتک، طریق
 حقه کیتمک معناسنه دره. (بولق) و
 (ایریشمک) ماده لر یله قوللانیلیر.

«رهنما لازم دکلدن اولسون رهنمان»
 «خضره محتاج اولماق محض هدايتدر بکا»
 (راغب پاشا)

{ [ع] کدی. (هره) =
هَر } دیشی کدی. (هریره) =
 کدیچک، کدی یاوروسی. (أبوهریره)
 = کبار اصحابدن (عبدالرحمن بن صخر)
 رضی الله عنه، برکون حضرت پیغمبر
 صحابی مشار الیهک اتکننده بر اوافق
 کدینک یا تدیغنی کورنجه (یا ابا هریره)
 تعبیر نوازشکارانه سیله خطاب بیور.
 دقلرندن آندن سوگره مشار الیه کنیه
 مذکورده ایله شهرتیب اولدی.
 (هره نامه) = مرحوم پرتو پاشانک
 بر اثر لطیفیدر.

{ [ف] قورقو: (هراس
هَراس } جان) معناجه (خوف)
 بوندن اقوادر. زیرا (هَراسیدن)
 = بلیگله مک معناسنه در که شاشیروب



هَبَه { [ع] باغشلامه ، اصطلاح فقیده بلاعوض بر مالی باشقه سنه بخش و ترك ايتك ديمكدر . جی (هَبَات) در . (هَبَه نامه) = بوضو . رتله برينه برشی باغشلامق ایچون یازیلان سند (هَبَه مضافه) = اصطلاح فقیده فلان وقتدن اعتباراً شونی سکا هبه ایتدم ديه زمان مستقبله اضافه اولنان هبه یه اطلاق اولنور که باطلدر .

هَشْر { [ع] معناسمز وفائده سز سوز ، یالان § امر عجیب ، داعیه . بین العوام عجیب وبعید الاحتمال اولان شیرلی سویله یین حفته و یالان سویله یور مقامنده ایراد اولنان (قیطیر آتور) تعبیرنده کی (قیطیر) لفظی بونک محر فیدر .

هَجْر { [ع] فرقت ، آیریلق ، آیریلق ایله کؤکله حاصل اولان کدر ، آجی . (وصل) مقابلی . بونی (یاره ، بره) معناسنده قوللامق پک عبندر :

« تلخی هجر ایله تاریخ دیدم »
 « جان شیرینی ویردی فرهاد »
 (۱۲۰۴ سروری)

هَجْرَت { [ع] بولنیلان محلی ترك ایله خانه و خانماندن آیرلق ، تعبیر آخری ایله بر مملکتدن قطع علاقه ایله باشقه بر مملکته کوچک : (هَجْرَت نَبَوِيَّة) = خاتم الانبیا علیه ا کمل التحایا افسدیمز حضر تلرینک مکة مکرمه دن مدینه منوره یی تشریف بیورملری دیمکدر که مبداء تواریخ اسلامیه در .

هَجْرِي { [ع] هجرت نبویه و یاخود هجره منسوب و متعلق اولان : (تاریخ هجری ، سنه قریه هجریه ، سنه شمسیه هجریه) .

هَجْو { [ع] برینی نظم ایله ذم و ایله بر کیمسه نك عیوب و قبایحنی منظوم اوله رق ذکر و تعداد ایله مک . (ایتک) ماده سیله قوللانیلیر . فی الاصل (هَجَاء) لفظی کبی (ها) نك فتحیله در . (هَجْوِيَّة) = تعبیری هجو طرزنده سویله . نیلن منظومه یه اطلاق یعنی (هَجِيَّة)

و (هَجْوَه) مقامنده استعمال اولنور . (هَجْوِيَّات) = هجوه متعلق اشعار و منظومات .

اطلاق اولنور . بولفلك يونانجه دن
 معرب اولديني مرويدر . (هيو لائي)
 هيولايه منسوب .

{ [ع] اصطلاح طبعده
 هَيْمِصَه } (قولرا) ديدلمن مرض
 وبائي .

{ [ع] اعاطمدن ، مشاهير-
 هَيْسِكَل } دن برذاتك ابقاي نام
 كثير المعاجسي ايجون مرمردن ويا معدندن
 اعمال ايتديريلوب بر محله ركز اولنان
 شكلي ، صورتی . ياخود بيوك ،
 مشهور بروقه يي و برذاتي ياد و تذكار
 ايجون كذلك طاشدن ويا معدندن اعمال
 ايله بر محله ركز اولنان ستون ، عمود
 § ايري جته لي صنم ، ياخود صورت ،
 شكل § بيوك ، يوكسك بنا . هند ،
 چين تخانه لري كبي (هَيْكَل تراش)
 = مرمردن وياخود معادن ساثره دن
 هيكل ياپان ، باخصوص طاشي نحت
 ايله هيكل اعمال ايدن ديمكدر .

« تم نزار كوروب قاچه اي زميده غزال »
 « تصور ايت كه هيولاي روح مجنونم »
 (نائلي قديم)

{ [ع] ادات استبعاد ذر .
 هَيْهَات } نه قدر اوزاق معناسنده
 قوللانيلير . اكثر يا استفهامي متضمن
 اولان جل مثبتته نك آخر لرينه كتيريلير .
 بعضاً جمله نك ابتدا سنه ده كتيريله بيلير .
 لسانمزده حيف ، دزيغ ، تحسّر مقامنده
 قوللانيلماز . عريسه قول راجحه
 كوره (ت) فتح ايله او قونور :

« جانان او ايسه نجات هييات »
 « ناجي بن ايسه م حيات هييات »
 (معلم ناجي)

{ [ع] هر شيئك ماده سي ،
 هَيْوَلَاءُ } ماهيتي ، اصلي ؛ برماده -
 نك خيالي يعنى ذهنده . متصور شكلي .

{ [ع] شكل ، صورت ،
 هَيْئَت } قيافت § بر شيئك وضع
 جليسنه كوره اولان حال ، شان ،
 كيفيت . محسوسات و معقولاته شاملدر :
 (هيئت وكلا) (علم هيئت) = كواكب
 ثابتته نك هيئت و اوضاعي و كواكب
 سيّاره اصليه و تابعه و شمس و كره ارض
 ايله اجرام مختلفه ساثره نك حركت و حجم
 و مراتب و ابعاديني بيلديرن علم .
 (هيئت شناس) = علم هيئت عالمي ،
 خواجه سي . جمعي (هيئات) .

حكماي متقدمينه كوره صورت جسميه نك
 محلي اولان جوهر اول ، متكلمينه كوره
 حقايق اشيا ديمكدر ، صوفيونه كوره
 روحاني و جسماني اوله رق ايكي قسمدر .
 برنجيسنه « روح اعظم » ايكنجيسنه
 « طبيعت كليّه » ديدليلير § خيال ذهني
 كبي وجودي يوق حكمنده بولنان
 جانسز ، قدرتمز ، درمانسز آدنه

هَيْمَاتٌ { [ع] « هَيْتٌ » كُ جَمِي ،
مفردينه باق .

هَيْمًا كَلٌّ { [ع] « هَيْكَلٌ » كُ جَمِي :
هياكل اعصار) مفردينه باقلى .

هَيْبَانٌ { [ع] هَيْبَتِي ، قورقونج ؛
هر كسه خوف و حذر و یرن .

هَيْبَتٌ { [ع] فى الاصل بر كيمسه نك
ويا بر شيتك فى ذاته عظمتلى ،
جلاللى يا خود قورقونج اولمسندن صاقنوب
قورققى معنا سنه در . عظمت ، دهشت ،
جلال ايله يا خود اولوق ايله قورقو
ويرمه معنا سنده قوللا نيلير : (هيبت
سلطنت ، هيبت شهر يارى ، هيبت
دريا ، هيبت كوه قاف) .

« هيبت ديدبه كوس نبى »

« كسدى عرق نسب بولهي »

(خاقانى)

هَيْجَاءٌ { [ع] جنك ، جرب ، غوغا ،
صاواش : (ميدان هيجاء) .

« بوله بر مرتبه نصرت سپهسالار منصورك »

« ايدنجه عرصه هيجاده غازيلر تك وتازى »

(نفى)

هَيْجَانٌ { [ع] فى الاصل بر نسنه
توزيمق توزيمق معنا سنه در . اصطلاحده

تلاش ، اضطراب ، تحرك معنا سنده

قوللا نيلير كه قلب و ذهنك حال سكونتدن

چيقوب شدتله او ينامه سى حالتى ديمكدر :

(هيجان روح ، هيجان قلب ، هيجان

اذهان) .

هَوَسٌ { [ع] زياده ميل ، آرزو ،
شوق . (هوسكار)

و (هوسناك) = هوس ايديجى ،

هوسلى . (نوهوس) = ابلك شوق

ايله بر شى يايغى ، پرايش كورمك

ايسته يوبده او غراشان ؛ اويولده مشكلات

كوروب ثبات ايدمه ين . (هوسكارانه)

= هوسلى اولانه ياقيشه جق صورته .

(هوسكارى) = هوسكارلىق .

هَوَلٌ { [ع] قورقو ، خوف ،

جمعى (احوال) در . (هولناك) =

قورقونج ، قورقولو : (صيحه هولناك) ،

(ابوالهول) = مصرده هرمان جوا .

رنده جسيم ، يكپاره بر طاشه تراشیده

ايدلمش انسان باشى صورتى .

هَوَى { [ع] ابتلا ، اشتياق ، عشق ؛

نفس اماره نك بر شيئه

مبلى ، دوشكونلكى : (اهل هوى)

(هوى و هوس) = شهوات و حظو .

ظان نفسانيه (هوايه اويغى) =

نفس اماره نك ميلانته تابع اولقى ديمكدر .

(هوائى) = هوى و هوسنه مغلوب

و دوشكون آدم . جمعى (احواء) در .

(هوا) ايله (هوى) پيننده املا

و معناجه اولان فرقه دقت ايتلى .

« افندي طمن ايدنك عقلى وارمى مجنونه »

« كروه اهل هوى ايچره برمى بيك دلى وار »

(قوجه راغب)

تبدیل ایدلی) § موسیقیده اصولنه
توفیقاً ترتیب وترنم اولنان نغمه‌لی
مقام، ازگی. (باد هوا) = مجاناً،
پاره‌سز، بلش. (هوادار) = روز.
کارلی، آچیق محل || طرفدار، دوست.
(سنبل هوا) = بولوطلی، یاغمورسز
هوا. (هواپی) = هوایه منسوب،
آچیق مائی || هوایه آتیلان فشنگ ||
باطل، معناسز سوز. (هواپرست)
= هوا و هوسنه تابع سرسری.
(هواخواه) = محب، دوست، یار.

{ [ع] (هاجسه) نك
هَوَاجِسْ } جمعی، القآت شیطانیه
اوله‌رق قلبده پیدا اولان دوشونجه‌لر،
قوروتیلر: (هواجس نفسانیه).

{ [ع] نسوانك ركوبنه
هَوَادِجْ } مخصوص برنوع محفه
معناسنه اولان (هودج) ك جمعی.

{ [ع] «هامه» نك جمعی.
هَوَامْ } سینك، تحته قوروسی،
پیره، قارنجیه، بوجك، كهله، ییلان،
چییان، عقرب کبی حشرات ارض
معناسنده استعمال اولنور. (هوام
جربی) = اویوزعلتی بوجگی. (العوام
کالهوام) = عوام هوام کیدر.

{ [ع] خوار، ذلیل اولمق ||
هَوَانْ } ذلت، خوارلیق.

{ [ع] قادینلرك ركوبنه
هَوَدِجْ } مخصوص، اوستی‌قبه‌لی
برنوع محفه.

معربدر. (هندسی) = هندسیه
منسوب و متعلق: (بحث هندسی،
مسائل هندسیه).

{ [ف] وقت، زمان که
هَنگَامْ } چغتایجه‌سی (سای) در.
§ موسم، فصل: (هنگام فرصت)
= فرصت زمانی. (هنگام بهار) =
بهار موسمی. (هنگام جوانی) =
کنجلك چاغی، زمانی. (ناهنگام)
= وقتسز، موسمسز.

{ [ف] معرکه § غوغا،
هَنگَامَهْ } ولوله، کورولتی.

(هنگامه کپز) = غوغاجی، کورولتیجی.

{ [ف] الاَن، حالا، شمدی‌یه
هَمُوزْ } قدر، بو آنه‌دك دیمکدر:
(هنوز کیتمدی. هنوز او قومغه
باشلامدی).

«پش چشمیده در اول جند جهانگیر هنوز»
«کوش جامده در اول غلغل تکبیر هنوز»
(معلم ناجی)

{ [ع] یر ابله کوك آره‌سی،
هَوَاءْ } جَوْ § کرّه ارضی محیط
اولان و تنفس اولنان جسم لطیف و
سیال که (هوای نسیمی) ذه دینیلیر:
(هوای لطیف: کشایش هوا) اعتبار
قدمایه کوره عناصر اربعه‌دن بریدر
§ هر مکاتک جو فنده بولنان ساکن،
خفیف یل، روز کار: (یاتاق اوطه.
سنگ هر کون پنجره‌لری آچیلوب هواسی

« چرخ ناهمواردن هموار شکوا اوزره یز »
(حالتی)

{ [ف] دائماً ، هر زمان ،
همواره } علی الدوام . یالکیز .
نظمده قوللانیلیر .

« سنسن اول روح مصور که اولور همواره »
« یاد مجموعه حسنکله پریشان دلار »
(نائلئ قدیم)

{ [ف] جمله ، هپ ، بتون معنا .
همه } سنه در . ایوم مهجوردر .
{ [ف] هگبه ، طغارجق ،
همیان } چانظه ، بیوک کیسه .
(همیانچه) = کیسه ، کوچک طوربه ،
چانظه .

{ [ف] دائماً ، هر زمان ،
همیشه } علی الدوام .

« همیشه دلبر موزون خرامه میل ایلر »
« بلایه اوگرامشز طبع شاعرانه ایله »
(نیلی)

{ [ف] قاعده ، رسم ، یول ||
همنچار } مجازاً طرز ، روش ،
اسلوب معناسنه در . کسر ها ایله ده
لغندر . لسانزده دائماً ادات نفی اولان
(ن) ایله برلکده قوللانیلیر :
(ناهنچار) = قاعده سز ، یولسز .

{ [ع] اجسامک کیفیات
هندسه } امتدادیه سندن بحث ایدن
علم : (مبادئ هندسه ، اصول هندسه ،
هندسه حلیه ، هندسه رسمیه ، هندسه
خانه) ، (اندازه) لفظ فارسینندن

همشیره } [ف] قیز قارداش :

« شیوه کفتاری همشیره ائی اوکرتدی سگما »
« هر سوزوشیرین زبانم جامعه جان اولدی هپ »
(ندیم)

{ [ف] بر بر یله صحبت
همصحبت } ایدن ، برابر قونوشان .

{ [ف] معاصر ، بروقده
همعصر } بولنان ، برزمانده یتیشن .

{ [ف] دیز کینی بر ، آت
همعنان } باشی برابر اولان ، یان
یانه برلکده بولنان .

« سرعت سیرندن اظهار در که رخشم »
« همعنان سابقون اولمق تمنا سنده در »
(معلم ناجی)

{ [ف]
همکیش ، هم مذهب } ادینداش ،
بردین و مذهبده بولنان .

{ [ف] اخلاق ، اطوار ،
هم مشرب } اوضاع و طبیعتلری
بر برینه موافق اولانلرک هر بری ؛
طبیعتی موافق اولان .

{ [ف] آداس ، ایکسی بر
همنام } آد ایله مسمی اولانلر .

{ [ف] برابر او طوروب
همنشین } قالفان ، تکلیفسز آرقداش .

{ [ف] سطح مستوی ، دوز
هموار } یر ، برچیرپیده اولان شی :

(دشت هموار) ، (ناهموار) =
دوز ، طوغری دکل ، چاربق ، اکری .
§ همیشه ، دائماً . آرز قوللانیلیر :

همزبان { [ف] برلسان قوللانان ،
بر برينك لسانندن
آكلایان ، متفقاً سوز سويله ين .

همزه { [ع] مخرجندن صيقتي ايله
خروج ايتديكي ايچون بو
اسم ايله تسميه ايديلن شو (ع) اشا-
رتدر . بعض کلماتده دندان اوزرينه
و بعضلرنده الف ، واو ، يا حرفلری
ايله های رسميه اوزرينه و بعض کله-
لرکده بلامرکز صوگنه قونيلير .
عربیده الف اصلی به ديلير . فارسی
کلهلرک ها و يا حرفلری اوزرينه ده
وضع ايديلير . مثلاً (سئله ، مائی ،
سئوال ، شیء ، سبجئه زمردین ،
جزء ، پایه والا) کبی .

همسال { [ع] یاشدش ، یاشیت .
(همسن) ده بومعنايه در .

همسایه { [ف] قومشو . (همسایگی)
قومشواق .

« اینسه ده کوکدن اولسه همسایه »
« ايله هم التجا مسیحایه »
(ناجی)

همسبق { [ف] درس آرقداشی ،
برابر درس اوقویان .

همسر { [ف] ارککک زوجه منکو-
حسه سی ، نکاحلی قادینی .

همشهری { [ف] بر عملکتلی ، بر
بلده اها لیسندن بولنان

افرادک هر بری . لسان عوامده
(آرقداش ، یولداش) حکمنده قوللا-
نیلير .

همدست { [ف] ال اله ویرن ،
قوت و قدرتده برابر
اولان § شریک ، متفق . (همدستی)

= اورتافلک ، متفقلک . جمی (همدستان) .
همدم { [ف] محرم ، قرین ،
مصاحب ، ندیم ، آرقداش .
(همدمی) = همدمک .

« کوکل غم کونلرین تنها کچیره ایسته برهمدم »
(فضولی)

همراز { [ف] سرداش ، محرم
اسرار ، محرم دوست .

(همرازی) = سرداشلق ، دوستلق .

همراه { [ف] یولداش ، یول آر-
قداشی . (همراهی) =

یولداشلق . جمی (همراهان) نظمده
(همراه) طرزنده تخفیفی جائزدر :

« همراهم ایدک بویولده ای ماه »
« همراهی قویوب کیدرمی همراه »
(فضولی)

همراهی { [ف] رأی و فکری بر
اولان ، بر رأیده بر

سوزده بولنان .

همرنک { [ف] بررنکده ، رنکی
بر § بر مشرب و مزاجده

خویی بر اولان .

همزاد { [ف] یاشدش ، یاشی بر
§ توأم ، ایکیز .

همزانو { [ف] یان یانه اوطوران ،
دیز دیزه اوطوروب
قونوشان .

« ای صدر سخن پیشه بونی سنده بیلورسک »
 « کیم سوزده بولناز بگا همتای زمانه »
 (نفی)

همج { [ع] سیوری سینک کبی }
 اوافق بر نوع سینک .

(قاموس) ترکیه ده (یاسی) دینلیدیکنی
 کوستریور ، قویون ، کچی ، اشک
 کبی حیوانلرک یوزینه کوزینه قونار .
 § احمق ، چولپه ، شاشقین آدملره
 دینلیر . (الناس اما عالم اومتعلم والباق
 همج) = ناس یا علم اوگره دیچی ،
 یا خود اوگره یچی اولور . باقیسی احمق ،
 شاشقین مقوله سیدر .

همجنس { [ف] جنسی بر ، بر }
 جنسدن ، برصویدن
 دیمکدر .

همجواز { [ف] بر جوارده ، }
 قومشو § حدودی ،
 سینوری بر .

همحال { [ف] برحالی ، باشقه سنک }
 حالیه کندی حالی بر اولان ،

همخانه { [ف] برخانه ده اوطوران ، }
 آرقداش .

همخواب { [ف] برابر او یویان ، }
 یاتان . یاتاق آرقداشی ،
 زوجه .

« تنهالغهی کتیرمدک تاب »
 « کیم ایلدهک آرزوی همخواب »
 (فضولی)

همدرد { [ف] درد و محنتی بر }
 اولان ، درد اورتاغی .

هم آشیان { [ف] بریواده ، بر }
 محله برلکده بولنان .

هم آغوش { [ف] قوجاق قوجاغه ، }
 صارماش طولاش .

هم آواز { [ف] سسی بر برینه }
 او یغون ، آهنگلی ||

برلکده صحبت ایدن ، آرقداش .

هم آهنگ { [ف] بر آهنگده }
 بولنان ، بر برینه

او یغون آهنگ ایدن .

همباز { [ف] برابر او یسیان ، }
 شریک ، اورتاق .

همبزم { [ف] مجلس آرقداشی ، }
 مجلسده برابر بولنان .

همبو { [ف] برقوقوده ، برقوقولی ، }
 قوقوسی بر :

« نافع مشک ختن زلفکه اولماز همبو »
 (رشدی)

همپای { [ف] آیقداش ، آرقداش . }
 آیقداش .

همپایه { [ف] رتبه جه بر ، پایه جه }
 برابر ، کفو . جمی
 (همپایگان) .

هم پلشه { [ف] صنعتی بر ، بر }
 صنعتده بولنان .

همسا { [ف] مثل ، مانند ، نظیر ، }
 اش . اکثریا (بی) ادات

سلیله برابر قوللایلیر : (بی همتا) =
 نظیرسز ، اشسز : (ادیب بی همتا) .

(هَمَّانَم) = اسملری بر (هَمَّ خانَه)
 = بر خانه ده، بر اوده اطوران §
 (٣) ادات اقتران. كذلك عربی،
 فارسی اسملرک اولنه کتیریلیر: (هَمَّ
 زَبان، هَمَّ زانو) کبی. اشبو اداتک
 اشتراک واقتران طرزنده استعماللری
 بپننده کی فرقه دقت ایتلیر.

« هَمَّ سویله مده هَمَّ بکنم »
 (شیخ غالب)

{ [ف] همیشه، دائماً، هر
 هَمَّاره } وقت. (هَمَّاره) مخففیدر.
 { [ف] قرین، نظیر، شریک،
 هَمَّال } اش، اورتاق: (بی هَمَّال)
 = نظیرسز، اشی یوق. ضمّ ها ایله
 ده جاژدر.

{ [ف] (هَمَّ) ایله (آن)
 هَمَّان } دن مرکبدر. لسائزده
 حصر، تقریب، استعجال، استمرار
 اداتی اوله رق قوللانیلیر: (هر شی
 تمام، هان او قالدی)، (هان ایکسی
 برکیدر)، (باقنوب طورمه هان ایچ)
 ینه بومعناده اولان (همین) بوس بتون
 مهجوردر. (هَمَّان) ده هیچ قوللا-
 نیلماز:

« هان عین محمدله علیدر شمس ومولانا »
 (شیخ نظیف)

« کاعذارم سن هان صاغ اول فدا جانلر سکا »
 (لا)

ترکیب عربیدر که چک بری کتیر
 دیمکدر. لسائزده « وقس علی هذا »
 مقامنده، دائماً وواعطفه ایله قوللانیلیر.

{ [ع] برنج، نخود، فصولیه
 هَمَّه } کبی حیواناتک قاینامه سیله
 حاصل اولان قایماق کبی شی که لسائزده
 تحریفله (هَمَّه) دیه معروفدر.

{ [ع] قوش قونماز دینلین
 هَمَّیون } نبات. فارسیده (مارچوبه)

دینیلیر. (فَصِيلَةٌ هَلِيُونِيَّةٌ) فن نباتات
 اصطلاحاتنددر.

{ [ع] حزن، غم، اندیشه،
 هَمَّ } تاسه. جمی (هَمَّوم):
 (هجوم هَمَّوم).

{ [ف] اوچ صورتله قوللانیلیر.
 هَمَّ } (١) ادات عطف. ایکی شیء

برحکمده ویا ایکی حکمی بریرده جمع
 ایدر: (هَمَّ سویله یور هم کولیور)
 « هَمَّ » مکرراً ایراد ایدیلنجبه بعضاً
 ایکنجیسنه تأکید ایچون (دخی)
 مخففی اولان (ده) علاوه ایدیلیر.

(هَمَّ) مفرداً ایراد اولنورسه تنبیهی
 حاوی اولور: هَمَّ بویله کوتولاقیر-

دیبری نیچون سویله ملی) بو طرز
 استعمالده دخی (ده) علاوه اولنه بیلیر

§ (٢) ادات اشتراک. عربی، فارسی
 اسملرک اولنه کتیریلیر. بوتقدیرده
 اسملر وصفیته تحویل ایدر: (هَمَّراه)
 = یولداش، برلکده وبریوله کیدن.

كُهِفَ || قَطْبُ، غَوْتٌ، اِخْيَارٌ، اَوْتَادٌ، اِبْدَالٌ، نَقِيْبَا، نَجِيْبَا دِيْنِيْلِيْنَ رِجَالِ اللّٰهِ .
(هَفْتَمٌ، هَفْتَمِيْنٌ) = يَدْنَجِي (هَفْتَادٌ) = يَتَمَش .

« نه شه شهنشہ صاحبقران هفت اقليم »
« كه طوتدی عالمی طغرای فتحله نامی »
(نفی)

هَفْتَمَه } [ف] یدی کوندن عبارت
اولان مدت . عمر پیسی
(اسبوع) .

هَفَوَاتٌ } [ع] (هَفَوَه) نَك
جَمِي : (هَفَوَاتِ لَسَانِيَه) .

هَفَوَه } [ع] آيَق قَايُوب سُوْرَجَه
يا كَلْمَه ، يا كَلْشَلِق §
ذله ، كناه .

هَكَدَا } [ع] بوده آنك كَبِي ، بو
دخی معناسنه تركيب .

هَلَاكٌ } [ع] اَوْلَك ، اَوْلَه ، تَلَف
اَيْتَكْ مَعْنَا سِنِي حَاوِيْدِر . اَنْك اَيْچُون
اَنْبِيَايِ عِظَامِ عَلَيْهِمُ السَّلَامِ وَاكَاْبِر
حَقْلَرْنِدِه اِسْتِعْمَالِ اَوْلَاْتَا :

« نه سر آزاده ايدرسين نه هلاك ايلرسين »
« قالدی بی چاره گوکل خوف ورجا پيننده »
(عونی)

هَلَاهَلٌ } [ع] هِيْج بر صورتله
علاجی بولنه مایان سم
قاتل ، آغو .

هَلْمٌ جَرَا } [ع] « هَلْمٌ » و « جَرَا »
لفظلرندن عبارت بر

(هَجُو) پيننده فرق واردر . (هزل)
= دائماً جديتدن عاری ، اکثراً
کولنج و (هَجُو) = اکثراً جدی و
دائماً موجب حدت و عبرت اوله جق
صورته سويله نیلیر .

هَزِيْمَتٌ } [ع] حَرِيْدَه بُوْزْغُوْلُقْ ،
صِيْنَمِقْ ، عَسْكَرْكَ صَا -
واشده بوزوله سی : (دَشْمَنَكْ هَزِيْمَتِي ،
هَزِيْمَتِ اَعْدَا) .

هَسِيْتِي } [ف] وَاْر اَوْلُقِي ، وَاْر لُقْ ،
وَجُوْد . (نَيْسِيْتِي) مَقَابِلِي :
« نام هستی نه در حل معمای عدم »
(عاكف پاشا)

هَشْتٌ } [ف] سَكْرَ عَدْدِي :
(هَشْتِ بَهْشْتِ) = سَكْرَ
جَنْتِ (هَشْتِ پَا - ي) = اَخْتَاپُوْت
(هَشْتَمٌ) و (هَشْتَمِيْنٌ) = سَكْرَ نَجِي
(هَشْتَادٌ ، هَشْتَدٌ) = سَكْسَان .

هَضْمٌ } [ع] مَعْدَه دِه يَزِيْلِن اَيْچِيْلِن
شِيْلِرِي اَرِيْتَكْ ، سِيْنْدِيْر -
مَك § مَنَاسِبْتَمَز و كُوجَه كِيْدَه جَكْ
بر حاله دوچار اولنجه جبر نفس ايله
صبر ، تحمل ايتك .

هَفْتٌ } [ف] یدی عددی : (هَفْتِ)
هَفْتِ (اَقْلِمِ) = اَعْتَبَارِ قَدْمَايَه
کوره یدی اقليمه منقسم اولان دنيا .
(هَفْتِ پِيْگَر ، هَفْتِ اَخْتَر) = کُواكَب
سبعه ، افلاك . (هَفْتِ تَنَان) = اصحاب

معمول و آثار عتیقه دن ایکی بنایه
اطلاق اولنور .

هزار { [ف] بیك عددی .
(هزاران) = بیكلمر .
(هزار باز) = بیك کره . (هزار پا)
= قرق آیاق دینیلن حیوانجیق .
(هزار پاره) = بیك پارچه (هزار
فن) = چوق معرفتلی ، پک هنرلی
صنعتکار § بلبل دینیلن قوشك اسم
دیگر : (آواز هزار ، زمزمه
هزار) جمی اولان (هزاران) بومعناده
مفرد مقامندهده قوللانیلیر :

• کولوب کلر آچلدنجه هزاران آغلاسون کولسون .
(جودت پاشا)

• هزاران اولسه کل بر بلبل شیدا یرین طوماز .
(قوجه راعب)

هزج { [ع] خوش سس ایله
شرقی و بسته ترنم و تغنی
ایتمک § الفاظی متدارک و متقارب اولان
منتظم کلام . اجزاسی متقارب اولوق
مناسبتیله بحور عروضدن برینه (بحر
هزج) اطلاق اولمشدر .

هزل { [ع] لطیفه ، شاقه طرزنده
سویلهن بیهوده سوز §
لطیفه ایتمک ، مسخره لایتمک . (جید)

ضدی . جمی (هزلیات) : (سرو-
رینک هزلیاتی) ، (هزلگو) =
اویولده سوز سویلهن (هزلگوینی)
= هزل سویله ییلمک (هزل) ایله

هزجایی { [ف] سرسری ، نباتسز ،
قرارسز ، وفاسز . (هر

جاییک) = نباتسزلق ، وفاسزلق .
(هزجایی منکشه) = آجیق قویوبر
قاچ رنکلی قوقوسز کوزل برچیچک .

هزه { [ف] باطل ، یاوه ، عبث ،
(بیهوده) ، بوش سوز
(هرزه خای) و (هرزه خوار)

و (هرزه لای) و (هرزه گوی)
= معناسز ، بوش سوز سویله ییچی ،
سویلهن دیمکدر . (هرزه وکیل)

= هرایشه قاریشوب لافزنلک ، بوش
بوغازلق ایدن آدم . (هرزه وکیل
کائنات) تعبیری مشهوردر .

« تریاکه هرزه خواب منحوس »
« آتشلر ایچنده پیر ققنوس »
(شیخ غالب)

هزگاه { [ف] هر وقت ، هر یرده ،
دائما دیمکدر .

هزگز { [ف] اصلا ، قطعاً ،
هیچ بر وقت ، هیچ
بر صورتله .

هرم { [ف] قوجامق ، قوجالمق ،
پیر اولوق . (هنکام هرم)
= زمان پیری ، قوجهلق وقتی .

« هنکام هرمده سویلشدر »
« پیر اولدینی دمده سویلشدر »
(شیخ غالب)

هرمان { [ع] (هرم) لفظندن
تثنیه در . مصرده طاشدن

{ [ع] هَدِيَّةٌ (هدیه دندان) = دیش کراسی .
 هَدْيَانٌ } [ع] عبث ، بیهوده ،
 صبیله مک ، صایقلامق § بو یولده
 صویله نیلن سوز . (هَدْيَانٌ مُرْتَعِشٌ)
 = سرخوشلقدن ایلری کلن تترمه له
 صایقلامه علّتی .

{ [ف] تعمیم اداتیدر . هِبْ ،
 هَرٌّ } بتون : (هرکس ، هریر)
 اشبو ادات منحصرأ مفرده داخل
 اولور . مثلاً هر محله ، هر کسده
 دینلیر . (هر مجلرده ، هر کس لرده)
 دینلمز . بویه صویله یین کورلسه لسا -
 نمزک عجمیسی ، ییانجیسی عد اولنور .
 (هر بار) = هر دفعه ، دائماً (هر
 چند) = هر نه زمان ، قاچان . بوتعبیر
 الیوم متروک حکمنده در . (هر گاه ،
 هر دم) = هر وقت ، دائماً دیمکدر .

{ [ف] ناچار ، ضروری ،
 هَرَّ آئِنَه } هر حالده ، البته معنا -
 هَرَّ آئِنَه } سنه در . برنجیسی نظمه
 قوللانیلیر .

{ [ع] قاچق || شدت حزن .
 هَرَبٌ }
 هَرَجٌ } [ع] قاربشلق . دائماً
 (موج) کله سیاه برابر
 ایراد اولنور . (هر ج صراج) = قارمه
 قاریش ، آلت اوست ، طارمه طاغین
 دیمکدر .

{ [ع] پک سویلن آمدن ،
 هَجْرٌ } شیدن آیرلیق ؛ دوستلنی
 الفتی قطع و ترک ایتمک § آیرلیق .
 (وصل) مقابلی . کسر ها ایله
 استعمالی غالب و مشهوردر .

{ [ع] شدت معاسنه در .
 هَجْمَةٌ } مثلاً (هجمة الشتاء)
 = شدت برد (هجمة الصيف) = شدت
 حرارت مقاننده ایراد اولنور . (حمّا
 هجمة سی) = حماتک شدتی دیمکدر .

{ [ع] قوشویه قوللانیلان ،
 هَجِينٌ } یوک قالدیر میان بر جنس
 دوه (هجان) = هجین صاحبی ،
 دوه جی .

{ [ع] « هَدِيَّةٌ » نك جمی :
 هَدَايَا } (هدایای نفیسه) .

{ [ع] بوش یره کیمه ،
 هَدْرٌ } یازیق اولمه § باطل ،
 ضایع ، ناچیز اولان : (فلانک مالی
 هدر اولدی) .

{ [ع] اوق ، ویاقورشون
 هَدْفٌ } آتیلنجه اورمق ایچون
 دیکیلن آماج ، نشانگاه . مادیات
 ومعنویاتده قوللانیلیر : (هدف غرض ،
 هدف مرعی) .

{ [ع] خراب ایتمه ، ییقمه :
 هَدَمٌ } (هدم بنا) .

{ [ع] تحفه ، ارمغان ،
 هَدِيَّةٌ } تقدیمه ، بلش ویریلن ویا
 کوندریلن شی : (هدیة بهیسه) ،

بلافاآئه ، بيهوده تلف و برهوا اولان
واسراف اولنان شي معناسنده قوللائيدير:
(هباء منثور) .

همهقه } [ع] بين العرب حماقتله
(مشهور (يزيد بن ثروان) ك
لفييدر . (هبنقه) كمال حماقتدن
« غائب اولورم » انديشه سيلاه كردننه
داآما بر قلاده تعليق ايدر ايمش . بر
كيجه هبنقه اوپوركن برادري آنك
كردننده كي قلاده يي چيقاروب كندي
بوينونه طاقش . صباحلين هبنقه
اويانده قلاده يي برادريك كردنده
گورنجه (يا احي انت انا فن انا)
يعني (قارداشم سن نم فقط بن كيمن)
ديه نفسندن اشتباه ايله استكنناه
ايمش ، ايشته بوسيه ميني حماقتله
مثل اولمش .

هتاك } [ع] پرده كي شيلري
(بوزمق ، بيرتمق : (هتاك)
عرض ، هتاك ناموس) .

هجااء } [ع] برآدمي نظم ايله ذم
(وهجو ايتك . (هجااگو)
= هجو ايدن ، ذم يولنده نظم
سويلهين . بومعناده هانك كسري
ايله ده تلفظي جائردر } برالفظي حروفيله
تقطيع يعني حروفني سنين ، لام ،
الف ، يم ديه تعداد ايتك } بر
متحرك حرفدن عبارت اولان صوت .
(حروف هجااء) = الفبا ترتيبي اوزره
حرفلر .

تعظيم } آئين } بايقوش . لسائزده
برنجي معناده قوللائيدير .

هاومه } [ع] في الاصل (دابه)
معناسنده در . يوقوللائيلاز
فقط جمعي اولان (هوام) ، لسائزده
سينك ، تحته قوروسي ، چييان ، كلر ،
يبيلان ، عقرب كي حشرات ارض
معناسنده استعمال اولنور .

هاوان } [ف] ايچنده بر شي
(دوگيلوب ازبيلن آغاچدن ،
پرنچدن ، طاشدن معمول آلت كه
لسائزده (هاوان) دينليير : (ضارمساق
هاواني) ، (هاوان طوبي) .

هاويه } [ع] جهيم ، طامو .
(قرآن كوريمده وارد
اولشدر .

هاي } [ف] « واي ، اي واه »
(كي ادات تاوه .

هايهايان } [ف] اهل مائك نوحه
(سي ، ناله و فريادي .

هايهاوي ، هايهوي } [ف]
(ارباب
طربك ، مسرور وشاد اولانلرك
شمانه سي } و اوويلا ، چيغاتي :

« رضا بوتكيه حالغزاده شيخ اولهلي »
« برايدي عالمي كلبانك هاي وهوي نشاط »
« نچارزاده »

هباء } [ع] هوايه قالفان غايتله
(اوقاق توزكه شعاع شمس
ايله كوريله بيلير و « ذره » دينليير .

هَارُوتُ { [ع] (ماروت) كُ
رفیق اولان ملك .

(ساحر) معناسنده قوللانیلیر .

(هاروتی) = ساحره منسوب .

« نجه ییل ایسته سه سحر اوکره تیر هاروته ایدیشه م »
(نقی)

« جلوة حسنك فرب غمزة جادو فنك »

« بایزیدی برهن ، جبریلی هاروت ایلسون »

(نائلی قدیم)

هَاضِمُ { [ع] هضم ایدیجی .
سیندیرجی .

هَاضِمَةٌ { [ع] معده ده موجود
اولان اریدوب سیندیرجی

قوته دینیلیر .

هَالِكٌ { [ع] هلاك اولیجی ، فانی ،
زائل .

هَالَةٌ { [ع] قرك اطرافنده بعضاً
حلقه کبی پیدا اولان

نورانی دائره که ترکجه ده (آی آغلی)
تعبیر ایدرلر : (هاله ماه) .

هَامِسٌ { [ع] کتابک ، مکتوبک
کناری § درکنار .

مولداتندرن .

هَامُونٌ { [ف] بیوک صبرا ، دوز
اووا . (هامون نورد)

= قیرده ، اوواده کزن ، یولجی .

« اخترله دوشنمه صحن هامون »

« الماس چاقیل طاشندن افزون »

(شیخ غالب)

هَامَةٌ { [ع] باشک تپه سی ، قفا
طاسی : (هامه پیرای

هَاجِسَةٌ { [ع] خاطره کلین
خصوص ، قلبه عارض

اولان اندیشه . جمی اولان . (هواجسن)

چوق قوللانیلیر : (هواجسن نفسانیه) .

هَادِمٌ { [ع] هدم ایدیجی ، ییتیجی .
(هادم اللذات) = ملك

الموت ، عزرائیل علیه السلام .

هَادِيٌ { [ع] هدایت ایدیجی ،
طوغری یول کوستریجی .

بو معناده حق الهمینده قوللانیلیر :

(عبدالهادی) = هادینک قولی

§ دلیل ، رهبر ، مرشد مقامنده ده

ایراد اولور :

« ای صاحب معراج حبیب و هباب »

« هادی سبل شاه رسل عرش جناب »

(نظم)

« هادی وادی دین بدرقه اهل یقین »

« پیرو مجتهدین حضرت شیخ الاسلام »

(نقی)

هَارُونٌ { [ع] انبیای اسرائیلیه دن
(موسی) علیه السلامک

بیوک برادری اولان پیغمبرک اسمی .

§ خلفای عباسیه دن مشهور بر ذاتک

اسمی . (هارون الرشید) § لسان

عبرانیده محب ، دوست دیمک اولدینی

مرویدر :

« بر معالی جهانیدر حیدر »

« اوزکه هارون بی معادلیر »

(معلم ناجی)

محلده طورمق: (سن وقوف) = حد
 کمال که توقف ایده جک مرتبه دیمکدر.
 [ع] (وکیل) ک جمی:
 وکلاء (وکلاى فخام دولت:
 هیئت وکلا، مجلس خاص وکلا).
 [ع] «والی» نک جمی:
 ولات (ولات عظام) تشدید

لام ایله قوللائق خطادر.
 [ع] «دخول» کبی کبرمک
 ولوج (معناسنه دز: (ولوج
 و خروج).

[ع] برشینه زیاده حریص
 ولوع (اولق، دوشکونلک، حرص
 شدید. فتح واو ایله ده (حریص)
 معناسنه در.

[فرانسزجه Volcan]
 وولقان (یانار طاغ دیمکدر.

[ع] چوق اولق، چوقلق،
 وفور } بولق.
 [ع] آتش آلونمک، آتش
 و قود } یالینلامق.
 [ع] حصول بولق، پیدا
 وقوع } اولق، میدانه چیقماق،
 حدوث، ثبوت: (وقوع حال،
 نادرالوقوع).

[ع] «وقعه» نک جمی،
 وقوعات } اکثریا احوال جاریه
 دائمه نک خارجنده ونظامک خلافتنده
 ظهور ایدن خصوصات، کیفیات مقار
 منده قوللائیلیر: «وقوعات یومیه،
 وقوعات محلیه».

[ع] بیلمک، بیلنمک،
 وقوف } بیلش: (کسب وقوف،
 اهل وقوف)، (وقوفدار) = بیلکچ،
 معلوماتلی § بولسیدنی حال ویا خود



(Tragédie) ترجمه سی
 [ع] (آدم) علیه اسلامک
 هاییل } اوغلار نندن برینک اسمی.
 [ع] سسلنجی، سس
 هایف } ویرنجی، چاغریجی. بو
 مناسبتله غائبدن ندا ایدن ملک معنا.
 سنده قوللائیلیر. (هایفانه) = هاتفه
 یا قیشه جق صورته:

» پک مؤثردی صدای هاتفی یا خود که بن
 » حال استغراق ایله اولمش ایدم پک ناتوان

[حرف] الفبای عثمانینک
 ه } اوتونجی حرفی. ابجد حسابجه
 (ه) عددینه اشارتدر.

[ع] (ه) حرفنک اسمی.
 هاء } (های رسمیه) = کله نک
 صوکنده اوقونمایان وفتحه علامتی
 اولان ها حرفی.

[ع] قورقو ویرنجی.
 هائل } قورقوج: (موت هائل).

[ع] درام، تأثیرلی تیاترو
 هایلله } منظومه سی. (ترازهدی

کوره ایکندی یاصباح یاخود جمعہ
نمازیدر . (وُسْطَانِی) اورتہ لامہ .

وَسْعٌ } [ع] طاقۃ قدرت ، کوچ
وَسْعٌ } § غنا ، ثروت ، بولقی :
(وسع بشر) .

وُسْعَتٌ } [ع] گنیشلک ، بولقی :
وُسْعَتٌ } (باغک وسعتی ، وسعت
صحرا ، دریانک وسعتی ، وسعت معیشت)
§ قدرت ، قوت ، طاقت .

وَسْمٌ } [ع] (وشم) ک جمع
وَسْمٌ } دیکریدر مفردینہ باقملی .
وَصَلَاتٌ } [ع] « وصال » ایله
وَصَلَاتٌ } مترادفدر ، بر شیخہ
اولاشمق ، قاووشمق .

وَصُولٌ } [ع] اولاشمق ، وارمق ،
وَصُولٌ } ایریشمک ، کلک .
اشخاص واشیا حقندہ و (بولقی)
مادہ سیلہ قوللائیلیر : (امانتک وصولنہ
دائر خبر آلهدم ، مکتوبک وصول
بولمش اولہ جنی شہہ سزدر) .

وَضْوٌ } [ع] آبدست آلمق ،
وَضْوٌ } آبدست : (نقض وضوء)

« هب خیالیله کچر عمرم زلال لعلنک »
« صو بولنمزسه تیمم ایله جائزدر وضو »
(طریزونی حلمی)

وَضُوحٌ } [ع] ظاهر ، عیان ،
وَضُوحٌ } آشکاراواق ، آچیقلق :
(وضوح بیان ، وضوح افادہ) .

وَفُودٌ } [ع] ورود ایتمہ ، کلمہ ،
وَفُودٌ } کلش . (ورود) زیادہ
قوللائیلیر .

= اصلسز ، یالان . (وجود ویرمک)
= بولنمایان بر شیء وار کبی فرض
ایتمک .

وَجْوَةٌ } [ع] « وجہ » ک جمعی ،
وَجْوَةٌ } چهرہ لر ، یوزلر : (وجوه
صیانده پیداولان چیپانلر) § اشراف
ومعتبران مملکت ، برحاکک معتبراولان
وایلری کلن آدملری : (وجوه بلده) ،
(بِالْوَجُوهِ) = وجوه ایله ، اسباب
متعدده ایله ، هر یوزدن . (من
کل الوجوه) = هر وجه ایله ، هر
صورتله دیمکدر .

وَحْشٌ } [ع] « وحش » ک
وَحْشٌ } جمعی . بیانی حیوانلر :
(وحوش و طیور) .

وَرْدٌ } [ع] کلک . کلوب یشمک .
وَرْدٌ } اشخاص واشیاده قوللا .
نیلیر : (مکتوب ورود ایتمدی ، اورادن
ورود ایدن پاکت) .

وَرِيقٌ } [ع] یپراچق ، کوچک
وَرِيقٌ } نبات یپراغی . جمعی
(وریقات) .

وَزَّاءٌ } [ع] « وزیر » ک جمعی .
وَزَّاءٌ } (شیخ الوزراء) = وزیرلرک
اک قدملیدی اولان ذات .

وُسْطَى } [ع] « اوسط » ک مؤنثی ،
وُسْطَى } اورتہ معناسنه در .
(آسیای وسطی ، آفریقای وسطی)
§ اورتہ پارمغهده اطلاق اولنور .
(صَلَاتِ وُسْطَى) = اقوای اقواله

« خالی آندن اولسون یارب ولایت تاابد »
 « کیم ولایتدن دکل خالی صفای جوهری »
 (فضولی)

وهاد } [ع] درین ، جو قور پر
 معناسنه اولان (وهده) نک
 جمی . مفردی قوللا نیلماز .

ویران } [ف] خراب ، بیقیق ،
 بیقلمش . (آباد) نک
 ضدی : (خانه ویران ، قصر ویران ،
 دل ویران) ، (ویرانی) = خراب
 اوله ، بیقیق .

« بو خراباتده ثابت اوله هم - جانانم »
 « دل ویرانمی یاپسه کده بیقلمش کیتسه م »
 (ثابت)

ویرانه } [ع] بیقیق بنا § خراب
 اولمش ، بیقلمش محل .

وقایه } [ع] بر شیء قایبرمق ،
 اسیرگه مک ، ضرر و زیاندن
 حفظ ایتک . نظمه (وقایت) طرزنده ده
 قوللانیاه بیلیر .

ولادت } [ع] طوغورمق ، وضع
 حمل ایتک : (ولادی)

ولاد } = طوغورمغه متعلق ،
 عائد § طوغومق ،
 طوغوش . (تاریخ ولادت) فتح و او
 ایله زباززد ایسه ده یا کلدردر .

ولایت } [ع] والی اولمق ، والینک
 اداره سنه ویریلن اولمه .
 جمی (ولایات) .

« شهریار بحر و بر سلطان سلیمان ولی »
 « اول که محض عدلدر ذات ولایت پروری »

و

وجوب } [ع] ثبوت و تمکن وجه
 ایله لازم ، واجب اولمق
 § ترکی وعدمی تمکن اولماق : (مرتبه
 وجوده کورینن) ، (وجوبی)
 = وجوبه منسوب و متعلق : (فعل
 وجوبی) .

وجود } [ع] بزشی وار اولمق ،
 بولمق ، وارلق § مجازاً
 بدن ، جسم ، کووده معناسنده
 استعمال اولنور . (وجوده کلک)
 = حاصل اولمق . (وجودی یوق)

وعدی } [ع] زیاده محکم ، زیاده
 قوی ، پک صاغلام :
 (عروۃ الوثقی) = « عروه » دستی ،
 ابریق کبی شیلرک طوته جق یری ،
 قولی دیمکدر که بوندن صاغلام ،
 طایانقلی قولب معناسی چیقار . بوتعبیر
 دین مبین اسلامدن کنایه اوله رق ایراد
 اولنور .

وثوب } [ع] صچرامق ، آتلامق .

وثوق } [ع] اعتماد ایتک ، اطمنان
 کوسترمک ، اینامق .

{ وَجْدَانِي } = وجدانه منسوب ،
 درونی : (قناعت وجدانیه) ،
 { وَجْدَانًا } = وجدان جهندن ، قلباً .
 { وَجْدَانِيَات } = وجدانه عائد احوال
 و کیفیات .

{ وَحَام } [ع] کبه قادینلرک آش
 بیرمه حالتی . نسوانک بو
 حالته ایکن کومور ، چامور ، طوپراق ،
 کیردمیت کبی درلو درلو مناسبتر
 شیرل بیدکاری واقعدر .

{ وَدَاج } [ع] بویونده بر طمارک
 اسمی . اصطلاح طبده
 (ورید و داجی) دیه معرفدر .

{ وَرِد } [ع] هرکون قرائی وظیفه
 اتخاژ اولنان قرآن کریمدن
 برمقداره ، برجزه دینلیر . بومناسبتله
 هرکون اوقونان ادعیه مأثوره
 و مناجاته اطلاق اولمشدر : (ورد
 زبان) = وظیفه معتاده لسان کبی بر
 معنای افاده ایدر که مقصد دائماً دیلده
 موجود اولدیغنی بیاندر . جمی (اوراد) .

{ وَسَادَه } [ع] یا صدیق ، باش
 یا صدیقی § یا صدانه جق
 مندر ، سرپر و سائره .
 { وَسَاد } (عَرِيضُ الْوَسَاد)
 = تنبور ، تنبل آدمه اطلاق اولنور .
 { وَسَام } [ع] « وسم » ک جمی .
 مفردینه باقلی .

{ وَشَاح } [ع] طویجی عسکرینک
 طاقدقلری قایشلر کبی
 بویوندن آشاغی قولتوغه طوغری
 قوشانیلان واوستی صیرمه وجواهرله
 مصنع و مرصع بولنان برنوع زینتلی
 حمائل .

{ وَشَام } [ع] « وشم » ک جمی .
 مفردینه باقلی .

{ وَشَنَه } [ف] محر قدر . طوغری جمی .
 صحیحی (وشنی) درکه
 قیزلق ، قیرمزی دیمکدر . لسانزده
 کراسه مشابه ، طعمی اکشی ، قویو
 قیرمزی رنگلی اولان برمیوده اطلاق
 اولنور . (وشناب) = وشنه شربتی .

{ وَصَال } [ع] دوسته اولاشمق ،
 یاره قاووشمق : (بزم
 وصال ، صبح وصال) .

« وعدة وصالی اقرار ایدنه من بازندن »
 « صد وصال اولسون اونوشیوه انکاره فدا »
 (نیلی)

{ وَعَاء } [ع] قاب ، محفظه ، ظرف
 § اصطلاح طبده بدنده
 بولنان قانک قابی دیمک اولان طمارلرک
 هر برینه اطلاق اولنور . جمی (اوعیه) در .
 (وَعَائِيَّت) = قاب حالنده اولق .

{ وَفَاق } [ع] موافقت ، اویغونلق ،
 اویغون اولق ، متحد بولنلق .
 (نِفَاق) ک ضدی .

{ [ع] قلبه، ذهنه مرادك غیری
وَهْم | عارض وشك و تردده باعث
 اولان خاطرۀ باطله؛ سببتر قوروتی،
 قورقو. جمی (اوهام). (حکیم
 وهدن عبارت اولان بوعلته ینه امور
 وهمیه ایله مداوات ایدلک لازم کله جکتی
 دوشوندی. — طبقات الاطباء دن —
 مجموعه معلم ناجی).

{ [ف] قورقاق، قورقش
وَهْمَاک } § قورقولو، قورقونج.
 { [ع] وهمه منسوب و متعلق،
وَهْمِي } حقیقته موجود اولیوب

❖ و ❖

{ [ع] چفت اولمیان، یالکیز،
وَر } تک : (صلاة وتر) = تک
 رکعتی اولدینی ایچون یاتسو نمازندن سوکره
 قیلنان او چرکعت نمازه دینلیز § قربان
 بایرامندن بر کون اول اولان عرفه
 کونته اطلاق اولنور. سنهده بر کون
 عرفه اولدینی ایچون. زیرا رمضان
 بایرامنک عرفهسی یوقدر.

{ [ع] قالین قوتلی باغ،
وَتَاق } بند § عهد، پیمان
 § « وثیق » ک جمی .

{ [ع] « وجمع » ک جمی،
وَجَاع } آغریلز. جمع دیکری
 اولان (اوجاع) زیاده قوللانیلیر .

{ [ع] یوزلشمک، یوز یوزه
وَجَاه } کلک . (وجاهاً) = وجاه

مفروض بولنان : (حظ وهمی)
 (وهمیات) = اصلمز شیر، قورونتیلز.
 { [ع] سنست، ضعیف اولقی؛
وَهْن } گیوشکلک، فتور .

{ [ع] حیف، دریغ، وای،
وَمِيل } یازیق معنایزنده کله تفجیعدر که
 بر مصیبت خدوشنده ایراد اولنور
 § خسار و هلاک معناسنی ده افاده ایدر
 § جهنمده، طاموده بر دره تک،
 یاخود بر قویونک اسمی .

صورتیله، یوز یوزه اولهرق. (غیاباً)
 ضدیدر .

{ [ع] حکم درونی، معیار
وَجْدَان } ضمیر، کوکل شهادتی که
 ایدکی فناقدن، اییی کوتودن، حتی
 باطلدن، محاسنی مساویدن تمیزه مدار
 اولان محاکات عقلیه تک قلبده حاصل
 ایتدیکی حس علوی طبیعی دییه تعریف
 اولنه بیلیر. فی الاصل (بولقی) معناسنه دره
 فقط لسانمزده اومعنی اصلاً معتبر
 ومستعمل دکلدنر . (صاحب وجدان)
 = وجدانی، او حس علوی به مالک
 اولان (وجدانسر) = قلبی فنالنی،
 حقسزلنی، کوتولکی قبول ایدن؛
 او حس علویدن محروم اولان .

کسب ایدن عبد صالحه اطلاق اولنور :
 (وَلِيَّ اللَّهِ) = اومرتبه معنویه ووصول
 ايله اللّٰهه قلباً و قالباً دوست و صدیق
 اولان ذات شریف :
 « ای ولی النعمت عفو ايله جرم بنده بی »
 (سروری)
 « دستی م لطف ودلی کان جود »
 « کندی ولی النعم روز کار »
 (نفی)

« بخش ایدر حضرت وهّاب علمیم »
 « سوکیلی قولارینه قلب سلیم »
 (معلم ناجی)

وَلِيَّ } [ع] زیاده آلوی، یانوب
 یالینلایان: (سراج وهّاج)
 وَهَّام } [ع] زیاده شبهه، قوزونتی
 ایدن .

وَهَب } [ع] ویرمک، بخش ایتک،
 عطا. (وهبی) = کندینه

ویرلش، بخش ایدلش، خداداد
 معناسنه در. یعنی چالیشمق صورتیه
 قازانلش اولیوب من طرف الله کندینه
 ویرلش دیمکدر. (کسی) نك ضدی.

وَهْلَمَّ جَرًّا } [ع] « هلم جر »
 ماده سننه باقلی .

وَهْلَه } [ع] هلم شیتک اولتی .
 ابتدایی، ابتدای امر
 شیتک برنجی کره سی. (وهله اولی)
 = برنجی کره. (وهله) = ابتدای
 امرده، بردن بره .

وَلِيَّ } [ف] فارسیده قولانلیان
 (ولیکن) ك مخفیدر .
 وقتیله لکن، اما مقامنده نظم عثمانیده
 قولانلیلردی. الیوم متروک حکمنده در:
 « خوبلز ایلدیلر شیوه کتابن ازبر »
 « فن حسن ایچره ولی باب وفا مغلقدر »
 (نوعی)

وَلِدٌ } [ع] بگی طوغمش چوجق .
 § مطلقاً صبی، چوجق
 § عبد، کوله . بومعناالرده جمی
 (ولدان) در. (وِلْدَه) = جاریه .
 بونک جمی (وِلْدٌ) در .

وَلِيكَ } [ف] ادات استندراك
 اولان (ولکن) ك طرز
 عجمانه سیدر. بونلر لسا .
 نغزده الیوم قولانلیمبور .

(معلم ناجی) مرحوم بونلرک نثرده
 ترکی، نظمنده مسامحه صورتیه
 استعمالتی تجویز ایدیوردی .

وَلَوْلَا { [ع] فی الاصل (وَلَوْلَا) } کبی غم ، تاسه ایله فریاد ایده ریک آغلامق معناسنه در. لسانمزده شمانه ، چاغرشمه ، کورولتی ، باطیرتی معناسنده قوللانلییر . (ولوله انداز) = ولوله ویریحی .

وَلَهْ { [ع] فرط حزن ، شدت } وجد ایله حاصل اولان حیرت ، سرسالمک ، شاشقینلق . (کتیرمک ، کلک) ماده لر ایله قوللانلییر . لسانمزده (قوروق) معناسنده هیج قوللانیلماز . [ع] بوده آنکدر معناسنده ولَهْ { بر ترکیب عربیدر که بعضاً قوللانلییر .

وَلَهَانُ { [ع] وله کتیرمش : شاشمش ، شاشیرمش ، سرسم .

وَلِي { [ع] فی الاصل برنسنه یه پک یاقین اولوق معناسنه در . بومناسبتله برشی دیگر شبتک آرقه سی صیره کلک ، تعقیب ایتمک معناسنده قوللانلییر : (بربری ولی ایدن امواجک شدتی) .

وَلِي { [ع] مالک ، صاحب ، معین ، صدیق ، نصیر معنارنده قوللانلییر : (ولی نعمت ، ولی النعم ، ولی الامر) . ایکی یاخوددها زیاده شبتک بدلیزیه اجبی تخلل ایتمه چک مرتبه ده شدت تعلق وقریبیت کسب ایتمسه دینلییر . بومناسبتله من حیث الدین والاعتقاد جناب اللمه قریبیت معنویه

وَلَاءٌ { [ع] صاحبیت ، قرابت § شرعاً اعتقدن ، دوستلقدن حاصل اولان قرابت حکیمه : (ولأکارانه) = محبانه ، دوستانه دیمکدر . « برولا پرور انصافشعار اولسه دخی » « نظم اشعارده همکوکبه خاقانی » (معلم ناجی)

وَلَايَتٌ { [ع] فی الاصل دوست ، صدیق ، معین ، نصیر اولوق معناسنه در . اصطلاحده آشاغیده کوستریلمن (ولی) کله سنک مناسبت معناسی جهتیله جناب اللمه صورت معنویه ده تقرب ایتمک یعنی ولی الله اولوق معناسنده قوللانلییر : (شاه ولایت) = « حضرت علی » کرّم الله وجهه .

وَلَدٌ { [ع] اوغل ، یاورو : (ولد معنوی) = آخرتک ، آخرت چوجنی (ولد زنا) = غیر مشروع صورتده پیدا اولمش پیچ ، مقسد ، فتنه کار . (بلا ولد) = اوغلسز ، ذریتسز

دیمکدر . جمی اولان (اولاد) کله منی لسانمزده مفرد مقامنده استعمال وهم اوغلانه هم قیزه اطلاق اولنور .

وَلَوْ { [ع] ایسه دیمکدر . (واولو) حرف عطفی ایله (لو) حرف امتناعندن عبارت ولسانمزده کله واحده کبی مستعمل بر ترکیب عربیدر .

== صدر اعظمه متقی . (وکالتپناه) = صدر اعظم حقنده عباره آره سنده قولانیلان تعبیرات تعظیمیه دندر . (وکالتپناهی)

== صدر اعظمه منسوب و متعلق . (وکالته) = وکالت صورتیه . وکیل اولهرق (وکالتنامه) = وکالت سندی . برینک وکیل نصب اولسدیغنی حاوی سند . (وکالت دوریه) = مکرر و مؤکد وکیلک . (دعوی وکالتی) = اووقالتق ؛ اشخاصه متعلق دعاوی بی محاکم شرعیه و نظامیه ده وکیل اولهرقی رؤیت و مرافعه ایتمک مسلکی .

([ع] قوش بوواسی .)
وکر، وکره (جمعی وکرات) .
(وکره طبور) .

وکیل ([ع] حافظ معناسنده حق)
وکیل (حسبنالله و نعم الوکیل) § وکالتیه متصف اولان ، کندینه باشقه سی طرفندن ایشی تفویض اولنوب اوایشده آنک یرینه قائم اولان آدم : (نکاح وکیل ، قونسوس وکیل ، تجار وکیل ، دعوی وکیل) ، (وکیل مسخر) = محکمه یه احضار اولنه مایان مدعی علیه اینجون حاکم طرفندن نصب اولنان وکیله اطلاق اولنور . (وکیل خرج) = بر خاتنه نک خرج و مصرفنه نظارت ایدن آدم .

(وفتیت) = ملک و وقف اولتق کیفیت . (ملکیت) ک صدی . جمعی (اوقاف) : (اوقاف ملحقه ، اوقاف)
عندرسه .

وقواق [ع] قورقاق آدم § هند دیارنده بر شجرک اسمی § چین اولککهنده بر بلده نک اسمی .
([ع] کومور ، اودون کبی)
وقود (یاقیوب آتس اوله جق شیلر)
([ع] کوبکارک اولومه سی ،)
وقوقه (قوربغه کبی بعض حیوانارک وقوشارک اوتوشمه و چاغرشمه سی : « آب پاکه نه ضرر وقوقه قوربغه دن »)
(لا)

([ع] تمکینلی ، وقارلی ،)
وقور (آغیر طاورانوب کندینی هیتلی کوسترن . (ذی وقار) = وقار صاحبی (وقورانه) = وقار صاحبی اولانه یاقیشه جق صورتده .

([ع] درتیوز درهمه مساوی)
وقیه (اولان طارقی که تحریف ایله (اوقمه) تعبیر اولنور . (وقیه اعشاری) = اوچیوز اون ایکی درهم عتیقدر .

([ع] حادثه شدیدیه ، جنک)
وقیه (وجدال § فصل ، ذم ، غیبت)
([ع] وکیلک ، وکیل)
وکالت (اولتق . (وکالت عظمی)

اصطلاح‌آمیزه واقع اولان، ظهور ایدن
شیلر، حاللر، خصوصاً دیمکدر.

وقت } [ع] زماندن برمدت، بر
مقدار مفروض. اصل

ترکجه سی (چاغ) لفظیدر. زمان
ماضیده اکثریت استعمالی قیدی اسان
عربه عائد اولوق کرکدر. لسانمیزده
اشبو قیده اصلاً لزوم یوقدر. بز بو
لفظی یرینه کوره ماضی دهده: حالده.
ده، استقبالدهده قولانیرز. مثلاً

(وقت فرصت، وقت ضرورت، وقت
حاجت) تعبیرلری کبی حالدهه استقبـ

له‌ده عائد ومتملق اوله بیلیرلر. (وقت
ظهر) = اوکله زمانی (وقتنده) =

چاغنده، موسمنده، صیره‌سندده
(وقتیه) = زمان سابقده (وقتاکه)

= بروقتنده که، برزمانده که معناسندده
برترکیدر. (بی وقت) = زمانسز،

صیره‌سز، مناسبسز (وقت حضر)
= صلح و آسایش زمانی (وقت سفر)

= جنک و غوغا زمانی (وقت جگر)
= شافی زمانی (وقت عصر) =

ایکندی زمانی (وقت وقت) = نوبت
نوبت، آره صیره. (وقتاً من الأوقات)

= زمانلردن بر زمان، بر آراق.
(وقتی اولماق) = مضایقه، طارلق

(وقت بولوق) = اختلاس زمان ایتمک،
زمانی بوش قالمق. (وقت کچیرمک) =

بوشنه اکتمک || مخصوصاً کچیکدیرمک،

کری یه برافق (وقتی کک) = حد
کماله، حد غایته ایرمک (وقت و حال)

= امکان قدرت، سعه. جمعی (اوقات):
(اوقات خمسّه).

وقس } [ع] وار قیاس ایت دیمکدر:
(وقس علیه البواقی)،

(وقس علی هذا) = بوکلا قیاس ایله.
وقع } [ع] نفوذ، اعتبار، خذیت،

تمکین، آغیرلق: (وقع
ووقار صاحبی).

وقعه } [ع] اصطلاح‌آمیزه حادثه،
وقوعه } وقوعه بولان شی معناسنددر.

فی الاصل جنکده ایکی طرفک دفعات
ایله چارپشمه سی دیمکدر: (وقعه
خیریه) = یگیچر بلرک العاسی ماده سی.

(وقعه نویس) = طرف دولندن ضبط
وقایعه، مأمور اولان ذات، مورخ رسمی.

وقف } [ع] طور دیرمق، آلیقویمق:
(وقف نظر، وقف نگاه،

وقف گوش) § اصطلاح فقهدده اصلاً
صائلماق، بخش اولنماق و منافی

انواع بر وخیردن بر جهته عائد اولوق
شرطیه برمالی، برملکی علی وجه التأیید

فی سبیل الله توقیف و تخصیص ایتمک
دیمکدر: (وقف خانه، وقف اراضی)،

(وقفنامه) = (وقفیه) = واقف
طرفدن وقف شرائطی حاوی اوله رق

صورت شرعیه ده تنظیم ایدلمش و
ایتدیرلمش اولان محبت، سندده

دعالم، حرفلر یازیلی اشکال مختلفه ده
نسخه، حائل دیمکدر :

« تحقیق صفا گرچه بودر، لیک بوتحقق »
« بروفق هوا وهوس نوهوساندر »
(نفی)

وَفِیر } [ع] « کثیر » ایله مترادفدر،
چوق : (مال وفیر، اموال
وفیره، سنین وفیره) .

وَفِیق } [ع] وفاق ایدیجی، اویغون
اولیجی، اویغون آرقه داش .

وَفَاحَت } [ع] کستاخلق، حیا .
سنزلق، ادبسنزلق،
اوتانمازلق .

وَقَاد } [ع] پک آلولی، پارلاق،
آتشین شی . فهم وادراکده

آتش کبی سریع التوقد اولان ذهن
وقلبه وصف اولور : (ذهن وقاد،
فکر وقاد، قلب وقاد) . (مدرسین
گرام خدمتده اعمال ذهن وقاد وقتیل
ضمیر کبریت قبولن قدح زناده اجتهاد
ایله ایقاد ایتدکدن صکره — ذیل عطائی
جلد ثانی — صحیفه ۴۸۹) .

وَقَار } [ع] آغیر باشلیق، آغیر
مشر بلیک، تمکینلی بولنش .

(خَفَّتْ) کُ ضَدِّی : (وقار آسرانه،
وقار ادیبانه) .

وَقَائِع } [ع] فی الاصل حادثه
شدیده، صاواش معناسته
اولان (واقعه) و (وقیعه) نک جمی .

ایدیلن شیء صادقانه وکاملآ اجرا
ایله مک ؛ سوزی یرینه کتیرمک .
(وِفَا پَرُوز ، وِفَادَار) = وِفَالی ،

سوزنده ومحبثنده ثابت اولان . (بی وِفَا)
= وِفاسز . (وِفَا کَار) = پک صادق
دوست . § وافیلک ، کفایت ایتمه :
(بومقدار وِفَا ایتمور)

وَفَات } [ع] تسلیم روح ایتمک ،
اولک . بومعناده (ایتمک)
ماده سیاه قوللانلییر : § اولمه، اولوم :
« سرورینک وفاتی باعث حزن اولدی اخیابه »
(عزت ملا)

وَفَد } [ع] سفارتله ویا بر خدمت
مخصوصه ایله حضور حکمداره
کوندرلک § بر نسنه مرتفع ، یوکسک
اولق معناسته در . بومناسبتله اصطلاحده
(وُرُود) معناسی قصد اولمشدر .
مثلا (نزد مکارم وفد) تعبیرندن
مکر متلرک محل ورودی استنباط اولنور .
بونسکله برابر مکر متلرک محل مرتفعی
معناسی ده قصد اولنسه خطا ایدلش
اولماز .

وَفَرَّت } [ع] چوقلق ، بولق :
(وفرت مال)

وَفَق } [ع] اویمه ، اویغون کلمه :
(بَرُوقِ دِلْخَوَاه) = کوکُتک

ایستکننه اویغون اولق اوزره (بَرُوقِ
سَرام) = مقصده موافق اولق اوزره
§ بر کیمسه نک امید وامئنه کوره اویغون

وَضْفَه } [ع] برکیمسه ایچون هرکون اعطاسی معین

اولان اجر عمل، ایش اجرتی، علوفه: (وظیفه خواری) = وظیفه یبین، علوفه لی، اجرت آلان. § برینک عهده سنه تودیع ایدلش اولان امور، خصوصات، ایشلر: (وظیفه مأموریتی ایفا، وظیفه نظیفه انسانیه) § قید، تمید معناسنده قوللانیلیر. (وظیفه شناس) = وظیفه سنی طانیان (وظیفه ناشناس) = وظیفه سنی طانیایان. (وظیفه مقدسه) = تعبیری یالکز امردینه متعلق خصوصاتده قوللانیلیمق ایجاب ایدر.

• } [ع] برشیثک قبول واجراسنی

وَعْد } سوز ایله بیلدیرمک، بویولده برکیمسه یه سوز ویرمک. خیرده استعمالی مشروطدر: (خلف وعد اثر لئامتدر)، (الوعد کالذین) = وعد بورج کیدر.

«کوکل که بونجه بت بی ثباته کولمشدر» «کولسه یوب بکا وعد ایتدیکاک ثباته کولر» (معلم ناجی)

وَعْدَه } [ع] برشیثک اجراسی ایچون تعین اولنان

مهل، مدت، وقت: (وعده سی حلول ایدنجه تقسیطی ویرملی) § بین العوام اجل معناسنده قوللانیلیر:

(بیچاره نك وعده سی کلش).

«وعده سندن وفا اومار عاشق»

«آلدانیر اول پری به انساندر» (اسرار دده)

وَعْظ } [ع] برکیمسه یه قلبنی بوموشاده جق صورتده

نواب وعقابه دائر سوز سوبله مک، اوگود ویرمک § بوضورتله سوبله نیلن سوز، نصیحت: (وعظ شیخلرندن).

وَعْد } [ع] تنذیر، جزا وعد ایتمک، برکیمسه یی فنالغه

متعلق وعد ایله قورقوتماق. اشرده استعمال اولنور. خلف وعید کرم عد اولنور. زیرا وعید اثر غضبدر، غضب ساکن وزائل اولنجه وعیدک زوالی ده طبیعیدر که نتیجه محض کرمدر.

وَعَاء } [ع] جنک، غوغا، صاواش. کسر واو ایله یا ککش تلفظ

ایتمه ملی: (شہسوار میدان وعا). «اول صف شکن شیر صلابت که بجومی» «دهشت فکن قلب دلیران و غادر» (نقی)

وَعْبَه } [ع] آدن غیری، آدن باشقه دیمکدر. (و)

حرف عطفیله (غیر) لفظی و (ه) ضمیر غائب مفرد مذکدرن عبارت بر ترکیب عربیدر. مفرد مؤنثنده (وغیرها) تثنیه سننده (وغیرها) جمعنده (وغیرهم) دینیلیر.

وَفَاء } [ع] عهدده، دوستلقده، محبتده ثبات ایتمک؛ تعهد

« آدم اودرکه ایتیه تغییر وضعی »
 « اقبال و بخت کندینه یار اولمش اولامش »
 (سید وهی)

وَضَعِيَّتْ } [ع مولد] قونش ،
 (وضعيت موقعيه ، شور سنده کی
 وضعيت پک لطيفدر) .

وَضِيح } [ع] « واضح » کبی
 عیان، آشکار، ظاهر،
 بللی .

وَضِيع } [ع] فرومایه ، عادی ،
 (اچاق : (شریف و وضع)

وَطْرَه } [ع] امره ، حاجت ، ایش :
 (قضاء و طر) = دفع
 حاجت ایتک .

وَطْن } [ع] مسقط رأس ، انسانک
 (حب وطن ایماندر) ، (وطن ثانی)
 = سوکره دن توطن اولنان یر . جی
 (اوطان) .

وَطْوَاط } [ع] طباغ قیرلانغی
 (نوعدن ابایل قوشی
 § یاراسه دینان قوش که نام دیکری
 (خفاش) در § ضعیف ، قورقاق ،
 که وهزه آدم .

وَطِي } [ع] آیاق آلتنه آلمق ،
 (چیکنه مک § جماع ایتک .

وَطَائِف } [ع] « وَطِيفَه » نک
 جمی : (وظائف رسمیه ،
 وظائف انسانیه) مفر دینه ده باقلی .

واموالنی اداره یه مأمور اولان کیمسه .
 § امام (علی) . کرم الله وجهه افندمن
 حضرت لردن کنایه اوله رقده قولانیلیر .
 جمی (اَوْصِيَاء) در . (وَصِي مَخْتَار)
 = اصطلاح فقهده متوفانک حال حیا -
 تنده نصب ایتدیکی وصی (وَصِي
 مَنسُوب) = حاکم یتیم ایجون نصب
 ایتدیکی وصی .

وَصِيَّة } [ع] بر آدم وفات ایتزدن
 اول کندیسندن قاله جق
 اموالک صورت تقسیم و توزیعنی و یا خود
 سائر کونا یا پیله جق شیرک طرز
 اجراسنی برینه سپارش ایتک § قبل -
 الوفات برینک بویولده واقع اولان
 سپارشی . (وَصِيَّتَمَه) = بر آدمک
 وصیتنی حاوی ورقه .

وَصَاعَتْ } [ع] فرومایه لک ،
 (اچاقلق) .

وَضِع } [ع] قویمق ، قولتیق :
 (آچه نک قاصه یه وضعی ،
 خر قه یی صندوغه وضع ، وضع امضا ،
 وضع اساس) § ترتیب و تنظیم ایتک ،
 ایتلک : (وضع قانون ، قانون وضع
 ایتک) § طور ، طرز ، طورش § بریره
 براقق . آشاغی یه براقق : (وضع حمل)
 = کبه انسان و یا حیوان یاوروسنی
 آشاغی یه براقق ، طوغور مق دیمکدر .
 « دستکیرم اولدی توفیق خدا کلمه هله »
 « وضع ایدنجه شاهراه شهر اسلامبوله پای »
 (سروری)

مأمور بولمقلق . كسر واو ايله ده
جائزدر . لسانزده بولمقلق (وصیت)
معناسنده قوللانيلماز .

وَصْفٌ { [ع] مدح ايتك . اوگمك :
(وصف و ثنا) § برشيئك

كيفيتنى تعريف و بيان معناسنى افاده
ايدز : (ذكر اوصاف) § برشيء
صفتلامق معناسنه دركه اوشئيك علام
وكيفياتى تعداد و بيان ايتك ديمكدر .
(وصف تركيبى) = براسمك آخرينه
بر امر حاضر فارسى الحاقيله ياپيلان
تركيب : (حيرت افزا) = حيرت
آرتيران (دَلِكُشًا) = كوكل آچيجى ،
آچان . (وَصْفِي) = وصفه منسوب ،
متعلق .

« عجمى كفت و كو بسيار اولورسه وصف خالته »
« بيلنيز اصلى ، چوق سوز سويلنيز عنبر خورصنده »

(نبلى)

وَصْلٌ { [ع] برشيء ديكبر شيئه
اولاشديرمق ، يتشديرمك

§ برشى ديكبر برشيئه اولاشمق ،
قاووشمق § بومناسبتله (وَصَلَتْ ، وِصَالٌ)
كبي سوديكنه ، سوكيليسنه قاووشمه
معناسنده ده قوللانيلير . (لَيْلَةُ الْوَصْلِ)
= آيك صوك كيجه سنه اطلاق اولنور .
زيرا بر آيى ديكبر آيه قاووشديرر .
« وعده واصلنى اقرار ايدنه من نازندن »

(نبلى)

وَصِيٌّ { [ع] يتيم قالمش چوجقترك
(موروثاً انتقال ايدن املاك

« بلبل وش ايدز سخندسرايى »
(لا)

وَشَقٌ { [ع ذ] تيلكى يه مشابه بر
جانور و آنك دريسندن
ياپيلان كورك كه قاره قولاغك سرد
نوعيدر . بين العوام تحريفله (باشاق)
دينيلير .

وَشْمٌ { [ع] بندنه برقىمى ايكنه .
لهيوب متاثر ايتدكدن
سوكره اوزرينه جيويت بوياسنى
دوگه رك لاجورد رنگنده ياپيلان
شكل ، تمغا ، نشان . جمى (وِشُومٌ ، وِشَامٌ)
حضرت پغمبرك لسان شريفلردن
بونك راغب و فاعللرى حتنده لغت
صادر اولمشدر . بناءً عليه اهل اسلام
ايچون اجراسى اصلا جائز اولمايان
شيردندر .

وَصَافٌ { [ع] زياده وصف
ايديجى ، برشيء پك
چوق اوگوچى :

« اى خداوند منك و صافى »
« سكا حق و يرمش اولقب صافى »
(معلم ناجى)

وَصَايَاٌ { [ع] « وصيت » ك جمى .
اكثريا « تَوْصِيَّه » نك
جمى حكمنده قوللانيلير : (وصاياى
لازمه نك اجراسى) .

وَصَايَةٌ { [ع] وصيالك ، وصيت
اولنان شيئك اجراسنه

§ [ع] شیطان ، ابلیس }
 وَسَوَاسٍ } (وَسَوَسَه) معناسنی ده
 افاده ایدر : (وسواس الخناس) .
 [ع] شیطانك ویا نفسك }
 وَسَوَسَه } نفع وخیری اولمایان شیء
 خاطره القاسیله قلبی شبهه یه ، مراقه
 واندیشه یه دوشورمه سی ، قورتنی .
 [ع] میدانلی ، وسعتلی ،
 وَسَمِغٌ } کنیش : (اراضی وسیعه ،
 صحرای وسیع) .

[ع] کندیسيله برشیئه }
 وَسِیْلَه } رغبتله توصل اولنه جق
 نسته ، دها صریخ تعبیرایله برشی تحصیلنه
 یاخود برشیئه واصل اولغه واسطه
 وآلت اولان شی ، فرصت ، بهانه ،
 سبب : (وسیله جیاه) ، (وسیله جو)
 = وسیله آرایجی . (وسیله خواه) =
 وسیله ایسته ین .

[ع] کوزل ، خوش چهره }
 وَسِیْمٌ } معناسنه دري تمغلاشمس ،
 تمغالی ، علامتلی ، نشانه لی شی معناسنی ده
 افاده ایدر :

« قیدتخیرم ایله پای سخن در زنجیر »
 « داغ فرمانم ایله جبهه اندیشه وسیم »
 (نفی)

[ف] ادات تشبیهدر . کبی }
 وَشٌ } مقامنده اسملرک آخرینه
 علاوه اولنه رق قولانیلیر : (ماه و ش :
 مهوش) = آی کبی (پری و ش) =
 پری کبی (غنجه و ش) = غنجه کبی .

[ع] « واسطه » نك جمعی :
 وَسَائِطٌ } (وسائط نقلیه) =
 نقل ایچون قولانیلان آرابه ، تراموای ،
 شمشندوفر ، قایق ، معونه ودها بومثللو
 واسطه لر دیمکدر .

[ع] « وسیله » نك جمعی :
 وَسَائِلٌ } (وسائل جیاه ، وسائل
 مناسبه) .

[ع] واسطه اولوق ،
 وَسَاطَتٌ } آره یه کیرمک ، میانجیلق .
 [ع] (وَسَوَسَه) نك
 وَسَاوِسٌ } جمعی ، شبهه لر ، قورتنیلر :
 (وسواس شیطانیه) .

[ع] کیر ، پاس ، پدسلک ،
 وَسَخٌ } مردارلق : (وسخ الاذن)
 [ع] برشیئک ایکی طرفندن
 وَسَطٌ } اورته سی ، اورته : (وسط

سما) = کوکک اورته سی (وسط الرأس)
 = باشک اورته سی (وسط الحال) =
 اورته حالده ، اورته حاللی (وسط القامه)
 = اورته بویلو (وَسَطِي) = وسطه

منسوب ، اورته یه عائد . جمعی (اوساط)
 [ع] داغلامق ، تمغلامق }
 وَسَمٌ } یوزده و بدنده اولان داغ ،
 نشانه . جمعی (وسوم) .

[ع] جیویت باپراغی و راستیق
 وَسَمَهٌ } ایله وجوده داغ ، تمغا ،
 نشانه یا مق . (وَسَمَه دَار) = داغلی ،
 تمغالی .

وَزَانٌ { [ف] اسیچی، اسن. مطلقاً
(اولوق) ماده سیله قوللا عملی:

(وزان اولان شمال روزکاری).

وَزَانٌ { [ع] چوق وزن ایدن،
قطارجی .

وَزْنٌ { [ع] طارتمق، طارتیمق؛
ترازوویا قنطارایله برشیئک
آغیرلیقی مقدارینی آکلامق. بومعناده
(ایتمک) ماده سیله قوللائیلیر. § طارقی،
آغیرلیق؛ اخذ و اعطاده برشیء طارتمق
ایچون قوللائیلان معین آغیرلقلر،
درهملر § علم عروضده هر بجرک اجزای
مستقله سندن هر بری، شعر اولجوسی.
جمعی (اوزان)، (وزنی) = اصطلاح
فقهده طارتیلان شی دیمکدر.

وَزْنَةٌ { [ع] طارقی یری، میزان
ویا صندوق محلی § اولجو،
طارقی. (وزنه دار) = برداره ویا
اداره رسمیهده آخچی طارتوب
وصایوب آن، ویرن.

وَزِيْدٌ { [ف] یل اسمک: (وزیدن
بادسموم).

وَزِيْرٌ { [ع] رتبه وزارتت اجزاز
ایتمش اولان ذات. (وزیرانه)
= وزیر اولانه یاقیشه جق صورته
(وزیر اعظم) = صدر اعظم دیمکدر.
جمعی (وزرا).

وَسَائِدٌ { [ع] «وساده» نك جمعی.
مفردینه باقلمی .

وَرْمٌ { [ع] اصطلاح طبده بدنک
بر طرفنده هر نه سببیه
اولورسه اولسون سیوریلوب چیقان
وخلقی اولمایان یومرو، شیش دیمکدر.
جمعی (اوزان) در. § تعبیر عمومی یه
کوره آق جکرک خرابیسنی موجب
اولان اوفاق شیشلر دیمکدر که بر درد
دوا ناپذیردر. بوگا (ایجه خسته لقی) ده
دیزلر. اصطلاح طبده بوعلت مدهشه یه
(سَلِّ الرَّثَّةِ) دینیلیر. § بوعلته مصاب
اولان خسته نامیده ده اطلاق اولنور.
[ع] خلق، ناس: (احقر-
وری) (الوری) = ناسک الئ
حقیری (افقرالوری) = خلقک الئ
ققیزی.

وَرِيْدٌ { [ع] بویونک ایکی طرفنده
اولان طمارلردن هر بری.
بونلره (وریدان) دینیلیر. معروف
اولان جمعی (اورده) در § اصطلاح
طبده دروننده سیاه قان دوران ایدن
طمار. (حَبْلُ الْوَرِيْدِ) = شاخ طماری.

وَزَارَتٌ { [ع] وزیرک، رتب
ملکیه و قلمیه نك منتهاسی
اولان رتبه جلیله § وزیراک خدمتی.
(وَزَارَتِ عَظْمَى) = صدر اعظمق.
«شمع جهانسرای وزارت که شعله سی»
«مشعلفروز انجمن خسروان اولور»
(نقی)

وَرَطَه } [ع] قویو کبی اویوق
 اوله جق تهلکه عظیمه ، مخاطره لی حال .
 وَرَع } [ع] تقوی ، جناب حقندن
 وکناه اولان افعال واحوالدن صاقتمق ،
 پرهیز ایتک : (اهل ورع) .

وَرَأَتْ } [ع] وفات ایدن برآدمک
 صاحب و متصرف اولوق ، ارث . اصلی
 و اوک کسر یله در .
 وَرَثَه } [ع] (وارث) ک جمع .
 اوکله یه باقملی : (بین الورثه
 صلحاً حل ماده ایدلمسی) .
 وَرْد } [ع] فی الاصل هر آغاجک
 ایله ترکیجه ده یالکیز (گل) حقنده
 استعمال اولنور : (ورد رعنا ، ورد
 ناز) ، (شجر الورد) = کل آغاجی
 (ماء الورد) = کل صوبی (وَرْدی)
 = کله منسوب و متعلق : (قَصَبَة وَرْدِيه) .

وَرْدَانَه } [ف] طوتیله جق یرلری
 یعنی ایکی اوچلری اینجه ،
 اورته سی یوغون او قلاغو ؛ آشجیلرک
 حمیر آچارکن قولاندقلری و تحریف ایله
 (مردانه) دیدکاری آلت .

وَرَق } [ع] کاغد ، صحیفه : (ورق
 کتاب) ، (ورقپاره) = کاغد پار .
 چه سی ، پوصله ، اوافق تذکره §
 کاغد کبی اینجه آلتون ، کوموش
 و معادن سائره یاپراغی : (آلتون
 ورق ، ورق زرین ، ورق سیمین)
 جمعی (اوراق) : (اوراق ازهار ،
 اوراق سبز) :

وَرَقَاء } [ع] آچیق بوزرنگ
 سیانی گوگرچین . جمعی
 (ورق) .
 وَرَقَه } [ع] تک یاپراق ، تک کاغد .
 لسانزده هر یازبلی کاغده
 (ورقه) اطلاق اولنور : (ورقه
 صحیحه) = تمغای رسمی بی حاوی
 سندلک کاغد .

وَرَك } [ع] اصطلاحات طبیه دندر .
 بدنده اویلوق اوستی ، قالچه
 یاخود قیناق محلی دیمکدر .

دخی قوللانیلیر : (ماوراء النهر) =
 آسیای وسطی ، ترکستان :
 « تفرج ایتکه دل یخودانه نائلیا »
 « و رای عالم حیرتده بردیار ایستر »
 (نائلی قدیم)

« خیره بخش ذی عقولدر ماوراسی حکمتک »
 وَرَأَتْ } [ع] وفات ایدن برآدمک
 مال متروککنه شرعاً
 صاحب و متصرف اولوق ، ارث . اصلی
 و اوک کسر یله در .

وَرَثَه } [ع] (وارث) ک جمع .
 اوکله یه باقملی : (بین الورثه
 صلحاً حل ماده ایدلمسی) .

وَرْد } [ع] فی الاصل هر آغاجک
 ایله ترکیجه ده یالکیز (گل) حقنده
 استعمال اولنور : (ورد رعنا ، ورد
 ناز) ، (شجر الورد) = کل آغاجی
 (ماء الورد) = کل صوبی (وَرْدی)
 = کله منسوب و متعلق : (قَصَبَة وَرْدِيه) .

وَرْدَانَه } [ف] طوتیله جق یرلری
 یعنی ایکی اوچلری اینجه ،
 اورته سی یوغون او قلاغو ؛ آشجیلرک
 حمیر آچارکن قولاندقلری و تحریف ایله
 (مردانه) دیدکاری آلت .

وَرَزَش } [ف] چالیشمه ، سعی
 (وَرَزَشْکَار)
 = سعی ، چالیشقان . (وَرَزَشْکَارِی)
 = چالیشقانلق .

حفظ اولئق اوزره امانهٔ بر اقبال
شیلر دیمکدر .

و دود } [ع] عباد صالحینی حقد
چوق اولان جناب حقا اسماء حسنا
سندندر : (یازدود ، عبدالودود)

و دیع } [ع] اصطلاح فقهد
ایتمکی درعهده ایدن آدمه اطلاق اولنور

و دیع } [ع] امانت ؛ اصطلاح
ایچون تودیع اولنان مال ، شی دیمکدر
جمی (ودایع) در . (ودیعه الله) =

روح ، جان || جماعت ، خلق ، ناس
و ز } [ف] صاحب معناسنه ادا تدر
عربی و فارسی اسملرک آخربند

لاحق اولور : (پیشه ور) = صنعت
صاحبی . (بهره ور) = نصیبو

حصه صاحبی (سخنور) = صاحب
کلام ، ادیب ، سوز اری (جانور) =
جان صاحبی ، جانلو ، قوتلی (نامور)
= ناملی ، شهرتلی . (دانشور) =
علم صاحبی ، بیلکچ .

و راء } [ع] آرقه ، اگسه ، آرد
معناسنه در . مادیات و
معنویاتده قوللانیلیر : (و رای پرده
و رای جبل ، و رای باب ، عقلک و رای
سنده) بعضاً (ماوراء) صورتند

فناق ، ضرر ، سوء تأثیر کبی معنارده
قوللانیلیر : (وخامت هوا ، وخامت
عاقبت) فی الاصل طعامک هضمی و یا
برشخصک تحمیلی گوج اولوب آغیرلق
ویرمک و تأثیرات مضره ایراث ایله مک
معناسنه در که ترکجه ده بومعناده اصلا
قوللانیلماز .

و خم } [ع] وخامتله متصف ،
گوج ، آغیر ، فنا ،
تهاسکلی ، ضررلی : (مسلک وخیم العاقبه) .
و د } [ع] محبت ، دوستلق :
(ود و مخالفت) .

و داد } [ع] سومک ، دوستلق
معناسنه در . و اوک حرکات
ثلثه سیله لغتدر : (اظهار آثار و داد
ایتدیکی) .

« براقه دامنن الدن محبتک که اولور »
« قولک تقربی مولاسنه و دادی قدر »
(عزت ملا)

و داع } [ع] ایکی ودها زیاده
اشخاصک اثنای مفارقتده
یکدیگریله اسنشمه سی یعنی بربرینی
خدایه امانت ایدوب حقلرنده نیاز
سلامت ایله مسی دیمکدر . § بوضورتله
اجرا قیلنان رسم مخصوص که ترکجه ده
(آسن) دینیلیر . (و داعلا شقی) =
اسنشمک ، بربرینه دعا ایدهرک
آریلوب کیتمک .

[ع] « ودیعه » نک جمی .
و دایع } اصلی (ودائع) در .

وَحْشِي { [ع] اسم جنس اولان
 وَحْشِي (وَحْش) كُمْفَرْدِيدِرَه .
 اهلی و آلدشیق اولمایان ، بیانی :
 (حیوانات وحشیه) ، (حمار وحشی)
 = بیانی اشك § لسائزده (مدنی)
 مقابلی اوله رق هنوز تمدن اتمه مش
 انسان معناسنده ده قوللانیلیر : (آفریقا
 وحشیلرندن بری ، اقوام وحشیه) .

« اوله وحشی اوپری چهره که امکان اولسه »
 « عاشق زاره کورغزدی خیالنده بیله »
 (عون)

وَحَل { [ع] ایچنه حیوان باتان
 وَحَل صیویق چامور ، بالچیق ،
 باتاق . (وَحَلْگَاهُ) = باتاقلق . جمی
 (وَحُول ، اَوْحَال) .

وَحِي { [ع] قبل التهدن پیغمبران
 وَحِي اعظام علیهم الصلوة والسلام
 حضراتنه فیض طریقله بیلدیریلن اوامرا
 ونواهی . (وَحِي) انبیای عظامه (الهام)
 اولمای کرامه مخصوصدر . (وَحِي مَزَل)
 = قرآن کریم . (امین وحی) =
 « جبرائیل » علیه السلام .

« پیمانه کش ادا اوئورمی »
 « وحی دله آشنا اولورمی »
 (شیخ غالب)

وَحِيد { [ع] یالکز ، تک ، اشتر :
 وَحِيد (ربّ وَحِيد ، وحیدعصر ،
 وحیدالزمان) .

وَحَامَت { [ع] لسائزده گوجلک ،
 وَحَامَت (آغیرلق ، اوینغونسزلق ،

(کثرتده وحدت) ، (وحدت کزین)
 = اختیار وحدت ایدن ، حلوته چکیلن .
 (وَحْدَتْگَاهُ) = یالکز قالنه جق یر .
 صوفیونک (وحدت ایتک) تعبیملری
 یرکوشه یه چکیلوب ذکرالله ایله مشغول
 اولق دیمکدر . بعضرک ظن ایتدکلری
 کبی یاتوب او یومق دیمک دکدر . §
 برک ، تکک ، بر اولق : (وحدت
 وجود ، وحدت السبیه) .

« شب معراجده کی وحدت ایچون »
 « بی جهت کوردیک اول طلعت ایچون »
 (خانانی)

وَحْش { [ع] انساندن اورکوب
 قاجان یسانی حیوان .
 وَحْش (اهلی ، انسی) مقابلی .
 جمی اولان (وَحُوش)
 زیاده قوللانیلیر . معانی سائزده سی
 لسائزده معتبر ومستعمل دکدر .

وَحْشَت { [ع] خالی ، قورقونج
 یر ، تنهالقی : (عالم
 وحشت) § خشیت ، قورقو ، اورککلک ،
 بیانیلک . (وَحْشَتْ اَنگیز) = وحشت
 قورباریجی ، اورککوئیجی ، قورقونج .
 (وَحْشَتْ آوَر) = وحشت کتیریجی ،
 کتیرن . (وَحْشَتْ آبَاد) = انسانه
 پک زیاده قورقو ویره جک ، اورککلک
 کتیره جک یر . (وَحْشَتْگَاهُ ، وَحْشَتْنَاک)
 ده عین معناده قوللانیلیر .

وَجِيهَةٌ } [ع] وأجاب اولان خصوص
انسانك بويوننه بور
اولان شی: (وجیهه ذمت) .

وَجِيهَةٌ } [ع] مختصر، حشوسوز
قیصه . سوزده وصف
اوله رق قوللانیلیر: (کلام وجیز) .

وَجِيهَةٌ } [ع] آغری، صیزی ایله
مضطرب اولان § آغری
صیزی کی اضطرابی موجب اولان شی
(حال وجیع، حالت وجیعه) .

وَجِيهَةٌ } [ع] قدر و منزلت، شان
و شهرت صاحبی، شریف

آدم. جمی (وجیهه) در. شوکله نك
معنای صریحنه نظراً (وجههای بلده
دینك لازم کلیر ایکن نصلسه (وجه)
جمی اولان (وجه) لفظی بومقامد
قوللانیش اولدیغندن ایوم (وجوه)
واعیان، وجوه بلده، وجوه مملکت
کی تعبیرات زبانزددر. § یاقیشقلی
کوزل معناسنی افاده ایدر: (وجه وجیهه
§ مناسب، شایان، لایق معناسند
قوللانیلیر: (توجیه وجیه) .

وَحْدَانِيَّةٌ } [ع] وحدانیت
برلك، بی نظیرلك
حق الهیهد ایراد اولنور: (وحدانیت
الهییه) .

« اقتضا ایلر او وحدانیت »
« واقعا کبر و جلال و عظمت »
(خاقانی)

وَحْدَةٌ } [ع] یالکیزلق، یالکیز
قالمق، تنهالق، خلوت

وَجْهَةٌ } [ع] چهره، یوز: (وجه
منور، وجه ناپاك) (وجیهه)

= چهره جه: (اوغلی باباسنه وجهه
پك مشاهدرد) § جهت، طرز، طریق،
اسلوب، سبب، مناسبت: (وجه احسن)
= الك ای، الك سلامتی طرز و یول.
(وجهه من الوجوه) = هیچ بوجه
ایله، هیچ برسبب و مناسبت ایله،
اصلا. نفی ورد مقامنده ایراد اولنور.
(بروجه بالاً) = یوقاریده کوستریلن

طرزده . (بروجه زیر) = آشاغیده
کوستریلن یولده. (بروجه پیشین) =
پشین اوله رق، پیشین صورتیله .
(ذوالوجهین) = ایکی جهتلی، ایکی
یوزلی. جمی اولان (وجهه) = یوزلر،
سبب و مناسبتلر معناسنده قوللانیدی
کی بربلده نك اشرف و اعیانی و یوزده
کلن بیوکلری مقامنده دخی ایراد
اولنور: (وجهه مملکت، وجوه
واعیان بلده) .

« بروجهه ناظر اول که نظیری بولنمیه »
« برزلفه بسته اول که اسیری بولنمیه »
(نائلی قدیم)

« چشمندن اگر چه نقش عالم چیقدی »
« بروجهه ایله تصویر جمالک چیقماز »
(فصیح دده)

وَجْهَةٌ } [ع] بوده (یوز) معنا.
سنه در: (وجهه پاك)
رسول § جهت، طرف، جانب،
سمت: (وجهه عزیمت) .

ویا پراقلرك اوزرنده کی اینجه دیکنجکلره دینیلیر .

وَتَدَ { [ع] آغا جدن یاییلان قازیق ، یره قاقیله جق اوچی سیوری

آغا ج پارچه سی . (عَظْمِ وَتَدِ) =

اکسه کیکی § عروضده اوچ حرفدن مرکب اولان جزء نظم . جمعی (اوتاد) : (اوتاد الارض) = طاغیر . (اوتاد -

القم) = دیشلر .

وَتَرَّ { [ع] یای چله سی ، کیریش . بومناسبتله ساز کیریشلرینه ده

اطلاق اولنور . § قوس دائره نك ایکی اوچی بدنته وصل اولنان خط مستقیم

§ عضله نك قالین سیکیری . جمعی (اوتار) .

وَتَيَّرَه { [ع] مسلك ، اسلوب ، و تیره (طرز ، یول : و تیره نجات ،

و تیره سلامت) جمعی (و تائر) .

وَتَائِقُ { [ع] (و تيقه) نك جمعیدر . همزه نك یرینه (ی)

یازماملی ، « و تيقه » یه باقلی : (و تائق شرعیه ، و تائق رسمیه ، و تائق قویه) .

وَتَمَنَ { [ع] طاشدن و آغا جدن و تَمَنَ { یاپلیش صنم ، بت (پوط)

جمعی اولان (اوتان) زیاده قولانیلیر . و تَمَنَ { [ع] اعتماد و احتیاجه صالح

ورقه : (سبب تحریر و تَمَنَ لطائف و موجب تسطیر انیقۀ طرائف بودر که

(نابی) .

وَجَائِبُ { [ع] (وَجِبَه) نك جمعی . اورایه باقلی ،

همزه نك یرینه (ی) یازماملی .

وَجَاهَتُ { [ع] اپری یوزلیک ، هیتلی کوزلک §

عزت ، شرف . کسرو او ایله یا کلسدر . وَجَدُ { [ع] غلبۀ عشق و اشتیاق

روحانی ایله حالت بیهوشی و بی خودی یه دوچار اولق ، فرط

ذوق و شوق روحانی ایله عقل کیدوب کندیندن کچمک حالی . محاورانده

(کلک) ماده سیله قولانیلیر . (وَجَدُ آوَرُ) = وجد کتیریمی . (وَجَدُ أَفْزَأُ)

= وجد آرتیریمی . « نه آکلادک بوسماع و جواندن صوفی ، و بوتکیده سکا هیچ وجد و حال کندی می ؟ »

(نائلی قدیم)

وَجَعُ { [ع] آغریبوب آجیمق ؛ آغری ، صیزی . جمعی

(اوجاع) ، (وَجَعِ بَطْنِ) = قازن آغریسی ، قورو بورتی (وَجَعِ مَفْصَلِ)

= بدنک اویناق یرلرنده پیدا اولان صیزی که (روماتیزمه) نك برنوعیدر .

وَجَمَهُ { [ع] انبسانک یوزنده یومروجه اولان یرکه

یاناق دیمکدر . و اوک حرکات نلئه سیله تلفظی جائزدر . جمعی (وَجَنَاتُ) .

(وَجَنِي) = اصطلاحات طبییه دندر ، یاناغه عائد شی دیمکدر .

(واهیات) = بوش شیلر دیمکدر .
 « فریاد آنک دکلی واهی »
 « بلبل ده بیلیری آه وواهی »
 (لا)

واهی } [ف] تحسّر ، تعجب ،
 فرقت ، تأسف محملر ننده
 قوللانیلیر لفظ مشترکدر . (وای افندم
 وای ، وای آنام ، وای نه وقت کلدک) .
 وایه } [ف] بهره ، نصیب ، حصه ،
 پای : (وایه دار) = بهره لی ،
 حصه لی . (وایه مند) = بهره ، حصه ،
 پای صاحبی . (پی وایه) = بهره سز ،
 نصیب سز ، محروم . (سایه احسان وایه)
 = بهره سی ، نصیبی احسان اولان
 سایه دیمکدر .

وَبَاءٌ } [ع] دهشتلی بر مرض
 ساریدرکه لسان عوامده
 (یومورجق) و بدنده پیدا اولان یومرو
 یومرو آثارینه ، طاعون) دینیلیر .
 (قولرا) کبی امراض مستولیه دندر .
 وَبَالٌ } [ع] شدت ، ثقلت ؛
 اصطلاحده سوء عاقبت ،
 عذاب ، کناه معنا سنه در . (وبالی
 بویننه) تعبیری مشهوردر .

وَبْرٌ } [ع] کدییه مشابه آق
 طاوشان ، عربستان طاوشانی .
 جمی (و بوز) .
 وَبْرٌ } [ع] اصطلاحات نباتیه دندر .
 ایصیرغان کبی بعض اوت

واو } [ع] الفبای عثمانیده یکریمی
 طوقوزنجی حرفک اسمیدر :
 (وواعظمه ، فصل الواو) ، (واوی)
 = واو . منسوب ، اصلنده حروف
 عیادن و او حرفی بولنان کله .

واوینلا } [ع] فریاد ، چیغلق ،
 یا یغره . (وا) ماده سنه ده
 باقلی .

واه } [مشترک] استغراب ، تحسّر ،
 تأسف مقاملرنده استعمال
 اولنان براد ادر . بعضاً مکرر اوله رق
 ایراد ایدیلیر : (واه واه) کبی .

واهب } [ع] هبه ایدن ، باغشلا-
 یان : (واهب الآمال ،
 واهب العطايا) .

« واهب الادراك مراد ایلسون اذعانگی
 (معلم ناجی)

واهمه } [ع] محسوساته عائد معانی
 جزئییه یی ادراک و تعبیر
 اخیری ایله قلبه موجود و مرامک غیر
 شک و ترددی موجب تصوراتی القا
 ایدن قوه ذهنیه یه اطلاق اولنورکه
 تعبیر عامیانه ایله (خولیا ، قورتی)
 دیمکدر :

« سنسین اوسنحور جکر در »
 « بی واهمه شمسوار معنی »
 (انبی)

واهی } [ع] باطل ، اساس سز ،
 بیهوده ، بوش : (افکار
 واهیه ، آمال واهیه) جمی اولان

«چراغ رأییدر اول شمع بزم افر و ز قدسی کیم»
 «آگا ایتمش قدر فاتوس مینا جرخ والایی»
 (بقی)

وَالِدٌ { [ع] پدر، بابا: (والد ماجد)

وَالِدَةٌ { [ع] مادر، آنا: (والدة مشفقہ، قاین والدہ،

اوگنی والدہ) .

وَالِدَيْنِ { [ع] آنا بابا دیمکدر .
 (أبوين) کبی .

وَاللَّهِ { [ع] = (جناب الله) کث
 اسم شریفنه قسم ایدرم که =

معناسنی حاوی بیوک یمین ، آند .

وَالِه { [ع] وله کتیرمش ، حیرته
 قالمش ، حیران ، سرسم .

وَالِي { [ع] طرف حضرت پادشا-
 هیدن با فرمان هایون بر

ولایتک ضبط وربطنه واداره سنه مأمور
 اولان ذاته دینیلیر . (والیک) =

والی ایله اداره اولنان دیار ، ولایت ||
 والی مأموریتی . جمعی (وُلَات) .

وَأُمُّ { [ع] بورج ، اودونج آلتان
 (پاره) . (وَأُمُّوَاه) = آلاجقلی،

اولجه بورج اوله رق ویردیکی پاره بی
 کری ایسته یین . (وَاُمْدَار ، وَاُمِّي) =

بورجلی ، بورجی بولنان ، مدیون .

وَأَمِيقٌ { [ع] محبت ایدیجی ،
 سویجی || مشاهیر عشاق

عربدن بر ذاتک اسمیدر که محبوبه
 مشهوره (عَدْرًا) نك عاشقی ایندی .

= حقیقته ، اولدینی کبی ، طوغریسی
 دیمکدر .

وَأَقَعَهُ { [ع] رؤیا ، دوش :
 (واقعه مده کوردیکم

شیلری اونوتیورم) § ماده ، باشه
 کان مصیبت ، مشقت . جمعی (وَأَقَعَات)

«اوکیجه واقعه ده کوردی رسول»
 «تاسرا پرده سنه ایتدی نزول»

(خاقانی)

«بر واقعه در بو قلبه عائد

«اولماز صانیرم بیانی زائد

(ناجی)

«خبرک یوق می واقعاتمدن

(وله)

وَأَقِفٌ { [ع] خبردار ، وقوف
 صاحبی ؛ هرشیء آکلایوب

بیلن ، ایشه آگاه اولان : (واقف
 احوال ، واقف اسرار ، واقف خفایا)

§ وقف ایدیجی ، فی سبیل الله خیریابان :
 (شرط واقف) § وقفه ده آیاقده

طوران . اوچنجی معناسی عربی یه
 عائددر .

«طویسون ذوق فراغ دل ناکامی فلک»
 «خصم دیرینه مزنی واقف راز ایتیم»

(جوری)

وَالِإِ { [ف] عالی ، رفیع ، پوکسک،
 (یوجه معناسنه در (بالا) نك

مرادفیدر : (قامت والا ، والا قد ،
 والجاه ، والی والاشان) ، (وَالِإِي)

= واللق ، یوکسکلک ، یوجه لک .

= بللی، آچیق اوله رق. جمی (واضحات)
 = (بدیهیات) کبی آشکار اولان شیلر
 دیمکدر. (ایشته حرف ایله حرف
 شکلنده اولان کله نك فرقی بوتمیشلیدن
 واضحاً اکلا شیلیر - معلم ناجی) .

واضع { [ع] وضع ایدجی، قویجی،
 قویان : (واضع اسم ،
 واضع قانون ، واضع امضا) جمی
 (واضعین) ، (واضع الید) = برشیئه
 ال سورن ، ال قویان : (آچیه
 واضع الید اولان باجمله مأموریشدن
 کفالت لازمه آلنیر) .

واعظ { [ع] وعظ ونصیحت ایدن ،
 دین ودنیایه دائر جماعته
 اوگود ویرن .

وافر { چوق ، بول : (ارزاق
 وافر آلمش) § بحجور
 غروضدن بر بجرک اسمی .

وافی { [ع] تمام ، الویریجی ،
 یتیمی . بومعناده اکثریا
 (کافی) کله سیله برابر قوللانیلیر :
 (بو قدر کافی ووافیدر) § سوزنده ،
 ایشنده وفا کوسترن ، وفادار اولان .

واقع { [ع] وقوعبولان ، ظهور
 ایدن : (واقع حال ، تجارت
 واقعه) § موجود ، بولنان : (اومصر-
 عده واقع حشویات) بومعناده معنویاتده
 قوللانیلیر . (کائن) کبی مادیاتده
 استعمال اولنه ماز . (واقعا ، فی الواقع)

واژگون { [ف] معکوس ،
 منحوس ، ترس ،
 واژگونه | اوغورسز : (طالع
 واژگون ، بخت
 واژگونه) .

واسطه { [ع] ایکی شی بربرینه
 بیتشدیرن ، اولاشدیرن
 شی § آره یه کیرن ، اورته ده بولنان ،
 میانجی آدم . (بالواسطه) = طولاً-
 بیسیله ، آرد آره دن جمی (وسائط) در .
 «سوز واسطه رابطه عالیماندر»
 (عونی)

واسع { [ع] وسعتلی ، بول ، کنیش :
 (صحرای واسع ، واسع
 برمیدان) § علمی جمله اشیایی محیط
 وکثیر الاحسان ، زرق جمیع مخلوقات
 شامل ورحمتی بی پایان اولان جناب
 حقک اسماء حسنا سننددر . (عبدالواسع)
واصف { [ع] وصف ایدیجی ،
 اوگوجی ، برشیئک

حال وصفتی ایی صورتده بیان ایدن :
 (واصف ولی نعمت ، واصف جانان) .
واصل { [ع] وصول بولان ،
 اولاشان ، یتیشن ، ایریشن ،
 واران : (فلان مملکتته واصل اولدی ،
 کمی هنوز لیانه واصل اولدی) جمی
 (واصلین) = حقه ایرنلر : (غوث-
 الواصلین) .

واضح { [ع] عیان ، آشکار ،
 آچیق ، بللی : (واضحاً)

وَأَرْدُ { [ع] ورودایدن، ایریشن،
کلن: (وارد اولان امرنامه،

اشیای وارده) § سانخ کبی قلبه طوغان،
عقله کلن: (وارد خاطر) چمی اولان
(وَأَرْدَاتُ) = مادیاتده خزینئه دولته

یاخود برکیمسه یه کلن نقود و حاصلات
نقدیه معناسنده؛ معنویاتده عقله کلن
شیلر حقتده و «سانحات» مقامنده
قوللانیلیر:

• باشلا دجه بن سوزه باشلار هجومه واردات،
• شوبله کیم طاقت کتیرمز آتی تقریره زبان،
«نفعی»

وَأَرَسْتَه { [ف] آزاده، § عاری،
بری: (وارسته بیان)
(وَأَرَسْتَه گبی) = وارسته لک، آزاده لک.

وَأَرُون { [ف] ترس، آرقوری،
ترسنه دوغمش، اوغور.

وَأَرُونَه { سز: (چرخ وارون،
بخت وارون، طالع
وارون، سپهر وارونه، کنبد وارونه).

وَأَرِي { [ف] ادات تشبهدر، کبی
مقامنده قوللانیلیر:

(خاچ واری، فرنک واری، مقرا-
صواری، طلومبه جی واری، پهوان
واری، کل واری).

وَأَرِيوش { [ر] روحه دن [ط] طاش
قیرمغه مخصوص ودمیردن
معمول طوبوز. کوچکی بش و برایکی
قیه، بیوکی اون قیه ثقلتنده در.

وَأَزُو { [ا] ای تالیانجه دن [ذ] ذیقیمت
کاسه، ساقسی، قاب.
فرانسزجه سی (وازه - Uase) در.

§ لسانم زده یول، طرز، طوتش کبی
باشقه برمعناده دها قوللانیلیر. مثلاً
(اول وادیده فائق الاقران ایدی)
دینیلیر که او یولده، او طرز اوزره
دیمکدر.

«وادی» ایمن اولسون کورینن
(ناجی)

«نه طریق روش تازه نه وادی قدیم»
(نفعی)

وَأَزُ { [ف] الی درلو قوللانیلیر.
(۱) ادات تشبهدر: (دیوانه

وار، قصاب وار، آواره وار، سبجه وار،
لاله وار) § (۲) کبی، اش: (دائره وار)

بو ایکی معناده فرقلری غایتله دفته
محتاجدر. § (۳) عادت، رسم، طرز:

(وارینه کوره)، (وارخود) =
کندی عادت، طرزی. § (۴) کرّه،

دفعه: (یک وار، دو وار، چند وار)
= بر کرّه، ایکی کرّه، قاچ کرّه

دیمکدر. § (۵) لیاقت، مناسبت
معناسنده قوللانیلیر. مثلاً شاهه لایق

اینجویه (در شاهوار) و اشکون،
یورغه آته (اسب زهوار) دینیلیر.

§ (۶) صاحب، مالک معناسنده در:
(امید وار).

وَأَرِث { [ع] میراثچی، کندیسنه
باشقه سندن میراث قالمش

اولان آدم. جمعی (ورثه).

«شاه جم کوکبه سلطان سلیم»

«وارث مملکت هفت اقلیم»

(نفعی)

اشبو اداقی حاوی اوله رق قوللانیلان
تعبیرات عربیه پک آزدرد. مثلا (وا اسفا،
واویلا، حیفا، واحسرتا) کبی .
ترجهمده بونک یرنده (واه، وای،
ای واه) ادا تلمری قوللانیلیر و بونلر
بعضاً شدت و تأیید ایچون مکرر اوله رق
ایراد ایدیلیر .

وَالسَّهَّه } [ف] باغلی، متوقف،
(مواقفتلرینه موافقتلرینه
وابسته در) .

وَالسَّيْن } [ذ] کری یه فالان،
(نفس واپسین) = صوڪ نفس .
کریده کی، صوڪ :

« چرخ مردم کشدر ای دل ترک بیداد ایتسه ده »
« واپسیندر بر نفس اهل دلی شهاد ایتسه ده »
(نائله قدیم)

وَأَبْوَر } [فرانسوزجه Vapeur]
بخار ایله متحرک معروف
کمی :

« دلده آتش، سرده دود و اشکیم، دودیده چرخ »
« جسم عاشق صورتا واپور شکن کوسستور »
(مخلص پاشا)

وَأَبْق } [ع] وثوقلو، اینانیلیر،
اعتماد اولنور : (امید
وائق) .

وَأَجِب } [ع] براقلمسی جائز
اولمایان، یا پلمسی لازم
اولان: (واجب الادا) § دیناً فرض
مقابله سنده اولوب ترکی کناه اولان
امرالهمی . جمعی (واجبات) = اجراسی

لازم اولان خصوصات . (واجب .
الْوَجُودُ) = ذات اجبل و اعلاسی
وجودینی مقتضی اولان جناب الله .

« شکر ی تکرار ایلك واجب دکلی دمبدم »
(نقی)

وَأَجِبَه } [ع] « وجیهه » ایله
متراد فدر . اورایه مراجعت
اولنه .

وَأَجِد } [ع] وجوده کتیریحی،
فاطر § غنی، زنکین .

وَأَخ } [ع] چول ایچنده چنزار
محل : (واخ کبیر) جمی
(واحات) .

وَأَحِد } [ع] بر، تک : (واحد
قیاسی) § اسماء حسناندر،

تکری : (عبد الواحد)، (واحداً
بعد واحد) = بری برندن صوکره،
برر برر .

« حق بودر ارکان ایچنده واحد کالافسین »
« ایسترز کیم بر کونک بیك ایلیه مولاسنک »
(حالی)

وَأَدِي } [ع] طاغیر، تپه لر و بایر لر
آره لرنده کی آچیق، آبریق

یرلره دینیلیر که دره و دره بویلری
دیمکدر . جمعی (اوداء، اودیه) در .

(وادی یمین) = حضرت (موسی)
علیه السلامک مظهر مناجات قدسیه اولدینی
جبل (طور) ک قربنده کی دره در .

{ نُوبِسَنَدَه } = یازجی معناسنه ایسه ده .
قوللانیلماز .

{ نُوَه } [ف] طوقوز : (نَه طاق) =
طوقوز کز دیمکدر که طوقوز

قات کوکدن کنایه در . (نَه قَبَه) =
طوقوز قَبَه که ینه کوکلر دیمکدر .

« بویله آغازایلسون شمدنکر والقا بگه »
« جامع نه قَبَه کونک خطیب منبری »
(نفعی)

{ نُوَمَمَه } [ف] گیزلنمش ، گیزلی ،
همممه } صاقلی .

{ نُوَم } [ف] تاسع ، طوقوزنجی :
۳۳ } (فلك نهم) زمانمزده اولسکی
قدر قوللانلیور .

{ نُوَس } [ع] ترکیه « اَوْس » و
« یاساغ » معناسنه اولان

{ نُوَسَه } (نُوَسَه) نك جمعی : (اُولوالنهی) =
اصحاب عقل وامر دیمکدر .

{ نُوَس } [ع] آزی دیشی معناسنه
نیوب } اولان (ناب) ک جمعی .

{ نُون } [ع] حروف عثمانیه نك یکریمی
سکرنجیسی اولان حرفک

اسمی § بالیق : (ذُو النون) =
حضرت (یونس) علیه السلام .

{ نُوید } [ف] بشارت ، مژده ،
ترکجه سی (موطنی صاوه) که

سوینجلی ، ایی خبر دیمکدر : (نُوید
فتوح ، نُوید ظفر) بومعناده فتح نون
ایله یا کیش قوللانمالمی . چونکه (نُوید)

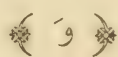
= فریاد ایله آغلامه معناسنه در .

« نُوید لطفیدر ارباب شوقه مژده اکبر »
« او اکبر مژده یه ارواح کتر مژدگانیدر »
(معلم ناجی)

{ نُوِز } [ف] یازمق معناسنه اولان
نویس } (نُویستن) مصدرندن

فعل امر در . لسانمزده دائما وصف
ترکیبی طرزنده و یازجی ، یازان معنا-
سندنه قوللانلییر : (وقعه نویس) =

مورخ رسمی ، تاریخ یازان . (خوش
نویس) = کوزل یازان ، ایی یازان .
(دور نویس) = اوزاق یازان ، تلغراف .



و محاسنی یاد و تعداد ایده رک آغلامق
معناسنه در . اصطلاحده علی الاطلاق .

اوجاع و فجایع سببیه ایدیلن فریاد
وناله یه دینلییر . اشبو اداتک لاحق
اولدینی الفاظک آخرلرینه مدّ صوت
ایچون الف علاوه اولنور . لسانمزده

{ نُو } [ع] الف عثمانیه یکریمی
طوقوزنجی حرف . ابجد

حسابجه (۶) عددینه اشارتدر .
ادات عطف اوله رق قوللانلییر .

{ نُو } [ع] عربیده اادات ندبه در .
وا } (ندبه) = میتک محامد

(بی نوش) = شراب ایچن . (عیش و نوش) = ییوب ایچمه ، عمر سورمه .
 « بزم دردك جامتی نوش ایلز نامرد اولان »
 (خیالی)

نوشابه { [ف] «آب حیات» معنا .
 سنه در .

نوشانوش { [ف] متصل ایچمك ،
 طور مایوب دوام

اوزره ایچمه : (بزم نوشانوش ، بانك نوشانوش)

نوشت { [ف] یازمق معناسنه
 اولان (نوشتن) مصدر .

رندن فعل ماضیدر . مطلقا ترکیب ایله
 قوللانیلیر : (سرنوشت) = باشه

یازیلان ، باش یازوسی ، تقدیر الهمی .
 نوشته { [ف] یازلمش ، محرر ،

نوشته (مکتوب ، یازیلی شی . بونك
 جمعی اوله رق کوستریلین (نوشتهجات)

غلطدر .
 « ماه ایچره نوشته اسم اعظم »

(شیخ غالب)
 نوشدارو { [ف] تریاق ، پادزهر .

کنایه اوله رق شرابه ده
 دینیلیر .

نوشین { [ف] لذیذ ، شیرین ،
 طاتلو : (خواب نوشین ،

جام نوشین) .
 نوگر { [ف] عبد ، قول ، کوله .

نوگری (= قوللق ،
 کولهك .

نور ایمان ، نور نبوت) ، (نور دیده)
 = کوز نوری ، عزیز وحبیب اولان
 معناسنده قوللانیلیر . (نور مبین ،

نور نخستین) = پیغمبر ص علیه کمل التحایا
 افسدیمزه دینیلیر . (ضیاء) نوردن
 اقوادر . (جبل النور ، جبل نور) =
 مکه مکرمه ده «حرا» دینیلن طاغ .

(ذوالنورین) = حضرت پیغمبر
 علیه الصلاة والسلام افسدیمزك ایکی
 کریمه پاکیزه لرینی تزوج ایتدیکی ایچون

حضرت (عثمان بن عفان) رضی الله
 عنه لقب اولمشدر . (نور علی نور) =
 دها آئی ، دها مقبول معناسنده قوللا .

نیلیر . جمعی (انوار ، نیران) در .
 لسانزده ایکنجیسی باشقه معناده
 مستعملدر :

« نور دیدم اولدی دیده مدن نهان »

نور افشان { [ف] نور صاچچی ،
 صاچان : (ماه نور

نور قشان { افشان) ، (نور باش)
 ده بومعناده قوللانیلیر .

نورانی { [ع] نوره منسوب ،
 نوری ، پارلاق : (شهره

نورانی ، وجه نورانی) ، (نورائیت)
 = نورانیلك ، پارلاق : (نورائیت سیم) .

نوش { [ف] ایچمك . بومعناده
 (ایتمك ، ایله مك) ماده لريله

قوللانیلیر § (نوشیدن) مصدرندن
 فعل امردر . دائما وصف ترکیبی صور-
 تنده و ایچیجی معناسنده قوللانیلیر :

« مثال بجز در و نكده صاقلایوب كپرك »
 « هنرنامه ميل ائمه وار ايسه هنرك »

(سيد وهبي)

نمایان } [ف] ظاهراً ، عیان ،
 گورینجی ، گورینن :
 « بدنی اولسه نمایان او شهك »
 « یورکی اوینار ایدی مهر و مهك »
 (خاقانی)

نمایش } [ف] گوسترش ، گورینش .
 (نمایشگاه) = محل

نمایش ، کوسترش یری . (نمایش آب)
 = سراب ، کونشك چوراق یره عكسیه
 صوكی کورینشی :

« مژگانی که نیم جنبش ایلر »
 « بیک جند بلا نمایش ایلر »
 (شیخ غالب)

نماینده } [ف] اسم فاعل ، کو-
 ستریجی ، کورینجی .

نمو } [ع] اوت کبی بتوب بویومك ،
 برکتنامك .

نمود } [ف] (نمودن) مصدرندن
 مشتقدر . مطلقاً ترکیب

ایله و کوستریجی ، کوسترن معناسنده
 قوللانیلیر : (رونمود ، سعادتمود) .

نمودار } [ف] کورینجی ، کورینن
 اورنك ، نمونه .

نموده } [ف] گورینش ، گوستر-
 لمش ، گوزوکمش .

نمودج } [ع] « نمونه » ویا « نموده »
 نك معربی . اورنك ،

مثال معناسنده در . (نمودج) صور-
 تندهده قوللانیلیر .

نمون } [ف] دائماً وصف ترکیبی
 صورتنده و کوستریجی
 معناسنده قوللانیلیر : (چهره نمون ،
 رهنمون ، نمونه نمون) .

نمونه } [ف] مثال ، اورنك ، چشید :
 (نمونه بهشت ، نمونه
 نزاکت ، نمونه امتثال) .

نواب } [ع] (نئاب) ك جمعی ،
 قاضی و کیلیری ، طشه لرده
 بولسان مأمورین شرعیه دیمکدر :
 (مکتب نواب) .

نواز } [ف] التفات ایتك ، اوقشامق
 معناسنده اولان (نواختن)

مصدرندن صیغه امردر . لسانمزده
 دائماً وصف ترکیبی صورتنده و اوقشا-
 بیجی ، تلطیف ایدیجی معناسنده قوللا-
 نیلیر . فتح نون ایله ده جائز ايسه ده
 ضم نون ایله استعمالی سلیقه مخصوصه من-
 دها موافق ، دها خوش کلیر :
 (بنده نواز ، غریب نواز ، دانواز ،
 مهمانتواز ، خاطر نواز) .

نوح } [ع] برپیغمبر ذی شانك اسم
 اسم شریفیدر : (طوفان
 نوح) ، (سفینه نوح) = مجمع اجناس
 طوائف .

نور } [ع] قارا گلنگك ضدی ،
 آیدینلق ، ایشیق : (نورقر ،

« هریت بلیغ پرخیالک »

« برکلشن نکته دار معنی »

(انسی)

« بن نکته شناسم ، بنی رمال می صاندک »

(خیالی)

نکس } ایبلکه یوزطوتان خسته-

نکس } نک علتی کری تپک ،
خسته لکی اوسته له مک .

نکول } [ع] خوف واندیشه
سببیه قاچمه ، کری

دونه .

نکھت } [ع] فی الاصل آغیز
قوقوسی دیمکدر .

عربیده لسان ایله ، آغیز ایله حاصل
اولان آنام واوزاردن کنایه اوله رق ده .
قوللانیلدیغی کتب معتبره ده گوستریلیور .
رایحه طیبه یعنی کوزل قوقو معناسنه
دلالت ایتدیکنه دائر هیچ بر اشارت
یوقدر . بناءً علیه بولکه بی بعض لغات
کتابلرنده گوسترلدیکی وجه ایله کوزل
قوقو دیه دکل یالکنز (قوقو) معنا -
سندھ قوللانق ايجاب ایدر :

« اعدایه مدار قلم رشحه سمدر »

« اجابیه شمیم سخم نکھت جاندر »

(نفعی)

نمای } [ف] گورنمک ، گوسترمک
معناسنه اولان (نمودن)

مصدرندن امر حاضر صیغه سیدر .

لسانغزده دائماً وصف ترکیبی صورتنده

وگوستریجی معناسنده استعمال اولنور :

(جهان نما ، رهنا ، قبله نما) .

لطیفه ، نقوش و تصاویر) .

« منجلی آینه دله نقوش کائنات »

« ایش او مرآت مصفایه جلاویر مکده در »

(یاووز سلطان سلیم)

نقول } [ع] روایت و حکایه معناسنه
اولان (نقل) ک جمع :

(نقول صحیحه ، اصح نقول) .

نکت } [ع] (نکته) نک جمع .

نکته } [ع] فهم و ادراکی ذکاوته ،
ظرافته متوقف و عباره نک

اصل مألندن باشقه اولان لطیف معنی ؛

تعبیر اخری ایله هرکسک ادراک ایده -

مدیکی قاپالی معنایی حاوی کلام بدیع .

(نکته دان) = نکته بیلن ، ظریف ،

عارف . (نکته دانی) = نکته دانلق ،

ظرافت ، (نکته شناس) = نکته

آکلایان . (نکته شناسی) = نکته

شناسلق . (نکته گو) = نکته لی

سوز سویله یین . (نکته گوینی) =

نکته سویله ییچیلک . (نکته بین) =

نکته بی کورن ، ظریف ، ذکی آدم .

(نکته پرداز) = نکته لی سوز

ترتیب و ایراد ایدن . (نکته پردازنی)

= نکته پردازلق . (نکته آمیز) =

نکته قاریشدیران .

{ [ع] اور کوب قاچق ،
نقور (طاغلمق . بومناسبتله حجاجك
 (مننا) دن مکه مکرمه یه طوغری شتاب
 ایله روان اولمیرینه اطلاق اولنور .

{ [ع] جان ، شخص معناسنه
نفوس } اولان (نفس) ک جمی .
 جانلر ، شخصلردی کدر : (نفوس زکیه ،
 نفوس تذکره سی ، نفوس اداره سی ،
 تحریر نفوس) ، (نفوس قدسیه) =
 ارواح ابرار ، ملائکه .

{ [ع] بنا بیقنتیسی . کسر
نقض } نون ایله ده لغتدر . لسانزده
 جمی اولان (انقاض) قولانیلیر .

{ [ع] (نُقْطَه) نک جمی .
نقط } (بی نُقْط) = نقطه سز ،
 نقطه لری اولمایان .

{ [ع] اریمش اریدلش گو-
نقره } موش پارچه سی : (نقره
 خام) = خالص گوموش § کوچک
 چوقور ، پیو : (نقره قفا) = اکسه
 چوقوری .

{ [ع] بعض حرفلرک اوستنه ،
نقطه } اورتیه سنه ، آلتنه قونیان
 شو (.) اشارت ، بنک : (برنقطه ،
 ایکی نقطه ، اوج نقطه) § ریاضیاتده
 برخطک نهایی ، اوجی § موقع منفرد
 § موقعنده یالکز بکله یین نوبجی نفر .
 (نقطه زرین) = کونش .

{ [ع] پاره معناسنه (نَقْد) ک
نقود } جمی : (کثرت نقود ،
 فقدان نقود) .

{ [ع] (نَفْس) ک جمی .
نفوش } رسملر ، نقشلر : (نقوش

{ [ع] (نَقَب) ک جمی :
نقباء } (شرفا و نقبا) .
 { [ع] مجری ، دلیک . معانی
نقبه } سائره سی معتبر و مستعمل
 دکدر .

{ [ع] اریمش اریدلش گو-
نقره } موش پارچه سی : (نقره
 خام) = خالص گوموش § کوچک
 چوقور ، پیو : (نقره قفا) = اکسه
 چوقوری .

{ [ع] اکیسکک ، ناعام
نقصان } اولقی : (نقصان عقل ،
 نقصان تربیه) § اکیسک ، ناتمام :
 (آقچه نک نقصانی) ، (نقصانیت) =
 غلط فاحش ، (نقصانی) صورتده
 استعمالی ده خطادر . بوللری قولاناملی .

ديرملك : (يَوْمِ نُشُورٍ) = قيامت گونی .

نُصَاحٌ } [ع] [ناصح] كُجَمِي ، اوگود ویرنلر .

نُصَارٌ } [ع] [ناصِر] كُجَمِي ، يارديم ايديجيلر .

نُصْحٌ } [ع] [نصيحت] ویرمك § نصيحت ، اوگود : (نصح وپند)

نُصْرَاءٌ } [ع] [نصير] كُجَمِي .

نُصْرَتٌ } [ع] [يارديم ايتمك] عون ، (نصرت الهميه)

معنویاتده استعمالی غالبدر .

قدنه عزم ایلرسه اولسون فتح و نصرت رهبری ، (نفی)

نُصُوصٌ } [ع] [نص] كُجَمِي . مفردینه مراجعت اولنه :

(نصوص قرآنيه) .

نُصَيْرِيٌّ } [ع] [نصيره] منسوب ديگدرکه بونام ايله

معروف طائفة باطنيه نك هر برفردينه اطلاق اولنور .

نُطْفَةٌ } [ع] [طوري] صافي صو . بومعنايه كوره جمی (نطف)

§ انسانك منيسی ، بلك صويی .

جمی (نُطْفٌ) . لسانمزده ايكنجی معناده قوللانيلير :

« نطفه دن حاصل ايتدی انسانی »

« یازدی آب اوزره صورت جانی »

(حالتی)

نُطْقٌ } [ع] [معناسی آكلاشيلان] حروفله لاقيردی سويله مك ؛ كلام ، سوز :

« رضا ديواننك طبيعه رونق كلدی آفاقه »

« باصلاهی پنج دفترعت و نطقی ابن نجارک » (شيخ ذائق)

نُظَارٌ } [ع] [ناظر] كُجَمِي : (هيئت نظار ، رئيس)

نظار ، (نظار كرام) .

نُعَاسٌ } [ع] [اعصابه عارض اولان] رخاوت ، اويوشقلق ، اويوقلامه ، اميرغمنه .

نُعْمَانٌ } [ع] [دم ، قان] ، (شقايق - النعمان) = كلينجك چيچكي

حمرتدن طولايي بويله تسميه اولنمشدر § = امام اعظم حضر تليزنيك اسم شريفلر يدر

(نعمان ابن ثابت) رضی الله عنه .

نُعُوتٌ } [ع] [نعت] كُجَمِي : (نعوت وقصائد) مفردينه باقلى .

نُعُوظٌ } [ع] [آلت رجوليته مخصوص] انتصاب علمتی كه ذكری

دائما قوام اوزره بولنديرر .

نُعُومَتٌ } [ع] [بوموشاقلق] ، نرملك

بومو : [ع] [كچمه] ، ايشلهمه ، نفوذ } جاری اوله ، تأثير في الاصل

برسنه ديكر نسنهيه طوقنوب ايشله . دكدن صوحكره اوته طرفه كچمك

معناسته در : (نفوذ هوا ، نفوذ كلام) ماديات و معنویاتده قوللانيلير . (صاحب نفوذ) = مرعی الحاطر ، سوزی كچر .

محلہ چیققی ، تفریح ایتک ، کسب صفا
ایلمک . (نَزَهْتَفَا) = کوکل فرحلی
ویرن ، صفای خاطرک آرتمه سنه سبب
اولان . (نَزَهْتِگَاه ، نَزَهْتِگَه) =
مسیره ، سیر محلی ، کوکلہ صفا ویره .
جک یر .

نُسَخَ : [ع] « نُسَخَه » نك جمی ،
نسخ } یازلش کتاب صورتلری :
(تَكْمِیلِ نُسَخِ ایتك) = علوم آلیه
درسلیرنی کاملًا او قویوب بیترمک .

نُسَخَه : [ع] یازیلی شی ، یازلش
نسخه } کتاب : (نسخه کبری ،
نسخه نفیسه) § کتاب ، رساله ویا
بر قاج صحیفه یی حاوی اوراق عینی ،
صورتی :

« ایلم کلشنده تحقیق ریاضیات صنع »
« اولدی اوراق گلستان نسخه حکمت بکا »
(نیلی)

نُسَع : [ع] آصمه کبی آغاجلر
نسخ } کسینجه ترشح ایدن مایع ،
صو . (نسخ نباتی) = نباتاتک قافی
حکمنده بولنان مایع معناسنه اصطلاح
فنیدر .

نُشَابَه : [ع] عمرلی اوق . جمی
نشاب } (نشاب) .

نُشَارَه : [ع] طالاش ، یونغه ؛
نشاره } ییجی طالاشی .

نُشُور : [ع] نشر ایتک ، یایق ،
نشور } طاغتیق § بعد الموت

نُحُود : [ف] حبوباتدن معروف
نحود } دانه . غریبسی (حص) در .
قاورولش نخوده (لَبَلَبِ) دینلیر .
نخودك طعام ایله پدشیریلوب یئلمسی
نافعدر . (نُحُودِی) = نخودرنکنه
مشابه برزنگ .

نُدْبَه : [ع] مینتک محاسنی ذکر
نذبہ } ایدهرك آغلایش ، آغلامه .

نُدْمَاء : [ع] « نَدِيم » نك جمی .
ندماء } همدم اولانلر ، مصاحبلر .
(ندیم) کله سنه ده باقلی .

نُدُور : [ع] « نَدْر » نك جمی :
ندور } (ندور وصدقات) .

نُزُل : [ع] قوناجق ، اینه جک یر
نزل } § مهمات ، قونوق ایچون
احضار اولنان طعام . (نزل امینی) =
قوناجقی باشی . اوائلده سفره کیدن
اردونك قونه جنی یرلری واورالرده
یه جک وایچه جکلرینی احضار ایتمکه
مأمور اولان ذاته دینلیردی .

نُزُول : [ع] قونمق ، ایتک ، ائمه :
نزول } (نزول باران) ، (نزول
حجاج) = حاجلرک مکّه مکرّمه جوازنده
(منا) دینلن محلّه قونملری .

« اوکیجه واقعه ده کوردی رسول »
« تا سزا پرده سنه ایتدی نزول »
(خاقانی)

نُزُوت : [ع] صفوت ، طراوت ،
نزوت } سرور § کوکل آچه جق

نیمہ } [ف] نصف، یاریم . (نیمہ روز)
 = گون اور تہ سی، یاریم گون .
 (دو نیمہ) = ایک یاریم، ایک پارچہ .
 (نیمہ نیمہ) = یاریم یاریم، پارچہ پارچہ .

﴿ ن ﴾

متعلق : (اوائی نحاسیہ ، سکہ نحاسیہ) .

نجمہ } [ع] فصل نزع ایچون چکیلن قرعہ .

نحوست } [ع] نحسلك، میمنتسز- لك، اوغورسزلق : (نحوست طالع) .

نخاع } [ع] اوگورغہ میککرنک ایچندہ بولنان مراد ایلک :

(نخاع شوکی) = اصطلاح طبدہ صیرت کیکی درونندہ بولنان و مراد ایلک دینیلن قطعہ دیمکدر . (شوک) = دیکن معناسنہ در، اوگورغہ میککری اوزرنندہ دیکن کی سیوریلمش میککچکر بولنسی مناسبیلہ (شوکی) دینلمشدر .

نجمہ } [ع] سچلمش، آیردلانمش، ہر شیک کزیدہ سی، منتخی .

نحست } [ف] ایلک، برنجی، اولکی، ابتدا کی : (نخستزاد، نخستزادہ) = اول طوغان، ایلک طوغمش اولان .

نحستین } [ف] برنجی، اولکی، (طفل نوزادک فریاد نخستینی) .

نبوت } [ع] نبیلک، پیغمبرک : (نبوت قدسیہ محمدیہ) .

(قبل النبوتہ) = نبوتدن اول . (نبوتپناہ) = رسول، پیغمبر، ساوہ جی .

« اولہی تحت نبوتدہ مقیم »
 « جلوہ کاهیدی آنک عرش عظیم »
 (خاقانی)

پیو } [ع] اصطلاح طبدہ بعض سوء } میککک اوزرنندہ پیدا اولان یومرو وچینتی بہ اطلاق اولنور .

سارہ } [ف] صاچیلان شی، صاچنتی || ریزہ طعام، یک دو کونٹسی .

نجوم } [ع] (نجم) ک جمی . (کبجہ لری کوک یوزندہ پارلدایان جرملر، کوکبلر : (نجوم زاہرہ) ، (علم نجوم) = اجرام مذکورہ نک احوال وحرکاتندن وقایع کونییہ استخراجہ سبب اولان علم کاذب . (نجومی) = نجومہ منسوب، علم نجوم اربابی، منجم .

نحاس } [ع] باقر دینیلن معدن . (نحاسی) = باقرہ منسوب،

نيك باشى (نيل اَزْرَق) = حبش
 ديارندن چن قسمى، حبش نيل (نيل
 زنج) = سودانده جواله نهري .

نيل } [ف] چيويد اوتي . (نيله) =
 چيويد . (نيلج) معر بدر .
 (نيلقام ، نيلگون) = چيويدرنكننده ،
 لاجوردى ، مائى اولان . (نيلپ) =
 كذا چيويدرنكلى ، مائى (نيلپي بجر ،
 نيلپي پرده ، نيلپي حقه) = آسمان ،
 كوك يوزى .

نيلوفر } [ف] رياحين انواعندن
 مائى برچيچكدر . ميناه
 راكدهده نابت اولور . طلوع شمس
 ايله آچيلير ، غروب ايله قاپانير . فارسیده
 (نيلو برك ، نيلو پر) ده اطلاق اولنور .
 تركجه تحريف ايله (لوفر) چيچكي
 دينيلير .

نيم } [ف] نصف ، يارى ، يازيم :
 (نيم بخت) = يارى پدشمش ،
 يارى چيك نسنه يه اطلاق اولنور .
 (نيمتن) = لساعزده تحريف ايله (منتان)
 دينيلن ، وجودك قسم عيلاسنى ستر ايدن
 معروف لباس . (نيم نگاه) = كوز
 اوچيله باقش ، يارى باقه ، لحاظه .

» نيم باز ايتش رخن زير تقاب طره دن «
 » رويني هم كوردم اول مهپاره نك هم كوردم «
 (ثابت)

نيگ } [ف] ابي ديمكدر : (نيگ
) = ابي و كوتو . جمى
 (نيگان) = ايلر . (نيگبخت) =
 بختى ابي ، بختيار . (نيگ اختر) =
 ابي كوكبلى ، طالى ابي . (نيگ خصلت)
 = ابي خويلى . (نيگ آنديش) = ايلك
 دوشون . (نيگخو) = ابي خويلى .
 (نيگ خواه) = ايلك ايسته ين . (نيگقال)
 = فالى ابي اولان . (نيگ فرجام)
 = صوئى ابي ، خيرلى . (نيگ منظر)
 = كوستر شلى ، كوريشى ابي . (نيگ
 نام) = حسن شهرت ، ابي آدى ،
 ابي اوكلو . (نيگنامي) = ابي آدليق .
 (نيگ نهاد) = اصلى ، خلقتى ابي ،
 خوش مشرب (نيگي) = ايلك .
 (نيگ كردار) = افعالى ابي .

نيگو } [ف] ابي ، صالح . (نيگو-
 بخت) = ابي طالعى .
 (نيگو كار) = ابي ايشلى ، ايشلىرى
 طوغرى و ابي اولان .
 « برك كل كي اولوردى نيگو »
 « ترله دجه اوعذار خوشبو »
 (خاقانى)

نيل } [ع] مصدر ديارنده كائن مشهور
 بيوك ايرماق . (نيل ابيض)

« آزادگان قید امل سرفراز اولور » = کوجلیک ، قوتلیک .

« نازایلسون سپهره اوکیم بی نیاز اولور »
(قوجه راغب)

نیام } [ف] غلاف ، قین ، قیلیج ،
خنجر ، بیچاق کبی سلاحلرک
قابی .

« کوچک میزاق ، سونگو .
« نای نیره کاتب کردونک اولدی خامه سی »

نیام } [ع] اویقو || اویویانلر معنا-
سنی ده افاده ایدرکه او

« هر جمله ده هجوم دلیران نیره دار »
« خیل عدویه اول قدر آفت رسان اولور »

نیت } [ع] بر شیئه قصد و عزم
ایتمه ، قورمه : (حسن
نیت) جمعی (نیات) .

نیسان } [ف] سنه رومیه مالیه نیک
ایکنجی آیی . برنجیسی

شهر (مارت) در .

نیران } [ع] آتش معناسنه اولان
نیران } [ناز] کج جمعی : (نیران
هجران) § جهنم ، طامو : (عذاب
نیران) « نور » ک جمع دیسکری

(نیران) کلیر ایسه ده لسانزده او
معناده اصلا قوللانیلماز :

« سودیکم و صلاک قدر ویرمز بکالت جنان »
« آتش هجران قدر یاقرز هله نیران نبی »
(لا)

نیرنک } [ف] معربی (نیرنج) در .
سحر ، افسون ، حیله ،

« خوش کوشه ذوق ایدی صفا اهلنه عالم »
« نوش آخری نیش اولماسه سور آخری ماتم »
(روحی بغدادی)

نیش } [ف] یک سیوری معناسنه -
نیشتر } در . لسانزده محققاً (نیشتر)

« نیش زنبور » § زهر ، آغو :
(نیش عقرب) .

نیر } [ف] قوت ، قدرت ، زور ،
نیرو } کوچ . (نیرو مند) =
کوجلی ، قوتلی ، زورلی . (نیرو مندی)

« نیش زنبور » § زهر ، آغو :
(نیش عقرب) .

موسیقی ده بر مقام اسمی. (نِه‌اَوَندِی) نه‌اَوَندِه منسوب .

نِه‌اَیَت } [ع] غایت ، اوج ، سوک . (نِه‌اَیَه) طر .

زنده ده قوللانیلیر . (پِی نه‌ایه) = اوجسز ، سوکسز . (نِه‌ایه نه‌ایه)

= سوکک سوکی ، اِک سوک . (الی نه‌ایه) = سوکه قدر .

« اوصاف خدایه غایت اولماز »

« فیض سخنه نهایت اولماز »

نِهَنک } [ف] یا کُلشدر . طوغریسی (نِهَنک) در . او ماده یه مراجعت ایتلی .

نِه‌سَابَت } [ع] نَابِک خدمتی ، قاضی وکیللکی § نَابِک محلی .

نِه‌یَات } [ع] « نِه‌یَت » ک جمع . (نِه‌یَات خیره) .

نِه‌یَاخ ، نِه‌یَاخَت } [ع] مِیَت اوزرینه آغلا .

یوب باغیرمه ، فریاد ائمه .

نِه‌یَاز } [ف] رجا ائمک ، یالوارمق § حاجت ، احتیاج ، خوا .

هش . (نِه‌یَاز مند) = محتاج ، رجا ایدیجی . (پِی نِه‌یَاز) = مستغنی ،

احتیاجسز . (نِه‌یَازی) = نیازه منسوب ، نیاز ایدیجی ، طلبکار .

(نیاز مند) = حاجت صاحبلی ، رجاچیلر .

[ع] قاپلان . فارسیسی (بَلَنک) . نِهَر } جمی (اَنَار ، نُوْر ، نَمَاز) ،

(نِهَره) = دیشی قاپلان .

نِه‌اَد } [ف] اصل ، بنیاد ، بنیه ، خلقت : (بَدنِه‌اد) = اصلی کوتو ، یارادیلشی کوتو .

نِه‌اَدَه } [ف] قونمش ، قونلش : (فِرُونِه‌اده) = آشاغی

قونلش ، آشاغی ایدلش ، طرح ایدلش . « بضاعه قالماز ایدی افتخار مخدومه » « فرونِه‌اده اولنسه ائندی زاده لکی » (قوجه راغب)

نِه‌اَل } [ف] تازه ، دوز کون فدان ، آغاجک کورپه سور کونی .

(نِه‌اَلِسْتَان) = فدانلق ، قورولق . [ع] فدان § آوجی قورقولی

نِه‌اَلَه } § دوشمه ، دوشنه جک شی § لسانمزده سفردهده صحنلرک آلتنه

قوللان مشین اوستنه ایشله مه لی آلتلق معناسنده قوللانیلیر . بومعتاده (نِه‌الی) یا کُلشدر .

نِه‌اَن } [ف] کیزلی ، صاقلی . (نِه‌انِی) = کیزللیک ،

صاقلی اولتلق . (نِه‌انِی پِیگَران) = ملائکه کرام (نِه‌انِخانه) = خلوت ،

مخزن ، سرداب ، مغاره ، بودروم . [ف] عراق عجمده مشهور

نِه‌اَوَند } بر بلده § اوشهره نسبتله

(نگه انداز) = نظر ایدیمی، عطف نظر ایدن .

«فسون گرشمه سنك لب كزیده مفتونی»
 «نگه تفافلنك دلر بوده حیرانی»
 (نائلی قدیم)

«غرق ایلدیكه حزنه نكهاك نكاهمی»
 «تعقیب ایدردی كریه و فریاد آهمی»
 (معلم ناجی)

نگران { [ؤ] باقیچی ، باقان :
 «زیرانه دیمكدر بوكه زندان ایله واعظ»
 «بر برده طوروب جام هلاله نگراندر»
 (نقی)

نیکو { [ؤ] (نیکو) مخفی ،
 اوكله یه باقلی . (نیکوخواه)
 = ایلك ایسته یین ، خیر دیله یین .

نگون { [ؤ] آلت اوست ، زبروزبر
 اولمش ، ترس دوئمش :
 (سرنگون) باشی آشاغی ، آلتی
 اوستنه كلش . (نگون طشت) =
 قبه آسمان (نگونسار) = باشی
 آشاغی دیمكدر . نظمه تخفیف ایله
 (نگونسار) ده دینیلیر .

نگین { [ؤ] مهر ، خام ، یوزوك :
 (قص نگین ، نقش نگین)
 (نگینسای) = حكاك ، مهر قازیچی .

نمال { [ع] (نمل) ك جمی ،
 قاریجه لر .

كمال عقل و فراسته متوقف اولان معانی
 دقیقه ، نازك ماده لر : (نكات و مضامین)
 ضم نون ایله یا كلسدر .

نیکاخ { [ع] تزوج ایتمك ، قادین
 آلتی معامله شرعیه سی :
 (عقد نكاح ، حباله نكاح) .

نگار { [ؤ] نقش ، رسم ،
 صورت ، صنم : (نگار-
 خانه چین) § تصویر کبی کوزل ،
 محبوبه ، دلبر ، (نگار خانه) و
 (نگارستان) = نقش ، رسم ، صنم
 ایله مزین خانه || رسم و صورت سرگیسی .

نگارنده { [ؤ] رسام ، مصور
 معناسنه در .

نگاشته { [ؤ] نقش اولمش ،
 رسم ایدلش ، یازلش :
 (نگاشته صحائف تواریخ) .

نیکال { [ؤ] آتشاره ، آتشیلی
 کومور پارچه سی .

نگاه { [ؤ] نظر ، کورمه ،
 باقش . تخفیف ایله (نگه)

صورتنده ده قولانیلیر : (نگاه مستانه) ،
 (آهونگاه) = آهوباقشیلی (نگهفروز)

= نظری ، کوزی نورلاندیریچی .
 (نگاهبان) و (نگهبان) = باقیچی ،

کوزه تیچی ، بکچی . (نگهبانی) =
 بکچیلک . (نگاهداز ، نگهدار) =

صاقلاچی ، حامی ، حافظ ، بکچی .

وحرکتده بولمق. شرعاً و عقلاً منفور
و مذمومدر .

«نفاق ایتشلر اما معنوی همت بیورمشرلر»

(وحی)

نِقَاب } [ع] پچه، یوز اورتوسی،
یا شقاق : (نقاب جمال،

رفع نقاب) .

«نقابن ایلسون رفع کورمدک چوقدن»

«اونور دیدیه شاید نظر اصابت ایدر»

(سید وهی)

نِقَابَت } [ع] نقیبک .

نِقَاط } [ع] «نُقَطَه» نک جمعی،
اوماده به باقی : (نقاط

عسکریه، نقاط حربیه، نقاط مهمه)

مخاورانده (نقاط) صورتنده استعمالی

معروفدر .

نِقْرِش } [ع] آياق پارمقلرنده،
طوپوقلرده، مفصللرده،

پیدا اولان برنوع شدید
وجعلی علت . جمعی

(نقاريس) .

نِقْض } [ع] بنایقنتیسی، بوزنتیسی .
جمعی (انقاض) .

نِقْمَت } [ع] معامله شدیدله ایله،
عقوبتله جزا دیمکدر .

جمعی (نقم، نِقَمَات) .

نِکَات } [ع] (نکته) نک جمعی،
نکته لر، فهم و ادراکی

و انتظام تحتنده بولان عسکرلر . جمعی
(نظامات) .

نِعَال } [ع] (نعل) ک جمعی .
مفردینه باقی . (صِف

نِعَال) = آياق قابری یری، پاپوشلق .

نِعْم } [ع] نه کوزل معناسنه فعل
مدح . (نِئْس) مقابلی :

(نعم المطلوب، نعم التصادف) .

نِعْمَت } [ع] (نعمت) ک جمعی :
(ولی النعم) .

نِعْمَت } [ع] خوش دیرلک ،
ایبک، رفاه و راحت مدار

اولان حال و مال ، آرزوق || فرح ،

مسرت ، عافیت . (نعمت الیه) =

جناب حقک عبادینه بخش ایتدیکی

هردرلو اسباب عیش و رفاه . (ولی

نعمت) تعبیینه حرف تعریف الحاق

ایدیلنجه (ولی النعمه) طرزنده یازمق

لازم کلیر . اولکی کی یازیلیرسه غلط

اولور . یعنی (ولی النعمت) یازیله ماز .

«قناعت دامن الدن براقه نعمت ایسترسه ک»

(قوجه راغب)

نِفَاس } [ع] قادینک چوجق طو-
غورمق حالی، لحوصلتق §

قادین حیض کورمک معناسنه در که قان

ظهوری دیمکدر : (سیلان نفاس) .

نِفَاق } [ع] ایکی یوزلیک ، دین
خصوصنده ریا کوسترمک ؛

بربریله بوزیشوب خصم اوله حق حال

= مأوی ، یورد ، طوراق .

« بن سلیمانم فهما کشور اشعارده »
« عرش بلقیس سخن شمدی نشمندر بکا »
(خواجه فهیم)

{ [ف] اوطورمقی معناسنه
نشین } اولان (نشست) =

مصدرندن امر حاضر در. وصف ترکیبی
صورتنده و اتوریجی ، اتوران
معناسنده قوللانیلیر : (کوشه نشین ،
پوست نشین ، مدرسه نشین ، حلوت
نشین) ، (نشینده) = اتوریجی ،
مصدر مذکورک اسم فاعلیدر.

{ [ع] فی الاصل هر شیئک
نصاب } اصلی ، اساسی ، مرجعی
معناسنه در. لسانم زده مقدار ، درجه
کافی ، حصه معناسنده قوللانیلیر :
(نصاب کمال ، نصاب علم) || عرف
شرعیده مالدن شو مقدار اطلاق
اولنور که مال آکا بالغ اولدقه زکاتی
واجب اولور. مثلا کوموش ایکی یوز
درهمه و دوه بش عدده ایریشنجه
زکاتلری ویرلک لازم کلیر. بوتقدیرده
کوموشک نصابی ایکی یوز درهم ،
دوهنک نصابی بش رأسدر.

{ [ع] بر شیئک یاریسی ،
نصف } یاریم ، بچق : (نصف
قطر) ، (نصف نهار) و (نصف النهار)
= اوگله وقتی . (نصف اللیل) =
کیجه یاریسی .

{ [ع] یاریملق حالی ، یاری
نصفیت } یارییه : (نقودی

نصفیت اوزره تقسیم) ، (نصفیه) =
بر شیئک ایکیده برقسیمی || یاریملق نای ،
قیصه نای .

{ [ع] طوس اورمه ،
نطاق } اوروشوب غوغا اتمه .

{ [ع] نسوان عربه مخصوص
نطاق } برنوع لباس ، فوطه ،
قوشاق ، کر ، منطقه ، قوشاقیری :

(نطاق الجوزاء) ، (ذات النطاقین) =

اسماء بنت ابی بکر رضی الله عنهما ناک
لقبیدر. لیلئ هجرت سنیهده حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایله
ابوبکر الصدیق رضی الله عنهما غار
مشهوری حین تشریفلرنده بلندبولنان
نطاقی ایکییه بولوب بر پارچه سنی
کندیلرینه طعام سفره سی و دیگر
پارچه سنی ده قربه یه باغ یامش اولسی
سبب تلقیدر .

{ [ع] بر شیئک ثبات و دوامنه
نظام } مدار اولان نسبه یه ، حالتیه

اطلاق اولنور . بوندن ماعدا دیزی ،
دوز کونلک ، حسن ترتیب ، قاعده
مطرده ، قانون عرفی ، وزیر معنالیرنی ده
افاده ایدر : (دستور مکرم نظام العالم)
(نظاماً) = قانونه کوره . (نظامی)
= نظامه منسوب ، قانون وقاعده یه

متعلق . (محاکم نظامیه) = نظام
محکمه لری (عساکر نظامیه) = نظام

نِشَان { [ذ] علامت، اثر § هدف،
 آماج، تفنك و اوق بری
 § حسن خدمت و صداقت اربابنه
 مكافات اوله رق طرف دولتدن درجات
 مختلفه ده و یریلن معروف علامات
 مخصوصه : (نشان امتیاز، نشان
 افتخار، نشان ذی شان عثمانی) هدف
 معناسنده (نشانگاه) تعبری ده قوللا.
 نیلیر. (نشانچی) = بکیچری دورنده
 طغراکش، توقیمی || آتیچی، آندیچی
 قورشونی هدفه اصابت ایتدیرن .
 (نشانلاق) = گوگی اوله جق ذات
 طرفدن کلین اوله جق قیزه نامزدلك
 علامتی اوله رق کوندیریلن ذی قیمت
 هدیه نك رسم قبولی .

نِشَانَه { [ذ] بودخی علامت،
 اثر، اماره، هدف :
 (نشانه عاطفت، نشانه ظفر) .

نِشْتَر { [ذ] قان آلتی، جیان
 و یاره آچق ایچون قوللا .
 نیلان کوچك ییاق . (نیشتر) مخفی .
 اورایه باقلی .

نِشِیْب { [ذ] اینیش . یوقوش
 معناسنه اولان (فراز)
 مقابلی : (نشیب و فراز) = اینیش
 و یوقوش . (نیشبگاه) = چوقوریر .

نِشِیْمِن { [ذ] اوتوره جق یر .
 (نیشینگاه، نیشینگه)

نِزَاد { [ذ] اصل، نسل، حسب،
 صوی : (عالی نژاد، پاك
 نژاد) .

نِسَاء { [ع] قادینلر . قادین معناسنه
 اولان (امرأه) نك لفظنك
 غیرى اوله رق جمعیدر : (طائفه نساء) .

نِسَبَت { [ع] تعلق، مناسبت،
 قرابت، یاقینلق § مقادیرك
 بربرینه نظراً واقع اولان قدر و قیمتلری
 § لغارتمه جدولنده مقید بولنان اعداد
 متناسبه : (نسبت عددیه، نسبت
 هندسیه) ، (نسبتلی) = متناسب
 (نسبة) = نسبت صورتیه، بربرینه
 باقهرق . (نسبی) = دیگر شیئه نسبتلی،
 نسبت ایله : (یاء نسبی) .

نِسْوَان { [ع] « نساء » کبی
 (امرأه) نك جمعی،
 قادینلر . جمع ثالث اولان (نسوان)
 قوللانیماز .

نِسْوِی { [ع] نسایه منسوب
 و متعلق دیکدر .

نِسیَان { [ع] اونوتق، یاضعف
 حافظه و یاخود غفلت
 سببیه برشیئی خاطر دن چیقارمق .

نِشَادُور { [ذ] نشادر . فتح نون
 ایله ده لغتدر . (ملح
 نشادور) = نشادر روحی .

نِشَاسْتَه { [ذ] بغدادك اوزی .
 (نشا) ده بو معنایه
 لغتدر : (نشاسته حلواسی) .

نیشکر { [ف] شکر قامشی که
عصاره سندن شکر
حاصل اولور .

نیل { [ع] نائل اوله ، مطلوبه
ایریشمه ، مقصده ایرمه :
(نیل مرهم) .

« نه در جرم ؟ دیمش خوبانه (نیلی) »
« آلان سز کولگی هم ویرمه یین سز »

نیرنج { [ع] فارسی « نیرنک » ک
معربی . طلسم معناسنه در .
جعی (نیرنجات) .

نیراز ، نیرستان { [ف] قامشلق ،
سازلق محل .

نیزن { [ف] فی چالان . (نایزن) ک
مخفی . (نکاه نیزنانه)
= نیزن کبی یان باقش .

ن

(حرف ندا) = (یا ، آ ، آی) کبی
خطابی متضمن اولان حرفله اسما
وصفاته الحاق اولنان الف حرفی :
(یا حافظ ، باقسه ک آ ، ای خواجه ،
سرورا ، داورا) کبی .

نزار { [ف] زبون ، ضعیف ،
نجیف ، آریق : (جسم نزار) .
« تم نزار کوروب قاچه ای رمیده غزال »
« تصور ایت که هیولای روح مجنوم »
(نائی قدیم)

نزاع { [ع] خصومت ایته ،
چکشه ، آغیز غوغاسی .
(نزاع لفظی) = اساسسز ، مألئز ،
چکه یاریشدرمه . (قطع نزاع) =
غوغایی یاتشدیرمق ، صلح ایتک .

« دامنک پر خون ایدن شمشیر مبر کدر فلک »
« فارغ اول بزدن سنکله یوق نزاعی کیمسه نک »
(نائی قدیم)

نباخ { [ع] کوپک هاو لاسی ،
اورومه سی .

نبال { [ع] اوق معناسنه اولان
(نبل) ک جعی . مفردی
قوللانیملاز .

نثار { [ع] صاجق ، سریمک :
(کوه نثار) = کوه
صاچان (در نثار) = اینجی صاچان
(پرتونثار) = نور صاچان ، آیدینلا .
تان (بدایع نثار) = بدیعه لر صاچان .
§ دو کونده سرپیلن پاره .

نجد { [ع] قلیج باغی ، حائل
سیف . (طویل التجاد)
= اوزون بویلی آدم .

نحر { [ع] عالم ، فطین ، ماهر ،
اموردیده ، حقایق آگاه
آدم . ارباب علم و قلمک مشاهیری
حقنده ایراد اولنور : (نحر بر بی نظیر)

نداء { [ع] چاغیرمق ، باغیرمق
§ سس : (ندای هاتف) ،

بَ . { [ع] صویک دره دن زیاده
 مَر } وجوق اوله رق آق دینی یر،
 جای، ایرماق: (طونه نهری، سقاریه
 نهری، نهر جسیم، فرات نهری)
 جمی (انهار) در. جمع دیکری اولان
 (نهور) قوللانیماز. (نهری) =
 نهره منسوب دیمکدر: (ماهی نهری،
 اداره نهریه) .

بَ . { [ف] عربیده « تمساح »
 مَهَنگ } دینلن ومصرده (نیل)
 کنارلرنده چوق ظهور ایدن (کلر) ه
 مشابه وعظیم الجثه جانور آبی. کسرون
 ایله معروف ایسه ده یا کله شدر .

بَ . { [ع] منع ایله مک، یاساق
 مَهی } ایتمک، برینی برشیدن
 آلیقویق، یاپدیرماق. (امر) ک
 ضدی: (امر ونهی)، (نهی عن المنکر)
 = ممنوعات شرعیه دن نهی دیمکدر .

بَ . { [ع] دهشت، قورقو §
 مَهیب } یغماجی، چاپولجی .

بَ . { [ع] « نهق » دن مشتق،
 مَهیق } اشک آوازی، آکیرمه سی:
 (مَهیق حمار) .

بَ . { [ف] « نای » مخفی. اورایه
 نَی } مراجعت اولنه .

بَ . { [ع] نورلو، بارلاق، ایشیق:
 نَیر } (نیر اعظم) = کونش (نیر
 اصغر) = آی (نیرین) = شمس وقمره .

بَ . { [ف] امیدسز، مایوس
 نَومید } دیمکدر. (نَ اُمید) ک
 مخفیدر. (نَومیدانه) = مایوسانه ،
 امیدسزجه سنه . (نَومیدی) =
 امیدسزک، مایوسیت .

بَ . { [ف] تازه فدان، آغاجک
 نَومِهال } تازه سورکونی. اکثریا
 تشبیه صورتیله قامت بالای دلبرانه
 اطلاق اولنور:

« بنده مستغنی طبیعت نونهم سایه دار »
 (معلم ناجی)

بَ . { [ف] یکی هوسلی،
 نَوهوش } مبتدی، عجمی . جمی
 (نَوهوسان) .

بَ . { [ف] یپ یگنی، یکی شی،
 نَوپن } یکی اوله: (طرز نونین) .

بَ . { [ع] کونشک طلوعسندن
 نَهاز } غروبنه قدر کچن زمان که
 لسانمزده (گون، گوندوز) دینیلیر:
 (لیل ونَهاز) = کیجه وکوندوز
 (نصف نَهاز) = اوگله، گوندوز
 اورته سی (نَهاری) = گوندوزه
 منسوب ومخصوص، گوندوزک دیمکدر .

بَ . { [ع] غارت، یغما، صویمه،
 نَهپ } آقین، چاپول .

بَ . { [ع] طوغزی یول، آجیق
 نَهج } یول § طرز، منوال،
 اسلوب: (بَر نهج شرعی) .

نوشکفته } [ف] یکی آچلمش،
 آچیلان : (غنچه نوشکفته) .

نورسته } [ف] یکی بتمش، یکی
 (نهال نورسته)
 نوشکفته غنچه دل آشیامدر بنم
 (نفی)

نوع } [ع] گونا، قسم، چشید،
 درلو درلو، گونا گون § صنف .

نوع } درلو : (نوع نوع) =
 جنسدن اخصدر : (نوع بشر) ، (نوعاً)

نوع } بر مقدار، جزئی، نوع جهتیه .
 (نوعاً) = بر نوع ایله، بر صورتله،

نوع } بعض مرتبه . (نوعی) = نوعه
 منسوب و متعلق .

نوعروس } [ف] یکی کلین،
 قیز . جمی (نوعروسان) .

نوک } [ف] اوج، گوشه، برشیک
 سیوری یری : (نوک خامه)

نوک } ضم نون ایله ده لغتدر :
 « ای کلنهال طوغریسی سایه گده خارغم »

نوک } « یکدی درونه نوک دیکندن زیاده جه »
 (واصف)

نوکار } [ف] یکی ایشه باشلایان،
 عجبی .

نول } [ع] گمی کراسی، جمله
 نقلی اجرتی . محرفی (ناولون،
 ناولین) .

نوم } [ع] خواب، اویقو .
 (بین النوم والیقظه) =

نوم } اویقو ایله اویانیقلاق آزه سی دیمکندر .

« آلمشدر اولان عقلمزی برت نورس »
 « کیم عشقی کهنه کبی هوش زبادر »
 (نفی)

نورسیده } [ف] یکی ایریشمش،
 (نورسیدگان) = یکی ایریشنلر،

نورسیده } [ف] یکی ایریشمش،
 کنج، تازه . جمی
 (نورسیدگان) = یکی ایریشنلر،
 یتیشنلر : (نورسیدگان ادبا) .

نورسیده } [ف] یکی ایریشمش،
 کنج، تازه . جمی
 (نورسیدگان) = یکی ایریشنلر،
 یتیشنلر : (نورسیدگان ادبا) .

نورسیده } [ف] یکی ایریشمش،
 کنج، تازه . جمی
 (نورسیدگان) = یکی ایریشنلر،
 یتیشنلر : (نورسیدگان ادبا) .

نورسیده } [ف] یکی ایریشمش،
 کنج، تازه . جمی
 (نورسیدگان) = یکی ایریشنلر،
 یتیشنلر : (نورسیدگان ادبا) .

نوروز } [ف] یکی کون دیمکدر که
 سنه شمشیه نك برنجی

نوروز } ومارت رومینك سکنز ویا طقوزنجی
 کونیدر . کونش اوکون (حمل)

نوروز } برجنه دخول ایدر . تساوی لیل ونهار
 وقوع بولوز . (نوروزیه) = غلط

نوروز } مشهور قیلندن اولوب شمسک حمل
 برجنه دخول ایتدیکی آنده بئلمک

نوروز } اوزره عطری، مقوی، معدوی
 مواد دن ترتیب اولنان معجونه، طاتلی به

نوروز } اطلاق اولنور .

نوزاد } [ف] یکی طوغمش، یکی
 (طفل نوزاد) ،

نوزاد } بکای نوزاد .
 [ف] یکی یولده، یکی
 (یول، یکی چشید)

نَوَّجُوَانُ } [ف] دلیقانلی، تازه،
 دلیقانلیقی، کنجلیک .

نَوَّحُ } [ع] میت اوزرینه فریاد
 ایله آغلامق، صاغوصاغمق
 § کوکرجین نغمه ایله اوتمک: (نوح
 کبوتر، نوح حمامه) .

نَوَّحَه } [ع] نوح کبی ماتم، فریاد
 ایله؛ ازکی ایله آغلامق،
 صاغو. جمی (نوحات)، (نوحه گری)
 = اولویه آغلیان (نوحه گری) =
 نوحه ایدیجیلیک .

نَوَّخِرُ } [ف] کنج، جوان .
 لغتدر § یگی یتشمش، یگی چیمش،
 تازه: (خط نوخیز، نهال نوخیز) .

نَوَّرْدُ } [ف] دورمک، قیویرمق،
 طی مسافه ایتمک معناسنه
 اولان (نوردیدن) مصدرندن مشتق
 اولوب لسانمزده دائماً ترکیب ایله
 قوللانلیر: (ره نورد) = یوله کیدن،
 یول یورین. (سحرانورد) = سحرايه
 کیدن .

«اوره نورد سبکروکه کلسه رفتاره»
 «نه صاعقه ایریشورک دینه نه برق ونه باد»
 (نقی)

نَوَّرْسُ } [ق] یگی یتشمش، تازه،
 کورپه: (جوان نورس،
 شاخ نورس، نهال نورس) .

نَوَّارَه، نَوَّارَوَه } [ف] ترفنده، یگی
 یتشمش میوه،
 سبزه . مجازاً ده قوللانلیر .

نَوَّبَتُ } [ع] دور، صیره § صیره
 ایله ادا اولنان وظیفه،
 خدمت: (نوبتی) § برخدمته صیره
 ایله برقاچ کیشی دوام اتمه § مدت
 خدمت § فرجه، فرصت § بعض
 امراضده آره صیره وقوعبولان حال
 بحران: (صتمه نوبتی، خسته نك
 نوبتی زیاده) § اوقات معینهده بعض
 محال رسمیهده چالینان موسیقه .

(بالمناوبه) = نوبت ایله، صیره ایله
 (نوبخانه) = اسکی زمانده مهتریری
 (نوبتزن) = نوبت چالان مهتر .
 (سرنوبت، نوبتی) = حاملرده
 دلاکلاک صیره ایله ادای خدمت
 ایتلرینه باقان آدم .

نَوَّبَرُ } [ف] ترفنده میوه، چیچک
 § مهلری یکی بویومکه باشلا
 مش قیز .

نَوَّبَرَه } [ف] یکیدن یگی به،
 تازه دن تازه به .

نَوَّبَهَارُ } [ف] ایلک بهار، یازدن
 اول اولان موسم که
 (مارت، نیسان، مایس) آیلرندن
 عبارتدر .

نَوَّبَیْدَا } [ف] یگی حاصل اولان،
 یگی یتیشن .

نَوَاصِي } [ع] « نَاصِيَه » نك جمى ،
جبهه لر ، آئينلر .

نَوَافِل } [ع] « نَافِلَه » نك جمى .
اجرا قيلنان عبادتله دينيلير .

نَوَاقِص } [ع] « نَقْصَان » ك جمى ،
اكسيكلر .

نَوَاقِيس } [ع] « نَاقُوس » ك جمى ،
چاگلر ، چنغراقلر :
(طنين نواقيس) .

نَوَال } [ع] بهره ، نصيب § لطف ،
احسان ، عطا ، كرم :
(دريانوال) = لطف واحسانى دگزر
كبي چوق ونهايتمز اولان ديمكدر .

نَوَالِه } [ع] نصيب ، قسمت ||
يه جك ، يينتى : (نَوَالِه چين)
= قسمتنى آلان ، ييه جك طوبيلان .

نَوَامِيس } [ع] عربنده قانون
جمى ، قانونلر ، شريعتلر ديمكدر .
لسانمزده مفردى اصلا بومعناده .
قوللانيلماز .

نَوَاهِي } [ع] (نهى) ك جمى ،
نهى اولتمش ، منع قيلنمش .
شيلر ، منهيئات : (اوامر ونواهي) .

نَوَائِين } [ف] يكي اسلوب ||
نَوَائِين } اسلوب جديد احداث
ايدن .

نَوَاجِد } [ع] آزي ديشلرى
معناسنه اولان (نَاجِد) ك

جمى .
نَوَاح } [ع] ميت ايچون اجرته
نوحه و فرياد ايدن آدم .
مؤتى (نَوَاحَه) در .

نَوَاحِي } [ع] « نَاحِيَه » نك جمى .
جانبلر ، يانلر ، بوجاقلر :
(نواحي بدن) § كويدن بيوك اولوب
دولت طرفندن منصوب برمديرك زير
اداره سنده بولنان محل ، ديار : (قرى
ونواحي) .

نَوَادِر } [ع] « نَادِرَه » نك جمى ،
آز بولنان شيلر : (نَوَادِرُ
الْكَلَام) .

نَوَادِي } [ع] مجلس معناسنه اولان
(نَادِي) نك جمى :
(نوادىء ادبا) .

نَوَاز } [ف] تركيب ايله اوقاشيچى ،
تلطيف ايديجى معناسنده
قوللانيلير . (نَوَاز) ماده سنه مراجعت
اولنه .

نَوَازِش } [ف] تلطيف ، التفات ،
اوقاشمه . (نَوَازِش)
ماده سنه مراجعت اولنه .

نَوَازِل } [ع] « نَازِلَه » و « نَزَلَه » نك
جمى . § آفات . مفردينه
مراجعت ايتلى .

(نَوِيَاز) = ايشه يگى باشلايان ، يگى
 مشق آلان (نَوَاذ) = يگى يولجى
 (نَوَايَاذ) = يگيدن وجوده كتيرلش ،
 اول يوق ايكن صوكره دن يابلش .

{ [ف] نغمه ، لحن ، آواز ،
 نَوَاي } سس . كرك انسان و كرك
 حيوان سسنه اطلاق اولتور : (نَوَاي
 بلبل ، نَوَاي نَى) ، (خوش نوا) =
 كوزل سسلى : (مطرب خوش نوا) ،
 (نَوَايَاز) = خواننده ، چالغى §
 مقامات موسيقيه دن برى : (فضل نوا) ،
 (نوادن باشلامه) تعبيرى مشهور در .
 (نَوَاي خسروانى) مشهور باربدك خسرو
 پرويزك مجلسنده او قوديني برلحن §
 رزق ، ذخيره ، نواله . (بى نَوَا) =
 عاجز ، يوقسول ، آچ صوسز : (درويش
 بى نوا) .

{ [ع] « مصيبت » معناسنه
 نَوَائِب } اولان (نائبه) نك جمى :
 (نوائب دهر) .

{ [ع] « نائره » نك جمى ،
 نَوَائِر } شعله لر . مفردينه ده
 مراجعت اولنه .

{ [ع] على الاطلاق چكردك
 نَوَات } معناسنه در . قول ضعيغه
 كوره خرما چكردكى ديمكدر . تصغيرنده
 (نَوَيْت) ديزيلير .

دلبرك دوداغندن كنايه اوله رق دخى
 ايراد اولنور . (نَمَكِين) = طوزلوا ||
 طادى يرنده ، لذتلى : (لب نَمَكِين) ،
 (نَمَكِ بَجْرَام ، نَمَكِ حَرَام) = كفران
 نعمت ايدن ، نانكور . (نَمَكْسُوذ)
 = طوزلانمش || باصديرمه (نَمَكْسِنَاس)
 = طوزطانيان ، يعنى ايلك بيلن ،
 شاكر نعمت ديمكدر .

{ [ع] قاريجه ، موز . ايكنجسى
 نَمَل } بدن انسانى به عارض اولان
 قاريجه لانه علتته ده اطلاق
 اولتور .
 نَمَلَه

{ [ع] مکتوب ، نامه ، شقه ،
 نَمِيقَه } يازلمش كاغد : (نَمِيقَه
 مخلصى) ، (ترقيم نَمِيقَه) بونك جمى
 اولان (نَمَائِق) اصلاقوللانيلماز .

{ [ع] فيستلى ، جيزرتى §
 نَمِيم } (نَمَام) كپى سعيات ايدن ،
 قوغويجى .

{ [ع] آغيز قاره سى ، نفاق .
 نَمِيمَه } (نَمِيمَه سَاز ، نَمِيمَه كَار) =
 منافق ، قوغويجى .

{ [ف] ناموس ، عار ، حيا ،
 نَمَك } حجاب § صيت ، شهرت :
 (پرده نَمَك) ، (نام ونَمَك) = اسم
 و شهرت (بى نَمَك) = حيا سز ،
 ناموس سز .

{ [ف] يگى ، تازه ، طراوتلى .
 نَوَا } (طرز نو) = يگى طرز

نکیر { [ع] «جهل» کبی بیلمه مک
§ «معروف» ک ضدی،

بیانمه یی شی § سؤال و جواب ملکارندن
برینک اسمی : (منکر و نکیر) .

نم { [ف] رطوبت ، یاشایی ،
ایصلاقلق ، چیک ، (نمناک)

= نملی ، یاش .

نم { [ع] برینک کلامنی دیکرینه
نم نقل ایله طرفینی بربرینه

دوشورمک معناسنه درکه ترکجه ده
قوغجیلق ایتمک تعبیر اولنور .

نماء { [ع] برکتنبوب چوغالمق ،
آرق ، بویومک معناسنه در .

(نشوونما) = (نشوء) پیدا اولوب
بویومک ، یتشمک معناسنه اولغاه تأیید

ایچون اقامه قیلنان (نما) ایله برلکده
نبات کبی یتشوب بویومک معناسنی افاده

ایدر § ربخ ، فائض معناسنده ده
قوللانیلیر : (نمادار) = فائضی ،

فائده لی .

« تک همان ایله پشمرده نهال املم »
« کچدم ای ابرکرم نشوونمادن کچدم »

(نابی)

نماز { [ف] اهل اسلام ایچون بش
وقتده اداسی فرض اولان

عبادتدرکه عربینسی (صَلَات) در .
(نماز شام) = آقشام نمازی (نمازگاه)

= اکثریا شهر خارجنده ، قیرده
وسد اوزرنده محراب وضعیله نماز قیلنمق

ایچون یاپسیلان محل . (بی نماز) =

نماز سز ، تارک صلات ، نماز قیلمایان .
(بی نماز عذری) = شایان قبول
اولیه حق صورتده سرد اولنان بهانه .

نمائم { [ع] نم ایدیجی ، قوغویجی .

نمائم { [ع] (نمئمه) تک جمعی .
اورایه مزاجعت اولنه .

نمد { [ف] کچه ، کبه ، عبا ، یوگدن
معمول دوکمه اورتو . (نمد

پاره) = کچه پارچه سی . (نمد زین)
= آت اگری اوزرینه قونیلان یوگدن

تیکلتی . (نمد پوش) = عبا ، عبا
کینمش اولان . (نمدین) = صرف

کچه دن ، بتون بتون کبه دن ، عبادن .
« خوارباقه هر نمد پوشه صاقن ای محتمم »

« هر کدایی خضر کور هر شخصه درویشانه باق ،
(اصولی)

نم { [ع] پلنک ، قابلان . کسر
نم { نون ایله ده لغتدر . جمعی

(نم) در .

نم { [ع] مشاهیر جبابره
نم { قدیمه دن حضرت (ابرا-

هیم) علیه السلامی آتسه الفاییدن
شخص .

نمک { [ف] ملح . طوز : (حق
نان و نمک) = طوزو

اتمک حق معناسنه درکه شکران نعمت
مقامنده قوللانیلیر . (بی نمک) =

طوز سز (نمکدان) = طوزلق ||

(تَقِيصَه دَاَز) = قصورلی ، عیبلی ،
اکسیکلی اولان .

تَقِيضُ } [ع] برشيتك ضدی ،
عكسی اولان و اوشيتك
حکمنی رفع ایدن ، بوزان . (مسمی
بالتقیض) = ضدیله تسمیه اولمش
دیکدر .

تَقِيضَه } [ع] ضدلق؛ برنسته نك
حکمنه و معناسنه متناقض شی .
تَقِيحُ } [ع] اصطلاحات طیه دندر .
اجزای نباتیه دوائیه بی
قایار صو ایله خاشلایوب آلنان خاصه لی
صوبه دینلیر .

تَقِيحَه } [ع] اصطلاحده کوز ایله
رؤیتی ممکن اولیوب
خرده بین ایله کوريله بیلن حیوانات
صنقنه اطلاق اولنور .

تَقِيه } [ع] خسته لکدن هنوز
قالمش اولان ، حال نفاخته
بولان .

نَكَالُ } [ع] اشکنجه ، عقوبت ،
جزای شدید .

نَكْبَتُ } [ع] مصیبت ، مشقت .
جمی (نَكُوبُ ، نَكْبَاتُ) .

نَكَرَه } [ع] نحو یون اصطلاحده
دلالت مخصوصه سی مجهول
اولان اسم . « معرفه » نك ضدی §
مجهول ، مبهم ، تحف ، غریب :
(نَكَرَه گُو) = تحف ، غریب ، کولنج
شی سوبله یین .

نقل و سوق اولنان لوازم و اشیا و ساثره
معناسنده قولالینلیر : (نقلیات
عسکریه ، شمندوفر نقلیاتی ، پوسته
نقلیاتی) .

تَقْلِمَه } [ع] طاشیمه ، طاشنمه ،
کوچه پاره سی : (اجرت
نقلیه ، مصارف نقلیه) .

تَقِي } [ع] باک ، خالص ، تمیز .

تَقِيْبُ } [ع] بر جماعتک باشی ،
احوالنه نظارت ایدن
کدخداسی . (تقیب الاشراف) =
شرفا و سادات کرامک امور و خصوص
صانه نظارته رسماً مأمور اولان ذات .
(تقیب الاشراف قائمقامی) = طشره -
لرده بووظیفه ایله موظف اولان ذوات
§ تکیه لرده شیخ و کیلی بولنان ذات .
جمی (تَقْبَاءُ) .

تَقِيْرُ وَ قَطْمِيْرُ } [ع] بر شيتك
کافه تفصیلاتیله ،
مشتملات و متعلقاتیله ، ایگنه دن ایله یگه
قدر تفرعاتیله مقامنده ایراد اولنور .
(تَقِيْرُ) = خرما چکر دکنک ظهرنده کی
اوافق چوقورینه دینلیر که جزئی شی
معناسنی افاده ایدر . (قَطْمِيْرُ) =
دخی اوچکرده که یاپیشیق ایجه قابوق
معناسنه در .

تَقِيصَه } [ع] اکسیکک ، عیب ،
قصور . جمی (تَقَائِصُ) ،

قیریلان دیشک چوقورنده قالان کونک
پارچه سی .

نَقْع { [ع] ادویه نباتیه دن برینی
صوده قاینامق یا خود قاینار
صو ایچنه بر مقدار آتوب بر چاریک
ساعت قدر بر اقدقدن یعنی ایجه خاشلا-
ندقدن سوکره صونئی آلق . چای ،
اخلامور ، خطمی دینلن قوری اولترک
یا بلدیگی کبی .

نَقْل { [ع] برشی یزندن قالدیروب
دیگر بریره کوتورمک ،
کوجورمک : (نقل مهمات ، نقل یکون ،
اشیانک نقلی) § روایت ، تقریر ،
حکایه : (نقل سرگذشت ، نقل کیفیت ،
نقل ماجری) ، (نقلاً) = روایه ،
روایت اوله رق ، نقل صورتیله § خانه
تبدیل ایتک ، کوچ ایتک ، طاشنمق :
(نقل مکان) § اهل عشرتک اثنای
شربده یدکاری مزه . بو معناده غلط
اوله رق ضم نون ایله مستعمل و معروف قدر .
(نقلند) = حکایه جمع ایدن ، حکا-
یه چی ، رومانچی .

نَقْلَه { [ع] « ناقل » ک جمی .
روایت ایدنلر ، خبرویرنلر .

نَقْلِی { [ع] نقل وروایته منسوب
و متعلق ، عقل ایله بیانمه یین .
(عقلی) مقابلی .

نَقْلِیَات { [ع] نقل وروایته متعلق
اولان ، عقلی اولمایان
خصوصات : (عقلیات و نقلیات) §

نَقَرَات { [ع] شرقی بندلرینک
باغی ، هراوچ مصراعده

تکراریدن دردنجی مصرع ، پرسنک .
نَقَش { [ع] برشی یاغلی بو یا ایله
بو یا مق ، برقاچ درلورنک
ایله ترین ایتک : (نه کوزل نقش ایتمش)
§ اوصورتله یا بلان شی : (نقش جدار ،
نقش سقف) § رنگامیز تل ایپلک ،
ابریشم ایله ایشله مه صنعتی : (نقش
درسی ، نقش معلمه سی) مجازاً رنگ ،
آل ، حیلّه معناسنده ده قوللانیلیر .
(نقش بر آب) = دوامیز ، ثابتیز ،
شی (نقش جبین) = سر نوشت ،
آلین یازسی (نقشبند) = قاشلرک
نقش لرینی باغلا یوب ایپک تلر ایله
دستگاهه احضار ایدن استاد ، رسام .
(نقشبندی) = نقشبندلک ؛ طرق
علیه دن شیخ (محمد اء الدین) نقشبندی
حضر تلرینک طریقه صوفیه سنه منسوب
اولان درویش .

« شکل عذار یار کبی نقش دلفریب »
« لوح ضمیره یازمدی صورتکری خیال »
(باقی)

نَقْض { [ع] ناتاملق ، نقصان ،
اکسیکک .

نَقْض { [ع] بوزمق ، بوزلق §
بوزله ، قیرله ، سوکوب

بیقمه : (نقض بنا) بو مقامده جمی
اولان (انقاض) دها واسع معنی ایله
قوللانیلیر . (نقض سن) = چوریوب

نَقَّاشٌ } [ع] یاغلی بویا ایله ایشله یین ،
نقش اوران ، بویاجی :
(نقاش اصنافی ، نقاش باشی ، نقاش
طایبه سی) .

« میل ایدر جنته عالم ، مکرای حورلقا »
« آنده نقاش ازل حسنکی تصویر ایتدی »
(ذاتی)

نَقَّالٌ } [ع] برشی نقل و حکایه
ایدن ، چوق نقل ایدن .
نَقَاهَتٌ } [ع] خسته لکدن یگی
قالقمه ، مرضک دفعیله
خسته نك هنوزضعیف و ناتوان بولنشی :
(حال نقاهت) .

نَقَائِضٌ } [ع] (نَقِیْضَه) نك جمعی .
مفردینه مراجعت ایتلی .

نَقَبٌ } [ع] بیوک دلیک آچق .
(نَقَبْرَن) = دلیک آجان .

نَقْدٌ } [ع] مسكوك آچه ، آلتون
و كموش مسكوكات ، پاره .
(نَقْدًا) = نقد ، پاره اوله رق . جمعی

(نَقُوْد) در . مجازاً دخی استعمال
اولنور . مثلاً (نقد جان) کبی .

« نیله اولسون کوهروصلک خریداری کوکل »
« نقد جانه چارسوی عشقده رغبت می وار »
(فطنت)

نَقْدِیْنَه } [ع] حاضر و رایج آچه .
(اکثریا مجازاً قولانیلیر :

(نقدینه غیرت ، بذل نقدینه همت) .

نَقِیْه } [ع] اویق ، طاش ویا آغاج
نقر } اوزرینه یازی ، رسم ، نقش
حك ایتك : (صنعت نقر) .

نَفِیْسٌ } [ع] هر کسک رغبتی
جلب ایدن و خوشنه کیدن

قیمتلی ، لطیف ، پسندیده ، مطبوع ،
کوزل شی : (نفس نفیس ، نفیس
میوه لر ، اطعمه نفیسه ، کتب نفیسه) ،
(نَفِیْسَه) = نفیس اولان ، نفیس عد
اولنان شی دیمکدر .

نَقَّابٌ } [ع] نقب ایدیجی ، دلیک
آچیجی ، دلیجی :

« گاه اولور نقاب چا یکدست فکری طبعمک »
« گنج پر گوهر آرار کن بر تو کمنز کان اولور »
(نفی)

نَقَابَتٌ } [ع] نقیبلیک ، شرافت ،
اولولق .

نَقَادٌ } [ع] نقد ایدن ، آچه نك
خالصی قلبدن تفریق ایدن

برشیئک ایسنی کوتوسندن سچوب
آیران ، ماهر ، دقیقه بین : (فکر
نقاد ، طبع نقاد) :

« نوله نقاد دیسهك باقیه انصاف بودر »
« که بزم نقره اندیشه من آنك پولیدر »
(ثابت)

نَقَّارَه } [ع] تحریف ایله (نغاره
(یا خود - ناره) دینیلیر که

آلات قدیمه موسیقیه دن طبل ، ترانپت
کبی برچالغیدر : (چفته نقاره) نظمه
شده سز استعمالی جائزدر .

« چالندی بام فلکده نقاره دولت »
« پر ایتدی دبدبه مزده گوش ایایی »
(نفی)

= بردن قاینایان ، یاخود قوی بودن
چیقاریلان نفت. (نطق نباتی) = چام
آغاچندن یاخود ساقزندن تقطیر قیلمان
نفت که (تره منقی) ده دینیلیر . عربیده
کسر نون ایله افصحدر .

نَفْعُ { [ع] منفعت ، فائده ، کار ،
تجارت : (نفع و ضرر)
ترکجه سی (آصی) لفظ مهجوریدر .
(آصیلانق) = کار ایتمک ، منفعت
کورمک معناسنه در .

نَفَقَةٌ { [ع] اولاد و عیالی ونفسی
کچنديره جك ، حوايجه و تعديشه
صرف اولنه جق ارزاق و اشيا و آنچه .
جمی (نَفَقَات) .

نَفِي { [ع] برشی یرندن آیرمق ،
برشی یرندن آیرلمق ، اجلا §
سلب ، انکار : (ادات نفی) ، (نفی
ملك) = برشی حقنده اقراری اولان
کیمسه نك اوشی یمدر دیمه دن اول آخر
برکیمسه نك مالی اولدیغنی اخبار و اقرار
ایتمه سی .

نَفِير { [ع] جنکه کیرن فرقه ،
جماعت رجال . (نَفِيرِ عَام)
بتون خلقلک جنکه سورلمه سی . (يوم
نَفِير) = حجاجک (مینا) دن (مکة
مکرمه) یه عودتی کونی .

نَفِير { [ذ] بعض فقرا و درویشانک
بلارنده طاشیدقلمری بونوز
بورى ، کره نایک کوچکی که (یوف
بورىسی) دیمه معرفدر § فریاد ، ناله ،
چیغلتی .

برکزیده ایله متصف اوله رق قرب السته یه
اطمئنان حاصل ایتمش اولان اراده .
(نفس ناطقه) = روح انسانی .
معقولات و منقولاتک / مناسباتی حس
و تفهم ایتمکه مستعد اولان جوهر ذاتی .
(نفس کل) = عرشدن کنایه در .
(نفوس قدسیه) = ارواح ابرار
واخيار ، ملائکه (بالنفس) = بالذات
(نَفْسَ الْأَمْرِ) = حد ذات ، یعنی
ماده نك کته و حقیقی ، اصلی . (نفسی
یتک) = مجاهده ایله هوا وهوسه
غلبه ایتمک دیمکدر .

نَفْسٌ { [ع] صولوق : (ضیق نفس)
§ آن ، زمان : (نفس
واپسین) = صوك نفس . (نفس
ایتمک) = دعا او قویوب برینک یوزینه
اوفله مک . جمی (انْفَاس) : (انفاس
معدوده حیات) .

« حق پرستم عرض اخلاص ایندیکم درگاه بر »
« بر نفس توحیددن آیرلدم الله بر »
(معلم ناجی)
« چرخ مردم کشدرای دل ترک بیداد ایتمه »
« واپسیندر بر نفس اعلی دل شاد ایتمه »
(نائلی قدیم)

نَفْسَانِي { [ع] نفسه منسوب و متعلق :
(امل نفسانی ، انفعالات
نفسانیه) ، (نَفْسَانِيَّت) = یورکده کی
گوتولک .

نَفْطٌ { [ع] « نفت » کثمعربی . بونام ایله
معروف یاغ . (نطق معدنی)

(نفرت بخش) = انسانه نفرت ویرینچی ،
ویرن .

نَفَرین } [ف] سب ، لعنت ، بد دعا
دیمکدر : (نفرین خوان)
= سویگوب صایان ، بد دعا ایدن
(نفرین کنان) = نفرین ایددرک .

نَفْس } [ع] جان ، روح ، جوهر
ذات . لسانزده بعضاً

اصلنده اولدینی کیمی مؤنث اعتبار اولنور :
(نفس ناطقه) دینلیر . بعضاًده مذکر
اعتبار ایدیلیر : (نفس نفیس) طرزنده
قولالینلیر . § جسد ، شخص : (عظیم
النفس) ، (نفسه کفیل) = شخصه
کفیل دیمکدر . § هوی وهوس ،
شهوات : (کور نفس ، نفسی قیرمق)
بومعنازده جمعی (نفوس وانفس) در
§ کنیدیسی ، لواحقدن تازی ،
یا لکز معناسنده قولالینلیر : (نفس
ادرنه ، نفس قصبه) § بر شیتک
حقیقی ، هر شیتک عینی ، جوهری .
(نَفْس مُتَكَلِّم) = متکلم کندی .

(نفس اماره) = انسانی قبایح و لذات
دنویوبیه شدتله سوق ایدن قوه طبیعیه .
(اماره) = زیاده سیله امر ایدن دیمکدر .

(نفس لوامه) = وقوع وار تکاب
معاصیدن طولانی کنیدنی زیاده سیله
لوم ایدن اراده انسانیه . (نفس مطمئنه)
= صفات ذمیمه دن مطهر و پاک و اخلاق

اصطلاح طیدر ، خنجره ایله نفس
بوریلرینی داخله ستر ایدن غشاء
مخاطینک قانامه سیله دوکولن قانی
توکورمک دیمکدر .

نَفْح } [ع] کوزل قوقو یا یلمق §
یل اسمک .

نَفْحَه } [ع] رایحه طیه ، کوزل
قوقو § یلک برکده اسمه .

سی ، براسیم یل جمعی (نَفْحَات) .

« نَفْحَه کَام و شمیم کَام دل موقوفدر »
« زلف عنبر بارینه ، کیسوی مشک افشانه »
(نائلی قديم)

نَفْح } [ع] اوفورمک ؛ (نَفْح
روح) ، (نَفْح صور) =

قیامت قوه سی .

« روح القدس کمریمه نَفْح ایتدیکی روحز »
(روحی بغدادی)

نَفْحَه } [ع] اوفوروک § قارین
شیشکینلکی . نونک ضم

و کسری ایله ده لغتدر .

« بیک نهال پر شکوفه قاپلامش اطرافنی »
« نَفْحَه رحمانه دوندرمش هوای صافنی »

(م ناجی)

نَفْر } [ع] فرد ، انسان §
ضابطلك صفتنی حائر اولمایان

عسکردن هربری : (دومن نفری)
جمعی (نَفَرَات) .

نَفَرَات } [ع] برشیدن اورمک ،
قاجمق § برشی چبرکین ،

ایکرنج کوروب چکینمک ، تیکسینمک .

ضدبدر : (لاونم) = رد و قبول ،
 اوت و یوق § درت آیاقی حیوانلره
 دینیر .

« یوقسه ایدردم گهر وصفگی
 « زیور ککوش نم روز کار
 (نفی)

نَعْمَانِغْ } [ع] تحریف ایله (نانه)
 دینیلن معروف نبات ،
 نَعْمَنَه } قوقولی اوت : (ننع
 صوی ، نعان معجون)
 نَعُوذُ بِاللَّهِ } [ع] الله صیغینیرز ،
 صیغیندق معناسنده

ترکیب عربیدر .

« دوشدی یوله زیده اولدی همراه
 « بر حال ایله کیم نعوذ بالله
 (فضولی)

نَعِيبٌ } [ع] قارغه نك و آنك کبی
 سسی چیرکین قوشلرک
 آواز سامعه خراشی : (نعيب غراب)

نَعِيمٌ } [ع] جنت ، فردوس :
 (دارالنعم) § جناب حَقِّقْ
 قوللرینه بخش ایتدیکی نعمتلر : (نعیم
 السہی) § باعث رفاه و راحت اولان
 صفالی شیلر ، خوش دیرلرک : (نعیم
 دنیا) ، (ناز و نعیم ایچنده بویومش) :
 « غریب شهر دیار محبتک بر اولور
 « یاننده کلخن غم ، کلشن نعیم طرب
 (نائلی قدیم)

نَعْمَةٌ } [ع] ازگی ، آهنگلی کوزل
 سس : (نَعْمَةٌ حَزِينٌ ، نَعْمَةٌ

عندليب) جمی (نَم) و (نَعْمَات) در :
 (نغمات عشق) . (نَعْمَه پَرْدَاز ،
 نَعْمَه سَاز) = تغنی ایدیجی ، نغمه
 سوبله یین (نغمه خوان) = ازگی
 اوقویان .

« دلدی یورکم نغمه می خنجرمی نه دربو
 (سید وهی)

« رقص ایلسون مستانه لر مطربلر ایتدجه نغم
 (نفی)

نَفَائِسٌ } [ع] « نَفِيسٌ ، نَفِيسَةٌ
 نك جمی . مفردینه باقلی :
 (نفائس آثار ادبیه) ، (نفائس)
 طرزنده یازمامالی .

نَفَاذٌ } [ع] نفوذ ایتک ، کچمک ،
 ایشله یوب اوتنه طرفه کچمک §
 امر و حکم جاری اولق ، سوزی کچمک :
 « نفاذ حکمی اوغایتده کیم مراد ایتسه
 « کمال حسن ارادتله الفت اضداد
 (نفی)

نَفَاسَتٌ } [ع] نفیسلک ، قیمتلک ،
 لطیف و مرغوب اولق ،
 خوشه کیتمک حالی : (نفاست اطعمه ،
 نفاست اقمشه) .

نَفْتٌ } [ف] یردن قاینایوب چیقان
 بر نوع یاغ که معروفدر :
 (نفت یاغی) ، (نَفْتِي) = نفت زککنده ،
 یشیل ایله قهوه زککندن مرکب بر نرک .
 (نَفْط) = بونک معربیدر .

نَفْثٌ } [ع] توکروکلکه اوفورمک ،
 اوفله مک . (نَفْثُ الدَّم) =

ده قولانیلیر : (نَعش غفران نقش) .
 (بَنَات نَعش ، بَنَات النعش) = قطب
 شمالی جهتده دب اکبر دینلن برج .

« میدانه کلدی نَعش رقیب نیمه ساز »
 « قیلدم حضور قلب ایله عمرمده بر نماز »
 (ثابت)

نَعْل { [ع] تحریف ایله (نال)

خصوصیله حیوانلرک آیاقلرینه چاقیلان
 تیمور قاب دیمکدر . ترکیه ده (طاقاو)

دینلیر . (نَعْلَجَه) = یعنی ، چیزمه کی
 آیاق قابلرینه اوریلان خفیف تیمور
 پارچه لرینه اطلاق اولنور . بوده بین الناس
 تحریف اولنورق (نالچا) دیه زبانه
 در . (نَعْلَبَد) = حیوانلرک آیاقلرینه
 نعل طاقان آدم که (طاقاوجی) ده
 دینلیر . (نَعْلَتَاش) = آغاج آیاق
 قابی یاپان صنعتکار .

« طوقسه عرصه هیجاده نعلی کرسنگه »
 « عدویه هر شرری برجیم ایدر ایقاد »
 « نفی »

نَعْلَان { [ع] معروف آغاج آیاق
 نعلین } قابی . محرفی (نالین) .

بو ، (نَعْل) کُ تشبیه سیدر که ایکی نعل
 دیمکدر . لسانم زده مفردی بومعاده
 قولانیلماز .

نَعْم { [ع] حرف جواب ، اوت ،
 نعم } پک ایی دیمکدر که (لا) نک

« انکشت خطا اوزآمه اوبله »
 « بش بیته بر نظیره سوبله »
 (شیخ غالب)

نَظِيم { [ع] صیره صیره ، دیزی
 دیزی اولان شی :

« آفرین اول سخن آرای نظامی طبعه »
 « که اوله فکری بوکونه در اعجاز نظیم »
 (نفی)

نَظِيم { [ع] نظافته متصف ،
 تمیز ، پاک ، طاهر .

نَعْت { [ع] بر شیء حسن صورتله
 مدح و ثنای حضرت رسالتناهی بی
 حاوی سوبله نیلن شعر : (نعت شریف)
 جمعی (نُعُوت) ، (نَعْت گو) = نعت
 شریف سوبله بن شاعر (نَعْت خوان)
 = جمعه کونلری جوامع شریفه ده ،
 بعض کره تکیه لرده نعت اوقویان :

« نعتگوی خواجه آخر زمانیدر سوزم »
 (نفی)

نَعْرَه { [ع] کگذدن اولان شدتلی
 نعره } سس ، خایقیرمه ، باغیرمه .
 بین العوام تحریفله (ناره) دینیر :
 (نعره مستانه) ، (نعره انداز) =
 نعره آتیجی .

« نعره الله ایله ضبط ایله یك هر برلری »
 « انبیا ارواحیدر غازیلرک رهبرلری »

نَعَش { [ع] فی الاصل ایچنده میت
 نَعش } اولان تابوته اطلاق اولنور .
 سهده لسانم زده مطلقا جنازه معناسنده

اولدینی حالدہ پک چوق نظوقلری لال
ایده جک سوزلر سویلردی — عونی
پک مرحوم حقتده — معلم ناجی)

نظارت } [ع] بر شیئہ باقہ ،
باقش } ناظر لوق مقامی ،
داثره سی : (تمغا نظارتی ، صونظارتی) .

نظارہ } [ع] بر شیئہ باقہ ، تماشا .
ایکنجیبسی اکثر یا نظمدہ

نظارہ } قوللانیلیر . فی الاصل
بر شیئہ نظر ایدنلر
دیمکدر :

« غمزہ ک کی ہم نکتہ راز دلہ محرم »
« نظارہ عاشق کی ہم راز کشاسین »
(نائلی قدیم)

« افندی فصل بہار اولدی لاله زارہ بیور »
« ننگاہ لطف ایله نرکسلرہ نظارہ بیور »
(ثابت)

نظافت } [ع] تمیزک ، پاکک .
یا لکنز ماد یا تده قوللا .

نیلیر : (نظافت بدن ، نظافت لباس) ،
(النظافۃ من الایمان) = نظافت
ایماندندر .

نظار } [ع] « نظیر » و « نظیرہ » نک
جمی : (ارجح النظائر) .

نظر } [ع] بر شیئہ باقش } باقش : (نظر مرحمت ،
عطف نظر ، حسن نظر) } کوز :

(نور نظر) } تأمل و ملاحظہ معناسنده
قوللانیلیر : (فکر و نظر ، جای نظر)
} اصابت عین کہ کوز دمکک تعبیر
اولنور . بومعنادہ (کلک ، اوغرامق ،

دمکک) ماده لر یله قوللانیلیر : (نظر
دکدی ، نظره کادی ، نظره
اوغرامش) ، (امعان نظر) = باقوب

سوزمه (نظراً) = باقیمه کوزہ ،
باقه رق . (نظر انداز) = کوز
آچی ، باقیچی ، باقان (نظر گاہ) =

نظر ایدیلن یر (نظری) = نظره
منسوب ، عملنر ، صرف علمی .
(نظریات) = کور کو ایله اولان ،

علمی اولمایان شیلر .

نظم } [ع] دیزمک معناسنده در }
مجازاً منظوم یعنی موزون

سوزمقامنده قوللانیلیر . (نثر) مقابلی .
برنجی معنادہ (ایتک) ماده سیله
استعمال اولنور .

« یا نظم دلاویزلہ برجوی مسلسل »
« یا معنی رنگینه بر لاله ستاندر »
« نفی »

نظیر } [ع] مثل ، مانند ، اش
(بی نظیر) = اشنر ،

اشی اولمایان :

« کلزاری فیض نامیه انجم نظیر ایدوب »
« دوندی نهال ایله شجر شعله باره کل »
(نائلی قدیم)

نظیرہ } [ع] بر شاعریک شعرینه
مشابه اولوق اوزره عین

وزن و قافیہ ده سویله نیلن منظومه یه
دینیلیر . (نظیرہ گو) = نظیرہ
سویله یین .

نَصِيحَتِ { [ع] فارسیسی (پند)
ترکجه سی (اوگود)

در . (اتمک ، ویرمک) ماده لريله
قوللانیلیر . جمی (نصایح) . (نَصِيحَتِ

آمیز) = نصیحت یولنده ، نصیحت

ایله قاریشیق (نَصِيحَتِ پذیر) =

نصیحت قبول ایدن ، اوگود طوتان .

نَصِيرِ { [ع] یاردیمی ، یاردیم

ایدن :

« غم یه ، ایدک الله تعالی ونصیر »

(نفی)

نَضْرَ { [ع] (نَضْرَتِ) کبی

تازه لک ، طراوت ،

نَضَارَتِ { لطافت ، رونق معنا .

سنه در .

نَظْرُونِ { [ع] قویو جمی بوره سی ،

بوراق ، بارود ایض ،

صودا دینلن شی .

نَطَسِ { [ع] تارلای سوروب

تمیزله مک ، اوتلری آیروب

قوروتقی || تخم اکیلمک ایچون تکرار

سوروبلر حاضر لاشم تولا .

نَطْعِ { [ع] یره سریلن مشین

وسختیان سفره ، بساط §
شطنج بزی . (نطع زمین) = یر
بوزی . کسر نون ایله ده لغندر .

نَطُوقِ { [ع] فصاحتله ، سر بست ،

نَطُوقِ { کوزل ، چوق سوز
سویله بن آدم : (لساننده طوتوقلق

§ اصطلاح عروضده قافیة شعرك
فساددن سالم و بناسنك تام اولسی .

نَصْرِ { [ع] یاردیم ، یاردیمده
بولتیق .

نَضْرَانِي { [ع] خرستیان ، « بیت-
القدس » مضافاتندن

اولوب حضرت (عیسی) علیه السلامک

اقامت ایتدیکی (ناصره) قریه سنه منسوب

دیلمکدر . نجی مشارالیه ایله اتباعنه وبعده

اقوام و افراد عیسویه به اطلاق اولمشدر .

(نَضْرَانِي) = نصرانیلك ، خرستیانلق .

نَصْفَتِ { [ع] عدالت ، انصاف

خاصه سی ؛ داد گرلك .

کسر نون ایله غلطدر .

نَصُوحِ { [ع] مبالغه ایله نصیحت

ایدیجی ، اوگود ویرمیجی

§ صادق ، قصد و نیتله مقرر اولان .

(بیضاوی) یه کوره (نصح) ابدیه

مبالغه دندر . توبه ایله نفسه نصح ایدن

تائبك صفتیدر . بعده مبالغه اسناد

مجازی طریقله توبه یه وصف اولمشدر :

(توبه نصح) = توبه صادقه .

نَصِيبِ { [ع] حصه ، بهره ، قسمت ،

پای . (نَصِيبِ دار) =

بهره منده ، حصه دار (نَصِيبِ اش) =

حصه ده برابر .

نَصِيبَه { [ع] یولاره نشان ایچون

نَصِيبَه { دیکیلن میل ، طاش .

شعر اوقوی بیلق .

بَصْرَ { [ع] خبز، دلیل، سخت، نص } برهان معنارنده قولانیلیز .

فی الاصل بیان و اظهار ایتک معناسنه در :
(نص قاطع، نص قانونی) § معانی صریحی حی اولان آیات قرآنیه دن دلیل مقامنده ایراد اولنان آیت جمعی (نصوص) : (نصوص قاطعه قرآنیه) .

« ایلشدی آنک الحق صانع »

« تیغ مژگاننی نص قانع »

(خاقانی)

نَصَارِی { [ع] « نصرانی » نك جمعی، عیسویلر، خرسیتیانلر دیمکدر .

نَصَائِب { [ع] « نصیبه » نك جمعی، دیکیلی طاشرلر .

نَصَائِح { [ع] « نصیحت » نك جمعی، نصیحتلر، اوگودلر . اصلی (نصائح) در : (نصایح پدرانہ) .

نَصْب { [ع] برشی بریره دیکمک مادیات ومعنویاتده قوللا .

نیلیر : (نصب خیام، نصب رایات، نصب نکاه) § برکیمسه بی برخدمته تعیین ایتک، قومق : (عزل و نصب) ،

(مدعی علیه طرفندن نصب اولنسان آووقات) § دیکلمش شی، دیرک، بت، میل، نشان، حدود طاشی کبی

شیلر . بومعناده جمعی (انصاب) § اصطلاح نحووده حرفک فتحه ایله یعنی اوستون اوقومعه سی : (حالت نصبنده)

نَشَف { [ع] سونکر کبی صوتی چکوب ایچمک، آلسق؛

رطوبتی جذب ایله اوتله طرفه ویرمک .

نَشْو { [ع] پیدا اولمه . وجوده کلمه، بیتوب چیقمه : (نشوونما)

= بیتوب بویومه . سوروب چیقمه .

نَشْوَان { [ع] « سکران » کبی مست، سرخوش .

نَشُور { [ع] زیاده نشر ایدن، طاغیدان، یایان : (معالی نشور) .

نَشْوَه { [ع] کیف، باده و مکیفات سائره تأثیری و اسباب

ذوق و سرور ایله چاقر کیف اولق حالی، جزئی سرخوشلق : (نشوه یاب)

= منشرح، کیفلی (نشوه بخش) = نشوه ویرن (نشوه داز) = نشوه

طوتان، کیفلی (نشوه مند) = نشودلی، کیف حالنده اولان .

نَشْءَ { [ع] « نشوه » کبی کیف و انبساطلی اولق . فصیحی

(نشأه) در . (نشئه یاب) = منبسط، کیفلی .

« غرض برنشأه تحصیل ایلکدر بزم عالمده » (شیخ الاسلام یحیی)

« برآتشپاره طوغدی دخت رزدن نشئه نامنده » « فهمیم »

نَشِيد { [ع] سویله نیلن منظومه، شعر، غزل، و امثالی .

نَشِيدَه { (نشیده خوان) = شعر اوقویان . (نشیده خوانی)

= روحك بدنن خروجی « نشئه » نك
اصلى ، فصیحی بویله در :

« برنیم نشئه صای بوجهانك بهارینی »
« برساغر کشیده به طوت لاله زارینی »
(ندیم)

نَشَاسَتْخَ } [ع] « نشاسته » نك
معربی ، بغدادی اوزی .

نَشَاطُ } [ع] فرح ، سرور ،
شادلق ، سوننج : (نشاط)

آنکیز) = نشاط قوبازان . (نشاط
آزرا) = نشاط آرتیران (نشاط آور) =
نشاط کتیرن (نشاط بخش) = نشاط
باغشلیان .

نَشْرُ } [ع] یایق ، طاغتمق : (نشر
نشر) رایجه ، نشر اوراق) §

شایع قیلمق ، بیلیدیرمک : (نشر
حوادث ، نشر علوم) § دیرمک ،
حیات بولق : (حشر ونشر) . (لَفَّ
ونشر) = عبارده کلماتی ترتیب اوزره
درج ایتمک . جمی (نَشُور) در .

(نَشْرَى) = نشره منسوب ، شایع
قیلنه جق وقیلنان شی . بو قوللانیمازه ،
فقط بونک جمی اولان (نَشْرِیَات) =
اکثریا غزته ایله باضیلان شیلر معناسنده
قوللانیلیر :

« نشرایت کمالک عالمه اهل کمال ایسه ک »
« روشندر اشتهار ضیا آفتابده »
(هر سکللی حکمت)

اورمان آدمی دیمکدر . § نصفی انسان
شکائنده تک کوزلو ، بررال و آیقلی
صجرا بهرق پورر بر مخلوق اساطیریدر .
} [ع] اونومه ، اونوتش .
نَسَى } لسانغزه یالگیز قوللانیماز
صورت آتیه ده استعمال اولنور :
(نَسِیاً مَنْسِیاً) = بوس بتون اونوتلش ،
خاطر دن چیقارملش .

نَسِبُ } [ع] صوینی پاک ، اصلی
تمیز ، معروف آدم اولادی
§ قصیده آره سنده محبوبه به عائد
تصویرات ایله غزل سویله مک .

نَسِیجُ ، نَسِیجَه } [ع] نسج اولتمش ،
طوقونمش قماش ،
شی : (نسیجه عنکبوت) .

نَسِیمُ } [ع] روز کارک خفیف ،
لطیف اسمه سی : (نسیم
صبا ، نسیم صبح) § خوش ، ملایم اسن
روز کار : (نسیم نو بهار) ، (هوای
نسیمی) = کره ارضی احاطه ایتمش
اولان تنفسه قابل هوا .

« او قشا اطفال بهاری ای نسیم دلنواز »
« بحری نظیر ایلسون اولفنده صحرا موج موج »
(معلم ناجی)

نَشَاتُ } [ع] یکیدن پیدا اولمه ،
بر یردن ظهور اتمه ،
ایلری کلوب یتشمک . (نشئت)

طرزنده یازماملی . (نَشَاءُ اُولَى) =
روحک بدنه دخولی (نَشَاءُ اُخْرَى)

بزی زمينه نازل شکننده اولدینی ایچون
(نسر واقع) دیکری هواده اوچار
صورتنده بولندیغندن (نسر طائر)
دینلمشدر. (کرکس کوکبی) ده دیرلر.

نَسْرِين { [ف] وان کلی ، مصر
(کل مسکی) دیکری (کل عنبری) .

« بازوی لطیفی شاخ سیمین »
« گویا که خیری برک نسرین »
(شیخ غالب)

نَسْطُورِيَّ { [ع] اقوام نصارادن
برطائفة قدیمه درکه
نَسْطُورِيَّة { مذهب لری اورتو-
دوقسدر

نَسْع { [ع] آغاجلرک صونی ،
نَسْع آغاجلره صو یورومه :
(نَسْع نازل ، نَسْع صاعد) .

نَسْف { [ع] بنایی تمادن بیقیمق ،
نَسْف سَوْمَك || اساسندن
قالدیروب یوق ایتمک : (حذف ونسف) .

نَسْق { [ع] دیزی ، صیره ، ترتیب ،
نَسْق نظام ، اسلوب : (نسق
واحد ، یکنسق) ، (نَسْقَسَاز) =
ترتیب وتظیم ایدیجی ، نظام ویرن .

نَسْل { [ع] ذریت ، اولاد واحفاد ،
نَسْل دول دوش : (نسل آدم)
جمعی (اَنَسَال) .

نَسْنَس { [ع] جسم الجشه برنوع
نَسْنَس (مایمون) Orang-outang
اورانغوتان) بولفظ (مالایی) لساننده

نَسْرَن { [ف] اغستوس کلی ،
بیانی کل . بیاضنه « بیانی
نَسْرَن { آق کل « صاریسنه
« بیانی صاری کل » دینلیر .

(نَسْرَن) صورتنده تحقیقی جائزدر .
نَسِج { [ع] طوقومق ، طوقونلق ؛
اورمک ، اورمک : (نسج
قاش ، قاشک نسجی) § سوزه تناسق
وتناسبه زینت وحسن نظام ویرمک :
(نسج کلام) § وجودده اولان انسجه :
(نسج اسفنجی ، نسج حجری) .

نَسْج { [ع] ابطال ، بوزمق ، برشی
دیکر برشیٹک حکمنی بوزمه
§ باشقه صورته قویمه ، تبدیل صفت §
تناسخه دوئمه § خواجه (عمادالدین
یاقوت مستعصمی) نك ایجاد ایتدیکی
خط معروف که اشبو کتابده کی خطدر .

(نَسْج) کله سنک برکتابک عینتی
یازمق ، صورتی چیقارمق معناسنی دخی
افاده ایتمی (خط نَسْج) دینلمه سنه
سبب اولمش وکثرت استعمال ایله
«خط» حذف اولنهرق یالکز (نسخ)
دینلمکده بولنمشدر. (نَسْجِي) =
نسخه منسوب دیمکدر .

نَسْر { [ع] آق بابا دینلین قوشک
نَسْر اسمی که فارسیده (گَرگَس)

دینلیر . قارتال وقره قوشدن دها بویو کدر
§ منطقه البروجدن قطب شمالیده کائن
ایکی صورت کویکبه درکه (کوكس) ه
شبهه اوللری سبب تسمیه اولمشدر .

قوئق ، جان چكشمك حالى .
تَزْف { [ع] قان چوق آقق ،
 خصوصيله بورون چوق
 قانامق .

تَزَلَه { [ع] بر كره اينك وآقق
 معناسنه در . اصطلاحده
 زكّام علتى ، بورونه اينه معناسنده
 قوللاندير : (نزله مستوليه ، نزله
 صدریه) جمى (نَوَازِل) .

تَزِيَه { [ع] نزهاته متصف ، پاك ،
 تميز . مؤنثى (تَزِيَهه) .

تَزَاد { [ف] عرق ، اصل ، نسب ،
 صوى : (عالى تَزَاد ، پاك
 تَزَاد) .

تَسَاء { [ع] اولوق باشندن طيرناغه
 قدر اولاشان بر طمار ،
 قالجه طمارى : (عرق النساء) .

تَسَاب { [ع] علم انسابه آشنا §
 نسب شجره سى ، سلسله
 نامه ترتيب ايدن .

تَسَاخ { [ع] نسج ايديجى ، طوقو-
 ييجى ، چولخه § اوريجى ،
 اورمه جى .

تَسَب { [ع] سلسله اجداد ، نسل ،
 تَزَاد ، صوى : (الفضل

بِالْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَالنَّسَبِ) = فضل
 ادبده در اصل ونسبه دكل . جمى
 (انساب) : (علم انساب) .

« حقه منت او شه ذوالحسبك »
 « يعنى پيغمبر عالى نسبك »
 (خاقانى)

[ف] رستمك جدى
تَزِيم { اولان سامك پدرينك
 اسمى § پهلوان ، شجاع ،
تَزِيمَان { بهادر معناسنه در .

(تَزِيمَانِي) = پهلوانق ، بهادرلك .
 (اوشه سوار نریمان شكوه ذى شان كيم)
 (نفى)

تَزَاكْت { [مولد] نازكلك ،
 اينجهلك ، ظرافت ، قابا
 اولامق حالى . فارسى (نَازِك) لفظندن
 لسانمزده اويدورلش اولان بوكله نك
 افاده ابتديكى معنای لطيف اوقدر
 نازكدر كه آنك يرنده هانكي لفظى
 استعمال ايتسهك قابا دوشر ، اولطافى
 حاوى اوله ماز . آنك ايچون لسانمزده
 استعمالى الزمدر : (تَزَاكْت بدن ،
 تَزَاكْت طور ، تَزَاكْت افاده)

تَزَاهَت { [ع] عيبدن برى اولوق ،
 پاكلك ، تميزلك .
 معنوياتده قوللاندير : (تَزَاهَت افاده ،
 تَزَاهَت اسلوب)

تَزَد { [ف] عند ، قرب ، يان ،
 اوڭ : (امريقا حكومتى
 نزدنده مقيم سفير ، نزد عقلاده) .

تَزَدِيك { [ف] قريپ ، ياقين ،
 اوزاغك ضدى : (دور
 و نزديك) .

تَزَع { [ع] برشيئى يرندن چكوب
 قوبارمق ، سوكلك ، سلب
 ايتك . (حالت تَزَع) = جان تندن

نَذْرُ { [ع] آند، وعد ایتک،
 آدمتی } شرط و تعلیقہ مقارن
 وعد، آدانلمش شی، آداق. فی الاصل
 برکیمسه واجب اولمایان بر شیء کندی
 نفسی اوزرینہ واجب قیلحق دیمکدر.
 جمعی (نُذور) .

نَذْرُ • { [ع] برینہ بر شیتک قورقونج
 اولدیغنی خبر ویره رک کندیسنی
 قورقوتوب آگاه ایدیجی یعنی انذار،
 تنذیر ایدیجی معناسنه در. (بشپر)
 مقابلی. انسانلری تنذیر ایله طریق حقہ
 سوق ایدن پیغمبران عظام حضراتنه
 و خاصه پیغمبر عزعلیه الصلاۃ والسلام
 افندیمز حضرت لرینہ اطلاق اولنور.

نَرْدَبَانُ { [ف] محرفی (مَراد یون)،
 باصه مق باصه مق یوقاری
 چیقیلن و یاخود آشاغی اینیلن شی که
 ترکجده (باصقیج) دینیلیر: (طاش
 نردبان، آصمه نردبان، تختہ نردبان)
 نَرْدِگِسْ • { [ف] تحریرلی، قویو
 صاری رنگلی معروف
 بر چیچک. شعرای قدیمه کوزلرک
 کوزلرینہ تشبیهاً پک چوق ایراد
 واستعمال ایتملر در.

نَذْرَه { [ع] نذر ایچون ادا اولنان
 شی، آداق.
 نَر • { [ف] ذکور جنسندن اولان،
 ارکک: (شیر نر) = ارکک
 ارسلان (انکشت نر) = باش پاره مق.

نَرَم • { [ف] یوموشاق، لطیف،
 ملایم: (شمع نرم) =
 یوموشاق موم. (نرمی) = یومو-
 شاقلق، ملایمت. (نرم دل) = قلبی
 رقتلی، شفقتلی، یوفقه. (نرم لکام) =
 باشی سرد اولمایان، یوموشاق باشلی آت.
 «بستر نرم اوزره خواب خفته کان سنکین اولور،
 (قوجه راغب)

نَرَجِسْ • { (معرب) اصلی فارسی
 (نرگس) در که معروف
 چیچکدر.

نَرَه، نَرَه • { [ف] «نر» ایله
 مترادفدر، ارکک
 معناسنه در:

نَرَحْ • { [ف] غلطی (نارح) در که
 حکومتجه ایشیا به رسماً
 وضع اولنان قیمت، بها دیمکدر. اصلی
 کسر نون ایله در: (نرخ پوصله سی،
 اتمکک نرخی قرق پاره در).

نَرْد • { [ف] طاوله اویونی. (تختہ
 نرد) = طاوله تختہ سی

نَرْد • { [ف] طاوله اویونی. (تختہ
 نرد) = طاوله تختہ سی

«اونره شیر دلیر و داور عالم»
 (نفسی)

انوار التمهیدی مشاهده ایتدیکی شجر مقدس. (نخل مزیم) = عیسی علیه السلام زمان تولدنده حضرت مریمك اوجاع حملدن مضطرب اوله رق صحراده سایه سنه التجا ایتدیکی خرما آغاجی (نخله) = برفدان ، برعدد حرما آغاجی . «نخل بلندینی کورینجک سایه دار اولوب» «جان دوشدی بریره ، دل بی تاب بریره» (نائلئ قدیم) «نخل نازم بیله هم طوغریسی هانکیسی رامت ، سرره بکرتدی عجم قدیخی عربان بانه ، (سروری)

انوار التمهیدی مشاهده ایتدیکی شجر مقدس. (نخل مزیم) = عیسی علیه السلام زمان تولدنده حضرت مریمك اوجاع حملدن مضطرب اوله رق صحراده سایه سنه التجا ایتدیکی خرما آغاجی (نخله) = برفدان ، برعدد حرما آغاجی . «نخل بلندینی کورینجک سایه دار اولوب» «جان دوشدی بریره ، دل بی تاب بریره» (نائلئ قدیم) «نخل نازم بیله هم طوغریسی هانکیسی رامت ، سرره بکرتدی عجم قدیخی عربان بانه ، (سروری)

نخل از | [ف] خرماقی دیمکدر .
نخلستان | علی الاطلاق فدانلق ، آغاجلق معناسنده ده قولانیلیر .

نخل از | [ف] خرماقی دیمکدر .
نخلستان | علی الاطلاق فدانلق ، آغاجلق معناسنده ده قولانیلیر .

نخوت | [ع] کبر ، عظمت § بویوکامک ، قورولوق . (نخوت پیشه) = عادتی نخوت اولان ، کبرلی ، عظمتلی . (نخوت فروش) = عظمت ساتان ، متکبر دیمکدر : «دوشردی منظره چارطاق نخوتدن» «بو حسن ایله نظر ایتمه یدی آفتاب سکا» (نائلئ قدیم)

نخوت | [ع] کبر ، عظمت § بویوکامک ، قورولوق . (نخوت پیشه) = عادتی نخوت اولان ، کبرلی ، عظمتلی . (نخوت فروش) = عظمت ساتان ، متکبر دیمکدر : «دوشردی منظره چارطاق نخوتدن» «بو حسن ایله نظر ایتمه یدی آفتاب سکا» (نائلئ قدیم)

نخوه | [ع] چورک اوتی نوعی : (نخوه هندی) .
نخیر | [ع ف] بوضو . (نخیر گاه) = بوضو یری ، صاقلانه جق محل .

نخوه | [ع] چورک اوتی نوعی : (نخوه هندی) .
نخیر | [ع ف] بوضو . (نخیر گاه) = بوضو یری ، صاقلانه جق محل .

کله وجوده کتیرمک که لسان عربده جاریدره. مثلاً (الحمد لله ، بسم الله) یرینه (حمدله ، بسمله) دیمک کبی .

نَهَه } [ع] بوغازلامه ، کسمه :
نَحْر } (یوم النحر) = ذی الحجة نك
اوتجی ، قربان بایرامنک ایلک کونی .

نَهَس } [ع] اوغور سزلق ، میمنتسز-
نَحْس } لك . (سعد) ك ضدی :
(نحس اكبر) = زخل (نحس اصغر)
= مریخ (نَحْسَيْن فَلَاك) = زخل
ومریخ دیمکدر .

نَحْل } [ع] بال آریسی . جمی (نَحُول) .

نَحْوَحَه } [اوكسورمك ، بوغازده
بلغم طیقانوب خیرلی ايله
صولوق .

نَحْو } [ع] کله لرك روابطنه متعلق
قواعددن باحث اولان علم .
(نَحْوِي) = علم نحوہ منسوب و متعلق :

(نحوی مشهور ، قواعد نحویه) جمی
اولان (نَحْوِيُون) = علمای نحو ، علم

نحواریابی دیمکدر . § طرف ، جهت ،
سمت . لسانغزده بومغانده یالکیز .

جمی اولان (انحاء) قوللانیلیر : (اطراف
وانحاء ، انحاء صحرا) .

نَحِير } [ع] بوغازلامش . کیلامش :
(اشتر نحیر) .

نَحِيف } [ع] ضعیف ، چلیمسز ،
(آریق :) جسم نحیف ،
شخص نحیف) .

نَحِيف } [ف] اولامق || آهو
نَحِيف } وامثالی آو حیوانی ، آو .

(نَحِيف گبر ، نَحِيف وان) = آوجی

(نَحِيف گاه) = آو محلی ، اولاق .

(ج) ایلدهده یازیلیر :

« شیر لر دکه کند افکنه نَحِيف اولماز »
(نیلی)

نَحْل } [ع] خرما آغاجی . (فِصِيَاءُ
نَحْلِيَّة) = خرما انواعی §

اسکی زمانده بال مومندن و یاخود
کوموشدن مخصوصاً یاپیله رق کلینک

اوکنده کوتوریلن میوه وشکوفه
وذی قیمت اجمار ايله مزین آغاجه

اطلاق اولنوردی . (نَحْلِيَّة) = بال
مومندن آغاج و میوه شکلرینی یابان

صنعتکار ، استاده دینلیردی . لسان
عوامده قوللانیلان (نَحْل) - (نَحْلِيَّة)

محرفی ، غلطیدرکه تشبیه صورتیله
میوه سی وچیچکی چوق اولان آغاج

وفدان حقتده ایراد اولور . § آغاج
وچیچک فدانی معناسندهده قوللانیلیر :

(نخل کل ، نخل یاسمن) . (نَحْل
تَابُوت) = وقتیله ایرانده پیر اولورق

وفات ایدنلرك تابوتی اوزرینه قولیلان
برنوع آرایش ، اکیلیل که (نخل مأم) ده

دینلیر . (نَحْلِ طُور) = موسی علیه -
السلامک وادی ایچنده اوزرنده تجلیات

السلامک وادی ایچنده اوزرنده تجلیات

قصبة مذکورده چقان الماسه شبيه ،
طبيعی بلور کبی بر نوع مقبول بیاض طاش .

نَجَل { [ع] یاورو، اوغل، چوجق :
(نجل نجیب) .

نَجْم { کوکب ، اختر § بالخاصه
(اولکر) دیمکدرکه نام

دیگری عربیده (ثریا) فارسیده
(پروین) در . انجق بومعناده مطلقا

(النجم) صورتنده ایراد ایله مک
لازمدر . جمی (انجم ، انجم ، نجوم)
کلیر . برنجی ، اوچنجیسی قوللانلییر .
ایکنجیسی هیچ قوللانلیماز : (علم
نجوم ، انجم سپاه) .

نَجِيب { [ع] صوینی تمیز ، نسلی
باک ، اصیل . لسانزده
انسانه وصف اولور : نجیب برذات ،
نجل نجیب (جمی (نجیباً) .

نَجِيس { [ع] اوکلماز علت §
نجاستلی ، پس ، مردار .

نَجِيل { [ع] اصیل کبی معروف
النسب ، نسلی باک ، مشهور
کیشی اوغلی : (نجل نجيل) .

نَحَارِير { [ع] (نحریر) ک جمی که
از باب علم و قلمک متبحر-
لری ، امور دیده لری دیمکدر .

نَحَافَت { [ع] آریقلق ، ضعیفک ،
ایجهک ، یوفقه لاق :
(نحافت بدن) .

نَحْت { [ع] یونوق ، اویق § ایکی
ویا دهها زیاده کله دن بر

سنان پاشا جامع شریفی قربنده تکیه
وتربه سی بولنان ذات عالیهمتدر .

رضا دیوانک طبعیله رونق کلدی آفاقه «
باصلدی پنچ دفتر نعت و نطق ابن نجارک «
(شیخ ذائق)

نَجَاسَت { [ع] پیسلک ، مردارلق ،
ترس .

نَجَاشِي { [ع] حبش حکمدار لرینک
عنوان مخصوصی .

نَجْد { « ارض مرتفع » دیمکدرکه
جزیره العربده ارض تهامه نک
خلافی بولنان قطعه ارضه اطلاق اولور :
« امی ایدی کرچه قیلدی کندی »
« عاجز بلغای نجد و کندی »
(لا)

نَجْدَت { [ع] شجاعت ، بهادرلق
§ دیکر لرک عاجز قالدقلری

امور عظیمه بی اجرای نفوذ ایله تمشیده
مقتدر اولق : (انشای حربده تعطیل
عقل ایله استعمال نجدتدن احتراز
ایدلیدر . چوق یرده عقل نجدته محتاج
اولقسزین تسویه امور ایدر . حال بوکه
نجدت هیچ بروقت عقلمدن مستغنی
اوله ماز — افلاطون) .

نَجَس { [ع] پس ، مردار ؛
پیسلک ، مردارلق .
(طاهر) ک ضدی .

نَجْف { [ع] تیه ، تومسک محل
دیمکدر : (نجف اشرف)

= (امام علی) رضی الله عنه حضر ت لرینک
مشهدی اولان قصبه (نجف طاشی) =

صوگره صغری ایله کبرآنک افترا نندن
حاصل اولان قضیه په اطلاق اولنور .

« خلاصه خبری تردد اشعاری »

« نتیجه قلم بی تکلف احسانی »
(نفی)

نَسَارُ { [ع] صاجیجی ، طاغیدجی .

نَسْرُ { [ع] « نَسَار » کبی صاحب §
منظوم اولمایان سوز یعنی

وزنسر ، قافیه سز یازیلان شی .

نَشْرَه { [ع] بورونک دماغه قریب ایچی ،
ککگز § اوست دوداغک

اوستنده بورونک ایکی دلیکی اورته سنه
طوغری اولان جوکور § فن هیئنده
منازل قردن برمنزک اسمی .

نَجَابَتُ { [ع] صوی پاکلکی ،
عرق تیزلکی ؛ اصلی
ونسلی تیز اوله .

نَجَاتُ { [ع] قورتلق ، خلاص
اولق § سلامت ، قورتلش .

(بولق) ماده سیله قولانیلیر : (النجاة
فی الصدق) = نجات طوغریلقده در .

نَجَادُ { [ع] یورغانجی ، یورغانجیق
صنعتنده ماهر ، دوشک ،

مندر ، یاصدیق کبی مفروشاته عائد
اشیایی یاپان وصاتان آدم . فرانسزجه
(تاپیسیره Tapissier, ère) لفظنک
مقابلی .

نَجَارُ { [ع] دولکر || طوغرامه جی .
(نَجَار زاده) = « شیخ

رضا » اولیاء اللهدن بشکطاشده

نَبَوِي { [ع] نبی په یعنی حضرت
پیغمبر علیه السلام افندمزه

منسوب ومتعلق اولان : (حدیث
نبوی ، هجرت نبویه) .

نَبِي { [ع] پیغمبر ، طرف السیدن
نبی } قولاره تبلیغ احکام ایدن

ذات شریف : (نبی ذی شان ، نبی
آخر زمان) علیه الصلوة والسلام .

« کورینوردی اونجی عربی »
(خاقانی)

نَبْدُ { [ع] خرماشیره سی ، خرما
شرابی .

نَبْرُ ، نَبْرَه { [ع] اوغل اولادی ،
طورون ، حفیده ،

حفیده دیمکدر .

نَبْسَه { [ع] قیز اولادی ، حفیده
مقامنده قولانیلیر .

نَبَلُ { [ع] نبالتله متصف ، ذکی ،
شرفلی ، اوکلو .

نَبِيه { [ع] شریف ، نجیب ،
نامدار آدم . مؤثی (نبیهه) .

نَبَائِحُ { [ع] نتیجه نك جمی .
(فی الاصلی (نتایج) در :

(نتایج حسنه حصولی قویاً مأمولدر) .

نَبِيحَه { [ع] برشیدن چیقارلش ،
حاصل ایدلش ، آخره

ایریشمش شی ، نهایت ، اوج ، صوکه :
(نتیجه کلام) = سوزک صوکی ،

خلاصه سی (نتیجه پذیر) = انجام
بولش ، صوکه ایرمش دیمکدر . §

منطقده حد اوسط اسقاط ایدلکدن

حکمه مأذون اولان ، قاضی وکیلی :
(باب ناچی ، سلوری ناچی) ، (آباق ناچی) = یکچیری زماننده استانبول

قاضیسی طرفندن مأموراً چارشو وپازارلری طولاشوب شرع وقانون خلافنده احوال ومعاملاتی منع ایدن نابلره اطلاق اولنوردی . جمعی (نواب)

{ [ع] بلا ، مصیبت ، قضا .
نائبه } لسانعزده قوللانیلان جمعی (نواب) در .

{ [ع] « نایب » ک مؤنثی
نایبه } اولور : (فله منک نایبه) حکومتی (نوبتلی ، نوبت یابان : (حمای نایبه) .

{ [ع] آتش ، شعله ، یالیک :
نایره } (نائرة حرب ، نائرة غضب ، نائرة عشق) .

{ [ع] مرادینه ایریحی ،
نائیل } ایرمش : مطلوبی النه کچمش ، ایسته دیکي شیء الده ایدن :

(نائل مرام ، نائل وصلت ، نائل مکافات ، نائل التفات) ، (نائلت) =

نائیل اولوق ، ایرمک معناسنه و (نیل) مقامنده مستعمل مولداتنددر .

« دیدیلر خلق جهان فوتنه آنک تاریخ »
« نائل جنت اوله نائل نادره فن » (م ناچی)

{ [ع] اویویچی ، اویویان ،
نائیم } اویقوده بولنان : (طفل نائم ، صبیة نائمه) .

{ [ف] کواکب سیاره دن
ناهمید } (زهره) دینیلن کوبک اسمی .

{ [ف] قامیش § قامیشدن
نای } باییلان معروف دودوک که اکثریا مولویخانه لرده وطریقه مولویه به منتسب اولانلر طرفندن چالنیر . (نایزن) = نای چالان استاد ، درویش .

بومعناده تخفیف ایله (نی) صورتنده قوللانیلیر § ادات محل اوله رق قوللانیلیر :

(تنکنای ، پهنای) اکثریا بومعناده دخی تخفیف ایله (تنکنا ، پینا) طرزنده استعمال اولنور . (نای انبان ، نایبان) = طولوم بوروسی ، غایدا . بوکا

(نای مشک) ده دینیلیر . (کره نای) = یکچیری زماننده قوللانیلش ایری واوزون برنوع بورو (نای کلو) =

حلقوم ، بوغاز . (نا) ماده سنه ده مراجعت اولنه .

« دورین نی دستنه آل سیرایت تیش »
« نیه خلق ایتدی دیعه حضرت مولی نایی » (لا)

« برچندن یارادوب حضرت مولی نایی »
« خلقه بیلدیزمک ایچون حضرت مولانا نایی » (لا)

{ [ف] نادر ، امثالسز ، آز
نایاب } بولنور ویا بولنماز اولان .

{ [ع] وکیل ، قائم مقام :
نایب } (نایب حکومت ، نایب مناب) § محاکم شرعیه ده طرف سلطانیدن

اولنور . بومناسبلتله قايق و کوچك
كمي يهده دینلیر .

ناودان { [ف] اولوق ، صویولی :
(ناودان خلمه) .

ناورد { [ف] جنك ، غوغا ،
صاواش . (ناوردگاه)
= جنك میدانی .

ناوك { [ف] تیرکبی اوق دیمکدر .
في الاصل زنبورك ايله
آتیلان اوق معناسنه در : (ناوك
مژگان) . (ناوك سحري) = سحر
وقتنده ایدیلن بد دعا . (ناوك قلبی)
= درون دلدن چکیلن آه انكسار .

ناوه { [ف] چامورو حیرتکنه سی .

ناوی { [ف] « ناو » ه منسوب ،
اوزون ایچی اویوق شی .
اصطلاحات بحر یه دندر . اوچ دیرکلی
کمی دیمکدر .

ناهب { [ع] نهب ایدیچی ، غارت
ویغما ایدن .

ناهد { [ع] مهلری هنوز بو یومکه
باشلامش ، ترنج مهلی
ناهده { قیزه دینیر .

ناهق { [ع] اشك کبی آکیریمی ،
اشك سسلی دیمکدر .

ناهمسا { [ف] اش دکل ، مساوی
ومشابه اولمایان .

ناهی { [ع] نهی ایدیچی ، منع ایدن .

نان { [ف] اتمک ، بغدادی و دیگر
حبوبات اونندن یاپیلان غدای

عمومی . (نان و نمک) = طوز و اتمک .
(نانپاره) = اتمک پارچه سی : (محتاج
نانپاره) || کچنمک ایچون برشخصه
ویریلن وظیفه ، چراقلق ، مدار
معاش معناسنده ده استعمال اولنور .

« اتمک آنچه سی » معناسنی حاوی ظن
اولنما لیدر . (نانیز) = اتمکچی ، اتمک
پیشیریچی که عربسی (حجاز) در .
(نان تلخ) = بیات ، قورو ، کوفلی
اتمک . (نان جوین) = آرپه اتمکی .

(نان جوی) = دینچی ، طالب دنیا
(نان حلال) = کسب و زراعتله حاصل
اولان معیشت (نان خواه) = اتمک
ایسته ین ، دینچی :

« تنده قدرت زردن اولسون نعمت جان شکرینه ،
« بیک دیلم اولسه یقشمز بر دیلم نان شکرینه ،
(سروری)

ناکوز { [ف] یدیکی اتمکک ،
کوردیکی لطف واحسانک

قدرینی بیلمه ین و شکرینی ادا ایتمه ین
ناکس ، آلچاق که عربسی « کافر
نعمت » دیمکدر . بین العوم تحریف ايله
(نامکوز) دینلیر ،

نانو { [ف] چوجنی اویوتمق ایچون
سسویله نیلن از کیلی نغمه ،
ننی : (نانوی محبت) .

ناو { [ف] مطلقا ایچی قوووق ،
اویوق ، طولانی شیئه اطلاق

شریعت § ادب ، حیا ، عرض ، عفت ، عصمت ، نزاهت ، استقامت ، وقار ، تمکین کبی کافه فضائل انسانیہ فی جامع وحاوی برصفت متمایزه درکہ آنکله متصف بولناظر ہریرده ممتاز و محترم عد اولنورلر . بو عالم فائیده ہرشی سعی ایله نقد ایله سوگرہ دن اکتساب اولنه بیلیر . یالکز (ناموس) اولنه ماز ، مستنادر . آنک ایچون جوهر ناموسی الدن چیقارمامغه صوگ درجه ده چالیشمیلیر . زیرا غائب ایدیلور ایسه بردها در دست ایدیله من . (ناموسپرور ، ناموسکار) = ناموسلی (ناموسکارانه ، ناموسپورانه) = ناموسلی اولانه یاقیشه . جق صورتده § عربیده محرم راز ، صاحب اسرار معناسنی ده افاده ایدر . تہ کیم (جبرائیل) علیہ السلامه (ناموس اکبر) اطلاق اولنور . سببی ده سائر ملائکہ کرامدن زیادہ اسرار وحیہ واقف اولسیدر .

نام مستعار } [ف] کندی آندن باشقه اوله رق عاریه قوللائیلان اسم .

نامہ } [ف] مکتوب ، بر طرفدن دیگر طرفه یازیلوب کوندریلن کاغذ . بو کله زمانزه کلنجہ یہ قدر بسیط اوله رق چوق قوللائیلردی . شمدی اوصورتله نادراً استعمال اولنور . اکثر یا ترکیب وصفی طرزنده قوللا .

نیلیور : (کرنامه ، محبتنامه ، التفاتنامه ، تشکر نامه ، توصیه نامه ، امرنامه) § داستان ، حکایه طرزنده یازیلان ویاخود صورت مخصوصه ده بر بحثه دائر اولان کتاب ورساله وسائرہ : (شہنامه ، معرفتنامه ، سالنامه ، شفیقنامه ، نظامنامه ، شرطنامه ، مقالہ نامه) ، (نامہ بر) = مکتوب کوتورن کتیرن ، موصل مکتوب (نامہ آور) ده بومعنائی افاده ایدر . (نامہ رسان) = مکتوب ایریشدیرن ، مکتوب اولاشدیران . (نامہ رسانی) = نامه رسانلق .

نامہربان } [ف] مہربان اولمایان ، شفقتسنز : (دلبر نامہربان) . (نامہربانی) = نامہربانلق .

نامی } [ع] نشوونما بولان ، بویون ، آرتان .

نامی } [ف] معروف ، متعین ، مشهور معناسنه درکہ ترکیجه ده قوللائیلان « آدی شانلی » و « اوکلی » تعبیرونه مقابل طوتیلہ بیلیر : (نام نامی) .

نامیہ } [ع] قوت نما . حیوانات خاصہ سی ، آرتعلق قوتی : (قوۃ نامیہ) . « کلزاری فیض نامیہ انجم نظیر ایدوب » « دوندی نہال ایله شجر شعلہ بارہ کل » (نائلہ قدیم)

نامسموع - دروغ نامسموع .

نامطبوع { [ف] مقبول و طبیعته
موافق اولمیان، طبعه

خوش گلهین: (طور نامطبوع، وضع
نامطبوع، شعر نامطبوع، سخن
نامطبوع) باصلمامش . بومعناده
(غیره طبوع) تعبیری زیاده قولانیلیر .

نامعدود { [ف] معدود اولمیان ،
نامعدود { صایبسنز ، چوق :

(نقد نامعدود) .

نامعمول { [ف] عقلا موافق اولمیان ،
نامعمول { عقلاجه قبول و تجویز
اولمیان .

نامعلوم { [ف] معلوم اولمیان ،
نامعلوم { بیلنمهین .

نامقبول { [ف] مقبول اولمیان، قبول
نامقبول { اولمیان، بکنلمهین .

ناملایم { [ف] ملایم اولمیان ،
ناملایم { مناسبسنز، یاقیشقسز،

اویغونسز { درشت ، سرت .

نامناسب { [ف] مناسب اولمیان ،
نامناسب { مناسبسنز و اویغونسز
اولان .

ناموافق { [ف] موافق دکل ،
ناموافق { اویغون اولمیان، اویمیان .

ناموز { [ف] (نامدار) کبی شانلی،
ناموز { شهرتلی ، مشهور .

ناموزون { [ف] موزون اولمیان ،
ناموزون { آهنکسز ، وزنسز :
(شعر ناموزون) .

ناموش { [ع ف] (اصلی یونانیدر)
ناموش { قاعده ، قانون ، اصول ،

نامحدود { [ف] حدودی اولمیان ،
نامحدود { حدسنز ، پایانی بوق :

(شوق نامحدود) .

نامحرم { [ف] محرم اولمیان ،
نامحرم { اختلاطی و انسیتی جرام
اولان { بیکانه یابانجی . (نامحرمیت) =
غاطات مستعمله دندر .

نامحصور { [ف] حصر ایدلمه مش،
نامحصور { محصور دکل ، پایانی
اولمیان .

نامرد { [ف] مرد اولمیان، بخیل،
نامرد { انسانیتسنز ، آچاق

(نامردانه) = نامردجه سنه ، آچاقجه-
سنه (نامردی) = آچاقلقی .

نامرضی { [ف] رضایه موافق
نامرضی { اولمیان : (فعل نامر-
صی ، حال نامرضی) .

نامزاج { [ف] مزاجسنز، کیفسنز-
نامزاج { خسته . (نامزاجی)
= مزاجسنزلق ، خسته لک .

نامزد { [ف] « نام » ماده سنده
نامزد { کوسترلیدی وجه ایله
نشانی، یا ووقلو { بر خدمت و یا مأموریت
ایچون اسمی ذکر و قید اولنوب نصبی
تصمیم قیلنن .

نامسبوق { [ف] سبق ایتمه مش،
نامسبوق { کچمه مش : (مثلی
نامسبوق) .

نامسموع { [ف] ایشیدلمه مش ،
نامسموع { ایشیدلمهین : (افسانه)

« و جندی تزیید ایدن همدر دله الحانیدر »
 « ناله سنج اولدقجه فی ایله ایزیم ازدیاد »
 (معلم ناجی)

نام { [ف] اسم ، آد : (ندیم نامنده ، شان ، اوک : (فلان چوق ناملیدر ، نام وشانی وار) ، (ناملی) = شهرتلی ، مشهور دیمکدر : (نامدار) = آدی ، شانلی ، شهرتلی . (نام آور ، نامور) = آدی چیقمش ، مشهور آدم : (والی نامدار ، ادیب نامور) ، (ناجو — ی) = نام آریان ، جسور ، بهادر . (نامزد) = نشانی ، یاووقلو } بر خدمت و یا مأموریت ایچون اسمی ذکر اولنوب نصب و تعیینی تصمید ایدلش اولان .

« شهسوار نامور ، رایت کشای صفدری »
 (نغی)

نامبارک { [ف] مبارک اولمیان ، میمنتسز ، اوغورسز : « نامبارک قدیمی نیل و فراتی قوروتور » (لا)

ناممصور { [ف] متصور اولمیان ، تصور و خیاله کله مشهور اولان .

ناممتناهی { [ف] متناهی دکل ، اولمیان : (فضای ناممتناهی ، فیض ناممتناهی) .

ناگهان { [ف] (ناگاه) ایله مترادفدر . آکسزین ، بردنبره ، آباکسز **ناگهانی** { دیمکدر : (بلای ناگهانی ، قضای ناگهانی) .

« خوف شمشیری جهانه یاد مریک ناگهان »
 « فیض جودی کائاته فتح باب روز کار »
 (نغی)

نال { [ف] مزمار ، دودوک } قلمش قلم } قلمک ایچنده کی اینجه تل } قلمش } ایگله یین ، ایگله تی .

نالان { [ف] ایگله ییچی ، ایگله یین : (بلبل نالان ، عاشق نالان) .

نالایق { [ف] لایق دکل ، لایق اولمیان ، لایقسز .

نالش { [ف] ایگله مه ، ایگله تی ایتمه ، ایگله یش : (نالش عند لب ، نالش عاشق غریب ، نالش نای) ترکیجه (ایتک ، ایله مک) ماده لر یله قوالانیماز :

« ایله ای کریه نالش قرینم ازدیاد »
 (معلم ناجی)

ناله { [ف] فریاد ، ایگله تی : (ناله دل ، ناله نی ، ناله بلبل ، ناله عشاق) ، (ناله زن ، ناله سنج) =

ناله ایدیچی ، فریاد ایدن . (ناله زنی ، ناله سنجی) = فریاد ایدیچیلک . (ناله کنان) = فریاد ایدرک دیمکدر .

ناله ایدیچی معناسنه اولان (ناله کن) کجی ده بویله کلیر :

ناقه { [ع] دیشی دوه : (ناقه
 ده اطلاق اولنور . } لیلی) § عربیده سیویلیجه به

ناک { [ف] ترکیه ده کی (لو) و
 (لی) ادا تیری کی براسمک }
 آخرینه علاوه اولندقده تکلیف واتصاف
 حالتنه دلالت ایدر بر آدات فارسیدر :
 (نَمْنَاك) = عملی (كَدَرْنَاك) =
 كدرلی (دَرَدْنَاك) = دردلی (فَرَحْنَاك) =

فرحلی (طَرَبْنَاك) = طریلی دیمکدر .
 ناكام { [ف] مرامنه نائل اولمایان ،
 محروم ، مأیوس : (بندۀ
 ناكام ، عاشق ناكام) ، (ناكامی)
 = ناكاملی ، محرومیت .

ناگاه { [ف] آگسزین ، بردن
 بره ، وقتسز . (ناگه) }
 طرزنده تحفیقله ده قوللانیلیر . (گاه
 و ناگاه) = وقتلی وقتسز .

ناکس { [ف] بخیل ، ذلیل ،
 خسیس ، فرومایه ،
 آچاق . (ناکسانه) = بخیلجه ،
 فرومایهجه ، آچاچسنه (ناکسی) =
 خسیسلک ، فرومایهک ، آچاقلق .
 جعی (ناکسان) .

ناگواز { [ف] معده ده هضم
 اولمایان ، بطی الهضم }
 ناگواره { § آجی ، اکل و شربه
 صالح اولمایان :
 (شراب ناگوار) .

(فعل ناقص) = لام الفعلنده حروف
 علتدن یعنی واو ، یا ، الف حرفلرندن
 بری بولنان فعل . (قطع ناقص) =
 قطوع محروطیاتدن « بیضی » دینیلن
 شکل . (ناقص العیار) = عیاری
 نقصان ، اکیسک ، بوزوق . §
 اصطلاحات ریاضیهجه طرح و تنزیل
 علامتی اوله رق (—) شووجه ایله
 چیزیلن قیصه خط دیمکدر :
 « ناقص اولماز فیض ذاتی تلخی ایامدن »
 « باده تلخ اولدجه آرتار نشئه سی قوتلنیر »
 (قوجه راغب)

ناقض { [ع] نقض ایدیجی ، بوزجی ،
 ابطال ایدن ، بوزان . }
 ناقل { [ع] نقل ایدن ، بریردن
 بریره طاشیان : (ناقل
 حرارت ، ناقل اشیا ، اجسام ناقله)

§ حکایه ، روایت ایدن : (ناقل اخبار) ،
 (ناقل مجلس) = بر مجلسده سویله نیلن
 سوزلری دیگر محله نقل و روایت ایدن
 منافق ، سوز آلوب کوتورن فنا
 اخلاقی آدم .

ناقور { [ع] انواعنه شامل اولق
 اوزره دودوک ، بورو . }
 ناقوس { [ع] خرسیتیان کلیسالرنده
 معلق اولوب اوقات لازمه ده

چالینان چاک § اسطوانه شکلنده و چاکه
 مشابه شیشه دن معمول کیمیا کر آلتی :
 « آلدک هزار بتگده بی مسجد ایلدک »
 « ناقوس یرلرنده اوقوتدک اذانلری »
 (مرثیه - باقی)

نافه { [ف] مسك آهوسى دينلن
حيوانك كوبكندن چيقان }
مسك : (نافه مشك ختن) § محبوبه نك
صاچى § دريستنن كورك ياپيلان حيوان
پوستلرينك قارنى آلتنده كي قسم مقبولنه
اطلاق اولنور : (نافه سمور ، نافه
وشق) .

« اول غزال حرمه نافه صفت »
« خال مشكىنى ويرردى زينت »
(خاقانى)

نافى { [ع] نفي وانكار ايديجى ،
رد و دفع ايله يجى ، سوروب
تبعيد ايدن : (لام نافيه) .

نافوره { [ع] حكمت طبعيه
اصطلاحاتندندر كه هوانك
صو اوزرينه تصديقندن حاصل اولان
آنازى ارايه ايدن فسقيه يه مشابه برنوع
آلته اطلاق اولنور .

ناقابل { [ف] قابل دكل ، ممكن
اولمايان § قابليتسز ،
اهليتسز : (مراد ناقابل ، شخص ناقابل)
بومعنايه كوره جمى (ناقابلان) .

ناقد { [ع] نقد ايدن ، كوتوبى
ايدن آيبران § آچه نك
قلب اولوب اولديغنى تجربه ومعنايه
ايدن آدم :

« ملانه عجب بيلمه سه اما بوعبدر »
« هيچ اوليه برناقد كالاي زمانه »
(نفي)

ناقص { [ع] نقص ايله متصف ،
تام دكل ، اكسيك :

نافر { [ع] نفرت ايديجى ، ايدن §
اوركك ، قورقاق .

نافر جام { [ف] نتيجه سبز . فائده سز ،
عاقبتى خير سز ، بوش :
(بخت نافر جام ، طالع نافر جام ، كار
نافر جام) .

« گه اسير غربت ايلرگه انيس غم نبي »
« شاشم بيلم نه ياپسه م بخت نافر جامه بن »
(نورس)

نافع { [ع] منفعتلى ، فائده لى :
(امر نافع ، تشبثات نافعه) ،
(امور نافعه) = تيمور يوللر ، طرق
ومعابر انشا آتى كبي مملكتك فوائد
ماديه سنه متعلق خصوصات ديمكدر كه
دولتجه بر نظارت مخصوصه ايله اداره
ايتديريلور . § شفالى ، يارار : (دواى
نافع ، علاج نافع) § اسماء الحسناندر .
بوتقديرده (عبدالنافع) صورتنده
اسم اوله رق قوللائيلىر . حضرت پيغمبر
عليه السلام افندمرك كوله سنك اسميدر .
« نافع اولماز مرض عشقه مداواى حكيم »
(نوعى)

نافله { [ع] واجب اولمايان ، من غير
وجوب ولزوم اجرا قيلنان
فعل وعمل : (نافله نمازى) بومعنايه
كوره جمى (نوافل) § فائده ومنفعتى
اولمايان ، بيهوده ، هيا ، بوش : (نافله
اختيار زحمت ايتدى ، نافله چاليدى) .
« كوسدم سكا بن نافله يالوارمه بارشم »
(واصف)

صالیانغوس کبی کیگمز وقابوقلی
 حیواناته صفت اوله رق قوللانلیر :
 (حیوانات ناممه) جمع اولان (ناعمات)
 = اومثللو حیواناتک احوال وکیفیاتندن
 بحث ایدن مبحث علم حیواناته اطلاق
 اولنور .

ناغوره } [ع] باغچه لرده کی صو
 دولابی، دوندکجه سسی
 اطرافه عکس ایدن بوستان دولابی .
 بومعناده (ناغور) ده دینلیر . §
 باغچه صولانیلان بیوک واوزون آغیرلی
 قوغه . جمی (نواعیر) .

ناف } [ف] کوبک § وسط ،
 اورته : (ناف زمین) =
 مکّه مکرمه (ناف شب) = کبجه یاریسی .
 « سودای خال عارض دلبرله نائلی »
 « ناف غزال مهر کربان دریده در »
 (نائلی قدیم)

نافحه } [ع] مسک کوبکی .
 (نافه) نک معربی .

نافح } [ع] نفخ ایدیچی ، اوفور یچی :
 (نافح صور قیامت) .

نافذ } [ع] نفوذ ایدن ، ایشله یوب
 اوته یه کچن § نفوذلو ،

تأثیرلی ، کندیسنه اطاعت اولنان .
 مادیات ومعنویاتده مستعملدر : (سهم
 نافذ ، امر نافذ ، حکم نافذ) ، (نافذ
 الکلم) = سوزلری کچن ، اجرا
 اولنان آدم .

ناظر } [ع] نظر ایدن ، باقان :
 (سحراه ناظر ، دریایه
 ناظر ، عیون ناظره) § اصطلاحات
 رسمیه ده برادره نک ویاخود دائره نک
 کافه امور ومعاملاتنه نظارت ایدن اک
 بیوک مأموری : (صحیه ناظری ، مالیه
 ناظری ، مصارفات عسکریه ناظری ،
 صوناظری ، تغنا ناظری ، نفوس ناظری)
 قولانیلان جمی (نظار) در .

« ناظر مالیه غالب فرج بئش طغسان اوچ »
 (صلاحی)

« بروجنه ناظر اول که نظیری بولنیه »
 (نائلی قدیم)

ناظم } [ع] نظم ایدن ، دیزن ،
 ترتیبه قویان ، صیره لایوب

نظام ویرن : (ناظم امور) § شعر
 سویله یین ، شاعر : (ناظم مثنوی ، ناظم

قصیده ، ناظم غزل) معافیه (شاعر)
 ایله (ناظم) پیننده کی فرقه دقت ایتمک

کر کدر . زیرا هر موزون ومقنی سوز
 سویله ینه (ناظم) دینلیر ، اما شاعر

دینیه من . جمی (ناظمین) .

« رافع رایت دین وایمان »

« ناظم سلسله امن وایمان »

(خاقانی)

ناعم } [ع] تروتازه ونرم ولطیف
 سبزه ونسنه یه دینلیر :

(قصیر وعصبی اولان چکمه سی سمین
 وناعم برخط ایله کردنه هر بوط ایدی

— معلم ناجی) . § مدیه ، استریدیه ،

ناطِخ { [ع] طوس اور پچی حیوان .

ناطِر { [ع] بکجی ، باغ و باغچه
بکلهین § حمام معتمدی ،
حمامک صویونیلان مخلنده خدمت ایدن
آدم .

ناطِق { [ع] نطق ایدیچی ، سویله پچی :
(انسان حیوان ناطقدر) §
بیان ایدیچی ، بیلدیریچی ، حاوی : (سندک
ناطق اولدینی مقدار) .

« مخترع طرز بدایع اثر »
« ناطق اسرار السہی عمر »
- (نفی) نك خاتمی -

ناطِقَه { [ع] سوز : (زیب ناطقه
ناطقه) § قوہ دراکه ،
انسانی حیوانانندن تمیز ایدن مزیت
معنویہ : (نفس ناطقه ، قوہ ناطقه)
« محمدکک غایتی یوق طی لسان ایدہ مکر »
« دیمکه بیگده برین ناطقه انسانی »
(نفی)

ناطِقَه پَرْدَاز { [ف] سوز ترتیب
ایدیچی و سوز
ناطِقَه پیرا { بزه پچی معناسنه
درکه فصاحت
وبلاغتله افادہ مرام ایدن ؛ کوزل ،
درست ، سربست سوز سویله پین آدم
دیمکدر .

ناطُور { [ع] باغ بکجیسی ، حمام
صویجیسی . (ناطر) ایله
متزادقدر . لسانزده ایکینسی ده ایکینچی
معناده مستعملدر .

ناصِح { [ع] نصیحت ایدن ، اوگود
(ویرن : (ناصح غیر عامل) ،
(ناصحانہ) = اوگود ویریمی یه یاقیشه جق
صورتده . (ناصح الجیب) = قلبی
غل وغشدن پاک و تمیز ، صافدل آدم .
« خوب صورتلردن ای ناصح نبی منع ائمه کیم »
« پرتو خورشید انوار حقیقتدر مجاز »
(فضولی)

ناصِر { [ع] یاردیچی ، یاردیم
ایدن ، مددکار : (ناصر
دین ودولت) جمی (ناصرین) .

ناصِواب { [ف] طوغری دکل ،
(مناسب وحقلی اولمایان :
(جواب ناصواب) .

ناصِیَه { [ع] آئین ، انسانک
(قاشلرندن یوقاری قیلسمز
اولان آچیقلق : (ناصیه سا-ی) =
آئینی یره سورن (ناصیه پیرا-ی) =
آئینی بزه پین ، آئینه زینت ویرن .
(ناصیه حال) = کورونش ، چهره نك
کوسترشی دیمکدر : (فلانک ذکاوتی
ناصیه حالندن آکلاشیلیور) جمی
(نواصی) .

ناضِح { [ع] اولغون ، یتشمش ،
پیشمش ؛ نصاب وقوامنی
بولمش . (ات ومیوه حقننده قوللانیلیر)
§ عربیسه رأی وتدبیری متین آدمه
(نضیح الرأی) دینیلیر .

ناشکپ { [ف] صبر سز، تحملی
اولمیان ، چابک
اوصانان: (دلداده ناشکپ) نظمه
نادراً (ناشکپا) طرزنده قوللانیدی
ده واقعدر. (ناشکپی) = صبر سز-
لق، تحملسزلك .

ناشکفته { [ف] آچلامش ،
پار اقرلی آچلامیوب
هنوز طومروق حالنده بولنان : (کل
ناشکفته) بعضاً تخفیف ایله (نشکفته)
صورتنده دخی قوللانیلیر : (غنچه
نشکفته) .

ناشناس { [ف] جاهل § بيلمز ،
طایماز. بومعناده وصف
ترکیبی صورتنده قوللانیلیر : (قیمت
ناشناس، حدناشناس، وظیفه ناشناس،
نعمت ناشناس ، حق ناشناس) .

ناشنیده { [ف] ایشیدله مش ،
طویولامش : (سخن
ناشنیده ، نشیده ناشنیده ، فقره
ناشنیده) .

ناشی { [ع] نشأت ایدن ، ایلری
کلن، وجود بولان، طولای
ناصاف { [ف] صاف ، خالص
اولمیان ؛ مغشوش ،
قاریشق اولان .

ناصب { [ع] نصب ایدیجی ،
رکز ایدیجی ، بریره
دیکیجی : (ناصب اعلام ، ناصبالویه)
§ عربیده حرفی منصوب یعنی اوستون
اوقوتیجی . جمعی (نواصب) .

(لاهوت) مقابلی : (عالم ناسوت) .
(ناسوتی) = دنیایه، بشریته منسوب
ومتعلق . (ناسوتیان) = انسانلر .

ناسور { [ع] ایچی فاسد اولوب
سیلانی منقطع اولمیان
یاره ودلیک : (ناسور دمی ، ناسور
شریحی ، ناسور بونی) بونلر اصطلاحات
طبییه دندر. بونک محرتفی (ناصور) در.
« خراش ایلر خیالی سینه لرده زخم ناسوری »
(نفی)

ناسی { [ع] نسیان ایدیجی ،
اونویجی ، اونوتان .
ناشاد { [ف] شاد اولمیان ، غملی ،
تاسه لی : (دل ناشاد ،
خاطر ناشاد) ، (ناشادی) = ناشادلق ،
غملیلق .

ناشایسنه { [ف] لایق اولمیان ،
لایق دکل .
ناشد { [ع] شعراوقویان ، یازان ،
شاعر .

ناشر { [ع] نشر ایدن ، صاچان ،
طاغیدان ، یایان : (ناشر
عدالت ، ناشر انوار، ناشر لوای عدل،
ناشر ریای ظفر) § کتاب ورساله
واوراق مطبوعه نشر ایدن .

ناشیر { [ع] دائماً قالمش . قابلامش ،
آتان شریان ، طمار .
ناشیه { [ف] بیقانامش ، پاک
اولمیان: (جامه ناشسته)

بِنْفَعِ النَّاسِ) = ناسك خير ليسی ناسه
نفعی اولاندر . (الناس على سلوك
ملوكهم) .

ناساز } [ف] دوزنسر ، اویغون
اولمایان ، غیرمواقق :
(بخت ناساز ، چرخ ناساز) ،
(ناسازی) = دوزنسرلك ، اویغو -
نسرلق (ناسازكار) = یوقار یده کی
معنارلی افاده ایتدیکی کبی اویغونسز ،
مناسبتمز ایشلره صالديران آدم معناسنی ده
تضمین ایدر (ناسازكاری) = ناساز
كارلق .

ناسیخ } [ع] نسخ ایدن ، طوقویان ،
طوقویچی .
ناسیخ } [ع] نسخ ایدن ، ابطال
ایدن : (آیت ناسیخه) §
کتاب وامثالی یازلمش شیرلك نسیخه سنی
یازان ، چیقاران .

ناسزا } [ف] لایق دکل ، لایق
اولمایان ، مناسبتمز .
ناسفته } [ف] دلتمه مش ، دلیکسز :
(در ناسفته) = دلیکسز
اینجی .

ناسخیده } [ف] طارتلامش ،
وزن اولنماش . صوئی
دوشونلکسزین سویله نیلن سوز ،
نتیجه سی کوزه لکسزین یاپیلان ایش
حقنده ایراد اولنور .

ناسوت } [ع] جسمائیت ، بشریت ،
عالم اجساد ، دنیا .

بَدَن) = نازك بدنلی ، لطیف وجودلی
(نازك مناج) = نازك خویلی ،
طبیعتلی . (نازكتر) = بك نازك ،
ظریف ولطیف اولان . (نازكترین)
= دها نازك ، اك نازك . (نازك تن)
= نازك وجودلی ، تی یوموشاق اولان ،
خور معامله یه طایانامایان .

« بویدن خوش ، رنکدن پاکیزه در نازك تنك »
« بسله مش قوینده کویا کیم کل رعناسنی »
(ندیم)

نازل } [ع] نزول ایدن ، یوقاریدن
آشاغی اینن : (نازل اولان
باران) § منزله ، برحمله اینن ، قونان :
(فلان مسافر خانه یه نازل اولدی) .

نازله } [ع] بلا ، داهیه ، محنت §
اعضای بدنن برطرفك
تعطیل حس و حرکتی موجب اولان
علت ، نزول ، ایته § نزله دینیلن
خسته لك .

نازنده } [ف] ناز ایچی ، نازلا -
ایچی ، نازلانان :

« جهان آرایش ازهار کلزار ایله نازنده »
« زمین فیض لطافتله سپهر دامتان اوزره »
(نفعی)

نازنین } [ف] نازلی ، خوش ادالی ،
سوکیلی .

ناش } [ع] اسم جنسدر . بنی آدم ،
خلق ، انسانلر : (بین الناس ،
على ملاء الناس) ، (خیر الناس من

ترنجبه منسوب، ترنجبی رنگ || مانندارین دینیلن میوه دیمکدر .

ناروا } [ف] روا دکل ، روا اولمایان ؛ لایقمنز .

ناز } [ف] شیوه ، عشوه ، ادا ؛ کوزلرک طبیعته خوش کلن

و جذب قلب ایدن وضع و طوری :

(چوق ناز عاشق اوصاندریر — کلام

مشهور) بو کلمه (ایتک ، چکمک)

ماده لرله قوللانیلیر . (ناز پرورد) =

ناز ایدن ، نازی . (ناز پرورانه) =

نازی اولانه یاقیشه جق صورته

(ناز پروری) = ناز پرورک ، نازلیق

(ناز پرورد ، ناز پرورده) = ناز

و نعیم ایله بویودلمش ، تربیه ایدلمش

اولان .

« مست نازم کیم بویوتدی بویه بی پرواسنی »

« کیم یتشدیردی بوکونا سرودن بالاسنی »

« ندیم »

« ناز ایلسون سپره اوکیم بی نیاز اولور »

« قوجه راغب »

نازک } [ف] رقیق ، یوققه ؛ انجه ، لطیف : (شعر نازک ، سخن

نازک) § نازی ، ادبی ، ظریف ،

آدابه رعایت و کمال لطافت ایله التفاتلی

معامله ایدن آدم . بوکله لسانمزده کسر

(ز) ایله قوللانیلیر . (نازکانه) =

نازک اولانه یاقیشه جق صورته

(نازکی) = نازکک (نازک اندام) =

نازک انداملی ، لطیف طورلی . (نازک

نار . } [ف] ایچی قیرضی ، طاتلی صولی ، نخوده مشابه دانه لرله

مملو اولان قالین قابوقلی ویووارلاق

معروف میوه . اصلی (انار) در .

لسانمزده مخفف اوله رق قوللانیلیر :

(نار دانه سی ، نار چیچی) ، (نار بن)

= نار آغاجی . (نار دنگ) = نار

پکمنزی .

نازچیل } [ف] بیوک ، یووارلاق هندستان جوزی . معربی

(نازچیل) در . اصلی هند لساننده

(نار گیل) و یاخود (نار گیل) لفظی

اولدینی وقابوغندن یاپلمسی مناسبته

لوله سنه تنباکو قونیلوب ایچیلن آلته

(نار کله) دینلیدیکی مریدر .

نازدین } [ف] سنبل رومی دینیلن چیچک .

نازسا } [ف] یتشمه مش ، اولغون دکل ، خام § مناسب ،

مستعد اولمایان . (نازسای) = خاملق ،

عدم تناسب ، عدم استعداد .

نازسیده } [ف] مراهق ، بلوغه ایرمه مش چوجق :

(طفل نازسیده) § یتشمه مش ، خام

میوه : (ابرود نازسیده) .

نازنگ } [ف] ترنج دینیلن میوه . معربی (نازنج) در .

(نازنجی) یاخود (نازنگی) =

ناخوش { [ف] خوش اولمایان ،
 کلمه‌ین ، ایگریج ، چرکین . (ناخوشی)
 = ناخوشلق ، فنالق ، ایگریجک .

نادان { [ف] جاهل ، بیلمز ، بیلمه‌ین .
 (نادانی) = نادانلق ،
 جنهالت ، بیلمه‌مک . بوکله بین العوام
 درشت سوزلو ، خشین خوویی اولان
 اشخاص حقنده ایراد اولتور .
 « نادانلر ایدر صحبت نادانله تلذذ »
 (لا)

« سوز کهردر نه بیلیر قدرینی نادان کهرک »
 (باقی)

نادر { [ع] ندرتلی ، آرز بولنان ،
 آزار نادره) ، (النادر کالمه‌یوم) =
 آرز بولنان شی یوق کبدر .

نادرست { [ف] درست دکل ؛
 صیغ اولمایان : (طبع نادرست ،
 سخن نادرست ، تن نادرست) ،
 (نادرستی) = نادرستک ، عدم صحت .

نادره { [ع] نادر اولان شی ،
 هر زمان واقع اولمایان
 خصوص وعجیبه . (نادره دان) =
 نادره بیلمن ، اهل عرفان و ظرافت ،
 عالم ظریف (نادره سنج) و (نادره
 گو) = نادره سویله‌ین ، نادر سوز

سویله‌ین ظریف آدم (نادره کار) =
 نادر ، صنعتلو شیلر یاپان استاد :
 « نازدن چشمی خاموش کورن هر مره سن ،
 « ترجمان نگه نادره پرداز صانیر »
 (نائل قديم)

« حاصلی شمعی نیم نادره سنج عالم »
 « ایدر اقرار بوگا کامل اولان اذعانی »
 (نفی)

نادم { [ع] ندامت ابدن ، پشیمان
 اولان . (نادمانه) = ندامت
 کوسترنه لایق صورتده (نادمیت) =
 نادملک ، پشیمانلق .

نادی { [ع] ندا ایدجی ، هایقیران ،
 چاغیران ، مجلس ، انجمن :
 (نادی عرفان) .

نادیده { [ف] کورله‌یش ، امثال-
 لشر : (نادیده بر اثر) .
 نادیده بر قیافت) .

نار { [ع] آتش ، اود : (نار
 فرقت ، نار حسرت ، اجزای
 ناریه ، صنایع ناریه ، افواه ناریه) ،
 (اهل نار) = اهل جهنم ، طامو
 عذابنه مستحق اولانلر (نار ابيض ،
 نار بیضا) = دمیرک پک قیرغینی .
 (ناری) = ناره منسوب ، جهنمی ||
 جن ، پری .

« ویردی برقه سحاب ایچنده قرار »
 « صانکه خاکسترایجره صاقلادی نار »
 (حالتی)

ملکيه جه قضايه تابع اوله رق طرف
دولتن منصوب بر مدير ايله اداره
اولنان محل، مملکت. جمی (نواحي).

ناخدا { [ف] کيچي، کمی قبولدانی.
اصلي اضافتله (ناوخدا)
درکه تکنه صاحبي ديمکدر .

ناخشبود { [ف] خشنود اولمايان،
راضی دکل .

ناخلف { [ف] شرف و حیثیت
ايجادينک اثرينه افتغا اتمين وسفاهتي
رذالتي ارتکاب و اجرا ایدن خيرسز
اولاد .

ناخن { [ف] طيرناق . (ناخن
ناخن آفتاب) = آتش .
(ناخن خامه) = قلمک اوجی، بورونی.
(ناخن بدندان) = یأس و کدر یا خود
بهت و حیرت سببيله طيرناغنی ديشلری
آردهسنه قيصدرمش اولان . (ناخن
بر، ناخن برای، ناخن گير) =
طيرناق کسمکه مخصوص چاقی و یا خود
مقراس .

ناخواست { [ف] طلب اولنماشن،
ایسته نله مش §
اختيارسز، طلبسز .

ناخواه { [ف] ایسته مهین، رضا
کوسترمهین . (خواه
ناخواه) = ایستر ایسته مز .

ناٲوان { [ف] قوتسز، درمانسز،
کوجسز . (ناٲوانی) =
ناٲوانلق، قوتسزلك، کوجسزلك .

ناچند { [ع] آزی ديشلرينک نها-
یتنده کی آتلی اوستلی صوک
دورت دیش . جمی (نواچند) .

ناچسبان { [ف] یاقیشیق آلمایان،
لايق اولمایان .

ناچی { [ع] نجات بولان، قورتیلان
§ عقوبات اخرويه دن خلاص
اولان : (فرقه ناجیه، امت ناجیه،
معلم ناجی) .
« ناجی بن ایسه م نجات هیيات »
(ناچی)

ناچار { [ف] چاره سز، ضروری
چاره سی اولمایان فقیر،
دوشکون . (ناچاری) = ناچارلق .

ناچير { [ف] برشی دکل، هیش
حکمنده، دگرسز .
اشخاص و اشيايه وصف اوله رق قولانیلیر:
(تحفه ناچیز، بنده ناچیز، شکوفه
ناچیز، هدیه ناچیز)، (ناچیزانه)
= ناچیز اولانه یاقیشه جق صورتده .
(ناچیزی) = ناچیزلك .

ناحق { [ف] حقسز، حق وعدله
موافق اولمایان § بیهوده،
عبث .

ناحیه { [ع] جانب کنار، طرف،
یان § تشکیلات اداره

نابود { [ف] معدوم صرف، بوق
اولان : موجود دکل ،
غائب :

« مظهر حق ایکن اول صنع جلیل »
« دخی نابود ایدی جبرائیل »
(خاقانی)

نابهار { [ف] رنم وقاعده یه
مغایر ، یولسز اولان .

نابینا { [ف] کوزسز ، آنادن
طوغمه کور . مجازاً
(بصیرتسز) مقامنده ده قولانیلیر .
(نابینایی) = کوراک . (نابینایان)
= کورلر .

ناناک { [ف] پاک اولمایان ، کیرلی ،
پیس ، سردار . اجمی
(نایاکان) (نایاکی) = کیرلیک ،
سردارلق .

نابسند { [ف] مقبول اولمایان ،
بکتلمه یین ، چرکین .
نابیندا { [ف] ظاهر اولمایان ،
کورنمه یین ، کیرلی .
(پیداوانییدا) = بللی بلیرسز .

ناتراش { [ف] تراش اولنما-
مش ، یونلماش ،
ناتراشیده { [ف] قابا § ادب ، نزاکت
بیلمه یین ، تربیه سز
آدم .

ناتمام { [ف] تمام دکل ، اکسیک ،
نقصان .

نابجا { [ف] مجلسز ، یولسز ،
مناسبسز . یرنده دکل .

نابدید { [ف] کورنمز ، بلیرسز ،
غائب . (بدید) ک ضدی :

« نابدید اولدی بلیرسز بوق اولاندز نابود »
(تحفه وهبی)

نابرجا { [ف] « نابجا » کبی مجلسز ،
مناسبسز ، یولسز .

نابض { [ع] نبضان ایدیچی ،
اورچی : (عروق نابضه) ،
(نابضه) = نبض طاماری .

نابغ { [ع] نبعان ایدن ، یردن
چیقوب فیشقران ، قاینایان ،
آقان .

نابغه { [ع] عظیم الشان آدم §
فصیح و مشهور اولان ،
قومی ایچنده خارق العاده اوله رق
ظهور ایله تفرد ایدن شاعر : (نابغه
الزمان) جمی (نوابغ) .

نابقاعده { [ف] قاعده یه اویمایان ،
قاعده یه مغایر بولنان ،
قاعده سز :

« باقدم سطور نسخه آفاقه سرتسر »
« یک حرف نابقاعده یوقدر میانده »
(نابی)

نابکار { [ف] ایشه کلز ، ایشله مز ،
خیرسز ، یاراماز : (سرد
نابکار) .

نابمحل { [ف] مجلسز ، یولسز ،
یرنده و مناسب دکل .

﴿ ن ﴾

انبان (ك مخفی اولان (نا انبان) =
 ظلوم بوریسی، غایدا دیمکدر. § ادات
 مکان اولور، اواخر کلماته لاحق اولوق

صورتیله قوللانیلیر: (تَنکِنَا) =
 طاریر (پَهِنَا) = اَسْکَلِ، کنیش یر.
 « نایک که چیقار زمزمه سوراخلرندن »
 « بلبلر اوتر صانکه کلک شاخلرندن »
 (ناثلی قدیم)

ناَسْمُوَارُ } [ف] محکم و صاعلام
 اهل اولمایان، متاتسز،
 چوروک .

ناَأَشْنَا } [ف] آشنا اولمایان،
 بیلمه ین، یابانجی . بعضاً
 نظمه (ناشنا) صورتده تخفیف اولنور.

ناَأْمِیدُ } [ف] امیدسز، مایوس .
 (نا امید) = امیدسزک،
 مایوسیت .

ناَأَهْلُ } [ف] اهل دکل، اهلیتسز.
 جمی: (نا اهلان)

ناَبُ } [ع] آزی دیشی، آغزک
 صوکنده کی درت بیوک دیش .

ناَبُ } [ف] صرف، صافی، خالص،
 برآق: (آب ناب، لعل
 ناب، شراب ناب، در ناب) .

ناِبُ } [ع] یردن بیتن، یردن
 چیقوب نشو ونما بولان:
 (خدایی نابت، قوه نابت) .

{ [ع] الفبای عثمانینک یکریمی
 سکرنجی حرفی. ابجد حسابجه
 الی عددیه اشارتدر .

نا } [ف] ادات نفی. دکل، اولمایان
 لفظلری حکمنده در. عربی

و فارسی صفاته لاحق اولور: (نابالغ)
 = بالغ دکل، بالغ اولمایان. (ناقابل)

= قابل دکل، قابل اولمایان. (نااهل)
 = اهل دکل، اهل اولمایان. (نامسموع)

= مسموع دکل، ایشیدله مش. ادات
 سلب اولان (بی) ایله ینلرنده کی فرق
 استعماله دقت ایتملیر. (بی) صفاتک

غیری اسماء و مصادر و اسمای جامده یه
 داخل اولور. (نا) برقاچ موضعه

خلاف قاعده اوله رق (بی) کی استعمال
 اولنور: (ناهم: جار) = قاعده یه مخالف،

یولسز (نا توان) = درمانسز، قوتسز.
 [ف] قامشدن یاپیلان معروف

نا-ی } ساز، دودوک بونک بطل،
 منصور، کرفت، چغرتمه کی برقاچ نوعی

واردر. اکثریا مخفف اوله رق (نی)
 طرزنده قوللانیلیر. (نای ترکی) =

سورنا «ظورنا». روایت دیکره کوره
 خطا وختن ترکی رینه مخصوص بر بیق
 آرشون طولنده بر بوری. (نای

عسکر و حرب ایچون لازم اولان اسلحه و جیخانه حقنده اولانلیر: (مهمات حربیه، مهمات عسکریه، مهمات قرطاسیه)، (مهمتر) = زیاده مهم (مهمترین) = پک ، اک مهم .

مهمه } [ع] مهم و معتنا اولان شی، ایش : (مهمه اداره ، مهمه قلمی ، مهمه لسانیه) .

مهمل } [ع] اھال ایدلش ، بوشلا- قلمش ، ترك ایدلش : (امور مهمله) § نقطه سز حرف : (تاریخ مهمل) § معناسز ، بر معنایه دلالت اتمین کلمه . جمی (مهملات) .

مهمل } [ع] اھال ایدن ، بوشلایان، ایدن : (مأمور مهمل) .

مهندس } [ع] فن هندسه به آشنا اولچوب خریطه سنی یاپان . جمی (مهندسین) ، (مهندسخانه) = علوم ریاضیه و فنون ساثره تعلیم اولنوب مهندس یتشدرمکه مخصوص بولنان مکتب || بعض دوائر رسمیه ده مهندسلرک مأموراً بولندقلری محل ، اوطله .

مهود } [ع] « مهد » ك جمی . كهواره لر ، بشیكلر .

مهول } [ع] قورقو ویرن . قور- قوتان ، قورقوچ .

مهیا } [ع] تهیته اولنش ، حاضر- لائش ، آماده ، مرتب :

« صبح اولدی مهیای صبحم ساقی » (م ناجی)

مهیب } [ع] هیتلی ، قورقوچ : (هیکل مهیب) .

مهیح } [ع] هیجان ویرن .

مهمین } [ع] قوللرینی خوف و خشیتدن امین ایدن

تکری . اسماء الحسناندنر .

مهین } [ع] اھانت ایدن ، تحقیر ایله یز ، آشاغیلاتان .

مهیی } [ع] تهیته ایدن ، حاضر- لایان .

میأومه } [ع] کونده لك ایله معامله و بازارلق ایتمک .

میسیر } [ع] قولایلقله حصوله کترین ، بر شیتک اجراسنی

قولایلاتان : (میسر الامور)

میسیر } [ع] تیسیر ایدلش ، قولایلقله حصوله کترین ، قولای-

یلائش : (جناب حق آمانزی میسر ایتمون) .

« حرفیدر مجموعهٔ اسرار دیوان کمال »
 « نقطه سیدر مهرهٔ داغ درون انوری »
 (نفی)

مهلت } [ع] بر شینک اجراسی
 ویریلن زمان ، میدان ، مدت معینه .
 (ویرمک) ماده سیاه قوللانیلیر :
 (ایضای تمهیدات ایچون ویریلن مهلت
 قرین انقضا اولدی) .

مهلك } [ع] هلاك ایدیجی ، تلف
 اولدیرن : (علت مهلكه ، مرض
 مهلك) .

« کرچه مهلك بر تأثر واردل حساسده »
 « اشتکا ایتمج طرزنده سینهم یاره دن »
 (معلم ناجی)

مهمل } [ع] ظریف ، لطیف
 لباس § کوزل شعر ،
 سوز .

مهمل } [ع] برشی نازک و لطیف
 نازک و لطیف ،
 سوز سوبله یین .

مهم } [ع] هم و غم ویرجی ،
 تاسه لاندیرجی § اهمیتی ، لازم ،
 تأخیری جائز اولمایان شی : (امور
 مهمه ، مسائل مهمه ، امر مهم ، اوراق
 مهمه) جمعی اولان (مهمات) = محتاج
 و مقتضی بولنان شیلر معناسنده واکثریا

مهذب } [ع] تهذیب ایدن ،
 زواندی طرح و طی ایله
 اصلاح ایدن ، خالص و پاک قیلان .
 اکثریا اخلاق حقنده قوللانیلیر :
 (مهذب اخلاق) .

مهر } [ف] اوستنده اسملر محکوک
 اولوب مکتوبلره ، سندلره
 و دیگر اوراقه باصیلان معدنی ویاچیری
 شیئه اطلاق اولنورکه جمله جه معلومدر :
 (مهر سلیمان ، مهر رسمی ، مهر ذاتی)
 سکون ها ایله ده لغتذر . (مهر دار)
 = نظار ، و لاه کبی بیسوک ذواتک
 معیتلرنده اوراق رسمیه یی مهرله مکه
 مأمور اولان آدم :

« پادشه معدنده بولدی مهرینه لایق کهر »

۱۲۱۳

« معدن امینی یوسف ضیا پاشانک »
 صدارتنه تاریخ — سروری »

مهره } [ع] یوسره ، طوب کبی
 یووارلاق شیلر § فقره ،
 صرنده کی اوکورغه کیمکلرینک هربری
 § مجلی دگزر یونجگی قابوغی § کاغد
 و سائره جلا لامق ایچون قوللانیلان
 بآور طوب . (خَر مهره) = قاطر
 یونجوغی (مهره زَر) = کونش
 (زَر مهره) = مصقله ، جلا ویره جک
 آلت . (مهره دار) = مهره لی ،
 جلالی .

هر برینه اطلاق او اور . جمی
 (مهاجرین) : (مهاجرین وانصار) .

مُهَاجِرَاتُ } [ع] بر یردن دیگر
 خانہ دن واقربادن آیرلق صورتیله
 باشقه محله کوچوب کیتمک .

مُهَاجِمَةٌ } [ع] هجوم ایتمک ، صالدر
 مق ؛ بریری باصدیرمق
 اوزره یوروش ایتمک . مادیات ومعنویاتده
 قوللانیلمیر : (مهاجۀ آلام ، مهاجۀ
 جیوش) جمی (مهاجرات) .

« کوکل که کعبه تحمقده واصل اولشدر »
 « جهان مهاجده ایتدکه سوماته کولر »
 (معلم ناجی)

مُهَادَاتُ } [ع] مصالحه کچی
 باریشمق ، باریشق اولمق

مُهَایَا } [ع] اصطلاح فقهیله تقسیم
 قبول ایتمین برشیتی نوبتله
 قوللائق معامله سنه اطلاق اولنورکه
 ایکی نوعدر . بری (زماناً مهائمه)
 دیکری (مکاناً مهائمه) در .

مُهْتَدَى } [ع] اهتدا ایدن ، هدایت
 بولان ، دین حقه کیرن ،
 باشقه دیندن دین اسلامه کلش اولان :
 (صنعت طباعتی استانبولده اپلک دفعه
 تطبیق واجرا ایدن مهتدی ابراهیم
 افندیدر) .

مُهْتَرٌ } [ع] اهترزایدن ، تتره من :
 (صدای مهتر) § سرور
 وفرحدن حرکت ککن .

مَوْءَلٌ } [ع] تأویل ایدلمش .
 معنای ظاهریدن عدول
 ایله باشقه معنایه حمل اولتمش .

مَوْئَابٌ } [ذ] قیل طوقویان ،
 قیلدن شی اورن صنف
 صنعتکار که بین العوام تحریف ایله
 (موطف) دینیلیر .

مَوْئِدٌ } [ع] تأیید ایدن ،
 قوتلندیرن . متانت ویرن :
 (مؤید السلطنه) .

مَوْئِدٌ } [ع] تأیید ایدلمش ،
 قوتلندیلمش ، متانت
 ویرلمش ، قوی : (مؤید من عندالله) .
 « حقدن بزه سلطان مؤیدسین افندم »
 « سن احمد ومحمود ومحمد سین افندم »
 « شیخ غالب »

مَوْئِدَةٌ } [ذ] کورک . (مؤیدنه
 دوز) = کورکچی .

مَوْئِدَةٌ } [ذ] سوزشله آغلامه ،
 خنجره خنجره آغلایش .

مُهَابٌ } [ع] کندیسندن قورقو-
 لان ، اورکولن ، هیتلی .
 مَهَاجَاتٌ } [ع] بربرینی هجوم ایتمک ،
 هجوم ایدشمک .

مُهَاجِرٌ } [ع] هجرت ایدیچی ، ایدن ؛
 مملکتی ترک ایدوب عیال
 واولادیله برابر دیگر مملکته کوچوب
 کیدن . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
 افندم حضرت تریله برابر مکّه مکرمه دن
 مدینه منوره یه کوچن ذوات کرامدن

مُؤْمِنًا } [ف] کویا اینجیجه و بدنه
 سورینلجه هر درلو درده
 دواى نافع اولان و جریحه بی نیامپذیر
 ایدن بر نوع صبو ایش . (برهان
 قاطع) ک روایتنه نظراً بو آب موهومک
 عملی و معدنیسی اولورمش § اسکی
 مصریلرک انواع دهن و بهارات ایله
 تخنیط ایتدکلی اولمش انسان و حیوان
 قوروسی .

مُؤْمِنًا } [ف] قیل بللی ، بلی قیل
 مُمِیَان } کبی اینجه اولان . آثار
 اسلافده بک چوق تصادف اولنان بو
 کبی خیالات بارده الیوم متروک
 حکمنده در . زمانغزده قیل بللی ، اوق
 قاشلی ، نقطه آغیزلی ، سروی بویلی
 برکوزل تخیل ایده جک شاعر یوقدر .
 مُمِیَان } [ع] دیشی . (مذکر)
 مُمِیَان } مقابلی : (مفرد مؤنث ،
 جمع مؤنث) .

مُمِیَان } [ع] ایناس ایدن ،
 مُمِیَان } آلیشدران ، انسیت
 ایتدیرن § آلیشق ، انسیتی ، انیس :
 (مونس روح ، مونس قلب) .

مُمِیَان } [ع] تأویل ایدن ، معنای
 مُمِیَان } ظاهریدن عدول ایله
 باشقه معنایه حمل ایدن . لسانتزرده رؤیا
 تعبیر ایدن معناسنده قوللائیلماز .

مُمِیَان } [ع] تألیف اولمش ،
 مؤلف } کتاب اوله رق وجوده
 کتیرلش ، یاپلش کتاب . جمی (مؤلفات)
 = یازلش اثر لر ، یاپلش کتابلر .

مُمِیَان } [ع] الم ویرن ، اینجیدن ،
 مؤلم } آجیتان . برنجیسی زیاده
 مؤلم } قوللائیلیر : (مؤلم بر خیر ،
 مؤلم } بر وقعه مؤله) .

مُمِیَان } [ع] مؤلد المندیرلش ،
 مؤلم } الملی . کدرلی : (قلب مؤلم) .

مُمِیَان } [ع] بالدن چیقان یوموشاق
 مؤم } ماده . شمع ، چراغ
 صورتیله ده قوللائیلیر . انواعی موجود
 دز : (بال مومی ، مهر مومی ، یاغ
 مومی ، اسپرچت مومی) .

مُمِیَان } [ع] ایمان ایدن : اینانان ،
 مؤمین } قلب ایله تصدیق و لسان
 ایله اقرار ایدن . جمی (مؤمین) :
 (امیرالمؤمنین) مفرد مؤنثی (مؤمنه)
 جمع مؤنثی (مؤمنات) در .

مُمِیَان } [ع] ایما ایدلش ،
 مُمِیَان } یوقاریده کندیسنه
 اشارت اولمش ، اسمی کچمش اولان .
 بو تعبیر رسمیانده مأموریندن اولی
 صنف اولی رتبه سی مادوننده بولنانلر
 و خارجدن صاحب اعتبار و حیثیت
 اولانلر حقنده و (مرقوم ، مزبور)
 مقامنده قوللائیلیر .

نقلتی هوای نسیمیدن براز آغیردر .
 یاقق ، یاقق خاصه سی حائزدر .
 بوغازك بولندیقی یزده آتش وموم یانماز .
 قابل تنیر اولان شیرك بوزولما سی ،
 اکشیمه سی ، کوفلمه سی هپ بوغازك
 آنلرله امتزاجندن نشأت ایدر . تنفس
 واسطه سیله قانه داخل اوله رق قانك
 رنگنی قیرمزی ایدر . هواده اشبو
 غاز بولنمایوبده یالکمز (آزوت)
 غازی بولنسه فعل تنفس اجرا ایدیله من ،
 ذوالحیاتك کافه سی هلاک اولور .

مولد الماء } [ع] اجسام بسیطه .
 دندر . صویک اونده
 برجزئندن عبارت رنگسز ، رایحه سز
 وقابل اشتعال برنوع غازدر . تنفسه
 غیر صالحدر . امثاله نسبتله غایتله
 خفیفدر . (مولد الحموضه) ایله بالامتراج
 صو حاصل ایدر .

مولد } [ع] طوغمش ، موجود
 دکل ایکن صوگره دن
 پیدا اولمش . اکثریا صوگره دن
 اویدورلش ، حاصل اولمش الفاظ
 وکلمات حقنده ایراد اولنور . مثلاً
 (فلاکت ، نزاکت) لفظلری کبی که

مولددر . جمی (مولدات) = طوغمش
 چوجقلسر صوگره دن حاصل اولمش ،
 اویدورلش لغات .

مؤلف } [ع] تألیف ایدن ، امتزاج
 ایتدیرن کتاپ وجوده
 کتیرن ، کتاپ یاپان . جمی (مؤلفین) .

آغیر طورلی . (موقراً) = موقر
 اوله رق .

موقف } [ع] ایضاظ ایدن ،
 او یاندیران ، جانلان دیران
 مؤکد } [ع] تأکید ایدن ، بر
 شیء تکرار ایله قوت
 ویرن . قوتلندیرن .

مؤکد } [ع] تأکید ایدلمش ،
 تکرار اولنوب قوت
 ویرلمش ، قوتلندیرلمش : (تبلیغات
 مؤکده) . (مؤکداً) = مؤکد
 اوله رق ، تکرار ایدلمک صورتیه .

مؤکل } [ع] اصطلاح فقهده
 توکیل ایدن یعنی کندی
 ایشنی رویت ایچون باشقه سی کندی
 برینه اقامه ، وکیل ایدن .

مؤکل } [ع] توکیل اولنمش ،
 وکیل براقلمش ، وکیل
 اولان .

مؤکل به } [ع] مؤکل طرفندن
 وکیله تفویض اولنان
 ایش .

مولد } [ع] تولید ایدن ، طوغوران
 طوغورتان ، قابله .

مولد الحموضه } [ع] اجسام
 بسیطه دندر .

صویک اونده طوقوزی ، هوانک بیشده
 برجزه سی کندیسندن عبارت رنگسز ،
 رایحه سز ، طنائسز برنوع غازدر که

مأمورین ، خدمهٔ موظفه ، مأمورین
موظفه () ، (موظفًا) = موظف یعنی
معاشلی اوله رق . جمی (موظفین) .

موفق } [ع] توفیق احسان ایدن ،
ولی التوفیق اولان جناب
حق : (جناب موفق الامور) .

موفق } [ع] توفیق الهی به
مظهر اولمش ، اراده
ازلیه کندی مقصدینه توافق ایش ،
ایشی اویش : اویفون اولان . (موفقیت)
= موفقلق . جمی (موفقیات) .

موفی } [ع] ایفا ایدیجی ، ایدن ،
اودهین .

موقت } [ع] توقیت ایدلمش ،
هروقت ایچون اولمایوب
معین بر زمان ایچون یاپلمش ، وقت
تعین ایدلمش . (موقتًا) = موقت
اوله رق ، براز زمان ایچون .

موقت } [ع] توقیت ایدیجی ،
کونک ساعت ودقیقه لرینی تعین ایدن
آدم . (موقتخانه) = موقته مخصوص
اولوب دروننده خارجدن هر کسک
کوره جکی صورتده عیارلامش ساعتلر
بولنان او طیه دیرلر .

موفر } [ع] توقیر ایدلمش ، آغیر-
لامش ، محترم ، وقارلی ،

موصِل } [ع] ایصال ایدن ،
اولاشدیرن ، واردیران ،
ایرشدیرن : (موصل مکتوب ،
موصل پیام ، تلغراف موصلی) .

موصِلَه } [ع] رجال علمیه به
مخصوص بایه لردن بری :
(موصلهٔ سلیمانیه ، موصلهٔ سخن) .

موصی } [ع] وصی نصب ایدن ،
وصیت ایدن . مؤثی
(موصیه) در .

موصی } [ع] وصی نصب ایدلمش ،
وصیت قیلنمش . (موصی
به) = وصیت اولنان شی (موصله)
= کندیسنه برشی وصیت اولنان آدم
دیگدر .

موصی } [ع] توصیه ایدن ،
برایشی برینه وصیت
وسپارش ایدن . (موصی) = توصیه
اولنمش ، اولنان .

موضح } [ع] توضیح ایدن ،
واضح وعیان قیلان .
موضح } [ع] توضیح ایدلمش ،
عیان قیلنمش ، آجیق

صورتده کوسترلمش . (موضحًا) =
واضح اوله رق ، آشکار صورتده .

موظف } [ع] توظیف ایدلمش ،
کندیسنه وظیفه
ویرلمش ، وظیفه کوسترلمش § ارزاق
اعطاسیله وظیفه لندیرلمش ، وظیفه لی ،
معاشلی : (عساکر موظفه ، موظف

ایتمش اولدقلری روایتی ده او جمله دندره .
 { [ع] اصلی سریانیدره .
 موسیقی { علم الحان ، اصوات
 موزونه دن باحث اولان علم : (آلات
 موسیقیه . موسیق عثمانی ، موسیقی
 شناس) بعضاً حذف یا ایله (موسیقی)
 صورتنده ده قولانیلیر . فرانسیزجه
 (Musique موزیک) کله سنک بوندن
 آتمش اولسی قویاً محتملدر .

{ [ف] فاره ، صیجان .
 موش { (موشک) = صیجان
 یاوروسی .

{ [ف] موشخوار ، موشگیر { صیجان
 ییین ، صیجان طوتان ، چایلاق قوشی .
 موشح { [ع] توشیح و تزین
 (ایدلش ، زینتلی ،
 مصنع § فن عروض اصطلاحنده
 مصراعلرینک برنجی حرفلری صیره سیله
 آلتوب یازیلنجه برکله ویا برکلام حاصل
 اولان نظم .

{ [ف] قیل یاران ،
 موشکاف { قیل قرق یاران ،
 مدقق . دقت نظر صاحبندن کنایه
 اوله رق قولانیلیر . (موشکافانه) =
 موشکافه یاقیشه حق صورتده (موشکافی)
 = قیل یاریجیلیق ، مدققلک . جمعی
 (موشکافان) .

ضمیری موشکاف حکمة الاشراق وجدانی
 (نفی)

معناسنه اولان (مو) ایله صومعناسنه
 اولان (سا) کله سنندن مرکب اولدینی
 و پیغمبر مشار الیهک نیل اوزرنده و بر
 تابوت ایچنده بولندینی ایچون بواسم ایله
 تسمیه قلندینی جمله روایتندره . روایت
 دیگره کوره لسان (قبط) ده (مو)
 = صو و (شا) = شجر معناسنه
 اولوب مشار الیه صوده آغاجلره یاقین
 بریزده بولندینی ایچون (موشا)
 تسمیه ایدلش و مؤخرأ بالتعریب
 (موسی) دینلمشدر . نظمه اسلوب
 فارسی اوزره (موسی) صورتنده ده
 قولانیلیر .

{ [ف] ایریلی اوقلی
 موسیقار { اون بش یکرمی
 موسیقار { عدد ایجه قامش
 پارچه لری براوجدن

دیگر اوجه قدر کیتدکجه قیصالمق
 صورتیه و فشنکک شککنده دیزیله رک
 اعمال اولنان برنوع دودوک . نظمه
 برنجیسی زیاده ، ایکنجیسی آز قوللا .
 نیلمشدر . لسان ناسده تحریف ایله
 (موسقال) دینیلر و صیره سیله دیزلش
 شیلر ایچون ده تشبیه صورتیه (موسقال
 قامشی کبی) تعیری قولانیلیر .
 § غاغاسنده بولتان برجوق دلیکاردن
 روز کار طوقندکجه درلو سسلر ظهور
 ایدن موهوم بر قوشک اسمیدرکه
 اساطیر فرسیه دندره . کویا حکمای
 مقدمینک موسیقی بوندن استخراج

مرخدر وصف ترکیبی طرزنده استعمال
اولنور : (مشکسای ، جنبه سائی ،
چین سائی ، موسائی) کی .

مؤسسہ { [ع] تأسیس ایدن ،
مؤسس } وضع اساس ایدن ،
تمل قویان کہ مقصد بر شیئی یکیدن
یا پوب وجوده کترین ، میدانه چیقاران
دیمکدر : (مؤسس دولت ،
مؤسس قانون ، مؤسس مکتب) جمی
(مؤسسین) .

مؤسسہ { [ع] تأسیس ایدلش ،
مؤسس } اساس قولش ، عملی
قولش ، تمدن یا پلش . جمی اولان
(مؤسسات) = آثار ، مبانی ،
اماکن معناسنده قولالانلیز : (مؤسسات
خیریه ، مؤسسات عسکریه ، مؤسسات
تجاریه) .

مؤسس { [ع] توسیع ایدن ،
کنیشلندیرن .

مؤسس { [ع] کدر وبریحی ،
اسفلندیریحی ، اسف
ویرن .

مؤسسوس { [ع] وسوسه وبریحی ،
وسوسه لی ، صراقلی
آدم .

مؤسس { [سر یانیدن] طور
سینا » ده کندیسنه
تجلی الهمی واقع اولان پیغمبردی شانک
اسمی . بو کله نک سر یا نیجه ده تابوت

اولغون ایکن قابوغی بر طرزندن طوتجه
پک قولای صویلیر واطیف بر رایحه
نشر ایدر . کویا اشبو میوه نک هر
هانکی میوه نیتیه اکل اولنور ایسه
دماغه آنک لذتی بخش ایده چکی
حقتده کی روایت پک عامیانه در .

موزع { [ع] توزیع ایدن ،
طاغیتان ، یرلی یرینه
المتوب اولاشدیران : (پوسته موزعی ،
غزته موزعی) جمی (موزعین) .

موزه { [فرانسزجه دن] (Musée)
آثار عتیقه و مواد علمیه
وفنیه نک وضع وحفظ و شهرینه مخصوص
دائره . (موزه) لفظی ذاتاً مکان
معناسنی حاوی ایکن آخزینه (خانه)
کله سنی علاوه ایتمک عبندر .

موزه { [ف] چیزمه ، اذک .
(موزه دوز) = چیز .
مه جمی ، چیزمه دیکجی . (موزه دوزی)
= چیزمه جیلک . (موزه دوزان) =
چیزمه جیلر .

موزه { [ف] غم ، بلا ، مصیبت ،
قایغو ، تاسه .

موساسی { [ف] صاچ و صاقال
تراش ایدیلن استره .
(اوسطوره) . (مو) = قیل (سائی)
= دخی سورمک ، سورتمک و سوره
سوره ازوب کیدرمک معناسنه اولان
(سایدن) مصدرندن مشتق اسم فاعل

« بر اولور ایلجک عدلی ظهور »
 « در لطفنده سلیمان ایله مور »
 (خاقانی)

مورث } [ع] ایراث ایدن ،
 (مورث فتور، مورث مضرت، مورث خسار) لسانعزده میراث براقان معنا سنده قولانیلاماز .

« برمراد اولغه برآلت ایش »
 « مورث دولت ایش رفعت ایش »
 (خاقانی)

مورخ } [ع] تاریخ یازان ،
 (وقایع ماضیه بی ضبط وقید ایدن : (مورخ مشهور نعیا) جمی (مورخین) § بروقه ایچون منظوم تاریخ سویلهین ، اوصورتده تاریخ سویله مکده ماهر اولان : (سروری مورخ) .

مورخ } [ع] تاریخلمش ، زمان یوم وشهر وسنه انشاسی قید اولتمش : (فلان تاریخ ایله مورخ مکتوب) ، (مورخاً) = تاریخلمش ، تاریخلی اوله رق .

موز } [ع] قالین قابوقلی ، یشیل حاره ده حاصل اولان برنوع میوه در . قرق الی دانه سی بردالده یتیشن اشبو میوه نك خام ایکن قابوغی یشیل اولور . کال ایردکجه صاریلاشیر قویولاشیر .

مالنک حفظنی دیکره تودیع ایدن آدم . اصطلاحات فقهیه دندر .

مودع } [ع] اصطلاح فقهده کندیسنه ودیعه . امانت براقیلان آدم دیمکدر .

موده } (فرانسزجه دن Mode) البسه واشیای سائرجه وقت وقت دیکشن طرز نوین ، اصول ظرافت ، نو ایجاد قیافت : (صوک موده ، موده بوروز) .

مودی } [ع] تأدییه ایدن ، ادا باعث ، موجب : (مودی نزاع) .

مودی } [ع] تأدییه اولتمش ، ادا معنی ، مفهوم ، مال ، آکلاشیلان شی : (مودای کلام ، مکتوبک موداسی) .

مودن } [ع] تأذین ایدن ، اذان او قویان جمی (مؤذنین) .

مؤذی } [ع] ایذا ایدن ، اینجیدن ، اذیت ویرن . جمی اولان (مؤذیات) = پیره ، تحته پیتی ، سینک ، سیوری سینک ، تاتارچق کبی حشراته دینیلیر .

مور } [ذ] قاریجه . (مورجه) = کوجوک قاریجه . (مورانه) = قاریجه کوره ، قاریجه یه مناسب صورتده : (هدیه مورانه) جمی (موران) .

معین . (مؤجلاً) = مؤجل اوله رق ،
 صوگره یه بر اقلیق صورتیه .

موجّه } [ع] توجیه اولنشن ،
 یوزی برجهته دوند .

یرلمش ؛ مقبول ، مناسب ، او یغون .

موحد } [ع] توحید ایدن ،

تکرینک وحدانیتته ایمان و اعتقاد ایدن .

(مؤحدانه) = مؤحدجه سنه . جمعی

(مؤحدین) .

موحش } [ع] ایحاش و توحیش ،

ایدن ، خشیت و یرن ،

اورکودن ، قوزقونج ؛

(موحش بر حیوان ،

موحش بر صدا ، موحش بر موقع) .

مؤخر } [ع] تأخیر ایدلمش ،

صوگره یه کری یه

بر اقلمش ، کجکدی یرلمش . (مؤخرآ)

= مؤخر اوله رق ، صوگره دن .

مودب } [ع] تأدیب ایدلمش ،

ادبلند یرلمش ؛ آداب

اوگر نمش ؛ تربیه لی ، ادبلی .

مودب } [ع] تأدیب ایدن ، ادب

اوکره تن ، ادبلند یرن :

« ای مؤدب سن ادب و یرمه بواهل وحدته » .

« ا بسم اول زیرا که بیلزم عشق آدابک ادب »

(لا)

مودع } [ع] ایداع ایدن ،

امانت اوله رق و یرن ،

رسمیه نك تنسیب و تصدیق قلندیغنه
 دائر اوراؤك ظهر و یا زیرینه ایدیلن
 اشارت مخصوصه . بونی کسر جیم ایله
 یا کلمش او قوماملی .

موجبه } [ع] اعمال حسنه و

سیئه دن آخرتجه مکافات

و یا مجازاتی مستلزم اولان کبیره یه اطلاق

اولنور ؛ موضوع ایله محمول و یا مقدم

ایله تالی بیننده نسبت ثبوتیه بولنان

قضیه .

موجد } [ع] ایجاد ایدن ، وجوده

ایکن یابان ؛ (موجد حقیقی ، موجد

کائنات) = الله ، تکرری .

موجر } [ع] ایجار ایدن ، کرایه

و یرن آدم ؛ (خانه نك

موجری طرفندن) .

موجر } [ع] ایجار ایدلمش ، کرایه

و یرلمش شی .

موجز } [ع] ایجاز و اختصار

صورتیه ترتیب ایدلمش ،

قیصا ایدلمش .

موجز } [ع] ایجاز اوزره .

مختصر ، قیصه . کلام

حقنده ایراد اولنور .

موجل } [ع] تأجیل اولنشن ،

کری یه بر اقلمش ، مهلت

تعین ایدلمش ؛ (مهر مؤجل) =

نکاحی حل و فسخ اولندیغنی وقت

منکوحه یه تأدیه سی لازم کلن مبلغ

مُواظِبَتٌ { [ع] آبرلامق اوزره
برایشی تعهد والتزام
واوگا اقدام تام ایله دوام ایتمک .

مُواعَدَه { [ع] وعده لشمک ،
سوزلشمک ، سوز
ویرمک .

مُوافِقٌ { [ع] مناسب ، مساعد ،
او یغون : (موافق
مصلحت) .

مُوافِقَتٌ { [ع] مساعدک ،
مناسبلک ، او یغونلق
رضی اولمه ، او یغون بولمه ،
اوزلاشمه : (موافقت طرفین ایله) .

مُوَالَاتٌ { [ع] دوستلق ، محبت :
(تأیید بنیان موالات)

مُوَالِسٌ { [ع] موالست ایدیجی ،
ایدن : ایس اولان .
مُوَالِسَتٌ { [ع] آلیشه رق الفت
وانسیت ایتمک :
(موالست دائمه) .

مُوَبَّدٌ { [ف] مجوسیلرک بیوک
مذهب مأموری ، عالی
حکیم ، فیلسوف §
صاحب عقل وتدبیر اولان
آدم . جمی (مُوبِدَانٌ) معربی (مُوبِدٌ)
در .

مُوَبَّدٌ { [ع] تأیید ایدیش ، دائم
وباقی قیلنمش . (مُوبِدٌ)
= الی الابد ، عمری اولدجه ، مُوبِدٌ
اوله رق .

مُوْتَفِکٌ { [ع] ترسنه دونن ،
آلت اوست اولان .
(مُوْتَفِکَاتٌ) = قوم لوطک زیر وزبر
اولان بلده لری .

مُوْتَلَفٌ { [ع] الفتلنمش ، او یوشوب
آلیشمش ؛ ائتلاف
ایدن ، آلیشان .

مُوْتَمِنٌ { [ع] اعتماد و امنیت اولنان
آدم : (مستشار مؤتمن)
« مشیر مؤتمندر مستشار کار فرمادر »
(نفی)

مُوْتَرٌّ { [ع] تأثیر ایدیجی ، اثر
ایدن ، ایشله یین : (دوای
مؤثر ، مؤثر علاج ، نصیحت مؤثره ،
شعر مؤثر) § عامل ، ایشله یوب اثر
براقان : (اثر دن مؤثره انتقال) .

مُوْتَرٌّ { [ع] الهی حکمت ایجادی کیم کیدن سوال ایتدون ،
مؤثر پرده پوش کبریا - آثار حیرتده «
(معلم ناجی)

مُوْتَرٌّ { [ع] پک مؤتردی صدای هاتقی یا خود که بن
حال استغراق ایله اولمش ایدم پک ناتوان
مُوْتَرٌّ { [ع] ایجاب ایدن ، لازم
کترین ، واجب قیلان ،
باعث ، سبب : (موجب مقخرت ،
اسباب موجب) .

مُوْتَرٌّ { [ع] ایجاب ایتمش ،
لازم کتیرمش ، واجب
قیلمش : (مُوْتَرِّجَةٌ) = ناظر ،
والی کبی سرکارده بولنان مأمورین
دولت طرفندن معاملات و مقررات

{ موازی [ع] یکدیگر یله
برلشمدیکی حالده بر
حذاده ، برصیرهده قارشی قارشی
بولنان . هندسه اصطلاحاتنددر :
(اون کیلو متره طولنده کی برمسافهده
روس و ژاپون مفرزه لری ایکی موازی
خط اوزرنده بولنیور — اقدام) .

{ مواسات [ع] فی الاصل برینه
یارلق ومالاً بدناً
مدد کارلق ایتمک ، معاوتنده بولتمق
معناسنه در . لسانمزده مأمورین دولندن
وفات ایدنلرک ایتم و اراملنه معاش
باغلامق صورتیله وقوع بولان معاوت
معناسنه قوللانیلیر . نظمده اسلوب
فارسی اوزره (مواسا) طرزنده
استعمالی جائزدر .

{ مواصلت [ع] وارمق ، او -
لاشمق ، قاووشمق .
(واصل اوله ، وصول بوله) تعبیر لریله
استعماله بیلرنده فرق وارددر . بولنر
اشخاص واشیاده و (مواصلت)
بالکمز شخص حقنده قوللانیلیر .

{ مواضعه [ع] مقصد اصلی بی کتم
ایتمک نیتیه تصنع ایله
و خلاف حقیقت حرکت و معامله ده بولتمق .
(مواضعه) = مواضعه صورتیه ،
صورت حقیقهده اولیه رق .

{ مواظب [ع] مواظبت ایدجی ،
ایشنه تقید ایله ملازمت
ودوام ایدن .

(مواجهه ناسده ، خلق مواجهه سنده) ،
(مواجهه) = مواجهه صورتیه ،
بالمواجهه .

« سوبلدم بالمواجهه تاریخ »
« خط وجهک یا قشدی صالح بک »
(۱۲۱۹ سروری)

{ مواخات [ع] قارداشلق ایدشمک ،
بر برینی قارداش ایدتمک .
{ مواخذ [ع] مؤاخذه ایدجی ،
ایدن .

{ مؤاخذه [ع] صوجه مقابل
عتاب ، عقاب ، تأدیب
وتعزیر ایتمک . (Critique) مقابلی
اوله رق (تقید) و (انتقاد) مقامنده
دخی قوللانیلیر . جمی (مؤاخذات) .

{ مؤارده [ع] دیکریله کله ، کلوب
جمی (مؤارذات)
= کلوب کیدن شیر .

{ موازن [ع] وزنجه مساوی ،
بر آغیر لقمده § اقتدار
و اعتبار جهتیله کفو ، معادل اولان .
اکثریا برنجی معناده قوللانیلیر .

{ موازنه [ع] ایکی شیء وزنجه
بر برینه قیاس ایتمک ،
ایکی نسنه وزنجه بر برینه مساوی اولمق §
اقتدار و اعتبار جهتیله درجه متساویهده
بولتمق . لسانمزده کی صورت استعمالنه
کوزده دخی بولکدهده بر (نسبت متساویه)
معناسی موجوددر : (موازنه دولیه ،
موازنه مالیه) ، (موازنت) صورتنده .
ده قوللانیلیر .

دوامی صورتده اوغراشان. مذموماتده استعمالی غالبدر: (عشرته منمک).

میلب } [ع] انا به ایدن ، ترک
 معاصی ایله حقه رجوع
 ایدن .

میسه } [ع] آرزو ، مقصود ، تمنی
 اولنان شی . جمعی (منی)
 مفردی نادراً قولانیلمشدر .

منیر } [ع] اناره ایدن ، نورلا .
 نوری اولان : (شمس منیر ، کواکب
 منیره ، وجه منیر) .

انتظارم سگادر صبحه دک ای مهر منیر «
 برك خاطرده اولان شبنم امید کبی «
 (نائلی قدیم)

منیف } [ع] بلند ، رفیع ، بیوک ،
 (قانون منیف ،
 منطوق منیف) .

موی } [ف] قیل . (مویو) =
 قیل قیل ، آیری آیری ،

کمال دقتله (سرمو) = قیل باشی ،
 جزئی ، براز دیمکدر . (مویچنه) =

قیل قویارمغه مخصوص آلت ، جنبیز .
 (موبند) = صاچ باغی . (موی بند)
 ده دینلیز . اصلی (بندمو) اولوب

علم اولقله مضاف الیه تقدیم قیلنمشدر .

مواجهه } [ع] یوزلشمه ، یوز
 یوزداوله : (مظنونلرک
 مواجهه سی لازمدر) § حضور ، اوک :

منکشف } [ع] انکشاف ایدن ،
 آجیلان : (شکوفه

منکشف ، ازهار منکشفه) § آجیغه
 چیقان ، آشکار ، نمایان اولان : (هر
 شی ضدیله منکشف اولور) § مجهول
 ایکن بولنمش ، کشف اولنمش ، میدانه
 چیقارلنمش اولان : (اراضی منکشفه) .

منور } [ع] تنویر ایدن ، نور .
 منور } لانیدیران ، روشن ایدن .

منور } [ع] تنویر ایداش ، نور .
 منور } لانیدیرلنمش ، نورلی : (فکر

منور ، افق منور ، افکار منوره ،
 آفاق منوره ، مدینه منوره ، قلب
 منور) . (منوریت) = منورلک .

میوم } [ع] اویوتجی ، اویتقو
 ویرن ، اویوتان دوا .

منهدل } [ع] آشاغی یه صا .
 لیویرلنمش ، صارقش ،
 صارقیق .

منهدم } [ع] بیقلنمش ، بیقلان :
 (باغچه نک دیواری
 منهدم اولدی) .

منهزم } [ع] انهزام ایدن هریمته
 اوغرایان ، بوزولان ،
 صینغین ، صینیق . (منهزماً) = منهزم
 اولهرق ، بوزولهرق . جمعی (منهزمین) .

منهمنک } [ع] انهمنک ایدن ،
 برشیته دوام اوزره
 شدتله میل ایدن ، برایشه کیریشوب

ضدی: (منکر دین، منکر وحدانیت).
جمی (منکرین).

« دوران نه بیلور قدر در نظمی زیرا »
« اول دور ایده لی منکر ارباب بیاندر »
(نفی)

و: منکر } [ع] انکار ایدلش، رد
اولنش § منفور، چرگین

ایگرنج، عقلک تقبیح و شرعک تحریم
ایتدیکی شی، نامشروع. (معروف) اڭ
ضدی: (نهی عن المنکر) = شرعک
قبول ایتدیکی شیدن نهی. § قبرده
سؤال ایدن ملکلردن هر بری (غیر
منکر) = مسلم، رد اولتامش.
(منکرات) = قبیح و نامشروع اولان
شیلر.

و: منکر } [ع] تنکیر ایدلش،
نکره قیلنمش، تعریف

ایدله مش؛ بیلنمز حاله قولش.

و: منکسر } [ع] انکسار ایدن،
کسر اولنان، قیریلان،

قیریق: (شیشه منکسر، قلباً منکسر،
شعاع منکسر، اوانی منکسره)،
(منکسر آ) = منکسر. قیریق اوله رق.

و: منکسف } [ع] انکساف ایدن،
کسوفه اوغرایان،

ظلمته طوتیلان. کونشک طوتلمسی
حقتده استعمال اولتور: (شمس
منکسف).

و: منقرض } [ع] انقراض بولان،
اثری قالماق اوزره

ایتوب کیدن.

و: منقسم } [ع] قسم قسم بولون،
بولوک بولوک اولان.

و: منقش } [ع] نقش ایدلش،
نقشلاشمش، نقشلی،

درلو بویالی، ایشله مه لی.

و: منقضی } [ع] انقضی ایدن، تمام
اولان، آردی کسلوب

توکین، بیتن: (مدت منقضیه).

و: منقط } [ع] تنقیط ایدلش، نقطه.
لامش، نقطه لی.

و: منقطع } [ع] انقطاع ایدن، کسلین،
کسلوب آردی اولمایان.

« اویله مستثنی کوزلسین کیم سکا یوقدر بدل
« سندن ای جان منقطع قیلماز بی الا اجل
(فضولی)

و: منقلب } [ع] انقلاب ایدن، باشقه
برحاله دون، طرز دیگره

چویریلن، دگیشن:

« اولسه جهولانه جهان دشمن »

« منقلب اولماز ینه فکرم بتم »

(معلم ناجی)

و: منکر } [ع] انکار ایدن، اویله
دکلدر دین، قبول

ایتهین، طایمیان. (مقر) اڭ ضدی:

(منکر دین، منکر حق، منکر

حقیقت) § دینسز. (مؤمن) اڭ

گو جنمشجه سنه . گوسمشجه سنه .
اصطلاح طبده عملدن قالمش ، معطل
معناسنی افاده ایدر .

و:ب:ب: [ع] انفاق ایدیچی ، برینه
منفق

و:ب:ب: [ع] انفکاک ایدن ، آریلان ،
منفک

(غیر منفک) = آیرلمایان ، آیرلماز
اولان .

و:ب:ب: [ع] فهم وادراک اولنان ،
منفهم

و:ب:ب: [ع] باش اگوب انقیاد
منقاد } اولان :
اطاعات ایتمش ، مطیع

« بز کلام ناقلی یز نرده اوصاحب کفتار »
« آ گما تسلیم ایدلم امرینه منقاد اوللم »
(مراد رابع)

و:ب:ب: [ع] بکلکه ، انقباض
منقبض

ایدیچی ، بکلک ویریچی علاج } ایچی
صیقنتیلی ، طوتغون ، نشئه سز .

و:ب:ب: [ع] تنقیح ایدلمش ،
منقح

آیرتلانمش ، تمیزله نوب دوزلدلمش :
(شعر منقح ، افاده منقحه) ، (ایی
کو تو بر مضمونی استادانه بر لسان ،
منقح و طمطراقلی بر طرز بیان ایله سالک
نظمه چکمک مراقتده در — ناغلی قدیم
— عصمت) .

« سروری ایتدی دیوانن منقح »
(۱۲۲۰ سروری)

کنیش . (زاویه منفرجه) = هندسه
ده زاویه قائمه دن بیوک اولان زاویه
دیکدر } کوکلی آچیلان ، غم و غصه
سی زائل اولان .

و:ب:ب: [ع] انفراد ایدن ، یالکیز ،
منفرد } تک اولان ، باشلی باشنه ،

آیری بولنان . اشخاص و اشیاده قوللا
نیلیر (منفرداً) = یالکیزجه ، آیریجه ،
تک اوله رق : (منفرداً عزیمت ، منفرد
بر کلبه ، چاره منفرد) .

و:ب:ب: [ع] انقراق ایدن ،
منقراق } آریلان : (خط منفرق) .

و:ب:ب: [ع] فسحت بولان ،
منفسیح } بوللاشان ، کنیشله ن :
(مکان منفسح) .

و:ب:ب: [ع] انفساخ ایدن ،
منفسیح } بوزیلان ، ابطال ایدیلن ،

قالدیریلان : (نکاح منفسخ) .

و:ب:ب: [ع] انفصال ایدن ،
منفصل } آریلان ، یرندن آریلان :

عزل اولنان ، معزول اولان . (منفصلاً)

= منفصل یعنی معزول اوله رق . بو
معناده جمی (منفصلین) } بیتیشک
اولمایان ، آیری بولنان : (ضمیر منفصل ،
حروف منفصله) .

و:ب:ب: [ع] انفعال ایدن ، متأثر
منفعل } اولان ، جانی صیقیلوب

گوجه ن ، کوکلی قیریلوب کوسن ،
کوسمش ، گوجنمش اولان . (منفِعلاً)

= منفعل اوله رق . (منفِعْلانَه) =

سمته دونن § عربیده تصریف و اعراب قبول ایدن کلمه. (غیرمنصرف) بونک خلافیدر:

« قبرک جهنتدن اولور منصرف ابار »
 « کندک کبی عاشقگرگی صامه وفادار »
 (پارنی - مترجی ناجی)

و: ۰: ۰: } [ع] انصاف ایدن ،
 منصف } معامله عادلانده بولنان ،
 نفسنه روا کورمدیکی شیء باشقه سنه
 یایمان . (منصفانه) = منصفجه سنه ،
 اهل انصافه لایق صورتده : (معامله
 منصفانه) .

و: ۰: ۰: } [ع] یوموشادیجی ، کلمه
 منضج } ایردیرجی .

و: ۰: ۰: } [ع] یارهنک التهای
 منضجات } ازاله ایله ایرینی آقیدیجی
 ادویه به اطلاق اولور .

و: ۰: ۰: } [ع] انضمام ایدن ، ضم
 منضم } اولتمش . قاتلمش ، علاوه ،
 لاحق : (رأی منضم ، رسم منضم) .

و: ۰: ۰: } [ع] انطباع ایدن ، باصیلان ،
 منطبع } طبع و نقش اولنان .

و: ۰: ۰: } [ع] مطابق ، اویغون
 منطبق } اولان ؛ اویان .

و: ۰: ۰: } [ع] انطفأ ایدن ، یانار
 منطقی } ایکن سونیجی اولان ،
 سونمش ، سونن .

و: ۰: ۰: } [ع] صالیویریلوب کیدن ؛
 منطلق } قورتلمش ، آزاد اولان .

و: ۰: ۰: } [ع] دوریلوب بوکلمش ،
 منطوی } دیوشیریلوب صارلمش
 اولان .

و: ۰: ۰: } [ع] انظلام ایدن .
 منظم

و: ۰: ۰: } [ع] عدول ایدن ، طوغری
 مععدل } یولدن صاپوب جایان .

و: ۰: ۰: } [ع] یوق اولان .
 منعدم

و: ۰: ۰: } [ع] عزل نفس اتمش
 منعزل } اولان .

و: ۰: ۰: } [ع] بر طرفه اگیلوب
 منعطف } دونن ، تمایل و توجه
 ایدن ، میل کوسترن .

و: ۰: ۰: } [ع] انعقاد ایدن ، عقد
 معقد } اولنان ، باغلانان ؛ قرار
 ویریلوب ایکی طرفدن قبول اولنان ؛
 (منعقد اولان نکاح ، مقاوله منعقده) .

و: ۰: ۰: } [ع] انعکاس ایدن ،
 منعکس } مقابلنه طوغری کری
 دونن ، بریره عکس ایدن ، چارپان ؛
 (صدای منعکس ، ضیای منعکس) ،
 (بونلر قندیلک ضیای منعکسیله ظلمت
 آمیز برمنظره غریبه تشکیل ایدر -
 معلم ناجی) .

و: ۰: ۰: } [ع] انعام ایدیجی ، نعمت
 معمم } ویرجی ، ویرگولی : (جناب
 منعم حقیق) .

و: ۰: ۰: } [ع] انفجار ایدن ، آچیلان ،
 منهجر } سوکن . (شفق) کبی :
 (صبح منفجر) § یردن قاینایوب
 چیقان ، آقان : (عین منفجر) .

و: ۰: ۰: } [ع] انفراج ایدن ،
 منفرج } آچیلان ، زیاده آچیق ،

و: { [ع] انشراحلی ، کواکلی
 منسرخ } آجیق ، فرحلی ، سونجلی ؛
 مسرور ، شادان : (منسرخ الفؤاد) .
 و: { [ع] انشعاب ایدن ،
 منشعب } شعبه لن ، قول آتوب
 دال بوداق سالان .

و: { [ع] انشعال ایدن ،
 منشعل } (مشتعل) کبی شعاهلی ،
 آلولی ، پارلایان .

و: { [ع] شق اولمش ، یارلمش ،
 منشق } آیرلمش .

و: { [ع] انشا ایدن ، یاپان ،
 منشی } وجوده کترین § حسن
 کتابته ، علوم ادبیه به آشنا اولان .
 معناجه (کاتب) دن فرقلیدر . کاتبه
 نسبتله (منشی) ده زیاده وقوف و
 رسوخ تصور اولنور . (منشیانه)
 = منشی به لایق صورته : (تعبیرات
 منشیانه) .

و: { [ع] انشا ایدلمش
 منشآت } مسوده لر ، مکتوب و
 تذکره وسائر قیلندن یازلمش کاغدلری
 حاوی مجموعه به اطلاق اولنور :
 (منشآت عاکف پاشا) .

و: { [ع] انصیاب ایدن ،
 منصیب } دوکیلن ، ایرماغک
 دگزه دوکلدیکی یز : (طونه ناک
 منبندن منصبه قدر طولی ..) .

و: { [ع] انصراف ایدن ،
 مصصرف } کری دونن ، باشقه

و: { [ع] تنزیل ایدن ، آشاغی
 منزل } ایندیرن .

و: { [ع] تنزیل ایدلمش ، آشاغی
 منزل } ایندیرلمش .

و: { [ع] قایغان ، قایپاق .
 منزلق }

و: { [ع] انزوا ایدن ، بر
 مزوی } بوجاقده اوطوران :
 (درویش مزوی) ، (مزویانه) =
 مزویجه سنه .

« قیلدک اعدای طریقی هیبتکله مزوی
 (نسیب مولوی)

و: { [ع] تنزیه و تقدیس ایدلمش ،
 مزه } جمیع قبایحدن و نقایصدن
 بری و پاک اولان :

« اقتضا ایتدی مزه ذاتی »
 « سبب خلقت موجوداتی »
 (خاقانی)

و: { [ع] انسجاملی ، یاغمور
 منسجم } کبی بردوزی به آقان ،
 دوزگون اولان : (کلام منسجم) .

و: { [ع] قاپانمش ، طیقانمش ،
 منسد } قاپالی : (باب منسد) .

« ایتدی عداک او قدر راه ضاللی منسد »
 « خاطره یول بوله من و سوسه شیطانی »
 (نفعی)

و: { [ع] انسلاب ایدن ؛
 منسلب } سلب اولنمش ، گیدرلمش .

و: { [ع] سالک اولان ، بر
 منسلک } مسلک و یول طوتان .

و: { [ع] انشاد ایدن ، شعر
 منشد } اوقویان .

ویازلمش باشقه برشیئک مواد محتویه سی
مقامنده قوللائیلیر .

« خاقان عثمانی نسب کیم مندرج ذاتنده هپ »
« اسلام فاروق عرب اقبال پرویز عجم »
(نفی)

مدرس } [ع] اثری قالمق اوزره
(بنای مندرس ، وقف مندرس ،
اوقاف مندرسه) جمی (مندرسات)
= بیقیلوب محو اولمش اولان خرابه لره .

مندفع } [ع] دفع و طرد اولتمش ،
(صا و ولوب کیدرلمش .
جمی اولان (مندفعات) = قوندوز ،
خردل کبی قابارتیجی علاجلرک چیقار -
دینی جراحت .

مندمیح } [ع] برشیئک ایچنه
(یرلشن ، ایچنه دوریلوب
صاریلان .

مندر } [ع] بر خصوصک تبلیغیه
(تحذیر و تخویف ایدن ،
خیر و یروب قورقوتان . (مبشر) ک
ضدی .

مدرجر } [ع] زجر و منع ایدلمش ،
(آلیقولنلش .

منزل } [ع] انزال ایدن ، ایندیرن :
(منزل قرآن) .

منزل } [ع] انزال اولتمش ،
(ایندیرلمش : (کتیب منزله)
منزل) = فرقان کریم . (کتیب منزله)
= کتیب سماویه .

= منحصر اوله رق ، باشقه شیئه
شمولی اولیه رق .

منحط } [ع] انحطاط و تزلده
(و تزلده اولان ، آشاغیلامش
بولنان .

منحل } [ع] انحلال ایتمش ، حل
(اولوب آچیلمش ، آچیق :
(منحل مأموریت ، منحل معاش) §
چوزولمش ، اریوب صولانمش . جمی
(منحلآت) .

منحی } [ع] انحنای ایدن ، اگیلن ،
(اگریلن ، بوگیلن ، چاریق
اگری : (خط منحنی) .

منحسف } [ع] انخساف ایدن ،
(کولکه یه تصادفله
ظلمتده قالان ، مظلم کورینن : (ماه
منحسف) § کور اولوب ظلمتده قالان :
(عین منحسف) قمرک و تلمشی حقنده
استعمالی غالبدر .

منخفض } [ع] انخفاض ایدن ،
(آلحاقلانان : (قدر
منخفض) .

مندب } [ع] یاره ، جرحه ایکن
(قابوق باغلابوب اوکلمش
قاباعمش دیمکدر .

مندرج } [ع] اندراج ایدن ،
(برشی ایچنده موجود
وداخل اولان : (دستورده مندرج
نظامات ، غزنه ده مندرج مقالات)
جمی اولان (مندرجات) = برکتابک

« رفع ایدنجه ماسوایی نور حق ایلر ظهور »
 « مقصد انجق قلبه بویله انجلا ویرمکده در »

(یاووز سلیم خان)

مجموعه { [ع] علم نجومه آشنا اولان ،
 نجوم } نجومک سیر و حرکتدن
 احکام چیقاران ، کواکبک احوالی
 ضبط و تقویم ایدن . (منجمانه) =
 منجم اولانه یا قیدشه جق صورتده .
 جمعی (منجمین) .

مجموعه { [ع] انجماد ایدن ، طوگان ،
 منجمد } طوگمش : (ماء منجمد ،
 بحر منجمد ، طبیعت منجمده) .

مجموعه { [ع] انجای ایدن ، نجات
 منجی } ویرن ، قورتاران .

مجموعه { [ع] انحدار ایدن ،
 منحدرد } اینشه طوغری اینن :
 (سیل منحدرد) .

مجموعه { [ع] انحراف ایدن ،
 منحررف } اگیلوب میله نین ؛
 چارپیق ، اگری § هندسه اصطلا-
 حنجه اضلاع اربعه سی یکدیگره مساوی
 و موازی اولمایان اشکاله اطلاق اولنور .
 (منحرف المزاج) = مزاجی فنانغه
 دونمش ، کیفمز ، خسته .

مجموعه { [ع] انحصار ایدن ، بر
 منحصرد } حد داخلنده قالب
 خارجه تجاوز اتمین ، دائرة تعلق معین
 و محدود اولان ؛ برشیشه مخصوص ،
 باشقه شیشه شمولی اولمایان . (منحصراً)

مجموعه { [ع] انتان ایدن ، متعفن ،
 منس } بیس قوقان شی .

مجموعه { [ع] انتهاب ایدن ، نهب
 منهب } وغارت ایدن ، یغماچی .

مجموعه { [ع] انتهاز ایدن ، فرصتی
 منهب } غنیمت بیلن ، فرصت
 دوشورن .

مجموعه { [ع] نهایت بولان ، غایته
 منهبی } ایرن : (منتهی صنف)

§ بریره چیقاری اولان ، بریرده
 نهایت بولان : (بویول فلان یره
 منتهدر) .

مجموعه { [ع] نهایت بولمش ، غایته
 منهبی } وضوگه ایرمش : (منتهای
 تحصیل) § غایت ، صوگ : (منتهای
 طریق ، منتهای مقصد ، منتهای عمر) .

مجموعه { [ع] انجذاب ایدن ،
 منجذب } چکچی برشیشه طوغری
 چکین ، جذب ایدیلن : (گهپاره
 منجذب ، روح منجذب ، قلب منجذب) .

مجموعه { [ع] انجرار ایدن ، چکیلوب
 منجر } کتیریلن § براوجه ، بر
 نتیجه به واصل اولان .

مجموعه { [ع] انجاز ایدن ، وعدی
 منجز } یرینه کتیرن .

مجموعه { [ع] انجلا ایدن ، آچیلوب
 منجلی } روشن اولان ، عیان ،
 آچیق :

« منجلی آینه دلدنه نقوش کائنات »
 « ایش او مرآت مصفا به جلا ویرمکده در »

مُنتَفِخٌ { [ع] انتفاخ ایدن، قاباران، شیشن : (بطن منتفخ) .

مُنتَفِعٌ { [ع] انتفاع ایدن، فائده، ومنفعت کورن. (منتفع به) .

= کندیسیله انتفاع اولنان، فائده کوریلن شی .

مُنتَفِدٌ { [ع] انتقاد ایدن؛ ادبی، فنی، صنایعی آثاری

تدقیق ایدهرک ایی و فنانا جهتلرینی بالمحا کمه کوسترن . (منقذ) ایله مترادفدر .

مُنتَفِشٌ { [ع] انتقاش ایدن، نقش اولنان .

مُنتَقِلٌ { [ع] انتقال ایدن، بر یردن دیگر یره کوچن،

طاشینان § دنیادن آخرته کوچن، وفات ایدن § موروث، وفات ایدندن

قالمش، دور اولمش : (پدردن منتقل) § بر شیدن دیگر شیء آکلایان،

قرینه ایله آکلایان، ادراکلی : (منتقل بر آدم) .

مُنتَقِمٌ { [ع] انتقام آلان، اوج اسماء حسنادندر . (منتقم حقیقی) =

جناب الله . (منتقمانه) = منتقمچه - سنه .

« منتقمدر براسنی مولانک »

(لا)

مُنْتَمِیٌّ { [ع] اتما ایدن، منسوب، ومتعلق اولان .

مُنْتَحَبٌ { [ع] انتخاب ایدن، آبیروب، سچن .

مُنْتَحَبٌ { [ع] انتخاب ایدلمش، سچلمش، کزیده :

(آثار منتخبه) جمعی (منتخبات) . { [ع] انتساب ایدن، تعلق پیدا ایدن . جمعی

(منتسبین) .

مُنْتَشِرٌ { [ع] انتشار ایدن، یایلان : (بوی منتشر،

روایح منتشره، کتب منتشره) .

مُنْتَصِبٌ { [ع] انتصاب ایدن، دیرک کبی دیکیلی طوران :

(عمود منتصب) .

مُنْتَصِفٌ { [ع] نصیحت قبول ایدن، و یریلن نصیحتنه تطبیق

حرکت ایدن، اوگود دیکلهین .

مُنْتَصِفٌ { [ع] ایکی یه بولنمش، یاری اولمش، یاری،

نصف : (منتصف شهر رجب) ، (منتصف سنه) = ییلك اورته سی .

مُنْتَظَرٌ { [ع] انتظار ایدیچی، ایدن، بکلهین، کوزلهین :

(منتظر عاطفت، منتظر مرحمت) جمعی (منتظرین) .

مُنْتَظَمٌ { [ع] انتظاملی، نظام ایی صورتده، دوز کون : (منتظم برقاریقه، عسا کر منتظمه) . (منتظما) = منتظم اوله رق .

مناقض } [ع] بربرنی نقض ایدن،
بوزان، مخالف بولنان:
(فعلی قولنی مناقض) .

مناقضه } [ع] بر سوزی اولکی
سوزك مألنه مغایر
اوله رق سویله مك ، ایکی سوزك معنا-
سی بربرینه مخالف اولق .

مناقله } [ع] فی الاصل بربرینه
نوبته فقره نقل ایتك ،
سوز سویله مك معناسنه در . اصطلاح
رسمیده موازنه مالیه مصدقه نك اقسام
مرتبه سندن بربرینه حسب الایجاب
مقادیر ومبالغ نقل ایدلسی دیمکدر .
جمی (مناقلات) درکه لسانمزده
مراسلات ومواردات معناسنده قوللا-
نیلیدی واردر : (مناقلات تجاریه)
و (مناقلات بحریه) کجی .

مناکحه } [ع] نکاح ایتك ، نکاحله
قادین آلمق . جمی
(مناکحات) .

مناوبه } [ع] نوبتشمک ، نوبتله
واقع اولق . (مناوبه)
= مناوبه صورتیله ، نوبت ایله .

مناوله } [ع] بزشی ال اوزادوب
ویرمک ، صونق .
(مداوله) مقامنده قوللانیملی .

منبت } [ع] انبات ایدن ، یردن
فیشتیروب بیتن § برکتلی ،
فیضلی ، جوق محصولات و یرن :
(ارض منبت ، اراضی منبته) .

منبسط } [ع] انبساط ایدن ،
یا ییلان § توسع ایدن ،
کنیشله تن : (استعداد منبسط) §
کوکلی آجیق ، فرحلی اولان .

منبعث } [ع] انبعث ایدن ، ایلری
کلن ، نشأت ایدن .

منبه } [ع] تنبیه ایدن ، آگاه
ایله یین ، او یاندیران : (منبهلی
ساعت) § اصطلاح طبعده افعال حیاتیه یی .
موقتاً و آز وقتده تزئید و تشدید ایدن
ادویه نك هر برینه اطلاق اولتور .
جمی (منبهات) = ادویه منبهه یی .
حاوی و آنلرک کیفیت و صورت استعما-
لندن باحث اولان فصل مخصوص
دیمکدر .

« طوره یوب یکمکده در ساعت بساعت دهر دون »
« رعد ایله آسکا منبهدر بوطاس سرنکون »

(بقایي)

منبهه } [ع] انتباه ایدن ، آگاه
اویانق ، خبیر .

منتج } [ع] انتاج ایدن ، نتیجه
و یرن ، حاصل ایدن :
(سفاهت منتج سفالتدر) .

منتحر } [ع] اتحار ایدن ، کندینی
اولدیرن . جمی (منتحرین) .

منتحل } [ع] اتحال ایدن ، باشقه-
سنگ شیء حنقده بئدر
دیه ادعا ایدن ، بنمسه یین . اکثر یا
باشقه سنگ شعرینی بنمسه یینلر حنقده
قوللانیلیر .

معارضه ، نزاع . جمعی (مُنَافَسَات) .
 و { مُنَافِقٌ } و كتم ایدوب صورتا ایمان
 و اسلام اظهار ایلدین مشرك § اوزی
 و سوزی طوغری اولمایان و طرفینه الفاء
 نفاق و برودته چالیشان ایکی یوزلو آدم .
 (مُنَافِقَانَه) = مناقجه سنه . جمعی
 (مُنَافِقِین) .

و { مُنَافِقَةٌ } [ع] ستر کفر ایله صورتا
 اظهار اسلام ایتمک ،
 ایکی یوزلیک .
 و { مُنَافِیٌ } [ع] ضد ، غیر ، عکسی ،
 باشقه ، اویماز اولان :
 (حکم نظامه منافی ، اصوله منافی ،
 ادا به منافی) .

و { مُنَاقَشَه } [ع] فی الاصل بر کیمسه .
 نك محاسبه سنده کرگی
 کی تدقیق و استقصا ایله مک معناسنه در .
 لسانمزده چکشمک ، نزاع ایتمک معنا .
 سنده قوللانیلیر . بعضلرک بونی (مباحثه)
 معناسنده قوللانملری پک خطا و بی معنا .
 در . جمعی (مُنَاقَشَات) .

و { مُنَاقَصَه } [ع] نقصانلاشدیرمق ،
 مبایعه اولنه حق شیلری
 و یرمک ایسته ین تاجر لرک بر برینه قارشی
 تنزیل فیثات و تنقیص بها ایتملریدر که
 (مزایده) نك ضدی دیمکدر : (کافه)
 مبایعات و انشآت رسمیه ده اصول
 مناقصه جاریدر) .

و { مُنَاسِبَتٌ } [ع] مناسبلک . اوینغو .
 نلق ، یاقیشانلق §
 قرابت ، رابطه ، تعلق . (مُنَاسِبَات) =
 روابط ، علائق رسمیه معالرنده
 قوللانیلیر : (قطع مناسبات) .
 و { مُنَاصَفَه } [ع] یاری یاری به
 بولشمک ، مساوات
 اوزره ایکی به تقسیم . (مُنَاصَفَةٌ) =
 یاری یاری به بولشمک صورتیه ، یاری
 یاری به اوله رق .

و { مُنَاطِحَه } [ع] بوینوزلی حیوانلر
 بر برینه اوروشمق
 معناسنه در که ترکجه ده طوس اوروشمق .
 سوسشمک تعبیر اولنور .

و { مُنَاطِرٌ } [ع] مناظره ایدن . جمعی
 (مُنَاطِرِین) .
 و { مُنَاطِرَه } [ع] اظهار صواب
 مقصدیله بحثده ایکی
 طرفدن بصیرت اوزره نظر ایدشمک .
 (فن مناظره) = قوانین مباحثه دن
 باحث اولان فن که ایراد اولنان دلائل
 و مسائلی تدقیق ایله مناسبت وعدم
 مناسبتی اراهه ایدهرک جواب و یرمک
 اصولی دیمکدر .

و { مُنَافَرَتٌ } [ع] برسبیله ایکی کیمسه
 بر برندن نفرت ایتمک ،
 نفرت ایدشمک .

و { مُنَافَسَه } [ع] حسد ، رقابت کبی
 اغراض نفسانیله دن منبعث

§ دوائر رسمیه اقلانده اوراق رسمیه
 بی تدقیق وتصحیح ایتمکله مکلف ضابط :
 (محاسبه قلمی ممیزی) .

و سده } [ع] تمیز ایدلش ،
 ممیز } آیرلش ، سچلمش .

و مناجات } [ع] فی الاصل بر
 کیمسه یه فیسه اداق

معناسته در . لسانزده درگاه الهی یه
 دعا ، نیاز ایتک ، یالوارمق معناسته
 قوللانیلیر که بومثللو دعا ونیازه مناجات
 اطلاق اخفا جهتیله اولدینی قاموس
 کبیرده مذکوردر : (مناجات صوفیانه) .

و منادمه } [ع] مجلس عشرتده
 همدم اولق ، ندیمک

ایتمک ، صحبت ایلک § برآرده بولتوب
 قونششق ، اگنمک . (منادمت)
 صورتندهده قوللانیلیر .

و منادی } [ع] ندا ایدیچی ، چاغریچی
 § دلال . (منادی) =

ندا ایدلش ، چاغرلش .
 و منازع } [ع] نزاعچی ، غوغاچی
 چکیشیچی .

و منازع فیه } [ع] سبب نزاع
 وباعث خصومت اولان

خصوص : (منازع فیه اولان عرصه
 ماده سی ، مسئله منازع فیها) .

و منازعه } [ع] غوغا ، خصومت ،
 چکیشمک .

و مناسبت } [ع] یاقیشق آلان ،
 یاقیشان ، یاراشان ،

لایق ، او یغون .

مسک } [ع] مسکنمش ، مسک
 ایله تربیه ایدلش ، مسک
 قوقولی .

مضی } [ع] امضا ایدن ، مکاتب
 واوراقه اسمنی یازان .

مضی } [ع] امضا ایدلش ، امضا-
 لامش : (مضی ورقه) .

ممکن } [ع] قدرت داخلنده ،
 قدرت یتوب یاپیله بیلن ، یاپیلمسته قدرت

یتیشن . (ممکنات) = ممکن اولان
 شیلر . (غیر ممکن) = ممکن اولمایان ،

امکانسز بولنان . (ممکنسز . ممکن
 یوق) تعبیرلری غلطدر . قوللاناملی :

« کتاب ممکنات اسرار حق بی دهن سویلر »
 (نابی)

ممل } [ع] املا ایدن ، اوضانچ
 ویرن ، اوصاندیران :

(اطباب ممل) .

مهید } [ع] تمهید ایدن ، یایوب
 دوشهین : (مهید بنیان-
 الدولة والاقبال) .

مهید } [ع] تمهید اولمش ، یایایوب
 دوشمنش ، تسویه اولمش .

ممهیل } [ع] امهال
 ایدن ، مهلت

ویریحی ، ویرن .

ممیت } [ع] امانته ایدن ، اولدورن .
 اسماء حستاندندر .

ممیز } [ع] تمیز ایدن ، آیران ،
 سچن : (ممیز نیک و بد)

اونسه شكك محيطي اصلا قطع ايمه ين
خط ديمكدر : (تمام ماس) .

ممتزج } [ع] امتزاج ايدن ، بربرينه .
(الوان ممتزجه) § هرکس ايله اويو-
شوب خوش چکين : (نه قدر ممتزج
آدم) .

ممتلي } [ع] امتلايه اوغرامش ،
معنده طولوغونلغنه گرفتار
اولان . § طولوش ، طولو اولان .

ممتنع } [ع] امتناع ايدن ، کري .
اولمايان ، امکانسز بولنان : (ممتنع الحبل)
= اجزای فرديه سي آيرماز ، ايرمز
اولان . (ممتنع التحصيل) = تحصيلي ،
الده ايدلسي ممکن اولمايان .

ممتل } [ع] تمثيل ايدن ، مثل .
کتيرن ، مثال اوله رقي ايراد

ايدن § برشيئک صورتی نقش ايدن .
بو معنده اکثریا (طابع) مقامنده .
قوللانيلير : (بو کتابک ممثلي فلاندر) .

ممتل } [ع] تمثيل ايدلش ، مثال
کتيرلش § صورتی نقش
ايدلش ، طبع قيلنمش .

ممتجد } [ع] تمجيد ايدلش ، ثنا ايله
تعظيم ايدلش ، عظمتله
شرفلنديرلش .

ممتد } [ع] امتداد ايدن ، يارديم
ايدن ، اوزاتان : (ممدحيات) .

ممتسك } [ع] امساك ايدن ، نفسني
ضبط ايدن § الی صيق ،
بخيل ، خسيس ، جري معناسنده
قوللانيلير .

مماشات } [ع] امور ومصالحی
تسويه واداره ايچون
برطريق اختياريله کيتمک § فکره
خدمت ايدر صورتده حرکتله خوش
چکيمک ، امتزاج يولنده حسن معامله
ايتک ، اويصاللق کوسترمک .

مماطله } [ع] وعده يني ، بورجی
ايت واعل ايله اوزاتوب
کيکديرمک .

ممانعت } [ع] منع ايتک ، اسيرکه مک ؛
برایشک ياپلامسنه سي
ايتک ، برفعلی ياپديرماق ايچون
آرقوری کلک .

ممتاز } [ع] امتياز لامش ، امتیازلی
§ سچلمش ، سچمه :
(شاعر ممتاز ، ممتاز الاقران) .

ممتل } [ع] امثال ايدن ، امره
اطاعت و انقياد ايدن .

ممتحن } [ع] امتحان ايدن ،
ده نه ين § صوروب
سويلتمک و يازديرمق و يا خود ياپديرمق
صورتيله برشخصک علمي ، فني ،
صناعي معلومات مکتسبه سنک درجه سي
آکلامق اوزره تجربه ايدن آدم .

ممتد } [ع] امتداد ايدن ، کرک
مسافه و کرک زمان جهتيله
اوزانوب کيتمش اولان ، دوام ايدن .

اولنمسی . (دارالملک) = پای تخت ،
مقر حکومت دیمکدر .

مُلکدار } [ع] حکمدار ، ملک
صاحبی ، پادشاه .

(مُلکداری) = پادشاهلق ،
حکمدارلق .

مُلَمَع } [ع] تلمیع ایدلش ، پارلاق :
(مرغ ملمع بدن) کونش

دیمکدر § آلاجه آلاجه ، رنک رنک ،
قاریشق شی . لسانزده بومعنی توسیع
وتغییر اولنهرق عادتا ملوٹ ، مردار ،
بولاشیق معناسنده قوللانلقده در :

(کندینی بیلمز درجه ده سرخوش ،
اوستی باشی ملمع) § فن عروض
اصطلاحنده هر مصراعی باشقه لسان
ایله یعنی ایکی ویا اوچ لسان مزاج ایدیله .
رک سویانمش شعره اطلاق اولنور .

یومعناده جمی (ملعات) : (شیخ
سعدینک ملمعاتی) .

مُلَوَّٹ } [ع] بولاشدیروب مردار
ایدلش ، بولاشیق ،

پیس . مادیات ومعنویاتده قوللانیلیر .

مُلُوْجِیَا } [یونانییدن معرب]
مُلُوْجِیَا } اوزون واینجه یپراقلی

ومطبوخی ایه کومه جی یه مشابه برنوع
سبزه نك اسمیدر که زبازدی (ملخیه) .

مُلُوْک } [ع] (ملک) کُ جمی .
پادشاهلر ، حکمدارلر :

(کلام الملوک ملوک الکلام) = حکمدار .
لرک سوزی سوزک حکمدارلر یدر .

(الملوک ملهمون) = پادشاهلر الهام
اولنمشلردر . (ملوکانه) = ملوکجه سنه
حکمدارلره لایق صورتده .

مُلُوْن } [ع] تلون اولنمش ، رنکا
رنک ، رنکلی ، بویالی .

مُلُهْم } [ع] الهام ایدن ، قلبه
فیض صورتیه الف و تلقین
ایدن ، جناب حق .

مُلُهْم } [ع] الهام ایدلش ، قلبه
فیض صورتیه الف و تلقین

اولنمش : (شاعر ملهم) جمی (ملهمون) :
(الملوک ملهمون) .

مُلَیْن } [ع] تلین ایدیجی ، یومو-
شایجی ، یوموشاقلق یعنی

لینت ویریجی . (قابض) کُ ضدی .

مُلَیْن } [ع] تلین ایدلش ، یومو-
شاتمش ، لینتی .

مُمَائِل } [ع] مشابه ، موافق ،
بگزده یین ، آکدیران :

(احوال ممائله) .

مُمَائِلَه } [ع] مشابهت ، موافقت ،
بگزده مه ، آکدیرمه .

مُمَارَسَه } [ع] چالیشوب آلیشوق
چالیشورق مهارت کسب

ایتمک ، استادلق . (ممارست) طرزنده
ده قوللانیلیر .

مُمَاش } [ع] طوقونان ، طوقونور
اولان . هندسه اصطلاحنده

برشکلک محیطه ملاق اولهرق ایکی
جهتهده استقامتی اوزره هر نه قدر اخراج

مَلْصِقٌ } [ع] الصاق اولمش، قاووز-
شديرملش، بيتشديرملش.

مَلْطَفٌ } [ع] تلطيف ايدن،
مظهر لطف ايدن §

اصطلاح طبده دوران دمك سرعتي
آزالتان وحرارت غريزيه نك تزايديني
تخفيف وفرط تنهبي ازاله ايدن دوا
ديمكدر . (ليموناطه) كبي . جمعي
اولان (مَاطَفَات) = اومثللو ادويه نك
هيئت مجموعه سنه اطلاق اولنور .

مَلْعَى } [ع] الغا ايدلمش، فسخ
وابطال قيلنمش؛ قالد يرملش .

مَلْفٌ } [ع] تلفيف ايدلمش،
ايچنه دورملش، قولنمش .

مَلْفِيَّةٌ } [ع] تلفيف ايدلمش،
لفيلانمش، اصل اسمندن

باشقه برصفتي مشعر اوله رق برلقب
طاقلمش .

مُلْكٌ } [ع] زير تصرفده بولنان
مال غير منقول . اصطلاح

فقهده اوچ صورته ذكر اولنور .
(مُلْكٌ مُطْلَقٌ) ، (مُلْكٌ مُقَيَّدٌ) ،

(مُلْكٌ مُورَخٌ) § مستقلا يد تصرفه

آلنان شي ، مملكت . (مُلْكِيَّةٌ) =

ملكه منسوب، اداره يه متعلق ديمكدر:
(ملكي وعسكري، مأمورين ملكيه).

(مُلْكِيَّةٌ) = املاكك وقف اوليه رق
صورت مطلقه و مستقلا ده تصرف

مَلْجِي } [ع] الجا ايدن، مضطر و
مجبور ايدن : (اكره
ملجي) .

مَلْجِدٌ } [ع] مذهب حقدن عدول
ايلاه مذهب باطله سلوك
ايدن . (مَلْجِدَانَةٌ) = ملجد اولانه
مناسب كوريله جك صورتده . جمعي
(مَلْجِدِيْنٌ) .

مَلْحَقٌ } [ع] الحاق ايدلمش، قاتلمش :
(ككبو زه يه ملحق دكزلي
ناحيه سي) § آخريته كتيرلمش، علاوه
اولنوب بيتشديرملش :

« اوله غفرانه حقك ملحق »

(خاقاني)

مَلْحَقَاتٌ } [ع] «ملحق» ك جمعي،
اكثريا ولاياته تابع اولان
الويه، قضالره ونواحي، قرايه دينلير:
(قارتال قضاسي استانبول ولايتي
ملحقانندرد) .

مَلْسَةٌ } [ع] اتلمش، ايرى
كوده لي، شيشمان آدم .

مَلْصَحٌ } [ع] تلخيص ايدلمش،
خلاصه اولنمش، خلاصه

سي آلمش، اجمال .

مَلْزَمٌ } [ع] الزام ايدن، قانديران؛
سكوته مجبور ايدن ،
صوصديران : (جواب ملزم) .

مَلْزَمٌ } [ع] الزام ايدلمش، سكوته
مجبور ايدلمش، صوصديرلمش .

مُلْتَمِعٌ } [ع] التماس ایدن، یوتان.

مُلْتَمِعٌ } [ع] ایکی شیتک التماس ایتدیکی، برلشدیکی، بولشدینی،

قاووشدینی محل: (ملتق الأبحر) = دگیرلرک قاووشوب برلشدیکی یر.

مُلْتَمِعٌ } [ع] التماس ایدن، قاووشان، برلشن، بولشان.

مُلْتَمَسٌ } [ع] ارزو ایدن، برشی، توصیه ورجا صورتیه طلب ایدن.

مُلْتَمَسٌ } [ع] ارزو ایدلش، اجرامی ارزو اولنسان، ماده، توصیه وطلب اولنسان شی.

جمعی (ملتَمَسَات) .

« اشعاره طبع ایکی سنه سعی ایدوب آگاه »
« غایتله اولدی سمت تواریخ ملتَمَس »
(سروری)

مُلْتَمِعٌ } [ع] التماس ایدن، پارلدايان.

مُلْتَمَوِيٌّ } [ع] اگرلش، بوکلش، اگری بوگری.

مُلْتَمِبٌ } [ع] التهاب ایدن، آلونن، آلولی شیشوب.

قیزاران؛ اصطلاح طبدہ اعضای بدنن برینک التهاب پیدا ایدرک قیزاروب آتش کبی حرارتلی اولسی دیمکدر.

مُلْتَمِسٌ } [ع] اصطلاح طبدہ التماس بولان، اوکولان یاره دیمکدر.

آلان، درعهده ایدن § واردات دولتدن بعضیلرینک مثلا اعشارک تحصیلنی — کندی حسابنه اولهرق —

خزیننه آچه اعطاسیله ویاخود کفیل ارانه سیله اوزرینه آلان آدمه اطلاق اولنور. (مُلْتَمَانَه) = التزام ایدر.

جه سنه، صحابتکارانه دیمکدر. جمعی (مُلْتَمِین) .

« بر ایکی ملتزمی ایلدی حواله بکا »
« که اشتراکله ایتشلر التزام ستم »
(نقی)

مُلْتَمِمٌ } [ع] التزام واستصحاب ایدلش، لزومی عد اولتمش، مطلوب اولان.

مُلْتَمِصِقٌ } [ع] التصاق ایدن، قاووشان، بیتیشن.

مُلْتَمِصِفٌ } [ع] التفات ایدن، حسن توجه ایله آشنالق

کوسترن، لطف و نزا کتله معامله ایدن. (مُلْتَمِصِفَانَه) = ملتَمِصِفَه سنه .

مُلْتَمِصِفَةٌ } [ع] التفات ایدلش، کندیسنه حسن توجه

ایله آشنالق کوسترلش، تلطیفکارانه معامله اولتمش.

مُلْتَمِصِفٌ } [ع] بربری اوزرینه ویا ایچنه صارلش، قاریشمش:

(أشجار ملتَمِصِفَةُ الساق) .

مُلْتَمِصِطٌ } [ع] التماس ایدن، دیوشیروب آلان،

برده کی شی طوبلایان.

آجوب ایچینی کورمیه ریک بالکیز اورتوسی
وقای و استندن ال ایله یوقلامق صورتیه
بیع و شرعامعله سیدرکه (تغیر)
اقسامندن اولغاه شرعاً منهیدر .

مُلازِم } [ع] موافق ، اویفون :
(بوسورت عقله ملایم
کلور) § نرم ، یوموشاق ، طورغون :
(مشربی ملایم ، ملایم خویلی) ، (بو
کون هوا ملایمدر) § لیتت ویریجی
دوا .

• ملایم طویع و خوش ذات و سفندان و سفنرور ،
(نفی)

مُلايِمَت } [ع] موافقت ، اویفونلق §
(یوموشاقلق ، یاراشلق ،
طورغونلق ، نازکاک § یوموشاقلق
نتیجه سی لیتت خفیفه که (قبض) ک
ضدی دیمکدر .

مُلايِمَس } [ع] التباسلی ، شبهه لی ؛
(بکزدین .
مُلايِمَجِي } [ع] التجا ایدن ، خارجدن
(کلوب صیغیان .

مُلايِمَجِي } [ع] صیغینه جق بر ، پناه
(مرصحت ، ملاذ :) (ملتجا
فقرا) .

« جانشین غوث اعظم ملتجای مخلصین »
« دینسه لایق ذاته بالله قطب العارفین »

مُلايِمَق } [ع] التحاق ایدن . آرقه سنه
(طاقیلان ، قاتیلان .

مُلايِمَزِم } [ع] التزام ایدن ، کندی
(اوزرینه لازم قیلان ،

اولان ضابطک عنوانی : (ملازم اول ،
ملازم ثانی) عربی جمی (مُلازِمین)
فارسی قاعده سنجه جمی (مُلازِمَان) .

مُلازِمَت } [ع] معینه دوام ایتک ،
(برینک معیتنده بولتیق ،
عجمیلک خدمتی § مادونده بولنانک
مافوقنه زیارت ایچون دوامی . (مُلازِمَة)
= ملازمت صورتیه ، معاشسز اوله رق .

مُلاصِق } [ع] التصاقلی ، بتشیک ،
یا پیشیق : (جارملاصق)
مُلاصِقَة } [ع] التصاق ایتک ،
(پیتشکم ، اولاشمق ،
یاناشمق .

مُلاطِفَه } [ع] لطیفه ایتک ، لطیفه
(لشمک ، شاقه ایدشمک .
لسانزده بولکه عرییده اولدینی کبی
لطف واحسان ایتک معناسنده اصلا
قولانیلماز :

مُلايِمَة } [ع] اویناشمق ، اوینایوب
(ایتکم . (مُلايِمَة)
= اویناشان ، اوینایان .

مُلايِمَات } [ع] یوزیوزه بولشمق ،
(قاووشمق ، کوروشمک
§ عین صورتله رسماً قونوشمق .

مُلايِمِي } [ع] یوزیوزه بولشان ،
(قارشیلشوب قاووشان ،
کوریشن .

مُلايِمَسَه } [ع] ال ایله یاشوب
(طومق ، یوقلامق §
برشیتته ال اوروب طوقومق ویاخود

مکمل } [ع] باشنه اکلیل قولش
 § مزین ، سوسلی .
 مکمل } [ع] تکمیل اولمش ،
 اکیسکمز ، نقصانمز ،
 هر صورتله تمام و مرتبه کالده اولان .

مکمل } [ع] تکمیل ایدن ،
 بیتوروب تمام ایدن :
 (کرك تکرار لفظی ، کرك تکرار
 معنوی بر قاعده یه ویا بر فائده یه مستند
 اولورسه محل فصاحت اولماز . بالعکس
 مکمل فصاحت اولور — مجموعه معلم
 — ناجی) .

مکنی } [ع] کنیه لشمس ، کنیه لی .
 مکوکب } [ع] اجرام ایله
 دونامش ، پارلاق .

مکوز } [ع] « مکر » ک جمع ،
 حیلهلر ، خدعه لر ،
 دوزنلر .

مکون } [ع] تکوین ایدن ،
 احداث و ایجاد ایله یین :
 (مکون عوالم) .

مکون } [ع] تکوین ایدلمش ،
 احداث و ایجاد اولشمس .

مکونات } [ع] (مکون) ک
 جمعی در که مخلوقات
 موجودات مقامنده قوللانیلیر : (خالق
 مکونات) .

مکیس } [ع] کیسه لشمس ، کیسه
 کی بر حال و شکله
 طویلانوب قالمش شی معناسنه اصطلاح

فئیدر : (حیوانات مکیسه) .

مکیف } [ع] مسکر اولان ،
 کیف ویریحی ونشوه .
 لنديریحی شی . جمی اولان (مکيفات)
 = زیاده قوللانیلیر .

ملا } [ع] مدرسلکک فوقنده بر
 رتبه علمیه بولنان مولوینی
 حائز ذاته اطلاق اولنور : (مکه
 ملاسی ، غلظه ملاسی) § عالم ، فاضل ،
 فقیه دیمکدر : (ملا جامی ، ملا لطفی) ،
 (ملای روم) = پیرمعظم مولانا (محمد
 جلال الدین رومی) قدس سره العالی
 حضر تلرینک لقب شریفلر یدر . بونی
 (منلا) صورتنده یازمق پک معناسز
 وعبشدر .

ملاکسه } [ع] اختلاط ، الفت
 ایتمک § مناسبت ، مقارنت ،
 جهت معنالیینی افاده ایدر . (ملاکست)
 صورتنده دخی قوللانیه بیلیر .

ملاحظه } [ع] کوز اوجیله باقی ،
 باقشمق § بصر بصیرتله
 برایشک حقیقته نظر ایتمک ، صرف
 ذهن ایله درین دوشونمک . جمی
 (ملاحظات) .

ملازم } [ع] دوام ایدن ، آیرلیان ؛
 برایشه کیرمکه نامزد
 اوله رق مداومت اوزره بولنان آدم :
 (مجلس قلمی ملازملری) § مراتب
 عسکریده یوزباشیدن بر درجه آشانغی

معتبر ، اولو : (دستور مکرّم ، مکّه
مکرّمه) ، (مکرّمآ) = مکرّم اوله رق .
« سلطان کرم پدشه خداوند مکرّم »
« شاهنشه جم پایه جهانداور عالم »
(نفی)

مکسر . { [ع] قیران ، بر شیء
پارچه لایان .

مکسر . { [ع] قیرلش ، طاغیدلش ،
غیرمنتظم : (جمع مکسر) .

مکرّه . { [ع] اصطلاح فقهده ،
اکراه و اجبار اولنان
کیمسه به اطلاق اولنور .

مکعب . { [ع] اصطلاحات ریاضیه -
دندر . طاوله زاری

کمی درت کوشه لی و اگئی ، بویی ،
یوکسکلکی بر اولان جسم تعبیر دیکرله
بربرینه مساوی الی عدد مربع ایله
محدود شکل . § بر عددی کنسیدی
مثله ضرب ایله حاصل اولان عددی
بزرگّه ده عین عددده ضرب ایتدکده
حاصل اوله جق رقم : (جذر مکعب) .

مکلف . { [ع] تکلیف اولنش -
برشیک اجرایی کنده .

یسندن مطلوب یعنی شرعاً و قانوناً
کندینه امر واقع اولان ، عهده سنه
مادی و معنوی تودیع قیلنان وظیفه یی
ایفایه مجبور بولنان کیمه § کلفت
ایله ، تکلفله تزین ایدلش ، ترتیب
قیلمش ، طنطنه لی ، سوسلی ، کوسترشی :
(مکلف برقصر ، مکلف برضیافت) .

« او قدر تدن مکحل کوزلره دلسته آهولر »
(واصف)

مکدر . { [ع] تکدیر ایدلش ؛
آزارلنش § بولا -

ندیرلش ؛ بولانیق : (ماء مکدر) §
کدرلی ؛ غملی ؛ تاسه لی ؛ قایغولی .

مکدر . { [ع] تکدیر ایدن §
کدر ، قایغو ویرن §
بولان دیران .

مکذب . { [ع] تکذیب ایدن ،
یالان چیقاران .

مکرر . { [ع] ایکی دفعه ودها
زیاده تکرار ایدن §

قانوناً جرمدن معدود اولان بر فعلی
بردن زیاده ارتکاب ایدن .

مکرر . { [ع] تکرار ایدلش -
ایکی ودها زیاده کرّه

یاپلش § بر قاچ کرّه تصفیه اولنش -
انبیقندن چکلمش : (قند مکرر) .

(مکرراً) = مکرر اوله رق ، دفعات
ایله دیکدر .

مکرّم . { [ع] اکرام ایدن ،
آثار حرمت و رعایت

کوسترن ، مهمانواز . (مکرّمانه)
= مکرّمه سنه .

مکرّم . { [ع] اکرام ایدلش ،
حقتده آثار حرمت

کوسترلش اولان ، کرم ایله متصف .

مکرّم . { [ع] تکریم اولنش ،
حرمت ایدلش - شرفلی ،

(مُكَافَاةٌ) = عوض ؛ بدك اوله رق .

{ [ع] مكافي } كفو اوليجي ؛ اولان ؛ مساوي ؛ برابر بولتان :

(قَطْعُ مُكَافِي) = هندسه اصطلاحنده

بريضيديك برقوس كبرينه اطلاق اولنور .

{ [ع] مكالمه } سويلشمك ؛ لاقيردي ايتك ؛ دولتين بيننده

معاهده عقدي ايچون طرفين مأمورلرينك

مذاكره ايمه سي ؛ سويلشمه سي . جمعي

(مُكَلَّمَاتُ) .

{ [ع] مكب } بر ايشك ؛ بر خصوصك اوزرينه

دوشن ؛ بر شيئه حصر نفس ايله دوام

واقدام ايدن .

{ [ع] مكتهل } اكتحال ايدن ؛ كوزلرينه سرمه چكن .

{ [ع] مكترب } كدرلي ؛ غملي ؛ تاسه لي ؛ قايفولي .

{ [ع] مكتهب } اكتساب ايدن ؛ بر شي قازانان .

{ [ع] مكتهب } اكتساب اولنش ؛ قازانلمش : (معلومات

مكتسه) .

{ [ع] مكتهبي } اكتفا ايدن ؛ كافي عد ايله قناعت ايله ين .

{ [ع] مكتهر } چوغالتان ؛ چوق مال صاحبي اولان .

{ [ع] مكتهل } برمه لشمش ؛ سرمه لي .

{ (مكتهله) = سرمه دان

سرمه قوطوسي .

تكبير ايتك . اكثر يا برنجي معناده قوللانيلير .

{ [ع] مكته } مكتوبلاشمق ، يازي ايله مخاطبه ده

بولتق ؛ اصطلاح فقهده اسيرك كنديسني كتابته كسديرمه سنه يعنى مقرر اولان

شرط و صورتك اداسيله آزاد اولتق اوزره صاحبه نفسك بهاسني ياز .

ديرمه سنه اطلاق اولنور كه اسيرك نفسني صاحبندن ساتون آلمسي ديمكدر .

بويله اولان اسيره (مكاتب) و جاريه به (مكاتبه) دينيلير .

{ [ع] مكاري } دابه سني كرايه ويرن ، ايدن قاطرجي و دوه جي و امثالنه اطلاق

اولنور . بر اصطلاح فقهيدير كه لسائزده فتح يم ايله غلط مشهوردر : (مكاري

باركيري) .

{ آشكار ايتك ، ميدانه چيقارمق ؛ بر خصوصي

كشف طريقه بيلمك كه اولياء اللهك قلوبنده امور غيبه نك ظاهر اولسي

ديمكدر .

{ [ع] مكافات } برينك سعي و عملي تقدير ا كنديسنه

ويريلن شي ، عوض ، اجر : (جناب حق مكافاتي احسان ايدر) ، (توزيع

مكافات) ؛ برينك مستحسن اولان وضع و فعلنه مقابل عوض و بدل ويرمك

معناسنده (ايتك) ماده سيلاه قوللانيلير .

مقوی } تقویه اولمش ، کندیسنه
 قوت ویرلمش § کاغد
 خیرندن برکاغذک الی ، یوز ودها
 زیاده قالینلغنده ترتیب ایدلمش قالین
 و طیانقلی کاغد .

مقید } [ع] تقیید ایدن ، مطلق
 براقایوب قید التندہ طوتان §
 اوراق صورتلرینی ، خلاصه ونومرولرینی
 دفتره قید ایدن ، دفترچی : (اوراق
 مقیدی) جمعی (مقیدین) .

مقید } [ع] تقیید ایدلمش ، مطلق
 براقایوب قیدلشمش ، دقتلی
 واهتمالی طولشمش : (چوجنی بوراده
 براقه جنم سن مقید اول) § بوقاغی به
 اورلمش ، باغلامش § دفتره قید ایدلمش ،
 یازلمش : (سجدله مقید حرکات
 مذمومه سی ..)

مقیم } [ع] اقامت ایدن ، بر محلده
 اوطوران : (آقسرایده مقیم ،
 سفیر مقیم) .

مقیی } [ع] قی ویریجی ، استفراغ
 ایندیریجی ، قوصدیریجی
 شی ، دوا جمعی (مقیئات) = بومثالو
 ادویه به اطلاق اولنورکه ایکی درلودر :
 (مقیئات نباتیه ، مقیئات معدنیه) .

مکابره } [ع] کندی کلامنک
 عدم صحت و بطلاتی و
 کلام خصمک صحتی بیلدیکی حالده نزاع ،
 عناد ایتک § کندینی بیوک کورمک ،

مقمر } [ع] مهتابی ، آیدینقلی
 اولان کیجه : (شب
 مقمر ، لیلله مقمره)
 بونی (مقمر) طرزنده
 او قومق غلط فاحشدر .

مقنع } [ع] اقناع ایدن ، قانع قیلان ،
 قاندران : (شاهد مقنع ،
 افاده مقنعه ، کلام مقنع) .

مقنعه } [ع] فن حیوانات اصطلاح
 خنده قوربنه یاورولرینک
 یومورطه دن چیقدرلی ایلک حالته
 اطلاق اولنور .

مقنقد } [ع] كذلك فن مذکور
 اصطلاحنده یوموشاق
 دیکنلرایله مستور اولان حیوانه دینلیر .
 مقنون } [ع] قانون ، قاعده حکمنه
 قونلمش ، واجب ، مقرر ،
 معناد دیمکدر : (متن اولان ارزاق ،
 اجرت مقننه) ، جمعی اولان (مقننات)
 = تخصیصات معناده مقنمنده قوللانلیر .

مقوس } [ع] اگرمش ، قوسلشمش ،
 یای شککنده : (طاق
 مقوس ، ابروی مقوس) .

مقوم } [ع] تقویم ایدن ، اگری بی
 طوغرلادن ، تنظیم ایدن §
 قوامه گتیریجی .

مقوی } [ع] قوت ویرن قوتلندیرن ؛
 قانه وسیکیرلره وسائر
 اعضای بدنه قوت ویرن علاج بومعناده
 جمعی (مقویات) = قوت ویریجی ادویه .

و مَقَّطٌ . { [ع] آبری آبری کسلمش ،
مقطع } پارچه پارچه یا پلش :
(حروف مقطعه) = آبری آبری
یازیلان ، متصل اولیایان حرفلر .

و مَقَطَّاتٌ . { [ع] «مقطع» ک جمع .
مقطعات } قطعه قطعه اولان شعر-
لره ، نظملره اطلاق اولنور .

و مَقَّعٌ . { [ع] چوقور او یوق ،
مقعر } چوکوک اولان : (سطح
مقعر (مقعیریت) = چوقورلق .

و مَقَّقَلٌ . { [ع] کلیدلنمش ، کلیدی :
مقفل } (باب مقفل) .

و مَقَّقِیٌّ . { [ع] قافیه لیش ، قافیه لی :
مققی } (شعر مقنی ، هرسوزی
مقنی) .

و مَقَّقِدٌ . { [ع] برشی طاقان ، قوشا-
مققد } دان ، بوینه آسان § اصله
بکیزتمک ایچون اجرای عمل ایدن ،
قول و فعلده برینه بکیزمهک چالیشان ،
تقلید یاپان ، مضحک ، مسخره آدم .
(مقلدانه) = مقلدجه سنه . جمعی
(مقلدین) .

و مَقَّقِدٌ . { [ع] طاقلمش ، قوشادلش ،
مققد } بوینه آصلمش § عمل
کندیسنه بکیزه دلش .

و مَقَّلَةٌ . { [ع] آقی وقاره سی ایله برابر
مقله } کوزک تامنه اطلاق اولنور .
بونکله برابر یالکیز کوز بیکی مقامنده
ایراد ایدیلیر .

و مَقَّسٌ . { [ع] تقسیط ایدلش ،
مقسط } تقسیطلی ، پارچه پارچه
و عده لی . (مَقَّسًا) تقسیطلنمش ،
تقسیطلی اولدوق .

و مَقَّسِمٌ . { [ع] یمین ایدن ، آند ایچن
مقسیم } یمین ایده جک یر ،
محل قسم .

و مَقَّسِمٌ . { [ع] تقسیم ایدن ، قسم قسم
مقسیم } آیران ، پارچه پارچه بولن .

و مَقَّسِمٌ . { [ع] تقسیم ایدلش ، قسم
مقسیم } قسم آیرلش ، بولنمش .
معانی ساثره سی لسانزده قوللانیماز .

و مَقَّسِیٌّ . { [ع] قسوت و یریحی ،
مقسسی } قسوتلی ، صیقنیللی ، طار .

و مَقَّسِرٌ . { [ع] قابوغنی یا خود درسی
مقسسر } صویولش ، ایچ : (جوز
مقسسر ، بادام مقسسر) .

و مَقَّصِرٌ . { [ع] تقصیر ایدن ، برشی
مقصر } یا یغنه قدرتی وار ایکن
چکینوب یا ایمایان یا خود مقتدر اولدیغندن
ترك ایدن ، قصورلی ، صوجللی .
(مقصائر) ایله مترادفدر .

و مَقَّطَبٌ . { [ع] اصطلاح طبده
مقطب } بوروشدیریحی ، یاپشقان
شیئه اطلاق اولنور .

و مَقَّطَرٌ . { [ع] تقطیر ایدلش ،
مقطر } قطره قطره دوکلش ،
طاملادلش § انیقندن چکامش : (ماء
مقطر) .

طرز لاقیدانه ده هر یرده استعمال
جائز دکدر .

« دهرک اولفده سخن سنجانی »

« او مقدس اترك حیرانی »

(حلیه خاقانی حقنده معلم ناجی)

ویدسه } [ع] اقدام ایدیجی ، ایدن ؛
مقدم } غیرت و ثبات ایله چالیشان .

(مُقدّمانه) = مقدمه سنه :

« رواج دین مینه معاون و مقدم »

(نفی)

ویدسه } [ع] تقدیم ایدیجی ، ایدن ؛
مقدم } عرض ایله یین ، اوکه کچیرن ،

ایلری کتیرن : (مقدم تذکره عاجزی)

بوکله نك یرنده (متقدم) کله سنی

قولانق پک یا کلدشدر .

ویدسه } [ع] تقدیم ایدلش ، اوکه
مقدم } کچیرلش ، ایلری چکلش

§ اولجه ، اسکیدن ، کچمش زمانده

اولان : (بوندن مقدم وارد اولان

نامه والاری) ، (مقدماً) = مقدم

اولرق ، اولدن . § ایکی قضیه دن

عبارت اولان کلامک قضیه اولاسی .

(مقدم العین) = کوز پیکاری ،

کوشه سی .

ویدسه } [ع] تقدیس ایدلش ،
مقدس } هر درلو نقایص و قیاجدن

پاک ، مطهر ، عزیز اولان : (امر

مقدس ، کتاب مقدس) ، (بیت

مقدس) = قدس شریف و مسجد

اقصی . (کتب مقدسه) = کتب

سماویه . بو لفظک معناسی اعتباریله بر

ویدسه } [ع] تقدیر ایدن ، قبل -
مقدر } ایجاد هر شیئک نصل

اوله جفی و کافه مخلوقاتک قدرینی لوح

مخفوظه ثبت و تعیین ایدن جناب الله §

قیمت بیجن ، بر شیئک دکرینی سوبله یین

§ بکه نن ، بر شیئک قدرینی بیلن .

ویدسه } [ع] تقدیر اولمش ،
مقدر } قسمت ، جناب حق طرفندن

قبل ایجاد نصل اوله جفی لوح محفوظه

ثبت ایدیلن شی : (المقدر لایتغیر ،

نصیب مقدر) § قیمت بیچلمش ،

دکری کوسترلمش : (قیمت مقدره لی)

§ بکه نلش ، قدری بیلنش : (خدمات

مقدره سنه مکافاة) § لفظاً ذکر

اولنمایوب معنی منفهم اولان ، عباره یه

ذهناً علاوه ایدیلن لفظ : (فاعل

مقدر ، سؤال مقدر) جمعی (مقدرات)

= مقدر اولان احوال : (مقدرات

السیه ، احکام مقدرات) اصطلاح

فقهده (مقدرات) = کیل ویا وزن

وصایی ایله ویا خود ذراع ایله مقداری

تعیین اولنان شیره اطلاق اولنور .

ویدسه } [ع] تقدیس ایدلش ،
مقدس } هر درلو نقایص و قیاجدن

پاک ، مطهر ، عزیز اولان : (امر

مقدس ، کتاب مقدس) ، (بیت

مقدس) = قدس شریف و مسجد

اقصی . (کتب مقدسه) = کتب

سماویه . بو لفظک معناسی اعتباریله بر

کتابک اولنه یازیلان مقاله مخصوصه ،

مُقَدِّمٌ } [ع] اقتدا ایدلش ،
 مقصدی } اویلش ؛ امام کی کندیسنه
 اویلتقده اولان ، دائما اوکده وایلروده
 بولنان : (مقتدای ارباب قلم) .

مُقَرَّبٌ } [ع] اقتراب ایدن ،
 مقرب } یاقلاشان . (متقرب)

زیاده قوللانیلیر .

مُقَرَّبٌ } [ع] اقتران ایدن ،
 مقترن } یاقلاشان ، یاقین کان .

مُقَصِّدٌ } [ع] اقتصاد ایدن ،
 مقصد } اعتدال اوزره بولنان §

اداره و تصرف ایدن ، اوصورتله
 یکین ، اقونومی ره رعایت ایدن .

مُقَضًى } [ع] اقتضا ایدن ، لازم
 مقضی } کلن ، لزوم کوسترن .

مُقَضًى } [ع] اقتضا لائش ،
 مقضی } اقتضا ایش ؛ برشیتک

ایجاب واقضاسی ، نتیجه سی § دوائر
 رسمیه افلامنده نظامه و اصول وقاعده ره
 توفیقاً مصالح و امور رسمیه اوزرینه
 یازیلان درکنار .

مُقَطَّفٌ } [ع] اقتطاف ایدن ،
 مقطف } طویلايان ، دوشیرن .

مُقَطَّفٌ } [ع] اقتطاف اولمش ،
 مقطف } طویلايمش ، دوشیرلش .

جمی (مقتطافات) .

مُقَصِّدٌ } [ع] اقتفا ایدن ، آردی
 مقصی } صره کیدن .

مُقَصِّدٌ } [ع] اقتفا اولمش ، آردی
 مقصی } صره کیدلش .

مُقَاوِمٌ } [ع] فارشی قویچی ،
 مقاوم } فارشی طوروجی ، طایایچی .

مُقَاوِمَةٌ } [ع] فارشی طورمق ،
 مقاومت } فارشی قویمق ، طایانمق .

(تاب آور مقاومت) تعبیر خاییده سی
 آرتق قوللانیلمايور .

مُقَايَسَةٌ } [ع] ایکی شیئی بربرینه
 مقایسه } قیاس ایله تقدیر ایتک ،

اولچوله مک .

مُقْبِلٌ } [ع] بختلی ، طالعی ،
 مقبل } اعتبارلی ، فارسی جمی

(مقبلان) عربی جمی (مقبلین) .

مُقْبِلٌ } [ع] تقبیل ایدن ، اوپن .
 مقبل } (مقبل) = اوپلش .

مُقْبِلٌ } [ع] اقتباس ایدن ،
 مقبلس } استفاده صورتیله آلان .

مُقْبِلٌ } [ع] اقتباس اولمش ،
 مقبلس } استفاده صورتیله آلنش .

جمی (مقتبسات) = باشقه یرلردن

استفاده صورتیله اقتباس و اخذ ایدلش
 اولان معلومات متنوعه .

مُقْتَدِرٌ } [ع] اقتحام ایدن ، کوکس
 مقتدیم } کرن ، ایشدن یورولق

بیلمیان .

مُقْتَدِرٌ } [ع] اقتدارلی ، کوچلو
 مقتدر } قوتلی ، لندن ایش کلن ،

معلوماتلی . (مقتدر اولق) = پایه
 بیلمک . جمی (مقتدرین) .

مُقَصِّدٌ } [ع] اقتدا ایدن ، تابع
 مقصدی } اولان ، اوپان .

مُقَارَنَتٌ } [ع] یاقین اولوق، یاقینلا-
شوق، برلکده بولمق.

اشخاص و اشیاده قوللانلیر § اقتران،
ایکی کوبک بر برجده اجتماعی :
(مُقَارَنَتِ نَرِینِ) .

مُقَاسَمَةٌ } [ع] بولشمک، تقسیم
ایدوب پایلاشمق § یمین،
قسم ایدشمک، آندلاشمق . (مُقَاسِمِ)
= بونک فاعلدر .

مُقَاطَعَةٌ } [ع] بر برندن کلمک،
کشمک، قطع علاقه
ایتمک § اعشاری جانب میریدن برینه
تخصیص اولنوب آخره بیی جائز
اولمیان اراضی . (مُقَاطَعَةُ زَمَینِ) =
اوزرینه باغ، باغچه، خانه و ابدیه
سائرہ یایمق ایچون بروقف اراضی
وعرصه نك کراسی اولوق اوزره جانب
وقفه هر سنه مقطوعاً ویریلن آخچه
اطلاق اولنور . جمی (مُقَاطَعَاتُ) .

مُقَاوَلَةٌ } [ع] قول ایدشمک،
سویلشمک؛ برشیتمک
نه کبی شرائط ایله نصل یاپیله جفنی
قرار آلتنه آلمق . (مُقَاوَلَه نَامَه) =
قرار آلتنه آلمان ویا بازارلق ایدیلن
برشی ایچون تنظیم اولنان سند دیمکدر .
جمی (مُقَاوَلَاتُ) : (مُقَاوَلَاتِ مَحَرَرِی)
= بومثالو تنظیم قلنان سندات واوراق
صورت رسمیه ده تسجیل و تصدیق
ایدن مأمور .

مُقَابِلَةٌ } [ع] قارشى، بر شیتمک
قارشیننده بولنان، بر
شیته بدل و قارشى اولان .

مُقَابَلَةٌ } [ع] بر برینه قارشى کلمک،
یوز یوزه اولوق، قارشىلا-
شوق . (فلان فلانه مقابله ایتدی)
کبی تعیر ایدن (قارشىلق ویرمک)
معناسی چیقارمق طوغری دکلدر .
معنای مقصودینه قارشى کلدیکنی بیاندن
عبارتدر . چونکه (قارشىلق ویرمک)
تعیرندن برینه قارشى سوز سویله مک
معناسی چیقارکه بولکه بویله بر معنای
اصلا احتوا ایتمز . § یازیلی اوراق
قارشىلقی اوقویوب تطبیق ایتمک :
(مقابله جی) = اقلام دواژده اوراق
میضه یی مسوداتیه قارشىلقی اوقویوب
تطبیق ایدن مأمور . (مُقَابَلَةٌ بِالْمَثَلِ)
= برینک اجرا ایتدیکی بر معامله یه
قارشى عین معامله یی یایمق دیمکدر .
همزه ایله (مقابله بالمثل) دیمک
یا کلدشدر .

مُقَابَرَةٌ } [ع] یاقینلاشدیرمق،
بر برینه یاقین ایتمک،
یاقینلق . (مُقَابَرَتُ) صورتنده دخی
قوللانلیر .

مُقَارِنٌ } [ع] یاقینلاشان، قرین،
یاقین اولان : (بوجواب
مقارن حق و صوابدر) .

« لفظ رنگینه ده اولمازسه مقارن نظم »
(نفی)

غائب ایدن. (مُغْلَساً) = مغلس اوله رق.

(مُغْلَسَانَه) = مغلسجه سنه. عربی

جمعی (مُغْلَسِین) فارسی جمعی (مُغْلَسَان)

در § معاملات تجاریه دن متولد تعهداتی

ایفا ایده مه یں تاجرہ نظاماً (مُغْلَسِین)

دینلیر. قانون تجارت حکمنجه بر تاجرک

مغلس اولسی اوچ صورته اولور.

(۱) حقیقی افلاس. (۲) تقصیراتی

افلاس. (۳) حیلہ لی افلاس. (مُغْلَسِین)

حیلہ کار) قانوناً برانغه بند اولور.

مُغْنِی } [ع] افنا ایدن، یوق ایدن.

مُغْوِض } [ع] تفویض ایدن،

مُغْوِض } [ع] تفویض ایدلمش،

مُغْوِض } [ع] تفویض ایدلمش،

اوشتنه بر اقلمش: (عهده حصافتکزه

مغوض اولان وظیفه یی).

مُغْفِد } [ع] افاده ایدیجی، ایدن

مُغْفِد } § فائده ویرن، فائده.

لندیرن: (مفید بر رساله، مقاله

مفیده)، (مختصر مفید) = حشویاتدن

عاری و اساس مقصدی محتوی دیمکدر.

(مفید اولقی) = تأثیر حاصل ایتک،

کارکر اولقی: (بر فائده یی مفید

اولماز).

مُغْفِض } [ع] افاضه ایدن، فیض

مُغْفِض } بخش ایدن، فیضلندیرن.

اوصاف السبیه دندر.

مُفْسِرک مُفْسِرِدن مستغنی ویا بالعکس

مُفْسِرک مُفْسِرِدن مغنی اولمامسیدر —

جموعه معلم — ناجی).

مُفَصِّل } [ع] تفصیل ایدلمش،

مُفَصِّل } اوزون اوزادی به بیان

اولنمش، اطرافیه کوسترلمش، آکلا.

دلش: (مکتوب مفصل، عریضه

مفصله، لایحه مفصله)، (مفصلاً)

= تفصیلی اوله رق، اوزون اوزادی به

بیان اوله رق.

مُفَضِّل } [ع] فضله لی، گومو.

مُفَضِّل } شانمش، گوموش

قابلامش: (سیف مقضض).

مُفَضِّل } [ع] تفصیل اولنمش،

مُفَضِّل } باشقه لردن زیاده کندیسند

مزیت اثباتیه ترجیح ایدلمش، فضل

وشرفی زیاده اولان آدم.

مُفِطَّر } [ع] افطار ایدن، اوروچ

مُفِطَّر } بوزان.

مُفَكِّر } [ع] تفکر ایدن، دوشونش

مُفَكِّر } § دوشوندیرن. هم

لازم هم متعدیدر. (قوة مُفَكِّرَه)

= حواس باطنه دن دوشونمک قوتی.

مُفْلِح } [ع] فلاح بولان، خوف

مُفْلِح } وبلادن مصون و دائماً

رفاه و راحتله دمکدار اولان. جمعی

(مُفْلِحُون، مُفْلِحِین).

مُغْلِس } [ع] افلاس ایدن، پاره سز

مُغْلِس } پولسز قالان، سرمایه سنی

یکدیگر نردن تفریق ایتمکه مخصوص علامته اطلاق اولنورکه شو () در. (اشارت مفرزه) ده دینلییر .

و: [ع] افزایدلش، آیرلش
مفرز } بلوک، پارچه : (قشله دن
مفرز بردائره، فرقه مفرزه، عرصه
مفرزه) .

و: [ع] اسان فارسی به اخذ
مفرس } و قبول اولنمش کلاته
دینلییر .

و: [ع] تفریش ایدلش،
مفرس } دوشه نلش .

و: [ع] افراط ایدن، حد
مفرط } اعتدالی تجاوز ایدن :
(جسور مفرط) § پک شدتلی،
فوق العاده : (ذکای مفرط، عشق
مفرط، محبت مفرطه، مرحمت مفرطه،
غباوت مفرطه) .

و: [ع] تفریط ایدن، نقصان
مفرط } ایشلهین، تقصیر کوسترن .

و: [ع] تفسیر ایدن؛ برکتابک
مفسر } معناسنی و عباراتی شرح
و ایضاح ایدن § بالخاصه قرآن کریمک
معانی منیفه سنی شرح و آتیان ایدن
ذات. جمعی (مفسرین) اسلوب فارسی
اوزره (مفسران) صورتنده ده
جعلنیر .

و: [ع] تفسیر ایدلش،
مفسر } معناسی ایضاح صورتیه
بیان قیلنمش : (تفسیرده قاعده

مفخم } [ع] افحام ایدلش، سوز
سویله مکدن عاجز قالمش،
اسکات اولنمش .

مفخم } [ع] تفخیم ایدلش، تعظیم
اولنمش، اولو طانمش :
(متبوع مفخم، دول مفخمه) § قالین
تلفظ اولنان حرف .

و: [ع] تفریح ایدن، فرحلا
مفرح } ندیران، فرح ویرن :
« دائما بویله مفرح می بو جای دلکشا »
« هر زمان آب و هواسی بویله روح افزا میدر »
(نفی)

و: [ع] یالکنز، تک §
مفرد } اشخاص و اشیادن یالکنز
برشیده، برشخصه دلالت ایدن کله :
(مفرد مذکر غائب) § مصرع اولیان
یعنی آخر بر مصرع ایله هم قافیه
اولمایوب تک قالان بیت . بوگا (فرد)
ده دینلییر . جمعی اولان (مفردات)
= اهمیتلی یا خود عادی آیری آیری
قید و ذکر اولنان شیلره اطلاق اولنور :
(مفردات دفتری، مفردات طب) ،
(مفردات امور) = جزئیات مصالح،
اوافق تفک ایشلر .

و: [ع] تفرید ایدن، امر و
مفرد } نهی السهی بی کمالاً اجرا
ایتمک ایچون اختیار عزلت و دائماً
ذکر الله ایله اشتغال ایدن عالم ذات .

و: [ع] اصطلاحات ریاضیه .
مفرز } دندر. اعدادی وجه لری

کوتو اسنادات . تشدید (یا) ایله .
یا کشدر .

و بیه . } [ع] تفتیش ایدن ، کرکی
مفتش } کبی صورتب آراشدیران .

برشیشک ایچ یوزینی و حقیقتی آراشد .
یروب آ کلامغه چالیشان § دولتجه

ویا خود منسوب اولدینی اداره جه تعیین
قیلان احوال و معاملاتنی تفتیش و وظیفه .

سیله مکلف مأمور مخصوص : (عدلیه
مفتشی ، ملکیه مفتشی ، تلغراف

مفتشی ، مطبعه لر مفتشی . مفتش عمومی) .
مفتش } [ع] رسوای عالم اولمش ،

مفتش } فضاحتی میداننه چیقمش
رذیل آدم .

و بیه . } [ع] افقار ایدن ، احتیاج
مفتش } و ضرورت ایچنده بولنان ،

محتاج و یوقسول اولان § خضوع ایدن ،
بو یون بوکوب تواضع کوسترن .

و بیه . } [ع] تفتیل اولنمش ،
مفتل } بوکلش ، فتیل کبی بوکیلی :

(کاکل مفتل) ، (مفتل) = بوکیجی ،
بوکن .

و بیه . } [ع] فتنه کار ، فتنه به دوشو .
مفتن } رن ، آچیق کوز آدم .

و بیه . } [ع] افتنا ایدن ، فتوی
مفتی } و یرن ؛ مسائل فقهیه نک

جواب شرعیسنی بیان ایدن مأمور
رسمی .

و بیه . } [ع] افحام ایدن ، مباحثه .
مفتحم } ده اسکات ایدن ، سوز

دیگه قدرت بر اقایان .

ایکی کیسه اموالده ، تصرفده مساوات
اوزره واحدما آخره و کیل و کفیل
اوله رق شریک اولمق . (مفاوضه)
= مفاوضه صورتیله .

و بیه . } [ف] بدلنر ، باده هوا ،
مفت } بلش .

و بیه . } [ع] تفتیت ایدن ، ریزه
مفتت } ریزه ایدن . اوفالدان .

(مفتتات) = مثانه ده حاصل اولان
طاشلری قیروب اوفالده جق ادویه به

اطلاق اولنور .

و بیه . } [ع] تفتیح و یرن ، معدنی
مفتیح } آچیجی ، گنگیره کتیرجی

علاج § چیان دشیجی آلت § آچیجی ،
قابالی برشی آچان : (یامفتح الابواب) .

و بیه . } [ع] افتخار ایدن ، فخرله .
مفتخر } نن ، اوگونن . (مفتخرانه)

= مفتخر اولانه یاقیشه جق صورتده .

و بیه . } [ع] افتراس ایدن ، پنجه
مفترس } آتوب یرتان . اکثریا

یرتیجی حیوان حقنده ایراد اولنور :
(قاپلان مفترسدر) .

و بیه . } [ع] افتراق ایدیجی ،
مفترق } آیریلان ، طاغیلان .

و بیه . } [ع] افترا و بهتان ایدن ،
مفتری } یالان اوله رق آدمه کوتولک

اسناد ایدن ، قاره سورن . جمی

(مفتریات) = یالان اوله رق وقوع اولان

بالعكس مقسرك مقسردن معنی اولاً .
 مسیدر — مجموعه معلم — ناجی) .
 و بیب { [ع] تغنی ایدن ، مطرب ،
 معنی } خواننده ، کوزل سس
 و اصول موسیقی ایله غزل و شرق
 او قویان . مؤثی (مغنیه) § کوزل
 سسله اوتن قوش .

« نغمه ساز اولدی مغنیلر کی دل بلبلی »
 « گوشه چونکیم صبادن ایردی پیغام بهار »
 (شمسی پاشا)

و بیب { [ع] تغیب ایدلش ،
 معنی } حواس ظاهره دن مستور
 و نابدید اولان ، غائب . جمی (مغیبات)
 = حواس ظاهره یه منکشف اولمایان
 احوال لدیه و اسرار حکمیة . (مغیبه)
 = اوقییلدن معدود اولان برشی .

و بیب { [ع] امداد ، معاونت ،
 معنی } یار دیم ایدیچی ، ایدن .
 و بیب { [ع] تغیر ایدلش ، باشقه .
 معنی } لاشدیرلش ، باشقه درلو
 ایدلش .

و بیب { [ع] دوه دیکنی ،
 معنی } بریه حجازده کثرتله
 بیتن دیکنی بر نوع اوت . اصلی
 (ام غیلان) در . (مغیلانزار ،
 مغیلانگاه ، مغیلانستان) = دوه
 دیکنی بیتن بر ، دیکنکله دیمکدر .
 بنیادن کنایه اوله رق دخی قوللایلیر .

{ [ع] آکسزین واقع
 اولوق ، آکسزین } مُفَاجَاتُ
 ایرشمک . بعضا نظمده
 حرف تانک حذفیله
 اسلوب عجمانه ده و (مفاجای)
 صورتنده قوللایلیدینی کورلمشدر .

{ [ع] برینه قارشى تعداد
 فضائل و مزیات ایدهرک } مُفَاخَرَه
 فخر ایتمک ، اوگونمک ، بو بورلتمک .
 نظمده (مفاخرت) صورتنده ده
 قوللایلیر .

{ [ع] سویله نیلن سوزدن
 آکلاشیلان معنی ، مال ، } مُفَادُ
 شی : (مفاد اشعار سامی داور یلری
 قرین ایقان عاجزی اولدی) فتح میم
 ایله تلفظی یاکلشدر .

{ [ع] آیریلان ، آیریلیر .
 (غیر مفارق) = منفک } مُفَارِقُ
 اولماز ، آیرلماز : (بو ، آنک لازم
 غیر مفارقیدر) .

{ [ع] بربرندن آیرلق ،
 آیریلوب کیتمک } مُفَارَقَتُ
 اکثریا زوج و زوجه نک بربرندن
 آیرلملرنده استعمال اولنور .

{ [ع] اوپمک § اصطلاح
 طبعده شریانلرک آغیز } مُفَاعَمَه
 آغیزه کلسی دیمکدر .

{ [ع] ایکی شخص بر
 ایشده اورتاق اولوق } مُفَاوَضَه
 § برایشی تفویض و اجاله ایتمک ،
 اصهار لاق . (شرکت مفاوضه) =

مَعْقِلٌ { [ع] اغفال ایدیحی، ایدن،
غفلته دوشورن، آلدانان.

مَعْكَدَه { [ف] آتشیپرستلرك،
مجوسیلرك عبادتخا.

نهسی § میخانه .

مَعْلَقٌ { [ع] اغلاق ایدلش،
آگلاشلماز صورتده قاپالی

سویله نلش؛ عبارهسی چتین، الفاظی
مشتبه، قاپالی سوز: (معلق برجله،

افاده مغلقة) § ایش حقننده ایراد

اولنور ایسه (زورلی، روزلی)

معناسی قصد ایدلش اولور. فی الاصل

(قاپاعش، قاپالی) دیمکدر:

«خوبلز ایدیلر شیوه کتاین ازبر»

«فن حسن ایچره ولی باب وفا مغلقدر»

(نوعی)

مَعْلِيٌّ { [ع] غلیان حالته کتیرلش،
ایچه قایناداش. اصطلاح

طبیده پاپادیه، اخلامور، خطمی

چیچکلرك قایناداش صولرینه اطلاق

اولنور .

مَعْمَدٌ { [ع] اورتولی، غلافلی،
قینه قولش. (معمد-

مَعْمَدٌ { [ع] اوجناح) = اصطلاح فننده
اوست طرفی قابوق کچی،

آلت طرفی اینجه زار کچی قانادلری

اولان حشرات صنفی .

مَعْمِيٌّ { [ع] غنا ویریجی، مستغنی
ایدیحی، کافی § اغنا ایدن،

زنکین ایدن: (مغنی الکتاب)، (ویا

مَعْرَبٌ { [ع] اغتراب ایدن،
غربته چیقان § غروب

ایدن .

مَعْتَرِقٌ { [ع] اغتراق ایدن، صوده
بوغولان .

مَعْمَصِبٌ { [ع] اغتصاب ایدن،
غصب صورتیله یعنی

زور ایله آلان .

مَعْمِمْ { [ع] اغتنام ایدن، غنیمت
صورتیله آلان § غنیمت

بیین .

مَعْمِمْ { [ع] اغتنام ایدلش،
غنیمت صورتیله آلنش .

مَعْدِيٌّ { [ع] غدالاندیریجی،
ایسه ییجی .

مَعْرِدٌ { [ع] تفرید ایدن، آواز
بند و الحان دلیسند ایله

بر صورت لطیفه ده نغمه پرداز اولان

خواننده یه وقوشه اطلاق اولنور .

مَعْرَقٌ { [ع] اغراق ایدلش،
معناسی مبهم سوز § صوده

بوغولش .

مَعْمِشِيٌّ { [ع] اورتولش، بورومش،
غشاوهلی . فتح غین و

تشدید شین ایله ده لغتدر .

مَعْمِضِبٌ { [ع] اغضاب ایدیحی،
غضبلاندیران، قیزدیران .

مَعْمِطِيٌّ { [ع] اورتولش، پرده-
لنش، اوستی اورتیلی:

(مغطی الجناح) .

مَعْقِلٌ { [ع] اغفال ایدلش، غفلته
دوشورلش، آلدادلش .

و **مُعَابَنَةٌ** { [ع] آلدادشقم ، ایکی
 آدم بر برینی آلداتق .

و **مُعَالَئَةٌ** { [ع] غالب اولق ایچون
 اوغراشقم § غلبه ایتمک ،
 اوست کلک .

و **مُعَالَطَةٌ** { [ع] بر آدمی یا کلتمق
 ایچون ویا کلده حق صو-
 رتده سوز سوبله مک § طوغری یه
 شبیه مقدماتدن مرکب قیاس ، سفسطه .

و **مُعَانٌ** { [ف] «مغ» ک جمع .
 آتشرستلر ، مجوسیلر .
 (پیرمغان) = میخانه جیلرک اسکیسی ،
 اختیاری .

و **مُعَانَةٌ** { [ف] آتشرستلرک رسومی
 آدابی ، آیتی دیمکدر .

و **مُعَايِرٌ** { [ع] ضد کلیجی ، باشقه لق
 اویغون اولیوب ضد وعکسی بولنان :
 (معایر حکم نظام ، معایر حقیقت) .

و **مُعَايِرَتٌ** { [ع] اختلاف ، غیر بلیق ،
 ضد لق ، باشقه لق :
 (معایرت افکار ، معایرت مشرب) .

و **مُعْجَبَةٌ** { [ف] مجوسی چوجنی §
 ساقی ، میخانه جی چراغی .

جمعی (معیجگان) اسلاف شعرا نظمده
 (چ) حرفی بعضاً تشدید صورتیله
 قوللاشملر ایسه ده زماغزده بو کبی
 مسامحات ادبیه تجویز اولنیور .

و **مُعْبَرٌ** { [ع] توزلامش ، غبارلی §
 خاطرلی قیرلمش ، گوجنمش ،
 طارغین .

و **مُعْبَبٌ** { [ع] تعیب اولتمش ،
 معیب } عیبلاشمش ، فنا وچرکین

کورلمش . جمی (معیبات) = تعیب
 ایدیلن وچرکین وکوتو کوریلن حالات
 وخصوصات . اکثریا جمی قوللانیلیر .

و **مُعْبَدٌ** { [ع] برشیء اعاده ایدیجی ،
 کری چویریجی . مدرسین
 وطلبة علوم اصطلاحنده طالبک درسنی
 بردها تفسیر و تفریر ایله اعاده ایدن
 دیمکدر که مذاکره جی مقامنده در .

و **مُعْبَرٌ** { [ع] اصطلاح فقهده برشیء
 اعاره ایدن ، عاریت اوله رق
 ویرن کیمسه یه دینیر .

و **مُعِينٌ** { [ع] اعانه ایدیجی ، یاردیم
 ایدن . اسماء السهبیه دندر :
 (یامعین ، الله معیندر) § یاردیجی :
 (فلانک معینی وار ، آنک معینی چوق ،
 زواللی آدمک هیچ معینی یوق) .

و **مُعِينٌ** { [ع] تعیین ایدلمش ، تخصیص
 اولتمش ، بللی : (وقت
 معین ، اوقات معینه) جمی اولان
 (معینات) = علی الدوام ویریله جک
 اولان شیلر معناسنده و اکثریا ارزاق
 عسکریه مقامنده قوللانیلیر : (معینات
 عسکریه) .

و **مُعِينٌ** { [ع] تعیین ایدیجی ، بللی
 ایدن .

و **مُعْ** { [ف] آتشرست ، مجوسی .
 اصلی (موغ) در .

وارد ر § معناسی مبهم سوزده اطلاق
اولنور : (فلانك سوزلری معنی
قیلندندر) .

معربره } [ع] کوزل قوقق ایچون
معربره } عنبر سورلش ، عنبر ایله
تطیب ایدلش ، عنبرلی : (باد معبر ،
زلف معبر) .

« نه دن طویدی معبر زلفکی جاناعجب بیلسم »
« بوشماز خود گلستانده پریشان سنبله زنبق »

(شمسی پاشا)

معدد } [ع. مولد] عنادجی ،
معدد } اونگول ، دیک باش ،
سوزندن دوغمه یوب عناد ایله دیدیکی
یاپان .

معنون } [ع] عنوانلامش ، بر
معنون } عنوان ایله طائمش ،
عنوانلی . (معنون) یا گلشدر .

معوج } [ع] اگرلش ، اگریدلش ،
معوج } اگری بوگری ، چارپیق :
(خط معوج ، حبش معوج ، طبیعت
معوجه) ، (معوجه) = انیغك دوه
بوینی کی اگری شیشه سی .

معوذ } [ع] فلاده کچیر یله جک یر ،
معوذ } محل تعویذ . (معوذتان)
= تعویذی متضمن اولان سوره شریفه
فلق ایله سوره ناسه اطلاق اولنور ،
(معوذتین) ده دینلیبر .

معوق } [ع] عوق وتأخیر ایدن ،
معوق } اوایلان دیروب اکلندیرن .
(معوق) = عوق وتأخیر ایدلش .

= معلمه اولق ایسته ینلره مخصوص
مکتب . (معلمین) ایله (خواجهگان)

و (مدرسین) بیننده فرق واردر .
(معلمین) ک یرنده دیکر لری قوالا-
نیله ماز .

« بزه کوستر نه در لسان عرب »

« سن معلملرک معلمیسین »

(معلم ناجی)

معلم } [ع] تعلیم ایدلش ، اوکره -
معلم } تلش ، تعلیمی : (معلم
عسکر ، معلم برنفر ، معلم برآت) .
معلمین } [ع] اعلان ایدن ، آشکار
معلمین } ایدن ، عمومه بیلدیرن ،
خبر ویرن .

معلى } [ع] عالی ، بلند ، یوجه ،
معلى } یوکسک : (عرش معلى ،
طاق معلى ، باب معلى) .

« قدریکک عرش معلادن معلى پایه سی »
(ذاتی)

معمر } [ع] چوق یاشامش ،
معمر } چوق عمر سورمش ،
اوزون عمرلی . جمعی (معمرین) .

معمم } [ع] عمامه لشمش . عمامه لی ،
معمم } باشی صاریقلامش ، صاریقی
اولان .

معمری } [ع] لغز نوعی ، بیلمه جه ،
معمری } یا گلتماج . اسلاف شعرا
عندنده اهمیتی معلوم واکثریا منظوم
اولان معمانک قواعد مخصوصه سی

آ کلاشلمسی مشکل ، غیر واضح کلام .
 و س . { [ع] تعلیق ایدلش ،
معلق } آصلمش ، آصیلی : (قبه یه
 معلق فنار) § هواده طوران ، هیج
 بریره مربوط اولمیان : (کتره ارض
 فضاذه معلقدر ، حجر معلق) جمعی
 اولان (معلقات) = زمان جاهلیتده
 مشاهیر شعرای عرب طرفندن جدار
 کعبه شریفه یه تعلیق ایدلش اولان قصائد
 مشهوره یه اطلاق اولنور : (معلقات
 سبعه) .
 « میدانده سنک قدرتک ای قادر مطلق »
 « طوردیرمه ده سین نایته لر کوکده معلق »
 (خدما صفا)
 و س . { [ع] تعلیل ایدن ، علت
معلل } و بهانه سرد ایدن آدم .
 و س . { [ع] تعلیل ایدلش ، علتلی
معلل } اوله رق کوسترلش §
 علت و سبب بیان ایدلش ، بر علت
 و سببه مبنی اولان : (معلل بالاعراض) .
 و س . { [ع] تعلیم ایدیجی ، اوکره تن ،
معلم } خواجه ، استاد : (مکتب
 معلمی ، فرانسزجه معلمی ، معلم ناجی)
 جمعی (معلمین) : (دارالمعلمین) =
 معلم ، خواجه اولمق ایسته یئرک دوام
 ایده جکی مکتب . مؤثی (معلمه) آنک
 جمعی ده (معلّمات) در : (دارالمعلّمات)

« فِیْخُمان بی مثال حلال کَلّ مشکلات »
 « شیخ بسطامی خصال آگاه کنه معضلات »
 و س . { [ع] تعطیر ایدلش ، کوزل
معطر } قوقولانمش ، عطری :
 (هوای معطر ، زلف معطر ، (معطر
 ساز) = برشی کوزل قوقولاندیران .
 و س . { [ع] آقصیرتجی ، آقصیرق
معطس } ویرجی دوا ، شی .
 و س . { [ع] تعطیل ایدلش ،
معطل } حالیه بر اقلمش ، متروک
 § طوردیرلش ، عملدن قالمش ، ایشله من .
 و س . { [ع] اعطا اولنمش ،
معطی } ویرلش اولان .
 و س . { [ع] تعظیم ایدلش ، بیوک
معظم } طانمش ، حرمتلی طولنمش :
 (سلطان معظم ، دول معظمه) .
 و س . { [ع] اعظام ایدلش ،
معظم } بیودلش ، بیوک کورنمش .
 جمعی (معظّمات) = بیوک واهیتلی
 کورلش اولان خصوصات . اکثریا
 جمعی قوللانیلیر .
 و س . { [ع] تعقیب ایدیجی ، ایدن ،
معقب } بر شیتک آردندن کلن ،
 آردینه دوشن . جمعی (معقبین) .
 و س . { [ع] تعقیب اولنمش ،
معقب } آردی صیره کلنمش ،
 آردینه دوشولش .
 و س . { [ع] تعقید ایدلش ،
معقد } دوگولنمش § عقده لی ،

(معربه) = اتلری می‌کندن آیرمغه
مخصوص جراح آلتی .

مُعَزَّی } [ع] اعزاز ایدیچی ، عزتله .
مُعِی } [ع] یچی ، عزت و اکرام ایله .
یچی ، جناب الله : (یامعز یا کریم) .

مُعَزَّی } [ع] تعزیر ایدلش ،
مُعَزَّز } عزتلندیرلش . دکرلی ،

محترم . (معزراً) = عزتلی و محترم
اوله رق ، اکرام اولنورق .

مُعَسْكَرَه } [ع] اردوگاه ، اردو
مُعَسْكَر } مرکز ، اردو
قوریلان محل .

مُعَسَّل } [ع] بال ایله تربیه اولنلش ،
مُعَسَّل } باللی ادویه و مشروبات .

مُعَشِّر } [ع] تعشیر ایدن ، عشر
مُعَشِّر } طویلایان مأمور ؛ محصو-
لائک اونده برینی آلان .

مُعَشِّرَه } [ع] تعشیر ایدلش ،
مُعَشِّر } اونه تقسیم قلمش ، اونده

بری آتمش ؛ اون ضلع ایله محدود
اولان شکل هندسی ؛ هربندی هم
قافیه اوله رق سکز مصراع ایله بریتدن
مراکب منظومه یه دینیلیرکه (ترکیب
بند) نوعندندر .

مُعْضِل } [ع] عسیر ، مشکل ؛
مُعْضِل } کوچ ، چتین . جمعی

(مُعْضَلَات) : (معضلات امور)
اکثریا جمعی قوللانیلیر :

مُعْرَب } [ع] اصطلاح نخوده
مُعْرَب } اعراب ایدلش ، اعراب
قبول ایدن کلمه عربیه دیمکدر .

مُعْرَبَه } [ع] تعریب ایدلش ،
مُعْرَب } عربجه لاشدیرلش .

فی الاصل عربی اولیبوب سوگره دن
عرب لساننه آنه رق قاعده و شیوه
عربه کوره قوللانیلان کلمه یه اطلاق
اولنور .

مُعْرِض } [ع] اعراض ایدن ،
مُعْرِض } یوز چویرن ، باشقه
طرفه دونن .

مُعْرِض } [ع] تعریض ایدن ،
مُعْرِض } کنایه صورتیله اداره

کلام ایدن . فی الاصل صیانی سنت
ایدن سنتجی دیمکدر .

مُعْرِف } [ع] تعریف ایدن ، بر
مُعْرِف } شیء اطرافیه آکلانان

§ جوامع شریفه و تکیه لرده اصحاب
خیراتک اسملرینی دعای خیر ایله یاد
وبیان ایدن مؤذن و درویش .

مُعْرِفَه } [ع] تعریف اولنلش ،
مُعْرِف } اطرافیه بیلدیرلش §

حرف تعریفلی : (معرف باللام) .

مُعْرِق } [ع] اصطلاح طبیده
مُعْرِق } عرقلندیریمی ، ترله یچی ،

ترکتیریچی علاجک هر برینه اطلاق
اولنور .

مُعْرِی } [ع] صویولش ، چییلاق
مُعْرِی } ایدلش ، عاری ، بری .

خارق العاده افعال واقوالك هر برینه
دینیلیر . جمی (معجزات) .

مُعْجَلٌ { [ع] تعجیل اولنمش، عجله
مدتسر ، درحال اجرا ، ادا ، ایفاسی
لابد اولان. (مُعْجَلًا) = معجل اوله رق
(مهر معجل) = نکاحی عقد اولندقدن
صوکره منکوحه یه اعطاسی مشروط
بولنان آچه درکه آغیرلق ، جهاز
قیمتی دیمکدر . بونک قسم دیکری (مهر
مؤجل) درکه زوجک وفاتنه قدر تأخیر
تأدییه سی جائزدر .

مُعْجَلَةٌ { [ع] اوقات معینه سی
حلولنده اخذ اولنه حق
ایراد وعوائده مقابل بروجه پیشین
تأدییه اولنان بدل ، آچه دیمکدر .

مُعْجَمٌ { [ع] اعجم ایدلش ،
نقطه لامش ، نقطه لی :
(حروف معجمه) ، (تاریخ معجم)
= نام دیکری (تاریخ جوهرین ،
تاریخ مجوهر ، تاریخ جوهر دار) درکه
یالکیز نقطه لی حرفلر حساب اولنلق
صورتیله بولنمش اولان تاریخلر دیمکدر :
« تاریخ سال بدأ فی معجم یازوب دیدم »
« حزنی رقلمه ایتدی مورخا کجه هوس »
(سروری)

مُعَدٌّ { [ع] اعداد اولنمش ، حاضر-
لامش : (معد للاستغلال)
= کرایه ویرملک ایچون حاضر لامش .

مُعَدِّلٌ { [ع] تعدیل ایدیجی ،
معدّل قیلان ؛ ایکی طرفی

عین حالده بولندیران ، برسیاقده ایدن §
اعتدال حالنه کتیرن . (معدّل النهار) =
آسمانه شرقدن غربه طوغری مفروض
بر دائرة درکه قطب شمالیده محسوس
اولدینی حالده قطب جنوبیده کورلمز .
کونش دائرة (معدّل النهار) اوزرنده
سیرایتدیکی زمان کره ارضک هر طرفنده
لیل ونهار متساوی اولور . کونش
سنهده ایکی دفعه بوداثره اوزرنده
سیرایدیر . بری حمل برجنگ ابتداسنده ،
دیکری ده سنبله برجنگ صوکندهدر .
دائرة مذکوره کره ارضده مفروض
اولان (خط استوا) یه محاذیدر .

مُعَذِّبٌ { [ع] عذاب ویرجی ،
اذا ایدیجی ، اذیت ایدن .
(موزب) بونک غلطیدر .

مُعَذِّبٌ { [ع] تعذیب ایدیجی ،
عذاب واشکنجه ایدن ،
ایچیدن .

مُعَذِّبٌ { [ع] تعذیب واشکنجه
ایدش ، عذابه طولش ،
راحتسر ، مضطرب . (معذب اولیق)
= کواکل اوزملک ، صیقتیده قالمق .

مُعْرَبٌ { [ع] اصطلاح نخوده
کلمات عربیه نک اعرابندن
بحث ایدن کتایه دینیلیر : (معرب -
العوامل) .

عربی کلمه (معتل الفاء) = ثلاثینسک
ایلك حرفی (معتل العین) = ثلاثینسک
اورته حرفی (معتل اللام) = ثلاثینسک
صوآء حرفی حروف علتدن بری
بولنان کلمه به اطلاق اولنور .

معمد { [ع] اعتماد ایدلش ، قلباً
امنیت اولنمش . (معتمد
الدوله ، اعتمادالدوله) کبی عنوانر زمان
قدیمدنبری حکومت اسلامیه ده اعظم
وزرایه رسماً توجیه اولنان عنوانردن
اولوب الیوم ایرانده بو مثللو عنوانر
قوللائلمقدمه در . § الیوم لسانمزده
انشا آتہ و عمله به نظارت ایدن امین
آدمه دینلیر . (معتمد علیه) =
کندیسنه اعتماد اولنان .

معسی { [ع] اهمیتلی ، اعتنا
اولنمش ، دقت ایدلش شی .
معجب { [ع] اعجاب ایدن ، تعجب
ایتدیرن . (معجب) ده
بومعنايه لغتدر . (معجبه) = تعجب
اولنه جق خصوص ، شی دیعکدر .

معجز { [ع] اعجاز ایدن ، عاجز
قیلان ، عجزه دوشورن §
بلاغتجه طوق بشردن خارج بر مرتبه ده
اولان کلام : (قرآن معجز بیان ،
قلم معجز رقم) ، (معجز نما) =
خارق العاده ، معجزه کبی شیلر کوسترن .
معجزه { [ع] پیغمبران عظام
حضرانندن صادر اولان

معتزل { [ع] اعتزال ایدن ،

معتزله { [ع] افعال عبادی کندی
قدرتربینه اسناد ایدوب
قدری انکار ایدن بر فرقه در که فرق
سبعه ضالّه دن بریدر . اشبو فرقه
ضالّه به (قدریه) ده دینلیر . مذهب
حقدن اعتزالری سبب تلقیب اولمشدر .

معتسف { [ع] اعتساف ایدن ،
غدر ایدن .

معصم { [ع] اعتصام ایدن ، بر
شیء الایله ایجه طوتان
معاصیدن چکینن ، کناهدن قورونان .
معق { [ع] اعتاق اولنمش ،
قوللقدن ، کوله لکدن
آزاد ایدلش .

معقده { [ع] اعتقاد ایدیچی ، بر
شیئک صحتنه قلباً قرار
ویروب اینانان ، عقیده سی دوزگون
اولان ؛ معنویاته ایمان ایدن ، دیندار .
معقادات { [ع] اعتقاد اولنان
خصوصات ، عقائد .
مفردی قوللائلماز .

معکف { [ع] اعتکاف ایدن ،
بر یرده اعتکاف
ایدوب ذکرالله ایله مشغول اولان §
رمضان شریفده جامع دروننده وجه
شرعی اوزره اجرای عبادت ایدن .

معتل { [ع] علتلی ، کندیسنده
حرف علتدن یعنی (و) ،
(ی) ، (ا) حرفلردن بری بولنان

لامه بولنان : (هوای معتدل . شتاسی معتدل ، اقالیم معتدله)

« شاعر دیمك اهل دل دیمكدر »

« خوش مشرب ومعتدل دیمكدر »

(شیخ غالب)

معتذر } [ع] اعتذار ایدن ، عذر
 دله یں ، برعذر بیانیه

استغفای قصور ایدن .

معترض } [ع] اعتراض ایدن .
 (جمله معترضه) =

کلامك سبکنه لازم اولیوب انجیق

فائده زائده قصدیه داخل ایدیلن

عباریه دینلیر . جمعی (معترضین) §

اصطلاح قانونده غیاباً علمینده صادر

اولان حکمك مغایر نظام ویولسز

اولدیغندن بحمله حکمی ویرن محکمه

حضورنده حکم لاحقك فسخ ایدلسنی

طلب ایدن کیمسه یه (معترض) اطلاق

اولنور . (معترض فیه) = اعتراض

اولنان حکم ، اعلام ، شی (اشارت

معترضه) = طرفلری ، مقدارلری ،

جمله لری تفریق ایچون قولانیلان شو

{ [] () کبی علامات فارقه نك

هر برینه اطلاق اولنور .

معترف } [ع] اعتراف ایدن ،

برفعلك حقیقتنی بیلوب سویله یں .

معترف } [ع] اعتراف اولنمش ،

کتم ایدلیوب سویلنمش :

(ماده معترفه) .

بری اوله جق صورتده باقوب یوقلامه :
 (معاینه قومیسینوی ، معاینه فنیه ،
 معاینه رسمیه ، معاینه طیبه) .

معبر } [ع] رؤیا تعبیر ایدن ،

رؤیایی ظاهر اوزرینه تأویل

ایدن ، دوش یوران . جمعی (معبرین) .

معناد } [ع] اعتیاد اولنمش ،

عادت ایدیلنمش . (برمعناد)

= عادت ایدیلدیکی اوزره ، اعتیاد

اولندینی وجه ایله . § اعتیاد ایدن ،

ایدینن .

« ای کوکل وصلت دمن صاقن کتورمه خاطره »

« آشنای هجر ایکن وصلتله معناد اولسون »

(شمسی پاشا)

« خیلی مشکدر کشی ترك ایلنك معنادینی »

« خیالی »

معتبر } [ع] اعتبار لائمش ، اعتبارلی ،

شرفلی ، حیثیتی ، خاطرلی

صایلیز : (تجار معتبره) اشخاصه

مخصوص اوله رق جمعی (معتبران) در

(اوراق معتبره) = اعتبارلی ، قیمتی ،

دکرلی کاغذلر دیمکدر .

معتد } [ع] صایلیش . (معتدیه)

= اصطلاح فقهده بهانك

اختلافنی موجب برتفاوتسز مثل بولنان

شیئه دینلیر .

معتدل } [ع] اعتدالی ، متناسب ،

حد واسلوبی موافق

بولنان ؛ تعبیر دیگر ایله ایکی حالت

پیننده متوسط حالتله متصف اولان ،

افراط وتفریطدن عاری اوله رق اورته

مُعَاوَنَةٌ { [ع] معاونت ایدیجی ،
ایدن ، یاردیمجی ، یاردیم

ایدن: (عسا کر معاونه) § بعض نظار
ومأمورینک رفیقی : (مدیر معاونی ،
شورای دوات معاونلرندن) .

« رواج دین میننه معاون ومقدم »

« امور شرع شریفه مقید ومنقاد »

(نفی)

مُعَاوَنَةٌ { [ع] یاردیم ایتک ،
اغانه ده بولتیق: (معاونت

تقدیه ، معاونت حمتکارانه) جمعی
(مُعَاوَنَاتُ) .

مُعَاهِدَةٌ { [ع] بری ایله عهد ایدیجی ،
ایدن . جمعی (معاهدین) .

مُعَاهَدَةٌ { [ع] بری ایله عهدلشمک ،
پیمان ایتک § حقوق

طبیعیه یه ویا عاداته مستنداً بین الدول
جاری اولان حقوق ، وظائف متقابله یی
حالیله تصدیق ویا بعض مرتبه توسیع
ویا خود تحدید ایله مکله برابر احوق ،
وظائفه واجب الاجرا حکمنی ویرمک
مقصدیله بر ویا دهها زیاده دولتر
آره سنده تنظیم وعقد وتعاطی اولنان
سنداته اطلاق اولنور . جمعی (معاهدات)

مُعَاهِدَةٌ { [ع] بایراملاشمق ،
بایرامده بر برینی تبریک

ایتک : « رسم معایده » .

مُعَاهِدَةٌ { [ع] برشیتک حقیقتی
آ کلامق ایچون نظر

دقتدن کچیرلسی ، برشیء شک وشبهه دن

مُعَاقِدَةٌ { [ع] عقدلشمک ، عقد
(ومقاوله ایتک ، عهد

وپیمان ایله مک .

مُعَاجَلَةٌ { [ع] خسته یه علاج ویرمک ،
(خسته یی تیمار ایتک . جمعی

(مُعَالَجَاتُ) .

مُعَامَلَةٌ { [ع] بر بریله ایش یا بق ،
(اخذ و اعطا ایله مک ، صور

سائره ایله عمل ایتک : (بیلنرنده جاری
اولان معامله) § طور ، طور قوللامه :
حسن معامله سی جمله یی نمون ایدیور)
§ ربخ ، فائض : (معامله جی) =
فائض ایله پاره ویرن . جمعی (معاملات) .

مُعَايِدَةٌ { [ع] عناد ایدیجی ، حق
(وخیری قبول ایتیب

خلافنده ثبات کوستریجی ، ضد بولنان .

مُعَايِدَةٌ { [ع] عناد ایتک ، حق
(وخیری قبول ایتیب

خلافه وضدینه کیتک ؛ بر فکر ویا
خصوص ایچون — حقلی حفسز —
اصرار ایله مک .

مُعَايِقَةٌ { [ع] بر برینک بویننه
(صارلیق .

مُعَاوَدَةٌ { [ع] کری دونمک ،
(عودت ایتک .

مُعَاوَضَةٌ { [ع] برشیء دیگر بر
(شیئه بدل ، عوض

اوله رق ویرمک § اصلی اولدنی حالده
جلب منفعت ودفع مضرت ایچون صورت
مخصوصه ده مذاکره ایله یا بیلان صنیعه ،
جیهالی ایش .

محبته صحبت و احتلاطده بولنق : (طرز معاشرت ، آداب معاشرت) .

معاشره } [ع] بربرینه اظهار
 (عشق ایتک ، بربرینی
 سومک .

معاصر } [ع] هم عصر ، هم زمانه
 دیمکدر . یعنی بریله بر
 زمانده ، بر عصرده بولنمش اولان ،
 بولنان . جمی (معاصرین) .

مُعَاف } [ع] عفو اولنمش ، واز
 کچلمش . اصلی (مُعَافِ) در .
 مُعَافِه بایندن اسم مفعولدر . مصدری
 (مُعَافَات) در . عجملر آخرنده کی یادن
 مقلوب اولان الی اسقاط ایتشلدر .
 (صَاف) کلمه سی کبی که اصلی «صَافِ»
 در . § مستثنا ، امتیازلی معناسنده
 دخی قوللانیلیر : (ویرکودن معاف)
 فتح میم ایله او قومق غلطدر .

مُعَافِیَّت } [ع] معافلق ، امتیاز-
 لیلیق ، مستثنالیق : (معا-
 فیت فرمانی ، معافیت جرم ، معافیت
 جزا) § اصطلاح طیده بعض خسته لرك
 مرضدن قطعاً متأثر اولاملری حالنه
 اطلاق اولنور .

مُعَافِیَّت } [ع] بربرینی جزا وعقوبته
 کرفتار ایتک ، عقاب ایلک .
 مُعَاقِد } [ع] بربریه عقد مقاوله ،
 عهد و پیمان ایدن §
 اصطلاح فقهده بر عقدک حصولنه بادی
 اولان ایکی طرفدن هربری دیمکدر .

مُعَادِل } [ع] عدیل ، شذیه ،
 نظیر ، مساوی ، برابر ،
 اش معناسنه در : (شوشکل بوشکلک
 معادلیر) .

« بر معالی جهانیدر حیدر »
 « اوزکه هارون بی معادلدر »
 « حضرت علی حقنده - معلم ناجی »

مُعَادِلَه } [ع] برشینه مساوی ،
 نظیر ، شذیه اولیق ؛
 برابرک § علم جبرده بر مساوی
 علامتک طرفینده ایکی مساوی کمیتمدن
 عبارت اولان هیئته اطلاق اولنور .
 جمی (مُعَادِلَات) .

مُعَاذَرَه } [ع] عذر ، بهانه سرد
 ایتک ، یالاندن عذر
 کوسترمک .

مُعَاذَرَه } [ع] اعاره اولنمش ،
 اصطلاح فقهده عاریت
 اولان ماله دینیلیر .

مُعَارِض } [ع] مخالفت ایدن ،
 قارشلی کلن ، نزاعه
 کیریشن .

مُعَارِضَه } [ع] عدول وانصراف
 ایتک ، مخالفت ایتک ،
 غوغا ایتک ، بوغوشمق : (منع معارضه)

مُعَاَرَفَه } [ع] بیلشمک ، طاینشمق ،
 آشنا چیقمق ، آشنالیق :
 (معارفه سابقه) .

مُعَاَرَكَه } [ع] بربریه جنک ایتک ،
 صاواشیق .

مُعَاشَرَت } [ع] بربریه خوش
 کچنمک ، همدم اولیق ،

مُظَاهِرٌ { [ع] يارديم ايديجي ،
مظاهير } آرقه ويريجي : (ناظر
كالات مظاهر) .

مُظَاهَرَةٌ { [ع] يارديم ايتك ،
مظاهرت } يارديم صورتيه طا .
يائق ، آرقه ويرمك : (مظاهرت
ماديه ، مظاهرت معنويه) .

مُظْفَرٌ { [ع] مطوبنه ظفرياب ،
مظفر } اولان ، نائل مرام اولان ،
مقصودينه ايرن § محاربه ده غالب اولان ،
دشمنه غلبه ايدن : (جند مظفر ، عساكر
مظفره) (مظفرانه) = مظفر اولانه
ياقيشه جق صورتده . (مظفراً) =
مظفر اوله رق . غلبه چاله رق . (مظفريت)
= مظفراك ، مقصودينه ايرمك
ودشمنه غلبه چالاق حالي .

مُظْلَمٌ { [ع] ظلمتلي ، قازا سلق :
مظلم } (ابرمظلم ، سحائب مظلمه)
مُعَاتَبَةٌ { [ع] عتاب ايتك ،
معاتبه } طارلق ، آزارلامق .

مُعَابَةٌ { [ع] عتاب اولتمش ، تكدير
معاتب } قينلمش ، آزارلامش .
مُعَادٌ { [ع] اعاده ايدلمش ، كرى
معاذ } چويرلمش ، دونديرلمش .

مُعَادَاتٌ { [ع] برينه عداوت ايتك ،
معاذات } دشمنلك كوسترمك ،
دشمنلكده بولتمق . فارسيدنه (معادا)
طرزنده دخي استعمال اولنور .

مُطَمِّنٌ { [ع] ربط قلب ايله سكون
مطمئن } حاصل ايدن ، اطمنان
اوزره اولان .

مُطْمِئَةٌ { [ع] اصطلاح طبعه
مطمئنه } طائفه نسانك عادت
طبيعه لر ينك ظهوري ايچون قوللانيلان
ادويه به اطلاق اولنور .

مُطْمِنٌ { [ع] طنطنه لي ، ديدبه لي ،
مطمئن } كوسترشلي : (ضيافت
مطمنه ، سور مطمئن) .

مُطَوَّلٌ { [ع] تطويل ايدلمش ،
مطوول } اوزادلمش ، اوزون :
(كلام مطول ، عبارة مطووله) جمعي
(مطولات) .

مُطَهِّرٌ { [ع] تطهير ايديجي ،
مطهر } مادي ومعنوي تميزله يوب
ياك ايديجي .

مُطَهَّرٌ { [ع] تطهير ايدلمش ،
مطهر } مادي ومعنوي تميزلمش ،
ياكلنمش : (قلب مطهر ، روضه
مطهره ، لباس مطهر) .

مُطَيَّبٌ { [ع] تطيب ايدلمش ،
مطيّب } كوئلكي خوش ايدلمش ،
خشنود : (مطيب الخاطر) § كوزل
قوقولي نسنه سورلمش ، طيبلمش .

مُطِيعٌ { [ع] اطاعت ايديجي ،
مطيع } انقياد ايدن ؛ ويريلن
نصيحت وامري حسن صورتله تلقى
وقبول ايددرك حكمنى اجرا ايله ين :
(ولد مطيع) .

مطعم } [ع] اطعام ایدیحی، طعام
 یدیریحی، فقرا پرور .
 مطقی } [ع] اطفا ایدن، سوندیرن .
 (مطقی الجمر) = بردالعجوزک
 آلتجی کونی .

مطلسنم } طلسمی، افسونلی .

مطلع } [ع] اطلاع ایدن، کسب
 وقوف ایدن، آکلایان،
 واقف، خبردار دیمکدر .

مطلق } [ع] اطلاق اولنمش،
 صالیویرلش، باشی بوش

براقلمش : (مطلق العنان) = یولاری
 براقلمش، آزاده سر دیمکدر . §
 بلاشرط وقید یعنی سربست مختار حکمنی
 افاده ایدرکه (مقید) مقابلی دیمک
 اولور § مطلقاً، البته مقامنده دخی
 قوللائیلیر .

مطلقه } [ع] تطلیق ایدلش،
 طلاق ویرلش . قوجه -
 سندن بوشاعش قادین .

مطلقاً } [ع] مطلق اولهرق،
 همه حال، هرنه وجه ایله
 اولور ایسه اولسون معناسنی افاده ایدر:

« مطلقاً غصه دن اطلاق بیور »

« صلحا سلکینه الحاق بیور »

(خاقانی)

مطلقاً } [ع] طلالاعش، اوزرینه
 یالذیز سورلش، یالذیز
 قابلامش، یالذیزی .

مطایبه } [ع] لطیفه لشمک، لطیفه
 اتمک، مزاح . جنسی
 اولان (مطایبات) = مضحکات قیلندن
 لطائف، حکایات دیمکدر .

مطبوق } [ع] برشی تماماً اورتوب
 بوروین سنس نه اطلاق
 اولنور . دائماً آرتوب آیرلایان مرض
 حمایه ده (حمای مطبقه) دینیر . دیلی
 اوست دماغه قاپادان حرفلره (حروف
 مطبقه) دینیلرکه (ص، ض، ط،
 ظ) حرفلرندن عبارتدر .

مطبوقه } [ع] تطبیق اولنمش ||
 قاپاق کبی قاپامش .

مطرب } [ع] اطراب ایدن،
 شوق ویرن، شنلندیرن:
 (نعمات مطربه، الحان مطربه) §
 خواننده، اصول موسیقی به توفیقاً
 شرقی، غزل، السهی اوقویان .

مطرد } [ع] نسق واحده، بر
 طر زده، بر دوزی به
 اولان : (امثلة مطرده) § برقاعده
 کلیه به مطابق ومماثل اولان : (معامله
 مطرده)، (مطرداً) = اطرادلی
 اولهرق، اطراد اوزره .

مطرز } [ع] طرازلاندیرلش،
 کنار ایشلمش، کناری
 زینتلی، ایشله ملی .

مطری } [ع] طراوتلی، رونقلی،
 تازه : (کل مطری) .

اویغونلق : (صفت ایله موصوف بینهده مطابقت لازمدر) .

مطاع } [ع] کندیسنه اطاعت ،
جهان مطاع) .

مطالَبَه } [ع] طلب ایتک § برینک
ذمتده کی حقی ایسته مک .
جمی (مطالَبَات) .

مطالِع } [ع] مطالعه ایدن ، اوقویان .
جمی (مطالِعین) .

مطالَعَه } [ع] برشینه واقف اولوق
ایچون متصل نظر و تفکر ایتک معناسنه درکه لسانمزده بو صورتله حصوله کان و قوف ، رأی و تدبیر و ملاحظه مقامنده قوللانلیر : (بوماده حقنده کی مطالعه گزی بیان ایدک) § یازی یه و کتابه باقق ، کتاب اوقومق معناسنده ده قوللانلیر : (مطالعه آثار ادبیه ، ارباب مطالعه) جمی اولان (مطالعات) هر ایکی معنایه کوره قوللانلیر .

مطَاوِع } [ع] طوع ایله دیکره
اویچی ، دیکره اویوب
انقیاد کوستریچی ، کوسترن : (فعل مطاوع) = معلوم صیغه سنده اولدینی حالده بر فعل متعدینک مجهولی صیغه سی معناسنی افاده ایدن فعل دیمکدر : (قیرلدی ، یاپلدی) کبی .

مطَاوَعَت } [ع] امره اویمق ،
اطاعت ایتک ، انقیاد کوسترمک ، اویوب کیتک .

مُضْطَرَب } [ع] چالقانوب بی قرار
اولان ، چالقانان §
مادی و معنوی راحتمز اولان :
(مضطرب الحال ، دیش آغریسی
انسانی فوق العاده مضطرب ایدر) ،
(مُضْطَرَبَانَه) = مضطرب اولانه مناسب
کوزیله جک صورتده .

مُضْعَف } [ع] تضعیف اولنمش ،
برقات دهها آرتمش ،
برمثل زیاده لشمش .

مُضِل } [ع] اضلال ایدن ، ضلالته
دوشورن ، طوغری یولدن
چیتاروب آگری یوله صاپدیران :
(ابلیس کبی هم ضال هم مضل) .

مُضْمَحِل } [ع] پریشان ، نابود
(اولان) .

مُضْمَر } [ع] اضمار ایداش ، درونده
کیزلنمش ، خاطرده مکتوم
اولان شی ، سر . جمی (مضمرات) .
مُضِي } [ع] اضائه ایدن ، ضیا
ویرن ، ضیالان دیران :
(اجرام مضيئه) .

مُضْيِع } [ع] اضاغه ایدن ، ضایع
قیلان ، تلف ایدن .

مُضْيِق } [ع] طارلاتیچی ؛ ضیق ،
طار محل .

مُطَابِق } [ع] طبق طبقنه ، اویغون
اولان ؛ آیری غیر یولنمایان

مُطَابِقَت } [ع] اویغون اولوق ،
اویغون بولنوق ،

قریه سی) § اصطلاح نخوده دیگر بر
اسمه علاوه واسناد اولتمش اسم دیمکدر .
جسمی اولان (مضافات) = اکتییا
ملحقات مقامنده قولانیلیر . (مضاف
الیه) = اصطلاح نخوده کندیسینه
دیگر کله طاقلمش اسم دیمکدر .

مُضَاهَاتُ { [ع] بر شیشه بکزه .
مک ، شبیه اولق ،
مشابته .

مُضَاهِي { [ع] شبیه ، مانند ،
بکزه بیچی .

مُضَائِقَةٌ { [ع] ضرورت ، فقر ،
صیفتی ، طارلق ؛ طار-
لاشوق ، طارده قالمق : (مضایقه
شدیده) .

مُضْحِكٌ { [ع] گولدیبریچی ، گولدی-
یرن ، تحف .

مُضْحِكَةٌ { [ع] گولنه جک کلام ویا
شی ، تیاتر ورلرده اوینا-
نیلان گولنج اویون ، قومدی . جمعی
(مضحکات) .

مُضِرٌّ { [ع] اضرار اپدن ، ضرر
مضر { ویرن ، ضرره صوقان ،
ضرری موجب اولان ، ضرری :
(مضرّ صحت ، حیوانات مضرّه) .

مُضْطَجِعٌ { [ع] یان اوسنی یاتان ،
یان طرفنه اوزانان .

مُضْطَرٌّ { [ع] اضطرار لشمش ،
چاره سز قالمش ، ناچار ،
مجبور دیمکدر . (قالمق) ماده قولالا-
نیلیر .

مُضَارَبَةٌ { [ع] دو گوشمک ،
اوروشمق § اصطلاح
فقهده بر طرفدن سرماییه ، دیگر طرفدن
سعی وعمل اولق اوزره عقد ایدیلن
شرکتیه اطلاق اولنور : (شرکت
مضاربه) بوده ایکی درلودر که برینه
(مضاربه مطلقه) دیگرینه (مضاربه
مقیده) دینیلیر .

مُضَارِعٌ { [ع] فی الاصل شریک ،
شبیهه معناسنه در .
اصطلاحده حال ویا استقباله دلالت
ایدن شکل فعله اطلاق اولنور : (صیغه
مضارع ، مضارع صیغه سی) ، (مضارعت)
= مضارع اولق حالی ، مضارع لک :
(مضارعت حرفی) § بحور عروضدن
بر بجرک اسمی . لسانمزده (شریک ،
شبیه) معناسنده اصلا قولانیلماز .

مُضَاعَفٌ { [ع] ایکی ویا زیاده
قات ایدلمش ، قات قات
آرتیرلمش ، برمثلی ویا امثالی اوزرینه
زیاده لشدیرلمش : (حساب مضاعف ،
قید مضاعف) بومعناده (مضاعفه) ده
قولانیلیر : (اصول مضاعفه) §
اصطلاحات صرفیه جهه عین الفعلی ایله
لام الفعلی بر جنسدن وحروف صحیحهدن
اولان ویا ماده اصلیه سنده بر جنسدن
ایکی حرف بولنان فعل ثلاثی یه اطلاق
اولنور : (فعل مضاعف) .

مُضَافٌ { [ع] اضافه اولتمش ،
طاقلمش ، ملحق :
(بکقوز قضاسنه مضاف آق بابا

مَصْمُوتَةٌ { [ع] ایچی بوش، قوف
 اولمایان شی: (حروف
 مصمته) = (م، ر، ب، ن، ف،
 ل) حرفلردن ماعدا اولان حرفلر.
 مَصْمُومَةٌ { [ع] تصمیم ایدلش،
 صورت قطعیه ده نیت
 اولنش، اجراسته قطعياً قرار ویرلش
 دیمکدر: (سور ختاتک بو هفته
 اجراسی مصممدن).

« ایشتمکله مجرد لطف طبعک »

« ادای مدحک اولمشدی مصمم »

(نقی)

مَصْنَعَةٌ { [ع] تصنیع ایدلش،
 هنر و معرفتله اوسته لقی
 یاپلش، صنعتلی شی § ساخته اوله رق
 یاپلش، اویدورلش: (کره مصنعه،
 مصنع برساعت، بوروایت مصمعدن).

مَصْنُوفٌ { [ع] یکیدن کتاب تألیف
 ایدن، کتاب یاپان:
 (مصنّف صاحب اقتدار) جمعی
 (مصنّفین).

مَصْنُوفَةٌ { [ع] تصنیف ایدلش،
 یاپلش کتاب جمعی
 (مصنّفات) = یاپلش کتابلر:
 (مصنّفات اسلاف).

مَصْوُوتٌ { [ع] تصویت ایدن،
 سسلن، سسی چیقان
 شی: (حروف مصوته).

مَصْوُورٌ { [ع] تصویر ایدن،
 صورت ویرن، صورته

قویان § ترسیم ایدن. رسّام:
 (مَصْوُورَانَه) = تصویر ایدیجی یه
 یاقیشه جق صورته. جمعی عربی
 (مَصْوُورِین) فارسی (مَصْوُورَان).

مَصْوُورَةٌ { [ع] تصویر ایدلش،
 صورت ویرلش، صورتی
 یاپلش § ترسیم ایدلش، رسمی:
 (مَصْوُورَ غزته، جریده مصوره).

« سنن اول روح مصورکه اولور همواره »

« یاد جموعه حسنکله پریشان دللر »
 (نائلی قدیم)

مَصِيبٌ { [ع] اصابت ایدن،
 اطوغریجه واروب ایریشن،
 راست کن: (سهم مصیب) § فعل
 و قولده صوابه تصادف ایدن: (قرار
 مصیب، مطالعه مصیبه).

مَصِيبَةٌ { [ع] انسانه اصابت ایدن
 قضا، بلا، فلاکت،
 درد: (مَصِيبَتٌ زده) = مصیبه دوچار
 اولش دیمکدر. جمعی (مَصَائِب).

مَصِيبَةٌ { [ع] مصقله ایله جلا-
 لائش، جلالی، بارلاق.
 مَضَادٌ { [ع] ضد، مخالف اولان:
 تأثیرینه قارشی قویان:
 (مضاد تعفن).

مَضَارِبٌ { [ع] دو گوش ایدن،
 دو گوشن § اصطلاح-
 حات فقهیه جه شرکت مضاربده سرمایه یی
 قوللانو ب تجارت ایتک اوزره چالیشان
 دیمکدر.

و ر ب ۰ } تصفیف ایدلش ، صف
مصفف } صف دیزلش ، صف

حالنه قونلش .

و ر ب ۰ } [ع] تصفیفه ایدلش ، صافی
مصفی } اوطوری قیلنیش ، سوزلش :

(عسل مصفی ، ماء مصفی) .

« محبت بزمنك نوش ایتمه یں جام مصفاسین »

« چکر کردون ونك كونده بوزبیک درلوغو غاسین »
(شمسی پاشا)

« بر باده که شربت مصفی »

« مانده سرکه بالدن احلی »

(اکرم)

و ص ب ۰ } [ع] صلابت ویرلش ،
مصلب } قاتیلاشدیرلش § حاج ،

صلیب کبی چاراز و حاج رسمنده
اولان شی .

و ص ب ۰ } [ع] اصلاح ایدیچی ،
مصلح } ایدن ؛ نسته نك نقایص

وعیوبنی ازاله ایله ایی حاله کتیرین §
غوغاسز اصلاحه غیرت ایدن ، صلح
ایله دوزلتمکه چالیشان . جمی (مصلحون)

= دعوالری ، دعواجیلری صلح ایله
فصل ایدوب باریشدیرانلر .

و ر ب ۰ } [ع] نماز قیلان ، نمازه
مصلی } دوام ایدن : (فلان پك

مصلی ومتق آدمدر) .

و ر ب ۰ } [ع] فی الاصل نماز قیله جق
مصلی } محل دیمکدر . لسانمزده

اکثریا جنازه نمازی قیلمغه مخصوص
اوستی آچیق محل معناسنده قولانیلیر :

(مصلأ طاشی) .

و م ص ر ۰ } [ع . مولده] اصطلاح
مصرف } طبله هجوم دم واخلط

ایله دوچار مرض اولان عضوی شغایاب
ایتمک ایچون قولانیلان قوری جحامت ،
خردل کاغدی و یا قیسی کبی شیرله
اطلاق اولنورکه هجومی صرف و تحویله
خدمت ایدر .

و م ص ط ب ۰ } [ع] اصطبار ایدن ،
مصطبر } صیقتی یه صبر و تحمل

ایدوب طایانان .

و م ص ط ف ۰ } [ع] اصطفا ایدلش ،
مصطفی } کزیده ، سچلمش §

مفخر موجودات علیه اکمل التحیات
افندیمز حضر تلرینك دیکر اسم شریفلری :
(محمدالمصطفی) ، (مصطفوی) =
مصطفایه منسوب دیمکدر :

« صاعه ك بزی کیم بنسته دل نفس غوی یز »

« حاك قدم آل عبا مصطفوی یز »
(شیخ غالب)

و م ص ط ل ۰ } [ع] تعبیرات غریبه
مصطلح } واصطلاحات وکلمات

مغلقه دن مرکب و ساده لکدن کلیاً عاری
تکلفلی عباره و افاده یه اطلاق اولنور .
(مصطلحی) و (مصطلح) = اصطلاح
پرداز ، او مثللو تعبیرات غریبه و مغلقه
ایله سوز سویله یں دیمکدر .

و م ص غ ر ۰ } [ع] تصغیر ایدلش ،
مصغر } کوچلدلش ، کوچك

یاپلش § اسم تصغیر حالنه قونلش .

وَصَبَّ { [ع] بویامش ، بویالی
مَصْبَعٌ } دیمکدر .

مُصَّحِحٌ { [ع] تصحیح ایدیچی ،
ح } ایدن ، درجهٔ صحت ایدرین .
اکثر یا مطبوعه لوده ترتیب سهولرینی
تصحیح ایدن ذواته اطلاق اولنور .
جمی (مصححین) .

وَصَدَّقَ { [ع] تصدیق ایدلش ،
مُصَدِّقٌ } کرچکدر دینلمش ،
صحتی تأیید قیلنمش § رسماً تصدیق
اولنمش ، مهر کبی بر علامت تصدیق
وضع ایدلش .

وَصَرَّ { [ع] اصرار ایدیچی ، بر
مَصِرٌ } فکر ورأیده و یا خود بر
خصوص و ماده ده آفاق دیره یوب عناد
ایدن ، سوزندن دوئمین . (مُصْرَانَه)
= عناد و اصرار ایدنه مناسب کوربانه-
جک صورتده .

وَصَرَحَ { [ع] تصریح ایدلش ،
مُصْرِحٌ } آچقندن آچیغه بیان
قیلنمش ، صریح و عیان کوسترلش .
(مُصْرِحًا) = مصرح اوله رق .

وَصَرَغَ { [ع] تصریح ایدلش ،
مَصْرَعٌ } مصرع ایدلش دیمکدر
که برنجی بیتی هم قافیه ایکی مصرع ایدن
مراکب اولان نظمه اطلاق اولنور :
(قصیده — مطامی مصرع اوله رق اون
بشدن زیاده بر قافیه اوزره سویلنلمش
بیتی حاوی اولان شعر در — مجموعه
معلم ناجی ۵۷) .

وَصَحَّحَ { [ع] تصحیح ایدیچی ،
ح } ایدن ، درجهٔ صحت ایدرین .
اکثر یا مطبوعه لوده ترتیب سهولرینی
تصحیح ایدن ذواته اطلاق اولنور .
جمی (مصححین) .
« ایکی تاریخ رعنا یازدی کک کوه افشانی »
« بودیوانه مصحح ذاتی فرسوده افکارک »
(شیخ ذاتی)

مُصَّحِحٌ { [ع] تصحیح ایدلش ،
ح } صحت اوزره دوزلدلش ،
یا کلتی طوغرودلش : (مصحح بر
نسخه ، مصحح برورقه) .

مُصْحَفٌ { [ع] قرآن عظیم الشانه
ح } اطلاق اولنور . فی الاصل
صحیفه لشمش ، صحفی حاوی یازی و لوحه
معناسنه در . جمی (مُصْحَفٌ) :
(مصاحف شریفه) .

مُصْحَفٌ { [ع] تصحیف اولنمش ،
ح } خطاء تغییر اولنمش §
حرفلرینک نقطه لری تبدیل اولنهرق
معناسی بوس بتون دکشدیرلش کله
و کلام .

وَصَدَّرَ { [ع] تصدیق ایدلش ، دیبا-
مَصْدَرٌ } جه لشمش . (فضولی) نک :
« منشی حکمت که چکمش خامه حکمت نکار »

مَصْرَعِيَةٌ مصدر اولان قصیده سی . .
وَصَدَّعَ { [ع] تصدیق ایدن ،
مَصْدِعٌ } باش آغریدان ، باش

طوتیان اشیاى ممنوعه نظاماً مصادره اولنور) .

مُصَادِفٌ { [ع] راست کلن ، اوکنه چیقان ، قارشى کلن : (مصادف نظر دقت) .

« اولدجه مصادف بکا جانانلانیور »
« حالا بنی اطوارینه عاشق صانیور »
(م ناجی)

مُصَادَفَةٌ { [ع] راست کلک ، تصادف ایتمک ، اوکنه چیقمق .

مُصَادَقَتٌ { [ع] صدق ایله دوستلق ایتمک ، دوستلاشمق ، طوغری معامله ده بولنمق : (آثار مصادقت) .

مُصَادَمَةٌ { [ع] ایکی شی بربرینه چارپمق ، چارپشمق ، اوروشمق : (مصادمه سفائن) جمی (مُصَادِمَاتٌ) : (مصادمات بحریه) = اشبو تعبیر دگن محاربه وغوغالری حکمنی متضمندر .

مُصَارِعٌ { [ع] گورش طوتیجی ، گورشچی ، پهوان : (مصارع مشهور قاره بوماق) .

مُصَارَعَةٌ { [ع] ایکی شخص بر گورش طوتیق . بریله گورشمک ،

مُصَافَاتٌ { [ع] بریله خالصانه دوستلق ایتمک ، مودت صافیله ده بولنمق .

مُصَافِحَةٌ { [ع] انشای تلاقیده ایکی آدم بربرینک اللرینی

طوتیق یعنی دوستانه ال طوتشمق معناسنه در . سنن سنیة حضرت پیغمبریدن اولان مصافحه بی عادات غربیه دن اولق ظن و اعتباریله اجرا ایتمک پک بیسوک اثر جهالتدر . غربیونک عادت عربیه اتباع ایتمکاری متحققاندندر .

مُصَاحٌ { [ع] اصطلاحات فقهیه - دندر . مصالحه ایدن ،

عقد صلح ایدن . (مُصَاحٌ عَلَيْهِ) = صلح ایچون و بریله جک شی که « بدل صلح » دینیلیر . (مُصَاحٌ عَنْهُ) = ادعا و طلب اولنان شی که « مدعی به » دیمکدر .

مُصَاحَبَةٌ { [ع] صاح ایدمک ، ایکی طرف غوغا و نزاعی ترک ایدرک بازشمق ، اوزلاشمق ، اویوشمق معناسنه در .

مُصَاهَرَةٌ { [ع] قیز آلدرق داماد اولق صورتیله خصمق ، گویگولکله قرابت دیمکدر .

مُصَافِحَةٌ { [ع] یازلغنه بازارلق ایتمک ، یاز کلنجه مقاوله ایدوب قیشه قدر اجرته طوتیق معنا . سنه در . ییالغه طوتغمه (مُعَاوَمَةٌ) آیلغه طوتغمه (مُشَاهَرَةٌ) برکونلکه طوتغمه (مُیَاوَمَةٌ) دینیلیر .

« وزارت » رتبه‌سنة معادلدر. اسلوب
 فارسی اوزره (مشیران) صورتندہ
 جعلنیر : (مشیران عظام) .
 « دلیر صف‌شکندر اردشیر شیر افکنندر »
 « مشیر مؤتمندر مستشار کار فرمادر »
 (نفی)

مصاب { [ع] اصابت ایتمش ،
 هدف اتخاذ ایله اورلمش

دیگک اینسه ده مصیبتہ اوغرامش ،
 قضاژده ویاخود سقط اولمش، خسار
 وضرر کورمش معناسنده قوللانیلیر:
 (قحط ایله مصاب اولان اهالی) جمی
 (مصابین) .

مصابرہ { [ع] صبر وتحمل ایتمک .
 نظمدہ (مصابرت) .

صورتندہ استعمالی جائزدر .

مصاحب { [ع] صحبت ایدیچی ،
 ایدن و سلاطین عظام

حضراتک خدمت و صحبت سنیه لرلیله
 شرفیاب اولان ذوات و بندکان : (باش
 مصاحب حضرت شهریاری ، مصاحب
 حضرت پادشاهی) فارسی جمی
 (مصاحبان) .

مصاحبت { [ع] بربرلیه همدم
 اولوق ، صحبت ایتمک ،

مصاحبه { قونشوق : (مصاحبت
 دوستانه) .

مصادره { [ع] جریه صورتیه
 بر شخصک اموال و

اشیاسنی ضبط ایتمک : (اشخاص یدنده

مشفت { [ع] کوبه طاقلمش ،
 کوبه ایله مزین اولان .

مشوش { [ع] تشویش ایدلمش ،
 قارمه قاریشوق ، بوزوق

دوزن :

« دیده پر آب ، دل پر آتشدر »

« ظاهر و باطن مشوشدر »

(حالی)

مشوق { [ع] تشویق ایدن ،
 شوق و غیرته کتیرن ،

غیرتلندیرن . جمی (مشوقین) .

مشوک { [ع] دیکنلی . (مشوکہ)
 = دیکنلی آغاج .

مشهد { [ع] اشهاد ایدن ، شاهد
 کتیرن .

مشید { [ع] تشید ایداش ،
 یوکسک و متین پاپلمش :

(مشیدالارکان) .

مشید { [ع] بنیابی رفیع و متین
 انشا ایدن .

مشیر { [ع] فی الاصل اشارت
 ایدیچی معناسنده در . معنای

اصطلاحیسی امور دولتده امر و اشارت
 ایدن دیمکدر . سلك عسکریده الك

صوك رتبه بی احراز ایدن ذاته اطلاق
 اولنور . (مشیرانه) = مشیرجه‌سنه ،

مشیره یا قیشه‌جق صورتده دیمکدر .

(مشیریت ، مشیری) = مشیرک .

(رتبه مشیریت) = مراتب ملکیده دن

رنکلی ، قاب قاره شی :

« زیر لمانده او خال مشکین »

« بر حبش دلبر بدر جانه یقین »

(نیلی)

مشمس } [ع] کونشه سرلش ،
کونشه طوتلش ، قوروتلش

ایچون کونشه طوتلش یاخود قونلش ||

کونش دگمش ، کونش اورمش .

(زلف زرین) یاخود (کیسوی زرتار)

مقامنده (کیسوی مشمش) کی معناسز

بر تعبیرک مجهول بر ذات طرفندن استعمال

ایدلدیکنی بعض لغات کتابلرنده کی تنبیه

واخطاردن آکلادم . بو قدر معناسز ،

مناسبتمز تعبیراتی قولانان مطلقا اسلوب

لسان عثمانی یه وادبیات شرقیه یه واقف

اولمایان عجزه مقلدیندن بری اولمیدر .

مشمع } [ع] تشمیع ایدلش ،

(اریمش بال مومنه باتیرلش

بز . بین العوام تحریف ایله (موشامبا)

دینیلیر . (مشمع طی) = اصطلاح

طبده اوزرینه مؤثر بر ترکیب دوائی

سوریلرک احضار اولنان علاجلی بز

ویا کاغدلر دیمکدر که لسان ناسده یاقی

دیه معروفدر . (مشمع تجاری) =

باله لره صاریلان زفتلی قالین بز .

مشمس } [ع] صیقیلان ، برشیدن

مشمس } استکراه ایله جانی

صیقیلان ، نفرت ایدن .

(مشکل) = مشکل دکل ، قولای

دیمکدر . جمی (مشکلات) = موانع ،

کوج وچتین اولان شیر ، ایشلر :

(حلال مشکلات) = مشکلری حل

ایدیجی ، آچیجی دیمکدر . کافک ضمیله

تلفظی غلطدر .

مشکل } [ع] تشکیل ایدلش ،

(شکلاندیرلش ، شکل

ویرلش) ایری ، قوجامان ، شکلی

کوسترشلی : (مشکل بر آدم) .

مشکل پسند } [ف] مشکل

بکنیجی ، کوج

چتین شیدن خوشلانان ، اولور اولماز

شیء بکنمەین ، هر شیء کوجلکله بکنەن

آدم . جمی (مشکل پسندان) ،

(مشکل پسندان) = مشکل پسند

اولانه یاقیشه جق صورتده .

مشکلتر } [ف] پک مشکل ، پک

کوج . (مشکلترین)

= اڭ مشکل ، اڭ چتین : (مشکلترین

امور) .

مشکل گشای } [ف] مشکل

آچیجی ،

آچان یعنی مشکل اولان مسئله لری ،

شیلری حل وتسویه ایدن دیمکدر .

جمی (مشکل گشایان) .

مشکین } [ف] مسکدن ، مسکلی ،

(مسک قوقولی) سیاه

لرک طاراق دیدگری آلت . جمی
 (امشاط ، مشاط) ، (مشط القدم)
 = آیاق پارمقریله آیاق بیلکنک آره .
 سنده بولنان و آیاق طاراخی دینلن محل .
 (مشط الید) = ال پارمقریله ال بیلکنک
 آره سنده بولنان وال طاراخی دینلن
 محل . (مشطه) = بالخاصه صاچ
 طاراخی .

مشعر { [ع] اشعار ایدن ، یازمق
 صورتیله بیلدیرن .

مشغشع { [ع] شغشعلی ، پارلاق ،
 کوسترشی .

مشفق { [ع] شفقت ایدن ، اسیر-
 که یوب مرهوت کوسترن ،
 شفقتلی : (اب مشفق ، والده مشفقه) ،
 (مشفقانه) = مشفق اولانه یاقیشه جق

صورتده : (التفات مشفقانه ، اوضاع
 مشفقانه) .

مُشك { [ف] « مُسك » دینیلن
 کوزل قوقولو شی که دیار
 (چین وختن) ده یتیشن آهورلرک
 نافیدر . (مُسك) بونک معر بیدر .

کسر میم ایله ده لغتدر . حتی محاوراتده
 اکثریا کسر میم ایله (مسك) دینیلیر .

(مُشك افشان ، مُشك فشان) = مسك
 صاچیجی ، صاچان . (مُشكبار) =

مسك یاغدیران ، تعطیر ایدن ، مسك
 قوقولی . (مُشك آلود) = مشكه

بولاشمش ، مسكلی . (مُشكفام) =
 مسك رنگلی ، سیاه . (مُشكفروش)

= مسك صاتان ، عطار ، مسك یاغیسی .
 (مُشکین) = مسكلی ، مسك قوقولی ؛

سیاه رنگلی شی . (مُشکین چاه ،
 مُشکین چه) = بعض کوزلرک یوزلرنده

بولنان سیاه بن . (مُشکین سنان)
 = اوزون سیاه کیر پیک . (مُشکین

کلاه) = دلبرلرک سیاه صاچلری .
 (مُشك پند) = سلطانی سوگود

آغاجی که چیچکی کوزل قوقار . عجم
 سوگودی ده دیرلر . بونامی عود آغاجنه

عطف ایدنلرده وار ایسه ده طوغری
 دکلدر .

« کوزمدن مردم آسا خال روی دلر باجیقماز »
 « سویداوش دلدن فکر زلف مشکسا چیقماز »

(نیلی)
 مُشك { [ع] تشکیک اولنمش ،
 شکه دوشورلنمش ،

شکلو ، شبهلی اولان .

مُشك { [ف] عربینده (سعد)
 دینیلن و معالاحانده قوللا .

نیلان برنوع اوتک کوکیدر که غایتله
 کوزل قوقار .

مُشکل { [ع] اشکالی ، کوچ ،
 چتین ، قولایک ضدی :

(امر مشکل ، مصالح مشکله) ، (غیر

دعوای شخصی اقامه ایدن. (مشتکیانه)
 = مشتکی اولانه یا قیسه جق صورتده .
 { [ع] اشتکا ایدلمش ،
 مشتکی } شکایت اولنمش : (ماده)
 (مشتکی) ، (مشتکی عنه) = کندیسندن
 شکایت اولنان کیسه .

قایللمش اولان .
 { [ع] اشتال ایدن ، بوریبوب
 مشتمل } اورتمش ، ایچنه آلمش ،

مشجَر { [ع] اوزرینه آغاج و
 دال بوداق رسملری
 نقش اولنمش قماش } آغاج کبی داللی
 بوداقلی رسم .
 { [ع] تشخیص ایدلمش ،
 شخص } طائلمش } شخص حالتده
 کتیرلمش ، تجسم ایتدیرلمش .
 { [ع] تشدید ایدیجی ،
 مشدد } شدتلندیریمی ، شدت
 ویرن : (مشدد جزا ، اسباب مشدده) .
 { [ع] تشدید ایدلمش ،
 مشدد } شدتلندیرلمش ، شدت
 ویرلمش } شده لی ، اوزرینه شو (س)
 اشارت قولنمش : (حروف مشدده ،
 حرف مشدد) .

مُشَمَلَات { [ع] بر شیئه تابع و
 ومتعلق اولان نسنه لر ،
 لسانمزده بر خانه نك لواحق و بر بنانك
 فرعلری معناسنده قوللانیلیر . مفردی
 اولان (مشتمل) قوللانیلماز .

مُشْرِخ { [ع] تشریح اولنمش ،
 آچلمش .
 { [ع] بر شیئه اوستدن
 مشرف } باقوب مطلع اولان }
 یوکسک یره چیقان ، یوکسلن } مائل
 ومستعد و یاقین اولان . لسانمزده یالکیز
 صوگ معناده قوللانیلیر : (مشرف خراب) .
 { [ع] شرفلنمش ، شرفلندیر
 مشرف } یرلمش ، کندیسنه شرف
 ویرلمش : (ادرا کیله مشرف اولدیغمز
 شهر صیام) .

مُشْتَه { [ف] خنجر ، بیچاق قبضه .
 } سی کبی آوج ایله طوتیله جق
 شی } سراج و یاپوچجی اصنافك
 قوللانداقلری آغاجدن و یاخود معدندن
 معمول و صابی کندوسندن یعنی یکپاره
 اولان طوقاق .
 { [ع] اشتهار ایتمش ،
 مشتهر } شهرت بولمش : (فضل
 و کمال ایله مشتهر) .

مُشْرِک { [ع] اشراك ایدن ، جناب
 حقه شریك قوشان .
 } (مشرکین) .

مُشْتَهِي { [ع] اشتها ایدلمش ،
 } ایسته نلش . (مشتهیات)
 = اشیای مرغوبه ، آرزو ایدیلن شیلر .
 { [ع] بر آوج ، آوج
 مشتی } طولوسی مقداری .

مُشْط { [ع] طاراق . فارسیسی
 (شانه) در . } چولخه .

مَشْبَهَةٌ [ع] کنديسنه بگزر ،
مشبهه به } ملتبس اولان .
مشته } [ف] تحريفه « موشته »
مشته } دینیلیر که یومروق ، توقات
دیگدر § مجازاً آوج معناسنده ده
قوللانیلیر . (مُشْتَرَن) = یومروق
اوران ، پهوان :

« هله اینسون براییک مشته کران اگسه سنه »
« نه آغیر باشلی اولورباق اوسبکسر دیدیکک »
(معلم ناجی)

مَشْتَرِي [ع] سیاراتدن برکوکب
مشتری } اسیدر که نام دیکری
(برجیس) در . اهل تجیم عندنده
بوگا « سعد اکبر » ، « قاضی فلك »
دینیلیر § اشترایدن ، صاتین آلان .
جمی (مُشْتَرِيَن) .

« مشتاقانه » = مشتاق اولانه یاقیشه .
جق صورتده . جمی (مُشْتَاقِيَن)
اسلوب فارسی اوزره (مُشْتَاقَان)
صورتنده ده جعلنیر .

« معرفت التفاته تابعدر »
« مشتریز متاع ضایعدر »
(معلم ناجی)

مَشْتَاقِي [ع] اشتیاقلامش ،
مشتاق } اشتیاقلی ، آرزو صاحبی .
(مُشْتَاقَانَه)
جق صورتده . جمی (مُشْتَاقِيَن)
اسلوب فارسی اوزره (مُشْتَاقَان)
صورتنده ده جعلنیر .

مَشْتَرِي [ع] اشترای اولنمش ،
مشتری } صاتین آلمش : (عبد
مشتری ، مال مشتری ، ملک مشتری) .

مَشْتَبِهَةٌ [ع] اشتباه ایدیجی ، شبهه .
مشبهه } لن ، شبهه لی .
مَشْتَدِدٌ [ع] اشتداد ایتش ، شدت
مشدد } بولمش ، شدتلنمش :

مَشْتَعِلٌ [ع] اشتعال ایدن ،
مشتعیل } یالیکلایان ، پارلایوب
آلونن .

« نه در کوکلده بوسودا که دائمًا مشدد »
(صفا)

مَشْتَعِلٌ [ع] اشتغال ایدن ،
مشتعیل } مشغول اولان ، ایش
ایله اوغراشان .

مَشْتَرِكٌ [ع] اشتراك اولنمش ،
مشترک } اورتاقلاشه تصرف و
استعمال اولنان شی : (ملك مشترك ،
مال مشترك) § برقاچ شیئو یا شخصه
متعلق : (مشترك المنفعه) ، (مشترك -
الميزان) = داخل قیاس ، اولچویه کلیر .

مَشْتَقٌ [ع] اشتقاق ایتش ،
مشتق } بینلرنده معنی وترکیب
جهتیه مناسبت وصیغه جهتیه مغایرت
اولق اوزره دیکر کله دن اخراج اولنمش
کله . جمی (مُشْتَقَات) .

مَشْتَكِي [ع] اشتكا ایدیجی ،
مشتكی } شکایت ایدن § وقوع
بولان برجرمدن کنديسنی متضرر عد
ایدهرک بر مستنطق ویاحکمه حضورنده

مَشْتَكِي [ع] اشتكا ایدیجی ،
مشتكی } شکایت ایدن § وقوع
بولان برجرمدن کنديسنی متضرر عد
ایدهرک بر مستنطق ویاحکمه حضورنده

صورتندده قوللانيلير. فرانسزجه سي
(Consultation قونسولتاسيون)
در. جمى (مشاورات) : (مشاورات
قانونيه ، مشاورات طبيه) .

مشاهد } [ع] مشاهده ايديجى ،
جمى (مشاهدن) .
كوز ايله كوريجى .

مشاهده } [ع] بر شئيء كوز ايله .
كورمك ، رؤيت .
جمى (مشاهدات) ، (مشاهد) =
كوز ايله كورلمش ديمكدر .

مشاهره } [ع] آيلقاه طومتقى .
(مشاهره) = آيلقلى
اوله رق .

مشبك } [ع] تشبك ايدلمش ،
اجزاسى باليق آغى و
ويچره قيسى كبي اورلمش .

مشبهه } [ع] تشبيه ايدلمش ، بگزه .
دلش § معادل ، شديه ،

بگزر . (صفت مشبهه) = فعلدن
مشتق اسم فاعل . اسم فاعل ايله
بينلرنده كي فرق اسم فاعلده حدوث ،
صفت مشبهه ده ثبوت معناسى بولنيسيدر .
يعنى اسم فاعلارك مدلولى اورمق ،
كولمك كبي افعال واحوال نوعندن
اولان وصفت مشبهه لرك مدلولى ايسه
طارلق ، كنيشلك كبي اوصاف نوعندن
بولنان شيلردر .

كنديسنه اشارت اولنمش ، اولنان ،
اسمى يوقاريدنه بكن . اشبو تعبير
رسمياتده استانبول پايه ليلر ايله فريقلر ،
رتبه اولى رجالى ، روم ايلي بلكر بكي
پايه ليلرى و بونلرك مافوق بولنانلر
حقلرنده و خصوصياتده مزيتلى ذوات
حقنده قوللانيلير .

مشارك } [ع] اورتاق اوليجى ،
اشترك ايديجى ، ايدن .
مشاركه } [ع] اورتاقلاشمق ،
برينه شريك اولمق ،
اورتاقلىق .

مشاع } [ع] اشاعه اولنمش §
اصطلاح فقهده حصص
شايعه يي حاوى اولان شى ديمكدر .

مشاعره } [ع] شعر سويلشمك ،
ايكى شاعر بر برينه
قارشى شعر سويله مك .

مشافهه } [ع] يوز يوزه ، آغز
آغزه سويلشمك
لاقيردى ايتك .

مشاكله } [ع] بر برينه اويغون
كلك ؛ شكلجه براولمق ،
بگزه مك .

مشاور } [ع] استشاره ومذاكره
ايديجى ، ايدن : (حقوق
مشاورى ، طيب مشاور) جمى
(مشاورين) .

مشاوره } [ع] مشورت ايتك ،
مذاكره صورتيله عقل
ورأى طانشمق . نظمده (مشاورت)

اولنقى اوزره قلمه آلنان ورقيه اطلاق اولنور . بونك بومعناده استعمالى مجازآدر . معنای اصليسى « سیاهاشمش » ديمكدر . بولفظلارك هر ايكيى ده استعمال اولشم ايسه ده برنجيسى دها زياده قرين صوابدر ، دها چوق قوللانيلير . برنجينك جمى (مسودات)

ايكنجينك جمى (مسودات) در .

مسهل { [ع] اسهال ايديجى ، معدة وباغراضاقلرى تطهير ايدن علاج . جمى (مسهلات) .

مسيلب { [ع] ايشنده اھال ايدن ، ايشنه باقايان ، تنبيل ، اوشنكن .

مشابه { [ع] بگزه ييجى ، بگزه ين ؛ برشيئك نظيرى ، اشى .

مشابھت { [ع] مشابھلك ، بگزه - مك ، نظير اولقى : (ايكى يازينك يكديكره مشابھتى) .

مشامه { [ع] سويگشمك ، بربرينه سويگوب صايغ .

مشاجرہ { [ع] نزاع ايدشمك ، اورشمك .

مشار { [ع] اشارت اولشمش ، كوسترلمش : (مشار

بالانامل ، مشار بالبنان) = پارماقہ اشارت اولنان ، كوسترلين ، مشهور ، معروف ديمكدر . (مشار اليه) =

ادعا ايدنلر دخى موجود اولديغندن اصلنى تعيين ايچون پك جدى تتبعات و تدقيقات مخصوصه اجراسى اقتضا ايدر .
مسقط { [ع] اصطلاح عروضده بيتلرى اكثر ت اوزره قافيه لى درت جزء دن متشكل اولان نظم ديمكدر .

مسمى { [ع] تسميه ايدلمش ، اسم ويرلمش ، آد قو- نلمش : (مسمى بالتقيض) = تقضى ، ضدى ، عكسى ايله تسميه اولشمش ديمكدر . « اندوه ايسه اسم بي مسمى » (معلم ناجى)

مسين { [ع] ياشلى . مؤثى (منسه) .

مسند { [ع] اسناد ايدلمش ، نسبت ايدلمش في علم نحو اصطلاحنده ديكر بركله يه اسناد ايله ايراد اولنان كلہ ، كلام ، خبر . (مسند اليه) = نحوده محل اسناد اولان كلہ ، مبتدا . (خط مسند) = قديماً يئمده مستعمل يازى .

مسود { [ع] تسويد ايدن ، قلمه انشا ايدن ، كاتب . جمى (مسودين) .

مسوده { [ع] برماده حقنده مؤخرآ تبويض ايدملك وآندن اول ايجاب حاله كوره محو واثبات

جمعی (مُسْلِمِیْن) : (اِمَامُ الْمُسْلِمِیْن)
 = خلیفہ ذی شان اسلام اولان ذات
 شوکتسمات حضرت پادشاهی . مؤثی
 (مُسْلِمَه) جمعی (مُسْلِمَات) .

مُسْلِم } [ع] تسلیم اولنش ، طابشیرنش ،
 ویرلنش § طوغری اولدینی
 اعتراف ایدلش § بلا اعتراض اتقیاد
 ایدلش ، بویون اکلش . جمعی اولان
 (مُسْلِمَات) = صحتی تسلیم اولنش ،
 آشکار بولنش اولان خصوصات ؛
 مخاطبک اعتراف ایتدیکی قضیه لر دیمکدر .

« آکا مخصوص و مسلمدر هم »
 « موبو جمله امور عالم »
 (خاقانی)

مُسْلِم } [ع] تسلیم ایدن ، طابشیران ،
 ویرن § اسکی زمانده بر
 قضائک ، برشهرک امور اداره سنه و
 ضبط وربطنه طرف دولتدن مأمور
 اولان و شمدیکی قضا قائم مقاملری
 مرتبه سنده بولنان ذواته دینیلردی .

مُسْلِمَان } [ف] اسلام ذیننده بولنان
 هر فردده اطلاق اولنور .
 لسانمزده محاوراتده تلفظی بو صورتده
 واستعمالی مفرد حکمنده در . نظمده
 فتح سین و سکون لام ایله قوللانیلیر .
 (مُسْلِمَانَان) طرزنده جمعنییر . بوکله ناک
 اسلوب فارسی اوزره (مُسْلِم) ک جمعی
 اولدیغنی بیان ایدنلر بولندیغنی کی عکسنی

مُسْکِر } [ع] سکر ویریحی ،
 ویرن ، سرخوش ایدن :
 (کل مسکر حرام) = هر مسکر اولان
 شی حرامدر . جمعی (مُسْکِرَات) =
 سکر ویریحی شیلر ، مشروبات کثولیه ،
 سرخوش ایدن ایچکیلرک کافه سی
 دیمکدر .

مُسْکِن } [ع] تسکین ایدن ،
 سکون حالنه کتیرن ،
 یاشدیران § اصطلاح طیده آلام و
 اوجاعی ازاله ایدن ، طوردیران علاج
 و دواده کی خاصه یه اطلاق اولنور .

مُسْلِح } [ع] تسلیح ایدلش .
 (مُسْلِحَات) = سلاحلی
 اوله رق .

مُسْلِسَل } [ع] اجزاسی زنجیر
 واری بربرینه متصل
 اولان ، زنجیرله مه باغلی بولنان § بر
 دوزی یه ، آرقه آرقه ، صیره لاهمه .
 « اول قدر کا کل دلداره صارلدی دل کیم »
 « شش جهتدن کوزمه زلف مسلسل کورینور »
 (نبحار زاده)

مُسْطِط } [ع] تسلیط ایدن ، برینی
 دیکری اوزرینه صا-
 تاشدیران .

مُسْطِط } [ع] تسلیط اولنش ،
 برینک اوزرینه دوشمش ،
 صا تاشمش ، ایلشمش ، متعرض .

مُسْلِم } [ع] دین مبین اسلام اوزره
 بولنان ، اهل اسلام اولان .

مَسْرُفٌ } [ع] اسراف ایدن ،
 اوله رق صرف وتلف ایدن . (مُسْرِفَانَه)
 = مسرفخانه .

مَسَطَّحٌ } [ع] تسطیح ایدلش ،
 دوزلش ، یاصصی :
 (کره مسطحه) .

مَسَطَّرٌ } [ع] تسطیر اولمش ،
 یازلش .

مَسْعُدٌ } [ع] اسعاد ایدیجی ،
 مسعود و بختیار ایدن .
 (مسعد) = اسعاد ایدلش ، مسعود
 و بختیار قینمش .

مَسْقَفٌ } [ع] تسقیف ایدلش ،
 اوستی اورتولش ، طاوانلی
 بنا ، طام . جمی اولان (مسقفات)
 = اصطلاحات فقهیه دن اولوب مستغلاتدن
 ماعدا خانه ، خان ، دکان کبی اوستی
 اورتولی اولان وقف محاللر ، بنالر
 دیمکدر .

مَسْقِيٌّ } [ع] سقی ایدلش ، صو-
 مسقی لائش § تحریف ایله
 (موصاقه) دینیلن طعامدرکه اوزرینه
 قیمه قونیلوب ات صوی دوکیله رک
 پیشیرلش سبزه دیمکدر .

مَسْكَةٌ } [ع] اسکات ایدیجی ،
 سکوت ایتدیرن ،
 صوصدیران ، آغز قاپادان : (جواب
 مسکت ، سؤال مسکت) .

مَسْجَعٌ } [ع] سجعلندیرلش ،
 مسجع } سجعلی . عبارده هر
 جمله نك صوکی بر برینه اویغون الفاظ
 ایله مرتب دیمکدر : (عبارة مسجعه) .

مَسْجَلٌ } [ع] سجله قید ایدلش ،
 مسجل } دفتره کچیرلش ، تسجیل
 قینمش : (وقوعات مسجله) .

مَسْجَرٌ } [ع] سحر ایدلش ،
 مسجر } مفتون . فی الاصل ایچی
 بوشالیش ، قوف شی معناسنه در .

مَسْجِرٌ } [ع] تسخیر ایدن ، اطاعته
 مسجر } کتیرن ، اله ایدن .

مَسْجَرٌ } [ع] تسخیر ایدلش ،
 مسجر } ضبطله اله ایدلش §
 اطاعته کتیرلش ، مجلوب ، منقاد §
 اصطلاحات قانونیه ده محکمه یه کله یں
 مدعی علیه ایچون محاکمه غیایه ائنا-
 سنده تعیین اولنان وکیل دیمکدر :
 (وکیل مسجر) .

مَسْجَنٌ } [ع] تسخین ایدلش ،
 مسجن } قیزدیرلش ، ایصیدلش .

مَسْجَسٌ } [ع] تسدیس ایدلش ،
 مسجس } آلتیلو یابلش ، آلتی یه
 ابلاغ اولمش § آلتی یه تقسیم ایدلش ،
 آلتی ضلع ایله محدود شکل هندسی §
 فن عروض اصطلاحنده هر بیتی آلتیشر
 مصراعدن مرکب منظومه دیمکدر .

مَسْرَجٌ } [ع] اگر اورلش ،
 مسرج } اگرلش ، اگرلی :
 (اسب مسرج) .

اموال امیریه بی تحصیل ایدنلرک عنوائی ایدی . ایرانده الیوم او مثللو مأمور- لرك عنوان رسمیسیدر .

مستوی } [ع] استیلا ایدن ، بر ایله ضبط ایدن § سرایت ایدن ، بر یری یاییلوب قاپلایان ، طاغیلان : (مرض مستوی ، امراض مستویله ، نزله مستویله) .

مستوی } [ع] دوز ، طوغری ، ایقین : (خط مستوی ، اشکال مستویه) ، (سطح مستوی) = دوز یر .

مستوحین } [ع] چرکین ، کوتو ، فنا کورلش ؛ قییح ، معیوب ، ناسزا اولان : (ذکرری مستوحین) .

مستوزی } [ع] استهزا ایدن ، مسخره لغه آلان ، ذوقلنن ، اکلنن . (مستهزیانه) = انسانی استهزا ایدیچی اولانه لایق صورته .

« آز اولور دوستی مستهزینک » (خذما صفا)

مستهلك } [ع] استهلاک ایدن ، صرف ایتمک صورتیله توکتوب بدترین .

مستهلك } [ع] استهلاک ایدلش ، صرف ایتمک صورتیله توکدلش ، بدتیرلش : (ارزاق مستهلاکه) .

مستند } [ع] استناد ایدن ، بر سنه بی سند طوتوب آسک) طایانان . (مستنداً) = مستند اوله رق .
مستسخ } [ع] استنساخ ایدن ، یا زلش بر شیئک صورتی نسخهنی چیقاران ، قویسه ایدن : (مستسخ ماکنه لر) .

مستطیق } [ع] استنطاق ایدن ، صوروب جواب ایسته- ین § جرائمک فاعلرینی میدانه چیقار- مق ایچون نظاماً لازم کلن تحقیقات ومعاملاتی ایضا ایدن محاکم عدلیه یه منسوب مأمور مخصوص : (مستطیق قرارنامه سی) .

مستینار } [ع] استنار ایدن ، نور آلان ، زیادار ، پارلاق .

مستوجب } [ع] سزاوار ، لایق سبب ، وسیله ، باعث .

مستودع } [ع . مولد] محافظه قبول ایدن آدم . اصطلاحات فقهیه - دندر .

مستودع } [ع] برینه برشیء امانه تسلیم ایدن § ودیعه وضع اولنان یر .

مستوفی } [ع] طولغون ، کافی ، یته جک درجه ده : (مستوفی معاش) (مستوفی) = استیفا ایدیچی دیمکدرکه زمان قدیمده

اسلوب فارسی اوزرہ جمی (مستفیدان).
 مسمیٰ مضیٰ } [ع] استفاضہ ایدن،
 بولان، فیضہ ن. معنویاتہ استعمالی
 غالبدر .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقبال ایدن،
 قارشیلایان . جمی
 (مستقبلین) .

« مستقبل اشک خروشان ایله جرك »
 (ناجی)

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقبال ایدلمش،
 قارشیلانغش } آتی علم صرف اصطلاحندہ آتی یہ
 دلالت ایدن فعل دیمکدر . اکثریا
 برنجی، ایکنجی معنارده قولانیلیر .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقرار ایدیجی،
 ایدن؛ برقرار اولان.
 مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقراض ایدن،
 اودونج پاره آلان،
 بوج ایدن . جمی (مستقرضین) .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقراض اولنمش،
 بوج و اودونج آلنمش
 شی: (مبلغ مستقرض، مبلغ مستقرضہ)
 جمی (مستقرضات) .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استقلال صاحبی،
 باشلی باشنہ اولان، بر
 برہ مربوط وتابع اولمایان . (مستقل)
 = مستقل اولرق، باشلی باشنہ اولق
 صورتیلہ .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] « مستغل » ک
 جمی . مسفتادن یعنی
 اوستی اورتولو عقار ایدن ماعدا حاصلات
 و ایراد کتیرن شیلرہ اطلاق اولنورکہ
 مؤسسات خیرینک ادامہ و ادارہ سی
 ایچون اقتضا ایدن وارداتی کتیرمک
 اوزرہ وقف ایدلمش ترلا و اراضی و
 سائرہ دیمکدر . مفردی هیچ قولانیلماز .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استغنا ایدن، محتاج
 اولمایان } چکین، تنزل
 ایتہین، نازلانان . (مستغنیانہ) =
 مستغنی اولانہ لایق صورتدہ .

« بندہ مستغنی طبیعت، نونہالم سایہ دار »
 (م ناجی)

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استغنائہ ایدن،
 عون ومدد دیلہین .
 جمی (مستغینین): (یاغیات المستغینین).
 مسمیٰ مضیٰ } [ع] استفادہ اولنمش،
 آکلاشلمش } فائدہ
 صورتیلہ حاصل اولمش، قازانلمش:

(وزیر نکتہ دان، دستور اهل علم وصاحب دل)
 (کہ غالبدر ذکادہ فکری عقل استفاد اوزرہ)
 (نقعی)

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استغنا ایدن، فتوی
 ایستہین، شرعاً بر
 مشکلک حل و بیان ایدلمشی طلب ایلہین .

مسمیٰ مضیٰ } [ع] استفراغ ایتدیر .
 ایجی، چیقاریجی علاج .
 مسمیٰ مضیٰ } [ع] استفادہ ایدن،
 فائدہ لئن، فائدہ بولان .

دن عربہ داخل اولمش ، عربلاشمش اولان .

مستعطف { [ع] استعطف ایدن ، شفقت طلب ایدن .

(مستعطفانه) = استعطف ایدنه مناسب کوريله جک صورتده .

مستعفی { [ع] استعفا ایدن ، بر عفو ایدلسنی ایسته یین § نیاز عفو ایدن ، صوجنک عفوئی طلب ایدن .

مستغلی { [ع] استغلا ایدن ، یوکسلن § اوسته چیقان ،

اوستون ، غالب اولان . (حروف مستعلیه) = تجوید اصطلاحجه حین تلفظده بعضلرنده لسان دماغه یوکسلن وبعضلرنده صوت یوقاریدن خروج ایدن یدی حرفه اطلاق اولنورکه (خ ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ع ، ق) حرفلرندن عبارتدر .

مستعمار { [ع] استعمار ایدن ، معمور وآباد ایله یین .

مستعمّر { [ع] استعمار اولمش ، معمور ایدلش ، شنلند .

یرلش . (مستعمره) = بر دولت طرفندن صورت مخصوصده مهاجرین سوق واسکانیله آباد ایدلش ، شنلند . یرلش اولان قطعۀ اراضی دیمکدرکه فرانسیزجه سی (قولونی Colonie) در . جمعی (مستعمرات) .

مستعمل { [ع] استعمال ایدن ، قوللانان .

مستعمل { [ع] استعمال ایدلش ، (لفظ مستعمل . کلمات مستعمله ، لباس مستعمل) .

مستعین { [ع] استعانه ایدن ، غایت آلان .

مستعین { [ع] استعانه ایدن ، یاردیم ایسته یین . (مستعیناً باللہ) .

مستغاث { [ع] استغاثه ایدیلن ، کندیسندن عون ومدد طلب اولنان ، جناب الله .

مستغرب { [ع] استغراب ایدن ، غریب کورن .

مستغرب { [ع] استغراب ایدلش ، غرابتلی بولنان شی .

مستغرق { [ع] غرق اولمش ، غرق اولان : (مستغرق . سرور ، مستغرق دیون ، مستغرق حزن) § استغراقی ، کندینی بیلمه .

یه جک قدر طالغین ، دوشونگن . محاوراتده اکثریا ونظمده بعضاً فتح را ایله قوللانیلیر :

« نیچه امی که کتابخانه حق »

« اولدی تألیفی ایله مستغرق »

(خاقانی)

مستغفر { [ع] استغفار ایدن ، اللهدن مغفرت دیله یین :

(فلان تائب ومستغفر اولدی) .

بولندیران . (مستصجاباً) = یانسه
 آلهرق ، یاننده بولهرق .

بولندیران . (مستصجاباً) = یانسه
 آلهرق ، یاننده بولهرق .

مصطلح فقهده بلابدن منفعتی تملیک
 اولنان شی دیمکدرکه آلان کیمسه مالی
 اولدینی حالده صاحبک اذنی بولندینی

مصطلح فقهده بلابدن منفعتی تملیک
 اولنان شی دیمکدرکه آلان کیمسه مالی
 اولدینی حالده صاحبک اذنی بولندینی

مدتجه آنی قولانیر وصاحبی ایستدیکی
 زمان کری ویرر . (مستعار منه) =
 کندیسندن عاریت اولهرق برشی آلمش
 اولان :

مدتجه آنی قولانیر وصاحبی ایستدیکی
 زمان کری ویرر . (مستعار منه) =
 کندیسندن عاریت اولهرق برشی آلمش
 اولان :

« نمایاندر لباس قابلیت مستعار اولماز »
 (نخبار زاده)

« نمایاندر لباس قابلیت مستعار اولماز »
 (نخبار زاده)

جناب الله : (رب مستعان ، یامستعان) .

جناب الله : (رب مستعان ، یامستعان) .

عجله اولسی ، تیز
 (مستعجل) = مستعجل اولهرق ،
 عجله صورتیه یاپیله رق . (مستعجل)
 = عجله ایله تیز اولسی ایسته یین .

عجله اولسی ، تیز
 (مستعجل) = مستعجل اولهرق ،
 عجله صورتیه یاپیله رق . (مستعجل)
 = عجله ایله تیز اولسی ایسته یین .

استعدادی ، قابلیت ،
 (بر شی قبول واتصافه
 طبیعی آماده بولنان ، استعداد و ذهن
 و فراست صاحبی اولان . (مستعدانه) .

استعدادی ، قابلیت ،
 (بر شی قبول واتصافه
 طبیعی آماده بولنان ، استعداد و ذهن
 و فراست صاحبی اولان . (مستعدانه) .

مستعد اولانه یاقیشه جق صورتده .
 فارسی جمعی (مستعدان) عربی جمعی
 (مستعدین) .

مستعد اولانه یاقیشه جق صورتده .
 فارسی جمعی (مستعدان) عربی جمعی
 (مستعدین) .

اصلاً عربی
 (اولدینی حالده صوکره

اصلاً عربی
 (اولدینی حالده صوکره

ويا (مفعول مفاعیلین) جزء لرینه سباوی
برر پارچه ضم ایتمک صورتیله سویله نیلن
نظم . اوپارچه لره (زیاده) دینلیر .

مستسعد } [ع] استسعاد ایدلمش ،
میمنتی ، اوغورلی
طوتلمش .

مستسقی } [ع] استسقا علته کرفتار
اولان ، بدنک بر طرفنده
ویا خود قارنده صو بیرکن آدم §
قورافلک دوامنده یاغور دعاسنه
چیقان .

مستشار } [ع] استشاره ایدلمش ،
ایش طانیشیلوب قونو-
شلمش . بعض دواثر رسمیه ده نظارک
کندیله استشاره ایده جکلری معاو نلری
حکمنده بولنان مأمورلرک عنوان
رسمیسی : (خارجیه مستشاری) .

مستشفى } [ع] استشفایدن ،
شفا جو .

مستشرق } [ع . مولد] استشرق
ایدن ، اقوام شرقیه یه
متعلق علوم وادیاتک تتبع وتدقیق ایله
مشغول اولان غربلی ، اروپالی . جمعی
(مستشرقین) .

مستشهد } [ع] استشهاد ایدلمش ،
شاهد طوتلمش . جمعی
(مستشهادت) . بوکله آثار فصحا
حقنده استعمال اولنور .

مستصحب } [ع] استصحاب ایدن ،
یاننه آلان ، یاننده

مسترحم } [ع] استرحام ایدلمش ،
یا لوازش ، نیاز اولمش .

مسترخی } [ع] سولپوک ، صارقیق ،
گیوشک ، تنبل آدم .

مسترشد } [ع] استرشاد ایدن ،
طلب هدایت ایدن ؛

ارشاد ایدلمسنی یعنی طوغری یولک
کوسترلمسنی طلب ایدن . (مسترشاده)
= مسترشد اولانه لایق صورتده .
جمعی (مسترشدین) .

مسترشی } [ع] استرشا ایدن ،
رشوت ایسته یین .

مسترق } [ع] استراق ایدلمش ،
چالمنش ، آچقندن آلمش :
(خمسه مسترقه) = سنه جلالیه نك
صوکنه علاوه اولنان بش کونه اطلاق
اولنور .

مسترهن } [ع] استرهان ایدن ،
رهن ایسته یین .

مستریح } [ع] استراحت ایدن ،
راحت بولان ، کوکلی
راحتده اولان . (مستریحانه) =
مستریخ اولانه لایق صورتده .

مستزاد } [ع] استزاده ایدلمش ،
زیاده لندیرلمش § فن
عروض اصطلاحنجه بحر هزج اوزاندن
(مفعول مفاعیل فعلون) یا خود (مفعول
مفاعیل مفاعیل مفاعیل) وزننده
سویلنمش مصراعلره (مفعول فعلون)

[ع] استدعا ایدن ،
 مستدعی } حکومته عرضحال ایدن ،
 استدعانا مه ویرن : (اشبو قرارك
 مستدعی یه تفهیمی) .

[ع] استدعا اولنمش ،
 مستدعی } طلب ودعوی ایدیلن
 خصوص . جمعی (مستدعیات) .

[ع] استدلال اولنمش ،
 مستدل } دلیل ایله آکلاشلمش .
 (مستدل) یا کلدردر . طوغری یازمغه ،
 طوغری سویله مکه چالینملی .

[ع] دائره شكلنه کیرمش ،
 مستدیر } دگیرمی ، یووارلاق .

[ع] دوامنی طلب ایدن ؛
 مستدیم } دائم ، باقی ابدی اولان .
 [ع] استندانه ایدن ،
 مستدین } اودونج آقچه آلان ،
 بوج ایدینن .

[ع] استدلال ایدن ،
 مستدل } برینی ذلیل کورن ،
 ذلیل عد ایدن .

[ع] محل استراحت ،
 مستراح } راحت ایده جك یر
 § آبدستخانه .

[ع] مولد[رجا اولنمش ،
 مسترجی } رجا اولنهرق مأمول
 بولنان .

[ع] استرحام ایدن ،
 مسترحم } یالواران ، نیاز مرحمت
 ایدن . (مسترحانه) = نیاز رحم ایدنه
 یاقیشه جق صورتده .

[ع] استخبار ایدلمش ،
 مستحبر } خبر آلمش . جمعی
 (مستحبرات) .

[ع] استخدام ایدلمش ،
 مستحدم } خدمتده قوللانمش ،
 قوللانیلان . جمعی (مستخدمین) .

[ع] استخراج ایدن ،
 مستحرج } چیقاران § عباره دن
 مأل چیقارمق اقتدارینی حائر اولان ،
 طالب .

[ع] استخراج ایدلمش ،
 مستحرج } چیقارلمش § برکتاب
 ویا صحیفه دن آلمش چیقارلمش بند ،
 فقره .

[ع] استخفاف واستهزا
 مستحف } ایدن ، آشاغی ویا یاغی
 طوته رق اکلتنن . (مستحقر) معناجه
 بوندن قوتلیدر .

[ع] استخلاص ایدن ،
 مستخلص } برسنه نی قورتاران .
 (مستخلص) = استخلاص ایدلمش ،
 قورتارلمش .

[ع] استخلاف ایدن ،
 مستخلف } کندی یرینه کچیرن .
 (مستخلف) = کندی یرینه کچیرلمش ،
 دیکرینک یرینه قولنمش .

[ع] دوامی طلب ایدلمش ؛
 مستدام } دائم ، باقی ، برقرار اولان .
 [ع] استدرک ایدن ،
 مستدرک } آکلامق ایسته یین .

و . . . ی . . . } [ع] مقبول و مرغوب
 مستحب } اولان، ترکنده کنه
 و . . . ی . . . } [ع] محافظه و حمایه
 مستحفظ } اولنش، محفوظ و
 مأمون اولان .

و . . . ی . . . } [ع] استحقاقی، حق
 مستحق } قازائش، حق لیاقتی
 بولنان، لایق اولان: (مستحق عاطفت)
 جمی (مستحقین) حانک فتحیه تلفظی
 یا کلدرد .

و . . . ی . . . } [ع] استحقار ایدلش،
 مستحققر } حقارت کورمش،
 خوار، حقیر .

و . . . ی . . . } [ع] استحقار ایدن،
 مستحققر } حقیر طوتان، حقارت
 ایله ی .

و . . . ی . . . } [ع] اصطلاح طیده
 مستحلب } سوت حالته کتیرلش،
 سوت کی بیاض و سوبیه طرزنده
 یاپلش اولان ادویه اطلاق اولنور .

و . . . ی . . . } [ع] استحکام ویرلش،
 مستحکم } قوت و متانت ویرلش،

قوتلی طایانقلی برحاله قوللش: (بنای
 مستحکم، طاق مستحکم، ابنیه مستحکمه)
 § اطرافنه قلعه و استحکامات یاپیلر
 محافظه ایدلش محل: (مواقع مستحکمه) .

و . . . ی . . . } [ع] وقوعی ممکن اولما-
 مستحیل } یان، حد امکاندن خارج
 و محال اولان: (امر مستحیل، امور
 مستحیله) .

و . . . ی . . . } [ع] استحیا ایدن،
 مستحیی } اوتانان، اوتانغان .

و . . . ی . . . } [ع] مقبول و مرغوب
 مستحب } اولان، ترکنده کنه
 اولیوب ایشاهه سنده ثواب بولنان
 عملدرکه پیغمبر رض علیه اکمل التحیات
 افندیز حضرتلری طرفندن ثوابی بیان
 و بعضا دخی اجرا بیورلشدرد .

و . . . ی . . . } [ع] استحسان ایدلش،
 مستحسن } بکه نلش، مقبول و
 مدوح و کوزل عد ایدلش: (اسلوب
 مستحسن، عادت مستحسنة) .

و . . . ی . . . } [ع] استحصال ایدن،
 مستحصل } حصوله کتیرن، الده
 ایدن .

و . . . ی . . . } [ع] استحصال اولنش،
 مستحصل } حصوله کتیرلش .
 جمی (مستحصلات) = معمولات
 کیمیوه .

و . . . ی . . . } [ع] استحضار ایدن،
 مستحضر } حاضر لایان .

و . . . ی . . . } [ع] استحضار اولنش،
 مستحضر } حاضر لائش، حضوره
 کتیرلش § ذهنه موجود، حاضر
 اولان . جمی (مستحضرات) .

و . . . ی . . . } [ع] قلعه و حصار و
 مستحفظ } مملکت محافظه سینه
 مخصوص عسکر § ردیف لکدن سوگره
 خدمت عسکریه ایله مکلف اولان صنف
 افرادی: (افراد مستحفظه) جمی
 (مستحفظین) .

اولان . (مختفی) ایله بئیلرنده فرق
واردر . (مختفی) اکثریا اجسامده
قوللانیلیر .

مستقبل } [ع] استئقال ایدن ،
ثقیل عد ایدن §
قوغازجه سنه معامله ایدن آدم .

مستقبل } [ع] استئقال ایدلش ،
ثقیل عد ایدلش ،
کندیسنه قوغلورجه سنه معامله بارده
کوسترلش ، ثقیل الروح ، کرائجان آدم .

مستقبل } [ع] استئنا ایدلش ،
آیرلش ؛ فوق العاده
یعنی اصول و عادتدن خارج طوئلش
اولان : (هر قاعده نك بر مستئناسی
واردر) جمعی (مستئنیات) .

مستجاب } [ع] طلبی قبول اولمش ،
اجابت ایدلش . (مستجاب
الدعوه) = دعاسی مقبول دئمکدر .

مستجمع } [ع] بر آرایه طویلايان ،
حاوی ، شامل ، طویلی
اولان : (مستجمع کلمات) .

مستجوب } [ع] استجواب ایدن ،
جواب ایستهین .

مستجهل } [ع] استجهال ایدن ،
جاهل عد ایدن ،
کیمسه بی بکنمهین .

مستحانه } [ع] نوعی منقطع اولوب
طوپراق آلتنده معدن
کسیلمش ، تخر ایشمش مواد حیوانیه
و نباتیه اطلاق اولنور .

بولنان . (مستأنف علیه) = استینافاً
اقامه دعوی ایدن کیمسه نك خصمی .

مستبان } [ع] بیان اولتمش ؛
آشکار ، عیان اولان .

« بولکام هاتنی و یردی کشایش ذهنمه »
« حکمت بدرنکی عالمده اولدی مستبان »

مستبد } [ع] کینی حرکت ایدن .
(مستبدانه) = مستبد
اولانه یاقیشه حق صورتده .

مستبدل } [ع] استبدال ایدلش ،
دکشدیرلش . اکثریا
عسکر حقنده قوللانیلیر : (افراد
مستبدله ، نفرات مستبدله) .

مستبدل } [ع] استبدال ایدیجی ،
ایدن ، دکشدیرن §
بدل ، عوض آلیجی اولان .

مستبری } [ع] استبرا ایدیجی ،
ایدن ؛ اثر بولدن بری
اولان .

مستبشر } [ع] استبشار ایدن ،
مژده و یرن § بشارتله
سوین ، دلشاد اولان .

مستبضع } [ع] اصطلاح فقهده
نفی کندینه یعنی و یرنه
عائد اولوق اوزره سرمایه و یرینلن شخصی
اطلاق اولنور .

مستبعد } [ع] استبعاد ایدلش ،
بعید عد اولتمش ،
دائرة امکان و احتمالدن اوزاق کورلمش .

مستبر } [ع] استتار ایدن ، اورتو
آلتنده کیزلی ، صاقلی

هندسه اصطلاحنده یدی ضلع ایله
 حدود اولان شکل .

و مَسْتَجِرٌ . [ع] استیجار ایدیجی ،
 مَسْتَجِرٍ (ایدن ؛ کرا ایله طویجی ،

طوتان : (دکانک مستأجری ، حمام
 مستأجری) جمی (مستأجرین) .

و مَسْتَجِرَةٌ . [ع] کرا ایله طوتیلان ،
 مَسْتَجِرٍ (استیجار اولنان شی .

و مَسْتَجِرَةٌ . [ع] اجیرک عقد
 مَسْتَجِرٍ فیه (اجاره ایله التزام

ایلدیکی عملی ایفا ایچون مستأجر طرفندن
 کندیسنه تسلیم اولنان شی . بونلر
 اصطلاحات فقهیه دندر .

و مَسْتَجِلٌ . [ع] وقت معینه قدر
 مَسْتَجِلٍ (امهال و تأخیر اولنان .

و مَسْتَذِنٌ . [ع] استیدان ایدیجی ،
 مَسْتَذِنٍ (اذن ایستین .

و مَسْتَأْصِلٌ . [ع] استیصال ایدیجی ،
 مَسْتَأْصِلٍ (کوکندن قوپاریجی ،

قوپاران . (مستأصل) = استیصال
 اولمش ، کوکندن قوپارلمش .

و مَسْتَأْمِنٌ . [ع] امین قیلنمش ،
 مَسْتَأْمِنٍ (امان ویرلمش ، معاهده

آلتنه کیرمش آدم .

و مَسْتَأْمِنٌ . [ع] استیمان ایدیجی ،
 مَسْتَأْمِنٍ (ایدن ؛ امان دیلهین .

و مَسْتَأْنِفٌ . [ع] استیناف ایدن ،
 مَسْتَأْنِفٍ (یکیدن باشلایان §

بدایت محکمه سندن ویریلن قرار و حکمی
 قبول ایتمیوب مافوقنده کی محکمه یه
 مراجعتاه فسخ ایتمیرمک استدعا سنده

کیتک بربرینه مساوی اولسنه دلالت
 ایدر . مثلا $6 + 3 = 9$ یازیلنجه اتی
 ایله اوچ عددینک مجموعی طوقوز عددینه
 مساوی دیمک اولور .

مَسَاهَلَةٌ { [ع] قولایلق کو سترمک ،
 صیقی طاورا تمیوب شهولتله
 معامله ایتمک .

مَسْبَبٌ { [ع] سبب اولیجی ، اولان ؛
 سببی حصوله کتیزن :
 (مَسْبَبُ الْأَسْبَابِ ، مَسْبَبٌ حَقِيقِي) =
 بالجملة اسبابی موجب اولان جناب
 واهب الآمال ، تگری .

مَسْبِيَاتٌ { [ع] حرکت حیوانیه بی
 تقیلل ویا قطع ایدیجی ،
 طوگدیروب بایغین ایدن علاجلر .
 مفردی بومقامده قوللانیماز .

مَسْبُوحٌ { [ع] تسبیح ایدیجی ، ایدن ؛
 تسبیح (تسبیحان الله دین . جمی
 (مَسْبُوحِيْن ، مَسْبُوحَان) : (مَسْبُوحَان
 ملاء اعلی) و (مَسْبُوحَان فَلَک) =
 ملائکة کرام . (مَسْبُوحَةٌ) = شهادت
 پارمنی .

« نزل ایلم انشایه ایلسهم بلکه »
 « مَسْبُوحَان فَلَک ورد ایدزدی انشای »
 (نفی)

مَسْبُوعٌ { [ع] یدیدن عبارت ،
 یدی یه منقسم ، یدیلی §
 فن عروض اصطلاحنده یدی مصراعدن
 یعنی اوچ بچق پیتدن مرکب نظم §

مُساعد { [ع] موافق ، الویرشلی ، اویغون : (هوا مساعد دکل) .

« امکان مساعد اولمدی تعدیل حسرتیه »
 « هپ کوزلرک کورنمه ده در چشم حیرته »
 (خیال معقب - ناجی)

مُساعدَه { [ع] یارلق ایتمک ، رفق ، رحصت و یرمک ، مانع اولماق ، الویرشلی بولنمق . نظمدیه (مُساعدت) طرزنده استعمالی جائزدر .

مُساعدَه { [ع] ایش بیترمه ، معاونت ایچون مساعدیه ایتمک .

مُسافر { [ع] باشقه محلدن کلوب ، موقتا بر محله او طوران ، مهمان ، یولچی ، قونوق § کوزک ایچنده پیدا اولان بیاض بر نقطه ، لکه . (مسافر خانه) = مهمانلره ، یولچیلره ، قونوقلره مخصوص محل ، اوتل || صورت رسمیه ده مسافر قبولنه مخصوص قوناق .

مُسافَرَت { [ع] بر محلدن دیگر بر مکاندن مکان آخره نقل ایتمک ، قونوقلر .

مُسافَعَه { [ع] معانقه کبی بر برینک § بویوننه صارلمق § (فیزیولوژی) = « علم وظائف الاعضا » اصطلاحنده کوزک هر بعد ده بولنان اشیایی کوره بیلیمک خاصه سی .

مُساقَات { [ع] اصطلاحات فقیهیه . دندر . بر طرفدن اشجار ، دیگر طرفدن تربیه اولمق و حاصل اولان میوه آرده تقسیم قیلنمق اوزره عقد ایدیلن شرکته اطلاق اولنور .

مُسالَمَت { [ع] باریشقلق ، خوش بولنمق : (مسالمت عمومیه) .

مُساحَه { [ع] بر خصوصه دقتسز طاورانوب رفق و سهولتله معامله ایتمک ، اثر تکاسل و مساعدیه کوز بومق . جمعی (مساحات) .

مُسامَرَه { [ع] کیجه صحبتی ، کیجه که (صحبت سبانه) ده دینیلیر . جمعی (مسامرات) .

مُساوَات { [ع] مساویلیک ، برابر شی ایله هر صورتله بر لکی ، بر اولکی : (مساوات اوزره تقسیم) ، (مساواة) = مساوی اوله رق .

مُساوِی { [ع] صفت مساوات ایله بر حالده یعنی طبقی ، عینی بولنان : (مرتبه لری مساوی ، مساوی درجه ده) § علم ریاضی اصطلاحنجه (=) شو وجه ایله رسم اولنان ایکی کوچک خطدن عبارت علامت دیمکدر . بو اشارت ایکی طرفنه یازیلان ماده نك ،

نیلیر . فی الاصل (ژ) نك فتحیله در .
 صوگره دن سکون ایله استعمال اولمشدر .
 بو کله فارسیده (مژگانها) طرزنده
 جمع الجمع اوله رق قوللانیلدینی کبی لسا .
 نمزده دخی (مژگانلر) صورتنده دخی
 استعمالنده بأس کورله مشدر :

« ویرمه ای آرام جان بیوده زحمت تیغکه »
 « جسمدن تجرید ایدر برجنش مژگان بی »
 (م ناجی)

مژه } [ف] کیر پیک ، کوز قاپاغی
 قیلی . اصلی (مژ) . (مژک)

= کاف ادات تصغیر اولوب کیر پیکجک
 دیمکدر .

« غمزه ک سؤاله باشلاسه عشاقه هر مژه ک »
 « گویا لسان حالله بر ترجمان اولور »
 (نفی)

مسابقت } [ع] یارشمق ، برندن
 ایلری به کچمک ، ایلری

بولنق ، اوستون اولق : (مسابقه
 امتحانی ، اجرای مسابقت) .

مسارعت } [ع] سرعت ، عجله
 ایتک ، اصل ترکیه سی

« اپومک دیر . » « اپودرمک » =

تسریع ، تعجیل ایتک « اپوگن » =

= تیز ، سریع ، عجول معناسنه در .

(اپوی) = عجله « اپودی » =

عجله جی ، عجول دیمکدر . (مسارعة)

= سرعتله ، عجله اولنه رق .

مزیف } [ع] تزییف ایدیجی ،
 ایدن قلوب اولق اوزره

کوسترن ، قلبه چیقاران . (مزیفانه)

= تزییف ایدیجی به لایق صورتده .

مزین } [ع] تزین ایدیجی ،
 زینتله ییجی ، سوسله یین .

مزین } [ع] تزین ایدلمش ،
 زینتلمش ، سوسلی :

(نوادر آثار عتیقه ایله مزین برصالون ،

مزین بر اوطه ، اسلوب مزین ،

تعبیرات مزینه) جمی (مزینات) .

مژدگان } [ف] مژده ایله سوینوب
 مقابلنده ویریلن بخشش ،

هدیه ، مژده بخشش . (مژدگانه) ده
 دینلیز :

« نوید لطفیدر از باب شوقه مژده اکبر »

« او اکبر مژدهیه ارواح کتر مژدگانیدر »
 (ناجی)

« نفی یم اندیشه نعتیله اولدم کامیاب »

« نامرمان جهانیه مژدگانیدر سوزم »

مژده } [ف] بشارت ، سوینج
 خبری . (مژده رس ،

مژده رسان) = مژده ایرشدیرن ،

مژده ویرن ، مژده جی . (مژده فرما)

= عین معناده لغتدر . (مژده رسانی)

= مژده جیلک .

مژگان } [ف] « مژه نك جمی .
 کیر پیکار ، کوز قاپاغنده

بولنان قیلار . مفرد مقامنده ده قوللا .

چوروك ، پيس ، سو پرتی ، مردار
شیر معناسنده قوللانیلیر .

مزد { [ف] اجرت ، کرا . (مُزد وُر
مزد (مُزد وُر) = اجرتله مستخدم ،

اجیر معناسنه « مُزد » ایله « وُر »
لفظلرندن مرکبدر . فتح ایله یا کلمش
او قوماملی .

مزداد { [ع] زیاده لشمش ، چو-
غالمش ، آرمش .

مزدحیم { [ع] غلبه لك ، ازدحامی ،
بیغلمش . (مُزد حیم گاه)
= غلبه لك محل .

مزدلفه { [ع] کعبه معظمه ده
(عَرَفَات) ایله (مِنَا)
آره سنده بر موضع مبارک .

مزدکش { [ف] آلتون صیرمه
ایله ایشاهمه لی : (پرده
مزدکش ، سجاده مزدکش) .

مزعج { [ع] ازعاج ایدیچی ،
راحتسزایدن ، اوصاندیران .

مزعفر { [ع] زعفران لشمش ،
زعفران کبی صاری
صاری رنگلی ، زعفران ایله بو یانمش :
(چلا و مزعفر) = پرچی زعفران
ایله تلوین ایدلمش برنوع پلاو .

مزگی { [ع] تزکیه ایدلمش ،
حال صلاحه کتیرلمش §
پاک ایدلمش .

مزگی { [ع] تزکیه ایدیچی ، ایدن ؛
معاییدن بری قیلیچی ،

اصلاح ایدیچی : (مزکی النفوس) .
مزلف { [ع . مؤلد] نوخط ،
هنوز صاقال باشی چقمغه
باشلامش اولان .

مزمن { [ع] اوزرندن زمان کچمش ،
اسکیمش . اصطلاح طبده
مدت مرض قرق کونی تجاوز ایتدیکی
تقدیرده (مزمن) عد اولنور ، قرق
کوندن اول زائل اولان مرضه (حاد)
دیدیلیر : (علت مزمنه) .

مزویج { [ع] تزویج ایدلمش ،
چفتلندیرلمش : (نباتات
مزویجه) .

مزور { [ع] تزویر ایدن ، یالانی
تزویج ایچون تله یوب
پوللایان ، عینار § یالان شاهدی .
(مزورانه) = مزور اولانه یاقیشه جق
صورتده . جمعی (مزورین) .

مزور { [ع] تزویر اولنمش ،
تله نوب پوللانیدیرلمش یالان
وساخته شی : (ماده مزوره) .

مزوی { [ع] زاویه لی ، گوشه لی .
مزهره { [ع] انواع ریاحین ایله
مزین محل ، چیچکارله
دونادلمش باغچه . جمعی (مزاهر) .

مزیل { [ع] ازاله ایدیچی ، بر
تسنه یی یرندن یوق ایدیچی ،
ایدن : (مزیل اللون) = رنگی غائب
ایدن .

مرور، مرور، دهور) § بر یاندن
 چوب دیگر یاندن چیمق: (صویک
 بورودن، ترنک نوندن مروری) کبی.
 (مرور زمان) = انقضای مدت معینه،
 قانوناً معین اولان مدتک ختامپذیر
 اولسی. (مروریه) = اجرت مزور.
 (مزور تذکره سی) = بر مملکتدن
 دیگر مملکته کیتمک ایچون برسنه
 مدت معتبر اولق شرطیله اصحاب مراجعته
 اصولی وجه ایله صورت رسمیه ده
 ویریلن پول کاغدی. معناه (عبور)
 ایله فرق ایلدیر.

آزهدن بیک بو قدر سال مرور ایتمش ایکن
 «دل حساسده جا کمدر او تأثیر هنوز»
 (م ناجی)

مرّوق { [ع] ترویق ایلمش،
 سوزیلوب طور اولدلمش.
 مرهّب { [ع] ترهیب ایدیجی،
 قورقودیجی.

مرید { [ع] امر ایدیجی، ایدن.
 اوصاف السیه دندر §
 پر شیخه انتساب ایدوب هنوز مرتبه
 سلوکه واراماش اولان اهل طریق،
 درویش. بو، عناده جمی (مریدان).

مزاح { [ع] لاغ، لطیفه،
 شاقه: (مزاحگو)
 مزاحه { = شاقه، لطیفه سویله-
 ین. (مزاحگویانه)

= لطیفه سویله یسه، شاقه جی اولانه
 لایق صورتهده.

مزاحف { [ع] فن عروض اصطلاح
 حاتندندر، زحافی،
 کندیسنه عیب زحاف عارض اولمش،
 رکن غیر سالم: (شعر مزاحف).
 مزاحم { [ع] زحمت و صیقتی
 ویرن، آیقیری کلن،
 چاپارز.

مزاحمه { [ع] زحمت و صیقتی
 ویرمه، صیقشیدیرمه
 § غلبه ک، ازدحام، اوشنتی.
 مزارعه { [ع] اکینجیلک صورتیابه
 معامله ایتمک § اصطلاح.
 حات ققهه دن اولوب بر طرفدن اراضی
 دیگر طرفدن سسی وزراعت اولق و حاصلات
 آزدهده تقسیم اولنق اوزره عقد ای دیلن
 شرکت دیمکدر: (مزارعه سنندی).

مزاولج { [ع] ازدواج ایتمک،
 بر برینه واروب اش
 اولق، جفت اولق.

مزایده { [ع] مزاد ایتمک، بر
 ایسه اوکا ویرمک اوزره ساتیلغه
 چیقارمق.

مزاجات { [ع] شیء قلیل، آز
 معناسنه در. فی الاصل
 تام الصلاح اولمایان نسنه دیمکدر:
 (بضاعة مزاجات).

مزخرف { [ع] زینتی، یالده زلی،
 غیر خالص، قلب،
 مغشوش.

مزخرفات { [ع] «مزخرف» ک
 جمی اولوب لسانم زده

« جان مرغی آرמידه دکلدردر ریمده در »
(خیالی)

مَرْفَه } [ع] ترفیه ایدیجی ، رفاه
حاله نائل ایدن : (مرغه
تبعه ورعایا) .

مَرْفَه } [ع] ترفیه اولنمش ، رفاه
بولمش ، راحتلمش سعه
حاله نائل اولمش . (مرغه) = رفاه
وراحت وسعه حال ایله ، مرغه اوله رق .

مَرْقِع } [ع] ترقیع ایدنمش ، بر
برینه یا بشدیریلوب یامانمش ،
یاما اورلمش ، یامالی : (لباس مرقع)
§ درویشلرک کیدکلری دلق و خرغه
کبی یامالی اولان لباس . جمعی اولان
(مرقات) = اکثریا اکلهمه خطاط
یازیلری ، مشق کاغدلری مقامنده
قوللانیلیر .

مَرْقِق } [ع] اینجه لشمش ، یوققه ،
اینجه : (فتحة مرققه) ،
(حروف مرققه) .

مَرْقِم } [ع] ترقیم ایدنمش ، یازلمش ؛
رقملی ، یازیلی : (جدولده
مرقم مقادیره نظراً) .

مَرْکَب } [ع] ترکیب اولنمش ،
برقاچ شیئک بر برینه
قاریشدرلمسیله حاصل اولمش ، بردن
زیاده و درلو شیلر برلشیدیریلوب
قاریشدرلمش : (جهل مرکب ، فاض
مرکب ، فضیله مرکبه) جمعی (مرکبات)

= مرکب اولان شیلر § یازی یازمق
ایچون قوللانیلان سیاه و یاخود باشقه
رنکللی مایع انواعی : (مرکب حقه سی) .
مَرْکَب } [ع] ترکیب ایدن §
ترکیبه داخل اولان .

مَرْوَارِید } [ف] اینجی . فتح میم
ایله تلفظی یا کلدردر :

« کوروب بوسلک مروارید پرتابی جابندن »
« عجبدر خاکه صالمازسه فلک عقد مریایی »
(نفی)

مَرْوَت } [ع] مردلک ، انسانیت
§ شان انسانیته لایق
اولان ایلیکی اجرا اتمک ، ایلیک :
(مروته اندازه اولماز) ، (مرومند)

= مروت صاحبی ، مروتلی . (مروت
کورمک) = ابونک اولادی حقنده
موجب شرف و خیر اوله حق بر امرک
اجراسنی مشاهده یه نائلیلری دیمکدر .

مَرْوِج } [ع] ترویج ایدیجی ،
مَرْوِج } [ع] ترویج ایدیجی ،
(مروج آمال) ، (مروج) = ترویج
اولنمش ، رواجلاندیرلمش دیمکدر .

مَرْوِخ } [ع] رایحه ویرن ،
قو قولاندیران § راحت
ویرن ، راحتلدیرن . (مروخ) =
کوزل قوقو ایله قو قولاندیرلمش ،
راحتلدیرلمش .

مَرْوِز } [ع] کچمک ، کیتمک ،
کچوب کیتمک : (پولدن

مُرْغٌ زَرِّينَ بَرٍّ = کونش. (مُرْغَابُ)
 = اوردك، قازكبي صويه مألوف
 اولان قوش. (مُرْغَانَه) = قوش
 يومورطه سی. (مُرْغَان) = (مُرْغ) كُ
 جعی، قوشلر. (مُرْغَانِ سَدْرَه) =
 ملائكة كرام. (مُرْغِ بَاغ، مُرْغِ
 بَام، مُرْغِ چِن، مُرْغِ خُوشخُوان،
 مُرْغِ سَحَر، مُرْغِ شَبِ آهَنَك،
 مُرْغِ شَبخُوان، مُرْغِ شَبخِيز، مُرْغِ
 صَبِح) = بلبل دینیلن قوش دیمكدر.
 (مُرْغِ زَرِّين) = سوكلون. (مُرْغِ
 سَلیمان) = ههد و چاوش قوشی
 دینیلن قوش. (مُرْغِ شَبِ آوِيز،
 مُرْغِ حَقِ كُو) = کیجه لری ایکی آیغیله
 آغاجدن باش آشاغی یه آسیله رق آواز
 بلند ایله حق حق دیه فریاد ایدن قوش که
 «اسحق قوشی» دینیلیر. (مُرْغِ
 شَبِ وُرُوز) = آی و کونش. (مُرْغِ
 طَرَب) = خواننده. (مُرْغِ كُ)
 کوچك قوش، قوشجغز (مُرْغِ نَامَه بَر)
 = گوگرچین. (مُرْغِ دَل) = قوش
 یورکلی، قورقاق. (مُرْغِ غَزَار) =
 = قوش یاتاغی، قوشی چوق محل:

{ [ع] ارشاد ایدن، امر
 مُرْشِد } دینده طوغری یولی
 کوسترن. (مُرْشِدَانَه) = مرشده
 لایق صورتده: (نصایح مرشدهانه)
 جمعی (مُرْشِدِین).

{ [ع] ترصیص اولتمش،
 مُرْصِص } لهلمتمش || قالایلامش،
 اوزرینه قالای سورلمش شی.

{ [ع] ترصیع ایدلمش،
 مُرْصِيع } اوزرینه الماس و جواهر
 سائره او طورته رق تزین ایدلمش:
 (مرصع نشان عثمانی، مرصع نشان
 امتیاز، مرصع سیف) § ایکی فقره دن
 هر برینی تشکیل ایدن الفاظك وزن و
 قافیله جهتیله بر برینه توافقندن عبارت
 برصنعت ادبیه.

{ [ع] ارضاع ایدن،
 مُرْضِيع } چوجق امزیرن، امزیکلی
 خانون. بونده ارضاع ایله وصفك
 حقیقتی قصد اولنورکه چوجفك اصل
 والده سنه ده اطلاق اولنه بیلیر.

{ [ع] دایه، سود آنا،
 مُرْضِيعَه } سود ننه. بونده ارضاع
 ایله وصفك مجازی مقصود در. ماضیده
 چوجق امزیرمش. استقبالده دخی
 امزیرمك شانندن اولان خانون دیمكدر.

{ [ف] قوش. (مُرْغِ السَّهْبِ)
 مُرْغ } = روح انسانی. (مُرْغِ
 رُوْز، مُرْغِ زَر، مُرْغِ زَرِّين بَال،

مرسِل { [ع] ارسال ایدن ،
 کوندرن : (مرسل مکتوب) .

مرسِل { [ع] ارسال ایدلش ،
 کوندرلش § طرف
 حقدن کوندرلش پیغمبر . (مرسل
 الیه) = کندیسنه بر شی کوندرلش
 اولان .

« محبوب خدا نبی مرسل »
 (ضیا)

مرسَلات { [ع] « مرسَلَه » نک
 جمی ، کوندریلن
 مکتوبلر || ملائکه کرام .

مرسَلَه { [ع] مکتوب ، ورقپاره
 || کوندریلن دیکر شی .

مرسَلین { [ع] « مرسِل » کجی ،
 پیغمبرلر . (سید المرسلین)
 = مرسلینک سیدی ، بیوکی اولان
 پیغمبریز علیه الصلاة والسلام افندیز
 حضرتلری .

مرسِم { [ع] ترسیم اولنش ،
 رسم ایدلش . رسمی
 یاپلش . (مرسیم) = ترسیم ایدن ،
 رسمی یاپان .

مرسِح { [ع] تربیه اولنش §
 عبارده مشبه به ملایم
 ایراد اولنان شی . دائما بو معناده
 مستعملدر .

مرزاسنج { [ف] ترکیه ده
 « مرده سنک »

مرزاسنک { دینیلن قلائی و
 قورشوندن معمول
 بر جوهر در که ادویه ده استعمال اولنور .

مردَف { [ع] تردیف ایدلش ،
 آردی صیره یوریدلش
 § آردی صیره ایراد اولنش § ردیفلی
 (غزل مردَف) .

مردگان { [ف] « مرده » نک
 جمیدر ، اولشدر ،
 گبرمشر .

مرده { [ع] اولش ، جانی چیقمش ،
 گبرمش ، اولو :

« شمسیا مرده ایدر احیا »
 « اطفاه سونله سه او عیسی دم »
 (شمسی پاشا)

مرده دل { [ف] کوکلی اولش ،
 طویغوسز ، اولو
 یورکلی :

« فرط الطافیله اولدی در کهی جای امان »
 « فیض انفاسیله بولدی مرده دللر تازه جان »

مرده سنک { [ف] نام صحیحی
 بالاده ذکر اولنان
 (حامض اسرب) دزکه قلائی وقور-
 شوندن اعمال اولنور .

مرده شو-ی { [ف] اولو بیقا-
 یان . عربجه سی
 (غسال) .

ایدلش، اوستون طوتلش. (مَرَجِحَت) = مَرَجِّحَلَق .

مَرَجِّجَه } [ع] عملی رتبه ده نیتدن
و ایمان قول بلا عملدر دین — فرق
ضالهدن — برفرقه نك عنوانی .

مَرَحَّصَّ } [ع] ترخیص ایدلش،
مَرَحَّصَّ } رخصت و یرلش،
مأذون و رخصتنامه بی حائز اولان،
ایلچی . اکثریا بر دولت طرفندن
مأذونیت کامله ایله دیکر دولت نزدینه
ویا خود بر مجلس مکالمه یه کوندریلن
سفیره و یا مأمور مخصوصه اطلاق
اولنور. جمعی (مَرَحَّصَّین) .

مَرَحَّمَّ } [ع] ترخیم اولمش،
مَرَحَّمَّ } قاعده عربیه اوزره
صرف اخیرى اسقاط ایدلش اسم .

مَرَحَّیَه } [ع] اصطلاحات طینه .
مَرَحَّیَه } دندر. مسهلاتك خفیف،
یالكذ گیوشتیجی قسمنه اطلاق اولنور.
مَرَحَّد } [ف] (مَرَدَن) مصدرندن
مَرَحَّد } وفات ایتش، اولش،
گبرمش دیمکدر . لسانمزده (مرد
اولدی) تعبیری «گبردی» مقامنده
وا اکثریا حیوان حقنده قوللانیلیر.

مَرَدَّ } [ف] پس، ایکنج
مَرَدَّ } (پاك، تمیز) كُضدی:
(مردار ایلک) .

ایلرولهین، ایلر و کیدن، حسن حاله
کیرن . ایکنجی معناده (مُتَرَقِّی)
زیاده قوللانیلیر .

مَرَّتَكِبَّ } [ع] ارتکاب ایدن،
مَرَّتَكِبَّ } کوتو ایشلری یعنی
کنناه، رذالت، قباحت کبی احوالی
اجرا ایدن و مأمور بتنی سؤ استعمال
ایلهین . جمعی (مَرَّتَكِبِّین) .

« عالمی سن یکیدن فتح ایتدك »
« قومدك مرهتکب شغل ذمیم »
(نقی)

مَرَّتَلَّ } [ع] ترتیل ایدن، قرآن
مَرَّتَلَّ } کریمی آهسته آهسته
تجوید و تعظیم ایله او قویان .

مَرَّتَمَّ } [ع] اصطلاح فقهده
مَرَّتَمَّ } تأمین، مطلوبات ایچون
مدیوندن رهین آلان کیمسه یه اطلاق
اولنور .

مَرَّتَمَّ } [ع] داین طرفندن
مَرَّتَمَّ } و یریلن شیئه مقابل
رهین اولهرق آلیقونیان شی .

مَرَّتَجَّبَّ } [ع] ترجیب ایدلش،
مَرَّتَجَّبَّ } هیتتی حس اولهرق
تعظیم و تکریم اولمش: (رجب المرجب)
بوندن باشقه یرده هیچ قوللانیلماز .

مَرَّتَجَّجَّ } [ع] ترجیح ایدن،
مَرَّتَجَّجَّ } اوستون طوتان، زیاده
شایان اعتبار صایان .

مَرَّتَجَّجَّ } [ع] ترجیح اولنمش
مَرَّتَجَّجَّ } زیاده شایان اعتبار عد

= بر مطبوعه ذمه خالیشان مرتبک باشی .
جمی (مرتبین) .

مرتبط } [ع] ارتباط ایدن ،
باغلانان ، عائد اولان :

« تن مرتبط اولسه ده زمینه »
« جان چقمه ده رب العالمینه »
« معلم ناجی »

مرتجّل } [ع] بالبداهه سویلنمش ،
سویله نیلن سوز .

مرتجّل } [ع] ارتجال ایدن ،
سوزی دوشونمکسزین
یعنی حاضر جوابلق طرزنده سویله یین ،
دفعه سوز سویلر حاضر جواب آدم .
(مرتجلاً) = مرتجّل اوله رق .

مرتجّی } [ع] ارتجا اولنمش ، امید
ایدلش ، اومولان شی .

مرتجّی } [ع] امید ایدیجی ،
اوموجی ، اومان .

مرتجّل } [ع] ارتحال ایدن ،
دنیا دن آخرته کوچن

§ نقل مکان ، کوچ ایدن .

مرتد } [ع] ارتداد ایدن ، دین
اسلامی ترک ایله باشقه

دین قبول ایتمش اولان .

مرترق } [ع] ارتزاق ایدن ،
رزق قلانان ، رزق

آلان . (اهل مرتزقه) = علوفه
خوار ، وظیفه لی خدمه اوقاف .

مرتسم } [ع] ارتسام ایدن ،
رسنی چیقان ، رسم

اولنان ، مرسوم اولان :

« اولور مرآت صورت مرتسم رسامه حاجت نه ،
(سید وهبی)

مرتشی } [ع] اصطلاحات فقهیه .
دندر . ارتشا ایدن ،

رشوت آلان ، رشوتی قبول ایدن
یعنی ترویج مقصد ایچون بغیرحق
اوته کندن بریکندن اموال واشیا
واچّه آلان آدم دیمکدر .

مرتضی } [ع] ارتضا ایدلش ،
تقدیر و انتخاب ایدلش ،

بکنیلوب سچلمش § امام (علی) کرم الله
وجهه حضرتلرینک لقب شریفلری :
(علی المرتضی) ، (مرتضوی) =

حضرت علی به منسوب دیمکدر .
طوغریسی (مرتضی) اولفدر .

« راضی شده حکم قضا مرتضوی یز »
(شیخ غالب)

« تیغکه نوله یمین ایلرسه روح مرتضی »
« برغز ایتدک که خشنود ایلدک پیغمبری »
(نفی)

مرتعیش } [ع] ارتعاش ایدن ،
تتره یین . (مرتعد)

ده بومعنایه لغتدر .

مرتفع } [ع] ارتفاع ایدن ،
یوکسکه چیقان ، یوکسلن

§ یوکسک ، بوجه : (حصار مرتفع ،
جبال مرتفعه) .

مرتقی } [ع] ارتقا ایدن ، یوقازنی
چیقان ، یوکسلن §

درد ضلعی و درت زاویه قائمه فی حاوی
 شکل هندسی § درتلهمه یعنی باغداش
 قوزدرق اوتوروش : (مرابع نشین)
 = باغداش قوروب اوتوران § هر
 بندی دردر مصراعدن یاخود ایکی
 بیتدن مرکب اولان نظم .

مراتبی § [ع] تربیه ایدیلجی ،
 چوجقرك تعليم و تربیه سنی
 درعهده ایدن . مؤثی (مرابه) در .
 « یازمش الطاف شهنشاهی مرتبی سخنه »
 « شاه اويس ايله یازان منتبت سلمانی »
 (نفی)

مراتبی § [ع] تربیه اولتمش §
 شکر ايله قايناديلوب
 قوامنه کلدکدن صوکره طوگدیرلش
 میوه صوی طانیسی : (قیزلجق مرتبسی ،
 آیوا مرتبسی) بومعناده جمعی (مرتبآت)
 در .

مراتبی § [ع] ترتیب ایدلش ،
 دیزلش ، یرلی یرینه
 قولش ، حاضر ایدلش . جمعی اولان
 (مرتبآت) = معین و مختص اولان
 شیلر مقامنده قولانیلیر .

مراتبی § [ع] ترتیب ایدن ، یرلی
 یرینه قویان ، دیزن §
 مطبعه لرده حرورفی دیزره رك كتاب
 وغزته کبی مطبوعاتک سطور و صحائفی
 وجوده کتیرن صنعتکار : (سر مرتب)

جناب حقه توجه ایتمک ، علم السهی
 جمیع احوالی محیط اولدیغنی دوشونوب
 عبادته دوام ايله نفسی حراست ايله مک .
 (حیب مراقبه) = درویشلره مخصوص
 بول قوللی حرقه نك باشه چکیلن یاقه سی .
 (سر حیب مراقبه) تمبیری مشهور در .

مراهقه § [ع] اصطلاحات فقهیه
 دندر . شرعاً سنّ
 بلوغه یعنی اون ایکی یا شنه ایروده بالغ
 اولمیان ارکک چوجغه اطلاق اولنور .
 منتهای سنّ بلوغ اولان اون بش یا شنه
 قدر بالغ اولدیغنی حالده ینه (مراهقه)
 دینیلیر . (مراهقه) = طوقوز یا شنه

واروده بالغ اولمیان قیز چوجغه دینیلیر .
 كذلك اون یا شنه قدر بالغ اولمازسه ینه
 (مراهقه) عد اولنور . (مراهقه) =
 چوجق سنّ بلوغه یا قلاشقم دیمکدر .

مراهقه § [ع] طرفین بر ماده
 ایچون بحث طوتشوب
 هانکی طرف بحثی غائب ایدرسه و یرمک
 اوزره اوگدل یعنی بحث بدلی رهن
 قویمق دیمکدر .

مراتبی § [ع] ریا کار ، هر شیء
 کوسترش ایچون یابان ،
 قول و فعلی خلقه کوسترشدن عبارت
 اولان ، سوزی اوزینه اویمیان ایکی
 یوزلی آدم . (مراتبانه) = مراتبی
 اولانه یا قیشه جق صورتده .

مراتبی § [ع] تربیع اولتمش ،
 دزده ابلاغ ایدلش §

{ مرأسله } [ع] متاعی زیاده کار
 { مرأسله شرعیه } جمعی (مرأسلات)
 = مکتوبلر معناسنده قوللانیلیر .

{ مراعات } [ع] حفظ ایتک ،
 باقیق؛ رعایت ایتک، صابنی . (مراعات
 نظیر) یاخود (مراعات النظیر) =
 تضاد صورتنده اولیهرق معنی جهتیله
 متناسب اولان ایکی ویا دهاز زیاده لفظی
 عبارده جمع ایتکدن عبارت برصنعت
 ادبیهدرکه بوکاتناسب، توفیق، ائتلاف،
 تلفیق، جمعیتده دینیلیر .

{ مرافعه } [ع] حضور حاکمه
 مدعی علیهی فصل دعوی ایچون حضور
 حاکمه جلب ایتک، حضور حاکمه
 رفع دعوی ایلمک .

{ مرافقه } [ع] برکیمسه یه بولداش
 اولقی، یول آرقه داشلنی
 ویولداسلق . (مرافق) = یولداش،
 آرقه داش دیمکدر .

{ مراقب } [ع] مراقبه ایدیجی ،
 برشیء حفظ وحراس
 ایدن § ماسوادن قطع علائق ایله
 قلباً و فکرأ جناب اللہه توجه ایتک و نفسی
 احوال و افعال دنیویه دن حراست ایتک :
 « اوروب وحدندن ای شیخ مراقب دم آچماز سین »
 (سروری)

{ مراقبه } [ع] کوز آلتنده بولند .
 برشیء حفظ وحراس ایتک § (مراقبه
 صوفیه) = ماسوادن قطع تعلقه قلباً

{ مرابحه } [ع] متاعی زیاده کار
 ایله صائق § اقراض و
 استقراض ، ادانه و استدانه اولنان
 آچهنی بر مقدار ضم ایله آلوب ویرمک
 § فائض ایله پاره اقراض ایتک .
 (مرابحه جمعی) = او صورتله پاره
 اقراض ایدن .

{ مرابط } [ع] انايه ایدیجی، قلبنی
 حقه ربط ایدن، طریقه
 منتسب ، درویش § اسکی زمانده
 مغرب جهتنده سرحدی دشمنه قارشى
 محافظه یه ملازمت ایدن عسکری طائفه .
 سی . جمعی (مرايطین) .

{ مرابطه } [ع] باغلامق ، دشمن
 هجوم ایده جک سرحد .
 لرده طوروب بکله مک ،

{ مرابحه } [ع] کرى دونمک ،
 رجعت ایتک، بریره
 رجوع ایلمک § حجت و دستور طوتیلان
 شیئه ویا برکیمسه یه دونوب آندن
 استفاده ویا خود آنکله استشاره ایتک،
 کتابه و قیوده باقیق .

{ مرادف } [ع] (مترادف) کبی
 دیگر برکله ایله معناسی
 بر اولان § رفیق، یولداش . (مرادفت) ده
 یومعناده لغتدر .

{ مسأله } [ع] مکاتبه، مخابره کبی
 خبرلشمک ، طرفین بر
 برینه مکتوب کوندرمک، مکتوبلاشمق .
 § قاضینک نواب نصبی حقهده کی تحریر اتی :

وَسَّوْ . { [ع] اخلاق و افعال له جوق
مذموم } (کوتو، چرکین، کستاخ،
بد آدم .

وَسَّوْ . { [ع] کناهاکار، کناها
مذنب } (ایشله یین . جمعی (مذنبین) .

وَسَّوْ . { [ع] اریدیمیجی، اریدن .
مذوب } (مذوب) = اریدلمش .

وَسَّوْ . { [ع] تذهیب اولتمش،
مذهیب } (آلتون یال دیز سورلمش،
یال دیز لائتمش : (کتاب مذهّب) .

وَسَّوْ . { [ع] تذهیب ایدیجی،
مذهیب } (کتاب صحیفه لرینی و
یازی لوحه لرینی یال دیز لایان صنعکار،
مجله .

وَسَّوْ . { [ع] تذیل ایدلمش، ذیل
مذیل } (اوله رق یاللمش، علاوه
قیلمش، ذیلی § پک مستعمل، مبتدل .

وَسَّوْ . { [ع] ذیللتمش اوله رق :
مذیل } (ترجمه حال ایله مذیل اولان بومطالعہ .

نامه وقتیله اسبوعی مجامیع ادیبه دن
برینه درج ایدلمش اولدینی حالدہ اشعار
منتخبه اوزمان هر فصلنه نشر ایدیلہ .
مه مشیدی - نائلی قدیم حقنده - عصمت .

وَسَّوْ . { [ع] آجی . (جلو) مقابلی :
مص } (مص المذاق) ، (الحق صر)

= حق آجیدر § آجی علاج، برنوع
یمن صمغی : (صر صافی) = صر مصغی .
اوچ نوع وغایتله آجیدر .

وَسَّوْ . { [ع] بر شیتک کیفیت
مذاکره } (مقتضاسنی سوبلشمک :

(مذاکره جمعی ، درس مذاکره سی ،
مذاکره او طه سی) جمعی (مذاکرات) .

وَسَّوْ . { [ع] اصطلاح عروضده
مذال } (بحر بسیط و بحر کاملک
آخر بیتده واقع و بر حرف زیاده قیلتمش
و تدینہ اطلاق اولنور .

وَسَّوْ . { [ع] تردد ده قالمش ،
مذبذب } (بر حالده بر محله قرار
ایده مه مشن ، قرار سز قالمش .

وَسَّوْ . { [ع] ایکی امرک بینده
مذبذب } (تردد ایدیجی، قرار سز
اولان، بر طرفه بر شیته قرار ویره مه یین .

وَسَّوْ . { [ع] ارکک || ارککه
مذکر } (دلالت ایدن کله، صیغه .
« مؤنث » مقابلی : (جمع مذکر ،
مفرد مذکر) .

وَسَّوْ . { [ع] تذکیر ایدیجی ،
مذکر } (خاطره کتیریجی ، یاد
ایتدیرن، آسیدیران § ذکر و تسبیح
ایدیجی ، ایدن .

وَسَّوْ . { [ع] دوائر رسمیه ده
مذکره } (بر خصوصه عائد اوله .
زق بلا القاب یازیلان ورقه . محاوراتده
فتح کاف ایله استعمالی معروفدر .

وَسَّوْ . { [ع] اذلال ایدن ، ذلته
مذلل } (دوشورن ، ذلیل قیلان .
اسماء حسناد ندر .

وَسَّوْ . { [ع] تذلیل ایدن ، ذلیل
مذلیل } (وحقیر ایله یین .

اولان. (مدلاً) = دلیل ایزاديله اثبات اولنه رقی .

وَسَّ . { [ع] تدمیر اولنمش ، مدس } محو وهلاك ایدلش : (اشقیای مدسره) .

وَسَّ . { [ع] ادمان ایدن ، دوام مدمن } صورتیله ملكه وائتلاف حاصل ایدن : (مدمن خمر) .

وَسَّ . { [ع] شهر دیمك اولان مدن } (مدینه) نك جمی ، شهر لر ، بلده لر : (مدن جسمه) .

وَسَّ . { [ع] تدویر اولنمش ، مدور } دوندیرلش ، چویرلش § تکرک کبی ، یووازلق ، دکر می : (قارپوز مدوردر) .

وَسَّ . { [ع] تدویر ایدیچی ، مدور } ایدن ؛ دوندیرن ، چویرن :

(مدور فخذ) = اصطلاح طی ، اویلو ق میکنك یوقاری اوچنده موجود اولان ایکی چیقندینك هربری .

وَسَّ . { [ع] تدوین ایدن ، جمع مدون } ایدوب بریره کتیرن .

اکثریا برعلم و فنه متعلق مسائلی جمع و توضیح ایله کتاب شکله افراغ ایدنلره اطلاق اولنور .

وَسَّ . { [ع] جمع و ترتیب ایله مدون } کتاب شکله قولنمش ،

مجلداته درج ایدلش دیمکدر . جمعی

اولان (مدونات) = مرتب کتابلر متناسنده دها زیاده قولانیلیر .

مُدْهَش . { [ع] ادھاش ایدن ، دهشت ویرن : (مدھش برفورطنه ، مدھش برقاصرغه) .

وَسَّ . { [ع] تدهیش ایدن . مدھش } (مدھش) ایله مترا- دقدر . لکن اوتھکی چوق قولانیلیر .

وَسَّ . { [ع] تدهین ایدلش ، مدھن } کوزل قوقولو یاغ سوزلش : (لباس مدھن) .

وَسَّ . { [ع] تدهین ایدن ، کوزل مدھن } قوقولو یاغ سورینن .

مُدِر . { [ع] اداره ایدیچی ، ایدن ، چکوب چویرن : (یت المال

مدیری ، دائره مدیری ، مدیر امور ، تحریرات مدیری) § تقسیمات اداره ملکیه جه اک کوچک شعبه عد اولنان محلك سرکارنده بولنان مأمور رسمی : (ککبوزه قضاسنه ملحق دکزلی ناحیه سی مدیری) § ایراد ایله مصرفی قارشیلاشدیردقندن ماعدا تسویه اختیار جاتدن فضله قالمسته چالیشان ممك ، مقتصد ذات § دوندیریچی ، دوندیرن آلت :

« برصقوالی صدراعظم کلدی کیم دولتده هیج »
« کله مشدر او یله بزات مدیر و کاردان »

مُدَاب . { [ع] اذابه اولنمش ، اریدلش ، اریمش } (لعل مذاب) .

« نظم رنگینمی کیم یازسه مداد سینهن »
« کوستر عکس صفا کستری یا قوت مذاب »
(نفی)

و مدعی عمومی { [ع] محاکم جزا -
 علمبنده حقوق عمومیه نامنه اقامه دعوی
 ایدن دولت طرفندن منصوب مأمور .

و مدعی { [ع] مدعینک دعوی ابتدیی
 شی، ادعا اولنان ماده .

و مدعی علیه { [ع] کندیسندن
 حضور حاکمه حق
 طلب ایدیلن ، علمبنده اقامه دعوی
 اولنان آدم .

و مدعی به { [ع] سبب دعوی اولان
 خصوص ، مدعینک
 دعوی ابتدیی شی .

و مدعی شخصی { [ع] محاکم نظا -
 میهده قانونک

جرم دیو تعریف ابتدیی بر فعلک
 وقوعندن ضرر دیده اولدینی ایچون
 فاعلندن ضرر وزیان دعوی ایدن آدم .

و مدغم { [ع] ادغام اولمش، بری
 برینک ایچنه درج ایدلش
 ایکی حرف متجانسندن برنجیسی .
 ایکنجیسنه (مدغم فیه) دینیلیر .

و مدقق { [ع] تدقیق ایدیجی ،
 حقیقتی دقتله آراشدیریمی ،
 قیلی قرق یارارجه سنه نظر دقتدن کچیرن ،
 ایچنه آرایان § اینجلدوب اوفالیدیجی
 اولان . (مدققانه) = مدقق اولانه
 یاقیشه حق صورتده . جمی (مدققین) .

و مدلل { [ع] دلیل ایله ثابت اولمش ،
 دلیل ایله اثبات ایدلش

و مدخر { [ع] ادخار ایدن ،
 بیریکدیرن ، طوبیلابوب
 صاقلایان .

و مدر { [ع] ادرار ویرن ، آقیدان
 دوا ؛ سوتی وقائی واداراری
 زیاده آقیدیجی اولان علاج . (مدرات)
 = بموقوله ادویهیه اطلاق اولنور .
 (مدرز) یا کشدر .

و مدرس { [ع] تدریس ایدن ،
 تخصیص ایله جوامع شریفه
 ده و مدرسه لرده طلبة علومه درس
 او قوتان § (مدرس پایه سی) صورت
 رسمیهده توجیه اولنور بررئیة علمیه .
 در . طرز استعما لجه (معلم) ایله
 فرقلیدر . جمی (مدرسین) .

و مدرک { [ع] ادراک ایدن ، آکلا -
 یان § یتیشن ، اولاشان .

(قوة مدرکه) = انسانده حقایق
 اشیا بی ادراک ایدن قوت ، عقل . مثلا
 (مدرکه آرا) صورتنده (قوة)
 لفظی بولتمقسزین ده قوللانیله بیلیر .
 (مدرکات) = «مدرکه» نک جمی
 اولوب عقول دیمکدر .

و مدعی { [ع] ادعا ایدن ، دعواجمی ؛
 حضور حاکمه حقی بر
 کیسه دن طلب ایدن آدم :

«مدعی فاش ایتسون ای دل محبت مهرینی
 » عرض حال ایتدکده مخنی نامه جانانه باص
 (شمسی پاشا)

(مداهنانه) = مداهنه ایدنه لایق صورتده .

مداهنه } [ع] قلبده کی آثارک
 خلفنه اولهرق یالاندن
 اظهار خلوص و محبت ایتک، ریا کارانه
 یوزینه کولوب مخاطبی مدح ایله مک ،
 نظمه (مداهنت) طرزنده ده قوللا-
 نیلیر .

مداینه } [ع] اودونخ آلوپ ویرمک،
 بورج ایدشمک .
 مدبر } [ع] نظر عالمدن دوشمش،
 هرکس یوزینه باقماز اولمش
 طالعسر ، بدبخت .

مدبر } [ع] مولاسی کندی وفاتی
 آزادینه شرط قيلمش
 اولان عبد ، قول .

مدبر } [ع] تمشیت امور ایچون
 چاره و تدبیر ایدن ، حل
 ورؤیت مصالح ایچون عاقبت اندیشانه
 تدارک لوازم و ترتیب اسباب ایله این :
 (مدبر امور، مدبر مدبر،) (مدبرانه)
 = مدبر اولانه یاقیشه جق صورتده .

سبک فارسیده جمعی (مدبران) عربی
 جمعی (مدبرین) ، (مدبران فلک)
 = سبعة سیاره .

مدت } [ع] زمان ، وقت : (مدت)
 (حیات ، مدت مأموریت)
 § زمانک بر جزئی ، بر مقداری ؛ بر

شیتک باقی اولدینی زمان جزئی . جمعی
 اولان (مدد) قوللانیملاز . (مدت
 عدت) = قادینک بعد الطلاق ازدواجدن
 شرعاً ممنوع اولدینی ایام دیمکدر .
 مطلقه ایچون اوچ آی ، طول قادین
 ایچون درت آی اون کون، کبه قادینلر
 ایچون وضع حمل ایدنجیه قدردر .

(مدت استیناف) = مواد جزائیهدن
 قباحت و جنحه ده اون، مواد حقوقیه ده
 آلتمش بر کوندر . (مدت اعتراض)
 = حکم غیابیلر ایچون مواد جزائیهدن
 قباحتده اوچ و جنحه ده بش ، مواد
 حقوقیه ده اوتوز بر کوندر . (مدت
 تمیز) = مواد جزائیهده سکز ،
 مواد حقوقیه ده طغسان کوندر .

اصطلاح فقهده سیر معتدل ایله اون
 سکز ساعتک یا خود اوچ کونلک
 مسافه یه (مدت سفر بعید) اطلاق
 اولنور .

« مدت دور فلک بردمدر آدم بر نفس »
 (باقی)

مدخر } [ع] ادخار اولتمش ،
 بیریکدیرلمش ، طولیلا-

نیلوب صاقلانلمش : (مدخر اولان
 ذخائر متنوعه ، نقود مدخره ، اموال
 مدخره) .

برشي قبول وعدم قبول خصوصنده
 كنديسنه صلاحيت ويرلمش آدم ديمكدر.
 { [ع] اخافه ايديجي ،
 مخيف } قورقوديجي : (اوضاع
 مخيفه ، قيات مخيفه) .

{ [ع] تخييل ايدلمش ، ذهنده
 محييل } خيال اولنمش ، خياله
 كتيرلمش : (حكاية مخياله) جمى
 (مخيلات) دركه خيالى اولان شيلر
 ديمكدر : (مخيلات عزيز افندى) .
 { [ع] ايشه قاريشمق ،
 مداخلة } ال صوفق ، كيريشمك .
 جمى (مداخلات) .

{ [ع] خسته يه باقى ،
 مداوات } علاج ويرمك ، دوا
 ايتك . نظمه (مداوا) صورتنده
 اسلوب فارسى اوزره قوللانيلمسى
 جائزدر :
 « نافع اولماز مرض عشقه مداواى حكيم »
 (نوعى)

{ [ع] الدن اله كزديرمك ،
 مداوله } دور ونقل ايتك ، دور
 اولق : (مداوله افكار) .
 { [ع] دوام ايديجي ،
 مداوم } ايدن ؛ دائما كلن . جمى
 (مداومين) .

{ [ع] برايشه دوام ايله
 مداومت } سعى و جهد واقدام
 ايتك ؛ آره ويرميوب دائما كلك .
 { [ع] مداهنه ايديجي ،
 مداهن } يوزه كوليچى ، انسانى
 يوزينه قارشى يالاندىن مدح ايديجي ،

{ [ع] حسن معامله ايتك ،
 مدارا } صلح و استلاف اوزره
 بولنمق ، اداره ايله
 { [ع] قوللانوب رعایتكار
 مدارات }
 طاورانمق ؛ سؤ ظن ، غضب و بغض
 اثرى كوسترميوب التفات ايله يوزه
 كولمك . (مداراة) عربنده (مدارا)
 لسان عثمانى ايله فارسنده قوللانيلير .
 { [ع] قارشى قويوب دفع
 مدافع } ايديجي ، ايدن . جمى
 (مدافعين) .
 { [ع] دشمنك هجومى دفع
 مدافعه } ايتك ، كندىنى حفظ
 ايچون دشمنه قارشى قويوق § مدعينك
 دعواستى دفع ايله جك بردعوى سرد
 ايله مك . (مدافعة) = مدافعه
 صورتيله .

بر محل محدودك هواسنی بوشالتق
ایچون قوللانیلان آلتله اطلاق اولنور.

مُحْمَرَّ } [ع] تخمیر اولمش ، یوغو-
رلش } مایه لندیرلش ،

مایه لنوب قبارمش اولان } شراب
کبی قاینایوب قوام درجه سنی بولمش شی .

مُحْمَسَّ } [ع] تخمیس ایدلش ،
بشلتندیرلش ، بشه بالغ

ایدلش || اصطلاح عروضده هر بندی
بش مصراعدن مرکب اولان نظم ||

هندسه اصطلاحننده بش ضلع ایله
محدود یعنی بش گوشه لی اولان شکل

دیمکدر .
مُحْمَنَّ } [ع] تخمین اولمش ، قیمت
تقدیر ایدلش ، ظن ایله

بو یله در بو قدر دینلمش : (قیمت تخمنه) .

مُحْمَنَّ } [ع] تخمین ایدیجی ، ایدن ؛
ظن ایله رأی ویرن ، قیمت

تقدیر ایدن ، بها بیچن : (قویو بیجی
نخنی ، املاک نخنی ، بیت المال نخنی) .

مُحْمَقَّ } [ع] بوغیجی ، بوغمق
صورتیله هلاک ایدیجی .

مُحْمِرَّ } [ع] تخمیر ایدن ، ایکی شی
بیتنک تعین و تقریقی

اختیاره براقان .

مُحْمَرَّ } [ع] تخمیر ایدلش ، ایکی
شیدن برینک اختیاری

عهده سنه بر اقلمش } بکندیکی صورتده
آلق ، بکنمندیکی حالده رد اولمش

شرطیله مشتری به امانه تسلیم اولنان
شی } اصطلاح فقهده خیار اتدن بر یله

مُحَلَّ } [ع] اخلاص ایدیجی ، ایدن ؛
خلل ویرن ، بوران : (محل

ادب ، محل ناموس ، محل نظام ، محل
فصاحت) .

مُحْمَلَّ } [ع] هوایی اینجلیجی ،
خفیفندیریدیجی .

مُحْمَلَّ } [ع] تخلید ایدن ، باقی ودائم
قیلان .

مُحْمَلَّ } [ع] تخلید اولمش ، بقا و
ودوام اوزره طوران ؛ باقی ،

دائم اولان : (محله فی النار) .

مُحْمَلَّصَّ } [ع] اخلاص ایدیجی ،
خلوص کوستریجی ، ریا

وغرضدن خالی اولان دوست و کوله .
(مُحْمَلَّصَانَه) = مخلص اولانه لایق

صورتده .
مُحْمَلَّصَّ } [ع] تخلیص ایدن ، قور-
تازان . (مخلص) =

قورتارلش .

مُحْمَلَّفَّ } [ع] آدمک وفاتنده
کیروده قالانله بر اقدینی

شی ، ترکه . دائماً بونک جمعی اولان
(مُحْمَلَّفَات) قوللانیلیر که متوفانک کیرو

قالان اشیایی ، متروکاتی دیمکدر .

مُحْمَلَّ } [ع] تخلیه ایدلش ، بوشا-
لش .

مُحْمَلَّ } [ع] تخلیه ایدیجی ، بوشالیدیجی ،
بوشالان . (مُحْمَلَّیَ الْهَوَاء)

= حکمت طبیعه اصطلاح اتندن اولوب

مُخَصِّصٌ { [ع] تخصیص ایدن ، خاص قیلان .

مُخَصِّصٌ { [ع] تخصیص اولنمش ، خاص قیلنمش . تعیین

ایدلش : (معاش مخصص) جمعی اولان (مخصصات) = تخصیص قیلنمش اولان شیرل دیمکدر .

مُخَصَّبٌ { [ع] بویانمش شی ، خصوصاً صیله حنا قونمش صاچ وال .

مُحْطَرٌ { [ع] اخطار ایدن ، خاطره کترین : (مخطر آیام شهاب) .

مُحْطَرَةٌ { [ع] بر شیشی خاطره کتیرمک ایچون یازیلان

ورقه ، اخطار پوصـله سی || مذکره نوعندن ورقه رسمیه .

مُحَطَّطٌ { [ع] تخطیط ایدن ، چیزن ، رسم ایدن .

مُحَطَّطٌ { [ع] تخطیط اولنمش ، چیزلش || چیزیکلی ،

یول یول چیزکی چیزکی یاپلش شی .

مُحَطِّيٌّ { [ع] یا کلدیجی ، خطایه دوشور یجی ، دوشورن

§ یا کیلیجی ، خطا ایدیجی § تعریف شرعیسی کنانه اولان فعلی ارتکاب ایله طریق ناصوابه سلوک ایدن دیمکدر .

مُخَفَّفٌ { [ع] تخفیف ایدن ، خفیفلندیرن : (اسباب

مخففه ، مخفف جزا) .

مُخَفَّفٌ { [ع] تخفیف اولنمش ، خفیفلندیرلش : (جزای

مخفف) .

مُخَجَّلٌ ، مُخَجَّلٌ { [ع] خجالته برآقان ، اوتاندیران . برنجیسی زیاده قوللانلییر .

مُخَدَّرٌ { [ع] اصطلاح طبه اوجاع واضطراباتی تسکین ایدیجی ،

اویوشدیر یجی علاج دیمکدر . جمعی اولان (مخدرات) = اویوشدیر یجی

ادویه مبعثی دیمکدر .

مُخَدَّرٌ { [ع] اورتو طومتش ، اهل پرده ، اورتولی ، قاپالی

بولنوب ناسه کورنمین . مؤنثی (مخدره) درکه اهل پرده ، غفتلی ، اورتولی قاپالی قیز یا قادین دیمکدر .

مُخَدَّرَاتٌ { [ع] «مخدره» نك جمعی ، اهل پرده قیزلر ،

قادینلر دیمکدر .

مُخَدِّشٌ { [ع] تخدیش ایدن ، قاشندیران ، طیرمالایان

علاج .

مُخْرَبٌ { [ع] خراب ایدن ، خرابلاندیران ، بوزان ،

پریشان ایدن . جعلری (مخرِبین ، مخرِبین) .

مُخْرَجٌ { [ع] اخراج اولنمش ، طیشاری چیقارلش ؛

برشیشک عینی ، صورتی چیقارلش . (مکتبدن مخرج ، صورت مخرجه) .

مُخْرَشٌ { [ع] طیرمالایوب قاشند . یر یجی ، قازیدیجی ، آزدیر یجی

مَحْبِيَّ : { [ع] اختفا ايدن ، صاقلا - محبى نان .

مَحْبَلَّ : { [ع] بوزوق ، بوزولمش ، قاريشيق ، انتظامسىز : (مختل الصَّحَّة ، مختل الشعور) .

مَحْبَلَّس : { [ع] اختلاس ايدن ، قاپان ، چالان § تعريف قانونيسى اموال اميريه يي بلاقيد آلوب صرف ايدن ، ذمتنه كچيرن .

مَحْمَطَّط : { [ع] اختلاط ايدن ، قاريشوب كوريشن § مرهكب ، قاريشيق : (عضله مختلطه) = بويونك آرقه سنده كي عضله مرهكبه .

مَحْمَلَّف : { [ع] اختلاف ايدن ، بربرينه اويمايان ، اويوشما - يان ، برحاله طورمايان ؛ باشقه باشقه درلو درلو اولان : (امثله مختلفه ، مواد مختلفه) .

مَحْمَلَّف : { [ع] اختلاف اولمش ، بربرينه اويماش ، اويوشماش : (مختلف فيه) = كنديسنده اختلاف اولمش شى : (قول مختلف فيه ، مسئله مختلف فيها) .

مَحْمَرَّ : { [ع] اختار ايدن كه اتمك خميرى كي مايه لنن ، اكشوب اوزلنن § شراب كي قاينا يوب قاباران ، كالى بولان § باشنه اورتو قويان ، جاره بورونن . برنجي واىكنجى معنا - لرده قوللانيلير .

مَحْمَيَّق : { [ع] اختناق ايدن ، تنفس ايدمه يوب بوغولمش اولان ، بوغولان .

اولان ، حركت ايدن : (فاعل مختار) § شهر لرده منسوب اولدني محله نك ، طشمه لرده كويلرك امور و خصوصاته نظارت ايدن ذاتلره اطلاق اولنور : (محله مختارى ، قريه مختارى ، مختار اول ، مختار ثانى) جمى (مختاران) .

مَحْمَرَّع : { [ع] اختراع ايدن ، امثالى كورلمه ين يگى برشبي وجوده كتيرن ، يگى شى چيقا - ران : (تلسز تلغرافك مخترعى (مارقونى) نامنده برايئالياندر) § يالان دوزيجى ، يالان اويديريجى .

مَحْمَرَّع : { [ع] اختراع اولمش ، اولدن يوق ايكن يگى چيقارلمش § اويديرلمش ، اويديرمه شى ، سوز . جمى اولان (مختراعات) = يكي چيقارلمش ، بوقدن ياپلمش شيلر || اويديرمه ، دوزمه يالانلر معناسنده ايكي صورتلده قوللانيلير . مثلاً (مختراعات مدينه دندر) و (مختراعات ابلهقرىبانه قيبلىندندر) دينيلير .

مَحْمَصَّ : { [ع] اختصاص ايتمش ، خاصه منتسب اولمش . جمى (مختصين) .

مَحْمَصَّر : { [ع] اختصار اولمش ، قيصالدمش ، قيصه . (مختصراً) = قيصالتهرق ، قيصه اولهرق .

مَحْمَطِّف : { [ع] اختطاف ايدن ، قاپوب آلان § كوز قاماشديران : (اشعه مختطفه) .

مُحَاطَبَةٌ { [ع] خطاب بلاسحق، خطاب
ایدشکم، قارشی قارشی به

سویلشمک § (معاتبه) مقامنده یعنی
چکشمه معناسنده استعمال اولتاملیدره
جعی (مُحَاطَبَات) .

مُحَاظَرَةٌ { [ع] تهلکه، قورقو
§ بر مهلکه به القای

نفس ایله مک، تهلکه لی قورقو لی احواله
کرفنار اولوق .

مُحَاصَلَتٌ { [ع] بریله خلوص
وصفوت اوزره بولنوق،

دوستانه وخالصانه معامله ایتمک .

مُحَاظَلَةٌ { [ع] اختلاط، امتزاج
ایتمک § قاریشوب

کیریشمک .

مُخَالَفٌ { [ع] خلاف اوزره بولنان،
اویغون اولمایان، ضد

اولان، اویمایان : (اصوله مخالف،
قانونه مخالف، اکثریته مخالف) .

مُخَالَفَتٌ { [ع] قارشی کلمک،
اویغون کلمه مزالک،

اویمامقلق، ضد اولوق .

مُخَبِّرٌ { [ع] اخبار ایدجی، خیر
ویرجی، ویرن : (مُخَبِّر

صادق، غزته مخبری) .

مُخْتَارٌ { [ع] اختیار اولنمش،
سچلمش : (قول مختار)

§ فخر کائنات علیه اکمل التحیات
افدیمز حضرت تلی نیک دیگر اسم شریفیدر:

(احمد مختار) § کندی اختیار و

اراده سی وجه ایله عمل وحرکت ایده جک

مُحَادِعٌ { [ع] خدعه جی، حیله کار،
آلدا ایدجی .

مُحَادَعَةٌ { [ع] خدعه ایتمک، حیله
ایله آلداتیق . نظمده

(مُحَادَعَت) صورتنده ده استعمالی
جاءردر .

مُحَادَاتٌ { [ع] دوستلق، صدق
ایله یارلق، محبک .

مُحَاصِمٌ { [ع] خصومت ایدجی،
دعواده طرفیندن بری .

مُحَاصِمَةٌ { [ع] ایکی کیمسه بر برینه
خصومت ایتمک، بری

برینه خصم اولوب چکشمک . جعی
(مُحَاصِمَات) .

مُحَاطٌ { [ع] باغم، سوموک . اصطلاح
طییدر . (مُحَاطُ الشَّيْطَانِ)

= یازین وقت ظهرده هواده شعاع
شمسدن اوروجک آغی کبی اوزون
اوزون وتل تل قاینابه رق کورین خطوط
موهومه به دینیلیر .

مُحَاطِبٌ { [ع] خطاب ایدجی،
توجیه کلام ایدن، سوز

سویله یین .

مُحَاطَبٌ { [ع] کندیسنه خطاب
اولنان، سوز سویله یین

آدم § صرف اصطلاحنده متکلمک
قارشیسنده کی کیمسه به خطاباً استعمال

ایله ایکی شکل فعله دینیر که مطلقاً (سن)
و (سز) ضمیر لرینی تضمین ایدر §

(مُعَاتَب) مقامنده استعمالی نایجادر .

مَحْمِلٌ { [ع] اصطلاح فقهده بورجنى
آخرك ذمتنه احاله و نقل
ايدن ديمكدر .

مَحْيَى { [ع] احيا ايديجى ، حيات
ويريجى ، جانلانديريجى .
اسماء حسناذندر § برشيئك اصلاحه
قواى مادينه و معنويه سنى آرتيريجى
معناسندهده استعمال اولنور : (محيى
ملك و دولت) .

مُخَّ { [ع] كميكده كي ايليك ؛ اصطلاح
طبده باش كميكي دروننده
بولنق اعتباريله بينه و كوزك بياض و
سياهنى جامع اولان شحمه يه ديزيلير §
هر شيئك لب و مغزى ، خالص اوزى
مقامنده ايراد اولنور . جمى اولان
(مَخَّخ ، مَخَّخَه) قوللانيلماز (مَخَّ شوكي)
= عمود فقرى ديزيلن صيرت كميكي
ايچنده بينك قويروغى مثابه سنده اولان
مردار ايليك ديمكدر .

مُخَابَرَةٌ { [ع] خبرلشمك ، ايكي كيمسه
بر برينه خبر ويرمك ،
خبر كوندرمك : (مَخَابَرَه مأمورى)
= تلفراف ماكنه سنى استعمال ايدن
ذات . جمى (مَخَابَرَات) : (مَخَابَرَاتِ
تَلْفَرَاْفِي ، مَخَابَرَاتِ تَلْفَرَاْفِيَه) بونلرك
هانكيكى طوغرى ديزيلير ايسه لسان
عثمانيه عائد اولق اعتباريله ايكي سنده
طوغريدر ديزر .

مَحْمَطٌ { [ع] تخنيط اولنمش ، حنوط
ديزيلن طبب ايله تعطير
ايدلمش ميّت . (مَحْمَطٌ) = ميّتى تخنيط
ايديجى ديمكدر .

مَحْوَلٌ { [ع] تحويل ايديجى ،
دكيشديريجى ، دكيشديرن ،
باشقه حاله قويان . اكثرثيا حق السبيده
قوللانيلير : (جناب محول الحول
والاحوال) .

مَحْوَلٌ { [ع] تحويل اولنمش ،
دكيشديرلمش ، باشقه درلو
ايدلمش § حواله قيلنمش ، سپارش
اولنمش ، اصارلانمش : (عهده
استيهالكزه محول اولان خدمت)
بومقامده حواله ايدلمش ، اصارلانمش
ديمكدر . (سوريه ولايتى اموالنه محول
يوز بيك غروشدن) جمله سندهده حواله
قيلنمش ، سپارش اولنمش ديمكدر .

مُحَيَّرٌ { [ع] حيرت ويريجى ، حيران
ايديجى ، شاشيردان : (محير
عقول ، محيرالعقول) .

مُحِيطٌ { [ع] احاطه ايدن ، اطرافى
چويرن ، قوشاتان §
كرّه ارضى احاطه ايدن بيوك دكز ،
طيش دكز : (بحر محيط كبير) §
هندسه اصطلاحنده برشكلك درت
جانبنى احاطه ايدن خط :

« محيط دائره عشقندن خروج محال »
« نه چاره قبضه تقدير كردكارده يز »
(عونى)

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] خاتم الانبياء
رسول كبريا پيغمبر من

افنديمىز حضرت تولى نيك اسم شريف لى بدر كه
مكررأ حمد و ثنا اولتمش ديمكدر .

﴿ محمدى ﴾ = حضرت پيغمبره منسوب ،
متعلق : (اذان محمدى ، شريعت محمديه)
§ مسلمان ، مؤمن مقامنده ده قوللا-

نيلير . بومعناده جمى (محمديون) :

« اتنسايم فقط محمده در »

« بويله ديوان حشره دك كيدر م »

« بر محمد » دير م سكوت ايدر م »

« بنى ايسترسه آتسه آتسون »

« آغلادرسه محمد آغلالتسون »

« معلم ناجى »

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] آتش اوزرنده
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ ، ﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ قيزدير يلوب قاو-

رولش دانه يه وقهويه دينليلير .

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] قاووريجى آت ،
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ تاوه § قهوه و امثالنى

قاووران ، قاووروب ساتان .

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] حامضلاشمش ،
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ باسلامشمش .

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] اكرى ، چارپيق ،
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ بوكيك ، طولامباچ §

حنالانمش ، حنا قونمش : (يد معنى) .

« كورينن ماه نو صانمك فلسكده »

« نكارك اول معنى پرچيدر »

(مصاحب شمسى پاشا)

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] متانت و يرلمش ،
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ صاغلام ، طايانقلى ، قوتلى .
ترجيه سى (برك) در .

﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ [ع] تحكيم اولتمش ،
﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ يرلشمش § اصطلاح فقهده

خصمينك فصل دعوى و خصومت ايچون
رضالريله حاكم نصب ايتدكلى آدمه
اطلاق اولنور .

﴿ مُحْكَمَاتٌ ﴾ [ع] اوامر و نواهى
صريحه يى مشتمل اولان

و معائيسى قطعاً تاويله محتاج اولمايان
آيات كريمه قرآنيه . (متشابهات)
مقابلى .

﴿ مُحْلِلٌ ﴾ [ع] تحليل ايدن ، برشيئك
﴿ مُحْلِلٌ ﴾ اجزاسنى آيران ، برشيئ

جزء جزء ايدن § اصطلاح طبده مرض
اثرى اولان شيشلرى ، يومرولرى
كوچلدوب محو و ازاله ايدن و يا بر
التهابى ازاله ايتمكه مدار اولان دوا ،
علاج ديمكدر .

﴿ مُحْلِلَاتٌ ﴾ [ع] اصطلاحات طبيه .
﴿ مُحْلِلَاتٌ ﴾ دندر ، اخلاطى آقبتان ،

يومرولرى و مرض اثرى شيشلرى
كوچلدوب محو و ازاله و يا خود التهاباتى
دفع ايدن ادويه اطلاق اولنور .

﴿ مُحَلٌّ ﴾ [ع] زينتمش ، دونانمش ؛
﴿ مُحَلٌّ ﴾ تزئين ايدلمش ، دونادلمش .

خاتونلر . صادق کسریله ده لغتدر .
 . . . } [ع] احضار ایدیجی ، ایدن
مخضِر } حضوره کتیرن ، محکمه
 مباشری ، مدعی ومدعی علیهی محکمه یه
 جلب ایدن مأمور .

و . . } [ع] احقاق ایدن ، حق یرینه
مَحِق } کتیرن یا خود ویرن § حقلی
 اولان ، محاصمه ده حق صاحبی بولنان
 کیمسه § طوغری ، معقول ، مصیب .
 (مُحَقَّاهُ) = محققه سنه .

و . . . } [ع] تحقیر ایدن ، خوار
مَحْقِر } وحقیر طوتان . (مُحَقِّرَانَه)
 = تحقیر ایدیجی یه مناسب صورته ده .
 و . . . } [ع] تحقیر اولمش ، خوار
مَحْقَر } وحقیر طوتلش ، ذلیل اولمش ،
 حقارت کورمش .

و . . . } [ع] تحقیق ایدن ، حقیقی ،
مَحْقِق } طوغری بی آریوب میدانه
 چیقاران § سوزی دلیل ایله اثبات
 ایدن § صوفیون عندنده مرتبه کشف
 السهی یه اصل اولوب کندیسنه کافه
 اشیانک حقیقی عیان ومنکشف اولان
 ذات شریف دیمکدر . (مُحَقَّقَانَه) =
 محقق اولانه یاقیشه جق صورته ده .
 جمعی (مُحَقِّقِین) .

و . . . } [ع] تحقیق اولمش ،
مَحْقِق } طوغریانی آکلاشلمش ،
 حقیقت وصحتی ثابت اولاش .

و . . } [ع] « مجرم » ک جمعی ،
مَحْرَمَات } شرعاً حرام اولان شیلر
 دیمکدر .

و . . } [ع] هرکسه ایلیک ایدیجی ،
مَحْسِن } کرم واحسان ایدن .

و . . } [ع] تحسین ایدیجی ،
مَحْسِن } کوزللتدیریجی .

و . . } [ع] تحسین اولنش ،
مَحْسَنَات } کوزللتمش ، کوزللتک

ایله مقطور معناسنه اولان (محسن) ک
 جمعی درکه مفردی هیچ قوللانیلماز .
 بوکله لسانمزده نفع جهتیله بکه نلش ،
 خیرلی فائده لی ، کوزل شیلر مقامنده
 قوللانیلیر : (محسنات عدیده) .

و . . } [ع] تحشبه ایدیجی ، حاشیه
مَحْشِي } یازان . (محشی) = تحشید
 اولنش ، حاشیه یازلش دیمکدر .

و . . } [ع] تحصیل ایدیجی ،
مَحْصِل } استحصال ایدن § اوائلده
 طشره ده شمیدیکی قائم مقام ومدیرلر
 درجه سننده استخدام قیلنان مأمورین
 ملکیه یه ویریلن عنوان رسی ایدی .
 و . . } [ع] تحصیل اولنش ،
مَحْصَل } حاصل ایدلش § حاصلی ،
 خلاصه دیمکدر .

و . . } [ع] حرامدن صاقینیجی ،
مَحْصِن } صاقینان آدم .

و . . } [ع] حرامدن صاقینمش ،
مَحْصَنَات } عقیفه ، اهل عصمت

جه سنه طير مالايجي ، كيديشدير ييجي شي ديمكدر .

مَحَدَّثٌ } [ع] تحديث اولتمش ، خبر ويرلمش ، لسان

مَحْرَصٌ } [ع] تحريص ايديجي ، حرصلا .

مَحْدَدٌ } [ع] تحديد اولتمش ، حدودي كسلمش §

نديران . (مَحْرَصَانَه) = تحريص ايدنه لايق صورتده .

بيله نوب كسكين ايدلمش اولان .

مَحْرَفٌ } [ع] تحريف اولتمش ، تغير ايدلمش ؛ حرفلري

مَحْدَدٌ } [ع] تحديد ايدن ، حدود كسن § بيله ييجي ، كسكين ايديجي .

مَحْرَقٌ } [ع] تحريق ايدن ، زياده

مَحْدَرٌ } [ع] قابارتيجي ، قابارتوب شيدشير ييجي : (ضربه محدره) .

مَحْرَقٌ } [ع] تحريق ايدن ، يازيجي ، يازان . تخصيصاً غرتنه و صورتيله انساني ياقان .

رساله يازانلره اطلاق معروفدر . جمي (مَحْرَقِين) .

مَحْرَقٌ } [ع] احراق ايدن ، ياقان ؛ زياده تاثير ايدن ، قلبه

مَحْرَرٌ } [ع] يازلمش : (تذكره ده محررالاسم ، بروجه محرر)

حرارت ويرن : (صدای محرق ، ادويه محرقه) بولكه زياده قوللانيلير .

جمي اولان (مَحْرَرَات) = رسمي وغير رسمي مکتوبلر مقامنده قوللانيلير .

مَحْرُكٌ } [ع] تحريك ايدن ، حرکت ايتديرن ، قيملدا تان :

[ع] احراز ايدن ، كندينه محررز } آلان ، قازانان .

(قوة محركة) .

مَحْرَمٌ } [ع] تحريم قيلتمش ، حرام اولمش ؛ شهر عربيه نك

مَحْرَرٌ } [ع] احراز اولتمش . اكثر يا بومعناده قوللانيلير § اصطلاح

برنجي آبي . زمان جاهليتده بوآيده حاربه تحريم اولتمغه آنك ايچون بويله تسميه اولتمشدر : (محرّم الحرام) ،

فقهنده دكترده كي بايق وياعمور صوبي كبي كيمسه نك مالي اولمايان وهر كس

(محرّمه) = سال جديد بخششي || تبريك سال ايچون سويله نيلن قسيده .

ايچون انتقاعي مباح اولان برشيئك اله كچيرلسنه اطلاق اولنور .

جمي (مَحْرَمٌ ، مَحْرِمٌ ، مَحْرَمَات) دره

مَحْرَسٌ } [ع] تحريش ايديجي ، اصطلاح طبله ياره آچار .

و مَحْتَمَلَاتٍ (مَحْتَمَلَاتٍ) = ممکنات حکمنده در .
لامدن اول بولنان میمک کتر ایله
تلفظی غاطدر .

و مَحْتَوِيٌّ } [ع] احتوا ایدن ، بر
محتوی } شیء جامع و حاوی اولان ،
ایچنه آلان : (کتابک محتوی اولدینی
ابواب و فصول) جمی اولان (محتویات)
= مندرجات مقامنده در .

و مَحْجَلٌ } [ع] جله به او طور دلش §
محل } آباغی سگیلی ، بیاضی آت .
و مَحْدَبٌ } [ع] قانبور لاشدیر لمش ،
محدب } قانبور ؛ اصطلاح طبدہ

اوستی بومرو و تومسکلی یعنی دور بین جای
کبی قبه لی اولان شی : (محدب الطرفین)
= حکمت طبعیه اصطلاحنده ایکی
طرفی تومسکلی ، قبه لی دور بین جامنه
دینیلیر .

و مُحَدَّثٌ } [ع] صوگرده دن چیقمه ،
محدث } نو ظهور شی ؛ اولجه
یوق ایکن صوگرده دن احداث اولنان :
(چورلیدن سیلوری به قدر محدث
اولان پوسته سور یجلیکی ایچون) .

و مُحَدَّثٌ } [ع] احداث ایدن ، بر
محدث } شیء صوگرده دن و یکیدن
پیدا ایله یین .

و مُحَدَّثٌ } [ع] سیدالانام علیه .
محدث } الصلوة والسلام اقدین
حضر تلرینک احادیث شریفه لرینی نقل
و روایت ایتمش اولان ذات محترم .
جمی (محدثین) .

و مَحْتَصِدٌ } [ع] احتصاد ایدن ،
محتصد } اکین بیچن ، اکیجی .

و مَحْتَضِرٌ } [ع] حاضر لائمش ،
محتضر } موته حاضر اولان .

دیگریله معناه مترادفدر .

و مَحْتَضِرٌ } [ع] احتضار ایدن ،
محتضر } موته یک زیاده یا قلاشان ،

اولوم درجه سنده بولنان .

و مُحْتَطَبٌ } [ع] احتطاب ایدن ،
محتطب } اودون طویلايان §

بالطه لقی نامیله اودون کسین قورو
ویا اورمان .

و مُحْتَقِرٌ } [ع] احتقار ایدن ، حقیر
محتقر } کورن ، حقارت ایدن .

و مُحْتَقِنٌ } [ع] احتقان ایدن §
محتقن } اصطلاح طبدہ هجوم

دمله بر عضوک یا عضله نك شیشمه سی
دیمکدر .

و مُحْتَكِرٌ } [ع] احتکار ایدن ؛
محتکر } یندنه کی مالی ، ذخیره یی .

شیء وقت مضایقه ده آغیر بهایه چیقمه .
سنه انظاراً صامایوب صاقلایان کیمسه که

(مطره باز) ده دینیلیر . شرعاً و نظاماً
ممنوعدر . (مُحْتَكِرَانَه) = محتکر

اولانه یا قیشه جق صورتده . جمی
(مُحْتَكِرِین) .

و مُحْتَجِلٌ } [ع] احتلاجه اوغرامش ،
محتجج } زانغر زانغر تیره یین ، ترمه

علتنه طوتیلان .

و مُحْتَمَلٌ } [ع] احتمال لائمش ، ممکن ،
محممل } اوله بیلن ، اولور شی .

مَحْتَرِصٌ } [ع] احتِراسِ ایدن ،
 املِ شیدیدی اولان ،
 حرصِ ایله ایسته‌دیکِ شیءِ تحصیله سمی
 واقدام ایدن .

مَحْتَرِقٌ } [ع] احتِراقِ ایدن ،
 طوئتشوبِ یانان ؛ یانیق ،
 آتشله یانمش و تأثیرلی اولان : (بیت
 محترق ، شاعر محترق ، قلب محترق) .

« آه ایدر میدم سنی تحریر ایدر کن ای خطاب »
 « محترق بر شاعرک تفسیر آهی اولسه ک »

(م ناجی)
 مَحْتَرِمٌ } [ع] احتِرامِ اولمش ،
 کندیسنه تعظیمِ ایدلمش ،
 حرمتِ کوسترلمش اولان : (محب
 محترم ، ذوات محترمه ، هیت محترمه) .

« داور پر شوکت و پراحتشام »
 « محترم و محترم روز کار »
 (نفی)

مَحْتَسِبٌ } [ع] ایامِ قدیمه ده بلدیہ
 رئیسِ ، شهرِ امینی
 مقامنده بوانور بر مأمور ایدی .
 (محتسب ، احتسابِ اغاسی) .

مَحْتَشِدٌ } [ع] احتِشادِ ایدن ، پر
 یره بیریکن . (متحشد)
 زیاده قوللانیلیر .

مَحْتَشِمٌ } [ع] احتِشاملی ، طنطنه‌لی ،
 دبدبه‌لی ؛ زیب و زینته
 مستغرقِ اتباع و خدمه‌سی بولنان .

« دخی اول محتشمان ازلی »
 « عمر و حضرت عثمان و علی »
 (خاقانی)

مُحَاوَرَةٌ } [ع] جوابِ ویرمک ؛
 ایکی کیمسه قارشیلقلی
 لاقیردی ایتک ، جوابلاشمق ، قونوشمق .
 نظمه (مُحَاوَرَتٌ) صورتنده ده قوللا-
 نیلیر . جمی (مُحَاوَرَاتٌ) .

مُحِبٌّ } [ع] محبتِ ایدیجی ، ایدن ؛
 دوست و خیرخواه اولان :
 (محب صادق) ، (مُحِبَّانَةٌ) = محب
 اولانه یاقیشه جق صورتده .

مُحْتِاجٌ } [ع] احتِیاجی اولان ،
 حاجتی بولنان ، احتیاجلی :
 (محتاجِ معاونت ، محتاجِ صدقه ، نانیاره‌یه
 محتاج) جمی (مُحتَاجِینٌ) .

مُحْتَالٌ } [ع] حیلہ کار ، مکار ،
 دوباره‌جی ، حیلہ‌جی ،
 آدم . مؤثی (مُحْتَالَةٌ) .

مُحْتَسِبٌ } [ع] احتِسابِ ایدیجی ،
 قایانوب طیفایجی ، حبس
 ایدیجی .

مُحْتَجِبٌ } [ع] احتِجابِ ایدن ،
 اور تولو بولنان .

مُحْتَرِزٌ } [ع] احتِرازِ ایدن ، صا-
 قینان ، چکینن . (مُحْتَرِزَانَةٌ)

= صاقینه‌رق ، صاقینرجه سنه . ینه
 بو معنایی افاده ایدن (مُحْتَرِزٌ) هیچ
 قوللانیلماز .

مُحْتَرِسٌ } [ع] احتِراسِ ایدن ،
 صاقینان . نادرآ استعمال
 اولنور .

مُحَافِظٌ } [ع] حفظ ابدیچی ،
صاقلائیچی ؛ حائز اهمیت

اولان بلده و قلعه لرك حفظنه مأمور
اولان بیوک ذاته و یریلن عنوان :
(بوغاز محافظی ، قافله حج محافظی) .

مُحَافِظَةٌ } [ع] حفظ ایتک ، صاقلا-
امق ؛ ضرر و خلل شائبه .

سنی دفع ایله قوریمق ، بارندیرمق :
(محافظه عرض ، محافظه ناموس ،
محافظه مال) .

مُحَاقٌ } [ع] آیک صوکننده کی
اوچ کیجه په اطلاق اولنور .

بو مدتده قر کونشله برابر طلوع
ایلدیکندن هیچ کورنمز ، کونشک
نور قمری محق و محو ایله مسی سناییله
بویله اطلاق اولندی . بوکله بی میمک
حرکات نلته سیله او قومق جائزدر .

مُحَاكَمَةٌ } [ع] دفع خصومت و
فصل دعوی ایچون

حضور حاکمه حکمتمک ، مراقبه
ایتک ؛ مدعی اولان آدم خصمنی حاکم
حضورینه دعوت ایله یوب حکم ایدشمک .
جمی (مُحَاكَمَاتٌ) .

مُحَالٌ } [ع] اولماز شی ، اولیه جق
شی ؛ وقوعی ممکن اولمایان

باطل شی ؛ (امر محال) جمی (مُحَالَاتٌ) .

مُحَالٌ بِهِ } [ع] اصطلاح فقهده
برینه حواله اولننان

ماله دینیر . (محال علیه) = حواله بی
قبول ایدن کیمسه (محال له) = داین ،
آلاجقلی اولان کیمسه دیمکدر .

§ بردائرة نك معاملات حسابیه سیله
اشتغال ایدن مأمورین و کتبه سنه
مخصوص قلم او طه سی : (مالیه محار-
سبه سی ، خارجی محاسبه سی) جمی
(مُحَاسِبَاتٌ) : (دیوان محاسبات) .

مُحَاصِرٌ } [ع] شهر و قلعه و
استحکام کبی بر محکمک

اطرافنی صاروب قوشادوب صیقشدیران .
جمی (مُحَاصِرِينَ) .

مُحَاصِرَةٌ } [ع] بر محل و یا قلعه نك
و یا خود دشمنک جوانب

و اطرافنی احاطه ایتک ، قوشاتوب
تضییق ایتک ، دخول و خروجی منع
ایله ضبط و فتحه سمی ایله مک .

مُحَاضِرَةٌ } [ع] معلومات مستحضره
یعنی خاطرده طوتیلان

حاله موافق و مقامه مناسب ادبی ، تاریخی ،
هوائی کلام و حکایه و اخبار و اشعار
دیمکدر § بر آدم حقی اظهار و حفظ
ایچون دیکریله مجادله ایتک معناسنه در .

بومعنی اعتباریله (فَنِّ مُحَاضِرَةٍ) اطلاق
اولنمشدر که ایکی کیمسه نك قیاس و ادله
ایله صورت جدل و مباحثه لرینی متضمندر .
جمی (مُحَاضِرَاتٌ) .

مُحَاطٌ } [ع] احاطه اولنمش ،
اطرافنی قوشادلش ، چوره .

سی آلتمش : (خندق ایله محاط بر
قلعه) رسمیاته مخصوص اولان (محاط
علم) تعبیری (محاط علم) صورتنده
متصل یازماملی .

دوشونمەدن، قیدسز واحتراسز.
اوله رق، صاقتمق سزین معناسنده قوللا.
نیلیر. (مُحَابَات) = فی الاصل بر
کیسه یه میل و توجه ایله بالخاصه مساعده
ویاردیم ایتک معناسنده در. اصطلاح
فقهده بر شیء ثمن مثلندن نقصانه بیع
ایتک دیمکدر که مساهله و مسامحه معناسنی
تضمن ایدر. (مُحَابَاةٌ فِی الْبِیْعِ).

« یاسمندر در سنک پروانه در یا پرچک »
« آتش رخساردن ایتز محابا پرچک »
(بهجت-خدمت صفا)

مُحَاجَاتُ } [ع] بیلمه جه سویله.
شمک صورتیه ذکا.

وتده امتحان و مسابقه معناسنده در.

مُحَازَاتُ } [ع] قارشى طورمه،
مقابل اوله.

مُحَازِي } [ع] بر خذاده، قارشو،
مقابل بولنان.

مُحَارِبُ } [ع] حرب ایدیجی،
جنگ ایدن: (لشکر

محارب، فرقه محاربه)، (طَرَفِینِ

مُحَارِبِینِ) = حرب ایدن ایکی طرف.

مُحَارَبَةٌ } [ع] حربلشمک، جنگ.
جنگ، حرب، غوغا.

جی (محاربات).

مُحَاسِبُ } [ع] حساب کورن،
حساب ایدن؛ امور

حسابیه به آشنا اولان.

مُحَاسِبَةٌ } [ع] حسابلاشمق،
برینک حسابنه بافق

مَجُوفُ } [ع] تجویف اولنش،
ایوق، ایجی بوش شی.

مَجُوهَرُ } [ع] الماس کی ذیقیمت
طاشلر ایله تزیین

اولنش؛ الماسلی طاقم مقامنده ده
قوللانیلیر § نقطه لی اولان حرف،
نقطه لی حروفی حساب ایدیلرک سویله.

نیلن تاریخ. بولفظ (جوهَر) و
(جواهر) مقامنده قوللانیله ماز.

جی اولان (مُجُوهَرَات) = الماسلی
و باشقه درلو ذیقیمت طاشلی طاقملر
مقامنده قوللانیلیر.

مُجَهِّزُ } [ع] تجهیز اولنش،
لوازمی ترتیب واحضار

قیانمش، دونامش.

مُجَهِّزٌ } [ع] تجهیز ایدیجی،
ایدن؛ دونادان.

مُجِيبُ } [ع] اجابت ایدن، قبول
ایدن، مطلوبی اسعاف

وارزان قیلان، جواب ویرن: (جناب
حق مجیب الدعواتدر).

« ایسون ذاتکی منان مجیب »

« قصر فردوسده همبزم حیب »

(معلم ناجی)

مُجِيزٌ } [ع] اجازت ویرجی، اذن
ویرن: (فاتح جامع شریفی

مجیز درسعاملرندن).

مُحَابَاةٌ } [ع] مُحَابَات) مصدرندن
(تا) نك اسقاطیه یا بیلمش

برکله در، هر وقت « بی » اداتیه و

«سروری جوهر کلدن ایدر تاریخن استنباط»
 «موفقدر مجرد عقل عاشر نقل فتواده»
 (عاشر افندیك مشیخته-سروری)

و . . . } [ع] صاحب جرم، ارتکاب
 مجرم } جرم ایدن، کنساهرکار §
 او امر قانونیه به مغایر حرکتده بولنوب
 طوتیلان و محکمه به کونوریلن صوجل
 آدم . جمی (مجرمین) .

و . . . } [ع] تجسیم اولنمش،
 مجسم } جسماندیرلش، جسملی،
 کوروده لی اولان یعنی ابعاد ثلثه فی مشتمل
 بولنان: (نور مجسم) § قیابارتمه رسم،
 شکل: (کره مجسمه) .

«سکا ای نور مجسم نیجه تشبیه ایدیم»
 «یوغیکن وجه شبه تازه نهال چنی»
 (ابن کمال)

و . . . } [ع] قیوریم قیوریم قیوریلش،
 معجد } بوکلم بوکلم لوله لوله ایدلش:
 (زلف معجد) .

و . . . } [ع] جوفلی، ایچی بوش،
 معجف } مجوف: (حمام مجنی)
 = ایچی بوش دیواری .

و . . . } [ع] تجفیف ایدیچی،
 معجف } قورودیچی . (معجف)
 = صویق جکلمش، نمی قالمش،
 قورومش .

و . . . } [ع] جلا ویرلش، آچیلوب
 مجلی } پاک ایدلش، جلالی، پارلاق:
 (مهرات مجلی) . (مجلا) طرزنده ده
 قوللانیلیر .

و . . . } [ع] آچوب تمیزله یچی،
 مجلی } جلا ویرلش، جلاجی .
 جمی اولان (مجلیات) = چیبان،
 سیویلجه کی شیلری دفع ایدوب جلده
 طراوت و حلاوت ویرن ادویه به اطلاق
 اولنور .

و . . . } [ع] تجلید ایدن، کتاب
 مجلید } جلدلین، کتاب قایی یابان
 صنعتکار . جمی (مجلیدین) .

و . . . } [ع] تجلید اولنمش، جلد-
 مجلد } لشمش، قاب کچیرلش، بر
 جلدلی کتاب . جمی (مجلذات) =
 جلدلشمش اولان شیلر، جلدلی کتابلر .

و . . . } [ع] اجمال اولنمش، قیصا-
 مجمل } لدمش، قیصه، خلاصه،
 مختصر . (مجملآ) = قیصه اوله رق،
 قیصه کسارک، قیصالددرق .

و . . . } [ع] قرآن عظیم الشانی
 مجود } تجوید اوزره اوقویان،
 حسن تلاوت ایدن، علم تجوید آشنا
 اولان .

و . . . } [ع] تجویر اولنمش،
 مجور } چویرلش دیمکدر .
 مطبوخاندن کوفته به مشابه اولوب
 (مجور) دینلن طعامک نامی بوندن
 محرفدر . مذکور طعام قیرغین یاغ
 ایچنده چویریلهرک پشیرلدیکی ایچون
 بویه تسمیه قیلنمشدر .

و . . . } [ع] تجویر اولنمش،
 مجور } جائز کورلش .

مَجْدَانَه = مجد اولانه یا قیشه جق
 صورتده . جمی (مَجْدِین) .

« مأل نظم ونثری آ کلا شلمقدن مبرآدر »
 « مجد شاعرک طرز بیانی ساده در سوزده »
 (م ناجی)

مَجْدَر { [ع] چیچک چقارمش ،
 چیچک بوزوغی آدم .

مَجْرَب { [ع] تجر به اولنش ،
 ده گنمش ؛ تجر به ایله
 ماهیتی معلوم اولنش شی یا خود آدم .
 جمی (مَجْرَبَات) .

مَجْرِب { [ع] تجر به ایدن ، ده گنمش ،
 صاحب تجر به ، کار دیده ؛
 دقایق اموره واقف اولان . عربی
 جمی (مَجْرِبِین) فارسی جمی (مَجْرِبَان) .

مَجْرَد { [ع] تجرید اولنش ، عربیان
 ایدلش ، صویلش ، چبلاق
 مفرد ، یالکیز ، نفسنی علائق
 دنیویه دن قطع ایله جناب اللهه توجه
 ایدن § اهل تجرید ، بیکار ، متأهل
 اولمایان § عندالحکما عقول ونفوس
 کبی ماده دن عاری اولان شی ، ارباب
 شریعت عندنده ملائکه وارواح دیمکدر
 § بر اسمک حال اصلی اوزره بولنسنه
 اطلاق اولنور : (ثلاثی مجرد) §
 مطلقا ، بهمه حال مقامنده ده قوللانلیر :
 (مجرد کللیسک) جمی اولان (مَجْرَدَات)
 = جسمانیتدن عاری ، روحانی شیلر
 دیمکدر :

مَجْرَه { [ع] اصطلاحات فیه دن
 اولوب دوه ، اینک ،
 قویون کبی گویش گتیرن حیوانات
 قسمنه اطلاق اولنور .

مَجْمَع { [ع] طویلانیجی طویلاناتان .

مَجْتَنِب { [ع] اجتناب ایدن ،
 صاقنان ، چکینن .

مَجْتَبَح { [ع] بر طرفه اکیلوب میل
 ایدن . سجده ده اللریخی
 یره وضع ایله دیرسکاری آجهرق
 قوللری قاناد شکلنده طوتان .

مَجْتَبِي { [ع] اجتنان اولنش ، دیو-
 شیرلش ، طویلانلش .

مَجْهَد { [ع] اجتهاد ایدن ، چالیشوب
 صرف مقدرت ایدن §
 کتاب وسنتدن واحادیث شریفه دن
 استخراج حکم شرعی امرنده بذل
 مقدرتله بر مذهب وطریق کوسترن
 ذوات شریفه نك ، ائمه دینک هربری .
 جمی (مَجْتَهِدِین) .

مَجْد { [ع] جد و سنی ایدیجی ،
 ایدن ؛ برایشده غیرتله چالیشان .

(مَجْدَانَه) = مجد اولانه یا قیشه صورتده .
 مَجْدَد { [ع] تجدید اولنش ، یکیلند-
 یرلش . (مَجْدَاد) =
 یکیلنمک صورتیله ، یکی باشدن .

مَجْدِد { [ع] تجدید ایدیجی ، ایدن ؛
 یکیلندیریجی ، یکیلندیرن .

جَوَارِدٌ { [ع] قوگشوو، قوگشولوق
 ایدن § حرهین محترمین
 جوارنده اختیار اقامت و اعتکاف ایدن.

مُجَاوِرَاتٌ { [ع] قوگشولوق، قوگشوو
 اولوق § حرهین الشریفین
 جوارنده ساکن بولنوق .

مُجَاهِدٌ { [ع] دشمن ایله جنک ایدن،
 جهاد ایدن : (مجاهد
 فی سبیل الله) ، (مُجَاهِدَانَةٌ) = مجاهد
 اولانه یاقیشه حق صورتده . جمعی
 (مُجَاهِدِینٌ) § برایشه بر شیشه جهد
 ایدن ، چالیشان ، غیرت کوسترن .

مُجَاهِدَةٌ { [ع] جهد ایله غیرتله
 چالیشوق § نفسی یتیمکه ،
 هوسات و حظوظ ایدن محروم ایتیمکه
 اوغراشوق : (مجاهدَةٌ نفس) .

مُجْبِرٌ { [ع] اجبار ایدیجی ، ایدن ؛
 زور لایجی ، زور لایان :
 (قُوَّةٌ مُجْبِرَةٌ) = اجبار ایدن ، زور -
 لایان قوت .

مُجْتَبِئٌ { [ع] اجتبا اولنمش ، آیریلوب
 سچلمش ، برکزیده بولنان :
 (رسول مجتبی ، نبی مجتبی) :

« بحق احمد مختار و مجتبی که اودر ،
 وجود انجم و افلاکة علت ایجاد »
 « نفی »

مُجْتَرِنٌ { [ع] کثرت عمل و تجزیه
 ایله صنعتنده ماهر اولان :
 (طبیب مجترن ، جراح مجترن) .

ارتکاب ایتدیکی جرمة مقابل و یریلن
 جزا معناسنه در . (مُجَازَاتٌ اِتِّبَاحِيَّةٌ)
 کبی .

مُجَازَفَةٌ { [ع] اصطلاح فقهده و زینسز ،
 کیلومتر طو پدن کوتوری
 صاتمق دیمکدر .

مُجَاسِرَةٌ { [ع] جسارت ایتک ،
 جرأتلی بولنوق . (مجاسر)
 = جرأتلی بولنان .

مُجَاسَمَةٌ { [ع] برآراده اوطور -
 مق ، برکنکده اوطور مق .
 (مجالسه) صورتنده قوللانیلماز .

مُجَامَعَةٌ { [ع] جماع ایتک . (جماعت)
 صورتنده قوللانیلیر .

مُجَامَلَةٌ { [ع] برآدم ایله دوست
 اولوب صورتا التفات
 طرزنده کوزل معامله ایدشمک ، حسن
 معاشرتده بولنوق .

مُجَانِبَةٌ { [ع] برشیدن صاتمق ،
 چکلمک ، چکنمک ؛ بر
 کیسه دن یانلا یوب اوزاقلاشوق .

مُجَانِسٌ { [ع] (مُجَانِسٌ) کبی بکزه
 ین ، هم جنس اولان .

مُجَانِسَةٌ { [ع] هم جنس اولوق ،
 بر جنسدن بولنوق ،
 بکزدمک معناسنه در .

مُجَاوِبَةٌ { [ع] برینه یاخود سؤاله
 جواب و یرمک § مکتوبلا
 شوق ، مکتوب ایله جواب و یریشمک .

(غیر مضمون) = فائده سز ، تأثیر سز .
 مضمون { [ع] سکنز قات ، سکنز
 کوشه لی § سکنز مصراعی
 قطعه و بند § سکنز ضلی حاوی شکل
 هندسی § ثمن مقابلنده فروخت
 اولئش شی .

ممنات { [ع] « مثنی » کلمه بسنک
 جمعی ، ایکی نقطه لی
 حرفک صفتیدر : (تاء مثنات ایله) .

ممنی { [ع] ایکی قات ، ایکیلی §
 ایکی نقطه لی § تثنیه لی ،
 تثنیه لئش .

ممول { [ع] حرمة ایاقده طور-
 مق .

مجاب { [ع] کندیسنه جواب
 ویرلش ، جواب قبول
 آلمش اولان .

مجادله { [ع] جدلشکم ، آتیشوب
 طوتشقم ، ایتیشوب .
 اوغراشقم § الزام خصم ایچون بر مسئله
 علمیه ده منازعه یه کیریشکم ، نزاع
 ایتمک : (دفع مجادله ، مجادله قلمیه) .

مجاز { [ع] اجازت ویرلش ، کندیسنه
 مجازت
 مجاز طلبة علومدن § جائز کوراش ،
 مباح طوتلش : (بویله یایقم شرعاً
 مجازدر) .

مجازات { [ع] عمله کوره یعنی
 کرک ایسکه وکرک
 کوتولسکه مقابل بر کیمسه جزا ایتمک
 دیمکدر § قانون اصطلاحنده مجرمه

(مبادرت ، ایتدار) کله لری مقامنده
 قوللانیلیر : (شقه ثنآوری تحریرینه
 مئابرث اولندی) .

میدت { [ع] اثبات ایدیچی ، ایدن :
 (اوراق میده) .

میدت { [ع] اثبات اولئش ، ثبوت
 بولش § یازیلوب قید
 ایدلش اولان : (بوفاده نك صحتی ادله
 قاطعه ایله مئیدتر) .

میدت { [ع] تثبیت ایدیچی ، ثابت
 قیلان ، پایدار ایدن .

میدت (مثبت) = ثابت قیلئش ، استقرار
 بولش معناسنه در . بونلر بالاده کیلرک
 مقامنده قوللانیله ماز .

میدت { [ع] تثبیت ایدیچی ، ایدن ،
 دین . (مثبت) = دلئش .

میش { [ع] اوچلندیرلش § اوچ
 قات ، اوچلو ؛ اوچ کوشه لی
 بر شکل هندسی .

میشات { [ع] اوچ کوشه لی
 معناسنه اولان (میشت)

چعیدر . مثلثک خواص و کیفیتلندن
 بحث ایدن فیه اطلاق اولنور : (مثلثات
 مستویه ، مثلثات کروییه) .

میسر { [ع] میودلی ، میود ویریمی ،
 میوه دار معناسنه در :

(اشجار میمره ، اشجار غیر میمره)
 § نفوذلی ، فائده لی ، تأثیرلی ، نتیجه لی
 معناسنده قوللانیلیر : (سعی وغیرتی
 میمر اولمدی ، آنک کلامی میمر دکلدر) ،

و یَسَّوْ { [ع] حروف هجایی صیره .
 مَسْحِي سیه تلفظ ایدن . هجالیه ی .
 و یَسَّوْ { [ع] تهیدی ایدن ، هدایت
 مَسْهَدِي بولان ، دلالت و ارشاد
 ایله هدایتلنوب طوغری یوله کیدن
 § اهدا ایدن ، هدیه کوندرن .
 و یَسَّوْ { [ع] تیره یین ، دیره ن ،
 مَسْزَرُ زینغیردایان .
 و یَسَّوْ { [ع] تهکم ایدن ، خشم
 مَسْکَمُ ایله اوفکه ایله استهزا
 ایدن ، تزییف ایله قازیشیق اثر غضب
 کوسترن . (مَسْکَمَانَه) = تهکم ایدنه
 یاقیشه جق صورتده .
 و یَسَّوْ { [ع] تهمت اسناد اولنان ،
 مَسْمُ اتهام اولنمش ، تهمتلی ظن
 اولنان .
 و یَسَّوْ { [ع] تهوور ایدن ، برشیتک
 مَسْهَوْرُ صوکنی دوشونمه یوب
 بردنبره حدت و شدت کوسترن ، بر
 ایشه بی پروا صالیدیروب حدتله نزاعه
 وغوغایه کیریشن . (مَسْهَوْرَانَه) =
 تهوور ایدنه لایق صورتده . (مَسْهَوْرًا)
 = تهوور اوله زق .
 و یَسَّوْ { [ع] تهیج ایدن ، ذپره .
 مَسْهِيْجُ نوب حرکت ایدن :
 (قلب متهیج) .
 و یَسَّوْ { [ع] تهیو ایدن ، صورت
 مَسْهِيْ لایزمه یه کیروب حاضر

بولنان ، حاضر لائمش اولان : (متهی
 عنزیمت ، متهی حرکت) .
 و یَسَّوْ { [ع] بیوست پیدا ایدن ،
 مَسْمِيْسُ قورو یان ، قورو اولان .
 و یَسَّوْ { [ع] تیسر ایدن ، قولایقانه
 مَسْمِيْسِرُ حصوله کلن ، قولای
 اوله رق انجامه ایریشن .
 و یَسَّوْ { [ع] تیقظ ایدن ، او یانیق
 مَسْمِيْقِظُ و کوزی آچیق بولنان ؛
 بصیرت و دقت ایله حرکت ایدن (مَسْمِيْقِظَانَه)
 = او صورتله حرکت ایدنه لایق
 طرزده .
 و یَسَّوْ { [ع] تیقن ایدن ، یقیناً
 مَسْمِيْقِنُ بیان ، برشی بلاشبیه
 آ کلایوب بیان .
 و یَسَّوْ { [ع] تیمم ایدن ، آبدسته
 مَسْمِيْمُ بدل وجه شرعی اوزره
 طوپراق ایله اجرای طهارت ایدن یعنی
 صو بولنمایان محله یوزینی و دیرسکه
 وارنجبه قدر اللرینی پاک طوپراق ایله
 مسح ایله یین .
 و یَسَّوْ { [ع] تیمن ایدن ، برشی
 مَسْمِيْمِنُ میمنتلی و اوغور لوصایان .
 و یَسَّوْ { [ع] تیمن اولنمش ، میمنتلو
 مَسْمِيْمِنُ عد اولوب کندیسندن
 خیر او مولمش ، مبارک ، اوغور لو اولان .
 و یَسَّوْ { [ع] ثوابه نائل اولمش ،
 مَسْمَابُ ثواب قازائمش اولان .
 و یَسَّوْ { [ع] بر شیئه مداومت
 مَسْمَابَرْتُ ایتمک ، دوام اوزره
 مشغول اولق معناسنه در . اکثریا

وَمَوْقِعٌ } [ع] توقع ایدن ، امید . ایدن ، رجا قیلان ، اومان .
 وَمَوْقِفٌ } [ع] توقف ایدن ،
 اکلشن ، طوران }
 تعلق ایدن ، مربوط و منوط اولان ،
 اوبولندجه اولامیان . بومعاده زیاده
 قوللانیلیر : (نهارك حلولی شمسك
 طلوعنه متوقفدر) .
 وَمَوْهَمٌ } [ع] توهم ایدن ، چکین ،
 و هم ایدن ؛ خطا و
 یا کلشن ظن ایدوب قورقان ، اورکن .
 (متوهمانه) = متوهجه سنه . جمی
 (متوهین) .

وَمَهْجَمٌ } [ع] مهاجم ایدن ، پر برینه
 هجوم ایدن . (مهاجم)
 کبی یالکیز هجوم ایدن معناسندهده
 قوللانیلیر . (مهاجمانه) = مهاجمه .
 سنه . جمی (مهاجمین) .

وَمَهْجِجٌ } [ع] بربرینی هجو و ذم
 ایدن . یالکیز هجو ایدن
 معناسنده دخی مستعملدر .

وَمَهْأَرَمٌ } [ع] اختیار کبی کورین ،
 مسن اولدینی حالده بالاندن
 اختیاری طور و حرکتی کوسترن .

وَمَهْأَفَتٌ } [ع] پروانه کبی برشیک
 اوزرینه بالاخیار و
 خواهش ایله دوشن ، چارپان ؛ بر
 شیئه آتیلوب اوچان .

وَمَهْأَلَكٌ } [ع] مهالك ایدن ، مجله
 و صبرسنزلق ایله میل
 ایدن ، بالاخیار نفسی مهالک یه دوشو-
 رن . (مهالکانه) = مهالك اولانه
 سزا برصورتده .

وَمَهْأَوْنٌ } [ع] ایشنی مهمسه میوب
 گیوشک و آغیر طاو-
 رانان ، ایشنده قیدسز و تنبل بولنان .

وَمَوْقِعٌ } [ع] توقع ایدن ، امید . ایدن ، رجا قیلان ، اومان .
 وَمَوْقِفٌ } [ع] توقف ایدن ،
 اکلشن ، طوران }
 تعلق ایدن ، مربوط و منوط اولان ،
 اوبولندجه اولامیان . بومعاده زیاده
 قوللانیلیر : (نهارك حلولی شمسك
 طلوعنه متوقفدر) .

وَمَوْقِيٌّ } [ع] توقی یعنی کندینی
 وقایه ایدن ، صاقان ،
 چکین .

وَمَوْكَلٌ } [ع] توکل ایدن ، هر
 خصوصده جناب حقه
 اعتماد و انقیاد تام ایله تسلیمیت کوسترن .
 (متوکلاً) = متوکل اوله رق ، تکرری یه
 توکل و انقیاد و اعتماد ایدهرک دیمکدرکه
 برایشه ، برشیشه عزم و شروع زماننده
 قوللانیلیر : (متوکلاً علی الله) .
 (متوکلاً نه) = متوکل اولانه یاقیشه-
 جق صورتده .

وَمَوْكَلٌ } [ع] تولد ایدن ، حقیقی
 و مجازی طوغان ، نشأت
 ایدن ، حاصل اولان .

وَمَوْكَلَةٌ } [ع] توله ایدن ، وله
 کترین ، عقلی باشندن
 کیدوب برسم و حیران اولان : (عاشق
 متوله) .

وَمَوْكَلِيٌّ } [ع] تولیت صاحبی بولنان ،
 بروفقک شرائطی وجه
 ایله امور و خصوصاتنه نظارت و واردات
 و مصارفاتی اخذ و اداره ایدن .

پایه اوله رق توجده ایدن دیعدرکه
استعمالی اندردر .

وِیَسَّه } [ع] آغرییان، آغریلا-
مَوجِج } نان : (عضو متوجج)
برمصیبت سببیله دردناک اولان، معنی
آجی طویان معناسنده استعمالی غالبدر:
(قلب متوجج ، روح متوجج) .

وِیَسَّه } [ع] توجه ایدن، یوزینی
مَوجِج } بر جهته دوندیرن ، بر
جهته طوغری یوگیلوب دونن : (قبله یه
متوجه ، سمت شماله متوجه) § برینه
النفات ؛ رفق و لطف ایله معامله ایدن .
(متوججاً) = متوجه اوله رق .

وِیَسَّه } [ع] وحشتلنن، یادرغا-
مَوحِش } یوب قاچان، اورکوب
قورقان .

وِیَسَّه } [ع] محبت کوسترن ،
مَودِد } دوستلق ایدن، کندینی
سودیرن .

وِیَسَّه } [ع] اهل ورع، متقی،
مَورِع } برهیزکار اولان ؛
منهباتدن وموجب کنه اولان حالاتدن
صاقوب اجتناب ایدن . (متورعانه)
اهل ورع اولانه یاقیشه جق صورتده .

وِیَسَّه } [ع] تورم ایدن، شیشلر
مَورِم } وقوغوقلر پیدا ایلهین ؛
لسان عوامده (ورم) دینیلن آق
جکرك علت وخیمه سنه طوتلش اولان
آدم . (متورماً) = ورم علشه
طوتیه رق .

وِیَسَّه } [ع] توسط ایدن ،
مَوسِط } واسطه اولان، آره یه
کیرن . جمی (متوسطین) § اورته ،
نه بیوک نه کوچک ایکسی آراسی :
(متوسط القامه) .

وِیَسَّه } [ع] توسع ایدن ،
مَوسِیع } وسعتلنن ، کنیشلهین .
وِیَسَّیل } [ع] توسل ایدن، وسیله
صاریلان . (متوسلاً) = متوسل
اوله رق .

وِیَسَّه } [ع] جواهر ایله زینتلنن،
مَوسِیح } طاقوب طاقشدیران .
وِیَسَّیل } [ع] واصل اولان ،
مَوصول } قاووشان § مناسبت
وقرابت پیدا ایدن .

وِیَسَّه } [ع] توضیح ایدن ،
مَوضِیح } وضوح پیدا ایدن ،
واضح اولان .

وِیَسَّه } [ع] توطن ایدن، وطن
مَیَوطِن } طوتان ، یورد ایدینن .
وِیَسَّه } [ع] مشغول اولان ،
مَیَوعِل } ایشه طالان، اوصاف مقسزین
ایشلهین : (نه ایله متوغلدر ؟) .

وِیَسَّه } [ع] فوت اولمش، وفات
مَیَوفِی } اتمش ، اولمش . بونک
مؤثی (متوفاة) در . (متوفیه)
یا کلهشدر . طوغریسنی یازملی .

وِیَسَّه } [ع] توقر ایدن، وقار
مَیَوقِر } پیدا ایدن، وقارلانان .

مِیَسَ . [ع] تنوَر ایدن، آیدینلق
مِسوَر } اولان، نورلایان، پارلایان.

مِیَسَ . [ع] تنوع ایدن، نوعلن،
مِنوع } نوع نوع، کونا کون،
درلو درلو اولان : (مباحث متتوعه).

مِیَسَ . [ع] اویوقلایان، اویویان؛
مِسوم } روْیا کورن.

مِیَسَ . [ع] تواتر بولان، شایع
مِیَسَ } اولان . (مُتواتراً) =

تواتر درجه سنی بولورق ، هرکس
عندنده معلوم و مصدق اولورق §
اصطلاح عروضده کندیسنده متحرک
بین الساکنین واقع اولان قافیه یه اطلاق
اولور .

مِیَسَ . [ع] مواجهه ایدن ،
مِیَسَ } بربریله قارشی قارشی یه
اولان . (مِیَسَ) = قارشی قارشی،
بوز بوزه اولورق .

مِیَسَ . [ع] توارت ایدن ،
مِیَسَ } برندن دیکرینه ارثاً
انتقال ایدن ، برندن دیکرینه میراث
قالان .

مِیَسَ . [ع] توارد ایان ، بر
مِیَسَ } برینک آردنجه وارد
اولان ، یتیشوب کلن : (اوراق
متوارده) .

مِیَسَ . [ع] تواری ایدن ،
مِیَسَ } آرقه ده قالب کوزه
کورنمین ، آرقه یه کیزلن .

وتباعد اتمه مک اوزره بر پرده ده
بولنان : (خطوط متوازیه) .

مِیَسَ . [ع] بربرینه واصل
مِیَسَ } وبتیشیک اولان ، بر
برینه اولاشوب قاووشان : (خطوط
متواصله) .

مِیَسَ . [ع] تواضع ایدن ،
مِیَسَ } آلقاق کولایلیک ایدن؛
کندیسندن قدر و پایه جه کوچک و
آشایی بولنانلره قارشی کبر ایتیوب
نفسی آشایی طوتان، محویت کوسترن .
(مِیَسَ) = متواضع اولانه یاقیشه .
جق صورتده . جمی (مِیَسَ) .

مِیَسَ . [ع] توافر ایدن، چوق
مِیَسَ } اولان ، چوغالان .

مِیَسَ . [ع] توافق ایدن، بربرینه
مِیَسَ } اویان ، اویغون اولان .

مِیَسَ . [ع] توالی ایدن، بربرینی
مِیَسَ } ولی ایدن، آردی کسيلمه .
ین ، بربری آردنجه اولان . (مِیَسَ)
= متوالی اولورق ، پردوزی یه .

مِیَسَ . [ع] گرینلن ، گرگین
مِیَسَ } اولان : (اعصاب متوتره) .

مِیَسَ . [ع] برایشی اعتماد ایله
مِیَسَ } طوتان ، بر ایشه متانتله
یاپشان .

مِیَسَ . [ع] وجوده کلن ، حاللن .
مِیَسَ } (مِیَسَ) = ساخته ،

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنم ایدن ، نعمت
 مَمِيعٌ } بولوب راحت ایدن ، ناز
 ونعمتله ورفاه ایله پرورده اولمش ،
 نازلی یاشامش اولان. جمی (مَتَمِّعِينَ).

وَيَبَّسَهُ { [ع] نغمه پردازلق ایدن ،
 مَمِيعٌ } ایرلایان. جدیات و مد-
 حیاته قولا نیلاماملی .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نفوذ و اعتباری
 مَمِيعٌ } جاری اولان ، نفوذلی
 بولنان . جمی (مَتَفَذِّانَ) .

وَيَبَّسَهُ { [ع] سفیر ایدن ، نفرت
 مَمِيعٌ } ایدوب ایگره نن ، تیکسینن ؛
 استکراه ایله چکینوب قاچنان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنفس ایدن ، صلوق
 مَمِيعٌ } آلان ، صولویان : (فرد
 متنفس) § یورغونلق آلان ، دیکله-
 نوب راحت ایدن .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنقد ایدن ، اوکورتله.
 مَمِيعٌ } ین ، اورونده لهین ، سچوب
 آیران . (مُنَقِدٌ) زیاده قوللانلییر ،
 اورایه ده باقی .

وَيَبَّسَهُ { [ع] بر یردن دیکر بر
 مَمِيعٌ } یره کوچن ، نقل ایدن .
 (مُنْقَلٌ) زیاده قوللانلییر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنکر ایدن ،
 مَمِيعٌ } بیلنیه جک و طائیه جق
 قیافته و صورتیه کیرن . (مَتَنَكِرًا)
 = متکر اولهرق .

وَيَبَّسَهُ { [ع] یالاندن دعوا ی نبوت
 مَمِيعٌ } ایدن ، بونام ایله مشتهر
 بر مشاعر عربی دخی واردر عنوانی
 (ابوالطیب احمد) در .

وَيَبَّسَهُ { [ع] بوغازخی خیرلدا-
 مَمِيعٌ } دوب نفس آلان ،
 کوکسنده کی طویلو بلغم سنبیله خیرلی
 ایله صولویان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] اصطلاحات طیبه-
 مَمِيعٌ } دندر . بلغم چیقاران
 آدم دیکدر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نزل ایدن ، آشاعی
 مَمِيعٌ } اینن ، آشاعیغیلان §
 کندی قدر و حیثیتندن آشاعی عد
 اولنه جق طرزده معامله ده بولنان ،
 آچاق کوکلی طاورانق صورتیه
 لطف کوسترن . (مُنَزَّلًا) = منزل
 اولهرق (مُنَزَّلَانَهُ) = منزله سنه .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نزه ایدن ، کسب
 مَمِيعٌ } انسراح ایچون فرحلی و
 آچیق یرلرده کزینن .

وَيَبَّسَهُ { [ع] طاغیلان ، یاییلان ،
 مَمِيعٌ } خبر کی طاغیلوب طوییلان .
 (مُنْتَشِرٌ) زیاده قوللانلییر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نصیحت قبول
 مَمِيعٌ } ایدن ، اوگود دیکله-
 یوب اوصلانان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنصیر ایدن .
 مَمِيعٌ } =

مَسَائِفُ { [ع] تنافی ایدن، بربرینه
ضد اولان .

مَسَائِقُصُ { [ع] تناقض ایدن،
آزادان، اکیملن .

مَسَائِقُضُ { [ع] تناقض ایدن،
بربرینی بوزوب نقض
ایدن، بربرینه اویمایان .

مَسَائِكُحُ { [ع] تناکیح ایدن،
نکاحلاشان، بربریله
شرعاً عقد نکاح ایدن زوج و زوجه .

مَسَائِبُ { [ع] نوبته، تکرار
تکرار کن، برامری
نوبته اجرا ایدن .

مَسَائِلُ { [ع] تناول ایدن، آلوب
بین . جمعی (مَتَّاولِینُ) .

مَسَائِوُمُ { [ع] اویورکی کورینن،
یالاندن او یویان .

مَسَائِهِي { [ع] تناهی ایدن، نهایت
بولان . (غیر متتاهی،
نامتتاهی) = نهایتی اولمایان، اوجی
بوجاغی بولمایان، صوگمیز : (فضای
نامتتاهی، عدد نامتتاهی) .

مَسَائِسُ { [ع] تثبت ایدن، یردن
بیتن، اوت کبی یردن
اورپررب چیقان .

مَسَائِسَةُ { [ع] تثبته ایدن، عقلنی
باشنه طوبلایان، انتباه
حاصل ایدوب اوصلانان .

مَسَائِسُ { [ع] اصطلاح طبده
اوفوراش، شیشمش
اولان قطعاً بدن دیمکدر .

مَسَائِسُ { [ع] تمیز ایدن، معنی
امثالاندن آریلان، امثالی

آره سندن آریلوب باشقه بر موقع
طوتان، ممتاز اولان، سچیلن . عربی
جمی (متمیزین) اسلوب فارسی اوزره
جمی (متمیزان) .

مَسَائِسُ { [ع] صیویقی اولان،
صیویقلاشان، مایع حالنه
کن، صولانوب آقان .

مَسَائِدُرُ { [ع] نادر اولان، پک آز
بولنان .

مَسَائِدِي { [ع] بربرینه ندا ایدن،
دیک سس ایله بربرینی
چاغیران .

مَسَائِسِبُ { [ع] تناسب اوزره
بولنان، بربرینه مناسب
واویغون اولان؛ اندامی، کوسترشی،
کوزل . (مقادیر متناسبه) = نسبتلری
بردوزییه و موافق اولان کیتلر .

مَسَائِسِلُ { [ع] تناسل ایدن، بر
برندن طوغوب اوره ین
اصطلاحده برجچکک کوبکنندن چیقان
دیکر یاورو چیچکه دینلیر .

مَسَائِصِرُ { [ع] بربرینه یاردیم ایدن،
یاردیملاشان .

مَسَائِظُرُ { [ع] بربرینه ناظر اولان .
بربرینه باقان : (خانه لرك
بجره لری متناظر بولندیغندن . .)

مَسَائِفِرُ { [ع] تنافر ایدن، بربرندن
نفرت ایدن، یادرغایان،
ایگره ن .

مِیْمَن . { [ع] تمکن ایدن ، مکان
مِیْمَن } طوتان ، بر محله او طو-

ران § حرکات ثلثه یی قبول ایدن کلمه .

مِیْمَلِق . { [ع] تملق ایدن ، بر آدومه
مِیْمَلِق } مزاجگیرانه اوضاع و

کفتار ایله صوقیلوب یا طاقانان .

مِیْمَلِک . { [ع] تملک ایدن ، ملک
مِیْمَلِک } ایدین ، تحت تصرفه آلان .

مِیْمَم . { [ع] تمیم ایدن ، تماملایان
مِیْمَم } § اصطلاح هندسه ده بر
قوس و یا زاویه نك نصف دائرة یه واقع
اولان تقاضی دیمکدر .

مِیْمَش . { [ع] تمیم ایدلش ، تماملانش ،
مِیْمَش } اکسیکی قالمش .

مِیْمَشِی . { [ع] تمنی ایدن ، آرزو
مِیْمَشِی } ایله یین ، دیله یین .

مِیْمَشِی . { [ع] تمنی اولنمش ، امید
مِیْمَشِی } ایله آرزو و رجا ایدلش ،

دیله نلش . ترکیه ادات خیر اولان
(در) کبی آخرینه بر ادات لاحق
اولدجه صوکی (ی) یازلیدر .

مِیْمَوْج . { [ع] طالغه لانان ، طالغه
مِیْمَوْج } طالغه اولان : (بحر

متوج ، چنزار متوج) .

مِیْمَوْل . { [ع] تمول ایدن ، چوق
مِیْمَوْل } مال صاحبی اولان ،

مالدار وزنکین بولنان . (متمولانه)
= متمولجه سنه . جمعی (متمولین) .

مِیْمَهْد . { [ع] تمهد ایدن ، یاییلوب
مِیْمَهْد } دوشه نن ، یرلشن .

استعداد کی برسبله برینه میل والتفات
کوسترن . مادیات ومعنویاتده قوللانیلیر .

مِیْمَمِیْم . { [ع] تمتع ایدن ، فائده
مِیْمَمِیْم } بولان ، کار ایدن ، منفعت
کورن .

مِیْمَمِیْل . { [ع] تمیل ایدن ، برشیته
مِیْمَمِیْل } اش اوله جق حاله و صورته
کیرن § برسوزی مثل اوله رق ایراد
ایدن .

مِیْمَدِیْح . { [ع] تمدح ایدن ، کندینجی
مِیْمَدِیْح } اوگن ، اوگونن .

(متمدحانه) = اوگونن آدومه مناسب
کوریله جک صورتده . جمعی (متمدحین) .

مِیْمَدِیْن . { [ع] تمدن ایدن ، مدنیتی
مِیْمَدِیْن } قبول ایدن .

مِیْمَرِد . { [ع] تمرّد ایدن ، کبر و
مِیْمَرِد } عناد ایله حرکت ایدن ،

دیک باشلی اولان ، دیک کان :
(متمرّدانه) = متمرّدجه سنه . جمعی
(متمرّدین) .

مِیْمَسْخَر . { [ع] تمسخر ایدن ،
مِیْمَسْخَر } مسخره لقی ایدن ، مسخرده-

لانان § مسخره لقله استهزا ایدن ،
ذوقلنن . (متمدسخرانه) = متمدسخر-
جه سنه .

مِیْمَسْک . { [ع] تمسک ایدن ، اهتمام
مِیْمَسْک } ایله طوتشان ، برشی

صالیو برمه مک اوزره قوتله طوتان
(شریعت مطهره یه متمسک) اکثر یا
معنویاتده قوللانیلیر .

و تحسر چکوب قایفو طویان، تاسه لانان .
 و مَمَّائِن } [ع] لیت حاصل ایدن ،
 گیوشه یوب یومشایان ،
 یومشاق اولان . (مَمَّخِن) ایله
 (مَمَّض) ک ضدی .

و مَمَّائِل } [ع] بربرینک مثل و
 نظیری اولان § حسابده
 بلا کسر تقسیم قبول ایدن .

و مَمَّاجِد } [ع] مجدینی شرفی یاد
 ایله افتخار ایدن، بربریه
 مجد وعظمت دعواسنده اولان .

و مَمَّادِی } [ع] تمادی ایدن ، زیاده
 اوزون اولان، اوزایان؛
 بلافاصله دوام ایدن . (مَمَّادِیَا) = دائما ،
 آرقه سی کسلیمیه رک ، بلا انقطاع
 دیکدر .

و مَمَّارِض } [ع] تمارض ایدن ،
 خسته کبی کورینن ،
 بالاندن خسته اولان .

و مَمَّالِک } [ع] نفسنه مغلوب اولمایان ،
 نفسنی ضبطه مقتدر یعنی
 کندینه مالک اولان: (درویش مَمَّالک) .

و مَمَّائِر } [ع] تمایز ایدن ، رتب
 قلمیه دن ثانیه رتبه سنک
 برنجی صفتنه اطلاق اولنورکه رتب
 سیفیه جه میرالایه معادلدر .

و مَمَّائِل } [ع] تمایل ایدن ، برطرفه
 میل کوسترن ، برجهته
 اگیلوب یاتان ؛ خواهش و ترجیح و

و مَمَّطَف } [ع] تلطف ایدن ،
 لطف ایله نازکانه معامله
 ایدن ، رفق و ملامتله طاورانان .

و مَمَّئِف } [ع] اتلاف ایدن ، بلالزوم
 تلف و اسراف ایله .

و مَمَّئِظ } [ع] تلفظ ایدن ، اصواتی
 آغیزدن لفظ حالنده
 چیقاران . (متکلم) مقامنده قوللا-
 نیله مر .

و مَمَّئِب } [ع] کندینه لقب اتخاذ
 ایدن ، لقب طاقینان .

و مَمَّئِی } [ع] تلقی ایدن ؛ ادراک و
 اعتقاده کوره قبول ایدن ؛
 برشی قارشیلایوب آلان .

و مَمَّئِذ } [ع] تلمذ ایدن ، شاگرد
 اولوب اوکرتمکه چالیشان .
 (مَمَّئِذَانَه) = شاگردلکه یاقیشه جق
 صورتده . جمعی (مَمَّئِذِین)

و مَمَّئِع } [ع] تلمع ایدن ، بارلایان ؛
 (سیف تلمع) .

و مَمَّئِوْث } [ع] تلوث ایدن ، بولا-
 شوب مردار اولان ؛

کیرلنوب پاسلامش ، پسلمش اولان .

و مَمَّئِوْن } [ع] تلون ایدن ، رنکدن
 رنکه کیرن ، رنک رنک

اولان § بر حالده طورمیوب خالدن
 حاله انتقال ایدن ، طبیعتی ثباتسز و
 قرارسز اولان، اویناق مزاجلی بولنان .

و مَمَّئِهَف } [ع] تلهف ایدن ، بر
 نسنه ایچون آه دریغ

مُتَلَّاقٍ } [ع] تلاقى ایدن، بربرینه قارشى كلوب بولوشان، قارشىلاشوب بربريله كوريشن .

مُتَلَّاهِي } [ع] لهوه متعلق شيلره اوغراشوب اوينايان، لهو ولعب ايله وقت كچيرن .

مُتَلَّالِي } [ع] شمشك كبي چاقوب پارلدايان. (مُتَعَال) كبي (مُتَلَّال) صورتنده استعمالى ممكندر .

مُتَلَّبِس } [ع] تلبس ایدن، لباسلى اولان، كيدين .

مُتَلَّبِس } [ع] تامم ایدن، يوزنى لنام ايله اورتن، يوزينه

پچه طوتونان . جمى (مُتَلَّبِس) = افريقاى شالينك قبائل برابره ساكن اولان جهت غربيه سنده وقتيله اجراى حكومت اتمش اولان رؤساى مهابطينه اطلاق اولنور .

مُتَلَّجِيح } [ع] ديلنى چيكنه يه رك سوزى آكلاشيلير آكلاشيلماز بر صورتده سويله ين، درست وآچيق لاقيردى ايده مەين .

مُتَلَّدِد } [ع] تلذذ ایدن، لذت بولان، بر شيشك قوه ذائقه يه تاثيرندن خشنود اولان ويا حواس خمسه دن برينه ويا خود ذهنه تاثيرندن طات طويان .

مُتَلَّزِج } [ع] لزوجتلى يعنى ياپشقان اولان، چكلكجه اوزانوب ياپشان .

مُتَكَلِّم } [ع] تكلم ایدن، سويله . ين § علم كلامه واقف اولان، علم كلام اربابندن بولنان . جمى اولان (مُتَكَلِّمِين) = اهل سنتك عقائد دينيه علماسى مقامنده قولالينير .

مُتَكَمِّل } [ع] تكمل ایدن، نقصانى قالمايوب كمال بولان .

مُتَكَوِّن } [ع] وجوده كلن، وجود بولان، موجود اولان .

مُتَكَيِّ } [ع] اتكا ایدن، طايانان، سويكنن .

مُتَلَّاحِق } [ع] تلاحق ایدن، بربرينه قاتيلان، قاتيشان .

مُتَلَّاشِي } [ع-مولد] تلاش ایدن، اضطراب ايله تلاشلى، مضطربانه عجله ایدن . (مُتَلَّاشِيَانَه) = تلاش ايدنه ياقيشه جق صورتده .

مُتَلَّاصِق } [ع] بربرينه بيتيشك، بربريله برلشمش اولان : (خطوط متلاصقه) .

مُتَلَّاطِم } [ع] تلاطم ایدن، چارپيشان، دگرز طالغه . لرى كبي بربرينه اوروشان : (امواج متلاطمه) § زياده چالقالانوب طالغه . لانان : (درىاي متلاطم) .

مُتَلَّافِي } [ع] تلافى ایدن، الډن كيدن شي صوكره ينه تدارك واستحصال ايدن .

مُتَكَبِّرَانَه = تكبر ايدنه لايق صورته م
جعی (مُتَكَبِّرِينَ) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] چوغالیجی ، چوغا-
مُتَكَبِّرِ } لان ، آرتان .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] کدرلنن ، جانی
مُتَكَبِّرِ } صیقیلان ، تاسه لی ،
قایغولی : (قلب متکدر) § توز ،
طورطو ایله بولانیق اولان ، بولانان :
(ماء متکدر) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکرر ایدن ،
مُتَكَبِّرِ } بردن زیاده وقوع
بولان ، برقاچ کره واقع اولان :
(افادات متکرره) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] کراهنله کورن ،
مُتَكَبِّرِ } تیکسینن ، ایگردنن
§ خوشلانم دینی کیمسه یه چهره سنی
اگوب طارغینلق کوسترن .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] قیریلان ، پاره-
مُتَكَبِّرِ } لانان ، پاره پاره
اولان : (کاسه متکسر) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکفل ایدن ،
مُتَكَبِّرِ } کفالت ایدن ، کفیل
اولان . جعی (مُتَكَفِّلِينَ) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] اصطلاحات کیمیویه
مُتَكَبِّرِ } ذندر . طبیعت اصلیه سی
دکیشوب کیرجه منقلب اولان ، کیرجلنمش
شیئه دینیلیر .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکلف ایدن ،
مُتَكَبِّرِ } کلفتلی وزجمتلی ایش
طوتان .

تیوردن و آغاجدن معمول قیصه عصا
یاخود یا صدیق وامثالی :

« نهال تازه رس کلبنی صبا لطف ایت »
« شکسته ایله کیم متکای بلبلدر »
(فصیح دده)

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکثر ایدن ،
مُتَكَبِّرِ } چوغالان .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] کثافت پیدا
مُتَكَبِّرِ } ایدن ؛ اجزاسی صیقلا
شوب قویولانان ، قالینلاشان : (بخار
متکافه) .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکاسل ایدن ،
مُتَكَبِّرِ } ایشنده تنبلجه سته
گیوشک طاورانان ، قیدسز اولان ،
اوشن .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] بربرینه کفو اولان ،
مُتَكَبِّرِ } مساوی بولانان ، برابر-
لشن : (نسبت متکافیه) ، (مُتَكَاوِیًا)

= متکافی اوله رق : (مُتَكَاوِیًا مُتَنَاسِبٌ)
= حکمت طبیعیه اصطلاحاتندن اولوب
مناسبتی اولان و یا نسبت اولنان شیئک

تر ایدیله بر شیئک نقصان بولسی و بالعکس
مناسبتی بولنان شیئک تناقصیه بر شیئک
تر اید ایتسی کی نسبت معکوسه اوزرینه
صراهی و محسوس اولان کیفیت دیمکدر .

مثلا (بعدی آرتدجه ضیانک و یا برجسم
منیرک کوچک کورغمسی و کذا بعد
آرتدجه صدانک آزالمسی) کبی .

مُتَكَبِّرٌ . { [ع] تکبر ایدن ، نفسنی
مُتَكَبِّرِ } بیوک کورن ، کبرلنن .

آدم § دوریلوب طوپلانوب بریره کان
 § اصطلاح طبدہ عضلاتدن مربوط
 اولدینی اعضایی تحریک ایتک اوزره
 طوپلانوب بوزیلن عضله یه اطلاق اولنور.
 مہیسس } [ع] اصطلاح قہدہ بر
 مہیسل } نسنہ یی رد ایتیموب قبول
 ایدن ، برشی انترام ایله اوستنه آلان
 دیمکدر .

مہیسس } [ع] تقدس ایدن ،
 مقدس } زیادہ پاک و طاهر اولان .
 مہیسس } [ع] تقدم ایدن ، اوگہ
 مقدم } کچن ، ایبری کچن ؛
 اول اولان § اصطلاح قہدہ دفع
 مضرت ایچون اولجہ تنبیه ایدن ، بیلدیرن
 دیمکدر . اشبولفظی (تقدیم ایدن)
 معناسنده و (مقدم) مقامندہ قوللائمق
 غلط قیحدر . او مقامدہ (مقدم)
 قوللائیلیدر . جمی اولان (مقدمین)
 = اول کلنر ، اسکیدن کلوب کچنلر
 معناسنده قوللائیلیر . یالکز ایراد
 اولنور ایسه ام سالفہ دیمک اولور .
 (متقدمین ادبا ، متقدمین علما) صور-
 تندہ قوللائیلیر ایسه اسکیدن کلوب
 کچن ادبا ، علما دیمکدر .

مہیسس } [ع] تقرب ایدن ، یاقلا-
 مقرب } شان ، یاقینلاشوب
 بیانشان . جمی (مقربین) .

مہیسس } [ع] تقرر ایدن ، قرار
 مہیرر } بولان ؛ یرلشوب قوت
 بولان .

مہیسس } [ع] اصطلاح طبدہ
 مہیرح } اجزای فردیہ نک چو-
 ریوب بوزولمسلیہ بیوین یارہ یہ دینلیز .
 مہیسس } [ع] اصطلاح طبدہ بلغمی
 مہیسع } سهولتہ چیقارتان علاج ،
 بلغمی چیقاروب توکورن خستہ دیمکدر .
 مہیسس } [ع] تقلد ایدن ، طاقینان ،
 مہیلد } قوشانان § بویننہ ، اوزرینہ
 آلان .

مہیسس } [ع] تقلص ایدن ،
 متقلص } چکیلوب طوپلانوب
 بوزولن ؛ اصطلاح طبدہ اعضاسنی
 تحریک ایچون طوپلانوب بوزولن عضله یه
 یعنی اته دینلیز : (عضلات متقلصہ) .
 مہیسس } [ع] آز ، آزمائش اولان ،
 مہیلل } قلت بولان .

مہیسس } [ع] چار پیلوب یای
 مہوس } شکلنہ کیرن ، یای کبی
 اگیلن ، آگریلن .

مہیسس } [ع] اتقا ایدن ، کناهدن
 مہیق } صاقینان ، اللسہدن قور-
 قوب منہیاتدن چکینن ، عابد ، زاہد .
 مہیسس } [ع] اصطلاح طبدہ
 مہیسح } ایرینلن ، ایرینلی یارہ
 وچیان .

مہیسس } [ع] تقید ایدن ، وظیفہ-
 مہسید } ہندہ قیدلی بولنان ،
 دقتلی طاورانان .

مہیسس } [ع] اتکا اولنہ جق ،
 مہسکاء } یاصلانیاہ جق ، طایانیاہ-
 جق شی § قولتوق آلتنہ طایادقلری

ومسقفاتك حقوق تصرفيه سنی صاتون
آلان .

مَفْقُوسٌ } [ع] تفوق ایدن ، اوسته
مفوق چقان ، اوستون اولان .

مَفْقَهُمٌ } [ع] تکلفه آ گلایان ،
ادراك ایدن .

مَقَابِلٌ } [ع] قارشی قارشی یه
اولان ، قارشیلقلی بولنان ،

ایکی جهندن کلوب قارشیللاشان :
(زوایای متقابله ، معامله متقابله ،
لشکر متقابل) .

مَقَارِبٌ } [ع] بربرینه یاقین کلن ،
یکدیگره یاقلاشان §

فن عزوضده درت کره (فَعُولٌ ،
فَعْلٌ) وزنندن عبارت اولان بحرك
اسمی .

مَقَاصِرٌ } [ع] برشیء یامغه قدرتی
وار ایکن چکینوب

یایمایان ، بالالترام ایشنده قصور کوسترن .
§ قیصه لق کوسترن .

مَقَاضِيٌ } [ع] تقاضی ایدن ،
مدیونی صیقشده بیروب

بورجی ایسته یین : (داین متقاضی) .

مَقَاطِرٌ } [ع] قطره قطره دوکیلن ،
ظاملایان .

مَقَاعِدٌ } [ع] اختیار تقاعد ایدن ،
مأموریتدن وخدمتدن

چکیلوب چراغ اولان . جمعی (مَقَاعِدِیْنٌ)

مَمْبُضٌ } [ع] برسبله جانی صیقیلوب
مقبض چهره سی بوزلش اولان

دریسی اتلرندن واتلری کمیکدن دوکیلن
متغفن جسم یاخود شی .

مَقْطِنٌ } [ع] تقطن ایدن ، سرعتله
آ گلایوب فرقه واران .

مَتَّقٍ } [ع] بربريله او یوشوب
برلشن : (دول متفقه) ،

جمی (متقین) .

مَتَّقِيْ عَائِمَةٌ } [ع] اوزرینه اتفاق
ایدلش اولان .

مَتَّقِدٌ } [ع] آرایوب صوران ،
آراشدیران .

مَتَّقِيَةٌ } [ع] فقه تحصیل ایدن ، فقیه
اولان . جمعی (متققهین) .

مَتَّفِكِرٌ } [ع] تفکر ایدن ،
دوشونن ؛ برشیء ایجه

دوشونوب طاشینان . جمعی (متفکرین) ،

(قُوَّةٌ مَّفَكِّرَةٌ) = ذهن انسانیده

موجود اولان دوشونمک قوتی ، بوگا

(قُوَّةٌ مَّفَكِّرَةٌ) ده دینیلیر .

مَتَّفِكَاكٌ } [ع] حاققتدن دأما
(طالقین ، سنولپوك ،

صاتی اولان .

مَتَّفِقِيْنٌ } [ع] تفنن ایدن ، فنون
آشنا ، فنوندن بهره دار

اولان § کلامده ودیگر برشیده درلو
درلو صنعت ومهارت کوسترن .

مَمْفُوضٌ } [ع] تفوض ایدن ،
عهده یه آلان § اراضی

مَصِيبٌ . { [ع] غائب اولان، کورنمز
مَصِيبٌ } اولان .
اولمیان .

مَصِيبٌ . { [ع] تفرس ایدن، باشقه
مَصِيبٌ } شیء وجه مصیب اوزره
ادراك ایدن، سزن .

مَصِيبٌ . { [ع] تفرع ایدن، بر
مَصِيبٌ } اصلدن آیرلش اولان،
داللانان . جمعی اولان (مَصِيبَاتُ)
= (تَفْرِعَاتُ) معناسنده قوللانیلیر .

مَصِيبٌ . { [ع] فرعون طوری
مَصِيبٌ } طاقینان .

مَصِيبٌ . { [ع] تفرغ ایدن، فارغ
مَصِيبٌ } اولان، واز کچن .

مَصِيبٌ . { [ع] آیرلوب طاغیلان،
مَصِيبٌ } پراکنده و طاغنیق
بولنان، بربرندن آیری و باشقه باشقه
اولان : (مصارف متفرقه، اوراق
متفرقه) اکثریا موصوفی محذوف
اولهرق یالکیز (مَتَفَرِّقَهُ) قوللانیلیر .
مثلا (شهری الی غروش متفرقه سی
بولندیفی)، (متفرقه قومیسونی) کبی
تعبیرات معلومدر .

مَصِيبٌ . { [ع] فسحت کسب ایدن،
مَصِيبٌ } بوللاشان، کیشله یین .

مَصِيبٌ . { [ع] تفسیح ایدن، اجزای
مَصِيبٌ } صرکبه سی بوزولوب
چورومش ویرلندن آیرلش اولان
یعنی لاشه کبی بوزولوب تویلری دریدن،

مَصِيبٌ . { [ع] غائب اولان، کورنمز
مَصِيبٌ } اولان .

مَصِيبٌ . { [ع] تفرس ایدن، باشقه
مَصِيبٌ } ذرلو اولان، باشقه لاشان،
برحالدن دیکر حاله کچن .

مَصِيبٌ . { [ع] تضاخر ایدن،
مَصِيبٌ } فخرانوب باشمه سنه
قوزیلان، قوروم ساتان .

مَصِيبٌ . { [ع] فضل و مزیت
مَصِيبٌ } ادعاسیله یاریشه چیقان،
تفوق دعوا سنده بولنان § فضله،
آرتق قالان .

مَصِيبٌ . { [ع] تفاوت ایدن،
مَصِيبٌ } بربرندن فرقلی اولان،
اوصاخه بر بریله غیر متناسب بولنان :
(درجات متفاوته) .

مَصِيبٌ . { [ع] فال آجان، فال
مَصِيبٌ } طوتان § خیره یوران
اثر خیر عد ایدن .

مَصِيبٌ . { [ع] تفحص ایدن،
مَصِيبٌ } برسنه نك ایچ یوزنی
و حقیقتی دقتله آراشدیران .

مَصِيبٌ . { [ع] تفخر ایدن، قوریلوب
مَصِيبٌ } بیوکلك ساتان، اوگون .
(متفخرانه) = تفخر ایدنه لایق صورتده .

مَصِيبٌ . { [ع] تفرج ایدن، دفع
مَصِيبٌ } غم و کسب فرح ایچون
قیره چیقان، سیره و کز مکه کیدن .

مَصِيبٌ . { [ع] کسب فرح ایدن،
مَصِيبٌ } فرح لانان .

چیتوب معروف ، بللی باشلی اولان آدم . اسلوب فارسی اوزره جمی اولان (متعینان) = ایلری کلن ، معروف ذوات معناسنده قوللانیلیر : (متعینان بلده) .

متغافل } [ع] تغافل ایدن ، غافل کورینن ، غافل کبی طاورانان . (متغافلانه) = کنسینی غافل کوسترنه یاقیشه جق صورتده .

معدی } [ع] تغدی لانان ، بسله ن .

مغرب } [ع] غربته چیقان .

مغرد } [ع] تغرد ایدن ، آهنگ اولان ، کوزل آواز ایله اوتن . اکثریا قوشلر حقتده ایراد اولتور : (بلبل متغرد ، طیور متغرده) .

مغزل } [ع] غزل سویله یین ، غزل یازان .

مغلب } [ع] تغلب ایدن .

مغلف } [ع] غلافلاشمس ، غلافلی ، قین ایچنده بولنان ،

(متغمد) = دخی قینلی ، اورتولی دیکدر .

معی } [ع] تغنی ایدن ، خوش آواز ایله برشی اوقویان ، اسکی ترکیجه تعبیره کوره ایرلایان .

معی } [ع] تغلی ایدن ، یوکسک اولان ، یوکسکن .

معمد } [ع] برشیته عزم ذهنی ایله قصد و شروع ایله یین ،

تعریف قانونیسی ایقاع اتمش اولدینی جرمی قبل الاجرا ذهننده تصور و تصمیم ایدن دیمکدر . (متعمداً) = ذهنده بالتصور قصد و اجرا صورتیله ، متعمدا اولورق .

معنی } [ع] درینه کیدن ، درینک پیدا ایدن ، درینلشن .

اکثریا معنویاتده قوللانیلیر : (معلم متعمق ، فیلسوف متعمق) .

معنی } [ع] کور اولان ، کورلک معنی طورنده بولنان .

معید } [ع] عناد ایدن ، قولندن فیلندن دوغمه یین . (متعندانه)

= متعندجه سنه .

معوج } [ع] تموج ایدن ، اگری اولان ، اگریلن ، اگری .

یلوب چارپیلان : (شجر متعوج) .

معهد } [ع] تعهد ایدن ، اوزرینه آلان ، برشی التزام

ایله یین . جمی (متعهدین) .

معده } [ع] نکاح موقت مقامنده مصطلحدر .

معیش } [ع] تمیش ایدن ، دیرلکی اولوب کچینن ، یاشایان .

معین } [ع] تعین ایدن ، عیان و آشکار اولان § میدانه

مِعْدِدٌ } [ع] تعدد ایدن ، بردن
زیاده اولوب صایلان ،
برقاچ دانه اولان: (سفائن متعدده).

مِعْدَدٌ } [ع] تعدد ایدن ، حفسز
ایش ایشلهین § فاعلندن
مفعول بهه تجاوز ایدن فعل : (فعل
متعدی) .

مِعْدَرٌ } [ع] کوجلشن ، ممکن
اولمایان ، محال اولان §
برماده حقنده عذر وسبب بیان ایدن .

مِعْرَبٌ } [ع] خالص وحقیقی عرب
اولیوب سوکره دن عربه
دخیل ومختلط اولان : (عرب متعربه) .

مِعْرَضٌ } [ع] تعرض ایدن ،
طایقان ، ال آتان ،
ایلیشن ، ساتاشان .

مِعْرَیٌ } [ع] صویونان ، چییلاق
اولان § برشیدن قطع
علاقه ایدن .

مِعْسِرٌ } [ع] کوچ وچتین اولان ،
کوجلشن : (امر متعسر ،
(امور متعسره) .

مِعْصَبٌ } [ع] تعصب ایدن ،
امور دینه ودنیویه ده
ثباتکارانه حرکت کوسترن . جمعی
(متعصبین) ، (متعصبانه) = تعصب
کوسترنه یاقیشه حق صورتده .

مِعْطَرٌ } [ع] عطر یاخود سائر
امشالی کوزل قوقولو
شیلر سوزینن ، عطریات ایله قوقولانان .

مِعْظَمٌ } [ع] تکلف ایله عفت
کوسترن ؛ التزام عفته
قبایجندن ومحرماندن چکینن .

مِعْفَنٌ } [ع] تعفن ایدن ، بوزولوب
فنا قوقان .

مِعْقَلٌ } [ع] تعقل ایدن ، جزئی
ملاحظه ایله آکلایان .

مِعْلَقٌ } [ع] تعلق ایدن ، مناسبت
ایلیشن وایلیشک حاصل ایدن § بر
کیمسه به قرابت ویاخود دیگر مناسبت
وصورت ایله ایلیشکی بولنان . بونک
جمعی اولان (متعلقات) = اقربا و
خویشان معناسنده قوللانیلیر .

مِعْلَلٌ } [ع] تعلل ایدن ، بهانه
سرد ایدرک برایشک
اجراسنی تأخیر ایلهین ؛ بهانه و عذر
ایله وقت نکیرن .

مِعْلَمٌ } [ع] تعلم ایدن ، تحصیل
علم ایدن ، اوقویوب
اوکره ن . (متعلمانه) = تعلم وتحصیل
ایدنه لایق صورتده : [محرری هم
متعلم ، هم معلمدر . تعلمدن ، تعلیمدن
هیچ بر وقت خالی قالمق ایسته من -
جموعه معلم حقنده — ناجی] .

قولانیلان صفات قدسیه دندر: (جناب رب متعال) «اصلی (متعالی) در . فقط او ، بونک یرنده قولانیلاماز : « ناظر اولسهك آ گما آینه مثال » « کورینور عارض لطف متعال » (خاقانی)

متعالی } [ع] تعالی ایدن ، یوکسک ایدین }
 (قدر متعالی ، روح متعالی) اکثریا معنویانده استعمال اولنور .

متعالی } [ع] کورمن کی کورینن ، کورمه منزلکه اوران ، کورمنلن .

متعاهد } [ع] معاهده ایدن ، بربريله عهدلشن .

معبد } [ع] قوللق ایدن ، عبادته تکلفه سعی و اهتمام ايله بن .

معبس } [ع] صورتی اکشیتن ، اکشی یوز کوسترن ، عبوس الوجه اولان . (متعبسانه) = اکشی صورتلی اولانه یاقیشه حق صورتده .

معجب } [ع] تعجب ایدن ، شاشان ، شاشیران . (متعجبانه) = متعجبجه سنه ، شاشقین شاشقین دیمکدر .

معجل } [ع] عجله ایدن . هر شیک (چابک) چابوق اولوب تمسنى ایسته یین .

آلنده بولنان . (مستظلل) زیاده قولانیلیر .

متظلم } [ع] تظلم ایدن .

متظهر } [ع] زوج زوجه سنه « ظهار » ایدن ، نکاحی اخلال ایدن اقولدن برینی سویلیدن § بری طرفندن مظاهرت اولنان ، تصاحب ایدیجیسی موجود اولان .

متعادل } [ع] بربرینه عدیل اولان ، بربرینه دنگ کلن .

متعارض } [ع] حکمجه بربرینه ضد ، مخالف اولان .

متعارف } [ع] هر کسک بیلدیکی ، طائمش ، مشهور دیمکدر

متعاسر } [ع] صر بلانوب گوج اولان ، گوجلشن . (متعسر) زیاده قولانیلیر .

متعاشر } [ع] بربريله خوش کچینن ، همدم اولوب انسیت ایدن .

متعاضم } [ع] نظرده بیوین ، بیوک کورینن : (امواج متعاضمه) .

متعاقب } [ع] تعاقب ایدن ، بر برینک آردی صیره ، فاصله سز بربری آردنجه اولان . (متعاقباً) = آره سز اوله رق ، آردنجه همان .

متعال } [ع] عالی ، بلند ، یوکسک ، یوکسلمش . حق السبیده

صورتده او گنوب تفاخر ایدن. (متصلفانه)

== متصلف اولانه لایق طرزده . جمی (متصلفین) .

میسور [ع] تصور ایچی ،
ذهنده صورت ویرن ؛
ذهنده بر شیئک صورت و ماهیتی
خیال ایدن .

میسور [ع] تصور اولمش ،
ذهنده صورت ویرلمش ،
صورتلندیرلمش : (امور متصوره) .

میسوف [ع] تصوف اهلی ،
ظاهر و باطناً آداب
میسوفه شریعتله متحلی اولقله
حصوله کلن و اثر

فیض پیغمبریدن عبارت بولنان حالتی
حاضر اولان . (متصوفانه) = متصوفه .
سنه ، جمی (متصوفین) .

متضاد [ع] بر برینه ضد اولان ،
بر برینک مخالفی و عکسی
بولنان : (امور متضاده) .

متضاعف [ع] تضاعف ایدن ،
بر قاج مثلی آرتان ،
ایکی قات و یا دهها زیاده چوغالان :
(آلام متضاعفه ، اشواق متضاعفه ،
نقد متضاعف) .

مضرر [ع] ضرره ، زیانه
اوغرایان ؛ ضرر کورن .

مضرع [ع] تذلل ایله یالواران ،
قصور و نقصاتی بیلوب

کندیسنی آشانغی طوتهرق نیاز ایدن .
(متضرعانه) = تضرع ایدنه لایق
صورتده .

متضمن [ع] تضمن ایدن ، حاوی ،
مشمئل اولان : (رساله -
نک متضمن اولدینی مواد ، مکتوبک
متضمن اولدینی فقرات) .

متطابق [ع] تطابق ایدن ، بر
برینه او یان ، او یغون کلن .

متطاویل [ع] اوزون اولان ،
اوزانان § اوزاعق
صورتیه یوکسلن .

متطیب [ع] کندیسنه طیب
سوسی ویرن ، ذاتاً
طیب و یا خود فن طبه آشنا دکل
ایکن طیبیک طاسلایان .

متطرب [ع] طربلانا ، شوقه
کلن ، سوینج و نغمه
وتغنی ایله صچرایوب اوینایان .

متطهر [ع] تطهر ایدن ؛ مادی
و معنوی تیرلتن . پاک
اولان : (قلب متطهر) .

متطیر [ع] تطیر ایدن ، اوغور-
سز عد ایدن ، اوزرینه
اوغورسزلق کلیور کبی ظن ایله یین .

متظاهر [ع] تظاهر ایدن ،
بر برینه کورینن ،
طرفیندن ظهور ایدن .

متظلل [ع] کولکهده اوتوران ،
کولکه لنن § حمایه

« متصرف او در اشیایه تمام »
 « نه خواص آراده هرگز نه عوام »
 (خاقانی)

متَصَبِّبٌ . { [ع] کوچ اولان ،
 کوچلشن .

متَصَعِدٌ . { [ع] « متصاعد » کبی
 یوقاری به چیقان .

متَصِفٌ . { [ع] اتصاف ایدن ، بر
 شی ایله صفتلانا ،
 کندینه بر صفت اسناد اولنان .
 حسنیاتده استعمالی غالبدر : (خصائل
 جمله ایله متصف بولندقلری جمله جه
 مسلمدر) .

متَصِلٌ . { [ع] اولاشیق ، بتیشک
 اولان ؛ اولاشان ، قاوو .

شان . (مفصل) ک ضدی : (حروف

متصله ، بیوت متصله) § دائما ، هر
 زمان ، بردوزی به معناسنده قوللا .

نیلیر : (متصل شکایت ایدر طورر ،
 متصل پاره ایستر) ، (متصلاً) =
 متصل ، بتیشک اولهرق ، بردوزی به .

متَصَلِّبٌ . { [ع] کسب صلابت
 ایلهین ، صلابتی اولان ،

قائیلاشان : (مایعات متصله) §
 دیانتده تعصب وغیرت کوسترن .

(متصَلِّبانَه) = متصل اولانه یاقیشه .
 جق صورتده .

متَصَلِّفٌ . { [ع] حدندن ، اقتدا .
 زندن خارج فضل و

ظرافت ادعاسنده بولنان ؛ لیاقتسز بر

کورینن ، اختیار یاخود شیخ طوری
 طاقینان .

متَشِيعٌ . { [ع] تشیع ایدن ؛ شیعی
 مذهبنه داخل اولان .
 جمعی (متشیعین) .

متَصَاحِبٌ . { [ع] تصاحب ایدن ،
 صاحب چیقان ،
 صحابت کوسترن .

متَصَادِفٌ . { [ع] تصادف ایدن ،
 آراقتسزین راست کلن .

متَصَادِمٌ . { [ع] بربرینه چارپان ،
 بربریه چارپیشان .

متَصَاعِدٌ . { [ع] یوقاری طوغری
 چیقان ؛ یوکسلن .

متَصَدِرٌ . { [ع] تصدر ایدن ، باش
 طرفده اوطوران .

متَصَدِيقٌ . { [ع] تصدق ایدن ،
 صدقه ویرن § صادق
 اولدینی تبین ایدوب آکلاشیلان .

متَصَدِيٌّ . { [ع] آخره تجاوز و
 تعرض ایدن § برایشه
 اقدام ودوام ایله شروع ایلهین .

متَصَرِّفٌ . { [ع] تصرف ایدن ،
 دیلهدیکنی یا بق صورتیه

بالاقتدار اداره و استعمال ایلهین §
 فاعل مختار اولمق اوزره ضبط و تمک

ایدن ، مالک ، صاحب بولنان §
 اسرافدن صاقینوب اقتصاد ایدن ،

اقتصاده رعایتله آرتران § برلوانک ،
 سنجاغک اداره ملکیه سنه بازارده سنیه

منصوب بولنان مأمورک عنوان رسمیسی .

وَمَشْكُرٌ } [ع] تشکر ایدیجی ؛
 مَشْكُرٌ } نعمته ، احسانه ،
 ایبلکه قارشئی شکر وئاده بولنان .
 (مَشْكُرَانَه) = تشکر ایدنه یاقیشه جق
 صورتده .

وَمَشْكَاكٌ } [ع] شك وشبهه -
 مَشْكَاكٌ } ده قالان ، شكدن
 قورتیله مایان .

وَمَشْكَلٌ } [ع] تشکل ایدن ،
 مَشْكَلٌ } شکل وصورته کیرن ،
 شکلاه نن .

وَمَشْكَايٌ } [ع] شکایت ایدن ،
 مَشْكَايٌ } اشتکا ایله نن .
 وَمَشْكَائِلٌ } [ع] شارل شارل
 مَشْكَائِلٌ } آقوب چاغلایان ،
 یوکسکدن آتیه رق آقان .

وَمَشْشَمٌ } [ع] تشمس ایدن ،
 مَشْشَمٌ } کونشه چیقان ، کونش
 اوران § اطبانک تعبیرلری وجه ایله
 « کونش بانویسی » یابان معناسنده
 قوللانیاه بیلیر .

وَمَشْشَوْشٌ } [ع] تشوش ایدن ،
 مَشْشَوْشٌ } قارمه قاریشیق اولان .
 وَمَشْشَوِقٌ } [ع] تشوق ایدن ، اظهار
 مَشْشَوِقٌ } شوق ایله نن . (متشوقانه)
 = متشوق اولانه یاقیشه جق صورتده :

« کوردیکنجه متشوق اولسه »
 « حاصلی حسنمه عاشق اولسه »
 (خاقانی)

وَمَشْشِيحٌ } [ع] اختیارلانان ،
 مَشْشِيحٌ } قوجالان § اختیار کبی

وَمَشْشِيحٌ } [ع] طاغیلان ، پریشان
 مَشْشِيحٌ } اولان ، طاغتی بولنان :
 (امور متشخته) .

وَمَشْشَجْرٌ } [ع-مولد] آغاجلانان
 مَشْشَجْرٌ } قابا اوت .

وَمَشْشَجِعٌ } [ع] شجیع کورینن ،
 مَشْشَجِعٌ } ساخته شجاعت کوسترن .

وَمَشْشَحِصٌ } [ع] شخص حانه
 مَشْشَحِصٌ } کنن ، نجم ایدن §
 شخصی در خاطر ایدن . شخصی طانیان
 § شخصی فرق اولمش ، علاماتی
 بیلمش اولان .

وَمَشْشِدٌ } [ع] تشدد ایدن ،
 مَشْشِدٌ } شدتله نن ؛ ایشنی سرد
 وشدتلی طوتان § قاتیلانمش ، طایانقلی
 اولان .

وَمَشْشَرِعٌ } [ع] شرعشریفه موافق
 مَشْشَرِعٌ } عمل وحرکتده بولنان ||
 علم شریعتده عالم وماهر اولان .

وَمَشْشَرِفٌ } [ع] تشرف ایدن ،
 مَشْشَرِفٌ } شرف کسب ایدن ،
 شرفله نن .

وَمَشْشَعِبٌ } [ع] شعبه پیدا ایدن ،
 مَشْشَعِبٌ } شعبه له نن § چتالی ،
 دالی ، بوداقلی اولان .

وَمَشْشَعِجٌ } [ع] صاچلی ، قیللی ،
 مَشْشَعِجٌ } قیلی چوق اولان .

وَمَشْشَعِشِعٌ } [ع] شعشعه پیدا ایدن ،
 مَشْشَعِشِعٌ } شعشعه لانان .

وَمَشْشَقِيٌّ } [ع] تشقی ایدن ، شفا
 مَشْشَقِيٌّ } بولان .

مِشَارِكٌ { [ع] بربريله اورتاق
مشارکت ایدن.

مِشَاعِرٌ { [ع] تشاعر ایدن ،
شاعرك طاسلايان ، شاعر دكل ايكن
شاعرك ادعاسنده بولنان. (متشاعرانه)
= اويولده طاورانانه ياقيشه جق صو-
رتده . جمعی (مُتَشَاعِرِينَ) .

« يوق منكر اولور طبعمه ارباب سخنده »
« وار ايسه بر ايكي متشاعر سفهادر »
(نفی)

مِشَامٌ { [ع] تشأم ایدن ، اوغور-
سز عد ایدن ، اوزرينه
اوغور سزلق كليور كبي صانان .

مِشَاوِرٌ { [ع] بربريله مذا كره
ایدن ، يكديكره طانيدشان .

مِشَاكِلٌ { [ع] تشا كل ایدن ،
بربرينه اويغون و موافق
اولان § بحور عروضدن (فاعلاتن
مفاعيلن مفاعيلن) وزنده اولان بحر .
مِشَبِّثٌ { [ع] تشبث ایدن ، ايشه
ياپيدشان ، ايشی طوتوب
باشلايان .

مِشَبِّكٌ { [ع] تشببك ایدن ،
اجزاسی باليق آغی كبی
بربرينه كچوب صوقشان ، شبكه
شككنده بولنان .

مِشَبَّهُ { [ع] مشابه اولان ،
مشبهه آكديران ، بگزهين .

مِشَسِّلٌ { [ع] تسلسل ایدن ،
زنجير خلقه لری كبی
آراسز بربرينه اولاشوب كيدن :
(جبال متسلسله ، كفالت متسلسله) .

مِشَسَّلٌ { [ع] تسلط ایدن ،
صاتاشان .
مِشَسَّمٌ { [ع] تسلّم ایدن ، تسليم
اولنان شیء اخذ و قبض
ايدن § قديمآ قضا لرده مستخدم بعض
مأمور لره اطلاق اولنوردی .

مِشَسَّلِيٌّ { [ع] تسلي بولان ، كوكلنده
كی غم وكدری نصيحت ،
تلطيف ، تبشير كبی بعض اسباب ايله
دفع ایدن .

مِشَسَّمٌ { [ع] وسمه لی ، علامتی .

مِشَسَّمٌ { [ع] تسّم ایدن .

مِشَسِّبٌ { [ع] تسبب ایدن ، قيد-
سز طاورانان ، قيد-
سزلق كوسترن . (متسببانه) = تسبب
ايدنه لایق صورته .

مِشَابِهٌ { [ع] بربرينه بگزهين .
جمعی (متشابهات) :
(متشابهات قرآنيه) = مخفی المعنی
وتأويله محتاج اولان آیات كريمه
(مُحْكَمَاتُ قرآنيه) = معناسی صریح
اولان آیات كريمه ديمكدر .

مَتَسَاقِطٌ { [ع] بر برینی متعاقب
دو دجه دو کیلوب دوشن : (قطرات
متساقطه) .

مَتَسَالِقٌ { [ع] طیر مایچی و اوچیچی ،
اوجان : (طیور متسالفه) .
مَتَسَامِحٌ { [ع] تسامح ایدن ، مسامحه
کوسترن ، غفلت و ااهال
ایله معامله ایله یین .

مَتَسَاوِیٌ { [ع] تساوی ایدن ،
تساقص و تزیاید دن
بری اولدوق بر درجه ده بر مقدارده
بر حالده بولنان : (متساوی الاضلاع) .

مَتَسَبِّبٌ { [ع] تسبب ایدن ، سبب
اولان ؛ بر شیک تلفنه
سبب اولان شخصی دینلیر : (متسبب
متعدد اولدوقه ضامن اولماز — مجله جلیله) .

مَتَسَتِرٌ { [ع] تستر ایدن ، اورتون ؛
صاقلا نوب کیزلن .

مَتَسَجِدٌ { [ع] سجده ایدن ،
سجده یه قاپانان .

مَتَسَجِنٌ { [ع] ایصیتیجی ، ایصیتان ،
قیزوب صیحا ق اولان .

مَتَسِعٌ { [ع] وسعت کسب ایدن ،
کینیشه نین .

مَتَسَكِنٌ { [ع] کسب سکون ایدن ،
یاییشان و تسکین ایدیجی ،
یاییشدیریجی : (دریای متسکن ، اذویه
متسکنه) .

مَتَسَاحٌ { [ع] سلاح قوشانان ،
سلاحلانا ن : (جیوش
متسلحه) .

مَتَرَا حِمٌ { [ع] تراحم ایدن ، کثرتدن
وغبله لکدن صیقیشان ،
غبله لک ایله صیقنتی یه طوتیلان .

مَتَرَا یِدٌ { [ع] تزیاید ایدن ، زیاده
اولان ، آرمان .

مَتَرَبِدٌ { [ع] کوبوکله نین ، کوبورن
قایماقلانان ، قایماق باغلا-
یان : (ماء متزبد ، لبن متزبد) .

مَتَرَقَمٌ { [ع] تزقم ایدن ، زحمتله
وتکلف ایله یوتان .

مَتَرَزَلٌ { [ع] تبرهن ، زینغله ایان ،
صارصلان ، ایرغلانان ،
صاللانان : (ارض متزلزل ، بنای متزلزل) .

مَتَرَلِقٌ { [ع] آیان قایان ، سورچن :
(پای متزلزل) .

مَتَرَوِّجٌ { [ع] تزوج ایدن ،
نکاح ایله آلان ،
زوجه ایدینن .

مَتَرَهْدٌ { [ع] اختیار زهد ایله یین ،
زاهد اولان .

مَتَرَهْسٌ { [ع] پارلایان و چیچکله-
نین ، چیچکلی .

مَتَرِیْنٌ { [ع] زینت ایله دونانان ،
بزهن ، سوسله نین .

مَتَسَالٌ { [ع] دیله نین ، دینجلیک
ایدن . جمعی (متسألین) ،
(متسالانه) = دینجی جه سنه .

مَتَسَابِقٌ { [ع] بر برینی یاریشوب
کچمکه چالیشان ، بر
بریله یاریشان .

ایشیدیلن معناسندهده قوللائیلیر: (ماء مترشح ، معلومات مترشحه) .

مترصد } [ع] ترصد ایدن ، دقتله
= ترصد ایدنه لایق صورتهده .

مترفع } [ع] یوقاریلایان ، یوکسلن
§ اولوق کوسترن .

مترفه } [ع] رفاه بولان ، وسعت
حاله نائل اولان . (مترفها)
= مترفه اولوق ، رفاهلی بر حالده اولوق .

مترقب } [ع] ترقب ایدن ، امید
ایله منتظر بولنان ،
بکلین : (نعمت غیر مترقبه) .

مترقص } [ع] بردوزی یه یوقاری
چقبوب آشاغی یه اینن ،
بر دوزی یه صاللانوب رقص و حرکت
ایدن : (آلات مترقصه) .

مترقی } [ع] ایلر یله یین ، ایلری
کیدن ؛ اولکی حالدن دها
ابی برحاله کلن . (مترقیانه) = ایلری
کیدنه یاقیشه جق بر صورتده .

مترکب } [ع] ترکیب ایدن ، دیگر
شی ایله قاریشوب امتزاج
ایدن .

مترشح } [ع] سرخوشلقدن ویا
باشقه بر حالتدن طولای
ایکی طرفه صاللانوب یورون .

مترسم } [ع] ترسم ایدن ، ارتسام
ایله یین .

متراب } [ع] برسبله متعلق ،
عائد اولان § برشیئک
نتیجه سی اولوق حاصل و واجب اولان .

مترجم } [ع] ترجمه ایدن ، برلسانی
دیگر لسان ایله بیان
ایدن . (ترجمان) شفاها ، یو تحریراً
ترجمه ایدن دیمکدر . جمی (مترجمین)
در . تشدید جیم ایله غلطدر .

مترجم } [ع] ترجمه اولنمش ، بر
لساندن لسان دیگره نقل
ایدلش : (مترجم بر حکایه ، صورت
مترجه) .

مترجی } [ع] امید ایدن ، امید ایله
رجا ایله یین ، اومان .

مترجل } [ع] بریردن بریره کوچن ،
نقل مکان ایله یین .

مترجم } [ع] برکیمسه نك حالنه
آجیبان ، مرحمت ایدن .
(مترجمانه) = مترجم اولانه لایق
صورتهده .

متردد } [ع] تردد ایدن ، ذهنأ
برشیئه قرار ویرمه یین .
(مترددانه) = مترددجه سته .

مترسب } [ع] دیننه چوکن ،
طور طولانان .

مترسم } [ع] ترسم ایدن ، ارتسام
ایله یین .

مترشح } [ع] ترصل چیقارسه
آنک کی قابدن طیشاری
چیقان ، صیزوب ترله یین § مجازاً

بیننده ایکی حرف متحرك واقع اولان قافیہ به دینلیر: (متفاعلن) بحری.

مُدَافِعُ } [ع] ایتیشن ، قاقیشان
ایدن } یکدیگره اجرای تأثیر
ایدن } دشمنی دفع ایدن. (متدافعاً)
= متدافع اوله رق .

مُدَاوِلُ } [ع] الدن اله کزن ،
هرکسک النده بولنوب
پاره کبی مستعمل اولان } الدن اله
کز دیریلن ، استعمال ایدیلن . مصدری
فی الاصل متعدیدر ، فقط لسانمزدده لازم
اوله رق قوللانیلیر : (مسکوکات متدا .
وله ، نفود متداوله) .

مُدَاوِیُّ } [ع] تدای ایدن ، بر
ویرن : (طبیب متداوی) .

مُدَاوِرٌ } [ع] متعلق معناسنده
قوللانیلان « دائر »
لفظی ایله مترادفدر .

مُدَبِّرٌ } [ع] عاقبتی ، حقیقی تفکر
وملاحظه ایدیچی ، ایدن .
(متدبرانه) = متدبرجه سنه .

مُدَرِّسٌ } [ع] درس آلان ، درس
اوقویه رق تحصیله چالیشان

مُدَنِّبٌ } [ع] تدنی ایدن ، آشاعیلا .
یان ، کر یله یین .

مُدَنِّینٌ } [ع] دیندار ، صوفی ،
احکام دینیه به رعایت
وتطبیق حرکت ایدن } بورج ایدینن ،
بورجلانان .

مُدَبِّرٌ } [ع] قرارسز ، نظامسز
ایدن } بقرار اولوب اوته بری حرکت
ایدن .

مُدَکِّرٌ } [ع] تذکر ایدن ،
ایشه دائر سویله شن .

مُدَلِّلٌ } [ع] کندینی ذلیل کوسترن ،
خوز وحقیر طوتان ،
اظهار ذلت ایله یین ، (مُدَلِّلَانَه) =
تدلل ایدنه یاقیشه حق صورتده .

مُدَوِّقٌ } [ع] بر شیتک دفعاتله
طادینی طادان } ذوق
وصفا ایدن .

مُتَرَاخِیُّ } [ع] کری چکیلن ، کری
طوران } گیوشک طاو .
رانان ، یواش حرکت ایدن : (فلان
وظیفه سنجه پک متراخی بولنیور) .

مُتَرَادِفٌ } [ع] یکدیگره تابع
اولان ، برینک آردی
صره کیدن } برمعناده اولان ایکی ویا
دها زیاده لفظ : (کلمات مترادفه) .

مُتَرَاضِیُّ } [ع] قارشیلقلی بربرندن
راضی وخشنود اولان .

مُتَرَاَفِعٌ } [ع] مزافعه ایدن ، فصل
دعوی وخصومت ایچون
حاکمه مزاجعت ایدن .

مُتَرَاکِمٌ } [ع] بیریکن ، بیغیلوب
طویلانان ، بربری اوزرینه
جمع اولان : (ماء متراکم ، نفود متراکمه ،
اوراق متراکمه) .

مُخَيَّبٌ } [ع] آياغه لايچين ، پوتين ،
مُخَيَّبٌ } جزمه كي قونجلى برقاب
كيزن § خيفلنن ، خيف اولان .

مُخَيَّبٌ } [ع] بريده دائمي صورته
مُخَيَّبٌ } قالان ، دائمي وابدی اولان .

مُخَيَّبٌ } [ع] خلاص اولان ،
مُخَيَّبٌ } قورتيلان § مخلص
طاقان ، صوكره دن براسم دهها آلان .

مُخَيَّبٌ } [ع] تخلق ايديجي ، اخلا
مُخَيَّبٌ } قالانان ، خوی ايدينن :
(متخلق بولنديني شيم برکزيده) .

مُخَيَّبٌ } [ع] آرلهغه كيزن §
مُخَيَّبٌ } خالپدير اولان .

مُخَيَّبٌ } [ع] بوش قالان ، بوشا
مُخَيَّبٌ } لان .

مُخَيَّبٌ } [ع] قورقو پيدا ايدن ،
مُخَيَّبٌ } قورقان .

مُخَيَّبٌ } [ع] خيال قوران ،
مُخَيَّبٌ } خياله آلان ؛ قوه متخيلاه .

سنده برشي تصور ايدن ، ذهنده خيال

ايلاه مشغول اولان . (قوه متخيلاه) =

بالفعل وفي الواقع خارجاً محسوس اولمايان
شيلرك ادراك وتصويري ايچون ذهنده
موجود اولان قوه باطنيه ، استعداد
طبيعيه اطلاق اولتور .

مُتَدَاخِلٌ } [ع] بربرينه داخل
مُتَدَاخِلٌ } اولان ، بربري ايچنه

كيزن ؛ تأخر ايدوب بيريكين .

مُتَدَاخِلٌ } [ع] تدارك وپيدا ايدن ،
مُتَدَاخِلٌ } يتشوب اولاشان §

اصطلاح عروضده ايكي حرف ساكن

مُخَالَفٌ } [ع] بربرينه اويايان ،
مُخَالَفٌ } يكديكره موافق اولما .
يان ، تخالف ايدن .

مُخَالَفٌ } [ع] اورتولنن ، اورتو
مُخَالَفٌ } طوتنان ؛ كيمسه يه كورنمه .
ين ، اهل پرده .

مُخَالَفٌ } [ع] اتخاذايديجي ، قبول
مُخَالَفٌ } ايدن .

مُخَالَفٌ } [ع] اتخاذاولمنش ، قبول
مُخَالَفٌ } قيلمنش . (اصول متخذه)
= طوتيلان يول ، قاعده .

مُخَالَفٌ } [ع] طيرمالانان ، طيرميق
مُخَالَفٌ } بين .

مُخَالَفٌ } [ع] خشوع كوسترن ،
مُخَالَفٌ } خشوع ايله طاورانان .

مُخَالَفٌ } [ع] خشونتلي ، درشت
مُخَالَفٌ } اولان ؛ سردلك كوسترن

مُخَالَفٌ } [ع] خوف و خشيت
مُخَالَفٌ } كوسترن ، حرمتله قاريشيق

برصورتده قورقان .

مُخَالَفٌ } [ع] اختصاص كسب
مُخَالَفٌ } ايدن ، يالكيز برشيئه

منسوب و مخصوص اولان ؛ بر شيده
خصوصيت پيدا ايلدين ؛ (امراض
عينه طبيب متخصصي) .

مُخَالَفٌ } [ع] يشيللنن ، يشيل
مُخَالَفٌ } رنك پيدا ايدن .

مُخَالَفٌ } [ع] خاطرينه كتيرن ،
مُخَالَفٌ } خاطر لايان .

مُخَالَفٌ } [ع] آنلايوب كچين ، حدي
مُخَالَفٌ } تجاوز ايدن § خطا و

قباحت ايشهين ، ياگيلان .

و مَحْكَمٌ } [ع] تحکم ایدن، حاکمک
طوقسان . (متحکمانه)

= تحکم ایدنه یاقیشه حق صورتده .

و مَحَلٌّ } [ع] جزء جزء اولوب
ارین ، آریلان .

و مَحَلٌّ } [ع] تحلی ایدن، زینتلنوب
طونانان ، مزین و دوز .
کون اولان .

و مَحْمُضٌ } [ع] اکشیلک پیدا
ایدن ، اکشین .

و مَحْمَلٌ } [ع] تحمل ایدن ،
یوکلن .

و مَحْوِلٌ } [ع] دکشن ، باشقه
دزلو اولان .

و مَحْیِرٌ } [ع] حیرته قالان، حیران
اولان . (متحیرانه) =
حیرته قالانه یاقیشه حق صورتده .

و مَحْیِزٌ } [ع] تحیز ایدن، یرطوتان؛
اعتبار و حیثیت کسب ایتمش
و موقع مخصوص طوتمش اولان . عربی
جمی (متحیزین) فارسی جمی (متحیزان)
در : (متحیزین مأموریندن، متحیزان
بلده) .

و مَحْأَشِیٌّ } [ع] خشیت کوسترن ،
قورقوب چکین .

و مَحْأَصْمٌ } [ع] تحاصم ایدن ،
قارشیلقلی دعوی و
خصومت ایدن . جمی (متخاصمین) .

و مَحْرِیٌّ } [ع] آراشدیران، تفتیش
ایدوب یوقلایان، دقتنه
یوقلایوب آریان .

و مَحْسِرٌ } [ع] الدن کیدن و یا
الده ایدلسی آرزو اولنان
شی ایچون حسرت چکن، کدر ایدن .
(متحسرانه) = متحسر اولانه یاقیشیر
صورتده : (عاشق متحسر، والده
متحسره) .

و مَحْسِسٌ } [ع] تحسس ایدن، §
حس ایدن، طویغو-
لانان، لسانزده ایکنجی معناده قوللا-
تیلیر : (هر سوزدن، هرشیدن متحسس
اولور، شاعر متحسس) .

و مَحْشِدٌ } [ع] تحشید ایدن ،
بیریکن ، طویلانان :
(جنود متحشده) .

و مَحْصِلٌ } [ع] حاصل اولان ،
حصوله کلن : (شهرک
جوازنده کی باتاقفلردن متحصل تعفات
هوایی اخلال ایدیور) .

و مَحْصِنٌ } [ع] صیغیان ، تحصن
ایدن .

و مَحْضَبٌ } [ع] تحفظ ایدن ،
قورینوب صاقینان .

و مَحْضَدٌ } [ع] حقد و کینی اولان .

و مَحْضِقٌ } [ع] تحقق ایدن، کرچک
(و صحیح اولدینی آکلاشیلان

و مَحْبُوبٌ . [ع] تجنّب ایدن ، قاچینوب ،
 مَحْبُوبٌ } اوزاق طوران ، صاقینان .
 واجب و لازم اولان :

و مَحْبُوبٌ . [ع] یختیلانان ، چو کنتی
 مَحْبُوبٌ } و یختی بر اقان : (دماء
 متعثره) .

و مَحْبُوبٌ . [ع] طاش اولان ، طاش
 مَحْبُوبٌ } کسین .

و مَحْبُوبٌ . [ع] قانبور اولان ،
 مَحْبُوبٌ } قانبورلاشان .

و مَحْبُوبٌ . [ع] حادث یعنی یوق
 مَحْبُوبٌ } ایکن پیدا اولان ،
 میدانه کان ، ظهور ایدن .

و مَحْبُوبٌ . [ع] اتحاد ایدن ؛ برلشن ؛
 مَحْبُوبٌ } (ممالک متحده) ، (متحداً)
 = برلکده ، برابر اوله رق .

و مَحْبُوبٌ . [ع] اینشه طوغری
 مَحْبُوبٌ } این ، سرعتله آشغی به
 نزول ایدن . (منحدر) زیاده قوللا-
 نیلیر .

و مَحْبُوبٌ . [ع] حذر اوزره بولنان ،
 مَحْبُوبٌ } دقتلی طاورانان ، صاقینان .

و مَحْبُوبٌ . [ع] قیلمدانان ، حرکت
 مَحْبُوبٌ } ایدن : (بخارله متحرك
 لوقوموتیف) § حرکه سی اولوب ساکن
 اولایان ، حرکه لئن : (حرف متحرك) ،
 (متحرك ایسه مشدداً تلفظ اولنور —
 مجموعه معلم — ناجی) .

و مَحْبُوبٌ . [ع] عزت نفس و علو
 مَحْبُوبٌ } جناب سائقه سیله ناسزا
 شیلردن احتراز ایدن ، صاقینان .

و مَحْبُوبٌ . [ع] تجنّب ایدن ، قاچینوب ،
 مَحْبُوبٌ } اوزاق طوران ، صاقینان .
 چکین . (مجتنب) زیاده قوللائیلیر .

و مَحْبُوبٌ . [ع] تجنّب ایدن ، شعورینه
 مَحْبُوبٌ } خلل کان .

و مَحْبُوبٌ . [ع] جائز اولایان شی
 مَحْبُوبٌ } جائز کورن § سوزی
 مجاز صورتیله سوبله یں .

و مَحْبُوبٌ . [ع] تجهیز اولنمش ،
 مَحْبُوبٌ } لوازمی ترتیب واحضار
 قیلمش اولان ؛ دونانوب آراسته
 و منتظم بولنان .

و مَحْبُوبٌ . [ع] بربرینه دوست
 مَحْبُوبٌ } اولان ، محبتلی بولنان :
 (دول متحابه) = یکدیگری سووب
 دوست اولان دولتئر .

و مَحْبُوبٌ . [ع] قارشیلقلی جنک
 مَحْبُوبٌ } و حرب ایدمچی ، ایدن :
 (جیوش متحاربه ، دولتین متحاربین) .

و مَحْبُوبٌ . [ع] تحاشی ایدن ،
 مَحْبُوبٌ } صاقینان ؛ احتراز ایله
 قاچیدمچی ، قاچینان . (متحاشیانه)
 = قاچینیرجه سنه ، قاچینانه لایق بر
 صورتده .

و مَحْبُوبٌ . [ع] تحالف ایدن ،
 مَحْبُوبٌ } خصمیندن ایکسینه ده
 یمین و یرن .

و مَحْبُوبٌ . [ع] کندینی احمق کبی
 مَحْبُوبٌ } کوسترن : (اوضاع
 متحامقانه) .

وَيَسَّسُ . { [ع] تجسس ایدن ،
متجسس (مراقبه دقته آراشد -
یران . (متجسسانه) = متجسس اولانه

یا قیشه جق صورتده . جمعی (متجسبین) .

وَيَجَسِمُ . { [ع] تجسم ایدن ، جسم
متجسم (پیدا ایدن ، جسملهن ،
جسملمنش :

« آنده ابتدکجه تجلی بواثر »

« متجسم کورینور پیغمبر »

(م ناجی)

وَيَقْوِرِمُ . { [ع] یوقوم بولکوم ،
متقویرم (قیوریق قیوریق ، قیوریم

قیوریم اولان .

وَيَتَجَلَّدُ . { [ع] تجلده ایدن ، تکلف
متجلد (ایله جلادت کوسترن ؛

عناد و سرکشک صورتیله جرأتلی
طاورانان . (متجلدانه) = متجلد

اولانه یا قیشه جق صورتده .

وَيَتَجَلَّى . { [ع] تجلی ایدن ، ظاهر و
متجلی (عیان اولان ، کورین .

وَيَتَجَمَّدُ . { [ع] طوکمان ، طوکمش
متجمد (ماء متجمد ،

اجساد متجمده ، انهار متجمده) .
(متجمد) لفظی زیاده قوللانلیر .

وَيَتَجَمَّعُ . { [ع] تجمع ایدن .
متجمع

وَيَتَجَمَّلُ . { [ع] زینتلوب بزغمش
متجمل (اولان ، جملائی موجود

اولوب طونانان ، سوسلهن .

تجاوز ایدن ، طاشقینق کوسترن .
(متجاوزانه) = حد معرفتی تجاوز
ایدنه لایق صورتده .

وَيَتَجَاهَلُ . { [ع] تجاهل ایدن ،
متجاهل (جاهل کی کورین ؛

بیلمز لکه اوران ، بیلمز کی طاورانان ؛
(عارف متجاهل) ، (متجاهلانه)

= متجاهل اولانه لایق صورتده .

وَيَتَجَبَّرُ . { [ع] تجبر ایدن ، کبرلوب
متجبر (شدت ایله حرکت و معامله

ایدن ، (متجبرانه) = متجبر اولانه

لایق صورتده .

وَيَتَجَدَّدُ . { [ع] تجدد ایدن ، اسکی
متجدد (ایکن بکیلهن ، یکی اولان .

وَيَتَجَرَّدُ . { [ع] تجرد ایدن ، صویان ،
متجرد (چیلای اولان : (قشردن

متجرد ، لباسدن متجرد) § متأهل
اولمایان ، قادینی بولنمایان ، بکار :

(متجردانه یا شایور) § اغیاردن قطع
علاقه ایله کندی کندینه اشتغال ایدن ،

یا خود علائق دنیویه بی کلیاً ترک ایله
جناب اللهه متوجه اولان .

وَيَتَجَزَّى . { [ع] تجزئی ایدن ، جزء
متجزئی (جزء اولان ، جزء لره

آیریلان .

وَيَتَجَسَّدُ . { [ع] جسده صاحبی
متجسد (اولان ، جسملن :

(جنین متجسد ، حشرات متجسده) .

و **مَبْسُطٌ** } [ع] یا بلمش، سر بلمش اولان .

و **مَبْسُومٌ** } [ع] تبسم ایدن، خفیف مَبْسُومٌ } و لطیف طرز ایله گو-

لومسه یمن . (مَبْسُومَانَه) = اوصورتده گولومسه یمنه یا قیسه جق یولده .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تبصیبص ایدن، مَبْصُوبٌ } یا طاقانان؛ نفسنه

ذلت و حقارتی قبول درجه سنده طاقا- و ووقلق ایدن . (مَبْصُوبَانَه) =

= مَبْصُوبَانَه سنه ، جمعی (مَبْصُوبِین) .

و **مَبْصُورٌ** } [ع] تبصیر ایدن یعنی مَبْصُورٌ } بصیرتلی، کوزی آجیق

اولان؛ هر شیئه نظر دقتله باقوب کرکی کبی تفکر و ملاحظه ایده رک احتیاط اوزره و عاقلانه حرکت ایدن . (مَبْصُورَانَه)

= مَبْصُور اولانه لایق صورتده .

و **مَبْصُوعٌ** } [ع] اتباع و موافقت ایدن، مَبْصُوعٌ } اویوب تابع اولان .

و **مَبْصُکٌ** } [ع] سوز سویلر ایکن مَبْصُکٌ } طوتیلوب قالان .

و **مَبْصُورٌ** } [ع] بلور لایجی، بلور- مَبْصُورٌ } لانان . اصطلاح کیمیویده

صولی ایکن اشکال هندسیه اوزره یعنی نوبت شکرکی کبی قاتیلانمش شیئه دینیلیر .

و **مَبْصُولٌ** } [ع] ایصلانان ، غلنمش مَبْصُولٌ } اولان شی .

و **مَبْصُولٌ** } [ع-مولد] تبول ایدن، مَبْصُولٌ } بول ایدن .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تبیین ایدن ، آجیغه مَبْصُوبٌ } چیقان ، آشکار اولان .

استعمالی معنویاته منحصر در .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] بربری آردنجه مَبْصُوبٌ } کلن، پی در پی اولان:

و **مَبْصُوبٌ** } (متتابع الورد ، متتالی- مَبْصُوبٌ } الظهور) .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تتبع ایدن، آردینه مَبْصُوبٌ } دوشوب آراشدیران

یوقلایان . معنویاتده قول لاینلیر .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تتوج ایدن، باشنه مَبْصُوبٌ } اکلیل کین .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] ثبات ایدن ، ثبات مَبْصُوبٌ } کوسترن ، ثابت اولان .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] جسارتله ن، جسا- مَبْصُوبٌ } رت ایدن ، کوزینه

کسدیروب آتیلان . (مَبْصُوبَانَه) = جسارت ایدن آدمه یا قیسه جق صورتده .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تجانب ایدن ، چکینن، مَبْصُوبٌ } صاقینان .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] برجسندن اولان، مَبْصُوبٌ } دیکر لر یله جنس

واحدده بولنان .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] قومشو اولان ، مَبْصُوبٌ } بربرینه یاقین بولنان ،

همجوار اولان : (بلاد متجاوره) ، (زوایای متجاوره) = متمم گوشه لر .

و **مَبْصُوبٌ** } [ع] تجاوز ایدن ، حددی مَبْصُوبٌ } کچن : (سخی سکسانی

متجاوز ایدی) § معامله ده حد معرفی

ایله حرکت ایدن، آغیرجه طاورانان.
 (مَتَّانَه) = متائی اولانه لایق
 صورتده .

وَمَتَّاهِلٌ } [ع] تَاهِل ایدن، کندینه
 مَتَّاهِلٌ } زوجه آلان، زوجهلی
 اولان. (اهل) = زوج وزوجه دن
 هر برینه اطلاق اولنور. فقط قوجهلی
 قادینه (متاهله) دینیلمز (ذات الزوج)
 دینیلیر .

وَمَتَّايِدٌ } [ع] تَأَيِد ایدیجی، ایدن؛
 مَتَّايِدٌ } قوت و متانت کسب ایله یز .
 وَمَتَّابِرٌ } [ع] تَبَادِر یعنی بردن
 بره ظهور ایدیجی،
 آنسزین خاطره طوغان، ذهنه کلن.
 وَمَتَّابِلٌ } [ع] بَرَبْرِيك برینه بدل
 اولان، نوبت ایله بربرینه
 بدل قیلنان .

وَمَتَّابِرِزٌ } [ع] تَبَارِز ایدیجی، ایدن؛
 مَتَّابِرِزٌ } قارشی قارشی به طوروب
 بربریه جنک و صاواش ایدن. (مُتَّابِرِزِین)
 = قارشیلقلی غوغا ایدنلر، جنکجیلر.
 وَمَتَّابِعِدٌ } [ع] اوزاقلاشیجی،
 مَتَّابِعِدٌ } اوزاقلاشان .

وَمَتَّابِقِی } [ع] مَوْلِد باقی قالان،
 مَتَّابِقِی } کری به قالان .

وَمَتَّابِکِی } [ع] تَبَاکِی ایدن، آغلار
 مَتَّابِکِی } کبی کورینن، تقلید
 صورتیه یعنی ساخته آغلایان .

وَمَتَّابِلَه } [ع] ابله کبی کورینن،
 مَتَّابِلَه } ابلهک بونلک طوری
 طاقیان .

وَمَتَّابِی } [ع] تَبَاهِی و تَفَاخُر ایدن .
 مَتَّابِی } (مَبَاهِی) زیاده قول لایلیز .
 وَمَتَّابِیْن } [ع] آیری، باشقه ؛
 مَتَّابِیْن } بربرینه او یماز یعنی ضد
 اولان: (افعال متباینه، اقوال متباینه) .
 وَمَتَّبِحْرٌ } [ع] تَحْر ایدن، علم و
 مَتَّبِحْرٌ } معرفنده دریا کبی توسع
 و تعمق ایدن، علامه: (مَتَّبِحْرَانَه) =
 متبحر اولانه لایق صورتده . جمعی
 (مَتَّبِحْرِین) .

وَمَتَّبِحْرٌ } [ع] تَحْر ایدن، کبر
 مَتَّبِحْرٌ } و عظمتله صالئوب یوروین .
 وَمَتَّبِحْرٌ } [ع] تَحْر ایدن، بوغو
 مَتَّبِحْرٌ } حالنه کلن، دومانی
 چیقان § دو مانلانان، توتسوله نین .

وَمَتَّبِدِعٌ } [ع] اهل سنت ایکن
 مَتَّبِدِعٌ } اهل بدعت اولان آدم .
 وَمَتَّبِدِلٌ } [ع] تَغِیر ایدن، دکیشن .
 وَمَتَّبِرِدٌ } [ع] تَبْرِد ایدن، ضوغو .
 مَتَّبِرِدٌ } یان: (ماء متبرد) .

وَمَتَّبِرِعٌ } [ع] تَبْرِع ایدن،
 مَتَّبِرِعٌ } اوزرینه اعطاسی واجب
 اولمایان شیء و یرن؛ برینه یا خود بر
 یره برشی ترک و بخش ایدن .

وَمَتَّبِرِکٌ } [ع] تَبْرِک ایدن، مبارک
 مَتَّبِرِکٌ } یعنی اوغورلی عد ایدن
 (مَتَّبِرِکَا) = اوغورلی عد اولنورق .
 وَمَتَّبِرِی } [ع] تَبْرِی ایدن، بری
 مَتَّبِرِی } اولان؛ یوز چو یرن .

و س . { [ع] تبیین ایدیحی ، ایدن ؛
 مبین } آشکاره قیلان ، آچیغه
 چیقاران ، بیلدیرن : (اشیانک ائمانتی
 مبین پوصله) .

و س . { [ع] تبیین اولتمش ، میدانه
 مبین } چیقارلمش ، عیان ایدلمش .

و مباح . { [ع] برکیمسه یه بر شیئه
 مباح } او یویچی ، او یان . (متابعین)
 = متابعلر ، او یانلر .

و مباحث . { [ع] اتباع ایتک ، اویق ؛
 مباحث } (امرینه متابعت ، اثرینه
 متابعت) .

و متأخر . { [ع] متأخر ایدیحی ، ایدن ؛
 متأخر } قلبه حزن وانفعال ویره جک
 طویغو ایله ایچله یچی ، ایچله نن (متأخرانه)
 = متأخر اولانه یاقیشه جق صورتده .

و متأخر . { [ع] تأخر ایدن ، صوکره یه
 متأخر } گری به فالان . (متأخرین)
 = صوآ زمانلرده کلنلر : (متأخرین
 حکما) .

و متأدب . { [ع] تأدب ایدن ، ادبله نن ؛
 متأدب } ادبی طاقینان ، ادب
 دائره سنده حرکت و عمل ایدن . جمعی
 (متأدبین) ، (متأدبانه) = ادبلی ،
 تربیه لی اولانه یاقیشه جق صورتده .

و متأدی . { [ع] ادا ایدیحی ، ایدن ؛
 متأدی } اوده یچی ، اوده یین .

و متأذی . { [ع] اینجمنش ، اذا
 متأذی } کورمش .

و متارک . { [ع] متارکه ایدیحی ،
 متارک } بر نسنه یی حالی اوزره
 ترک ایدوب بر ایدیچی : (طرفین متارکین) .

و متارکه . { [ع] ترک ایدیشمک که
 متارکه } بر نسنه یی حالی اوزره
 براقق دیمکدر . اصطلاحده طرفین
 محاربینک بعض شروط ایله مواقع حربیه .

نک کافه سنده و یا خود بر قسمنده مدت
 معینه و یا غیر معینه ایچون حرکات
 عسکریه نک تعطیل حقنده عقد ایتدکاری
 متاوله یه اطلاق اولنور .

و متأسف . { [ع] تأسف ایدیحی ،
 متأسف } کدر طویچی : اسفانه نن ،
 کدر طویان . (متأسفانه) = متأسف
 اولانه یاقیشه جق صورتده . (متأسفاً)
 = متأسف اوله رق .

و متأكّد . { [ع] تأکد ایدیحی ،
 متأكّد } تأکید و تکرار اولان .
 و متألّف . { [ع] تألف ایدیحی ،
 متألّف } آلمش ، آشقین .

و متألّم . { [ع] تألم ایدیحی ، اضطرابلی ،
 متألّم } الملی ، کدرلی . (متألّمانه)
 = الملیجه سنه ، کدرلی اولانه یاقیشه .
 جق صورتده .

و متأمّل . { [ع] تأمل ایدیحی ، دقتاه
 متأمّل } درین دوشوشن . (متأمّلانه)
 = متأمّلجه سنه .

و متأنی . { [ع] تأنی ایدیحی ، ایدن ؛
 متأنی } ایشنده عجله ایتوب بصیرت

مبطلی } [ع] آغیر طاورانوب کج
 کان، آغیر حرکت ایدن.
 مبعده } [ع] تبعید ایدیجی، او-
 زاقلاندریجی : (قیوه
 مبعده) = مرکز ارضدن کلن تأثیر.
 مبلغ } [ع] تبلیغ ایدیجی، ایدن؛
 خبر ویرن : (بعض تنبیهاتی
 مبلغ اولان تذکره بهیله لری) .

مبهبخ } [ع] سوینج ویرن،
 فرح بخش ایدن.
 مهبهم } [ع] کوزلشدیرن،
 کوزل ایدن.
 مهبهم } [ع] ایهام اولمش، آکلا-
 مهبهم } شلمیه جق صورته قولمش :
 (مهبهم المال، مالی مهبهم بر منظومه) .
 (مهبمات) = مهبهم اولان خصوصات.
 مهبیض } [ع] تبیض ایدن آغار-
 دان؛ مسوده بی بیاضه
 چکن کاتب . جمعی (مبیضین) =
 اقلام رسمیه ده مسوداته باقرق بیاض
 یازان کتبه .

مبیمض } [ع] بیاضه چکامش،
 تبیض اولمش شی :
 (اوراق میبضه، تذاکر میبضه) .
 مبیسغ } [ع] صالتلشن شی .
 مبین } [ع] بیان و عیان ایله ییجی،
 ایله یین § خیر ایله شر وحق
 ایله باطل ییجی تفریق ایدیجی، ایدن :
 (دین مبین، کتاب مبین) .

مبهرهن } [ع] برهانلی، برهان
 ایله اثبات قلمش .
 مبشیر } [ع] تبشیر ایدیجی؛ مژده
 ویرنجی، ویرن . جمعی
 (مبشیرین) در . (مبشیر) ده بومعنايه
 لغتدر لکن لسانزده بوزیاده قوللانلیر.
 مبشیر } [ع] تبشیر اولمش، کندیسینه
 مژده ویرلمش : (عشره
 مبشره) . (مبشر) ده بومعنايه لغت
 ایسه ده لسانزده قوللانیماز .

مبصر } [ع] کوروب کوزه ییجی §
 کرکلرده محافظه اشیا
 ورسوم معینه بی استیفا وظیفه سیله
 مکلف کوچک مأمور : (مبصر
 تذکره سی) § مکتبلرده شاگردانک
 احوال وحرکاتی دائماً نظر تفتیش
 و تدقیقه بولندیرمه و انضباطنه مأمور
 اولان آدم : (سرمبصر) .

مبضع } [ع] اصطلاح فقهده کاری
 تماماً کندینه عائد اولمق
 اوزره برکیمسه یه سرمایه ویرن آدم .
 مبطل } [ع] ابطال ایدیجی، ایدن؛
 عملدن و اجرای فعلدن
 منع ایله ییجی، منع ایله یین : (مبطل حس
 اولان علاج) .

مبطل } [ع] ابطال اولمش، حکمسز
 بر اقلمش : (سندات مبطله)
 مبطن } [ع] کیندار، ایچندن بازار-
 لقی § قارنی ضعیف ،
 چوکوک اولان .

یارادان : (مبدع کائنات) § نظیری
 کورلمه مش شعر سوبله ییچی ، سوبله یین :
 (ناظم مبدع) .

مبدل } [ع] تحویل ایدیچی ،
 دکشدیریچی ، دکشدیرن .

مبدل } [ع] تحویل اولنمش ،
 دکشمش ، دکشدیرلمش :
 (اسهام مبدله ، تحویلات مبدله) .

مبدر } [ع] تبذیر ایدن ، نابعمل
 صرف واسراف ایله یین .

مبدر } [ع] بری ، عاری ، مزه ،
 پاك معنالرنده قوللا .
 نیلیر : (فلانك كلامی شائبه اغراضدن
 مرآدر) .

« مأل نظم ونثری آ کلاشلمقندن مرآدر »
 « مجدّدشاعرك طرزبیانی ساده درسوزده »
 (م ناجی)

مبرد ، مبرد } [ع] صوغودیچی ،
 صوغودان . (مبرد)
 = صوغودلمش .

مبرز } [ع] ابراز ایدیچی ، ایدن ؛
 میدانه چیقاران .

مبرز } [ع] ابراز اولنمش ، میدانه
 قولنمش : (اوراق مبرزه)

مبرم } [ع] ابرام ایدیچی ، بر ماده نك
 اجراسنی صوگ درجه ده
 اصرار ایله رجا ایدن § ثقیل ، کرانجان ،
 معناسز سوزلر سوبله یین آدم .

مبرم } ابرام اولنمش یعنی تأخیری ،
 دفعی غیر ممکن اولان :
 (بلای مبرم ، احتیاج مبرم) .

مبذل } [ع] ذلیل ، خوار ؛
 قوللانیله قوللانیله اعتباردن
 دوشمش ، دائما قوللانیلان اعتبارسز
 شی . اشخاص و اشیا ده قوللانیلیر :
 (شخص متذل ، کلمات متذله) .

مبتسم } [ع] ابتسام ایدیچی ،
 لطیف و خفیف صورتده
 کولومسه یین : (شوح مبتسم) .

مبتلع } [ع] برشیء یودیچی ،
 یودان . مادیات و معنویاتده
 قوللانیلیر . (مبتلع) = یودلمش .

مبتلا } [ع] ابتلائی ، برشیئه
 کرفتار و دوشگون اولان :
 (مبتلائی عشق ، مبتلائی مرض) .

مبتلی } [ع] ابتنا ایدیچی ، ایدن ؛
 قوریللی ، قورلمش اولان .
 معنویاتده (مستند) کله سی مقاننده
 قوللانیلیر : (نه کونا اسبابه مبتنی اولدینی
 آ کلاشلمدجه) .

مبتهج } [ع] مسرور ، شادان
 اولان ؛ سوینن :
 (مبتهج القلب) = کوکلی مسرور ،
 سوینجلی اولان .

مبجّل } [ع] تجیل و تکریم اولنمش ،
 حرمت کوسترلمش ،
 مکرّم : (مرشد مبجّل) .
 (محمود و محمد و مبجّل)
 (محبوب خدا نبی مرسل)
 (ضیا)

مبدع } [ع] ابداع ایدیچی ، نمونه
 سز برشی وجوده کتیریچی ؛

مُبَاهِجِي { [ع] مفتخر ، فخر ایدیحی ، ایدن .

مُبَايَعَه { [ع] صانون آلتق . جمی (مُبَايَعَات) .

مُبَايِن { [ع] مخالف ، ضد ، فرقلی ، آرہلی ، آیری : (بوکونکی افادہ سی دونکی مظالعاتنه کلیاً مبیاندر) .

مُبَايِنْت { [ع] بربرندن آیرلق ، جدا اولق § آیرلیق ، باشقعلق ، اختلاف ، ضدیت ، فرق ، بربرینه بگزہمیش : (فقرہ لرك بیننده کی مبیانت) .

مُبْدِي { [ع] ابد ایدیحی ، ایدن یعنی نمونہ سز اوله رق یارا . دان تگری : (مبدی کاشات) .

مُبْدِء { [ع] باشلانیش § کلامک باشی اولان کله (خبر) مقابلی . مثلاً (پوسته کیتدی) جمله سنده (پوسته) لفظی میتدا و (کیتدی) لفظی خبردر . (مُبْتَدَا به) = کندیسيله باشلانیلان .

مُبْتَدِع { [ع] اهل بدعت ؛ یگی برشی پیدا ایدیحی ، ایدن .

مُبْتَدِي { [ع] یگی باشلامش ، برشی اوکرنمکه یگی باشلایان ، عجمی ، شا کرد . (مُبْتَدِيَّانَه) = عجمیجه سنه . عربی جمی (مُبْتَدِيَّيْن) فارسی جمی (مُبْتَدِيَّان) .

مُبَاَعَدَت { [ع] بربرندن اوزاقلا . شفق ، ایراغ اولق § بربرینه محبت ایتیموب صوغوق و اوزاق طورمق ، استکراه .

مُبَالَات { [ع] فی الاصل قاییرمق معناسنه در . لسانمژده بر خصوصده اعتنالی طاورانمق ، تقید کوسترمک ؛ دقت و ملاحظه ايله غصه . لائق معناسنده قوللائیلیر : (مُبَالَاتُكَار) = مبالاتلی ، مبالات ايله طاورانان . (مُبَالَاتُكَارَانَه) = مبالاتکار اولانه یاقیشه جق صورتده . (عدم مبالات) = مبالاتسزلق ، قیدسزلق دیمکدر .

مُبَالَغَه { [ع] حدی آشیروب طاشرمق ، بر خصوصده قطعاً تقصیر ایتیموب زیاده سیله جد و جهد ایتک ، نقصان و قصوردن خالی اولوب کمال و افراطه تقرب ايله مک § کلامده برشی افراط مرتبه ده بیوتمک ، محال کورینه جک صورتده بیان ایتک . (مبالغه جی) = دائماً اوصورتده سوز سوبله یین .

« غم یوقدی ایچمه ده بویه غم یوق »
« حوری می دیدم مبالغه م یوق »
(خذما صفا)

مُبَاهَات { [ع] نازلانمق ، تفاخر (فخر) معناسنده قوللائیلیر :

« واریسه برهنرک عرض ايله اثبات ايله »
« اوله ماز محض مباهات بو دعوا یه دلیل »
(قوجه راغب)



مُبَارِز { [ع] قارشیلقلی طوتشان
 جنکچی، غوغاچی، بهادر.
مُبَارِزَه { [ع] قارشیلقلی طوتشمه،
 ایکی کیشی آره سنده
 سلاح ایله وقوع بولان چارپشمه §
 جنک، غوغا، صواش . فرانسرجه سی
 (Duel) در . نظمده (مبارزت)
 صورتنده استعمالی جائزدر .

مُبَارَك { [ع] تبرک اولنمش؛ مقدس،
 مقدس، خیرلی، محسنه،
 اوغورلی کورلمش و عندالناس منافعی
 ظاهر و شایان تعظیم اولان : (روز
 مبارک، ایله مبارکه)، (مبارکی) =
 مبارکه منسوب .

مُبَاشِر { [ع] بر ایشه باشلاچی،
 باشلایان § محکمه لرده
 جلب و تبلیغ ایشلرنده قوللانیلان آدم
 یعنی مدعی ومدعی علیه ومدعی شخصی
 ومظنون علیه وشاهدلره جلبنامه
 کوتوروب آنلری ایام مخصوصه سنده
 دعوتله محکمه حضورینه چیقاران مأمور
 مخصوص . تعیین اولندی ایشی بالذات
 ایفا ایدن معناسنده استعمالی مهجوردز:
 (مباشر اجرعی، مباشر حسین افندی) .

مُبَاشَرَت { [ع] برایشه بالذات
 باشلاقی، باشلامق، برایشه
 باشلایوب اقدام ایتک .

مُبَاح { [ع] اباحه اولنمش، ایشلمسی
 جائز کورلمش؛ ثواب و
 کناهی اولمایان نه حلال ونه حرام فعل،
 شی . جمعی (مُبَاحَات) : (ضرورت
 مس ایدنجه محظور مباح اولور — املا
 بجئی — معلم ناجی) .

مُبَاحِث { [ع] برشیدن بحث ایدجی،
 ایدن . جمعی (مُبَاحِثِین) .

مُبَاحِثَه { [ع] بحث ایتک، بحث
 ایدیشمک؛ برکیمسه ایله
 قارشیلقلی بحمه کیریشمک : (مباحثه
 ادبیه، مباحثه موسیقیه) جمعی
 (مباحثات) .

مُبَادَرَت { [ع] بر شیء دیگر اجدایه
 سرعت، غیرت ایله
 باشلامق . (مُبَادِر) = اولصورتله
 اجدایه باشلایان .

مُبَادَلَه { [ع] بر شیء دیگر برشی
 ایله دکشمک، برشی دیگر
 برشیه دکشدیرمک : (مبادلَه اشیا،
 قوائمک نقد ایله مبادلَه سی) .

مُبَارَات { [ع] شریک و یازوجه
 ایله صلحا مفارقت ایله .
 مک، آیرلیق § معارضه، معامله
 متقابلده بولمق . (مُبَارَا) طرزنده
 استعمالی عجمانه در .

میلیمتره } (Millimètre فرانسز -
 جه دن) ذراع اعشارینک
 بیگده بر قسمی .

میلیون } (Million فرانسزجه -
 دن) بیگ کره بیگ
 دیمکدر .

میلورڈ } (انکلیرجه در . اولسانده
 مایلورد ديه تلفظ اولنور)
 انکلیر لوردلریته خطاب ایچون قوللا -
 نیلان عنوان ، لقب § پک زکنین آدم .

مینا } [ف] شیشه ، صیرجه ؛
 تخصیصله شراب شیشه سی §
 قیومچیلرک کوموش ومعدنیات سائره
 اوزرینه نقش ایتدکاری رسمی ؛
 رسمسز و دزلو دزلو رنگلی دوز و
 بارلاق صیرجه یه اطلاق اولنور که
 بین العوام (مینه) دیندیر .

مینارنک } [ف] صیرجه رنگلی ،
 کوک ماییسی : (قبه)
 مینارنک فلک ، آسمان
 مینافام } (مینافام) .

میناکار } [ف] مینا ایشله ییچی ،
 ایشله بن قیومچی .
 (میناکاری) = مینا کارلق ، میناجلیق .

میسو } [ف] شیشه ، صیرجه §
 زمرصد ، زبرجد § فلک ،
 عالم علوی ، جنت . (مینوی خاک) =
 قبر ، مزار .

میکروب } (Microbe فرانسز -
 جه دن) کوز ایله
 کورلسی ممکن اولمایوب انحق خره بین
 واسطه سیله کوریلن حیوانحق که
 عربیسی (حویث) در .

میل } [ع] کوزه سرمه چکمهکه
 مخصوص آلت § یولره
 تعیین مسافه ایچون دیکلن نشان §
 هر مملکتده مقدار طولی مختلف بولنان
 مسافه اولجوسی . (میل بحری) =
 عموماً (۱۸۲۵) مترودر § ایکنه ،
 اوق ، اوقلاغو ، دیرک کی اوزونجه
 و دکر می اولان و چرخک مرکز دورانی
 بولنان محور .

میلاد } [ع] زمان ولادت ، خصو -
 صیله (عیسی) علیه السلامک
 زمان ولادت نبوت پناهیلری : (میلاد
 عیسی یورطوسی) ، (میلادی) =
 میلاده منسوب : (تاریخ میلادی ،
 سنه میلادیه) .

میلدیو } (Mildiou طرزنده تلفظ
 اولنان انکلیرجه Mildew
 لفظی) درکه اوزوم کوتوکلرنده پیدا
 اولان پاس خسته لغی دیمکدر .

میلیارڈ } (Milliard فرانسزجه -
 دن) بیگ میلیون دیمکدر .
 میلیگرام } (Milligramme)
 فرانسزجه دن) اوزان
 جدیده درهنک بیگده بر قسمی .

مستریس) = انکلتره ده زادگاندن
اولمایان قوجه یه وارمش قادینلره ویریلن
عنوان .

میسوئر } [فرانسزجه دن] بر
مأموریت مخصوصه بی حائز آدم §
نشر دینه مأمور راهب ، پاپاس .

میش } [ذ] (کوسفند) کچی قویون
دیمکدر . نادرآ قوللانیمشدرد .

میشین } [ذ] دباغت اولتمش قویون
دریسی . لسانزده دخی
(میشین) دیه معروفدر . (میش) ک
آخرینه علاوه اولنان (ی) حرف
نسبت و (نون) تأکید در .

میعاد } [ع] یکدیگره وعد ایتمک ،
مواعده § زمان وعد ،
وعد اولنان محل ، مکان . (یوم میعاد)
= قیامت کونی .

میغ } [ذ] قره بولوپ ؛ کشیف
دومان ، سیس (میغناک)
= بولوپلی ، دومانلی .

میقات } [ع] برایش ایچون تعین
اولنان وقت ؛ هنگام §
زمان ، مکان وعد § حجاجک احرامه
کیردکلی محل . (میقاتی) = مکه
مکرّمه ده موسم حجی بکلمک ایچون
قالان آدم .

میقادو } [ژاپونجه دن Mikado]
ژاپونیا ایمراطورلرینک
عنوان رسمییی .

کتیریلیرسه نسجه بیوکسکه دلالت ایدر ،
اسمک اولنده بولنورسه علی العاده
(افندی) دیمک اولور : (حیدر میرزا ،
میرزا حسین) .

میزاب } [ع] اولوق ، ناودان ؛
(میزاب باران) .

میزان } [ع] ترازو ، طارقی آلتی
§ بر برجک اسمیدرکه
(سنبله) ایله (عقرب) برجلری
بیننده در . کونش ایلویک طوقوزنده
اشبو برجه انتقال ایدر § عملیات
حسابیه نک طوغری اولوب اولدیغی
آ کلامق ایچون باشقهجه پایلان حسابه
اطلاق اولنور . (میزان الحراره) =
حرارتک درجه سنی بیلدیرن بر آلت ،
ترمومتر . (میزان هوا) = هوانک
درجه تصیقی بیلدیرن بر آلت ،
بارومتر .

میزبان } [ذ] خانه ، قوناق صا .
حجی || ضیافت ویرن ،
مسافری اطعام ایدن . (میز) = سفره ،
مائه دیمکدر ، (بان) = ادات
مالکیتدر . (میزبانی) = قوناق صا .
جلیکی ، ضیافت ویریمچلیک . حجی
(میزبانان) ، (میزبان) = بونک
مترادیدر .

میس } [انکلیرجه دن Miss] اره
(وارامش قیز عنوانی ،
مادموازل ، خاتم قیز .) (Mistress)

راده سنی بولش : (حلوا میانه سی) .

میاه } [ع] « ماء » کله سنک جمعیدر . صولر : (فیضان میاه ، میاه جاریه) .

میثاق } [ع] عهد ، آند ، آنداشمه : (روز میثاق) = روز ازل .

میخ } [ذ] قازیق ، چیوی : (خط میخ) = قدیم آثوری یازبسی (میخ قدم) = آیانی قیریق .

میر } [ذ] بك ، (امیر) کله عربیه . سنک مفرسی ، مخفی اولمی :

(میر الای ، میر لوا ، میر میران) ، (میر کلام) = فصیح ، کوزل سوز سویله یین .

میراث } [ع] وفات ایتش اولانک ورثه سنه ، متعلقاته قالان اموالی . جمعی (مواریث) ، (میراثخور) = میراث ییین ، میراث پدی .

میران } [ذ] « میر » ک جمعی ، بکله . (میر میران) = رتب قلمیه دن اولی صنف نائینه ، رتب عسکریه دن میرلوالفه معادل بررتبه رسمیه درکه حائز بولنالره (پاشا) دینیلیر .

میرزا } [ذ] اصلی (میرزاده) در . ایرانیلره مخصوص عنوان اصالت اولان اشبو کله بر اسمک آخربنه

هیچ بأس یوقدر . زیرا (نواز) لفظی (نواختن) و یا خود (نوازیدن) مصدر . ندن مشتقدر . صیغه امر و یا اسم فاعل سرخم اولدینی حالده وصف ترکیبی صورتنده قوللانیلیر . (مهمانی) = مسافراک ، قونوقلق .

مِهین } [ذ] بیوک ، اولو . (مهینه) ده دینیلیر .

مات } [ع] « مائه » نک جمعی . یوز عددگری § عصرلر ، دهرلر : (عشرات مات) .

میاشموش } [فرانسوزجه دن محرف] اصل (میاسم Miasme) درکه چورومکده اولان مواد نباتیه و حیوانیه دن انتشار ایدن متعفن بخار دیمکدر ، بخارات منتته .

میان } [ذ] اورته ، وسط § بل ، کمر طاقیلان بر . (میانچی) = اورته به یعنی آره به کیرن ، توسط ایدن (میان بسته) = بلی باغلی ، ایش کورمکه حاضر . (میان بند) = قوشاق ، کمر . (میاندار) = آره طوتان ، آره به کیرن ، دلال .

میانه } [ذ] وسط ، اورته § کردنلک اورته سنده کی بو یوک اینجو § موسیقی کارلرینک اورته خانه سی § قوائی کلهش ، پیشکینلک

سیدر که تحریف ایله (ماهین) دینیلیر.
 عربیده ایکنجیسی (مهز) طرزنده
 قوللایلیر. جمعی (مهاضر) در. عربیده
 اوگنديرهیه (مهزه) دیرلر.

مهمان { [ف] مسافر، قونوق.
 اسلاف شعرادن بعضری
 نظمده (مهمان) طرزنده قوللامشیر.
 در. زماننده بومساحبه تجویز اولنه ماز.
 (مهمانپروری) = قونوق بسلهین،
 مسافره رعایت و اکرام ایدن.
 (مهمانپروری) = قونوغه رعایت و

اکرام ایدیجیلک (مهمانخانه) = مسافر
 خانه کبی قونوغک اقامتنه مخصوص محل.
 (مهماندار) = مسافر طویجی،
 کندیسنه قونوق کلن || طرف دولتدن
 مسافرین اجنبیه نردینه صورت رسمیه.

ده مأمورا کوندریلن ذات (مهماندازی)
 = مهماندارلق || مهمانداره منسوب.
 (مهماننواز) = قونوغی اوخشیایان
 یعنی اکرام و رعایتله تطیب ایدن.
 (مهماننوازی) = مسافر پرورلک.
 (مهماننوازانه) = مسافر پرور اولانه
 یاقیشه حق صورتده. برلعت کتابنده
 (نواز) فتح نون ایله (نواز) کوستر.
 لشدر. حال بوکه ضم نون ایله قرانتنده

{ [ع] بساط، فراش،
 دوشک. (بَسَّسَ المهاد)
 = شدتلی دوشک، جهتم.

{ [ف] زیاده، پک بویوک،
مهتر اولو. (مهتری) = بویوکک،
 اولوق.

{ [ع] بیوده، صاچه
مهذار سوپلهین. (کل مکثار
 مهذار) = هرچوق سوپلهین صاچه لار.
 { [ف] کونش § عشق،
مهتر محبت، شفقت معناسنه در:
 «اول مهتر دل افروز ایله جان بریره کلسه»
 «آینه ایله آینه دان بریره کلسه»
 (عونی)

{ [ف] شفقتلی، مبرحتلی
مهتربان دوست. (مهتربانی)
 = شفقتلیک، دوستلق.

«بر بی وفا که هر دم اسیران عشقنه»
 «داروی صحتی اجل مهتربان ویرر»
 (نقی)

مهترجان [معرب] فصل حریف،
 صوک بهار.
مهترگان [ف] اسکی ایرا-
 نسلرک ایکی

عید عظمتدن برینک اسمدر که کونشک
 برج (میزان) ه تحویل سیر ایندیکی
 زمانه مصادفدر، دیکری (نوروز) در.

{ [ف] سواریلرک جزمه
مهماز لرینک اوکچه لرینه حیوانه
مهمیر دورتمک ایچون طاقدقلری
 مختلف الشکل تیور پارچه

مِيقَاتُ { [ع] ارفاق قوش غاغه سی }
 طاش یونمغه مخصوص
 قلم ، طاشجی قلمی . جمعی (مِاقِر) .

مِیقَلَه { [ع] کاغد اوزرینه زاویه }
 ترسیم و مساحه ایچون
 قوللانیلان نصف دائره شکنده بر
 مهندس آلتی .

مِن { [ع] (مِنْت) ك جمعی }
 مفردینه باقلى :
 « آنی حفظ ایله ذوالفضل و من »
 (خاقانی)

مِنَوَال { [ع] چوله لرك (جولامه) }
 دستکاه آللرندن اوستنه
 بز صاروقلری سلمن آغاجی § مجازاً
 طور ، طرز ، دستور ، صورت معنا
 سنده قوللانیلیر : (برمنوال مشروح)
 = طرز مشروح اوزره دیمکدر .

مِنَاج { [ع] آجیق و کیش یول : }
 (منهاج سلامت) جمعی
 (مناهج) .
 « اضطراب ظلمت عشق مجازیدن نه باک »
 « شعله دل شمع منهاج حقیقتدر بکا »
 (بهجت — خدما صفا)

مِه { [ف] بویوک ، اولو . جمعی }
 (مهان) در . مفردی قوللا .
 نیلماز . جمعی دائماً (کهان) لفظیله
 برابر قوللانیلیر : (کهان و مهان) =
 صغار و کبار .

اولنان اقسامندن هر بری ، هر بردائره .
 (مِنَطَقَه بَارِدَه) = قطب طرفی (مِنَطَقَه
 حَارَه) = خط استوا طرفی (مِنَطَقَه
 مَعْتَدَلَه) = ایکی منطقه آره سی ، حرارت
 و برودتی اعتدال اوزره اولان جهات .
 (مِنَطَقَه فَاصِلَه) = ایکی حدی ،
 طرفینی آیران خط فاصل . (مِنَطَقَه
 الْبُرُوج) = (جَمَل ، نُوْز ، جُوْزَاء ،
 سَرَطَان ، اَسَد ، سُنْبَلَه ، مِيزَان ،
 عَقْرَب ، قَوْس ، جَدی ، دَلُو ، حَوْت)
 دیزلن اون ایکی برجك بولندقلری
 دائره فلکیه درکه کونش دائره
 « منطقه البروج » ایله دائره (معدل -

النهار) ك نقطتین متقاطعینه کلدیکی
 زمان ارضك هر طرفنده لیل و نهار
 متساوی اولور . بواکی محل تقاطعه
 (اعتدالین نقطه لری) دینیلیر . شمس
 (جَمَل) برجندن کچدیکی زمان (اعتدال
 رَبِیعی) و (مِيزَان) برجندن کچدیکی
 زمان (اعتدال خَرِیفی) نقطه لرنده
 بولنور . (مِنَطَقَه) بی ضم میم ایله تلفظ
 ایتمک غلط فاحشدر .

مِنَطِيق { [ع] بلینغ ، دوز کون }
 سوز سویله یین آدم .

(**مَنْتَدِبِدَه**) = نعمت ، اييلك كورمش .
 (**مَنْتَكَشَش**) = منت چكيجي ، چكن .
 (**مَنْتَ شَنَاس**) = اييلك طائيان ،
 شاكر نعمت (**مَنْتَدَار**) = نعمت و
 احسانه مظهر ، ممنون و متشكر اولان
 (**مَنْتَدَارِي**) = منتدارلق .

« هيچ اولمدي اول نبي صابر »
 « متشكش نعمت اكابر »
 « لا »

••••• ([ع] بيريچي قوش غاغه سي .
مَنْسَر) جمعي (مناسِر) .

••••• ([ع] **دِسْتَرَه** ، بيچق .
مِنْشَار) (**مِنْشَارِي**) = دستره
 و بيچق به متعلق ، دستره شكلنده ،
 ديش ديش . جمعي (**مَنْشَر**) .

« جالنه ذكريا اوكونه عاشق ايدى »
 « كه آه ايتمدي شق ايتدى جسمنى منشار »
 (ضيائى)

••••• ([ع] **كَلِينِي زَيْبِ وَزِينْتَلَه**
مِنْصَه) اوطورتدقلىرى صنداليه ،
 كلين صنداليه سي ويا فراش مرتفع ،
 قاريوله : (**منصه** پيراي ناز ، جلوه نماي
منصه اقبال) .

([ع] قوشاق ، كمر ؛ نطق
مِنْطَق) § خط استواند اعتباراً
 ارضك شمال و جنوبي
مِنْطَقَه) درجات معينه به تقسيم

••••• ([ع] **مَلْمَتَه** منسوب و يا مخصوص :
مَلِي) (عيد ملي ، ملي بر او يون ،
 سر پوش ملي ، آداب مليه ، حسيات
 مليه) .

••••• ([ع] **بَرْمَلْتَه** منسوب و
مَلِيَّت) مخصوص اولان و ديكر
 برملت ايله بينرلنده فرق حاصل ايدن
 احوال و خصوصياتك هيئت مجموعه سي
 ديكر .

••••• ([ع] حرف جر در . تركبه
مِنْ) مقابلي (دن) اداتيدر .
 (**مِنْ الْقَدِيم**) = قديمدن برى (**مِنْ بَعْد**)

= بوندن سوكره (**مِنْ الْأَزَل**) =
 ازلدن برى (**مِنْ الْبَابِ إِلَى الْمَحْرَابِ**) =
 قابودن محرابه قدر ، قابو قاپامه جه سنه
 يعنى هيسى ، جمله سي (**مِنْ طَرَفِ اللَّهِ**)
 = الله طرفندن (**مِنْ كُلِّ وَجْهِ** ، **مِنْ**
 كل الوجوه) = هروجه ايله .

••••• ([ع] **جَامِع شَرِيفِدَه** خطيبك
مِنْبَر) چيقوب خطبه او قوديني
 مراديونلي يوكسك ير . جمعي (**مَنْبَر**) .

« بويله آغاز ايلسون شمدنگيرو القابكه »
 « جامع نه قبه كونك خطيب منبري »
 « نفى »

••••• ([ع] **بَرِينَه** اييلك ايتك ،
مِنْت) احسان ايله مك § ايديلن
 لطف و احسانى برر برر تعداد ايله
 باشه قاقق ، امتنانى § نعمت ، احسان .

« صاحبیچون نه بیوک دولتدر »
 « زینت حافظه ملتدر »
 « معلم ناجی »

« کوپرلی پاشا لرك ده همت مرادانه سی »
 « خاطر ملتده طوتمشدر مکان جاودان »

میل { [ع] طوز. فارسیده (مَلِك) }
 { طوز صورتنده اولان ادویه }
 (ملح اسرب ، ملح نشادر) جمع
 مشهوری (اَمْلَاح) .

مِلْقَط { [ع] فی الاصل یردن بر }
 { شی طوتوب آله جق آلت }
 معناسنه در. اصطلاح طبده چوجق آله
 جق ماشه که منکنه تعبیر ایدر لر .
 قابله لرك کوچ طوغان چوجنی آلموق
 ایچون قولاندقلری آلت مخصوصه .

مِلْک { [ع] انسانک النده وتحت }
 { تصرفنده بولنان مال ، شی }
 معناجه مالدن اعمدر . (مِلْکِ بَیْن) =
 جاریه ، کوله دیمکدر . بوراده کی (بَیْن)
 غلبه معناسنه اولوب جاریه و کوله نك
 غلبه اسلام ایله ضبط اولندی بی ایچون
 دینلمشدر . مجازاً صابون آنان کوله ،
 جاریه حقنده ده ایراد اولنور § وقف
 اولیه رق ، ملکیت وجه ایله تصرف
 اولنان اراضی وابنیه . نظمده (مِلْکَت)
 طرزنده استعمالی جائزدر .

• { [ع] « مِلَّت » ک جمع ، قوملر }
 مِلَل { (ملل مختلفه ، ملل قدیمه) }
 = ملتی سون .

مِکْشَار ، مِکْشِر { [ع] چوق }
 { سویله یین ، }
 سوزی اوزاتان ، گوهزه .

مِکْخَال ، مِکْخَل { [ع] کوزه }
 { سرمه چکه . }
 جک میل ، سرمه خلالی .

مِکْنَت { [ع] قوت ، قدرت ، }
 { گوج ، زور . }

مِکْیَال { [ع] کیله نوعندن حیوانات }
 { اولچسکی . }

مِلاَحَت { [ع] کمجیلک : (صنعت }
 { ملاحظت) . }

• { [ع] دین ، شریعت : (بزجه }
 مِلَّت { دین و ملت بردر) § بر }
 یردینده بولنان جماعت ، گروه (ملت
 اسلامیه) بر عملکته طوغان یا خود
 ساکن اولان و بر حکومته تابع بولنان
 افرادک هیئت مجموعه سی مقامنده و
 فرانسزجه (Nation) « ناسیون »
 کله سی مقابلنده (ملت) و (امت)
 کله لریخی قولانمق طوغری اوله ماز .
 (قاموس عثمانی) نك ایکنجی جلدینک
 اون سکزنجی صحیفه سینده . (امت)
 کله سی ایچون مندرج تفصیلاته کوره
 اوموقعهه یالکز (قوم) لفظی قوللا .
 نیلملر ومثلاً عثمانیلر ایچون (قوم عثمانی)
 دینلملیدر . اکی صحیحی بودر . (ملتبرور)
 = ملتی سون .

مِقْلَادٌ } [ع] کلید دلی، آناختار
 § خزینه. جمی (مقالید).

جمی زیاده قولانیلیر.

مِقْلَبٌ } [ع] کتاب جلدینک قولانغی
 یعنی کتاب قانک سول

طرفنده واقع قطعۀ زائده به اطلاق
 اولنور که بونک اوجی اوقونه حق صحیفه.
 لرك بللی اولسی ایچون آرالینه صوقیلور.
 مجلدات قدیمه نك اکثرنده موجود در.

مِقْنَطِيسٌ } [یونانجه دن معرب]
 بر قوه جاذبه طبیعیه.

در که الکتریک قوتک طرز دیکر کرده
 تجلیسندن عبارت بولند یعنی نظریات
 جدیده کوستریور. دلک ایله رچنه
 وجامده مثبت ومنفی ایکی صورته
 ظاهر اولور. بین العوام تحریف ایله
 (مخلاذین) دینیلیر. (حجر مقنطیسی)
 دینیلن جدیدی بر ماده دمیری جذب
 ایتمک خاصه سنی حائزدر: (حزمه
 مقنطیسیه، سیاله مقنطیسیه، جریان
 مقنطیسی، مبحث المقنطیس).

مِقْيَاسٌ } [ع] قیاس ایده چک،
 ایله چک آلت § میزان، اولچو؛

خریطه ایله رسملرده ایعاد تقدیری
 ایچون ترتیب اولنان نسبت طویلہ:
 (مقیاس الحرارة، مقیاس الهوا،
 مقیاسی خریطه).

مِعْصَرٌ } [ع] اسکی زمانده چنکا.
 ورائک انشای حربده

باشلرینه قویدقلمری دمیر کلاه، طاس.
 ترکیه سی (توغله) در. هیئت اطفائیة
 افرادیکن باشلرنده کی سرپوش بوکا
 بیونه در.

مِفْصَاخٌ } [ع] آناختار. جمی
 (مفاتیح).

مِفْصَدٌ } [ع] قان آله حق آلت،
 نیشتر.

مِقْدَارٌ } [ع] بر شیتک قدری،
 کمی، اندازه سی § غنا،

قوت، قدرت. (ایکی درهم مقداری،
 یوز آرشون مقداری، دین معلوم.
 المقدار، کیشی مقدارخی بیللی) §
 پارچه، جزء (بر مقدار کاغذ، بر مقدار
 شی) جمی (مقادیر).

مِقْرَاضٌ } [ع] کسه چک آلت،
 مقاص. (مقراض تشریحی)

= آغری قوس واری ترتیب واعمال
 بدلیش یا بیلر نوع مقراضدر که باغچیلرک
 و باغچوانلرک قولاندقلمری مقاص دخی
 بوشکلده در.

مِهْرَمَةٌ } [ع] نقشلی باش اورتوسی،
 مندیله و خاولی و دستمال

کی یوز سیله چک شی دیمکدر. بین الناس
 فتح میم ایله زبازرد در. محرفی (ماخراما).

مِقْطَةٌ } [ع] اورزنده قلم ققط اولنان
 کیک آلت. محرفی (ماقته).

بيورملری صورتيله واقع و ظاهر اولان
معجزه کبری : (ليله معراج ، ش
معراج) .

« شب معراجده کی وحدت ایچون
» بی جهت کوردیک اول طلعت ایچون
« خاقانی »

{ [ع] اونده بر ، عندالبه
مِعْشَارُ } عشر عشیره دینیرکه
تقدیرده بیکده بر دیمکدر .

{ [ع] اوزوم ، صوصا
مِعْضَارُ } وامثالی شیرلی صیقور

{ صوینی ، یاغنی چیقارم
مِعْصَرُ } مخصوص منکنه کچی
آت . (مِعْصَرَه) بو مثللو شیرلی
صیقه جق محل .

{ [ع] اعمار ایدیچی ، فو
مِعْمَارُ } انشا مهندسی ، بنا استاد

(مِعْمَارِی) = معماره منسوب و متعلق
(فَنِّ مِعْمَارِی) = معمارلغه عائد

و صنعت . (اَصُولِ مِعْمَارِی) = بنانک
انشاسنجه اولان طرز ، نوع ، چشمه
(مِعْمَارَان) = معمارلر ، ابنه استادلری .

{ [ع] عیار آلتی ، برشیک
مِعْيَارُ } ایچون قوللانیلان آلت :
« هنر لطف کلام حق بیلیمکدر محاسبده
» حقیقته بودر اهل دلك معیار اذغانی
« نفی »

{ [ع] باغیرصاق . جمی
مِعَاءُ } (امعاء) ، (معاء رقیق)

= براوجی معدهیه ، اوتنه کی اوجی قالین
باغیرصاقلرک باش طرفنده بولنوب
(معاء اعور) دینلن باغیرصاغه مربوط
ایجه و دوز باغیرصاق . (معاء غلیظ)
= ایجه باغیرصاقلرک آشاغی اوجنه
مربوط . (معاء اعور) دن مقعده قدر
اوزایان قالین و بوغوملی باغیرصاق .

{ [ع] صویی کچمکه واسطه
مِعْبَرُ } وآلت عبور اولان قایق ،
کلك ، صال ، کوپری کچی شی . اکثریا
کوپری معناسنده قوللانیلیر . جمی
(معابر) .

{ [ع] نسوانه مخصوص بر
مِعْجَرُ } نوع باش اورتوسی :

« موی کیسوی ملکدر تارو بود جامه سی »
« پاره پیرامن خور چناندر معجری »
« نفی »

{ [ع] ینلن شیرلک باغیر-
مِعْدَه } صاقلره ایغه دن اول کیتدیکی
طولوم شکنده کی کیسه ، قورساق .
جمی (مِعْد ، مِعْد) .

{ [ع] مرادیون « نردبان »
مِعْرَاجُ } جیقه جق بر عروج :

(مِعْرَاجُ النَّبِيِّ) = فخر کائنات علیه
اجل التحیات افدمنر حضرتلرینک لیلته
مبارکه معلومه ده عالم علوی به عروج

مِصْعَادُ { [ع] آلت صعود ،
نردبان . فرانسزجه
Ascenseur آسانسور) کله سنک
عثمانلیجه مقابلی .

مِصْقَلَه { [ع] آلت صیقل ، قلیسج ،
آینه ، جام کبی شیلرک
پاسنی ، کیرینی تمیزلیه جک و آنلره جلا
ویره جک آلت . بین العوام محریف
ایله (ماصقلا) دینلیر .
« هرلمه سی برمصقله زک زادار »
« نفی »

مِضْرَابُ { [ع] اوره جق آلت ،
خصوصیله طنبور ،
عود ، قانون کبی سازلری چالغه مخصوص
آلت ، زخمه :

« ایدری ساز سینهم دکمه برمضرا بدن فریاد »
« قوجه راغب پاشا »

مِضْمَارُ { [ع] « ظ » آت قوشدیره .
جق ، یارشدیره جق یر ،
قوشو میدانی : (تک و تاز مضمار
سخنوریده یکانه ..) جمی (مضامیر) .

مِطْحَنُ ، مِطْحَنَه { [ع] دگرمن .
فارسیسی
(آسیاب) آثار قدیمه ده مستعملدر .

مِطْرَقُ { [ع] دمیرجی چکیجی ،
طوقاق . محرفی (ماطر اق)
مِطْرَقَه جمی (مِطْرَاق) آثار
قدیمه ده مستعملدر .

مِطْهَرَه { [ع] ایچنه صو قونیلان
مشین قاب . (مطره)
دینلین معروف صو قانی .

مِضْبَاحُ { [ع] چراغ ، قندیل .
(مصباح المسحور) =

صباحلامش ، ضیاسی سونوک قندیل .
§ صباح وقتی شراب ایچه جک بیوک
کاسه . بومعناده (مصبح) ده دینلیر .
« قیلدی مصباح دعادن لمعان تازیخی »
« انورینک ایده پر نور مزارین مولی »
« ۱۲۰۹ سروری »

مِضْدَاقُ { [ع] بر شیء تصدیق
ایدن نستنه یه اطلاق
اولتوره دلیل ، برهان کبی . (مصداقجه)
= مدلولنجه ، مقتضاسنجه .

{ [ع] بیوک شهر ، بلده ،
مِضْرُ مملکت . جمی (امصار)
§ آفریقانک منتهای شرق شمالیسند
کائن دیار معروف ؛ امالدنیا .

{ [ع] قابو قانادی §
مِضْرَاعُ | موزون بر بیت ایکی
مِضْرَعُ | مصراعدن مراکبدر .
بر مصراع یاریم بیت
دیمکدر : (مصراع اول ، مصراع ثانی) ،
(مصراع آزاده) = تک مصراع
(مصراع برجسته) = بلا کلفت سویله .
نیلن لطیف مصراع .

اگر مقصود اثرسه مصراع برجسته کافیدر
عجب حیرتده یم بن سد اسکندر خصوصنده
« قوجه راغب »

{ [ع] بیکه ، سد :
مِضْطَبَه { (مضطبه نشین) = بیکه
ده اوطوران . جمی (مصاطب) .

بیلرنده فرق موجود اولوب (مسکین)
دها محتاج، دها آشای دیمکدر .
§ ذلیل، ضعیف، تنبل، عاجز و
مقهور؛ « جذام » یعنی مسکینلک
علته مبتلی، مجذوم. (مسکینانه) =
مسکینجه سنه، تنبلجه سنه. جمعی
(مساکین).

مِسْمَارُ { [ع] چیسوی، میخ :
(مِسَارِی) = میخ شکلنده
اولان شی. جمعی (مَسَامِرُ) .

مِسْمَعُ { [ع] قولاق، اذن §
خسته نك داخل صدرنده
کی اصوات مرضیه بی
دیکله مکه مخصوص بر
نوع آلات طیبه .

مِسْوَالُ { [ع] دیشلری تمیزله مکه
مخصوص لیلی بر آغاج،
طیبی دیش فورجه سی. جمعی (مَسَاویكُ) .

مِشْرَبَةٌ { [ع] صو ایچمک ایچون
قولانیلان قاب، صو
قابی. بین العوام تحریف ایله (ماشراپا)
دینلیر .

مِشْكَاءُ { [ع] ایچنه موم، لامبه
ویا قندیل قومق ایچون
دیوارده مخصوصاً یاپیلان کوچک حجره،
یاجه . (مِشْكُوةُ) صورتنده ده یازیلیر .

مِشْوَارُ { [ع] روش، طور،
طرز: (اطوار و مشوار) .

چالان، دودوکی § بوغازده نفس
یولی، خنجره . جمعی (مَسَامِرُ) .

مِرْوَاجَةٌ { [ع] کوچک کوچک
چیچکلردن مرکب و
کندیسنده هم اعضای تأنیث هم اعضای
تذکیر بولنان چیچک. (نرکس چیچکی)
کبی . (مِرْوَاجِ زَائِدُ) و (مِرْوَاجِ
مُساوی) و (مِرْوَاجِ مُستلزم) و
(مِرْوَاجِ مُنفرد) و (مِرْوَاجِ مُهمَل)
اصطلاحات نباتیه دندر .

مِسطَرٌ { [ع] سطر چیزه چک
جدول || سطر چیزمکه
مخصوص اوستی صیره صیره ایپلکلر
کریشلش مقبوا آلت. اشبو آلت کاغذک
آلته قونیلوب اوستنه ال کزدیریلنجه
ایپلکلر کاغذده اثر براقیر، صو کره
اوجیز کیلره یازیلیر :

« شعرمک جبل متین فیض تار مسطری »
« نفی »

مِسْكَ { [ع] « مشک » ك معربی.
برنوع آهونك کویکننده
پیدا اولان معروف کوزل قوقولی ماده .

مِشْكَی { [ع] مسکه منسوب، مسک
ایله معطر. (مِسْكَی الحِتام)
اولقی = احسن صورتله انجامه ایریشمک .

مِسْکِینُ { [ع] هیچ برشینه مالک
اولمایان، فرط ضرورتدن
حرکتده مجالی قالمایان . « فقیر » ایله

{ [ع] یلپازه : (مِرْوَحَه)
 مِرْوَحَه } جنبان) = یلپازه ساللا.
 ییچی ، سالالیان . (مِرْوَحَه جنبانی)
 = مروحه جنبانلق . جمی (مِراوَح) ،
 (مِراوَح) = عین معنایه لغتدر .

{ [ع] طبع ، طبیعت ، خوبی :
 مِراج } (لَین المِراج) ، (نَاصِراج)
 = خسته (مِراجدان) = مِراج بیلیچی ،
 بیلن . (مِراجکیر) = مِراج طویچی ،
 مِراجِه کوره خدمت ایدن . § وجود
 بشرده وظائف عضو یه دن برینک
 سائر لری اوزرینه غلبه سندن حاصل
 اولان کیفیت : (مِراج دموی ، مِراج
 عصبی ، مِراج صفراوی ، مِراج بلغمی
 یا خود لِنفائی) جمی (اَمِراجَه) .

{ [ع] لطیفه ، شاقا ایتک .
 مِراج } (مِراج) = لطیفه جمی ،
 شاقاجی . ضم میم ابله عین معنایه لغتدر :
 (مِراج غزته سی) .

{ [ع] اوزون قارغی :
 مِزراق } (مِزراق چواله صیغماز
 — مثل مشهور) ، (مِزراقلی) =
 قارغیلی .

{ [ع] نای نوعندن یا صیغجه
 مِزماز } لطیف و مؤثر صدالی
 دودوک . (مِزمازَن) = مِزماز

{ [ع] مدح ، ستایش ،
 مِدْحَت } اوگمک § سبب مدح
 اولان حال . (مِدْحَتکَر) = مدح
 ایدییچی ، ایدن (مِدْحَتکَری) = مدح
 ایدییجیلک .

« بنده اول مور قدر طاقت یوق »
 « حاصلی مدحتکه قدرت یوق »
 « خاقانی »

{ [ع] آینه : (مِراتِ عالم)
 مِرات } ترکیه سی (کوز کو) دره .
 جمی (مِرایاء) .

« حسنه ممکن می حیران اولماق اهل نظر »
 « دستکه مِرات آلوب ای نور چشمم باقسه کُآ »
 « سید وهبی »

{ [ع] « مِراه » نك جمی ،
 مِراز } کره لر ، دفعه لر دیمکدر :
 (مِراا و کِراا) .

{ [ع] اصطلاح طبله جوف
 مِرازه } بطنده قردجکره مربوط
 اود کیسه سی دیمکدر .

{ [ع] اطرافی کوزه ته جک
 مِزصاد } محل ، ترصد ایده جک
 بر ، رصدگاه ؛ مکان و آت رصد .

{ [ع] مرصاد کبی کوزه .
 مِزصد } ته جک محل و آت . جمی
 (مِراصد) .

{ [ع] « نردبان » مرادیون :
 مِزقات } (مِزقاتِ علوم) .

مَحْمَنٌ ، مَحْمَنَةٌ { [ع] اصطلاح طبله
حفته ، احتقان

طلومبه سی ، شریغه آلتی دیمکدر .

مَحْنٌ { [ع] « محنت » ک جمع :
(محن و مشاق) .

مَحْنَتٌ { [ع] بلا ، غم ، کدر ،
مصیبت ، ناسه کبی قلباً

وقالاً اضطرابی موجب اولان حالته
اطلاق اولنور . اصلنده تجربه معناسنه در .
برنجی . معناده مجاز طریقاه استعمال
اولنور :

« محنتی کندینه ذوق ایتمه در عالمده هنر »
« غم و شادی ، فلک بویله کاور بویله کیدر »
« واصف »

مَحْوَرٌ { [ع] چرخ کی دونن شیلرک
اورته سندن کچن و دورانه

سبب اولان تیمور و یا آغاج اوق :
(محور مطلوب ، محور حرکت ، ایشک
محور لایقی) § براوجی قطب شمالی یه ،
دیگر اوجی قطب جنوبی یه منتهی اولوق
اوزره مرکز دن مهروری فرض اولنان
خط موهوم : (محورارض ، محور عالم) .

مِدَادٌ { [ع] مرکب ، یازی یازمغه
مخصوص سیاه و یا خود

باشقه رنگلی مایع . معانی سائره سی
معتبر و مستعمل دکادر : (امداد المداد)
= مرحوم « معلم ناجی » نک بر اثرینک
اسمی .

« شمیم زلف جانانی کوزل و صف ایلدک فطنت »
« مکر تقطیر اولنمشدر مدادک بوی سنبلدن »

{ [یونانجه دن معرب] حکمای
مَجَسَّطِيّ { یونانیه دن (بطلمیوس) ک

قنون ریاضیه دن هندسه حفته تصانیف
ایتدیکی کتاب ، (کتاب مجسطی) .

مَجْمَرٌ { [ع] ایچنده توتسو ، عود
آغاجی یاقیلان آلت ، بخور-
دان . (مجمره) ده دینیر .

« خوشبو اوقدر سلسله شاهد خلقی »
« کیم هرشکن پرخمی بر بجر عالم »
« نفی »

مِحْرَابٌ { [ع] جوامع و مساجد
شریفه ده قباه طرفنی
کوسترن امامک نمازه طور دینی یر ،
قبه علامتی :

« دلا صحن حریم کعبه ده محرابی نیلرسین »
« لا »

« کجوب اول قاشلری یا محرابه »
« لطف ایله دیر لر ایدی اصحابه »
« خاقانی »

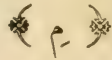
مِحْرَاقٌ { [ع] حکمت طبیعه
اصطلاحاننددر . حرارت

وضیانک مقعر یعنی چوقور بر آینه نک
یوزندن و صد اطالغه لرینک کوپری کبری
کبی منحنی بر حائلدن عکس ایله بونقطه
مقابلنده واقع اوله رق اجتماع ایلد کلری
دیگر نقطه دیمکدر : (مِحْرَاقٌ مُرَدَّوَجٌ ،

مِحْرَاقِ حَقِيقِيّ ، مِحْرَاقِ ظَاهِرِيّ ، مِحْرَاقِ
أَصْلِيّ) .

عامیانه سی بونك غلطیدر. (میوه تر)
 = تازه یش (میوه دار) = یش
 و یرن ، میوه لی (میوه فروش) =
 مناو ، میوه صاتان .

{ [ف] یش ، آغا جلرده حاصل
 میوه } اولان ینله جك شی : (میوه
 دل) = اولاد (میوه خشك) =
 قورو یش ، « میوه خوش » تعبیر



مخاطبه ایجه تفهیم ایچون ایراد اولنان
 کلام : (ممکن اولدقجه هر لغتک هر
 معناسی ایچون آیری آیری مثال
 کتیر میندر) .

{ [ع] وزن ، مقدار } بر
 میقال } بچق درهم وزن ، یکر می
 قیراط مقدار . } برطاقم قامش پارچه .
 لرینی یان یانه دیزمک صورتیله وجوده
 کتیرلش اولان برنوع آغیز چالغیسنک
 اسمی (مثقال) دکل (موسیقار) دره .

{ [ع] برشیء دله جك آلت ،
 میقب } بورغو که بین العوام تحریف
 ایله (مائقب) دینلیر .

{ [ع] کبی ، اش ، نظیر ،
 میبل } شبیه : (مثلی کورله مش)
 = نظیر سز ، اش سز (برمثلی ، ایکی مثلی)
 = مقدارجه مساوی برقاتی ، ایکی قاتی
 دیمکدر . (مثلی) تعبیرینک طوغریسی
 (مثلی) اولسه بیله اوته کینک ترکیله
 بریکینک قبول استعمالی پک مشکلدور .

{ [ع] کیمک قازیمغه مخصوص
 مجرد } جراح بیچاغی ، قازیبه جق
 آت .

{ [ع] یوز عددی . (مائتین)
 مائه } = ایکی یوز . جمی (مائت)
 = یوزلر : (آحاد ، عشرات ، مائت) .

{ [ع] اصطلاحات
 مبرع ، مبضع } طبیه دندر . حجات
 زنبکی ، نیشتر .

{ [ع] اوردک دینلن
 مبول ، مبوله } سیدیک قابی دیمکدر

{ [معرب] اصلی فارسی
 مترس } (مترس) که سپر ، استحکام
 دیمکدر .

{ [ع] مانند ، کبی دیمکدر :
 مثال } (مثال کعبه ، مثال صرات)

{ نمونه ، اورنک ، اش : (بی مثال)
 = اش سز ، اورنک سز . (مثال امثال)
 = بر اورنک که طبقیسی یاپلغه شایان .

{ اخلاق وادابه دائر قصه . بومعناده
 (مثل) زیاده قوللانیلیر : (ایراد مثل)
 { فرمان ، برات عالی : (مثال واجب .

{ الامثال } { رؤیا . بومعناده دائما
 (عالم) لفظنه اضافتله قوللانیلیر :
 (عالم مثال) { بر مسئله بی ایضاح ایله

مِیَع { [ع] اریبوب آفق، صیویق
اولق .

مِیَكْدَه { [ف] میخانه کبی شراب
وباشفه درلو ایچی
صاتیلان محل ، دکان .

مِیْگُون { [ع] شراب کبی آچیق
قیرمزی رنک : (لب
میگون) .

مِیْل { [ع] اکیلمک ، اکیلمه :
(بنانک صاغ جهته میلی
وار ، دیوارک میلی) § محبت ، توجه ،
آرزو ، ایستک : (میل دل ، میل
درون) .

« ای تعالی ایلدکجه ایلین حیران بنی »
« خاک بای ایتدی سکا میل علوشان بنی »
« معلم ناجی »

مِیْلَان { [ع] «میل» کبی اکیلمک
§ محبت ، خواهش طبیعت :
(میلان قلب) .

مِیْمَت { [ع] «بُحْس» ک ضدی ،
یمن ، سعد ، برکت ،
اوغورلیلق .

مِیْمَه { [ع] موقع حربده متحشد
اردونک صاغ جناحی ،
صاغ طرفنده بولنان فرقه عسکریه .

مِیْمُون { [ع] بیلشمش ، مبارک ،
برکتلی ، اوغورلی .

مِیْمُون { [ف] بز نوع حیواندرکه
عربیده (نَسْنَس) دیرلر .
ترکجه ده (مایعون) دینلیر .

مِیْحَانَه { [ف] شراب وسائر درلو
مسکرات صاتیلان ،
ایچیلن یر ، دکان .

مِیْحَوَارَه { [ف] شراب
ایچن ، عیاش

مِیْحُوش { [ف] طاتلی ایله اکشی
آراسنده برچاشنیدرکه
اکشیمترک ، اکشیمیسه دینه بیلیر .
بو (مایحوش) ک مخفی در .

مِیْدَان { [ع] کنیش ، آچیق یر ،
آچیق محل : (آت
میدانی ، اوق میدانی ، میدان حرب ،
میدان انتشار) ، (میدان ایسته مک)
= اذن و مساعدده و مهمل دیلمه مک
(میدانه چیمق) = ظاهر و آشکار
اولق (میدانه چقارمق) = اظهار
واخراج ایتمک (میدانه قومق) =
کوسترمک و اثبات ایتمک (میدانه
کتیرمک) = بیوتوب یتشدیرمک
(میداندنه) = آشکاره ، بللی .
« آب حیوان طولو دیز کین کیردی آت میداندنه ،
« تاریخ - لادری »

مِیْسِرَه { [ع] موقع حربده متحشد
اردونک صول جناحی ،
صول طرفنده بولنان فرقه عسکریه :
(میمنه و میسره) .

مِیْسُور { [ع] قولایلاشمش ، قولایلا
تلمش . (میسوره) =
قولای اولان ماده ، خصوص .
« خدا یکانا بو کترین دعا کویک »
« فقیر نابی محنت ما آب نامیسور »
« نابی »

مَهْوَبٌ { [ع] کند یسندن خوف
 وخذر ایدیلن هیبتلی ،

مَهْبَبٌ { عظمتلی آدم . ایکنجیندی
 ضم میم ایله ده لغتدر .

مَهْوَشٌ { [ذ] « مَاهُوش » ك
 مخفی ، آی کی دیمکدر .

مَهِينٌ { [ع] خوار و حقیر ،
 ضعیف شی .

مَيٌّ { [ذ] شراب ، ایچکی ، ترکیه سی
 (سَچِی) : (مِی نَاب) =

خالص ، صافی ، قاقئیسز شراب (مِی
 آشام ، مینخوار ، میکسار) = شراب

ایچین . (مِیْفَرُوش) = شراب صاتان ،
 میخانه چی .

مِیَادِنٌ { [ع] « میدان » ك جمعی ،
 آچیق و کنیش محلار :

(میادین ظفر ، میادین حرب) .

مِیَالٌ { [ع] دها ، پك میل
 ایدیچی ، ایدن ؛ پك زیاده

ایستکلی ، آرزولی ، استعدادلی :
 (مِیَال هوی وهوس ، مِیَال اهو
 ولعب ، مِیَال اعتلا) .

مِیَامِنٌ { [ع] علی غیر القیاس
 (مِین) ك جمعی ، اوغورلر ،

برکتلر : (عید میامن بدید) .

مِیَّتٌ { [ع] اولو ، اولمش انسان .
 جمعی (اَمَوَات) و (مَوْتِ)

در . (مِیته) = بوغاز .
 لایحه دن کندیلکندن اولمش
 حیوان لاشه سی .

مَهْزُومٌ { [ع] بوزولمش ، مغلوب :
 (جندمهزوم) معناه

متراذی اولان (منهزم) زیاده قوللانلیر .

مَهْلٌ { [ع] بر خصوصه عجله
 و شدت کوسترمیوب رفتی

وتأنی ایله زمان و یرمک ، تأخیر ایچون
 و یریلن مهلت : (مهل معین) .

مَهْلِقًا { [ذ] (مَاهُ لِقَا) نك مخفی ،
 یوزی آی کی جاذبه لی کوزل .

مَهْلَكَةٌ { [ع] تهلکهل محل ،
 هلاک اوله جق یر §

هلاک اولوق ، اولمک . جمعی (مِهَالِك) .

مَهْمًا امکن { [ع] هر نه که ممکن
 اولورسه ، ممکن

اولدینی قدر معناسنده بر ترکیب عربیدر :
 (مهما امکن تسکین خلجانه چالشمیلدر) .

مَهْمُوزٌ { [ع] حروف اصلیه سندن
 بری همزه اولان کلمه

عربییه : (مهموز الفاء ، مهموز العین ،
 مهموز اللام) ، (مَهْمُوزَه) = چودارده

خسته لق سببیه حاصل اولان بر نوع
 منظار .

مَهْوَاژٌ { [ذ] (مَاهُ وَاژ) مخفی ،
 آی کی معناسنه اولدینی

مثالو فارسیده آلیق ، معاش شهری
 معناسنی ده افاده ایدر ، نصل که

(مَهْوَاژَه) ده معاش ، آلیق معناسنه
 لغتدر .

دیکدرکه پک کوزل دلبرلر حقنده
ایراد اولنور .

مهچَه } [ف] « ماهچه » مخفی ،
سنجاق باشنه ، مناره
تپه‌سنه قونیلان آی شکنده کی شی ،
علم :

« قیلدی روتقدار عید ایامکی »
« مهچه رایات پرتو کسترک »
« احمد حمدی »

مهَد } [ع] [ا] بشیک . فارسیسی
(کھواره) : (مه‌دراحت ،
مه‌دصفا ، مه‌دمدیت) ، (اهل اسلام
مه‌دن حده قدر تحصیل علم ایله
مأمورد) ، (مه‌د آرای وجود
اولق) = ذنیاہ کلک . جمی (مه‌ود) .

مهَر } [ع] حین تزوجده ویریلن
بدل نکاح : (مه‌رمعجل)
= اثنای عقدده آغیرلق نامیله قیز
طرفه ویریلن آخه . (مه‌ر مؤجل) =
نکاحک فسجنده ویاخود زوچک وفاتی
وقوعنده حانونه ویرلک اوزره اثنای
عقدده تعیین قیلنان مقدار مبلغ . جمی
(مه‌ور ، امهاز) .

مهَرَه } [ع] « ماہر » ک جمی ،
مه‌ارثله متصف اولانلر ،
استاذلر : (مه‌ره ارباب قلمدن ،
مه‌ره قلمکارانندن) .

مه‌رُوی } [ف] « ماہرو » نک
مخفی ، یوزی آی کی
کوزل : (مه‌روی ملکخو) جمی
(مه‌رویآن) .

مه‌پرست } [ف] « ماہپرست » ک
مخفی ، آیه طابان ،
عاشق معناسنه در .

مه‌تاب } [ف] « ماہتاب » ک
مخفی ، آی آیدینلی .
اوماده به مراجعت ایتمی : (شب مه‌تاب)
= آی آیدینلی اولان کیجه . (مه‌تابی)
= تماشای ماهتاب ایچون یاپیلان
کوچک و اطرافی آجیق کوشک که
« قریه » ده دینلیبر . (مه‌تابیه) =
« معاینه خرده بینیه » کی جاهلانه
اوبدورلمش غلطانک اک عادیلر نندندر .
« کردن لب جوده سر و سیاب »
« کویا که بوغاز ایچنده مه‌تاب »
« شیخ غالب »

مه‌توک } [ع] هتک اولنمش ،
بیر تلمش : (مه‌توک
ایدی تعرض اولان پرده ناموسی) .

مه‌جور } [ع] هجو اولنمش ، شعراً
ذم ایدلمش آدم .

مه‌جور } [ع] هجو اولنمش ، ترک
قیلمش ، برطرفه برا .
قلمش : (مه‌جور التفات ، لفظ مه‌جور ،
الفاظ مه‌جوره) .

« کوردیکندن کیسه لرعالمده مه‌جور اولسون »
« راغب پاشا »

مَهَارُ { [ف] مَطْلَانَا يُولَار ، خِصُوصًا -
صِيْلَه دُوَه نَك بَرُونَه كَچِرِيلَن
آغَاج خَلْفَه دَرَكه يُولَارِي آكَامِر بُوَطْدِرَه :
(كُيسْتَه مَهَار) = (اُولْمَش ، يِرَا -
يُوب اِنْجِلْمَش يُولَار) دِيْمَكْدِر . سِيْن
اُولِي ضَم اَيْلَه اَوْقُومُق جَائَزْدِر .

مَهَارَتُ { [ع] اسْتَادَلِق ، بَر
(شِيْدَه تَجْرِبَه وَاْدَمَان ،
سَمِي وُدُوَام اَيْلَه پِيْدَا اُولَان رَسُوخ ،
وَقُوف تَام : (مَهَارَت كَامَلَه اَصْحَابْدَن ،
مَهَارَت قَلْمِيه ، صَنْعَتْنِجَه اِظْهَار مَهَارَت
اَيْلَدِي) .

مَهَالِكُ { [ع] « مَهَالِكَه » نَك
(جَمِي ، تَهْلِكَتِي مَحَلَّر .
مَهَامُ { [ع] « مَهْم » نَك جَمِي ،
(اَهْمِيْتِي اُولَان خِصُوصَات
وَامُور عَظِيْمَه دِيْمَكْدِر : (مَهَامُ اُمُور
دَوْلَت ، مَهَامُ مَصَالِحِ سُلْطَنَت) ،
(مَهَامُ شِنَاس) = كَارْدَان ، پَك مَقْتَدِر
اَيْش اَهْلِي .

مَهْبِطُ { [ع] اَيْنَه جَك يِر ، يُوَقَا -
(رِيْدَن اَشَاغِي يَه اَيْنِيلَه جَك
مَحَل : (مَهْبِطُ اَلْهَامُ ، مَهْبِطُ اَنْوَار) .
مَهْبِلُ { [ع] اِصْطِلَاحَات طَبِيْعَه دَنْدِر .
(فَرْجَك اَغْزَنْدَن رَحْمَه قَدْر
اُولَان يُولَه دِيْنِيلِيَر . جَمِي (مَهَابِل) .

مَهْيَارَه { [ف] « مَاهِيَارَه » نَك
(مَحْفَنِي ، آي پَارچَه سَمِي

مَوْهَبَه { [ع] بَحْشَش ، عَطِيَه ،
(اِحْسَان ، وَيِرْگِي :
(مَوْهَبَةُ السَّيْبِه) جَمِي (مَوْاهِب)
نَظْمَدَه (مَوْهَبَت) صُورْتَنْدَه دَه قُولا .
نِيْلْمَشْدِر :

« حَارَس مَمْلَكَت وُدِيْن وِمْدَار اِسْلَام
« مَظْهَر مَكْرَمَت وُمَوْهَبَت سَبْحَانِي
« نَفِي »

مَوْهُوبُ { [ع] هَبَه اُولْمَش ،
(بَاغْشَلَانْمَش : (مَال
مَوْهُوب ، اُمُوال مَوْهُوبَه) ، (مَوْهُوبُ
لَه) = هَبَه يِي قُبُول اَيْدِن اَدَم . §
انْعَام اُولْمَش ، دَاد حَق : (مَوْهُوب
مِنْ عِنْدِالله اُولْدَقْلَرِي اِخْلَاق حَمِيْدَه) .

مَوْهُومُ { [ع] وَهْم اُولْمَش ،
(شَك وِتْرُدَد اُولْنَان
شِيْثَك طَرْف مَرْجُوْحَنَه صَابِلِش §
خَارْجَدَه وُجُوْدِي اُولْمَايَان ، تَخِيْل
اَيْدِيلَن ، خِيَالْدَن عِبَارَت اُولَان : (ذَكَا -
وَت مَوْهُومَه ، اِعْتِرَاض مَوْهُوم) .

مَه { [ف] (مَاه) مَحْفَنِي ، آي .
(بُو صُورْتَلَه نَظْمَدَه اسْتَعْمَالِي
غَالْبِدِر .

مَهَابَتُ { [ع] هَيْبَت ، جَلَال ،
(عَظْمَت ؛ بِيُوْكَ كُورْنَمَك
وَيَاخُود كُورْنَمَك اَيْلَه كُورْنَمَك قَلْبِنَدَه
پِيْدَا اُولَان حَرْمَتْلَه قَارِيْشِيْق قُورْقُو
حَسِي : (مَهَابَت مَقَام) :

« بَر نَظْر قَلْبِدِي مَهَابَتْلَه آسْمَا
« اَرِيْيُوب اُولْدِي اُو كُوْهَر دَرِيَا
« خَاقَانِي »

فوقنیده بر رتبه علمیه در : (ادرنه مولوتی) .

مولوی } [ع] غوث اعظم، پیر
معظم حضرت مولانا

(محمد جلال الدین) رومی به منسوب ،
پیر مشارالیهک طریقت علیه سی منتسبلرندن
هر بری . حضرت پیره « مولانا »
دینلدیگی جهنله منتسبلرینه ده « مولوی »
دینلمشدر :

« عالم معنی که خورشید جهان آرا کبی »
« دورایدر کیرمش سماعه آنده روح مولوی »
« نفی »

« فیض استعداد ذاتن کور کیم ایتمش تا ازل »
« جذبه سی خورشید وماه آسمانی مولوی »
« وله »

مولی } [ع] خداوند ، مالک ،
صاحب ، منم : (مولای

متعال) = جناب الله . § ولی ، دیکرک
امورنده ولایتی اولان : (ولی نکاح ،
ولی یتیم) § قول آزاد ایدن ، معتق
§ معین ، مرآت . جمعی (مولی) ،
(مولانا) = صاحبمز ، افندیمز دیمکدره .

بوتعبیر یالکز اولهرق قوللانلیرسه
اکثریا حضرت پیر جلیل القدر (محمد
جلال الدین) رومی اراده اولنور .
بعضآده اقرانه خطاباً (مولانا . نه
حالده سگ) و (مولانا ، کورنمز
اولدک نرهده ایدک) طرزنده لطیفه
کونه استعمال اولنور :

« بنده مقبولی مولاسی آزاد ایلمز »
« نوعی »

محتاج . (موقوفاً) = موقوف اولهرق .

« نفخه کام وشمیم کام دل موقو قدر »
« زلف عنبر بارینه ، کیسوی مشک افشانه »
« نائل قدیم »

موکب } [ع] آتلی ، پیاده دن
(مرکب جماعت ، گروه :

(موکب حج) § طاقم طاقم ، آلا ی
آلا ی عسکر ، عسکر آلابیه کیدیش :
(موکب ظفر ، موکب همایون) جمعی
(مواکب) .

موکول } [ع] برینک عهده -
سنه براقیلان ، سپارش

ایدیلن شی : (امر موکول) ، (موکول
الیه) = عهده سنه براقیلان آدم .

مولد } [ع] انسانک طوغدینی بره .
لسانزده بولکه اسم زمان

اولهرق تخصیصاً ولادت مقدسه حضرت
پیغمبری زمان ایمنه ، (میلاد) تعبیری
ده حضرت (عیسی) علیه السلامک
زمان ولادته اطلاق اولنمشدر : (مولد
شریف ، مولد آلا ی والاسی) .

مولود } [ع] یگی طوغغمش
چوجق ، مطلقاً یاورو :

« بلند پایه معظم سریر لولا کا »
« ایا کزیده مخلوق وزبده مولود »
« ثابت »

مولوت } [ع] مولالاق ، ملالاق
رتبه سی ودائرة حکو -

می . (مولوت) پایه سی مدرسا لکک

یر: (موقع حرب ، موقع جنایت ،
موقع مأموریت ، موقع سؤال) §
مطلقاً محل ، مکان ، یر: (موقع مناسب ،
موقع لطیف) ، (موقعنده) = یرنده ،
تام صیره سنده ، بجا . جمعی (مواقع) .
« اضطراب ناهینکام ایستمز تحصیل کام »
« موقعنده بی تکلف کار کنندین کوستر »
« قوجه راغب »

موقِف . { [ع] محل توقف ، طوره .
موقِف } جق یر ، طوراق :
(تراموای موقفی ، شمن دوفر موقفی)
جمعی (موقِف) .

موقُوت . { [ع] وقتلنش ؛ وقتی
موقُوت } تعیین اولنش ، معین .
الوقت اولان شیئیه وصف اولور : (رساله
موقوته ، جریده موقوته ، وظیفه موقوته)
فرقان کریدن اقتباساً اشبوکله بی ابتدا
مرحوم جودت پاشا استعمال ایشدر .
اوزمانه قدر بونک یرنده (موقُوت)
لفظی قوللانیلیردی .

موقُود . { [ع] ایقاد اولنش ،
یاقلمش .

موقُوف . { [ع] وقف اولنش ؛
(اراضی موقوفه ،
مستغلات موقوفه) § توقیف اولنش ،
آلیقونلش . قانوناً (موقوف) ایله
(محبوس) آره سنده فرق اولوب
(موقوفیت) قبل الحکم ، (محبوسیت)
بعد الحکم اولور . § متوقف ، وابسته ،

مَوْضُوعَاتُ { [ع] قضیه مسلّمه
معناسنه اولان
(موضوعه) نك جمعدر . ماهیات
مقامنده قوللانیلیر: (موضوعات العلوم)
= طاشکیریلی مرحومک بر اثر بهین .
مفردی قوللانیلماز .

مَوْطِنٌ { [ع] توطن اولنان یر ،
یرلشیلوب اوطور یلان
محل . جمعی (مَواطِن) .
« عازم موطن بقایم بن »
« ناجی »

مَوْعِدٌ . { [ع] موضع وعده که سوز
ویریلن یر دیمکدر :
(موعد تلاق) .

مَوْعِظَةٌ { [ع] تأثر ورقت درونی
موجب اوله جق صورتده
ثواب و عقابه متعلق سوز سویله مک ،
اوگود و یرمک § بوصورتله سویله نیلن
سوز ، بیان ایدیلن وعظ ، اوگود :
(موعظه عالمانه ، موعظه مرشدانه) .

مَوْعُودٌ . { [ع] وعد اولنش ،
سوز ویرلش : (لطف
موعود ، اذن موعود ، الطاف موعوده)
§ وعده سی ، حلولی معین ، مقرر :
(اجل موعود) .

مَوْفُورٌ . { [ع] وفرتلی ، چوغالمش ،
چوغالیش ، چوق :
(نقد موفور ، مال موفور ، حضور
مکارم موفور) .

مَوْقِعٌ . { [ع] برشیک طور دینی ،
بولندینی ، واقع اولدینی

مَوْصِلٌ { [ع] الكيرى ، ايكي شيئك .
بيتشوب قاووشديني محل .

مَوْصُوفٌ { [ع] وصف اولنمش ،
وصفلامش ، ممدوح

§ برصفت ايله برابر تركيبده بولنوب
معنى كنديسنه راجع اولان اسم .

مَوْصُولٌ { [ع] وصل اولنمش
بيتشديرلمش . اولاشد .

يرلمش § كنديسنه باشقه شى واصل
اولمش : (اسم موصول ، اسم موصول
مشترك ، اسم موصول مختص) .

مَوْضِعٌ { [ع] برشى وضع اولنه .
جق ، قونيله جق ير

§ موقع ، جاي ، مكان ، يره . (مَوْضِعِي)
= بريره عائد ، بريره مخصوص .

جمي (مَوَاضِع) .

مَوْضُوعٌ { [ع] وضع اولنمش ،
قولنمش : (ظرف

ايچنه موضوع ، صندوقه موضوع ،
كله نك معنای موضوعي) § ترتيب

وتنظيم اولنمش ، قرارلاشديريلوب
ياپلمش : (نظامات موضوعه ، قواعد

موضوعه ، موضوع اولان قرانته مدني)
§ كنديسندن بحث اولنان شى ، مقصود

اولان ماده : (موضوع بحث ، علم
صرفك موضوعي) § منطوقده مبتدايه

دينيلير : (موضوع و محمول) ،
(احاديث موضوعه) = طرف حضرت

رسالتپناهيدن صادر اولمايوب صوگره
دن بعضرك كذباً وضع ونسبت ايله كارى

اقواله اطلاق اولنور .

ورود ايتمش ، كلن معناسنده قولالانوب
(اوراق موروده) ديمك طوغرى
دكلدر . طوغرىسي واران معناسنه اولان
(وارد) ايله (اوراق وارده) ديمكلدر .

مَوْزُونٌ { [ع] وزنلنمش ، وزن
ايله طارتيلمش ، طار-

تيلان شى . جمى (مَوْزُونَات) § فن
عروضجه وزنلى ، وزنه موافق : (كلام

موزون ، اقوال موزونه) § بويجه
متناسب ، معتدل ، درست ، كوزل :

(قامت موزون ، موزون اللحيه) .

« ناسخور مصرع موزونى ناموزون اوقور »
« نديم »

« اورعنا قامت موزون اورفتارخوش آينده »
« نفى »

مَوْسِمٌ { [ع] وقت ، علامت §
برشيئك وقت معينى ،

هنكايى : (موسم حجاج ، موسم كل ،
موسم لاله) . § سنه نك درت قسمندن

هربرى : (موسم بهار ، موسم صيف ،
موسم خريف ، موسم شتا) جمى

(مَوَاسِم) : (مواسم اربعه) .

« سيره چيق فصل بهار اولدجه »

« موسم كشت و كذار اولدجه »

« نايى »

مَوْسُومٌ { [ع] وسمه لنمش ،
نشاني ، علامتلى §

اسم قولنمش ، تسميه قيلمش : (مخدوم
نجابت موسوم) .

(خبر موثوق، روایت موثوقه)،
 (مَوْثُوقُ الْكَلِمِ) = سوزلرینه اینالیش،
 اینانلییر. (مَوْثُوقًا) = کرچک اوله-
 رق، اینانیله رق.

• { [ع] طالغه: (موج چین،
 موج } (موج دریا)، (موجا موج)
 = بتون طالغه، پک طالغه لی (موج خیز)
 = طالغه قالدیر یچی، قالدیران .
 (مَوْجَزَن) = طالغه اور یچی، اوران .
 جمعی (مَوَاج) .

« باد نوروژی ایله اولسونده دریا موج موج »
 « اولسون می دلدله کی عمان سودا موج موج »
 « م ناجی »

• { [ع] وار اولان .
 مَوْجُودُ } (ناموجود) = موجود
 دکل، یوق . (مَوْجُودِیت) = مو-
 جودلق، وارلق . (مَوْجُودِین) = وار
 اولانلر . دیگر جمی اولان (مَوْجُودَات)
 = وار اولان شیلرک جمله سی، مخلوقات،
 اشیا .

« اولدیلر کتم عدمدن موجود »
 « بوقدر ملک و ملک بولدی وجود »
 « خاقانی »

• { [ع] طالغه . « موج »
 مَوْجَه } کبی: (موجه دریا)
 فی الاصل (موج واحد) یعنی برطالغه
 معناسنه در . جمعی (مَوَاج) در .

(مَوْجَةُ الشَّبَابِ) = عنفوان شباب ،
 کنجملک چاغی .
 « درکار اولور تلاطم دریای اشتیاق »
 « برموجه کیم او جبهه براقدن قویار »
 « نائلی قدیم »

• { [ع] « محبت » کبی
 مَوَدَّتْ } سومک : (آرزوی
 مودت، بیان مودت، تأیید مودت)
 ضم میم ایله تلفظی یا ککشدر .

• { [ع] ود اولتمش ،
 مَوْدُودُ } سولمش، محبت کوستر-
 لمش ، دوست ایدیلمش :
 « خطیب منبر طه مخاطب یسن »
 « ادیب مکتب اوحی مقرب مودود »
 « ثابت »

• { [ع] ودیعه قیلنمش ،
 مَوْدُوعُ } امانت بر اقلمش، احاله
 اولتمش : (مودوع عهده کفایت کز
 بولنان وظیفه، و وظائف مودوعه) .

• { [ع] وارد اوله جق ،
 مَوْرِدُ } واره جق یر . جمعی
 (مَوَارِد) .

• { [ع] ارثاً قالمش، وفات
 مَوْرُوثُ } ایندن انتقال ایتمش :
 (مال موروث ، اموال موروثه) .

« کیمدر بزی منع ایلیه جک باغ جناندن »
 « موروث پدردر کیردرز خانه بزمدر »
 « نابی »

• { [ع] وارلمش، واریلان
 مَوْرُودُ } یر . بونی غلط اوله رق

موارد { [ع] (مورد) ك جمى .
مفردينه باقلى .

مواسم { [ع] (موسم) ك جمى .
برمدتك ، برسنةك
معين اولان قسملرى : (مواسم حيات) ،
(مواسم اربعه) = بهار ، ياز ، كوز ،
قيش موسملرى .

مواشى { [ع] « ماشيه » نك جمى كه
قويون ، كچى ، صغير
وامشالى حيواناته اطلاق اولنور .
مفردى هيچ قوللانيلماز .

مواضع { [ع] (موضع) ك جمى ،
قونيله جق يرلر .

مواطين { [ع] (موطن) ك جمى ،
توطن ايديلن محللر .
(مواطين الحرب) = جنك محللرى ،
ميدانلرى .

مواعد { [ع] (موعد) ك جمى ،
وعده محللرى .

مواعظ { [ع] (موعظه) نك
جمى . نصيحتلر ، اوگودلر :
(مواعظ حكيمانه ، مواعظ صوفيانه) .

مواعيد { [ع] « ميعاد » ك جمى ،
وعدلر موقعنده قوللا .
نيلير . مفردى بومعناده استعمال اولتماز .

مواقع { [ع] « موقع » ك جمى ،
يرلر : (مواقع حربيه ،
مواقع بعده ، مواقع مهمه) .

مواقف { [ع] « موقف » ك
جمى ، طوره جق و
اكلنه جك يرلر : (شمندوفر مواقفي) .

مواكب { [ع] (موكب) ك
جمى ، عسكر آلايلرى
كروهلى .

موالى { [ع] « ملا » نك جمى :
(موالى كرام) .

مواليد { [ع] (مولود) ك جمى
(مواليد ثلثه) = حيوا
نات ، نباتات ، معدنياتدن عبارتدر .

موانع { [ع] « مانعه » نك جمى
بر شيك كرى قالمسته
سبب اولان نسنلر : (موانع قويه ،
موانع ناكهظهور) .

مواهب { [ع] (موهبة) نك
جمى ، بخش واحسان
اولنان شيلر ، نعمتلر : (مواهب السيه) .

موت { [ع] اولوم : (موت اجر
= قانلى اولوم كه مقتوليت
(موت ابيض) = ناكهفانى ، جأة
اولوم .

موتى { [ع] (ميت) ك جمى
اولولر :

«لفاسى كولديرر موتاي برشكل غريب آنجور
«اداسى اولديرر انسانى اما بونده درحكمت

«نقى»
موتوق { [ع] اينانلش ، اعتماد
اولنمش ، كرچك :

مَنْبِيَّةٌ } [ع] موت ، اولوم .
 مَنْبَعٌ } [ع] ال ايريشمز ، وارلازه ،
 كوج ، صارپ . اكثر يا
 محل و مكان حقتنده ايراد اولنور :
 (ارض منيع ، جبل منيع ، موقع منيع ،
 مواقع منيعه) .

مَوَاتٌ } [ع] روحسز ، جانسز :
 (جماد) كبي § مالكي
 اولمايان و او زرنده كيمسه منتفع اولمايان
 غير مزروع طوپراق : (ارض موات) ،
 (مواتي) = مواته منسوب .

مَوَاتِيْقٌ } [ع] « ميثاق » ك جمي ،
 عهد و پيمانلر : (تأييد
 مواتيق) .

مَوَاجٌ } [ع] بك زياده طالغه -
 لايحي ، طالغه لانان :
 (بحر مواج ، ضياي مواج) .

« نور مواج معاني مي سوزنده برق اوران »
 « يا لباسي نظمك بر آتشرين خارا ميدر »
 « نفى »

مَوَاجِبٌ } [ع] يكيچري دورنده
 معاش ، شهريه ، علوفه
 معناسنده قوللانيلمش بر تعبير در كه
 اليوم كلياً مهجور در .

مَوَادٌّ } [ع] « ماده » نك جمي ،
 اكثر يا (مسائل) مقامنده
 قوللانيلير : (مواد مختلفه ، مواد
 قانونيه ، مواد حقوقيه) .

مَوْنٌ } [ع] دهر ، زمان ، روزكار .
 (مَنُونٌ) = (مَنَانَه)
 كي مالي ايجون تزوج اولنوب دائماً
 جهسنگ باشنه قاققدن خالي قالمايان
 ادين معناسني ده افاده ايدر ايسه ده
 ساغزده بومعاددايكيصي ده قوللانيلماز .
 (رَيْبُ الْمَوْنِ) = حادثه دهر ، حادثه
 بام ديمكدر . بوراده (رَيْب) شبيهه
 دكل حادثه معناسنه در .

مَمْوِيٌّ } [ع] قصد اولنسان شي ،
 مقصود ، مرام ، نيت :
 (مموي ضمير) .

مَمْوِيٌّ } [ع] مني به منسوب ،
 نطاعه به متعلق : (حويثات
 ممويه) .

مَمْتَهَجٌ } [ع] آچيق ، كنيش بول :
 (منهج بسداد ، منهج
 صواب) .

مَمْهُوبٌ } [ع] نهب و غارت اولنمش
 چاپول و يقما ايدلمش :
 (مال منهوب ، اشياي منهوبه ، نقد
 منهوب ، اموال منهوبه) .

مَمْهِيٌّ } [ع] نهبي اولنمش ، منع
 و حرام ايدلمش : (شرعاً
 شراب ايجمك منهيدر) جمي (مَمْهِيَّاتٌ) .

مَمِيٌّ } [ع] ماده توليد اولان بياض
 صو ، نطقه كه كافة حيواناتك
 ماده تكوينيدر .

ایدلش: (منقولات تاریخیه ، تاریخده بویله منقولدرکه) § بر یردن باشقه یره قالدیرلش ، کوتورلش: (اموال منقوله) ، (اشیای منقوله) = تعریف فقهیسی بر مغلدن آخر محله نقلی ممکن اولان شیلردرکه اراضی موقوفه وامیریبا اوزرنده بولنان ابنیه واشجار دخی بوجمله یه داخلدر . جمعی (منقولات) .

منکوب: { [ع] کندیسنه نکبت }
 محنت و مشقته اوغرادلش ، اعتباردن اسقاط ایله مصیته دوچار ایدلش: (منکوب روزکار) .

منکوحه: { [ع] نکاحلی قادین }
 آدمک نکاحلی حریمی زوجه سی .

منکوش: { [ع] باش آشاغی }
 اوست ایدلش ترس دونمش § علی نکس ایتش ، خسته لقی ایلمش ایکن یکیدن باشلامش .

منگوش: { [ف] کوبه: (کوش اولان) .

منگوش: { [ع] اصطلاح طیده }
 « در نظم چرخه منگوش اولسه بیتلز روزکار »
 « شعر نفعی میدر اول یا کوبک شعرامیدر (نفعی)

منوط: { [ع] تعلق اولنش ، ربط }
 سنه در: (امر والالرینه منوطدر ، منوط رأی عالیبردر) .

« منقبت خوان رشیدالوزرادر خامم »
 (جودت پاشا)
 « زهی دستور آصف منقبت پاشای حیدردل »
 (نفعی)

منقور: { [ع] دلنش ، اوپلش }
 درکه دردی بر آنچه قیمتده اسکی زمان پاره سیدر .

منقوش: { [ع] نقش اولنش ، رسم ایله ایشلمش ، }
 زینتلندیرلش .

منقوض: { [ع] نقض اولنش ، بوزولش ، حکمی ابطال }
 قیلنش: (اعلام منقوض ، حجت منقوضه) .

منقوط: { [ع] نقطه لنش ، اوزرینه }
 (تاریخ منقوط) = بر بیتک یا خود مصراعک نقطه لی حرفلری اجمد حسا .
 بنجه طویلانوب صایباهرق سویلنش اولان تاریخ: .

« خلقه تاریخی منقوط ایله ایتدم اشراب »
 « شریعی صوندی شکرزاده یه ساقی اجل »
 (۱۲۰۲ سروری)

منوع: { [ع] صدوده قاینادلش ، قاینار صدوده خاشلانمش نباتک صوبی .

جمعی اولان (منوعات) = بوضورتله خاشلانمش نباتات مؤثره نك صولری .
 منقول: { [ع] نقل اولنش ، آغیزدن آغیزه روایت }
 منقول رأی عالیبردر .

« حریص اولور کیشی پک منع اولندیغی فعله »
 « عزت ملا »
 مفید { [ع] نفوذ ایده جک ، ایشلیه -
 جک یر ، دلیک : (منفذ
 ریاح) جمعی (منافذ) .
 مسقر { [ع] نفرت ایده جک یر ،
 قاجوب کری طوره جق محل .
 منفس { [ع] نفس آله جق ، نفس
 ویره جک یر .
 منفعت { [ع] نفع ، فائده : (جلب
 منفعت ، منفعت عظیمه)
 جمعی (منافع) .
 مسفور { [ع] کندیسندن اور کلیش ،
 قاجلمش ، نفرت اولمش .
 ایگره نلش .
 منفی { [ع] نفی جزاسنه دوچار
 ایدلش ، بولندیغی محادن
 دیگر مملکته کوندرلش . (منفیاً) =
 منفی اولورق § نفی ادواتندن بریله ترکیب
 اولمش . (مثبت) ک ضدی : (جمله
 منقیه) .
 منفی { [ع] محمل نفی ، نفی اولیلان ،
 سوریلن یر : (منقای مجرمین)
 منقبت { [ع] سبب افتخار اوله جق
 فضائل و مزایاتی وصف
 و ثنا بوللو سویله نیلن سوز ، فقره :
 (منقبت خوان) = منقبت او قویجی ،
 او قویان § بعضاً (منقبه) طرزنده ده
 قولانیلیر : (منقبه ولادت سنیه رسالتپناهی)
 قافک کسر یله زبانتزددر . جمعی (مناقب) .

« بردر هنوز منظره سی بنجه هر یرک »
 « هر یرده ایلدور نی تعقیب کوز لرک »
 « معلم ناجی »
 « خوبلرده سن پری پیکر ملک منظر کی »
 « جان عشاقه کور نمز بر بلا کورد گمی هیچ »
 « نوعی »
 منظور { [ع] نظر اولمش ، باقلمش ،
 کورلش : (منظور
 اکابر ، منظور عالی ، آفاق منظوره ،
 کواکب منظوره) .
 « منظورک اولان شکسته بندم »
 « شمعی کیمه بسته سین افندم »
 « شیخ غالب »
 منظوم { [ع] نظم اولمش ،
 دیزلمش : (در منظوم)
 § وزنلی ، قافیله سوز : (هر منظوم
 اولان سوز شعر اولدیغی کی هر
 شعركده منظوم اولسی لازم گلز)
 جمله سی پک طوغریدر .
 « عقد گوهر کی منظوم اوله طبعه وارد »
 « چکیمه ناظم اولان زحمت قید تنظیم »
 « نفعی »
 منظومه { [ع] منظوم اولان
 سوز ، مزایات راجحه بی
 حائز ایسه « شعر » ده عد اولنور . جمعی
 (منظومات) § سیاله برقیه تنظیمی
 ایچون مرتب اولان الواح و اطباق .
 منع { [ع] برشیء باقمقدن آلیتو -
 یق ، کری طور دیر مق ،
 باید یر ماق ، یساق ایتمک :

اولان: (متاع منضود) § صیق پتمش
آغاچ:

« دامانی مقام طلع منضود »
« ناجی »

منطق } [ع] نطق، کلام § فکرك
صحیح و فاسدینی تمیزه

و معلوماتدن مجهولاته توصله خدمت ،
تعبیر اخری ایله حقیقته تعلق ایتمی

اعتباریله صورت تفکر دن بحث ایدن
علم . (منطقی) = منطقه منسوب ،

علم منطقه آشنا . (منطقیات) = علم

منطقه عائد مسائل . (منطقیون) =
علم منطق علماسی .

منطوق } [ع] سوبلنمش ، معنی ،
مأل: (بر منطوق فرمان

هایون ، امرنامه نك منطوق نتیجه) .

منظره } [ع] نظر ایتمک ، باقق
§ شکل و قیافت وهیئتدن

منظره } نظر تعلق ایده جکیر ،
کورونش: (منظر لطیف ،

حسن منظر ، منظر حسن ، منظره حسنه ،
منظره بدیعیه ، منظره سما ، منظره

شاعرانه) ، (خوش منظر) =
کورونشی کوزل . عربیده (منظری)

و (منظرانی) = خوب منظر ، کوسترشلی
اولان آدم . فارسیده (منظر چشم) =

کوزبکی دیمکدر .

منصوب } [ع] نصب اولنمش ،
تعیین ایدلش: (معزول

و منصوب) جمعی (منصوبین) § رکز
ایدلش ، دیکلمش : (ترلانک کوشه .

سنه منصوب اولان ستون اوزرنده کی
لوحه) § نصب ایله یعنی سوکونده کی

حرفی مفتوح او قونان کله : (معمول
منصوب) .

منصوبه } [ع] شطرنجده (نرد)
منقسم اولدینی او یونلرک

یدنجیسی ، بند آچماز || تدبیر ، او یون .
(منصوبه باز) = حیله کار ، دوباره جی .

منصور } [ع] نصرته مظهر اولمش ،
یاردیم کورمش . معنا -

سنده امداد معنوی ، نصرت الیه
ایله غالب و مظهر حکمی موجود در :

(عساکر منصوره اسلامیه) دور
محمود خائیده یکجیری او جاغناک لغوندن

صوکره احداث بیورلش اولان ایلمک
نظام عسکرینه (عساکر منصوره

محمدیه) عنوانی ویرلشیدی .

« کشیده پشگهکده لوای خیرالانام »
« ارلور نه جانبه عزم ایتسه اولوا منصور »

« نابی »
[ع] نص ایله ثابت ،

منصوص } مدلل ، مستبان اولمش :
(احکام منصوصه) معانی سائره سی

معتبر و مستعمل دکادر .

منضود } [ع] بربری اوزرینه
دیزیلی ، نظاملی ، استیفلی

نشأت: (بروقه نك منشأی، منشأی، منشأی، منشأیته، منشأیك)، (منشأ كتاب) = اقلام عسكریه كته سنك محل نشأتی، مكتب مخصوص.

« خاك حرمی منشأ اقبال اكابر »
 « جیب كرمی كیسه ارباب رجادر »
 « نفی »

منشور: { [ع] نشر اولتمش، طا- غیدلمش، یایلمش }
 رتبه وزارت و مشیری توجیهنی حاوی دیوان هایوندن اسطار قیلمان فرمان عالی: (رسم قرائت منشور هایون)
 هم قاعده لری هم یان وجهلرینك ضلع مجملری موازی و مساوی اولان شکل هندسی.

« هزار شکر جناب خدایه کیم کوردم »
 « فروغ کوکب اقبالک اولدیفن منشور »
 « نابی »

منصب: { [ع] اصل، بنیاد، مرجع برشیتك نصب اولندیفی محل. بومعنی مناسبتیله ایلری کن رتبه لی دولت مأموریتی، خدمتی، مسندی مقامنده استعمال اولتمشدر. « شارح قاموس » اشو جاه، مأموریت معنا- سته مولد بولندیفی بیان ایدیور. جمی (مناصب): (مناصب قلمیه، مناصب عالیه).

« قدرک نیجه معلوم اولور کیم سکا نسبت »
 « ادنا کورینور منصب اعلائی زمانه »
 « نفی »

انتسابی (منسوبیت) = منسوبلق، انتساب. (منسوبین) = منسوبلر، منتسبلر § نسبی مشتمل شعر. عربیده اولدینی کبی اشبوکله لسانمزده صاحب نسب معناسنده اصلا قوللانیلماز.

منسوج: { [ع] نسج اولتمش، طوقونلمش، اولتمش: (ایپکدن منسوج قماش) جمی اولان (منسوجات) = طوقونلمش، طوقومه قماشلرک هر نوعنه اطلاق اولنور: (منسوجات حریری، منسوجات قطنیه)
 منسوخ: { [ع] نسخ اولتمش، حکمی قالدیرلمش: (آیات منسوخه).

منسی: { [ع] اونودلمش، عقلمن چیقمش، متروک. جمی (منسیات).

« نامنه ویردی بقامنسیات »
 « فکرت »

منش: { [ف] خوی، طبیعت. لسانمزده بالکوز قوللانیلماز: (بدمنش) = کوتوخویلو.

« ستراچون زاهد آلودده منش باده سنی »
 « پرده ایلر درمیخانه یه سجاده سنی »
 « ثابت »
 « میان گفت و کودده بدمنش ایهام ایدر قبحن »
 « قوجه راغب »

منشأ: { [ع] برشیتك نشأت اییدیکی، ظهوره کلدیکی یر، محل

مَنْدُوزُ } [ع] نذر اولنمش، آدامش

مَنْزِلُ } [ع] محل نزول ، یوللرده .
 کی قونا جق یر ، خانه :
 (منزل لطیف ، بر باب منزل) پوسته
 تاتارلرینک ائهای راهده حیوان
 دکیشد یر دکاری محل دیمک اولان
 (مَنْزِلْخَانَه) تعبیرنده کی (خانه) زائد
 ایسه ده تا کید حکمنده قوللانیلیر . §
 مسافه ، آتیم : (قورشون منزلی ،
 طوب منزلی) § بنات النعش دینیلن
 یدی کوکب . جمی (مَنْزِلُ) .

مَنْزِلَتُ } [ع] درجه ، رتبه ، پایه ؛
 قدر و اعتبار : (عالی
 منزلت ، بلند منزلت . منزلت علویه ،
 علوی منزلت) § قوناق یری ، موضع
 نزول ، خانه ، محل . بومعناده اکثریا
 (مَنْزِلَه) صورتنده و (دَرْکَه) مقامنده
 استعمال اولنور و معناسنده شائبه یتسی
 واستحقاق مندیج بولنور : (انهماک
 شهوات انسانی منزله بهیمیته ایندیرر) .

مَنْزُولُ } [ع . مولد] کندیسنه
 نزول اصابت ایتمش ،
 ایمه دینیلن علتیه طوتلش آدم . بونی
 (مفلوج) مقامنده قوللانمقدن ایسه
 (مفلوج) ی حقیله بونک یرنده قوللانمق
 البته دها صوابدر .

مَنْسُوبُ } [ع] نسبت اولنمش ،
 معنی مربوط متعلق ،

مَنْحُوتُ } [ع] نحت اولنمش ،
 تراش ایدلش ، آلت
 قاطعه ایله یونلش شی : (بت ، صنم ،
 تصویر) کبی § (کَلَمَهٌ مَنْحُوتَه) =
 عربینده ایکی کلمه دن ترتیب اولنمش
 کلمه یه اطلاق اولنور .

مَنْحُوسُ } [ع] نحس ایله متصف ،
 اوغورسوز ؛ اوغورسوزلق
 ایله نظر اعتباردن دوشمش اولان :
 طالع منحوس .

مَنْدُ } [ف] صاحب معناسنده بر
 اداتدر . کلماتک آخربینه الحاق
 اولنور . مثلاً (خَرْدَمَنْدُ) = صاحب
 عقل ، عقللی . (سُوْدَمَنْدُ) = منفعتلی ،
 فائده لی . (دَرْدَمَنْدُ) = درد لی ،
 خسته . (دَرْدَمَنْدِی) = درد لیلک .

مَنْدُوبُ } [ع] ایشلمسی شرعاً
 مستحبین ، مستحب .
 (عمل مندوب) = فعل مستحب و جمیل
 دیمکدر . فی الاصل (مندوب ایله) درکه
 ایشله مسنه دعوت اولنان امردر .
 معنای مقصود اکلشایدینی جهته
 سوگره صاه خذف اولنهرق یالکیز
 (مندوب) قالمشدر . § محاسنی تعداد
 اولنهرق آغلانیلان میت .

مَنْدِیلُ } [ع] ال ، یوز ، بورون
 سیله جک یعنی ، یاغلق ،
 دستمال . فصیحی کسر میم ایله در . جمی
 (مَنْدِیلُ) .

فایساق : (قره قولاق صوینک منبعی
 برطاغک اتکننده. قورولوق ایچنده در)
 § تشبیهاً برشیتک محل ظهور و خروجی
 معناسنده استعمال اولنور : (منبع
 سعادت، منبع حوادث) جمعی (منابع) .
 « دست کوتا همزی اتمه مش الله رسا »
 « منبع جودینی یوقسه المزله قاپارز »
 « عزت ملا »
 مسور { [ع] صاجله مش، طاغلمش،
 پراکنده : (درمنثور) §
 منظوم اولمایان، وزن سز، قافیه سز سوز :
 (شعر منثور) .
 (عطاسی مدحی ترین ایچون اول کنج کوهر دن)
 (چیقار دم سلکه دیزدم برطبق لؤلؤ شوری)
 « نفی »
 منجا { [ع] محل نجات، نجات بولوق .
 (منجات) = خلاص
 ونجات بولوق .
 آلات عتیقه حزبه دن
 منجینک [ع] } بر بیوک صابان ایدی که
 منجینق [ع] } اسکی محاربه لرده
 دشمن طرفنه، دشمن
 و حصار لرینه غایته بیوک طاشلر آتق
 ایچون قوللانیلیردی . عرب سنک جمعی
 جمعی (منجینقات، منجینق) در (منجینق)
 طرزنده ده استعمالی جائزدر .
 منجوق { [ع] سنجاق و سنجاق
 باشنه طاویلان د کیرمی
 شی، ماهچه، علم : (زرمنجوق)
 § چتر، شمشیه .

« سنک اوصف شکن گیم یازلسه مناقبک »
 « هر مختصر روایتی بر داستان اولور »
 « نفی »
 منال { [ع] یشمک، نائل اولوق §
 نائل اولنان شی، ملک،
 مال : (مال و منال) اکثریا بویله مال
 ایله برلکده قوللانیلیر .
 منام { [ع] اویقو، رؤیا : (عالم
 منام) = رؤیا عالمی . §
 یاتاق اوطه سی . (منامه) = دوشک،
 یاتاق، یاتاق شی .
 منان { [ع] قوللرینه انعام واحسان
 ایدن جناب اللہک اسماء
 حسنا سندنذر : (حضرت منان)
 « ایلسون ذاتکی منان مجیب »
 « قصر فردوسده همیزم حبیب »
 « م ناجی »
 منانه { [ع] مالی ایچون تزویج
 اولمش قادین . دائما قوجه .
 سنی باشنه قاقوب منی آلتنده بولندیر
 دینی ایچون بویله تسمیه اولمشدر .
 مناهیج { [ع] (منهایج) ک جمعی،
 آجیق یولار . جمع دیکری
 (مناهیج) در .
 منهای { [ع] (منهایات) کبی
 (منهی) نک جمعی شرعاً
 ممنوع اولان افعال که ایشله مسی کناه
 عد اولنور : (ارتکاب مناهی) .
 منبره { [ع] صویک چیقدینی،
 قاینادینی یر، پیکار،

مَنَازِلُ { [ع] (مَنْزِلٌ) كُ جَمْعِي ،
قَوَانِقِلِرُ : (مَنَازِلُ وَمَسَا-
كُن) ، (مَنَازِلُ قُر) = بَرَجَلِرُ .

مَنَاسِكُ { [ع] «مَنَسَكٌ» كُ جَمْعِي :
(مَنَاسِكُ حَجِّ) =

طَوَافُ كَعْبَةِ ، رَمَى حِجَارَ ، صَفَا اَيْلَهُ
مَهْرُوه بِنْتِنْدَه سَعِي ، عَرَفَاتِنْدَه وَقُوفُ ،
قُرْبَانَ كَسْمَكُ ، اِحْرَامُ كَيْيَمِكُ كَبِي حِجَّه
مَتَعَلَقُ اَعْمَالُ وَعِبَادَاتُ دِيْمَكْدِرُ . مَفْرَدِي
قَوْلَانِيْلِمَازُ : [طَفْسَانَ سَكِرَ تَارِيخِنْدَه
قَضَائِي حَالِنْدَه اِدَاءُ مَنَاسِكُ حَجِّ وَطَوَافُ
وَزَامَلَهٗ عَزِيْمَتِنُ حَرَمُ مَحْتَرَمَدَه اَيْقَافُ
اَيْدُوبُ سَنَهٗ مَهْرُوبَه ذِي النِّعْدَه سِنْدَه
مَنْفَصَلُ وَمَسْنَدُ حَكُومَتَلِرِي نِه بَكْ زَادَه
اِفْنَدِي وَاَصْلُ اَوْلَدِي — ذِيْلُ شَقَائِقُ
جِلْدُ ثَانِي — صَحِيْفَه ٤٤١] .

مَنَاسِمُ { [ع] «مَنَسَمٌ» كُ جَمْعِي ،
مَنَاسِمُ { اَثْرَلِرُ ، عِلَامَتَلِرُ § يُولَلِرُ ،
مَسَاكِرُ . مَفْرَدِي اسْتِعْمَالُ اَوْلَمَازُ .

مَنَاشِيرُ { [ع] (مَنْشُورٌ) كُ جَمْعِي ،
مَنَاشِيرُ { وَزَارَتُ وَمَنَاصِبُ عَالِيَه
اِيْحُونُ دِيْوَانُ هَايُونْدُنُ تَسْطِيْرُ وَتَبْلِيْغُ
قِيْلَنَانُ بَرَانْتَلِرُ ، فَرْمَانَلِرُ .

مَنَاصِبُ { [ع] «مَنْصَبٌ» كُ جَمْعِي ،
مَنَاصِبُ { دَوْلَتِكُ يَاشُلُوجَه
خِدْمَتَلِرِي ، مَأْمُورِيْتَلِرِي : (اَصْحَابُ
مَنَاصِبُ ، مَنَاصِبُ عَالِيَه) .

مَنَاطِقُ { [ع] (مَنْطِقَه) نَكُ جَمْعِي ،
قُوشَا قَلِرُ ، كَمَرَلِرُ :

(مناطق معتدله ، مناطق مجهوله) .
مَنَاطِرُ { [ع] (مَنْظَرَه) نَكُ جَمْعِي ،
اَشْيَا وَاِمَكْنَه نَكُ كُورُوه .

نَشَلِرِي : (مناظر لطيفه ، مناظر مدهشه ،
مناظر طلوع) ، (فَنِّ مَنَاطِرُ) = اَجْسَامُكُ
اِبْعَادُ وَمَقَادِيْرِيْنِي رُوَيْتُ اَيْدِلِدِيْكِي وَجَه
اَيْلَه مَتَنَاسِبًا رَسْمُ اَيْتَمَكُ اَصُولِنْدُنُ بَحْثُ
اَيْدُنُ فَنِّ .

مَنَاطِمُ { [ع] صَيْرَه ، دِيْزِي ،
بِرِيْرَه دِيْزِلْمَشُ مَعْنَاْسِنَه
اَوْلَانُ (مَنْظَمٌ) كُ جَمْعِي ، صَيْرَدَلِرُ ،
دِيْزِيْلِيْرُ : (نَاطِمُ مَنَاطِمُ اُمُورُ) مَفْرَدِي
قَوْلَانِيْلِمَازُ .

مَمَاعَتُ { [ع] صَرْيَلِقُ ، كُوجَلَكُ ،
اَلِ اِيْرِيْشْمَه مَكَاكُ : (منا-
عَتُ مَوْقِعُ) .

مَمَاعِفُ { [ع] طَاغَلِرَكُ سِيْوَرِي
سِيْوَرِي تِپَهَلِرِي :
(مَمَاعِفُ جِبَالُ) .

مَمَافِدُ { [ع] (مَنْفَذٌ) كُ جَمْعِي ،
نَفُوزُ اَيْدَه جَكُ يِرَلِرُ ، اَيْكِي
اَوْجِي اَحْيَقُ دَلِيْكَلِرُ .

مَمَافِعُ { [ع] (مَنْفَعَتٌ) كُ جَمْعِي :
(مَنَافِعُ بِشْمَارُ ، مَنَافِعُ
عَامَّه ، مَنَافِعُ عَظِيْمَه) .

مَمَاقِبُ { [ع] (مَنْقَبَه) نَكُ جَمْعِي ،
فَضَائِلُ وَحَسَنَاتَه مَتَعَلَقُ
اَفْعَالُ وَاَوْصَافُ : (مناقب چهاريار ،
كشیر المناقب ، مناقب اولیا)

باشه قاقق، تحمیل منت ایتک § بعض
یرلرده رطوبتله اشجار اوزرنده پیدا
اولان شیدرکه (قدرت حلواسی)
تعیر اولنور § بطمان .

« یری وار آدمه من ایسه سلوای عدم »
« عاکف پاشا »

مَنَابُ . { [ع] برینک یرینه قائم اولوق
§ نیابت ، وکالت محلی :
(نایب مناب حکومت) .

مَنَابِرُ . { [ع] « منبر » ک جمع .
مفردینه باقلی : (منابر
جوامع شریفه) .

مَنَابِغُ . { [ع] « منبع » ک جمع ،
صو قاینقلری ، پیکارلر :
(منابع انهار ، منابع موثوقه) مادی
ومعنوی قوللانیلیر .

مَنَاتُ . { [ع] قبل الاسلام « هذیل »
و « خزاعه » قبیله سنک
طاپدقلری بتک آدی : (لات و منات)

مَنَادِیلُ . { [ع] « مندیل » ک جمع ،
یوز سیلمکه مخصوص بز
پارچه لری .

مَنَارُ . { [ع] موضع نور معناسنه.
در اذان او قومغه مخصوص
محل معناسنده ولسائزده
مَنَارَهُ . { کسر میم ایله قوللانیلیر .

جمعی (منائر) ، (مناز) = یوللره
دیکیلن نشانلر ، حدود علامتلی
معناسنیده افاده ایدر .

(مَمْنُوعِيَّة) = ممنوعیت : (ممنوعیت
شرعیه ، ممنوعیت قانونیه) جمی
(مَمْنُوعَات) .

مَمْنُونٌ . { [ع] ایلیک ایدیلهرک قابی
سوغمش ، سویندیرلمش ،
کوکلی خوش ایدلمش . (مَمْنُونِيَّة)
= ممنونلق ، حالت شادی دل .

« مَمْنُونِي يَز صَبَانِك كَلْدَجِه كُوي يَارِه »
« تطیب خاطر ایلر اوغرار بوخا کساره »
« فصیح دده »

مَمْهُورٌ . { [ع . مولد] مهر لشمش
(معناسنه فارسی مهر)
لفظندن ایدورلمش بر اسم مفعولدرکه
غلط فاحشدر . بونک یرینه صحیحی
اولان (مختوم) کله سنی قوللانیلیر .

مَمْهُورَةٌ . { [ع] « مهر » ی یعنی
بدل نکاحی ویرلمش قادین

مَمْرَانْدُومُ . { (Memorandum)
ممراندوم) بر مسئله
سیاسیه نك حانی جمللاً حاوی لایحه ،
مخطره ، بیاننامه .

مَمْنُ . { [ع] کیم ، کیم که ، او کیمسه که
من (معنالرینه برادتر . ترا کیم
عربیه ده قوللانیلیر . لسانمزده یالکنز
(امر و فرمان حضرت من له الامر کدر)
ترکیبده استعمال اولنور .

مَمْنٌ . { [ع] نعمت و یرمک ، ایلیک
من (ایتک) : (موجب من و مسار
اولدی) § ایدیلن ایلیکی تعداد ایله

مَسُوخ { [ع] مسخ اولمش ،
 صورتی دها چرکین
 باشقه بر صورته چویرلش دیمکدرکه
 من طرفالله اولور .

مَمْشِي { [ع] آياق یولی .

مَمْصُوض { [ع] مص اولمش ،
 صورلش ، املش .

مَمْلَحَه { [ع] طوز حاصل اولان ،
 طوز پیدا ایدن یر دیمکدرکه
 ترکیهسی (طوزله) در .

مَمْلَكَت { [ع] قصبه دن بویوک
 شهر ، بلده . جمعی
 (مَمْلَاك) .

مَمْلُوك { [ع] تولدیرلش ، طولو .
 اصلی اوزره (مَمْلُوء) طر-
 زندهده یازیلیر .

مَمْلُوح { [ع] طوزلانمش ، طوزلو
 § طوزلامه . جمعی
 (مَمْلُوحَات) = طوزلو ، طوزلامه شیرلر .

مَمْلُوك { [ع] مالکک تحت تصرفنده
 بولنان شی ؛ قول ، کوله :
 (عبد مملوك) ، (مَمْلُوكِيَّت) = مملوکاک ،
 کوله لک .

مَمْلُول { [ع] ملال ویرمش ،
 اوصالیش .

مَمْمُوع { [ع] منع اولمش ، یساق
 ایدلش ، اجراسنه اذن

وجواز ویرلمش : (قنار اوینامق
 شرعاً حرام ، قانوناً ممنوعدیر) ،

مَمْلِك { [ع] صاحب مالک معناسنه ،
 اسماء حسناء السیه دندر .

مَمَات { [ع] اولوم : (حیات
 ومات) .

مَمَالِك { [ع] « مملکت » ک جمعی :
 (ممالک عثمانیه ، ممالک
 اجنبیه) .

مَمَالِيك { [ع] (مَمْلُوك) ک جمعی ،
 کوله لر .

مَمْدُوح { [ع] مدح اولمش ، ثنا
 ایدلش ، اوگلمش :

(اثر مدوح ، فعل ممدوح ، مسالک
 مدوح ، آثار ممدوحه) ، (مَمْدُوحِيَّت)
 = ممدوحلق .

« نه وجود بی نظیرک کبی برمدوح اولور »
 « نه نیم کبی ثنا کاره فلک اقران بولور »
 « نفی »

مَمْدُود { [ع] مدّ اولمش ،
 چکلکش ، اوزادلش :

(ظلّ ممدود ، الف ممدوده) .
 « اولسه بسمله رسمی ممدود »
 « جنس اشیاده اولورمیدی وجود »
 « خاقانی »

مَمْرٍ { [ع] مرور ایدیله جک ،
 کچیه جک یر ، کچید ، جاده ،

یول : (ممرّ ناس) .

مَمْرُوج { [ع] مزاج اولمش ،
 قاریشدیرلش .

مَمْسُوخ { [ع] مسخ اولمش ، ال
 ایله صیغانمش .

مَمُوسٌ { [ع] لمس اولتمش ، ال
مَمُوسٌ } ایله طوقونلش . جمعی
(مَمُوسَات) .

مَمْلُوانٌ { [ع] کیجه ایله کوندوز :
(مادام الملوان) = کیجه
وکوندوز دائم اولدجه .

« سنسین ای فاضل ستوده سیر »
« ادب آموز اذکیای زمان »
« متعلملرک دیسور یر یر »
« یاشاسون ماتعاقب الملوان »
« معلم ناجی »

مَمْلُولٌ { [ع] ملال کتیرمش ،
مَمْلُولٌ } اوصامش ، جانی صیقلمش .
(مَمْلُولَانَه) = مولجه سنه .

مَمْلُومٌ { [ع] ملوم اولتمش ، عتاب
مَمْلُومٌ } و آزار ایدلش .

مَمْلُوبٌ { [ع] آلولتمش ، آلولی .

مَمْلُوفٌ { [ع] تاسه لانمش ،
مَمْلُوفٌ } مخرون .

« نه دن بیلمنجی مملوفوبی آرام ایدربلبیل »
« اکرم »

مَمْلِیخٌ { [ع] ملاحظه متصف ،
مَمْلِیخٌ } جاذبه لی دلبر ، آلیمیلی
کوزل . لسا نمزده (طوزلو) معناسنده
قوللانیه ماز .

مَمْلِیساٌ { [ع] اوافق باپراقلی ،
مَمْلِیساٌ } باپراقلی توپلی ، بیاض
واوافق او یاکبی چیچک آچار ویاپراغی
ادویه جمله سندن بر فردان .

مکرره ایله نفسده حاصل اولان ممارسه ،
آلیشته آمدن عبارت بر کیفیتدرکه کویا
صاحبک مملوکی اولمشدر . سریع الزوال
اولورسه « مذکبه » دینمز . « حالت »
دینبیلیر . جمعی (مَمْلِکَات) در : (مَمْلِکَاتِ
فَاضَلَه) = « سخاوت ، شجاعت ،
عِفَّت ، عدالت » (مَمْلِکَاتِ رَدِیْئَه)
= « حسد ، بغض ، بخل ، حرص ،
کذب ، غضب ، کبر ، حیاسزلیق » .

مَمْلِکُوتٌ { [ع] عز و سلطنت ،
مَمْلِکُوتٌ } عظمت § شارح
« قاموس » ثب بیاننه کوره اهل تحقیق
ملکی عالم ظاهرده ، ملکوتی عالم
باطنده استعمال ایتمشدر . صوگنده کی
واو ایله تاء زائده میالغه ایچوندر .
ملك عظیم معناسنه در . (مَمْلِکُوتِی)
= عالم علوی به منسوب . اسلوب
فارسی اوزره جمعی (مَمْلِکُوتِیَان) درکه
عالم ملکوته منسوب اولانلر دیمکدر .
« میلک بو خاکدانه جهالت دکلیدر »
« ای خواجه عالم ملکوتی علم ایسه ک »
« نائلی قدیم »
« شاه ملکوت عرش پایه »
« ماه جبروت فرش سایه »
« شیخ غالب »

مَمْلَلٌ { [ع] « ملال » کی اوصانج ،
مَمْلَلٌ } اوصامقوله حاصل اولان جان
صیقتیسی .

مَلَحٌ : { [ف] چکرکه . (ملخ آبی)
 = « تَکَه » دینیلن دگنر
 بوجکیدرکه قابنار صوده خاشلانیاچه
 قیب قیرمنی اولور .

مَلزُومٌ : { [ع] باشقه شی کندینه
 لازم قیلنمش : (لازم
 وملزوم قیلندن) ، (مَلزُومِیت) =
 ملزوملق ، ملزوم ومقتضی اولمقلق .

مَلسَاءٌ : { [ع] آیاق قایه جق دوز
 شی ، یر : (صخرهٔ ملساء ،
 ساحهٔ ملساء) ، (ارض ملساء) =
 اوزرنده اوت بتمهین طوپراق ، اوتسز
 یر § بادۀ خوشگوار ، شراب ، سچی :
 (خمر ملساء) .

مَلصُوقٌ : { [ع] بیتشدرلش ،
 قاووشدیرلش ، الصاق
 ایدلش .

مَلْعَبٌ : { [ع] اویون اوینا په جق
 یر . جمی (مَلْعَب) .

مَلْعَبَةٌ : { [ع] اویونجاق : (ملعبهٔ
 صبیان) .

مَلْعَمَةٌ : { [ع] لعن ونفرینه سبب
 ومحمل لعن اولان شی ،
 صفت ، معانی ساثره سی لسانمزده
 قولانیلاماز . لعینک وخیبتک .

مَلْعُونٌ : { [ع] لعنتلنمش ، لعن و
 نفرینه سپر اولمش ؛
 خیر دنیوی و اخرویدن محروم :
 (شیطان ملعوندر) .

مَلْفُوظٌ : { [ع] تلفظ اولنمش ،
 سوبلنمش ، اوقونمش :

(های ملفوظه) ، (غیر ملفوظ) =
 تلفظ اولنمایان : (های غیر ملفوظه) ،
 (ملفوظات) = آغیزدن چیقان سوزلر .

مَلْفُوفٌ : { [ع] لف اولنمش ، بر
 ظرف ایچنه قونلش ،
 برکاغد ایله برلکده کوندرلش کاغد .
 (مَلْفُوفًا) = ملفوف اولدرق . جمی

اولان (مَلْفُوفَات) = برتحریرات ویا
 تذکره ایله برلکده وبر ظرف درو-
 ننده کوندریلن اوراق متفرعه دیمکدر .

مَلْقُوطٌ : { [ع] یردن قالدیریلوب
 آلنمش شی ، (لَقْطَه)
 § کوشه باشنه ، جامع شریف وکلایسا
 قاپوسنه براقلمش چوجق ، (لَقِیْطٌ) .

مَلَكٌ : { [ع] فرشته ، آسمانیاندن
 یعنی عالم علوی په منسوب

مخلوقاتدن هربری . « مَلَكٌ » لفظیله
 مادی ومعنوی حسن مطلق اراده
 اولنور : (مَلَكٌ مَشْرَبٌ ، مَلَكٌ خُو ،
 مَلَكٌ رُو) ، (مَلَكُ المَوْت) = « عزرائیل »

علیه السلام . (مَلَكِیٌّ) = ملکه منسوب
 ومتعلق ؛ عصمت ، پاکک . جمی
 (مَلَائِكٌ ، مَلَائِكَةٌ) .

مَلِكٌ : { [ع] ملک صاحبی ، حاکم ،
 حکمدار . جمع مستعملی
 (مَلُوكٌ) در .

مَلَاكَةٌ : { [ع] نفس انسانیه دهکی
 صفت راسخه یعنی افعال

{ [ع] مَلَاهِي (مَلَاهِي) و (مَلَاهَات) }
 جمعی، آلات لہو و لعب،
 چالنی و او یون طاقی . مفرد لری اصلا
 قوللانیماز .

{ [ع] مَلَائِك (مَلَائِك) }
 فرشتہ لری ، ملڪلر .
 { [ع] مَلَائِكَة (مَلَائِكَة) }
 میمنتلی ، آباغی او غورولو :
 (مَلَائِكَة کرام) .

{ [ع] مَلْبُوس (مَلْبُوس) }
 کیلامش ، لباس ،
 جمعی اولان
 (مَلْبُوسَات) زیادہ قوللانیلیر : (ملبو-
 سات عسکریہ) .

{ [ع] مَلْجَاء (مَلْجَاء) }
 صیغینہ جق یر ،
 التجا گاہ : (ملجاء فقرا ،
 ملجأ بیچارگان)

{ [ع] مَلْجَأَة (مَلْجَأَة) }
 « الایئہ شاہنشہ دوران کہ جنابی »
 « دولتہ اولہ ملجاء و ماوای زمانہ »
 « نفی »

{ [ع] مَلْحَمَة (مَلْحَمَة) }
 عظیم القتال اولان
 محاربه یہ ، جنک شدیدہ
 اطلاق اولنور : (نیکبولی ملحمہ
 کبراسی) .

{ [ع] مَلْحُود (مَلْحُود) }
 لحد ایچہ قولنیش ،
 لحدہ کوملمش .

{ [ع] مَلْحُوظ (مَلْحُوظ) }
 کوز او جنی حلب
 ایتمش ، نظر دقتی دعوت
 ایلدیش ؛ ملاحظہ ایدلش ، خاطرہ
 کلش : (بواشده فنالق ملحوظ دکلدن)
 جمعی (مَلْحُوظَات) .

{ [ع] مَلَاخ (مَلَاخ) }
 کبیجی ، جمعی (مَلَاخِین) ،
 (مَلَاخَان) طرزنده ده
 جعلنیر .

{ [ع] مَلَاخَت (مَلَاخَت) }
 آلیمی کوزلک ،
 کوزل یوزلولک . لسا-
 نمزده (طوزلیلق) معناسنده اصلا
 قوللانیماز .

{ [ع] مَلَاخِم (مَلَاخِم) }
 غوغا و جنک ایدیلن محللر :
 (ملاخیم کبری) .

{ [ع] مَلَاذ (مَلَاذ) }
 صیغینہ جق یر ، پناہ :
 (ملاذ مسلمین) .

{ [ع] مَلَاعِب (مَلَاعِب) }
 (مَلْعَب) کج جمعی ،
 او یون او بنایہ جق یر لر :
 (مَلَاعِب الریح) = عمر بلرجه مداخل
 روز کارہ اطلاق اولنور (ملعبہ) نک
 جمعی ، او یونجاقلر : (ملاعب اطفال) .

{ [ع] مَلَاعِين (مَلَاعِين) }
 « مَلْعُون » کج جمعی ،
 لعنتہ سپر اولانلر :
 (ملاعین مشرکین) .

{ [ع] مَلَال (مَلَال) }
 اوصافق ،
 صیغنتیلی اوصافق .

{ [ع] مَلَاظِم (مَلَاظِم) }
 ذم ولوم اولنیش :
 (ملاظمی) = ملامہ منسوب .
 جمعی (مَلَاظِمُونَ) .

{ [ع] مَلَامَت (مَلَامَت) }
 آزار لامق ، قینامق ؛
 عتاب و سرزنش ایتک .

{ [ع] مَلَامَتَدَة (مَلَامَتَدَة) }
 لوم و عتاب اولنیش
 آدم .

مَكشُوفٌ { [ع] كَشَفَ اَوْلَمَشْ ،
 میدانه چیقارلمش ،
 آچیق بولمَش ، ظاهرده : (اراضی
 مكشوفه) .

مَكْفُولٌ بِهِ . { [ع] (مَكْفُولٌ)
 = « كَفَلَ » دن
 اسم مفعولدر . اصطلاح فقهده (مكفول
 به) = كَفِيل اولان كيمسه نك تسليمته
 یا خود اداسنه متعهد اولدینی شیدر که
 كفالت بالفسده (مكفول عنه) ایله
 (مكفول به) برشیدن عبارتدر .

مَكْفُولٌ عَنْهُ { [ع] كَنْدِيسِنَه كَفَا-
 لت اولنان شخص
 دیمکدر .

مَكْفُولٌ لَهُ { [ع] كَفَالَتِ خِصْو-
 صنده طالب وداین
 اولان آدم یعنی كفالتله آله جنی تأمین
 قیلنمش اولان آلاجقلی دیمکدر .

مَكْمُنٌ { [ع] پَوْصُو . جَمِی (مَكَا-
 مِنْ) .

مَكْمُونٌ { [ع] صَاقِلِی .

مَكْمُورٌ : { [ع] يِرَه كَوْمَلَمَشْ ،
 دَفِن اَيْدَلِشْ § خَزِينَه
 یه صاقلامش ، صاقلی .

مَكْمُونٌ : { [ع] دِيزِلِشْ ، دِيزِيلِي :
 (دَرَّ مَكْمُون) نَظْمِدَه
 تخفیف را جائزدر § مستور ، صاقلی ،
 کیزی :

« سويلز سويلز اما در مكنون سويلر »
 « امانی »

مَكُوکٌ { [ف] اَوْرْتَه سِي دَلِكْ ،
 ایکی باشی سیوری

مَكِيكٌ { جُولِهَه « چولاه »
 آلتیدر که آرالغنه ایپلک

صارلمش ماصوره قونیلوب گریلمش
 دیگر ایپلکرك آراسندن آتلق صورتیله
 کچیریلدرك بزّ وقاش طوقونور .

مَكِيْدَةٌ { [ع] مَكْر ، حِيَاه اَيْتَمَك
 § حِيَاه ، خَدَعَه ،
 دوباره .

مَكِيْلٌ { [ع] اَوْلَجْمَك . مَعْنَا سِنَه دَر .
 اصطلاح فقهده کیله ایله

اولچیلن شی دیمکدر . جَمِی (مَكِيْلَات)
 = کیله ایله اولچیلن حیوبات وامثالی .

مَكِيْنٌ { [ع] سَاكِن ، مَتَمَكِن ؛
 مَكَان طَوْتُوْب اَوْ طَوْرَجِي ،

اوطوران : (شرف المکان بالمکین)
 = مَكَانَك شَرَفِي مَكِيْن اَيْلَه دَر § مَحْكَم ،
 مَكَانَتِي ، وَقَارَلِي .

مَكِيْنَتٌ { [ع] « مَكَانَت » كَبِي
 طَبْع وَمَشْوَارَجَه (خَفْت) كُ

ضدّی . تَمَكِيْن ، وَقَار ، آغِير بَاشَلِيق .

مَكِيُولٌ { [ع] كِيَاه وَاْمَثَالِي اَوْلَجْمَك
 اَيْلَه اَوْلَجُولَمَش .

مَلَأٌ { [ع] صَحْرَا ، اَوْوَه .

مَلَأَةٌ { [ع] جَمَاعَت ، كَرُوَه : (عَلِي
 مَلَأَةُ النَّبِيَّاس) ، (مَلَأَةُ اَعْلِي)

= اشراف ملائکه وارواح رسل گرام .
 اَشْبُو كَلَه نَك مَعْنَا سَاثِرَه سِي لَسَانَمَزْدَه
 قَوْلَانِیْلَمَاز .

اولیایوب فقط دها خفیف مرتبه ده
شروعاً ممنوع بولنان شی : (عذر
اولدقه قائماً تبول دخی مکر وهدر—
کتاب الطهاره) جعی (مکر و هات) .

مَکَس } [ف] سینک . (مگسکیر)
مَکَس } = اوروجک ، اوروجک
آغی (مگسران) = سینک سورجی ،
سینکک ، یلپازه . (مگسوار) =
سینک طرزنده ، سینک کبی . (مگس
انگین) = بال سینکی یعنی آری .

مَکَسَب } [ع] قازانیله جق ،
مکتب فیض مکسب) لسانزده قازانق ،
قازانغ معناسنده قوللانیلماز .

مَکَسُوب } [ع] کسب اولتمش ،
ایله سوکره دن پیدا ایدلمش : (صنعت
مکسوبه ، ثروت مکسوبه) .

مَکَسُور } [ع] کسر اولتمش ،
مکسور) قیرلمش ، قیریق : (کاسه
مکسور) § اسره ایله اوقونان حرف :
(کاف مکسوره) .

مَکَسُوف } [ع] کسفلتمش یعنی
کسوف ، کونش طوتلمش دیمکدر :
« جان ودلنک مهر ومهی اولیه پرنور »
« دائم بری محسوف اوله آنک بری مکسوف »
« روحی »

ومفاجاة اولور . بوتقدیرده داخل
اولدینی جمله بر روایت صیغه سیله ختام
بولور : (بن آنی اوصلی صانیردم
مگر چاقین ایمش) بوصورت استعما-
لنده دخی « مگر » نظمه تأخیر
اولنه بیلیر . لکن کندیسندن سوکره
(که) ویا (کیم) ایراد اولنه ماز §
(۲) بالخاصه نظمه ظن ، تخمین اداتی
اوله رق استعمال اولنور ، بوصورته
(غالباً ، بس بللی) معناسنی افاده
ایدر . بالاده کی کبی بوتقدیرده دخی
تأخیری جائزدر لکن ینه (که) و
(کیم) ایله برلکده ایراد ایدیله من .

« مگر کیم پنجه سیمینه برمهپاره یاصلانمش »

مصراع مشهورنده کی (کیم) خلاف
اصول وزائد غیر مقبولدر . الیوم
(شیخ غالب) مرحومک :

« قالمش می مگر دینلمدک سوز ؟ »

مصراعنده واقع اولدینی کبی (مگر)
مقام استفهامده ایراد واستعمال اولنور .
بوکا نسبتله (مگرسه) تعبیری پک
عامیانه قالیر ، هیج سوز کوتور من .

مَکَرَمَت } [ع] فعل کرم که شرف
(عزت ، جود وسخا
کبی احوال پسندیده بی محتویدر .
(مکرمتلو) = مدرس پایه سنک عنوان
رسمیسی .

مَکْرُوه } [ع] طبعاً خوش کورله-
(ین ، ایگره نیلن § حرام

« مکتب که فیض بخشیدر ابنای امتک »
 « مکتب که رحله کاهیدر آیات نصرتک »
 « مکتب باشا »

مکتوب { [ع] یازلمش، بر بردن
 یکی ذانک یکدیگره کوندر دکلمری یازیل

کاغد. جمعی (مکتایب) در. بر مملکت
 دروننده بولنان شخصین بیننده تعاطی
 قیلنان اوراقه (تدکره) دینلیر.
 (مکتوبی) = (مکتوبچی) دیمکدر که
 نظارت، ولایت کبی مقامات رسمیه ده
 موجود هیئات تحریر یه نك اك بیسوك
 آمرلرینه ویریلن عنوان رسمی:
 (مکتوبی) صدارت عظمیا، مکتوبی
 نظارت، مکتوبی ولایت، تلغراف
 نظارتی مکتوبچیسی) .

مکتوم { [ع] بکت اولنمش،
 مکتوم، اموال مکتومه، نفوس
 مکتومه (جمعی اولان) (مکتومات)
 = اکثر یا مأمورین طرفندن وقوع
 بولان «اختلاسات» معناسنده قوللا.
 نیلیر. مفردی (طومتق) ماده سیله
 استعمال اولنور .

مکت { [ع] بر یرده اکلنوب
 طورمه، انتظار ایله
 اکلنه، توقف ایتمه. (ایتمک) ماده.
 سیله قوللانیلیر: (مکت و آرام) .

مکحول { [ع م] سرمه لشمش،
 سرمه چکامش، سرمه لی:

مکدوبه { [ع] «اُکدوبه» کبی
 یالان سوز. (مکدبه)
 ده عین معنایه لغتدر .

مکر { [ع] حیله، خدعه، دوباره،
 سحر } آلداتمق، مقصدندن انصراف ایتمیر.
 مک. (مکر محمود) = مقصدندن
 صرف نظر ایتمیر یلن حقنده فعل جمیل
 آرامق صورتیله اولان مکر (مکر
 مذموم) = مقصدندن صرف نظر
 ایتمیر یلن حقنده فعل قبیح آرامق
 صورتیله اولان مکر .

مگر { [ف] اوچ صورته قوللا.
 نیلیر. (۱) عمر بیده کی
 (الّا) کبی ادات استناددر. بوصولده
 هانکی جمله یه داخل اولورسه او جمله
 مثبت ویا منفی بر فعل التزامی ایله ختام
 بولور: (خواجه افندی «مگر که بویله
 جواب ویریله» دیوب عودت ایلمش
 اولدینی سرویدر) کبی. بعضاً بونک
 مقامنه فعل التزامی حکمنده اولان بر
 امر غائب ویا نهی غائب صیغه سی ایراد
 اولنه بیلیر: (مگر که صورت مخصوصه ده
 آرانوب بولنمش اولسون — اکرم بک)
 بومعناده نژده هان دائماً «که» ایله
 قوللانیلیر. نظمه ده «که» کتیر لمکسزین
 ده قوللانیه بیلیر } (۲) ادات استغراب

قازانجلی یرلر: (مکاتب فیض مکاسب) عربیده اسم موقعنده وقازانج معناسنده استعمال اولنور وفلانک قازانجی پاکدر مقامنده (طیب المکسب) دینلیر سه ده لسانم زده بوصورتله استعمالی اصلا معتبر دکلدر. ترکیه ده اسم مکان اوله رق قوللانیلیر.

مکان } [ع] خانه، محل، مسکن،
 یر: (شرف المکان بالمکین)،
 (لَامَکَان) = مکانسز، جناب الله.
 (جَنَّتْ مَکَان) = یری جنت. جمی
 (أَمَکْنَه) و (أَمَکِن) در: (اماکن
 عسکریه، امکانه رسمیه).

مکانت } [ع] طبیعتجه «خفت» ک
 ضدی، وقار، ززانت،
 آغیر باشلیق کبی مزایاتی جامع برصفت
 ممدوحه اوله رق قوللانیلیر: (صاحب
 مکانت) بوکله عربیده اولدینی کبی
 «منزلت» معناسنده استعمال اولنه ماز.

مکتب } [ع] فی الاصل یازی
 یازه جق یر دیمکدر.
 (مدرسه) معناسنه اوله رق درجات
 مختلفه ده تحصیل علوم وفنون ایچون
 رسمی و غیر رسمی موجود وکشاده
 اولان محلاره اطلاق اولنور: (مکتب
 ابتدائی، مکتب رشدی، مکتب اعدا-
 دی، فیضیه مکتبی، برهان ترقی
 مکتبی، مکتب فنون جریبه) جمی
 (مکاتب).

مقیس } [ع] باشته شیئته قیاس
 اولمش، بگزده دلش:
 (بو ماده اومسئله یه مقیس دکلدر.
 باطل مقیس علیه اوله ماز) ضم میم ایله
 تلفظی یا کلتشدنر.

مکاید } [ع] (مکیدت) ک جمی،
 اورایه باقلی.

مکاتب } [ع] «مکتب» ک جمی:
 (مکاتب رشدیه).

مکایتب } [ع] «مکتوب» ک
 جمی: (مکایتب وارده،
 مکایتب رسمیه).

مکاز } [ع] اذ زیاده مکر وحیله
 ایدیجی، ایدن. مؤثی
 (مکاره) در.

مکارم } [ع] «مکرمت» ک جمی،
 کرمدن عبارت اولان
 افعال پسندیده دیمکدر: (مکارم اخلاق)
 (مکارمیناه) = مصدر مکارم اولان.
 (مکارمکار، مکارمپرور) = صاحب
 مکارم اولان دیمکدر. (شارح قاموس) ک
 بیاننه نظراً (کرم) لفظنک مفرد و
 جمی، مذکر و مؤثی مساویدر.

مکاره } [ع] «مکروه» ک جمی،
 سبب استکراه اولان
 خصوصار، محن وشدائد: (مکاره
 دهر) مفردی بو مقامده قوللانیماز.

مکاسب } [ع] «مکسب» ک
 جمی، قازانیله جق و

دن معمول اوک کناری صاحبانی اورتو:
(صیرمه ایشله مهلی قطیفه مقعد) تحریف
ایله (ماقات) دینلیر.

مَقْلَب } [ع] قلب ایتک، برشیتک
آلتی اوستنه چویرمک
§ قلب ایده جک یر، برسنه نک سوکئی
اوک و اوکئی سوک یا مق.

مَقْلُوب } [ع] قلب اولمش، آلتی
اوستنه کتیرلمش، ترسنه

چویرلمش، شکل اصلیسندن چیقارلمش
§ ایکی طرفدن اوقونسی مساوی و
ممکن اولان کله: (باب) و (موم) کئی.

مَقْلُوع } [ع] قلع اولمش، کوکندن
سوکلش قوبارلمش.

(مَقْلُوعاً قِیْمَت) = اصطلاح قهده
بعدالقع اشجارک و ابنیه و انقاضک
دکری، قیمتی. بونک عکسی (قَائِمًا
قیمت) در.

مَقْلُوم } [ع] یونلمش، یونتمش،
کسیلمش: (اطفار
مقلومه)، (مَقْلُومُ الظَّفَر) = طیرناغی
کسیلمش، یونتمش.

مَقُول } [ع] سویله نلش، سویله.
نین سوز.

مَقُولَه } [ع] جنس، نوع، شکل،
چشید، صوی: (حجر
وشجر مقولهسی).

مَقْهُور } [ع] قهر اولمش، مغلوب
اولمش، ذلته دوشمش.

مَقْصُور } [ع] قصر اولمش،
قیصادلش: (الف
مقصوره) § قاضمش، آلیقونلمش،
تخصیص ایدلمش.

مَقْصُورَه } [ع] جوامع شریفه ده
بعض کنار و گوشه.

لره یاپیلان اطرافنی پارمقلقی زمیندن
براز یوکسک محللر دیمکدر. زیاده
یوکسک اولورسه «مَحْفَل» دینلیر.

مَقْطَع } [ع] قطع ایده جک یر،
بر جسمک کیسین محلی:
(اسطوانه نك مقطعی) § بر غزلک
نهایتنده اولان بیت. (حسن مقطع)
= مقطعی اوست طرفنده کوزل تنظیم
ایدیلن بیت § کلام و نظمک طوراق
یری. جمی (مَقَاتِع): (مَقَاتِعُ الْأَوْدِيَةِ)
= دره لرك آشاغی اوجی، صولرك
طاغله یینی یرلر. (مقاطع النهار) =
ایرماقلرك کچیدلری.

مَقْطُوع } [ع] قطع اولمش،
کسیلمش: (شجر
مقطوع) § (پریفکس Prefixe)

مقابلی اوله رق معین، مقرر مقامنده
قوللانیلیر. (فی مقطوع) = بهاسی
کسیلمش، معین. (مَقْطُوعاً) = بدلی
تعیین اوله رق، گوتوری دیمکدر.

مَقْعَد } [ع] اوطوره جق یر ||
آشاغی طرف § مندر
اوزرینه اورتیلن چوقه واقشه سائره

[ع] نقشلی باش اورتوسی } **مَقْرَمَه** § ال بزئی ، پیشکیر ،
 خالو ، ایشاهمه لی دستال . فصیحی
 میمک کسریله در . محرفی (ماخراما)
 [ع] قرح اولنمش ، } **مَقْرُوخ** } یاره لنمش .
 [ع] قرض اولنمش ، } **مَقْرُوْض** } اودونج ویرلنمش شی .
 [ع] یاقینلاشدیرلنمش ، } **مَقْرُوْن** } یاقین ایدلنمش : (مقرون
 صحت ، مقرون مساعده) § فن عروضده
 بر سبب ثقیل ایله بز سبب خفیفه
 یاقین اولان جزء : (وتد مقرون) ،
 (مَقْرُوْنِیت) = مقرونلق .
 [ع] تقسیم ایده جک یر ، } **مَقْسَم** } محل قسمت : (مقسم
 ارازاق) § صویک محل تفسیحی ،
 ماصلاق ، صاواق .
 [ع] قسم قسم بولنمش ، } **مَقْسُوْم** } تقسیم اولنمش : (مال
 مقسوم ، اموال مقسومه) § تقسیم
 اولنه جق عدد . (مقسوم علیه) =
 تقسیم اولنه جق عددک قاچه تقسیم اولنه .
 جغنی بیلدیرن عدد .
 [ع] قصد اولنمان شی ، } **مَقْصِد** } مرام ، دبلک : (خیرلی
 مقصد ، مقصد خیرخواهی) جمعی
 (مَقْصَدُ) .
 [ع] قصد اولنمش ، } **مَقْصُوْد** } طلب و عزم اولنمش ،
 امل ، ایستک .

افعال غیر مقبوله ، (مَقْبُوْلِیت) =
 مقبولک ، بکه نلشپلک .
 « قیل شفاعت عارفه جدک محمد عشقنه »
 « عرصه محشرده مقبول الرجاسین یا حسین »
 « کدخدا زاده عارف »
 [ع] محل قتل . } **مَقْتُل**
 [ع] قتل اولنمش ، اولد . } **مَقْتُوْل** } یرلنمش : (شخص مقتول)
 [ع] قدرت ، غنا § } **مَقْدَرَت** } قوت : (بذل مقدرت ،
 صرف مقدرت) دالک حرکات ثلثه سی
 جائزدر .
 [ع] وصول بوله ، کله ، } **مَقْدَم** } ورود ، قدوم : (مقدم
 بهار ، مقدم یار) .
 « ایلدی مقدم فرخ فالی »
 « پایه آل قریشی عالی »
 « خاقانی »
 [ع] قدح اولنمش ، } **مَقْدُوْح** } اطعن ایدلنمش : (فعل
 مقدوح ، احوال مقدوحه) .
 [ع] قدرت ، استطاعت ، } **مَقْدُوْر** } کوچ : (بذل مقدور ،
 مقدورالاستیفا) = اله کچیرلسی ممکن
 (مقدورالتسلیم) = تسلیمی ممکن اولان .
 « غرض عرض خلوص وبذل مقدور اجه در یوقمه »
 « اولور حق اوزره مدحکده زبان ناطقه ابکم »
 (نقی) .
 [ع] قرارگاه ، قرار ایده . } **مَقْرَر** } جک یر : (مقرر سلطنت ،
 مقرر حکومت ، مقرر اداره) .

مزار ، مدفون وهم مزار ارق ، قبرستان
معناسنده قولانيلمشدر . نصل که
(نرکسی) مرحومک مثال اولان شو
(يا عمر! بوتوده مقبره خاك مادرمدر)
عباره سنده ده اويله جه ايراد اولمشدر .
بونك يرنده (مقبر) كلمه سنی قولانمق
پك يا گلمشدر . زيرا امهات كتب
لغويه ده صراحة ذكر اولنديني وجه
ايله (مقبر) = ميتي دفن ايله مك معناسنه
مصدر ميميدر . هيچ بروجه ومناسبت
ايله مزار معناسنی افاده ايده مزار و هيچ
بروقت مزار موقعنده ايراد ايديله مزار .
بونكله برابر بولغنی يا گمش اوله رق
بوموقعده قولانمغه اصلا لزوم يوقدر .
ريو . [ع] دفن اولمش ، گو .
مقبور } ملمش . (مدفون) زياده
قولانيلير .

ريو . [ع] قبض اولمش ،
مقبوض } ال ايله آلمش : (مقبوض
سندی ، مقبوض علم وخبري) = آلمان
شيتك يا خود پاردنك قبض اولنديغنی
حاوی آلمان آدم طرفندن ويريلن
مهرو لو كاغد . جمعی (مقبوضات) .

ريو . [ع] قبول اولمش ، تلقی
مقبول } ابدلش ، بکه نلش :
(مقبوله کچدی ، پك مقبولدر ، مقبول
عامه ، حرکت مقبوله) ، (غير مقبول)
= بکه نله نوب كری چويرلش ، چركين
وكوتو كورلش : (اشياى غير مقبوله ،

[ع] آناختار معناسنه
مقاليد } اولان (مقلاد) كجمعی .

مفردی قولانيلماز : (مقاليد محبت) .

[ع] حال قيامده ايكي آياغك
مقام } طور دینی ير ، طور يله جق

ير : (مقام ثبات) § جاه ، مسند ،
منصب : (مقام معلاى خلافت اسلاميه ،
مقام جليل صدارت ، مقام ولايت ،
مقام مأموريت ، مقام رسمى) § كبار
اوليادن برذاتك مزارى :

« كعبه العشاق باشد اين مقام »

« هر كه ناقص آمد اینجا شد تمام »

حضرت مولانا (محمد جلال الدين)
رومينك تربته شريفه سى قابوسنه معلق
بولنان لوحه مشهوره در § حجاز ،
عشاق ، حسینی ، صبا كجى موسيقى
هو الرندن هر برى . جمعی (مقامات) :
(مقامات رسميه ، مقامات عاليه ،
مقامات مباركه ، مقامات موسيقيه) .

[ع] مجلس § جماعت
مقامه } معناسنده در . بونك جمعی ده

(مقامات) در : (مقامات حريرى) ،
(مشهور حريرى مقاماتك قرق مقامه
سنی اتمام ايدنجه بصره دن بغداده كلوب
بونلرى سر آمدان ادبايه عرض ايدر)

ريو . [ع] مزار ، مدفون ؛ اولو .
مقبره } لرك دفن ايدلديكى قبرستان :

(مقبره مخصوصه) جمعی (مقابر) .
(مقبره) = لساعزده اونه دن برى هم

مَقْصُودٌ } [ع] قان آلمش، قان آلنان .

مَقْطُورٌ } [ع] فطر تلندیرلش، یارادلش : (سجایای مفظوره) .

مَفْعُولٌ } [ع] یابلش، ایشلمش . (مفعولیت) = مفعولک

(مفعول صریح) = متعدی فعلک
مفعولی (مفعول غیر صریح) = لازم
و مجهول فعلک مفعولی § بر فاعلک اثر فعلی اوزرنده ظاهر اولان شی .

مَفْقُودٌ } [ع] میدانده بولمایان، وجودی اولمایان، یوق : (بضاعه سی مفقود، نقودی مفقود) ، (شخص مفقود) = حیات و مماتی معلوم اولمایان شخص غائب . (مفقودیت) = مفقودلق ، یوقلق .

مَفْلُوجٌ } [ع] فلیج علتته کرفتار اولش، وجودینک بر قسمی حرکت ارادیه دن ساقط قالمش، ایتمه لی . (مفلوجاً) = مفلوج اوله رق .

مَفْهُومٌ } [ع] فهم اولمش، اکلا- آ کلاشیلان مال . (معنی) ایله فرقلیدر . او ماده یه دهه باقلی .

مَقَابِرٌ } [ع] مَقْبَرَةٌ (نک جمعی، مزار لفسلر . (مقبر) = مصدر میمی اولوب میتی دفن ایله مک معناسه در .

مَقَادِرٌ } [ع] (مقدار) ک جمعی : (مقادیر مقرره) ،

(مقادیر کیمویه) = اجزای مرکباتک مقدار نسبیلری .

مَقَارِبَةٌ } (ایتالیانجه دن Macaroni) خوردن اینجه دودک شکانده یاپیلان معروف طعام .

مَقْصَصٌ } [ع] (مَقْصَصٌ) ک جمعی ، قوللانیلان معروف آلت . لسانمزده مفردی قوللانیلماز . (مَقْصَصٌ) ی (مَقْصَصٌ) توهم ایدوب غلط کوسترمک و صوکره فصیحی میمک کسر یله در دیمک عبثدر .

مَقْصِدٌ } [ع] (مَقْصِدٌ) ک جمعی : (مقاصد خیریه) مفردینه باقلی .

مَقَالٌ } [ع] کلام ، سوز : (ختم مقال ، مقال ، حسن مقال ، ایراد مقال) .

مَقَالَةٌ } [ع] یازلش کلام ، بند ، علمی یا خود ادبی و بر مسئله یه دائر قلمه آلنان شی : (مقاله فنیه ، مقاله طبیه ، مقاله مفصله) جمعی (مَقَالَاتٌ) .

« اول حرف مقاله کن »
« آخر نفس لب تعین »
« لا »

مَفْرُوعٌ } [ع] دیکره فارغ اولمش ،
 ترک قیلنمش . (مَفْرُوعٌ)
 به) = فراغ اولنان اراضی امیریه و
 مسققات و مستغلات سائره (مَفْرُوعٌ له) =
 بدل ایله کندیسنه برشیتک حق تصرف
 و تملک فریغ اولنمش کیسه .

مَفْرُوقٌ } [ع] فرق ایدلمش ،
 آیرلمش : (لَفِيفٌ)
 مَفْرُوقٌ) = عمر بیده فاء الفعلى ایله
 لام الفعلى حروف علتدن اولان ماده
 اصلیه .

مَفْسَدَةٌ } [ع] (مَصْلَحَةٌ) كُ
 ضدی . ایشه یاره .
 ماما لاق که برشیتک ویا برخصوصک
 تباه ویا فاسد اولسنه سبب اولان شی
 دیمکدر . جمعی (مَفْسَدَةٌ) .

مَفْسُوقَةٌ } [ع] محل فسق .
 مَفْسُوقٌ } [ع] فسخ اولنمش ،
 حکمی ابطال ایدلمش ،
 قالدیرلمش : (نظام مفسوخ ، ماده
 مفسوخه) § بر بردن آیریلوب طا-
 غیدلمش ، بوزولمش : (بنای مفسوخ ،
 سفینه مفسوخه) ، (مَفْسُوحِيَّةٌ) =
 مفسوخلق .

مَفْصَلٌ } [ع] بدنده کیمکرك بر
 برینه مر بوط بولندی
 اویناق یر : (رثیة مفصلیه) فصیحی
 (مفصل) در . جمعی (مَفْصِلٌ) .

مَفْحَصٌ } [ع] قوش پوواسی .
 جمعی (مَفْحَصٌ) .

مَفْحَرٌ } [ع] مابه الفخر اوله .
 جق شی ، فخر لنه جک
 مَفْحَرَاتٌ } محل و حالت || فخر-
 لئمک ، اوگنلمک :

(مَفْحَرٌ كَأَنَّاتٌ) = خاتم الانبیا علیه
 اکمل التحایپ پیغمبر من ائند من حضر تلمری .
 جمعی (مَفْحَرٌ) .

مَفْرٌ } قاچه جق یر .
 مَفْرَدٌ } [ع] قوجامان ، بیوک ،
 ابری . بونی (مَفْرَتٌ)
 طرزنده یازمقدمه معنی یوقدر .

مَفْرَقٌ } [ع] وسط رأس که باشک
 اورته سی ، تپه سی دیمکدر .
 صاچک اطرافه یول یول آیرلینی یر .
 جمعی اولان (مَفْرَاقٌ) زیاده قوللانلییر .

مَفْرُوشٌ } [ع] فرش اولنمش ،
 دوشنمش . جمعی اولان
 (مفروشات) = سجاده ، کایم ، خالی ،
 مندر وایشای سائره معناسنده قوللا-
 نیلیر : (مَفْرُوشَاتٌ بِطَيِّبَةٍ) .

مَفْرُوضٌ } [ع] فرض قیلنمش ،
 فرض اولمش : (صوم
 مفروض ، دعای مفروض ، صلوات
 مفروضه) § فرض اولنمش ، یوق
 ایکن موجود حکمنده طوتلمش :
 (شخص مفروض ، ماده مفروضه) .

مَفَاخِرٌ { [ع] (مَفْخَرٌ) و (مَفْخَرَاتٌ) }
 شیلر؛ کندیسیله او گنیله جك خصلتلر،
 حالتلر: (مفاخر اسلاف، مفاخر
 اسلامیه، مفاخر عثمانیه) .

مَفَارِقٌ { [ع] باشك تیه سی معناسنه
 اولان (مَفْرَقٌ) }
 باشك اورته لری که صاچلرک بلوک بلوک
 اولدینی برلر دیمکدر: (مفارق انام،
 مفارق رجال) .

مَفَاسِدٌ { [ع] «مَفْسَدَةٌ» ك
 جمعی }
مَفَاصِلٌ { [ع] (مَفْصَلٌ) ك جمعی،
 بدنده میکلرک بربرینه
 مربوط بولندینی اویناق یرلر: (رئیة
 مفاصلیه) .

مَقْمُورٌ { [ع] اوقالامش، پاره
 پاره اولمش }
مَقْمُوحٌ { [ع] آچلمش § ضبط
 و تسخیر اولمش: (بلاد
 مفتوحه، قلاع مفتوحه) § فتحه یعنی
 اوستون ایله اوقونان حرف: (لام
 مفتوحه) .

مَقْمُولٌ { [ع] قیل کبی یاپلمش،
 اوروش، بوکیلو: }
 (کیسوی مقتول، کا کل مقتول) .
مَقْمُونٌ { [ع] متحیر، عاشق: }
 (مفتون لطافت، مفتون
 جمال، مفتون حسن و آن)، (مَقْمُونَانَه)

= مفتونجه سنه (مَقْمُونِيَّةٌ) = مفتونلق .

مَغْلُوبٌ { [ع] غلبه اولمش،
 کندیسنه اوستون
 کلتمش، برقیوته قارشى زبون قالمش،
 صینغین: (مغلوب سودا، مغلوب
 عشق)، (مَغْلُوبَانَه) = مغلوب، صینغین
 اولانه یاقیشه جق صورتده . (مَغْلُوبِيَّةٌ)
 = بوزغونلق، صینغینلق، ییلغینلق .

مَغْلُوقٌ { [ع] کلیدی، کلیدلتمش .
مَغْلُولٌ { [ع] صوسزلقدن ایچی
 صیقلمش، صیقنتیلی اولان .
 § بویونی زنجیرلی .

مَعْمُورٌ { [ع] شهرت و شانی اولما-
 یان، نامسز § خراب -
 ویران . (مَعْمُورٌ) ك ضدی .
 (مَعْمُورِيَّةٌ) = هر ایکی معنایه کوره
 معمورلق .

مَعْمُومٌ { [ع] غملمش، ناسه لانتش،
 کدرلتمش: (عاشق معموم،
 قلب معموم) ، (مَعْمُومِيَّةٌ) =
 معموملق، کدرلیلك . (مَعْمُومَانَه)
 = معمومجه سنه § مجازاً بلوطلی،
 دو مانلی، قاپالی، صیقنتیلی هوا یه اطلاق
 اولنور: (بوکون هوا پک معموم) .

مَفَاتِحٌ { [ع] (مَفَاتِحٌ) ك جمعی،
 آناختار، کلید آچه جق
مَفَاتِيحٌ { آلتلر: (مفاتیح الغیب)
 ایکنجیسی زیاده قولالایلیر

اولقمسزین جبر و زور ایله ضبط و اخذ
ایدلش : (مال مغصوب ، اموال
مغصوبه) ، (مغصوب منه) = اصطلاح
فقهده اذن و رخصتی اولقمسزین مالی
اخذ و غضب اولنان کیمسه یه اطلاق
اولنور .

مَغْضَبَه } [ع] غضب و حدتی
موجب اولان شی .

مَغْضُوب } [ع] غضب ایدلش
اولان . (مغضوب

علیه) = کندیسنه غضب اولنمش ،
غضب کوسترلش ، دیکرک غضبته هدف
اولمش اولان .

مَغْفَرَت } [ع] ترکجه سی (یارلغامق)
که جناب حق قولارینک
کناهلرینی عفو و بخش ایتک دیمکدر :
(مغفرت السیه) .

مَغْفُور } [ع] یارلغامش . جناب الله
طرفندن کنهای عفو
اولنمش . (مغفور له) = عین معنایی
افاده ایدر .

« او قوندجه بوشعر دلدیرم بزم عالمده »
« ایدر زنده روان عرفی مرحوم و مغفوری »
« نفی »

مَغْلَطَه } [ع] یا گلمتاج ، تغلیط
ذهن ایده جک صاحجه

سوز . (مغلطة پرداز) = مغلطة ترتیب
ایدیجی ، ایدن . (مغلطة پردازی) =
مغلطة ترتیب ایدیجیلک .

مَغْز } [ف] دماغ ، بین . (مغزدار)
= مغزلی ، بین صاحبی ، عقللی .
فارسیده (مغزینَه) ده عین معناده
قوللانیلیر § لب ، اوز ، ایچ : (مغز
بادام) = بادمک ایچی . (مغز قستق)
= فستقک ایچی .

مَغْزِي } [ع] قصد ، مرام ، فحوی .
(مغز اسنجه) = فحوا .
سنجه . ایوم مهجوردر .

مَغْسَل } [ع] غسل ایدیله جک یر ،
خصوصیله میت ییقامغه
مخصوص محل . جمی (مغسل) .

مَغْسُول } [ع] غسل اولنمش ،
ییقائمش .

مَغْشُوش } [ع] خالص و صافی
اولمایوب قاریشیق
اولان § باقر و معادن سائره ایله قاریشیق
آلتون و کوموش : (ذهب مغشوش ،
لبن مغشوش) ، (سکه مغشوشه) =
کوموش و باقر ایله قاریشیق ضرب اولنمش
برنوع آچه درکه (متالک) دینیلیر .
جمی اولان (مغشوشات) = اکثریا
قاریشیق مسکوکات حقنده قوللانیلیر .

مَغْشِي } [ع] غشی اولمش ، بایلمش
(مغشی علیه) = بایلمش ،
بایغین . (مغشياً) = بایلمش اولدینی
خالده ، بایغین اوله رق .

مَغْضُوب } [ع] غضب اولنمش ،
صاحبنک خبر و اذنی

{ [ع] کونشك غروب }
مَعْرِب { ایتدیکی، باطوب کورنمز
 اولدینی یر، باطی § غرب طرفی،
 آفریقا قطعہ سنک سواحل شالیہ
 غربیہ سی. (مغرب ادنی) = طرابلس
 غرب (مغرب اوسط) = تونس،
 جزائر (مغرب اقصى) = فاس،
 مراکش. (صَلَاةُ الْمَغْرِبِ، صَلَاتُ الْمَغْرِبِ)
 = آقشام نمازی. جمعی (مَغَارِبُ)،
 (مَغْرِبِي) = مغربه منسوب، مغربی،
 فاسلی: (مال بولمش مغربی کبی —
 کلام مشهور).

{ [ع] آلدانمش، آلدانمش §
مَعْرُور { غرورلشمش، کبری، نفسی
 بکه نن. (مغروریت) = مغرورلق
 (مغرورانہ) = مغرور اولانه یاقیشه.
 جق صورتده.

{ [ع] غرس اولشمش،
مَعْرُوس { طوبراغه دیکلمش:
 (شجر مغروس، اشجار مغروسه).

{ [ع] صویه باطوب
مَعْرُوق { بوغلمش معناسنه (غرق)
 لفظندن اویدورمه براسم مفعولدر.
 صحیحی (غریق) کله سیدر. یا کلمش بر
 لفظی قوللانمقدن ایسه (مغروقاً وفات
 ایتدی) کبی جمله لرده آتی ترک ایدوب
 یرینه (غریقاً) کله سنی استعمال
 ایتلیدر.

= مناقب و حکایات غزاتی حاوی
 کتاب. (غازی، ابوالغازی) = غزایه
 متعلق مناقب صاحبی غازی دیمکدر.
مَغَاظِر { [ع] (مغفر) کج جمعی،
 زرهل کلاهلر، باشلقر:
 (مغافر جنکاوران).

{ [ف] چوقور، حفره،
مَغَاك { مزار: (مغاسخه) =
 کوچک چوقور، چوقورجق.

{ [ع] اصطلاحات طبیه دندر.
مَعْبِن { قاصیق، اولیق دیچی.
 جمعی (مَعْبِن).

{ [ع] غبطه اولشمش،
مَعْبُوط { ایره نلش، قیصقالشمش:
 (معبوط امثال) = امثالنه غبطه ویرن.
 { [ع] معامله ده، آلیش
مَعْبُون { ویریشده آلدانمش،
 غبنه اوغرامش.

{ [ع] غدر کورمیش اولان.
مَعْدُور { مؤثی: (معدوره) در.
 (معدوریت) = معدورلق، معدور
 اولق.

{ [یونانجه دن] معروف
مَعْدَانُوس { خاصیتلی نبات. محرّقی
 (مایدانوس) بعض متصلغین قدیمه
 طرفندن اشبو نباتک اسمی (معدّه
 نواز) = طرزنده یازلسی خاصیتی
 اعتباریله اولسه کرکدر.

اسباب معیشت ، وسعت معیشت ،
تأمین معیشت (جمی (معایش) .

معین { [ع] صاف آقا صو :
(ماء معین) § هندسه
اصطلاحاتنددر . (شکل معین) =
ایکی زاویه سی حاده ، دیگر ایکی زاویه سی
منفرجه اولان درت مساوی ضلعی
حاوی شکل هندسیدر که بقلوارسمی
دیمکدر . (شبه معین) = ضلعین
مقابلینی هم مساوی ، هم موازی اولوب
ایکی ضلعی کوچک و مساوی ، دیگر
ایکی ضلعی بـیـوـک و یکدیگره مساوی
اوله رق زاویه لری قائمه اولایان شکل
مستوی دیمکدر .

معیوب { [ع] عیلمش ، عیلی
(فعل معیوب ،
کار معیوب ، عادت معیوبه) ، (معیوباً)
= عییلی ، عیلمش اوله رق .

مغارب { [ع] (مغرب) ك جمی ،
یعنی باطوب کورنمز اوله جمی یرلر .

مغاره { [ع] طباغلرده ، قایالرده
(حجره طرزنده بولنان
اویوق و یاریق بر ، این جمی (مغارات) :
(مغارات صخور ، مغارات جبال)
لسانمزده دیگر جمی اولان (مغایر)
هیچ قوللانیلماز .

مغازی { [ع] غازیلرک منافعی ،
(داستانی ؛ غزالره دائر
حکایه لر ، فقره لر : (کتاب المغازی)

احوال معنویه ، تأثیرات معنویه) ،
(ولد معنوی) = آخرت چوجنی ،
جان اولادی . جمی (معنویات) درکه
معنوی اولان خصوصات دیمکدر .
(معنویون) = السهیون کیدر .

معونه { [ع] یاردیم ، امداد معنا .
سنه در . لسانمزده لیان
داخلنده و قرای متجاوره
معونه { ساحلنده اشیا نقلی ایچون
قوللانیلان واسطه نقلیه بحریه اطلاق
اولنور که بین العوام تحریف ایله
(ماورنه) دینلیر . بومعناده مولداتدن
معدوددر .

معهود { [ع] عهد اولتمش ، عهد
اولنان . اکثریا ذکر
کچن و یا معلوم اولان برشی ، برشخص
حقتده تهکماً قوللانیلیر : (معهود
قاله) .

معیت { [ع] برابرک ، برلکده
بولنمه ؛ رفاقت ایذیلن
آدمک دوننده یعنی امری آلتنده
بولنش : (نواخی مدیرلری قضا
قائم مقاملرینک معیتنده در ، معیت
مأموری ، معیت واپوری) .

معیشت { [ع] مابه الحیاة اوله حق ،
کندیسیله کچنیلوب
تعیش اولنه حق نسنه که ترکجه ده
(دیرلک) تعبیر اولنور و کچنمک معنا .
سندده قوللانیلیر : (مدار معیشت ،

اولان (مَعْمُولَات) = ماکنه یاخود
 ال ایله ایشله یه ریک یاپلش اشیا وسائره
 دیمکدر : (معمولات صنایعه) ،
 (معمول به) = کندیسيله عمل اولنان ،
 دستورالعمل طوتیلان شی ، قوانین
 وامثالی کبی .

! [ع] کله نک ، کلامک دلالت
 معنی { ایتدیکی شی ؛ مقابلنه الفاظ
 وضع اولنان صورت ذهنیه . مفهوم
 بوندن اعمدر . لسانمزده هم مقابلنه
 الفاظ قونیه بیان صور ذهنیه ، هم
 الفاظ ایله تبیین وتبلیغه مقتدر اولنه .
 مایان افکار وحسیات دقیقه روحانیه
 مقامنده قوللانیلیر : (معنای بیت ،
 معنای مقصود) نظمه بعضاً اسلوب
 فارسیده « معنی » طرزنده ده استعمال
 اولنور . (معناً) = ظاهراً دکل ، معنی
 جهتیه . (معنیدار) = معنالی ، بیهوده
 وبوش دکل . (بی معنی) = معناسز ،
 بیهوده بوش . جمعی (معانی) § رؤیا
 دیمکدر : (عالم معنی) .

« ای پادشه سریر دانش »

« وی خسرو بارگاه معنی »

« نفی »

{ [ع] معنایه منسوب ،
 معنوی } صوری وجسمانی اولما یوب
 مجرد ، روحانی اولان ، مادیات ایله
 بیلنمیهن : (فیض معنوی ، امرمعنوی ،

ترس . مادیات ومعنویاتده قوللانیلیر :
 (جامه معکوس) ، (معکوساً) =
 معکوس ، ترس اوله رق : (معکوساً
 متناسب) .

{ [ع] علتنمش ، علتنلی ،
 معلول } خسته لکلی . (معلولا)
 = معلول اوله رق . (معلولیت) =
 معلولک ، سقطلیق . جمعی (معلولین) .

{ [ع] بللی ، بیلنمش ، بیلن
 معلوم } شی . (فعل معلوم) =
 فاعلی ظاهر اولان فعل . جمعی اولان
 (معلومات) هم بیلن شیر ، هم علم
 وهز معناسته قوللانیلیر . (معلومیت) =
 معلولق ، میدانده اولقلق ، آشکاره لک .
 (معلوماتقروش) = معلومات صایجی ،
 صاتان دیمکدر که مقام تزییفده
 قوللانیلیر .

{ [ع] خراب ک ضدی .
 معمور } شرفلی ، شنگلی ،
 ایصلی ، آبادان : (بیت معمور ، بلده
 معموره ، قصبه معموره ، شهر معمور) .

{ [ع] معمور اولان پر ،
 معموره } آبادان محل : (معموره
 عالم ، معموره جهان) .

{ [ع] یاپلش ، اعمال
 معمول } اولنمش : (کوموشدن
 معمول باردق ، قیل دیشدن معمول
 یاستون ، بلوردن معمول کاسه) جمعی

اولنه رق . اسلوب فارسی ایله جمی
 (معزولان) عربی جمی (معزولین) .

جمی (معاصی) تشدید ایله غلطدر .
 « انوار مغفرت ایدر احمای معصیت »
 « اهل کمال ظلمت غیظی کظیمدر »
 (نوشهرلی حکمت)

معشوق } [ع] چوق سولش ،
 معشوقه } در . (معشوقیت) =
 معشوقلق .

[ع] اصطلاحات طیه دندر .
 معص } برعات ویا ماده مؤثره نك
 تأثیر شدیدی ایله عضلاتك طوتلسنه ،
 بوزلسنه دینیلیر .

معصود } [ع] عفو اولنش ، صوچی
 باغشلامش :
 « مرآت دلدہ صورت اخلاصہ قیل نظر »
 « معفود در مراسمہ دائر قصورمن »
 « نابی »

معقول } [ع] عقد اولنش ،
 باغلامش ، باغلی . (معقود)
 علیہ = برعقدك اجر اسندن مقصد
 اصلی اولان خصوص .

معقول } [ع] عقل ایله بینمش ،
 عقله قریب ، عقله موافق ،
 عقلك بکندیکی شی . (معقولات) =
 عقلك ادراك ایتدیکی خصوصات .
 (معقولیت) = معقوللك : (امر معقول ،
 افادۀ معقوله) .

« ادراك اك اكر وازایسه معقول شناس اول »
 « جوری »

معكوش } [ع] عكس اولنش ،
 ترسنه چویرلش ،

معشوق } [ع] چوق سولش ،
 معشوقه } در . (معشوقیت) =
 معشوقلق .

[ع] اصطلاحات طیه دندر .
 معص } برعات ویا ماده مؤثره نك
 تأثیر شدیدی ایله عضلاتك طوتلسنه ،
 بوزلسنه دینیلیر .

معصود } [ع] عفو اولنش ، صوچی
 باغشلامش :
 « مرآت دلدہ صورت اخلاصہ قیل نظر »
 « معفود در مراسمہ دائر قصورمن »
 « نابی »

معقول } [ع] عقد اولنش ،
 باغلامش ، باغلی . (معقود)
 علیہ = برعقدك اجر اسندن مقصد
 اصلی اولان خصوص .

معقول } [ع] عقل ایله بینمش ،
 عقله قریب ، عقله موافق ،
 عقلك بکندیکی شی . (معقولات) =
 عقلك ادراك ایتدیکی خصوصات .
 (معقولیت) = معقوللك : (امر معقول ،
 افادۀ معقوله) .

« ادراك اك اكر وازایسه معقول شناس اول »
 « جوری »

معكوش } [ع] عكس اولنش ،
 ترسنه چویرلش ،

معشوق } [ع] چوق سولش ،
 معشوقه } در . (معشوقیت) =
 معشوقلق .

[ع] اصطلاحات طیه دندر .
 معص } برعات ویا ماده مؤثره نك
 تأثیر شدیدی ایله عضلاتك طوتلسنه ،
 بوزلسنه دینیلیر .

معصود } [ع] عفو اولنش ، صوچی
 باغشلامش :
 « مرآت دلدہ صورت اخلاصہ قیل نظر »
 « معفود در مراسمہ دائر قصورمن »
 « نابی »

معقول } [ع] عقد اولنش ،
 باغلامش ، باغلی . (معقود)
 علیہ = برعقدك اجر اسندن مقصد
 اصلی اولان خصوص .

معقول } [ع] عقل ایله بینمش ،
 عقله قریب ، عقله موافق ،
 عقلك بکندیکی شی . (معقولات) =
 عقلك ادراك ایتدیکی خصوصات .
 (معقولیت) = معقوللك : (امر معقول ،
 افادۀ معقوله) .

« ادراك اك اكر وازایسه معقول شناس اول »
 « جوری »

معكوش } [ع] عكس اولنش ،
 ترسنه چویرلش ،

(مَعْرِفَتُورُ) = صاحب معرفت ،

هنری دیمکدر. جمی (مَعَارِفِ) .

{ [ع] جنك ايديه جك پر ،
مَعْرِكَه } میدان حرب. جمی (مَعَارِكِ)

{ [ع] عرض اولمش ،
مَعْرُوض } نظاره وقارشی یه قونلش :

(معروض ساحة تماشا ، معروض

داعیلیدر ، کونشه معروض ، بروجه

معروض) جمی اولان (مَعْرُوضَات)

= دائما کوچکار طرفندن بیوکاره

قارشی وقوعبولان افادات شفاهیة و

تحریریه یه اطلاق اولنور .

{ [ع] بیلنمش ، بیلن
مَعْرُوف } شی : (شخص معروف ،

ذوات معروفه) § عقلک ادراک ،

شرعک تجویز و تحسین ایتدیکی فعل

و عمل . بونک ضدی اولان (منکر)

= عقل و شرعک رد ونهی ایتدیکی

عمل دیمکدر . (امر بالمعروف) =

معروف ایله امر (نهی عن المنکر) =

منکردن نهی :

« بارگاهک مراکز اجراسیدر »

« امر بالمعروف ونهی منکرک »

(حمدی)

{ [ع] عزل ایدلش ،
مَعْرُول } مأموریتدن ومنصبندن

چیقارلش . (معزولیت ، معزولی)

= معزولک : (معزولیت معاشی) ،

(معزولاً) = معزول اولهرق ، عزل

(کورمک ، طومق) ماده لریله قوللا-

نیلیر : (بنی معذور طوتگنر ، آتی

معذور کوردیلر) .

{ [ع] مرادیون (نردبان) ،
مَعْرَج } چیقجه جق پر . واسطه

عروج اولان آلتنه (معراج) ده دینیر .

جمی (مَعَارِج) .

{ [ع] محل عرض ، برشی
مَعْرَض } عرض اولنوب کوریلن

پر . ترکیجه سی سرکی ، بازار دیمکدر .

(معرض ، سرکی) کلمه لری موجود

ایکن آنلرک یرنده عربلرک اصلا

قوللانمدقلری (مشهر) لفظنی قوللانمغه

هیچ لزوم یوقدر .

{ [ع] بیلیمک : (معرفت
مَعْرِفَت } حق ، معرفت تقس)

(علم) ایله (معرفت) بیننده کی فرق

(بَصَائِر) ده صورت آتیله ده کوستر-

لشدر . (معرفت برشی تفکر و اثرخی

تدبر ایله بیلیمکدن عبارت اولغله علمک

مفهومندن اخصدر ، بونک مقابلی

(انکار) و علمک مقابلی (جهل) در .

(علم) وجه کللی ایله و (معرفت)

وجه جزئی ایله بیلیمکدر . بوجهته

جناب حقه معرفت اسناد اولنماز)

لسانمزدده کی صورت استعمالنه کوره

یا لکنز (بیلکی) معناسنی دکل هنر ،

صنعت کی معنالری ده افاده ایدر .

لو کون کبی یاغلی حمیر حالنده شیلر : «رخنده باده دن یارک که آب وتاب اولور پیدا»
 (جامچی معجون ، بویاجی معجون)
 جمی (معاجین) .

مَعْدَلَتْ { [ع] جور و عذر ایتیموب نفوس و عقولده استقامتی قائم اولان امر و حالتی اجرا ، داد و انصافی التزام ایتک و عدل و حق ایله حکم ایله مکدر که لسانمزده عدالت ایتک دینیلیر . (معدلتکستر) = معدلت یایچی . (معدلتپروور) = معدلت صاحبی ، معدلت حامیبی (معدلتپرووری) = معدلت پروزلک . کسر دال ایله تلفظی جائزدر .

مَعْدَلْ { [ع] عدول ایدیله جک یر ، صاپیله حق محل || مَعْدُولْ { بعض کلمات فارسیه ده یازیلوبده اوقونمایان واو ، یا حرفلری .

مَعْدُومْ { [ع] یوق . (موجود) مَعْدُومْ (مقابلی .) (النادر کالمعدوم) = نادر اولان شی یوق کبیدر . (معدومیت) = معدوملق ، یوقلق . جمی (معدومات) .

مَعْدَرْتْ { [ع] فی الاصل ایراد قبول ایتک ، معذور طوتمق معناسنه دره لکن لسانمزده عذر ، بهانه مقامنده قوللانیلیر : (سرد معذرت ، بیان معذرت) کسر ذال ایلهده تلفظی جائزدر . (معذرتمند) = عذری ، عذر صاحبی (معذرتندی) = عذر لیلک (معذرتخواه) = معذور طوتمق ایستین ، عذر دیلهین .

مَعْدُورْ { [ع] عذرلنمش ، عذر معذور (کتیرلش ، عذری اولان ایسته «دیده پر خونم ایتدک معدن الماس اشک» «رنک روی شیشه» پر انکسارمدن صاقین «ناثلی» قدیم

مَعْدِنْ { [ع] فی الاصل کسر دال ایلهدر . یر آلتنده موجود اولان آلتون ، کوموش ، باقر و امثالی جواهر ارضیه تک بولندینی یر ، کان ، اوجاق § او یله یرلردن چیقاریلان جواهر ، فلزات : (معدن طبق ، کوموش معدنی ، معدن صوبی ، اسکی معدن ، معدن کوموزی) § مجازاً هر سنه تک مکان اصلیسنه اطلاق اولنور : (معدن- الحیر و الکرم ، معدن صروت ، معدن عرفان) ، (معدنی) = معدنه منسوب : جمی (معدنیات) .

{ عقل معاش } = قازانچ فکری .
جمی (معاشات) .

{ [ع] [معشر] } کجی ،
معاشتر { جماعتلر ، کروهلر :
(معاشر مسلمان) .

{ [ع] [معصیت] } کجی ،
معاصی { اوامر دینییه عدم اطاعت
صورتیه وقوعبولان کناهلر : ارتکاب
معاصی) .

{ [ع] [معلم] } کجی ، عقائد
معالم { دینییه دن معدود اولان
قضایا ، مسائل § علم موضعلری که
کندیسیله برشی استدلال اولنان اثرلر ،
نشانلر دیملر . یول نشانی کبی :
(معالم الخیر ، معالم الیقین) مفردی هیچ

قوللانیلماز . لسانزده (مطنه) معناسنه
ایراد اولنه ماز .

{ [ع] [کسب شرف ودرجه] }
معالی { رفیعه معناسنه اولان (معلاة) کجی
جمیلر که اکثریا اسم اوله رق معنوی
یوجه لسلر یعنی علویته متعلق امور ،
احوال ، کیفیات معناسنده ودرجات
عالیات معارف مقامنده قوللانیلر .
مفردی هیچ قوللانیلماز : (میل معالی ،
کسب معالی ، ذات معالی سمات ، نام
معالی اتسام) ، (معالی امور) کبی
ترکیبلرده (مکاسب الشرف) معناسنی
افاده ایدر .

{ [ع] [معنی] } نک جمی ،
معانی { مآلر : (معانی دقیقه ،
معانی وضایا) § علوم ادبییه دن بر
علمدرکه مبادیسی مسائل نحویه و لغوییه
دن عبارت اولوب لفظک مقتضای حاله
مطابقتی بیلدیرن حالاتدن بحث ایدر .

{ [ع] [معبثت] } کجی ،
معایش { کچمه که مدار اولان نسنه لر .
(معایش) = طرزنده یازماملی .

{ [ع] [عبادت ایده جک یر] ،
معبد { جامع ، مسجد : (معبد
اسلام) جمی (معابد) .

{ [ع] [برجهتدن دیگر جهته
معبر] } کچمک ایچون یاپلش شی ،
کچید ، کوپری . جمی (معابر) .

{ [ع] [کندیسنه عبادت
معبود] } اولنمش ، تکرری : (معبود
حقیق اولان الله ذوالجلال) .

{ [ع] [عته] } کتیرمش ،
معنوه { بونامش آدم . فارسیده
(فرتوت) دینیلر : (پیر معنوه)
مجله جلیله معنوهی شوایله تعریف
ایدیپور : (اول کیمسه درکه فهمی
قلیل ، کلای مشوش ، تدبیری فاسد
اوله) .

{ [ع] [افیون ، بنک ، خشخاش
معجون] } کبی مسکر مواد ویاخود
اجزای دوایشه و بهارات ایله ترتیب
اوله رق قانادیلان قواملی طاتولر §

(التفاتك ، توجهك محل ظهوری
اولدم) ديمكدر . (مظَهَرِيْت) =
مظهلوق ، موفقيت .

{ [ع] بعضر عندنده برشي }
مَع } شي آخره ضم ايله مك ،
عندالبعض مصاحبت ومقارنت معناسنه
موضوع بركله دركه (ايله) و (برابر)
لفظلايله ترجمه اولنور : (مَعْمُونِيَه)

= ممنونيتله (مع الافتخار) = افتخار
ايله (مع هذا) = شونكله برابر .
(مع فائض) = فائض ايله برابر (مع
مافيه) = اويله اولقله برابر (مع زياده)
= فضله سيلاه ، بول بول . (معاً) =
برلكده ، برابر اولدوق .

{ [ع] (مَعْبَد) ك جمع ،
مَعَابِد } عبادته مخصوص محللر :
(معابد ومساجد) .

{ [ع] (مَعَبَر) ك جمع ،
مَعَابِر } اوستندن كچيله جك كرلر ،
كوپريلر : (طرق ومعابر) .

{ [ع] (مَعْجُون) ك جمع ،
مَعَاجِين } قواملي دوائى طاتيلير .

{ [ع] محل رجوع ، عودت
مَعَاد } ايديله جك ير ، عالم آخرت :
(مبدأ ومعاد) ، (يوم معاد) =
قيامت كوني . بو معناده ضم ميم ايله
اوقومق ياكلشدر § انصراف ايديلن
شيئه تكرر رجوع ايتك ، كرى دونك .

« بيلمز معادى بزم فنادن كيدن دخى »
(روحى)

{ [ع] (مَعْدَن) ك جمع ،
مَعَادِن } آلتون وكوموش وامثالى
جواهر مختلفه ارضيه وبونلرك ظهور
ايتديكى محللر ديمكدر . (شبه معادن)
= فلزانه بگزه ين معدنلر .

{ [ع] النجا ايديه جك ، صيغينه
مَعَاذ } جق محل : (معاذ الله) =
اللهمه صيغتمق معناسنه برتركيب عربيدركه
ايجابنه كوره متكلم ايجون صرف
اولندينى كچي مخاطب وغائب حقندهده
ايراد اولنور .

{ [ع] (مَعْرَاج) ك جمع ،
مَعَارِج } نردبانلر : (معارج كمال) .

{ [ع] (مَعْرِفَت) ك جمع ؛
مَعَارِف } (معارف جزئيه ، معارف
شئى) ، (معارف نظارت جليله سى)
= معارفه عائد امور وخصوصاتى رؤيت
ومكاتب رسميه يي اداره ايدن دائره
جليله رسميه . (معارف روز) = معا-
رفك ترقيسنه خدمت ايدن ، نشر معارفه
چالديشان . (معارف روزى) = معارف-
ورلك . (معارف روزانه) = معارف-
ورجه سنه .

« بازارده كالاي معارف صاتيليرمي ؟ »
(واصف)

{ [ع] مدار تعييش ، ديرلك ،
مَعَاش } كچينه جك شى ، آيلقى .

« یارب نه مطیه یله کزر قالب عالم »
« لا »

مَظَاهِرُ } [ع] (مَظْهَر) ك جمع،
اشیانك ظاهر اولدینی
محالر .

مَظْرُوفٌ } [ع] ظرف لامش، ظُرف
ایچنه قونلش . (مَظْرُوفًا)
= ظرفی ، قابلی اوله رق .

مَظْلَهٌ } [ع] گولگه لك : (مَظْلَاهُ)
آرام ، مَظْلَه نشین .

مَظْلَهٌ } [ع] قیلدن یابیلان بیوک
چادر .

مَظْنَهٌ } [ع] برشیك وجودینك
ظن اولندینی یر ، ظن

کوتورن : (مَظْنَهٌ سوء) کسر ظاء ایله
اولسی سماعدر قیاسی اولان طانك
فتحیه در آخرنده کی تاء مبالغه یه محمولدر
(مَظْنَه الكرامه) مقامنده (مَظْنَه

کرام) دیمک بوس بتون یا کلدشدر .
طوغریسی (مَظْنَه کرامت) دیمکدر .

مَظْنُونٌ } [ع] ظن اولنمش ،
شبهه لی : (بوایشك

مَظْنُون اولان نتیجه سی) § کندیسنه
برجرم اسناد اولنمش ، برجرم واقعت
فاعلی ظن ایدلش آدم : (مَظْنُون علیه) .

مَظْهَرٌ } [ع] فی الاصل محل ظهور
یعنی برشیك ظاهر اولدینی

یر دیمکدر . نائل ، موفق مقامنده
قوللائیلیر : (مَظْهَر التفتات اولدم ،
مَظْهَر توجه اولدم) کی تعبیر لرك معناسی

مَظْمُوحٌ } [ع] کوز دیکیلن شی ،
کوز قوییلن یر ، کوزی

قالدیروب باقه جق محل : (مَظْمُوح نظر)
جمی (مَظْمُوح) .

مَظْمُورٌ } [ع] طوپراق آلتنه
قونلش ، گوملمش .

مَظْمُورَهٌ } [ع] مخزن کبی یر
آلتنده حبوبات و

اشیای سائره صاقلامغه مخصوص محل
§ مزار ، قبر : (مَظْمُورَه فنا ،
مَظْمُورَه نسیان) .

مَظْمُوعٌ } [ع] طمع اولنمش ،
حرص ایله آرزو اولنان

هر شی .
[ع] دورلش ، بوکلش :

مَظْوِيٌّ } (مَظْوِيًّا) = بوکیله زك ،
دور یله زك : (مَظْوِيًّا تقدیم قلنان

عرضحال) .
[ع] فی الاصل ایچنده

مَظْهَرَهٌ } یقانیلوب کسب طهارت
اولنه جق محل ، غسلخانه ، «مطره»

کبی صو قابنه اطلاق غالبدر . فصیحی
کسر میم ایله (مَظْهَرَه) درکه ایچنه
شرب ویاتظهر ایچون صو قونیلان قاب
دیمکدر .

مَظْيَهٌ } [ع] بینمکه صالح حیوان ،
بینك حیوانی ، دابه .

(مَظْيَه ران) = بیندیکي حیوانی یوله
سوریجی ، سورن . جمی (مَظْيَا) .

مطبوعه ، کتاب مطبوع (مَطْبُوعَات) = باصلمش شیلر ، کتاب ، غزته و هر درلو اوراق سائره . (مطبوعات اداره سی) = غزته لزه ، مطبعه لزه متعلق امور ومصالحی رؤیت ایدن دائرة رسمیه § حسن طبیعته موافق ، لطیف ، طبعه خوش کلن ، مقبول ، بکمالش : (اندام مطبوع ، طور مطبوع ، قامت مطبوعه) .

«عجب مطبوع و دلکش در سراپا حسن اندامی»
«نفی»

مَطْحُونُ } [ع] طحن اولتمش ، دگرمنده اوگودلمش .

مَطْرَانُ } [ع] یاغمور . جمعی (امطار) .

مَطْرَانُ } [ع] طائفة نصارانک بویوکاری ، بستقوپوس ، متره پولید کبی بویوک پاپاسلری . کسر میم ایله ده جائزدر .

مَطْرَه } [ع] قریه ، ایچنه صو قونیه له حق قاب ، خصوصیه له یول ایچون مشیدن . یاپیلان صو قابی .

مَطْرَاحُ } [ع] طرح ایده جک یر موقع ، ترتیبگاه . جمعی (مَطْرَاح) .

مَطْرُوحُ } [ع] طرح اولتمش ، قوریلوب یاپلمش : (قصر مطروح دلپسندی) § آتلمش ، براغلمش . حسابده بیوک عدد دن کوچک عددی چیقارمغه دینیلیر .

(مطروح منه) = کندیسندن کوچک عدد طرح اولتان بیوک عدد .

مَطْرُودٌ } [ع] طرد اولتمش ، قوغلمش . (مَطْرُودِیت) = مطرود . لق ، قوغلمتلق . جمعی (مَطْرُودِین) : (مکتبیدن مطرود ، مأموریتندن مطرود) .

مَطْعُونٌ } [ع] طعن اولتمش ، ذم دینیلن عاتنه طوتلمش . (مَطْعُوناً) = ویا به طوتیه له رق : (مطعوناً وفات ایتدی) .

مَطْفِی } [ع] اطفا ایدلمش ، سوند . یرلمش . اصلی (سوگند یرلمش) مَطْلَبٌ } [ع] طلب اولتان شی ، مرام ، مقصد § بحث ، مسئله .

مَطْلَعٌ } [ع] طلوع ایده جک ، باش محل : (مطلع شمس) § بر منظومه نک ایلك بیت مصرعی : (حسن مطلع) = غزلده مطلعی تعقیب ایدن بیت لطیف . «دیچور هجری مطلع نور سرور ایدر» «آه درونی مشعله صبحگاه ایدن» «نجمارزاده»

مَطْلُوبٌ } [ع] طلب اولتان ، آلمغه حتی اولان شی ، آلاجق . جمعی (مَطْلُوبَات) .

مَطَابِحُ : [ع] «مَطْبَخ» كُ جَمِي ،
يَمَكْ بِبَشِيرِيْلَه جَك مَحَلَّر .

مَطَابِغُ : [ع] «مَطْبَعَه» نَك جَمِي :
(مطابع موجوده) مفردينه باقلى .

مَطَافُ : [ع] طَوَاف اَيْدَه جَك يِر ،
اَطْرَافِي دَوْلَاشِيلُوب زِيَارَت .

اولنه جق محل : (مطاف انبيا، مطاف قدسيان) ضمّ ميم ايله استعمالى پك ياكشدر .

«ميخانه يي سير ايتدم عشاقه مطاف اولمش»
«تكليف وتكلفدن سكاتى معاف اولمش»
«شيخ غالب»

مَطَالِبُ : [ع] «مَطَابُ» كُ جَمِي ،
طَلَب اَو اِنْسَان شِيلِر :
(مطالب مشروعه ، نائل مطالب) .

مَطَالِغُ : [ع] «مَطْلَعُ» كُ جَمِي :
(مطالع نجوم) .

مَطَابِيبُ : [ع] كَزِيدَه ، سَجَلَمَش شِيلِر .
بُولْفَطْكَ مَفْرَدِي يوقدر .

مَطْبُحُ : [ع] يَمَكْ بِبَشِيرِيْلَه جَك محل :
(مطبخ كديسى) .

مَطْبَعَه : [ع] كِتَاب ، غَزْتَه وَ اوراق باصيله جق يِر :
ياكش اولارق (مطبعة خانه) ديمه هلى .

مَطْبُوحُ : [ع] طَبِخْ اَوْلْمَش ،
بِشِيرْلَش شِي : (طعام مطبوخ) .

مَطْبُوعُ : [ع] طَبِعْ اَوْلْمَش ،
بِاصَلْمَش : (رسالة مطبوعه)

ضرب عملياتنده مقدارينك چوغالديلى ايسته نيلن عدد . (مضروب فيه) =
كنديسنه ديكر بر عددك ضرب اولنديلى عدد . (مضروبين) = يكديكر يله ضرب اولنان ايكي عدد دن هر برى .

مَضْرُوبُ : [ع] ضَرْرَه دُوچار اولمش ، ضرر كورمش .

مَضْرُوسُ : [ع] اوريله رك ياپلش ، اورلش شى : (چاه مضروس) .

مَضْمُضَه : [ع] صَوْبِي آغيزده چالقامق . (ضاد لر ظ كبي اوقونور) : (مضمضه واستنشاق) .

مَضْمُومُ : [ع] ضَمَّ اَوْلْمَش ، علاوه ايدلمش § ضمه ايله يعنى اوترى ايله اوقونان حرف .

مَضْمُونُ : [ع] اودنمش ، اودنمى لازم كن شى § مأل ، مفهوم ، معنى ، آكلاشيلان شى : (مضمون بيت ، مضمون عريضه ، مضمون شعر ، مضمون كلام) §

نكتهلى ، جناسلى ، صنعتلى سوز : (مضمون بكر) ، (مضمون پرداز) = مضمون ترتيب ايديجى ، ايدن .

جمي (مضامين) .
«نوله ديوشيرسه بقاياسنى مضمونلر ينك»
«خامه تحصيل كالاتده باقى قوليدر»
«ثابت»

مَضْمُوقُ : [ع] طَار يِر § طَار ، زور ، صَيِّق ايش : (امر مضيق) .

آلترو. بوماسبتله قانون، عود و طنبور
کبی ساز انواعنی چالمق ایچون قوللائیلان
شیلره دینلیر .

مَضَامِينُ { [ع] [مضمون] كُ
جمعی ، معنالر، مألر :
مضامین مکاتب .

مَضَاقُ { [ع] طارلق : (دفع
مضاق) .

مَضْبُطَةٌ { [ع] محرزات رسمیه دن
بریسنگ اسمیدر !

مَضْبُوطٌ { [ع] ضبط اولنش ،
اله کچیرلمش ، دائرة
تصرفه آلمش : (اوقاف مضبوطه ،
بلاد مضبوطه ، نقد مضبوط) §
یازلمش ، قید ایدلمش : (افاده مضبوطه)
§ طولولو ، طاغنیق اولمایان .

مَضْجَرٌ { [ع] کوکل طارالاجق ،
صیقيله جق یر . جمعی (مضاجر)

مَضْجِعٌ { [ع] یاته جق یر ، مجازاً
مضارع ، قبر معناسنده قوللا

نیلیر : (نورالله مضجعه) = الله یاتدینی
یری نورلاندرسون . جمعی (مضاجع) .

مَضْحَكٌ { [ع] کولنه جک آدم ،
مسخره ، صویتاری .

جمعی (مضاحك) .

مَضْرَرَةٌ { [ع] زیان ، ضررلی شی .
(منفعت) كُ ضدی .

مَضْرُوبٌ { [ع] ضرب اولنش ،
دوگلمش ، طایاق

یمش : (ضارب ومضروب) § حسابك

مصلوب) . (مصلوباً) = اصلمش
اوله رق . (مَصْلُوبِيَّةٌ) = مصلوبلق .

مَصْنُوعٌ { [ع] صانعک یاپدینی
شی ، صنعت و هنر
واسطه سیله یاپلمش اولان شی . جمعی
(مَصْنُوعَاتٌ) § دوزمه ، یاپمه شی ،
ساخته : (شکایتنامه نك مصنوع اولدینی
تحقق ایتدی) .

« صانع اولان ممکن دکل مصنوع دن اوله جدا »
« فضولی »

مَصُونٌ { [ع] محفوظ ، صیانت
اولنش ، صاقینامش :
(بیوت و مساکن قانوناً تعرضدن
مصوندر) .

مَصِيرٌ { [ع] فی الاصل رجوع و
تحولی متضمن اوله رق یعنی
برنسنه سوکره دن باشقه درلو اولق
معناسنه اولان صیوروت مصدرندن
اسم مکاندر محل صیوروت دیمکدر :
(ضمیر صداقت مصیر) .

مَضْجِعٌ { [ع] « مضجع » كُ جمعی ،
یاته جق یرلر ، قبرلر :
(مضاجع اولیاء) .

مَضْرَارٌ { [ع] (مضررت) كُ جمعی :
(دفع مضار) .

مَضْرَابٌ { [ع] محل ضرب معنا -
سنه اولان (مضرب) كُ

وآلت ضرب دیمک اولان (مضرب) كُ
جمعی ، دگنك و قامچی کبی اوره جق

مصَفَّ [ع] صف، طاہر باغلا۔
 به جق یر § جنک ،

حرب۔ لسانزدہ یالکز جمع اولان
 (مصَفَّ) جنک معناسندہ قولانیلیر۔

مصَفُوف [ع] صف باغلامش
 صف ہیئتہ کیرمش،

صیرہ ایله دیزلمش۔

مصَقُول [ع] صیقل اورلمش،
 مصقله ایله جلا ویرلمش،

جلالتمش۔

مصَل [ع] یوغورت صویبی۔
 «مصَل دم» = یوغورت

صویبی کبی براز صارمتراق اولان
 قان صویبی (مصَل لَبَن) = سورتقه
 دینلین برنوع آیران۔

مصَلَحَت [ع] برایشک خیرلی
 اولسنه سبب اولان شی۔

(مفسدت) مقابلی: (دروغ مصلحت
 آمیز) § امر، خصوص، ایش:
 (مصلحت شناس) = مصلحت آکلا۔

یچی، آکلایان (مصلحت پین) =
 مصلحت کورچی، کورن، ایش کور۔
 مکده وقوف و تجر به صاحب اولان۔
 (مصلحت کنار) = سفیر و کیلی،
 کوچوک ایلچینک یرنده بولنان،
 صنوف سفردان دردنجی صنی تشکیل
 ایدن اینچیلرک هربری۔

مصَلُوب [ع] صلب اولتمش،
 آصامش: (جانی

ومصروف موقعنده قولانیلیر۔ جمع
 (مصَارِف)۔

مصْرُوع [ع] صرعه علتنه
 طولتمش، صرعه لی۔
 (مصروعاً) = مصروع اوله رق۔

مصْرُوف [ع] صرف و خرج
 اولتمش، بذل ایلمش۔

مادیات و معنویاتده قولانیلیر: (نقد
 مصروف، نقود مصروفه، مبالغ
 مصروفه، همت علیه لری مصروف
 بیورلق باینده)، (مصروفی) و
 (مصروفیت) = مصروفلق § چویرلمش،
 دوندیرلمش۔

«مصروف جبر خاطر اهل نیازدر»
 «لطف دمدامک کرم بی نهایتک»
 «نائلی قدیم»

مصْطَبَه [ع] فی الاصل کم میم
 ایله اولدینی حالده فتح
 میم ایله معروف و مستعملدر۔ بعض بویوک
 قاپولر آراسنده وقهوه خانه و میخانه کبی
 یرلرده کی اوستنه اوطوریله جق سد
 ویکه لره اطلاق اولنور: (مصطبه
 الفت، مصطبه رندان) جمع (مصاطب)۔
 «ای نائلی ترانه کلک کدن اولدیلمر»
 «روحانیان مصطبه اتباه مست»
 «نائلی قدیم»

مصْعَد [ع] یوقاری چیقہ جق
 یر، محل صعود۔ جمع

(مصَاعِد)۔

مَصْلَحَتِ كُ جَمِي :
مَصْلَح } [ع] (مَصْلَحَتِ كُ جَمِي :
 (مصالِح رَسْمِيَه ، مَصْلَح

ذَاتِيَه) ، (اصْحَابِ مَصْلَح) = ابواب
 حَكُومَتَه مِرَاجَعَت اِيْدِن اِيْشِ صَاحِبِلَرِي .

[ع] « مَصِيْبَتِ » كُ
مَصَابِ } جَمِي ، اِنْسَانَه اَصَابَتِ

اِيْدِن قَضَالِرِ وَكَدِرَلِرِ : (مَصَابِ جِهَانِ ،
 مَصَابِ عَظِيْمَه ، مَصَابِ خَاْمَانَسُوْزِ)

(مَصَابِ) طِرْزَنْدَه يَازْمَامَلِي .

[ع] صِحْبَتِ اوْلَمِشِ ،
مَصْحُوْب } بَرَابِرِ اَلَمِشِ ، تَرْفِيْقِ

اِيْدَلِشِ ، قُوْجَا قَلَاْمِشِ . (مَصْحُوْبَا)
 = مَصْحُوْبِ اوْلَرِقِ .

[ع] بَرِشِيْتِكِ چِيْقِدِيْنِي
مَصْدَر } نَشَاتِ اِيْتِدِيْكِ يِرِ ، مَحَلِ

صَدُوْرِ : (مَصْدَرِ فِضَائِلِ ، مَصْدَرِ
 مَكَاْرِمِ) § فِعْلِكِ لَفْظِ وَمَعْنِي جِهْتِيْلَه

اَصْلِ وَمَأْخِذِي اوْلَانِ كَلِمَه ، مَشْتَقَاتِكِ
 اَلْتَدِيْنِي اَصْلِ . (مَصْدَرِي) = مَصْدَرَه

مَنْسُوْبِ (مَصْدَرِيْتِ) = مَصْدَرَلِقِ .

[ع] طُوْغُرِي سُوْزِ ،
مَصْدُوْقَه } كِرْچِكِ .

[ع] گُوْرَه شَهْ جِكِ يِرِ ،
مَضْرَع } گُوْرَشِ مِيْدَانِي ، پَهْلُوْا نَلِقِ

اِيْدَه جِكِ مَحَلِ . جَمِي (مَضْرَعِ) .

[ع] اَصْلِي (صَرْفِ)
مَضْرَف } اِيْدَه جِكِ يِرِ (دِيْمِكِ

اِيْسَه دَه لِسَانْمَزْدَه اَكْثَرِيَا كِيْسَه دِن چِيْقَلَا
 رِيْلَانِ ، صَرْفِ اوْلَانِ اَتْجَه مَعْنَا سَنْدَه

[ع] صُوْرِيْمَقِ ، بَرِنْسَنَه يِي
مَصْ } اَمَه اَمَه اِيْچِمِكِ .

[ع] (مَصْبَاحِ) كُ
مَصَابِيْح } جَمِي ، چِرَاغَلِرِ ، تَنْوِيْرِ

اَلْتَلِرِي : (مَصَابِيْحِ نِجُوْمِ) .

[ع] (مَضْحَفِ) كُ
مَضَاحِف } جَمِي : (مَضَاحِفِ شَرِيْفَه)

[ع] (مَضْرَبِ) كُ جَمِي ،
مَضَادِر } مَضْرَلِرِ ، نَسَنَه صَادِرِ

اوْلَانِ يِرَلِرِ : (مَضَادِرِ الطَّافِ ،
 مَضَادِرِ مَجْهُوْلَه) .

[ع] (مَضْرَعِ وَ مَضْرَاعِ) كُ
مَضَارِع } جَمِي : (نَظْمَه كَلْتَجَه

بُوْنْدَه تَبَاعِ اِضَافَاتِي اوْچِ دَرَجَه يَه قَدِرِ
 قُوْلَانَه بِيْلِرِسَه كَدَه مَضَارِعِ وَ اِيْيَاتِ

اِيْچِنْدَه جَا بَجَا تَرْكَجَه اِدْوَاتِ وَ كَلِمَاتِكِ
 بُوْلَمْسَنَه دَقْتِ اِيْتَمَلِي يَز— لا) .

[ع] (مَضْرَفِ) كُ
مَضَارِف } جَمِي ، خَرْجِ وَ صَرْفِ

اوْلَانِ شِيْلِرِ ، مَبْلَغَلِرِ : (مَضَارِفِ ذَاتِيَه ،
 مَضَارِفِ مَتَفَرَقَه ، مَضَارِفِ كَثِيْرَه) ،

(مَضَارِفَاتِ) تَعْبِيْرِي يَا كَلْمِشِ اِيْسَه دَه
 لِسَانْمَزْدَه وَ خُصُوْصِيْلَه كِتَابَتِ رَسْمِيَه دَه

مَسْتَعْمَلِدِرِ .

[ع] (مَضْرُوْفِ) كُ
مَضَارِيْف } جَمِي : (مَضَارِيْفِ شَهْرِيَه)

[ع] « مَضَفِ » كُ جَمِي ،
مَضَاف } اَصْفِ وَ طَابُوْرِ مَحَلَلِرِي

وَ جِنِكِ اِيْچُوْنِ طُوْرِيْلَانِ يِرَلِرِ § جِنِكِ
 وَ قِتَالِ : (رُوْزِ مَضَافِ) .

« آدم اسیر دست مشیت دکلیدر »
 « عالم زبون نیجه قدرت دکلیدر »
 « نابی »

مَشِيخَتُ { [ع] فی الاصل (شیخ) ک
 جمعیدر. لکن لسانمزد
 مصدر اوله رق شیخک مرشدک معناه
 سنده قولانیلیر : (مشیخت اسلامیة)
 = شیخ الاسلامق ، مناصب علمیه نک
 منتهاسی : (مقام مشیخت ، دائره
 مشیخت) جمعی (مَشَايِخ) .

مَشْمَه { [ع] صوئک ، دون آشی ،
 چوجنی آناسنک قارنده
 بسله مک ایچون قان طور به سی ککی
 چوجنک کوبکنه متصل اوله رق خلق
 اولنمش بر جسمتدر . چوجنک وجودنده
 دوران ایدن قان بوگا داخل اولوب
 والده سنک رحمی جوارنده کی طامارلره
 ارتباطی اولمدینی حالده آنلرله مبادلات
 غذائیهده بولنه رق تنفس و تغذیسنه
 خدمت ایدر . جنینک طوغدینی متعاقب
 کوبکی کسلمز یعنی مشیمه ایله ارتباطی
 قطع ایدلرسه بدننده کی قان درحال
 مشیمه یه قاچهرق فوتنی موجب اولور .
 جمعی (مَشِم ، مَشَام) در .

« آبتن صفا و کدر در لیال هپ »
 « کون طوغمه دن مشیمه شیدن نه لرطوغار »
 « رحمی »

مَشِيوم { [ع] بدننده بک یعنی
 خال ، سیاه لکه موجود
 اولان ، بکلی آدم .

مَشْهُود { [ع] کورلش ، کوریلن
 شی . جمعی (مشهودات) :
 (تحریر مشهودات ، سرد مشهودات) ،
 (مشهودیه) = شهادتله اثبات اولنه .
 جق حق ، بوحقک تعلق ایتدیکی مال
 (مشهود علیه) = شهادت واقعه
 کندی علیهنده اجرا اولنان و شهادت
 اقتضاسنجه حقسز و محکوم اولسی ایجاب
 ایدن آدم . (مشهود له) = شهادتدن
 استفاده ایدن آدم و شهادتله اثبات
 اولنه جق حقک صاحبی .

مَشْهُور { [ع] شهرتلی ، ناملی ،
 اولنی : (غلط مشهور ،
 شاعر مشهور ، حکیم مشهور ، ادیبه
 مشهوره) .

« دل و یرمه غم عشقه که عشق آفت جاندر »
 « عشق آفت جان اولدینی مشهور جهاندر »
 « فضولی »

مَشِي { [ع] یورومک : (مشی و
 حرکت) ، (مَشِيًا) =
 یورویه رک ، یایان اوله رق .

مَشِيِب { [ع] اختیارلامق ، صاچ
 صاقال آغارمق .

مَشِيَّت { [ع] ارادت ، ایستک ،
 ذیلک : (مشیة الله)
 « ارادت » ایله بیتلرنده کی فرق « مشیت » ک
 اکوانه « ارادت » ک اکوان واحکامه
 عائد اولسیدر . عربیده فصیحی
 (مشیة) در .

« ديجور هجرى مطلع نور سرور ايدر »
 « آه درونى مشعله صبحگاه ايدن »
 « ابن النجار »

مَشغَلَه } [ع] ايش کوچ، اسباب شغل، مشغوليتى موجب

اولان شى. جمعى (مَشَاغِل).

مَشغُوف } [ع] مفتون، آشفته، عقلى باشنده اولمايان ديوانه

مَشغُول } [ع] ايشه طالمش، بر ايشله اوغراشان، الى ايشده بولنان آدم: (المشغول لايشغل)

= مشغول اشغال اولتماز (مَشغُولِيَت)

= مشغولك، بوش طورمامازاق.

مَشغُوع } [ع] حق شفعه نك تعلق ايتديكى عقار. (مشغوع

به) = شفيعك مابه الشفعه اولان ملكى.

مَشق } [ع] تعليم و تحصيل ايدلك ايسته نيلن شى ايجون

استادك يازدينى ويا ويرديكى درس،

نمونه: (حسن خط ايجون مشق،

يازى مشق) صنايع نفيسه درسلي بنده

اطلاق اولنور: (موسيقى مشقى، رسم

مشقى)، (مشق ايتك) = بر شئيى

اوكرنك ايجون چاليشوب چابالامه:

(يازى مشق ايتك، نوطه مشق ايتك).

« مشق ايلدى پروانه وشمع وکل صديرك »

« يانمه يى، ياقلمه يى، ياقا ييرتمه يى بدنن »

« كاظم »

مَشَقَّت } [ع] زحمت، محنت، صيقتى. « چككمك »

ماده سيله قوللا نيلير: (مشقت چكيور).

مَشكُوز } [ع] شكر اولتمش، شكره شايان، عمدوح،

مقبول ديمكدر: (سعيكز مشكور

اولسون، مشكور المساعى، خدمات

مشكوره).

مَشكُوك } [ع] شك اولتمش، شكلى، شبهه لى:

(مشكوك الاحوال).

مَشكُول } [ع] اوچ آياغى بيلكلرينه قدر بياض

آت § اصطلاح عروضده شكل زخافى

جارى اولان جزء ديمكدر كه حرف

ثانى وسابع محذوف اولور « فاعلاتن »

دن الف و نونك حذفيه قالان (فاعلاتن)

كجى

مَشْمُول } [ع] قاپلانمش، احاطه اولتمش، محاط: (مشمول

نظر التفات، مشمول نگاه مرحمت).

مَشْمُوم } [ع] مسك، عطر كجى كوزل قوقولو نسته §

قوقلانمش.

مَشْمُوم } [ع] شامتلى.

مَشهَد } [ع] محل شهادت، برينك شهيد دوشنديكى محل؛

مدفن و مزار: (مشهد معظّم امام

حسين).

« مشهد مدن شوق كويكله رواندر قان هنوز »

« كورمدى تيغك نيم كجمده بر قربان هنوز »

« معلم ناجى »

جمع (مَشْرُوبات): (مَشْرُوبات كَثُولِيَه)
= اسپرتولو ایچکیلر، راقی وامثالی کبی.

مَشْرُوح } [ع] آچلمش، شرح
مَشْرُوح } وایضاح اولنش:
(بروجه مشروح).

مَشْرُوط } [ع] شرط قیلنمش،
مَشْرُوط } برقید ایله باغلانمش.
(مشروط له) = واقف طرفندن منافع
وقفك شرط، وقف ایدلش اولدینی
شخص ویا جهت. (مشروطه) =
وقف خانه.

مَشْرُوع } [ع] شرعاً جواز ویرلش،
مَشْرُوع } موافق شرع کورلش
شی: (امر مشروع)، (مشروعیت)
= مشروعلق: (مشروعیت استعما-
لنده شبهه اولمایان).

مَشْرُوع } [ع] حواس انسانیه دن
مَشْرُوع } هر بری § مناسك حج
محللرینك هر بری. (مشعر الحرام)
= مزدلفه قربنده برطاغ.

مَشْعَل } [ع] قنديل، آیدینلق
مَشْعَل } ویرمك ایچون ایچنده
مَشْعَلَه } چیره وسائره یاقیلان
دمیردن معمول قاب.
(مشعل کیش) = مشعله حی، مشعل
چکن. جمع (مشاعل).

«غم مشعلیدر بوسونمك اولماز»
«جان ویرمك اولورده دونمك اولماز»
«شیخ غالب»

مَشْحُون } [ع] طولدیرلش، طولو.
مَشْحُون } اکثریا معنویانده قوللا.
تیلیر: (قلب محبت مشحون، مشحون
مسرت).

«دائماً کارگه بندر اقبالی اوله»
«جنس کالای امانی ایله یارب مشحون»
«منیف»

مَشْرَب } [ع] خوی، مزاج،
مَشْرَب } طبیعت، خلقت: (مشرَب
قلندرانه، مشرب صوفیانه، مشرب
لا ابالیانه) جمی (مشارب): (مشارب
اقوام) لسانزده عربیده اولدینی کبی
ایچه جك یر، ایچمك معنارنده اصلا
قوللانیلماز.

مَشْرَع } [ع] پول، کجید § صو
مَشْرَع } اولوغی، میزاب. جمع
(مشارع).

مَشْرِق } [ع] کونشك طوغدینی
مَشْرِق } یر، محل طلوع. (مشرق)
= مشرقه منسوب. جمع (مشارق).

«مشرق» و «مغرب» کله لری مفرد
اوله رق ذکر اولنورسه شرق و غرب
جهتلری و «مشرقین»، «مغربین»
طرزنده تنبیه صیغه سیله ذکر اولنورسه
صیف و شتا مطلع و مغرب لری و «مشارق»
و «مغارب» کبی جمع صیغه سیله ذکر
اولنورسه هر کونک یا خود هر فصلک
درجه مطلع و مغربی دیمك اولور.

مَشْرُوب } [ع] ایچلمش، ایچلمکه
مَشْرُوب } صالح، ایچیه جك شی.

سز عد اولندیفنه بنساء (شَامَت)
موقعنده قولانیلیر: (مشَامَت افکار) .

مَشَاهِد { [ع] « مشهَد » ك جمعی ،
شهادت یرلری ، مسلمانلرك
شهید اولدقلری محللر .

مَشَاهِر { [ع] « مشهور » ك جمعی :
(مشاهیر شعرا ، مشاهیر
ریاضیون ، مشاهیر النساء) .

مَشَائِح { [ع] « شیخ » ك جمع الجعی ،
اختیارلر دیمكدر .
اصطلاحده بزمسلكك ویا محلك اولو-
لری ، بویوكلری معناسنده قولانیلیر:
(مشایخ طریقت مولویه ، مشایخ
قبائل) تركه ده (مشایخ) صورتنده
یازلاز .

مَشَائِع { [ع] « مَشْوَم » ك جمعی ،
اوغورسز اولان نسنه لر .

مَشَائِء { [ع] قیشین طوره حق
یر ، قیشیلا به حق محل ،
مَشَائِء { قیشلاق . (مشق)
صورتنده یازیلیر .

مَشْمُوم { [ع] شتم اولنمش ،
سویگلمش .

مَشَجِر ، مَشَجِرَه { [ع] آغاجی چوق
یر ، آغاجلق ،
قورو . (شجرا) ده بومعنا به در .

« عكس تكبير ايله طولمش درد لر »
« سجده ایلردی بوگما مشجره لر »
{ حامد }

« زهی مشاطة زینت فزای طبع نظم آرا »
« عروس بكر فكرم رشك رباب الحجال ایلر »
« نیلی »

« طبع عروس معنی به مشاطه لاق ایدر »
« اندیشه م آینه ، قلم سرمه دان و یرر »
« نفی »

مَشَاعِر { [ع] مناسك حِك ادا
اولنه حق موضعی معناسنه
اولان « مَشَعَر » ك جمعی س حاسة
انسانی به ده (مشعر) اطلاق اولندیفندن
جعی (حواس انسانیه) معناسنی ده
افاده ایدر .

مَشَاعِل { [ع] « مشعل » و « مشعله »
ك جمعی . شعله ، ایشیق
و یره جك آلتلر ، قندیللر .

مَشَاغِل { [ع] « مَشْغَلَه » ك جمعی :
(مشاغل کثیره ، حیولت
مشاغل) .

مَشَاقِ { [ع] (مَشَقَّة) ك جمعی :
زحمتلر ، محنتلر : (مشاق
حیات) .

مَشَام { [ع] بورون ، بورون ایچنده
قوقو آلان یر : (مشام
جان ، تعطیر مشام) .

« عطر خوبیه پر اولوردی مشام »
« خاقانی »

مَشَامَةٌ { [ع] « مِیْمَنَت » ك ضدی .
فی الاصل صول جانب
صاغ اوغورلی وصول اوغور-
دیمكدر .

وجه تسمیه حقنده کونا کون روایات
 موجود ایسه ده اوجه روایت عبرایچه
 (مشیح) لفظندن معرب اواسیدر .
 (مسیحی) = نجی مشار الیه منسوب
 دیکدر که خرسیتیانلره اطلاق اولنور .
 جمعی (مسیحیون) دره . (مسیحا نفس)
 و (مسیحا دم) = مسیحا نفسلی ،
 نفسی مسیحا کبی :

« نیله یم سیز مسیری دل اسیر غم ایکن »
 « لیلای خام »

« شهباز فلک مسیر مضمون »

« شاهین ملک شعار معنی »

« انسی »

« معجز نما بر لب لغت چو مسیحا »
 « تازنده کنی مرده صد ساله غمرا »
 « مولانا »

« بن نه مسیحی نه مسیحا دم »

« ذوق حقیقتده آرار آدم »

« ناجی »

« اعجاز کف کایم عمران »

« آناز دم مسیح مریم »

« حالتی »

« مَسْئُولُ » { [ع] سؤال اولنیش :
 کندیسندن سورلش
 § بروطفه ویا ایشدن کندیسنه سؤال
 توجه ایدن : (مأمور مسئول ، مدیر
 مسئول) § بر سببیه دوچار توبیخ
 و جزا اولان : (امانتک ضیاعندن
 فلان مسئولدر) § حاجت ، طلب و
 استدا ایدلش شی : (اسعاف مسئول)
 (مسئولیت) = مسئولک : (مسئولیت
 قانونیه ، مسئولیت معنویه ، مسئولیت
 جزائییه) .

« مَسْئُولُ » { [ع] سؤال اولنیش :
 کندیسندن سورلش
 § بروطفه ویا ایشدن کندیسنه سؤال
 توجه ایدن : (مأمور مسئول ، مدیر
 مسئول) § بر سببیه دوچار توبیخ
 و جزا اولان : (امانتک ضیاعندن
 فلان مسئولدر) § حاجت ، طلب و
 استدا ایدلش شی : (اسعاف مسئول)
 (مسئولیت) = مسئولک : (مسئولیت
 قانونیه ، مسئولیت معنویه ، مسئولیت
 جزائییه) .

« دل شرق تجلاده کورر شمس هدایی »
 « آرتق آکما لازمی مطالعه مشارق »
 « اسرار دده »

« مَسْأَطَةٌ » { [ع] « ماشطه » کبی
 (نسوانک ، خصوصیه
 کلینک صاچلرینخ طاریوب یوزینی تزین
 ایدن ؛ چهره واندامنی بزهدین قادین :
 « حاجت مشاطه نیست روی دلاراحرا »
 « شیخ سعدی »

مَسْمُوعٌ } [ع] ایشیدلمش . (غیر
 مسموع) = ایشیدلامش .
 جمعی اولان (مسموعات) = شایع
 اولان ، ایشیدیلن خبرلر دیمکدر .

مَسْمُومٌ } [ع] آغولو ، زهرلی شی
 مسموم } زهرلشمش ، آغولانمش .
 (مسموماً) = زهرلشمش اوله رق :
 (مسموماً وفات) .

مَسْمُودٌ } [ع] اوزرینه طایانیلان ،
 مسمود } استناد اولنان شی : (مسند
 نقطه سی) § درجه ، رتبه ، جاه ،
 منصب : (مسند صدارت) جمعی
 (مساند) ، (مسند آرای) =
 مسنده زینت ویرنجی ، ویرن . (مسند
 نشین) = مسند ده اوتورنجی ، اوتوران :

« شهریار آسمان مسندکه اولمش تا ازل »
 « سجده گاه تاجداران جهان خاک دری »
 « نفی »

مَسْمُونٌ } [ع] بیلنمش بیچاق §
 مسمون } اوزریدن عمر کچمش ،
 بیلانمش شی § عادت اولمش ، سنت
 قیلنمش ، سنت سنیه نبویه دن معدود
 شی : (امر مسنون ختان) .

مَسْمُوفٌ } [ع] (سہاف) یعنی
 مسموف } صوصه مقی ، پک چوق
 صو ایچدیکی حالده قانماق علتنه دوچار
 اولان .

مَسْمُوحٌ } [ع] حضرت (عیسی)
 مسموح } علیه السلام نام دیکر یدر .

یورد ایدینلمش یز : (محل مسکون ،
 اراضی مسکونه) ، (غیر مسکون)
 = انساندن خالی ، ایچنده اوطوران
 بولمایان (ربع مسکون) = ذبیانک
 قره قسمی که اوزرنده انسان ساکندر .
 (اهالی ساکنه) تعبیری طوغری
 (اهالی مسکونه) تعبیری خطادر .
 مَسَاكٌ } [ع] حیوان بوغاز لایه جق ،
 مساک } یوزه جک یز ، سلخخانه .
 جمعی (مسالک) .

مَسَالِكٌ } [ع] معنی طوتیله جق
 مسالک } یول : (مسالک جدیت ،
 مسالک ادب ، مسالک تجارت ، عسکرلک
 مسالکی) جمعی (مسالک) .

« بیک سنه لک رودکی »
 « طوتدی بوخوش مسالکی »
 « عالم او عالم ینه »
 « اولیه لم مشتکی »
 « معلم ناجی »

مَسْلُوبٌ } [ع] سلب اولنمش ،
 مسلوب } محو ایدلمش ؛ صویلش ،
 کیدرلمش . (مسلوب الشعور) =
 دیوانه ، دلی .

مَسْلُوخٌ } [ع] درسی یوزلمش .

مَسْلُولٌ } [ع] قینندن چیقارلمش
 مسلول } قیلنج : (سیف مسلول)

§ (سنل الرئه) دینیلن ورم خسته لغنه
 کرفتار اولان :

« تیغ توحید ایدی ابروی رسول »
 « کورینوردی ایکی سیف مسلول »
 « خاقانی »

مَسْفُوكٌ { [ع] دو كوشش ،
آقیدلش : (دماء
مسفوكه) .

مَسْقَطٌ { [ع] دوشه جك پر ،
محل سقوط : (مسقط -
الرأس) و (مسقط
رأس) = انسانك

طوغدینی پر ، محل ولادتی . (مسقط -
الطائر) = قوشك قانادی .

مَسْكَنٌ { [ع] ساكن اوله جق ،
اوطوريله جق پر ؛ خانه ،
منزل : (مسكن كبارانه) جمعی (مَسَاكِنُ) .

« مسكنمدر بر معالی پرورك كاشانه سی »
« كوكلك سیر ایت نه عالیدر تماشاخانه سی »
« معلم ناجی »

مَسْكَنَتٌ { [ع] مسكینلك ، فقر
و ذلت § بر نوع
علت كه (جذام) ده دینلیپر .

مَسْكُوبٌ { [ع] قابله دوكلش ،
آقیدلش .

مَسْكُوكٌ { [ع] سكهلی ، تداول
ایتمك ایچون اوزرینه

سكه اورلش شی . جمعی اولان
(مَسْكُوكَاتٌ) = سكه انواعی ، آخچلر ،
پاره لر دیمكدر : (مسكوكات اداره سی ،
مسكوكات عتیقه ، مسكوكات عثمانیه ،
مسكوكات خالصه) .

مَسْكُونٌ { [ع] ایچنده ساكن
اولمش ، اوطورلش ،

(مسرت بخشا) = مسرت باغشلا یچی ،
باغشلا یان .

مَسْرُودٌ { [ع] سرد اولمش ،
بیان قیلمش : (افاده
مسروده ، بروجه مسرود) .

مَسْرُوزٌ { [ع] سرورلی ، سو یخلی ،
سو یغش . (مسروریت)
= دلشادلق ، سو یخلیك .

مَسْرُوقٌ { [ع] چالمش ، آشیر -
لمش : (نقد مسروق ،
اموال مسروقه) .

مَسْطُورٌ { [ع] سطر لائمش ،
یازلمش : (بروجه
مسطور) § « مذکور » مقامنده آرتق
استعمال اولنیور .

مَسْعَدَاتٌ { [ع] سعادت ، بختیارلق ،
طالع اویغونلنی :
(امید سعادت) .

مَسْعُودٌ { [ع] سعادتلی ، بختلی ،
طالعی قوتلی ؛ بختیار :
(مرد مسعود ، یوم مسعود ، ایام
مسعوده) . (مَسْعُودَانَه) = مسعود -

جهسته (مَسْعُودِيَّتٌ) = مسعودلك .
« انسانلرك اك جاهلی بدن دها مسعود »
(ژیلبر « دن ترجمه — ناجی)

مَسْعُورٌ { [ع] سفر اولمش ،
یازلمش . ایوم قوللا -
نیلمبور .

مَسْفُوعٌ { [ع] نظر دگمش .
(مسفوع العین) =
كوزی چوقورلانوب ایجری بامش .

مَسْحَن { [ع] حبس یری، محبس }
 حبسخانه .

مَسْحُون { [ع] محبوس، زندانده }
 بولنان .

مَسْح { [ع] یاشلنی و یا خود بولاشینی }
 کیدرمک ایچون ال ایله
 سیلمه، صیغامه § علی الاطلاق برشیته
 ال سوروب صیغامق .

مَسْحُور { [ع] سحرلنش، سحره }
 اوغرامش : (مسحور
 حسن و آن ، مسحور چشم فتان) .

سوزبولوب مسحور عشق ایتدم جلال ساحری «
 معلم ناجی»

مَسْحُوق { [ع] سحوق اولنش، }
 اون کی
 توز ایدلش .

مَسْحُورَه { [ع] صویتاری، کپازه، }
 عالمه کولنج اولان آدم :
 (کدی قوجا نیجه فاره لرك مسخره سی
 اولور - مثل) .

مَسْحُوه { [ع] مولد] اشیا ایصیده - }
 جق - ال طاندری کی
 - ادوات .

مَسْدُود { [ع] سد اولنش، قاپا - }
 دلش، قاپانمش : (باب
 مسدود ، ابواب مسدوده) .

مَسْرَت { [ع] فریح ، سوینج }
 (مسرت آور) =
 سوینج کتیر یچی ، کتیرن . (مسرت
 افزا) = مسرت آرتیر یچی، آرتیران .

مستانه) ، (مستی) = سرخوشلق .
 اشعار قدیمده کورلیدیکی کبی (مستانه)
 لفظی زمانده « مست » مقامنده
 قوللانیلمیور :

« مست نازم کیم بیوتدی بویله بی پرواسنی »
 « کیم یتشدیردی بوکونه سرودن بالاسنی »
 « ندیم »

مَسْمُور { [ع] ستر اولنش، قاپانمش }
 اورتولو : (محاسن مستوره)

مؤثی اولان (مستوره) = عفتلی ،
 ناموسکی ، اهل عرض قادین معناسنده
 قوللانیلیدیکی کبی تزکیه شهود ایچون
 حاکم طرفندن سرأ منسوب اولدقلری
 طرفه کوندریلن مهرلو ورقه یه اطلاق
 اولنور .

مَسْجِد { [ع] نماز قیله جق یر ، }
 کوچوک جامع : (آصمه لی
 مسجد) ، (مسجد اقصی) = قدسده کی
 جامع کبیر . (مسجد حرام) =
 کعبه معظمه .

مَسْجُود { [ع] سجده اولنش ، }
 کندیسنه طاپلش ،
 جناب حق :

« قیلدی مسجود ملک اول جسدی »
 « خاقانی »

مَسْجُور { [ع] طاشغین صو ، }
 دگز § آلوی آتش،
 قیزغین قرون :

« کاسه چرخنی شکست ایلدی تیر دعوات »
 « جریان ایلدی هب عالمه بحر مسجور »
 « فاضل »

مسائل } [ع] (مسئله) نك جمی :
مسائل شتی = طاغیث

مسئله لر ، ماده لر : (مسائل متقدمه ،
مسائل متأخره) اشبو تعبیرات اصطلاحات
قانونیه دندر .

مسئله } [ع] صوریلان شی :
(مسئله فنیه) § خصوص ،
کیفیت ، امر : (مسئله زائله ، مسئله
حاضره) . (مسأله) طرزنده ده یازیلیر .
« عشق ایله مسئله آموز جهانز نوعی »
« نه بیلیر مشکلمز مفتی دراک بزم »
« نوعی »

مسبوق } [ع] سبق ایتمش ،
(مسبوق) = خدمتی کچمش ، امکدار .
(مسبوق الذکر) = ذکر ی کچمش .
(غیر مسبوق ، نامسبوق) = کچمه مش ،
امثالی کورلمه مش .

مسست } [ف] زیاده سرخوش ؛
(مسست) تأثیر مسکرات ایله نه
سو یلایکنی بیلیمین . (سرمست ،
سیه مست) ده دینلیر . (مست اولیق)
= زیاده استعمال مسکرات ایله کنندی
بیلیمه جک حاله کلک . (بدمست) =
اطرافه ضارقتدیلیق ایدن غوغاجی ،
بولاشیق سرخوش . (مستانه) =
مستجه سینه ، سرخوشه یاقیشه جق
صورتده : (نعره مستانه ، نگاه

لساغزده تخفیف ایله یالکوز (مسامات)
قوللانیلیر .

« کیم تنلرنده راه مسامات سربنر »
« سوراخ مار مهره ربای سنان اولور »
« نفی »

مسامع } [ع] (مسمع) ک جمی ،
(ایشیده جک آلتلر ،
قولاقلر : (مسامع شکران) .

مسامیر } [ع] (مسمار) ک جمی ،
میخلر ، چویلر .

مساند } [ع] (مسند) ک جمی :
(مساند عالیه) .

مساوی } [ع] کوتولک ، بدلیک
(معناسنه اولان (سوء) ک
خلاف قیاسن جعیدر . « محاسن » ک
ضدی عد اولنور : (کشف مساوی ،
مساوی اخلاق ، اسناد مساوی) بعض
ترکیبلر ده مفردی کبی مائه نظراً
صفت حکمنی آلیر . مثلاً « مساوی »
احوال » ترکیبندن احوال کوتولکلری
معناسی آکلاشیله بیله جکی کبی کوتو
حالم معناسیده آکلاشیلیر . (سنبازاده
وهی) (مرحومک بیت آتیسنده
کوسترلیدی وجه ایله ضم می ایله (مساوی)
= (مساوات) مصدرندن اسم فاعلدر .
« برتنسه برابر ایسه غیره دی مساوی »
« عینیه محاسن دیه نك ضدی مساوی »
« وهی »

قوللا نیلمدینی کی (مَسَاعِی) دخی یالکنز
 سعیر ، چالشمه لر معناسنده استعمال
 اولنور: (مَسَاعِی جیمه ، ابراز مساعی)
 مَسَاعِی } [ع] جواز ، رخصت ،
 اذن : (مساع شترعی ،
 مساع قانونی) .

« رضای حکم قضاده موافقز اما »
 « برارده مذهب انصافده مساع آراز »
 « قوجه راغب »

مَسَافَه } [ع] ایکی منزل آراستی ؛
 بعد ، اوزاقلق : (آلتی
 ساعتلك مسافده ، مسافه بیعد) جمعی
 (مَسَافَات) : (طی مسافات) .

مَسَاكِن } [ع] (مَسْكَن) ك جمعی :
 (بیوت و مساکن)
 مَسَاكِن } [ع] (مسکین) ك
 جمعی : (اتفاق مساکین)

مَسْأَلَه } [ع] سؤال اولنان شی .
 (مَسْأَلَه) یه مراجعت اولنه .
 مَسَائِل } [ع] (مَسْأَلَه) ك جمعی ،
 ساوگ اولنه جق یولار :
 (مسالک ادبیه ، مسالک رسمیه) .

مَسَام } [ع] برنجیسی کند -
 یسنده دلیک بولنان
 مَسَامَات } (مَسْمَه) نك جمعیدر .
 ایکی جینیسی جمع اجمعدر . (مسام الجسد)
 = انسان و حیوانك در یسنده کی
 غایتله کوچك تردیلکری دیمکدر .

حرف علاوه اولنمش فعل : (ثلاثی
 مزید ، مزید فیه) .

مَرْزَنْگ } [ف] ناخوش ، منفور ،
 چرکین شی || مَحْنَث .

مَس } [ع] دگمک ، طوقتمق :
 (حاجت مس ایتک) =
 لزوم کورنمک ، اقتضا ایله مک .

مَسَاء } [ع] آقشام : (صبح و مسا)
 جمعی (امسیه) .

« آمد شد صباح و مسادن نتیجه یوق »
 « غم کیتسه باری بزمره باده کلبده »
 « نیلی »

مَسَاجِد } (مَسْجِد) ك جمعی :
 (مساجد شریفه) .

مَسَاح } [ع] نك زیاده مهاحه
 (ایدجی ، اولچوچی) .

مَسَاحَه } [ع] یری اولچمک §
 اولچو ، بعد : (فن مساحه)
 فی الاصل کسرمیم ایله در .

مَسَار } [ع] (مسرت) ك جمعی ،
 سونجیلر : (مسار بورونی)

مَسَاطِر } [ع] (مسطر) ك جمعی ،
 سطر چیزمه که مخصوص
 آتلار .

مَسَاعِی } [ع] سعی معناسنه مصدر
 میمی اولان (مسعی) نك
 جمیدر ، سعیر ، چالشمه لر دیمکدر . §
 شرف و مکرمت ، فضل و مزیت معناسنه
 اولان (مَسَاعَاة) ك جمعیه ده (مساعی)
 کلیرسه ده لسانده بونک مفردی اصلا

ایکی صورتله قوللانیدنی خالدہ (مَریا)،
 (مَریات) مقامندہ قوللانیہ ماز. بوایکی
 کلمہ نیک صورت و موقع استعمالرینی
 تعیین دقت و اعتناہ محتاجدر. نکات
 کلامہ آشنا اولمایان بر طاقم مریستز
 اصحاب قلمک صحائف مطبوعاتندہ

ایکلیش اولان شیلر دیمکدر .
 کلامہ آشنا اولمایان بر طاقم مریستز
 اصحاب قلمک صحائف مطبوعاتندہ

(مَریات) مقامندہ (مَریا) لفظنی
 استعمال و ایراد ایتلری لسان عثمانی
 حقندہ و قوفسز لقلرینی اراآه و اثبات
 ایتدیکندن حقلرنده موجب حجات
 اولسه کرکدر .

{ [ع] زرع اولتمش ،
 { [ع] آیکلمش . جمعی اولان
 (مَریات) تخم قسمندن تارلایه
 اکلیش اولان شیلر دیمکدر .

{ [ع] آفاق قایه جق یر .
 جمعی (مَریات) .
 { [ع] دودوک ، نای §
 (مَریات) مریمار ایله برابر تعنی
 اولنان نغمه § کتاب زبورک سورهلری .
 جمعی (مَریات) .

{ [ف] طات ، چاشنی ، لذت .
 (بی مَریه) = طاتسز
 (خوش مَریه) = طاتلی ، لذتد §
 اکثریا ایچکی ایله بیلین چرز مقوله سی
 شیلر معناسنده قوللانیلیر :

{ [ع] سوپر تیلک ،
 { [ع] پیسلک دوکیلن یر .
 جمعی (مَریات) .

{ [ع] یازلمش . یالکیز
 (مَریات) رسمیاتده (مذکور)
 معناسنده قوللانیلیر : (مبلغ مریبور ،
 جاریه مریبوره) .

{ [ع] ایکی شی بربرینه
 (مَریج) قارشیدیر مق ، قاتمق .
 (مَریج) = مریج صورتیله ، قارشیدره .
 رق . (مَریج) = مریجه منسوب ،
 قاتوب قارشیدیر مغه متعلق اولان :
 (ترکیب مریج) .

{ [ع] فضیلت ، کمال ؛
 (انسانک دیکر لرینه
 قارشنی باعث شرف و شانی ومدار
 رجحانی اولان علم ، سماحت ، شجاعت
 وسائره کبی نعمت غیر متعدیه) : (ارباب
 مریت) کلام حقنده ایراد اولنورسه
 حسن ولطافت قصد ایدلمش اولور :
 مثلا (مَریت سخن) کبی .

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

{ [ع] آرتیق ، آرتیرمق §
 (مَرید) آرتمش . آرتیرلمش :
 (عمر مرید ، نم مریده) § اصلنه

چارشویه چیقارمقدن عبارت معامله به
اطلاق اولنور . (مزاد مالی) =
دکرسز ، اوجوز کبی برمعناده قوللا-
نیلیر . (مزاده چیقارمق) = برمالی
سوق ساطانیده دلآله ویرمک .

{ [ع] زیارت اولنه جق محل ،
مزاز } انسانک اولدکن صوگره
طوپراغه کوملدیکی بر . (مزارستان)
= مزارلق ، مزارلرک بولندیفی محل .
{ [ع] (مزراع) نک
مزراع } جمی ، ترلار :
(مزراع منبته) .

{ [ع] (مزلقه) نک جمی .
مزاللق } آیاق قایاجق یرلر .
{ [ع] « مزمار » نک جمی ،
مزامیر } (داود) علیه السلامه

نازل اولان (زبوز) نامنده کی کتاب
سناوینک سوره لری : (مزامیر داود) .
{ [ع] (مزایت) نک جمی ،
مزایا } فضائل ، محاسن معناسنده

قوللانیلیر . جمع سالمی اولان « مزایات »
ایله استعمالجه ینلرنده فرق واردر .
(مزایا) = اکثریا کلامک نکات
ومحاسنی موقعنده قوللانیلیر . (مزایات)
= هم متصف اولدیفی فضائل وحالات
مددوچه وهم نکات ومحاسن کلام مقا-
منده استعمال اولنور . (مزایات) هر

{ [ع] رهن اولنش ،
مزرهون } اودونج ویا عاریت
اوله رق آلنان شیئک یرینه ویریلن
شی : (مال مرهون) § معین ، متوقف
معناسنده قوللانیلیر : (وقت مرهون ،
مرهون امر عالی) .

{ [ع] کواکب سیاره دن
مزریح } برینک اسمی که فارسیده
(بهرام) دینیلیر .

{ [ع] مرضلی ، خسته .
مزریض } جمی (مرضی) .
« طبیبک اولسه ده کذبی مریضک صحیح سویلر »
« قوجه راغب »

{ [ع] کوز ایله کوریلن
مزرنی } شی ، کورعش ، ظاهر .

جمی (مرییات) : (استانبول بلده سی
اوزروپانک کنار ساخلنیده آسیابه قارشوی
قورلش برمالکه دریا درکه مانندی
زیر افلاکده مرئی اولماز - شناسی) .

{ [ع] حضرت (عیسی)
مزرنیم } علیه السلامک والده .
سنک اسمی . حضرت (مریم بنت
عمران) . (مریمانه) = حضرت مریم
کبی ، مریجه سنه : (عفت مریمانه) .

{ [ع] لطیفه جمی ، شاقه جمی .
مزراخ }

{ [ع] صیقنتیلر ، مختلر ،
مزراحم } مشقتلر : (مزراحم
کثیره به دوچار اولدی) .

{ [ع] نک زیاده بدل ویرنه
مزراذ } صاتلق اوزره برمالی

اولان (مَرَاكِب) بومعناده قوللائیلماز
(مَرَاكِب) اکثریا واپور، کمی، قایق
کبی شیلره اطلاق اولنور: (مراکب
بحریه) .

مَرَكَز } [ع] قرار ایده جک بر،
مقر اداره: (مرکز
سلطنت، اردو مرکزی، قضا مرکزی،
پارس مرکز مدینتدر) § تام دائره نك
اورته سی اولان نقطه: (مرکز دائره،
مرکز ارض) § راده، صورت، طرز:
(امر لری نه مرکزده در؟) جمی
(مَرَاكِز): (مراکز عسکریه) .

«سپر ایلر کلن مرمری به عاشق بولسه جانان»
«ره جانانده جان ایشارینه آماده درسوزده»
«معلم ناجی»

مَرَوَه } [ع] مَكَّة مکرّمه ده بر
طاغ اسمی: (صفا ایله
مروه پیننده سعی) .

«شوق ایله مروه مقصوده صفا کلدی بوسال»
«۱۲۸۳ تاریخ ولادت - بهجت»

مَرَوَحَه } [ع] اووا، صحرا،
مغازه § هر طرفندن
روزگار اسن محل .

مَرَوِی } [ع] روایت اولنمش،
بویله در دیه سویلنمش .

مَرَوَه } [ع] کرّه، دفعه: (مَرَّةً
واحد، مرّة بعدخری) .

مَرَهَم } [ع] یاره اوزرینه
قونیلان یوموشاق
دوا، یاغلی علاج . بین العوام تحریف
ایله (مهم) دینلیر . (مرهمسا - ی) =
مرهم سورجی، سورن . جمی (مَرَاهِم):

«مرهم بهبود وصلکه طیبم قیل دوا»
«مبتلای درد هجران اولدیم بیلنم مدین»
«حلیمکرای»

مَرَكُوز } [ع] رکز اولنمش،
دیکلمش، صاپلانمش .

(مَرَكُوزِيَت) = مرکوزک :

«الشجاق کونده آنی مرکوز میدان ایلم»

مَرَمَّت } [ع] اوکارمق، اصلاح
وتعمیر ایتمک .

مَرَمَر } [ع] معروف سرت،
بیاض طاش . (صو
مرمری) = قایماق طاشی . (رخام)
= رنکلی مرمر .

«یوموشاقدر بوزک ای صاحبه خانه فقط»
«بویله مرمر کبی می اولنی مندر دیدیکک»
«معلم ناجی»

مَرْضَى { [ع] (مَرِيض) ك جمعى ،
خسته لر : (مرضى
عسكريه) .

مَرْضَى { [ع] بگه نامش ، رضا
كوسترلمش ، مقبول
ديمكدر : (افعال مرضيه ، افعال غير
مرضيه) .

مَرَطُوبٌ { [ع] رطوبتلى ، ايصال
دلش ، ايضلاق .

مَرَعَى { [ع] اوتلاق ، چايراق .

مَرَعُوبٌ { [ع] قورقش ، زياده
اوركش ، رعب
ودهشته كرفتار اولمش . (مرعبه) =
انسانى قورقوتان تنها محل || ناكهائى
قورقق .

مَرَعَى { [ع] رعايت اولمش ،
رعايت ايدلمش ، معتبر
طوتيلان : (مرعى الاجراء ، مرعى الحاطر ،
اصول مرعيه) .

مَرَغْزَارٌ { [ف] صولاق ، اوتلاق ،
چايرلى چنلى ير . سبزه
معناسنه اولان (مرغ) ايله (زار)
دن مرگيدر .

مَرغُوبٌ { [ع] رغبته اولمش ،
بگه نامش ، كوزل ،
مقبول : (طور مرغوب ، اطوار
مرغوبه) .

مَرغُولٌ { [ف] بوكش : اورلمش
صاج ، قيويرجق صاج :
مَرغُولَه { (زلف مرغول) §
قوش آوازي ؛
مطرب نغمه سى .

مَرْفُوعٌ { [ع] رفع اولمش ،
يوقارى قالديرلمش :
(يد مرفوع) § ضمه ايله حر كه لشمش .
« اولورمى عاقل ديوانه مشربدن قلم مرفوع »
« نچار زاده »

مَرَقْدٌ { [ع] مزار ، قبر معناسنده
قوللائيلىر . حال بوكه
معناى اصليسى اويويه جق ير ديمكدر :
(مرقدياك ، مرقد معظم سيدالشهدا) .

مَرَقُومٌ { [ع] رقم اولمش ،
يازلشمش § ذكرى
كچمش ، ذكر اولنان .

مَرَكٌ { [ف] موت ، اولوم :
(مَرَك شادي) = سوينج
اولومى . (مَرَك مَرَكجى) = وبا ،
طاعون ، قولرا كچى عمومى اولوم ؛
بلای عام .

« دنيا كورينور چشمه ظلمتكده تنك »
« يومدردى كوزل كوزلر كچى مَرَك سيه رنك »
« معلم ناجى »

« لازم كليرسه ايله لم اختيار مَرَك »
« وولتر - مترجى - ناجى »
مَرَكَبٌ { [ع] پينيله جك شى .
(بو ، لسائزده دائما
(اشك) معناسنه قوللائيلىر . جمى

بریکنتیسی اولان محل . (مَرَزَغِي)
 = او کبی باتاقلق محلله متعلق، عائد:
 (امراض مرزغیه، بخره مرزغیه) .
 مَرَزَنگوش { [ف] صیجان
 گوشک دینلن کوزل قوقولو بر
 چیچک . (مرزنجوش) معربدر .
 مَرَزُوق { [ع] رزقلاش، رزق
 چوق ، بختیار .
 مَرَسوم { [ع] رسم ایدلش .
 رسم اولمش } عرف،
 عادت . (مرقوم) مقامنده استعمالی
 متروکدر .
 مَرَسی { [ع] لیان : (مرسای
 سلامت) .
 مَرَسپین { [ع] یابراغی قوقولو
 معروف آغاج .
 مَرَصُوض { [ع] بربرینه یانا-
 شدیدرش ، متین،
 صاغلام : (بنیان مرصوص) .
 مَرَض { [ع] خسته لک ، انسانک
 طبیعتی اعتدالی غائب
 ایدوب وجودک افعال طبیعیه خارجنده
 عارضی تفراته اوغرامسی . مادی و
 معنوی خسته لکده قولانیلیر: (مرض
 مزمن، مرض موت، مرض جسمانی،
 مرض نفسانی) جمی (امراض) :
 (امراض جسمانیه، امراض روحانیه) .
 مَرَضَات { [ع] خشنودلیق،
 رضا : (طلباً لِرَضَاةِ اللَّهِ
 تعالی) .

= انسان اوغلی، نبی آدم . (مَرَدُمان)
 = انسانلر .
 « اولورمی ناکس آدم هیچ اصلتدن دم اورمقله »
 « دکدر مردمی قیدنده مردمزاده ر سوزده »
 « معلم ناجی »
 « مرادم چشمه بیلیم نه فسون ایتدی فلک »
 « کریمی ایتدی فزون اشکمی خون ایتدی فلک »
 « یاووز سلطان سلیم »
 مَرَدُمک { [ف] (مَرَدُم چشم)
 کبی کوزیبکی دیمکدر .
 عربیده (انسان العین) دیزلیر .
 (مَرَدُمه) ده بومعناده لغتدر .
 مَرَدُم گیاه { [ف] قان قورو-
 دان، بیروح الصم،
 مَرَدُم گیه { عبد السلام دینلن
 نبات . (مرادم
 گیاه) ده دیرلر .
 مَرَدُود { [ع] رد اولمش،
 قبول اولنمایوب کرنی
 دوندیرلش . (مَرَدُودیت) =
 مرادودلیق .
 مَرَدُوز { [ع] رذیل، رسوای
 ایدلش .
 مَرَزبان { [ف] حد، بر معنا-
 سنه اولان (مرز)
 ایله (بان) لفظندن مرگیدر . حاکم،
 سیرحد محافظی، طرفدار معناسنه در .
 ضم زا ایله (مرزبان) بونک معربدر .
 مَرَزَغَه { [ع] باتاقلق، صیویق
 بالچیق و متعفن صو

مَرَجُومٌ } [ع] مفضول ، باشقه
رجحان ایتدیگی شیء کندیسنه کسب
اقامه پدینه به صلاحیتی اولمایان .

مَرَجُومٌ } [ع] رجح اولنمش ،
طاشلامش .

مَرَسَخٌ } [ع] شدت فرح ، زیاده
سوینج ؛ حددن آشقین
نشاط و سرور . (مَرَسَانٌ) = فرح ،
سرور معناسنه در .

مَرَحَبًا } [ع] مسافر و مهمانه
خطاباً ایراد اولنان بو
کلبه (شایسته اشتغالدن عاری اولهرق
واسع و آبادان یره کلدگز ، انشراح
و افتتاح قلب ایله انس و الف ایدگز ،
قطماً متوحش اولیگز) مأللی افاده
ایدر . بعضاً تعظیم و استعجاب مقامنده
تحسین و آفرین معناسنه و بعضاً ده مقام
تهکمه قوللانیلیر :

« مرحبا ای جام مینای می یاقوت رنگ »
« دوری کسون سندن او کرسون سپهری درنگ »
« نفی »

مَرَحَلَهٌ } [ع] برقوناقلق مسافه ،
یول دیملدر . جمعی
(مزاحل) .

مَرَحْمَتٌ } [ع] بر کیمسه بی
اسیرکه مک ، برینه
وقت و شفقت کوسترمک ، بر کیمسه
حقنده قلباً آجینق . (مَرَحْمَتٌ بَحْشٌ)

= مَرَحْمَتٌ ایدن (مَرَحْمَتَشَعَارٌ) =
عادتق مَرَحْمَتٌ اولان (مَرَحْمَتٌ کَسْرٌ)
= مَرَحْمَتٌ یاییجی ، یایان . (مَرَحْمَتٌ
پَرُوزٌ) = مَرَحْمَتٌ بسلهین ، مَرَحْمَتٌ
(بی مَرَحْمَتٌ) = مَرَحْمَتَسَزٌ .

مَرَحْمُومٌ } [ع] رحمتلنمش ،
رحمت حقه نائل اولنمش
دیملدر . هر مؤمن متوفی حقنده
قوللانیلیر .

مَرَدٌ } [ف] ارکک ، آدم ؛ بهادر ،
شبیح ، بیکیت . (مَرَدٌ
فرد) = اشی بولنمایان بیکیت آدم .
(مَرَدِیٌ) = مَرَدَلْکٌ ، بیکیتک .
(مَرَدَانَهٌ) = بیکیتجه سنه (نامَرَدٌ)
= آدم دکل ، آخلاق . جمعی (مَرَدَانٌ)
= مَرَدَلِرٌ ، بیکیتلر .

« مرادانه پوررسون پوری ای سرور مردان »
« مرد ایستدی میدان »

« ناجی »

« قوت بازو که تحسین مرادسین والله مراد »
« خیالی »

مَرَدَمٌ } [ف] انسان . (مَرَدِمِیٌ)
= انسانلق . (مَرَدَمٌ
آزار) = انسان اینجیدیجی یعنی کوکل
قیران . (مَرَدَمٌ خَوَارٌ) = انسان
یجی ، بین (مَرَدَمٌ کَشٌ) = انسان
اولدیریجی ، اولدیرن . (مَرَدَمٌ زَادٌ)

« یازدینی مرثیه‌ی نشر ایده من شرمندن »
 « وار ایچکن مرثیه‌ی محترم کاشانی »
 « معلم ناجی »

مرصیح { [ع] بر شیئی دیگر شده
 قاتوب قاریشدرمق معنا.

سنه در . اسانمزده (هرج) لفظیله
 برابر (هرج و مرصیح) صورتنده وناس
 بر برینه دوشوب قارمه قاریشقی اولقی
 معناسنده قوللانیلیر . عربیده اولتو
 صولو چایرلق معناسنی ده افاده ایدر .
 عربیده بومعناده استعمالیده اختلاط
 نباتته مبنیدر . (هرج) شدت حرا-
 تدن ویا چوق قطران سورلمکدن دوه
 بایغین اولقی معناسنه اولدیغندن (هرج)
 مقامنده قوللانیله ماز . بر لغت کتابنده
 بوصورتله کوسترلسی اثر غفلتدر .

مرجان { [ع] دگرزدن چیقان
 معروف قیرضی جوهر
 § بر نوع نبات ربیبی : (مرجان تسبیح)

مرجع { [ع] مکان رجوع .
 رجعت اولنه حق یر :
 (مرجع کل ، مراجع رسمی) جمعی
 (مراجع) .

مرجمک { [ف] انواع حبوباتدن
 معروف دانه : (مرجمک
 چورباسی) .

مرجو { [ع] رجا اولنمش . نیاز
 ایدلش : (شیمه کریمه-
 نه نرندن مرجو اولان) .

بیابان یرلر . (مراویح) اولورسه یلپازه
 معناسنه اولان (مروحه) نك جمعیدر .

مرايا { [ع] (مراآت) ك جمعی ،
 آینه لر :

« انعکاسندن اولور ماهک مرايا غرق نور »
 « معلم ناجی »

مرصع { [ع] بهاره مخصوص اقا-
 متکاه ، کاشانه ربیبی .
 (مرصع نشین) = مرصعه اوتوریجی ،
 اوتوران .

مربوط { [ع] ربط اولنمش ،
 باغلاشمس . (مربوطاً)
 = ربط اوله رق § عائد ، راجع ،
 تعلق : (بوجله بالاده کی شو جمله یه
 مربوطدر . مطبعه عامره معارف
 نظارتنه مربوطدر) (مربوطیت) =
 مربوطلق .

مرتبّه { [ع] درجه ، رتبه ، پایه .
 نظمه (مرتبت) طرزندهده
 قوللانیلیر : (ممکن مرتبه ، مرتبه بالا)

مرثیه { [ع] وفات ایدنک محاسنی
 یاد ایده رك آجیوب
 آغلامق § بوصورتله یازیلان نظم
 حزن . جمعی (مراثی) . (مرثیه خوان)
 = مرثیه اوقویجی . (مرثیه خوانی)
 = مرثیه اوقویجیلقی . تشدید (یا)
 ایله (مرثیه) طرزنده استعمالی غلطدر .

« گفت و کوچوق صد د عشقده جهوره کورد »
 « حق کند که آرا مذهب منصوره کوره »
 « منیف »

رضایه حکم قضاده موافقز اما
 « برزده مذهب انصافده مساع آراز »
 « قوجه راغب »

مَدَنِيّ [ع] نسا ایله ملاعبه و تقییل
 اثناسنده آت رجولیتدن
 ظهور ایدن قویوجه مایعه اطلاق اولنور.

مَرَات [ع] (مَرَه) نك جمی ،
 کره لر، دفعه لر دیمکدر.

مَرَاتِب [ع] « مرتبه » نك جمی :
 (مراتب رسمیه ، اقصای
 مراتب) .

مَرَاخ [ع] فرحانه جق ؛ تزه ،
 راحت ایده جك یر §
 مطلقا مکان ، مأوی .

مَرَاحِل [ع] « مَرَحَلَه » نك
 جمی : (مراحل بعیده ،
 مراحل پیا) ، (مرحله نشین) =
 یولجی ، سیاح .

مَرَاحِم [ع] « مرحمت » نك جمی :
 (مرحام سنیه) .

مَرَارَات [ع] آجیلق ، (حلاوت) نك
 ضدی : (مرارت حیات ،
 مرارت اسارت) .

مَرَامِمْ [ع] (مَرَام) نك جمی ،
 (مَرَامِمْ) عادتلر ، قاعده لر ، شیوه لر
 معناسنه در . مفردی هیچ قوللایلماز :

« نك اولسون قواعد اخلاص برطرف »
 « مانع دکل مراسمه دائر قصورمن »
 « نابی »

مَرَاصِد [ع] « مَرَصَاد » نك جمی ،
 رصده مخصوص یرلر .
 مَرَاعِي [ع] (مَرَعِي) نك جمی ،
 چاپرلر ، او تلاق یرلری .
 مَرَاق [ع] رقتانمش ، تأثر ،
 ابتلا ، قره سودا ، قریحه
 کبی معانی مختلفه ده قوللانیلیر :

« کرچه مهر دور فیض اولقاه بولدم اشتهار »
 « پاینه دو شمک مر اقدر هر آقشام سایه وار »
 « ناجی »

مَرَاقِد [ع] (مَرَقِد) نك جمی :
 (مر اقد مبارکه ، مر اقد
 اولیاء) .

مَرَاكِب [ع] (مَرَاكِب) نك جمی ،
 دا به ، آراه ، قایق ،
 سفینه کبی بنیه جك شیلر : (مَرَاكِب
 بحریه ، مَرَاكِب بریه) .

مَرَاكِز [ع] (مَرَاكِز) نك جمی :
 (مَرَاكِز مدنیسه ،
 مَرَاكِز ولایت) .

مَرَام [ع] آرزو ، مطلب ، مقصد ،
 ایستک . (مَرَام بختش)
 = (مَرَام بختشا) = بز کیسه نك
 ایستدیکنی و یرن .

« مَرَام ابقای نام ایتمکسه بر مصرع ده کافیدر »
 « عجب حیرتده یم بن سدا سکندر خصوصنده »
 « قوجه راغب »

مَرَاوِیخ [ع] (مَرَوِیخَه) نك
 جمی ، اووه لر ، صحرالر ،

حضرت تریک روضه مطهره لرینی حاوی
اولان شهر مبارک: (مدینه منوره)،
(مدینه السلام) = بغداد شهری .
جمی (مدائن، مدن، مدن)، (مدنی)
= شهره منسوب انسان (مدنی) =
شهره منسوب حیوان .

مَذْبُوحٌ . { [ع] ذبح اولئش ،
بوغاز لائش . }
مَذْكُورٌ . { [ع] ذکر اولئش ،
آ کلمش : (شخص
مذکور، ماده مذکوره) .

« بادمک صور نشوة فیض دل نموردن »
« هر نه دن کچدمسه کچدم کچدم مذکور دن »
« فطین »

مَذَلَّتٌ . { [ع] خورلق، حقیرلق ،
ذلیل اولق : (دوچار
مذلت) .

« بالین نازه خواجه شهر ایلر اتکا »
« خاک مذلت اوزره یاتیر آج برغریب »
« لا »

مَذَلَّقَةٌ . { [ع] آیاق قایه جق یر ،
قایا بچق محل : (مذلقه
حقارت) جمی (مذالقی) .

مَذْمُومٌ . { [ع] قینامق، ذم ایتمک،
ایرتمک . « محمدت » ک
ضدی . ذالک کسر یلدهه جائزدر :
(اهل مذمت) .

مَذْمُومٌ . { [ع] ذم اولئش، یراش :
(شخص مذموم، اخلاق
مذمومه) .

مَذْهَبٌ . { [ع] کیده جک یول §
مسلك، طریقه : (مذهب
فلاسفه، مذهب طیبعیون، مذهب
مادیون) § دین و اعتقاد یولی . ائمه
مجتهدینک اتخاذ و اختیار ایتدکلری
مسلكلر : (مذهب حنی، مذهب
شافی، مذهب مالکی) .

مَذَابِحٌ . { [ع] « مذبح » و « مذبحه »
نک جمی . حیوان بوغاز .

لانه جق و قربان کسینه جک یرلر .

مَذَاقٌ . { [ع] لذت آلق، طامق،
ذوق § طاده جق یر .
(حلوا المذاق) = مذاق شیرین، طاتلی
(مر المذاق) = مذاق آجی .

« تلخ ایدر آدمک البته مذاق عیسن »
« باده نوش ایله بوکون ایله فکر فردا »
« لادری »
« مذاق تلخه و یردی یاد لعلک برحلاوت کیم »
« غمکلله ایچدیکم بیک کانه زهرایی اونوتدردی »
« ناعلی قدیم »

مَذَاهِبٌ . { [ع] « مذهب » ک
جمی . اعتقاد ماده .

سنده و عمل خصوصنده اتخاذ اولنان
یوللر : (مذاهب اربعه، اختلاف
مذاهب) .

مَذْبَحٌ ، مَذْبَحَةٌ . { [ع] حیوان بوغاز
(لایه جق، قربان
کسینه جک یر، قاره . جمی (مذابح) .

« خاموش نه آه ایدر نه افغان »
 « مدهوش نه یول بیلیر نه ارکان »
 « شیخ غالب »

مَدَى { [ع] غایت، نهایت. فی الاصل مسافه معناسنه در .

مَدَى الْأَيَّامِ { [ع] (مَدَى) معناسنه ایسه ده غایت، انجام معناسنده قولانیلیر . بوتقدیرده معنای ترکیب ایامک غایتنه قدر یعنی دائماً دیمک اولور .

مَدَى الْأَعْوَامِ { [ع] سنه لرك غایتنه قدر دیمکدر .

مَدَى الْبَصَرِ { [ع] کوز ایریمی بیلدیکی قدر دیمکدر .

مَدِيحٌ { [ع] مدحه سبب اولان شی ، وسیله مدح .

مَدِيحَةٌ { [ع] ایکنجیسی مدحی متضمن اولان منظومه ، مدحنامه

معناسنی ده افاده ایدر . (مَدِيحَةٌ سَنَجٌ) = مدیحه ، مدحنامه انشاد ایدن ، مادح دیمکدر .

مَدِيدٌ { [ع] چکامش : (خط مدید) اوزون ، اوزامش :

(مدت مدیده ، زمان مدید) ، (مدید- البصر) = اوزاقدن کورن § عروضده بر بجرک اسمی : (بجر مدید) .

مَدِينَةٌ { [ع] بویوک شهر ، خصو- صیله پیغمبر رض مفرح موجودات علیه اکل التحیات افسندیمز

« ای ملکر ! نوردن بر عالم ایجاد ایلدک »
 « مدفنده بر سراج رحمت ايقاد ایلدک »
 « لا »

مَدْفُوعٌ { [ع] دفع اولتمش ، طیشاری چیتارلمش .

جمعی (مَدْفُوعَاتٌ) = صرف ایدلمش ، ویرلمش آخه لر : (صندوقک مدفوعاتی ، مدفوعات دفتری) ،

مَدْفُونٌ { [ع] دفن اولتمش ، کولممش : (نقد مدفون ، نقود مدفونه) .

مَدْلُولٌ { [ع] دلیل کتیرلمش شی دلیلمک حکمی ، عبا- رهنک سیاق و سباقی ، مألئ : (مدلول کلام ، امرنامه مدلولنجه) .

مَدْمَعٌ { [ع] موضع دمع . کوز § کوز یا شی . جمعی (مَدَامِعٌ) .

مَدَنِيٌّ { [ع] مدینه یه منسوب ، شهری ، بدوی اولمایان :

(مَدَنِيٌّ الطَّبَعُ) = طبیعی اقتضاسندن اوله رق مجتمعا یا شامغه مجبور اولان انسان .

مَدَنِيَّةٌ { [ع] مدنیلک ، شهریلک ، « بدویت » ک ضدی .

تربیه و آداب و ترقیات بشریه نك ايجاب ایتدیکی صورتده اجتماع و معیشت دیمکدر : (جهان مدنیت ، عصر مدنیت) .

مَدْهُوشٌ { [ع] متحیر ، دهشتلنوب قورقش ، اورقش ، شاشیرمش :

اولانه یا قیشه جق صورتده (مدد جوپی)

= مدد جولق. (مدد خواه) = مدد

ایسته بیجی، ایسته ین. (مدد خواهانه)

= مدد خواججه سنه. (مدد خواهی)

= مدد خواهلق (مدد رسان) = مدد

ایریشدیر بیجی (مدد سانی) = یاردیم

ایدیجولک، (مدد کارانه) = مدد کارجه

سنه. (مدد کاری) = مدد کارلق،

یاردیمجیلق § الفیث ، الامان کبی ندا.

مدرج | [ع] درجه ایله ، آدیم
آدیم ایلری کیدیلن ،

مدرجه | سلوک ایدیلن طریق ،
مسلمک . جمی اولان

(مدارج) زیاده قوللانیدیر .

مدرسه | [ع] درس اوقونجه جق
محل ، خصوصیه طلبه

علومک ایچنده اقامتله درس اوقودقلری

بنا : (مدرسه نشین) = مدرسه ده

اوتوران ، طالب ، سوخته .

مدعو | [ع] دعوت اولنیش ،
چاغیرلش . (مدعوا)

= دعوتلی اولدوق ، مدعو صفتیه .

جمی (مدعوین) .

مدفن | [ع] دفن اولنجه جق پر ،
مزاره جمی (مدافین) .

مدامع | [ع] (مدمع) ک جمی ،
کوز یا شلری : (مدامع
بهران) .

مدبوغ | [ع] دباغت اولنیش .

مدح | [ع] اوگمک ، ستایش
ایتمک ، ثنا ایتمک .

(ذم) ک نقیضی .

مدخل | [ع] دخول ایده جک
محل ، کیره جک پر .

مادی و معنوی صورتده قوللانیدیر :

(مدخل خانه ، مدخل قواعد ، مدخل

جغرافیا) § داخل اولوق معناسی

افاده ایتدیکی جهته قاریشمق ، دخل

وتعرض ایتمک معناسنده ده قوللانیدیر :

(فلانک بوایشده مدخل اولدینی تحقق

ایتدی) ، (ذی مدخل) = برایشده

اشتراکی اولان ، مشترک بولنان .

«نه طارلمش او پری بونده کیمک مدخلی وار»

«واصف»

مدخول | [ع] دخل ایداش ،
تعقیب و تعریض اولنیش .

دیله دوشمش : (شخص مدخول)

§ کندیسنه بر شی کیرمش اولان :

(زوجه مدخول بها) = جماع اولنیش

زوجه . (زوجه غیر مدخول بها)

= هنوز جماع اولنمیش زوجه .

مدد | [ع] یاردیم ، نصرت :

(مدد جو) = مدد آرایجی ،
آرایان (مدد جویانه) = مدد جو

(طریق مخوف ، مخوف الافعال ، مخوف اورمان ، صیحه مخوفه) .

س } [ع] اوزاتمق ، چكك . بو
مد } مناسبته منسوبین علمیه نك مدت منصوبه لرینك تمیدینه (مد)

تعبیر اولنور. § دگز ویا نهرک صولری جوغالوب قاره یه طوغری طاشمق .

« جز » مقابلی § الفک اوزرینه چکیلن شو (-) اشارته دینلیر .

(مد نظر) = نظری اوزاتمه ، اوزاغه باقه ؛ کوز آلمی ، کوز ایریمی باقش :

« مد نور نگاه اندیشه »
« شعرمک خطجدولی کورینور »
« تقی »
« مد ابروسی ایدی بسم الله »
« خاقانی »

مَدَاخ } [ع] پک زیادده مدح ایدیچی ؛
ایدن || بالاندیره رق حکایه سویله ییچی ، سویله یین : (مداح مشهور عصمت افندی) .

مَدَائِن } [ع] شهر معناسنه اولان (مدینه) نك جمعی .

روایته کوره اسکی ایران حکمدار لرندن (نوشیروان) مشهورک عراق عربده انشا واعمار ایلدیکی شهرک اسم بذر . مشهور (طاق کمری) شهر مذکورده ایدی . دیگر روایته کوره وقتیه بابل حوالیسندده معمور یدی شهر وار ایدی . آنلرک عموونه بردن (مدائن) دینلیردی .

[ع] « مَدِيحَه نك جمی : مَدَائِح } (مدایح قدسیه حضرت رسالتیناهی) ، (مدایح) صورتنده تحریر و تکلمه لزوم یوقدر .

[ع] « مدخل » نك جمی ، مَدَاخِل } کیریله چك یرلر .

[ع] برشینك دونه چکی ، مَدَار } دور ایده چکی یر ، دائره طرزنده یول . (مدارالعین) = کوز چوقوری § وسیله ، سبب ، معین ، یار دئیچی : (مدار کلام ، مدار معاش) § دائره ، حلته : (مدار سرطان) = معدل النهارک یکرمی اوچ یچی درجه بعد شمالیسنده مفروض اولان دائره . (مدار جدی) = کذک اول قدر بعد جنوبیسنده کی دائره مفروضه .

« بازار جواهر سخنده »
« هر لفظن ایدن مدار معنی »
« انسی »

[ع] مسلك ، طریق مَدَارِج } معناسنه اولان «مدرجه» نك جمی : (عارج مدارج فیض و اقبال) .

[ع] (مدرسه) نك مَدَارِس } جمی ، طلبه علومك اقامتگاهلری :

« بو تمنی بی ایتمه استکثار »
« اوده آذر بزم مدارسه آز »
« معلم ناجی »

مخصوصه) ، (مخصوصاً) = مخصوص
 اوله رق ، اعتنا ایله § عمدأ ، بالالتزام ،
 بیله بیله : (مخصوص باپیلور) .
 (مخصوصیت) = مخصوصلق .
 « کوردی مخصوص اولدیفن میدان استغنا بکا »
 « خیالی »

نه آکلار سین نه استفهام ایدر سین آکلایان لردن ،
 « عجب ناقابل خرشویه سین مخلوق آخرسین »
 « معلم ناجی »

مخلوقه } [ع] احداث کذب معنا .
 سندن اخذ ایله دیکر
 شاعر طرفندن سویله نیش اولدیفنی حالده
 بندر دیو ادعا اولنان قصیده یه ، شعره
 اطلاق اولنور .

مخمر } [ع] سرخوشلقدن بایفین ،
 مخمور } خماره اوغرامش ، مست
 بی تاب اولان . (چشم مخمور) =
 بایفین باقشلی کوز (مخمورانه) =
 مخمورجه سنه (مخموراتی) = سرخو .
 شتدن صوکره کلن حال ، سرسملک .
 « داد مخموری چشم نیم خوابکدن سنک »
 « الامان شوخی ابروی عتابکدن سنک »
 « محمود ندیم پاشا »
 « دیده مخمور و کربان چاک و کا کل تارمار »
 « وله »

محموق } [ع] بوغولمش ، بوغوق .
 (مخوقاً) = بوغولمش
 اوله رق .

مخوف } [ع] قورقونج یر ||
 دهشتلی ، قورقولی شی :

مخصوصه) ، (مخصوصاً) = مخصوص
 اوله رق ، اعتنا ایله § عمدأ ، بالالتزام ،
 بیله بیله : (مخصوص باپیلور) .
 (مخصوصیت) = مخصوصلق .
 « کوردی مخصوص اولدیفن میدان استغنا بکا »
 « خیالی »

مخضوب } [ع] بویامش : (ریش)
 (مخضوب) .

مخضوع } [ع] خضوع ایتمش ،
 باشنی اکش .

مخطور } [ع] خطره ، هلاکه
 یافلاشدیرلمش § فکر
 واندیشه . جمی (مخظورات) .

مخطوط } [ع] خطلمش ، چیز-
 کلامش .

مخفی } [ع] اخفا اولتمش ، کیزلی ،
 صاقلی . (مخفیاً) = کیزلی
 اوله رق .

مخاض } [ع] انسابک ایکنجی
 اسمی ، اسم اصلیدن باشقه
 اولان اسم . مثلاً ناظم متنوی پیر
 اعظمک اسمی (محمد) مخاصی (جلال
 الدین) ایدی .

« نشأت دیدی پیران زباندن ایدوب گوش »
 « مخاص آکا اسعد نه سعادت بونه شاندر »
 « خواجه نشأت »

مخلوط } [ع] خلط اولتمش ، ایچنه
 باشقه سی قاتیلمش ،
 قارشیدیرلمش : (مخلوط یاغ ، مخلوط
 ذخیره) .

مَخْرُوجٌ = آغیزدن حروفك
چيقه جق ير لری .

مَخْرُوبٌ { [ع] خراب ايداش .

مَخْرُوطٌ { [ع] شکر جي کلاهی ،
مناره کلاهی کبی

آشاغیسی اینجه وتپه سی کیتدکجه کیتدکجه .
نن مدور شکل که هندسه جه « مثلث
قائم الزاویه نك زاویه قائمه سنی محیط
اولان ضلع لردن بری محور حکمنده

اوله رق او مثلك محور اطرافنده دور
ایتمه سندن حاصل اولان شکل « دیمکدر :
(مخروط قائم ، مخروط مائل ، مخروط
ناقص) ، (مخروطی) = مخروط

شکلنده ، مخروطه منسوب . (مخروطیات)
= مخروطی اولان شیلر .

مَخْرُوزٌ { [ع] ایچنده اشیاوساثره
حفظ اولنان بر ، اکثریا
بودروم کبی بر آلتنده کی محله ، مغاره یه
اطلاق اولنور . جمی (مخازن) .

« امین مخزن لطف و مهوتی حاتم »
« نفی »

مَخْرُوزٌ { [ع] خزینده ده حفظ
اولنان شی : (نقد
خزوز ، اشیاى مخزونه) .

مَخْرُوضٌ { [ع] تخصیص و تعیین
اولتمش § عمومه
عائد اولیوب خاص بولنان ، معین و منحصر
اولان : (پیام مخصوص ، دائرة

مَحْبُورٌ { [ع] قحط و غلا وقتی
ایچون صاقلانمش اولان
شی . § ایکنجی حرفی اسقاط اولتمش
وزن . « مستغلمان » دن سینک سقوطیاه
« مفتلمان » قالمسی کبی .

مَحْبُومٌ { [ع] خاتلمش ، مهر-
لتمش : (ورقه مختومه)
فارسی اولان (مهر) لفظندن « مهور »
کلمه سنی اویدر مق و قوللامق عبث و غلط
افشدر . § مقفل ، باغلامش .

مَحْبُونٌ { [ع] سذت اولتمش .
ختانی اجرا ایدلمش :
(طفل مختون ، اطفال مختونه) .

مَحْدُومٌ { [ع] اوغل ، اولاد .
فی الاصل کند یسنه
خدمت اولنان دیمکدر . اولادک تربیه
مادیه و روحانیه سی پدیره عائد بر خدمت
مهمه اولق اعتباریله اوغل مقامنده
قوللایلمشدر . (مخدومیت) = اوغلق .

مَحْدُولٌ { [ع] خوار ، حقیر ،
پریشان ، رسوا :
(شخص مخدول) ، (مخدولاً) =
حقیر ، رسوا اوله رق .

مَخْرُجٌ { [ع] خروج ایده جک ،
چیقاجق یر : (مخرج
اقلام ، مخرج خانه) § رتب علمیه دن
استانبول طریق مولویترینک ابتدا
پایه سی : (مخرج مولوی) § کسر
عایده چیز کینک آلتنده بولنان رقم :
(مخرج مشترك ، توحید مخرج) جمی

مَحْمِيَّةٌ { [ع] برشیتی قوریمق، حفظ
مَحْمِيَّةٌ { ایتک § محافظه لی بیوک شهره
(عمیة قسطنطینیة، عمیة بروسه،
عمیة ادرنه) .

مَحْوٌ { [ع] برشیتی یوق ایتک،
ازاله ایله مک. (محو واثبات) =
یازلمش برشیتی تصحیح ایتک. صوفیونک
اصطلاحنده اوصاف و عادات بشریه نك
معدوم اولسی دیمکدر § فارسیده
شیفته، عاشق، افتاده معناسنده
قوللانمش و شعرای عثمانیه ظرفندخی
عین صورتله قبول و استعمال اولمشدر:
(محو وجود) .

« محو خاک ره شاهنشاه کونیم بن »
« نه تولای وجود ونه تبراى عدم »
« عاکف پاشا »

مَحْوِيَّتٌ { [ع] مولداتنددر .
مَحْوِيَّتٌ { آچاق کو کلایلک،
تواضع، خاک برابرک : (حال محویت)
مَخَادِمٌ { [ع] (مَخْدُومٌ) ک
جمعی، اوغلار .
مَخَاذِيلٌ { [ع] (مَخْدُولٌ) ک جمعی،
اولان آدملر .

مَخَارِجٌ { [ع] (مَخْرَجٌ) ک جمعی:
(مخارج حروف) .
مَخَازِنٌ { [ع] (مَخْزَنٌ) ک جمعی:
(مخازن علوم) .

مَخَافَةٌ { [ع] قورقق، خوف
(رأس الحکمة مخافة الله)
= حکمتک باشی اللمهدن قورققندر .

مَحْمَلٌ { [ع] محمه کبی دوه اوستنه
چاتیلوب هر برینه بر آدم
اوتورمق ایچون ایکی طرفلی، تپه سی
مخروطی اولان شی . آنک دروننده کی
یوکه ده دینلیر :

« یوریدی محمل مه کو کبه سی »
« طوتدی عالمیری بانک جرسی »
« خاقانی »

مَحْمُودٌ { [ع] حمد اولنمش، ثنا
ایدلمش : (محمود الشیم)،
(مقام محمود) = جنت اعلی § (برهه)
نک فیلارندن هدم کعبه ایچون کتیردیکی
فیلک اسمی .

مَحْمُولٌ { [ع] حمل و اسناد اولنمش §
یوکلنمش § موضوع
اوزرینه حمل اولنان خصوصه دلالت
ایدن کله در که مبتدآنک خبری دیمکدر.
مثلا « انسان حیواندر » جمله سننده
انسان موضوع، حیوان محمولدر .
(محمولاً) = محمول اوله رق، یوکلو
اولدینی حالده (محموله) = محوله کبی
یوک دیمکدر .

مَحْمُومٌ { [ع] جماعلته طوتلمش .
مَحْمُومٌ { مجازاً — محوم آدملرک
صایقلامسی کبی — صاچه صابان سوز
سویله ینده اطلاق اولنور. (محمومانه)
= مجموعه سنه .

مَحْمِيٌّ { [ع] حمایت اولنمش، پانتنه لو:
« محملیری هر برده حمایت یکنی چیقدی »
« لا »

فوقنده استانبولده بر (محکمه تمیز)
موجود در . مواد جزائیه دن جنجه
وقباحتله قابل استیناف اولان حقوق
دعوالری ایکی درجه ده یعنی بدایه
واستینافاً ، جنایت دعوالری حقنده کی
حکمر قابل استیناف اولمایوب آنجق
تمیزاً رؤیت اولنور :

« فلک کیرسه کف نائل یه دا.انک »
« سنکله محکمه کر دکاره دک کیدرز »
« نائل قديم »

کبی بال دیعکدر .
[ع] حلاجلاشم ،
مخلوخ } آتیلش پاموق .

« [ع] حک اولمش ،
مخکولک } قازنش : (مهر محکوک
تصاویر محکوکه) .

[ع] صاحبی بلاوارث
مخلول } وفات ایدن ملک ؛ صا .

« [ع] حکم اولمش ، حکم
مخکوم } آنته آلمش : (محکوم
زوال ، محکوم فرمان) (محکوم به)
= حاکم محکوم علیه الزام ایتدیکی
شی . (محکوم علیه) = علیه حکم
اولنان یعنی دعوایی غائب ایدن .
(محکوم له) = لهنه حکم اولنان یعنی
دعوایی قازانان .

حبسز معاش ومنصب § بر ماده نك
مایعات ایچنده اریدکدن صوکره کی حالی .
(محلولیت) = محلولک ، حل ایدیش ،
اریدیش . جمی (محلولات) .

« قالوب نفی معجز دمذن اورنک سخن محلول »
« سخن سجان روم اولمشیدی هر بر عمرده طالب ،
غالب »

« [ع] بر شهر ویا قضبه نك
محلّه } باشته باشته اسملر ایله یاد
ایدیلن اقسامندن هر برینه اطلاق
اولنور که بر مسجده ویا جامع شریفه
مربوط وبرامام ایله ایکی مختاری موجود
ومتعدد بیوت واما کنی حاوی اولان بر
دائرة مملکت دیعکدر : (ما یقه محله .
سی ، سنان پاشا محله سی ، جهانگیر
محله سی) .

« [ع] حکایه اولمش ،
مخکی } آکلاشم .

[ع] اوگمک ، ستایش ،
محمدت } مدح ، ثنای جمیل §
شکر و سپاس ، وظیفه
محمدت } منتی یعنی منت نعمتی ادا
ایتمک § ثنای جمیله سبب اولان خصلت .
(محمد آماز) = حمد و ثنا ایدن . جمی
(محمد) .

« [ع] جای ، مکان ، بر :
محل } (محل اقامت ، محل تزه ،
حکومت محلیه) جمی (محال) .

« [ع] (محله) نك جمی ،
محلات } قوناق بر لری : (محلات
بلده) .

مَحْفُوظٌ { [ع] حفظ اولتمش ،
 صاقلاتمش : (نقد
 محفوظ ، اشیای محفوظه) § از برلتمش :
 چوجنگ محفوظی بولنان سوره شریفه یی
 سر بیستانه او قویشی ...) جمعی
 (مَحْفُوظَات) .

مَحْفُوفٌ { [ع] اطراف قوشادلمش ،
 چویرایش : (المحفوف
 بصنوف عواطف الملك الاعلی) .

مَحَكٌ { [ع] اوزرینه سورته رك
 آلتونك عیاری تجر به
 اولنان برنوع سینه‌پاش درکه بین العوام
 تحریف ایله (مهنك) طاشی دینیلیر .
 کسریم ایله (مَحَك) یازی حك ایده .
 جك آلت دیمك اولدینی کبی بالاده کی
 معناده دخی تخفیف ایله قوللانیلیر .

مَحَكَمَةٌ { [ع] دعوارك حکم و
 فضلنه مخصوص محل .
 جمعی (مَحَاكِم) : (محاکم شرعیه) =

نکاح ، تحریر و تقسیم ترکه کبی قوانین
 موضوعه ایله قابل فصل اولمایان خصو-
 صاتی شرعاً رؤیت وحل ایدن محکمه لر .
 (محاکم نظامیه) = قوانین و نظامات
 موضوعه ایله قابل فصل و حکم اولان
 دعاوی یی رؤیت ایدن محکمه لر درکه
 هر بری درجه اولی و درجه ثانیه به تقسیم
 اولتمق اوزره (جزا) و (حقوق) نامیله
 ایکی نوعدر . درجه اولی (بدایت) درجه
 ثانیه (استیناف) محکمه لریدر . بونلرك

(حَبْطٌ) ك اسم معنوی اولوب بختلی ،
 نصیبی آدمه اطلاق اولنور . § « حَبْطٌ »
 لسانزده خوشه کیمه ، خوشلانمه
 معناسنده قوللانیلدیغندن (محظوظ)
 خوشلانمش ، خوشلانمش دیمکدر .
 (مَحْظُوظِيَّتٌ) = محظوظاتی .

مَحْفَظَةٌ { [ع] ایچنده برشی صاقل-
 نیلان ظرف ، قاب ،
 قوطی : (ساعت محفظه سی ، کوزلك
 محفظه سی ، یوزك محفظه سی) .

« کتابك راز مکتومندن اولماز محفظه آگاه »
 « ینه اخلاصی بیلمز اولسه ده اهل ریا حافظ »
 « وهبی »

مَحْفَهٌ { [ع] دوه وقاطر اوزرینه
 قونیلان ایکی طرفلی اوستی
 قاپالی برنوع واسطه نقلیه درکه ایچنه
 قارشیلغلی ایکی آدم بیزر . میمك کسر یله
 ده لغتدر .

مَحْفَلٌ { [ع] جمعیتکاه ، طوبلا-
 نه جق یر : (محفل ادبا ،
 محفل ظرفا) § جامعلرده
 مَحْفَلٌ | اطراف پارمقلته چویرلش

و یاخود زمیندن یوکسك پایلمش محل
 مخصوص : (مؤذن محفل) .
 « محفل عدنی مقر ایتسون بلال »
 « ۱۲۲۲ سروری »

« دونر برحافظ محفل نشین نغمه پردازه »
 « سر آغاز ایله کجه عندلیبان آشیان اوزره »
 « نفی »

یورلش طونوقلامش کوز: (نظر محسور) بو موقعده (حَسِر) ده قوللانیلیر .

مَحْسُوسُ { [ع] حواس خسته دن بری ایله حس اولمش ، آکلاشلمش . جمی اولان (محسوسات) = کوزه کورینور شیلر مقامنده قوللا نیلیر که « معقولات » مقابیلدر .

مَحْشَرٌ { [ع] طوبلانه جق یر ، جمع اولنه جق یر: (محشر ارباب صنایع) § انسانلر کوروز قیامته طوبلانه جنی محل . § لسانمزده زیاده غلبه لکدن ، از دخالمدن کنایه اوله رق قوللانیلیر : (بوجعه کاغدخانه محشر کبی ایدی) .

« امر ایت اولیم کر سکا بار ایسه حیاتم »
« محشرده دخی حواشک اولمازسه دیرلم »
« نورس »

مَحْشُورٌ { [ع] حشر و جمع اولمش ، طوبلانش .

مَحْضُودٌ { [ع] حصاد ایدلمش ، اکینی بیچلمش .

مَحْضُورٌ { [ع] حصر اولمش ، اطراف قوشادلمش ، منع و تضییق ایدلمش : (دشمن محصور ، قلعه محصوره) .

مَحْضُولٌ { [ع] حاصل اولان ، حصول بولان شی : (محصول قلم ، محصول غیرت ، محصول قریحه ، محصول مساعی ، باغچه محصولی) جمی (محصولات) : (محصولات

صناعیه ، محصولات محلیه) (محصولدار) = محصولی چوق ، برکتلی ، منبت یر .
مَحْضٌ { [ع] فی الاصل صوتا تیلمه . خالص و صافی صوت

معناسنه در : (لبن محض) لسانمزده صافی ، خالص اولان هر شی حقتنده قوللانیلیر . (محضا) = خالص اوله رق دیمکدر که آنجق ، مجرد موقعنده ایراد اولنور : (محضا سایه لطفکار یلرنده مسرور اولدم) .

« نور محض ایدی سعادتلی یوزی »
« خاقانی »

« شاعریتدن اثر یوق بنده انجق { بهجتا } »
« شعر و انشا محض معتاد طبعقدر بکا »

مَحْضَرٌ { [ع] پیشگاه ، محل حضور متعدد امضایی حاوی اوله رق بر ماده حقتنده یازیلوب بر مقام رسمی یه تقدیم ایدیلن ورقه ، عرضحال § محکمه سجلی ، دفتر :

« دعوا یه یتر شاهد عادل بو قصیده »
« اثباته اگر لازم ایسه محضر عالم »
« نفی »

مَحْظُورٌ { [ع] تمبیرات شرعیه دن اولوب حرام ایدلمش . منع ایدلمش دیمکدر . جمی (محظورات) (الضرورات تبیح المحظورات) = ضرورتلر ممنوع اولان شیلری مباح قیلار — مجله (محظوره) = منع و حرام ایدلمش اولان شیئه اطلاق اولنور .

مَحْظُوظٌ { [ع] فی الاصل بهره و نصیب معناسنه اولان

مَحْرُوقَاتُ { [ع] «مَحْرُوق» كُ
 مَحْرُوقَاتُ { جمعیدر . اودون ،
 کور کبی یا قیلان ، یا قیله جق شیلر مقاد
 منده قوللانیلیر : (محروقات شتاییه)
 مفردی بومعناده قوللانیلماز .

مَحْرُومٌ { [ع] خیردن منع ایدلمش
 مَحْرُومٌ { نصیبسز ، بهره سز ،
 بدبخت قالمش اولان : (حریم محرومدر)
 (مَحْرُومِیت) = محروملق (مَحْرُومَانَه)
 = محرومجه سنه .

مَحْرُونٌ { [ع] حزنلی ، غملی ،
 مَحْرُونٌ { تاسهلی : (قلب محزون ،
 طفل محزون) ، (مَحْرُونِیت) = محزونلق
 (مَحْرُونَانَه) = محزونجه سنه : (ناله
 محزونانه ، کریه محزونانه) .

مَحْسُوبٌ { [ع] حساب اولتمش ،
 مَحْسُوبٌ { حسابلا تمش ، حسابه
 کچیرلمش . (مَحْسُوبِیت) = محسوبلق
 (محسوباً) = محسوب اوللق اوزره ،
 حسابه بورجه ، آلاجه طوتیله رق
 آلتان ویا ویریلن .

مَحْسُودٌ { [ع] حسد اولتمش ،
 مَحْسُودٌ { حسد اولتان : (محسود
 اقران) .

« کورنجه شمدی بویله التفاتک »
 « که قیلدی بنده کئی محسود عالم »
 « نفی »

مَحْسُورٌ { [ع] اوزون اوزادی یه
 مَحْسُورٌ { باقله فری کیتمش ،

مَحْدُوفٌ { [ع] حذف اولتمش ،
 مَحْدُوفٌ { آره دن چیقارلمش :
 (حرف محذوف ، حروف محذوفه) §
 آخردن ایکی طرفدن عبارت سبب
 خفیف اسقاط اولتمش اولان کله .

مَحْرَمٌ { [ع] تزویجی حلال اولمایان
 مَحْرَمٌ { اقربا ، داخل حرم .
 ذکور و انانه شاملدر . جمعی (مَحْرَم) .
 (نَمَحْرَمٌ) = محرم دکل ، تزویجی جائز
 § جناب حتمک حرام ایتدیکی شی §
 مجازاً کار و امراره واقف ، خصوصیات
 و شخصیات آشنا ، تکلیفسز معناسنده
 قوللانیلیر : (محرم و بیبیکانه) ، (مَحْرَمَانَه)
 = محرمجه سنه ، کیزلی اوله رق (مَحْرَمِیت)
 = محرمک . جمعی اولان (محارم)
 اشبو معنای مجازیده قوللانیلماز .

« شکل بدیع صورت انسانه قیل نظر »
 « اسرار رازنامه رحمانه محرم اول »
 « عونی »

مَحْرُورٌ { [ع] غیظ و غضب یا خود
 مَحْرُورٌ { اسباب سائرده ایله پر حرارت
 و آتشانمش اولان : (قلب محرور ،
 دل محرور) .

مَحْرُوسٌ { [ع] حفظ اولتمش :
 مَحْرُوسٌ { (ممالک محروسه)
 = حفظ اولتمش مملکتلر دیمکدر .

مَحْرُوقٌ { [ع] یا تمش ، یا قلمش .
 مَحْرُوقٌ { بوموقعهده (محترق)
 زیاده قوللانیلیر .

مَحْجُورٌ } [ع] تصرفات قولیه دن
 محجور یعنی مالنده تصرفدن منع
 اولنش دیمکدر . ایکی قسم اولان
 محجورک برنجی قسمی صیان، مجانین،
 معتوهیندر . ایکنجی قسمی مقتضای
 شرع ایله حاکم طرفندن حجر ایدیلندر:
 (سفها) کبی .

مَحْجُورٌ } [ع] حجر اولنش، داینک
 محجور آله جغنی تأمین ایچون
 مدیونک بیع و فراغندن منع ایدلش
 و دائرة اجرا طرفندن مهر رسمی آلتنه
 آلتش اموال و املاکنه اطلاق اولنور .
 (کفالت محجوزه) = کفیلک اموال
 و املاکی اصولاً حجر اولنق صورتیه
 واقع اولان کفالت دیمکدر .

مَحْدُودٌ } [ع] حد کسلمش ،
 محدود حدلشمش ، حد تعیین
 اولنش ، صینیرلی . مادیات و ممنوباتده
 قوللانیلیر : (محدود الجوانب عرصه)
 (قونیه ولایتی شرقاً آطنه ، شمالاً
 انقره ولایتیلرله محدود در) (نامحدود)
 = حدسز ، نهایتسز .

مَحْذُورٌ } [ع] صاقلمش ، قور-
 محذور قولمش § حذر اولنه-
 جق ، چکینیه جک شی : (محذوری
 ایشله کیریشمک خطادر ، محذورن
 سالم دکل) ، (بلا محذور) = محذور-
 سز . جمعی (محذورات ، محاذیر) ،
 (محذوره) = حذر اولنه جق شی ،
 داهیه ، جنک .

مِلاقی ، سَومک ، سَوکِ : (محبت
 زوجیه ، محبت پدرانہ ، محبت قلیبه)
 لسانمزده اکثریا موقع و صورت استماله
 انه کوره عشق ، سودا معناسی اراده
 اولنور § تودد ، دوستلق ؛ صحبت
 دوستانه معناسندهده قوللانیلیر : (دون
 کیجه برقاچ احباب ایله خیلی زمان
 محبت ایتدک ، میانه لرنده کی رابطه محبت)
 (محبتنامه) = عشق و سودایه عائد
 مکتوب . ضم میم ایله تلفظی غلطدر .

مَحْبَسٌ } [ع] محل حبس ، حبس
 محبس (ایدیه جک یر ، زندان :
 « قیسه دکلدر خطراتم مقیس »
 « محبس شاهین بلاد یرم »
 « ناجی »

مَحْبُوبٌ } [ع] سَوِیْلِ ، سَوِیْلِش ،
 محبوب کوزل . مؤنثی (محبوبه)
 در : (محبوب القلوب) .
 } [ع] حبس اولنش .
 محبوس (بعدالمحاکمه بریره قایا-
 دلش ، آلیقولنش . جمعی (محبوسین) ،
 (محبوسیت) = محبوسلق .

مَحْبُوبٌ } [ع] اوتامش ، اوتانان ،
 محبوب (اوتانغاج ؛ ادبلی ، حیالی :
 (پک محجوب برچوجق) ، (محجوبانه)
 = اوتامشجه سنه ، اوتانغاجه سنه §
 پرده دار ، محجوبی ، یوزی اورتولی .
 (محجوبیت) = محجوبلق . (محجوبه)
 = پرده نشین ، اوتانغان قادین .

مَحَارِمُ { [ع] جناب حنك حرام
قيلدينى شيلر . مفردى

(محرم) در . (محارم الليل) = يولجلىق
ايتك جائز اولمايان قورقونج كيجه لر .

مَحَارِبُ { [ع] « محراب » ك جمى .

مَحَاسِنُ { [ع] خلاف قياس اوله رق
« حسن » ك جمعيدر .

كوزللكلر : (محاسن اخلاق ، محاسن
اشيا) فى الاصل وجود انسانينك كوزل
اولان يرلرينه اطلاق اولنور .

مَحَاضِرُ { [ع] « محضر » ك جمى .
او ماده يه باقلى .

مَحَافِلُ { [ع] (محفل) ك جمى :
(محافل ادبا ، محافل علما)

مفردينه مراجعت اولنه .

مَحَاقُ { [ع] آيك اكيلمسى ، آيك
آخزنده كي كيجه لرني بك

قراشق اولان اوچ كون : (حدحاق)
ميسى حركات ثلاثه ايله او قومق جائزدر .

مَحَاكِمُ { [ع] « محكمه » نك جمى :
(محاكم شرعيه ، محاكم

نظاميه) .

مَحَالُ { [ع] (محل) ك جمى :
(محال معينه ، محال مباركه) .

مَحَامِدُ { [ع] « محمدت » ك جمى ،
مدحلىر ، ستايشلر § ايني

خصلتلر ، كوزل خويلر : (محامد سنيه ،
محامد علويه) .

مَحَبَّتُ { [ع] مادى و معنوى تلاذ
اوانان شيشه روحك

مَجْمُوعُ { [ع] طويلانمش ، بر آراه
كتيرلىش شى ، طوب .

(مجموعاً) = مجموع ، طويل اوله رق .

مَجْمُوعَةٌ { [ع] انتخاب ايدلىش
شيلرك يازلدينى دفتر :

(مجموعه اشعار ، مجموعه فنون) .

« خيل فيكر اوصافكله بر مجموعه در خاطر »
« نقى »

مَجْبِيٌّ عَيْنَهُ { [ع] كندى او زرينه
مجبى عاينه } جنابت واقع اولان .

مَجْبُوسُ { [ع] آتسه ، آيه ، كونشه ،
طاپان جماعت ، قوم .

(مجبوسى) = طئفه مذكوره يه منسوب .

مَجْهُودُ { [ع] جهد اولنش ،
چاليشلمش § قدرت ،

استطاعت : (بذل مجهود) .

مَجْهُولُ { [ع] بيلنمه مش ، بيلنمه ين .
(مجهول) ك ضدى . (فعل

مجهول) = فاعلى معلوم اولمايان فعل
(مجهوليت) = مجهولك ، بيلنمه مشلك .

مَجْبُودُ { [ع] رفيع ، على ، عزيز ،
محترم ، اولو : (قرآن مجيد)

§ اسماء حسناندر : (رب مجيد ،
عبد المجيد) .

مَحَابِسُ { [ع] « محبس » ك جمى .

مَحَابِبُ { [ع] « محبوب » ك جمى .
مفرد لرينه باقلى .

مَحَازِرُ { [ع] « محذور » ك جمى .

مَجْرُوحٌ . . . [ع] جرح اولنمش، ياره.
 مجروح (مجروحین) || باطل عد اولنمش ،
 ادله ایله بطلانی ثابت اولمش : (بو
 باده کی ادعاسنک مجروح اولدیغنه
 قناعت حاصل ایدلمش . .)

« شهبوارم دل مجروحي باصوب كچه اكر »
 « پايمالك بر آوج خاك ايله يكسان ايسه ده »
 « نائلی قدیم »

مَجْرُورٌ . . . [ع] جرّ اولنمش، چكلمش
 مجرور § عربیده كمره ايله
 او قونان كله .

مَجْرَى . . . [ع] آقه جق یر ، محل
 مجری { جریان : (مجرای ماء) =
 صویولی (مجرای بول) = سیدیک
 بولی (مجرای طریق) = نم .
 « مجرای قلمدن دوکیلن ماء معارف »
 « عونی »

مَجْرُومٌ . . . [ع] جزم اولنمش، عقلا
 مجزوم { کسدیریلوب آلمش ،
 یقین حاصل ایدلمش § بلاحرکه قرائت
 اولنان .

مَجْمُوعٌ . . . [ع] یاپیللمش، دوزلمش،
 مجعول { محدث ، مصنوع :
 (مصادر مجعوله) .

مَجْلِسٌ . . . [ع] اونوره جق، طویلا-
 مجلس { تیه جق یر : (مجلس
 الفت ، مجلس صحبت) § بر خصوصک
 بین الاعضا مذاکره سی ایچون تخصیص
 اولنان مقام رسمی : (مجلس وکلا ،
 مجلس اداره ، هیئت مجلس ، قرار
 مجلس) ، (مجلس افروز) = مجلس

ضیالاندیریجی ، مجلسه رونق ویریجی .
 (مجلس بیع) = بازارلق ایچون بر آره یه
 طویلانمش ، طویلانمه . (مجلس عقد)
 = بر خصوصی تعهد و التزام یعنی
 ایجاب و قبولک ارتباطی ایچون طرفینک
 طویلانندی محله اطلاق اولنور .
 (مجلس آرا) = مجلس تزیین ایدیجی ،
 خوش صحبت آدم .

« مجلس او مجلس می او می ساقی او ساقیدرینه »
 « یجی »

مَحَلَّةٌ . . . [ع] حکمتی حاوی صحیفه §
 محله { کتاب ، نامه § علم فقهک
 معاملات قسمندن مأخوذ موادی حاوی
 قانون مدنی : (محله جلیله) .

مَحْلُوبٌ . . . [ع] جلب اولنمش ،
 محلوب { باشقه سنک طرفنه
 چکلمش : (محلوب التفات) .

مَحْجَلٌ . . . [ع] محل جلا ، محل ظهور
 محجلی { و تجلی ؛ مرآت ، آینه :
 (محجلی محلی) .

مَجْمَعٌ . . . [ع] جمع اوله جق ، طویلا-
 مجمع { نه جق یر : (مجمع البحرین)
 = ایکی دکترک برلشدیکی یر .
 « جمله اصحاب ذوی الاکرامه »
 « جمله اول جمع سعد انجامة »
 « خاقانی »

مَجْمُوعَةٌ . . . [ع] طویلامه شیلرک قید
 مجموعه { کتابی ؛ بر ویا بر قاج فنه
 عائد طویلانان شیلری یازمغه مخصوص
 کتاب ، دفتر منتخبات . بو مقامده
 (مجموعه) زیاده قولانیلیر .

سنه در. لسانزده زور کورمش ،
مضطر قالمش ، زور ايله بر ايشه بر
شيئه صالحديرلمش معناسنده قوللانيلير .
(مجبوريت) = مجبورلق ، زوره
طوتلق .

{ [ع] عربیده عظیم الحلقه
مجبور } آدم . معناسنده در . لسانزده
يارادلمش ، طبيعت ؛ طبيعتده كي حال
معناسنده قوللانيلير : (مجبور بواندقلري
خصائل حميده) .

{ [ع] شان ، شرف ، جلالت
مجد } صاحبي بولمق ؛ اولولوق . مجد
آنجق آبا واجداد ايله قائم اولور . يعنى
نسبنده شرف وكرم اولمايان آدمه
وصف اولماز ولوکه کندينسي شرفند
اولسون § اولو اولوق ، شرفند اولوق .
{ [ع] صاغلام ، محکم شی
مجدول } § بوکولمش . عربیده
کيکيلري متناسب ولطيف واندام و ترکیبی
محکم آدمه دینیلیر .

{ [ع] جذب اونمش ،
مجدوب } چکامش ، جذبه دار ،
جذبه لی : (مجذوب السهی) § دلی ،
دیوانه .

{ [ع] جذری آلتش غدد ،
مجدور } بر عددك مثلنه ضربندن
حاصل اولان عدد . اون عددینك اونه
ضربندن حاصل اولان یوز عدد کبی .
{ [ع] جذام علتنه گرفتار
مجدوم } اولمش ، مسکین .

« حقیقه نظر ایت دور بین ایشه کزاهد »
« مجاز آینه سندن ریا کورلمشدر »
« شیخ الاسلام اسعد »
[ع] طاقت ، توان ، قدرت ،
مجال } درمان ، طایانمه : (بی مجال)

= مجالسز ، درمانسز :
« برنکهاه قومدی دردی تقریره مجال »
« چشم مستک یجه کویالری خاموش ایلر »
« فطنت »

{ [ع] « مجلس » ک جمی :
مجالس } (مجالس اداره ، مجالس
ادبیه ، اعضای مجالس) .

{ [ع] « مجلی » نک جمی ،
مجالی } آینه لر .

{ [ع] « مجمع » ک جمی ، جمع
مجامع } اولنه جق ، طویلاننه جق
یرلر : (مجامع ناس) .

{ [ع] « مجموعه » نک جمی :
مجامیع } (مجامیع موقوته) ،
(صحائف مجامیع) .

{ [ع] باد هوا ، مفت ، بلش .
مجان } (مجانا) = بلاعوض ،

بلش اوله رق ، بدلسز . (مجانی) =
مجانه منسوب : (خدمت مجانیه) =
عوضسز ، اجرتمسز خدمت .

{ [ع] « منجیق » ک جمی .
مجایق } آلات قدیمه حرابه دندر .

{ [ع] فی الاصل قیرلدقن
مجبور } صوکره بوتونلمش معنا .

« بر سہی قامتہ بگزر مثلاً »
 « دیہ من کیمسہ دلیل آچوب آگالا »
 « خاقانی »

مثنوی } [ع] مختلف القوافی ابیات
 یعنی ہر بیتی باشقہ قافیہ لی

اولان نظم دیمکدر: (مثنوی شریف)

« مثنوی معنوی مولوی میدر ، یاخود »
 « عالم اعجازدن بر آیت عظم امیدر ؟ »
 « عونی »

مہوبہ } [ع] فی الاصل عملہ مقابل
 اجر وجزا معناسنہ در .

لکن . (ثواب) کبی اعمال خیرہ نک
 اجری ، ایسکک مکافاتی معناسنہ
 قولانیلیر . جمعی اولان (مہوبات)
 لفظنہ (اجر) علاوہ سی زائد ولزوم سردر .

مجازیب } [ع] « مجذوب » ک جمعی
 (مجاذیب السہیہ) .

مجازری } [ع] (مجری) نک جمعی ،
 صو یا تاقلری .

مجاز } [ع] بر اوجندن دیگر
 اوجنہ قطع مسافہ ایلہ کچیلن

یول ، کچہ جک یر } « حقیقت » مقابلہ ،
 علاقہ مشابہت و یا ظرفیت یاخود
 سببیت ایلہ کلہ نک موضوع لہی
 اولمایان معنادہ استعمالی دیمکدر: (مجاز
 مرسل ، مجاز عقلی) ، (مجازاً) =
 حقیقی دکل ، مجاز اولہرق (مجازی)
 = مجازہ منسوب ، حقیقی اولمایان :
 (معنای مجازی ، عشق مجازی) .

و نقیصہ معناسنہ اولان (مثلیہ) نک
 جمعیدر کہ عیوب ، نقائص دیمکدر .

مسانہ } [ع] داخل بطندہ ادرارک
 طوروب طویلاندینی ظرف
 معناسنہ در کہ ترکجہ دہ « سیدیک
 قاووغی » دینیلیر .

مثنائی } [ع] (مثنی) نک جمعی ،
 بر شیئک قاتنہ اطلاق
 اولنور } آیت رحمت و آیت عذابہ
 مقترن اولدیفیچون قرآن کریمک مجمو-
 عنہ و مرآة بعد مرآة تثنیہ و تکرار
 اولنان آیتہ دینیلیر || نمازک رکعتلرنده
 تکرار اولندینی ایچون سورہ فاتحہ یہ
 اطلاق اولنور . یوبابده کی اقوالک
 الک معتبری بونلر در: (اسرار مثنائی)
 = اسرار قرآنیہ (سبع المثنائی) =
 سورہ شریفہ فاتحہ .

منقب } [ع] ثقب اولنمش ،
 دلینمش: (در منقب)

مثل } [ع] شبیہ ، مانند } لسان
 عوامیدہ مشہور اولان
 و اداب و نصایحی ایما ایدن سوز :
 (ضرب مثل) } داستان ، قصہ .
 (مواصل) بونک محرفدر . آتالردن
 قالہ حکمتلی ، عبرتلی سوز دیمک اولان
 بالادہ کی (ضرب مثل) و یا (ضرب المثل)
 یزینہ کورہ ہم مثل ضرب ایتمک ، ہم
 مثل مضروب معناسنہ کلیر . بناء علیہ
 « مثل » دہ دینیلیر . (مثلاً ، مثلاً)
 = مثال اولہرق ، شونک کبی .

مِترَس { [ف] قاپونك آردينه
 مِترَس } آچيلماق ايجون قونيلان
 آغاج § موقع حريده عسكري محافظه
 ايجون ييغلمش طوپراق، سپر. (مِترَس)
 معرّ بيدر. لساعزده (مِترَس) صورتنده
 قوللانيلير .

مِترُوك { [ع] ترك اولنمش ،
 مِترُوك } براقلمش : (مال متروك ،
 متروك خانه ، اموال متروكه) .

مِترُوكات { [ع] « مِترُوك » ك
 مِترُوكات } جمى . اكثر يا انسانك
 اولدكن صوكره قالان مخلقاتى ، اشياى
 حقنده قوللانيلير : (فلانك متروكاتى
 بشيك ليرا قيمتده در) ، (متروكات
 قلميه) = بر محررك ، مصنفك يازوب
 اخلافنه ترك ايتديكى آثار .

مِتين { [ع] متانتلى ، قوى ، صاغلام ،
 مِتين } طايانيقلى . ماديات ومعنوى .
 يآده قوللانيلير : (متين آدم ، فكر
 متين ، قلب متين ، بنای متين) .

» بي اساس افكارى پامال ايله اى فكر متين «
 « معلم ناجى »

مِسابه { [ع] فى الاصل ناسك بعد .
 مِسابه } التفرق صرة بعد اخرى
 رجوع ايده جكلى محل معناسنه در .
 لساعزده درجه ، صرتبه ، منزله ، مرحله
 معناسنده وتشبيه ايجون قوللانيلير .

مِساب { [ع] انسانك شيوعندن
 مِساب } احتراز ايتديكى عيب

رحمه مربوط ، ديكر اوجى واسع و
 صاحباقلى اوله رق حاصل اولان يومور .
 طله مبيضى قوشاتان بر مجرا ايله رحمه
 كلير . اشبو يومورطه اكر حوينات
 منويه دن برينه تصادف اتمش ايسه
 رحمه بيويوب جنين و ايمه مش ايسه
 نحو اولور . قاديندرده يومورطه لق
 ايكي دانه در . § بر چيچكده ميوه
 اولوق شانندن اولان قطعه نك القاح
 فعلندن اولكى حالى .

مِتاَع { [ع] فى الاصل فائده و
 مِتاَع } منفعتله جك شى معناسنه در .
 اصطلاحده اقمشه ومنسوجات ساثره
 كجى مدار تمتع وانتفاع اولان اشيا معنا .
 سنه در : (تشهير متاع ، رواج متاع ،
 متاع كم بها) جمى (اَمْتَعَه) : (اَمْتَعَةٌ
 تجاريه) .

« هپ سندن آلير متاع فيضى »

« اى خواجه نامدار معنى »

« انسى »

مِتاَعِب { [ع] « متعب ، متعبه »
 مِتاَعِب } نك جمى ؛ زحمت ومشقت
 ويره جك يرلر ، شيلر ديمكدر : (متاعب
 سفرينه) مفردى قوللانيلماز .

مِتاَنَت { [ع] قويلك ، صاغلامق ،
 مِتاَنَت } طايانيقلى : (متانت بنا ،
 متانت افكار ، متانت قلب) .

مِتبوع { [ع] تابع اولنمش ،
 مِتبوع } اولمش معناسنه در كه
 حكمدار ذى شانه اطلاق اولنور :
 (متبوع مفخم) .

مَبْنِي { [ع] بنا اولمش ، ياپلش :
 مَبْنِي (بوزاللی آرشون عرصه
 اوزرينه مبنی کوشك § صرفتو نجه
 غير منصورف ، حرف اخیری اولدیغی
 کبی طوران ، اختلاف عوامل ایله تغیر
 ایتمه ین کلمه § طولانی ، نظراً ، ایچون
 مقامنده قوللانیلیر : (بوملاحظه یه مبنی ،
 بوحکمته مبنی) ، (مبنی علی الحکایه)
 = حکایه اوزرینه بنا اولمش ، حکایه یه
 مستند دیکدر .

مَبْهُوت { [ع] بهته دوشمش ،
 مَبْهُوت حیران اولمش ، متحیر :
 « بنی بیرون ایده منن دائرة حیرتدن »
 « جبرئیل اولسه مددکار دل مبهوتم »
 « عونی »

مَبْهُور { [ع] هارهار صولویان ،
 مَبْهُور صولغان علتنه اوغرایان :
 (شخص مبهور ، اسب مبهور) .

مَبْلُوت { [ع] کیجه له مک ، کیجه .
 مَبْلُوت له یه جک محل .

مَبْسَع { [ع] صاتیلمش ، صاتیلان
 مَبْسَع شی :

مَبْسُور { [ع] بیضه محلی ، یومور .
 مَبْسُور طه لقی ، اوغلدروق .
 قادینلرده رحمک ایکی یان طرفنده
 بیضی شکل اولوب یومور طه لقی دینلین
 عضودر . طاووق و امثال حیواناتک
 یومور طلامسی کبی قادینلرک دخی یومور .
 طه سی بوعضو واسطه سیله پیدا اولور .
 حیضلریغی کورملری بوعضودن یومور طه
 حصوله کلدیکنه علامتدر . بر طرفی

مَبْعُوث { [ع] بعث اولمش ،
 مَبْعُوث کوندرلش : (مبعوث
 السبی اولان پیغمبر ذی شان ، تحریرات
 مبعوثه) § بر دولت یاخود بر ذات
 طرفندن برخصوص ایچون وکالته
 کوندرلش آدم .

مَبْعُوض { [ع] بغض اولمش ،
 مَبْعُوض منفور ، سویله مش .

مَبْلَغ { [ع] حد ، مقدار ، پاره
 مَبْلَغ کمیته : (خطه عراقیه ده
 صنعت خط مبلغ کماله واصل ورسم و
 وضعده خط کوفی یه نسبت رونق نو
 حاصل اولمش — حسن خط — مصاحبه
 اقدام) § آنچه ، آلتون . جمعی
 (مبالغ) :

« جهان مشتاقک اما اولمايجه مبلغ معلوم »
 « کلوبده خاک پایه یوزلرک قابلی سورسونلر »
 « اشرف »

مَبْلُوع { [ع] بلع اولمش ، یوتولش :
 مَبْلُوع (لقمه مبلوعه) .

مَبْنِي ! { [ع] بنا یری ، اساس §
 مَبْنِي بنا ، یایی : (مبنای عظیم
 سلطنت که ..) شو لفظک بومعناده
 استعمال ایدلش اولسنه اعتراض ایدنلر
 — قاعده جواز استعمالنه امکان اولوب
 اولدیغنی تدقیقندن صرف نظر — هر
 لسانک السنه سائرهدن اخذ و اقتباس
 ایده جکی الفاظی ، لغاتی ایستدیکی وجه
 ایله استعمال خصوصنده حق تصرفی
 یولدیغنی بیلیمه ینلردر .

اول : (مبدأ تعلم ، مبدأ تدریس) .
 (مبدأ) لفظی ادواته بتشدیدی تقدیرده
 همزه نك مركزی دكشدیرمكه لزوم
 یوقدر : (ایشك مبدأ ، ایشك مبدأ ی)

مَبْدُولُ } [ع] بذل اولتمش ، حسن
 مَبْدُولُ } رضایله صرف ایدلمش §
 كثرته موجود ، بول ، چوق :
 ازمیرده بالیق بك مبذولدر ، عاطفت
 مبذوله) ، (مَبْدُولِیت ، مَبْدُولِی) =
 مبذولق ، بوللق :

« یااللهی كرمك مبذول ایت »
 « خاقانی »

مَبْرَاتُ } [ع] احسان ، ایلک
 مَبْرَاتُ } معناسنه اولان (مَبْرَه) نك
 جمعیدر كه خیرات ، حسنات نوعندن
 اولان افعال و اعماله اطلاق اولنور :
 (جمله مَبْرَاتِ سنیة حضرت خلافتپناهیدن
 بولنان) مفردی هیچ قوللائیلماز .

مَبْرُودُ } [ع] صوغومش ، صو-
 مَبْرُودُ } غودلمش .
 مَبْرُورُ } [ع] خیرلی ، فائدهلی ،
 مَبْرُورُ } ای اولان شی : (عمل
 مَبْرُور ، خدمات مَبْرُوره ، مساعی
 مَبْرُوره) .

مَبْسُوطُ } [ع] بسط اولتمش ،
 مَبْسُوطُ } اییامش ، دوشتمش ،
 سرلمش : (جناح مَبْسُوط ، نم مَبْسُوطه ،
 افادات مَبْسُوطه) . (ضمّه مَبْسُوطه)
 = واوك آغیز یایوان اولهرق ، اماله
 ایله تلفظی دیمكدر . (سوبله مك) كبی .

مَبَاحِثُ } [ع] (مبحث) ك جمعی :
 (مباحث سنی ، مباحث
 علمیة ، مباحث ادبیة)

مَبَادُ } [ف] اولماز ، اولیه كه معنا-
 سنه در . وقتیه ایكنجیسی
 مَبَادَا } زیاده قوللائیلیردی . ایوم
 ایکیسی ده مهبوردر .

مَبَادِیُ } [ع] (مبدأ) ك جمعی ،
 مَبَادِیُ } باشلانغچلر : (مبادی
 شهر ، مبادی کتابت)

مَبَالِغُ } [ع] (مبالغ) ك جمعی :
 (مبالغ کلیه) .

مَبَانِیُ } [ع] (مبنی) نك جمعی ، بنالر ،
 مَبَانِیُ } یاپولر : (مبانئ جسیمه ،
 مبانئ جدیده) § سوزك اساسنی
 تشکیل ایدن مضامین ، معانی : (مبانئ
 كلام ، مبانئ الانشا) .

مَبْحَثُ } [ع] برشیدك بحث اولندن
 مَبْحَثُ } محل ، مقاله : (مبحث
 امراض)

« مبحث وحدتده ایتدكه یقینم ازدیاد »
 « ایلدی شوق درون آتشمم ازدیاد »
 « بسم »

مَبْحُوثُ } [ع] بحث اولتمش ، بحثی
 مَبْحُوثُ } كچمش : (مبحوث عنه ،
 مسئله مبحوث عنها)

مَبْدَأُ } [ع] باشلایه جق زمان ،
 مَبْدَأُ } برنینه نك باشلادینی زمان :
 (موسم صیفك مبدأ ، مبدأ و منتهی) §
 برشیدك باشلادینی محل ، باشلایه جق
 یر : (تیموریوك مبدأ) § باشلانغچ ،

« ماهیتی اثبات ایدن آثار عملدر »
 « مقدارینه نسبتله کشی خیر و شر ایلر »
 « شناسی »

ماینغ { [ع] صو کبی آقان و صیویق
 اولان شی، (صلب) مقابلی .
 (جیم مایع ، اجسام مایعه) .
 (مایعیت) = مایعک ، صیویقلق حالی .
 جمی . (مایعات) .

مایع عرف { [ع] بیلنمز § مندر
 آلتنده صاقلانان مال .
 ماینایا { [ایتالیانجه دن] کمبجی
 اصطلاحاتندندر یلکنلری
 قابمه ، ایندیرمه ، براقه . (قوره)
 ضدیدر .

مایوش { [ع] یأسلنمش ، یأسه
 دوشمش ، ناامید معنا .
 سنه در . (مایوسانه) = امیدسزجه
 سنه . (مایوسیت) = مایوسلق ،
 امیدسزلک .

« کیمدر ای شوخ عجب مظهر لطفک بیلنم »
 « باقدم احوال رقیه اوده مایوس کبی »
 « قوجه راغب »

مایه { [ف] اصل ، اساس ، اوز :
 (مایه خلقت ، فرومایه ،
 مایه سی بوزوق) § بضاعه ، قدرت ،
 ثروت : (بی مایه) = بضاعه سز ،
 قدرتمز (مایه دار) = بضاعه لی ،
 مقتدر . (سرمایه) = رأس المال
 « رشح قلمی مایه آسایش عالم »
 « نفی »

نک ماوراءالنهرده کاش (نخشب) شهری
 جوارنده و «سیام» طاعنی اتکننده
 بر قویودن سیاب و سائر مواددن
 بالترکیب سحر و شعبنده ایله سمایه عکس
 ایتدیروب کوستردیکی ماه منوره
 اطلاق اولنور . کویا اوچ فرسخ یره
 دکن ضیامی عکس ایدن بو آی التمش
 کیجه سماده کورینور و بومدت ظرفنده
 بالطبع ککوده ایکی آی مشاهده
 اولنورمش . بوماه مصنعه خلق عالم
 متحیر قالمش . بوگا (ماه سیام ، ماه
 مقنّع ، ماه کش) و او قویویه (چاه
 نخشب) دینلیز . اشبو قویوشهر
 مذکوره ایکی ساعتک مسافه ده ایمش .
 «نخشب» ک معربی (نسف) در .
 نسبتنده (نخشی) و (نسفی) دینیر .

[ف] بالیق . عربیسی (سمک) :
 ماهی { (صیدماهی) جمی (ماهیان)
 در . (ماهی خواز) و (ماهی گیز) =
 بالیقجیل قوشی . (ماهی فروش) =
 بالیق صانان ، بالیقچی .

« جهان آراجهان ایچنده در آرای بیلمز لر »
 « شوماهیلر که دریا ایچره در دریایی بیلمز لر »
 « خیالی »

ماهیت { [ع] بر شینک اصلی ،
 کنهیی ، حقیقتی : (ماهیت)
 اشیاء اظهار ماهیت ، ماهیت ردیه .

شب آرا (تخفیفاً مهتاب) صورتند
ده قوللانیلیر :

« سیه طبعان اولور و روشندلانك دشمن جانی »
« كه دزد تیره روزی دایمادلكیزایدرمهتاب »
« بلیغ »

« کیوب برآل اتمكك هاله دن میدانه عزم ایتش »
« سیده مولوی آیدنی تصویر یایدرمهتاب »
« وله »

§ آی کبی پارلایان برنوع فشنك كه
کهرچله ، کوگرد واجزی سائره ایله
اعمال اولنور § (ماهتاب ایتك ،
ماهتابه آتیق) = استهزا ، تمسخر ،
اکلمك .

ماه تابان { [ف] پارلایچی ، پارلایان
آی .

ماهچه { [ف] سنجاقبرك ، مناره .
لرك ، قبه لرك تپه لرینه
آلتون ایله کوموش وسائرهدن آی
شکلنده پایلان شی .

ماهرا { [ع] مهرا تلی ، معرفتلی ،
صنعتنده استاد ، هنرور :
(شعر ماهر ، صانع ماهر) .

ماهرو-ی { [ف] آی یوزلو ،
پوزی آی کبی اولان
کوزل . جمی (ماهروین) مخفی
(مهرور) در .

ماه نخب { [ف] اساطیر شرقیه .
دن اوله رق تلقیسی
ضروری بولنان بروایت کوره « ابن
مقفع » نامیله عریف « حکیم ابن عطا »

ماوقع { [ع] وقوعبولش ، واقع
اولان شی .

ماوی { [ع] مسکن ، یورد ، وارده .
جق مکان ، صیغنه جق بر .

ماه { [ف] آی . عربیسی (قمر) :
(خورشید و ماه) § آی ،

شهر ، سنه نك اون ایکی یه تقسیم اولنان
اقسامندن هربری : (ماه نیسان ، ماه
ایلول) « ماه کنعان » = دیار کنعاناك
آیی كه (یوسف) علیه السلام دن کنا .
یهدر . (ماه نو) = یگی آی ، هلال .
(ماه روزه) = شهر رمضان ، اوروج
آیی (ماه بانه) = آیدن آیه ، شهریه .
(ماهیانه) = آی باشنده ویریلن
اجرت . تخفیفاً (مه) صورتنده دخی
قوللانیلیر .

ماهپاره { [ف] آی پارچه سی ،
آی کبی کوزل یوزایلره
اطلاق اولنور ، بعضاً تخفیف ایله
(مهپاره) صورتنده ده قوللانیلیر .

ماه پیگر { [ف] یوزی آی کبی
کوزل ، نورلی ،
پارلاق . (مه پیگر) مخفیدر .

ماهتاب { [ف] آی آیدینلتی .
بین العوام پك یا گلش
اوله رق قوللانیلان (آی ماهتابی)
تعبیری لسانه آلتاملی . § اون درت
کیجه لك آی كه عربیده (بدر)
دینیلیر : (شب ماهتاب ، ماهتاب

انکل : (مانع شرعی) = مشروع
و مقبول اولان عذر .

« اولورمی خانه ده کی دزده پاسان مانع »
« سیدوهی »

« مانع رزق اولانک رزقی الله کسر »
« لا »

مانغانز : } (مانغانز)
مانغانز (جهدن) برنوع سرد معدن .
(مانغانز) فرانسز .

مانده ، ماننده } (مانده)
مانده ، ماننده (کبی ، بکزر ، نظیر)
(مانده) فرانسز .

ماننده ، ماننده در : (ماننده ارم) .
« ماننده ما کیان غرا »

« یک بیضه هزار فخر و دعوا »
« شیخ غالب »

« دلدن هوس عارض آلك چقماز »
« مانده سویدا غم خالك چقماز »

« فصیح دده »
(مانکن)
(مانکن) فرانسز .

مانکن (سرجه دن) اکثریا
حاضر البسه مغازه لرینک قاپورلنده ،

جامکانلرنده کوریلن آغاچدن معمول
مجسم انسان تصویری .

مانوره } (مانوره)
مانوره (جهدن) عسکر تعلیمی ،
(مانوره) فرانسز .

مانوره (جهدن) عسکره آلیشمق ایچون اجرا ایتدیریلن
حرکات جریبه تقلیدی § کیمیچیلک

عملیاتی ، تعلیم بحری ، صنعت بحریه §
جبله ، دستیسه ، دولاب ، اویون .

مانوش } (مانوش)
مانوش (انیسیت ایللمش ،
مانوش) آلیشلمش § پسندیده ،

مرغوب : (لفظ مأنوس ، مأنوس
الاستعمال) ، (مأنوسیت) =

آلیشلمه ، آلیشلمش اوله .

مانی } (مانی)
مانی (مشهور چینلی برنقآشک
اسمیدر . ادعای نبوت)

ایتمش و ملوک ساسانیاندن (بهرام
شاپور) ک زماننده ایرانه کلوب مذهب

باطنی نشره باشلامش اولدیغندن اعدام
اولمشدر . تصاویر لطیفه یی حاوی

(آرژنک) یاخود (آرژنک) عنوانلی
مجموعه سی مشهوردر .

مانی پلاتور } (مانی پلاتور)
مانی پلاتور (فرانسزجه دن)
تلغراف ویرمه مخصوص آلت ،

آلکتریک مفتاحی .

مانیفاطوره } (مانیفاطوره)
مانیفاطوره [حرف] اصلی
(مانیفاطوره) فرانسزجه دن

Manufacture (مانیفاکتور) ال
ویا ما کینه ایله معمولات صنایعه نک

کلیتله اعمالی ، فابریقه ایشی ، فابریقه مالی .

مانیفستو } (مانیفستو)
مانیفستو [فرانسزجه دن] اصلی
(مانیفستو) فرانسزجه دن

محوله قائمه سی ، یوک و اشیا بیاننامه سی .

ماوراء } (ماوراء)
ماوراء (آرد ، کری طرف .
مادیات و معنویاتده)
قوللانیلیر . (ماوراء النهر) = ملک
توران ، دریای آمو .

« خیره بخش ذی عقولدر ماوراسی حکمتک »
« لا »

مأمون . { [ع] امین قیلمش ،
 قورقوسز ، تهلكه سز :
 (مأمون الغائله ، مأمون العاقبه) .

مانشو { (فرانسزجه دن Manteau)
 اوستدن کییلن قولسز
 کنیش لباس ، قابوت ، یاغمورلق .

مانجه { [ایتالیانجه دن] بیه جکک
 با یاغیسی ، عادیسی :
 (کچی مانجه سی ، کدی مانجه سی)

مانده { [ف] قالمش . ترکیب ایله
 قوللانیلیر : (پسمانده) =
 کری قالمش ، (درمانده) = قابوده
 قالمش ، عاجز . (خاطر مانده) =
 خاطری قالمش ، کوجنمش (عمل مانده)
 = ایشدن قالمش ، ایشه یاراماز .
 (خزیننه مانده) = خزیننه قالمش ،
 مضبوط .

ماندارن { (پورتکیزجه دن مأخوذ
 Mandarin) چین
 کبراسنه اوروپاده ویریلن عنوان .

ماندالینه { [فرانسزجه دن محرف]
 اصلی (Mandarine)
 ماندالینه) پورتقال جنسندن کوچک ،
 لذتلی بر میوه .

ماندولین { (Mandoline فرا-
 نسزجه دن) بر نوع
 ساز ، چالنی .

مانع { [ع] منع ایدیچی ، ایدن ؛
 کری طور دیران ؛ اسیر-
 کین ، برشیثک عدم حصولنه سبب ،

{ [ف] والده ، آنا ؛ خاتون .
 ماما } فارسیده (مام) صورتنده
 ده قوللانیلیر . (مامک) = کوچک
 آنا . لسانمزده کوچک چوجقلره
 یدیر یله جک شی مقامنده قوللانیلان
 (ماما) لفظنک اصلی — غلط استعمالدن
 صرف نظر — بواولسه کر کدر .

مامضی { [ع] کچمش شی ؛ کچمش
 ماضی } زمان (ماضی ماضی)
 = کچن کچدی ، کچن شی کچدی کیتدی .

ماملک { [ع] مالک اولنان شی ،
 انسانک مالک اولدینی اشیا ،
 اولانجه مالی :

« ویرزدی ماملکن بذل ایچون کریمه لیم »
 « ایدردی خدمت رندان شی شوقله زهاد »
 « نفی »

مامن { [ع] امین اولنه جق ، امنیتله
 صیغینه جق یر . (مامن
 رضا) = کعبه مکرمه یه اشارتدر .

مامور { [ع] کندیسنه امر
 اولتمش ، بر وظیفه نك
 ایفاسنه تعیین قلمش اولان آدم . جمعی
 (مأمورین) (مأموریت) = مأمورلك ،
 خدمت ، وظیفه .

مامول { [ع] آرزو ایدلمش ،
 اومولمش ، امل اولتمش
 شی . مصدر اوله رق « ایتک » ماده-
 سیاهده قوللانیلیر : (قافله نك بو کون
 کیمسنی مأمول ایدرم) ، (خلاف
 مأمول ، فوق المأمول) .

مَالِش { [ف] سورتمه، اوغوشدرمه، اوغمه .

مَالِشْكَر { [ف] اوغوشدیرچی، سورتیچی، دلاک .

مَالِشْكَاهُ ، مَالِشْكَه { [ف] یوز سوریله

جك محل، سجنده گاه دیمکدر .

مَالِک { [ع] مالک صاحبی، برشیشه صاحب و متصرف اولان

دیمکدر: (فلانک مالک اولدینی ثروت عظیمه، مالک اقطار و ممالک) مؤنثی

(مَالِکَه) در: (مَالِکَه دَرِیَا ، مَالِکَه حَسَن و آن) ، (اَسْتَانبول بلده سی

اوروپانک کنار ساحلنده آسیایه قارشی قورلش بر مالکَه دریادرکه مانندی

زیر افلاکده مرئی اولماز—شناسی) .

مَالِکَانَه { [ف] اراضی امیره دن شرائط معینه ایله ملکیت

اوزره برشخصه تملیک اولنان اراضی دیمکدر . ترکیب معنای اصلیمی

« مالکجه سنه » دیمک اولوب شخص مذکورک کندیسنه اولصورتله تملیک

اولنان اراضی بی ملک صاحبی کبی اداره ایده جکی قصدیله اطلاق اولمشدر .

مَالُوف { [ع] الفت اولمش، الفتلمش، آیشلمش،

خوی ایدلمش: (مألوف محبت، مألوف صحبت) .

« ایتمه تعییب بو اسرار الم مألوفی » « خواجه بالله جهان ذوقی تعب کلدی بکا »

« اسرار دده »

مَالُوم { [ع] اله کرفتار اولمش، الملی .

مَالَه { [ف] دیوار صیوامغه مخصوص آلت که لسانمزده (مَالَا)

دینیلیر . (مَالِح) بونک معربدر .

مَالِی { [ف] فراوان، چوق معناسنه در . مجازاً طولو، مملو معنا .

سنه قوللانیلیر .

مَالِیَّت { [ع—مولد] قیمت، بها، دگر .

مَالِی { [ع] ماله منسوب، متعلق: (امور مالیه، قوه مالیه)،

(مالیه) تعبرنده موصوفی مقدردر . (دائره امور مالیه، نظارت امور مالیه)

دیمکدر که دولتک واردات و مدفوعاتنه متعلق امورک رؤیتنه مأمور اولان دائره

رسمیه و نظارت جلیله یه اطلاق اولنور .

(مَالِیُون) = فن مالی و امور و معاملات مالیه ده وقوف و رسوخ تامی بولنان

ارباب اختصاص دیمکدر .

مَالِخُولِیَا { [یونانجه دن مفرس] قره سودا، خزن

دائی دیمکدر . لسانمزده خیال خام، خیال باطلدن عبارت اولان تصورات

مقامنده قوللانیلیر . فرانسزجه سی (Mélancolie) اولیشنه نظر آیکیسنک

براصلدن مأخوذ بولندیفی ظنی طوغریدر . بونک مخففرلی بولنان (مالیخ، ماخولیا) .

لسانمزده اصلا قوللانیلماز .

= ماکینه یابان، یا ایجاد یا خود استعمال
ایدن، ماکینه جی .

مال { [ع] قیمتی، دگری اولان
نسبه؛ اسانک مالک اولدینی

اشیا، آخه . جمعی (اموال) در :
(اموال ذاتیه، اموال امیریه)،
(مالدار) = زنکین . (مالداری) =

زنکینک . (مالپرست) = ماله طابان،
حریص، طمعکار . (بیت المال) =
خزینة دولت : (بیت المال مسلمین) .

مالا کلام { [ع] سوز کورتورمز،
سوز قبول ایتمز

دیمکدر . اصلی (مالا کلام فیه) در .

مالا مال { [ف] زیاده طولو ؛
طونغون . اصلی (کثیر،

فراوان) معناسنه در .

مالا نهاییه { [ع] اوجسز، بوجاقسز،
صوئسز .

مالا یعنی { [ع] معناسز، فائده سز،
بوش سوز . جمعی

(مالا یعنیات) .

مالز مه { [ع] حواج، لازم اولان
شی معناسنده محرف بر

ترکیب عربیدر . اصلی (مالزم فیه)
در، « فیه » حذف ایله تخفیف و میمک

فتحه حرکسنه بدل هاء رسمیه کتیر ایله-
رک تخریف اولنیش و بصورتله قوللا-
نیلمشدر .

{ [ع] قابو ایچنده ،
داخل اولان : (غایة

مافی الباب) آز قوللا نیلیر .

مافی البال { [ع] کورکلنده اولان
شی، مضمرة : (بیان

مافی الضمیر { مافی البال، اظهار
مافی الضمیر) .

ماقبل { [ع] اوک، اوکی ؛ بر
شیئک کندیندن اول اولان :

(ماقبلنده کی حرف جر) .

ماکل { [ع] خدمتسز، منتسز،
زحمتسز مدار معیشت ،

قازاخ ؛ یمکک . (ماکله) = ینه جک
شی || بریردن جلب اولنان ذخیره معنا-

سنه در که جمعیده (ماکل) در .

ماکول { [ع] اکل اولنیش ،
ینلمش، ینلین شی .

ماکولات { [ع] «ماکول» ک
جمعی، ینله جک

شیلر، یمکار : (ماکولات و مشرو-
باتده اعتداله رعایت) .

ماکیان { [ف] طاووق . عربیسی
(دجاجه) در :

«ماننده ماکیان غرا»

«یک بیضه هزار فخر و دعوا»

«شیخ غالب»

ماکینه { (Mackine فرانسز-
جه دن) آت، چرخ،

دولاب . (ماکینیسیت Mackiniste)

واندامنه زینت و یرن قادین. (مِشَاطَه) ده بومعنايه لغتدر .

ماشی } [ع] یورویچی ، یوروین ،
 یوریه رک ، یایان کیدن . (ماشیا) =
 عزیمت .

ماصدق } [ع] تصدیق اولنان ، ایدیلن
 = مدلولنجه . اصلی (ماصدق علیه)
 در که صادق اولان شی اوزرینه دیمکدر .
 محاورده مضمون ، معنی مقامنده
 قوللانلییر .

ماضی } [ع] کچمش ، کچن زمان :
 (فعل ماضی ، ادوار ماضیه) ،
 (الماضی لایذکر) .

« فکر مستقبل و ماضی بی براق عارف ایسه ک »
 « بویله در حال زمان برور ایمش بر یوق ایمش »
 « کانی »

ماعدّا } [ع] باشقه ، غیری :
 (کندیسنی اعاشه و اتفاق
 ایتدکن ماعدا حاصلاتدن یوزده بش
 غروش و یرمک صورتیله ترفیه و تلطیف
 ایدردی) .

مافات } [ع] فوت اولان ، الدن
 کیدن شی : (جبر مافات ،
 تلافی مافات) .

ما فوق } [ع] بالا ، اوست طرف ،
 اوست طرفده بولنان :

« هر کسک عالمده بیک مافوقی بیک مادونی وار »
 « اسعد مخلص پاشا »

[ع] خالقدن باشقه ،
 مایسوا } غیری مجموع اشیا .
 مایسوی } (مایسوی الله) = کذا
 اللهدن غیری کافه
 موجودات ، مخلوقات ، علائق دنیویه .
 بعضاً یالکز (ماسوا) ده قوللانلییر .
 « ایتمز نگاه غیره اولان آشنا سکا »
 « بیکانه اولدی شوق ایله ماسوا بکا »
 « نجر زاده »

ماسور } [ع] اسارته دوشمش ،
 اسیر ایدلش اولان .

ماسوره } [ف] اوزرینه ایلیک
 صاریلان اینجه قامش ،
 ماسوره } میک ایچنه قونیلوب
 بز طوقونیلان ایلیک

یوماغیدر که لسانزده سین صاده تبدیل
 اولنه رق (ماسوره) دینلییر و اشبو
 معنادن باشقه لوله ، اولوق مثابه سنده
 و ماء جاریسک مقداریخی تعیین ایچون
 اولجک معناسنده دخی قوللانلییر .

ماسه } [ایتالیانجه دن] ترازه نک
 کوچکی ، سفره ، تاجر
 مفلسک مال موجودی ، مال غرما .

ماشاء الله } [ع] « اللهم ایسته دیک
 کنی » معناسنه برتر -
 کیدر . تقدیر و تحسین موقعنده و بعضاً
 حیرت و استغراب مقامنده ایراد اولنور .
 (ماشاء الله نه کوزل ، ماشاء الله بورایه
 سزده کلیر میسکز) .

ماشطه } [ع] قادیلرک صاچلرینی
 طارایان ، کلینک چهره

اطلاق اولنور .

مازو } [ف] بر آغاجك ميوه سيدر كه
دري دباغتنده قوللانيلير .

فارسيده (مازون) ده دئيلير .

ماساريقا } (يونانجه دن) معدنه ك
ايجه طامارلى .

ماساز } (فرانسزجه دن) Massage
ال ايله وجودى باصهرق

اوغمق ، اوغوشدرمق . بولفظك عربيدن
مأخوذ اولسى بختنه كلنجه واقعا عربيده

(مس) ال ايله وسائر اعضاى بدن
ايله دمك ، طوقونق معناسنه در .

(ماس) = طوقونجى ، دكيچى ديمكدر .

لكن بونده (دلك) كى اوغمق ،

اوغوشدرمق معناسى بولنديقى قاموسده

مصر حدر (ماسور Nasseur) =

فرانسزجه اوغمق ، اوغوشدرمق
تداوى ايدن طيب . لسانزده بونك

تام مقابلى (دلاك) لفظيدر . (ماسور)

يرينه (طيب دلاك) قوللانيله بيليرى

بيله هم ؟ .

ماسبق } [ع] كچن : كچمش زمان ،
شى : (حكاية ماسبق)

مانستيق } (يونانيدن) فرانسزجه
سى (Mastic) ساقز ،

ساقز راقيسى . زبازردى « ماستيقه » در .

ماسك } (فرانسزجه دن) Masque
تقاب ، يوز اورتوسى .

ماسلف } [ع] كچمش ، كچن شى .

بردن انتظاملى آتمه لر نى تسهيل ايدن
شرق ، چالنى § آرش ، ايلرى ، كيديش .

ماره شال } (فرانسز-
Maréchal) مشير ، رتب

عسكرينه ك منتهاسى : (ماره شال مولتكه)

مازقه } (فرانسزجه دن) Marque
اشيا اوزرينه وضع اولنان

علامت ، اشارت ، نشانه ، تمغا .

مازكى } (فرانسزجه دن) Marquis
اوروپاده زادكان صنوفك

« دوق » ايله « قونت » آره سنده
بولنان برصنف مخصوصى .

مازكىز } (فرانسز-
Marquise) اوروپاده زاد-

كاندن « ماركى » عنوانى حائز اولان
ذاتك زوجه سى .

مازنىل } (ايتاليانجه دن) كمى
طائفه سى ، كمى نفرى ،

كميچى .

ماروت } [ع] قرآن كريمده وارد
اولان برمك اسميدر .

(هاروت) اسمنده اولان ديكر ملكله
برابر مذكوردر . تفصيلات آلق

ايستين كتبه تفاسيره مراجعت ايتليدر .

مارول } (رومجه دن) استانبولده
شهر مائسده حاصل اولان

صلاطه نوعندن برسرة لطيفدر كه كلنى
تصفيه دم ايجون نافع اولقاه مشهوردر .

ماريه } [ع] فى الاصل آق ودوز
تويل بوزاغيسى اولان اينك

ديمكدر . لسان عوامده ديشى قويونه

ایچون (اسب) لفظنك علاوه سنه اصلا
لزوم یوقدر .

مَازُون { [ع] اذن ویرلش ،
رخصتلی ؛ اجازتلی .

(مَازُونِیت) = مَازونلق ، اذنتلی اوله .

ماز { [ف] بیلان . جمعی (ماران)
عربیسی (حیه) .

ماز { [ع] مهرور ایدیچی ، ایدن ؛
کچیجی ، کچن . (مارالذکر)
= ذکری کچن (مارالینان) = بیانی

کچن . جمعی (مازین) = کچیجیلر ،
یولجیلر . مفردی اینجق تراکیب مذکوره
ایله وجعی اکثریا (عابرین) لفظی ایله
برلکده قوللانیلیر .

ماز { [ایتالیانجه دن] ای
مازانعوز } کراسته ایله ظریف ،
اهتمالی آغاج ایشلری یاپان استاد ،
طوغرامه جی .

ماز { [ف] ترکیجه ده محرفی
مازپیش } (مارپوچ) درکه ناریکله یه
طاقیلان مشین ایله اینجه تلدن معمول
اوزون بوری کبی شی .

مازت { [رومجه دن] سنه رومیه
مالیه نك برنجی آبی : (مارت)
قابودن باقدیرر ، قازمه کوره ک باقدیرر
— کلام مشهور) .

مارش { (فرانسزجه دن Marche)
عسکرک یورورکن آیاقرینی

سنه (مادرزاد) = آنادن طوغمه .
(مادر اندر) = اوکی آنا (مادریت)
پک یا گلشدر ، زنهار قوللانیلما ملی .

مادموازل { (فرانسزجه دن)
قیزلره ویریلن عنوان ، خاتم قیز ،
کوچک خاتم دیمکدر .

مادون { [ع] آلت ، آشاغی :
«هرکسک عالمده بیک مافوق بیک مادونی وار»
«اسعد مخلص»

ماده { [ع] مایه ، اصل ، جوهر
ایش ، امر ، خصوص
§ سوزک بر بندی § جسم . جمعی
(مواد) :

«کوردیکک حال حزینک باغی بر ماده در»
«کیم خدای ذوالجلال قرآنده ایتشددر بیان»

مادی { [ع] ماده یه منسوب ،
معنوی دکل ، جسمانی :
(مادی ومعنوی) § مادیاتدن باشقه
برشینه اینتامایان ، دهری . بومعاده
جمعی (مادیون) در . (مادیت) =
مادیلک ، مادیاتدن باشقه سنه اینتاماق
مسلك فلسفیسی .

مادیات { [ع] مادی اولان خصوص .
صات .

مادیان { [ف] دیشی آت ، قیصراق .
(اسب مادیان) تعبری
(باب عالی قاپوسی) دیمک قدر خطادر .
چونکه (مادیان) دیشی آت اولدینی

ماحی } [ع] محو ایدیحی ، یوق
 و معنویات ده قولانیلیز: (ماحی آلام،
 ماحی طاق، ماحی ظلام) .

مأخذ } [ع] برشیتک آلدینی ،
 حدیث شریفک مأخذی صحیح البخاری) .

« جمله نك او لیدر ختم رسل »

« دیدیلر آنك ایچون مأخذكل »

« خاقانی »

مأخوذ } [ع] اخذ اولمش، آلمش .
 جمی (مأخوذات) .

مادام } [ع] باقی ، دائم اولدجه
 معناسنه ترکیبدر: (مادام-
 الحیات) = یاشادجه § چونکه معناسنه
 و (که) اداتیه برلکده قولانیلیز:

« مادام که بیتیور حیاتم »

« ظن اتمه بتر ترناتم »

« معلم ناجی »

مادام } [فرانسزجه دن] [madame]
 خاتم . قوجهلی و قوجهیه
 وارمش طول قادینلره اطلاق اولنور.

مادامبول } [فرانسزجه دن] [madapolam]
 بیاض ورنکلی بر چشید آستار، قالین
 پاتیسقه .

مادح } [ع] مدح ایدیحی ، حسن
 ذکر ایله یاد ایدن :
 (مادح پیغمبر) .

مادری } [ع] آنا . (مادری) =
 آتاق (مادرانه) = آناجه .

مأثوم } [ع] صوجلو ، کناهللی ،
 کناهاکار عد اولمش
 اولان . (معصوم) مقابلی .

مأجد } [ع] مجد و شرف صاحبی ،
 بزکوار، کریم: (والدمأجد)

مأجری } [ع] جریان ایتمش ،
 کچمش ، واقع اولمش
 شی ، حال : (مأجرای عاشقانه ،
 مأجرای محنت) .

مأجرایم بزم ای دل دهاجوق صوگوتورر،
 « لا »

« دوکیلن صوفایی طولدرسه ایلردی کوکل »
 « مأجرای وصل ایچون دلداره صرف آبرو »
 « طربزونی حلمی »

مأجن } [ع] خلقه حیله کارلق یولی
 اوکرتن : (مفتی مأجن) .

مأجور } [ع] اجر و ثوابی ویرلش :
 (امس مأجور، خدمت

مأجوره) § کرایه ویرلن شی :
 (مأجورک هیئت اصلیه سیله تسلیمی
 جمله شرائطندرنر)

مأحصل } [ع] حاصل اولان شی،
 ثمره، محصول: (مأحصل
 عمر) = اولاد معناسنی افاده ایدر .
 « بر بویه دم حرم و فرخنده خصوصاً »
 « کیم مأحصل مدت عمر گذراندر »
 « نفی »

مأحضر } [ع] مستحضر اولان شی،
 موجود . (خیر الطعام
 مأحضر) = طعامک خیرلیسی حاضر
 اولانیدر .

مَالٌ { [ع] زبده ، حاصل اولان شیء } سوزك دلالت ایتدیگی خصوص ، معنی ، مفهوم : (مال مسرت اشتمال) ، (بی مال) = معناسز ، برشی آکلاشلماز صورتده .
« مال اولور متوحش آنک مقلندن »
« معلم ناجی »

مَائِلٌ { [ع] میل ایدیجی ، خواهشکر ، ایستکلی :
« بیکانه نکاهی قانه مائل »
« تیر غمی جانه آشنادر »
« شیخ غالب »

مَائِدَةٌ { [ع] طعام سفره سی ، اوستنده طعام بولنان سفره : (مائدة مسیح ، مائدة سنیه) .
مَابَاقِي { [ع] کری قالان ، آرتان ، باقی قالان . (مابقی) ده بومعنایه در .

مَابَعْدُ { [ع] سوگرده سی ، سوکمی .
مَابَعْدَ الطَّبِيعَةِ { [ع] طبیعتک غیری اولان شیء ، علم السہی .

مَابِينٌ { [ع] ایکی شیئک آراسی : (تالیف مابین) } اولرده حرمله سلامتی آراسنده کی اوطنه : (مابین اوطنه سی) } سرای پادشاهینک سلامتی دائره سی : (مابین هایون جناب ملوکانه) .

مَاتٌ { [ف] مغلوبیت معناسنه در . شطرنج او یونجیلرینک اصطلاحنده شاهک اسارتنه اطلاق .

اولنور . اصلی فوت اولدی معناسنه عربی (مات) اولسه کر کدر .
« فکر اولنسه بوراده مات اولور اهل تدبیر »
« نفی »

مَاتَقَدِّمٌ { [ع] کچمش ، زمان ماضی ، سابق .

مَاتَمٌ { [ع] اولو ایچون ، اولمش ومصیبت زماننده کی آغلایش } حزن کدر ، مأیوسیت : (روز ماتم) ، (ماتمزه) = مأیوس ، ناله ایدیجی . (ماتم کنان) = ماتم ایده رک . (ماتمی) = ماتمه منسوب ، ماتمی . (ماتم آنکیز) = ماتم قوباریجی ، قوباران . (ماتم فرا) = ماتم آتیریجی ، آتیران . (ماتم سرا) و (ماتم سگده) = محل ماتم ، بیت الحزن . برنجی معناده (ایتک ، ایله مک) ماده لرله قوللانیلیر :

« ایل عیدا کبر ایلادی بن ماتم ایلدم »
« حلیمکرای »

مَاتِسٌ { [ع] روحه دن [صیرمش ، سرخوش .

مَاتُونٌ { [ع] مفعول ، علت ابانته مبتلی .

مَاتُورَةٌ { [ع] سلفندن خلفه نقل ومعتر خبرلر : (ادعیة مأتوره) = پیغمبر من علی الصلاة والسلام افتدیزله صحابه کر آمدن منقول اولان ادعیة خیریه .

§ ماسوره ، صو اولچوسی : (بش
 لوله صو جاری اولان آجی چشمه) §
 چبوغه کچیر یلن توتونلک ، طو پراق
 قاب : (لوله جیلر ، لوله جی چاموری)
 § بوری شکلنه قونیلان دورمه صاچ .
 « تاریخی سلطان احمدک جاری زبان لوله دن »
 « سید وهبی »

لوٚجه } [فرانسزجه دن] اصنافک ،
 تجارک مذاکره اوطه سی ،
 اجتماع کاهی .

{ [رومجه دن] طعمی لذیذ
 لوفز } اولوب اکثریا شهر اغستوس
 اوخرنده ظهور ایدن برنوع بالیق .
 لوٚقوموتیف } [فرانسزجه دن
 (Locomotif)
 تیور یول آرابه لرینی چکن اوجاقلی
 وماکنه لی آرابه .

{ [ایतालینجه دن] آلافرانغه
 لوٚقانتظه } بیوک آشجی دکانی .
 { [ف] چشمه ، موصلق ، و
 لوله } امثالنه طاقیلان کوچک بوری



شوکتک ، فضائلک رجوع ایتدیکی
 وجود معناسنی محتوی اولور .
 ماٚثر } [ع] کوزل اثرلر ، نشانلر ،
 ایشلر ، یادکارلر : (ماٚثر
 عرفان ، عساکر نصرت ماٚثر ، ماٚثر
 ماٚثر برکزیده) لسانمژده بونک مفردی
 اولان (ماٚثره) اصلا قوللانیلماز .

ماٚثم } [ع] کناهلر . کناه ایتک
 و کناه ایده جک یر معناسنه
 اولان (ماٚثم) کٚ جمعی . مفردی
 قوللانیلماز .

ماٚخذ } [ع] « مأخذ » کٚ جمعی ،
 برنسنه نک اخذ واستخراج
 اولندیغی محللر : (مأخذ علوم) .

{ [ع] صو : (ماء جاری) =
 ماء } آقار صو (ماء راکد) =
 طورغون صو (ماء الحیوة) = آب
 حیات . (ماٚی ، ماوی) = صویه
 منسوب ، صو رنگنده . جمعی (میاه) :
 (طغیان میاه) .

« ماٚی پرواز ایله قطع اولمش یشیل خارامیدر »
 « نفی »

ماٚب } [ع] (اوب) لفظندن اسم
 مکاندر ، (مرجع) کبی
 رجوع ایده جک یر معناسنه در . لسا-
 نمژده ترکیب ایله قوللانیلیر : (شوکت ماٚب)
 و (فضاٚل ماٚب) کبی . بوتقدیرده

(او رومی دایرک ای دل دیلنده صافه وار لیکن)
(مرادنجیه دیلی دوتمز دهانی تشکر غایت)
« پیر محمد عزی »

لوظ { [ع] انبیاء عظامدن بر پیغمبر
ذی شان اسمیدر که قومی
خلاف شرع و طبیعت احواله منهک
اولدقلریچون قهر السبی یه اوغرایوب
محو اولشدرد .

لوؤ { [ع] اینجو . (لؤلؤ لالا)
= پارلاق اینجو . (لؤلؤ باز)
= اینجو یاغدیریجی ، یاغدیران . (لؤلؤ
باش) و (لؤلؤ فشان) = اینجو
صاچیجی ، صاچان .

« خداوند ا بن اول استاد مضمون پرور نظم »
« که پست ایتدی کلام قیمت لؤلؤ لالایی »
« نفی »

لوجه { [فرانسجه دن] محرف
اصلی (Logette لوجت)
= قولبه ، کوچک اوپه ، قاپوچی اوپه
سی ، تیاترو سجره سی .

لودوس { [رومجه دن محرف] جنوب
غربی طرفندن اسنیل
لورد { [انکلیرجه دن] انکلتره ده
زادکاندن بر صنفه ویریلن
عنوان : (لورد پالمستون) = مشهور
انکلیر باش وکیلی .

لوستاریا { [ایतालینجه دن] کوچوک
لوقاظه ، طعام محلی .
لوستره { [ایतालینجه دن] قوندره
بو یاسی : (لوستره جی) .

(معنای لغوی ، کتب لغوییه) جمعی
(لغویون) .

لقمان { [ع] اعلی اکشی ناز .
تجریف ایله (لوفان) دینلیر .
(لقمان ناری) .

لقاطه { [ع] یره آتلش یاخود
یردن آلمش قیمتزشی :
(لقاطه چین) = لقاطه دیوشیریجی ،
آرتوق طوپلایجی .

لقظه { [ع] سواقده بولنوب
آلنان وصاحبی معلوم
اولمایان مال ، شی . انسانک غیریده
استعمال اولنور .

لقمه { [ع] بر آغیز ، بر یودم ،
بر پارچه طعام : (لقمه لقمه)
= پارچه پارچه ، آزار آزار . (لقمه
طاتلیسی) = بهر دانه سی بر کرده ده
تناول اولنان معروف یو وارلاق خیر
طاتلیسی دیمکدر . § مطلقا طعام معناسی
فرض اولنورسه (ایتک) ماده سیله
قوللانیلیر : (بر لکده لقمه ایتک) ،
(لقمه کوز) = پاتلاق کوز (لقمه
شمار) = لقمه صایجی ، ییدیکی لقمه یی
حساب ایدن خسیس آدم .

لکنت { [ع] پلنتکک ، دیل
لکونت { باصیقانی ، سوز
سویلرکن دلدکه کی
لکونت { طوتقلق :

و. { [ع] اوینانان، اوینانیلان
لُعْبَت } شی، اویونجاق. (لُعْبَتَاکَه)

= اویون محلی. (لُعْبَتَبَاز) = اویونجی،
حقّه باز § کورنلرک مفتون و محبوب
اولدینی شی. (لُعْبَةُ الْعَيْنِ) = کوز
بیکی.

لُعَات } [ع] (لُعْت) ک جمعی :
(لغات مستعمله) .

لُعْت } [ع] هر قومک کندینه
مغضوض اولان دیلی، افاده
مهرام ایچون قولاندینی اصوات، الفاظ
وتعبیر اتدن هر بری § الفاظ وتعبیراتک
معنارینی حاوی کتاب : (جیب لغتی) ،
(لغت نویس) = لغت یازبجی، یازان
(لغت شناس) = لغت بیلجی، بیلن
(لُغَوِيّ) = لغته منسوب، لغت
آکلایان. جمعی (لُغَوِيّوْن) .

و. { [ع] بیلمه جه، یا کلتاج .
لُعْز } اکثر یا سؤال صورتیه
اولدیغدن فارسیده (چِسْتَان، چِپِسْتَان)
تعبیر اولنوز. جمعی (اَلْغَاز) در .
(معماً) باشقه در .

« حل ایتمدیلر بولغزک سرینی کیمسه »
« لا »

و. { [ع] لغت ماده سنده
لُغَوِيّ } کوسترلیدیکی وجه ایله
لغته منسوب؛ علم لغته آشنا اولان آدم :

و. { [ع] لسانک جمعی . اصلی
لُسْن } ضمتینه (لُسْن) در. دیکر
جمعی اولان (اَلْسِنَه) دائماً، بونادراً
قوللایلیر: (لسن عتیقه) .

« سائر لسن عتیقه نک هپ »

« معقولاتی اولور مرتب »
« لا »

لُصُوق } [ع] یاشمه، بتیشک
اوله .

لُطْف } [ع] خوشاق، کوزللك :
(لطف طبیعت . لطف
مزاج، لطف سیرت، لطف اخلاق)
§ کرم ونوازشاهه معامله ایتمک، رفق
وملایمتله ایدیلن احسان ومعامله :
(لطفکوزک محجوبی م، لطفکوزک
منتداری م، لطفکار) § توفیق الهمی
مقامندهده قوللایلیر: (بلطفه تعالی) .
(لطفاً) = کرم واحسان صورتیه :

« دل نکاه لطف اومار بیلمز نه بی رحم اولدیغن »
« مردم چشمندن انسانیت امیدنده در »
« نائلی قدیم »

و. { [ع] فی الاصل آغیزدن
لُعَاب } آقان صالیا معناسنه در .
بال، شکر کبی شی ایله طبخ اولنان
طاتییه اطلاق اولنور. (لُعَابِيّ) =
لُعَابِه منسوب ومتعلق، لزوجل اولان.

و. { [ع] اویون . (لُعِيّ) =
لُعْب } اویونه منسوب، متعلق .

(لُعِيّات) = اویونه متعلق شیرلر،
اویونلر .

لیمان { [ف] (رومجه دن) دگزده یاتیق،
یانه جق محل، قوی؛ بندر.

لیمه { [ف] پارچه، یرتیق: (لیمه لیمه)
= پارچه پارچه.

لینت { [ع] یوموشاقلق، ملایمت.
ضدی (خشونت) در:
(لینت مزاج، لینت طبع).

لیواز { [ر] رومجه دن [ا] اچنده موقتاً
جانلی بالیق صاقلانیلان و
دگز کنارنده وصو اچنده مخصوصاً
یابیلان قفسلی، دلیکی محل، یاخود
صندوق.

لیک { [ف] (لکن) کبی ادات
استدرا کدر. یالکنز نظمه
قوللانیلیر. (لیکن) صورتنده استعمال
کلیاً مهجوردر:

«تحقیق صفا گرچه بودر، لیک بوتحقیق»
«بر وفق هوا وهوس نو هوساندر»
«نفعی»

لیکمیداستیون { (فرانسزجه دن
(Liquidation)
تسویه حساب، قطع محاسبه. تصفیة
حساب § تعیین قیمت.

ل

لُود { [ع] (لُود) لُ جمعی:
(لُود اکابر).

لُوق { [ع] اولاشمق، ایریشمک،
تابع اولوق. (ایتمک)
مصدریله قوللانیلیر.

لُوم { [ع] (لُوم) لُ جمعی:
(لُوم متبرده).

لُوجت { [ع] یاشقانلق، طوتقال
یایشمق؛ چکیلوب اوزانلق. (لُوجی)
= لُوجتلی، یاشقان.

لُوم { [ع] لازم اولوق، اقتضا،
ایجاب، احتیاج: (قاصه
مبايعه سنه لُوم کورلدی، اشترانسته
لُوم کوستریلان آلات فیه)، (ایتمک)
ماده سیله قوللانیلماز.

لُب { [ع] اوز، ایغ؛ ایچلی شیتک
ایچی: (لُب الجوز) = جوز
ایچی § هرشیتک ایسی، خالصی §
عقل سلیم، هوش. بومعناده جمعی
اولان (الباب) زیاده قوللانیلیر:

«آچیلدجه اولوالالباب اولور دمبسته حیرت»
«لب اعجاز گوینی لب اسرار معانیدر»
«معلم ناجی»

لُبَان { [ع] کونلوک، کنسیدیر.
(لبان جاوی) = جاوه صنغی.

لُجه { [ع] دگزک انکین طرفی،
بک درین بیوک صو: (لُجه
غرام، لُجه مسرت).

لُحظه { [ع] کوز اوچیله برکره
باقه، چالوب آله نظر:
(عطف لحاظه مرحمت).

ترکیبلرده قوللانیلیر : (لله ورسوله ،
 لله دره ، المنة لله) .
 [فرانسزجه دن Litre] لیتره }
 عبارت یکنی اولچک : (برلیتره لاک
 قونیاق شیشه سی) .

[فرانسزجه دن Lire] لیرا }
 عالنده هر شی ایچون مدار
 حصول و واسطه مبادلده اولان آلتوندن
 مضروب و قیمتی معین پاره ، آنچه :
 (عثمانلی لیراسی ، فرانسز لیراسی) ،
 (لیرای عثمانی) یازمق یا کلسدر .

[ف] یالامق معناسنه اولان
 لیس } (لپسیدن) مصدرندن صیغه
 امردرکه لسانمزده مطلقا ترکیب ایله
 ویالایجی ، یالایان معناسنده قوللانیلیر :
 (کاسه لپس) = کاسه یالایجی ،
 دالقاووق ، مداعن . (کاسه لپسانه)
 = کاسه لیسجه سنه .

لیطوغرافیا } (یونانیدن) فرانسزجه
 Lithographie سی
 طاش باصمه سی دیمکدر .

[ع] خرما آغاچک چوپنی ،
 لیمف } حاملرده صابونلامق ایچون
 قوللانیلان شی § اجسام نامه ده تل
 تل کورینن شی : (لیمف نباتی ، لیمف
 حیوانی) جمی (الیاف) .

[ع] مرگب حقه سنه قونیلان
 لیمقه } خام ایپک § یالیز آلتنه
 سوریلان لاک ، لیمقه .

[ع] بر ترکیب عربیدرکه
 مولفه } اولنه التصاق ایدن لام
 حرف جرّی تملک و اختصاص معناسنه .
 دره (لمحرره ، لمرجه ، لغائله) کبی
 ترکیبلرده بویله در .

[ع] سنجاق ، بایراق :
 لواء } (لوائ عثمانی ، لوائ اسلام ،
 لوائ ظفر) § ایکی آلائی عسکردن
 مرگب بر هیئت عسکریه : (قرق
 سکنزنجی ردیف لوائی قوماندانی) ،
 (میرلوا) = فریقک مادونده بولنان
 قوماندان § تقسیمات اداره ملکجه
 متصرف بولنان قطعه ممالک : (مرکز
 لوا) = متصرفک او طوردینی قضا ،
 قصبه .

« سرفراز ایتدک لواء الحمد دین احمدی »
 « کافره کوستردک احق دستبرد حیدری »
 « نفی »

[ع] یارارلق ، دکرلک ،
 لیاقت } مناسب اولمق : (بو خدمته
 لیاقت آشکار ایکن) § اقتدار ، هنر ،
 فضیلت ، کار کذارلق . (لیاقتلی مدیر ،
 لیاقتسز برذات ، ارباب لیاقت ، لیاقت
 مدالیه سی) ، (لیاقتمند) = لیاقتلی .

« درونمده کدر وار یأس و امیده لیاقت یوق »
 « نابی »

[رومجه دن] اوسقو مهری
 لیماری } بالینگنق قارنی شکل بر نوعی .

حِاف { [ع] اورتونه حاك شى ،
يورغان § نباتاتك زارى ،
صارغيسى .

حَام { [ع] لسانمزده تحريف ايله .
(لهم) ديديلير كه پاره لشمش
يا خود پاره پاره ، آيرى آيرى اولان
شي بربرينه ياشديره جق نسنه ديمكدر .
فتح لام ايله ده لغتدر . (لهم) ذاتاً

محرف اولدني حالده برده بوندن (لهملنمك)
معناسنده (تلهم) لفظي ايجاد اولمسي
واو موقعده استعمال قيلنمسي جهالتدن
منبعث حالات غريبه دندر . عربيه
(لهم) و (تلهم) و (التهام) لفظلرى
(بر نسنه يي همان يومتق) معناسنده
وارد اولمشدر . بناء عليه جاهلانه
اويدورلمش اولان (تلهم) لفظنك
زنهاار قولاليماماسى ايجاب ايدر .

حِيَاه { [ع] صاقال . (حيانى) =
حياه } = اوزون قابا صاقاللى آدم .
(حياه دار) = صاقاللى . (حوى)
حياه يه منسوب . جمى (حيهي) .

« طاغيليركن ديدى ارباب تماشيا تاريخ »
« حيه قويوردى كوچك بتدى صقالى اويونك »
« سرورى »

لذلك { [ع] بونك ايچون ، بوسيدن ،
بوندنطولا يي .

لسان { [ع] مدار تكلم اولان
آغيزده كي ديل . جمى

(السنه ، لسن ، لسن) اكثرثيا برنجيسى
قوللانيلير § بر قومك تكلم ايتديكي
لهجه ، لغت : (لسان عثمانى ، لسان
عربى) ، (لسان حال) = انسانك
اوضاعيله سياسنده حاصل اولان علامتك
دلالت ايتديكي معنالردن عبارتدر :
(لسان حال لسان مقالدن ابلغدر)
(لساناً) = ديل ايله ، تكلم ايدرک
(لسان الله) = قرآن كريم . (لسان النار)
= آتشك شعله سى ، آلوى :

« سوز يوق كهر السنه عالمه اما »
اي خواجه لسان شعرا بشقه لساندر «
« عوفى »
« ايسترايسهك آكلامق جهانى »
« اوكرنملى اوروپا لسانى »
« لا »

لقاء { [ع] كورمك ، راست كلوب
قاووشمق § يوز ، چهره .
(مهلقا) = آي چهره لى ، يوزى آي
كبي . (خورشيد لقا) = كونش يوزلى ،
يوزى كونش كبي ، (بدلقا) = چركين
يوزلى . برنجي معناده لسانمزده قوللا-
نيلماز . (لقاء الله) = قيامت كوني .

لكام { [ف] حيوانك آغيزينه
اوريلان گم . (لجام) معربى .

لله { [ع] الله ايچون معناسنده در .
(ل) « حرف جرييله لفظه »
جلاله دن مرڪبندر . اكثرثيا عربى

طلوعه قدر اولان مدت : (لیل محنت ، ظلمت لیل) : (لیلًا) = کیجه وقتی ، کیجه لین (لیل و نهار) = کیجه و کوندوز (لیلی) = کیجه یه منسوب ، کیجه لك .

لیلاء { [ع] يك قارا اكلق کیجه که ایک صوٹ کیجه سی دیمکدر . گیکجه نك طولنی ، شدتی افاده ایچون تا کید صورتیاه ایراد اولنور : (لیلآه لیلآه) .

لَئِلَهَ { [ع] « لیل » کبی کیجه : لَئِلَهَ (لیلآه قدر) = اصح روایتہ کوره رمضانک بکرمی یدنجی کیجه سی . (لیلآه الاسری) = معراج کیجه سی . (لیلآه البدر) = آیک اون دردنجی کیجه سی .

لَیْلِي { [العامریه] مشهور مجنونک معشوقه سی . بعضاً اسلوب فارسی اوزره (لیلی) صورتسده ده قوللانیلیر .

لَیْن ، لَیْنِي { [ع] یوموشاق شی . مشرب ، تعصیبسز ، او یغون آدم .

لَیْم { [ع] آچاق ، جری آدم . لَیْم (لئیم) ایله (بخیل) آرا . سنده فرق واردر . برنجیسی نه کندی بر ، نه باشقه سنه یدیرر . ایکنجیسی کندی بر باشقه سنه یدیرمز . (لَئِمَانَه) = آچاچه سنه ، جریجه سنه . جمعی (لَئِمَان) اسلوب فارسی اوزره جمعی (لَئِمَان) در :

« دشمن ارباب دل ، بریجه خر طبع ولئیم » « نفی »

ل

لَئِمَان { [ع] « لئیم » ک جمعی ، لَئِمَان (لئیمان) آچاقلر ، جریلر .

لَاب { [ع] پدر طرفندن ، بابادن یا کما . (لاب قارداش) = بابا بر فقط آنا آیری قارداش .

لِبَاس { [ع] جامه ، ثوب ، کیه جک شی : (لباس فرسوده) = اسکیمش اوروبه . (لباس التقوی) = ایمان ، حیا . (لباس جدید ،

لباس نو) = یگی اوروبه . جمعی (البسه) در : (البسه رسمیه) .

لَبْرَه { [Libre] فرانسزجه دن یوز قرق ویا یوز اللی درهم عتیق ثقلتنده بر اجنبی اولچک .

لَبَّه { [ع] دیش اتی ، تحفیف ایله ده لغتدر .

لِحَام { [ع] حیوانک آغیزینه طاقیلان گم . فارسی (لِحَام) ک معربیدر . جمعی (لِحْم) .

دیمکدر § سوزك محل استعمالی اعتباریله
مخارج حروف قصد اولنور § فارسیده
وضع تکلم ، صوت لطیف ، لغت ،
شکل و صورت معنارنده قولانیلیر:

« تقلید ایله اولماز بوقدر لذت کفتار »
« بولهجه پاکیزه بکا داد خدادار »
« نفی »

{ [ع] فی الاصل انسانی مهم }
لهو { وفائده لی ایشندن آلیقوبه حق
شیله مشغول اولمق معناسنه در . بومنا-
سبتاه او یون اوینامق معناسنده قوللا-
نیلمشدر: (لهو ولعب) ، (لهویات)
= او یون ، چنک ، چغانه ، اکلنجه
مقوله سی شیر .

{ [ع] آتشک آلوی ،
لهیب { شعله سی ، « حر النار »
§ آتش آلونمک .

{ [ع] (لیل) کجی ،
لیال ، لیالی { کجه لر: (لیال بهران ،
لیال نهایی ، لیالی حسرت) .

{ [ع] ادات معنی ؛ (کاشکی)
لیت { معناسنه در . لسانمزه
مصلحتنه ، ماده یه تعلق اولمایان بوش
سوزلرله وقت کچیرمک موقعنده (لیت
ولعل) صورتنده قولانیلیر . هرایکسی
باشقه یرده قولانیلماز: (لیت ولعل
ایله تأخیر عزیمت اییدیور ، ایش لیت
ولعاده قالدی) .

{ [ع] کجه ، کونشک غروبندن
لیل { بحر صادق یا خودینه کونشک

لونده یاقیشه جق صورتده ، لوندجه سنه
دیمکدر . (شهلوند) = اوضاع سر-
بستانه و اطوار بی با کانه ده بولنان بویلی
بوصلی شن ، کوزل کنج .

« کورر آینه ساغرده عکس روی تابان »
« آنکچون شهلوندم ایچسه چاکایلر کریبان »
« حالتی »

{ [ع] آنک ایچون ، آنک طرفنه ،
له { آدن یا کما معناسنه لام حرفیه
هء ضمیرندن مرگبدر . بومفرد مذکر-
در . مؤثی (لها) در . (لهنده)
= آنک منفعتنه موافق ، آدن طرفه
(علیهنده) = آنک مضرتنه ، آکا
مساعد اولیهرق دیمکدر . (له) و
(علیه) ترکیلری بعضاً ضمیرلرندن
صرف نظرله مفرد کلمه کی استعمال
اولنور: (لهگذده ، لهمزده ،
علیهگذده ، علیهمزده) کی . (موضیله)
= کندیسنه برمال وصیت اولنان .
(محکوم علیه) = کندیمی اوزرینه
برشی حکم اولنان .

{ [ع] آتشک چقان سیوری
لهیب { آلوی . (لهب النار) =
آتش آلوی .

{ [ع] آتش آلونمک :
لهبان { (لهبان آتش عشق) .

{ [ع] لسان ، آلت تکلم
لهجه { اولان دلیل: (فصیح اللهجه)
= فصیح اللسان ، کوزل سوز سوبله یین

« بنی لوم ایتمز ایدک بی پروا »
 « خسته یم باقسه ک آ محتاج دوا »
 « لا »

لُون { [ع] فی الاصل برنسه بی دیگر
 شیدن فصل و تمیز ایدن حالت
 وصفته اطلاق اولنور که فارسیده
 (رَنک) ترکجه ده (تویرو) مقابلدر.
 لسانزده سیاه ، قیرمزی و امثالی کبی
 رنک، بویا معناسنده قوللانیلیر: (لونی
 صولوق ، لونی بوزلمش ، لونی تغیر
 ایتدی) ، (لُونِ فَرَس) = آتک
 طونی ، رنکی . جمی (اَلْوَان) :
 (الوان سبعة) = یدی رنک اصلی .
 جمی نوع ، صنف ، چشید معناسنده ده
 قوللانیلیر: (بو قدر الوان مال ایچندن
 برینی بکنمدی) .

لُونْد { [ف] هوای نفسنه تابع اولوب
 سربست طور و طرز ایله
 تعیش ایدن تبل ، بیکار ، زندوست ،
 عیاش ، قبا طایی آدم § خدمتکار .
 اسکی زمانلرده وندیکلیرک ممالک شرقیه
 اهالیسنندن اجرتله طویلابوب آلدینی
 بحریه سلاح انداز نفرینه و تشکیلات
 قدیمه عثمانیه جه برصنف عسکره اطلاق
 اولنوردی . (لوند چفتلکی) =
 بشکطاش دینیلن محلك آرقه جهتنده
 وشیشلی موقعنک ایلروسنده وقتیه
 اشبو صنف عسکری ایچون مخصوصاً
 انشا قیلنمش اولان قشله ایله مشتملاتنک
 بولندینی محلك اسمی . (لوندانه) =

دیمکدر . اشعار فارسیه و عثمانیه ده
 تحقیقاً استعمالی معروفدر :

« بارک الله زهی دولت فتح و نصرت »
 « لوحش الله زهی عاطفت حی قدیر »
 « نفی »

لَوْدَعِي { [ع] ظریف ، فصیح ،
 عقلی آدم .

لَوَز { [ع] بادم ، (بادام) دینیلن
 میوه . ایکی نوعدر . طاتلی
 بادم ، آجی بادم . مفردی (لَوَزَه)
 در . فارسیده (لَوَزِيَنَه) = بادم
 حلوانی ، بادملی حلوا . بونک معربی
 (لَوَزِيَنَج) در . (لَوَزِيَات) = بادملی
 طاتیلیر .

لَوَزْتَان { [ع] (لوزه) نك تثنیه .
 سی ، انسانک بوغازنده
 پیدا اولوب شیشه رنک بوغاز دلیکنی
 طقیایان و « یادحک » دینیلن عارضه .
 درکه ایکی غده دن عبارتدر .

لَوَعَه { [ع] عشقندن یا حزن و
 اندوه کبی حالاتدن یورکده
 حاصل اولان آجی ، یانیقلى ، سوزش
 دل : (لوعه قلب) § یانوب یاقلمق .
 نظمده (لَوَعَت) صورتنده ده قوللا .
 نیله بیلیر . جمی (لَوَعَات) ،

لَوَم { [ع] دم ، هجو ، سرزنش
 ایتک ، قنماق : (لوم لأم)
 مستحق لوم) ، (لَوَمَه) = موجب
 لوم اولان خصوص ، شی .

لوَاِزِمٌ { [ع] «لَاِزِمَهُ» نك جمی .
یا ائمش اولسه ده جمع الجمع
صورتیه (لوَاِزِمَات) تعبیری ده
قوللانیلیر .

لوَاِمٌ { [ع] بك زیاده لوم ایدیجی ،
ایدن : (نفس لوَاِمه) .

لوَاِمِعٌ { [ع] «لَاِمِعَهُ» نك جمی .
اورایه باقلی .

لوَاِیْحٌ { [ع] «لَاِیْحَهُ» نك جمی ،
مفردینه باقلی .

لوُوثٌ { [ع] نجاست ، پیدسلك ،
مردارلق : (لوُوث فحش .

لوُوث دنائت) .

لوُوحٌ { [ع] مطلقا دوز صحیفه ،
اوزرینه یازی یازیلان دوز

نسنه : (لوُوح محفوظ) = اصطلاح
شریعتده عالم علویده اولمش و اوله جق
شیلری حاوی بولنان لوُوح لاهوتی .

لوُوحَه { [ع] تحتهدن وسائره دن
یابیلان دوز صحیفه . رسمی

صحیفه لری حاوی اوله رق دیواره آسیلان
تحتله اطلاق اولنور . بونك یرنده
(تابلو) لفظ اجنبیسنی قوللامغه اصلا
لزوم یوقدر .

لوُوحَشَ اللّٰهُ { [ع] تعظیم ، استعجاب
مقامنده ویا تحسین ،

آفرین معناسنده استعمال اولنور .
اصلی (لا اوْحش الله) دركه . الله
ایراق ایلمسون ، وحشت ویرمسون

{ [ع] پاراتی . فی الاصل بر
لمعه } کره پارلامق دیمکدر :

« تاب رخك اولدجه فزون شعله میدن »
« برلمعه سی دنیایی یاقار برق بلاسین »
« معلم ناجی »

لَمْ يَزَلْ { [ع] زوال بولماز ، زوالسز ،
باقی : (خدای لم یزل) .

لَنْسَكٌ { [ف] آساق ، طوبال :
(تیمور لنگ) = مشهور

طوبال جهانگیر (لنگی) = طوباللق
(لنگانه) = طوبالجه سنه .

لَنْگَرٌ { [ف] واپورلرك ، كیلرك
لیمان کیر دکاری وقت بر

برده طورمق ایچون دگزه آتقلری
آغیر دمیر . (لنگر آنداز) = دمیر

آیجی ، آتان § فارسیده (لنگر)
عمارت ، تکیه ، خانقاه معناسنده دخی
قوللانیدیفندن او متللو محللرده فقرا

ودرویشانه اطعام ایچون قوللانیلان
کناری یایوان ، بیوك صخره (لنگری)

دیرلر . لسانزده یاء نسبت حذف
اولنهرق یالنگز (لنگر) دینیلیر .

لَوٌ { [ع] ادات شرطدر . لسانزده
اوگنه (واو) علاوه سیله

(اولسه بیله) معناسنده قوللانیلیر :
(ولو قیرمش نه یایمق لازم کلیر) .

لَوَاِحِقٌ { [ع] «لَاِحِقَهُ» نك جمی .
اورایه باقلی .

صورت آتیه ده قوللانیلیر . (کلج -
 البصر) یا (کلج بالبصر) و یا خود
 (لمح بصر) = سرعتاه کوز آتوب
 باقه :

« عینی به عمری کلدی لمح بصر قدر »
 « سروری »

« حین رؤیتده آجاردی نظری »

« نکتسه سر کلج البصری »

« خاقانی »

لَمَحَاتُ { [ع] « لمح » نك جمی .

لَمَحَهُ { [ع] شیمشك بردفعه چاقه .

لَمَحَهُ سى كى كوزك بر دفعه

چالوب آلمه باقیشی . (لمح البصر) =

كوزك بر دفعه باقیشی قدر ، پك آز :

(لمح البصرده غائب اولدی) خلاف

قیاس اولهرق وارد اولان (ملامح)

صورتنده کی جمی لسانمزده اصلا

قوللانیماز .

لَمَسُ { [ع] ال ایله یوقلامق ، طو .

لَمَسُ قونوب حس ایك ، ایدلك .

لَمَعُ { [ع] پارلامق ، ایشیلامق ،

پارلدامق .

لَمَعَاتُ { [ع] (لَمَع) نك جمی :

(لَمَعَاتُ شمس) .

لَمَعَانُ { [ع] پارلامق ، پارلدامق :

(لَمَعَانُ برق) :

« دیده پیرا سواد خطبده »

« نور حکمت ایدر طورر لمان »

« معلم ناجی »

براقلمش اولان چوجق معناسنه اولان
 « لقیط » ك مژغی اولهرق قوللانیلیر .

لَكَدُ { [ف] تپه : (لَكَدُ زَنْ)
 = تپه اورچی ، اوران .

(لَكَدُ خُوَارُ) = تپه پیچی ، بین .

لَكَكُ { [ف] معروف بوینی
 اوزون ، ایجه واوزون

باجاقل قوش : (لكلكك عمری لقلقه یله

كچر - مثل) .

لَكْنُ { [ف] ایچنده ال یقانان
 قاب § جامه شور ایچون

قوللانیلان باقر تکنه .

لَكِنُّ { [ع] ادات استدرادر .
 اصلی (لَكِنُّ) در .

لسانمزده تخفیفله قوللانیلیر . « ایسه ده ،

ایسه لرده ، ایسه كده ، ایسه كزده ،

ایسه مده ، ایسه كده » تعبیرلرندن

صوگره (لکن) کتیر یله من .

لَكَّهُ { [ف] اصلی (لَكُّ) در .
 ااثواب و غیر اشیاده اولان

پارچه ، یامه ، نشانه معناسنه در .

لسانمزده بولاشدینی شیء ، یری فنا

کوسترن ، فنا ایدن نشانه ، اثر معنا .

سنده و (لکه) صورتنده قوللانیلیر :

(مرآب لکه سی ، یاغ لکه سی) ،

(لکه دار) = لکه لی ، معیوب ، متهم .

لَمَحُ { [ع] برشینه چالوب آلمه باقق ،

لَمَحُ آن واحدده باقق که منظورك

ماهیتنی کوروب آکلامق ممکن اولیه .

جق صورتده دیمکدر . لسانمزده یالکنز

لفظ جهتندن (لَفْظَه) = لفظ معنا -
سنه در : (لَفْظَه جلاله) .

« لَفْظَةُ اللّٰهِي اَجْلَمَش كَلْدَر »
« خاقانی »

لَفْظِي } [ع] لفظه منسوب : (شو
مقاله ده لفظی ومعنوی
کوریلن خطالر) ، (تزینات لفظیه) .

لَقَب } [ع] بر آدمك اسم اصلیندن
باشقه سوگره دن برمناسبتله
قونیلان آدی : (تاتارجق عبدالله
افندی ، صوفی محمد پاشا) کبی .

لَقْلَق } [ع] لكلك دینیلن قوش :
(آمدن لقلق) (لكلك)

کلمه فارسیه سنندن معربدر § بوش ،
معناسز لاقیردی . آوازه لكلك معناسنده
و (لَقْلَقَه) صورتنده ده قوللانیلیر .
(لَقْلَقَات) = معناسز سوزلر ، قورو
کورلتیدن عبارت لاقیردیلر .

لَقِظ } [ع] فی الاصل یردن قالد -
یریلوب آلتان نسته معنا -
سنه در . بو مناسبتله کوشه باشنه ،
اوتیه برویه و یاخود جامع ، کلیسا
قاپولرینه براقیلوب بولنان چوجغه
اطلاق اولنور .

لَقِظَه } [ع] فی الاصل فرومایه ،
رذیل ، حقیر ازکک و
قادین معناسنده در . لسانمزده بالاده
بیان اولنان وجه ایله اوتده بروده

لَغْزِيْدَه } [ع] سورچمش ، قایمش ،
بیقلمش : (لغز پای) =
آیاغی سورچمش ، قایمش .

لَغْوِي } [ع] بوش ، باطل ، بیهوده :
(لغو و لغوه) = بوش اکلنجه ،

بوش او یون . (لغوی) = لغوه منسوب ،
متناق . (لغویات) = بیهوده ، بوش
سوزلر ، ایشلر دیمکدر : (لغویات
ایله اشتغال جائز دکدر) § (لغو)
= بیهوده لکی اعتباریله اورتهدن قالدیر -
مق ، قالدیرلوق معناسنده قوللانیلیر :
(قومیسونک لغوی ، لغو ایدیلن قضا) .
(یمین لغو) = اثنای کلامده من غیر
فکر ولا روئیة لساندن صادر اولان یمین .

لَف } [ع] دورمک ، ظرف ایچنه
(قویمق ، ایتمک) و (اولتمق)
ماده لر یله قوللانیلیر : (لف ایدیلن
مضبطله ، لف اولنان پوصله) ، (لَفَا)
= « مَلْفُوْفَا » کبی دورلمش ، صارلمش
اوله رق دیمکدر که مصدر بمعنی مفعولدر .

رسمیاتده زیاده قوللانیلیر . (لَف و نشر)
= عبارده اول امرده ایکی و یاخود
دها زیاده شی بیان ایدهرک بغده
آنلردن هر برینه دائر لازم کلن معلو -
ماتی ایراد ایلکدر : (لَف و نشر)
مرتب ، لَف و نشر مشوش .

لَفْظ } [ع] آغیزدن معنالی و معناسز
چیقان سوز . صرفیونجه
لفظ معنیدار ایسه کلمه ، دکل ایسه
حرفدر . (لَفْظًا) = لفظ جهتیله ،

مقبولی بدخشان طاغرنده بواندیندن
(لعل بدخشانی) تعیزی مشهوردر .
ادبیات شرقیه ده دلبر لرك دوداغي دائما
لعله تشبیه اولنمشدر . حتی (لعل)
لفظی لب مقامنده قولانیلمشدر: (لعل
قام ، لعل رنك . لعلگون) = قیرمزی
رنكلی دیمكدر . (لعل روان) =
باده ، شراب :

« جانفدای لعلی یم بر دلبر جانپرورك »
« ایستم بن خضرك اولسون چشمه آب حیات »
« عونی »

لَعْلٌ } [ع] احتمال که ، مأمولورکه ،
اومولورکه معناسنه ادات
ترجی . مطلقا (لیت) ایله برلکده
استعمال اولنور . لسانمزده یالکنز
اوله رق و باشقه صورتده اصلا قولانیلماز .
لَعْنٌ } [ع] فی الاصل سورمك ،
ایعاد ایتمك ، خیردن
لَعْنَتٌ } اوزاقلاشدیرمق ، خیر و
فلاح و رحمتدن محروم
ایتمك معناسنه در . لسانمزده سب و نفرین
مقامنده ایراد اولنور . (لعنتله مه) =
آفوروز . آفوروز ایدلش (لعنة الله)
= اللهمك لطف و رحمتدن مطرود بیت
و محرومیت دیمكدر .

لَعِينٌ } [ع] ملعون ، مطرود . معنا
سنه در : (شیطان لعین)
§ هرکسك لعن و نفرین ایتدیکي آدم .

لَعْزَانٌ } [ف] سورچیجی ، قایچی ؛
سورچه رك ، قایهرق .

لَطْمَةٌ } [ع] ضربه ، طوقات : (لَطْمَةٌ
خوار) = طوقات بین .

لَطِيفٌ } [ع] فی الاصل قابا ، ابری
نسنه مقابلی اوله رق خرده ،
کوچوك ، اینجه شی دیمكدر . لسانمزده
بومناسیتله لطافتلی ، خوش ، کوزل ،
نازك ، متناسب شیئه اطلاق اولنمشدر :
(وجه لطیف ، مزاج لطیف . سیما
لطیف ، سخن لطیف ، اطعمه لطیفه)
§ عبادینه رفق و لطفله بذل کرم و بخش
منافع ایدن جناب حقمک اسماء حسنا .
سندندر: (رب لطیف ، عبداللطیف) .
« ای ابر لطیف رنك سیار »
« بك شعشعه لی نمایشك وار »
« معلم ناجی »

لَطِيفَةٌ } [ع] شاقه ، جدی اولیه .
رق اکانجه ایچون سویله .
نیلن و خوش کوریلن نکته لی سوز ،
یاخود یاییلان شی : (لطیفه لطیف
اوللی — کلام مشهور) ، (لطیفه پردازی)
= لطیفه ترتیب ایدیجی ، ایدن .
(لطیفه گو) = لطیفه سویله ییجی ،
سویله ین . (لطیفه پردازی) = لطیفه
دوزیچیلک . (لطیفه گوپی) = لطیفه
سویله ییچیلک .

« زهی لطیفه غیبیه السیه »

« نفی »

لَعْلٌ } [ع] یاقوت کبی قیرمزی بر
برنوع قیمتدار جوهر . بونك

لَرَزَانُ { [ف] تتره یچی ، تتره ین :
(دست لرزان ، دل لرزان)

لَرَزَشْ ، لَرَزَه { [ف] تتردمه ، تتره -
(لرزش اندام)

(لَرَزَه نَاك) = تتره یچی . تتره ك .

« جنبش غمزه دكل ، جلوۀ رفتار دكل »
« لرزش كارگه هر دو جهان آنجق بو »
« نائلی قدیم »

لَشْكِرُ { [ف] عسکر . تركه سی
(لَشْكِرُ گاه)

= اردو محلی (لَشْكِرُ عَرَمَم) =

چوق عسکر . (لَشْكِرُ كَش) = عسکر
چكیچی ، چكن . (لَشْكِرُ شَكَا ف)

= عسکر یاریچی . (لَشْكِرُ شِكِن ،
لَشْكِرُ شَكُو ف) = آلا ی بوزان ،
عسکر بوزیچی ، قهرمان .

لَطَافَتُ . { [ع] لطیفلك . كوزلكك ،
نظر و طبعه خوش

كورنمكلك : (لطافت سیما ، لطافت
اندام ، لطافت بیان ، لطافت معنی ،
لطافت هوا) .

لَطَافَتُ . { [ع] (لَطِيفَه) نك جمعی ،
طبعه خوش كنن كلاملر :

(مجموعه لطائف ، لطائف كویان) §
كوزل اولان ، كوزل كوربلن شیرلر ،
محاسن ، بدایع : (لطائف طبیعت) ،
(لطائف الحیل) = خدع حربیه ،
چنك او یونلری .

لَدُنْ { [ع] علم غیب ، خفایایی منكشف
بر حالده كوسترن ، اسرار

السبیه یه اطلاع كسب ایتدیرن علم .

(لَدُنِّي) = لدنه منسوب (لَدُنِّيَات)

= ایچ یوز ، اسباب خفیّه ، آكلا -

شلماز اسرار : (لَدُنِّيَات امور ،
مصاحتك لَدُنِّيَاتی) .

لَدِي { [ع] عند ، نزد ، یان معناسنه
ظرف زمان و ظرف مكان

ادایتدیر . مطلقا ترکیب ایله قوللانیلیر

ودالی اوستون ایله اوقونور : (لَدِي الْحَاجَه ،

لَدِي الْاِقْتِضَا ، لَدِي التَّحْقِيق ، لَدِي الْوَصُول ،

لَدِي الْمَطَالَعَه) .

لَذَاتُ { [ع] « لَذَتْ » نك جمعی ،
طاتلر ، چاشنیلر .

لَذَائِدُ : { [ع] « لَذِيذَه » نك جمعی ،
لَذَائِدُ حَيَات ، لَذَائِدُ دُنْيَوِيَه ،

لَذَائِدُ رُوحَانِيَه) .

لَذَاتُ . { [ع] طات ، چاشنی . ماددایات
ومعنویاتده قوللانیلیر :

(لَذَاتُ طَعَام ، لَذَاتُ عِلْم ، لَذَاتُ نَانَ ،

لَذَاتُ آب) بین العوام بالتخصیص شكر

طادینه دینیر .

« لَذَاتُ دَرْمَانِي اِدْرَاك ایلز بی درد اولان »

« خیالی »

لَذِيذُ . { [ع] طاتلی ، طاتی خوشه

(کیدن شی : (ماء لَذِيذ ،
اطعمه لَذِيذَه) .

وانجذابم غیره اولمایوب دائما سکا در .
 (۴) اخلاص یعنی صدق و عبودیت دائما
 سکا در . اشبو ترکیب بیورگزن معناسنه
 و مقام اجابتده قوللانیدیر .

حَاخ ، حَاجَاتُ } [ع] خصوصتمده
 عنباد ایتک ،
 چکشمک . (لجوج) = بک عنود و محاصم .
 حَامَتُ } [ع] اتلیک ، سمیزک :
 (حامت وجود) .

حَاظُ } [ع] کوز قویروغی ، کوز
 اوجی .

حَاظَه } [ع] آن ، دقیقه : (بر
 لحظه توقف) § کوز
 اوجیه باقی .

حَدُّ } [ع] چوقور ، خرج ایله طاش
 ایله یاپلش مزار : (اطلبوا -
 العلم من المهد الی اللحد) = علمنی مهد
 دن لحده قدر طلب ایدگزن مألنده
 حدیت شریفدر . حانک فتحیله ده لغتدر .

حَمُّ } [ع] ات . جمع مستعملی (حوم) ،
 لحم } (حمه) = ات پارچه سی .

حَنُّ } [ع] نغمه ، ازکی : (لحن
 شوق انکیز) § لغت ، لسان
 § قرائتمده خطا . جمی (الحان ،
 حون) در (لاحن ، لحن) = قرائتمده
 بک خطا ایدن .

حَبْتُ } [ع] برشیئک پارچه سی ،
 حَبْتُ } پاره ، قطعه : (لحت جکر) .

« ایتدکه کشت دشت ستم شاه غمزه سی »
 « لحت جکرله ساحه دله یمکنیر »
 « نیلی »

لاَئِقٌ } [ع] مناسب ، شایان ،
 یاقیشان . (اولقی) و
 (کورمک) . مصدر لر یله قوللانیدیر .

لَاَیْمُوتُ } [ع] اولمز ، دائم ، باقی :
 (جناب حی لایموت)
 فرانسزجه (L'immortel) مقابلی .
 لَبَابُ } [ع] زیرکک ، فطانت ،
 اوصیلیق .

لَبُّ } [ف] دوداق : (لب شیرین ،
 لب کلفام) § کنار . اوج :
 (لب دریا ، لب ساغر) ، (غنجه لب)
 = غنجه دوداقلی . (لب لب ، لب
 بر لب) = دوداق دوداغه . (لباب)
 = آغزینه قدر طولو .

لَبٌّ } [ف] آغزی باغلی ؛
 لب بَسْمَتَه } سکوت ایدیجی ، ایدن .
 لَبْرِزُ } [ف] طاشقین ، طاشیجی .
 اکثریای معنویاتده قوللانیدیر :
 لبریز شوق ، لبریز مسرت) .

لَبَّنٌ } [ع] سوت . جمی (البان)
 لبَنُ } (لبنی) = سوته منسوب ،
 متعلق . بونک جمی (لبنیات) در .

لَبِیبٌ } [ع] عاقل ، ذکی ، اوصلی :
 (ادیب لیب) .

لَبْسِیْکُ } [ع] بوترکیک درت درلو
 معناسی روایت اولتمشدر .

(۱) بن سنک امر و فرمانکه اطاعت
 واجابت مرکزنده صرة بعد اخری
 ثابت و پایدارم . (۲) بن عنزم و توجهم
 هر بار سنک طرفکده در . (۳) بن محبت

لايْتَنَاهِي } [ع] نِهَاتِي بُولِنَاز ،
 صَوَكْمَز . كَسْرُومَدَهَا
 ايله تلفظي غلطدر .

لايَسْعِيرُ } [ع] دَگِشْمَز ، بوزلماز ،
 ثَابِت .

لايَح } [ع] ظَاهِر ، ميدانه چيچي ،
 چيچقان § بارلداييجي .
 عربجه ده (لايح) يازيلير .

لايَحَه } [ع] بر ماده و يا دعوي
 حَقْنَدَه تفصيلات وايضا .
 حَاقِي و مدافعاتي حاوي مقامات رسميه
 و محاكم نظاميه دن برينه تقديم ايدلين
 ورقه .

لايُحْضِي } [ع] صَايِسْمَز ، حسابمَز ،
 قابل تعداد دكل .

لايُحْطِي } [ع] خَطَا اِتْمَز . فرانسَز-
 Impeccable جه
 مقابليدر . (لايخطيانه) = لايخطيجه .
 سنه . (لايخطي) اوقومق ياكشدر .

لايَزَال } [ع] قَابِل فَنَا و زَوَال
 اَوْلِيَايَان ، زَوَالْمَز . حَق
 السَّهِيْدَه قوللانيلير : (رَبِّ لايَزَال ،
 خد او ند لايزال) ، (لايَزَالِي) =
 لايزاله منسوب .

لايَعْدُ } [ع] صَايِلْمَاز ، صَايِلْمَايَان ،
 صَايِسْمَز دِيكْدِرْ كِه بِي
 حساب ، غايته چوق حكمنده قوللا .
 نيلير : (لايعد جوش ، لايعد نقود) .

لايَعْقِل } [ع] اِدْرَاك اِتْمَز ،
 طَالغِين .

لاَمِيع } [ع] بارلداييجي ، بارلدايان :
 (برق لامع) .

لاَمِيعَه } [ع] بارلدايان ، بارلدايان
 § عَرَبِيْدَه كوچوك
 چوجنك تپه سنده بنغلداق ديدكلري
 يوموشاق بره اطلاق اولنور . پكشد كلن
 صوكره دينيلمز .

لاَنَه } [ف] قَوْش يوواسي . اسا-
 نَمَزْدَه معاني سائره سي معتبر
 دكلدر . (لَانَه نَرْمِين) = يوموشاق
 يووا . (لَانَه كَبِر) = يووا طويجي ،
 طوتان .

لانْدُو } [فرانسزجه دن [Landeau]
 اوستي اوكدن و آرقه دن
 آجيلوب قاپانير برنوع بويوك آرابه .

لاَوُ } [فرانسزجه دن [Lave] يانار
 ط-اغلردن آتشين برحالده
 آقان ماده سياله ، اندفاعات بركاويه .
 لَوَانِطَه } [Lavande فرانسز-
 جه دن] عطريات مختلفه يه
 اطلاق اولنور : (لوانطه صوبي ،
 لوانطه اوق ، لوانطه چيچكي) .

لاهُوت } [ع] اصلي (الله ، خالق)
 معناسنه لفظ عبراني .
 اصطلاحده جناب حَقْكَ ذات كبريا
 پناهندن عبارت اولان عالم علوي
 دِيكْدِرْ كِه (عالم لاهوت) ده دينلير .
 (لاهوتي) = عالم علوي به منسوب
 و متعلق ، السهي .

لايَحْجَزِي } [ع] جَزء جَزء آيْرَاسِي قَابِل
 (جَزء لايَحْجَزِي) اَوْلِيَايَان :

لاَهَ زَارُ { [ف] لالهك، لاله ترلاسی .
لاله باغچه سی .

لاَهَ فَاَمَ ، لاَهَ كُوْنُ { [ف] لاله
لاله رنگلی ،
لاله رنگنده دیمکدر .

لاَهَ { [ع] اینجو معناسنه اولان
لالی { (لؤلؤ) ک جمع . (لالی
فشان) = اینجور صاحیجی ، صاحجان .
ضم لام ایله یا گلش تلفظ ایتمالی .

« طبعکه یاد جذبۀ مدحکله دمبدم »
« بر بحر پر خروش لالی فشان اولور »
« نفی »

لاَمَ { [ع] القبا ی عثمانیده یکریمی
التمجی حرفک اسمیدر .

ایجد حسابجه (۳۰) عددینه اشارتدر §
حرفک شکله تشبیه ایله (اکری بوکوک)
مقامندهده قوللائیلیر: (قد لام) .

لاَمِبَه { [ف] فرانسزجه دن [Lampe]
محرف . قنبدیل دیمکدر .

لاَمِخَ { [ع] پارلدا ییجی ، پارلدا یان .

لاَمِحَالَه { [ع] « محاله » حیاه معنا-
(حیاه سز) دیمکدر که جمدی ، قطعی
اوله رق مفهومی تضمن ایدر .

لاَمِسَ { [ع] لمس ایدیجی ، ال ایله
طوقونوب یوقلا ییجی .

لاَمِسَه { [ع] حواس ظاهره دن
برشیک قاتیلغنی ، یومو-
شاقلغنی ، اینجه لکنی ، قالیلغنی فرق
ایتدیرن حاسه : (قوة لامسه) .

و کذاف) ، (لافزن) = کوه زه ،
معناسز اوکینجی ، اوکنن . لسانمزده
الیوم (آتمق) و (ایتک) مصدر لریله
قوللائیلیر: (لاف آتمق ، لاف ایتک)
= سویلنمک ، میردانمق .

« کاک انصاف ایدم فرق ایدم مقدار ی »
« شاعرز بز دیه رک لاف و کذافی قویلم »
« مراد رابع »

لا کَرَدَه { [ف] روحه دن [آلی
پارمق پلامود بالیغنک
طوزلامه سی .

لاَل { [ف] دیلسز : (لال اولدی)
§ قیرمز ی رنگ : (کل
لال ، شکوفه لال) .

لاَلَا { [ف] اختیار ، کوله .

لاَهَ { [ف] معروف چیچکدر .
(انواعی پک چوقدر . فارسیده

قیرمز ی رنگه (لال) دینلیدیکندن
وبو چیچک اصلنده قیرمز ی وقیرمز یلی
اولدیغندن (لاَه) تسمیه اولنمشدر .

خدایی نابت بر چیچک اولسی سبب
تسمیه اولمق احتمالی ضعیفدر : (لاَه
کوهی ، لاله بری ، لاله شقایق ،
لاَه دلسوخنه ، لاله دلسوز ، لاله
خطایی ، لاله خودرو) § اسکی
زمانلرده اسرا و مجریمک بویونلرینه
طاقیلان برنوع دمیر حلقه .

لاَهَ رُخ ، لاَهَ رُحَسَاز { [ف] یاناغی
قیرمز ی اولان ، لاله کبی یاناغی .

اسنك شى: (لاستيك چيزمه، لاستيك قوندره، لاستيك غيطان).

لاسيما } [ع] باخصوص، خصوص-
صيلاه. (ولاسيما) صور-

تنده دخى مستعملدر.

لاشك } [ع] شبهه سز، شكسز
ديمكدر.

لاشه } [ف] اولمش حيوان،
لش.

لايهء } [ع] شى دكل، هيچ،
لاسى } جزئى. ضرورت اولدجه

«شى» كى همزه سى اسقاط اولنمالي.

لاشقه } [ايتاليانجه دن] اصطلاح
حات بحر بوندندر. كى نك

وقايغك خلطى گيوشه توب بوشه
براقى ديمكدر.

لاصق } [ع] متصل كى ياپيشيق،
بتيشيك.

لاطائل } [ع] فائده سز، يهوده،
عبث.

لاطه } [ايتاليانجه دن] محرف،
غلطدر. (قو قولاته) نك

باشلقسزى ديمكدر.

لاغر } [ف] زبون، ضعيف،
لاغرى } قوراده، آريق: (لاغرى)

= ضعيفك، آريقلق. اكثر يا حيوان
حقينده قوللانيلير: (اسب لاغر،
گاو لاغر، خر لاغر).

لاف } [ف] حكمسز، بوش لاقيردى
§ معناسز دعواى تفاخرده

بولمقى، اصلسز او كنىك: (لاف

(ديولاخ) = جن و پرى بولنان محل.

(رودلاخ) = چاي محلى، ايرماغى
چوق ير.

لاذن } [ف] طاشلق يرلرده بر
جنس چاملرده حاصل اولان

زفت كى سياه وقوقولو برنوع صمغ.
كريد لادنى مشهوردر.

لازال } [ع] اكسيك اولسون
معناسنه بر جمله دعائيه دره.

لازق } [ع] ياشقان، بولاشيچى؛
صويوشيق: (طين لازق).

لازم } [ع] برشيدن اصلا آيرلاما-
يان؛ برشيده برابر بولمسنه،

وجودينه احتياج اولان كه تركجه ده

(كرك) لفظى مقابليدر. (اولق)
و (كلك) ماده لريله قوللانيلير. (لازم

اولدى، لازم كلدى، لازم اولان،
لازم كلن) § متعدى اولمايان، فاعلك

ذاتنده قالان فعليه اطلاق اولنور:
(فعل لازم)، (لازم غير مفارق)

= آيرلسي ممكن اولمايان، زياده كرك.
(لازم ملزوم) = بري برندن اصلا

آيرلاماز.

لازمه } [ع] لازم اولان شى.
مادى ومعنوى صورتيله

قوللانيلير: (لازمه ذمت، لازمه
تبريك، لازمه معينه، انبار لازمه سى).

لازورد } [ف] (لاجورد) كله
سنه مراجعت اولنملى.

لاستيك } [Elastique] فرانسز-
جه دن [استه ييشلى،

﴿ ل ﴾

لاجرم } [ع] شبه سز ، مطلقا ،
 بالضروره ديمكدر .
 في الاصل فتح ميم ايله (انقطاع يوق)
 معناسنه در .

لاجورد } [ع] قويو مائي رنكلي
 بر طاش اسمي قويو
 مائي رنك . فارسي (لاژورد) كله سنك
 معرييدر . (لاجوردي) = مائي
 رنكنده : (قبه لاجوردي) =
 آسمان ، كوك .

لاحق } [ع] صوگره دن كلوب
 اولاشيجي ، اولاشان ؛
 لحوق ايديجي ، ايدن . بومناسبتله كله نك
 اولنه بر حرف علاوه اولنورسه (داخل
 اولان) تعبير اولنديني كبي صوگنه
 علاوه اولنورسه لاحق اولان دينليير .
 « سابق » مقابلي . (حلف) كبي بر
 مأمورك يرينه نصب اولنان ذات حقنده
 قوللانيلير . مثلا (مدير لاحق ، ناظر
 لاحق) كبي .

لاحقه } [ع] علاوه ، ضميمه ،
 ذيل : (لاحقه فائقه) .

لاحم } [ع] ات ييچي ، بين :
 (طيور وحيوانات لاحمه) .

لاخ } [ف] ادات مكان . يالكرز
 آتيده كوستريلان تركييلرده
 قوللانيلير : (سنكلاخ) = طاشلق .

لا } [ع] حرف نفيدر . (لايتغير)
 = تغير اتمز . (لاحول ولاقوة)

الابله } (لاعلى التعيين) = تعيين
 اوزره اولماق صورتيله ، معين ومحدود
 اوليه رق .

لاابالي } [ع] ايلدشكسز ؛ قيدسز ،
 چكمنز . (لااباليانه)
 = لااباليجه سنه .

لامت } [ع] آلچاقلق ، فروما -
 يه لك .

لايم } [ع] لوم ايديجي ، ايدن :
 (لوم لائم) .

لامئه } [ع] لوم ، سرزنش .

لابد } [ع] البته ، مطلقا ، لازم .
 في الاصل (آيرليق يوق)
 معناسنه در . لساعزده تخفيف دال ايله
 (لازمدر ، واجبدر) كبي لزوم ووجوب
 افاده موقعنده قوللانيلير .

لات } [ع] زمان جاهليتده حرم
 كعبه معظمه ده موجود
 بر بتك اسميدر .

لايه } (فرانسزجه دن latte)
 لاطه . خطلدين اينجه اوزون
 ديرك : (بارطين لاطه سي ، قلم باش
 لاطه) .

ترکیب ایله قوللانیلیر : (سخنگوی ، لطیفه گوی) کبی . ایکنجی اوچنجی معنارده یانک تخفیفهده مستعملدر : (کفت وگو ، سخنگو) کبی .

گویا { [ف] سویله بیچی ، سویله یین : (طوطی گویا) § (صانکه) معناسنه ادات تشبیه . بو معناده بعضاً (که) علاوه اولنور . (گویا نصیحت ایدیور) کبی . مقام تعریضده قوللا نیلیر سه (که) علاوه اولنه ماز . (گویا) صورتنده استعمالی مهجوردور .

« ایلدم خامه معجز دی گویای عدم »
« عاکف پاشا »
« هر شکوفه دهن وبرک زباندرد گویا »
« ذکر ایدر خالقنی حال دیلیله اشجار »
« خیالی »

گوینده { [ف] سویله بیچی ، سویله یین :

« گوینده اوصافیدر الطافنک شرمنده سی »
« شرمنده الطافیدر عاجز صلاحی بنده سی »

کهنان { [ع] « کاهن » ک جمع . اورایه باقکنز .

گهر { [ف] (گوه) ک مخفی . اورایه باقلی : (کهر پاش) (کهر فشان) = جوهر صاجیجی ،

صاجان . (کهر بار) = جوهر یاغد .

یربجی . (کهر پاره) = جوهر پارچه سی . (کهر ریز) = جوهر دوکیجی ،

دوکن . (کهر فروش) = جوهر صاجیجی ، صاتان .

کهنساز { [ف] (کوهساز) (کوهستان) مخفیدر اورایه باقلی .

کهنستان { او ماده لره مراجعت اولنلی . ایکنجی سنک

کسر سین ایله اوقونسی جائزدر . کهن { [ف] اسکی . (کهن دینر) = یر و کوکدن کنایه در .

(خانه کهن) = اسکی او . (باغ کهن) = اسکی باغ . (کهن پیر) ، (کهنسال) = اسکی ییل یعنی یاشلی ، قوجه مش معناسنه در .

کهنه { [ف] اسکی : (کهنه خرقة) ، (کهنه خیال) ، (کهن)

ایله بینلرنده موقع استعمالجه فرق واردور . بو آنک یرنده قوللانیله بیلیر . لکن او ، بونک هر قوللانیله یعنی موقعده استعمال اولنه ماز . (کهنه بهار) = صوگ بهار ، فصل خریف ، کوز موسمی .

کھوف { [ع] (کھف) ک جمع . اورایه باقلی .

کھول { [ع] (کھل) ک جمع . اورایه باقلی .

کھولت { [ع] صاج و صاقاله قیر سریمکه باشلایوب بدن

و اوضاعده علام شیخوخت ظاهر اولق . اصطلاح طیده یکریمی بر ایله آلتش یاش آراسنده کی زمان دیمکدر .

کنول { [ع] اسپرتو ، فرانسزجه (الکول Talcool) آلقول) کله سی (الکول) کله عربیه سنک محرفیدر .

درلو درلو . § طرز ، روش ، صفت .
تخفیف ایله (گُونه) ده قولانیلیر :
(گُونه گُونه) = رنکارنك ، درلودرلو .

« کاهی کاهی گوشه چشمکه قیلمازسه کُنظر »
« باقی بی چارنك احوالی دیگر گون اولور »
« باقی »

کُوه } [ف] طاغ . (کوه ودشت)
کُوه } = صحرا و اووا . (کوه)
آتشفشان) = یاتار طاغ (کوهی) =

طاغه منسوب : (سُکوفه کوهی) =
طاغ چیچکی . لسانمزده (گه) صورتنده
تخفیفی تقدیرنده مطلقاً ترکیله قوللا .

نیلیر : (کُهنسار) کبی (کوهسار) =
طاغلق ، طاغ تپه سی . (کوهکن) =
طاغ قازیحی ، قازان . (کوه کوب) =

طاغ اوریحی . (کوهنمون) = طاغ
کبی کورین . هیبتلی .

« کوکل تکمیل فن عشق ایدن استاد کاملدر »
« آنک یاننده کیمدر کوهکن مجنون نه جاهلدر »
« باقی »

کُوی } [ف] قریه ، محله § زقاق :
کُوی } (کوی یار ، قریه کوی)

« کعبه کویبکده جان و برمک صفادر سودیکم »
« اصولی »

کُوی } [ف] ایرانیلره مخصوص
کُوی } بر نوع اویون طوبی ،

یووارلاق شی : (گوی وچوکان) §
سوز : (کفت وکوی) = دیدی قودی
§ سسویله ییچی ، سویله یین . بو معناده

کُومَه } [ع] دوکولمش ، قیلمش
کُومَه } نسته وخصوصیله أت .
لسانمزده أت قیمه سیله یاپیلان طعام .
(کُوفته خور) = لافزن .

کُورنه } [ایتالیانجه دن] کمینک
کُورنه } اوستی ، انبارینک
اورتوسی ، سطحی .

کُورده } [ف] لسانمزده تحریفله
کُورده } (کورورت) دینلیر .

عربسی (کبریت) در . یاغمه ، پارلامغه
مستعد برنوع جوهر معدنیدر . برقاچ
نوعدر . اک مقبولی قیرمزی و صاری
رنکلیدر (کبریت احمر) = قیرمزی
کوکرد .

کُورده } [ف] چامک صاری
کُورده } اوت نوعی § خشخاش
قوزه لاغی ، صیقلمش صوبی .

کُومه } [ع] طوبراق بیغنی ،
کُومه } یوکسک یر . لسانمزده
دخی بیغین معناسنده قولانیلیر :
(کومه کومه) = بیغین بیغین .

کُون } [ف] مقعد ، انسانک
کُون } اوطوراق یری .

کُون } [ف] رنک معناسنده در .
کُون } یا کُنز قولانیلماز :

(گُلگون) = کل رنکلی ، (گندم
گون) = بغدادی رنکلی (شفق گون)

= کونش طوغمه دن اول کوکده حاصل
اولان رنک کبی . (سبز گون) = یشیل

رنکلی (گوناگون) = رنک رنک ،

دری معناسنده و (گوسه‌له) صورتنده
قوللانیلیر .

گوسفند { [ف] عربیسی (غم) }
= قویون .

گوسه { [ف] چکه‌سنده برقاچ تل }
صاقالی ، صاقالی اولان و یا هیچ
صاقالی ، بیینی اولمایان آدم : (کوسه
میخال) ، (کوسج ، کوسج) بونک
معر بیدر .

گوش { [ف] قولاق . (گوش
گوش) هوش } = دقت . (گوشدار)
= قولاق طویجی ، سوزی لایقیله
دیگله ییجی § ترقب و انتظار معناسنی ده
افاده ایدر . بو مناسبتله لساعزده
(سوزمی گوش ایتیمور) کبی تعبیرلر
استعمال اولنور .

گوشت { [ف] ات ، لحم .

گوشش { [ف] چالشمه ، چالشش :

« نه گوشش ایتدیکی هپ بیاور خدای علم »
« نفی »

گوشمال { [ف] قولاق بورمه ،
تأدیپ .

گوشواز { [ف] کوبه (گوشواره)
ده دینیلیر .

گوشه { [ف] بوجاق : (گوشه
دهن) = آغزک ایکی

طرفی . (گوشه چشم) = کوز اوچی .

گوز { [ف] اعمی ، کوزی کور-
مهین . (گوزی) = کورک .
(گوزانه) = کورجه‌سنه . (گوزان)
= کورلز . (گوز دل) = کوسکی
کور ، جاهل .

گوز { [ف] مزار ، قبر . (گوز کن
مزار قازیجی ، قازان .
(گوزستان) = مزارلق .

گوزاب { [ف] چولده اوزاقدن
صوکبی کوریشان و
(سراب) دینیلن شی .

گوزفز { [ف] [رومجه‌دن] اصلی (قور-
فوس) ، دگیزک قره
آره‌سنه کیرمک صورتیله حاصل ایتدیکی
برکه ترکیه‌ده (قوی) دینیر .

گوزه { [ع] دستی ، صو دستیسی .
(گوز) = بارداق :
(گوزه‌کن) = چوملکچی ، بارداجی .

گوزه { [ف] (غوزه) کبی پاموق ،
ایک قوزه‌سی ، قوزه‌لاق .
(گوزینه) = قوز حلواسی .

گوش { [ع] اسکی زمانلرده محاربه
لرده آلایلرده چالنان بویوک
طاوول . (کوس رحیل) = کوچ
طاوولی .

گوساله { [ف] اصلی (گوساله)
در . طانه ، بوزاغی دیمکدر
لساعزده حیوان گونشدن دباغلامش

اوريجي ، اوران معناسنده قوللانيلير :
 (لَكْدَ كُوبُ) = تپه اوريجي . (پاي
 كُوبُ) آياق اوريجي . (كُوبَانُ) =
 اوره رق معناسنه اولدني كي . (كُوبُ) كُ
 جعي ده اولور . مثلا (پاي كُوبَانُ) =
 آياق اوره رق معناسني افاده ايتديكي
 كي آياق اوريجيلر معناسني ده افاده
 ايدر .

كُوبَالُ } [ف] اسلحة عتيقه دن
 گرز كي دمير طوپوز .
 كُوتَاهُ } [ف] قدير ، قيصه ، بويسز .
 ده جائز درر . ماديات ومعنوياتده قوللا-
 نيلير : (كوتاه بين) = (كوتاه نظر)
 = قيصه كورن ؛ غافل ، عاقبتی كور .
 مهين . (كوتاهتر) = پك قيصه .
 (كوتاهترين) = اك زياده قيصه .
 (كوته انديش) = قيصه دوشونن ،
 ياخود سوكني دوشونمهين . (كوتاهبال)
 = قيصه بويلى .

كُودُكُ } [ف] چوجق . (كودكي)
 = چوجق . (كودك
 منس) = چوجق طبعلى ، صافدرون .

كُودُرُ } [ف] طانه ، بوزاغى دريسى .
 انسانزده دخي يوموشاق
 حيوان دريسنه (كودرى) دنيلىر .
 فازسيده دري وآياق قابي آستارى
 معناسنده (كودر) ده لغتدر .

« نجه بيك سمي بليغ ايتسه انام »
 « كنه ذاته ايرشمز اوهام »
 « خاقاني »

كُوبُ } [ع] لقب ، برآدمه (آب ،
 كميته) ام ، ابن ، بنت (كله لر ينك
 بريخي اضافه ايدهر كُ تسميه ايتك :
 (ابن كمال ، ام معبد) كي عنعنه .
 سيلاه يازيلان اسامي افراد پوصله سي ،
 دفتري .

كُوبُ } [ف] سويله مك معناسنه اولان
 كُوبُ } (گفتن) مصدرندن صيغه
 امردر . تركيب ايله سويله ييجي معناسنده
 قوللانيلير : (سخنگو) = سوز
 سويله ييجي . (نادره گو) = نادره
 سويله ييجي .

كُوَا } [ف] شاهد ، برهان معناسنه
 اولان (گواه) كُ تخفي .
 يالگيز نظمه نادرأ قوللانيلير .

كُوَا } [ف] سيكمك ، سيكيرمك
 معناسنه اولان (گواريدن)

مصدرندن صيغه امردر . وصف تركيبى
 صورتنده سيكيرييجي يعنى هضم ايديجي
 معناسنده قوللانيلير : (خوشگوار ،
 شيرينگوار) فارسسده (گوارا ،
 گواران) دخي عين معنياه لغتدر .

كُوَاهُ } [ف] شاهد . (گواهي)
 = شاهدك .

كُوبُ } [ف] (كوفتن) مصدرندن
 صيغه امردر . تركيب ايله

کنج } [ف] کوشه ، بوجاق :
(کنج هجران ، کنج
غربت ، کنج محنت) .

کنجایش } [ف] صیغمه ، صیغمه .
(کنجایشپذیر) =
صیغان ، صیغشان : (کنجایشپذیر
حوصه تحمل) .

گنجشک } [ف] سرچه پوشی .
(عربیسی (عصفور) دره .

کنجیده } [ف] صیغمش ، صیغه .
(یرلش ، صیغش یرلش .

گنگره } [ف] قلعه ، حصار
(بدزلی اوزرینه یاپیلان
شرفه و هرشیک طبقه طبقه یوکسک
تپه سی .

گسده } [ف] یایچی ، یایان ؛
(ایچی ، ایدن . یالکز
قولانیلماز : (آغاز کننده) =
باشلایچی ، باشلایان .

گسوز } [ع] (کوز) کجی ،
(دینه لر ، خزینه لر :
(کنوز حکمت ، کنوز غیب) بعضاً
جمع الجمع اوله رق (کنوزات) . ده
قولانیلیبر .

گنه } [ع] برشیک اصلی ، جو-
(هری ، حقیقی : (گنه
ماده ، گنه الامر) و برشیک دیچی ،
نهایتی : (ایشک کهنه وارملی ،
کنهی بولی) .

کن } [ف] مطلقاً ترکیب ایله ایچی ،
(ایدن معناسنده قولانیلیبر .

کنام } [ف] آرامگاه آدم و قوشلرک
(یووالری و اورمان ، حیوا-
نات وحشیه یاتاغی :

« سیف مسلول و غا شیر کنام دولت »
« منف »

کنان } [ف] برنوع اسم فعلدرکه
(مطلقاً ترکیب ایله ایدرک ،
یاهرق معناسنده قولانیلیبر : (خنده
کنان ، رقص کنان ، سیر کنان ،
ذوق کنان ، نقش کنان) .

کناه } [ف] اوامر السبهیه مغایر
(اولان عمل ، فعل ، صوح .

(کناهکار) = کناه ایشله بن .
(کناهکاری) = کناهکارلق . (کناه

پیشه) = کناه ایشله مکی عادت ایدین .
نظمده (گنه) طرزنده تخفیف اولنور .

« ای دواى بلاى بیماران »

« دستگیر دل کنهکاران »

« حالتی »

« ایا شفیع گنه پیشگان دم موعود »
« سامی »

گنبد } [ف] قبه ، تپه سی یووار-
(لاق شکلده اولان بنا :
(گنبد خضرا) = آسمان ، کوک .

« سبز و حرّم بر فضایی هر کنار جویبار »

« یامیان جوده عکس گنبد خضرامیدر »

« نفی »

ومعنویاتده قوللانیلیر. معنویاتده (ضال)
معناسنی افاده ایدر. نظمده (گمره)
طرزنده تخفیفی جائزدر. (گمراهی)
= گمراهلق ، ضلالت .

گمکرده { [ف] غائب و نام و
نشانی بلیرسز اولمش :
(گمکرده پی) = ایزی یوق اولمش ،
اثری قالماش .

گمنام { [ف] نام و نشانی ضایع
اولمش ، اونوتلش .
(گمنامی) = گمناملق .

گمون { [ع] اخفا ، کیزلنمک .

گمسه { [ع] «کامل» ک جمعی .
بونکده جمعی اولان (گملین)

زیادده قوللانیلیر. جمع الجمع اولان (گملین)
غلط اولسه بیله پک معروف و مستعملدر .

گمیت { [ع] قیرمنی شراب :
(گمیت شوق) § خرما
طورسی آت که طونی بوزجه قیزیل
ایله سیاه قاریشیق یعنی قویروغی ایله
یله سی سیاه اولور : (گمیت خامه) .

گکن { [ع] اول ، اولسون معناسنه
امضاضر : (گکن فنکان) ،
(گکن فیکون) = اولان اولدی معنا-

سنه برترکیدر که محو و پریشان اولیق
مقامنده استعمال اولنور .

منسوب . (جزئی) مقابلی که تام ،
عمومی ، شامل ، بوتون ، چوق دیمکدر :
(ضرر کلّی ، خسوف کلّی ، قاعده
کلّیه) ، (کلّیاً) = بس بوتون ، یاخود
چوق اولهرق ، چوق اولیق اوزره
دیمکدر .

کلییات { [ع] (کل) ماده سنده
کوستریلان (کلیت) ک

جمعی ، برسنه نک جمیع اجزاسنی حاوی
اولان هیئت ؛ اقسام مواد و اشیانک
جمله سی : (کلییات امور) § برشاعراک
بالجمله اشعار و آثارینی و یاخود بر مؤلفک
بالجمله تألیقاتی حاوی اولان مجموعه :
(کلییات نفمی ، کلییات فضولی) .

کلیچه { [ف] کوچله ، قرص :
(کلیچه آفتاب ، کلیچه

قر) § سهولتله استیف و یا نقل اولنمق
ایچون معدنن دوکلش درت کوشه
پارچه درکه مؤخرأ تکرار دوکیلوب
اعمال اولنور : (کلیچه نحاس) =
باقیر کوچله سی . (کلیچه سیم) =
بدر نام || کوموش کوچله سی .

گم { [ف] ضایع ، غائب ، مقفود
معناسنه در. ترکیجه سی (بیک)
دیمکدر .

گمان ، گمانه { [ف] صانع ، ظن :
(بیریب و گمان) .

گمراه { [ف] آرزغین ، طوغری
بولدن صامش . مادیات

گلگون { [ف] گل رنگلی :
(بادۀ گلگون ،
رخ گلگون) .

گلگونہ { [ف] قادیلرک یوزلرینه
سوردکاری گل رنگلی
دوز کون .

گلزار { [ف] برنوع میوه سز نار
آغاجی چیچکی . یاپراغی
بو یوک ، قاتمرلی ، قیرمنزی رنگلی بر
چیچک § معروف « کراس » دینلن
میوه نك نام دیگر بدرکه اولغون حالنده
آغاجده کورینشی غایتله لطیف ،
نظر ربادر .

گلنخل { [ف] گل آغاجی ، گل
قدانی .

گلنکمین { [ف] بال ایله یاپیلان
گل مرهاسی .

گلنک { [ف] قازمه ، طاش قیران
اوزون دمیر آلت .

گیلو { [ف] (خلقوم) کبی انسانک
ویاخود حیوانک بوغازی .

(گلو بند) = بوغاز صارغینی ،
بو یون باغی . (گلو گپر) = بوغاز
طوتان ، بوغازده قالان ، بوغازدن
کوجلکله کچن شی .

کله { [ف] اظهار (ها) ایله (کلاه)
مخفی . نظمدہ قوللانیلیر :
(کلهکوشه) = کلاهک کوشه سی .

کلبی { [ع] (کل) ماده سننده
کوشترلیدیکی وجه ایله کله

گلزار { [ف] گل باغچه سی ،
گل ترلاسی . (گلستان)
گلستان
گلشن
تلفظ اولنور .

گلعداز { [ف] گل یاناقلی ، آل
یاناقلی :

« بهاری نیلرز اول گلعداز غنجه فک »
« کولوب آپلمسی بیک نوبهاره دکز می »
« نائلی قدیم »

گلغنچه { [ف] هنوز آپلمامش
گل .

گلنقام { [ف] گل رنگلی ، گل کبی
رنکی قیزل اولان .

کلفت { [ع] زحمت ، لزوم سز سعی ،
مشقت ، تعب : (کلفتلی
ایش ، کلفتلی شی) § مشقتله ایش
ایشله مک . بومعنارده (کلفه) طرزنده
ده قوللانیلیر : (وارسته کلفه بیاندر)
§ مجازاً مراسم معناسنده استعمال
اولنور :

« انجق کورینور که کلفت ایش »
« کویا جبر طبیعت ایش »
« لا »

« میان صدقاده شرط الفت ترک کلفتدر »
« عارف حکمت »

گلنفسان { [ف] گل صاچیچی ،
صاچان .

گلگشت { [ف] مسیره ، تفرجگاه ،
کزینه جک الملی محل .

شیدرکه طار، کوچوک اوطة، دکان ؛
 کوشه ، بوجاق معناسنه در : (کلبه
 فقیرانه ، کلبه محنت ، کلبه قناعت) :

« سن ایدک کلبه احزانه قویان یعقوبی »
 « آبیروب حضرت یوسف کی کوزنوردن »
 {حالتی}

کلچهره { [ف] کل چهره لی ،
 چهره سی کل کی لطیف ،
 کوزل : (جوان گمچهره ، دختر
 کلچهره) .

گلچین { [ف] گل دیوشیرنجی ،
 گل طویلایحی : (گلچین
 باغ امل) .

کلخان { [ف] حمائمزک ایچنی و
 صوخی ایصتمق ایچون
 کلخن { آتش یاقیلان محل که
 حمام اوچاغی دیمکدر .
 (کلخانی ، کلخنی) = سرسری ،
 چاپقین معناسنده قوللانلییر : (کلخنی
 کشتنی) .

کلدان { [ف] گل محفظه سی ،
 چیچکلک ؛ ایچنه چیچک
 قونیلان قاب .

کلدسته { [ف] گل دمتی ، چیچک
 دسته سی .

کلرخی ، کلرخساز { [ف] گل یا-
 ناقلی دلبر .

کلروسی { [ف] گل یوزلو .

مولوی ، مناره کلاهی ، برکلاه شکر ،
 کاغد کلاهی) ، (کچه کلاه) = رفع
 رتبه ، علامت مأموریتی فک ایله طرد
 ایتک . (کلاه ایتک) = برینه اویون
 اوینامق ، برینی آلداتمق . بعضاً نظلمده
 (کله) طرزنده تخفیف اولنور .

کلبانک { [ف] بعض مراسمک انشای
 اجراسنده اشخاص متعدده

طرفلرندن دعا ویاخود آافش طرزنده
 هب بر آغیزدن چیقاریلن یوکسک ،
 دیک سس : (کلبانک توحید ، کلبانک
 جنود ، کلبانک بلبلان) . (کلبانم) ده
 بومعنايه لغتدر .

طوته دنیای هپ کلبانک کوس نصرت آوزی ،
 « نفی »

کلبدن { [ف] گل بدنلی ، بدنلی کل
 کی لطیف ونازک اولان .
 (گلتن) ده بومعنايه در .

کلبنسکر { [ف] گل یپراغندن
 یاپیلان طاتلی ، کلرچلی .

کلبن { [ف] اصلی (بن گل) درکه
 کل دیی دیمکدر . کل
 آغاجی ، کل فدانی ، کل بیتن یر معنا-
 سنده قوللانلییر :

« افسرده اولدیمی تن کلبن طراوتک »
 « ایواه صولدیمی رخ کلبرک صفوتک »
 { معلم ناجی }

{ [ف] تحریفله (قولیه —
 کلبه) یاخود — قولوبه) دیدیکمنز

(كُلْبَاغ) = كل بغچه سی. (كُلْ صَدِّ بَرَك)
 = قاتمرلی برنوع ابری کل. (کل تر)
 = نازه، طراوتلی کل (کل سرخ)
 = قیرمزی کل. (کل نشاط) =
 باده، سچی. (کل رعنا) = طیشی
 صاری، ایچی قیرمزی برنوع کل.
 (كُلْبِز) = کل سرپیچی، سرپن.
 (كُلْخِز) = کل پتیریچی، بیتیرن.
 (کل زمین) = محل عیش وعشرت
 (کل اندام) = کل بویلی، نازک،
 لطیف انداملی. (برک کل، کلبرک)
 = کل یاراعی.

« ویردی کله بهار لطافت بهاره کل »

{ نائله قدیم }

« برالاه رخ سیاه کا کل »

« سنبلر ایچنده غنجه کل »

« شیخ غالب »

{ [ف] کل صوی. (گلابدان)
 گلاب } = بعض جمعیات متمنه ده

مدعوینه سرپلک اوزره ایچنه کل صوی

طولدیریلان طرف، قاب.

{ [ف] نشاسته دن غایت ایجه
 گولاج } صورتده یاپیلان طاتلی

یوقفه سی. (گولاج) ده دینیر.

{ [ف] قیویرجق صاچ §
 کلاله } چیچک دسته سی.

{ [ف] سرپوش، قالباق،
 کلاه } باشه کیلن شی: (کلاه)

کوریلن لطفی اونو تاق معناسنده قوللا.
 نیلیز: (کفران نعمت، کفران حق).
 (کفر ایتدی) مقامنده (کفران
 ایتدی) دینله چر.

{ [ع] کفری موجب
 کفریات } سوزلر.

{ [ع] مثل، مانند، اش
 کفو } معناسنه درکه قدر و مرتبه.
 چه بر اولوق، مساوی بولونق دیمکدر:
 (فلانک قیزی بو ذاتک کفوی دکل،
 انسان تأهل ایدرکن کفونخی آراملیدر)
 (کفو) ده لغتدر.

{ [ف] قامشدن، آغاجدن
 کفه } اورلش سپد. لساغزده
 عیناً قوللانیر.

{ [ع] برلفظ مفرد درکه شیثک
 کل } جمیع اجزاسنک شمول و
 واستغراق اوزره اسمیدر. ترکیه ده
 موقع استعماللرینه کوره مقابلی هر،
 هپ، بوتون، چوق لفظلیدر: (کل
 شیء یرجع الی اصله) = هر شی اصلنه
 رجوع ایدر (کلی) = کله منسوب:

(قوة کلیه) = بوتون، چوق قوت
 (قدرت کلیه) = قدرت الیه دیمکدر.

(کلیاً) = بس بوتون (کلیت) =
 بوتونلک، چوقاق: (جزئیت، کلیت).

{ [ف] معروف خوش قوقولو
 گل } چیچکدر. هر یرده ازهارک
 ال مقبولی گلدر: (کل و بلبل)،

گفتنه } [ف] « گفتن » مصدرندن
 اسم مفعولدر که سویله مش،
 سویله مش دیمکدر. مقامات موسیقیه دن
 برینه تطبیق وربط ایدلمش اولان نظملره
 اطلاق اولنور. مثلاً (بو شریقینک
 بسته سی عارف بک مرحومک، گفته -
 سی ده نورس باشانکدر) دینلیر .

گفنه } [ع] (ایمان) ک ضدی .
 کفر } نعوذ بالله وحدانیت ویا نبوت
 وشریعتی انکار ایلمه مک . فی الاصل ستر
 معناسنه در . بوکله حقی ستر ایتدیکی
 ایچون انکار دین وشریعتده قوللا -
 نیلمشدر . کفر درت نوعدر : (کفر
 انکاری) واجب الوجودی اصلا بیلمه .
 یوب اقرار واعتراف اتمه مک . (کفر
 جحودی) = قلباً بیلوب لکن لساناً
 اقرار ایلمه مک . (کفر عنادی) =
 قلب ایله بیلوب ولسان ایله اقرار ایدوب
 لکن دین اسلام ایله متدین اولماق .
 بوکما (کفر عاری) ده دینلیر . (کفر
 نفاق) = لسان ایله اقرار ایدوب قلب
 ایله معتقد اولماق § سویکوب صایق ،
 طعن و دشنام ایتک معناسنده ده قوللا -
 نیلیر : (کفر باز) = کفر ایدیچی ،
 سویکوب صایچی .

گفنه } [ع] فی الاصل معناجه
 کفران } (کفر) ایله مترادف
 ایسه ده کفر عریجه ده کفرک لسانمژده
 غالباً نعمتی ، احسانی انکار ایتک ،

گشایندم } [ف] آچیجی ، آجان .
 گشاز } [ف] کیلمش قویون ،
 حیوانات سائره .
 گشیره } [ف] دولکر لک ، مارانغوز -
 لک تحته کنار لیرینی دوز لیمک
 ایچون قوللانقلری اوزون رنده .

گشگان } [ف] (کشته) نک
 جمی . اولدیرلمش :
 (کشتگان عشق) ، (کشتگان زنده)
 = شهدا .

گشگی } [ف] اولدیرلمک لایق ،
 اوله سیجه : (کلخیء
 کشتی) .

گشته } [ف] اولدیرلمش ، مقبول .

گشوده } [ف] « کشاده » کبی
 آچیلش .

گشاز } [ع] (کافر) ک جمی ، دین
 حقی انکار ایدن کیمسه لر .

گفتار } [ف] کلام ، سوز : (گفتار
 شیرین) .

گفت وگو } [ف] (گفت) =
 دیدی (گو) سویله
 معناسنه در که قیل وقال ، دیدی قودی
 دیمکدر : (گفت وکوی سبک مغزان) ،
 (گفتگو) طرزنده ده یازیلیر .

گفت وشنید } [ف] بودخی دیدی
 قودی معناسنه در .

سرسریانه طولاشان آدمه اطلاق
اولتور .

کشمه . { [ف] ایران قدیم، پلوانلرندن
کشم (ایکی مشهور ذاتک اوغلار-

ینک اسمی :

« اولدمکه قصد جنک ایدر صحرالری کارنک ایدر »
« دنیایی خصمه تنک ایدر اولورسه سام وکستهم »
(نفی)

کسور . { [ع] (کسور) ک جمی .
کسور } پارچه لر ، پارچه یه دلالت

ایدن رقلر ، مقدارلر : (بشیک کسور
غروش) .

کسورات . { [ع] (کسور) ک جمع-
الجمی ؛ کسورک کیفیا-

تندن بحث ایدن قواعد حسابیه :
(کسورات عادیه ، کسورات اعشاریه) .

کسوف . { [ع] کونش طوئلق .
کسوف } قرک کونشله ارض آره-

سنه کیردرک انتشار ضیایه جیولت
ایتمی دیمکدر : (کسوف شمنس ،
کسوف کلئ شمس ، مدت کسوف
شمس) .

کش . { [ف] (کشن) مصدرندن
کش } صیغه امردر . ترکیب ایله

اولدیریحی معناسنده قوللانیلیر .

کشای . { [ف] (کشادن) مصدرندن
کشای } صیغه امردر . ترکیب ایله

آجیحی ، آجان معناسنده قوللانیلیر :
(دلگشا) = کوکل آجیحی ، آجان ،

کوئله فرحلق ویرن (ممالک گشا) =

مملکتلر آجیحی ، آجان که فاتح بلاد
دیمکدر .

کشاد . { [ف] آچه ، آچیلمه ،
کشاد } آچیلش : (کشاد دل ،

کشاد خاطر) ، (مکتبک رسم کشادی)
§ بعضاً مصدر متعدی کبی (اتمک)

ماده سیله قوللانیلیر : (دکانی کشاد
ایتدی ، قابونی کشاد ایتدی) :

طاوله او یونلرندن برینک اسمی :
(عثمانلی کشادی ، فرنک کشادی) .

کشاده . { [ف] آچیلش ، آچیق :
کشاده (دل) = کوکل

خوش ، بشوش ، جوانمرد ، مکرم
کیمسه . (گشاده ابرو) = کولر یوزلو .

(گشاده روی) = آچیق یوزلو .
(گشادکی) = کشاده لک (گشاده

زبان) = طلیق اللسان ، فصیح ، بلیغ .
(گشاده دست) = جوانمرد ، کریم ،

الی آچیق اولان (گشاده دست) =
جوانمردلک ، کر مکارلق :

« راه طلبکنده بسته پایم »
« سن ایله کشاده بی نوایم »

« شیخ غالب »

کشایش . { [ف] آچیلمه آچیقلق :
کشایش } (کشایش خاطر ،

کشایش هوا) .

« خاموشیء ادب که کشایشپذیر اولور »
« بر غنجه در حدیقه اخلاقدن قویار »

« نائلء قدیم »

گَزین = تنهایی بگه نوب اختیار ایدن
 (عزلت گزین) = عزلتی انتخاب و
 اختیار ایدیجی ، ایدن (وحدت گزین)
 = بالکزنلی اختیار ایدیجی ، ایدن .
 (گزینش) = سچمه ، سچش .

گَساز { [ف] ایچیجی ، ییچی معنا .
 سنه منحصرآ آتیدهکی
 ایکی ترکیب ایله قوللانیلیر : (میگسار ،
 غمگسار) .

کُسبَه { [ع] یاغی چیقاریلان شینک
 بعدالتعصیر قالان پوصه سی .

گَساخ { [ف] حیا سز ، عاری سز ،
 ادب سز دیمکدر . (کستخانه)
 = کستاخجه سنه . (کستاخچی) =
 کستاخلق .

گَسْتَرَه { [ف] یا معق ، دوشه مک
 معناسنه اولان (گستردن)

مصدرندن صیغه امردر . ترکیب ایله

قوللانیلیر : (ضیا گستر) = ضیا

یایچی . (کجالات گستر) = کجالات

یایچی . (عدالت گستر) = عدالت نشر

ایدیجی ، ایدن . (گسترده) = یایلمش ،
 دوشمنش .

گَسْتَمَه { [ف] قیرلمش ، قومش
 معناسنه در . (گسته)

مَهَار = یولاری قومش دیمکدر که
 باشی . بوش ایستدیکی برده لاقیدانه ،

کَرَه { [ع] یووارلاق نسنه : (کره)
 (ارض ، کره شمس) تشدید
 را ایله تلفظی پک یا کلسدر . زیرا
 (کره) = عربیده زرهک پاسنی آچوب
 جلاندیره جق شیئه دینلیدیکی کبی
 فارسیده آت وسائر حیوان یاورسی
 دیمکدر . (کره خر) = اشک یاوروسی .

کَرِنَوَات { [ع] کره جکلر . (کرینوات)
 (بیضاء) = قان ایچنده

بولنان بیاض کره جکلر . (کرینوات

حمرآء) = قان ایچنده بولنان قیرمنزی

کره جکلر . طوغریسی (کرینوات) در .

کَرِنَوَه { [ع] کره جک ، کره نک

کَرِنَوَه { مصغری . قاعده صریقه .

عربیّه اقتضاسیجه (کرینه) اولوق لازم

کلیر ایسه ده بوضورتله معروفدر .

کَرِزَاف { [ف] « کذاف » ماده سنه

باقلی .

کَرِزِدَه { [ف] منتخب ، سچلمش :

(کرزیده اسلوب ، کرزیده

سخن) .

« سعادت اول شه عالیجناب جم جاءه »

« اوله وزیر ی بوکونه کرزیده افراد »

{ نفی }

کَرِزِن { [ف] منتخب ، سچلمش ،

(بگه نش :) نظم گزین ،

کوهر گزین) § ترکیب ایله سچیجی ،

بگه یچی معناسنده قوللانیلیر : (خلوت

سدیره اطلاق اولنور : (کرسی)
نصیحت) ینہ بومعنی مناسبتیہ مقام ،
مراکز معناسنده قوللائیلیر : (کرسی)
حکومت ، کرسی اداره) اساس ،
تمل : (کرسی طاشی) .

کرماء { [ع] (کرم) ک جمعی .
اورایه باقلی .

کروک { [ف] قورد دینیلان یرنجی
حیوان .

کرومیش { [ف] اکسر ، چویو ||
آغاج یاخود تیموردن
بویوک قازیق .

کرونک { [ف] آل آت .

کروب { [ع] « کرب » ک جمعی .
امفردینه باقلی .

کروز { [ع] تکرر معناسنده در .
برشدک بری بری اوزرینه
دفعات ایله وقوعی : (کرور اعوام ،
کرور لیل ونهار) .

کروم { [ع] (کرم) ک جمعی ،
اوزوم کوتوکاری .

گروه { [ف] جماعت ، بولوک ،
طاقم : (گروه اشقیا ،
گروه جذله ، گروه سئله) (کروها
کروه) = بولوک بولوک ، طاقم طاقم .

کروی { [ع] کره په منسوب ، کره
کبی . (جسم کروی) ،
(کروی شکل) (کروی) ده دینیلیر .

کران { [ف] آل آت . ترکجه سی
(کوران) در .

کربت { [ف] « کرب » ایله مترا .
دقدر . غم ، غصه ،
محنت : (کربت غربت) .

کربز { [ف] فی الاصل جرزه لی ،
شجیع ، تیز فهم معناسنده .
در || اصطلاحزده توانا ، کوسترشی ،
کنج ایریسی معناسنی مفید در .

کربه { [ف] کدی . عربیسی
(سنور) و (سناره) و
(هر) در .

گرد { [ف] بهادر ، شجیع ، پهلوان ،
دلاور معناسنده در .

گروز { [ف] اسلحه عتیقه دن صاپی
اوزون بویوک دیمیر طوپوز .
« گروزه » ده دینیلیر .

گرسنه { [ف] آج . (گرسنگی)
آجلق . (گرسنه چشم)
آج کوزلو ، جریبی ،
جری . (گرسنه چشمانه)

= آج کوزلوجه سنه . (گرسنه چشمی)
= آج کوزلیک .

کره { [ع] فی الاصل تخت ، سریر
معناسنده در . لسانمزده
اوطوزیله جق یوکسک محل و خصوصیه
جامعلرده واعظلرک اوتوردقلری یوکسک

(گذر ایدن قطار) ، (خوش گذر)

= خوش کچیجی ، کچن . (رهگذر)

= کچید ، کچه جک یول .

« بردوش کبدر حق بوکه معنی ده بو عالم »

« کیم کوز یوموب آنچه زمانی کذر ایلر »

{ نفی }

گذران { [ف] کچیجی ، کچن :
(جهان گذران ، عمر

گذران) مطلقاً (اولق) ماده سیله

قوللانیلملی . (گذران اولان) مقامنده

(گذران ایدن) دینله منر . (گذرائی)

= کچجیلک .

گذرگاه ، گذرگاه { [ف] دربند ،
اوغراخی : (گذرگاه یار) .

گذشتگان { [ف] (گذشته)
(نگ جمع) ، کچمشر .

اسلاف مقامنده قوللانیلیر : (گذشتگان

صلحا ، گذشتگان طریقت ، گذشتگان

شعرا) مفردی بومقامده قوللانیلماز .

گذشته { [ف] کچمش : (سال
(گذشته ، آن گذشته)

ایشله مش فائض ، قرضاً آلانان

آخه نک فائضی : (گذشته نظامی ،

گذشته سیله برابر مقدار دین) .

کرات { [ع] « کره » نک جمعی .
(کره لر) ، یووارلاق اولان

جسملر . تشدید (را) ایله تلفظی
یا کیشدر .

مشتقدر ، کچه ، کچیش معناسنده

« ایتک » ماده سیله قوللانیلیر : (گذار

عمر ، کشت و گذار ، گذار ایام جوانی)

§ وصف ترکیبی طرزنده اولدیغی تقدیرده

کچیریجی ، کچیرن معناسنی افاده ایدر :

(دمگذار ، زمانگذار) = وقت

کچیریجی ، کچیرن § ینه بومعنی مناسبتله

ایفا ، ادا مقامنده کنلک ترکیب ایله

قوللانیلیر : (شکر گذار) = ادای

شکر ایدیجی ، ایدن (خدمتگذار)

= خدمتی ایفا ایدیجی ، ایدن (وام

گذار) = بورجی ادا ایدیجی ، ایدن

(کارگذار) = ایشی ایفا ایدیجی ،

ایدن (سخن گذار) = سوزی یولیه

سویله یین . (راهگذار ، رهگذار)

= کچید ، کچه جک یول .

گذارنده { [ف] کچیجی ، کچن ؛
کچیریجی ؛ کچیرن :

(گذارنده اوقات ، گذارنده ایام) .

گذارش { [ف] کچه ، کچیش :
(گذارش حیات ،

گذارش ایام) .

گذاف { [ف] هرزه وهذیان قیلندن
(باطل ، بیوده ، بوش

سوز . (گراف) ده یازیلیر . اصلی

کسر کاف ایله دیز .

گذر { [ف] کچه ، کچیش .
(ایتک) مصدریله قوللانیلیر :

کینه } [ف] قلبه کیزله ن حقد ، بغض .
 ییچی ، بغض ایدیچی ، ایدن . (کینه گناه)
 و (کینه گناه) جنک یری ، میدان حرب .
 (کینه خواه) = کینه ایسته .

ك

خصوصی ایچنه کتابلر وضع و جمع اولنان بنا .

کیمله } [ع] بیغین ، کومه ، طولو شی .

کحل } [ع] نرمه ، کوز قاپاقلر نیک ایچ طرفنه سوریلن سیاهمی توز : (کحل اصفهانی) .

گداز } [ف] اریمک ، اریتمک معنا . سنه اولان (گداختن) یا خود (گدازیدن) مصدرندن صیغه امر دره .

وصف ترکیبی اوله رق اریدیچی معناسنده قوللانیلیر : (تحمل گداز) = تحمل اریدیچی . (طاقت گداز) = طاقتی محو ایدیچی . (جان گداز) = جان اریدیچی ، اریدن . (گدازنده) = اریدیچی ، مذکور مصدردن اسم فاعل دره .

کدور } [ع] (کدر) ک جمعی ، کوکل اضطرابلری . اکثریا جمع الجمعی اولان (کدورات) قوللانیلیر .

کدورت } [ع] بولانیقلق . (صفوت) غم ، غصه ، تاسه : (کدورت دل) . [ف] کجکمک معناسنه اولان

گداز } (گداختن) مصدرندن

کبراء } [ع] (کبیر) ک جمعی ، مناصب رفیعه و مساند عالیه

اصحابی : (کبراء قوم) = قومک بو یوکلری ، ایلرو کلنلری (کبرای امت) = امتک اولولری .

کبری } [ع] (اکبر) ک مؤثی ، زیاده بو یوک اولان : (خدیجه الکبری ، غزوه کبری) § حد اکبری متضمن اولان قضیه منطقیه .

کتاب } [ع] (کاتب) ک جمعی ، اقلام دولته مستخدم

اولان یازمیلر : (منشأ کتاب) ، (رئیس کتاب) = یکپجری دورنده باب عالی اقلامک رئیس اولق اعتباریله امور خارجیه نظری بولنان ذاتک عنوان رسمیمی ایدی .

کتاب } [ع] (کتاب) ک جمعی : (کتب فقهیه ، کتب دینییه) ،

(دارالکتب) = ایچنده موجود و محفوظ اولان کتابلری مطالعه و تتبع ایچون عمومک مراجعت ایده جکی محل . (کتبخانه) = کرک عمومی ، کرک

کیله } [ع] اولچك، حیوانات اولچكى .
برکیله سکز قوطی در .

کیمیاء } [ع] علم موهوم که (کیمیاء
کاذب) ده دینلیر . اشبو

لفظ علم موهومک حاصل ایده جکی تأثیر
حارق العاده اعتباریله (اکسیر) معنا -

سندہ قوللانیدنی مثللو معادن خسیسه -
بی آلتونه ، کوموشه تحویل ایتک

معناسنده ده قوللانیلیر § (اصول تحلیل
اجسام) Chimie مقابلی . اجسام

عضویه وغیر عضویه نك خواص اصلیه -
لری دکیشمک شرطیله یکدیگری

اوزرینه اجرا ایتدک لری تأثیر اتدن و بو
تأثیرانک تابع اولدنی قوانیندن بحث

ایدن فن (Chimie minérale) =
کیمیای معدنی . (Chimie organque)

= کیمیای عضوی . (کیمیاگر =
Chimiste) بو فن ایله اشتغال ایدن ،

فن کیمیای عالی . (کیمیوی = Chimique)
= کیمیایه متعلق ، کیمیوی .

« قورقارم هم آفتاب کیمیا کر طویعه سون »
« یوقسه بیک شوقیله اولور اول دخی بر مشتری »

{ نفی }

کین } [ف] بغض ، حقد : (دوه
کینی) .

کین } [ف] ادات نسبتدر . دائمًا
ترکیب ایله صاحب معناسنده

قوللانیلیر : (غمکین) = غمی ، کدرلی .
(شرمکین) = صاحب شرم ، محجوب ،

اوتانغان .

گیسو } [ف] اوموز اوستنه صارقان
اوزون صاچ : (گیسوی

مشکین) ، (گیسوداز) = صاچلی .

(گیسوبند) = صاچ باغی ، نسوانک

آلتوندن اعمال و اوزرینی ترصیع ایتدیر -
دکلری صاچ طراقلرینه ده اطلاق

اوانور . فتح کاف ایله تلفظی یا ککشدیر .
کیسه } [ف] معروف . ایچنه پاره

قونیلان شی : (پاره کیسه -
سی ، کیسه حیت) ، (برکیسه آقچه)

= بشیوز غروشدن عبارتدر . (کیسه بر)
= یان کیسیجی . (کیسه داز) = کیسه

طوتیجی ، باب عالیده دیوان قلمی بیوک
ضابطی : (رؤس هایون کیسه داری) .

« جهان همت وجودک کریم کیسه پردازی »
{ نفی }

کیلو غرام } [فرانسز جه دن
Kilogramme]

اوزان جدیده اوقه سی ، قیّه اعشاریه .
تخفیف ایله (کیلو Kilo) ده دینیلور .

کیلو مترو } [فرانسز جه دن
Kilo metre] طول

مقیاس جدیدینک بیک مترو دن عبارت
مسافه سی .

کیش } [ف] دین ، مذهب ، امت .
کیش } یا لککز قوللانیلماز . (کبر

کیش) = مجوسی مذهبی . (بی کیش)
= مذهبسز .

ماقبلنده کی کلمه منفیه نك سبب و علتی
 مابعدنده کی جمله ده کوسترر .
 « ارواح که تحفه خدادر »
 « خاک ره شاه انبیار »
 { شیخ غالب }
 « آلداعه که شاعر سوزی البته یالاندر »
 { فضولی }
 { [ع] کوچوکار . فارسیده }
کِهان { کوچوک معناسنه اولان
 (که) ک جعی . مطلقا بویوک معناسنه
 اولان (مه) ک جعی بولنان (مِهان) .
 ایله برلکده قوللانیلیر : (کِهان
 و مِهان) = صفار و کبار . بونلرک
 مفردلری هیچ قوللانیلماز .
 { [ع] کاهنک ، فالجلیق ،
 کِهانت } باقیجلیق .
 { [ف] زیاده کوچوک ،
 کِهتر } (برادر کِهتر) (کِهتری)
 = زیاده کوچوکک . (کِهترین) =
 دها ، اک کوچوک . یالکز (کِهین)
 = کوچوک دیمکدر .
 { [ع] عقل و فطانت ،
 کِیاست } رشد و فراستله اتصاف
 معناسنه در . لسانزده معانی سائره سی
 معتبر دکدر .
 { [ف] نبات ، تازه اوت .
 گیاه } مخفی اولان (گیَه) نظمده
 قوللانیلیر . (گیاه شتر) = دوه تیکنی .

(گیاه نمناک) = سمیز اوتی دیمکدر .
 فارسیده (گیاه) صورتنده ده قوللانیلیر .
 { [ف] دنیا ، جهان : (گیتی
 گیتی } بان) = پادشاه ، حکمدار .
 (گیتی نورد) = سیاح عالم ، دنیایی
 طولاشوب کزن . (گیتی ستان) =
 جهان آلیجی ، فاتح جهان (گیتی
 فروز) = جهانی نورلاندریجی (گیتی
 نما) = جهانی کوستریجی ، کوسترن .
 (گیتی آرای) = اپری یا پراقلی ، کوزل
 قوقولو صدبرک کلی .
 { [ف] انسان و حیواندن
 کیز } ارککک آلت تناسلی .
 { [ف] طوعق معناسنه اولان
 کیز } (کر فتن) مصدرندن صیغه
 امردر . مطلقا ترکیب ایله طویجی
 معناسنده قوللانیلیر : (جهانگیر) =
 جهانی طویجی ، طوتان . (گریبانگیر)
 یاقه بی طویجی (عالمگیر) = دنیایی
 طویجی ، طوتان . (پشگیر) =
 سفره خالوسی .
 { [ف] جنک ، غوغا :
 گیروداز } (میدان کیرودار) .
 { [ع] پاره کیده سی } رحمه
 کپس } چوجق یاناغی . جعی
 (آکیاش) در .

کام { [ع] ایصیرمه مق ایچون حیوانک آغزینه باغلانان آغزلق. بومعاده مفرددر. § آغاج چیچکارینک قابجوغی معناسنه اولان (کَم) و (کَم) کُ جمعیدر. ترکیه ده (طومورجوق) دینلیر .

کنایه { [ع] سوزی قابالی، آخر نسنه استدلال اولنه حق صورتده سویله مک یعنی برسوز سویله - یوب دیگر شیء قصد ایتک § علم بیانجه حقیقت و مجاز طرفلری متجاذب یعنی حقیقتی و مجازی اراده ممکن اولان لفظی تکلم ایله مک. مثلاً (طویل النجاد)

قولی کبی . (نجد) = قیلیج باغی دیمکدر . بو جمله دن قیلیج باغنک اوزونانی اراده اولندیقی کبی حاملنک بو یینک اوزونانی دخی قصد ایلمش اولور . § مفهوم مخالفنی قصد ایدرک سوز سویله مک، تلمیحاً سرزنش ایتک و بویولده سویله نیلن سوز. بومعاده تعریض و کنایه برعد اولنور. بعضاً (کنایت) صورتنده ده قوللانیلیر . جعی (کنایات) .

که { [ف] اوچ صورتله ادات اوله رق که { قوللانیلیر . (۱) ادات تبیین = ماقبلنده کی ماده نک ماهیت وصفتی مابعدنده کی جمله ایله بیان ایدر . (۲) ادات تفریع = ماقبلنک متفرعاتی مابعد ایله ارائه ایدر . (۳) ادات تقلیل =

گل { [ف] باجق، صو ایله ایصلانمش طوبراق، لوله جی چاموری که عربیسی (طین) در. (گل ارمی) = سیاهه مائل قیرمزی رنگلی و براز یوموشاق ویاغلی قورو چامورددر . (گل محتوم) = (لمنی) آطه سندن کتیریلن کلرک مقبولی ، قیرمزی و یاغلی جنسی .

کلاب { [ع] (کَلَب) کُ جمعی ، (کوپکار: عوعوه کلاب) .
کاس { [ع] کرج ، کرج طاشی .
کلك { [ف] قامش قلم ، بازی آلتی : (کلك هنر، کلك قدرت) .

« آناهجه دستنه {نفی} ساحرکلك اعجازی »
گله { [ف] یانوب یا قیله رق شکایت : ایدیجی § اوزوم دانه سی § ایکی طاغ آره سنده کاش یول .

کلید { [ف] فی الاصل (کلیداریا) - آناختار معناسنه لفظ یونا - نیدر . فارسیده آناختار، اسامزده آناختارله آخیلان معروف آلت معنا - سنده قوللانیلمشدر . (کلید ایمان) و (کلید بهشت) = کله شهادت .

کلیم { [ف] یوکنن طوقونمش قالین صوف: (کلیم پوش) = عبا خرقة کین، درویش § دوشمه، کچه : (کلیم شوی) = عبا، کچه - ییقایجی .

کیدکاری قالین مشیندن معمول شیئک
نام صحیحی (کِسْوَت) در .

کِشْت } [ف] اکین . (کِشْتَرَز) =
تارلا ، اکیئلک (کِشْتَارَن)
= اکینجی ، چفتجی .

کِشَنَش } [ف] لساغزده دخی کشنش
دینلن حیویات نوعندن
کِشْمِز } خوشبو تخم . عربیده
(کِزْبِرَه) دیرلر .

کِشُور } [ف] اقلیم ، ولایت ،
کشور (کشور بکشور) = مملکت بمملکت
(کشور گشا) = مملکت آچیبی ،
آجان ، فاتح البلاد . (کشور گشایی)
= کشور کشاقی . (کشور کیز) =

ولایت طویجی ، طوتان حکمدار .
«مدار مملکتدر کامکار کشور آرادر»
{ نفعی }

کِفَايَت } [ع] یتشمه ، الویرمه ؛
یتشمک ، الویرمک .

کِفْل } [ع] حصه ، نصیب §
ضعف ، مثل ، نظیر .

(ذوالکفل) = کتب معتبره نکر روا .
بته کوره (بشر بن ایوب) ک لقییدر که
نبوتی مختلف فیهادر . زنهار (کفل)
اوقوماملی . زیر (کفل) = آرد ،
دیب ، قیچ معناسته در .

گِرِزَنَدَه } [ف] گریزان کبی
قاچیبی .

گِرِیْنَدَه } [ف] آغالیجی : (گرینده)
(حسرت) .

گِرِیْوَه } [ف] چیقمازیول : (گریوه)
{ عشق } کچید ، اوچوروم .
فتح کاف ایله ده لغتدر .

گِرِیَه } [ف] آغلامه ، آغالیش ؛
(گریه عاشقانه ، گریه

یتیمانه) ، (گریه خیز) = گریه قوپا .

ریجی ، قوپاران . (گریه باز ، گریه ریز)

= آغالیان ، کوز یاشی دوکن . (گریه

ناک) = آغالیجی ، آغالیان . (گریه

قشان) = کوز یاشی صاچان . (گریه

باش) = کوز یاشی دوکیجی ، دوکن .

{ [ع] (کسب) ایله مترادفدر .

کِسْب } (کسبی) = اصلندن موجود

اولمایوب کسب طریقیله استحصال قیلنان :

(انسانه عقل وهی ، علم کسبیدر) .

{ [ع] اسکی ایران حکمدار .

کِسْرِي } لرندن مشهور (نوشیروان

عادل) ک لقییدر که اخلاقی دخی بونگله

تلقیب ایدلشدر . جمی (اکابیره) در :

(اکا سره عجم) .

کِسْوَه } [ع] روبه ، لباس .

{ اسلوب فارسی اوزره
(کِسْوَت) ده دینلییر . حتی پهلوائلرک

حل ایدجی . (گرهگیر) = دوکوم
 طوتان ، دوکومی : (زلف گرهگیر) ،
 (گره بند) = اوچقور . (گره برگره)
 = دوکوم دوکوم اوستنه . (گرهچه)
 = دوکومجک .

گره میند { [رومجه دن] قیرامیط ،
 طاملرک اوستنی اورتوب
 یاغورک خارجه آقسنی موجب اولان
 بالحق طوپراقدن معمول و پدشمش
 معلوم الشكل شی .
 گریان { [ف] آغلایحی ، آغلایان :
 (چشم گریان) ، (گریانی)
 = گریانلق ، آغلایحیلق .

گریبان { [ف] یاقه . (گریبانسگیر)
 = یاقه طویجی ، طوتان
 (گریبانی) = برنوع کوملک .

گریز { [ف] فرار ایتک ، قاچق
 || قاچقین ، قاچان :
 « دوشمن طیب مشفقه بیماردن گریز »
 { نائل قديم }

گریزان { [ف] قاچیجی ، قاچان .
 (گریزانی) = گریزانلق .

گریزگاه { [ف] قاچاق یر §
 قصائدده تغزلدن
 صوکره ممدوحک وصفنه شروع ایدن
 بیت § قصد اولنان شیئه مناسبت پیدا
 ایدن سوز . بوکا یالکیز (گریز) ده
 دیزلیر .

گردباد { [ف] روزکارک شدته
 چورنیتیسی ، قاصرغه
 § یل شدتله و دونه دونه اسوب
 یرده کی توزی و طوپراغی ، بعضاصوبی
 و آغاج و خانه بی ، و حیوان و اشیایی
 هوایه قالدیررکه بین الناس (طلوبه)
 دیرلر .

گردگار { [ف] فعال مطلق اولان
 جناب الله .

گرشمه { [ف] ناز ، عشوه ؛
 دلبرک قاشنی اویناتهرق
 و کوز اوچله باقهرق اوضاع شوخانه ده
 بولنشی . فصیحی کاف عربیله اولسه
 بیله کاف فارسی ایله او قومق سلیقه
 عثمانی به ده موافق کلیور .

گرفت { [ف] طومه : (اخذوگرفت)
 § طولاشیق ، بربرینک
 ایچنه کیرینتیلی چیقنتیلی شی : (گرفت
 یازی) § قصر اولمش قیصالمش شی :
 (گرفت نای ، کرفتزن) .

گرفتار { [ع] طوتلش ، طوتساق :
 (گرفتار عشق)
 (گرفتاری) = گرفتارلق .

گرفته { [ف] طوتلش : (گرفته
 دام) ، (گرفته لب) =
 دوداغی طوتلش ، (گرفته دم) =
 نفسی طوتلش .

گره { [ف] دوکوم : (گرهکشا)
 = دوکوم آچیجی ، مشکل

کبری. (گِرَانَسْرِشْت) = آغیر طبیعتی،
تذبل، (گِرَانَسْرِز) = سیر و حرکتی
آغیر اولان. (گِرَانَسْرِکُوش) = قولانغی
آغیر ایشیدن، یاصاغیر. (گِرَانَمَایَه)
= بهاسی آغیر، قیمندار، نفیس شی:
(جوهر، کرانمایه)، (گِرَانِی) =
ثقلت، آغیرلق.

{ [ف] معرّبی (کِرْبَان) }
کِرْبَانِش { خام بز، کتان و پاموق
بزئی. (کِرْبَانَسپَارَه) = بز پارچه سی.
[ف] کرج. (کِرَجْخَانَه)
کِرَجْج { = کرج سوندیروب
صانده قلمی محل.

{ [ف] مدور، یووارلاق،
گرد } چب چوره: (تاء گرد).
[ف] دگزلرده، نهرلرده
گرداب { صولرک دوندیکی،
چویرلدیکی تهلهکی محل.

{ [ف] عمل، فعل، مصلحت
گرداز } عادت، طور، طرز،
روش. اکثریا ترکیب ایله قوللانلییر.
مثلا (فاروق گردار) دینلیر که فاروق
ایشلی یاخود فاروق طورلی (معدلت
گرداز) = غایت عدالتلی، عادت
عدالت اولان دیمکدر.

{ [ف] چب چوره،
گرداگرد } دائراً مادار.

{ [ع] تکرار، کچن بر شی
کرار } ینه اعاده ایتک. (کراراً)
= تکرار اوله رق، تکرار صورتیله:
(کراراً اخطار ایتک).

{ [ع] «کریم» ک جمع:
کرام } (ذوات کرام، کرام ادبا،
رجال کرام، اعضای کرام).

{ [ف] مکرّم، محترم؛
گرای } عزیز، اولو مناسنه در:
(نوازشنامه گرامیلری).

{ [ف] آغیر، ثقیل. مادیات
گران } ومعنو یاتده قوللانلییر:
(بارگران، تکلیف گران). (گران
کلدی) دینلییر. اما (گران ویردی)
دینله منزه. ایکنجیسی خطای فاحشدر.

(گِرَانَبَار) = آغیر یوکلو، یوکی آغیر
|| میوه سی چوق آغاج: (درخت
گرانبار) بوتعبیرک دیکر معنالی قوللا.

نیلماز (گِرَانَبَهَا) = بهاسی آغیر،
قیمتلی: (قماش کرانها، سیف کرانها)،

(گِرَانَجَان) = آغیر جانلی، ثقیل الروح،
جان ضیقجی آدم. (گِرَانَجَانِی) =

کرانجانلق. (گِرَانَحْوَاب) = آغیر
اویقولی. (گِرَانَحْوَابِی) = کرانحوابلق.

(گِرَانَحْوَار) = چوق بیجی، اکول.
(گِرَانَدَسْت) = الی آغیر، ایشنی آغیر

کورن آدم. (گِرَانَسْر) = متکبر،

دیوار لرینه ، قپو باشلرینه ، چشمه و
مبانی سائرہ اوزر لرینه تحتہ دن و طاشدن
یاپسیلان ، آصیلان لوحه || اولوحه
اوزرنده کی یازی . فارسیده کی طرز
استعمالنه کوره (کتابہ سنک مزار)
و (کتابہ مزار) ترکیلرینک ایکسی
ده جائزدر .

کتابی } [ع] کتابچی ، کتاب آلوب
صاتان § ذات شوکتسات
حضرت خلایقناهی به مخصوص کتبغا .
نه لره نظارته مأمور اولان ذات :
(سرکتابی ، کتابی ثانی حضرت
شهریاری) § اهل کتاب .

کتف } [ع] اوموز باشلرینک آردنده
اولان یاصی میکه دینلیر که
ترجہده (کورک) تغیر اولنور . کسر
(تا) ایلهده لغتدر . (کتفین) = ایکی
کورک میکی .

کتمان } [ع] کیزله مک ، صاقلامق .
معنویاتده قوللانیلیر :
(کتمان سر) .

کذب } [ع] یالان سویله مک ، یالان :
(ارتکاب کذب) .

« طیبیک اولسهده کذبی مریضک صحن سویلر »

{ قوجه راغب }

کراء } [ع] طوتیلان برشی مقابلنده
ویریلن اجرت ، مستأجرک
ویردیکی اجرت ، اجاره : (حیوانک
کراسی ، خانه نک کراسی) .

کبر } [ع] بیوکک . اولوق ،
« صغر » ک نقیضی : (کبر
سن ، کبر قدر ، کبر حجم) .

کبریاء } [ع] زیاده بیوکک ، پک
اولوق . صفات السیه .
دندر : (درکاه کبریا پناه) || بعضاً
موصوف اولهرق قوللانیلیر : (جناب
کبریا) ، (کبریائی) = کبریا به منسوب .

کبریت } [ع] کو کورد : (کبریت
احمر) = قرمز کی کو کورد .
اسکی کیمیا کر لره کوره پک آز بولنور
براکسیر § اوچی کو کوردلو ویا
سائر اجزالی خشپاره : (عادی کبریت ،
شمعه لی کبریت) ، (کبریتی) = آچیق
لیون رنگی . قیرمزی یاقوت ویا آلتون
معناسنده اصلا قوللانیلماز .

کتاب } [ع] یازی باصلمش و
یاخود یازلمش صحیفه لرک
برآره به کتیرلسیه وجوده کلن شی ،
برچوق یازیلی صحیفه لرک هیئت جموعه .
سی : (کتاب الله) = قرآن کریم (اهل
کتاب) = کتب سماویه دن برینه ایمان
ایندن اقوام . چمی (کتب) .

کتابت } [ع] یازی یازمق ، بر
کتابت } ماده بی قواعدینه موافق
صورتده قلمه آلمق : (اصول کتابت ،
مسالك کتابت ، وظیفه کتابت) .

کتابه } [ع] بیوک صغه ، دیوانخانه
صالون کی محللرک کر لرینه ،

قوللانيلير: (كيفيات روحانيه، كيفيات
نفسانيه .

{ [ع] جوباتی اولچمك؛ اولچك .
كیل } لسانزده (كيله) معروفدر .
(كپلی) = كیل ایله اولچیلن شی .

{ [ع] معدهده هضم اولنش
كیموش } ما کولاتك حل اولنهرق
كچدیكى باغرساقلره مخصوص بیاض قان
طامارلری ایچنده کی مایع حالی .

{ [ع] ما کولاتك معدهده
کیموش } هضمه خدمت ایدن
افرازا ت ایله اختلاط ایدرك خمیر خالنده
بولنشی دیمکدر .

{ [ع] وار اولق ،
کینونت } موجودیت .

{ [ف] (زُخْل) تعبیر اولنان
کیوان } سیار کوبك اسمی :
(اوج کیوان) .

ترکبدر . (کيف مايشاء) = نصل
ایسترسه ، ایستدیکی کبی معناسنه در .

{ [ف] كرك ايلك ؛ كرك
کیمقیر } کوتولك حقنده اولسون
مطابقا عوض معناسنه در . بوتقدیره
کورره اییلکه قارشى (مکافات) ،
کوتولکه قارشى (جزا ، مجازات)
دیمکدر .

{ [ع] نه کونا ، نصل معنا .
کیمسیت } سنه اولان (کيف)
اسم مبهم عربیسنك صوگنه علامت
مصدریت بولنان (یت) الحاقيله تشکل
ایتمش برلفظدر که نصل اولدیغی ، نصللق
کبی بر معنایی افاده ایدر § ماده ،
خصوص ، ایش مقامندهده قوللانيلير:
(کيفیتک تقدیر ماهیتی تدقیقه محتاج
دکلدر ، اخبار کیفیت) جمعی اولان
(کيفیات) اکثریا (حالات) معناسنه

﴿ ك ﴾

زنکین . بوايکی معناده دائما مفرد
حکمنده قوللانيلير . بر لغت کتابنده
کوسترلیدیکی کبی کویا لظافتندن کنایه
اولهرق (نه کبار منظره) تعبیری اصلا
قوللانيلماز .

{ [ع] بیوکك ، بیوکك صائق ،
کبر } بیوکلمك ؛ غرور ، عظمت
کوسترتمك : (کبری آدم ، کبر
منمومدر) .

{ [ع] «کبر» ک جمعى : (صغار
کبار) = کوچوکلر ، بیوککلر
(کبار مفسرین) = مفسرینك اولولری .
بومعناده دائما جمع اولهرق قوللانيلير ؛
نادراً صفت اولهرق استعمال اولنور :
(احباب کبار) § نجیب ، تربیه لی ،
نازك ، ظریف : (کبار آدم ، کبار
ذات) ، (کبارانه) = کبارجه سنه :
(وقار کبارانه ، طور کبارانه) §

- (کَهْفِ اَمَان، اصحاب کَهْف) ، (کَهْفِ القوم) = قومک ملجأی ، پناهی .
 « بار گهی محکمۀ عدل و داد »
 « در گهی کَهْفِ الامم روزگار »
 { نفی }
- کَهَشْکَاشَان { [ف] « کاهکشان »
 مخفی . وسط سباده
 حاجیلر یولی ، صامان اوغریسی تعبیر
 اولنان کومه کواکب .
- کَهَل { [ع] یاشنی آلمش ، صاحبته
 صاقالنه قیر دوشمش آدم .
 جمی (کِهَال) ، (کِهُول) .
- کَهَنَه { [ع] (کاهن) ک جمی .
 فاجیلر ، باقجیلر : (کهنه هند) .
- کَهْوَارَه { [ف] بَشِک . (کَهْوَارَه)
 مخفی . (کَهْوَارَه نشین)
 = بَشِکده کی چوجق . (کَهْوَارَه فَنَا)
 = عالم فانی ، دنیا .
- کِی { [ف] نه زمان ؟ نه وقت ؟ معنا .
 (سنه ادات استفهامدر . دائماً
 « تا » اداتیه و یا خود ادات مذکورہ
 ایله برابر (کی) لفظنک اولنه حرف
 (با) علاوه اولنه رق نظمه قوللایلیر :
 (تَا کِی ، تَا بَکِی) = نه زمانه قدر .
- کِی { [ف] پادشاه بلند پایه ، بویوک
 حکمدار معناسنه در که فرس
 قدیم شاهلرندن ایکنجی طبقه ده بولناتلره
 مخصوص عنواندر : (کیخسرو ،
 کیقباد ، کیکاوس) جمی (کِیَان) در .
- (کِیَانِ) = کیلره منسوب . (کِیَانِ)
 = اسکی ایران شاهلری دیکدر .
 « پادشاه عادل و عالی نسب کم یاره شور »
 « ایتسه کر سرهنک دربان کیقباد و قیصری »
 { نفی }
- کِی { [ع] قیزغین دمیر ایله وجهتم
 طاشی و امثالی شیلرله بدنک بر
 یرینی و یا یریاره یی داغلامق : (عربان
 عندنده کی برنجی دوا در) .
- کِیَال { [ع] کیله ایله اولچیجی ،
 اولچن : (کِیَالِه) =
 کیله جی اجر قی .
- کِمِد { [ع] اساءت معناسنه در .
- کِمِف { [ع] حال ، صحت ، عاقبت :
 (کیفی بوزمق) = راحتسز ،
 خسته اولمق . (کیفگنر اییدر ، کیفگنر
 ایچی ؟ کیفی نصل) ، (کیفسز) =
 مزاجی بوزوق ، خسته § ذوق ،
 سرور ، حظ : (کیفانمک) = مسرور
 اولمق ، کوکل انشراح بولمق . (کیفه
 کیتمک) = ذوق و حظ طویمق ،
 خوشلانمق . (کیف قاجق) = کدر-
 لیمک ، جان صیقلمق § نشئه ، مسکرات
 تأثیرندن حاصل اولان حال ، سرخوشلق :
 (کیف اولمق) = سرخوش اولمق .
 (چوق کیفلی) = زیاده نشئه لی . §
 رأی ، اختیار . (کِیَف مَاتَقُق) =
 نصل تصادف ایدرسه معناسنه بر

« سلطان جهان مطاع کونین »

{ لا }

« هر گوهر نفیس که آندن ظهور ایدر »

« آرایش خزائن کون و مکان اولور »

{ نفی }

گوهره | [ف] بونک معربی (جوهره)
گوهره | در. بر قاج معناده قوللا.

نیلیر. (۱) اصل، نسل، مایه، صوی:

(پاک گوهر) = اصلی، نسلی تمیز،

این. (بد گوهر) = اصلی فنا. صویستری

(۲) متکلمین اصطلاحجه بذاته قائم

اولان شی. بومبختک تفصیلاتی (علم

کلام) کتابلرنده مندر جدری (۳) قیمتلی

طاش. الماس، زمرد، یاقوت،

اینجو، فیروزه کبی انواع جواهره

اطلاق اولنور: (گوهر باز) = جوهر

یاغدیریچی، یاغدیران. (گوهر باش)

= جوهره صاجیچی، صاچان. (گوهره

ریز) = جوهره دوکیچی، دوکن، فضا.

حتله تکلم ایدن ذاته اطلاق اولنور.

(گوهره فروش) و (گوهره شناس)

و (گوهری) = جواهرچی، جواهر

صانان قویومیچی. (گوهره فشان) =

و (گوهره نثار) = جوهره صاجیچی،

صاچان. (گوهره پن) = مجوهره، مرصع،

جوهره دیمکدر: (تاریخ گوهرین)

= بر بیت یاخود مصراعک یالکمز

نقطه لی حرف لری حساب اولنورق سوبله.

نیلن تاریخ. (گوهره تاب) = آلتون

تل ایله ایشلنمش نسوانه مخصوص باش

اورتوسی، غایتله اینجه دلبنده.

« قدر زر زرکر شناسند قدر گوهره گوهری »

{ لا }

که | [ف] صامان معناسنه اولان

که | « کاه » مخفی: (کهربا) =

صامان قایچی، صامان چکیچی.

که | [ف] بعض وزمان، محل و مکان

که | معناسنه اولان (گاه) مخفی.

اکثریا نظمه قوللانیلیر.

که | [ف] وقت، زمان: (سحر

که | گه | « گهان » = سحر وقتی.

اکثریا ادا ت نی اولان (نا) ایله بر.

لکده قوللانیلیر: (نا گهان) =

وقتسز، بردنبره، آکسزین دیمکدر.

(قضای نا گهانی) .

که | [ع] غائبدن خبر و یرمک

که | معناسنه در که فالجلیق،

باقیجلیق تعبیر اولنور. فالجی و باقیچی به

(کاهن) دینیر. جمعی (کهنه) در.

که | [ف] صامان قایچی .

که | « کاهربا » مخفی. لسانمزده

بوزیاده قوللانیلیر: (کهربا سیغاره لق،

کهربا آغیزلق) .

که | [ع] طاغلرده اویولمش

که | صیغینه جق یر، اویوق،

مقاره، بویوک غار و ملجاء، پناه:

کَوْتَرُ { [ع] جسته بر ایرماغك
 کوتر { اسمیدر : (آب کوتر ،
 شراب کوتر) لسانزده یالکتر بو
 معناده قوللانلییر .

گَوْدَنُ { [ف] احمق ، ادراکتر .

کَوکَبُ { [ع] کوه کده کی نجم :
 کوكب (کوكب دري) =
 پارلاق کوكب . (در) کله سنك
 معانی عیدیده سندن بریده پارلامقدر .
 (کوكب الحدید) = تیمور پارلتیسی .

کَوکَبَه { [ع] کوه کده کی نجم §
 کوكبه { آتی انسان جماعتی ،
 سواری آلایی : (کوكبه عظیمه) .
 « جم رتبه شه سخن قلمرو »
 « مه کوكبه پادشاه معنی »
 { نفی }

کَوکَبَه { [ف] فوق العاده طمطنه ،
 دارات ، احتشام ، صیت
 و شهرت : (کوكبه اقبال) (کوكبه
 خاقانی) .

« حیدنا کوكبه سلطانی »

« درجهان شد کرم یزدانی »

{ لا }

کَوْنُ { [ع] حدث ، وجود معنا-
 کون { سنه درکه وار اولق ، بر
 نسنه نك وارلنی ، موجوداتك هیئت
 مجموعه سی دیمکدر : (کون ومکان) ،
 (کونین) = عالم جسمانی و روحانی :
 (سیدالکونین) = فخر کائنات علیه
 اطیب النجیات افندیوز حضرتلری :

کَنْزُ { [ع] مال مدفون ، دینه :
 کنز { (کنز قناعت ، کنز عرفان)
 « حق بونبار بلندی ایده کنزالبرکات »
 { سروری }

کَنْفُ { [ع] جانب ، طرف . بو
 کنف { معناده یالکتر جمعی اولان
 (اکناف) قوللانلییر : (اطراف و
 اکناف) § پناه ، صغینه جق یر . بو
 معناده هیچ قوللانلماز . فقط لسا-
 نمزده بومعنی مناسبتله حاجت طبیعی بی
 دفع ایده جک یعنی آبدست بوزه جق
 یر معناسنده قوللانلمشدر .

کَنْعَانُ { [ع] ارض فلسطین ،
 کنعان { حضرت (یعقوب) علیه-
 السلامک دیاری . (ماه کنعان) =
 (یوسف) علیه السلام :

« خیال یوسف امیدایله یعقوب وقت اولدم »
 « ضیا ویر کلبه احزانه ای ماه کنعانم »
 { نجار زاده }

کَنْهَ { [ف] حیوانک در بسنه
 کنه { یاپیشه رق قاتی امن بر
 اوفاق بوجک .

کَنْپَرُ ، کَنْپَرُکُ { [ف] جاریه .
 کنپر ، کنپرک { نادرا قوللانلییر .

کَنْسَهَ { [ع] معبد نصاری .
 کنسه { (کایسا) نك معربی .
 جمعی (کنائس) .

کَوَاکِبُ { [ع] (کوكب) ک
 کواکب { جمعی : (کواکب سما ،
 کواکب لامعه) ، (کواکب شناس)
 = منجم .

چنکال ، قصاب چنکلی . معرّبی
(قناره) درکه سلخخانه یه ده اطلاق
اولنور .

گنایسه } [ع] «کنیسه» نك جمی .
گنایسن } معابد نصاری .

گنینه } [ف] خزینه ، دینه :
گننج } (گنج شایکان) = ملوک
قدیمه ایرانیسه دن «خمر و پرویز» ک
خزائن مشهوره سندن ایکنجی خزینه نك
اسمی .

گنجه } [ف] خزینه .
گنجور ، گنجور } دار ، خزینه
بکجیسی ؛ کد خدا :

«سخن برکنج بی پایان اسرار الهمیدر»
که طبع نکته دانمدر اوکنجک شمدی کنجوری .
{ نفی }

گنجینه } [ع] کدک خزینه ،
گنجینه } دینه معناسنه در :
(گنجینه فضیلت) .

گند } [ف] نبات شکری . (قند)
گند } بونک معرّبیدر .

گندم } [ف] بغدای : (گندم)
گندم } (گون) = بغدای رنگلی .
(گندم نما) = یوزه کولوب آدم
آلداتان .

گنده } [ف] برشیک کنارینه و
گنده } اطرافنه قازلمش چوقورکه
خندق دینیلیر . (خندق) بونک
معرّبیدر .

کیمیون : (گون حبشی) = کفه
کیمیونی .

[ع . مولد] مقدار معنا -
کمیت } سنه در : (کمیت وضعیه ،
کمیت و کیفیت) جمی (کمیات) .

کین } [ف] پوصو : (درکین احتیال)
کین } § اکسیک ، ناقص .
(کینگاه ، کینگه) = پوصویری .

کینه } [ف] ناقص § عاجز ، حقیر :
کینه } (بنده کینه ، کینه التفات ،
چا کر کینه) .

کن } [ف] (کندن) مصدرندن
کن } صیغه امردر . مطلقا ترکیب
ایله قازیحی معناسنده قوللانیلیر .
(کوهکن) = طاغ قازیحی . (کورکن)
= هزار قازیحی ، قازان . (سکه کن)
= سکه قازیحی .

کنار } [ف] نهایت ، صوآ ، اوج :
کنار } (کنار کوه ، کنار باغ)
§ قیبی ، ساحل : (کنار آب ، دریانک
کناری ، کنار کتاب ، مکتوبک
کناری) ، (دز کنار) = محرات
رسمیه نك کنارینه یازیلان شی . (کنار کپر)
= فویچی وسائره چنبری § آغوش ،
قوجاق : (زیب کنار) .

کناره } [ف] کنار ، اوج § قوجاق
کناره } § قویون آصیلان دمیر

کَمْتَرٌ { [ف] زیادہ اکیسک، پک ناقص
کَمْتَرٌ } معناسنه در. لسا، مزده عاجز،

حقیر، اعتبارسز مقامنده قوللائیلیر :

(بندۀ کَمْتَرٌ) = عاجز قول، کوله .

(کَمْتَرَانَه) = عاجزانه، حقیرجه سنه

(کَمْتَرِی) = کمتراک، حقیرلک

(کَمْتَرِیْن) = اک زیادہ عاجز، پک

حقیر || اک آز، پک اکیسک، اک آشای

وعادی . مثلا (بندۀ کَمْتَرِیْن) دینلیدیکی

کبی . (کَمْتَرِیْن بایه) ده دینلیر .

کَمْحَا { [ف] خاوسز قطیفه ،
کَمْحَا } ایپکدن طوقومش قماش .

کَمَرٌ { [ف] قوشاق : (کمر بستہ)
کَمَرٌ } = قوشامش ، قوشاق

باغلامش . (کمر بند خدمت) =

قوشاغی باغلی ، خدمته آماده دیمکدر

§ طاق ، قوس شکانده اولان بنا :

(کمر آلتی ، بوزطوغان کمرلری) .

کَمَنْدٌ { [ف] ایلیک، باغ، دوگوملی
کَمَنْدٌ } ایپ || دشمن بوینسه

یوکسکدن آتیلان ایپ دیمکدر : (کمند

زلف، کمند محبت) :

« زلفک اسیری باقی بی چاره دوستم »

« بر مبتلای بند کمند بلا ایش »

{ باقی }

کَمُونٌ { [ع] تحریفله (کیمون)
کَمُونٌ } دینیلن معروف دانه در :

(کَمُونِ بَرِّی) = قره مان کیمونی، قره

کَا { [ع] (ک) ایله (ما) دن مرکب
کَا } ادات تشبیهدر : (کَا کَان)

= اولدینی کبی . (کَا فی السَّابِقِ) =

سابقده کی کبی . (کَا فی الأوَّلِ) =

اولکی کبی . (کَا یَبْنِی) = لایق اولدینی

کبی ، (کَا هِی) = اولدینی کبی .

کَالٌ { [ع] برشیکک جمیع اجزاسی
کَالٌ } یرلی یرنده موجود وتام

اولق § نقائصدن عاری ، صفات عالیه

ایله متصف بولمق § علم ، عرفان ،

فضیلت . (کَالِی آدم) = دکرلی، علم

وفضیلت صاحبی . (سن کَال ، کال

مرحت، کال مروت) . (عین الکمال)

= اصابت عین دیمکدر . (عین) ماده .

سنه باقیز .

کَالَاتٌ { [ع] (کال) اک جمعی،
کَالَاتٌ } فضائل و صفات عالیه :

(کالاتپرور) = کالات صاحبی .

کَانَ { [ف] یای ، قوس : (کان
کَانَ } ابرو) = کان قاشلی .

(تیروکان) اوق ویای . (کانداز) =

یای طویجی (کانکش) = اوچق ، ا ق

آتمقده ماهر آدم . (کانکشچی) =

اوق آتچیلیق ، کانکشلک § بر نوع

کیرشلی چالنی ، معروف ساز . (سینه

کان) = بویوک بویلی کان . (کانچمه)

= کوچک کان . (کانی) = کان

چالان ، کان استادی .

«خامه اول معجز طراز صد هزاران پیشه در»
 «کم نظیر اولماز آگا الا کلیمک اثری»
 { نفی }

کلمات { [ع] کله نك ديگر جمی :
 (الفاظ و کلمات ، کلمات عربیه ، کلمات فصیحه) .

« اول نادره سنجم که نکات کلماتم »
 « حیرت ده اندیشه عقل حکمدار »

کلمه { [ع] معنالی لفظه واحده ،
 کرک اسم کرک فعل و حرف اولسون : (کلمه بلیغه)
 جمله ، بر کلامه ده اطلاق اولنور :
 (کلمه شهادت ، کلمه توحید) ، (کلمه باقیه) = کلمه توحیددر . (اعلاى کلمه الله) .

گلو { [ف] حلقوم ، بوغاز . (گلو)
 ماده سنه ده باقی .

کله { [ف] باش ، باشک تپه سی :
 (کله بریان) = فرونده قیزارتیه رقی پیشیرلمش باش . (کله شگری) = دیی باش شکنده یو وارلاق تپه سی سیوری قابلی شکر .

گله { [ف] سوری ؛ قویون ، صیغیر وچی سورسی . (گله بان)
 = چوبان ، صیغیر تماچ .

کلیسا { [ف] معبد نصاری ؛
 خرسیتیانلرک عبادتخانه سی .
 فارسیده (کلیسیا) و (کلیسا) ده دینلیر . کسر کاف ایله یا کلمشدور .

کلم { [ع] مخاطب اولان ، مکالمه
 ایدیلن کیمسه . (کلم الله)
 = طور سیناده مظهر خطاب الاهی اولان حضرت (موسی) علیه السلام .

کم { [ف] ابتدادن یعنی اصلندن
 نقصان ، اکسیک اولان شی .

(پیش) مقابلدر : (پیش وکم) =
 آرتق واکسیک دیمکدر که برینه کوره مجازاً معانی مختلفه ده قوللانیلیر .
 (کمضاغه) = بضاعه سی آز . (کمبها)
 = بهاسی آز ، دکر سز . (کمبایه)
 = پایه سی اکسیک ، آشاغی . (کمعیار)

= معشوش ، عیاری اکسیک . (کمقدر)
 = قدر و اعتباری آز ، عادی . (کم سوز کم اچه صاحبکندر — مثل) ،
 (کمک) = اکسیکلک ، کوتولک :

(ایلیکه کمک) ، (کمسال) = یاشی آز .
 (کمعقل) = عقلی آز ، احمق . (کمقیمت)

= دکر سز . (کمگو) = آرسویله یین .
 (کمگفتار) = آرسوزلو ، آزلایقردی

ایدن . (کممایه) = اصلی نسی نقصان ،
 کوتو دیمکدر که آلقاق آدمه اطلاق اولنور . (کمنام) = اسم و شهرتی اولمایان ، شهرتسز . (کمباب) = نادر ،
 آز بولنان :

« نادر بولنور طینت کاملده قصور »
 « کممایه دن ایلر نه که ایلر سه ظهور »
 { لا }

كَلَالٌ } [ع] يورغو نلق ، بز كيناك
 (كلال آور) = يورغو نلق

کتیر یچی ، کتیرین : (کلال دل) ،
 (کلاله) ده لغتدر .

« کلدی کلال قصه فرهاد وقیسدن »
 « درد درونی سویله کوکل ناشیده در »
 { فطنت }

كَلَامٌ } [ع] سوز : (کلام قدیم ،
 کلام الله) = قرآن عظیم .
 الشان . (علم کلام) = عقائد دن بحث
 ایدن علم شریف .

كَلْبٌ } [ع] فی الاصل ایصیروب
 بیر یچی ، پاره لایچی حیوان
 معنا سنه در . آرسلان ، قاپلان ، قورد ،
 کوپک کبی . بعده تخصیصه کوپکه
 اطلاق اولمشدر : (کلب عقور) =
 هر کوردی کبی قاورایوب یرتان کوپک .

جسی (کلاب) . (کلاب محله) =
 محله کوپکاری . (کلب الماء) = قندز .

كَلْبَانٌ } [ع] نعلبند ودولکر
 آلترندن دمیر قیصقاج ؛

چیوی سو مک ، دیش چقارمق ایچون
 قوللانیلان آت . (کلبتین) ده دینلیر .

كَلْبٌ } [ف] خام ، اولامش قاوون ،
 قارپوزی شیرینش طولملر
 ایله یاپلش برنوع سال که اکثریا دجاه
 وفرات نهر لرنده استعمال اولنور .

كَلِمٌ } [ع] (کله) نک جمی . لاقیر .
 دیلر : (موثوق الکلم) =
 سوزلرینه اینالیش ، اینانیلان .

قوندوره جی . (کفشگردان) =
 پاوچ چویر یچی ، خدمتکار .

كَنْفٌ } [ف] (کف) کوپوک
 کنگیر (گنبر) صیغه امردر .
 عندالترکیب کوپوک طویچی دیمک اولور .
 کوپوک آلفه مخصوص معلوم دلیکلی
 قاب .

كَفَنٌ } [ع] اولویه صاریلان بز .
 (کفن بدوش) = کفنی
 صیرتنده (کفن پوش) = کفن قوشا .
 نیچی ، قوشانان : جمی (اکفان) .

[ع] ترازو کوزی ، ترازونک
 كَفَّةٌ } اشیا قونیلان طبله سی .
 فی الاصل کسر کاف ایله در .
 (کفتین) = ترازونک
 ایکی کوزی :

« سوزمک هربری برکوهر ذی قیمتدر »
 « که بهاسن چکه من کفه میزان فلك »
 { نفی }

كَفِيلٌ } [ع] بوینه آلیچی ، آلان ؛
 درعهده ایدیچی ، ایدن که
 آخرک متعهد اولدنی شیئه کندسی ده
 متعهد اولان کیمسه دیمکدر . (کفیل
 بالتسليم) = برمالک تسلیمه (کفیل
 بالمال) = برمالک اداسنه (کفیل
 بالدرك) = مبیع بالاستحقاق ضبط
 اولدقده آخه سنی تأدییه یاخود بایعک
 نفسنه (کفیل بالنفس) = برآمدک
 شخصنه کفیل اولان کیمسه به دینیر .

كَفَّ { [ع] امتناع ايتك ، كرى
 طورمق : (كَفَّ يد)
 = ال چككمك ، بر كيمسه نك حقوق
 شخصيه ايچون قبل الدعوى مطلوبندن
 واز چكسى § ال ، بش پارمى مشتمل
 اولان آووج ، پنجه . جمعى (كَفَّوف) ،
 (ظاهر كَفَّ) = الك اوستى ، صيرقى
 (باطن كَفَّ) الك ايچى ، آيهسى §
 اصطلاح عروضيونده يديجى حرف
 ساكنى اسقاط ديمكدر . مثلا (فاعلاتن ،
 مفاعيلن) جزء لر ينك نونلرى كى كه
 اسقاطيله (فاعلات مفاعيل) قالور .

كَفَّارَت { [ع] ذنوبى ، كناهى ،
 ايچون توسل اولنان ، ويريلن نسنه .
 (كَفَّارَةٌ يَمِين) = يمين كفارتى .
 تخفيف (فا) ايله معروفدر .

كَفَّاف { [ع] بر شيئك مثلى ،
 مقدارى § احتياجى دفع
 ايله جك قدر رزق : (كفاف نفس)
 كسر (كاف) ايله غلطدر .

كَفَّال { [رومجهدن] كفاليا ،
 بويوك اگلى باشلى بر
 نوع باليق .

كَفَّالَت { [ع] بوينه آلمق ، برينه
 عائد اولان شيئك ايفاسنى
 درعهده ايتك يعنى برينك حقنده لازم
 كلن مطالبه يى ديكرى الترام وتعهده
 ايلكدر : (كفالت متسلسله ، كفالتنامه) ،
 (كَفَّالَتِ بِالتَّسْلِيمِ) = برمالك تسليمه

كفيل اولق . (كَفَّالَتِ بِالذَّرْكَ) =
 مبيع بالاستحقاق ضبط اولندينى تقديرده
 اچمه سنى ادا وتسلميه ياخود بايعك نسنه
 كفيل اولمقدر . (كَفَّالَتِ بِالْمَالِ) =
 برمالك اداسنه كفيل اولمقدر . (كَفَّالَتِ

بِالنَّفْسِ) = بر آدمك شخصنه كفيل
 اولمقدر . (كَفَّالَتِ مَنْجَزَه) = شرطه
 معلق وزمان مستقبليه مضاف اولمايان
 كفالت . (كَفَّالَتِ مَعْلَمَه) = شرطه

معلق اولان كفالت . (كَفَّالَتِ مَوْقَه)
 = زمان موقت ايچون عقد ايديلن
 كفالت . (كَفَّالَتِ نَقْدِيَه) = برخصو-

صى تأمين ايچون معين اولان مقدار
 آچمه برمحله ده پوزيتو ايدلك ، ترهين
 اولنمق ديمكدر . اوخصوص مطلوب
 درجه ده جريان ايدر ايسه پاره كرى يه
 آلنير . عكسى تقديرده تضمينات بو
 آچهدن تسويه اولنور .

كَفَّحَه { [ف] كپچه . مطبخ
 طاقندندر .
كَفَّرَه { [ع] « كافر » ك جمعى :
 (كَفَّرَه جَرَه) .

كَفَّش { [ف] پاپوش ، آياق قابى .
 (كَفَّش دوز) = پاپوج
 ديكيچى . (كَفَّشْغَر) = پاپوج يايچى ،

کشیده سی ، حروف کشیده سی ،
 کشیده لی) ، (تلغراف کشیده ایتک
 تعبیری) « تل چکمه » نك طرز منشیاء
 نه سی اوله جق اما پك مناسبتر دزر .
 (کشیده قامت ، کشیده قد) = اوزون
 بویاو . (کشیده روی) = اوزون
 یوزلو .

کشیش } [ف] پاپاس ، راهب .
 معربی (قسپس) در .
 جمی (کشیشان) .

کظیم } [ع] (کظیم) ایله متصف
 اولان که حدتیی ، غضبئی
 حبس و منع ایله بللی ایتمین دیمکدر .

کعب } [ع] اعضا کبکیرینک اویناق
 یزلری ، خصوصیه طوبوق ،
 آشیق § مجذوری بردفعه دها جذره
 ضرب ایتک § مجد ، شرف و شان :
 (علو کعب) ، (فلانک کعبه وارلامز)
 تعبیری آنک شرف و شاننه یتشلمز ،
 نظیر قبول ایتمز دیمکدر § هم اگئی
 بویی هم یوکسلکی اولان شی ، مکعب
 § اویون زاری ؛ قیزک ممه سی آغیر
 شاقلامق ، یوصرولانمق کئی معنالی
 لسانمزده معتبر و مستعمل دکلدر .

کعبه } [ع] قبله اهل اسلام اولان
 بیت الله : (طواف کعبه) .

کف } [ف] کوپوک : (امواج کف
 فشان ، موجة کف نثار) .

ترصد و معاینه صورتیله وقوعبولان
 حرکات ، برشیئی انشا ایچون اولان
 تخمینات مقامنده قوللانیلیر : (ارباب
 فنک کشفیات اخیره سی ، مهندسلرک
 کشفیاتنه کوره ، ارکان حربیه هیئتک
 کشفیاتی) .

کشک } [ف] یوغورت قوروسیی .
 کویلی ترکار (قوروت)
 و (کش) دیرلر . عربیده (هریسه)
 دینیلن و دوکولمش بغدادی قاینادقدن
 صوکره یوغورت قاریشله رق وجوده
 کتیریلن طعامدرکه ترکجه ده (کشک)
 دینیلیر و ایچنه یوغورت بیرنه اکثریا
 تره یاغی قونیلهرق ینیلیر .

کشکول } [ف] دینلجی چاناغی .
 بعض درویشلرک
 اللرنده طاشیدقلری آغاجدن وسائر
 شیلردن یاپلش قایق شکنده کی قاب :
 (کشکول فقرا) = برنوع طاتلی
 طعامدرکه دوکولمش بادام ، سود ،
 قایماق ، شکر ایله طبع اولنور و
 اوزرینه زنده لشمس هندوستان جویری
 قیرنیلیری و دوکولمش شام فستق
 قونیلور . ققرايه نصیب اولمایان اطعمه .
 دندر .

کشمش } [ف] نزاع ، جدال ،
 ایتشمه .

کشیده } [ف] چکمش ، چکامش :
 (مد کشیده سی ، کشیده
 اولنان ضیافت ، قد کشیده ، قرعه

حقایق ، کشاف مشکلات ، کشاف قره غولی .

کَشَاکَش { [ف] ایکی کیمسه نك بر شیئی او جلزندن طو توب کندی طرفلرینه چکمی که (چکمه) تعبیر اولنور. بومناسیتله (جنک ، غوغا ، منازعه) معناسنده قوللانیمشدر § غم ، کدر ، غصه .

کَشَان { [ف] چکمک معناسنه اولان (کَشیدن) مصدرندن مبالغه فاعلدر که اڭ زیاده چکیجی ، چکن معناسنده . اینه اشبو مصدردن صیغه امر اولان (کش) اڭ بعدالترکیب جمع اولمشیدر. نصل که طوب کش مفرد (طوب کشان) جمعیدر، طوب چکنلر دیمکدر . § ادرنه ولایتی داخنده بر قصبه نك اسمیدر (کشان قضاسی) .

کَشَان بَر کَشَان { [ف] عتف ایله زور ایله چکه کَشَان کَشَان { چکه کوتورمک دیمکدر . فار- سیده (کَشکَشَان) صورتنده ده قوللا نیلیر .

گَشْت { [ف] سیر، تماشا معناسنه . در. مثلا (کَلگَشْت) = کل سیری دیمکدر . (گَشْت دشت و صحرا) ، (گَشْت و گذار) = کزمه طولاشمه .

کَشْتِي { [ف] سفینه ، کمی : (کَشْتِي کَشْتِي) = نشین) = میده اوطوران .

(کَشْتِي نُوح) = (نوح) علیه السلام کمیسی . (کَشْتِي غَم) = دنیادن کننا . یه در . کاف فارسی ایله تلفظی یا کلمشدر . (کَشْتِيَان) = عربیسی (ملاح) = کمیجی ، کمی زئیس ، قبودان . (کَشْتِيگاه) = لیان ، کمینک تیمور آته . جنی یر . (کَشْتِيگر) = کمی یابان ، کمی مارانغوزی .

«طوفان ایسه دنیاغمی بزکشتی نوحز» {روحي}

کَشْف { [ع] بر شیئک یوزنی آجق ، قاپالی و کیزلی شیئی میدانه چقارمق . مادیات و معنویاتده قوللا نیلیر : (کَشْف نقاب ، کَشْف پرده ، کَشْف حقیقت ، کَشْف عیوب) § بر شیئک اعمالنه ، بر بنانک انشاسنه لازم اولان مصرفی تخمین ایله حساب اتمک : (چشمه نك الی بیک غروشه انشا اولنه جنی کَشْف اولمشدر ، کَشْفنامه ، کَشْف مضبطه سی) § اولیاء اللہک مغیباندن خبردار اولسی : (کَشْف و کرامت) .

کَشْف { [ف] قبلومغه دینیلن حیوان .

کَشْفِيَات { [ع] کشفه منسوب نك جمعیدر . یکیدن میدانه چقاریلان آثار و مواد ، بر جهتی و یا دشمنی

(پستانگزا ، لنگزا) .

گزند { [ف] ضرر ، زیان ، الم .
فی الاصل كافك ضمیله در .

گزی { [ف] خاره تقلیدی ، ایپک
قارشیق برچشید قاش .

(گز) = ایپک ، ابریشم دیمکدر .

گسن { [ف] کیمسه ، کشی : (هر
= (پی کس))

کیمسه سز . (بی گسانه) = کیمسه سز .

جه سنه . جمعی اولان (گسان) ک
استعمالی رسمیاته منحصر کیدر . ایوم
بونلردن باشقه صورتده استعمالی
مهجوردر .

گساد { [ع] (رواج) ک ضدی .
آلیش ویریشده طور .
غونلق ؛ متاعک اعتباردن سقوطی ،
سورومسزلکی .

گسالت { [ع] اوشنمک ، تنبلك .
لسا تمزده بو صورتده
استعمال اولندیکی کبی اصلی اوزره
(گسل) طرزنده دخی قوللانیلیر .

گسب { [ع] چالیشوب قازابق ،
مادیات ومعنویاتده قوللانیلیر .
نیلیر : (کسب ثروت ، کسب شهرت ،
کسب قدرت ، کسب کمال ، کسب ترقی)
کسر ایله ده لغتدر .

گسر { [ع] قیرمق ، قیرلق . مادیات
کسر) ومعنویاتده قوللانیلیر :
(کسر خاطر ، کسر شرف ، کسر
حیثیت ، کسر نفوذ ، کسر ضیا ،

اعضانک کسری ، شیشه نك کسری)
§ سهم تامه بالغ اولمیان جزء ، اجزاء
واحد دن جزء غیر تام : « نصف ،
عشر ، خمس » کبی . (کسر عادی ،
کسر اعشاری) § اسره دینیلن اشارت
قرائت که (کسره) ده تعبیر اولنور :
(کسر ها ایله قسم) .

کسره { [ع] اسره ، حرفی خفیف
« بی » صداسیله اوقوتدر .
مق ایچون آلتنه قونیلان حرکه :
(کسره خفیفه ، کسره ثقیله) .

کسل { [ع] کیوشکلک ، اوشنمک ،
آغیر طاور اتمق .

گسلان { [ع] اوشه نیچی ، اوشه نن ،
تنبیل . بو کلمه بی وضع
اصلیسنه مغایر اوله رق و حرف سینی
حرکه لندیبره رک (گسلان) طرزنده
و (گسل) مقامنده استعمال ایدیشمز
غاطدر .

گش { [ف] حکمک معناسنه اولان
(کشیدن) مصدرندن صیغه
امر در . مطلقا ترکیب ایله چکیجی ،
چکن معناسنده قوللانیلیر : (دلکش ،
غیر تکش ، خسر تکش ، سودا کش ،
جفا کش) جمع اوله رق ده قوللانیلیر .
مثلا (میکشان) کبی .

کشاف { [ع] پک زیاده کشف
ایدیجی ، ایدن ؛ اچوق
آچوب بولیجی ، بولان : (کشاف

کره { [ع] خوشلانمایوب تیکسینمک ،
 = { ایکنمک . (کرهآ) =
 = خوشلانمایوب ایکره نهرک ، ایسته -
 میهرک : (بوتکلیفی کرهآ قبول ایندی) .
 کره { [ع] دفعه ، مره ، تکرراتک
 کره (هربری : (قاج کره ، بش
 کره) جمی (کرات) : (کرات
 تحتہ سی) .

کریم { [ع] کرم ایله متصف اولان ،
 = { جود واحسان و عفو ،
 ساحت صاحبی : (مراد کریم ، خلق
 کریم ، اخلاق کریمه) ، (کریمانہ)
 = صاحب کرم اولانه یاقیشه حق صورتده :
 (معامله کریمانہ) ، (قرآن کریم)
 تعبیرنده کی « کریم » معزز ، مکرم
 معناسنه اولدینی کی (ذات کریمانہ لری)
 تعبیرده صاحب کرم معناسنی محتویدر .
 جمع مستعملی (کرماء ، کرام) .

کریمه { [ع] قرآن عظیم الشانک
 = { هر آیت جلیله سی : (آیت
 کریمه) § قیز چوجق : (فلانک
 کریمه سی) .

کریمه { [ع] کراحتلی ، ایکنج ؛
 = { طبعه ناخوش کلوب ایکره -
 نیلن پیس ، چرکین ، فنا شی : (صوت
 کریمه ، کریمه المنظر ، رایحه کریمه) .
 کریمه { [ع] نفسه کراحت ویره -
 = { حک جنجه ، بادره .

گزا { [ف] ایصیریجی ، ایصیران .
 = { نادراً ترکیب ایله قوللانلیر :

کر مکتسرت { [ف] کرم دوشه -
 = { ایجی ، احسان و کرم
 = { (کر مکتسرتی) = کر مکتسرتک .
 = { (کر مکتسرتانه) = کر مکتسرتجه سنه .
 کر مپروور { [ف] کرم ، احسان
 = { (کر مپرووری) صاحبی :
 = { (کر مپروورک) .
 = { (کر مپروورانه) =
 کر مپروورجه سنه .

گرمی { [ف] صیجاقلق ، قیزغیناق :
 = { (گرمیء شمس ، گرمیء
 الفت ، گرمیء بازار) ذاتاً معنای مصدریتی
 حاوی اولان اشبوکله تک صوکنه کویا
 عربی ادات مصدریت اولهرق برده
 (یت) علاوه سیله (کر میت) صور -
 تنده استعمالی غلط فاحشدر و پک
 لزومسز وعشدر .

کرنا { [ف] اسکی زمانده قوللا -
 = { نیلان سورنا قیلندن ایری
 و بد سنلی برنوع عسکر بورسی .

کر و بیون { [ع] ملائکه کرامک
 = { اشرافنه اطلاق اولنور .
 یعنی مقرب درگاه الهی اولان ملککن
 دیمکدر . مقردی (کر و بی) واسلوب
 فارسی اوزره جمی (کر و بیان) در :
 (ذات کر و بی صفات) تخفیف را ایله ده
 جائزدر .

« صریحاً می گوش ایلیجیه شوق مدحکله »
 « صفا سندن اولور کر و بیان نه فلک سرسم »
 { نفعی }

کرم } [ع] اوزوم چوبوغی، کوتوکی.
 کرم } جمعی اولان (کروم) زیاده
 قولانیلیر .

گرم } [ف] صیحا. مقابلی (سرد)
 گرم } در : (گرم و سرد) =
 صیحا و صوغوق دیمکدر که ایلیک ،
 کوتولک، طارق، کنیشلک کبی حالات
 متقابله ده قولانیلیر : (گرم و سرد
 جهان) ، (گرمضان) = آتی ،
 دوابی پک سوریحی، سورن. (گرمخیز)
 = چاپک و سریع اولان. (گرم مند)
 = عجله جی، عجول .

گرما } [ف] صیحا : (موسم
 گرما) = فصل صیف، یاز.
 گرمابه } [ف] صیحا صوحامی،
 ایلیجه . صیحا صو ایله
 ییقانیله حق محل معناسنه اولدیغندن دگر
 بانسورینه (کرما به) دینیه منزه .

گرما گرم } [ف] قیزیشوب ایصنمش،
 (بزم گرما گرم الفت)، (گرما گرمی)
 = کرما کرملک، قیزیشوب ایصنمق
 حالی .

گرمکار } [ف] گرم، احسان،
 عنایت ایدیجی، ایدن.
 (گرمکاری) = گرمکاری، احسان
 ایدیجیلک. (گرمکارانه) = گرمکار
 جه سنه .

(کردون حشمت) = فلك کبی حشمت
 صاحبی . (کردون اقتدار) = فلك
 کبی مقتدر، قدرت صاحبی دیمکدر .

گردونه } [ف] آراهه. تکر لکری
 گردونه } دونه رک کیتدیکی ایچون
 بویله تسمینه ایدلمشدر : (گردونه حشمت،
 گردونه سوار عز و اقبال) .

گرده } [ف] (گردن) مصدرندن
 اسم مفعولدر. ایتمش ایله مش
 معناسنه در . مطلقا ترکیب ایله قوللا-
 نیلیر : (تالیف کرده، ترتیب کرده) .

گرفس } [ع] تحریف ایله (کروه یز)
 دینیلن معروف سبزه .

گرگدن } [ف] آت قدر ودها
 ایریجه غایتله قوتلی بر
 بویوک جانورد که آلتیده بویوک ،
 سیوری بز بونوزی بونور. اوقدر
 قوتلیدر که فیلی کورنجه آردندن سکیر-
 توب ایریشیرسه بونوزیله قارتی
 ده شکر تلف ایدر .

گزکس } [ف] آق بابا دینیلن
 قوش .

گرم } [ع] نفاست، عزت، شرف؛
 عالیجنابانه احسان، عنایت
 معناسنه در. (خاست) ک مقابلیدر.
 (گرم) کله منی جناب حقه عطف
 اولنورسه الطاف و احسان الهمی قصد
 ایدلش اولنور. انسان حقنده وصف
 صورتیله ذکر اولنسه محاسن اخلاق
 و افعال قصد اولنور .

احوال واقواله اطلاق اولنور: (صاحب کرامت) . جمعی (کرامات) .

کِرَانُ { [ف] کنار، اوج، صوڤک .
بوکله ده لسانزده داغما
ادات سلب اولان (بی) ایله برلنکده
قوللانیلیر . فارسیده اولدینی کبی اادات
اتها اولان (تا) ایله استعمالی نادردر:
(بی کِرَان) = صوگمز . (فضای
بی کِرَان ، دریای بی کِرَان) ، (کِرَان
تا کِرَان) = بر اوچدن بر اوچه . بو
کله بی بومعاده کاف فارسینک کسریله
او قومق غلط قاحشدر . (کِرَانه) عین
معنایه لغتدر .

کِرَاهَت { [ع] برشیدن خوشلا
نمایوب اینکرمک .
کِرَاهِيَت { (مع الکراهه) =
کراهته ، خوشلانمیه .
رق ، ایسته میهرک .

کَرْب { [ع] غم ، غصّه ، تاسه .
جمعی : (کُرُوب) .

« حسنین عشقنه رحم ایت یارب »
« مددک اوله تسلی کرب »
{ لا }

کَرْبَلَاءُ { [ع] عراقده سیدالشهدا
حضرت امام (حسین)
رضی الله عنه افندیزک مشهد مقدسلی
اولان محل :

« جبریل وار خبر ویر سلطان انبیایه »
« دوشدی حسین آتندن صحرای کربلایه »
{ کاظم }

کَرَه { [ع] (مره) کبی دفعه ،
بر شینک تکرر ایدیشه
اطلاق اولنور .

کَرِجَه { [ف] اادات شرط اولان
(اگرچه) نک مخفی .
اورایه باقلی .

کَرْد { [ف] طوپراق ، توز : (گرد
آلود) = توزه طوپراغه
بولاشیق . (گرد آلوده) = توزه
طوپراغه بولاشمش ، توزلی .

کَرْدَان { [ف] دو یچی ، دون :
(چرخ گردان ، روگردان ،
سرگردان) .

کَرْدِش { [ف] دونش ، دونمه :
(گردش افلاک ، گردش
اجرام ، گردش ایام) کسر (کاف)
ایله تلفظی غلطدر .

کَرْدَن { [ف] بویون : (سپم گردن) ،
(گردن بسته) = بوینی

باغلی ، مطیع ، منقاد . (گردن بند)
= بویون باغی ، بویونه باغلانان شی .
(گردنقراز) = بویونی قالدبریچی ،

قالدیران ؛ مقتخر . (گردن داده) =
مطیع ، تابع . (گردنکش) = کبر
ایدیچی ، عنادجی .

کَرْدُون { [ف] دو یچی معناسنه در .
{ بومناسبته (فلك) ه
اطلاق اولنور : (چرخ کردون) .

(کر و فر) = دشمن اوزرینه هجوم
ایدوب قاچامق کوستردکن صوکره
ینه دونه رک جمله ایتمک، چرخه جنکی .
گَر { [ف] ادات شرط اولان (اگر) ک
گَر { مخفی در . یالکز نظمه
قوللانیلیر § ادات فاعلدرکه اسملرک
آخزلرینه لاحق اولور . فاعلیت معناسنی
افاده ایدر : (زَرگَر) = قویوچی .
(آهنگَر) = دمیچی . (کفشگر)
= پاپوشچی § اویوز علتی دیمکدر .
بومعنی فارسی به مخصوصدر .

کَرَات { [ع] « کره » نک جمعی ،
دفعه لر ، جمله لر معناسنه .
در : (کَرَات عدیده) . (کَرَاتَان)
= صباح واخشام (جدول کَرَات)
= اعدادک یکدیگرینه ضربیه حاصلنی
کوسترن جدول .

کَرَار { [ع] دشمن اوزرینه دونه
دونه هجوم ایدن مبارزه
اطلاق اولنور . امام (علی) کرم الله
وجهه حضرتلرینه علم خاصدر :
(حیدر کَرَار) .

« بنم اول حیدر کَرَار معنی کیم هجومدن »
« دلیران خیاله تنک اولور اندیشه میدانی »
{ نفعی }

کَرَاَسْتَه { [ف] معلوم . یولش
کَرَاَسْتَه { آغاج ، تحته ، دیزک
وامثالی : (کراسته تجاری ، کراسته خیلر) .
کَرَامَت { [ع] اولیاء الله من صادر
اولان خارق العاده بعض

کَدَمَه { [ع] نشانه ، بره ، بدنده
یاره وچیبیان صاغالقدن
صوکره یامه کبی قالان یره دینیلیر .
اصطلاحات طیبه دندر . فتح دال ایله
یا آشدر . بو ، ایصیروب بره له مک
معناسنه اولان (کَدَم) لفظندن
مأخوذدر .

کَدَه { [ف] محل ، مکان معناسنه .
در . یالکز قوللانیلماز :
(آتَشکَدَه) = آتشیسترک عباد .
تخانه سی (مِیکَدَه) = عشرت محلی ،
مسکرات صاتیلان محل ، میخانه (بُتکَدَه)
= پوته طایانلرک عبادتخانه سی .

کَدَا { [ع] بو دخی ، بونک کبی
(معناسنه . ک) حرف تشبیهی
ایله (ذا) اسم اشارتندن عبارت ترکیب .
(کَدَلک) صورتنده قوللانیلیر .

کَدَاب { [ع] پک یالانچی ، چوق
یالان سویله یین .

کَدُوب { [ع] پک یالانچی ، زیاده
یالان سویله یین : (شخص
کذوب بعضاً طوغری سویله سه بیاه
سنک ایچون نافع اوله ماز — حضرت
عمر) رضی الله عنه طرفندن (سعدابن
وقاص) رضی الله عنه یازیلان مکتوبدن
بر فقره) .

کَر { [ع] برشیدن رجوع ایتدکن
صوکره یکیدن آگما میل
وتوجه کوسترمک دیمکدر . بو لفظ
یالکز شو تعبیرده قوللانیلیر :

کد } [ع] برایشک خصولی ایچون
 زور، مشقت، امک چکمک
 معناسنه در: (کد یمن) = صاغ اَلک
 امکی دیمکدر که معنای مقصود ال امکیله
 حاصل اولان قازانچدر .

گدا } [ف] یوقسول، دینلنجی :
 (گداپی) = دینلجیلک .

کد بانو } [ف] (کد) = خانه،
 (بانو) = قادین معنا .
 سنه در که (أوقادینی) دیمک اولور .
 خانه امورینه نظارت ایدن بیوک قادین که
 لسانمزده (کهیا قادین) دینلیر .

کد خدا } [ف] صاحب خانه
 دیمکدر . لسانمزده
 تحریف ایله کتخدا، کهیا طرزنده
 یا گلش قوللانلیور . اضطلاعمزده
 بو یوک قوناقلرده امور بیتیه یی اداره
 ایدن و اصناف صنعت و تجارتدن بر
 طاقمک امور و خصوصاته بافق اوزره
 طرف حکومتدن نصیب اولنان آدمه
 اطلاق اولنور : (حمالر کتخداسی ،
 قایقجیلر کتخداسی) .

کدر } [ع] فی الاصل بولانیق اولمق
 معناسنه در . (صفوت) ک
 و (صفا) نک تقیضی . بو مناسبتله
 اضطراب ، غم ، حزن ، غصه معنا .
 سنده قوللانیمشدر : (کدر آفزا) =
 کدر آرتیریجی . (کدر انکیز) = کدر
 قوپاریجی ، قوپاران . جمی (اکدار) در .

کجابه } [ف] محفه ، کعبه معظمه
 یوللاننده دوهنک اوزرینه
 کجاوه } وضع ایله ایچنه کیریلوب
 اوتوریلان بر نوع تختر -
 واندر : (کجابه شان ، کجاوه اقبال) .

کجین } [ف] شاشی ، اگری کورن ،
 ترس مطالعه ایدن .

کجرائی } [ف] رأی سقیم اولان ،
 یا گلش رأی ویرن .
 کجرفتاز } [ف] ترس یورین ،
 یوریشی چارپیق اولان .

کجرو } [ف] اگری کیدن ؛
 مسلکی سقیم اولان .

کجفهم } [ف] ترس آکلایان .
 جمی (کجفهمان) .

کجکلاه } [ف] کلاه اگری ،
 کلاه اگری کین .
 (کجه کلاه) تعبیری بوندن غلطدر .

کجمنظر } [ف] اگری باقشلی ،
 حسود .

کجبهاد } [ف] طینتی طبیعتی بوزوق ،
 ترس خویلی اولان .

کجکول } [ف] (کشول) کبی
 دینلنجی قاباغی : (کچول
 فقرا) .

کجال } [ع] کوز حکیمی § زیاده
 سرمه چکیجی ، چکن .

کجل } [ع] کوزه سرمه چکمک .

کجیل } [ع] سرمه چکمیش ،
 سرمه لی : (عین کجیل) .

کشم { [ع] زیادہ کیزلہ جی، آغزی
کشموم } پک، سر و یرمہ بن .

کشمہ { [ع] عسکر بولوکی، اردو .
۳۶ } دن ایرلش طوپلو آلائی،
دشمنہ چابول ایدن یوزدن بیک نفرہ
قدر سواری قوی : (کتیبہ پروز)
= عسکر بسلاہ جی ، عسکرہ لطف
ایدیجی .

کشافت { [ع] صیقلق ، قالینلق ،
۳۷ } چوقلق ، یوغونلق :
(کشافت اشجار ، کشافت هوا ، کشافت
نفوس) § مایعاجہ قویولق ، شفاف
اولماق حالی ، یعنی برشیشک ایچندن
آیدینلغ کچمہ منی .

کثرت { [ع] « قلت » ک ضدی .
۳۸ } چوقمق ، بولوق ، مادیات
ومعنویاتده قوللانیلیر : (کثرتده وحدت ،
کثرت اولاد ، کثرت نفوس ، کثرت
مطالعہ ، کثرت نقود) .

کثیر { [ع] چوق ، چوق اولان
۳۹ } شی : (کثیر الوقوع ، مصالح
کثیرہ) .

کشیف { [ع] کشافتلی ، کشافتله
۴۰ } متصف اولان شیتہ دینیلیر :
(هوای کشیف ، ابر کشیف ، ماء
کشیف ، اجسام کشیفہ) § قویولش
مایعات ، ایچندن آیدینلق کچمی ممکن
اولمایان شی .

کج { [ف] اکری ، چارپیق ،
۴۱ } ترس .

کبسه { [ع] طولدیرلش نسنہ یه
۴۲ } اطلاق اولنور . تأیثی
موصوفی اعتباریله در : (سنہ کبسه)
= کندینہ برکون علاوه اولمش
سنہ یه اطلاق اولنور . تاریخ رومینک
هردرت سنہ ده برکسور زمانی جمع ایله
سنین سائرده بکرمی سکز کون اولان
شهر شباتک برکون زیادہ ایله بکرمی
طقوز کون اعتبار ایدلسی قاعدہ موضو-
عہ سی ایجابنددر . او یوم زائده او
سنہ یه (کبسه) دینیلیر .

کچہ { [ف] معروف مطبخ وآشجی
۴۳ } آلتی که (کچہ) ده دینیلیر .
کتن { [ع] } ترکیه ده (کتن)
دینیلیر . کتن دینیلن
کتنان { [ف] } نباتک ساقندن چیقان
لیف ایلسکی در که
آنک منسوجات مختلفه سی واردر .
(کتان بزّی) معروفدر .

کتاب { [ع] (کتیبہ) نک جمی .
۴۴ } (کتاب) یازاملی .

کتب { [ع] یازمق ، یازلق : (کتب
۴۵ } و تخریر) .

کته { [ع] (کاتب) ک جمی .
۴۶ } مطلقا دواثر رسمیه اقلانده
مستخدم کوچنوک مأمورلره اطلاق
اولنور : (کتبه اقلام) .

کت { [ع] برسوزی کیزلہ مک ،
۴۷ } برشیشی صاقلامق : (کتم
راز ، کتم نفوس) .

گبر } [ف] مجوسی ، آتشپرست ،
مشرک : (گبرترسا) .

گبش } [ع] درت یاشنده ارکک
(اگباش) بوگا ترکیجه ده چوبانلر
تحریرفله (چپش) دیرلر .

گبک } [ف] کککک دینیلن قوش :
(کبک خرامان) ، (کبک
دری) = سسی کوزل بیوک کککک .

(دری) لفظی هواسی لطیف ، چنلی
طاغ اتکی || شیراز قطعه سنده بر ناحیه
معناسته در .

گبوتر } [ف] کوکر جین : (کبوتر
نامه بر) = مکتوب
کوتورن کوکر جین . (کبوتر باز)
= کوکر جین بسله یین ، صاتان ،
(کبوتر حرم) = حرم کعبه ده بولنوب
صیدی ممنوع اولان کوکر جین .

گبود } [ف] کوک ، کوک رنکی ،
گبود (مائی :) آسمان کبود ،
چشم کبود) .

گبیر } [ع] بیوک : (جامع کبیر ،
صحن کبیر ، کبیر الحجم ،
کبیر السن ، امیر کبیر ، ولد کبیر ، سفائن
کبیره) .

گبیره } [ع] بیوک کناه . جمی
(کبائر) .

گبایه } [ع] چین دیارندن کلن
بر نوع دوا ، علاجدرکه
غلط اوله رق (کبایه) دیه معروفدر :
بوگا (قویروقلو بپیر) ده دیرلر .
عربیده (حب العروس) دینیلیر .

گباز } [ع] لیمون نوعندن ، فقط
ایچی صولی اولمایوب اتلی
بولنان ایری بر میوه در . لقمه لقمه
کسیلوب طاتلی پدشیریلیر .

گباده } [ف] تعلیم یایی ، گیوشک
تعلیم اوقی : (گباده گش)
= کباده چکیچی ، کانگشله که یکی
آلیشان کیسه . (گباده گشی) =
کباده گشک .

گبایره } [ع] (کبیره) نک جمی .
کبایر } کبیرلر ، چوق کناه اولان
عمللر ، بیوک کناهلر : (اهل کبائر ،
ارتکاب کبائر) .

گبمان } [ع] قبان . فی الاصل بیوک
ترازو معناسته در که (کبان)
کلمه فارسیه سنک معربیدر .

گبند } [ع] قاره جکر . (کبند ،
کبند) ده دینیلیر . لکن
(کبند) غلطدر . جمی (اکباد ، کبود)
در . (گبند البحر) = دگزک انکین
یری . (گبند الفوس) = یایک اورته
یری .

قوتی جائز صاری بر طاشه اطلاق
اولنوز. آندن سیغاره آغزلی، چوبوق
اوجی، تسلیح کبی شیلر یاپیلیر. لسا.
نمزده (کهربا) صورتنده تخفیف ایله
قوللانیلیر.

کَاهَكْشَانْ { [ف] ترکیجه ده «حاجیلر
دینلن وکوک یوزنده کبجه لری بیاض
یول شکلنده کورونن کو کبکک اسمیدر.
لساغزده دائماً مخفی اولان (کبککشان)
قوللانیلیر.

کَاهِلْ { [ع] (کِهولت) ایله متصف
یعنی آغیر، تئبل، اختیار
معناسنه در: (شخص کاهل، زوجه
کاهله) § طورغون، راکد: (بجر
کاهل)، (کاهلانه) = تئبلجه سنه.
کَاهِنْ { [ع] صانکه غائبدن خبر
ویرن فالجی، باقیجی:
(کاهن ابله فریب)، (کاهنانه) =
کاهنجه سنه. جمعی (کهنه) و (کهنان)
در.

کَاهْوَارَهْ { [ف] بشیک. لسانمزده
کبککشان اکثریا مخفی اولان
(کَهوارَه) استعمال اولنور.

کَبَابْ { [ع] آتیش اوزرئده قینار.
آلازلانمش هر ذرلوشی: (کستانه
کبابی، فندق کبابی، دونر کبابی،
شیش کبابی).

اکسیدن «معناسنده وصف ترکیبی
صورتنده قوللانیلیر: (جانکاه) =
جان اکسیدیمی دیمکدر. کاف فارسی
ایله تلفظی یا گلهدر.

کَاهْ { [ف] ادات وقتدر: (صبحگاه)
= صباح وقتی. (سحرگاه)
= سحر وقتی. (شبانگاه) = کبجه
وقتی: (آه شبانگاه) § ادات مکاندر:
(سجده گاه) = سجده محلی § نادراً
وقت، زمان معناسنده قوللانیلیر:
(هرگاه) کبی § (بعضاً، بعض)
معناسنده قوللانیلیر. (بعضاً) مقا-
منده (گاهی) ده دینیلیر. (گاهیکه)
تعبیری آرتق قوللانیلیمور. (ناگاه)
= وقتسز، آکسزین، بردنبره.
(گاه گاه) = وقت وقت، بعض
بعض. (گاه و بیگاه) = وقتلی،
وقتسز، صیرهلی، صیره سز دیمکدر.

«گاه بر حرف سقوطیه ایدر ناصری نار»
«گاه بر نقطه قصوریه کوزی کور ایلر»

{ فضولی }

«گاهی او نگاه وحشت آثار»

«حسن ایتدیریورکه برغمک وار»

{ معلم ناجی }

«کورمک ایستر دل فرقتده هرگاه سنی»

{ تخفیف }

کَاهْرَبَا { [ف] صامان قایجی،
قاپان دیمکدر. الکتریق

مرامنه ایرمک، (کامبخش) = انسانک
 مرامنی باغشلاچی، باغشلایان (کامبین)
 = کام کوریچی، مرامنه ایردیرن ||
 بختیار، مسعود. (کامپور) = مرام
 بسله ییچی، امل حاصل ایدیچی. (کامران)
 = کام سوریچی، سورن : مرام
 ایتدیکنی حصوله کتوریچی، صاحب
 دولت واقبال اولان. (کامران) =
 کامرانلق. (کامروا) = مقصودینه
 نائل اولان، مرامنی حصوله کتیرن.
 (کامروایی) = کامروالق. (کامکار)
 = دولت و عزت و حشمت صاحبی :
 (حکمدار کامکار)، (کامکاری)
 = کامکارلق. (کامور، کامیاب) =
 صاحب مرام، مقصودینه ایرمش،
 بختیار. (کامه) ده (کام) معناسنه.
 در : (بلکامه) = املی، مرامی
 چوق دیعکدر.

مرامنه ایرمک، (کامبخش) = انسانک
 مرامنی باغشلاچی، باغشلایان (کامبین)
 = کام کوریچی، مرامنه ایردیرن ||
 بختیار، مسعود. (کامپور) = مرام
 بسله ییچی، امل حاصل ایدیچی. (کامران)
 = کام سوریچی، سورن : مرام
 ایتدیکنی حصوله کتوریچی، صاحب
 دولت واقبال اولان. (کامران) =
 کامرانلق. (کامروا) = مقصودینه
 نائل اولان، مرامنی حصوله کتیرن.
 (کامروایی) = کامروالق. (کامکار)
 = دولت و عزت و حشمت صاحبی :
 (حکمدار کامکار)، (کامکاری)
 = کامکارلق. (کامور، کامیاب) =
 صاحب مرام، مقصودینه ایرمش،
 بختیار. (کامه) ده (کام) معناسنه.
 در : (بلکامه) = املی، مرامی
 چوق دیعکدر.

کامل { [ع] اجزاسی تام، نقصانسز
 کامل اولان، بوتون : (عیار
 کامل، وزن کامل)، (کامل) =
 تمام، نقصانسز اوله رق § علم و کمال
 صاحبی، ادب و تربیه لی : (مرد کامل،
 کامل بر آدم) § بحور عروضدن
 برینک اسمیدر : (بجر کامل) .

« انسان کامل اولمغه سعی ایله آدم اول
 { باقی }

کان { [ف] معدن، معدن اوجانی :
 (کان کوهر، کان کرم ،
 کان سروت) (کانی) = معدنه منسوب،
 معدنی. مشهور (کانی) نك وفاتنه
 (سروری) نك سویلیدیکی تاریخ مصرعی
 بوجه آتیدر :

« هر سوزی معدن جوهر ایدی کیتدی کانی »
 { سروری }
 « مکر کیم او بر جوهره کان ایش »
 { عزت ملا }

کانون { [ع] دمیردن، باقیردن ،
 طوپراقدن یا پیلان آتش
 اوجانی، صوبه § (کانون اول ،
 کانون ثانی) = شهر رومیه نك مارتدن
 اعتباراً اونجی و اونبرنجی آیلی .

گاو { [ف] اوکوز، صیغیر : (گاو
 مشرب) = اوکوز خویلی
 (گاو بان) = صیغیر تماچ. (گاو دشتی)
 = یابان صیغیری .

گاوزمین { [ف] اعتبار قدمایه
 کوره ارضی صیرتنده
 کوتورن اوکوز . (گاو ارض) ده
 تعیر اولتور .

گاه { [ف] صامان، چوب. (گه)
 ده دینیلیر. مثلا (گاهربا)
 و (گهربا) کبی (گاهدان) =
 صامانلق .

گاه { [ف] (گاهیدن) مصدرندن
 صیغه مصدر که « اکسید ییچی،

کافل { [ع] درعهده ایدیچی ،
کفیل و متعهد
اولان : (کافل ارزاق ام) =
حضرت الله .

کافور { [ع] هندستانک جنوب
طرفلرنده یتیشن بر آغاجک
صمغیدرکه بیاض ، آغیر قوقولو بر
نسنه در : (کافوری) = کافوره
منسوب : (شمع کافوری) = مصفی ،
براق موم .

کافی { [ع] کفایت ایدیچی ، ایدن ؛
الویریچی ، الویرن : (مقدار
کافی ، درجه کافیهده) .

« اگر مقصود اثرسه مصرع برجسته کافیدر »
{ قوجه راغب }

کاگل { [ف] پرچم کبی باشک تپه-
سندن صارقان || زلف کبی
یا ناقله طوغری اوزانان صاچ :

« کردن بلوره دوکش کا گل زرتارینی »

کالای { [ف] قاش ، متاع . (کالای
کرانبها) = چوق قیمتلی

قاش . (کاله) ده بومعنايه لغتدر .

کالبد { [ف] بدن ، جسد ، قالب .
فتح با ایلده لغتدر :

« سوز کالبد قدر نبی آدمه جاندر »
{ عون }

کالوش { [ف] احق ، ابله .
(کالوسانه) = احققه سنه .

کام { [ف] مقصود ، مرام ، امل ،
ایستک : (کام آلق) =

کاظم { [ع] اوفکه سنی ، غضبنی
هضم ایدیچی ؛ نفسه کوچ
کیده جک شیئه غضب ایتیموب تسکین
نفس ایدن . جمی (کاظمین) در .

کاغذ { یازی ایچون قوللا-
[ف] نیلان ورق ، قر-
کاغذ [معرب] طاس . لسانزده
ایکنجیسی استعمال

اولنور : (کاغذ خانه) = کاغذ یاپیلان
محل || استانبول لیانک منتهاسنده کاشن
تزهکاه مشهور .

کاف { [ع] القبا عثمانیده بکرمی
باشچی حرفک اسمیدر .
ایجد حسابجه (۲۰) عدینه اشارتدر :
(کاف مکسوره) .

کافه { [ع] عموم و شمولى متضمندر .
جمیع ، هپ ، جمله ، بوتون :
(کافه افعالی) = بوتون ایشلری .
(طلبه نك کافه سی کلدی ، مسافر لرك
کافه سی کیتدی) ، (کافه) = جمیع .
جمله سی بردن .

کافر { [ع] فی الاصل بستر ایدیچی
دیمکدر . حق بستر ایدیچی
ایچون اطلاق اولمشدر . مؤمن اولمایان ،
نعم السیه یی انکار ایدن دیمکدر :
(کافر نعمت) = نانکور (کافرستان)
= هندک شمال غریبسنده بر قطعه نك

اسمی . جمی (کفار ، کفره) در .
عجملز (فا) یی فتحه ابله اوقورلر .

السلامك لقي. (كاسر الحجر) = قيا
قوروغى .

كاسمه } [ف] ايچنه خوشاب و
مشروبات سائره قونيلان
ياپوان، دريجه معروف قاب: (كاسه
بند) = قيريق كاسه لرى تعمير ايدن.
(كاسه گز) = كاسه يايجى، ياپان.
(كاسه سر) = باشك كاسه سى،
قفا طاسى .

كاسه لپس } [ف] مداهن، طاقا.
} ووق، چاناق يالايجى .
(كاسه ايسانه) = طاقا ووجه سته،
مداهنجه سته .

كاشانه } [ف] قيشلق وشه نشينلى
} خانه § صحبته مخصوص
محل § حزم حجره سى، ياتاق اوپه سى
§ يووا معنا سته در: (كاشانه مرغان)
لساعزده مكلف، مزين خانه معنا سته
قوللانيلىر: (آطه نك شرق شمالى به
ناظر كير ينئىلى، چيقينئىلى بوروننده
كاشن كاشانه دلشدينك) .

كاشف } [ع] كشف ايديجى .
(صفت كاشفه) = ديگر
لردن آيرى، آچيق بولنديران صفت .

كاشكي } [ف] ادات نميدر. دائماً
(كاسه، كيتسه، اوليدى،
بوليدى) كبي معنای تمى يى متضمن
افعال ايله برلسكده قوللانيلىر. محاوراته
(كشكه) طرزنده تلفظ اولنور .
(كاش) صورتنده استعمالى كلياً
مهجوردر .

يولجىلر قطارى . (كاروانسراى) =
كاربانسراى . خان كه يولجىلر ك اقا-
متكاهيدر .

كاريز } [ف] باغچه لرى صولامق
} ير آلتنده ياپيلان صو
يولى . اصل تركجه سى (اوغون) در .
§ چركابك آقسى ايچون ير آلتنده
ياپيلان لغ كه (گريز) دينيلير .

كاس } [ع] ايچنده صو و مشروبات
} سائره بولنان قاب، بارداق
§ فن نباتات اصطلاحنده چيچكى خارجاً
احاطه ايدن يشيل قطعه، ظرف ديمكدر:
(كاس وحيد الورق، كاس جلجلى)
جمى (كؤوس و كاسات) .

كاسب } [ع] كسب ايديجى ،
} قازاييجى ؛ تجارته واخذ
واعطا ايله كچينن: (الكاسب حبيب الله)
= كاسب اللهم سو كيلي قوليدر .

كاست } [ف] اكسيك، نقصان:
(بى كم وكاست) =
نقصانمز، تمام. (كاسته) = اكسه مش،
ناقص اولان . بويالكييز قوللانيلىماز .
(كاسته) نك يالكيز قوللانيلىنى
واقعدر .

كاسند } [ع] دكر سز، سورومسز،
} كچمز اولان شى: (متاع
كاسد) .

كاسير } [ع] كسر ايديجى . ايدن:
(كاسر الاصنام) = پوتلرى
قيريجى، حضرت (ابراهيم) عليه .

ده دینیلیر . (کارگاه کن فکان) =
 دنیا و مافیہدان کنایہ در :
 « فکر پر مضمونمیدر آینه طبعمدہ یا »
 « عکس نقش کارگاہ عالم بالامیدر »
 { نفعی }

کارگذار { [ف] ایش گذار ،
 ایش پتیریحی ، پتیرن .
 (کارگذاری) = ایش گذارلق .
 جمعی (کارگذاران) .

کارگز { [ف] ایش ایشاہ یچی ،
 ایشاہین § مؤثر ، نافذ .
 (کارگر تأثیر) تعیرندہ بری فضاہ در .
 یالکز (کارکر) یاخود یالکز (مؤثر)
 دیمک کافیدر .

کارگیر { [ف] ایش طوتچی .
 طوتان § متین ، مستحکم ،
 طابانیقلی طاش بنا معناسنده قوللانیلیر :
 (بوتون کارگیر ، یاریم کارگیر) .

کارنامه { [ق] هنر و صنعت صاحبک
 برای امتحان میدانہ قودینی
 آثار خصوصیه ، نمونہ ، اورنک اولہرق
 یاپیلان رسم ، ایش . § جنکنامہ ،
 تاریخ . لسانمزده تحریف ایله (کرنامہ)
 طرزندہ و رونقلی ، ادالی ، عنوانلی معنا .
 سندہ قوللانیلیدی (برهان) ده بیان
 اولنیور . واقعا (کرنامہ لی) تعبیری
 زبانزد ایسده معنجاہ پینلرنده موجود
 اولان فرق کلی یہ نظراً بوندن مأخوذ
 بولنسی مشکو کدر .

کاروان { [ف] (کاربان) معنا .
 سنہ در . یولجی قافلہ سی ،

کارخانہ { [ف] ایش محلی ،
 دستگاہ ، دکان ، فابریقہ .

کارڈ { [ف] یچاق : (کارڈ
 و خنجر) .

کارڈان { [ف] واقف امور ؛
 ایش بیلیجی ، ییلن :
 (کارڈانی) = ایش بیلیجیک .

کاردیدہ { [ف] تجربہ صاحبی ،
 ایش کورمش . کورکولی
 آدم . (کاردیدگی) = تجربہ دیدہ لک ،
 کورکولیک .

کارزار { [ف] جنک ، غوغا ،
 محاربه : (کارزارگاہ ،
 فضای کارزار) = میدان حرب .

کارساز { [ف] ایش دوزیحی ،
 ایش کوریچی .

کارشناس { [ف] حکیم ، صاحب
 وقوف ، تجربہ ز ،
 ایش آگلایحی . (کارشناسی) =
 کارشناسلیق : ایش آگلایحیلق . جمعی
 (کارشناسان) .

کارفرما { [ف] ایش بیوریچی .
 بیوران ؛ حکمدار §
 (کارفرمایی) = کارفرمالق . جمعی
 (کارفرمایان) .

کارگاه { [ف] ایش یری ، نظمده
 تخفیف ایله (کارگہ)

اولان برحالتدرکه انسانده حرکته مجال
برافاز. اکثریا صواچمکسزین یا تمقندن
تحدث ایتدیکی ظن اولنور .

کاز { [ف] اواخر کلماته التحاق
(ایدیجی) معناسنی افاده ایدر :

کُنْهَارَ = کناه ایشله ییجی .

خَدْمَتْکَارَ = خدمت ایدیجی .

یَادْکَارَ (یاد ایدیجی ، خاطر لایجی .

{ [ف] ایش صنামش ،

کاز آزموده } تجر به لی آدم :

(مرد کار آزموده) ، (کاز آزمودگی)

= کار آزموده لک .

کاز آگاه { [ف] ایش آکار

، و ایشه واقف ،

وقوف و تجر به صاحبی . (کاز آگاهی)

= کار آ کاهلق .

کازوبار { [ف] ایش کوچ ؛

کازبان { [ف] دوه ، قطر ، اشک

، کبی حیوان قطاری § قافله ،

کاروان ، تجار و یوخلیرک هیئت مجتمعه

ایله یوله عنیمتلی .

کازبانسرائی { [ق] شهرلرده ،

اوزرنده یوخلیرک ، مسافر لک اقامت

و بیتوتته مخصوص اولق اوزره انشا

ایدیلن خان .

کازپرداز { [ف] ایش دوزیجی ،

{ ایش کوریجی ، کورن

§ ایران دولتی شهیندرلرینک عنوان

رسمیسی .

کاتب { [ع] کتابت ایدیجی ، ایدن ،

یازیجی ، یازان : (فلان

ای کاتبدر ، بریق کاتبی ، طابور کاتبی) ،

(منشی) ایله بینلرنده فرق واردر .

(کاتب ازلی) = ید قدرتی ایله لوح

مخفوظی یازان الله ذوالجلال حضر تلی .

(کاتب فلك) = عطارد کوکبی .

(کاتب وحی) = حضرت (عثمان)

رضی الله عنه .

کاتم { [ع] کتم ایدیجی ، ایدن ؛

{ صاقلایجی ، صاقلایان :

(کاتم اسرار ، السکاتب کاتم) .

کاخ { [ع] قصر ، گوشک || بر

کوز اوطه ، تک اوطه .

کاذب { [ع] یالانجی § حقیق اولمایان

کاذب ، شی ، اویدورمه : (خبر

کاذب ، خیال کاذب ، حوادث کاذبه) ،

(صبح کاذب) = کونش طوغمه دن

اول پیدا و برمدت صوگره زائل اولان

یاضلق .

کاز { [ف] ایش ، کوچ ؛ عمل ،

صنعت : (کار گاه) = ایش

محلی ، ایش یری § نفع ، تمتع ، قازانج :

(کار وکسب) § تأثیر ، ایشه مه .

عربیده (کاز) ذخیره یوکللی صویه

باصیق کیلره اطلاق اولنور :

« بنم نه کارم اولور دهه النفا تمدن »

{ حامد }

ساقزده پیدا اولوب اوموز باشلرینه
وسائر اعضای بدنه عارض اولان بر
آغریدر .

قوی } [ع] قوت (قوت) کجی : قوای
خمسه ظاهره ، قوای خمسه
باطنه) .

فیود } [ع] قید (قید) کجی :
فیوده لندی المراجعه) .

فیودات } [ع] قید (قید) کجی جمع الیمی ،
رسمیه بی حاوی دفترلر : (قیودات
عتقه) .

و صرف ایتک قوتی . (قوه مدرکه)
= قوای ظاهره دن بریله حس اولنان
شیئی ذهنناً دخی حس ایتک قوتی .
(قوه میزه) = باطناً محسوس اولان
شیلری بری برندن فرق و تمیز ایتک
قوتی .

قوت } [ع] غدا ، بینه جک شی .
(قوت لایموت) = سد رمق
ایتکه کافی ، اولیه جک قدر غدا .

قولنج } [ع] فارسیدن معربدر .
باغرساق آغریسی ، باغره

﴿ ك ﴾

کان } [ع] ادات تشبیهدر . (صانکه ،
کبی) معناسنده و اکثریا
مقام تعریضده قوللانلیر : (کآن نبی
بیلیمور) لسانمزده یالکیز اولورسه
بویله مشدد و ترکیب ایله اولنجه مخفف
اوله زق قوللانلیر : (کآن لم یکن)
= « صانکه اولدی » معناسنه اهمیتسز ،
حکمسز موقعنده ایراد اولنور :
« هر سخنک نجه کآن لم یکن »
{ معلم ناجی }

کابیز } [ع] کبیر (کبیر) ایله مترادفدر .
{ بویوک ، اولو : (کابر آعن
کابر) = بویوکدن بویوکه .

کابوش } [ع] آغیرلق ، آغیر باصمه
دینیلن و او یقوده عارض

کائنات } [ع] اولیجی ، اولان ؛
{ موجود ، وار : (ککبوزه .
ده کائن مصطفی پاشا جامع شریقی)
اشبو کلمه محسوساتده قوللانلیر .
کائنات } [ع] موجودات ، عوالم ،
{ وار اولان شیلرک جمله سی
دیمکدر : (فخر کائنات) = پیغمبریمز
علیه اکل التحیات افندیمز حضرتلری .
« کوکل که خنده یوزندن یاشار حیاته کولر »
« حیاته خنده ایدن رند کائناتنه کولر »
{ معلم ناجی }

کلاؤل } [ع] اولسکی کبی :
{ کلاؤل و طیفه کتباتی
ایفا ایده جکی) کاف حرف تشبیه ،
لام حرف تعریفدر .

بیلدیرن جدول ، مفردات جدولی
و ارساله قائمه سی .

قونطرانٹو } [ایتالیانجه دن] =
(Contrat فرانسز -

جه سی) مقاوله نامه ، شرطنامه ،
مقاوله سندی .

قونفره } [Congrès فرانسز -
جه دن] مسائل مهمه

سیاسیه بی حل و تسویه ایچون دولت لک
مرخصلرندن مرکب اوله رق انعقاد
ایدن مجلس § مصالح عمومیه و یا علوم
و معارف و صنایعه متعلق مذاکرات
ایچون طویلانان هیئت مخصوصه :
(و یا نه قونفره سی ، مستشرقین
قونفره سی .

قونفرانس } [Conférence
فرانسز جه دن] مذا -

کره § دیپلوماتلر بیننده مصالح دولیه نك
قرارلشدیرلسی ایچون طویلانان مجلس :
« قونفره چوقدر بونو ایاتمی تطخیر ایچون »
« شاعران ایپسونلر ایسترلایسه برقونفرانس »
{ نظیف }

قوت } [ع] قدرت ، کوج .
(ضعف) مقابلی . (قوة الظهر)

= آرقة و یرن قوت ، یاردیمیجی ،
امدادجی . (قوت قلب) = اطمئنان .
جمی (قوی) : (قوای نفس) ، (بالقوه)
= قوت ایله زور ایله . امثال آتییه ده
کورلدیکی وجه ایله . (قوه) صورتنده ده
قوللابیلر : (قوه مالیه ، قوه عسکریه ،

قوة قلمیه) ، (قوه باصره) = کوزده کی
کورمک قوتی . (قوه جاذبه) = کره
ارضک اجسامی جذب ایدیجی قوتی
(قوه جاذبه عمومیه) = اجرام سماویه نك
یکدیگرینه اولان تأثیر جذبسی . (قوه
حافظه) = ذهنده حفظ ایدوب اونو -
تمامق قوتی . (قوه دافعه) = برشیک
دیگر شیئی بولندیقی تقطه دن تبعید
ایتمسی قوتی . (قوه ذائقه) = آغزده کی
طامق ، طادیجی قوتی (قوه سامعه)
= قولاقده کی ایشیدیملیق قوتی . (قوه
شامه) = بورونده کی قوقوی آلمق
قوتی . (قوه قدسیه) = اسرارملکوت
کندیسیله منجلی اولان قوت که حضرات
انبیا و اولیایه مختصدر . (قوه لامسه)
= اعضای بدنده کی اشیای خارجیه نك
قاتیلغنی ، یوموشاقلغنی حس ایدن قوت .
(قوه متخیله) = برکره حس اولنان
شیئی — اوشی موجود اولمدینی حالده
موجود ایتمش کبی — ذهنده رسم
و تصویر ایتمک قوتی . (قوه متصرفه)
= متخیله واسطه سیله ذهنده احضار
ایدیلن شیلری مطلوب وجه ایله ترتیب

قونڈوگموز } [فرانسزجه دن
[Conducteur]

پول کوسترچی ، قلاغوز § تراموای
وعمومی آرابه مأموری § مدیر؛ امور
نافعه مهندسی معاونی .

قونسرو } [فرانسزجه دن
[Concert]

« طوپلانوب اهل هوا هربری برسازچالار »
« چلبی ! بویله اولور بزده دهه قونسردیدیکک »
{ معلم ناجی }

قونسولوس } [فرانسزجه دن
(Consul) محرفدر .

شهبندر (جنرال قونسولوس) =
(Consul Général) = باش شهبندر .
(ویس قونسولوس) = (ViceCousul)
= شهبندر وکیلی .

قونسولتو } [فرانسزجه دن
[Consultation]

استشاره ، برقاچ اطبانک برخسته به
برلکده باقق ایچون طوپلانوسی .

قونسول } [فرانسزجه دن
[Console]

آینه وانشیای ساثره وضع اولنان
چکمهچلی برنوع ماصه .

قونسولید } [فرانسزجه دن
[Consolidé] اسمهام

عمومیه .

قونسلمنتو } [ایتالیانجه دن
(Connaissance)

فرانسزجه سی) برسفینه به تحمیل اولنان
ایشیانک جنس ومقدارینی وصاحبیرینی

قومیسسیون } [فرانسزجه دن
[Commission]

اصهارلامه ، سپارش § مجلس شعبه سی
§ صورت مخصوصه ده تشکیل اولنش
مجلس ، محکمه § تجارت توسطی ،
دلالتق § اجرت دلایله .

قومیق } [فرانسز-
[Comique] مضحک به متعلق

§ تحف، کولنج § تیاترو اویونلرینک
مضحک نوعی § مضحکه محرری §
تیاترو اویوننک مضحک شخصی تقلید
ایدن اویونجی § کولنج طور وحال §
مقلد ، صویتاری .

قونت } [فرانسزجه دن
[Comte] اجنبیلرجه (مارکی) ایله

(بارون) آراسنده بر اصالت عنواتی
حائز آدم .

قونتیره } [فرانسزجه دن
[Contre] خلافتنده ، علمینده ،

قارشی ، ضدینه ، مقابلنده معنالرینی
افاده ایدر .

قونتس } [فرانسز-
[Comtesse] قونتک زوجه سی .

قونترو } [فرانسز-
[Contrôle] مقابله دفتری

§ قید رسمی ، قیدیه § حکومت
طرفندن بر مأمور ویا دائره نك احوال
وحرکاتی حقنده اجرا اولنان تفتیش،
مراقبه § یوقلامه § کوموش وآلتون
معمولاتی اوزرینه باصیلان تمغا .

= بونك خفیفی یا خود شدتلی وجعلی
اسپال .

Commandement } قومانداندا { فرانسزجه دن [امر ،

حکم ، سپارش ، فرمان ، بیورمه .

Commandant } قومانداندا { فرانسزجه دن [آمر .

حاکم ، رئیس || بیکباشی . (en chef

Commandant) = باش قوماندان .

(آلائی قوماندانی ، اردو قوماندانی) .

قومانیه } [ایتالیانجه دن] سیر

و ادخار اولنان ذخیره ، نواله ، یولجیلرک

مأکولات و مشروباتی .

قومپانیه } [ایتالیانجه دن] ایتا-

طاقم ، زمهره ، جماعت ، شرکت :

(قومپانیه واپورلری ، قومپانیه نك ایشی)

[ایتالیانجه دن] Comédie

قومدیا } کولنج تیاترو اوپونی ،

مضحکة § بو اوپونی اجرایه مخصوص

تیاترو ، اجرا ایدن تیاترو جیلر طاقمی

§ مضحکة ترتیب و تحریری § کولنج

شی .

قومپسه } [فرانسزجه دن] Comité

مجلس شعبه سی § هیئت .

قومیسر } [فرانسزجه دن] Commissaire

مخصوص ، فوق العاده مأمور ، مراض

§ بر قومیسون اعضاسنک هربری .

قورنش } [Corniche فرانسز-
جهدن] صاچاق ، پنجره -

لرک اوستنده پرده لرک مربوط اولدینی
یالیزی آغاجلر .

قوزوهت } [اسپانیولجه دن]

ایله طوب موضوع اولان اسکی اصولده
کوکرتنه سنده صیره

حرب سفینه سی .

قوزموغرافیا } [Cosmographie]

یونانجه دن [علم

هیئت .

قوشیوم } [Costume فرانسز-

جهدن] قیافت ، کسوه

§ تبدیل البسه سی § برجشید قماشدن

بتون اثواب طاقمی .

قوقله } [یونانیدن محرف] اشکال

مختلفه ده اعمال ایدلمش

اوافق اوافق انسان تقلیدی او یونجاقلر

واشبو او یونجاقلر ایله اویناتیلان او یون :

(قوقله کبی آدم) = اوافق تفک

وجودلی انسان (کیرلی قوقله) =

پیس قادین .

قوله } [فرانسزجه دن محرف

[Colle] چریش ، نشاسته :

(قوله لی کوملک) .

قولرا } [یونانجه دن] Choléra

امراض ساریه دن مهلك

برخسته لقدرکه هندستانک « غائر »

نهری حوضه سنده صورت دائمه ده

اجرای حکم و تأثیر ایدر . (قولرین)

قُونُونُ } [فرانسز جه دن Coupon]
 اسهام و تحویلاتک هر
 تقسیمتک تأدیہ سنده کینوب بر اقیلان
 پارچه سی .

قُوپَه } [فرانسز جه دن Coupé]
 یالکیز بر طرفنده او طوره -
 جق بری اولان قپالی آرابه § (Coupe) ک
 محرفی اوله رق بارداق ، قدح ، قوپا .

قُوپِيَه } [فرانسز جه دن Copier]
 استنساخ ، صورت چیقار -
 مق ، قوپیه جیلق .

قُوْرْدَلَه } [جه دن Cordelette]
 ایپ ، شریط ،
 سجیم .

قُوْرْدُونُ } [جه دن Cordon]
 ایججه ایپ ،
 سجیم ، غیطان شریط ، نشان شریطی :
 (خرقه نك كنناری قوردونلی ، یاور
 قوردونی) § چیقینتیلی طاشلر صره -
 سی ، ریختیم : (از میر قوردونی
 منتظمدر) § قره غول خطلی .

قُوْرْسَه } [فرانسز جه دن Corset]
 قادیلرک بللری صیق
 صیقی اینجنتوب کو کسلری بی دوز کون
 طومغه مخصوص باله لی یلک که صحتی
 مضر در .

قُوْرْصَانُ } [فرانسز جه دن محرفدر]
 دشمن کیلرخی اور مق
 ایچون انکینه چقان سفینه ؛ دکر
 خرسز لری و خرسز لئی مقامنده دخی
 دخی قوللایلیر .

قُمَارُ } [ع] ایکی ودها زیاده اشخاص
 بیننده آججه و یا دیگر شی
 اوزرینه کاغذ وزار و آلات سائره ایله
 اوینانیلان اویون : (قمار شرعاً حرام ،
 قانوناً ممنوعدر) ، (قمار باز) = قمار
 اوینایان آدم . (قمار خانه) = قمار
 اوینانیلان محل . فی الاصل کسر (قاف)
 ایله در .

قُمَاشُ } [ع] یاموق ، کتان ، بوک
 وایپکدن اولان منسوجاتک
 کافه سنه و باخصوص منسوجات حریرییه
 اطلاق اولنور . جمی (اقمشه) در .

قُمَرِي } [ع] کوکرجین نوعندن
 معروف قوش :
 « دکل چشم کبود اول ابروانک زیر طاقنده »
 « ایکی آواره قمریدر که گلش آشیان طومش »
 { ندیم }

قُمْدَزُ } [ع] تیلکی یا خود کوپک
 شکلنده بر جانورد که لسا -
 نمزده تحریفله (قوندوز) دینیلیر .
 بونک در یسندن یاپیلان کورک غایتله
 فاخر و مقبولدر . (قندز قوری) =
 قوندز خایه سی دینیلن دوا .

قُمْدُ } [ع] کیرپی دینیلن اوستی
 دیکتلی حیوانک ارکی
 § فارهیه دینیلیر . جمی (قنأفد) .

قُمُوتُ } [ع] طاعت ، عبادت §
 صلات وتر ، صلات وترده
 او قونان دعا .

منسوب، پاموقدن || پاموق ایله ایپکدن
یاپمه اطلس تقلیدی برنوع قماش .

ی . و . { [ع] اوطورمق : (نمازده
فعود) قعود } اجنبی حکمدار .
لرک صدائی حکمرانی یه اوطورمسی .

ی . و . { [ع] کلید . جمی (ققول)
قفول } در .

ی . و . { [ع] کری دونک ، سفردن
قفول } عودت .

ی . و . { [ع] اوجی اکری اولاق
قلاب } شی ، چنکال :

« طرّه سودا پناک دلرک قلابیدر »
« چشم روحانی نکاهک جانلرک جدابیدر »
{ معلم ناجی }

ی . و . { [ع] دکزه بالخاصه سویس
قلزم } یاخود شاب دکزی . فتح
قاف ایله یاکلشدر .

ی . و . { [ع] خفیف الروح ، چابکروه
قلقل } ایشه کوجه قوشار آدم §
بر شیتک دپرتمسینه ، حرکتیه حاصل
اولان صدا ، سس . (قلقله) =
سسنمک .

ی . و . { [ع] طاغ تپه سی § هر شیتک
قله } اوست طرفی ، تپه سی . لسا .

نمزده بلا تشدید سیوری ، یوکسک
بنالره اطلاق اولنور : (یانغین قله سی ،
غلطه قله سی ، قله قابوسی) . جمی
(قئل) .

ی . و . { [ع] « قلب » ک جمی §
قلوب } (محبوب القلوب) =
کوکلرک سودیکی .

ی . و . { [ع] کوشک معناسنه
قصور } اولان (قصر) ک جمی :

(قصور جنان) .

ی . و . { [ع] صوگ درجه ده
قصور } بولنان § نهایت ، غایت :
(مرتبه قصواده بولنان ، حد قصوی) .

ی . و . { [ع] (قاضی) نک جمی :
قضاة } (قضات ، نواب) .

ی . و . { [ع] (قاطع) ک جمی :
قطاع } (قطاع طریق) = یول
کسیجیلر .

ی . و . { [ع] محور ارضک نهایت
قطب } نقطه لری : (قطب شمالی ،

قطب جنوبی) ، (قطبین) = ایکی
قطب § برقومک ، برجماعتک اولوسی ،
رئسی ؛ حضرت پیغمبرک خلیفه جلیل-
الشانی : (قطب دوران) § مرشد ،
مقتدا : (قطب العارفین مولانا محمد
جلال الدین) قدس سره § دکرمک
آلت طاشنده کی اوزون دمیر § دمیر
قازیق دینیلن کوبک :

« قطب وزرا ، آصف دانای زمانه »
{ نفی }

ی . و . { [ع] طرف ، جانب ، ناحیه
قطر } § بر دائره نک مرکزندن
کچوب محیطک بر نقطه سندن دیگر نقطه
سنه قدر اوزانان طوغری خط :
(قطر دائره) .

ی . و . { [ع] پاموق : (منسوجات
قطن } (قطنیه) ، (قطنی) = پاموغه

ظهوری قبیله نك اعتلای شهرتیه سبب
اولمدر: (صنادید قریش) = حضرت
پیغمبرك نبوتی قبول و تصدیق ائمه یوب
علیهنده بولمغه جرأئه بالاخره مقهور
اولان رؤساء قبیله .

« حق بیلیر حقین اعتقادنجه »

« ای قریشی رسول رب علم »

« ائسه بالفرض كائات انكار »

« سنی تصدیق ایدر بوقلب سلیم »

{ معلم ناجی }

{ [ع] رنك رنك خط ، دائره
قُرُوح } { معناسنه در . (طبقه قزحیه)
= کوز بیضه سنك رنكلی اولان قاتی .
(قوس) ماده سنهده باقلی .

{ [ع] رومجه دن معرب]
قُسطنطنیه } { مقرر سلطنت سنیه
اولان استانبول شهری : (خلیج
قسطنطنیه) = استانبول لیانی .

{ [ع] « قشر » ك جمع :
قشور } { قشور اشجار) .

{ [ع] برای ایشی ایشاه مکه
قصور } { مقتدر ایکن یا مقدر ال
چكمك : (عبادتده قصور ، عیادتده
قصور ، زیارتده قصور) § خطا ،
قباحت ، صوچ : (ارتكاب قصور ،
قصور عظیم) § نقصان ، عجز § بقیه ،
فضله ؛ كری قالان : (مجیدیه بی بوز .
دیروب یمك باره سنی ویر ، قصورینی
كثیر) .

طاش تكتنه په اطلاق اولنور : (دوكونده
زور ناده ، حماده قرنده) تعبیری
مشهور در . (قرنین) = ایکی قرنه
دیكدر كه بعض حاملرده دیکر قرنه .
لردن بیوك اوله رق طاشدن اعمال
اولنان و ایچنه کی یلوب بیقانیلان تكتنه په
اطلاق اولنور .

{ [ع] یوز سنه دن عبارت
قرون } { مدت معناسنه اولان
(قرن) ك جمع . (قرون اولی)
= ظهور اسلامه قدر اولان ازمئه
قدیمه . (قرون وسطی) = ظهور
اسلامدن فتح قسطنطنیه په قدر كچن
مدت . فتحدن سوكره كچن زمانه (قرون
متأخره) دینبیر .

{ [ع] کویلو : (معیشت
قروی } { ترویبه) = کویلوجه
كچینش ، یشایش .

{ [ع] « قریه » نك جمع :
قری } { (قرای متجاوره) .

{ [ع] حجازده عرب مستعربه
قریش } { دن بر قبیله مشهوره در كه
حضرت (اسماعیل) علیه السلامك
نسلندن بولندی میرویدر . اشبو قبیله
بر چوق بطون و اقسامه منقسم در .
رؤسای قریشدن « قصی بن كلاب »
كعبه اللهه نظارت و خدمت ایتك و وظیفه .
سنی در عهده ایتكدن سوكره قبیله
مذكوره قبائل عرب بیننده زیاده
شرف و اعتبار بولش ونجی معظم صلی الله
علیه وسلم ائدیغزك قبیله قریشده

« قرّة العین خلیل ایدی او خوب »
« آگا میراث ایدی او جذب قلوب »
{ خاقانی }

قُرْحَه { [ع] یاره ، چیان . فتح
قاف ایله تلفظی غا طدر .
جمی (قُرُوح) .

قُرَشِی { [ع] « قُریش » قبیله
معروفه سنه منسوب
دیمکدر : (نَبِی قُرَشِی)
= خاتم الانبیا علیه
اکمل التحایا افندیمز حضر تلی .

قُرُص { [ع] جرم ، دائره ؛ یو وار-
لاق سنه : (قرص شمس ،
قرص قر) § مسك وغنبر ایله ترکیب
ایدیلن یو وارلاق توتسو .

قُرْعَه { [ع] تجربه طالع مقصدیله
مباشرت اولنان اعماله
اطلاق اولنور که صور مختلفه ده اجرا
ایدیلیر . صره نومروسی چکلمک صورتیله
اجرا اولنان معامله دیمکدر : (قرعه
شرعیه) = اخذ عسکر معامله سی ،
قرعه ایله عسکره آلتیق .

قُرْنَاء { [ع] « قرین » ک جمی .
پادشاه عالمناه افندیمز
حضر تلینک خدمت خصوصیه شاهانه
لرنده بولنان ذوات کرام که (ما بینچی)
عنوانیله ده یاد اولنورلر .

قُرْنَه { [ع] فی الاصل سیوری
تومسک شی دیمکدر که
حاملرده ایچی او یوق ، یو وارلاق

قُرْآنِ { [ع] قرآن کریمه منسوب
ومتعلق : (تعبیر قرآنی ،
حقایق قرآنیه) .

قُرْب { [ع] یاقین ، یاقینلق . « بعد » ک
ضدی . زمانده ، مکانده ،
نسبتده قوللانیلیر : (قرب وجوارنده)
تعبیرنده بری فضله در : (بحر سیاه
بوغازی قربنده ، قرب حضرت خالدده
مدفون) ، (قریدت) = یاقینلق معنا-
سنه اویدورمه در :

« سنک لطف والاکی کوزلر امیدم »
« سنک قرب اعلاکی اوزلر خیالم »
{ معلم ناجی }

قُرْبَان { [ع] جناب حقه وسیله
تقرب اولان شیدر که ذبیحه
معروفیه اطلاق اولنور : (قربان
بایرامی) .

« غمزه سی رؤیاده اولسون ایلسون قربان نبی »
{ معلم ناجی }
« بولشم فیض نظر سندن سنک قربانکم »
{ فضولی }

قُرْبَت { [ع] رحم جهتیه یاقینلق ،
خصلت § جناب حقه
یاقینلق .

قُرَّةُ الْعَیْنِ { [ع] انسانک کوزنی
آیدینلانجه حق ، کوزک
آیدینلانجه جفی شی . لسانم زده (قرّة العینم)
تعبیری قوللانیلدینی کی (کوزمک
نوری) ده دینیلیر . یالکز (قرّه)
= منور ، نورلی ، بارلاق دیمکدر .

« بر سلیمان که رَبَّاتُ الْحِجَالِ باغِ قَدِسِ »
 « حاملات العرش بلقیس خیال مدر بنم »
 { عوفی }

« بر تازہ روشدر بوکہ تعبیر لطیفی »
 « رونق شکن حسن بیان قدامدر »
 { نفعی }

قُدُوسُ { [ع] عیوب و نقائصدن
 منزہ و پاک اولان جناب
 واجب الوجودک اسماء شریفه سندندر .

قُدُومُ { [ع] خارجدن وصول معنا-
 سنه درکه لسانزده ده
 (طیشاردن کلمک) دینبیر :

« شاه دینپرورکه تشریف قدومیه زمین »
 « عرشه ناز ایلرسه استغناسی استغنامیدر »
 { نفعی }

قُرَاضَهُ { [ع] قیرینی . دوکوتی ،
 کنتی : (قراضهٔ نان)
 = اتمک قیرینتیبی . (قراضهٔ کاغذ)
 = کاغذ پارچه سی . (قراضهٔ سیم)
 = کوموش کسنتیلری ، پارچه رری .

قُرْآنُ { [ع] فخر کائنات علیه
 اکمل التحیات افسندیمز
 حضرت تدرینه (جبریل امین) واسطه -
 سیله نازل اولان کتاب مقدسدرکه
 امت ناجیه نك دینی ، دنیوی هر درلو
 اسباب سعادتتی جامع اولدینی ایچون
 بویه تسمیه بیورلمشدر . زیرا (قرآن)
 لفظی اصول و تعظیم ایله او قومق معنا -
 سنه اولدینی کبی ضم و جمع ایله مک
 معناسنی دخی افاده ایدر .

« روح القدسک مریمه نفع ایتدیکی روحز »
 { روحی بغدادی }

قُدْسِی { [ع] قدسه منسوب ،
 السبی ، منزّه : (حدیث
 قدسی ، آهنگ قدسی ، قوهٔ قدسیه) .
 « اودکلدر بو قدر قدسی دم »
 « غبطه ایلر سکا حسآن عجم »
 { معلم ناجی }

« ایدرم قوهٔ قدسیهٔ افکارمله »
 « جند ارواح رجال سخنی استخدام »
 { نفعی }

قُدْسُ { [ع] « مقدس اولسون »
 قُدْسُ { معناسنه دعا درکه اولیاء الله
 حقنده استعمال اولنور : (قُدْسُ سره)
 = سرّی مقدس اولسون دیمکدر .
 بعضاً بونک یرنده (قُدْسُ الله سره)
 تعبیری قوللانیلیرکه « الله سرینی تنزیه
 و تقدیس ایلسون » دیمکدر .

قُدْسِیَانُ { [ذ] سکنهٔ عالم اعلی ،
 ملائکهٔ کرام .

قُدْسِیَّتُ { [ع] منزّه لک ، پاک لک ،
 معصوملق معناسنه
 تصرفات خصوصیه دندر :

« قدسیتی کوسترن پوشیلر »
 « علویتکه دلالت ایلر »
 { اکرم بک }

قیمت { [ع] (قیمت) ك جمی .

قیمت { [ع] برنستهك حقیقی بهاسی ،
دكری : (شو مالك قیمتی
بش غروشدر) ، (ذی قیمت) =
دكری . بهالی § مجازاً شرف ، قدر ،
اعتبار معناسنده ده قوللانلیپر : (انسانك
قیمت حقیقیه سی جائز اولدیغی فکر ایله
متناسب اولور — معلم ناجی) ، (قیمت
شناس) = قیمت بیلجیلک (قیمت
شناس) = قیمت بیلمه یین .

قیراط { [ع] قویو بچیلر بدنده قوللان
نیلان کوچوک بروزدرکه
یکرمی دردی برمثقال آلتون عیارنده دره .
شرعیسی بش متوسط آرپه آغیر لغیدره .

قیروان { [ع] قافله ، کاروان §
مغربده بر بلده نك اسمی :
« طودی دهری نور عدلك قیروان تا قیروان »
{ حقی }

قیل و قال { [ع] اساس سوز ،
دیددی قودی . (قال)
ماده سنه ده باقیلی .

﴿ ق ﴾

قوت { [ع] یورومکه قدرتی یوق) § قوت ،
تأثیر § ثروت ، غنا ، وارلق : (ذی
قدرت) = زینکین ، ثروت صاحبی .
(قدرت علمیه) = علمجه اولان
بضاعه ، وارلق . (بی قدرت) =
اقتدار سز || فقیر ، محتاج .

« سن قدرت فهمی ایله پیدا »

« بن سوبیله یم سن ایله اصفا »

{ شیخ غالب }

قدس { [ع] پاکلك ، تمیزلك .
طهارت : (روح القدس)
= (جبرائیل) علیه السلام (حضیره -
القدس) = جنت . ضم (دال) ایله
تلفظی جائزدر :

قیه { [ع] تیه سی یو وارلاق بنا ،
نصف کره شکلنده طاوان :
(قبه فیروزه فام) و (قبه مینا) =
کوک یوزی . (قبه زربفت) = سمای
مکوک .

« باقی قالان بوقبه ده بر خوش صدا ایمش »
{ باقی }

قیح { [ع] چرکینلك : (حسن
وقیح) ، (قبحیات) =
چرکین اولان احوال و افعال .

قبر { [ع] « قبر » ك جمی : (زیارت
قبور) (قبور ، اهل قبور) .

قدرت { [ع] اقتدار ، تاب ، طاقت ،
کوج : (زوالی خسته .

= قیاسه منسوب ، سمع ایله دکل
قاعده به تطبیق و تشبیه صورتیله بیلینن .
جمی (قیاسیات) .

« وارقیاس ایت وسعت ذریای حیرت نولدیفن »
{ لا }

{ [ع] قلیق ، هیئت ، شکل ،
قیافت } صورت : (قیافت کبارانه)

(علم قیافت) = اعضای خارجیه دن
اوصاف باطنیه یی استخراج علمی .
(قیافتنامه) = اشکال خارجیه دن
استدلال ایله احوال باطنیه دن باحث
کتاب .

{ [ع] آباغه فالغمق ، آیاقده
قیام } طور مق : (دعایه قیام ،
نمازه قیام) ، (روز قیام) = یوم
حشر ، قیامت کونی § تصدی ،
مباشرت : (دعویاه قیام) .

{ [ع] عموم اولولرک دیررشی .
قیامت } یالکیز اولورسه (قوم مق)
ماده سیله قوللانیلیر (بویله یاغمله قیامت
قومادی یا ، بوصباح قیامت لری قویار -
دی) بوصورتله استعمالنده کورولتیلی
پاتیردیلی تعزیر ، آزار معناسی قصد
اولنیور . (روز قیامت) = قیامت
کونی . بعضاً بونک یرنده یالکیز اوله -
رق (قیامت) ده دینلیر . (قیام
قیامت) = حلول قیامت .

« قدک لباس سرخ ایله آفت دکلیدر »
« آفت دکل قیزجه قیامت دکلیدر »
{ نیلی }

{ [ع] (قلعه) نك جمی :
قلاغ } (قلاع خاقانی ، قلاع رصدیه) .

{ [ع] تحریف ایله (قلافات)
قلافت } دینلیر که کمی یی تعمیر
ایچون زفته له مک ، کمی زفته له مک -
سنه در .

{ [ع] آزلق . (کثرت)
قلت } مقابلیدر . مادیات ومعنو -
یاتده قوللانیلیر .

{ [ف] « اقلیمیا » مخفی ،
قلیمیا } آلتون و کوموش اذابه
اولندقدن سوکره کوپوک و چوکنتی کبی
یوزنده و دیننده پیدا اولان شی . محروق
فلز آنه دخی دینلیر . ته کم یاغمش التون ،
یاغمش کوموش بوقیلدندر .

{ [ع] نقاب ، باش اورتوسی ،
قناع } یاشماق .

{ [ع] اینجه سچیم : (فرانسز
قتب } قنپی) .

{ [ع] دیرک : (قوام الدین)
قوام } = دینک دیرکی § برشیتک
ثبات وجودینه مدار اولان شی ، نظام
§ تاو ، چاغ .

{ [ع] برشیء دیگر برشیاه
قیاس } تقدیر ایتک ، برشیء امثالیه
ذهناً اولچمک : (قیاس نفس ، بی قیاس ،
قیاس فقها) ، (علی غیر القیاس) = قیاسه
وقاعده به موافق اولماق اوزره : (علی
غیر القیاس ثابت اولان شی سائره
مقیس علیه اوله ماز — مجاه) ، (قیاسی)

« حادثات فلکه اولسه نظر »

« قدم ذاتی ایجاب ایلر »

{ خاقانی }

{ [ع] کندیسنه اویوب }
قِدْوَه } آردنجه کیدیله جک کیمسه یه
 دینیلیر : (قدوة الامراء ، قدوة العلماء ،
 قدوة الحکما) قافک حرکات ثلاثه سیله
 او قومی جائزدر .

{ [ع] او قومق : (اصول }
قِرَائَت } قرائت ، قرائت کتابی ،
 قرائت سبعة) ، (اوائل حالنده شیخ
 القرا شهاب الدین احمد جنبلیدن قرائت
 سبعة ایله حفظ قرآن عظیم وشمس الدین
 اسکندریدن احکام مبانی تجوید نظم
 کریم ایلیوب — ذیل عطائی جلد ثانی
 — صحیفه ۳۹۸) .

{ [ع] قیلیج و بیجاق قینی . }
قِرَاب }
 [ایتالیانجه دن] اقوام }
قِرَال } نصرانیه حکمدارلرینک
 عنوانی . مؤثی (قرالجه) در .

{ [ع] (مقارنت) کبی }
قِرَان } برلشمک ، بتشمک معنا .
 سنه در . اکثریا سیاراتدن ایکینسک
 بربرجده برلشمه سنه اطلاق اولنور :
 (قران نیرین ، قران کواکب) ،
 (صاحبقران) = (سعدین) دینلن
 (زهره ، مشتری) کوبلرینک قراننده
 دنیا یه کلش وطالی قرانه مصادف
 وفرخنده آدم . لسانم زده طالی مسعوده ،

آدم : (ماریه قبطیه) § لسانم زده
 چنکانه یه اطلاق اولنور . (قبطیان)
 = چنکانه لر .

{ [ع] عند ، جانب ، طرف ، }
قِبَل } حضور : (من قبل الرحمن)
 = طرف السهیدن . (قبل شرع
 شریفدن) = طرف شرعدن . (قبل
 حاکمه) = حاکم حضورنده .

{ [ع] عامه اسلامک ادای }
قِبْلَه } نماز ایچون توجهمکایی
 اولان کعبه معظمه ، بیت الله § طرف
 جنوبی : (قبله روزکاری اسبور)
 § مطلقا توجه اولنسان جهت ، یر :
 (قبله ارباب حاجت) ، (قبله گاه)
 = کعبه اللهک یونسدینی محل ، محل
 توجه . (قبلتین) = بیت معظم ایله
 بیت مقدس . (قبله نما) = قبله جهتی
 کوستون برآنت . بونک مقامنده
 (قبله نامه) دیمک غلط فاحشدر .
 « سکان حرم نیرلر ایش قبله نمایی »
 { وهبی }

{ [ع] بینک ظرفی اولان }
قِحْف } کیک که باش طامی دیندیر .
 جمی (قحوف) .

{ [ع] خدمت جهتیله اسکیک که }
قِدَم } امثاله نسبتله تقدم دیمکدر :
 (قدمی مأموریندن ، فلانک قدم واستحقاقی
 تبین ایتدی) § قدیمک ، اسکیک :
 (حدوت و قدم) .

بر ایکی لغت کتابنده بوچچکک اسم
 عربیسی (عَلِیق) دیه کوستریش ایسه ده
 یا گلددر . (عَلِیق) = ایکی نوعدرکه
 ترکیه ده برینه (بوکورتلن) دیکرینه
 (یابان کلی) یاخود (قوش بورنی)
 دینلیر .

{ [ع] فی الاصل خمر، شراب،
 قَهْوَه } سَجی معناسنه در . مؤخرأ
 اهل کیف یمنده حاصل اولان معروف
 دانه یه و آنک شربنه اطلاق ایشلردر .
 لسامزده (قهوه خانه) معناسنده ده
 قوللانیلیر: (چوق قهوه ایچبور، قهوه
 فنجانی، محله قهوه سی، قهوه ده
 اوطورمه) .

{ [ع] قوصق . (ایتمک)
 قی } ماده سیله قوللانیلیر .

{ [ع] (قیصر) ک جمی:
 قیاصره } (قیاصره روم) .

{ [ع] عاشق «لیلی» اولان
 قیس } مشهور مجنون عامرینک
 عنوانی :

«ایله ادب رعایتین ای نوجنون عشق»
 «قیسی مذمت ایله یابانه سویله»
 { نائلی قدیم }

﴿ ق ﴾

{ [ع] ابهك، ابه اوابق:
 قبالة } (فن قبالة) .

{ [ع] اهالی مصرک اصلی
 قبیط } اولان طائفه قدیمه نک اسمی .

{ (قبیطی) = طائفه مذکورده منسوب

{ [ع] (قبه) نک جمی،
 قباب } قبلر: (قباب آسمان)

{ (نه قباب) = طوقوز قبه، سماوات
 دیمکدر .

« طفل نوسودای دل کیتدکجه یخواب اوله ده»
 « کرچه در قید اولدیم بر قالمیور کهواره دن»
 { معلم ناجی }

{ [ع] اسکی روما ایمبرا -
 قیصر } طور لرینک علم مخصوصی:
 (قیصر آغستوس زماننده) .

{ [ع] متولی، جابی کچی بر
 قییم } وظیفه یی کوروب کوزه تن
 آدم || جامع خدمه سندن هر بری .
 بین العوام (یا) ضمه ایله تلفظ اولنور -
 سه ده غلطدر .

{ [ع] اسماء حسناندر .
 قیوم } تکرری .

مادیات و معنویاتده قولانیلیر : (بنای قوی، وعد قوی، سند قوی، روابط قویّه) (قَوِيّ الْبُنْيَة) = وجودی صاغلام ، طایانقلی دیمکدر :

« جهانان قوی دولت جهانکیر ظفر یاور » { نفی }

{ [ع] طوغری ، درست : قَوِيْم } (مسلك قوم، راه قوم) .

{ [ع] پك زياده قهر و ذليل قَهَار } ایدیجی ، ایدن . صفات السیه دندر : (رب قَهَار ، واحد - القَهَار) . (قَهَار منتقم) = تگری . « ای قدر کوبه قَهَار حلیم »

{ نفی } { [ع] تدليل صورتيله غلبه قَهْر } اتمک . (قَهْرًا) = جبراً ، زور ایله .

{ [ذ] صاحب حکم، ولی - قَهْر مَان } الامس . ایش بویوریجی معناسه در . لسانمزده بومعنادن زیاده شجیع ، بهادر ، بیکیت آدم معناسنده قولانیلیر . (قَهْر مَانِي) = قهرمانلق (قهرمانانه) = قهرمانجه سنه . (قهرما - نان) = بیکیترلر ، بهادرلر .

{ [ع] ایزینه کری دوتمک ، قَهْرِي } بردنبره آرقیه دوتمک . تشدید یا ایله غلطدر . (رجعت قهقری) = عجله آردين آردين چکلمک .

{ [ع] شدتله کولمک } قَهْمَه } شکلنده برنوع چیچک .

برینک آیری آیری نصف ویا قوس دائره شکلنده . کورنسنندن عبارت علامت سماویه . (قَوِي) = قوس شکلنده ، یاخود قوسه متعلق : (شکل قوسی ، خطوط قوسیّه) (قَوِيْن) = ایکی قوس : (قاب قوسین) .

« قاب قوسینی تذکرده عیان » « غرض اول قاشی کان ایدی همان » { خاقانی }

« اوقلر سهام قوس قصادن نشان ویرر » « بیکان تیر ایسه اجل ناکهان اولور » { نفی }

{ [ع] قامشدن و آغاجدن قَوَصْرَه } اورلش خرما سیت که لسانمزده = (قوصره سیتی) دینلیر .

{ [ع] سوز : (انسانک قوی قول } فعلنه . مطابق اوللی) ، (قول وقرار) = بر شیشی سوزلشوب بیتیرمک . (قول مجرد) = دلیلسز ، برهانسز سوز . (قولاً) = سوزده ، سوز اولدرق (قَوْلِيَات) = بوش لاقیردیلر ، قوری سوزلر .

{ [ع] ناس ، جماعت ، امت : قَوْم } (قوم حبش ، قوم یهود) ، (قوم وقیبه) = خصم ، اقربا مقامنده قولانیلیر . (قوم محصور) = یوز نفرین آزان اولان کوی خلق . جنی : (اقوام) .

{ [ع] کوجلی ، قوتلی : قَوِي } (بازوی قوی ، سرد قوی) { محکم ، صاغلام ، طایانقلی . بومعناده

قَوَاعِدُ } [ع] (قاعده) نك جمی :
(قواعد مرعیه، قواعد
اساسیه) .

قَوَائِلُ } [ع] (قافله) نك جمی :
(قوافل امواج) .

قَوَافِي } [ع] (قافیه) نك جمی :

«شعری رنگین کوسترن فیض قوافیدر کوشل»
{وصفی}

قَوَالٍ } [ع] اصلی فصاحت ونزاکتله
چوق سوز سویله ن آدم .
لسانمزده یالکز چوق سوز سویله ن آدم .
کوهزه . معناسنده معرفدر . عربیده
(قواله) ده دینیلیر : (قوال بالحق) .

قَوَالِبُ ، قَوَالِبُ } [ع] (قالب) ك
شکل نمونه لری .

قَوَانِينُ } [ع] (قانون) ك جمی .
مفر دینه باقلی : (قوانین
ریاضیه ، قوانین عسکریه) .

قَوَائِمُ } [ع] (قائمه) نك جمی :
(قوائم نقدیة) .

قَوَسٌ } [ع] یای س محیط دائره دن
بر قطعه ، پارچه س منطقه .

البروج اوزرنده (عقرب) ایله (جدی)
بیننده واقع طوقوزنجی برجدر که کونش
تشرین ثانیده اشبو برجه دخول ایدر .

(قوس قزح) = علامت السماء، هواده کی
یاغموور قطراتی آراسندن کچن شعاع
شمسک مرکب بولندیقی الواندن هر

لسانمزده باشاقده اولان متعدد چیچک
وغنجه لر حقننده مکرر اوله رق ایراد
اولنور . (قندیل ترسا) = خرسیتیانلرک
کلیدساده و محال سائرده صورت
دائمه ده یاقدقلری قندیل .

«شمع رخساری دونردی ماهه»
«صانکه قندیل ایدی عرش اللهمه»
{خاقانی}

قَنْطَارُ } [ع] اصلی کسر قاف ایله-
در . ترازو ایله طاریتیه -
مایان اشیایی وزن ایتمکه مخصوص بر
نوع میزان . قرق درت قیه ثقلننده
بولنان وزنه بر (قنطار) اطلاق
اولنور . (قنطاریه) = قنطار رسمی .

قَنْطَرَه } [ع] طاشدن یا پلش کمرلی
{بوپوک کوپری : (قنطره)
حقیقت ، قنطره حیات) .

قَوَاسٍ } [ع] (اوجی) دیمکدر .
اوائلده اوق آتمق و اوق
طاقی طاشیمق اوزره نزد کبراده
بولندیریلن خدمتکاره اطلاق اولنور-
دی . مؤخرآ چاوشلرک مادوننده
اوله رق معینده قوللانیلان مسلح افراده
اطلاق اولمشدر . ایوم بعض دواثر
رسمیه ده مباشر وسفرا وقونسوس
کی مأمورین اجنبیه معیننده استخدام
اولنان افراده تحریف وتخفیف ایله
(قواس) دینیلیور . بویله یا شمش
یازماملی . جمی (قواسان) .

قَوَاصِفُ } [ع] (قاصف) ك جمی ،
شدتله اسن روز کارلر .

قَنَادِيلُ } [ف] عمر بیده (قَلِي ، قَلِي ، قَلِي ، قَلِي)
 قَنَادِيلُ } [ع] (قَنَدِيل) كُ جَمِي :
 (ايقاد قناديل) .

قَنَاعَتُ } [ع] [آز شيله اکتفا
 ايمك ، قسمته و نصيبه
 راضی اولوق : (اهل قناعت مستريح
 اولور ، راحت قلب ايله اويور) .
 (قناعتکار) = قناعت صاحبي §
 مطلقاً رضا ، موافقت معناسنه در :
 (قناعت بخش) قناعت و بريجي .
 (قناعت بخش وجدان اوله حق صورته
 ايضاحات و يرملی) .

« رزق ايله ايلوب قناعت »

« سورمزيره جبهه ضراعت »

{ لا }

قَنَالُ } [ف] فرانسزجه دن [Canale]
 قَنَالُ } [ع] صوت يولى ، آرق || اولوق ،
 كونك || نهر ياناغى ، مجرا ، جدول ||
 واسطه ، طريق ، بوغاز || فاليه دليكي .
 لسامزده اڭ زياده دگزده كچيد .
 بوغاز معناسى معتبردر : (سويش
 قنالی) .

قَمْبَرُ } [ع] امام (علي) رضی الله
 قَمْبَرُ } عنه افنديمز حضر تليسينك
 كوله سنك اسمى .

قَمْدُ } [ع] نبات شكري . شكر
 قَمْدُ } قامشك طوكمش عصاره سى .
 شكر معناسنه اولان (كند) گله فارسيه .
 سندن تعريب اولنش .

قَمْدِيلُ } [ع] ايجنده فتيل ايله
 قَمْدِيلُ } زيتون ياغى يا قيلان قاب :
 (اوغه قنديلى ، قنديل كيجه سى) §

قَلِيَا } [ف] عمر بیده (قَلِي ، قَلِي ، قَلِي ، قَلِي)
 قَلِيَا } (قَلُو) تركجه ده قليه طاشى
 دينلن برنوع اکشيجه اوتلرك كولندن
 حاصل اولان نسته دركه صابون اعما .
 لنده قوللانيلير .

قَلِيَه } [ف] نخود ، صوغان ، جويز
 قَلِيَه } كبي شيلرله قاريشيق اوله رق
 پشيريلىن اتلى و سبزله طعام .

قَرَّه } [ع] آي . رؤيتندن اوچنجي
 قَرَّه } كيجه به قدر (هلال) بعده
 نهايته قدر (قمر) دينلير : (ليلاه
 قراء ، ليلاه القمر) = آيك تام و
 بارلاق كورنديكي كيجه به اطلاق اولنوركه
 (مهتاب كيجه سى) دينلير . (قَرِّي)

= قمره منسوب : (حساب قمرى ،
 سَنَه قَمَرِيَه) ، (قَمَرِيَه) = مهتاب
 كيجه لرده اوتورمق ايجون باغچه لرده
 و خانه ، كاشانه اتصالنده آغاچدن
 و تيموردن ياپيلان اطرافى آچيق و اوستى
 كل صارماشيق و چيچك ايله اورتيلى
 قفس شكنده كي محل .

قَمِيصُ } [ع] كوملك ، خصوصيله
 قَمِيصُ } پاموق ايله كندن منسوج
 اولان كوملكه دينلير . يوگدن وساثر
 شيدن معمول اولانه اطلاق اولتماز §
 رحمه دول ياناغنى محيط اولان اينجه
 درى .

قَنَادُ } [ع] شكر ياپان ، شكريجى :
 قَنَادُ } (قنَاد ادب) .

« فقرا قلبه هر کیم طوقته »

« طوقته سینه سی الله او قته »

{ لا }

« قلب اشکر کا هدده اولدجه حضرت منجلی »

{ معلم ناجی }

قَالِعٌ { [ع] قوپارمق ، قوپارلق ،
یرندن آییرمق ، آییرلق :
(قلع شجر ، قلع اسنان ، آغاچک
قلی) .

قَالِعَةٌ { [ع] کرک بر مملکتی محافظه
ایچون اطرافنه و کرک دروننه
عسکر اقامه اولتیق اوزره سرحدلرده
ومواقع سائرده محکم ومتین برصو-
رتده یاپیلان حصار ، بنا : (قلعه
سلطانیه ، مجار قلعه سی) ، (قلعه
بندک) = مجازات ترهیبیه دن
حکومتجه تعیین اولنان قلعه لرک یرنده
محوسیت جزاسی . (قلعه بند) =
بوجزایه محکوم اولان آدم . (موقت
قلعه بند ، مؤبد قلعه بند) .

قَلَمٌ { [ع] قامش ، یازی یازمغه
مخصوص معروف آلت :
(اهل قلم ، ارباب قلم) § دوائر
دولتده امور ومصالحک ایجاباتنه کوره
کتبه نك منقسم اولدینی اوظه لردن هر
بری : (مکتوبی قلمی ، محاسبه
قلمی) ، (رتب قلمیه) = قلم اربابه
مخصوص مرتبه لر ، پایه لر § مفرداتی
حایوی دفترک هر بر قسم مخصوصی :
(سکر قلم صائش ، اون قلم اشیا)

جمی : (اَقْلَامٌ) : (اَقْلَامٌ اداره ،

اَقْلَامٌ ادبا) ، (قَلَمْتَرِاشٌ) = قلم

آچغه مخصوص آلت قاطعه (قَلَمْدَانٌ)

= قلم قویغه مخصوص آلت .

« قلم بر قهرمان تیغزندر دل سلحداری »

{ نفی }

قَلَمٌ { [ف] بر حکمدارک زیر
مرو } اداره سنده بولنان ، امری

جاری اولان دائره ، اولکه .

قَلَمْنٌ ، قَلَمَشٌ { [ف] قلم او-
جکیچی ، کاتب .

قَلَمْکَارٌ { [ف] قلم ایله ایش ایشله-
ین صنعتکار ، هنرور ،

نقاش . (قَلَمْکَارِی) = قلمکارلق .

قَلَمْدَرٌ { [ع] علائق دنیویه دن
منقطع ، طریق حقه متوجه ،

لابالی مشرب ، لاقید ، مجرد فقیر ،
درویش . بو کلمه لسانمزدده « رند »

کبی معنای اصلیندن چیقوب سوء
استعماله اوغرامشدر . (قَلَمْدَرَانَه)

= قلندر اولانه یاقیشه جق صورتده ،
قلندرجه سنه .

قَلَمْسَوَه { [ع] کلاه ، قاووق ؛
جراحرک عملیات کلامی .

قَلِیلٌ { [ع] آز معناسنه در .
(مقدار قلیل) = آز

مقدار . (قلیلا) = آز اولدوق .

دالی قطیفه، دوز قطیفه) § با بر اقلری
 قطیفه دینین قاشه شبیه بر نوع
 جیچک .

قَعْدَه } [ع] اوتوروش، اوتورمق :
 (قعدۀ اولی ، قعدۀ
 اخری) کسر قاف ایله ده لغتدر .
 (ذی القعدہ) = شهر عربیه نك
 شهر محرمدن اعتباراً اون برنجی آبی .

قَعْرَه } [ع] دیب، درینک : (قعر
 قعر } دریا ، قعر چاه) ، (قعر
 نایاب) = بولنمایان دیب .

قَلْب } [ع] یورک، کوکل : (ضربن
 قلب) مغشوش (سرائر قلبیه) مادی
 ومعنوی (یورک) معناسنده قولانیلیر

§ اصطلاح عسکریده ایکی جناح اور-
 ته سی ، مرکزی : (قلبگاه دشمن)
 § مغشوش : (قلب آخه ، قلب سوز
 صاحبنکدر—مثل) ، (قلبزن) =

قلب آخه یابان ، ساخته کار . (نقد
 قلب) = قلب باره § دکشدیرمک ،
 دوندیرمک ، چویرمک . بومعناده

مادیات ومعنویاتده مستعملدر . برصنعت
 عادیه ادبیه درکه بر جمله ویا کلمه بی
 ابتداسندن اتماسنه قدر عین حروف
 ایله ترسنه قرائت ایتمکدن یعنی آلتی

اوستنه چویرمکدن عبارتدر . مثلاً
 (داماد) و (رب فکبر) و (دام
 علاالعماد) کبی . (قلباً) = قلب

ایله ، قلبدن اوله رق . (قلبی) =
 قلبه منسوب ، یورکدن ، کوکلدن :
 (صدای قلبی ، محبت قلبیه) .

قَلْب } [ف] تلدن ویا دکنکدن
 قفس } اوریلوب یاپیلان شی که
 انواعی وارددر : (قوش قفسی ، قفس
 پارمقلق ، پنجره قفسی) .

« غریق لجۀ حیرت بو هفت کربابک »
 « نه قعربنه نظر ایلر نه دستیار ایستر »
 { نائلی قدیم }

قَعْرَه } [ع] سلاح سسی ، ایکی
 قععه } شینک چارمه سیله حاصل
 اولان صدا .

قَعُوز ، قَعِیر } [ع] بک ، چوق
 قعیر } درین : (درهای
 قعور ، بئر قعیر) .

قَفَا } [ع] اگسه ، باشک آرقه سی
 قفأ } بویونک آرد طرفی . لسا-
 نمزده (باش) معناسنده دخی قوللا-

نیلیر : (عَظْم قَفَا) = باش کیمی ،
 باش طامسی . (قفا دار) = آرقداش .
 غیرتککش .

قَفَس } [ف] تلدن ویا دکنکدن
 قفس } اوریلوب یاپیلان شی که
 انواعی وارددر : (قوش قفسی ، قفس
 پارمقلق ، پنجره قفسی) .

قَطَّ { [ع] قاتی نسنه بی اکنه
کسمک معناسنه در : (قلمی
قَطَّ ایتک) .

قَطَّاز { [ع] اصلی کسر (قاف)
ایله (قَطَّاز) در که بر
صیره یه دیزلمش اولان حیوان سوروسی
دیمکدر. لسانزده حیوانات واشیاده
مستعملدر. (طورنه قطاری ، دوه
قطاری ، آراهه قطاری ، دمیرویل
قطاری) .

قَطَّایف { [ع] معروف طاتلی .
اصلی تویلی صاچاقلی
حاولو واحرام معناسنه اولان (قَطَّیْفَه)
نک جمعیدر که اوگا تشبیهاً ابتدا تل تل
اولان طاتلی یه اطلاق و مؤخرأ صورت
معروفه ده پیشیریلن دیگر طاتلیره ده
تعمیم اولنمشدر : (تل قَطَّایف ، اتمک
قَطَّایف ، یاصصی قَطَّایف) .

قَطَّرات { [ع] (قَطَّرَه) نک جمعی ،
طامله لر : (قَطَّرات
باران) = یاغمور طامله لری .

قَطَّران { [ع] آردیج ، چام
آغا جلرندن چیقاریلان
فنا قوقولو یاغ : (قَطَّران صوینی ،
آردیج قَطَّرائی) = دوای نافع اوله-
رق قوللانیلیر .

قَطَّرَه { [ع] طاملایان شی ، یاغمور ،
یاغمور کچی دوکیلن شیتک
طامله سی : (قَطَّرَه باران ، قَطَّرَه
سرشک) جمعی (قَطَّر ، قَطَّرات) .

« خون دل کیم باده صاف محبتدر بکا »
« آب روی چشمه خورشیددر هر قطره سی »
{ نائلی قدیم }

قَطَّع { [ع] کسمک ، کسملک .
مادیات ومعنویاتده قوللا-
نیلیر : (دیرکک قَطَّعی ، ذالک قَطَّعی ،
قطع مناسبت ، قطع علاقه ، قطع کلام ،
قطع زبان ، قطع بها) فصل ایدوب
قرار ویرمک ، حل ایدوب بیتیرمک :
(قطع نزاع ، قطع دعوی) کچمک ،
ایرلیله مک : (قطع مسافه ، قطع
مرااتب ، قطع دریا) ، (قطع نظر)
= اغماض ، باقماق ، نظر اعتباره
آلماق . (قطع طریق) = یول
کسمک ، یولجیلری چویروب خرسزلتی
ایتک . (قطعاً) = اصلا ، هیچ بر
بروقت . (قَطَّعی) = کسوب آتان ،
تردده محل بر اقایان : (قَطَّعی المنقاد) ،
(دلیل قَطَّعی) ، (قَطَّعیاً) = قَطَّعی
اوله رق ، اصلا شبهه لی وترددلی اولیه-
رق . بو (قطعاً) یرنده ، اوده بونک
مقامنده قوللانیه ماز :

« نصل سکوت ایله قَطَّعی جواب ویرمیهیم »
« لاقیردی آکلامیور آکلادم سؤالندن »
{ معلم ناجی }

قَطَّیْفَه { [ع] اصلی تویلی ، صاچاقلی
حاولو واحرام دیمکدر .
اوستی دوز ، یوموشاق آز تویلی
معروف قشاش : (تویسر قَطَّیْفَه ،

اولان شیک مثلنی تسلیم و ادا ایتک ،
 اوده مک : (قضای صلات ، قضای
 دین ، قضای حاجت) § اداره امور
 ملکیه تقسیماتجه اوچنجی مرتبه ده
 بولنان و قائم مقام دینلن مأموره تفویض
 قبلنان محل : (بکفور قضاسی ، قرتال
 قضاسی) . اوائلده قاضیلر معرفتاریله
 اداره اولنمش اولسی سبب تسمیه در .
 § کورنمه یین ، بیلنمه یین یعنی قصد و وقوع
 بولایوب خطادن ایلری کلن حال ،
 تهلکه : (اجل قضا ، جناب الله جله بی
 قضادن بلادن صاقلاسون) ، (از قضا)
 = تصادفی اوله رق ، کورنمز بیلنمز
 بر حالدن (قضارا) = قصداً اولیوب
 خطا اوله رق . (قضا زده) = قضایه
 اوغرامش ، (قضا) = قصداً اولیوب
 خطا صورتیله دیمکدر .

قَضَائِیَّ { [ع] قَضِیَّه نك جمعی :
 (قضایای منطقیه)
 مفردینه باقلی .

قَضِیْب { [ع] ایجه دال ، دکنک ،
 چوبوق § ارککک آلت
 تناسلی .

قَضِیَّه { [ع] صدق و کذب احتمالی
 اولان سوز ، خصوص ،
 ماده : (قَضِیَّه منطقیه) ، (قَضِیَّه کَلِمِیَّه)
 = حکمی موضوعنک کافئه افرادیته
 شامل اولان ماده . مثلاً (انسانلرک
 جله سی ناطقدر) کبی . (قَضِیَّه مُحکَمَه)
 = بر محکمه دن صادر اولوب قانوناً
 لایتغیر حالتله کلش اولان حکم .

{ [ع] گوشک ، کاشانه :
 قَصْر (کوکسو قصر هایونی ،
 قصر عابدین) ، (قصر جنت) =
 جنت کوشکی .

« بویله بر قصر زر اندر زر بر صنعت کیم »
 « رشک ایدر خامه نقاشنه صورتگر چین »
 { نفمی }

قَصِیْدَه { [ع] اوزونجه منظومه
 (یعنی مطلق مصرع و اون
 بش بیتدن متجاوز اوله رق بر قافیه ده
 سویله نیلن نظم : (قصیده کویان ایچنده
 مرحوم (نفی) نك کعبنه واران یوقدر) ،
 (قَصِیْدَه گو ، قَصِیْدَه سرا ، قَصِیْدَه
 برداز) = قصیده سویله یین ، قصیده
 دوزن . (قَصِیْد) = قصیده معناسنه در :
 (بیت القصید) = بر قصیده نك مضمونی
 لطیف و نادر الك کوزل بیتی دیمکدر .
 « هر تازه قصیده لطیفک »
 « بر شاهد شیوه کار معنی »

{ انسی }

{ [ع] قِیْصَه : (قصیر القامه)
 قَصِیْر { = بوییز ، قیصه بویلی ،
 (سیل قصیر) = یوکسکجه بر لری آشا .
 مایوب دوز بردن آقان سیل ، صو .
 { [ع] مقدرات السیه نك
 قَضَاء { ساحة ظهوره کلسی ، حکم
 قدر . تفصیلاتی کتب کلامیه ده مندر جدر .
 بعضاً (قدر) مقامنده ده قوللانیلیر : (قضا
 و قدر) § قاضیلک ، حاکمک : (خدمت
 قضا ، منصب قضا) § امر ایله ثابت

لسانمزدده بو ترکیب بر صورتله امثالنه
تفوق ایدن ارباب فضل و معرفت
حقنده استعمال اولنور: (حائز
قصب السبق کلمات، حائز قصب
السبق اعجاز).

{ [ع] اصلي بلده عظیمه،
قَصْبَه } شهر معناسنه در. لسانمزدده
معروفی قرینه دن بویوک، شپردن
کوجوک اولان بلده در: (مدانیه
قصبه سی) جمی (قصبات).

{ [ع] (قصب) ک مفردی.
قَصْبَه } بوغوملی نبات § نفس
بوریلردن هر بری:
{ [ع] (قصبات الرثه) = آق

جگر داخلنده متمد اولان نفس
بوریلری.

{ [ع] تصور، نیت، عنم
قَصْد } معناسنه در. اکثر یاسینا تده
قوللانیلیر: (قتل قصدیله تشهیر سلاح
ایتدیکی)، (عن قصد) = عمدأ،
تصور و تصمیم ایله. (قصدأ) = نیت
ایله، مخصوصی اوله رق § توجه ایتک،
روز و جبر گوسترمک:

«خلف ایله مه و عدائده. بنی اوزمه سزای»
«قصدک بونی یا عقدن عجب ناز و ادای»

{ [ع] قیصه، قیصه کسمه،
قَصْر } قیصالتمه: (تلغرافنامه لرده
قصر افاده لازمدر)، (قصر ید) =
ال چکمک. ترک ایتک § عروضده
آخر تفعله نک قطعی.

قسوت هوا)، (قسوتلی) = صیقنتیلی.
(قسوت افزا) = غم و یریحی،
صیقنتی آرتیریحی. (قسوت آنکیز)
= صیقنتی قوبارییحی، قوباران.
(قسوت بخش) = صیقنتی و یریحی،
و یرن.

{ [ع] (قَصِده) نک
قَصَائِد } جمی: (اوچ بیک بیتدن
زیاده اولان قصائدی ایچنده انسانی
آغلانته جق، هیچ دکلمه متأثر ایده.
جک بر مصراعنه تصادف اولانته نماز)
{ [ع] حیوانلری بوغاز-
قَصَاب } لایان، ات صانان صنعتکار.
(قَصَائِبِه) = اجرت ذبحیه.

{ [ع] قامش کبی ساقی
قَصَب } بوغوملی اولان هر نباته
بوغوملی اولدینی ایچون پارمق کیکلرینه
اطلاق اولنور. (قَصَبُ السُّکَّرِ) =
شکر قامشی (قَصَبُ الهِنْدِ) = ایچی
طولو و نیرت هند قامشی § نفس
بورولری § اینجه، لطیف کتان
بزی: (قَصَبِ مِصرِی) = وقتیاه
مصرده نسج اولنان کتان بزی §
(قَصَبُ السَّبْقِ) = عند العرب زمان
قدیمده میدان مسابقه نک منتهاسنه
مرکوز اولان قارغی بی آرقداشلرینه
تقدم ایله یرندن چکوب آلان چندینک
حالت تقدمکارانه سنه اطلاق اولنوردی.

قَرَّازُ { [ع] ایکیجی ، اییک صاتان :
 (قَرَّ) = فارسی (کَرُّ)
 معرّبی که خام اییک دیمکدر .

قَسَامُ { [ع] ترکیبی تقسیم ایدن
 قَسَامُ (مأمور شرعی :) قَسَامُ
 عسکری ، قسام کاتبی) § قسیم قسیم
 آیران ، ویرن .

« حسود منکر اولور قسعت السّبی به »
 « صنور همیشه ستم عدل و داد قسّامی »
 { نفی }

قَسَامَه { [ع] بر معامله شرعیه
 در که قاتلی معلوم اولمایان
 قتیلک بولندینی محل اهلیندن الّی
 کشی به اصول شرعیه سی وجهه یمین
 ایتدیرمکدن عبارتدر .

قَسَاوْتُ { [ع] غم ، غصّه ، تاسه :
 (قساوت قلب) =
 کوکل طارانی ، صیقنّینی . بوکله
 یالکز اولورسه (چکمک) مصدریله
 قوللانیلیر : (قساوت چکمه الله
 کریمدر) .

قَسْرُ { [ع] زور ایله ایشلتمک ،
 قَسْرُ جبراً ایش کوردیرمک .
 (قَسْرِی) = قسره منسوب ، جبر
 ایله : (حرکات قسریه) = زور
 ایله وقوعبولان حرکتلر .

قَسْمُ { [ع] یمین . آند : (مع
 القسّم) = آند ایله .

قَسْوَتْ { [ع] غصه ، کدر .
 صیقنتی : (قسوت قلب ،

قَرِّرُ الْعَيْنُ { [ع] مسرور . روشن ،
 منور چشم . (قریره .
 قاره) = بشارت و مسرت سببیلله
 روشن اولان کوزه اطلاق اولور .

قَرِّينُ { [ع] یاقین : (قرین احتمال ،
 قرین تحسین ، قرین قبول)
 § آرقداش ، رفیق ، همدم § حکمدا -
 رانک یاقینلرنده بولنان معیت مأمورلرندن
 هر بری ، مابینجی : (قرین اول :
 قرین ثانی) جمعی اولان (قرّنا) اکثریا
 بو معناده قوللانیلیر . (سَرَقَرِّينُ :
 سَرَقَرِّنا) = باش مابینجی .

قَرْبَه { [ع] سوزک معنای مقصوده
 دلالت ایدن سیاق و سباقی :
 (قرینه ایله آکلاشادی) § بر شیک
 حقیقته یقین حصولنه دلیل اولان شی ،
 اماره : (قرینه قاطعه) = درجه یقینه
 واصل اولان اماره .

قَرِيه { [ع] کوی . جمعی (قَرِي)
 در . نسبتده قاعده (قَرِي)

دینیلیمک لازم کلیرکن — شاذ اوله -
 رق — (قَرَوِي) دینلمشیدر . لسا -
 نمزده ایسه قافک فتحه سی ضمه به تبدیل
 ایله (قَرَوِي) دینیلور . (قَرِيَة الْانصار)
 = مدینه منوره (قَرِيَة النَّحل) =
 قرینجه یوواسی دیمکدر . کسر (را)
 وتشدید ایله (قَرِيه) صورتنده تلفظی
 غلطدر : (قاضی قریه یی) .

§ تاریخ عمومینک منقسم اولدینی دور
 لردن هربری § برانسانک هم سنی یعنی
 یاشد اشی دیمکدر که بو معنی اعتباریه
 جمعی (اقران) در . (کچن قرن)
 تعبیری یکمیش اولان یوز سنه دن عبارت
 زمان و (قرناً بعد قرن) تعبیری ده
 «عصراً بعد عصر» دیمک اولدیغندن
 آیری آیری معنالی متضمن عد اولنور
 رق باشقه باشقه کوسترمه کوزوم یوقدر .

قرنفل } [ع] معروف کوزل قوغلور
 بالخاصه هندستانه مخصوص بر جنس
 شجرک میوه سیدر که اقاویه حاره نک
 اطمیندر . بهاراتدن اشبو دانه مختلف
 صورتلرده استعمال اولنور . نفع و
 فائده سی مسلمدر . (قرنفول) ده
 دینیلیر . لسائزده کسر (فا) ایله
 معروفدر .

قریب } [ع] یاقین ، (بعید) ک
 ضدی : (محل قریب ،
 مسافه قریبه) ، (قریباً) = یاقینده ،
 یاقین وقتده . (عن قریب) = یاقینده
 § نسب جهتیله یاقین ، خصم .

قریحه } [ع] طبیعت ، فکر :
 (جودت قریحه) = طبع
 وفکرک ایسکی (وسعت قریحه) =
 بوده کینشاسکی . (قریحه صبیحه) =

کوزل قریحه (تنکی قریحه) = قریحه
 نک طارانی دیمکدر .

اتخاذ اولنمسی لازم کلن حکم . (قرار
 نامه) = مستطوق طرفندن استنطاق
 اولنقدن سوکره مظنون علیک اسناد
 اولنان جرمده علاقه دار ویا بری الزمه
 اولدیغنه دائر تنظیم ایدیلن ورقه رسمیه :
 «جوی وش یوقینه بریرده قرارک ای دل»
 «یوقسه میلکینه برسرو سرافرازدمیدر»
 {نبلی}

قرائننه } [ایتالیانجه دن] علل
 ساریه نک منعی ایچون
 خسته لک بولنان محللردن کله جک اشخاصی
 تطهیر و اشیایی تخیر ایچون تعیین قلنان
 مدت و صورت توقیف و توقف دیمکدر .
 قراول } [ف] لسائزده معروفی
 (قره غول) در که دشمنک

حیل و دسایسندن امین اولمق ایچون
 اردو اطرافنی تحفظه مأمور ایدیلن پیاده
 و سواروی عسکرینه و بلاد جسمه ده
 محافظه امنیت و آسایش ایچون ترتیب
 اولنان عسکر قولارینه اطلاق اولنور .
 (قره غولخانه) = بو مثللو افراد
 عسکرینه نک اقامتگاه .

قرض } [ع] اودونج ویرمک ،
 آلمق § اودونج ویریلن
 و آلتان شی ، آنچه . (قرضاً) =
 اودونج اوله رق ، اودونج صورتیله .
 (قرض حسن) = فائض قرض
 دیمکدر .

قرن } [ع] بوینوز : (ذوالقرنین)
 § یوز سنه دن عبارت زمان :
 (ایوم اون دردنچی قرن هریرده بولنیورز)

= قیز آلوب و یرمک صورتیه اولان
یا قینلق .

{ [ع] بویوک دستی، صراحی،
قَرَابَه } شیشه کی طولدیر یله جق
قربه، قاب . بولفظ نادراً قوللانیلیر:

« ساقی نه دم قرابه سنی می نشار ایدر »
« بز می عکوس نشئه سی نقش نکار ایدر »
{ اسرار دده }

{ [ع] (قربان) کنجی .
قَرَابِن } اورایه مراجعت اولنه .

{ [ع] سکون، آرام، طور-
قَرَار } مق، اکلنمک . (پی قرار)

= آرامسز، طور مق بیلیمین، بر
یرده قرار ایتمه یی § طوراق، طور یله-
جق یر، قرارگاه : (حجاز کارده قرار
قیلدی) § نتیجه، حکم : (محکمه نك
قراری بودر) ، (قراریاب) = قرار
بولیجی، بولان (قرار کپر) = قرار

طویجی، طوتان (قرار داده) =
قرار ویرلمش، نتیجه لشمش (قرار

اعدادی) = دعوانک تحقیق و رؤیتنی
تسهیل ایله نتیجه قطعیه سنی حاضر لایان
حکم . (قرار قرینه) = دعوانک
رؤیتنی تسهیل و نتیجه سنی اعداد ایله
برابر بونک ماهیتنی احساس ایتدیرن
حکم . (قرار قطعی) = دعوائی فصل
و حل ایدن حکم . (قرار موقت) =
دعوی قطعياً فصل اولنمه دن اول موقتاً

نم حیوانک قوروشی § بعدالموت
قورویوب کیمک حالنده قالان شکل ،
بدنی تشکیل ایدن کیمک رک هیئت جموعه-
سی که (اسکلت) تعبیر اولنور .

{ [ع] اسماء السهبه دندر، هر
قَدِر } شیئه قادر اولان جناب حق :
« قدیر و مقتدر و قادر و مقدر دخی »
« علیهم و عالم و علام و اعلم و اعلی »
{ فضولی }

{ [ع] زمان جهتیله اسکی
قَدِیم } اولان شی : (عهد قدیم) ،
(ازمنه قدیمه) ، (مجت قدیمه) ،
(من القدیم) = اسکیدن بری . (آشنای
قدیم) = اسکی دوست . (عبد قدیم)
= اسکی قول § اولنی بیلیر کیمسه
بولنمایان ، اولی بیانمه یی شی : (قدیم
قدیمی اوزره ترک اولنور — مجمله) §
دائم ، باقی : (کلام قدیم) = قرآن
کریم دیمکدر .

« دوشه برسمت غریبه ره فکر نظمی »
« نه طریق روش تازه نه وادی قدیم »
{ نفی }

{ [ع] کوزل او قویجی ،
قَرَاءَه } او قویان : (حافظ قراء)
جمی (قراون) .

{ [ع] (قرینه) نک جمی .
قَرَانِ } مفردینه باقلی : (قرائن
حالیه) .

{ [ع] یا قینلق، رحم جهتیله
قَرَابَت } یا قینلق : (قَرَابَتِ صَبْرِیَه)

سندہ . (اون ایکی پارمق قدر طولی اولمی) .

« گمی خاطرمدن چیقاردی قدر »
 « آتاردم سپهره صیاحه قدر »
 { عزت ملا }

{ [ع] طوائف معترلهدن }
قَدَرِيَه { برفرقه در که قدر السهی بی انکار ایله (انسان افعلانك خالقیدر) دیرلر . (جبریّه مقابیلدر) .

{ [ع] مقدس ایلسون معنا . }
قَدَس { سندہ ودعا مقامنده قوللا نیلان برصیغه در که اولیاء الله حقنده ایراد اولنور . (قَدَس) ماده سنه ده مراجعت اولنه .

{ [ع] آیاق . مقیاساتده بر }
قَدَم { (قدم) = یاریم آرشون یعنی اون ایکی پارمق قدر اولان بعد طولانیدر . (قَدَمِی) = اوغورلی ، یمنلو . (قدم بوس) = آیاق اوچی (قدم گش) = آیاق چکیچی (قدم نهاده) = آیاق قومش اولان . (قَدَمِیَه) = آیاق تری ، آیاق پاره سی : (اجرت قدمیه) .

« تاج سر عالمدر او کیم خاک قدمدر »
 { روحی }

{ [ع] باصاماق ، نردبان }
قَدَمَه { باصاماقی : (قدمه اولی) . }
 { [ع] قورودلش ات که }
قَدِید { « باصدیرمه » دیمکدر .

قیمتی جواهرچی بیلیر . § حیثیت ، اعتبار ، مزیت . (قَدَر دان) = مزیت بیلچی ، قیمت بیلن (قَدَر شِناس) = قدر طانیبچی ، طانییان ،

« قدر و شرف شاعری شاعر بیلیر انجق »
 « روح القدسک بری سرافله عیاندر »
 { عونف }

{ [ع] تقدیر السهی ، قسمت }
قَدَر { ازلیه ، آیین یازیسی که (قضا و قدر) دخی دینیلیر . تعریف اصطلاحیسی ازلدن ابده قدر جاری اولان احوال و شئونک لوح محفوظده صورت ثبوتی اوزره اعیان موجوداتده عادة الله ایله وقوعه کلن حکم کائی السهیدر . عند الحکما مختلف صورتده تعریف و تفسیر اولنان اشیو قضا و قدر بدنی بعض محققین بر حدیث شریفیدن استدلالاً تفریق ایدوب (قَدَر) = جناب حنک ازلدن ابده قدر خلق ایده . جکی کافه شئون و موجوداتی قبل الایقاع لوح محفوظه اوله جنی وجه ایله تقدیری ، (قضا) = مذکور مقدراتی انفاذ ایله عدمدن حد فعله اخراجی دیمکدر دیدیلر . § تاب ، طاقت یعنی بر شیشه کوچ يتوب قادر اولمق معنا . سندہ قوللانیلیر . § مقدار ، مرتبه معناسنده دخی قوللانیلیر : (علی قدر الاستطاعه) = کوچی یتدیکی مقدارده . (علی قدر الامکان) = امکان مرتبه .

حیرت نبویه دن اول (قبل الزوال) =
زوال وقتندن اول .

قبول } [ع] بر نسنه بی تلقی ایله
آلق . مادیات و معنویاتده اکثریا
(ایتمک) و بعضا (ایله مک) ماده سیله قوللا-
نیبیر : (کتابی قبول ایتمدی ، نصیحت
قبول ایتمیور) § اصطلاح شرعده
الشیئی تصرف ایچون ایجابدن سوکره
سویله نیلین و عقدی آتام ایدن سوز :
(ایجاب و قبول) .

«نمار درد عشق قبول ایله مرض علاج»
{یحیی}

قییح } [ع] چرکین ، کوتوشی ،
فنا ایش : (فعل قییح .

قییحه } وجه قییح ، ارتکاب
قییحه ، افعال قییحه) .

قبیل } [ع] جنسلی مخالف اشخا
صدن مرکب جماعت ، گروه ،
طاقم معناسنه در . لسانزده (دن)
داتیله قوللائیلیر : (بو قبیلدن) .

قبیله } [ع] بر اصلدن اورهمش ،
بر پدرك ذرینندن یتشمش
جماعت ، عشیرت دیمکدر که ترکیه سی
(بوی ، اوروق ، اویماق) در . (قبیله
شیخی) جمعی (قبائل) در .

قیودان } [فرانسزجه دن محرف]
اصلی (Capitaine)
«قاپیتن» واپور یا خود کمی رئیس ،
قوماندانی ، ضابطی ، سواریسی :
(قیودان پاشا Capitain - pacha) .

قتل } [ع] اولدیرمک معناسنه در .

قتیل } [ع] (مقتول) کبی اولدیریلین
کیسه دیمکدر . جمعی
(قتلی) در .

قحبه } [ع] زانیه ، فاحشه ، روسی .

قحط } [ع] قیتلق ، قوراقلق ؛
یا غورسزاقمدن واسباب
سائرهن محصولات و ذخائرجه فقدان
ظهوری || مجازاً (یوقلق) و (آزلق)
معناسنده ده قوللائیلیر . (قیتلق)
یا زلدینی کبی (قحطلق) یا زلاملی .
(قحیط) = شدتلی قیتلق اولان سنه یه
دینیلیر : (سال قحیط) .

قد } [ذ] بوی : (قد و قامت)
= بوی بوس .

قدح } [ع] بلوردن ، آغاچدن ،
طوپراقدن یا پلش کاسه ،
قولپسز صو باردانغی || ایچنه مسکرات
قونیلان کوجک بارداق . (قدح
لاجوردی) = آسمان (قدح پیم) =
شراب ایچن (قدح شکن) = بارداق
قیران (قدح مریم) = ساقسی کوزلی
دینیلن چیچک (زرین قدح) = بر
نوع چیچک .

قدر } [ع] قیمت ، دگر ، مقدار :
«قدر زر زرکر شناسد قدر کوهر کوهری»
{لا}

آلتونک دکرینی قویویمی ، جوهرک

تعمیری لزومسزدر. (قانونی) = قانونه
منسوب، قانونه عائد: (حکم قانونی،
احکام قانونیه).

« قانون محبت چالنیر مجلسمزده »

{ نابی }

قَاهِرَةٌ { [ع] غلبه ایدیحی، باصدی ریجی:
قوه قاهره، سطوت

قاهره عثمانیه)، (قاهره) = مصرک
مقر حکومتی اولان بلده که عید یوندن
مالک (المعزالدین الله) طرفندن انشا
اولمشدر. منجمین عرب نزدنده (قاهره)

اطلاق اولنان (مسیخ) ساعتده انسانی
وضع ایدلسی حسینله بواسم ایله تسمیه
قیلنمشدر.

{ [ع] خفتان، لباس، زویه:
قَبَاءُ } (قبای آل) = قیرمزی لباس
(قباجه) = اتناری، نیتن. جمی
(اقیه) در.

{ [ع] (قبیله) نک جمی .
قَبَائِلُ } برنسلدن منشعب اولان
جماعتلر: (قبائل عرب، مشایخ قبائل).

{ [ع] فی الاصل چیرکین
قَبَاحَتُ } اولوق، چیرکینک معنا.
سنه در. لسانمزده چیرکین ایش،
کوئو حال، صوح معناسنده قوللانیلیر.
قانوناً معامله تکدیریه بی موجب اولان
افعاله اطلاق اولنور.

{ [ع] التزام تمسکی، حجت
قَبَالَهُ } قاضی.

{ [ع] فارسی (کَبَان) نک
قَبَان } معربی، بیوک ترازو،
قطار. لسانمزده محرفی (قاپان) در:
(اون قاپانی، بال قاپانی، یاغ قاپانی)

{ [ع] (قیحہ) نک جمی،
قَبَاحٌ } چیرکین شیلر. اصلی
(قباح) در.

{ [ع] مزار، انسانک اولدکن
قَبْرٌ } صوگره کومولدیکی چوقوریر:

« کل سر قبرمده طور بر لحظه ای سیمین بدن »
« نوردن برسرو دیکمشلر قیاس ایسون کوردن »
{ عونى }

{ [ع] پنجه ایله طومتق،
قَبْضٌ } طوتوب آلتق: (قبض
روح) § دورمک، دیوشیرمک:
(قبض و بسط) § آلتق، آلتق:
(وزنه دن پاره نک قبضی، پاره بی قبض
ایتمش) § طبیعتجه پکک: (دفع
قبض ایچون مسهل آلمی).

{ [ع] بر طوتام، بر آووج
قَبْضَةٌ } شی: (برقبضه خاک) §
پنجه: (قبضه تصرف) § قیلجک
الده طوتیله حق یری: (قبضه سیف)
« محیط دائره عشقدن خروج محال »
« نه چاره قبضه تقدیر کردکارده یز »
{ عونى }

{ [ع] اول، اوکجه. « بعد »
قَبْلٌ } مقابلی. تراکب عربیه ده
اضافته قوللانیلیر: (قبل الطلوع)
= طلوعدن اول (قبل الهجرة) =

محيط اوقیانوس § مفصل لغت کتابلری :
(قاموس عثمانی ، قاموس فرانسوی)

قَانَال } [فرانسزجه دن Canal]
جدول ، بوغاز : (سویش قنالی) .

قَانِجَلَارِیَه } [لاتینجه دن] سفارات
اجنبیه معیترنده کی
هیئت حاکمه ؛ قیود نظامیه محلی :
(فرانسه قانچلاریه سی) .

قَانِع } [ع] نصیبه رزقه راضی و
حالدن خشنود اولوب زیاده .
ایسته مهین : (قانع اولمایان مسعود :
اوله ماز) جمعی (قانعین) .

قَانِغِرِن } (فرانسزجه gangrène)
برعضوک دیگر اعضایه
سرایت ایده جک صورتده چورومسی .

قَانُون } [ع] قاعده کاتبه : (قانون
(ریاضی) § دأب ، عادت .

رسم : (قانون قدیم) = اسکی عادت §
برحکومت طرفندن اصول اداره داخلیه
ومصلح وامور عامه په دائر تنظیم اولنوب
عموم طرفندن مجبوری الاجرا طوتله ق
اوزره وضع واعلان ایديلن قواعد ؛ اشبو
قواعدی حاوی اولان کتاب : (قانون
تجارت ، قانون جزا ، حکم قانون ،
دلائل قانونیه) ، (قانون شناس) =
دقایق قانونیه په واقف اولان § معروف
برنوع ساز ، چالقی : (نغمه قانون ،
آهنگ قانون) حکیم (فارابی) نک اثر
اختراعی اولدنی سروددر . (قانوننامه)

قَالِحَه } [ف] کوچوک خالی ، سجاده :
(قالیجه رنگین) .

قَالِیُون } [اسپانیولجه دن]
[Calion] زمان قدیمده اسپانیوللرک
آمریقادن معدنلری نقل ایتمک اوزره
اعمال واستعمال ایلدکلری برنوع بویوک
کمی . عثمانیلر طرفندن ده نیجه لری انشا
اولنورق وایچلرینه جسم طویلر قونیه زق
مخابرات بحر یه ده قوللانیمشدر :
(قالیونجی قشاه سی ، قالیونجیلر ، قالیونجی
قولتی) .

قَامَارَه } [ایتالیانجه دن] حجره ،
بوله ، واپور اوطه سی .
(قاماروت) = کیلرده اوطه لره ،
بوله لره باقان خدمتکار مخصوص .

قَامَبِیُو } [ایتالیانجه دن]
[Cambio] (قامیبال) ده قوللانیلیر .
پولیجه ، پولیجه کاغدی دیمکدر .

قَامَت } [ع] بوی : (قامت موزون)
= طوغری ، لطیف بوی
§ آیاغه قالمق ، آیاقده اذان اوقومق .
بومعناده اکثریا (آلمق ، ویرمک)
ماده لرلیله قوللانیلیر : (قامت آلپور ،
مؤذن قامت آلدی ، حالا قامت
ویریبور) .

قَامَلِیَا } [فرانسزجه دن]
[Camélia] قاملییا آغاجی ، کل کی
کورونشی غایتله لطیف قوقوسز چیچک
آچان برنوع آغاج ، او آغاجک چیچکی .

قَامُوس } [ع] انکین ، دئیزک اور-
ته سی ؛ بیوک دئیز ،

مثلك قاعده سی ، قاعده سندن زروه .
سنه قدر) .

قاف { [ع] الفبای عثمانیده بکرمی
دردنجی حرفک اسمیدر .
ایجد حسابنده (۱۰۰) عددینه اشا -
رتدر : (فصل القاف) .

قاف { [ع] . برجبل محیطک اسیمی
§ فرقان کریمده برسوره
شریفه در که مفسرین کرام معانی عنیده
ایله تفسیر ایلشردر :

« لانه کیر قاف استغنا اولور عنقای عشق »
{ لا }

قافله { [ع] قطار ، کاربان ، برلکده
یوله کیدن جماعت . مادیات
ومعنویاتده مستعملدر : (قافله حجاج ،
قافله امواج) § زمره ، گروه ، فرقه :
(قافله سالار) ، (قافله شعرا) .

قافیّه { [ع] کتب ادیبه ده مفضلاً
ذکر و بیان قلندی و جه
ایله (قافیّه) لفظ و معنی ، یاخود
یاکیز لفظ ویاکیز معنی جهتیه مختلف
اولدقلری حالده مصراعلرک ، یا بیتلرک
صوکلرنده ویاخود بونلرک صوکلری
مثابه سنده بولنان یرلرده — تلفظده
استقلالی مشروط اولماق وکذلک کتب
ادیبه ده مذکورالاسامی حروف و
حرکاتدن عبارت اولق اوزره —
تکرر ایدن شینک مجموعنه اطلاق
اولنور : (قافیّه سنچ) = شاعر ،
ناظم . جمعی (قافیّه سنجان) در .

{ [ع] لسانه زده تحقیقه
قافله (قافله) دینیلن علاجدر که

برنیات هندی میوه سمیدر . معده و
جگری مقوی وقی و غشیانه نافع بر
دوادر .

قاقم { [ع] کدی به شیه و آندن
کوجوک برنوع جانور .

حیواندر که دریمی انجه و بیاض توپلی
ویالکز قویروغی سیاه رنگلیدر .
ملوک و کباره مخصوص اولان کوزکی
قیمتدار و مشهوردر : (قاقم کورک) .

قال { [ع] سوز : (قال و حال)
اکثریا (قیل) ایله برابر
استعمال اولنور : (قیل و قال) =
یهوده سبؤال و جواب ، مالا یعنی ،
دیدنی قودی .

قالب { [ع] قویو مجملرک اریمش
جوهر آتندقلری طرف ،
قالب § نمونه ، اورنک : (فس قالبی ،
قوندوره قالبی ، شکر قالبی) . § بدن ،
کووده : (قالب انسان ، قالب بی روح ،
قالب و قیافتی یرنده) فتح لام ایله تلفظی
جائزدر .

« روحدر قالب انسانه { فهیما } عرفان »
« هیکل بی هزاران عد اولنور سنک مزار »

قالع { [ع] قلع ایدیجی ، کوکندن
چکوب قوباران .

قالورینفر { (Calorifere) فرانسز -
ناقل حرارت
برخانهک دروننده هر طرفنه موضوع
بورولر واسطه سیله شمر حرارت ایدن سو

نقدیه حفظ اولنان ساچدن و یا خود
تیموردن معمول صندوق .

{ [ع] حکم و قضا ایدجی ،
قَاضِي } ایدن ؛ حکمه شرعیه رئیسی ،
حاکم الشرع : (قَاضِي الْحَاجَاتِ) =
قوللرینک حاجاتی و یرن جناب حق .
(قَاضِي عَسْكَر) = مشیخت اسلامیه
مرتبه سنک مادوننده کی رتبه علمیه بی
حائز اولان ذات .

{ [ع] جمیع ، جمله ، کافه
قَاطِبَه } معناسنده مستعملدر .
(قَاطِبَه) = جمیعاً ، عموماً ، کافه
دیمکدر : (قَاطِبَه احوالده) = جمیع
احوالده ، احوالک جمله سنده .

{ [ع] کسیجی ، کسن :
قَاطِع } (برهان قاطع ، آلات
قاطعه ، قاطع طریق ، سیف قاطع) ،
(قاطع حرارت) = (مبرِد) =
صوغوتجی .

{ [ع] اوطوریجی ، اوطوران .
قَاعِدَه } (قَاعِدَا) = اوطوردینی
حالده ، اوطوره رق .

{ [ع] عمل ، اساس ؛
قَاعِدَه } دستور ، برشیک وقوعنه
شرط اولان خصوص و آنک تعریفی :
(قَاعِدَه صرفیه ، قَاعِدَه نحویه ، قَاعِدَه
ریاضیه . قَاعِدَه سیاسیه) . (قَاعِدَه
شکن) = قَاعِدَه رعایت ایتمین ،
قَاعِدَه بی بوزان ؛ ضلع اسفل : (بر

{ [ع] اوقویجی ، اوقویان :
قَارِي } (قَارِي بخاری) || فرقان
کرمی علم قرائت اوزره اوقویان . اشبو
کله بی (قَارِه) صورتنده یازمق یا کمشدر .
{ [ع] کوبده اوطوران .
قَارِي } کویلی .

{ [روجه] یا ناقلق : (دمیر
قَارِيُولَا } قاریوله ، تحته قاریوله .
{ ایتالیانجه دن [کینک
قَارِيَنَه } اوگورغه لرینک تملی مقامنده
اولان بویوک دیب خطلی || کئی بی یانه
یا تیروب دینی قالات ایتمه .

{ [ع] قسم قسم آیریجی ،
قَاسِم } آیران : (روز قاسم) .

{ [ع] طاش کبی پک ، قافی :
قَاسِي } (قلب قاسی) .

{ [ع] تانار ، اولاق ؛ توجه
قَاصِد } ایدن .

{ [ع] عاجز ، اکسیک ،
قَاصِر } قصورلو معناسنده قوللا .
نیلیر : (عقل قاصر) عرییده باشقه
معنایی افاده ایدر .

{ [ع] زوجندن
قَاصِرَة الطَّرَف } باشقه سنه نظر
ایتمین قادین . جمی (قَاصِرَاتُ الطَّرَفِ) .

{ [ع] پک کورله یجی .
قَاصِف } کورله ین ؛ زیاده کورولتی
حاصل ایدن : (رعد قاصف ، ریح
قاصف) .

{ [ایتالیانجه دن Casso]
قَاصِه } دروننده آخچه واوراق

قَارْت دُو وِزیت } [فرانسزجه]
 Carte دن }
 [de visite] زیارت کاغدی . مختصراً
 (قارت) = دینلیبر .

قَارْتُوخ } [فرانسزجه]
 Cartonche فرانسزجه
 (جده دن) فشنگ ، خرطوج .

قَارِعَه } [ع] فرقان کریمده وارد
 اولشدر ، قیامت || ناکهانی
 آفت ، بلا ، داهیه . جمعی (قوارع) :

(قوارع القرآن) = شیاطین وانس
 و جن مضر شدن امین اولق ایچون
 او قونان آیه الکرسی و سوره یسن
 و سوره ملک و معوذتین کی آیات کریمه .

قَارِنَاوَال } (لایتیجه دن)
 Carnaval)
 خرسیتیانلرک بویوک پر-
 هیزدن اول اجرا ایتدکلری مسخره-
 لقلر ، شنلکلر ، ات کسیمی ، آپوقوریا .

قَارُورَه } [ع] کوزک سیاهی §
 ایچنه مایع شی قونیلان
 طرف . علی قول صرجه دن معمول
 شیشه ؛ اوردک دینیلن سیدیک قابی .

قَارُون } [ع] نبی اسرائیلدن ونبی
 ذی شان (موسی) علیه-
 السلامک متعلقاتندن بر ذاتک اسمیدر .

قَارُون } [ع] نبی ذی شانک فیض دعاسیله فقیر ایکن
 زنکین اولمش ایدی . مؤخرأ کنهکار
 اولسی سببیه ثروت و سامانی محو اولدی
 نامی (فرط ثروتدن کنایه) اولهرق
 ضرب اولنور : (قارون قدر زنکین) .

« کدای مفلس درگاه دولتی قارون »
 { نفی }

قَابُوت } [فرانسزجه دن]
 Capote } یاغمورلق ، عبا ؛ قادین
 مانتوسی .

قَابِلُوتُ } [فرانسزجه دن]
 Capitulation }
 استیبان و تسلیم شرطنامه سی ، تسلیم
 سلاح § دولتک ملککنده دیگر دولت
 تبعه سنه بعض حقوق و امتیازات ویرن
 معاهدات عتیقه .

قَاتِل } [ع] قتل ایدن ، اولدیرن .

قَادِخ } [ع] بر کیمسه نک حقنده
 اطعن ایدن ، کوتو سویله یز .

قَادِر } [ع] اسماء شریفه السیه-
 دندر : (قادر مطلق ، خداوند
 قادر) ، (عبدالقادر) = قادرک قولی :
 « خدا قادردر ایلر سنک خارادن گهر پیدا »
 { لا }

§ قدرتی ، ثروت و اقتدار صاحبی :
 (فلان بواشی کورمکه قادر دکلدن) .

قَادِمَه } [ع] اردونک ایلری قره
 قوی ، مقدمه الجیش §
 قوش قانادینک اوک طرفده کی یلکلری ،
 اوزون توکلری : (قادمه جنبان عنیمت)
 تعبیری مشهوردر .

قَادُورَه } [ع] بیسلك ، سردار
 یر ، مریله . جمعی
 (قَادُورَات) .

قَارَابِنَا } [ایتالیانجه دن]
 قیسه } شیشخانه تفنکی .

پاره بی آلان § طبیعتہ بکک کتیریحی ،
کتیرن: (دواء قابض ، ادویہ قابضه) .

قابِل (ع) قبول ایندیجی § آکاد
قابِل (یشلی ، استعدادلی . بویکنجی

معناده (قابلیت) زیادہ قولانیلیبر .

(ناقابِل) = قابلیتسز ، استعدادسز .

ادراکسز § ممکن معناسندهده قوللا .

نیلیبر . (ناقابل) و (غیر قابل) =

ممکن اولمایان ، امکانسز § (آدم)

علیه السلامک بویوک اوغلنک اسمی .

« بزم نقصانمز هپ قابل اکالدر اما »

« بولنماز نیلم اسباب استکمال بریرده »

{ عونی }

قابِل و { [فرانسزجه دن Cable]
قابِلو { دگیزک آلتته قونیلان

تلغراف خطی .

قابِلِه { [ع] (قابل) ک مؤنثی ، ابه
قابِلِه { قادین .

قابِلِیَات { [ع] «قابلیت» ک جمعی :
قابِلِیَات { (قابلیات متضاده) .

قابِلِیَّت { [ع] قابلک § استعداد
قابِلِیَّت { فطری § امکان :

« شخصک استعدادی لطف پیکرنندن بلیدر »

« کیمیای قابلیت جوهرندن بلیدر »

{ نائل قديم }

قابِلِه { [فرانسزجه دن Cabinet]
قابِلِه { ایازی یازمغه ، حساب

کورمکه وسائر ایشلره مخصوص اوطه ،

قلم § انجمن وکلا ، هیئت وکلا :

(آوستریا قابینه سی ، انکاتره قابینه سی) .

§ راضی ، رضا کوسترن : (مدعی
بوصورتله فصل دعویاه قائل اولدی) .

« واصل نزد خدا ایلیه من قیل ایله قال »
« کنح وحدتده همان ساکت وقائل بردر »

{ عزت ملا }

« کیمیسی قائل اولوب حقّه سوزم ایندی قبول »
{ نفعی }

قائم { [ع] آیاقده طوریحی ، طوران :
قائم { (قاپوده قائم اولان نوبجی) ،

(قائماً) = آیاقده طوزهرق § برایشه

مداوم وثابت اولان آدم : (قائم مقام)

= اصطلاحات رسمیه جه برقصانک اک

بیوک آمری || سلک عسکریده رتبه جه

بیکباشینک فوقنده بولنان ضابطه .

(وکیل) مقامندهده قوللانیلمشدر :

(صدارت قائم مقامی) .

« قائم اولدجه بونه طاق فلک »

{ خاقانی }

قائم { [ع] فی الاصل کتابدن بر
قائم { ورقه یه اطلاق اولنور .

اصطلاحده نقد مقامنده متداول اولوب

حاوی اولدینی آچه عائد بولندینی محله .

موجود و محفوظ اولان سند ، کاغد

پاره : (بانقه قائم سی) .

قائِن { [ع] (خاقان) ک معربی .
قائِن { توران وچین حکمدار لرینک

علم مخصوصی : (قائِن چین) .

قَابِض { [ع] قبض ایندیجی ، آلیجی :

قَابِض { (قابض ارواح) =

{ (مَلِكُ الْمَوْتِ) = (عزرائیل) علیه .

السلام . (قابض مال) = تحصیلدار .

فورمه (فرانسزجه دن Format) مطبوع كتابك قطعه سی،
هر جز عنك مقدار صحافی § (فورم
Forme) = شكل ، صورت .
طرز ، رسم .

فوسفور (Phosphore فرانسز
جه دن) اجسام بسیطه.
دن یاغنه غایتله مستعد وقازا کلفده
بارلار صاریمتراق بر عنصر .

فوٹوغراف (Photographie)
پرتونویس ، رسم چیقارمه مخصوص
آلت معروفه § رسم ، صورت .

فول ([ع] بقاه § فول مصری)
= حبوباتدن نخوده مشابه
دوه علفی دینیلن کوچوک وقاره دانه.
فولیا ([ایتالیانجه دن] اصلی
بولیا) صاری رنگلی
کسکین کوزل قوقولی برلطیف چیچک .
بونک صوغانی بحر یون عثمانیه طرفندن
ایتالیادن کتیرلشدر . ایکی نوعدر .
چیچکی یالین قات اولان شهر مارت
اوائلنده ، قاتمرلی اولان شهر نیسان
اواخرنده آچمه باشلار .

فولاد ([ع] چلیک . فارسی (پولاد) ک
معربی .

فولپسپید ([انکلیزجه دن] واپور
قیوداننک چرخجیه
ویردیکی سرعت امری .

فوندو ([ایتالیانجه دن] فرانسز
جه (Fonds) حصه
سندی ، اسهام عمومیه ، ایراد .

فونوغراف (Phonographe)
سویله نیلن سوزلری وعکس ایتدیریلن
صدالری ضبط وحفظ ایدوب نه زمان
آرزو اولنورسه عین کلام وصدالری
تکرار ایدن نو ایجاد بر ما کنه ،
صدا نویس .

فویا ([ایتالیانجه دن] یالیز وتل
یاپراغدرکه عادی اناسلرک
آنتنه قونیلوب بارلاقلی آرتیریلور .

فیوض ([ع] فیض) ایله مترا.
دقدر . اورایه باقلی .

فیوضات ([ع] فیوض) ک
جمی : (فیوضات السیه)

فیول ([ع] فیل) ک جمی .
اورایه مراجعت اولنه .

﴿ ق ﴾

« قائدالجیشکدر امداد رسل »
« فیض تأیید سماوی یاورک »
{ حمدی }

قایل ([ع] سویله ییجی ، سویله یین :
(بوسوزک قائل مجبولدر)

قائد ([ع] یدیجی : (قائد فرس)
سرعسکر : (قائدالجیش) ،
(قائدالجیل) = طاغک چیقنتیسی ،
بورونی .

ایله (فودول) دینیلیر . ایشته بولفظه
نسبتله (فُضُولی) دینامشدر § اصطلاح
فقهده شرع شریفک وصاحبنک اذنی
اولقسزین ایسه کیریشن ، رشیتنه
تاریشان دیمکدر : (فضولی وضع ید ،
فضولی دعویاه مداخله ، فضولی ضبط
اموال) .

{ [ع] (فقیر) نُك جمعی :
فقراء } (فقراي صابرین) .

« فقرا قلبنه هرکیم طوقنه »
« طوقنه سینه سی الله اوقنه »
{ لا }

{ [ع] (فقیه) نُك جمعی ، علم
فقها } فقهده عالم اولانلر : (فقهاء
حنفیه ، فقهاء شافعیه) .

{ [ع] مزاح ، لطیفه ؛
فکاهه } طبعه خوش کان سوز
دیمکدر . جمی (فکاهات) در .

{ [ف] (افکن) مُحْفَنی .
فکن } قسم اولک (۱۴۷) نجی
صحیفه سنه مراجعت اولنه . ضم و کسری
جائزدر .

{ [ع] اسم بی آدمدن ،
فلان } اسمای اعلامدن کنایه در .
مؤثنی اولان (فلانه) قوللانیلماز .

{ [ع] پول ، منقر ، آنچه ؛
فلس } (فلسین احمر) = قیرل منقر ،
باقیر سکه . جمی (فلوس) .

{ [ع] قمی ، سفینه . (فلسکه)
فلک } = آغیر شق که ایپلک اکیر .
دکاری آلت § یووارلاق نسنه یه دینیر .
فانک ضعی و کسری جائزدر . صندال
معناسنه قوللانیدیغز (فِلَوْقَه) نك اصلی
بوکله عربیه در .

{ [ع] (فلس) نُك جمعی .
فلوس } باقیر آنچه لر .

{ [ع] لسانزده کسر (فا)
فندق } و (دال) ایله معروفدر .

{ (فندق) = یووارلاق قابوقلی قوری
یش . فارسی (فندق) نُك معربیدر .

{ [ع] (فن) نُك جمعی .
فنون } فنون ، فنون آشنا دیمکدر . مغربینه
ده باقلی .

{ [ع] یورک ، کوئل .
فؤاد } (مسرور الفؤاد) = کوئلی
مسرور اولان (مجروح الفؤاد) =
قلبی یارهلی ، قیریق اولان .

{ [ف] (فوته)
فوطه } (ایپک فوطه) .

{ (ایپالیا نجه دن) کورواتی
فوزطنه } و شدت ایله اسن یل .

فَسُونُ { [ف] [أَفْسُونُ] كِ مَخْفِي ،
بُوِيُو. قِسْمِ أَوْلَاكِ (١٤٤)

نَجِي صَحِيْفَه سَنَه مِرَاجَعَتِ اَوْلَنَه .

فُضَّاءُ { [ع] [فُصِيْح] كِ جَمِي :
(فُصْحَايِ عَرَبِ ، فُصْحَايِ
تَرَكَ) .

« اَنْدِيْشَه كِه سَمْسَارِ كَلَامِ فُصْحَادِرِ »

{ نَفْعِي }

فُصُوْضُ { [ع] [فُص] كِ جَمِي ،
بُوِيُو. كَلَرِ .

فُصُوْلُ { [ع] [بُرْ بَرْدَن] آيِرِي
اَوْلَانِ قِسْمِ ، پارچه مَعْنَايِي

اِفَادَه اِيْدَن (فُصْل) كِ جَمِي . قِسْمِلَرِ ،
بُوِيُو. كَلَرِ دِيْمَكْدَرِ : (فُصُوْلِ اَرْبَعَه) =
بِهَارِ ، يَزِ ، كُوْزِ ، قِيْشِ مَوْسَمِلَرِي .

فُضْلَاُ { [ع] [فَاضِل] كِ جَمِي ،
فُضْلِ وَكَالِ صَاحِبِلَرِي :

(فُضْلَايِ اَرْبَابِ قَلَمِ) .

« كَامِكَارِ فُضْلَا فِخْرِ مَوَالِيْ عِظَامِ »
{ نَفْعِي }

فُصُوْلِي { [ع] [بُوشِ بُوغَاْزِ ، مَالَايِعِي
اِيْلَه مَشْتِغَلِ ، حِدْدَنَدَنِ ،

وِظِيْفَه سَنَدَنِ خَارِجِ سُوْزِ سُوِيْلَه يِنِ ،
اِيْشَه قَارِيْشَانِ آدَمِ . (فُضْل) كِ جَمِي
اَوْلَانِ (فُصُوْل) = وِظِيْفَه وَحِدْدَنِ
آرْتِقِ قَوْلِ وَفِعْلِ دِيْمَكِ اَوْلُوْبِ مَفْرُوْدِ
مَقَامِنَدَه قَوْلَانِيْلِمَشْدَرِ . (اَبُو الْفُضُوْل)

= بُوِيُو. صَوْرَتْلَه قَوْلِ وَفِعْلِيْ اَعْتِيَادِ اِيْدَنِ
آدَمَه اَطْلَاقِ اَوْلَانُوْرِ . تَرَكَجَه دَه تَحْرِيْفِ

فُرُوْمَايَه { [ف] [بِدَاوِل] ، صُوِيْسَزِ ،
اَصْلِيْ اَطْلَاقِ آدَمِ .

فُرُوْدُ { [ف] [اَفْرُوْد] كِ مَخْفِي .
تَرْكِيْبِ اِيْلَه قَوْلَانِيْلِيْرِ :

(مَحَبَّتِ فُرُوْد) = سُوْكِ اَرْتِيْرِيْجِي ؛
اَرْتِيْرَانِ .

فُرُوْنُ { [ف] [اَفْرُوْن] كِ مَخْفِي .
جُوْقِ دِيْمَكْدَرِ .

(فُرُوْنَتَر) = پَكِ جُوْقِ ، پَكِ زِيَادَه .

فُسْتِي { [ع] [لَسَاغَزْدَه] كَسِرِ (فَا)
و (نَا) اِيْلَه مَعْرُوْفْدَرِ :

(شَامِ فُسْتِي) ، (يَسْتَه) كَلْمَه فَاْرَسِيَه .

سَنَدَنِ مَعْرَبْدَرِ . (فُسْتِي) = صَا .

رِيْمَتْرَاقِ اَجِيْقِ يَشِيْلِ رَنَكِ .

فُسْحَتُ { [ع] [كِنِيْشَلِك] ، اَجِيْقَلِقِ .
(فُسْحَتِرَايِ) = سَاْحَه

عِظِيْمَه ، كِنِيْشِ سِرَايِ : (فُسْحَتِرَايِ
اَسْمَانِ) ، (فُسْحَتِ كَلْمَه) = كِنِيْشِ
مَحَلِ .

« فُسْحَتِ كَلْمَه سِيْهَرِ اِيْچِنْدَه »

« دَرِيَايِ ضِيَايِ مِهْرِ اِيْچِنْدَه »

{ نَاجِي }

فُسْرُوْدَه { [اَفْسُرُوْدَه] مَخْفِي ،
طُوْگَمَشِ . بَرِنَجِي قَسْمِكِ

(١٤٣) نَجِي صَحِيْفَه سَنَه مِرَاجَعَتِ اَوْلَنَه .

فُسُوْسُ { [ف] [اَفْسُوْس] كِ مَخْفِي .
اِيْوَاهِ ، يَزِيْقِ كَبِيْ اَدَاتِ

تَاسُفِ .

حافظه ، فرجه دیوار) § شدتدن
قورتلقی معناسنی ده افاده ایدر .

حافظه ، فرجه دیوار) § شدتدن
قورتلقی معناسنی ده افاده ایدر .

فروزان { [ف] بارلایچی ، بارلایان :
(شمع فروزان)

فرصت { [ع] فی الاصل نوبت
معناسنه در . لسانمزده
ینه بومعنی مناسبتیه بر خصوصک اجرا-
سنه مساعد وقت و حال معناسنده و
اکثریانی صورتنده قوللانیلیر .

فروسیت { [ع] پشیجیاک ، جندیلاک
|| آت قسننه مخصوص
احوالده حاذق و ماها اوللق : (فن
فروسیت) .

فرقان { [ع] قرآن کریم . حق
و باطل ، حلال و حرام
بینتی تفریق ایتدیکی ایچون بویله تسمیه
ایدیشدر . یوم بدره (یوم الفرقان)
دینیلیر .

فروش { [ف] ساتچی معناسنده
ترکیب ایله قوللانیلیر :
(نان فروش ، عشوه فروش ، چای
فروش) .

فرو { [ف] آشاغی معناسنه در .
لسانمزده مطلقاً ترکیب ایله
قوللانیلیر : (فرومانده ، فرومایه ،
سرفرو) .

« بنسه مش بزم اوچ بیتی برنشیده فروش »
« آنک جهانہ تبسم کلیر بو حالندن »
{ ناجی }

فروحت { [ف] صاتمق معناسنه
(فروختن) مصدرندن
صیغه ماضی اولوب ساتدی دیمکدر .
لسانمزده (بیغ) لفظی کبی صاتمق
معناسنده قوللانیلیر .

فروع { [ع] دال و بوداق معناسنه
اولان (فرع) ک جمعی که
برشیک اساسندن منشعب اولان اقسامی
دیمکدر : (اصول و فروع) بعضاً
جمع الجمع طرزنده ده قوللانیلیر :
(فروعات) .

فروز { [ف] « فروز » مخفی ،
بارلادیچی ، نورلاندیریچی .
ترکیب ایله قوللانیلیر . (جهان فروز) =
جهانی نورلاندیریچی . (انجمن فروز) =
انجمنی تنزیر ایدن . (دلفروز) =
کوکل بارلادیچی یعنی قلبه شوق و فرح
ویریچی . (خاطر فروز) = کذا
خاطری ضیالاندیران یعنی خاطره فرح
ویرن دیمکدر .

فروق { [ع] باشقهلق معناسنه
اولان (فرق) ک جمعی :
(فروق الفاظ ، فروق اجناس) .

فروغ { [ف] شعاه ، پرتو ، پار-
لاقلق ، بارلدایش : (مهر
فروغ افشان) .

فرومانده { [ف] عاجز ، یورغون ،
شاشقین . (فروماندگی)
= عاجزک ، بی تابلق .

فیات } [ع] (فی) ماده سنه باقی .
هم جمع هم مفرد حکمنده
قولانیلیر .

فَمَا بَعْدُ } [ع] بوندن سوکره ،
بوندن بویله ، بردها .
مقامنده قولانیلیر . ترك استعمالی
واجب اولان تراکیدندر .

﴿ ف ﴾

ایسه ده اوتکی کی مستعمل دکدر .
(فُجَاءَ) = بردن بره ، ناکهانی اوله
رق . (فُجَاءَ) قولانیلماز . (فُجَّه)
طرزنده یا کلس یازماملی . (فُجَّی) =
« فُجَّه » یه منسوب دیمکدر .

فُجَّارُ } [ع] (فاجر) ک جمی ،
فاجر لر ، کناهکار لر .

فُجُورُ } [ع] طریق حقدن آیریلوب
آثام و معاصی یی ارتکاب
ایتمک .

فُحْشٌ } [ع] حد دن آشیری چر-
کینک ، کوتولک که عفت
وناموسه مخالف افعال واحوال دیمکدر .

فُحُولٌ } [ع] لسانزده قولانیلما یان
(فحول) ک جمعیدر . اصلنده
انسانی مشاعره ده معارضلینه غلبه
ایدوب تفضیل و ترجیح اولنالر دیمکدر .
لسانزده فضل و کمال و علم و معرفت
جهتیه اقرانسه فائق اولانلره اطلاق
اولنور : (فحول شعرا ، فحول علما ،
فحول محدثین ، فحول مفسرین) .

فُجَّاهُ } [ع] یاریق ، ایکی شی
فرجه (نیننده کی آچیقلیق : فرجه)

فُتَادَهٌ } [ف] (فُتَادَه) نک مخفی .
دوشمش ، دوشکون .

فُتُوتٌ } [ع] کرم ، سخا ، جوهرد-
لك : (اثر فتوت) .

(فتوتلو) تعبیری القاب رسمیه دن
اولوب رتبه رابعه اصحابنه یازیلیر .
= (فتوتمند) = سخی ، کرمکلر ، جوهر .

فُتُوحٌ } [ع] ظفر ، نصرت :
(مظهر فتوح ، موکب

فتوح) بو معناده اکثریا جمی اولان
(فتوحات) قولانیلیر § فضائل معنویه ،
صفوت قلب ایله علم لدنی یی کشف
واظهار : (روح پرفتوح) § آچق ،
اچلمق ، فرحلامق .

فُتُورٌ } [ع] ضعف ، کیوشکک ،
بزرکینک : (جسمنه عارض

اولان فتور برقاچ کون توقفه مجبور
ایندی) ، (کتیرمک) ماده سیله قوللا-
نیلیر . (بلافتور) = فتورسز ،
بزمکسزین .

فُجَّاهُ } [ع] ناکهانی ، آلمزین ،
بردنبره ، آبا کسزین ایریشن

شی . (فُجَّاه) ده عین معنایه لغت

پیغمبرینک شرف واقع اولدینی سنه
(داء الفیل) = جزام نوعندن بر
مرضدر.

فیلولو (فرانسزجه دن Flotte)
(دونما، قوهٔ بحریه؛ مفرز دونما.

فلورین (فرانسزجه دن Florin)
سکهٔ خالصه اعتباریله
طوقوز غروش قیمتده آوستریا سکهٔ
سی. بوسکهٔ نك قیمتی مملکتلره کوره
غایتاه مختلفدر. (فلوری) = ایتالیا بجه
اوستی چیچکلی بر نوع ونديک آلتونی.

فیلولوقسهٔ را [فرانسزجه سی
[Phylloxera]

اوزوم کوتوکلرینک کوکنه عارض
اوله رق باغلی خراب ایدن غایت کوچک
بر نوع بوجک که آمر یقاندن سرایت
ایتمشدر. (فیلولوقسهٔ را) نك اصلی
یونانجه در. لسان یونانیده (فیلون)
یا پراق و (قسه روس) قوروز معناسنه
اولوب بوایکی لفظدن متشکلدر.

فیلهٔ تو (فرانسزجه سی Filet)
قویون و صیغیرک آرقه
کمیکنک ایکی یانندن چیقاریلن اوزون
ات بارجه سی.

فیلگرام (فرانسزجه دن Filigrane)
[جه دن] یا خود
(فیلگرام Filigramme) کاغذک
ایچنده کورونن خطوط و نقوش.

مال، خراج و غنیمت معناسنه اولان
(فیء) کله سندن مأخوذ اولسی مستبعد
در. بونکله برابر لسانمزده بونلرک
استعمالنه لزوم و احتیاج وارد: (فیء
مقطوع)، (فیئات موضوعه).

فیروز [ع] فارسی (پیروز)
معربی. سعید، حرّم،
میمنتی: (روز فیروز) = سعادتلی،
سوینجلی کون. (فیروز بخت) =
طالی مسعود، اوغورلی. (پیروز)
فارسیده مظفر، منصور، غالب، مسعود
معنالرنده قولانلیبر: (فیروز مند) =
غلبه، ظفر صاحبی، طالی مسعود.

« هر گوشه ده بر صباح فیروز »
« هر غنجه ده بر قیای نوروز »
{ شیخ غالب }

فیروزه [ع] فارسی (پیروزه)
معربی. (نیشابور)
دینلین مملکت جوارنده ظهور ایدن
آحیق مائی رنگلی ذی قیمت بر نوع یوزوک
طاشی. (فیروزه رنگ، فیروزه فام)
= مائی رنگلی: (قبهٔ فیروزه فام،
فیروزه رواق) = کوک یوزی (چشم
فیروزه فام) = مائی کوز.

فیل [ع] فارسیده (پیل)
{ خرطوملی جسم الحیته حیوان
که آسیانک قسم جنوبسیله آفریقایی
وسطاده بولنور. دیشلری مقبولدر.
(عام الفیل) = ولادت سنیهٔ حضرت

باقر، دیمیر کی معدنیات دیمکدر :
(فلزات تسعه) .

فِلِزَطَه } [انکلیزجه دن] چاقماقلی .
قیصه آوجی تفنکی .

فِهْرِسْت [ف] } بر کتابک
محتوی اولدینی
فِهْرِش [معرب] } فصول و ابوابی
غایتله مجمل
اولدق کوسترن جدول § اسامی کتبی
حای دفترا .

فِی } [ع] ادات ظرف و حرف جر
درکه ترکیجه مقابلی (ده)
اداتیدر . (فی الأصل) = اصلنده
(فی الحقیقه) = حقیقتده (فی الحال)
= بو آنده . (فی سبیل الله) = الله
یولنده . (فیہ) = آنک حقنده ،
آگا دائر . (منازع فیہ) = آگا
دائر منازعه واقع اولان (مانحن فیہ)
= آگا دائر بحث ایدیلن خصوص .
(فیها) = مفرد مؤنثه مخصوصدر .

فِی } [ع مولد] اصلی یوقاروده کی
اداتدر . محررات رسمیه و
خصوصیه به اشارت اولنتان تاریخ ایله
برابر قوللائیلیر § لسانمزده هر نصلسه
بها ، بدل معناسنده استعمالی شایع اولمش
وجمی اولتی اوزره (فیشات) لفظی
اوپدیرلشددر . کسر ایله استعمالنه نظر آ

(۱۴۶) نجی صحیفه سنه مراجعت
اولنه .

[ع] دوشونک § قوه
مفکره ، ذهن ، خاطر :
فِکْر } (فکر مه کلیمور) §
دوشونیلن شی ،
دوشونجه . جمی (افکار) .

[ف] برنجیسی (افگین) ک
ایکجیسی (افگنده)
فِکْن } نک مخفیدر . معناری
برنجی قسمک (۱۴۷)
نجی صحیفه سنده کوسترلشددر . اورایه
مراجعت اولنه .

[ایتالیانجه دن] اینجه
اوزون باندیره ، بایراق
فِلاما } که ترکیجه سی (آلاو)
اولدینی (لهجه) ده
بیان اولنیور . مزارعه و کیمیلرده
دیرکلرک تپه سنه چکیلان اکسز ،
اوزون بایراق دیمکدر § بیوک عسکری
تعلیملرده و مهندسلرک مساحه اراضی
و خریطه تنظیمنده مواقی تعیین و ارائه
ایچون مزارق اوجنده یره رکز
ایتدکری علامت ، نشان .

[ایتالیانجه دن] نیه
فِلاوْطَه } مشابه برنوع چالنی .

[ع] جواهر ارضیه ، قال
فِلِز } اولامش خام معدنلر . جمی
(فلزات) درکه آلتون ، کوموش ،

ذهنك هر شيشی تيز آ كلايشی ديمكدر .
(غَبَاوَت) كُ ضَدَى .

فِعَالٌ } [ع] (فِعْل) كُ جَمِی :
(بَدَفِعَال) = ايشلری كوتو اولان

فِعْلٌ } [ع] ايش : (فعل ممدوح ،
فعل مضموم) § زمانه تعلق
ومعنايه دلالت ايدن كله : (فعل ماضی :
فعل لازم) ، (فِعْلًا) = سوز ايله
دكل ايش اوله رق ، ايش جهتياه .
(فِعْلِي) = فعلاه منسوب : (جمله
فعليه) ، (فِعْلِيَّات) = ايشاه نيلين
ايشلر ، شيلر ديمكدر :

فِعَانٌ } [ف] اضطراب ايله باغروب
چاغرمه ، فرياد .

فِقْدَانٌ } [ع] يوق اولمق ، (فقدان
اشيا) .

فِقْرَاتٌ } [ع] (فقره) نك جمی :
(فقرات لطيفه) .

فِقْرَةٌ } [ع] جمله كلاميه : (امر
نامه نك فقره اخيره سی) §

حكايه ، قصه ، ماصال : (فقره
خوان) = حكايه او قویان ، سويله ين .

فِقْهٌ } [ع] في الاصل بر شيشی كر كي كبی
آ گلايوب نيلمك معنا سنه در .

بعده علم دين و شريعتده علم اولمشدر .
علم شريعت ، شريعتك اصول واحكامی

ديمكدر : (علم فقه ، اصول فقه) .

فِكَاذٌ } [ف] (افكار) مخفي .
ككاتبمرك برنجی قسمتك

عن الحق يعني جناب حقا امرينی ترك
ايمك . كنياه ايشلاه مك ديمكدر :
(فسق و فجور) ، (فسوق) جمی .

فِصَادٌ } [ع] قان آلمق ، طاماردن
قان چيقارمق .

فِضَّةٌ } [ع] كوموش : (فِضَّةٌ خَالِصَةٌ) .

فِطَامٌ } [ع] چوچنی سوتدن كسه :
(وقت فطام) .

فِطْرٌ } [ع] اوروج آچمق ، آجان :
(عيد فطر) = رمضان

بايرامی . (صدقه فطر) = اوروج
آينك نهايتنده جناب حقه شكر ايجون

وجه مشرووع اوزره ويريلن صدقه در كه
(فِطْرَةٌ) تعبير اولنور .

فِطْرَتٌ } [ع] خلقت ، طينت يعني
ياراديلش : (مظهير

اولدینی بونجه الطافه قارشی فطرتنده
موجود اولان دنائتی اظهار ايتدی) §

قوة فاطره مقامنده ده قوللانيلير .
(فِطْرِي) = طبيعي ، جبلي . (فِطْرَةٌ) =

فطري اوله رق ، ياراديلش جهتياه .

فِطْرَةٌ } [ع] بالاده كي لفظ ايله بو
كله بردر . لكن لسانزده

آیری آیری كوسترمكه لزوم واردر .
صوم رمضانك تشكري ايجون بايرامدن

اول وجه شرعی اوزره فقرايه ويريلن
صدقه ديمكدر .

فِطْنَةٌ } [ع] ذهنك تعلق ايتديكي
نسته ني ادراك خصوصنده كي

جودت استعدادي كه ذهن آچيقلنی ،

بر قوماندانك معیتی افرادی : (فرقهٔ
عسکریه ، فرقه مرکزی) .

فِرَنك (فرانسزجه سی Français)
فرانسه یه منسوب ، فرانسز
دیمكدر . عربجه (افزج) دن قلب
وتحریف اولمشدر .

فِرَه (فرانسزجه دن Fret) تجار
کمیله یینه اشیا نقلی ایچون
ویریلن اجرت ، نول || تجار کیمستك
تاماً ویا قسماً استیجاری || برکمی به
اجرتله یوكله تیلن اشیا ، حموله .
(Frélin) = باقی قالان مال ، دو-
کوتی ، سوپورتی مال .

فِرِيب [ف] آلداتمیق معناسنه
اولان (فریفتن) مصدرندن
فعل امردر . لسانمزده مطلقاً ترکیب
ایله قوللانیلیر . (دلفریب) = کوكل
آلداتمی . (نیکهفریب) = (نظر
فریب) = کوز آلداتمی . (ابلهفریب)
= احمق آلداتمی . (مشتری فریب)
آلیجی آلداتان .

فِرِيفْتَه [ف] آلداتلش ، آلداتمش :
(فریفته دل) .
« یار قدیم صاندم آهرجایی بن سنی »
« ایتدی بنی فریفته وعید وفارک »
{ بهجت }

فِرِسْتَان [یونانجه دن] قادینلر
مخصوص برنوع لباس .

فِرِسْق [ع] فنالق معناسنه در .
(اصطلاح شرعده خروج

سوی وآلاری قیلنن) ذاتاً نادر
قوللانیلان بولفظ برار زمان سوگره
بوسبتون مهجور ومتروك اوله جقدر .

فِرِشْتَه [ع] ملك : (فرشته
خصلت) = ملك خویلی
(فرشتگان) = ملكار . فانك فتحینه
ده لغتدر .

فِرِ عَوْن [ع] قدیم مالوك قبطیة
مصریه نك علم مخصوص-
صیدرکه حضرت (موسی) علیه السلامه
ایمان ایتمین (ولید بن مصعب) بولیر-
دندر . صاحب کبر ونخوت یعنی متکبر
عنود حقنده ایراد اولنور . جمی
(فرأعنه) در .

فِرِق [ع] (فرقه) نك جمی ،
براردونك اقسامی : (فرق
عسکریه) .

فِرِقْت [ع] (فراق) کعبی
آیریلق :

فِرِ قِیْن (فرانسزجه سی Frégate)
در . ایچنده ایکی یانلرینه
صیره ایله طویلر موضوع اولان بیوک
برنوع سفینه حربیه . برلغت کتابنده
(انکلزجه دن) دبه کوستریلیور .
(قاموس فرانسوی) نك (۱۰۹۰)
نجی صحیفه سننده « عربیدن مأخوذ »
دینیلور .

فِرِ قَه [ع] بولوك ، برطاقم خلق
{ فریق رتبه سنی حائز

﴿ ف ر ا ﴾

فِرَاشٌ { [ع] دوشك ، ياتاق :
 فراش (فراش و صلت ، فراش
 راحت) ، (اسیر فراش) = یاتاقده
 بولنان خسته (هم فراش) = زوجه .

فِرَاقٌ { [ع] آیریلق ، هجران :
 (سوزش فراق ، درد فراق) .
 [فرانسزجه دن Frane]
 فِرَاقٌ { تقریباً درت یچق غروش
 قیمتنده برفرانسز سکه سی .

فِرَانِ مَاسُونِ { (فرانسزجه دن
 Franc-maçon)
 زبانزدی (فارماسون) فران ماسونلک
 طریقنه داخل بولنان آدم ؛ ترکیجده
 بوزوق اعتقادلی ، منکر معناسنده
 قوللانیلور .

فِرَاوَانٌ { [ف] بول ، چوق : (نقد
 فراوان)
 فراوان ، عمر فراوان) .
 فِرْدَوْسٌ { [ع] جنت ، عالمده اوامر
 السہمی تحویل ایدن انساناره آخرتده
 موعود اولان قرارگاه ابدی . (فردوس
 آشیان) = قبری جنت اولان § لسا -
 نمرده بوستان ، باغچه معناسنده قوللا-
 نیلماز .

فِرِسْتَادَه { [ف] رسول ، پیغمبر :
 (فریستادگان) =
 پیغمبرلر § کوندرلمش : (فریستاده

{ [ع] طائفه ، گروه ، جماعت :
 فِرْمَه { (فِرْمَه قَلْبَاه) اکثریا مقام استحفاف
 واستحقارده قوللانیلور . جمعی (فِرْمَات) .

فِرْزَاکٌ { [ع] آتک ترکیسی ، ترکی
 قایشی ؛ اکرک آردنده کی
 تاصه .

فِرْنٌ { [ع] (فِرْنَه) نک جمعی :
 (چشم پرفرن) .

فِرْتَه { [ع] شقاق ، غوغا .

فِرْحَامٌ { [ع] (فخیم) کجمی ، اولولر ،
 بویوکلر : (وکلای فحام) .
 فِرْدِیَه { [ع] خلاص ایچون ویریلن
 آچه . جان قورتارمه آچه سی .
 (فدیة نجات) .

فِرَازٌ { [ع] قاجق ، صاووشمق :
 (فراره قدم باصمق) ،
 (فراری) = قاجاق : (عسکر
 فراریسی) .

فِرَازٌ { [ف] یوقوش : (فراز و
 فریز)
 نشیب) = یوقوش اینیش
 § بالا ، رفیع ، یوکسک : (فراز
 عرش ، فراز آسمان) .

فِرَاسْتٌ { [ع] شدت ادراک ،
 روش و حالدن سرعتله
 آکلامق : (اهل فراست) فتح فا
 یله یا کلمشدر .

(فیض میاه ، فیض نہر) § کمال تہی
 و تجدد : (فیض بہار ، فیض چمن)
 § علم و معرفت : (ازدیاد فیض و عرفان)
 § معناً ایلر بلہ مک ، ترقی . (فیضیاب)
 = فیض بولیچی ، بولان § کیفیت
 روحانیہ : صفای روحانی : (فیض
 عبادت ، فیض سحر) ، (فیضانک)
 = فیضلی . (فیض بخش) = فیض
 ویرجی ، فیض باغشلا ییچی . (فیض
 رسانی) = فیض ایریشدیر ییچی . (فیض
 افزا) = فیض آرتیریچی . (فیض
 آور) = فیض کتیریچی . (فیض فیض)
 = فیض ایله طولو اولان . جمعی
 (فیوض) در .

« دل زندہ فیض شمس تبریز »
 « فی پارہ خامہ شکر ریز »
 { شیخ غالب }

{ فیضان } [ع] صویک آرتوب
 طاشمہ سی ، جوشمہ سی :
 (فیضان میاه ، فیضان نینل . درمک
 فیضانی) .

{ فیقہاء } [ع] دوز ، بیوک صحرا ؛
 صوسز قوملو چول .

{ فیلسوف } [ع] بح حکمت ،
 سمات § عقائد دینہ دن عاری اولان ،
 دینسز ، دہری :

« بلکہ قانون سخندہ ، حل و عقد نکتہ دہ »
 « حکمت فکر و خیالک فیلسوف اکبری »
 { نفی }

{ [ع] فہم ایله متصف اولان ،
 فہیم } آکلایشلی ، آکلایان .
 « سخن اولدرکہ بلا واسطہ طبع سلیم »
 « اولہ مقبول دل نادرہ سنجان فہیم »
 { نفی }

{ [ع] زیادہ فیض ویرجی ،
 فیاض } ویرن : (فیاض مطلق ،
 فیاض ازل) = اللہ ذوالجلال .
 (فیاضانہ) = فیاضہ لایق صورتدہ :
 « فیاض ازل ، موجد کل ، مصدر عالم »
 { نفی }

{ [ع] « فیفا » نک جمعی ،
 فیافی } صوسز چولر ، صحرا لر .
 { [ع] حق ایله باطل بینتی
 فیصل } فرق و تمیز ایله اولان حکم ،
 قرار . (ویرمک ، بولوق) مادہ لر ایله
 قوللانیلیر . عربیدہ ایکی نسنہ آرالغنی
 آیران شیئہ دہ اطلاق اولنور .

{ [ع] فی الاصل صو طاشوب
 فیض } آرق ، برنسنہ چوغالوق
 معناسنہ در . معانی سائرہ آتیبہ بو
 معنادن استخراج اولمشدر . نفس انسا .
 نیہ یہ واقع اولان القات معنویہ : (فیض
 الہی ، فیض ربانی ، فیض ازل) §
 تأثیر : (فیض عشق ، فیض محبت ،
 فیض انفساس ، فیض باران) § یمن
 و برکت ، بولوق : (فیض واحسان) ،
 (باران فیض رسانی . فیض محمولات)
 § احاطہ ، ظہور و تجلی : (فیض
 استعداد ، فیض حسن) § آرق ، چوغالوق

فَوْرٌ { [ع] عَجَلَه ، هَان . (فَوْرًا) :
 = سَرِيْعًا (عَلَى الْفَوْرِ) =
 على العجله ، بردنبره ، چارچابوق .

فَوْرَانٌ { [ع] قَايِنَامِق ، فِشْقِيرِمَق .
 مَادِيَات وَمَعْنَوِيَاتِدِه قَوْلَا
 نِيلِير : (فَوْرَانِ آب ، فَوْرَانِ دَم ،
 وولقانك فوراني) .

فَوْرٌ { [ع] مَقْصُودِه ايرمك ، خِلاص
 بُولُق : (فَوْر وَنَصْرَت)
 استعمالی حسنا ته منحصر در .

فَوْقٌ { [ع] اوست ، اوست طرف .
 مَادِيَات وَمَعْنَوِيَاتِدِه قَوْلَا .
 نِيلِير : (تَصَوْرُك فَوْقِنْدِه) ، (فَوْقِ الْحَدِّ)
 = حِدْدِن اوستون ، پك زياده
 (فَوْقِ الْعَادَةِ) = عَادَتِك اوستنده ،
 كورله مهن . (مَأْفُوق) = اوست ،
 اوستده بولنان (فَوْقَانِي) = يوكسكده ،
 اوستده اولان : (بِنَانِك قِسْمِ فَوْقَانِيْسِي) .

« بِيَك مَهَاجِم قَارَشِي چِيَقْمَشْكِن لَوَايِ خَامِه مِي »
 « دِيَكْدِي طَبْعِ عَالَمِ سَحْرِ الْبِيَانِكِ فَوْقِنِه »
 { معلم ناجی }

فَسْهَامٌ { [ع] پك زياده آ كَلَايِيحِي ،
 آ كَلَايَان ، پك ذِكِي .

فَهْمٌ { [ع] آ كَلَامِق . (اَيْتَمَك)
 فَهْمٌ أَوْ (اَوْلَمَق) مَادِه لِرِيْلَه
 قَوْلَانِيلِير :

« فَهْمِ اَوْلَمَز نَكْتَه شَرْحِ وَيِيَانِ حَسَنِ وَعَشَقِ »
 { جَوْرِي }

« بِنِ نَه يَازْدَمِ سَنِ نَه فَهْمِ اَيْتَمَكِ غَرِيْبِ اَفْسَانِه دَرِ »
 { معلم ناجی }

فَوَائِدٌ { [ع] (فَاثِدِه) نَك جَمِي :
 (فَوَائِدُ كَثِيرَه) مَغْرَدِينِه
 ده باقلى .

فَوَاحِشٌ { [ع] (فَاخِشَه) نَك جَمِي .
 اوماده يه باقلى .

فَوَاحِزٌ { [ع] (فَاخِرَه) نَك جَمِي .
 اوماده يه مَرَاجَعَتِ اَوْلَنِه .

فَوَارِسٌ { [ع] « فَاْرَس » نَك جَمِي .
 آتولر ، بِيَنِيَجِيلِر .

فَوَّارَهٌ { [ع] قَايِنَاق ، فِسْقِيَه ،
 اِيچِنْدِن صَو فِشْقِيرَانِ مَصْنَعِ
 بُوْرُو طَرْزِنْدِه شِيلِرِه اِطْلَاقِ اَوْلَنُوْر :

« آْبِ رُوِي فَيِضِ جَوِيَانِ اَوْلَسِه عِنْوَانِمِ نَه وَاْر »
 « حَاكِ بَاكِ مَغْرَفْتِنِ فِشْقِيرِرِ فَوَّارِهِمِ »
 { معلم ناجی }

فَوَاكِهَةٌ { [ع] (فَاكِهَه) نَك جَمِي .
 مِيُوْرَه ، يَمِشَلِر : (فَوَاكِهَه
 لِنِدِيَه) .

فَوْتٌ { [ع] بَرِشِيَتِكِ آتِنِ صَوْكِرِه
 حِصُولِ وَاْدِرَاكِي مَمْكِنِ

اَوْلِيَه جِقِ صَوْرْتِنْدِه الدِنِ چِيَقُوبِ كِيْتَمِه .
 سِي ، يَتْلُوبِ قَاجِرِلَمِه سِي : (فَوْتِ
 فِرِصْتِ ، فَوْتِ اَمْرِ) ، (اَيْتَمَكِ ، اَيْلَه مَكِ)
 مَادِه لِرِيْلَه قَوْلَانِيلِير § اَوْلُومِ : (فَوْتِ
 نَاكِهَانِي ، فَوْتِ نَجَائِي) .

فَوَجٌ { [ع] بُولُوكِ ، طَاقِمِ ، جَمَاعَتِ :
 فَوَجِ فَوَجِ (فَوَجِ) = بُولُوكِ بُولُوكِ .

(فَوَجِ فَوَجِ) = طَاقِمِ طَاقِمِ ، آقِيْنِ
 آقِيْنِ . جَمِي (اَفْوَاجِ) .

فلك اعظم که متقدمینه کوره طوقوزنجی
 طبقه سما دیمکدر § زمان ، دهر ،
 اجل ، دنیا کی مختلف معنالرده و
 احکام وقایع و شئونک معطوف علیهی
 اولهرق استعمال اولنور. (فَلْکِیَات)
 = سما ونجوم دن بحث ایدن علم مخصوص.
 فَمَ { [ع] آغیز : (فَم نهر) =
 فَم | چای آغیزی. (فَم لطیف ،
 فَم نَزْک) = کوزل آغیز ، (کَلَمَم)
 = آغیزی کل کی اولان ، (غنجه فَم)
 = آغیزی غنجه کی اولان. نظمه
 تشدید میم جاژدر . جمی اولان
 (افام) قوللانیملاز .

« بهاری نیلرز اول کلهذار غنجه فک »
 « کولوب آپلمسی بیک نوبهاره دکز می »
 { نائلی قدیم }

فَنَ { [ع] نوع ، چشید ، درلو .
 فَنَ | بومعنده اکثریا جمی اولان
 (فَنُون) قوللانیلیر § معارف بشریه
 نک عملیات ایله تحصیل ایدن قسمی ||
 هنر وصنعت ، علومدن برشعبه : (ارباب
 فن . فن جراحی ، فن بیطری ، فن
 تشریح ، فن زراعت ، فن کیمیا)
 جمع اولهرق ده قوللانیلیر : (فنون ریاضیه ،
 فنون طبیعی) (فَنَاء ، بِالْفَنِّ) = فن
 واسطه سیله فن ایله . (فَنِّ) = فَنِّه
 منسوب دیمکدر : (مسائل فَنِّیه ،
 حقایق فَنِّیه) . (هزار فن) = هر
 شیئه آشنا اولان ، صنعتجه اجرایی

کوچ شیلری یاپان ، (پَرَفَن) = هر
 شیئی یاپان ، (فن) کله سنک عربیده
 اولدینی کی اسانمزده بر آدمی معامله ده
 آلماتق معناسنده استعمالی شایع
 دکلدز . بر لغت کتایبده او یولده
 تعریف ایدلمسی خطا در . اسانمزده مثلا
 (فلانک فندینه آلداناملیدر) دینیلیر .
 لکن (فلانک فنه آلداناملیدر) اصلا
 دینیلمز . (فَنَد) = حیله . دسیسه .
 مکر ، دک ، معناسنه در .

فَنَاءُ { [ع] یوق اولوق ، یوقلق .
 فَنَاءُ | (یوقلق) مصدر یله قوللانیلیر :
 (فَنَائِب ، فَنَائِبِر) = فنا بولیجی .

فنا بولان . (دار فنا) = دنیا .
 (آغوش فنا) = مزار . (فنا فی الله)
 = تجرید ، علائق دنیویه بی کلیاً قطع
 ودرگاه احدیته توجه تام ایله استغراق
 حالتی § ایدنک ضدی ، کوتو : (فنا
 شی ، فنا آدم . فنا سوز) . (فنا لقی)
 = کوتولک : (عالمده انسان کامل
 کیمسه به فنا لقی ایتمک خاطر ندن کچیر منر .
 بالعکس هر کسه ایلک ایتمک چالیشیر) .

« فنا بقایه مقابل عدم وجوده ردیف »
 « جهان یوق اولده مانند شمع وار اوله لی »
 { حای }

« کوسترمیه حق فنا ی عشقک »
 { اکرم }

فَنَدَ { [ف] مکر ، حیله ، دسیسه ،
 فَنَدَ | دک : (قادینک فندی ارکی
 بندی — مثل مشهور) .

فَلَائِكَةٌ ([عمولده] مصیبت ،
 داهیه ، بدبختی کی
 معناری افاده ایدر . عربیده بولمایان ،
 قوللانیلمایان بولکه نك لسائزده
 (نزاکت) کی استعمالنه احتیاج قوی
 واردر . (فَلَائِكَةٌ ، فَلَائِكَةٌ)
 = گرفتار مصیبت اولان . بونارك جمعی

(فَلَائِكَةٌ ، فَلَائِكَةٌ) در .
 فَلَائِكَةٌ ([ع]) دینلن ایغه
 فَلَائِكَةٌ . اعضای بدنك حرکات
 طبیعه دن محرومیتی .

فَلَائِكَةٌ ([ع]) حکمت معناسنه
 مستعملدر . بومناسیتله
 اعظم حکمادن هر برینك مساووك و
 متخدی بولنان اصول حکیمانیه اطلاق
 اولنور . مثلا (ابن سینانك فلسفه سی ،
 شیخ الاکبرك فلسفه سی ، ده قارتك فلسفه
 سی) کی § حکمت اخلاق ، آداب ،
 طبیعیات ، السمیات قسملرندن مرکب
 علم مخصوص § بر شیشك ، بر علمك
 حکم وحقایقندن بحث ایدن علم مخصوص :
 (فلسفه دینیه ، فلسفه اخلاقیه ، فلسفه
 تاریخیه) ، (فلسفیات) = علوم حکمیه .

فَلَائِكَةٌ ([ع]) صباح آیدینلنی §
 طومروق .

فَلَائِكَةٌ ([ع]) مدارالنجوم اولان
 (كوك) دیمكدر . جمعی
 (افلاک ، فَلَائِكَةٌ) در ، برنجیسی قوللا
 نیلیر . (فَلَائِكَةٌ) = فَلَائِكَةٌ الاعلی ،

§ قورتارمه : (رهنك فَلَائِكَةٌ) § چكّه :
 (فَلَائِكَةٌ اعلی ، فَلَائِكَةٌ اسفل) .

فَلَائِكَةٌ ([ع]) فوز و ظفر ، نجات
 و خلاص معناسنه در :
 (ابونيك خیر دعاسنی آلمایان فَلَائِكَةٌ
 بولماز) یالکز (بولق) مادهسیله
 قوللانیلیر :

« فَلَائِكَةٌ بولدی راه طلبیده بنك ایدن »
 « سکا سن اولدك اومسلکده راهزنك ایدن »
 { لا }

فَلَائِكَةٌ ([ع]) اهل فَلَائِكَةٌ ، چفتجی ،
 اکینجی : (آفریقا فَلَائِكَةٌ حرلی
 چالیشقانلقه مشهوردر) .

فَلَائِكَةٌ ([ع]) چفتجیلک . اکینجیلک :
 (آناطولی ایچون ائ
 بیوک مدار عمران و سعادت فَلَائِكَةٌ)
 فصیحی کسر (فا) ایله در .

فَلَائِكَةٌ ([ف]) طاش آتمغه مخصوص
 فَلَائِكَةٌ (آلت ، صابان : (فَلَائِكَةٌ)
 صورتنده قوللانیلیر :

فَلَائِكَةٌ ([ع]) « فیلسوف » ك
 جمعی . اومادهیه باقلی :
 (فلاسفه یونانیه) .

فَلَائِكَةٌ ([عرب]) اصلی (پلاطون)
 فَلَائِكَةٌ درکه مشهور حکیم
 یونانینك لقبدر . لسائزده هم بو
 صورتده ، هم (افلاطون) طرزنده
 قوللانیلیر . کتایمزك برنجی قسمنك
 یوز قرق یدنجی صحیفه سنه مراجعت
 اولنلی .

فَطُورُ } [ع] اوروج آچه جق نسنه .

فَطِينُ } [ع] فطانتلی ، ذهنی برشیئی
چابوق وایی ادراک ایدییچی ،
ایدن : (شو جوق پک فطین ، تذکره
فطین) .

فَظَاظَتْ } [ع] قابالق ، یوغونلق ،
سرتلك ، کوتوسوز -
لوك : (فظاظت لسانیه) .

فَعَالٌ } [ع] اوشه عیوب زیاده
ایشاهین ، ایشله ییچی ، چوق
چالیشان ، چالشیچی (مراد فعال) =
چالیشان آدم (فعَّالَانَه) = چالیشانجه -
سنه (فعال لما یرید) = ایستدیکنی
ایشاهین جناب حق .

فَعْفُورٌ } [ف] چین حکمدار لرینک
علم مخصوصی : (فَعْفُور
چین) ، (فَعْفُورِي) = حکمدار
مذکوره منسوب || چین معمولات
ترایه سندن اوانی به اطلاق اولنور .
بیاض چیچکلی سنه (خطائی) دینیلیر :

« نشئه امید ایتدیك ساغرده سندن غمیلیر »
« برطوقون بیک آه دیگله کاسه فَعْفُورِدن »
{ عالی }

فَقَّارَةٌ } [ع] « فقاره » نك جمی ،
آرقه ده یاغریندن قویروق
صوقنه قدر استیف استیف دیزیلی
اولان قابورغه کیکاری . (ذُو الْفَقَّارِ)
= بدر ملحه سنده اغتنام اولنوب

فقاره لری حاوی اولان و طرف اقدس
جناب رسالتناهیدين حضرت امام
« علی » رضی الله عنیه و یریلن قیلجک
اسمی . کسر فا ایله تلفظی یا گشدر :
« هر علی حیدر دکل هر سیفه دینمز ذوالفقار »
{ لا }

فَقَاهَتٌ } [ع] علم شریعتک عالمی
یعنی علم فقهده رسوخ
صاحبی اولقی . (فقاهاتلو) = مفتیلره
مخصوص عنوان رسمی .

فَقْرٌ } [ع] یوقسوللق ، زوکورتک ،
محتاجلق : (فقر دم)
قانسزلق علی .

فَقَطٌّ } [ع] « فا » ایله (قَطَّ)
دن مرکب ادات استدراک .
بعضاً معنای حصری ، یعنی (یالکز)
معناسنی حاوی اوله رق قوللانیلیر .

فَقِيرٌ } [ع] محتاج ، عاجز ، یوقسول ،
دینلجی . (فقیرانه) =
فقیرجه سنه ، یوقسول اولانه یاقیشه جق
طرزده . بعضاً مقام تواضعده ایراد
اولنور :

« بوقفیرک بعض آثاری دل زارم کی »
« بولماشدی جامه یکر نك ایله حسن نظام »
{ لا }

فَقِيهٌ } [ع] فقاهاته متصف ، علم
فقهده عالم و متشرع اولان .
جمی (فقها)

فَكَ } [ع] آیرمه ، قوبارمه :
(فَكْ انتساب ، مهورک فکی)

فضل سنك نعمت بكا — سنان پاشا)
 § علم ، هنر ، معرفت :

« كندی فضلندن اولور ممنون دل عالی تبار »
 « ایلز دیکر لرك فضلیله اصلا افتخار »
 { بو آلو مترجمی - ناجی }

فَضَلَاتُ { [ع] فضله) نك جمعی ،
 فقط (قاذورات) معنا .
 سندده قولانیلیر .

فَضْلُهُ { [ع] زائد ، زیاده ، آرتیق :
 (فضله حاصلات ، فضله اشیا) .

فَضْحُ { [ع] رذیل ، رسوای
 آفتح ا معناسنه در .

فَضْحَهُ { [ع] رسوایینی موجب
 اولان ماده ، ایش .

فَضِيلَتُ { [ع] انسانك یارادیلشنده کی
 اییلک ، ائی خوی ، تعبیر

دیگرله برشیتك وبا برشخصك خیر ،
 حسن ، علم و معرفت کی برفضل جهتیله
 دیگره تفوق و رجحانه سبب اولان
 حالت : (فضیلت پرور ، صاحب فضیلت ،
 فضیلتمند) = فضیلتلی دیمکدر . جمعی
 (فضائل) .

فَطَانَتُ { [ع] ذهن آجیقانی ، ذهنك
 یارادیلش اقتضاسینجه بر
 شیئی چابوق وایی آ کلامق خصوصنده کی
 استعدادی .

فَطِيرُ { [ع] اولامش ، مرتبه سنی
 اولامش شی || خصوصیه
 هنوز مایه لانا ماش خیر : (خیر الفطیر)
 = مایه سز آتمك .

[ع] فی الاصل آدمك اقربا -
 فصیله) سنه اطلاق اولنور .
 اصطلاحده خواص ممیزه سی فرق سز
 بولنان نباتاتك هیئات مجموعه سی دیمکدر .
 جمعی (فضائل) .

فَضَاءُ { [ع] اوجی بوجاغی بولنمایان
 بوشلق ، کائناتك صوگسز
 اولان کنیشلکی : (فضاء نامتاهی ،
 فضاء بی حد) § کنیش محل ، مکان :
 (فضای فیض) § کنیش ، آچیق
 صحرا ، اووه : (فضای سخن) ، (فضا
 نورد) = اووه ده کیدیجی .

« ائی فضا دلتنك اولور دم بی تناهی اولسه ك »
 « كوكلك جولانگه حیرتیناهی اولسه ك »
 { لا }

فَضَائِلُ { [ع] (فضیلت) ك جمعی ،
 فضائل) افرادك مدار تفوق و
 تمیزی اولان اوصاف جمیه . (فضایل)
 صورتنده یازلامل : (فضائل جمیه ،
 ارباب فضائل) .

فَضَاحَتُ { [ع] رسواییق ، کشف
 ا عیوب و مساوی صورتیه
 وقوع بولان رسواییق : (فضاحت
 لسانیه ، ارباب فضاحت) جمعی (فضایح)
 در . عربیده (فضایح) صورتنده
 تحریر اولنور .

فَضْلُ { [ع] (نقص) مقابل . زیاده لك ،
 مزیت ذاتیه : (صاحب
 فضل) § کرم ، عاطفت ، احسان :
 (اکر ازله بی قولغه قبول ایتدگسه

فَصَالٌ { [ع] هر کسک عیب و قصورنی دینه طولایوب فصل و ذم ایدن: (فصال بدخصال).

فَصْدٌ { [ع] قان آلمه: (فصد و حجات).

فَصْلٌ { [ع] آیرمق، آیرلیق (وصل مقابلی) § حق

و باطل بینتی آیروب حکم ایتمک: (فصل دعوی، دعوانک فصلی) § ذم و غیبت، آدم چکشدیرمه. بومعنالرده (ایتمک،

ایله مک) ماده لرله قوللانیلیر: (حاکم دعوائی فصل ابتدی، آدم فصل ایتمکدن باشقه هنری یوق) § برشیدک دکر.

لرندن آیری، باشقه اولان قسمی: (کتابک فصل اولی، فصل الفاء، بر سنه درت فصلدر، فصل ربیع) §

مقامات موسیقیه دن هر بری: (نہاوند فصلی، حجاز کار فصلی) بومعنالرده جمعی (فصول) در § ترک عطف یعنی

کله لر، ترکیلر، جمله لر آره سننده عطف و تشریک ادواتی بولنماق: (فصل الخطاب) = خطاب فاصل،

ایکی کلام بینتی فصل ایدن (اما بعد، بعد ذل) کبی سوزلر. (فصل الجسد) = وجودک اویناق یرلری:

«کلسون بهار فصلنی سیر ایله بلبلک» { لا }

فَضِیحٌ { [ع] فصاحتله متصف؛ (دوز کون، آچیق، خطاسز سوز سویله پن. جمعی (فصحا).

§ خیشلتی، شیرتی: (فشافش دریا، فشافش خلعت، فشافش دامان).

فَشَانٌ { [ف] (افشان) مخفی. ترکیب ایله صاچیجی، صاچان معناسنده قوللانیلیر: (آتش فشان، زرفشان).

«ای شعر ترم اشکم ایله هم جریان اول» «سینه مده کی نیران غمه رشحه فشان اول» { «پارنی» دن ترجمه - معلم ناجی }

فَصٌّ { [ع] یوزوک طاشی: (فص نکین) جمعی (فصوص).

فَصَاحَتٌ { [ع] فی الاصل سوتک کوپوکی کیدوب خالصی

قالق، برانسنه شائبه دن بری اولق معناسنده. بومناسبتله سوزک آچیق، دوز کون، خطادن عاری اولسنده

قوللانیلمشدر. اصطلاح فن معانیده کله ده تنافر حروفدن، غرابتن، قیاسه مخالفتدن و کلامده کلماتک فصاحتیه

برابر ضعف تألیفدن، تنافر کلماتدن سلامت دیمکدر § کلامده، متکلمده

اوصورتله تجلی ایدن حال: (فصاحت متکلم)، (فصاحت پرداز) = فصاحتله سوز سویله پن.

فَصَادٌ { [ع] قانجی، قان آلیجی: (نیشتر فصّاد).

«درد مند کنه خار رهک نافعدر» «نه قدر انفع ایسه خسته یه نیش فصّاد» { نابی }

نیلیر : (فساد معده) § قاریشلق §
 بطلان : (قضیه نك فسادى) § فئالق.
 (صلاح) مقابلی : (عالم کون و فساد)
 = دنیا .

فسان { [ف] بیلگی طاشی : (سنك)
 فسان { فسان } § حکایه ، ماصال :
 (فسان و فسون ، فسان فسوس) .

« پاره الماسدر سنك فسانى نیلر اول »
 « چرخه چکمه بردخی شمشیر والا کوهرى »
 { نفی }

فسانه { [ف] (افسانه) مخفی ،
 حکایه ، ماصال . اوماده یه
 باقکمز .

فسخ { [ع] حکمگز براققی ،
 بوزمق ، بوزلق : (فسخ)
 شرکت ، فسخ مقاوله ، فسخ عقد) §
 محاکم استینافیه نك محاکم ابتدائیه دن
 صادر اولان احکامی قانونه توفیقاً
 بوزمسی : (اعلام ابتدائینك فسخی) .

فسده { [ع] (فاسد) ك جمعی ،
 مفردینه ده باقلی .

فسقه { [ع] (فاسق) ك جمعی ،
 كناه ایشله یئار .

فسیح { [ع] کنیش ، آجیق :
 (صحرای فسیح ، ساحه
 فسیحه) ، (میدان فسیح دهر ایچنده
 اجاله چوکان قضا ایله یووارلانیر بر
 طوب کبی آرامی منسلب وحالدن حاله
 منقلب بر وجودم — حسب حال جامی
 — سنبله ناجی) .

فسافش { [ف] آتیلان اوقك
 فسافش { سسی : (فسافش تیر)

جوهره (فرید ، فریده) اطلاق اولنور .
 جمی (فرأئد) در .

فريضة { [ع] فرض اولان اوامرا
 الهمیه : (فريضة حج
 شريف ، فريضة صوم) § لازم ،
 واجب : (عالمده انسان ایچون تحصیل
 علم و معرفت پك مهم فريضة در) §
 وظیفه ، بوج : (دعای حضرت
 سلطان جهان فريضة ذمت اهل ایماندر)
 جمی (فرائض) در .

فريق { [ع] بر بلوك ، بر قسم ناس
 معناسنه اولان (فرقه) دن
 معناه فرقلیدر . بؤکله فرقه دن اکثر
 اولان جماعت بشریه یه اطلاق اولنور .
 § فرقه قوماندانلی پایه سی کدرتیه اولایه
 معادلدر : (فريق پاشا) ، (فريقین)
 = ایکی طاقم جماعت انسانی ، ایکی فرقه
 عسکریه : (تقابل فريقین) .

فريك { [ع] کالی بولمش دانه ،
 اوغولمه صالح بغدادی
 دانه سی : (فريك بلاوی . فريك آشی)
 آناتولیده معروفدر . پك مقبول اولان
 (فريك الماسی) = اولغون ، لئید الما
 دیمکدر .

{ [ف] « آفزا » مخفی .
 فزای { ترکیب ایله } آرتیرمچی ،
 آرتیران معنا سنده قوللانیلیر : (حیرتفزا)
 { [ع] چورومك ، بوزلق .
 فساد { مادیات و معنویاتده قوللا .

(فرقد) وایکسینه بردن (فرقدان)
دینیر . بونلر دائما بولندقلری یردن
طلوع وغروب ایدرلر :

« اولسون ارکانی مرتب اول سعادتخانه نك »
« قوماسون برطاشی کر قوپسه یرندن فرقدان »
{ نفعی }

{ [ف] بیوریجی ، امر ایدیجی }
فرما { معناسنه ترکیب ایله قوللا .
نیلیر : (فرمان فرما) ، (حکمفرما) .

{ [ف] امر ، اراده ، بیورق ، }
فرمان { یرلیغ : (فرمان السہی ،
فرمان هایون ، والیلك فرمانی ، قرعه
فرمانی) کویا بونک جمعی اولق اوزره
استعمال اولنان (فرامین) غلط
فاحشدر .

{ [ق] تابع فرمان ، }
فرمانبر { مطیع ، متقاد معنا .
سنه دره . (فرمانبری ،
فرمانبرداری) =
فرمانبرلك ، فرمانبردارلق .

« یارب بونه قدرت که سراپای ممالک »
« فرمانبر شمشیر جهانگیر زباند »
{ عونی }

{ [ف] حکمی نافذ }
فرمانده { « پادشاه » ،
فرمانروا { « شهنشاه » : (فرمان
فرمای اقلیم روم)
فرمان فرما

{ [ع] امر ، سپارش ، }
فرمایش { ایصارلامه . (فرمایش
شال) تعیری معروفدر .

{ [ف] امر اولنان ، بیو- }
فرموده { رلش اولان . آز
قولانیلیز : (برموجب فرموده عالی) .

{ [ف] سنه جلالیه نك }
فروردین { ایلك آبی ، مارت :

« باغه رشک ایتسه روا روضه فردوس برین »
« اولقدر زینت وفر ویردی ینه فروردین »
{ باقی }

{ [ف] کورک ، مقبول حیوان }
فروه { پوستی : (فروه سمور ،
فروه بیضا) .

{ [ف] ادب ، هنر ، معرفت ، }
فرهنگ { عقل ، تمکین معنالریخی
افاده ایدر § لغات فارسیه بی حاوی
کتاب معناسنده ده قولانیلیز : (فرهنگ
جهانگیری ، فرهنگ شعوری) :
« نباشد اهل فضل وهیچ نداند »
« کسی که متصل فرهنگ نخواند »
{ ابوالعانی }

{ [ف] استمداد ایچون چیقا- }
فریاد { ریلان دیک سس ؛ یوکسک
سسله باغریشمق ، چاغریشمق : (فریاد
عاشقانه ، فریاد عنذلیب) .

{ [ع] تک ، بی نظیر ، اشئ }
فرید { اولمایان : (فریدالزمان ،
فریدالوزرا ، فریدعصر) § دیزلش
ایجی (عقد فرید) بر دانه نفیس

و فرع) ، (فرعی ، فرعیه) = اصلی
اولیایوب فرعه منسوب و متعلق بولنان .
جمعی (فروع) .

فرقه { [ع] (وقار) مقابلی
خفیف مشربلك ، علسر-
لق معناسته در . (فرقار) = که وه زده ،
خفیف مشرب آدم دیگدر . لسانزده
بومعاده و تحریفله (فارفاره) طرزنده
قوللانیلیر .

فرق { [ع] آیرت - باشقه لقی
علامتی ، ایکی شیئک آرا-
سندگی باشقه لقی . مادیات و معنویاتده
قوللانیلیر : (کوزیه صوینک چاملیجه
صویندن شرقی یوقدر . بو سوزله او
سوز پیننده چوق فرق وار) آیرمق ،
آیرمق ؛ تمیز ایدمک ، سچلمک :
(بری برندن فرق اولمیور ، نیک
و بدی فرق ایتمکدن عاجز)

« و فاسر اقر بانک آشناندن فرقی وار یوقدر »
{ لا }

« فرقی واردز وقار ایله کبرک »
{ لا }

فرق { [ع] باشک تپه سی ، باشده
صاچک آراقلری :
« فرق ضعفاده ظل حقسنین »
« سلطانلغه حق بیلیر احقسنین »
{ معلم ناجی }

فرقده { [ع] قطب شمالی یه یاقین
ایکی کوکبدر که هر برینه

(ایتک ، ایله مک) ماده لر یله قوللانیلیر :
(فرض ایدمک که اولیده اولمش . فرض
ایت که بویله سویله مش) (بالفرض) =
مثلا مقامنده قوللانیلیر . (فرضی) =
امر اعتباری . (فرضاً) = طوته لم که ،
اوله که . بو تعبیرده رانک فتحیله استعمالی
یا کئشدر .

« نورسک جرمنه پایان بوق ایمش فرض ایدم »
« یا سنک مرحتک چوقی دکل پادشهم »

{ نورس قدیم }

« ایتسه بالفرض کائنات انکار »

« سنی تصدیق ایدر بوقل سلیم »

{ لا }

قرضیه { [ع] تنویر مدعی ایچون
ایراد اولنوب حکمی
قطعی اولمایان مسئله فنییه . جمعی
(فرضیات) .

فرط { [ع] شدت ، حدی تجاوز
ایله کچمک ، حد دن آشقیللق .

(فرط و افراط) = تقدیمده تجاوز ،
فوق العاده لک . (تفریط) = تقدیمده
تقصیر ، کریمه مک دیگدر . مادیات
و معنویاتده مطلقا مرکب اولدوق
قوللانیلیر : (فرط محبت ، فرط ذکا ،
فرط تأثر ، فرط غیرت) .

« صاحب فرط ذکا اهل کرامت کبدر »
{ لا }

فرع { [ع] آغاجک قولی . دالی
کبی براصله ابتنا ایدن هر
شی : (فرع اصله تابعدر) ، (اصل

(خرقه فرسوده ، جامه فرسوده)
عین معناده (فرسود) لفظی ترکیب
ایله استعمال اولنور . (فرسودگی)
= فرسودهک ، اسکیمشاک .

فَرْدِیْتِ { [ف] کدک بربک ،
تکملک :
{ کنج پنهان کبی تا اولدن }
{ ذاتی فردیت ایله قائم ایکن }
{ خاقانی }

فَرَشِ { [ع] دوشه مک ، دوشه مک ،
فرش } یا یلق ، یا یلق : (فرش
سجاده ، جصیرک فرشی) مجازاً دخی
قوللانیلیر : (فرش جبهه ، فرش جبین)
§ خالی ، کچه . دوشک کبی یره سر یله -
جک اشیا : (فرش رنگین ، فرش
چمن) § زمین ، یر : (عرش و فرش) .

فَرَزِ { [ف] شطرنج اویونی طاشلردن
فرز } مدبر مقامنده اولان مهره :
« فرزی طرح ایتمه قادر کچینیر »
{ وهی }

« یوزنی ایتش ایدی پاینه فرش »
« بو قدر عزت واجلال ایله عرش »
{ خاقانی }

فَرَزَانَه { [ف] حکیم ، دانشور ،
ذوفنون § قیود نفسا -
نیه دن عاری ، آزاده مشرب آدم .
فَرَزَنْدِ { [ف] اوغل : (فرزند
ارچند) .

« شاه ملکوت عرش پایه »
« ماه جبروت فرش سایه »
{ شیخ غالب }

فَرَسِ { [ع] آت ، بارکیر . جمی
(افراس) در .
فَرَسَا { [ف] اسکیدیجمی ، بتیریجمی ،
آشندیریجمی . ترکیب ایله

فَرَضِ { [ع] صوم وصلات کبی
فرض } اجراسی واجب ، ترکی کناه
اولان اوامر التهمیه . (فرض عین)
= اداسی هر فرده لازم اولوب بعض
افرادک اداسیله دیکرلردن ساقط
اولمایان اوامر . (فرض کفایه) =
اداسی بالجمله مسلمینه لازم اولمایوب
بعض افرادک اداسیله دیکرلردن ساقط
اولان اوامر § لازم ، واجب معناسنده
سنده و اکثریا (اولقی) ماده سیله
قوللانیلیر : (فلانک کوستردیکی معامله
نازکانه یه قارشی اعاده زیارت فرض
اولدی) § تقدیر ، تخمین معناسنده

فَرَسَا { [ف] اسکیدیجمی ، بتیریجمی ،
آشندیریجمی . ترکیب ایله
قوللانیلیر : (جان فرسا ، طاقت فرسا ،
خرد فرسا ، تحمل فرسا ، غم فرسا) .
فَرَسَخِ { [ع] اوچ میل طولنده
مسافه یه اطلاق
فَرَسَنْکِ { [ف] اولنور : (اسکدار -
دن قاضی کوی بر
فرسخدر) مادیات ومعنویاتده قوللا-
نیلیر . معنویاتده اکثریا مکرر استعمال
اولنور . مثلا (فلان صنعت ترسیمده
استادینی فرسخ فرسخ کچمشدر)
دینیلیر .

فَرَسُوْدَه { [ف] آشینمش ، یرا -
مش ، اسکیمش :

آیاغی اوغورلو (فرخنده رای) =
 رأی مصیب . (فرخنده فال) = فال
 مبارک ، اوغورلو .

« بر بویله دم حرم و فرخنده خصوصا »
 « کیم حاصل مدت عمر گذراندر »
 { نفی }

فرد { [ع] تک ، اشی بولمایان :

« قیلمه دزد اهلی ای فرد صمد »
 { خاقانی }

§ بنی آدمدن هربری : (فرد آفریده)
 بومعاده جمعی : (افراد) در § مصراع
 اولمایان تک بپته (فرد) یاخود (مفرد)
 اطلاق اولنور § تک اولان عدد :
 (فردالفرد) = ایکی به تقسیم اولنه -
 مایان عدد .

« دکل تدبیر ایله بر فرد قادر محو و اشیاته »
 « سطور نسخه تقدیره کیمدر خامه اویدر میش »
 { قوجه راغب }

فردا { [ف] یارین ، بوکونک ایرته .
 سی ، او برکون : (اندیشه)

فردا = یارینی دوشونمه ، دوشونش
 § قیامت : (تا بردا) = قیامته قدر :
 « عاقله لایقی فردای فراموش ایلك »
 { سنبلزاده وهی }

فردانیت { [ع] برلك ، تكلک .
 صفات السبه دندر :

(واحد سین ، سرادقات لم یزلیده
 فردانیتله موصوف — تضرعات —
 ننان پاشا) .

آچیقلق ویریجی ، کوآلك سوینجی
 آرتیریجی .

{ [ع] مسرور ، شادمان }
فرخ
 { معناسته در : (فرخ)
 دائما « فخور » ایله
فرخان } بولکده (فرخان) یالکزر

قوللانیلیر : (فرخ فخور) = مسروراً ،
 مقتخرأ .

« ایشته ازجه سلامیله خطاب ایلیهرك »
 « زیر دستان هایونتی ایتدی فرخان »
 { نظیف }

فرحت { [ع] مسرت ، سوینج :
 (حال فرحت) .

فرحناک { [ف] فرحلی ، مسرور :
 (قلب فرحناک) §
 مقامات موسیقیه دن برینک اسمی :
 (فرحناک فصلی) .

فرخ { [ف] مبارک ، اوغورلو .
 (فرخزاد) = یمن و خیرلی ،
 سعادتلی اولان (فرخی) = میمنت ،
 اوغورلولوق :

« سفر مبارک اوله ای وزیر فرخ دم »
 { نفی }

فرخال { [ف] قیویرجق ، طولا .
 شیق اولمایان اوزون صاج .

فرخمده { [ف] مبارک ، مسعود ،
 میمنتلی ، اوغورلو .

(فرخندگی) = مبارکک ، اوغور .

لولوق . (فرخنده طالع) = طالعی
 خیرلی ، مسعود . (فرخنده پای) =

علاج اوله رق قوللانيلير : (فصلاَه
فريونيَه) .

فرتوت { [ف] بك اختيار ، پير ،
قوجامش ، بونا ق : (مراد
فرتوت) ، (فرتوت) = پيرك ،
بونا قلق : (فرتوتانه) = بونا قه سنه .

فرج { [ع] غم و غصه دن ، صيقتيدن
قورتلق : (الصبر مفتاح -
الفرج) = صبر فرجك آناختاريدر .

فرج { [ع] في الاصل آرائق ، ياريق
معناسنه در . اصطلاحده
نسوانك عورت يري ديمكدر .

فرجام { [ف] عاقت ، صو ك
نفع ، فائده . لساعزده
تركيب ايله قوللانيلير : (بد فرجام)
= صو كئي كوتو ، فنا . (بي فرجام ،
نافر جام) = صو كسز ، يا خود فائده -
سز . (فرجامگاه) = قبر ، مزار .

فرخ { [ع] برسيدن طولايي زياده
سويغكه ويا برشيدن زياده
حظ ايمكه قلبده حاصل اولان انشراح
لاقيدانه . (بولق) ماده سيه قوللا -

نيلير : (دكز كنارنده كز يندم . فرخ
بولدم) . (فرخبخش) = سوينج
ويريجي . (فرخ افشان) = (فرخ
فشان) = سوينج صاچيجي . (فرخ
آور) = سوينج كتيريجي . (فرخ
افزا ، فرخ فزا) = كوكله سوينجه

{ [ع] ترك اشتغال ، ايشدن
فراغ } چكلك س راحت ، استرا -
حت : (كنج فراغ ، كوشه فراغ)
س ترك ايمك ، براقق : (فراغ وانتقال
خرجي) س راحتلك ، آسوده لك :
(فراغ بال ، فراغ خاطر) .

{ [ع] « فراغ » كسي
فراغت } راحت : (كوشه فراغت)
س واز چكمه ، ال چكمه ، ايشسر قلمه :
(كيتمكدن فراغت ايديور ، بوايشدن
فراغت ايتدي ، حقندن فراغت ايلدي)
س استغنا : (اظهار فراغت ايلدي) .

{ [ف] اونومه . لس -
فراמוש } نمزده هم يالكسز ، هم
« ايمك ، ايله مك » ماده لريله قوللانيلير .
نظم عجمه مخصوص اولان مخفقاتي
ترجه ده استعمال اولماز .

{ [ف] طولانمه ، طولو .
فراهم } منظوماتده نادرا قوللا -
نيلمشدر :

« پيش حكمنده اوشاه رسلك »

« دامن انبياده فراهمدر »

{ تنظيم }

{ [ف] سمير ، اتلي ، بسيلي :
قربه } (كوسفند قربه) (قريبي)

= سميرلك ، اتليلك .

{ [ع] اصطلاحات نباتيه -
قرييون } دندر . بلاد حاره يه
مخصوص بر نباتدر كه جزء مؤثري
رچنه لي بر ضغندر . بعض امراضه

([ع] بول. کنیش، یایوان،
فَرَاخ) آجیق. مادیات و معنویاتده
 قوللانلییر. (حساب فراخ) = کنیش
 حساب . بونی (فرح) صورتنده
 یا کُلش یازماملی (فَرَاخ آستین) =
 یگی بول یعنی جوانرد ، کریم دیمکدر
 (فَرَاخ دَسْت) = کذالك جوانرد ،
 زنکین. (فَرَاخ رَو) = عجله یوریجی ،
 کنیش بورین || وظیفه سنی وحدیخی
 تجاوز ایدن || سفیه . مسرف . (فَرَاخ
 کَام) = دولتند ، مسعود ، بختیار
 اولان (فَرَاخِی) = بوللق، کنیشلك .

فَرَادِيس } [ع] « فَرَدُوس » كُ
 جمی :

« کیم کورسه ایدر صفا کئی تقدیس »
 « دینسون سنکا اقدس الفرادیس »
 { لا }

{ [ع] یایجی ، دوشه ییجی ،
فَرَاش } خدمتجی کعبه معظمه یی
 سوپورن :

« هر رخام فرشی بر آینه عالم نما »
 « هر کزن فراشی براسکندر کیتی ستان »
 { نفی }

{ [ع] کعبه معظمه فرآشلی :
فَرَاشْت } (فراشت شریفه براتی ،
 خدمت فراشت) .

{ [ع] (فرعون) كُ جمی ،
فَرَاعِنَه } مصر كُ قدم حکمدار لری :
 (فراعنه مصریه) .

(گروفر) = بر تعبیر فارسیدر که
 قدرت و مکنت ، شان و شوکت دیمکدر .
 عوام بیننده ییله قوللانیلان (گرلی
 فرلی) تعبیری بوندندر که شانلی ، قدرتی
 معناسنی افاده ایدر . (گر) = کاف
 فارسی ایله قدرت و مکنت معناسنه بر
 کلبه فارسیه در . اشبو تعبیرده کی (فر) ی
 فرار معناسنه اولان (فر) ظن ایدوب
 باشقه درلو معنی ویرمک محض خطا در .
 بو (گروفر) باشقه ، آشاغیده ذکر
 اولنان (کر و فر) باشقه در . برنجیسی
 بر تعبیر فارسی ، ایکنجیسی بوتون
 عریدر .

« ای خسرو جم جاه فریدون فر عالم »
 { نفی }

{ [ع] فرار ، قاجق معناسنه در .
فَر } (گروفر) = میدان جریده
 (چرخه) دینیلن صورتده دشمنه
 جمله ایدش ، صالديرش دیمکدر . (کر)
 = لفظ عربیسی جنکده دشمن اوزرینه
 هجوم ایله استعمال سلاح ایتدکن
 صوکره صف حربه رجوع ایتمک ،
 قاجمق صورتیله دونوب تکرار جمله
 ایله مک معناسنه در .

{ [ع] « فریده » نك جمی .
فَرَايِد } مفردینه باقلی .

{ [ع] « فریضه » نك
فَرَايِض } جمی ، مفردینه باقلی :
 (فرایض دینیه) § ارباب استحقاقه
 ترکه نك کیفیت تقسیمنی بیله یرن علم .

فَخَذَ { [ع] اویلوک، بوط ایچی . اصطلاحات طبیه دندر. قالجه ایله بالدیرک ماینی اولان عضوه «اویلوک» دینلیر .

فَخَرَّ { [ع] اخلاق و فضائل و احوال و مناقب جهتمله نازلانوب اوگونمک، بوضورتله برآدمی دیگر لرینه تفضیل و ترجیح ایتک § مدار شرف و مفخرت ، کندیسيله افتخار اولان ، اوگونیلن : (فخر ایده جک شی ، فخر الوزراء ، فخر الادبا) ، (فخر عالم) = پیغمبر من علیه الصلاة و سلم افندیز حضر تلی § تعظیم ، تکبیر ، اولولانمه : « نیجی ، پاکیزه سخندن صکره » « فخر عالم دیدی بندن صکره » { خاقانی }

فَخَرَّ س { [ع] فخر و شرفه منسوب ؛ افتخار ایچون بلا آجرت ایفا ایدیلمن وظیفه و مأموریت § او صورتله ایفای خدمت ایدن : (فخری شهبندرک ، فخری کاتب ، فخری اعضا) .

فَخَرِيَّةٌ { [ع] شاعرك كندی مدح ایدهرك ، اوگونهرك سويله . دیکی شعر : (حتی نفی ، معتادی اولان فخریه دن سهام قضا قصائدنده دخی آیرلدیغندن — کتابخانه — نفی) . جمی (فخریات) .

فَخْرٌ { [ع] بك فخر ایدیجی ، فخور (زیاده اوگونییی : (فرح و فخور) ، (فخورانه) = فخورجه سنه .

فَخِيمٌ { [ع] فخامتله متصف ، فخامتلی ، رفیع القدر : (دول فخیمه) (فخیانه) = فخیم اولانه یاقیشه جق صورتده ، رسمیاتده صدراعظم و خدیو مصر ایله اجنبی پرنسپلر حتمده قوللا . نیلان تعبیرات تعظیمیه دندر : (ذات سامی فخیانه لری) .

فَدَاءٌ { [ع] برشیدک اوغورینه دکرلی برشی بذل و ترک ایتک ، برشیدن و از کچمک . بومعناده (ایتک ، ایله مک) ماده لر یله قوللانیلیر : (فدا ایتدم ، فدا ایلدی) § قربان معنا . سندهده قوللانیلیر :

« سکا جامده فدا بنده فدا » { خاقانی } « جاتی راه حقه قیلدی فدا » { لا }

فَدَائِيٌّ { [ع] جهاد فی سبیل الله ایچون فدای نفس ایدن عسکر : (حرب فدائیلری) ، (فدایی) طرزنده استعمالی غلطدر .

فَذَلِكُ { [ع] نتیجه ، خلاصه ، اجمال : (لایحه نك فذلكه مائی ، فذلكه لی اوراق تحقیقه) .

فَرٌّ { [ف] نور ، ضیا : (کوزینک فری سونمش ، کوزلرنده قر قالمش) § شکوه و زینت ، شان و شوکت . مضاف و یا معطوف علیه اولدینی تقدیرده تشدید ایله استعمال اولنور : (فر سائنطت ، فر دولت) ،

{ [ع] آجیقلی کیفت، مصیبت. } **جَمِيعَه**
 (فاجعه) یه ده باقلی .
 { [ع] کثیر الفحش آدم : } **فَحَّاش**
 (اوباش فحاش) .
 { [ع] « فحوا » نك جمی . } **فَحَاوِي**
 مفردینه باق :
 « اترك آتشین فحاویدر »
 « چوق دل افرور نظمی حاویدر »
 { لا }
 { [ع] نقل وعقلك قبول } **فَحْشَاء**
 ایتدیکی درجه ده حدی
 متجاوز قول و فعل ؛ مشروع اولمایان
 لدائذ شهبانیه § زکات ویرمکده
 اولان بخل .
 { [ع] بر شینک ایچ یوزینی } **فَحْص**
 آراشدیرمق ، آرامق .
 « تفحص » بوندن مشتقدر .
 { [ع] کومور : (فحم معدنی) . } **فَحْم**
 { [ع] (معنی) دیمکدرکه } **فَحْوِي**
 کلامک سیاق و سباقندن
 ذهنک انتقال ایده جکی
 { مدلول ، مأذن عبارتدر . } **فَحْوَاء**
 { [ع] زیاده اوگونجی ، } **فَحَاژ**
 اوگونز ، کندینی مدح
 ایدیجی : (نفی فحار) .
 { [ع] اولولق ، قدر و شانی } **فَحَامَت**
 رفیع اولق . (فخامتلو)
 = القاب رسمیه دندن اولوب صدر
 اعظم ، خدیومصر ، واجبی پرنسالر
 حقتنده قوللائیلیر .

{ [ع] بیکیت : (لافتی الاعلی) } **فِي**
 رضی الله عنه .
 « بگزر رویشک حیدره برشانلی فتاسین »
 { معلم ناجی }
 { [ع] بوکلش ، بوکلی معنا . } **فَتِيل**
 سنه دره ایسکدن بوکیلوب
 انواع قندیلرک ایچنده بولنان
 { (فتیل) که کسر فا ایله } **فَتِيلَه**
 زبازدره . (فتیلَه کيسو) = صاچ
 اورکوسی (ججر فتیلَه) = طاغ کتانی
 § حمام کیسه سنی دلك ایله وجود دن
 چیقاریلان بوک بوک کیره ده (فتیلَه)
 دینیلیر .
 « انجلائی رخى یاقدقده فتیل »
 « سوندی قندیل زبور وانجیل »
 { خاقانی }
 { [ع] کونشک طلوعندن اول } **فَجْر**
 افق شرقیده ظاهر اولان
 قزیلغی ، طاك یرینک آغارمی (فجر
 کاذب) = شکل مستطیل ایله صباحه
 قارشبی ظهور ایدن ضیای محدود .
 (فجر صادق) = دیکرندن سوگره
 ظهور ایله آفاقه منتشر اولان ضیادرکه
 شفق سوتمک دینیلیر .
 { [ع] (فاجر) نك جمی . } **فَجْرَه**
 اورایه ده باقلی : (کفره فجره) .
 { [ع] الم واضطراب و یرن ، } **فَجِيع**
 آجیقلی .

فَناوِی، فَناوِی { [ع] (فتوی) }
 فتاوی جمع : (فتاوی شریفه) .

فَتَح { [ع] آچق، آچلمق : (فتح و کشادی) }
 فتح باب ، چارشوی کبیرک فتح دلق : (فتح لام ایله ، لامک فتحیله) .
 « فتح ایله جهان نظم ونثری »
 « اول خسرو کامکار معنی »
 { انسی }

فَتَحَه { [ع] اوستون ، اوستون }
 فتحه { اشارتی : (فتحه خفیه) }
 جمعی (فتحات) .

فَتَق { [ع] یارمقی ، یارلمق : (فتق) }
 فتق { ورتق امور) = ایشلری یاروب بتشدیرمک یعنی حل ایتمک دیمکدر }
 قاصیق یارینی دینیلن علتک اسمی . قاصیغک پرده لری آلتنده محتبس اولان جسمک تفرق اتصال سببیله خارجه نفوذ ایتمسیدر که صور مختلفه ده ظاهر اولور : (علت فتق) .

فَتَوِی { [ع] سؤال مشروعه ویریلن }
 فتوی { جواب شرعی : (فتوی شریف) جمعی (فتاوا) در . (باب فتوی) = شیخ الاسلام دائره سی ، (فتوی امینی) = علمادن حجج واسئله شرعیه نک تدقیق وتصدیقنه مأمور اولان ذات . (فتواخانه) = مأمور مشارالیه ایله معیننده کی مأمورین شرعیه نک اقامتگاه رسمیمی .

فامیلیا { [فرانسزجه دن Famille] }
 فامیلیا { أوخلق ، عائله ، عیال و اولاد .

فانتازییه { [فرانسزجه دن Fanta] }
 فانتازییه { [sie] کلوب کچیجی هوس ، کیف ، مراق ؛ طنطنه ، کوسترش . اصلی عربجه (فَنطَازِیَه) درکه مغربی و مصریلرک شنلک کرده بر رسم مخصوص ایله آت قوشدیرملری دیمکدر .

فانوس { [ع] فنار ، شیشه قاپاق }
 فانوس { چراغ و شمعک شعله سنی خارجه عکس ایتدیره جک بر حالده اوزرینه کچیریلن یکپاره ، یووارلاق شیشه یا خود پورسلن قاپاق : (فانوس شمع ، فانوس خیال) .

فانی { [ع] فنا بولیجی ، بولان : }
 فانی { (دنیا ی فانی ، حظوظات فانیه) .
 « برك و بارندن بز ال چكك بوفانی كلشنك »
 « میوه مقصود ایستراولسون ایستراولسون »
 { فصیح دده }

فَها { [ع] پک ایی ، نه کوزل مقا- }
 فها { منده واکثریا حمل شرطیه ده ادات شرط ایله برلکده استعمال اولور : (حکم عقدی برهفته یه قدر اجرا ایدر ایسه ک فها ، ایتمدیکک حالده فانونا فسخ ایتدیریرم) .

فَتَاح { [ع] آچیجی ، آچان ، جناب }
 فتاح { حق : (فتاح کریم) .

فَتَان { [ع] فنانلی یا پیجی ، شیطنته }
 فتان { آیاردیجی : (شوخ فتان ، غمزه فتان ، چشم فتان) .

فاعليت) = ايشاه ييلىك ، طبدہ
عمل تاثير ديمكدر .

فايقون : { [آلمانجه دن] اصلى
فايقون } (پاقفون Palkon)

در . كوموش ، توتيا ، نيكلدن مركب
بر خليطه معدنيه در . يوز المى سنه
اول چيندن المانيايه كلديكي واشبو
پاقفون كله سى دخى چينجه اولدنى
و آلمانجه سى (آلفنيد) كله سى ايدوكى
بالتحقيق آكلاشلمشدر .

فاقه : { [ع] يوقسولق ، فقيرلك :
فاقه } (فاقه شديده ، شدت فاقه) .

فاكهه : { [ع] يمىش . ميوه : (فاكهه
فاكهه) لنديه) ، (النار فاكهه) .

الشتاء) = آتش قيشك ميوه سيدر .

فال : { [ع] فكر ضعيف وراى سخيغ
صاحبى آدمك بر ماده مأموله يى

استخراج واستطلاع مقصديله كتاب
آچق وكتابه ، باقاليه باقق كى مختلف
صورتلرده وقوعبولان تشبى و بويولده كى
تشبىك كوستردىكى نتيجه : (فال آچق ،
فاله باقق ، فال خير) .

فاليه : { [ايتاليا نجه دن] طوبوك
آغيزلق و عياله مواتى قونيلان
دلىكى .

فام : { [ف] رنگ . تركيب ايله قوللا
نيلير : (كلفام) = كل رنگلى .

(زرقام) = آلتون رنگلى . (سبز فام)
= يشيل رنگلى .

فاصل : { [ع] ماده نزاى بولجى ،
اولور : (حكم فاصل) § آراايوب
آيريجى ، آيران : (خط فاصل ، خطوط
فاصله) .

فاصله : { [ع] ايكي شيك آره سنى
آيران نسنه : (فاصله مقاله ،
فاصله كلام ، فاصله بيت) § آره ،
آرهلق : (بلا فاصله) = آره لقىز .
آره سى كيلمكسزىن . (فاصله صغرى)
= عروضده اوچ متحرك و برساكن
حرفدن (فاصله كبرى) = درت متحركه
برساكن حرفدن عبارت تفعاله .

فاضل : { [ع] فضل ايله متصف اولان
يعنى صريت ، كرم ، عاطفت ،
علم ، معرفت جهتياله آرتقى بولنان :
(مرد فاضل ، مربيته فاضله) جمى
(فضلاً) .

« فاضل حوصله آموز فلك »

« كامل معرفت اندوز ملك »

{ خاقانى }

فاطر : { [ع] ياراديجى ، يارادان :
فاطر السناوات . قدرت فاطره)

فاعِل : { [ع] ايشاه ييجى ، ايشاه ين :
(فاعل مختار) = اختيارى

النده ، ايستديكى كى ايشاه مكده سر ايست
اولان . (فاعل خير) = خير ايشاه ين
(اسم فاعل) = علم صرف اصطلاحا .
تندن اولوب ايشاه ييجيك اسمى ديمكدر .

فَارُوقُ { [ع] حق و باطلی فرق ایله
اجرای عدالت ایتمک صفت

ممتازه سیله شهرت یاب اولان حضرت عمر
رضی الله عنہک لقب شریف لیدر :
(عمر الفاروق) .

« اسلام فاروق عرب اقبال پرویز عجم »
{ نفی }

فَارَهْ { [ع] فارسیده (موش) .
ترکیده (صیجان) دیتیلن

مستکره حیوانچق . (فاز) دخی عین
معنایه لغتدر .

فَاسَتْهْ { [فرانسزجه دن Faste]
ططنه ، زینت ، سوس ؛

الماسک رونقی آرتیران یوز طرفی تراشی .

فَاسِخْ { [ع] فسخ ایدیجی ، ایدن :
(فاسخ شرکت تجاریه) .

فَاسِدْ { [ع] کوتو ، یا گمش ،
(بوزوق : فعل فاسد) مفسد ،

مناقق ، شقی معناسینده افاده ایدر .
بو معناده جمی اولان (فسده) زیاده
قوللائیلیر .

فَاسِقْ { [ع] اصطلاح شرعده
طاعت السهدن خروج

فاحش ایله چیقان ، طریق حقدن چیقوب
ارتکاب زنا و گناه ایدن آدمه اطلاق
اولنور : (فاسق محروم ، مؤمن فاسق)
جمی (فسقه) .

فَاشْ { [ع] کیزلی برماده بین الناس
شایع اولمه ، طویلله : (فاش

راز) (فاش ایتمک) = کیزلی طوتلق
لازم کلن برخیری ، ماده یی هر کیسه
سویلوب یایمق .

قوللائیلیر § کوزل ، شععه لی ، شانلی ،
احتشاملی : (لباس فاخر ، خلعت
فاخره ، دائرة فاخره) .

« سوز بر متاع فاخر وکیا بدر ولی »
« آکا رواجی لطف شه ننکته دان ویرر »
{ نفی }

فَارِسْ { [ع] آتلی ، آته بینجی :
(فارس بی نظیر) .

« کلدی اول فارس تیه لولاک »
{ خاقانی }

فَارِسْ { [ع] قومسال محل معناسی
افاده ایتمدیکی کبی (پارس)

لفظنک معربی بولاندیغی ده مهویدر که
دیار عجمه ، خصوصیه ایرانک جنوبی
شیراز ولایتنه اطلاق اولنور : (اقلیم
فارس) ، (فارسی) = دیار عجمده
و خصوصیه ولایت مند کورده ممکن
اهالینک لسانی دیمکدر . (فارسیجه)
تعبیری پک یا گمشدر :

« قویدی آتشکده فارسه خاک »
{ خاقانی }

فَارِغْ { [ع] آسوده ، ایشدن
واز کچیجی ، النی ایشدن

چکیجی ، ایشنی بیتروب چکیجی .

فَارِقْ { [ع] فرق ایدیجی ، ایدن ؛
آبیرجی ، آیران : (فارق

خطا و صواب ، فارق نیک و بد ،
علامت فارقه) .

« فارق حکمت اولمی اول »

« صکره اخذ ایتملی آنی نه کوزل »

{ لا }

مصیبت § اساساً قلبری آجندیره حق صورتده مؤثر اولدینی حالده بعض اکلنجه لی سوزلر وحرکتلرله قاریشق اولدوق ترتیب اولنان تیاترو اویوننی که فرانسزجه سی (Dramه) دره .

فاحش { [ع] حدك خارجنده
فاحش } چركين، پك کوتو: (قول
فاحش، خطاي فاحش، كلام فاحش،
فعل فاحش، خطيئات فاحشه) §
پك چوق وفضله شی: (غبن فاحش،
فیء فاحش، فیأت فاحشه) . بحریده
اشبو معناردن ماعدا غایتله بخیل ،
ناکس آدمه اطلاق اولنور: (رجل
فاحش) .

فاحشه { [ع] اصطلاح شرعده
فاحشه } غایتله قییح ومنکر اولان
کناه دیمکدره . مثلاً اقبح ذنوب اولان
زنا کبی . حق تعالی حضرتلرینک نهی
ایتدیکی اوفعل قییحی ایشلهینه دینلییر .

فاحشه { [ف] اوکیک قوشی، بیابانی
فاحشه } کوکر جین که اندامی، آوازی
خوش اولدیغندن شاعران ایچون سرمایه
نظم اولمشدر . (باقی) نك آتیده کی
مصراعیه (ابوالمعانی) نك یتی برر
نمونه در .

« سحرگه برسر سروسر افراز »
« شود فاخته بعشق یار دمساز »
{ ابوالمعانی }

فاخر { [ع] فخر ایدیجی ، ایدن .
فاخر } بونک یرنده اکثریا (مفتخر)

فاح { [ع] فتح ایدیجی ، ایدن ،
فاح } آجیجی ، آجان : (فاتح -
الابواب ، فاتح اندلس) § سلطان
محمد خان ثانی حضرتلرینک عنوان
هایونلریدر که (فاتح قسطنطینیّه) جمله .
سندن مخففدر .

فاتحه { [ع] باشلانغج : (فاتحه
فاتحه } كلام ، فاتحه کتاب) §
قرآن کریمک برنجی سورده سی :
(سورة فاتحه ، فاتحه شریفه) . (فاتحه
دیمک) = اکثریا دعا مقامنده سورده
شریفه مذکورده یی اوقومق : (روح
شریفنه دائماً فاتحه اوقونور) و بعضاً
برشیته قطعياً قرآر ویرمک دیمکدر :

« آرتق بو ایشه فاتحه دینلیدی »
« فوتنه تاریخ معجمدر اوقو »
« فاتحه عثمان افندی روخنه »
{ سروری }

فاتر { [ع] طورغون ، کیوشک ،
فاتر } فتورلی: (نظر فاتر ، خاطر
فاتر) .

فاجر { [ع] فجور صاحبی ، کوتو
فاجر } ایشلر ایله مشغول کنهکار :
(شخص فاجر ، محتاله فاجره) .

« غیبه ایمان کتیر ای ملحد فاجر که سکا »
« آخرتدن خط تعلیق ایله حجت کلز »
{ ثابت }

فاجع { [ع] انسانی متأثر و دردناک
فاجع } ایدیجی شی: (فاجع برحال) .
فاجعه { [ع] قلبری آجیندیروب
فاجعه } مضطرب و متأثر ایدن کیفیت ،

دیرکارینک برنجی اُکینه چاناقلق ،
ایکنجیسنه (غورجاطه) دینیلیر که غایبه
چوبوغی ایله بابافینغو چوبوغی آراسی
دیملدر .

غُورَه } [ف] قوروق .

غُوزَه } [ف] قوزه : (غوزه پنده)
= پاموق قوزه سی .

غُوطَه } [ف] صویه طالمه : (غوطَه)
{ خوار ، غوطَه خور)

صویه طالان :

« سیل وشن ایتدی کدر مهرب خیالک دلدن »
« مرادم دیدۀ جام غوطه خور نور هنوز »
{ نائلی قدیم }

غُوک } [ف] قورباغه : (آواز
غوک ، غلغله غوگان) .

غُومَه } [ایتالیانجه دن] کیملرک
باش طرفلرنده آصیلی بولند .
یریلان تیمور لنگرلرک قالین زنجیری ،
خلاطی . ایجه اولور ایسه (غومتاطه)
دینیلیر .

غُوب } [ع] « غیب » ک جمعی . او
{ ماده یه باقکمز . (علام الغیوب)

﴿ ف ﴾

فَاء } [ع] الفبای عثمانیده یکریمی
{ اوچنجی حرفک اسمیدر . اجمد
حسابنده (۸۰) صاییلیر : (فصل الفاء) .

فَائِدَه } [ع] مادی و معنوی کسب
{ و تحویل اولنان شی ، کار ،
نفع ، (فائده مند) = کارلی ، منفعت
صاحبی . (چه فائده) = نه چاره .

فَائِز } [ع] فوز بولجی ، بولان .
{ (فوز) ماده سنه ده مرا-
جمعت اولنه :

فَابْرِیْقَه } [قرانسزجه دن Fab-
rique] ما کینه لر ایله

ایشن یاپان ، اشیای مختلفه وجوده کتیرن
محل (Fabricateur) = فابریقه
ایشله تن ، ایشله یین ، دوزن .

« اولور نه کیمسه بودرلو سعادتۀ فائز »
{ نفی }

فَائِض } [ع] فیضان ایدیجی ، ایدن :
{ حضور فائض النور)

S بوج ایله آلنان آنچه ایچون یریلن

پیدا ایتدیکی صدایه ده دینلیر :
(غلغل مینا) .

« گوش جامده در اول غلغل تکبیر هنوز »
{ لا }

{ ع } [ع] حدی تجاوز ایتک .
غلو } فارسیده (غلو) ازدحام
معناسته در .

{ ع } [ع] کلام مبهم و مغلق
عموض } اولوق، سوز کوچ آکلا-
شیله جق صورتده قابالی بولمقی :

« بیان وارسه سنسین نصل نسخه یم بن »
« بگا ویردی حیرت غموض مالم »
{ لا }

{ ع } [ع] « غم » ک جمعی :
غموم } (دفع غوم) .

{ ع } [ع] ناز ، شیوه که ترکیه سی
عج } (قیرمه) در : (غنج و دلال) .

{ ف } [ف] یپراقلری هنوز آچیلما-
عجه } مش ویاخود آز آچیلمش
چیچک ، خصوصیه کل : (غنجه دهن) ،

(غنجه امید) ، (غنجه آب) = حباب ،
یاغمور یاغار ایکن صویک یوزنده پیدا
اولان قاپار جق . چیم ایله تلفظ و تخریری
غلطدر .

« آشیان سینه دن پرواز ایدن مرغ هوس »
« قوندی برکل دالنه مست اولدی بوی غنجه دن »

{ ف } [ف] اویومش : (مرصعه
عوده } غنوده ، غنوده خاک غفران) .

{ ایتالیانجه دن } کیچی
غورجاطه } اصطلاحاتنددر . کمی

{ ع } [ع] قلبه عارض اولان
غصه } صیقتی ، قایغو ، تاسه :

(غصه عاشق) جمعی (غصص) .
(غصه ناک) = قایغولی ، تاسه لی .

{ ع } [ع] قیقرداق کمیکی .
غضروف }

{ ع } [ع] یارلیغامه ، یارلیغایوب
غفران } ستر کنه ایله مرحمت
ایته : (غفران السهی) :

« شو حالم اولور بلکه غفرانی جالب »
« اولور بلکه غفرانی جالب شو حالم »
{ لا }

{ ع } [ع] قاینایی معناسنه
غلات } اولان (غالی) نك جمعی
اولوب بعض مذاهب اربابنك مفرط
طاقنه اطلاق اولنور : (غلات شیعه)
تشدید لام ایله یا کلمشدر .

{ ع } [ع] قاپا ، قالین : (ایمان
غلاظ } غلاظ) = بویوک یمینلر ،
آندلر .

{ ع } [ع] تویی جیقمامش دلیقانی ،
غلام } کنج : (شیخ و غلام) =
اختیار و کنج . جمعی (غلمان) :

« غلام کترک اسرار بی نوا کلمش »
« قو کدن ایله مایوس ایا جناب فصیح »
{ اسرار دده }

{ ع } [ع] کورلتی ، چیغرشمه .
غلغل } (غلغل صبیان ، غلغله »

{ تکبیر } || برنجیسی مایعاتک
غلغله } شیشه دن بوشال دینی وقت

شمس) ، (غروب ساعت) = آلا -
تورقه ساعت .

غور } [ع] قوروم ، بيهوده شيئه
غور } اعتماد ايله آلدانوب قورلوق :
(دارالغرور) = دنيا .

غره } [ع] آقلق ، بارلاق . اشبو
غره } معنای اصلی اعتبار ايله ايکي
صورتله استعمال اولنور . (۱) آتک
آلنده کي بياضلق که عربیده (صباح -
الخير) دینلیر : (غره مقبوله) . (۲)
عربی آیک برنجی کيجه سی و کونی که قمر
ابتدا هلال نورانی شکلنده کورنمکه
باشلادیغی اچوندر : (غره محرم ،
غره غرا) .

غزات } [ع] « غازی » نک جمعی .
غزات } اردوی اسلامده جنک
ایدنلر : (غزات کرام) تشدید (زا) ايله
اوقومق یا کئلشدر :
« غزاتک هر یگانه مرد چا یک دست سر بازی »
{ نفعی }

غسل } [ع] بیقائمق ، اهل اسلام
غسل } اچون عندالاقضا تعریف
شرعی یه کوره بیقائمق : (غسل مفروض) .
غصن } [ع] دال . انجه ده اولسه
غصن } قالین ده اولسه اطلاق
اولنور . کوچکنه (غصنه) دینلیر :
(غصن شجر) جمعی (غصون ، اغصان)
در . اصطلاح طبعده اجزای بدنک طامار
وسیگیر کي اقسامنه اطلاق اولنور .

غراب } [ع] قارغه : (غراب
غراب } (اسود) = قوزغون قارغه

(غرابی) = قارغه یه منسوب . (غرابیه)
= قارغه لوقومی ، بادم ، فندق ، دقیق
وشکر ايله اعمال وطیخ اولنان قرابیه .

غران } [ف] خوموردانچی ، خشم
غران } ايله حایقیریچی : (شیر غران) .

غراباء } [ع] (غراب) نک جمعی ،
غراباء } غریسلر ، یابانچی فقیرلر :
(غربا خسته خانه سی) .

غربت } [ع] مملکتندن بشقه
غربت } یرده بولتق ، غریبک :
(حال غربت) مجازاً (دیار غربت)
مقامنده ده قوللانیلیر . (غربتده) =
محنت غربته دوشمش اولان .

غرر } [ع] « غره » نک جمعی : (غرر
غرر } زاهره) .

غرفه } [ع] چارطاق ، کوشک :
غرفه } (غره عالیه) جمعی (غرف)
و (غرفات) .

غرماء } [ع] « غرمیم » نک جمعی .
غرماء } داینلر ، آله جقلو اولانلر :
(تقسیم غرما ، بین الغرما تقسیم) .
غرنده } [ف] خشم ايله کورله یوب
غرنده } حایقیریچی : (شیر غرنده ،
پلنک غرنده) .

غروب } [ع] باتمق ، اوزا قلاشوب
غروب } کورنمز اولتق : (غروب

غَمْدٌ { [ع] قین : (غمد سیف)
جمی (اغماد) .

غِنَاٌ { [ع] زَنکیناک ، بوللق :
(غنای تام ، غنای طبع)

§ اوصاف : (هرکون بقلوا یمكن غنا
کلدی) § نغمه ، ازکی ، ایرلامه :
(بزم غنا ، اهل غنا) .

غِیَابٌ { [ع] غائب اوله ، بولتامه ،
حاضر اولمامه : (حکم

غیابی ، حضور و غیابده) . (عن الغیاب)
= غیابدن ، کندیمی و یا خود کندیمی
بیلمسکیزین . (غیباً) = حاضر اولیه
رق ، بولتمدینی حالدہ .

غِیَاثٌ { [ع] مدد ، نصرت ،
استمداد ایدنه یتشوب

یاردیم ایتمک معناسنه در . فاعل مقامنده
وانصر معناسنده قوللانلییر : (یاغیاث
المستغین) ، (غیاث الدین) .

غِیْبَتٌ { [ع] معناسی یوقاروده فتح
غین ایله قسم مخصوصنده

بیان اولتمشدر . اورایه باقلی . لسانزده
کسر ایله استعمالی معروفدر .

[ع] اورتو ، پرده :
غِشَاءٌ { غشاء قلب ، غشاء

بکارت ، غشاء دماغ ،
غِشَاءٌ مَخَاطِی ، غِشَاوَةٌ

(غرض) جمی (اَغْشِیَه) .

[ع] اورتو : (غطای بصر ،
غِطَاٌ { غطای رقیق) .

[ع] اسائت قلب ، کویکل
غِلٌّ { صفوتسزلسکی . اکثریا (غش)

ایله برلکده استعمال اولور : (غل
وغش) .

[ع] تحریفاه « قلیف »
غِلَافٌ { دینلن شی ، قین : (غلاف

سیف ، غلاف مرصع) .

[ع] قالینلق ، قابالق :
غِلَظَتْ { (غلظت طبیعت ، غلظت

قاش ، غلظت مزاج) .

[ع] غلامٌ) ک جمی ،
غِلْمَانٌ { بدینی چیقمامش کنجملر :

(غلمان جنت) .

غ

[ع] بدنده دری ایله ات
غَدَّةٌ { آرہ سنده حاصل اولان

یومروجه بز . (غَدَّةٌ سَکْفِیَه) = چکهدن

قولاغک یوموشاغنه قدر اولان قسمده
بعضاً اوفاق اوفاق حاصل اولان بزله

اطلاق اولور .

[ع] توز : (غبار طریق ،
غَبَارٌ { کثرت غبار) ، (غبار آلود)

= توزه بولانمش . توزلو :

« بآک دامن برکل ترسین غبارمدن صاقین »
{ نائل قديم }

[ع] صباح وقتی : (بالفدو
غَدُوٌّ { (والأصال) = صباح و آقشام .

غیور { [ع] غیرت ایله متصف ،
غیور { غیرتلی : (طابع غیور) ،
(غیورانه) = غیور اولانه یاقیشه جق
صورتده .

غین { [ع] الفبای عثمانیده یکریمی
غین { ایکنجی حرفک اسمیدر .
اچد حسابنده (۱۰۰۰) عددینه
اشارتدر : (غین مفتوحه) .

غ

وزیر ، غران دوق) .

غربال { [ع] تحریفله (قالمور)
دینلن آلت :

« بودمت جسمه بی سوراخ سوراخ ایتدی غربالک ،
(ساجی)

غره { [ع] (مغرور) کبی کبرلتمش ،
اصلسز ، بیهوده ، باطل نسنه

ایله آلدانمش دیمکدر . فتح ایله ده تلفظ
اولنور :

« غره اوله حسنه کیم برکون ظهور خط ایله »

« دود آه عاشق غمخوار کندین کوستر »

{ فطنت }

غریو { [ف] دیک سس ، چیغریشه ،
چیغلیتی : (غریو نسوان) .

غش { [ع] فی الاصل قلبده مضر
اولانک خلافتی اظهار ایله ،

حقد سبیلله مناقضانه نصیحت ایتک
معناسنده در بو مناسبته اسائت ،

صفوتسزک معنالرنده قوللانیلیر :

(غل و غش) اسلوب فارسی اوزره

فتح ایله ده اوقونور : (دل بی غش ،

باده بی غش ، زر بی غش) .

غبطه { [ع] برکیمسه ناک نائل اولدینی
نعمتک زواننی ایسته مکسزین
کندیسی ده اونعمته نائل اولنی آرزو
ایتمک : (غبطه فرما) = غبطه ویریحی .

(غبطه کش) = غبطه ایدیجی .

غداء { [ع] بیه جک ، اچه جکدن
وجودک قوام و معاسنه مدار

غذاء { اولان شی : (غدای کافی ،
موسیقی غدای روحدر) .

« ایدر از بر پری صورت کوزلر »

« غدای روحدر تازه غزلر »

{ نوعی }

غزاره { بویوک قیل چوال
دیمکدر که لسانمزده

غراز { [ف] تحریفله (خزار)
دینیر ،

غرام { [فرانسزجه دن Gramme]
اوزان جدیده درهمی ،

درهم اعشاری : (بییک غرام بر
کیلودر .

غران { [فرانسزجه دن Grand]
عظیم ، بویوک : (غران

« یعنی سلطان سرا پرده غیب »

« حاکم عادل بی عدت غیب »

{ خاقانی }

غیبت { [ع] بر شخصك سوء افعال
واحوالنه دائر ایشیدنجه

انفعالی موجب اوله جق صورتده غیابنده
واقعه مطابق اوله رق سوز سوله مك كه

لسانمزده (غیبت اتمك) دیدیلیر .

غینك كسر یله ده عین معنایه لغتدر .

محاوراتده كسر غین ایله مستعملدر .

عرییده اولدینی کبی غائب اولق معنا .

سندده قوللانیلاماز .

غیموبت { [ع] کوزه کورنمهك

غیموبت (کورنمز اولق : غیبوت

ایته ، غیبوت موقوته) .

غیر { [ع] اوزكه ، باشقه : (فلانندن

غیری . زیدك غیری) §

ترجه ادات نفی و سلب اولان (دكل)

مقامنده الفاظك ابتدالینه ربط ایله ده

قوللانیلیلیر : (غیرمنتظم ، غیر قابل) کبی .

غیرت { [ع] نام و ناموسه خلل

ویره جك حالاته قارشى

طویغولانق ، دهرتمك § اهتمام ایله

چالیشق : (تحصیل علمه غیرت ایدن

آلدانماز) . (غیرتكش) = غیرت

چكن ، جدا چالیشان .

غیظ { [ع] دم قلبك فورانندن

پیدا اولان حالتدر كه شدت

خشم و غضبدر ، فوران حدت و غضب :

(كظم غیظ) = غضبی منع ایته ، ینه .

(كاظم غیظ) = غضبنی منع ایدیجی .

{ [ع] (غامض) و
غوامض } (غامضه) نك جمی .

جمی . او ماده لره باقلى : (غوامض
فقهیه) .

غوايت { [ع] آرزغیلق ، طریق
حقدن صاعق : (غوايت

نفس ، غوايت کلیه) .

غوث { [ع] فی الاصل مدد ، نصرت
معناسنه در . مددكار ،

ناصر معناسنده و کبار اولیاء الله حقنده

قوللانیلیلیر : (غوث اعظم ، غوث -

الواصلین) .

غور { [ع] ديب ، اساس : (غور
عمیق) = درین ديب

(بئر عمیق الغور) = دیبی درین قویو .

(غور مسئله) = مسئله نك دیبی یعنی

اساسی ، کنهی دیمکدر .

غوغا { [ف] جنك ، نزاع . (غوغایی)
= خویسز ، امتزاجسز .

غیا { [ع] جهنده کاشن بر قویو -
نك و یا خود بر دره نك آیدر :

(غیا قویوسی) .

غیب { [ع] کورنمهین ، بیلامهین ،
کورینورده اولمایان حال ،

کیفیت ، شی : (عالم غیب ، عالم الغیب
والخفایا) ، (ایمان بالغیب) ، (غائب

ایتمك) (مقامنده « غیب » ایتمك تعبیری

قوللانیلامالی :

كوزك قویروغنده واقع اولان لطیف
قیرپمه ، حرکت : (غمزّه فتّان ، غمزّه
فتّانه ، غمزّه شوخانه) .

« آفت جان دیدیلر غمزّه جلادك ایچون »
{ ندیم }

{ غ } غَنَمَت { غ } غَنَمَت (ك جمعی :
غَنَائِم } (غَنَائِم و فیره) . (غَنَائِم)
یا اَلْمَشْدَر .

{ غ } غَنَاج { غ } غَنَاج (غَنَاج نازلی ، چوق
شیوه لی : (دختر غَنَاج) .

{ غ } غَم { غ } غَم (غَم قویون : (لَحْم غَم) =
قویون اتی . جمعی (اَغْنَام) .

{ غ } غَي { غ } غَي (غَي زنکین : (مراد غنی ،
خاتون غنیه) .

« آدم غنی دل اولسه کدا مشرب اولسه »
« زند اولسه بی حقیقت و بی مذهب اولسه »
{ نائلی قدیم }

« دنیایی غنی کافی شهی بحری بر ایلر »
{ نفی }

{ غ } غَنَمَت { غ } غَنَمَت (غَنَمَت حربه ده دشمندن آلنان
مال : (حصه غنیمت)

جمعی (غَنَائِم) § مجازاً نعمت غیر مترقبه
مقامنده ده قوللانیلیر : (فرصت غنیمتدر) .

{ غ } غَوَاشِي { غ } غَوَاشِي « غَاشِيه » نك جمعی ،
غَاشِيه لر ، اورتولر .

{ غ } غَوَاص { غ } غَوَاص (غَوَاص طالغیج : (غَوَاص
بجز علوم) .

« بزم اول نادره غَوَاص که اولسه نه قدر »
« بجز اندیشه عمیق و در معنی کمیاب »

{ نفی }

{ غ } غَم { غ } غَم ([ع] قایغو ، تاسه : (غَمَزَدَه)
تاسه یه دو شمش ، تاسه لی .

{ غ } غَمَكْسَار { غ } غَمَكْسَار = قایغو کیدریجی ، کیدرن .

{ غ } غَمَنَّاك { غ } غَمَنَّاك (غَمَخْوَار) = قایغو-

لانش ، تاسه لی . (غَمَدِيْدَه) = غم

کورمش ، مایوس . جمعی (غَمُوْم) .

« چکمه غم دستکیردر الله »

{ شیخ غالب }

« اللهم سورسه ك نبی سويلتمه غم وار »

{ حلیمکرای }

« عارفك كوكلن خدا غمکین ایدرشاد ایله من »

« بنده مقبولنی مولاسی آزاد ایله من »

{ نوعی }

{ غ } غَمَّاز { غ } غَمَّاز ([ع] ترکیه سی (قوغیجی ،
قوغولایجی) درکه بر آدمک

عیوبنی ، قبایحنی ، نقایصنی آریوب

دیگر لرینه کوتولک ایچون سویله ییجی ،

سویله یین دیمکدر . (غَمَّازِيْت) =

غمازلق . (غَمَّازَه) = کوز قیرپه رق

ونا زکانه چیمدیگله یه رک لطیفه ایدن

کوزل قیزه اطلاق اولنور : (جاریه
غَمَّازَه) .

« نیجه دل اختیار یله سور اول شوخ طننازی »

« قوسه اوز حالنه کر غمزّه فتّان و غممازی »

{ نفی }

{ غ } غَمَز { غ } غَمَز ([ع] قوغولامق .

{ غ } غَمَزَه { غ } غَمَزَه ([ع] کوز قیرپه سی ، کوزل

کوزلرده و خصوصیله بعض

« چكدكجه چشمی حشماه شمشیر غمزه سن »
 « عشاقه دهشت غضب قهرمان ویرر »
 { نفی }
 [ع] ابری ارسلان :
 { غَضَبَر } { غَضَبَرَانَه } = ارسلان .
 نجه سنه .

[ع] غضبی چوق . زیاده
 { غَضُوب } { قیزغین ، کوکره مش ،
 (غضنفر غضوب) .
 [ع] قوللرینه میغرتی چوق
 { غَفَار } { اولان حق : (غفاراندنوب ،
 حضرت غفار) .

[ع] دقتسزلك ، احتیا .
 { غَفَلَت } { طسزلق ، یخبرلك ، طالغینلق
 بوش بولنلق ، سهو . (علی الغفله) =
 غفلت اوزرینه ، آپانسزین § (غَفَلَه)
 = غفلت اثری اوله رق ، طالغینلقه .

[ع] [غَفَّار] کبی . میغرت
 { غَفُور } { ایدیچی ، یاریغایچی اولان
 تگری : (ربّ غفور) ، (غفور الرحیم) .
 « نظر ایتدیکجه آکا ربّ غفور »
 « ترله دی شرم وحیادن اول نور »
 { خاقانی }

[ع] « ستر » معناسندن
 { غَفِير } { مأخوذ اولوب کثرت سببیه
 هر طرفی ستر واحاطه ایدیچی دیمکدره .
 لسانمزد . یالکنز قوللا تیلماز . (جم)
 لهظیله برابر استعمال اولنور : (جم)
 غفیر) = جمع کثیر ، چوق اوله رق ،
 غلبه لك دیمکدره .

{ غَلَاء } { [ع] بهالبلق ، قیمت یوکسلکی :
 (قحط و غلا ، غلای اسعار) .
 [ع] اوستون کلك ، دوکوشده
 { غَلَبَه } { ینوب اوسته چیقماق : (غلبه)
 کامله ، اکتساب غلبه ، غلبه چالیدی) §
 انسانجه کثرت ، ازدحام ، چوقلق :
 (غلبه لك) .

[ع] یا آلمش : (غلط مشهور ،
 { غَلَط } { غلط فاحش) ، (غَلَط گوی
 = یالان یا آلمش سویله نین (غَلَط نُویس)
 = یالان یا آلمش یازان . جمی (غَلَطَات) .

[ف] یووارلا نیچی ، یووار .
 { غَلَطَان } { لانان . فارسیده حرف
 (طا) اولدیغندن اصحی (غَلَطَان)
 اولوق لازم کلیر . (سرغلطان ، کوی
 غلطان) .

[ف] یووارلا نیش : (غلطیده)
 { غَلَطِيْدَه } { خاک مذلت) طوغریسی
 (غَلَطِيْدَه) در .

[ع] ذخیره ، محصول :
 { غَلَه } { (غَلَه فَرُوش) = ذخیره جمی .
 [ع] قاینماق : (غلیان
 { غَلِيَان } { (ماء) .

« طولدی آوازه احمدله جهان »
 « ایلدی عشق السهی غلیان »
 { خاقانی }

[ع] قالین ، یوغون ، قابا :
 { غَلِيْظ } { (لسان غلیظ ، بساط
 غلیظ ، طباع غلیظه ، کلام غلیظ) •

غَزَال { [ع] كيك ، قره جه یاو - روسی . نام دیکری (آهو)

در . (غَزَالَه) = آهونک دیشیسی || طوس قضا سنده بر قره نیک اسمیدر . امام (ابو حامد الغزالی) علیه الرحمه حضرت تلیرتیک مسقط رأسی اولغله نسبتی اورایه در .

« فیض طینت بشقه در شوخی صورت بشقه در »
 « هر غزالی صائمه کیم دشت ختن آهوسیدر »
 { قوجه راغب }
 « او کندی غزالان جهان ای کوزی آهو »
 « آله بی ، طور مه بی ، دونوب باقمه بی سندن »
 { کاظم }

غَزَّيَّة { [فرانسزجه دن Gazette]
 غَزَّيَّة { روزنامه حوادث ، جریده شئونات ، وقایع یومیه و مسائل سیا . سیه بی حاوی ورقپاره . (غزته خانه) = بومثللو اوراق حوادثک ترتیب و طبع ایدلیدی محل ، مطبعه .

غَزَل { [ع] فی الاصل لطیفه و صحبت ایتمک معناسنه در اصطلاحده بر نوع شعر عاشقانه به اطلاق اولنورکه اقلی درت و یا بش بیت اولور : (غَزَلْخَوَان) = غزل اوقویان . (غَزَلِیَات) = غزله متعلق ، غزل طرزنده اولان شعرلر : « زمانه ده غزلی کیمسه آلبور { ثابت } »
 « کوزلره ویریلن تحفه سلام کبی »
 { [ع] (غَزَا) کبی . جنک ،

غَزْوَه { دشمن اوزرینه اولان غوغا : (غزوه بدر) جمی (غَزَوَات) .

غَسَّال { [ع] اولو بیقاییجی ، بیقایان . مؤثی (غَسَّالَه) در .

غَسَل { [ع] مطلقا بیقماقی ، بیقماقی بالخاصه اولوی بیقماقمده قوللانیلیر : (غسل میت) .

غَشِي { [ع] کندندن کچمش ، بایلش : غَشِي { (غشی اولدم) ، (غشی ایتمک) = بی خود ایله مک ، بایلمتی کندندن کچمه ، بایله ، بی خودک : (غشی کلدی) .

« کوشه چشم ایله ایتمکجه نگاه »
 « غشی اولورلردی سروش درگاه »
 { خاقانی }

غَصَب { [ع] بر کیمسه نک مالی رضاسی اولقسنزین ضبط ایتمک ، آلتق : (غصب نفود ، غصب اموال ، بر شیتک غصبی) .

« کولکی غصب ایلهک دنیا حرام اولدی بکا »
 « بنینه لکن سکا حقم حلال اولسون دیرم »
 { خدما صفا }

غَضَب { [ع] طارغینلق ، قیزغینلق ؛ طارله ، قیزمه ، اوفکه . (ایتمک) ماده سیله قوللانیلیر : (نگاه غَضَب) = طارغین ، اوفکه لی باقش (غَضْبَان) = طارغین ، قیزغین ؛ اوفکه لی : (پهوان غضبان) ، (غَضْبَانْک) = غضبی ، طارغین .

« لطف ایله دیسه م روحی زاره غضب ایلر »
 { روحی بغدادی }

« زلفك كې برنجتي سیه شخص غریب »

غریبمواز { [ف] غریب، بیچاره، اولانلره اکرام ایدن، عاجز پرور .

غریبته { [ع] غریب کیفیت، تعجب، اوانه حق ایش . جمعی (غرائب) .

غریزه { [ع] انسانک یارادیلشده کی، خویی، طبیعتی . (غریزی)

= غریزه به منسوب ، طبیعته متعلق : (غریزی برحالت، حرارت غریزه) .

غریق { [ع] صویه باتمش، صوده . بوغلمش : (غریق بحر رحمت) .

« غریق لیسۂ حیرت بوهفت کردابك »
« نه قهرینه نظر ایلر، نه دستیار ایستر »
{ نائلی قدیم }

غریم { [ع] صاحب غرامت، آلاجلی .

غریوه { [ایالیانجه دن] اصطلاحات بحریه دندر . کینک

باش طرفندن تیمور لنگری آصدقلری قول چنکلی .

غزاء { [ع] دشمن ایله جنك، غوغا . (ایتمك، کیتمك) .

ماده لريله قوللانلییر : (اوزمان سردار اکرم خندق غزاسنه کیتمشیدی) .

« عرشه آص شمدنکرو تیغ ثریا جوهری »
« برغزا ایتدك كه خشنود ایلدك پیغمبری »

{ نفی }

= غریبه منسوب : (جنوب غربی ، بلاد غریبه) .

« ایله تا خسرو صاحبقران شرق وغرب »
« اشهب زر پالهنك صبح ایله جولانگری »
{ نفی }

غرس { [ع] آغاج دیکمك، دیکمك : (غرس اشجار، برفه ائك غرسی) .

غرض { [ع] مقصد : (خلقت بشردن غرض) § کین،

سوء نیت ، اثر بد خواهی : (غرض مرصدر) ، (اثر غرض) ، (الغرض) = حاصل کلام . (غرضکار) = کینلی، کوتونیتی اولان آدم .

غریغره { [ع] صویی بوغازده اویناتوب چالفا مق : (کتن تخمی صویبیه غریغره ایتملی) .

غریق { [ع] صویه باتمق : (معونه - نك غرق) § باتمش :

(غرق غرق . غرق نور) . (غرقاب) = صویه باتان، باتمش اولان (غرقه) = کذلک باتمش : (غرقه دریای رحمت) .

« غرق خوناب دل ایتدی دیده کریان بی »
{ فضولی }

غریب { [ع] یابانچی، کیمسه سز : (بودیاریک غریبدر؛ بو

غریبه مرحت) § تحف ، غرابتلی ، موجب تعجب اولان : (فعل غریب ،

مصلحت غریبه) .

« مورد رسك عاشق بیچاره نك حالن غریب اولدی »
{ یحیی }

غَدِرْ { [ع] سبیل ایله پیدا اولان }
 بریکنتی صو ، کول .
 (غَدِرِی) = کولده بتن نباتات .

عَرَاءُ { [ع] آق ، بارلاق : (شریعت)
 غَرَّاء ، غَرَّاء غَرَّاء ، طغرای
 غَرَّاء ، شهر غَرَّاء) .

« بزه بر حلیه غَرَّاء یازدک »
 « نامکی جبهه عرشه فازدک »
 { معلم ناجی }

عَرَائِبُ { [ع] آشاغیده بیان
 اولسان (غریبه) نک
 جمی : (غرائب حادثات ، ومن الغرائب) .

عَرَابَتُ { [ع] برنسنه خلاف عاده
 اولق ، نظر تعجیله کوريله-
 جک حالده بولنق ؛ تحفلق : (شاعر
 حشمتک غرابت احوالنه دائر روایات) .

عَرَامُ { [ع] برشیده پک دوشکونلک
 کوسترمک ، زیاده کوشل
 دوشکونلکی § عربیده عذاب ، هلاک
 معناسنه مستعملدر .

عَرَامَتُ { [ع] دین ودیت کبی
 اداسی لازم اولان شیء
 واومثللو لازم الایفا-نسنه بی اوده مک .
 [ایतालینجه] گمینک
 عَرَانْدِی { بویوک دیرگی .

عَرَبُ { [ع] کونشک باتدینی جهت ،
 کون باتیسی . (غرب شمالی)
 = قره یل طرفی . (غرب جنوبی)
 = لودوس طرفی (غرب بآ) = غرب
 طرفنده ، غرب طرفندن (غَرَبِی)

اولنهرق (بَغَائِت) دینلیبر ، بوتقدیرده
 صوئک درجهده دیمک اولور .

غَائِبُ { [ع] غایته منسوب ، صوئکه
 عَائِدُ : (عَائِتْ غَائِبِه) = نتیجه
 مقصد ، عمدۀ مزام دیمکدر .

غَبَاوَتُ { [ع] عقلمجه ضعیفک ،
 آکلایشسزاق ، بوکلک :
 (اثر غباوت ، تحصیله سعی ایدیورسهده
 غباوتی مانع اوله یور) .

غَبْرَاءُ { [ع] بوز رنگلی معناسنه
 اولان (اَغْبَر) نُ مؤثی درکه
 ارضه اطلاق اولنور : (ساحه غبرا)
 = یر یوزی ، دنیا دیمکدر :

« یاقار بربرق عالمسوز تیغک سر برسر آتی »
 « مثال خاروخس طوته عدو کوروی غبرایی »
 { نفی }

غَبْبُ { [ع] چکمه آلتی : (غبغب
 سیمین) .
 غَبْنُ { [ع] معامله ده آلداتمق : (غبن
 فاحش) = بیع و شراده
 فساد معامله .

غَبَّوْتُهُ { [ع] غباوتله متصف ، بوئک :
 (طفل غبی) .

غَبَّيَانُ { [ع] قوصمق : (غبیان
 طیبی) .

غَدَارُ { [ع] زیاده غدر ایدیجی ،
 ایدن .

غَدْرُ { [ع] (وفا) نک ضدی ،
 وفاسزلق ، عهدینی طوتامق ؛
 خیانت ، وفالق ایتمک .

العوام تحریفله (قَالَه مَس) دینلیر .
 (غَالِه بَار) = كوزل قوقولو شی
 صاجان . (غَالِيَا سَا — ی) = غایه ،
 عطر ترکیب ایدیجی ، عطار :
 « دواتی غایله دان و بخور اولور قلمی »
 « بنفشه زار بهشته دوتر سواد رقم »
 « نفی »

{ [ع] مېهم ، آكلاشلمسی }
غَامِضُ { كوج اولان كلام : (سؤال
 غامض ، مسئله غامضه) ، (غامضه)
 = فهمی متعسر اولان ماده ، کیفیت ،
 جمی (غَوَامِضُ) .

{ [ع] انكليزجه دن] اصلي }
غَانِبُوطُ { « غونبوت » آغیرطوبی
 حامل بویوك شالوپه .

{ [ع] دشمندن حرب ایله }
غَانِمُ { طویملق مال آلان . (غَانِمًا)
 = غام اولورق دیمکدر . جمی (غَانِمِین) .

{ [ع] غوايسته متصف ، }
غَاوِي { آرمش ، آرمش ، گمراه :
 (رجل غاوی) : جمی (غاوون) فرقان
 کریمده وارد اولمشدر .

{ [ع] نهایت ، اوج ، صوڤك ، }
غَايَتُ { صوڤك درجه : نعمت بی
 غایت ، غایت متشکمی ، غایت چرکین ،
 سپاس بی غایه) بعضاً (غایه) صورتده
 استعمال اولنوز § ادات مبالغه : (غایت
 کوزل) بعضاً ده بَاء مفتوحه علاوه

« برك رز پرنقش ایله كاشنده وزاندر »
 « گویا که صباغاشیه بردوش خزاندر »
 { یجی }

{ [ع] صاحبك اذنی ، خبری }
غَاصِبُ { اولقسنزین برمالی ، برشیئی
 حیلہ و یا زور ایله آلان ، غصب ایدن .
 غَاغِرُ { [ع] قوللرینه یارلغایوب
 { مرحمت ایدیجی اولان جناب
 حق : (غافر الذنب) .

{ [ع] غفلت ایدیجی ، احتیاطسز ، }
غَاغِلُ { دقتسز ، غفلتی : (شخص
 غافل) ، (غافلانه) = غافلجه سنه :
 « بن چالشم ، سن اوینادك غافل »
 « سن میسین یوقسه نبی یم عاقل »
 { فلوریان — مترجمی — ناجی }

{ [ع] غلبه ایدیجی ، ایدن ؛ }
غَالِبُ { زور وقوت ایله اوست
 اولان : (مراد غالب ، فرقه غالبه) ،
 (غالبانه) = غالب اولانه یاقیشه حق
 صورتده . (غالباً) = ظن ایتمکیم
 وجه ایله ، ظنمه کوره . (غالباً کله جک ،
 غالباً کیتمک ایسته یور) .

« وجه بر اقلك اصحاب صفا »
 « حمرتی غالب ایدی دیرحتی »
 { خاقانی }

{ [ع] دكردن زیاده بهالی }
غَالِي { دیمکدر : (قماش غالی ،
 اشیای غایه) .

{ [ف] }
غَالِيَا { ترکیب معروفندر که
 (غایله مسك) یاغی
 [ع] { اطلاق اولنوز . بین -

﴿ غ ﴾

غَارَتُ } [ع] چاپول، یغما: (غارت)
 = (غارتگر) (ایتمک) }
 یغماچی، چاپولچی .

غَارِدِيَا } [ایتالیانجه دن] نوبت،
 نوبت محلی، وارده .
 (غَارِدِيَان) = بکچی، نوبچی .

غَارِصُونُ } [جه دن Garçon]
 شاکرد، چراغ § بیکار، ارکن، غزب
 § قهوه خانه و لوقاظه و بو مثللو محال
 سائرده بولنان خدمتچی .

غَاژُ } [فرانسزجه دن Gaz] هوا
 صورتنده اولان جسم § تنویر
 ایچون قولانیلان مولدالماء مفحم: (هوا
 غازی قومپانیه سی، صولی غاز) .

غَاژَه } [ع] نسوانک یوزلرینه
 § سوردکلری دوزکون،
 قیزیللق: (غازه رخسار عروس) .

غَاژِي } [ع] غزا ایدیحی، ایدن؛
 دین اوغورینه جنک ایدن:
 (غازی نامدار) جمی (غزات) .

غَاشِيَه } [ع] آت طاقندن معروف
 اورتو، خاشه: (غاشیه دار)

= خاشه طوتان، آت اوشاغی، ساییس،
 § عربیده «قیامت» معناسندهده
 مستعملدر .

غَائِبُ } [ع] کورنمه یین، حاضر
 اولمایان، یوق اولان:
 (شیء غائب، اشیای غائبه) یالکیز
 قوللانیلدینی کبی (اولق، ایتمک)
 ماده سیله ده استعمال اولنور .

«غائبه کی جفر ایله بولماز»
 «ضیا»

غَائِلَه } [ع] صیفتی ویریحی ماده،
 کیفیت: (غائله عائله،
 غائله زائله) .

غَايَه } [ع] ارسلان یا تاغی اولان
 صیق اورمان: (اسدالغابه) .

غَايِنُ } [ع] ایشنده خدعه و حیله
 ایدیحی، ایدن: (بایع غابن)

غَايِبَه } [ایتالیانجه دن] کیلرک
 دیرکلری اوزرنده درت
 گوشه ایکنجی یلکن: (غایبه سرنی،
 غایبه چوبوغی) .

غَاذِرُ } [ع] غدر ایدیحی، ایدن .
 (غادر نفس) .

غَاذُ } [ع] مغاره، این: (یارغار)
 = رفیق حضرت پیغمبر ابوبکر
 الصدیق § دفنه آغاجی (حَبُّ الْغَاذِ)
 = دفنه دانه سی .

«زیر طاق سرده اولمش عقل وحی آورنهان»
 «ضانکه ایتمش کندینی غار ایچره پیغمبرنهان»
 { معلم ناجی }

نشر ایدن معروف خشب پاره یه دخی
(عود آغاجی) دینلیر .

عهدہ } [ع] دائرۂ حق وتعلق :
(عہدہ سنہ توجیہ بیوریلان

مأموریتک اہمیتی) ، (برایشک عہدہ .
سندن کلک) = حقنی ایفا ایتک ، حقیقہ
یا عمق معناسندہ بر تعبیر عامیانہ در . §
اوزرینہ ، بویونہ آلہ ، کفالت :
(العہدۃ علی الراوی) = صدق و کذب ؛
ضعف و نقصانی راویسی اوزرینہ
دیمکدر .

عهدہ } [ع] بر خصوصک اجرا .
سیچون ویریلن سوز
معناسنہ اولان «عہد» ک جمع ،
عہد لیر ، عہد نامہ لیر : (عہود صریحہ ،
عہود قدیمہ) .

عیوب } [ع] «عیب» ک جمع .
اورایہ دہ باقلی : (ستر
عیوب) = عیبری اورتیمک (ستار .
العیوب) = عیبری اورتیمی اولان
جناب اللہ : (اعظام دین باشقہ لرینک
تنبییہ کندی عیبرینہ مطلع اولمق
آرزوسندہ بولنور لردی . بزم کی آدم لیر
ایسہ کندیلرینہ نصیحت ، ارائہ عیوبہ
ہمت ایدن ذواتہ ہر کسدن زیادہ بغض
ایدر لیر — احیاء العلوم دن خلاصہ —
سنباہ) .

عیون } [ع] کوز و قیابق معناسنہ
اولان «عین» ک جمع :
(عیون ناظرہ ، عیون جاریہ) .

عمف } [ع] (رفیق) ک صدقی ،
سرتلک ، ملائم سرتلک ،
درشتلک کہ ترکجہ دہ (یوغونلق)
تعبیر اولنور :

«وعده گز کلدی دیو عمف ایله ایلر تعجیل»
{ صفوت }

عنفوان } [ع] بر شیتک تازہ لک ،
کوز لک ہنکامنک
ابتداسی : (عنفوان شباب ، عنفوان
جوانی) .

عنف } [ع] بویون ، کردین : (ضرب
عنی) جمعی (اعتناق) .
عنفود } [ع] صالقیم : (عنقود
= اوزوم صالقیمی
عین معنایہ لغتدر .

عنوان } [ع] اسم ، وصف ، لقب :
(عثمانلی عنوانی) §
سر لوحہ ، دیباچہ : (عنوان کتاب) .
عموہ } [ع] زور و جبر کوسترمک ،
قہر ایتک . اکثر یا قوللا .
نیلان (عنوة) = ضرب دست ایله ،
جبر و قہر ایله دیمکدر . فتح عین ایله دہ
لغتدر .

عوذ } [ع] اصلی آغاجدن کسلیمش
تحتہ معناسنہ در . اصطلاح دہ
اینجہ تحتہ دن اعمال اولنمی مناسبیہ
(لاغوۃ) دینلن سازہ (عوذ) اطلاق
اولندینی کبی یا قیلدینی زمان کوزل فوقو

عُمُرُ { [ع] انسانك دنیاده یاشادینی
 عُمُرُ { مدت : (عمر عزیز ، عمر
 طویل ، لذت عمر) .

عُمُرَانُ { [ع] معمورلق ، آبادانلق :
 (آثار عمران ، عمران بلاد) .
 عُمُرَه { [ع] افعال جمدن فعل معلوم .
 عُمُرَه { فی الاصل زیارت معناسنه در :
 (ایفای عمره) .

عُمُقُ { [ع] درینلك : (عمق بحر) ،
 (عمقاً) = درینلكنه اوله رق .

عُمُومُ { [ع] هپ ، جمله : (عموم
 عُمُومُ { (مأمورین) § شامل اوله :
 (عموم و خصوص) ، (عمومياً) =

جمله ، هپ بردن : (عمومياً تشكر
 ایتك) ، (عمومی) = عمومه منسوب ،
 جمله به متعلق : (عفو عمومی ، منافع
 عمومیه) . (عمومیّت) = عمومیلک :

(بر ذهن متفکر اوله عرش اعلائی الوهیته
 قدر ایصال ایدلمش بر حالک عمومیّت
 اعتباریله حس و تقدیر و تعریف و تصویرینه
 نره دن مقتدر اولسون؟ — نامق) .

عُنَابُ { [ع] معروف میوه : (دانة
 عُنَابُ { (عناب) = عناب
 رنگنده اولان .

عُنَصْرُ { [ع] اصل ، حسب || اساس ،
 ماده معنارنده قوللائیلیر :
 (عنصر خاک ، عنصر اسلام ، کریم-
 العنصر) .

(جهان وحدتك بر دنك قونمش عنصر چاری
 وکل آتش ، بلبل آتش ، نوبهار آتش ، خزان آتش
 { نائلی قدیم })

عُلُوِيٌّ { [ع] علوه منسوب ، یوکسك ،
 « سُفْلِيٌّ » نك ضدی :
 (فکر علوی ، روح علوی ، اثر علوی) .

« حاك پایك اوله دن آسودگی بولماز تم »
 « عالم بالایه سوق ایلر بو علوی جان نبی »
 { معلم ناجی }

عُلُوِيَّتُ { [ع] علویلك ، یوکسكلك ،
 (علویّت افكار ،

علویّت افعال) جمعی اولان (علویّات)
 = معنوی یوکسكلكار دیمكدر .
 (سُفْلِيّات) مقابلی :

« ایسترم اسمك کبی ذاتکده ده »
 « معنی علویّت اولسون منجلی »
 { معلم ناجی }

عُلْيَا { [ع] (اعلیٰ) نك مؤثی ، بك
 یوکسك : (کعبه علیا ، عتبه
 علیا ، مهد علیا) .

عُمَانُ { [ع] بویوك ، انکین دگنر :
 (عمان عدم) ، (بحر عمان)
 = عربستانك شرق جنوبیسنده ،
 هندوستانك طرف غربیسنده کی دگنر :

« باد نوروزی ایله اولسون ده دریا موج موج »
 « اولسون می دلدّه کی عمان سودا موج موج »
 { معلم ناجی }

عُمْدَةٌ { [ع] طایانه جق طایاق ،
 (دستك ؛ اعتماد اولنه جق
 محل ، معتمد علیه : (عمده الا کابر) ،
 (عمده الاسلام) .

و یو { [ع] «عقل» كُ جمعی :
عقول (عقول ضعیفه ، اهل عقول) .
 و یو { [ع] «عكس» كُ جمعی :
عكوس (عكوس صرایا ، دزیاده
 عكوس سفاش) .

و یو { [ع] «علم» كُ جمعی : (علمای
علماء) اُمّت ، علمای عالمین ،
 علمای دین) .

و یو { [ع] یوکسكلك ، یوجه لك .
علو (اكثریا معنویاتده قوللانلییر :
 (علو افكار ، علو همت ، علو جناب) .
 «ای تعالی ایلدكجه ایلین حیران نبی »
 «خاك پای ایتدی سكامیل علو شان نبی »
 { معلم ناجی }

و یو { [ع] مکتوبك ، رساله نك
علوان (دیباچه سی . لسانزده
 ادا . تفاخر ، کوسترش معناسنده قوللا-
 نیلییر : (علوان صاتیور ، علوان
 طاسلایور ، بونه علوان) .

و یو { [ع] یکیچری دوزنده
علوفه (عسکر وموظفین سائره یه
 اوقاف معینه ده ویریلن معاشه دینیلیردی :
 (علوفه سپاهیان) .

و یو { [ع] «علم» كُ جمعی : (علوم
علوم) دینییه ، تحصیل علوم ،
 علوم آلیه ، علوم عالییه ، علوم ریاضیه ،
 علوم طبیعییه ، علوم عقلیه ، علوم نقلیه ،
 (دارالعلوم) = مدرسه ، علم ومعرفت
 تحصیل اولنه حق محل مخصوص :

« بقا یوقسه دنیاده عقباهه واردر »
 « بَم واری یوقدر دیمك احبالم »
 { معلم ناجی }

و یو { [ع] «عقدہ» نك جمعی :
عقد (حلال العقد) تعبیری
 معروفدر § اصطلاح طبدیه بویون ،
 قولتوق ، قاصیق کبی بدك بعض اقسامنده
 پیدا اولان بزلره اطلاق اولنور . بین-
 العوام اشبو بزلردن بویونده حاصل
 اولانلره (یازمه ، صیراجه) قولتوق
 آلتنده کیلرینه (کویک مهمه سی) وقاصیق-
 ده پیدا اولانلره (خیارجق) دینیلییر .
 و یو { [ع] دوگم : (عقدہ کُشا)
عقدہ = دوگم آچیجی ، آجان ؛
 مشکل ایش بیتیرن . (حیل عقدہ)
 = دوگم چوزمه . (عقدۀ درون) =
 کوکل دردی .

و یو { [ع] (عافل) كُ جمعی :
عقلاء (عقلای اُمّت ، عقلای
 مملکت) بعضاً مقام تکمده مفرد
 اوله رق قوللانلییر . مثلا (عقلا دنبلکی ،
 عقلاق ایتمه) .

و یو { [ع] جزا ، عذاب :
عقوبات (عقوبت السبیه ، اجرای
 عقوبت) جمعی (عقوبات) .

و یو { [ع] «عقد» كُ جمعی ، طرفینجه
عقود (قرار ویریلوب ربط وقبول
 اولنان خصوصلر : (عقود وعهود) .

و یو { [ع] آنایه ، بابایه عاصی
عقوق (اولق : (عقوق والدین) .

عضو { [ع] ال. قول ، آيات کبی
 بدنک بر جزوی: (عضو
 بصر، عضو تأیث ، عضو تذکیر ،
 عضو داخلی) ، (عضوی) = عضوه
 منسوب ، متعلق . جمعی (اعضا) .

عطارذ { [ع] کوا کب سیاره دن
 شمسه ال ک قریب اولان
 کوکبک اسمیدر که فارسیده (دبیر)
 دینلیر . اساطیر ایرانیه جه کتابتک پیری
 عد اولنور . بوسبیله (دبیر فلک) ده
 دیر لر . (قلم عطارذ رقم) تمبیر معروفیده
 بوندن متولددر .

عظماء { [ع] بویوک معناسنه اولان
 «عظیم» ک جمعی . ظاهراً ،
 موقعاً بویوکلر دیمکدر . (عظمای
 قوم ، عظمای دولت) .

عظما { [ع] «اعظم» ک مؤثی :
 عظمی (صدارت عظمی) .
 عفونت { [ع] چوریوب فنا
 قوقق: (عفونت عضله ،
 کسب عفونت) .

عقاب { [ع] قره قوش ، طاوشانجیل
 قوشی: (عقاب عقاب)
 تشدید ایله غلطدر .

عقبی { [ع] آخرت معناسنده
 قوللانیلیر . حالبوکه معنای
 اصلیبسی (مجازات و مکافات) در
 «دار عقبی» تعبیری معنای اصلیبسنه
 کورهدر:

عزالت { [ع] خلق ایله اختلاط ایتمیوب
 حکلمک (عزالتکزین) =
 گوشه و حدتی اختیار ایدیجی ، ایدن .

عسرت { [ع] کوجلاک: (عسرت
 بول) . (عسرت تنفس ،
 عسرت هضم ، حال عسر ،
 عسر ویسیر) .

عشاق { [ع] عاشقلر ، (عاشق) ک
 جمعی § موسیقی شریفیده
 بر مقامک اسمیدر: (عشاق پیشروی) .
 «دائماً عشاقی اولدر مکده استغنا ایدر»
 «اولدیرر آخر بزوی اول شوخ استغنا ایله»
 { ییحی }

عشر { [ع] اونده بر ، اونده بر قسم:
 (عشر شرعی ، عشر مهرزو-
 عات) جمعی (اعشار) . (اعشاری) =
 عشر لره منسوب ، اونلر ایله دیمکدر:
 (اصول اعشاری) .

عصات { [ع] «عاصی» نک جمعی ،
 عاصیلر ، زور بالق ایدنلر
 § امرالسهبی به مخالفتله کنه ایشله یئلر ،
 کنه کارلر: (عصات امت ، شفاعت
 عصات ، قهر و تنکیل عصات) تشدید
 ایله غلطدر .

عصاره { [ع] صیقیلان شیردن مایع
 حالنده چیقان نسنه . مثلاً
 (عصاره عنب) = اوزومک صویبی ،
 شیرهنی .

عضال { [ع] طبایب امرتداوی ده عاجز
 بر اقان مرض: (داء عضال) .

(امر عرفی) = امر قطعی دیمکدر .

(اِدَارَةُ عُرْفِيَّة) = حين اقتضاده دولتك

بر محله اداره ملكية نظاميه تي تعطيل

ايله قانوناً تأسيس ايده جسكى اداره

عسكريه به اطلاق اولنور . (عرف بلده ،

مجاز عرفی ، حقيقت عرفيه) ، (عُرْفًا)

= شرعی دکل عرف ايله ، عادت بلده

ايله ديمکدر .

{ [ع] « عرفی » ك جمع ،
عُرْفَاء } عرفان و معلومات صاحبی ،

احواله واقف اولانلر : (مجلس عرفا) .

{ [ع] یوقاری چیقماق :
عُرُوج } (عروج حضرت عیسی) :

« آسمان تاریخه قیلدی سرفرو »

« روح عیسی ایتدی افلاکه عروج »

{ ۱۲۰۵ سروری }

{ [ع] عارض اولماق :
عُرُوض } (عروض مرض) .

{ [ع] (عرق) ك جمع ،
عُرُوق } طامارلر ، کویکار : (عروق

نابضه ، عروق نباتات) .

{ [ع] چییلاق : (طفل
عُرْيَان } (عربی) =

صویلش ، چییلاق ایدلمش ؛ بر نوع

دریسی صویلش خوشابلق اریک .

« بن تکیه عشقکده او عربان غم کیم »

« پنهان بدن ایتکه بر پرهتم یوق »

{ سامی }

بر قبیله در . (ام عیید) = خالی ، تنها ،

قوراق چول .

{ [ع] آزادلی معناسنه اولان
عُقُود } (عتیق) ك جمع ، آزادلیلر

دیمکدر .

{ [ع] سرکشک ايله قاریشق
عُمُو } تکبر ، تعظم : (عتو کبر ،

عتو قبیح) .

{ [ع] کندینی دکرلی اولو
عُجْب } صامق ، کندینی بکنمک :

(عجب عجیب) .

{ [ع] خصومت ، دشمنک :
عُدْوَان } (عدوان عظیم) .

{ [ع] صامق ، دونمک :
عُدُول } (شهراه استقامتن عدول

ایدنلر ، قول اولدن عدول ایتدی) §

(عادل) ك جمع : (شهود عدول ،

شهادت عدول) .

{ [ع] بر ایشک ایشله نلسنه
عُذْر } یاخود ایشله نله مسنه سبب

اولان خصوص : (عذر شرعی ، عذر
کرام ناس عندنده مقبولدر) ، (عذرلنک)

= مناسبتر ، یولسر عذر .

{ [ع] طاتلیق ، (عذوبت
عُدُوبَت } (اسان ، عذوبت افاده) .

{ [ع] (عرب) ك جمع :
عُرْبَان } بدوی اولان عربلر :

(عشائر عربان ، عربان بادیه) .

{ [ع] حکیم اولوالامرا :
عُرْف } (عرفی) = عرفه منسوب .

کچینه جکلرینی ویردیکی اشخاص که ازواج و انساب ، اتباع و اولاد کبی . مفردی اصلا قوللانیماز . (عیال) هم مفرد ، هم جمع اوله رق استعمال اولنور . بین العوام فتح عین ایله تلفظ ایدیلیر .

{ [ع] بایرام : (عید فطر) = عید }
رمضانک صوکنده کی بایرام ، شکر بایرامی ، (عید اضحی) = قربان بایرامی . (عید گناه ، عید گناه) = بایرامه مخصوص سیر و لغیبات محالری .

{ [ع] بایرامه منسوب ، عید }
عیدی ، عیدیه { بایراملق : (هدیة عیدیه ، قصیده عیدیه) .

{ [ع] حضرت (عیسی) عیسوی }
علیه السلامه منسوب : (دین عیسوی ، اقوام عیسویه) ، (عیسویت) = خرسقیانلق .

{ [ع] ایری کوزلو معناسنه عین }
اولان (عیناء) لفظنک جمعی : (حورعین) .

شعرا ایله برابر عیادته کیمش ایدی — مجموعه معلم ناجی) .

{ [ع] صیغنق . (عیاذ بالله) عیاذ }
= اللهم صیغنه رق .

{ [ع] آلتون و کوموش کبی عیاز }
شیلرک درجه صافیتنک مدار

تحقیق : (خالص العیاز ، کعیاز) § قدر و قیمت ذاتیه اعتباریله انسان حقنده ایراد اولنور : (فلانک نه عیارده بر آدم اولدیغنی هرکس بیلیر) § ساعتک انتظام حرکاتی معناسنده هم یالگیز ، هم (ایتک) ماده سیله قوللانیلیر : (ساعتکزک عیازی طوغری میدر ، یگی جامع عیازینه مطابقدر) ، (ساعتی عیاز ایتدم) ، (صاحب عیاز ، عیاز کیر) = ضربخانه ده تعیین عیازه مأمور اولان ذات ، عیازجی . محاوراتده فتح ایله استعمال اولنور .

{ [ع] « عیال » ک جمعی ، بر عیال }
آدمک اوزرینه نفقه سی واجب اولان یعنی کندیلرینی بسله یوب

ع

{ [ع] یوزا کیشلیکی ، عبوش }
خوی ترسلکی : عبوست }
(عبوست وجهه ، ابراز عبوست) .

{ [ع] « عید » ک بینه تصغیریدر . عبمید }
اسماء رجالدندر . (بنوالعبید)

{ [ع] بنده لک ، قوللق : عبودیت }
(عبودیت جدیه : عرض عبودیت) .

{ [ع] کچمک ، کچلمک : عبور }
(مرور و عبور ، نهرک عبوری) .

« کتدی ذوق و طرب قالمدی کو کلمده نشاط »
 « دکمدی نشئه سی آلامنه بنت العنیک »
 { رمزی بابا }

{ عِنْدُ } [ع] طرف ، یان : (بویه
 شیلر بِنم عندمه هیچ
 حکمنده در) ، (عندالله) = نزد
 السیده . (من عندالله) = طرف
 السیدن دیمکدر . (عِنْدِي) = عنده
 منسوب ، بر اساسه مستند اولمایوب
 کیفه تابع اولان : (عندی سوز) ،
 (عِنْدِيَات) = کیفه تابع اوله رق
 سوبله نیلن سوزلر .

{ عَيْنٌ } [ع] ترکیه سی (پولوج)
 دره . اسباب مختلفه دن طولانی
 نسوانه تقرب ایده مه یین ارککه دینیلیر :
 (کونشه قارشی طوتیلان چراغ ،
 شوره زاره یاغان یاغور ، عین نزدیکه
 بولنان حسنا ، کچکین سرخوشه
 ویریلن طعام حکمنز قالیر — مجموعه
 معلم — ۳۱) .

{ عَوَجٌ } [ع] اکریلک ، چارپیتلق :
 (خط بی عوج) .

{ عَوْضٌ } [ع] بدل ، قارشیلق :
 (عوض خدمت) ، (بلا
 عَوْضٌ) = حسی ، بدلسز ، بَلَسٌ .

{ عِيَادَةٌ } [ع] خسته نك حال و خاطرینی
 (صورمه وارمق : (وظیفه
 عیادت) ، (سنبلزاده وهی برآره لقی
 خسته لندیکندن سروری ساثر بعض

[ع] مخالفتده ثبات اتمه ،
 عِنَادٌ { دیرمه . ترکیه سی (اوگو ،
 اونگو) لفظ مهجوریدر :

« ایتز سخنده قدری اقرار مدعی »
 « عقل سایی یوق دکل اما عتادی وار »
 { سید وهی }

{ عِنَانٌ } [ع] دیز کین : (عنان
 امور) ، (عطف عنان)
 = دیز کین چویرمه ، برجسته دوغمه .
 (عنان پرز) = دیز کین براقش ،
 قوشدیریحی . (عنان کَش) = دیز کین
 چکن . احتیاطلی کیدن . (عنان بر عنان)
 = آت باشی برابر .

« چک عنان رخس کلکی کچمسون اعجازی ده »
 « عرصه معناده نیلی هم عنان لازم سکا »
 { نیلی }

{ عِنَايَتٌ } [ع] فی الاصل زحمتلی بر
 ایشه اهتمام ایله مک معنا .
 سنه در : لسانتزدده یاردیم وایلیک اتمک
 اهتمام ایله چالیشمق معنا سنده قوللا .
 نیلمشدر : (عنایت سنیه ، لطف
 و عنایت) ، (عنایتکار) = عنایت
 ایدیجی . جمی (عنایات) .

{ عَمْبٌ } [ع] اوزوم : (بنت العنب)
 = شراب . (عنب العلب)
 = تلکی اوزومی . (عنب الدب) =
 قوجه یمش . (عنبه) = یاش اوزوم
 دانه سنک بریسی || بدنده چیقان
 سیویلجه ، قابارجق :

اطلاق اولنور: (علم حقوق ، علم طب) ، (علمي) = علمه منسوب ومتعلق اولان ، (عملي) نك ضدی .

سو . } [ع] ارواح مؤمنین واعمال
علمیون } صالحینك رفع اولندینی
 سو . } بر مقام علیای معنویدرکه
علمین } فوق السموات ، یا خود
 داخل جنات اولان بر محل مقدسدر .
 (ابن اثیر) نك تعریفنه کوره درگاه
 رضایه اقرب اولان اشرف مراتب
 اخرویهدر :

« فخر ایله سیر ایلور اعلاى علمین سنی »
 { معلم ناجی }

« کوکده اولمشدی اوروی رنگین »

« شمع جمع حرم علمین »

{ خاقانی }

سو . } [ع] دیرك : (عماد جسم ،
عماد } عماد رفیع) ، (دینك
 عمادی نمازدر) § استناد ایده چك ،
 طایانه جق شی : (عماد الملك) .

سو . } [ع] (خراب) نك ضدی ،
عمارت } شن و آباد اولق ، معمور .

لق : (عمارت بلاد) § طلبه علومه
 وفقراهه طعام طبخ و توزیع ایدیلن محل
 مخصوص : (حمیدیه عمارتی ، آیاصوفیه
 عمارتی ، عمارت زرده سی) .

سو . } [ع] صاریق : (عمامه
عمامه } بیضاء) محاوراتده فتح
 ایله معروفدر .

سو . } [ع] باغ ، بند ، آباق
عقال } کوستکی .

سو . } [ع] کردنلك ، دیزی :
عقد } (عقد ثریا ، عقد مزایع) .

سو . } [ع] خسته به تیار ایتك که
علاج } دفع مرض ، علت ایچون
 مدار شفا ودوا اولهرق بالترتیب استعمال
 اولنان شی دیمکدر ، (علاج قوی) ،
 (علاج ایتك) = دفع مرض ایچون
 مدار دوا اوله جق شیئی یاپدیروب
 قوللائق .

سو . } [ع] بر شیئه صوگره دن
علاوه } قاتیلان شی : (علاوة
 فائقه ، غزته علاوه سی ، علاوه مقال)
 جمی : (علاوات) .

سو . } [ع] مرض ، خسته لق :
عات } (علت افرنجیه ، علت جلدیه ،
 علت مستولیه) . § باعث ، سبب :
 (حرف علت ، علت غائیه) ، (حروف
 علت) = واو ، یا ، الف حرفلری .

سو . } [ع] « علت ک جمی ، خسته لقلر :
علل } (علل ساریه ، علل مختلفه) .

سو . } [ع] بیلک ، بیلنمک . مقابلی
علم } (جهل) در : (علم السهی)

حضوری و (علم عباد) حصولیدر §
 بر طاقم موادك ومسائل مخصوصه نك
 هیئت مجموعه سنه عائد اولان بیلکی به ده

(عَطْرِيَات) = كوزل قوقولو سورينه.
جك شيلر ديمكدر:

« عطر خوبياه پر اولوردي مشام »
« بوي مشك ايدي ياخود عنبر خام »
{ خاقاني }

{ [ع] (عَظِيم) كُ ، (عَظْم) كُ } **عِظَام**
جمي . برنجي يه كوره
بويوكور ، اولولر وايكنجيه كوره
كميكدر ديمكدر : (سلاطين عظام ،
عظام رميمه) .

{ [ع] بويوكلك ، اولولق : } **عِظْم**
(عظم قدر) .
{ [ع] قبايچدن ، محرماذن ،
منهياتدن پرهيز ايتك ،
صاقتمق : (اهل عفت) = اوصورتله
صاققان ، عفتلي .

« بولز يمزدر اكرثري ارباب عفتك »
« كوردك زمانه نك نيجه پرهيز كاريني »
{ ثابت }

{ [ع] طائفه جندن غايتاه } **عِغْرِيَت**
{ خيبت ، شرير ، بدكار
اولان . (عغرين) ده بو معنياه لغتدر .
اما كسر عين وفا وتشديد را ايله اوقور .
نور ايسه آرسلان ياتاغي ديمك اولور .

{ [ع] (عذاب) . كي . افعال } **عِقَاب**
{ قبيحه سبيله دوچار اولنان
محنت ، اضطراب ، جزا ديمكدر :
« اوكشي چكمه يه بالجمله عذاب »
« نه بو دنيا ده نه عقباده عقاب »
{ خاقاني }

{ [ع] يكرمي ، } **عِشْرُون** ، عِشْرِين }
يكرمجي .

{ [ع] ف } كوزللك كوزللك
عِشْوَه } آلداديچي نازي ، اداسي
وطور ، وضعي : (عِشْوَه گر ، عِشْوَه كار)
= عِشْوَه جي ، عِشْوَه ايديچي ، ايدن .
(عِشْوَه كار) = عِشْوَه كارلق .

{ [ع] في الاصل منع ايتك ، } **عِصْمَت**
اصقلامق معناسنه در .
اصطلاحده نفسى عرض و ناموسى نحو
ايده جك لوث فحش ، شناعتن و چرك
حساست ، فضاحتدن منع ايله پاك طوتمق
معناسنه در كه . عرض پاكلكي ، كناهسز-
لق ديمكدر . (عِصْمَتَنَاه ، اهل عصمت)
= عصمت صاحبي . عرض و ناموسه
مغاير ايشلردن چكينن .

« شرط عصمت بوميدركيم اوله بدن صكره »
« سني پهاويه چكر پيرهنگدن غيري »
{ نائلي قديم }

{ [ع] امره انقياد ايمه مك ، } **عِصْيَان**
{ اطاعتسزلك : (اهل عصيان)
« لطف حقندن زاهدا رندانى نوميد ايله »
« مظهر غفران اولور البته عصيان آشنا »
{ فطنت }

{ [ع] عطارلق : (صنعت } **عِطَارَت**
{ عطارن) .

{ [ع] كوزل قوقولو ياغ ، } **عِطْر**
{ لوانطه و تركيب : (عطر
چيچكي ، عطر شاهي) جمعي اولان

نهرک. باشند آشانی به جاری اولسیدر.
 (عراق عرب) = بغداد ساحه سی،
 دوزلکی. (عراق عجم) = ری طرفی
 جبال، وادیلری.

{ [ع] حرمت، عصمت،
عِرْض } عَقَّتْ ایله حاصل اولان
 بر حیثیت پاکیزه در که انسانک نفسنه
 و حرمنه تعلق ایدر. اهلی ایچون جاندن
 عزیزدر: (محافظه عرض).

«عرض اهلی اولان مجلس میدن ایدر اعراض»
 { رزمزی بابا }
 «ایسترایسه کث حفظ ایده عرضک خدای لم یزل»
 «عرضنه اعدای بدخواهک بیله ویرمه خلل»
 «لا»

{ [ع] فی الاصل بیلیمک
عِرْفَان } معناسنه در. طرز استعما.
 لمزه کوره استعداد فطری اثری اوله رق
 ظرافتله تفکر ایدوب بیلیمک دیمکدر.
 بوخصیصه ممدوحه حلققی مساعد اولما.
 یانلرده علم ایله حاصل اولماز.

«نامکله در اشتهاز عرفان»
 «لفظکله در افتخار معنی»
 { انسی }

{ [ع] اصل، صوی: (عرق)
عِرْق } عرق اکرم، عرق اصغر، عرق
 نجیب } طامار، کوک: (عرق النساء)
 = اصطلاحات طبیه دندر که قالجیه،
 اولقی ایله باجقلرده حاصل اولان شدتلی
 صیزی و آغری دیمکدر. (عرق الذهب)

= آلتون کوکی. (عرق السوس) =
 میان کوکی. جمع مستعملی (عروق).

« هیبت دبدبه کوس نبی »

« کسادی عرق نسب بولمهی »

{ خاقانی }

{ [ع] عزیز و شرفلی اولقی،
عِرْز } عزیزلک؛ عالیقدرلک :-
عِرَّت } بالعز والاقبال (عزّت)
 نفس) = نفسک دائماً

علویت، رفعته تمایل و ذلّت، خساستدن
 توقی ایله مستندن عبارت برخصیصه طبیعیه.
 در که هر کسده بولتماز. § (عزّت)
 قدرت و غلبه معناسنده حق الیهیده
 قوللانیلیر: (رب عزّت).

{ [ع] کیجه قارا کلغنگ اولی،
عِشَاء } غروب بدن صوگره صولر
 قاراردینی وقت که ترکجه ده (یاتسو)
 دینیلیر: (وقت عشاء، صلات عشاء)،
 (عِشَائین) = آقشام ایله یاتسو
 زمانلری: (بین العِشَائین).

{ [ع] فی الاصل ناس
عِشْرَت } بر بر یله اختلاط و الفت
 ایتیمک معناسنه در. لسانمزده وسیله
 اختلاط اولان مسکرات معناسنده
 قوللانیمشدر: (عشر تخانه، عشر تکاه)
 = مسکرات صاتیلان، ایچیلن محل.
 (اهل اسلامک علناً استعمال عشرتدن-
 منعی حقیقه شرفصادر اولان فرمان
 هایبون حضرت خلافتپناهی محض اصابندر).

{ [ع] آزار لاق، ترسلاه مك؛
عِتَاب } خاطر و كوكل قيره جق
تكدير و ياخود شدتلى سوز: (عتاب
عنيف) .

{ كوز او جيله ماشقه گه لطف ايدر گاهى عتاب »
« بر سؤاله ير قوماز اول غمزۀ حاضر جواب »
{ نفى }

{ [ع] نسل ، ذريت ،
عِزَّت } اقربا ، عشيرت: (عترت
ظاهرۀ ذات نبى) .

{ [ع] قول آزاد اولقى .
عِيق } آزادلىق : (عِتْقَامَه) =
آزاد كاغدى .

{ [ع] حساب ، صابى : (فلان
عِدَاد } اهل حرفت عداد نندرن .)
(بي عِدَاد) = صايسز ، پك چوق .

{ [ع] بر خاتونك زوجندن
عِدَّت } بوشاندينى صورتده يوز
كون و زوجى وفات ايتديكى تقديرده
يوز اوتوز ككون اوله رق بگلهديكى
مِدَّت . بومِدَّت كچمديكجه شرعاً قوجه يه
واره ماز : (ختام عِدَّت . نفقه عِدَّت) .

{ [ع] يا كئاق : (كلغدار)
عِدْاز } = كل يا كئاق .

{ عذارك كل اولمش بوسه دن ، دل داغ داغتكدر ،
(نائلى قديم)

{ [ع] (دجله) دن آشانى
عِراق } بصره يه قدر (شط العرب) ك
ايكى طرفى ، فى الاصل صو كنارى
ديمكدر . وجه تسميه سى ايكى بيوك

عربيه معانى سائر ه فى افاده ايدر .
نظمده نادراً (عباره) معناسنده
قوللا نيلمشدر .

{ [ع] لسان متكلمدن سمع
عِبَارَه } سامعه عابر اولان كلام ،
ياخود بر قاچ الفاظدن مركب تعبيرات :
(عبارۀ مختصره ، تطويل عباره)
نظمده (عبارت) طرزنده استعمالى
جائزدر . جمعى (عبارات) .

{ [ع] « عِبْرَت » ك جمعى :
عِبْر } (عِبْرٌ مَوْثِرَةٌ ، مِرْآةُ الْعِبْرِ) .
{ [ع] اسكى يهود لسانى ؛
عِبْرَانِي } اسكى يهود طائفه سنه
منسوب و متعلق اولان : (لسان عبرانى ،
كلمات عبرانيه) بونك مقامنده (عبرى)
ده قوللا نيله بيلير .

{ [ع] انسان ايجون موجب
عِبْرَت } انتباه اوله جق و تربيه
نفس ، تهذيب اخلاق يولنده استفاده
اوله جق وقعه ، خصوص : [عِبْرَتِ
مَوْثِرَه ، عِبْرَتِ خُجَعَه] . (عبرت آلىق)
= مدار انتباه اوله جق شئي دوشنوب
نفسجه فائده مند اولقى . (عبرت آميز)
= كندوسنده موجب انتباه اوله جق
شى بولسان حالت . (عبرت بخش) =
عبرت و پريجي . (عبرت نما) = (عبرت نمون)
= عبرت كوستريجي ، كوسترن شى .

« عين اعلاسنی کاه و بی کاه »

« غیره باقدیرماز ایدی عین الله »

{ خاقانی }

عُیُوقُ . { [ع] آسانده (کهکشان)
 دینلین کوکبک دائما صاغ طرفنده و کوکب (تریا) نك آردنده
 کورین برنج تاباتک اسمیدر . اشبو
 کوکب غایتله مرتفع کورندیکندن
 لسانم زده اکثریا مبالغه ایله یوکسکه ،
 یوکسکه که اسناد ایدیه جک شی بونسکه
 یاد او انور . مثلا زیاده باغران آدم
 ایچون : (سنی عیوقه چیقور) یا خود
 (سنی عیوقه چیقاریور) دینیلیر .
 كذلك وصف و ثنا خصوصنده ده قوللا
 نیلیر : (فلانی او قدر مدح ایتدیلر که
 عیوقه چیقاردیلر) :

« هب کون و مکان عاشق یارب بونه حالتدر »
 « عیوقه چیقار فریاد کویا که قیامتدر »
 { اسرار دده }

کوز دکمه . (نور عین) = کوز نوری
 (انسان العین) = کوز بیکی § اصلی ،
 کندسی : (عین حقیقت ، عین کیفیت) ،
 (عیناً) = برشیتک صورتی ، اورنکی
 دکل کندسی دیمکدر : (حجتک عیناً
 بو طرفه ارسالی محله یازلدی) § بر
 شیتک اشی ، طبقیمی : (بو بارداق
 قیریلان بارداغک عیندر ، بوقاش شو
 انتارینک عیندر) § الفبای عثمانیده
 یکریمی برنجی حرفک اسمیدر : (حرف-
 العین) امجد حسابنده (۷۰) یتش
 عددینه اشارتدر . § قاینق ، پیکار .
 جمع مستعملی (اعیان) و (عیون) در .
 لکن « اعیان » باشقه معناده قوللا-
 نیلیر . مفردی آنک یرنده قوللانیلماز .
 معنارینه کوره جمع اولدوق قوللا-
 نیلیر .

ع

= بوتلره طایمق ، طایمق که مجوسی
 و مشرکین کی طوائف ضالنه نك دین
 باطللری دیمکدر . جمعی (عبادات) در .
 (عبادتخانه) و (عبادتگاه) =
 عبادت ایتمه مخصوص محل . (عبادتکار)
 = عبادت ایدیمی .

عِبَارَتُ . { [ع] لسانم زده بر شیتک
 حالت مجموعه سی ، مجموع
 موجودیتی معناسنده قوللانیلیر :
 (مکتوبک خلاصه مالی شوندن عبارتدر) .

۱ . { [ع] « عبد » کجمی ، جناب
 عِبَادُ } اللّٰهه نسبتله قوللر : (عبادالله)
 = اللّٰهک قوللری . (اضعف العباد)
 = قوللرک الّٰه ضعیفی ، عاجزی .
 « ای مصدر ماسوی اولان ربّ عباد »
 « کیم سنسین ایدن موت و حیاتی ایجاد »
 { « قورنه ی » دن ترجمه — ناجی }
 عِبَادَتُ . { [ع] قوللوق ایتک ، طایمق ،
 طایمق : (اللّٰهه عبادت ،
 عبادت و طاعت) ، (عبادت اصنام)

« کر بو عهدنده وفا ایلرسه جانان ایشته بن »
 { شیخ الاسلام ذکریا }

عیاش { [ع] هریری کزوب طولاً-
 شان ، ذکی ، قورناز ،
 چویک ، حیلہ کار آدم : (رجل عیار) .

عیاش { [ع] عشرته مبتلا اولان ،
 چوق عشرت ایدن :
 « سنده عقلک وارایسه برنشته تحصیل ایتوری »
 « عالمک طعن ایتمه تریا کیسنه عیاشنه »
 { سید وهبی }

عیان { [ع] آشکار ، آچیق ، کوز
 اوکنده : (عیان اولدی ،
 عیان ایتدی) کسر عین ایله ده
 قوللائیلیر .

عیب { [ع] نقیصه ، قصور ، باعث
 عار اولان وجرکین کوربین
 حال : (خلاف ادب حرکت عیبر)
 جمعی (عیوب) دژ . (عیب جو) =
 انسانک عیبی آراشدیروب صوران .

عیش { [ع] فی الاصل دیرلرکه
 دینیرکه مدار حیات اولان
 پینه جک ، پینه جک ، ایچیله جک شیدن
 عبارتدر . لسانمزده بو معناده آژ
 قوللائیلیر : (عیش خوش ، عیش
 فرح) § اکثریا جنبشله ییوب ایچوب
 ذوق وصفاً سورمک ، اکلمک معنا-
 سنده استعمال اولنور : (عیش ونوش
 عالمنده سرم کرم اولانلردن) . محاوراتده
 کسر ایله قوللائیلیر .

عین { [ع] کوز : (اصابت عین)
 = سوء نظر ، کوز طوقومه ،

{ [ع] عامل اولان کله لر ،
 عوامیل { (عامل) نحوینک جمعی :
 (عوامل قیاسیه) .

عودت { [ع] کری دونمک ، یرینه
 دونوب کلک : (قابلچه دن
 عودت) .

عوزت { [ع] ستری واجب اولان
 اعضای بدن ، آچیق
 برافلمسی جائز اولمایان یرلر § قادین ،
 زوجه .

عوعوه { [ع] هاوالمق ، هاوایش
 بی ادبانه و نامحل
 تعرضات لسانیه یه ده اطلاق اولنور :
 (عوعوه کلاب ، عوعوه کلبانه) .

عوق { [ع] آلیقویمق ، آلیقونمق :
 (عوق و تأخیر) .

عون { [ع] یاردیم ایتمه ، یاردیم :
 (عون الیهی ، عون ونصرت) .

عهد { [ع] سوز و یرمک ، اجراسنی
 اوزرینه آلمق : (عهد
 ابتدی) § برخصوصک اجراسیچون
 یریلن سوز ، ایدیلن یمین : (عهدنده
 ثبات ایدیور ، نقض عهد) § زمان ،
 دور : (عهد شباب ؛ عهد خلافت
 صدیق) (عهد نامه) = ایکی حکومت
 پیننده صلح و آسایشه و امور سیاسیه
 و تجاریه یه و سائر یه دائر امضا و تعاطی
 قیلان مقاولات ایله دولنجه خصوصات
 مختلفه ایچون سیاست تنظیم اولنان
 اوراق رسمیه یه اطلاق اولنور :

عَنِيفٌ . { [ع] خشونتلی ، سرت ،
عَنِيفٌ } قاتی : (خطاب عنیف ،
تنیہات عنیفہ) ،

عَوَائِدٌ . { [ع] (عَائِدَةٌ) نك جمعی .
عَوَائِدٌ } معنای « عَائِدَات » ایله
فرقلیدر . بونك طرز استعمالنه كوره

مال و آنچه اوله رق كن شیر دیمك
ایسه ده معناسنده بخشش یا خود بلش
صورتنده کی شیر حکمی موجود در .

عَوَارِضٌ . { [ع] (عَارِضَةٌ) نك
جمعی . عَارِضٌ اولان
شیر ، عاتلر ، بوزوقلقلر ، قضالر ،
سقطقلر .

عَوَاصِفٌ . { [ع] « عَاصِفٌ » و
« عَاصِفَةٌ » نك جمعی .
شدید روز کارلر : (هبوب عواصف) :

عَوَاطِفٌ . { [ع] « عَاطِفَةٌ » ك
جمعی ، لطفلر ، کرملر :
(عواطف علیہ) .

عَوَاقِبٌ . { [ع] « عَاقِبَةٌ » ك جمعی ،
عَوَاقِبٌ } صوكلر ، صوكل نفسلر :
(عواقب امور ، عواقب حسنه) .

عَوَالِمٌ . { [ع] « عَالَمٌ » ك جمعی ، عالمر ،
عَوَالِمٌ } دنیالر ، جهانلر : (عوالم علویه)

عَوَامٌ . { [ع] (عَامٌ) ك جمعی ،
عَوَامٌ } (خواص) مقابلی . خلقك

آشانی قسمی ، آياق طاقمی : (عوام
ناس) ، (عوام پسند) = آحاد ناس
عندنده ، خلقجه بكنيله جك شی .

عَنْدَلِيبٌ . { [ع] بلبل دینیلن قوش که
عَنْدَلِيبٌ } زمزمه و نغمات لطیفه .
سیله مشهور و مقبول عالمدر : (فریاد
عندلیب)

« خلق عالم عندلیبی مرغ جانم صاندیلر »
« ایسدیکی نالشلری آوقغانم صاندیلر »
{ خیالی }

عَنْدَمٌ . { [ع] اصطلاحات طبیه دندر
عَنْدَمٌ } بر نوع رچنه در . طبه
مقبض و نافع اوله رق شدتلی اسهالده
وسیلان مخاطیده و قاتی دیندیرمك
خصوصنده قوللانیلیر .

عَنْعَنَةٌ . { [ع] بر ماده نك بر چوق
عَنْعَنَةٌ } اشخاصدن نقل و حکایه
اولنقی صورتیاه متسلسلاً اطرافیه منقول
اولسی : (اویشی عنعنه سیله آگلاندیلر) .

عَنْقَاءٌ . { [ع] اسمی معلوم جسمی
عَنْقَاءٌ } موهوم بر بویوك قوش که
(سیمرخ) و (زمرده عنقا) دخی
دیرلر .

عَنْكَبُوتٌ . { [ع] اورونجك :
عَنْكَبُوتٌ } (تار عنكبوت) =
اورونجك آغی . (پرده عنكبوت)
(پیت عنكبوت) ده دینیر . جمعی
(عنكَبٌ) .

عَنْوُدٌ . { [ع] زیاده عنادجی ، حتی
عَنْوُدٌ } بیله رك خلافتنده عناد
ایدن که ترکیه سی « اونگو » لی دیمکدر :
(نمرود عنود) .

عَنْوُدٌ . { [ع] (عنود) کبی پك
عَنْوُدٌ } عنادجی ، اونگولی : (جاهل
عنید ، ولید عنید) .

عَمَلٌ } [ع] «عندليب» كُجَمِي .
عنادل } بلبلر: (نغمات عنادل)،

عناصر } [ع] (عنصر) كُجَمِي .
كيميا اصطلاحنده آلتون
كوموش كبي بسيط اولان يعنى اجزاي
فريده سى مركب اولمايان شيلر ديمكدر .
متقدمينك آتش، هوا، صو، طوپراغى
بسيط زعميله (عناصر اربعه) ديملىرى
كشفيات اخيره ايله حكيمسز قالمشدر .

«آيا نجه بر دور ايدو بو چار عناصر»
«كيم آكانه اول اوله معلوم نه آخر»
{روحي}

عَمَلٌ } [ع] معروف كوزل قوقولو
عَمَلٌ } شى كه محل و كيفيت حصولى
حقنده روايات مختلفه موجود در .
مع مافيه بعض جزائر هنديه دن ظهور
و ورود ايتديكى روايتي قول راجح
عد اولنور . بو، منبهاتدن اولوب
امراض واختلاجات عصبيه ده و شدتلى
جمالرده و (عبر سائل) بعض التهابات
غشائيه به عائد ادويه طبيه ده قوللانيلير .
(عَبْرِيْن) = عبيردن ، عبيرلى .
(عَبْرِيْن) = عبير ياغدير يچى ، عبير
صاچيجى . (عَبْرِيْن) = عبير
قوقولو ديمكدر :

«هر نقطه خوب عبيرينك»
«خال سياه عذار معنى»
{انسى}

عَمِي } [ع] كورلك ، كوزسزلك :
عَمِي } (عمى طارى اولوق) ، (عماي
قلب) = جهل و بلادت ، غفلت و
غباوتدن منبث حالت .

عَمِيَّ } [ع] كور اولدوق ، كورجه .
عَمِيَّ } لسانزده (على العمياء) =
صورتنده قوللانيلير كه قصدى اولميه رق ،
كورلك ايله ؛ ده اترجه سى كور كورينه
ديمكدر .

عَمِيْق } [ع] درين . ماديات و
عَمِيْق } معنوياتده قوللانيلير : (بحر
عميق ، فكر عميق ، مطالعات عميقه) .
«بحر اندیشه عميق و در معنی كمياب»
{نفى}

عَمِيْم } [ع] جمله يه شامل ، عمومى
عَمِيْم } ديمكدر : (لطف عميم ،
عميم الاحسان ، الطاف عميمه) :
«آفرين لطفگه اى باد نسيم»
«بو قدر آنجق اولور فيض عميم»
{نفى}

عَن } [ع] حرف جر ، ترجمه ده
عَن } (دن) كبي . آتیده كورلدىكى
وجه ايله تركيب ايله قوللانيلير .
(عن صميم) = دروندن (عن قريب)
ياقيندن (عن قصد) = بيلاه بيلاه ،
بيلاه ركدن . (عن يد) = الدن . (عنه)
= آندن . (عنها) او قاديندن ،
يا خود بحث اولنان شيدن . (عنهما)
= او ايكي ار ككدن . (عنه) آنلردن .

رنجبر مقوله سی اشخاص. مفردی باشقه
معناده قولانیلیبر. بوجع اولدینی خالد
مفرد مقامندهده استعمال اولنور :
(عملاه یومیه سی) .

عمَلِیَّ } [ع] عملاه منسوب، ایشلهمه
صورتیه واقع اولان: (نظری
وعملی) = هم کوروب او قومق هم
ایشله یوب او کرتمک صورتیه : (عملی
باغچوانلق، حکمت علمیه) .

عَمَلِیَّاتُ } [ع] بر ایشک اصول
وقواعدینی اجزایه متعلق
خصوصات تعبیر اخری ایله فن موجبجه
اجرا اولنان ایشلر: (عَمَلِیَّاتُ جَرَّاحِیَّه)
= (Opération اوپه راسیون) ،
(عَمَلِیَّاتُ تَرَّابِیَّه) = اکثر یا یوللرک
و خصوصیه شمن دوفرلرک تسویه
ابتدایه لرینه اطلاق اولنور .

عَمُودٌ } [ع] دیرک : (عمود قائم،
عمود منقش) ، (عموداً)
= دیرک کبی دیم دیک اوله رق. (عمود -
الثوم) = بر قومک دیرکی، اولوسی،
بویوکی، (عمود الجیش) = عسکرک
دیرکی، قوماندانی، سردار. (عمود
فقری، عمود فقاری) = بل کیمی که
ترکجه سی (اوگورغه) در. اصطلاح
هندسه ده ایکی طرفنده زاویه قائمه
احداث ایتمک اوزره برخط اوزرینه
نازل اولان دیکر خطک وضعیتی .

(عَلِیْمٌ) تثنیه سی بولنان (عَلِیْمًا) ده
استعمال اولنور. یالکز جمع مؤنثی
(عَلِیْمَاتٌ) قولانیلماز .

عَمٌّ } [ع] بابانک قدداشی که عموجه
تعبیر اولنور: (عمّ مکرّم،
عمزاده، ولد عمّ، عمّ اکرم) .
(عمّه) = بابانک قیز قدداشی دیمکدر.
قطط لسانزده (خاله) تعبیری زبازد
اولوب بو (عمّه) اصلاً قولانیلماز .

عَمَّامٌ } [ع] (عمّامه) نک جمعی،
(صاریقلر : (عمّام علماء) .
(عمّد) } [ع] بر ایشه دوشورنرک،
اول و آخرنی بیلرک باشلا
مق، بر ایشی حد و یقین و قصد ایله
ایشله مک. (عمّداً) = عمد صورتیه:
(عمّداً قتل) .

عَمَلٌ } [ع] ایش : (عمل صالح،
عمل باطل) ؛ ایش ایشله مه:
(علمیه عمل ایتمک) ، (عمل کثیر)
= زحمتی ایش، مشقت. (عملاً)
= ایشله یرک، ایشه چالیشه رق .
(عملمانده) = ایشدن قالمش، ایشه
مقتدر اولمایان، متروک. ؛ لسانزده
(قبض) و (انقباض) ک ضدی،
عکسی حالت معناسندهده ایراد اولنور:
(عمله اوغرامش، عمل اولش) کبی.

عَمَلَةٌ } [ع] « عامل » ک جمعی،
(ایشجیلر؛ دروگر، ارغاد،

{عَلَمًا} = میدانده، کوز او کونده اوله رق،
 آچیقدن آچیغه {عَلَمِي} = آشکار،
 میدانده آچیق. {عَلَمِيَّت} = آشکاره لک ،
 کوز او کونده اولتی .

{عَلِي} {ع} عَلِيٌّ ، خسته لقی ،
 بومعنا لردن باشقه (کور) معناسنده ده
 قوللانیلیر : (شخص عَلِي ، چشم
 عَلِي ، زوجهٔ عَلِيه ، اشخاص عَلِيه) .

{عَلِي} {ع} عَلِيٌّ ، هر شیئی
 عَلِيْم {ع} عَلِيْمٌ : (ربِّ عَلِيْم ، عَلِيْمٌ -
 الْحَكِيْم ، خلاق الْعَلِيْم) ، (وَفَوْقَ كُلِّ
 ذِي عِلْمٍ عَلِيْمٌ) .

« بخش ایدر حضرت وهاب علم »
 « سوکیلی قولارینه قلب سلیم »
 {معلم ناجی}

{عَلِيَّة} {ع} عَلِيَّةٌ اوزرینه دیمکدر .
 تقدیرده برکیمسه نك اوزرینه توجه
 خصومت و تحمیل فعل و قباحت صورتنده
 واقع اولور . مثلا (زید عمر و ك عليهنده
 مدعینك عليهنده در ، فلان کیمسه نك
 نه لهنده ونه عليهنده سوز سویلر) .
 جمله لرنده کورلدیکی کبی . طرز دیکرده
 دخی قوللانیلیر که اوده قاعدهٔ عربیه
 کوره در . مثلا (بناءً عليه ، متفق عليه ،
 عليه السلام) . کبی بوندن باشقه مؤثی
 اولان (عَلِيَّهَا) جمع مذکری اولان

{متصور دکلدن انکاری }
 { عَلِيْدِر بوانجلا علی }
 { معلم ناجی }

{عَلِي} {ع} عَلِيٌّ ، اوزرنده ،
 ايله قوللانیلیر . مثلا { عَلِي الْحَسَاب ،
 عَلِي الْعَمِيَّا ، عَلِي الْاِطْلَاق ، عَلِي الصَّبَاح ،
 عَلِي مَلَاءِ النَّاسِ ، عَلِي الْعَادَةِ كَبِي .

{ عَلِي الصَّبَاح جِهَان حَلَقِي کاروباره کیدر }
 { بلاکشان محبتده کوی یاره کیدر }
 { فہیم }

(عَلِي الْعَادَةِ كوزل سوز سويلمكدن عجزی پیدار)
 (ستمكولقده استعدادی فوق الماده در سوزده)
 { معلم ناجی }

{عَلِي} {ع} عَلِيٌّ ، حضرت پیغمبرك عمزنا .
 اسم عالیسی رفیع ، عالی ، فائق ،
 یوکسک دیمکدر . اسم اولدینی تقدیرده
 مؤنث اوله رق قوللانیلیر : { اوامر عليه ،
 ارادةٔ عليه ، دولت عليه ، تحریرات عليه } .
 { شمدیدن نقش ایت شوپندی قلبیکه }
 { ساده اسمك اولسون اوغولوم علی }
 { معلم ناجی }

عَلَاءُ { [ع] یوکسکاک، شان و شرف
علاء | جهتیله اولولوق: (اهل علا،
علاء الدین) .

عَلَائِقُ { [ع] (عَلَاقَه) نك جمی ،
ایلیشکار: {علائق دنیویه،
قطع علائق } .

عَلَائِمُ { [ع] (عَلَامَت) ك جمی ،
نشانه لر: { علام السما ،
علام موجوده } .

عَلَاقَه { [ع] ایلیشک، تعلق، رابطه،
مناسبت: { علاقه موجوده،
قطع علاقه ، آنک نه علاقه سی وار؟ } §

عشق ، محبت ایله ربط قلب: { برینه
علاقه ایتمش } بومعناده جمی {علاقات }
در. {علاقه دار} = حصه دار، شریک:

{ ایتدم کوزلر ایچره علاقه افندمه }
{ صد آفرین طبیعت دلبر پسندمه }
{ شیخ الاسلام محمد شریف }

عَلَامٌ { [ع] اڭ زیاده ، هر شیئی
بیلن . اکثر یا حق السهیده
قوللانیلیر . {علام الغیوب، ملك العلام} .

{ علام عوالم مغالی }
{ علامه علم لایزالی }
{ ضیا }

عَلَامَتٌ { [ع] برشیتک بیلنمسنه
سبب اولان اثر، نشان

دیمکدر: { علامت ضمه ، علامت خیر،
علامت فارقه ، علامت نصرت } جمی
{ عَلَائِمُ ، عَلَامَاتُ } .

{ [ع] چوق بیلن: زیاده
عَلَامَه } علم و معرفت صاحبی اولان:

{ عَلَامَه تفتازانی، علامه شیرازی، علامه
زمخشری } . آخرنده کی { ه } مبالغه
ایچوندر .

{ عَلَامَه علم لایزالی }
{ ضیا }

عَلَانِيَتٌ { [ع] کیزلی اولمایوب عالمک
کوزی اوکنده اولوق،
ظاهرک، آشکارلق: { ذاتاً میدان علا
نیتده ایدی }، { سرّاً و علانیة } تشدید
{ یا } ایله غلط قوللانیلمی .

{ [ع] حیوان بینه جکی ،
عَلَفٌ } حیوان یمی که ترکیبه سی

{ یولاف } در. جمی { علوفه، اعلاف،
علاف } در . وقتيله { معاش } یرنده
قوللانیلمش اولان { علوفه } تعبیری
بونک جمعیدر .

{ [ع] اصطلاحات طیه دندر.
عَلَقَه } قان یخنیسنه اطلاق اولنور.
جمی { عَلَقَاتُ } .

{ [ع] بسنجاق ، بایراق :
عَلَمٌ } { علمدار } = بایراق طوتوان،
طاشیان § مناره تپه سی ، ماهیچه :
{ روز کارک شدت هبوی آیازمه جامع
شریقی مناره سنک علمنی اوچورمشدر } .

{ [ع] { عَلَانِيَتٌ } ایله مترادفدر .
عَلَنٌ } ظاهر و آشکاره اولوق .

{ عقیده صحیحہ ، عقیده قویہ } § بر
نوع آغده لائش و اوافق اوافق کسيلمش
رنکلی شکر .

{ عقیق } [ع] یمن دیارنده بولسان
معروف قیرمزی طاش :
{ عقیق یانی } .

{ عقیم } [ع] ذریتمز ، قیصر :
{ جاریه عقیمه ، زوجة
عقیمه ، حیوانات عقیمه } § نتیجه سز ،
فائده سز افعال حقنده ایراد اولنور :
{ تشبثی عقیم قالدی } .

{ عکام } [ع] چادر مهتری ، ابنای
{ عربدن یوک قالدیران خد -
متکار . (عکام باشی) = صرۋه هایون ایله
جانب حجازه کیدوب کلن اومقوله خدمه نک
بویوکی .

{ عکس } [ع] خلاف ، مخالف . ضد :
{ ایش عکسنه کیدیور }
§ سبس ، آیدینق ، کولکه کی شیلرک
بربرده اثر پیدا ایتسی ، حاصل ایتدیکی
اثر : { اکثریا لدوس هواده هنکامه
غروبده افق سحابدن عاری اولورسه
کونشک شعاع آتشینی تپلره ، قایش
طاغنه قدر عکس ایدر } § ترسنه
چویرمک ، دوندرمک : { داد } ک
عکسی ینه { داد } اولور .

{ عکس رخسکه ایله آینه یی منور }
{ آغوش مهبده رخشان بر آفتاب کوستر }
{ وجدی } .

داخل اولور § ساعتک قیصه ابره سته
عقرب دینلیر .

{ عقل } [ع] تعریف مقبوله کوره
{ برنور روحانیدن عبارتدرکه
نفس انسانی آنکله علوم ضروریه
ونظریه یی ادراک ایدر . آنک وجودی
ولدک رحده استکمال خلقتله هنوز
جنین بولندیقی هنکامدن بده ایله تدریجاً
بلوغی وقتنه قدر تزیاید وتکمل ایدر } .
انسان ودیعه السهبه اولان اشبو قوه
معنویه ایله اشیانک حسن وقبح ، نیک
و بد ، کمال ونقصانه متعلق صفاتی فرق
وتبیز واغراض ومصالح وامورک وجوه
وکیفیاتی ادراک وتقدیر ایدر . فارسیده
{ هوش } و { خرد } ترکیده { اوض }
دینلیر : { عقل کامل } ، { عقل ایتمک } =
خاطره کتیرمک ، درخاطر ایتمک دیمکدر
{ عقلی } = عقله منسوب ، نقل وروایتله
دکل عقل ایله بولسان یاخود بیلینن
خصوص ، شی : { دلیل عقلی ، علوم
عقلیه } { عقلیات } = { نقلیات } مقابلی ،
عقلی اولان خصوصات .

{ عقور } [ع] هر کوردیکی
{ قاواریوب بیرتیچی ، پاره -
لاییحی حیوانه وصف اولور . اکثریا
قودورمش ، قودوز کویک حقنده
ایراد اولنور : { کلب عقور } .

{ عقیده } [ع] انسانک ربط قلب
{ ایتدیکی ماده ، نسنه :

چکینجی : (زوج عقیف) مؤنثی
(عَقِفَه) در : (زوجة عقیفه) .

عَقَائِدُ } [ع] (عَقِيدَه) نك جمی ،
عقیده لر ، اعتقاد اولنان
قضیه لر : (عقائد دینیه ، شرح عقائد ،
عقائد قویه) ، (عقاید) یازماملی .

عَقَارُ } [ع] خانه ، خان ، دكان ،
تارالا ، باغ ، بوستان کبی
ملك : (اصحاب عقار) جمی (عَقَارَات) .

عَقَارِبُ } [ع] (عَقْرَب) دینیلن
تهلکهلی حیوانچقار :
(عَقَارِب مہلکه) .

عَقَارَاتُ } [ع] قیصیر اولق ،
قیصیرلق : (عَقَارَات
نسوان ، عَقَارَات حیوان) . عینک
ضمیله ده لغتدر .

عَقَاقِرُ } [ع] ادویه یه قاریشدریلان
نباتات کوی دیمک اولان
(عَقَار) ک جمی . مفردی قوللانیلماز .

عَقَبُ } [ع] اوکجه . لسانزده قافک
فتحیله معروفدر . (عَقْبَنده
یتشمک) = اوکجه سندن یعنی آردندن
آیرلیوب برلکده واصل اولق دیمکدر .

(عَقْبِکِر) = تعقیب ایدیجی ، ایدن §
برآدمک آرقه سنه دوشوب کیفیت
حالی تفقد ایتمک معناسنی ده افاده ایدر .
(درعقب) = بلاتأخیر ، همان دیمکدر :

{ عَقْبِندن ایریشیر فیض صباح آقشامک }
{ قوجه زاغب }

{ [ع] فی الاصل صرب یوقوش
عَقَبَه } معناسنه در . اصطلاحزده
تهلکهلی کچید معناسنی افاده ایدر .
جمی (عَقَبَات) در .

عَقْدُ } [ع] دوکومله مک ، باغلامق :
(عقدنکاح ، رشته نك عقدی)

§ قورمق ، قورلق : (عقد انجمن ،
مجلسک عقدی) § اصطلاح فقهد
طرفینک برماده بی التزام و تعهد ایتملی
دیمکدر که یکدیگره ارتباطندن عبارتدر .

(عقد ثانی) = ققهجه طرفینک حین
التزام و تعهدده برنجی ایجاب قبول ایله
ارتباط ایتمیوب ایکنجی ایجابک قبول
اخیر ایله ارتباطندن حاصل اولان عقد
دیمکدر . مثلاً بیع و شراده اولجه سویله
نیلن بدله مؤخرأ راضی اولمایوب ایکنجی
دفعه ده بیان اولنان فیثاته راضی اولق کبی .

عَقْرَبُ } [ع] معروف مضر حیوانچق .
عَقْرَبُ } (قویروغنی اوری)
دینیلدیکنی مسموعات قیلندن { غاصم }

مضر حوم قید ایدیور . (اوری —
یا خود — اورو) لفظ ترکیسی فی الاصل
قالقیق ، یوقاری دیمکدر . حقیقه بو
حیوانک دائماً قویروغنی یوقاری طوتدیفته
کوره بویله تسمیه سنده مناسبت واردر :

(بئش عقرب) . (برج عقرب) = بروج
فلکیه دن برینک اسمیدر . اشبو برچی
تشکیل ایدن کواکب مجتمعه نك عقربه
مشابه اولسی سبب تسمیه در . کونش
شهرتشرین اولک طوقوزنده برج عقربه

عَظِيَّةٌ { [ع] بَحْشِشٌ : (عَطِيَّةٌ
السيهه ، عَطِيَّةٌ سنيه)

عَظَائِمٌ { [ع] عَظِيمَةٌ لِر ، فَوْقَ الْعَادَةِ
(عَظِيمَةٌ) نَكْ جَمْعِي : (عَظَائِمٌ أُمُورٌ)
« عَظَائِمٌ » يَأْكُلُ شِدْر .

عَظْمٌ { [ع] كَمِيكٌ : (عَظْمٌ مَكْسُورٌ ،
عَظْمٌ زَادَةٌ) وَجُودُ أَسْمَاءِ -

نَدَى كِي كَرَكِ أَنْوَاعُهُ مَتَعَلِقٌ أَوْلَانٌ
أَصْطِلَاحَاتٌ طَبِيئَةٌ نَكْ بَر لَفْتِ كِتَابُهُ عَيْنًا
وَتَفْصِيلاً دَرَجَةٌ مَنَاسِبَةٌ كُورِيَلَهُ مَهْمَشِدْر :

{ خَضِرٌ سِرْجَشْمَةٌ نَظْمٌ كِه بُولُور تَا زَه حَيَاتِ
{ رَشْحَةٌ فَيْضٌ نَمْ خَامَمٌ أَيْلَهُ عَظْمٌ رَمِيمٌ
{ نَفْعِي }

عَظَمَتٌ { [ع] بُولُوكُكٌ ، أَوْلُوكُ :
(عَظَمَتُ السِّيَهه ، عَظَمَتُ
فِكْرٌ) .

عَظِيمٌ { [ع] بُولُوكٌ ، أَوْلُوكٌ : (بَارِعَظِيمٌ ،
أَمْرٌ عَظِيمٌ ، أُمُورٌ عَظِيمَةٌ)

عَظِيمَةٌ { [ع] بُولُوكٌ اِشْ . أَكْثَرِيَا
(جَمْعِي أَوْلَانٌ) عَظَائِمٌ ()
قَوْلَانِيَلِير .

عَفَارِيَّتٌ { [ع] عَفْرِيَّتٌ (كَجَمْعِي ،
نَهَائِتٌ دَرَجَةٌ دَه شَرِيْر
وَخَائِنٌ أَوْلَانٌ جِنْر .

عَفْوٌ { [ع] صُوجُنْدُنٌ كِچْمَكُ ،
صُوجِي بَاغْشَلَامَقُ ،
صُوجِي بَاغْشَلَامَقِي : (عَفْوٌ كِنَاهُ ، قِبَاحَتِكُ
عَفْوِي ، عَفْوٌ السِّيَهه ، عَفْوٌ عَالِي) .

عَفِيفٌ { [ع] عَفْتَلِي ، قِبَاحَتِ
(وَحَرَامِدُنٌ پَرهِيْزِ كَارُ ،

عَطَارٌ { [ع] عَطْرِيَّاتٌ ، بِهَارَاتِ
(وَهَرْدِرُ لُوخَرْدَه أَشْيَا صَاتَانِ
دَكَانَجِي : (عَطَارٌ عِيَّارٌ)

عَطَائِتٌ { [ع] بُوْشِ أَوْلُقُ ، اِشْدُنْ
(قَالِقُ ، اِشْسَزْ طُورْمَقُ .

عَطَايَا { [ع] بَحْشِشَلُرُ . (عَطِيَّةٌ) نَكْ
جَمْعِي : (عَطَايَايُ سِنِيَهه) .

عَطْسَةٌ { [ع] آقْصِيرِيْقُ ، آقْصِيرِمَهه ،
(عَطْسَةٌ كَثِيرَهه) .

عَطَشٌ { [ع] صُوصَامَقُ ، صُوسَزَلِقُ :
(دَفْعٌ عَطَشِ)

« كَالِ لَطْفِ اَيْلَهُ لَبْ تَشْنَكَانَه رُوزِ عَطَشِ »
« جَنَابِ سَاقِي كُورُورْ صُونَارِ بِيَالَهه مِي »
{ لَا }

عَطْشَانٌ { [ع] صُوصَامَشُ ،
(صُوسَزُ : اِشْتَرَعَطْشَانُ)

عَطْفٌ { [ع] مِيَلٌ اَيْتِيرْمَكُ ،
(اَيْتِيرْمَكُ : عَطْفٌ نَظَرُ ،

بِرْ كَرَه نَظَرُ مَرْحَمَتِكُرْكُ عَطْفِيَلَهه) §
اِسْنَادِ اَيْتَمِكُ : (مَرْتَبُ كِنْدِي خَطَاسَنِي

مَصْحَحَه عَطْفِ اَيْدِيِيُورُ) كَلِمَاتُ ،
تَرَ اَكِيْبُ ، جَمَلِ بِيْنْدَه جَارِي اَوْلَانِ عَطْفِ

بِرْنَجِي مَعْنَاهِ كُورَه دَر . جَمْعِي اَوْلَانِ
(اِعْطَافٌ) = لَطْفَلُرُ ، شَفَقْتَلُرُ ، كَرْمَلُرُ

مَعْنَا سِنْدَه اِسْتِعْمَالِ اَوْلُنُورُ . مَحَلْنَه
مَرَاجَعَتِ اَوَانَهه .

عَطُوفٌ { [ع] زِيَادَه مَرْحَمَتِ وَ
(شَفَقَتِ اَيْدِيِيُجِي . اَسِيرَكَهه -

يُجِي : (وَصِي عَطُوفٌ) ، (عَطُوفَتٌ)
= رَحْمٌ وَشَفَقَتِ اَيْدُوبِ اَسِيرَكَهه يِيچِيَلِكُ .

§ بر آدمك عيال و اولاد و اقربا و متعلقاتی (عشیرت عظیمه)

عَصَا { [ع] اوزون دكنك، صوپا، باستون : (عَصَا موسى) .

« قلم بر لبیل معجز صدادر دست کاملده »
« عَصَا موسونك اژدهادن فرقی وار یوقدر »

{ لا }

عَصَافِر { [ع] سرچه قوشی معناسنه اولان «عصفور» ك جمی :

(لسان عصفیر) = قوش ذیلی .

عَصَب { [ع] سیکیر : { عصب سمعی ، عصب بصری ، مرض

عصبی ، امراض عصبیه } .

عَصَبَه { [ع] فی الاصل بر کیمسه نك پدري طرفندن اولان

اقرباسی دیمكدر . لسان شرعدده والدی ،

ولدی اولمایان میتته اقربادن اولمق حسبیلله

وارث اولان و اصحاب فرائض حصه لرینی

آلدقدنصوگره باقی قالانی اخذ ایدن

کیمسه یه دینیر .

عَصَبِيَّت { [ع] اقرباسنه معاونت قیدنده بولمق ، غیرت

کودمك : (عصبیت شدیدده) .

عَصْر { [ع] دهر ، زمان معناسنه در . اصطلاحده یوزسنه دن عبارت

زمان طویلله اطلاق اولنور : (عصر

سعادت) = حضرت فخر کائنات علیه

اکمل التحیات افندی نيزك زمانلری . (اون

دردنجی عصر ، ایکنجی عصر هجری)

§ ایکندی وقتی : (صلات عصر ، قبل-

العصر) جمی (اَعْصَار ، عَصُور) در .

{ ضرب المثل ایرادینه بو عصر ده نابی }
{ کیمسه اوله ماز ثابت افندی بهرسینده }

{ نابی }

عَصْفُور { [ع] سرچه قوشی . جمی . (عَصَافِر) .

عَصِيْدَه { [ع] فی الاصل { بولاماج } دینلن طعام . معروفی

تازه بامیه ، اون ، ات صوبی ، تره .

یاغی ایله طبع اولنان بردرلو عرب

طعامی . (عَصِيْدَه حلواسی) = برنوع

صولوجه اون حلواسی .

عَصِيْر { [ع] { عَصَارَه } ایله مترا . دقدر . شیره سی یاخود

یاغی آلمق ایچون صیقلمش نسنه دیمكدر .

عزبلر ظاهر النسب و طاهر العرق اولان

آدمه (کریم العَصِيْر) دیرلر .

عَضْد { [ع] دیرسکدن اوموز باشنه قدر اولان عضو ، بازو ،

قول § معین ، یاردیمچی : (عَضْد الدوله) .

عَضَلَه { [ع] بدن انسانده اولان سیکیرتی قابا ات که (بالیق

اتی) دینیلیر . جمی (عَضَلَات)

عَضُوض { [ع] ایصیر مق صورتیله نینله جک نسنه § محتلی

زمان ، آفت ، داهیه .

عَطَاء { [ع] احسان ، بخشش (عطیه) ایله مترادفدر :

(عطای جزیل) ، (عطا بخش) =

بخشش ویرنجی ، ویرن .

عَشَائِرُ } [ع] بر محلك محافظه سی
 (عشیرت) كجھی: (اولاد
 عشائر) .

عَشْرٌ } [ع] اون عدددن برینی
 (عشیرت) اتمق ، طوقوزی بر علاوه
 ایله اون ایتك || فرقان کریدن اون
 آیت مقداری اوقومق .

عَشْرَةٌ } [ع] اون: (عَشْرَةٌ مَبْشَرَةٌ)
 (عشیرت) كجھی (عَشْرَات): (عشیرت)
 خانه سی، (معلقات سبعة، حواس خمسة،
 ارکان عشره) كجھی تعبیراتده قاعده
 عربیه اتباع ایله های حذف ایتك جائز
 دكلدر . سلیقه من نثرده بونی ایجاب
 ایدیور . امانظمده عندالاقضا (حواس
 خمس ، معلقات سبع) صورتنده ده
 قوللانیله بیلیر .

عَشَقٌ } [ع] فرط محبت ، جانندن
 (عشوق) سومك ، كوكل ویرمك .
 اصلی عینك کسریله در . (عشق اولسون)
 = تعبیری تعجب و تحسین مقامنده
 قوالانیلیر .

عَشِيٌّ } [ع] آخِرْ نهار، آقشام :
 (عاشی) (بالعشی والاصال) =
 اقشام صباح دیمکدر-جھی (عَشَايَا)
 (عَشِيَّة) ده عین معنایه لغتدر .

عَشِيرَةٌ } [ع] اونده بر :
 (عشیرت) (عشیرت زراع)
 (عشیرت) [ع] براصلدن منشعب
 (اولان جماعت ، قبیله

عَسَسَ } [ع] بر محلك محافظه سی
 ایچون کجه کزوب
 طولاشان، یکپجری دورنده کجه قول
 کزن ضابط . (عسس باشی) =
 یکپجری امراسندن ایدی .
 «مست باعکینه ره زغمی اولور یم عسس»
 «راغیب»

عَسْكَرٌ } [ع] ترکیه سی (چری)
 در . دولتك محافظه بلاد
 وقلاع ، وقایه حضور و آسایش عامه
 ایچون مسلح ومرتب اوله رق طوتدینی
 قوه عمومیه یی تشکیل ایدن افرادك
 هیئت مجموعه سنه وهر نفرینه اطلاق
 اولنور : (بر بلوك عسکر ، سلام
 عسکری ، اداره عسکریه) .

عَسَلٌ } [ع] بال : (شمع عسل)
 = بالمومی (عسل مصفی)
 = سوزنش ، سوزمه بال (عساله) =
 بال پتکی (عسال) = قوواندن بال
 چیقاران ، بال ساتان .

عَسِيرٌ } [ع] عسرتلی، کوچ، چتین :
 (امرعسیر، امور عسیره) .
 «بو عدالتله بو اقبال بلند ایله سکا»
 «اعتقادم بوکه هیچ اولیه برفتح عسیر»
 «نفی»

عَشَاءٌ } [ع] اقشام طعامی . جھی
 (عَشِيَّة) در : (ترتیب
 عشا ، مدعو عشا) (عشاء) ایله
 (عشاء) ی تفریق ایچون کوسرتلشدور .

ایدی . اليوم (غرب قاپوسی) دینیلن
محل بونلره نسبتله یاد اولنور .

عَزْرَائِيلُ } [ع] «مَلِكُ الْمَوْتِ» قبض
(ارواحه مأمورا اولان ملک .

عَزَلٌ } [ع] منصبدن یعنی خدمت
رسمه دن چقارمق ، چیقا-
رملق : (عزل قائمقام ، عزل ونصب)

عَزَمَ } [ع] برایش ایشله مکه ربط
قلب ایله قطعاً قصد و توجه

قیلمق ، علی قول برایشده جداً سعی
واهتمام ایله مک معناسنه در : (علم طیبی
تحصیله عزم ایتدی) . (عزم راه) کبی
تعبیراتده کیتمک معناسنی تضمن ایدر .

(اُولُو الْعَزْمِ) = هر درلو رنج و اذیته
صبر وثبات ایدوب او امر قدسیه الهیه یی
قولارینه تبلیغ خصوصنده جد و اقدام
کوسترن بعض پیغمبران ذی شیان
وخاصه نبی آخر زمان حضرت ایدر :

«عزم رزم ایله ک از باب غزایز شمدی»
«رزمی در پیش ایدم بزم مهیایرینه»
{ بکاکجی عزت }

{ [ع] نسبت ایتک ، ایدمک ،
عَزَوْا } اسناد : (عزو نقصان ، بوفعل

قیحک او معصومه عزوی) جمی اولان
(عَزَوِيَاتُ) = اصلی اولدینی حالده

برینک علمینده سویله نیلن کوتو ، چرکین
شیلر معناسنده قوللائیلیر .

عَزِيْزٌ } [ع] صاحب عزت ، عزت
ایله متصف ، یوجه و بویوک

دیمکدر . جناب حَقِّک اسماء صفاتیه سندندر :
(رب عزیز ، عبدالعزیز ، محب عزیز ،
عزیز الوجود) مثالده کورلدیکی وجهله
شریف ، نجیب ، بزرگوار ، پاکسیرت
اشخاص حقتنده ده استعمال اولنور . جمع

معروفی (اعزّه) در : (اعزّه کرامدن
حضرت شعبان ولی) بعضاً اسلوب

فارسیده (عزیزان) طرزنده دخی جمعانیر
« هوای نفسدن سرمایه عزتدر استغنا »
& عزیز اولمازدی یوسف چکمه دامن زلیخادن ،
{ قوجه راغب }

عَزِيْمَةٌ } [ع] معنای اصلیمی (عزم)
ماده سننده ایضاح ایدمکله

اورایه مراجعتله آکلشیلور . اسانزده
(کیتمک) معناسنده قوللائیلیر : (جانب
حجازه عزیمت ایتک ، بروسه یه عزیمت
ایدیور) § دعا ، افسون معناسنده ده

استعمال اولنور : (عزیمتخوان) =
دعا ویا افسون او قویجی . برلفت کتابنده
بیان اولندیی وجه ایله (عزیمت) لفظی

الیوم اسانزده «عزم» مقامنده اصلا
قوللائیلماز .

عَسَاكِرٌ } [ع] (عَسْكَرٌ) ك جمعی :
(عساکر بخریه ، عساکر

بریه ، عساکر شاهانه) .

عَسْجَدٌ } [ع] خالص آلتون .

شہ جق صورتہ : (اوضاع عروسانہ) .

عَرَفَاتُ } [ع] حجاجك مكة مكرمه
جوارنده عرفه كوني

نوقف ايتدكرى موقف شريف : (جبل عرفات) .

عَرَفَه } [ع] حجاجك جبل عرفاتده
وقوف ايتدكرى شهر

ذى الحجه نك طوقوزنجى كوني : (يوم عرفه) رانك كسريه غلطدر .

عَرَقُ } [ع] تر : (عرق جبين) ،
(عرق عرق) (عرقيه)

= يوكدن اعمال اولنان برنوع سرپوش
كه اكثريا درويشلىر كير § راق :

(عرق نوش) = راقى ايچن .

« دوشده زلفندن عرق رخسار جانان اوستنه »
« كوييا شبنم دوشر كلبرك خندان اوستنه »

« باقى »

عَرَقُ } [ع] فى الاصل اوجبه
سيكبرى ديمكدر . عمالقه

قومندن عصرنده كذب و خلف وعد ايله
مشهور بر كيمسه نك اسميدر . (عرقوبى)

= بوشخصه منسوب ديمكدر . لسانمزده
كذب و خلف ايله معروف ذوات حقتده

قوللانيلان (مواعيد عرقويه) تعبيرى
بوگنا نسبتده در .

عَرَمُ } [ع] چوق عسكر ، فرقه
كليه عسكريه § شديد

شى ، شدتلى حال و فعل معناسنده در .

عَرُوشُ } [ع] كلين : (حجرة عروس)
(عروسانه) = كلينه يارا .

عَرُوشُ } [ع] نظمه بيتك برنجى
مضراعنك جزء اخيرى §

اوزان شعر دن بحث ايدن علم .

عَرِيشُ } [ع] صالاش ، صوندرمه ،
چارطاق .

عَرِيشُ } [ع] اكللى ، ياصمى ،
كنيش : (عريض و عميق)

= اكللى و درين ديمكدر كه اطرافلى ،
اوزون اوزادى به حكمنى حاويدر .

عَرِيشَه } [ع] كوچوكدن بويوكه
كوندريلن مکتوب :

(عريضه چاكرانه)

عَرِيفُ } [ع] (معروف) معنا .
سنه در . ا اكثر يا شخص

حقتده قوللانيلير : (كيره سونده
دردار زاده ديمكله عريف جعفر بكك) .

عَزَائِمُ } [ع] على قول آفات وامرا .
ضك شفاياب اولمى ايچون

قرائت اولنان آيات قرآنيه در . قول
ديكره كوره افسون معناسنده اولان

(عزيمت) ك جمعيدر . (عزائم) صورتده
يا اكلش يازمامالى .

عَزَبُ } [ع] بكار ، اركن . مؤنثى
(عزبه) در . يكيچرى

دورنده جهت بجز به يه منسوب سلاح انداز
نقراته (عذب) دينلردى . چونكه

بو طائفه نك جلاه سى بكار بولندينى كچى
داخل اولدينى سلك بجز يده بلامدت خدمت

ايمكله مكلف واركن بولملى ده مشروط

== خانه نك طاوانی . معانی سائرہ سی
معتبر ومستعمل دكلدر .

دكل كرمی به واعظ غرثه چيقسه ك آدم اولماز سين ،
« ثابت »

عَرَصَاتُ { [ع.] (عَرَصَه) نك
جمعيدر . لسانم زده بو
تخصیص ایله « محشریری » معنا سنده
قوللائیلیر .

عَرَصَه { [ع.] بنادن خالی كینیشن
یر ، میدان : (عَرَصَه)
واسعه) .

« چاتلادی اسب قلم عرصة تار یخنده »
« قاجدی صحرای جهانندن آتی یوكر ك زاده »
« ۱۲۲۴ سروری »

عَرَضُ { [ع.] کوچو كدن بویو كه
برشی كوسترمك ، برشی
كوسترمك : (عرضخال ، عرض حقیقت ،
عرض هنر) .

« حسب حالك ایتمه هر نادانه عرض »
« نجر زاده »

عَرَضُ { [ع.] متكلمون عندنده
بنفسه قیام وثباتی اولمایوب
انجیق جوهر ایله قائم اولان شی :
(طعوم ، ألوان) کبی § انسانه عارض
اولان مرض ، كدر ومشغله کبی حالات .

عَرَضُ { [ع.] ائك ، اكلیلک :
(طول وعرض) ، (عرضاً)
= ائك جهتیله ، اكنه ، اكلیلکنه
دیمكدر .

عَرَضُ { [ع.] سرو ، طاغ سرویسی ،
عَرَضُ { دیکنی آردیج آغاجی .

عَرَبُ { [ع.] آسیا قطعه سنك
متهای شرق جنوب سنده

کائن شبه جزیره ده متوطن اولان
پیغمبر عظیم الشان افندیمز حضر تری نك
منسوب بولندقلری قوم نجیب . (عرب)
لفظی اسم جنسدر . اهالی بلادده تخصیص
اولمشدر . « اعراب » = علی قول جمع
ویا خود جمع صورتنده مفرد در که بادیه
نشین اولان بدویلره اطلاق اولنور .
نسبتنده « اعرابی » دینیر . قوم عرب

بر قاج قسمدر . « عرب عرباء ، عرب
متعربه ، عرب مستعربه ، عرب مستعجمه » ،

« جزيرة العرب » = قوم عربك مملکت
اصلیری اولان و « عربستان » دینین
شبه جزیره . « عربی » = عربهمنسوب
وعربلکی متبیین اولان : « صرف عربی ،
رجل عربی ، شهور عربیه ، اشعار
عربیه » ، « عرب صاجی » = قارمه
قاریشیق ، حل و کشادی مشکل اولان
شیلر و ایشلر حقنده ایراد اولنور .

عَرَبْدَه { [ع.] غوغا ، سرخوش
غوغاسی : (عربده عظیمه)

عَرَشُ { [ع.] تحدید وتقديری عقول
بشریه دن خارج و حقیقت

مقداری علم السہی یه منوط اولان
« عرش السہی ، عرش اعلی » دیمكدر که
حکما عندنده « فلك اعظم » دینیلیر
§ طاوان : « عرش البیت ، عرش بیت »

اولنه رق واوی حرف مد حکمنده
بولندیریلور: (عدوی جان، زید عمر وک
عدو قدیمدر) .

عدید } [ع] [متعدد] کی تک دکل،
چوقلق، صایلیر خالده
دیمکدر که . اکثریا مؤنثی قولانیلیر:
(آثار عدیده، براهین عدیده) .

عدیل } [ع] [مساوی، دنک، اش :
(بی عدیل، بی مثل) =
دنکی واشی اولمایان .

عدم } [ع] [وجودی اولمایان، یوق :
(عدم الامکان) = امکانی
اولمایان .

عذاب } [ع] [اذیت، عقوبت،
اشکنجه : (عذاب قبر،
عذاب الیم، عذاب آخرت) .

« دوزخه کیر من ستمکدن یانان »
« قابل جنت دکل اهل عذاب »
{ فضولی }

عذب } [ع] [طاتی، خوش : (لسان
عذاب الیمان، ماء عذب) .

عذراء } [ع] [باکر، قیز اوغلان
قیز : (حضرت مریم عذراء) .

عرائس } [ع] « عروس » کجی،
کلینلر : (تزین عرائس،
عرائس معانی) (عرائس) طرزنده
یا گلشن یازماملی .

عرائض } [ع] « عریضه » نک
جعی، عریضه لر؛ عرض
اولنان خصوصلر : (تقدیم عرائض)
همزه نک یرینه (ی) یازماملی .

اطلاق اولنور : (عددیات متقاربه)
= اصطلاحات فقهیه دن اولوب آحاد
وافرادى پیننده قیمتجه فرق اولمایان
و (عددیات متفاوته) = احاد و
افرادى پیننده قیمتجه فرق اولان
معدودانه دینلیر .

عَدَس } [ع] حیواناتدن مرجک
دینلنجه : جمی (اعداس) .

عَدَسَه } [ع] [حکمت طبیعیه
اصطلاحاتندندر. مرجکه
مشابته سبيله کوزک طبقه بئوریه سنه
ودورین جاملرینه اطلاق اولمشدر .

« عدسی » = حکمت طبیعیه اصطلاح
حنده عدسه مشابه اولان شیئوده دینیر .

عدل } [ع] [عدالت] ایله مترادفدر.
اورایه باقکمز : (عدل
مطلق، عدل السبی) .

عدم } [ع] [یوقلق، اولماه، (عدم
مسئولیت، وجودیله عدمی
مساوی) :

« وجهی واردینسه بی آدمه انبای عدم »
« عاکف »

عدن } [ع] [جنت، فردوس معنا.
سنده قولانیلیر . فی الاصل
اقامت و تمکن ایتک معناسته در . بناءً
علیه استعمال اولنان (جنت عدن، جنات
عدن، بهشت عدن) تعبیرلری طوغریدر .

عدو } [ع] [دشمن، خصم، بدخواه .
اکثریا شده سی اسماط

« بر سرگذشت کهنه در افسانهٔ عجوز »

{ تجار زاده }

عَجُول { [ع] عجله جی ، سرعت
ایدیجی : (رفیق عجول)

عَجِب { [ع] تعجبه سبب اولان شی :
(شکل عجیب : اطوار عجیبه) .

« آه ایله مه دن قالمدی عشق کله شکیم »

« حیرته قودی عالمی بو حال عجم »

عَجِيبَة { [ع] تعجب اولانه جق شی ،
کیفیت : (عَجِيبَة طبیعت)

(عَجِيبَة رویت) .

عَد { [ع] صایمق ، صایلمق ؛ اعتبار
ایتمک ، ایتمک : (جینی جسور

عد ایتمک ، جاهلک عالم عدی) ،
(تعداد) معنا سنده آز قولانیلیر .

عَدَالَت { [ع] کافهٔ فضائلی جامع
برخصت جلیله در که

سعادت دارین آنکله حصول پذیر اولور .

تعریف مجلی جور ایتمیوب نفوس وعقولده

استقامتی درکار اولان امر و حالتی اجرا

ایتمک و دائماً هر ایشده ، هر شیده و هر کس

حقنده حق التزام و حقانیتی ایفایه اقدام

ایله مک دیمکدر .

عَدَاوَت { [ع] دشمنلک : (عداوت
شدیده ، عداوت قدیمه) .

عَدَد { [ع] صایی : (عدد صحیح ،
عدد فرد ، عدد مرکب ،

اللی عددی) ، (عَدَدِی) = عدده

منسوب ، اسان فقهده صایران شیشه

عَجْم { [ع] عرب نسلندن اولما -
یا نلر که ترکی ، ایرانی ، هندی

واجناس سائره : جمعی (اَعْجَام) در :
(سلطان العرب والعجم) .

« او دکدر بوقدر قدسی دم »

« غبطه ایلر سکا حسان عجم [۰] »

{ معلم ناجی }

عَجْمِي { [ع] اسان عربی فصاحتله
متکلم اولسه دخی عرب

جنسندن اولمایوب عجم جنسندن اولان

آدمه اطلاق اولنور . (عَجْمِي) اولور -

سه عاقل ، میز ، دقیقه دان دیمکدر .

مهارتسز ، مبتدی ، آجیق سوز سویله -

مهین آدمه (اَعْمِي) دینیر که برنجی

جلدک ۱۲۸ نجی صحیفه سنده کوسترلمشدر .

(اَعْمِي اوغلانی) سابقده یکچیری

شاگردی ، چراغی .

عَجُوز { [ع] قوجه قاری . عمرینک
آخرنده ، یا خود اکثر

عَجُوزَه { [ف] امورده عاجز اولدینی
ایچون اختیار قادینه

وصف خاص اولمشدر . هر ایکسی

قولانیلیر . (ایام العجوز) = اسان

ناسیده (حسوم) تعبیر اولنان یدی

کوندن عبارتدر (بَرَد العجوز) = قوجه

قاری صوغوغی معروفدر . آخر فصل

شئاده اولملری باعث تسمیه در :

[۱] . (حسان عجم) = « افضل الدین

خاقانی شمرانی ، نک عنوانیدر .

عنه دخى (عتيق) توصيف اولنور :

« ظل حق حضرت صديق عتيق »
{ خاقانى }

{ [ع] سورچه : (عَثْرَه)
(واحده) جَمِي (عَثْرَات) .

{ [ع] (عَجَبَه) نك جمى ،
{ عَجَاب } عَجِيه لَر] (عَجَاب سَبْعَه)

مقام تعجبه دخى ايراد اولنور .
(عَجَاب) يا اكلشدر .

{ [ع] « عَجُوز » كُ جَمِي ،
{ عَجَائِز } قوجه قاريار . (عَجَائِز)

طرزنده يازماملى .

{ [ع] تعجب اولنه جق شى .
{ عَجَب } (عَجَبَا) مقامنده ده استعمال
اولنور : (عَجَب ديديكى طوغر يميدر) .

{ [ع] تعجب و مصراقي متضمن
{ عَجْبَا } تردد اداتيدر كه استفهام
مقامنده ايراد اولنور : (عَجْبَا كله جكمى
كليه جكمى ؟) .

{ [ع] برسنه يه قدرتى اولماق ،
{ عَجْز } كوچي يته مك حالى ، كو جسزلك ،
كفايتسزلك : (عَجْز نام) .

{ [ع] (عَاجِز) كُ جَمِي :
{ عَجْزَه } (اطعام عجزه ، دارالعجزه) .

{ [ع] چابوقلق ، صبرسزلق
{ عَجَلَه } (ايله حركت ايتمكدر كه تركجه .

سى (ايومك) در : (اكثر يا عجله
ايدن يا گيلير) . (على العجله) = عجله
اوزره ، چارچابوق . بعضاً بونك يرنده
يالگيز (عجله) قوللائيدير .

اولان عبدك جمى « عِبَاد » كلور .
« عِبَاد » كُ جَمِي (مجدالدين فيروز
آبادى) يه كوره اون درت و (ابن
مالك) ه كوره اون وامام (سيوطى) يه
كوره طوقوزدر .

{ [ع] انواع طيبدن برتركيب
{ عَمِير } مخصوصك اسميدر . بياض

صندل ، سنبل كوكي ، قيزمى كل ،
ترنج و ايكده چيچكلرى ، نارنج كبي
كوزل قوقولو بعض نباتي اجزا ايله بر
مقدار مسك بغايت اينجه سحق اولندرق
تركيب اولنور ايمش :

« بوله من نكهت كلزار بهار خلقتى »
« دامك باد صبا ايله سه پرمشك و عير »
{ نفى }

{ [ع] قاپو اشيكى : { عْتَبَه عليا ،
{ عْتَبَه } عْتَبَه فلكرمته { جمى اولان

(عْتَبَات) = اكثر يا (امام على وامام
حسين) رضى الله عنهما حضراتك
مشهد مقدسلىرينه اطلاق اولنور :
(عْتَبَات عليه) .

{ [ع] بونامه ، بوناقلق . (كلك ،
{ عَمَه } (كتيرمك) ماده ليله قوللا .
نيدير (فلانه عته كلش ، فلان عته
كتيرمش) .

{ [ع] اسكى : (عتيق على
{ عَتِيق } (پاشا) ، (طرز عتيق ،

آثار عتيقه) . (بيت عتيق) = كبة
معظمه . (عبد عتيق) = آزاد ابدلش
كوله . حضرت ابوبكر الصديق رضى الله

عَبَّاسُ } [ع] ارسلا نه اطلاق اولنور.
عَبَّاسِ (عَبَّاسِي) = حضرت
عباسه منسوب ، آنك اهل بيتي ،
اخفادی : (خلفای عباسیه) .

عَبَثٌ } [ع] نفع وفائده سی اولمایدان
{ بوش . مناسبتر عمل :
(کار عبث ، عبثه اشتغال) عربیده
اوقاتی بیهوده لعب ولهوه صرفله عبثه
اشتغال ایدن کیمسه به (عبث) دینیلیر .
عَبْدٌ } [ع] کوله ، قول : (عبد
صادق ، عبد عاجز ، عبد آبق) .

{ [ع] (عَابِد) ك جمع ،
عَبْدَةٌ } عابدلر ، طاپدنیجیلر : (عبده
اوئان) .

عَبَابٌ } [ع] سسنی دریندن چیقا.
{ روب لاقیردی بی قارندن
سویلر کبی کورینن آدم که (فرانسزجه
سی Ventriloque) (وانتریلوق)
در . (عبعاپت) = اوصورتله لاقیردی
سویلیه بيلمک .

عَبُوسٌ } [ع] ناخوش ، کرپه ،
{ اکشی ، چاتیق : } وجه
عبوس ، چهره عبوس { .

عَبْرٌ } [ع] نرکس ، (زربین قدح)
دینیلن چیچک : (عبهر اصغر) .

عَبِيدٌ } [ع] مسترق اولان عبدك
{ جمعیدر . عابد معناسی یعنی
طابق صورتیه قولق ایتك مألئ مقصود

عَامِرٌ } [ع] معمور ایدیجی ، ایدن :
(عامر جوامع) دواثر
امیر یه دن بعضیلرینه وصف اوله رق
قوللانیلان (عامره) « معمور » معناسی
اعتباریله در : (مطبعة عامره ، ترسانه
عامره) .

عَامِلٌ } [ع] عمل ایدیجی ، ایشله .
{ ییجی : (علمیه عامل ،
عالم عامل) § نخوده رفع ، نصب ،
جر ، جزم حالاتندن برینی وقوعه
کترین شی : (عامل قیاسی) .

{ [ع] بوتون ، جمله ، هر کس ،
عَامَّةٌ } عموم دیمکدر : (عامه
ناس) ، (عامه) = جمله ، هپسی ،
بوتونی (عام) ك جمع اولان (عوام)
= خلتك باياغی ، آشاغی قسمی معنا .

سندنه قوللانیلیر که (خواص) متبایلدر :
(خلدیه خاقانی سلیمان چلبینك مولد شریفی
کبی عامه نك قبول و تقدیسنه مظهر اولمش
آثار مبارکه دندر — مجموعه معلم ناجی) .

عَبَاءٌ } [ع] یوئدن منسوج برنوع
{ قالین وقابا کسوه ، لباس
معروف : (قالین عبا ، عبایدن قاپوت) .
(عبا پوش) = عبا کین : (درویش
عبا پوش) فخر المرسلمین علیه الصلاة
والسلام افندمن حصر تلرینك بعضاً عبا
کیید کلری واقعدر . بومناسبتله اهل
بيت شریفلرینه (آل رسول) دینلیدیکی
کبی (آل عبا) ده دینیر .

عالمین } [ع] (عالم) اک جمع .
اورایہ باقکنز .

عالی } [ع] یوکسک ، بلند ، رفیع :
(ذات عالی ، بنای عالی ، آثار عالیہ ، ابنیہ عالیہ) ، (عالی تبار)
= نسلی یوجہ ، صوبی تمیز . (عالی جاہ)
= منصبی ، مقامی یوجہ (عالی جناب)
= ذاتی کریم ، نفسی معنی بو یوک .
(عالی شان) = شانی یوکسک (عالی فطرت) = یارادیشی ، خوبی یوجہ ،
ابی (عالی قدر) قدر و اعتباری یوکسک
(عالی کھر) = مایہ سی پاک ، تمیز
(عالی ہمت) = ہمتی ، ایسکی یوکسک ،
چوق دیمکدر .

« خاک اول کہ خدا مرتبہ کئی ایلیہ عالی »
{ روحی }
« شاعر نہ در بونالہ کہ بی احترازر در »
« آندن قلوب عالیہ پر اهترازدر »
{ معلم ناجی }

{ [ع] برنستہ نک اک یوقاریسی ،
عالیہ } یوکسک طرفی ، تپہ سی :
(جبل لبنانہ کائن عالیہ) موقعی .

{ [ع] ییل : سنہ : (عام فیل)
عام } جمعی (اعوام) در .

{ [ع] عمومہ شامل ، عمومہ
عام } عائد اولان : (اسم عام ،
طریق عام ، منفعت عامہ) .

خواب ، عالم نار (جمی) عالمین در .
بوصورتلہ جمعنامی انواع واصناف
اعتباریلہ ویاخود انسانک تغلبہ عمولدر :
(رَبُّ الْعَالَمِينَ) . (عالم آرا) = دنیایی
زینتلندیریجی (عالم آفرؤز) = جهانی
آیدیتلاندریجی (عالم پناہ) = اہل
دنیاک صیغینوب التجا ایده جکی محل
(عالمگیر) = جهانی طوتان ،
طوتیجی دیمکدر .

« عالم خراب اولوردی اکر اولشہ اولسہ »
{ یجی }
« کوکل ! اغیار ایچون اینجمنہ یارہ »
« کل اولماز باغ عالمده دیکسنز »
{ نیلی }

{ [ع] علم صاحبی ، بیلجی ،
عالم } بیلکج : (فلانجہ چوق
عالمدر ، عالم ایلہ جاہل بر اولماز) ،
(عالم الغیب ، عالم الحقیات) = جناب اللہ .
(عالمانہ) = عالم اولانہ یاقیشہ جق
صورتده دیمکدر .

{ [ف] عالمہ منسوب معنا .
عالمیان } سنہ اولان (عالمی) نک
جمعدر کہ انسانلر دیمکدر :

« عالم آکا محتاج اومستغنی عالم »
« بومسئلہ معلوم دل عالمیاندر »
{ نفی }

ذریتمز اركك اولورسه « عقیر »
دینیلیر § اصلا نبات یتشدیرمه یں
قومسال یره و بویوک قوملغه اطلاق
اولنور .

{ [ع] عَقْلِي ، عقل صاحبی :
عَاقِلٌ } « طفل عاقل ، جاریه عاقله » ،

« عَاقِلَانَه » = عقلاجه سنه ، کوزی

آچیق اولوب ایشنده تدبیرلی طاورانان
آدمه یاقیشه جق صورتده دیمکدر .

{ [ع] بِرْمَحْلِدَه بِالْاِخْتِيَارِ
عَاكِفٌ } نفسنی حبس و توقیف

ایدوب قالان آدم . جمعی (عَاكِفُونَ

و عَاكِفٌ) در : (عابد عاكف ،

درویش عاكف) . لسانمزده معانیء
سائرده سی معتبر ومستعمل دکلدر .

{ [ع] بَلَدٌ ، يوكسك معنا-
عَالٌ } سنه در . عربیده عین معنایی

افاده ایدن (علاء) لفظلی قصر اولنهرق

(عَلٌ — یاخود — عَلٌ) شککنده

قوللانیدینی کبی ینه عین معناده اشبو

« عال » کله سی دخی استعمال اولنور .

لسانمزده (عالُ العال) صورتنده

قوللانیلیر که فارسیده (بالآخرین) دینیلدیکی

کبی یوکسکک یوکسکی ، یوجه نك یوجه-

سی دیمک اولور .

{ [ع] جَمِيعُ مَخْلُوقَاتِ : (خالق
عَالَمٌ } (عالم) بومعنا اعتباریله « دنیا »

مقامنده قوللانیلیر § احوال خصوصیه بی

حاوی موجودیت : (عالم آب ، عالم

{ [ع] شَفَقَتْ ، مَرَحَتْ ،
عَاطِفَةٌ } میل ایله اسیر که مک :

« عاطفت عظیمه ، عاطفت سنیه » .

« لوحش الله زهی عاطفت حی قدیر »

{ نَفْعِي }

{ [ع] عَطَاةَالِي ، تَذَلُّ ، بُوش
عَاطِلٌ } طوران : « جاهل عاقل » .

{ [ع] تَنْدَرَسْتَلِكْ ، وَجُود
عَافِيَةٌ } صاغلنی : « دعای عافیت ،

عافیت کامله ، کسب عافیت » .

{ [ع] سِرْكَش ، مَعْنَدٌ : (وِلْد
عَاقٌ } عاق) = حقوق والدینه

رعایتی اولمایان چوجق .

{ [ع] صَوْكٌ ، نَتِيجَه :
عَاقِبَةٌ } « عاقبت امر ، عاقبت حسنه ،

حسن عاقبت » § ائْ صَوَاكْرَه ، ائْ

صَوَاكِنْدَه : « عاقبت نائل مرهم اولدی » ،

« عَاقِبَتْ اَنْدِيشْ » = صوگنی دوشونش ،

درین ملاحظه لی . « عاقبت بین » =

ایشک حاصل ایده چکی نتیجه بی کوروب

بیلن .

« کار اولده کشی عاقبت اندیش کرك »

{ لَا }

{ [ع] بِرْ خُصُوصِي التَّزَامِ وَ
عَاقِدٌ } تعهد ایدن ایکی طرفدن

برینه اطلاق اولنور که ایکینه بردن

« عَاقِدِيْنٌ » دینیلیر .

{ [ع] قِصِيْرٌ ، طُوغُوْرْمَاز
عَاقِرٌ } خاتون : « زوجه عاقر »

عاشوراء { [ع] شهر محرمک او تنجی }
 « کونی: » « یوم عاشورا »
 § محرمک او تنجی کونی پبشیریلن معروف
 طعام: « طبع عاشورا » ، « عاشوراء » ،
 عاشور « ده لغتدر .

عاصِف { [ع] شدتله اسن روز کار ،
 عاصِف : « ریخ عاصف ،
عاصِفَه { ظهور عاصفه « جمعی
 « عاصفات ، عواصف » .
عاصِم { [ع] عصمت ایله متصف ،
 کنساهدن عاری اولان :
 « عابد عاصم » .

{ [ع] عصیان ایدیجی ،
عاصی { امرده قارشلی حرکت ایله-
 ییجی ، کنهکار : « عبد عاصی ، بالغه
 عاصیه » .

« شفاعت ایتسه اکر عاصیان کفاری »
 « یرنده یلر اسر دوزخک قیامتده »
 { لاداری }

عاطِر { [ع] عطری ، کوزل قوقولی :
 « ریخ عاطر ، نسیم عاطر »
 بو معناده « معطر » زیاده قوللانلیسر
 § ای قوقولو شیئی سون : « خاطر
 عاطر » .

{ [ع] شفقتلی ، لطف ایله
عاطِف { باقان : « امیر عاطف ،
 پدر عاطف » § عطف ایدیجی : { حرف
 عاطف ، واو عاطفه } .

عَارِف { [ع] عرفان ایله متصف .
 صاحب معلومات و خبردار
 اولان : (شخص عارف) ، (عارفانه)
 = عارف اولانه ، معلومات صاحبنه
 یاقیشه جق صورتده دیمکدر :

{ تلاش وعدوصاله سبب نه در بیلیم }
 { یالانمی یوق کوزله عذر عارفانه می یوق }
 « خواجه نشأت »

{ [ع] چتیلاق ، خالی ، یری :
عاری { نقصاندن عاری ، شبهه دن
 عاری) .

{ [ع] ایگره تی . موقتاً
عَارِیت { آلتان یا خود و یریلن
 شی : (عاریت البسه ، عاریت مجوهرات)
 « عاریة » = ایگره تی اوله رق ، موقت
 صورتیله . (عاریت) طرزنده ده لغتدر .

{ [ع] عنم ایدیجی یعنی بر
عازِم { شیئی ایشله مکه قطعاً ربط
 قلبله قصد و توجه ایدیجی دیمکدر :
 (صنعت هیکل تراشی بی تحصیله عازم
 اولدی ، بو هفته جانب حجازه عازم
 اولدیغنی ایشتم) .

{ [ع] او تنجی : « فصل عاشر ،
عاشِر { ماده عاشره » . « عاشِرأ »
 = او تنجی اوله رق .

{ [ع] عشق ایله متصف ،
عاشِق { عشقه کرفتار اولان آدم :
 « عاشق عمر ، عاشقه صادق » ،
 « عاشقانه » = عاشقه لایق صورتده ،
 مؤثر و ینیق .

عادل، حاکم عادل، شاهد عادل) ،
(عادلانه) = صاحب عدالت و طرفدار
حقانیت اولانه یا قیسه جق صورتده .

{ یعنی سلطان احمد عادل که فرزندش در گهی }
{ عرشدن اعلی دکلسه چرخدن ادنامیدر }
« نفعی »

{ [ع] عادت اوزره کوردیکی }
عادی { صورتده ، بایاغی : (اثر
عادی، آثار عادیه) .

{ [ع ف] شین، عیب، نقیصه؛ }
عاز { چرکین برفعلک ارتکابندن
حاصل اولان انفعال نفس : (عاز
وناموس) . (پی عاز) = عارسز ،
حیاسز، عیبندن چکنمز، اوتانماز ،
شیمارق، تربیه سز دیمکدر .

{ [ع] برشیده سوگره دن }
عارض { تعلق ایدن، اصلی و قدیم
اولمایوب سوگره دن کان : (غلنه
خفت عارض، خلیجان عارض اولدی) §
یا کماق : (عارض کفام) بومعناده اسلوب
فارسی به کوره فتح را ایله ده اوقونور :
« مارمش باینکه دل عارشک کل کل کوردوب میدن ،
دکیاه رسته در کلدسته خود رویه ناغلاش ،
« نائلی قدیم »

{ [ع] عارض اولان حالت، }
عارضه { دوز کونسزک، بوزوقلق
کچی معنالی افاده ایدر : (عارضه
جسمانیه، دوچار اولدینی عارضه، نه قدر
عارضه لی پر، خطرلده عارضه ظهورنده)
جمی (عارضات، عوارض) .

{ [ع] عجز ایله متصف ، }
عاجز { قدرتمز، بچریکسز، ایشه
عقلی و یا کوجی یتراولان : (اشخاص
عاجزه، عبد عاجز، یتیمه عاجزه) ،
(عاجزی) = عاجز اولانه منسوب
ومتعلق . (عاجزانه) = عاجز اولانه
یا قیسه جق صورتده . مقام تواضعده
قوللانیلان الفاظدر : (عریضه عاجزی ،
تحفه عاجزانه، داماد عاجزی) .

{ عاجزم حق اوزره اوصاف کده حالاً کیمیم }
{ عالم اندیشه نک علامه دانشوری }
« نفعی »

{ [ع] سرعتملی ، مهلسز، }
عاجل { عجله و چابوق اولان :
(شفای عاجل ، امر عاجل ، مصلحت
عاجله) ، (عاجلاً) = درحال ، بلا
امهال، همان .

{ [ع] ایشلنه ایشلنه طبیعی }
عادت { و یا ضروری حکمنه
کیرمش اولان فعل و یا خود حال و کیفیت ،
کوردنک : (اوراده عادت بویله در ،
او آدمک عادتق بودر، نه کوزل عادت ،
عادت جیهه، عادت قدیمه) جمی (عادات) .

(عادتاً) = عادت اوله رق ، کوره
کوره ، کوره نک صورتیله . تنوینمز
اوله رق تعقیب و یا تعزیر و یا خود تعجب
مقامنده ایراد اولنور .

{ [ع] عدل ایله متصف ، }
عادل { عدالتلی، حتی التزام ایدن،
حقانیته چالیشان : (حضرت سلطان

ظُنُونُ { [ع] ظُنَّ (ظَنَّ) كَثْرَتِ جَمْعِي .
ظُنُونٌ صَانِعُهُ لِر : (ظُنُونٌ كَاذِبَةٌ ؛
ظُنُونٌ بَاطِلَةٌ) .

ظُهُورٌ { [ع] اَوْكَبَهُ ، زَوَالَ زَمَانِي :
ظَهَرَ (وَاقْتُ ظَهَرَ ، بَعْدَ الظَّهِيرِ ،
صَلَاتِ ظَهْرٍ) .

ظُهُورٌ { [ع] ظَاهِرٌ وَبَلْبِي اَوْلَقُ ،
ظُهُورٌ مِيدَانُهُ حِقْمَقُ . (ظُهُورٌ
رُوزِ كَارِ : ظُهُورِ دُودِ ، ظُهُورِ عُونِ حَقِّ) .

« نَوْظُهُورٌ » = يَكْبِي حِقْمَقُهُ . جَمْعِي
اَوْلَانِ « ظُهُورَاتٌ » = اَكْثَرِيَا مَأْمُولُ
وَامِيدِ اَوْلَمَقْسَرِيْنَ ظَاهِرِ وَحَاصِلِ اَوْلَانِ
وَياخُودِ كَلِيوِيرِنِ شِيلِرِ مَعْنَا سَتَدَه
قَوْلَانِيلِيرِ .

ظُفْرٌ { [ع] ظَفِرْنَاقِي : (قَطَعَ ظَفْرَ)
جَمْعِي (اَظْفَارٌ) دَر .

ظُلْمٌ { [ع] شَيْئِي مَحَانِكُ غَيْرِي يَه
وَضَعِ اَيْلِكْدَرِ .

ظُلُمَاتٌ ، ظُلُمَاتٌ { [ع] قَارَا اَكْمَلْمَلِرِ .
(ظَلَمْتُ) كَثْرَتِ جَمْعِي :

{ كُونِ يُوَزْنِدِنِ اَوْتَانُوْبِ اَبِ حَيَاتِ }
{ مَسْكِنِ اَيْتَدِي وِرَاءِ ظُلُمَاتِ }
« خَاقَانِي »

ظُلْمَانِي { [ع] ظَلَمْتَهُ مَنَسُوبُ ،
قَارَا اَكْمَلْمَلِي : (مَكَانِ ظُلْمَانِي) .

ظُلْمَتٌ { [ع] قَارَا اَكْمَلْمَلِي : (ظَلَمْتُ
اَيْلِ) .

ع

عَائِلَةٌ { [ع] خَانَهُ خَلْقِي ، فَاْمَلِيَا :
(عَائِلَةٌ مَوْجِبُ غَائِلَةٌ دَر) ،

(عَائِلَةٌ) صُورَتِنْدَه يَا اَكْمَلْمَلِي .

عَابِدٌ { [ع] عِبَادَتِ اَيْدِنِ ، عِبَادَتِ
اَيْدِيْجِي : (دَرُوْشِ عَابِدِ) .

(عَابِدَانَةٌ) = عِبَادَتِ اَيْدِيْجِي اَوْلَانِيَه
يَا قِيْشَه جَقِّ صُورَتِنْدَه .

عَابِرٌ { [ع] عُبُورِ اَيْدِيْجِي ، اَيْدِنِ ؛
كِيْجِي ، كِيْجِنِ : (شَخْصِ عَابِرِ ،

اَشْخَاصِ عَابِرِه) جَمْعِي (عَابِرُونَ ، عَابِرِيْنَ) .

عَاجٌ { [ع] فَيْلِ دِيْشِي ، صُومِ :
(سَبْجَةُ اَعَاجِ) . (عَاجِي)

= فَيْلِ دِيْشِنْدِنِ عِبَارَتِ ، فَيْلِ دِيْشِنَه
عَائِدِ اَوْلَانِ .

عَائِدٌ { [ع] مَنَصْرَفِ اَوْلَدِيْفِي شَيْئَه
رَجُوعِ اَيْدِنِ ، كَرِي دُونُوبِ

كَلْنِ ، دُونُوبِ كِيْدِنِ . لَسَا نَمَزْدَه كِي طَرَزِ

اِسْتِعْمَالِنَه كُورَه مَعْنَا سَتَدَه تَعَلَقِ حَكْمِي

مَوْجُودِ دَرِ . (ضَمِيرِ عَائِدِ ، بَكَ عَائِدِ

دَكَلِ ، زِيْدَه عَائِدِرِ) (قَاصِدِ عَائِدِ)

تَعْبِيرِي كَبِي دُونُوبِ كَلِيْجِي مَعْنَا سَتَدَه
وَاشْخَاصِ حَقْبِنْدَه نَادِرًا قَوْلَانِيلِيرِ .

« عَائِدِ » يَا اَكْمَلْمَلِرِ .

عَائِدَةٌ { [ع] بَرِيْنَه عَائِدِ اَوْلَانِ
حَصَه ، عَطِيَه ، اِحْسَانِ ،

مَنْفَعَتِ : (اَعْطَايِ عَائِدَه ، كَثِيرِ الْعَائِدَه ،
عَائِدَةٌ جَزِيْئَه) جَمْعِي (عَائِدَاتِ) =
عَطِيَه لِرِ ، حَصَه لِرِ دِيْمَكْدَرِ .

دن حاصل اولان علم غیر قطعیدرکه
ضعیف اولورسه حد توهمی تجاوز
ایتمز. قوی صورتیله متصور اولنجه
علم وتعیینه مؤدی اولور. ترکیه ده
« سزمه » تعبیر اولنور. (ظن غالب ،
سوء ظن ، حسن ظن) ، (ظن وگمان)
تعبیرنده بری زائد در. (ظنیات) =
اصلسز شبهه لر، ترددی صاعه لر.

{ [ع] «ظاهر» و «ظاهر» }
ظواهر } نك جمعی. كوزه كوربین ،
كوريله بیلن جهت لر ، شیلر : (ظواهر
احوال ، ظواهر حرکات) .

{ [ع] آرقه ، صیرت : (ظهر
ظهر } انسان ، ظهر کتاب) ،
(قوة الظهر ، قوه ظهر) = مظاهرت ،
طایانه . (ظهریه) = سندات آرقه سنه
بازیلان اشارت .

{ [ع] آرقه چیقان ، یار .
ظهیر } دیمجی . (ظهیر شهر) .



{ [ع] ظریف لر ، ظرافتلی
ظرفا } آدم لر . (ظریف) ك جمعی :
« ظرفای زمانه »

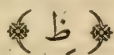
{ [ع] « ظرف » ك جمعی ،
ظروف } ظرف لر ، قابلر : (ظروف
مرصعه) ، (ظروف زمان ، ظروف
مکان) .

جمعی (ظرفاء) . (ظرفانه) = ظریفه
لایق ویاقیشه جق صورتده : (برطور
ظرفانه ، ایمای ظرفانه) .

{ [ع] فی الاصل مطلوبه دسترس
ظفر } اولوق ، مقصوده طیرناق
ایلشدیرمک معناسنه در. بومعنی مناسبتیله
لسانمزده دخی دشمن اوزرینه غلبه
ایتمک ، آرائیلان ویاخود ایسته نیلن شیء
الده ایتمک معنالرنده قوللانیلیر : (طاق
ظفر ، نشانه ظفر ، قیده ظفریاب اولوق)
{ [ع] (ظلمت) کبی
ظلام } قارا ائلق : (ظلام لیل) .
ظانك ضمیله غلطدر .

{ [ع] کولکه لی ، کولکه سی
ظلیل } چوق اولان : (محل ظلیل) .
(ظل ظلیل) تعبیرنده کی (ظل) تأیید
ایچوندرکه معنای تعبیر پک کولکه
یاخود قویو کولکه دیمکدر .

{ [ع] اعتقاد غیر جازمک وجود
ظن } وعدمی بیننده راجح اولان
تردد ، تعریف اخری ایله مجرد اماره



{ [ع] کولکه . (ظل الله)
ظل } = حضرت پادشاه اسلام .

{ [ع] « ظل » ك جمعی .
ظلال } کولکه لر : (ظلال سیوف ،
ظلال اشجار) ، (ظلاله) = کولکه لك .

لردن متشکل دفتر. (طامور) ده بو
معنايه لغتدر. بو لفظ لرك معنا لرنده
کيزله مک حکمی مند مجدر.

طامور } [ع] (طیر) ک جمع ،
قوشلر: (طیور اهلیه) .

طولی } [ع] زیاده ، پک اوزون ،
(اطول) ک مؤنثی: (ید طولی)

طوماز } [ع] دوریلوب بوکلش
کاغد صحیفه سی ، او
صورتده بری برینه یا پشدیرلمش کاغد .

ظ

ظرف } [ع] ایچنه برشی قونیه جق
هر نوع قاب ، خصوصیه
قهوه فنجانیله قولانیلان قاب و ایچنه
مکتوب قونیلان کاغد صارغی: (ظرف

ظریف ، فنجان ظرفی ، مکتوب
ظرفی) . لسانمزده قولانیلان مثلا
(اوچماه ظرفنده عودت ایتک اوزره)

کبی تعبیر لرنده کی (ظرفنده) ایچنده
دیمکدر § فلك زمانه یا خود مکانه
دلالت ایتدیکنی کوسترن کله: (ظرف

زمان ، ظرف مکان) جمعی (ظروف)
در: (ظرفیت) = ظرفلق ، ایچنه
آلق . مثلا برشی دیگر شیئک ایچنه

کیرمک . (فارسیده «در» ادات
ظرفیتدر . ترکیه ده مقابلی «ده»
اداتیدر .

ظریف } [ع] ظرافت ایله متصف ،
ظرافتلی ، کوزل و یاقینشقلی:
(رجل ظریف ، ظریف بر آدم ، وجه
ظریف ، هیئت ظریفه ، محبوبه ظریفه)

ظاء } [ع] الفبای عثمانیده یکرمنجی
حرفک اسمیدر . حسابده
(۹۰۰) عددینه اشارتدر : (ظای
مکسوره) .

ظالم } [ع] ظلم ایدیجی ، ایدن :
(شخص ظالم) ، (ظالمانه)
= ظالمه لایق ، یا قیشق اولان .

ظاهر } [ع] عیان ، کورین ،
امیدانده : (علامت ظاهره ،
صورت ظاهره . اثر ظاهره) . (ظاهراً)
= آشکاره ، میدانده اوله رق || کورنیشه
کوره . (ظاهر بین) = کورنیشه
باقان :

«نویسنون یار حالک ظاهرآ سیننه کده باره ک یوق ،
(یعنی)

ظرافت } [ع] ذکی اولغله برابر
قول و فعلی خوش و نازک
بولتیق ؛ ذکایه مقازن نزاکت قولیه

و فعلیه ایله متصف اولق : (ظرافت
طبع ، ظرافت نادره) § حسن وجه ،
حسن هیئت ، یاقیشقلق ، خوشمالق :
(ظرافت قیافت ، ظرافت البسه) .

« جنت خبیرن کتیردی کلزار »

« طو بایه نظیره خار دیوار »

{ شیخ غالب }

طُورُ { [ع] طاع ، خصوصیه
حضرت (موسی) علیه السلام

مظهر تجلیات السبیه اولدینی جبل مشهور
که (طور سینا ، طور سنین) اطلاق

اولنور :

« تجلی برق اورر یریر سواد داغ جامدن »

« جهانده طور عشقم نور آقار هر کلسا مدن »

{ اسقو خه لی غالب }

طُوطُ { [ع] باباغان جنسندن السنه یی
تقلیده مستعد و معروف

برقوش : (طوطی گویا) .

« سخن برطوطی معجز بیاندر خامه ام استادی »

{ نفی }

طُوفانُ { [ع] هریری احاطه ایدن
چوق صو ، پک زیاده

یاغان یاغموور : (طوفان نوح) § (ظلام

لیل) هر طرفی اورتوب قاپلادینی جهتله

بعضاً بو سکا تشبیه اولنوب (طوفان الظلام)

دینیر .

طُولُ { [ع] اوزونلق : (طول
وعرض ، طول مسافه ،

طول عمر ، یکریمی مترو طولنده) ،

(طولاً) = اوزونلق جهتیه ، اوزونلغنه

دیمکدر :

« چریدن طولدی طول وعرضی ارضک »

« عدویه قاچه جق یر آلتی قالدی »

{ سلطان سلیمان }

قینمشیدی . بومناسبتله بریسیله دعوتسز

طعامه ، ضیافته کیدن آدمه ده (طُفیلی)

دینیلیر . (ابوالطفیل عامر بن وائله)

صحابه کزیندندر . اصحاب کرامک جمله .

سندن سوکره هجرتک یوزنجی ، علی قول

یوز یکرمنجی سنه سنده ارتحال دار بقا

ایله مشدر . (رضی الله عنه)

طُلابُ { [ع] (طالِب) ک جمعی ،
طالبلر ، شاکردلر :

(زمراء طلاب) .

طُلُوعُ { [ع] کوبک وشمس ظهور
ایله مک معناسنه درکه

طوغمق تعبیر اولنور : (طلوع شمس ،

طلوع قره ، طلوع کوبک ، بر فکرتک

قلبه طلوعی) . جمعی اولان (طُلُوعات)

= اکثریا برشاعرتک بردنبره قلبنه سناغ

اولوب انشا ایتدیکی منظومات و اشعاره

اطلاق اولنور .

طُمُطُراقُ { [ف] دارات ، عظمت ،
دبدبه ، کوسترش :

(طمطراق الفاظ) .

« سوزده نظیر اولماز بکا کراولسه عالم بریکا »

« پر طمطراق و خوش ادا نه حافظم نه محتشم »

{ نفی }

طُوبُیُ { [ع] خیر و راحت ، کوزلک ،
ایلیک . بومعناده استعمالی

نادردر § جنتده بر آغا جک اسمیدر .

بومعناده اسلوب فارسی اوزره کسریا

ایله ده قوللانیلیر .

طین } [ع] چامور ، باجیق : یارادیلش : (طینت ردینه ، طینت خینه) (ماء و طین) .
 طینت } [ع] مایه ، سرشت ، جبت ، اصل خلقت ، { قوجه راغب }

﴿ ط ﴾

طبول } [ع] طاوولار . (طبل) ئۇ
 جمی . (ضرب طبول)
 طرفه } [ع] غریب ، نادیده ، تحف ، کولنج :
 « طرفه مجنونم که پی در پی خیال چشم یار »
 « طولانیر اطرافی سرکشته آهولر کبی »

طغیان } [ع] حدی تجاوز ایتمه ، آزمه ، آزعینلق : (ارباب طغیان) § چوغالوب طاشقین اولق ، طاشمق : (طغیان مباح) .

طرق } [ع] « طریق » ئۇ جمی ، یولار : (تسویه طرق ، طرق علیه . مشایخ طرق) .

طفولت } [ع] چو چوقلق : (آوان طفولیت ، حالت طفو . طفولیت)
 طفولیت } [ع] = تازه لک کور په لک
 معناسنی افاده ایدر : (طفولت نباتات) .

طره } [ع] آئینده کی اوزون صاچ : (طره طراز) .
 طعمه } [ع] یینه جک شی ، یینتی :
 « مرغ هوایه طعمه اولور ماهیء بحار »
 { لا }

طفیلی } [ع] اهل عراق اصطلاح . حنده (طفیل بن زلال . الکوفی) یه نسبتله طالقووغه اطلاق اولمشدر . طالقووق کروهنگ پیری عد اولنان موما الیه (طفیل) هرولیمه یه وضیافته دعوت اولمشسزین بی تکلف کیتدیکندن (طفیل الاعراس) یاخوؤد (طفیل العرائس) عنوانیله تلقیب

طغات } [ع] (طغی) نك جمی . تشدید ایله غلطدر : (طغات مشرکین) .

طغرا } [ع] سلاطین عظام عثمانیه حضر اتنک اسامیء مبجله . لرینی حاوی اوله رق نجه شکننده ترسیم اولنان تمغای بهین معروفدر که مسکوکات

اولدینی حالده وصف ترکیبی صورتنده استعمال اولنور: (دیباجه طراز، معنی طراز).

طرازنده } [ف] زینت ویرنجی،
 زینتلندیرنجی، دوزوب
 قوشیجی: (طرازنده عروسان).

طریاق } [ع] بر نوع افیونلی
 معجوندرکه علاج ایچون
 قوللانیلیر. (تریاق) ماده سنه باقلی.
 } [ع] چوجق. (طفل
 طفل } معصوم) مذکر و مؤثی
 بر در. جمعی (اطفال) در.

طلاء } [ع] سوریله جک و سورینه.
 جک مایع. فارسیده آلتون
 یالیزینه (زرطلا) دینیلیر. بعضاً
 (زرطلا) آلتون مقامنده ده قوللانیلیر.
 (طلا اتمک) = سورمک. (طلاکار)
 = یالیزجی (طلاکاری) = یالیزجیلیق
 (طلادوز) = صیرمه جی.

طلسم } [ع] سحر نوعندن برشی.
 یالاندن دوزلمش، اویده
 یرلمش سنه. جمعی (طلسمات).

طناب } [ع] قازیفه باغلانیلان
 چادر ایپی:
 « عرصه غالمده برپا بی ستون و بی طناب »
 { نفی }

طیب } [ع] سورینه جک کوزل،
 خوش قوقولی شی:
 (استعمال طیب).

طباخت } [ع] آشجیلیق: صنعت
 [طباخت].

طباع } [ع] طبیعت معناسنه اولان
 (طبیع) ک جمعی: [طباع]
 سلیمه، اختلاف طباع] .

طباعت } [ع] باصمه جیلیق صنعتی:
 [دارالطباعة] = باصمه -
 خانه .

طباق } [ع] (مطابقت) کبی بر
 نسنه بر نسنه یه او یغوان
 اولیق، جمع اوله رق او یغونلق معناسنه در.
 § « طَبَقَه » معناسنی ده افاده ایدر:
 [سپهر نه طباق] .

طبق } [ع] درجه و منزل واحوال
 و اطوارده موافق، فرقسز
 اوله: [طبق امر سامیلری و جهله،
 او ماکنه نك طبق بوراده اعمال اولنه جق]
 } [ع] اصطلاحات طبیه دندر،
 طحال } اعضای داخلیه دن (طالاق)
 دیمکدر .

طراز } [ف] اثوابک یا قه لرینه، یك
 آغز لرینه، او گلرینه صرمه
 و سائره ایله ایشله نیلن علامت و زینت:
 [طراز رسمی، طراز عسکری] .
 § طرز، اسلوب: (طراز انسیاق)
 بو معنا اعتباریله وصف ترکیبی اوله رق
 ده قوللانیلیر: (شاعر نفعی طراز)
 § فارسیده اولدینی کبی زینت و یرمک،
 دوزوب قوشمق معناسنه اولان
 « طراز پدن » مصدرندن امر حاضر

بر بجرک اسمیدر: [بجر طویل]
 « ماه نو کبی طویل و باریک »
 (خاقانی)

طویلہ } [ع] فی الاصل حیوانک
 باغلانقدن صوگره براوچی طوتیلوب
 مرعایه صالیوریلن اوزون ایپ دیمکدرکه
 لسانمزده معروف و مستعمل اولان
 [طاوله ایی] بوندن محرفدر § ینه
 بو مناسبته لسانمزده حیوان باغلانان
 آخوره (طویلہ) و بین العوام تحریفله
 [طاوله] دینلمشدر. [طویلہ خر] .
 طَهَارَتُ } [ع] تمیزک ، پاکک:
 [طهارت بدن ، طهارت
 ذیل ، طهارت لباس] .

طهور } [ع] مابہ التطهر اولان ،
 علی قول ذاتنده پاک اولدینی
 حالده سائر لریده پاک ایدن شیئه دینیر:
 [ماء طهور] فرقان کریمده وارد
 اولمشدر. § مبالغه ایله طاهر، زیاده-
 سیله پاک اولان: [شراب طهور] .

طی } [ع] فی الاصل بر نسته یی
 دوروب بوکمک ، دوریلوب
 بوکمک معناسنده در . بو معنادن گنایه
 اوله رق مسافه یی دوروب کچمک و بر جماعتی
 کچوب کیتمک معناسنده قوللانیلیر:

[طی مکان ، طی مسافه ، طی بعد ،
 طی بلاد] § ینه اومعنی اعتباریله گویا
 دوروب بوکدرک آره دن چیقارمق ،
 چیقارلق: [طی فقره ، طی عباره ، بر
 جمله نك طینی] .

« مدحکک غایتی یوق طی لسان ایده مکر »
 « دیمکه بیکده برین ناطقه انسانی »
 (نفی)

طیار } [ع] اوچیجی ، چوق
 اوچان: [ریخ طیار ، برک
 طیار] جمعی اولان (طیارات) =
 هوایی واردات ، بلش کلن آتجه و عطیه
 و سائره معناسنده قوللانیلیر: (طیارات
 ایله کینور) .

طیب } [ع] خوش ، کوزل ، ایی:
 [کلام طیب ، کلمات طیبه]
 طیبه } [ع] مدینه منوره دیمکدر:
 [اهالی طیبه] .
 « خاک طیبه توتیای دیدء عشاقدر »
 (اشرف)

طیر } [ع] قوش . جمعی [طیور] .
 [منطق الطیر] = قوش دیلی .
 (طیر الدوله) = « ها » دینیلن قوش .
 طیران } [ع] اوچق : [بالونک
 طیرانی] .

ط

ایدن فن و صنعته اطلاق اولنورکه
 حکیمک دیمکدر: [علم طب ، مکتب
 فنون طیبه ، کتب طیبه ، ارباب طب] .

[ع] بدن انسانی یه عارض
 طب } اولان علل و امراض مختلفه -
 نك کیفیاتندن و صورت مداواتندن بحث

طولاشمق : [طواف کعبه ، بیت -
اللہک طوافی]

طَوْرُ { [ع] فی الاصل بر نسنہ نک
حد و مقدار نچہ و طوغریچہ
حداسنچہ اولان شیئہ وایکی نسنہ
آراسندہ کی حد و فاصلہ یہ دینیر .
اصطلاحزدہ ادا ، صورت حرکت
و خصوصیلہ معنالی طاورانہ معناسندہ
قوللانیلیر : (طور کبارانہ ، طور
فیلسوفانہ ، طور متواضعانہ) ، [طوری
چکلمیور ، نہ قدر طور ایدیور ،
طوردن طورلیور] .

طَوْعُ { [ع] ارادۃ ذاتیہ ایلہ منقاد
اولتی ، رضا ایلہ اتقیادہ
بولتی : [طَوْعُ وگرہ] (طَوْعاً) =
بلاجبر ، کوکل رضاسیلہ منقاد اولہرق .
طَوْفُ { [ع] « طواف » ایلہ
مترادفدر . [ایتک] مادہ -
سیلہ قوللانیلیر :

طَوُقُ { [ع] بویون خلقہ سی ،
کربدنک : (طوق سپین)
§ طاقت ، کوچ : [طوق بشردن
خارج] .

طَوِيَّتُ { [ع] انسانک کوآئندہ
کیزلی اولان امل ، قصد ،
نیت : [حسن طویت] .

طَوِيلُ { [ع] اوزون : [طویل
الفامہ ، مقالہ طویلہ ،
ذیل طویل ، طویل الذیل] ، (حرف
طویل) = ضاد معجمہ § عروضدہ

« آیین شوق دلبر طنازہ ناز ایش »
{ خواجہ نشأت }

« بویلہ مست ناز پروردن قاچارمی اهل عشق »
« نشوہ دار حسن اولانلر شوخ اولور طنّاز اولور ،
« نائلی قدیم »

طَبُوْرُ { [ع] اصلندہ ضم طا ایلہ -
طَبُوْرُ { در . معروف چالنی .
(طَبُوْرَانِي) = طنبور چالان آدم .
فارسیدہ مذکور سازہ بطریق التشبیہ
قوزی قویروغی معناسنہ (دُنْبُۃٔ بَرّہ)
دینیلیر کہ (طَبُوْرَہ) معربیدر .

طَنْطَنَہ { [ع] آوازہ ، ویزلتی ،
کورلتی : [طَنْطَنَہ طنبور ،
طنطنہ بلبل] § کلفت ، دارات ،
کورلتیلی کوسترش : [طَنْطَنَہ موکب ،
طنطنہ سور ، طَنْطَنَہ ضیافت]

طَنْپِنُ { [ع] طینلامہ ، چینلامہ :
[طنپن طاس ، طنپن طبق ،
طنپن کاسہ] § ویزلامہ ، ویزلتی :
[طنپن ذباب] ، (طنپن انداز) =
چینلایچی ، عکس صدا حاصل ایدیچی .

طَوَائِفُ { « طوائفہ » نک جمعی
کروہلر معناسندہ
قوللانیلیر : [طوائف ملوک ، طوائف
ناس] ہمزہ نک یرینہ (ی) یازلاملی .

طَوَاشِي { [ع] خادم آغالردیمکدر .

طَوَافُ { [ع] برشیٹک چورہ سنی
طولاشمق ، چورہ سی

طَلِيعَه { [ع] دشمنك قوه موجو-
دهسى مقدارىنى و طرز
حرکاتى کشف ایچون ایلری یه سوق
اولنان اینجه قره غول دیمکدر. «مقدمه-
الجیش» چرخه جی عسکرینه ده مجازاً
اطلاق اولنور. جمی «طَلایع» در:
«زهى طلیعته فیض سعادت طالع»
«که اولدی مظهر آثاری بنده و آزاد»
{ نفی }

طَلِیق { [ع] بشاشتی، کولر یوزلی
طَلِیق آدم: «طلیق الوجه» §
فصاحتله سر بست ، دوز کون سوز
سویله یین آدم حقنده قولانیلیر: «طلیق-
اللسان» لسانزده اشبو «طلیق»
یرینه عربیده قولانیلدیغی کبی «طَلِق»
لفظی هیچ قولانیلماز.

طَمَع { [ع] خاتون حیض کورمک
معناسنه اصطلاح طیدر.
طَمَع { [ع] حرص ایله ایستک ،
آج کوزلوك: «اهل
طمع، طمع اسارت دائمه در» ، «طمع
ایتمک» حرص ایله کوز آتمق ، الده
ایتمک چالیشمق «طمعکار» = حریص ،
بخیل ، جری .

طَمَاز { [ع] دائما هر کسی هزل
ومسخره لوق ایله استهزا
ابن ، ذوقلینجی ، حرف آییجی آدم.
اکثریا کوزلرلر حقنده استعمال اولنور:
«شوخ طَناز ؛ دلبر طَناز ، جلوۀ
طَنازانه» .

طلاقت سببا § سر بست ، دوز کون
سوزلوك ، فصیحلك : (طلاق لسان ،
طلاقت فوق العاده) .

طَلَاوت { [ع] بر نسته نك حسن
و رونق سببیه مقبول
و محبوب قلوب اوله سی دیمکدر: (طلاوت
نظر ، طلاوت خرام ، طلاوت کلام) .

طَلَب { [ع] ایسته مک ، ایسته نلک:
(طلب علم ، طلب حق ،
اماتی طلب ، آنچه نك طلبی) ، (طَلَبکار)
= طالب ، ایستکلی .

طَلَبَه { [ع] «طالب» ک جمی ،
طالبلر ، شاگردلر . بعضاً
موقع استعمالنه کوره مفرد حکمتی آیر:
«طلبه علوم ، مکتبک بعض طلبه سی»
اکثریا علوم دینه و عربیه تحصیل
ایتمکده بولنان مدرسه نشینلر حقنده
ایراد اولنور .

طَلَعَت { [ع] چهره ، دیدار ،
یوز:

«وجهی وار دینسه سواد خطده بکر فکرمه»
«شاهدمه طلعت مشکین نقاب روز کار»
{ نفی }
«عرض طلعت ایتدی یار»
«کیتدی الدن اختیار»

طَلَق { [ع] معدنیاتدن بر جنس
جوهرک اسمیدر که مشهور
و مقبول قسمی جام کبی شفاف و یاپراق
یا پراق تفریقی ممکن اولاندرو. فارسیده
«تَلک» ترکیه ده «اورن پولی» دیرلر.

طریق { [ع] یول. مادیات و معنویاتده
مستملدر : (طریق جدید،

طریق مستقیم ، طریق تدریس ، طریق
حق ، اهل طریق) ، (طریق خاص)
= بر ویا برقاچخانهیه مخصوص چیتماز
زقاق . (طریق عام) = بر طرفدن
دیگر طرفه کچیلن آچیق ایشلک یول.

طریقَت { [ع] اولیای عظام و
اعزّه کرام طرفلرندن
برر درلو اتخاذا وارانّه اولنان معنوی
مسلسلک کرام هر برینه اطلاق اولنور .
(طریقت عالیّه مولویه ، مجبان طریقت)
بعضاً (طریقه) طرزندهده قوللانیلیر .

طُشت { [ذ] لیکن : (طشت سیمین)
= کوموش لیکن
(طشتگن) = لیکن یا ییچی ، یاپان .

طَعَام { [ع] یینه جک شی ، یمک :
(وقت طعام ، اول طعام
صوگره کلام) ، (طعامیه) = یمکک ،
یمک آچه سی . جمعی (اطعمه) .

طَعَان { [ع] چوق طعن ایدن ،
انسانک قصور و قباحتلرینی
ذکر ایدرک ذم و قدح ایله یین : (رقیب
طعان) .

طَعْم { [ع] بر نسنه نك آغزده کی
لذتی ، چاشنیسی که ترکیجه ده
(طاد) دینیلیر : (میوه خوش طعم) .

طَعْن { [ع] انسانک نقایص و قباحتینی
باشنه قاقارجه سنه ذکر
ویسان ایدرک ذم و فصلنده بولمق :
(طعن دشمن ، طعن حسود ، طعن
رقیب) .

« عاشقه طعن ایتک اولماز مبتلادر نیلسون »
{ نفعی }

طَعَنَه { [ع] (طعن) کی زباند .
رازلق صورتیه ذم ایتمه .
بو اوته کی کی ایتک ماده سیله قوللانیلماز
(طعنه زن) = او یولده ذم و تعیب ایدن .

طَفْرَه { [ع] فی الاصل آشاغیدن
یوقاری یه صجرا یوب آتلامق
معناسنه در . اصطلاحزده مناسبتر ،
سببیز بر صورتده نفسنی اعظام ایله
وحد ناشناسانه سوزلرله آتوب طوتمق ،
کندی عالی کوسترمک معناسنده قوللانیلیر .
(طفره فروش ، طفره انداز ،
طفره فروشانه) § رتب علمیه نك
ارتفاعندهده اطلاق اولنور . جمعی اولان
(طفرات) بومعناده قوللانیلیر : (طفرات
متوالیه) .

طَلَق { [ع] اصلنده (تخلیه من-
القید) معناسنده موضوعدر .
اصطلاحده قادین قوجه سندن بوشاعمه ،
بوش اولمه دیمکدر : (طلاق ثلاثه)
= اوچ کره بوش اولمه (طلاق ویرمک)
= بوشامق .

طَلَاق { [ع] آچیق و کولر یوزلو-
لک : (طلاق وجه ،

اولدینی کی کوز، نظر معناسنده هیچ قوللانیلاماز .

طرف } [ع] صاغ، صول، اوک، آرد، اوست، آت

جهتسردن هر بری . یان : « طرف غربی ، طرف عالی ، طرف شرقی ،

شمال طرفی » « بی طرف » = طرفسز، کیمسه نك غیرتی کودمه یین « طرفدار »

= بر کیمسه یی یاخود بر فکری التزام ایدن ، (طرفدار ی) = طرفدارلق،

(طرفین) = ایکی طرف . هر نه درلو اولورسه اولسون ایکی جهت دیمکدر .

« ای طرفدار مقالات نویس (ونه ده) » « عجباً قاج (ونه ده) صرف اولنور برسنه ده »

{ معلم ناجی }

طرفه } [ع] کوز قاپاققرینی بر کره ، ایندرمه . یاخود اویناتمه ،

کوز قریمه : (طرفه العین ، طرفه عین) = کوزک بردفعه قر پلسندن عبارت بر آن .

« طرفه العین ایچره اول شاه حرم » { سلیمان }

طریان } [ع] بردنبره چیمق ، کلیویرمک ، عارض اولمق :

(طریان خلل ، طریان مرض) .

طریذ } [ع] « مطرود » ایله مترادف دوفر ، طرد اولمش :

(ابلیس طریذ) .

طریف } [ع] تحف . غریب ، نادیده : (سرپوش طریف ، تحفه طریفه) .

طرب } [ع] بر حالت خفتدرکه انسانه شدت سرور و

حزندن عارض اولوز . اکثریا سرور ایله ظاهر اولدیغندن فرح ، شوق ،

شنگ ، سونجاشمک ، نغمه ایله مک کبی معنالرده قوللانیلیر . « طربناک » =

شوقلی ، سونجلی « طربناز » = شوق و سرور و یریحی ، نغمه دوزوجی

« طرب آنکیز » = شوق و سرور قارشیدیریحی « طرب افزا » = فرح

و سرور آرتیریحی .

طرح } [ع] آتمق . آتلق ، آتوب ، چیقارمق : « طرح اساس ،

یکرمی سکزدن اون دیدنک طرحی » § یاپیش قورلمش بنا : « طرح لطیف ،

طرح عالی » ، « طرح افکن » = تمل قوران ، بنا یاپان § ترتیب اتمک ،

یاپمق . « برغزل طرح ایدهیم لعل لبک وصفنده » { کاظم }

طرد } [ع] سوروب اوراق اتمک ، ایدمک ؛ قوغمق ، قوغلمق :

« مملکتدن طرد ، خدمتندن طرد ، اوشاغک طردی » .

طرز } [فع] شکل ، هیئت ، روش ، اصول ، اسلوب معنالرنده

قوللانیلیر : « طرز معماری ، طرز ایرانی ، طرز تحریر ، طرز جدید » .

طرف } [ع] « طرف » کجی .

طرف } آرز قوللانیلیر . عربیده

شخص دیمکدر. مؤخرأ علم طیبی تحصیل
ایله خسته لری معاینه و تداوی ایدن
ذواته اطلاق اولمشدر: (طیب حاذق،
طیب صادق).

«طیبک اولسه ده کذبی مریضک سخن سویلر»
{اراعب}

{طَبِيعَت} [ع] انسانک سبب مجبو-
مراجی، مشربی، خوئی: (طبیعت
حسنه، حسن طبیعت، طبیعت اشیا،
طبیعت شعریه).

{طَبِيعِي} [ع] طبیعت منسوب،
مقتضای طبیعت اوله رق:
(میل طبیعی، هوس طبیعی، انفعالات
طبیعیه) جمی (طبیعیات).

{طَحْن} [ع] اوکودمک، اوکو-
دلمک؛ اون ایتمک، ایدلمک:
(طحن حنطه، آرپه نك طحنی)،
(طاحونه) = دکرمن (طحانت) =
دکرمنجیلک (طحان) = دکرمنجی.

{طَرِيقَت} [ع] «طریقَت» ک جمی.
{طَرِيق} مسالک معناسنده قوللا-
نیلیر: (طرائق مختلفه).

{طَرَار} [ع] یان کسبجی، چارپوب
کوریلن (طرّ طرار) آرتق متروکات
ادبیه دن عد اولنیور.

{طَرَاوَت} [ع] تروتازه اوله،
تازه لک: (طراوت سیمیا،
طراوت عارض).

{طَبْع} [ع] طبیعت، خوی: (لطف
طبع، طبع نازک، نزاکت
طبع) § حروفات معدنییه بی ترتیب
ایدوب یازی باصمق، اولصورتله باصلمق:
(طبع کتاب، رساله نك طبی).

{طَبْعَه} [ع] باصمه، باصش: (طبعه
اولی، طبعه ثالثه).

{طَبَق} [ع] طوپراق ویا معادنن
معمول معروف قاب:
(کوموش طبق، ساقسونیا طبق،
چینی طبق)، (طبقه) = کوچوک
طبق: (طبق الارض) = یر یوزی.

{طَبَقَه} [ع] قات: (طبقه برف،
طبقه ثانیه، برطبقه کاغد)
جمی (طبقات): (طبقات الارض).

{طَبْل} [ع] طاوول: (ضرب طبل)
(طبل یاز، طبل زن) =
طاوولجی. (طبل) = طاووله متعلق
ومشابه سنه.

{طَبْلَه} [ع] مدور، دوز برقابدرکه
اوستنه اطعمه و اشیا و میوه
کبی نسنه لر قونیلیر § محرفی (طاوله)
= معروف اویون تخته سی که اصل
اسمی (ترد) در: (یمک طبله سی،
حلواجی طبله سی، سمیدجی طبله سی)،
(طبله کار) = باشنده طبله ایله کزین
صایجی، یمک طبله سی کو توروب کتیرن
خدمتکار.

{طَبِيب} [ع] فی الاصل عمل و کارنده
استاد حاذق و ماهر اولان

(طَوَاوِش) در . حذف زیاداته
 (اَطْوِش) صورتسدهده جعلنیر .
 (طَاوُسِ آتَشِ پَر) = کونش .
 (طاوس سدره) = (جبریل)
 علیه السلام .

« بگزهر درکن دامن طاوس قدسی بالنه »
 « اش طوتارکن قامتن نورسته طوبی دالنه »
 {معلم ناجی}

{طَاهِر} [ع] پيس ، بولاشيق
 {اولمیان . پاك اولان :
 (لباس طاهر ، قلب طاهر ، اثواب
 طاهره) :

{طَائِع} [ع] برایشی کندی ایستکیله
 {یاپان . منقاد اولان : (مقر
 طایع ، طایعاً اقرار) .

{طَبَابَت} [ع] طبیبك . حکیمك که
 {حسب الاقتضا جسم انسانی به
 عارض اولان امراضی معاینه و تشخیص
 ایله ترتیب دوا و تعیین علاج ایله مکدن
 عبارتدر : (مسالك طبابت ، اجرای
 طبابت ، صنعت طبابت) .

{طَبَاخ} [ع] آشچی ، يَمَك پدشیرچی :
 (طباخ مشهور) .

{طَبَايِع} [ع] طبیعتلر ، خویلر ،
 (طبیعت) لُ جَمی :
 (اختلاف طبایع . طبایع مختلفه) .

{طَبِخ} [ع] پدشیرمك . پدشیرمك :
 (طبخ طعام ، طعامك
 طبخی) ، (طبخ خانه) = مطبخ ،
 آشچی دکاتی .

پیمنه کوره دیکیلن باش کسوهسی
 معناسنیده افاده ایدر (طَاقِيَه دُوْر)
 = طاقیه جی ، طاقیه دیکیحی .

{طَالِب} [ع] طلب ایدیجی ، ایسته .
 {یجی : (طالب علم ، طالب
 هنر ، طالب رزق) جمی (طَالِبُون ،
 طَالِبِين) بونك مؤثی اولان (طَالِبَه)
 = اکثریا مکتیده تحصیل علم و هنر
 ایتمکده بولنان قیز معناسنده قوللانیلیر .
 جمی (طَالِبَات) در .

« بن سنك آب حیات لبكك تشنه سی یم »
 « طالب چشمه حیوان ایسه م انسان دکلم »
 {عونی}

{طَالِع} [ع] طلوع ایدیجی ، ایدن ،
 {افقندن طوغوب چیقان :
 (کوکب طالع ، کواکب طالع) .
 § تجلی ، اوغور ، بخت : (طالع
 مسعود ، طالع ناساز) .

{طَامَات} [ع] هذیان مقولهسی
 {مناسبستیز ، صاچه صاپان
 لاقیردیلر : (طَامَاتِ جُهَلَا) .

{طَامِع} [ع] طمع ایدیجی ، طمعکار :
 (فروت طامع) .

{طَاوُوش} [ع] قانادی ، قویروغی
 {منقش ، مزین
 {طَاوُوش} [ف] هندی جسماتنده
 {برقوشدرکه حسن
 ونضارتیله مشهور عالمدر . عربیده جمی

{ [ع] جبار، متکبر، احمق، طاغیہ }
 عنادجی آدم. آخرندہ کی
 ہا مبالغہ ایچوندر § یلدیرم .

{ [ف] بنا کمری، کمر: (طاق)
 طاق } ظفر، چارطاق)، (طاق

ابرو) = قاش . (طاق حضراء ،
 طاق لاجوردی ، طاق فیروزہ رنگ ،

طاق نیلوفر) = سما، کوک . (نہطاق)
 = طوقوز قات کوک § تک معناسنی

افادہ ایدر: (طاق وجقت ، طاق نعل،
 طاق پای) عربی اعتباریہ برنجی معنادہ

جمی (طاقات) در :

« اهل بهشت جنتہ کیرمزدی اول پری »
 « تصویر اولنسه طاق در جنت اوستنه »
 { عونی }

{ [ع] اقتدار، قوت. قدرت
 طاقت } حیوانیہ ، قدرت بشریہ

معناسنہ در. لسانزدہ اکثریانی مقامندہ
 قوللانیلیر: (طاقم قائدی، طاقتی یوق)،

(طاقتفرسا) = طاقت بوزیحی، طایا-
 نماز، طایانلہ یه جق درجہ دہ . (علی

قدرالطاقہ) = کوچ نتیجہ یه قدر
 دیمکدر. جمی (طاقات) .

{ [ر] روحہ دن. آغاچ قامہ،
 طاقتوس } کراستہ یی آچق و آغاچلری

یارمق ایچون قوللانیلان سیوری آغاچ.
 { [ع] شکل معلومده یاپیلان
 طاقتیہ } سرپوش کہ لسانزدہ (تقیہ)

دیہ معروفدر. (طاق ، طاقی) =
 فارسیده باشہ اورتیلن شی ، باشک

اورتدکلری اوبہ دیمکدر. ترکیجہ دہ
 (دریم آوی) دہ دیرلر § قبه ، طام،

کنبد، کمر. فتح را ایلہ دہ اوقونور:
 (طارم فیروزہ ، طارم احضر، طارم

نیلکون) = آسمان ، کوک .
 { [ع] طریان ایدیچی ، ایدن؛
 طاری } ناکهان کلیویرن: (شیرازہ

انتظامنه خلل طاری اولان) .
 { [ف] آلتون ، کوموش ،
 طاش } باقر وسائرہ کی معاذندن

معمول ومعروف چاناق ، قاب : (حمام
 طاسی) § طاس شکنندہ اولان شی:

(قفا طاسی) .
 « آرتق یتیشیر طوپلایہ لم. طاسی طراغی »
 { کانی }

{ [ع] تکرینک امر ایتدیکنی
 طاعت } یایمق ونہی ایتدیکنی یایماق

صورتیہ رضاسنی تحصیلہ چالیشمق .
 بوکلہ دہ عبادت حکمی مندج بولندیغندن

انسانہ عائد اولان اتقیاد معناسنندہ
 قوللانیلہ ماز. جمی (طاعات) ،

(طاعتکاه) = عبادتخانہ، مسجد:
 « طاعت انس وملکدن یعنی »

« شان اعلاسی ایکن مستغنی »
 { خاقانی }

{ [ع] علل مستولیہ دن
 طاغون } (وباء) دیمکدر. ترکیجہ

دہ (یومورجاق) دیشیلن مرض .
 { [ع] حدیخی تجاوز ایدیچی،
 طاغی } ایدن ، آزعین: (شخص

طاغی ، طاغفہ طاغیہ) .

ط

طَابَ تَرَاهُ } [ع] قبری پاك، خوش
 اوسون معناسنه بر
 جمله دعائیه در که اکثرا سلاطین سالفه
 حضراتنک اسملری ذکر اولندی
 صیرهده قوللانیلیر .

طَابِیحُ } [ع] پدشیریحی : « طابیح
 عمارتخانه » § عربیده —
 انسانی پدشیره جک قدر حرارتی شدید
 اولدیغندن — حی علتنه ، صتمه یه
 اطلاق اولنور .

طَابِیْعُ } [ع] کتاب طبع ایدیجی ،
 طبع ایتمه ییجی : « طابیع
 مشهور ، طابیع غیور » .

طَابِیْعَةُ } [ع] مخرفدره . اصلی (تعبیّه)
 دره . جنکده دشمنی مدافعه
 ایچون عسکری یرلشدیره جک مترس ،
 استحکام ، طوب سپری دیمکدر .

طَارِدُ } [ع] طرد ایدیجی ، سوروب
 چیقاریجی . (طَارِدِ دِپْدَانِ)
 = اصطلاحات طیه دندر . داخلده کی
 صوغلجانلری دفع ایدیجی ، دوشوریجی
 علاجله دینیلیر .

طَارِقُ } [ع] صباح کویکی ، زهره :
 (لمعان طارق) .

طَارِمْ } [ف] ترکمن و عربانک قیر-
 لرده صیر یقنلر دیکوب
 اوزرلینی بز و یاخود چوقه ایله

طَاءُ } [ع] الفبای عثمانیده اون
 طغوزنجی حرفک اسمی .
 حسابده (۹) عددینه علامتدر :
 « طاء مفتوحه » .

طَائِرٌ } [ع] اوچیجی ، اوچان :
 « خیات طائرّه ، خیال
 طائر » § قوش : « طائر خیال ،
 طائر رنگین » ، « طائر قدس » =
 حضرت جبرائیل علیه السلام . « طایر »
 طرزنده یا کلمش یازلاملی .

طَائِفٌ } [ع] طواف ایدیجی ، ایدن :
 « طائف کعبه » کرک بو
 کلهده و کرک آتیده کی الفاظده همزه
 یرینه (ی) یازماملی .

طَائِفَةٌ } [ع] بولوک ، گروه ،
 طاقم : « طائفة نساء ،
 طائفة صوفیه » § کیلرده چالیشانلرک
 هپسی ، ویا هربری : « بوسفینه نک
 التمش نفر طائفه سی وار . براق
 طائفه » ، « طایفه » صورتنده
 یا کلمش یازماملی :

« تجزی بودولت که بکار رشک ایده دائم »
 « بر طائفه کیم دعوی فضل و هنر ایلر »
 « نفی »

طَائِلٌ } [ع] فائده . مطلقا سلب
 صورتنده قوللانیلیر :
 « جهد بی طائل » همزه نک یرینه (ی)
 یازلاملی .

ضمفان } [ع] قونوق معناسنه اولان
 « ضيف » ك جمع . جمع
 ديكرى اولان « ضيوف » زياده
 قوللانيلير .

ضيق } [ع.ظ] طار اولوق ، طارق :
 « ضيق معاش » = كچنمه
 طارلنى « ضيق نفس » = كوكس
 طارلنى علتى طار : « مكان ضيق ،
 قاره كى ضيق بريرده » .

= آيدىلانديرىجى ، تور ساچيجى ،
 ساچان .
 « ضيا ويركلبه احزانمه اى ماه كنعام »
 « نچار زاده »

ضيافت } [ع.ظ] فى الاصل بركىمسه
 مهمان ، قونوق اولوق
 معناسنه در . اصطلاحزده برقاچ اجبابى ،
 بعض ذواتى صورت دوستانه ده اكرام
 ايله اطعام ايتكدر : « ضيافت رسميه ،
 ضيافت مكمله ، ضيافته مدعو » .

ض

ضعفاء } [ع.ظ] « ضعيف » ك
 جمعى ، ضعيفلر ، خفيف .
 الجسم ، قوتسىز ويا خود فقير ، عاجز
 اولان آدملر : « ضعفاى امت ، صيانت
 ضعفا ، اطعام ضعفا » .

ضمور } [ع] اصطلاح طبلده اعضاى
 بدنن برينه قان قسماً ويا
 اصلا كيدهميوب او عضوك حجم طبيعىدن
 زياده كوچوك قالمسنه و علت سببيله
 برعضوك قورومسنه دىنيلير .

ضيوف } [ع] « ضيف » ك ديكر
 جمعيدر ، مسافرلر ،
 قونوقلر : « اطعام ضيوف » .

ضجرت } [ع] ايچ صيقتيسى ،
 يورك طارلنى : « ضجرت
 شديده » .

ضحى } [ع] نصف نهاردن اول
 اولان قوشلق وقتى : « سورة
 ضحى ، صلات ضحى » .

« رأى فلك سلطنته بشمس ضحادر »
 « نفى »

ضروب } [ع] « ضرب » ك جمعى :
 « ضروب امثال » =
 ضرب مثللر ، آتالردن قالمه سوزلر .

﴿ ض ﴾

واسطه سیاه طوغریدن طوغری به
« عَظْمِ قَص » دینلن کوکس میکنه
ارتباط ایدن یدی عدد قابورغه میکیرینه
اطلاق اولنور .

ضلع کاذب { [ع] اصطلاحات
بطنه ملاصق یان طرفلرنده « عَظْمِ قَص »
دینلن کوکس میکنه بالواسطه ارتباط
ایدن بش عدد کوچوک قابورغه
میکیرینه دینیلیر .

ضمن { [ع] برنسته نك داخلی ،
باطنی ؛ تعبير اخرى ایله قول
و فعلك ایچیوزی : « بومعامله نك ضمنده
بشقه شیرل مستر بولندیفی » ، « ضمناً »
= باطنی ، ایچیوزندن ، قاپالی اوله رق
دیمکدر . « ضمنی » = صریح اولمایوب
باطن ، قاپالی اولان حال ، شی :
[کر] لفظی فارسیده « اویوز »
معناسنه ده کلدیکندن بعض طرفا نغینت
بومصر اعنده کی « کر » ی او معنایه حمل
ایله مشار الیهک پاشایی ضمناً تزییف
ایتمش اولدیغنی — مجموعه — معلم ناجی .

ضیاء { [ع، ظ] پارلاقلی ، آیدینلیق ؛
« ضیای شمس » ، « ضیای پاش »

ضحک { [ع] کولک : (ضحک
طبیعی ، ضحک ضروری) .
ضحکی قویسون طرفا کرینه دن اورسون دی کیم
اولدی همبزم خوشان اولطائف کانی
(ضروری)

ضد { [ع] برشیتک خلافی ،
ترسی . جمعی (اعداد) در .
ضد کومه = معانده ، عناد لاشمق .
(اجتماع ضدین) = ایکی ضدک برلشمه سی .

ضدیت { [ع] مولد اتندره .
ضد اولوق ، مخالف بولتیق .
ترساک معناسنده قولانیلیر : (بیلنرنده .
کی ضدیت کیتدکجه تشدد ایدیور) .
ضد { [ع] برشیتک مقدار
جه مثلی ، عین مقدراری :
« ضعیف قیمت ، ضعف بها » ، « ضعیفین »
= برشیتک مقدار جه ایکی مثلی .

ضدع { [ع] قورباغه : (عین
ضدع) جمعی (ضداع) .

ضلع { [ع] قابورغه ، کیمکی ، یان :
« ضلع ایسر » کی شکک
برجایی معناسنده هندسه اصطلاحاتندرنر

ضلع صحیح { [ع] اصطلاحات
طیبه دندر که کوکس
یوقاری طرفلرنده بولنوب قیقدراق

« ضمیر صافه اسرار دلی اعلامه حاجت نه ،
« اولور مر آته صورت مر تسم رسامه حاجت نه
« سید و هی »

ضمیمه } [ع] (ظ) بر شیده قاتیلان
شی : (ضمیمه فائمه) .
« فلکر آتدی کلاهن بو شوقله عرشه
« ملکر ایتدی سیاسی ضمیمه اوراد
« نفی »

ضوابط } [ع] (ظ) ضابطه نک
جمعی . قاعده لر ، اصول لر
معناسنده قوللانیلیر : (ضوابط نحویه ،
ضوابط اداره) .

ضنک } [ع] مطلقا طاز نسنه ،
طارلق . مذکر و مؤنثه
استعمالی جائزدر : (مکان ضنک ،
عیش ضنک) .

ضوء } [ع] (ظ) ضیا . آیدینلق :
(ضوء شمس) .

ضیاع } [ع] (ظ) الدن چیمه ،
(یوق اوله) : (ضیاع جزئی ،
ضیاع عقل ، ضیاع نقود) کسر ضاد
ایله تلفظی یا کلتدر .

ضیف } [ع] مسافر ، قونوق :
(ضیف محترم) جمعی
(ضیفان) در .

ضیق } [ع] پک طیار : (مکان
ضیق) ضیق .

ضمائر } [ع] (ظ) « ضمیر » ک
جمعی . ضمیر لر ، دروننده کی

سر لر ، و خاطره کلن شیلر : (کشف
ضمائر ، آشنای ضمائر) § اصطلاحات
نحویه دندر ، متکلم و مخاطب و غائبه
دالت ایدن و بونلرک مقامنه قائم اولان
رموزات حرفلرینه و حروفات ترکیلرینه
دینیلیر : (مبحث ضمائر) (ضمائر)
یا کلتدر اوله یازماملی .

ضمائم } [ع] (ظ) (ضمیمه) نک
جمعی ، قائلش و علاوه
اولنمش نسنه لر : (ضائم عشریه) یا کلتش
اوله رق (ضایم) یازماملی .

ضمان } [ع] (ظ) بر شیدک مثلنی
ویا قیمتتی ویرمک ایچون
ضرر وزیانه قارشلی کفالت دیمکدر :
(ضمان قوی ، توجه ضمان) .

ضمه } [ع] (ظ) حرکات ثلاثه دن
وتره : (ضمه خفیفه ،
ضمه ثقیله) .

ضمیر } [ع] (ظ) قلب ، درون :
(مافی الضمیر ، پاک ضمیر)
§ خاطره کلن شی : (کشف ضمیر)
§ اسمک یرینی طوتوب متکلم و یا مخاطب
ویا خود غائبه دالت ایدن کله :

ضَرَبَیحُ { [ع] قَبْر ، مزار :
 (نَوْرالله ضَرَبِحِه) =
 تکرری قبرینی نورلانديره .

ضَرَبِرْ { [ع] آنادن طوغمه کوره .

ضَعْفُ { [ع] (ظ) درمانسزلق ،
 قوتسزلك : [ضعف معده ،
 ضعف بازو ، ضعف ادراك) .

« وارد اول زمره ده ضعف ايمان »
 « سنبلزاده وهي »

ضَعِيفُ { [ع] (ظ) ضعف ايله
 متصف : قوتسز ، درمانسز
 اولان : (ضعف البنيه ، ضعيف البدن ،
 قول ضعيف ، جسم ضعيف) .

ضَعْفِيَّتْ { [ع] (ضعف) معناسنه
 غلطات مشهوره دندره .
 محاوراتده ترك استعمالی ناقابل ، فقط
 انشائياتده استعمالی غير جائزدر .

ضَلالُ { [ع] طوغری يولدن
 چيتمق ، طوغريلتمدن

ضَلالَاتُ { شاشمق ، آزوب
 اکری به صامق : (اصحاب
 ضلالت ، آثار ضلال ، ضلال بعيد) ،
 (ضلال کامل) = طريق حقدن بوتون
 بوتون انحراف ايله اوزاقلاشمق .

ضَمُّ { [ع] (ظ) برشيئي بر شيئه
 قاتمق ، برسننه برسننه به
 قاتلمق : (ضم معاش ، يکون مصارفه
 يوز غروشك ضمی) § حرفی اوتره
 ايله اوقومق ، حرف اوتره ايله اوقونمق :
 (ضم ضاد ، ضادك ضمی) .

ضَرَبَانُ { [ع] اورمق ، اورش :
 (ضربان نبض) ، (شدت
 ضربان ، ضربان قلب) .

ضَرَبَهْ { [ع] اورمه ، اورش ،
 دکنک ويا قيليج ايله چارپمه :
 (ضربه شديده) جمعی (ضربات) در .

ضَرَرُ { [ع] (ظ) نقصان ، زيان ،
 تلف ، غيب ايمه : (نفع
 وضرر ، کار وضرر) ، (ضرر ايتک)
 تعبيری (ضرر ايرشديرمک ، ضرره
 دوچار اولق) معنالرينی احتوا وافاده
 ايتديکندن محل وطرز استعمالنه دقتله
 هانکی معنی مطلوب ايدوکی استنباط
 اولمق لازم کلير .

ضَرُورَتْ { [ع] (ظ) محتاجلق ،
 چاره سزلك : (ضرورت
 مفرطه) ، (بالضروره) = ضرورتله ،
 ضروری اوله رق . (بالضرور) صورتنده
 تحرير وتلفظی یا کلمشدر ، دقت ايتلی .
 جمعی (ضرورات) در .

« بلای شاعر بی وایه در ضرورت وزن »
 « لا »

ضَرُورِيٌّ { [ع] ضرورته منسوب ،
 ناچار ، چاره سز : (امر
 ضروری ، میل ضروری ، عمل ضروری ،
 افعال ضروریه) جمعی اولان (ضروریات)
 = ضروری اولان ویا پیلان شیلر
 ديمکدر :

« جنک آور يکیتا که يدی دفعه ضروری »
 « نفعی »

ضخامت { [ع] قالینلق ، قابالتی ،
 ایریلک : (ضخامت عظام)
 = کینکلرک ایریلکی ، قالینلی . (ضخیم)
 = ایری ، قالین : (ضخیم العظام)
 ایری کیکلی .

ضمر { [ع] «ضمر» ایله مترادفدر .
 ضمر (زیان معناسنه در .
 «ضمر ونفع کفر و دین آخر اولور عا د سگما ،
 «صانع عالم غنیدر کفر و دیدندن سنک»
 «معلم ناجی»

ضراعت { [ع] تواضع ، تذلل ،
 (تقدیم ضراعتنامه ، عرض جبین
 ضراعت) .

ضرب { [ع] اورمق ، اورلق :
 (ضرب سیف ، ضرب
 سگه ، بر رنقک ضربی) ، (ضربخانه)
 = آچقه ، سگه اورمغه مخصوص محل
 رسمی § دوگمک ، دوگمک : (زید
 عمروی ضرب ایتدی ، فلانک ضربی)
 § قوت ، قدرت : (ضرب الید ، ضرب
 دست ، ضرب نطق) ، (ضرب طبل)
 = طاوول چاله . (ضرب مثل)
 = آتالردن قاله مشهور سوزلری محل
 مناسبده ایراد ایلمک (ضرباً) =
 اوره رق ، دوگه رک .

«سوزده ضرب المثل ایرادینه سوز یوق اما»
 «سوز اودر عالمه سندن قاله بر ضرب مثل»
 «ناهی»

ضامین { [ع] (ظ) کفیل اولان
 ضامن (آدم . (ذوضمان) معنا-
 سنه در که ضمان صاحبی ، تضمین ایدیچی
 دیمکدر : (حقوق خزینه نك ضیاعنه
 سبب اولانلر قانوناً ضامن اولورلر) .
 ضایع { [ع] (ظ) الدن چیقان ،
 ضایع (تلف اولان که ترکیه سی
 «یتیک» در : (نقد ضایع ، اشیای
 ضایعه) جمی (ضایعات) .

ضبط { [ع] (ظ) حسن تدبیر
 وحزم و بصیرت ایله حفظ
 آیتک : (ضبط افاده ، سرد باشلی
 آنک ضبطی قولای دکدر) § حسن
 تدبیر وحزم و بصیرت ویا قوت ایله
 دائرة تصرفه ادخال ایله مک : { ضبط
 بلاد ، ضبط اراضی ، ترانسوالک ضبطی } .
 «اونه سوزش که اوقورکن انسان»
 «بوله ماز ضبط بکایه امکان»
 «معلم ناجی»

ضبطیه { [ع] (ظ) ضابطه هیئاتک
 مرجع عمومسی اولان
 دائرة رسمیه : (امور ضبطیه ، مأمورین
 ضبطیه ، ضبطیه مأموری) .

ضخوه { [ع] ارتفاع نهار معناسنه-
 در . حلول و ظرفیت علاقه-
 سیله ایلمک قوشلق وقتنه اطلاق اولنمشدر که
 کونشک هنوز افتدن یوکسالوب یا یلغه
 باشلا دینی زماندر . صلاة اشراق هنکامی
 دیمکدر . اوزماندن سوگره سنه (ضحی)
 تعبیر اولنور که قابا قوشلق وقتی دیمکدر :
 ضحوة کبری) .

صوفی } [ع] اهل تصوفدن اولان
 آدم : (صوفی صاف دل) جمی
 (صوفیون) .

صوفیه } [ع] اهل تصوف، تصوف
 طائفه سی : (مناجات
 صوفیه، تضرعات صوفیه) .

« سن طراوت باغناک برغنیجه خندانین
 داله دوتمش برک کل بر آغلامش صورتلیدر ،
 { باقی }

صوری } [ع] صورته متعلق ،
 کورنیشه عائد : (علو
 صوری ، مدایح صوریه) .

صوف } [ع] یوک ، اصطلاحزده
 یوکدن طوقومه دیمکدر :
 (انقره صوفی ، صوف خرقة) .

ض

ضابطه } هیئت اداره : (انتظام ضابطه ،
 ضابطه جه فوق العاده دقت اولنیور)
 § بعضاً قاعده معناسنده قوللانلییر .
 ضاحک } [ع] کولیجی ، کولن :
 طفل ضاحک ، صبیّه
 ضاحکه] .

ضاد } [ع] الفبای عثمانیده اون
 یدنجی حرفک اسمی . زیج
 و حسابده (۸۰۰) عددینه مقابلدر :
 [فصل الضاد ، ضاد مضمومه] .

ضارب } [ع] ضرب ایدیجی ،
 ایدن : [خواجه ضارب] .

ضال } [ع] ضالنده قالان ، طریق
 حقی غائب ایدن ، هدایتسز
 وکنهکار آدم : [شخص ضال ، فریق
 ضاله ، هم ضال هم مضل] .

ضابط } [ع] ضبط ایدیجی ، ضبطه
 (أمور آدم . اقلام رسمیه ده
 کتبه یه وسالک عسکریده نفراته باش
 اولانله و امور اداره وسائرده ده ضبط
 وربطه و تهدیدینی ایقاعه مقتدر اولان
 آدملره اطلاق اولنور . عسکر یلر حقنده
 استعمالی غالبدر : (پولوک ضابطی ،
 طابور ضابطلری ، ضابطان عسکری ،
 ضابط آدم) جمی (ضباط) در .
 (ضباط عسکریه) اسلوب فارسیده
 (ضابطان) طرزنده ده جمعلیر . او
 تقدیرده (ضابطان عسکری) دیمک
 ایجاب ایدر . (ضابطان عسکریه)
 دینیه من . یا کلسدر .

ضابطه } [ع] آسایش و راحت
 بلده بی محافظه ایله مکلف

معناسنه در. لسانزده چهره سنی اکتیته.
 رك صوصوب طوران حقنده قولانيلان
 (یوزینی صومورتوب طور ییور)
 تعبيرينك و (صومورتمق) لفظنك بو
 كله دن محرف اولسی مختلدر .

و . { [ع] یاپش ، عمل ، اثر
 صنع } قدرت : (صنع خدا ، کمال
 صنع) ، (صنعی) = یامسه : صنعی
 چیچك .

{ صنع جلالة ايله نظر اول جالی کور }
 { نائلی قدیم }
 { ای تماشا کر صنع باری }
 { ناظر کارکه هشیاری }
 { نابی }

و . { [ع] «صنف» ک جمع :
 صنوف } صنوف مأمورین ،
 صنوف اهالی) .

و . { [ع] دودك کبی چالینان
 صور } بویوز ، نفیر : (صور اسرافیل ،
 نقخ صور) .

و . { [ع] (صورت) ک جمع :
 صور } (صور مختلفه ، صور حسنه) .

و . { [ع] شکل ظاهری ،
 صورت } قلیق : (صورت جمیه)
 § حال ظاهری : (درویش اولدرکه
 صورتده وضع کورینورسه ده سیرتده
 رفیعدر) § رسم : (صورت مرآسمه)
 § طرز ، کیفیت : (وظیفه مأموره سنی
 حسن صورتله ایفا ایتدی) § پرشینک
 طبق ، عینی : (صورت لایحه) .

و . { [ع] خانه لرده او طه لردن
 صفة } بشقه او طوره جق سدلی
 کنیش محل که تحریفله بین العوام (صوفه)
 دینیلیر . (صفة مزینه ، صفة واسعة) .

{ اول قدر عاقل وزیر و نامدار مفتیلره }
 { سخن صدر صفة می اولمشدی دیوان امان }

و . { [ع] «صک» ک جمع :
 صکوک } اوماده به باقلی .

{ [ع] انسانک آرقه سنده کی
 صلب } بل کیکی ، او کورغه :
 (صلب پدز ، صلبی قیزی) .

و . { [ع] پک ، سمرت ، قاتی :
 صلب } (جسم صلب ، اجسام صلبه) .

و . { [ع] باریشمه ، او یوشمه ؛
 صلح } باریشقلق . او یغونلق : (صلح
 و صلاح ، صلح خیردر ، الصلح سید -
 الاحکام) .

{ [ع] صلاح صاحبی معناسنه
 صلحاء } اولان (صالح) ک جمع ،
 صالح اولانلر ، کنشاهکار اولمایانلر :
 (صلحای امت ، صلحای مملکت) .

{ مطلقاً غصه دن اطلاق بیور }
 { صلحا سلکنه الحاق بیور }
 { خاقانی }

و . { [ع] (سکوت) کبی
 صموت } صوص اولیق ، صوصیق
 معناسنه در . بعض لغت کتا بلرنده فتح
 صاد ايله بومعنايه یا کئش کوسترلمشدر .
 چونکه اول صورتله بومعنايه دکل فاعل

ص

- { هر نظم دلفریب که بندن صدور ایدن }
 { لفظی جمال شاهد معنایه آن ویرر }
 { نفی }
 { [ع] شکل معروفده }
صراحی { بلوردن معمول صوقابی .
 و } { [ع] آنچه کیسه سی ، پاره }
صره { چینی : (صره امینی ، صره اماتی ، صره آلائی والاسی) .
 و } { [ع] کوجلك ، چينلك :
صعوبت { (صعوبت تحصیل ، صعوبت تسویه طریق) .
 و } { [ع] یوکسکه چیمق :
صعود { (صعود دخان ، بخارک صعودی) .
 { اوج تحقیقه صعود ایتک ایچون }
 { رفعت اربانی تقلیده اوزن }
 { معلم ناجی }
 و } { [ع] « اصغر » ک مؤثی }
صعری { قیاس منطقینک کو-
 چوک مقدمه سی .
 { اقتران ایلهسه صغراسنه کبرای عدم }
 « عاکف »
 و } { [ع] صاریلق : (صُفرت }
صُفرت { چهره ، کسب صُفرت } .
 و } { [ع] « صف » ک جمعی ،
صفوف { دیزیلر ، صیره لر : (ترتیب صفوف) ، (صفوف مرتبه) .
 { [ع] صباح : (صبح و مسا ، صبح کاذب ، صبح صادق ، عمود صبح) . (صبحگاه ، صبحدم) = صباح وقتی .
 { انتظارم سگادر صبحه دک ای مهر منیر }
 { برك خاطرده اولان شبنم امید کبی }
 { نائلی قدیم }
 { اسدی نسیم نوپهار آجلدی کللر صبحدم }
 { نفی }
 و } { [ع] کوریشوب قونشوق :
صُحبت { (صحبت یاران ، آداب صحبت ، لذت صحبت) .
 و } { [ع] (صحیفه) نك جمیدر .
صُحف { بعض پیغمبران عظامه قبل الهمیدن وحی صورتیله نزول ایدن رسائل جلیله یه اطلاق اولنور : (صحف ابراهیم) صحیفه لر معناسنده (صحائف) ک استعمالی غالبدر .
 و } { [ع] باش آغریسی :
صداع { (دعوت صداع ، دفع صداع ، موجب صداع) .
 { شمیم نافه زلف نکاردر مطلب }
 { صداعه باعث اولان مشک نابی نیلرسین }
 { نجار زاده }
 و } { [ع] « صدر » ک جمعی :
صدور { (صدور عظام ، روم ایلی صدوری ، اناطولی صدوری) سی ظاهر اولوق ، چیمق : (لسانندن صدور ایدن کلمات ، صدور اراده) .

ترکیب : (صفت کاشفه) § صفتلی ،
 بو صورتده یعنی ادات تشبیه مقامنده
 قوللانیدینی حالده وصف ترکیبی شکلی
 آلیر : (ملك صفت) = ملك یوزلی ،
 ملك کبی (فاروق صفت) = فاروق
 صفتلی ، یعنی فاروق کبی دیمکدر .
 { کوزینک آغی بیاض ایدی قتی }
 { قابل وصف دکلدرد صفقی }
 { خاقانی }

• [ع] بوش : (صفر آید)
 صفر = الی بوش § علم حسابده
 رقم نقطه سی : (صولده صفر) =
 حکمنیز ، هیچ معناسنی افاده ایدر .

• [ع] مملکتته کیتمه ، اوبین
 صله } ویا اقربا نزدیکه اولاشمه :
 (صله رحم) § بخشش ، جائزه :
 (صله قصیده ، صله کثیره) جمعی
 (صلات) .

• [ع] شهرت ، أون §
 صیت } چاتیردی یا طیردی کبی سس
 { صیت عدل و صوت قهری یا ییلوب هر جانبه }
 { آستان پاکنه یوز سوردی خیلی قهرمان }

• [ع] علم صرفده فعلک آلدینی
 صیغه } اشکال مختلفه دن هر بری :
 (صیغه امر) جمعی (صیغ) در .

• [ع] چین مملکتی : (چین)
 صین } لفظنک معربیدر : (صینی)
 = چینه منسوب ، متعلق دیمکدر که
 اسکی فغوری اشیایه اطلاق اولنور .
 خصوصیه اوستنده طعام پیلین « سینی »
 بونک محریدر : (اوانی صینه) .

• [ع] قولاق دلیکی ، قولاق :
 صماخ } (صماخ جان) .

• [ع] صنعتکارلق حالی ،
 صناعت } صنعتکارلق ، صنعت :
 (صناعت انشا) جمعی (صناعات) در .
 (صناعتی) = صناعته منسوب ، طبیعی
 اولمایوب صنعتله حاصل اولان شی :
 (عندلیب صناعتی ، ازهار صناعتیه)
 بونک جمعی (صناعات) در .

• [ع] بولوک ، طاقم : (صنف)
 صنف } اول ، ردیف صنفی

﴿ ص ﴾

{ باخضوص اول ره تحقیقه رفیق }

{ ظل حق حضرت صدیق عتیق }

{ خاقانی }

{ [ع] یول : (صراط
صراط } مستقیم) § جهنمک

اوزرینه قوریلان کوپری : (جسر
صراط) .

{ [ع] خالص ، صافی اولان ،
صرف } بشقه شیئی حاوی اولمایان :

(کذب صرف ، ریای صرف ، حقیقت
صرفه) .

{ [ع] فی الاصل صادق فتجی
صرم } وضعی ایله دره . لسانزده

دری معناسنه کسر صاد ایله معروفدره .

متکلمک سوزینی ، آغاجک میوه سنی

کسمک § کون تعبیر اولنان ایشلمش
دری معناسنه درکه فارسی (جرم)
لفظنک معریدره .

{ [ع] کوچوکلر ، (صغیر) ک
صغار } جمی : (کبار و صغار) .

{ [ع] کوچوکلک : (صغیر سن)
صغر } = یاش کوچوکلکی . (صغر

جرم) = صوچ کوچوکلکی .

{ [ع] حال ، کیفیت ،
صفت } صورت ، موجودیت :

(صفت حسنه) ، (صفت برکزیده)
§ بر شیئی توصیف و تعیین ایدن کله

[ع] بویا : (صبغه حسنه)

§ خلقت ، فطرت :

(صبغه الله) = فطره الله ،

فطرت اسلام .

{ [ع] کوچوک چوچقر .
صبیان } « صبی » نك جمعیدر :

(صبیان مکتبی) .

{ صبیانه انجذاب دلم برکالدر }

{ معلم ناجی }

{ [ع] صحیحک ، نقصانسر-
صحت } لقی || صاغاق ، صاغلاملق :

(صحت املا ، صحت بدن ، حفظ الصحه ،
صحت عامه) .

{ اولیه دولت جهانده بر نفس صحت کبی }

{ محبی }

{ [ع] « کذب » مقابلی ،
صدق } برکلام ویا خبر کرچک

اولقی ؛ کرچکک ، طوغریلق : (صدق
اعتقاد ، صدق افاده ، صدق بیان ،

صدق نیت ، صدق تام) .

{ [ع] کثیرالصدق ، صدق
صدیق } تام صاحبی آدم : حضرت

(ابوبکر الصدیق) رضی الله عنه ، جناب

(عائشه صدیقه) رضی الله عنها .

{ [ع] آت کیشنه مه سی: (صہیل-
صہیل) الفرس ، طنین صہیل } .

{ آواز صہیلی نفخہ صور }
{ غالب }

{ [ع] آوجی ، حیوانات
صیاذ } صیدیلہ مشغول اولان آدم:

{ سنی شہباز مال اوزره طوتان صیاددن قاچہ }
{ یحیی }

{ [ع] قویو یحیی ، آلتون
صیاغ } وکوموش ایشلریله کچین

{ صوغ } صنعتکار . لسانمزده
صوغ } ایکنجیسی اوللری زیاده

قوللانیمشدور. مثلا (صوغ چارشوسی،
صواغر ، صواغی) کبی تعبیرات حالا
زبانزدور .

{ [ع] صوگ درجه دیک سس
صیحه } ایله هایقرمه ، هایقریش:

(صیحه شدیده ، صیحه واحده) .

{ [ع] آو : (صید وشکار)
صد } § اولامق ، اولامق: (صید

ماهی ، بیلدی بر جین صیدی) . (صید گاه)
= آویری ، آوی چوق اولان محل .

{ هرکن صیدین آلوب کیتدی هان بن قالدیم }
{ نورس قدیم }

« سنی صید ایله ممکن می دیدم دلداره »
• دیدی بیسک نازله سیم وزره صور صورمه بکا ،

{ واصل }

{ [ع] اسپنجیچار ، اجزاجی :
صیدلانی } (آلات صیدلانیه) .

{ [ع] اسپنجیچار لقی ، اجزا-
صیدله } جلیق : (فن صیدله) .

{ [ع] امور ومصالحده
صیرف } متصرف ، متبصر ، هر

{ صیرفی } شیثک قولانی و قولینی
بیلن قورناز آدم § آچہ

بوزمق ، آچہ آلوب صاتمق ایله کچین که
الیوم لسانمزده (صراف) دیه معروفدر

{ محسود طبع صیرفیان کمال اولور }
{ حکمت اورتبه کوهر نظمک کزیده در }

{ هرسکلی حکمت }

{ [ع] یاز ، هوانک نهایت
صیف } درجه ده صیجاق اولدینی

زمان که « شمس » ک « اسد » برجنده
بونندینی مدتدر : (موسم صیف) ،

(صینی) = یاز موسمنه متعلق ومنسوب
اولان . (صیفیه) = یازین اوطوریله .

جق قیرده ، یا ساحلده کائن کوشک ،
خانه دیمکدر .

{ [ع] پرداخت ایدن ،
صینقل } جلاویرن ، آدم وآلت .

{ صیقل اور او صراآته که پرژنک المدر }
{ روحی بغدادی }

صَوْم { [ع] اوروج : (صوم داود ، صوم و صلاة) .

صَوْمَعَه { [ع] درویشان ایله رهابین انصاریه مخصوص عزلتگاه ،

عبادتخانه . اکثریا تپه لرده و تنها محللرده کائن پاپاس عزلتگاهی ، حجره سی مقا- منده قوللانیلیر که بولرله « مناستر » تعیر اولنور : (صومعه خالیه ، صومعه راهب) .

{ روح یوق صومعه نك پیر عبا پوشنده }
 { حال وار میكدنه نك رند قدح نوشتنده }
 { ناطقی قدیم }

صَوْن { [ع] حفظ ایتك ، قورومق . (صیانت) ایله مترادفدر : (صون باری ، صون صمدانی) .

صَهْبَا { [ع] شراب ، سچی . آل رنگ معناسنه اولوب فی الاصل عربیده مؤنث اعتبار اولنان « خمر » ک صفتیدر . مؤخرأ شرابه اسم اولشدن : (می صهبا) = تعیرنده کی (صهبا) صفت اعتبار اولمیلدر .

{ حاصل ایتدك آرزوسن کو كلك لطف ایلدك }
 { اولدی حتی جام سرشارمده صهبا موج موج }
 { معلم ناجی }

صَهْرَبِیج { [ع] تحریفاه (صاریج) دینیلن یر آئتنده طاتلی صو بریکدرمه مخصوص اولان خزینه .

صَهْل { [ع] اصطلاحات طیهه دندر ، (سس قیصیقنی ، سس بوغو قنی

صَنِعَه { [ع] یامه شی ، دوزمه ایش ، حيله صورتیله یاپیلان کوتو ایش : (صنعیه کاذبه ، صنعیه شنیعه) .

صَوَاب { [ع] یا ائلمش اولمایان ، (طوغری : (جواب صواب) (صوابدیده) = تصویب ایدلمش ، صواب کورلمش . (صوابتا) = صوابی کوستریجی .

{ [ع] کسکین قیلجلر ، صَوَارِم { « صارم » ک جمی .

صَوَاعِق { [ع] ییلدیزملر ، (صاعقه) نك جمی .

صَوَامِغ { [ع] مناسترلر ، (صومعه) نك جمی .

صَوْب { [ع] طرف ، جهت ، یان : (صوب سامی ، صوب والا) .

صَوْت { [ع] سس : (صوت اعلی ، صوت شدید) .

صَوْلَت { [ع] صالدرمه ، اوستنه یوریوب صالدرمق : (صولت شیرانه) .

{ قهرمان صولت ویوسف صورت }
 { بوالعجب صنع خداوند علیم }
 { نفی }

صَوْلَجَان { [ع] (چوکان) ک معربی . قوللاندقلری اوچی اگری آغاج .

{ صولجان ید قدرته همین }
 { کلدی میدانه بوکز روی زمین }
 { خاقانی }

اسکله ، تحت کی شیلره (صندلی)
اطلاق اولمشدر : (صندلی حکومت ،
صندلی نشین امارت) .

صندوق : { [ع] ایچنه اشیا قوتیلان
صندوق (معلوم قاپاقلی قاب :
صندوق امینی ، مال صندوق ،
صندوقچیلر) ، (صندوقچه) = کوچوک
صندوق .

صندوقه : { [ع] تر به لرده مزارلرک
اوزرینه تحت دن صندوق
کبی یاپیلان و اوستنه یشیل چوقه اورتیلن
شی : (صندوقه مصنعه) ، (صندوقه
مذهبه) .

صنعت : { [ع] ایش ، خصوصیه
انسانک مدار معیشتی
اولوب دائما ایشلدیکی ایش § برایشده
دوام و اقدام ایله پیدا ایدیلن ملکه :
(صنعت کتابت) § کلامده اعتبار
مقبول : (صحراعات نظیر صنعتی) .

صم : { [ع] « بت » پوت : (صنمخانه)
صم = بتپرستلرک عبادتکاهی §
کنایه صورتیهله نظمه محبوبه ، دلبر
معناسنده قولانیلیر .

صوبه : { [ع] فستق حاصل ایدن
صوبور (چام آغاجی ، چام قوزا -
لاغنه ده اطلاق اولنور : (شکل
صنوبری ، صنوبری الشكل) .

صنوع : { [ع] ایشله یش ، ایشله نیلن
صنوع (ایش . بولفظده کمالک ،
کوئولک معناسی مند مجدر .

صنادید : { [ع] بهادر ، شجاع ،
اولو آدم معناسنه اولان
« صنادید » ک جمع : (صنادید قریش ،
صنادید عجم) .

صنایق : { [ع] « صندوق » ک
جمعی ، صندوقلر دیمکدر .
صنایغ : { [ع] « صنایغ » نک جمعیدر ،
فقط لسانزده « صنعت » ک
جمعی عد اولنور . صنعتلر ، ایشلر دیمکدر :
(صنایع نفیسه ، صنایع ادبیه) .

{ بوساده نظمی اهل صنایع بکنمسه }
{ نوعی نه غم بزم سوزمن عاشقانه در }
{ نائلای قدیم }

صندل : { [ع] معروف قوقولو
آغاجندر که برقاچ نوعی
واردر . اک معتبری بیاض نوعیدر .
(یوم صندل) = بین العرب معروف
برکوندر که آنده قتال شدید وقوع
بولمشدر . (صندل تسبیح) = مذکور
آغاجدن معمول اولوب اکثریا حجازدن
کتیریلن تسبیح .

{ یم تیغ زبان کلکمدن }
{ فلکک رنگ صندلی کورینور }
{ سهام قضا - نفی }

صندلی : { [ع] « صندل » ه منسوب ؛
صندالیه ، اسکله دیمکدر .
بالاده مذکور صندل آغاجی بهالی و
غایته سرت و مقبول اولدیغندن اعظم
ایچون اشبو آغاجدن یاپیلان کرسی ،

{ ایتہ درد اہانی ای فرد صمد }
 { ہیبت « ثم رددنا » ایله رد }
 { خاقانی }

{ [ع] یوزی }
صَمَّصَام، **صَمَّصَامَه** { دومز کسکین }
 قلیج .

{ جہانہ شعشعہ بار اولدی برق صمصامی }
 { نفی }

{ [ع] لسان عوامده تحریف }
صَمَّع { ایله « صمق » دینیلن آغاج }
 صیزتیسیدر کہ صوکره قویولاشوب
 اوزلنیر : (صمغ عربی) تلفظ عامیانه
 وجه ایله تحریری عبثدر .

{ [ع] صاغراق ، صاغر }
صَمَم ، **صَمَم** { اوله : }

{ بویله می ایلردم ادا مدحکی }
 { اولسه محکم صمم روزکار }
 { نفی }

{ [ع] زیادہ سکوت ایدن ، }
صَمَوْتُ { چہرہ سنی اکشیدہ رک }
 صوصوب طوران : (جاہل صموت) .

{ [ع] فی الاصل برعضوک }
صَمِیم { قوامی یعنی اول عضوی }
 حامل اولان کیمیکه دینیر . بوندن باشقہ
 هر شیتک پاک وخالصی معناسنی افاده
 ایدر کہ لسانمزدہ بومعنادہ مستعملدر :
 (محبت صمیمیہ ، عن صمیم القلب) ،
 (صمیمی) = صمیمہ منسوب .
 خالص اوله رق : (میل صمیمی ، فکر
 صمیمی) .

{ [ع] « صَلَات » ک جمی . }
صَلَوَات { اورایہ مراجعت اولنه . }

{ [ع] حضرت پیغمبر حقندہ }
صَلَوَلَه { صلوات شریفہ کتیرمه }
 معناسنه در . امام (سیوطی) نک (مزہر)
 نام کتابندہ کی فصل مخصوصده ذکر
 وایضاحنه نظراً بوقیلدن اولان (بسمله ،
 حمدله) کبی الفاضلہ منجوت اطلاق .

اولنور . (تحت) اصطلاح ادینده ایکی
 کله بی بعد الاختصار ترکیب ایلمکدن عبارتدر

{ [ع] خاج : (اهل صلیب ، }
صَلِيب { تعلق صلیب) ، (القاء - }
 الصَّیْبِ فی الماء) = خاجی صویہ آتہ .
 (صلیبی) = عیسوی ، خرسیتیان

دیکدر . جمی (صلیبیون) ، (صلیبیہ)
 = فن نباتات اصطلاحنده چیچکلری
 خاچه مشابہ صورگده برقاچ یاپراقدن
 عبارت اولان برطاقم نباتاتک هیئت
 مجموعه سنه ویریلن براسم فاصلدر .

{ [ع] سکوت ، صوصبه : }
صَمْت { (صمت و سکوت) تعبیر }
 قدیمنده بری حشو اولغاه ترک اولنمیلدر .

{ [ع] عالی ، دائم ، اولو }
صَمَد { معناسنه در . اسماء السبیه . }
 دندر : (الله الصمد) ، (صمدانی)
 = صمدہ منسوب ، اللمبی : (عون
 صمدانی ، نعمت صمدانیہ) .

{ صلواتیه اولور غلغله لر }
 { بام افلاکده شب تاب سحر }
 { خاقانی }

{ [انکلیزجه دن] بر
صَلاشور } نوع غایتیه سگرک
 استارلق ، پاچاوره لقی بز : (برطوب
 صلاشور) اصلی « صالاشور » درکه
 هندستانده کائن برقبه نیک اسمیدر .
 مذکور بز ابتدا اوراده اعمال اولنگله
 مملکتک اسمیه شهرتیاپ اولمشدر .

{ [ایतालینجه دن] برنوع
صَلاطه } سبزه ، طوز ، بویر ،
 لیون سرکه ، یاغ ایله یاپیلوب یئذیر .
 انواعی اولور .

{ [ع] ضدالفساد ، استقامت
صَلاخ } حال ، فساد دن عاری
 اوله ، ایلیک : (صلاح حال ، حال
 صلاح ، صلاح نفس) .

{ [ع] لسائزده وظیفه
صَلاحیت } داخلنده حقی حرکتده ،
 حقی معامله ده بولمه معناسنده قوللانیلیر .
 (بوایشه نه حق و صلاحیت ایله مداخله
 ایدیور) .

{ [ف] صلا او قویان ،
صَلاخوان } مؤذن § میدان او قو-
 یچی ، او قویان . اکثریا ایکنجی معناده
 استعمال اولنور .

{ [ع] اصمق ، اصمق :
صَلب } (بر قاتلی صلب ، حاینک
 صلبی) ، (صلباً اعدام) = آصه رق
 اولدیرمک .

{ [ع] قابو قانادلری § دوز ،
صَفِیحه } یاصصی ، اینجه طاش . بو
 مثللو معادن تحته لرینه ده اطلاق اولنور .
 { [ع] ایصلیق . اکثریا اینجه
صَفِیر } و کوزل سسوع مقامنده
 قوللانیلیر (صَفِیر بلبیل) .

{ [ع] قاضی حجتی : (علم
صَک } صَک ، اصول صَک)
 (صَکاک) = صَک و حجت ترتیب ایدن
 حکمه کاتبی .

{ [ع] اعلام ایتمک ، بیلدیر-
صَلاء } مک ، دعا معناسنی افاده
 ایدر : (جمعه صلاسی ، صلا وقتی)
 § لسائزده میدان او قومق معناسنده ده
 وکَرک بوصورته وکَرک « الصلا »
 طرزنده قوللانیلیر .

{ صلادر نکتته سنجان زمانه هیچ لاف ایتم
 { بن او کرتم جهانه طرز شوخ و شعر همواری
 { نغبی }

{ [ع] پکلك ، قاتیلیق :
صَلاَبَت } (صلابت اجزار) § معنوی
 متانت که قوت قلبدن ایلری کلیر :
 (صلابت دینیه) .

{ [ع] عبادت مخصوصه ،
صَلاَت } نماز : (ادای صلات ،
 صلات جمعه) § پیغمبره دعا . طرف
 السیدن رسول حقنده صادر اولدینی
 تقدیرده حسن الثنا علی الرسول معناسی
 اراده اولنمش اولور : (صلات و سلام) ،
 جمعی (صلوات) : (صلوات مفروضه) ،
 (صلوات شریفه) .

صَفْرٌ { [ع] شهور عربیه نك —
 اعتباریله — ایکنجیسی که «صفرالخیر»
 نامیله معروفدر § « صار یلق » تعبیر
 اولنوب انسانك بگزینی کهربا کی صاب
 صاری ایدن مرض .

صَفْرَاءُ { [ع] صاری رنگ . اصطلاح
 طبدیه قره جکره مربوط
 اولان اود کیسه سی دروننده کی یشیله
 مائل صاری و آجی صویه اطلاق اولنور که
 اخلاط اربعه دن بریدر . بوئا یالکوز
 (اود) دخی دینیلیر . { صَفْرَاوِی }
 = مزاجنده صفرا غالب اولان .

صَفْصَافٌ { [ع] اسامی اشجار .
 دندر . (آجقه سکود)
 دینیلن آغاج . (صَفْصَافِین) = اصطلاح
 طبدیه بو آغاجك قابوقلرندن چیقاریلان
 جوهر مؤثره اطلاق اولنور .

صَفْوَتٌ { [ع] صافیلک ، تمیزک ،
 صفت سما ، صفت ماء) .

{ ایواه صولدی می رخ کلبرك صفتوك }
 (خیال معقب — ناجی)

صَفِيٌّ { [ع] تمیز ، پاک ، صاف :
 { قلب صَفِيٌّ . صَفِيٌّ القلب } ،
 (صَفِيٌّ الله) = حضرت آدم .

صَفِيحٌ { [ع] سما ، کوک § یاصصی
 اولان شی . کاغذک یوزی کی .

صَفٌّ { [ع] صیره ایله اوزون اوزادی
 دیزلمش شیلر ، صیره :
 (صف عسکر ، صف جماعت) اکثریا
 تخفیف ایله قوللانیلیر . (صف نعال)
 = پاپوشلرک صیره ایله طور دینی یر .
 (صَفْشَكْن) = صف بوزیجی ، جنکاور .

(صف آرا) = صیره یه ، عسکر
 صفربینه زیت ویرن (صَفْبَسْتَه) صف
 باغلامش ، صیره صیره دیزلمش اولان .

صَفَاءٌ { [ع] براقلق ، صافیلک ؛
 کدر سزلك ، کوکل شنلکی :
 (صفای خاطر ، موسم صفا ، اهل
 صفا) [صفایاب] = محظوظ ، صفا .
 لائمش ، صفا بولمش .

صَفْحٌ { [ع] یوز چویرمک ، یوز
 دوندرمک § کنه ، قصور
 باغشلاق : { عفو وصفح ، صفح جمیل } .

صَفْحَةٌ { [ع] برشیتک یاصصی یوزی
 یاصصی طرفی : { صفحَه
 قرطاس ، صفحَه چرخ برین } .

صَفْحَاتٌ { [ع] (صفحَه) نك جمعی ،
 برشیتک یاصصی طرفلری :
 { صفحات قر } .

صَفْدَرٌ { [ف] صف بیرتیجی ، جنکا .
 ور ، بهادر معناسنه وصف
 ترکیبیدر : { سرعسکر صفدر } ،
 (صَفْدَرَانَه) = بهادره لایق صورتده
 دیمکدر .

{ آفرین ای روز کارک شهبوار صفدری }
 { عرشه آص شمدن کیرو تیغ ثریا جوهری }
 (نفی)

صَرِيرٌ { [ع] غجیردی، قلم غجیردییسی :
(صریر - صریر خامه) ،
(الباب) = قاپو غجیردییسی .

{ صریر خامه صاعمه اصطلاحاته بوغلمغله
{ ایدر بی چاره دائم شیوه کتابدن فریاد
{ قوجدر اغب }

صَرِيعٌ { [ع] یره بیقلمش ،
{ صرعه لی آدم .

{ [ع] (سهل) یعنی قولای
{ صعب . مقابلی . دشوار ، کوچ ،
چتین : (امر صعب ، امور صعبه ،
صعب الحصول) .

صَعْقَةٌ { [ع] بایلمه ، بایغینلق :
{ صَعْقَةٌ خَفِيفَةٌ .

{ [ع] قویروق صالایان
{ صَعْوَةٌ : قوش :
« هو الوندك یتراى صعوه دل دیده باز اول کیم »
{ ثابت }

صَعَائِرٌ { [ع] جزای اخروییسی خفیف
{ اولان کناهلر ، کوچوک
کناه معناسنه اولان { صَعِيرَةٌ نك
جمعدر : { ارتکاب صَعَائِرٌ } .

صَعِيرٌ { [ع] کوچوک : (صغیر و
{ کبیر) = بویوک و کوچوک .
جمعی « صغار » در : { صغار و کبار } .

{ [ع] جزای اخروییسی
{ صَعِيرَةٌ خفیف اولان کوچوک کناه .

{ [ع] پک صوغوق ، پک
صَرَصَرٌ { کورلتیلی یل : [ع] -
الصرصر ؛ باد صرصر [ع] .

{ بحر آتش صرصر آهم خروشم کورمه سهل
{ نائلیء قدیم }

{ [ع] اعضاء نفسیه بی افعالدن
صَرَعٌ { یعنی حرکتدن قسماً منع
صَرَعَةٌ { ایدن بر عتاک آیدر .
علت عصیئه من بوره یه

دوچار اولان آدم حالت مرضیه نا کھانی
تحدث ایدنجه بیقلوب یره دوشر وزائل
اولنجه یه قدر کندینی بیلمز . بومرض
دوانا پذیره لسان ترکیده [توتارق]
تعبیر اولندینی بعض کتابلرده بیان
اولمشدر .

{ [ع] فی الاصل بر نسنه بی
صَرَفٌ { برحالتدن حالت اخرایه
دوندرمک ، غیره ابدال ایلمکدن عبارتدر
لسانمزده بومعنی ایله برابر قوللانمق ،
قوللانلق یعنی خرج ایتمک ، ایدلمک
معنارنده استعمال اولنور : [صرفنظر
ایدنسی ، اوجهتدن صرف نظره لزوم
کورلدی ، صرف نقود ، صرف ذهن ،
آخچه نك صرفی] § کلماتک تبدلاتندن
بحث ایدن علم : [علم صرف قواعدی] .

{ [ع] صراحتلی ، آشکار ،
صَرِيحٌ { آجیق اولان : [کلام
صریح ، مقال صریح ، مؤاخذات
صریحه] .

[صدر عالی ، صدر اعظم ، صدر لاحق] ، « صدارت » ماده سنده بیان اولندینی وجه ایله مناسب علمیه دن روم ایلی و اناتولی قاضیسکرلکی پایه سنی حائز بولانلرده اطلاق اولنور .

مثلا [صدر روم ، صدر اناتولی ، صدرین محترمین] کبی . جمعی اولان [صدور] یالکز قاضیسکرلر حقنده استعمال اولنور : [صدور عظام] . [صدر نشین] = اڭ باشده ، و اڭ یوقاریده اوطوران ؛ موقع عالیده بولنان [صدری] = اصطلاح طیده گوکسه متعلق و منسوب اولان امراض و ادویه دینلیر : [عدت صدریه] .

صَدَف { [ع] اینجی قابوغی ، اینچندن اینجی چیقان بر نوع [استرپدیه] نك پارلاق قابوغی . اشبو قابوق زینت مقامنده اشکال و اشیاء مختلفه ده قوللانیلیر . جمعی « اصداف » در . [صدقه] = اینجوقابی || قولاغك ایچی . [صدقه] = صدغه مشابه کوچوک قابوق ؛ صدك کوچکی .

{ کلز صدف کونه بر اوپله در یکتا {
{ روخی بغدادی }

صَدَقَه { [ع] صدق و اخلاص ایله لوجه الله تعالی فقرایه ویریلن پاره ، شی . مثوباته صدق رغبتی اظهار

ایلدیکی ایچون او یولده کی عطیه به [صدقه] اطلاق اولنشدور . جمعی [صدقات] در .
[ع] چارمه : [صدمه]
[ع] خفیه [جمعی] صدقات : [صدمات دهر] .

صَدِيد { [ع] اصطلاح طیده یاره دن آقان صاری صو دیمکدر .
[صدید سراطی] = یگرجه دینیلن یاره دن آقان فنا قوقولو صویه دینیلیر .
[ع] کرچک دوست ، [صدیق] محبتده صادق اولان

دوست : [صدیق قدیم ، صدیق شفیق] .
§ کرچک سوزلو آدم : [همد صدیق ، شریک صدیق] جمعی [اصدقاء] در .

صَرَا حَت { [ع] وضوح کلام یعنی سوزلشك و شبهه و کتمدن عاری و صاف اولسی . سوز آچیقلی : [صراحت افاده ، صراحت کافیه] .

صَرَا ف { [ع] آچه بوزمقله مشغول اولوب فائضه ویرن اهل تجارت : (صراف بی انصاف) ، [صرافیه] = آچه بوزمق ایچون صرانك آلدینی مقدار ربع || صرافلغه متعاق : [معا . ملات صرافیه] .

{ فرق ایلین جوهری صراف دکلدر {
{ نوعی }

صِدَارَت { [ع] في الاصل هر شيك
اڭ باش طرفي ، قسم

اعلاسنك باشلانغى ديمكدر . اصطلاحده
دولت عليه نك رئيس الوكلاسى ومناصب
رسميه نك منتهاسى بولنان صدر اعظم لغه
اطلاق اولنور : [مقام جليل صدر تعظما]

§ طريق علميه ده شيخ الاسلامق
مقامندن اول احراز اولنان اناتولى
وروم ايلي قاضيسكرلكى پايه لزينه ده
« صدارت » تعبير اولنور كه سالكين
طريقك اڭ باشى ، تعبير اخري ايله
مناصب علميه نك منتهاسى اولمق اعتبا .
زيله در .

صِدَاقَت { [ع] كر چكدن دوستلق ،
طوغر بلىق : [ار باب

صداقت ، صداقت جديده] .

صَدَد { [ع] برانسنه نك قارشوسى ،
قربى ديمكدر اصطلاح مزده

لاقيردى صره سى معناسنده قوللانيلير .
[كهل م صده ، صد دن خارج ،
صد بحث] .

صَدْر { [ع] اصطلاح طبه كو كس
ديمكدر . وجود انسانك

يوقارى واوڭ طرفنه ديتيلير . (ضيق
صدر ، علل صدر يه) § اڭ ايلرى ،
اڭ يوقارى ، اوست باش : [صدر

اسلام ، صدر كلام ، صدر مجلس]
§ وكلاى دولتك اڭ ايلريسنده ، اڭ
بويوك بولمق اعتبار يله وكيل مطلق
اولان ذات فيخامتنامه اطلاق اولنور .

اطلاق اولنور . اليوم لسامزده تياتروده
اويونچيلرك اويون اوينادقلى محل
مخصوص ديمكدر : (صحنه تماشا) .

صَحْو { [ع] سكر واستغراق كبي
حاللردن قورتيلوب كندينه
كلك ، آيلمه .

صَحِيح { [ع] صحت ايله متصف ،
طوغرى وخطاسز اولان
وعيب ، نقصان ، خللدن برى بولنان :
[ذهن صحيح ، عقل صحيح ، وجود
صحيح ، افكار صحيحه ، بيانات صحيحه] .

صَحِيْفَه { [ع] كاغذك يوزى ،
كتاب پاپراغتك بريوزى .

جمى (صحائف و صحف) در : (صحيفه
ثابته ، صحيفه مذهبه) .

صَخْرَه { [ع] بويوك ، سرت طاش ،
قايا : [صخره الله] فتح

خا ايله تلفظى جائزدر . [صخرى] =
قايا نوعندن ، قايايه متعلق اولان . جمى
[صخور و صخرات] در .

صَد { [ف] يوز عددى : [صد سال]
= يوز ييل . [صد هزار]

= يوز بيك . [صد برك] = يوز
ياپراق ، قاتملى وقوقولى برنوع كلك
اسمى .

صَدَا { [ع] آواز ، سس : [صدای
مؤثر ، صدای محرق] §

سسلندكجه طاغ وقبه كبي شيلره منعكس
اولان سس ، يانقى .

{ صحاف [ع] کتاب آلوب صاتان، کتابچی: { صحاف مشهور.

{ صحراء [ع] اووه، دوزقیر. تأیثی یوقدر: (صحرای

قدس) = عالم لاهوت، عالم غیب. (صحرا نشین) = بدوی (صحرائی) = اووه یه منسوب و متعلق. جمع مستعملی (صحاری) و (صحاری) در. ایکنجیسی زیاده قوللانیلیر.

« جبریل وار خبر ویر سلطان انبیاه »
 « دوشدی حسین آتندن صحرای کربلايه »
 { کاظم }

{ صحن [ع] دوز میدان، اورته. یر، برمکانک اورته سی:

(صحن صفه، صحن چمن)، (صحن دورنک) = لیل و نهار اعتباریله دنیايه اطلاق اولنور. (صحن سیم) = قرص قردر § ذیل، باقردن معمول اولوب بربرینه اوریلهرق استعمال اولنان ساز آلتی (صحنان) = چفته ذیل § بووک کاسه. لسانمزده ایچنه طعام قونیلن معلوم قابه (صحن) اطلاق بو معنی اعتباریله در.

{ صحن صحرا سنده بیک مجنون وایلی جلوه کر }
 { فضولی }

{ اول قدر عاقل وزیر و نامدار مفتیلره }
 { صحن صدر صفه سی اولمشدی دیوان امان }

{ صحنه [ع] فی الاصل طاشلق تپه. لرده اولان دوزجه یره

{ بر صبی رشید مکعبده }
 { ایتدی ختم تلاوت فرقان }
 (سروری)

{ صبیح [ع] صباحتلی، حسن و جمال صاحبی، کوزل: (وجه

صبیح، طفل صبیح، ضنیة صبیحه).

{ صح [ع] تصدیق علامتی، بعض اوراق و قیودات رسمیه نک

صحتی تأمین ایچون بیوک مأمور طرفندن چکیلان برنوع امضا و یا اشارتدر || برده سیم اوانی و معمولات سائره نک اوزر لرینه مغشوش اولدیغنی تأمین ایچون ضربخانه عامره طرفندن اوریلان تمغا دیمکدر:

{ باقیه ایدوب اشارت دیدی صح الباقی }
 { باقی }

{ صحائف [ع] « صحیفه » نک جمعی: { صحائف جرائد } او

ماده یه باقلی. همزه نک یرینه ای یازماملی.

{ صحابت [ع] صاحب چیقمق، بر کیمسه یه حمایه صورتیله

یاردیم ایتمک: { بر فقیری صحابت، اثر صحابت }.

{ صحابی [ع] حضرت پیغمبرک اصحاب و اتباعندن اولان

ذات. مؤنثی { صحابیه } در.

{ صحاری [ع] « صحرا » نک جمعی: { صحاری نشین، صحرای

{ واسمه } برنجیسی چوق قوللانیلیر.

{ [ع] کون ابتدایی، قوشلق
صَبَاح } وقتی. (عَلَى الصَّبَاح) =

ایرکندن، کونش چیقنجه. { صَبَاحْگَاه }
= بامداد، صباح وقتی دیمکدر.

{ [ع] دلبرک، کوزلک.
صَبَاحَت } اکثرا چهره ایچون
وصف اوله رق قولانیلیر: { صباحت
وجه، صباحت سیم. }

{ [ع] بویایان § دری
صَبَاغ } آتنده اولان ماده ملونه.

{ [ع] یاورولوق، چو-
صَبَاوَت } جفتلق: { حال صباوت }:

{ ممکن اولیدی عودت ایدردم صباوته }
{ تعریف لطفی نیجه او حالک محالدر }
(معلم ناجی)

{ [ع] مصائب حدوت، وقوعنده
صَبْر } تلاش، اضطراب، فریاد

کوسترمیوب ضبط نفس ایله مک و
سکوت، سکون ایله متحمل اولوق
دیمکدر که مقابلی (جَزَع) در. اگر
مخاربهده واقع اولورسه (شجاعت)
ومقابلی (جبن) در. برحالت مکدره
وقوعنده اولورسه (رَحْبُ الصَّدْر)

دینیرکه مقابلی (ضَجَرَت) در. اگر
امساک کلام صورتیله واقع اولورسه
(کِتْمَان) ومقابلنه (مَذَل) دینیرکه
فرقان کریمده بونلرک اوچنده «صبر»
اطلاق اولنمشدر.

اصطلاحزده کرک مصائب وشدائد
ده، کرک حظوظات ولدائدده ضبط
نفس ایتمک وبالخاصه مصائب وقوعنده تلاش
واضطراب اراهه ایتمیوب سکون وتحمل
ایله قاتلانمقدر. (عین الصبر) = قاضینک
یمین ایدن آدمی یمین ایتمکجه صالیویر-
میوب حبس ایتمی و یمین ایچون جبر
وزور کوسترمی صورتیله واقع اولور.
(عین قصاص) کبی بر آدم خود بخود
ودلخواهی ایله یمین ایتمه اوکما (عین-
الصبر) اطلاق اولنماز.

{ [ع] بویامق، بویامق:
صَبِغ } (صبغ فاش).

{ [ع] صباحلین ایچلین،
صَبْوَح } کیجه دن قالان شراب.
فی الاصل ایرکندن صاغیلان ناقه وسوت
دیمکدر.

{ [ع] مصائب وبلایا حدو-
صَبْوَر } شنده جزع وفزع کوستر-
میوب سکون وتحمل ایله قاتلانان آدم
§ کنهکار وعاصی قولاری حقلمنده
انتقامنی تعجیل ایتمیوب کمال فضل وکرمدن
عفو ایله معامله وتأخیر ایدن جناب
رب ذوالجلاله اطلاق اولنور: (یاصبور
یاغفور).

{ [ع] کوچوک ارکک چوجق،
صَبِي } اوغلانچق: (صبی ذکی)
کوچوک قیز چوجقنه (صبیّه). دینیر:
(صبیّه ذکیه).

جناب الهمدن قورقوب كناه ايشله .
مهين : (رجل صالح) مؤنثي (صالحه)
در § يارايشلي ، الويرشلي ، اويغون :
(بوطاشلر يونتغه صالح ميدر) .

صالحات } [ع] « صالحه » نك
جمي : (صالحات امت)

= اوامر التبيهه بمطابق افعال خيريه ده
بولنان اسلام قادينلري ديمكدر .

صالحه } ايتاليانجه دن [درلو درلو
يا بيلان صولى طعام تربيه سي .

صالون } [فرانسه زجه دن Salon]
ديوانخانه ، مسافراوطه .

سي § صنايع نفيسه يه عائد آتارك
تشهيرينه مخصوص سركي .

صامت } [ع] « ساكت » ايله
مترادفدر . او ماده يه

باقلي : (برمدت ساكت وصامت اقامت
ايتدكن صكره) .

صانع } [ع] پيدا ايديجي ، ميدانه
كتيريجي ، ياييجي : (شو

سيغاره قوطيسنك صانئي نه درجه ظرافت
عمليه ممكن ايسه —) § جناب الله ،
تكري : (صانع حقيقي ، صانع لم يزل) :

{ برهان حقدراي كو اكل هر نسترن نسبتلي كل
{ صانع اولان ممكن دكل مصنوعدن اوله جدا

(فضولي)

صبا } [ع] مطلع « ثريا » ايله « بنات
نعش » بيشندن هبوب ايدن

لطيف روز كارك اسمي : (اسب صبا
رفتار) .

صادق } [ع] قول وفعلي حقيقته
موافق و صداقتله متصف
اولان ، طوغري ، كركچ : (رجل
صادق ، كلام صادق ، افادات صادقه) ،
(صادق الفول) = طوغري سوزلو .

صارم } [ع] كسيجي ، كسكين .
قيليجه وصف اولدوق
قوللانيلير : (سيف صارم ، سيوف
صارمه) .

صاعد } [ع] يوكسكه چيقيجي ،
صعود ايديجي ، ايدن :
(دود صاعد ، ادخته صاعده) .

صاعقه } [ع] ييلديرم : (نزول
صاعقه) = ييلديرم

دوشمه سي (سپر صاعقه) = ييلديري
چكوب طور اغه نقل ايتك ايجون بيوك
بنالره وضع اولنان آلت مخصوصه .

« سيف اسلامه دكل صاعقه تعبيرى سزا »
« اويله برصاعقه اينديرمدي تقدير هنوز »
(معلم ناجي)

صاف } [ع] صفوت ايله متصف ،
بولانيق وقاريشق اولمايوب

صافي } طور و خالص ، باك اولان :
(قلب صاف ، ماء صاف ،

مياه صافيه) ، « صاف » = « صافي »
نك مخففيدر :

« اي خداوند مزك و صافي »

« سكا حق ويرمش اوقلب صافي »
(معلم ناجي)

صالح } [ع] صلاح ايله متصف ،
خير و صلاح صاحبي اولان ،

﴿ ص ﴾

صايارطه { [ایتالیانجه دن] بحر قدر
اصلي (سا بوزده)
ایمش . بر باتاریه طوپک بردن آتش
ایدلمی معناسنه در . (صاپارطه یی یمک)
= تعزیر ایشتمک دیمکدر .

صاحب { [ع] مالک و متصرف
اولان ، بر شیئک
کنندیسنه عایدتی بیانده حقی و صادق
بولنان : (صاحب الدار ، صاحب البیت ،
عرصه نك صاحبی) اسلوب فارسیده
مضاف اولنجه اکثریا اضافندن منقطع
اوله رق قوللائیلیر : (صاحب خانه ،
صاحب رساله) § صحبت ایدیچی ،
ایدن . بو معناده استعمالی اندردر .
مؤنثی (صاحبه) در : (صاحبه البیت ،
صاحبه خانه) بونک جمعی (صاحبات) در :

« صاحبیچون نه بیوک دولتدر »
« زینت حافظه ملتدر »
(معلم ناجی)

صاد { [ع] الفبای عثمانیده اون
یدیچی حرفک اسمی : (صاد
مضمومه) ، (فصل الصاد ، باب الصاد) .
صادر { [ع] صدور ایدیچی ، ایدن ؛
میدانه چقیچی ، چیقان :
(کلام صادر ؛ اوامر صادره) .

{ [حرف] الفبای عثمانینک اون
ص یدیچی حرفی . ابجد حسابنده
(۹۰) . عددینه و اوراق و مکاتیب
تاریخلرنده شهر صفره اشارتدر .

صائب { [ع] یا کلمایان ، خطا-
سزلق ایله متصف اولان :
(رأی صائب ، فکر صائب ، افکار
صائبه ، مطالعه صائبه) § طوغری
نشانکاهه اوران ، هدفه وارن :
(سهم صائب) یا ککش اوله رق (صایب)
طرزنده یازماملی .

صائل { [ع] صالدیریچی ، صالدیران :
(دفع صائل ، فرقه صائله)
یا ککش اوله رق (صایل) یازماملی .

صائم { [ع] اوروجلو ، اوروج
طوتان : (رجل صائم)
« صایم » یا ککشدر .

صابر { [ع] صبر ایدیچی ، ایدن :
(سید صابر ، درویش صابر) .

صابون { [ع ف] صو ایله قوللا-
نله قدده اجسام واشیادن
چرک و کیری رفع وازاله ایدن معروف
نسته : (مسک صابونی) ، (صابونی)
= صابونچی ، صابون یاپان و صاتان .
(صابونیه) = نشاسته حلواسنک بر
نوع دیکری .

شُورِدَه } [ف] سودالی ، عقلی
 پَریشان؛ قارمه قاریشقی :

جمعی : (شهود عادلہ ، اقامہ شہود) .
 « السہی جهان آفرین ذوالجلال »
 « شہود ربوبیتکده عوالم »
 (معلم ناجی)

شُورِدَه } [ع] وجود بولہ ، موجود
 اولہ ، میدانہ کلہ ، کوزہ
 کورنمہ : (عالم شہود ، مہدشہود)
 § کورمہ ، مشاہدہ ایتہ : (اصحاب
 شہود) .

شُورِدَه } [ع] آی معناسنہ « شہر »
 جمعی : (شہور عربیہ ،
 شہور شمشیہ) .

شُورِدَه } [ع] « شیخ »
 اختیاری ، درویشلرک
 مقتدری ، قبیلہ سرکرده لری : (شیوخ
 قبائل) طریقتہ منسوب یعنی مرشد
 معناسنہ اولان (شیخ) ک جمعندہ
 (مشایخ) لفظی زیادہ قولانیلیبر .

شُورِدَه } [ع] برسنہ ناس آره -
 سیموع } سندہ بیلنمہ ، هرکسجہ
 طویلہ : (وقوعندن شیوعی دہا
 کوتو اولان) .

شُورِدَه } [ف] سودالی ، عقلی
 پَریشان؛ قارمه قاریشقی :

(مراد شوریدہ ، زبان شوریدہ) :
 « روزدن فرق ایلز ایلی ، دل شوریدہ بی »
 « اول پرینک نوبہار حسنی در مجنون ایدن »
 (ذاتی)

شُورِدَه } [ف] نخس ، اوغورسز -
 (بخت شوم ، طالع شوم) .

شُورِدَه } [ف] زوج ، قوجہ : (شوی
 بی عار ، زن وشوی) .

شُورِدَه } [ع] « شہید »
 اورایہ باقی : (شہدای
 دشت کربلا) .

شُورِدَه } [ع] اُون ، بین الناس نام
 وشانی سویلنمہ ، اُونلنمہ :
 (شہرت کاذبہ) ، (شہرتشعار :
 شہرتگپر) = مشہور ، شہرتلی .

بیقایان معناسنده قوللانیاير . مثلا
(دست شوی ، جامه شوی) کبی .

پُ . { [ف] طوزلو ، طوزلولق :
سور } (آب شور) § شمانه ،
چيغلتی ؛ قارغه شهلوق ، غوغا : (شور
دریا) = دكيزك چيغلتیسی ، ايگلتیسی
(شور افگن) = قارغه شهلوق آيچی ،
قارمه قاریش ایدیچی (شور انگیز)
= شمانه ، غوغا چيقارچی (شور گاه)
= قارغه شهلوق محلی ، غوغا یری .
§ نحس ، شوم ، اوغورسز : (زوز
شور) § پاس ، چرك ، کیر : (شورابه)
= کیرلی ، آجی صو ؛ کوز یاشی §
وصف ترکیبی اوله رق بیقایچی معناسنی
افاده ایدر : (جامه شور) :

« قلم اولسون الی اول کاتب بد تحریک »
« که فساد رقی سورمزی شور ایلر »
(فضولی)

پُرش . { [ف] قارغه شهلوق ،
سورش } قاریشلق ، فتنه ، غوغا :
(تسکین شورش) :

« اولسیدی محشر سودا سرپر شورشم »
« دیردم اولماز برآودج طوبراقده بر محشر نهان »
(معلم ناجی)

سورَه . { [ف] منبت اولمایان ، اکیان
تخمی یتشدیره مهین چوراق
پر : (زمین شوره ، شوره زار) .

سوراء . { [ع] مشاوره ، استشاره
محلی : (شورای دولت) .

شمارنده . { [ف] صایچی ، صایان :
(شمارنده ایام ، شمارنده
امواج) :

شمرده . { [ف] صایلمش : (نقود
شمرده ، ایام شمرده) .

شموش . { [ع] کونشله . « شمس » ک
جمی .

شموع . { [ع] مومله . « شمع » ک
جمی .

شمول . { [ع] معنی ایچنه آلمه ،
احاطه ایتمه ، قابلايوب
اورتمه ، حکمی آلتنه آلمه : (بومعا-
مله نك آنله شمولى اوله بیلیری ؟)

سوباره . { له لساندن] یووارلاق
تپه لی ، دیلملی چوقه
قالپاق ؛ یگمچری زماننده سواری
عسکرک کیدکلی سیرپوش . ایوم
سواری و طویچی ضباط ونقراتنک
کیدکلی قالپاغک باشقه درلوسی
دیکدر .

سوح . { [ف] آچیق مشرب ،
لا ابالی ، لطیفه گو ،
حاضر جواب ، شطارتلی معناسنده در .
(شوخی) = شوخلق :

سوی . { [ف] بیقامه . « شست »
ایله برابر قوللانیاير :
(شست و شو) § بیتامق معناسنه اولان
« شستن » مصدرندن صیغه امر اولدینی
حالده وصف ترکیبی صورتنده ویقایچی ،

مشتري به هر قاچه مال اولديسه اول
مقدار بدل ايله تملك || متجدد الملك
اولان شريك اوزره عوض مقابله
قهراً ثابت اولان حق تملك ، (حق
شغفه) اليوم بعض شرائط ايله مرعى-
الاجرادر .

شِقَّةُ } [ع] پارچه ؛ پاره . کاغد
پارچه سی اعتبار ايله مكتوب
معناسنده استعمال اولنور : (شِقَّةُ
شناوری) .

« شِقَّةُ زَرِينِ عِلْمِ رُوزِ كَارِ »

(نغی)

سُقُوقٌ } [ع] ياریقلر ، چاناقلر .
« شِقْ » كُ جَمِیْ :
(شقوق الدار) .

شِكَاةٌ } [ع] شكایتچیلر . « شَاكِيٌّ »
نك جمی .

شُكْرٌ } [ع] كوریلن نعمت
واحسانك قدر و قیمتی
شُكْرَانٌ } بیلوب ثنا و دعا ايله
نشر اتمك . (شكر)

وجائب آتیه به رعایتاه مشروطدر .
منعم و محسنه قارشى خضوع و اقبال
كوسترمك ، محبتله ثنا و دعا ایدوب
كوریلن نعمتی اقرار و اشاعه ايله مك ،
منعمك و یردیكى نعمتی خوشالاندیغی
صورته صرف و استعمالدن چك نمكدر .
(شُكْرُ كُذَارِيٍّ) = شكر و دعا ایدیغی ،
ایدن (شُكْرُ كُذَارِيٍّ) = شكر ایدیغیلك .

(شُكْرَانٌ) لفظی « اتمك » ماده سیاه
قوللانیلماز . (شُكْرَانِيَّةٌ) = تعبیری
غلط و بی لزوم اولغله استعمالی جائز
دكلدر :

« شُكْرُ كِيْمٍ بِي مَنَّةٍ وَ بِي اضْطِرَابِ رُوزِ كَارِ »
(نغی)

شُكُوْفَةٌ } [ف] چیچك : (شُكُوْفَةٌ
زار) = چیچك باغچه .
سی . كسر شین ايله فارسیده باشقه
معنی افاده ایدر .

سُكُوْلٌ } [ع] « شَكَّ » كُ جَمِیْ .
اوماده به باقلى .

سُكُوْهٌ } [ف] مهابت ، حشمت ،
هیت ، وقار معناسنده در :
(كمال شكوه و دارات ايله) فارسیده
حذف و او ايله ده قوللانیلیر .

شُمَارٌ } [ف] صایى ، عدد : (بی شمار)
= صایبمز ، حساببمز §

صایمه ، حساب اتمه : (شمار اعداد)
§ « شُمُرْدَنْ » مصدرندن امر حاضر
اوله رق وصف ترکیبی صورتنده و
صایبجی ، صایان معناسنده ده قوللانیلیر :
(خَطْوَةٌ شُمَارٌ) = آدیم صایبجی ،
(اختر شمار) و (انجم شمار) =
كوكده کی كواكب صایبجی ، صایان
معناسنده :

« ورق شمار كل عشرت اول كل ای و اعظ »
« زمان عیش و طر بدر کتانی نیلرسین »
(نائلی قدیم)

شُعْبَةٌ } [ع] بولنتی ، بولوك ؛ بر
اصلك فرعى ، قسمی :
(شعبه اداره ، پوسته شعبه سی) .

شُعْرَاءُ } [ع] « شاعر » كُ جَمِي .
« شاعر » ه مراجعت
اولنه : (شعراى عجم ، شعراى روم) .
« زيرا شعرا زمره سنك طبع سليمى »
« آينه الهام خداوند جهاندر »
(عونى)

شُعْلَةٌ } [ع] آلو : (شعله نار)
= آتشك آلوى . (شعله)
دار) = آلولى ، پارلايىجى (شعله كپر)
= آلولنش .

« تاب رخك اولدجه فزون شعله ميدن »
« برلعهسى دنيايى يا قار برق بلاسين »
(نائلى قديم)

شُعُورٌ } [ع] برشيئى اى آكلایوب
بيلمه ، برشيئك مزاياسنى
ايجه ادراك ايمه : (بي شعور) =
ادراكسز ، ناقص العقل (مختل الشعور)
= عقل وادراكنه خلل كلش ، دلى .
(ايتك) ماده سيله قوللانيلماز .

شُعْلٌ } [ع] ياييله جق ايش ، كوريله .
جك خدمت . آرزو قوللانيلير :
« شغلم بويساط ايچنده چوقدر »
(فضولى) /

شُعْفَاءُ } [ع] شفاعتجیلر . « شفيع » كُ
جَمِي .

شُعْفَةٌ } [ع] اصطلاحات فقهييه -
دندر . برملك مشترايى

شُرٌّ } [ع] « شر » كُ جَمِي ،
شُرُورٌ } ضرر وزيانه ، كدر و
مصيبته سبب اولان نسنلر : (اهون
شُرور) .

شُرُوطٌ } [ع] « شرط » كُ جَمِي ،
او ماده يه مراجعت :
(شروط مناقصه) .

شُرُوعٌ } [ع] باشلامق : (ايفاي
وظيفه يه شروع) .

شُسْتٌ } [ف] بيقامه . دائما
« شوى » لفظيله برابر
قوللانيلير : (شست وشوى تن) .

شُسْتَةٌ } [ف] بيقاميش : (جامه
شسته) ، (ناشسته) =
بيقاميش : (روى ناشسته) .

شُعَاعٌ } [ع] كونشك منتشر اولان
ضياسى ، كونشه باقيلنجه
انسانك كوزينه تل تل ايبلك كبي
كورين بارلاق ايشيق : (شعاع شمس)
لسانمزده مستعمل اولان جمى (شعاعات)
در . (خيط الشعاع) = كونشك ايبلك
تل كبي كورين ايشينى .

شُعَبَاتٌ } [ع] « شعبه » نك جمى .
ديكر جمى اولان (شعب)
قوللانيلماز .

شُعْبَةٌ } [ف] حقه بازلك ال چابوقلى
ايله كوستردكلرى هنر ،
اويون . (شعبده باز) = او صورتله
اويون ، هنر كوسترن كه . (حقه باز)
ديه معروفدر .

شُخُوصُ } [ع] «شَخْصٌ» كُ جَمِي .
 (شَخْصٌ) زياده قوللانيلير .

سُدُّ } [ق] كَيْتَدِي ، كَيْدِي دِي مَكْدُون .
 سُدُّ } يال كُنْزِ اصْبَلَا قوللانيلماز ،
 دائما «آمد» لفظيله برابر قوللانيلير :
 (آمد شد) و (آمدوشد) = كلدي
 كتدي ، كلوب كيتجه .

سُدُودُ } [ع] شَاذُ اوْلَه ، شَاذَلِقُ :
 (سُدُودًا) = شَاذُ اوْلِقُ
 صورتيله ، شَاذُ اوْلَه رِق .

سُدُورُ } [ع] اريدله مش آلتون
 سُدُورُ } پارچه سي معناسنه اولان
 (سُدْرَه) نك جمعي . مفردى قوللانيلماز .
 سُرْبُ } [ع] اِيْحَمَك ، اِيْحَلْمَك :
 (شَرْبُ مَاء ، عِلَاجُك
 شَرْبِي ، شَرْبِه صَالِح) .

سُرْفَاءُ } [ع] «شَرْيْفٌ» كُ جَمِي ،
 سُرْفَاءُ } نسل حضرت پيغمبر يدن
 اولان ذوات كرام .

سُرْفَاتُ } [ع] «شَرْفَه» نك جمعي ،
 سُرْفَاتُ } مناره نك اذان او قونيلان
 يرلى . لسائزده مفردى فتح شين ايله
 معروفدر . اورايه ده باقلى .

سُرْكَاءُ } [ع] «شَرْيْكٌ» كُ جَمِي ،
 سُرْكَاءُ } اورتاقلر .

سُرُوحُ } [ع] مَوْلَانَاكُ مَتُونُ و
 سُرُوحُ } دقايقنى ايضاح ايجون
 يازيلان آثار . (شَرْح) كُ جَمِي .
 اورايه ده مراجعت اولنه .

ذهنده حاصل اولان تردد . بخصوصك
 اصلى اويلدى دكلى ديه ذهنجه كسديره .
 مهمك حالى . جمى (شُبُهَات) در :

«سن سلیماندن ایسه اشق سڭ»
 «شبهه یوق مظهر لطف حق سڭ»
 (خاقانی)

سُرُوبُ } [ف] دوه . (اَشْتَرُ) كُ
 سُرُوبُ } مخففى . (شُرْبَان) = دوه
 كوزه تيجى . دوه جمى . (شُرْدَل) =
 دوه خويلى ، كينجى . اصلى (اَشْتَرِدَل) .

(شُرْگَاو) = (اَشْتَرْگَاو) مخففى كه
 (زرافه) ديزلن حيواندر . (شُرْكَرْبَه)
 = اويغون ، اويغونسز ؛ ايبلى فتالى ،
 گناه شويله گناه بويله ، اطرادسز
 ديمكدر . (شُرْمَرِغ) = (اَشْتَرْمَرِغ)
 مخففيدر كه دوه قوشنه ديزيلير . (شُرْبِجَه)
 = دوه ياوروسى .

سُرُومُ } [ع] سَوِيْگَمَكُ معناسنه
 سُرُومُ } (شَم) كُ جمى : (شَتُوم غليظه)

شُجَاعُ } [ع] شَجَاعَتِي ، يوركلى ،
 شُجَاعُ } كوزى پك : (شَجَاعُ الدِين)

شُجَعَانُ } [ع] بهادرلر ، بيكيتلر .
 شُجَعَانُ } «شَجِيع» كُ جمى :
 (شَجَعَانُ تَرَك) .

«زخم تیغ و تبره کز مهسه کوکسن مغفر»
 «باشی اوزره یری شجعان آگابی جاویرمن»
 (قوجه راغب)

شیمه } [ع] کوزلرک طبیعتہ و
 شیموہ } نظرہ خوش کلن وانسانک
 کوٹانی کنڈینہ میل ایتدیروب چکن
 نازی ، اداسی ، طوری : (شیوہ
 شوخانہ) § قاعدہ ، طرز ، اسلوب :
 (شیوہ لسان ، شیوہ افادہ) ،
 (شیوہ کار) = ادالی ، نازی .
 (شیوہ باز) و (شیوہ گر) = اوضاع
 لطیفہ ایله جذب قلب ایدن .
 شیمہ } [ف] آت کیشنه مه سی ،
 شیمہ } عربیده (صہیل) دینیر .

شیمہ } [ع] « شیمہ » نک جمعی :
 شیم } (حضرت ولی النعم کریم الشیم) .
 شیمہ } [ع] خصلت ، طینت ، طبیعت ،
 شیمہ } خوی . حسنیاتده قوللانیلیر :
 (شیمہ کریمہ عاجز نوازی) .
 شین } [ع] الفبای عثمانیده اون
 شین } التنجی حرفک اسمی : (شین
 مضمومه ، باب الشین ، فصل الشین) .
 شین } [ف] محنت ، مصیبت سبیلہ
 شین } ایدیلن ناله ، افغان ، ماتم :
 (شیونگاہ) = ماتم یری .

ش

د شباطک آخرنده فوت اولتیه سویلدیم تاریخ ،
 د بهاری کورمیدی درویش بلبل اوچدی دنیادن
 (۱۲۲۵ سروری)

شبان } [ف] چوبان : (چوب
 شبان } شبان) .
 شبان } [ع] کنجلیر . « شاپ » ک
 شبان } جمعی : (شبان اهل جنت ،
 شبان بلده) .

شیمہ } [ع] « شیمہ » نک جمعی .
 شیمہ } اکثریا جمع دیکری اولان
 (شبہات) قوللانیلیر .

شیمہ } [ع] بر ماده نک صحت و
 شیمہ } حقیقتی کس دیرمه مکدن

شون } [ع] امر ، حال معاسنه
 شون } اولان (شَان) ک جمعی که
 احوال ، وقایع ، امور دیمکدر :
 (شتون یومیہ ، کیفیت شتون) جمع الجمع
 اوله رق (شتونات) صورتنده ده قوللا-
 نیلیر : (شتونات طبیعت) مفردی بو
 صورتله قوللانیلماز . لکن همزه الفه
 قلب اولنه رق (شَان) طرزنده وباشقه
 معناده استعمال اولنور .

شباط } [سریانیدن] سنه شمسیه نک
 شباط } اون ایکنجی آیی که لسان
 عوامده (کوچک آیی ، کودوک آیی)
 دیه معروفدر :

شیرازه } [ف] جلد نهم کتابک
یا پراقرنی منتظماً ضبط
وجلده ربط ایدن اوزون شریّت کبی
باغ ، اورکو : (شیرازه کتاب) ،
(شیرازه بند) = شیرازه نهمش ، شیرا-
زه ایله باغلی اولان . اشبو لفظ مجازاً
دخی قوللانیلیر . مثلاً (شیرازه انتظام)
کبی .

شیر پنجه } [ف] آرسلان الی ، اکثریا
دوچار اولانلری هلاک
ایدن معروف و الیم چیبان : (شیر
پنجه اجل) .

شیردان } [ف] شیردن ، گیویش
کتیریچی حیواناتک
ایکنجی معده سی ، گیویش باغیرصاعی .
شیردل } [ف] آرسلان یورکلی ،
قهرمان ، بیکیّت .

شیره } [ف] اوزوم صویی : (شیره
انگور) تازه تازه اولورسه
شربی جائزدر . ایکی کون کچر و تخمر
ایتمکه باشلارسه ایچلمز .

شیرین } [ف] طاتلی : (آب شیرین ،
سخن شیرین) ، (شیرین
زبان) = طاتلی دیللی (شیرین کام)
= طاتلی امللی ، مرآنه ایرمش (شیرین
کار) = طاتلی ، خوش معامله ایدن ،
مجلس آرا . (شیرینی) = طاتلیلق .
(شیرین چهره لی) = چرکین اولمایوب
نظره خوش کورینن .

شیشه } [ف] صیرچه دن یاپلش
(طرف ، قاب :) (علاج

شیشه سی ، غاز شیشه سی ، حجامت
شیشه سی) ، (پول شیشه) = پک
اینجه صیرچه قاب (حصیر شیشه سی)
= قفسجیلرک اعمال و حصیرجیلرک
استعمال ایتدکلری اینجه ، یاصصی ،
دوز تحته چوبوق (نه شیشه) =
طوقوز شیشه ، افلا کدن کنایه در .

{ خیلی دمدر شیشه خاطرده واردر انکسار }
(یحیی)

شبعه } [ع] بر ذاتک مدار قوقی
اولان متفقلری ، اتباع و

انصاری . بعده امام (علی) کرم الله
وجهه ایله خاندان جلیل الشاتی سووب
الترام ایدن فرقه مسلمینه اسم خاص
اولشدر . جمی (اشباع و شیخ) در .

شبعی } [ع] شیعه فرقه سنه منسوب
(اولان) .

شبنه } [ف] شدت عشق و یا کدر
ایله نه یایدیغی بیلیمه جک

مرتبده پریشان و حیران اولان .
وصف ترکیبی طرزنده استعمالی غالبدر :
(شیفه دل ، شیفته حال) ، (شیفته گی)
= عشق و یا کدر ایله حاصل اولان
سرسملک ، پریشانلق .

شیق } [فرانسیزجه دن Chic]
(ظرافت ، یوصمه لق ؛
آلا فرانغه مقلدی .

شیلین } [انکلیرجه] یکریمی دانه-
سی بر انکلیر آلشوقی
قیمتمده انکلتره نك کوموش سکه سی .

شِنَاةُ { [ف] صوده یوزمه .
فارسیده تخفیفله (شِنَا)
صورتندده قوللانیلیر .

شِنْدُ { [ف] ایشدیمه : (کُفْتُ وُشِنْدُ)

شِنْدِه { [ف] ایشدلمش . (تُوْشِنْدِه)
= یگی ایشدلمش . (تَاشِنْدِه)

= ایشدلمش :

« هپ کشفرازدل دهنکدن شنیده در »
« اول غنچه دن هزار طبیعت رمیده در »
(نائلی قدیم)

شِهَابُ { [ع] فی الاصل پارلاق آتس
شعله سی معناسنه در .

اصطلاحده کیجه لرئ بعضاً کؤک یوزندن
آشاغی یه دوشدیکی کوریلن آتس
پارچه سنه اطلاق اولنور : (شهاب
نَاقِب) § عربیده جسور ، کارگذار ،
آتشپاره آدم معناسنی ده افاده ایدر .

شِیرُ { [ف] آرسلان : (شیر ژیان ،
شیر غُرَان ، شیر غَرین) =

خومورداییجی . صالدریجی غضبلی
وهیدتلی آرسلان دیمکدر . (شیرانه)
= آرسلانجه سنه : (جمله شیرانه)
§ سوت : (شیر مادر) = انا سوتی
(شیر خوار) و (شیر خواره) =
سوت امن ، ممهده اولان چوجق .

{ شیرلر نجه قهرمده اولورکن لرزان }
{ بی برکوزلری آهویه زبون ایتدی فلک }
(یاووز سلطان سلیم)

شِکِبُ { [ف] صبر ، ترکیه سی
(چیدام) . « ایتک »

ماده سیاه قوللانیلماز . لسانمزده غلط
مشهوری فتح شین ایله در . (نَاشِکِبُ)
= صبر سز . (شِکِبَا ، شِکِبِنْدِه) =
صبر ایدیجی ، ایدن .

شِمَالُ { [ع] صول . « یمین »
ضدی . صول اله ، صول

یانه ، صول طرفه اطلاق اولنور :
(یمین و شمال) = صاغ و صول §
کونشک طوغدینی طرفه توجه ایدن
آدمک صول یاننده قلان طرف :
(شمال و جنوب) ، (شِمَالِی) = شماله
منسوب وعائد : (باد شِمَالِی ، قطب
شمالی ، ممالک شمالیه) ، (شِمَالاً) =
صولدن ، صول طرفدن اوله رق :

« شمالاً اصفهان و گنجه و تفلیس و شروانی »
(نفی)

شِمْشَادُ { [ف] چشیر آغاجی :
(قشر شمشاد) .

شِشَانُ { [ف] طانییجی ، بیلیجی .
(شِشَانِقُ) مصدرندن

صیغه امر اولوب وصف ترکیبی صورتندده
قوللانیلیر : (سخن شناس ، موسیقی
شناس ، قدر شناس) .

شِشَاوَرُ { [ف] صوده یوزیجی ،
پوزکیچ . (شِشَاوَرِی) =

سباحت ، یوزکچاک :

اولدینی حالده وصف ترکیبی صورتند
قوللانیلیر که او تقدیرده بیر ییجی، یاریجی.
یاران معناسنی افاده ایدر. مثلا (دلشکاف،
زهره شکاف، موشکاف، سینه شکاف،
صف شکاف) کبی .

شِکَافَه { [ف] مضراب ، زخمه ؛
تल्ली یا خود ایجه کیریشلی
سازلری چالغی مخصوص پارمغه طاقیلان
آت . (شِکَافَزن) = سازنده ،
چالغیجی .

شِکَايَت { [ع] انسانک نفسنه کوچ
کوتو حالاتی اظهار و اخبار ایتک ،
تفسنجه خشنودنزلنی موجب اولان
شیئی سویله مک : (شکر و شکایت)
جمعی (شِکَايَات) .

شِکَسْت { [ف] قیرلمش ، قیریق
معناسنده (اولق)
ماده سیله قوللانیلیر § قیرله ، بوزوله :
(شکست دل ، شکست سبو ، شکست
خاطر) § قیرمه : (حدتله کاسه بی
شکست ایتدی) .

شِکَسْتَه { [ف] قیرلمش ، قیریق ؛
(ساغر شکسته ، خاطر
شکسته ، قلب شکسته) ، (شکسته
بال) = فانادی قیرلمش : (مرغ شکسته
بال) ، (شکسته دل) = کوکلی
قیرلمش ، مأیوس و مکدر اولان (شکسته
زبان) = پلنک ، درست سوز سویله-
یهه یین که عربیده (الکن) دینیر :

« بودر دغاسی سکا نفی شکسته داک »
« که دائما اوله سکا شاد و خرم و بی غم »
(نفی)

« حفظ آب ایتز شکسته اولسه البت برسبو »
(طربزونی حلیمی)

شِکَم { [ف] بطن ، قارین . (شکم پرور)
(شکم پرست) = بوغازینه
دوشکون ، قارین بساه یین ، چوق ییین :
(شکم بنده) = او بور ، طوی ییق
بیلمه یین کیمسه که عربیده «اکول»
دینیلیر .

شِکْمَه { [ف] اشکنبه ، ییلن
اشیلرک داخل اولدینی
معهده دیمک ایسه ده لسانزده بیوک
حیواناتک قورساغی دیمکدر . اغلی
یاغلیظ ، چرکین ، یوغون معناسنه
اولان (استنبه) لفظی و یا خود (شکم
بنده) در . برنجی جلدک (۳۶۶) نجی
صحیفه سنه مراجعت .

شِکَن { [ف] بوکم ، قیوریم : (شکن
طره ، شکن کا کل) §
قیرنجی ، قیران معناسنده مطلقا وصف
ترکیبی طرزنده قوللانیلیر : (دل شکن ،
صنف شکن ، خاطر شکن ، سپه شکن) .

« دلیر صنف شکندر ارد شیر شیر افکندر »
(نفی)

شِکَنج { [ف] «شکن» کبی
« قیوریم ، بوکم معناسنه در :
(شکنج زلف ، شکنج کیسو) .

« هر برشکنج طرّده بیک مبتلاسی وار »
(ندیم)

شِفَاهُ } [ع] دوداق معناسنه اولان
(شَفَه نك جمی . شِفَاهَا

= آغیز ایله ، دیل ایله (شِفَاهِی) =

آغیزدن یعنی سویله بهرك : (افاده

شفاهیة) ، (شِفَاهِیَات) = آغیزدن

چیقان ، سویله نیلن سوزلر .

شِق } [ع] مسئله نك ایکی طرفندن

آیریلان بر نسنه نك هر بر پارچه سی

دیملر . لسانزده مادّیاته پك نادر

قوللانیلیر : (ایکی شقّدن برینی ترجیح ،

شقّ اول ، شقّ ثانی) ، (شَقِّین) =

مسئله نك ایکی جهتی .

شِقَاق } [ع] اختلاف ، اتفاقسزلق ،

(بوزوشمه : نفاق وشقاق) .

شِكَار } [ف] آو : (صید وشكاره

(مراهیلدر) ، (شِكَاری)

= آوه منسوب ومتعلق اولان || آوجی :

(سك شكاری) § جالب طمع ، دكرلی :

(اوده شكار برشی می) کبی تعبیر اتدن

مقصود اولانه جق ، آو صاییه جق / بر

شی دکل دیملر § اولایچی ، اولایان .

بومعناده وصف ترکیبی صورتنده قوللا .

نیلیر : (دلشکار) = کوکل اولایچی .

(شِكَار گاه) = آو محلی ، اولانه جق بر .

شِكَاف } [ف] یاریق ، بیرتیق §

(یارمق ، بیرتمق معناسنه

اولان (شِكَافْتَن) مصدرندن صیغه امر

شِریان } [ع] بدنده حرکت ایدیچی

اولان طامارلردن هر

بری که بونلره (عروق نابضه) دینیر .

فتح (شین) ایله ده اوقونور .

شِمر } [ع] شرتی چوق اولان ،

زیاده کوتولک ایدن .

شِریغَه } [یونانییدن] احتقان آلتی ،

(ایچنه مایع دروائی قونیه رق

مقعد دن استعمال اولان انبویه لی آلت

مخصوصه .

شِعَار } [ع] مدار تمیز اولان علامت ،

یاخود عادت دیملر :

(شعار حمیت ، شعار انسانیت ، شعار

اسلام) وصف ترکیبی طرزنده ده

قوللانیلیر . مثلا (کرم شعار ، ظفر

شعار ، معدلت شعار) کبی .

شِعْر } [ع] تعریف معروف نتیجه موزون

ومقنی سوز : (شعر لطیف)

§ اک بلیغ ، پک بلیغ سوز . بوتعریفه

کوره موزون اولان هر سوزه شعر

دینیه منر . فقط غایتله بلیغ وموثر اولان

هر سوز شعر دیملر .

شِفَاء } [ع] خسته لیکدن قورتله ،

(صاغالمه : (شِفَايَاب) =

شفا بولمق ، صاغالق (دَرْدِ شِفَا ناپذیر)

= صاغالمه سی ممکن اولمایان خسته لق .

علت . (دَارُ الشِّفَا) = صاغاله جق محل ،

تیمارخانه .

(ارباب شرت) بولفظ مبالغه صورتياه
صفت ممانده قوللانديني کي لسانمزده
ترکجه ادا ت مصدر علاوه سيله ده قوللا.
نيدير. مثلا (شرت بر قاري، ينه
شرتك ايدييور).

{ [ع] عددي آز اولان }
شردمه { انسان جماعتي، گروهی.
اکثريا تا کيد قصايله (قلبا) لفظي
ايله توصيف اولنور: (شردمه قلبا).

{ [ع] — حاشا — واحد }
شرك { حقيقي اولان ذات اجل و اعلايه
شريك قوشمه، جناب اللهمه اورتاق
اسناد ايمه. کفر در:

« وريدلر مجلس کفری باده »
« شک و شرکی قومادی دنياده »
(خاقانی)

{ [ع] اورتاقلق، شخص }
شركت { واحدك يابه ميه جفی شيئي
حصوله کتيرمک و متمتع اولق ايچون
بردن زياده اشخاصک صور مختلفه ايله
اتحاد ايتلری ديمکدر. شرکتک انواعی
حقتده کی تعريفات فقويه يی بوراده ايضاح
ايتک ممکن دکدر: (عقد شرکت .
فسخ شرکت) عربیده معناجه (شرك)
ايله فرق يوقدر. فقط لسانمزده (شرك)
ممانده اصلا قوللانيلماز.

« کيجه لر عزم ايتديکم اول ماهه سايم خويدر »
« بر طريق ايله قبول ايتمز محبت شرکتی »
(فصیح دده)

{ [ع] قيش: (موسم شتا،
شتاء) شدت شتا: }
« صيفي قیلار شتا و خزانى بهار ايدر »
(لا)

{ [ف] عجله، سرعت،
شتاب } سگيرته:

« اهتراز گدن ايدر تعليم اطوار خرام »
« حسن رفتار او کره نور آهو شتاب گدن سنک »
(محمود ندیم)

{ [ف] عجله ایدن، سرعتله
شتابان } کیدن، سگيرتن:
« کچمه ای روح زوان عمر شتابانم کبی »
(ندیم)

{ [ع] سرتلک، قاتيلق
شدت } آرتيلق، زياده لک:
(کمال شدت، اثر شدت، شدت کامله،
شدت ضرب، شدت شتا، شدت ذکا).

{ [ع] صاتين آله، صاتين آلمه
سراء } (ايتک) ماده سيله قوللا.
نيلماز. مثلا (شرا ايتک، شرا ايتدی)
دينلمز. (بيع و شرا) = آلوب صاتمه،
آلنوب صائله ديمکدر.

{ [ع] قیغجم .
شراز، سرازه } « شرر » ايله
مترادفدر: (شراره حدت).

{ [ع] «شراوت» ماده .
شراوت } سنه مراجعت اولنه .

{ [ع] يلکن: (فتح شراع،
شراع } شراع کشای عزيمت .

{ [ع] شيرير اوله، شيرير-
سرت } لک؛ بدخويلق، کوتولک

یاخود بعید عن الرحمه اولدینی ایچون
بویله تسمیه اولندی که « بعد » معناسنه
اولان (شَطُون) دن مشتقد. یاخود
(شیطان) قوه ناریه دن مخلوق اولمق
حسبیه یا عمق معناسنه اولان (شَیْط)
ماده سندن مأخوذ در. قول دیگره
کوره اصلی هلاک معناسنه در :

شَیْطَانِي { [ع] شیطانیه منسوب
و متعلق : عقل شیطانی ،
وسوسه شیطانیه) .

شَیْطَانِي { [ع] شیطانلق ، قورنازلق .
شَیْطَانِي { لسانمزدده بولفظ (فرط
ذکا) ، (فکر دقیق) کبی معنالر
قصد اولندیقی تقدیرده مقام مدحده
واکر مفسدلک ، شریرلک ، حیلہ کارلک
کبی معنالر قصد اولنورسه مقام ذمده
قوللانیلیر که قائلک طرز استعمالته کوره
مخاطب اولان شخصک یا انفعالی و یاخود
محظوظیتی جلب ایدر .

شَیْنِي { [ع] معنوی عیب ، قصور ،
شَیْنِي { لککه : (هر فعلک شان وشینی
فاعله عائد در)

« خاکدن پرتو خورشید جهانتابه نه شین »
(باقی)

مقتداسی اولان ذات : (شیخ غالب ،
شیخ نظیف ، مولوی شیخی) ،
(شَیْخِيْن) = حضرت { ابوبکر } و
{ عمر } رضی الله عنهما . (شیخ الاکبر)
= حضرت امام محی الدین عربی .
« مست اولسه دلبر سوسه کر معذوردر شیخ الحرم ،
(نفی)

« فَيُخَمَانُ بِی مِثَالِ حِلَالٍ كُلِّ مَشَكَلَاتٍ ،
« شیخ بسطامی خصال آگاه کنه معضلات ،
شَیْخُوخَتِي { [ع] پیرلک ، اختیار-
لق :

« وارمیدر هنگام شیخوخته یوقلقدن بلا »
شَیْدَا { [ف] دیوانه ، دلی : (عاشق
شَیْدَا { بلبل شیدا) ،
(شَیْدَائِي) = دلیلک .

شَیْطَانِي { [ع] فارسیده (دیو)
(دینیر . بوماده حقنده کی
اقواله کوره انسانی غوایت و ضلالته
سوق ایدن کرک انسانی بشردن و کرک
طائفه جندن عتو و تمرد صاحبی ،
آزغین اولانلره اطلاق اولنور . لسا-
نمزدده ذکی ، قورناز اولان و شر و خدعه
قصیدیه معامله ایدن آمه (شیطان)
دینیلیر . (شیطان) بعید عن الحق ،

﴿ ش ﴾

« ای شیه و شریکدن منزّه »
« سر ازل و ابددن آگه »
(فضولی)

{ [ع] برشیتک مثلی ، نظیری ،
شَیْبَه { بگزری : (شبه جزیره ،
شبه معدن) جمعی (اشباهه) :

(شهر شهیر ، نجریر شهیر) .

شَهْرَقُ . { [ع] صولوغی ایجری طوغری
شهریق } چکدرک سسندمه : (شهیق حمار)

شَهْرَم . { [ع] شہامتی ، شہامتله
شہیم } متصف : (شاه شہیم)

مؤنثی (شہیمه) در .

شَهْرَسِي . { [ع] سنه . فارسی قاغده -
سی } سنجہ مضاف اولدینی حالده

مطلقا همزه سی اثبات اولنور : (شیء

واحد ، شیء ناجیز) کبی . همزه

حرکه لمدیکی وقت دائما حذف ایدیلیر .

مثلا (اوشیلر قالدی) دینلیرده

«شیلر» دینلمز . سبک ترکی اوزره

حرکه لنه جک ایسه هم اثباتی هم حذفی

جائزدر . مع مافیہ اثباتی ترجیح اولنور .

مثلا (شیه) دینله بیلیرسه ده (شیهه)

دیمک دها مناسبدر . اقوال واجسام

حقنده ایراد اولنور . جمعی اولان

(اشیا) یالکز جسمیاتده قولانیلیر .

شَیْطَانُ . { [ع] «شيطان» ک جمعی ،
شیاطین } اورایه باقکز .

شَیْبُ . { [ع] صاچ صاقال آغارمه ،
شایب } قوجامه ، اختیارلق :

{ کچدی ایام شباب ایتدی حلول هنکام شیب }

شَیْخُ . { [ع] بیر ، اختیار ، قوجامش
شیخ } آدم : (شیخ الوزرا ، شیخ -

الحرم) § قبیله ، جماعت رئیس :

(شیخ منصور ، شیخ عبیدالله) §

مرشد ، طرق علییه منسوب درویشلرک

{ شاهنشین } مخفی ،
شَهْنَشِينُ . { [ف] پجره چیقمه سی .

شَهْوَاؤُ . { [ف] شاهوار } مخفی .
شهووار } اورایه باقکز .

شَهْوَانِي . { [ع] شهوته منسوب و
شهووانی } متعلق : (فکر شهوانی ،

میل شهوانی ، قوه شهوانیه) § شهوتی
شدید وغالب اولان آدم .

شَهْوَتُ . { [ع] فی الاصل برنسنه نی
شهوت } سووب آسکا حرصله

میل ورغبت کوسترمک معناسنه درکه

غلبه نفس ، نفسک میلان شدیددی ؛

نفسک حظ ایتدیکی وسودیکی ایچون

کوستردیکی آزعینلق دیمکدر . (شهوت

آنکیز) = انسانک قوه شهوانیه سنی

تحریک ایدن حالت . (شهوت پرست)

= نفسک میل وهوای شهوانیسنه تابع

اولان آدم .

شَهْوِي . { [ع] رغبت ویریجی ،
شهی } ایستکاندیریجی ، اشتها -

لندیریجی : (اطعمه شیهه) .

شَهِيدُ . { [ع] حق اوغورنده و
شهید } حقانیت ایچون مقتول اولان

آدم : (شهید کربلا) :

{ بر شهید حکمة الروح نبی یاد ایلک }

{ دوستلر روح شهید حکمتی شاد ایلک }

(آطنه لی حق)

شَهْرَتِي . { [ع] شهرتلی ، شهرتلمش .
شهرت } (مشهور) ایله مترادفدر :

شهر زور) . (شهر اماتی) = امور
 بلديه واحسابيه به نظارت ايدن دائره
 رسميه (شهرى) = شهره منسوب
 كويلي اولياوب شهرلى اولان .

شهرآه { [ف] { شاهراه } مخفى
 بيوك يول .

شهرياز { [ف] { قدرتلى پادشاه
 بيوك حكمدار ديمكدر

شهرسوار { [ف] { شاهسوار
 مخفى ، اورايه باقكز .

{ شمسوار صف ميدان سعادت كه ايدن
 { بيك چالاك ظفر پدش ركابنده شتاب
 (نغى)

{ شمسوارم دل مجروحى باصوب كچه اكر
 { بايماك بر آووج خاك ايله يكسان ايسه ده
 (نائلى قديم)

شهرآه { [ع] { اشهل } ك مؤشى
 الا كوزلو قادين § لسا
 نمزده طاتلى شاشى ، ياريم شاشى باقان
 كوزه دينلير : (چشم شهلا) .

شهرآه { [ف] { موسيقى شريفه بر
 مقام لطيف مخصوصدر :

{ مطربا سازك دل عشاقه دمساز ايلدك
 { گه حجاز ايتدك مقامى گاه شهرآه ايلدك
 (تجار زاده) .

شهرشاه { [ف] { شاهنشاه } مخفى
 اورايه مراجعت اولنه
 شهرشه { [ف] { بيوك بلده ، قصبه :
 كسر ها ايله معروفدر

{ [ف] { شاهباز } مخفى ،
 شهرآه { اورايه باقكز :

{ شهرآه باقشلى آهو كوزلى }
 { شيرين حركتلى شهد سوزلى }
 (فضولى)

شهرآه { [ع] { شاهبال } مخفى ،
 اورايه باقكز .

شهرآه { [ف] { شاهبندر } مخفى ،
 اورايه مراجعت اولنه :
 (آتته باش شهبندرى) .

شهرآه { [ف] { شاهپر } مخفى ، او
 مادهيه مراجعت ايدلى :

شهد { [ف] { بال ، كوچ بالى .
 (شهداب ، شهدابه) =
 بال شربتى :

{ لذتندن كيم او قورسه سخن شيرينم }
 { شربت شهد مصفى اولور آغزنده لعاب }
 (نغى)

شهدانه { [ف] { شاهدانه } مخفى ||
 ايرى دانهلى كتان تخمى كه
 (شهدانج) ده دينير .

شهر { [ع] { بر آيك بدء رؤيتندن
 ختام رؤيته قدر اولان زمان ،

بر آى مدت : (شهر رمضان ، شهر
 محرم) جمى (شهرور) در : (شهرور
 عربيه ، شهرور روميه) ، (شهرى)
 = آيه منسوب ومتعلق ؛ ايلق : (معاش
 شهرى ، تخصيصات شهريه) .

شهر { [ف] { بيوك بلده ، قصبه :
 (آق شهر ، شهر بازار ،

سَوَايِبُ . { [ع] « شایبه » نك جمی :
 (شوائب تردد) مفردینه

باقی و همزه نك یرینه (ی) یازماملی .

سَوَارِبُ . { [ع] بیق معناسنه اولان
 (شارب) نك جمی .

سَوَارِقُ . { [ع] آیدینلق معناسنه
 (شارقه) نك جمی .

سَوَالُ . { [ع] شهور عربیه نك
 اوتجیسی ، بیرام آتی :

(سوال المکرم) .

سَوَالِيَه . { [فرانسزجه دن] « Che-
 valier » زادکان صنفك

اڭ آشاغیسنده بولنان آدم § قرون
 و سبطاده مذهب ایچون جنك ایدن
 زادکان قسمی § اجنبی نشانلرینك اڭ
 کوچوک رتبه سنی حامل اولان آدم §
 لسانمزده بویسر ، اطرافنی کنیش و آلقاق
 سبت کوفه یه دهه (سَوَالِيَه) دینیر .

سَوَاهِدُ . { [ع] بر مسئله یی اثبات
 ایچون ایراد و آرائه

ایدیلن مثالر و دلیلر دیمکدر .
 « شاهد » نك جمی .

سَوَاهِقُ . { [ع] یوکسکلر ، تپلر .
 « شاق » نك و « شاهقه »

نك جمعیدر . اکثر یا طاغ حقنده قوللا
 نیلیر : (شواحق جبال) .

سَوَقُ . { [ع] کواکک برشی حقنده کی
 کمال میل و هوسی : (شوق

تام ، فرط شوق) :

« شوق برزنجیردر کواکک آنک دیوانه سی »
 (خیالی)

سَوَكُ . { [ع] خار ، تیکن . (شوکستان)
 سَوَكْتُ . { [ع] یادشاه اسلام
 حضرت لرینه مخصوص

هیبت ، عظمت معناسنده قوللانیدیر .
 فی الاصل حدت سلاح معناسنه در .

سَوَهْرُنُ . { [ف] زوج ، قوجه :

شوهرین غائب ایدن همسر هم آغلار هم کولر ،
 (لا)

سَهَّ . { [ف] « شاه » مخفی ، اورایه
 سَهَّهَ . { [ف] باقکز .

سَهَادَاتُ . { [ع] شاهدک ایتیه ،
 (ادای شهادت ، شهادت صادقه)

§ شهید اوله ، شهیدک : (حضرت
 حمزه نك شهادتی ، مرتبه شهادت)

§ کوزه کورینن اشیا ، مکونات ،
 جهان : (عالم شهادت) ، (عالم الغیب

و الشهاده) = جناب الله .

سَهَامَتُ . { [ع] جسارت و جرات
 بهادری ایله برابر شدت

ذکا ، سرعت انتقال § سیادت نافذه ،
 نفوذ اوامره مقارن ریاست .

سَهَاءُ . { [ع] « شهب » نك مؤنثی ،
 سَهَاءُ . { [ع] کول رنگنه یاقین آجیل

رنگ : (بَغَاءُ شهباء) = قیرجل دیشی
 قاطر . اوزاقدن باقینجه آجیل کورندیکی

ایچون حلب شهرینه دهه اطلاق اولنور :
 (حلب الشهباء) .

شمیم } [ع] کوزل قوقو : (شمیم
شمیم) نسیم نوبهار ، (شمیمه)
= کوزل قوقولو شی .

« ای ناشکفته غنجه باغ نعیم ناز »
« ایتسون تبسمک ینه نثر شمیم ناز »
(نائلی قدیم)

سن } [ف] ناز، جلوه، کرشمه؛
سن } نظره و کونگله خوش کورین
طور و حالت . لسانمزده فرحلی ،
نشوهلی ، سونجلی و معمور ، آبادان
معنارنندهده قوللانلییر :

شاعت } [ع] زیاده چرکینک ،
شاعت } کوتولک . اکثریا افعال
مذمومه حقنده ایراد اولنور : (شاعت
فعل ، ارتکاب شاعت ، شاعته مألوف) .

شایع } [ع] پک کوتو ، زیاده چرکین
شایع } و یاقشماز اولان افعال و
حالات . « شایعه » نک جمعی : (ارتکاب
شایع) .

سئیه } [ف] جمعه ایرته سی کونی :
سئیه } (چهارشنبه ، پنجشنبه) .
سئیسنه } [ع] طبیعت ، اصول ،
عادت .

سئیع } [ع] شاعتلی ، پک چرکین
سئیع } و کوتو اولان : (فعل
شایع ، افعال شایعه) .

سئعه } [ع] پک کوتو ایش :
سئعه } (بو بر شایعه در که خذله
ناسک ال بایاغیلردن نادرأ صادر
اولور) .

بولنمیدر . حروف شمسیه شونلردر :
(ت ، ث ، د ، ذ ، ر ، ز ، س ،
ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ن) ابتدا-
لرنده اشبو حرفلردن بری بولنان کلماته
حرف تعریف لاحق اولنجه حروف
شمسیه تشدید ایله تلفظ اولنور .

شمشیر } [ف] قیلیچ : (شمشیر
شمشیر } بران ، شمشیر تیز) کسر
(شین) ایله ده قوللانلییر .

شمع } [ع] یاقه جق موم § بال
شمع } مومی :

« شمی یاقازمی اول آتش کیم یاقار پروانه بی »
(یحیی)
« عشق بر شمع السیدر نم پروانه سی »
(خیالی)

شمعدان } [ف] ایچنه موم دیکین
شمعدان } معروف آلت که (شامدان)
دینلییر . (شمعدانی) = شامدانجی .

شمعه } [ع] ایچنه موم ، بال موملی
شمعه } قیتیل . اکثریا قیرمزی مهر
مومنی یاقق ایچون قوللانیلان صارمه
ایچنه قیتیه اطلاق اولنور .

شمه } [ع] عربلرک باش اورتوسی ،
شمه } قیلدن اورتو ؛ صاریق .

شمه } [ع] معنای اصلیدی برکوره
شمه } قوقلامه در . لسانمزده پک
آز مقدار ، جزئی اثر معناسنده قوللا-
نیلییر : (شمه مرآت ، شمه وفا ،
شمه حقیقت) .

دیاقوس . اسلوب فارسی اوزره جمی
(سَمَّان) .

شَمَامَه } [ع] فارسیده (دستبویه)
چغتایجه ده (ییلغج) دینیلن

وقابوغی ترنجی ، یشیل ، قیرمزی ،
صاری رنگارله قاریشیق ودیلم دیلم
اولان کوچوک قاوون شکلنده بر
نوع میوه درکه غایتله کوزل قوقولودر .

شَمَس } [ع] کونش : (شمس منیر)
شمس فی الاصل مؤنث ایسه ده
لسانزده تأیثی معتبر دکلدر :

« شمس عصر ایدی عصرده شمسک »
« ظلی ممدود اولور زمانی قصیر »

شَمَسَه } [ع] کونش رسمنده اولان
ایشاهمه یاخود دوکمه
زینت : (چکن شمشه سی ، فراجه
شمسه سی) .

شَمْسِيَّة } [ع] کونشه منسوب و
متعلق : (سنه شمشیه ،

شهور شمشیه) § کونشک تأثیرندن
صاقتمق ایچون قولانیلان سایه بان ،
اوافق ال چادری . بونی یاغمر ایچون
سپر اوله رق دخی قولاندیغمزه کوره
(مَطْرِيَّة) ذیه تفریق ایتمک مناسبدر

§ بعض کلمات عربیه نك اولنه حرف
تعریف اولان (الف لام) داخل
اولدینی حالده حرف تعریف اوقونامزه
بونك سببی کلمات مذکوره نك ابتدا-
لرنده (حروف شمشیه) دن- بر حرفك

سَمَّوَان } [ف] بول اوست طونی ،
شالوارکه عربیده

(سَرَوَال) دینیلر . لغات کتابلرنده
روایات مختلفه مندرج اولدیغندن

(سروال) بونك معربی می یوقسه بو
(سروال) ك مفرسی می تحمق ایده میور .

سَم } [ع] قوقلامق ، قوقلامق :
(شم ریحان ، عطرک شمی) .

شَمَائِل } [ع] خوی ، طبیعت معنا-
سنه اولان (شمال) ك

جمی . اخلاق یعنی خویلهر دیمکدر §
اشکال وصفات معناسنده ده قوللا-

نیلمشدر . لسانزده مفردی اصلا بو
معنارده قولانیلمازه . (شمایل) طرزنده
یازاملی : (شمائل لطیفه ، شمائل شریفه) :

« شتاب اینجه دونر اژدهای پرانه »
« کیرر شمائل خوبانه جلوه هنگامی »
(نفی)

شَمَائِت } [ع] بربرینه رقیب و
دشمن اولانلرک برینه
اصابت ایدن بلادن طولایی دیگرینک
اظهار سرور ایتمی : (شماتت اعدا)
بونی « شماته » مقامنده قولانمالمی .

شَمَاتَه } [ع] کورولتی ، پاتیردی ،
یا یغاره ، یاغریشوب چاغرشمه :
(شماته تلی) ، (شماته جی) = یاغاره ،
پاتیردی ایتمک معنای اولان .

شَمَّاس } [ع] باشنك اورته یری
تراشلی بر نوع پاپاس ،

سَكْوَه { [ع] شكایت ؛ انسانك
نفسه فنا كلوب خشنود
اولمدینی حالاتی بیلدر-
سَكْوَى { مك ، هر نه سبيله
اولورسه اولسون خشنود سزانی کوسترن-
مك ديمكدر :

« اولسیدی قلمك چاك كریانی اكر »
« دیر ایدم قالمدی عالمده نشان شكوی »
(نابی)

شَكْمَه { [ع] شدید النفس بر
آدمك دیگر بر کیمسه
طرفندن کندینه واقع اولان تحکم ،
تعدی ، قهر کی اوضاعه تحمل ایتوب
عزم قوی ایله بی پروا مقاومت ومقابله
ایله مسی ديمكدر : (شدید الشکمه) =

شدید النفس ، سرکش ، صاحب عار
وحجیت اولان و کیمسه به سرفرو اتمه یمن
آدمه اطلاق اولنور . فی الاصل (شکمه)
باشی سرت ، ديك اولان آتله طاقیلان
کم آغیزلنی ديمكدر .

شَلَل { [ع] اصطلاح طبده علت
سببیه بدنك اعضای مختلفه-
سندده اك کوچکی مزاجك ، اك بویوکی
ال آیه سی قدر حاصل اولان یشیله مائل
صاری و یا موره مائل رنکده لکبه
دینیلیر § چولاق اولوق ، الی طوماز
اولوق . (شاء) = چولاق ال .

شَلَنَك { [ف] شاطر ، صوتیاری
کبی آدمارك آشانی ،
یوقاری صجر ایوب پرنده ایتلری ديمكدر .

حاصل اولان جزئی اغبرار ، طارغینلق ،
صوغوقلقدن کنایه اوله رق قوللانیبار :

« اولمدی هرکز اولعل نایاب »
« هیچ کسه یله جهانده شکر آب »
(خاقانی)

سَكْرَ خَنْد { [ف] طاتلی کولش .
دلبرك نزاكته
سوز سویله مه کبی
سَكْرَ خَنْدَه { نیم تبسم ایدیشی .
مقابلی (زهر خند) در .

سَكْرَ رِز { [ف] شکر صاچیچی
دیمکدر که مرهم طاتلی
سوز یعنی خوشه کیده جك کلام فصیح
ومعنیداردر § کریه شادی ، سونج
ایله آقان کوز یاشی .

سَكْرَ گُفْتَار { [ع] طاتلی سوزلو :
(مرید شکر گفتار)

شَكَل { [ع] رسم ، یحیم ، قلیق :
(شکل لطیف ، شکل
قییح) § هندسه اصطلاحنده بر و یا
برقاج حدود ایله مقطوع ومحدود اولان
صورت : (شکل مربع ، شکل مستطیل)
§ منطقده قیاسك هیئت ترتیبی .

شَكُور { [ع] نعمت السببه یه دائما
شکر ایدن : (عبد
شکور ، فقیر شکور) :

« شعار هیچکساندر رضای ناچاری »
« خلاف مشرب همت شکوری نیلرلر »
(نائلی قدیم)

ایدن : (سعید و شقی) § حیدود ،
طاع خرسزی : (شقی مشهور فلان
دردست اولمشدر) .

سَقِّقٌ § [ع] اورته سندن یاریق
اولان برشیک ایکی قسمندن
هر پارچه سی § اوز ارکک قارداش :
(شقیق شقیق) .

سَقِّقَه § [ع] اصطلاح طبدۀ یاریم
باش آغریسی دیکدر
§ اوز قیز قارداش .

سَكَّ § [ع] شبه ، کمان معناسنه دره .
برشیک ، برقولک وجودیله
عدمی و صدقیله کذبى پیننده تردد
ایتمکدن عبارتدره . « یقین » کُ ضدی :
(رفع شک ، ازاله شک) جمعی
(شکوک) در .

« روزه دارغمه سلطانمندن »
« حصه خوان عنایت کلدی »
« وقت افطارده شمدن صکره »
« شکمن قالدی ساعت کلدی »
(ثابت)

سَكْرَه § [ف] معلوم طاتلی نسنه .
برنوع قامشدن ، برقاچ
درلو نباتک صویندن ترکیبات کیمویه
ایله اعمال اولنور . الفاظ مشترکه دندر ،
نظمده کافک تشدیدى جائزدر :
(کل بشکره) = کل طاتلیسی .

سَكْرَه § [ف] شکر ایله صو ،
ایکی دوست آراسنده

سَفِیقٌ § [ع] شفقتلی ، آجیبوب
اسیرکه یجی : (رفیق
شفیق ، دوست شفیق) .

سَقِّ § [ع] یارمق ، یارلق : (شق
سقی) §
یاریق ، چاتلاق : (شق جدار) =
دیوار یارینی (شق شفه) = دوداق
آچق .

سَقَاءٌ § [ع] شقیق ، بدبختلی ،
بدطینتلك : (اصحاب سقاء) .
سَقَاوَةٌ § [ع] فی الاصل معناجه
« سقاء » ایله مترادفدر .
لسانمزده اکثریا عاصیلك ، حیدودلق
معناسنده قولانیلیر : (سقاوت مستمره
اصحابندن) .

سَقَائِقٌ § [ع] پارلاق ، بویوجک
یاپراقلی و قیرمنزی یاخود
پنبه رنگلی نظر ربا بر چیچکدرکه
« شقائق النعمان » و (شقایق نعمانیه) ده
دینلیر . ایکی نوعدر : (آغاچ شقایق
ویر شقایق) ، (شقایق کلی) =
شقایق چیچکنه مشابه ایری و پارلاق کل .

سَقْرَاقٌ § [ع] یشیل ، قیرمنزی ،
بیاض رنگارله منقش
برقوش . کسر (شین) ایله ده لغتدر .
لسانمزده شن ، شاطر ، لافزن اولانلره
(سقراق) دینلمسی عجا بولفظندن می
محرف و مأخوذ در .

سَقِّ § [ع] شقاوتلی ، شقاوت صاحبی ،
سقی (هر درلو افعال شیعیه ی ارتکاب

« کیرد کده زیر خا که ایدر شفقتی ظهور »
 « اهل کرم مهوت ایدر یر غریبنه »
 (حالتی)

شَفَوَاتُ { [ع] دوداقلر . « شَفَه » نك
 جمعی . بو آز قوللانیلیر .

جمع دیکری اولان (شَفَاه) ده باقلی .

شَفَوِي { [ع] « شَفَه » به یعنی
 دوداغه منسوب : (حرف

شَفَوِي) ، (حروف شَفَوِيه) = (باء ،
 فاء ، میم) حرفلرندن عبارتدر . (حروف
 شَفَهیه) ده دینیلیر . || فن نباتات
 اصطلاحنجه چیچکی دوداق کبی یاریق
 اولان ککیک ، هرزن گوش مثلونباتاته
 اطلاق اولنور : (فصیله شَفَوِيه) .

شَفَه { [ع] دوداق : (شق شفه)
 = دوداق آچق : بوتعبیر

اکثریا منفیاتده قوللانیلیر . (بِنْتُ الشَّفَه)
 = دوداغک قیزی یعنی کلام ، سوز
 دیمکدر .

شَفِيع { [ع] شفاعت ایدیجی ،
 ایدن ؛ مجرم ایچون عفو

دیله ییجی : (شَفِيع روز جزا) =
 حضرت فخر کائنات علیه ا کمل النجیات
 افندمزنی اصطلاح قهده حق (شَفِيعه) به
 مالک اولان کیمسه به (شَفِيع جَار)

دینیلیر که قومشونک بیتیشک اولان مالک
 خانه سنک صاتمسنده حق شفعه به مالک
 دیمکدر .

سَعَالُ { [ف] تحریفله « چاقال »
 دینیلن حیوان . فارسیده
 (سَكَال) ده دینیلور .

شَفَاعَتُ { [ع] صوجلو ، کناهکار
 ویاخود محتاج اولان

آدم ایچون عفو واحسان دیله مک .

شَفَافُ { [ع] جام و بلور کبی بر
 طرفدن اوته طرفی کوریلن

اجسامه وصف اولور : (جسم شفاف) .

« می کلکونه رونق بخش اولور شفافی مینا »
 (قوجه راغب)

شَفَالُو { [ف] معروف لندید ، تازه
 میوه || کنایه صورتیه

(بُوَسَه) معناسنده قوللانیلیر .

شَفَقُ { [ع] کونش غروب ایتدگدن
 صکره افقده ظاهر اولان

قیزیل آیدینلق دیمکدر . بونکله برابر
 « نِهَار » یعنی کون معناسنی ده افاده

ایتدیکندن لسانغده کونش طوغمه دن
 اول افقده ظاهر اولان آیدینلق معناسنده
 قوللانیمشدر . (شفق سو کمک) =

کونشک طوغه جنی طرفدن کونک یوزی
 آیدینلامغه باشلامق . (شَفَقُ گون) =
 شفق رنگلی .

شَفِيتُ { [ع] رحم ورقتله آجیبوب
 اسیر که مه : (شفقت

مادرانه) سکون (فا) ایله ده قوللانیلیر :

رانغ (اولوب مؤخرأ تحریف ایله عرب
وعجم لسانلرینه انتقال ایتشدور.

شَعَائِرُ } [ع] علامت معناسنه
« شَعِيرَه » نك جمعیدر.

(شعیره) حج ایچون اولان علامتلی
قربان دوه سنه و مناسك حَك موضعه
و آرپه دانه سنه دینیر: (شعائر اسلام) ،
(شعائر الحج) = حَك مناسك ،
علامات ، آثاری. همزه یرینه (ی)
یا زلاملی .

شَعْبَانُ } [ع] شهر عربیه دن
سکرنجی آیدر . شهر
ثله نك ایکنجیدر که رمضان دن اولدر.

سَعْرٌ } [ع] قیل: (شعربارب)
= بیق قیلی. (شعریه) =

قیل کی ایجه وتل تل اولان چوربالق
قورو حمیر که غاطلی (شهریه) در.

شَعَشَعَةٌ } [ع] پارلاق: (شعشعہ
شعشعہ) شمس، شعشعہ رخت

« اول که فروغ کهر تیغیدر »

« شعشعہ صبحدم روز کار »

(نفی)

شَعِيرٌ } [ع] آرپه. (خبز شعیر)
شعیر } = آرپه اتمکی. (شعیره)

= بردانه آرپه ، آرپه دانه سی || اصطلاح
طبیده انسانك کوز قاپاقلرنده چیقان
و آرپه جق دینیلن سیویلجه دیمکدر .

شَعْفَانٌ } [ع] اصطلاح طبیده
شعاف } یورکک و بیوک طامارلرک

منشأ لرینی سترایدن غلاف ، اورتو .

(شريك تجارت ، درس شریکی ،
شريك منفعت) :

« کوستر شده یدی هلال ایله شريك »
(خاقانی)

سَمْتٌ } [ف] تیر اندازلرک باش
پارمقلرینه کچیردکلری
یوکسوک . بوکا (زهکیر) ده دیرلر
§ بالیق اولطه سی .

سَمٌّ } [ف] آلتی. عربیسی (سته) :
سَمٌّ (شش جهت ، دوشش) ،

(شش پا) = آلتی آیاقلی حیوان
(ششپر) = آلات حربیه عتیقه دن
آلتی دیلملی طوپوز (ششتا) = آلتی
تल्ली طنبور .

شَشَخَانَةٌ } [ف] اسلحه عتیقه دن
ششخانه } ناملوسی التی بیولی تفنك
وطوپ: (آلتی قوال اوستی ششخانه
— مثل) = آلتی اوستنه اویماز ،
غیر مناسب شی حقنده ضرب اولنور .

سَسْمٌ } [ف] آلتنجی ، « سادس » :
سسم } (ماه ششم) = آلتنجی آی .

شَصْتٌ } [ف] آلتمش § « شست »
شصت } مقامنده ده قوللانیلیر .

شَطَارَتٌ } [ع] شنك ، شو خلق ،
لا ابالیك : (فلان نه
قدر شطارتلی آدم)

شَطْرَانِجٌ } [ع] تحریف ایله (سانطرانج)
شطرانج } دینیلن معروف او یوندر .
روایت کوره اصلی هند لساننده (شط

ویرن. (شرفصدور) = شرفله چقان
شرفله چقمه . اشبو تعبیر یا لکنز
ارادات سنیۃ جناب پادشاهی حتمندہ
قوللائیلیر . (شرفیاب) = شرف
بولان ، شرف بولمش اولان .

شرفہ { [ع] فی الاصل ضم شین ایله
قلعہ و دیوار اوزرنده اولان
بارو ، کنکره معناسنه در . اصطلاحزده
مناره لرده اذان او قومغه مخصوص اولان
محلہ ، طبقه یه دینیز . جمعی (شرفات) ،
(اوچ شرفه لی جامع شریف) .

شرق { [ع] کونشک طوغدینی
طرف . (غرب) ک مقابلی :
« آفتاب بحر و بر صاحبقران شرق و غرب »
(نفی)

شرقی { [ع] شرقه منسوب و متعلق :
(طرف شرقی ، السنۃ
شرقیہ) بونک جنمی اوله رق قوللائیلان
(شرقیون) = شرقه منسوب اولانلر
یعنی بلاد و ممالک شرقیه اھالیسی دیمکدر .

شرم { [ق] حجاب ، اوتامه :
(شرم و وحیا) :
« شرم جرمدن آپلماز دهنم »
(خاقانی)

شرمسار { [ف] اوتانان ، اوتامش .
(شرمساری) = او-

تامشلق ، محبوبیت .

شرمکین { [ف] اوتانغاج ، اوتانغان :
(دختر شرمکین) .

محبوبیت ، اوتامش اولق :
« اغیاری جورایله نه وار ای شوخ اولدی یروب »
« ارباب عشقی لطف ایله شرمندہ ایلسه ک »
(نائلی قدیم)

شرپر { [ع] کوتوک ایشله ییچی ،
کوتوک ایشله مکه دوشگون :
(شخص شیردن هر کس احتراز ایدر) .

شریط { [ع] یوگدن ، ایپکدن
اورمه یا خود طوقومه
ایجه شی . محرفی (شریعت) در :
(صرمه شریعت) .

شریطه { [ع] « شرط » معناسنه در .
اورایه مراجعت اولنه .

شریعت { [ع] قبل السہیدن حضرت
پیغمبر واسطه سیله وضع
وتبلیغ بیوریلان احکام جلیله یی حاوی
قانون السہی : (شریعت غرا ، شریعت
محمدیہ ، شریعت اسلامیہ) ، (اهل
شریعت) = احکام شرعیہ یه واقف
و خادم اولان علما و فقہا .

شرف { [ع] شرفلی : « شرع
شریف ، نعت شریف »

§ سلالہ طاهرہ حضرت پیغمبر یدن
اولان ذات : (شریف مکہ مکرمہ) .

شریک { [ع] اورناق ، بر ایشده
مادہ و یا معنأ بر لکده
بولنان بر قاچ آرقداشک هر بری :

شَرَط { [ع] معاملاتده موقوف عليه
 قیلنان شیدر که دیگر شیئک
 وجودی آنک وجودینه توقف ایدر :
 (شرط بولمانجه مشروط بولتماز) ،
 (شرط واقف ، ادات شرط ، جمله
 شرطیه) ، (شرطنامه) = بر معامله نك
 قیود متعینه سنی مبین کاغد (شَرَطِی ،
 شَرَطِیَه) = بر شرطی مشعر و بر شرطه
 منوط و متعلق اولان ؛ مقید .

شَرَع { [ع] قبل السیدن وضع
 اولنان اوامری و نواهی بی
 مشتمل اصول شریفه ، نبی محترم علیه الصلاة
 وسلم افسندیمز حضرتلرینک تبلیغ
 بیوردینی اصول مقدسه : (شرع
 شریف) ، (شَرَعاً) = شرع شریف
 موجبجه دیمکدر . (شَرَعِیَّاتِجِی) =
 باب فتواده احکام شرع شریفی حکمه
 درج ایدن مأوزه اطلاق اولنور :
 « آجیاز کسدیکی پارمق شرعک »
 (لا)

شَرَف { [ع] معنوی یوکسکاک ،
 اولوق ، مجد ، عزت ،
 اعتبار : (شرف ذاتی) = علو نسب
 وحسب و یاخود علم و کمال و ادب جهتیله
 اولان مجد و اعتبار (شرف اضافی)
 = رتبه ، پایه ، حیثیت عارضیه صورتیه
 اولان شرف دیمکدر . (شرفبخش)
 و (شرفبخشا - ی) = شرف ویرنجی ،

شَرَايِع { [ع] « شریعت » کجی ،
 فقط احکام شریعت
 معناسنده قوللانیلیر .

شَرَايِن ، شَرَايِن { [ع] بدنده کی
 نابض و متحرک
 طامارلر . (شَرَايِن) کجی .

شَرَبَت { [ع] شکر و یا بال ایله
 و یاخود درلو شروبلر
 ایله یا یلوب ایجیله جک طاتی شی . (شربت
 شکرزی) = شکر جیلرک قیرمزی
 رنکلی و بقلاو شککنده و یاخود کناری
 اویمه لی مدور اوله رق شربت یا یلمق
 ایچون مخصوصاً اعمال ایتدکری شکر :
 (ترنج شربی ، قوروق شربی) §
 مخصوصاً یا دیر یلوب ایچیلن مسهل علاج
 مقامنده ده قوللانیلیر :

« اصطلاحاتی سور معناسز »

« شربت و حقنه یپار اجزاسز »

(نابی)

شَرَح { [ع] آچق ، آچلمق ؛ بر
 شیئک مخفی و مشکل اولان
 دقایق و غوامضی ایضاح و تفسیر ایچون
 سویله نیلن سوزلر و بویولده یازیلان
 کتابلر : (شرح کتاب ، کتابک شرحی .
 شرح عقائد ، شرح مواقف ، شرح
 مثنوی) .

شَرَحَه { [ع] کسلیمش ديلم ، یاریق ؛
 (شرحه شرحه) = ديلم ديلم .

شَرَر { [ع] قیغلمج : (شَرَرِشَان)
 = قیغلمج صاچیجی ، صاچان .

سَدْرَاتُ { [ع] معدنن دبو شیریلن
آلتون پارچه لری .
مفردی اولان (سَدْر) قوللانیماز .

سَر { [ع] «خبر» مقابلدر . کوتولک ؛
سَر { علی الاطلاق ضرری و آخرک
بغض وخصومتتی موجب اوله جق ایش ،
شی : (خیر وشراللمهدندر) .

سَرَابُ { [ع] ایچباه جک ، ایچه جک
شی : (طعام وشرابده
اعتداله رعایت لازمدر) § اوزومدن
چیقاریلوب ایچیلنجه انسانی سرخوش
ایدن مایع که ترکیه سی (سِجِی) در :
(شراب ناب) = خالص ، صافی شراب .

سَرَاتُ { [ع] شیریرک ، کوتولک
یارامازلق :

سَرِاقَتُ { [ع] شرف صاحبی اولمه ،
شرفلیک : (شرافت
نسب ، شرافت علما) § شریف منصبی ،
شریفلیک : (شرافت مکّه مکرمه) .

سَرِاِطُ { [ع] شرافت
مجارجه دن [پالانقه
وقلعه واروشینک آغاج

سَرِاِطُ { [ع] شرافت
قازیق قاقیبه رق یاپیلان
باروسی . آغاج قازیقدن

سیر .

سَرِاِطُ { [ع] معاملاتده موقوف
علیه قیلان نسنه معناسنه

اولان (شریطه) نک جمعی : (شرائط
اشترا) ، (شرائط) صورتنده یازماملی .

حالنده کورینشی ، فرد ، ذات (شَخِصاً)
= هیئت جسمانیه سی اعتباریله . (شَخِصِی)
= شخصه منسوب و متعلق : (غرض

شخصی) ، (شَخِصَات) = برینک
شخصنه عائد و متعلق او یغونسز حالدر ،
سوزلر . (شخص متشخص) = حقوق ،
وظائف و شخصیتی متعین اولان (شخص
معنوی) = حقوق ، وظائفی بولنوب
شخصیتی اولمایان . قومپانیه لر ، بانقه لر
کبی .

« شخصک استعدادی لطف پیکرندن بللیدر »

« کیمیای قابلیت جوهرندن بللیدر »
(نائلیء قدیم)

سَدُّ { [ع] صیتی باغلامق ، صیتی
باغلامق § سیر وحرکتده

شدت کوسترمک یعنی سکیرتمک : (شد
رحل) = برمنزلدن دیگر منزله سرعتله
سیر و سفر ایتک ، سکیرتمک دیمکدر .

سَدَائِدُ { [ع] « شدیده » نک جمعی :
(شدائد دهر) .

سَدِیدُ { [ع] شدتلی ، قاتی ، سرت ،
(زورلی :) عذاب شدید ،

ضرب شدید ، جملهء شدیدیه) .

سَدِیدَه { [ع] آفت ، مصیبت ، بلا ،
(شدتلی حالت مکدره) .

بومقامده اکثریا جمعی اولان (شدائد)
قوللانیایر .

شَجَاعَتُ . { [ع] قورقوله جق يرلرده
حاللارده قورقماق ،

يورکی قوتلی بولنق ، بیکی ملک :

{ شجاعت عرض ابدکن مرد قبطی - سرفتن - بویلر ،
(قوجه راغب)

شَجَرٌ . { [ع] آغاج : (حجر وشجر
شجر) مقوله سی ، (شجر الزيتون)

= زيتون آغاجی :

{ « شجر طور همیشه ید بیضا ویرمن »
(قوجه راغب)

شَجَرَةٌ . { [ع] جدول سلاله ، سلسله
شجره) نامه ، انسابی حاوی کوتوک :

{ (شجرة آل عثمان) آغاج معنا -
سنددهه قولانیلیر : (شجرة رقوم) .

شَجِيعٌ . { [ع] شجاعتلی ، یورکلی ،
شجیع ایکیکت . اشخاصه وصف
اولدرق قولانیلیر : (امیر شجیع ،
محارب شجیع ، سردار شجیع) .

شَحْمٌ . { [ع] ایچیغی : (لحم وشحم) ،
شحم) (شحمه) = ایچیغی پار-

چه سی : (شحمة الاذن) = قولاغک
یوموشاغی .

شَحْنَةٌ . { [ع] اصلی (شحنة) در .
شحنة) اوائلده محافظ باده ، ضابطه

مأموری ، سوء باشی کبی ذواته اطلاق
اولدوردی . (شحنة النجف) = حضرت

(علی) کرم الله وجهه .

شَخْصٌ . { [ع] انسانک هیئت جسم -
شخص) نیه سی ، اوزاقدن قرارتی

شَبِيهَةٌ . { [ع] بگزه ییجی ، بگزه یین :

{ « لعاک شبيه غنجه دینلر آجلدیلر »
« صیغماز بنبوکونه بیوکسوز دهامه »
(قوجه راغب)

شَبَهٌ . { [ع] مثل ، نظیر ، بگزه ییش :

{ « سکا ای نور مجسم یجه تشبیه ایدیم »
« یوغیکن وجه شبه تازه نهال چنی »
(ابن کمال)

شَبَّ . { [ع] سویگمک ، سویگوب
سب) صایق : (سب وشتم) .

شَبَّيْتُ . { [ع] « شَبَّيْتُ » ک جمع ،
سب) طاغنیق ، باشقه باشقه ،

آیری آیری معناسندهر . یالکیز قوللا-
نیلماز ، مفردی هیچ استعمال اولناز :
(امور شتی ، مباحث شتی ، مواد شتی) .

شَجَّ . { [ع] اصطلاح فقهیده باش یاردق
شج) دیمکدر . (شجة) = باش

یاریقی . (شجة باضعة) = باشک دریبی
خفیفجه کسیلوب یاریلان اتندن برار

قان چیتدینی حالده آقاییان یاریق
(شجة حارصه) = باشک یالکیز

دریبی جز عیجه یارله سی (شجة دامعه)
= قان چیتوب کوز یاشی کبی آرزجه

بیریکن فقط آقاییان یاره (شجة دامیه)
= قانی آقان یاریق ، یاره . اصطلاح

فقهده بویله اون نوعی موجود ومعروفدر .

« انوری روز کارم کیم شبستان سخن »
 « شمع فکرمه ضیای نیر رخشان بولور »
 (نفی)

سَبَكَه { [ع] آوجی آغی § قفس
 کبی دلیک دلیک اولان

بارمقلق. خصوصیه تر به لرده صدوقه.
 لرك اطرافنه چکینلن بارمقلنلره دینیر :
 (شبکه سعادت) .

سَبْگَرْد { [ف] کیجه طولاشان
 قول ، بکچی وسائره

§ آی ، ماه .

سَبْگُون { [ف] (شَبْرَنَك) ، کبی
 قاره ، سیاه دیمکدر .

سَبْگِر { [ف] اوچ معناسی وار .
 (۱) قائم اللیل یعنی کیجه

اویوما یوب صباحه قدر اویاتیق طوران .
 بو معنی اعتباریه کیجه یوله کیدن کاربانه
 اطلاق اولنور . کیجه وقتی ایشله نیلن
 ایشه وصف اولور . (۲) وقت سحر .
 زمان صبح . (۳) صباحه قارشی ،
 سحرده اوتن بر قوش .

سَبْگِم { [ف] کیجه یاغان رطوبت ،
 چی :

« اهل تقلید ایله روشندل ایدرمی الفت »
 « برك كلغنجة تصویرده شبنم می اولور »
 (قوجه زاغ) .

سَبْگَه { [ف] اصلی عربی (شبکه)
 در . فارسیده بو استعمالی

معروفدر . اومادهیه باقلی . عربیده
 « شبکه » باشقه شیرله دیرلر .

{ [ف] آتیش بوجکی .
 سَبْتاب { (شَبْ اغروز) ده دینلیر :

« شبتابی بر کورمی کشی آفتاب ایله
 (نوعی)

سَبْچَرَاغ { [ف] کویا بر نوع کوهر
 ایمش که کیجه وقتی چراغ

کبی نشر ضیا ایدرمش . جهه خرافات
 شرقیه دندر . آثار سالفده قوللا .
 نیلمشدر :

« شبولری شبچراغ ایمان »

« کلبرک خزانى جوهر جان »

(شیخ غالب)

سَبْجُون { [ف] اثنای حربده کیجه
 چاپولی دیمکدر .

سَبْدِن { [ف] « دیز » رنگ معنا .
 سنه در . کیجه رنگلی یعنی

قاره یاغز آته اطلاق اولور . خصوصیه
 (خسرو پرویز) ک اسب مشهورینک
 اسمیدر .

سَبْرَنَك { [ف] کیجه رنگنده یعنی
 قاره رنگلی دیمکدر :

« کورسه کر بارقه رأینی رؤیاده اولور »
 « شعله شمع سحر شهبهر شبرنک غراب »
 (نفی)

سَبْ زَنْدَه دَاغ { [ف] کیجه اویو .
 مایان ، کیجه بی

عبادتله کچیرن § کیجه بکجیلکی ایدن .

سَبْ سَمَان { [ف] یاتاق او طه سی ،
 حرم دائره سی § کیجه

عبادتله مخصوص محل :

هنكام شباب (، شَبَابٌ) عین معنایه
سلیقه عثمانیه نك ايجاب ایتدیكى تصرفات
مخصوصه دندردر .

« بیانمز قدری مخور اولدجه نشوؤ جامك »
« شباب آیمانك کیفیتین پیر دوتادن صور »
(فطانت)

شَبَانِگَاَهْ } [ش] کیجه وقتی (آه
شَبَانِگَاَهْ) کیجه
شَبَانِگَاَهْ } یا تمغه مخصوص محل ،
آغل ، مندره .

لسانمزده برنجی معناسی معبردر .

شَبَانَه } [ف] کیجه وقتنده کی حال ،
کیجه کچن حالت : (ضیافت
شبانه ، صحبت شبانه) .

شَبَان } [ف] « شَب » کجی ،
کیجه لر : (روزان و شبان) .

شَبَاهَت } [ع] بگیزدمك ، بگیزه -
یش . (مشابَهت) زیاده

قوللانیدیر : (شباهت وجه) .

شَبَبُوی } [ف] کوزل قوقولی
معروف چیچك .
درلو رنگلی وقاتمرسز ، قاتمری اولور .

شَبَبِرَه } یاراصه دینین قوش .
عربیده (خفاش) دیرلر .
شَبَبِرَه } اصلا آیدیلغه . کونشه
باقه ماز . کوندوزلری

یوواسندن چیتماز ، کیجه لری اوچار .
آنکچون فارسیده بوله اسمیه اولمشدر .

(کلام شایع ، روایت شایعه) § تقسیم
اولتامش حصه مشترکه . اصلی (شائع)
ایسه ده لسانمزده او یله تلفظ و تحریر
اولتاز .

شَايِعَه } [ع] شیوع بولمش ، اسان
ناسه دو شمش اولان ماده ،
کیفیت : (تکذیب شایعه ، شایعه کاذبه)
جمی (شایعات) .

شَايِقَه } [ر] روسجه دن اصلی (چایقا)
قازاقلرک نهر لرده ، دگیز
کنار لرنده بندکری کوچوک قایق .

شَايِگَان } [ف] چوق ، بول .
« بسیار » کبی : (قافیة
شایگان) ، (کنج شایگان) =
« خسرو پرویز » کخزینة مشهوره سی .
(شایگان) = وفرت ، بولقی ، چوقلق .

شَبَه } [ف] کیجه : (روزوشب) =
کیجه و کوندوز . (شبانروز)
= برکون برکیجه دن عبارت زمان .
(شب یلدا) = قیشک ائ اوزون کیجه -
سی که شهر کانون اولک بشندن اون
برینه قدر اولان کیجه لر در . (شب
افروز) = آئی || آتش بوجکی .

شَبَس } [ع] طوز کبی اکشی بر
جوهر معدنیدر . لسانمزده
(شَب) دیه معروفدر . او ماده یه ده
باقلی .

شَبَاب } [ع] کنجلك ، تازه لك ،
جوانلق : (عهد شباب ،

مستبان اولمشدر : (در شاهوار ،
کوهز شهوار) .

{ [ف] بر نوع لطیف حلوانك
شاهی } اسمی § شاهه منسوب ،

حکمداره مناسب سچمه شیلر : (عطر
شاهی ، مهر شاهي ، توغ شاهی)

§ یکر می پاره قیمتمده ایران سکه سی ،
وقتیله ضربخانه عثمانیده دخی « شاهی »

نامیله برسکه ضرب اولمشدر § اوائله
منزلی اوزون بر طوب بونام ایله ذکر
اولنوردی .

« عطر شاهی چیتوب آلا ی ایله صحن چنه »
(لا)

{ [ف] طوغان ، آوجیلرک
شاهین } صید ایچون قولاندقلری

معروف بیر ییجی بر قوش :

{ [ف] لایق ، مناسب ،
شایان } یاراشیر ، یاقیشیر معناسنه در :

(شایان مرحمت ، شایان مطالعه) .

{ [ف] ادات « احتمال » در .
شاید } بلکه ، اوله که ، اوله -

بیلیر که معناسنده قوللانیلیر . اشبو ادات
اکثر یا جل شرطیه ده بولنور : (شاید
فورطنه ظهور ایدرسه) .

{ [ف] لیاقت ، یارا -
شایستگی } شیتلق .

{ [ف] لایق ، مستحق ،
شایسته } یاراشیقلی . اکثر یا

حسینآده قوللانیلیر : (شایسته عاطفت) .

{ [ع] شیوع بولش ، طویو -
شایغ } لوب لسانه دوشمش :

{ اک بیوک پادشاه ،
شاهلرک شاهی ،

{ شاهنشاه }
شاهنشاه }
ملک الملوک ، جهانگیر
دیمکدر . (شهنشاه ،

شهنشه) صورتنده تخفیف وتلفظ اولنور .

(شاهنشاهی) = اولو پادشاهلق ،

واوگا منسوب ومعلق :

« انبیانک یارسول الله شاهنشاهیدک »

(معلماجی)

{ [ف] حکمدارک او طو -
شاهنشین } ره جنی مقام مخصوص

{ § ملوکانه موقع اولق
شهنشین } اعتباریله خانه وبنارک

زقاعه ناظر چیتمه سی ، کلن کیدنی
سیر و تماشایچون یاپیلان جنبه کبی

چیقنتی محل .

{ [ف] « شاه » ایله ادات
شاهوار } تشبیه اولان (وار) دن

{ مرکبدر که شاه کبی
شهووار } معتبر ومنفرد دیمکدر .

اکثر یا مجوهراته وبالخاصه اینجی به وصف
اوله رق قوللانیلیر . بعض کتابلرده

(وار) یا خود (وار) یی ادات لیاقت
فرض ایله بوندن شاهه لایق معناسی

چیقاریلیورسه ده ادات مذکور ه نك
معنای لیاقت افاده ایتدیکی فارسی فرهنگ

ولهجه لرك تبعاتیه اكلاشلمش ومعنای
مقصودك تشبیهدن عبارت بولندی

شَاهِدَانَه { [ف] دانه‌لی هر سنه نك
 ایری و کوزل ایچی } ایریسی ، بالخاصه ائک
 ایری و کوزل ایچی § کندیر تخمی .
 اکثریا ایچی حقنده ایراد اولنور .

شَاهِدَارُو { [ف] شرآت ، سُجی .

شَاهِرَاه { [ف] ایشلاک ، بیوک
 یول . بعضاً تخفیف ایله
 (شهرآه) صورتسده ده قوللانیلیر :
 (شاهراه معرفت) .

شَاهِرَاَدَه { [ف] پادشاه اوغلی ،
 حکمدار اولادی .
 تخفیفله (شهرآده) طرزنده ده قوللانیلیر :
 (شاهزاده عالیبتبار شهرآده جوان
 نخت) .

شَاهِسُوَار ، **شَهَسُوَار** { [ف] آته
 کوزل
 بذیجی ، پک ابی بینن : (شاهسوار
 میدان وغا) .
 « آفرین ای روز کارک شهسوار صفدری »
 « عرصه آص شمدنکیرو تیغ ثریا جوهری »
 (نفی)

شَاهِق { [ع] عالی ، یوجه ،
 یوکسک . طاغ ، بنا ،
 آغاج مقوله سنه وصف اوله رق قوللا-
 نیلیر : (جبل شاهی ، اشجار شاهقه ،
 ابدیه شاهقه) جمعی (شواهیق) .

شَاهِقَه { [ع] ذروه ، تپه ، طاغاک
 تومسکی ، اوجی : (شاهقه
 جبل) .

اجرای مخابره و معامله ایتک اوزره
 نصب ایتدیکی مأمورینه ویریلن عنوان
 رسمی . دول اجنبیه نك بومثالو مأمور-
 لری قونسلوس عنوانیه یاد اولنور :
 (پیره باش شهپندری ، مارسلیا
 شهپندری) ، (امور شهپندری مدیریتی)
 = مأمورین موما الیمه عائد مصالحی
 رؤیتله مکلف دائره خارجیه ده بر
 اداره .

شَاهِیْت { [ف] بره منظومه نك ائک
 کوزل بیتی .

شَاهِر { [ف] « شاهبال » ایله
 مترادفدر . اورایه باقلی .
 بونلر (شهبال - شهر) صورتسده
 تخفیف اولنورلر .

شَاهِرَه { [ف] ترکیجه ده دخی بو
 اسمله معروف برنبا تدرکه
 بهارده حاصل اولور . آنک مسحوقندن
 پاییلان (حب) اویوز عنتنه نافع ایتمش .
 (شاهترج) معربیدر .

شَاهِد { [ع] شهادت ایدیچی ،
 ایدن ؛ برماده حقنده کور-
 دیکنی ویا خود ایشتدیکنی سویله بین :
 (شاهد عادل) ، (شاهد زور) =
 یالانچی شاهد .

شَاهِد { [ف] دلبر ، محبوبه ؛ عیش .
 وصحبتده حاضر اولان :
 (شاهد دوران) = دلبر مشهور (شاهد
 بازار) = آچیق مشرب ، حیا سز قادین ،
 روسی .

« شاه زلف سخندر اعتراض »

(لا)

« طولاشوب کا کل عنبر شکن جانانه »

« نه قدر خاطر محزوتہ طوقندی شانه »

(یحیی)

شاه { [ف] خداوند ، آمر جلیل -
شاه { الشان ، حکمدار ؛ بالخاصہ

ایران حکمدارانہی حضراتنک عنوان

رسمیلریدر . (شاه ولایت) = حضرت

(علی) کرم الله وجہہ . جمی (شاهان) ،

(شاهانہ) = حکمدارہ لایق و یاقیشیق

صورتہ دیکندر .

« شاه جهان آرمیدر ماه زمین پیرامیدر »

« بہرام بی پروامیدر یا آفتاب پرکرم »

(نفی)

« در یوزہ کر جناب طبعک »

« شاهان جہانپناہ معنی »

(ولہ)

شاهباز { [ف] بیاض و ایری طوغان
شاهباز { قوشی . بومعنادہ تحفیفاہ

(شہباز) دہ دینلیر . کنایہ ایری

وجودلی یاقیشیقلی کنج آدمہدہ اطلاق

اولنور .

شاهبال { [ف] قوش قانادینک
شاهبال { الک اوزون توپلری .

شاهبمدر { [ف] دولت علیہ عثمانیہ -
شاهبمدر { نک بلاد اجنبدہدہ

شہبمدر { بونان تبعہ سنک امور

تجاریہ و خصوصات

سائرہ سی حقندہ حکومات محلیہ ایلہ

حاصل اولان اوزوملردن اعمال قیلنان

برنوع بیاض شرابدرکہ او مملکتک

اسمیلاہ شہرتیابدز .

شامت { [ع] اوغورسزلق ،
شامت { اوغورسز اولمق :

(شامت قدوم) .

شامخ { [ع] عالی ، یوجہ ، یوکسک :
شامخ { (جیل شامخ ، قلاع شامخہ)

§ تعظم و تکبر ایلہ بورونی یوقاری یہ

طوتان : (رجل شامخ) .

شامہ { [ع] خواس خمسہ دن قوقو
شامہ { طوییحی قوت . (شام)

مادہ سنہدہ باقملی .

شامہ { [ف] باش اورتوسی . (شامہ گش)
شامہ { = باشنہ اورتو چکن .

شامہ { [ع] انسانک وجودندہ
شامہ { (بک) دینیلن سیاہ بک ،

نقطہ کہ فارسیدہ (خال) دینیر .

شان { [ع] نظر انامدہ بیوک کورینن
شان { اوصاحی ایچون مدار فخر

و شرف اولان حالت ، خصوص :

« ای اولوب معراج برهان علوشان سکنا »

« بیرہ ایتمش کو کدن استقبال ایدوب قرآن سکنا »

(فضولی)

« شان رخشانگی تقدیر ایدرز »

« سکنا حلیہ کچی توقیر ایدرز »

(معلم ناجی)

شانہ { [ف] طاراق ، صاچ و صافال

شانہ { طارامغہ مخصوص دیشلی آلت

معروفہ . (شانہ زن) = باشہ طاراق

اوریحی ، باش طارایان .

شاگرد { [ع] شکر ایدنجی . کور .
 دیکي لطف و نعمته قارشى
 ثنا و دعا ایدن : (شاگرد نعمت . چا کر
 شاگرد الاحسانلری) .

شاگرد { [ف] ملازم . چراق ،
 علم و یا صنعت تحصیلنه
 دوام ایدن : (شاگرد شاگرد) ،
 (شاگردی) = چراقلق ، ملازمت .

شاکی { [ع] شکایت ایدنجی ،
 ایدن . بومعناده (مشتکی)
 دها جوق قولانیلیر § آلات و اسلحه سی
 پک کسکین اولانه (شاکی سلاح)
 دینیلیر .

شال { [ف] یوڤ قاش ، صوف ،
 شایاق . بالخاصه هندستان
 و ایران بلادنده نسج و اعمال اولنان
 معروف قاش معتبر : (کشمیری شال ،
 والده شالی ، طرابلس شالی ، طوسیه
 شالی) . (شانی) = انقره تفتیکندن
 منسوج اینجه قاش .

شام { [ف] غروب شمس زمانی ،
 کیجه نك باشلانغجی ، آقشام :
 (شام و سحر) = آقشام و صباح .

شام { [ع] قوقلائیجی . قوقو طویجی ،
 اطویان . اکثریا بونک مؤشی
 اولان (شامه) قولانیلیر : (قوه شامه) .

شامپانیا { (فرانسه زجه دن) فرانسه .
 نك « شامپانیه » ایالتنده

کندیلیرنی ذخر انام علیه الصلوة والسلام
 حضرت تلیرشک جدلری اولان « مطلب
 بن عبد مناف » اولاندندن « شافع » ک
 ذریتمدن زعم و وطن ایدرلر . بونلره
 (بنوشافع) دینیلیر . (امام شافعی)
 رحمه الله آنلردندر . حضرت امامک
 مذهبه تابع اولانلرده (شافعی)
 اطلاق اولنور .

شافی { [ع] شفا و یرنجی ، خسته بی
 ای ایدنجی : (دواى شافی) .
 (شافی حقیقی) = جناب الله (ادویه
 شافیه) = شغالی علاجلر § قناعت
 و یرنجی . و یرن : (جواب شافی) .

شاق { [ع] زحمتلی ، مشقتلی ؛ کوچ
 و زور اولان . دایما بونک
 مؤشی اولان (شاقه) قولانیلیر :
 (اعمال شاقه ، خدمات شاقه ،
 عملیات شاقه) .

شاقول { [ع] حکمت طبیعیه و
 هندسه اصطلاحاتندندر .
 برحملك خط عمودی و منحنیسی تعیین
 ایجون قولانیلان اوچی قورشونلی ایپ .
 دیوارچی و دروگر ایی . تخریفاله
 (شاقول) دینیلیر . (شاقولامق)
 = « شاقول » ایله طوغری می اکر می
 دیه جهت آرامق . (شاقولی) =
 اصطلاح هندسه ده شاقوله منسوب
 و متعلق اولان شی دیمکدر .

شَارِع { [ع] واضع شریعت ، جناب اللہ و اواصر و نواہی الہیہ فی تبلیغ بیوران خاتم الانبیا علیہ اکل النحایا افندیمن حضرت تلیسہ اطلاق اولنور : (اذن شارع) .

شَارِق { [ع] پارلایچی ، پارلایان : (نجم شارق ، نجوم شارقہ) تخصیص ایله کونشہ اطلاق اولنور . (شَارِقہ) = ضیا ، نور ، آیدینلق .

شَاظِر { [ع] شطارتلی ، ہر شیء قوشوب یاغغہ و ہر ایشہ کیریشمکہ حاضر و ہوسکار اولان § فارسیده رکابده ، یانده پیک کبی قوشوب کیدن خدمتکار ، تابع دیمکدر .

شَاعِر { [ع] تعریفی اک مشکل بر طولدیر ملی . اک کس دیر ہرہ تعریفی « شعر سویلہین ، شعر یاپان آدم » دیوب سوزی اوزاتاملی : (شاعر مشہور نفی) جمعی (شعراً) در : (شعراى روم ، شعراى عرب ، شعراى ایران) .

« قلبك الهامگه مولادر »
« سگما شاعر دیمہمک اولادر »
(معلم ناجی)

شَاْفِع { [ع] شفاعت ایدیچی ، صوچی عفو ایتدیر یچی : (شافع روز جزا) = حضرت پیغمبر . (شافعی) = « طائف » جواریده بر قریہ در کہ آندہ متمکن اولان ناس

شَادَاب { [ف] طراوتلی ، تروتازہ ؛ صولی ، صویہ قامش . (شَادَابِی) = شادابلق :

شَادَان { [ف] ممنون ، مسرور ، سوینجلی .

شَادِرِوَان { [ف] اصطلاحزہ کورہ اطرافندہ بوانان متعدد موصلتلردن و فستقینہ سندن صو آقان حوض طرزندہ قبہلی چشمہ ، صو خزینہ سی دیمکدر .

شَادِکَام { [ف] پک سوینجلی . اشخاصہ اوصاف اولہرق قوللانیلیر : « ذوق اورندایلر تمام کیم طوتہ مست شادکام » (نفی)

شَادِمَان { [ف] پک مسرور ، جوق سوینجلی . (شَادِمَانِی) = مسروریت ، زیادہ سوینجلی اولق .

شَادِی { [ف] مسروریت ، سوینج ایله کوکل فرح اولق : (شادیء وصلت) .

شَادِی { [ع] قاعدہ کلیہ دن خارج ؛ قاعدہ خارچندہ اولان دیمکدر : (کلمات شادہ) .

شَارِب { [ع] ایچیچی ، ایچن : (شارب اللیل والنہار) = کیجہ کوندوز ایچن § بیدق : (قطع شارب) .

شَارِح { [ع] شرح ایدیچی ، ایدن ؛ برکتابک مشکل و مغلط اولان عبارہ ویافقرہ لرینی شرح و ایضاح ایدن : (شارح مثنوی) .

شَابِقَه { [ع] اثر، اماره : (شَابِقَه)
 شَابِقَه { غرض ، شَابِقَه امتناع)
 § شبهه : (اجتهاد بی شَابِقَه) § عیب ،
 چرك ، لاسكه : (شَابِقَه نفاق ، شَابِقَه
 نقصان) ، (شَابِقَه) صورت‌نده تلفظ
 و تحریر ایدله ملی .

شَاتِق { [ع] شتم ایدیجی ، سوگوب
 صایان .

شَاخ { [ف] دال ، آغاج دالی :
 (شَاخ میوه دار، شاخ کل)

§ بوینوز، چاتال : (شَاخ آهو) =
 جیلان بوینوزی . (شَاخ طاماری)
 § پاره ، قطعه ، پارچه : (شَاخ شاخ)
 = پاره پاره . «استطراد» بر لغت
 کتابنده (بوینودوروق کبی آغاجدن
 یاپیلان آلت ضبط) دیه (شَاخَه)
 لفظی کوسترلکدن سوکره مثال اوله رق
 (کرفتار دوشاخَه اضطراب) جه سنک
 ایراد ایدلسی اثر غفلت اولمیدر . مثال
 طوغری ، فقط کوسترلمن لفظ یا آلمشدر .
 بوینودوروق کبی دینلمن شی — که
 ترکیجه سی (طومروق) در — اوائلده
 مجرمینک بوینولریشه کچیریلیر برچاتال
 آغاج ایدی . (فرهنگ شعوری) ایله
 (برهان) ه کوره فارسیده بوئا
 (دوشانه . دوشاخَه) دیرلر . (شَاخسار)
 = دالاق ، قورولوق .

شَائِق { [ع] شوقلی ، هوسلی ،
 آرزولی : (قلب شَائِق ،
 قلوب شائقه) .

شَاب { [ع] کنج آدم : (شَاب
 امرد) = تویمز کنج ،
 یوزنده توی چقماش دلیقانیلی .
 (شَیخ و شَاب) = اختیار و کنج
 دیمکدر :
 «طبعه کلدی فتور اوضاع شیخ و شابدن»
 (حلیمکرای)

شَاب { [ف] عربیده «شَب»
 دینیر ، ایکی نوعدر .
 بری دَکیزده پیدا اولان آغیز بورو-
 شیدریجی طاش کبی بیاض شیدرکه
 بحر احمدده پک چوقدر . بوسببده
 «شَاب دَکیزی» دیه مشهوردر . دیکری
 بیاض بر ترکیب معدنیدر .

شَابِاش { [ف] آفرین ، تحسین
 مقامنده ایراد اولنور بر
 تعبیردرکه (شَاد بَاش) مخففیدر :
 (سزای شاباش ، مستحق شاباش) ،
 (ساباش) صورت‌نده تلفظی غلطدر .

شَاد { [ف] مسرور ، سویخیلی .
 (شادی) = مسروریت ،
 سویخیلی اولوق .

«قومدی شاخ کل امید دن بردانه کل»
 (یحیی)

الذَّلبُ، حَبَّةُ الذَّلبِ (ده دیر لر، فارسیده)
(دانه دل) دینیر .

« بر نفس چقماز غم عشق کوا کلدن ای صنم »
« صانکه اول سودای قلمده سویدا ایلدک »
(اصولی)

سُهْبا ([ع] بنات النعش صغری
دینلن کومه کوا کبک اور-
تہسنده غایت کوچوک کورین بر
کوکبک اسمی .

« قاشلری آرہسن ایتشدی خدا »
« اوج افلاک شریعتده سہبا »
(خاقانی)

سُهولت ([ع] آسانلق، قولایلق:
(مدار سہولت) .
سُهیل ([ع] بر پارلاق اختردرکہ
کوزندیکی ایچون (سہیل یعنی) و (سہیل
یمانی) دیہ مشهوردر .

سُیُوف ([ع] « سَیْف » ک جمع،
قیاجلر: (سیوف قاطعه) .

سُیُول ([ع] شدتله آقان صو
معناسنه اولان (سیل) ک جمع .

سُومَنَات ([ف] هندستانده
« کچرات » دیارنده

وقتیله موجود و مشهور اولان بر تخانه نیک
نامی . سلطان (محمود غزنوی) نیک
دیار مذکور ی فتح ایتدیکی ائشاده اشبو
تخانه بی ہدم و تخریب ایلدیکی مرویدر:
« کوکل کہ کعبہ تحقیقہ واصل اولشدر »
« جهان مهاجمہ ایتدجہ سومناتہ کولر »
(معلم ناجی)

سُونِگَر ([یونانیدن] اصلی
سپونگوس) دکیزدن

چیقاریلان یوموشاق، لاستیقلی معروف
شیدر کہ عربیده، فارسیده (اسفنج،
اسفنجہ) دینلیر: (چوقہ سونگری،
آرابہ سونگری، سونگر طاتلیسی) .

سُوہان ([ف] تورپو، اگہ کبی
چیزیکلی دکلدر، (صیجان
قویروغی تورپو، آغیز تورپوسی) .

سُویدَاء ([ع] یورکده اولان
سیاہ نقطہ، سیاہلق .
(سويداء القلب : سوداء القلب - اسود

﴿ ش ﴾

شَاء ([ع] « دیلهدی » معناسنه
صیغہ فعل ماضیدر . (ان شاء الله،
ماشاء الله) جملہ لرنده قولانیلیر . یالکیز
اولہرق اصلا قولانیلماز .

ش ([حرف] الفبای عثمانیده اون
التنجی حرفدر . امجد حسابجہ
(۳۰۰) عددینہ و اوراق و مکاتب
تاریخلرنده شعبان آینه اشارتدر .

مسحوق ، خلاصه . پستیل اوله رق
طبده قولانیلیر .

و . { [ف] « گووه » دینیلن
سوس } بوجك || آرپه . بغدادی کبی
حبوباته اوشن اوافق بیت ، قورد .

سوئتماز { [ف] کرتسکله ، گلر .

و . { [ف] مور رنگلی چیچک
سوسن } آجان « صوصام » .
رنگجه انواعی چوقدر . (سوسنه) ده
دینیلیر .

« سینی در سوسن باغ ملکوت »
(خاقانی)

و . { [ع] چارشی ، بازار :
سوق } (سوق سلطانی) = مزاد
محلی ، آیم صایم یری . (سوق عکاظ)
= زمان قدیمده بین العرب مشهور بر

پنایر ایدی که هرسته ذی القعدة ابتدا .
سنده (نگاه) ایله (طائف) آراسته کی
صحرا ده قوریلور و شعرای عرب اوراده
اجتماع ایله بر برلریله مشاعره ایدرلر
ایدی . (سوق) = چارشی یه ، بازاره
منسوب و متعلق || چارشیلی ، بازارچی .

و . { [ف] (فرانسزجه دن Soldat)
سولطات } عسکر نفری ، عسکر ، نفر .

و . { [ف] (فرانسزجه دن Sulfate)
سولفات } حامض کبریت ایله بر
اساسدن مرکب مایع ، کبریتیت .
انواعی واردر .

و . { [ف] یاقیجی ، یاقان :
سوزان } (آتش سوزان) §

یاچی ، یانان :

« باغ دهر ایچره بیتن هرغنچه آتش نما »
« خاک اولان بی دلرک زرم دل سوزاندر »
(نوعی)

و . { [ف] مؤثرک ، یاقیجلیق ،
سوزش } یانش ، یامه : (سوزش
درون) :

« اونه سوزش که اوقورکن انسان »
« بوله ماز ضبط بکایه امکان »
(معلم ناجی)

و . { [ف] ایکنه : (چشم
سوزن } (سوزن) = ایکنه دلیلی
(سوزندان) = ایکنه لک . (سوزنی)
= ایکنه یه منسوب و متعلق ، ایکنه ایله
ایشاندیکی ایچون اینجه نقشه ، پسند
اطلاق اولنور .

و . { [ف] محرق ، مؤثره ؛
سوزناک } یاقیجی . آتشی § موسیقیه
عثمانیده بر مقام اسمی : (سوزناک
فصلی ، سوزناک پشروی) .

و . { [ف] یاقیجی ، یاقان :
سوزنده } (سوزنده عشق)

معناجه (سوزان) ایله مترادفدر .

و . { [ع] ایکنه جی ، ایکنه
سوزنگر } یاپان .

و . { [ع] علم نباتات اصطلاحنده
سوس } « میان » دینیلن نباته
اطلاق اولنور . « میان کوکی » مطبوخ ،

یوقاری به صیریلوب چیقمامسی ایچون قولانیلیر .

و یی۰ } [ف] یامش ، یانیق .
سوحمه } (سوخته دل) = کوکلی
 یامش ، یورکی یانیق (نان سوخته)
 = یامش آتک § طالب علم ، طلبه
 علومک هریری .

و ۰ } [ف] فائده ، نفع ، کار ،
سود } قازانچ : (سود وزیان) ،
 (بی سود) = فائده سز ، بیهوده .
 (سود مند) = نافع ، فائده لی || فائده
 صاحبی ، مستفید ، کار ایدن .

و ۰ } [ف] سورلمش ، سورتلمش .
سوده } (رخسوده) = یوز سو-
 رلمش ، سورمش . (سوده رو) =
 سورلمش یوز .

و ۰ } [فرانسزجه دن Soda]
سوده } بر نوع معدنی طوزدرکه
 (لاطرون) ده دینیلیر . جامه شویجیلر
 صیجاق صوده ، بالفجیلر لا کرده بالینی
 اعمالنده قولانیلیرلر . ترکیبات سائره ده
 دخی مستعملدر .

و ۰ } [ف] دوگون ، اسباب مقیمنه
سوز } ایله اجرا قیلنن ضیافت ،
 سوینجلی شلک : (سور پرسورر ،
 سور ختان) .

« قلم اولسون الی اول کاتب بدتجریرک »
 « که فساد رفیقه سورمزی شور ایلر »
 (فضولی)

و ۰ } [ع] لاجل التحفظ برمحلك
سور } اطرافنه چکیلن متین حصار ،
 قلعه دیواری ، قلعه بدنی : (مدینه
 منوره سور ایله محاطدر) .

و ۰ } [ع] آشاغیده یازیلی اولان
سور } (سورَه) نك جمی : (سور
 شریفه) اوماده یه ده باقلی .

و ۰ } [ف] دلیک : (سوراخ
سوراخ } جدار ، سوراخ سنک)
 « نایک که چیتار زمزمه سوراخلرندن »
 « بلبلر اوتر صانکه کلک شاخلرندن »
 (نائلی قدیم)

و ۰ } [ایتالیانجه دن]
سورواتقه } صوینی پیزی کسد .
 یریلوب یاغی آلمش نوعی . اصلی
 (سورواتقه) ایش .

و ۰ } [ع] قرآن کریمک حاوی
سوره } اولدینی یوز اون درت
 منزله نك هر برینه اطلاق اولنور :
 « قاپلامشدی یوزینی نور سرور »
 « سورَه نور ایدی یامطلع نور »
 (خاقانی)

و ۰ } [ف] حرارت ، احتراق ، یامه :
سوز } (سوزوگداز) = یانوب ،
 یاقلمه . اکثریا وصف ترکیبی صورتنده
 و (یاقیچی ، یاقان) معناسنده قوللا-
 نیلیر : (دلسوز ، طاقتسوز ، وجدانسوز ،
 جانسوز) کی .

سوء هضم، سوء حرکت، سوء معامله) .
 { [ع] زینت اوله رق قادی نلرک }
سُوَاژ } بیلکارینه طاقدقلری
 بیله زیک . کسر سین ایله ده جائزدر .
 جمعی (اَسْوَرَه) .

{ [ف] نمش : (اَسْبِ سُوَاژ) }
سُوَاژ } = آته نمش (پیل سوار)
 = فیله نمش (اَشْتَر سُوَاژ) = دوه یه
 نمش . جمعی (سُوَاژان) .

{ [ف] آتلی ، آتلی عسکر : }
سُوَاژِی } (سواری فرقه سی ،
 سواری بلوکی) § کمی یه نمش اولسی
 حسسیله بکلک کمی ضابطنه ، کمی
 قومانداننه اطلاق اولنور : (ارطغرل
 سفینه هایونی سواریسی) .

{ [ع] بر شیء آ کلامق }
سُوَال } ایچون برینه صورمق ،
 صورشدیرمق (سُوَال و جواب طرزنده
 یازلش) § دیلمک : (ارتکاب ذل
 سُوَال) جمعی (اَسْأَلَه - سُوَالَات) .
 « خسته یم دردم سُوَال ایتمز طیب »
 (اسرار دده)

{ [فرانسجه دن] اصلی }
سُوَبِیَه } (Sous-Pieds) ذرکه
 « تحت القدم » معناسنه در . آیاغک
 آلتدن کچیریلوب پانتالونک ایکی کنا-
 رنده کی تکمه لره ربط ایدیلمن قایش و یا
 قشاش پارچه سی ذیمکدرکه پانتالونک

{ [ع] حسن صورتله ، }
سَمُوَح } سهولتله خاطره کلمه وقلبه
 طوغمه . جمعی (سَمُوَحَات) در .
 (سَمُوَحَات) معناسنده ده قوللانیلیر :
 (سَمُوَحَات صوفیه) .

{ [ف] تحریف ایله « زینپاره » }
سُمْبَارَه } دینیلن برنوع سرت طاشک
سُمْبَارَه } توزیدرکه قیلیمچ ، ییچاق
 کبی تیموردن و امشالی
 معدنیاتدن معمول اوانی و اشیانک پاسنی
 آچوب جلا و یرمک ایچون قوللانیلیر .
 (سُمْبَاذِج) بونک معربیدر .

{ [ع] اهل سنت و جماعتدن }
سَبِی } اولان ذات : (سنی المذهب ،
 جاریه سَبِیَه) .

{ [ع] بیلیر . « سَهَه » نک }
سَمُون } جمعیدر : (شهور و سنون)
 دیگر جمعی اولان (سِنین) زیاده
 قوللانیلیر .

{ [ف] جانب ، طرف ، }
سُوِی } یان : (سُوِی والای
 کریمانهلرینه) ، (سُوِِسُو) = طرف
 طرف ، هریانه :

« سوبسو سوق ایلمن هپ سائق تقدیردر »
 (قوجه راغب)

{ [ع] کوتولک . (حُسن) }
سُوِء } مقابل . اضاقله معنویاتده
 قوللانیلیر : (سوء ظن ، سوء حال ،

سَمْبَلَه { [ع] باشاق . جمی
(سَنَبَلَات) و (سَنَابِل)

§ یوز اللنجی درجه ده کائن برجه
اطلاق اولنور که کونش اشبو برجه
شهر اغستوسده انتقال ایدر .

سَمْت { [ع] سیرت حسنه ،
خصوصیله پیغمبر من مفر

موجودات علیه اکل التحیات افندیزک
سیرت قدسیه و معنادی اولان افعال
شریفه لریدر که عامه اهل اسلام عندنده

مرغوب و مصرعی الاجرادر : (سَنَتِ
مَوَّكِدَه) ، (سَنَةِ اللّٰهِ) = حکم السبیه ،

عادات السبیه § ختان : (سَنَتِ
دوکونی) .

« آته بویه عمل سنت ایش »
(خاقانی)

سَمْدَس { [ع] ایجه دیبا ، نازک
(سندسی)

= او قاشدن معمول لباس و سائر شی :
« بونی تحقیق بیل اورشک سروش »
« اولدی حورا کبی هم سندس پوش »
(خاقانی)

سَمْن { [ع] سیرت حسنه معناسنه
اولان بالاده کی (سَنَتِ کُ

جمی : (سَنَنِ سَنِيَه) = حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم افندیزک افعال قدسیه
معتاده لری .

(سَمْتَرِاش) = نعلبندیجاغی دیمکدر که
تحریف ایله « صوتراج » دیر لر .

سَمَاق { [ع] بعض ممالک تلو ده
طعامه قاتیلان کشتی دانه لر که

تحریفله (صوماق) دیر لر . (سَمَاقِ)
= ابروی و مقبول بر نوع طاشدر که
غایته قانی و جلادار اولور .

سَمَرَت { [ع] قاره یا غزلق ، اسمر -
ک : (سَمَرَتِ سِیْمَا ،

سمرت بدن) .

سَمْعَه { [ع] هر کسه کوسترمک ،
ایشتر دیرمک مقصد یله

ریا کارانه ایشله نیلن فعل و عمل .

سَمُو { [ع] یوجله ک ، یوکسکک :
(سَمُو مَنَزَلَات ، سَمُو پَایَه)

عین معناده (علو) ده از یاده قول لانیلیر .

سَمُوْحَت { [ع] « ساحت » کبی
جوانمردلک ، الی آچیق

اولفی . اکثریا اوتنه کی قول لانیلیر .

سَمُوْم { [ع] زهر لر ، آغولر .
« سَم » ک جمی : (باد

سوموم) .

سَمْبَل { [ف] موسم بهارده صو -
غاندن پیدا اولان کوزل

قوقولی معروف چیچک : (فاه منک
سنبلی ، قاتمرلی سنبلی) ، (سَنَبَلِ)

= سنبلی رنگنده دیمکدر . اکثریا
کونشسز ، یا غمورسز هوایه وصف
اولور : (سَنَبَلِ هَوَا) .

اولنور . (والده سلطان) تعبيرينك
 طوغرىسى (والده سلطان) در . كثر
 استعمال ايله علامت اضافت اولان
 آراده كي همزه اسقاط اولمشدر .
 ديكر لرى اسمليله ذكر اولنور . مثلا
 (زينب سلطان ، صفيه سلطان) كبي .
 (سلطان زاده) = سلطانلردن مهدي
 آراي وجود اولان بكر ، داماد پاشا -
 لرك اولاد لرى . جمعي (سلاطين) :

« قدرتم يوق حالمى عرض ايتمكه سلطانه »
 (اصولى)
 « نامى اعلايدك كه شانيدر سلطانكيز »
 « شان دولته برابر آرنار ايت شانكيز »

سلاحي { [ع] اصطلاحات طبيه دندر .
 انسانك اللرنده و آياق لرنده كي
 پارماق لرك اينجه ، اوزون كيكيرينه
 دينايلير . اللرك هر پارمغنده اوچر
 (سلاحي) واردر . جمعي (سلاميات) .
 (سليمه) = اشبو كيكيردن اورته ده كي
 ايكنجى كيك .

سلم { [ع] نردبان ، مرديون : (سلم
 سلم) فيض و رفعت ، سلم ترقى) .

سلوك { [ع] يوله كيرمك ، يول
 طومق ، بر كروهه داخل
 و آنلرك عادات و افعاى ايله عامل اولمق :
 (طريق حقه سلوك ، طريق مولويه
 سلوك ، طريق كتابته سلوك) .

سم { [ف] آت ، قاطر ، اوكوز
 كبي حيوانلرك طير ناغى .

سكوت { [ع] ترك كلام ايتمك ،
 صوصق ، صوصمه :
 (مقامنه كوره سكوت اك بليغ جوا بدن
 دهنه معني دار ، دهنه مؤثر در) ،
 (سَكُوتِي) = صوصمه بي اعتياد
 و التزام ايدين :

سكون { [ع] حر كتنن فارغ
 اولمق ، قيمه ناماق ،
 طور مق ، اصل تركه سي (ديكمك) در :
 (حال سكون ، سكون هوا) § حر -
 كه سزك : (سكون واو ايله) .
 « ابدال مساعيده قصور ايمه كه اولمش »
 « وابسته بو عالمده سكونك حر كاته »
 (لا)

سكونت { [مولده] حر كتنن -
 لك ، طور مق ؛ طور -
 غون اولمق . بالاده كي (سكون) ك
 يالكنز برنجي معنا سيله بر درر .
 (سَكُونْتِيَاب) = سكونت بويجي ، بولان .

سلاف { [ع] شراب ، اصل تركه سي
 (سجي) و (چاغير)
سلافه { در : (سلاف صاف ،
 سلافه عشق) .

سلاله { [ع] ذريت ، نسل ، تركه
 (دول ، دوش) در :
 (سلالة طاهره ، سلالة پيغمبري) .

سلطان { [ع] پادشاه ، حكمدار ،
 خنكار : (سلطان جهان)
 حضرت پادشاهك والده و كريمه
 محترمه لريله همشيره لرينه ده اطلاق

و سَفَلًا { [ع] آشاغی معناسنه اولان
 (اسْفَل) كُ مؤثی :
 (جهت سفلا) .

و سَفَلَاءُ { [ع] خوار، حقیر، آچاق
 معناسنه اولان (سفیل) كُ
 جمی : (سفلائی بلده) .

و سَفَلِيٌّ { [ع] اعتبارسز ، آشاغی ،
 بایاغی ، پُژمرده ، پیس
 قیافتلی . (سَفَلِيَّت) = بایاغیلک ،
 پُژمرده لک ، خراباتیلک . (سَفَلِيَّات)
 = دنیایه متعلق بایاغی ، عادی امور
 و خصوصات دیمکدر . (خدمات
 سفلیه) = چوپجیلک ، سوپورتیجیلک
 کبی شیرلر .

و سَفِينٌ { [ع] کبیلر ، « سَفِينَه » نك
 جمی . جمع دیکری اولان
 اولان (سَفَائِن) زیاده قوللانیلیر .

و سَفُوفٌ { [ع] اصطلاح طبلده
 توزحالنده اولان علاج :
 (ترتیب سفوف)

و سَفْهَاءٌ { [ع] « سفیه » كُ جمی ،
 اومادهیه باقلی :
 « حقمده نه دیرلرسه اوگونه سفمهانك »
 « آثار طبیعتلرینه ککیم نظر ایلر »
 (نفی)

و سَقَاطَةٌ { [ع] دوکوتی ، دوشوب
 دوکیلن شی : (سقاطه
 ساط ، سقاطه خواز)

و سَقُوطٌ { [ع] مادهٔ ویا معنی
 دوشمک : (اجرام
 منوره نك سقوطی ، سقوط اوراق ،
 « دلی یانی » نك موقع اقتداردن سقوطی)
 « گاه بر حرف ستوطیه ایدرناصری نار »
 « گاه بر نقطه قصوریه کوزی کورایلر »
 (فضولی)

و سَقُوفٌ { [ع] طاوان ، دام
 معناسنه اولان (سَقْف) كُ
 جمی . اوماده یه ده باقلی : (سقوف
 بیوت)

و سَكَارِيٌّ { [ع] سرخوش معناسنه
 اولان (سَكَرَان) كُ جمی .

و سَكَانٌ { [ع] اوطورانلر ، اوطوریجی
 معناسنه اولان (ساكِن) كُ
 جمی : (سَكَان قریه ، سَكَان بلده) §

دومن : (سَكَان سفینه) بومعناده
 مفرد در ونادرأ استعمال اولمشدر :
 « سَكَان حرم نیلر ایش قبله نمایی / »
 (سیدوهی)

و سَكَرٌ { [ع] شکر . (سَكَرِيٌّ) =
 شکر دن اعمال اولنان طاتلی .

و سَكَئِيٌّ { [ع] اوطوره جق محل ،
 خانه ، قوناق . دیکر
 لفظه اتصالی تقدیرنده صوآکنده کی (ی)
 الفه قلب اولنور : (سکنای خراب ،
 سکنای کبیر) کبی § ساکن اوله ،
 اوطورمه : (قابل سکنی برکوشك
 بولنه مدی) .

و و و } [ع] اگر معناسنه اولان
سَطُور } (سَرَج) كُ جَمِي .
 مفرد دینه باقلى : (سطور
 مستقیمه) :

« صف چكسه نه دم سطور خطك »
 « ای صغدر زرمكاه معنی »
 (نفی)

و و و } [ع] او كسوروك ، فارسیده
سَعَال } (سرفه) دینیلیر . (سعال
 دیکچی) = اصطلاح طبدیه بوغمه چه
 او كسوروكی دیمكدر :

و و و } [ع] سعادتله متصف ،
سَعَادَاء } سعادتلی دیمك اولان
 (سعید) كُ جَمِي : (سعادی امت ،
 حدیقه السعدا) .

و و و } [ف] دلنمش : (درسته)
سَعْمَه } = دلنمش ، دلیکلی اینجی .
 (ناسفته) = دلنمه مش ، دلیکلهز .
 (سفته گوش) = قولاغی دلنمش ؛
 کنایه عارف ، واقف معناسنده
 قوللانیلیر .

و و و } [ع] ایلچیلر ، (سفیر) كُ
سَفَرَاء } جمعیدر : (سفرای دول ،
 سفرای اجنبیه) .

و و و } [ع] اوزرنده يمك ییلن
سَمْرَه } یاینی ویاخود اوستی دوز ،
 مدور درت آیاقلی شی که تحریف ایله
 (صوفره) دیرلر : (سفره ضیافت ،
 سفره سور ، آداب سفره) .

و و و } [ع] اگر معناسنه اولان
سَرُوج } (سَرَج) كُ جَمِي .

و و و } [ف] تَغِي ، نغمه ؛ ایرلامه ،
سَرُود } اوتمه : (سرود حزین ،
 سرود مؤثر) :
 « سرود مرده ایله آسمان طربخانه »
 (نفی)

و و و } [ع] سوينج ، سوتمه .
سَرُور } (دارالسرور) = سوينج
 اوی ، سونجلی محل :

« نشاط خاطر عالم الكنده در ساقی »
 « بوغماریینه برجام در سرور ایده جك »
 (نائلی قديم)

و و و } [ف] مَلِك || خصوصیه
سَرُوش } واسطه وحی اولان
 حضرت « جبرائیل » علیه السلام .
 (سَرُوشه) ده عین معنایه لغتدر .
 جمی (سَرُوشان) = ملنكدر .

و و و } [ف] گیوشك ، سولپوك ؛
سَسْت } یاواش ، تذبُل . (سستی)
 = گیوشكك ، تذبلك :

« تمكینمی بلای محبتده قيلمه سست »
 « نادوست طعن ایدوب دیمه بی وفایی »
 (فضولی)

« اولورمی چنت خرسنت تازیانه ایله »
 (نیلی)

و و و } [ع] « سَطَّح » كُ جمی .
سَطُوح } ارایه باقلى : (سطوح
 مستویه) .

وه } [ع] چابوقلق، آزوقنده
سرعت } چوق حرکت ایتک :

(سرعت سیر ، سرعت ابتدائیه ،

سرعت وسطیه) ، (سرعت انتقال)

= چابوق ادراك ایتک ، هان آگلامق .

(سرعت انفعال) = درحال طارلق ،

چابوق کوچنمک .

« سرعت سیرندن اظهار در که رخس هتم »

« هم عنان سابقون اولق تمناسنده در »

(معلم ناجی)

وه } [ف] کوزه چکیلن

سرمه } معروف سیاه توز ، دارو .

(سرمه دان) = ایجنه سرمه قونیلان

ظرف ، قاب . « چکمک » ماده سیله

استعمال اولنور . (سرمه گش) =

بو ترکیب هم فاعل ، هم مفعول مقامنده

یعنی سرمه چکیچی ، سرمه چکمیش

معناسنده قوللانیلیر :

« اول ایکی دیدۀ بی سرمه سیاه »

« دائم اولمشدی نظرگاه الله »

(خاقانی)

وه } [ف] « سورنا » مخفی ،

سورنا-ی } تحریف ایله معروفی

« زورنا » در . (سورنازن) = زورنا

چالان . (سورنا) و یا (سورنای)

« سور » ایله « نای » دن مرکبدر .

اکثریا دوکون جمعیتلرنده چالمنسی بویه

تسمیه سته سبب اولمشدر : (سورناده

پیشرو اولماز نه چیقارسه بختنه —

مثل مشهور) .

« زعمنجه سخنور زمانه »

« سجاده نشین قهوه خانه »

(شیخ غالب)

وه } [ع] صیجاقلق ، قیزغینلق .

سخونت } اکثریامادیانده قوللانیلیر :

(سخونت حمام ، سخونت تابه)

وه } [ع] آلتی حرفلی ، آلتیلی .

وه } [ع] آلتی جزءده بری ،

سدس } آلتیده بر : (سدس

حصه یه متصرف)

وه } [ع] قاپو ، قاپو اشیکی :

سده } (سده سنیه) § بعض

اعضایه عارض اولان طوتغونلق علتی ،

اعصابک عطالتی :

وه } [ع] فارسی (سرپرده) نك

سرادق } (معربی . جمعی (سرادقات)

اوماده یه مراجعت ایتلی .

وه } [ف] اثر ، نشانه ، ایز .

سراغ } ترکیه سی (سوراغ) .

وه } [ع] « سارق » لك جمعی ،

سراق } خرسزلر : (حبس سراق) .

وه } [ف] قیرمنزی : (جامه

سرخ } سرخ ، سرخ مرگب) ،

(سرخی) = قیرمنزیلق ، قیزللق :

(سرخی حجاب) .

وه } [ف] آنقیند دینیلن

سرخاب } اوردکه مشابه قیرمنزی

رنکلی حیوان § قیرمنزی شراب § قان .

(وضع ستوده، طور ستوده، ذات ستوده صفات).

«ویرممش بزه رازدان ادوار»
«بر پادشه ستوده اطوار»
(معلم ناجی)

ویرممش (ف) بنگ حیوانی، رکوبه سمور (صالح هر جنس دو آب . (ستوربان) = بومثلو حیوانلره باقان، ساییس .

ویرممش (ف) دیرک : (ستون سنون } مصنع، ستون سنکین) § صنعت طباعت اصطلاحنامه بر غزته صحیفه سنک عموداً منقسم اولدیفی ایکی اوچ و یادها زیاده بولوکلردن هربری دیمکدر : (غزته ستونی، ایکنجی صحیفه نك برنجی ستونی، اوچ ستونلق بر مقاله).

ویرممش (ع) سجده ایتمه، نمازده سچود (باشنی یره قویمه : (رکوع وسچودک ارکان و آدابنه رعایت لازمدر).

ویرممش (ع) مسخره لقله خلقی مسخره (اکلندیرن آدم، قشمر : «کیسه عمر وک کلاهن باشنه» «سخره شیخ وشابدر پیکم» (نفی)

ویرممش (ف) کلام، سوز. سنخن، سنخن (فتح سین ایله تلفظی جائزدر .

ویرممش (ف) سوزه سوس سنخن آرا (ویرمچی، سوزی بزه یین؛

فصیح، بلیغ دیمکدر. (سنخن آراپی) = سوزه زینت ویرمچیلک .

سنخن پرداز (ف) سوز دوزنجی، حمله ایراد کلام ایدن. (سنخن پردازی) = سوز دوزنجیلک .

سنخندان (ف) سوز بیلن، فصاحتاه (سوز سویله یین. (سنخندان) = سنخندانلق :

«حضرت نابی استاده نظیره دیمکه»
«ثابت آساحلک مرده سنخندان می وار»
(ثابت)

سنختران (ف) فصیح، بلیغ، اهل فصاحت :

سنخن سنخ (ف) سوز طاریجی، واقفانه سوز سویله یین. جمعی (سنخن سنجان)

سنخن شناس (ف) مزایای کلامه اهل فصاحت آدم . (سنخن فهم) ده بومعناده قولانیلیر .

سنخسکو (ف) سوز سویله ییجی، صاحبی :

«انکاره کیمک جراتی وارایسه دیسونلر»
«یاران سنخن فهم، سنخسکو یه صلادر»
(نفی)

سنخسور (ف) فصاحتاه سوز سویله یین، فصیح . (سنخوری) = کوزل سوز سویله ییجیلک :

« نور سیه اولسه پاره پاره »
 « ایتم بن او زلفه استعاره »
 (شیخ غالب)

« بر سیه پوش فقیر ایردی آکما »
 « دیدی بر تحفه کتوردم که سگما »
 (خاقانی)

س

و سبیل { [ع] یول دیمک اولان (سبیل) ک }
 سبیل (جمعی) : (هادی سبیل) .
 و سبوح { [ع] ذات اجل واعلاسی }
 سبوح (هر زمان ومکانه هر لسان ایله بتون انسانلر طرفندن تسبیح وتقدیس اولنان جناب الله : [برسبوح قدوس سئک که تسبیحک ایچون هزاران هزار — تضرعات — سنان پاشا] .
 و سترک { [ف] بیوک ، ایری }
 سترک (قوتلی ، شهامتلی } غضبلی ، حدتلی ، طارغین .
 و ستره { [ع] پرده ، اورتو : }
 ستره (ستره حضراء ، ستره بیضاء) } اوسته کیلین ارکک لباسی که فتح سین ایله زبازرد در . اشبو (ستره) و (ستر ، ستر) الفاظ عربیه سی موجود ومعناجه دخی مقارنتی آشکار ایکن (ستره) لفظنک فرانمرجه (سورتو) دن محرف اولدیغنه دائر « لهجه عثمانی » ده سرد ایدلمش اولان مطالعه شایان قبول کوریله من .
 و سوده { [ف] مدح و ثنا اولنان ، }
 سوده (ممدوح معناسنه در :

و سبائی { [ع] یدی حرفلی ایدیزیلی ، }
 سبائی (یدیلی) .
 و سبحان { [ع] هر درلو نقائصدن بری }
 سبحان (ومنزه اولان جناب الله .
 و سبحان الله { [ع] جناب حق تقدیس }
 سبحان الله (وتزیه ایدرم معناسنه ترکیبدر . (تسبیح) معناسنی تضمن ایدر . لسانمزده بوندن ما عدا استغراب واستعظام موقننده ده ایراد اولنور .
 (حمدله) کبی (سبحله) ده (سبحان الله) دیمکدر .
 و سبحانی { [ع] جناب اللهه منسوب ، }
 سبحانی (متعلق : (کرم سبحانی ، الطاف سبحانیه) .
 « دل که آینه سبحانیدر »
 « لوحه حلیه خاقانیدر »
 (معلم ناجی)
 و سبحه { [ع] الهه چکیلن تسبیح ، }
 سبحه (طقسان طوقوز دانه دیزیلی شی . (سبحه گرد ، سبحه گردان) = تسبیح دور ایدیحی ، ایدن . (سبحه کش) = تسبیح چکن .
 و سبع { [ع] یدی جزء ده بری ، }
 سبع (یدی ده بره سکون (با) ایله ده لغتدر : (حاصلات صافیه نک سبسی) .

« ایلز هر کمعیار حسنه رغبت نائلی »
 « قدر عاشق دلبر سیمین برندن بلیدر »
 (نائلی قدیم)

سین } [ع] الفبای عثمانیده اون
 (بشنجی حرفک اسمیدر .
 (سین مهمله ، فصل سین) .

سیداء } [ع] حضرت (موسی)
 علیه السلامه تجلی الهی
 واقع اولان طاغک اسمیدر که آسیا ایله
 آفریقا قطع له لریک ملنصق اولدینی محل
 جوارنده کائندر : (طور سینا) ،
 (سینا) یه بدل (طور سینین) صورتنده
 استعمالی ده جائزدر .

سینه } [ف] کوکس . عربیسی
 (صدر) : (سینئه بلور ،
 سینئه صاف ، سینئه سیمین) § قلب ،
 درون ، ایج معناسنده ده قولانیلیر :
 (سینئه پرکینه ، سینئه حرصنده کی) ،
 (سینهنزن) = کوکس اورجیجی ،
 کوکسنی دوکوب ماتمایدن . (سینهنسوز)
 کوکس یاقیجی ، یورک یاقان ؛ انسانی
 مکدر و مضطرب ایدن .

سینی } [ف] اصلی « صینی » در که چینه
 (منسوب و متعلق دیمکدر .
 ذاتاً چیندن کلن سفره طبلاه سی ،
 کنار سز یووارلاق بیوک تپسی : (باقر
 سینی ، پرنج سینی ، میدان سینیسی) .

سینه } [ف] قاره ، (سیاه) ک
 (محفنی . اورایه ده مراجعت ایتلی :

سیمیا } [ع] باخصوص ، علی الخصوص
 خصوصاً مقامنده بعضاً استعمال
 اولنور . (ولایسیا ، لاسییا) طرزنده ده
 قولانیلیر .

سیماب } [ف] ژیوه ، جیوه . معربی
 (زیبق) در . اصل
 ترکیده (سنک) دینلیدیکنی « برهان »
 روایت اییدیور :

« آینه سینه بحر سیماب »
 « عقد کهر اولمش آنده کرداب »
 (شیخ غالب)

سیمکش } [ف] صیرمه چکن
 اصنتکار . غلط اولورق

(صیرمه کش) صورتنده تلفظ ایدر لر .
 (سیمکشخانه) = استانبولده بایزید
 جوارنده صیرمه چکدکلری محل .

سیمرغ } [ف] عنقا ، زمره عنقا
 دینلن موهوم قوش .

سیماء } [ع] کیمیا واسطه سیاه
 و اعمال حیل ایله صنایع

غریبه اجراسندن عبارت معرفت مخصوص
 صه یه اطلاق اولنور که اساسی وهمیات
 و بوبابده کی حکایاتک کافه می خرافاتدر .

سیمین } [ف] بتون کوموش ،
 کوموشدن دیمکدر :

(سیمین بدن) و (سیمین بر) =
 کوموش وجودلی (سیمین فواره) =

قر ، آی .

سیرت { [ع] انسانك ماده طوتدینی
 یول ، كیدش ؛ اخلاق ،
 طور ، حرکت : (سیرت طریفه ، سیرت
 حسنه ، سیرت مذمومه) :

« سالك راه خدا ذات رفاعی سیرتی »
 « مالك نور هدی مهآت پاك صورتی »

سیل { [ف] چوشتمون آقان یاغتمور ،
 قار صوی . (سیلاب ،
 سیلابه) ده دینیر . فی الاصل (سیل)
 عربی وفتح سین ایله در . فارسیده هم
 فتح هم کسر سین ایله تلفظ و استعمال
 اولتمشدر . لسانعزده برنجیسی محاوراتده
 تحریفله (سل) طرزنده ، ایکنجی
 واوچنجیسی نظم و نثرده کسر سین ایله
 قوللانیلیر .

سیلی { [ف] طوقات ، شامار :
 (سیلی خدایی ، سیلی حق) ،
 (سیلی خوار ، سیلی خور) = طوقات
 بین .

سیم { [ف] کوموش : (سیم وزر)
 = کوموش و آلتون :
 « ایکی ابرورینك آره سی هم »
 « سیم خالص کبی ایدی هر دم »
 (خاقانی)

سیما { [ع] یوز ، چهره ، چهره نك
 طرز مخصوصی (لطافت
 سیما ، بد سیما) :

« بگزه یورمی دامنكدن نور اومان سیمالره »
 « چهره ناجی به عطفایب نظره امانكی »
 (معلم ناجی)

قولاق ، بیوك نوع وشق که دریسندن
 کورک یاپیلیر ، تلکی به شیدیه بر حیواندر .
 (سیاه بخت ، سیاه روز) = طالعی

قاره ، بختسز (سیاه فام) = قاره
 رنگلی (سیاه پوش) = قاره لباسلی ،
 ماتم زده || فارسیده سرهنك ، چاوش
 (سیاه دانه) = چوره ك اوقی (سیاهكار)
 = کناهلی ، صوچلی (سیاهی) =
 قاره لك || آفریقا زنجیلردن هر بری .

سلب { [ف] الما : (سلب زنجندان)
 عربیسی (تفاح) .
 سیخ : [ف] دمیر شیشی : (سیخ
 کباب) ، (سیخ افریح)
 = فرنك شیشی .

سیرت { [ع] « سیرت » ك جمعی ،
 (سیرت ، اخلاق ، اطوار ،
 مشرب کبی انسانك احوال معنویه و عادات
 ظاهره سی : (سیرنجی ، سیر ویسی) .
 « آفرین ای سیر نویس حبیب »
 « اهل ایمانی ایلك تطیب »
 (معلم ناجی)

سیر { [ف] طوق ، طویمش ،
 قانمش : (دلسیر) .

سیراب { [ف] صویه قانمش ،
 صویه طویمش } تازه ،
 طراوتلی : (سنبل سیراب ، کل سیراب) :

« اولیمان مایه فیض از لیدن سیراب »
 « آب خضری ینه خضر اولسه دهر هر بوله ماز »
 (قونجه راغب)

واقف و پوئيقه ايله اشتغال ايدن ذات :
(سياسي مشهور) .

سياق { [ع] ايلرى قاقه ، سورمه ؛
طريق ، طرز كې معنالى
تضمن ايدر . بو مناسبته سوق كلام ،
سوزلر ك كليشى معناسنده قوللايلىمشدر :
(سياق وسباق) = عبارته نك كليشى

يعنى اوليله آخرنده كې كلسانده حاصل
اولان معنى || معفايه بالاده كوسترلين
معنالرده ده قوللايلىر . مثلا (برسياقده
كيدسيور ، برسياقده طورسيور) دنيلىر كه
بريولده كيدسيور ، برطرزده طورسيور
ديمكدر . (سياقلامه) تعبير قديمي ده
موجود در كه بر صورته ، بر طرزه
افراغ ايتك معناسى افاده ايدر .

سيماقت { [ع] بر نسته ي آردندن
ايلرى سورمك ، ايلرى

قاقق § اوائلده خزيشه نك دفاتر و
سنداى يازمق ايچون اختراع واستعمال
ايدلمش برنوع چنكلى و چارپوق نقطه سز
يازينك اسمى . (خط سياقت) زمانزده
متروكدر وييلن يازانده قالماش كيدير .
(سياقت واوى) = قانبور ديمكدر .

سيمان { [ع] بر برندن فرقسز ،
تماميله مساوى ايكي شى .
بو تئيه در . مفردى (سى) در كه لس .
نمزده اصلا قوللايلىماز .

سياه { [ف] قاره ، « بياض » ك
ضدى : (بجرسياه) =
قاره دگيز (سياهگوش) = قاره

« ماسوا شائبه سندن دلى تطهيره چالش »
(لا)

« ماسوا اللهه نظر قيلمى هم »
« هيچ عيننده دكلى عالم »
(خاقانى)

سواز { [ع] بيله زيك ، زينت
حلقه سى : (سواز سيمين) .

سهام { [ع] اوق معناسنه اولان
(سهم) ك جمى : (سهام
قضا) = شاعر مشهور « نقى » ك
مجوياتى حاوى مجموعه سته ويردىكى
عنوان .

{ [ايتاليا نجه دن] مراكب
سيا } بحريه صغيره ي كوره كلرى
ترسنه آلدرق كرى يوروتك : (سيا
صندال) .

سيادت { [ع] سيدك ، اولوق .

سياست { [ع] امور عامه ي ، مصالح
دولتى انتظام و آسائش
ايله جريان ايتديرمك صورتيلاه اولان
حاكلك § مجرمين حقارنده نظاماً ترتب
ايدن مجازاتك اجراسى . (سياستگاه)
= محل جزا .

سياسى { [ع] سياسته ، امور
دوليه يه منسوب و متعلق :
(امر سياسى ، امور سياسيه) ،
(سياسيات) = مصالح دولته و پوئيقه يه
متعلق خصوصات ديمكدر § امور دوليه يه

بندن بیو کدر } دیش. جمی (اسنه ،
اسن) جمع دیکری اولان (اسنان)
هرایکی معنا ایچون قوللانیلیر .

سنان } [ع] مزراق ، سونگو :
سنان (تیغ و سنان ، سنان پاشا) .
سنتینه } [ایتالیانجه دن] کیلرک
بیریکن یری .

سنباب } [ف] قیرقاقم ، دریسندن
کورک یاپیلان حیوان
معروف . (سنجابی) = او حیوانک
رنکنده اولان .

سندیق } [فرانسزجه دن] Syndie
برهیئت و جماعتک کندی
افراد و اعضای آراسندن انتخاب و توکیل
ایتدیکی مرخص } تجار دن برینک
افلاسی و قوعنده آلا جقلیلرینک نصب
ایتدکلری وکیل ، سندیقہ .

سمنار } [ف] ملوک قدیمه دن (نعمان
این مندر) ک « خورنق »
سمنار } [ع] نامیلہ انشا ایتدیردیکی
کوشکی یاپان معمار مشهورک اسمی :
(جزای سمنار) .

سنور } [ع] کدی : (سنور جبلی)
سنور = طاغ کدیسی ، بیایاتی کدی .
سنین } [ع] بیللر . « سنه » نک
جمی : (سنین سالغه) .
سواء } [ع] غیر ، ماعدا . (ماسواء)
سواء = مکونات ، مخلوقات :

س مسلك ، یول : (سلك عسکری ،
سلك بوابان) .

« آرایش سلك کبار حاجترس شهر اشعار »
« ذاتیلہ ایلر داعیان اظهار شوق و افتخار »
س } [ع] صلح ، باریشیق دیمکدر :
سلم } (سلم و حرب) فتح سین
ایله ده لغتدر .

سمات } [ع] نشان ، علامت ،
داغ معناسنه اولان (سمه)
نک جمی . مفردی قوللانیلماز . اشبو
لفظ اکثریا وصف ترکیبی طرزنده
قوللانیلیر : (ملکسمات ، مکارسمات)

سماط } [ع] فی الاصل صیره ،
دیزی معناسنه در . مثلاً
(سماط الطعام) = سفیره یه دیزلمش
اطعمه دیمکدر } لسانزده سفره معنا .
سندده قوللانیلیر : (ترتیب سماط ،
سماط امیرانه) .

سماک } [ع] ایکی بارلاق کوبدر که
برینه « سماک اعزل »
دیگرینه « سماک رامح » دینیلیر .

سمنساز } [ع] صایجی ایله آلیجی
بیننده توسط ایدن ادم ،
تجار آراسنده آیم صایم میانجیسی .
(دلال « باشقه در .

« تقدیر ایده من قیمت عقد در نظم »
« اندیشه که سمنساز کلام فصحاء در
(نفی)

سن } [ع] یاش : (سن طبیعی) ،
سن } (سنأ) = یاشجه : (سنأ

مخففاً عين معنایه لغتدر. مثلاً (ساحداره

سَلْحُورُ) صورتنده قوللائیلیر .

(ساحدار آغا) = اوائلده سرقربا،

مقامنده سرای هایونک الك بيوك ضابطی .

ایدی . سلاحری طوتان دیمکدر .

(سَلْحُورُ) = سلاحری قاریشدر برنجی .

سلاحر ایله اوینایوب اوغراشیجی .

دیمکدر که زمان قدیمده برصنف سلاحری

عسکره ، خصوصیه اسلحه متنوعه

استعمالنده ملکه ومهارت فوق العاده

ایله ممتاز معینده مستخدم افراده اطلاق

اولنوردی ،

سِلْسِلَه } [ع] زنجیر § بربرینه

هیتت مجموعه سی : (سلسله جبال)

§ صوی صوب ؛ عرق ، اوجاق ؛

(سلسله نامه) .

سِلَاطَه } [ع] ایچنه قورو اوت ،

مقوله سی طولدر برلمش دیمکدر که لسانمزده

تخریفله (شلتنه) دینیلیور .

سِلَاعَه } [ع] اصطلاح طیده بدنده

اولان و «اور» دینیلن یومرویه اطلاق

اولنور § متاع ، تجارت متاعی §

سولوک . بومغارلی اسامزده معتبر

دکلدر .

سِلَک } [ع] دیزی ، صیره : (ساک

تسلیح ، سِلَک اللّاعل)

سِگَال } [ف] فکر ، اندیشه ، ظن .
(بدسگال) = کوتوفکرلی .

سِگَالِش } [ف] فکر ایدش ،
(سگالش دشمنانه) .

سِکَنجَبِن } [ع] سرکه ایله بال

ویا خود شکر-

سِکَنکِبِن } [ف] دن مرکب

اکشی شربت .

سِکَه } [ع] آچه اوزرینه ضرب

اولتان نقش ، تمغا . (آلتون

سکه ، کوموش سکه) تعییراتی (مسکوکات)

مقامنده قوللائیلیر § مولوی درویشلر-

ینک کبیدکلری کلاه : (سکه ملای

روم) § یول ، زقاق : (سکه الحدید)

= دمیر یول .

سِکَه زَن } [ف] آچه ضرب ایدن

استادلردن ، عمله دن

هر بری .

سِکَه گَن } [ق] آچه قالبی حک

ایدن ، تمغا قازان

صنعتکارلردن هر بری : (سکه گن باشی)

سِلاخ } [ع] تفنک ، قیلیچ ،

سُونکو ، ییچاق ،

طابانجه مثلوه حرب و قتل آلاتنه اطلاق

اولنور : (استعمال سلاح ، تشهیر

سلاح) جمی (اسلحه) ، (سلاحخانه)

= بومثلو آلات و ادواتک حفظنه

مخصوص اولان محل . (سلیح) =

= سرکه صابجی ، صانان § اکشی
 یوزلو آدم. (سرکه ده ساله) = اون
 ییلق سرکه دیمک ایسه ده کنایه کین
 وعداوت قدیمه معناسنده قوللانلیز .
 (سرکنگین) = اکشی بال شرتی .
 « سرکه » و « انکبین » لفظلرندن
 مرکبدر .

سعایت } [ع] قوغیجلیق ایتک ،
 ایدلک ؛ قوغیلامق ،
 قوغیلامق ؛ بر آدمی دیگر شخصی
 چکشدرمک ، کچمک : (سعایت اقربا) .

سفال ، سفاله } [ف] چاناق کوملک
 (مقوله سی § اکین
 یجه خک اوراق .

سفالین } [ف] چاموردن یاپیش
 شی ، چاناق چوملک :
 (کوزه سفالین) .

سفر } [ع] کتاب ، جزء ؛ خصوص
 صیله (تورات شریف) ک
 مرکب بواندینی اجزادن بهر جزئه
 اطلاق اولنور .

سقله } [ع] فرومایه ، آخناق .
 (سقله پرور) = اومقوله
 اشخاصی التزام واستخدام ایدن .

سقایت } [ع] مکّه مکرمه ده حجاجه
 زحرم توزیبه خدمتی ،
 کعبه سقلانی .

سقط } [ع] وقتی ایرمه دن دوشن
 چوجوق ، یاورو .

س } [ع] کیزلی خصوص ، کیزلی
 شی . (سراً) = کیزلی اوله رق ،
 کیزلیجه . (افشای سر) = کیزلی
 ماده بی هر کسه سویله مک ، طویورمق .
 [ع] قندیل ، موم ، بانار
 سراج } فتیل : (سراج الدین)
 = دینک قندیلی .

سراجّه } [ع] معروف علت ،
 بدنده ظهور ایتدیکی
 یرک دریسنی تغییر ایدن عسیرالانجام
 بر یاره درکه طبده (داء الحنازیر)
 دینلیز .

سرایت } [ع] کچمک ، بولاشمق ؛
 (قولرانک سرایتی) .
 [ع] « قیض » کبی کوملک
 جمی (سراپیل) .

سرشت } [ف] خلقت ، فطرت ؛
 طبیعت ، خوی : (خوب
 سرشت ، نیک سرشت) .

« سالب آرامدر { ناجی } دل فرقت سرشت »
 [ف] یوغورلمش ، خمیر
 سرشته } کبی یاپلمش . (سرشن)
 مصدرندن اسم مفعولدر .

سرشک } [ف] « کاف فارسی ایله »
 کوزیاشی || قطره ، طامله .

سیرقت } [ع] چالمق ، چالئق §
 خرسزلق : (سیرقت نفود ،
 سیرقت اموال) .

[ع] معروف اکشی اوزوم
 سیرکه } صوفی : (سیرکه فروش)

سجّل } [ع] محکمہ دفتری ، قید۔
 لری حاوی ککوٹوک :
 (سجّل قلمی ، سجّل ادارہ سی) جمی
 (سجّلات) .

سجین } [ع] محبس ، زندان ؛
 صوچلی بی ایجنہ قویوب
 صاقلاہ جملری محل : (سجین اضطراب ،
 سجین مظلم) .

سحر } [ع] برکیمسہ یہ دوبارہ ،
 حیلہ ایتک و باطل نسنہ بی
 صورت حقہ کوسترمک کہ ترکجہ دہ
 (بویو) و (جادولق ، بویوجیلک)
 دینلیر . (سحر باز ، سحر ساز) =
 بویو یایچی ، بویوجی (سحر بازی) =

بویوجیلک (سحر آمیز) = بویو
 قاریشدریچی ، بویو کی تأثیر ایدیچی
 (سحر حلال) = بیت و کلام بدیع
 آرہ سندنہ ہم کلمات سابقہ نک تمہ سی
 وہم کلمات لاحقہ نک مقدمہ سی حکمنده

بولنہ حق برلفظ و یا ترکیب ایراد ایتکدن
 عبارت برصنعت ادبیہ یہ اطلاق اولنور .

سدرہ } [ع] طربزون خرما سی
 نوعندن برآج و آنک
 میوہ سی } (سدرہ المنتہی) = برمقام
 مقدس سماوی . (سدرہ نشیدنان) =

اومقام قدسیدہ بولنان ملائکہ کرام :
 « سدرہ دن قدیشہ ایتدیکجہ نگاه »
 « روح قدسی دیر ایدی (طوبیہ) »
 (خاقانی)

پارلاق بازلاق کورینن جرملر : (ستارہ
 شناس) = کوکب طانیان ، منجم :
 « جهان حشمتہ شاہنشہ ستارہ حشم »
 (نفی)

سیمان } [ف] ضبط ایدیچی ، آلیچی
 معناسنہ در : (دلیستان)
 = کوکل آلیچی (گشور ستان) =

اولکہ ضبط ایدیچی ، مملکت آلیچی
 (جانستان) = جان آلیچی (دادستان)
 = انتقام آلیچی } ادات مکان اولہرق
 قوللانلیر ، کثرت افادہ ایدر :
 (کستان ، لالہستان ، نستان ، سنکستان)

سئایش } [ف] مدح ایدش ، اوکش :
 (ستایش حضرت پیغمبر) .
 ستر } [ع] پرده ، اورتو . جمی
 (استار و ستور) .

سین } [ع] آلمش : (ستین سنہ) ،
 (ستون) دہ دینلیر .

سہ } [ع] آلی : (ستہ نور ،
 رسوم ستہ ، جہات ستہ) .

سپتر ، سپترہ } [ف] جنک ، غوغا :
 (سپترہ کار) =
 غوغاجی (سپترہ جو) = غوغا آریان .

سجال } [ع] بیوک ، طولو صو
 قوغہ سی معناسنہ اولان
 (سجّل) ک جمی : (الحرب سجال) .

نه جك ، صیغنه جق شی : (قلعه سپری ،
 کمی سپری) ، (سپر صاعقه) =
 ییلدیری جذب ایدن و « پاراتور »
 دینلن آلت تحفظ . (سپرغم) =
 فسکلن دینلن قوقولی معروف نبات .

سپنج } [ف] مسافر ، قونوق .
 (سرای سپنج) = دنیا .
 سپند } [ف] اوزرک تخی که
 « توتسو » لکده دیرلر ،

آتشه آتینجه چیتیدی ایدر . اشعار
 قدیمده چوق ایراد اولمشدر :
 « سپند آسا ایدر هرروی آتشدن فریاد »
 (قوجه راغب)

سپه } [ف] « سپاه » ک مخفی ،
 عسکر ، چری دیمکدر :
 « سپه شکاف یکانه خلیل پاشاکیم »
 (نفی)

سپهبد } [ف] سرعسکر ، باشبوغ .
 (معربی (اصفهید) .
 سپهدار ، سپهسالار } بوزلر
 سرعسکر ، باشبوغ معناسنه در :
 « بوله بر مرتبه نصرت سپهسالار منصورک »
 (نفی)

سپهر } [ف] سما ، کوک § فلک ،
 دور :
 سپاد } [ف] آتش ، صاتون آتش :
 (دادوستاد) .

سپاره } [ف] کوک ، کیجه لری
 کوکده اوفاق اوفاق و

سپارش } [ف] ایصارلامه ، ایصار-
 لایش ؛ حواله ایتمه :
 (سپارش معاشی) = برآمورک دیکر
 محله بولنان عائله سنه یا خود داین
 وسائر آدمنه ترک و تخصیص ایتدیکی
 آیلق . کویا بونک جمعی اولق اوزره
 قوللانیلان (سپارشات) بوس بتون
 یا گلشدور . طوغریستی (سپارشلر)
 دیتلیر .

سپاش } [ف] حمد ، شکر ، ثنا ،
 منت معنارینی افاده ایدر :
 (سپاس بی قباس) ، (سپاسدار ،
 سپاسگذار) = ثناخوان ، متشکر
 دیمکدر .

سپاه } [ف] عسکر ، چری :
 « شاه سکندر افسر ودارا سپاه ایدی »
 (باقی)

سپاهسالار } [ف] سرعسکر ،
 عسکرک اک بیوک
 آمری . اکثریا تخفیفله « سپهسالار »
 صورتنده قوللانیلیر .

سپاهی } [ف] « اسم » تخصیص
 ایله تیمارلو سواری
 عسکری دیمکدر . یکچیری دورنده
 منتظم سواری اوجاغی افرادینه دینیلیر-
 دی . جمعی (سپاهیان) در .

سپز } [ف] قاتنان دینلن اسکی
 حرب آلتی § آردینه کیزله .

{ [ف] کثرتله آقان، خصوص-
صیله یا غموردن بیریکه رک
شدتله آقان صو: (سیلاب)
اشک دیده) شیوه فارسی به
کوره کسر سین ایله تلفظی جائزدر .
{ [ف] طاشغون و جوشغون
سیلاب } اولان صو .
{ [ع] آقق: (سیلان)
سیلان } دم ، (سیلان ایض)
و (سیلان منی) اصطلاحات طیبه دنددر .
{ [ع] دینجیلر . «سائل» ک
سائله } جمعیدر . فقط مفردی لسا-
نمزده اکثریا باشقه معناده قوللانیلیر :
(سئله کروهی) .

{ [ع] تماشایتمک، کز مک .
سیران } (سیرانگاہ) = کز مکه ،
تماشایه مخصوص محل .

{ [ع] قلیبیج : (سیف)
سیف } مرصع ، تعلیق سیف) .
« تیغ توحید ایدی ابروی رسول »
« کورینوردی ایکی سیف مسلول »
(خاقانی)

{ [ع] کثرت و شدتله آقان
سویل } صو . جمی (سویل) .
« آفت سیل سرشک بی قرارمدن صاقن »
(فضولی)

س

عنهما . (سَبَطِینِ مُکْرَمِینِ) و (سَبَطَانِ)
ده دینیلیر :
« جَدَّ سَبَطِینِ وَ نَبِیِّ الثَّقَلِینِ »
(خاقانی)

{ [ف] ایصارلامق معناسنه
سپاز } اولان (سپاریدن) مصدرندن .
صیغه امردر . امشالی کبی لسانمزده
وصف ترکیبی طرزنده قوللانیلیر :
(جانسپاراننه) ضم و کسر سین ایله
تلفظی جائزدر .

{ [ع] «سبع» ک جمی ،
سباع } یرتیجی حیوانلر، جاناورلر .
{ [ع] برینک ایلریسنه کچمک ،
سباق } برینه تقدم ایتمک § عبا-
ردنک ایلریسی، اوست طرفی: (سباق
کلام) .

{ [ع] (حفید) کبی طورون
سبط } دیمکدر : (سبط نبی) ،
(سَبَطِینِ) = حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم افندیمک . ایکی طورونلری
حضرت (حسن و حسین) رضی الله

سید } [ع] اولو ، بر قومك اولو .
سیدی } سی ، بیوکی ، افندیسی :

سید اید } حضرت پیغمبرك سلاله
طاهره سندن اولان ذات . (سیدان)

= حضرت حسن و حسین رضی الله عنهما .
« سید » ك جمعی (ساده) کلیر ،
لكن لساعزده اصلا قوللانیلماز .
جمع الجمعی اولان (سادات) قوللانیلیر :

« ای خامه ناقص بیان باشلا دعای سیده »
« ایت سنده صرف اقتدار طورمه ثنای سیده »

سیر } [ع] یورومك : (سیرعادی)
= قوشمه یه رق ، یاواش

یاواش یورومه (سیر سریع) = عجاه
ایله ، چایق چایق یورومه § کزمه ،
کزمه : (سیره چیقمق) = کزه جك ،
کزینه جك یره کیتمك § تماشا ، باقیله .

جق اکلنجه . (چیقمق ، اتمك ،
ایله مك) ماده لر یله قوللانیلیر . (سیر
فی المنام ، سیر فی النوم) = اصطلاحات

طیبه دندر . او یومقده ایکن دوشكدن
قالتوب یورودكدن ، کزندكدن صوگره
ینه یاتاغه یاتمق کبی حالت غریبه یه

اطلاق اولنور . بو حاله کرفتار اولانلر
اویاندقدن صوگره سؤال ایدلسه حرکات
واقعه لرندن اصلا خبر ویره غزلر :

« سرعت سیرندن اظهار در که رخس همتم »
« هم عنان سابقون اولمق تمنا سنده در »
(معلم ناجی)

سهی } [ف] طوغری . ماد یاتده
سهی } استعمالی غالبدر : (قد
سهی ، سرو سهی) .

سیاح } [ع] مملکتدن مملکته
طولا شوب کزن ، چوق
سیاحت ایدن . جمعی (سیاحین) .

« سیاح بی قرارك اولور آشناسی چوق »
(یحیی)

سیاحت } [ع] مملکتدن مملکته
طولا شوب کز مک .
اصلی کسر سین ایله در : (سیاحت
یجریه ، سیاحت بریه) .

سیاز } [ع] یورویجی ، کز یجی :
(مختار سیار ، سیار پوسته جی) .

سیازه } [ع] ثابت و مستقر اولمایان ،
یورون کوب . جمعی

(سیارات) § قافله ، کاروان معنا .
سنده ایوم لساعزده قوللانیلماز .

سیال } [ع] آقچی ، صوکی آقان :
(جسم سیال ، آتش سیال) .

سیاله } [ع] آقچی ماده ، آقوب
کیدن شی : (سیاله برقیه)
= الکتریک قوتی . جمعی (سیالات) .

سئی } [ع] فنا ، کوتو : (خلق
سئی ، سئی ، اخلاق سیئه) .

سئیه } [ع] کوتو ، فنا ایش ؛
صوچ . جمعی (سیئات) :
« سیئات انسانه نفس کترینندن کلور »
(دیار بکری سعید پاشا)

سهر { [ع] کيجه لری اویویه مایوب
سهر (اویانیق طور مق ، اویقو -

سزلق : (مبتلای سهر ، علت سهر) ،
(سهران) = اویانیق طوران آدم :

« مبتلایان سهر غبطه ایله دیر تاریخ »
« برکیجه طالدی اجل اویقوسنه تریاکی »
(سروری)

سهل { [ع] قولای ، « آسان »
سهل (کبی : سهل ممتنع) =

قولای ظن اولندی فی حالده تقلید و تمظیری
پک مشکل اولان کلام .

« بحر آتش صرصر آهم خروشم کورمه سهل »
(نائی قديم)

سهنم { [ع] اوق § حصه ، خزینه .
سهنم (دن آنان ایراد قسطی یا خود

خزینه جلیله نك هر درلو دیون تحویلاتی
§ تقسیطلی ایراد : (بش سهنمه اوج
سهنمه متصرف اولان) جمعی (اسهام) :
(اسهام عمومیه) .

{ [ف] قورقو . (سهمناک ،
سهنم (سهمنکن) = قورقولی ،
قورقوخ .

سهو { [ع] یا گلش ، یا کلمه :
سهو (سهو مراتب ، سهو قلم ،

سجده سهو) ، (سهووا) = یا گلشقله ،
یا گلهرق (سهویات) = یا گلشلندن
ایلی کلن شیرل .

§ اخلاط اربعه دن بری ، اود §
« اسود » ك مؤثی اولور : (حبه
سوداء ، صحیفه سوداء) بو معناده
استعمالنده همزه سی ابقا اولمیدر .

سوداگر { [ف] سودالی ، عاشق
سوداگر § تاجر ، بازرگان .
(سوداگری) = عاشق || بازرگانلق .

سوداوی { [ع] مراقلی ، قورنیل
§ اخلاط اربعه دن
سودایه منسوب ، متعلق : (مزاج
سوداوی) .

{ [ع] قامچی ، قیرباچ .
سوط فارسیسی (تازیانه) .

{ [ع] ایلی سورمک ،
سوق ایلی یه سورمک ؛ کوندر-
مک ، کوندرمک : (سوق عسکر ،
سوق قوافل ، سوق اشیا) .

{ [ف] عین ، آند : (سوکند
سوگند) مناقق) .

{ [ع] دوز ، هر طرفی
سوی برابر ، مساوی اولان .
(سویا) = صورت متساویه ده ،
فرقسنز ، بردوزی یه دیمکدر .

{ [ع] مساویک ، دوزک ،
سوییه برابرک : (علی السویه)
= مساوی ، فرقسنز ، هپ براوله رق .

{ [ف] اوج ، عربیسی . (ثلثه) .
سه (سه پا) = اوج آیقلی
(سه شنه) = صالحی کونی . (سه یابه) ده
دینلیر .

سَنگِسْتَان، سَنگِلَاخ [ف] ، طاشلی چوق یر ، قایالق .

سَنگین [ف] طاشدن ، بوس سَنگین (بتون طاش § قانی ،

پک : (دل سنگین) .

سَنَوِی [ع] سنه یه منسوب ، بر سیللق : واردات سنویه .

سَنَه [ع] ییل ، اون ایکی آیدن عبارت اولان زمان : (سنه

عجریه ، سنه شمسیه ، سنه میلادیه) .

سَنِی [ع] رفیع ، عالی ، یوجه : (نبی سنی ، سنی الهمم)

مؤثی (سنیه) در : (سنت سنیه ، ازاده سنیه) .

سَوَاء [ع] برابر اولوق ، برابرک ؛ برحاله ، متساوی بولمق .

جل عربیه ده قولانیلیر : (سواء البطن والصدر) .

سَوَابِق [ع] « سَابِقَه » نك جمعی ، كچمش اولان حالات ،

وقوعات دیمکدر . حسنیات و قبیاتده قولانیلیر : (سوابق جمیله ، فلانك سوابق) .

سَوَاحِل [ع] « سَاحِلَه » نك جمعی ، دگر قییلری : (سواحل بحر سیاه ، روم ایلی سواحل) .

سَوَاد [ع] قارالتی ، سیاهلیق ، قازه لك . (سوادالعین ،

سواد عین) = کوز قاره سی ، کنایه محبوبه ودلبر دیمکدر (تکثیر سواد)

= لزومسز ، فائده سز یازوب کاغدی قاره لامق ، یازی بی چوغالتمق .

« باقمه یارب سواد دفترمه »

« آنی یاق آتسه نم یرمه »

(لا)

سَوَادِ اعْظَم [ع] بیوک شهر || مکه مکرمه .

سَوَادِ خَوَان [ف] یازی اوقویه بیلن ، چیقاره -

بیلن ، عجمی .

سَوَاطِيع [ع] « ساطع » ك جمعی ، ظاهر و مرتفع اولان شیلر .

سَوَافِل [ع] « سافل » ك جمعی . مفردینه باقلی .

سَوَام [ع] « سامه » نك جمعی . زهرلی حیوانلر : (دفع مضرات سوام) .

سَوَافِح [ع] « سافحه » نك جمع دیکری . انسانك قلبندن

طوغان فکدرلر : (سوافح مرشدانه) .

سَوَائِم [ع] « سائمه » نك جمعی ، باشی بوش اوتلایان حیوانلر .

سَوَدَاء [ع] هوس ، امل ، آرزو : (سودای خام)

§ شدتلی میل ، عشق که عارض اولدنی شخصی فوق العاده مغنوم و مکدر ایدر .

بونک بدرجه شدیدسه سی واردز که تلف نفسی موجب اولور . او نوعنه (قاره

سودا) دینلیر : (سَوَادَه) = عالت سودایه طوتلش ، عاشق دیمکدر

سَخ { [ف] «سَنَجِدَنَّ» مصدرندن
 (مشتقذر: یا لکنز قولانیلماز.

مطلقاً ترکیب ایله طاریخی معناسنده
 استعمال اولنور: (سَخ سنج) .

سَنَجِدَه { [ف] طاریتمش، موازنه
 اولنمش، منتظم: (سنجیده

میزان دقت، فکر سنجیده) .

سَمَد { [ع] بوج و مواد سائره
 ایچون صورت مخصوصده

یازیلوب و بریلن کاغد، ورقه رسمیه
 دیمکدر. یا لکنز بوج ایچون اولورسه

(تحویل) تعبیری ده قولانیلیر:
 (اسهام سندی) جمی (سندات):

(سندات قلمی)، (سندات رسمیه) =

برموجب نظام مصدق (سندات عادیه)

= بالعکس غیر مصدق اوراق دیمکدر

§ دلیل، استنادگاه معالرنده استعمالی
 بک نادر در .

سَنَدْرُوش { [ع ف] قوبال آغا-
 جندن چیقان صمغ

ویاغ دیمکدر که کهر با نوعنددر .
 تحریفله (صاندالوس) دیر لر .

سَنَطُور { [عبرانیدن] «قانون»
 دینلن سازک تللی نوعی .

(سنطوری) = شعشعلی، طنطنه لی
 دیمکدر .

سَنَك { [ف] طاش، عربیسی
 (حجر)، (سَنَك خارا،

سَنَك خاره) = بک سرد طاش، قایا:

«آتار لرسنک خارینی درخت میوه دار اوزره»

(لا)

سَمُوم { [ع] سام یلی || زهرلی
 شی .

سَمِي { [ع] همنام دیمکدر .
 (ترکجه سی (آداش) .

سَمِير { [ع] کیجه لری بربریه صحبت
 ایدن آدملردن هر بری .

(فضائل سمیر، درایت سمیر) کی
 تعبیرلرده «متصف» معناسنی افاده

ایدر .

سَمِيع { [ع] قوه سامعه سی زیاده
 اولان، زیاده ایشیدیحی

§ جناب حقه اطلاق اولنور: (سمیع-
 الدعا) .

سَمِين { [ع] سمیز، یاغلی دیمکدر،
 انسان و حیوان و بونلرک

اعضاسی حقنده قولانیلیر: (شخص
 سمین، لحم سمین، جاموس سمین،

بازوی سمین) .

سَنَاء { [ع] برنوع نباتک اسمیدر که
 «سهل» اوله رق قولالا-

نیلان ادویه دندر: (سَنَاء مکی، سَنَاء

رومی) بین العوام تحریفله (سَنَاء مکی)
 دیر لر .

سَنَابِك { [ع] حیوان طیر ناغی اوجی
 معناسنه اولان (سَنَابِك) كُ

جمعیدر. مفردی قولانیلماز: (سَنَابِك
 خیول، سَنَابِك افراس) .

سَنَابِل { [ع] باشاق معناسنه اولان
 «سَنَابِل» نك جمی .

«سوزبن دیدیکم جوهر علوی ایسه آتی»
 «دوران صدف سمع قبوله گهر ایلر»
 (نقی)

سَمَك { [ع] بالیق «سَمَكه» ده دینیر.
 (فارسیده (ماهی) دینیلیر .

سَمَن { [ع] ازکین یاغ § سمیزک:
 (سمن کاذب) بو معناده
 فی الاصل کسر سین ایله در § «یاسَمَن»
 مخفی ، لطیف قوقولی معروف چیچک .
 «توغه در رغبتمز زلف سمن سایرینه»
 (بککچی عزت)

سَمَد { [ف] آت، قوله آت، (سمد
 خامه) تعبیری بک خاییده در.

سَمَدَر { [ذ] صو کرتسکله سی
 دینیلن بر نوع حیوان .

جسمنک ایکی طرفنده صو افراز ایدن
 کیسه لری بولنان اشبو حیوان قیغاجملی
 کول اوستنده یوریه جکی طرفلری
 صولایه رق کچدیکندن یاغاز ایش ||
 حرافات قدیمه شرقیه دن آتش ایچنده
 پیدا اولوب آتش ایچنده یاشار بر حیوان
 موهوم . ادبیات ایرانیه و عثمانیه ده
 بک چوق ذکر اولمشدر :

سَمُوخ { [ع] چوق سماحتلی ،
 (زیاده جوهره اولان :

سَمُوْر { [ع] دریسندن کورک
 یا بیلان بر نوع معروف

حیوان ، کورکی مقبولدر . هم حیوانه
 هم کورکه اطلاق اولنور . محاوراتده
 تخفیف ایله ، نظمده شده لی و تشدیدسز
 قوللانیلیر :

کوک یوزی (سماوی) = کوکه
 منسوب ، آسمانه متعلق (سماویات) =
 کوکه عائد و منسوب اولان شیلر .

سَمَاجَت { [ع] بد منظرلق ، چر-
 کینلک .

سَمَاحَت { [ع] جوانمردلک ، طبعاً
 کرمکار ، جوهره

اولق . (سماحتلی) = الی آچیق
 دیمکدر .

سَمَاع { [ع] ایشتمه (سماعاً) =
 ایشتمه صورتیه § طریقت

مولویه منتسبلرینک آیین مخصوص ایله
 دونشترینه اطلاق اولنور: (سماعزن) =
 آیین مذکور ایله دونیجی ، دون
 (سماعخانه) = مولوی تکیه لرنده
 درویشلرک آیین اجرا ایده جکلری محل
 مخصوص :

«نه آ آلا دک بوسماع و بونایدن صوفی»
 (ناثلی)

سَمَانَت { [ع] سمیزک ، سمیزک:
 (سمانت غم) .

سَمَت { [ع] طرف ، جهت ، محل:
 (سمت رأس) = آسمانک

باش اوستنده کورینن طرفی (سمت
 قدم) = سمت رأسه مقابل اولان ،
 کره ارضک اوتیه طرفنده کورنمین
 یری (سمت معروف) = هرکسک
 بیلدیکی محل .

سَمْع { [ع] قولاق § ایشتمه:
 (واصل سمع انام اولان) .

سَخَّهَ } [ع] اصداق بحریه دن
« استریدیه » دینلن قابوقلی
حیوان .

سَسَاوَل } [ع] خفیف ، لطیف ،
طاطلی صو§ ایکنجیسی
سَسَاوَمَل } جتده بر قایناق ،
یاخود چشمه .

سَطَطَت } [ع] پادشاهلق ، حکمدار-
لق ، دولت : (سلطنت
سنیه عثمانیه) § عظمت ، شوکت ،
اجلال ، دبدبه مقامنده ده قولانیلیر :
(نه قدر سلطنتلی) .

سَلَف } [ع] یرینه کچیلن آدم ،
(مأمور :) خلف و سلف)
§ « اسلاف » مقامنده استعمالی اکثریا
اخیار حقنده واقعدر : (سلف صالحین) .

سَلَم } [ع] موجود اولمایان محصولاته
پنشین و یریلن قیمت ، عرف
شرعده ثمنک تعجیلنی ومثن اولان
مالک تأجیلنی موجب عقد دیمکدر .

سَاعَه } [ع] باشده اولان یاریق .
(جمعی سَاعَات) § خیار-
جق دینیلن مرض .

سَلَوَى } [ع] بال§ بنی (اسرائیل) ه
(ترزیق بیورلش اولان
بیلدیرجینه مشابه برنوع قوش .

سَلَه } [ع] تخفیف ایله « سَلَه »
(دینیلن قولبلی سید ، زنبیل .
(سَلَه بَاف) = سپدجی ، کوفه جی .

سَلَب } [ع] عقلی سلب ایدلش ،
سَلَب } مسلوب الشعور آدم .
(مسلوب) مقامنده قولانیله بیلیر :
(سلب العقل) .

سَلَط } [ع] کوتوسوزلی ، فنا
سَلَط } خوئیلی ، انسانی ایجتیدن
خاشاری آدم ، مؤثنی (سَلَطَه) در .

سَلِقَه } [ع] انسانک طبیعتده
انشای کلام خصوصنده
حاصل اولان ملکه راسخه : (حسین
سلیقه) ، (سَلِیقَی) = سلیقه یه منسوب ،
متعلق : (لطافت سلیقیه ، ادای سلیقی) .

سَلِیْل } [ع] یکنی طوغمش چوجق :
سَلِیْل } (سایل میت) = اولو
طوغمش چوجق .

سَلِم } [ع] عیوب و آفاتدن ،
سَلِم } غل و غشدن ، نقایصدن
بری اولان یعنی سلامت اوزره بولنان .
اکثریا معنویاتده وصف اوله رق
قولانیلیر : (ذوق سلیم ، عقل سلیم ،
طبع سلیم) .

سَم } [ع] زهر ، آغو : (سَم
سَم } (قاتل) = اولدیریحی زهر .
(سَم الفار) = صیجان اوقی (سَم -
السَمک) = اصطلاحات نباتیه دن
(بالیق اوقی) دینیلن برنوع نباتک
میوه سی .

سَمَاء } [ع] آسمان ، ککوک :
(سِماوات) = ککوک ،

دعادن عبارتدر . (دارالسلام) =
 جنت ، فردوس (مدینه السلام) =
 بغداد شهری .

سَلَامَه { [ع] عیوب و آفاتدن ،
 قضا و کدردن بری اوله .

لسانمزده (سلامت) صورتنده قوللانیلیر .

سَلَامَت { [ع] اکدار و یلایادن
 بری اولتی ، سالم بولتی :
 (یولجیلرک محلرینه سلامت وصوللری ،
 سلامتله کیتدی) .

سَلَب { [ع] محو ایتک ، کیدرمک
 § قاپوب آلتی ، صویوب
 آلتی . برنجی معناده استعمال اولنور :
 (سلب حضور ، امنتی سلب ، سلب
 آسایش) .

سَلَب { [ع] برندن قاپیلوب آلتان
 شی : (سلب قیتل) §
 برینک آرقه سندن صوییلوب آلتان
 اثواب ، اشیای سائره . جمی (اسلاب) .

سَلَبِی { [ع] نفی و انکار صورتیه
 وسلبه متعلق ، منسوب اولان .

سَلَمَه { [ع] تحریفله « شالغام »
 دینیلن شی .

سَلَخ { [ع] کسینلن حیوانک دریسنی
 یوزمک ، دریسنی یوزمک :
 (قربانک سلخی) § هر شهر عربینک
 صوڭ کونی : (سلخ شوال) .

سَلَخَانَه { [ف] حیوانات کسیلوب
 دریلری یوزیلن محل
 مخصوص .

لفظنک جمعیدر : (حرکات و سکونات) .
 مفردی قوللانیلماز .

سَكِينَه { [ع] (ساکن) ک جمعیدر .
 اوطورانلر دیمکدر :
 (سکینه بلده ، سکینه قریه) .

سَكُوَه سِتْرُو { [ایتالیانجه دن]
 احکام قانونه توفیقاً جز ایتک .
 (سکوه سترو ایتک) = تحت حمزه
 آلتی .

سَكِينَه { [ع] وقار ، تمکین ،
 متانت قلب . (سکینت)
 = صورتنده قوللانیلیر .

سَل { [ع] چکوب صیرمق ،
 چکیلوب صیرلتی : (سل
 سیف ، سیفک سلی) .

سَلَاسَت { [ع] کلامده قولایلیق ،
 طاتلیق ایله ولطیف
 بر آهنگ ایله اوقونمق خاصه سی :
 (سلاست الفاظ ، سلاست عباره)

سَلَاسِل { [ع] « سلسله » نک
 جمی ، زنجیرلر ، زنجیر
 کبی بر برینه اولاشوب کیدن شیلر §
 صونیلر .

سَلَاطِن { [ع] « سلطان » ک
 جمی ، پادشاهلر :
 (سلاطین عظام) .

سَلَام { [ع] عیوب و آفاتدن سالم
 و عاری اوله § افراد بیننده
 و یریلوب آلتان سلام . بومعناده عرض

حاصل اولان آهنگ قيريقلى : (سكت
مليح) .

سكتة } [ع] كسيلوب طورمه ،
طورغوناق ، بوزوقق :
(ايشنه سكتة كلك ، دولابه سكتة كلك ،
تجارته سكتة ويرمك) . (سكتة دار)
= آهنكى بوزوق ، دوزنسز . (سكتة
قلبييه ، سكتة دماغيه ، سكتة رثويه) =
اصطلاحات طيبه دندر . § (سكت)
مقامنده دخى قوللانيلير .

سكر } [ع] سرخوشلىق : (حال
سكر ، حد سكر) .
(سكر حال) تعبيرى غلط قيبحدر .

سكرات } [ع] طالعينقلر ،
حيرتلىر . (سكره)
لفظنده مراجعت اولنه : (سكرات
موت) .

سكران } [ع] سرخوش ، ايچكى
ايله كندىنى بيلمه ين .

سكره } [ع] سرخوشلىق ، واقع
اولدنى شخصه غلبه
ايدن سرخوشلىق . بومعنى اعتباريله
معنوياتده قوللانيلير . (سكره غرام ،
سكره سودا) § حيرت ، طالعينلق :
(سكره الموت ، سكره موت) .
(سكرت) طرزنده استعمالده جائزدر .

سكنات } [ع] «مسكن» يعنى
يرندن قيلمدا انايوب
طورمق معناسته اولان (سكنه)

سهمقور } [ع] اصلى يونانيدر .
برنوع كلردر كه چول
كرتسكله سى وقوم بالىنى ديه معروفدر
§ مكاتب وهدايائى محترمه صنارمق
ايچون قوللانيلان كرتسكله دريسى كچي
دليك دليك ياپلش برنوع تول .

سقى } [ع] صولامق ، صووارمق :
(سقى واروا ، سقى حدائق) .
«ايله من آب حيات لعل جان بخشن درينغ»
«سقى ما اجرينه واقف سه اوشوخ شيوه خو»
(طر بزوني حلمي)

سقيم } [ع] سقامت ايله متصف
اولان ، بوزوق : (راى
سقيم ، فكر سقيم ، قول سقيم ، افكار
سقيمه) § خسته : (شخص سقيم ،
افراد سقيمه) ،
«سوزميدراول كه چپ وراست دوشه مضموني»
«نعيه معناى درستن بوزه برلفظ سقيم»
(نقى)

سگ } [ف] كوپك . (سگ بچه)
= كوپك يا وروسي ، ايت
ايتكى . (سگ جان) = ايت جانلى .

سگبان } [ف] سابقده تفنگلى
عساكر خفيه ، باشى
بوزوق : (سگبان باشى) = يكيچرى
امراسندن زما نمزه كوره لوا ويا فريق
پايه سنى حائز بريوك ضابط ايدى .

سكت } [ع] سسى صولوق
{ التفسيرين فصل ايتك §
كلام موزونده بر حركه نك سقوطندن

واسراف ایله اضاعه واتلاف ایدن
وابله وساده دل اولوب کار وتمتع واخذ
واعطا یوللرینی بیله میهرک آلدانان
کیمسه دیمکدر .

{ [ع] صو طاشیان ، صو
سَقَاءٌ } کتیرن : (سقا قوبه سی ،
سقا قوشی) .

{ [ع] خسته لك ، کيفسزلك :
سَقَامٌ } (حال سقام ، دوچار سقام)
{ [ع] خسته لك دكل
سَقَامَتٌ } بوزوقلق ، اویغونسز -
لق ، دوزکون اولماق معنا سنده
استعمالی معروفدر : (سقامت رأی ،
سقامت کلام ، سقامت عباره) .

{ [ع] جهنم ، طامو ،
سَقَرٌ } (سقر مقرر) .

{ [ع] حال اصلیبی بوزولوش ،
سَقَطٌ } جسمانی برعارضه یه اوغرا -
مش اولان : (سقط ال ، آیاهی سقط ،
قوی سقط ، سقط آدم) ﴿ کلامده
خطا ، بوزوقلق : (عباراتی سقط ،
افاداتی سقط) .

{ [ع] کلامده خطا ،
سَقَطَاتٌ } بوزوقلق معنا سنه اولان
(سَقَطَه) نك جمی . مفردی قوللا -
نیلماز : (غلطات وسقطات) .

{ [ع] طاوان ، طام : (سقف
سَقْفٌ } بیت ، سقف منقش) .

{ [ع] « سقام » کبی خسته لك
سَقْمٌ } دیمکدر . بوزیاده قوللا -
نیلیر : (الم سقم) .

{ [ع] آپوا . جمی
سَفَرَجَلٌ } (سَفَرَج) .

{ [ع] ظاهرده صادق
سَفْسَطَهٌ } وحقیقته کاذب اولان

قیاس ، طوغری کبی کورندیکی حالده
نتیجه سی سقیم اولان اقوال ، صاچه :
(سفسطه پرداز) = بو یولده سوز
سویله ین .

« بیک سفسطه بر مصرع برجسته یه دکمز »
(عونی)

{ [ع] دوکوب آقیتیق :
سَفْكٌ } (سفک دماء سفک دهوع ،
سفک دم) .

{ [ذ] « سپید » کبی بیاض ،
سَفِيدٌ } آق : (بحر سفید ، ریش
سفید ، سفید و سیاه) .

{ [ع] ایلیچی : (سفیر کبیر) =
سَفِيرٌ } بیوک ایلیچی .

{ [ع . مولد] حال سفالتنده
سَفِيلٌ } بولنان ، دوشکون .

تصرفات عثمانیه دن اولان بولفظک
طوغریسی (سافل) دره فقط استعمالی
اوقدر تعمیم ایشدر که تصحیحی غیر قابلدر .

{ [ع] کمی : (سفینه نوح ،
سَفِينَةٌ } سفینه حربیه ، سفینه -
الشعرا) .

{ [ع] سفاهت ایله متصف
سَفِيهٌ } اولان ، مسرف . اصطلاح
ققهده مالی پهبوده صرف وتبذیر

سَفَاكُ } [ع] زیادہ سفک ایدیچی:
(ضخاک سفاک) .

سَفَالَتُ } [ع] یوقسولق سبیلہ
دوشکونلک، حقیرلک:
(حال سفالت) .

سَفَاهَتُ } [ع] عقلسزلق، ادرا-
کسزک } عقلسزجہ،
بدلاجہ بیهودہ اسراف ایتمک ؛ حظ
وذوق ایچون لزومسز پاره صرف ایتمک:
(سفاہت موجب سفاندر) .

سَفَرُ } [ع] قطع مسافہ ، یولجلیق،
سفر } بر محلدن دیگر ایراق بر محله

کوچک : (موسم سیر و سفر ، مشاق
سفریہ) (سفرطاسی) = یوله کیده جکارک
آزقلرینی قومغه مخصوص و باقردن
معمول یول طاسی } عسکرک حرب
ایتمک اوزره دشمن قارشیسنه حرکتی:
(سفری) = سفرحالنده آدم ، یولجلیغه
منسوب وعائد: (حال حضر و سفر) .

(سفر بر) = سفر حالنده بولنان
عسکر } حرب، جنک: (سفر پلانی)،
(سفرده شهید اولانلرک ایتم واراملنه
دولتجه معاشات کافیہ تحصیلندن
باشقه) . (میدان سفرده اظهار جلادت
ایدیوردی) } کره ، دفعه: (بوسفر
دیہ جک یوق ، هر سفر جواب رد
ویرلز آ ، قاچ سفردر بویله اولیوز)
«مرد راه اولمایانه زاد سفر ویرمز لر»
(نائل قديم)

سَعَهُ } [ع] وسعت ، بولق ،
کنیشلک : (سعه حال)
کسر ایلدهدہ لغندر .

سَعَى } [ع] چالیشیق ، جهد ایله
چابالامق : (انسان ایچون
هر ایشده سعی وثبات کرکدر) . (سعی
بلیغ) = امک صرف ایدوب کرکی کبی
چالیشیق . (سعی خزینہ) = خزینہ
ایچون چالیشمه ، تصرف . } یوریمک ،
سزعتله یوریمک : (مکه مکر مهده
«صفا» ایله «مزوه» آره سنده سعی) .

سَعِيدٌ } [ع] سعادتله متصف اولان:
(سعید و شقی) (شهید
سعید) } مبارک ، یمنلو ، اوغورلی:
(عید سعید ، بخت سعید) .

سَعِيرٌ } [ع] آولتمش ، یانار آتش
جهنم ، طامو: (عذاب
سعیر ، هول سعیر) . (نار سعیر)
تعبیری برنجی معنایه کوزه طوغری
اوله ماز .

سَفَايُنُ } [ع] کیلر . «سفینہ» نک
جمی: (سفاين حریبه ،
سفاين تجارته) «سفاين» طرزنده
یا گلش یازما علی .

سَفَارَتُ } [ع] ایلیچیلک : (خدمت
سفارت ، وظیفه سفارت ،
سفارت سنیه) } ایلیچیلک مقامی:
(سفارته مزاجعت ، کتابت سفارت) .
(سفارتخانه) = ایلیچی قوناعی .

اقتداري ، قوه قاهره : (سطوت
ملوكانه ، سطوت عسكريه ، سطوت
حكومت) ، (يد يمن سطوتی قهر
خضم ایله تسخیر ممالک و دست یسار
همتی نشر علم ایله اعمار ملک و وقف
ایدهرک قبلیجک شانی اعلا و قلمک
حقنی ایفا ایلدی — لا) .

سَعَادَت { [ع] بختی ، طالی ایی
(اولوق ؛ برکتلی او -
غورلی ، بختیار اولوق . (شقاوت)
مقابلیدر : (سَعَادَمَنْدُ ، سَعَادَتْمَاَب)
= سعادت صاحبی . (وقت سعادت)
= زمان حضرت پیغمبری . (در -
سعادت) = استانبول . (باب سعادت)
= سرای هایونک قاپوسی (دارسعادت
- یاخود - دارالسعاده) = سرای
هایون .

سَعْتَر { [ع] اصطلاحات نباتیه -
دندر . (ککیک) دینیلن
کسکین قوقولو اوت : (سَعْتَر بَری) .

سَعْد { [ع] قوتلولاک ، مبارکلاک ،
یعنی اوغورلی اولوق :
(سعد طالع) § مبارک ، قوتلو :
(طالع سعد ، کوکب سعد) . (سعد
ونخس) (سَعْدَان ، سَعْدِین) =
کواکب سیاره دن « مشتری » ایله
« زهره » یه اطلاق اولنور . بوندن
ماعداً (مشتری) یه (سعد اکبر)
و (زهره) یه (سعد اصغر) ده
دینیلر .

{ [ف] لایق ، مناسب ،
یاراشیق : (جزای سزا)
(سزا) حسنیات و قبیحاتده
و (سزاوار) یالگیز
حسنیاتده قوللانیلیر . (ناسزا) =
لایقسنز ، مناسبسنز .

سَطْح { [ع] اصلنده خانه نك طامی ،
(اوستی دیمکدر . فقط بر
شیئک دوز اوستی ، طیش یوزی
معناسنده قوللانیلیر : (سطح ارض ،
سطح زمین ، سطح دریا ، سطح
عالم) . (سطح مستوی) = اینشلی ،
یوقوشلی اولمایان دوم دوز زمین
(سطح مستدیر) = دیوریک ، مدور
اولان سطحه اطلاق اولنور . بونلر
اصطلاحات ریاضیه دندر .

سَطْحِي { [ع] سطحه منسوب :
(مساحه سطحیه) §
ایچ یوزه متعلق اولیه رق یالگیز طیش
یوزدن ، اهمیتسنز صورتده طیشدن ،
اوستون کوری : (نظر سطحی ،
فکر سطحی ، تحقیقات سطحیه) .
(سَطْحِيَات) = سطحی اولان شیلر .

سَطْر { [ع] صف ، صیره ، دیزی ؛
بالخاصه یازی صیره سی :
(سطر باشی) . (قلمی الیه آیرسه
سطر سطر یازار) جمعی (سَطْر) در .
([ع] بطش و شدتله
سَطْوَت) { اخذ و قهر ایتمک

سَرَهَنَك } [ف] چاوش ، قواس ،
 یاساچی ، قاپو بکجیسی :
 « خاقانی یم بن محشم یا نمده سرهنگ حشم »
 (نفی)

سَرِیَر } [ع] تخت ، حکمدارانہ
 بہبود ہایونی پیرایہ سریر سلطنت (سریر آرا) = تختہ زینت و یرن .
 § اوطورہ جق مکلف یر ، یوکسک
 یاتاق . (سریر مجروحین) = یارہلی
 خستہ یاتاغی .

« سلطان سریر ملک عرفان »

« سجاده نشین شیر یزدان »

(شیخ غالب)

سَرِیَرَه } [ع] درونده کپرنی اولان
 (سریرہ) سر ، خصوص : (سریرہ -
 دان) = درونده کی سر ی بیلن ، بیچی .

سَرِیَرِیَات } [ع] اصطلاحات
 طیہ دندر . خستہ -
 خانہ لردہ خستہ یاتاقلری یاننده اطبا
 طرفندن طلبہ یہ و یریلن طب درسری :
 (سریریات معلمی) . (سریریات داخلہ ،
 سریریات خارجیہ)

سَرِیَع } [ع] سرعتی ، چابوق :
 (سیر سریع) . (سریعاً)
 = سرعتی ، چابوق اولہرق : (سریعاً
 اعزامی) .

سَرِیَه } [ع] دشمن اوزرینہ
 کوندربیلن فرقه قلیاہ ،
 مفرزہ عسکر یہ .

سَرَنَامَه } [ف] مکتوب ویاتند کرہ کی
 محرراتک باش طرفنہ
 مرسل الیهک اوصاف و القابنی حاوی
 یازیلان جملہ .

سَرَنَکُون } [ف] باش آشاغی ، آلت
 اوست اولان :
 « دستمده جام کورسہ یم سرنکون ایدز »
 « نادانہ ساغرایستہ سہ رطل کران و یرر »
 (نفی)

سَرَنُوشْت } [ف] باش یازیسی ، آلبن
 یازیسی ، تقدیر خدا .

سَرَو } [ف] معروف آغاچدرکہ
 ترکہ دہہ تحریف ایله (ساروی)

دیندیر . اوچ نوعدر . برنجیسی
 (سروناز) درکہ شاخلری اطرافہ
 متائل اولور . ایکنجیسی (سرو آزاد)
 درکہ شاخلری طوغری بتمش ، سراپا
 کوزل اولور . اوچنجیسی (سرو سہی)
 درکہ اصلی طوغری بیومش ایکی شاخ
 اولور . اکثریا اوزون بوی بوگا تشبیہ
 اولتور . (سروستان) = سرویلک .

سَرَوَر } [ف] رئیس ، سید ،
 اولو : (سرور انبیا ،
 سرور رسل) . (سروری) = سرورلک ،
 اولولق .

« صفدر دیندار یکتانکتہ سنچ روز کار »
 « سرور عقده کشا دانای طوسی اقتدار »

جمعی (سرگشتگان): « سرگشتگان
عشق ». (سرگشتگی) = سرگشته لك،
شاشقینلق .

سرگین { [ف] گوبره ، فیشقی .

سرما { [ف] صوغوق، قیش، قیش،
موسمی : (شدت سرما) .

(سرمادیده) = پك اوشومش ،
طوكمش .

سرمايه { [ف] رأس المال، اصل مال كه
آنگله تجارت ایدیلور ،

قازانیلور ، بضاعه . مادیات ومعنویاتده
قولانیلیر . (سرمایه دار) = نقد
و ثروت صاحبی || هنر و معرفتلی .

« سوددن فارغ اولان سرمایه دن ایتمزریان »
(فهم)

« علامه زسطوخرد حکمت شناس محترم »
« پیرایه اهل علوم سرمایه جود و گرم »

سرمد { [ع] دائم ، دائمی ،
ابدی ، ازلی . معناجه

(ابد) و (ابدی) دن
سرمدی { اقوادر (سرمدیت) =

بقا ، دائمك ، دائمك : (سعادت
سرمدیه ، عمر سرمدی)

سر مست { [ف] مسكرات ایله باشی
دونمش ، پك سرخوش .

(سرمستی) = زیاده سرخوشلق .

سر موی { [ف] قیل قدر ، جزئی :
(شهراه استقامتدن
سرمو انحراف ایتمدی)

سرکاز { [ف] مدیر ، ناظر ،
ایش باشی .

سرکرده { [ف] برکروهك باشی ،
بر طاقك رئیس ،

ایلرو کلنی . استعمالی (ادانی) یه
مخصوصدز : (سرکرده اشقیا ،
سرکرده اشرا) .

سرکش { [ف] باشن چکیچی ،
عنادجی ، دیک باشلی ،

اطاعتمز : (مرد سرکش ، اسب
سرکش) . (سرکشی) = اطما -
عتسزلك ، دیک باشلیلق .

سرگذشت { [ف] باشندن کچن ،
باشه کلن وقعه ،

حالات .

سرگران { [ف] زیاده جه سرخوش ،
غجور . (سرگرانی) =

طولونجه سرخوشلق ، غجورلق :
« سرگران همتر برجام آشنا کدن »
(حکمت)

« سرگران ایتدی بزلی پیانه غم نشوده سی »
(شیخ الاسلام یحیی)

سرگردان { [ف] باشی دوتن ،
شاشقین ، نه پایه جغنی

بیلمه ین . (سرگردانی) = سرگردانلق .

سرگرم { [ف] باشی قیزمش ، سر
خوش § دماغی حرارتلی .

سرگشته { [ف] باشی دوتن ،
متحیر ، شاشقین .

(سرگردان) مقامنده قولانیلیر .

برجیله (اسد) برجی آره سنده
 وطقساتجی درجه ده کاشن بربرجک
 اسمیدرکه کونش شهر حزیرانک
 طقوزنده مذکور برج ده داخل اولور.
 § ترکیه ده «یگرجه» تعبیر اولنان بر
 عت وخیمه نك اسم طیبیدر .

سر عسکره { [ف] دولتک بالعموم
 قوه عسکریه سنی

اداره ایدن وهیئت عسکریه نك ریاستنده
 بولنان ذات : (مقام سرعسکری ،
 باب والای سرعسکری) .

سرف { [ع] « اسراف » کبی .
 صرفیاتده حد اعتدال

و احتیاجی تجاوزله بیهوده طاغتمق
 و محو ، هدر ایتک دیمکدرکه شرعاً
 ممنوع و حرامدر . (بذل) باشقه ،
 (سرف) باشقه در . (ایتک ، ایلهمک ،
 اولق ، قیلمق) ماده لر یله اصلاً قوللانیماز .
 سرفراز { [ف] « سرفراز » ه .
 باق . (سرفرازی)
 = سرفرازلق :

« آزادکان قید امل سرفراز اولور »
 (قوجه راغب)

سرفرو { [ف] باش اکه . (ایتک ،
 ایلهمک ، قیلمق) ماده .
 لر یله قوللانیلیر . (سرفرو برده) =
 باش اکمش .

سرفقه { [ع] (سارق) ک جمنی .
 آز قوللانیلیر .

سر زده { [ف] اوج ویرمش ، باش
 اورمش ، ظهور ایتمش .
 (سر زده) یه برده (ظهور) علاوه
 ایتک عیشر ، حشودر .

سر زلنس { [ف] (توییح) کیدر .
 لکن لسانزده سوز
 ایله باشه قاقق ، باشه اورمق معنالی ری ده
 حاویدر .

سر سام { [ع - ف] انسانه آلیقلق
 کتیرن بر نوع مرض
 دماغی : [علت سرسامه طولتیش]
 § عقلی باشنده ، یرنده اولمایان ، آلیق .
 بومعناده اکثریا تخفیف ایله (سرسم)
 طرزنده قوللانیلیر . (سرسمانه) =
 آلیقجه سنه .

سر سری { [ف] باشی بوش کزن ،
 اوتده بری ده قیدسز
 طولاشان § مناسبتسز ، بوش ، بیهوده
 سوز . بومعناده نادراً قوللانیلیر :
 « عارفم دوشمن بگا لاف و کذاف سر سری »
 (نفی)

سر شار { [ف] دوکیله جک ، طاشه جق
 قدر طولو : (جام سرشار ،
 ساغر سرشار) § حددن زیاده طاشقین :
 (نشوؤ سرشار ، ذوق سرشار) §
 حدی آشیرمش ، طولغون : (مست
 سرشار) . (سرشاری) = سرشارلق .

سر طان { [ع] ینکج . (سرطان
 بحر) = دگژینکجی ،
 چقانوز ، § بروج فلکیه دن (جوزا)

فقط (سردی) ایله (سردلك) تعبيرينك
موقع استعماللری فرقليدير . حد ذاته
ملايمتلی ايکن صوگرده دن سردلنك ،
قيريشمق ، اشتداد ايتك معنا سنده
(سردلشمك) تعبیری ده مستعملدر .

سرداب { [ف] ير آلتنده اولان
سرين و صوغوق و اوطه ،

سردابه { بودروم . بويله محللر
اکثریا بلاد حاره ده

کوندوزلری شدت حرارتدن تحفظ
ايچون مخصوصاً انشا ايديلير . آناتولينك
بعض طرفلرنده بوگا (زيرزمين) ديرلر :
(سردابه نشين)

سردار { [ف] اصطلاحات عسکريه -
دندر . اوائلده حضرت

پادشاهك حال حرب اوزره بولنان
اردوی هايونلرنده كي وکیل مطلق ديمك
ايدی : (سردار اكرم) = هنكام
حربده بالجملة فرق عسکريه يه قوماندان
ايدن بيوك باشبوغ ، باش قوماندان ،
عمومی قوماندان . (سرداری) =
باش قوماندانلق ، عمومی قوماندانلق .

سررشته { [ف] ايپ اوچی ، برشيئك
وقوعنه ياخود ظهور

و حصولنه وسيله معنويه و سبب معنوی
اولان شی ، معنوی طوتاماق . اصلی
اضافته (سررشته) درکه ايپك اوچی
ديمكدر .

« عقده سررشته راز نهاندير سوزم »
(نفی)

سرخوش { [ف] ايچكى نك ،
عشرتك تأثيريله عقل

واراده سنی غائب ايده نك نه پايديغنی
بيلمز اولان آدم : (سرخوشدن دلی
بيله قورقار — مثل مشهور)

« فی الحال تغيركلير اول سرخوش نازه »
« ايتمز برايكي ساغر كلفامه تحمل »
(نائلی قديم)

سرخيل { [ع] سرگرده ، فرقه
باشی ، خصوصيله آتلی

عسکرينك رئيسی .

سرد { [ع] سوزی حسن ادا
وانسجام ایله سويله مك ،

سوز بوضورتله سويله نك : (سرد
براهين) ، (دلائل قويه نك سردی) .

سرد { [ف] صوغوق : (سرد
هوا ، هوای سرد ، باد

سرد ، سرد روزگار) § يوموشاق
مقابلی . قاتی ، پك ، ملايمتسز . بين العوام
(دال) (تا) يه قلب اولنه رق « سرت »
ديه تلفظ اولنور . اشخاص و اشياء
حقنده وصف اوله رق قوللايلير :

(سرد جوز ، سرد توتون ، سرد
اسپرتو ، سرد باشلی آت ، سرد خویلی
ارکک) . (سردی) = سردلك .

هرايكي معنایه كوره قوللايلير : (سردی)
هوا ، سردی ، دریا ، سردی طبعیت)
شدت ، خشونت ، صلابت معنا سنده
(سردلك) تعبیری ده استعمال اولنور .

دیمکدر . صنف اثنائه مخصوص بولنان .
باش اورتوسنه (سَر پُوشه) ، (سَر پُوشنه)
اطلاق اولنور .

سَر تَاج } [ف] مطاع ، متقاد ،
مدار افتخار بولنان .

سَر تَیز } [ف] اوجی سیوری .
سرتیز ، خنجر سرتیز

سَر ج } [ع] اگر ، آت اگری .
(سرج ترکی) = اصطلاح

حآت طیه دن اولوب «عظم وتدی»
یعنی اگسه کمیکنک چوقوری دیمکدر .

سَر چَشمَه } [ف] پیکار ، صو
باشی § ترکیجه ده «صو

باشی» دینیلن ضابطه مأموری ؛ باشوغ ،
سرگرده :

«کزن پیکانلر کدر تنده یاجان باغنه عشقک ،
«بلاسر چشمه سندن هر طرفی صورلر روان ایش»
(فضولی)

«کریه بی اولدمکه اهل عشقه آیین ایتدیلر»
«دیده کری یامی سرچشمه تعین ایتدیلر»

(نورس)
سَر حَده } [ف] ترکیجه سی ثغورکه
حدود باشی ، ایکی دولت

طوپراغنیکنک بربرینه بتیشدیکی محل
دیمکدر : [سرحد نقراتی ، سرحد

قوی ، سرحدلو] = سابقده ثغوری ،
ثغور دربندلری بکلین طائفه عسکریه به

اطلاق اولنوردی . (سرخدلیق) =
یاندن قویجه لی کچی دریسندن معموله

برنوع لاپچین .

سَر پَاش } [ف] چوماق ، کُرز :
(سرباش زال) .

سَر بَست } [ف] آزاده ، مانعسز
اولمه اولان ؛ قید
و شرط آلتنده بولنامه و بولنمایان .

(سربستی) = آزاده لک ، مقید اولما .
مقلق : (سربستی تجارت) (سربستانه)

= سربست اولانه یاقیشه جق صورتده .
سَر بَستَه } [ف] باشی باغلی §

اورتولو ، قاپالی ، کیزلی :
(سر سربسته) .

سَر بَستَر } [ف] باشند باشه دیمکدر .
(باش باشه) مقامنده ده

ایرادی جائزدر .
سَر بَند } [ف] باشی یوکسک ،
یوجه دیمکدر که ماده

ویا معنی عالی و رفیع اولان شیلزه وصف
اولور : (سرو سرباند ، ادیب سرباند)

(سرباندی) = سرباندلک ، معنی
ویا ماده یوجه لک [سرباندان] =

اوصورتله عالی و یوجه اولانلر .
«آفرین ای پادشاهک سرباند عسکرلری»

«حمله شیرانه دن و از کیمه یکنجک ارلری»
سَر پُوش } [ف] باشه کیلین هر

چشید شیئه دینیر .
بولفظی قادیلره مخصوص اولان باش

اورتوسی ، یاشمق معناسیله تعریف ایدن
لفت صاحبی یا گلمشدر . (سرپوش)

مطلقا صنف ذکوره عائد باش کسوه سی

« شیوه و نازده سرآمد ایدی »

(وحید)

سرانجام } [ف] برایشک صوکی
 § انسانک باشنه کلن

عبرتی وقعه، حالت دیمکدر. (انجام)
 مقامنده قوللانیله ماز .

سرانداز } [ف] قدا کار، چکنمز،
 پرواسز، باشندن
 قورقاز : (گروه سراندازان) =

سردن کچدیله، بی باکانه هجوم ایدنرلر.
 (سراندازی) = سردن کچدیله،
 پرواسزلق، فدا کارلق :

« ایده منضم ینه اولکی کبی کشور رومه »

« چکوب صاغه صوله شمشیر بران سراندازی »

(نفی)

سراهنک } [ف] قره قول، چر-
 خه جی عسکر §

چالغیجی باشی، یا خود باش چالغیجی .

سرایا } [ع] دشمن اوزرینه
 کوندریلن مفرزه عسکریه

معناسنه اولان (سریه) نک جمعیر :
 (سرایای منصوره) .

سراینده } [ف] تفی ایدیجی، ایرلا-
 ییجی : (سراینده بهار) .

سرباز } [ف] جسور، بهادر،
 بیکیکیت ؛ چکنمز،

قورقاز : (مراد سرباز) . (سربازی)
 = بهادرلک، بیکیکیتلک، قورقوسزلق .

جمعی (سربازان) :

تصغیردر . عندالترکب کوچک خانه ،

خانه جک دیمک اولور : (سراجة دماغ) .

« زخل سراجة اقبالنک نکهبانی »

(نفی)

سراسر } [ف] باشدن باشه، بوس
 بتون § بو اسم ایله

معروف برنوع قیمتدار قماش : (حضور

آصفیده سراسره قاپلانمه کورک الباس

ایدلی — تاریخ نعیما) .

سراسیمه } [ف] عقلنه خلل کلش،
 شاشیرمش، حیرته

قالمش معناسنه در . نظمه (آسیمه سر)

طرزنده ده استعمال اولنور :

« بزمت سراسیمه جام می عشقز »

(نفی)

سراغاز } [ف] ابتدا، دیباچه،
 باشلانغج .

سرافراز } [ف] باش قالدیران،
 بوی کوسترن؛ ماده

ویا معنی ممتاز و مستحسن اولان .

همزه نک اسقاطیله استعمالی دها غالبدر .

« سرفراز ایتدک لواء الحمد دین احمدی »

(نفی)

سرآمد } [ف] باشده کلن، ایلری
 کلن ؛ باشده، ایلریده

بولنان . اکثریا بونک جمعی اولان

(سرآمدان) قوللانیلیر که ایلری کلنلر

دیمکدر : (سرآمدان ادباندن، سرآمدان

مملکت، سرآمدان بلده) .

خیال که ترکیه ده (آلغم سالم) دیر لره
 § کنایه صورتیه عالم بی بقایه ده اطلاق
 اولنور .

• } [ع] کوملک دیمک اولان
سَر ایل (سَر بَال) کُ جمعی :
 (سرابیل حریره) .

• } [ف] باشدن آیاغه دک ،
سَر ایا } تماماً ، کاملاً : (سرابا
 چرکین ، سراپا چامورلی) :

« یازلدی قطره شیم سراپا برک سوسنده »
 « قطار جوهر معنی کی تیغ زبان اوزره »
 (نقی)

• } [ف] پادشاه اوتاغی
سَر ایزده } خانه نک اورته سنه
 چکیلن حرم پرده سی § چادر پرده سی ،
 توزلق :

« سریر دولته آسمان سرا پرده »
 (نقی)

• } [ع] آت و سائر حیوانلره
سَر اناج } اکر ، یولار ، قوشوم
 و سائره یاپان صنعتکار دیمکدر . محا-
 وراتده شده سنز قوللانیلیر : (سراج
 باشی) = اشبوصنت اربانک بیوکنه ،
 [کھیا] سنه اطلاق اولنور . (سراجخانه)
 = استانبولده فاتح جوازنده آت بازاری
 قربنده حیواناته مخصوص آلات و
 ادوات مختلفه یاپیلان و ساتیلان محل
 دیمکدر .

• } [ف] (سَر ا) = قوناق ،
سَر اچه } (اُ . چَه) = ادات

(رشد و سداد ، طریق سداد ، سداد
 فکر) .

• } [ع] جراج طیقاجی ،
سَدَاد } شیشه طیباسی .

• } [ع] سداد ایله متصف ؛
سَدید } اوطوغری ، خطاسز اولان :
 (رأی سدید ، فکر سدید ، قول
 سدید) .

• } [ع] اصلی (کوشک)
سَدیر } معنایه در . کره ویت ،
 یوکنک بیکه و مندر کی اوستنه اوطو-
 ریه جق شیرله اطلاق اولنور .

• } [ف] باش ، اوج ، تپه : (سَر
سَر } زلف ، سر تیغ ، سر گوه ،
 سَر کار) .

• } [ف] بیوک قوناق ،
سَر ا-ی } خصوصیه حکمداران
 ایله اکابرک اقامتگاهلری : (سرای
 هایون ، سرای ایمراطوری ، سرای
 قرالی ، کاربانسرا) § « تَغنی » ایتک
 معنایه اولان (سَر ایدن) مصدرندن
 امر حاضر اولدینی تقدیرده وصف
 ترکیبی طرزنده قوللانیلیر . مثلاً (نغمه
 سرا ، غزلسرا) کبی .

• } [ع] (سریره) نک جمعی :
سَر ائر } (سرائر عشق ، سرائر
 قلبیه) . (سرایر) طرزنده یا گمش
 یازلاملی . مفردینه مراجعت اولنه .

• } [ع] چولده کونشک عکس
سَر اب } شعاعیه صوکی کورینن

سَخَا { [ع] جو مردك ايمه ،
سَخَا { [ع] سخا ايله مجبول ،
سَخِي { جو مردك : (فضيلت سخا ،
سَخِي { جو مردك اولان : (شخص
سَخِي ، سَخِيَه مشهوره)

« جو امر د جهاندر شوخ مشر بدر ملك خودر »
« سَخِي در اهل دلدر نكته داندر نكته پيرادر »
(نفی)

سَخَف { [ع] سخافتلى ، يوقه ،
سَخَف { بوزوق اولان : (عقل
سَخِف ، فكر سَخِف ، افكار سَخِيفه ،
آراي سَخِيفه) معنويانده وصف اوله رق
قوللانيلير .

سَخِن { [ع] سخانتلى ، قيرغين ،
سَخِن { صيحا اولان : (ماء
سَخِن ، مايعات سَخِنه) .

سَد { [ع] قاپامق ، طيقامق ، قاپامق ،
سَد { طيقامق : (سد باب ، سد
رخنه ، قاپونك سَدى ، كديك سَدى ،
سد البحر) .

« سكندر سير ايسه كده سد نطق ايت پيش كالمده »
« ارسطوى حقيقت بينه نقل ماجرا اولماز »
(نفی)

§ ايكي شيئك آرالغنه حائل ، حاجز ،
مانع اولان شى : (سد اسكندر) .

سَدَاجَت { [ع] ساده لك : (سدا-
معربى اولان (سَادَج) دن مأخوذ-
در . كثر استعمال ايله ذال داله قلب
اولنشدرد .

سَدَاذ { [ع] صواب اولق ،
سَدَاذ { طوغريلق ، خطاسترلق :

سَخَاء { [ع] جو مردك ايمه ،
سَخَاء { جو مردك : (فضيلت سخا ،
اهل سخا) همزه سزده قوللانيلير .

سَخَافَت { [ع] ضعيفلك ، خفيلك ،
سَخَافَت { يوقه لق ، بوزوقلق .
معنويانده قوللانيلير : (سخافت فكر ،
سخافت رأى)

سَخَانَت { [ع] صيحا قلق ، قيرغينلق :
سَخَانَت { (سخانت هوا ، سخانت
تنور) .

سَخَاوَت { [ع] جو مردك ،
سَخَاوَت { (سخا) ايله مترادفدر :
(سخاوت فطريه) .

سَخْت { [ف] قاتى ، پك ، زورلى ،
سَخْت { قوتلى : (طبع سخت ،
درد سخت ، دل سخت ، روى سخت ،
بازوى سخت) . (سختى) = قاتيلك ،
سردك ، سفالت . (سَخْت بازو) =
قوتلى ، زورلى ، شديد البطش (سَخْت
رو) = سرد يوزلى ، طارغين چهره لى
(سَخْت گير) = سرد طويجى ، قوتله
طويجى ، طوذيغنى قويورمه يوب ضبط
ايديجى . (سَخْت لگام) = سرد
باشلى آت .

سَخْتِيَان { [ف] كچى دريسندن
سَخْتِيَان { وطن اكونندن ياپيلان
بر نوع مشين . (سختيانى) = سختيانجى ،
مشين ساتان .

اوصاف سینه دندر . اصطلاحات طبیه
جمله سندندر .

سَکَر . { [ع] طاک یری آچلمازدن
سَکَر } اوکجه اولان وقت . (علی-
السر) = ایرکنندن . (سحر خیز)
= ایرکن قالیجی ، صباچی . (سحرگاه ،
سحرگه) = سحر وقتی . (سحری)
= سحره منسوب ، سحر وقتنده
دیمکدر : (دعای سحری ، عبادت
سحریه) . (سحر وقتنده) مقامنده
دخی مستعملدر .

« کیتدم سحری طاعت ایچون مسجده ناکاه »
(روحی بغدادی)

سَحَق . { [ع] بر نسنه بی دوکوب
سَحَق } از مک ، بر نسنه دوکیلوب
از مک : (سحقی اجزا ، قرنیلیک سحقی)

« اولماز مسیح ایدر ایسه اجزاستی ده سحقی »
« شمشیر غمزه یاره لری مرهم آشنا »
(سامی)

سَحَاب . { [ع] لسان عوامده (سَاب
سَحَاب) دینلن توز حالنده کی شی .
بر نباتک کو کیدر که سحقی اولنه رقی
وجوده کتیر یلوز : (سوتلی سحلب) .
(سحلی) = سحلیجی ، سحلب صاتان .

سَحُور . { [ع] تمجید یمکی § وقت
سَحُور } سحور . (ساحور)
طرزنده استعمالی غلطدر . (سحوری)
= سحور طاوولجیسی ، سحورده کی
طاوول کورولتیبسی .

اوله دن خسوف بولور . وینجه آفتاب
تابان اولور که افقدن ظاهر اوله دن

کسوف بولور — تضرعات — سنان پاشا)
§ فواصل و فقرات منثوره تک صوتلرنده
توافق ایدن کلمات . بالاده کی مثالده
کوریلن (خسوف ، کسوف) لفظلری
کبی بوکلکه تک معنای لغویسی لسانمزده
قوللانیلماز .

سَحَبَجَل ، سَحَبَجَلَه { [ع] آینه .
سَحَبَجَل } اصل یونا-
نیدر . نادراً قوللانیلیر .

سَحَبِيَّة { [ع] خوی ، طبیعت ،
سَحَبِيَّة } ملکه : (سحیه حسنه ،
سحیه مرضیه ، سحیه ممدوحه) جمعی
(سحایا) در .

سَحَاب . { [ع] بولوت معناسنه
سَحَاب } (سحابه) تک جمعی :
(سحاب مظلومه) . (سحاب)
طرزنده یا کلمش یازماملی . جمع دیکری
(سحَب) در .

سَحَاب . { [ع] بولوت . فی الاصل
سَحَاب } (سحابه) تک جمع دیکریدر .
(سحاب) مقامنده ده قوللانیلیر .

سَحَابَه { [ع] بولوت ، تک بولوت :
سَحَابَه } (سحابه رفیعه ، سحابه
لطیفه) .

سَحَّاز . { [ع] پک سحر باز ، زیاده
سَحَّاز } ساحر : (طبع سحاز) .

سَحَّاقَه { [ع] طائفه نسواندن
سَحَّاقَه } ارک طاسلایانله مخصوص

صاحبگیری قوللانیر. اصلی (سَه پَا) در .
بو یله ده یاز یله بیلیر .

سَمْدُ } [ف] سازدن، ایجه چوبوقدن،
حصیر و سائرهدن اورمک
صورتیاه یا پلش قاب: (چاشیرسپیدی،
اوزوم سپیدی، سپدجیلر، سپد
صندق) معربی (سبد) .

سَمِدُ } [ف] بیاض، آق، بعضاً
(سفید) مقامنده قوللانیر.
نیلیر. (سپیده دم) = صباح وقتی،
صبح صادق زمانی . (سپیدی) =
بیاضلق، آقلق :

«سپیده دم که اولوب دیده خوابدن بیدار»
«خروشه باشلادی نا گاه سرده درد خمار»
(نَدیم)

سَمَا } [ف] اوچ تلالی ساز || طنبور.
اصلی (سه تا) در . طنبور
مقامنده استعمالی غالبدر. اصلی اوزره
ده یازلمسی جائزدر .

سَمَارُ } [ع] ستر ایدیچی، اورتیچی.
(ستار العیوب) = قوللرینک
عیلیرنی، کناهلرینی ستر و عفو ایدن
جناب الله :

«خدا ستاردر طعن ایتمه رنده عیب بین اوله»
(بُحی)

سَمَرُ } [ع] اورتمک، اورتمک :
(ستر عورت، ستر عیب،
ستر قباح، رخنه نك ستری [

سَمِرُ } [ع] خفی، کیزلی؛ اورتولی،
قاپالی . (مستور) ایله
مترادفدر: (امر ستر، ماده ستره) .
(سَترَه) = (سَتر) ك مؤثی در .
فارسیده مستوره خاتون معناسنده
قوللانیلیر .

سَجَادَه } [ع] یره سر یلوب
اوستنده نماز قیلنه جق
قالیچه، عبا و سائرهدر که انواعی مختلف
و کثیردر: (سجاده نشین) =
سجاده ده اوتوران، پوست صاحبی
شیخ .

سَجَاا } [ع] (سَجِيه) نك جمعی .
خویلر، طبیعتلر: (سجا-
یا حسنه، سجایای علویه) .

سَجْدَه } [ع] تکراری به عبادت و یا
تعظیم ایچون ایکی اللریله
آلتی یره قومق § اوصورتده آلتنی
یره قومقدن عبادت وضع شرعی .
(سجده گاه) = عبادت ایده جک،
نماز قیلنه جق محل . (ایتمک، قیلنق،
وارمق) ماده لر یله قوللانیلیر :

«جَنَدًا معبد پرفیض و مقدس که بولور»
«آنده برسجده قیلان معرفت سبحانی»
(نَفعی)

سَمْعُ } [ع] اصطلاحده نثرده
فواصل و فقرات صوکلرینک
قافیله طرزنده توافقی دیمکدر: (نیجه
هلال درخشان اولور که هنوز بدر

= خفیف باشلی ، فرومایه ، سفیه .
 « باری کوردن احبابه ایدنلر تحمیل »
 « نه قدر اولسه سبکروح اولور البته ثقیل »
 (قوجه راغب)

سَبَل { [ع] کوزه عارض اولان
 اینجه پرده ، کوز قاپاغنده
 اوروجک آغی کبی حاصل اولان شی .
 (سَبَلَنَک) = کوزی پرده لی ، سبل
 علتته مبتلا اولان § کوز قاپاقلرینک
 ایچ یوزنده قیل بپتیرن عات . (سَبَلَا)
 = اوزون کیرپیکلی کوزه وصف اولور .
 (عین سبلا) . (سَبَلَه) = مطلقا
 پییق دینله من . معانی مختلفه بی افاده
 ایدر . فقط (سَبَلَت) طرزنده و پییق
 معناسنده استعمالی غالبدر : (سبلت
 دراز) .

« آز ایدی سبلت فرخنده لری »
 « ملک رومک نته کیم مشک تری »
 (خاقانی)

سَبُو { [ف] دستی ، طوپراقدن یاپمه
 صوقابی . (سبوچه) =
 دستیک . (سبوی تهی) = بوش
 دستی .
 « سبوی باده نمخوران شوقه بار دوش اولماز »
 (قوجه راغب)

سَبُوخ { [ع] یوزکچ : (ملاح
 سَبُوخ) (سبوح) .
 سَبُوْرَه { [ع] مشق تخته سی ،
 اطفالک یازوب بوزمق
 ایچون قولاندینی تعلیم تخته سی .

سَبِي { [ع] اسیر ایتک ، ایدلک :
 (سبی و استرقاق) .
 (سَبِي) = اسیر ایدلمش ، اسیر اولان .

سَبْدَكَه { [ع] اریدیلوب قابله
 دوکلش معدنی پارچه :
 (سَبْدَه ذهبیه) . جمی (سَبَاك) در .

سَبِيْل { [ع] یول ، بیوک یول :
 ایشلک جاده : (فی سبیل الله)
 = الله یولنده دیمکدر . (ابن سبیل)
 = یولجی ، یولده عاجز و ناچار قالان .
 (اَبْنای سبیل) = یولجیلر . (اِخْلای
 سبیل ، تخلیئ سبیل) = محبوسی
 صالیویرمک ، بوشلامق . § خیر اولق
 اوزره طاسلرله صو طاغیدیلان اطرافی
 پارماقلقی محللره اطلاق اولنورکه
 بونلرک فی سبیل الله یابلمش اولملری
 سبب تسمیه در : (سبیلخانه بارداغی
 کبی دیزلمشدردی) § فی سبیل الله
 طاغیدیلان صو : (سبیل ایتک)
 ماده سنی مرحوم ناجی (صو یرینه
 ویرمک) صورتنده ایضاح ایله مش
 ایسه ده فقیره کوره (الله یوانده
 طاغتمق) مقامنده قولانیلیر دیمک
 ده ا یولنده اولسه کرکدر .

« صهبای صفا کستری لله سبیل ایت »
 (لا)

سَبَا { [ف] اوچ آیاقلی ، یوکسک
 اسکمله . اکثریا آیاق

« او بولور جامهٔ سبزین ورقله رونق »
 « سن ایسه احسن اولور سین چیقاروب بیرهنی »
 (ابن کمال)

(سَبْر فَاَم ، سَبْر زَنْك) = یشیل
 رنگلی اولان . (سَبْر پُوش) = یشیل
 اورتیلی ، یشیل لباسلی . (سَبْر ی) =
 یشیله منسوب ، یشیल्ली || طراوت ،
 لطافت ؛ آب و تاب .

(ف) یشیلك ، پدشیریلوب
 سَبْرَه } ینیه جك یشیلك . (سَبْرَه
 زار) = چمنلك ، سبزه لی محل . کویا
 قاعدهٔ عربیه به توفیقا جمع اوله رق قوللا-
 نیلان (سَبْرَه وات) غلط فاحشدر .

(ع) یرتیجی حیوان ، جانور .
 سَبْع } (سَبْعِیت) = یرتیجیلق .
 (سَبْعِی) = یرتیجی به منسوب ، جانوره
 متعلق .

(ع) یدی . فارسیسی
 سَبْعَه } (هَفْت) : (جزائر سبعه ،
 سبعة سیاره) حالت تأیثده اوله رق
 (سَبْع) دخی قوللانیلیر . (سَبْعُون ،
 سَبْعِین) = یتمش ، یدی دفعه اون .

(ع) ایلری کچمک ، ایلرو-
 سَبَق } له مک . (سَبَقْت) ده بو
 معناده قوللانیلیر : (سبق ایدن احواله
 کوره) § یاریشده کچن حیوان .

(ع) درس دیعکدر . (سَبَق
 سَبَق } آموز) = معلم ، درس
 اوکره تن . (سَبَقْخَوَان) = شاگرد ،
 درس او قویان .

« ایستیورسه ک آلمنی حکمت کتابندن سبق »
 « خامهٔ قدرت نه یازمش صفحهٔ رخساره باق »
 (خیالی)

(ع) معدنی برشی اریدوب
 سَبَك } قابله دوکک ، اریدیلوب
 قابله دوکک : (سَبَك ذهب ، سَبَك
 سَبَكِ) § عبارده نک طرز ترتیبی ، اصول
 موضوعهٔ کتابت : (اشبو حجتک صک
 وسبکی موافق اولمغله تصدیق قاندى) .

(ف) خفیف ، یننی ؛ آغیرک
 سَبَك } ضدی : (سَبَكِيار) =
 یوکى خفیف ، آغیر قلسز ، غائله سز .
 (سَبَكْمَغْز) = یننی خفیف ، عقلسز ،
 بوش ققالی . (سَبَكْرُوح) = جانی
 خفیف ، آغیر خویلی اولمایان .
 (سَبَكِی) = یننیک ، خفیفلك .
 (سَبَكْمَايَه) قیمتسز ، دکرسز ،
 اعتبارسز . (سَبَكْمَزاج) = مزاجی
 خفیف ، اویناق ، خویپا آدم .
 (سَبَكْپَا - ی) = آیاغی خفیف ، چابوق
 یوریتیجی اولان . (سَبَكْپَرَوَاز) =
 چابوق وزیاده اوچان . (سَبَكْرُو)
 = چابوق کیدیجی ، کیدن . (سَبَكْسِر)

دو کلمش پارچه لر دیمکدر. (سَبَايَك)
 طرزنده یا کلمش یازماملی .

{ [ع] شهادت پارمنی، صاغ } سَبَابَه
 الک باشندن ایکنجی پارمنی .
 (سَبَابَه گَزَا) = حیرت و تعجبه شهادت
 پارمنی ایصیران .

{ [ع] صوده یوزیچی ، } سَبَاخ
 یوز کچ دیمکدر .

{ [ع] صوده یوزمک . } سَبَاخَت
 اصلی کسر ایله درر .
 (سَبَح) ده عین معنایه لغتدر .

{ [ع] اصلی ایپ معناسنه درر . } سَبَب
 اصطلاحزده غیره واسطه

توصل، بر شیئک ظهور یا خود حصوله
 واسطه، علت اضلیه، بهانه، جهت
 معنارزنده قوللانیلیر: (سَبَب نزاع،
 سَبَب ترقی، سَبَب زیارت، سَبَب
 اقبال) اکثریا (اولوق) ماده سیله
 قوللانیلیر. (سَبَبِیت) = سَبَب اوله،
 سببک . بو کلمه اکثریا (ویرمک)
 ماده سیله استعمال اولنور. (لِسَبَب)
 = برسبیدن طولای .

{ [ع] جمعه ایرته سی . } سَبَبْت
 = جمعه ایرته سی

کونی (اصحاب السَّبَب) = طائفه یهود .
 { [ف] یشیل، رنکی یشیل : } سَبَبْر
 (بَرک سَبَبْر)، (سَبَبْرین)

ده عین معنایه لغتدر :

گولگه لی : (شجر سایه دار) .
 (سَابَه کَاه) = گولگه لی محل :

« سایه بخش وصلت اول عشاق مجبور اوستنه »
 « ایندی مانسورلر شهیدان غمگینور اوستنه ،
 (ادهم ساقزلی)

§ حمایت، صیانت : (سایه شاهانه،
 سایه حضرت پادشاهی، سایه شریعت
 محمدیه) (سایه کسْتَر) = حامی، حمایت
 یایچی . (سایه اَنْداز) = حمایت
 صالحی، صیانت آتچی (سایه نشین)
 = کولکده یا خود حمایتده او طور یچی .
 (سایه خَوَاه) = حمایت ایسته یچی .
 « سایه خواه اولسون می فکرم بویله بر تو بار ایکن
 (م ناجی)

{ [ف] سورلمش؛ ازلمش || } سَابِنْدَه
 اسکیمش، پیرامش :
 (جامه ساییده، خرقة ساییده) .

{ [ع] سو بگمک، سو بگوب } سَبَب
 صایمق: (سَبَب و شتم) .

{ [ع] برنجیسی معروفدر . } سَبَا
 حضرت (سلیمان) علیه
 السلامک زوجه سی (بلقیس)
 { [ع] یمنده صاحبه الحکم بولندینی } سَبَا
 بلده معموره نك اسمی :

« ای هدهد امید سباد نمی کلیر سین »
 (نابی)

{ [ع] [سَبَبْکَه] نك } سَبَابَلْک
 جمعی . اریدیلوب قابله

علتته مبتلا اولان : (دربان ساهر ، شخص ساهر) .

{ [ع] ير ؛ ير يوزى .
سَاهِرَه } بعضاً بوز رنكلى معناسنه
 اولان (غَبْرَاء) ايله توصيف اولنور :
 (سَاهِرَه غَبْرَاء) § بيابان ، چول :
 (سَاهِرَه خَالِيه ، سَاهِرَه وَسْعَه)
 § يوم قيامتده حشر مخلوقات ايجون
 تجديد بيوريله حق ارض .

{ [ع] كيجه وقتى اويانيق
سَاهُوزُ } اوله ، كيجه اويوماق
 حالى § آي آغىلى ، هاله : (ساهورقر) .
 { [ع] سهو ايديجى ، ايدن ؛
سَاهِي } يا گيلىجى ، يا گييلان :
 (مرتب ساهى ، محرز ساهى) .

{ [ف] گولگه لك ، تننه ،
سَايَانُ } بيوك چادر كه تريجه ده
سَايَه بَانُ } تحريفله (سايوان)
 لفظى معروفدر .
 (مُسْتَضِلُّ) مقامنده استعمالى غلطدر .

{ [ع] آتاك تيارينه ، منه
سَائِسُ } وساثره سته باقق ايجون
 قوللاييلان آدم كه تحريفله (سَائِسُ)
 ديندير . (سَائِسُ) صورتنده ده
 يازيلير .

• آغلاشوب آخورده سايسلر ديدى تاريخى •
 • قاچدى ديبان كم آلمز آه قردى كوستكى •
 (سيروزي)

{ [ف] گولگه . (سايه داز)
سَايَه } = گولگه طويجى ،

{ [ع] بلند ، يوكسك ، بوجه .
سَامِي } (عالى) ايله مترادفدر .

رسمياتده استعماللرنجه بينلرنده فرق
 واردز : (امر سامى ، تذكره ساميه ،
 مكثوب سامى) = مقام جليل
 صدارت عظامدان يازيلان امر نامه لره اطلاق
 اولنور . (رتبه ساميه وزارت)
 ايسته بوكي تعبيرات رسميه ده (عالى ،
 عاليه) لفظلرى استعمال اولنه ماز .

{ [ف] فارسيدده معانى عديده ده
سَانُ } قوللاييلان اشبولفظ لسانمزده
 يالكيز اوله رق اصلا قوللاييلماز . فقط
 (يَكْسَانُ) طرزنده ويرابر ، مساوى
 معناسنده استعمال اولنور : (خاك ايله
 يكسان) .

{ [ع] سنوح ايديجى ، ايدن ؛
سَانِحُ } انسانده كي دوشونمك قوتيله
 ظهور ايله ين : (راي سنانح ، فكير
 سانح ، افكار سانحه ، ارادات سانحه) .

{ [ع] سنوح ايدن فكير ،
سَانِحَه } عقله كلن سوز . جمعى
 (سَانِحَاتُ) : (سانحات العرب) .

« برسَانِحَه نك اولسى حقيله ميجل »
 « اولقله اولور سيك ومؤداسى مكميل »

{ [ف] فرانسزجه دن [**سَانْتِيْمِتْرُو**]
 ذراع اعشارينك معشا .
 رى . اون سانتيمترو بر (دسيمترو)
 ايدر .

{ [ع] كيجه لرى اويويه ميوب
سَاهِرْسُ } دائماً اويانيق طوران ، سهر

« جهانستان بهادر که طرز پیکاری »
 « اونوتدیرر روش رزم رستم و سامی »
 (نفی)

سام { [ع] زهرلی ، باد سموم :
 (سام بیلی) ، (سام ابرص)
 = آلاجه لی مضر کرتسکله ، کلر .

بوگا (سامه) ده دینور . بوذکله برابر
 (سامه) زهرلی حیوانلره اطلاق اولنور .

سامان { [ف] طاقم ، ترتیب ،
 اسباب ، انتظام حال ،
 سکون و آرام ، نشانه و کنار کبی

مغالری افاده ایدر : (سامان سوز)
 = ترتیب و انتظام بوزیجی ، سکون
 و آرام کیدریجی (بی سرو سامان) =

باشسز ترتیبسز ، یولسز آرامسز معنا .
 سنده اکثریا سرسمانه حرکات حقنده
 ایراد اولنور .

سامخ { [ع] سماحتلی ، جوهره ،
 الی آجیق آدم .

سامع { [ع] ایشیدیجی ، ایشیدن :
 (اذن سامع) § دیکله ییجی ،
 دیکله یین . جمی (سامعون ، سامعین)

سامعه { [ع] ذی روحده اولان
 ایشیدیجیلک حاسه سی ،
 حواس خمسهدن ایشتمه قوقی . (قوه
 سامعه) ده دینیلیر .

سامه { [ع] ییلان ، عقرب کبی
 زهرلی حیوان دیمکدر .
 جمی (سوام) .

سیثاندن سالم (سالمًا) = سلامتاه ،
 سلامت ایچنده اوله رق : (بورادن
 حرکتلرینک ایکنجی کونی سالمًا ازمیره

واصل اولدیلر) § اصطلاح عروضجه
 عوارض وزندن عاری تام بحر دیمکدر .
 سالوش { [ف] ریا : (اهل
 سالوس ، ترک سالوس)

§ ریا کار : (مهرد سالوس ، صوفی
 سالوس) . (سالوسی) = ریا کارلق .

ساله { [ف] اردونک آرقه سننده
 طوروب قلب لشکری
 کوزله یین بلوک ، فرقه دیمکدر که اوائلده

بین العرب (ساقه الجیش) عثمانلیلرجه
 (قفادار) دینوردی . الیوم (دمداز)
 تعبیری معروفدر § یاشلی ، ییلق ،

ییلانمش . بومعناده ترکیب ایله استعمال
 اولنور : (کودک یکساله ، پیر صد
 ساله) کبی .

« فکری استاد کهن ساله عقل اول »
 « رأی فرزند کرای گهر صبح اخیر »

(نفی)
 سالیه { [ف] سنوی ویریلن
 وظیفه ، ویرگودیمکدر .

سام { [ف] سرسملک علی § قوس
 قزح ، علام السما § آتش ،
 اود : (سام اندر) = مخفی (سمندر)

— که آتش ایچنده دیمکدر — بر
 حیوان موهومدر . § حضرت (نوح)
 علیه السلامک اوغلی § ایران قدیمده

مشهور برقهرمانک اسمی :

سَالَامُورَه { [ایتالیانجه دن]

شیلره اطلاق اولنور : (سالاموره پنیره ، سالاموره سبزه) .

سَالِب { [ع] سالب ایدیجی ، آلوب

(سالب حضور و راحت ، سالب شعور ، سالب مضرت ، قضیه سالبه) .

« سالب آرامدر ناجی دل فرقت سرشت »
« مالک اولسه م کاشکی برقله سنک خاره دن »

سَالَطَه مَارَقَه { [ایتالیانجه دن]

اصطلاحات بحریه اجنبیه دن اولوب اوائلده عثمانلی کیمجیلری بیننده استعمالی تعمیم ایتشدر . کیمجیلرک اوموزه آتدقلری چوقه دن معمول قیصه نیتن ، چاکت ، چیکن .

سَالِف { [ع] کچمش ، کچن :

(سالف الذکر ، سالف ، البیان ، دور سالف ، عصر سالف ، ادوار سالفه ، اقوام سالفه) .

سَالِک { [ع] سلوک ایدیجی ، یول

(سالك طریق صواب ، سالك مسلك سداد) § طرق علیه دن برینه منتسب اولان : (طریقت مولویه سالکانی ، طریقت قادریه سالکی) ، (سالکان عرش) = ملائکه کرام .

سَالِم { [ع] سلامتله متصف ،

اولان : (سهو و خطادن سالم ،

طوران : (هوای ساکن ، بحر ساکن) § حائنده سکون اثری کوربنن یوموشاق خوبلی آدم : (بو چوجق نه قدر ساکن ، بویله ساکن آدم آز بوانور) § اوطوریجی ، اوطوران . بو معناده جمع اوله رق اکثریا اسلوب فارسی اوزره (ساکنان) قوللایلیر : (جهانکبر محله سننده ساکن) § برکله نک حرکه سز ، جزملی قسمی : (حرف ساکن ، حروف ساکنه) .

سَال { [ف] سنه ، ییل : (سال

(سالخوردنه) = ییل یمش یعنی چوق اختیار ، پک' یاشلی آدم (سالدیده) = ییل کورمش ، چوق یاشامش ، تجر به لی آدم (سالنامه) = سنه ده برکره معلومات رسمیه و فیه بی حاوی رسمی ، غیر رسمی اوله رق نشر اولنان تقویمی کتاب . (سالیان ، سالیانه) = سنوی ویربلن وظیفه ، ویرکویه اطلاق اولنور .

« آرهدن بیک بوقدر سال مرور ایتمش ایکن »
« دل حساسده حاکمدر او تأثیر هنوز » (نوعی)

سَالَار { [ف] برجاعتک اولوسی ،

(سالار قوم ، سالار سپاه) .
« کیسه پرداز کرم قافله سالار کرام » (نفی)

(ساق شجر ، ساق نبات) ، (ساق الاسود) = بالديرى قاره دينلين كوك .

ساقط } [ع] دوشىجى ، دوشن :
(حكّم ساقط ، حجر ساقط ، اعتباردن ساقط ، احكام ساقطه ، اوراق ساقطه) ، (جنين ساقط) = دوشوك .

ساقه } [ع] (سائق) ك جمعى كه
(سوق ايديجيلر ، سور ييجيلر ديمكدر . اردونك كريدن كان قسبى ، عسكرك دمدار طاقى كه (ساقه الجيش) تعبير اولنور .

ساقى } [ع] صو آريجى ، قدح
(ساقى سيمين : ساق ، ساق ، كلچهره) .
« آچ-ون بزمده كوكلز ساقى مدد بون جام جم » (نقى)

ساقيه } [ع] (ساق) نك مؤنثى .
(صو آريجى قادين . جمعى (ساقيات) در § صو جدولى ، صو دولابى . جمعى (سواقى) در .

ساکت } [ع] سكوت ايديجى ،
(ايدن ؛ صوصمش اولان ، صوصان : (مرد ساكت ، شخص ساكت ، طفل ساكت ، جماعت ساكته)

« كنج و جديتده همان بساكت و قافل بردر » (عزت ملا)

ساكن } [ع] حر كتنز اولان ، آرام و سكون اوزره

اولاق مقامنده خبر ، مکتوب کتپروب کوتورن آدمه اطلاق اولنور . حتى بيكجى بقيه سى اوله رق اليوم موجود اولان و (سايى) اوجاغى دينلين محلك نام صحيحى ده (ساعى) در . (سايى) بونك غلطيدر . بونلر (سعى) دن مشتقدر . § قوغيجيلاق ايدن ، غمز ايديجى : (ساعى خبيث الساعى) بومعناده (سعيات) دن مشتقدر .

ساعر } [ف] قدح ، اوافق صو
(بارداغى :
« دورى دوقمش ساعرك مهباده حالت قالماش » (نيلى)

سافر } [ع] سفر ايديجى ، يولجى :
(سافرى دليل) ، (قافله سافره) .

سافل } [ع] آشاغى ، آلچاق :
(مرد سافل ، فكلر سافل ، طرف سافل) . (سافله) = ديب ، برشيدك آشاغى سى ، آت طرفى .

ساق } [ع] ايچيك ، بالدير :
(ساق سيمين ، ساق انسان ، ساق حيوان) ، (تشمير ساق) = بالديرى صيفماق تعميرى معروفدر :
« بنجى ساقى اوله يم بزمه طورر كن سوديكم »
« بويله سيمين ساقلر بلور بازورله سين » (نديم)

§ سائر شيلركده خصوصيله نباتات و اشجارك بالدير مقامنده بولنان آشاغى قسمنه ، كوك طرفنه دخى اطلاق اولنور :

« مطرب؟ ینه همدم رباب اول »
 « سازنده خاطر خراب اول »
 (معلم ناجی)

ساطع { [ع] ظاهر اولان، یوکسکده-
 ساطع کجه یوکسکدن : (برق
 ساطع ، سیف ساطع ، انوار ساطعه ،
 رایات ساطعه) .

« سینه سی غایت ایله واسع ایدی »
 « نور ساطع کجی هم لامع ایدی »
 (خاقانی)

ساطور { [ع] بیوک، اگلی قصاب
 پچاغی || ات قیقمده
 قوللانیلان آغزی کنیش، قیضه باطه .

ساعت { [ع] وقتی بیلدیرن آلت
 معروفه : (جیب ساعتی،
 قویون ساعتی ، چالار ساعت ، دیوار
 ساعتی ، آصمه ساعت) || برکونک
 اون ایکی ده برجزئنه اطلاق اونورکه
 بر ساعت التمش دقیقه دن عبارتدر .
 || وقت حاضر، زمان جاری . بومعنا لرده
 جمعی (ساعات) در . || قیامت :
 (اشراط ساعت ، قیام ساعت) .

ساعِد { [ع] بیلک : (ساعد بلور،
 ساعد سیمین) اجمعی
 (سواعِد) در .

ساعی { [ع] سعی ایدیجی، چالیشیجی،
 چالیشان :

« تحصیل علومه اولدی ساعی »
 (معلم ناجی)

§ سرعتله یوریدیجی، یوریین . بومعنا ده

طاقی . (قبا ساز) = سرنا، بورو،
 طیل، دنبه لک کجی طاقم :

« ساز قمرک باشقه درپست و بلند ناله سی »
 (غالب پاشا)

« آکلایانه سیوری سینک ساز، آکلایانه
 طاول سرنا آز کلور — مثل مشهور »

ساز { [ف] « ساختن » مصدرندن
 امر حاضر اولوب وصف
 ترکیبی صورتنده و یاییجی، دوزیجی .

ایدیجی معنا لرنده قوللانیلیر : (چاره ساز)
 = چاره ایدیجی ، یازدیم ایدیجی .

(کر مساز، لطف ساز) = کرم ایدیجی،
 لطفله سویندیریجی . (نغمه ساز) =

نفاق، فساد ایدیجی . (خاطر ساز) =

کوکل یاییجی . (ناساز) = او یغونسز،
 مناسبتسز، موافق اولمایان : (ناسازی)

= ناسازلق : (ناسازیء طالع)
 (ترم ساز) = نغمه لرله آهنک ایدیجی .

ساز کار { [ف] موافق، او یغون :
 (طالع ساز کار) .

(ساز کاری) = او یغوناق، او یچیلوق :
 (ساز کاریء طالع) .

سازنده { [ف] ایجه چالنی چالان :
 ایجه چالغیجی : (سازنده

جمعی) جمعی (سازندگان) در . ||
 « ساختن » مصدرندن یاییجی، دوزیجی

معناسنی افاده ایدر . اسم فاعل اولور :

فارسیده ده صیغیر جغه اطلاق اولنور .
 || برشیدک کترله بولندی محل معنا .
 سنده ترکیب ابله قوللانلییر . مثلا
 طوزله به (نمکسار) و آغا جلمغه ، قورولغه
 (شاخسار) دینیلدیکی کبی . || مثل ،
 نظیر ، شبیه ، اش معناسنده قوللانلییر .
 مثلا (دینوسار ، خاکسار) کبی . ||
 صاحب معناسنی افاده ایدر . مثلا
 (شرمسار) کبی . (ساربان) تعبری
 بین العوام تحریفله (صاوران) طرزنده
 قوللانلییر .

سارت { [ایتالیانجه دن] اصطلاحات بحریه دندر . اورمه
 خلاط و یلکن ایی دیمکدر .

سازدهلا { [ایتالیانجه دن] معلوم
 تازه سنه (تیرخوس) = (آتش بالینی)
 دینیر .

سارق { [ع] سرقت ایدیچی ،
 خرسز : (سارق مشهور ،
 سارق اموال) .

ساری { [ع] سرایت ایدیچی ،
 ایدن ؛ بولاشیچی ، بولا-
 شان : (فیض ساری ، مرض ساری ،
 امراض ساریه) .

ساز { [ف] چالنی آلتی ، چالنه جق
 چالنی ، چالنی طاقی : (اینجه
 ساز) = کمان ، فلاووطه ، قانون ،
 عود ، طنبور ، کمانچه ، نی کبی چالنی

ساذج { [ع] (ساده) نك معربی .
 عین معناده مستعملدر .
 جمی (سواذج) .

« سوز بر نفس ساذج بی رنگدرا ما »
 « بر همزن صورتگده کون و مکندر »
 « عونی »

ساز { [ع] سرورویریچی ، ویرن ؛
 سویندیریچی ، سویندیرن :
 کلام سار ، حوادث ساره ، آثار
 ساره .

سارا { [ف] صافی ، خالص :
 (عبر سارا) تعبری
 معروفدر .

ساربان { [ف] دوه جی . (ساز)
 لفظی فارسیده اون
 معناده قوللانلییر سه ده لسائزده هپی
 معتبر و مستعمل دکلدر . مستعمل اولانلر
 آتیده کوسترلمشدر . مثلا (دوه)
 معناسنی افاده ایدر . آنک ایچون
 دوه جی به (ساربان) دینیلیر || (باش)
 معناسنه کلیر . بوسبيله باش آشاغی
 مقامنده (نگونسار) تعبری قوللانلییر .

حتی (سکسار) تعبری ده بوندن
 مأخوذدر که کوبک باشلی معناسنده
 حیوان معروفه اطلاق اولنور || ینه
 ینه (ساز) صیغیر جق قوشی دیمکدر که
 لسائزده آخیرینه آدات تصغیر علاوه .
 سیله معروف کوچک قوشه (سارجه)
 محاورهده تخفیفله (سارجه) دیرز .

ساحل { [ع] صوکناری، قیپی، یالی : (ساحل دریا، ساحل خلیج، ساحل نهر). (ساحلخانه) = صوکنارنده اولان او، صیفیه . جمی (سواحل) .

« امتیازات و سیاری مشکدر خیال »
 « ظن ایدرسکان کشتی ساحل دریابورر »
 (غالب پاشا)

ساحه { [ع] میدان، عرصه، آجیق حولی، دوز و کنیش یر: (ساحه وسیعه ارض، ساحه بیت معظم) (ساحت) طرزنده استعمالی جائزدر .

ساخته { [ف] (ساختن) مصدر - رندن اسم مفعولدرکه دوزمه، یاعه، قلب معناسنده و برشیتی تقلید صورتیه و اغفال قصدیه کوسترشدن عبارت اولهرق یایمق مقامنده قولانیلیر: (ساخته وقاز) = تمکینی، آغرطاو- رائیشی تقلید صورتیه دوزمه اولان . (ساخته کار) = مقلد، قلابن، دوزوب اویدیریمی . (ساختگی) = ساخته لک، دوزمه جیلک .

سادات { [ع] (سید) ک جمع- الجمعیدر . بر قومک بیوکلری § نسل و نسب پاک حضرت پیغمبریدن اولان ذوات کرامه اطلاق اولنور: (سادات کرام، سادات علویه) . « اوپله برسیدکه ذاتی فخر سادات کرام »

سادس { آلتنجی: (جلدسادس، فصل سادس، دائرة سادسه، ماده سادسه). (سادسا) = آلتنجی درجده اولهرق . (سادس عشر) = اون آلتنجی، اون آلتی .

سادگی { [ف] ساده لک، کلفتسز- لک، زینتسز لک : (سادگی افاده، سادگی ثیاب) .

ساده { [ف] کلفتسز، زینتسز، سوسسز: (اسلوب ساده، طرز ساده، لباس ساده) (ساده کار) = قویوجی طاسلاقیسی، قویوجیلغک زینت و کلفتدن غاری بولنان عملیاتی یاپان. § مخلوط اولمایان، صاف وخالص بولنان: (ساده یاغ، ساده قهوه، ساده صویه چوربه) § یالکز، تک: (ساده بسنی کلدک، اثنای راهده ساده برچوبانه راست کلش) .

« ساده سنسین نقش لوح خاطر م »
 (معلم ناجی)
 (ساده دل) = یورکی تمیز اولان، قورناز اولمایان، بون . (ساده رو) = تویسز دلبر، صاقالی بینی اولمایان کنج . (ساده لوح) = خاطرنده حیله و خدعه بولنمایان، قورناز اولمایان، بون . بو مقامده یالکز (ساده) لفظنک ایرادیله اکتفا اولندینی ده کورلشدر. «فضولی» تک مصراع آتیسنده اوپله جه قولانیلشدر: « سن هنوز ای ساده اولمغهنی ادراک ایتمک »

سائل { [ع] صوریحی ، دوران :
[سائل ایله مجیب] §
آقیجی ، آقان : (دم سائل) بومعناده
اکثریا (سائل) صورتندہ تلفظ اولنور §
دینجی : (کشکول بدست نیاز اولان
برسائل امید واری باب رأفتدن محروماً
دوندیرمه) .

« بر اولور عند الہیئہ سلیمان ایله مور »
« درکہ حقدہ همان شاہ ایله سائل بر در »
(عزت)

ساعۃ { [ع] کندی باشنہ اولتاغہ
چایرہ بر اقلشم اولان حیوا-
نات .

سایح { [ع] صو ایچندہ یوزیحی ،
یوزن ، یوز کج : (جسم
سایح ، حوض سایح) .

سایجہ { [ع] صواوزرنده یوزدیکی
جیمتہ کی یہ علم اولشدرکہ
جمعی (سایجات) در .

سایع { [ع] یدنجی ، صاییدہ
آلتنجیدن صوکرہ اولان :
(جلد سایع ، قسم سایع ، دفعۃ سایع ،
مادۃ سایع) . (سایعاً) = یدنجی
اولہرق .

سابق { [ع] کچیجی ، کچن : ایلرولہ-
مش ، ایلرولہین : (سال
سابق ، سنۃ سابقہ ، مادۃ سابقہ ،
حال سابق ، حالت سابقہ) . (سابق
ولاحق) = اولکی و صوکرہ کی .
(سابقاً) = کچمش اولہرق .

سابقون { [ع] « سابق » کجمی ،
کچمشلر . ایلریدہ کچمش
سابقین { کچمش اولان اکابر
دین ، اعظام امت ،
ذوات مشہورہ مقامندہ قوللانیلیر :
(ابن زبیر مشاہیر سابقونندر)
رضی اللہ عنہ .

« سرعت سیرندن اظہر در کہ رخس ہمتم »
« ہم عنان سابقون اولیق تمناسندہ در »
(معلم ناجی)

سابقہ { [ع] کچمش اولان بروقعہ ،
جنجہ قباحت : (سابقہ لی ،
سابقہ سی وار) اشبو معنای اصطلاحی
اعتباریلہ مفرذی اکثریا قبجیاتدہ وجعی
اولان (سوابق) ہم قبجیات ہم حسنیاتدہ
قوللانیلیر : (سوابق احوال ، سوابق
فاخرہ) .

ساتر { [ع] اوریحی ، اورتن :
(خامت ساترہ ، البسۃ
ساترہ) ، (ساتر العیوب ، ساتر
عیب) .

ساجد { [ع] سجده ایدجی ،
ایدن : نمازدہ باشتی یرہ
قویوب قالدیران : (عابد ساجد ، جماعت
ساجدہ) .

ساجر { [ع] سجر ایدجی : ایدن ؛
بویو (بوگو) یاپان ،
سجر باز : (شاعر ساجر) .

ساجرہ { [ع] (ساجر) کدمؤثی ،
سجر باز قادین : (ساجرہ
ماہزہ) جمی (ساجرات) .

﴿ س ﴾

دیمکدرکه بوتعبیرده کثرت شیوع
وشهرت معناسی مقصوددر .

(سائر فی المنام) = اویودینی حالده
کزوب سویلهین .

سائرَه } [ع] اشخاص ، اشیا ،
مواد کبی محذوف جمعله

صفت اولهرق قولانیلییر . دائماً معطوفاً
قولانیدیغندن اولنه (و) کتیرلدکجه
ایراد اولنهماز : (اودون ، کومور
وسائرَه ؛ شخصیات ، ذاتیات وسائرَه ؛
تجره ، صحن وسائرَه) .

سائقَه } [ع] سوق ایدیجی ، ایدن :
(سائق تقدیر ، سائق
معنوی) .

« سوبوسوق ایلهین هپ سائق تقدیردر »
« کیمسه نك دستنده یوق راغب عنان اختیار »
(قوجه راغب)

سائقَه } [ع] سوق ایدن کیفیت ،
حالت : (سائقَه حدت ،

سائقَه غضب ، سائقَه یأس ، سائقَه
شوق) داخل اولدینی تغییراتده بولنه حق
الفاظ مرتبطه نك تأیث وتذکیر صورتنده
ایراد اولملرنده بأس یوقدر .

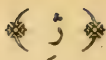
[حرف] الفبای عثمانیده
س } اون بشنچی حرفدرکه اجمد
حسابنده (۶۰) عدزینه معادل عد
اولنور : (سین مهمله) .

سا } [ذ] کبی معناسنه اولان
(آسا) نك محقق . ادات
تشبیه : (مشک سا) = مسك کبی ،
مسك قوقولی . (عنبر سا) = عنبر
کبی ، عنبر قوقولی .

سای } [ذ] سوریحی ، سورن .
لسانزده ترکیب وصفی
صورتنده قولانیلییر : (جبهه سا) ،
جبین سا ، چهره سا) .

سایبه } [ع] باشی بوش بر اقلمش
حیوان ، دابه مهمله .

سائرَه } [ع] باشقه ، غیری ، دیگر ،
آخر ، ماعدا معنالرنده
قولانیلییر : [امور سائرَه ، سائر
خصوصات ، بلاد سائرَه] § سیر
و حرکت ایدیجی ، یوریدیجی ، یوریین :
(سحاب سائرَه ، سحاب سائرَه) ،
(مثل سائرَه) = دیلارده یوریوب
کزن ، زیاده مشهور وشایع اولان



ژیمناستیک } [فرانسزجه دن]
(Gymnastique)

لسانمزده (جیمناستیک) طرزنده
معروفدر. ریاضت بدنیه متعلق
حرکات مختلفه معناسنده قوللانیلیرکه
ادمان بدن دیمکدر § ریاضت بدنیه
منسوب ومتعلق .

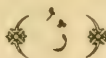
ژیوه } [ف] (جیوه) دیه تحریف
ایله مستعملدر. معروف
ماده مایعه معدنیه درکه حال طبیعیسنده
صنایعهده و مرکبات خالصه سی ادویه
طبیعهده استعمال اولنور. عربجه سی
(زیبق) در .

ژیان } [ف] خشملی ، غضبلی ،
قیزغین ، کورمه مش :

(شیر ژیان ، ببر ژیان ، پیل ژیان ،
عقاب ژیان ، دریای ژیان) ارسالنه
وصف اوله رق استعمالی غالبدر .

ژیمناش } [فرانسزجه دن]
(Gymnase) اصلی

یونانیدر. طلبه سنه ریاضت بدنیه اجرا
ایتدیریلوب ادمان کسب ایتلرینه اعتنا
اولنان مکتب. المانیاده درجه تالیهده
بولنان لاتین لسانه وادیات تدریسنه
مخصوص مکتبلره اطلاق اولنور §
جیمناستیک تعلیمخانه سی .



شریعتده « عدول » دینیلن هیئت
حاکمه دیمکدر .

ژولیده } [ف] بربرینه کیرمش ،
قارمه قاریشیق ، طاغنیق .
اکثریا صاچه وصف اوله رق قوللانیلیر:
(ژولیده موی) = قاریشیق ، طاغنیق
صاچلی .

ژورنال } [فرانسزجه دن]
(Journal) وقوعاتک

کونی کونته قید ایدلسنه مخصوص دفتر،
ورقه، روزنامه § غزته، جریده .
لسانمزده حرف جیم ایله معروفدر :
(پولیس ژورنالی) .

ژوری } [فرانسزجه دن] (Juri)
ضمه خفیفه ایله در. لسان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ر

رَافِ { [ف] عمیق، درین: (دریای ژرف ، بحر ژرفا) ،
 رَافَا { (ژرفا) = صویک درین یری معناسنده ده قوللا-
 نیلیر (ژرفی) = درینک .

رَافِین { [ف] قاپو سورمه سی ، قاپو طایاخی .
 رَافَه { [ف] یامه لی، اسکی پوسکو خرقه . (ژنده پوش) =
 پارچه پارچه پیرتیق ، یامه لی لباس کین فقیر .

رَافَنک { [ف] (ارَنک) یاخود (ارَنک) محقق سی چهره ده پیدا اولان بوروشقلقر سی دمر، آینه و سائر معدنی شیلرده تاثیر رطوبتله پیدا اولان پاس، کوف سی کوزچاپاخی .

رَافَنگاز { [ف] (زَنگاز) ایله مترادفدر . اورایه مراجعت اولنه .

رَافَنکله { [ف] درت آفاقلی حیوانلرک چاتال طیرناغی .

رَاف { [حرف] اصلی فارسیدر. القباى عثمانیسه اون دردنجی حرف اولوب الفاظ فارسیه وکلمات اجنیه ده مستعملدر. ایجد حسابنده (۷) عددینه مساوی ومعادلدر .

رَافِ { [ف] دوه دیکنی ، غایتله دیکنلی چورچوب سی باطل ، بی معنی ، هرزه ، هذیان ، بی ادبانه سوز. (ژافخای) = اومثلوسوزلر سویله یین، هذیانجی . جمی (ژافخایان) در (ژافخور) ده بومقامده قوللانیلیر .

رَافِکت { [ف] فرانسزجه دن] تحریفله (جاکت) دیسورز . اصلی (Iaquette — ژاکت) در. بلی دیکیشنز ، بیجی دوز بر نوع قیصه ستره دیمکدر .

رَافَه { [ف] قیراغی ، چی .

قاموس سكتاني

ترجمه قوللائيلان عربى، فارسى، اجنبى كافه لغاتى حاويدر

قسم رابع

——————

محررى :

محمد صلاحى

— ۵۵ —

صاحب وناشرى

احمد مظفر الدين

— ۵۵ —

معارف نظارت جليله سنك ۵۹ نومرو وفي ۱ نيسان سنه ۳۱۲
تاريخلو رخصتياه طبع اولتمشدر

مهرسز اولانلر ساخته در

استانبول

(محمود بك) مطبعه سى — باب على جوارنده ابوالسعود جاده سنده

نومرو ۷۲

۱۳۲۲







هر صورتله پرهیزکار اولق ، دائماً
التزام تقوی ایله عبادتده بولمق :
« اولمیدر شیخ اولانلر زهد و تقوی صاحبی »
(لا)

زهره } [ع] سیاره معروفه .
 } اجرام سماویه ایچنده
کره مزه اڭ قریب واڭ پارلاق اولان
(زهره) فجر دن برز اول جنوب
شرق طرفنده و بعد الغروب غرب
جنوبی سمتده کورندیکندن (کوکب
سحر ، کوکب عشاء) ناملری ویریلور
وطشره لبلر بیننده (کروان قران)
و (چوبان) کوکبی دینیاور .

« زهره یی بانه چاریچه ایدر »
« چرخدن استه سه دختر حیدر »
(فاضل)

زئوف } [ع] آقیه قلب ، مغشوش
 } اوله § (زیف) اڭ جمی
اولدینی تقدیرده قلب ، مغشوش
آقیه لر معناسنی افاده ایدر .

کبی تعبیرات معروفدر . (زورآکی)
= روجه شیوه سنه اوبدیرلش بر
تعبیردرکه ایسته میهرک ، جبر ایله یایمه
معناسنده قوللانیلیر . (زوربا) اصلی
(زورباز) = قوتله ، جبر ایله اوینا-
یچی یاخود قوت صاحبی ، جبار
دیمکدر . مؤخرأ کثرت استعمال ایله
حرف (زا) اسقاط اولنمشدر .
لسانمزده معنای معروفی عمر بده جی ،
یاراماز ، باغی دیمکدر .

« طوپ پر زور جلال قهره »
« دهمنک اوله شکن جانگامی »
(فاضل)

زهاد } [ع] (زاهد) اڭ جمی :
 } (زهره زهاد)

« رندانه تعزیه دخی زهاده تهنیه »
« بوشهر تازه تازه لدی سینه داغنی »
(فاضل)

زهد } [ع] خصوصات و حظوظات
 } دنیویایه رغبت ایتمه یوب



دوست . [ه] معروف و قیمتدار
 زمره } بشیل طاش . (زمره دی ،

زمره پن) = زمره کبی ، زمره
 رنگنده دیمکدر . محاوراتده (زمره)
 طرزنده تلفظ اولنور .

زمره } [ع] انسان بلوکی ، فرقه ،
 طاقم ، جماعت : (زمره)
 اصناف ، زمره کتاب (جمعی (زمره)
 در : (زمره اهل کفر) .

« ای سر افراخته زمره افراد قلم »
 « غبطه انداخته سینه حساد قلم »
 (فاضل)

زبان } [ه] پاپاسلرک بللرینه باغلا .
 دقلری قوشاق . جمعی
 (زبانه) در .

زوار } [ه] (زائر) کجی جمعی ،
 زیارتجیلر : (زوار عتبات
 عالیات) .

زور } [ع] یالان ، یالان سوز :
 (قول زور ، شاهد زور) .
 « کندی شاهد اوده واحد اوده زور »
 (لا)

زور } [ف] قوت ، جبر ، گوج :
 (زور بازو ، زور ایله
 یابیلیر) لسانمزده بو معناردن ماعدا
 مشکل ، زحمتلی ، مرض کبی دها
 بعض معناردده قوللانیلیر : مثلاً (زور
 ایش ، زوره طیانه ماز ، زوری نه)

زکام } [ه] نازله ، نزله دینیلن
 خسته اقی . شده ایله غلط
 تلفظ ایتمه ملی .

زلال } [ه] صافی ، خفیف ،
 صوغوق صو || اصطلاح
 طبعه یومورطه آقی دیمکدر .
 (زلالی) = کذک طب اصطلاحجه
 یومورطه آقنه مشابه اولان مواد :

« زلال مدحتیله ایله صفوت بولدی اندیشه م »
 « که رشکنده بولاندی چشمه آب تر الماس »
 (فاضل)

زلف } [ه] کوزل چهره نیک ایکی
 طرفلرندن صارقان صاج .
 (زلف عروس) = کلین صاجی
 دیمکدر که کوزل قوقولی برنوع چیچک
 اسمیدر :

« آشفته لکم زلف پریشانک ایچوندر »
 (فضولی)
 « توبه یارب کنه ایله مهیم عهد اولسون »
 « هوس زلف سیاه ایله مهیم عهد اولسون »
 (فاضل)

زلفه } [ع] اوفاق صاچاق ک خط
 ثلثه مخصوص الفلرک
 اوچننده کی چنکله ده اطلاق اولنور
 (زلفه الف ، زلفه علم) .

زلیح } [ع] حضرت یوسف علیه
 السلامک زوجہ سی . قعه
 قسمته ده باقکنز :
 « اول حسن زلیح ایله اول یوسف ثانی »
 « خاتمه ایدر انکشته هلال رمضان »
 (فاضل)

زینہار } [ف] صائین، امان، بوتک
 مخفی اولان (زہار)
 جوق قوللائیلیر .

زینور } [ف] (زیب) ایله مترادفدر .
 بزک ، سوس دیمکدر :
 « سنسین آرایش دین اسلام »
 « ملت احمدہ زیور حیدر »
 (فاضل)

زین } [ف] انگر ، رخت : (زین)
 زرین . (زین پوش) =
 فاشیہ اورتوسی .

زینت } [ع] برشیتہ حسن حاصل
 ایتمک ایچون علاوه اولنان
 نسنہ کہ بزک ، طوناق ، سوس دیرلر :
 « بو برماہ مکرم کیم سواد لیلہ قدری »
 « سیہ برخال زینتدر جمال قدسیان اوزره »
 (فاضل)

﴿ ز ﴾

زحرف } [ع] سطحی کوسترش ،
 ساخته سوس .
 زراع } [ع] (زارع) ک جمی .
 اهل زراعت ، چققیلیر ،
 اکیخیلیر دیمکدر .

زرور } [ع] اکلیش اکین دیمک
 اولان (زرع) ک جمی .
 ترلاده کی اکیئلر معناسنه در .

زعم } [ع] شہبہ لی ظن ، ظن
 فاسد ، ظن مرجوح .
 (زعمیات) = زعمہ متعلق مواد
 وخصوصات :

زعمجه اولور هرکشینک ردوقبولی
 (نفی)

زقاق } [ع] صوقاق . جمی
 (ازقه) در .

زبدہ } [ع] خلاصہ ، هرشیتک
 سچلشی : (زبدہ مقالہ ،
 زبدہ افکار) .
 « حضرت شاه سلیم خان کہ زمانن خلقہ »
 « زبدہ مابہ ایام صفادن بیلورز »
 (فاضل)

زجاج } [ع] صیرجه ، جام ،
 شیشه : (زجاج ملون)
 (زجاجی) = صیرجه جمی ،
 جامی || صیرجه دن یاپمه .

زحل } [ع] سیاراتک آلتیجیسیندر .
 کونشدن اک بعید اولان
 کوکب بودر . بعد وسطیسی ۸۷۱ میلیون
 میلدر . زحلک خط استواسی سطحندن
 اینجه وعریض برحلقہ ایله محاطدر .
 « صایلا نور قوت ایله مغز دماغ زحلہ »
 « تبری قصد ایتسه اگر قرص مه رخشانی »
 (فاضل)

« خاقانی یم بن محشم یا محمد سرهنك حشم »
 « حافظ اولورلر بسته دم خامه ایدنجو زیروم »
 (نفی)

زیپ } [ف] تحت ، آلت ، آشاغی .
 زیپ } (بالآ) مقابلی : (زیرادازمه)
 عثمانیه ده بولنان اقوام مسعوده نك ،
 زیپ یای) . (زیپ دست) = ال

آلتنده کی ، اهالی . (زیپ دستان) =
 ال آلتنده کیلر ، تبعه . (زیپو زیپ)
 = آلت و اوست ، قارمه قاریشیق .

(زیپین) = آلتده کی ، آشاغیده کی
 (زیپ زمین) = یرك آتی ، بر آلتی .

« مؤثر در اورتبه نطقی کیم زیرو زبایلر »
 « مسلط ایله سه بر زردی گو کران اوزره »
 (فاضل)

زیپرا } [ف] ادات تملیل . چونکه
 (زیپراکه ، که زیپرا)
 صورتلرنده قوللانماقه غیرت ، دقت
 ایتملی :

« اول غنجه فه بلبل نالان کرکز »
 « زیپراکه در بسته یه دربان کرکز »
 (فاضل)

زیپرك } [ف] ذکی ، حائل ، قورناز .
 (زیپركی) = زیپركك .
 محاوراتده زانك قحی و یانك سکونیله
 قوللانیلیر . مثلا (زیپرك یوقوشی ،
 زیپرك محمد افندی) کبی .

زیپره } [ف] کمون ، کیمیون ، استه مالی
 (نادر در) .

زیپ } [ف] زینت ، سوسوس :
 (زیپ آور) = زینتلندیر .
 یچی ، سوسله ییچی .

زیپاسی } [ف] زینتلی ، رونقلی ،
 یاقیشقلی : (چهره)
 زیپا ، جامه زیپا) ، (زیپایی) =
 رونقلیق ، یاقیشقلیق :

« بهار ایامیدر کاشنلرک وقت تماشاسی »
 « بشکطاشک بهشته بکزه دی هر باغ زیباسی »
 (فاضل)

« بارک الله زهی سال سعادت پیرای »
 « که قران ایلدی آنده ایکی ماه زیبای »
 (وله)

زیپق } [ع] جیوه دینلن معدن .
 (زیپقی) = جیوه یه
 منسوب ، جیوه دن عبارت . اصطلاحات
 کیم یوه دندر .

زیپنده } [ع] « زیپایش » کبی
 یاقیشقلی ، یراشقلی ،
 رونقلی معناسنده قوللانیلیر : (تن
 زیننده ، لباس زیننده) :

« اوله زیننده آغوش قبول مولا »
 « دین و دنیا یه ملوکانه بوسمی مشکور »
 (فاضل)

زیپنج } [ع] علم سیر کواکب کتابی .
 (زایجه) بوندن مأخوذدر
 ارسدات کواکبک قید اولندیغی
 کتاب .

زیپ } [ع] آلات موسیقییه ده
 قوللانیلان اینجه کیریش ، تل :

زیاده سیله محظوظ و ممنون اولدم . بو
سنه محصولات زیاده در .

« ساق بوسنه باصدی شتا خارق طاده . »

« مجلسده كرك آتش سیاله زیاده .
(فاضل)

زیارت } [ع] کورمهک ، کورشمکه
کیتمک ، کیدلمک :

(زیارت احباب ، زیارت احبا ، ار .
قداشلرك زیارتی) ، (احاده زیارت)

= کورمهک ، کورشمکه کن شخصک
تزدینه عزیمتله مقابلهده بولنق دیمکدر .

§ تبرک و تین قصیده بر شیشه ، بر
مقامه یا قلاشمه : (حضرت خالدک تربه

شریفه سنی زیارت ، زیارت خرقة
سمادت) (زیارتگاه) = تبرک نیتله

یا قلاشیلوب طواف ایدیلان مقام ، یا خود
شی .

زیان } [ف] (نفع) ک ضدی .
ضرر . لسانمزده فارسیده

اولدینی کبی حیاتده ، یا شامقده اولان
معناسنده اصلا قوللانماز . (زیانگار)

= ضرر ایدیجی ، ضرر ویریجی ،
قیروب دوکیچی ، مسرف . (زیانگاری)

= زیانکاراق .
« مان صرف ایلدم بود ونبودی »

« تهالك ائحمد سود و زیانه »
(فاضل)

زندگانی } [ف] حیات ، تعیش ،
معیشت ؛ صاغلق ،
چکنمک : (بزنگاه زندگانی ، سبب
زندگانی) .

زندگی } [ف] حیات ، دیرلیک :
(مدار زندگی) .

زنده } [ف] حیاتده ، دیری §
تندرست ، چویک اولان .

(زنده دل) = کوکلی دیری یعنی
واقف حقایق آدم دیمکدر .

زندیق } [ع] آخرته ، الله ایمانی
اولمایان دینسر .

زینهار } [ف] ادات تیبیه . (زینهار)
دن تخفیف اولغشدر .

صاقین ، اصلا اولیه معناسنده استعمال
اولور .

زه } [ف] کبریش ، یای کبریشی .
(زهگیر) = کآنکشلرك یعنی

اوق آتالرك زه حلقه سی . § غیطان ،
شریت § برشینک اطرافنه ، کنارینه

چکیلن خط ، چیزکی : (قیرمنزی
زهلی بانتولون)

« سیدن یوقسه که انکشتنه زهگیر طاقوب »
« پهوان فلک ایلر هوس تیر و کان »
(فاضل)

زی } [ع] هیئت ، قیافت ، قیلق :
(زی عماده بولنان [زی])

طرزنده غلط اولورق استهمالی عبشدر .
[ع] چوق ، آرتیق ، فضله :

زیاده } (معامله نازکانه کردن)

۱۶
برفورمه ۱۰
پاره‌بدر

زَفَافُ { [ع] گئینی یا خود گوئیگی بی
گرددگه قومیق ، گئینک
یا خود گوئیگی نك گرددگه کیرمه سی :
(رسم زفاف ، حجره زفاف ، ليله
زفاف) .

زَفْتُ { [ع] چام ، قطران ، کوکنار
آغاچلرندن چیقسان قاره
ضمع . بونك قاینادیلوب آلتان نوعنه
(زفت) دینیلیر . نوع دیگریده بردن
چیقار معدنیدر . صو صیزمامق ایچون
تخته قوزالره ، فوجیلره سوریلور
ویبوك كوچك مساك بحریه نك اقسام
خارجیه سی بونكله قالات ایدیلور .
(زفتلك) = بغیر حق ارتکاب
ایدوب یمك .

زَلْزَالُ { [ع] ابرغالنه ، صارصله .
(زلزله) ایله مترادفدر .
(زل) نك قحی جائزدر .

زِمَامُ { [ع] یولار : (زمام امور) ،
(زمامدار) = یولار
طلونجی ، یولار یعنی ایش النده اولان
دیمکدر .

زِنَاءُ { [ع] ذکور وانانك ارتکاب
ایتدکاری فعل حرام .
(ولد الزناء) = بیچ .

زِنَادُ { [ع] (زندك جمی . اورایه
سراجمت اولنه .

زِنْدَانُ { [ف] حبسخانه . (زندان
(قابوسی) = استانبولده
قورو شمشیرلر قورنده کی سور قسطنطنیه
نك برباب قدیمی .

زِرَاعَتُ { [ع] اکینجیلک ، چغچیلک
(زرع) مقامنده ده
قوللانیلیر : [اهل زراعت . فن زراعت] .

زِرْنِخُ { [ع] قاره اونی ایله کو -
کورت خلیطه سننه
زِرْنِيقُ { [ف] اطلاق اولنور که
ایکی نوعدر : (زرنیخ

اصفر ، زرنیخ احمر) سمیاتدن معدود
اولدیغندن بین العوام (زرنیق ویرمنز)
تعیری شدت بخلدن کنایه ایراد
اولنور . (زرنیخی) = زرنیق رنکندنه ،
آجی صاری رنگلی اولان .

زِرَّةُ { [ف] وقتیله دمیردن ،
چلیکدن اصمال اولنان جنك
لباسی . (زرنپوش) = زرهلی ،
زره کین . (زرهلی سفینه) =
دیشاریسی پولاد زره قابل حرب
کینسی .

زِرَّتُ { [ف] چرکین . کوزلك
(زشتی) : (زشت خو ،
زشت رو ، کار زشت) . (زشتی) =
چرکینک : (زشتی چهره) .

زِرْعَامَتُ { [ع] جانب میریدن بر
کیمسه یه تمليك واعشار
شرعیه سی کندیسنه ترك و تخصیص
اولنان قطعه اراضی یه اطلاق اولنور .
(بدل زعامت) = بو مثللو اراضی
متروکه نك طرف میری یه اعاده سیله
اصحابنه خزینه جلیله دن تخصیص قیلنان
مقدار معاش دیمکدر .

زیت } [ع] زيتون ياغی : (زَيَات)
ياغی صائان .

زیتون } [ع] معروف ياغلی میوه .
زیتون } ترکیه ده (زیتون) طر .
زنده زباتزدر . انواعی وارددر : (سیاه
زیتون ، یشیل زیتون ، مدلی زیتونی ،
زیتون آغاجی) . (زیتونی) = زیتون
رنکنده ، زیتون رنکی .

زیف } [ع] مَشوش ، قلب آغچه :
(نقد زیف) .

زین } [ع] زینت ، سوس ، بَرَك :
(زین العابدین) = عابدلرک
زینتی . (زین الدین) = دینک زینتی ،
بزکی :

« هَنکام شب که کنکره قصر آسمان »
« زین اوامش ایدی شعله لوب شمع اختران »
(باقی)

اشبویتده (مزین) مقامنده ایراد
اولنمش ایسه ده ایوم بو صورتده
استممالی متروکدر .

یووارلاق شی . (زهره چاک) =
اودی پاتلامش اولان :

« نمره سندن چاک اووردی زهره لر »
(معلم ناجی)
« زهره سن تیغ زبانه چالوب چاک ایدهم »
« دشمن شاد واحباسنی غمناک ایدهم »
(نغمی)

§ جسارت ، جرأت : (بی زهره)
= اودلک ، قورقاق . (زهره دار) =
صاحب جسارت ، قهرمان .

« ایتحام ایلنکه زهره سی یوق »
(معلم ناجی)

{ [ف] ادات تحسین واستغرابدر .
زهی } نه خوش ، نه کوزل معناسنه
مثال :

« تعالی الله زهی رخش هایون هاسایه »
(نغمی)
« زهی مرآت ربانی که اولمش »
نظار تگاه چشم قدسیانه »
(فاضل)

§ نه غریب ، نه عجیب ، مقامنده
استعمالنه مثال :

« زهی تصور باطل ، زهی خیال محال »
(احمد پاشا)

﴿ ز ﴾

جمی (زحافات) .

زحام } [ع] غلبه لك ، آدم چوقاقیله
زحام } پیدا اولان صیقیشیقاق :
(زحام ناس ، زحام خلق) .

{ [ع] فن عروض اصطلاح .
زحاف } حندندر . شعرده وجودی
لازم کلن بر حرفک سقوطی ماده سنه
اطلاق اولنور که عیوب شعر دندر .

معدنی ، کیمیوی سنه که معروفدر .
 لسانمزده طعمی آجی اولان هرشی
 حقتنده (زهر کبی) تعبیر تشبیهیسی
 ایراد اولنور . حتی تمزیر وحدتی ، آزار
 وشدتی تضمن ایدن کلام حقتنده ده ینه
 بوتعبیر قولانیلیز . (زهر آب ، زهر آبه) =
 زهرلی سو . (زهر دارو) = (یاد
 زهر) محرفی (پان زهر) در . (زهر خند) =
 آجی آجی کوله ، انفعال واغبرار ایله
 کولش . (زهر آلود) = آغو ایله
 قاریشیق ، زهرلی :

استعمال ایدنلر کوراشدر . (زوجهین)
 = ارکک ایله قادین ، برجفت دیمکدر .
 } [ع] ارککک اشی ،
 زوجہ } قادینی ، قاریسی . جمی
 (زوجات) در .

زوجیت } [ع] زوجکک و زوجہ .
 } لک ؛ چفت واش اولق :
 (حقوق زوجیت ، وظیفه زوجیت ،
 بحسب الزوجیه) .

زورق } [ع] قایق ، کوچک
 } سفینه . (زورقچه) =
 اوافق قایق ، صندال :

« اتاقمه سی لازم می طویورمازمی سنی نان »
 « زهر اولسون اولقمه کاوله پسماندہ دونان »
 (روحی بغدادی)

« دوشسه بدی ظل تمکینی محیط چرخ والایه »
 « ایدردی زورق زرین مهره زهره بی لنگر »
 (نفی)

زهره } [ع] ازهر) ک مؤثقی .
 } یوزی کوزل ، آق ،
 یارلاق اولان قادین : (حضرت
 فاطمة الزهراء) رضی الله تعالی عنها .

§ مکة مکرمه ده زمزم طولدیرمغه
 مخصوص طوپراقدن معمول برنوع
 اریق ، قاب || چیمیک دستیسی ،
 قدحی . (زورق مکتوبی) = حرم
 شریفده زورق ایله حجاجه زمزم
 طاغیتان خدمه به اجرت سقاات اولورق
 کوندربیلن صره وهدیبه بی حاوی
 تحریرات

« حضرت زهرا ایله اول ایکی سرور عشقنه »
 « من دخیل خاندانم یا ابا القاسم مدد »
 (فاضل)

زهدات } [ع] زهد وصلاح ایله
 } اتصاف ، آلایش
 دنیویدن اجتناب ایله پرهیزکارلق ،
 زاهدک : (زهدات لازمه عبادتدر)

زهره } [ع] چیمیک . (زهره
 } زهره) = دنیانک رونق
 ولطافتی دیمکدر که فرقان کریمده
 (زهره الحیوة الدنیا) صورتنده وارد
 اولمشدر .

زهر } [ف] ترکجه سی (آغو) ،
 } صر بجه سی (سم) در .
 موت وهسلاکه سبب اولان نباتی ،

زهره } [ف] اود ، جکره ملاصق
 } اولوب ایچنده صاری به
 مائل یشیل برمایع بولونان اینجه زارکبی

اولان بر نوع باقیہ باسیدرکہ رنکی
یشیل وسم قاندر .

زَنگَلَه } [ذ] چاک، چینغراق،
دَف بولی § برنجیسی
موسیقی شرقیده بر
مقام اسمیدر .
زَنگُل
زَنگُول

زَنگی } [ذ] زنجی، سودانی:
(موی زنگی) =
قیویرجق قیل .

زَوَائِد } [ع] (زائده) نك جمی .
(زیادہ ، فضلہ شیلر .
همزہ نك برینہ (ی) یازلمہ ملی :
(زَوَائِد مُتَّصِلَه ، زَوَائِد مُتَفَصِّلَه)
اصطلاحات فقہیہ دندر .

زَوَائِل } [ع] (زائله) نك جمی .
(زائل اولیجی ، ، زوال
بولیجی شیلر . (زوایل) طرزنده
یا گلش یازمه ملی .

زَوَاجِر } [ع] (زاجره) نك
(جمی . ممنوع و مانع
اولان شیلر .

زَوَاد } [ع] آزیق مناسنه اولان
(زاد) نك جمی . بینه جك
شیلر .

زَوَال } [ع] برنسنه برندن آریلوب
(چکمه ، کیتمه :
« سعادت ازلی قابل زوال اولماز »
« کونش بر اوستنه دو شمکله باعمال اولماز »
(فضولی)

(زَوَال بَدِیْر) = زائل ، فانی اولان
فنا بولان . (بی زوال) = زوالسر ،
فانی اولمایان (زَوَال نَاطِقِیْر) = زوال ،
فنا بولمایان ، فانی اولمایان § کونشك
وسط فلکدن ، نصف نهاردن سمت
غروبہ میلی که (وقت زوال) اطلاق
اولنور .

زَوَاهِر } [ع] چیمکار . (زهره)
(نك جمی .

زَوَائِلَا } [ع] (زاویه) نك جمی .
(کوشه لر ، دیرسکار .

زَوَاج } [ع] چفت اولان ، نك
(اولمایان : (زوج وفرد)
§ برقادینك قوجه سی ، اتی . یاخود
برچفتدن هر بری یعنی دیشی و ارکک
اش . بوصورت اصلنه مطابقدر . زیرا
فی الاصل قاری قوجه دن هر برینہ
اطلاق اولنور . حال بوکه لسانزده
(زَوَاج) لفظنك ذکر یله مطلقا ارکک ،
قوجه اراده ایدلش اولور . جمی اولان
(ازواج) ده بوکا کوره قوللانیلیر .
دیشی ، قادین مقصود اولنجہ علامت
تأیثك تصریحیله مفردنده (زَوَاجَه) ،
جمنده (زَوَاجَات) دینیلیر . قرینہ
بولنسون بولنسون بولنك صورت
معروضه نك غیری طرزده یعنی اسلوب
عربی یه کوره استعمالی سلیقه عثمانیہ یه
خوش گلز ایسه ده بعضاً او صورتلده

اورلش معروف ظرف، قاب: (زنبیل)
 ایچنده کنی سن بیل - قول مشهور،
 (زنبیلی علی افندی مشاهیر علمای
 عثمانیه دندر) فی الاصل کسر (زا)
 ایله در .

« فکرمده معانی بر ایچم صو اولمش »
 « زنبیل ذوات ایچره قلم نایساره »
 (فاضل)

زَنَد } [ع] چاقاق دمیری § بیلک
 = کیمیکی : (عظم زند)
 فن تشریح اصطلاحاتندندر . جمی (زَنَاد) .

دریسی سیاه ، صاچی
 قیویر جق اولان انسان
 جنسی § بو طائفه نك
 مملکتی ، سودان

(مدرسین کرام خدمتنده اعمال ذهن
 وقاد وفتیل ضمیر کبریت قبوان قدح
 زناد اجتهاد ایله ایقصاد ابتدکدن صکره
 - ذیل عطائی جلد ثانی - صحیفه ۴۸۹)

زَنْج [ع]
 زَنْك [ف]
 قطعه سی .

زَنَد } [ف] « زردشت » نك کتابنك
 اسمی . بو کتابه (زنداوستا ،
 زندوستا) ده دیر لر .

زَنْجِبِيل } [ع] بلاد حاره ده حاصل
 اولان و زنجفیل دینیلن
 آبی کوك . انواعی واردر . § شراب .

زَنْدَقَه } [ع] واجب الوجودی ،
 آخرتی ، حشری انکار
 ایتمک ؛ دینسزلك . دینسز اولق .

زَنْجِي } [ع] (زنج) دینیلن سیاه
 دریلی ، قیویر جق صاچلی
 جنس انسانك هر برینه اطلاق اولور :
 (غلام زنجی ، جاریه زنجیه) .

زَنْك } [ف] دمیر ، آینه کبی
 شیلرده پیدا اولان پاس .
 § دریسی سیاه ، صاچی قیویر جق اولان
 طائفه بشرک مملکتی ، سودان . (زَنْج)
 بونك معربیدر . [زَنْگبار ، - یاخود
 - زَنْجبار] دخی عین معناده مستعملدر .
 || آفریقانك شرق جنوبی جهتنده بر
 اوفاق مملکتک اسمیدر :

زَنْجِير } [ف] تسلسل صورتیله
 بر برینه یکیرلش دمیر
 حلقه لردن صراکب ایپ کبی اوزون
 نسنه درکه محاورانده کسر (زا) ایله
 قوللانیلیر :

« صیقل اور او صرآنه که پر زَنْك المدر »
 (روحی بغدادی)

« مسلسل و ج انهاری کوموش زنجیر ایدر مهتاب »
 (راعب پاشا)

زَنْگَار } [ف] پاس ، کیر . بو
 معناده (زَنْك) ایله
 مترادفدر . § (باقیر یشیلی) نامیله
 بویاجیلر عندندنه معروف و مستعمل

زَنْج } [ف] چکمه ، اکک .
 (چاه زَنْجْدَان) چکمه
 قویوسی یعنی چوقوری
 دیمک ایسه ده بالکنز

زَنْج
 زَنْجْدَان

زَمِينُ { [ف] ارض ، پر ، پر ،
 یوزی : (کره زمین ،
 زیر زمین ، روی زمین ، زمین خانه ،
 زمین تهامه) . (زمین بوس) =
 تعظیم قصدیله پر اوپک . (زمین بوسی)
 = اوصورتله پر اوپکاک :

« بهار اردی یشه دوشدی لطافت کلهستان اوزره »
 « یشه اولدی زمینک لطفی غالب آسمان اوزره »
 (نفی)

§ اوزرینه باشقه رنگارله نقشلر ،
 رسملر یا بنش اولان برشیئک رنگ اصلبسی :
 (زمینی پنجه چیچکاری بیاض بر قاش
 حریری) § طرز بیان ، اسلوب
 اسلوب افاده : (نوزمین) = یگی
 طرزده ، یگی اسلوبده دیمکدر :

« ششیر طبع ایله آچدم بوزمینی راغب »
 (قوجه راغب)

زَنْ { [ف] قاری ، قادین ، زوجہ :
 (زن بدخوی) ، (پیره زن)
 = قوجه قاری . (زنیاره ، زندوست)
 = قادین سون . جمی (زنان) .

زَنْ { [ف] اورمق معناسنه اولان
 (زدن) دن مصدرندن صیغه
 امردرکه لسانمزده وصف ترکیبی
 صورتنده واورچی معناسنده استعمال
 اولنور : (خنده زن ، دست زن ،
 عشوہ زن ، نمره زن ، شمشیر زن)

« بن که اول تیشه زن کوه بلای عشقم »
 « آفرین ایتدی عدمدن دخی فرهاد بکا »
 (فاضل)

زَنْبَابِرُ { [ع] (زنبور) ک جمی .
 اورایه مراجعت اولنه .

زَنْبَابِلُ { [ع] (زنبیل) ک جمی .
 اورایه مراجعت اولنه .

زَنْدَاقَه { [ع] (زندقه) ک جمی .
 اورایه مراجعت اولنه :

زَنْدَاقِی { (مشاهیر زندقه) .

زَنْانُ { [ف] قاری ، قادین معناسنه
 (زن) ک جمی : (مکر

زنان ، حسن زنان)
 « صاحنه باغلانوب آلدانه زنانک سوزینه »
 « سردیکم عقل نساگه اوزانورگه قیصالور »
 (فاضل)

زَنْانِرُ { [ع] (زانار) ک جمی .
 مفردینه باقلی .

زَنْبِقُ { [ع] کوزل قوقولی معروف
 (بیاض زنبق ،
 صاری زنبق) انواعی واردر . (فصیله
 زنبقیه) = علم نباتات اصطلاحاتنددر .

زَنْبُورُکُ { [ف] لسانمزده محرفی
 (زنبورک) در . قومه
 محرکه اوله رق قوللائیلان چلیک ویا
 برنجندن معمول یای . قورمق ویا
 صیقه شدرمق صورتیله تحریک اولنور .
 انواعی موجوددر . § حیوان ایله نقلی
 ممکن برنوع کوچک طوب .

زَنْبِیْلُ { [ع] ایچنه اشیا قونیلان
 (حصیردن ، خرما لیاقدن

توفیقاً اخراج و اعطاء بلدیکی مقدار معین :
قرآن کریم ایله عبارات عربیه ده کی
طرز املاسی بویله (ر کوة) در .

زَمَانَه { [ف] دور ، وقت . اکثریا
ذم مقامنده قوللائیلیر :
« لال ابتدی بنی شیوه بی جای زمانه »
(نفی)

زَمَانَه { [ع] فی الاصل چوق صو
معناسنه در . اصطلاحده
کعبه معظمه جوارنده کی مشهور و مبارک
قویونک صوی بی دیمکدر . (آب زمزم) ده
دینیلیر :

زَمَانَه { [ع] از کیلی آواز ،
نغمه لی سس ، عکس
ایدن ترانه : (زمزمه جویبار ، زمزمه
شلاله ، زمزمه عندلیب ، زمزمه گوهسار) .
(زمزمه پیرا) = نغمه ، ترنم ایدیجی .

زَمِستان { [ف] قیش ، قیش
موسمی :
« زمستان کلدی حکم زمهریر ایردی جهان اوزره »
(لا)

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَمَانَه { [ع] آرز ، چوق وقت ،
منکام : (زمان ماضی ،
صرور زمان) ، (یکمش زمان اولور که
خیالی جهان دکر - لا) ، (فی زماننا) =
زمانزده ، حالا ، الیوم دیمکدر .

زَعْفَرَانُ { [ع] لسانمژده تحریف
 وتلویں ایچون زرده آشنه قاتیلان
 معروف صاری نبات. انواعی واردر.
 (زَعْفَرَانِ) = قویو صاری رنگنده
 اولان :

« زعفران جنس نباتک خواجه نصرالدینی در »
 (نابی)

زَعِمٌ { [ع] زطامت صاحبی .
 زعامته مراجعت اولنه .
 جمعی (زَعَمَاء) در .

زَعْنٌ { [ف] جایلاق دینیلان بیرتیجی
 قوش :
 (بر دکلدنر جنبش زاغ وزغن)
 (لا)

زَفِيرٌ { [ع] کوکس کچیرمه، صو-
 لوعی اوزون اوزادی
 ایجیری چیکدکن صوکره طشره ویرمه.

زَقْوَمٌ { [ع] قیریزی ویا بیاض
 چچیک آچار، یا براغی
 فایتله آجی برنوع معروف آفاجدرکه
 آچیلندن طولایی ترکیه ده [آغو
 آجایی] دیر لر . § جهنمه مخصوص
 بر آجاج § اهل جهنمک طعامی .

زَكَاءٌ { [ع] اهل صلاح اولمه ،
 صلاح حال : [ذکا ایله ذکایه
 صاحب اولان اخبار امتدندر] .

زَكَاتٌ { [ع] شروط خمسہ اسلا-
 مدندر . [حق الله] ده
 دینیر . انسانک مالندن وجه شرعی به

زَرْدُشْتٌ { [ف] اصلی « زارنشت »
 در . تخفیف و تحریف
 اولمشدر . دین مجوسی پیشواسی
 دیمکدر .

زَرْدَهٌ { [ف] زعفران ایله تلویں
 اولنشق طبخ ایديلن بر
 نوع طاتلی و صاری رنگلی پرنج آشیدرکه
 اکثریا دوکونلرده پیشیریلور : (پلاو
 زرده) .

زَرْدَه چَاوُ { [ف] هند زعفرانی .
 بر نوع صاری
 زَرْدَه چُوبُ { کوکدرکه منسو-
 جاتده بویا اوله رق
 قوللانیلیر . لسانمژده تحریفله (زرده
 چال) دیه معروفدر .

زَرَعٌ { [ع] نارالایه ، بره تخم
 صاچق، صاچلق؛ طو پراقه
 تخم اکمک، اکمک : (زرع حبوبات،
 زرع جو، حبوباتک زری) § اکمش
 اکین : (زرع خوشما)

« امیدکندم ایتمه صاقین زرع جو ایدوب »
 « طالده نیک وبد کیشی هپ اکدیکن بیجر »
 (لا)

زَرَقٌ { [ع] ریا، نمایش صوفیانه.
 (زرق آلود) = ریا
 قاریشق ، ربالی .

زَرَقَاءٌ { [ع] (اَزْرَقُ) کؤ مؤنثی .
 § کؤک کبی مانی کوزلو
 قادین .

قلابدانی . (زَرَّافِشَان) = آلتون
 صاجیچی ، آلتون قاقه . (زَرَّكَار) =
 آلتون ایشله مه . (زَرَّگَر) = قویو بیچی .
 (زَرَّگَرِی) = قویو بیلیق . (زَرَّكُوب)
 = آلتون دوکیچی ، آلتون ورق
 یاییچی . (زَرَّگُون) = آلتون رنگلی
 اولان . (زَرَّشَان) = قیلیچ و سازه
 اوزرینه ایشله نیلن آلتون خط . یازی .
 (زَرَّنگَار) = آلتون نقشلی ، آلتونله
 منقش . (زَرَّشِنَاس) = آلتون
 طنائیچی ، صراف . (زَرَّپِن) =
 آلتوندن یا بلس ، آلتوندن عبارت
 اولان || آلتون کبی صاری ، پارلاق :
 (اعمال جواهر استعداد و اشغال
 پوته اجتهاد ایتمکله زرکامل عیار کبی
 قابل سکه اعتبار اولدوقده — ذیل عطائی
 جلد ثانی — عبدالکریم زاده عبدالله
 افندی حقیقه)
 « مائی قالیچه زر بافتی یایدی کردون »
 « تاکه بابوس شریفله اوله رفعتیاب »
 (فاضل)
 « پوته هاله ده یا خود بوکه سمین برقرص ،
 زرکرچرخ آنی مقراص ایله قیر بار هر آن »
 (وله)
 « قدر زر زرگرناسد قدر کوهر کوهری »
 (لا)
 « بر تو انداز اولیجی رخساری »
 « پارلادر البسه زرکاری »
 (وهی)

« زَرَّپِن کمری باغلادی بر اینجه بل اولدی »
 « بر نخل نجلی دیمکه عمل اولدی »
 (فاضل)
 [ع] لسانمزده ضم زا ایله
 معروفدر . حیوانات } زَرَّافَه
 مجتهدن بونی و اوک } زَرَّافَه
 آیاقلری آرد آیاقلردن }
 اوزون بر نوع یوکسک حیواندرکه
 اعضای جسمی دوه ، اوکوز و قاپلانه
 مشابه اولدیغندن فارسیده (اشتر
 گاو و بَلَنک) دینیلیر :
 « زَرَّافَه بگزردی ککز کردن اولسون »
 (نفی)
 [ع] زیاده ریاکار ، سراقی ، } زَرَّاق
 ایکی یوزلو اولان : (شخص
 زَرَّاق) .
 [ف] صاری : (روی زرد) .
 (زَرَّدی) = صاریلیق :
 (زردی چهره) . (زَرَّدِقَام) =
 صاری رنگلی :
 « طبیبیا قیلشم تشخیص درد عشقدر دردم »
 « علامت آه سرد و روی زرد و اشک آلدرد »
 (فضولی)
 « روی زردم اوزره نقش دلفریم کریمه در »
 (فاضل)
 [ذ] قایصی به شبهه معروف } زَرَّالُو
 میوه . (زرد) ایله اریک
 مناسنه اولان (آلو) لفظندن
 مرکبدرکه (صاری اریک) دیمکدر .

« من زبون نانوانم يا ابا القاسم مدد »
(فاضل)

زَبَلِب } قوری اوزوم §
قوری انجیر § علم حیوانات
اصطلاحجه معنای دیگری حاویدر .

زَبَاج } [ع] صبرجه یابان ،
شیشه جی ، جاجی .

زَجْر } [ع] کرک سس ایله ، کرک
صداسز اوله رق اشارتله

منع ونهی ایتمک ، ایلمک ؛ برشی
یادیرماق ، برشی یاپدیرماق : (حکام
واسرا ارباب تجاویزی زجر ایله مأمور-
درلر ، بومثلاو متجاویزینک درحال
زجری ایجاب ایدر) .

زَحْف } [ه] آياقلىرى سورييه رك
يوريمك ، امكلمك :
(زحف صبی) § دشمن اوزریشه

ترتیب وسوق اولنان عسکر ؛ عسکر
دشمنه قارشو یوریمک .

زَحْمَت } [ه] اذیت ، زور ،
صیقتی : [زحمتسز بال

ینله من - مثل] ، (زحمتک نقطه سی
قالدیریلنجه رحمت اولور - قول مشهور)

« بوشهر فضیل ایچره چکن زحمتی انجق »
« فاضل کبی بی منبع و صاحب جریاندر »
(فاضل)

زَحَار } [ع] پك طاشقین ، جوشقون .
اکثر یا دگزه وصف اوله رق

قوللانیلیر : (بحر زحار) .

زَحَارِف } [ع] آلتون ؛ ساخته
زینت ، رونق کبی

معنالیی تضمن ایدن (زُخْرُف) ك
جمعیدرکه لسانمزده سطحی نمایشلر ،
ساخته آرایشلر معناسنده استعمال
اولنور . مفردی اصلا قوللانیلاز .
عربیده معانی معروفه سی باشقه در :
(زخارف دنیویه به قابلاملیدر) .

زَحْم } [ف] جریجه ، یاره : (زخم
زخم) تیغ ، زخم خنجر (زخمن ،
زخناك ، زخم خورده) = مجروح ،
یاره لی . (زخكار) = یاره آچیجی ،
یاره لایجی :

زَحْمَه } [ف] ساز چاله حق آلت ،
نازنه § اوزنکی قایشی .

زَد } [ف] اورله ، اورغون .
ترکیب ایله قوللانیلیر : (زبازد ،
گوشزد) کبی .

زَدَه } [ف] اورلمش ، دوچار اولمش .
کذلک بوده ترکیب ایله

مستعملدر : (حریق زده ، آفت زده ،
مصیبت زده ، سودازده ، سرزده) .

زَر } [ف] مسكوك اولسون اوللا .
سون آلتون . مطلقا آتیجه

معناسنده دخی قوللانیلیر . (زَراندود)
= آلتون یالذبزی . (زرباف) =

صیرمه لی قاش طوقویان ، استوفه جی .
(زربفت ، زربافته) = صیرمه لی

قاش ، استوفه . (زرتار) = آلتون
تل ، صیرمه . (زردوز) = صیرمه

ایشله ییجی ، سیمکش || صیرمه لی ،

(زُبد) اصطلاح طَبَدَه ترمه یا غنمه مشابه ماده لره اطلاق اولنور .

زَبَر { [ف] اوست . (زَبَرین) =
 زَبَر { اوستده کی . (زَبَر دَسْت) =
 الی اوستون ، غلبه ایدیچی . (زَبَر دَسْتِی)
 = الی اوستونلک ، غالبیت . (زَبَر و زَبَر)
 = آلت اوست .

زَبَر جَد { [ع] زمره کی برجدره
 (معروفدر . بونک رنکی
 فستی تعبیر اولنان آجیق یشیلدر .
 الیوم بو طاش زمره کی قیمتدار دکدره .
 زَبُور { [ع] کتاب ، مکتوب §
 حضرت (داود) علیه السلامه
 نازل اولان کتاب سماوی :

« بکتاب مشرف تورات »
 « بزبور و بقدرس جان افزا »
 (فاضل)

زَبُون { [ف] ضعیف ، قوتسز ،
 عاجز . مادیات و معنویاتده
 قوللانیلیر : (زَبُون آت ، طالع زَبُون ،
 بخت زَبُون) . (زَبُون کُش) = نفسی
 مدافعه دن عاجز و بی اقتدار اولانی ازن ،
 ضعیفایه کوچی یتن . بو صفت مذمو -
 ماتنددر . بونی (زَبُون کُش) دبه
 او قویانلر - (کُش) ایله (کُش) ی
 فرق ایتمکدن عاجز بولنان - جهلای
 عوامنددرلر . (زَبُونِی) = ضعیفک ،
 عاجزلک :

عثمانی . (زَبَانْدَرَاژ) = دبی اوزون ،
 اوته کینه بریکینه طمن و تشنعب ایدن .
 (زَبَانْدَر) = سوز آره سنده مستعمل
 اولان . (آتَش زَبَان) = طلیق اللسان ،
 فصیح ، بلیغ اولان :

« اول کونه زبازرد سوزی کیم بولغه قادر »
 (نابی)

« شهنشاه ادا ی مدح ذاتک »
 « ویرر لکننت زبان شاعرانه »
 (فاضل)

زَبَانَه { [ف] ترازو کبی طارقی
 آلترینک دبی § آتَش
 یالنی ، آلو . (زَبَانَه گُش) = یالینلایچی ،
 آلولی :

« سوز کیم زبانه کله کویا زبانه در »
 (یچی)

زَبَانِی { [ع] اهل جهنمی آتسه
 آتمغه مأمور اولان ملائکه
 عذابدن هر برینه اطلاق اولنور .
 اشبو ملائکه عذابک جمله سنه (زَبَانِیه)
 دینیلیر . بونی شده ایله غلط سویله مه ملی .
 مع مافیله اسلوب فارسی ایله (زَبَانِیان)
 طرزنده ده جعلنیر :

« نه زبان ایله زبانیلر ایله سویلشه یم »
 « سن اکر ویرمضایسه کثرو زقیامتده جواب »
 (فاضل)

زَبَد { [ع] کوپوک . (زَبَد ، زَبَاد)
 زَبَد = ترمه یاغی و قایماق دیمکدره .

« خراباقی کورنر هربری برحالتن سویلر »
 « صفاسن نقل ایدررندان زاهدنقلتن سویلر »
 (قوجه راغب)

عزیمتن حرم محترمه ایقاف ایدوب
 سنه مزبوره ذی القمه سنده منفصل
 اولدی — ذیل شقایق — جلد ثانی
 صحیفه ۴۴۱] .

« اوامرده نفوذی شویله کیم رندان اولور زاهد »
 « تملق ایتسه فکری منمنه فعل مناهینک »
 (فاضل)

زائو } [ف] دیز . (زائو زائو)
 = دیز دیزه . (زائوزن)

= دیز چوکن . (زائوزده) = دیز
 چوکش :

زاهر } [ه] بارلاق . اکثریا
 کواکبه صفت اوله رق
 قولانیلیر : (نجم زاهر ، کواکب
 زاهره ، اجرام زاهره) .

« قان او طور دی سبلی افسوسدن زانولره »
 (ندیم)

« هربر زمانده ظاهر وزاهر کمال حق »
 « هربر مکانده حاضر وناظر جلال حق »
 (شناسی)

زانی } [ع] زنا ایدن ارکک مؤثی
 (زانیه) در .

زاهق } [ع] محو و مضمحل اولیبی .
 اکثریا (باطل) لفظی
 متعاقباً ایراد اولنور .

زاویه } [ه] گوشه ، ایکی خطک
 تلاقیسی ایله حاصل اولان
 هیئت : (زاویه قائمه ، زاویه حاده ،
 زاویه منفرجه ، زاویه مجسمه) =

زاهل } [ع] اضطر ابدن سوگره
 راحتلمش اولان : (قلب
 زاهل) § زهول ابدیجی ، اونودیجی :
 شخص زاهل) .

هندسه اصطلاحاتندرنر . § تکیه ،
 حجره ، بوجاق : (زاویه نشین زهدو
 ارشاد اولان) .

زایچه } [ف] وقت معینده کواکبک
 وضع و هیئت لرینی واحکامینی
 کوستر دفتر نجومی دیمکدر .

زاهد } [ع] حقیقی ویا صوری
 زهد و صلاح ایله متصف
 اولان صوفی . (زاهدانه) = اویولده
 صوفی اولانه یاقیشه حق صورتده :

﴿ ز ﴾

حیوانه اطلاق اولنور .
 زبان } [ف] دبل ، لسان : (زبان
 زبان) فارسی ، زبان شیرین بیان

زباد } [ه] (قلیه مسک) دینیلن
 عطر معروف § علم حیوانات
 (اصطلاحنجیه) مسک کدیسی) دینیلن

زارع { [ع] زرع ابدیجی ،
 اکینجی ، چفتجی . جمعی
 (زرع) در .

زارغنه { [رومجه دن] اوزون بو-
 رونلی ، ماتی کیکلی بیلان

بالغنه مشابه برنوع اینجه اوزون بالق .
 زاری { [ف] آغلابوب صیلامه :
 (زاری مایوسانه . زاری .
 دل ، زاری طفلانه) .

زاغ { [ع] قارغه : (زاغ
 سیاه) . (زاغانه) =
 قارغه جه سنه .

زاککی { [ع] صالح ، صافی ، خالص ،
 پاک : (شیخ زاککی ، صلوات
 زاکیه) .

زال { [ف] اختیار ، آق صاقالی .
 § قهرمان قدیم ایرانی مشهور
 (رستم) ک پدری . [رستم زال] =
 رستم بن زال دیمکدر : (زال محمود
 پاشا) = وزرای قدیمه عثمانیه دن اولوب
 ایوب سلطان جوارنده بنا کرده سی
 بولسان جامع شریف خطیره سننده
 مدفوندر و
 « دیسه عقباده سزا غبطه ایله رستم زال »
 (لا)

زامیر { [ع] دودوک چالان ، نیزن :
 (زامیر ماهر) .

زامله { [ع] کوچوک یوک § یوک
 طاشیمه مخصوص حیوان :
 [طقسان سکنر تاریخنده قضاسی حالنده
 اداه مناسک حیم و طواف و زامله]

(شرف زادگی) : [ابوالسعودزاده
 محمد افندی یرینه اسکدارده والده
 سلطان مدرسه سنده محراب نشین تحقیق
 وایقان اولوب — ذیل شقایق — جلد
 ثانی صحیفه ۶۶۰] .

زار { [ف] اسم مکان اداتی : کثرت
 افاده ایدر . بومعاده یالکیز
 قوللانیلماز : (چمنزار ، کلزار ، لاله زار) .

زار { [ف] ایگله بیجی ، آغلابیجی ؛
 ایگله یوب آغلامه . (زاریدن)
 مصدرندن مشتقدر : (عاشق زار ،
 بلبسل زار) . [زار زار] = یانیق
 یانیق ، حزین حزین دیمکدر :

« حکمت ! جهانده اکلنه مم آه و زار سر »
 (معلم ناجی)

« ایتم تباعد ایلیه رک کریمه زار زار »
 (وله)

« سزای مر حتم شویله کیم دل زارم »
 « هلاک رنج و الم یا محمد عربی »
 (فاضل)

زار { [ف] ضعیف ، نحیف ، رقیق ،
 یوقفه که ترکیه ده . (آریق)
 دینیلیر . بومعاده (زاز) لفظندن
 محققدر : (حال زار ، جسم زار) .

زار { [ع] اورتو ، پرده ، ایچ
 قابوق کی معنارده قوللانیلان

بو لفظک اصلی (ازار) در . اورابه
 سراجعت اولنه : (یومورطه زاری ،
 صوفان زاری ، زار کئی اینجه) .

اولهرق قوللانيلير : (بحر زاخر ،
بحار زاخره) .

زاد } [ع] آزيق ، پول ايچون
احضار اولنان نوله ، قو-
مانيا ، ينيله جك شي :

« مهرد راه اولميانه زادسفر ويرمزلر »
(نائلي قديم)

« شهدصافي كبي ارباب دله زاد قلم »
(فاضل)

زاد } [ف] طوغمش ، وجوده
كلش ديمك اولان (زاده) يه

بدل تركيب ايله قوللانيلير: (ملكزاد ،
پريزاد ، مادرزاد ، نوزاد) ، (فضيل
افندي مرحومك خانه زادى و آستان
افاضل پناهيلرينك شرفيافته انتساب
و استنادى اولمغين « فضيل افندي
عليسى » ديمكله مشهور اولوب — ذيل
شقايق جلد ناني — صحيفه ٥٥٥) .

زادالله } [ع] الله آرتيرسون معنا-
سنه دطادر : (زاد الله
عمره) .

زاده } [ف] ولد ، اولاد ، ذريت ؛
اوغل ، طوغمش ، طوغشلو .

اکثر يا تركيب ايله قوللانيلير: (شاهزاده ،
اصيلزاده ، شيخ زاده ، عمرزاده) ،
(زاده طبع ، زاده طبيعت ، زاده
خاطر) = شعر ، سانحه . بونك جمى
اولان [زادگان] = اصحاب اصالت
مقامنده قوللانيلير: (زادگان صنفي) .

(زادگي) = زاده لك ، اصالت ديمكدره :

« اي زائر اعتبار پرور »
« سيرايته كوزل طورر شومقبر »
(اكرم)

بوزده (زائر) شكلكنده يازمق
جاثر دكلدر .

زائل } [ع] زوال بوليجي ، بولان:
(ظل زائل ، مسئله زائله)
اشبهوكله ده همزه نك يرينه (ي)
يازماملی .

زاج } [معرب] اصلى فارسى
(زاجك) دركه تيمورك
طوزى ، كوز طاشى ديمكدر . يشيله
ماثل صارى رنگلى اولان نوعنه
(زاج قبرىسى) اطلاق اولنوركه بين-
الناس تحريفله (صاچي قبرىس) دينيلير .
(زاج ياغي) بمض مركبات و صنايعده
قوللانيلير .

زاجر } [ع] زجر ايديجي ، منع ايله
(آليقوييجي) : (استاذ زاجر ،
آمر زاجر) .

زاحف } [ع] زحف صورتيله
يعنى سورينه زك يورين:
(بيلان برحيوان زاحفدر ، كرتسكله
حيوانات زاحفه دندر) بونوع حيواناته
(زاحفه) ده اطلاق اولنور . بونك
جمى اولان (زاحفات) اصطلاحات
فتيه دندرز . بوجنس حيوانات حقتنده
قوللانيلير .

زاجر } [ع] طاشقين جوشقون .
اکثر يا دگره وصف

« ای چشم بخت میل شکر خواب تابکی »
 « بیدار اول که رؤیت دیدار وقتیدر »
 (واثق)

« بنورای روزن قصری قیلوب جای قرار »
 « ایلدم غایت خنی زیر قفسدن رؤیتی »
 (واصف)

رُهْبَانُ { [ع] پاپاس معناسنه }
 { (رَاهِب) کجی .

رُهْنٌ { [ع] (رهن) کجی . }
 رُهُونٌ { مفردینه مراجعت اولنه . }

رُؤْيَا { [ع] اویقو ایچنده کوریلن }
 کیفیت، دوش . لسانزده
 تائیت و تذکیری مساویدر : (رؤیای
 صادق ، رؤیای کاذبه) .

« بنی رؤیاده باری ایله دیدارگله کام آور »
 « کاله ایردی زبرا اشتیاقم یارسول الله »
 (واصف)

« رؤیا کورر کبی کوررم جمله عالمی »
 « سنسین مسام دل بوجهان خوابدر بگا »
 (نهاد)

رُؤْيَا { [ع] کورمک ، کورملک : }
 (رؤیت امور، رؤیت مهلال) .



﴿ زَا ﴾

زَائِدٌ { [ع] آرتیق ، صوگرده دن }
 قانیلان : (کلام زائد ،
 کلمات زائده § فضلہ ، لزومسز :

« وارلم خالقلمک وارلغنه شاهددر »
 « غیرى برهان قوی واریسه ده زائدر »
 (شناسی)

« ایتمکه عالمی مفتون یتر شیوه لرك »
 « او باقشدر او روشدر کوزلم زائدر »
 (فاضل)

(زاید) طرزنده یازماملی .

زَائِرٌ { [ع] زیارت ایدیجی ، ایدن ؛ }
 کورمکه کیدیجی ، کیدن :

زَاءٌ { [ع] الفبای عثمانیده اون }
 اوچنجی حرف اولان (ز)
 حرفنک اسمی . زیج و حسابده (۷)
 عددینه اشارتدر : (زاء معجمه ، زاء
 مفتوحه) .

زَايِي { [ف] طوغمق ، طوغورمق }
 معناسنه اولان (زاپیدن)
 مصدرندن مشتقدر . ترکیب ایله قوللا-
 نیلیر : (سخن زاء) کبی :

« نه عیار اولدینی معلوم او عیار سخن »
 « طبعی بز قلم نادره زاء دن بیلورز »
 (فاضل)

« پرفسادرتاب دیدار کله بزم و بزمگاه »
« روشنایی بخش قلب ساغر و چمانه سین »
(نفی)

روگردان } [ف] یاخود (روی)
= گردان = یوز دوند

یریحی ، یوز چویریحی : (روگردانی)
= یوز چویریحلیک .

رومال } [ف] یاخود (رومال)
= یوز سوریحی .

(رومالی) = یوز سوریحلیک .

« کلوب برکونه رومال ایله مش کیم سیرایدن آدم »
« سم اسبنده میخ زر قیاس ایلر ثریایی »
(ندیم)

روئما } [ف] یوز کوسترییحی ،
ظهورایدیحی . (رومانی)

= یوز کوسترییحلیک :

« رومتا چین جبیننده بیله سمیای لطف »
« حسن دیکر بخش ایدر موج آب دیوان اوستنه »
(ندیم)

روئمون } [ف] عین معنایه (رومئا)
مقامنده قوللائیلیر .

روی } [ف] و او مجهول ایله تونج .
(روپین) = تونجیدن

مصنوع و بتون تونج اولان : (روپین تن)
= تونج بدنلی ، اسفندیارک لقی .

« صدر جم کوبه کیم نعلجه ایلر بولسه »
« موزه پائنه ابرولری رویین تن »
(ندیم)

روئسپی } [ف] فاحشه ، زانیه ،
کوتولسکی قبول ایدن
فنا خویلی قادین .

روئستا } [ف] کوی . (روئستایی)
= کویلی .

روئشن } [ف] آیدین ، ضیالی ،
(روشن دل ،

روئشن ضمیر) = کوئلی ضیالی ، واقف
حقایق ، طرف دقایق دیمکدر .
(روئشنگیر) = جلاچی ، پرداختھی .

« بللی ، آچیق : (روئشن بیسان)
= سوزی فصیح ، آچیق اولان .
(نزد دقایق دانیلرنده روئشندرکه ،
ارباب وقوف عندنده روشن اولدیغی
وجه ایله) . (روئشی) = ضیادارلق ،
آیدینلق || آچیقلق ، بللی اولوق .

« چراغ ایندک نجی دایم سنک دهای کریم الشان »
« چراغک روشن ایتسون دیده مهر مجلائی »
(ندیم)

« صدر ملک آرا ملی پاشای روشن رأی کیم »
« شمعنک ، پروانه وش خورشیدلر زان اوستنه »
(ندیم)

روئشما } [ف] ایکی معناسیله (روئشن)
مقامنده قوللائیلیر .

(روئشناپی) = آیدینلق ، بارلاقلق ||
آچیقلق :

« باخصوص بویله حمام منور کیم آنک »
« روشنا هر صفا صافی مثال ماهتاب »
(ندیم)

چوق اولان . آرتان . (رُوْزَانَه) =
 یومیّه ، کونده لک . جمی (رُوْزَان) درکه
 کونلر دیمکدر :

« بوروز اودرکه صباحنده صدصفا مضمر ،
 « بوروز اودرکه مساسنده بیک فرح مدغم »
 (ندیم)

« شه مالینا هکده اوله اقبالی روز افزون ،
 « که اول صدر کزینه مایه بخش احترام اولدی ،
 (وله)

رُوْز گَار } [ف] (باد) کبی هوا ،
 (یل : شدتله روز -

کار اسد بکه خانیه تلمدن صار سیوردی)
 § وقت ، زمان ، عالم : (روزکار
 زورکار) .

رُوْز نَامِچَه } [ف] تعبیرات قدیمه دندر .
 (وقوعات یومیه بی ، قیود

حسابیه بی حاوی دفتر یعنی محاسبه یومیه
 دفتری دیمکدر . اوائلده (روزنامچه
 اول) ، (روزنامچه ثانی) عنوانلری
 حاضر اولان مأموریتلر تشکلات حاضر به
 کوزه [محاسبه عمومیّه مالیه] ایله
 [اعشار و رسومات اداره عمومیّه سی]
 عد اولنه بیلیر . (روزنامچه جی) =
 محاسبه جی دیمک اولوب ایوم بو تعبیر
 یالکیز مطبعه حاضر اداره سنک امور
 حسابیه سیله مشغول اولان ذات حقنده
 عنوان رسمی اوله رق مستعملدر .

رُوْز نَامَه } [ف] کذلک یومیه دفتری .
 (مقبوضات ومدفوعات

حسابیه بی ، وقایع و حوادث یومیه بی

حاوی جریده . (روزنامه حوادث) =
 وقتیلله (جرجیل) ک نشر ایستدیک
 غزته تک اسمی .

رُوْزَه } [ف] اوروج . (رُوْزَه دَار)
 = اوروجللی :

« شویله بی ناب اولمش اوله مپاره ناب روزه دن ،
 « فرق اولغاز قامت خم غره بیک روزه دن ،
 (ندیم)

رُوْزِی } [ف] قسمت . نصیب . رزق ؛
 هر کونکی کینه جک

ییه جک . (رُوْزِی رَسَان) = رزاق
 عالم ، تگری . (رُوْزِی خَوَار) =

قسمتی بین ، مخلوق ذی روح :
 « مطبخ روزه بی مفتاح عقیده یله آچار »
 « قح روزه بی باقان آغزی مهرلی انسان »
 (ثابت)

رُوْزِنَه } [ف] یومیّه ، کونده لک .
 (رُوْزِنَه دَار) = یومیه

صاحبی . کونده لکچی .

رُوْس } [ع] باش معناسنه (رَأْس) ک
 روس جمی . § شخصه مخصوص

اوله رق رسماً و بریان برات : (رُوْس
 هایون ، مدرسلک رُوْسی) (رُوْس
 قلبی ، رُوْس خرجی) :

« قین کلدم در اقباله اولدم دست احسانک »
 « کف ناکامه صوندی رُوْس سیم سیما بی »
 (ندیم)

رُوْسَاء } [ع] (رئیس) ک جمی :
 (رُوْسای محاکم ، رُوْسای

مجالس ، رُوْسای روحانیه) .

(رُوحَانِيَان) طرزنده ده جملنير .
 (رُوحَانِيَت) = رُوحَانِيَلِك حَالِي ،
 رُوحَانِي اوله .

« نهال قَدِيْنِك افتاده سيدر سدره وطوبى »
 « اسير شفته سى رُوحَانِيَان عرش رحمانى »
 (نديم)

{ [ف] (واو مجهول ايله)
 رُود } ابرماق . (حوى) ايله
 فرقليدر . (حوى) ابرماغك يري
 (رُود) = ايچنده آقان صو ديمكدر .
 معمايه بونلر يكديكرى مقامنده ده
 قوللانيلير . § كانجه ، چنك كى برنوع
 چالغى § ساز كيريشى ، ساز تلى :

« ندر اول تيره رود ، رشته بدن »
 « آنى وار ايله مش خدا بوقدن »
 (نديم)

{ [ف] امما ، باغرساق .
 رُوده } جمى (رُودگان) .

{ [ف] گون ، گوندوز :
 رُوز } (نُرُوز) = يگى كون ،
 شهر مارتك سگزويا طقوزنده كونشك
 حمل برجنه انتقال ايتديكى گون .
 (روزمه) = هر كونلك ، هر كونكى .
 (رُوز و شب) = كيجه و كوندوز .
 (روز حساب ، روز جزا) = محشر ،
 قيامت كونى . (روز بروز) = كوندن
 كونه . (روز افزون) كوندن كونه

(روح ماده ، روح كلام) = بر ماده
 و يا خود لا قيردينك مال اصليسى ،
 خلاصه مفهوى ديمكدر . (روح
 قوقلاتق) = تمبىرى بومنى اعتباريله
 دركه بائيش ، يا خود بايقين اولانلره
 بالاده مذكور مؤثر اتدن برينى قوقلاتوب
 آيلتمه چالشمق ديمكدر :

« بگزه مزربكيفه هج كيفك ده عالم وار سنك »
 « روحدين الفصه راح اولما كده شهبه وار سنك »
 (نغى)

« بوس ليك پياله روح روان ويرر »
 « فيض تبسمك كل تصويره جان ويرر »
 (نديم)

« صورته نوله ذره ايسه كه معنيه يوحز » [۱]
 « روح القدسك صريمه نغ ايتديكى روحز »

(روحى بغدادى)

{ [ع] روحه منسوب ،
 رُوحَانِي } متعلق . جسمانى اولمايان :

(فيض رُوحَانِي ، ذوق رُوحَانِي ، تشوه
 رُوحَانِي) § طائفه نصارا باباسى :
 (گروه رُوحَانِي ، هيت رُوحَانِيه ،
 مجلس رُوحَانِي ، رئيس رُوحَانِي) §

ملك ، جن || جنيلر يوزندن حاصل
 اولان علل واسقام : (رُوحَانِيلردن
 تحفظ ايجون اوزرنده تعويذ لر بولنديرر ،

مرض رُوحَانِي ، علت رُوحَانِيه) جمى

(رُوحَانِيُون ، رُوحَانِيِين) دره . بعضاً
 اسلوب فارسى اوزره تخفيف ايله

[۱] (يُوْح) = كونش ديمكدر .

روباہ } [ف] تیلکی بو حیوانک
 بعضاً آدمی اغفال ایدم۔

روبه } جک قدر شیطان . شرب
 اولسی حسیلہ حیلہ کار

اولانلرہ صفت اولہرق استعمال اولنور۔

(رُوبہانہ) = تیلکیہ سنہ ، تیلکی بہ
 یاقیشہ جق صورتدہ : (بہانہ رُوبہانہ)

« روباہ ایلہ شیر اولورمی سیان »
 (معلم ناجی)

« دشمنی حیرتلہ همچون رُوبہ تصویر ایدر »

« شیروش کلدکجه اول گوه خرامن اوستنه »
 (ندیم)

روپوش } [ف] بوز اورنوسی ،
 پچه ، یا شماق . § بوز
 اورنجی ، بوز اورتن .

روح } [ع] جنس حیواندہ ،
 جنس مذکورک اکملی

اولان نوع انساندہ مادہ حیات بولنان
 عنصر علوی ، ودیعہ آہیہ کہ نفس ناطقہ ،

جان دہ دینیلیر : (ذی روح) = روح
 صاحبی ، جانی . (روح القدس) =

جبرائیل علیہ السلام . (روح اللہ) =
 عیسی علیہ السلام . جمعی (ارواح) درہ :

§ اشیا و نباتاتدن تقطیر اولنان مؤثر ،
 کسکین مادہ ، یا خود خلاصہ . عرق

واسپر تو و عطریات ، مسکرات مقولہ سی
 سائر درلو خلاصہ لر : (افیون روحی ،

طوز روحی ، لقمان روحی ، نشادر
 روحی ، قطران روحی ، ملیساروحی) ،

رُموز : } [ع] (رَمَز) ک جمی :
 (رموز و کنایات ، رموز

الحکم) بعضاً جمع الجمی اولان
 (رُموزات) دہ قوللائیلیر . مفردینہ

صراحت اولنہ .

« دیرمش بگا کشف اولدی رُموزات حقیقت ،
 و اللہ یالاندر سوزی باللہ یالاندر ،

(زوحی)

« دیگله کیم وارد رایکی تاریخ تامدہ رموز ،
 (سروری)

رُوی } [ف] چہرہ . بوز :
 (روی خوب) =

کوزل بوز (روی زشت) = چرکین
 بوز . (روی بروی ، رو برو) =

بوز بوزہ ، یوزینہ قارشی . (روی
 زمین) = بر بوزی (روی دریا) =

سطح بحر ، دگنک اوستی . (روی
 زرد) = صاری و صولفون بوز :

« دو کیلوب روی عرفنا کنہ شاداب اولدی »
 « تازہ سنبل کی اول کا کل پر چین و شکن »

(ندیم)

« روی زمینہ شمشعہ اختران ویرر »
 (ولہ)

« ندیمک حق بو کیم بو نظمی شوق آمیز دو شمشدر »
 « صانور سین کیم طوروب بردلبر ایلہ رو برو یازمش »
 (ولہ)

رُوات } [ع] (رَاوِی) نک جمی .
 تشدید ایلہ غلطدر .

مفردینہ باقلی .

صنف ممتاز ضابطان عسکری . (رکن^۳ البیع) = ماهیت بیعی معرف اصطلاح فقهیدر :

« هرزجان سلطنت نیروی بازوی ظفر »
 « رکن صولت : مصر حشمت اساس صفدری »
 (ندیم)

رکوب } [ع] بینک : (رکوب
 و نزوله مقتدر ، سفینه یه

رکوب ، دایه رکوب) .

رکود } [ع] سکون اوزره
 طورمق ، طورغون

اولق : (رکود هوا ، رکود دریا)

رکوع } [ع] ارکان صلاتنددر .
 نمازده قیامدن صوگره

الریغی دیز قیافلرینه طایابوب بل دوز
 اوله جتی درجه ده اوگه طوغری
 اکیلمکدن عبارتدر : (رکوع وسجود)

رمان } [ع] نار ، دینیلن میوه .
 (رمانی) = نار چیچکی ،

یاخود نار دانسی رنکننده اولان :

(یاقوت رمانی ، جوهر رمانی)

« معنی رنکینه هر بیتی کویا سلسبیل »

« جسر هر مصراعی آب لامل رمان اوستنه »

(ندیم)

رمح } [ع] مزرارق . مجازاتائیری
 مزرارقدن بدتر اولان

(فقر وفاقه) یهده اطلاق اولنور :

« نیزه بی الدن قویوب اولور سپر بردت خوف »

« کور سه رستم اول شمک دستنده رمح شوکتی »

(واصف)

رُقَبَاء } [ع] (رُقَب) ک جمی :
 (محو رقبا) مفرد بنه
 مراجعت اولنه .

رُقَعَه } [ع] یازی یازیله جق کاغده ،
 دری بارچه سی § یازلمش
 کاغده ، مکتوب : (رفع رقعه ، عرض
 رقعه) § صورت عمومیه ده استعمال
 اولنان خط ، یازی : (خط رقعه)

رُقِیَّه } [ع] اهل خواصک اوقو-
 دقلری عزایم ، افسونلر
 دیکدر : (رُقِیَّه خوان) = افسونچی ،
 سحر باز ، اوفوروجکی .

« تفریق ایچون کیمیسی اوقور رقیه فسون »
 « تخیر ایچون کیمیسی یازار نسخه دها »
 (لا)

رُكْبَه } [ع] دیز . اصطلاح
 طبعه دیز قباغی ودیز

آغرشاغی دینیلن کیک . جمی (رُكْب ،
 رُكَبَات) در .

رُكْن } [ع] بر شینک محکم ، متین ،
 صاغلام اولان اساسی ،

طرفی ، یری : (رکن کعبه ، رکن
 بنا ، رکن قلمه) § موقع ومقامی

اعتبارله قوی ، پایدار ، ذی نفوذ
 اولان آدم : (رکن سلطنت ، رکن

دولت ، رکن هیئت ، رکن مجلس)
 جمی (اَرکان) : (ارکان دولت) ،

(اَرکان حَرَبِیَّه) = حربک مرتب
 اساسیلری عداولنان یعنی اصل ترتیبات

وصورت اداره سیله اشتغال ایدن بر

متعلق : (مکتب رشدی ، مکاتب
رشدیه) .

«بورتبه عقل ورشده ممالک اولاق نیجه ممکندر»
«بر آدم بوعلی یاخود ارسطو اولسه ده فرضا»
(ندیم)

رُطوبَت { [ع] غلیک ، باشاق :
(رطوبت هوا ،
رطوبت لیل ، زمان رطوبت ، رطوبت
محلیه) .

رُغَاف { [ع] اصطلاح طیبدر .
بورون قانامسته اطلاق
اولنور : (منع رغاف) .

رُغَام { [ع] كذلك اصطلاح طبي .
حیواناتک بورونلرنده پیدا
اولان التهاب اثری ، آفتنسی . انسانه
سراستی تقدیرنده بورونک ایچنده وجعناک
یاره لر حصولنی موجب اولور .

رُعب { [ع] قورقو ، خصوصیه
انسانی عمل و حرکتدن
آلیقویه حق قورقو : (استیلائی رعب) .

رُعونت { [ع] بونک ، سونه پهلک ،
چو اهلوق : (رعونت
عجوز) انسانه آغیرکله جک اوضاع و حرکات
کوسترمک : (شمعدی به قدر انف
رعونتنی کسر ایده جک معامله عتفه به
تصادف ایتمدیکندن) .

«ای دابرعنا چکیلمیری بو رعونت»
(معلم ناجی)

رُفقاء { [ع] رفیق (ک جمی :
(رفقای کرام) . مفردینه
باقلی .

رسوخ اعتقاد) § مهارت ، ملکه
مقامنده ده قولانیلیر : (صاحب
رسوخ ، کسب رسوخ) .

رُسوم { [ع] رسم (ک جمیدر .
اصول مالیه جه بولفظ
ویرگو ، بخصوص گمرک ویرگوسی
دیمکدر : (تحصیل رسوم ، رسوم
سته ، رسوم معینه ، بالتمخانه رسومی)
§ نادراً (اصول) مقامنده ده استعمال
اولنور : (آداب ورسومه رعایت ،
موافق رسوم معتاده اولوب اولدیفنی ،
عشقک رسوم و قواعدی یوقدر)
(رسم) ک جمع الجمعی اولان (رسومات)
= صرف گمرکلر معناسنده و گمرک
امور و معاملاتیله مشتغل اولان بر
دائرة رسمیه نک اسمی اوله رق قوللا
نیلیر : (رسومات امانتی) .

رُشد { [ع] طوغری بول بولوب
کیتمک ، حسن سلوک
و حسن تقدیرده بولنق ، عقل و تدبیرده
قوی و متین اولق معناسنده در : (اهل
رشد و صلاح ، ارباب رشد و رویتدندر)
§ عاقل ، بالغ اولق ؛ نیک و بدی ،
کار و ضرری تمیز ایده جک چاغه ایریشمک :

(حد رشد) = سن تمیز ، عاقل بالغ
اولمه چاغی . (اثبات رشد) = عاقل
بالغ اولدیفنی ادا ایله شرعاً قبول
ایتدیرمک . (رشدی) = رشده
منسوب ، سن تمیز صاحب اولانه

رخصت { [ع] اذن ، اجواز ،
 مساعدہ ، باشلی باشنه
 بر اقق ، سربست بر اقق . (رخصتنامه)
 = بر شیک ، بر ایشک اجر اسنده
 بآس اولدیغنه دائر کرک رسمی و کرک
 غیر رسمی صورته برینه ویریلن تذکره ،
 کاغذ . (رخصتیه) = اجرای صنعت
 ایچون اصنافه ویرگو مقابله ویریلن
 رسمی ورقه :

« آستان اوزره یوزین برایی دفعه فرش ایدوب ،
 « مکره رخصتیاب اولور جم کیرمکه دیوانه »
 (ندیم)
 « رخصت بولنور دامن جانان اله کیرمز »
 « جانان بولنور کوشه دامان اله کیرمز »
 (حشمت)

رذلاء { [ع] [رذیل] کجی :
 (رذلای ناس ، کروه
 رذلا ، جمع رذلا) .

رستاخیز { [ف] قیامت . محشر :
 (روز رستاخیز) =
 رستخیز { قیامت کونی .

رستاق { [ع] کوی ، کوپلر .
 اصلی فارسی (روستا)
 در . (رستاقی) = کویلی .

رسته { [ف] بتمش ، بتمش معنا
 سنده (رستن) مصدرندن
 اسم مفعولدر . آجاج ، میوه ، اوت
 حقتنده قوللائیلیر . مجازاً مصلحت و سائره
 ایچون استعمال اولنور : (سبزه)

رسته ، امرودرسته . (نورسته)
 = یگی بتمش ، یگی بتمش ؛ مجازاً
 شاب ، کنج . جمی اولان (نورستگان)
 = اکثریا کنجبلر مقامنده قوللائیلیر .
 رسل { [ع] پیغمبر دیمک اولان
 (رسول) کجی . پیغمبرلر :
 (خاتم الرسل) = پیغمبریمز فخر عالم
 و اشرف بنی آدم صلی الله علیه و سلم
 اوندیمز حضرتلری .

رسوب { [ع] بر تسنه ضویک ،
 مایعاتک دیدنه چوکمک ؛
 چوکنتی ، طور تو : (رسوب الحمر)
 = شراب طور توسی . جمی (رسوبات) .

رسوایی { [ف] ناس عندنده
 رذیل و محقر اولان ،
 قدر و حیثیتی قالمایان . (رسوایی) =
 محقرک ، حیثیتسزک ، عارسزاق :
 (رسوای عالم ، رسوای خلق) =
 جهانک ، هرکسک محقری ، ائک باباغی
 آدم .

« ایدوب غبار پای جیوشکله روسیاه »
 « قیلدک جنود دشمنی رسوا مبارکی »
 (واصف)

« دوستلر قان باش دوکوب قیلدی بنی رسوای خلق »
 « وه که دشمن چیقدی آخر دیده پر خون بکا »
 (فضولی)

رسوخ { [ع] متین ، محکم ،
 ثابت ، قوتلی . اکثریا
 معنویاتده قوللائیلیر : (رسوخ اعتقاد ،

« بیتک هر بری بر بتگده در کیم یاراشور
 « اولسه سنک دل خوباندن آگا فرش رخام
 (نفی)

« اگر چه نامی حوض اما یاپوب دریاچه زیبا
 « رخام صافنی مرأت اندام ایندی سرتاپا
 (ندیم)

و : و } [ف] (رخ) کبی
 رخسار } یا ساق . بعضاً چهره
 و : و }
 رخساره } یوز مقامندهده قوللا
 (نگل رخسار) نیلیر :

= آل یا ساق (خط رخسار) =
 صاقل باشی .

« گوه صافنمده رخسارین طوغار کوندن آنک
 « بحر ایسه آینه دار طلعت زیبا سیدر
 (ندیم)

« اصالت پر قوی رخساره دولت سر شتنده
 « جبین صبح نورانی ده کی خورشیدوش پیدا
 (وله)

« چفته بکلی سیم کردنلی کونش رخساره لی
 « کل یگاقلی کلکلی کرا کلی مور خاره لی
 (وله)

« رنگ رخساریکه کلکون دیدیلر
 (لا)

و : و } [ف] یوز سورمش
 رخسوده } (رخسودگی) =
 یوز سورمشک :

« اک شانلی اکبری جهانک
 « رخسوده خاک آستانک
 (معلم ناجی)

« زمینه اولدی رخسوده ایدوب عرض بشیمانی
 (واصف)

و : و } [ع] دونمک ، کری
 رجوع } (حقه رجوع)

= حقیر اعدادن واز کچوب حتی
 طایبق . (فکرمدن رجوع ایتمدم ،
 انسان ایچون قواندن رجوع بیسوک
 نقیصه در) § بر نکتهیه مبنی کچن
 سوزی نقض ایتمکدن عبارت برصنعت
 ادبیهیه اطلاق اولنور . مرحوم
 (ناجی) نک بیت آتییی کبی :

« ارباب تشاعر جوغالوب شاعر آزالدی
 « یوق اوله دکل شاعرک آجق آدی قالدی

و : و } [ع] (رجم) ک جمی
 رجوم } مفردینه مراجعت ایتملی .

و : و } [ع] شطرنج اویوننده معروف
 رخ } طاشردن بری || غایتله جسیم
 بر قوش . (رخ الشطرنج) = قدر
 و حیثیتی ، اعتبارلی . اشخاصده اسم
 اوله رقده قوللانیلیر : (شاه رخ)
 کبی .

و : و } [ف] یا ساق : (نگل رخ ،
 رخ } (لغل رخ) = آل یا ساق .
 مجازاً سما ، یوز معنا سندهده قوللا .
 نیلیر : (رخ زرد) کبی که صاری یوز ،
 صولتین چهره دیمکدر :

« باقوب برخاره برده اول رخ زیبایه رشکندن
 « کلک هر برکی برخار اولدی چشم باغبان اوزره ،
 (ندیم)

و : و } [ع] مرمر طاش . (رخامی)
 رخام } = مرمره منسوب ،
 مرمردن یا بلش : (هیکل رخامی ،
 ستون رخامی) .

کورندی که ، رتبه اقتدار) . (رتبت)
 طرزنده ده مستمدر : (رتبتلو) =
 رؤسای روحانی به مخصوص عنوان
 رسمیدر . (رتبی) = رتبه به منسوب ،
 متعلق : (رجحان رتبی ، تقدم رتبی ،
 مراسم رتبه ، تشریفات رتبه) :

« جناب آسف ذیشان که آکلار رتبه قدرین »
 « کورن دامان لطف و رأفتکده دست دارایی »
 (ندیم)

« شهریارانک سرافرازی ملوکلک سروری »
 « خسروان آل عثمانک شه جم رتبی »
 (واصف)

رجحان : [ع] برشی دیگر شیدن
 اوستون اولمه ، اوستون
 کلمه . فی الاصل ترازونک بر کوزنده کی
 نسنه دیگر کوزنده بولسان نسنه دن
 زیاده اولمقله آغیر کلوب آشاغی به
 میل ایتمک ، آغیر باصمق معناسنه دره .
 بومناسبتله فضائل ، خصائل ، فوائد ،
 منافع جهتلیله بر امر و یا شی و یا خود
 شخصک دیگر امر و یا شی و یا خود
 شخصدن اوستون اولمه سی ، اوستون
 طوتله سی مقامنده قوللائیلیر : (برجاهلک
 بر طاله ، بر حمارک بر اسب تازی به
 رجحانی تسلیم اولنورمی) . (رجحانیت)

= اوستون اولمقلق . غلط معروفدره .
 « عدوی دینی سدوبنده چکمکده بونک زبرا »
 « هویدادرهزاراسکندرودارایه رجحانی »
 (واصف)

ربع { [ع] درنده بر ، درت قعمده
 ربع } بر قسم : (برغروشک ربعی
 اون پاره در) . (ربع دائره) =
 نام دائره نك درنده بری که برنوع درصد
 آلتیدر ، (ارتفاع تخته سی) ده دینیلیر .
 (ربع مسکون) = کره ارضک قاره
 اولان درنده بر قسمی :

« اول ذکی طبع که دیوان خلافت حکمن »
 « ربع مسکونه آنک دقتی اجرا ایلمر »
 (فضولی)

ربوبیت { [ع] صاحبیت ، مالکیت ؛
 ربوبیت } تکریلیق ، بسله بیجیلک
 معناسنه در . اشبو لفظ حق الهیدن
 غیریده استعمال اولنه ماز .

رُبُودَه { [ف] قابیلش ، قایلان .
 رُبُودَه } (ربودن) مصدرندن
 اسم مفعولدر . (دل رُبُودَه) =
 کوکللی قابیلش :

« کل ای اسیر زلف پریشانک اولدیم »
 « تیلزمیسن ربوده چوکانک اولدیم »
 (ندیم)
 « دل دزه صفت شوقله کیرسه نوله رقصه »
 « اولدق ینه برینجه خورشیده ربوده »
 (وله)

رتب { [ع] (رتبه) نك جمعیدر :
 رتب } (رتب علیه ، رتب ملکیه ،
 رتب عسکریه) .

رتبه { [ع] پایه ، درجه ، منزلت ،
 رتبه } صیره ، قدر : (اصحاب
 رتبه ، رتبه بالا ، رتبه اولی ، رتبه
 ثانیه ، رتبه ثالثه ، اول رتبه غلبه لک

روان) = آثار قوم . (ریخندان)
 = ریک قابی ، یازی تیزی قونیلین
 تیه سی اوفاق اوفاق دلیکلی قاب :
 « ره معراج عشق کده امید پای بوسگله »
 « مثال ریک بامال براقم یا رسول الله »
 (واصف)

{ [ف] اپرین ، چرك : (ریم)
 ریم } ریش ، (ریم آهن) =
 تیمور ترسی .
 ریمه } [ف] چاپاق : (ریمه چشم) .

﴿ ر ﴾

{ [ف] قایمق معناسنه اولان
 ربا } (ربودن) دن مصدرندن
 مشتقدر . لسانم زده یا لکنز اصلا استعمال
 اولتماز . وصف ترکیبی صورتنده قایمقی
 معناسنده قولالینیر : (دلربا) =
 کوشکل قایمقی ، کوزل . (آهنربا) =
 تیمور قایمقی ، مقناطیس . (گهربا)
 = چوب . سامان قایمقی . چوبوق ،
 سیغره آغیرلغی پایلان صاری وقیمتلی
 نسنه یه اطلاق اولنور که چوقه و امثالی
 یوکللی شیلرله اوغولجه سامان ، چوب ،
 حصیر پارچه سی کبی شیلری قابوب چکر .
 (نظر ربا) = کوز قایمقی ، طبعه
 خوش کورینچی ، لطافتیله انسانک
 نظرنی آلیجی دیمکدر .

مزید ، رباعی مجرد) = صرف عربی
 اصطلاحاتنددر . (رباعی الاصابغ ،
 رباعی البذود ، رباعی الجناح . رباعی الزوایا)
 اصطلاحات فنیه دندر . § درت مصراع دن
 مرکب برنوع نظم . (رباعیات) =
 بو طرزده اولان نظملر . (رباعیه) =
 آغزک آلت و اوست صره سنده بولنان
 اوک و آزو دیشلری آره سنده کی درت
 دیشلره اطلاق اولنور :
 « یارب دلیلی سهو و خطادن صاقله »
 « اندیشه می تزویر و ریادن صاقله »
 « باصدم ره وادی رباعی یه قدم »
 « طعن خرنادان دو ریادن صاقله »
 (نفی)
 « مشنوی سمتمده کچه شدر عطایی جمله سن »
 « حالتی اوج رباعیده اوچار عنقا کبی »
 (ندیم)

{ [ه] درده منسوب ،
 رباعی } درت حرفلی مصدر ||
 مصدری درت حرفلی فعل : (رباعی

ریزان { [ف] دو کیلیجی، دو کیلین :
 (آب ریزان ، اشک
 ریزان) .

« جانان کیده، رندان طاغیله، می اوله ریزان
 (لا)
 « حسن مطالعه ایدوب چشمه مهری ریزان
 « ایلدی حکمی اجرا ینه طبع روشن
 (ندیم)

ریزش { [ف] دو کیلش ، آفتش :
 (میاه صافیه نک یکر می
 مترو ارتفاعنده کی قایال آره سندن
 صورت ریزی دهشتلی بر اطافت حاصل
 ایدیوردی) .

ریزه { [ف] دو کنتی ، قیرتی :
 (ریزه الماس ، ریزه
 زجاج) . (ریزه ریزه) = اوفاق
 اوفاق ، یاره یاره . (ریزه چین) =
 دو کنتی ، قیرتی طویلایجی . (ریزه -
 خور) = دو کنتی ، قیرتی بیجی ، فقیر .
 (ریزه سمین) = کوموش دو کوتی
 یعنی نجوم و کواکب .

« گفتاره کلدی تا که آچوب لعل نوشخند
 « بریسته کوردم آنده دو کر ریزه ریزه قند
 (فضولی)

ریسمان { [ف] ایپ ، اورغان :
 « افتاده نعر چاه بابل اولسه م
 « منتگش ریسمان نادان اولم
 (درویش بلندی)

ریش { [ف] کسره صریحه ایله
 ریش (ریش سیاه ،
 ریش سفید ، ریش دراز) . (ریشدار)

= صاقالی : (ادیب ریشدار معروفدر)
 (ریش بز) = کچی صاقالی کبی سیوری
 اولان صاقال :

« ریش سفید و روی سیه ، سرخی حجاب
 « بایتدک اختیار سفید و سیاه و سرخ
 (نظم)

ریش { [ف] یای مجهوله یعنی کسره
 ریش خفیفه ایله هر نه صورتله
 اولورسه اولسون جریحه ، یاره دیمکدر :
 (دل ریش) = یاره لی کوکل .
 (ریش ساز) = یاره دوزیجی یعنی
 جراح دیمکدر .

« تیغ ارباب غزادن جاننه بتدکده ریش
 « کیتدی کافر جایگاه ایتدی جحیمی بتدی ایش
 (سروری)

ریش { [ف] صاقاله کوله ،
 ریش (استمزاصورتیله کولش :
 (ریشخند رقیب) .

ریشه { [ف] صاجاق ، پوسکول :
 (ریشه پرده) آغاجک
 کوکنده کی لیف کبی صاچاغه ده اطلاق
 اولنور : (ریشه درخت) .

« خیال ایتدکجه زلفن تا سحر اول دامن زلفه
 « صارلدی ریشه ریحان کبی خواب پریشانم
 (ندیم)

ریگ { [ف] قوم ، یازی نوزی :
 (ریگ صحرا) ، (ریگ

ریاضت } [ع] بیوب ایچی
 آزالفق ، هر درلو

شیده پر هیز ایتک صورتیله تربیه نفس
 ایله مک یعنی نفسی قیروب اصلاح ایتک :

(عمری ریاضتله یکدی ، ریاضتی اعتیاد
 ایشیدی ، درویش ریاضته کیردی) .

(ریاضت بدنیّه) = حمیه ، ادمان ،
 حرکت ، زمیناستیق .

« ریاضتسز جهانده کیسه عرفان آشنا اولماز »
 (بروسه لی امین)

ریاضی } [ع] ریاضه منسوب ||
 ریاضته منسوب . تقسی

هرشیدن منع و حبس ایدوب تفکر
 صورتیله غوامضی حل اولفق مناسبتیله

حساب ، هندسه ، هیئت و علی العموم
 کیمتدن باحث علومک کافه سنه (ریاضیات)

و (علوم ریاضیه) و علوم مذکوره
 اهلنه (ریاضی) و جعنده (ریاضیون)

دینیلیر .

ریح } [ع] روزگار ، یل : (ریح
 شمالی) = پویراز (ریح

جنوبی) = لودوس دینیلن روزگار .
 (ریح طیار) = روماتیزمه ، مفاصل

و عضلاتده پیدا اولان صیزی . لسانمزده
 تأیثته اعتبار اولماز :

« خزان یلی اثر ایتش مثال ریح فراق »
 « بوخسته نک بدن سردی قور قورم صرصر »

(ندیم)

ریحیم } [ف] بر شیشک سقفی
 اورتمک ایچون بر بری

اوستنه قونیلوب صیقی صیقی باصلش طاش
 و طوبراق معناسنه در . لسانمزده ایکی

صورتله مستملمدر . بری طاش و خراحی
 دوکوب طولدیزه رق یاپیلان اساس ،

تمل . دیکری نهر و یا دکر کناریسنه
 اوکی یکپاره طاش و کمتلی قایلر ایله

و آرقه سنه دوکوتی طاش و خرجله
 صورت متینده یاپیلان سد دیمکدر :

(غلطه ریختمی ، از میر ریختمی ،
 سالنیک ریختمی ، بالینک ریختمی) .

ریحمه } [ف] دوکیلش ، آقیداش :
 (خون ریخته ، آب ریخته) .

« پاینه ریخته صد شرمه صو ، آب حیات »
 « هر سرموینه آویخته بیک چین وختن »

(ندیم)

ریز } [ف] معانی سائره سی لسانمزده
 معتبر دکلدرد . دوکوک ،

آقتمق معناسنه اولان (ریختن) مصدر .
 رندن صیغه امر اولقی اعتباریله ،

وصف ترکیبی صورتیله اسم فاعل مقامنده
 و دوکیچی معناسنده استعمال اولنور :

(خون ریز) ، (اشک ریز) ، (عرق
 ریز) (آب ریز) ، (شکر ریز) :

« طریق عشقدر پاداشی . محنت سعادتدر »
 « اوزم خاصده خمیازه ریز اولقده عشرتدر »

(ندیم)

تسمیه در § لسانمزدۀ قاینامش طائینک
 قویولانمشنه (رَوَاقِ) دینیلیر - سه ده
 بونک اصلی باشقہ در : (رَوَاقِ لَمَقِ ،
 رَوَاقِ باغلامق ، رَوَاقِ) تعبیرلری
 زبازد در . عربیده (رَوَاقِ) كُ معانی
 مختلفه عیدہ سندن بری ده صافی ،
 سوزولمش نسنه دینورکه صو وسائر
 مایعاتدن هانکیسی اولورسه اطلاق
 جائزدر . بونک جمعی اولان (رَوَاقِ)
 كذلك صور مختلفه ده استعمال ایدلدیکی
 مثللو میاه صافیه مقامنده ده ایراد
 اولنور . بومعناالرده مقصد اصلی صاف
 وطبعه پک خوش اولسیدر . شو
 ایضاحاته ولسانمزدۀ بومعناده فتح (را)
 ایله قوللائیلسنه نظراً (ارواقِ) لفظندن
 الفک اسقاطیله (رَوَاقِ) طرزنده
 استعمالی عرف اولمشدر دینیلیر :
 « عرشله همدوش اوله طاق رواقِ حشمتك »
 « پایدار ایتدکجه حق نه قبه نیلوفری »
 (ندیم)

رَوَايَاتُ { [ع] خبر نقل ایتك ،
 ایدلك : (روایت حدیث ،
 روایت اخری ، روایت واقعه ، بر
 حادثه نك روایحی) جمعی (روایات) .

رِیَاءُ { [ع] برکیمه کندینی ناسه
 متصف اولمدینی حاللرده
 کوسترمک ، ساخته طورتلرده ویاچه
 طورلرده کورونک که منافقلق ، ایکی
 یوزلیک . دینکدر . مذموماندندر :
 « رِیَاكُزْ » = مرانی ، ریا ایدیچی ،

برریا کاره ویرله جک الهمعقول جواب ،
 حکمای علمای اسلامیه دن « بایزید
 بسطامی » مرحومک شوکلام وجیزیدر .
 (یا اولدینک کپی کورن یا کورندیکک
 کپی اول) آدمیته لایق اولان صفت
 حسنه ده بودر :

« حجاب مانع اولورسه یانا زایدسه یا خود »
 « ایدرسه زهد صانوب صورت ریا اظهار »
 (ندیم)

رِیَاحُ { [ع] روزگار ، یل معناسنه
 اولان (ریح) كُ جمعیدر :
 (ریح لطیفه ، ریح خفیفه) (مرسِلُ
 الرِّیَاحِ) = الله ، تکرری :

« ای مظهری مرسِل الریاحك »
 « اقسامکله اویمه یور صباحك »
 « دریایه خطاب - معلم ناجی »

رِیَاسَتُ { [ع] بر قوم و جماعته ،
 یا خود مجتمیع بر هیئته
 باش اولق ؛ او یله بر قوم و هیئتک
 باشی ، سرکرده سی بولمق : (جماعت
 اسلامیه ریاستی ، شورای دولت ریاستی ،
 ریاست وکلا ، ریاست مجلس ، مقام
 ریاست ، وظیفه ریاست) عربیده
 اولدینی کپی (رئاسه) صورتنده
 لسانمزدۀ اصلاً قوللائیلاز .

رِیَاضُ { [ع] (رَوْضَه) نك جمعی .
 اورایه مراجعت ایتلی :

« یا اول والاعلم کیم قامت دلجوسی اولمشدر »
 « ریاض جنتك کو یا که برسروخرامانی »
 (ندیم)

اصطبل خاص خدمه سی . § پیشگاه ، حضور مقامنده ده قولانیلیر : (رکاب هایون ، رکاب شاهانه ، معروضات رکابیه دائره سی ، معروضات رکابیه مأموری) (رسم رکاب) = حضور معالی موفور حضرت پادشاهی به قبول رسمی :

« جمشید کامران که سوار اولسه رخشنه ، دارا طوتار رکابی خسرو عنان ویرر » (نفی)

« ای صفدر جهان که فلک رخش عوننگه ، مهدن رکاب ، برق جهاندن عنان ویرر » (ندیم)

رم } [ع] چورومش کیمک ، چوروک کیمک معناسنه بر اصطلاح طیدر . انواعی واردر . (رمه) ده بومعنايه لغتدر .

رماخ } [ع] (رخ) ک جمی . مزراقلر دیمکدر : (رماخ ساطعه) .

« برکون ارباب رماخی جم ایدوب اول شهسوار ، ساحه کلخانه به سوردی سمند رغبتی » (واصف)

رمال } [ع] قوم معناسنه اولان (رمل) ک جمی .

رند } [ف] حارف لا ابالی مشرب ، فیلسوف لا قیدی روش ؛ صورتی ساده ، معتادی باده فقط باطنی نور عرفان ایله پیراسته اولان حکیم . (رندانه) = رند اولانه

باقیشه جق صورتده . (رندی) = رندک . جمی (رندان) . (رندک) = رندلکی تقلید ایدن ، ساخته رند ، رندجک .

« آسمان نه توی چرخندن سپر درپیش ایدر » « شیخ سنک انداز طمن اولد قجه رندان اوستنه » (ندیم)

« رند عالی مشربم خنخانه اندیشه ده » « طاس معکوس فلک بر جرعه دان اولماز بکا »

رواق } [ع] قیل اوبه شکنده کی عرب اوبنه ، عرب اوبنک } یوقار ایدن بره قدر صا . لیویریلان پرده سنه وکذک

خانه تک اوکنده کی سقفه یعنی باپوشلق دینلین بوش یرک اوزرینه پاییلان کمرلی چارداق ، شیروان ، شهنشین ، قبه ، کمر مقوله سنه اطلاق اولنور . (رواق العین) = قاش . (رواق اللیل) = کیمجه تک ایلک اولی . جمی (اروقه ،

رواق) در . (نه رواق ، رواق پی ستون) = سما ، گوک . (رواقی ،

رواقیون) = رواقه منسوب ، منسوبلر دیمکدر که یونان فلاسفه قدیمه سندن بر فرقه به اطلاق اولنور . بو فرقه تک معلمی اولان فیلسوفک آتته شهری قاپورلندن بر بنک رواقی تحتنده اقامت و تدریس علم حکمت اتمه سی سبب

س [ع] قولاق ، كوله لك ،
رق } جاريه لك : (قيد رق) §

قول ، كوله ، جاريه . جمی (ارقاء) .

رقاب } [ع] (رقبه) نك جمی .
اورايه مراجعت اولنه :

« اول درجا كرنواز وبنده پرور كيم ايدر »
« حلقه سن بی اختیار آزاده لر طوق رقاب »
(نفی)

« زمين بوس ايله يوب دستورا كرم عز و دولته »
« دير اول شاهنشاه ذيشانه كيم مالك رقابسين »
(ندیم)

رقه } [ع] يوفقه لاق ، اينجه لك .

رقت } اكثر يا كوكل يوفقه لاق يعنى
كوكلدن آجیوب رحم ايتك معناسنده
قوللانيلير : (رقت قلب ، رقت كلام ،
رقت كاغد) . (رقت آميز) = آجینه جق ،
قلبه تأمير ايدوب حزن ويره جك
ديمكدر .

رقیت } [ع] قولاق ، كوله لك ،
جاريه لك : (عرض رقيت ،

بند رقيت) .

« اگر چه خدمتی يوق ايك آگايتر بوشرف »
« كه ايده خدمت رقيت كده عمری كذار »
(ندیم)

ركاب } [ع] اوزنكي ، آته بينن
آدمك اكره مربوط

اولوب آياقلىرى طاقه جنى شيلير .
(ركابدار) = حكمدار لك آته
پيندكارى زمان اوزنكيليرنى طوتان

« دستمه جام كورسه نيم سرنكون ايدر »
« نادانه ساغر ايسته سه رطل كران ويرر »
(وله)

« چكن سردانه در رطل كران خون شهادتدن »
« اوجام تلخ كام ناكوارى هر جبان چكمز »
(كوپريلي اسعدباشا)

رعایت } [ع] كودمك ، كوزتمك :
(اصوله رعایت ، مراسم

معتاده يه رعایت ، قانونه رعایت) §
حرمت ايتك ، صايق : (مسافره
رعایت ، بيوكوره رعایت ، اختيارلره
رعایت ايتميدر) . (رعایة) =

كوزتمك ، يا خود صايغى صورتيله
ديمكدر : (فلانك خاطر بنه رعایة
بويله يادم) . (رعایتكار) =
رعایتلى ، صايغىلى .

رفت } [ع] يوكسكك ، يوجه .
لك : (رفت قدر ،
رفت منزلت ، رفت مرتبه ، رفت
جاه ، اوج رفت) اكثر يا معنويانده
قوللانيلير :

« نه ديسه رفتك اول مرتبه دن برتردر »
(نابى)

« خلافت ذات عاليه شانكه مخصوصدر شمدى »
« سكا نسبت ملوكك مضمحلدر رفت شانى »
(ندیم)

رفق } [ع] ملايمت ، ياواشلق ،
طائليق : (رفق ايله معامله
ايتلى ، معامله رفقيه) .

داده) = قائل اولمش، موافقت ایتمش.
(رضاجو) = رضا و خشنودی

تحصیلنه سعی ایدن. (رضاجوبی)

= تحصیل رضایه چالیشیقلق. (رضاجوایانه)

= تحصیل رضایه چالیشانه
یاقیشه حق صورتده دیمکدر :

« تسلیم ایدرم کردغنی طوق رضایه »

« هپ چکدیجکم کندی جزای عملمدر »

(واصف)

« آب شمشیری رضاجوی ابوبکر و عمر »

(ندیم)

رضاع { [ع] فتحه ایله (رضاع)

رضاعت { ماده سنه مراجعت
اولنسی اخطار قیلنور.

رضوان { [ع] راضی اولمه،
خشنودلق کوسترمه :

(رضوان الله تمالی علیهم) § جنت
خزیننه دارینک اسمی :

« حورو غلامانی قالور کندیسنه رضوانک »

(فضولی)

رطل { [ع] برنوع طارقی، یاخود
اولچک : (بش رطل ارز،

بش رطل روغن) § بیوک قدح،

بارداق : (رطل گران) = بیوک

آغیر قدح یعنی طولودیمکدر. (را) نک

قحیلده لغتدر :

« رطل بیایی صون بزه کیتسون کو گللردن الم »

(نغی)

معناسنی ده افاده ایدر : (رساله فنیه،
رساله ادبیه، رساله موقوته، ارسال
رساله) جمی (رسائل).

رشته { [ف] تل ایلیک، تل ایلیک :
(رشته محبت، رشته حیات).

(سر رشته) = ایپ، ایلیک اوچی :

« جان رشته سی بری بریسی ماه هاله سی »

« طوتدی نتیجه انفس و آفاق زلف و خط »

(ندیم)

رشوت { [ع] نامشروع عطیه،
غرضه مبنی ویریلن

هدیه، تعریف فقهیسی غیر مشروع

بر فعل و عملی ترویج ایتدیرمک ایچون

اصحاب مصالح و دعاوی طرفدن بالذات

ویاخود بالواسطه ویریلن نقد و مال

دیمکدرکه شرعاً و قانوناً ممنوعدر.

(رشوتخوار، رشوتخور) = رشوت

آلان، رشوت بین :

« رجانکده اوچنده رشوت ایسترا اولمغه نافذ »

« همددن تبرک استرجاعی هپ تمر نمنز لکندندر »

(یسری)

رضا { [ع] راضی اولق، برشیتک
وقوعنه کوکلدن موافقت

ایتمک، بر فعل و عملک وقوعنه خوشنودلق

کوسترمک : (تحصیل رضا)، (رضاء

الله، رضای حق) = تگری رضایی.

(رضای طرفین) = ایکی طرفک

موافقتی، خشنودانی. (رضاء لله) =

تگری بی خشنود ایتمک ایچون. (رضا

جمعیدر : (اعمال رحال) . (رحالہ) =
آت سمری ، یاخود قالتاقسر اکر
دیمکدر .

رحلت } [ع] فی الاصل علی الاطلاق
کوچک ، بر بردن دیگر
بره نقل ایتمک معناسنه در . لکن
لسانمزده بالخاصه دنیادن آخرته کوچک ،
وفات ایتمک معناسنده قولانیلیر .

رداء } [ع] بلدن یوقاری به اورتیلن
چار ، شال ، اوموزاق
کپی اورتو .

رزق } [ع] کنیدیسیله انتفاع
اولنان ؛ بیه جک . ایجه جک

شی : (رزق مقدر ، رزق مقسوم)
جمی (ارزاق) : (ارزاق مقدره ،
ارزاق انباری ، ارزاق مأموری) :
« نصیبسز آله مم رزق خشک ایله تر دن »
(نابی)

« یوق سنده قناعت کوزک آج اولدینی اولدر »
« رزقک ایریشور یوقسه اکر صبح واکر شام »
(روحی)

رسالت } [ع] رسول اولمق ،
پیغمبرک ؛ من قبل
الرحمن عبادالله تبلیغ اوامر ونواهی
ایله مک . قح (را) ایله ده استعمال
اولنور . (رسالتپناه) = جناب پیغمبر
صلی الله علیه وسلم جمی (رسالات) .

رساله } [ع] مسائل مختلفه یی ویا
برماده مخصوصه یی حاوی
مختصر ، کوچک کتاب . « مکتوب »

[ع] عذاب معنوی یی
رجس } ایجاب ایدن عمل ، فعل
مکروه ، کوتوایش ؛ مادی ومعنوی
مردارلق ، پیسلک . (رجز) ده عین
معنایه لغتدر . جمی (ارچاس) در .

رجعت } [ع] کبری دونمک .
خصوصیله ایلوله یین
عسکرک کبری دونمسی : (امر رجعت ،

خط رجعت ، منتظماً رجعت ، رجعت
عسکریه) ، (رجعت علت) =
خسته لنگ نکس ایتمه سی ، کبری دونمسی .
(رجعت کواکب) = نجومک محورنده

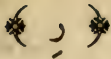
کبری دونم لری . (رجعت قهریه) =
ایزی اوزرینه کبری دونم ، عجله ایله
کبری چکلمه که انتظامسنلی ، موقیتسنز-
لکی افاده ایدر . قح (را) ایله ده
لغتدر . (رجعه ، رجعه) = اصطلاح

فقهمه بر یاخود ایکی دفعه تطلیق ایدن
ارککک مطلقه سنه رجوعی دیمکدر .

(رجعی) = رجعه به منسوب ، رجعه
ایله : (طلاق رجعی) .

[ع] آباق . (قدم) کپی :
رجل } (رجل اسد ، رجل
طاوس ، رجل دجاجه) (رجل البحر) =
دگز آباغی یعنی کورفزه جمی (ارجل ،
ارجال) در .

[ع] دوه پالانی ، سمری
رحال } معناسنه اولان (رحل) ک



رَبَّةٌ { [ء] آق جکر. (رتوی)
 = آق جکره دائر. فائدہ.
 (رَتَّين) = ایکی آق جکر یعنی آق
 جکرک صاغ و صول طرفه بولسان
 قسملری. (ذات الرِّبَّة) = آق جکر
 اجزاسنک التهايله پیدا اولان برمرض
 مدھش. (سَل الرِّبَّة) = ورم دینین
 علت و خیمه. (حَشِيشَةُ الرِّبَّة) =
 جوان پرچی ، جکر اوقی . جمعی
 (رَثَات) .

رَبَاٌ { [ء] اودنج ویریلن آقچه
 ایچون مقدار مشروعدن
 زیاده آلنان فائض ، نَمَا. (رَبَاخُوْرُ،
 رِبَاخُوْرُ) = معامله جمی ، فائضی .

رِبَاطٌ { [ء] باغ ، پسند ؛ برشی
 باغلانہ جق ایپ کبی نسنه :
 (رباط عشق ، رباط محبت ، رباط
 مودت) § تکیه ، خانه ، قوناق ،
 خان ، کمرلی بسنا : (رباط خراب ،
 کهنه رباط دهر ، رباط عالم). (رِبَاطِي)
 = اوپه باشی ، خانجی . بومعناده جمعی
 (رِبَاطَات) . § اصطلاح طبجه اعضای
 داخلیه یی برنده ومفاصلی محورنده

ثابت قیلان بیاض ، صافی ، یومشاق
 واکیلوب بولککه مستعد اولان مختلف
 الاشکال لینی وغشائی باغلرک هر بری
 دیمکدر . بومعناده جمعی (أربطه) در :
 «رباط کهنه دنیا یی قیلدی لطف له تجوید»
 « اولوب رأی رزینی کار ساز ملت بیضا »
 « ندیم »

رَبِجٌ { [ء] تجار تده حاصل اولان
 نفع ، فائده ، کار ، قازانج :
 (ربح مشروط ، ربح کثیر) .

رَبِيقَةٌ { [ال] اسکی ایپ ، ایلک :

رِبْجَالٌ { [ء] (رجل) ک جمعی .
 مفردینه صراجعت اولنه :
 (رجال ونسوان)
 « هر حصه دن رجاله نسادن فزون دوشتر »
 (تالی)

§ مفردی مرد کامل ، صروقی
 زیاده معناسنی محتوی اولدیفسدن
 (رجال) بلی باشلی ، ایلرو کلن
 ذوات معروفه مقامنده ده قوللائیلیر :
 (رجال دولت ، اجله رجال ، باب عالی
 رجالی) . (رجال الغیب) = اولیاء الله
 § یایا ، یایان معناسنه اولان (رِجَال) ک
 جمعی ده (رِجَال) درکه پیاده لر ، یایانلر
 دیمکدر .

اولان شك، شبهه . كان . (بلا ریب)
 = شكسز ، شبهه سز دیمكدر § (ریب
 المنون) تعبیرنده کورلدیکی وجه ایله
 « ریب » وقعه ، حادثه معناسنی دخی
 افاده ایدر . (منون) دهر دیمكدر :
 « صرآت جمال شاهد غیب »
 « اول حوض جلی ایدی بلاریب »
 (شیخ غالب)
 « بنی آواره قیلدی ریب منون »
 « خاتم خراب ، بفرم خون »
 (معلم ناجی)
 ریحان { [ع] کوزل قوقولو
 (فلسکن) دینلن برنوع
 نبات . (ریحانه) = بردسته ، برطوتام
 فلسکن : (کل وریحان) § رزق ،
 یکینه جک شی : (رُوح وریحان) =
 راحت و رزق . جمی (ریاحین) .
 « خطك كدر شك فصل بهاران اولوب كلور »
 « سرمایه بخش سنبل وریحان اولوب كلور »
 (ندیم)
 ریمان { [ع] هر شیتك اولی ،
 تازه عالی : (ربمان)
 ریمان { [ع] شباب) = کنجلك چاغی ،
 § هر شیتك برکتلی
 اوله سی ، آرمه سی : (ربمان خزروط ،
 ربمان محصولات) .

« آه بیلم نیام بوق بر موافق رهمنون »
 (فضولی)
 « وادی حیرتده قالدیم بولدم بر رهمنون »
 « یاری پروا فلک بی رحم دوران بی سکون »
 (عطایی)
 رهنورد { [ف] یولی طی ایدن ،
 یولچی . (نورد)
 = طی ایتمک ، دورمک ، بوکک کپی
 معناری افاده ایدن (نوردیدن)
 مصدرندن مشتقدر .
 رهن { [ع] رهن ایدلمش ،
 رهن قسولش : (مال
 رهن ، ملک رهن) (رهنه) ده
 بومنایه لغتدر . § قرین ، یقین مقامنده
 دخی قوللانیلیر : (صورت معروضه
 رهن جواز کوریاورسه ، بو معامله
 رهن تقدیر بیوریاورسه) ، (رهن
 ایقان ، رهن اطلاع ، رهن اذعان) .
 « جبیننده نور اصالت مین »
 « نکیکنده فرو جلال رهن »
 (ندیم)
 ریاحین { [ع] (ریحان) کجمی .
 کوزل قوقولو فلسکنلر :
 (شم ریاحین) .
 ریان { [ع] سیر آب ، صوبه قانمش
 اولان :
 ریب { [ع] بر ماده ده ، بر سننه ده
 بر حاکت توهمیله حاصل

{ [ء] قورقو ، زیاده
 رَهَب } قورقو . (خَوْف) کچی
 اکثریا (هراس) ایله برلکده قوللا .
 تیلیدر : (رهپ و هراس ناس) .

{ [ء] شدتله قورقق ،
 رَهَبَت } ییلوب چکنک . اکثریا
 (رغبت) مقابلنده استعمال اولنور :
 (بهشته رغبت ، دوزخدن رهبت ایدن
 طریق حقدن آیرلاز) . (رَهَبَة) =
 قورقو ، چکنمه صورتیله . جسمی
 (رَهَبَات) .

{ [ف] یول کوستریجی ،
 رَهَبَر } قلاغوز . (رَهَبَرِی) =
 رهبرک ، قلاغوزلق :

« هر نه سویه عزم ایدر سه اوله نصرت رهبری »
 « هر نه جایی قیلسه ماوی بوله شوق و راحت ،
 (واصف)

{ [ف] یول اولچیجی ،
 رَهَبِیْمَا } (رَهَبِیْمَا) = یولچیلق .

{ [ف] یوله کیدن ، یولچی ؛
 رَهَرَوُ } سالک . (رَهَرَوِی) =
 یولچیلق . (رَاهِرُو ، رَهَرَوَان) =
 طرزنده ده قوللانیلیر :

{ [ف] یول اوریمیجی ،
 رَهَرَن } حیدود ، خرسز .
 (رَهَرَنِی) = حیدودلق ، خرسزلق .

{ [ف] کچه جک پول ،
 رَهْگَنْدَار } کچید . (رَاهْگَنْدَار ،
 رَاهْگَنْدَر) صورتلرنده
 دخی استعمال اولنور :

« بوره گندرده هزاران سلام آلیر بولنور »
 (نابی)
 « کئناز صفه سی ذوق و صفایه مسکن آرام »
 « دروز روزنی باد صبا بهر مکنذار اولدی »
 (واصف)

{ [ء] اصطلاحات طیبه دندور .
 رَهْل } وضع حملی متعاقب ظهور
 ایدن صولک . (غِشَاءِ رَهْل) = جنین
 ایله صولک محفظه سی اولان اورتو .
 (رَهْلَه) = شیشگیلک .

{ [ء] اودنج و یا عازیت آلتان
 رَهْن } پاره و یا خود اشیایه قارشو
 ویریلن شی که فارسیسی (گِراو ، گِرو)
 ترکیه سی (طوتو) در . تعریفات
 فقهیه سنه واقف اولق ایسته یئر مجله
 جلیله تک قسم مخصوصنه مراجعت
 ایتلیدر لر :

« جوهر عقلی ویردم رهنه »
 (فاضل)

{ [ف] یول کوستریجی ،
 رَهْمَا } قلاغوز ، دلیل : (رَهْمَا)
 سیاحین)

{ [ف] یول کوستریجی ،
 رَهْمُون } قلاغوز . (رَهْمُونِی)
 رَاهْمُون } = قلاغوزلق :

اصلي* اخيري اولان و يا حرف اصلي*
 اخير منزله سنده بولنان حرف ديمكدر.
رَوِيَّت { [ع] طوغري و ايني تفكر،
 ملاحظه ايتك ؛ كركي
 كبي دوشونمك : (فلان دراي و رويته
 متصفر) .

{ [ف] (راه) ك مخفيدر .
رَه } اورايه مراجعت ايتلي . (رهاياب)
 = يول بوليحي ، يولنه ايريحي :

« كيم اولور زور ايله مقصودينه رهاياب ظفر »
 « كلور البته ظهوره نه ايسه حكيم قدر »
 (واصف)

« ره معراج عشقكده اميد پاي بوسكله »
 « مثال ريك پامال براقم يارسول الله »
 (وله)

{ [ف] خلاص ، قورتله .
رَهَا } (رهايي) ده دينيلير .
 (رهاياب) = قورتيليجي ، قورتيلان
 (رهايافته) = قورتلش .

{ [ع] خرسقيان پاپاسي
رَهَايَه } ديمك اولان (راهب) ك
رَهَايِن } جمعي . پاپاسلر : (رهايانه)
 كنيساي قامه ، قاتوليك
 (رهاييني) .

{ [ع] راهبلك ، پاپاسلق :
رَهْبَانِيَّت } (طريقه رهبانيت) .
 فخر عالم صلى الله عليه وسلم افسديمز
 حضرتلري (لارهبانية في الاسلام)
 حديث شريف ايله نهى بيورمشلردر .

ضم (را) ايله معروفدر . (روغني)
 = خميري ياغله يوغرولمش بوجاچه ،
 چورك ، ايرميك حلواسي || ياغنجي ،
 ياغ چيقاريجي || اوستي ياغ كبي قايجي ،
 پارلاق شي ، سياه دري . (روغنين ،
 روغنينه) = قاضي لقمه سي ، خميري
 ياغلي طاتلي كوزله مه ، بوجاچه .

« رنك رنك ايتدي چراغنده كي برتو بزمي »
 « مغز طاووسدن آلمش كبي طيلم روغن »
 (نديم)

{ [ع] پك اسيركه ييجي ،
رَوُف } زياده آجيبو مرحمت
 ايديجي . اسماء الحسناندر . حق الهيده ده
 استعمال اولنور : (رب روف ،
 عبدالروف) .

{ [ف] كيديجي ، كيدن .
رَوْنَدَه } اكثريا (آينده) لفظيله
 برلكده قوللانيلير : (آينده ورونده)
 = كلن كيدن .

{ [ع] لطافت ، طراوت ،
رَوْنَق } پارلاقلي ، خوشلق ،
 نظره ايني كورينش : (رونق ربيع ،
 رونق شبابت ، رونق جمال ، رونق
 سور) .

« هميشه تا قاش زرکش وصف كرمكارك »
 « ايده لبريز رونق دستگاه شعروانشايي »
 (نديم)

{ [ع] علم عروض اصطلاح .
رَوِي } حانندندر . قافيه نك حرف

رُوش { [ف] طرز ، اسلوب ، طور ، طوتوم ، کیدش :
(روش احوال ، روش افاده) .

« رتبه شناس روش ساده‌یم »
(معلم ناجی)

« او جلوه‌لر اوروشلر مدد اوجنشلر »
« او غمزه‌لر اوباقشلر اونرکس برخواب »
(سیرتی)

رُوضَه { [ع] صولو ، صوتا تاغی ، اولان محل ؛ چنك ،

چایراق ، باغچه : (رُوضَه رِضْوَان)
= جنت ، آخرتده مؤمنلره موعود
السی اولان مکان نشاط ابدی .

(رُوضَه مطهره) = خاتم الانبیا علیه
اکل التحایا افندیمز حضرت تبرینک مدینه
منورده کائن قبر مقدسلی . جمی
(رُوضَات ، ریاض) در :

« روضه خاك درك باغ دكل جنتدر »
« کیم که جنت دیلر اولر روضه ده ماوی ایلر »
(فضولی)

« زیارتگاه سرخیل ملائک روضه پاکک »
« طواف درگاه کدر حج اکبر یار رسول الله »
(واصف)

رُوغَن { [ف] یاغ : (روغن زیت ،
گل) ، (روغن خوش) = صوصام

یاغی ، شیرلغن دخی دیرلر که « شیر
رُوغَن » دن غلطدر . بوکله اسانزده

{ [ع] بال آریبی معناسنه
رُواهی } اولان (راهیه) نك

جمی :

{ [ع] قوقو معناسنه اولان
رُوایح } (رایحه) نك جمی اصلی

همزه ایله (رواج) در : (رواج
طیبه ، رواج لطیفه) .

{ [ع] راحت ، انبراح ،
رُوح } صفا : (رُوح روح) =

صفای جان ، جان راحتی . (رُوحُ الله)
= رحمت آیه . § خفیف ، سرین
اسن روزکارک وجوده ویردیکی
خوشلق : (رُوح صبا ، رُوح نسیم) .

{ [ع] راحت ، فرح ،
رُوحانی } ویرن ؛ طبعه خوش

کلوب کوکل آجان . اکثریا مقام و مکانه
وصف اوله رق قولانیلیز : (جامع
رُوحانی ، جای رُوحانی ، قصر رُوحانی ،
کاشانه رُوحانی) . [رُوحَانِيَّت] =

روحانیتک ، راحتک ، فرحلی وصفالی
اوله . (رُوحَانِيَّتِلَر) = فرحلمش ،
کوکل آچیجی ، خوش .

رُوزَن { [ف] بنجره . (رُوزَنه)
= بنجره قانادی :

« غیری وقت اولدی که در بسته اولوب کاخ دوات ،
« قصر دلده سر بالای آچلسون روزن ،
(ندیم)

« آچوب روزنلرین کاهجه جانان کوسترکندین ،
« امید وصل ایله چاک کریبان کوسترکندین ،
(وله)

« سرخ روانی کوکاره ایردی هاکی »
 « قالدی حضیض خاکده برایکی استخوان »
 (باقی)

روانَه { [ف] یوریلچی، کیدیچی،
 آقیچی . اکثریا (اولق)
 ماده سینه مستمدر :

« کز مک هوسیه خانه خانه »
 « اول پیر ایله اولدیله روانه »
 (فضولی)

روانی { [ف] فی الاصل رواجلی ،
 رغبتلی ، ذکرلی معناسنه در .
 معنای معروفی ایرمکدن مطبوخ برنوع
 طاتلی دیمکدر . وقتیه بو طاتلی یه
 زیاده رغبت اولنه رق رواجلی طوتلش
 اولسی سبب تمیه اولسه کرکدر .
 یوقسه روسیه ده قره باغ ایالتنک
 مرکزی بولنان (روان) شهرینه
 منسوب دیمک میدر ؟ هر نصل اولورسه
 اولسون اشبو لفظک — بعض لغت
 کتابلرنده کوسترلدیکی وجه ایله —
 (رَوْنِي) کله سندن محرف اولسی پک
 مستمدر . (رَوَانِي فُرُوش) = روانیچی ،
 روانی ساتان :

« درویش مصطفای روانی فروش کیم »
 « روح روانی شاد اوله اهل وفا ایش »
 (تاریخ وفات — پرتو)
 « تذکیر ایچون فتح روان نهمتی شکرین »
 « مجلسده کرک کیم کله حلوا وروانی »
 (ندیم)

رواغِد { [ع] (راعده) نك جمی :
 (رواعد مدهشه) .
 « راعد » ماده سنه باقکیز .

روافِض { [ع] (رافضه) نك
 جمی . (رافض) و

روان { [ف] یوریلچی، کیدیچی،
 آقیچی معنالننده قوللانیلر :
 (آب روان) = آقیچی ، آقار صو .
 (ره روان) = یوله کیدیچی ، یولچی .
 (تخت روان) = یوریلچی ، کیدیچی
 سریر دیمکدرکه ایچنه یولچی اوتوروب
 ایکی جانبنده کی درت اوزون قوللری
 یا ایکی حیوانه ربط اولنه رق ویاخود
 ایکی آدم طرفندن طوتیه رق کوتوریلن
 برنوع آراهه :

« اما که صگره بویه سراپا زبان اولوب »
 « قطعی جوابی تیغ چو آب روان ویرر »
 (ندیم)
 « هان اولدمده اول کوه کران عالم هیجا »
 « روان اولدی مثال آب دریا به صلابتله »
 (قالیون حقنده — ندیم)

روان { [ف] نفس ناطقه ، روح
 مجرد ، جان . (روان
 بخش ، روان بخشا) = جانلاندیریچی ،
 جان باغشلاچی || برنجیسی فارسیده
 (روح القدس) متمامنده مستمدر :
 « بردم کلورکه لطف روان بخش آصنی »
 « دلده هزار مژده امید جان ویرر »
 (ندیم)

رنکین (§ کوزل ، لطیف ، طبعه
خوش کورین : (شعر رنکین ، بیت
رنکین) :

« بر اهل سخن که ایده تحسین »
« بیک چرخ دگر اویت رنکین »
(شیخ غالب)

« معنی رنکینه هریتی گویا سلسبیل »
(ندیم)

رنین { [ع] حایقرمه ، باغبرمه ،
ایکله مه ، آپکتی . اکثریا
حیوانات حقنده مستعملدر : [رنین
اسب تازی ، رنین دب) .

رو { [ف] کیتک ، یوریمک معناسنه
اولان (رَفَن) لفظندن صیغه
امر واسم فاعل مرخدر . لسانزده
ترکیب ایله کیدیجی معناسنده قوللانیلیر :

(پشرو) = اوکده کیدن ، ایلروده
یورین || موسیقی شریقده اصل مقامدن
اول چالنان نغمه مرتبه به اطلاق اولنور .
(راهرو ، رهرو) = یول کیدیجی ،
یوله کیدن . (تپرو) = عجله یوریجی ،
چابق کیدن . (آهسته رو) = یاواش
کیدن ، یاواش یورین . (قلزو) =
بر حاکم نفوذی جاری اولدیغی دائره ،
اولکه دیمکدر .

روا { [ف] جامز ، لایق . فارسینده
(حاصل) معناسنده ده قوللا .
نیلیر : (کاسروا) کبی که مراسمی حصول
بولش ، نائل مراسم اولش دیمکدر .

فضولینک شو جمله سنده هرایی معناده
قوللانیلشدر : [یو برات ایله حاجتم
روا قیلنی روا کورمز لر .]

« یان و یروب ای مهلقا قاچه بوغمخواردن »
« آتش هجرانکه یانغمه کورمه روای »
(شاهینکرای)

« نامی کبی اولمشدر اوهم سعد هم آباد »
« استانبوله سرمایه فخر اولسه روادر »
(ندیم)

روابط { [ع] (رابطنه) ناک
جمی . اورایه باقیلی :
(روابط و ضوابط ، روابط قویه) .

رواتب { [ع] معاش ، وظیفه ،
تعیینات معناسنه اولان
(راتبه) ناک جمی . (راتب) کلمه سنه
مراجعت اولنه :

« وظایفم در انعام کبریادندر »
« رواجم نم مطبخ قضاوندنر »
(نابی)

رواج { [ع] مادی ، معنوی بر
نسنه ناک سورومی ، کجکی :
(رواج متاع ، رواج معارف) .
(رواجدار) = رواجلی ، سوروملی .
(بی رواج) = رواجسز ، سورومسز :
« پادشاهم ایکی شاعر دروین نظمه رواج »
(ندیم)

رواخ { [ع] زوال شمسدن آقشامه
قدر اولان زمان || آقشام ،
غروبدن صوکره اولان وقت : (صباح
و رواج) .

ضیا و ساطتیه قوه باصره به عرض
ابتدیکی چشید که تعریف بجملی برسنه بی
کورینشده آخر نسنه دن فصل و فرق
ایدن حالت دیمکدر . (رنک و برمک)
= بویامق || آجیفه چیقارمق ، میدانه
وورمق (رنک و برمه مک) = کتم ایتمک ،
آ کلاماق . (رنگا رنک) = چشید
چشید رنگلی ، درلو درلو بویالی
(رنگا مپز) = قویو ، آجیق درلو
رنگلی دیمکدر :

« رنک رخساریکه کلگون دیدیلر »

(لا)

« رنک رخسارک کبی هر رنکنک خیرانیم »

« وجه باقینک بو خیرتکده یوز بیک رنگی وار »

(معلم ناجی)

« چه ره سندن رنگی پرواز ایله مش صافمه شفق »

« هیبت اجلائی دو شمش هر رخشان اوستنه »

(ندیم)

§ حیلله ، مکر ، کوز بویامه .

(رنگاور) = حیلله کاره ، خدعه جی ،

کوز بویاینجی :

« بلبل شوریده به کلر عجب رنک ایتدیلر »

(باقی)

§ طرز ، صورت : (ایشک رنگی

دکیشدی) . (رنک مسئله به نظر آ

شویله اوله جق) . (رنکدن رنگه

کیرمک) = صورتدن صورته ، طرزدن

طرزه منقلب اولمق ، دکیشمک .

رنگین } [ف] بویالی ، رنگلی :
{ (قاش رنگین ، قرطاس

(رنجوری) = دردلیک ، کدرلی

اوله ، خسته لقی : (دل رنجور ، رند

رنجور) (رنجه) = خسته ، دردلی ||

اذیت ، محنت معنارینی افاده ایدر :

« سوء ظن ایله مم غیریلره جانانم »

« درد عشقکله ندیما هله رنجور کبی »

(ندیم)

رنجیده } [ف] مکدر ، اینجمنش :
{ (سرد رنجیده ، دل

رنجیده ، رنجیده خاطر) . (رنجیدگی) =

کدرلی اولمق ، رنجیده لک :

« رنجیده اولور دیده خفاش ضیادن »

(لا)

« ایلدک نیله یم آخر بی رنجیده خار ،

« واصف »

رنده } [ف] بواسطه معروف آلت
{ مخصوصه درکه انواعی واردر .

یونتمق ، قازیمق ، صییرمق معناسنی

افاده ایدن (رندیدن) مصدرندندرکه

صییریمجی ، قازیمجی ، یونتمجی آلت

دیمکدر : (صوغان رنده سی ، تخته

رنده سی ، رنده انقیه ، اوزون رنده ،

دیشلی رنده) . (رنده له مک) =

تخته بی دوزلتمک ، دوزله مک || نباتات

و ساژده اوفالتمق ، اوفالامق .

(رندیده) = دوزلدلمش ؛ اوفالدلمش :

(تخته رندیده ، پیاز رندیده) .

رنک } [ف] بویانک کورینشده کی
{ کیفیت ، موجوداتک عکس

رَمِيدَه } [ف] اورکش، چکش :
(غزال رمیده ، دل
رمیده) .

« نقش ایله ای مصور حسن جمال یاری »
« آهوی چشم شوخن اما رمیده کوستر »
(نابی)

رَمِيم } [ع] چورمیش، چوروك .
(اکثراً کیکه وصف اوله رق
قوللانیلیر : (عظم رمیم ، عظام رمیمه)

« فیض الطافله بولسه تربیت عظم رمیم »
« خرم و سرسبز اولور شاخ کل زیبا کبی »
(ندیم)

رَنْج } [ف] علت، محنت ، اضطراب ،
(آغری ، صبری : (رنج
دل ، رنج درون ، رنج شدید ، رنج
فراق ، رنج عشق) .

« آسان دکل اول شوخی عزایمله ده تسخیر »
« تأثیرلی نرنج دخی بی رنج بولماز »
(ندیم)

رَنْجَبَر } [ف] باغ و ترلا ، چفت
(وچبوق ایشرلنده ؛ یا پولرده
کونده لکله قوللانیلان آدم . (رَنْجَبَرْلَک) =
ترلا ، چفت چوبوق ایجیلکی .

رَنْجِش } [ف] صیزلانیش ، انجینیش ؛
(آزار ، کدر :
« بیتاب و طاقت ابتدی بی رنجش خار »
« بر باده صوگ فقیرکه ساقی صوابدر »
(هرسکلی حکمت)

رَنْجُور } [ف] کدرلی ، دردلی ،
(صریض ، مضطرب .

رَمَق } [ع] وجودده قالان بقیه
(حیات . § پک جزئی ،

ضایله آرز مقامنده ده قوللانیلیر . بو
معناده (قاتی) ماده سیله استعمال
اولنور : (بجره دن او قدر صارقشیدی که
باش آشاعی دوشمه سنه رمق قالمشدی) .

(سَدَرَمَق) = اولیه جک قدر آرز
کنجه ، جزئی آرزوق :

« جسم منحوس عدوده قالدی جاندن رمق »
« دیکله قیلدم ایکی تاریخنده ذکر ماسبق »
(سروری)

رَمَل } [ع] قوم : (رمل نهر ،
(رمل وادی) § کویا بر

طاقم نقاط و خطوط ایله کشف غیب
ایتمک صنعت و علم غریبی : (رمل
دوکک) = او سورته کشف راز
و سراجه چالیشمق . جمی (رِمَال) .

« قضای رمله ده رمل ایله فهم ایدوب قرا بختن »
« یقایی آلدی حیفا غزوه دن کچدی اونصرانی »
(واصف)

رَمَل } [ع] فن عروضده بحر
(مخصوصه اطلاق اولنور که
القی کره (فاعلان) دن مرگبدر .

رَمَدَه } [ف] اورکچی ، اورکک .
(رَمَان) ده عین معنایه
لغتدر : (رخس رمنده ، اسبرمان)

رَمَه } [ف] سوری : (رمه غزال ،
(رمه پیل ، رمه شغال) .

« بن نكته شناسم بنی رمال می صانده ؟ »
 (خیالی)
 « دیده ماشق مفلس که خط و خالده در »
 « چشم نکبت زده در صفحه رمالده در »
 (نابی)
 { [ع] کوز آغریه ، کوز
 رَمَد } آغریسی . اصطلاح طبعه
 کوز قاپاغنی داخل ستر ایدن اوریتنک
 التهایی دیمکدر :
 « دیده کلکون بیاض صانعه سرخ ایتش رمد »
 (ندیم)
 { [ع] صرامی کیزی ، اشارت
 رَمَر } صورتیله آکلاتق ؛ کیزی
 وقایلی معنالی سوززلله صرامی افاده
 ایتک . (رمز آشنا ، رمز شناس) =
 معناسی کیزی اولان سوززلله اشارت لرك
 مفهومه واقف آدم :
 « کیم درک ایدر آنی که اوله ذاته معلوم »
 « رمز کتب مدرسه عالم بالا »
 (روحی)
 { [ع] اصطلاحات طبیه
 رَمَص } دندر . کوزده بیتدا
 اولان چاپاق دیمکدر .
 { [ع] سنه قریه هجره به نك
 رَمَصَان } طوقوزنجی آبی ، اوروج
 طوتیلات عربی آینک اسمی :
 « رمضان آبی کله آچیله جنت قاپوسی »
 (فضولی)
 « یاسبان ویردی قدومیله جواب آیلهینه »
 « رمضان کلدی می آیا دهرک استفهام »
 (ندیم)

وجهنده (رگمات) دینیلیر . کسر
 (را) ایله غلطدر : (رگت اولی ،
 رگت نانیه ، صلاة الجمعة ایکی رگتدر)
 { [ع] رکا کتلی ، قصورلی ؛
 رَکِک } طوتوق ، پلتک : (نظم
 رکیک ، کلام رکیک ، الفاظ رکیکه)
 (رکیک اللسان) = دیلی طوتوق ،
 پلتک .
 { [ع] ارتفاعلی ، بوجه ،
 رَکِین } یوکسک ، § وقارلی ،
 تمکینلی :
 « شفای صدر دولت قوت بازوی امنیت »
 « اساس معدت رکن رکین دولت عظمای »
 (ندیم)
 { [ف] اورکمه . ترکیب ایله
 رَم } قوللانیلیر : (رَمکرده) =
 اورکمش : (اسب رمکرده ، غزال
 رمکرده) .
 { [ع] آتشک کولی .
 رَمَاد } (رمادی) کول رنگنده ،
 کول رنگلی : (قماش رمادی) .
 « یازسه لر روضه سنک نامنی آتشدانه »
 « زیر آتشدانه اولور برچن سبز ماد »
 (نابی)
 { [ع] رمل دوکن ، رملچی ؛
 رَمَال } اوائلده قوم ، ایوم کاغده
 اوزرینه برطاقم نقاط و خطوط یابوب
 کویا کشف مغیبه موفق اولان یالانجی
 آدم :

« رَقَزَن » = یازمچی . || (رقم قویق)

= بر شیک اوزرینه اعداد ایله اشارت ایتمک دیمکدر . مصراع آتیده کورلدیکی وجهله بعضاً بومعناده دخی قولالینلشدر :

« بن شبنم اشکم دو که یم سن رقم ایله »
(صبری)

« خامه معجز رقله ایلم بر بر حساب »
« کلدی بیک یوز قرق لفظ نصرله فتح قریب »
(ندیم)

« [ع] دیکرینک کار و منفعتی رَقِیب } منع ایله کندی ایشنی ترویج

ایتمک چالیشان ، تحصیل مهام ایچون باشقه سنه انکل اولان . جمی (رَقِبا)
در . بمضاً اسلوب فارسیده (رَقِبان)
طرزنده دخی جمعنیر :

« انصاف اولنسه بزده رقیبک رقیبی بز »
(نابی)

« نقاب ایله کوره مزکن بز آنی واحیفا »
« رقیب اوگردن سمینی بی نقاب قوقر »
(ندیم)

§ حافظ ، حفیظ معناسنده جناب حقه ده اطلاق اولنور . اسماء الحسنانددر :

« بعد ذا الرقیب اولور املا »
« که حفیظ بلیغدر مولی »
(شاگرد احمد پاشا)

« [ع] رقتلی ، یوفقه ، اینجه : رَقِیق } (رشتنه رقیق ، شعر رقیق ،

قلب رقیق) . (رقیق القلب) = کوشلی رقتلی ، باغری یوفقه :

« انسان آکا دیر لر که ایله قلب رقیق »
« آلام بی نوعی ایله کسب ملالت »
(لا)

رَقِمَه } [ع] یازلمش کاغد ، مکتوب :
(صاحب رقیمه ، حامل رقیمه) .

رَگَک } [ف] طاماره . (رگک جان)
(= « حبل الوریذ » یاخود

« باب الکبید » دیدکلری شریان . شاه طاماری . (رگزن) = طامار اورمچی ، فصاد ، قان آلیچی . § اصل ، نسب ، صوی : (بد رگک) = نسبی بوزوق ، صوی فنا :

« طرفه سحر ایتمش زمین عارض کلفامنه »
« بر چنزار ایله مش پیدا رگک فیروزه دن »
(ندیم)

رَکَاکَت } [ع] ضعیفک ، کوی . شکک ، اکریک ؛

سوزک ربطیز و قصورلی اولسی ، دیل طوتقلنی : (رکاکت طبع ، رکاکت عباره ، رکاکت لسان ، کلامنده رکاکت وار) .

رَکَز } [ع] یره سانجیق ، صا . دیکامک ؛ صاپلانوب

دیکامک : (رکز خیام ، رکز علم ، دیرکک رکزی ، مزراغک رکزی) .

رَکَمَت } [ع] نمازده رکوعی رکعت } حاوی اولان هر قومه

مخصوصه به اطلاق اولنور . فی الاصل پیرلسکدن بل اکلمک ، یوز اوستی قاپانمق معناسنده در . تثنیه سنده (رگمتین)

رَفِيقٌ { [ع] یولداش، آرقداش :
(رفیق شفیق ، رفیق
حج) ، جمی (رَفِیقاً) در. جمع دیکری
اولان (رَفِیقَه) قولالینلار .

« برمناسیجه رفیق ایله کیرسهك قایفه »
« شوقله قولالینرز غیری بزمدر ایام »
(ندیم)

رَقٌّ { [ع] کاغد برینه اوزرینه
رَقٌّ } بازی یازیلان اینجه دری ،

جیلان دریمی که « تَرشَه » دینیلیر .
فرانسزجه سی (Parchemin —
پارشومن) در. لسانزده (تَرشَه)

و (رَقٌّ) لفظلری وارکن (پارشومن)
لفظ فرانسویستی استعمال ایله مک لسانه
خیانت ایتمکدر .

رَقَابَتٌ { [ع] فی الاصل کوزله مک ،
رَقَابَتٌ } کوزتمک معناسنه در .

ایوم لسانزده دیکرینه ضد کیدوب
کندی ایشنی ترویجه چالیشتی ، باشقه
سنگ کار ومنفعتنی منع ایله کندی کار
وصرامنی استحصاله چالیشتی معناسنده
قولالینلیرکه تحصیل صرام وتأمین منفعت
ایچون باشقه لرله یاریشقی دیمکدر :
(حسب الرقابه) = رقابت حسیلله ،
رقابتدن طولایی .

رَقَاصٌ { [ع] رقص ایدیجی ،
رَقَاصٌ } اوینسایجی ، کوچک §
آصمه ، اونورمه ساعتلك ایچنده ایکی
طرفه حرکت ایدن کفچه شکلنده کن

آلت مخصوصه : (رَقَاصٌ مَعْدِلٌ ،

رَقَاصٌ مَعْوِضٌ) = ساعتك آلت مخصوصه
صه سی معناسنده اصطلاحات فنیه دندر .

« رَقَاصی تماشا ایدرز ساعتزده »
(سید وهی)

« رَقَاص بوحالت سنك اوینوگده میدر »
« عاشقلرینك کنهای بوینوگده میدر »
(ندیم)

رَقَبَةٌ { [ع] بویون ، اسکه کوکی :
رَقَبَةٌ } (ضرب رقبه) § قول ،

کوله ، جاریه : (اعتناق رقبه ، فَك
رَقَبَه ، تطییب رقبه) جمی (رَقَبَاتٌ) .

رَقِصٌ { [ع] صحرا یوب اوینامق :
رَقِصٌ } (اوکوزلی رقص ایدرکن

کورملی ، رقص صبیان ، رقص نسوان) .
(رَقِص کُنَانٌ) = رقص ایده ایده ،
رقص ایده رک ، رقص ایدیجی :

« طوروب اما کهینه رقصه سر آغاز ایدیجک »
« دشت وهامون کورینور چشمه نوك سوزن »
(ندیم)

« نشوه سندن رقصه باشلار ساغر صبا کبی »
(وله)

رَقِصَانٌ { [ف] رقص ایدیجی ،
رَقِصَانٌ } ایدن ، اوینایان . تصرفات

فارسیه دندر .

رَقْمٌ { [ع] حسابده قولالینلان عدد
رَقْمٌ } اشارتی : (۹) رقی ، (۷)

رقی کبی . (رَقْمَزده) = یازلمش .

قالذيرمق؛ كيدرملك، كيدرملك: (رفع)
جدال، رفع نزاع، يولسزلنك رفعى،
فلانك محاكمه سى بالا جراته سنك رفعنه
قرار ويرلدى، رفع زواند) § بر كلمة
عربيه نك آخرنده كى حرفى (ايكى اوتره)
دينيلن صورتده اوقومق: (كلمه نك
نصب ورفعى) مثلاً (سورة آيس) ده
وارد اولدينى وجه ايله (عذاب آيم)
كبي .

« آنى رفع ايله مكده نيت پاك هايونى »
« همان آنجق رسول اكرمه اكرام وحرمتدر »
(نديم)

رفو } [ف] يابه، اورمه، اوركو.
(رفوگر) = اوريجى،
اوركوجى :

« رفوى عافيت چاك كرييانمله دشمندر »
(نابى)
« اول مغيجه فروه قروش دلجو »
« ماشقارينك ايمده زخيمه رفو »
(نديم)

رفيع } [ع] طالى، بوكسك،
(جدار رفيع،)
حصار رفيع، قلعه رفيعه، رتبه رفيعه)
(رفيع القدر) = قدر و منزلتى بيوك،
بوجه اولان :

« خاك در رفيعك ايله ايتسه اكنحال »
« چشمان موره شعشعه فرقدان ويرر »
(نديم)
« هر برى اولمشكن اول باب رفيعك چا كرى »
(وله)

[ع] برده، دوشه مه
باييله جق يشيل بز؛ اينجه،
نازك قماش § هر شينك
كنسارلندن سارقان
فضله سى، صاجاق § بساط، دوشك،
دوشه مه § قوشى جوق چنزار §
داللى صالحم صالحم اولان لطيف
آجاج . (رفرقه) = خاصه قوش
قانادلىرى اويئاتمق، يايىق معناسى ده
افاده ايدر . جمى (رفارف) در .

[ع] ترك ايله مك، طريق
حقى براتقى . وقتيله
طائفه شيمه دن (زيد
بن على بن حسين بن
على المرتضى) رضى الله عنهم حضرت تلىرى
سبب ناحق ايله ترك ايدنلره (رافضه)
اطلاق اولمشدر كه نسبتنده (رافضى)،
جمعه ده (رافضيون) دينيليره . (رفض)
= آنلك مسلكنه سلوك اتمك
ديمكدر .

[ع] يوقارى قالدرمق،
رفع } قالديرمق: (والده سى)
قولليرى رفع ايدمك چوجغه طوغرى
قوشدى)، (رفع صدا) = سسى
يوكسلكم، ديك سس ايله باغيرمق .
(رفع عيسى) = حضرت مسيحك كوكه
قالديرلسى . (رفع درجه) = مرتبه يى
يوقاريلاتمق يوكسلكم § قالديرمق ،

فقرانی دوشونملری ذمت انسانی تلبینه
مترت بر وظایفه مهمه در . (رَفَاه)
عربیده مستعمل اولیوب تصیرفات
عثمانیه دندرد . (رَفَاهِیت) ده (یا) نك
تشدید ایله استعمالی غلطدر ، دقت
اولمایدرد .

رَفَتْ { [ف] کیتمه . (آمد) لفظیله
برلکدم قوللانیلیر .

(آمَدورنت) = کلوب کیتمه . (رَفْتیه)

= کمرک اصطلاحانندن اولوب رسم
اخراج معناسنده وضع واستعمال
ایدلش برغلط قیجدر .

رَفْسَار { [ف] صالنهرق ادالی پوریه ،
کوزل کیدیش :

« اهترز کیدن ایدر تعلیم اطوار خرام »
« حسن رفتار اوکره نور آهوشتابکدن سنک »

(محمود ندیم)

« رفتارینه بند اولدیم آفت بودر ایشته »
(لا)

رَفْتِه { [ف] کیتمش ، یکمش : (عمر
رَفْتِه) (رفته ، جنبش رفته) .

(رَفْتَه رَفْتَه) = کیت کیده . کیده

کیده ، تدریج ایله . مکرر اوله رق
استعمالی غالبدر . (نَارَفْتَه) = کیتمه .

مش ، کیدمله مش :

« بی محابا ره نارفته به کیتسه مده نه وار »
« قهر خصم ایله مکه الده عصادر خامم »

(رشید باشا)

نسبت وعناد صورتیله : (رَغْمًا علی أَنفِه)

= کورلک ویرمک ، کوستردیکی عظمتی
تحقیر ایتک ایچون ؛ تحقیر مقصدیله .

(علی رَغْمِ المدو) = دشمنی کورلک
ویروب تحقیر ایچون ، دشمنک کورلکنه

دیمکدر . (رَغْمِیَات) = رَغْم صورتیله ،
کورلک ایچون بایلان حالات وحرکات :

« کل طوغروله لم میگده به رَغْمَه آنک »
« کیم بار ریادن قد برکشته سی خدر »

(روحی)

رَفَّ { [ع] لسانزده تحریفله (رَاف)
صورتنده قوللانیلیرکه اوستنه

اولفاق نك اشیا قولتیق اوزره دیواره
میحلائش آتی دستکللی دوزنخسته

دیمکدر .

رَفَاقَت { [ع] رفیقک ، یولداشلق ،
آرقداشلق : (رفاقتنده

بولسانلره رفق و نوازشله معامله
ایدردی) ، (حَسْبُ الرَّفَاقَه) =

یولداشلق حسیله ، آرقداشلق سیبيله .
[ع] وسعت معیشت ،

رَفَاهُت { وسعتلی دبرلک ، بولقله
خوش یکینش : (حکومت

سویه جه تبعه ورعایانک
رَفَاهِیت } دائما رفاه حاله مظهریتلری

غایشه ملترم اولوب ، بر پدر عیال
و اولادینک رفاهیتی تأمین ایچون

چالیشیر ، حالت رفاهتده بولسانلرک

معناسته در. لکن نه (رَغِيبَه) طرزنده
 نه ده (رَغِيبَت) صورتنده قولالیناز.
 یالکنز جمی مستملمدر: (لیلَه رَغَاب)

= مفخر موجودات علیه اکل التهیات
 افندیمر حضرتلرینه والده محترمه لری
 حضرت (آمنه) نك حامل قالدقلمری
 شب متبارك كه شهر رجبك ايلك جمعه
 كیچه سیدر. وجود قدسیت نمود جناب
 پیغمبریلری عطاای جزیله الهیه به سبب
 محض بولندیفی اعتباریله بویله تسمیه
 قیلغشدر. (رغایب) شکلنده یا گلش
 تحریر و تلفظ ایذله ملی .

• { [ع] میل قوی ایله دیله -
 رَعِبَت } مك ، زیاده خواهش
 کوسترمك ، کوگول ایستکیله آرامق .
 (رَغْبَة) = خواهش دل ایله دیله مك
 صورتیله . جمی (رَغَبَات) : (رغبات
 عامه) .

« طبع کوهر باره و برمش رغبتك فیض سخن »
 « مهردرکیم بر توین صالمش بدخشان اوستنه »
 (ندیم)

• { [ع] خوشه کیتمیه جك ،
 رَغْم } چرکین و فنا کوریله جك بر
 فعل و حرکتی برینه کورلك و نسبت
 ایتمش اولق ایچون بالاتزام اجرا ایتك ؛
 بریسنك خوشلانمیه جنی ، چرکین کوره .
 جکی ایشی عنادینه ایشله مك که ترکجه ده
 (کورلك و یرمك ، بورون سورتمك)
 تمبیر اولنور. (رَغْمًا) = رَغْم اوله رق ،

دیورکه (لسان شعرا ده محبوبی
 رعنا ایله توصیف استرخادن ناشی نهال
 تازه کی تمایلی اعتباریله در) . (رعنا
 معلومکنز طرزنده کی تعبیرات خاییده بی
 قولانعاملیدر :

« حَبْدًا ساحسرا کیم رنك و بوی نوبهار »
 « کاشن پر فیضك برغیچه رعناسیدر »
 (ندیم)
 « بویدن خوش رنکدن پاکیزه در نازك تنك »
 « بسله مش قویبنده کو یا کیم کل رعناسی »
 (وله)

• { [ع] اوتلامق ، اوتلادلق :
 رَعَى } (رعى مواشئ ، اغنامك

رعى) اوتلامق معناستی ده افاده ایدر .
 { [ع] بر حکومتك تحت
 رَعِيَه } تابعیتنده بولنان كافة ناس .

(رَعِيَت) طرزنده دخی قولانیلیر .
 جمی (رَعَايَا) در . (رَعِيَتُور) =

تبعه سنی ترفیه و صیانت ایدن حاکم ،
 حکومت . (رَعِيَتُورَانَه) = حاکم
 عادل و حکومت عادلیه شایان صورتده :
 (ترفیه رعیت ، حمایت رعیه) .

« اول جسم پاکی جانی کبی ایلدی نهان »
 « آسوده قیلدی حال سپاه ورعیتی »
 (باقی)

• { [ع] (رَغِيبَه) نك
 رَغَاب } جمیدر . مفردی رغبتله

ایسته نیلن شی || مقداری چوق عطیه

۱۱ صحیفہ دن سرگ بر فورومہ ۱۰ بارہ بدر

} [۲] ممدین سوت
 امیک : (سن رضاع ،
 مدت رضاعت ، رضاع
 صبی) کسر (را)
 ایلده لغتدر :

« زانورین ایله مش نهاده »
 « تسهیل رضاع ایچون زمینه »
 (معلم ناجی)

} [۲] صیغه ماضی . الله
 رَضِيَ } خشنود اولسون مقامنده
 جمله دهائیده قوللانیلیر : (رضی الله
 تعالی عنه) کبی .

} [۲] سود قارداش §
 رَضِيعٌ } ممه امن چوجق . جمعی
 (رَضِعا) .

} [۲] یاش ، میلی . (خُشَك)
 رَطْبٌ } مقابلی : (میوه خُشَك)
 = قوری یش (میوه رَطْب) =

یاش ، صولی یش . (رَطْبُ وِیَاسِ)
 یاش قوری دیمکدرکه مناسببتلی ،
 مناسبتسز ؛ صاچه صایان سوز حقنده
 ایراد اولنور . مؤثی (رَطْبَه) در :
 (ثمرات رطبه) = یاش یشلر . §
 نرم ، تازہ ، ملایم : (جسم رطب) .
 (رطب اللسان) = لسانی تازہ ،
 ملایم سوزلی .

} [۲] یونجه دینیلن اوت §
 رَطْبَه } بدنی تروتازہ اولان دلبر ،

محبوبه . (رَطْب) ک مؤثی اوله رقده
 قوللانیلیر .

} [۲] یاش ، ایصلاق §
 رَطِيبٌ } تروتازہ ، ملایم شی :
 (محل رطیب ، مکان رطیب ، جسم
 رطیب) .

} [۲] (رَعِيَه) ناک جمعی .
 رَعَايَا } اورایه مراجعت اولنه :
 (ترفیه رعایا) .

« اهالی عز و دولتده ، رعایا امن و راحتده »
 « هنر اربابی رفعتده جهان یکپاره نورانی »
 (ندیم)

} [۲] کورک کورلیسی §
 رَعْدٌ } (رعده و برق) . (رعده
 انداز) = کورله ییجی ، کورک کورلیسی
 کبی دهشتلی سس ویرییجی :

« ظن ایتمه رعده و برقدر ایتدی غلو »
 « طوب شنلکیدر حصارک ای ساق بو »
 (ندیم)

} [۲] (رَعَش) کبی ترمه مه :
 رَعَشَه } (رعشه دست) = ال
 ترمه مه سی . (رَعَشَه دَار ، رَعَشَه نَاك)
 = تترك ، ترمه ییجی :

« بر رعشه دار اله طولو پیمانہ ویردیلر »
 (لا)

} [۲] کوزل ، لطیف ،
 رَعْنًا } خوش کورینن : (دختر
 رعنا ، کل رعنا) فی الاصل (رَعْنَاء)
 = بون ، چولپه ، سونه په ، صالحیق
 خاتونه اطلاق اولنور . ترجم قاموس

محل . (رَصَدگاه) = نجومی رصد
 ایتمکه مخصوص محل ، قله . (رَصَد
 دوز پینی) = آلت رصد ، اجرام
 سماویه بی ممکن اولدینی درجه ده بیوک
 کوسترن آلت که فرانسه سی
 (تلسکوپ Telescope) در .

« کوکب عالین ادراک ایله سزارباب فن »
 « ایسه لروضع رصد تا طرح هامان اوستنه »
 (ندیم)
 « بویه رضا ایتمش آتی اهل رصد »
 (وهی)

رَصِیف } [ع] طایانقلی ، صاغلام
 طاش تمیل ، ریختم ،
 بنا : (رَصِیف الاساس ، رَصِیف -
 البنیان) محکمک ، صاغلامق معناسنه
 اولان (رَصَافَت) دندر . (رَصَف)
 = قالدیرم دوشه مک و (رَصَف ،
 رَصَفَه) = قالدیرم ، قالدیرم طاشلری
 و (رَصِیفَه) = صو ایچنه پاییلان
 سد ، ریختم معناسنه در . بونلر آرز
 قوللانیلان الفاظنددر :

« قیلوب محفوظباری کوهر ذات کرمکارین »
 « مرصع افسر اقبالک اولسون مایه رصنی »
 (ندیم)

رَصِین } [ع] متین کبی محکم ،
 طایانقلی ، صاغلام . بو
 چوق قوللانیلیر : (جدار رصین ،
 اساس رصین ، حصار رصین ، قلعه
 رصینه) .

رَصَاد } [ع] رصد ایدیجی ،
 کواکب حرکات و هیئاتی
 دقتله کوزله یجی . (رَاصِد) دن
 ابلغدر :

« کیمی صیاد ماهیدر کیمی رصاد ماه اولمش »
 (لا)

رَصَاض } [ع] قالای دینبان
 معدن : (رَصَاص
 مُذَاب) = اریدلمش قالای . (رَصَاصِ
 اَبِض) = اصل بیاض قالای . (رَصَاصِ
 اَسْوَد) = قورشونلی قالای . (رَصَاصِ ،
 رَصَاصِ) = قالایجی . کسر را ایله
 غلطدر .

رَصَافَت } [ع] متین اولقی ،
 محکمک ، صاغلام و
 رَصَانَت } طیانقلی اولمه : (رصانت
 جدار ، رصانت بنا ،
 قلعه نك رصانتی) مادایتده استعمالی
 غالبدر . برنجیسی نادراً ، ایکنجیسی
 دائماً قوللانیلیر .

رَصَد } [ع] برشیکی کوز دیکوب
 کوزتمک ، برشی اولصورتله
 کوزله دلمک . اهل هیتمک حرکات کواکبی
 کمال دقتله کوزتمه لرنده اصطلاح اولمشدر :
 (رصد سیارات ، نجومک رصدی ،
 رصد کواکب) (رَصَدخانه) = آلات
 فنیه مخصوصه ایله کواکب حرکاتی ،
 احوال جوینی کوزتمکه مخصوص

رَشَف { [ع] اصطلاح طَبِيبِه -
صوبی امهرك ايجمك ،
مايع امهرك ايجمك .

رَشَك { [ف] حسد ، قيصقانه ،
چكهمه . اصل تركجه سى
(گونو) در . (رشك آور) =
حسد ايتديريجي ، حسده دوشوريجي .

(رشكين) = حسود ، حسدايديجي .
§ محسود ، حسداولنش معناسنده ده
استعمال اولنور : (رشك ارم ،
رشك ملك ، رشك عالم :

باقوب برخاره برده اول رخ زيباه رشكندن
كلك هر بركى برخار اولدى چشم باغبان اوزره
(ندیم)

« ای دلبر دوشیزه رشك آور حوران »
(زاری)

رَشِیح { [ع] تَز : (رشیح بدن ،
رشیح سبو) .

رَشِید { [ع] طوغری یوله هادی
وامور مقدره سنده حسن

التقدیر اولان معناسنده و (مرشد)
مقامنده صفات الهیه دندر : (رب
رشید ، الله رشید) § وجوه مصالحه
واقف ، اموالی ممنیوطانه صرفندن
ومصاریفنده اسرافندن مجتنب باقل ،
بالغ کیمسه معناسنده مستعملات شرعیه .
دندر . § طوغری یوله سلوک ایدن :
(سالک رشید) .

« رشید و کاردان و هوشمند و صاحب تمکین »
« فضائل پرور و کامل پسند و باقل و دانا »
(ندیم)

رَسینس { [ع] اصطلاحات طَبِيبِه -
دندر . حرارت مرضیه نك
ابتداسی ، حمی خسته لغتك مقدماتی)

رَشَاد { [ع] كرك حسی و كرك
معنوی طوغری یول بولوب
سلوك ايتك ، طریق حقده ثبات ایله
کیتمك معناسنده در .

رَشَاش { [ع] سرپنتی ، توزکبی
انجه چیسنتی یاغمور :
رَشَاشَه { (رشاشه پاش) =
سرپنتی صاچیجی .

(رَش) = مایعی سرپك معناسنده در :
(رَش کلاب) .

رَشِیح { [ع] ترله مك ، صیزمق :
(رشیح بدن ، رشیح سبو) .

« ابرجودنده در اول فیض که رشخندن آنک »
« کل اولوب کوره حداد کاستانه کلور »
(ندیم)

رَشِیحَه { [ع] صیزتی ، طامله :
(رشحه قلم) ، (رشحه

پاش) = طامله صاچیجی : (رشحه ریز) =
طامله دوکیجی . جمعی (رشحات) :
« رشحاتی حرم جانہ و پروب آب ایله تاب »
(جودت پاشا)
« عجب آب حیات اهل پرورد ر مدام اولسون »
« که احیا ایلدی بر رشحه سیله بودل و جانی »
(ندیم)

« رشحه فیضه ارباب فصاحت تشنه »
« کوییا چشمه الهام خدادر خامم »
(رشید پاشا)

خاتم الانبیا علیہ اکمل التحایا افندیمن
 حضر تلمری : (رسول اکرم صلی الله
 علیہ وسلم) ، (رسول الله) . جمعی
 (رسل) در :

« یارسول الله مشتاقم سکا »
 (واصف)

رسید { [ذ] (رسیدن) مصدرندن
 رسیده } صیغه ماضی اولوب ایریشدی
 دیمکدر . اصطلاحات قدیمه مالیه دن
 اولان بولفظ دفترده بر مبالغه آندیغنی ،
 یاخود حکمسز قالدیغنی کوستر بر
 اشارتدر :

« بزور میلم پاره بی سن بورجی رسیدایت »
 (لا)

« کلدی جهاننه ناکهان بر آفتاب نورسید »
 (ندیم)

رسیده { [ذ] ایریشمش ، یتشمش ،
 رسیده } واصل اولمش : (میوه)
 رسیده ، پیام رسیده ، رسیده ایدنی
 ابجال . (نارسیده) = ایریشمه مش ،
 یتشمه مش ، کوریه . (نورسیده) =
 یکنی یتشمش : (شاخ نورسیده ، ناظم
 نورسیده) = جمعی (نورسیدگان) .

« بهار کیم کله بر جام لاله کون صوندی »
 « نهال قدی آنک نشئه رسیده سیدر »
 (ندیم)

« اولوردی رنگ تبسم شکفته کلبدن »
 « فنوز اوله دن اول رسیده غنچه تر »
 (وله)

معنایه جمعی (رسوم) در : (صید
 ماهی رسومی ، رسوم سته ، رسوم
 مقطوعه ، رسوم مجتمعه ، مکرم رسومی)
 ینه بومناده جمع الجمع اوله رقده قوللا-
 نیلیر : (رسومات اداره سی) = مکرم
 دائره سی (امانت رسومات) ، (عائدات
 رسومات) = مکرم امینلکی ، مکرم
 عائداتی دیمکدر :

« سیرتم آثار خامه مدن قیلنسون اجتهاد »
 « صورتم بورسمل ایله قالسون جهانده یادکار »
 (لا)

« سپهر کینه جودن بیوفالقی رسم عایدیر »
 « فلکدن بی نیاز اولمق دخی براوزکه وایدیر »
 (نائلی)

« خدا کویا که جسم نازک بورسمه خلق ایتمش »
 « قاتوب بوی کلی رنگ شراب ارغوان اوزره »
 (ندیم)

رسن { [ذ] ایپ ، اورغان ،
 رسن } خلط ، پالامار : (رسن
 بند) = خلط آتمش ، باغلی .

« سن همان جان ودلی زلفکه بردار ایله »
 « چکه کیم سودیچکم کندی المله رسن »
 (شمعی)

« اختران ناکه ایدوب جیش ظلام ایچره هجوم »
 « کچوره کاهگشان کردن کردونه رسن »
 (ندیم)

رسول { [ع] ایلمچی } انسانلری
 دین حقه دعوت ایچون
 طرف آلهیدن کتاب قدسی ایله بعث
 اولنان پیغمبر جلیل القدر ؛ بالخاصه

رَسْتِگار } [ف] قور تیلچی ، قور-
تیلان . (رَسْتِگاری)

= خلاص ، نجات ، قور تیلچیلیق .

رَسْتَه } [ف] (رَسْتَن) مصدرندن
اسم مفعول . قور تیلش ،

خلاص اولمش . جمی (رَسْتِگان) دره .

رَسْم } [ع] اثر ، نشان براقان
چیزکی : (رسم حصار

خراب) § طرز معروفته بایلان شکل ،

صورت ، هیئت : (انسان رسمی ،

حیوان رسمی ، خانه رسمی ، کوپری

رسمی) § یازمق ، چیزمک : (اقره مک

رسم املاسی باشقه ، طرز محرفی باشقه درم

او کوزل چهره بو قدر فنا رسم

(اولنورمی؟) § عادت ، اصول : (رسم

کشاد ، رسم معایده ، توزیع مکافات

رسمی) . (رَسْمًا) = اصول اوزره ،

اصوله عاده توفیقا : (رَسْمًا تبلیغ

قرار اولغدیجه) بوتعبیر ظاهر آ کوسترش

ونمایشدن عبارت اوله رق مقامنده

قوللانیلیر . (رَسْمِی) = رسمه منسوب ،

عاده اصوله متعلق : (امر رسمی ، قرار

رسمی ، اوامر رسمیه ، مقررات رسمیه)

(رَسْمِیَات) = ابکی صورته مسؤملدر .

بری رسمی اولان و عادت و اصول

دولته مطابق بولنان خصوصات ؛ دیگری

صرف نمایش ظاهریدن عبارت اولان

حالات دیمکدر . § ویرکو : (تمفا

رسمی ، دخان رسمی ، نوز رسمی) بو

« سینئه تنسکده بند ایت هله اول نفسک ،

« صکره کور همت والاسنی فریادرسک ،

(ندیم)

رَسَا } [ف] کذلک اولاشیجی ،

ایریشیجی ، یتشیجی . (نا

رَسَا) = اولاشماز ، یتشمز ، ایریشمه بن :

(دست گونا همزی ایتمه مش الله رسا)

(عزت ملا)

« آنک هر بریت دلجو ، طریح نو بنیادی حقا کیم ،

« ادای معنی یمین و مسرتده رسا اولدی ،

(ندیم)

رَسَائِل } [ع] (رَسَالَه) نك جمی .

همزه نك یرنده (ی)

یازلامغه دقت ایتملی . مفردینه مراجعت

اوله : (رسائل موقوته) .

رَسَام } [ع] رسم یاپان ، رسم

چیزن صنعتکار .

رَسَان } [ف] (رَسَانْدَن) مصدر-

ندن مشتق اولوب اسم

فعل مقامنده و ایریشیجی ، اولاشیجی

معناسنده . قوللانیلیر : (شرفرسان ،

شرفرسان) .

« نظم کورنجه روح ظهیر و ثنایی هم ،

« پیک نشاطه مزده راحت رسان و برر ،

(ندیم)

رَسَالَه } [ف] افسوس ، حسرت ،

تَحْسَر معناسنده در : (رَسَانَه-

خوار) = حسرت چکیجی ، تحسر

ایدیجی .

« عزم رزم ايلدك ارباب غزايژ شمدي »
(عزت)

« نيزه سن تير سبك پرواز ايلر پيشرو »
« رزمده كلسه اورخش برق جولان اوستنه »

(نديم)

رَزَنَه } [ف] فارسي (رازيانه) دن
محرفدر . اورايه مراجعت
اولنه .

رَزَه } [ع] قاپو قاناديني سوگويه
ربط ايدن بربرينه كيومه

تيمور § زنبورك يرينه خروس دينيلن
تيموره بينن ديل . § اوفاق چنكل .
لسانمزده تخفيف ايله قوللايلير .

رَزِين } [ع] رزانتله متصف ،
رزانتي ؛ تمكينلي ، وقارلي :

(رأي رزين ، فکدر رزين ، وضع رزين)
[ف] ايريشمک ، يتشمک ،

رَس } اولاشتمق معناريني افاده ايدن
(رسيدن) لفظندن صيغه امردر .

لسانمزده وصف ترکيبي اوله رق قوللا-
نيليرکه يتشيحي ، ايريشيحي ، اولاشيحي

معناستي بيان ايدر : (مزده رس) =
مزده جي ، تبشيرايديجي . (فريادرس) =

فرياده ايريشيحي ، يارديمجي . (مدررس) =
امداد جي ، معاونه ايريشيحي

(دسترس) = ال ايريشيحي ، مقتدر ،
نائل ديمکدر :

« اي چاره رسم پادشهم داد بنامم »
« وای حاله بخش ايتزايسهك جرم وگناهم »

(واصف)

(دخت رز) = (بنت العنب) کهي
اوزومك قيزي يعنى باده ، شراب

ديمکدر . (رَزِيَان) = باغجي ، باغ
بکيجيسي . (تَاك) ايله بونك فرقي واردر .

(تَاك) = اوزون قوللري ، داللري ،
بوداقلري اولان اوزوم آتاجنه دينيرکه

ترکجه ده مقابلي (آصمه) در . فقط
(رز) = کرک آصمه ، کرک کوتوک

اولسون على الاطلاق اوزوم آتاجي
ديمکدر :

« صاقلمهك دختر رزي كووهلم »
« سزك ايچون او يالكوز دكل آ »

(« خاتم » مؤيدزاده)
« عكس ايتدي سينه ساق نشان ايچون »

« رزدخترينه برکوموش آينه دان ويرر »
(نديم)

رَزَاق } [ع] اسماء الحسناتدر . جمله
مخلوقاتك رزقي ويرن

جناب الله ، تگري : (رزاق عالم) .
رَزَانَت } [ع] آغيرلق ، وقارليلق ،

رأي ، رزانت طور ، رزانت حال) .
[ف] جنك ، صاواش .

رَزَم } (رَزَمگانه ، رَزَمگه) =
ميدان حرب ، جنك يزي . (رَزَم يوز)

= چنكجو ، محارب ، فوظاجي .
(رَزِي) = چنكه ، منسوب ، چنكجي

ديمکدر :

هر پیتك صوگنرنده مستقل اوله رق
تكرر ایدن بر ویاخود دها چوق
الفاظ .

رَدَائِلُ } [ع] آئیده کی (رَذِیْلَه) نك
جمی . فنا ، کوتو خویرلر ،
حالر دیمکدر : (فضائل و رذائل)
همزه نك یرینه (ی) حرفی یازلاملی .
(أم الرذائل) = جهات ، جهل .

رَذَائِلُ } [ع] حارسزلق ، رسوا -
یلق ، صوویسزلق ،
آلچاقلق کبی پك چرکین کوریلن
حالات :

« دنیاده و عقباده نه ذّت نه رذالت »
(لا)

رَذِیْلُ } [ع] عارسز ، فرومایه ،
رسوای ، ناموسسز ، آلچاق
آدم : (شخص رذیل) مؤنثی
(رَذِیْلَه) در :

« وای اگر روز جزاده صاحب اولمازسه نك بگا
« اولیه هیچ بن کبی برکیمسه رسوای و رذیل »
(واصف)

رَذِیْلَه } [ع] کوتو خوی ؛ فنا ،
چرکین حالت ، شی . مثلاً
(یالانجیلیق ، طولاندریجیلیق ، طالق .
ووقلق ، تملق ، سرخوشلق) برر
(رذیله) در . اخلاق حمیده و حسنه
ایله متصف اولانلر بومثللو رذائلدن
تبرا ایدر .

رَذِیْلُ } [ف] اوزوم آغاجی ، کوتوک
رَذِیْلُ } یاخود چوتوق ، آصمه :

رَدَّ } [ع] کری دوندرمك ،
دوندرمك ؛ قبول ایتمه مك ،

ایدله مك : (ردّ کلام) = سویله نیلن
سوزی کری دوندرمه ، قبوله ایتمه یوب
کری چویرمه . (ردّ سلام) = سلام ایله
مقابله ده بولنق . (ردّ فتق) = قاصیق
چیقینی یرینه صوقه .

« زعمه نجه اولور هر کیشی نك ردّ و قبولی »
(نفمی)

« بنی ردّ ایتمه باب دوله کدن »
« دخیلک یارسول الله دخیلک »
(واصف)

رَدَائِعُ } [ع] کوتوک ، فنانق ،
فاسدک ، بایاغلیک ؛
(رداات طیبت ، رداات خلقت ،
رداات اخلاق ، رداات طبیعت ، رداات
لباس) .

رَدِیُّ } [ع] کوتو ، فاسد ، فنا ،
بایاغی : (رداای ردی ،
لباس ردی ، اخلاق ردیته ، افکار
ردیته) بو معناده (ردی ، ردیه)
طرزنده شده ایله تلفظ و تحریری غلط
فاحشدر . بناء علیه حین استعمالده
صحیح و فصیحنه دقت ایدلیدر .

رَدِیْفُ } [ع] برینک آردی صیره
کیدن ، آرقه دن کلن §
عسکرک صنف معروفی ، خدمت
نظامیه دن صوگره یکدیکی صنف :
(صنف ردیف ، افراد ردیته ، مدت
ردیته ، خدمت ردیفه) § شمرده

[ف] غایتله ضیادار ،
پارلاق : (نجم رخشان ،
شان رخشان ، لقای
رخشا) .

رَخْشَا

رَخْشَان

« اود گلو سرخ و رخشان موی اندامی که لایقدر
قبای جسمی کر بگذره درسم آل دیبایه ،
(نفی)
« هیبت اجلالی دو شمش مهر رخشان اوستنه
(ندیم)

[ف] تابان ، پارلدایچی ،
پارلدایان : (امید
رخشنده ، خولیای رخشنده ، روی
رخشنده) .

رَخْشَنده

[ف] کدیک ، یاریق ،
بیرتیق ، آره اقی : (رخنه
دیوار ، رخنه بشا ، رخنه قبه) §
ضرر ، زیان معناسنه در : (فلان چوق
رخنیه اوغرادای ، اوغرادایی رخنه
حالی پریشان ابتدی) . (رخنه دار) =
ضرر کورمش ، زیانه اوغرامش ،
متضرر دیمکدر :

« یاصائب کوزمش اولسه چارباغ امفهان و مقن
ده کونه رخنه دیواره ایلردی نهان آیا
(ندیم)

[ه] اوجوز : (متاع
رخیص ، اقمشه رخیصه)

رَخْیِص

§ ملایم ، نازک ، یومشاق ثوب :
(رداء رخیص ، البسه رخیصه ،
برده رخیصه) § فحشه وفات ،
آگسزین اولان اولوم : (موت رخیص) .
لسانزده اکثریا برنجی معناده استعمال
اولور .

بجره سورمه و فاندالرینک طاقیلسته
لازم آلات و اشیا . (رخت چبویسی) =
اشیای مذکوره جمله سندن باشی طبله لی
اوقاجق چبوی . (فانی) نک بیت
آیتسنده معنای اصلینده ایراد اولمشدر :

« رخت و بختن صوبه صالمش باده و یرمش و ارینی »
« بی دل و بی خانمان بیچاره برین بر حباب »
(فانی)

« زهی رخس مرصع رخت و زوین نعل و سیمین تن »
« که قیتده دکر سطل صطیلی تاج دارایه ،
(نفی)

[ف] غایتله یوروک ، کو -
رَخْش

معانی سائره سی مستعمل دکدر .
(رخس بهار) = موسم بهارده
اکثریا دوام ایدن و هوایی بو اوللا .
ندیران روزکار . مجاز آده قولانیلیر :
(رخس همت ، رخس غیرت) ||
پرتو ، ضیا معناسنی ده افاده ایدر :
(رخس خورشید) = شعاع شمس ،
کونشک ضیایی .

« تعالی الله زهی رخس همایون هماسایه »
« که تصویر دلاراسی تیرا کلنجه دنیایه »
(نفی)

« چوقئیدر بوشرف اولر رخس مبارک قدمه »
« که سعادتله سوار اوله آگا ظل خدا »
« وله »

« ای صفدر جهان که فلک رخس عونکجه »
« مهدن رکاب ، برق جهاندن عنان و یرر »
(ندیم)

{ [ع] اسماء الحسنادندر .
رَحِيم } صاحب رحمت اولان الله ،

تکری : (رب رحيم) . (رحمان)
لفظی بوندن ابلغ اولوب مخلوقه اطلاق
اولتماز . (رحيم) مخلوقده اطلاق
اولنور : (سلطان رحيم ، قلب رحيم ،
اب رحيم) .

« فرس قدیمی بيلمده اقرانی اولمايان »
« عبدالرحيم اوٹانی سلمان نه دمده در »
(روحی)

{ [ع] وسعت معيشت ،
رُحَاء } بولاق ایله ککنمه : (نعمت
رخاء ، حالت رخاء) .

{ [ع] سولپوکاک ،
رُحَاوَات } کوشکاک ، تذبلك :
(رخاوت بدن ، وظیفه سنجه کوستردیکی
رخاوت ، ایفای خدمتده رخاوتی
کورلدی) .

« املدن اولدیغیز بویله دور بزدندر »
« دکل فلکده رخاوت قصور بزدندر »
(راغب پاشا)

{ [ف] فی الاصل اثواب
رُخْت } واشیاکی تجملات معناسنه
اسم تامدر . بو معنی قرینه سیله آت
ویول طاقلمی معنارنده قوللانیلشدر .
فارسیده معانی سائرده دخی استعمال
اولنور . لسانمزده بالاده کوستریبان
هرایکی منناده مستملدر . مثلا (رُخْتِ
مروس) = کلین اشیا سی ، جهاز طاقنی .
(پنجره و قاپو رختی) = قاپو قانادرلیله

ایدله مکدن متولد برخطادر . چونکه
(رَحْمَت) ک بومناده استعمالنی ایجاب
ایدله جک لغات عربیه مدوناتنده هیچ
بر قید و صراحت یوقدر . یالکیز
(رَهْمَت) لفظی موجود درکه متصل ،
دوامی یاغان چسنتی کی خفیف یا غمور
دیگدر . ایشته بوسه و قید و استعمال
بو مشابهت الفاظدن انبعاث ایتشدر .
بونکله برابر (رَحْمَت) ایله (رَهْمَت) ی
فرق و تمییزدن عاجز اولان جهلانک
صورت استعمالی هیچ بروقت مدار
استناد و احتیاج اوله ماز که لغت کتابلرنده
تعریف معانی صره سنده بوقدر آچیق
بر یا کلسلفه سبب طوتیله بیلسون .
بناء علییه بونلری یا کلس قوللانامغه
دقت ایتک ارباب قلم ایچون وجائب
بلاغتدن عد اولنور : (بوسنه رَهْمَتسز
یکدی ، بولده رَهْمَت طوتیلوب صیرصیقلام
اصلانق ، مزروعات رَهْمَت ایستر ،
رَهْمَت آیه ، کثرت رَهْمَت) .

{ [ع] اسکی ، ابی شراب .
رَحِیق } صورت مجازیده استعمالی
اکثردر . مثلا : رَحِیق محبت ، رَحِیق
بیان ، رَحِیق الفت) .

{ [ع] کوچ ، کوچ ایتمه ،
رَحِیل } کوچه . اکثریا آخرته
انتقال مقامنده قوللانیلیر : (یوم رَحِیل ،
کوس رَحِیل) .

« آخرچالندی کوس رَحِیل ایتدک ارتحال »
« اول قوناغک اولدی جنان بوستانلری »
(باقی)

« که اصل قاعده حفظ شرع در بو عمل »
 « بودر مقدم اصناف طاعت رحمان »
 (فضولی)
 « طوتدی آفاق اودمده نفس رحمانی »
 (حقی)

رحمت . { [ع] فی الاصل اسیرکه مک ،
 رقتله شفقت ایتک معنا .

سنه در . رحمت احسانی مقتضی رقتدن
 عبارت ایسه ده الله تعالی به وصف
 اولور ایسه رقت اراده اولنمز . زیرا
 رقت قلبک حالت مخصوصه سیدر . بو
 تقدیرده غایت مقصد جناب حقک دنیا
 و آخرتده قولنه احسان صمدانیدی ،
 حسن معامله سی دیمکدر . قبل الموت
 اولان احسان الهمی تامدر . مؤمنین
 و مشرکینه شاملدر . بعدالموت اولان
 احسان الهمی مؤمنینه خاصدر . اکثریا
 جناب حقک مظهر احسانی اولسق
 نیازیله اموات حقنده ایراد اولنور :

« الله رحمت ایلیه بیمار حشرته »
 (عون)

« نه رتبه اولسه بر طاصی و سخ آلوده عصیان »
 « ایدر غرق یم رحمت شفاعت یار رسول الله »
 (واصف)

§ ایدی تداولده بولنان لغت
 کتابلرنده و باخصوص لغت ضیاده
 یاغفور مناسبه کوسترلسی و باعث رفاه
 و نعمت اولدینی ایچون یاغفور ده
 اطلاق اولنور دیشلسی تنیع و تدقیق

رحم . { [ع] نسوانده ودیشی
 حیوانده اولان دول یا تاغی ،

یاورونک پیدا اولدینی بر : (رحم
 مادر) . (اِخْتِاقِ رَحْمٍ) = جمله
 عصبیه نک تحرشیدن عبارت نفس طارانی
 دیمکدر . قادیلرک اکثریا عصبی المزاج
 اولمری سببیه و قتيله رحمک بوغوله سنی
 موجب بر مرض زعمیه بویله تسمیه
 اولنمش ایسه ده الیوم بوخسته لغک
 قادیلره خاص اولیبوب ارککلرده
 دخی و قوعی ثابت اولدیفندن اشبو
 اصطلاح طیب حکمسنز قالمشدر § والد
 جهتندن وسائل قرابت ، خصمقی .
 اخوت کبی : (صَلَهِ رَحْمٍ) = غریبنده
 بولنانک مملکتنه کیدوب اقباسنه
 قاوشمه سی . جمعی (اَرْحَامٍ) در :
 (ذُو الْاَرْحَامِ) = آنا طرفندن قرابتی
 اولنلر . (حا) نک سکونیه او قوماملی :
 « عدمدن ایدی بنی قدرتی بر آورده »
 « فدای ایدی آماده رحم مادرده »
 (نابی)

رحمان . { [ع] صاحب رحمت اولان
 الله ، تکرری . اسماء .
 رحمن . { الحساندندر . مخلوقه
 اطلاق جائز دکلدر .

(رحمانی) = رحمانه ، تکرری به منسوب
 « شیطانی » نک ضدی : (رؤیای
 رحمانی) = شیطانی اولمایان رؤیا :

ابتدکاری علاج ، دوانک طرز اعمال
واستعمالی حاوی کاغذ .

رَحَلٌ { [ف] غلط مشهور . انواع
میوه لڑک شکر و یا پکمز
ایله یا بلش مرپاسی ، قویو طاتلیسی
دیمکدر . فارسیده طوغریسی (رپچال ،
رپچاله) و (رپچار) در .

رَحَلٌ { [ع] سمر ، پالان : (شد
یولجی اولق :) تا خوفند دن شد رحل
ایدرك دارالخلافه العمليه كلش) .

رَحَلَةٌ { [ع] اوستنه مصحف شریف
و کتاب وسائرہ قولق
ایچون ایکی یانده کی آیاقلی اویمه لی ،
کنار پروازلری و اوزری دوز تحتہ دن
معمول اسکمله ، کوچوک صیره :
(رحله قرآن ، رحله تدریس) .

رَحْمٌ { [ع] رحمت ، آجیوب
اسیرکمه . (قاموس) ک
بیانہ کوره فی الاصل افصحی ضم (را)
ایله در . (رحم الله فلانا) کبی جمله
دعایه لرده رقت قلب دکل احسان محض
اراده اولنور . (ام رحم ، ام الرحم)
= مکة مکرمه تک کنیه سیدر . بوراده
(رحم) رحمت معناسنه اولغله معنای
کنیه (اصل رحمت) دیمکدر :

« رحم قیل امداده کل ای بیونا »
(لا)

بر عضوک صارصله سی دیمکدر .
(رَجَف) ده لغتدر .

رَجُلٌ { [ع] بالغ اولمش ارکک آدم :
(رجل صالح) § اصطلاح
حده مقتدر ، اختصاصلی ، اهل کبی
پرمعناده قولانیلیره مثلا : (فلان بو
ایشک رجلی دکادر ، فلان او ایشک
رجلیدر ، انسان رجلی اولدیغی خده تی
درعهده ایتمیلیدر) بو طرز استعمالنه
کوره فرانسزجه (قومپه تان -
Compétent, e) لفظنه معادل ،
عد اولنه بیلیر .

رَجْمٌ { [ع] طاشه طومق ، طاشلا-
مق ، طاشلامق : (رجم
شیطان) § برینه آتیلان طاش .
(رجم) = معنای اصلیبسی طاشلامش ،
معنای اصطلاحیبسی قوغلمش ، طرد
اولمش دیمکدر که خاصه شیطانہ وصف
اوله رق قولانیلیر : (شیطان رجم ،
ابلیس رجم)

« هوانن دانه هاون سر اعدایه دوشدکجه ،
« کورن جند ملائک رجم ایدر ظن ابتد شیطان ،
(واصف)

رَجُولِيَّةٌ { [ع] ارکک اوله ،
ارککک : (شان
رجولیت ، حال رجولیت)
« اول که میدان رجولیتده بایراق بند اولور »
(ندیم)

رَجْمَةٌ { [ایتالیانجه دن] طیبیلرک
خستکان ایچون ترتیب

ابتدیکنه بناء چاوش قوشنه کنیه
اتخاذ اولمشدر :

« یوق کرچه کشایش ربیبی »

« سوولتمه ده جوشش طیبی »

(معلم ناجی)

رَشَقْ } [ع] بر نسنه نك بیرتیق و
رَتَقْ } یاریغنی قاووشدیروب بیتشد.

برمک، یاریق قاووشدیریلوب بیتشدیرلمک

لسانغزده یاکنز قوللانلیوب مطلقا

(فَتَقْ) ایله برلکده وحسن تسویفه

امور واداره مصالح معناسنده استعمال

اولنور : (رتق وفتق امور مملکت)

رَشَقَاءْ } [ع] اصطلاح فقهیدر .

رَتَقَاءْ } آلت انوثیتی معامله طبیعییه

مساعدا اولمایان عورته ، قادینه اطلاق

اولنورکه ترکیجه سی (آصلق) در .

رَمَهْ } [ع] محتاج اولان شیئی

رَمَهْ } اونونتامق ایچون انسانک

رَمَهْ } پارمقنه باغلادیغی ایلیک

رَمَهْ } معناسنه در .

رَثَائَتْ } [ع] اسکیکلک ، اسکیمیش

رَثَائَتْ } بیرانمش اولوق : (رثات

لباس ، اثوابک رثاتی) . (رَثِثْ)

= کهنه ، اسکی .

رَثِیْهْ } [ع] اصطلاحات طیبیه دندر .

رَثِیْهْ } وجودک اکثریا اویناق

یرلرنده شدید آغریلر پیدا ایدن بر

مرضدرکه (ریح طیار) و (روماتیزما)

دینیلیر . تعبیرات طیبیه آتیه بوعلتک

انواعنی کوستر : (رَثِیْهْ عَقْدِیْهْ ،

رَثِیْهْ عَضْلِیْهْ ، رَثِیْهْ جَنْبِیْهْ) .

رَجَاءْ } [ع] نیاز ایله اوومه ، امید

رَجَاءْ } ائمه : (فلانک تانطیفنی رجا

ابتدی) کسر (را) ایله تلفظی غلطدر .

(منقطع الرجا) = مایوس ، نومید

دیمکدر .

« وفور همیله نامی عالمده اولوب مشهور »

« در والاسی دائم ملچاه اهل رجا اولدی »

(ندیم)

رَجَبْ } [ع] فی الاصل هیبتلی ،

رَجَبْ } عظمتلی کورلمکله تعظیم

ایدلمک معناسنه در . شهر قریه عربیه .

دن ینجی آیت اسمیدر . زمان جاهلیتده

بوگا زیاده تعظیم ایدلمسی سبب تسمیه در .

رَجَزْ } [ع] عروضده هر معرعی

رَجَزْ } دوت کره (مستفمان) دن

عبارت بولنان بر بحر مخصوصدر .

بعضاً (ارجوزه) مقامنده ده استعمال

اولنور .

رَجْسَهْ } [ع] شدتلی کوك کورلتیسی .

رَجْسَهْ } (رجس) ده عین معنایه

لقتدر : (رجسه ناکهانی) .

رَجْعَهْ } [ع] بعدالموت دنیایه

رَجْعَهْ } رجوع معناسنه درکه جمعی

(رجعات) در .

رَجْفَهْ } [ع] شدتله صارصله ،

رَجْفَهْ } درنمک : (رجفة الارض ،

رجفان ارض ، رجفان

رَجْفَانْ } عین) اصطلاح طبه

« خدیو بقرا مجلس که تار زانی ناهیده ،
 « کینه مطربی دیر سن بنم تار رباعسین ،
 (ندیم)

ربّانی } [ع] جناب حقه منسوب ،
 رضای الهی به مغایر کافه
 احوال و افعالدن کلیاً مجتنب اولان
 عارف بالله ذات . (امام ربّانی ، سید
 ربّانی ، عالم ربّانی ، شیخ ربّانی) معنای
 نسبتی متضمن اولان تعبیراته مثال :
 (امر ربّانی ، لطف ربّانی ، اوامر
 ربّانیه ، الطاف ربّانیه) . جمعی
 (ربّانیون) و (ربّانیین) در .
 (ربّوبی) = ده ربه منسوب دیمکدر :
 (علم ربّوبی) = علم لدنی ده دینیلیر :
 « عوز ربّانی ابله اولدقده شرق اقلیمه »
 « مهمچه رایاتی مهر عالم افروز ظفر »
 (ندیم)

ربط } [ع] باغلامق ، باغلامق :
 (ربط اوراق) = کاغد .
 لری بربرینه یا بشدیرمق و یا بر شی ابله
 طوندیرمق صورتیه طولیلامه ، (ربط
 کلام) = سوزلرک بربرینه اولان
 مناسبتی ، باغلامه سی . (ربط قلب) =
 کوکل باغلامه . (ضبط وربط) =
 تأمین حضور و انتظامه عائد حسن
 اداره .

« لازم سده اسبابه کوکل ربط ایتم »
 « لا حول ولا قوه الا بالله »
 (لیب)

ربوب } [ع] اوگی اوغل .
 زوجة نك اسکی قوجه .
 ربیب } سندن پیدا اشدیکی
 چوجق . (ربیبه) =
 اوگی قیز || یاخود دایه دیمکدر .

ربون } [ع] اخذ واعطاده پی
 آقیمه سی . اصطلاح شرعیدر .
 ربیع } [ع] بهار ، فصل بهار
 دیمکدر . مترجم قاموسده
 دیسور که « ربیع ایکی قسمدر . بری
 (ربیع الشهور) در . دیکری (ربیع
 الازمنه) در . (ربیع الشهور) سنه
 هجریه قریبه نك صفر دن سوگره کلن
 اوخنجی ، در دنجی آیلر بدر که (شهر
 ربیع الاول) و (شهر ربیع الثاني)
 تعبیر اولنور . بونلر ربیع الازمنه دن
 فرق ایچون « شهر » لفظیله ایراد
 واستعمال اولنورلر . (ربیع الازمنه) ده
 ایکی کوندر . بری ربیع اولدر که
 چیچکلر آجوب متتارک بتدیکی زماندر .
 (بهار) دینیلن موسمدر . دیکری
 ربیع ثانیدر که میوه لرك بتشدیکی وقتدر .
 بوده (کوز) دینیلن فصلدر . «
 بو تقدیرده فصول اربعه دن برنجیسه
 (ربیع اول) ، صره اعتباریله اوخنجیسی
 عد اولنانه ده (ربیع ثانی) دینیلیر .
 (ربیعی) = بهاره منسوب ، متعلق .
 (ابو الربیع) = ابتداء بهارده ظهور

رأس . { [ع] باشده بولان آدم ؛
رئیس } بر جماعتك ، بر قومك ،

بر هیئتك باشی ، بیوکی : (رئیس قبیله ،
رئیس روحانی ، مجلس اداره رئیس ،
شورای دولت رئیس ، رئیس وکلا) .

رَبٌّ . { [ع] کافه مخلوقاتی تربیه
رَبِّ } ایدن ، بسله بن جناب حق ،

تکبری : (رَبِّ العالمین ، رَبِّ تعالی و
تقدس ، رَبِّ الارباب) § صاحب ،

مالک : (یاربِّ البیت ، یاربِّ الکعبه) =
جناب حق . (رَبِّ عزّت) = عزّت

حقیقه صاحبی اولان الله تعالی .
(رَبِّ الدار) = او صاحبی . لسانزده

(یاربِّی ، یاربِّ ، یاربِّ) صورتلرنده
قوللائیلیر . فی الاصل (یاربِّی) در .

عرب بوندن یاه متکلمی اسقاط ایله
(یاربِّ) دیدیکی کبی فارسیده برقات

دها تخفیف اولنهرق (یاربِّ) دینیلیر .
نظمده اکثریا (یاربِّ) استعمال

اولنور :

« اکر طاغیرجده وارسه وبالم »
یوزیمه اورمه یاربِّ بی محالم »
(واصف)

رَبَابٌ { [ع] کانجه } دینیلن
سازکه طنبور شکنده ،
رَبَابَه { قیصه صاپلیدر . (رَبَابِی) =
کانجه جالان : }

بیوکی ؛ منتهای درجاتی : (رأس
اداره ، رأس امور ، رأس مأموریت) .

(رَأْسًا) = باش اوله رق ، باشند :
(رأساً مأمور اولان ، جانب ولایته
رأساً تحریرات تسطیری) || حیواناتده

اسم عدد اوله رق قوللائیلیر : (الی رأس
اسب توانا ، درت رأس قویون ، ایکی
رأس اینک) . (رأس المال) =

سرمایه ، مالک اصلی ، اساسی . [مسقط
رأس] باشک دوشدیکی محل ، انسانک
طوغدینی یر :

« مسقط رأس همدر دودمان دولتك »
« دركهاك اهل كالك مجلأ ومأوا سیدر »
(ندیم)

رَأْفَةٌ . { [ع] رقت قلب ایله آجیوب
مرحمت ایتمك ، زیاده
اسیرکه مك ؛ شدت مرحمت : (صاحب
رأفت) .

« رأفتكده پرورشیاپ اولسه بركلشن یتر »
« لاله وش خاکنده فیض رنگ ، تاب دلبری »
(ندیم)

رَأْيٌ . { [ع] اعتقاد ، نتیجه تفکر ؛
رأی } کوروب بیلمکله
حصوله کلن حکم فکری : (رأی مصیب ،
اصابت رأی ، رأی سالم ، رأی شدید ،
رأی سقیم ، رأی منیر ، رأی فاسد) .

(رأی الین) = کوز ایله کورمك :
(فلانی رأی العین مشاهده ایتمش) .
« ملك یقینه عزم ایدن افکار صائبه »
« رأی منبری مشعله کاربان ویرر »
(ندیم)

سوریلن قیمتی . (رایج مال) = مالک بهاسی ، دکری . (رایج وقت) = بر شیک حال حاضرده کی بهاسی ، دکری . بو مناسبته محصولات و سائر نك پیاسه سی یعنی کلیتله صاتیله یعنی فیثات مقامنده قولانیایر : (ایبک رایجی ، قهونک رایجی ،) .

« نه در اول چارسوی پر انور »
 « آنده رایج متاع فضل و هنر »
 (ندیم)

رایحه } [ع] قوقو . بالاده کی کچی
 فی الاصل (رایحه) دره .
 لکن اوضورتله قولانیلاز : (رایحه طیبه ، رایحه کریهه)

رایگان } [ف] بجانا ، باد هوا ،
 عوضسز زحمتسز اله بچن ،
 قارشوانی و برلمکسزین الله ایدیان شی :
 « ایتمه هرخواهشکر احسانه لطفک رایگان »
 (شیخ غالب)

رایش } [ع] اصطلاح فقه بدر .
 رشوت و برن ابله رشوت
 آلان بیننده واسطه اولان شخص
 دیمکدر .

رای } [ف] (رأی) لفظ عربیسنک
 ملینی درکه سبک فارسی ده
 ترکیب ابله قولانیلییر . نظمده (رأ)
 طرزنده تخمینینی ده جائزدر : (خودرای ،
 تیره رای ، بدرای ، خودرا ، ستوده
 را) کچی . § هند ملوکنه مخصوص
 عنواندر . (راجه) ده دیلییر :

« ناولک پرانک اولسه نوله سرکرم شتاب »
 « نامه بردر رای هندک سینته عریانه »
 (ندیم)

رایت } [ع] سخباق : (رایت
 اسلام ، رایت عثمانی)
 جمعی (رایات) .

« سایه بزرگ جلال جاهک آسایشگهی »
 « رایت عزمک های دولتک بال و پری »
 (ندیم)
 « مہجته رایاتی مهر عالم افروز ظفر »
 (وله)

رایج } [ع] فی الاصل همزه ابله
 (رایج) در . رواجلی ،
 سوروملی اولان ؛ بین الناس سوریلوب
 بچن : (رایج آتجه) = صاغ یعنی
 حقیقی آتجه نك ضدی ، خلق بیننده



رأس } [ع] باش : (رأس وقدم)
 (رأس سنه) = بیل
 باشی . (رأس جبل) = طاغ باشی .
 مجازآده قولانیلییر : (رأس الحکمة
 محافه الله) ، (رأس ادویه حمیه در)
 § برایشک ، بر خدمتک باشنده بوتانان ،

بونك بزقاج نوعی وارد ر . الك اعلاسی
(راوند چینی) در .

راوی { [ع] روایت ایدیحی ،
خبر ویریچی ، روایت
ایدن : (راوی حدیث ، راوی
حادثه ، راوی قصه) . (الهده
علی الراوی) = روایتك صدق وكذب
راویك عهدسنه ، راوی به طاند . دائما
حدیث ویاشعر روایت ونقل ایدن آدمه
(راویه) دیرلرکه آخرنده کی (ها)
مبالغه ایچوندر . اکثریا اسلوب
فارسیده جمعی اولان (راویان)
قوللانیلیر : (راویان اخبار وناقلان
آثار) .

راه { [ف] مخفی (ره) درکه
« یول » دیمکدر : (راه
راست) = طوغری یول . (راه
عشق) = عشق یولی . [راهبر ،
رهبر] = دلیل ، قلاغوز ، یوله
کوتورن . (راهما ، رهما) = کذلاک
قلاغوز ، یول کوسرتیحی . (راهدار) =
در بندلرده اوطوران کمرچی ، قولچی .
(همراه ، همره) = یولی برابر ،
برلکیده بولندان ، یول ارقداشی .
(راهزن ، رهزن) = یول اوریحی ،
قطاع طریق ، خرسز . (راهنامه) =
یول تعرفه سی ، بر بلده نک یوللرینی
وآقسیماتی مبین خریطه سی . (شاهراه ،
شهرراه) = طریق تام ، جاده ، بیوک

یول . (راه حق) = الله یولی ،
طوغری یول . (راه صواب) =
سلامتلی ، طوغری یول . (راهوار ،
رهوار) = تحریف ایله (راهوان)
دینین اشکین یوربین حیوان ، آت :
« نیجه شاهدکه خرام ایلسه راهنده طوروب »
« عشوه وناز و نیاز یله چکرلر کردن »
(ندیم)
« اولورسه پیرو اوچابک سوارنظمه ندیم »
« سمندطبی عجب راهوار اولورکیده رک »
(وله)
« ذهنی چرخ نهمه راهمای سرعت »
(وله)
« یارادوب حق بگا بر راهبر آکاهی »
(واصف)

راهب { [ع] حالت تجردی اختیار
ایله مناسترده ، کلیساده
اوطوران پاپاس ، قره باش . مؤنثی
(راهبه) درکه عمرلرینی حضرت یسوعه
وقف ونذر ایتمش اولان باکرلره ،
قبزلره اطلاق اولنور : (راهب کلیسا)
راهن { [ع] اصطلاح فقهیدر .
مالی ترهین ایدن ، رهن
ویرن شخصه اطلاق اولنور .

راهیه { [ع] بال آریسی دیمکدر .
بعض کتاب قاعده ناشنا .
سانک یازدقلری کبی (راه) لفظندن
کویا مؤنث اوله رق (یا) نک تشدیدله
(راهیه) تعبیری — غلط فاحش
اولدیفندن — اصلا قوللانیمیلیدر .

رامشگر { [ف] مطرب، سازنده، خواننده معناسه در .
 (رامشی) = دخی عین معناده استعمال اولنه بیلیر . (رامشگری) = مطربلق، سازنده لك .

رامی { [ع] رمی ایدیچی، آتچی : (رامی سهام، رامی دانه)
 رامی { [ف] رامه منسوب، پك مطیع، زیاده منقاد } قرار معناسه اولان (آرام) ك مخفی (رام) اولدیفنه كوره (رامی) = (قراری) معناسنی ده افاده ایدر .

ران { [ف] اویلوق، بدنك قالچه یعنی تیج طرفی : (اول فارس بی نظیرك زیر رائنده بوانان اسب صبا رفتار) (رائین) = اویلقه مخصوص شلوار، چاقشیر، پانطولون مقوله سی لباس .

ران { [ف] سورمك، سوق ایتمك معناسه اولان (رائندن) مصدرندن صیغه امر دركه وصف ترکیبی طرزنده قوللائیلیر : (حکمران، خامهران، کاسران، اسپران) .

راوند { [ف] فارسیده (ریبان) دینیلن طعمی مایخوش بر نوع نباتك کویکدرکه دوامقوله سندندر . (راوند شروبی) مقبول ومشهوردر .

رافم { [ع] یازیچی، یازان : (راقم الحروف، راقم رساله)
 راکب { [ع] یینیچی، بینن : (راکب سفینه، راکب حمار) (راکباً) = بینمش اوله رق، بینه رك : (وابوره راکباً عزیمت ایتدی)
 اقام رومه ایسته سه بردمده راکبی ، اخبارچین وزینت هندوستان ویرر ، (ندیم)

راکد { [ع] جریان ایتمه یوب طورغون اولان : (ماء راکد، میاه راکده، هوا راکد، دکر بوکون پك راکدر)

راکغ { [ع] رکوع ایدیچی، باشنی یره طوغری اکیچی . (راکماً) = رکوع حالنده اوله رق : (راکماً تسبیحه باشلادی)

رام { [ف] مطیع، منقاد اولان ؛ تسلیمت کوسترن . انسان و حیوان حقنده (اولوق، ایتمك) ماده لرله قوللائیلیر : (اوشوخ تند مشرب کیمسه به رام اولیور، اوقدر حرون بر حیوانی کندینه رام ایتدی)
 «حق تعالی ایده اقبال وجلان افزون»
 «امرینه رام اوله دائم فلك بی آرام» (ندیم)

رامپه { [ایتالیانجه دن] ککی ککی به یاناشوب چنكل، خلاط آتقی دیمکدر .

۱۶ هجیندن مرکب بر فورمه ۱۰ پاره یه

جمی اولان (راسخون ، راسخین) =
 علوم دینه ده رسوخ و ملکه صاحبی
 اولان علمای ائمه اطلاق اولنور . §
 ثابت ، متین ، محکم : (ستون راسخ ،
 عماد راسخ ، اعتقاد راسخ ، عقائد
 راسخه) .

راشد } [ع] عقل و دینک کوستر-
 دیکي طوغری یولده .
 کیدیجی ، کیدن : (بالغ راشد) جمی
 (راشدون ، راشدین) : (خلفاء
 راشدین) .

راشی } [ع] رشوت ویریجی ،
 ویرن . اصطلاح قهیدر .
 راصد } [ع] رصد ایدیجی ، دقتله
 کوزله ییجی ، کوزله یین :
 (راصد کواکب ، راصد عواقب) .
 « راصدان فرق ایده منزل ارتقاع کوبک »
 « قیلسلر برقاچ رصد بنیاد الغ میرزا کبی
 (ندیم)

راضی } [ع] رضا کوستریجی ،
 رضا ویریجی :
 « حقی اظهار ایلر ایسه قاضی »
 « بوکا هرکس اولور البت راضی »

راطب } [ع] رطوبتلی ، نملی ،
 ایصلا تیجی : (راطب و یابس)
 راعد } [ع] کورله ییجی ، کورلده
 ییجی ، کورلده یین : (سماء

راعده ، سحاب راعده) . (راعده)
 = کورلده ییجی ، کورلده یین بولوت
 دیکدر : (راعده مدهشه)

راعی } [ع] چوبان ، صغیر تاج ؛
 اوتلا تیجی : (راعی مواشی)
 « یوقسه سوریدن جدای قالدک ؟ »
 « فرقتی بو اضطرابی داعی ؟ »
 « قالمشله باقه یوری راعی ؟ »
 « بی مهره و بی نوای قالدک ؟ »
 (قوزی به خطاب — معلم ناجی)

راغ } [ع] طاغ اتکی ، چایرلق ،
 چنک . اکثر یا (باغ) ایله
 برابر قوللانیلیر :
 « باغ و راغ دولت واجلاننه »
 « اسمه سون بادخزان معزلت »
 (ندیم)

راغب } [ع] رغبت ایدیجی ، جان
 و کولدن اوزله ییجی ،
 اوزله یین : (راغب معارف ، راغب احباب)
 [ع] ترک ایدیجی ،
 رافض } صالیویریجی . (رافضه)

= فرق شیمه دن برینک اسمیدر .
 سبب تسمیه حضرت (زید بن علی) یی
 ترک ایدیشلریدر . (رافضی) = فرقه
 مذکوریه منسوب اولان هر بر فرده
 اطلاق اولنور . جمی (رافضیون) در .
 جمع دیکری اسلوب فارسی اوزره
 تخفیف (یا) ایله (رافضیان) در .

رافع } [ع] قالدیریجی ، یوکسلدیجی :
 (رافع فرمان) . § اسماء
 الحساندندر : (یا رافع الدرجات) ،
 (یا رافع البلیات) .

حده کی طرز استعمالی معنای اصلینه
موافق دکلدرد. چونکه برنجیسنده
(ید) لفظی فضله ، ایکنجیسنده ده
طبان مقامنده قولانیلدیفندن معنای
اصلیسی ایله طبان طبانه ضددر .

راده } [ء] مرتبه ، درجه ، صیره ،
کرته : (ساعت بش
راده سنده ، سنی اوتوز بش راده سنده
اولمی ، اولوم راده سنده اسپرفراش ،
اویله بر راده یه کلدی که قیزجفزک
کوزلرندن یاشرل آتغه باشلادی) §
چیزیک ، چیزکی : (راده چکمک ،
راده چکمک)

راز : } [ذ] سر ، کیزلی شی ، کیزله نیلین
خصوص : (رازنمان ، راز
درون ، کشف راز ، کتم راز ،
افشاء راز) . (رازدان) = سر
پیلیچی ، واقف اسرار اولان دوست ،
شخص :

« دیدی که آه سؤال ایتمه راز پنهام »
« دل فنکارمه زخم اورمه سنده دیکر بار »
(ندیم)

رازقی } [ذ] تحریف ایله (رازقی)
دینیلین بر نوع اوزوم :
(رازقی خوشابی)

رازیانج } [ذ] رزّه دینیلین بیانی
دزه اوقی . (رازیانه
رومی) = آیسون
دینیلین نبات معروف .

راصب } [ء] صوکی مایمانک
دینه چوکیچی ، چوکن :
(جسم راسب ، اجسام راسبه) .

راست } [ء] طوغری : (سخن
راست ، چوب راست) .
(راستی) = طوغریلق . (ره راست) =

طوغری ، کسدیرمه یول . (راستگو) =
طوغری سویله بن . (راستکار) =
ایشی طوغری ، اهل استقامت .

(راست کله) = تصادفی اوله زق ،
قضاء . (راست کلک) = تصادف ،
اصابت ایتمک ؛ قاوشمق . (راست

کتیرمک) = اصابت ایتمدرمک ،
طوقندرمق § موسیقی شرقیده بر مقام ،
برده تک اسم مخصوصی : (راست

پیشروی ، راست فصلی ، راست تقسیمی)
« آرانماز نشئه تمکین رند لا ابالی ده »
« گمی مست و گمی هشیار گاهی راست گاهی کج »
(واصف)

« راست کلدی پیک اندیشه م بوغرا مطلعه »
« چرخ چارمدن اوتنه ، عرش مملادن بری »
(ندیم)

راستخت } [ذ] لسانمزده محرفی
(راستق) که یاقلش
باقردن معمول قره بویا . اکثر یا قادینلر
استعمال ایدرلر . (راستق طاشی) =
آنتیمون دینیلین جوهر معدنی .

راسیح } [ء] رسوخ صاحبی ،
ملکلی : بو معنی اعتباریله

« لطف ایله کتیر راجمی روحم ساقی »
(معلم ناجی)

راحت { [ع] مادی و معنوی کدر و اضطرابدن آزاده و آسوده اولوق ، کدرین و اذاسیز بر حالده بولمق : (راحت قلب ، راحت وجود ، راحت جان ، راحت ذهن) ، (راحتسزک) = حالت اضطراب ، خسته لاق . (راحت طورمق) = تمکین و سکون ایله اوصلی طاور اتمق . (راحت الحلقوم ، راحت حلقوم) = معروف بر نوع یوموشاق شکر :

« ای قدسیان امان بکا امداد و قتیدر »
« برحیرت آلدی ناطقه مک ناب و راحتین »
(ندیم)

« کل مهد صفاده راحت ایله »
« بر قاج کیجه جک فراغت ایله »
(شیخ غالب)

راحل { [ع] رحلت ابدیچی ، کوچی ، کوچنی .
نادر آ قوللانیلیر .

راحلله { [ع] بوک دوه سی ، بوک حیوانی : (راحله ران سمت عراق اولان)

راحم { [ع] رحم ابدیچی ، آجیبوب اسیر کیچی : (آمر راحم ، حاکم راحم) جمعی (راحون ، راحین) . (ارحم الراحمین) = جناب الله .

راحه { [ع] آووج ایچی ، ال آیه سی : (راحه ید ، راحه قدم) = اصطلاحات طبیه دندر . اصطلاحات

ایتمز ، خوشمزه کیتمز . مثلاً (بوایشک فائده و ضرری کندیسنه راجمدر) جمله سنده (کندیسنه فائدر) دیمکده هیچ بر باس یوقدر . فقط (بووظیفه مقام ریاسته فائدر) جمله سنده (راجم) لفظی قوللانیلیرسه خوش کوربله منز .
« خیر و شر جمله حقه راجمدر »
« کیمسه نک اختیاری الیه دکل »
(لا)

« چون اولمشدر عملردیمزده نیتنه راجم »
« بوا کیزه عمل ده شبهه سز خیر عبارتدر »
(ندیم)

راجل { [ع] یایا ، یوریچی : (فارس و راجل) . اکثریا مجاز صورتده استعمال اولنور . مثلاً : (هر خصوصده اولدینی کبی یوفنده ده راجلدر) دینیلیر که اقتدار سز ، بضاعه سز معناسنی ایما اندر . (راجلاً) = یایا اوله رق ، یورییه رک : (راجلاً دور عالم سیاحتنه چیقهدی)

راجی { [ع] رجا ابدیچی ، ایدن ؛ یالواران (امید ایله یالواریمی ، یالواران : (شخص راجی ، عبدراجی ، درویش راجی)

« حق رحمتنه کرچه جهاندر راجی »
« بوفمل ایله حاشاکه اولم بن ناجی »
(ملا یوسف)

راخ { [ع] باده ، شراب :
« راحسین راحتفرای خاطر مستانه سین »
(نفعی)

« مجذوب شوق وصلی اولوب راتب اول مهك »
 « كه جزو گاه مد ايدر ايمز قرار موج »
 (راتب)

چام ساقزی ، رچینه
 دینیلن برنوع ضغ . } **راتین** [ع]
 فارسیده (راتیان ،
 راتیانه ، راتیانج) } **راتینج** [ف]

دینیلیر . (راتینج) صوك لفظك
 مخفیدر . ایکنجیسی لسانزده اصطلاحات
 فیه دن اوله رق قوللانیلیر . (راتینجی) =
 چام ساقزینه منسوب ، متعلق دیمکدر که
 فنا عین ضغ ترکیب وقوامنده اولان
 شیرله اطلاق اولنور . (راتینجیه
 فصیله سی) = اونوع ساقزی ، ضغلی
 آجازلر .

راجح . } [ع] معنی ویا ماده
 معتبر و مقبول ، عین
 صورتله ایکی شیدن بربرینه نسبتله
 دها ایی واوستون اولان : (قول
 راجح ، رأی راجح ، فکر راجح) .
 راجع . } [ع] کیرودونجی ، دونن ؛
 طوقونان : (بوجله ده کی
 « هو » ضمیری شوکله یه راجعدر) ،
 (فعلک مسئولیتی فاعلنه راجعدر ، بوایشک
 شان وشینی سزه راجعدر) بولفظك
 یرنده (حائد) استعمال اولنور . لکن
 (حائد) ك قوللانیلدینی هر موقده
 بوکله قوللانیله ماز . چونکه سلیقه قبول

(رابطہ لی آدم ، رابطہ لی ایش ، آنک
 هر شی رابطہ سز ، رابطہ سز ایشی
 سوم) . (رابطہ لی) = منتظم ،
 ترتیبی . (رابطہ سز) = انتظام سز ،
 بولسز . § ربط ایدیجی معناسنده اداته ،
 آلاته اطلاق اولنور : مثلاً (که)
 ادات رابطہ در . كذلك طویلی ایکنه
 آلت رابطہ در .

رابع . } [ع] دردنجی : (باب
 رابع) رابع ، جلد رابع ، دفعه
 رابعه ، رتبه رابعه) . (رابعاً) =
 دردنجی اوله زق ، دردنجی مرتبه ده
 (رابع عشر) = اون درت .

رپورت } [Rapport] فرانسر-
 جه دن [تقریر ،
 مذکره ، انها ؛ دعوی تقریری ،
 ضبطنامه سی § اطباتک بر خسته بی ویا
 مأمورینک بر ماده بی معاینه وتدقیق
 ایندکدن صوکره ویردکلری تقریر
 ویا شهادتنامه یه اطلاق اولنور . (اهل
 خبره رپورتنی ، طیب رپورتنی) .
 (رپورتنور (Rapporteur) = تقر-
 یرجی ، بر ماده نك کشف وتدقیقله
 تقریر ورپورت تنظیمنه مأمور آدم ||
 آخزینه (se) علاوه اولنورسه
 مخبر ، سخنچین ، منافق .

راتب . } [ع] صیره لاندیریجی ،
 راتب } پایدار ایدیجی . اشخاصده
 اسم اوله رق قوللانیلیر . (راتبه) =
 معاش ، وظیفه ، تعینات : (راتبه
 خوار) :

قسمندہ ذہول ایلہ مش (دینیلہ منر .
مطلقا (دن) ادائیلہ ایراد اولہ زرق
(معلم درسک بو قسمندن ذہول ایلہ مش)
دینیلیر .

ذہول { [۵] (ذیل) ک جمی .
ذبول { اتکلر ، علاوہ لر .

ذہول { [۵] برشیٹی اونوتمش
کبی قصداً ترک ایتک §
مشغولیت الجاسیلہ غفلت ایدوب اونوتمش .
(غفلت ، خطا) لفظلری کبی ماہبلندہ کی
مادہ دہ ظرفیت اداتی اولان (ذہ)
بولندیریلہ ماز : متلا (معلم درسک بو



﴿ ر ا ﴾

(ی) شدہ لی اعتبار اولنق لازم کلیر:
(قصیدہ رائیہ) کبی . بوکلہ (رایی)
طرزندہ یازیلیرسہ یا گلش اولور .

رایج { [۵] فائدہ لی ، قازانجلی ،
قازانان . (رایجہ) =
عین معنادہ (تجارت) لفظنہ وصف
اولور : (تجارت رایجہ) = فائدہ لی ،
قازانجلی آتش ویرش .

رابط { [۵] ربط ایدیجی ،
باغلائیجی ، بتیشدیریمیجی :
(حبل رابط ، حرف رابط) .

رابطہ { [۵] قید ، بند ، باغ .
اکثریا (تعلق) مقامندہ
معنویاتدہ قوللانیلیر : (رابطہ قلبیہ ،
رابطہ مودت ، رابطہ اخوت ، فک
رابطہ ، قطع رابطہ الفت) § انتظام ،
اسلوب ، ترتیب ، دوزکونلک :

راء { [۵] الفبای عثمانیدہ اون
ایکنجی حرفک اسمی .
حسابدہ (۲۰۰) عددینہ اشارتدرہ .
وضع تاریخندہ (را) «ربیع الاول» .
علامتدر : (حرف الراء ، راءمہملہ) .
رائف { [۵] رأفتلی ، آجیوب
مرحمت ایدیجی . اشخاصدہ
اسم اولہرق قوللانیلیر . همزہ نک
یرینہ (ی) یازلاملی .

رائق { [۵] خالص ، صافی ،
ساده : (غسل رائق ،
لبن رائق ، روغن رائق ، ادعیہ رائقہ ،
تمنیات رائقہ) همزہ نک یرینہ (ی)
یازلاملی .

رائی { [۵] رؤیت ایدیجی ،
کورجیجی ، کورن § (را)
حرفنہ منسوب ، متعلق معناسندہ
اولور . لکن بو تقدیردہ آخزندہ کی

ذُبَّالَهُ } [ع] موم ، قنديل فتیلی .
 نادرآ مستعملدر .

ذُبُولٌ } [ع] پژمرده اولوق ، صارا-
 روب صواق : [قننی سمن]
 ملاحظه کرد که عاقبت یاد سموم فنا ایله
 ذبول بولمادی - تضرعات - سنان
 پاشا . [

ذُحُولٌ } [ع] (ذُحُل) ك جمعی .
 عداوتلر ، دشمنقلر ،
 انتقاملر دیمکدر . مفردی قوللانیلماز .
 جمعی مفرد حکمنده مستعملدر .

ذُحْرٌ } [ع] وقت حاجت ایچون
 ذخر } بریکدیر یاوب صافلانیلان
 شی . استعمالی معنویاته مخصوص کبیدر :
 (ذخر آخرت) = اعمال صالحه ،
 خیرات و حسنات .

ذُرِّيَّةٌ } [ع] انسانك ولدی ،
 ذریت } نسلی ، دولی . جمعی
 (ذُرِّيَّاتٌ) در :

« باغلودر حالجه بر قید املده هر کیشی »
 « جمع مال ایلر کیمی ، ایستر کیمی ذریتی »
 (لا)

ذُكُورٌ } [ع] ارکك معناسنه
 اولان (ذُكْرٌ) ك جمعی .
 ارکكلر دیمکدر . مفردی باشقه
 معناده قوللانیلیر : (ذُكُورَاتٌ) ،
 اولاد ذکور . (ذُكُورَاتٌ) =
 ارکكك : (ذُكُورَاتٌ وَ اُنُوْتٌ) =
 ارکكك ، قادیناق .

« بسمله در ورد اناك و ذكور »
 « حرزدل و جان سر و شان و حور »
 (نظم)

ذَلٌّ } [ع] معنایجه (ذَلَّتْ) ایله
 مترادفدر . اورایه مراجعت
 اولنه : (خصصیر پاره بدوش ذل
 و مسکنت اولان) .

ذَنْبٌ } [ع] کناه، صوج معناسنه
 ذنوب } اولان (ذَنْبٌ) ك جمعی :
 (استغفار ذنوب ، توبه ذنوب)

« وزن اولندقدنه ذنوبم کفه میزاندنه »
 « هر کناه بیکرانم اوله بر بار ثقیل »
 (و اصف)

ذَوٌّ } [ع] صاحب معناسنه در .
 ذوی } (ذی) ماده سنه مراجعت
 اولنه : (ذو اربعة الاضلاع) = درت

کوشه لی . (ذوالفقار) = ایکی چانالی ،
 آغیزلی . (امام علی) رضی الله عنه
 حضرت تیرینك سیف مشهوری .

(ذُو الْوَجْهَيْنِ) = ایکی وجهی ، ایکی
 طرفلی یعنی حرم و سلاملق صورتیله
 قوللانیلان دآره . (ذُو الْمَعَاشِينِ) =

اصطلاح فنی ، هم قره ده وهم صو
 ایچنده یاشامغه قابلیت خلقیه سی بولنان
 نوع حیوانه اطلاق اولنور .

« لوم حساددن ، آسیب نظر دن دآتم »
 « ایلیه ذاتگی محفوظ خدای ذوالمن »
 (ندیم)

« بری آنك اسد الله علی در که هنوز »
 « ذوالفقارین اله آلدقیجه اولور خصم دونیم »
 (نظم)

اصلاً دینیلز . بونک کبی (ذوفنون)
 یرنده (ذی فنون) ده دینیلدیکی کورمه .
 مشدر . دینیلسه بیله خوشه کیتمز .
 بونلر ترجه ده (لی ، لو) اداتلریله
 نقل و ایراد اونور : مثلاً (ذی شان)
 = شانلی ، شان صاحبی . (ذی حیات)
 = حیات صاحبی ، جانلی . (ذی قیمت) =
 قیمتلی ، دکرلی . (ذی الحجه) =
 شهور عربیه نك اون ایکنجیسی .
 (ذی القمه) = شهور مذکورده نك
 اون برنجیسی . (ذی الید) = برعینه ،
 بر شیشه بالفعل وضع ید ایدن و یا خود
 تصرفی ثابت اولان کیمسه مناسنده
 اصطلاح قهیدر .

« بریده جامع قرآن مبین ذی النورین »
 « منبع حلم و حیا حضرت عثمان حلیم »
 (نظم)
 « بریسی مسند آرای قبودانی سعادته »
 « اوچی اول شهریار ملک داماد ذی شانی »
 (ندیم)

موجود اولان آکلامق ، بئلك ،
 اونوتماق قوتی . (ذهنًا) = ذهن
 جهتیه ، ذهن ایله : (مسئله یی ذهنًا
 حله چالش یور) . (ذهني) = ذهنه
 منسوب ، ذهنلی : (حساب ذهني ،
 شخص ذهني) . (ذهنيات) = ذهنه
 متعلق خصوصات . جمعی (اذهان) :
 « ذهن وقاد بئلك اوصافنی یازد قجه سنك »
 « کجه لر کلکمك اطرافنه پروانه کلور »
 (ندیم)

ذی } [۶] صاحب مناسنه (ذو)
 نك قاعده عربیه اوزره
 حالت جریدر . اسانمزده هرایکیسی ده
 مطلقاً ترکیب ایله قولانیلیر . موقع
 استعماللری قاعده تحتنده دکلدیر . حکم
 سلیقه یه کوره در . مع مافیله بعضاً سلیقه
 (ذی) یرنده (ذو) یی ، (ذو)
 یرنده (ذی) یی قبول ایتمز . مثلاً
 (ذی شان) دینیلیرده (ذوشان)

ذ

« اوله همپرواز عنقا نیجه ممکندر ذباب »
 « هر نك شیر ژیان ایله اولورمی نسبتی »
 (واصف)

ذباب } [۷] سینك : (طنین
 ذباب) . (جناح ذباب)
 = سینك قانادی .
 ذبابه

« ایتز کنار مطبه کوهر نثار موج »
 « تا اولینجه ذلت ایله خاکسار موج »
 (سامی)

ذمت { [ع] عهده ، اوست :
 (وجیبه ذمت انسانیت ،
 واجبه ذمت رعیت ، مترتب ذمت
 صداقت) § عهدهده بولنان شی ،
 بورج : (ذمت دفتری ، ذمت پوصله سی .
 ارباب ذمت) . (ذمت قید ایتک) =
 اصطلاحات مالیه جه بورج چیقارمق .
 معنای ثانی اعتبار ایله جمعی (ذمت)
 جمع الجمعی ده (ذمات) در . (برائت
 ذمت) = اوستنه عطف اولنان تمتدن
 صیبرلوب قور تلقی دیمکدر :

« دعای عز و جاهک ذمتده فرض ییلشدم »
 « ایدردم روزوشب مدحکله مجلسلرده کویایی »
 (واصف)

« مشرب اهل سروته وفا ذمتدر »
 « ذوق ارباب محبتده الم حادتر »
 (وله)

ذمه { [ع] عمر بیده مونته مخصوص
 اسم اشارتدر . شو ، بو .
 لسانمزده بو اختصاص معتبر دکلدر .
 الفسز (هاء) تنبیهه ایله قولالاینیر .
 یالکنز اصلا قولالاینیلاز : (هذمه) =
 ایشته شو : (الحالة هذمه) .

ذهن { [ع] قوه مدركة ، قوه
 حافظه . دماغ بشرده فطره

ذروه { [ع] تیه ، یوکسک برشیک
 الک یوقاریسی : (ذروه
 جبل) = طاغ تپه سی .

ذکر { [ع] آتق ، آتلق ؛
 یاد ایتمه ، ایدله : (مقدمه ده
 ذکر اولنان ماده ، ذکر احباب) .
 (سالف الذکر ، آنف الذکر) =
 یوقاریده آکیلان ، شمعی آتکله سی
 لکن . (آنی الذکر) = آشاغیده
 آکیلان ، یاد ایدیلن ماده (ذکر
 جبل) = کوزل صورتده یاد ایتمه ،
 مکتبلرده تربیه و تحصیل خصوصلرنده
 مکتب اداره سی طرفندن تقدیره شایان
 کوریلن اطفال و طلبیه و بریلن
 تحسیننامه . § اسم حق آتق ، یاد
 ایتک : (ذکر الله ، ذکر درویشان)
 جمعی (اذکار) .

« امانه ذکر و فیکرکیم آگاه اولانلر »
 « یاد عطای حالت کون و مکان و یرر »
 (ندیم)

« قورتلغه کرداب خطردن ذکر ایت »
 « لاحول ولا قوه الا بالله »
 (فامی)

ذلت { [ع] خوارلق ، حقیرک ،
 آلچاقلق : (علو جناب
 صاحبی ذلت و مسکنتدن عبارت بولنان
 برحیاته البته موتی ترجیح ایدر)

« ای داهیه سن شمعدیک اول صابر ذلت »
 (معلم ناجی)

شیتک صوتی ، لاحقہ ویا علاوہ سی :
 (ذیل کتاب ، ذیل دستور ، ذیل
 طرزندہ) . (ذیل) = صوتک ، علاوہ
 اولہرق (ذیلیات) = ذیلہ متعلق ،
 ذیل صورتیلہ یازیلان شیلر :

- « رایت عزتہ ذیل زر افشان خورشید »
- « علم رفعتہ جرم قر مجتہ سیم »
 (نظم)
- « بر ایکی مجتہ تعلق اولجہ انظارم »
- « اوزاندی ذیل مباحث چووالدی قیل ایله قال »
 (ندیم)

(اَذْهَابٌ ، ذُهُوبٌ ، ذُهَبَانٌ) در .
 (اَبُوذَهَبٍ) = آلتون باباسی ، چوق
 زنکین آدم . (ذَهَبٌ) = آلتون
 سورلمش ، یالذیزی :

« اکرچه صبر ایدرسه قیمت اولماز »
 « آکا یوز بیک نمن سیم وزهدین »
 (ابن کمال)

ذیل { [ع] اٹک : (طویل الذیل)
 اٹکی اوزون ، آجیق حاللی ،
 هفتسز . (ذیل ازار) = پشتمالک ،
 یاخود دستارک اٹکی ، اوجی . § بر

ذ

باشقه درلو اولوب اکثریا شفاپذیر
 اولان واکثریا ینہ چوجقلرده ظہور
 ایدن بر نوع خستہ لقدرکہ (خنّاق
 صرصری ، التّهابِ حَجْرَه صرصری) دم
 دینیلیر .

ذراع { [ع] آرشین . (ذراع
 اعشاری) = متره .
 (ذراع معماری) = قلفه ودولکرلرک
 قولاندقلری آرشین کہ یکرمی درت
 پارمقدن عبارت طول دیمکدر . §
 انسانک دیرسکی اوجندن اورته پارماغی
 اوجنه قدر اولان بوی ، اوزونلق .
 جمی (ذراعات) .

ذئب { [ع] قورد . جمی (ذئاب) .
 (داء الذئب) = قورد
 مرضی یعنی آجلق . (ذئب بحری)
 = دگزر قوردی یعنی « پرکی » دینیلن
 اوستی قالین پوللی بیرتیجی برنوع بیوک
 بالیق .

ذبحه { [ع] اصطلاح طی . اکثریا
 چوجقلرک بوغازلرنده پیدا
 اولان و (قوش بالازی) دینیلن
 مرض مهلك دیمکدر : [ذَبْحَةٌ حَقِيقَةٌ]
 = اصل قوش بالازی دینیلن مرض
 مدهش (ذَبْحَةٌ كَاذِبَةٌ) = علامتی قوش
 بالازینه مشابه اولدینی حالده آتاری

« قطع امید ایتم عنو کندن قصور و ذنبه »
 « بن قولم قولدن خطا یارب جناب کندن عطا »
 (واصف)

ذَبَّ . { [ع] قویرووق ، صاپ .
 } جمی (اذئاب) .

ذَوَاتٌ . { [ع] (ذات) کُ جمی .
 } اورایه مراجعت اولنه .

ذَوَائِبُ . { [ع] (ذَوَائِبُهُ) نك جمیدر .
 } (ذَوَائِبُهُ) = فی الاصل

باشک اوک طرفندن آینه ملاصق اولان
 بری دیمکدر . بعده باشک اوراسندن
 آرقه یه طوغری اوزانوب سارقان
 کاکل ، پرچه اطلاق اولمشدر . آنک
 پرچه اطلاق جائزدر . شو تقدیره
 کوره جمی اولان (ذَوَائِبُ) = کاکلر ،
 پرچلر دیمکدر . مفردی اصلاق اولانیلاز .
 جمی ده اکثریا (ذُو) ایله برلکنده
 یعنی (ذو ذوائب) صورتنده و کاکلی ،
 قویرووقلی کوبکبلر معناسنده قوللانیلیر .

ذَوْبٌ | [ع] اریمک ، صوکبی
 اولوق : (ذوب رصاص ،
 ذوبان) ذوبان نحاس) .

ذَوْقٌ | [ع] رشیدک خوشه کیتمکلکی
 خصوصی ، طادیی طویق

ماده سی : (ذوق صحبت ، ذوق طعام ،
 ذوق سلیم) (ذوقه کیتمک) =
 خوشلامتی . (ذوقته وارمق) =
 طادندن حظ ایتمک ، طاددی خوشه
 کیتمک . § جنبش ، اکلنجه ، اکلنتی :

(اهل ذوق ، بزم ذوق) ، (دون
 کیجه صباحه قدر ذوق و صفا ایله وقت
 کچیردک) . (ذوقلمک) = بین العوام
 برینی استهزا ایتمک ، بریله اکلنمک معنا .
 سنده قوللانیلیر . (ذوقه طالمق) =
 جنبش ، اکلنجه ایله وقت کچیرمک .
 (ذوقی) = ذوقه منسوب ، ذوقه
 متعلق . (ذَوَقِيَاتٌ) = ذوقه ، اکلنجه یه
 متعلق خصوصات :

« بن نه مسیحی نه مسیحا دمم »
 « ذوقی حقیقتنده آرار آدمم »
 (معلم ناجی)

« محنتی کنندینه ذوق ایتددر طالمده هنر »
 « غم وشادیء فلک بویله کاور بویله کیدر »
 (واصف)

ذَوِيٌّ | [ع] (ذُو) نك سبب
 اضافته نونی ساقط اولمش
 جمیدرکه صاحبیلر دیمکدر . مطلقا
 اضافته قوللانیلیر : (ذوی العقول ،
 ذوی الارواح ، ذوی الاحترام) .

ذَهَابٌ | [ع] کیتمک : (ایاب
 و ذهاب) § ذهاب بر
 یوله کیتمه یعنی ذهاب اولمه ، فکرنده
 کندینه کوره صانوب بلله یش : (ذهاب
 باطل ، ذهاب سقیم)

« کیتمه بن یولنه عریان و فقیر اولسون هپ »
 « چار مذهبه حرام اوله ذهاب و ذهبی »
 (نظیم)

ذَهَبٌ . { [ع] خالص آلتون :
 } (ذهب کثیر) جمی

« كيمك وار بر لسكنده اشتباهی »
 « جهانت خالتي سنسنين الهی »
 « ذليل ايمه بو عبد روسياهی »
 « امان ای پادشهر پادشاهی »
 « واصف »

ذَمَامٌ } [ع] آشاعیده کی (ذَمِيمَه)
 نك جمی . همزه نك برینه

(ی) یازلاملی : (اصحاب ذمائم) .
 [ع] بر شخص و یا هیئتک
 ذم } احوال و افعالی بیان و مؤاخذہ

ایده رك عیب و قصوری حقتده هتك
 شرف و كسر اعتبارینی موجب اوله جق
 صورتده عز و یانده بولمق كه تركه ده
 یرمك ، یرمك ؛ قناتق ، قناتق
 دینیلیر . (مدح) بونك ضدیدر :
 (بر شخصی ذم ، بر شخصك ذمی) ،

« یار مدحندن نه اصی یار مدحندن نه غم »
 (لا)

ذَمَامٌ } [ع] ذم ایدیجی ، یریحی ،
 قناتمیق : (ذمام بدانام)

ذَمِيمٌ } [ع] (مذموم) کبی یرلمش ؛
 یرمکه برلمکه مستحق فنا ،

کوتو حال ، شی : (فعل ذمیم ، خلق
 ذمیم ، قول ذمیم ، افعال ذمیمه ، اخلاق
 ذمیمه ، اقوال ذمیمه)

« تربیتسکرده خلق حسنی اولسه طباع »
 « حسن اخلاقه مبدل اوور افعال ذمیم »
 (نظیم)

ذَنْبٌ } [ع] قباحت ، کناه ، صوح ؛
 (ذنب عظیم ، ذنب منفور)

ذَكَرٌ } [ع] (انثی) نك ضدی .
 یعنی اركك ديمكدركه جمی
 (ذُكُور ، ذُكْرَان) در . لسانعزده
 بو معناده منحصرأ (ذكور) لفظی
 مستعملدر . مفردی یالكنز آلت رجل ،
 علامت ذكورت معناسنده قولالانیلیر .

ذَكَوِيٌّ } [ع] ذكالی ، تیز آكلایشلی ،
 سریع الفهم . بونك ضدی
 (غبی) در .

ذَلِكٌ } [ع] شو ، او . صریبده مفرد
 مذكر اشارتی . لسانعزده
 ترکیب ایله قولالانیلیر ، مذکره عائدتی
 معتبر دکادر . (كَذَلِكَ) = شونك
 کبی ، آنك کبی . (مَعْ ذَلِكَ) =
 شونکله برابر ، اونکله برابر ديمكدركه
 بوحالده کافلك سکونی لازمدر . (بِنَاءٌ
 عَلَى ذَلِكَ) تعبیر قدیمی الیوم متروک
 حکمنده در .

ذَلُولٌ } [ع] (سرکش) نك ضدی .
 مطیع و منقاد ، یاواش
 باشلی . انسان و حیوان حقتده وصف
 اوله رق قولالانیلیر : (شخص ذلول ،
 اسب ذلول) .

ذَلِيلٌ } [ع] خوار ، حقیر ، آلچاق .
 بوده اکثریا انسانه وصف
 اولور . (ذَلِيلِي) = حقیرلك ،
 آلچاقلق .

حکمنز، هیچ. (ذره وار) = ذره
مثالی ، غایتله کوچك ، پك آز.

« جره خورشید در ذراتی کرچه دوندیرن »
« کیم عجب اول جره آتش فشانی دوندر »
(لا)

« ندیم کندی قولك ، کندی مستمند کدر »
« اونومه ذره کی ای آفتاب فیض آثار »
(ندیم)

« قالدی ذره قدر دلد بو دنیا هوسی »
(شاهی)

ذریعه } [ع] سبب ، فرصت ،
وسيله : (ذریعه جمیله ،
ذریعه حسنه) .

ذقن } [ع] ایکی چگه کیبکارسنك
برلشدیکی برکه ترکیهده
(اسگنک) دینیلیر. (ذقنی) = اصطلاح
طبی. چگه به متعلق عضلات وسائره به
اطلاق اولنور .

« ای که کمب هممک پیکر کیوانه ذقن »
(ندیم)

« ای شاه حسن بونه ذقندر دیدم دیدی »
« آراگام روح روانگدر سنك »
(نظم)

ذکاء } [ع] سرعت ادراك ،
تیز آکلایشلی اولوق .
ذکاوت } ذهنده کی چابک آکلای
بیجیلیق قوتی :

« شمس اشراقه شبه طبع منیرکله ذکا »
« کهر و آبه مثل ظرف زبانکله سخن »
(ندیم)

ذبح } [ع] بوغازلامش ، کسایش
حیوان } فی سبیل الله قربان
ابدلکه الوبرشلی اولان حیوان .
(ذبحه) = عین معنارده لغتدر .
بونک جمی (ذبایح) در .

ذخائر } [ع] (ذخیره) نك جمی .
همزه نك یرینه (ی)
یازلما ملی : (جمع ذخائر ، فیثات ذخائر) .

ذخیره } [ع] حین حاجتده صرف
اولنوق اوزره بیریکدیر .
یلوب انبارده صافلانیلان حیوانات
وما کولات ومقوله سائره : (ذخیره
انباری ، ذخیره بازاری ، ذخیره چوالی ،
ذخیره جیلر) . (ذخیره آخرت) =
خیرات وحسنات .

ذرعی } [ع] اصطلاح فقهی .
آرشون ایله اولچیلان شی
دیمکدر . جمی (ذرعیات) در .

ذره } [ع] غایتله کوچك ، اوافق
قارنجه دیمکدر که بونوع قارنجه .

لرك یوز دانه سی بر آربه وزننده در .
بو مناسبتله بر آربه نك یوزده بری قدر
ویا خود کوز ایله کوریلور کورلمز
درجهده اینجه ، اوافق شی معناسنده
قوللانیلیر که کونشك ایشینی ایچننده
اچار کبی کورینن غایتله کوچك توز
دانه لری دیمکدر . اکثر یا قلت ، جزئیت
مقامنده استعمال اولنور . جمی (ذرات)

دو : (ذره قدر) = پك اوافق ، پك

« بواسطه داد ذاتی کیم سنک و اردر نهاد کد
 « اوقوت اسکندری اول الفدن ابتدا ایله
 (تدیم)
 « آصفا کیرمدی حقا که کف ایامه
 « ذات پاک کبی مجموعه اخلاق حسن
 (وله)

ذاکر { [ع] ذکر ایدیجی، ایدن
 آکچی، آکان: (ذاکر
 اسم الله) § تکیه لرده اجرای آیین
 طریقت ایدلدیکی ائشاده درویشاؤ
 ذکره تشویق ایچون اصول موسیقی
 ایله آهلیات اوقویان ذاتلره (ذاکر
 دینیلیر جمی (ذاکرون، ذاکرین)

ذاکی { [ه] پک کسکین قوقول
 مسک و عنبره وصف اولور
 قوللانیلیر: (مشک ذاکی) .

ذاهب { [ع] یول طوتیجی
 کیدیجی، کیدن. اکثر
 ذهنیاتده قوللانیلیر: (بوفکرک بطلاننا
 ذاهب اولدی، بوسوزه باقره روق
 کوجندیکنه ذاهب اولدم) .
 « بنده او طریقده ذاهب اولدم »
 « انسانلر ایله مصاحب اولدم »
 (لا)

ذاهل { [ه] ذهول ایدیجی، ایدن
 اوتوتیجی، اونوتان: (کات
 ذاهل، خطاط ذاهل) .

ذبح { [ع] بوغازلامق، بوغازلانق
 بوغازی کسلیک: (ذبح قربان
 ذبح غنم، حیوانک ذبحی، دوه تک ذبحی) .

باری، ذات اجل و اعلی، ذات مسئله،
 ذات ماده) (ذات البین) = آرده کی
 حقیقت، مناسبت (حد ذاتنده) =
 اصلنده، عین مایه سننده § اشخاص
 حقنده نفسدن کنایه اوله رق استعمالی
 تقدیرنده اشخاصک نوعنه کوره تذکیر
 و تأییشه رعایت اولنور. برارکک حقنده
 (ذات عالی) ارککلر اولورسه (ذوات
 عالیه)، برقادین حقنده (ذات علیا)
 یاخود (ذات عالیه) قادینلر اولدینی
 تقدیرده (ذوات عالیات) دینیلیر .
 (ذاتاً) = اصلنده، اصل اوله رق
 (ذاتی) = ذاته منسوب، نفسه هاند
 (ذاتیات) = ذاته متعلق، شخصه
 هاند خصوصات (بالذات) = نفسی،
 کندییی دیمکدر. § فن طب اصطلاح
 حاقی عدادنده برچوق تراکیبه التحاق
 ایله استعمال اولنور. مثال اوله رق
 بعض اصطلاحات آتیده ذکر اولنور:
 (ذات الجنب) = عشاء جنب دینیلن
 آق جگر اورتوسنده پیدا اولان التهابه
 دینیلیر که برمرض مهلکدر. (ذات الرنه)
 نسیج رتوینک یعنی آق جگرک التهابندن
 متولد برمرض مدهشدر. (ذات الطبل)
 = غشاء طبل دینیلن قولاق زارینک
 التهابی دیمکدر :

« انبیا ورسله اول شرف موجودات
 « کونه آخرده کلوب ذاتی اولندی تقدیم
 (نظم)

دِیون } [ع] بوج مناسبه اولان
 دیون } (دین) کجی : (دیون
 عمومی عثمانیه اداره سی ، دیون عمومی
 محاسبه جیلکی ، دیون عمومی قلی ،
 تسویه دیون) .

دِهْن } [ع] سورینه جک یاغ :
 (دهن عود) جمی
 (ادمان) .
 دِهْوَر } [ع] (دهر) کجی . اورایه
 باقکز : (اعوام ودهور) .

﴿ ذ ﴾

ذَائِقَه } [ع] انسانده مادی و معنوی
 طاد ویرجی ، ذوق طوید .
 ذائقه اولان قوت ، (قوه ذائقه)
 ده دینیلیر . مثلاً (اوزوم شیرهمی
 ذائقه خوش کلپور ، قوزی منظومه .
 سی فلانک ذائقه سنه اوقدر او یغون
 کلپورکه اوقونورکن رقصان اوله جق
 ظن اولنیور) همزه نک یرنده (ی)
 یازماملی :

« طاتلی سوز لرله یازوب وصفی سعد آبادک »
 « ایله شیرین بنه کل ذائقه عرفانی »
 (ندیم)

ذَائِح } [ع] بوغاز لایچی ، بوغاز .
 لایوب کسچی : (ذایح غم) .

ذَات } [ع] صاحب معناسنه اولان
 (ذو) نک مؤنثیندرکه
 صاحبه دیمکدر : (ذات الزوج) =
 قوجه صاحبه سی ، قوجه لی (امرأه)
 ذات لزوج) = قوجه لی قادین معناسنی
 افاده ایدر . § عین ، کنه ، اصل ،
 حقیقت معناسنده ده قولانیلیر : (ذات

ذ } [حرف] الفبای عثمانیده اون
 برنجی حرفدز . حسابده یدی
 یوز عددینه مساوی اشارتدر . وضع
 تاریخده شهر (ذی الحجه) یه علامتدر .
 اسمی (ذال) در : (ذال معجمه) .

ذَا } [ع] عربیده مفرد مذکره
 مخصوص اسم اشارت . شو ،
 بو ، اومقامنده در . لسانمزده ترکیبسر
 قولانیلار . مذکره اختصاصی معتبر
 دکلدر . (بَمَدَا) = بوندن ، آندن
 صوکره . (کَذَا) = بویله ، اویله .

ذَائِب } [ع] اریجی ، اریین .
 معدنیات حقنده استعمال
 اولنور . همزه نک یرنده (ی)
 یازماملی .

ذَائِق } [ع] طادیچی ، طادان :
 (ذائق کوثر محبت) ،
 (ذائق موت) « کل نفس ذائقة الموت »
 دهکی طرز تأیث قاعده عربیه مقتضیا .
 تندندر . كذلك (ذایق) صورتنده
 یازماملی .

مازون ، اجازتنامه‌ی اولان § حکیم ، طیب . [دوقتورا — Doctorat] = برعلم وفننده آلتان اجازت ، اذن || منتبک شهادتنامه‌سی : (دوقتورا امتحانی) .

دول } [ع] « دولت » ك جمی .
 اورایه باقکیز : (دول معظه ، دول سته ، دول متفقه ، دول متحابه) . (بین الدول) = دولتزر آره‌سنده (حقوق دول) = دولتزرک مناسبات سیاسیة ومعاملات عمومیة لریك اصول وقواعدینی حاوی دستور فنی :

« پیرایه ملك وملل سرمایه دین ودول »
 « کاولش نصیبی تا ازل تاج فریدون ، تخت جم (نفی)

دولاب } [ع] قوی بودن صوچیقارمه .
 انواعی معلومدر : (ساقز دولابی ، صو دولابی ، بوستان دولابی) § حبله ، خدعه ، دوباره : (ایشی کوچی دولاب ، بن دولابه کله‌م ، نه دولاب چویرر ، فلانه بردولاب اوینادی‌که) § کرک منقول یعنی قالدیریلوب ایسته‌نیلن محله کورتورلسی ممکن اولان وکرک غیر منقول یعنی یرلی یا بلیش بولنان ایچی رافلی ویا رانسز ، تک ویاخود جفت قنادلی طولانی اشیاقویمغه وسائر صورتله قولانمغه مخصوص ظرف . بونکده كذلك انواعی موجوددر : (آیدلی

دولاب ، تل دولاب ، دوغه دولاب ، جویرز دولاب ، بدستان دولابی)
 « بسته‌در بربرینه چنبر دولاب وجود »
 « مرتبط بربرینه آب ایله خاك ، آتش وباد (نابی)

دوم } [ع] ایکنجی . (حکایه
 دومین } دوم ، باب دوم)

دون } [ع] آشاغی : (دون قیمت ، دون بها ، بوکوپه دکرجه شو یوزوکن دون دکادر) § دنی ، سفیل ، صویسز ، آچاق : (دشمن دون ، رقیب دون ، بخت دون)
 « سنبلله بنفشه‌ینی کورر دون »
 « اول کاکلی ایلین تماشاشا »
 (معلم ناجی)

دونیم } [ع] ضمه خفیفه ایله در .
 ایکی پارچه ، ایکی‌به آیرلمش ، بولتمش :
 « سیف غیرتله مقرردر دونیم اولتی بگا (عون)

دهات } [ع] شده ایله غلط اوقو .
 ماملی . (داهی) نك جمی .
 اورایه‌ده باقکیز : (عمرو بن العاص دهات عربدن ایدی) .
 « یکه تاز سر میدان دهات عرفان »
 « سرفراز قصب‌السبق کالات وفنون »
 (منیف)

« بر ساحره تحیر افزا »

« دوشیزه روش فقط سخترا »

(معلم ناجی)

دُوشینه { [ف] دون کچه به بنسوب،
دون کچه کی : (ناله)

دوشینه ، آهنک دوشینه ، محبت

دوشینه ، وعد دوشینه . (دوشین) ده

قولانیله بیلیر .

دُوق { [فرانسز جه دن Duc]
ضمه خفیفه ایله در . « دوقه »

ایتالیانجه دن مأخوذ در . سردار معنا سنه

پایه اصالت . (Grand) لفظی الحاق

اولنه رق (غراندوق) صورتنده ده

قولانیلیر . بو عنوان اصالت بعض اوفاق

حکومتلرک رئیسلینه و خصوصیله روسیه

ایمپراطورلرینک اوغلرینه ویریلور .

(دوقا - Ducat) = منسوب اولدینی

مملکتته کوره قیمتی اون ایله اون ایکی

فرانق آره سنده تخلف ایدن بر نوع

آلتون سکه درکله سائمزده (دوقا آلتونی)

نامیله معروفدر .

دُوق { [فرانسز جه دن Dock]
ضمه ثقیله ایله در . اصلی

انگلیزجه در . کمرک انباری § اصطلاح .

حات بحریه جه سفارش تعمیر ایدیه جک

محل ، قلفات یری ، § حوض ، سفائنه

مخصوص ترسانه حوضی .

دُوقور { [دن] بر علم و فننده
Docteur فرانسزجه .

دُوش { [ف] اوموز : (دوش
تحمل ، دوش غیرت) .

(بردوش) = اوموز اوزره ، صرتده ،

آرقه ده . § دون کچه دیملکرد . بومناسبتله

لسائمزده رؤیا ، احلام معنا سنده قوللا .

نیلیر . (دوش آزمق) = احتلام

اولقی ، غسل اقتضا ایتک :

« بردوش کبیر حق بوکه معنیده بو عالم »

« کیم کوز بوموب آچنجه زمانی کدر ایلر »

(نفی)

« خانه بردوش سینه چاک بنم »

« ازوا خواه زیر خاک بنم »

(معلم ناجی)

« ریزه سنک دری اکلیل رجایه کوهر »

« پرنیان نظری دوش کاله اکسون »

(منیف)

دُوش { [douche فرانسز جه دن]
بوکسکه صربوط بیوک بر

سوزجکدن ویا آچیقدن باشدن آشاغی به

صو دوکش . [doucher - دوشه]

= اوصورتله صو دوکک ، دوش

یایمق .

دُوشش { [duchesse فرانسز-
جه دن] دوق زوجسی

ویا کرمه سی ؛ بردوقلفک صاحبسی

بولنان قادین .

دُوشیزه { [ف] باکر ، قیز ؛ قیز
اوغلان قیز . (دوشیزگی)

= بکارت ، قیزلق :

« ای دلبر دوشیزه رشک آور حوران »

(زاری)

۱۶ صحنه دن مبارک بر فورمه ۱۰ باره بدر

منسوب، زبانی. جمعده (دُوْزَخِيَان) دینیلیرکه ملائکه عذاب، زبانیسلر دیمکدر :

« دوزخه کیرمز ستمکدن یانان »

« قابل جنت دکل اهل عذاب »

(فضولی)

« دوزخ نشین آتش فقر اولدیفک قالیر »

« ای آخرت خراب تهبدر توکلک »

(مجموعه مظفر)

دُوْزِيَه { [ایتالیانجه دن] اون ایی پارچه دن عبارت

برطاقم، بردسته دیمکدر : (بردوزینه

چوراب، بر دوزینه قاشیق، دوزینه

ایله صاتیور) .

دُوْسْت { [ف] محب حقیقی، غرضسز عوضسز سوکی ایله بربرینه

قلبا مربوط اولان طوغری آدم :

(طلمده اک کوچ شی دوست قازانمقدر،

صادق بردوستی بولنان آدم بختیاردر)

§ یار، سوکیلی . (دوستدار) =

دوست طوتان، سوکیلیسی اولان

(دُوْسْتَانَه) = محب، سوکیلی اولانه

یاقیشه جق صورتده . (دوستی) =

دوستلق، محبک .

« ایکسی بردر معذب ایله مکده آدمی »

« کوکی مسعودشمن، طالعی منحوس دوست »

(ثابت)

« ایریشمک ایسترایدی خوان وصلکه لیکن »

« مان نصیب جم آخر دعا ایمش ای دوست »

(جم)

واردر : (رصد دوربینی ، جیب دوربینی ، کیمی دوربینی) .

« دوربینی نگاه خرد نندر کیم »

« وطنک زخمی ظهور ایتمه دن ایلمر مهم »

(نابی)

دُوْز { [ف] « دوختن » مصدریدن مشتق اولوب (دُوْزنده)

کبی دیکیمی معناسنده ، وصف ترکیبی

صورتده قوللانیلیر : (زردوز) -

صیرمه لی، صیرمه دیکیمی . (جوالدوز)

= جوال دیکمه مخصوص اوج طرفی

اکری ویاصسی اوزون ایکنه . (دیده

دوز) = نصب نظر ایدیجی یعنی کوز

دیکوب متصل باقیجی ، بکله بیجی :

(دیده دوز انتظار) بوتعبیر قدیمده

انتظار لفظی فضله ، خسودر . چونکه

(دیده دوز) ذاتا اومعنائی افاده

ایدیور . آنک یرنده حسرت ، فرقت

کبی الفاظ مناسبه ایراد اولنه بیلیر .

(جگر دوز) = جگری دلوب بیجی

دیمکدر :

« زردوز بالان اورسه کاشک بنه اشکدر »

(لا)

« رستم طبعم اکر دشمن ایله جنک یاتسه »

« خامه می تیرجگر دوز دو پیکان ایلمر »

(جوری)

« جامه دوز غضبی ایستسه بیجزمی کفن »

(عزت ملا)

دُوْزَخ { [ف] [جهنم ، طامو . (دوزخی) = جهنمه

دوشونجی ، ایلرینی دوشونق .
 (دور اندیشی) = اوزاق دوشونجیلک
 (دوری) = اوزاقق . (دورنما-ی)
 = اوزاق کوستریجی ، کوسترن .
 (دورنویس) = اوزاق یازیجی ،
 اوزاغه یازان که تلفراف دیمکدر :

«ینه سیرایله نخلستان دورا دور معنایی»
 «کلتازدر کستاندر خیابان در خیاباندر»
 (ریاضی)

«توجه ایلسه تفریق فتنه یه عزمی»
 «اولوردوا بروی خوبان بری برندن دور»
 (نابی)

دورباش { [ف] اوزاق اول معناسنه
 ابر تمیردر که اوائلده
 حکما و امراک او کلرنده سکیردن
 چاوشلر خلقی طاعتق ایچون اللرنده
 طوتدقلری دکنکی ، عصایی سالایه رق
 تلفظ ایدرلر وازدحای دفع ایلرلردی .
 مؤخرأ مذکور عصا ، دکنکه ، نیزه
 کپی شیلره عام اولمش وایوم بومعناده
 مستملدر .

دوربین { [ف] اوزاق کوربیجی
 دیمکدر که طافل صاحب
 بصیرت و تدبیر معناسنده قوللائیلیر :
 (بیوک رشید پاشا کپی بر سیاسی
 دوربین نادر بیتشیر) § اوزانده کی
 اشیایی ، اوزاغی یقین کوسترن بر آلت
 رؤیتدر . مث کوز ایله باقیله جق نوع
 طولانیسی وجفت کوزایله قوللائیله جق
 قیصه طرزی ، حاصلی درلو درلوسی

{ [ف] دویمان ، توتون .
 دود } (دودگام) = دویمانیری ،
 اوجاق . باجا . (دود آلود) =
 دویمانلی . (دود آم) = بد دعا ،
 انکسار . (دود دماغ) = تکبر ،
 بیرلنک :

«اشک روان و دل پردود ایله»
 «اوله ده در شمعدی ده دریا نورد»
 (معلم ناجی)

«جنت آباد کوردیکم یرلر»
 «دود گاه ججیمدن بدتر»
 (وله)

«تخیل ایلسه دل رویمائی خاکن»
 «مشام جانه ویرر دود آم نکمت عود»
 «سامی»

دودمان { [ف] صوی صوپ ،
 قبیله ، قوم ، خاندان }
 دوده | اوجاق :

«خاندانی حشره دک معمور اولوب اول خسروک»
 «ذات پاک ایله فخر ایده عظام دود مان»
 (حق)

«چراغ دوده اجداد معدلت بنیاد»
 (نابی)

{ [ف] اوزاق : (دورودراز) =
 دور } اوزون اوزادی . (دورا

دور) — اوزاق اوزاق ، اوزاقدن
 اوزاق که معناه غایت بعد مطلوبدر .
 || اوزون اوزون . [دور اندیش] اوزاق

آیاقلی . اکثریا زار او یوننه هاند
تعبیرانده قوللائیلیر . مثلاً (شش
و دو . پنج و دو ، دوشش) کبی .
« انظاردن آرزو عیاندیر »
« افکاره دو دیده ترجماندیر »
(معلم ناجی)

دوینا { [ذ] ایکی قات ، بوکلیش ،
اگر بلیش : (قد دوتا ،
قامت دوتا)

دوچار { [ذ] فی الاصل ایکی درت
دیمکدرکه فارسیده ایکی
کیشی بربریله راست کله رک ملاقی اولوق
مناسنی افاده ایدر . حتی فارسیده
بو او شتیق ، ملاقات مقامنده کنایه
(دو چشم چارشدن) تعبیری ده مرفو فدر .
لساعزده دخی شدتله آرزوی تلاق
مناسنده (چار چشمه مترقب ، منتظر)

تعبیری قوللائیلیر . ایشته بومعنی
مناسبیتله کیت کیده لساعزده راست
کله ، چاتمه ، اولاشمه ، طوتله ،
اوغرامه مناسنده قوللائیلش والیوم
بومعنالرده مستعملدر . بالادنبیری
کوسترین بو اوچ کله ده کی واولر (و او
اصلیه) اولیوب (و او رسمیه)
اولدیفندن اثنای تلفظده اظهار اولتماق
لازمدر :

« ایله مز یولده دوچار اولسه دخی ردسلام »
(نابی)

« بالاره طوغری ایتمه پرواز »

« تا اولیه سین دوچار شهباز »

(معلم ناجی)

دوخته { [ذ] ایکنه ایله دیکامش :
(جامه دوخته ، خرقة
دوخته) صاعش : (شیر دوخته)

دود { [ع] قوردجغز ؛ اوفاق
بوجک ، صوغلیان .
دوده { اصطلاحات طیبه ندر .

دوئلو { [ایتالیانجه دن] [فرانسز-
جه سی (Duel) . ایکی
کیشی آره سنده وقوع بولان مبارزه ؛
سلاحله چارشمه ، آتشمه که قانوناً
ممنوعدر .

دوباره { [ذ] (باره) . معانی
عدیده بی افاده ایدر سه ده

بوراده (کره ، دفعه) مناسنده در .
فارسیده برکره ، ایکی کره مقامنده
(یکباره ، دوباره) دیرلر . بولفظ
« نوبت » مناسنده ده قوللائیلیر که
او تقدیرمه کوره « ایکی نوبت » دیمک
اولور . اوائلده اکثریا زار او یونلرنده
نوبته قائل اولمایوب برر بهانه ایله بر
قاج کره زار آتمق ایسته یین او یونجیلرک
« دوباره » ایتمک شرطی در میان
اولنورق او یونه اشتراک لری قبول اولنور
ایمش . مؤخرأ بو صورتله کثرت استعمالی
بالمناصبه حیله ، خدعه ، مکر مناسنده
اصطلاح اولسنه سبب اولمشدر .
|| زارلرک ایکیسی ده آتیلجه ایکی نقطه لی
کلمک . ایوم لساعزده بومعنالرده
مستعملدر . (دوباره جی) = حیله کار ،
خدعه جی دیمکدر .

برانگده چالینور . فارسیده بونک مخفی
اوله رق (دُنْبَك) = بکچی طاوولی ،
کوچک طبل دیمکدر :

« ایلمر ممینی باشیله تهیز »

« دنباله ایسه همیشه جنبان »

(معلم ناجی)

دُنْبَا ۱۰۰ [ع] اوستنده یاشادیمزقاره
طوپراغک عمومی اعتباریله
اسمی که عالم ، جهان ده دیرلر . (آخرت)

مقابلیدر . اکثریا (دنیا و آخرت) تعبیری
قوللانیلمر . (فانی دنیایه آلدانمه ملی) .

(دنیا پرست) = دنیایه طایچی ،
طمعکار ، حرصلی آدم . (اهل دنیا)

= دنائتله متصف ، آلاق . (تارک
دنیا) = منزوی ، طبد ، زاهد .

(دُنْبَا لِق) = مال و نقد ، ثروت
(دنیاسی اویغون) = غنی ، زنگین ،

حال و اداره سی یولنده اولان آدم .
نسبتنده (دُنْبُو ی) دینیلرکه دنیایه

متعلق دیمکدر : (آنال دنیویه ،
هوسات دنیویه) .

« دنیا اونه ؟ برغریب رؤیا »

« وارلق اونه ؟ برعجیب خولیا »

(اکرم)

« کولهلم اوینایهلم کام آلهلم دنیادن »
(ندیم)

[ف] ایکی : (دُو جِهَان) =
دُو } دنیا و آخرت . (دورو-ی)

= ایکی یوزلو . (دُو پَای) = ایکی

« حیدر کرار میدان شنای ذاتکم »
« اسب طبعم دلدل وچالاک خامم ذوالفقار »
(نمت - نظم)

دُم } [ف] قویروق . (دُمچِه) =
قویروفتی ، قیصه قویروق .

(دُم دَار) = قویروق طویچی ،
طوتان ؛ قویروقدن کان ؛ اڭ آرقه ده
بولان مفرزه عسکریه ، قره غول .

دُمَل } [ع] اصطلاح طیجه بیوک
قان چیبانی .

دُمَل } [ع] کوز یا شی معناسنه
دُموع } اولان (دُمع) کجی .

(دُموع جاریه)

دُنْبَال } [ف] قویروق : (کوکب
دُنْبَاله دار) . (دنباله

دُنْبَاله } (رو) = قویروقدن ،
آرقه دن کیدن ، تابع .

(دُنْبَالِک) = (دُنْبِه) قویروق ،
(لَک) = معانی متعدده بی افاده ایدر

ایسه ده بوراده سپیله نیش یومشاق
دری و سختیان معناسنه درکه بوحالده

معنای لغویسی سپیله نیش قویروق
دریسی دیمکدر . اصطلاحده بر نوع

چنک ، چالغی آلتنه اطلاق اولنور .
یوزی دری ایله مستور و شکلی مدور

و آتی یاصسی و ایکیدی بر برینه مربوط
بر آت چنکدرکه اکثریا زورنا ایله

بر آت چنکدرکه اکثریا زورنا ایله

یجلیق . § بر آدمی چاغیرمق ، بر
شیئہ سوق ایتک معناسنی حاویدر .
لسانمزده بومفناده مستعمل دکادر .
یا لکنز دعا ایدیجی ، دعوت ایدیجی
معناسنه اولان (داعی) نك جمعی

بولتان (دُعَات) بومفناده قوللانلیبر .
دُعَات { [ع] تشدید ایله غلط
اوقوماملی . بالاده عرض

اولندیفی وجه ایله (داعی) نك جمعیدر .
بوکله دعا ایدیجی معناسی اراده اولندیفی
تقدیرده اسلوب فارسی اوزره (داعیان)
صورتنده جمعلیر . دعوت وسوق

ایدیجی معناسی اراده اولندیفی حالده
(دُعَات) طرزنده جمعلیر . ایکنجی
تقدیره کوره ملحد پدشوالری دیمکدر .

دُكَان { [ع] چارشو ، بازارده
اموال و اشیا وضع
وفروخت اولنان اوطه ، محل دیمکدر .

تخفیف ایلهده استعمالی جاژدر . جمعی
(دَکَاکین) . (دُکَانِجَه) = فارسی
ادات تصغیر ایله دکانجیق دیمکدر .

« زمین بلوردن آویز لرله قیلندی شهر آیین »
« دکل بوزلردرو دیوار هریت و دکان اوزره »
(لا)

دُدُل { [ع] طرف قدسی جناب
رسالتپناهیدن حضرت

« امام علی » به بخش بیورلمش اولان
قبر استرک اسمیدر . اسب واستر حقتنده
وصف اولهرق قوللانلیبر :

« دوست مدخندن نه اسی یاو ذمندن نه غم »
(لا)

« دشمنی دوست اولور صامه صاقین »
« عرض اخلاصنه آلدانمه صاقین »
(وهبی)

« اولسه جهولانه جهان دشمنم »
« منقلب اولماز ینه فکرم بنم »
(معلم ناجی)

دُشْنَام { [ف] سو بیگمه ، سو بیگوب
صامه :

« تلخ گام ایتز سنک شیرین کلامک نورسی »
« سن همان ایله تکلم راضی یم دشنامه بن »
(نورس)

دُشْوَار { [ف] مشکل ، کوچ :
امر دشوار ، کار
دشوار) (دُشْوَارِی) = کوچک .

« مهربان حال دشوار عصات رستخیز »
« حاجزان روز حشرک مشفق رحم آوری »
(نظم)

« ای بنم دردمی دشوار کورن »
« ای بنی طعنه سزاوار کورن »
(صفا)

دُعَا { [ع] درگاه آلهیدن نیاز
وابتهال ایله خیر و رحمت
رجاسی § بو صورتده قرائت اولنان
عبارات مرتبه مأثوره . (دعا گو) =

دعا سویله یجی ، داعی (دُخَاوَان)
= دعا اوقویجی . (دعا گو پی) =
دعاجلیق (دُخَاوَانِی) = دعا اوقو .

حاضر اولدییی تقدیرده وصف ترکیبی
 طرزنده قوللانیلیر : (دلدزد) =
 کوکل چالیجی که کوزلدن کنایه در .

« کوهر کفتارینک کان مشتری مقلسی »
 « کوچه اسرارینک خورشید دزدشبروی »
 (نغی)

دزدیده } [ف] چالمنش : (در
 دزدیده) = چالمنش اینجو .
 ننگاه دزدیده) = کوز او جیله عجله باقش .

دستور } [ع] قوانین و نظاماتی
 دستور } حاوی کتاب ، مجموعه .

دستور العمل) = احکامیله عمل
 اولنه حق قانون ، قاعده . (دستور
 ادویه) = اجزاجی کتابی § برشینه
 تاند قاعده اساسیه : (دستور ریاضی ،
 دستور میخانیکی) § قانون ، اصول ،
 قاعده ایله حرکت ایتمکله مکلف اولدیقندن
 وزرا ، امرایهده اطلاق اولنورکه بو
 صورتله استعمالی (صاحب دستور)
 معناسنه در : (دستور مکرم)

« دستور مکرم که خدا ذاتی ایتمش »
 « انواع مکارمله کرم کستر عالم »
 (نشاطی)

دشمن } [ف] دوست) کضدی .
 دشمن } عداوت ایدن ، کوتولک
 فئاتی ایتک ایستهین که ترکیجسی (یاو)
 در . (اسکی دوست دشمن اولماز —
 قول مشهور)

یایان ایشعی دیمکدر . عریسی (تجار)
 در .

دروغ } [ف] دما ، ثنا ؛ سلام ،
 تحیه § یونلش ، یوعه
 آجاج ، کراسته معناسنی ده افاده ایدر .
 معنای اولایه مثال :

« هزاران درود هزاران سلام »
 « زما بر محمد علیه السلام »
 (سمدی)
 « نیاز عشق شاشقاندن فزون »
 « روان پاکرسوله اوله سلام ودرود »
 (سامی)

دروس } [ع] « درس » کجیمی .
 دروس } اورایه مراجعت اولنه :
 (دروس نافعه ، دروس مختصره) .

دروغ } [ف] یالان : (دروغ
 دروغ } مصلحت آمیز) مشهوردر .
 مشهوردر . (دروغزن) = یالانجی .
 (دروغزنی) = یالانجیلق . (دروغی)
 = یالانه متعلق ، منسوب .

دري } [ع] پارلاق ، پارلیلی ،
 اکثریا کوکبه وصف اوله .
 رق قوللانیلیر :

« کوکب دری حکمت بر زمان ایتمزغروب »
 (وصفی)

دزد } [ف] خرسز . (دزدی) =
 خرسزلق . سرقت معناسنه
 اولان (دزدیدن) مصدردندن امر

وس { [ع] انجود تخفیفله ده قولانیلیر :
در } (در دانه) = انجودانه سی .

(در ناسفته) = دلمه مش انجود .

(در گرانمایه) = قیمت دارایی انجود .

(در پیم) = صدفده تک اوله رق ظهور

ایدن ابری ، بیوک انجود . بو تعبیر

کنایه حق مقدس جناب پیغمبریده ده

قولانیلیر . (دره) = کذک بیوک

انجودانه سی . (دره) تک جمعی

(درر) و (درات) در :

« آبریلیم بیگ در یکدانه دن »

« آبریلیم سیرت مرادانه دن »

(معلم ناجی)

« قصه ایته خصوصاً که کورسوخ خیالم »

« بر نکته سی شرح کتاب درر ایلر »

(نفی)

« بر در صدق نشین ایدم بن »

« بر موجه ایله کناره دوشدم »

(اکرم)

درج { [ع] قوطی ، حقه . (درجه)
ده دینیلیر : (درج در)

= انجود قوطیسی . (درج زر) =

آلتون قوطیسی . (درج تنک) =

محبوبه تک آغزندن کنایه در .

« بوالبشردن سکا دک ای کهر درج وجود »

« نور روحانی ایدی بار قطار اجداد »

(نابی)

در { [ف] طورطو ، چو کنتی .
درده) ده قولانیلیر :

« غالباً بر اهل دل طوبراغیدر درد شراب »

« کیم قیلوب حرمت بنالر طومش اوستنده حباب »

(فضولی)

درست { [ف] صحیح ، سالم ، صاغ ،
طوغری ، صاغلام ،

بتون : (تن درست) = صاغ ، صاغلام

وجود (تن درستی) = وجودجه

صاغلامق (جسم درست) = صاغلام

کووده . (فکر درست ، رأی درست)

طوغری ، سالم فکر ورأی . (درستی)

= طوغریلق ، صاغلاماق ، سالمیت .

(درست او قومق) = صحیح وطوغری ،

یا گمش سز او قومق دیمکدر :

« یته میخواره لر ساق ایله عهدی درست ایتدی »

« برالده دست جانانه برالده جام رخشاندر »

(ریاضی)

درشت { [ف] سرد ، قاتی ، قالدین ،
قابا : (سخن درشت ،

طور درشت ، کلام درشت ، شیوه

درشت ، فکر درشت ، قاش درشت)

(درشتی) = قاتیلک ، قابالق ، قالدینق .

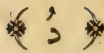
« ایدوب نرم ودرشتی لامسه تعییننه موقوف »

« مشای بویه وقف ایتمش مذاقه لذتی اهدا »

(منیف)

درگر { [ف] اصلی (درودگر)
در . تخفیف اولمشدر .

دروگر { ترکیبه ده تحریف ایله
(دولسکر) دینیرکه یابو



« باشمدن آه ایله آتش چیقار دخان یرینه »
(بحجت)

دُخْت { [و] قیز . (دخت رز ، دختر رز) = اوزومك
دُخْتَر { قیزی که شربدن کنایه .
در . (دخترتری) =

قیزلق ، بکارت . بومقامده وعین معناده
(دُخْتَرَه) ده لغتدر . (دُخْتَدَر) =
اوگی قیز .

« هپسندن آنک کوزلدی ایواه »
« آلتندده یاتان زواللی دختر »
(اکرم)

« بحجت هله اوخالقک احسانلری چوقدر »
« ویردی کرمندن سکا بردخت نجیبه »
(بحجت)

دُخُول { [ع] ایچری کیرمک ،
ایچنه کیرمک : (آیا صوفیه
جامع شریفنه قبله جهنتده کی قاپودن
دخول ایدوب ، مدرسه یه دخول ،
بوپاره نك حسابه دخولی) . (دُخُولِه) =
ایچری یه کیرمه تذکره سی اجر قی .

« کشانه دخول ایلدم ابتدا »
« ایدوب یاسبان فلک برندا »
(عزت ملا)

دُب { [ع] آبی . مؤنثی (دبه) :
(دب اکبر) = علم نجوم

اصطلاحاتندن اولوب ترکیه ده « بدی
یارلر » دینیان و قطب شمالی جهنته قارشی
دوشن کومه کواکبک شکلی آبی به
مشابه اولدیفندن بونام ایله اسمیه قیلمشدر .
نصل که ینه جهت مذکوریه محاذی
اولان و دیگرندن شکلا کوچک بولنان
باشقه برکومه کواکبه ده (دب اصغر)

دینیلیر . بولره (بنات نعش کبری ،
بنات نعش صغری) ده دینیلور .

دُبر { [ع] آرد ، آرقه . (قبل)
دُبر { ضدی . عربیده (قبل و دبر) ،
دُبر { فارسیده (پیش و پس) ،
دُبر { ترکیده (اوک و آرد) دینیر .

دُجَاغَه { [ع] طاووق . دالک
(حرکات ثلثه سیله اغتدر :
(دجاجه مصریه ، دجاجه هندیه)
جمعی (دجج) در .

دُحَان { [ع] توتون ؛ دومان ؛
(انحصار دخان ، استعمال
دخان ، دخان آتشی) .

« شعله سی کل دویدر کویا دخان لاله سی »
« ایلدی بزم صفا افزایی بر کلزار شمع »
(ریاضی)

دیوان } [ع] مذاکره امور
و مشاوره مصالح دولت

ورؤیت دعاوی عامه ایله اجرای احکام
شریعت ایچون مجتمع مجلس مخصوص:

(دیوان همایون) = حضور عالی
جناب پادشاهی به عرض اولنه حق امور

و مقررات ، اوراق و قیوداتی رؤیت
و تسویه ، حفظ و توقیف ایتمکله مکلف

دائرة مخصوصه . دائرة مذکورده
موجود مناصب عالیه آئیده کوسترلمشدر:

(آمدی دیوان همایون ، ترجمان دیوان
همایون ، توقیمی دیوان همایون ،

تشریفاتی دیوان همایون ، بکلکچی
دیوان همایون ، تلخیصی دیوان همایون) .

(دیوان حرب) = قانوننامه عسکری به
توفیقا اجرای محاکمه و ترتیب مجازاة

ایتمکله مکلف اولان محکمه عسکریه .
(دیوانخانه) = هیئت مذاکره و محاکمه

که نیک اجتماع ایده چکی بیوک اوطله ،
عمومی صفة . (دیوان الهی) = محکمه کبری

اخرویّه ، روز حساب اخروی . (خط
دیوانی) = دیوانه منسوب یازی که

الیوم احکام دیوانیه ، فرمانلر ، براتلر ،
بیورلدیلر آنکله یازلمقده دره . (دیوان

طورمق) = اوائلده چاوشلرک دیوان
عالیده ال ال اوستنه قویوب منتظر امر

طورمه لرندن توسیعا الیوم مقام تعظیمده
منتظر سلام اولمقده اصطلاح اولمشدر .
(دیوان کاتبی ، دیوان افندیسی) =
اوائلده طشرده . امور اولان وزرا
وامرانک مکتوبجلیقی وظیفه سنی ایفا

ایچون معیتلرنده استخدام ابتدکاری
اصحاب قلم . (دیوان قلمی) = اوامر

عالیه تحریر ایدیان قلم . § بر شاعرک
حروف هجا صره سیله اشعار و منظوماتی

حاوی اولان مجموعه ، کتاب . بویولده
مرتب اولان کوچک کتابه (دیوانچه)

دینیلیر : (دیوان خاقانی ، دیوان فضولی ،
دیوان نظیم ، دیوانچه حارف) جمعی

اولان (دواوین) بومعنایه مخصوص
کبیدر : (بر شاعر ایچون قوجه بر دیوان

یازمغه نه حاجت ! بویله بر اثر براقق کافی .
محتشمک احتشام بلاغتی قیامته قدر بونده

کورینه چک — محمد مظفر مجموعه سی —
معلم ناجی) .

« تعالی الله زهی دیوان طراز صورت و معنی »
« که جسم لفظ ایله روح مألایله مش پیدا »
(نانی)

دیوانه } [ف] دیبوطوش ، دلیرمش ،
ادلی . (دیوانگی) =

دیوانه لک ، دلایلک . (دیوانه رو) =
دلجه سنه حرکت ایدن ، چیلغین .

« شعله مشکاتنه پروانه جان جبرئیل »
« آب فیض آیاتنه دیوانه روح قدسیان »
(لا)

« دیوانه صد جنون عشقم »
« علامه ذو فنون عشقم »

(معلم ناجی)
« [ف] مرصع تاج ، الماسلی
دپیم } سرپوش .

(دیگر روز) = باشقه کون دیمکدر :
 « باقی بیچاره کون اولور کون اولور »
 (باقی)

« وصلکدر اگرچه روح پرور »
 « هجر کرده وار صفای دیگر »
 (معلم ناجی)

دین } [ع] معانی شامله مختلفه سندن
 تجرید زوائد اولنورق طرز
 استعمالی اعتباریله مناسبی بجملاً تعریف
 اولتمق لازم کلیرسه صورت عمومیه ده
 برملتک ایمان، و اعتقاد قوی ایله عموماً
 متمسک اولدیغی طریقت، شریعت
 و صورت خصوصیه ده هر فردک معبودی
 بولنان رب العالمینه فارشی صفت عبدیتنه
 مترتب اولان زهد و طاعت یولی دینیه-
 بیلیر : (دین محمدی، دین حق) .
 (دیندار) = اعتقاد و ایمان صاحبی،
 حیثیتی مسلمان . (دین پرور) = دینه
 خیر و مظاهرهت ایدن، متقی . جمعی
 (ادیان) : (ادیان و مذاهب مختلفه) .

« خسرو دنیا و دین شاهنشاه روی زمین »
 « ظل رب العالمین اسکندر دور و زمان »
 « حقی »

« زاده مفتی دیندار در بحر علوم »
 « فخر اجداد و پدر تازه کل باغ کهن »
 (حقی)

« دین و ایمانسه خیر ایله مین »

« خیر ایدرمی وطن و دولتنه »

(لا)

دینار } [ع] فی الاصل یونانیدر .
 سکه لی آلتون . شرعاً
 اون درهم شرعی سیم خالص قیمتنده
 اولان آلتونه اطلاق اولنور که جمعی
 (دنانیر) در .

دیو } [ع] شیطان دیمکدر
 انسانه مضرق اولان جن
 خبیث، مخلوق عجیب و همی . بین العوام
 تحریف ایله (دؤ) صورتنده تلفظ
 اولنور . (دیوچه) = آغاچ قوردی،
 کووه (دیو باد) = شدتلی روز کار،
 قاصیرغه . (دیو آینه سی) = قار-
 شیسنده کنی بیوک کوسترن آینه :

« دیو بخلی خطه جود گنده اولمش رجم ایچون »
 « کف دستک آسمان و کلک زرینک نهاب »
 (نفی)

« اول سلیمانک شکوهی دیوه صالحش رستخیز »
 « بو سلیمان صولتی کفاری ایتش تارمار »
 (فضولی)

دیوار } [ف] ترکجه ده دخی عین
 صورته قوللانیلیر . طاش

و خرج ایله ایسته نیلن شکل استقامت و یا
 اثخاده، کذلک لازم کلن ارتفاعده
 یا بیلش حائط حائلدر : (باغچه دیواری،
 قلعه دیواری، دیواری) (دیوار گری) =
 دیواری .

« ذوق تیغ گنده عجب یوق اولسه کو کلم چاک چاک »

« کیم سرور ایله براقور رخنه لر دیواره صوم »

(فضولی)

« رسم دیرخی لوح عالمدن »
« محو ایدن کلک ترزبانمدر »
(ریاضی)

« سہی گلز کلور البتہ دست آویز خنجرلہ »
« غم غمزہ کہ دیرین آشنای جان شیدادر »
(صبری)

دیک { [ع] طاووغک اریکی ،
= خروس : (دیک افرق) =

چاتال ایبکی خروس . جمی [ادیاک ،
دیکہ] در .

دیک { [ف] چوملک ، طوپراق
تجرہ . حقیقی و مجازی

اولورق قولانیلیر : (دیک جوشان) =
طاشمش ، طاشفین ، طاشیچی تجرہ .
(دیک سودا) = مجاز عشق تجرہ سی ،
محبت قازانی ؛ خیالات غرام .

« دم جانخش عیسی مریم »
« آتش افروز دیکدانمدر »
(ریاضی)

دیگر { [ف] آخر ، باشقہ : (طرز
دیگر ، نوع دیگر ، شکل

دیگر) تخفیف ایله (دیگر) صور -
تندہدہ قولانیلیر :

« هر دوش عرض ایدر جهان دکر »
« هر جهان بشقہ بر لطاقتمده »
(معلم ناجی)

(دیگرگون ، دیگرگون) = متغیر ، بوزوق ،
باشقہ دولو ، باشقہ لاشمش ، پریشان
(دیگربار) = باشقہ دفعہ ، باشقہ زمان .

داخلي ، دیدان امعا ، دیدان اسطوانی ،
دیدان ارضتہ .

دیدہ { [ف] کوز : (نور دیدہ) =
کوزنوری ، یار ، سویان .

« دیدہ اکسودافزا بر صورتک حیرانیدر ،
(معلم ناجی)
« نور دیدہم اولدی دیدہمدن نہان »

کورمش معناسنی ده افاده ایدر .
بوتقدیرده مطلقا ترکیب ایله قولانیلیر .
مثلا : (لطف دیدہ ، کرم دیدہ ، احسان دیدہ ،
جهان دیدہ ، ضرر دیدہ) کبی .

(نادیدہ) = کورمه مش ، کورله مش ،
مثلی بولتماز ، عجیب ، ظریف شی .

دیدہ بان { [ف] کوزجی ، کوزله -
بیچی ، کوزہ بیچی .

دیدبان { اوائلده کمرک قولانیلیرینه
علم مخصوص ایدی که

الیوم آنلره (مبصر) دینیلیور .
ایکنجی ده معروف و فصیحدر :

« ملائک خادمان یا امر بالعدل والاحسان »
« شیطاین دیدہ بان فرصت ینہی عن الفحشا »
(نابی)

« سراد قنده ملک دیدبانلغه مأذون »
« خزینہ سنده فلك یاسبانلغه مأمور »
(نابی)

{ [ف] قدیم ، اسکی : (ذاب
دیرین ، آیین دیرین ،
دیدنه دیرینہ ، قاعده
دیرینہ ، بنده دیرینہ)

اوله رق جانی اوزرینه مقدرآ لازم کلن
ماله اطلاق اولنور. اصطلاح فقهدره.
تشدید ایله غلطدر. جمی (دیات) در:

« ایتمزدی وفا آلدیفی نقد دل عشاق »
« ابرولرینک کشته لرنده دیت اولسه »
(نابی)

دیدار { [ف] رؤیت ، کورمه ،
کورش. « ایشتمک کورمک »

کبی دکلدر ، کلام حقیقت نماسنی حکیم
مشهور جناب (فردوسی) بیت آتیده
ایراد بیورمشدر :

« اگر هست خود جای گفتار نیست »
« ولیکن شنیدن چو دیدار نیست »

§ جمال ، چهره ، یوز : (عرض
دیدار ، برتو دیدار ، تابش دیدار)
§ قوه باصره ، کوز § ظاهر ،
بدیدار. بوصوک معنی اعتباریله متصوفانه
معنای مجازیده دخی قولانیله بیلیر .
لسانمزده معانی معروفه سی برنجی ،
وایکنجی معنایریدر . دیگر معنایری
اوته کیلر کبی معروف و مستعمل دکلدر .

« واردق درسعادتنه یاری کورمه دک »
« کیردک بهشته حیف که دیداری کورمه دک »
(فضولی)

دیدان { [ع] اوافق صوغلجان ،
قوردجغز دیمک اولان
(دوده) تک جمی . اصطلاحات فنیهدن
اوله رق بوجه آتی قولانیلیر : (دیدان
شریطیه ، دیدان عریض ، دیدان

« کون باشنه برخلعت دیبا ویرر اما »
« داماتی آلوده خون جگر ایلر »
(نفعی)

دیباجه { [ع] مقدمه ، کتاب
مقدمه سی :

« دیدی دیباجه سنده اواسه برسرنامه توجید »
« اولوردی نقصدن عاری مکمل نسخه غرا »
(نابی)

دپلومات { [Diplomat] فرا-
نسرجه دن | امور

سیاسیه و خارجیله مکلف و متوغل آدم
§ امور سیاسییه و مناسبات خارجیده
صاحب وقوف ، ماهر آدم ؛ سیاسی .
[Diplomatique] دیپلماتیک =
امور سیاسییه منسوب و متعلق || عهد
وقوانین عتیقه و شهادتنامه ، امتیازنامه
و برات و امثالی حل ایتمک فنی || سیاستک
حقوق اختصاصدن بحث ایدن قسمی :
(برترک دیپلماتی) = بیوک رشید پاشا
صرحومک ترجمه حالی حاوی برساله تک
اسمیدر که محرر عاجز طرفندن یازلمشدر .
(دیپلوماسی) = پولتیقه ، سیاست .

دپلومه { [فرانسزجه Diplome]
شهادتنامه ، اجازتنامه ||

امتیاز ، برات : (دیپلومه لی اجزاجی ،
دیپلومه لی ایه) ، مکاتب فنون عسکریه دن
نشأت ایدن ضابطانک دیپلومه لری بوکون
مکتب فنون حربیه ده توزیع ایدیلر جکدر)

دیت { [ع] نفس مقتول و یا عضو
مجروح و مقطوع بدلی

دهلیز { [ء] فتح دال ایله ده لغتدره .
اورایه باقلی .

دیات { [ء] « دیت » ک جمع .
اورایه باقل .

دیاز { [ء] مملکت ، اولکه :
(دیار غربت) = بیانیچی
مملکتی || بیانیچی خانہ لری . فی الاصل
خانہ معناسنه اولان (داز) ک جمعیدرکه
خانہ دیمکدر :

« غریبه یر بولنورمش عدم دیارنده »
(لا)

« بر عالم خار خارہ دوشدم »

« بر بیامدیکم دیاره دوشدم »

(اکرم)

دیانت { [ء] دینک احکامه
اطاعت ، رعایت و مقتضای

دینه کوره حرکت ایتمک که دیندارلق
دیمکدر : [بحسب الدیانہ صلاة خمسہ بی
ادایه غایتله اعتنا ایدر] . (دیانتکار) =
دیانتلی ، دیندارلقده غیور .

« کین ایتمش دیانت شهرتیه عمده ایام »

« کین ایتمش کناه و معصیتله طاله رسوا »

(نابی)

دیبا { [ف] ایکی قاش ، قالین
جانفس : (دیبای منقش ،

دیبای فرنکی ، دیبای هندی) بونک

معربی [دیباچ] در .

« متاع نطقنه کاک ادیب غیب اندازه »

« دکان فکرته عقل کل نساج دیبادر »

(صبری)

دماغ { [ء] مغز ، بین . تحریف
ایله ترکیجه ده (طماق)

دینیلیر . (ذهن) مقامنده ده قوللانیلیر :

« ویردیکه دماغه حدت افکار »

« بن سویلم اول کتابت ایلمر »

(معلم ناجی)

دیمنه { [ء] سوپورتیلک . جمی
(دمن) .

دینامیت { [ف] فرانسیزجه دن اجزای
ناریه نیک برنوع شدیددی .

ده { [ف] ویرمک معناسنه اولان
(دادن) مصدرندن امر

حاضر در که وصف ترکیبی طرزنده و
(ویریحی) معناسنده قوللانیلیر .

(دهش) = ویرش ، عطا ، احسان :

« ساقی کتور اول باده بی کیم مایه جاندر »

« آرام ده عقل ملامت زد کاندرا »

(لا)

« لطف طبعکله ایدوب شعره تنزل اولسه ک »

« در مضمونک ایله زیب ده نظم کلام »

(جوری)

ده { [ف] کوی معناسنه اولان
(دیه) ک مخفی . (ده خدا) =

کوی اغایی ، کوی کویاسی . بونک

یرنده (ده داز) ده دینیلیر . (دیه) =

کویه منسوب ، کویلی .

دهقان { [معرب] اصلی فارسی
(دهگان) در . چغیچی ،

کویلی ؛ کوی آغاسی .

کوکل طویجی ، کوکلی قیرغین ،
 کوچمش . (دِلْدَرْدَه) = کوکلی اولو ،
 یورکی اولمش ، طویغوز . (دِلْنِشِن)
 = کوکلده یر طوتان ، فرحلی . بو
 تعبیر انسان حقنده قوللائیلماز . (دِلْنَوَاز)
 = کوکل اوخشاییجی ، کوکلی خوش
 ایدیجی (دِلْحَسْتَه) = کوکلی غملی ،
 دردلی اولان . (دِلْتَنَك) = کوکلی
 طار ، جانی صیقلش ، مغموم اولان
 (دِلْخَوَاه) = کوکل دیلکی ، کوکل
 ایستکی . (دِلْدُوَز) = کوکل دیلیجی .
 (دِلْشُكْفَتَه) = کوکلی آچلمش ،
 شوقلی :

« یالکیزلنی خوشنما دکلی ؟ »

« یاساده لکی دکلی دلبر ؟ »

(اکرم)

« اوسرودلکشک مجری ایدردم آستانگاھن »

« کنارشهردن کچمزدم اویله « کوستم » اوله م بن »

(معلم ناجی)

« برچهره دلنواز محسن »

« بر نور بدیعه الاحسن »

(اکرم)

« بر ابرای دلکشادر هر بری ایامتک »

(نفعی)

« چوزله زلفکهای دلریا دل باغلا یا بلردندن »

(واصف)

« زائد کورن اهل دل دکدر »

« انسان قیافنده آب وکلدر »

(معلم ناجی)

« شوایکی تاریخم اولدی داپسندودلدیر »

« ایلدی جمله غریبک حصنی آلدی وزیر »

(سروری)

« عشقکه نوای دلنشین »

« رقصان ایدیور موحدینی »

(معلم ناجی)

« عتاب غمزه آفت خشم چشم بی آمان آفت »

« جهان حسن ایله صالحی اوشوخ دلستان آفت »

(جوری)

« سن نیچون بدن اولمدک ممنون »

« بو قدر دلفریب سوزلرله »

(معلم ناجی)

« بر سهله مزاج دلفروزک »

« نار هوسيله مشتعلسین »

(وله)

دلیر } [ف] یورکلی ، بیکیٹ ،
 } جسور : (امیر دلیر ،

مشیر دلیر) . (دلیری) = یورکلیک ،

بیکیٹک . (دلیرانه) = بیکیته ،

شجیع اولانه یا قیسه جق صورتده :

(اطوار دلیرانه) .

« حکم آموز و سخن سنخ و معارف پرور »

« شفقت اندیشه ، کرم پدشه ، دلبر و اعقل »

(لا)

دماء } [ه] قان معناسنه اولان
 } (دم) ک جی .

طوتیجی، معشوقه، یار. (دَلْبَا) =
 کوشل قایچی. (دَلْرِش) = کوشلی
 یاره‌لی، دردلی اولان. (دَلْسَاز) =
 کوشل دوزبچی، کوشل یایچی، تطیب
 قاب ایدیچی. (دَلْسَتَان) = کوشل
 ضبط ایدیچی، آلیچی. (دَلْسُوختَه) =
 کوشلی یانمش. (دَلْسُوْز) = کوشل
 یاقیچی. (دَلْحِرَاش) = کوشل طبرما.
 لایچی، قازیبیچی، قلبی مضطرب
 ایدیچی. (دَلْشَاد) = کوشلی سرورلی،
 سونمش. (دَلْشُدَه) = کوشلی کیمش، عاشق
 (دَلْشَکار) = کوشل آولایچی، کوشل
 الده ایدیچی. (دَلْشَگَاف) = کوشل
 یاربچی اولان. (دَلْشَکْسَتَه) = کوشلی
 قیریق. (دَلْفَرُوْز، دَلْ اَفَرُوْز) =
 کوکله شوق و فرح ویریمی. (دَلْفَرِب)
 = کوشل آلدادیچی. (دَلْفِگَار،
 دَلْ اَفِگَار) = کوشلی یاره‌لی، عاشق.
 (دَلْکَش) = کوشل چکیچی، جذب
 ایدیچی. (دَلْکُشَا) = کوشل آچیچی.
 (دَلْگُداز) = کوشل اریدیچی،
 کوکله اذیت ویریمی. (دَلْگِر) =

= کوشل بزه‌یچی، سوسله‌یچی، محبوب
 قلب: [روی دل آرا، نظم دل آرا،
 شوخ دلارا، باغ دلارا]. (دَل
 آراَم) = کوکله راحت و حضور
 ویریمی، ویرن: (محبوب دلآرام،
 شوخ دلآرام، طفل دلآرام، دختر
 دلآرام). (دَلْ آزار) = کوشل
 اینجیدیچی. (دَلْ آشُوب) = کوشلی
 قاریشدریمی، قلبه اضطراب ویریمی.
 (دَلْ آسْگَاه) = کوشلی اویانیق، قلب
 کوزی آجیق اولان. (دَلْاَوَر) =
 یورکلی، بیکیتم. (دَلْ آزَرْدَه) =
 کوشلی قیرلمش، اینجمنش اولان.
 (دَلْاَوِز) = کوشل آصبیچی، تعاق
 ایتدیریمی. (دَلْبَر) = کوشل کوتو-
 ریچی، کوزل. (دَلْبَسْتَه) = کوشلی
 باغلی، باغلامش، عاشق. (دَلْبِذِر)
 = کوشل قبول ایدیچی، کوکله خوش
 کلیچی، مقبول قلب. (دَلْبَسْنَد) =
 کوکله بکندیکی، طبعه خوش کلن.
 (دَلْجُوْی) = کوشل آرایچی، کوشل
 چکیچی. (دَلْجُوْن) = کوشلی قانلی،
 پک متأز اولان. (دَلْداَدَه) = کوشل
 ویرمش، عاشق. (دَلْداَر) = کوشل

دِقَّتْ { [ع] اینجه لك: (دقت نظر)
 = باقش اینجه لكی.

(نظر دقت) = اینجه دن اینجه باقش ،
 اوزون اوزادی به کوزدن کچیریش .

§ صرف ذهن واهتمام ایتک صورتیله
 کوزی آچق ، کوز آچیقای :

« تصویر بگزه ایدنجه دقت »

« کلدی او ضیای ذات یاده »

(رسالة فضیلت واصلت)

« آناربنه ذات پادشاهی »

« توجیه نگاه دقت ایتدی »

« صاحب شرف وزارت ایتدی »

« برذات رشید خیر هواهی »

(معلم ناجی)

دل { [ف] بورك ، كوكل . بالکنز
 اوله رق قولانیلدی قی کبی ترکیب

ایله ده استمه مال اولنور . (دل) ایله
 (خاطر) بیننده کی فرق تعریفه حاجت
 یوقدر :

« مدام نقد هوا خاطرمده درمکنون »

« همیشه فکر محبت دلمده در مذکور »

(فضولی)

« کعبه بنیاد خلیل آزرست »

« دل نظرگاه جلیل اکبرست »

(لا)

« درد دل سولمنه جه جک راز سانیرم »

(لا)

« افسرده دلاری طمع خام تازه لر »

(معلم ناجی)

الیوم قولانیلقده اولان ترکیبات

آتیده کاملاً کوستراشدر . (دل آرا)

دریغ { [ف] اسیرکه مه . (بی دریغ)
 = مبدول ، اسیرکنمه مش .

§ ابواه ، یازیق . (دریغ) = واسفا ،

حیفا کبیدر :

« غم کونی ایتمه دل بیاردن تیغک دریغ »
 (فضولی)

« آلفته یز دل داده یز بزدن دریغ ایتمه کرم »
 (نغی)

« جور دور ایله خموش اولدی دریغ »

« غلظه شیخی کبی نادره گو ،

(شیخ غالبک وفاته تاریخ - سروری)

دزدان { [ف] قلمه محافظی . (دز)

= قلمه ، حصار و (دز)

= آچیق کوشک ، چارداق دیمکدر .

دعامه { [ع] بنایه اوریلان دیرک ،

پابنده ، دستک . جمی

اولان (دعائم) . ده باقک .

دق { [ع] اینجه آغری ، اریمه

مرضی . (جماء دق) = بر

نوع وزم خسته لقی .

دقاق { [ع] دالک ضمیمه ده جائزدر .

هر شیتک او فالشی ، قبرنتیسی ،

اینجه سی دیمکدر . اصطلاح طبیعه اینجه

باغرساغک اوج مختلف قسمندن اک

آشاعیده کی اوجنجی قسمه اطلاق اولنورکه

ترکجه ده اوبارچه به (شپردن) دینیلیر .

(دقاق) = دقافه منسوب ، باغرساغک

اوجنجی قسمته عائد دیمکدر .

۱۶ مجله دن مرکب برنورمه ۱۰ باره بیدر

« سله خوار عدم رغبتدر روی درم »
(نابی)

دِرَنك { [ف] فارسیده معانی مختلفه ده
مستعمل اولان اشبو کلمه
لسانمزده آرام ، توقف ، اکلمه معناد
لرنده قوللانیلیر . جینی وشیشه کبی
اشیانک قیرله سندن وچاک وچینغراق
چالتمه سندن حاصل اولان صدای
متسلسل معناسنی ده افاده ایدر که بومقامده
اکثریا (دِرَنگَا دِرَنك) صورتنده
قوللانیلیر و بین العوام تحریف اولنه رق
(تَپَرِنغَا تَپَرِنغ) دینیلیر . بر لغت
کتابنده اشبو کلمه نك معناسی (اکلمجه)
دیه قید اولنمی اثر سهو اولسه کر کدر :
« قیاسه ابروی هلال هممی دنیایه »
« برق خاطف قدر اظهار تجلی دِرَنك »
(لا)

« ویرر صبره دِرَنك سایه طورسه سرو بالادر »
« آلود چشم قراری کیتسه جوی سیم سیمادر »
(صبری)

س { [ع] قیرباج . لغت ناجی
دِرَه } و ضیاده (ترکیه طوره)
دینیلن شی دیه قید اولنمی سهو
صریحدر . (طوره) = (طره) نك
محرفیدر . مخلنده کوستریله جکدر .

دِرَهَم { [ع] اصلی یونانی (دراجی)
دِرَهَم } آتجه ، پاره . § وزن
معلوم . برقیه نك درت یوز قسمده
بری درکه شرعاً یتش دانه اورته بوی
آرپه نك آغیر لغندن عبارتدر .

پارلاق ، بارلدا یان دیمکدر . هرایکیسیده
(دِرَخْشِدَن) مصدرندن مشتق
ولسانمزده مستعملدر : (مهر درخشان ،
نجم درخشان) . (دِرَخْشَانِي) =
پارلاقلق ، بارلدا ایجلیق . بوده اصلنده
ضم دال ایله در :

« اولمه ده کیتدجه درخشنده تر »
« فکر منور بکا رهبر یتر »
(معلم ناجی)
« بارشدق روز کار ایله آریه کیر دیرلر شمدی »
« کرک ساقی مجلسدر کرک جام درخشاندر »
(ریاضی)

دِرَع { [ع] زره دن جنک لباسی ،
چلیک اینجه زنجیر دن معمول
حرب کوملکی . چمی (ذروع) در :
« فوتنده . بولندی درعی مرهون »
(لا)

دِرَفْش { [ف] پایراق ، سنجاق .
دِرَفْش } (دِرَفْشِ گاوایانی) =
مشهور دمیرجی کلاه نك سنجیان پایراغی .
مذکور پایراق (قادیسیه) ملحه
کبراستنده ایدی غزاة اسلامه کچمشدر .
دِرَم { [ف] اصلی یونانی (دراجی)
اولدینی سرویدر . درهمک
مخفی ، آتجه ، پاره . (دِرَمَسْرَا) =
ضربخانه . (دِرَمِ گَزِن) = صراف .
(دِرَمِ خَرِیده) = آلمش آتجه ، مملوک .
§ درهم دینیلن مقدار وزن .



دِرَاغَتٌ { [ع] درى بی سبيله مك ،
دِرَاغَتِ اربابى) .

دِرَاغٌ { [ع] اوسته كیلین قفتان ،
لباس . بونك ثلاثیسی اولان

(دَرَّ) = ماله كثرت معناسنی محتوی
اولق مناسبتيله اولمیدر كه لسانغزده
كثرتدن كناية اوله رق قوللا نیلدی بی
بعض لغت كتابلرنده بیان اولنیور .
بو تاویل معنای ثلاثیسی نظر اعتباره
آلتق شرطيله مقبول اوله بیلیرسه ده
مادامكه كناية بومعنازه قوللا نیلدی بی
كوستریلنیور . او حالده معنای اصلسی
ذخی كذلك كناية صورتيله قوللا نیلش
اولسه نه بأس وار در . مثلا تاویل
مبسوطه كوره (مرحمت دثار) = چوق
مرحمتلی (مكارم دثار) = مكارمی چوق
مقامنده اعتبار اولنه جفته (مرحمت
لباسلی ، یا خود مرحمت اورتیلی ؛ مكارم
لباسلی) تقدیر ایدلسه ده موافق اولماز می ؟
نصل كه (لهجه عثمانی) صاحبی مرحوم
احمدوفیق پاشاك قید ایلدی كی معنی ذخی
بو صورتیه مقارن بدر .

دِرَازٌ { [ف] اوزون : (عمر دراز
دِرَازٌ) موزكان دراز ، كیسوی دراز .
(دورودر از) = اوزون اوزادی به

(درازی) = اوزونلق . (دراز دست) =
ال اوزونلقی ، ال اوزانان ، تمدی ایدن .
(دراز گوش) = قولاغی اوزون ،
طاوشان .

« اوله اعداسی نكوزن جاهی فزون عمری دراز »
(نابی)

دِرَايَتٌ { [ع] تجربه و ذكادن
(درایتكار ، درایتند) = درایت صاحبی
درایتلی : (ارباب درایت) .

دِرَاحَةٌ { [ف] آغاج : (درخت
درخت) دراز ، درخت امرود)

« مقالی طمن جاهلدن نه غم ارباب عرفانه »
« آتار لر ط نبی البته درخت میوه دار اوزره »
(مقالی)

« بر درخت آلتنه فرش ایله لم بر احرام »
(لا)

« ای پیر کهنه ریشه اندیشه دن چه سود »
« آخر درخت عمری دور می روزگار »
(مجموعه محمد مظفر)

دِرَخْشٌ { [ف] نور ، ضیا ، یارانجی :
(درخش برق ، درخش
شمشیر) اصلی دالک ضمیله در .

دِرَخْشَانٌ { [ف] (درخشنده)
(کبی ایشیلا بیعی ، نورلی ،

دَهِيَاءُ { [ع] (داهیه) لفظی
تأکید ایچون صفت
اوله رق قوللائیلیر . اورایه مصراحت
اولنه : (داهیه دھیا) .

دَى { [ف] فارسیده ایکی معنایی
واردر . برنجیسی بر ملك ،
فرشته اسمیدر . ایکنجیسی سال شمسینك
او تجمی شهری نامیدر که کونشك «جدی»
برجسندده منکشی مدتی و موسم شتاتنك
ابتداسمیدر . بو مناسبتله (قیش)
معناسنده قوللائیلشدر : (موسم دى ،
فصل دى) .

» آچیل ای فصل دى سن کستانلردن آچلسون کل
(تدیم)

دِيَارٌ { [ع] (دیر) یعنی مناستر
صاحبی § کیمسه ، فرد :
« یوق داردده سندن اوزکه دیار »
(لا)

دِيَّانٌ { [ع] اسماء الحسناندیر .
حاکم ، مجازی ، قهار
معناسنده در : (یامنان یادیان) .

دِيَجُورٌ { [ف] قارا کلکی : (شب
دیجور ، دیجور ، بخت دیجور)
عربیده ده (ظلمت) معناسنده قوللا .
نیایر : (دیجور لیل) .

دَيْنٌ { [ع] اصول ، عادت :
(دینده دیرپنه) ، (دینده)
دَيْنَةٌ { [ع] حسنه) .

دَيْرٌ { [ع] مناستر ، کلیسا : (دیر
دیر (زور) = حلب ولایتنه ملحق
بر اووا مرکزی . (دیرانی) = دیر
صاحبی ، دیرده او طوران . جمعی
(ادیار) .

دِيمُومَتٌ { [ع] داغلك ، زوالسز .
لك ؛ دائم اولنه :
(دیمومت صحت ، دیمومت سعادت) .

دَيْنٌ { [ع] بورج . اصطلاح فقهده
ذمتده ثابت اولان یعنی اودنچ
آلنان شی دیمکدر . (دین) ایله

(قرض) بیننده فرق واردر . برنجیسی
اودنك اوزره وعده معینه ایله ،
ایکنجیسی کنالك بلا وعده آلنان شیته

اطلاق اولنور . جمعی (دیون) :
(دیون عمومیة عثمانیه اذاره سی)
بعضاً جمع الجمع صورتیله ده قوللائیلیر :

(دیونات) : (خزینة جلیله مالیه نك
دیونات متفرقه سی کاملاً تسویه قیلندی
جهتله) .

« اهل حاجاته اولورکن اثرعین حیات »
« داغدر دین تمسکارتنه نقش ختام »
(نابی)

دَيُّوْتُ { [ع] زوجه سنك شخص
آخر طرفندن عرضنه
تجاوزی قبول ایدن غیرتمز ، آچاق
آدم .

دالی کسمکه مخصوص دیشلی دستره کبی
بر درلو چاق، باغ بودامغه مخصوص
بر نوع بیحاق .

دَهَشْتِ [ع] عقلی شاعیره جق
مرتبده قورقچ اولمه،
زیاده قورقچ اولش : (دهشتلی
دکیز ، دهشتلی آتش ، دهشتلی
فورطنه ، دهشتلی برارسلان) § عقله
شاشقینلق ویره جک صورتده قورقه ،
قورقو :

« سیاره دن هیاکل نور آصدی بوینه »
« قیلدی سپهری دهشت شمشیری بی قرار »
(نوعی)

« قالدیم شو جهانده زار و تنها »
« سیرانگم اولدی کوه و صحرا »
« اول شیء که جستجو ایدردم »
« آنلرده ده بولمایوب درینا »
« بر دهشت بی حسابه دوشدم »
(اکرم)

دَهْلِزِ [ع] خانه لرده صوقاق
قاپوسینه ایچ قاپو آره -

سنده کی اوکئی آجیق محل ، ایکی قاپو
آره لغی ؛ یاخود صوقاق قاپوسینه خانه
آره سنده کی اولویه ناظر صفه . دالک
کسریله ده تلفظ اولنور :

« نوهوسلر کیم ایدر تنظیر شعر کاملان »
« صحبت صدره قاریشوق کبیدر دهلیزدن »
(اسعد مخلص)

[ف] آغیز : (دهان
تک) = طار ، اوافق
آغیز (گُل دهن) =
کل کبی قیرمنی ، کوزل
آغیزلی . دالک کسری ایله تلفظی غلطدر .
(دهانه) آغیز دیمک ایسه ده ذی روحک
غیریده قولانیلیر : [دهانه تنور] =
فرون آغیزی (دهانه کوب) = کوب
آغیزی .

« سندن بو نفس ، دهن ده سندن »
« شاعرده سنک ، سخن ده سندن »
(معلم ناجی)
« ایشهیدی بو نغمه آسماندن »
« لیک چیقاردی هر دهاندن »
(وله)

[ع] زمان ، زمان میدید ،
دَهْرِ ابدی مدت || دنیا ، عالم :
(دهر بی ثبات ، دهر فانی) . [دهری] =
جهانک بقاسنه قائل ، عالم آخرتی منکر
اولان طبیعیون ایله غلاة ملحدینه اطلاق
اولنور :

« گلستان دهره کلدرنک یوق بوقالمانش »
(نابی)
« دهرک نه صفا وار عجباسیم وزرنده »
« انسان بر اقیه هپسنی حین سفرنده »
(لا)

[ف] [ف] تجر یقله بین العوام
دَهْرَه (طهره) دیرلر . آضاج

اطلاق و بو هیئت مجتمعه دن متحصل قوه
عمومیه بر شخص معنوی اعتبار اولنور :
(دولت علیه عثمانیه ، انکلاتره دوات
فخیمه سی) بو معنی اعتبار یله جمعی
(دُول) در : (دول معظمه ، دول
سته ، دول متفقہ) .

دَویت { [ذ] دیویت دینیلن یازو
طاقی محفظه سی .

دَه { [ذ] اون : (ده ساله) = اون
بیلاق ، اون یاشنده . (ده دله) =
اون کوکلی معناسنه در که بیوفا ، هر جای ،
هزار آشنا دیمکدر . آخرنده کی ها
ادات تخصیصدر . (دهم) صابی ده
اونجی (ده یک) = عشر ، اونده بر
دیمکدر .

دَهَاء { [ع] هر شخصده بولنمایان
ذکاء خارق العاده ، غایه
الغایه زیرکک که جودت فکر ، اصابت
رأی ، دقت نظر ، حسن تدبیر ، سرعت
انتقال ، حسن محاکمه کی خصائص
برکزیده نک اجتماعیه وجود پذیر اولان
بر موهبه فطر تدر : (اصحاب دها) .

دَهَاقِن { [ع] (دهقان) ک جمعی .
اورایه مراجعت اولنه .

دَهَالِن { [ع] (دهلیز) ک جمعی .
اورایه مراجعت اولنه .

(ابناء الدهالیز) = صواقعه ، اوتیه
بری به آتلمش بیچلر دیمکدر .

بر دونش ، ییله منسوب دونه دیمکدر .
ایکجی معناده نادراً قولانیلیز :
« قیلسه تمکینی کشتی سپهره لنگر »
« دوره عرش ایدر اظهار ضرورتله در نک »
(نعت - لا)

دَوْلَت { [ع] الیوم لسامزده
اصطلاح فارسی به کوره
غنا ، اقبال ، قدرت ، سعادت کی
معنارده قولانیلیز . ینه بومناسیته
« وزارت ، مشیریت » پایه جلیلی
اھرازایدنلره لقب رسمی اتخا زیورلشدرد :
(دولتاو ، دولتی) = غنی ، ذی اقتدار ،
صاحب سعادت دیمکدر . (دولت شهادت)
اصلی اعتبار یله بو ترکیبده دالک ضمیمه
اوقوعه سی دها موافق ایسه ده لسامزده
قع دال ایله معروفدر . سعادت عظیمة
اخرویہ معناسنی محتویدر .

« اولیہ دولت جهانده بر نفس صحت کی
(سلیمان قانونی)
« آه او عتاب ، اول سخن شکرین
« بزم وصالکده نه دوت ایدی »
(معلم ناجی)

« آتش هجرک ایله جان و دلم یاندی مدد »
« ویرمه کل دولت دیدار که من بدمهل »
(لا)

§ اصطلاح حقوقجه بر قانون آلتنده
مجتمع واول قانونی اجرا ایله مکلف بر
حکومته تابع اولوب عادات و منافعی
متحد و ممالک مستقله به صاحب بولنان
افراد و نفوس کلیه نک هیئت مجموعہ سنه

§ بوقارودن آساغی به او قومق ،
متسلسلاً ختم ایتمک . بومعناده اکثریا
قرآن کریمک دور وتسلسل صورتیه
تلاوتی مقامنده قوللائیلیر : (دَورِ خوان)
= فرقان کریمی دور وتسلسل صورتیه
او قویان . (دور دائم) = بردوزی به
دوغه ، دونش .

○ } [ع] دونمک ، چرخ کبی
دوران }
دوران چرخ ، یاقوانک دورانی ، دوران
رأس . § سکون (واو) ایله
(دوران) = طرزنده ودهر ، فلک ،
زمان مقاملرنده قوللائیلیر : (ساقی
دوران ، دوران جم)

« اول شه که جهان موسم عدلنده صفادن »
« دوران طربنساک جه خنده لر ایله »
(نفعی)

« ایرسه برملکه اگر رحمت حق حاکنی »
« بویله برداور دین پرور دوران ایله »
(جوری)

« زمان عیش وشادیدر دم اقبال دوراندر »
« فلک هب ایتدیکی اوضاعه شمدی پک پشیماندر »
(ریاضی)

« برلطف ایله شهریار دوران »
« قیلدی ینه اصدقای شادان »
(معلم ناجی)

○ } [ع] دونش ، دوغمه §
دوره } برشیتمک فیروطولایی اطرافی ،
کناری : (دَوْرَه سنوییه) = بیله

« بیکانه لره منحصر انواع حظوظات »
« محنت زده عشقکه مخصوص دواهی »
(لا)

○ } [ع] بیوک ، اولو آجاج
دو حه } دیمکدر .

○ } [ع] دونمک ، چرخ کبی
دور } تکرلک کبی دونمک :

« صاتمک که فلک دور ایله شامی سحر ایله »
« هر واقعه تک عاقبتندن خبر ایله »
(نفعی)

« دور ایتمده دست قدرتمده »
« یوز بیگ کره ملک حکمتنده »
(معلم ناجی)

§ دونوب طولاشتی ، دونیلوب
طولاشتی : (دور عالم ، دور ولایت ،
دور ممالک ، دائره ولایتک دوری) :
« خیلی زمان عالمی دور ایلم »
« خلقه دکل کندمه جور ایلم »
(معلم ناجی)

« چون حریم عرش اعظم بولغه فیض قبول »
« دور ایدر پیرامن شام وسحر کروبیان »
(حقی)

§ برینک عهد مسندن چیقاروب
دیگریک اوزرینه چکیرمک ، اول صورتله
چکیرمک : (دور وظیفه ، دور وتسلیم ،
اشیانک دوری ، انبارک دوری) § بر
مدت ، وقت ، موسم ، عهد معنالرنده
قوللائیلیر : (دور کل ، دور حزان ،
دور جدید ، دور عتیق ، دور فاروقی :

« کل دوری عیش ایامیدر ذوقوصفا هنکایدر »
« عاشقارک بایرامیدر بوموسم فرخنده دم »
(نفعی)

دَوَاتِ { [ع] یازو طاقی ، حقه لی
 اولنه رق (دیویت) دینیلیر . (دواتدار)
 = اوائلده دیویتدار ، یازیجی دیمک ایدی :
 « اولدی خیمازه کش دهان دوات »
 « آخر نظم داستاتمدر »
 (ریاضی)

دَوَارِ { [ع] دور ایچی ، دونیچی ؛
 زیاده دون : (چرخ دوار ،
 فلک دوار ، مهر دوار)

« آ بکوندر کنبد دوار رنکی بیلزم »
 « یاحیط اولمش کوزمدن کنبد دواره سو »
 (فضولی)

« دوار بر آسیا بدر بو »
 « بر عالم بیج وتا بدر بو »
 (لا)

دَوَارِ { [ع] اصطلاحات طبییه دندر .
 باش دونمه سی خسته لکی .
 دالک ضمیمه ده لغتدر .

دَوَارِه { [ع] پرکار ، نحریقله
 (پرکل) دینیلن هندسه
 آلتی دیمکدر .

دَوَاعِی { [ع] (داعیه) نك جمعی :
 (دواعی الدهر) مفردینه
 مراجعت اولنه .

دَوَالِبِ { [ع] (دولاب) نك جمعی :
 (دوالیب اختیالات)

دَوَامِ { [ع] دائم اولمه ، بر حال
 اوزره سوروب کیتمه ،
 دکشمکسزین برسیاقده طورمه : (دوام

عمر و اقبال) . (علی الدوام) =
 دکشمیه رک ، بر حال اوزره ، بردوزی یه
 (بردوام) = بر حال اوزره ، برسیاقده
 دیمکدر . بونلرک موقع استعمال لرنجه
 فرق وارددر . مثلا فلانک التفاتی
 بردوامدر ، صحت وعافیتی بردوامدر
 دینیلرده (علی الدوام) در دینیله منزه .
 كذلك اوج کون علی الدوام قاریاغدی ،
 ایکی کون علی الدوام ادوس اسدی (

جمله لرنده کی (علی الدوام) نك یرنده
 (بردوام) قوللانیله ماز :
 « مانسد شجر ثابت اولور ثابت اولانلر »
 « هر قننی ایشک اهل ایشه نك آنده دوام ایت »
 (لا)

« ذوقم ، کدرم دوامسزدر »
 « هر عالم انتظامسزدر »
 (معلم ناجی)

دَوَانِ { [ف] قوشیجی ، سکر دیجی .
 اکثریا آنه صفت اوله رق
 قوللانیلیر : (اسب دوان)

« هر قنده که عزم ایله سه اقبال وسعادت »
 « پهلوی رکابنده ایکی پیک دواندر »
 (نفعی)

دَوَاوِیْنِ { [ع] جموعه اشعار معناسنه
 اولان (دیوان) نك
 جمعی : (دواوین نادره)

دَوَاهِی { [ع] (داهیه) نك جمعی :
 (آفات ودواهی)
 مفردینه ده مراجعت اولنه .

« بر طرفدن غم دنیا ای دنی بریاندن »
 « فکر جرم و گنه و شدت روز تهدید »
 (لا)

« انتسابم بیهلایدن بریدر معرفته »
 « ایلدی چرخ دنی جور و اذاتی تکثیر »
 (حقی)

دَنَلَهَ { [ع] عیب، قیصه؛ اهل
 دَنَلَهَ } ناموس عندنده چرکین
 کوربله جک حال : (دَنَلَهَ دینار پرستی،
 دَنَلَهَ تملق) .

دَوَاءُ { [ع] علاج، چاره، جمعی
 دَوَاءُ } (ادویه) در. (دواساز) =
 علاج ترتیب ایدن، چاره بولان .
 (دَوَاءُ مَسْكَ) = کوزل قوقولی برنوع
 شکر حلوا سیدر که (ادرنه) شهرنده
 یاپیلانی مشهور و مقبولدر :

« جمیع وقت شفاخانه شفا سندن »
 « جمیع خلقه میسر جمیع درده دوا »
 (فضولی)
 « کلدی برنامه سی مخدوم شرف منقبتک »
 « مشک الفاضلی دوا بخش اوله رق ادرنه دن »
 (عزت ملا)

دَوَائِرُ { [ع] (دَائِرَه) نك جمعی،
 دَوَائِرُ } همزه نك یرینه (ی) یازمامغه
 دقت ایتملی . اورابه مراجعت اولنه :
 (دوائر دولت، دوائر رسمیه) .

دَوَابُّ { [ع] (دَابَه) نك جمعی،
 دَوَابُّ } اوزرینه بنیله جک حیوانلر
 دیکدر .

دَنَاسَتٌ { [ع] کیر لیک، باسلیق :
 دَنَاسَتٌ } (دناست لباس، دناست
 اخلاق) . (دَنَسٌ) = کیر، پاس .
 (دَنَسٌ) = کیرلی، پاسلی . بونلر مادیات
 و معنویاتده قولالنیله بیلیر .

دَنَانِيزُ { [ع] (دِنَارٌ) نك جمعی .
 دَنَانِيزُ } آلتونلر : (دنانیر موجوده)
 دَنَدَانٌ { [ف] دیش . اکثر یا آغیزده
 دَنَدَانٌ } بولنان دیشه (دندان)
 دَنَدَانَهَ {
 دَنَدَانَهَ } وغیر ذی رو حده مثلا
 طاراق و چرخ و دستره
 چنتیکلری کبی دیشه مشابه شیلره (دَنَدَانَهَ)
 اطلاق اولنور . (دَنَدَانٌ مُزِدٌ) = دیش
 کراسی دیکدر :

« باریک بین اولانلر ایدر قاشلرک خیال »
 « دندانگی تصور ایدر طبع خرده دان »
 (باقی)

دَنَدَنَةٌ { [ف] (دَنَدَنٌ) مصدر نندن
 دَنَدَنَةٌ } مشتقدر . یاواش یاواش
 کندی کنیدیشه سویلنمه ، میرلدانمه :
 (دَنَدَنَةٌ آزار خوار ، دَنَدَنَةٌ فرتوت،
 دَنَدَنَةٌ عجز) .

دَنَكٌ { [ف] حیران، متحیر،
 دَنَكٌ } شاشقین :
 « یوسف خلقیدر اول شاهد معنی کیم اولور »
 « دل ، عقل آفت عشقیله سراسیمه و دنک »
 (نفعی)

دَنِي { [ع] فرومایه، صویسز،
 دَنِي } (آلحاق) : (مرد دنی، دنی آدم)

پلنگ دمنده) § نشوونما بولیجی، بیتیحی
معناسنی ده افاده ایدر سه ده لسانمزده
بومعناسی معتبر دکادر § اوله بیجی،
اوفله یین :

« اوراقه نی دمنده یازار ایسه اقتضا »
(لا)

دَمَنَه } [ذ] « شغال » تحریفه
چاقال دینیلن حیوان .
(دمنه وکیلله) = فی الاصل هندو سانیله
تألیف ایدلمش بهایمه اسناداً حکایات
غریبه بی حاوی برکت ایدر که مؤخرأ
(حسین واعظ) نام علامه طرفندن
زبان فارسی به بالترجمه (انوار سهیلی)
تسمیه ایدلمش ودها سوکره اسان عثمانی به
ده نقل و ترجمه اولندرق (هایوننامه)
نامی و برلمشدر .

دَمَوِی } [ع] قانی چوق، چوق
قانی، طبع و مزاجه وصف
اوله رق قوللائیلیر : (دموی المزاج ،
دموی مزاج، دموی الطبع)

« بهاردن تن کلبنده ایلیوب هیجان »
« حرارت دموی قیلدی عقده لریندا »
(فضولی)

دَمِیْدَه } [ذ] نشوونما بولمش،
بتمش یتشمش : (شکوفه
نودمیده، غنچه نودمیده، سبزه دمیده)

دَمَائِت } [ع] فرومایه لک، دنیلک
آچاقلق : (دنائت طبع،
قبول دنائت)، (کفران نعمت برهان
دنائتدر)

[دَمَسَازِی] = صمیمی دوستلق،
حقیقی آرقداشلق :

« قالمسکز ای رفیق لر کیده لم »
« اوبتک وار هزار دمسازی »
(معلم ناجی)

دَمَع } [ع] کوزیاشی . (دَمَعَه) =
برطامله کوزیاشی : (دَمَعَه
صبی) . (دَمَعَه الْکَرَم) = بودانیلان
آصمه دالندن چیقان یاش، صوطامله لر ی .
(ذوالدَمَعَه) = امام حسین افندی مزک
مخدوم مکرم لرینک حقیدی (حسین
بن زید) ک لقب معروفیدر ، رضی الله
عنهم . (دَمَعَان) = ایجی بک طولو،
طاشقین قاب : (قدح دمعان) .

« تخفیف الم ایتدک ای شعر روانم »
« سن طور، یوریسون دمع دمام جریانم »
(معلم ناجی)

دَمَکْدَار } [ذ] وقت کچیریجی،
کچیرن : (جناب حق
کیمسه بی محنتله دمکدار ایتمه سون) .
(دَمَکْدَارِی) = وقت کچیریجیلک .

دَمَکْش } [ف] نَفَس ، صولوق
چکن . فی چالانرک
بردوزی به اوفور نلرینه، بلبل کبی بعض
قوشلرک مطرد و متصل زمزمه ساز
اولانلرینه و خصوصیه اوتلک برنوع
گوگر جین قوشنه اطلاق اولنور .

دَمِیْدَه } [ف] کورکوب، حایقیروب
صالدیریجی : (شیر دمنده،

« هر دم باشمه جهانی اما »

« تنك اتمه ده حسرت مسما »

(معلم ناجی)

دَمَادَم { [ذ] متصل، دائما؛ وقت
وقت : (ناله دمامد) .

« جدا دوشسه سودیکندن بر آدم »

« پریشاندر آنک عقلی دمامد »

(نوری)

« عقلم او یکانه ماهوشده »

« فکرم طرب دمامدمده »

(معلم ناجی)

دَمَار { [ع] هلاک، اولوم؛ (سبب
دمار) . (دمار آور) =

انتقام آلیجی ، هلاک ایدیجی .

دَمَان { [ذ] شوق و مسرت، غضب
و وحدت سببیه چاغروب

باغرمه || هیبت و زور ایله صالحدیرمه ،

مهیب و زورلی معنارینه در . اکثریا

(فیل) ه صفت اوله رق ایراد اولنور:

(پیل دمان) ، (نهنک دمان) =

« نهنک » = اپری دگن مخلوق ||

تمساح دیمکدر . بمضاً ذی روحک

غیرینده ده قوللانلییر : (سیل دمان) .

دَمَبَلَم { [ذ] وقت وقت؛ متصل،
دائما معناسنه در :

« کلشن اقبالی اولسون دمبدم شادابتر »

« نوهار عمری یارب کورمه سون روی حزان »

(لا)

دَمَبَسْتَه { [ذ] نفسی طوتلش ،
صولوغی کسلش .

اکثریا حبط اولمش ، سوبلیه حک سوز

بوله میوب طوتیله قالمش اولانه وصف

اوله رق ایراد اولنور : (بلبل دمبسته ،

خطیب دمبسته) . (دمبستگی) =

طوتلش قالمش اولوق ، دیل طوتقانی .

« هم مجلس شوق ایکن جوانلر »

« دمبسته طورری خوشنر بانلر »

(معلم ناجی)

« طعن حساد ایله دمبسته ولال اولندم آه »

(وهی)

دَمَت { [یونانیدن] طاقم طاقم ،
قیم قیم باغلامش هر شبنه

اطلاق اولنور : (چیک دمته ، کل

دمتی ، باشاق دمته ، چالی دمته) .

دَمَدَمَه { [ع] خلقی استیصال صو-
رتیله قیروب کچیرمه

§ بر آدمه خشم و غضبه خوموردانه رق

سوز سوبلیه مه ، آزارلامه . اصلی

(عذاب) معناسنی ده افاده ایدر .

دَمَدَمَه { [ذ] مکر ، فسون ،
آلداتمه : (دمدمه زنان)

حضرت حکیم رومی مننوی شریفنده

بو تعبیری ایراد بیورمشدر . § آوازه

مدح و شهرت که ترکیه ده (اوک) تعبیر

اولنور : (دمدمه جاه و حشمت) § طبل ،

نقاره ، کوس . بو معناده (دممامه) ده

قوللانلییر § غوغا ، غلبه .

دَمَسَاز { [ذ] محب ، دوست
موافق ؛ او یغون آرقداش .

دم { [ع] قان: (اراقه دم) جمی
(دمء) در .

« ایدر اراقه دم حسرت کله چشماتم »
« ترجم ایت نیجه دمدر اسیر هجراتم »
(معلم ناجی)
« دم کاور حسرت ایله چشم تره نم برینه »
(نجارزاده)

دم { [ف] نَفَس ، صولوق : (دم
(واپسین) = صوڤ نَفَس .
(دم چیقارمق) = دودوک ، فی
اوفله مک (دم چکمک) = بلبل کبی
خوش صدالی قوشلرک اوتدکلری ائنده
زمنه لرینی کسه یوب اوزاتمهلری || فی
اوفله بئلرک ترنمسا از اولدقلری صره ده
(فی) ک سسنی کسه یوب اوزاتلرینه ده
اطلاق اولنور :

« بن نه مسیحی نه مسیحادم »
« ذوق حقیقته آرار آدمم »
(معلم ناجی)

§ (چکمک) ماده سیله عشرت
ایتمک معنا سننده دخی قوللانیلیر . §
(دم اورمق) = بخت ایتمک ، سوز
آچمق ، قوری لافله ادهده بولمقی
معنالیینی افاده ایدر : [بر خوتریزک
مرحمتدن دم اوره سی نه قدر غریبدر !]
§ آن ، وقت ، زمان معنا سننی افاده
ایدر : (دم سحر) = شفق وقتی ،
طاڤ یری آندیفی زمان :

دَلْک { [ع] ال سورتک ، اوغشد .
رمق ، اوغشد برلق : (دلک)
وغماس) ، (تیمورک طاشه دلکی ،
طوغش وجودی دلک)

دَلْو { [ع] قوغه دیمکدر . بروج
ای شی عشردن برینک کوا کیدن
مرکب اولان شکلی قوغه به مشابه
اولدیفتدن (برج دلو) تسمیه اولمشدرکه
کونش شهر کانون نانی نک سکنزنجی کونی
مذکور برجه دخول ایدر . فصل که
تقسویملرده (تحویل شمس بدلو) دیه
کوستریلور . نادراً (دلوه) صورتنده ده
قوللانیلیر :

« چاهنک بردلوه ناچیزی اولماز آفتاب »
« بوینه تار شاعن قیلسه بند ریسمان »
(درحق روضه نبویه — لا)

دَلِیل { [ع] فلاغوز ، یول کوستر .
یحیی : (دلیل طریق مستقیم ،
دلیل شاهراه ترقی) بومعناده جمی
(ادلاء) در . § ییلنم بن نسنه بی بیلمکه ،
بیلدریمکه ویلن شیدک ماهیتی ، صحتی اثباته
مدار اولان خصوص ، ماده دیمکدر :
[دلیل قوی ، دلیل قاطع ، دلیل مقنع]
بومعناده جمی (ادله) و (دلایل) در :

« اولماز ایسه ده خلاف عقت »
« البتته اولور دلیل خفت »
(معلم ناجی)

دَلَالٌ { [ع] ناز، عشوہ، جاوہ ؛
انسانہ خوش، سو علی
کورینہ جک حال، طور: [صاحبہ الجمال
انسانی دلال ایله لال ایدر] .

دَلَالٌ { [ع] آلیش ویریشده ،
آلیجی ایله صاتیجی آره سنده
واسطه اولان || برینک صاتیله جق
شیتنی ندا ایده رک صاتان آدم: (قویو جی
دلالی، واپور دلالی) .

دَلَالَتٌ { [ع] بول کوسترمک ،
قلاغوزلق ایتمک: (شهره
ترقیده بگا دلالت ایدن ذاته الی الابد
منتدار اولورم)

« اگرچه واسطه وحی ایدی سکا جبریل »
« دلالت ایتمه سکا اولمازدی برکشای وجود »
(نعت - نورس)

§ کوسترمک معناسنده ده قوللائیلیر:
(بو معامله جملہ نزاکت طبعه دلالت
ایدر) ، (بولکلہ شو معنایه دلالت
ایدر)

« بن عقلمن ایسترم دلالت »

« عقلم بگا کوسترر ضلالت »
(فضولی)

§ بعضاً (دلیل) مقامنده ده ایراد
اولور :

« آدم اولانک خیر اولور آدم لره قصدی »
« انسانلغه انسانده بودر ایشته دلالت »
(لا)

دَلَقٌ { [ف] اسکی لباس ، یامه لی
دیلنجی خر قه می . (دل قوش) =
فقیر ، ریاکار آدم .

(دَقِيقَه دَان) = آ کلا شلمنی کوچ ،
مشکل اولان کیفیاتی بیلن . (دَقِيقَه
سَنَج) = اومشلو مواد واموری طارنوب
آ کلا یان . (دَقِيقَه سِنَاس) = آ کلا-
شلمنی دفته محتاج ، کوچ اولان کیفیاتی
فرق ایدوب طانیان . § بر ساعتک ،
بر ساعت زمانک آلتش قسمده بر جزئی ،
آلتشده بری : (بر دَقِيقَه آلتش
ثانیه در) .

دَلَكٌ { [ف] فی الاصل صدمه ، چاتمہ ،
طوقشتمه معناسنده در . فارسیده
معانی سائرده ده دخی مستعمل ایسه ده
لسانمزده بومعنی اعتباریله برینی صدمه یه ،
چاتشوب طوقشتمه دوشورمک ایچون
یاپیلان حیلہ ، دسیسه ، اویون معناسنده
قوللائیلشدر : (بگا دک ایتمه قیزارم .
او سکا دک ایدیوز . فلان هرکسه
دک ایدر) . (دَکباز) = حیلہ کار ،
دسیسه جی ، اویونجی .

دَکَاکِینٌ { [ع] [دکان] ک
جمی : (بیوت
ودکا کین) .

دَلَائِلٌ { [ع] (دلیل) ک جمی .
همزه تک یریشه (ی)
یازلاملی .

دَلَالٌ { [ع] دَلَالٌ ایدن ، حماده
آدمی اوغشدر یروب بیتقایان
دوشاق : (دلاک چالاک) .

عطرناك اولان اسماعيل حقی حضرت تریسك
 تربه شریفه سی .

« برکون بزم کبی بودخی برحیات ایدی »
 « شمعی دین خاک سیاه اولدی حسرتا »
 (بهجت)

دَفْنَه { [ع] یرده کومیلو اولان
 ماله اطلاق اولور . جمعی
 (دَقَائِن) . بعضاً مجاز صورتیله ده
 قوللانیلیر :

« چانلاسه یرده دَفْنَه بوله ماز »
 (وهی)

دَق { [ع] اورمق ، چاقق ؛ اورمق ،
 چالغق : (دَقِ باب ، باب
 مسدودك دَق) .

دَقَائِق { [ع] (دَقِقه) نك برنجی
 معناسی اعتباریله جمعیدرکه
 آكلاشلمسی دَقته محتاج ، کوچ اولان
 کیفیات دیمکدر : (دَقَائِقِ قَنِیه ، دَقَائِقِ
 سیاسییه ، دَقَائِقِ ادبییه) .

دَقِیق { [ع] نازك ، خرده ، پك
 اینجه . اکثریا معنویاتده
 قوللانیلیر : (فکر دَقِیق ، رأی دَقِیق ،
 مطالعه دَقِیق ، ملاحظات دَقِیق) §
 نوز حالنه کتیرلش شی ، اون : (دَقِیقِ
 حنظه ، دَقِیقِ شعیر ، دَقِیقِ ارز) .

دَقِیقَه { [ع] آكلاشلمسی دَقته
 محتاج ، کوچ اولان نازك
 واینجه ماده ، کیفیت : (دَقِیقَه قَنِیه ،
 دَقِیقَه ادبییه ، دَقِیقَه صنایعیه) .

طولانی کونلرجه بر ساده چوربا ایله
 دفع شدت جوع و سد رمق حیات
 ایتمکله قابل اولور — محسن بك —
 اکرم] .

دَفْعَه { [ع] گره ، نوبت : (دفعه
 اولی ، دفعه ثانیه ، چند
 دفعه) ، (دَفْعَه) = بردن بره ،
 آکسیزین . جمعی (دَفَعَات) در :
 (بالدفعات) = کرملر ، نوبتلر ایله ،
 مکرر اولورق .

« فرقی اولدر شانك محشرله جمع وانتشار »
 « آنده برکز » بونده اون دفعه اولور کونده عیان
 (لا)

دَفْن { [ع] طوبراغه کوممک ،
 کوممک : (دفن جنازه ،
 دفن میت ، امواتک دفنی) .

دَقِیَه { [یونانیدن] عربیده (غار) ،
 بین العوام (قَفَنَه) دینیلن
 معروف آجاج . قدیم یونانیلر عندنده
 دفنه دالی نشانه ظفر عد اولنوردی که
 ایوم اوروپالیلرجه دخی بو اعتبار
 جاریدر . (دَفَنَه نُحْمی) = زیتونه
 مشابه بو آجاجده حاصل اولان تخم که
 عربیده (حَبُّ الْغَار) دیرلر .

دَفْن { [ع] کوملمش ، کومیلو .
 (مدفون) ایله مترادفدر .
 اکثریا کومیلو اولان اشخاص حقنده
 قوللانیلیر . مثلاً (انقرده دَفْنِ خاک

(واردات دفتري ، دفتر اعمالات ، دفتر مصارفات) ، (دفتر كبير) =
 كوتوك ، خلاصه احوال ماليه حاوي
 اساس دفتري . (دفتر اعمال) =
 بر شخصك حسنات و سيئاته تائد كافه
 احوال و افعالي حاوي مجموعه . (اصول
 دفتري) = حسابات ماليه نك قواعد
 جاري سني كوسترن قسم رياضي .
 (دفتري) = دفتره منسوب ، دفتر حى .

(دفترخانه) و (دفتر خاقاني) = تحرير
 املاك قيوديني حاوي دفاتر ك حفظ
 اولنديني محل . (دفتر دار) = اوائلده
 ماليه ناظر لر نيك عنوان رسميسي ايدي .
 اليوم ولايات شاهانه ده جيات احوال
 دولته مأمور اولان الك بيوك ذاته
 اطلاق اولنور .

« يازسه كر محمدت ذاتي منشي قدر »
 « زيور سر ورق دفتر امكان ايلر »
 (جوري)

{ [ع] صاومق ، صاوماق ؛
 دفع } گيدر مك ، گيدر ملك : (دفع
 مدعى ، دفع سائل ، دفع بلا ، دفع
 ضرورت ، طرد و دفع) ، (دفع حاجت)
 = آبدست بوزمق ، صيقنتي بي كيدر ملك .
 بومعنا لرده (اتمك ، ايله مك) ماده لر بله
 قوللا نيلير . اسم مفهول معنا سنده قوللا .
 نيلديني زمان مطلقا (اولمق) ماده سي
 اراد اولنور . مثلا [دفع اولدي
 كيتدي ؛ دفع اوله سي ، نره دن كلدي]
 (ينه انسان وارد كر بر فيقنك فوتندن)

{ [ف] مكر ، حيله ، خباث ،
 دغل } حيله كار : (دغلياز) =
 حيله حى ، دوباره حى . ينه فارسى اولان
 (دغا) لفظيله معناجه مترادفدر .
 (دغلدار) = تقصه جو ، منافق .

« اميد وفا ايله مه هر شخص دغله »
 (لا)
 « غالب اولماز نه قدر اولسه دغلياز بگما »
 (قوجه راغب)

{ [ع] « دائره » دينيلن
 دف } معروف آلت موسيقي كه
 اكثر يا خواننده لر قوللا نير . بين العوام
 (تف) دينيلير . (دفن ، دفاف)
 = دف چالان :

« پوچرخ جنبريده طوتوب دور اصولي »
 « دفاف مهر قيلمش ايدي چهره سن نهان »
 (باقى)

{ [ع] (دفينه) نك جمى .
 دفاين } همزه نك ير بنه (ي)
 ياز مامليدر .

{ [ع] (دفتر) ك جمى :
 دفاير } (دفاير رسميه ، دفاير
 تجاريه) .

« دفاير حسناتي هزار اولور سه دخي »
 « نه فائده اكر اول حضرت اوليه خشنود »
 (ثابت)

{ [ع] بر بر بنه ضم وربط
 دفتر } اولمش اوراق دن متشكل
 طولاني مجموعه . انواعي واردر :

« بریتیم ایدرسه حزنی دعوت »

« بردیکری بخش ایدر مسرت »

(معلم ناجی)

دَعْوَى } [ع] برشی ایچون بویله در
و یا اوبله دکلدردیمک ؛

بوشی بندر ، بونده حقم وارو یاخود
آنک دکلدرد. حتی یوقدر دینه محکمه به ،
حاکمه مراجعت ایتمک که اصطلاح فقهده
بر شخصک شخص آخردن حقنی طلب
ایتمسنه اطلاق اولنور :

« حسب الحالدرد خصوصاً لاف دعوی برطرف »

« کرچه صاحب لاف اولور ارباب طبعک اکثری »

(نفعی)

اکثریا مؤنث اعتبار اولنور :

(دعوی باطله ، دعوی کاذبه) .

نظمده اسلوب فارسی اوزره (دَعْوَى)

طرزندهده قوللانیلیر. (دعوی وکیلی)

= حضور محاکمه اصحاب حقوقه

وکالةً مرافعه ومدافعهده بولنان آدم ،

آوقات . (دَعْوَالُو) = بیلکجک

اداسنده بولنان آدم .

« دعویاه دوشدی شمدی بزمله کواهمز »

(لا)

« ایدر وجودک ایله دعوی مباهاتی »

« زمین سپهر برینسه زمینه چرخ کبود »

(سامی)

دَعْدَغَةٌ } [ع] اضطراب ، راحتسزک ،

دَعْدَغَةٌ } تلاش : (دَعْدَغَةٌ جهمان ،

دَعْدَغَةٌ دنیا ، دَعْدَغَةٌ عالم ، دَعْدَغَةٌ

معیشت ، دَعْدَغَةٌ حیات) .

ترکستانده ، (دشت مغان) = آذر

بایجانده براووه امیدور .

« چوقدن بری دل مثال صیاد »

« آواره دشت استلادر »

(معلم ناجی)

دَشْنَه } [ف] خنجر : (دَشْنَه لاری =
« لار » دیارینه مخصوص

خنجر . (دَشْنَه صبح) = عمودشفق ،

طاکیری که ابتدا خنجر شکلنده کورنمه .

سی سبب تشبیهدر .

دَعَائِم } [ع] دستک ، پاینده دیمک
اولان (دعایه) نک جمی .

همزه نک برینه (ی) یازمامغه دقت

ایتملی .

دَعَاوَى } [ع] «دَعْوَى» نک جمی :
(دعاوی تجاریه) ،
(وکلای دعاوی) .

دَعْوَت } [ع] چاغیرمه : (دعوت
تذکره سی ، دعوته

اجابت لازمه فتوتدر) § ضیافت ،

کلنجه جمیتی : (دون کیمجه دعوت

واردی ، چکن اقشام دعوتده ایدک)

§ بعضاً دعا معناسندهده قوللانیلیر :

(مستجاب الدعوه) ، (دعوات خیریه)

لکن یالکیز (دعوت) بومعناده اصلا

قولانیلماز . (دَعْوَتَه) = محاکم

نظامیه طرفندن جلب اولنان اشخاصه

کوندربلن ورقریاره رسمی || اشبو

ورقراره بی ایصال ایچون آلنان آتجه .

دَسْتِیَه { [ف] ال بیله زیکی . معانی
دَسْتِیَه } سائره سی ممتبر دکلدِر .

دَسْکَرَه { [ف] خسته نقلنه
مخصوص درت قولوو

دَسْتِگَارَه } برنوع تخت روان
معناسنده زبازرد

اولان (دَسْکَرَه) لفظی فارسیده بلده ،
شهر معناسنده در . بوکله بی بز تحریفله
قولانیلیوروز . بعض لغت کتابلرنده
(دَسْکَرَه) ديه کوسترلمی طوغری
دکلدِر . بونک اصلی (دَسْتِگَارَه) در .
فارسیده (گَارَه) = بونک ، خصوصیه
آرقه ایله کوتوریلن بونک معناسنده در .
واسطه نقلیه مذکوریه بی اولک و آرقه ده کی
درت قوللری ایکی کیشی طوتوب
کوتوردیکی مناسبته (دَسْتِگَارَه) =
یعنی ال یوکی تسمیه قیلغشدر (خرج ،
کیرجی دَسْکَرَه سی) = یاپوزده نخبیرلرک
کیرجلی چامور طاشیدقلمری اوفاق ، تئ
قولوو طبله .

دَسْم { [ع] چرویش یاغی .
دَسْم } (دَسْمِی) = اصطلاحات

طیبه دن اولوب یاغیه مشابه شیلره
اطلاق اولتوز .

دَسْپِسَه { [ع] کیزلی حیله ، دک ،
دَسْپِسَه } اوپون . (دَسْپِسَه کَار) =
کیزلی حیله جی .

دَشْت { [ف] صحرا ، اووه ؛
دَشْت } (دشت قیچاق) =

دَسْتِیَه { [ف] رخصت ، اذن ؛
دَسْتِیَه } (دستورسز باغه کیرلز ،
حرمه کیررکن دستور دینیلیر)

« نه جانی وار چیقہ بوی وردی کلشدن »
« نسیم آلمیچ باغباندن دستور »
(نابی)

دَسْمَه { [ف] فی الاصل هر شیئک
طوتیله جق برینه ؛ مثلا
قیلیج ، پچاغاک قبضه سنه وکان ، طنبورک
قولنه ودستی ، صراحینک قولبئه اطلاق
اولتوز } دمت . طاقم باغلاغش
هردرلو شیئه ، هر نوع دمته اطلاق
جائزدر : (بردسته چیچک ، بردسته
چوراب ، بردسته کاغد ، بردسته فس ،
چیچک دسته سی ، مندیله دسته سی ،
کاغد دسته سی) (دَسْتَه دَسْتَه) =
طاقم طاقم ، دمت دمت .

« جمله آویخته در میخ سویداسنده »
« دسته بردسته مقالید امور طالم »
(نابی)
« بر چشمه نك باشنده اوطور مش اوکلبدن »
« کوردم النده وار ایدی بردسته یاسمن »
(لا)

دَسْمِی { [ف] قولای اولوب امریکی
اولمایان و ایچنه مایع شی
طولدیریلان معروف قاب : (صو
دستیسی ، بال دستیسی ، بکمز دستیسی ،
چینی دستی) ، (صوبی کتیرنله دستی بی
قیان برطوتیلیرمی ؟) .

دَسْمِیَار { [ف] معین ، ظهیر ،
دَسْمِیَار } یاردیمیجی . (دَسْتِیَارِی)
= معاونت ، یاردیمیچلیق .

برنورمه ۱۰ یازده بدر

کاف ادات تصغیر اولی اعتبار یله
 « الْحُكُّ » یعنی کوچک ال معناسنه در .
 لسانمزده دیواره اوریلان ، قابو آرقه .
 سنه قونیلان قول ، طباق معناسنده
 قوللانیلیر .

دَسْتِگَاَهْ { [ف] ال یری ، ایش
 محلی دیمکدر . فارسیده

دَسْتِگَهْ { اقتدار ، ثروت کبی
 معانی مختلفه ده مستعمل

ایسهده لسانمزده یالکزر ایش یری
 معناسنده و تحریف ایله (ترگناه)
 صورتنده قوللانیلیر . بعضاً یالکزر
 (محل ، مقام) معناسنده ده استعمال
 اولنور : (بز دستگاهی ، دگان دستگاهی ،
 مارانفوز دستگاهی) (دستگاهداز)
 = بردکانده ، ایش محلنده بولنان خدمه
 یاخود عمله نك باشی ، اوسته سی .

« دستگاه قلم رشک بنان ناهید »
 « پرنیان سختم لایق تمغای پرن »
 (عزت ملا)

دَسْتِگِیْر { [ف] (دَسْت) لفظنه
 مراجعت اولنه :
 « دستگیر دین و دولت کام بخش سروری »
 (نفی)

دَسْتِمَال { [ف] ال سیله جک بز ،
 ال بزی .

دَسْتِمَايَهْ { [ف] سرمایه ، بضاعه
 معناسنه در .

« ما دیدکاری امید مرغ دست آویز »
 « عطا دیدکاری مانند بنده مجبور »
 (نابی)

دَسْتِ اَرَهْ { [ف] ال بیجیبسی .
 آغاج . دیرک . تحته

دَسْتَرَهْ { کبی شیلری دوز کون
 اوله رق کهمکه

مخصوص معمار آتی . لسانمزده ،
 فارسیده اولدیفی کبی (دَسْتَر) دینلز .
 دَسْتَبَرْد { [ف] غلبه ، ظفر ؛ معرفت
 بدیمه : (دستبرد
 رستمانه سیله خصمی فراره مجبور ایلدی) .

« سر فراز ایتدک لواء الحمد دین احمدی »
 « کافره کوستردک الحق دستبرد حیدری »
 (نفی)

دَسْتَبُوش { [ف] ال اوپمه .
 (دَسْت بوشی) =
 ال اوپمکک : (ایفای وجیبه دستبوشی
 ایلدی) .

دَسْتَرَس { [ف] ال ایریشمه .
 فی الاصل قدرت ،
 اقتدار معناسنه ایسهده لسانمزده موفق ،
 نائل ، ظفریاب ، ال ایریشدیرمک معنا .
 لرنده قوللانیلیر : (اوزالرده تحریات
 معدنیسهده بولندقلری حالده بر شیئه
 دسترس اوله مدیلر) .

دَسْتِکْ { [ف] فی الاصل باموق ،
 یوک ایلیکی اکیرمکه
 مخصوص اولان آلت دیمکدر که ترکیهده
 (اِی ، اَبِک) دیرلر . برده آخرنده کی

ظہیر . (دَسْتِ آمُوزُ) = یاورودن
 بسله نوب الہ آلسدیرلمش، ال اوکرہ -
 دلش . (زِبْرَدَسْت) = ال آتی ،
 تابع . (زِبْرَدَسْتَان) = ال آلتندہ کیلر،
 تبعہ ذیمکدر . (دَسْتِ بَدَسْت) = ال
 الہ ، پشین ساتش .

« مرغ دست آموزی مید ایتمک قولایدردامسز »
 (لا)

« چکمرہ غم دستگیردر اللہ »

(لا)

« دور اتمدہ دست قدرتندہ »

« یوز بیک کرہ ملک حکمتندہ »

(معلم ناجی)

دَسْتَارُہ } [ف] صاریق . (دَسْتَارَبَنْدُ)
 دَسْتَارُہ = صاریق صاران ،

صاریقلی . (دَسْتَارَجَہ) = مندیل ،
 یاغلق .

دَسْتَامَسَنَکُہ } [ف] مہرہ ؛ صاپان .
 (دَسْتِ سَنَکُہ) دہ

دیرلر .

دَسْتَانُہ } [ف] مکبر ، حیلہ ، تزویر .
 دَسْتَانُہ (دَسْتَانُ زَن) = ساحر ،

مکار ، حیلہ کار .

دَسْتَاوِزُہ } [ف] ہدیہ جزئیہ ،
 ہدیہ عاجزانہ . قدر

وحیثیت ، فضل و مزیت جہتیلہ کوچک
 اولاندن بیوک اولانہ تقدیم قیلنان ہدیہ .

فارسیدہ (نیاز) مقامندہدہ قوللا
 نیلیر .

= عفتسز ، ناموسسز دیتی . (دَرِبَدَہ
 دَہَن) = بوش بوغاز ؛ دیک سوزلی .

دَرِیُوَزُہ } [ف] دیلنجیک .
 (دَرِیُوَزَہ گَر)
 دَرِیُوَزَہ } = سائل ، دیلنجی .

« نشوہ خواہ اولمق روای کاسہ در یوزہ دن »
 (ندیم)

« جرعہ ساغرا حساتی جر ایلمکہ »

« دست در یوزہ او اور بزمنہ جام خورشید »

(لا)

دَسَائِسُہ } [ع] « دَسِيسَه » نك
 جمی . اورایہ مراجعت

اولنہ .

دَسَائِسُہ } [ع] « دُسْتُور » ك
 جمی . اورایہ مراجعت

اولنہ .

دَسَاشُہ } [ع] زیادہ دسیہ جی ،
 دك ایدیجی .

دَسِیُوتُہ } [یونانیدن] فی الاصل
 آغا معناسنہ اولدینی

سر ویدر . ایوم اور تودوقس مترہ پو -

لیتلرینہ اطلاق اولنور : تکفور طاعی

دسیوتی ، یکی کوی دسیوتی ، دسیوت

بالقانی) .

دَسْتُہ } [ف] ال : [دَسْتِ وِیَا]
 = ال وایاق . (دَسْتِکَش)

= ال چکیجی ، فارغ اولان .

(دَسْتِگِر) = ال طویجی ، معین ،

« بيك ياشاي وزير دريا دل »
(شناسی)

« گوه و دريا ايکي جانبدن در آغوش ايله مش »
« سانکه در ياد ايه سي، گه سار ايسه لالاسيدر »
(ندیم)

« الفاظه صيفشميور معاني »

« در يابي آليرمي هيچ اواني »

(معلم ناجی)

دَرِيحَه } [ف] بعض بيوك قابولك
داغما آچلامسي و آچيابوب

قاباغه سي کوچ اولسي حسييله ايكي بيوك
قانادرلندن برينك آينه تحته سي آدم
كيروب چيقه حق درجه جسامتمده متحرك
وقاناد شكلكنده اعمال اينديريلوب
بر اوافق قابو حق وجوده كتير ياور كه
ترجكه ده (اويجه قابو) دينيلير . ايشته
بوگما فارسيد (دريچه) اطلاق اولنور

بتون آچلمه سي ممكن اولان بعض
بخره لرده بتون آچلديني زمان قولالائق
اوزره مخصوصاً كوچك و متحرك برر
قاناد ياپدير ياور كه آكا (بخره جك ،
بخره قانادي) دينيلير . بومعناده دخي
مستمه ملدر :

« خدا كه يك دريچه ببندد هزار بكشايد »
(لا)

« الله بر قابوئي قاپارسه بيك دانه آچار »

دَرِيده } [ف] بير تيش، بير تيق :
(جامه دريده ، كرپيان)

دريده) بومقامده (چاك) لفظي زياده
قولالانيلير. (پرده دريده، نقاب دريده)

دَرِهَم } [ف] قاريشيق، مضطرب؛
طوبلانوب يوزوزوشد برمه،

انجمنه :

« صوفي كه صفاده بچينير مالك دينار »

« بر دره مني آله ناولور خاطر ي دره م »

(روجي بغدادی)

« ملك نظرندمه اكر حكمنه اواسه واقف »

« زلف محبوبي هوا ايله بيلز دره م »

(فضولي)

دَرِي } [ف] لسان فارسينك
فصيحي، صحيحي . قاعده

عربيه به توفيقاً (دريه) ده دينيلير :

[لسان دري، لغت دريه] .

« نه خجالت كه هنوز براي تركي بيلز »

« طرزن تازي و دري ده ايدم پيداي سخن »

(نغمي)

دَرِيَا } [ف] دگيز : (دريادل) =
كوكل بيوك ، حوصله سي

كنيش، همتي بوجه. (درياچه) = كوچك

دگيز، كول . (دريابند) = ايمان ||

كي انشاسنه، تعميرينه مخصوص محل .

(دريای اخضر) = كنايه صورتيله

سما، كوك . (دريای لعل) = شراب

كوبي، فوجيسي . (دريا بار) = دگيز

كبي جوشيبي | دگيز كنارنده كي ملكت .

(دريا گش، دريانوش) = چوق ايچكي

ايچن . (فيودان دريا) = دروناي

همايون عموم قومانداني :

ایچون فقر وقتاعتی اختیار و ذکرالله
ایله اشتغال ایدن طرق علیه سالکینندن
هربری : (درویش عباپوش) طرق
علیه یه یالکیز انتساب ایتمش اولان
ذواته (محب) دینلیر .

« امیدوار نوالک توانکر و درویش »
« دخیل باب امانک کدای و بای وجود »
(نورس)

دَرَه } [ف] ایکی طاع آراسنده
واقع آجیق، چوقور محل،
وادی § طاع آراسنده کی سیل آقان پر.
(آقاردره) = اوفاق چای . (دره تیه) =
دوز اولمایان اینشلی، چیشلی پر : (بلبل
دره سی، کاغد خانه دره سی، قوربغه لی
دره) فارسیده (را) نك تشدیدله ده
استعمال اولنور : (دره آسمان) =
که گیشان، صامان اوغریسی دینلین
کواکب . (بیک دره دن صوکتیرمک)
= قبول ایدلیه جک شی ایچون بهانه
سرد ایتک . (دره دن تیه دن قونوشمق)
= بوش، هواپی لاف ایتک . (دره
اوتی) = بعض طعاملرله صلاحله لرده
قوللانیلان اینجه یاپراقلی برنوع زرنه .
نسبتنده (دری) دینلیر : (کَبکِ
دری) = دره ککلکی .

« آقور نور، کوردیکم دره دن »
« آب واشجاری برق برق اولمش »
(معلم ناجی)

شهر، دروازه جهان) . مع مافیه
تخفیفله (درواز) صورتنده دخی
قوللانیلیر . (دروازه گووش) =
کنایه صورتیه قولاق دلیکنه (دروازه
نوش) = کذک آغیزه اطلاق
اولنور .

« نته کیم اوله سالم بو حصارشیشه دیوارک »
« کزند منجیق فتنه دن دروازه وسوری »
(نفی)

دَرُون } [ف] برشیتک داخلی،
ایچی : (درون مملکت،
درون مکتب، درون خانه، درون
دکان، درون سفینه) § ایچ یوز،
جوف صدر، کوکل : (درد درون،
اضطراب درون، آتش درون،
انشراح درون)، (درونی) = داخله،
ایجه، منسوب، ایچدن کوکلدن :
(آم درونی) .

« طولدردی بنم او مرد میدان »
« همتله درونم آب حیوان »
(شیخ غالب)

« پیش وپسه ایلدکجه دقت »
« کلمکده ایدی درونه رقت »
(معلم ناجی)

« هو هولری آه پک درونی »
« عاشق بکنیر بو ارغنونی »
(وله)

دَرُوِش } [ف] بیوايه، فقیر :
(درویش دلریش،
توانگرو درویش) § حب الله، رضاء الله

آلت قاتی . (درکه سفلی) تمبیری
معروفدر . جمعی (درکات) : (درکات
جهنم) .

دَرَمَانُ { [ف] علاج ، چاره ،
(درد و یرن درماني ده
و یرن — قول مشهور) § طاقت ، قوت
معناسنده قولانیلیز : (درماني قالمش ،
بیچاره نك یورومکه درماني یوق . یوقدر
کیم قوشسه البته درماني کسلیز) .

«باقه دك پرکره اولسون دردمند عشقه که»
«یوقسه ای چشم تغافل پیشه درمانک می یوق»
(معلم ناجی)

دَرَمَانْدَه { [ف] « در » ماده سنه
مراجعت اولنه .

دَرَنُ { [ع] فی الاصل کیرلنک ،
بولاقسقی معناسنده در .

اصطلاح طبلده « ورم » دینلین مرضک
بولندیفی محله پیدا اولان داریدن
اوافق ماده غیر عضویه اصلیه یعنی
ورمک ترکیه سی اولان (اویگن)
علتک یومرو جقلری دیمکدر . (درنی) =

طبیعی ورم علتته مشابه اولان امراضه
مثلا صدر علتته و اصطلاح قجه بعض
چچیک و نبات کوکنه اطلاق اولنور .

« ورم » علتک پیدا ایتدیکی غایتله
اوافق یومرو جقلرک ایلک ظهورنده
قانی اولدیفی خالده مؤخر آ یوموشابه رق
بولندیفی محل ایله جوارینی خراب
واویوق اویوق ایتمکده یعنی ابتدا

کیر ، لکه کبی باشلا یوب صوکره
بولاشمقده اولسی مناسبته مذکور
ماده غیر عضویه مرضیه . (درن)

اطلاق اولندیفی کبی لسان طبلده ماده
مرضیه مذکور بر عضوده پیدا اولیق
معناسنده ، عربیده وارد اولدیفی خالده
تصرفات عثمانیه جمله سنندن اوله رق
(تدرن) کله سی ایجاد واستعمال
ایدلشدر : (تدرن دماغ) = اصطلاح

حات طبله دن اولوب بین الناس (بین
ورمی) دینلین مرض مهلك . (تدرن
رنه) = کذلک آق جکر ورمی دینلین
مرض مدهش .

دَرِنْدَه { [ف] « دریدن » مصدر تندن
اسم فاعل . بیرنجی

دیمکدر . اکثریا تشدید (را) ایله
قولانیلیز : (شیر درنده ، گرك
درنده) .

دَرَوَازَه { [ف] دائما آجیق طوران ،
احتیاج کورلمدکجه قاپا .

نمایان بیوک قاپو . سور ایله محاط بیوک
شهر لک ، اطلمه مخصوص سربلرک ،
درویشان و ققرابه مخصوص تکبه و
عمارتحانه لک قابولری کبی . (در)

قاپو (واز) = (باز) کبی آجیق
معناسنده اولوب آخرنده کی (ه) حرفی
ایسه اکثریا ترکیبانه لاحق اوله رق
معنای خاص علمیت پیدا ایدر : (دروازه

مأذون مدرّس . جمی (دُرُوس) .
 « بن کرچه بری حاصلم شاگرد درس مشکلم »
 « هم مکتب اهل دلم خلق اوله دن اوح و قلم »
 (نفی)

دَر کاز { [ف] « دَر » ماده سنه .
 مراجعت اولنه .

دَر گاه { [ف] فی الاصل « قاپو
 یری » مناسبه درکه
 حقیقتده جناب باری به

دَر گه { نسبت اولنور : (درگاه
 آسمی) . مجازاً حکمداران ایله اطاطمک
 آستانه لرینه و طرق علیه به منسوب
 مشایخ و درویشانک اقامتکاهی اولان
 تکیه لره اطلاق اولنور : (درگاه مولوی
 درگاه مولانا ، درگاه رفاهی) .

« طرید درگهک اتمه بو عبد روسیسی »
 « ایدرمی عکس رخ زشتی آینه سردود »
 (سامی)

« شاه اورنک ولایت که سزادر دینسه »
 « سک درگاهی سپهرک اسدندن افضل »
 (درحق امام - لا)

دَر کسار { [ف] « دَر » ماده سنه
 مراجعت اولنه :

« اول اسب بادبای ایله اول قد سرفراز »
 « برجویبار ایدی کیم ایده سروی درکنار »
 (نوعی)

دَر گه { [ع] آشاغی اینه جک
 باصامق . (درجه) نک

ضدی : (درکه مرقات) = نردبانک
 ائک اشاغیده کی قدمه سی ، (درکه
 میزان البروده) = صفوغک کیفیتی
 کوسترن آلتک آشاغی به طوغری بربری
 آلتنجه اولان صیره سی . § ائک آشاغی
 قات : (درکه جهنم) = طامونک ائک

دَر قه { [ع] دریدن معمول قالفان
 دیمکدرکه جمی (درق ،
 آدراق ، دراق) دره . بوکله عیناً لسانزده
 قوللائیلاز . لکن بوندن مشتق اولان
 (درقی) اصطلاحات طیه دن اوله رق
 استعمال اولنور . غیرتلاغک طرف
 علویسنده کائن خنجره بی تشکیل ایدن
 قیقدراقلردن قالفان شکننده اولان
 قیقدرغه دینیلیر : (درقی بلمووی ، درقی
 خلقووی ، درقی طرجهالی) = وجودک
 قالفان رسمی کبی بعض قیقدراقلری که
 جمله سی اصطلاحات طیه دن در .

دَر ک { [ع] فی الاصل هر نسنه نک
 نهایت قهرینه ایریشمک ،
 کالنه یتشمک مناسبه در . بوماسبته
 هر شیئک کنهنی آگلامق ، نهایتنه عقل
 ایردیرمک معناسنده قوللائیلدی :
 (درک غوامض ، درک حقایق ، درک
 دقایق ، درک نتایج) § ائک آشاغی قات ،
 دیب . بومعناده فتح (را) ایلده
 لغتدر : (درک اسفل جهنم ، درک اسفل
 جسد) = طامونک دیی ، وجودک دیی .
 « عجب وضع ایلش بوبارگاه حکمت آمیزی »
 « که کمتر صنعتی درک ایلنجه پیر اولور برنا »
 (نابی)

ویرمه (دَرز) اطلاق اولنورکه اول
صورتله چکیلان چیز کیلر فی الحقیقه
بیوه مشابهدر .

{ [ف] ترجمه ده (ترزی)
دَرزِی } که بالاده کوستریلن
(دَرز)ه منسوب یعنی بیوجی، دیکیش
ایله بیویابیچی دیمکدر، اثواب والبسه
دیکن، عربیده (خِیاط) دیرلر، لسانمزده
هرایکیسی قوللانیلیر: (دَرزِی سوکوکنی
دیکه من - قول مشهور)

{ [ع] برشی اوکرئمک،
دَرَس } برشی اوکره نلک اوزره
اوقونمق وحفظ واتقان اولنمق: (قرآن
درسی، جغرافیا درسی، لسان درسی،
درس کتابت، درس قرائت). (درس
ویرمه) = اوقونمق، عقل خواهی لنی
ایتمک که اغوا دیمکدر، (درس آلمق) =
اوقومق، اوقومغه چالیشوب اراکرئمک.
(درس عبرت) = انسانک کوزنی آچه جق،
کوز آجیغلفنی موجب اوله جق شی؛
اوس یابی. (درس ناظری) = مکتبلرده
درس لرنک وقت وزمانیسه و معلمری
طرف لرندن یولیه اوقونوب اوقونمقیقنه
وترتیبات سائره سنه دقت ایتمکله مکلف
مأمور. (درس وکالتی) = باب فتواده
طلبه علومک بعض امور وخصوصاتی
رؤیتله موظف بر مأموریت. (دَرَسْخَانَه)
= مکتب و مدرسه نلک تعلیم محلی، درس
یری، (دَرَسِ حَام) = رحله تعلیمه
چکوب طلبه یه، عمومه درس ویرمه که

حمای محرقه دینلن عت مهلسکه .
(درد لشمک) = ایکی کیشی بربرینه حالی
آکلاتوب قونوشمق. (دردلی) =
علتلی: (بوینگده کی دردلی چیقارتمش)
(الله درد و یروب درمان آراتمه سین -
قول مشهور)

« جام عشقن ایچدم اولدم درد ناک »
« عرض ایچون کادم حضوره سیننه چاک »
(لا)

« درد دلی سولیمیه جک راز صانیردم »
(لا)

« درد دله نسخه شفا ساک »
« عالمده برآیت خداساک »
(فضولی)

« شاد ایلدی درد مندی درمان »
« فریاد ایده جک دهانه قالدی »
(معلم ناجی)

دیردم: « بوده وار ایمش قدرده »
« مادام که دوشدی دل بودرده »
(وله)

{ [ف ع] هرشیده اولان بیو،
دَرز } خصوصیه دیکیش بیوی .

جمعی (درووز) در. (بنات الدرروز) =
کهله، بتلره دینیلیر که دیکیش بیولرنده
صاقلاتوب ایوا ایتملری سبب تسمیه در.
فارسی و عربیده مشترکاً و عیناً مستعملدر.
لسانمزده بومعنی مناسبتیه دیوار، صیوا
کبی ابشارلرده طاش لرنک کنار لرنه و یا خود
کلیشی کوزل بولمه لرنه مالا و خرج ایله
یاصسی چیزکی چکدرک استحکام و انتظام

یوکسلیبر . برایکی منحنی طولاشه رقی
 مملکتک ایچندن ، اوستندن کچوب
 اویله مرتفع برنقطه به واصل اولورکه
 واغونک پنجره سندن قوش باقیشی
 آشاغی به طوغری عطف نکه ایدن
 بریولجی « کویلی » قصبه سنک غایتله
 درین برچوقور آره سنده کومولش
 قالمش اولدیفنی نظر دهشتله کورر)
 § مرتبه : (نه درجه) = نه مرتبه ،
 نه قدر . (میزان الجراه اوتوز بش
 درجه نی کوستریبوردی) . (درجه
 علیا ، درجه بالا ، درجه والا ، اک
 عالی درجه) § قسم ، بولوک . بردآره
 محیطنک متساویاً و اجیوز التمشه تقسیمندن
 حاصل اولان هر بر قسمه اطلاق اولنور .
 مثلا (درجه طول ، درجه عرض) .
 جسمی (درجات) در : (درجات
 جنت) = دارالسرور اخیرونک منازل
 مختلفه سنه اطلاق اولنور .

• { [ف] کدر ، غم ؛ تاسه ،
 درد } قایفوی ؛ مادی ، معنوی
 انسانی متأذی و بیحضور ایدن هر
 درلو حالات . (دردناک) = دردلی ،
 قایفولو . (دردمند) = درد صاحبی ،
 تاسه لی ، قایفولو . (دردناخن) =
 طیرناق دیدنمه پیدا اولان طولامه ،
 ات یاران . (درددل) = کوکل تاسه سی ،
 قایفوسی . بین العوام (علت) و (یومرو)
 معالرنده قوللانیلیر : [درد سیاه] =

• { [ف] سرحدده بولنان کوچک
 در بند } قعه § طاغلرده ، تپلرده
 زحمتله کچیلن طار بوغاز ، کچید . اویله
 محللرده بولنان قره غولخانه به اطلاق
 اولنور . بین العوام تحریف ایله (دروند -
 یاخود - دورند) دینلیر : (در بند
 آغاسی) = اوائلده کچید قره غولخانه .
 لرنده بولندیریلان محافظه ، ضابطه
 اطلاق اولنوردی .

« غازیان درجنگ اول آجدی دربندعسیر ،
 (سروری)

• { [ع] آره به صوقوق ،
 درج } صوقوق ؛ ادخال ایتمک ،
 ایدنک . معنویانده مستعملدر . عربیده
 معانی عیدده سآره بی افاده ایدر :
 (بوقمرنک لایحه به درجی لازمدر .
 کتابه درج اولنمیان ماده) § بعضاً
 جمع ایتمک ، بیریکدرمک معناسنده
 قوللانیلیر : (درج داننیر و نقوده حریص
 ایدی) § خطاطلرک یازدقلری مشق
 طولوماری ، فارسیده منقش کاغده
 یازلمش یازو معناسنه در :

• نظمنی درج ایدرک والی دریا هممک ،
 (عزت ملا)

• { [ع] آشاغیدن یوقاری به
 درجه } طوغری بربری اوزرینه
 اولان قدمه ، پایه ، باصامق : (درجه
 دسه ، درجه مراقات) ، (استکبشهره
 متوجهاً حرکت ایدن ترن « کویلی »)
 موقفنی کچدکن صوگره درجه درجه

{ [ع] رونقدار ، بارلاق } **دَرَّازِي** }
 معنای آن (دری) نك
 جمی .

{ [ع] سریع الادراك ، قولای } **دَرَّاك** }
 و چاقی آگلايشلى ديمكدر :

(شخص دراك ، عقل دراك) مؤنثه
 (دراكه) دينير : (إِسْرَاءُ دَرَّاكَه =

اسراءه دراكه) = زياده چاقی آگلا .

يشلى بر قادين . (قُوَّةُ دَرَّاكَه) =

قوة مدرکه مقاومتده ، شدت معنی
 قصديله استعمال اولنور :

« فکر چالاکنه اسرار قضا نامستور »

« عقل دراکنه آثار قدر نامهم »
 (نابی)

« رشك ايدر فضل وکالاتکه سعدوکشاف »

« جان ويرر قوه دراککه استاد نصير »
 (حقی)

{ [ع] کسره ايله (درهم) نك } **دَرَّاهِم** }
 جمی . مفردينه ده مراجعت
 اولنه .

{ [ف] ايکيسی ایچونده } **دَرَّبَار** }
 (دَر) لفظنه باقکمز :

{ (دربار شوکتقرار) ، } **دَرَّبَان** }
 (دربان ناتوان) .

« چوپ زرین ايله ایلر هر سحر اظهارشوق »

« اولغه دربان درگاهی شه خاورستان »
 (نغی)

حواله اولنور . یعنی عمل خیرینه کوره
 اجرای مکافاتہ انسان مقتدر اولدیغندن
 الله مکافاتلانديرسين ديمك اولور .
 فصل که ذم و بددعا مقاومتده (لَادَر
 دره) تعبیری ایراد اولنور که عملی خیرلی
 اولمسون ديمکدر . بالاده کی برنجی
 جمله مدح بلیغ مقاومتده واکثریاکلام
 حقتده ایراد اولنور .

{ [ع] « دَبَابَه » کبی ازمنه } **دَرَّاجَه** }
 سابقهده اوستی صیغیر

کونیله مستور اولوب تکرلکاری
 ایچنده دوزر و یاواش یاواش قلعه ،

حصار دینه صوقلغه مخصوص بر نوع
 آت حرب ایدی . اشبو آلت جر

صورتيله یوریدلمه بوب اوستنده کیلر
 طرفندن چرحلری تحریک ایدلدیکی جهتله

اليوم استعمال اولنان واوزرینه بینیلوب
 بربری آرقه سنده کی ایکی تکرلکاری

آیاقله چویربلرک یوریدیلن و(فرانسزجه
 Vélocipède وه لوسپید) دینیان

آراهه (دراجه) اطلاق ارباب قلم
 طرفندن تسیب و قبول اولمشدر .

{ [ف] چاک ، چينغراق : (درای } **دَرَّا** }
 (قافله ، درای کنیسا) .

{ [ف] دیرلامق ، متصل } **دَرَّا-ی** }
 سولیمک معنایه اولان

(دَرَّایِدَن) مصدرندن صیغه امردرکه

وصف ترکیبی صورتنده قوللانیلیر :
 (یاوه درای ، هرزه درای) .

« مادری معصومی اتمش در کنار »
(معلم ناجی)

« در خواب ایدی صانکه اولدی بیدار »
(وله)

○ { [ذ] یزتمق معناسنه اولان
در } (دریدن) مصدرندن صیغه
اصردرکه وصف ترکیبی طرزنده ویرتیجی
معناسنده قوللانیلیر : (صفدر) =

صیره ویرتیجی ، صیره بوزیجی .
(جگر در) = باغیر ویرتیجی . (پرده در)

= پرده ویرتیجی ، عفتسز ، حیا سز :

« سنسک اوسخنور جکر در »

« بی واهمه شہسوار معنی »
(درحق نفعی — انسی)

« نه عشق ، ماشطه حجله گام بیداری »

« نه عشق ، پرده در بزنگاه چشم رقود »
(سامی)

○ { [ع] فی الاصل ذات ، نفس
در } معناسنه در . بر شیثک شی

آخردن تولد ایله مسنه موضوع اولوب
برنسنده حرکت واضطراب معناسنده
دخی بالناسبه استعمال اونور . بونکله
برابر سوت چوق اولوق معناسنه مصدر
اعتبار اولندیفی تقدیرده سوت محض
نفع وخیر اولوق مناسبتیله انساندن
صادر اولان عمل حسن و اثر خیره ده
اطلاق اونور . مدح و دعا مقامنده
ایراد اولمان (لله دره) جمله دطایبه
بو تقدیره کوره درکه جنس عمل مقتضا .
سنجه جزا ، مکافات تعینی رب المجازاته

قاوسی . (در بدر) = قابوقاپو کزن :

« دیله سه قدرتی اسکندر ایله جمشیدی »

« درگه دولت و اجلانسه دربان ایلم »

(جوری)

○ { [ذ] ادات ظرفیت که « آندر » ک
در } مخففیدر . ترکیبده مقابلی (دم)

ادایتیدر . عریسی (فی) در . منلا :

(در آغوش) = قوجاقده ، قوجاق

ایچنده (در انبار) = انبارده .

(در انبار ایدلمش) = مدخر ، انبار

طولدریلمش . (در حال) = بو آنده ،

وقت کچیرلمسکزین . (در پیش) =

اوکده ، اوکننده . (در دست) =

الده ، یا بلق اوزره . (در عهد) =

اوستده ، اوزرنده ، اوسته آلمش .

(در کنار) = کنارده ، مکتوبه

واوراق رسمیه اوزرینه یازیلان بر قاج

سطر یازی || قوجاغه آله ، قوجاقلامه

(در کار) = ایشده ، بللی . (در میان)

= آرده معناسنه در . (در مانده) =

اسم مفعول اولان « مانده » آیشمش ،

{ قالش دیمکدرکه بوحالده معناسی ظرفیت

اعتباریله (قاپوده قالمش) اولور .

لفظ مفرد مقامنده بیچاره ، عاجز

دیمکدر . لسان چفتاییده بونک مقابلی

(ایلیندی) ایش . (در ماندگی) =

عاجزک .

سهولتی موجب اوله جفی آشکار در .
 (دبوی) کلمه سنه ده .
 [ع] آخر زمانده ظهور
دَجَال } ایده جک اولان کذاب

مشهور . ظهوری علامت قیامتدن معدود در .
 [ع] عربسه وارد
دَخَالَتْ } اولمایان بولفظ تصرفات

عثمانیه دندر . مصدر صحیح عربی اولان
 (دُخُول) کبی کیرمک § برینک سایه مرحمت
 وحمایتنه صیغتی معنالزنده قوللانلیبر :
 (فلان اقدی قله دخالتله فیضیاب اولمق
 ایسته یور، مرحمت سنیه حضرت ملوکانه یه
 دخالت، شقی مرقوم حکومت سنیه نك
 عفو و مرحمتنه دخالت واستیمان ایلدی)

[ع] فاریشه، تأثیر :
دَخَلَ } (بوایشده آنک نه دخلی

وار، بونده دخلی اولمدیغنی اثبات
 ایتلی) § طوقومنه، لوم و
 تعریف ایتنه . § ایرادکه ترکجه سی
 (کلور) در : (هر وقت دخل و خرجنی
 بیلن بر وقت آخره محتاج اولماز)
 لسانمزده اکثریا بوندن اولسکی ایکی
 معناده قوللانلیبر . بو معنی عربی یه
 مخصوص کبیدر :

« دخل ایدن ده سوزمه باری براستاد اولسه »
 (نقی)

« واعظ اولسه که دخل ایدر لر جمع اولوب اهل هوا »
 (نظیم)

[ف] میت، اولو دفن ایدیان
دَحْمَه } کنبه، تر به، لحد، قبر :
 (دَحْمَه گشتا) = مزارچی، قبر یعنی

چوقور آجیحی . بو معناده استعمالی
 نادر در . § اراک دوه نك کو کره دیکی
 ائنده آغزندن صاچیلان کربوک . بو
 معنایه مقارنت و مناسبتی اولمق حسنیله
 لسانمزده دونما و شنک یا بلدیغنی کیجه
 لرده هوایه آتیه رق بوکسکده باطلا .
 یوب آشغی یه رنگارنک اجرام مضیثه
 نشر ایدن بولمدیغنی برده یا قیله رق
 هوایه طوغری رنگارنک قیغیلر
 بو سکورن فشنکه (دَحْمَه) اطلاق
 اولنور : (دَحْمَه انداز) = لثم و فشنک
 آجیحی . (دَحْمَه فشان) = لثم صاچیحی ،
 صاچان دیمکدر . دونما، شنک ایچون
 اشکال مختلفه ده اجزای نارینه یی حاری
 اوله رق اعمال اولنان جسم رسملر در که
 یاندق لری زمان زمین و آسمانه کونا کون
 فشنکار ، لغملر صاچار .

[ع] خار جدن کلوب برینک
دَخِيل } سایه مرحمت و حمایتنه

صیغنان : (دخیلک یارسول الله)
 « دخیل درگه لطف و مروتک اولدم »
 « امان امان ایا سرور ستوده شعار »
 (نعت - لا)

[ف] قابو : (در خانه ، در
دَر } اولمده) . (در علیّه) =

طوغریسی (در دولت علیّه) ، (در
 سعادت) = استانبول . (در بان) =
 قابوچی : (در بان فلک) = کنایه
 کونش ، آی . (در بار) = دیوان

یا خود تعهداتی اجرا ایلمک خصوصنی
تأمین ایچون براقفه اصولاً مجبور
اولدینی آقچه . اکثریا مناقصات
ومبايعات رسمیه ایله معاملات تجاربه ده
قولانیلیر . مع مافیہ بوایکنجی معناده
(ده پوزیتو) تعبیری ده از یاده استعمال
اولنمقده در .

{ [ف] کاتب، منشی، یازبچی .
دَپیر (دَپیرستان) = کتبه نك
اؤطورؤقلری محل، اصطلاحزده قلم
اوطه سی :

« دَپیرستانه آلق ایستیتور اول طفلی روز و شب »
(ثابت)

§ مدبر، مستشار معناسنی ده افاده
ایدر: (دَپیر نك) = عطار د اکوکی .
(دَپیر السلطنه، دَپیر الدوله) کی عنوانلر
ایرانده رسماً استعمال اولنور .

« اوچه بویله نقش ایدر و صفم دَپیر آسمان »
(لا)

« دست اورمش ایدی کک شهابه دَپیر چرخ »
« طغرا نویس حکم خداوند انس و جان »
(باقی)

{ [ایتالیانجه دن] صورت
رسمیه و یا خصوصیه
ده در عهدده اولنان
شرائطک اجراسنی
تأمین ایچون صاغلام محله قونیلان آقچه،
رهن . بوکله ایکی صورتله ده یازیلورسه ده
اصلنه کوره دال حرفندن صوکره (ه)
حرفنک یازلمسی ده اماناسب و او قویانلرجه

= مکتبلی : (دبستان ایرانیان) =
در سعادته متمکن تبعه ایرانیه طرفندن
تأسیس و اداره اولنان بر مکتب خصوصی .

{ [ع] باطی روز کاری ،
دَپور } باطی طرفندن اسن یل .

{ [ع] تحریف ایله لسانمزده
دَپوس } (طوپوز) دبه معروفدر .

باشی بوور لاق، قولی اینجه آغاج، یا خود
تیور دن معمول کرز، آلت ضرب و حزب
که باشی طوغانه مشابه اولدیفسدن
(بوز طوغان) نامیله ده یاد اولنور :

(دَپوس آهین) = تیمور طوپوز .

(دَپوس خشین) = سرد طوپوز .

جمعی (دَپایس) در . § فارسیده بیه

موحده ایله هم بومعناده قولانیلیر .

همده (دَپوسه) کی کینک قارهنی،

دؤمنی معناسنی افاده ایدر : (دَپوسه
کشتی، دَپوس کشتی)

{ [فرانسزجه دن] débôt
دَپوی } ده بو [نه مناسبته بای

مشده ایله تلفظ و استعمال اولدینی

ییلنور . فی الاصل معناسنی و صور

استعمالاتی متعدددر . لسانمزده ایکی

معناسنی معتبر و مستعملدر . (۱) اشمه،

اشیا قونیلان مفازده، مخزن، انبار :

(داژه عسکریه دَپوی، دَپوی مدبری،

زدیف دَپوی، دَپوی چاوشی) . (۲)
امانت براقه، تودیم . بر آدمک کیریشمک
ایستدیکی برایشی جدأ در عهدده ایتمک،

دایه } [ذ] چو جغه باقان خدمتکار،
 جاریه. اصطلاح مزده چو جغه
 سوت امزیرمک ایچون آلتان یا خود
 طویلان جاریه، قادین که تبدیل حرف
 ایله (طایه) دینیلور. (دایگی) =
 دایه لک دیمکدر.

«برکون آنی کزدیردی دایه»

«دردی بی تورمکه دویه»

(فضولی)

دَاب } [ء] عادت، اصول :
 (دَاب دیرین، دَاب قدیم،
 دَاب مصافحه) .

«اولورسه عفوئک ماچرخ دون سفله پروردن»
 «براز بحث ایلیه بی دَاب قدیم شاعران اوزره»
 (لا)

دَبَاغ } [ء] لساعزده تحریف ایله
 «طاباق» دینیلن اهل
 صنعت ؛ مشین، کاوساله یا بق ایچون
 حیوان دریلرخی سپله بن آدم : (دباغ)
 اصنافی، دباغخانه عمله سی، بکقوز
 دباغخانه سی) .

دَبْدَبَه } [ذ] کورواتی، یاتیردیلی
 سس : (دبدبه کوس،
 دبدبه طبل) § خدملی، حشمی کوسترش ؛
 کورولتیلی عظمت، اولواق :

«دنیا بی طوته دبدبه عدله نامک»
 «برامن وامان اوله همه کسورعالم»
 (نشاطی)

دَبِسْتَان } [ذ] مکتب، چو چقارک
 تعلیم محلی . (دبستانی)

§ مجازاً حکمدار عادل، حاکم
 فاضله اطلاق اولنور (داوری) =
 حکمدارلق، حاکمک. (داورانه) =
 عدل وحکم صاحبی اولانه یا قیدشه جق
 صورتده دیمکدر :

«داور صاحب عدالت شاه فاروقی صفت»
 «ماحی ظلم و ضلالت حامی شرع مبین»
 (لا)

«صاحب تیغ و قلم مالک جام و خاتم»
 «آصف جم عظمت داور جمشید و فار»
 (باقی)

[ء] شدت ذکا، جودت
 دَاهِي } فکر، اصابت رأی، حسن
 تدبیرکی مزیاتی جامع و غایه الغایه زیرک،
 جن فکرتلی آدم دیمکدر .

[ء] آخرنده کی «ها»
 دَاهِيَه } مبالغه ایچوندور . غایتله
 ذکی، جن فکرتلی آدمه اطلاق اولنور :
 (داهیه زمان، داهیه عرفان) § امر
 عظیم، بلیه عظیمه، بیسوک آفت،
 مصیبت معناسنده دخی قوللانیلیر .

بو معناده تأکید ایچون (دهیاء)
 وصف و (دهواء) ده صفت اولور :
 (داهیه دهیا، دهوای داهیه)

«بر داهیه ملک قیافت»
 «شیطانی ده آلدادر او آفت»
 (معلم ناجی)

[ء] بورج اوله رقی شخص
 دَايِن } آخره پاره ویرن آله جقلی :
 [داین ایله مدیون] .

اینجودانه سی) ، (قاج دانه ، بش دانه ،
بر دانه ، الی دانه) . (دانه چین) =
دانه طولیلابچی ، دوشیریبچی . (دانه
دانه) = آری آری ، دیش دیش
(دانه لَمَك) = اوفاقلنوب آیرلیق ،
بر شیشیک اجزای فردیه سی بوزولوب
طاغیلدیق || باشاق کبی اوفاق ثمره ،
میوه ، نسنه حاصل اتمک :

« دانه چین اولمی ایدی مقصد منغر بتدن »
« دانه خالی کورد کده طوتلدیق قالدق »
(کانی)

« کل دانه یه قاچه ای کیوتر »
« حیرانگی صامنه دام کستر »
(معلم ناجی)

داو { [ف] شطرنج ، دامه ، طاوله
کبی اویونلرده طوتیلان

صیره ، نوبت : (داو اول ، داوانانی) .
اکثریا « طاوله » اویونلردن (توفاد)
دینیلن برنوع اویونی اویشایانلر بیننده
زیاده استعمال اوانور . (اوچخی داو
سنده ، بن داو دییه جکم ، داو دیمکه
حکک یوق) .

داور { [ف] اصلی (داد آور ،
داور) (دادور) اولوب کثرت
استعمال ایله تخفیف اولمشدر . حاکم
حقیقی اولان جناب حقه مخصوص
اسماندر :

« زهد شما و فسق ما چون همه حکم داورست »
(حکیم خاقانی)

اعتبار اولنور . لسانمزده الفسز اولورق
(دنک) صورتنده معروفدر . حال بوکه
(دنک) باشقه معنایه لغتدر . § قح
نون ایله (دانک) = دانه جک دیمکدر .
آخرنده کی کاف اادات تصغیردر . ضم
نون ایله (دانک) چوجق لک دیشلری
چیقمهغه باشلادینی زمان هر نوع حیواناتدن
برر مقدار قاریشدر بولوب پیشیریلن
بردرلو طاتلی طعامنه اطلاق اولنور که
ترجسه ده (دیش بغدادی) دینیلیر .
بین العوام بو طعام پیشیرلمکه چوجق
دیشی قولای ، المسز چیقجه جنی اعتقاد
اولنور . معربی (دانق) دره . (داناق)
صورتنده ده مریدر . جمعی برنجی یه
کوره (دوانق) ایکنجی یه کوره
(دوانیق) در .

دانسده { [ف] (دانستن) مصدر .
رندن اسم فاعل . ییلیجی :
(داننده رموزونکات ، داننده سرائر
وغوامض) .

دانه { [ف] آرپه ، بغدادی مقوله سی
حیواناتک هر نوعنه اطلاق
اولنور . عربیسی (حبه) در . لسانمزده
مجازاً هر درلو اوفاق یووارلاغه ،
چکیردکه ، تفنک قورشوننه دینیلیر .
عدد ، صابی مقامنده ایراد ایدیلیر :
(دانه خردل ، دانه سیب ، دانه حال ،
قورشون دانه سی ، فندق دانه سی ،

« کفتاری کزیده، طبعی نادر »
 « کیمدر؟ قلم دقیقه داتم »
 (معلم ناجی)

دانا { [ف] یلیجی ، یلیکج :
 (مرشد دانا ، دل دانا ،
 مرشد دانا) . (دانایی) = یلیجیک ،
 یلیکچیک .

« بو کارخانه براستاددن دکل خالی »
 « کَرَک بو قدرته البته قادر ودانا »
 (فضولی)

دانش { [ف] یلیکی ، پیلنه ،
 بیلش . (دانشور) =
 علم صاحبی . (دانشوری) = مالک ،
 صاحب علم اولتی . (دانشگر) =
 كذلك علم صاحبی . (دانشمند) =
 اصحاب علمدن معدود اولان ذات .
 (انجمن دانش) = علوم وفنون
 مختلفه اربابندن مرکب هیئت ، مجلس
 مخصوص .

« زهی خورشیدنوروزسخن کیم بر تو حکمی »
 « هوای دانش افروز وسحاب جهل فرسادر »
 (صبری)

« پادشاه بحرور داد آور دانشقرین »
 « خسروصاحبقران دانشورصاحبیقین »
 (لا)

دانک { [ف] بر درهمک درنده
 بری ، بر منقالتک كذلك
 درنده بری که التی چکرک بر دنک

دامعه { [ع] باشک طاس کیمیخی
 چکوب دماغه قدر ایشله بن
 یاره به اطلاق اولنورکه بوباش یاریقلرینک
 صوک درجه سیدر .

دامیه { [ع] اصطلاحات فقهیه دندر.
 قانی چیقوب لکن آقایان
 باش یاره سنه اطلاق اولنور . دیگر
 برافت کتابنده (دامیه) قانی آقان ،
 (دامعه) قانی آقایان یاره دیه تعریف
 اولنمشدر .

دان { [ف] ظرف مکان اداتی :
 (جزء دان ، قلدان ، جامه .
 دان ، آتشدان) کبی § بیلیمک معناسنه
 اولان (دانستن) مصدرندن صیغه امر
 واسم فاعل مرخم اولدینی تقدیرده وصف
 ترکیبی طرزنده قوللائیلیر : (نکته دان ،
 قدر دان ، سخن دان ، دقیقه دان) کبی .
 (نادان) = « نا » ادات سلبدر .
 داخل اولدینی کله تک مدلولنده کی وصفی
 سلب ایدر . « دان » یلیجی دیمکدر .
 معنای ترکیب یلیجی دکل ، جاهل ،
 دیمک اولور . لسانزده دخی جاهل ،
 قابا ترس سوزلی آدم معناسنده
 قوللائیلیر . (نادانی) = جاهلک ،
 قبائی ، ترسلک :

« تنهای سیاحتیم ؟ دکلدور »
 « وار پرده رفیق ترزبانم »

دَامَسْقُو { [ایتالیانجه دن] فراه - نسزجه سی (Damas)

درکه هم شام شهرینه ، همده دمشق اولان او قشقه اطلاق اولنور. دمشق منسوجات منقشه حریریه تقلیداً نسج و اعمال ایداش و بونام ایله شهرت بولاش برنوع چیچکلی ، موجلی اییک قماش. بونک باموق ایله قاریشیق نسج ایداش نوعی ده موجوددر .

دَامَان { [ذ] ذیل ، ائک : (دامن)

دَامَن { طغ ائگی ، طاغک کناری . (دامن) بوس) = ائک او پمه

(دامن بوسی) = ائک او پمکک ، ائک

او پمک . (دامن درمیان) = ائگی بلندده ، ایشه حاضر لائمش . (دامن گپر)

= ائک طویجی ، ائک یاپدشان ؛ خصم . دعواجی . (تَر دامن ، یا کدامن) = تمیز ، صاف ائک ؛ ناموسلی ، عقیف :

« دامن خوف ورجا کچدی اودم کیم اله »

« تتق صبح ازلده بوق ایدی رنگ سفید » (لا)

« بنه راهی بزم سوارانک »

« طوتدی دامان کوهساری » (معلم ناجی)

دَامِعَه { [ع] اصطلاحات فقهیه دندر . قانی قطره قطره ؛ آهسته

آهسته چیقوب طوران یاره به اطلاق اولنور .

دَال { [ع] دلاک ایدیجی ، ایدن : (شومثال خیره دالدر) .

دَام { [ف] طوزاق ، آغ : [دام مرغ ، دام ماهی] ،

(دامگاه ، دامگه) = طوزاق قوریلان یر ۸ مجازآده استعمال اولنور : (دام تزویر ، دام تلبیس ، دام غرام) « کوردگمی بو دامگهده آزاد »

« بردامک اسیری صید و صیاد » (معلم ناجی)

« خالگی کوردم اسیر اولدم کند زلفگه » « دانه ایچون کندیمی سالمدم دوشوردم دامنه بن » (نوریس)

دَامَا { [فرانسیزجه دن] dame [مرابع خانهره منقسم دوز

تخته اوزرنده سیاه و بیاض طاشلرله اوینیلان معروف اویون که شطرنجک طرز دیکریدر : (دامه تخته سی damier) ، (دامه طاشی ، دامه چیقان طاش dame) ، (دامه چیقماق damer) .

دَامَا جَانَه { [فرانسیزجه دن] بیگلک

دینیان بوقالک بیوک ، حصیرلی بیوک شیشه .

دَامَاد { [ف] گوینگی . پدر و مادری صاغ اولان بر

قیزک قوجه سی :

« بریسی داماد شه انبیا »

« شیر خدا یعنی علی مرتضی » (نظم)

صفحه دن سرک بر فورمه ۱۰ یاره بیدر

ایضیرغان اوتی و آزرغین حیوان صوقوب
یاقق معناسنده اوله رق تخفیف ایله
(دالامق) صورتیده ده استعمال
اولنور .

• بیلسه شوقوزی نه دن غم آلمش •
• هر ناله سی قلبه داغز ندر •
(معلم ناجی)

• بر بر آجش لاله لر مانند داغ عاشقان •
(لا)

دافع { [ع] دفع ایدیجی ، ایدن ؛
صاویجی ، بر بردن سوروب

کیدریجی : (دافع سراق ، دافع کدر ،
دافع غم ، دافع تأثر ، دافع وجع ، دافع
تعفن ، دافع حما ، دافع صداع) ،

(قوه دافعه) = بر بردن سوروب
پوسکوریدیجی قوت § جناب حقه ده
اطلاق اولنور : (دافع حقیق ، دافع
بلیات ، یادافع الامراض) .

دافق { [ع] آتیه رق دو کیلیجی ،
دو کیلان : (سیل دافق ،
ماء دافق) .

دال { [ع] الفبای عثمانیده اونجی
حرفک اسمی : (دال مهمله) .

ایجد حسابنده درت عددینه معادل
واشارتدر . (دالیه) = (د) حرفی

شکلنده اولان بیانی اسمه : (دالیة السودا)
= سمیز قاباق دینیلن نسنه درکه قادیئلر
ملاحظ پیدا ایتک ایچون یوزلرینه
سوررلر .

منسوبین ورجالی طرفندن (الداعی)
یاخود (داعیلری) لفظی استعمال
و اثنای محاورتده دخی (بنده گز)
و (بنده لری) مقامنده (داعیگز ،
داعیلری) کبی تعبیرات ایراد اولنور .

داعیه { [ع] انسانی بر خصوصه ،
بر شیشه قلباً انساك
کوستر مکه سبب اولان و تحریص ایدن
حالت معنویه : (داعیه تفوق ، داعیه
تفرد ، داعیه خود پرستی) [فرط
فطانت و شرط صداقتده جمله یه
تفوق داعیه سنده کورندیکنه نظراً
— مسوده — حاکف پاشا] تشدید
ایله غلط او قوماملی .

داغ { [ف] انسان و حیوانک جسمنه
قیرغین دمیر و آلات ساثره

ایله اور یلان نشانه ، تمغا ، یاقی .
(داغزن) = نشانه ، تمغا اوریدیجی ،

اوران . § انسانک اونوته میه جتی
و خاطر ندن چیقارمه جتی درجه ده

شدتلی اولان تأثرات قلبیه سندن کنایه
اوله رق قوللانیلیر : (داغ درون ،

داغ دل) کبی که کوشل یاره سی دیمکدر .
(داغدار) = پک متأثر ، زیاده کدرلی

(داغ بر دل) = متأثر القلب ، کوشلی
کدرلی . [داغ بر داغ] = یاره یاره

اوزرینه ، قات قات تأثر ، قاتمرلی تأثر
دیمکدر . (جگری داغلو) = متأثر ،

هجرانلی ، کدرلی . (داغلامق) =
قیرغین دمیر ایله نشان اوزمق . لسانغزده

کسکین سیوری سلاح که ترکیه ده
(مخ) دینیلیر . [داسه] ده لغتدر .

داسمان } [ذ] قصه ، حکایه ،
داسمان } ماصال (مثل) . اکثریا

منظوم اولان وقعه ، حکایه لره اطلاق
اولنور : (داستانرا - ی) =

(سرا) لفظی (سراپیدن) مصدرندن

اسم فاعل سرخدر که ایرلایجی ، تغنی
ایدیجی دیمکدر . اشبو وصف ترکیبیده
معنایی داستان او قویجی اولور :

« تا که معنای لطیف لفظ رنگ آمیز ایله »
« روز کارک بردلاراداستانیدرسوزم »
(تغنی)

داشته } [ذ] کهنه ، اسکیمش ،
بیرانش : (عبای داشته) .

داعی } [ع] دعوت ایدیجی ، ایدن .
بو معناده اکثر مذاهب

ضاله نشینله مشغول اولان اشخاص
ضلات اختصاصه اطلاق اولنور که جمعی

(دعات) در § سبب اولیجی ، سبب
اولان : (داعی و فاق اولان احوالک

برنجیسی ، انتباهه داعی اوله جق تدابیر
جدیده ، داعی مضرت ، داعی آمیزش

و ائتلاف اولان ماده) § دعا
ایدیجی ، دعا ایدن : (داعی دیرینه ،

داعی کمتر ، داعی قدیم ، داعی
دیرین ، داعی کمترین) تذاکر

و محرراتده امضانک اوستنه وضع
ایدیلن (بنده) یرنده طریق علیه

دارنده نیمیقه) بوکله کتابت قدیمه
مستعملاندندر :

« سنسین اول دارنده یرلیغ احکام قدر »

« خامه ک اولشدر رموز آسمانه ترجمان »
(تغنی)

دارو } [ذ] علاج : (داروی تلخ ،
داروی شیرین) .

داروبرد } [ذ] شکوه ، آهت ،
احتشام معناسنه بر

ترکیبدر . (دار) = (داشتن) دن

طوت معناسنده صیغه امصدر . (برد)

= صاوولتی ، آلارغه اولتی ، بر طرفه
چکامک معناسنه اولان (بردیدن)

مصدرندن صاوول معناسنده کذلک
صیغه امصدر :

« نرده دیوان فریدون ، مجلس چنک بشنک »

« نرده دارات سکندر ، داروبرد کیقباد »

داروگیر } [ذ] عربده ، چنک ،
صاواش . (دار) =

(داشتن) دن صاقلا معناسنه صیغه
امصدر . (گیر) = (گیرفتن)

مصدرندن طوت معناسنه کذلک صیغه
امصدر که بالترکیب معناسنی طوت صاقلا

دیمک اولور . (غوغا) معناسنده
مستعملدر : (دارای داروگیر) .

داس } [ذ] اوراق : (داس
داس } زرین) = آلتون اوراق که

هلال قردن کنایه در . § ایکی طرفی

نیلیر . مثلاً (دار سیاست) کبی که
مجرمینک بر موجب حکم قانون صلباً
اعدامنه مخصوص اولان آقا جدر .
نصل که (بر دار) = آجاج اوزره ،
آصلش دیمکدر . بو معنی اعتبار یله
اولمیسدرکه بین العوام بو آجابه غلط
فاخش اوله رق (دار آجایی) دینیلیر .
بو حالده آجاج آجایی دیمک اولوب
معناسز بر تعبیدر . لکن بین العوام
اوقدر مشهور بر غلطدرکه تصحیحی غیر
قابلدیر . (داره چکمک) = آصق
معناسنی افاده ایدر . ینسه بو اعتبار ایله
شونلرده قوللانیلیر: (دار چین ، دار
فلفل ، دار رومی) . (دار زرد) =
بر نوع صاری آقا جدرکه نام دیکری
(زرده چوب) یاخود (زرده چال)
در . [۲] طوتمق ، صافلامق معناسنه
اولان (داشتن) مصدرندن صیغه

دارا } [ف] ملوک قدیمه فرسندن
طبقة کیانیانک طوقوزنجیسی
اولان ذاتک عنوانی . بوگا (دارای
اکبر ، داراب) ده دیرلر . عنوان
دیکری (کئی قباد) در . مجازاً قوی .
الشکیمه ، حکمدار لر حقنده قوللانیلیر .
§ طورطو ، پوصه ؛ بومندان توسیعاً
لسانمزده بر نسنهک اصلندن معدود
اوله یوب خارجه چیقارلسی ، طیشاریده
طوتمسی لازم کن شی معناسنده وظرف ،
قاب ، طوربه ، چوال کبی شیلر حقنده
قوللانیلیر : (داراسنی چیقار ملی ،
دارایه چیقار ، داراشنی حسابه داخل
ایتمه ، داراسی نهدن عبارتدر) .
« ینه هر نامرامک زیور دست و سری شمعی »
« کل افشان ساغر جدر در افشان تاج دارادر »
(صبری)
« دانای رای حکمت و دارای دادکار »
(نوعی)
« سلطان شرق و غرب شهنشاہ بحر و بر »
« دارای دهر شاه سلیمان کامران »
(باقی)

دارات } [ف] شان ، شکوه ،
دبده ، طنطنه :
« طمطراق سنخم فوج سپاه نظم »
« خسروان هنره ایتمده عرض دارات »
(نظم)
« ای داور داد آور دارا دارات »

دارنده } [د] داشتن مصدرندن
اسم فاعلدرکه طوتمیی ،
صاقلا یجی دیمکدر : (دارنده تذکره ،

امر و یاخود اسم فاعل مرخمدرکه وصف
ترکیبی اوله رق قوللانیلیر . مثلاً (درمدار ،
آینه دار ، دفتر دار ، خزینه دار ،
سبحاقدار ، بایراقدار ، دیندار ، پایدار ،
سحلمدار ، ابریقمدار ، مهردار ، سردار ،
کیسه دار) کبی [۳] صاحب ، مالک
معناسنی افاده ایدر : مثلاً (جهاندار ،
تاجدار ، حکمدار ، مالدار ، حصه دار)
کبی .
« وایه دار اولسه اگر طافت فیضندن »
« اولور آرایش سجاده جبین الحاد »
(نابی)

دار { [ع] بنا ، مکان ، قوناق ؛
برقاج اوپه و داترزه بی حاوی

محل ، یر: (دارالفنون ، دارالمعارف ،
دارالتعلیم ، دارالقیض ، دارالشفقه ،
دارالسماده ، دارالشفاء ، دارالصناعه ،
دارالتداوی) ، (دارالحرب) =

غوغا میدانی ، جنک یری . (دارالملک
عثمانی ، دارالسلطنه العلیه العثمانیه) =
عثمانی دولتی بایتختی ، شهر استانبول .

مجازآده قوللانیلیر : (دار دنیا ، دار
فنا ، داربقا ، دار آخرت) ، (داربن)
= دنیا و آخرت . (دارالخلد) = بقا

اوی ، جنت . (دارالسمیر ، دارسعیر)
= جهنم ، طامو :

« باقسهك كورينور بودار عبرت »
« صیاد ایله صیددن عبارت »
(معلم ناجی)

« دوشسه کمتر شرر شعله برق غضبی »
« باغ فردوس اولور آتشکده دارسعیر »
(حق)

« خلق عالم سرتسر بیمار درد احتیاج »
« زهر بردارالشفاء لطفك طیب مهربان »
(نفعی)

« قیله اعدای شقا پیشه سنی حق مقهور »
« بندگانی اوله دارینده مبرور وسعید »
(لا)

دار { [ف] معانی عیدیده بی حاویدر .
لسانمزده معتبر و مستعمل

اولان معنای بروجه آتی کوسترلشدر .
[۱] علی الاطلاق آجاج معناسنده قوللان-

« شهریار داد فرما کیم علو طبعی »
« اعتراف ایتکده در حیرتله هر عقل سلیم »
(لا)

« اول شهسوار مملکت عدل و داد کیم »
« آتی او کنجیه اولسه روا خسروان روان »
(باقی)

« تاب خورشید ستم سوزان ایدردی عالمی »
« کربحباب عدل و دادك اولسه پیدی سایبان »
(نفعی)

« سر بهم داده دست احدیتدر هپ »
« بیک بیک سلسله نسبت انشای قرون »
(منیف)

دادا { [ف] ترکیه ده « دادی »
چو جقلره باقان جاریه مخصوص .
صه ، خصوصی خدمتچی : (دادای
نازک ادا ، دادای شفقت نما) .
(دادو) = چو جغه باقان ارکک
خدمتکارکه ترکیه ده (لالا) دینیلیر .

داداز { [ف] جناب حق ، تگری
حکمه دار طاده اطلاق
اولنور :

« دادار جهان ایله مسون عالی سنسز »
(باقی)

دادز { [ف] برادر کبی ارکک
قارداش . (دادر اندر) =
اوکی قارداش دیمکدر : (دادر اکرم ،
دادر مکرم) .

« صور میوزسین که دادرم نره ده »
« پدرم نره ده ؟ مادرم نره ده »
(معلم ناجی)

مشتکی. (داد بخش) = احقاق حق
 ایدن، عدالت ویرجی. (داد گستر)
 = عدالت یایجی، عدالت اجرا ایدن.
 (داد گستر) = عدالت اجرا
 ایدیچیلک. § فریاد، صبرلانمه:

«داد مخوری» چشم نیم خوابیدن سنک
 «الامان شوخی» ابروی عتابیدن سنک
 (محمود ندیم)

«داد لندن کو کلمک فریاد لندن کو کلمک»
 (نوعی)

§ اعطا، ویرگو، ویریش:
 (دادوستاد، دادوستد) = اخذ
 واعطا، آلیش ویریش:

«خواجه دادوستد زیور بازار ایده تا»
 «دمبدم تازه ظهور امتعه کونا کون»
 (منیف)

(داد حق، داد خدا) = موهبه
 آهیه، تکری ویرگوسی. بو مقامده

(خداداد) ترکیبی ده قولانیلیر. مثلاً
 (استعداد خداداد) کبی. (داده)

= ویرکو، ویرمش، ویرمش: (داده)
 خدا، (داد گناه) = دیوان عدالت،

محکمه. (داد فرمای) = داد بیو.
 ریحی، ویرجی معناسنده حق آهیده

ومجازاً پادشاه عالیجاه حضر تلمری واعظام
 حقسنده ایراد اولنور: [داد فرمای
 عالم]:

داخل } [ع] ایچ، ایچری: (داخل)
 بلده، داخل دازه،
 داخل قلعه، داخل سور) § ایچری
 کیریجی، کیرن: (قلعه نه داخل اولدی،
 مجلسه داخل اولدی) § ایچری کیرمش،
 ایچریده: (قرطاسنه ائمانی ده حسابده
 داخلدر، بو جهت خریطه ده داخل
 دکلسر). (داخل) = ایچدن،
 ایچرودن: (خارجاً وداخلاً تلوسنات
 لازمه نك اجراسی) (داخلی) = ایچه
 منسوب، ایچری به متعلق، ایچریده کی:
 (انضباط داخلی، امن داخلی) مؤثنده:
 (انتظامات داخلیه، امور داخلیه،
 ترتیبات داخلیه) دینیلیر. (داخله)
 = بر نسنه نك ایچ یوزی || انسانک
 درونی، ضمیری دیمکدر: (داخله الارض،
 داخله ارض) = طاغ دیبلری کبی قویتو
 یرلره اطلاق اولنور. بومعناده جمی
 (دواخل) در.

«املم اولسه اکر داخل خولیای عدم»
 (عاکف پاشا)

«طفل ایچمد کبی تاریخ رکیکن ایده من»
 «بیك حساب ایتسه ینه داخل معنای سخن»
 (وهی)

داخله } [ع] دومان چیقان باجه.
 جمی (دواخن) در.

داخله } [ف] انصاف، عدالت:
 (دادگر) = عادل، منصف.
 (دادخواه) = حق، عدالت ایسته یین؛

دائمه ، مودت دائمه (ایجاب کلامه
 کوره بونک یرنده (دائمی) ده دینیلیر:
 (غرام دائمی ، شوق دائمی ، سرور
 دائمی ، نشوهٔ دائمی ، تدقیق دائمی) .
 (دائماً) = دائم اوله رق ، هر وقت
 دیمکدر . اصلی کبی (دائماً) طرزنده .
 ده قوللانیلیر :

« چرخ حفظ ایده وجودک دائماً آفادن »
 « نته کیم فاتوسده محفوظ اوله هر بار شمع »
 (ریاضی)

« سمارتله او عشر تکاه خوش طرح و دلاراده »
 « صفالر کسب ایده دائم دل پرفیض مسروری »
 (نفی)

{ [ع] هر جنس بینک حیوانه
 دابّه } اطلاق اولنور که ترکیب سی

(طوار) در : (دابهٔ سوار) =

حیوانه بینجی . جمعی (دواب) .

(دابهٔ الارض) = ظهوری اشراط

ساعتدن اولان برنوع حیوان منتظر دره .

{ [ع] اصطلاحات طبیه دن
 داحس } اولوب پارمک اوجنده ،

طیرناق دیننده ظهور ایدن « طولامه ،

ات یاران » دینیلن مرضه اطلاق

اولنور . فی الاصل طوارک طیرناق لربینه

یقین آیاقلرنده پیدا اولان برنوع عات

معناسنه اولان (دحس) لفظندن

اشتقاقاً تسمیه اولنمشدر .

قسم حقیقی یه تفریق ایدر . (ربع
 دائره) = ارتفاع تحتی سی § مقامات
 رسمیه دن هر بری : (دائرهٔ صدارت
 عظمی ، دائرهٔ امور مالیه ، دائرهٔ
 امور عسکریه ، دائرهٔ امور داخلیه ،
 دائرهٔ امور بحریه . تنظیمات دائرهٔ سی ،
 محاکمات دائرهٔ سی ، مالیه دائرهٔ سی ،
 ملکیه دائرهٔ سی ، لیسان دائرهٔ سی ،
 پاشا دائرهٔ سی ، بلدیه دائرهٔ سی) جمعی
 اولان (دواژ) = اکثر یا بو معناده
 قوللانیلیر : (دواژ رسمیه ، دواژ
 بلدیه ، دواژ دولت) § هر بنانک
 داخلنده کی بلوکاری ، تقسیماتی : (شو
 قوناق اوج دائرهٔ یه منقسمدر ، حرم
 دائرهٔ سی ، سلاملق دائرهٔ سی ، کیلار
 دائرهٔ سی) ، (دائرهٔ خانی) = بر
 قوناغک اتباعی ، خدمهٔ سی § یو وارلا-
 قلنی اعتباریاه « زبلیلی دف » معناسنده ده
 قوللانیلیر : (دائرهٔ چالیور ، خواننده
 اولان دائرهٔ چالماز اولماز)

« اوله اول دائرهٔ ده دائرهٔ زن »

(سنبلزاده)

« حضرت قطبک اولور دائرهٔ سندن خارج »

« علمه اولتی ایله وارث کامل افراد »

(ثانی)

{ [ع] دوام اوزره ، دوام
 دائم } ایدیجی ، بر دوزی یه

طور یجی اولان : [حاصلی عزیزم !

سز محبتده دائم ، بنده خدمتمده قائم

— مکتوب — حاکف پاشا] (محبت

« اودمده کیم نظر پاک کبر بائیدن »
 « اولجه نور جینک خون حجاب آلود »
 (ساهی)

خویوش } [ع] (خیط) ک جمی .
 حیووظ } ایبلر ، ایبلکار : (حیووظ
 رقیقه)

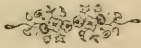
خویول } [ع] (خیل) ک جمی .
 عسکر لر : (پامال خیول ، خیول بجممه)
 « حضرت روح الامین غاشیه بردوشی ایدی »
 « قونمه دن داخی خیول فلکه نام جیاده »
 (نعت — نانی)

خوی ایتمش ، آلیشمش ؛ مألوف ،
 آلیشلیش .

« هم زیور اخلاقله خوش ذات ملک خو »
 « هم بهجت اندام ایله مه پیکر عالم »
 (نشاطی)

« چرخک آکاه اولان خویندن »
 « بویاغمورک ایچمه مش صویندن »
 (لا)

حوی } [ف] (واومعدوله ایله) تر ،
 بدنن ترشح ایدن صو .
 (خوی کرده) = ترله مش ، ترلی :



﴿ د ﴾

طبه دائر تالیف اولنان ، مصلحته دائر
 حرف واحد سو یله مدی]
 « فکرم کبی آه طائر اولسه م »
 « دائم حر مکنده دائر اولسه م »
 (معلم ناجی)

دائرہ } [ع] یو وارلاق شکل
 هندسی یه اطلاق اولنور :
 (دائره نصف النهار) = کره ارضک
 قطب شمالیسندن اعتباراً قطب جنوبیسنی
 طولاً شرق ینه قطب دیکره منتهی
 اولتی اوزره مفروض بر دائره درکه
 دنیایی شمالدن جنوبه طوغری ایکی

دَاء } [ع] مرض ، درد ، عات ،
 خسته لقی : (داء الکلب) =
 قودوز علی . (داء الافرنج) = فرنکی
 خسته لکی . (داء الخنازیر) = صراجه
 علی (داء القلب) = یورک چارپمه سی .
 بونلر وامثالی تراکیب کافه اصطلاحات
 طبیه دندر .

دائرة } [ع] دور ایچی ، ایدن :
 (دولاب دائر ، چرخ دائر)
 [دائر آ مادار] = چپ چوره ، بر
 محلك کاملاً اطرافی . § متعاق ، طائد
 معناسنده ده استعمال اولنور : [فن

« سندن آیرلق همان اولمکدرای خون بکا »
 (نائلی . قدیم)
 « کوزده خون آلوده بیکانک خیالیله خوشم »
 « هربری کویاکه بر برک کل تر در بکا »
 (فضولی)
 « کوره لی غمزه خونریزی حازم یارک »
 « تیغنه آنداچرم سومه مشم باشقه کوزل »
 (حازم)
 « سا کنان حرم کردونی »
 « اولدی خون کوزینک مفتونی »
 (حلیه — خاقانی)
 « افاضه بخنی حالات عشقدرای دل »
 « هزار باغده خونین ترنمات و سرود »
 (سامی)
 « بولانور کریه خونیم ایله بحر وجود »
 « صارار آهم ایله سبزه صحرای عدم »
 (حاکف پاشا)

حوی } [ف] انسانک یارادیلشنده
 حوی } تقرایدن صفت، طبیعت،
 مزاج : (خوی جانک آلتنده در ،
 خویلی خویندن کچمز ، جان چیمه مدقیجه
 خوی چیمه ماز ، یاخویندن یا صویندن —
 مثل مشهور) (خوی بد) = فنا
 خوی . (خوی نیک) ایی خوی .
 ترکیاتده اکثریا (خو) صورتنده
 قوللانیلیر : (بد خو) = فناخویلی ،
 تیز ، خرچین که ترکیه ده (خو بسز) ده
 دینلیر . (مَلک خو) = ملک خویلی ،
 کوزل طبیعتاو . (خو گرده) =

« اولور مال خویلی ایله کامیاب »
 « کیم ایلسه درگاهمه انتساب »
 (عزت ملا)

حون } [ف] قان . (خُونَابْ ،
 خون) خُونَابْ = قانلی صَو .
 (خون آلود ، خون آلوده) = قانه
 بولاشمش . (خون آشام) = قان
 ایچی . (خُونَبَار) = قان یاغدیریچی .
 (خُون بَهَا) قان بهاسی ، دیت .
 (خُون رِز) = قان دوکیچی : (جنکیز
 خونریز) . (خون چگان) = قان
 طاملادیچی ، طاملایان . (خون افشان ،
 خون فشان) = قان صاچیچی .
 (خونخوار) = قان ایچیچی .
 (خونخواه) = قان ایسته یچی ، قان
 کودن ، منتقم . (خونپه) = قانه منسوب ،
 قانلی . (خونین) = کذک قانلی :
 (چشم خونین) :
 « دیده لدر ظاهر و باطن جلاک سیرینه »
 « دلده زخم نوک تیرک تنده داغ خونفشان »
 (نفی)
 « غرق خون ایشیدی . ناهه مثال »
 « ختن آهولرین اول چشم غزال »
 (حلیه — خاقانی)
 « نیجه شمشیر اوبرغمزه دلکشدرکیم »
 « بردم آرام ایده مزاولیجی خون آشام »
 (جوزی)

« فلك شمسی ثریاریز پای خوشه چیناندر »
 « قضا کنج افکن جیب تهی دست تمنادر »
 (صبری)

« تقاطر ایله مدجکه سرشک دیده تانک »
 « اولورزی باغ تمناده خوشه انکور »
 (نابی)

خُوكُ } [ف] طوموز : (خُوكُ
 زخم خورده) = یار ملی
 طوموز ، (خُوكُبان) = طوموز
 چوبانی دیمکدر .

حُولِیَا } [یونانیدن] قورنقی .
 بولکله مک فارسی اولدینی
 بعض ائت کتابلرنده کوستر یلیوز .

واقعا فارسیده هر کسجه تصرفنه مانع
 اولمایان شی معناسنده بویله بر لفظ
 موجود ایسه ده بزده کی طرز استعمال
 ومعناسیله آنک مدلولی مقارن اولدیغندن
 فارسی اولدیغنده تردد اولنور . فقط
 یونانیده (Melanholia مه لان خولی آ)
 لفظی موجود اولوب مقارنت معنی
 جهتیله اوته کیندن دهنا مناسبتلی
 اولدینی کی بین العوام (مال خولیا)
 تعبیرینک زبازد اولسنه نظراً اشبو لفظ
 یونانیدن محرف بولنسی اغلب احتمالدر .
 (خُلِیَا) طرزنده یا گلش یازمامغه دقت
 ایتملی :

« یوق اسمی دخی عین مسماسی کی »
 « امل اولسه اکر داخل خولیای عدم »
 (طاکف پاشا)

« برك كل کبی اولوردی نیکو »
 « ترادجکه اوغندار خوشبو »
 (وله)

« تیغ ایدی عرشه اصلش یا مکر »
 « وجه پاکنده کی انف خوشتر »
 (وله)

خُوشَابُ } [ف] (وار معدوله
 ایله) فی الاصل ابی
 صو معناسنده . معنای اصطلاحیسی
 بعض نوع میوه لرك تازه ویا قوروسندن
 پدشیریلن صولی طائلی دیمکدر . بین العوام
 آخرنده کی (با) = (فا) به تبدیلاً
 تلفظ اولنور : (خوشابک یاغی
 کسیدی - مثل) .

خُوشَه } [ف] سنبله ، باشاق ،
 صالقم : (خوشه چین) =
 خرمن صوکی تراده قالان کسک ،
 دوکتنتی باشاقلری طوبلایچی ، طوبلایان .
 || اوته کینک بریکنک آناز موجوده .
 سندن اقتباس صورتیله اثر وجوده
 کتیرن محرو شاعر لره ده اطلاق اولنور .
 (خوشه چینی) = هر ایکی معناسنه
 کوره خوشه چینک . (خوشه انکور) =
 اوزوم صالقمی . (خوشه خرما) =
 خرما صالقمی . (خوشه چرخ ،
 خوشه سپهر) = سنبله دینیلن برج .
 « ویرر کندی امری ایله خوشه تانک »
 (عزت ملا)

(تیر خورده) = اوق یمیش ، اوق ایله
 مجروح اولان . (دانه خورده) =
 قورشون یمیش : (خوک دانه خورده) .

خورشید } [ف] کونق : (خورشید
) (اشهار) = موقع
 و طرز استعمالنه کوره شهرت
 کونشی ، کونش قدر شهرتلی معنایینی
 افاده ایدر :

« آسمان دولتک خورشید قدسی بر قوی »
 « بز مکاه شوکتک جمشید خورشید افسری »
 (نفی)

حوریات } [یونانیدن] فی الاصل
 (Horion خوریئون)

یعنی (کوی) لفظ یونانیسندن مشتق
 اولوب (Horiatis = کویلی)
 دیمکدر . لیکن رومجهده تربیه سز . قابا ،
 درشت آدم معناسنده استعمال اولنورکه
 لسانمزده عین معناده ، فقط تحریف
 ایله (خوریات) طرزنده مستعملدر .

حوش } [ف] (و اومعدوله ایله)
 طبعه اویفون ، کوزل ،
 اینی : (خوش آمد) = خوش کلدی .
 (خوش آمد گو) = خوش کلدی

دیجی ، مداهن . (خوش آمدی) خوش
 کلدک . (رسم خوش آمدی) = خوش کلدک
 دادق ، وظیفه سی . (خوش نما) =
 خوش کورینیجی ، کورینن : (جزیره
 خوش نما) بوتربک خوش کورینیجی

معناسنیده افاده ایدر : (آینه خوش
 نما) کبی . (خوشا) = نه خوش نه قدر
 خوش . (خوش دل) = کوکلی
 خوش ، ممنون ، متشکر . (خوش
 صحبت) = قونوشمه سی کوزل .
 (خوش خوان) = اوقویشی کوزل .
 (خوش آواز) = سسی کوزل .
 (خوش حال) = حال ، وقتی بولنده ،
 اویفون . (خوشبو) = کوزل قوقوجی ،
 قوقولی . (خوش قدم) = میمتلو ،
 آیاغی اوغورلو . (خوش گو) =
 طاتلی دیللی ، کوزل سویله ییجی .
 (خوش منش ، خوش طبع) = خوبی ،
 طبیعتی اینی . (خوشگوار) = لذیذ ،
 طاتلی ، هضمی قولای اولان شی :
 (امرود خوشگوار ، آب خوشگوار) .
 (خوش نوا) = کوزل سسلی چالغیجی .
 (خوشتر) = پک کوزل . اک اینی :
 « نه خوش ایدی بودهرک بوستانی »
 « کر اولماسه یدی آسایب خزانی »
 (سنان پاشا)
 « سن نامه یاز ایله یم بن ایصال »
 « بردم دخی بویله خوش کچر حال »
 (شیخ غالب)
 « دانه در کبی روینده تری »
 « خوشنما ایلرایدی اول کهری »
 (حلیه — خاقانی)

تیمک (= رقص ایتمک ، اوبنامق .
 (خوراً هوایی) = بودرلو اویونه
 اویفون کلن موسیقی مقامی .

خوراطه } [روج، دن] (Horos)
 یعنی (رقص) لفظ
 یونانیسندن مشتق اوله رزق روم لسان
 عوامنده (Horatas) لطیفه دیمکدر .
 (خوراطه جی) = لطیفه جی ، شاقه جی ،
 کولنج .

خورد } [ف] (واو معدوله ایله)
 بیه جک ، بینتی معنا .
 سنه دره آ نارعیتقه ده
 خورذنی } قولالینیلدینی نادراً
 مصادف نظر تتبع او اورسه ده ایوم الفاظ
 مهجوره حکمنده در : (خورذ و خواب)
 = بیه جک و اویقو دیمکدر . بمضاً کنایه
 طریقیله غیرتسز ، نایل اشخاص حقنده
 ایراد اولنور :

« حرام ایلدی خورد و خوابی دخی »
 « براقدردی الدن کتابی دخی »
 (نابی)
 « فریب خورد سراب امید اولوب ایتمه »
 « غباردرکه ارباب جاهی ناصیه سود »
 (ثابت)

خورده } [ف] (واو معدوله ایله)
 یمیش ، بینیش . (خوردن)
 مصدرندن اسم مفعولدر : (طعام
 خورده) = یمک یمیش . (ساخورده)
 = بیل یمیش ، قوجامش ، اختیار .

کنندینی اورته به آتوب ادعای لیاقت
 ایدن . (خودی) = کندیلک ، بئلك .
 یولری (واو معدوله ایله) او قومی :
 « زائر قبرگه خود وعد شفاعت معلوم »
 « نیجه قابل که بنی ایده جهتم ایقاد »
 (نابی)
 « سنی ستایشه تشویق ایدر بنی قلم »
 « کونش یاننده اولور ذره خودغمای وجود »
 (نورس)

« غالب اولمشدر امیددی سنک ایامگده »
 « کامیاب اولغه بررغم سپهر خودکام »
 (نابی)

خور } [ف] (واو معدوله ایله)
 او قومی . (خورشید)
 مخفی . یعنی کونش دیمکدر . بو معناده
 نادراً مستعملدر . § بیه جک ، بینتی :
 (خورکدا) § یمک معناسنه اولان
 (خوردن) = مصدرندن صیغه امر
 اولور . بوتقدیرده وصف ترکیبی
 اوله رق قولانیلیر : (کوفته خور ،
 هرزه خور ، می خور) بمضاً بونک
 یرنده (خوار ، خواره) لفظلری ده
 استعمال اولنور : (هرزه خوار ،
 میخوار ، میخواره)

« بنم اوغوطه خور قلمز کنهکاری »
 « که موج یأس اولور انجی بگا کناره شود »
 (سامی)

خورا } [یونانیدن] برنوع رقص ،
 کوبلو اویوتی . (خورا)

پیر مولانا (محمد جلال الدین) رومینک
 قدر علوی حکیمانہ لرینہ تعظیماً بوعنوان
 ایله تسمیہ قیلندیفی معلومدر. (خُنْکَارِی) =
 حضرت پادشاهه منسوب، متعلق || غایتله
 اعلیٰ، نفیس دیمکدر: (طرز خُنْکَارِی)،
 (خُنْکَارِی کاغذ) = عرضلق دینیلن
 بیاض، کوزل کاغذ. [خُنْکَارِی صَوْبِی] =
 بوغاز ایچنده صاری یار دینیلن محله
 (صولر) دیه شهرتیاب اولان میره ده
 اولدقجه مرتفع برطاغک ذروه سنه قریب
 برسد اوزرنده نبعان ایدن ای برصودرکه
 غایت خفت و نفاستندن بونام ایله
 مشهوردر. (خُنْکَارِ اسکلہ سی) =
 بوغاز ایچنده بکقوز قریه سنک اوست
 طرفنده کاش قصرهایونک چایرجه تنده کی
 اسکلہ در. (خُنْکَارِ بکندی) =
 کولده پیشمش بادنجانک سوت وتره یاغیله
 حل ایدیلن ایچی ایله طاس کسبایی
 ترتیبنده پیشیرلمش ات پارچه لرندن
 مرکب برطامدرکه کمال لذت و نفاستی
 حسیلله بونام ایله شهرتیاب اولمشر.
 حُوب } [ف] کوزل : (خوب)
 حُوب (رو) = کوزل یوزلو.
 (روی خوب) = کوزل یوز، (زن
 خوب) = کوزل قادین (آواز خوب) =
 کوزل سس (خوب آواز) = کوزل
 سسلی. جمعی (خوبان) کوزلار.
 (خوبی) = کوزلک. (خوبتر،
 خوبترین) = پک کوزل، ال کوزل:

« آلدیلر عظم بری رولر پریشان ایتدیلر »
 « بریره کلز مکر جمعیت خوبان اوله »
 (بیانی)
 « شولقدر خوب ایدی اول انف منیف »
 « ایده من اهل معارف تعریف »
 (حلیه - خاقانی)
 } [ف] ایبیک، خاصه
 حُوج } خروس ایبیک. (خوج،
 خوجه) ده دینیلر. (خوج) =
 خروس (خوج خروج، خوج خروس)
 = خروس ایبیک دیمکدر.
 } [ف] کندی. (خود -
 حُود } بخود) کندی کندینه،
 کندیلکندن (خود بین) = کندی
 کوریحی یعنی نفسیله مغرور، متکبر.
 (خود پرست) کندی زیاده بکنن.
 (خود پسند) = کندی بکنن.
 (خودرای) = ای کوتو کندی رأیله
 حرکت ایدن، دیک باشلی آدم.
 (خود فروش) کندی صاتیجی،
 نفسنی مدح ایدوب طوران، شارلانان.
 (خود رو - ی) = کندی کندینه
 بیتن، بیانی. (خود ستا - ی) =
 کندی مدح ایدن. (خود سر) =
 کندی باشنه کیدن، معند. (خود کام) =
 کندی مراندن باشقه برشی دوشونمه ین.
 (خود نما - ی) = کندی کوستریجی،

جُمس { [ع] بشده بر ، بش قسمك
جشمه انشاسنی وصیت ایتشیدی) .

جُمود { [ع] آتَشك قوری سو -
جمه رَك آلوی باصیلیق :
(خود نار) .

« زهی کرم کاوله يك قطره فیض لطفندن »
« شواظ پرتف دوزخ فرو نشین خود »
(ثابت)

جُمُوق { [ع] بوغازده ظهور ایدن
جُمُوق { معروف عك . اصطلاح
طیجه حلقومك غشاء مخاطیسنك التهبانه
اطلاق اولنور که وجع واضطراب
مزاجیله مریضی بی تاب ایدر . (خُنَاقِ
لُوزِي ، خُنَاقِ صَدْرِي) اصطلاحات
طیبه دندر .

جُمُوق { [ع] کندیسندمه هم دیشیک
جمی { هم از ککاک علامتی موجود
اولان شخص .

جُمُوق { [ذ] بختلی ، سعادتلی
حکاک { مناسنه اولان (خُنُكِ)

لفظی ایله (آریدن) مصدرندن اسم
فاعل صرّح اولان (آر) لفظندن
مرکب وصف ترکیبیدر . سلاطین عظام
عثمانیه حضراتنه مخصوص بر عنوان
قالیدر که مسعود و بختیار معناسنی افاده
ایدر . بعضاً او ایاء الله و اعظام اخبار
امت حقنده ده تعظیماً قولالانیلیر . مثلاً
(ملاً خنکار) تعبیری کئی که حضرت

« بادۀ ادراکک توحید سر جوش خمی »
« ساقی اندیشه مک تحقیق درد ساغری »
(وله)

جُمُوق { [ف] هر نوع ایچکینک کینی ،
جماز { نشوه سی یکدکدن صوگره
عارض اولان باش آغریسی ، وجود
راحتسنز انکی ، سر سملک دیمکدر :

« ذکر نعتن دردنی درمان بیلور اهل خطا »
« اویله کیم دفع خمار ایچون ایچر میخواره صو »
(فضولی)

جُمُوق { [ع] بشلی ، بش حرفلی .
جماسی { صرف عربی اصطلاحاتند .
نذر : (مصدر جماسی)

جُمُوق { [ف] لسانمزده تحریف ایله
جمبره { (قومبیاره) دینیلیر .
کوچک کوب ، کوچکیز دیمکدر .
ایکی معناده مستعملدر . برنجیسی ایچی
بوش کره رسمنده دمیردن اعمال
اولنوب درونته باروت ایله دمیر و قورشون
پارچه لری طولدیرلش بر نوع صرمی درکه
اثنای حربده هاون طوپی ایله آتیلیر .
ایکنجیسی ینه عین شکله و ایچی بوش
طو پرافندن معمول ال حقه سیدرکه
آغزی یوقدر . اوست طرفنده اوزون
انجه بردلیکی واردر . چوققلر بونک
ایچنه پاره آتوب بیریکدیرلر : (طوپ
خبره سی ، آنچه خبره سی) ، (خبره -
خانه) = وقتیه خبره اعمال اولنان
دازالصناعه . (خبره چی یوقوشی) =
طوپخانه نك قله قیوسی جهتمندن بك
اوغلنه چیقلین یول .

خُلُوْ } [ع] خالیك ، بوشلاق ،
 بوش اوله : (خلو دماغ ،
 خلو ذهن ، خلو مكان)

خُلُوْد } [ع] دوام وبقا اوزره اولتی ،
 الی الابد قالمق : (یوم خلود)
 = روز محشر ، قیامت کونی .

« مرام و مقصد عالم پناهگاه امم »
 « امید روز ندم ملتجای یوم خلود »
 (ثابت)
 « حشره دك تاكه اوله بسته اوتاد خلود »
 « ساحه دهرده اطناب خیام دولت »
 (منیف)

خُلُوْص } [ع] صافلك ، صافیلک ،
 خالصلق ، پاکلك :
 (خلوص نیت ، خلوص قلب ، خلوص
 درون ، عرض خلوص) .

« غرض عرض خلوص و بذل مقدور ایتمدر یوقسه »
 « اولور حق اوزره مدحکده زبان ناطقه ابکم »
 (نفی)

خُلُوْصْكَار } = ساخته اوله رق
 صافیلک کوسترن ، خلوصلی کورینن ،
 ریاکار .

كُوب } [ف] کوب : (کُم می)
 =
 = شراب کوبی (خُخَّانَه)
 کوب آوی یعنی میخانه دیمکدر .

« دونسون ینه پمانه لر اوسون تهی خُخَّانَه لر »
 « رقص ایلسون مستانه لر مطربلر ایتدکجه نم »
 (نفی)

خُلْد } [ع] جنت ، بهشت ، داولسرور
 اُخروی . § ابدی ، دائمی

صورتده قالمق ، حالت اصلیه سی تغیردن
 مصون و باقی اولق . بو معنی اعتباریله
 (دار الخلد ، خلد برین) = ینه جنت
 دیمکدر :

« نور عفوی مجلس راحت فروز اهل خلد »
 (نظم)

خُلْف } [ع] ویردیکی سوزی برینه
 کتیرمه مک ، سوزینی ایفا
 ایتمه مک : (اوغلم ! وعده گده خلف
 ایتمه که مردلنکله شهر تیاب اوله سین)

خُلْفَاء } [ع] خلیفه نك جمعی :
 (خلفای راشدین) =
 حضرت ابوبکر ، عمر ، عثمان ، علی
 رضی الله عنهم § (خلفای اقلام) = قلم
 مأمورلری .

خُلُق } [ع] طبیعت ، خوی ، طمار :
 (خلق حسن ، خلق کریم) ،
 (خُلُقًا) = طبیعت ، خوی جهتیله .
 (خلق) ده عین معنایه افتدر :

« اکمل الخلق ابدی او خوب خصال »
 « ذوالجلال ایتشیدی فیض جمال »
 (حایه — خاقانی)

« یعنی کیم خلقاً و خلقاً تقدیر »
 « ذاته ایتشیدی آنی نظیر »
 (حلیه شریف — خاقانی)

« باقاز خطای اهل بلایه کرموران »
 « زیرا عفو کناه شیوه خلق کریمدر »

مترادفدر . (خَاطِر) لفظیله برلکده
قوللائیلیر :
« هر نه کیم خاطره ایلرسه خطور »
« آنده اعلا سینک اعلاسی اولور »
(نابی)

بُرُومُ } [ع] کِبْرُومُ ، صَاقْلَانِمَه .
حَقْمِیَه } (خَفِیَه) = کِبْرُومُ
صَوْرَتِیْلَه ، کِبْرُومِجَه : (شَقِی مَمْرُد
خَفِیَه حَکْرُمَتَه دَخَالَتِ وَاسْتِیْمَانِ ایلدی)
بُرُومُ } [ع] بَرِشِیْکِ اوزی ،
حَلَاصَه } مَادَه صَافِیَه سِی ، رُوحِی :
(قَنَه قَنَه خَلَاصَه سِی ، خَلَاصَه اَفْکَار ،
خَلَاصَه اَمَال) ، (خُلَاصَه) =
زَوَانِدَدَن ، تَفْصِیْلَاتَدَن عَارِی اوله رق

بُرُومُ } [ع] نَام دِیْکِرِی (وَطَاط)
حَفَّاش } اولان و تَرکِجَه دَه (یَارَانَه)
دِیْنِیْلَن قُوش . قِیْح (خَا) ایلَه غَلَط
اوقوماملی . بوقوشک کوزلری کوچک
وضعیف اولوب کیجه لری کورده یکنندن
بونام ایلَه تسمیه اولمشدر . (خَفَش) =
رؤیتی ضعیف کوچک کوزلو، آیدینلده
کورده مه یوب کیجه کورر اولتی معناسنه.
درکه (خَفَّاش) بوندن مشتقدر . جمعی
(خَفَّافِش) در :

بُرُومُ } [ع] مَحَبَّتِ صِیْمِیَه ، حَقِیْق
حَلَّت } دُوسْتَلِک . خَالِص دُوسْت
معناسنه اولان (خَلِیْل) ایلَه جمعی
بولنان (اَخْلَاء) بوندن مشتقدر .

بُرُومُ } [ع] آدِستِ اَلنِیْرِکِن
حَف } اوستنه شرعاً مسح جائز
اولان مست ، چدبک کبی آییق قابی .
(خَفَّاف) بوندن مشتقدر .

بُرُومُ } [ع] نَام دِیْکِرِی (وَطَاط)
حَفَّاش } اولان و تَرکِجَه دَه (یَارَانَه)
دِیْنِیْلَن قُوش . قِیْح (خَا) ایلَه غَلَط
اوقوماملی . بوقوشک کوزلری کوچک
وضعیف اولوب کیجه لری کورده یکنندن
بونام ایلَه تسمیه اولمشدر . (خَفَش) =
رؤیتی ضعیف کوچک کوزلو، آیدینلده
کورده مه یوب کیجه کورر اولتی معناسنه.
درکه (خَفَّاش) بوندن مشتقدر . جمعی
(خَفَّافِش) در :

۱۳ مجله دن مرکز بر فورمه ۱۰ باره بدر

(خُشوع) ايله مترادفدر . بر کرده اورايه مراجعت اولنه .

حُطَافُ } [ع] قيرلانچ دينيان قوش .

حُطَبُ } [ع] (خُطْبَه) نك جمى . (حُطْبِ مؤنزه) .

حُطَبَاءُ } [ع] (حُطْبِ) نك جمى . اورايه ياقكدر .

حُطْبَه } [ع] جوامع شريفه ده (حُطْبِ) لرك منبرلرده

او قودقلى اديعه و مقالات مستحسنه مشروعه : (قرائت خطبه) § بر بلوك

خلقه ، بر جماعته قارشى ايراد اولسان مقاله ممدوحه و مشروعه . بو معناده

(نطق) ايله مترادفدر : (خطبه بليغه ، حضرت (على) نك خطبه مشهوره سى) .

«ملوك عالم ايچنده كيمه مي سدردر» «كه اوله خطبه سى بيت الحرامده مذكور» (نابى)

«دولته شمشير خطبه نوله شمشير زبان» «ملك نظملك خطبه امن وامانيدر سوزم» (نقى)

حُطُوبُ } [ع] مصلحت ، ايش (معناسنه اولان) (خطب)

جمى . ايشلر ، مصلحتلر ديمكدر . مفردى اصلا قوللا نيلماز : (خطوب مهمه

دولت ، خطوب عظيمه مملكت) حُطُورُ } [ع] عقله ، خاطره كلك . (حُطْرُ) ايله معناجه

(خصوصى) = بر شيشه ، بر صنفه ، بر شخصه ، بر زمانه ، بر صورته مخصوص : (تجربرات

خصوصيه ، نامه خصوصى ، مكتب خصوصى ، مكاتب خصوصيه ، اوراق خصوصيه ، كاتب خصوصى ، امتحان

خصوصى) ، (خصوصيت) = خصوص . صيلك ، خصوصى اولق ، اختصاص ،

حب ، انتساب : (خصوصيت موقعيه ، خصوصيت احوال نسا ، خصوصيت

قديمه ، خصوصيت حال) جمى اولان (خصوصات) = كيفيات ، امور ،

ايشلر ديمكدر . حُصْمُ } [ع] (حُصْمِ) نك جمى . اورايه مراجعت اولنه .

حُصْمَتُ } [ع] حُصْمَلِقُ ، خلا . فِكْرِيكُ ، دشمنلك :

(رفع خصومت ، سبب خصومت) حُصِيَه } [ع] خايه ، ارككلك

يومورطه سى . (خصيتين ، خصيتان) = خايه نك چفتى ، يومورطه لر .

(خصية السمك) = بايق يومورطه سى . حُضَارَه } [ع] سيزه ، سيزوات ؛

يشيلك ، يشيلمك . معنای اخيرده (حضارت) طر زنده ده قوللا نيلير .

حُضْرَتُ } [ع] يشيل رنگيلك ، يشيلك . حُضُوعُ } [ع] سكون وادبله كال

تواضع كوسترمك . حُضُورُ } [ع] عقله ، خاطره كلك . (حُطْرُ) ايله معناجه

« فلکده گاه نظر بند چشم حیرت اولان ،
« دکل خسوف و کسوف و سواد ليله تار »
(لا)

حُشْکُ { [ف] یابس ، قورو :
(میوه خشک) = قورو

یش ، (نان خشک) = قورو اتمک .

(باد خشک) = قورو یل . (خُشْکُ

وتر) = قورو و یاش . (خُشْکُ مَمَز)

= قورو بینلی ، بوش قفالی . (چوپ

خُشْکُ) = قورو دکنک . (گِیَاهِ

خُشْکُ) = قورو اوت § قابا ، صو .

غوق : (طبع خشک ، مزاج خشک ،

شخص خشک) ، (خشک جان) =

جاهل ، نادان . (خشک سر) =

دماغی قورو ، مجذوب (خُشْکِی) =

قورواق .

« ایدوب آمیخته خشک وتر کرم و سردی »

« چار رکن اوستنه یامش بوبنایی استاد »

(نابی)

« چوب خشک اولسه ده حاشا عدم رغبتله »

« دیده دشمنکه اولسه دکز می دیکن »

(عزت ملا)

« صکره کلسه دهره خلاق معانیدن نوله »

« قاب خشک خیاله روح نائیدر سوزم »

(نفی)

« خشک و باریک دکل طولی ایدی »

« خالفک مقبل و مقبولی ایدی »

(حلیه - خاقانی)

حُشُوْدُ { [ف] راضی ، ممنون ،
کوشلی خوش .

(خُشُوْدِی) = خُشُوْدُکْ .

(خُشُوْدِیت) غلط فاحشدر . اصلا

قوللانمالی :

« تیغکه نوله یمین ایلرسه روح مرتضی »

« برغزا ایتدک که خشنود ایلدک پیغمبری »

(نفی)

حُشُوْعُ { [ع] حیا ایله تواضع
کوشللیک ایله معامله ایتک : (خضوع

وخشوع) .

حُشُوْنَتُ { [ع] درشتک ، سردک ،
قاتلیق : (خشونت

طبع ، خشونت مزاج ، خشونت لباس ،

خشونت بساط) مادیات و معنویاتده

قوللانیلیر .

حُصْمَاءُ { [ع] خصیم (کج می .
اورایه مراجعت اولنه .

حُصُوْصُ { [ع] کیفیت ، ماده ،
ایش :

« عجب حیرتده یمن سدا سکندر خصوصنده »

(واغب پاشا)

§ مخصوص اوله ، مخصوص صلیق . (خصوصاً ،

بالخصوص ، باخصوص ، علی الخصوص)

= باشقهجه ، آیر بجه ، هله :

« اوله خصوصاً که صربی آتکه »

« همت صاحب کرم روز کار »

(نفی)

« باخصوص اولره تحقیقه رفیق »

« ظل حق حضرت صدیق عتیق »

(خاقانی)

اوستی پورتوک پورتوک اولان برنوع
خمیر طائلیسی .

خروج } [ع] جیققی ، طیشاری
خروج : (واپوردن)
خروج ، قابودن خروج ، خانه دن
خروج) .

خروش } [ذ] طاووغاک ارککی ،
خروش : (خروس کپی
اوتیور) .

خروش } [ذ] شمانه ، کورلتی ،
خروش : (چاغلتی :) خروش دریا ،
خروش انهار ، (جوش و خروش)
= طاشوب چاغلامه .

« سپیده دم که اولوب دیده خوابدن بیدار »
« خروشه باشلادی ناگاه سرده دردخار »
(ندیم)

« در شهوار مضامین ایله مملو سینهم »
« دل پر جوش و خروشم سردریای سخن »
(وهبی)

« خروش رحمتدن مستعار آرایش هستی »
« کلام عزتدن مستبان اسرار ما اوحی »
(نابی)

خروشان } [ذ] شمانه ، کورلتی ،
خروشان : چاغلتی ایدیجی ، ایدن ؛
کورله ین ، چاغلایان : (اشک خروشان ،
رعد خروشان ، جنگ خروشان ،
جوی خروشان) .

خسران } [ع] ضرر ، زیان معنا .
خسران : سنه اولان (خسار ،
خسارت) ایله مترادفدر . لکن بو
کلمه ضرر دیده معنا سندن زیاده (ضلالت)

معناسنده قوللائیلیرکه دیگر ایکی لفظک
مداولی مادیاته ، بونک مضمونی ایسه
معنویاته عائد دیمکدر : (دوچار خسران) .
(خسر) ده عین صورته قوللائیلیر .

« دوستی کر معصیت قیلسه اولور غفران پذیر »
« دشمنی بیک طاعت ایسه موجب خسران اولور »
(فضولی)

خسرو } [ذ] پادشاه ، حکمدار :
خسرو (خسروانه) =
پادشاهجه سنه ، پادشاهه یاقیشه جق

صورته . (خسروی) = پادشاهلق ،
پادشاهه منسوب . (خسروانی) =
نقیس ، فاخر ، اعلی ، عظیم : (خلعت

خسروانی ، سیف خسروانی) .
(خسرو خاور ، خسرو انجم ، خسرو
سیارگان) = کونش . (خسروان)
= خسرو لر ، حکمدار لر :

« طرب ایتمش ایدی قلمه کردونه خیل شام »
« اولدی لوای خسرو خاور همان عیان »
(فضولی)

« ای خسرو جم کوبسه مملکت آرا »
« کیم سلطنتک عالمی پرزیب وفر ایلر »
(نفعی)

« کولسه اول خسرو سیاره سپاه »
« شوقدن تتر ایدی عرش الله »
(حلیه شریف — خاقانی)

خسوف } [ع] آی طوتله سی :
خسوف : (خسوف جزئی ،
خسوف کلی) .

« مفتون وش اولوردی اول خردمند »
 « بر سادہ نظارہ ایله خرسند »
 (شیخ غالب)

خرطوم } [ء] فیلك بورنی
 مشیندن ویا خود بز
 ولاستیقندن معمول اولوب طولومبه
 طاقیلر ق صوی اوزاغه نقل ایدن
 بورو شکنده کی آت مخصوصه تک اسمی .

خرم } [ؤ] مسرور ، شادان ،
 سونجیلی : (باغ خرم ،
 طالع خرم ، دل خرم ، آن خرم ،
 مکان خرم) . (خرمی) = شادانلق ،
 سونجیلیک . (خرمگاه ، خرمگه) =
 مسرتلی محل ، سونجیلی یر :

« هرکوشه طربزار صفا خاق ممالک »
 « فرخنده درون کل کبی خرم سرطام »
 (نشاطی)

« نصر و توفیق سکا عالم معنادندر »
 « اولسون آینه کبی قلب شریفک خرم »
 (نابی)

خرما } [ؤ] عربیسی (تمر) =
 معروف میوه : (مدینه
 خرماسی ، شام خرماسی ، طربزون
 خرماسی ، قورو خرما) ، (بالچیق
 خرماسی) = طبریه به باصدیرلمش
 ویجیق ویجیق از کین خرما . (خرما
 طائیلیسی) = اون ، یاغ ، شکر ایله
 یاپیلوب خرما شکنده سیده سوریلارک

تفک شیلر صاتان . ذاتاً چرچی مقوله سی
 اوافق تفک اشیا به (خرده وات) دینلیر .
 معلومات سطحیه اصحابندن اولدقلری
 حالده کندیلر نی علامه ذوفنون کوسترمک
 ایسته یلر . دخی — ماهیتلر نی ایما
 مقصدیلر — « خرده فروش » اطلاق
 اولنور . (خرده دان) = دقت صاحبی ،
 نکته طانیان ، اینجه شیلری وایشلری
 بیلن آدم . (خرده دانی) = دقت
 صاحبکی ، نکته طانیجیلیق .
 (خرده گز) = سوزده قصور طویجی ،
 سوزک عیب و قصور نی آرایوب بولان :

« داورا داد آورا شاه معارف پرورا »
 « ای خدیو قدردان ای پادشاه خرده بین »
 « لا »

« خرده بینان خبایای امورہ بسدر »
 (منیف)

« آغزک حدیثنه آچه ماز ذره جه دهان »
 « اسرار طبعه واقف اولان طبع خرده دان »
 (فضولی)

خرسند } [ؤ] قسمتنه راضی
 وقانع اولان ، شوق ایله
 قناعت ایدیجی ، طوق کوزلو . (خرسندانه) =
 قناعتکارانه ، قناعت ایدیجی به کوره .
 (خرسندی) = قناعت ایدیجیلیک ،
 قانعک :

« بیل حدیگی اول شان حقیقی ایله خرسند »
 (معلم ناجی)

سطوت عظیمه به مالک اولو پادشاه
دیمکدر :

« خدایگان معظم شهنشه عالم »
« محیط جود و کرم آسمان عقل و شعور »
(نابی)

حُدَعَه } [ه] حیلَه ، دوزن ،
حُدَعَه } اویون : (خدعه حربیه ،
خدعه خصمانه ، خدعه دشمن ، خدعه
کتابت) . (خدعه کار) = حیلَه جی ؛
دوزن ابدیجی ، ایدن (خدعه کاری) =
حیلَه جیلک ، دوزن ابدیجیلک .

حُرَاج } [ع] چیبان : (خراج
حُرَاج } بارد ، خراج حار ، خراج
انتقالی ، خراج متراکم) = بونلر
اصطلاحات طبیه دندر . جمع اولدیفی
حالده مفرد حکمنده قوللانیلور و
(خُرَاجَات) دیه جمعندیریلور .

حُرَافَه } [ع] قِبَائِل عربدن
حُرَافَه } (عذره) دینیلن قبیله به
منسوب بر شخصدر . کویا بر زمان طائفه
جن طرفندن آشیرلمش اولان بو آدمک
مملکتینه عودتنده طائفه مذکور
آرمهنده بولندیفی اواننده کی مشاهداتی
اولتی اوزره عقل قبول ایتیه جنک
صورتنده نقل و روایت ایلدیکی عجائب
وغرائبی طامه ناس رد ایله تکذیب
ایله مشلر و آندن سوکوره (کذب
صریح) . (حدیث خرافه) اطلاق
ایتمشله . لطیف اولقله برابر اصلی اولمایان
حکایات و صاچه صاپان اقوال و روایات

(خُرَافَات) دینیلیر که بونک جمعدر .
حُرَافَه } [ه] بیوک هکبه ، ثلاثین
حُرَاج } و یاخود مشیندن معمول

بیوک قاب . زیاتزدی (خورج) دره .
حُرَافَه } [ذ] کوچک ، اوافق :
حُرَد } (دانَه خُرَد) ، (خُرَد سال) =

کوچک یاشلی ، کنج . (خُرَدی) =
اوافق ، کوچکک . اشیا و اشخاص
حقننده قوللانیلیر .

حُرَدَه } [ذ] بر شیتک اوافلمشی ،
حُرَدَه } پارچه ایدلمشی ؛ اوافق :

(خُرَدَه زَر ، خُرَدَه زجاج) قیریق ،
قیرینتی ، طالاش ، چورچوپ معناسنه
اولان (خاش) لفظی ایله بر لکنده
پارچه پارچه ، قیریق دوکوک ، بوزوق
و خراب کی بر معناده قوللانیلیر :
مثلا (رنجبر اسکاگدن دوشدی ، وجودی

« خُرَدَه خاش » اولدی) دینیلیر . §
دقیقه ، نکته : (خُرَدَه بِن) = برنجی

معنایه کوره کوچک ، اوافق حویناق
و اشیایی بیوک کوسترن آلت مخصوصه نیک
اسمیدر که فرانسزجه سی (میقر و سقوب)
در . ایکنجی معنایه کوره مدقق ،

ایجه شیلری کورنجی ، کورن دیمکدر :
(سیاسی خُرَدَه بِن) . (خُرَدَه بِنانه) =

مدقق اولانه ، ایجه شیلری کورنه
یا قیشه جق صورتده . (خُرَدَه بِنی) =

مدققلمک . (خُرَدَه فَرُوش) = اوافق

§ حکمدار، مالک، حاکم، صاحب:
 (خداوند جهان، خداوند معظم، خداوند
 انجم، خداوند اسلام، خداوند خانه
 (خداوندانه) = خداوند اولانه
 یا قیسه جق صورتده: (الطاف خداوندانه،
 التفات خداوندانه) . (خداوندی) =
 حکمدارلق، صاحبك، (سربر
 خداوندی، شان خداوندی).

« اول خداوند خداوندانك »

« یعنی اول ذات عظیم الشانك »

(حلیه خاقانی)

« اول خداوند خداوندان فضل و جاه کیم
 « علم و عرفان ایله اولمش عز و دولت توأمان
 (نعمی)

خداوندگار { [ذ] ایش صاحبی
 } معناسنه اولوب

(خداوند) مقامنده قولانیلیر .
 اعظام سلاطین عثمانیه دن جنتمکان سلطان
 غازی مهرداد خان اول حضرتلرینک
 عنوان شهریدر . بروسه ولایتی غازی
 مشار الیهک مخلصیه تسمیه اولمشدر .
 سلاطین عثمانیه حضرتانک عنوان
 یالیری اولان (خنکار) لفظنک اشبو
 (خداوندکار) تعبیردن اختصار
 اولندیفی روایتی شایان قبول و اعتبار
 دکدر . (خنکار) لفظنه مراجعت
 اولنه .

خداینگان { [ذ] اعظام السلاطین،
 } ملك الملوك، شاهنشاه

معناسنه در . یعنی شوکت، قدرت،

« ینه بردفمه اخراده خدا »

« باقدی افراط محبتله آسا »

(حلیه - خاقانی)

« کورمه مشدر رصد انکیر قدر »

« کوزلری صبی خدایی کوزلر »

(وله)

« سکا بویض خداداد ایله همراز اوله ماز »

« فخر رازی کبی علامه صاحب تفسیر »

(حق)

خدا { [ع] خدمتکار، خدمتچی
 } معناسنه اولان (خادم) ک

جمی، (اتباع و خدام) بومعناده آرز

قولانیلیر § معنای اصطلاحیسی بعض

عزایم و خواص او قویان خواجه لرك

جن طاقه سندن ایسته دکبری ایشلری

کوردیرمک ایچون قولاندق لری جنیلر

دیمکدر که بونله (اهل خدام) دینیلیر:

« اقتخار ایلرایسه محشره دک لایقدر »

« خاندانک ده کی اولاد و عیید و خدام »

(نابی)

« قیوسن خیل ملک بکر ایدی »

« جمله خدای فرشته لر ایدی »

(حلیه خاقانی)

خداوند { [ذ] الله، تکبری:
 } (خداوندکاشات، خداوند

یکانه).

« ای عالی وار ایدن خداوند »

« ای آدمی زار ایدن خداوند »

(لا)

ایدیجی، ایدن (خدا پرستانه) = الله
قوللق ایدنه لایق صورتده (خدا پرستی) =

جناب حقه عبادت ایدیحیلک (خداداد)
= موهبه الهیه، الله ویرکیسی: (استعداد
خداداد، ذکای خداداد، دهای خداداد)
(خدافروش) = مرائی صوتی . (خدا
فروشی) = ریاکارانه صوفیلق . (خدایی)

= الوهیت، خدالقی؛ خدایه منسوب :
(خدایی نابت) = اکلهدن کندی
کندیته بتمش، تربیه ایدلهدن کندی
کندیته بتشمش . (سبلی خدایی) =

خدالقی توقاد، حق توقادی . (خدایی
فروش) = فرعون کبی، نمرود کبی
الوهیت دعواسنده بولنان . (خدایشناس)

= جناب حق طانیان، موحد . (خدا
شناسی) = موحدک . (خدایا) =

الله ایچون . (خدایا) = ای خدا، بالله §
صاحب، مالک معناسنی ده افاده ایدر :
(خدای خانه، خانه خدا)، (خانه خدایی) =
صاحب خانه لک

« خدا دیوار دولخانه ارباب اقبالی »
« گهی برلانه کنجشک بی آرام ایچون صاقلار،
(رازی)

« ایسترایسه ک حفظ ایده عرضک خدای لمزل،
« عرضنه اعدای بدخواهک بیله ویرمه خال،
(لا)

حجساء } [ع] « خبیث و کجی :
(خبشای عوام) مفردینه
صراحت اولنه .

حجیر } [ع] اتمک : (خیز حنظه)
= بغدادی اتمکی . (خبزشعیر)

= آرپه اتمکی . (خبزه) = برپارچه
اتمک، اتمک پارچه سی § کول بیده سی .

حختن } [ذ] آسیاده ایوم چینه
(نایع اولان ترکستان شرفیده
قرق بیک ندرنفوس مسله بی حاوی بر
بلده قدیمه تک نام مشهوریدرکه اوراده
غایتله لطیف اقمشه حریره نسج واعمال
اولنور و مشک آهولری چوق بولنور
ایمش : (مشک ختن) مشهوردر .

« جنبشدن داغ بردلدر غزالان ختن،
نافه ریزکام خواهش کیم اوکا کلدربکا »
(نائلی قدیم)

حجسته } [ذ] اوغورلو، خیرلی،
(سعادتلی، قوتلو : (وقت

حجسته، دورحجسته، نام حجسته، ایام
حجسته)، (حجسته قال) = فالی
اوغورلی، یمنلی .

« واریدی (ری) ده برحجسته خصال،
« ماه طلعت نکار مشکین خال »
(فضولی)

« کل مازاغ البصرله اول حجسته منظرک،
« ترکس مکحولی حیران ایتدی چشم عبری،
(نظم)

حدا } [ذ] الله، تکبری، (خدا
(پرست) = جناب حقه عبادت

« به باد صبا افتان و خیزان ایزدی کز زاره »
 « دم عیسی و شن احیا یلدی از هار و اشجاری »
 (نفی)

خیزران { [ف] لسان ناسده تحریف
 ایله (هزارن) دینیلن
 معروف قامش جنسندن بر آغاجدرکه
 باستون، قامچی، دکنک، اسکمله
 و سائره اعمال اولنور . (خیزران
 بلدی) = آس بری یعنی بیان مرستی
 دینیلن آفاج .

خیزنده { [ذ] صیغرایچی، قالدیچی،
 فیرلایچی :
 (غزال خیزنده، مار خیزنده)

خیمک { [ف] طولوم : (خیک می،
 خیک روغن)

خیم { [ع] چادر معناسنه اولان
 جمع دیکریدر :
 « کورمدی مثلی چرخ ایلله لی نصب خیم »
 (نابی)

قالتیچی، آتیلیچی معناسنی افاده ایدر :
 (سحر خیز، موج خیز، کدر خیز)
 کی :

« اودرگاه کرم کیم خاکی احسان خیزر حمتدر »
 « نه قادر در عمل مستوجب لطف اولمه هاشا »
 (نابی)

« طالمی باد سحر خیزر که سیران ایلر »
 « وارسه ملک یمنه هر نفسن جان ایلر »
 (جوری)

خیزاب { [ف] طالغه : (خیزاب
 انکیز) = طالغه قالدیریچی

، طالغه لاندیریچی . (خیزاب دریا) .

خیزان { [ذ] فی الاصل جمله ایدیچی،
 آتیلیچی معناسنه در .

لسانمزده اکثریا (افتان) ایلله بر لکده
 قوللانیلیر که دوشه قالدیرق، دوشه
 قالغه معناسنی افاده ایدر :

خ

باطنیه [دینیه بیلیر . فقط [اشرادن
 فلانک اجرا اتمدیکی خباتلر قالدی]
 جمله سنده کی (خباتلر) کله سی یرنده
 (خبت) یا خود (خبتلر) الفاضلی
 قوللانیله ماز . بونی سلیقه بر وجه ایلله
 تجویز ایتز .

{ [ع] مردارلق، پیسلك،
 حبث } کوتولک معناسنه اولان
 (خباتت) ایلله مترادفدر : (حبث نفس،
 حبث ظاهری، حبث باطنی، حبث طینت)
 « خباتت » بونک یرنده قوللانیله بیلیر .
 لکن « حبث » آنک موقعنده استعمال
 اولنه ماز مثلا [خباتت ظاهریه، خباتت

= جناب حَقِّك سِجْدِيكِي . (خیره ناس) =
 خلقك سِجْمَشِي .

{ [ذ] قاماشیق ، طونوق ،
 خیره } فرسز : (خیره چشم) =

قاماشمش ، فرسز کوزلو . (خیرگی)
 = طونوقلق ، قاماشیقلق ، شاشیقینلق .

§ حیران ، شاشیقین ، ادبسر ، معاند ،
 بی معنی ، هرزه کبی بر خیلی معنایری
 حاویدر که بونلرک بعضلمری بالترکیب
 لسانمزده قوللانیلیر . مثلا (خیرگی

بخش) = تعبیری قاماشدیریحی معنا .
 سنده قوللانیدیقی مثللو موقع استعمالنه
 کوزه حیرت وبریحی ، شاشیریحی
 معناسنی ده افاده ایدز . (خیره دست)

= الی صاقار ، اوغورسز ؛ طوتدینی
 ایشی بجره میسوب برباد ایدن آدم .
 (خیره سر) = سرسم ، آلیق .
 (خیره رای) = رأیی مضر ، فنارآلی ،
 تدبیری خطالی آدم :

« ای صفاتک ده خیره هرمدرك »
 « ما عرفناك حق معرفتك »
 (فضولی)

« غزاده شعله شمشرینی تصورایدن »
 « بولور نگاهنی خیره خیالنی محرور »
 (نابی)

{ [ذ] « خیریدن » مصدرندن
 خیر } صنیفه امردرکه وصف
 ترکیبی اولهرق قوللانیلیر . صجرایحی ،

{ [ع] تریلیک صنعتی .
 خیاطت } (خیاط) = دیکیش

ایلیکی ، ابرشم ، تیره § دیکیش
 ایکنه سی .

« روضه خلد نجاته کیره من اعداسی »
 « کچه بیگ سم خیاطی سوزیلوب جسم جل »
 (لا)

{ [ع] چادر مناسبه اولان
 خیام } (خیه) تک جمی : (نصب

خیام ، رفع خیام ، رکن خیام ، فک
 خیام) :

« حشره دک تا که اوله بسته اوتادخلود »
 « ساحه دهرده اطناب خیام دولت »
 (منیف)

{ [ع] امانته غدر ایتمک ،
 خیانت } قییق ؛ کندی حقتده
 آخرک حاصل ایتمدیکی امانته مغایر
 حرکت قصدیه ده بولمقی که خائنلک
 ایتمک دینیر : (امانته خیانت اولماز -
 قول مشهور) (خیانت) = خیانت
 طریقیسه ، خائنلک صورتیله . جمعی
 (خیانات) در § بین العوام محاوراتده
 (خائن) مقامندهده قوللانیلیر : (نه
 خیانت آدم) .

{ [ع] تفضیل وترجع ایتمک ،
 خیره } برسنه بی ویا کیسه بی دیکر -

لرینه ترجیحاً سچوب آیرمق : (حق
 خیره ، وظیفه خیره) . اسم مفعول
 معناسنده دخی قوللانیلیر : (خیره الله)

اولور : (خویشاوندی) = قرابت ، خصمق .

خِیَابَان } [ف] صره آج دیگیلی
باغچه یولی ، ایکی طرفی
آقاجلی منتظم یول : (برطرفی خیابان
بهشت وار ، برجہتی چنزار لطافت نثار
ایدی) .

« ینہ سیرایله نخلستان دورادور معنای »
« کستان در کستاندر خیابان در خیاباندر »
(ریاضی)

خِیَار } [ع] معروف صلاطه لقی
سبزه : (خیار ترشیمی ،
خیار صلاطه سی) . (خیارجق) =

اکثریا قاصیققره طوغری ظهور ایدن
خیار شکلنده برورمدر . § خیری ،
ایلیکی جوق آدم معناسنه اولان
(خیر) ک جمعی اولور : (خیارقوم ،

خیار امت) § (اختیار) ک معنای
لغو بسندن اسم اولور . ایکی شیئک
خیرلیسنی طلب ایلمک معناسنه که
اصطلاح فقهده قابل فسخ اولان عقد .
لرده مخیرک دیمکدر . (خیارات) =

اصطلاحات فقهده دن اولوب « مخیر » لکار
معناسنه در : (خیاری تعین ، خیاری
شرط ، خیاری رؤیت ، خیاری عیب ،
خیاری نقد ، خیاری وصف) اشبوخیاراتک
تعریقات فقهیه سنی ایضاح و بیانہ صحیفه
کتاب مساعد دکلدور .

خَلْقیت } [ع] خلقی اولمه ، یارا -
دیلشده اولوق : (بر -
مقتضای خلقیت غایتله جسور اولدیغندن)

خِزِر } [ع] طوموز : (لحم
خزیر) جمعی (خنازیر)
مؤنثی (خنزیره) درکه اکثریا حیلہ کار ،
فتنه ساز نسوان حقننده قوللائیلیر .
بونک جمعی (خنزیرات) در .

خِصِر } [ع] سرچه پارماق .
صادک فتحله ینہ بومعنايه
لغندر .

خِنک } [ع] قیر رنگلی آت :
(خنک باد یا) .

خَوِش } [ف] (خویشتن) کبی
کندی ، کندیمی معناد
سنه در . § کندینک کی ، اقربا ،
صوی صبودن هر بری : (خویش
ویبیکانه) بومعنايه جمعی (خویشان) درکه
اقربا و متعلقات ، کندینک کیلردیمکدر .
چفتای لساننده بونک مقابلی (کیش) در .
نصل که ایوم لسانمزده دخی (کیشی)
لفظی موجود و مستعملدر . (کیش قارام)
چفتایجه اقربا و متعلقات دیمکدر .

خَوِشَاوَنَد } [ف] اقربا ، صوی
صوب معناسنده
(خویش) ایله مترادفدر . لکن بوجع
مقامنده ده قوللائیلیر . مفرد اعتبار
اولدینی تقدیرده جمعی (خویشاوندان)

صقرا) . (جزء) قاریشمش ، قاریشماش
اولان نسنه به دینیلیر . (خلط) یالکیز
قاریشمش اولان شیئه اطلاق اولنور .
موقع استمهاللری دفته شایاندر .

خَلَعَتْ } [ع] ازمته سالفه ده اعظم
طرفندن . شایان التفات
و تلطیف کوریلان اعیان و اشرف
و مأمورینه کیدیریلان مکلف ، مزین
اوست لباسی : (خَلَعَتْ حکمداری ،
خلعت فاخره) .

« زهی خیاط خلعت دوز بازار حقایق کیم »
« قد معنایی ایتمش جاهه ترکیب ایله برپا »
(نابی)

« گه ظهور ایلر ایدی اول کل آل »
« خلعت سرخله خورشید مشال »
(خاقانی)

خَلَقَتْ } [ع] یارادیلش ، یارادله :
(خلقت عوالم ، خلقت
آدم ، خلقت بشریه ، خلقت جهان) .
(خَلَقَتْ) = یارادیلش جهتیله ، یارا-
دیلشجه :

« اقتضا ایتدی منزّه ذاتی »
« سبب خلقت موجوداتی »
(حلیه — خاقانی)

خَلَقَتْ } [ع] خلقتّه منسوب ،
خلقی } یارادیلشده اولان : (فضائل
خلقیه ، جود خلقی ، مزیات خلقیه) .
(خَلَقَاتِ) = خلقتّه متعلق ، یارادیلشده
اولان اوصاف : (خَلَقَاتِ عالیه) .

= سلطنت سنیّه عثمانیه تک پای تختی ،
حضرت خلیفه‌الک مرکز شهر اقامتی .
بولفظک معنای لغویسی بر شخصک مقامنه
قائم اولقی دیمکدر : (حدیث صحیحدرکه
السلطان ظل الله و آندن استغنا خطادر .
خبر صریحدرکه لاربتبه فوق رتبه
السلطان الانبی مرسل ، اومک مقرب .
و آندن انحراف ناروادر . خصوصاً
بزم پادشاهمز که رتبه سلطنتی معنی ده
پایه خلافتدر و سربر حکومتی حقیقتده
مسند امامتدر — فضولی) .

« هم خلافت حکمنی هم سلطنت فرمانی »
« بوندن ایتمش عالمه جاری مرور روزگار »
(فضولی)

خِلَالٌ } [ع] دیش قاریشدیرمقی
کچی شیلرده قوللانیلان
آره لقی آتی ، اوجی سیوری چوب :
(استعمال خلیل نظافته دالر) § آره ،
آره لر : آره لقر : (خلیل
خطوط ، خلیل سطور ، خلیل احجار) .
اوقاتی بیان ایدن الفاظ ایله برلکده
ایراد اولنور . مثلاً (خلیل شوآله ،
خلیل شعبانده) کچی که شوال ایچنده ،
شعبان ایچنده دیمکدر :

« که او القاب خلیلده در اسم اعظم »
(نابی)

خِلَطٌ } [ع] مزاج انسانده کی اخلاط
اربه دن هر برینه دینورکه
صقرا ، سودا ، دم ، بلغم § بر شیئه
قاریشمش اولان دیگر نسنه : (خلط

چالشمدی) . (خلافت کبیر) = مخالفت
ایدیجی ، عکسنی التزام ایدیجی ، ایدن .
(خلافت کبیرانه) = مخالفت ایدیجی به
کوره . (خلافت کبیری) = مخالفت
ایدیجیک .

خِلاَفَت } [ع] اصطلاحده . (خلافت
کبری اسلامی) =
حضرت پیغمبر افندیزک وکالت مجله
جلیله سی ، خام الانبیا علیه اکمل التحایا
افندیزدن صوکره مقام قدسیت اتسام
خلافتده چهار یار کزین حضرتانی
بولمشلردر . بعده جد بزرگوار حضرت
پادشاهی یاوز سلطان سایم خان حضر
تترینک عهدسلطنتلرنده (صفت مقدسه
خلافت) (خادم الحرمین الشریفین)
عنوان مفخرتیه خاندان جلیل الشان
عثمانی به انتقال ایلهمشدر . جناب اللهک
وحضرت رسول اللهک خلافتی دیمک
اولان (خلافت کبری) الیوم حامی
دین مبین ، حارس شرع متین سلطان
بی مدانی ولی نعمت بی منتمز شوکتلو
غازی (عبدالحمید خان) ثانی افندیز
حضرتترینک صفت مقدسه لریدر .
(خلافتیناه) = حامی وحافظ خلافت
اولان پادشاه معالی اکتناه اسلام .
شوکتآب افندیز حضرتلری .
(خلافتیناهی) = خلافتیناهلق .
خلافتیناه منسوب . (دارالخلافة العلیه)

حَقَّتْ } [ع] خفیفاک . (ثقلت) ک
یعنی (آغیرلق) کضدی :
(خفت وجود ، خفت جسم ، خفت
احمال) § وقارسزلق ، خوبسهلق :
(خفت عقل ، خفت مزاج ، خفت مشرب)
« طبیعت کرم و بخل وثقت و خفت »
« سحیبه غضب وحلم و رحمت و آزار »
(لا)

خِلاَف } [ع] یالان : (قول خلاف ،
خلاف سوز ، خلاف
سویله مش) کبی تعبیرآده بومعنای
افاده ایدر :
« رقیبه سویلیکوز اویله لاف سویله مسون »
« ره صداقته کیتسون خلاف سویله مسون »
(معلم ناجی)
§ مخالف . عکس ، قارشو : (خلاف مشرب ،
خلاف طبیعت ، خلاف قاعده ، خلاف
اصول ، خلاف انسانیت ، خلاف قانون ، خلاف
شریعت ، خلاف ظن ، خلاف مأمول)
« گویا جهلک خلافیدر علم »
« جهلک صرف اعترافیدر علم »
(لا)
« خلاف طبیعتدر طبع احبابه کدرویرمک »
(راغب)
« خلاف قاعده میل طیب و ذکر شفا »
(فضولی)
§ مخالفت ، اختلاف . (خلافاً) =
مخالف ، عکس اوله رق : (شاگرد
قله نك اخطارینه خلافاً درسه

سوز سويله مك : (جماعته خطاب ،
شاگردانه خطاب ، سخابه خطاب ،
مقبره به خطاب) . (خطاباً) = خطاب
صورتيله : (ضابطه خطاباً دیدی که .) .

(خطابیات) = خطابدن عبارت اوله رق
سويله نین سوز لر . (فصل الخطاب)
= خطاب فاصل ، ديه جگ سوز بولنیه .
حق صورتده معقول خطاب . جمی
(خطابات) : (خطابات متصوفانه) :

« اوشیوم لرله تیسیم اونازلرله عتاب »
« اوخنده لرله تکلم اوعشوره لرله خطاب »
(سیرتی)

« هر خیالک صیقل آینه حسن ادا »
« هر کلامک کوهر کنجینه فصل الخطاب »
(نفی)

خطابت } [ع] خطیبک ، جوامع
شریفده خطیب اوله :
(جهت خطابات ، وظیفه خطابات ،
حسب الخطابه) (نطوقاتی ، ناطقه پردازاتی :
(مع هذا طوته لم که کتابت و خطابتی هیچ
معیوب و مدخول اولسون — تبصره —
ما کف پاشا)

خطه } [ع] دیار ، مملکت ، اولکه :
(خطه مصریه ، خطه
حجازیه ، خطه یمانیسه ، خطه عراق ،
خطه جسمیه)

« خطه چشمته سلطان قضا جاه و جلال »
« عالم قدرته شاهنشاه تقدیر عبید »
(لا)

خطاب } [ع] بویا : (خضاب
ملین ، خضاب زمردین)

« الفاظه یکی خضاب و یرمش »
« برقات دها آب و تاب و یرمش »
(لا)

خضر } [ع] انبیای عظام
حضراتدن حیات جاویدا .

خضیر } فییه مظهریتله مشهور
اولان بریغمبر جلیل

القدرک اسم شریفی . نبی مشارالیه
حالا بر حیات اولوب برسیده ناچار حالدیه
قالان اصحاب اخلاصک امدادینه بشمکه
مشهوردر . (خضر کبی امدامه
یتدی) تغییریده معروفدر . نیسان
رومینک بکرمی اوچجی کونسه طرز
طامیانسی (خضر اللز) و طرز صحیحی

(خضر و الیاس) دینیله سنک سببی نبی
مشارالیهک کندیبی کبی حیات جاودانه
مظهر اولان (الیاس) علیه السلام ایله
اوکون وقوع تلاقیری اولدنی بین الناس
مشهور ایسهده لفت ناجینده دخی
کوسترلیدیکی وجه ایله (روز خضر)
ک سبب تسمیه سی اواسط شهر نیسانده
اخضرار ارضک مرتبه کاله ایریشمه سی
ماده سی اولقی دها زیاده محتملدر .

« خضر عیسی دم اعجاز طراز عصرم »
« طوتدی صیت سخنم دهری چو وخی منزل »
(لا)

خطاب } [ع] توجیه کلام اتمک ؛
بر شخصه ، شیئه توجهله

خشم } [ذ] غضب ، تهور ، طار -
غیناق . (خشم آلود ،

خشمناک ، خشمگین ، خشمین) = طارلمش ،
غضبلامش :

« نور عفوی مجلس راحت فروز اهل خلد »
« برق خشی خرم آرامسوز اهل نار »
(نظیم)

خِصَاء } [ع] انه مک ، خایه چیقار -
مق که بوغایی اوکوز ،
آیغیری ایدیش ایتک دیمکدر . انسان
حقننده مستملمدر . (خِصَاء حیوانات) .

خِصَال } [ع] خوی معناسنه اولان
(خِصَالَت) ک جمی :
(خِصَال حَسَنَه ، خِصَال ممدوحه ،
خِصَال جَمِیلَه ، ممدوح الخِصَال ، حمید -
الخِصَال .

« سرفراز و نیک امر و نیک رأی و نیک خو »
« سرور پاکیزه اطوار و پسندیده خِصَال »
(قِضُولی)

خِصَام } [ع] خِصَمَلر معناسنه در .
(مَخَاصِمَه) معناسنی ده

افاده ایدر :

« دیده لطفی نکهدار لوای اسلام »
« صدمه قهری نکون ساز خِصَام دولت »
(منیف)

« طبع معماری تقدیره هزاران تحسین »
« که ایدوب هدم مبانی فلکسای خِصَام »
(نابی)

خِصَب } [ع] او جوزلق . بوللق :
(خِصَب ورفاه)

خِزِی } [ع] رسوایلقه ذلیل اولمه ،
رسوایلقدن حاصل اولان

خِزِیَه } ذلت . اکثریا (خِذْلان)
ایله برلکده قوللانیلیر :
(دوچار حری و خِذْلان اولدی ، خِزِیَه
عظیمه) .

خِست } [ع] جریک ، ناکسک ؛
اقتداری نسبتنده صرفیاتدن

چکینوب حفظ و تزبید نقود و اموال
ایچوز عزت نفسنی اصلا دوشونمه مک
وبالعکس بو مقصدله نفسنی هرشیدن
محروم ایتک که نقلا و عقلا مذمومدر :
(خِست طبع ، خِست جبلیه) معنی
و موقع استعماجه بو لفظ باشقه ،
(خِست) ینه باشقه در . بر برینه
بدل اصلا قوللانیه ماز :

« بخشش آموز هم حوصله سوز خِست »
« کیسه پرداز کرم قافله سالار کرام »
(نفی)

خِشْت } [ذ] کریج ، طوغله :
(خِشْت خام ، خِشْت

پخته) . (خِشْتک) = کوچک کریج ،

طوغله جق (خِشْت تابه) = طوغله

اورجانی . (خِشْت زَن) = طوغله جی .

§ قیسه ال مزراغی ، قالین حربه :

(اشهب سوار خِشْت بدست) . (خِشْت

خِشْت) یا خود تخفیفله (خِشْت خِشْت)

= طیقیرتی ، خیشیرتی .

« بر خرمن نور اولوب نه افلاك »
 « خورشیدی قاباندی پرتو خاك »
 (شیخ غالب)

خریدار } [ف] مشتری ، صائون
 (خریداری)
 = مشتریلك . (خریدار خواهشگر)
 = ایستكلی مشتری :

« نقد جان بر كف جهان اولمش خریدار ك سنك »
 (علی روحی)
 « سنك بازار عشق كده ایدر دلال جان فریاد »
 « متاع عقل كاسددر خریدار اوله سون كیمسه »
 (احمد پاشا)

خریده } [ف] صائون آلمش ،
 (آلمان) : متاع خریده ،
 قماش خریده ، جوهر خریده .

خرزانت } [ع] خزینه داراق :
 (امر خزانة حائز)
 اهمیتدر) نادراً قوللائیلیر .

خرزانه } [ع] خزینه) معناسنه در .
 (لسانزده غلط اوله رق
 فتح خایله معروفدر . بومقامده) خزانة
 طرزنده اصلا قوللائیلاز § مجازاً قلب ،
 كوكل معناسنده ده قوللائیلیر . بعضاً
 سبك عربیده (خزانة الكتب) طرزنده
 ده استعمال اولنور :

« لبریز كوه اوله سه كوكلیم خزانه سی »
 « دو كزدی بویله چشم ترم اینجو دانه سی »
 (معلم ناخی)

بو آغاجك بیوك و كوچك نوعلری
 اولوب ایكنهی نوعندن « چریش »
 دینیلن ماده حاصل اولور :
 « برینه مس حریر و برینه خرط قتاد »
 (نابی)

خرقه } [ع] فی الاصل بز پارچه .
 (سی ، یامه معناسنه در .
 معنای معروفی اوسته کییان عبادن ،

یاخود پاموق ایله بز دن یابلیش لباس
 دیمكندر : (خرقة فقیرانه ، خرقة
 درویشانه) . (خرقة پوش) = خرقة
 کین فقیر ، درویش . (خرقة پوشانه)
 = درویشجه سنه ، فقیرجه سنه . (خرقة
 پوشی) = درویشلك ، فقیرلك .

« خرقة سعادت » = نبی مقدم
 علیه السلام افندیز حضرتلرینك اکتسا
 بیورمش اولدقلری بده شریفه :
 « شمدی سجاده معنیده بنم مرشد كل
 « خرقة پوشان بیان بدن آلور فیض كلام »
 (نفی)
 « خرقة پوش عشق وسودایم کینغم جامه بن »
 (نیازی)

« خرقة بیضا وجود دولتیه کامبین »
 « مسند فتوی بقای رفعتیه کامران »
 (لا)

خرمن } [ف] خارمان . طوغریبی
 (کسر خایله بودر . لکن
 ترکیه ده فتح خایله معروف اولدیفندن قسم
 مخصوصنده یازلمشدر . اورایه مراجعت
 اولنه :

خوشحال معناسیدر . ایکنجیسی صاتون
 آلمق معناسنه اولان (خِریدن)
 مصدرندن امر حاضر در . یاخود اسم
 فاعل مرحددر . (صاتون آل) یاخود
 (صاتون آلجی) معناسنی احتوا ایدر .
 شوتقدیرده لسانزده موجود اولان
 (خِر) لفظی بالاده کوستریان کله
 ایسه (خِرلی) تعبیری خوشهاللی ،
 حالی خوش اولان و (خِرِسز) تعبیری
 دخی - که (سِر) ترکیه ادات نفی
 و سلبدر - حالی خوش اولمایان ، فنا
 اولان دیمک اولورکه مدلولنده توافق
 ایدر .

[ا] برنجیسی خستعلق
 سببیه صاری صوابله
 قاریشیق و کسبیش کبی
 پاره پاره بولاشیق سوت
 وارکک کککک دیمکدر . ایکنجیسی
 ال ایله آجاجک دالارندن یابراق
 صییرمق وقابوغنی صویوب چیقارمق
 معناسنه در . معانی سائره سی معتبر
 و مستعمل دکلدر . [اصعب من خرط
 القتاد] = دالارینک اوزری ایکنه کبی
 دیکنلی ، غایتله سرد برنوع آجاج دیمک
 اولان (قتاد) ک یابراقلرینی ال ایله
 صییرمقن دهاکوج واذالی معناسنی
 افاده ایدن اشبو مثل عربی دن اختصار
 صورتیه ایراد واستعمال اولنور .

{ [ف] عقل ، اوص . (خرد)
 خِرَد } مند = عقلی ، اوصلی .
 (خردمندانه) = فاعل اولانه یاقدشه .
 جق صورتده . (خردمندی) =
 عقللواق . (بی خرد) = عقلسز ،
 (بی خردانه) = عقلسزجه سنه . (بی
 خردی) = عقلسزاق . (خردفرسا)
 = عقل یوریجی ، عقل بیبراتیجی .
 (خرد سوز) = عقل یا قبیجی :

« خرددرکنده عاجز صنعتن فمنده ذل حیران ،
 تعالی الله زهی صانع تعالی الله زهی دانا ،
 (نابی)

« دوشدم بلای عشقه خردمند عصرایکن ،
 ایل شمعی بدن آلدینی بندی بگا ویرر ،
 (فضولی)

« اوطن ایله این جاهل بی خرد ،
 « بی عقلی اوزره ایدر کرچه رد ،
 (عزت ملا)

{ [ف] آبی . (خِرَسک)
 خِرَس } = آبی یاوروسی . برلفت
 کتابنده هیچ مناسبتی اولدینی حالده
 (خِرِسز) تعبیری اشبو لفظ فارسی
 صره سنده ذکر اولنورق اصلده
 تصریح قیلنماش اولدیغندن بوراده
 ایضاحه لزوم کورلمشدر . (خِر)
 کله سی فارسی فرهنگره نظرأ ایکی
 معنایی افاده ایدر . برنجیسی خوش ،

امر و یا خود اسم فاعل مرحدرکه لسا.
نمزده اکثریا وصف ترکیبی طرزنده
استهمال اولنور. (دخراش، روخراش)
کبی. فارسیده طیرناق یارمسی و بیچقیدن
چقان تالاش معناسنده دخی قوالا.
نیلیرسهده اشبو معناری لسانمزده معتبر
و مستعمل دکادر:

« زبانت بر مجوهر تیغ براندرکه همواره »
« خراش ایله خیالی سینهلرده زخم ناسوری »
(نفی)

خرام { [ف] صالنه ، صالنه رق
ادالی یوریمه : (خرام
صنوبرانه)

« اهتزاز گدن ایدر تلمیم اطوار خرام »
« حسن رفتار او کره نور آهوشتابکدن سنک »
(محمود ندیم)
« کورسون نهال سرو صنوبر خرامکی »
« آرتق چنده بسله مسون باغبان بان »
(باقی)

خرامان { [ف] خرام ایدیجی ،
صالنه یورویجی :

« آه ایلدیکم سرو خرامانک ایچوندر »
« قان آغلادیقم غنچه خندانک ایچوندر »
(فضولی)
« کل و بلبل ینه بری بریله ایستدیلر پیمان »
« چنار و سرو و کاشن الاله و برمش خراماندر »
(ریاضی)

خرامنده { [ف] صالنجی ، صالنه
صالنه یورویجی : نظمهده
(خرامان) مقامنده قوللانیلیر .

دینیلیر . (خدمتکار) = خدمتی ،
ایش کورن . (خدمتگذار) = اوته .
کینک بریکینک ایشلری کور یورن :
« شاه ملک شام ایکن روشن چراغک اولمه »
« مجلسکده اولدی خندان آدلو خدمتکار شمع »
(ریاضی)

خدیو { [ع] بیوک وزیر ، باش وزیر ،
حاکم . خصوصیه صدارت
بایه سفی حائز اولان مصر و ایلرینه اطلاق
اولنور : (خدیو افخم) = صدراعظم ،
(خدیو مصر) = مصر و ایسی .
(خدیویت) = غلطیات ضروریه
رسمیه دندر . (خدیوی) = خدیوه
منسوب ، خدیولک .

« خوش کلدک ایا خدیو اکرم »
« اطفنکله کوگالار اولدی خرم »
(ندیم)

« خواجه بندرگه عرفان خدیو ملک نظم »
« شاعر عالی طبیعت ساحر کوهر فشان »
(قصیده - درحق مفتی عارف حکمت)

خندان { [ع] یاردیمسز ، معینسز ،
کیمسه سز ؛ یالکیز باشنه
قالوب سفیل ، ذلیل اولتی ؛ دوشکونلک ؛
(منزلقه خندان ، وادی خندان ،
دوچار خندان) .

خراش { [ف] طیرمالامق ، قاشیق ،
قازیمق معنارینی افاده
ایدن (خراشیدن) مصدرندن صیغه

﴿ خ خ ﴾

خِتانُ { [ع] سَتَّ اِتْمَه ، اِرْكُك
چو جقدرده اجراسی مسنون

اولان عملیه جراحیه : (اجرای ختان ،
سور ختان ، ختان اطفال) . (خِتَانَت)
= سَتَّجِیْلِك صنعتی .

خِدْمَه { [ع] « خدمت » ك جمعی :
خِدْم (ممدوح الخدم) . جمع
دیگری اولان (خِدْمَات) زیاده
قوللائیلیر .

خِدْمَت { [ع] ایش ، وظیفه :
(خدمت دولت ، خدمت
کتابت ، خدمت مخصوصه ، خدمت
مهمه ، خدمت عسکریه ، خدمت خصو-
صیه) § ایش کورمه ، آخرک ایشنی
کورمه : (صوقولینک بو دولت
ابدی الدوامه ابتدکی خدمتک درجاتنی
تقدیر ایچون لسان تاریخک شهادت
وصافانه سنه احاله صحاخ دقت اولمیلیر)
« فکر ایت قلماً نه خدمت ایتمش »
« هرنامه بی درس حکمت ایتمش »
(معلم ناجی)

بعضا ترکیب عربی اوله رق استعمال
اولنور : (مشکور الخدمه) کبی . فتح خا
ایله ده لغتدر . آنک ایچون جمعنده
(خِدْمَات) ده دینیلیر (خِدْمَات) ده

خِیازَت { [ع] اِتْمَكِیْلِك ، اِتْمَك
یا ایجیلق : (صنعت
خِیازَت)

خِیْرَه { [ع] برشیشی کتیهله :
حقیقتیه کرکی کبی بیلمه :
خِیْرَت { اصحاب خیرت ؛ اهل
خِیْرَه) = برشی حقیقده
معلومات کامله سی ، وقوف خصوصیی
اولان آدمیره اطلاق اولنور . بین العوام
یا سگش اوله رق (اهل قبله) دینیلیر .
اکثرا برنجیسی قوللائیلیر .

خِتَام { [ع] صوِك : (ختام ختان ،
خِتَام { ختام طعام ، ختام کلام)
§ بته ، نهایت بوله : (ختام کشفیات ،
ختام ترتیبات ، ختام انتخابات ، ختام
انشآت) . (بولق ، ایرمک) ماده -
لریله قوللائیلیر . (ختام پذیر) =
صوِك بولیجی ، نهایته ایریجی . (مسکی -
الختام ، ختامه المسک) ترکیبلی حسن
ختام مقامنده ایراد اولنور :

« نقصانکنی بیل بر ایشه یا باشلامه اول
یا باشلادیفک کاری پذیرای ختام ایت
(لا)
« بوله سون بنیان اقبالک ختام »
« اوله سون دیوان اجلاک تمام »
(لا)

« حضرت روح الامین ناسیه بردوشی ایدی »
 « قونمه دن داخی خیول فلکه نام جیاد »
 (نابی)

« سرلوحه دفتر فتوت »

« سرخیل عرب بنی محبت »

(شیخ غالب)

« درکه والاسنه دلداده جان جبرئیل »

« سده علیاسته زخسوده خیل انس و جان »

(حق)

« قیوسن خیل ملک بکدر ایدی »

« جمله خدای فرشتهلر ایدی »

(حلیه - خاقانی)

« [ع] چادر . (خیمه نشین)
 خیمه } = چادرده اوطورنجی ،

اوطوران . (خیمه نشینی) = چادرده

اوطورنجاق ، بدویت اثری . (خیمه

ازرق . خیمه کبود) = کوك بوزی ،

قبه آسمان . (خیمه گاه ، خیمه گه) =

چادرلر قوریلان محل . جمعی (خیمات ،

خیام ، خیم ، خیم) کلور :

« زمین بساط قدر چرخ خیمه عظمت »

« نجوم ثابت و سیاره مشعل قدرت »

(نابی)

« اودر اول شمس منیر افق دولت کیم »

« کورمدی مثلنی چرخ ایلبله لی نصب خیم »

(نابی)

شعاع) = کونشک ایلیک کبی کورینن

شعاعی ، پارلاق ایشیمنی . (خیط

ایض) = فجر ظهورنده افقده ایلیک

ایلیک پیدا اولان بیاضلق (خیط اسود)

= غروب شمسی متعاقب افقده کورینن

سیاهلق (خیط الرقبه) = بویونده

اولان سردار ایلیک دیدکاری بیاض

اوزون نسنه دیمکدر . جمعی (اخیاط ،

خیوط) در .

حَیْطَه } [ع] ایپ ، اورغان §
 قازیق : (خیطه خیمه)

خَیْل } [ع] آت سورجی ؛ آتلی
 عسکر ، سواری قسمی .

جمی اولان (خیول) اکثریا بومعنا-

لرده قوللانیلر : (پامال خیول) §

کروه ، جماعت ، فرقه ، طاقم ، زمرة

معنالرنده و اکثریا ذی روح حقتده

استعمال اولنور : (خیل طاشقان ،

خیل شاعران ، خیل مرغان) .

(سرخیل) = سرکرده ، فرقه باشی ،

باش بوغ : (سرخیل غزاة ، سرخیل

فضلا) . (خیلی) = ایجه ، چوقجه

معناسنه در . (خیل) لفظنک فارسی

پاه تنکیر علاوه والحاق ایدلشیدر .

(خیلیدن خیلی) = چوقدن چوق

دیمکدر :

« سرور جمع رسل سردار خیل انبیا »

(نظیم)

خیر } [ع] ای نبی، نافع ایش،
 هر قاتلك ميل و محبت، آرزو
 و رغبت ایلدیکی نسنه. (شَرَك) مقابلی.
 (خیر) ایکی نوعدر . برنجیسی خیر
 مطلقدرکه هر کس ایچون خیر اولور،
 (علم) کبی . ایکنجیسی خیر مقیددرکه
 بر شخصه کوره خیر اولدینی حاده
 شخص آخره کوره شر اولور، (اقبال) کبی.
 بوکله اسم اعزده اکثریا اسم اوله رق
 قوللانیلیر. صفت اوله رق ایراد ایدیلجه
 (خیری) دینلیر. (خیر الامور، خیر
 الناس) کبی ترا کب عربیه ده بوقیلنددرکه
 ایشلرک خیر لیبی، انسانلرک خیر لیبی
 دیمکدر. [خیر خیر، خبر خیر] = خیری خبر.
 (خیر اندیش) = خیری ایش دوشوتن.
 (خیر اندیشانه) = خیری ایش دوشو
 نیجی به لایق صورتده . (خیر اندیشی)
 = خیری ایش دوشو نیجیلک . (خیر خواه)
 = خیر ایسته ییجی، اییلک ایسته ین
 (خیر خواهانه) = اییلک ایسته ینه
 یاقیشه حق صورتده . (خیر خواهی) =
 خیری ایش ایسته یجیلک . (خیر البشر) =
 حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات.
 « ایتمه اطناب سخن غیری بود ملرده منیف »
 « فرضدر ادعیه خیر دوام دولت »
 (منیف قدیم)

« بونده در باقی نشان معجز خیر البشر »
 « طاق کسری نسخه ملک ملوک کامکار »
 (فضولی)

« بن خیر خواه جهانم بیله یوز کیمسه بنی »
 « حضرت الله بیلور امید غفران ایلم »

ب. س. } [ع] خیری کثیر، ای
 خیر } وفائده لی ایشی چوق آدم.

بونادرا، فقط جمی اولان (اخیار) دائما
 قوللانیلیر: [سلام بر تحفه لاهوتیدرکه
 جناب حق خیر امتی اول هدی به ایله بر بر لینه
 منجذب القلوب ایلشدر — نمونه ادبیات
 عثمانیه]

« نبی پاک شیم نجبه بنی آدم »
 « شه سر بردو عالم کزیده اخیار »
 (نعت — لا)

خیرات } [ع] خیری ایش
 } معناسنه اولان (خیره)

نك جمی . لسان اعزده خیر و منفعتی عمومه
 تاند اولق اوزره فی سبیل الله یاپیلان
 شیلره، اثر لره اطلاق اولنور. مفردی
 هیچ قوللانیلدینی حاده جمی زیاده
 و اکثریا مفرد حکمنده قوللانیلیر:
 (کثیر الخیرات، صاحب الخیرات
 و الحسنات، مرحومک خیراتی چوقدر)

ب. س. } [ع] ککیزه . (خیشومی)
 خیشوم } = ککیزه منسوب،

ککیز دن کن : (صوت خیشومی)
 ب. س. } [ع] اییلک، اییلک تلی :
 خیط } (خیط الشعاع، خیط

« زلف عرفانه دلپسته عروسان خیال »
 « چشم ادراکنه دلداده سواد افهام »
 (ناجی)

§ عکس ایدن شکل ، صورت
 موهومه: (حوضه، آب صافه دوشن خیال)
 کبی . (اودلبر دوشیزه اوقدر مستثنا
 برحسن نظر ربایه مالک ایدی که آینه یه
 باقدقجه کنندی خیالنه کنندیی حیران
 اولوردی). (خیالی) = خیاله متعلق،
 خیال ایله ، تخیل ایله اولان || خیال
 دینیلن اویونی اوینادان . معروف
 اویونلردن (قره کوز) یاخود (خیال)
 دینیلن اویونی اجرا ایدن صنعتکار ،
 بو مقامده (خیال باز) ده دینیلیر :
 (مشهور خیالی صالح افندی) .
 (خیالیات) = خیاله عائد شیلیر :
 (خیالیات شافرا نه) . (خیالاً) =
 خیال اوله رق ، قورتنی یاخود تخیل
 صورتیله : (خیالاً شرق وغربه سیاحت)
 جمی (خیالات)

حَسَالَتٌ } [ع] وجودی اولدیغی
 حالده کوزه کورینبور
 کبی وهم اولنان شکل ، صورت. جمی
 (خیالات) : (خیالات لطیفه)
 حَسَبَتٌ } [ع] مطلوبه نائل اولمان ،
 مایوس قالان ، مایوسیت :
 (خبیت زده) = مایوسیت دوشن :
 (ناچر خبیت زده) .
 « پامال خبیت ایله مه امید وار یکنی »
 (معلم ناجی)

« بلکه قانون سخنده حل وعقد نکتته ده »
 « حکمت فکر و خیالک فیلسوف اکبری »
 (نفی)

§ اشبو (تخیله) دینیلن حاسه
 باطنه ده موجود اولان شکل ، صورت :
 (خیال یار ، خیال جانان ، خیال اولاد) .
 « ای خیال یار طورمه دلده قیل چشم مقام »
 (لا)
 « آدمی طالده کورمه عالمی آدنده کور »
 « ایله مه طالده یعنی هر کسی آدم خیال »
 (روحی)
 § بالاده کی حاسه باطنه تک کوز
 اوکنه کتیردیکی شکل و صورت :
 « خیالک کلز اولدی دیده فرسوده مژگانه »
 (ندیم)
 « کیتز کوزمدن بر دم خیالی »
 (شوقی)

§ تخیل ، تصور معناسنده (ایتک ،
 ایله مک) ماده لريله قوللانیلیر :
 « حیرت ای بت صورتک کورد کده لال ایلرینی »
 « صورت حالم کورن صورت خیال ایلرینی »
 (فضولی)
 « ایسته دم روین تخیل ایتک انجق نازدن »
 « صیفمدی آینه چشمه خیالک صورتی »
 (نورس)
 § قورتنی : (خیال ثروت ، خیال
 ترقی ، خیال تفیض ، خیال محال)
 « ذوق وصلن سوله سم دیرلر خیالکدر سنک »
 « طلب اولوردم اگر ذوق اولدیغین بیله سم خیال »
 (روحی)

خوف جزا (§ قورقه :) خوف
 ورجا (، خوفاً) = قورقه دن ،
 قورقو جهتيله :

« بيك خوف ايله چشم جاني باز ايت »
 (شخ غالب)

{ [ع] [خامن] ك جني :
 خونَه } [عونَه خونَه] .

{ [روجه دن] الف
 خويار } ممدوده ايله (خاويار)

طرزنده معروفدر . « مرسين » باليغك
 يومورطه سنك معمولي . [قبر مزي
 خاويار] = « مورينه » دينلين باليغك
 يومورطه سي . (كفال خاوياري) =
 معروف باليق يومورطه سي : (خاويار
 از مهي) = خاويارك زيتون ياغي
 ولجون صوبي ايله حل ايديله رك سياه
 ايكن آچيق كول رنكنده از كين بر
 حاله كتيرله سي .

{ [ع] ديكيجي ، ترزي :
 خياط } (خياط ماهر ، خياط
 بي احتياط) .

« كسه چرخ اطلسن بيك مثاني خياط صنع »
 « اشهب اجلانه چيمه مازدي بر بر كستوان »
 (نعت - لا)

{ [ع] قوه متخيله : (اوپري
 خيال } چهره او قدر وحشي دركه
 امكان اولسه عاشقك خيالنده بيله
 (كورنمز) .

« طبيعتم باقلم هانكيكزله اكلنه جك »
 « برر برر چك اي كار خان خيالندن »
 (معلم ناجي)

[وخواهر] ، (خواهر زاده) = قيز
 قارداش چوجني . (خواهری) =
 قيز قارداشه منسوب ، قيز قارداشلق .

« خواهر ! اويو آرتق ايله آرام »
 « ال ايشلري چوقجه در بو آقشام »
 (معلم ناجي)

{ [ف] ايستك ، ايسته .
 خواهش } يش : (خواهش طعام ،
 خواهش تحصيل) ، (خواهشكار ،
 خواهشگر) ايستكلي ، ايسته يجي .

« امر ايت اوله يم كر سكا بار ايسه حياتم »
 « محشرده دخي خواهشك اولمازسه ديرلم »
 (نورس)

{ [ع] ف .
 خورنق } عراقدن (نومان بن
 منذر) ك معمار معروف [سمنار]

معرفتيله ظهر كوفنده غرائب دهر دن
 اوله رق انشا ايتيرديكي كوشك اسمي :
 (قصر خورنق) شكل عجيبي ايله
 فرس و عربده غايته شهرت يابدر . معمار
 مشهورينك اسمي عربيده بالاده
 كوسترديكي كبي اولوب فارسیده ايسه
 (سمنار) ديه معروفدر .

« كهنه مضمون سمنار خورنق آسا »
 « بيتدن بيته كيروب چيقمه دن اولدم بيزار »
 (صفوت)

{ [ع] قورقو : (خوف
 خوف } آزار ، خوف موت ،

﴿ [ف] اوقویچی ،
 خواننده ﴾ چاغریچی معناسنه دره
 لسانزده تخصیصه چالغی طاققرنده
 اصول موسیقی ایله بسته لیمش شرقی ،
 غزل کبی منظومه لری اوقویان اشخاصه
 اطلاق اولنور. جمی (خوانندگان)
 در :

« خواننده کستان ایدک سن »
 « وجد آور عاشقان ایدک سن »
 (معلم ناجی)

﴿ [ف] ایسته مک معناسنه
 خواه ﴾ اولان (خواستن) مصدر.
 رندن اسم فاعل مرخدرکه اکثریا لسا.
 نژده وصف ترکیبی صورتنده قوللائیلیر:
 (دلخواه ، بدخواه ، خیر خواه) بو
 لفظ اونه دئبری (ایستر) مقامنده
 مکرر اوله رق نژده ، نظمه قوللا.
 نیلیردی. ایوم نژده استعمالی متروک
 اولوب یالگن نظمه ینه اول وجه
 ایله قوللائیلقدده در. (طوعاً و کرهأ)
 معادلی و ایستر ایسته صر دیمک اولان
 (خواه ناخواه) تعبیری ایوم نژده
 ونظمه قوللائیلیر :

« رموز حکمتن ایلر بیان مراتب ایله »
 « جمیع حال بشر خواه فقر و خواه غنا »
 (فضولی)
 « بن خیر خواه جهانم بیله یور کیسه بنی »
 « حضرت الله بیلیر امید غفران ایلم »

﴿ [ف] همشیره ، قیز
 خواهر ﴾ قارداش : [برادر

﴿ مائده ، طعام ، یک : خون
 کرم ، خون احسان ، خون عنایت ،
 خون بی پایان ، خون فراوان) ،
 (خون یغما) = فقرایه ، محتاجینه
 ویریلن اطعمه ؛ عمومه ویریلن مائده .
 ﴿ اوقومق ، چاغیرمق معناسنه اولان
 (خواندن) مصدرندن اسم فاعل
 مرخدرکه اصلی (خواننده) در .
 لسانزده اصلنک موقع استعمالی ده
 باشقه در . لکن اسم فاعل مرختم
 اولدییغی تقدیرده اصلاً یالگن قوللا.
 نیلاز . مطلقاً وصف ترکیبی طرزنده
 قوللائیلیر : (نعت خون ، مرثیه
 خون ، غزل خون) = نعت ، مرثیه ،
 غزل اوقویچی ، اوقویان . (صلاحون)
 = صلاح چاغریچی ، چاغران . (نظیم ک
 نعت شریف اوله رق آتیده کی بیتی هر
 ایکی معناسی ایچون مثال مناسبدر :

« میهمان میزبان لطفی خاقان و کدا »
 « حمد خون خون جودی پیرو فضل شیر خوار »
 (نظیم)

« روح معنی غدای جامدر »
 « فیض قدسی طفیل خوانمدر »
 (ریاضی)

« بن فلاطون حکمت سختم »
 « دل ارسطوی لوح خوانمدر »
 (وله)

« جامع وصف کده هر سطر بیانم چکدی صف »
 « خاصه معنی صریرم الصلا خون منار »
 (نظیم)

او قونیلان ادعیه و عزایم مخصوصه بیده
 (خواص) و بو مثلوه عزیمتلی ،
 دعوتلی اجرا و قرائت ایدنلره [اهل
 خواص] اطلاق اولنور :

« خواص خاك پايك شرحنی تحقیق ایدن مردم »
 « غبار ايله بیاض دیده خونباره یازمشر »
 (فضولی)
 « سوادنده فروغ نور وحدت »
 « حروفنده خواص اسم اعظم »
 (نفی)

« اوپه مش کیمدر آنک دامن طایجان »
 « ایشته افواه خواص ایشته شفاه اعلام »
 (نابی)

« خَوَاطِرُ » [ع] « خَاطِرُه » نك جمع
 دیکری . اورایه ده باق .
 مفردیله جمع دیکری اولان (خَاطِرَاتُ)
 ممدوحات و مذموماتده قوللانیلدینی
 حالده (خَوَاطِرُ) یالکیز مذموماتده
 استعمال اولنور . مثلاً نماز قیلارکن
 ذهنه کن (خَوَاطِرُ نَفْسَانِيَه) کبی .

« خَوَانُ » [ف] « يَمَكُ سَفْرَه سِي »
 اوستنه طعام قونیلان
 صینی ، تپسی . (خَوَانِجَه) = کوچك
 تپسی . (خَوَانَسَالَارُ) = سفره جی ،
 کیلارجی .

« ای بنی محروم ایدوب بزم وصالندن مدام »
 « غیرى خوان التفاتی اوزره مهمان ایلین »
 (فضولی)

غمخوار ، ضربه خوار) ، (مَرْدُخَوَارُ)
 = یامیام . (مِخَوَارُ) = عشرت ایدن ،
 سرخوش . (شیرخوار) = سوت
 ایچن .

« میهمان میزبان لطنی خاقان وکدا »
 « حمدخوان خوان جودی پیرو طفل شیرخوار »
 (نعت شریف - نظم)

« خَوَارِجُ » [ع] « خَارِجُ » کله سنه
 { مراجعت اولنه :

« خَوَارِقُ » [ع] « خَارِقَه » نك جمی :
 { (خوارق عادات) .

« خَوَارَه » [ف] « بِنِه جَك ، بِنِنْتِي :
 { (خواره فقیر) .

« خَوَاسْتِكَارُ » [ف] ایسته بیچی ،
 { ایسته یین ، طالب :

(خواستکار شرف ، خواستکار
 شهرت) . [خَوَاسْتِكَارِي] = طَالِبُكُ ،
 ایسته بیچیلک .

« بَمُوسِي ارنی کوی ، لن ترانی کوش »
 « بَخَوَاسْتِكَارِي رُویت بانتظار شهود »
 (سامی)

« خَوَاسْتَه » [ف] مطلوب ، ایسته .
 { نلش ، ایسته نین :
 (خواسته انام ، خواسته عالم) .

« خَوَاصُّ » [ع] « خَاصُّ » و « خَاصَّه »
 { نك جمی : (خواص

قرآن ، خواص وکلا ، خواص بندکان ،
 خواص احبیا ، خواص ادویه) بعض
 امراضه تأثیرات معنویه اجرایی ایچون

معتبر ذات ديمكدر . § استاد، معلم؛
 او قوديجي، او قودان. (خواجهگي) =

خواجهك، افنديك : (« بزازستان»
 بدستان خواجهگيسي، بدستان
 خواجهگيلرندن) بونك جمعي اولان

(خواجهگان) = اليوم بومفناالرده
 قوللائيلايوب يالكز بو عنوان ايله معروف
 رتبه رسميه ايله آني حائز اولانلره اطلاق

اولنور. ازمنه سابقه ده (خواجهگان
 ديوان همايون) = ديوان عالي افنديلري
 معناسنده رجال دولته اطلاق اولنوردی:

(جسد دانش بك خواجهگان ديوان
 همايوندن ايدي.)

«خواجه كه ايله بغايت تعظيم»
 «حق استاد عجب امر عظيم»
 (وهي)

خوار } [ف] خور، حقير، ذليل:
 (خوار بي مدار) .

(خواری) = خوراق، حقيرلك .
 (خواركار) = تحقير ايديجي، ايدن .

«بوغبار قدم آل عبا»
 «موردن خواردر الحق اما»
 (خاقاني)

§ (خوار) بييجي، بين . ييمك
 معناسنه اولان (خوردن) مصدرندن
 اسم فاعل مرخدرکه اصلي (خوارنده)
 در . لکن بومعناده تركيبسز قوللا.
 نيلاز: (وظيفه خوار، كباخوار،

«طره طاق ورواق همسر ذاة البروج»
 «سايه سقف بلندي خوابگاه اختران»

(نفي)

«خوابگاه ياره كيردم عرض ايجون احوالمی»
 «پر پریشان حالی كوردم اونوتدم حالی»
 (محمود جلال الدين)

«مذهبنده سكا ايلرستم ونازی خلال»
 «شوق خدمتله ايدن دیده سنه خوای حرام»
 (نابي)

خوابیده } [ذ] او يومش، او يقويه
 (طالمش): (طفل خوابیده)
 جمعي (خوابيدگان) .

خواتيم } [ع] (خاتم) ك جمعي.
 مهرلر: (خواتم رسميه،
 خواتم شخصيه) خاتملر
 خواتيم } مقامنده دخي استعمال

اولنور: (خواتم مصالح، خواتيم اعمار).
 خواتين } [ع] (خاتون) ك جمعي:
 (خواتين عصمت قرين)

خواجه } [ف] لسان عوامده
 (خوجه) ديه معروفدر.
 طريق عليه رجال ومنسوييني .

(خواجه دسترا، خواجه عالم،
 خواجه كاشات) = ييمبرميز مفرخ

موجودات عليه اكل التحيات افنديميز
 حضر تلري. (خواجه تاش) = برافنديك
 متعدد بنده لرندن هر بری. (خواجه سرا)
 = خادم زنجی. يالكز ايراد اولنورسه

« خنده سی ایدی تبسم اوکک »
 « یعنی سلطان گروه رسناک »
 (خاقانی)

حَقِّقُ } [ع] بوغازنی صیقوب
 بوغتمق، بوغازی صیقوب
 بوغتمق : (خنقا) = بوغتمق صورتیله
 دیمکدر . بومقامده اکثریا (اخناق)
 قوللانیلیر .

حَوَابُ } [ع] اویقو . (خواب
) = آغیر اویقو .
 (خواب نوشین) = طاتلی اویقو .
 (خواب آلود، خواب آلوده) =
 اویقوباصمش، اویقوسی کلش، طالفین .
 (خواب آلودگی) = اویقو باصمقی
 حالی، خواب آلوده لک، طالفینلق .

(خواب خرگوش) = طاوشان
 اویقوسی که حیلله، اغفالدن کنایه اوله رق
 قوللانیلیر . (خوابگاه، خوابگاه) =
 اویقو اویوبه جق محل، یاتاق اوطه سی .
 [خوابناک] = اویقوسی کلش،
 (خوابناکی) = اویقوسی کلکک . §
 (رؤیا) معناسنده ده قوللانیلیر :
 (عالم خواب، تعبیر خواب)، (خواب
 دیده) = رؤیا کورمش دیمکدر که بالغ،
 بلوغه ایرمش کنجدن کنایه در . (خواب
 نادیده) = نابالغ، بلوغه ایرمه مش
 چوجقدن کنایه در .

کولیحی، کوله کوله، پک کولنجلی دیمک
 اولور . مثلا . (برزم خنداخذ) دینیلیرسه
 اریایی سورکلی کوان، یاخود زیاده
 کولنجلی بر محل آکلاشیلیر :

« سوکره طالمر کولر احوال عبرتبخشکه »
 « اوله خواهشکر بودهرک بزم خنداخذینه »

خندان } [ف] کولیحی، کوان :
 (لب خندان، دلبر خندان
 دوشیزه خندان، چهره خندان،
 روی خندان)، (خندان روی) =
 کولر یوزلو، بشوش الوجه . (خندان
 خندان) = کوله کوله، کوله رک .

« کل خندانه دونوب آجسه دهان »
 « نشر نور ایلر ایدی اول دندان »
 (خاقانی)

خندق } [ع] قلمه، طایبه کبی
 مواقع مستحکمک ناک اطرافنه
 آچیلان اوزون چوقور که لسانمزه
 تحریف ایله (هندک) دینیلیر . [ترلا
 خندق] = سیلرک آقسی ایچون آچیلان
 آرق که طوغریسی (خرق) در .

خنده } [ف] کوله : (خنده
 حنده) مستانه، خنده لا ابالیانه،
 خنده مستهزیانه)، (خنده زمین) =
 فیض بهار ایله یرک یاشاروب یشیلنمهی .
 (خنده جام) = طولدریلنجیه قد حده
 پیدا اولان رونق . (خنده فرما،
 خنده فرزا، خنده بخشا) = مضحک،
 کولدریچی .

« سعی ایله کشفه مقنعه راز مہمی »
 « آگله نہ در خیرہ اجزای اطالی »
 (لا)

حَازِرٌ . { [ع] طوموز دیمک اولان
 خَازِرٌ } (خَازِرٌ) كُ جَمِی §
 طبعہ (داء الحنازیر) = اکثریابو بونده
 پیدا اولان و صراجہ و طوموز باشی
 دینین علت .

حَاسٌ . { [ع] انسانی ذکر الله
 و عبادتدن منع و تمویق
 ابتدکی ایچون (شیطان) . اطلاق
 اولنور . (خَاسِی) = شیطانہ منسوب ،
 عائد اولان : (وسوس خَاسِیہ) .

حَاجِرٌ . { [ع] اوجی سیوری ، شکلی
 اگری معروف بر نوع
 بیحاق . لسانزده (ج) حرفیله قوللا .
 نیلیر . مع مافیہ جیم عربی ایلہ تحریرہ
 دقت ایدملیدر . (خَجِرِی) = خَجِرہ
 منسوب ، خَجِر شکیلده اولان :
 (خَجِرِی اللِّحِیہ) = اینجه اوزون
 صاقالی .

« مژہ کقام دوکوب غمزه آلور جامت عجیب صامه »
 « ایشیدر دوکسه قان اوق عادتیدر آلسه جان خَجِر »
 (فضولی)

حَدَا حَمْدٌ . { [ف] یک جنس اولان
 اشبو ایکی لفظک آره .
 سندہ کی الفہ الف مساوات دینیلیر کہ
 ایکسینی معنی جہتیلہ تسویہ ایدیور
 دیمکدر . بو حالده معناسی زیادہ ، سورکلی

ثقلت ، طبعنه نفرت و یرن اطوار و اوضاع
 مقامنده دخی ایراد اولنور :

« نیجه شمشیر اوبر دابر عرباندر کیم »
 « اولدی خیمازه کش خسرت پہلوسی نیام »
 (جوری)

حَمِيدَةٌ . { [ف] اکرلمش ، بوکلش :
 [ع] عجبوز قد خمیده ،
 سالخورده خمیده قامت) ، [خَمِيدِگی] =
 اکر بیلک ، بوکر بیلک .

حَمِيرٌ . { [ع] تحریف ایلہ (خُور) .
 یوغرولمش اونک مایه لا .
 حَمِيرَةٌ . { [ع] نمشی ، مایه لائمش اولان
 شی . [خَمِيرِ کَار] =

خور یا بیچی ، یوغور بیچی § (خَمِير مایه)
 یا خود (خَمِير ، خَمِيره) = اصل طینت ،
 اجزای فطرت مقامنده دخی استعمال
 اولنور . (خَمِير طومق) = یوغور مق .
 (خَمِير اتمک) = قاریشدیروب یووار .
 لامق . (خَمِير اتمک) = اینی پدشمه مش
 اولان ، پدشکین اولمایان اتمک . (خَمِير
 اولتی) = کیوشه یوب یوموشامق .
 (خَمِير ایشی) = اون ایلہ یوغروله رق
 یا بیلان بورهک و انواعی . (خَمِير جی) =
 آشچیلرک یا لکیز خور ایشی یا بمقده
 ماهر اولانی . (خَمِير سز) = یهودیلرک
 ایام مخصوصه لرندہ اکل ایتدکاری
 مایه سز اتمک : (خور سز بایرامی) =
 یهودیلرک معلوم بایرامی :

اولسه کرکدر . زیرا عربی لهجه لرده
 [خَمَم] سوتی چوق مه ومصرده
 حاصل اولان برنوع دیکنلی نبات
 معناسنه در . (اختری) به کوره معنای
 ثانیده مکسورددر . برده (خَمَم)
 دریادن ظهور ایدن کوچک جانور لردن
 برینک اسمیدر که بونلرک ایکسنکده
 ترچکه قوللانديغمز (خَمَم) لفظیله
 مناسبت ومقارنتلری اولدینی آشکاردر .
 بناء علیه یوقاروده عرض اولندیقی وجه
 ایله بولفظک (خَمَمه) دن محرف اولسی
 اغلب احتمالدر .

حمر { [ع] شراب ، انسانی سرخوش
 ایدن اسکیش اوزوم شیره سی ؛
 علی الاطلاق سرخوش ایدیجی مایعانه
 اطلاق اولنور . (خَمَری) = شرابه
 منسوب ، عائد (خَمَریه) = شرابه
 دائر سویلنه نیان قصیده ، منظومه :

بو عشرتخانه فانیده خمر بی خمار اولماز
 (معلم ناجی)
 « او قوندقجه خمریه لر گاه گاه »
 « ایدردک خم باده ایچره شنانه »
 (عزت ملا)

{ [ع] بش . برنجیسی نادراً
 وایکنجیسی اکثریا اسلوب
 فارسی اوزره صفت اوله رق
 قوللانیلیر : (اوقات خَمسه ،
 حواس خَمسه ، اصابع خَمسه) موصوفک

مفردی مؤنث اولسه ده قاعده عربیه
 رعایتیله (خَمَس) دینیله مز . مثلاً
 (لطائف خمس) اصلاً دینلمز . شیوه
 لسان اقتضاسیجه مطلقاً (لطائف خمس)
 دینیلیر : (خمس عطا بی ، خمس نوایی ،
 خمس یحیی) .

« کورمش آتی صکره دن عطایی »
 « خمس یازوب ایتش ادعایی »
 (مقدمه)
 « عجز ایدر هر بری بحث قدره »
 « جس خمس ایله عقول عشره »
 (حلیه شریف - خاقانی)

خَمَس { [ع] اللی . (خَمَسون) ده
 دینیر : (ایام شتا اربعین
 ایله خمسیندن عبارتدر) .

خَمُوش { [ف] صو صیحی معناسنه
 اولان (خاموش) ک تخفیفی .
 (خَمَس) صورتنده ده تخفیف اولنور .
 سه ده استعمالی اندردر :

« ضحکی قویسون ظرفا کر به دن اورسون دم کیم »
 « اولدی هم بزم خوشان او اطافت کانی »
 (سروری)
 « برر ایکیشرباده نوش ایلدک »
 « لب باییلانی خوش ایلدک »
 (عزت ملا)

خَمِیَازَه { [ذ] اَسَنک ، اسنه مه :
 (خمیازه رسن ، خمیازه
 غیر اختیاری) ، (خمیازه کش) =
 اسنه بیجی ، اسنه یی § انسانک روحنه

گیسو ، خم کاکل) ، (خم بجم ، خم
در خم ، خم اندر خم) = بوکم بوکم ،
قیوریم قیوریم . (خم شده ، خم
گشته) = اکریش ، بوکیش : (قد
خم شده ، گیسوی خمگشته) .

« کل طوغرولهام میکده به رغننه آنک »
« کیم بار ریادن قد برکشته سی خدر »
(روحی بغدادی)
« ذوق اورندا بلر تمام کیم طوته ست و شاد کام »
« برالده جام لاله قام برالده زلف خم بجم »
(نفی)

« صافلاسون جانانقابت زلف خم در خم سنی »
« طالی سیر ایله سن سیر ایتمسون تالم سنی »
(مقالی)

« ای زلف خم بجم دو کیلوب سینمه اوستنه »
« زنجیر پای عمر شتاباتم اول نیم »
(ندیم)

« قامتی خمکشته الده کاسه در یوزه سنی »
« سائل در کاهی ایتمش پیر چرخ اخضری »
(نعت - نظم)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ } [ع] خریعی شراب صابیحی ،
حمّار } میخانه جی . (دارالحمّار ،
خانه خمار) = میخانه ، شرابخانه :

« خراب جام عشقم ترکس مستک بیلور حالم »
« خرابات اهلنک احوالی خمار اولاندن صور »
(قضولی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ } [ع] سوزی ککیزدن
خمّمه } سوبله مه که خمّملیق
اثری . (خمّم) لفظی بوندن محرف

« نه کونه نیر اعظم خلیفه تالم »
نظام بحش ام ساینه خدای شکور »
(نافی)

« یار دیمچک اولوب جناب الله »
« بیکلر یاشا ای خلیفه الله »
خلیل } [ع] خالص ، صادق دوست .
مؤتئنده (خلیله) دینیز .

جمع مذکری (اخلاء) دره . (خلیل الله)
= حضرت ابراهیم علیه السلام .
(خلیل آزر) = خلیل بن آزر
دیمکدر که پیغمبره شار الیهدر . یالکیز
(خلیل) اکثریا علم شخص اوله رق
قولالانلییر :

« کمه بنیاد خلیل آزرست »
« دل نظر کاه جلیل اکبرست »
(لا)

« شمعی کازار خلیل الله مسکندر بگنا »
(جلال)
« چون از لدن باگدا عشق اولدی دلیل »
« یانار ایسه م بن یانایم ای خلیل »
(مفرجیه - سلیمان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ } [ف] اگری ، بوکیش : (قد
حمّ) خم ، قامت خم ، ابروی خم)
« سنبل خم اولور رشک ایله کاکل بوکلنجه »
(فطنت)

« خم ابروسنه اولمازدی مثال »
« قنادین بوکسه های اقبال »
(حلیه - خاقانی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ } بوکم ، قیوریم : (خم زلف ، خم

خَلْوَتُ { [ع] تنها ، تنها به چکامه ،
تنهاق ، یا انگزلی :
اختیار خلوت ، گوشه خلوت ، طلب
خلوت) § خالی ، تنها او طه و حمامه
او طه کبی اوفاق ، آبروی یقانیله حق
محل : (خلوت چکادی ، خلوت کبردی ،
خلوتدن چیفدی) (خَلْوَتْخَانَه) =
کیمسه سز ، ایشسر قالب استراحت
ایدیله حک محل . (خَلْوَتْسِرَا —) =
مکلف خلوت محلی . (خَلْوَتْگَاه ، خَلْوَتْگَه)
= محل ازوا . (خَلْوَتْ گزیده) =
خلوقی اختیار ایتش اولان (خَلْوَتْ
گزین) = منزوی ، اختیار ازوا ایدن
(خَلْوَتْ نشین) = تنهالقده او طور بچی ،
او طوران :

« خدا یگانة خلوتسرای قریت »
« خدیوملک نبوت شه فرشته جنود »
(ساهی)
« نورو چشم برده لندی کنبه علیا کبی »
« گوشه کبر خلوت اولدی دیده ینا کبی »
(نابی)
« غیردن بز می خلوت ایتش ایدک »
« بربری چهره دعوت ایتش ایدک »
(وحید)

خَلُوقُ { [ع] اخلاق کوزل ، تواضع
کوستر ، انسیتی طاتلی ،
سویملی آدم : (مرشد خلوق)
« ادیب و نطق و وظائف شناس »
« لبیب و خلوق و لطائف شناس »
(عزت ملا)

خَلِیدَه { [ف] دورتیلوب باتیرلمش ،
صاپالائش : (تیغ خلیده)
خیر خلیده ، پای خلیده)

« بر رتبه ایدردی نرم رفتار »
« اولمازدی خلیده یاینه خار »
(غالب دده)

خَلِیْطَه { [ع] قاریشیدیرلمش ،
قاریشیق ، معدنیات
ومایه اتمک یکدیگر یله امتزاجندن حاصل
اولان مرکباته اطلاق اولنور
اصطلاحات کیمیوه دندز : (قوروشون
و آنتیمون خلیطه سی ، باقیر و قوروشون
خلیطه سی ، کوموش و باقیر خلیطه
سی) .

خَلِیْفَه { [ع] خلافت کبرای
اسلامیه بی بالارث والا
ستحقاق حائز اولان شوکتلو پادشاه
شهنشاه اجداد افندیمز حضرتلرینیک
عنوان علویت بیان ملوکاه لریدر :
(خلیفه رسول الله) (خلیفه الله)
عنوان قدسیت نشانی ، اسلام پادشاهلری
حضراتنه اطلاق شرعاً قرین جواز
کورلمش اولان القاب تعظیمیه مخصوص
سه دندر . بولکه لسانمزده تحریف ایله
معانی سائرده دخی قولانیلیر .

خلق ایتدی ، انس و جنك خلق (خَلْقاً) = صورت ظاهره اعتباریه .
 ﴿ کافهٔ انبای بشر ، انسانلر : (خلق جهان ، خلق عالم)

« زهی باری که لعبت خانۀ صنعندۀ خلق ایلمر »
 « هزاران دلبرموزون هزاران دلبرحسنا »

(نابی)

« محتاج آگما جله خلق عالم »

« آنکله بولور حیاتی آدم »

(غالب)

« تکرری بر حکمدار عادلدر »

« فیضی مجموع خلقه شاملدر »

(فضولی)

« آفی خلق ایتشیدی حق ممتاز »

« اعتدال اوزره نه کوته نه دراز »

(خاقانی)

« هرکوشه طربزار صفا خلق ممالک »

« فرخنده درون کل کبی خرم سرعالم »

(نشاطی)

« مثلی یوق مانندی یوق برماهه کوکلم منجذب »

« کاشانی خلق ایدن اللهه کوکلم منجذب »

خَلَلٌ } [ع] نقصان ، ضعف ،
 بوزوولق ، اکسیکاک .

(کلک ، کتیرمک ، ویرمک) ماده لرله

قوللانیلیر : (شیرازه انتظامه خلل

ویرمدیکی ، ترتیبده خلل وار ، ایشنه

خلل کلش) ، (خَلَلِیدِر) = خلل

بولیجی ، بوزولیجی .

« بونظم سلسله سی ایلز قبول خلل »

(فضولی)

غلیظ ، مضرسوز سوتله : (خلط کلام)

= هذیان ، صاحمه صابان . (خلطه) =

معاشرت ، انسیت ، الفت معناسنه در :

« دخی بر کیمسه رسول ایله مدام »

« ایله سه خلطه ایدوب بعض کلام »

(خاقانی)

« اکثری خلط کلامک هذیان محوم »

« عجیبا طوتدی می شاعرلری جمای سخن »

(وهبی)

خَلْفٌ } [ع] آزد ، آرقه : (خلف امام)

خَلْفٌ } [ع] باباسندن سوگره
 قالار اوغل : (خیر الخلف ،

خیرخلف) = ایی عملی ، خیرلی اوغل .

« اوقومازکن اوخلیلک خلقی »

« ایتدی ملزم علمای سانی »

(خاقانی)

﴿ برینک برینه کن ، برینک آیرلدینی

یره سوگره دن یکن : (خلفاعن سلف)

= اولجه یکندن سوگره کلنه انتقال

صورتیه . بویکه اکثریا ذکورحقنده

قوللانیلیر . جمی (اَخْلَاف) :

« اول در ایسه دل آگما صدقدر »

« جانان ایله جان خلف سلفدر »

شیخ غالب)

« هم اوسرمایه فضل و شرفک »

« سلف اشرافنه خیر الخلفک »

(خاقانی)

حَلَقٌ } [ع] یاراتمق ، یارادلمق :

حَلَقٌ } (جناب حق آدمی طور اقدن

(بر وقتسده که یورك ابتلاى سبودای
آفت نمون ایله مشغول خلیجان و بین
توارد افکار کونا کون ایله دائمی
الغلیان اوله — نمونه ادبیات)

« ساقی بزهی صون که دل تجربت آموز »
« اندیشه انجم ایله وقف خلیجاندر »
(لا)

خَلْجَالُ { [ع] بعض دیار قادیلرینک
زینت مقامنده آیاقلرینک }
طوپوقلریله بالدیرلری آره سنه یعنی
آیاغک بیلکنه طاققلری کوموشدن
ویا آتسوندن معمول حلقه ، آیاق
بیله زیکی :

« نیجه دریا سرامواجی ابرمش اوج افلاکه
که هر کردایی بر خلخال ساق عرش رحماندر
(ریاضی)

« خیال بوس یایه دست امیدم صارلمقدن
« کو کلمه حلقه حلقه آهله خلخاله دونمشدر
(نهاد)

« پای زیبای زنان اوزر نه لازم خلخال
(معلم ناجی)

خَلْدُ اللَّهِ { [ع] اللهدائم و باقی ایتمسون
معناسنده بر جمله دعائیه }
درکه اکثریا سلاطین عظام خضراتی
حقلرنده ایراد اولنور :

« خَلْدُ اللَّهِم سلطانا سقی ارض العراق
(فضولی)

خَلْطُ { [ع] قاتوب قاریشدرمق ،
قاتیلوب قاریشدرمق }
(خلط اجزا ، خلط معادن ، خلط
میاه ، اجزائک خلطی) § عادى ، فنا ،

« بو غمدن بنی ایله یارب خلاص »
« دوشنلر قیوگدن بولورهب خلاص »
(عزت ملا)

« خلاص ایلردی جان دردمندک اولسه درمائی »
(شیخ الاسلام یحیی)

« ره متابتمکدر طریق فوز و نجات »
« هوای صرحتکدر امید خیر و خلاص »
(نعمت - فضولی)

خَلَّاقُ { [ع] اسماء حسنادندر .
یاراد یحیی ، یارادان ؛

یوقدن وار ایدن : (خلاق عالم ،
خلاق کائنات) ، (خلاق المعانی) =
تخصیص ایله شاعر ایرانی « کمال »

اصفهانى نك عنوان مشهوری ، تعمیم
ایله معانی جز یله خلاق و ابداع ایدن
شاعر وسیع الفریحه یه اطلاق اولنور :

« خلاق جهان طاله قیلدنده تجلی »
« هر شخصی برر حال ایله قیلش متسلی »
(جلال چلبی)

« ایله مشدی آتی خلاق ازل »
« حسن اخلاق ایله بی مثل و بدل »
(خاقانی)

« اشته خلاق معانی شمدی کلدی طاله »
« کوش ایدک آتاریش کیم تر جانیدرسوزم »
(نفعی)

خَلْجَانُ { [ع] اضطراب ، تترمه ،
دبرنمه . اکثریا قلبه }
عطف اولنور : (خلیجان قلب ، خلیجان
درون) ، (خلیجانه اوغرامق) =

وهمیانه قاپیوب یورك چارپنتیبی چلمک :

خَلَّاءٌ } [ع] طبعیت و ناس معنا .
 خَلَّائِقٌ } سنه اولان (خَلَّقَهُ) نك

جمعیدرکه لسانمزده مخلوقات ، خصوصیه
 بالجله ابنای بشر معناسنده قوللانیلیر .
 بومعناده (خلائق) طرزنده یازیلهماز .
 مفردی اصلا استعمال اولماز : (کافه
 خلائق) § (خلائق) = مفرد
 حکمنده ، خدمتچی چاره به معناسنده
 قوللانیلیرکه بو طرز استعمالی اعتباریه
 عادتاً ترکجه اشمشدر :

« شفاعت ایله او روز بلاده بنده گه کیم »
 « خلائق بزم آغوش ایدر زبانه و دود »
 (ثابت)

« ریزه ریزه جوهر جان خلائق قدر بتون »
 « ساحه سنده یا عمل ناس اولان زریک روان »
 (لا)

خَلَّاصٌ } [ع] قورتارمه . بومعناده
 (ایتک ، ایلهمک)

ماده لریله قوللانیلیر : [دیکیزه دوشن
 چوجنی چیمایجی خلاص ابتدی ، جسور
 بر آدم بولنسه بدی بیچاره قادینی خلاص
 ایدردی] § قورتلمه ، قورتلمش :
 (امکان خلاص ، چاره خلاص ، امید
 خلاص ، خیال خلاص) § قورتلمش ،
 قورتیلان . بومعناده (اولق) ماده .
 سیله قوللانیلیر . (خلاص اولق) =
 قورتلق : (بیچاره درد معیشتدن
 خلاص اولدی ، خسته لکدن خلاص
 اولدی) .

[ع] آغیر اولمایان .
 خَفِيفٌ } (ثقیل) نك ضدی .

اصل ترکجه سی (یگنی) لفظی ایسه ده
 الیوم مهمجور حکمنده در : (آغیر
 باصنجه یگنی قالفار — مثل قدیم) ، (بار
 خفیف ، شی خفیف ، خفیف صو ،
 اشیای خفیفه ، خفیف یوک ، تکدیرات
 خفیفه) (خفیف المزاج) = مشربی
 خفیف ، خوبیا ، قرارسز ، تمکینسز ،
 تربیه سز ، دلشمن آدم . (خفیف الروح)
 = خوشکرو ، خوش صحبت ، انسانه
 الفی صیقتی و یرمه یین آدم . (ثقیل -
 الروح) نك ضدی :

« جسمنک لحمی خفیف ایدی تمام »
 « لحم و شحم اسی دکلدی اوهام »
 (خاقانی)

خَلٌّ } [ع] سرکه : (حامض خل)
 } = اصطلاحات کیمیویه دن

اولوب سرکه طوزی دیمکدر :

« و یرر کندی امری ایله خوشه تاک »
 « کیمین باده ایلر کیمین خل پاک »
 (عزت ملا)

خَلَاءٌ } [ع] تمی ، بوش یر §
 } ممشایه ، آبدستخانه یه اطلاق

اولنور . نصلکه عربیده دخی (بیت -
 الخلا ، دارالخلا) دینیلیر :

« بهار کلشنی ازهار ایله قلوب مملو »
 « یقین اولدی که ممکن دکل وجود خلا »
 (فضولی)

« دیرباد و یروب طفل عندلیبه سبق »
 « کورتوردی چهره هزاردن نقاب خفا »
 (فضولی)
 « زهی فاتح که اغصان خفادن ایتمده ابراز »
 « نقاب برک پیچیده هزاران میوه اشهی »
 (نابی)

خَفَافٌ { [ع] چیزمه ، مست ،
 پاپوج کبی آباق قابی صاتان
 اصناف دیمکدرکه لسانمزده تحریف ایله
 (قَوَاف) دینیلیر . عمرییده (خَفَّ)
 دینیلن آباق قابی بی یاپان معناسنه درکه
 بو معنا اعتباریله لسانمزده (خَفَافِیَه)
 صورتنده قوللانیلیر : (مَعْمُولَاتِ
 خَفَافِیَه) .

خَفَايَا { [ع] جمع . کیزی شیلیر ،
 آشکار اولمایان خصوصات :
 (خفایای وجدان) ، [آثار ادبیه یه
 زاده طبیعت دینلر خفایای قلبه نه بیوک
 وقوف کوسترمشمل — لا] مفردی
 باشقه معناده قوللانیلیر :

« طیم آینه الهام فیوضات خدا »
 « بگا کشف اولدی بوسورتله خفایای سخن »
 (وهبی)

« برده انداز خفایای بطون »
 « روشناساز خنایای قنون »
 (لا)

حَفَّانٌ { [ع] فی الاصل جنکده
 زره اوزرینه کیلین پاموقلی
 لباس دیمکدر . مؤخرآ استارسز اوزون
 قماش انتاری یه اطلاق اولنمش و کیت

کیده « خَلَمَتْ » کبی اییکلی قماش لباس
 مقامنده قوللانیلشدر . تحریف ایله
 زباززدی (قَفَّتَان) در : (قَفَّتَانِ آغاسی)
 = اوائلده وزرائک البسه سنی حفظ
 وترتیبه مأمور اولان خدمتکار لرینه
 دینیلیردی .

حَفَّانٌ { [ع] یورک چار پنتیسی ،
 یورک اوینامه سی . فی الاصل
 دیره نوب اوینامق ، حرکت ایتمک معنا .
 سنه ایکن مؤخرآ تخصیص ایله (یورک
 اوینامه سی) معناسنده قوللانیلشدر .
 بناء علیه (حَفَّانِ قَلْب) دیمکه لزوم
 یوقدر .

حَفِيٌّ { [ع] کیزی . (جلی) مقابلی :
 (خفی و جلی) مؤنثی اولان
 (خفیّه) دخی ایکی صورتله قوللانیلیر .
 بری آشکار اولمایان ایشلرده استخدام
 اولنان آدم || دیکری ده صفتدر .
 (عنایات خفیّه) و (الطاف خفیّه)
 کبی . (حَفِيَّات) = آشکار اولیان
 شیلیر : (حَالِمِ الحَفِيَّاتِ ، حَالِمِ حَفِيَّاتِ)
 = جناب الله . (حَفِيَّآ) = آشکار
 اولمیه رق ، کیزلیجه .

« حَالِمِ سِرِّ حَفِيَّاتِ جِهَانِ »
 « واقف جمله ذرات نهان »
 (حلیه شریف — خاقانی)
 « قیلدی اول لطنی خفی الالطاف »
 (وله)

قاره خطمی ، خطمی شروبی ، خطمی
گوکی) طبعه بعض امراضك تداویسی
خصوصندہ ادویہ مؤثرہ دن اولہرق
استعمال اولتور . ()

خطیب شیرین صدا) جماعت مواجہہ .
سندہ نطق ایراد ایدن آدم : (خطیب
لا ابالی طور ، خطیب بی پروا) .
(خطیبانہ) = نطوق ، ناطقہ پرداز

خطوہ } [ع] آدمی : (خطوہ
واحدہ) خطوہ اولی .

(فسح الخطوہ) = آدمی کنیش ،
کنیش آدمی آنان . (خطوہ انداز)

= آدمی آنجی ، آنان . (خطوہ
اندازی) = آدمی آتھینی . (خطوہ

شمار) = آدمی صابجی ، صایان .
جمی (خطوات) در .

» کمی پرکار کمی خطوہ شمار حرکت ،
» کمی نقطہ کمی پای بدامان سکون «

» ای خطوہ شماران چکلیک زھکدرمدن «
(معلم ناجی)

خطیہ } [ع] کناہ ، قباحک ،
صوح : (انسان ارتکاب

ابتدیی فمک برخطیہ عظیمہ اولدینی
آ کلاینجہ اظہار ندامت و توبہ قویہ

ایله طلب عفو و مغفرت ایتلیدر)
(خطیئت) طرژندہ دخی قوللائیلدینی

وارددر . جمی (خطایا ، خطیئات) ذرا :
(وامہات الخطیئہ اطلاق اولنان حرص

وحسد و کبر ایسہ قوای فعالہسی
اولدیندن — تھرہ — اما کف باشا) .

خطیب } [ع] خطبہ او قویان :
(خطیب خوش آواز ،

اولانہ باقیشہ حق صورتدہ .
» مسجد اقصای مقصودک امام اعظمی «

» جامع امرار و عرفانک خطیب منبری «
(نعمت شریف — نظم)

» بویله آغاز ایلہسون شمدنکیرو القابگہ «
» جامع نہ قبہ کونک خطیب منبری «

(نفی)
خطیر } [ع] شرف و شان صاحبی
اولان : (امیر خطیر ،

علامہ خطیر) رفیع ، عالی ، بوجہ
اولان : (فکر خطیر ، رأی خطیر ،

اثر خطیر) بیوک ایش معناسندہ
قوللائیلان (امر خطیر) تعبیری

عمر پیدہ دخی عین معنی ایله استعمال
اولتور . کلمتک معناسندہ (خطر ،

مخاطرہ) افظرلینک معناریله اصلا
مناسبت یوق ایکن مرحوم معلم ناجی

افتدینک لغت کتبابندہ (خطیر) ی
مخاطرہ لی ، خطری دیہ تفسیر و تعریف

ایله می و دیگر بر لغت کتایندہ دخی
معنایی بوسورتله کوسرتلکدن ماعدا

(امر خطیر) تعبیرینک دخی بوکامثال
اولہرق ذکر ایدلسی خطایہ حمل اولنہ .

حفاء } [ع] کبزی اولہ ، کبزیلیک :
(عیان و خفا ، خفای معنی) .

خطا } [ع] یا گشت، یا گشتی؛
خطا } (معتزک بوقوی خطادری،
بوجه ده خطا وار، تصحیح خطا، خطا
و صواب جدولی)؛ قیاحت، یا کلمه؛
(قولده خطا جوق ناولور با عفو ایدر
افندی بی - مثل مشهور) (خطا بخش) =
خطا باغشلابی . (خطا پوش) =
خطا اورتیجی . (خطا کار) = خطا ایدیجی،
ایدن . (خطا) = دخی یا کلمه معناسنه
لفت اولوب یا لکنز (خطا) شکلنده
و یا کبیله رق ، یا کلمق معناسنده
قوللانیلیر . (خطام) طرزنده
قوللانیتاز: (خطا قتل) = اصطلاحات
فقیهه دن اولوب قصد مقرر اولدی
حاله یا کلمه صورتیله وقوع بولان
قتل ایدمکدر . (خطا تیره) تشبیه غوکاتی
« آور قومیه دن آدمک جاتی »
(عزت ملا)
خطاط } [ع] کوزل یازی یازان
خطاط } استاذ ، حسن خط
خواجهمی: (اسهام عثمانیه ده کی خطوط
مختلفه مشاهیر خطاطیندن مرحوم
« وحدتی » نک خط دستیز) ،
(کل خطاط جاهل) قوی مشهوردر .
خطابا } [ع] (خطبه) نک جمعی .
خطابا } اورایه ده باق: (خطایای
سابقه ، خطایای خفیه)

خطا } [ع] هلاکه تقریب، تهلاکه؛
خطا } (شفر بر خطر، خطر عظیم،
طریق بر خطر) ، (خطا نالده) =
خطری ، تهلاکه کی: (وادی خطر ناک)
جمعی (خطار) در جمع الجمعی اولان
(خطر) = علوقدروشان معناسنی ده
ایفاده ایدر . مع مافیله فی الا حاصل
ارتاق ، دوهیه مخصوص تمعا ، مس جن
معنارنی ماده ایدن (خطره) نک
جمعی اولان (خطرات) ده (خطر) نک
جمعی اغتار اولسانمزده اول صورتله
استعمال اولور .
« محوا اولوب دفتر دلدن اثر خوف و خطر »
« دوشدی بیغوله اذبازه غموم و آلام »
« او انجه یگما بو خطر رونمون »
« عیان اولدی فحوای المخلصون »
(عزت ملا)
« هایت خطرات طریق مأمندر »
« توقف ایله (عونی) علیک عون بالله »
(عزت ملا)
خطف } [ع] قابتی شوشک
خطف } کوزی قاماشدرمی ،
کوزی آلتی: (خطف ابصار ،
خطف بصر) ، (خطاف) = قلیجی،
قابوب آلیجی؛ قیرلانج دینلن قوش .
خطمی } [ع] هر روف بر نوع نبات
خطمی } و چیمکدر . انواعی
وارددر: (آق خطمی ، کل خطمی ،

اهل نجوم عددند معروف بر کوبک
اسمی . (خضیب) ک مذکری ، مؤنثی
مساوی ایسده (خضیبه) صورتند
تأیثی ممکندر : (اصابع خضیبه) .

خَطّ { [۵] چیزکی : (خطّ
مستقیم) = هندسهده
طوغری چیزکی (خطّ منحنی) =
اگلش ، چاربق چیزکی (خطّ
فاصل) = فصل ایدیچی ، آیریچی
چیزکی (خطّ وصل) = بیتشدیریچی ،
بیتشدیرن چیزکی . (خطّ استوا) =
کره ارضی اورتهسندن ایکی قسمه
آیران دائره موهومه ، چیزکی . §
مجازاً صیره ، صف ، یول : [خطّ
مدافعه ، خط رجعت ، خط حرکت ،
تیمور یول خطی ، تلغراف خطی ، خطّ
حرب ، خطّ مخابره] § یازی : (حسن
خطّ ، خطّ کوفی ، خطّ رقه ، خطّ
تعلیق ، خطّ جلی ، خطّ ثلث ، خطّ
نسخ ، خطّ دیوانی ، خطّ ریحانی ، خطّ
سیاقت) ، (خطّ مایون) = بالاسی
خطّ دست موفیت پیوست حضرت
پادشاهی ابله موشخ اوله رق شرفصادر
اولان امر شریف . فرمان عالی .
جمی اولان (خطوط) بو معنالر
اعتباریله قوللانلییر . آتیده کی معنایه
شامل دکلدور . (خطّ دست) = ال

یازیسی . نظمه (ط) حرفنک اسکافی
جاژدور . « نغی » نک بیت آتیسنده
هم شده لی ، هم ساکن اوله رق استعمال
ایدلشدر : [نوخطان شیرین کار ،
ساده رویان رنگین عذار — کافی]

« سخنور اولدیغندن ماعدا سیرایله بن کیمسه »
« خطّ تعلیقی ترجیح ایدر خطّ صماد اوزره »
§ تازه ظهور ایتمکه باشلامش
اولان صاقال : (خطّ مشکین ، خطّ
وخال) . (خطّ آور) = صاقالی
بلیرمش اولان . (خطّ نو ، خطّ
نوخیز) = هنوز کورنمکه باشلایان
صاقال . (نوخط) = صاقالی هنوز
کورنمکه باشلایان کنج (خطّ آورده ،
خطّ بر آورده) = صاقالی کلش ،
چیمش اولان :

« نه ممکن روی خوبان نه دی اولق خطّ بر آورده »
« جهان یک فیض و یک خاصیت فردوس اعلادر »
(صبری)
« ویرر رونق عذار یاره خطّ مشکبار البت »
« طراوت بخش اولور کلزاره ابرنوبهار البت »
(فطنت)
« آفرین ای شوخ نوخط سن ده می اولدک اذیب »
(معلم ناجی)
« خطّ رخن تازه تراش ایندی یار »
« کجدی قلیچدن فتن روز کار »
(صبری شاکر)
« آلدی دل نالانمی بر منجه دلبر »
« جزئیجه خطّ آور »
(لا)

« یا اول کیشی کیم تبر جکر دوز قضایه »
 « خصمانه چکوب تیغ زبانش سپر ایله »
 (نفی)

« خصم بدخواهناک اولسون بوجهانده دایم »
 « کاری ایواہ ندم حاصلی زخم شمشیر »
 (اسماعیل حتی)

حَصَى { [ع] خایه سی چیقارلمش
 حیوان ناطق § بورولمش
 حیوان. اکدیش .

حَصِيب { [ع] اوجوزلق ، بوللق
 یر : (شهر خصیب ،
 بلده خصیبه) § صاحب خیر ، مکرم
 آدم .

حَصِيبَه { [ع] بر شیشه مخصوص
 حالت که دیگرنده
 بولنیمه ؛ باشقه سنده بولنمایان حالت
 مخصوصه . (حَصِيبَه) اکثریا اشخاص

حقننده ، (خاصه) اکثریت اوزره
 اشیا حقننده قوللانیلیر : (حَصِيبَه)
 عدل و رأفت ، خصیبه حلم و حیا ،
 خصیبه جود و سخا) کبی . جمعی (خصائص)
 اورایه ده باق .

حَصِيم { [ع] ایکی دشمنک هر
 بری ؛ خصومت ایدیجی ؛
 ایدن : (خصیم لثیم ، خصیم عنود) .
 (خصیمانَه) = دشمنانه ، خلافتکیرانه .
 جمعی (حَصَاء) در .

حَصْرَاء { [ع] بک یشیل معناسنه
 اولان (اخضر) ک

مؤنثی در : (کسوه خضرا ، عمامة
 خضرا ، حله خضرا ، حدیقه خضرا)
 اسماء فارسیه یه ده (اخضر) کبی صفت

اورور : (باغچه خضرا ، دشت خضرا ،
 درخت خضرا ، شاخ خضرا ، بروک
 خضرا) § سبزوات ، اکل اولنان

یشیل اوتلر . جمعی (حَصْرَاوَات =
 سبزوات . (حَصْرَاءِ دِمْن) = سوپور .

تیلکارده بیتن یشیل فیلیز دیمک ایسه ده
 حدیث شریفدن اقتباساً فرومایه ،
 سویسر کوزل قیز و قادیبندن کنایه
 اوله رق استعمال اولنور :

« هوا عرائس گلزاره اولدی چهره کشا »
 « بهار کلشنه کیدردی حله خضرا »
 (فضولی)

« کییوب اکنوکه مائی جامه لر سیرچن قیلسه ک »
 « یم خضرا ده خضره کورده کی عیسیایه بکزر سین »
 (خسرو)

« قبه خضرا دکل نوغچه لاهوتر »
 « کیم یوزندن برق اورر نورمین مستعان »
 (لا)

« طراوت بین صورت اوله خضراء دمندن کج »
 (علی روحی)

حَصِيب { [ع] بویالی ، بویانمش
 قنالی ، قنالاغش :
 (لحيه خضیب ، دیش خضیب = قنالی ،
 قنا قونمش صاقال . [بنان خضیب] =

قنالی پارماق اوچلری . (کف خضیب) =
 قنالی نیجه ، ال . (کف الخضیب) =

صاحبگردن، چو جگرک ابوبندن خونی
 کبی (خشبه) = خشیت صورتیله،
 تعظیمی قورقو سببيله: (اثر خشیت،
 استیلاي خشیت) .
 « ایلردی سجد شبانگناه »
 « قلبنده طورردی خشیه الله »
 = (نامت - لا)

صاحبگردن، چو جگرک ابوبندن خونی
 کبی (خشبه) = خشیت صورتیله،
 تعظیمی قورقو سببيله: (اثر خشیت،
 استیلاي خشیت) .
 « ایلردی سجد شبانگناه »
 « قلبنده طورردی خشیه الله »
 = (نامت - لا)

« اول شه صاحبقرانین سن که زور هیبتک
 نیمه یوزیک قهرمانه ویردی خوف و خشیتی
 (واصف)

« اول شه صاحبقرانین سن که زور هیبتک
 نیمه یوزیک قهرمانه ویردی خوف و خشیتی
 (واصف)

« کیم واردی عربده برقیله »
 « مستجم خصت جمله »
 (غالب دده)

« کیم واردی عربده برقیله »
 « مستجم خصت جمله »
 (غالب دده)

« خصم (یاو) مثلا دوست
 مدحندن نه اصی یاو زمیندن نه غم)
 (خصم جان ، خصم جاحد ، خصم
 قوی) .

« خصم (یاو) مثلا دوست
 مدحندن نه اصی یاو زمیندن نه غم)
 (خصم جان ، خصم جاحد ، خصم
 قوی) .

« استقامت شمر اعدادن سنی ایلر مصون »
 « حق ایدر اصحاب صدق خصمهنی البت زبون »
 (لا)

« استقامت شمر اعدادن سنی ایلر مصون »
 « حق ایدر اصحاب صدق خصمهنی البت زبون »
 (لا)

« برینه غلبه اتمکه چالیشان، خلافکبر،
 مدعی: (حضور حاکمه خصمک
 دلائل مقنعه سرد اتمه سی) (خصمانه)
 = دشمنه سینه، مدعی اولانه یاقیشه حق
 صورنده: (نگاه خصمانه ، مدافعه
 خصمانه)

« برینه غلبه اتمکه چالیشان، خلافکبر،
 مدعی: (حضور حاکمه خصمک
 دلائل مقنعه سرد اتمه سی) (خصمانه)
 = دشمنه سینه، مدعی اولانه یاقیشه حق
 صورنده: (نگاه خصمانه ، مدافعه
 خصمانه)

« خصمک ستمن آکلایماق خصمه ستمدر »
 (لا)

« خصمک ستمن آکلایماق خصمه ستمدر »
 (لا)

« خصمه قارشینی هر صف سیار آشر بوسکورر »
 (معلم ناجی)

« خصمه قارشینی هر صف سیار آشر بوسکورر »
 (معلم ناجی)

کيفترة، علال واطرافه مبتلا اولانلری
 نداوی ایچون مخصوصاً یا بلهش محل .
 علت ، مرض ، خلوصه طاعون ،
 قوله را کبی احراض ساربه مقامده
 (خسته لقی) تعبیری قوللائیلیر .
 (اسکندر یه ده خسته لقی ظهور ایتمیش ،
 او جو ارده خسته لقندن اثر قالمیش)
 بوتمبر (صاغلق) مقابلته ده استه مال
 اولنور . (خسته لقی ، صاغلق انسان
 ایچوندر) ، (خسته لقی) = اعلیل
 الوجود ، مرایق اولان آدم .
 « یار سؤال اینه که حالک ندر »
 « خسته فضولی نه ویررسک جواب »
 « بالذات عبادته کیدردی »
 « دلخستاره شفا آیدردی »
 (حضرت پیغمبر حقنده)
 . [ع] (خاسر) ایله
 خسیر مترادفدر . اورا به یاق :
 (فقیر خسیر ، بنده خسیر)
 [ع] جبری ، اقتداری
 خستلس (سببته صرفیائده
 بولغا یوبدائما حفظ نفور و اموالده و شکون
 اولان آدم : خسیس ایله جو مرادک خرجی
 بردر . عادی ، آشاعی ، باباغی ،
 دکر سزه (شی خسین ، کار خسیس ،
 اشیای خسیسه ، مشاغل خسیسه ،
 شخص خسیس) بوکله تک برنجی معناه
 سی (خست) دن ، ایکنجی معناسی
 (خست) دن مشتقدر : [الهی !

هر کیمی قبول ایدرسه که عزیز (ایدروسک) ،
 هر نه قدر خسیس ایهه — ستان پاشا [ع]
 (خستینه) [ع] کوتو خوی ،
 (آفاق طبیعت) : خسیسه
 خود بینی ، خسیسه کاسه لیس ، خسیسه
 کدائی [ع] .
 [ع] کراسته یا بیلان قالدین
 (خسب) قوری آجاج . جمعی
 (احشاب) . دیگر جمعی قوللائیلار .
 (خسبیره) = آجاج ، تحته پارچه سی .
 (خسه) = کذلک آجاج پارچه سی .
 بونک جمعی (خشات) در : (خشب
 صادق ، خشب کازب) اصطلاحات
 نباتیه دندار .
 [ع] معروف بر نوع
 خشخاش نباتدر که انواعی وارددر
 « افیون » بونامک باشلری اوزر سینه
 مخصوصاً آجیلان چیر کیلردن ترشح
 ایدن سولدن عبارتدر : (آق خشخاش)
 = بستانی اولان نوعی (فصیله
 خشخاشیه) = اصطلاحات نباتیه دندار .
 [ع] خشوخته متصف ،
 خشین سرد ، قاتی اولان .
 (شی خشن ، مرد خشن) .
 بساط خشین ، قلب خشین ،
 خشین آدم ، اشیای خشینه ، مفروشات
 خشینه .
 [ع] تعظیمه قاریشقی
 خشیت قورقور : اولولعه قاریشی
 قورقق که عبادک جناب حقندن ، اسرائک

(خزینہ دار) = ذی قیمت اوانی و اشیا و اموالک موضوع اولدینی محلی حسن محافظه به مأمور اولان (خزینہ داری) = خزینہ دارلق . (خزینہ کھیا « کدخدا » سی) = طوب قابو سرای هایوننده کی « خرقة سعادت » ایله ایچ خزینہ نک باش مأموری ، محافظی و اندرون هایون خدمه سنک رئیس ، ناظری دیمکدر . (خزینہ مانده) = قیدی ترقین اولنهرق دواته قالان مال ، آتجه . (نفعاً للخزینة) = خزینہ نک منفعتی ایچون . بوکی تمییراتی ضرورت مس ایتمدکجه قوللانمه ملیدر . (خزینہ وکیلی) = سرای هایون آغالرینه مخصوص صندوقکارلق خدمتی . جمی (خزائن) : (خزائن دولت) .

حَسَّ { [ف] اوت پارچه سی ، چورچوب : [خس و خار ، خس و خاشاک] ، (خسیوش) = حیلہ کار ، مرانی ، بالانجی آدم . « مسکن ای بلبلسکا گه شاخ کادرگه قفس ، نیجه شاقسین که آهندن طوشمز خاروخس » (فضولی) « مهیا ایدی سینده خاروخس » « قودی برشراره اول آتش نفس » (عزت ملا)

خَسَائِسُ { [ع] (خَسِيسَة) نک جمی . اورایه ده مراجعت اوانه .

خَسَارٌ { [ع] ضرر ، زیان . اکثریا مادیاتده قوالانیلیر : (خسار عظیم ، خسارت عظیمه)

جمی (خَسَارَاتُ) : (آمریقاده وقوع بولان قاصرغهنک مملکت ایراث ایتدیکی خساراتک میلیونلرجه دولاره بالغ اولدینی غزته لرده کورلشدور) « اوغرا تیدی فلک خساره ناگاه . » « اما نه خسار عیاذ بالله . » (نورس قدیم)

خَسَاسَتٌ { [ع] فرومایه لک ، آچاقلق ، بایاغیلق : (خساست طبع ، خساست مزاج ، خساست فکر ، خساست طور ، معامله نک خساستی) ، (خِست) ده باقعلی .

حَسَّ { [ف] فی الاصل (خَسَنٌ) مصدرندن اسم مفعول اولان بولفظ مجروح ، یاره لشمش معنا . سنه درکه مثلا (دِحْسَتَه ، خَسْتَه دِل ، خَسْتَه خَاطِر) کی ترکیبلرده بومعنی قصد اولنه بیلیر . لسائمزده ایسه مرضه متبلا اولمش ، کینی بوزولمش ، مزاجنه فنالق کلش معناسنده و ذی روح حقنده قولانیلیر : (اوشاق خسته لشمش ، بو آدم خسته در ، حیوان خسته) (خَسْتِگی) = خسته لقی . جمی (خَسْتِگان) . (خَسْتَه خانه) =

خزاندیده) ، (خَزَانِي) = خزانه
منسوب : (رنك خزانِي ، حزن خزانِي)
اکثریا نظمه (بهار) ه مقابل ایراد
اولنور :

« پیلورمیسین که آسودیکم هله آه او عالم وصلتک »
« نه کوزل نهاری لیالی وار ا. نه کوزل بهاری خزانئی وار »
(لا)

« بن اولمه ده یم هزاره ثانی »

« دینسون بگا بلبل خزانئی »

(معلم ناجی)

خَزَانَه } [ع] « خزینه » معنانه در .
بویله قبح خا ایله غلطدر ،

اصلی (خَزَانَه) در § مجازاً انسانک
قلی ، کوشلی . اصلنه ده باق :

« کم قدر قفل آهنه محتاجدر ینه »

« مملو ایکن درونی کهرله خزانه نك »

(نابی)

خَرَف } [ع] چاناق ، چوملک کبی
چاموردن یا پیلوب آتشد

پیشیرلدکن صوکره قوللانیلان قاب

قاجاق ، اوانی تراپیه . (خز فپاره) =

چاناق پارچه سی ، چوملک قیرینی :

« پست ایدر قدرینی مانند خز فپاره کساد »

(اشرف)

خَزِينَه } [ع] نقود و اموال قونیلوب
صافلانہ حق محکم ، رصین

محل ، انبار و سائره . مجازاً هر شیئک

کثرتله بواندینی یرده اطلاق اولنور :

(خزینَه جلیله مالیه ، خزینَه خاصه

شاهانه ، خزینَه کتب ، صو خزینه سی) ،

خَرُوب } [ع] کچی بوینوزی
دینیلن قورو میوه :

(خرنوب شریقی) (خَرُوب) مترا -

دفیدر : (خروب هندی) .

خَرِيْدَه } [ع] باکر ، قیزاوغلان
قیز . § دلنه مش اینجو .

جمی (خَرَانِدَه) . هر ایکی معنانه کوره

بونک جمی جدیاده قوللانیمالی .

خَرِيْطَه } [معرب] اصلی یونانیدر .
بر مملکتک ، و یا بر

اولکة نك مسطح رسمی دیمکدر : (خریطه

مجسمه) = قاپارتمه خریطه . (خریطه عالم ،

خریطه جزیره ، آمریکا خریطه سی) .

خَرِيْف } [ع] فصول اربمه نك
او چنجیسی که ترکجهده

(کوز) دینیلیر : [فصل خریف ،

موسم خریف] .

خَزَانِي } [ع] (خزینَه) نك جمی .
اورایهده مراجعت اولنه .

همزه نك یرینه (یا) تحریر ایدله ملی :

(خزائن شاهانه) .

« جهان نتیجه جود خزائن رحمت »

(نابی)

خَزَان } [ف] یا براق دوکمی موسمی ،
(کوز) دینیلن فصل

ایامک صوئکی ، (قاسم) ک اوائلی :

(وقت خزان ، باد خزان ، خزان

یا پراغی) ، [خزانیدیه] = خزان

کوردمش ، صاراروب صولمش : (برك

خَرَجَنَك { [ف] ینکج . اکثر یا
 انظمده قول الانبیلیر :
 « حارایدرد صید و شکار ایتمکه نینر فلکی »
 « لب دریای جلالنده کی ادنی خرجنک »
 (لا)
 « بواسه کر تربیت معدنک آتش و آب »
 « بر اولور طبع سمندرله مزاج خرجنک »
 (نفی)
خردل { [ه] بر نوع نبات تحمیدر که
 اشتها آچق ، طعامه لذت
 و یرمک ایچون معجون کی اعمال و استعمال
 اولور . (خردله) = خردل دانه سی .
 (خردل لابه سی) = خردللی مایه .
 (خردل یا قیسی) = خردل سوویله ریک
 یا بلش یاقی کاغذنی بیجا لایق مده
 « بانه یاقی » [ا] یازوی بیورتمق ،
 حرق (یرتلق) : (خرق لباس ،
 خرق کر بیان ، خرق عادت ، انوابک
 خرق) § صوت آقه جق یاریق : (ذکر من
 خرق ، بوستان خرق) ، (خرق آچق)
 = صوت آچتمق ایچون یازیق آچمه
 لسان عوامده تحریف ایله . (آرق)
 دینیلیر .
خرگه { [ف] بیوک چادر ، اوتاق .
 مخفی (خرگه) .
 (خرگه ماه) = هاله ، شرکجه بی آی
 تغیلی .
خرگله { [ف] اشک ، آت شورینی
 § قول الانبیلیرغله آت شمامش
 خو سیز جنس فرس ؛ ینیک آتی §

مجازاً تبریه سیر ینیک و پدی فرقدن
 عاجزه زین آدم نایله مقوله خرگله بر
 طاقم اشخاص) .
خرگوش { [ف] طاوشان . فی الاصل
 بیوک ، اشک قول اقلی
 دیمکدر . (خواب خرگوشی) =
 طاوشان اویقوسی ، چیت اولسه اویانه جق
 قدر تخفیف اویقوانه . (حالت)
 « خدا قادر دویا لیر که به دن خرگوشلر بیدا »
 (حالت)
 « خرگوش کی کوزی آچیق اویقوی وارمش »
 « ابر مرسه نه طاک دولت بیداره بنفشه »
 (نجاشی)
خرمن { [ف] فی الاصل (خا) نیک
 کسریله در . فقط لسا .
 نزرده قمحه سموده ایله (خارمان) دیه
 معروفدر . بقدا ی کی محصولانک
 بیجلا کدن سوکره دانه لر بی صاماندن
 تفریق ایچون جمع ایدنه سی . بیسین ،
 کومه مقابله در . (خرمنگاه) =
 خارمان محلی .
 « آسیاب چرخه کندیم کلدیکم عیب ایله مه »
 « بزده مهنی خرمنندن صیرامش بردانه تر »
 (غوثی دده)
خرمچله { [ع] قاطر بو نجینی
 دینیلن اوقاق دیکیز
 بو جگر کی قابوغی که اکثر یا بوک حیوانلری
 ایچون یا ییلان باشلقلرک کنارلرینه ماق
 بو نجمله قاریشینی دیکر لر بولانه
 « لیک خرمره قدر قیمتی بیلزلر »
 (نیشانه) : (نیشانه بیورتمق) (نفی)

(خزیز) و محرق (قارپوز) دره .
(خزیزه هندی) = (المخاضه) قارپوز
دینیلیر . (خزیزه روباه) = ابو جهل

قارپوزی .
خزله [ف] صو دولابی بوستان
خزله دولابی

[ع] مصرف : (خرج
خرج) (مطبخ) (وکیل خرج) =
مطبخ وکیل و مصارفی مدیری § صرف:

(بوگون لعیب الاحباب چوق باره خرج
ایتمش ، الندوکی باره بی خرج ایندیور)
§ بعضی اجزادن مرکب خطیطه : [بنا

خرجی ، دیوار خرجی ، خراسان خرجی ،
لوگون خرجی ، خرجه یابلس صاعلام
دیوار] § الیسه اوزرینه و اثواب

کنار لینه اسکله ، قایطانله یاسلوب دیکلن
سوسلی شرید و ساثره : (اغیر خرجی
انتاری) § عمل ، ایش منقاسنده ده

قوللا نیلیر : (بیهودم تکلیف) اتمه
بو ایش آنک خرجی دکل ، قیشیم
زمهر برده اویضرویه کیتیک هر سیکیتک

خرجی دکل . (خرج ظالم) =
هر کیتیک ایشنه کلیر ، یارار معناسنی
افاده ایدر . (خر جلق) = مصرفه

حاند آتجه جزئیات مصارفه مخصوص
پاره (آخر جزوله) = یول مخرقی ،
مأهورینه رسماً ویریلن یول یاره نیی .

• یولنه خرج ایدیم تقدحیات الله ایکن
• که کچر فرصت عمر که زمان کبر مناله
• هله ایش ب (ابوالسعود)

اولیه عجلره مداوم اولان اشخاص
(خرابات) لفظی (خرابه) نک جمعی
اوله رق قوللا نیلیر سه پک مناسیتیز

اولور :
« خرابانک میان میکشاند نامی قالمشدر ،
(لا)

« رندانک اولور یری خرابات »
= (لا) =
« خرابانی کورنلر هر یری بر حلقن سویلر »
(قوجه راغب)

خرابه [ع] ویرانه ، بیقلیش اینه
خرابه محلی [خرابه زار] =
ویرانه ک ، خرابه سی چوق محلی

[خرابه شین] = ویرانه دم اوطوران :
« ای خرابه مطافی آهستین »
« ممرکز حیرت کجا مسین »

خرابه (ع) = (معلم تاجی) لفظ
خرابه [ع] جمع غیر مسبله دن
خراب (آندان ویر کورنر که ایوم

بدل عسکری نامله نسیمه اولور .
(خرابگذار) = خراج ویرنجی ،
ویرن .

خرابه ویرنه ویرنجی .
خرابه [ع] خرابی ، ویرنجی معنا .
سنه اولان (خرخره) نک
جمعی . اصطلاحات طیبه دندر . مفردی

قوللا نیلیر : (خراخ فرقیه ، خراخر
کوفیه کله یاره لوله) = (خرابه) .
خرابه [ف] قاوون ، قارپوز
خرابه (منقاسنده ذر . بونک محقق

خرابه [ف] قاوون ، قارپوز
خرابه (منقاسنده ذر . بونک محقق

خرابه (منقاسنده ذر . بونک محقق

شیدن بحر و میته سورنمه. (خَدُولَانَه)
 = خذول اولانه یاقیشه جق صورتده.
 . { [ف] اشک. (خَرَبَان) =
 حَر { اشکچی . (خَرَبِنده) =
 اشک و سائر یوک حیوانلرینه باقان آدم.
 (خَرَدَشْتِ) = یابان اشکی. (خَرَكْرَه)
 = اشک یا و روسی. (کَرَه خَر) =
 یا و روسی. (خَرَكْلَه) = اشک
 سورسی. تعمیم ایله آت ، قاطر کچی
 دیگر حیوان سوریلرینه ده اطلاق
 اولنور. (گَلَه) فارسیده سورسی
 دیمکدر .

خَرَاب { [ع] ویران ، اسکییوب
 { بورولش ؛ بیقیله جق
 حاله کلش ، قاغشایوب ویران اولش
 دیمکدر. (مَمُور) ک ضدی: (موقع
 خراب ، مکان خراب) ، (خَرَابِی)
 و (خَرَابِیْت) = خرابلق معناسنه در.
 (خراب) لفظی ذاتاً بییقلق معناسنه مصدر
 اولدیقتن بالاده کیلرک موقعنده بوده
 قوللانیلیر . بیقیله جق حالده بولنان
 سرخوشه مجازاً (خَرَاب) و اکثریا
 (مست خراب) اطلاق اولنور .

خَرَابَات { [ه] میخانه ، بیوک
 { غازینو ، عشرتخانه لر
 مجموعی. (خَرَابَاتِی) = او یله برلره منسوب ،
 مداوم اولان آدم . (خَرَابَاتِیَان) =

(خدمه خاصه ، خدمه جوامع ، خدمه
 ضباط) (خدمه) بعضاً مفرد مقامنده .
 ده قوللانیلیر : (فلان محکمه خدمه .
 سیدر) .

خَدَنک { [ف] قاین آجایی ؛ او
 { آجاجدن یاپیلان اوق :
 « دکسه خاشاک حقیره نظر تربیتی »
 « قاب قوسینه اولور قدر و مزیتله خَدَنک »
 (نعت — لا)

خَدِیج { [ع] مدت حمل تمام اوله دن
 { طوغان چوجق . لسانغزده
 بو قوللانیلیر . فقط بونک مؤنثی اولان
 [خَدِیجَه] قوللانیلیر .

خَدِیغَه { [ع] « خَدِغَه » نك
 { مرادفی ، معناجه آندن
 اقوادر . اوسته بقلی آلداتمه دیمکدر .
 نادرأ (خَدِیغَت) طرزنده ده قوللانیلیر .
 جمعی (خَدِیغ) در . (خَدَائِع)
 یازمه ملی .

خَدِیْن { [ع] یار شفیق ، دوست
 { وفادار ، همدم صادق
 معناسنه در : (خَدِیْن حَزِیْن ، خَدِیْن
 قدیم) .

خَدَلَه { [ع] مفردی نادرأ قوللا .
 { نیلان (خَاذِل) ک جمعی .
 اراذل ناس ، آچاق اشخاص ، فرومایه
 آدم لر دیمکدر .

خَدُول { [ع] یاردیمسز ، کیمسه سز
 { قالوب ذلیل اوله ، هر

اکثریا (خطا) و (خَلَل) لفظلرندن
بريله برابر قوللايلير: [خَبَط و خَطَا،
خَبَط و خَلَل].

خَبِثٌ } [ع] کوتو، سردار،
پيس : (مال خبيث،
شيء خبيث، اموال خبيثه، افکار
خبيثه) § سويسز، اصلي نسلي بليرسز،
آچاق آدم: (شخص خبيث، افراد خبيثه،
اعوان خبيثه) (خَبِيثَانَه) = فرومايه،
آچاق اولانه مناسب کوريله جك
صورته: (اطوار خبيثانه) . جمی
فرقان کریمده وارد اولدیی اوزره
(خَبِيثُونَ) و (خَبِيثِينَ) و مؤنث اولان
(خَبِيثَه) نك جمی (خَبِيثَات) . در .

خَبِيثَه } [ع] فنا خوی، فنا حال ،
چيرکين شي ، کوتو حرکت
کبي فرومايه لکدن ، آچاقلقدن متولد
حالت . (رَذِيْلَه) کبي . بومعنی اعتباريله
جمی (خَبِيَاثَت) در . (خَبِيْث) نك
مؤنث باشقه درکه بالاده ذکر اولندی .

خَبِيْرٌ } [ع] خبردار ، واقف .
(خَبِيْرَانَه) = واقف اولانه
ياقيشه جق صورته: [رَبّ خَبِيْر] .

حَمٌّ } [ع] مهرله مک ، مهرلنک :
(ختم نامه، ختم سند، مکتوبک
ختمی) [بومعناده (تَخْتِيْم) زياده قوللا .
نيلير . § تمام ايمک ، بيترمک : (ختم
قرآن ، ختم کلام ، ختم کتاب ، ختم

حيات) . (خَتْمَه) = برکتناي برکره
باشدن صوگه قدر بيترمه ، ختم ايمه .
بونک جمی (خَتَمَات) در : (خَتَمَات
فرقان کریم) .

خَجَالَتٌ } [ع] اوتانمه ، اوتانمقله
خَجَلٌ } شاشيروپ قلله :
خَجَلَتٌ

« ايلدی رنگ رخک کلره ايراث خجل »
(معلم ناجی)

« نه قدر يوزله سهل يوزسزه خجلت کلز »
(وله)

« بزه خجالت عقبا قصوری يتمزی »

« بوخاکدان فناده قصوری نیليه لم »
(ناثلی قدیم)

حَدٌّ } [ع] ياکثاق : (لَاَهْ خَدَّ)
حد = لاله ياکثاقی .

« خال خدکمی بویا سوخته پروانه میدر »
« قراروب دوشمش اوله شمع شبستان اوزره »
(رحمی)

خَدَشَه } [ع] وسوسه ، مراق ،
اورکنتی ، راحتسزک :
(خدشه درون ، خدشه بخشا) جمی
(خَدَشَات) .

خَدَمٌ } [ع] خدمتکار ، خدمت
ايديجي معناسنه اولان
خَدَمَه } (خادم) نك جمی : [مير
صاحب حشم وخدم] ،

خاینگنه ([ف] غوزطه و اون الله
 یاییلان برنوع طائی .
 ترکیه ده مجرفی (قایغه) در .
 حیاه ([ف] قوش کبی حیوانلرک
 یومورطه سی ؛ بدن انسانده
 یومورطه یه مشابه اولان عضو معلوم .
 (خایه ابلین) = شیطان خایه سی
 دینیلین برنوع طاش .
 خبائث ([ع] خبیثه) نک جمعی .
 کوتوشیلر ، رسوا بقلر :
 (ام الخبائث) = شراب که استعمالی
 تقدیر بنده انسانی رذائل احوالی ارتکابه
 سبب اولدیغیدن بو صورتله تشبیر
 قیلنشدیر :
 خبائث ([ع] کوتولک ، مردار .
 اق ، پسلاک .
 [ع] اتمک صاتان ، اتمکچی .
 خباز (اسلوب فارسیده جملنیر :
 (خبازان جمعیتی) = اتمکچیلر لونجه .
 سی که شهر امانت جلیله سی دائره سننده
 رسماً اتمکچیلر .
 خبایا ([ع] خبیثه) نک جمعی .
 کیزلی بیلر :
 قوللانیلماز : (خبایای امروزه خبایای
 مسئله ، واقف خبایا) .
 « رده انداز خبایای بطون »
 « روشناساز خبایای فون »
 (لا)
 خب ([ع] نقل اولان سوز ،
 بیلدیرین لاقیردی ، ماده :

[خبر صحیح ، خبر خیر ، خبر صادق ،
 خبر کاذب] : [س] وقوف ، معلومات :
 (خبرم وار ، خبرم یوق ، خبرم آلمم ،
 خبرم ویرلمه مش ، [فدینک خبری اولمی)
 (تالوق) ، (ویرمک) ماده لر یله
 قوللانیلیر : شعرای قدیمه ادبشاند
 (اتمک) ، (ابله مک) ماده لر یله ده
 قوللانیشلر دره . (خبردار) = وقوفی ،
 معلوماتی اولان (باخبر) = بوذه واقف ،
 معلوماتی دیمکدر . (بی خبر) = خبرسز ،
 طویفوسز ، معلوماتسز . (بی خبرانه) =
 معلوماتسز ، طویفوسز اولانه یاقیشه حق
 طرزده . (بی خبری) = معلوماتسزلیق ،
 طویفوسزلیق . (خبری) = خبره
 منسوب ، خبردن عبارت : (جمله
 خبریه)
 « صبا لطف اتمک اهل درده درمندن خبر و بردک »
 « ن مجروحه جانن جاهه جانانن خبر و بردک »
 (فضولی)
 « نوح دورندن ویرر بر بر سئوال ایتسه نک خبر »
 (وله)
 « خبر آلدق او طرفدن بزه آدم کلدی »
 « کانه استماع » = (لا)
 [ع] عربیسه معانی :
 « حیط » (عطفیده فی) آفاده ایدر .
 « استمرده کی موقع استعمالی اعتبار یله
 کجه وقفی راست کاه باص ، رق کورجه سنه
 یور ییوب کیمک معناسدن یا کیش
 تحرک اتمک معناسی لقمصد اولکوره و

خانگی } [خ] خانه ده کیلردن ،
 اوده بولنان ، اوده کی ،
 خانمان } [خ] اوبارق ، خانه ،
 خان خلق ، عبال و اولاد ،
 ماملک والحاصل جمله سی . (خانمانسوز) =
 خانمان یا قیچی ، یاقان (خانمان بر انداز) =
 خانمان محو ایدیچی ، ایدن [بی خانمان] =
 یرسز یوردسز ، خانه سز ، پریشان حال :
 « ملک تجرید در فراغت آوی »
 ترک مال ایله خاناندن کچ .
 (فضولی)
 خانه } [خ] اوبار : [خانه نویی] ،
 خانه قدیم ، صاحب خانه [خانه
 (خانه خدا) = بیت الله ، کعبه معظمه .
 (خانه خراب) = جاهل ، سقیم ،
 مفلس ، پریشان حال . (خانه پردوش)
 = آوی او مولوزنده یعنی نرده اقسام
 لوراده صیاح ایدن قیدسز ، پوردسز
 سرمرئی آدم دیکندرله بعض اسمما
 والقاضه تلاحق ایدن [خانه] لفظی
 فی الاصل مضاف اوله رق الخاق اولنوز .
 مثلا [بازو نخانه ، طویخانه ، تلیر افخانه ،
 اجز خانه ، سیمکخانه] کبی . § کوز
 کوز ، دلیک دلیک ، قسم قسم اولان
 شیرده (خانه) اطلاق اولنوز . مثلا
 حساب جدولر زنده ، کاغذ اوزرنده
 چتر کیلردن ، رقلردن مشکله اقسامه
 (خانه) دینلیدیکی کبی سظونج تخمه منک

منقسم اولدیغی مربع دائرة لوده (خانه)
 اطلاق اولنوز .
 [ف] دانتس ایله ایتنه بین آباده
 « معمر صانیر صدرینی هر خانه خرابک »
 (لا)
 حاور } [ف] شرق ، مشرق .
 (خاورنی) = شرقه
 مشرق ، شرقی . (باختر) = غربه ،
 مغرب دیکدر . [خاور و باختر] =
 شرق و غرب :
 « وار امیدم تابو دریا اوزره کشتی هلال ،
 گناه سیر خاور ایلر گناه کشت باختر »
 [ف] برق اوران دستنگده تیغ بر کره میدر یا خود
 ایلدی دریا به غوطه آفتاب خاوری
 (نفی)
 خاویه } [ف] شتلسکسزیر ، بوش
 چول . (خاوی) ده بومعناده
 لغتدر ، تشدید ایله غلط اوقوماملی .
 خاسیده } [ف] آغیز ابله چیکشمش .
 اکثرا آغیزدن آغیزه
 طولانتمش ، پایاغی سوز حقنده ایراد
 اولنوز . فصل که کتابزده صیره سی
 کلدجه خاسیده اولان الفاضلی ذکر
 [ف] بیسان ایدیوز . (خاسیده گو) =
 پایاغی سوز سولمین .
 « خاسیده سخن صمد سخندانه یا قیشماز »
 (نجار زاده)

« جسم الفاظه روان بخش ادا در خامه م »
« مهد خلیا به صور زای صفادر خامه م »
(جودت پاشا)

خان { [ف] اصلی ترکی (خانغ)
سنه دره . ترك نسلندن اولان حکمدارانہ
مخصوص عنواندر . اليوم ایرانده وزیرا
ورجال دولته وریلور القا بندر .

خاندان { [ف] اصلی ، نسلی معروف
برذاتک اهل بیتله اقربا
ومتعلقاتی : [خاندان قدسیت عنوان
حضرت پیغمبری ، خاندان جلیل الشان
عثمانی] § کریم الطبع ، مسافر پرور ،
فقرا نواز ذوات معتبره به اطلاق اولنور .
صوی ، اوجاق ، یورد صاحبی کیشی
زاده لره ده دینیلیر :

« خاندانی حشره دک معمور او اوب اول خسروک »
« ذات پاک ایله فقرایده عظام دودمان »
(اسماعیل حقی)

خان { [ف] شهر لرك داخل و خار چنده
مسافر قونمق ایچون مخصوصاً
یاپیلان بنا ، قونا قدر که اليوم مسافر خانه ،
اوتل دینیلور .

خانق { [ع] بوغیچی ، بوغان .
(خانق النیر) = اصطلاحات
نبا تیه دندر که قورت بوغان دینین بر نوع
حشیش اوتنه اطلاق اولنور .

خانقاه { [ع] تکیه . (خانگناه)
لفظندن معر بدر : (خانقاه
مولوی ، خانقاه رفاهی] .

خامس { [ع] بشنجی : [جلد
خامس ، فصل خامس ،
رتبه خامسه ، دفعه خامسه] ، (خامساً) =
بشنجی اوله رق .

خاموش { [ف] (ساکت) کبی
صو صیجی ، صوصان .
(خامش ، خوش ، شمش) صور تکرنده
مخففاً دخی قولانیلیر . فارسیده اولدیغی
کبی بوتلرک (صوص) امری مقامنده
استعمالی وقتيله لسانزده دخی تجویز
اولتمش ایسه ده اليوم مهجوردرد .
[خاموشی] = سکوت ، صوصیجلیق .

[وادی خاموشان ، محله خاموشان]
= مزارلیق . قبرستان :
(جویلر چون ایردیلر دریایه خاموش اولدیلر)
(لا)

« جدلسکارانه خاموشی قدر رنگین جواب اولماز »
« سکوتن مرد دانا خصمی الزام ایچون ساقلار »
(راشد)

« سپر انداز عجزه خصمی تیغ خونتشان چکمز »
« شوشان ادب اندیشه زخم زبان چکمز »
(کوبریلی زاده — اسعد پاشا)

خامه { [ف] قلم ، یازی یازمغه
مخصوص قلمش و یا خود مدیر
آلت . [خامه مویی ، خامه مویی ،
خامه مویین] = قیل قلم . (خامه ران]
= قلم یوریدیچی ، یوریدن :

« خسته ناطقه به روح فزادر خامه م »
« ذات عیسی کبی اعجاز نمادر خامه م »
(رشید پاشا)

یعنی تیزه به اطلاق اولنور : (خاله
خانم ، خاله زاده) .

خالی } [ع] تنها ، بوش : (دکان
مؤنثی اولان (خالیه) تشدیدایله غلط
اوقونمالمیدر : [بیوت خالیه ، ایام
خالیه ، اراضی خالیه] (خالیاً) =
بوش اوله رق ، بوش اولدینی حالده .
(خالی الذهن) = ذهنی بوش ، بوش
قغالی .

« حارضك يالاله ياكل ايكيدين خالی دكل »
« اهل نابك غنچه يامل ايكيدين خالی دكل »
(منطقی)

خام } [ف] چيگ ، پيشمه مش ،
اولامش : (میوه خام ،
خام ارمود ، خام شکر) (خام آدم)
= تربیه کورمه مش ، جاهل . §
ایشلمه مش ، صنعتکار آندن کچمه مش ،
حال طبعیمیده اولان : [خام اشیا ،
خام کوموش ، خام باقیر] § یهوده ،
بوش ، فائده سز : (خیال خام ، طمع خام ،
امل خام ، فکر خام) [خامی] = (خاملیق)
= کسپکک ، کوشکک ، یورغوناق .
[خاملامق] = قوتدن دوشمک ،
ادمانسزلق .

« عطر سوز اولق ایچون بزم کله دشمنی نسیم »
« هاون لاله ده سمق ایتمز ایدی عنبر خام »
(نفی)

« نقطه خال سیه طرف رخ دلدارده »
« حبه السودا یا نملل ایکیدن خالی دکل »
(منطقی)

خالد } [ع] ابدی ، دائم ، باقی .
جمی (خالدون ، خالدين) .

خالص } [ع] پاک و صافی اولان ؛
قاریشیق اولمایان شی :
(قلب خالص) = تمیز ، صفوتلی
یورک : (خالص القلب) = یورکی تمیز ،
غل و غشیدن خالی (زر خالص) =

قاریشیق اولمایان ، صافی آلتون (نیت
خالصه) = غرض ، فساددن حاری
نیت (خالصاً) = خلوص و صفوتله ؛
صافی ، پاک اوله رق [خالصانه] =
پاک ، صاف اولانه یا قیشه حق صورتده .
[خالصیت] = پاکک ، صافیک ؛
قاریشیقدن حاری اولق .

« صاف و برآق وضیا کستر ایدی »
« یعنی خالص کوموشه بگذر ایدی »
(خاقانی)

خالق } [ع] اسماء حسنا دندر .
یارادیجی ، یارادن ؛ یوقدن
وار ایدن ، تکرری . [خالقیت] =
یارادیجیلیق : [خالق السموات ، خالق
انس و جن] .

خاله } [ع] بابانک قیز قارداشی .
مریبه و والده نک قیز قارداشنه

« خاڪسار » = توز طوپراق ايچنده
سورين حال پريشان فقير ، حقير ،
دوشكون . (خاڪساري) = پريشا .

نحال اولوق ، دوشكونلك . (خاك
نشين) = فقير ، ديلنجي (خاكي)
= طوبراغه منسوب ، طوبراقدن .

بونك جمعي اولان (خاكيان) = اهل
دنيا ، انسانلر ديمكدر . (خاكي نهاد)
= متواضع ، الچاق كوئكلي :

« خاك اول كه خدا مرتبه كي ايله عالي »
(روعي)

« قدريني انكارايدن ايكي جهانده خاڪسار »
(نظيم)

خاڪستر } [ف] كول ، آتش
كولي . (خاڪستري)

= كوله منسوب ، كول كبي : (رنگ
خاڪستري) .

« سرمه چشم ايله مشلر شمعلر خاڪسترم »
(فضولي)

« ويرسه طبع آتسه كر برق تيفي تربيت »
« معدن الماس ايدردى توده خاڪستري »

(نفي)

خال } [ع] والدهك ارلك قارداشي ،
دايي . لسانمزده بو مئنده

قوللاينماز § انسانك بدننده ، يوزنده
اولان قره بنك ، بك : [خال سياه ،

خال مشكين] ، (خالدار) = بگلي ،
بنكلي .

« برق خاطف صانمه اولمشدر سليم اولك »
« دست پرزورنده شمشير جلادت منجلى »
(معلم ناجي)

« ندم عزم ايليوب ميدانه ات صالحه يدي تقياره »
« صانه يدك برق خاطفدر النده تيغ براني »
(همدمي)

[ع] آشاغى دوشوريجي ،
خافض } آلچالديجي ، آلچالديران .
اسماء الحسناندنر .

[ع] مغرب ايله مشرق
خافقان } ديمكدر . [خافقين]
ده عين مئنده قوللاينلير : [اخبار
خافقين]

خاقان } « ف = ترك » حكمدار عظيم
الاقتدار ، پادشاه شهر .

تشار ديمكدر . في الاصل [مقول ، ترك]
حكمدار لرنيك عنوان مشهوريدر :
[حدود خاقاني ، قيود خاقاني ، قلاع
خاقاني ، سند خاقاني ، دفتر خاقاني] ،
(خاقاني) = خاقانه منسوب خاقانلق .

« خاقان عثمانى نسب كيم مندرج ذاتنده هب »
« اسلام فاروق عرب اقبال پرويز عجم »
(نفي)

خال } [ف] طوپراق : (خاك
باك) = تميز طوپراق
(خاك باي) = آياق طوبراغى .

بو تيمبيرده كي (كاف) ايله (پا) يي
پيتيشيك يازمه مليدر . (خاكدان) =
دنيا ، ير . (خاكرؤب) = سپوركه .

خاطری قلمش، کو جنش. (سؤالِ خاطر)
 کوکل صورمق، کوکل آلمق.
 (خاطرِ شناس) = کوکل طانیبچی،
 کوکل یابان (خاطرِ شناسانه) = کوکل
 یابانه یاقیشه جق صورته (خاطرِ
 شناسی) = کوکل طانیبچی.
 (خاطرِ نشان) = کوکلده یر ایتش،
 اونودله مش اولان (درخاطر ایتک)
 = کوکلده طومتق، عقله کتیرمک،
 اونوتماق. (خاطرِ نواز) = کوکل
 اوخشایچی، اوخشایان. (خاطرِ
 قیرمق) = کوکل اینجتمک.

{ [ع] انسانک درونه
 خاطرَه } سانح اولان رأی،
 فکر: (بونی خاطرَه اولهرق عرض
 ایدیورم) § خاطرده قلمش اولان
 خصوصی، شی: (خاطرَه حیات،
 خاطرَه شبابت؛ خاطرَه پیری)
 جمی (خاطرَات). بونلز ممدوحات
 ومده وماتده قوللانیلیز. جمع دیکری
 اولان (خَواطر). ده باقکنز.

{ [ع] قایبچی، کوز
 خاطف } قاماشدیران. اکثریا (برق). وصف
 اولهرق قوللانیلیز: (برق خاطف)

اولهرق. (خاصگی) = آخرنده کی
 (ه) کاف فارسی به قلب اولمشدر.
 خادمه حسنه || مقرب، قرین ملوک
 اولان خدمه معناسنه در. اوائلده
 بوستانچی اوچاغی ضابطانیله مباشرلره
 وذکور وانادن خدمت مخصوصه ده
 بولنانلره اطلاق اولوردی: [خاصگی
 افا، باش خاصگی، خاصگی اوسته،
 یول خاصگیسی].

{ [ع] قوت، کیفیت،
 خاصیت } فائده مخصوصه؛ تأثیر
 مخصوص. [خاصیتلو] = نافع، فائده لی،
 تأثیرلی دیمکدر: (خاصیتلو هندیا ایه
 کومه جمی، خاصیتلو طورب، خاصیتلو
 کلینجک چیچکی).

«بو خاصیتله سن زخم درونه مرهم اوللازین»
 (ثابت)

«ماهیت حسن وعشقه عارف»
 «خاصیت کرم و سرده واقف»
 (غالب)

{ [ع] آچاق کوکللویک
 خاضع } کوستروب باش اگیچی
 اولان: (عبدخاضع)

{ [ع] فی الاصل انسانک
 خاطر } دروننده اولان طویفوز،
 دوشونجه معناسنه در. ایوم کوکل
 معناسنده قوللانیلیز. بعض مقامده
 فکر معناسنی افاده ایدر. (خاطرمانده)

خاشع [] ، (خاشعاً) = خاشع اوله رق ،
اولدینی خالده . (خاشعانه) خاشع
اولانه مناسب کوريله جک صورته .

خاص } [ع] برقاچ شیشه شمولى
اولمایوب یالکز برشیشه

عائد اولان : [اسم خاص ، طور خاص
طرز خاص ، شیوه خاص ، نشوه خاص ،
اوشیوه تکلم کندیسنه خاص ایدی ،
خاص باغچه ، خاص آخور] مؤنثی

(خاصه) در : [خزینه خاصه ، عساکر
خاصه ، خدمه خاصه] § متعین ، ممتاز ،
ایلوکلن کیمسه لر : (خاص و عام)

بومعنی اعتباریله جمعی (خواص) در :
(خواص و عوام) ، (خاص الخاص) =

خاصدن خاص ، اک خاص § بوزوق ،
قاریشیق اولمایان : (خاص اتمک ، خاص
بویا ، خاص کوموش ، خاص فرانجه ،
خاص اییک ، خاص اون)

« مونس حجره خاص نبوی »
« انس اول کعبه دین راه روی »
(خاقانی)

خاصه } [ع] برشیده بولنوب
دیگرنده بولنمایان قوت ،

کیفیت ، حالت مخصوصه : [مقناطیسده
تیموری ، کهر باده صامانی چکمک

خاصه سی بولندینی معلومدر] خاصه ،
بالخاصه [= سائرلزدن آیری ، مخصوص

خازن } [ع] خزینه دار ، خزینه
محافظی : (خازن اسرار ،
خازن اموال) .

« نامگی نظم بلندمله جیقاردم فلکه ،
« ایده تا خازن اسرار قضا نقش ختام ،
(نفی)

خاسر } [ع] ضرر ، زیانه اوغرا-
یحیی ، اوغرایان : (تاجر

خاسر ، مرد خاسر) ، (خاسراً) =
ضرر دیده اولدینی خالده ، زیانه اوغرا-
یهرق . جمعی (خاسرون ، خاسرین) .

خاشاک } [ف] چور چوب ،
یونقه . فارسیده (خاش

خاشاک) صورتنده دخی قوللانیلیر .
لسانمزده اکثریا معناجه مرادفی اولان
[خس] لفظیله برابر استعمال اولنور .
لسانمزده « خرده » ایله برلکده
قوللانیلیر . (خس و خاشاک) .

« دل جوش عشقه تن صدچاک بی خبر »
« دریا تموج ایتمده خاشاک بی خبر »
(روحی)

« دکسه خاشاک حقیره نظر تربیتی »
« قاب قوسینه اولور قدر و مزیتله خدنگ »
(لا)

« تم خاشاکنه اولتر اور بدرق هجرانک »
(فضولی)

خاشع } [ع] کوچک آلچاقلفی
کوستربجی ؛ نفسنی عادی ،
کوچک کوسترن : [عبد خاشع ، قلب

امام علی رضی الله عنه مخالفت ایدن
کرو هک هر برینه - دائره عدل و حقدن
طیشاری چید قلمی ایچون - (خارجی)
اطلاق اولنور که بونک جمی (خوارج) در.

! خارِق { [ع] پیرنجی ، پیرتان .
ترکیب ایله قولالانیلیر :
[خارِق العاده ، خارِق طاه] =
حادثی پیرنجی ، حادثک طیشاریسندنه
دیمکدر که معناجه (فوق العاده)
تعبیردن اقوادر .

! خارِقَه { [ع] عادتک خارچسندنه
اوله رق تشمش ، خایتله
ممتاز آدم :
« سائره بگزرمی سخندانلرک »
« هر بری بر خارقه در آنلرک »
(معلم ناجی)

بوکله تک سوکنده کی (ه) مبالغه
افاده ایدر ایسه ده (خارِق) ک مؤنثی
اوله رق قولالانیلدینی تقدیرده (ه)
علامت تأیث اوله جفندن انسانه وصف
اوله ماز . او حالده (امور خارقه ،
کیفیات خارقه) دینیلیرده (رجال
خارقه ، اشخاص خارقه) دینیله منزه .
جمله لرده موقع و طرز استعمالنه دقت
ایتمه لیدر .

! خارَه { [ع] (خارا) به باقکنز .
هرایکی معناده آنک مرها -
دقیدر ، لسانمزده بوزیاده قولالانیلیر :
« کل یا کماقلی کلکلی کرا کلی مورخاره لی »
(ندیم)

« نورمواج معانی می سوزمده برق اوران »
« یا لبامی نظمک بر آتشین خارامیدر »
(نفی)

اسلاف شعرادن بعضیلری فارسیده
اولدینی کبی برنجی معناده دخی (خارَه)
طرزنده قولالانشلردر . زمانمزده دخی
هم بو صورتله استعمال وهم قاش
مذکورده اطلاق اولنور . (فضولی) تک
یت آتیسندنه طاش معناسندنه او
صورتده قولالانیلشدر :

« قیلغمیچون تازه کلزار نبوت رونقن »
« معجزندن ایله مش اظهار سنک خارَه صو »

! خارِج { [ع] شولفظک معنای
اصیلی برشیدن چیقیمی
دیمکدر . لسانمزده طیش ، طیشاری ؛
طیشده ، طیشاریده معنالزنده قولالانیلیر :
(اولیله شیلر بنم وظیفه مدن خارچدر) ،
(خارچا) = طیشدن ، طیشاریدن .
(خارِج قِسمت) = حاصل تقسیم ،

بر عدد کلیده ، بر عدد جزئی تک قاج
دفعه بولندیغنی کوسترین عدد . [خارِج
حدود] = صینیرک طیشاریسی (خارِج
بلده) = مملکتک طیشاریسی ، طیشی
(خارِج از حساب) = حسابدن
طیشاریده دیمکدر . (خارِجی) =

طیشاری به منسوب ، طیش طرفه
متعلق : [فضل خارجی ، قسم خارجی ،
امور خارجییه ، تلویضات خارجییه ،
ترتیبات خارجییه] || وقتیله حضرت

خاتم، خاتم زمردین) § صوڤ، الك صوڤ
[خاتم الانبياء، خاتم المرسلين] = پیغمبران
ذی شان حضرتانك الك صوڤ گره كلنی،
سید الانام علیه الصلوة والسلام افندیز
حضرتلمری . کسر (تا) ایله ده لغتدر .
فقط لسانمزده قح (تا) ایله معروفدر :
« بدل اولماز بوکازیرا که سنك نامکدر »
« طونه ماز مهر سلیمان یرین آخر خاتم »
(باقی)

خاتم } [ع] مهرله ایچی ، مهرله یرین
خاتم } § ختم ایدیچی ، بتیریچی ،
بتیرن : [خاتم قرآن]
خاتمته } [ع] بیتکین ، صوڤ :
[حسن خاتمه ، خاتمه کتاب ،
خاتمه حیات ، خاتمه کلام] ، (خاتمته کش) =
صوڤکی چکیچی ، نهایت و یریمی ، و یرن .
خاتون } [ع - ف] قادین . معناسنده
شرف حکمی موجوددر .
نصل که بوئک محرفی اولان [قادین] ایله
(قاری) بیننده ده برفرق معنی وارددر .
[خاتون قیامت] = حضرت فاطمة الزهرا
رضی الله عنها

خارحاز } [ف] دغدغه خاطر ، درد
دل ، خلیجان معناسنده در :
« امّتی اولدقیجه کلچین سرور باغ سور »
« دشمنی اولسون فکار خارزار خارخار »
(نعت - نظم)
خارا } [ف] قانی ، بک طاش ، مرصه .
(سنك خار) صورتنده ده
استعمال اولنور . (خاراشکاف) =
مرصه یاریچی ، یاران :
« خدا قادردر ایلسنك خارادن کهر پیدا »
(لا)
« مالک اولسه کاشکی برقلبه سنك خارده دن »
(معلم ناجی)
§ برنوع قاشدر که صوف کبی موجلی
موجلی اولور . بوگا (خارَه) ده
دینیلیر . (برهان قاطع) ک روایتنه
کوره بو قاش ایکی چشید اولور .
بری (خارای عنابی) در که مخترعی
اولان (عناب) ک اسمنه نسبتله مشهور .
ر در . دیکرینده ده (خارای ساده)
دینیلیر که یک رنگ اولور :

خادع } [ع] خدعه ایدیچی ، ایدن ؛
آلدادیچی . آلداتان :
(بایع خادع) = حيله کار صاتیچی .
خادیم } [ع] خدمت ایدیچی ، ایدن ،
(خادم الفقرا) .
خاز } [ف] دیکن : [خارزار] =
دیکنلک ، چاللیق . (خار

« سر بالینته کلسه ک ای حور »
« ایندی دیر لر دی شهید اوستنه نور »
(ثابت)

قلامه دینین امراض . بونلر اصطلاحات
طیبه دندر .

حَوینَات } [ع] کوز ایله کورله بین
یعنی روثیقی (خرده بین)

ایله ممکن اولان غایتله اوفاق حیوانجقلمه
اطلاق اولنور که مفردی (حَوین)
فرانسزجه سی (Micorbe)
میعروب (در .

[ع] بشره پیدا اولان
حَوینَصَل } ایچی صولی اوفاق
قبار جق . جمی - [حویصلات] =
التهابات جلده دن طوزلو بلغم واوجو -



﴿ خ ﴾

اولمایوب محروم ، مایوس قالان ؛ ضرر ،
زیانه اوغرایان . اکثریا (حاسر) ایله
برلککده قوللانیلیر : (خائب وحاسر) ،
(خائباً) = خائب اولدیفی حالده ،
خائب اولورق .

[ع] قورقوجی ، اودلک .
خَائِف } (خائفاً) = قورقورق .
(خائفانه) = اودلکجه سنه .

[ع] خیانتله متصف اولان ،
خَائِن } ایلیکه قارشی کوتولک ایدیجی ،
ایدن . (خائسانه) = خائجه سنه .
بوکله لرده کی همزه لری (یا) ایله یازمه ملی .

[ع] مهر ، اوستی مهرلی
خَاتِم } یوزوک : (وضع خاتم ، خط

[ع] الفبای عثمانیده طوقوزنجی
حَاء } حرفک اسمی . ابجد حسابنده
(۶۰۰) عددینه مقابل طوتیاور :
(خاء معجمه ، خاء مفتوحه)

[ف] [خَائِدِن] مصدر .
خَائِي } رندن اسم فاعل مرتمد که
چیکنه بیجی دیمکدر . اصلی (خَائِدَه)
ایدی . برکله یه الحاق ایله وصف ترکیبی
اولورق قوللانیلیر . مثلاً (شکر خا)
کبی که بونک اصلی (خَائِدَه شکر) در :

« آغزینیه آلاز اگر قند مکرر اولسه »
« لفظ خاییده بی طوطی شکر خای سخن »
(وهی)

[ع] بهره سز ، امیدسز
خَائِب } اولان ؛ سعی نمره دار

شبه معادنك هوانك (مولدالموضه)
دينين تنفسه صالح جزئيله برلشمه سندن
حاصل اولان ترتيب كيميوي به اطلاق

اولنور : (حمض اول اسرب ، حمض
اول زيبق ، حمض اخير فضه) كبي
كيميايه هاند اصطلاحات فنيه بك چوقدر .

{ [ع] خسته لك اثرى اوله رق
وجود ده حاصل اولان } حمى
{ حرارت شديده § صيته :
(قره حما) = تيفوس . } حما

{ [ع] بيوك باليق § بروج
فلكيه دن برينك اسميدر كه } حوت
كواكبدن مركب باليق شكلى ارايه
ابتديكى ايچون بويله تسميه قيلمشدر .
كونش اشبو برجه شبايط آينده
داخل اولور :

« يونى حوت اجل ايلدى آه التقام »
(تاريخ - سرورى)

{ [ع] فى الاصل آهو كوزلو
ديمك اولان (احور) } حور

ايه آتك مؤثى اولان [حوراء] نك
جميدركه آهو كوزلور ديمكدر .
اصطلاحده جنت قيزى معناسته در .

(حورى) = ينه بو معناده مفرد
اوله رق قوللانيلير . (حور) اسلوب

فارسى اوزره (حوران) و (حورى)
كذلك (حوربان) طرزنده جماعتير :

جمع الجمعى اولان (حليات) قيمتلى
زينتير ، مجوهرات طاقلىرى معناسنده
چوق قوللانيلير .

{ [ع] (قوزى قولاغى)
دينين سبزه . قوزى } حماض
قولاغى صويله شكر قايناديلوب لعاب
يايلاور . بوده ايسته نلديكى زمان صو
ايه ازيلوب شربت حاله كتيريلور كه
بوکا (حماض شربتى) ديرلر ،

{ [ع] قيرمز يلق ، قيز يلاق :
(حمرت حارص ، حمرت
شفق ، حمرت خد ، حمرت حجاب)

« مست عشق اولغين اول چشم خار »
« حمرته مائل ايدى بر مقدار »
(خاقانى)

{ [ع] اصطلاحات طبيه دندير .
بيلانچق (دينيلن علت .
اشبو مرضه (آلازلامه) ده ديرلر .

{ [ع] عقل نقصانلى ،
بوكللك ، سرسملك . } حمق
(حماقت) ايله مترادفدر ، اورايده
بايگزر .

{ [ع] احق معناسته اولان
(حقيق) ك جمعى . مفردى } حمقاء

هيچ قوللانيلماز : (هينقه مشاهير
حمقانددر) .

{ [ع] اكشيلك : (مولد-
الموضه) (حمض) = } حموضت
اصطلاح كيمياجه اكثر يا معادنك ونادرا

دینی ، حکم سلطانی ، حکم وجدانی) ،
 (هر قوت منفردیه غالب اوله جق وامر)
 و حکمی طرفین منازعینه جبراً قناعات
 ویره جک بر قوت غالبه و حاکمه ایقاعنه
 لزوم کورینوب - حقوق و محاکم مقاد
 له سی) § تأثیر ، اهمیت : (موسم شتا
 حکمی شدتله اجرا ایدیور ، حکمی
 یوق ، حکم سز شی) § قیمت ، منزله ،
 مشابه : (تیزه آنا حکمنده میدر ؟)
 (حکمدار ، حکمران) = بر قومک
 متبوعی ، اولوسی اولان ذات معظم
 (حکمداری ، حکمرانی) = متبوعلق ،
 سلطانلق : (تاج حکمداری ، حقوق
 حکمرانی) .

حکومت { [ع] هیئات اجتماعیه
 تابعه نك منافع خصوصیه
 و عمومیه سنی محافظه و تبعه سی
 اوزرنده امر و نهی انفاذ ایدن قوه
 اجراییه ، قوت اداره : (نفوذ
 حکومت ، حقوق حکومت ، حکمت
 حکومت ، حکومت سنیه ، حکومت
 محلیه) § اجرای حکومت مخصوص
 دائره معناسنده قوللائیلیر : (حکومت
 مراجعتله ، حکومت کیدوب بیان حال
 ایلدی ، باب حکومت) (حکومت
 مستقله) = حقوق حاکمیت و استقلالیتک
 تمامی حائز اولان . [حکومت غیر
 مستقله] = حقوق حاکمیت و استقلالیتک

تمامی حائز اولمایوب باشقه بر دولته
 مربوط بولنان حکومت دیمکدر .

حلقوم { [ع] انسان و حیوانک
 (بوغازی : راحه الحلقوم ،
 راحت حلقوم) = نشاسته و شکر ایله
 اعمال ایدیلن بر نوع معروف یوموشاق
 شکر . فستقلی ، بادملی ، قایماقلی اوله رق
 انواعی وارددر .

حلوه { [ع] طاتلی : [حلومذاق]
 = طاعه سی ، طادیمی طاتلی .
 جمی اولان [حلویات] = طاتلی به
 متعلق یسه جکار معناسنده چوق
 قوللائیلیر .

حلول { [ع] کلوب چاتمق ،
 کبریشمک : (حاول شتا ،
 حلول رمضان ، وقت معینی حلول ایدنجه)

حله { [ع] بری بلدن یوقاری
 صرته ، دیکری بلدن آشاغی
 باجاقلمه تلبس اولسان ایکی پارچه دن
 عبارت لباس : (حله بهشت) § بر
 قادینک طلاق ثلثه ایله زوجندن افتراق
 ایتدکن صوکره ینسه اسکی زوجنه
 وارمه سی شرعاً ممکن و حلال اولتی
 ایچون دیکر بر ارکک ایله ازدواج
 ایدهرک تکرار اطلاق اولنمسی .

حلی { [ع] (حلی) ک جمی .
 (الماس ، یاقوت ، زمرد ،
 آلتون ، کوموش زینتله ره اطلاق
 اولنور . مفردی هیچ قوللائیلماز .

مجازات لازمه اجراسیمون موضوع
 اولان قوانینک هیئت مجموعہ سی .
 (حُقُوقِ مَدَنِيَّةِ) = افرادک یکدیگر بیلہ
 اولان مناسباتی تعیین ایدن قواعد ایله
 بر شخصک مستفید اوله جئی هر کونا
 مساعدات قانونیه . (حُقُوقِ عُمُومِيَّةِ)
 = بر حکومتک تشکلاتنه و افراد تابعه .
 سیله اولان مناسباتنه و حکومت سائرہ
 ایله بینلرندہ کی معاملاتہ متعلق قواعد .
 (حُقُوقِ سَيَاسِيَّةِ) = بر حکومت
 متبوعہ نك افراد تابعہ سنی اداره خصوص .
 سندہ کی وظائفیلہ افراد مذکورہ نك
 حکومت متبوعہ لرینہ قارشی اولان
 وظائفنی بیلدیرن قواعد دن عبارتدر .
 (حُقُوقِ عَقْدِ) = اصطلاحات فقہیہ دن
 اولوب مقتضای عقد اوله رق طرفین
 معاقدینک نائل اولدق لری صلاحیتنه
 اطلاق اولنور . (حُقُوقِ شِنَاسِ)
 و (حُقُوقِ پَرُورِ) = وفادار ، حقوق
 طائیان صادق دوست . (حُقُوقِ شِنَا .
 سَانَه ، حُقُوقِ پَرُورَانَه) = حقوق
 طائیانہ یا قیشہ جق صورتده . (حُقُوقِ
 شِنَاسِي) = حقوق طائیبیجات : [هر
 انسانک بولندینی حال نسبتندہ مستحق
 اولدینی بعض طائاتی اولورکه لسانمزده
 حقوق تسمیه قلنور — حقوق و محاکم
 مقاله سی] .

حَقِّقَ } [ع] معدنی ، ترابی ،
 حَقِّقَ } بلوری معمولا تدن ایچی
 اویوق یکپاره اوافق قوطی ، قاب :
 (مرکب حَقِّقِ سی ، بویا حَقِّقِ سی)
 (حَقِّقِ کبی آغیز) تشبیه وامیانہ سنک
 طرز دیکری اولان (حَقِّقَ دِهَانِ)
 تعبیری زمانمزده متروکات ادیبہ دن
 عد اولنیور .

حَقِّقَ } [ف] ال چابکلی ایله
 حَقِّقَ } یووارلاق دانہ لرله حَقِّقَ
 اوینایان ، هنر کوسترن صنعتکار یاخود
 حیلہ کار . (حَقِّقَ بَازِي) = ال چابکلی
 ایله یاپیلان صنعت ، حَقِّقَ بَازِلِقِ .

حُكْمٌ } [ع] حاکم (کجی .
 حُكْمٌ } محاکم شرعیہ و نظامیہ
 هیثانہ اطلاق اولنور : (حُكْمٌ شَرِعیہ ،
 مفتش حُكْمٌ ، حُكْمٌ عدلیہ) .
 « نور چشم وزرا قوت قلب علما »
 « تاج فرق و کلا قره عین حکام »
 (نابی)

حُكْمٌ } [ع] قضا معناسنه درکه بو
 حُكْمٌ } ایش بویه در و یاخود دکلدنر
 دیه قطعیاً رأی ویرمک ، کسوب
 آتمق : (محکمه نك حکمی محض
 عدالتدر ، مدعی بو حکمی استیناف
 ایتدی . اووقات حکم لاحقک قبولانی
 توصیه ایدیور) § امر ، اراده معنا .
 سندہ قولانیلیر : (حکم الهی ، حکم

چالشمه . زیرا هر آدمك سنی بورایه
 قریبیدن باشقه برفانده حاصل ایده مزه .
 مالک آلامنی بزه ترك ایدهرك شو
 حفره آرامه التجا ایدن ... مرحومه .
 نك روحنی بر فاتحه ايله شاد ايله كه
 همزك قراركاهی شمعی هیچ اهمیت
 و بر میهرك چيكنه یوب كچند بكمز شو
 طو پراقلك آكشده بویله بر چوقور
 اوله جقدر . — ترجمان حقیقت —
 بشكطاشده عقارات اتصالنده كاشن
 مقبره مخصوصه و والدهمك كتابه
 سنك مزاری [جمی (حفر)] : (حفر
 نیران ، حفر جهنم) تصغیری (حفره)
 = قازمش كوچك چوقور ، چوقور .
 جق .

حرفه } [ع] دفع احتباس بول
 و ازاله اقباض ایچون
 قولانیلان دوا ، علاج و ادویه
 مذكوره بی داخله ایصال ایچون قوللا .
 نیلان آلت مخصوصه ، شریغه :
 (شربت وحقنه) .

حقوق } [ع] (حق) ك جمی .
 برلفت كتابنده اشخاص
 آره سنده اولان آشناتی معناسنده ده
 قولانیلیدی بیان اولنیورسه ده
 یا ككشدرد . طوغریسی كثرت الفت
 ورفاقت و معامله ايله اشخاص آره سنده
 یكدیكره قارشى پیدا اولان حقلر
 دیمكدر : (حقوق ناس ، حقوق
 عباد ، حقوق قدیمه) . اصطلاحات

نظامیه آتیده مندرجدر : (حقوق
 شخصیه) = كرك دولتك ، كرك
 افرادك منافع مخصوصه لرینه تاند اولان
 حقوق . [حقوق اداره ملكیه] =
 دواژ و شعبات رسمیه نك وظائف عموم .
 میه سیله افرادك معاملات و منافعه تاند
 روابط و مناسباتی تعیین ایدن قواعدك
 هیئت مجموعیه سی . (حقوق اساسیه)
 = برحكومتك صورت تشكیله تبعه سنه
 تاند مناسباتی حاوی قواعد . (حقوق
 دول ، حقوق بین الملل) = دولترك
 آرارنده جاری اولان مناسبات و معا .
 ملائك و ملل مختلفه افرادی بیننده کی
 مناسباتك مستند اولدیقى قواعد عمومیه
 دیمكدر . (حقوق بحریه) = عقود
 و معاملات بحریه بی و طرز جریانیله
 مرتبه مرعیتنی تعیین ایدن قواعددن
 عبارتدر كه ایكى قسمدن مركبدر .
 برنجیسی (حقوق بحریه خصوصیه) ،
 ایكنجیسی (حقوق بحریه عمومیه) در .

حقوق جزیه) = حال حربده ایكن
 دولترك مرعی الاجرا طومغه مجبور
 بولندقلری قواعد دیمكدر . (حقوق
 جزاییه) = مستحق اولانلر حقلرنده

حرفه } [ع] دفع احتباس بول
 و ازاله اقباض ایچون
 قولانیلان دوا ، علاج و ادویه
 مذكوره بی داخله ایصال ایچون قوللا .
 نیلان آلت مخصوصه ، شریغه :
 (شربت وحقنه) .

حقوق } [ع] (حق) ك جمی .
 برلفت كتابنده اشخاص
 آره سنده اولان آشناتی معناسنده ده
 قولانیلیدی بیان اولنیورسه ده
 یا ككشدرد . طوغریسی كثرت الفت
 ورفاقت و معامله ايله اشخاص آره سنده
 یكدیكره قارشى پیدا اولان حقلر
 دیمكدر : (حقوق ناس ، حقوق
 عباد ، حقوق قدیمه) . اصطلاحات

بربری آردنجه بردوام اولوق. بومعنایی نظر اعتباره آلهرق شدتلی وسورکلی اسن روزکاره ، فورطنه به اطلاق ایتملردر .

حسین { [ع] کوزلجک. بویالکذ اسم اولهرق قولانیلیر . (حسینی) = موسیقی شریفه بر مقام

مخصوصدر : (حسینی پیشروی) . « جبریل وار خبر ویر سلطان انبیایه » دوشدی حسین آتندن صحرای کربلایه « (لا)

حصول { [ع] حاصل اولمه ، وجوده کله . (کلیک ، بولوق) ماده لریله قولانیلیر . (حصول پذیر) = حصول بولیجی ، وجوده کلیجی : [ترقی صحیح ایسه عالم انسانیتک ترقیات مکتسبه سنه وقوف ایله حصول بولور - بر مکتوب] .

حصول { [ع] (حصن) کجیمی . قلعهلر : (حصون رفیه) .

حضر { [ع] (حاضر) کجیمی . حاضر اولانلر دیمکدر . اشخاص حقنده قولانیلیر : [حضار مجلس ، حضار کرام] .

حضور { [ع] حاضر وموجوده حسین سرافعهده حضور شهود الزمدر] § پیش ، اولک : (حضور جناب بیغمبری ، حضور

حضرت بادشاهی ، حضور هایون) § راحت ، اضطرابیز اولوق : (کسب حضور ، سلب حضور ، حال حضور) ، (منسلب الحضور ، بی حضور) = راحتسز ، اضطرابی . (حضور قلب) = کوکل راحتی ، انفعالات نفسانیه دن بری بولنوق :

« میدانه کلدی نعلش رقیب افسانه ساز » « قیلدم حضور قلب ایله عمرمده بر نماز » (ثابت)

حطام { [ع] قورو اوت وقابوق قیرتیسی ، صامان پارچه سی کبی فائده سز یاخورد نفعی آرنسنه : [حطام دنیایه طمع ایتمک کار عاقل دکلدر] .

حطمه { [ع] شدتلی آتش § جهنم .

حظوظ { [ع] (حظ) کجیمی . بونک جمع الجمعی اولان [حظوظات] = انسانک خوشنه کیدن شیلر معناسنده دائما استعمال اولنور : [حظوظات قلبیه ، حظوظات نفسانیه ، حظوظات دنیویه] .

حفاظ { [ع] ازبرله بیجی ، ازبر ایدیجی معناسنه اولان (حافظ) کجیمی : (حفاظ کرام ، حفاظ حدیث) .

حفره { [ع] قازلش چوقور : [ای زائر ! شو مرکز سکوندن اوقدر سرعتله کچوب کیتمکه

واعدادی یوزلری متجاوزدر: (حروفات
 قاصه سی، حروفات ماکنه سی، حروفات
 باسه سی).

حزن } [ع] تاسه لائمی حالتی،
 قایغولائمی عارضه سی؛
 کوشکل قیریقانی حالی. (حزن آور) =
 حزن کتیریحی. (حزن افزا) = حزن
 آرتیریحی.

حسام } [ع] کسکین قیلجی:
 [حسام الدین] = دینک
 کسکین قیلجی.

حسن } [ع] کوزل، کوزلک
 معنارنده قوللانیلیر. برنجی
 معنایه کوره مثال: [حسن اداره، حسن
 حال، حسن معامله، حسن معاشرت،
 حسن تعبیر، حسن خط، حسن ظن] ایکنجی
 معنایه مثال: (حسن وقیح، حسن
 صوری، حسن معنوی)، (حسبی) =
 حسنه منسوب، کوزلاکه هاند دیمکدر.
 بونک جمعی اولان (حسنیات) =
 کوزل اولان خصوصات:

«حسن و آئن کور کورسون دیرایه ک آینه ده»
 «لفظدن معنایه حسن انتقالک صورتی»
 (نورس)

حسبی } [ع] زیاده کوزل، بک
 کوزل معنایه درکه عمل
 خیر و خصیت جیسله دن عبارتدر:
 (اسماء الحسنی).

حسوم } [ع] اوغورسزلی
 توالی اوزره بولمقی،

حرق } [ع] یانمی، یانیق:
 (حرقه البول) =

اصطلاح طیجه بل صوغوقنی دینیلن
 علت دیمکدر: (حرق اولاد تاثیرله
 کوزینه دنیا کورنمیرک اول سختیانی که
 بعضر قاپلان و بعضر بیر دریسیدر
 دیرلر. برهان قاطع ترجمه سی - حاصم)

حرمت } [ع] عرض، ناموس کبی
 هتکی حلال اولمیان،
 بالعکس رعایتی واجب اولان شیئه
 دینیرکه لسانمزدده حیثیت، شرف،
 تعظیم مقامنده قوللانیلیر:

«مرحت قیل شوقفیر! آل عبا حرمتنه»
 § حرام اولوق، حراملق که برشیئک
 استمهالنی نسی و منع ایتمکدر: (حرمت خمر)
 «حرمتک انکارایدن طالده حرمت بوله سون»
 (نغمی)

(نغمی) نك ساقی نامه سنده کی شو
 مصراعده کوریلن «حرمت» لفظلرینک
 برنجیسی (حرمت) ک ایکنجی معنایه،
 ایکنجیسی ده برنجی معنایه مثالدر.

حروب } [ع] غوفا، صاواش
 معنایه اولان (حرب) ک
 جمعی: (حروب و مقاتلات جسیمه)

حروف } [ع] (حرف) ک جمعی:
 (حروف هجا، حروف

هت، حروف مقطعه، حروف منقوطة)
 (حرف) ک جمع الجمعی اولان [حروفات]
 = مطبعه لرده قوللانیلان معدندن دوکه
 یازیلره اطلاق اولنورکه انواعی موجود

كُورُوب مَهَابَت اِيْلَه رِسْتَمَانَه اَطْوَارِيْن ،
 « اولور طبيعت توفيق نشووه ياب حبور ،
 (نابی)

كُوجَك اَوْطَه ،
 حَجِيرَه } [ع] اوبوق . جَمِي [حَجِيرَات]
 در . بومه عناده كذلك اصطلاحات فنيه دندر ،

حُجَابَج } [ع] (حَاج) كُ جَمِي .
 حَاجِيلِر دِيْمَكْدَر : (قافله)
 حَجَابَج .

حُدُوْت } [ع] اوبوق ايكن صوكره دن
 پيدا اولوق . (قَدَم) مَقَابِيْلِي :

نور وحدتدن اولوب شعله پذيراي حدوت
 ويردي فرطالم تَكُوْبِنَه مَرايَاي حدوت
 اصله نسبتله ترتب ايدر اثبات قدم
 طور فرعيّت و صورتده در انشاي حدوت
 ايله مش اهل حكم موج ايله بحري تمثيل
 تاكه معلوم اوله ماهيت معنای حدوت
 (مَازِف حَكْمَت)

حُجْب } [ع] بَرْدَه مَعْنَاْسَنَه اولان
 (حَجَاب) كُ جَمِي .
 حُجْبَت } [ع] دَلِيْل ، بَرْمَان ؛ بَر
 فَعْل و يَا قَوْلَك ثَبُوْتَنَه
 مدار اولان نسنه :

حُدُوْد } [ع] كَنَار ، صِيْنُوْر مَعْنَاْسَنَه
 (حُد) كُ جَمِي :
 (حُدُوْد بِلَاد ، حُدُوْد مَمَالِك ، حُدُوْد
 شَرِيْعَه)

« آدَمَك دَعْوَاي عِرْفَان حُجْبَت خَسْرَانِيْدَر »
 (لا)

§ عَمَّاك شَرِيْعِيَه دِن صَادِر اولان
 حَكْمَنَامَه شَرِيْعِيَه ، حَكْم اَعْلَامِي . جَمِي
 (حَجِيْج) دَر .

« اوشه ريار سرير بقا كه يوقدر آنك »
 « قارونده ثغور ومالكنده حدود »
 (ثَابِت)

« غِيْبَه اِيْمَان كَتِيْر اِي مَلْحَد فَجْرَكِه سَكَا »
 « آخِرْتَدِن خَط تَعْلِيْق اِيْلَه حُجْبَت كَلَز »
 (ثَابِت)

حُر } [ع] اَسِيْر ، كُوْلَه اولمايَان :
 (حُرِّ الاصل) . مَوْثِي (حُرّه)
 § صَوْرَت مَشْرُوْعَه ده كِنْدِي فِكْر
 وَاْرَادَه سِيْلَه حَرَكَت اِيْدِن ، سَرْبَسْت اَدَم .
 مَصْدَرِي (حَرِيْت) دَرَكِه سَرْبَسْتَلِك
 دِيْمَكْدَر :

كُوجَك اَوْطَه :
 حَجِيرَه } (حَجِيرَه دَر وِيْشَانَه) §
 اَوْطَه لَرَك دِيْوَار لَرِيْنَه يَايِيْلَان قَابُوْسَز
 دَوْلَاب كَبِي يِرْلَرَه اَطْلَاق اولنور كه
 اَسْكِي زَمَان خَانَه لَرِنْدَه چوق كُور بِلُور .
 جَمِي (حَجْرَات ، حَجْرَات ، حَجْرَات)
 دَرَكِه اَصْطِلَاحَات فَنِيَه دِنْدَر . كَافَه اَجْسَام
 عَضُوْبَه وَايْلَه نَك مَابَه اَلْحَصُوْلِي اولان
 مَادَه نَامِيَه يِي حَاوِي مَرِيْثَات جَمِيَه نَك
 هِيْث بَجْرُوْعَه سَنَه اَطْلَاق اولنور .

« حَر اِيْكِن دُوْشِدَم بِلَا كَرْدَاْبَنَه »
 « عِبْرَت اولدم آمه عشق اربابنه »
 (مَعْلَم نَاجِي)

قویمق) . ماده لر یله قولانیلیر : (قنا کیجه سی) = اوائلده کلین اوله حق قیزلرک اللرینی . آیاقلرینی قنلامق ایچون قادینلرک طویلانوب اجرا ایتدکاری ذوق شبانه یه اطلاق اولنوردی .
(حنایی) = قنایجی .

« طرفه کلکون فریبنده روش کیم صانه سین »
« جمله اندامنه اورمش ید قدرت حنا »
(نفعی)

« ویردی یال ودم پاکیزه سنه رنک حنا »
(نظم)

{ [ع] بغدای . جمعی
حِنَطَه } (حِنَط) در .

{ [ع] (حِبَلَه) نك جمعی :
حِبَل } (حیل و دسائس) .

{ [ع] دوباره ، مکر ، دك ،
حِبَلَه } دیکرینی آلماتق ایچون

یاخود آلداته حق صورتده یاییلان شی . مذموماتنددر . (حِبَلَه کَار) = حیلله ایدیجی ، ایدن (حِبَلَه کَارَانَه) = حیلله جی اولان آدمه یا قیشه حق طرزده .
[حِبَلَه کَارِی] = حیلله کارلق ، حیلله-جیلک . (حِبَلَه بَاز ، حِبَلَه سَاز) دخی عین معناده استعمال اولنور .

{ [ع] زمان ، وقت معناسنه در :
حَیْن } (حین عزیمت ، حین ولادت ، حین حاجت ، حین تحصیل) . جمعی (اَحْیَان) .

« حین رؤیتده آچاردی نظری »
« نکتته سر کلمع البصری »
(خاقانی)

ح

{ [ع] (حَبَّ) ک جمعیدر :
حَبُوب } دانه لر .

{ [ع] (حَبُوبَات)
حَبُوبَات } آرپه ، بغدای ، داری

کبی دانه دن عبارت اولان ذخاثره اطلاق اولنور : (حبوبات بازاری ، حبوبات انباری) .

{ [ع] (سُرُور) ک مراد فیدر .
حَبُور } فرح ، سوینج مفناسنه در :

{ [ع] سَوَکِی : (حَبَّ الوطن
حَب } (من الایمان) = وطن

سوکیسی ایماننددر . (حَبَّ نفس ، حَبَّ جاه ، حَبَّ دین) .

{ [ع] گبه . [اللیلة حبلی] =
حَبْلِی } لیجه گبه در :

« کونده بیگ شی طوغورر لیلله حبلا ی عدم »
(ماکف پاشا)

استعمالی خالیدر : [عجزه و ضعفای
حمایه مقتضای شان آدمیتدر] [حمایت]
طرزنده ده . قولالینیلیر .

حجاز } [ع] عربیده ارکک اشک
مناسنه ایسه ده لسانزده
ارککی ، دیشیسی تفریق اولنیهرق
جنس معروف حیوانه اطلاق اولنور .
(حماری) = حماره منسوب ، اشکک .

حجل } [ع] بوک : (حل ثقیل ،
حجل جسیم ، حمل خفیف) .
« میهمان اولسه کچکلمز امتنان میزبان »
« محو اولوردی حمل مت چکسه چرخ چنبری »
(نظیم)

حمیر } [ع] خطه بمانیده (صنعا)
شهرینک طرف غربیسنده
برموقعک اسمی § ینه یننده عرب متعربه .
دن برقبیله تک نام جدیدرکه (حمیر بن
سبأ) در .

حمیه } [ع] بیک ، ایچمکده اعتدال ،
برهیز دیمکدر : (الحمیه
رأس کل دواء) = [رأس ادویه ،
برهیز وحمیه در - لا]

« معده دیدی نی بیت الدوا »
« حمیه حقنده دیدی رأس دوا »
(نابی)

حناء } [ع] فی الاصل شده ایله
(حناء) در . لسانزده
تحریر ایله (قنأ) دینیلن معروف
قیرمزی بویا اوتی که قادیلر اللرنی ،
آیاقلرنی آنکله بویارلر . (اورمق ،

حل } [ع] شرعاً حلال اولان
شی ، حلال § ارض مکده
حرم شریفک دائره سی خارجنده اولان
یر .

حکایت } [ع] اصطلاحات نیا .
تیه دندر . فنا قوقولی
برنوع ضمع درکه ترکجه ده (شیطان ترسی)
دینیلیر .

حلم } [ع] انسانک طبیعتده
اولان یاواشلق ، یوموشاقلق :
(حلم حکیمانه) ممدوح ، (حلم حماری)
شرعاً و عقلاً مذمومدر : (فلان حلم ایله
متصف ایدی)

« بری صدقیله بری عدلله بی همتادر »
« بری حلیله بری علم ایله فرد بیکتا »
(نظیم)

حلیه } [ع] زینت ، سوس §
خلقت حسنه ، صورت حسنه ،
صفت حسنه : [حلیه شریفه] = نبی

محترم علیه الصلوة وسلم افندیز
حضرتلرینک شمائل شریفه وصفات
قدسیه لرینی حاوی کتاب ، لوحه :

« بوحدیث ایچره بودر قول اهم »
« یعنی الله تعالی اعلم »
« نیجه پا کیزه سخندن صکره »
« فخر عالم دیدی بندن صکره »
« حلیه پاکمی کیم کورسه بنم »
« اوله کورمش کپی وجه حسنم »
(خاقانی)

حمایه } [ع] حالات موزیه دن قورمق
قورمق . انسان حقنده

« نجه قصیده بر کتاب ، مجموعہ پر انتخاب »
 « هر نکته سی فصل الخطاب هر بیتی بر کنج حکم »
 (نفی)

« ذاتیدر ماحصل نسخه اسرار حکم »
 (نابی)

حکمت { [ع] فضائل و خصائل
 عالیه نک اجتماعندن

تحصل ایدن صفت حسنه :

« هب بو معنایی بیلیر اهل قبول »

« حکمت آموز ایدی اوضاع رسول »

(خاقانی)

§ آداب و اخلاقه دائر عبرت و انبیا

بخش اوله جق مختصر کلام ، نصیحت :

(حضرت حکیم رومی نک هر قول

و جیزی بر درس حکمتدر) § حقایق

موجودات و اشیایه تاند معرفت :

(علم حکمت ، فن حکمت ، حکمت

طبیعیه) § سبب خفی ، منشأ خفی :

(حکمت آئیه ، حکمت ربانیه) بعضاً

سبک عمر بیده [بحکمة الله تعالی] طر-

زنده ده قول لانیلیر . قاعده عربیسه یه

توفیقاً نسبتنده (حکمی) دیمک لازم

کلیرسه ده سلیقه ترکیه (حکمی)

طرزینی ترجیح و قبول ایتشدر . بو

نسبت (حکم) لفظنده عطف ایدیله-

بیلیر: (مواد حکمی ، مباحث حکمی ،

مقالات حکمی) ، (حکمیات) =

حکمته متعلق سوزلر .

حفظی ، حفظ صحت ، حفظ لسان) ،

(تحت الحفظ) صافلانورق ، مأمور

مخصوصه ترفیقاً دیمکدر . § از برله مک ،

از برلیمک : [حفظ قرآن ؛ قصیده

برده نک حفظی) . (حفظه چالمشتم) =

قرآن کریمی از برله مکه غیرت ایتک :

« بغری یاغی اریمزدی اثر تابندن »

« نور حفظندن اکر شعله شمع آلسه ضیا »

(نظم)

حقد { [ع] کین طومتی ، دشمنکی

قلبنده صافلامق که اوج

آلمق ایچون فرصته انتظار ایتک دیمکدر .

مذه و ماتنددر : (حقد و حسد) .

حکایه { [ع] نقل و بیان ایتک ،

اطرافله یعنی صایوب

دو که رک سوبله مک :

حکایت { [حکایه حال ، حکایه

سرگذشت ، حکایه ماجرا ، وقعه نک

حکایه سی] § بعض وقایعک هیئت

عمومیسه سی که رومان ، ماصال دیمکدر :

(حکایه لیلی و مجنون ، حکایه خسرو

و شیرین ، حکایه غریبه) جمعی [حکایات] .

(حکایه نویس) = رومانچی ، ماصال

یازان . [حکایه نویسی] = رومانچیلیق ،

ماصال یازیمچیلیق .

« دیکله نیدن کیم حکایت ایتده ده »

« آیر یلقردن شکایت ایتده ده »

(نحیقی)

حکم { [ع] « حکمت » ک جمیدر :

[حکم خفی ، حکم آئیه]

حَسِيَّاتٌ } [ع] روخك ادراكتي ،
 حواس واسطه سيله
 روحده حاصل اولان طويغولر : [حَسِيَّات
 مادرانه ، حَسِيَّات عاشقانه ، حَسِيَّات
 اليه ، حَسِيَّات شديده] .

حِصَارٌ } [ع] اطرافي مستحکم محل ،
 قلعه : (روم ايلي حصارى ،
 اناطولى حصارى ، آق حصار ، قاره
 حصار) ، (بالآ حِصَار) = قلعه نك
 مرتفع قسمى ، ايچ قلعه سى .

حِصَصٌ } [ع] حصه نك جمعى :
 (حصص موجوده ،
 حصص مقبده) .

حِصْنٌ } [ع] محكم ، صرپ محل ،
 قلعه : (حصن حصين) =
 پك متين ، صرپ قلعه . (حصن منصور)
 = ديار بكر ولايتنده برموقع .

حِصَّةٌ } [ع] باى : (حصه منفعت ،
 حصه عبرت ، قصه دن
 حصه) . (حصه دار) = حصه لى ،

باي اولان (حصه ياب) = حصه
 بوليچى ، بولان :

«اولانلر فيض ياب انتباه آثار قدرتن»
 «آليرلر حصه عبرت تماشاي طبيعتدن»
 (رجائى زاده اكرم)

حِصَانَةٌ } [ع] سورت اتلانى ،
 دايه لاک .

حِفْظٌ } [ع] صاقلامق ، صاقلامق :
 (حفظ نقود ، کتابك

قسم ، بلوك : (حزب قرآن)
 دوام اوزره اوقونان شى ، ورد ،
 دما : (حزب شريف) .

[ع] روحده كى طويغ قوتى ،
 حِسٌّ } تركجه سى [طويغو] :
 (حس ظاهرى ، حس باطنى ، حس
 رقيق ، حس آفنى) ، [حس ايمك]
 = طويغق ، اذراك ايمك . ماديات
 و معنوياتده قولالايير : (معامله
 بارده دن مغبر اولديغنى حس ايتدم) .
 (حسي - حسيه) = طويغويه متعاق ،
 منسوب .

[ع] صايغق : (حساب
 حِسَابٌ } قليل ، حساب سريع)

قواعد مخصوصه سى واسطه سيله
 معلومات عدديه دن مجهولات عدديه نى
 استخراج ايدن علم : (علم حساب ،
 حساب اعشارى ، حساب تمامى ، حساب
 تقاضى) (عَلَى الحِسَاب) = مقدار
 معينك برقمى اوله رق . (عِنْدَ الحِسَاب ،
 لَدَى الحِسَاب ، بِالحِسَاب) = حساب
 ايدلنكده . (يَوْمَ الحِسَاب ، رَوْحَ الحِسَاب)
 = قيامت كونى . (حِسَابِي) = حسابه
 منسوب } طر مكار ، خسيس آدم .

(حِسَابِيَّات) = حسابه متعلق خصوصات :
 «مخلص ابى باقى دفتر الطاف خدايه»
 «نه مصرفي قيد ايله ايرادى حساب ايت»
 (اسعد مخلص پاشا)

طلم کبی شیلره اطلاق اولنور: (حرز جان ، حرز امان ، حرز مکرّم) .
 « فارغ ایتدی عشقک اوز که مهلقارذن بی »
 « حرز جاندر صاقلادی عشقک بلارذن بی »
 (فضولی)

حِرْص } [ع] بر شیشه زیاده سیله
 دوشمک ، بر شیشی زیاده
 ایسته مک . اکثریا مذموم اولان
 حالاتده استعمال اولنور : (حرص مال ،
 حرص اقبال ، حرص جاه ، حرص نقود ،
 حرص پیری) .

حِرْف } [ع] (حرّفت) ک جمعی :
 (حرف و صنایع) .

حِرْفَت } [ع] رزقه ، کچنمکه
 مدار اولان عمل ، کار ، صنعت : (اهل حرفت) = اصناف ،
 صنعت صاحبی .

حِرْمَان } [ع] فی الاصل محروم
 ایتک معناسنه در . لسا . نمرده بو معنی .
 معتبر دکلدرد . محروم اولوق . محروم
 قالمق معناسنده قوللا . نیلیر :

« متصل حرمان قالور حاصل طمعدن اهل حرص طرفه کیم آرتار بکا کلدکه حره مائدن طمع »
 (فضولی)

حِزْب } [ع] طائفه ، برطاقم ، بر
 گروه انسان : (حزب قلیل ، حزب مجاهدین) .
 « برحزب قلیل ایدی معینم »
 « اعدا ایسه لشکر عمرصم »
 (لا)

هجرت سنیه نبویه لرینک اونجی سنه سنده یوزبیکلی متجاوز اهل ایمان ایله برلکده ایغا بیوردقلری حج شریفدرکه ایرته سی سنه ده ارتحال نبویلری وقوع بولمشدر .
 (ذی الحجّه) = شهر عربیه دن اون ایکنجی آی .

حَدَث } [ع] انسانه عارض اولان طارغینلق ، تترتک ، اوفکه کبی کسکینک حالری : (او قدر حدتلمش ایدی که آغزندن چیقمان سوزلری قولاغی ایشتمه بوردی ، اک عادی بر قصور فوق الماده حدتی موجب اولبور) § کسکینک : (حدت تیغ ، حدت سیف) .

حِذَاء } [ع] بر شینک مقابلی ، قارشیسی § برخط مستقیم دوامیله حاصل اولان جهت که ترکیه ده بره سه ، چربی تعبیر اولنور : (دکانلرک کافه سی بر حداده ایدی ، چشمه نک حداسنده بر دیوار واردر) .

حِرَاة } [ع] اکین ادک ، اکلک ، حراثتی ، موسم حراثت) .

حِرَاسَت } [ع] قورومق ، قورونق ؛ حفظ ایتک ، ایدمک : (بلده نک حراستی ، خانه نک حراستی ، حراست مملکت) .

حِرْز } [ع] محافظه نفسه وسیله اولوق ایچون طاقیلان نسنه ،

﴿ ح ﴾

« رفع اولدی حجاب شاهدراز »
 « عشق اولدی ملامت ایله دمساز »
 (وله)

حجّاز } [ع] جزیره العربیده مکّه
 مکرمه، مدینه منور
 ایله طائف وحوالیسندن عبارت اولان
 دیار معروفه : (حجاز ولایتی، جانب
 حجاز مغفرتطرازه عزیمت ایندی) .
 § موسیقی شرقیده مقام، پرده :
 (حجاز پرده سی، حجاز پیشروی)
 موسیقی غربیده (ده مینور) بونک
 مقابلیدر . (حجاز کار) باشقه در .

حجّال } [ع] کلین اوپه سی
 دیمک اولان (حَجَلَه) نیک
 جمعی . (رَبَاتُ الْحِجَالِ) = (رَبَاتٌ)
 (رب) نیک صاحبیت، مالکیت معناسندن
 جمع مؤنثیدر که حجه صاحبه لری یعنی
 کلینلر دیمکدر :

« زهی مشاطه زینت فزای طبع نظم آرا »
 « عروس بکر فکرم رشک ربّات الحجال ایلر »
 (نیلی)

حجّه } [ع] بردفمه حج ائمه :
 (حِجَّةُ الْوَدَاعِ) = باعث
 نزول قرآن ، مبلغ احکام ایمان
 حضرت پیغمبر عظیم الشان افسندیمزک

حِبَالٌ } [ع] (حَبَل) کُ جمعی .
 ایبلر ، خلاطار دیمکدر .

(حِبَالٌ) = ایچی ، اورغانچی .

حِبَالَه } [ع] آغ ، طوزاق :
 (حباله تلبیسات)

حبر } [ع] مرکب دینیلن یازی
 یازمه مخصوص رنگلی مایع،
 مداد § اوقومش ییلکچ . بو معناده
 بالخاصه بنی اسرائیل یعنی موسوی
 خاخاملرینه اطلاق واکثریا جمعی اولان
 [احبار] استعمال اولنور : (احبار بنی
 اسرائیل ، احبار یهود) .

حجّاب } [ع] پرده ، اورتو ،
 ایکی شی آره سنده کی
 مانع : [حجاب چهره] = نقاب ، یوز
 اورتوسی (حجاب حاجز ، حجاب صدر) =
 اصطلاح طبعه کوکس ایله قارنی تفریق
 ایدن اورتو دیمکدر . (حجاب قلب) =
 اصطلاحده جوف قلبی برطاقم حجره لره
 آیران پرده لره اطلاق اولنور . §
 اوتامه ، صیقلمه : [بی حجاب] =
 اوتانماز ، صیقلماز .

« غصه سندن باشمک قیل کبی اینجلمش تم »
 « کیم تمه تینی اورتاسنده باشمدر حجاب »
 (فضولی)

حیف } [ع] ایواہ ، یازیقی کبی
حیف ادات تأسف: (حیف صد

حیف) (حیفاً) ده عین معناده و بعضاً
هرایکیسندن صوگره (که) ویا (کیم)
علاوه سیله قوللائیلیر :

« واردق در سعادتنه یاری کورمه دک »

« کیردک بهشته حیف که دیداری کورمه دک »
(شیخ غالب)

حیلولت } [ع] آره به کیرمک ،
حیلولت آره ده پرده کبی مانع

اولق : (حیلوک موانع ، بعض امور
مهمه نک حیلوانی) .

حیوان } [ع] جانلی ، دیری مخلو
حیوان قاتک جنسنه اطلاق

اولنورکه جمیع انواعنه شاملدر . §
اصطلاحده انساندن ماعدا جانلی مخلوقات

اراده اولنورکه جمی اولان (حیوانات) ده
بو معنا اعتباریله استعمال ایدیلیر .

بعضاً تشبیه طریقیله ادراکزر ، احمق
آدملر ده اطلاق اولنور . (حیوان

ناطق) = انسان دیمکدر . § حیات ،
جان معناسنی ده افاده ایدر : (آب

حیوان) . [حیوانی] = حیوانه
منسوب ، دیریلکه هاند : (لذات

حیوانیه) .

حیه } [ع] بیلان : (حیه اسود) =
حیه اکثریا دیار مصرده پیدا

اولان قاره بیلان . جمی (حیات) .

« معرکه پرداز پسندیده ری »

« یوسف حیدر شیم روز کار »
(نفی)

« سرور دین پادشه نامدار »

« حیدر خصم افکن ودلدل سوار »

(نظیم)

حیران } [ع] شاشه قالمش ،
حیران شاشمش ، شاشرمش :

« ای ملک سیما که سندن اوز که حیراندر سکا »

« حق بیلور انسان دیمز هر کیم که انساندر سکا »

(فضولی)

حیرت } [ع] نه یاپه جفنی بیلمه به جک
حیرت صورتده شاشیرمه ،

شاشیروب قالمه : [القصه شدت حرمان

کاله یتدکده و دریای حیرت طفیان

ایتدکده خاطر مه بو یتدی — فضولی] .

(حیرت افزا) = حیرت آرتیریجی ،

آرتیران . [حیرتبخش] و [حیرتبخشا]

= حیرت ویریجی ، ویرن . (حیرت زده)

= حیرت اورمش ، شاشقیناقده قالمش .

« دیده مخمور و کریبان چاک و کا کل نارمار »

« حیرت افزادر قیامک جامه خوابگدن سنک »

(محمود ندیم)

حیرت } [ع] طرف ، میدان ، مکان ؛
حیرت [حیرت امکان ، حیرت اعتبار ،

حیرت افتخار] .

حیض } [ع] طائفه نسانک عادت
حیض طبیعیته شهریه سی .

« ویرمه بن جانن سگما بولماز حیات جاودان »

(لا)

« قادر بیجون حیات ومات »

(نظم)

حَسْبُكَ اللَّهُ } [ع] اللَّهُ هَمْرِي كِي
حَسْبُكَ اللَّهُ } اوزون ايتسون معنا .

سندہ برجلہ دھائیہ درکہ کمال تحسین

مقامندہ ایراد اولنور .

حَيْثُ } [ع] ادات . يالکیز اصلا
قوللا تیلماز . فایت اعتباریلہ

بالتکب قوللانلییر . بوتقدیرده آخری

مضموم او قونور : (من حیث المجموع)

= فایه بکوندن ، طوبدن دیمکدر .

حَيْثُ } [ع] مزیت ، اعتبار ،
شرف : (حیثیت ذاتیه ،

حیثیت رسمیه) ، فضیلت علم و اخلاق

انسانه اعطا ایدہ بیلہ جکی حیثیت و مزیتہ

هیچ بر قائلک شریعه حکمه بر سوز

سویلکه حتی یوقدر — حیثیت مقا-

له سی) .

حَيْدَرُ } [ع] ارسلان § حضرت
امام علی رضی الله عنه :

(حیدر گراز) = دونه دونه حمله ایدن .

حضرت امامک اوصاف شریفه لرندندر .

(حیدرانه) = ارسلانجه سننه ،

(حیدری) = ارسلاناق ، حیدره

منسوب § اکثریا مولوی درویشانک

کینندکری اوکی تکمه سز ، قولسز بر

نوع بئک :

درون تحتانیسی دیمکدرکه تحریف ایلہ

(اولو) دینلییر .

[ع] اسماء حسنادندر :

حی } (جناب حی لایموت) :

« ای حی وقدر اولان آلهی »

« بی مثل و مشابه و مضاهی »

(مقدمه)

§ حیات ایلہ متصف اولان ، دیری :

(حی ومیت) (حیاً) = دیری اوله رق ،

اولدینی حالده دیمکدر : (رئیس اشیائی

حیاً در دست ایتدکری) .

حَبَاءُ } [ع] ایکی نوعدر . بری

اوم و تمییب اولنه حق

اوضاعدن اجتناب و حجاب اتمه ، چکینوب

اوتامه که بوگا (حیاء فطری) دینلییر .

مثلا (هندالناس کشف عورتدن و افعال

ممانله ساترہ دن حیا) کبی ؛ ایکنجیبی

خوفاً من الله معاصی و مناهیدن اجتناب

وامتناع ایتدکدرکه بوگا (حیاء ایمانی)

اطلاق اولمشدر . حدیث شریفده

ذکر اولنان حیا بو ایکنجی نوعیدر .

(بی حیا) = عارسز ، اوتاماز :

« بریسی بجر عطادر بریسی قلم داد »

« بریسی کان حیادر بریسی کنج سفا »

(نظم)

[ع] جانلیق ، دیر بئک :

حَيَاتُ } (حال حیات ، مدت

حیات) ، (حیات افزا) = حیات

آرتیریجی ، آرتیران (حیاتبخش) =

حیات ویریجی ، ویرن :

حوصله سی طار ، صبر سز (تنك
حوصله) = حوصله سی یوقه ، طایاناز .
§ اصطلاح طبعه قویروق صوقومی
کیکی ایله قالجه کیکارینک تشکیل
ایتدکری بوشلفه ، چوقوره دینیلیر :
« دردمن حوصله خامه یه صیغماز تانی »
« آتی وابسته هتکام ملاقات ایدهلم »

{ [ع] دروننده صوبریکد-
حوض } برمکه مخصوص چوقوردرکه
آلتی و اطراف طاش ویا طوغله دن کیرج
وخراسان وچنتو ایله مخلوطاً یایلان
خرج ایله دیوار اوله رق اعمال اولنوره .
(حوض صغیر ، کنار حوض ، حوض سی
حوض بهشتی) § سفاتنک اجرای تمیرانه
مخصوص محل که عندالافتضا ایچنه صو
طولدیریلوب بوشالدیلیر . ترسانه عامرده
بونک برده دئیز اوستنده طور دینی
حالدیه استعمال اولنان نوعی واردرکه
آسکا (حوض سابع) = (یوزیچی
حوض) دینیلور :

« بر حوض مبارک اول مقامی »
« سیراب ایدردی فیض تامی »
(غالب دده)

{ [ع] ییل : (حول نام) §
حول } اطراف ، چوره : (حول
ییت ، حول کعبه) § قدرت معنا -
سنی ده حاویدر : (لاحول ولاقوة الآبائه)
بوراده کی (حول) قدرت معناسنی
افاده ایدر . (حولی) = خانه تک

حواله لی) § اختلاجات عصبیه ویا شدتلی
نوبت ایله چوققلرده ظهور ایدن مرض
معلومدرکه اکثریادیش چیقہ جنی زمانلرده
مشاهده اولنور : (حواله علی ، حواله
کلدی) ، (حواله) = حواله اوله رق ،
حواله صورتیله . (حواله نامه) دیکرینه
چویریلن آقچی پی حاوی کاغد . (حواله
سندی) = دین ، ذمت کاغدی . جمعی
(حوالات) .

{ [ع] بردیاریک اطراف ،
حوالی } جوارلری معناسنه (حول)
جمعیدر . مفردی بونک یرنده قوللا -
نیله ماز : (حوالی حجاز ، حوالی
شام ، قونیله حوالیسی) .

{ [ع] (حاجت)
حوایج } جمعی . استعمالی مادیاته
منحصردر . (حاجات) بونک موقعنده
قوللانیلماز : (حوایج ضروریه ، حوایج
شائبه ، حوایج بیتیه) .

{ [ع] بر حکومتک زیر
حوزه } اداره سنده بولنان ممالکک
جموعی ، دائره اداره سنک جمله سی :
[حوزه الاسلام] = بلاد اسلامیه .

{ [ع] فی الاصل قوش
حوصله } قورصاغی ، معده ،
جوف بدن کی معانی بی متضمن ایسه ده
لسانغزده انسانک صبر و تحمل خصو -
صنده کی طاقت دروینسنه اطلاق اولنوره :
(حوصله سوز) = طاقت ، تحمل
یا قیچی ، محوایدیچی ، (تنک حوصله) =

حَوَاسٌ } [ع] (حَاسَهُ) نك جمی :
 ده باقکزر .

حَوَاشِي } [ع] (حَاشِيَهُ) نك
 جمی : (حَوَاشِيٌ وَجِيْزَهُ)
 مفردینه مراجعت اولنه .

حَوَاصِبٌ } [ع] (حَاصِبٌ) نك
 جمی . شدتلی روز .
 کارلر : (مُحِبُّ حَوَاصِبٍ) .

حَوَالَهُ } [ع] اصطلاح فقهیه دینی
 بر ذمتدن دیگر ذمته نقل
 اتمکه اطلاق اولنور . حواله نك
 انعقادنده محیل بشرط السلامه ذمتدن
 بری اولور . آننگچون بعدالانعتقاد
 محال علیه افلاس ایتسه محال له بینه محیله
 رجوع ایدر : (حَوَالَهُ مَهْمَهُ) =
 تعجیل ویا تأجیلی ذکر اولنمایان حواله .
 (حَوَالَهُ مُطْلَقَهُ) = محیلک محال عایدیه کی
 مالندن اداسی مقید اولمایان حواله .

(حَوَالَهُ مُقَيَّدَهُ) = بالعکس محال
 علیه ذمتنده ویا یدنده بولنان مالدن
 اداسی مذکور اولان حواله دیمکدر .
 بونلر اصطلاحات فقهیه دندر . § برشی
 سپارش اتمک ، برایشی توصیه ایله مک :

(خانه به لازم اولان اشیانک مبایعه سنی
 قارداشمه حواله ایتدم ، مغازه نك اصرا
 انشاآنی معماره حواله ایتدم ، اوایشی
 کیمه حواله ایتدی) § مانع ، حائل
 مناسنده قوللائیلیر : (تَحْتَهُ حَوَالَهُ ،

حَينٌ } [ع] شوق ، آرزو §
 شدت اشتیاقدن آغلايوب
 فریاد اتمک : (حَينِ حَزينٍ) .

حَوَاءٌ } [ع] (آدم) علیه السلامک
 زوجہ سی ، ام البشر .

حَوَاجِبٌ } [ع] «حَاجِبٌ» نك
 جمی . اورایه مراجعت
 اولنه .

حَوَادِثٌ } [ع] «حَادِثَةٌ» نك جمی .
 طالمده هر کون یگیدن

یگی به وقوعه کلن اپی ، کوتو حاللر
 دیمکدر . اکثریا مفرد حکمنده قوللا .
 نیلیر . یرینه کوره جمع اوله رق استعمال
 اولنور . مثلاً (جریده حَوَادِثُ ،
 حَوَادِثُ مَمْلُکَتِ) کبی . (حَادِثَةٌ) ایله
 معنارلی وموقع استعماللری فرقلیدر .
 بونک موقعنده (حَادِثَةٌ) قوللائیله ماز .
 فقط جمع دیگر اولان (حَادِثَاتٌ) بونک
 مقامنده قوللائیلیر . ذاتاً جمع اولان
 (حَوَادِثٌ) ی تکرار (حَوَادِثَاتٌ)
 طرزنده جمعلندیروب استعمال اتمک
 عبثدر ، لزومسزدر : (حَوَادِثُ سَارَهُ ،
 حَوَادِثُ جَدِيدَهُ ، حَوَادِثُ مَوْلَهُ) .
 «بی غایه در آمد شد امواج حَوَادِثُ»
 (توفیق)

حَوَارِيُونٌ } [ع] (عیسی) علیه -
 السلامک اصحابی اولان
 اون ایکی ذاته اطلاق اولنور .
 مفردی امدادجی ، یاردیمجی مناسنده
 (حَوَارِيٌ) در .

حَمِيمٌ { [ع] صوی صوب } بِكْ
صِحْبًا، بِكْ قَابِلًا نَسْنَه :

« شَرُّ نَاثِرَه قَهْرِي مَعَاذَ اللّٰهِ اَكْرَه »
« آب حَيْوَانَه اَثْر اَيْتَسَه اَوْلُوْر مَاءِ حَمِيْم »
(نَظِيْم)

حَسَانٌ { [ع] كَذَلِكْ اَسْمَاءُ حَسَنَاتٍ دَنْدِرْ
« رَحِيْم » مَعْنَا سَنَه دَر .

ذَاتًا (حَسَان) = مَرْحَمَت ، رَقَّتْ ،
رَأْفَت دِيْمَكْدَر .

حَنْجَرَه { [ع] بُوغَازْ ، خُصُوْصِيْلَه
غَيْرَتَلَا قَدَه سَس ظَهْوَر

اَيْدِن قَسْم . اِصْطِلَاحَات طَبِيْبَه دَنْدِر .
(حَنْجَرِي ، حَنْجَرِيَه) = بُوغَازَه ، غَيْرَتَلَاغَه
مُتَعَلَق : (اِمْرَاض حَنْجَرِيَه) .

حَنْظَلٌ { [ع] اَبُو جَهْل قَارِي بُوْرِي
دِيْنِيْن بَرْنُوْع نَبَاتِدْر كَه

بَعْض اِمْرَاضَه نَافَعْدَر .
« قِيْلَار مُضْرَت بَلْغَمِي اِزَالَه حَنْظَل »
(فَضُوْلِي)

حَنْفِيٌّ { [ع] اِمَامِ اعْظَمِ اَبُو حَنْفِيَه
نَعْمَانِ بِنِ ثَابِتِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ

حَضْرَتِ لَرِيْنِكْ مَذْهَبِيَه تَابِعِ اَوْلَانِ :
(مَذْهَبِ حَنْفِي ، حَنْفِي الْمَذْهَب ، رِجَالِ
حَنْفِيَه ، فَتَهَائِ حَنْفِيَه) جَمِي (حَنْفِيُوْن)

حَنْكٌ { [ع] اَغْيِزْ طَاوَانِي ، دَامَاقْ .
اَغْيِزْ كْ اَلْتْ جَهْتَنَه دَه

دِيْنِيْلِيْر . (حَنْكِي) = دَامَاغَه مُتَعَلَق .
بُوْنَلِرْ اِصْطِلَاحَات طَبِيْبَه دَنْدِر .

حَمَلَه { [ع] (حَامِل) كْ جَمِي :
(حَمَلَه قُرْآن) = فِرْقَان

كِرِيْمَكْ مَزَايَا سَنَه وَاقْفِ اَوْلَه رِقْ حَافِظِي
اَوْلُوْبِ مَقْتَضَا سَجْهَ حَامِلِ اَوْلَغَه چَالِيْشَانَلِرْ
دِيْمَكْدَر . مَالِ اَشْنَا اَوْلَمَايَانِ حَافِظَلَرَه
تَبْرَكَ اَسْنَادِ اَوْلُنُوْر .

حَمُولٌ { [ع] تَحْمَلُوْ ، حَوْصَلَه سِي
كَنْبِيْشِ اَدَم : [هِرْ اَدَم

اَوْ قَدْرِ حَمُولِ اَوْلَه مَاز] ، (حَمُوْلَانَه) =
حَمُوْلَه سَنَه : « سَكُوْت حَمُوْلَانَه »

حَمُوْلَه { [ع] يُوْكْ . اَكْثَرَا يَكْبِيْلِرْ
اَيْلَه سُوْقِ وَجَلْبِ اَوْلِنَانِ

يُوْكِرَه اِطْلَاقِ اَوْلُنُوْر : (مَقْدَارِ حَمُوْلَه ،
حَمُوْلَه نَكْ نُوْلِي ، اِخْذِ حَمُوْلَه) .

حَمِيْتٌ { [ع] غَيْرَتِ وَنَا مَوْسَه
تَعَلَقِي سَبِيْلَه بَرَشِيْدِنِ عَارِ

وَاسْتِنْكَافِ اَيْمَكْدَرِ كَه اِنْسَانِيْتَه وَبَا .
خُصُوْصِ مَلِيْتَه عَائِدِ كَافَه فُضَائِلِكْ زُبْدَه
مَعَانِيْسِيْنِي جَامِعِ بَرْخُصَلْتِ يَأْكِيْزَه دَر :
(حَمِيْتِ دِيْنِيَه ، حَمِيْتِ ذَاتِيَه ، حَمِيْتِ اِسْلَامِيَه
صَاحِبِ حَمِيْتِ) ، (حَمِيْتِ مَنْدِ) = حَمِيْتِيْلِي
(حَمِيْتِ مَنْدَانَه) = حَمِيْتِيْلِي اَوْلَانَه
يَأْقِيْشَه جِقْ صُوْرْتَدَه . (حَمِيْتِ مَنْدِي) =

حَمِيْتِيْلِيْكْ . (حَمِيْتِ جَاهِلِيَه) = تَعْبِيْرِي
جَهْلِ اَيْلَه قَارِي شِيْقِ اَوْلِدِيْفَنْدِنِ بُوْسِ بَتُوْنِ

بَاشَقَه مَعْنَا بِي حَاوِيْدِر :

حَمِيْدٌ { [ع] اَسْمَاءُ حَسَنَاتٍ دَنْدِرْ :
(رَّبِّ حَمِيْد ، حَمِيْدٌ حَمِيْدٌ)

حَمْدِ وَسِيَّاسِي جَالِبِ اَوْلَانِ خُصَائِلِ
وَفُضَائِلِ قَالِيَه اَيْلَه مُتَصَفِ ذَاتِ .

حماقت { [ع] احمق، بوگلك، آكلامه مق حالى: حماقت برعلتدرکه تداوى اولنه ماز .

حمال { [ع] بوك طاشيان، بوك صيريق حمال، اسكله حمال، اودون حمال، اجرت حماله، (حمالانه) = حالجه سنه .

بوك دكلدر كندينه صيرتنده حمالك سمر (سرورى)

حمام { [ع] اينجده بيقاليله جق صيحاق ير، محل معروف: (قدرت حامي) = صيحاق قاينارجه، قابلوچه . (حامي) = حاجي . حمام ياپان ديوار جي يه ده (حاجي) دينير .

حمامه { [ع] كوكر جين قوسرى دينيان قوش .

حمد { [ع] فضيلت ايله ثنا و سياس . جناب حقه مخصوصدر . انسانك اوزرينه لازم كلن منت نعمتي ادا ديمكدر: (حمد الله، حمد انم حمد) « طبعى فيض نعمت ايلدى حسان روم » حمد لله شاعران دهر ك اولدم اشعري (نظم)

حمدله { [ع] الحمد لله ديمك كه بوندن منخوندر .

حمرء { [ع] چوق قيرمزي، بك قيزل . مناسنه اولان (آحمر) ك مؤثى : (قصر الحمرء) = اندلس ديارنده زمان اسلامده انشا

اولنمش برسر اى مشه و در در كه حالا موجود در . (كل حمرء، لاله حمرء، بساط حمرء) .

« غنچه كلزارى سيزايت لاله حمرابه باق » (باقى)

حما { [ع] (آحق) ك مؤثى: حما (جاريه حقا . خادمه حقا)

حمل { [ع] بوك . بومناسبتله كبه نك يوكنه يعنى آناقارنده اولان ياورويه اطلاق اولنور: (وضع حمل) = چوق طوغور مق § يوكاو لك، كه لك : (آنارحمل، مدت حمل، حالت حمل) § اسناد مناسنده ده قوللانيلير: (سكوتى جهلنه حمل ايتك خطادر) . (يوكلتمك) مناسنده قوللانيله ماز .

حمل { [ع] قوزى . بروج فلكيه دن كندينده اجتماع ايدن كواكبك شكلى قوزى به مشابه اولان بربرجك اسميدر كه كونش شهر مارتده اشوبورجه نقل ايتكله تساوى ايل ونهار ربيعى وقوعبولور:

« جلوه كاهن ايده خورشيدفلك برج حمل » (نفعى)

حملة { [ع] صالديرمه، صالديرش، آمله : (جمله رستمانه، جمله

اولى) جمعى [حملات] : (حملات قهرمانانه) (جمله جى) = قانچي .

« ضرب تيغ قدر انداز قضا بيكارى » « ايتدى هر جمله ده دشمنلرني رو بقفا » (نظم)

« طبعه فیض خدا ذاتقه بخش الهام »
 « قند معنی لب اندیشه‌مه حاضر حلوا »
 (نظم)

حَلِيلَه } [ع] [ع] زوجہ، نکاحلو
 قادیں : (فلانک حلیله سی)
 خانم . (حَلِیل) زوج ، قوجہ دیمک
 ایسده لسانزده قوللائیلاز . (حَلَائِل)
 = حلیله لر ، حرملردیمکدر .

حَلِیم } [ع] [ع] حلم ایله متصف ،
 حلم صاحبی ؛ طبیعتی یومو-
 شاق اولور اولماز شیثه طارلماز آدم .
 (حَلِیَانَه) = اوپله یوموشاق مزاجلی
 آدمه یاقیشه جق صورتهده :

حَمَائِل } [ع] [ع] (حَمَالَه) و (حَمَلَه) نك
 جمی . معنای اصلیبی قبلنج
 باغیدر . لسانزده بویونه آمیلان نسخه به
 اطلاق اولنور ومفرد حکمنده قوللائیلیر .
 مفرد لری اصلا قوللائیلاز . تحریف
 ایله (حَمَائِل) طرزنده یازلاملی .

حَمَائِم } [ع] [ع] (حَمَامَه) نك جمی .
 کواکر جینلر دیمکدر .
 (حَمَائِم) طرزنده یازلاملی .

حَمَاسَت } [ع] [ع] شجاعت فطریه ،
 بهادرلک ، قهرمانلق ؛
 (شهزاده) جوانخت جناب (یازید) نك
 قوسوه ملحه کبراستنده ابراز ابتدکی
 فرط حماست (ییلدیرم) عنوانیسه
 تلقیننه سبب اولمشدر .

حلاوت تکلم ، حلاوت امرود) ،
 (حَلَاوَتُخَش) = طاتلیق ویریحی .
 (حَلَاوَتِیَاب) = طاتلیق بولیعی .

حَلَزُون } [ع] [ع] سموکلی بوجک
 قابوغی ، قابوقلی بوجک .
 اصطلاحجه اوقابوق کبی یعنی ساعت
 زنبورکننه مشابه قیوروق قیوروق اولان
 شکل دوری به (حَلَزُون) دینیلیر :
 (فَصِيلَه حَلَزُونِيَه ، اَشْكَال حَلَزُونِيَه) .

حَلَقَه } [ع] [ع] دائره شکننده اولان
 شی : (بویون حلقه سی ،
 قابو حلقه سی ، یوزوک حلقه سی ، زنجیر
 حلقه سی ، قولاق حلقه سی) ، (حَلَقَه
 بَگُوش) = قولاغی حلقه لی . § بر
 قاج انسانک دائره شکننده اجتماعی :
 (حلقه درویشان ، حلقه تدریس ،
 حلقه فضلا) بومعناده لامک قحیلدهده
 تلفظی جائزدر . (حَلَقُوی) = حلقه
 شکننده ، اورته سی بوش تکرلک رسمنده
 دیمکدر :

« خادم حلقه بگوش دری سادات کرام »
 « بنده بارگه جودی هزاران چلبی »
 (نظم)

حَلَوَا } [ع] [ع] انواعی چوق معروف
 طاتلو طعام : (اون حلواسی ،
 ایرمک حلواسی ، طحین حلواسی ، صوسام
 حلواسی ، فازیلر حلواسی) ، (حَلَوَائِی) ،
 حَلَوَا فُرُوش) = حلراصانان ، حلواجی :

یازی و یاخود رسم اوله رق او یق :
(جک مهر ، جک سهو ، غلطک
حکی) .

حکاک } [ع] صنعت جک ایله
اشتغال ایدن آدم ،
صنعتکار : (حکاک مشهور حسنی ،
حکاگر چارشوسی) ، (حکاکنی) =
حکا کاک .

« درون پر هوس مجموعه حکاکه دوغمشدر »
(نابی)

حکم } [ع] اصطلاحات فقهیه دندر .
(ایکی خصمک بینلرنده موجب
نزاع اولان مادهیی ، دعویای فصل
ایچون رضالریله حاکم نصب ایتدکلیری
کیسه یه اطلاق اولنور .

حکیم } [ع] حکمتله متصف ،
(موجوداتک حقایق و دقا .
یقنه واقف اولان مراد عاقل و کامل :
(مورخ مشهور ابن خلدون بر حکیم
ذوقنون ایدی ، مصاحب سنان پاشا
بر حکیم حقیقت آشنا ایدی) § او ائله
اکثر یا حکما فن طبه آشنا بولمق حسیله
لسانمزدده (حکیم) « طیب » معناسنده
قوللانیشدر . بولمق (حکیم) طرزنده
یازمق غلط فاحشدر . (حکیمانّه) =
حکمتله متصف اولانه یاقیشه جق
صورتده دیمکدر :

« نافع اولماز مرض عشقه مداوات حکیم »
(نوعی)

حل } [ع] چوزمک ، چوزمک :
(عقده نک حلی ، حل عقده)
§ ترددده محل قالمیه جق صورتده ایضاح

ماده ایتمک ، ایدمک : [حل مسئله ،
حل مشکلات ، معادله نک حلی] §
« تحلیل » مقامنده یعنی مرکباتی اصول
کیمیایه توفیقاً بیکدیگر نردن تفریق ایدوب
ویا اریتوب جزء جزء ایتمک معناسنده
دخی قوللانیلیر :

« نوله حلنده عاجز اولسه عقل جوهر اول »
« مایوننامه اوصافی بر متن معقددر »
(نظم)

حلالیح } [ع] یاموق آتان صنعتکار .

حلال } [ع] شرعاً حرام اولیمان ،
جائز و مباح اولان .

(حلال ایتمک) = بر شیئک عوضندن
یکجوب باغشلامق ، عفو ایتمک . (حلال
زاده) = عقیف ، طوغری ، پاک
مایه . (حلالنه آلمق) = تزوج ،
نکاحلی قادین ایتمک : (آنا سودنی
کبی حلال) ، (حلالی) = آریشی
بورومجک ، آرباجی یاموق بز :
(حلالی کوملک) .

حلال } [ع] حل ایدیجی ، ایدن ؛
آیروب آجیجی ، آجان :

(حلال مشکلات ، حلال غوامض)

حلاوت } [ع] طائلیق ، طائلی
اولق : (حلاوت کلام)

حَقِيقَةٌ } [ع] بر شيثك طوغری
حقیقت } اولان کنهی ، اصلی :

(بارقه حقیقت مصادمه افکاردن جیقار
— قول مشهور)

« بر حقیقت قالسون طالده اللهم نهان »
(معلم ناجی)

(حَقِيقَةٌ) = حقیقت یعنی طوغری

اوله رق ، کرچکدن . (فی الحقیقه)

= حقیقته ، کرچکدن دیمکدر .

بعضاً (طوغریسی) موقعنده

قوللانیلیر : (حقیقت ! انسان فانی

اولدیغی حالده یته حیات ابدیه به مظهر

اوله حق کی چالشمیلیر — سعی مقا-

لهسی) § اصل وضع اوزره ثابت

و مستعمل اولان کلمه . (مجاز مقابلی)

§ انسانه حفظ و رعایتی حق و لازم

اولان وفادارلیق ، نعمت شناسلیق ،

مودتپرورلک کی وجائب ممدوحه :

(حقیقتلو قارداشم ، نه حقیقتسز آدم

ایمش) کی تمبیرات بومعنايه کوره دره .

(حَقِيقَتِ شِنَاسِ) = حقیقتی طانیان ،

بیلن . (حَقِيقَتِ شِنَاسَانَه) = حقیقتی

طانیانه یاقیشه حق صورتده . (حَقِيقِ)

= حقیقته منسوب ، کرچک اوله رق .

« حقیقتسز لک ایتدک سودیکم رنجیده یزسندن »

(لا)

حَكَّ } [ع] قازمقی ، قازمقی . بر
شيثك اوزرینی چلیک قلله

اتمک : (افعال و حرکاتنده حقانیتدن
آیرلایان محبوب القلوب انام او اور)

حَقَائِقُ } [ع] طوغری اولان
اصلر ، شبهه سز بولنان

شیلر . (حَقِيقَتِ) ک جمعیدر : (آشنای

حقایق ، روزنامه حقایق) تراکیب

عربییه ده (یا) ایله یازلماز . مثلاً

(جریده الحقائق ، خلاصه الحقائق)

کبی مطلقاً همزه ایله یازیلیر :

« بندن صورتک حقایق اسرار آدمی »

(نابی)

حَقُودُ } [ع] پک کیندار ، زیاده
کینچی : (شخص حقود ،

دشمن حقود) ، (حَقُودَانَه) =

حقودجه سنه .

حَقِيرٌ } [ع] قدر و اعتباری
اولمایان ، طادی و پایاغی

اولان : (شی حقیق ، بدل حقیق ،

عبد حقیق ، شخص حقیق) . بری نفسنه

اسناداً استعمال ایتدیکی تقدیرده تواضع

و محویت حکمی احتوا ایدر . [حَقِيرَانَه]

= حقیق اولانه ، نفسنی حقیق کورنه

مناسب کوريله جک صورتده دیمکدر .

« لیک بر بندم حقیق بن »

« علم اهل خیره خیر دعا »

(فضولی)

حَقِيقٌ } [ع] لایق ، واجب اولان ؛
حق ثابت بولنان :

« فخر عالم که آنک مدحن ایدر دم شب و روز »

« سختم مدحتنه اولسه سز اوزار و حقیق »

(نظم)

اولور. بونك برنده بعضاً (الحق) ده
قوللانيلير :

« نزول ابتدی زمينه آيت رحمت ابدی حقاً »
(نعت — ثابت)

« حقاً که قصیده ده ظهيره »
« نظم ايمدی کيسه لر نظيره »
(لا)

§ بعضاً (حق اوله رق ، کر چکدن)
معناسنده (حقاً) دن مخفف اوله رق
استعمال اولنور : (حقاً مؤمن ، حقاً
مسلمان)

« نيك تدبير ايدرك حقاً اول آصف منزلت »
« قله به ديکدی لواء قهقی جانندن چکوب »
(لطفی)

حَقَّارَاتُ { [ع] خوار کوره ک ،
قادی و بایاغی صایق ،
بایاغی معامله ایتمک : (علو جناب
صاحبی حقارت کلمز ، عزت نفسه مالک
اولان حقارت چکمز) § بعضاً
« حَقَّارَاتُ » معناسنده ده قوللانيلير :
(فلان حقارت ایچنده یا شادی)

« کوروب آلوده نبی ایتمه حقارتله نکاه »
(واصف)

حَقَّانِي { [ع] حق التزام ایدن ،
عادل : [مراد حقانی]
§ حقه مقرون ، موافق حق اولان :
(امر حقانی ، حکم حقانی)

حَقَّانِيَّةُ { [ع] حقانیک ، عدالت ؛
حَقَّانِيَّةُ { واجب اولانی اجرا

انسانک کندینه لازم وعائد اولان
خصوص ، نسنه : (حق صریح ، حق
ظاهر ، فلان حققی طلب ایدیور) .

(متعاق) معناسی قصد اوله رق ایراد
ایدیلجه دائماً (ده) اداتيله برلکده
قوللانيلير . مثلاً (بوايش حقننده نه
دیور) ، (آنک حقننده بویله دیور)
دینیلير . (حق بین) = حق کوریجی ،

حق کوریجی . (حق پنهانه) = حق
کوریجی به کوره . (حق شناس) =

حق طانیجی ، طانیسان ؛ حقه رعایت
ایدیجی ، ایدن (حق شناسانه) =

حق طانیجی اولانه یا قبشه جق صورته
(حق پرست) = حقه طانیجی ، طابان
(حق پرستانه) = حقه طابانه لایق

طرزده (حق گو) = طوغری سوبله .
بیجی ، سوبله یس (حق گویانه) =
طوغری سوبله یس لایق صورته
(حق گویی) = طوغری سوبله بیجیک .

(بحق) = حقه اوله رق ، حقیله
(ناحق) = حق دکل ، حقسنز :

« طبیعت روشن اولماز اولدقجه دیده حق بین »
« آیرمی بیت بی روزن ضیا خورشید انور دن »
(فطنت)

حَقَّاءُ { [ع] طوغریسی دیمکدر .
« ک » اداتيله برلکده ایراد
اولنورسه (طوغریسی بوکه) دیمک

ایچون دروننده مواشی یاتیردقلری
 (آغیل) . اطلاق اولنور . § ینه
 بو معنی قرینه سیله اطرافی یارمقلق ،
 یاخود دیوار ایله مستور طوتیلان
 جوامع شریفه وتربه وتکیه باغچه لرینه
 دینیلیرکه اکثریا درونلرینه دفن اموات
 اولنور . بو حاله کوره اطرافی محفوظ
 محل دفن ، قبرستان دیمکدر : [معلم
 ناجی مرحوم جنتمکان سلطان محمود خان
 حضرتلرینک تربته شریفه لرلی حظیره .
 سنده مدفوندر — رحمة الله علیه رحمة
 واسمه] جمی (حظائر) در . [حظیره .
 القدس ، حظیره قدس] = جنته
 اطلاق اولنور . غلط فاحش اوله رق
 بولفظی (حظیره) صورتنده قولانماملی .
 حَقْرُ { [ع] قازمق ، قازلق :
 (تملاری حفر ایتدیلر ،
 قویونک حفرینه باشلانلی) ،
 (حَفْرِیَات) = حفر ایتملر ، قازشیر .
 « کنار جوی فراوانده حفرچاه عبث
 (سامی)
 حَفَظَهُ { [ع] « حافظ » کُ جمی .
 فقط اومعناده قولانیلماز .
 انسانک اعمالنی یازمغه من عندالله مأمور
 اولان ملائکه کرامه اطلاق اولنور .
 حَفِیدُ { [ع] طورون . انسانک
 اولادینک اولادی دیمکدر .
 مؤثی [حَفِیده] در . جمی اولان
 (أَحْفَاد) مذکر ومؤنثه شاملدر .

[ع] درینجه قازلش یر ،
 چوقور ، قبرده اطلاق
 اولنور : (شوخفیره
 ابدی ده مدفون اولان
 کنجک مدت حیاتی اون یدی بهاردن
 عبارتدر . بهار عمرینک اک رونقلی
 چاغنده ایکن صرصر شدید اجلك تأثیر
 بی امانیله — وقت خزان ایرمه دن یره
 دوشن صولوق ، صاری یاپراقلرکی —
 حَاك سیاهه دوشمشدر) جمی (حَفَارِ)
 در .
 حَفِیظُ { [ع] اسماء حسنادندر .
 (یا حافظ) کبی حفظ
 ایدیجی ، اسپرکی بیجی معناسنده یالکیز
 حق الهیده ایراد اولنور : (یا حَفِیظُ ،
 حَفِیظُ الله)
 « خامة قدرت (رضا) نك جهة آمانه »
 « ایلس تحریر [اللهم سهل یا حَفِیظُ] »
 حَقُّ { [ع] الله ، تکرری : (حضرت
 حق ، حق ، حق تعالی ، جناب
 حق ، حق جل وعلی شانہ)
 « حق تعالی عظمت مالینک پادشهی ،
 « لامکاندر اوله ماز دولتینک تختگی
 (شناسی)
 § نفس الامرہ مطابق ، متحقق ،
 ثابت ، طوغری . (باطل) کُ مقابلی ،
 ضدی : (اعتقاد حق ، مذهب حق ،
 دین حق ، قول حق) بومعناده مؤنث
 اوله رق (حَقّه) طرزنده ده قولانیلیر :
 (اعتقادات حَقّه ، مذاهب حَقّه) §

ترتیب حضری ، ترتیبات حضریه ،
 وقت حضر (ماحضر) = حاضر
 اولان ، موجود بولنان شی :
 « میزبان اولسه کذا کردویمز دو چشم میهمان »
 « ماحضر ایتسه کذا آگا خون دل واشک تری »
 (نظیم)
 حَضَرَت } [ع] لغتده قرب ،
 پیشگاه معنانه در .
 ابتداری فلانک پیشگاهنه ، حضورینه
 موقعنده قوللانیلوب مؤخرأ کثرت
 استعمال ایله کلمه تعظیم حکمنی آلمشدره .
 ایوم بو معناده استعمال اولنیور . بو
 استعماله کوره (قرب ، حضور)
 (ذات) دن کنایه در . [جناب] ده
 بونک کیدر . شان قدسیسنی تعظیماً
 مصحف شریفه دخی (حضرت قرآن)
 دینیلیر . لکن بو مقامده (جناب)
 قوللانیلماز . بعضاً بریبوک ذاتدن کنایه
 اوله رق یالکنز [حضرت] قوللانیله بیلیر .
 بوموقمده کذلک (جناب) قوللانیله ماز .
 جمی (حَضَرَات) در : [حضرت الله ،
 حضرت پیغمبر ، حضرت علی ، حضرت
 پیر مولانا جلال الدین رومی] .
 « سن الم چکمه کوکل حضرت الله یاپار »
 (کافی)
 « باشقه بر قوت ویرر جنکاورانک قلبنه »
 « قاب لشکر کاهده اولدقیجه حضرت منجلی »
 (معلم ناجی)

حَضِیض } [ع] « اوج » مقابلی .
 معنای لغویسی آچاق ،
 دوز او توراقلو یر :

« بن حَضِیض خاکده یم سن اوج استغفاده سآک »
 (نائلی قدیم)
 § علم هیئت اصطلاحیجه کواکب
 سیاره نیک کوره ارضه ائک یقین بولندقلری ،
 تعبیر دیکرله کوره ارض وکواکبک
 مرکز شمسدن ائک اوزاق اولدقلری
 نقطه دیمکدر . بو اصطلاحه کوره ده
 مقابلی (اوج) در .

حَطَب } [ع] اودون . (حَطَاب)
 = اودونلق ؛ اورمانلق : (حطب
 انباری ، حطب امینی)

« دم روح القدس اولسه اوشهک لایقدر »
 « مطبخ عزتتک شعله فروز حطبی »
 (نظیم)

حَطَّ } [ع] فی الاصل خیر جهنتدن
 اولان بهره ، نصیب معنا .
 سننه در : (حَطَّ جزیل ، حَطَّ قلیل)
 § خوشه کیمه ، خوشلانمه . اسانمزده
 اکثریا (اتمک) ماده سیله بومعنازه
 قوللانیلیر :

« غم عشقک جهان ملکنده بولدم شادمان اولدم »
 « کیشی غربت دیارنده ایدر مش آشناندن حطَّ »
 (باقی)

حَطِیْرَه } [ع] فی الاصل برنسنه نی
 دائراً مادار محیط اولان
 شیئه دینور . بومناسبتله اطرافنی چایدن
 ویاخود سازدن معمول چیت ایله
 مستور اولوب ایچنه دخول ممکن اولدایقی

حَصَادٌ } [ع] اکین، چایر بیچمک،
بیچمک: (حصاد مزرو-

سات، ترلانک حصادی) ترلاری
بیچمه زمانی معناسندهده قوللانلییر .
(ح) نك كسر یله تلفظی جا زدر :
(وقت حصاد ، موسم حصاد) .

« قلم وقت حصاد اولسه نوله سنبله چین
(نظیم)

حَصَافَةٌ } [ع] ارشدوعقلی قوی،
رأی وفکری متین،

درایتی غالب اولتی معناسنی افاده ایدر .

حَصَانَتٌ } [ع] بر بنا ویاخود
محکم - طبیعی ویا

صنعی اولسون - ضبط اولنه میه جق
درجهده متانتلی، صرپ اولیشی :
(حصانت حصار ، حصانت موقع ،
طایبه نك حصانتی) .

حَصَبَةٌ } [ع] قیزامق علتی، طاعون
چپانی معناسنه در . بین -

العوام یاراماز چوجقلره اطلاق اولنور .
(ص) نك قهیلده لغتدر .

حَصْرٌ } [ع] برنسنه نك اطرافنی
قوشادوب صیقشیدیرمق،

اطرافنی قوشادیلوب صیقشیدیرلوق :

[حصر قلعه ، طایبه نك حصری] §

مخصوص قیلوق ، قیلوق ؛ باشقه طرفه
تجاوز ایتدیرمه مک ، ایتدیرلمک :
(بر نقطه یه حصر نظر ، حصر افکار ،
حصر اوقات ، ایکیچمک صنعتی بروسه
حوالیسی اها ایسنه حصر اولنمش کییدر؟)

§ لاقیردی سویلرکن ویاخود جهراً

او قورکن طوتیلوب قالمق . بو معناده
« صفت » موقعنده قوللانلییر : [حافظ
سوره والذاریاتی او قورکن حصر
اولدی قالدی] بویله طوتیلانلره
(حَصِرٌ) دینلییر : (خطیب حصیر ،
حافظ حصیر) .

حَصِيرٌ } [ع] معروف سازدن
اورمه دوشمه : (قابا

حصیر، اینجه حصیر ، حصیر پاره)
سازلرک بربری حصر وتضییق ایدرک
اعمالی سبب تسمیه در . (حصیرجی) =
حصیر یاپان، ساتان :

« احسنت اول کدای تحمل بدوشه کیم »
« یانسه جهان اینجنده خصیری بولنیمه »
(نائلی قدیم)

حَصِيفٌ } [ع] حصافته متصف،
حصافتلی آدم : (مدیر

حصیف، رئیس حصیف) . [حَصِيفَانَةٌ] =
حصافتلی آدمه یاقیشه جق صورتده .

حَصِينٌ } [ع] حصانتلی، محکم،
صرپ یر : (موقع

حصین، بنای حصین، قلعه حصینه) .

حَصْرٌ } [ع] اوتوریجی اولوق حالی
(سفر) مقابلی . یولجی

اوله یوب و دشمنه مقابله ایچون حاضر
بولنویوب یرنده قرار ایتمک . (حَصْرِيٌّ) =

حضره منسوب، اوتوریجیلیق حالنه هاند
(سفری) مقابلی . بونلر اصطلاحات
عسکر یه دندر : (حال سفر وحضر ،

« سپه حشمتنه عون خدا یاورا اوب »
 « اوشهک ایندیکی دم عزم چترارغزا »
 (نظم)

حشو } [ع] معنای لغویسی مندر
 ویا صدیق کی شیلرک ایچنه
 طولدیریلان پاموق ، قیدیق ، قورو
 اوت مقوله سی دیمکدر § معنای اصطلاح
 حیسی سوزده اصل معنایی بوزان فضله ،
 زائد ، سوزک مقتضای حالدن فضله سی ،
 زائدی دیمکدر . (حشو) بر قاج
 در اودر : (حشوملج ، حشو متوسط ،
 حشومفسد ، حشو قبیح) جمعی
 (حشویات) درکه سوزده اولان فضله
 وزائد شیلر دیمکدر .

حشیش } [ع] قوری اوت §
 مکیفاندن اولوب اسرار
 دینلن (هند کنویری) یا براغنه اطلاق
 اولنور . (حشیشه) = یالکنز اوت
 معناسنه اصطلاحات نباتیه دندر :
 (حشیشه البزاق ، حشیشه الحماز)
 وساتره .

حصات } [ع] چاقل طاشلری
 چوق بر دیمکدر . §
 معنای اصطلاحیسی مثانه ده طاش پیدا
 ایدن هلندر : (حصاة الامعاء ، حصاة
 اخیلیه) مثللو تعبیرات اصطلاحات
 طبیه دندر .

حشرات } [ع] کوچوک بوچکار .
 اوروجوک ، قاریجه ،
 فاره ، عقرب ، کار ، بیلان و سائر
 موزیات . مفردی اولان (حشره)
 لسانمزده قوللائماز . (نغمی) نک
 بیت آئیده قوللائمش اولدینی (حشر)
 لفظنک — کثرت اعتباریله —
 (حشره) نک جمع جنسی اولسی اغلب
 احتمالدر . چونکه (نغمی) کبی بر
 شاعرک — باخصوص ممدوحی بولنان
 ذات عالی ؛ نکته شناسه قارشی — بر
 خطای اختیاری اوله رق (حشر)
 لفظنی (حشر) و زنده و (حشر)
 طرزنده ایراد ایش اولسی ذهنه اصلا
 ملایم کورمز : (ظهور حشرات ،
 حرکت حشرات) .

« خورشید کواکب حشم روی زمین کیم »
 « عسکرله جهانی حشراندر حشرایلر »
 (نغمی)

حشم } [ع] اتباع ، خدمه ؛
 برینک دشمنلرینه قارشی
 غیرتی کودن تبعه و متعلقاتی دیمکدر :

« خدم و حشم ، جم حشم ، کواکب حشم »
 « بیگ یا شا ای بادشاه محترم ، دارا حشم »

حشمت } [ع] حشمدن حاصل
 اولان طنطنه عظمت ،
 طرز هیبت : (حشمتلو) = صاحب
 حشمت دیمکدر . لسانمزده اجنبی حکمدار
 وائنه مخصوص القابنددر :

حسدایدیچی اولان آدم : (الحسود
لایسود) = حسود فائده مند اولماز ،
تفع و فلاح بولماز .

« مسند آرای بیاتمله در معنایی »
« ایلام خنده زنان روی حسوده تعلیق »
(نظم)

حَسِبُ } [ع] حسب صاحبی ،
یعنی آبا و اجداد جهتندن
شرف و اصالتی حائز دیمکدر . اکثریا
اشخاصده اسم اوله رق قوللانیلیر :

حَشْرُ } [ع] فی الاصل بر جماعتی
مقوم و مسکنلرندن نفیر اوزرم
اخراج و اجلا ایتک معناسنه در . اصطلاحده
میتبی و یا بالجمله امواتی دیرلدوب میدان
قیامته چیقارمق معناسنده قوللانیلشدر که
صفت مخصوصه الهیه در : (حشر
اموات ، حشر اجساد ، یوم الحشر ، روز
حشر) . (زمان حشر) مقاممنده
(حشره دك) طرزنده قوللانیلیر .
بو صورتله استعمالمنده (زمان) ك
علاومسی دكل حدیفی لازم کلیر :

« او مارم حشر ایدر اول رب غنی »
« آنی دنیاده کوزنلرله بنی »
(خاقانی)

حَشَلُ } [ع] هر شیک فناسی ،
عادی ، رذیل اولق ، بایاغیلک :

« سویله سه میبگده برین عالمه بررنکه کیرر »
« وجه پاکیزه تقوی ایله اوضاع حشل »
(لا)

حَسَمُ } [ع] کسمک ، کسامک . حکم
قطعی ایله فصل ایتک ،
حل ایدوب بتیرمک معناسنده قوللانیلیر :
(جسم دعوی ، جسم مسئله ، منازعه نك
حسمی) ، (حَسَمًا) = حکم قطعی
ایله فصل ایدوب بتیرمک صورتیه
دیمکدر .

حَسَنُ } [ع] حَسَنًا ، کوزل :
(طبع حسن ، قول حسن ،
فکر حسن ، طور حسن ، وضع حسن ،
فعل حسن ، افعال حسنه ، احوال
حسنة ، صورت حسنه ، نیت حسنه) ،
(حسن الوجه) = کوزل یوزلو .

« سبز قبا غنچه جنت حسن »
« برو چتراز سیادت حسن »
(نظم)

« خلیه پاکمی کیم کورسه نیم »
« اوله کورمش کبی وجه حسم »
(خاقانی)

حَسَنَاءُ } [ع] کوزل قیز ، قادین :
(جاریه حسناء ، عروس
حسنا) .

حَسَنَةٌ } [ع] ایبلیک ، ائی حال ،
ای عمل ، خیرلی ایش .
(سینته) مقابلی . جمعی (حَسَنَاتُ) .
اکثریا جمعی قوللانیلیر . : (حسنات
سیناتی عمو ایدر ، حسناتی سینئاتنه
قالیدر) .

حَسُودٌ } [ع] آخرک ناهل اولدیغی
نعمت و اقباله ، سعادتخاله
قیصقا نخلقله کوز دیکن ؛ یارادیلشمنده

لسانمزده عربی ترکیبات ایله (سبب)
 و (جهت) معنارزنده قوللائیلیر . (۱)
 ادات الصاقیله برابر اولورسه (سین)
 مفتوح و (۱) اداتی اولمقزین ساکن
 او قونور . مثلا (بحسب الاستطاعه ،
 حسب الاستطاعه) کبی که اقتضای ،
 استطاعتی مقدارنجه دیمکدر . بومعناده
 استعمالی آزدرد . اکثریا (سبب ،
 جهت) معنارزنده اداتسز قوللائیلیر :
 (بحسب الاقتضا ، حسب الاقتضا) =
 اقتضا جهتیهله دیمکدر . (حسب الحال ،
 حسب الحیة ، حسب الاجاب ، حسب اللزوم ،
 حسب البشریة) . (حسب حال) =
 حالشمک ؛ بر برینه دردی یانه رق
 حالی ، باشندن کچی سویله مک معناسنده
 قوللائیلیر . بوتعبیرده (سین) دائما
 ساکن او قونور . بونی (حسب حال)
 طرزنده یا گئلش یازامغه دقت ایتملیر :
 « حسب حالک اتمه هر انسانه عرض »
 (نجات زاده)
 حسبه لله { ع } فی الاصل کسر
 = اجر ، ثواب دیمکدر . لسانمزده
 فتح حا ایله « الله رضاسی ایچون »
 مقامنده قوللائیلان بر تعبیر معروفدر .
 (حسبی) = عوضسز ، بدلسز ،
 باش صورتیهله که رضاء لله دیمکدر .
 اصلی کسره ایله در .

حسب { ع } آبا واجداد جهتندن
 حساب { اولان شرف ، اصالت ؛
 صوی شرفی :
 « حقه منت اوشه ذوالحسبک »
 « یعنی پیغمبر عالی نسبک »
 (خاقانی)
 حسد { ع } باشقه سنک نائل
 حسد { اولدینی نعمت ، ثروت ،
 اقبالک زوالنی و یا خود کندینه انتقالنی
 ایسته مک : (حسد غایتله مذمومدر) .
 « حسد قلب عدو لطف ایله اولماز زائل »
 « سنکده مضمیر اولان آتسه آب ایتمز اثر »
 (لا)
 حسرت { ع } فوت اولمش ،
 حسرت { الدن چیتمش و یا اله
 کیرمه سی مطلوب بولتمش اولان شیلر
 ایچون کال آرزو ایله حصوله کان
 تأسف ، اضطراب : (حسرت یار ،
 حسرت دیدار ، حسرت جانان ، کربیه
 حسرت ، ناله حسرت) § « متحسر »
 مقامنده ده قوللائیلیر :
 « دکل مکتوبه شمعی برسلامه حسرت اولدم بن ،
 (لا)
 برنجی معناده اکثریا (چکمک)
 و ایکنجی معناده (اولتی ، قالمق)
 ماده لر یله مستعملدر . (حسرت زده) =
 حسرت دوشمش ، حسرتنه اوغرامش .
 (حسرت کشش) = حسرت چکیچی ، چکن .
 (حسرت کشانه) = حسرت چکننه
 یا قیشه جق صورتده دیمکدر .

لسانمزده عربی ترکیبات ایله (سبب)
 و (جهت) معنارزنده قوللائیلیر . (۱)
 ادات الصاقیله برابر اولورسه (سین)
 مفتوح و (۱) اداتی اولمقزین ساکن
 او قونور . مثلا (بحسب الاستطاعه ،
 حسب الاستطاعه) کبی که اقتضای ،
 استطاعتی مقدارنجه دیمکدر . بومعناده
 استعمالی آزدرد . اکثریا (سبب ،
 جهت) معنارزنده اداتسز قوللائیلیر :
 (بحسب الاقتضا ، حسب الاقتضا) =
 اقتضا جهتیهله دیمکدر . (حسب الحال ،
 حسب الحیة ، حسب الاجاب ، حسب اللزوم ،
 حسب البشریة) . (حسب حال) =
 حالشمک ؛ بر برینه دردی یانه رق
 حالی ، باشندن کچی سویله مک معناسنده
 قوللائیلیر . بوتعبیرده (سین) دائما
 ساکن او قونور . بونی (حسب حال)
 طرزنده یا گئلش یازامغه دقت ایتملیر :
 « حسب حالک اتمه هر انسانه عرض »
 (نجات زاده)
 حسبه لله { ع } فی الاصل کسر
 = اجر ، ثواب دیمکدر . لسانمزده
 فتح حا ایله « الله رضاسی ایچون »
 مقامنده قوللائیلان بر تعبیر معروفدر .
 (حسبی) = عوضسز ، بدلسز ،
 باش صورتیهله که رضاء لله دیمکدر .
 اصلی کسره ایله در .

دوست : (حریف نکته‌دار ، حریف خیرخواه) :

« بزم دهر ایچره حریف لایالی قالدی »
(فضولی)

آچیق تعبیر ایله غفلت ایتمیوب ایشلرنی صاغلام بریولده ، آچیق کوزلو و عقلی برآدمه لایق صورتده کورمک : (بر آدمک عزیمی حزمه مقرون بولنورسه داٹما کارلی چیقار) .

بر لغت کتابنده (مَرَد) معناسه قوللانیلدیغی کوستریله رُك مثال اوله رق [قوجه حریف ، یاقیشقلی بر حریف] تعبیرلری ایراد اولنیور ایسه ده طوغری دکدر . چونکه اشبو مثاللرده کی (حریف) لفظلری « آرقداش » معنا سنه در § شخص عادی ، باباغی آدم . بومعناده حره تمزلك حکمی موجود در : (حریفک بری چوجنی دوککه باشلا . مسونمی ؟ نه تربیه سز حریف) :

حَزَن : { [ع] غم ، کدر ، غصّه ؛ حَزَن (باعث حزن ، دافع حزن) . (بیت الحزن) = غم آوی ، حزنلی محل :

« غیری واز کچ نه زمان اوصالنه جقسین آ حریف » (واصف)

« ایلر بنی طور میوب زیارت »
« بیت الحزنمده بیسک مسرت »
(معلم ناجی)

حَزَن پَرَان : { [سربانیدن] شه نور شمسیه نك دردنجی سیدر . موسم صیفک ابتداسی دیمکدر .

حَرِيق : { [ع] یانغین : [حریق حَرِيق] خانمانسوز] ، حریق

حَزین : { [ع] حزنلی ، غمّلی ؛ انسانی محزون ایده جک صورتده تأثیرلی : [قلب حزین ، اینن حزین] .

= مملکتک نه طرفنده یانغین ظهور ایتمدیکنی کوروب اعلان ایتمکه مخصوص یوکسک محل :

« تسلیت بخش آراردی قلب حزین »
« بولدی بر عاشق خرابه کزین »
(معلم ناجی)

« بن اول آتشدن نظم که اولور حسّادک »
« خرمن ناطقه سی برق خیالمسه حریق »
(نظیم)

حَسَّاس : { [ع] حس ایدیجی ، طویغولی : [قلب حسّاس ، جسم حسّاس] .

حَرِیم : { [ع] بر خانه نك ایچی کبی آخرک امرضندن مصون اولان محل محفوظ ، حرم : (حریم کعبه) .

حَسَب : { [ع] اصلی سینکده قعیله (مقدار) معناسنه در .

« ای حریم حرم لم یزلی »
« بحریم پرده سرای ازلی »
(نظیم)

« شاه کونین و امام الحرمین »

« جدّ سبطين و نبی الثقلین »

(خاقانی)

حَرُونُ } [ع] ایلری سورلدکجه
کروله یین خویشز حیوان،

آت. (حَرُونِ) = حیوانک خویشز.

انی : (اسب حرون) .

حَرِيرٌ } [ع] اییک : (ثوب حریر،
قاش حریر، جامه حریر)

(حَرِیرِی، حَرِیرِیّه) = اییکه منسوب،

اییکدن : (منسوجات حریریه ، اقبشه

حریریه) § حرارتلی، آتشی : (قلب

حریر، عاشق حریر) .

حَرِیصٌ } [ع] حرصلی ، بر شیئه
زیاده سیهله دوشکون،

لزومندن زیاده ایستکلی : (حریص

جاه ، حریص شهرت، حریص مال)

(حَرِیصَانَه) = حریص اولانه یا قیشه.

جق صورتده .

« اوله ای طبع حریص انبانکشای اضطراب »

(نابی)

حَرِيفٌ } [ع] بر کیمسه نک هم صنعتی،
همکاری. بر ایشده بر

صنعتده بولنانلرک هر بری. (حَرِيفَانَه)

= بر اصناف طاقی ، هم مسلک بر

کروه طرفندن اورنا قلاشه یاپیلان

تفرّج ، ضیافت . (عَرِيفَانَه) تعبیری

بوندن غلطدر . § تکلفسز آرقداش،

حرکه، حذف حرکه) حرفک ساکن

اوله منسوده (حرکه) اطلاق اولنور.

بومعتارلرده (حرکت) صورتنده یازیله ماز.

حَرَمٌ } [ع] مکّه مکرمه و مدینه
منوره ده معروف الحدود

مواضع شریفه : (حرم شریف، حرمین

الشریفین، حرم شریف مکّه، حرم

شریف مدینه) . (شَيْخُ الْحَرَمِ) = حرم

شریفک ناظری، محافظی . § بیوت

اسلامیه نک قادینلره مخصوص اولان

قیمی : (حرم دائره سی) ، (حَرَمٌ

سَرَّاءِی) = نسوانه مخصوص دائره

فاخره . § برذاتک زوجیه سی، اهل

وعیالی : (فلانک حریمی، حرم طاقی)

§ « حرم بیوت » = مصونیت و بمنوعیت

دار معناسنی متضمن اصطلاح فقهیدر :

« باشلا نعتنه نبی حرمک »

« محرم حضرت اولان محترمک »

(خاقانی)

حَرَمِینٌ } [ع] مکّه مکرمه ایله
مدینه منوره یه اطلاق

اولنور : (خادم الحرمین الشریفین) =

پربایه اورنک خلافت مقدسه اولان

پادشاهمز افندیمن حضرتلرینک عنوان

علویت نشان مفتحرت جهان قیمت هایونلری .

(حَرَمِینِ یَابِئِسی) = مراتب علمیه دن

میرلوالغه، میرمیرانلغه، رتبه اولی صنف

ناینسنه معادل بررتبه. (حرمین ترجمانلی)

= امور حرمین ایله متوغل برمأموریت

مخصوصه .

معلومه دن هر بری : (حرف التاء ،
حرف الشاء ، الف حرفی § سوز :
(حرف انداز) = سوز آتیمی ، آتان .
(حرف اندازی) = سوز آتییلیق .
جمی (حروف) .

« ابله هر حرف خطایه دو هزار استغفار »
« وقتیدر درگه حقه آچیله دست دما »
(نظم)

حَرْق } [ع] یاقق . (اِخْرَاق)
ایله مترادفدر .

حَرْقَفَه } [ع] اصطلاحات طبیه .
دن اولوب قالجه کیکی
دیمکدر : (حَرْقَفِی) = مذکور تمیکه
عائد معناسنده کذلک طبعه بر اصطلاحدر .

حَرَکَت } [ع] دپرتمک ، قیلداتمق
بوروپوب کیتک : (نرده
حرکت اورادم برکت — قول مشهور) ،
بوندن مقصدسی وعمل مشروع دیمکدر
(حرکت حشرات ، حرکت ارض ، حرکت
محوریه ، بطی الحركه ، سریع الحركه ،
حرکت دوریه) § فعل ، ایش : (حسن
حرکت ، سوء حرکت ، حرکت
مقدوحه ، حرکت پسندیده) . جمی
(حَرَکَات) : (حرکات عسکریه ، حرکات
احتیاطیه) ، (حرکات وسکونات) =
اطوار ومشوار .

حَرَکَه } [ع] اوستون ، اسره ،
اوتره دینیلن اشارات
مخصوصه خطیه دن هر بری : (وضع

حَرَائَتْ } [ع] ا کینجیک ،
چفتجیحی . (حَرَائِث) =
چفتجیحی ، ا کینجی .

حَرَارَت } [ع] صیغافاتی :
(حرارت هوا ، حرارت
شدیده ، حرارت غریزیه)

حَرَام } [ع] امرالهی ایله شرعاً
منوع اولان شی . (حلال)
مقابلیدر . (حرام اولسون) = حقنده
مضر اولسون ، فنا اولسون معناسنده
بر تعبیر انکساریدر :

« چنده ناسزالرله اوشوخک »
« حرام اولسون خرام نازی بنسز »
(نیلی)

حَرْب } [ع] جنک ، غوغا ، صاواش :
(فن حرب ، میدان حرب ،
دارالحرب ، اعلان حرب ، تعطیل حرب) .
(حَرْبِی ، حَرْبِیّه) = حربیه منسوب ،
غوغایه عائد : (ارکان حربیه ، مهمات
حربیه ، تدارکات حربیه ، حربیه دائره سی) .
(حَرْباً) = جنک ایده رک ، غوغایتمک
صورتیه .

حَرْبَه } [ع] زبازدی (حَرْبِی) .
قیصه مزراق : (تفنک
حربسی) = تفک طولدیرمه مخصوص
چوق .

حَرَشَف } [ع] بالیق پولی §
انکنار دینیلن سبزه .
حَرْف } [ع] برلسانک القیاسنی ،
کلماتی تشکیل ایدن اشارات

حَدِيثُ غَرَامٍ (حدیثِ غرام) یکنی ، تازہ :

حَدِيثُ السِّنِّ (حدیثِ السنِّ) = نوجوان ، کنج .

حَدِيدٌ ([هـ] حَدَّيْتُ ، تَتَبَّرُ : حَدِيدُ الْمَزَاجِ] = تَتَبَّرُ)

مشرابی ، سرد خویلی . § کسکین :

[حَدِيدُ الْبَصْرِ] = کوزی کسکین .

[حَدِيدُ الْبَصْرِ] = کوروشی کسکین .

(سِيفٌ حَدِيدٌ) = کسکینِ قَبْلَجِ §

دمیر : (حَدِيدِيَّةٌ) = دمیرہ متعلق ،

دمیردن شیلر : (اَدْوَاتُ حَدِيدِيَّةٌ ،

آلات حَدِيدِيَّةٌ) ،

حَدِيقَةٌ ([ع] اَفْجَلِي بَاغِيحَةٌ ،

فِرْحَنَزَا ، حَدِيقَةُ السَّعْدَاءِ] .

حَدَائِقُ ([ع] بَرَّعِلْ وَصَنَعْتَهُ

جَالِشَهُ ، جَالِشَهُ مَهَارَتٌ

كَسْبِ اِيْتَمَكْ ، اَكْلايْشِلِي مَهَارَتِلِي اَسْتَادْ

اَوَلُقْ . اِكْثَرِيَا طَبِيبِلِرْ حَقْنَدَه اِبرَادْ

اَوَلْنُورْ .

حَذَرٌ ([ع] صَاقَمْتُ ، فَاجَمْتُ ،

قَوْرَمْتُ : «اَوَلْ صَفْرِدْ شَمْنِ كَشْ نَظْمِ كِهْ خُصُوصَا»

«شَمْسِيرْ زَبَانَمْدَنْ اِحْبَا حَذْرْ اِيلِرْ»

(نَفْعِي)

حَذَفٌ ([ع] اَرَهْ دَنْ كِيدْرَمَكْ ؛

يُوقِ اِيْتَمَكْ ، اَيْدَمَكْ :

(حَرَكَةُ نَكْ حَذْفِي ، كَلِمَةٌ بِي حَذْفِ)

حَرٌّ ([ع] حَرَارَتٌ ، صِيحَانَاتُ :

حَرٌّ (حَرِّمُوزْ ، حَرِّشِيدِ) .

حَدَائِقُ ([ع] بَرَّ شَيْئَكَ اَوَّلِي ،

اِبْتِدَائِي ؛ تَاذَمَلَكْ ،

نَهْجَلَكْ : (حَالُ حَدَائِقِ ، اَيَّامُ حَدَائِقِ ،

حَدَائِقُ سِنِّ] .

حَدَادٌ ([ع] دَمِيرَجِي ، دَمِيرَايْشِلِرِي

«بِيلْدِيرْ رَحْدَكْ سَكَا تَنَكْ اِيلْيُوبْ حَدَادْ چِرَخْ»

«وَسَعَتْ اِيَسْتَرَسَكْ فُضَايْ عَالَمِ مَهَنَاوَزِي»

(نَظْمِ)

حَدَبٌ ([ع] يَوْمَرُولِي اَوْلَهْ ،

قَانِبُورَلُقْ . (حَدَبَةٌ) =

اِعْضَايْ بَدَنَهْ ، خُصُوصِيَلَهْ كِيَكْرَدَهْ

پِيدَا اَوْلَانْ يَوْمَرُو مَعْنَا سَنَهْ اَصْطِلَاحَاتْ

طَبِيحَه دَنْدَرْ .

حَدَثٌ ([ع] يَكْنِي اَوْلَهْ ، يَكْنِي

پِيدَا اَوْلَانْ شِي ؛ اَبْدَسْتْ

بُوزَانْ شِيلِرْ .

حَدْسٌ ([ع] ظَنْ ، تَخْمِينِ :

(حَدْسِيَّاتٌ) = ظَنِّيَّاتْ ،

تَخْمِينِيَّاتْ دِيمَكْدَرْ .

حَدَقَةٌ ([ع] كُوزُكْ قَارَهْ سِي ، كُوزْ

بِيكِي : (حَدَقَةُ عَيْنِ) جَمْعِي

(اَحْدَاقُ) .

حَدِيثٌ ([ع] حَضْرَتْ فُخْرْ كَاثِنَاتْ

عَلَيْهَ اَكْلِ التَّحِيَّاتِ اَفْنَدِيمَكْ

لِسَانِ حَكْمَتِ بِيَّانِ بِيغْمَبِرِيلِرْدَنْ صَادِرْ

اَوْلَانْ كَلِمَاتْ قَدْسِيَّهْ ، اَنْدَنْ بَحْثْ اِيدَنْ

عِلْمِ شَرِيفِ § رَوَايَتْ ، خَبَرْ ، سُوْزْ :

کتابک حجی ، کینک حجی) .
 (حَجَباً) = حجم جهتیه ، قطعه جه .
 حَجِيف { [ع] اصطلاحات طیبه دندر .
 (قارن غورلتیسی دیمکدر .
 حد } [ع] سنور ، ایکی نسنه
 بپننده حائل اولان شی ،
 برشیئک غایت و منتهاسی : (حد امکان)
 امکانک غایتی ، صوکی (سرحد) =
 ایکی دوات طور اغانک بر برینه پششدیکی
 بر ، هر ایکی طور اغانک منتهاسی §
 درجه ، مرتبه : [حدنی ینلک] =
 بر آدمک مرتبه اقتدار و صلاحیتی
 دوشونوب آسگا کوره طاورانمسی .
 (حدنی تجاوز اتمک) = درجه اقتدار
 و صلاحیتی خارجنده شیلر یایمق .
 (حد ناشناس) = (حدنی ینلز) =
 درجه سنی ، مرتبه سنی دوشونمز .
 [حد ناشناسانه] = حدنی ینلز جه سنه .
 § برشیئک کسکین اولان بری ، آغزی :
 (حد سیف) § مجرمک کندیسنی
 و دیگر لرینی ارتکاب جرمندن منع اینده جک
 صورتده تعزیر و تادیبی : (حد شرعی) :
 « آچالیر البته حدندن زیاده یوکسلن »
 (ژبلر - معلم ناجی)
 حد اعی . { [ع] باغچه لر دیمک .
 حد ابق { [حد بقه] نک جمی .
 (حدایق) طرزنده یازمانلی : (حدایق
 خاصه) .

حَجْر . { [ع] اصطلاحات فقهیه دندر .
 حَجْر } بر شخصی مالنده تصرف
 قولیسندن منع اتمک اطلاق اولنور .
 (حَجْرًا) = مالنده تصرفدن منع
 صورتیه . § آغوش ، قوجاق :
 (مشاهیر اطبای عثمانیه دن حاجی
 پاشا ، مصرده [شیخ اکمل الدین] کبی
 برفاضل بی نظیرک حجر تربیتنده یتشمش
 ایدی) .

حَجْرَه { [ع] طاش : [حَجْرَ اسود] =
 حَجْر } کعبه معظمه نک دیوارنده
 اولان معروف ، مبارک سیاه طاش .
 [حَجْر سَمَائِي] = بعض اسباب جویه
 ایله نادرأ کوکدن بره دوشن طاش .
 (حجر شجر مقوله سی) = ۵۱ میتسر
 اشیا . جمی (اَحْجَار) دیگر جمی
 اولان (حِجَارَه) قولانیلاز .

حَجْرٌ { [ع] منع اتمک ، ایکی نسنه نک
 حَجْر } آره سنی فصل ایله مک .
 اصطلاحات نظامیه دن اولوب مدعی
 علیهک و یا خود کفیلک املاک و اموالنی
 یا کاملاً و یا قسمأ بیع و فراغدن منع
 اتمک دیمکدر .

حَجَلَه { [ع] بیت الزفاف ، کلین
 حَجَلَه } اوطه سی ، گردک .
 (حَجَلَه گناه) = عین معناده مستمدر .
 حَجِیم . { [ع] بر نسنه نک جنه سی ،
 حَجِیم } قطعه سی ، بیوکلی . اشیا
 حقنده قولانیلیر : (صندوقک حجی ،

عطف تنبیهی اداتیدر: [بوسنه اورا-
 رده پک قوراق چکمش ، حتی قویورده
 صو قالماش] (حتی) دن صوگره
 بمضاسنیقه نك کوستره جکی لزوم اوزربنه
 [بیله] اداتی ایراد اولنور .

س } [ع] ترغیب و تشویق ؛
 حَتَّ } برکیمه بی برایش ایچون
 قاندروب آیاتمق . بو لفظ پالکاز
 اصلا قولانیملاز . مطلقا دیگر برکله
 ايله برلکده ذکر و ایراد اولنور .
 مثلا (حَتَّ واغرا) کبی .

ح } [ع] شرائط خمسة اسلامیه دن
 حَجَّ } بری بولنان کعبه اللهی زیارت
 فریضه سنی ادا ایچون مکّه مکرمه یه
 توجه و عزیمت ایتک : (حج اکبر ،
 امیر حج) .

حجابه } [ع] احوالی کتب تواریخنده
 حجابه } معلوم اولان (یوسف
 بن ثقفی) نك عنوان مشهوریدر . دلیل
 وبرهان ایله غالب اولمق معناسنه اولان
 (حج) لفظندن مبالغه ایله اسم فاعلدر .

حجامة } [ع] حجامة ایدیجی ،
 حجامة } حجامةجی : (شیشه حجامة)

حجامة } [ع] بوینوز و یاشیشه
 حجامة } ایله بدنک بر عضونه
 قانی طویلادقدن صوگره نیشتر ومنکنه
 دینیلن آلتلرله قان آلمق . فی الاصل
 کسر (حا) ایله در . (اولمق ، ایتک)
 ماده لریله قولانیلیر : (حجامة طاقی ،
 حجامةجی شیشه سی) .

{ [ع] خلاط ، اورغان ، ایپ :
 حَبَل } (حبل متین ، حبل الله)
 قرآن کریم ، شرع شریف ، دین اسلام
 دیمکدر . (حبل الورد ، حبل وزید)
 = بویون طاماری ، شاخ طاماری :

« تا اوله امتک حبل متین شرعی »
 « زیورکردن تسلیمی ثنا زیب لی »
 (نظیم)

{ [ع] دانه ، یووارلاق شکده
 حَبَبَه } اولان شی : (حبه بی قبه
 ایتک) = حد ذاتنده اهمیتی اولمیان
 نسنه بی مبالغه ایله اعظام ایله مک .
 « تربیت چوق قبه قور انسانی »
 « حبه بی قبه ایدر بستانی »
 (عطایی)

{ [ع] سوکیلی ، سوپلن :
 حَبِيب } (حبیب الله ، حبیب خدا)
 = جناب حَق سَوکیلیسی ، حضرت
 پیغمبر .

« سودنی اول نوری حبیب دیدی حق »
 (خاقانی)

{ [ع] اولوم ، اولمه :
 حَمَف } [حَتَفَ أَنفَه وَفَات] =

تعبیر قدیمی ضرب ، جرح ، قتل ،
 غرق کبی بر سبب اولمق سزین راحت
 دوشکننده اجل موعود یله اولمک که
 موت طبیعی دیمکدر . ایوم بوکبی
 تعبیرلر استعمالدن ساقط اولمشدر .

حی } [ع] معطوفی حقیقده نظر
 حی } دقت مخصوصه بی جلب ایدن

حائوت } [ع] دكان، میخانه جمی
(حوائت) .

حاوی } [ع] جمع ایلیچی ، جامع
اولان ؛ برنسنه بی ایچنه
آلوب طولایان ، کندینه آلان :
[مواد مهمه بی حاوی تحریرات ، مسائل
نافعه بی حاوی رساله] (حاویه) =
تنگه جیلرک اوجیله اهم (لحم) و قالای
آلوب سوردکری آلت مخصوصه .
آلت مذکورنه آوجی قالای طولایلا .
یوب کندینه آلدینی ایچون (حاویه)
تسمیه قیلنشدور .

ح } [ع] دانه . تحریف ایله
حپ (چاپ) دینیلیر . دانه
شکلنده یعنی یوورلاق پاییلان علاج ،
دوا . جمی (خوب) .

حبا } [ع] ایچنه اییدن معمول
طوزاق ، آغ دیمک
اولان (حباله) نک جمی : (حبا
الشیطان ، حبا شیطان) = قادینلر .
(حبا الموت ، حبا موت) = اسباب
موت دیمکدر .

حباب } [ع] صواوزرنده حاصل
اولان قابارجق :
« رخت و یختن صویه صالحش باده و یرمش وارینی »
« بی دل و بی خانمان بی چاره برین بر حباب »
(قانی)

حبد } [ع] نه سویملی ، نه کوزل
مآلنده ادات تحسیندر :
« حبدنا طافت بی بدل ربانی »
« صاحب امر حمت خاص خداوند اجل »
(لا)

حبس } [ع] بربره قایماق ، قایماق :
[جارحک حبسی ، مظنونک
حبسی] بعضاً (محبس) معناسنده دخی
قوللانیلیر : (ایوم جانی نرده در ،
حبدنه در . قانی نزه یه کوتوردیلر ،
حبسه کوتوردیلر) . § آلیقویق :
[حبس مال ، حبس دم ، حبس نفس]
(حبسخانه) = محبس ، بحر مینک توقیف
اولندقلری محل مخصوص .

حبش } [ع] آفریقانک بحر احمر
ساحلنه جوار اولان بر
قطعه سننده متمکن بر قومک اسمیدرکه
رنکاری سیاه دکل اسمر یعنی آچیق
قاورولش قهوه رنگنه مشاهدور .
[حبش کبی] = زیاده اسمر (حبشی)
= قوم مذکورنه منسوب دیمکدر :
(اسیر حبشی ، غلام حبشی ، جاریه
حبشیه) .

« بویله اولمازدی جلی بر تو و عالی کوکب »
« آستانده زخل اولمه سه عبد حبشی »
(نظم)

حبط } [ع] باطل ، بیهوده قیلق ؛
بوزوب فائده سز قیلق .
اکثریا بر بحث و یا ادعاده مخاطبی اسکات
ایله مک معناسنده قوللانیلیر : [جاهلانه
ادعاده بولسان البته ک قولای حبط
اولور ، آووقات مدعی بی بر سوزله
حبط ایتدی] بوکله (ایتک ، اولق)
ماده لر ایله قوللانیلیر .

حبیه } [ع] برنوع قوقولی اوت ،
حبیق } یار پور . انواعی کثیردره

حات کیمیوہ دندر : (حَامِضِ کَبْرِيَّتْ ،
حَامِضِ حَدِيدِ ، حَامِضِ قَحْمِ ، حَامِضِ
قَارِبُونِ) . جمی [حَامِضَاتِ] .

حَامِلٌ } [ع] طاشیچی ، طاشیان ؛
کو توریچی ، کو تورن ؛
(حامل بازکران ، حامل ورقپاره ،
حامل توصیه نامه ، حامل نشان ذی شان
عثمانی) . (حَامِلًا) = طاشیق صورتیله ،
اوستنده اولدینی حالدہ . § (حَامِلٌ ،
حَامِلَه) = کبه قادین .

« سریم فکرم اولوب حامله فیض خدا »
« طوغدی که واره طبعمده مسیح معنی »
(نظم)

حَامِيٌ } [ع] حمایه ایدیچی ، ایدن ؛
قوریچی ، قورییان : [حَامِيٌ]
شریعت غرا ، حَامِيٌ دین مبین ، حَامِيٌ
عباد ، حَامِيٌ بلاد] = پادشاه جلیل الشان
اسلام افندیمن حضرت لری .

« رونق سلطنت مملکت هفت اقلیم »
« حَامِيٌ دین ، علم افزاز جهان آرایی »
(نفعی)

جمی (حَامِيٌ) در . شده ایله غلط
اوقومه ملی .

حَانِثٌ } [ع] ایتدیکی یمنی یرینه
کتیرمه یمن ، قسمنک حکمنی
طوتمایان ، آندینی بوزان . (اولوق)
ماده سیله قوللانیلیر : (انسان حانت
اولماملیدر ، حانت اولوق فنادر) .

شمدیکی معناسنده زمان حاضر دیمک
اولان (حال) لفظندن مشتقد .
(حَالُوٌ) = قوتلی ، ثروتلی ، زنگین
(حالشیمک) = ایکی کشی یکدیگرینه
حالی سویله مک ، دردیشیمک دیمکدر .
جمی (احوال) .

« شیخمز حالا بزی ارشاد سوداسنده در »
(معلم ناجی)

حَالَتٌ } [ع] « حال » ک مترادف
و مؤنثیدر . فقط معناجه
براز فرقلیدر . بولفظک معناسنده
(جالب رقت ، شایان دقت حال) حکمی
موجوددر . ذاتاً موقع استعماللرینه
دقتله بوفرق معنی تظاهر ایدر . مثلاً
[رفاه حال ، حسن حال] تعبیرلریله
(حالت غشی ، حالت عشق ، حالت
احتضار ، حالت نزع) کبی تعبیرانک
مدلوللاری بیننده کی فرق آشکاردر .
(الْحَالَةُ هَذِهِ) = شمدیکی ، بولندینی
حالدہ دیمکدر :

« دواسازین برافش حالت بیمار حیرتده »
(معلم ناجی)

« نه عجب حالت اوور حالت وصلت یارب »
(لا)

حَامِدٌ } [ع] حمد ایدیچی ، ایدن ؛
(عبد حامد ، چاکر حامد)
جمی (حَامِدُونٌ ، حَامِدِيْنٌ) .

حَامِضٌ } [ع] اکشی . (حَامِضِيَّتٌ)
= اکشیمک . اصطلا .

اولنور. مثلاً (شوخانه حال حاضرنده
 قاج بيك غروش ايدن ، كوشكك حال
 حاضرى قابل انهدام اولديغنى كوسترييور).
 (حالاً) = حال جهتيه ، حاله كوره
 § حاله دلالت ايدن صيغه ، تعبير:
 (در حال ، فى الحال) = عجله ،
 شمديجيك ، همان ، چار چابوق (باى
 حال ، بهمه حال) = فصل اولورسه
 اولسون ، هر حالده ، البته . (على كل
 حال) = اولوريله ، اولدينى قدر .
 (حالاً) = الآن ، شمدي ، هنوز .
 بو لفظ (حالاً) لفظنك مخفيدر .
 فقط تخفيف ايله موقع استمالى تبديل
 ايتشدر . معناجه (حالاً) نك اسكى
 ارقداشى اولان (حالياً) تعبير خاييده-
 سى اليوم كلياً متروك حكمنده در .
 (عرض حال) = حالى بيلديرمه ،
 كوز اوكنه قويمه ؛ حالى بيلديرمك
 ايچون يازيلان ورقپاره ، كاغد . (سال
 حال ، شهر حال) تعبير لرنده كى (حال)
 زمان حاضره دلالت ايدن لفظ اوليوب
 (حلول) لفظندن اسم فاعل اولان
 شده لى (حال) دركه حلول ايديجى ،
 ايدن ؛ كلوب داخل اولان ، كيرن
 ديمكدر . (سنه حالیه) تعبير نده كى
 (حال) ايسه حلولدن دكلدر . چونكه
 حلولدن كلن (حال) ك صيغه مؤنثى
 (حاله) در . بو ايسه حاله منسوب ،

محاکم نظاميه مأمور لر ينده (حاکم)
 و (حُكْم) اطلاق اولنور . (حاکمانه)
 = حاکم اولانه ياقيشه جق صورتده :
 (وقار حاکمانه) . (حاکميت) =
 حاکمك .

حاکمى { [ع] حکابه ايديجى ، ايدن :
 [تحريراتك حاکمى اولديغى
 ماده نك اهميتى بديهيدير . حاکم ماده .
 نك سوزينه اعتماد جائز ايسه] .

حال { [ع] هر شيثك وصف
 متغيرى ، صفت متغيره سى ؛
 هر شيثك ايچنده بولنديغى كيفيت و
 هيئتى : (حال عالم باعث شكران
 ايمدر ، حالى فصل ، حالى يولنده ،
 حالنه شكر ايتسون) .

« حال دلى اول آفته تقريره نه حاجت »
 (عارف)

§ جذبہ ، بايقينلىق ، جوشغونلىق :
 (اهل حال) = صوفيون و درويشاندن
 كنديلرينه بعضاً كيفيت مخصوصه عارض
 اولانلر . § حال : ايچنده بولنيلان
 آن غير ثابتدر كه هر وقته كوره ماضى
 ايله مستقبل آره سى ديمكدر : (بزم
 ايچون مستقبل ايلروده حال وزمان
 حال ايسه ماضى اوله جقدر ، مستقبل
 البته حال اوله جق) (حال حاضر)
 = ايچنده بولنيلان آنى افاده ايدر بر
 تعبير ايسه ده هر شيثك شكل آينسى ،
 كيفيت موجوده سى مقامنده ده ايراد

بو-صورتله مطلق ایراد اولنورسه
(حافظ قرآن) دیمك اولور. جمی
(حفاظ).

حافظه } [ع] حس ایدیان، بیان،
کورلن شیلرک؛ ایشیدیلن
قونوشیلان لاقیردیلرک؛ طوییلان،
اوقونیلان سوزلرک ازبرله نیان یازیلرک،
کتابلرک اثرلرینی ذهنده حفظ ایدن
قوت، ذهن بشرده کی اونوتماق قوتی:
(قوه حافظه). اکثریا موصوفسر
اولرق قوللانیلیر: (حافظه سی متین،
حافظه سی غالب). (حافظه پیرا) =
حافظه زینتله بیجی. بو مثللو ترکیبلرده
موصوفی دایما حذف اولنور.

حافه } [ع] کنار، ساحل، قبی:
(حافه نهر، حافه طریق)
جمی (حافات). § اصطلاحات طیبه.
دندر: (حافه انسیه، حافه علیا).

حافی } [ع] شوق ایله زیاده اکرام
ایدن آدم § یالین آیاق
قوشان، (حافیا) = یالین آیاق
اولرق.

حاقه } [ع] بلیه نابتہ § قیامت،
روز محشر.

حاکم } [ع] حکم ایدیجی، ایدن:
(حاکم مطلق، حاکم حقیق)
= جناب حق، تگری. § ناس
بیننده ظهور ایدن دعاوی پی حل و فصله
مأمور اولان قاضی، نائب، حاکم الشرع.

حاضر طور بیور، (حاضر بالجنس)
= مجلسده حاضر اولان آدم. (حاضر
جواب) = هر سوزده درحال،
دوشونمکسزین اویغون جواب ویرن:
«آیت سجدہ کلدی حاضر اولک،
(وحید)

«برسؤاله یر قوماز اول غمزہ حاضر جواب»
(نقی)

حاضنه } امزیریمی، سود ننه،
دایه؛ مربییه اطفال:
(حاضنه نظیفه، حاضنه شفیه).

حاطب } [ع] اودون طوبلائیجی،
طوبلایان § ای بی،
کوتوبی فرق ایتمز شخص: [حاطب
لیل، حاطب اللیل] = کیمیه اودون
طوبلائیجی معناسنی افاده ایدن بو تعبیر
صاچه صایان سوبله نین، سوبله نین شخص
مقامنده ایراد اولنور.

حافه } [ع] قازیجی، قازان:
حافر } (حافر بشر، حافر قبر)
§ طوبراغی قازان حیوانک طیرناغی.
جمی (حوافر).

حافظ } [ع] حفظ ایدیجی، صافلا.
(حافظ نقود،
حافظ ممالک)، (حافظ مطلق،
حافظ حقیق) = صون صمدانیسیله
صافلایان، جناب حق. (حافظ کتب)
= کتابلری حفظ ایدن، کتبخانه
مأموری § ازبرله بیجی، ازبرله نین؛
خصوصیله قرآن کریمی ازبرله مش
اولان: (حافظ افندی، حافظ پاشا)

حَاصِلٌ } [ع] حصوله کلن ، حصول
 بولجی ، پیدا اولان :
 (بواشده حاصل اولان ندامتن
 عبارتدر ، لطفکله کوکک آرزوسنی
 حاصل ایتدک) . (حَاصِلِی ، الحَاصِلِ ،
 حَاصِلِ کلام) = سوزک قیصه سی ،
 سوزک نهایتی ، سوزک نتیجه سی شودرکه
 مقامنده ایراد اولنورلر . (حاصلی
 تحصیل) = یهوده ، نافله ، عبت
 دیمکدر . جمعی اولان (حَاصِلَات) =
 برنسنه دن ، برایشدن حصوله کلن
 فائده لره ، شیلره اطلاق اولنور :
 (حاصلات صنایعیه ، حاصلات ارضیه ،
 حاصلات سنویه ، حاصلات عمومیه ،
 حاصلات صافییه ، کمرک حاصلاتی ، پوسته
 حاصلاتی ، حاصلات تقدیه) .

حَاصِنٌ } [ع] عرض اهلی ، عفتلی ؛
 نامجرمدن اورتنوب
 حَاصِنَه } چکین قادین . جمعی
 [حَاصِنَات] .

حَاضِرٌ } [ع] حضورده ، میدانده ،
 کوز اوگنده موجود
 اولان : (امر حاضر) = یاپ . (امر
 غائب) یاپسون . جمعی (حَضَار ،
 حَاضِرُون ، حَاضِرِین) § اجرا ایتک ،
 ایدمک ایچون لازم کلن حال و کیفیت
 اوزره بولنان شخص ، شی : (سفره
 حاضردر ، احمد افا حاضر ، آراه

ایتمز [استهفام انکاری بی محتوی اولان
 جمله لرده اکثریا تأخیراً ایراد اولنور :
 [فلان کافر نمت میدر ؟ حاشا ، او
 فضیحه نک آندن صدورینه احتمال
 ویریاورمی ؟ حاشا] بعضاً (که) ایله
 ایراد اولنور :
 « حاشا که بو اندیشه ده نفی ضرر ایلر »

حَاشِرٌ } [ع] حشر ایدیجی ، جمع
 ایدن : [ندای حاشر ،
 طراقه حاشره] .

حَاشٌ لِلَّهِ } [ع] مقبسات قرآنیه دن
 اولوب (حاشا) مقا-
 منده اکثریا نظمه ایراد اولنور :
 « حاش لله کیم قناعت کنجینک سگانه »
 « مطرح مکر اوله درگاه عنایت دستگاه »
 (فضولی)

حَاشِيَهٌ } [ع] کنار ، پرواز §
 کتاب و مکتوب کنارینه
 یازیلان خاطره ، ملاحظه § بر کتابک
 مندرجاتی ایضاح و یا خود تدقیق صورتیه
 وجوده کتیریلن اثر : [حاشیه کاتبوی ،
 حاشیه قسطلانی]

حَاصِبٌ } [ع] توی ، طوپراغی
 کوکه صاووران شدتلی
 یل ، تپی .

حَاصِدٌ } [ع] اکین بیچن آدم ،
 اوراقجی .

حَاصِرٌ } [ع] حصر ایدیجی ،
 اطرافی قوشادیجی : (جنود
 حاصره) .

(۴) کورمک . (۵) ایشتمک که اشبو
قوای طبیعیہ بہ (حواس خمسہ) ده
دنیلیر . اکثریا موصوفی حذف
اولنہرق قوللانیلیر : [حاسہ رؤیت ،
حاسہ لمس] کبی .

حاسد { [ع] حسد ایدیجی ، ایدن ؛
دیکر لرینک نائل اولدقلری
شیلرذن محرومیتلرینی آرزو ایدن
دیمکدرکہ اک مذموم ، اک منفور
خویدر . بوخصت مذمومہ ایله متصف
اولان اشخاص قیصقانجقلری یوزدن
ھیچ برزمان راحت ایده مزملر : (دشمن
حاسد ، رقیب حاسد) جمی [حسدہ]
در .

« لطف ایله حاسد بد خواهه ندامت کلز »
(نابی)

« آرز بلا صاعمه افندی حسدی »
« محوایدر حاسدی کنندی حسدی »
(معلم ناجی)

حاسیر { [ع] حسرت چکیجی ،
چکن § اوستی چیلاق ،
الی بوش مدافعه دن عاجز آدم . لسانغزده
اکثریا (خائب) لفظیلہ برابر قوللا-
نیلیر : [فلان عاقبت خائب و حاسر
قالدی] .

حاسیم { [ع] قطع و فصل ایدیجی ،
ایدن : (حاکم حاسم ،
قاضی حاسم ، حکم حاسم ، فکر حاسم) .

حاشا { [ع] ادات (تنزیہ) دره :
[حاشا ! جناب حق ظلم

حارس { [ع] محافظ ، بکچی ،
کوزله بیجی : (حارس
ممالک عثمانیه) = بوتقدیرده حافظ
معناسیلہ برابر حمایت حکمنی ده تضمن
ایتدیکندن حکمدار ذی شان و پادشاه
جلیل العزواغز افندیمن حضرتلری دیمکدر .

حارق { [ع] یاقیجی ، یانان .
اساغزده یالکگز اولهرق
اصلا قوللانیلماز . فقط ادبای جدیده
طرفندن شمرده [محرق] مقامنده
قوللانیلدینی کوریلپور : (فکر حارق ،
شعر حارق ، خیال حارق ، افکار
حارقه ، اشعار حارقه ، خیالات حارقه) .

حارقه { [ع] آتش ، اود :
[حارقه ندامت ، حارقه
سودا ، حارقه مصیبت] .

حازم { [ع] حزمی ، احتیاطلی ؛
ایشنده گوزی آچیق ،
صاغلام اولان : [مرد حازم ، رئیس
حازم ، شخص حازم] ، (حازمانه)
= حزمی ، احتیاطلی اولان آدمه
یاقیشه حق صورتده دیمکدر .

حاسه { [ع] حس ایدیجی ،
طویجی معناسنه اولان
(حاس) ک مؤثیدرکہ طویجیقل قوتنه
اطلاق اولنور . انسانده طبعاً موجود
اولان (قوای حاسه) یاغود (قوه
حاسه) بش درلودر . (۱) طوقونقله
طویجی . (۲) طابق . (۳) قوقلامق .

۱۶
مجموعه کتب مرکز نشر و مطبعه
۱۰ باره در

دقتله آراشدیرمق حاده سنی یعنی حاده
 کبی اولان تدقیق معناسنی متضمن بر
 تعبیر تش-بیهیدر . بولفظ = کسکین
 وسیوری معناسنی حاوی اولان واصطلاح
 طبعه برخسته لغک فرق کون ایچنده اک
 شدتلی دوره سنه اطلاق اولنان (حاد) ک
 مؤثیدر : (سیوف حاده ، راجحه حاده)
 (زاویه حاده) = هندسه اصطلاحیه
 زاویه قائمه دن کوچک اولان سیوری
 گوشه یه اطلاق اولنور . بومعناده
 (حده) استعمالی غلطدر .

{ [ع] برنجی : (حادی
 حادی } عشر) = اون برنجی
 § حیواناتی ، بالخاصه دوه لری نغمه پرداز
 اوله رق رعی ایدن .

{ [ع] حذاقتلی ، صنعتنده
 حاذق } ماهر ، استاذ طیب .
 بولفظ لسانعزده اکثریا اطبایی توصیف
 ایچون قولالینلیر : (طیب حاذق)
 (حاذقانه) = حاذق اولانه یاقیشه جق
 طرزده دیمکدر . (حاذقیت) =
 حاذق .

{ [ع] حرارتلی ، صیحاق اولان :
 حار } (علاج حار ، دیار حار ،
 ادویه حاره ، اقالیم حاره ، بلاد حاره) .
 { [ع] چقیق بلیک ایدن ،
 حارث } ترلانی سوروب نخم آکن ،
 اکینجی ، چقیقی : (حارث غیور) .

{ [ع] حج ایدن ، موسم
 حاجی } مخصوصنده حجازه کیدوب
 فریضه اسلامییه بی ایضا ایله دن آدم .
 (حاج) ک جمعی [حجاج] ، مؤثی
 (حاجه) بونک جمعی (حواج) در .
 (حاجی تهنیه سی) = حجدن سالماً
 عودت ایدنلری تبریک ایچون یابیلان
 جمعیت .

{ [ع] حدوث ایله متصف
 حادث } اولان ، اولجه یوق ایکن
 سوکره دن ظهور ایدن . (قدیم) ک
 ضدی : (عالم حادثدر ، علاقهداران
 بیننده اختلاف حادث اولدی ، بین
 الورثه مبانیت کلیه حادث اوله رق) .
 (اختلاف حادث ، مناقشات حادثه)

{ [ع] حدوث ایدن حال ،
 حادثه } وقعه ، قضا : (حادثه
 غریبه ، حادثه کر بلا) جمعی اولان
 (حادثات) یکیدن یکی به وقوع بولان
 حالات مقامنده قولالینلیر : (احکام
 حادثات ، حادثات دهر) جمع دیکری
 (حوادث) در .

«ویرمزنبنای فقره خلل چوش حادثات»
 «غرق ایده مزکینه خسی صد هزار موج»
 (سامی)

{ [ع] معدنی تل وصیرمه
 حاده } دوکمه ، چکوب اینجلمکه
 مخصوص وچلیکدن معمول دلیکلی
 سیکش آلتی : (حاده تدقیق) =

وزرایه ، امرایه اطلاق اولنوردی. §
اصطلاح طبعه کوزلرک اوستنده بولنان
قاش : [حاجبین] = ایکی قاش ،
قاشلر (بَيْنَ الْحَاجِبِينَ) = قاشلر آره سی .
(حاجب یمین ، حاجب یسار) = صاغ
قاش ، صول قاش :

« صاحب کنجینه عرفان و حلم »
« حاجب یکتائی در شهر علم »
(نظم)

حَاجَتٌ . { [ع] انسانک محتاج
اولدینی ، انسانه لزوملی
اولان شی . خصوص : (عرض حاجت ،
نیاز حاجت ، طلب حاجت) جمعی
« حاجات » : [حاجات بشریه] .
(قاضی الحاجات) = حاجتلی اسماق
واحسان ایدن ، جناب حق . § احتیاج ،
لزوم معناسندهده قوللانیلیر : (او
کلفته حاجت قالمدی) [نه حاجت]
یاخود (حاجت نه) تعبیرلی (نه احتیاج
وار ، نه لزوم وار) مقامنده قوللانیلیر :
« ضمیر صافه اسرار دلی اعلامه حاجت نه »

« اولور مرآتیه صورت مرثم رسامه حاجت نه »
(سید وهی)

حَاجٌّ . { [ع] حاجی . لسانزده
الحاج) (الحاج) طرزنده استعمالی
معروفدر . مناسک شرعییه اتباع ایله
موسم مخصوصنده حرمین شریفینی یعنی
مکه مکرمه بی ، مدینه منوره بی زیارت
ایدن ذاته (حاج الحرمین) اطلاق اولنور

حَاطِطٌ . { [ع] دیوار : (حائط
جسیم) جمعی (حیطان)
(للحیطان آذان) = دیوارلرک قولقلری
واردر .

حَائِفٌ . { [ع] غدر و ستم ایدن ،
ایدیجی : (الحائف حائف)
= حائف حائف اولور .

حَائِلٌ . { [ع] مانع اولان ، آره بی
قابایان ، ایکی شی آره سنه
کیرن دیکر سنه : [دیوار حائل اولد
یفتدن باغچه نك ایچی کوريله میور]

حَاتِمٌ . { [ع] قبائل عرب بیننده
مشهور اولان (طی) نام
قبیله منسوب و سخاوتله مشهور اولان
(ابن عبیدالله بن سعد) ک عنوان
معروفیدر . « حاتم » فی الاصل کسر (تا)
ایله (حاکم) و زنده و معناه آنک
مرادیدر . بین العرب قیزیل قارغه یده
اطلاق اولنور ایتمش . سخاوتله مشهور
اولان بوآدمه لسانزده قبیله سنه نسبتله
(حاتم طائی) دینلدیکی کبی (حاتم طی) ده
دینیر .

« جم بزم و حاتم مکرمت ممدوح اصناف امم »
(نفعی)

بولفظ ایله برچوق وصف ترکییلر
تشکیل واستعمال اولنور . (حاتمیه)
= حاتم یا قیشه جق صورتده ، حاتمیه -
سنه : (لطف حاتمیه ، احسان حاتمیه) .

حَاجِبٌ . { [ع] قاپوجی ، پرده جی .
(اوائل دور اسلامده

و چونسکه } [ف] ادات (تعلیل) در: }
 کوندوز چالیشیورز ، چونکه تقیض
 وترق ایلنده یز [§ ادات (توقیت)
 اولدینی تقدیرده (مادام که) حکمنی
 آیر :

« چونکه بلبلسین کوکل برکستان لازم سگا »
 (ندیم)

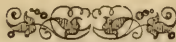
(چونکیم) طرزنده استعمالی لسان
 تحریر و کتابتزدن . مطرود حکمنده در .
 تخفیف ایله ادات تشبیه و توقیت اوله رق
 [چون] طرزنده استعمالی — و اوکه
 نظمه اولسه بیله — زمانمزده خوش
 کورلیور ، طرز اصلیسنده استعمالی
 مرجع و مقبول طوتلیور .

مشابه اولوب (قاقانو) دینلن دانلرک
 مسحوقبله شکردن مرکب بر ماده
 غداثیه در . اشکال مختلفه ده یایلمش
 شکری موجود اولدینی کبی اوروپالیلر
 پیننده قهوه طرزنده مایع اوله رق ده
 استعمال اولنور .

و چون } [ف] فصل دیمکدر . لسا -
 نمزده دائما (نیچون)

معناسنه اولان (چرا) ایله برلکده
 قوللانیلیر : (چون و چرا) = فصل ؟
 و نیچون ؟ دیمکدر . بونلرک ایکیسی ده
 یالنگز اوله رق اصلا قوللانیلار :

« بحر افتکاره طالبوب چکمه امک »
 « نکته چون و چرادن ال چک »
 (خاقانی)



﴿ ح ﴾

وحائر اولسنه مقابله — تاریخ عطا
 جلد رابع — ۱۵۲ ضمیمه)

حائز } [ع] بر نسنه به صاحب
 و مالک اولوق معناسنه در:
 [فلان رتبه نالته بی حائز ، نشان ذیشان
 مجیدی بی حائز ، حائز اهمیت ، حائز
 ثروت] معنویاتده استعمالی غالبدر .

« دیرسه ک اوله یم کمالی حائز »

« تضییع زمانی کورمه حائز »

(معلم ناجی)

حاء } [ع] الفبای عثمانیده سکزننجی
 اولان (ح) حرفنک اسمی .

ابجد حسابنده (۸) عددینه مقابل عد
 اولنور : [حاء مهمله ، حاء مفتوحه] .

حائز } [ع] حیرتده قالمش ،
 (شاشیرمش دیمکدر :

(شخص حائر) (مؤذن افندینک

معارفه سابقه سی وار کبی سلامنه نائل
 اولدقده تعجبی تزاید ایتسیله متفکر

چمنه } [ف] قوشیمی : (چینه ریز)
 = یم دوکچی ، دوکن .
 چینی } [ف] چین دیارینه ، منسوب
 سری ، منقش اوانی ترا .
 بیه که اعلاسنه « ففوری » وعادیسنه
 « کاشی » اطلاق اولنور .

چساقوب } [روجه] « لوفر »
 دینیلن بالیغک کو .
 چوکی .
 چیسو } [ایتالیانجه دن] توتیا
 دینیلن معدن ، اشبو
 معدندن معمول الواح .

چ

نسنه : (پای چوبین ، کاسه چوبین)
 چوپننه ، چوبک [ده بو معنایه
 لغتدر . (چوینخوار) = آغاج قوردی .
 چوبان } [ف] قویون ، کچی ،
 صیغیر کبی حیوانلری
 اوتلامغه کوتوروب کتیرن آدم :
 چوبان ارمغانی چام ساقزی — قول
 مشهور] .

چست } [ف] سریع الحركه ،
 چوبک . لسائزده
 (چالاک) لفظیله برابر قولانیلیر :
 (چست وچالاک) . [چستی] =
 چویکک . عربی جیم ایله غلطدر .
 چمچمه } [ف] چامچاق دینیلن آغاج
 چناق ، قاب .

چوخه } [ف] چوقه ، یوکدن
 معمول قاش . (چوخه دار)
 = اوائلده امر او حکامک اقامتگاهلرینک
 پرده سنی طوتان چوقه مایس خدمتی ،
 ایچ اغاسی . (قابو چوخه داری) =
 خارجه متعلق اولان امور و خصوصاتک
 تعقیب و تسویه سنه مأمور ، اوتدی
 بری بی طولاشوب آباق خدمتی کورن
 آدم .

چوال } [ف] قاشدن ویا قیلدن
 یابلمش طور به کبی بر
 نوع ظرف ، قاب : [کومور چوالی ،
 شکر چوالی] . (چوالدوز) =
 چوال دیکمه مخصوص اوجی اگری ،
 یاصسی اوزون ایکنه .

چوب } [ف] آغاج دکنک ، اودون ،
 صویا : [چوب خشک] =
 قوری دکنک [چوب عنب] = اوزوم
 چوبی . (چوبین) = صرف آغاج ،
 آغاچدن یاپمه شی ، دکنک کبی قوری

چو } [ف] آغاج دکنک ، اودون ،
 صویا : [چوب خشک] =
 قوری دکنک [چوب عنب] = اوزوم
 چوبی . (چوبین) = صرف آغاج ،
 آغاچدن یاپمه شی ، دکنک کبی قوری

چوقولا } [فرانسه سی]
 [colat] قهوه یه

یا قیشتلی ، الی زورلی که طو تدینی ایشی
چابوق وایی یابان ماهر ، استاذ دیمکدر .
[چیره دست] = چیره دستک .

چیز } [ف] شی ، نسنه . (ناچیز) =
پپ } بروشی دکل ، هیچ حکمنده ،
پک اهمینتر نسنه دیمکدر : [تحفه
ناچیز ، بنده ناچیز ، اثر ناچیز) .
[ناچیزی] = ناچیزک . (ناچیزانه) =
ناچیز اولان شخصه یا قیشته حق طرزده :
(هدیه ناچیزانه) .

چهاره } [اسبانولجه Cigarre
سیفارر] توتون یاپرا .
قلینک بوکلشی دیمکدر : (هاوانه
سیفاره سی ، فرنک سیفاره سی) کاغد
ایچنده یاپیلان اوافق نوعه (Cigarette
سیغارت) دینیر .

چما } [ایٹالیانجه دن] کمیلرک
قاره ، اسکله آتدینی
اینجه خلاط . (چماچی) = کمیلردن
اسکله ره آتیلان خلاطری آلوب
ویرن آدم .

چین } [ف] قیوریم ، بوکلم ،
بوروشوق : (چین ابرو ،
چین کبسو ، چین جبین) § (چیننده)
= طوبالایچی ، دوشیرچی . بومعناده
وصف ترکیبی طرزنده قوللانیلیر :
(میوه چین ، خوشه چین ، دانه چین)
§ آسیا قطعه سنده جسم بر دولت
و ملکیتک اسمی : (خطه چین) .

} [ف] فی الاصل رطوبتدن
چم } حاصل اولان (یوصون)
دیمکدر . کشلش چنلی یرلره اطلاق
اولنور .

} [ف] ادات استکنانه که ترجه سی
چه } (نه) در : [چه سود ،
چه کونه ، چه فائده) الیوم (چه
گونگی) تعبیر خاییده سی متروک
حکمنده در .

« طمن اعدادن نه غم ، مدح احبادن چه سود »
(اشرف)

بومصراعده ادات مذکوره تک هم
ترجه سی ، همده فارسیسی جمع واستعمال
اولنمشر .

} [ف] قرق : [چهل سال] =
چهل } قرق ییل . [چهلیا] =
قرق آیاق دینیلن حیوانحق .

چیده } [ف] طوبالانش ، دوشیر-
لمش : (میوه چیده) .
میوه حقنده قوللانیلایان (برچیده)
تعبیری چکیلوب طوبالانش اتکه اطلاق
اولنور . [دامن برچیده] = طوبلی
اتک . (برچیده دامن) = تعبیری-که
اتکی طوبلی دیمکدر - اکثریاستغنی ،
نازلی مقامنده قوللانیلیر .

} [ف] غالب ، بهادر .
چیره } (چیرگی) = بهادرک ،
بیکیئتک . (چیره دست) = الی

دوشن بيك بارچه اوليور (كبي . اصلي
چمك كسريله در .

« آغلامش چهره لي صوفي نه بلا »
« جنته كيرسه ده كولز مثلا »
(وهي)

چوپور § لسائزده « تعبس » كبي
يوزني اكشيتك ، اكشي يوزكوستر-
مك ، اكشي يوزلي اولوق معناسنده
قوللانيلير . مثلا (چهره ايدييور ،
چهره سندن طورليور ، چهره سندن



چركاب . { [ف] [ف] [ف] مره دار صو ،
چركاف : (چركابه
طاش آتيلماز - قول مشهور)

چرنيق . { [بلغارجه دن] ايكي باشي
كسيك طاليان قايني .

چحل . { [ف] قرق ديمك اولان
(چهل) ك مخفي .

چله . { [ف] ابريشم ، ايلك كبي
شيرك دسته سي ، طره سي

§ طرق عليه منتسب درويشلك خلوته
قاينوب خدمات مخصوصه ويا عبادات
دائمه ده بولملى كه اكثرثيا قرق كوندن
وطريقت مولويه جه بيك بر كوندن
عبارتدر . بولفظ لسائزده شده سز
قوللانيلير . فقط نظمه اكثرثيا سبك
فارسيدده اوله رق تشديد ابله استعمال
اولنور . § محنت و مشقته اوغرامق
ديمكدر § ياي كيريشي معناسنده كلير .
مثلا شاعره : مشهوره (فطنت) ك
شومصراعنده بولفظك ايكي معناسنده
جمع وقصد اولمشدر :

« چله سخت چكهر دم كان ابرولرك »
(لا)

چراغ . { [ف] فصل . (جون)
لفظنه باقگز .

چراغ . { [ف] فييل ، موم ،
قنديل . [روشن چراغ] =
قنديلي پارلاق يانان ، مقبل و بختيار .

« فروزاندر چراغ شهرت پروانه نامحشر »
(راغب)

§ چراق ، شاكرد ، متقاعد كبي
معنالي افاده ايدر . [چراق] =
دكان اوشاغى ، عجميسى ديمكدر .
(چراغ اولوق) = تقاعد ايدلك
(چراغ چيمق) = آيروجه ايش
وكوج ، او وبارق صاحبي اولوق .

چرك . { [ف] كير ، پاس : (چرك
الود) = مره دار ، كيرلي ،
بولاشيق . (چركين) = بتون
مره دار ، بك كيرلي معناسنده در . لسائزده
(كوزل) ك ضدى اوله رق حسنسز
معناسنده مستعماددر :

« چيمه ماز اول چرك كه پيراهن بقالده در »
(نابي)

نسواندن اولان اویونجیلره اطلاق اولنور: (برقول چنگی) .

« برچنگی کوزل سودم سرماییه بی چالدردم » (ذاتی)

{ چنگال } [ف] چنگل ، تیمور
طیرناق : (چنگال
اهال) § پنجه ،
پیرتیجی حیوان الی :
[چنگال شاهین ، چنگال شهباز] .

{ چوگان } [ف] اکری باشلی بر
نوع جرید : [تیغ
و چوگان] .

{ چهار } [ف] درت ، بونک مخفی
اولان (چار) زیاده
قوللانیلیر: (چهار بالش ، چاربالش)
= تخت ، سدیر . (چهارپا ، چارپا)
= درت ایاقلی حیوان . (چهار پاره ،
چار پاره) = تحریفله چالپاره دینیلن
اویونجی آلتی . [چهارشنبه] = هفته نك
دردنجی کونی . (چهارم) = دردنجی .
چیمک کسریله تلفظی غلطدر .

{ چهره } [ف] صورت ، وجه ،
یوز : [خوب چهره] = کوزل
یوز . [بد چهره] = چرکین یوز .
[چهره گشا] = یوز آجیجی ، یوزینی
آجان [چهره پرداز] = رسام ، مصور
(چهره زوکوردی) = چرکین ،

کچیر بلوب میخلانیر . § حلقه ، قاصناق
کچی کچیریلن نسته لرده اطلاق اولنور:

[دف چنبری] ، [بویون چنبری]
= باشه و بویونه باغلانیلان بر دکری
بزیمنی ؛ بویونه قریب اولان تر قوه
کمیگیری . (چنبر قایق) = دکری
قیجلی او طون قایغی . (چنبری) =
چنبر شکنده ، چنبر کچی اولان :
(ریش چنبری) . (در چنبر) =
چنبر ایچنده ، ضبط آلتنده دیمکدر .

« بیکیتمی اولدک آجام نه در بوقیرمنی شال »
« باشکده دوندها باغلیدی قیرمنی چنبر »
(ندیم)

{ چمد } [ف] بر قاج دیمکدر . زماغز
ارباب قلمی بولفظک ترک
استعمالی التزام ایدیورلر .

{ چمدان } [ف] او قدر معناسنه در .
نیلامغه باشلامشدر . (چندان رغبت
ایتمورلر) کچی تعبیراته ایوم هیچ رغبت
ایدن قالمشدر .

{ چنگ } [ف] ال ، پنجه . بو
معناده آز قوللانیلیر :
« کولم الدن کیتدی سودانک نغالب چنگی وار »
(معلم ناجی)

§ قانونه مشابه دیک طوتیه لره
چالینیر بر نوع ساز : (چنگک و چغانه) .
(چنگی) = اونوع ساز چالان رقاصه ،
اویونجی دیمکدر . لسانزده تخصیصه

چکچاک { [ف] اجسام صلبه نك ،
باخصوص اسلحه نك }

چارشمه سندن حاصل اولان سس :
(چكچاك سيوف ، چكچاك خنجر) .

چكیده { [ف] طاملامش .
[چكان] = طاملاييجي .

[خونچكان] = قان طاملاييجي .

چكيسيا { [ف] صلب ، خاج :

چكان { [ف] صالنجي ، صالنه رق ،
بورين : (برك چان ،

نخل چان ، شوخ چان) .

چمن { [ف] آفاجلي ، چيچكلي ،
چملي محل : نازه ، انجه

يشيل اوت : (برك چمن) ، چمنستان ،
چمنزار = ايكي معناسنه كوره چمنك ،
چملي ير . چيك كسريله غلطدر .

چماز { [ف] معروف آفاج . چيك
كسريله زبازددر :

« چنار آسا درونندن طو تشمش نخل زيادار »
(صبري)

شو مصراعده شاعر چنارك مهور
زمان ايله كندی كندی طوتشوب
يانديغي روايتي كوسترمش ايسه ده بو
روايي كيمسه نظر اعتباره آلاز .

چمبر { [ف] دائره شكلنده آفاج
وتمبور وياخود ساچدن

مهمول باغ ، قوشاق كه بعض دنكلرك
وخصوصيله فوجيلرله قوغه لرك اطرافنه

چشمه { [ف] بيكار ، صوقايناغي .
مخصوصاً بايلان ودرور .

چشمه سار [چشمه سار] = چشمه سي چوق اولان
ير . اكثر تيا (چشمه) و (چشمه باشي)
مقامنده قوللايلير . [چشمه حيوان ،
چشمه خضر] = آب حيات دينيلن ماه
موهومك چشمه سي :

« بن سنك آب حيات ليكك تشنه سي يم »
« طالب چشمه حيوان ايسم انسان دكلم »
(عوني)

چشن { [ف] عيد ، ضيافت ،
دوكون : (چشن نوروز ،
چشن عظيم) .

چغانه { [ف] بيوك چار پاره ،
چنكي دنجي . اكثر تيا
(چنك) ايله بركلده قوللايلير :

« ويرر باشته حالت دل عاشقانه »
« بودلكش هراده بوچنك وچغانه »
(معلم ناجي)

چك { [ف] في الاصل (برات ،
مكتوب ، حجت) معنا .

سنه در . اليوم آقچه حواله نامه سي ،
پوليچه معناسنده قوللايليرور . بومعناده
انكليزجه دن منقول اولديغي بيان
ايدنلر وارسه ده فارسیده كي معنالرينه
و اليوم قوللايلان معناسنه كوره
انكليزجه دن منقول اولسامسي لازم
كلير .

چرخى ، چرخ كىسى ، چرخجى ، چرخ ايشى) . (چرخ اورمق) = دائره تشكيل ايدهرك دونمك ، (چرخ زن) = چارق اوريجى ، اوران . (چرخ فلك) = (۱) كردش فلك ، مدار فلك (۲) قات قات دائره شكلنده ، ياناركن چرخ كى دونهرك آتش پوسكورر بر نوع فشنك (۳) خاتم الى كى برنوع چيچك . (چرخ برين) = عرش اعلا دن كنايه در .

چرخه } [ف] چيقريق كى دور ايدن تىكرلك طولاب } اردونك ايلريسنده بولنان مفرزه عسكريه نك اصول دوريه ايله اجرا ايتدكلى حرکت عسكريه : (چرخه جى ، چرخه طوبى ، چرخه جنكى) .

چشمپان } [ف] لايق ، مناسب ، يايشقان . (ناچشمپان) = مناسبستىز ، يايشقسز اولان .

چشم } [ف] كوز : (چشم مخور ، چشم سياه) . [چشم آشنا] = كوز آشناسى (چشم آشناني) = كوز آشنالغى . (چشم آويز) = نقاب ، پجه ، يوز اورتوسى . (چشم زخم) = اصابت عين ، نظر دكه . (چشم درپده ، درپده چشم) = بى ادب ، حيا سىز (صرمدك چشم) = كوز بيكى . جمى [چشمان] .

چاي } [ف] چينده كثرته حاصل اولان وقايناديلوب ايجيلن معروف ياراق كه منهاتندر : شمدي ايرانده قناعت ايدرزچاي ايله بزه (منيف)

چاپ } [ف] صول : « چاپ وراست » (چاپ انداز) = حيله كار . (چاپ اندازى) = خدعه كارلق : « امتنان ايله مسون چرخ چاپ انداز بكا » (راغب)

چادر } [ف] چادر ، كولكه لك . چتر } (چتره برين) = قارا كلق كچه (چتره فيروزه قام) = مائى رنگلى كوك ديمكدر :

« چتر اقبالك اوله كون ومكانه سايبان ، سايه سنده كائنات آسوده تاروز حساب » (نفعى)

چرا } [ف] اولتلامه . (چرا گاه ، چرا گاه) = حيوان اولتلا . يه جق ير ، چاير . كسر ايله غلط تلفظ اولتلاميلير .

چرب } [ف] سمير ، ياغلى : [چرب وخشك] = سمير وقورور . (چرا به) = قايماق .

چرخ } [ف] فلك ، سما ، كوك : تىكرلك كى دورو حرکت ايدن شى كه لسانمزده تحريف ايله (چارق) دينيلير : (چرخ دوار ، چرخ كردان ، واپور چرخى ، قوبو

چاره جوئی) = چاره آرایجیاق
 (چاره ساز) = چاره بولیجی ، بولان
 (چاره سازی) چاره بولیجیلق .

چاساز } [مجار جہ دن] اوائلده
 المانیا ایمپراطوری عنوانی
 حائز اولان نچمه حکمدار لرینه اطلاق
 اولنوردی . (چہزار) دن محرف
 و « قیصر » مناسنه اولدینی مرویدر .

چاشنی } [ف] لذت ، طساد .
 لسانمزدہ (چشنی)
 طرزندہ معروفدر . (چاشنگیر) =
 اوائلده حکمدارک طعاملرینک انای
 طبخندہ طادہرق لذت و نفاستہ باقغه
 مأمور اولانلرہ اطلاق اولنوردی ،
 (طائفہ چاشنیکیران) = یکگیری
 دورندہ دیوان کونلرندہ و یریلن
 ضیافتلرده خدمت ایتمکله مکلف بر بلوک
 عسکر ایدی ،

چالاک } [ف] حرکتی سرعتلی ،
 روشی قیورواق اولان .
 (چالاکچی) = چالاک کلک دیمکدر :
 (فکر چالاک ، مرد چالاک ، طبع
 چالاک) .

چاغوش } [روجه دن] دکنز
 ینگیجی : (آقنتی
 چاغوشی ، درہ چاغوشی) .

چالک } [ف] یاریق ، یرتیق ،
 یرتماج . (چاک کریبان) =
 یاقہ یرتماجی (چاک چاک) = زیادہ
 یرتیق ، پارچہ پارچہ :

چاماریوا } [ایٹالیانچہ دن] اصطلاح
 حات بحریہ دندر . کمی
 طائفہ سنہ آرمہ یہ چیقمق ایچون و یریلن
 امر ، آرمہ یہ چیقمہ امری ،

چاہ } [ف] قویو ، چوقور .
 تخفیف ایله (چہ) طرزندہ ده
 قوللانیلیر : (چہ زئخدان) .

چاک } [ف] یاریق ، یرتیق ،
 یرتماج . (چاک کریبان) =
 یاقہ یرتماجی (چاک چاک) = زیادہ
 یرتیق ، پارچہ پارچہ :

« کورر لرسہ کوگمار چاک اولور چاک کریبانک »
 « آلتماز اللرندن اهل عشقک صکرہ دامانک »
 (فصیح)
 « خاک کوی یاری قیلش اشک جوشان چاک چاک »
 (لا)

ونجیر کی چاہے سی ، قولانی لنگر .
کمیلرک دگیر اوستندہ بر محلدہ طور مق
ایچون اوجی زنجیر ایله کمی به مہبوط
اولدینی حالده دگیرک دینہ بر اقدقلری
تپوردن معمول شی .

چادر } [ف] چادر کی قادیلرک
باشلرینہ بوردکلری اورتو:
« بر عجب دریادر اردوی ہایونک سنک »
« کیم حباب برقرار اولمش آکاھر چادری »
(نفی)

چار } [ف] (چهار) مخفی : (چار
افطار ، چار جہت ، چار
چشم) ، (چاریار) = صحابہ مجملہ جناب
پیغمبری ابو بکر ، عمر ، عثمان ، علی
حضراتی رضی اللہ عنہم . (چار ابرو) =
درت قاشلی یعنی تربیقی کنج . (چار
بالش) = چاہ والا ، مسند بلند ، مقام
عالی . (چار پا) = درت آیاقلی
حیوان . (چار چوپہ) = چرچوہ .
(چار سو) = چار شی ، (درت طرف)
دیمکدر . (چار شب) = چار شاف
اصلی (چادر شب) درکہ کیجہ اورتوسی
دیمکدر . (چار طاق) = چار داق .
(چار گوشہ) = درت گوشہ لی ،
(درت گوشہ) دیمکدر . (چارم) =
دردیجی : (چرخ چارم) (چارم
کتاب) = قرآن کریم . (چارمین)
دخی (چارم) معناسندہ قولانیلیر .

(چار ناچار) = ایستر ایستمز . (چار
یک) = درتدہ بر . (چار پارہ) =
چار پارہ دینیلن درت پارچہ تختہ دن
معمول رقص آلتی ، تختہ زیل .
(چار زاہ) = موسقیدہ بر مقام ، پردہ .
(چار میخ) = صلیب ، درت گوشہ به
درت میخ . تحریف ایله (چار میق) =
کمی دیر کنک یلکن آچیلان آرمہ سی
زردبانلری . (چار شنبہ) = چہار شنبہ دن
تحفیف ایدلشدرکہ ہفتہ نک دردیجی
کونیدر .

چار } [سلاوچہ] روسیہ حکمدار
لرینک عنوان مخصوصیدر .
بو کلمہ نک « قیصر » ، « چسار » ،
« چاسار » کبی (چہ زہر) لفظندن
آلنہرق ہر لسانک شیوہ خصوصیسنہ
کورہ تحریف ایدلش اولدینی ظن
ورویت ایدلردہ موجوددر . مؤثی
[چار پیچہ] در .

چاروب } [ف] سپورگہ .
(چاروبفروش) =
سپورگہ ساتیجی ، سپورگہ جی .
(ف] علاج ، تدبیر ، مدد .
چارہ } (چارہ جو) = چارہ آرایجی ،
آرایان (چارہ جویانہ) [= چارہ آرایانہ
مناسب کوریلہ جک صورتدہ (ناچار) =
چارہ سز ، مضطر ، مجبور دیمکدر .

جُهَال { [ء] هج بر شی بیلدن
معناسنه اولان (جاهل) ك
جُمِي : جُهَلَاءُ

« فہم ایدر آنلری ارباب کال »
« طعن وتشنیع ایدہ طورسون جہال »
(سنبلزادہ)

جُمُوب { [ء] (جَبِيب) ك جمی .
جُمُود { [ء] بوبونلر . (جد) ك
جمی .

جُمُوش { [ء] عسکر معناسنه
اولان (جِيش) ك جمی :
[جیوش موحدین ، جیوش مرتبہ] .

جُویا { [ف] آرایجی ، آرایان :
[جویای فلاطون ، جویای
کنار] .

« اولسه شایسته جهان جان ایله جویای عدم »
(حاکف)

جُویباز { [ف] بیوک ایرماق ،
آقار صوبی چوقیر :
« بن اولسم برده مطرب برده طرف جویبار اولسه »
(ندیم)

جُویندَه { [ف] آرایجی ، آرا-
شدریجی . [جویندگی]
= آرایجیلق ، جوینده لك :

« جوینده صدر مجلس اولم »
« سبحان (۱) کبی اولسه ارتجالم »
(معلم ناجی)



ح

چَابَك (یا) آیاغی چابوق ، (چابک
رو) = چابوق کیدیجی ، کیدن .

چَاپَارِي { [روجه] اوجی مسینه لی
نوع بالیق اولطه سی . اکثر یا اوسقو مری
جورومنده قوللانیلر .

چَاپِه { [لاینجه] قازمه ایله بیل
آراسی بر نوع باغجی آتی .
(چابه لامق) = بللمش طوپراغی
قاپاردوب اوتلرینی قورومتق . (چابه جی) =
موسمنده ترلا ، بوستان تمیزله یین عمله ،

{ [ف] الفبای عثمانیده یدنجی
ح } حرفدر . اشبو حرف عربیده
یوقدر . اجد حسابنده جیم ایله مساوی
عد اولنور .

چَابَك { [ف] چابوق . (چابک
دست) = الی چابوق .
(چابک دست) = ال چابوقلی ،

(۱) [سبحان] = وائل قبیله سندن بر
شاعر و فصیح مشهوردرکه زمان جاهلیتی ادراک
ایتمکله برابر مؤخرأ شرفیاب اسلام اولمشدر .

دیه معروف اینده فی الاصل ضم جیم
ایله صحیح اولسه کرکدر . (جندیانه)
= جندیجه سنه : (حرکت جندیانه) :
« اوغراردی قضایه طبع تندی »
« اولسهیدی یرمده باشقه جندی »
(خیری)

و . { [ع] « جند » ك جمی :
جمود } (جنود مسلمین ، جنود
اسلام ، جنود عثمانیه) .

و . { [ع] دلبرمه ، چیلد برمه ،
جمون } دلیلک : (الجنون فنون)

و . { [ف] چوال دینلین بیوک
جوال } طوربه . (جوالدوز) =
چوال دیکلین بیوک ایکنه .

و . { [ف] کنج ، تازه . علی الا-
جوان } طلاق ذکر اولنورسه اکثریا
ارککه معطوف اولور : (زن جوان) =

کنج قادین . (جوانی) = جوانلق ،
کنجک (ایام جوانی) . (نوجوان) =
پک کنج ، پک تازه . (نوجوانی) =

نوجوانلق . [جوانمرد] = سخنی ،
جوهرده . [جوانمردانه] = جوهرده
اولانه یا قیشه حق طرزده . (جوانمردی)

= جوهردهک . (جوان بخت) =
طالعی مساعد ، او یغون . جیمک تعجیلده
لغندر . کسر ایله تلفظی غلطدر .

و . { [ع] سخیلک ، جوهردهک ،
جود } سروتلیک : (صاحب
جود) .

و . { [ع] هنکام طوفانده
جودی } (نوح) علیه السلام
راکب اولدینی سفینه تک موصل شهری
قربنده او طور دینی طاغک اسمی .
و . { [ف] قاینامه ، جوشمه ،
جوش } (پرجوش) = جوشی
زیاده ، پک جوشقون :

« دریا کبی بردن ایلیوب جوش »
(غالب)

« سرتا بقدم بهار کلیوش »
« صهبا کبی لمعلی رنگ و پرجوش »
(وله)

و . { [ف] جوش ایدیجی ،
جوشان } قاینایان : [سرشک
جوشان ، نهر جوشان ، آب جوشان] .
[جوشانی] = جوشانلق .

و . { [ف] قاینامش ، آشوب
جوشش } طاشش : [جوشش
دریا ، جوشش انهار ، جوشش
طبیعت] .

و . { [ف] قاینامش ، جو-
جوشیده } شمش : [آبار جوشیده]

و . { [ع] آجلق : (دفع جوع) .
جوی } [ف] ایرماق : [جوی
جاری ، جوی زوان] .

(لب جو - ی) = ایرماق کناری .
§ جونیده ، آرایجی ، آرایان . بو
معناده وصف ترکیبی اوله رق قولانیلیر :

[عربده جو ، جنکجو ، بهانه جو] کی .
« وار یوری ایسترسهک ای اشک روان جورله سن
(ندیم)

برنجیسی زیاده قولانیلیر. (فی الجمله)
= آز ، آز اوله رق دیمکدر .

جمنان { [ف] قیلدایمی ، حرکت
ایدیمی ، صالانیچی :

« ایلمر مهمینی باشیله تهزیز »

« دنباله ایسه همیشه جنبان »

(قوزی — معلم ناجی)

§ قیلدایمی ، حرکت ایندیریچی ،
صالانیچی . اکثریا بومعناده وصف
ترکیبی طرزنده قولانیلیر : (دُنْبَالَه
جنبان) = قویروق صالایان . (سر
جنبان) = باش صالانیچی . (قادمه
جنبان) = قانادک اوزون اوجلزیخی
حرکت ایندیرن .

جمنش { [ذ] حرکت ، قیلدانه :

جمنش ابروان ، جنبش
مژگان ، جنبش کوهاره) § ذوق ،
اکلتیجه . بانک ضمیله غلط مشهوردر .
بومعناده (ایتمک ، ایله مک) ماده لریله
قولانیلیر .

جمنیده { [ذ] قیلدانهش ، حرکت
ایتمش دیمکدر .

جمنجه { [ع] اصطلاحات قانونیه دن
اولوب مجازات تأدییه بی

مستلزم اولان افهاله اطلاق اولنور .
کوجک قباحت ، اوافق جرم دیمکدر .
جمنده { [ع] عسکر دیمکدر : (جند
ارواح ، جند اعبدا)

[جندی] = بینجهیلکده ماهر آدم

دیمکدره . بوکله جیمک کسریله (جندی)

[جَمَادِیِ الْاَوَّل ، جَمَادِیِ الْاٰخِر] طرز-
لرنده غلط ، یاسککش اوله رق قولانیلیر .
بونلره (جمادی) دینله سنک سببی وقت
تسمیه تک مر بستانده انجماد وقوعی
زماننه تصادف اتمه سیدر .

جمجمه { [ع] اصطلاحات طبیه دندر .
باش طاسی ، دماغک ظرفی
دیمکدر : (جُمُجْمَةُ الرَّاس) .

جمعه { [ع] معروف کون . اهل
اسلامک اوکون جامعلرده
اجتماعی سبب تسمیه اولمشدرکه عیدالمؤمنین
عد اولنور . ميمک ضمیله لغتدر . جمی
[جُمُعَات ، جُمُعَات ، جُمُعَات] در :
(جمعه ایرته سی) = یوم السبت ،
هفته تک یدنجی کونی .

جمله { [ع] « جمله » تک جمی :
(جمله منتخبه) .

جمله { [ع] مجموع ، بتون ، هپ :
« جمله من بریادشاهک زیر دستاندنز »
(معلم ناجی)

« جمله تک مقصودی براماروایت مختلف »
(محبی)

§ فعل ایله فاعل دن ویا مبتدا ایله
خبر دن مترکب سوز : (جمله فعلیه ،
جمله اسمیه) بومعنی اعتباریله جمی
(جمله) در . [جُمْلَةٌ] = جمله سی ،
هپسی . (از جمله ، من جمله) = بر
چوق امثالندن بری ، برازی اوله رق .

جَلَابُ { [معرب] اصلی فارسی
(گلاب) در کل صوبی .
تشدید ایله ده قولانیلمشدر § مهمل
شربت دیمکدر .

جَلْبَلُ { [ع] کوچک چاک، اوافق
چینغراق . [جَلْبَلَه] =
خدمه بی جاغیرمق ایچون قولانیلان ال
چینغراغنه اطلاق اولنه بیلیر . § دف
پولی . بومعناده جمعی اولان (جَلَالِحِل)
زیاده مستملمدر .

جَلَسَاءُ { [ع] برابر اوطوران
معناسنه (جَلَس) ك
جمعی .

جَلَنَارُ { [معرب] اصلی فارسی
(گلنار) در . نار چیچکی ،
لامک تخفیف واسکانیله ده قولانیلیر .

جَلُوسُ { [ع] اوطورمق §
شوکتلوپادشاهمزافندیز
حضرتلرینک تحت عالیجت سلطنت
عثمانیه به شرفیاش اولسی : (یوم جلوس
میسامن مانوس حضرت خلافتناهی)

« جُلُوسِنَه » = جلوس هاپونه دائر
سویله نلش منظومه ویاخود یازلش مقاله .
« ابتدی شهنشاه معظم جلوس »
(معلم فیضی)

جَلَدَى الْأُولَى { [ع] شهر عربیه
دن بشنجی والتنجی
جَلَدَى الْأَخْرَه { آیلرک ناملیدر .

مَرَكَبَه = ترکب ایتمش اولان قسملر ،
پارچه لر دیمکدر . [جَزْدَان] =
جزء محفظه سی ، اوراق وضعنه مخصوص
الده ویاخود جیبده طاشینیلان مشین
قاب ، بونده ده همزه اسقاط اولنور .

جُسْتُو-ی { [ف] آرامق
معناسنه اولان
« جُسْتُو » مصدرندن (جُسْت) فعل
ماضی اولوب (جُو) دخی صیغه
امردر . بالترکیب آریوب صورمق ،
آریوب صورشدیرمق معناسنده
قولانیلیر :

« اول آرزونک ایتمه هوس جستجوسنه »
« کیم حاسدک مؤدی اوله کفتکوسنه »
(تابی)

جَغْدُ { [ع] باقبوش ، بوغو
قوشی .
جَفْتُ { [ف] چفت ، ایکیلی ،
اشی اولان . ترکجه ده
جیم (چ) حرفنه قلب اولنورق کسره
ایله تلفظ اولنور . مثلاً (بر چفت .
ترک ، بر چفت قوندره) کبی .

جَفْمَه { [ف] چفته . آت ، قاطر
کبی درت آیاقلی بعض حیوا -
نلرک ایکی آرقه آیاقلریله کری به تپه سی
دیمکدر . [جَفْمَه اَنْدَاز] = چفته
آیچی ، تپه له بیچی .

جَلُ { [ع] چول . (جَلَاه) =
چوللهه ، چول طوقویچی .

جَلُ { [ع] چول . (جَلَاه) =
چوللهه ، چول طوقویچی .

جَلُ { [ع] چول . (جَلَاه) =
چوللهه ، چول طوقویچی .

جَلُ { [ع] چول . (جَلَاه) =
چوللهه ، چول طوقویچی .

جرعه { [ع] بودم، ایچم. معنای معروفی اینچلگدن صوکره

قدحك دیننده قالان جزئی شی دیمکدر :

جرعه که ویرمزدی جان هر عاشق افسرده دل اوله سهك تاب افکن هر خاطر بی تاب وتنگ (نفی)

جرم { [ع] کیناه، صوچ. (جرمناک) = قباحتی،

صوچلی. (بی جرم) = صوچسز،

قباحتسز. (جرم) = حقوق جزا-ییه جه قانون جزانک منع ونهی ایتدیکی

برفعلی ایشله مکدر. (جرم مشهود) = اصطلاحات قانونیه دندر. اجرا

اولمقدمه ویا خود کوز اوکنده اجرا ایدلش اولان جرم دیمکدر.

جزء { [ع] قسم، پارچه. «کُل» مقابلدرد: (بر جزء قرآن)

= فرقان جلیک اوتوز قسمندن بر قسمی. (جزئی) = آز، اهمیتسز :

(مقدار جزئی، مصارف جزئیه) .

(جزئیات) = اهمیتسز شیلر :

(جزئیات مصالح ایله مشغول اوله).

(جزء لا یتجزی) = انقسامی قابل اولسان پارچه . نظمده همزه نك

اسقاطی تجویز اولنیور :

جمی (أجزاء) : «أجزاء شریفه»

= قرآن کریمک اوتوز قسمی. «أجزاء

(اولق) و (دوشمک) ماده لر یلده قوللانیلیر :

«ایله من خلوتسرای سر وحدت محرمی» «شاشق معشوقدن معشوق عاشقندن جدا» (فضولی)

جُدْرِي { [ع] چیمک علی. لسان ناسده چیمک قعیله

معروفدر : (جُدْرِي بَقْرِي) =

اصطلاحات طبیه دندر. اینک ویا اوکوزده ظهور ایدن چیمک علی

دیمکدر. (جُدْرِي كَاذِب) = صوچیمکی .

جُدَام { [ع] مسکینک دیه معروف اولان بر علتدر که بدن

انسانده شفا ناپذیر چیبانلر، یاره لر حاصل ایدر .

جُدُوْر { [ع] «جُدْر» ك جمعی کولکر .

جُرَات { [ع] قورقايوب ایلری به آلتق، ییکیتلکه جسا.

رت کوسترمک . مادیات و معنویاتده

مستمه ملدر. [جُرَاتکار] = کوز پککيله ایلری به آتیلان، جرأتلی .

[جُرَاتکارانه] = اوله یورکلی آدمه یاقیشه حق صورتده . [جُرَاتکاری]

جرأتکاری :

جُرُومَه { [ع] دیب، کوك : (جرئومه درخت) .

جُرُوح { [ع] یاره . جمی (جُرُوح) .

۱۶ مجله دن مرک بر فورمسی ۱۰ بیره بدر

« (ذی سلم) ده وار ایدی جیرانک »
 « اوراده قالدی بتون یارانک »
 (لا)

چیرو } [ایتالیانجه دن] ارباب
 تجارت طرفندن تنظیم ایله
 پیاسه یه چیقاریلان سندات نقدیه و پولیجه
 ایله بومثللو اوراق معتبره نك بر اسمدن
 دیگر اسمه دور و حواله ایلمسی
 دیمکدر .

چیفه } [ع] لاشه . جمی (چیف) .

چیواطه } [ایتالیانجه دن] اویوق ،
 ویده دلیکی ؛ ویده کی
 بیوک آکسر . (چیوادره) اولورسه
 سفینه نك باش طرفنه طوغری قونیلن
 دیرک دیمکدر .

حقی تسلیم ایتک لازم کلیر) § وظیفه ،
 خدمت : (جبات جهتی ، امامت جهتی ،
 خطابت جهتی ، تولیت جهتی) . جمی
 (جهات) : (جهات اربعمه اصلیه ،
 جهات سته ، جهات مخالفه) . [من
 جهة العمل « والمدرات امرا » معنای
 شریفندن غیر قابل اولورق — سراطیایه
 مکتوب — عاکف یاشا] .

« بونقطه در عین و شمالی بیان ایدن »
 « ایلر جهاته عقل بومرکز دن انسلک »
 (ترجیع بند)

جیادت } [ع] ایلیک ، بوزوقلقدن
 عاری اولمقلق ، صاغلا .
 ملق : (جیادت هوا) .

چیران } [ع] قوگشو دیمک اولان
 (چارک جمی . قوگشور
 دیمکدر :

ج

جبهه } [ع] اوسته کییلن بول لباس :
 جمه } [ع] جسد ، بدن ، قالب ،
 کوروده : [عظیم الجثه] =
 کوروده سی بیوک .

ججود } [ع] « ججود » ایله
 مترادفدر . اورابه
 مراجعت اولنه .

جدا } [ف] آیری . (جدایی)
 = آیریلق ، افتراق .

ج } [ع] قویو : (جب علی)
 جب = تحریف ایله « جیالی »
 دینیلن محکم نام صحیحی .

جه } [ع] قورققلق . (جبانیت)
 جبن } ایله مترادفدر . [جبین ،
 جبان] ده اولدک معناسنده بوندن مشتقدر .

جبن } [ع] پنیر دیمکدر . (جبنی)
 = اصطلاحات طبیعه دن
 اولوب پنیر حالنده اولان
 جبن } شیئه اطلاق اولنور .

جهانتاب ، مهر جهانتاب . (جهان دیده) = عالمی کورمش ، تجربہ لہر پکیرمش ، وقوفلی : (وزیر جہانندیدہ ، پیر جہانندیدہ) . (جہانستان) = عالمی ضبط ایدیحی ، ایدن ، پادشاہ (جہانستنی) = حکمدارلق ، پادشاہلق . (جہاننگیر) = جہانی ضبط ایدن ، قوتلی حکمدار . (جہانگیرانہ) = جہاننگیر اولانہ یاقیشہ جق طرزده (جہاننگرد) = دنیایی طولاشان : (قہرمان جہاننگرد) (جہانیان) = اہل جہان ، خلق عالم . (جہان جہان) = کلیتلی ، چوق چوق ، طاقم طاقم . بو تعبیرده کثرت ومبالغہ مطلوبدر . (جہان نما) = عالمی کوسترن ، علی الاطلاق مرتفع ، یوکسک یر .

« اولہ براوان عالیدرکہ خاک پاکنی »
« بروقتلر کحل عین ایلردی اعیان جہان »

جہت . { [ع] طرف ، یان :
(شمال جہتی ، جنوب جہتی ، صاغ جہتی ، صول جہتی ، شش جہت ، جہت غربیہ) § سبب : (واپورہ یتشہمدیکی جہتہ آطہدہ قالدی ، دوکون اولق جہتہلہ خانہ نک قابوسی آچیق طوریبور) (من جہتہ) = بر طرفدن ویا سبیدن : (من جہتہ

« بیک بیل یاشاسہ کینہ جہان بو »
« کردش بو ، زمین بو ، آسمان بو »
(لادری)

« آسودہ اولم دیرسہ کاکر کلمہ جہانہ »
« میدانہ دوشن قوریتلہ ماز سنک قضادن »
(لا)

§ علی الاطلاق عالم :

« بردردہ اوغرامش نکھی دردجان ایکن »
« دوشمش بلاہہ کندی بلای جہان ایکن »
(عزت ملا)

(جہان آرا) = عالمی ترین ایدیحی ، ایدن : (شمس جہان آرا) . (جہان آفرین) = جہان یار ایدیحی ، جناب حق . (جہانبان) = عالمی کوزہ . تیجی ، پادشاہ ، حکمدار . (جہانبانی) = پادشاہلق ، حکمدارلق ؛ پادشاہ منسوب . (جہان بین) = متبصر ، جہانی کوریجی : (چشم جہانبین) . (جہان بناہ) = حامی عالم ، پادشاہ . (جہان پناہی) = سلطانلق ، پادشاہ

منسوب . (جہاندار) = جہان طوتیحی ، حکمدار ، پادشاہ . (جہاندارلی) = حکمدارلق ، پادشاہلق . (جہاندارانہ) = پادشاہہ یاقیشہ جق طرزده ، حکمدار جہسنہ . (جہانتاب) = دنیایہ حرارت وضیا ویرن : (خورشید

ایدنه اویه جق طرزده . (جنایتکاری)
 = جانیلك . جمی (جنایات) .

جنس } [ع] صنف، قسم : (انبای)
 جنس، اسم جنس، جنس
 واحد) فی الاصل (نوع) لفظنیدن
 اعمدر . لسانمزده بوگا اعتبار اولنماز .
 (جنسیت) = برجنسندن اولوق حالی :
 (سائقه جنسیت) .

« کندی جنسیله مساوات اوزره بولشدربنات »
 (سروری)

جواز } [ع] یقین ، یقین بر :
 (آیا صوفیه جوارنده)
 (هنجوز) = یری ، سمی بر ؛
 قوشو .

جهاد } [ع] اعدای دین ایله جنک
 ایتمک، طلاشیق : (ارباب)
 جهاد) = جنود اسلام . (جهادی ،
 جهادیه) = جهاده منسوب : (لوازم
 جهادیه ، نظارت جهادیه) .

« کوش ایدوب یازدم ایکی تاریخ بی نقص و زیاد »
 « آلدی حد اولسون عرشک قلعه سن اهل جهاد »
 (تاریخ — سروری)

جهان } [ف] دنیا : (جهان فانی ،
 جهان بی ثبات) .

« عبشدر دور ناساز فلیکدن بیحضور اولوق »
 « غم و شادی به باقمه ذوقه باق مخلص جهاندر بو »
 (اسمعد مخلص پاشا)

{ [ع] روحانیوندن بر طائفه .
 جن } دوکه (انس) مقابلیدر .

اشبو طائفه یه (چنه) ده دینیلیر .
 افرادندن هر بر بنه (چنی) دینیر :
 (جن طوتانه بر نسجه یتر، جن باشقه
 شیطان باشقه — مثل مشهور) .

جناس } [ع] الفاظک و کلماتک
 بر بر بنه مشابهتیه جاری
 اولان بر صنعت ادبیه در . انواعی کتب
 ادبیه ده مصر حدبر . ترکیبسی تلخیصی ،
 ایملی - وز سوبله مه .

{ [ع] « جنت » ک جمی :
 چنان } (کلزار چنان ، سخن
 چنان ، باغ چنان) .

« کندی وقت رؤیت دیدار ظن ایلر عبون »
 « دوشسه بر برنو چنانعدن چنانک فوقه »
 (معلم ناجی)

جنایت } [ع] منای اغویسی
 آخره طوقونه جق بر
 قباحت، بر صوج ایشله مکدر § اصطلا
 حات فقهیه وقانونیه دندر . معناسی
 شرعاً وقانوناً ممنوع اولان وانسانک
 نفسنه ویا اعضای بدننه ویا عرضنه
 ویا خود مالنه ضرر ویرن فعل دیمکدر .
 اصطلاحات عدلیه ده مجازات ترهیبیه بی
 مستلزم بر فعلده بولتمکدر . (جنایتکار)

= جنایت ایدیجی ، جانی (جنایتکارانه)
 = او مثللو فعلاری ، صوچلری اجرا

« کاکونہ دن جالکھ کاک ضیا عبث »
 « صرآت آفتابہ ویرلک جلا عبث »
 (شریف)

جَلْبَاب } [ع] کوملک ، جار ،
 جَلْبَاب { فراجہ : (جلباب عجوز)
 جِلْد } [ع] دری : (جلد جاموس ،
 جلد بشر) ، (امراض

جلدینہ) = دری خستہ لقلری . §
 کتابک اوزرینہ پایلان قاب : (کتابلمک
 چونغی جلدیندر) § بر کتابک ہیئت
 مجموعہ سی و آیری آیری قاپلانمش
 اقسامندن هر بری معناسنده دخی
 قوللانیلیر .

جِلْوَه } [ع] دابرك آچیلوب ناز -
 جِلْوَه { لانمہ سی ، اطوار دلبازا -

نہدہ بولنسی . معنای اصلسی کووہ کی نک
 کلینہ بر معناد ویردیکی یوز کوروملکی
 دیمکدر . § رفتار لطیف ایله کورونمہ :
 § تجلی معناسنی افادہ ایدر : (جلوه
 الہیہ) (جلوه گناہ ، جلوه گنہ) =
 جلوه محلی ، جلوه ایدہ جنک یر .
 (جلوه گر ، جلوه ساز) = جلوه
 ایدیمیجی . (جلوه کنان) = جلوه
 ایدہ رک . (جلوه نما) = جلوه
 کوستریجی .

جَمَال } [ع] « جمَل » ک جمعی .
 جَمَال { دوہلر .

جَمَاع } [ع] ارککھ دیشینک
 جَمَاع { تقریبی .

ویرر بر علم ناموجود . اصلی فتح ایله
 (جَفَر) درکہ یتشمش قوزی معناسنه .
 در . (جِغْرِی ، جَفَّاز) = جفرجی ،
 بو علم موہوم ایله اشتغال ایدن .
 (جِغْرِیَات) = جفرہ متعلق آثار و
 خصوصات .

جِگَر } [ف] کبید ، ترکیہ سی
 جِگَر { « باغِر » کہ معروفی (قرہ

جگر) در . (جگر پارہ) = جگر
 پارچہ سی دیمکدر کہ اولاد مقامندہ
 قوللانیلیر . (جگر فروش) =
 جگرچی ، جگر صانان . (جگر
 سوز) = باغیر یاقیچی .

« طوزا کوبدہ نازہلہ مہ جگرم یارہ سنی »
 « ای جگرم یارہ سی کل ویر جگرک پارہ سنی »
 (رمزی بابا)
 « جگر بیک پارہ اولسہ تیغ جورکله ینہ جانا »
 « لسان حال ایله هر جزئی کویای محبتدر »
 (لا)

جِلَاء } [ع] معمولات معدنیہ
 جِلَاء { واونی خشیبہ ومنسوجاندہ

برر صورتلہ پرداخت یاپیلوب حاصل
 ایدیلان پارلاقلق . [جِلا] معنویاتدہ

رونق معناسنی افادہ ایدر . [جِلَابَحْش]

= پارلاقلق ویریمیجی . [جِلَادَار] =

جلالی ، پارلدایشلی :

آنسان ویرکویه اطلاق اولوردی .
 (جزیه گذار) = طائفه مرقومه
 (جزیه دار) = خراجچی ، جزیه
 تحصیل ایدن .

• { [ع] کوپری : (جسر
 جسر) عتیق ، جسر جدید)
 (جسرین) = ایکی کوپری : (بین-
 الجسرین) = ایکی کوپری آره سی .
 (جسر معلق) = آصمه کوپری .

• { [ع] بدن ، کورده : (جسم
 جسم) لطیف ، جسم ضعیف ،
 جسم و جان) § طول ، عرض ، عمق
 اولان و بریری قابلامغه صالح بولنان
 شی : (جسم قلیل ، جسم کثیف ،
 جسم جامد) . (جسماً) = جسم
 جهتله .

« قلمه دیوارین غزاة ایتدیجه ویران طوب ایله »
 « دشمن دینک اولوردی جسمی لرزان طوب ایله »
 (سروری)

« جسم منحوس عدوده قالمدی جانندن رفق »
 (وله)

• { [ع] جسمه منسوب ،
 جسمانی } جشمه ، کورده به متملق .
 « روحانی » مقابلی : (مرض جسمانی ،
 علت جسمانیه) بونک یرنده (جسمی)
 لفظی قوللانیله ماز .

• { [ع] انسانی غیبه واقف
 جعفر } ایدر ؛ اربابی مفیادتن خبر

مدح و هم ذمده استعمال اولور :
 (فلانک سخاوتی جیلدر ، خبث جیبی ،
 دنائت جیله) .

• { [ع] برایشی کرچکدن
 جد } چالیشوب ایشله مه . « هزل »
 مقابلی . (جداً) = جد صورتنده ،
 کرچکدن : (اصلاح معاملاته جداً
 صرف مساعی اولنیور) . (جدی) =
 جدّه متعلق ، کرچکدن طوتیلان ایش :
 (تدبیر جدی ، مصلحت جدیده) §
 ایشی کرچکدن طوتان آدم : [آص
 جدی ، مرد جدی) . « جدیات » =
 کرچکدن چالیشله جق ایشلر : (فلان
 دائماً جدیات ایله اشتغال ایدر) .

• { [ع] دیوار : (جدار قدیم ،
 جدار } جدار قوی ، جدار مائل ،
 جدار حدیقه) .

• { [ع] شدله غوغا اتمک ،
 جدال } زیاده طالاشمق : [جنک
 وجدال] .

« رموز عشقه خیرتکیزین جاهدر »
 « جدال دانش ایله دم اورر معاندلر »
 (بهجت)

• { [ع] بر شیک و جودی .
 جرم } جشمه سی . غالباً جماداته
 مستعملدر : (صغیرالجرم ، کبیرالجرم ،
 جرم قر ، جرم لسان) .

• { [ع] اوائلده ذمی دینیلن
 جزیه } خرچکدار تبعه غیر مسلمدن

(نفعینک لسانمزده تعبیرات جیده اختراعی
 خصوصندہ قصب السبق انفراد اولدینی
 عموماً مسلم اولقله برابر — مستجابی
 زاده عصمت — نائلی قدیم) .

جیش } [ع] لشکر، عسکر جمعیتی :
 = [مقدمۃ الجیش] =
 اصطلاحات عسکر یه دن اولوب اردونک
 طلیعه سی ، ایلر و به سوق اولنان مفرزه سی
 [تعبیه الجیش] = کذلک اردونک میدان
 حربده ایجابات موقعیه به کوره
 یرلشدیرمه سی .

« طال قیلچیلرله حصاره طالیدی ارباب صلاح »
 « جیش محصورى حجیمه صالیدی ارباب صلاح »
 (سروری)

یرلرینه دیکیان کیسه طرزنده اولان
 ظرف . بو معناده چوق قوللانیلیر :
 (یان جیبی ، ساعت جیبی ، قویون
 جیبی ، بانطولون جیبی) . [درجیب]
 = جیبده . [درجیب ایتک] = حیلده .
 کارقله آلوب جیبه قویق ، آپارمق .
 [جیبی دلک] = مقاس ، زوکورد .
 « غم فرانک ایله جیب صبری چاک ایدرم »
 « بودرده بن طویه مم کندیمی هلاک ایدرم »
 (شیخ الاسلام سعدالدین)
 جمید } [ع] صاف ، اینی ، بوزو .
 قلقدن هاری : [نظام جید ،
 قول جید ، جید هوا ، افکار جیده]

ج

یاخود خزینه به عائد آنچه لر ی دیوشیرمک
 وطوبلامق ، طوبولانلق : [اجارات
 سنویه بی جیسات ، واردات مغینه نک
 صورت جیاتی] § جابلیک : (جیایت
 جهتی ، برات جیایت) .

جبت } [ع] مایه اصلی ، خوبی ،
 یارادیلش . لسانمزده
 اکثریا مقام ذمده قوللانیلیر : [جبت
 ردیته ، جبت خبیته ، جبت قبیته]
 « جبت » طرزنده تلفظی غلط فاحشدره .

جبلی } [ع] اصلی ، طبیعی ،
 یارادیلش اقتضایی . هم

جبال } [ع] (جبل) ک جمعی .
 طاغرل : [سلسله جبال ،
 جبال شاهقه]

« دو شمشدی شوهاق جبالک »
 « تا نصف فضا به دک ظلالی »
 « حالا او جبالک ، اول ظلالک »
 « پدش نظر ماه در خیالی »
 (معلم ناجی)

جباه } [ع] « جبهه » نک جمعی .
 آیلر : (جباه طاهره ،
 جباه مسلمین) .

جبایت } [ع] اجاره ، ویرکو ،
 رسوم کی جانب وقفه

بیله مک صورتنده اولان جاهلک .

جمی [جهله ، جهال ، جهلا] در .

« زلفکله خطک علم وفا بجن ایدر هب »

« بیری قره جاهل بریسی جهل مرکب »
(انوری)

جهنده { [ف] « جهان » کبی
صیغرایبجی ، فیرلایبجی .

(شیر جهنده ، برق جهنده) .

جهم { [ع] فی الاصل دیبی درین
قویو معناسنه در . معنای

معروفی . آخرتده کنهکار اولان قوللرک
القاقیلنه جنی دارالعداب . ترکیه سی

(طامو) . [جهنی] = زبانی ،

جهملک . [جهن طاشی] = یشیل
ومائی کبی رنگلی برنوع طاشدرکه امور

جراحیدهده قوللانیلیر :

« خدا بیایرکه عشقکک جهنی عذاب وار »

« یاقار ییقار کوشلاری بلالی اضطرابی وار »
(لا)

جهود { [ع] زیاده چالیشان ،
چالیشقان معناسنه در .

طائفه یهودده اطلاق اولمشدر .

[جهودانه] = چیقجه سنه .

جهول { [ع] پک جاهل . [جهولانه]
= زیاده جاهل اولانه

مناسب کوریله جک صورتده : (عناد
جهولانه) .

جیب { [ع] یاقه : (جیب تفکر)
بو معناده آز قوللانیلیر

§ البسهکک خارجاً و داخلأ مناسب

« جمله اندوهمک چیقمز یکونی حاصلی »

« جمع وتعداد ایندیر لسه جمله ذرات جهان »

(لا)

جهد { [ع] زیاده چالیشق : [بخت
اولمدقیجه جهد پاره اتمز -

قول مشهور] معناجه « سعی » دن
اقوادر .

« جهد ایله مان غیر الله باقیه کورکیم ،

« بندن نه سکا فائده سندن نه بگا وار »
(رحی)

جهر { [ع] رفع صوت ، سعی
یوکسلتمک . (جهراً) =

یوکسک سس ایله ، سس ایشیدیله جک

صورتده : (جهراً قرائت) . (جهری ،

جهریه) = جهر ایله .

جهره { [ع] آشکار اوله رق ،
آچیدن آچیفه .

جهل { [ع] بیله مک . « علم ، ک
ضدی ، بعضاً مجهول

حکمنده قوللانیلیر :

« اتمه عار اوکرن اوکو اهلندن »

« هر شیئک علمی کوزل جهلندن »
(نابی)

« سن جهلی یارب ایله تنقیص »

« علم وار ایسه زیاده ایله »

(لا)

§ جاهلک ، بیلزک : [جهل

بسیط] = بیلدیکنی بیلک طرزنده کی

جاهلک [جهل مرکب] بیلدیکنی ده

جَهَابِذَه { [ع] «جَهَابِذَه» ك جمع .
خبردار حقایق ، واقف

احوال ، نقاد امور اولانلر . مفردی
هیچ قوللانیلاز : [جَهَابِذَه علوم ،
جَهَابِذَه متصوفین]

جَهَاز { [ع] لسانمزده یالکیزکلین
ایچون لازم کلن اشیا
وتمات ساثره معناسنده قوللانیلیر .
دیگر بر اقدمه کوسترلدیکی وجه ایله
میت و مسافرك محتاج اولدقلری اشیا
معناسنده قوللانیلاز . معانی اصلیه سی
ایله اولسه بیله لسانمزده صورت
استعمالی ایله دکلدر . (جَهَاز) طرزنده
تلفظی مشهوردرکه اسلوب فارسی
اوزره در . کسر جیم ایله عین معنایه
لقدتر : (جَهَاز جمعیتی)

جَهَالَت { [ع] جهل ایله متصف
اوله ، برشی ییلز اولقی ،
ییلزلك حالی : (انسانلرك زبونی
بولندقلری اك بیوك مرض جهالتدر ،
جهالت موجب سیئاتدر .)

« نه جهالت بوکه آندن اومارم داد هنوز »
« اریدم بن دل جانان ایسه پولاد هنوز »
(معلم ناجی)

« نیر اعظم عدالتدر »

« ماحی ظلمت جهالتدر »

(لا)

جَهَان { [ف] صیغرایبعی ، فیر -
جَهَان { لایبعی ، سرعتله حرکت

ایدن : (برق جهان ، اسب جهان)

قاموس بوصورته کوستریور . (۲)
اصل ، مایه ، جبت : (جوهر قابلیت ،
جوهر استعداد)

« هنردر کوسترش آدنده اصل جوهر آتملاماز »
« اولور نقش نکلن ظاهر نه در انکشترا آتملاماز »
(شریف)

« شخصك استعدادی لطف پیکرندن بلیدر »
« کیمیای قابلیت جوهرندن بلیدر »
(نائلی قدیم)

« جانمك جوهری اولامل شکر باره فدا »
« صمرمك حاصلی اول شیوه رفتار ه فدا »
(فضولی)

(۳) ذیقیت احجار . الماس ، زمرد ،

یاقوت و ساثره کبی . (جوهر فروش ،

جوهری) = جوهر صاتان (۴) اکثریا

اسکی خراسان و شام معمولی قیلچلرك

دمیرلنده کوریلن سیاه و بیاض طالعلی

بشکر ، خطلمر : (تیغ جوهردار ،

سیف جوهردار) (۵) نقطه لی حرف :

(تاریخ جوهردار ، تاریخ جوهرین)

= ابجد حسابنجه یالکیز نقطه لی حرفلری

حساب ایدیلررك سسویله ییلن تاریخ .

(جوهر فرد) = جمعی ترکیب ایدن

ناقابل انقسام اجزائك هر بری .

(جوهره) = تک جوهر ، بر دانه

جوهر دیمکدر . جمعی اولان (جواهر)

اکثریا اوچنجه معناده قوللانیلیر .

« بویله جوهر وار المده نیلیم دنیایی بن »

« باشنه چالسون فلک آینه اسکندری »
(نفعی)

« داغدار اوله تن دشمنی اول مرتبه کیم »
 « کبیدی مائون کوردن اول روبه هراسی جوشن »
 (عزت)

جَوَف { [ع] ایچ ، ایچ بوشلنی ؛
 جوقور و بوش بر :
 (جوف الارض ، جوف بدن ، جوف
 خم) .

جَوَلَان { [ع] طولانق ، دونوب
 طولاشمق . اصلی واوڭ
 قحیله در . وزنك عدم
 مساعده سنه مینی اکثریا

نظمده و ترکیبات فارسیه ده واوڭ
 اسکانیله تلفظ اولنور . (جَوَلَان دَم ،
 جَوَلَان فِکْر ، سَرِیْعُ الْجَوَلَان)
 (جَوَلَان گَر) = جولان ایدیمی ،
 ایدن . (جَوَلَان گَاه ، جَوَلَان گَه)
 = جولان ایده جک محل :

« ملك موروثم نه در دنیا دكل کافی بگا »
 « هانکی فکر بی سکون فکرم قدر جولانلیدر »
 (معلم ناجی)

« عالم قالیر اورته سنده ارزن »

« جولانکمی بویله ایسترم بن »

(معلم ناجی)

جَوَهْر { [ع] اصلی فارسی « گوهر »
 جوهر در . بر قاج معناده
 مستعملدر . (۱) ارباب حکمت اصطلاح .

خجبه بنفسه قائم و موضوع مقومدن
 مستغنی موجود ، شیدر . متکلمین
 عندنده تمیز بالذاتدرکه مقابلی عرضدر

جَوَر { [ع] اذیت ، ظلم ، اینجیدوب
 سبزلاندرمه . اکثریا

السنة شعردان دلبرلر حقنده صادر
 اولور : (جوروجفا) تعبیری معروفدر .
 « قسملری دیرسین ازلی جور وجفادر »
 « جور اوله نیچون ذوق و صفا اولیه قسمت »
 (روحی بغدادی)

جَوَرَب { [ع] لسانزده تحریفله
 « جَوَرَاب » دیدیکمز
 آیاغه کچیریلن یوگدن و یا خود پاموقدن
 معمول شی .

جَوَز { [ع] معلوم اولان میوه :
 (تازه جوز ، قوروجوز ،
 جوز ایچی ، هندستان جوزی) لسا -
 نمرده و اوی تحریک اولنور :

« شیطان ایله جوز اوینامه ، لازم می جوجقلق »
 (معلم ناجی)

جَوَزَاء { [ع] بروج معروفه دن
 هیئات مجتمعه سی بر برینه
 بیتیشیک ایکی انسان شکلی کوسترن
 کواکب کومه سی که شمس شهر مایسک
 قسم اولنده اشبو برجه انتقال ایدر :

« نه کوش زهره منکوش ایلش هرگز نه وضع ایتمش »
 « اوله بر دانه سن دوران نطاق پاک جوزایه »
 (شریف)

جَوَشَن { [ع] زره ، دوکه پول
 ایله دمیر حلقه دن اورمه
 کچی یا بلش بر نوع جنک لباسی . (جوشن
 پوش) = زره هلی ، زره کیمیش آدم .
 (جوشن شکاف) = زره یاریچی ،

زره قویاریچی .

جَوَامِدُ . [ع] « جامد » ك
 جمعيدر . حیاتسز ،
 طوكشمش شيلر .

جَوَامِعُ . [ع] « جامع » ك جمعيدر:
 (جوامع شريفه) .
 [جَوَامِعُ السَّكَّامُ] = لفظلری آز ، معنا .
 لری چوق اولان سوزلره اطلاق
 اولنور .

جَوَانِبُ . [ع] « جانب » ك جمعی .
 طرفلردیمكدر : [جوانب
 اربعه] = درت طرف . [سنی الجوانب] =
 طرفلری عالی ، بوجه . [سنی الهمم] =
 همتلری عالی ، بیوك دیمكدر .

جَوَاهِرُ . [ع] « جوهر » ك جمعی .
 اكثر یا ذیقیت احجار
 یعنی الماس ، زمرد ، یاقوت کبی شیلر
 حقنده قولانیلیر . (جواهری) =
 جواهرچی ، الماس آلوب صانان .

« نه جواهر دیزهیم سلك ثنا كه كوره سین »
 « كه ایده شمشعه بی چرخ دورنکی یكرنك »
 (نفی) .

جَوَدٌ . [ع] فناقندن و بوزو -
 قلقندن تاری اولمه ،
 ای اولمه : [جودت قریحه ، جودت
 فکر ، جودت كلام] .

« ادراکی اولانلره عیاندیر »
 « فکرندهکی جودت وسلامت »
 (معلم ناجی)

ورقه . [جَوَابًا] = جواب اولهرق ،
 جواب طرزنده . جمعی (جَوَابَاتُ ،
 أَجْوِبَةٌ [در . ایکنجیسی چوق قوللا -
 نیلیر : (أَجْوِبَةٌ مُسَكَّتَةٌ) .

« فصل سکوت ایله قطعی جواب ویرمهیم »
 « لاقیردی آکلامیور آکلادم سؤالندن »
 (معلم ناجی)

« جواب لطف ویرسه اکر زهی نعمت »
 « زهی - عادت اکر کیم ایدر سه ده آزاد »
 (ندیم)

جَوَادُ . [ع] کریم الطبع . سخاوتلی ،
 جو سرد « جَوَانِمُرد » ،
 ای آجیق آدم .

[ع] « جَارِحَه » نك
 جمعيدر . اورایه مرا -
 جعت اولته .

[ع] « جَازِیَه » نك جمعی .
 خلائقلر .

[ع] جَائِزٌ اولمه ، حقی
 و مناسب کوروب رخصت
 ویرمه : [جَوَازِ شَرِعی] = شریعتجه
 جائز کورمه . (ویرمك) ماده سیله
 قولانیلیر .

[ع] زیاده جولان ایدیچی ،
 جَوَالٌ } ایدن : (فکر جَوَال ، نار
 جَوَال ، شعله جَوَاله) .

« آنده هر بیت بر سخابه شرق »
 « فکر جَوَال اچنده رخشش برق »
 (تقریض - معلم ناجی)

توجه ایدن آدمک صاع طرفنه تصادف
ایدن جهت ارض: (جنوب روزکاری)
= لدوس. (جنوبی) = جنوبه. نسوب:
(افریقای جنوبی، ممالک جنوبیه).

جنین } [ع] آنا رحمنده کی دول،
آناسنک قارننده اولان

چوجق: [اسقاط جنین]، [القای جنین] = چوجق دوشورمه، [جنین ساقط] = دوشن چوجق، دوشوک.
«همانی وضع ایندی احراز شهادت ایلدی»
«رهمن اولدی آسگا شهره جنتده جنین»
(لا)

«مادر کافر کدرله قیلدی القای جنین»
(سروری)

جو } [ف] آرپه. (جوین) =
آرپه دن عبارت: (نان جوین)
= آرپه اتمکی. (دانه جو) = آرپه
دانه سی.

جو } [ع] سمانک بوشلغی، هوادن
عبارت اولان بوشلق.

(جووی، جوویه) = بوشلغه متعلق،
جووه عائد: (علائم جوویه، حادثات
جوویه). (جو هوا) = هوا بوشلغی.

جواب } [ع] سوریلن شیئه قازشی
سویله نیان سوز، سؤاله
قارشولق اولان سوز. (ویرمک،

آلتق) ماده لرله قولانیلیر. [جوابنامه]
= جواب طرزنده یازیلان مکتوب.

بجازاً دخی استعمال وطار؛ صیقتیلی
ره ده اطلاق اولنور: [جندره
بوغازی] = کاغذخانهک ایلروسنده
برحل معروف. [جندره بقلواسی] =
قالین اوفلاویه صاریله رق یاپیلان
برنوع خمیر طاتلیسی.

جنرال } [فرانسزجه دن] Général
مراثب عسکر به دن میرالای

رتبه سنک فوقنده اولان مرتبه. بزده
مقابلی (میراوا) دیمکدر. (Général
de brigade جنرال دو بریفاذ) =
میراوا (Général de division
جنرال دو دیویزییون) = فریق.
[جنرال قونسلوس] = باش شهبندر.

جنک } [ف] حرب، غوغا،
دوکش، صاواش: (جنکاور)

= جنکچی. غوغاچی. [جنکاورانه] =
جنکچی اولان آدمه لایق اوله جق
صورتمده. (جنکاوروی) = جنکچیلک.

(جنک جو - ی) = غوغاچی، جنک
آرایبچی. (جنک زرگری) = ساخته

جنک. [در جنک اول] = ایلك جمله ده،
ایشه باشلار باشلاماز معناسنی افاده
ایدز بر تعبیر قدیمدر:

د حاضر اول جنکه اگر ایسترایسه کصلح و صلاح،
(لا)

«جنک ایدوب آلدی عریشی جنکجویان سفر»
(سروری)

جنوب } [ع] جهات اربعمه اصلیه دن
(شمال) مقابل. شرقه

ایله قبرستانه کو تورمکه اطلاق اولنور.
کسر جیم ایله « تابوت » معنا سنه در .

جَنَانُ { [ع] قلب، کوشل: (انسان)
جنان اولمیدر) ، (خالص الجنان) =
پورکی تمیز ، صاف اولان . بومعنا ده
جیمک کسریله تافظی غلطدر .

« کلدی وقت رؤیت دیدار ظن ایلعیون »
« دوشسه بر پرتو جناندن جنانک فوقده »
(معلم ناجی)

جَنِبٌ { [ع] یان طرف ، یان :
جَنِبٌ (ذات الجنب) = یان
صانجیسی ، « غِشَاءِ جَنِبٍ » جَنَزْكَ
اورتوسنده حاصل اولان التهاب که
وجع شدید ایله ظاهر اولور . امراض
مهلسکه دندر . [جَنِبِی ، جَنِبِیَّة] = یان
طرفه طاقیلیر برنوع خنجر .

جَنَّتٌ { [ع] سایه دار اشجاری
جَنَّتٌ (حاوی باغچه) جناب حَقْكَ
بعد الحشر مؤمنلرک دخولی ایچون وعد
یسوردینی نشاطگاه ابدی ، بهشت .
(جَنَّتْ مَكَانٌ) = یری جَنَّتْ اولان .
(جنت مقام ، جنت مقر) ده دینیلیر .

« مکاتم جنت آسا بر مکاندر »
« کل اندام بهار بی خزاندر »
(معلم ناجی)

جَبَدْرَةٌ { [ع] ف] اصلی یونانی .
جَبَدْرَةٌ (منکنه ، سیلندر . قماش
منکنه سی : [جاشیر جندره سی] .

« دیوزر لکه : درد ک نه ؟ بر در جوابم »
« علو جنابم علو جنابم »
(معلم ناجی)

« جهید ایدوب آلدی عریشی شه سلیم جم جناب »
(تاریخ — سروری)

جَنَاتٌ { [ع] « جَنَّتْ » ک جمعی :
(جنات عدن) .

جَنَاحٌ { [ع] قاناد : (جناح طائر ،
جناح سمک ، جناح باب) .
یر اردونک طرفیندن هر برینه ده
(جناح) دینیلیر : (صاغ جناح ،
صول جناح) (جناحین) = ایکی
جناح . (ذَوِ الْجَنَاحِیْنِ) = ایکی قانادلی
دیمک اولوب جناب جعفر بن ابی طالب
رضی الله عنهنک لقیدر . ظاهری و باطنی
معمور اولان ذاته وصف اوله رق
قولالانیلیر . [باجناح] = تحریف ایله
« باجاناق » که ایکی همشیره یه زوج
اولان ارککار دن هر بری یکدی بکرینک
باجناحیدر :

« آواره دل که زلفک ایله هم جناحدر »
« بر آشیانه دن ایکی مرغ پریده در »
(ناملی قدیم)

جَمَازَةٌ { [ع] میت ، نعش ، انسان
جَمَازَةٌ (اولوسی : (جانی جنازه)
= اولو کبی رنکسز ، درمانسز اولدیغی
حالدده آیاقدده کزن اشخاص حقنده
قولالانیلیر . (جنازه آلابی) = جسد
حقیق تابوته قویوب مراسم مخصوصه

« بزست منی میکده عالم جائز »

« سرحلقه جمعیت پیمانہ کشائز »

(روحی)

جمل } [ع] ارکک دوه . جمی
(جمال) .

جمع } [ع] جمله ، هب ، بتون :
[جمیع اقوام ، جمیع علماء ،
جمیع ناس] .

جمیل } [ع] کوزل . مادیات
و معنویانده قولانیلیبر :
(وصف جمیل ، ذکر جمیل ، خلق
جمیل ، صبر جمیل ، وجه جمیل ، مناسبت
جمیله ، آثار جمیله) . (جمیله) =
بعضاً یالکزر اوله رق خوشه کیتماک
ایچون یارانمه ، یارانمق ایچون یانمه
کبی بر معناده قولانیلیبر .

جناب } [ع] معنای اصلینی سرای
و خانه نک اطراف و حولینی
دیمکدر . لسانمزده بو معناده اصلا
قولانیلیماز . معانی معروفه سی بروجه
آتی کوسترلشدز : (۱) « حضرت »
کبی کله تعظیم اوله رق قولانیلیبر :
(جناب حق ، جناب الله ، جناب
پیغمبر) . (جناب) ایله (حضرت) ک
برلکده استعمالی جائز دکلدز . (۲)
هر شیشه نزل ایتیموب بیوکلکه لایق
طرزده وقارلی طاورانمق حالتی ،
حیثیت ، شرف : (علو جناب ، عالی
جناب)

بردن ویا ایکیدن زیاده شیئه دلالت ایدن
حالتی . « مفرد » و « ثنیه » مقابلی .

ترجده « لر » ادات جمعدر . § علم
حسابده « اعمال اربعه » دن برقاچ
عددی طویلا یوب بر بکون معلوم
قیلقدن عبارت اولان قاره جمله دیمکدر .
(جمعا) = طویلامق صورتیله ،
طویلامش اوله رق .

جمعیت } [ع] اشخاص متعدده نک
بریره طویلامسندن پیدا
اولان هیئت ، افراد کثیره نک طویلا .
نمندن متحصل طاقم : (جمعیت فنیه ،
جمعیت علمییه ، جمعیت طبیه عثمانیه ،
جمعیت صرافیه) . اقربا و احببناک
طویلا یوب اجرای آیین شادمانی ایتلمرنی
موجب اولان (دوکون ، درنک) دهه
« جمعیت » اطلاق اولنور : (ولییه
جمعیتی ، خندان جمعیتی) § پریشان
اولماق حالی ، طویلاوق : (جمعیت
خاطر ، جمعیت شعور) § سوزک یا
معنی جهتیله وجوه عدیده بی ویاخود
الفاظ متناسبه بی محتوی اولسنه ده
اطلاق اولنور : (نه جمعیتی سوز ،
چوق جمعیتی بریتدر .) جمی (جمعیات)
در : (جمعیات فنون ، جمعیات مالیه)
« زمان زمان ترقی جهان جهان علوم »
« اولورمی جهل ایله قائم بقای جمعیات »
(لا)

« نوال ظاهر و باطنه ایتدی پرورده »
 « بنمله چکدی ظه-ور جالنه پرده »
 (نابی)

جمال { [ع] دوه سورجیسی .
 دوه جی : (مثلا کیمه
 یاریسی پکرکن برهنه با اوله رق ماشیاً
 دوه لره ره نالقی ایدن جمالرك دشت
 وهامون و جبال تسلسل نمونه عارض
 اولان سکوت و سکونی اخلال ایچون
 کندیلرینه مخصوص برشیوه عربی ایله
 اجرا ایتدکاری تفتیات شاطرانه —
 خند) .

جماهیر { [ع] « جهور » ك جمعی :
 [آسریقا جاهیر متفقه سی]

جمد { [ع] بوز ، قار .

جمره { [ع] آتش قوری § شهر
 شباطده هوایه ، صویه ،
 طوپراغه عارض اولان حرارتلر هر برینه
 اطلاق اولنور و بونلره (جره اولی ،
 جره نانیه ، جره نالنه) دینیلیر §
 اوافق چاقل طاشی . جمعی [جرات] :
 [بین الجرات هوانك كسب اعتدال
 ایله سی امید اولنور ایکن تکرار شتا
 اول قدر برودتله چه ره نما اولدی که .]
 جمع { [ع] طویلامق ، طویلانلق ؛
 بیریکدیرمك ، بیریکدیرمك :
 [جمع نقود ، جمع مال ، جمع ثروت ،
 جمع آثار] اسم مفعول مناسبده دخی
 قوللانیلیر . (اولوق) ماده سیله استعمالی
 یالکمز بوضورته محصوردر . § کله نك

جماز { [ع] سرعتله کیدن ارکک
 دوه . مؤنثی (جازه) در .
 [جازه سوار] = جازه به راکب
 اولان .

جماعت { [ع] طویلو انسان ،
 قول واحده قائل و یا خود
 بر طریقه معنویه سالک اولمش انسان
 گروهی ، حاصلی بر صورتله طویلانمش
 خلق : (جماعت اسلامیه ، جماعت فقها ،
 جماعت مسلمین ، ارمنی جماعتی ، روم
 جماعتی ، قاتویک جماعتی) [جماعت
 ایله نماز قیلق] = نمازی یالکمز قیلیوب
 سائر مسلمین ایله برابر امامه اقتدا ایله
 ادا ایتک . جمعی (جماعات) . [صهیب
 رومی دخی اوقات خمه ده جماعت مسلمینه
 امامت و باب شوری ایشلرینه نظارت
 ایلردی — ج]

جمال { [ع] ظاهری و باطنی کوزللك .
 لسانمزده اکثریا حسن
 ظاهری یعنی یوز کوزللكی مناسبده
 قوللانیلیر . بوعتبار ایله مجازاً کوزل
 چه ره به دینیلیر : (بشرده دائم اولال کالدر
 جمال متحول اولور — تصویر افکار] ،
 (عرض جمال) = یوز کوزللك .
 « تماشای جمال نوعروس راحت ایسترسه که »
 « وار اول دیده عرفانه کحل مدارا چک »
 (نابی)
 § صفات الهیه دن (جلال) ک مقابیلدر :
 (جمال الله) = لطف الهی .

طبقات ملوکدن طبقه پشیدادیانک
 دردنجیسی ایدی که اسمی (جم) —
 یاخود — جمشید) دره شعرای عثمانیه
 جانبندن (جمشید) نادرأ فقط (جم)
 ده‌ها زیاده وهله باده‌یی ایجاد ایتمسندن
 کنایه اوله‌رق (جام جم) فوق‌العاده
 قوللانیشدر :

«مرحبا ای یادکار مجلس دوران جم»
 «آبروی دولت جمشید و آیین پشنگ»
 (نغمی)

§ ابوالمغازی فردوس آشیان فاتح
 سلطان محمد خان ثانی حضرت‌تربینک ایکی
 مخدوم مکرم‌لری و ارایدی . برنجیسنک
 نام والاسی (بایزید) ، ایکنجیسنک
 اسم عالیسی (جم) تسمیه بیورلمشیدی .

س } [ع] چوقاق ، جماعت ،
 جم } غلبه‌لک . لسانمزده یالککز
 قوللانیماز . مطلقاً ستر و اخفا ایدیجی
 معنایسه اولان (غفیر) لفظیله برلکده
 قوللانیلیر . اطراف ستر ایده‌جک قدر
 چوق ، طوبی اولان جماعت ، خاق
 معنایی تصد اولتور : (جم غفیر ایله
 صول جناحدن ظهور ایدنجه . .)

جماد } [ع] حیاتسز اولان طاش ،
 طوپراق کبی اجسامک
 هربری . جمی (جمادات) = حیاتدن
 طاری اولان جسملر : (موالید ثلثه =
 حیوانات ، نباتات ، جمادات) .

س } [ع] عیان ، آشکار ،
 جلی } میدانده ، بللی : (برهان
 جلی ، دلیل جلی ، براهین جلیسه)
 جمی اولان [جلیات] میدانده ، بللی
 اولان شیر معناسنده و (خفیات)
 مقابلی اوله‌رق قوللانیلیر § اوزاقدن
 بللی اوله‌جق درجه‌ده بک‌قالین یازیلان
 ثلث یازوسنه اطلاق اولتور : (خط
 جلی) .

«رباعیدن قاشکدر بیت اول»
 «جلی خط ایله یازمش کاتب آتی»
 (خرم پاشا)

س } [ع] رفیق ، برلکده
 جلیس } اوطوران ، آرقداش :
 «وحدت ایدی کوکلک انیسی»
 «پرکولرک اولسدم جلیسی»
 (معلم ناجی)

س } [ع] جلالتی ، بک بیوک ،
 جلیل } بک اولو : (رب جلیل ،
 رسم جلیل ، امرجلیل ، اوامر جلیله ،
 نظارت جلیله ، جنلیل‌المقاب ، جلیل
 الشان) .

«آسکا برنجیل اصیل ایتدی کرم رب‌جلیل»
 «قیلدی کلدسته ایله سان آتی طیب خاطر»
 (بحجت)

«مظهر حق ایکن اول صنع جلیل»
 (حلیه خاقانی)

س } [ف] ازمنه قدیمه‌ده ایرانده
 جم } اجرای حکومت ایتش اولان

سلجوقیه دن (جلال الدین ملکشاہ) ک
عهد حکمرانیسنده بر هیئت علمیه
معرفتیه زنج و ترتیب ایتدیریلن تقویم
شمسی به اطلاق ایدیلیر : (کروہ جلالی ،
تاریخ جلالی) .

«متناسب ایلدی فیض حق قلمده قدرت و شهرتی ،
نه قدر طلاق و آریسه او قدر جلالت شانی وار»
(معلم ناجی)

جَلَبَ } [ع] مواشی و خصوصیه
قویون سوریمی کتیروب
صاعغه مشغول اولان آدم : [جلبیلر
کهایسی]

جَلَبَ } [ع] کندی طرفه چکمک ،
چکمهک ؛ کتیرتمک ، کتیر-
دلک : (جلب توجه ، جلب نظر ،
جلب قلوب ، جلب آلات ، جلب نقود) ،
(جانیامه) = بر محکمہ طرفندن
دعاوی حقوقیه ده مدعی و یامدعی علیه
کوندیریلن دعوت کاغدی . مواد
جزایشه ایچون یازیلان دعوتنامه لره
(جلب مذکره سی) دینیلیر :

جَلَسَهُ } [ع] او طورمه : (جلسهُ
خفیفه) = ایشمک
صورتیه او طورش ، ینه قالمق اوزره
ایشمه . جمی (جلسات) .

« اثنای سفرده چشم اممان »
« کوردجکه مواقع لطیفه »
« بولمازی طبیعتنده انسان »
« بر خواهش جلسهُ خفیفه »
(معلم ناجی)

جَلَادَتٌ } [ع] متانت و شدتله
قاریشیق بیکیتمک ،
قهرمانتی :

« برق خاطف صاعمه اولمشدر سلم اولک »
« دست پر زورنده شمشیر جلاوت منجلی »
(معلم ناجی)

جَلَالٌ } [ع] صووک درجه ده
عظمت ، فوق الفایه
جَلَالَتٌ } اولولوق . اکثریت
استعمال برنجی به عائد
اولوق اوزره اشبو صفتلره جناب حق
دخی موصوف اولور : (اسم جلال ،
لفظهُ جلال) = « الله » اسم شریفی .
(ذُو الْجَلَالِ) = جلال صاحبی دیمکدرکه
اکثریا (الله ذُو الْجَلَالِ) صورتنده
قولانیلیر . جناب حقک لطف ایله
تجلیسنه « جَمَالٌ » اطلاق ایدلدیکی کبی
بونک مقابلی اوله رق قهر ایله تجلیسنه
دخی « جَلَالٌ » دینیلیر : (صاحب جاه
و جلال ، جلالت قدر ، جلالت شان)
لسانزده (جَلَالٌ) لفظی انسان حقنده
قولانیلدینی زمان برنوع خشم و غضب
معناسی اراده ایدلمش اولور : (بوکون
پک جلالی ، بردن بره جلاللندی)
(جَلَالِی) = جلاله منسوب دیمکدرکه
بو صورتله لسانزده ایکی وجه ایله
استعمال اولنور . بری وقتیه لانا تولیده
« جلال » اسمنده تورده مش اولان بر
سرسرینک توابعنه ، دیکری ده سلاطین

جَعَدُ { [ع] قیویر جق : (کیسوی
جمد ، ریش جمد)

(جَعَادَت) = قیویر جقاق .

« او جمد زلف معبر او کا کل پرتاب »
(سیرتی)

جَعَلِي { [ع] ساخته . تقلید ، پایه ،
دوزمه : (تعزیر جعلی .

اوضاع جعلیه ، اطوار جعلیه) ،

(جعلیات) = ساخته ، دوزمه ، پایه

اولان خصوصات .

« نه ده جعلی ایش تحزن یار)

« صوصه یم باری کولسون اغیار »

(معلم ناجی)

جَعْرَافِيَا { [یونانیدن - یه توغرافی یا]
اصلی اعتبار بله تلفظی

بو یله اولتی ایجاب ایدر . کره ارضی

تعریف و بیان ایدن فن مخصوصک

اسمی که معناسی ده کره ارضی تعریف

دیمکدر : (جغرافیای ریاضی ، جغرافیای

طبیعی ، جغرافیای سیاسی ، جغرافیای

تاریخی) جیمک ضمیمه زبازددر .

جَف { [ع] معانی عدیده بی افاده
ایدن اشبو لفظک لسانزده

بالتربیک قوللانیدیقی موقعه کوره

معناسی کلی ، جمله ، هپ ، بتون کبی

بر حکمی محتویدر . [جَف القلم] =

دفعه ، هان .

جَفَاء { [ع] اذیت ، آزار ،
انجتمه . [جَفَا کَار] =

جفاجی ، جفا ایدیمی . (جفا کارانه)

= جفاجی یه کوره ، جفا کار جه سنه .

(جفا کاری) = جفاجیق . (جَفَا جُو) =

جفا ایدن (جَفَا کَش) = جفا چکیمی ،

چکن .

جَفْن { [ع] کوز قاپاغی . جمی
(اجفان) .

جَل { [ع] « جَلِيل » کبی اولو ،
بیوک معناسنه در . مقام

تعظیمده قوللانیلیر :

« بزده وار خوف خدا عزوجل »

« قوروقوتوری بزی عالمده اجل »

(لا)

جَلَاء { [ع] مملکتندن ایرلیق ،
غربته دوشمک . کسر

جیم ایله یا کلمش او قومه ملیدر .

جَلَائِل { [ع] « جَلِيلَه » نک جمی .
یوجه ، بیوک اولان

شیلر : [جلائل مصالح دولت] .

جَلَابِيْب { [ع] قادینلرک یوزلرینی
وباشلرینی اورتدکاری

یاشمق معناسنه اولان (جَلَابِب) ک

جمی که یاشمقلر دیمکدر : (جلابیب

نسوان) .

جَلَاد { [ع] قانوناً جزای اعدام
ایله محکوم اولان اشخاصی

اولدیرمکه مأمور بولنان شخص منقوره :

« نه مدهش صحنه در شور شگه هیجا تخیل قیل

« هان بردمده بیک مقتول بیک جلا داد اولور پید

(لا)

اولان دینی بعدما جسته جسته تادیه
ایتمک اوزره بر سسند یازوب ویردم)
کبی .

جَسَدٌ { [ع] وجود ، بدن ،
کووده . اکثریا اموات
حقنیده قوالانیلیر : (جسد میت ،
جسد بی روح) (جسد) ایله (جسم)
معناجه فرقسز کبی ایسهده موقع استمهالجه
چوق فرقلیدر . (جسم) (جسد) ک
یرنده قوللانیه بیلیر . فقط (جسد)
(جسم) ک مقامنده استعمال اولنسه —
مرحوم ناجی افندیسک لغت کتایبده
یازدینی وجه ایله — کولنج اولور . بو
سببله موقع استمهالارینه دقت اولملیدر .
جمی (اجساد) .

جَسُورٌ { [ع] پک یورکلی ، یکیت ،
نفسنی برشیدن قورقوب
صاقتمایان آدم . (جسورانه) = جسور .
جهسنه ، یکیتجهسنه . (الجاهل جسور)
قول مشهورنده کی تلج داتما نظر امعانه
آلهرق بوکله تک مقامنه کوره طرز
استعمال وتلقیسنده احتیاط اولملیدر .

جَسِيمٌ { [ع] مادی ومعنوی بیوک ،
قوجامان : (جسمیم بر
بالیق ، جسمیم برکی ، بنای جسمیم ،
امر جسمیم ، اینده جسمیمه ، مصالح جسمیمه ،
قلاع جسمیمه ، جسمیمه)

جَصٌّ { [ع] کیرج . « جصاص »
= کیرججی ، صیواجی .

ارضه اطلاق اولنورکه اوروپالیرجه
[مزه بوتامیه] دینیلیر . جمی
(جزائر) در : (جزائر اوقیانوس)

جَزِيلٌ { [ع] پلتک و بوزوق اولمایان ،
درست اولان : (لفظ
جزیل ، معنای جزیل) § کثیر ،
بسیار ، چوق : (اجر جزیل ، صبر
جزیل ، آثار جزیله ، مکافات جزیله)
جَسَارَتٌ { [ع] یکیتلک ، پک
(یورکلی اولتی ، هیچ
برشیدن قورقه یوب صالديرمق .
(جَبَانَتٌ) ک ضدی . [او قصیده بی
هر او قودقجه غلیان ایدن حسساتم بکا
اویله برجسارتی ویرمکه کافی ایدی —
صفا]

جَسَامَتٌ { [ع] مادی ومعنوی
بیوکک : (جسامت
جدار ، جسامت طاق ، جسامت سفینه ،
جسامت مصلحت) . معنی بیوکک
طرزنده استمهالی تقدیرنده بر نوع
اهمیتلیک حکمی قصد اولنور .

جَسْتَهٌ { [ع] صچرامش ، فیرلامش :
« اولش اول دمده جسته زنجیر »
(معلم ناجی)

« برجسته » ایچون قسم مخصوصنه
مراجعت اولنه § لسانزده اشبولفظک
برمحلده تکریر استمهالی تقدیرنده
« پارچه پارچه » ، « قسم قسم » معناسی
اراده اولنمش اولور . مثلا فلانه)

جزا صورتیله ، جزا اوله رق . [روز
جزا] = یوم قیامت .

« سذین فقط شفیم روز جزاده مادام »
« چیقمازی یم حضوره بی باک یا محمد »
(نعت شریف)

جزائر { [ع] « جزیره » ناک
جمی ، اطه لار : (جزائر)
بحر سفید ، جزائر سبعمه ([جزائر]
طرزنده یازلاملی . چونکه « جزائر »
آفریقانک طرف شمالیسنده و بحر سفید
ساحلنده برقطعه فسیحه ناک اسمیدر .

جزائر { [ع] دوه قصابی : (جزائر)
احمد پاشا) = وقتیله عکا
جهتنده ناپولیون بونا پارطک براردوسنی
هزیمت قهری به دوچار ایدن غازی
نامدار .

جزالت { [ع] بلتک اولیبوب
درست و راست اولوق ،
رکا کتسزک : (جزالت لفظ ، جزالت
معنی)

جزر { [ع] تأثیر قر ایله دئیز
و ایرماقلرده صوبک ساحلدن
چکیلوب اکسلسی . بونک ضدینه
(مد) تعبیر اولنور : (بصره و بغداد
کبی شط ساحلنده کائن بلده لرده جزر
ومد وقوع بولور)

« وضع خلاف اهل کرم حکمت اوزره در »
« گه جزر و گاه مدی ایدر آشکار موج »
(سامی)

جزر { [ع] هاویج . فارسی
(گزر) ناک معربیدر .
اصطلاحات نباتیه دندر ، [جزر التراب]
= بیانی هاویج . (جزری التکل) =
هاویج رسمنده دیمکدر .

جزر { [ع] صبرسزلق ایله صیر-
لاقمق ، تلاش واضطراب
اثری کوسترمک : (عاقبت ترک جزر
وفزع ایلدی)

جزل { [ع] رکا کتسز ، درست
اولان . اکثریا الفاظ و کلماته
وصف اوله رق قولانیلیر : (لفظ
جزل ، کلمه جزله)

جزم { [ع] برشیتی کسدیروب
آتمق ، برشیده قطعاً حکم
ایتمک ، ایدلمک : (نتیجه مصلمتک بویله
سهولتلی اوله جغنی ذاتاً جزم ایتمشیم)
(جزماً) = کسدیروب آتمق صورتیله
اصطلاحات نحویه ده برکلمه ناک آخرنده
حرف و یا حرکتی اسقاط اتمه دیمکدر .

جزیره { [ع] آطه ؛ قره دن صو
ایله آیرلمش اولان ارض
برکه هر جانمی صو ایله محاط دیمکدر :
(جزیره العرب) = عربستان قطعه سنه

اطلاق اولنور سه ده تام جزیره دکلددر .
زیرا جهت شمالیه سندن آسیا قطعه سنه
صربوط اولغله بیوک بر (شبه جزیره)
یاخود (نیم جزیره) دره . (الجزیره)
= بین النهرین اولان اراضی ، (دجله)
ایله (فرات) نهرلی آراسنده کی قطعه

(جریده نفوس) = نفوس دفتری
 § دیگر بر لغت کتابنده بیان قلندیفی
 وجه ایله ۱۲۵۶ تاریخنده مملکت مزده
 ایلك دفعه نشر اولنان غزته (جریده
 حوادث) عنوانیله تسمیه اولمشیدی .
 مؤخرأ خواص وعوام لساننده (جریده)
 لفظی غزته ، ژورنال مقامنده استعمال
 اولنه اولنه علمیت درجه سنه وارمش
 و زمانمزده غزته لره (جریده) اطلاق
 اولمقده بولمشدر : (جریده معتبره -
 كزك دونكي نسخه سنده مندرج مخطره
 عنوانی مقاله ده ..) جمی (جرائد) .
 } [ع] قباحت و جنایت
 جریم } صاحبی ، صوچلو :
 (جریم لئیم) .
 } [ع] جرم ، صوچ . §
 جریمه } جرم صاحبندن آلتان
 آقچه ، اوص بهایی . جمی (جرائم) در :
 (جرائم قانونیه ، جرائم سیاسیة ،
 جرائم اعتیادیة ، جرائم مشتركة) .
 } [ع] صوچ صاحبنه قانوناً
 جراء } چكديريلن عقاب : (قانون
 جزا ، جزای شرط ، جزای مستحق ،
 جزای عمل) ، (جزای سزا) =
 لایق اولان جزا . (جمله شرطیه نك
 جمله جزائیة دن تأخیری - میزان البلاغه)
 بولفظ لسانمزده - عربیده اولدیفی کبی -
 مكافاة مقامنده قوللانیله ماز . (جزای
 نقدی) = آقچه اخذیله مجازانده
 اصطلاح رسمی اولمشدر [جراء] =

كوزل . § كچمك ، كچوب كیتك :
 (جریان امور ، جریان مصالح ، جریان
 مذاکره ، جریان هوا) .

« بکزر فلک اول چنبر فانوس خیاله »
 « کیم نقش تماشیلی سریع الجریاندر »
 (لا)

« جولانیله آب خوش جریان »

« ایکی اوج جدول ایلمش پیدا »

(معلم ناجی)

ع } [ع] بهادر ، جرأتلی ،
 جری } پک یورکلی : « شخص
 جری » . (جری اللسان) = دلیلی
 جرأتلی ، سوزینی اسیرکه من اولان .
 (جری القلم) = قلمی زورلی ، جرأتله
 یازان .

ه } [ع] وزنی مختلف برنوع
 جریب } بیوک اولچك § دونم .
 ترلا واراضی اولچیسى .

ح } [ع] یاره لشمش ، یاره لی .
 جریح } (جریح القلب) ، (جر-
 یح الفؤاد) = یورکی یاره لی : « عاشق
 جریح القلب » .

ح } [ع] یاره : (جریحه دار)
 جریحه } = یاره لی . [جریحه
 التیام ناپذیر] = التیام قبول ایتمین ،
 اوکولمه بن یاره .

ح } [ع] دفتر ، خلاصه
 جریده } معاملات وفذلكة وقوطاق
 ضبط وتحریره مخصوص دفتر . معانی
 لغویة سی لسانمزده معتبرومستعمل دکلدر :

جراحی } [ع] یاره تیمار و تداوی
 ایدن ، وجود بشرده
 عملیات اجرا ایتک اصولئی بیلن .
 (جراحی) = جراحی : (فن جراحی)
 جوق ترقی ایله مشدر) .

جراحی } [ع] یاره § یاره ده
 حاصل اولان ، یاره دن
 آقان ایکنج مایع معناسنده دخی
 قولانیلیور . اصلی کسر جیم ایله در .
 جراد } [ع] چکیرکه . اسم جنسدر .
 مفردی اولان (جراد)
 قولانیلماز . (جراد البحر) = دگزدن
 چیقاریلان وتکه دینیلن قرمزی اوفاق
 بوجکه دینیلیر . (جراد منشر) تعبیری
 معروفدرکه اکثریا کثرت ناس حقنده
 قولانیلیور .

جرار } [ع] جر ایدیجی ، برشی
 مقابلی اولقسزین کندینه
 منفعت ماده جب ایدیجی . اکثریا
 هر کوردیکی ایسته مکدن حجاب ایتیمان
 سائلر حقنده استعمال اولنور :
 « جرادیه و برضا اولورتگری سلامن »
 (روحی)

جرب } [ع] اوپوزعتی ، اوپوزاق :
 (جرب العین) = کوزک
 حدقه سنده پیدا اولان سیکلجه لر .

جره } [ع] مکاراق ، عیاراق ،
 بجریکلیک . اکثریالسانه
 عطف اولنور . هر یرده و هرشی حقنده

سر بیستانه اداره لسان ایدن آدمه
 « جرزه لی » دینیلیر . کتب اخلاقیه ده
 قوه مدرکه تک افراطنه (جرزه) دینیلورور .
 تفریطی (غبوت) در . اعتدالی
 (حکمت) درکه مقبول و ممدوح اولانده
 اودر .

جرح } [ع] یاره له مک ، یاره اتمک :
 § رد اتمک ، ایدلک :
 (جراح عملیاتک تقضانی حقنده در میان
 اولسان ادایی جرح ایتدی ، معقول
 برسوزک جرحی قولایمیدر ؟)
 جرس } [ع] چاک ، بیوک چینغراق :
 (صوت جرس) .
 « صالانیردی یورکی عشق ایله مانند جرس »
 (ثابت)

« اول کعبه روازکه حریم حرم عشق »
 « پر شور فغان جرس جر تحملز در »
 (نائله قدیم)
 جرش } [ع] برسنه یی قازیمی ،
 قابوغنی صویوب کیدر مک ؟
 بر شیئی دو کورک ازمک : (جرش
 خطی) اصطلاحات طبیه دندر .

جرع } [ع] صوی یودوم یودوم
 ایچمک . اصطلاحات طبیه .
 دندر .

جریان } [ع] آقق : [جریان ماء ،
 جریان دم] ، (بطی) -
 الجریان) = آقشی آغیر ، یاواش
 یاواش آقان (سریع الجریان) = آقشی
 سرعتلی (خوش جریان) = آقشی

عید ابرشون باعث شوق جدید اولسونده کور»
 «سیرسعد آبادی سن برکره عید اولسونده کور»
 (ندیم)

جَدِير { [ع] لایق ، مناسب ،
 اوینون :

« فرش خاک حرمی اطلس چرخ اولسه جدیر»
 (حقی)

جَدَاب { [ع] پک جنیب ایدیجی ؛
 (زیاده چکوب آلیجی ،
 آلاَن (جَدُوب) = عین معنایه لغتدر:
 (چشم جذب) .

جَدْب { [ع] کندینه طوغری
 چکمک ، چکمک :
 (مقتاطیس ایکنه بی جذب ایدر) ،
 (جذب قلب ، جذب نظر) .

« قیبه مهتاب ایلورمش ارشه طوغری انجذاب»
 « بنجه جذب ایلر قلوبی حسن روی ماهتاب»
 (لا)

جَدْبَه { [ع] عبدک جانب الہی یہ
 انجذابندن حصوله کلن
 حالت معنویہ : (جذبہ ربانیہ) §
 فیضان طبیعت ، هیجان روح . (جذبہ
 افگن . جذبہ فگن) = جذبہ ویرجی ،
 جذبہ یہ دوشورجی . (جذبہ دار) =
 جذبہ لی . جمعی (جذبات) .

« دور چشمانکده کورم جذبہ دن خالی بصیر»
 « چوق کورلر ایتسه مجذوب اهل حالی کوزلرک»
 (معلم ناجی)

« احوالی آکلامقسه مطوب»
 « کل ، اول جذباته سنده مغلوب»
 (معلم ناجی)

جَدْر { [ع] اصل ، کوک معنا .
 سسنددر . علم نباتات
 اصطلاحاتنه کثرتله قوللائیلیر: (جَدْر
 عمودی ، جَدْر مَشَعَب) § اصطلاحات
 ریاضیه جه نفسنه ضرب اولنوبده حاصل
 ضربی عددتام اولان مضروب دیمکدر .
 مثلاً بش عددی نفسنه ضرب ایدلکده
 یکریمی بش اولور که اشبو مضروبک
 بش عددی جذری دیمکدر .

جَر { [ع] چکمک ، ایلروده کی
 شیئی بری به چکمک: (جر
 انتقال ، جر میاه ، لوقوموتیف قطاری
 جر ایده میوردی) § نحو عربیده
 عاملک معمولی مجرور ایتسی دیمکدر §
 باره واشیاء ساثره چکمک : (جر
 منفعت ، جر نقود) . (جر کیتمک) =
 طلبه علومک شهور ثلثه ده بلاد مناسبه
 وقرای جسمیه به عزیمت و تعلیم اداب
 دینیه و اجرای مواظ لازمیه سعی
 وغیرت ایده رک جمع ارزاق و نقود
 ایدیشلری دیمکدر .

جَرَايد { [ع] « جریده » نک
 جمعیدر . (جراید)
 طرزنده یازمه ملیدر: (جرائد معتبره)

جَرَامِم { [ع] « جریمه » نک
 جمعیدر . (جرایم)
 طرزنده یازمق یا گلشدر : (جرائم
 مشترکه) اصطلاحات قانونیه دندر .

« آتشی اوزره صاجوب آتش او جاقلی غازیان »
 « کافره حصنی جحیم اندر جحیم ایتمدی هان »
 (سروری)

جَدَّوْلُ { [ع] دگزدن ویا بیوک
 ایرماقدن آریلوب حاصل
 اولمش کوچوک ایرماق، دره . « اکثریا
 صنایعی مجرالره » اطلاق اونور . §
 کاغداوزرینه عمودی ویا افقی خانه خانه
 بولنوب چیزیان خطلره ، اوستی خانه خانه
 چیزکی ایله بولنمش دفتر و لوحه یه دینیلیر :
 (نفوس جدولی ، مصارفات جدولی)

هر ایکی معنایه کوره جمعی (جداول) در .
 « جدول سیم ایچره آدم بنسه برزور قچه یه »
 « ایستسه ممکن وارلمق جنتک تایانسه »

(دروصف کاغذخانه — ندیم)
 « جولانیله آب خوشجریان »
 « ایکی اوج جدول ایلمش پیدا »
 (معلم ناجی)

جَدَدِی { [ع] ارکک اوغلاق، کینک
 ارکک یا وروسى § بروج
 فلسکیه دن هیئات مجتمه لری اوغلاق
 رسمی تشکیل ایدن برج بو نام ایله
 معروفدر . کونش « جدی » برجسه
 کانون اولده انتقال ایدر .

جَدید { [ع] یکنی : (طرز جدید،
 اثواب جدیده ، شوق
 جدید ، اوزان جدیده) . [جدیدان،
 جدیدین] = کیجه وکوندوز دیمکدر .
 دائما یگیدن حلول ایلد کلرندن بویله
 اطلاق اولمشدر .

جَدَّ { [ع] بیوک بابا ، بابانک
 ویا خود آنانک باباسی که
 ترجه ده (دده) دینیلیر : (جدّ بجدّ) =
 بیوک بابادن بیوک بابایه انتقال صورتیله ،
 سلسله طرز یله . (جدّه) = بیوک
 آنا ، پدر ویا والده نک آناسی دیمکدر .
 جمعی (اجداد) .

« اب وجدیله تفاخر ایدن اجد خوانک »
 « اهل اولان ردوقبولینه ویررمی احکام ،
 (نفی)

« بهجتا باق سکا اورب احد »
 « برملک زاده ویردی جد بجد »
 (بهجت)

جَدَاوِلُ { [ع] « جدول » ک
 جمعیدر . اورایه باق .
 جَدَرِی { [ع] وجودده چقان
 چیچک عاتی : (تلقیح

جدزی) = چیچک عاتی ایچون اوریلان
 آشی عملیاتی . (جدریء کاذب) =
 صو چیچکی دینیلن قبار جقلر . (جدریء
 بقری) = اوکوز ، واینک جنسی
 حیوانلرده حاصل اولان چیچک خسته لفی .

جَدَلُ { [ع] شدتلی نزاع ، غوغا .
 مشهودات ویا مسلاتدن
 مؤلف اولان قیاسه (جدل منطقی)
 دینیلیر :

« اهل علم اوغلی اولوب مدرسه عالمده »
 « جاهل اولمقدن ایسه طوغمه دن اولمک یکدر »

(ابن کمال)

جایع } [ع] قارنی آچیقان ، آج
 اولان : (فقیر جایع ،

اسیر جایع) .

جبارَه } [ع] جبر ایدیمی معناسنه
 اولان (جبار) ک جمعیدر .

ملوک قدیمه دن غدر ایله مشهور اولانلره
 اطلاق اولنور : (حجاج کبی ، جنکیز

کبی ، هلاکو کبی ، تیمور کبی) .

جبار } [ع] صاحب جلال و عظمت ،
 قهر و عزت اولان جناب

حقک اسماء الهمیه سندندر } (جبارانه)

= جبار جهسنه (جباریت) = جبارلق

[جباری] = کذلک جبارلق ، جباره
 منسوب .

جبر } [ع] قیرینی دوزلدوب
 طوغرولمق ، قیریق دو-

زلدیلوب طوغرولمق ؛ اصلاح واکال
 ایدمک : (اناء مکسوره نک جبری ،

جبر عظم مکسور) . [جبر خاطر] =

کوکل آلمق ، کوکل باقمق . (جبر
 مافات) = فوت اولان یعنی السدن

چیقان بر شیک یرینی طولدیرمق .
 (جبر نقصان) = اکسیکی اکیال ایتمک .

} زور ، زورلامق : (زمان قدیمده
 دشمن طرفندن دردست ایدیلن اسرا

حققرنده اول مرتبه اجرای جبر و شدت
 اولنوردی که . .) [جبراً ، جبری] =

قهر صورتیله ، زور ایله (جبر نفس)
 = نفسی زورلامق ، نفسی قیروب یتمک .

§ ریاضیاتدن عملیات معروفه که « جبر »
 و مقابله « دخی دینیلیر : (مسائل جبریه) :

« ویردی آنک یرینه بوسنه بر دیکرینی »
 « جبر نقصانه کرم ایلدی اولرب و دود »

(بهجت)

« محبت جبر و قدردن اوقدر بیزارم »
 « شو قدر فهم ایدرم بن که معاصی کارم »

(عزت ملا)

جبرائیل } [ع] ملائکه مقربیندن
 انبیای عظامه انزال

وحی و اوامره واسطه و مأمور اولان .
 بولفظک اصلی عبرانی اولدینی مرویدر .

(جبرائیل ، جبرئیل ، جبریل) صو-
 رتلرنده دخی قوللانیلیر :

« دوشدی حسین آنتدن صحرای کر بلایه »
 « جبریل ! وار خبر ویر سلطان انبیایه »

(مرثیه)

« بنی بیرون ایده منر دائره حیرتدن »
 « جبرئیل اولسه مدد کار دل مهوتم »

(عونلی)

« رهکذار بن سدایدرخیل ملائک رشک ایله »
 « سینّه جبریلی آماج ایلسه تیرک سنک »

(معلم ناجی)

جبروت } [ع] بک زیاده کبر ،
 عظمت ، جلال .

صفات الهمیه دندر . انسان حقنده ذم

« ویرمه یں جانن سگنا بولماز حیات جاودان »
 « زنده جاوید آگما دیرلر که قرباندر سگنا »
 (وله)

« کو بریلی باشالرک ده همت صردانه سی »
 « خاطر امتده طوتمشدر مکان جاودان »

جاه { [ع] قدر ، منزلت ، منصب .
 [جاَه] = عین معنایه

لغتدر . فقط لسانمزده قولانیلاماز .

(جاَه) فارسیده ده عین معنایه
 استعمال اولنور : (پادشاه جم جاہ ،
 جاہ والا ، جاہ وحشمت) :

« نه جاہ ایله در نه مال ایله در »
 « بکم اولوق کمال ایله در »
 (شاهدی)

جاهد { [ع] جهد ایدیجی ،
 جالشقان :

« تحصیل علومه جاهد اولمش »
 (معلم ناجی)

« رموز عشقده حیرتکیزین جاهدلر »
 « جدال دانش ایله دم اورر معاندلر »
 (بهجت)

جاهل { [ع] جهل ایله متصف
 اولان ، هرشیدن بی خبر
 یاخود هیچ بر شی بیلمز اولان .

[جاہلانہ] = جاهل اولانه یاقیشه حق
 طرزده : (جرأت جاهلانہ) ، [جاہلیت]

= جاهل اوله ، جاهلاک : (زمان
 جاهلیت) = بعثت نبویه دن اولکی
 زمانه اطلاق اولنور .

جهانبانیدن ، آیاصوفیه جامع شریفنک
 جانب یمین ویسارنده کی پایانده لر
 « بایندہ . » (جائیداز) = طرفدار

(لین الجانب) = اخلاقی درشت دکل
 اویصال اولان ادم (جائین) = ایکی

طرف ، ایکی یان . جمی (جوانب) :
 « معمورالجوانب ، جوانب اربعه » .

« صیت عدل وصوت قهری یایلوب هر جانبه »
 « آستان یاکنه یوز سوردی خیلی قهرمان »

جانی { [ع] جنایت ایشله یں ، ایشله-
 ییجی دیمکدر . مؤثقی

(جائیه) در : [غلبه لادن استفاده
 ایله جانی فرجه یاب فرار اولمش ایسه ده
 ضابطه مأمورلری کمال دقتله تعقیب
 ایتدکلرندن بر مدت صوکره دردست
 وتوقیف قیلتمشدر .]

[ف] باقی ، دائم ، ابدی
 جاوید { دیمکدر . (جاودان ، جاودانه ،

جاودانی ، جاویدان ،
 جاویدانه) دخی کذلک

عین معنایه لغتدر . صوکه ایکی لفظک
 استعمالی نظمه مخصوصدر : (حیات
 جاودانی ، عالم جاوید) .

« بر قاعده در بو جاودانه »

« البته کیدر کن جهانه »

(فضولی)

یاقیشه جق صورتده ، فدای جان
ایدرجه سنه . (جانسپاری) = فدای
جان ایدیجیلک . بونلرده (سین)
حرفنی کسر ایله او قومی خطادار .
(جانپوروز) = روح بسله بیجی ، روحه
خوش کلن . (جانستان) = روح
آلیجی ، جان چیقاریجی : (بر شوخ
جانستان) . (جانبخش) = حیات
ویریجی ، جان ویرن . (جانباز) =
(۱) جانله اوینایان ، جاتی تهلکویه
قویان : (ایب جانبازی ، آت جانبازی) .
(۲) آت بازارنده آت آلوب صاتمقله
اشتغال ایدن آدملر : (جانباز لندن
حیوان آلاملیدر ، جانباز مالی ..) ،
(جانبازی) = جانبازلق . (جانبازانه)
= جانبازه یاقیشه جق طرزده (جاندار)
= ذی روح ، جانلی . (جان بلب ، جان
برلب) = جان دوداغنده ، تسلیم
روح ایده جک حالده بولنان :
« دون کیجه جانانی بکرتدم باقنجه حالنه »
« جان باب بر عاشقک امید استقبالنه »
(معلم ناجی)
(جانفزا - ی) = جان آرتیریجی ،
قلبه انشراح ویریجی . (جانگاه) =
فارسیده لازم و متعدی صورتیه مستعمل
اولان واکسملک ، اکسملک معنارینی
افاده ایدن (کاهیدن) مصدرندن

مشتفی و مرکبدرکه اشپورتکیک معناسی
روح اکسملدیجی ، جان آزالدیجی
دیمکدر : (آه جانگاه) . (جانگاه) ه
دیگر برلفت کتابنده سیننه ، جان اوی ،
معدنه معناسی ویرلمسی تدقیق و تبتعسر
تحریر ایدلمش اولسندیز منبعث اولمیدر .
(جان آور ، جانور) = ذی روح یعنی
جانلی دیمکدر . مقصد حیوان ایسه ده
انسان حقنده استهمالی نادرر اکثریا
حیوان غیر ناطقه و خصوصیه بیرتیجی ،
وحشی حیوانلره و خنزیره اطلاق
اولنور .
« اینسه تصویرم توجه عالم ارواح اولور »
« انعکاس پیکر جانپورومدن مستتیر »
(معلم ناجی)
« کلدی هاتندن صماخ جانه بر بانک کران »
جان } [ع] جن طائفه سی : (خالق
انس و جان) .
جانان } [ف] معشوق ، معشوقه ؛
کوکل ویرلمش ، سولمش
جانانه } اولان دیمکدر . (جانانه)
آز قوللانیلیر :
« وصل ایسته میوب هجرله خوش کچدیکی بوکیم »
« مسکین غم جانانه به معتاد اولهیم دیر »
(روحی)
« جانان کلیووردی غم ایله پنجه لشیرکن »
« مغلوب ایدم امدادمه الله یتشدی »
(معلم ناجی)
جانِب } [ع] طرف ، جهت ، یان :
(جانب سنی الجوانب حضرت

مخصوص عبادتخانه عمومی به اطلاق
 اولنور. کوچوك اولورسه «مَسْجِدِ»،
 بيوك اولديغي حالده ناسی عبادته جمع
 ایلدیکی ایچون «جامع» دینیلیر:
 (ایا صوفیه جامع شریفی، عرب جامع
 شریفی.)

«ماده نو صائمه کوروب غره شهر صومی»
 «جامع مغفرته بر علم و الاشان»

(نفی)

«ای مدفن پاك ابن عباس»

«ای مسکن جامع المعارف»

(لا)

جاموس { [ء] ص و صغیری،
 مانده: (جاموس جسم-

الجهه نهره یورودی).

جامه { [ف] لباس، خفتان؛
 اوستزه کیسیدیکمز شی.

(جامه حیات) = عمر، (جامه فنا) =

کفن، (تبدیل جامه) = اور به

دکیشدیرمک. (جامه خواب) =

یاتاق. (جامه خانه) = یوک، یرلی

دولاب. (جامه دان) = صندوق کبی

اثواب قونیله جق ظرف. (جامه شوی)

= اثواب بیقشایچی، چاماشیرجی.

محرف اولان «چاماشیر» ک اصلی،

طوغریسی (جامه شور) در.

بر لغت کتابنده (چاماشیر) ک اصلی

کردجه (چاچیر) اولدیغی ظنی بیان

اولنیور ایسه ده بو ذهاب پک باطل،

پک واهیدر. بونک اصلی بالاده دخی
 کوسه ترلدیکی کبی (جامه شور) در.
 (شور بدن) کلمه فارسیه سنک معانی
 مختلفه سندن بری ده یومق، غسل ایتمک،
 تمیزله مک معناسیدر که بوتقدیرده معنای
 ترکیب اثواب تمیزله ییچی، البسه یونیچی
 دیمک اولور. معنای بوتقدیر صریح
 وخصوصیله لسانمزده محرف اولدیغی
 حالده ترکیبک حروف اصلیه سندن
 بولنان «شین» حرفی عیناً تلفظ
 اولتمقده ایکن آرتق بونی کردجه دیمک
 خطا دکلیدر.

(جامه کان) — طوغریسی «جامه-

گن» — حمامده صویغفه مخصوص

صوغوقلق تعمیر اولنان محل، اطراف

واوستی جام ایله مستور اولان یر:

«دیده مخور و کریان چاک، کاکل تارمار»

«حیرت افزادر قیامک جامه خوابگدن سنک»

(محمود ندیم)

«صوغوقلر، صیجاقلر وظیفه منده اولماز»

«لحاف عبا، پیکه در جامه خواب»

(لا)

جان { [ف] روح، ماده حیات:

(خوی جانک آلتنده در —

مثل)، (جانخراش) = جان صیقان،

روحه اذیت ویرییچی اولان: «براوله»

جانخراش ایله میدانه آتیلدی.»

(جانسیار) = جان طابشیریچی، جان

اصمارلایییچی یعنی جانی فدا ایدیچی.

(جانسپارانہ) = صرف جان ایدنه

(جالب نظر حرص و ظمع ، جالب نظر
دقت ، جالب صراحت) .

جَالِسٌ { [ع] اوتوریجی ، اوتوران .

جَامٌ { [ف] صرجه ، پنجره لره
طاقان الواح زجاجیه :

(جام رنگین) « جاجی » = جام صانان
طاقان آدم § قدح ، اوافق باردق :

(جام جم) = جمشیده نسبت اولنان
عشرت قدحی دیمکدر :

« آچسون بزنده کولکز »

« ساقی مدد صون جام جم »

(نفعی)

« مرحبا ای جام مینای می یا قوت رنگ »
(وله)

« جوهر صهبا که ایلر جام مینانن ظهور »

« روحدر کویا ایدر جیب مسیخادن ظهور »
(نورس)

جَامِدٌ { [ع] طوکمش ، طوکوق :

(ماء جامد ، میاه جامده) ،
(اسم جامد) = مشتق اولمایان اسم
دیمکدر .

جَامِعٌ { [ع] جمع ایدیجی ، ایدن ؛
طوبلایان : (افرادی جامع

واغیارینی مانع) تبیری معروفدر ،
(جامع المحاسن ، جامع الحروف ، جامع -

الفضائل) ، (کلام جامع) = لفظی
آز ومعنایی چوق اولان سوز دیمکدر .

(جَامِعِيَّةٌ) = طوپلوا اولوق ، جامعلک :

« جهت جامعیت » § اهل اسلامه

مطالعات اخیره سی احوال سابقه سی
جارحدر (دینیلیر .

جَارِحَةٌ { [ع] « جارح » ك مؤنثی :
(آلات جارحه . براهین

جارحه) § انسانك چالیشوب قازانمغه
آلت اولان اعضاسندن هربری . ال
وآیاق کبی § یرتیجی حیوانلرو قوشلردن
هربری ، اکثریا قوشلره اطلاق اولنور .

جَارِيٌّ { [ع] جریان ایدیجی ،
آقوب کچیجی : [نهر جاری ،

اسر جاری ، شهر جاری ، ماء جاری]

« ماء جاری طرف طرف چاغلر »

« باد خوشبو اسر خفیف خفیف »

(معلم ناجی)

جَارِيَةٌ { [ع] « جاری » ك مؤنثی :

(انهار جاریه ، سکه جاریه ،
میاه جاریه ، وقایع جاریه ، عادات جاریه)

§ سریه ، خلایق ، خدمتیجی قیزی .
(بیاض جاریه) = چرکس قیزی ،

[عرب جاریه] = زنجی قیزی . بو
معناده جمی (جواری) .

جَازِمٌ { [ع] جزم ایدیجی ، برشیتک
ایجاب ونتیجه سی کسدریروب

آتجی : (عقل جازم ، رأی جازم)

جَاعِلٌ { [ع] ایشلهین ، یاپان ،
یارادان : [جاعل اللیل

والنهار] = کجه و کوندوزی یارادان ،
جناب حق .

جَالِبٌ { [ع] جلب ایدیجی ، کندی
طرفنه کتیریجی ، چکن :

موقع استعماله کوره آنلی، سوئی کبی
بر معنای ده افاده ایدر. (جاذبه دار) =
جاذبه لی (جاذبه سوز) = جاذبه محو
ایدیجی :

« ای جاذبه سوز دلفریبان »
« سودم سنی دلستانم اولدک »
(معلم ناجی)

« کونشده وارسه جاذبه سنک یوز گده یوقیتدر »
« جمالک کواکل کبی جهانک انجذابی وار »
(لا)

« بر قومه جاذبه یله اجرام »
« ایتمکده سماده سیر وآرام »
(لا)

جاذ } [ع] قومشو ، یقین :
(جار الجنب ، جار ملاحظه) =
بتیشیک قومشو . (جار الجنب) =
اقربادن اولمیان ، یابانجی قومشو .
« نه دکلو آفت اوله مردم اولان جارین انجتمز »
« یاقارمی ینبه مینای باق صهاکه آتشدر »
(لا)

جارج } [ع] جر ایدیجی ، چکیجی :
(حروف جاره) ، (جار
ومجورر) .

جارج } [ع] جرح ایدیجی ، یاره .
(لایجی :) (جارج فرار
ایتمش ایسه ده دردست ایدیله چکی
شبهه سزدر) § بعضاً ناقص ، باطل
کبی بر معناده قول لائیلیر. مثلا فلانک

[جادو سخن] = سحر لجه سنه سوز
سویله یین ، خطیب بلیغ ، ادیب بلیغ .
[جادویی ، جادوگری] ساحر لک ،
جادیق ، مکاره لک .

§ (جادو) = خور تلاق ، غول ،
قره قونجولوس ، فرانسه جه سی (و امپیر
Vampire) دیمکدر .

« بر پیره زن ایتمش انده ماوی »
« جادوی مخوف دیو سیمیا »
(غالب)

« صاقن اونر کس جادو فن اولسون ناجی »
« سنی بومرتبه مسخور ایدن نه در بیلیم »
(معلم ناجی)

جاده } [ع] کنیش ، ایشاک ،
(بیوک یول :) (بایزید جاده سی ،
آقسرائی جاده سی ، جاده بوستانی) .
نظمده تخفیف ایله استعمالی جائزدر .
« جاده سی کازار مقصودک طریق صبردر »
« سمت سعد آباد طوغریدر ره ایوبدن »
(شریف)

جاذب } [ع] جذب ایدیجی ،
(کندی طرفنه چکیجی :
(حسن جاذب ، نظر جاذب ، چشم
جاذب) .

جاذبه } [ع] « جاذب » ک مؤنثی :
(انظار جاذبه ، لمحات
جاذبه) § جذب ایدیجی قوت . اکثریا
بو معناده و (قوه جاذبه) تقدیرنده
استعمال اولنور : (جاذبه قانونی) .

جَابَلُوسُ } [ع] تَمَلَّقُ ، تَكَابَوْ ،
یا التاقلاغمه ، باش صاللا .

یوب آچاقلامه § مَمَلَّقُ ، یا التاقلا نیچی ،
طالقاروق . (جَابَلُوسِ) = یا التاقلا-
نیحلیق ، طالقاروقلق .

« طوردی حضورنده ایدوب جابلوس »
(نابی)

جَابِي } [ع] اوقاف اجاراتی طویلایمق
وظیفه سیله مکاف اولان

مأمور ، آدم . اوائلده ویرکوتوبلاممه
مأمور لان آدملمرده دینیلیر ایش :
« قوینی دفترلی او جابی نه بلا »

(وهبی)

جَاثَلِيقُ } [ع] بِيوكِ پاپاس ، باش
پاپاس دیمکدر . (قاتولیک)

لفظندن معربدر .

جَا حَادُ } [ع] بیلیر ایکن انکار ایدن :
خضم جاحد ، رقیب جاحد ،

حاسد جاحد .

جَا حِظُّ } [ع] باطلاق کوزلو
آدم . ترکجه ده (لقمه)

کوزلو (دینیلیر .

جَادُو } [ف] ساحر ، سحر باز ،
سحر یاییچی . ترکجه ده

(جادی) طرزنده زبازددر . اکثریا

اجرای مکر وفتنه ده صرف یارای
غیرت ایتدکلی ایچون قوجه قاریلره
(جادو) و جادی خویلی معناسنده

(جادالوس) اطلاق اولنور . [جَادُو
قن] = قن سحره واقف ، بویوچی .

صلاة جائزدر . مرحوم معلم ناجینک
دیدیکی کبی [« جائز » ی (جائز)
یازمق جائز دکل] در .

« سن بگزیورسین لیکن خیاله »
« رُویا دیسه م بن جائز بو حاله »
(لا)

جَائِزَةٌ } [ع] تقدیم قیلنان بر شیشه
مقابل ویرین عطیه ،
بخشش . اکثریا شعرانک اوصاف

ومدایچی متضمن تقدیم ایتدکلی قصائد
مقابلنده ویرین عطیه یه اطلاق اولنور .
تا اوائلک عادات جاریه سندندر :

« سروری جائزه ایستر شفاعت یارسول الله »
(سروری - تاریخ)

جَائِلٌ } [ع] جولان ایدیچی ، دونوب
طولاشیچی :

« ناکاه اوله رق زمینه نازل ،

« بر لکده اولور سنکله جائل »

(قیرلانجه خطاب - معلم ناجی)

جَائِلَةٌ } [ع] درونده دونوب
طولاشان خاطره :

« بر جائله درکه فکر چشمک »

« دلدن ابدا تباعد ایتز »

« معلم ناجی »

جَائِزٌ } [ع] قیریق صاریحی ،
قیریچی . بومعناده استعمالی

شایع دکله ز § جبر ایدیچی ، زور لاییچی :
(آمر جابر ، محتسب جابر) . بومعناده

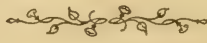
مستعمل ایسه ده « مجبر » زیاده قولانیلیر .

تُناي { [ع] ليکيلي § ايکي حرفلي
کله .

تُولول { [ع] مهنک اوجي ،
تپه سي § بدنده حاصل
اولان وسکيل تعبير اولنان دانه لره
اطلاق اولنور .

تُوم { [ع] صارمساق . (فوم) ده
دينيلير .
«توم وبصل چونرکس ولاله کشاده لب»
(لا)

تله { [ع] جماعت انسانيه ، برکروه
انسان ديمکدر . (تا) نک
تھيله (تله) = قویون ، کچی سوريسنه
اطلاق اولنور . انسان کروهي ايله
قویون سوريسنی فرق ایتز مالئنده
اولان (لايفرق بين الة و التلة) تعبير
عربيسي معروفدر .
تُوم { [ع] سکرزده بر ، سکرز قسمده
تُمن { بر قسم . (تُمن) ده دينيلير :
(يکرمی دردک تُمنی اوجدر)



﴿ ج ح ﴾

« جابجا طرح عمارت ایتدی »
« لاکاک اعمارینه همت ایتدی »
(لا)

« وضع تاریخمه پرتو ديه منار بی جا »
« پک بجنا مرکز تقویم وقایعدر بو »
(پرتو پاشا)

« خاک پای آستانی بوسه جای انس و جان »
(نفی)

جایر { [ع] جور ایدیچی ، ظلم
ایدن : (دلبر جائر)

جایر { [ع] ایشله نله سنده جواز
اولان ، باس اولمایان :

(صو بولونمایان یرده تیم جائزدر ،
ایاغی سقط اولان ایچون قیاسز ادای

{ [حرف] الفبائی عثمانیده
ج { التنجی حرفدر . حسابجه اوج
عددینه اشارتدر .

جای { [ف] یز ، محل . حقیقی
و مجاز اوله رق قوللا .

نیلیر : [جای راحت ، جای ملاحظه]
[جایجا] = یریر ، محل محل : [بی جا] =
محلیر ، مناسبتر ، یرنده اولیان .
[بوسه جای] = اوپه جک یر .
[جایگیر] = یرطو نیچی ، یرلشمش :

« موسم کل ، نالش بلبل زماننده عجب »
« سوی سمد آباده بکزر واریدر جای صفا ،

۱۶ صحیفه دن مرکب بر فورمه سی ۱۰ باره بدور

یُو ه [ع] عذاب ، هلاك .
ببور } استعمالی اندر در .

ثُخُونَت ه [ع] « ثَخَانَت » ایله
} مترادفدر . اورایه باق .

ثُریَا ه [ع] ترکیه ده « اولکر » ،
} فارسیده « پروین » دینیلن

طوب کواکبه اطلاق اولنور . (این الثریا
والثری) مثل عربیسی مشهوردر .
(عقد ثریا) = اشبو کومه کواکبه
دینیلرکه هیئت مجرعه سنک کردنلکه
مشابه اولسی سبب تسمیه اولمدر :

« بولیدی کر بونکله زیب وزینت کردن زهره »
« فلکده ظن ایدردی سیر ایدن عقد ثریادر »
(نفی)

طَاع ه [ع] زکام ، نزله دینیلن
} خسته لقی .

ثُعبَان ه [ع] فارسیده « اژدر » ،
} اژدرها « دینیلن ایری ،

بیوک بیلان :
« گه عصا ثعبان اولور اما ید بیضا ایله »
(لا)

ثُغُور ه [ع] « ثَغْر » ک جمعیدر .
} سرحدلر ، دشمن آغزی

واوغراغی اولان یرلر معناسنده قوللا
نیلمدر . مفردی اولان (ثَغْر) هیچ
قوللانیلماز : (ثغورده کاشن اشبو قلاع
قدیمه نک ترمیمه مقتضی آقجه طمشواردن
مرتب اولقله — سالنیکلی تاریخی]

ثُفْل ه [ع] چوکنتی ، طورطو :
} (ثفل میاه) .

ثُیُوه [ع] دلیک . اوته طرفی آجیق
} نعبه
اولسون اولسون اطلاق

اولنور . جمعی (ثُقُبَات) در .

ثُقَلَاء ه [ع] « ثَقِیل » ک جمعی
} حضوری ، صحبتی ایله

صیقنتیسی پیدا ایدن آدملر حقند
قوللانیلیر . « ثقیل » ک معنای دیکری
حقنده اشبو کله استعمال اولتماز .

ثُیُوه [ع] اوبر طرفی آجیق
} دلیک معناسنه اولان

(ثقب) ک جمعی .

ثُلَاق ه [ع] اوچلی ، اوچ حرفلی
} کله . اشبو کله علم صرف

عربی اصطلاحاتندن اولدینی ک
بعدالترکیب اصطلاحات نباتیه جمله سنه
داخل اولور : (ثُلَاقِ الْأَزْهَارِ)

ثُلَاقِ الْبَدْوَرِ) کبی .

ثُلُث ه [ع] اوچده بر ، اوچ قسمده
} بر قسیمی : (اون سسکزلر)

ثلثی آلتیدر .

ثُلُثَان ه [ع] « ثُلُث » ک تثنیه سیدر
} اوچده ایکی ، اوچ قسمده

ایکی قسم دیمکدر : (اون سسکزلر)
ثلثانی اون ایکیدر . (ثُلُثِین) طرزندن
دخی قوللانیله بیلیر .

ثُلُك ه [ع] رخنه ، کدیک ، چاتلاق
} اصطلاحات طبییه دن اولور

کیکارده کی دلیک و آرالقرله اطلاق
اولنور .

(ثَبَاتٌ) ذر . (ثَبَّهَ) غلط فاحش
اولدیغندن اصلا قوللانمه ملیدر .

طلاق ، كرك وفات سببيله ارککمز
قالمش اولان قادینه اطلاق اولنورکه
(مقابلی ديمکدر . جمعی

﴿ ث ﴾

ثَقَّةٌ { [ع] سوزينه اينانيله جق
ثَقَّةٌ { کيمسه ، سوزلرينه اعتماد
اولنور آدملر . بوکله مفرد ايسه ده
اکثریا جمع حکمنده قوللانيلير : (فلان
ثقه دندر ، بو ماده ثقه دن مرويدر)
کبي . تشديد ايله (ثَقَّةٌ) غلط و (ارباب
ثقه) (تعبيري غلط فاحشدر .

ثِيَابٌ { [ع] «ثَوْبٌ» ك جمعی .
لسانمزده مفرد کبي استعمالی
شایعدر . مثلا (ترك ثياب ، ثبات
فقیرانه ، ثياب فضائل) . (اَثْوَابُ)
(ثَوْبٌ) ك جمعی اولدینی حالده بونك
استعمال اولدینی مقاملرده قوللانيله ماز .
هرایکيسنك موقع استعماللری باشقه در .
آنك ايجون طرز استعماللرينه دقت
لازمدر .

مَحَنٌ { [ع] قالینلق . «مَحَانَتٌ»
ایله مترادفدر : (برطوبك
مخنیله چای متناسب اولق شرطدر ،
سفینه به قاپلانیلان زرهك نخنی سکز
بوسدن زیاده در) فتح (نا) ایله غلط
اوقومه ملی .

ثِقَالٌ { [ع] «ثَقِيلٌ» ك جمعی .
اشیا و اشخاص حقنده
قوللانيلير .

ثِقَلٌ { [ع] آغیرلق ، آغیر اولق .
حالی . مادیات و معنویاتده
قوللانيلير : (ثقل جسد ،
ثقلت) ثقل بنا ، ثقلت اجسام ،
ثقلت کلام) .

« ویرمه ثقلت ظرفا بجمعه »
(سبئلزاده)

﴿ ث ﴾

دعوی . (بولق) ماده سیله
قوللانيلير :
« دعوی ثبوت بولماز اولنجه کواه مست »
(غاب)

ثُبُوتٌ { [ع] ثابت اولق یعنی
ثبوت تحقق ایتك ، سوز
کوتورمه جاك صورتده میدانه
چیقمتی : (ثبوت مدعی ، ثبوت

مادح ، مداح ديمکدر . (ايتک)
 ماده سيله قوللانيلير : (فلانی ثنا
 ايدييور ، نه قدر ثنا ايدلسه بچادر)
 [ثنا خوان ، ثناور ، ثناکار ،
 ثناگو — ی] = ثنا ايديجي ،
 اوگوچی . [ثناکارانه ، ثناگویانه]
 = اوگوچی اولانه ياقیشه جق طرزده .
 [ثناکارې ، ثناورې ، ثناخوانې ،
 ثناگوې] = ثنا ايديجیلک ، اوگوچیلک
 و ثنا ايديجي به ، منسوب ديمکدر .
 جمعی (ائنه) .

سوئی } [ع] بری خالق الخیر ،
 ديکری خالق الشر اولق
 اوزره ايکی يارادان تصور ایدن طائفه
 ضالّه افرادندن هر بری . (ثنويه) =
 اشبو طائفه مجوسيه به اطلاق اولنور .
 ثواب } [ع] اجر ، جزای خیر
 ديمکدر : [مجتهد اجتهاب .
 دنده مصیب اوله سده مظهر ثواب
 اولور] . کناه مقابلی اوله رقده
 استعمال اولنور : [فقرايه تصدق
 ثوابدر ، ايتامی سويندرمک ثوابدر ،
 ثواب قازانق ايسته ين خیر ايشله ميليدر] .

« گهي میانگي کوچدر گهي لبک امدير »
 « وبالی وار ايسه جانا بنم ثواب سنک »
 (علی ادرنه لی)

ثوابت } [ع] « ثابتة » نک جمعی .
 مساکزلرنده ثابت اولان

کوکبلر ديمکدر : (ثوابت و سيارات) .
 کرک « ثوابت » کرک « ثابتات » دائما
 موصوفسز اوله رق قوللانيلير . مفردی
 اولان (ثابتة) « سياره » به مقابل
 ايراد اولنور ايسه موصوفه حاجت
 قالماز .

ثوب } [ع] لباس ، روبه ، کي پيله .
 جک شی . جمعی (اَنواب ،
 ثياب) در . عمر بيسته اولدنی کي
 مطلقاً بز معناسنده استعمالی لسانمزده
 شایع دکدر . آنک ايچون انتاری به
 (ثوب) دیدیکمز کي باش اورتوسنده
 (ثوب) ديه مه يز ، بز طرز استعمالزه
 کوره (ثوب) مطلقاً کي بيله جک شی
 ديمکدر .

نور } [ع] اوکوز ديمکدر : (برج
 نور) = بروج ربميه دن
 ايکنجی برجه اطلاق اولنور که دائره سنده
 مجتمع اولان کواکب اوکوز شکلی
 کوستردیکی ايچون تسميه قيلمشدر .
 کونش شهر نيسانک سسکزنده اشبو
 برجه دخول ايدر .

توزان } [ع] برنسنه يرنندن توزوب
 قالمق معناسنده زر . توزک
 و طالفه نک قالمه سی کي . نادراً قوللا-
 نيلان الفاظنددر .

تیب } [ع] ذات الزوج اولمايان
 یعنی طول قادين . کرک

حضورى، صحبتى انسانى بيزار ايدن ،
قلبه صيقتى ويرن شخص . (نه قدر
ثقیل اولمش ، اوطنك تفریشاق پك
ثقیل ایدی ، الفاظ ثقیله ، كلات ثقیله) .

تَلَاثُونُ } [ع] اوتوز ديمكدر :
(حد ثلاثين) اكثرثيا
تَلَاثِينَ } برات وفرمان هايونلرك
تاریخلرنده استعمال

اولنور .

تَلَاثَةٌ } [ع] اوج . اسلوب فارسى
اوزره صفت اوله رق قو .
تَلَاثَةٌ } للانيلير : (بلاد ثلثه ،
شهور ثلاثه ، اقاليم ثلاثه ،
ازمنه ثلثه) . لسانزده هر نه صورته
اولورسه اولسون قاعده عربيه توفيقاً
(ثلاث) طرزنده قوللانيلماز .

تَلَا } [ع] فارديمكدر . (تَلَاج) =
بوز وقار صانان شخص .

تَمَّارٌ } [ع] « تَمَّرَه » كبي ميوه
معناسنه در . آرزو للانيلير .

تَمَّانٌ } [ع] سكرز ديمكدر : (صحن
= مراتب عليه دن
بر مرتبه اطلاق اولنور .

تَمَّانُونَ } [ع] سكرسان عددى .
امثالى كبي موقع استعمالارى

تَمَّانِينَ } محدوددر .

تَمَّانِيَّةٌ } [ع] سكرز ديمكدر :
عجائب ثمانيه ، قلاع ثمانيه
جزائر ثمانيه) تشديد ايله غلط
اوقومه ملير .

تَمْرٌ } [ع] ميوه : [شَجَرِ تَمْرٍ ،
تَمْرٌ] = درختِ تَمْرٍ = ميوه سز
آغاچ ديمكدر . جمى (ثَمَّارٌ) در . (اَمَّارٌ)
جمع الجمعيدر : (اَمَّارٌ خوشكووار) .

تَمْرَةٌ } [ع] بوده ميوه ديمكدر :
تَمْرَةٌ } (ثَمْرَةٌ شَجَرٌ ، ثَمْرَةٌ درخت
تازه) § اكثرثيا محصول معناسنده
قوللانيلير : [ثَمْرَةٌ مساعى ، ثَمْرَةٌ
اجتهاد ، ثَمْرَةٌ سمى ، ثَمْرَةٌ غيرت] .
(تَمْرَةٌ فُؤَادٌ) = اولاد ديمكدر . جمى
(تَمَّرَاتٌ) در .

تَمَّرٌ } [ع] اصطلاحات فقهيه دندر .
تَمَّنٌ } قيمت ، بها ، دگر ديمكدر .
(تقدير ثمن ، تعيين ثمن) . جمى
(اَتَمَّانٌ) در . [تَمَّنٌ مِثْلٌ] =

اصطلاحات فقهيه دن اولوب ارباب
وقوف معرفتيله صائيلان برشيئك امثالنه
قياساً تقدير ايديلن قيمتى ، بهاسى ديمكدر .
(تَمَّنٌ مَسْمُومٌ) = طرفينك بالتراضى
برشى ايچون تعيين اينلديكلرى قيمت
ديمكدر كه اوشيئك قيمت حقيقه سنه
موافق ويا خود زائد ويا ناقص اولسى
نظر اعتباره آلماناز .

تَمَّينٌ } [ع] قيمتدار ، بهالى :
(كوهر تَمَّين ، دُر تَمَّين) .

تَمَّاءٌ } [ع] مدح ، وصف معنا .
سنه در . اصل تركجه سى
(اوگوش) در . (اوگوشى) =

ترکجه (یردن کوکه قدر) تعبیر بنک
مقابلی عد اولنه بیلیر .

تَعَلَبٌ } [ع] تیلکی دینیلن حیوان .
جمعی (تعالِب) . (داء -

الثعلب) = صاچ ، صاقال دوکولمک
علتی . (غنَب الثعلب) = ایت اوزومی .

مسحوقی صو یاخود سوت ایله پدشیر -
یلوب ایچیلن معروف کوکه (ثعلب)
اطلاق غلط فاحشدر . اسم صحیحی
(سَحَاب) در .

تَقَنُّنٌ } [ع] اصطلاحات طبیه دندر .
ال و آیافلرده جلدک سرد .

لشمه سیله حاصل اولوب ناصیر دینیلن
شی دیمکدر .

تَقَبٌ } [ع] دلمک ، دلمک : ثقب
دانه ، ثقب جوهر ، اینجونک

تَقَبٌ (تقی) § بر طرفدن دیگر طرفه قدر
آچیق اولان دلیک .

تَقْلَانٌ } [ع] بنی بشر ایله طائفه
جن دیمکدر : (سید -

التقلان ، رسول الثقلین)
تَقْلِینٌ } = نبی آخر زمان حضرت

پیغمبر ذی شان صلی الله علیه وسلم .

« قربانی یم الله و رسول الثقلینک »
(ک)

تَقْطِیلٌ } [ع] آغیر ، کران : (حمل
ثقیل) = آغیر یوک

دیمکدر . بؤکله حقیقت و مجاز صورتلریله
قوللانیلیر . § گربه ، غلیظ ، چرکین

معنارینی افاده ایدر : (ثقیل الروح) =

تَحْنِینٌ } [ع] قالین ، قاتی ، صیقی :
(عباء تحنین ، حصیر تحنین ،

منسوجات تحنینه) .

تَدِیٌ } [ع] ممه ، امجیک ؛ خاصة
نسوان ممه سی . (ذاة -

التدی) = مملی ، امزیریحی حیوانات .
تَرَبٌ } [ع] اصطلاحات طبیه دن

اولوب انسانک معده سیله
باغیر سافلری آره سنده کی ایچ یاغنه اطلاق

اولنور . جمعی (تَرُوب) .

تَرَنَارٌ } [ع] کوزه ، هرزه کو
آدم : (ترنار مقفود -

الآثار) .

تَرَوَاتٌ } [ع] تقود و اموالک
چوقلفی ، زنکینلک :

(صاحب ثروت ، ثروت مملکت ،
اکتساب ثروت) معنویاتده دخی

قوللانیلیر : (ثروت عقل ، ثروت علمیه) .
تَرِیٌ } [ع] طوبراق ، ارض دیمکدر :

(تحت الثری) = یر التی ،
مزار . (فوق الثری) = یر یوزی ،

طوبراق اوستی . ترکیبات عربیه ده
صوگده کی (ی) الفه قلب اولنور

[طاب ثراء] کبی . (این الثری و الثریا ،

این الثریا و الثری) = ترکجه سی یر
نزه ده اولکر نزه ده - یاخود -

اولکر نزهده یر نزهده دیمک اولان بو
جمله لک ایکیسی ده قوللانیلیر . (از تری

تَابَثْرِيًا) = یردن کوگده کی اولکره
قدر مناسبنده بر ترکیب فارسیدر که

مستعد اولدیفی مراتب کالاته سوق
 وایصاله دلالت ایدن انجق سمی و ثباتدر،
 (برمسلك مصبیده ، بر فکر مستقیمه
 ثبات ایتمک انسانک شانتی اعلا ایدر ،
 موقع حربده ثبات حس حمیت برورینک
 کالنی اثبات ایدر) . (ثباتکار) =
 ثبات ایدیجی ، بر حالده طوران .
 (ثباتکارانه) = ثبات ایدیجی به
 یاقیشه جق صورته . (ثباتکاری) =
 ثبات ایدیجیلک . (بی ثبات) = ثباتسز ،
 بر حالده طورمایان : (عالم بی ثبات ،
 جهان بی ثبات ، دهر بی ثبات) .
 (بی ثباتی) = ثباتسزلق ، بر حالده
 طورمه مازلق .

« مسلکک نهیسه آنده ایله ثبات »
 (لا)

تبت } [ع] یازمق ؛ قید ایتمک :
 (ثبت دفتر) = دفتره
 یازمق ، کچیرمک .

« اول دم که قلم ثبت ایچون آثار خیالم »
 « دستمه سراندرخم آغوش بتاندر »
 (نفی)

تجاج } [ع] شارلدایه رق آقان
 (سیل تجاج)

تچیر } [ع] جیره ، بوصه : (تچیر
) (عنب)

تخانت } [ع] قالینلق ، پکلك ،
 صیقیلق : (تخانت قماش ،

تخانت عبا ، تخانت برده)

تالت } [ع] اوچنجی دیمکدر :
 (باب ثالث ، جلد ثالث ،
 ماده ثالثه ، رتبه ثالثه) . (ثالثاً)

= اوچنجی مرتبهده ، اوچنجی اوله رق .
 (ثالثه) = بر دقیقه ساعت آلتمش
 « ثانیه » دن مرکب اولوب بر ثانیه نك
 آلتمشده بر قسمندهده (ثالثه) اطلاق
 اولنور . تعبیر دیکرله آلتمش ثالثه بر
 (ثانیه) و آلتمش ثانیه بر (دقیقه)
 و آلتمش دقیقه بر (ساعت) اعتبار
 اولمشدر .

تامن } [ع] سکزننجی دیمکدر :
 (جلد ثامن ، فصل ثامن ،
 درجه ثامنه) . (ثامناً) = سکزننجی
 مرتبهده ، سکزننجی اوله رق .

تانی } [ع] ایکنجی دیمکدر .
 (ثانیاً) = ایکنجی درجهده ،
 ایکنجی اوله رق : (جلد ثانی ، باب
 ثانی ، رتبه ثانیه ، دفعه ثانیه) .
 (ثانیه) = بر دقیقه نك آلتمش جزءده
 بر جزئی دیمکدر . هر ایکی معناسنه
 کوره تشدید ایله او قومق غلطدر :
 (جنتمکان فاتح سلطان محمد خان ثانی
 حضرتلری او یله برغازی بی مدانی درکه
 مظهر مدیحته سنیه جناب پیغمبری
 اولمشدر)

تبات } [ع] پایدار ، برقرار اولمق ؛
 دیکشمه یوب ودونمه یوب بر
 سیاقده طورمق : (انسانی انسانیتک

﴿ ث ﴾

ثَابِتَاتُ { [ع] « ثَابِتَه » نك جمعی .
سیار اولمایان و پرنده ثابت
اولان کواکب . بویله اولمایان کواکبه
(سیارات) دینیلیر :

« کرسی یه باصنجه پای رفتار »

« شوق ایلدی ثابِتاتی سیار »

(دروصف معراج — غالب)

ثَابِتَه { [ع] « ثابت » ك مؤنثی :
(اسنادات ثابته) . سیاره
مقابلی اوله رق ثابت اولان کوبده علم
اولشدیر : [برسیاره ایله بر ثابتسه نك
فرق بعدیتی [جمعی] ثَابِتَاتُ ، ثَوَابِتُ .

ثَارُ { [ع] انتقام ، اوج . (اخذ
ثار) = اوج آلمق . (انتقام
آلمق) تعبیری زبازد در . فقط (ثار
آلمق) تعبیری قوللائیلماز . اصلی
(ثَارُ) ایسهده معروفی (ثَارُ) در .

ثَاقِبُ { [ع] بر طرفدن دیگر یانه
ثَاقِبُ } دلوب کچن : (فکر ثاقب ،
سهم ثاقب) ، (نجم ثاقب) = غایتله
پارلاق (زحل) نام کواکبه اطلاق
اولنورکه پرتوی ظلام شی دلوب
کچمه سندن کنایه در .

[ث] = الفبای عثمانیده
ثُ { بشنجی حرفدر . اجمد
ثَاءُ { حسابجه (۵۰۰) عددینه
علامتدر . [ثاء] = بو
حرفك اسمیدر : [حرف الثاء ، ثاء
مثله]

ثَائِبُ { [ع] یاغمور طوپلایچی
اولان شدتلی روزکار ،
یاغمور بوراسی : [ثائب البحر] = مد
وجزر وقوعه اولان ممالکده دگزك
جزردن سوکره مد وقوعنده ساحلی
استیلا ایدوب طولدیران صوی دیمکدر .
ثَابِتُ { [ع] ثباتلو ، برقرار اولان ؛
یرندن قیلمد انمایان :

« مانند شجر ثابت اولور ثابت اولانلر »
« هر قنغی ایشك اهلی ایسهك آنده دوام ایت »
(لا)

ثَبْتُ { تحقق ایدن ، ثبوت بولان :
(بلا برهان دعوی ثابت اوله ماز) .
(ثابت قدم) = یرنده و سوزنده
طوران دیمکدر :

« بن هر نه قدر کوردم ایسه بعض مضرت »
« ثابت قدم بنه بورأیک اوزرنده »
(لا)

(ثَبَّتْ) ده « ثابت » معناسنه
لغتدر .

«سلخ و المام و توارددیو صکره چالیشور»
«عیبقی ستره نیجه دزد توانای سخن»
(وهی)

توانگر { [ف] صاحب ثروت ،
توانگری = زنکینک .
[ف] زنکین : [تاجر توانگر] .

« اوغلم سنی حق توانگر ایتسون »
توت { [ف] میوه معروف که
ترجکه ده دخی دوت دینیر :
« زهی صانع که ایلبرک توت و کرم بدبودن »
(نابی)

توتیا { [ف] بواسم ایله معروف
برطاشک دو کیلوب کوزه
چکیلن توزینه اطلاق اولنور :

«فلك سدا ولسه ویرمزدیده خونپاشه تمکینی»
ندکلو توتیا ویرسهك قوروتمز چشم تمکینی»
(نابی)

توده { [ف] کومه ، بیغین : [توده]
توده { خاک ، توده کیندم] .
بعضاً « توده بتوده » طرزنده قوللا .
نیایر . (توده برتوده) = بیغین بیغین
اوستنه دیمکدر .

«باشنه ابنای جنسک باقی نهلر کلش نهلر»
«توده توده باصدیغک طور اقلر انماندر بتون»
(معلم فیضی)

توشه { [ع] کفاف نفس ؛ اولیه جک
قدرینه جک شی ، آزیق : ا

« هزاران توشه شیرین ، هزاران نعمت اعلا »
(نابی)

« قناعت اهلنه (یحیی) یتربرکوشه برتوشه »
توغ { [ف] ترجکه ده « طوغ » .
(فرهنگ شعوری) تک تعریفنه
کوره نیزه باشنه طاقیلان آلاجه
قیلدن معمول علامت که اوائلده عثمانلیلر
تزدنده نشانه شان و شهرت و علامت
وزارت ایدی : (اوچ طوغلو وزیر ،
درت طوغلو وزیر ، یدی طوغلو
وزیر) (توغ شاهی) = بر نوع
زنبق چیچکی :

« توغ شاهی چیقوب آلائی ایله سخن چنه »
(صبیح)

تونل { Tunnel انکلیزجه دن]
یر آلتندن آچلش یول :
(غلطه تونلی) .

تونی { [ف] رذیل ، کلخن بکی .
تهه { [ع] (تهمت) کجی :
(اصحاب تهه) .

تهه { [ع] سبب اتهام اولان
تهمت (قباحت ، صوج . تهمتلی) =
تهه ، علینده تهمت اسناد اولنان :

«حقک احسان خاصیدر بو حیات»
«آنی حفظ ایله مکده ایله ثبات»
«آنی تحقیر تهمت اولمازی»
«عین کفران تهمت اولمازی»
(معلم ناجی)

« گه ظلت اولوردی توی برتوی »
 « گه نور یاغاردی سوی برسوی »
 (شیخ غالب)

توالته } (فرانسزجه دن Toilette)
 یوز ییقامه ، باش طارامه ،
 کییفه ، سوسلفه ایشی § آینه ، طاراق ،
 لیکن ابریق کبی آلات طاقمی .

توان } [ف] قوت ، طاقت ، کوچ :
 (تاب وتوان) (ناتوان) =
 ضعیف ، درمانسز ، طاقتسز .
 (ناتوانی) = ضعیفک ، طاقتسزک .

(بی توان) طرزنده قوللانیلماز . فقط
 (تاب) ایله برلکده اوورسه (بی تاب
 وتوان) دینیلیر .

« ای خامه اگرچه ناتوانین »
 « ظاهرده خموش وبی زبانشین »
 (نرکسی)

« عرصه مدح و ثنا ک حدی یوق پایانی یوق »
 « پیک اندیشه عجبمی اولسه بی تاب وتوان »
 (نفی)

توانا } [ف] طاقتلی ، کوچلی ،
 قوتلی . (توانایی) = توا .

نالق ، کوچلی اولق . آدم و حیوان
 حقنده قوللانیلیر : (توانا بر جوان ،
 توانا بر اسب تازی) بولکله فارسیده
 (مقتدر) معناسنده قوللانیلیر و مثال
 اوله رق (فردوسی) نک (توانا بود
 هر که دانا بود) مصراع مشهوری
 ایراد اولنیور ایسه ده لسائزده بومعاده
 استعمالی مسبوق دکلدیر :

تکمه } [ف] اثوابک ایلیک یرلر-
 ینک قارشولغنه دیکیلن
 شی که لسائزده تحریف ایله (دوگمه)
 یاخود (دویمه) دینیلیر :

« جوز تکمه لرك عارضك اولدقجه عرقربز »
 (معلم ناجی)

« سمنك سینه سمین آچوب باد سحر »
 « جوزدی کاشنده کلک تکمه لرین ناخن خار »
 (باقی)

تنبک } [ف] دنبک . (تنبک
 زن) = دنبک چالان .

تند } [ف] سرد ، شدتلی ، حدتلی :
 (باد تند) = سردروزکار ،
 فورطنه . [تند خوی] و [تند

مشرب] = سردخوبلی ، حدیدالمزاج ،
 تیز . [تندروی] و [تندچهره] =
 عبوس الوجه ، چانیق یوزلی [تندلجام ،
 تندلکام] = بائی سردآت [تندی] =
 سردک ، حدت و شدت :

« کوکلده آه پاپی کدر علامتیدر »
 « بو تندباد ینه بر خبیر علامتیدر »
 (اسعد بغدادی)

« آجتدی بی آجی سوزک تند نکاهاک »
 « وی نخل ملاحظ نه بلا تلخ برک وار »
 (فضولی)

توی } [ف] قات ، قاتمر :
 (توبرتو ، توبرتوی) =
 قات قات یاخود قاتمرلی :

دینیلیر . (تُرکی ، تُرکیّه) = ترکه
 منسوب دیمکدر : (لسان ترکی ، اخلاق
 ترکیّه) (تُرکی) = طرز مخصوص
 لهندرکه مطلقاً تفتی مشروطدر :
 [کیمک آرابه سنه بیزسه آنک ترکیسنی
 چاغیرر — مثل] (برینک ترکیسنی
 چاغیرمق) = غیرتنده ، طرفدارغنده
 بولمق دیمکدر . (تُرکیات) = ترجه
 یازلمش اثر لر .

« ترنجی باغ حسنک ای دل اعلادر کراسندن »
 (ندیم)

تُرّهات : { [ع] هرزه ، عبث ، باطل ،
 بیهوده ، صاچه صابان }
 سوزلر . (تُرّه) نک جمعیدر . مفردی
 هیچ قولانیماز .

تُسع : { [ع] طوقوزده بر دیمکدر .
 تَفّاح : { [ع] الما دینیان میوه .
 [تَفّاحی ، تَفّاحیه] = الما
 جنسنه منسوب نباتات . [تَفّاح الارض]
 = بر الماسی .

تُفک : { [ف] معروف سلاح ،
 آت رمیدر که انواعی
 تُفَنک : { کثیردر : (مارتینی هانزی
 تفنکی ، مائوزر تفنکی ،
 آو تفنکی) .

« طولدوررکن تفنکی چوب ایله صاندی عدو »
 « ازدر موسادر ایتش مار سمجری التقام »
 (عبدالغنی نادری)

تُرک تاز : { [ف] قوشمه ، سکرتمه :
 « بیهوده می بوله ترک تازک »
 « واردر بوملال ایچنده امید »

« مادردر ایدن امیدی تولید »
 « یکمزمی او مهربانه نازک »
 (معلم ناجی)

تُرک جوش : { [ف] ناتاری ، یاری
 پدشمش شی .
 تُرکان : { [ف] خلفای عباسیه
 دورنده آسیادن دیار
 اسلامه کلوب قبول اسلام ایتش اولان
 عشار متفرقه به اطلاق اولنور : (ترکان
 اوبه سی ، ترکان قزی) (ترکان ارلری
 بکار بکیلری حیدر پاشا ایله طوروب
 و آلایلرین دیزوب لایق پسند و تحسین
 کوردیلر — پچوی جلد اول —
 صحیفه ۳۱۰) :

« کیمی مانی کیمیمی وادی ترکانیده »
 « قاره اوغلان قیا باشیسی یللائی سخن »
 (وهبی)

۱۰۰۰ } [ف] اکشی . (ترشی) =
 ترش } اکشیلک ؛ طوز و سرکه
 ایله تربیه ایدیلن سبزه و میوه معناسنده
 تحریف ایله (طورشی) طرزنده قوللا-
 نیلیر . [دوغ ترش] = اکشی آبران
 [روی ترش] = اکشی یوز [ترش
 رو - ی] = اکشی یوزلو [ترش
 روپی] = اکشی یوزلولک .

۱۰۰۰ } [ف] نباتاندن قوزی قولاغی
 ترشه } دینیلن معروف اکشی
 اوت .

۱۰۰۰ } [ف] تازه ، وقتندن اول
 ترشده } ویاخود موسمندن صکره
 یتیشن میوه و سبزه یه اطلاق اولنور .
 لسانمزده اکثریا موسمندن اول اولان
 (ایلك) و صوگره اولان (صوگ)
 لفظلریله قوللائیلیر : (ایلك ترشده
 چیلک ، صوگ ترشده سلطهلق) بو
 کلمه فی الاصل فتح تا ایله در .

۱۰۰۰ } [اسم] منسو بیتله مفتخر
 ترك } بولندیغمز عرق عالی انسا-
 نینک نام عمومیسیدرکه « ترك بن یافش
 بن نوح » سلاله سندن منشعب اولملری
 بو اسمله یاد ایدلمیرینه سبب اولمشر .
 اساساً ترکر اوج سلاله یه منشعب وهر
 سلاله برچوق اولوسلردن یعنی قوملردن
 مرکب ایدنی . تاریخه عائد اولان حرکات
 عمومیه و احوال خصوصیه لرینی بوراده
 ایضاحه لزوم یوقدر § بو عرق ، بو
 صنف افرادندن هر برینه ده (ترك)

[ع] طوپراق : (آباق
 تراب } ترابی) = خاک پای تعبیری
 کبی برکلام متواضعانه درکه
 ترَب } بین الموم زبازرد در .
 [ترابی] = طوپراغه منسوب ، طو-
 پراقدن دیمکدر : (آوایی ترابیه)
 جمعی (آتریه) و (ترابان) در .

« ایدرسه وجهی وارینی ایکی جهانده سرفراز »
 « خدا بیلیر حبیبنک آباغنک ترابی یم »
 (معلم ناجی)

« چوق نعمتنک حق وار اوستگده حجاب ایت »
 « آداب ایله باص پایکی روینه ترابک »
 (نابی)

۱۰۰۰ } [ف] تحریف ایله طورپ
 ترَب } دینیلن نبات معروفدر :
 (طورب صلاحه سی ، بایر طوربی) .

۱۰۰۰ } [ع] میتک دفن ایدلدیکی
 ترَبه } طوپراق ، محل § اکثریا
 میت مدفونک اوزرینه یاپیلان بنا معنا-
 سنده قوللائیلیر . اسلوب فارسی اوزره
 [ترَبْت] طرزنده استعمالی نظمه
 مخصوصدر . [ترَبه دار] = ترَبه
 محافظی ، بکجیسی . [ترَبه داری] =
 ترَبه دارلق .

۱۰۰۰ } [ع] فالقان که ادوات حربیه
 ترَس } قدیمه دندر . جمعی [آتراس]
 و [ترُوس] در .

﴿ ت ﴾

خوش ، ظریف شیلر معناسی تبادر
ایدر :

﴿ [ع] هدیه ، ارمغان :
تحفه ﴾ (تحفه وهی) § نویدا ،

نادیده ، ترفنده شی . فتح ایله ده لغتدر .

« اولسون دخی تحفه تحایا »

« اصحابنه ، آله هدايا »

(نعت شریف)

﴿ [ف] طوپراغه اکار کده کندی
تحم ﴾ جنسندن بر نبات ، برسبزه ،

برفدان وجوده کتیرن . دانه به اطلاق

اولنور ، حبوبات ده بو قبیله ندر :

(اوت تخمی ، سبزه تخمی ، کستان

تخمی) . (تخم آتمق) = حرثت ،

اکین آتمک . (تخمق) = سچلمش ،

جنسی ایی دانه § ماده وجود انسانی

وحیوانی ، نطفه . مجازاً اصل ، منشاء

معناسنده کلیر . (تخم سرغ) =

بومورطه .

« بتر تخم شرر لطف هوا سندن دخان اوزره »

(لا)

﴿ [ع] امتلاء معده ، معده
شخمه ﴾ طولغو نلتی :

« کیرسه زور قجه به او تخمه ایله »

« بارینی چکمه کوره کی قالور »

(سنبلزاده وهی)

﴿ [اسم] چین قطعه سنک طرف
نبت ﴾ غریبسنده وهیالایا سلسله

جبالنک جانب شمالیسنده کاش بر مملکت
وسیعدر :

« کویا ایدوب طبیعت کوی زمینی تسطیح »

« نبت آشاغی دو شمش چین وختن یوقاری »

(ندیم)

﴿ [ع] ازمئه قدیمه عائدین
سبع ﴾ مالو کتک عنوان مخصوص لیدر .

اکثریا بونک جمعی اولان (تبایعه)

قولالاینلیر .

﴿ [ع] برده ، اورتو ، بچه .
سق ﴾ « لهجه عثمانی » ده بو کلمه نک

(طوتوق) لفظ ترکیسندن معرب

بولندیغی کوستریلیور :

« جمع اضدادی صرام ایله کرمقدرق »

« برلشور شام ابدله تتق صبح ازل »

(لا)

﴿ [ع] « هدیه » معناسنه
تحف ﴾ اولان (تحفه) نک جمیدر .

لسانمزده اکثریا مفرد حکمنده استعمال

اولنور : (تحفجی دکافی ، تحفچیلر باشی)

معنای اصلیسنده نادیده ، نوظهور ،

ترفنده کی حکملمرده موجود اولدیقندن

مثلا (نه تحف شیلر ، نه تحف شی)

طرزنده کی تعبیر اتدن فکره کورله مش

ا- ریشور منزل مقصودینه آهسته کیدن
 « تیز رفتار اولانک پائنه دامن طولاشور »
 « ادرنه لی خاتمی »

تیزاب { [ع] بین البوام غلط
 اوله رق (کزآب) دینیان
 یا قیچی صو .

تیشه { [ف] ناجاق ، بالطه ، کولنک :
 « رجای وصل ایله کار ایتدی تیشه کسنگ خارایه »
 « طوقدنک خاطر شیرینه ای فرهاد نیلرسین »
 (لا)

تیسغ { [ف] قلیج ، اوچی سیوری
 قانجه لی و کسکین بیوک
 ایکنه ، (دیکچی تیغی ، اسکچی تیغی ،
 نقش تیغی ، اورکو تیغی) [تیغ]

زبان] = دیل قلیچی ، قلیج کبی تأثیرلی
 اولان دیل [تیغ زبان] = قلیج

دیلبلی ، دیلی قلیج کبی تأثیرلی اولان
 (تیغ زن) = قلیج اوران ، قلیچی
 ابی قوللانان . [تیغ کوه] = طاغک

تپه سی ، سیوری یری . [القاص »
 میرزایه دخی مرصع تیغ ایله اوناغ
 واحسان ملوکانه و پوستین امیرانه انعام
 واحسان اولندی — پجوی جلد اول —
 صحیفه [۲۷۹]

« زینت خاک شهادت اولسون بر تیغ زن »
 « شان عثمانی بی دلخواه اوزره اعلان ایتهدن »
 (معلم ناجی)

تیار { [ف] باقیم ، بر سننه ای
 اولق قیدبله باقمی . اصطلاح
 طیجه خستکان و مجروحینک یاره لر
 فنه تطبیقاً بیقایوب علاج و من هم لر
 سورهرک اوستلرنی صارمق و باغلامقد
 عبارت عملیات دیمکدر . [تیمارچی] =

خسته خانه لرده جراحلرک رفاقتنده بوانا
 خسته خدمه سی که بالاده کی عملیات
 اکثریابونلرک معرفتیه اجرا ایتدیر بلور
 (حیوانی تیمار ، طوبراغی تیمار)
 وقتیه سیاهی دینیلن صنف عسکری
 ویریان اراضی امیریه حصه سنه ده اطلاق
 اولنوردی . [تیمارخانه] = دارالشفاء
 مختل الشعور اولنلرک ضبط و تداویسه
 مخصوص محلدر .

« ایلدم توجیه ایچ ایلدن داغ دل تیمار »
 « اندرون سینهدن چیقسون چراغم اولسون »
 (علی رضا)

تین { [ع] انجیر : [تین هندی
 تین افریحی] .

تپه { [ع] بیابان ، چول : [وادی
 التپه] = طور سینا صحرا سی

« حیف کیم که کشته راه تپه حیرت اولمشز
 « بر صدا کوش ایلرز اما که قائل نایدید
 « لا »

تپه { [ف] چیل قوشی . قح تا
 تپه { غلطدر : [تپهوی
 شکسته] .

« باروته شتاب ایدردی آهو »
 « آغز اوتنه کلوردی تپهوی »
 (شیخ غالب)

حاصل اولان کمره مشابه شکل ملون ،
علائم العما ، قوس قزح دیمکدر .

{ [ف] بولانیق ، قرامتق :
تیره } (آب تیره ، هوای تیره ،

تیره بخت) ، [تیره دل] = قابی قاره

[تیره رای] = یولانیق رأیلی ، تدبیرسز

آدم [تیره شب ، شب تیره] = قارا گتلیق

کیجه [تیرگی] بولانیق ، قاره لك .

[تیره بخت] = طالعسز ، بختی قاره

[تیره گون] رنگی بولانیق ، قاره

رنگلی .

« شدت ناروغان کیم اولوردی آهن آب »

« خون دشمن تیره ایتزمی نه دکملو اولسه ناب »

« سروری »

« تیره اولمازی جهان پنهان اولنجه آفتاب »

(فضولی)

{ [ف] کسکین . مادیات و معنوی-
تیز } یانده مستعملدر : (تیغ تیز ،

فکر تیز ، ذهن تیز) ، (تیز چشم) =

کوزی کسکین § چابوق (چابک) ،

عجله : (تیزپا - ی) = آیاغی چابوق

[تیز پر ، تیز پرواز] = سرعتله عجله

اوچیجی [تیز رو ، تیز رفتار] = چابوق

کیدیحی ، عجله یوریحی [تیز مشرب] =

تیز ، عجله جی . [تیزی] = کسکینک ،

چابوقلق .

« اول نور تهمامده آچلدی »

« دنیایه شراره سی صاچلدی »

(نعت شریف - ض)

{ [فرانسهجه سی Théâtre]
تئاتر و [لسانغزده ایتالیان شیوه سیله

معروف اولان بولفظ وقایع و حکایاتک

اشخاص طرفندن تصویر و تقلید ایدلدیکی

محل دیمکدر § صورت معروضه ده

ترتیب واجرا اولنان اویونده اطلاق

اولنور .

{ [ع] « تاج » ك جمی .
تيجان } نادراً قوللائیلیر .

{ [ف] اوق : (تیر وکان) .

تیز } (تیر انداز) = اوق آتیجی

[تیر اندازی] = اوق آتیجلیق .

[تیر کش] = اوق قابی ، اوقلق ،

ترکجه ده تخفیف ایله ترکش .

« یوقدر سپر بوقه فیروزه فامده »

« ذرات جمله تیر قضایه نشانه در »

(ترجیع)

« ساعدگده قالدی تیر و تفنکه اقتدار »

« واریسه نیروی جنبش کردن خوبانه آت »

(راغب پاشا)

{ [روحجه دن] اوفاق
تیزپدین } قازمه ، باغچوان قاز-

مه سی . بین العوام تحریف ایله (کیر پتیل)

دییه معروفدر .

{ [ف] بولوطلی ، یاغشلی
تیرازه } هوالرده کوك یوزنده

(بر سورة مبارکه تلاوت ایستی ،
بر آیت کریمه تلاوت ایتم) .
« اولایه زبانگذار آیت بخل »
« ممدوحز ایله من تلاوت قرآن »
« نابی »

تِلْقَاءُ { [ع] طرف ، جهت ،
تلقاء : (تلقاء بطحا) .

تَلِيدٌ { [ع] شا کرد ، طالب :
(تلید غیور) [تَلِيدَاتِ]

= شا کردک [تَلِيدَانَه] = شا کرده
یا قیشه جق صورتده . فتح تا ایله غلطدر .
تَمَثَالٌ { [ع] علی الاطلاق مصنوع
صورت : (تمثال بی مثال)
تعبیری معروفدر . فتح تا ایله تلفظی
غلط فاحشدر .

« ای مصور رهگذاری اوزره چک تمثالی
(فضولی)

تَمَسَّاحٌ { [ع] اقطار حارهده واقع
بیوک نهرلرده بولنور بر
نوع جسم جانوردر . کرتسکله یه مشابه
اولان بو جانورک بعضاً اون مترویه
قریب طولنده بولنانلری کورلمشدر .

تَنْبَالٌ { [ع] قیصه جق بویلو ،
بودور آدم : (تنبال
صاحب وبال) .

تَنْبِنٌ { [ع] بیوک ییلان ، اژدرها :
(تنین فک) = کهکشان
دیمکدر .

تَهَامَهٌ { [ع] مکّه مکرمه ناک اسمیدر :
(ارض تهامه) = حجاز
طوپراغی ، دیاری .

نوع طعام : (صویته ترید) = طاتسز ،
یاغسز غذا . اصلی (تا) ناک قحیله در
عربیی (ترید) در . § لسانمزده
مجازاً پک اختیار ، قوجامش معناسنده
مستملمدر : (ترید اولمش ، ترید
سلیش) = غایتله زبون ، اختیار
دیمکدر .

تَسْعَهٌ { [ع] طوقوز . صفت
اوله رق اسلوب فارسی
اوزره قوللانیلیر : (جزائر تسعه ،
قلاع تسعه ، افلاک تسعه) قاعده عربیه
ایله (تسع) طرزنده هیچ قوللانیلاز .
تَسْعُونٌ { [ع] طوقسان (تسعون)
دخی دینیلیر .

تَشْرِينٌ { [سربانییدن] شهر
رومیه دن موسم خریفه
تصادف ایدن سکرنجی ، طوقوزنجی
ایلرک اسمیدر . برنجیسنه (تشرین اول)
ایکنجیسنه (تشرین ثانی) دینیر . فتح
ایله تلفظی غلطدر .

تِلَالٌ { [ع] (تل) ک جمعی .
تیهلر دیمکدر : (جبال
وتلال) .

تِلَامِذَهٌ { [ع] (تلید) ک جمعی .
شا کردلر دیمکدر .
تِلَامِیْذٌ { ایکسی ده تانک قحیله
غلطدر .

تِلَاوَتٌ { [ع] قرآن عظیم الشان
اوقومق ، اوقومق :

تجاریه بی بر شهر دن و بابر اولکده دن کرک
رسمی ویرمکسزین کچیرمک حق و صلاح
حقیق : (ترانسیت انباری) = او
مثلاو اشیانک وضعنه مخصوص محل .

تراورس } [فرانسز جه دن
چبوقلرینک آلتنه قونیلان طبان آغاجی .
[فرانسز جه دن Train]
ترن } بر لوقومو تیف طرفندن
کوتوریلن دمیریول آرابه لری ، شمن دوفر
قطاری .

تریاکی } [ع] سمیاتی دافع و صانجی ،
اوکسوروک نافع
تریاک } [ف] بر دوای مرگ ،
افیونلی بر معجون .
استعمالی . مطلقا بر طبیبک تعییننه متوقفدر :
« زهری تریاک ایله بوب تریاک زهر ایلردی خلق »
« اولسه تغییر ماهیات اشیایا ممتنع »
(عونی)

تریاککی } [ف] مکیفات استعمالنه
دوشکون اولان ؛ تیز
وخویسز آدمده اطلاق اولنور :
(اما تریاککی ایش) ، (توتون
تریاککیسی ، افیون تریاککیسی) .
« برکیجه طالیدی اجل اویقوسنه تریاککی »
(تاریخ - سروری)

« تلخ اولور ذائقه ادراکی »
« شکر ایلرایسه دخی تریاککی »
(وهی)

ترپید } [ف] یاغلی ات صوینه
اتمکی دوغرایوب ایجه
قیناتمق صورتیله وجوده کتیریلن بر

تراشده } [ف] یونغه ، طلاش .

تراشیده } [ف] تراشایدلمش ،
یونلش : (سنک ترا .

شیده ، ریش تراشیده) § معنی آلق ،
چالقی مقامنده قوللانیلیر : مثلا (بو
فکر فلانک کتابندن تراشیده در ، بو
فقره فلان اثر دن تراشیده در) دینیلیر .
[نآ تراشیده] = یونلماش ، قابا آدم :
« باقه تل قیرمه سنه میر خط آور! (سمیون) ک »
« نآ تراشیده اولور چاره نه بر بر دیدیکک »
(معلم تاجی)

« خط بر آورده لک روی تراشیده لری »
« حکلی حجت کیبدر دعوی تزیور اوزره »
(عزت علی پاشا)

ترامپت } [فرانسز جه دن] اصلی
بورو دیمک اولان
(ترومپت Trompette) دره لسا -
نمزده عسکری موسیقی لرلنده چفته
چوماقله ضرب ایديلن کوچوک طاووله
اطلاق اولنور .

ترامپه } [ایतालینجه دن] دکشمه ،
مبادلله معناسنده قوللانیلیر
مثلا (ایکی قوندره بی بر فوطین ایله
ترامپه ایتم) دینیلیر .

تراموای } [انکلیز جه دن]
شهر لرده حیوان و یاخود
قوه بخاریه ویا الکتریقیه ایله ایشله دیلن
عمومی آرابه لری چون یابیلان دمیریول .

ترانسیت } [فرانسز جه دن]
[Transit] امتمه

﴿ ت ﴾

تراش { [ف] یونته، یونمه، قازیمه :
[صاقالی تراش ایتمک ،
طاش تراش ایتمک] .

« خط رخنی تازه تراش ایتدی یار »
« یکدی قیلیجیدن فتن روزکار »
(صبری شاکر)

« تراش اولدقجه خط یار روینده جلا آرتار »
« قیل شیمه بگزرکیم کسلدکجه ضیا آرتار »
(نجفی)

§ یوزده قازینه حق توی معناسندهده
قوللانلییر : (تراشی کلش ، بربر تراشم
آق می قاره می دیه ایراد اولنان سؤاله
اوکنه دوشرسه کوررسک دیمش — مثل) .
وصف ترکیبی طرزنده استعمالی
تقدیرنده (تراشنده) معناسنی افاده
ایدر . مثلاً [بت تراش] = صنم
یونجی ، (سر تراش) = باش یونتان ،
بربر (سنک تراش) = طاش یونجی .
(قلم تراش) = معروف اولان آلت
قاطعه . (هیکل تراش) = هیکل
یونجی . بوکله یی (طراش) یازمق ،
صوگره تراشلی آدمه (مطروش)
دیمک محض هدیاندیر .

تراشده { [ف] اسم فاعل . تراش
(ایدیجی . نادر آق قوللانلییر .

تین { [ع] صامان . [تینی] =
صامان رنگنده اولان ،
صامان رنگلی . فتح (تا) ایله ده لغتدر .

تدیمان { [ع] آچیق صورتده بیان ،
آچیق افاده دیمکدر .
(ایتمک) ماده سیله قوللانماز . فتح
(تا) ایله ده لغتدر .

تجارت { [ع] آلیش ویریش ایتمک ،
بازرکانلق ، آلم صاتم :

[تجاری ، تجاریه] = تجارته متعلق ،
تجارته هاند : (اتمعه تجاریه ، معاهدات
تجاریه ، متاع تجاری) . (تجارتنگاه ،
تجارتنگه) = تجارت محلی ، یری :

(سلائیک کبی تجارتنگاه برشهرده) §
آلم صامدن حاصل اولان فائده ، کار
معناسندهده قوللانلییر : (بوسنه بوستان
محصولندن خیلی تجارت ایتدی) ،
(تجارت محکمه سی) = دعاوی تجاریه یی
قانون موضوعنه توفیقاً حل ورؤیته
مأمور اولان هیئت عدلیه دیمکدر .

« تجارتنخانه دانا فریب دهرک ای نابی »
« کرکدر احتراز ایتمک زبانی دگلو سودندن »
(نابی)

« تہیج اعصاب ، تہیج افکار ، تہیج قلب)
جمی (تہیجات) .

« یر مایع ایکن تہیج ایتش »

« یرک بویلہ جبل تہیج ایتش »

(معلم ناجی)

یہ . { [ع] مہم ، تہمتی : (تہم
مہم) لیم .

یہ . { [ع] حاضر لائق . جمی
مہیو (تہیوات) . بوآز قوللا .

نیلیر .

یہ . { [ع] مہابتلی کوسترمک ،
تہیب } کوسترمک : (تہیب
پهلوان) .

یہ . { [ع] ہیجانہ کتیرمک ،
تہیج } کتیرمک ؛ حرکتلندرمک ،

حرکتلندیرمک : (تہیج غضب ، طبیعتک
تہیجی) جمی (تہیجات) .

« تعقید ورکیکه اوغراماز ہیج »

« ایلر او قودقجه طبعی تہیج »

(مقدمه)

یہ . { [ع] قورومق ، قورو
تہیس } اولق (تہیس دماغ ،

تہیس ارمود) جمی (تہیسات) .

یہ . { [ع] قورومتق ، قورو-
تہیس } دلق (تہیس میوه) .

یہ . { [ع] ارکک کچی ، تکه :
تہیس } (تہیس سریع السیر)

یہ . { [ع] قولایقله حصوله
تہیسر } کلک ، قولایلاقمق : (تہیسر

آمال ، تہیسر مقاصد) جمی (تہیسات) .

یہ . { [ع] قولایقله حصوله
تہیسر } کتیرمک ، کتیرمک ؛

قولایلاقمق ، قولایلادمق : [تہیسر

امور ، تہیسر مقاصد) جمی (تہیسات) .

یہ . { [ع] اواینقلق ، اواینق
تہیقت } اولق . (غفلت) ک

ضدیدر . معناسنده فکرجه اواینقلق

اراده وانور . (ایتباه) ایله مترادفدر .

جمی (تہیقات) .

یہ . { [ع] اییدن اییلیمک ،
تہیسن } اییلیمک : (تیقن موت ،

تیقن خیر ، تیقن حقیقت) جمی

(تیقنات) .

یہ . { [ع] صو بولمندیقی تقدیرده
تہیم } وجه شرعی اوزره طور اقله

آبدست آلمق ، یوزایله دیرسکه وارنجیه
قدر الاره طور اقلق مسخ ایتک :

« صو بولمازسه ضرورتده تہیم جائز »
(غباری)

یہ . { [ع] برشیئی یمنلو صابہرق
تہیمن } آندن میمنت اومق ، بر

شیئی مسعود واوغورلی عد ایتک .

(ایله) اداتیله قولالایلیر : (او ذات

ستوده صفاتک قدومیله تین ایذر لردی] .

(تہیمنا) = تین صورتیله ، تین ایچون .

جمی (تہیمنات) .

تَهْوِينُ { [ع] اهوئشدرمك ،
 اهوئشديرمك ؛ اوجوز-
 لاتمق ، اوجوزلا دلق : (تهوين
 اسعار ، تهوين جزا ، فيثاكت تهويني)
 جمعي (تهوينات) .

تَهِي { [ف] بوش ، خالي : (تهبي
 تهبي) دست = الي بوش ،
 مفلس ، فقير ، زوكورد . [تهبي دستي] =
 مفلسك ، زوكوردك ، فقيرلك [تهبي
 مَغز] = بوش قفالي [تهبي مغزي] =
 بوش قفاليق . [تهبي ميان] = ايچي
 بوش .

« كيسه اميد خالي ، دست استغنا تهبي »
 « منزل فرصت بعيد وپاي استدا عاشكست »
 (درويش قديم) .

تَهِيَّةُ { [ع] حاضر لاق ، حاضر-
 تهيهه) لاقق : (تهيهه لوازم
 حريمه ، تهيهه اسباب سفر به ، مهمات
 حريمه نك تهيهه سي) (تهيهه) = طرزنده
 استعمالی دهها زياده شايد در . جمعي
 (تهيات) در : [سمد آباده ينه
 سلطان انام حضرتلرينه تهيهه ضيافت
 ويكشبهه كچه سي سمد آباده كي قصورك
 جمله سي بي قصور قناديل وماهيه لر ايله
 پرزيب وزينت قلندي — چلي زياده
 تاريخي — ص ۲۸۵] .

تَهِيَّةُ { [ع] يردن اوينامق ،
 تهيهه] حر كته كلك ، دپرنگ :

بويلى بوسلى يكت . (تن) ده وجود
 معناسنه در ، بالتركب (تهمتن) = ايرى
 وجودلى جسور قهرمان ديكدر .
 صفت اوله رق شجيع پهلو انه ده اطلاق
 اولنور :

« اول صفدر يكانه كه تاب مهيايى »
 « جوشن كداز تهمتن وقهرمان او اور ،
 (نفى)
 « آنلرك ماهيتن ميدانه چيقسونلرده كوز »
 « مجلس عشرته قور قافلر تهمتن در بتوز »
 (معلم ناجى)

تَهِيَّةُ { [ع] تبريك ، تسعيد
 ايتك ؛ مبارك اولسون
 ديمك : (تهيت غزا ، تهيت سور)
 (تهنيه) طرزنده استعمالی دهامعروفدر .
 فصيحی (تهنيه) در . بين العوام حجبدر
 عودت ايدنلرك تبريك قدومي ايچون
 ترتيب اولنان جميته (حاجي تهنيه سي)
 ديرلر . تشديد ايله غلطدر .

تَهْوَرُ { [ع] صوكتنى دوشونمكسز-
 تهور } ين بردن بره حد تلنگ ،
 جرائله آتلق : (فلان فرط تهور ايله
 مشهور امراءن ايدى) جمعي (تهورات) .

تَهْوِيلُ { [ع] تورقويه دوشورمك ،
 تهويل } دوشورمك : (انساى
 نزل بارانده دوام ايدن شدت رعد
 و برق خلقى تهويل ايدىوردى ، كچه
 رقتى ايله بر طراقة مدهشه ايله خلقك
 تهويلي) جمعي (تهويلات) .

هزل طرزینه قویق ، قولق : (جدی)
برسوزك تهزیلی عبیدر ، اقوال جدیدی
تهزیل موجب خجالتدر (جمی) تهزیلات)

یهسکه } [ع] استهزا ایتک ،
یهسکه } ذوقلنک . اصطلاحات

ادیبه دندر . [تهکما] = تهکم صورتیله ،
استهزا ایچون دیمکدر : [بوندن باشقه
مقام تهکم واستهزاده مفهوم مخالفی قصد
اولنان جمله لرك کافه سی تعریض مجازی
قییلندن اولوب — میزان البلاغه —
صیغه ۲۹۷]

تهلکه } [ع] سبب هلاک اوله .
تهلکه } بیله جک حال ، نسنه .
لامک کسریله تلفظی غلط مشهوردر :
[تهلکه دن احتراز واجبدر ، تهلکه لی
ایشه کیریشمه ملیدر] .

تهلیک } [ع] هلاک ایتک ،
تهلیک } اولدرمک . (اهلاک)
مترادفدر . آندن اقوادر .

« غمزه جلا دجانان دسته کاردغم آوب »
« طالی ایتک دیلر تهلیک تهلیک اوستنه »
(زاری کیریدی)

تهلیل } [ع] [لاله الآله] قول
تهلیل } شریفینی ذکر ایتک :
(تسبیح وتهلیل) جمی (تهلیلات) .

« هلالی هر نه زمان کورسه مایلر متهلیل »
« دکلی وحدتنه صانعک دلیل جلیل »
(معلم ناجی)

یهیه } [ع] زال اوغلی رستمک
یهیه } لقبیدر . (تم) شجاعتنی ،

یهیه } [ع] بنایی ییقمق ، خاک
تهدیم } ایله یکسان ایتک .
(هدم) دن اقوادر : (طوب مرهمیاتیه
قلعه یی تهدیم ایتدیلر) .

یهین } [ع] چوجوغی آومتق
یهین } طاتلی سوز ایله صوصدر .
مق ، یالاندن یوزه کولوب مدح ایتک .
استعمالی اندر .

یهیب } [ع] برنسنه نک زواندینی
یهیب } کیده روب اصلاح ایتک ،
برشیده خالص ومنقح ایتک صورتیله
رونق وحسن حال ویرمک ، ویرمک .
اکثریا اخلاق حقنده قوللانیلیر :
(ادبیات برملنک تهذیب اخلاقنه مدار
اولان وسائطک برنجیسیدر) جمی
(تهذیبات) .

یهیه } [ع] قاچیرمق ، قاچیرلق
تهریب } (اشقیانک تهریبی ،
تهریب دشمن) .

یهیه } [ع] قیلداتمق ، دپرتمک .
تهزیر } [اهتزاز] ایله مترادفدر .

یهیه } [ع] حرکت ایتدیرمک ،
تهزیر } ایتدیرمک ؛ تترتمک ،
تتره دلمک : (تهزیر خامه ، تهزیر
کهواره ، اوتار کالک تهزیری) .

« برشک اندیشه قهریله لرزاندکه دل »
« تتره در یک قلبی برتهزیر مؤکان ایتمده »
(معلم ناجی)

یهیه } [] ضعیف ایتک ،
تهزیر } ایدلمک : (تهزیر بدن ،
تهزیرل دواب ، مواشینک تهزیری) §

« یوق نیاز وصله طاقت جامهٔ تاب تم »
 « قیلدی قلاب الم تهتیک تهتیک اوستنه »
 (زاری کریدی)
 یه شیه } کیجه اویانوب نماز
 تهجد } قیلق کیجه وقتی قیلنان
 نماز :

« المردی تهجد شبانهگاه »

« قلبنده طورردی خشیه الله »
 (نعت شریف)

یه س } [ع] حروف هجایی صیره
 تهجی } ایله تلفظ ایتک، هجانه .
 مک . (تهجیه) ده بومعناده قولانیلیر .

تهجین } [ع] ذم وقدح ایتک .

یه شیه } [ع] ییقلق .

یه س } [ع] هدایتلمک ، هدایت
 تهدی } بولمق . (اهتدا) کبی
 اسلامی قبول معناسنده قولانیله ماز .
 بونک استعمالی مثلاً [عمرو فاسق
 وفاجر ایدی شمعی تهدی ایتدی]
 طرزنده در . حاصلی (اهتدا) ایله
 بونک موقع استعماللری باشقه در .

یه شیه } [ع] قورقونمق ، قورقو-
 تهدید } دلق ؛ قورقو ویرمک ،
 ویرمک : [سارقنر بیچاره بی اولومله
 تهدید ایتدکارندن] (تهدیداً) =
 قورقونمق ، قورقونمق ایچون . جمعی
 (تهدیدات) .

« تهدید و هجوم باغیانندن »

« خوف ایتدی بر زمان زبیرم »
 (معلم ناجی)

یه شیه } [ع] بربرینه هجوم ایتک ،
 مهاجم } آتیلوب صالدرمق . (مهاجمه)
 کبی یالکیز بر طرفدن هجوم ایتک
 معناسندهده قولانیلیر : (مهاجم غازیان
 ایله طایبه لر ضبط ایدلدی) جمعی
 (مهاجمات) .

[ع] بربرینی ذم و هجوم
 مهاجی } ایتک . یالکیز بر طرفدن
 هجوم ایدمک معناسندهده مستعملدر :
 (مهاجی و هی و سروری) .

یه شیه } [ع] بر شیهٔک خرص ایله
 تهافت } اوزرینه دوشمک ، بر
 شیهٔه کال اشتیاق ایله آتلق : (پروا-
 نهٔک شمه تهافتی ، انسانک ممنوعاته
 تهافتی) .

یه شیه } [ع] هلاکه آتلق یعنی بر
 تهالک } شیهٔه صبرسنزلقه جان
 آتمق ، بر نسنه به میل شدید ایله
 دوشکونک کوسترمک . معناسنده
 عجله ملاحظه اولنور . جمعی (تهالکات) .

یه شیه } [ع] برایشی مهمسه میوب
 تهاون } آغیر طاورنمق : (مأمو-
 رینک زنهار اثر تهاون کوسترملرینه
 میدان بر اقلامسی) .

یه شیه } [ع] بیرتلق : (تهتک
 تهسک } پردهٔ عاز) رسوا یلقدن
 اوتانمیه جق حالده بولمق .

یه شیه } [ع] بیرتمق ، ناموسه خلل
 تهسپک } کتورمک :

مترادف در . بو اوته کیندن افصح ایسه ده
 او زیاده قولانیلیر .
 توکیل } [ع] بر آدمی وکیل نصب
 توکیل } ایتمک ، باشقه بری
 وکیل ایتمک : (فلانک توکیل ایتدیکی
 شخص) .

تولید } [ع] طوغورمق ، طوغو-
 تولید } رلق : (بو معامله نك
 بالاخره تولید نزاع ایده چکی شهبه دن
 بریدر ، برکدینک بدی یاورو تولید
 ایتدیکی کورلمشدر) § طوغورتمق :
 (قابله چوجنی سهولته تولید ایتدی ،
 چونکه بزده اثنای تولیدده اک آشاغی
 آتی بدی قادین بولسور — نوسال
 عافیت — ابلرمنز) .

تولم } [ع] وهم ایتمک ، وهمه
 توهم } دوشمک : قورتنی ایله
 قوررقق . جمی (توهمات) : « توهمات
 ابلهانه » .

توهم } [ع] وهمه دوشورمک ،
 توهم } دوشورمک : بر آدمی
 قورتنی ده قاله جق صورتده قورقوی
 شهبه ده براقق : (عاقل جسورک
 توهمی پک زوردر) جمی (توهمیات) .

توهین } [ع] ضعیف قیلماق ، قیلتمق ؛
 توهین } ضعه نسبت ایتمک ، ایتمک :
 (توهین روایت ، اقوال وارده نك
 توهینی) جمی (توهینات) .

توه } [ف] قعر ، دیب ؛ جانب اسفل :
 توه } (ته دریا ، ته سبو) کسرالله
 غلط اوقوماملی .

تولد } [ع] طوغمق ، پیدا اولماق .
 تولد } حقیقی و مجازی اوله رق
 قولانیلیر : (هنوز تولد ایدن بر
 چوجنک اوصاف متمایزه سی نشوونما-
 سنده کی فعالیتدر — نوسال عافیت —
 دوقتور یانقو) ، (بو معاملات نظام
 شکنانه ده دوام ایتمکدن تولد ایده جک
 مسئولیت کیمه راجع اوله جق) جمی
 (تولدات) : (چونکه قادینلرک
 تندیسی تولداتک و تولداتک تندیسی
 نفوسک و نفوسک تندیسی ترقیات
 و معموریت مملکتک تندیسی ایجاب
 ایله جکندن قادینلرک و چوجق لرک
 محافظه حیاتلرینه اعتنا الزمدر — نوسال
 عافیت — ابلرمنز مقاله سی) .

تولول } [ع] ولوله ایتمک :
 تولول } (تولول جهودان) .
 جمی [تولولات] .

تولوله } [ع] حیران ، سراسیمه اولماق ؛
 تولوله } وله کتیرمک .

تولی } [ع] بریسنی دوست ایتیمک ،
 تولی } سومک : اسلوب فارسی
 اوزره (تولّا) طرزنده زیاده استعمال
 اولنور : (تولّا ، تبرّا) § برایشی

ه شان رخشانگی تقدیر ایدرز »
 « سگما حلیه ك كبی توقیر ایدرز »

(خاقانی به خطاب — معلم ناجی)

توقیع } [ع] او امرسنیه به کشیده
 بیوریلان نشانه هایون :

« قاشلرك توقیع طغرای شهنشاهی میدر »
 « یاسپهر و جهك اوزره غره غرامیدر »
 (باقی)

[توقیعی] = دیوان همایونده کی
 طغرا کشلرك رئیس .

توقیف } [ع] طور درمق ، طور-
 دیرلمق ؛ آلیقویمق ،

آلیقوناق : (جانی بی توقیف ، سارقی
 توقیف ، اشبو اوراقك برمدت توقیفی)
 [توقیفخانه] = قباحت و جنبه و جراثم
 ایله مطنون اولانلرك آلیقونلدقلری
 محل .

توکل } [ع] هر ایشده اسبابه
 تشبیهله برابر جناب حقه
 تسلیمیتله انقیاد ایتمك ، گوگنمك .
 (اسبابه تشبیهی ترك) جائز دكلدر :
 (عطالتله اظهار توكل شان اسلامیته
 یا قشماز) .

« اللهه توكل ایدنك یاورى حقدر »
 (لا)

«توكل ایلدوب صدقیله لطف وجودینه دائم»
 «رجا ایلر خلوص قلبه افضال واحسانك»
 (ندیم)

توکید } [ع] محکم ، استوار
 ایله مك . (تأکید) ایله

توقیع } [ع] امید ایتمك ، ایدلك ؛
 برشیتمك وقوعنی اومق ،
 وقوعی اوملق . لسانزده رجا و نیاز
 ایله امید وار اولمق معناسی غالبدر :
 (امنیة چا کرانه سنی توقع ایدیور ،
 توقع لطف) .

توقف } [ع] اکلنمك ، طورمق ؛
 [براز توقف ایتسون ،
 خیلی زمان توقف ایتدی] § تعلق
 ایتمك ، او اولدقجه دیکری اوله ماق :
 (یوللرك اعماری آقچه به توقف ایدر ،
 لیلک حلولی شمسك افولنه توقف ایدر) .
 « نه در مرام توقف نه در امید سفر »
 (علی کمال)

توقی } [ع] صاقتمق ، چکتمك :
 « ایتمك بی جا تعارضدن توق سولیک »
 (معلم ناجی)

« ایتمش اوراده فنون ترقی »
 « تحصیلدن ایله مه توقی »
 (مقدمه)

توقیت } [ع] تعیین وقت ایتمك ،
 وقت کسمك .
 توقید } [ع] طوتشدیروب یا قق ،
 یا قلمق : (توقید نار ،
 توقید آتش فرقت) .

توقیر } [ع] آغیر لامق ، آغیر-
 لانتق ؛ وقارلی طوتوب
 حرمت ایتمك ، ایدلك : (توقیر مسافرین ،
 توقیر زوار ، مهمانك توقیری) .

(توفیر امور، توفیر معاملات، توفیر مال).

توفیق { [ع] اویدرمق، اویدیرلمق. (معنویانده مستعملدر: [اواصر

سامیه به توفیق حرکتله، دائماً حرکتی شرعه توفیق ایدردی، قانونه توفیق معامله الزمدر. [توفیقاً] =

اویدرمق صورتیله، اویدیربله رق: [حکم نظامه توفیقاً خانه نك انشاسی لازم کلدی] § عون الهی به ناملیت. یعنی اراده الهیه نك عبدخالص الفؤادک مقصدینه اویغون اولسی؛ تعبیر دیگرله جناب حقک اراده ازلیه سنی قولنک امانه موافق قیلمی، ایشنی اویغون کتیرمه سی. جمعی (توفیقات): «توفیقات الهیه».

«جلوسندن بری اصلاح ملکه حصروقت ایدی» «کورلدی هر ایشنده فیض توفیقات ربانی» (ذیل فهرست عثمانی)

«بزه ویرسونمی خدا آب حیات توفیق» «خضری بواسه قره ظلمتده کلاهن قاپارز» (عزت ملا)

«حق یول آرامق واجبه در عقل سلیمه» «توفیقی ایسترسه خدا راهبر ایلر» «شناسی»

توفیق { [ع] زیاده حرصلی، استکلی اولمق. واوک سکونیه غلطدر.

توقد { [ع] طوتیشوب یانق. (توقد نار).

توقر { [ع] وقارلانمق، وقار پیدا اتمک: (توقر پسیابه).

توطن { [ع] وطن طومتق، وطن (وطنلانمق: مهاجرینک بر قسمی فرات وادیسنده توطن ایدی، قازاقلرک وولغا حوالیسنده توطنی).

توطن { [ع] وطن طوتدرمق، مهاجرین، توطین عجزه.

توظیف { [ع] وظیفه تعیین اتمک، ویره رک وظیفه لندرک، وظیفه لند. یرلک: (توظیف ملازمین، توظیف اتمه، خدمه نك توظیفی).

توعید { [ع] کله جکده شوپله اوله جق بویله اوله جق دیه تخویف، وعید ایله تخویف، قورقمق.

توغل { [ع] زیاده سیله مشغول اولمق، مشغول اولمقده ایلری کیمک: (مسائل ریاضیه ایله توغل، امور سیاسیه ایله توغل، حکمت طبیعیه ده توغلی یوقدر) جمعی (توغلات).

«شعر عربیه توغل ایله»
«نحو و لغته توغل ایله»
(مقدمه)

توفیق { [ع] موفق اولمق، توفیقده امور خیریه.

توفیر { [ع] چوغالتمق، آرتیرمق. (تکثیر) ایله مترادفدر:

توصیه‌بی حاوی مکتوب ، تذکره .
 تشدید ایله غلط او قوم‌آملیدر .
 (تَوْصِيَتٌ) = طرزنده استعمالی نظمه
 حائد در : [بوجوعده مندرج ابیاتك
 اسلوب رنکینندن آیرلیوب ترقیات
 ادبیه‌بی بو اسلوبك توسیع و تزییننده
 آرا مگزی ازجان ودل توصیه‌ایدرم —
 شكوفه استغراق — تقریض] .

تَوْضِيحٌ { [ع] واضع و عیان ایتك ،
 واضع مقصد ، توضیح کلام ، توضیح
 مسئله) .

تَوْضُوهُ { [ع] آبدست آلتی :
 توضو (توضو جماعت مسلمان) .

تَوْضِيحٌ { [ع] واضع و عیان
 قیلقی ، ایضاح ایتك .
 معاجزه (ایضاح) دن اقوادر :
 (توضیح مرام ، توضیح افکار ، توضیح
 مقصد) .

« قلبه قوت و یرر مقال صریح »
 « ایله رأی سدیدگی توضیح »
 (معلم ناجی)

تَوْطِئَةٌ { [ع] ایلریده بیان اولنه -
 جق مقصد موافق بعض
 کلماتك اول امرده ایرادی ، ایلریده
 بیان اولنه جق مقصدی ضمناً کوستره -
 جك صورتده سرد مقدمه . فی الاصل
 ملائم قیلقی ، یول آچهرق دوزله‌یوب
 مانعدن آزاده ایتك معناسنه در .

تَوْشِيْمٌ { [ع] بدنه ایکنه ایله شکل
 یایمق ، یایمق : (قوانسه
 بر بالیق شکلی توشیم ایتشیدی) جمعی
 (توشیمات) : [قدسه کیدن خرسیتیانلرك
 توشیماتی]

تَوْصُلٌ { [ع] اولاشمق ، واصل
 اولمق ، قاروشمق :
 (خطینك توصلی ، بر غریبك کندی
 دیارینه توصلی ، اعظم عصره توصل
 باعث وصول مطالبدر — فضولی) .

تَوْصِيْفٌ { [ع] وصف ایتك ،
 اوصافی برر برر تعداد
 و بیان ایتك ، بویولده اوصافی بیان
 ایدلك : (توصیف طلوع ، توصیف
 غروب ، توصیف فجر شمالی ، توصیف
 مهتاب ، نوبهارك توصیفی) جمعی
 (توصیفات) .

« زماننده ترقی بولدی دولت‌بنده لایقدر »
 « ایدرسم مطلع مخصوص ایله توصیف اوخاقانی »
 (ذیل فهرست عثمانی)

تَوْصِيْلٌ { [ع] اولاشدرمق ،
 اولاشدیرلمق ؛ واردرمق ،
 واردیرلمق : (محرراتی توصیل ، اشپای
 وارده‌نك محله توصیلی) . (ایصال)
 ایله مترادفدر .

تَوْصِيَةٌ { [ع] برایشی بریسنه
 سپارش ایتك ، برایشك
 یابله‌سی بریسنه سپارش ایدلك : (او
 ماده‌ینی فلانه توصیه ایتدم . توصیه
 ایدیلن ایشی یولایله کوردی ، فلانی
 توصیه ایدیور .) (توصیه نامه) =

توسید } [ع] یاصدیفه طایاندرمق ،
طایاندرملق .

توسیط } [ع] واسطه ایتمک ،
ایدلک ؛ آرایه قومق ،

قوللق : (اعادهٔ مناسبت ایچون کیمی
توسیط ایتدیسه موفق اوله مدی ،
فلانی توسیط ایده رک جمی (توسیطات) .

توسیع } [ع] واسع قیللق ، قیللق ؛
کنیشلمک ، کنیشلاه .

دلک . مادیات ومعنویاتده مستعملدر :
(توسیع طریق ، توسیع دائره ،
توسیع معلومات ، جاده نك توسیعی ،
(توسیع انتقال) = املاک موقوفه نك
حد وحق انتقالنك بیودله سی دیمکدر .
جمی (توسیعات) .

توسیم } [ع] علامتله مک ، علامتلمک ؛
نشانلامق ، نشانلامق :

(حیوانی توسیم ، حیوانک توسیمی)
لسانغزده اکثریا اسم قومق ، اسم
طاقق معناسنده قولانیلییر : (چوجفی
نه اسم ایله توسیم ایتدی .) جمی
(توسیعات) .

توشیح } [ع] فی الاصل خاتون
وشاح دینان کردنلسکی

طاقق معناسنده در . ترکجده طاقوب
طاقشدرمق ، قوشانوب بزلمک معناسنده
قولانیلییر .

توشیح } [ع] ترین معناسنه
قولانیلییر . بوندهده

طاقشدرمق ، قوشانوب بزلمک حکمی
موجود در . جمی (توشیحات)

توزیعی ، غزته لرك توزیعی (جمی
(توزیعات) .

توسح } [ع] کیرله نوب پانسلامق .
(تدنس) ایله مترادفدر .

توسد } [ع] یاصدیفه طایانق :
(بالین نرمینه توسد

ایتمیدی) .

توسط } [ع] آرهه کیرمک ،
وساطت ایتمک : (توسط

ایتمکه کیمسه جرأت ایده میور ، فلانک
توسطیله زیانسر دفع نزاع میسر اولدی)

توسع } [ع] کنیشلمک ، وسعتلمک .
مادیات ومعنویاتده قوللا-

نیلییر : (توسع معده ، توسع قلب ،
توسع طرق ، توسع معلومات) جمی
(توسعات) .

توسل } [ع] وسیله اتخاذیله معنی
طونتمق ، صارلمق :

(روحانیت حضرت پیغمبری به توسل
ایدوب) (توسلا) = توسل صورتیله ،
توسل ایله .

توسن } [ف] سرکش ، سرد
آت ، آزعین حیوان :

«کرد پای توسنی کورایتدی چشم دشمنی»
(معلم ناجی)

«نیلسون رایض اندیشه نیجه ضبط ایتسون»
«رخش طبعم کبی بر توسن چابک پایی»
(نغمی)

توسسح } [ع] کیرلتمک ، سردار
قیللق . (تدنس) ایله

مترادفدر .

تورم } [ع] ورم علتہ گرفتار
 مستمدر . فی الاصل برعضوک جلدی
 ویاخود کندیبی قباروب شیشمک معنا .
 سنہ در . لسانمزدہ ایسہ آق جکرده
 حاصل اولان علت وخیمہ بہ طوئلق
 معناسنده شایع اولمشدر : (زواللی
 جوجق تورم ایتمش) .

تورپ } [ع] وارث قیلق ، مالی
 برینہ براقق . فی الاصل
 (ایراث) ایلہ مترادف ایسده لسا .
 نمزده (ایراث) ک طرز استعمالی بو
 معنایہ مغایر اولدیفندن یکدیگریک
 مقامنده قولانیلہ ماز .

تورپسح } [ع] تاریخلمک ، تا .
 قوللق : (نامہ بی تورپخ ، سندک تو .
 ریخی) § تاریخ سویلمک : (تورپخ
 شاعر) جمعی (تورپخات) .

توریہ } [ع] بری قریب ، دیگر
 کلان برکله بی ایرادوب معنایہ بعیدی
 قصد ایتمکدن عبارت اولان صنعت
 ادبیہ بہ اطلاق اولنور . تخفیف (یا)
 ایلہ در . او بولده کی کلامہ (توریہ لی
 سوز) دیرلر .

« شاعر نادرہ کویم نہ دیسہم حصہ جینار »
 « دشمن و دوستہ بی توریہ بی ایہام »
 (نقی)

توزیع } [ع] طاغمتق ، طاغیدلق .
 (توزیع مکاتب ، توزیع
 مکافات ، توزیع اوراق ، ارزاقک

توچمش } [ع] وحشتلندرمک ،
 اورکودلمک : (بر طفل
 نورسیدہ بی توچیش ایتمہ مایدر ، نعرہ
 ونقارہ ایلہ حیوانی توچیش ایتمہ)
 « بشدن اول آہوی انس آموزی توچیش ایتمہ دیار »
 (معلم ناجی)

تودد } [ع] محبت ، دوستلق ایتمک ؛
 سویشمک : [کمال تودد ،
 اظهار تودد ، آثار تودد] .

تودیع } [ع] ودیمہ اولہرق تسلیم
 ویرمک : (اشیایی بریولجی بہ تودیع ،
 آفچہ نک پوستہ بہ تودیعی ، تودیع
 خدمت ، تودیع امور) [تودیعی] =
 امانت ، ودیمہ اولہرق ویرمک صورتیلہ .
 جمعی (تودیعات) .

تورات } [ع] حضرت موسایہ
 نازل اولان کتاب
 سماوی :

« تورات اولہمی یاخود اناجیل »

« ہمنقبت کتاب تنزیل »

(مقدمہ)

تورث } [ع] وارث اولق .

تورع } [ع] پرهیزکار اولق ،
 ورع صاحب اولق :
 (تورع مشایخ ، تورع صوفی ، تورع
 درویش) .

تورق } [ع] یابراقلامق : (تورق
 اشجار) .

(توجهات) اوچنجی معنا اعتباریله
قوللانیلیر :

« بویله لاف ایله چکر اوقاتی »

« کوزه در ليله توجهاتی »

(وهی)

توحش . { [ع] اورمك، وحشتلك .
توحش } انسان و حیوان حقتده

قوللانیلیر : (تربیه کورمه ین حیوان

الته انساندن توحش ایدر ، هیچ برشی

کورمه مش کبی هرکسدن توحش ایدر).

« ایتدی کویا توحش ابن زیاد »

« ممرض اولوب دیدی فریاد »

(معلم ناجی)

توحید . { [ع] بر قیلق ، قیلنق ؛
توحید } برلشدرمك، برلشدرمك .

(توحید افکار ، توحید امال، توحید

دیون ، معاملاتک توحیدی) § جناب

حق برله مک ، جناب حق برلتمك :

(توحید باری ، توحید حق ، خالق

ذوالجلالک توحیدی) § توحید الهی یی

متضمن ذکر : [اهل توحید] § توحید

الهی یی شامل منظوم و منثور کلام .

جمعی (توحیدات) :

« کیم ایلدی مصطفی مثالی »

« توحید جناب لایزالی »

(مقدمه)

« سمعی پیمانۀ انوار بظابط عزت »

« قلبی سخنانۀ اسرار شراب توحید »

(لا)

« اویماز آکما پک قصیده نظمی »

« توحیدیدر ائک کزیده نظمی »

(مقدمه)

بیوک ذواته اسناد آحسنیآتده قوللانیلیر :

(توجه عالی، توجه سنیه) جمعی اولان

(توجهات) ده ایکنجی معنی اعتباریله

مستعملدر : (توجهات سنیه، توجهات

جلیله) .

« یاشاسون ایسته ین ترقیمی »

« کوستروبده توجهات بکا »

(صفا)

« توجه ایله سه دانشوران دهره قضا »

« ویرافندی ضروری هان قضایه رضا »

(بلیغ)

توجه . { [ع] بر شیتک یوزینی بر
توجه } جهته چویرمك ، یوزی

برطرفه دوندیرمك : [توجه خطاب،

توجه نظر] § بر سوزی ، بر فعلی

باشقه بروجه ایله بیان ایتک ویا باشقه

بر حکم ایله کوسترمك . بومعناده اکثریا

(تأویل) ایله برابر قوللانیلیر : (بو

معامله قابل توجهیه دکدر ، حرکات

واقعه سی توجهیه وتأویل قبول ایدر

حالاتدن اولدیغی) § اعطا ، احاله

ایتمک ، رتبه و مأموریت ویرمك معنا-

سندده قوللانیلیر : مثلاً (توجه رتبه

وزارت ، توجهیه تولیت ، رتبه بالا

توجهی ، فلان ولایتک فلان ذاته

توجهی، جهت خطابتک فلانه توجهی)

§ بر سوزی مختلف ایکی معنایه محتمل

اوله رق ایراد ایتکدن عبارت برصنعت

ادیبیه اطلاق اولنورکه فن بدیعه هاند

صنایع معنویه دندر . جمعی اولان

تَوَتَّرٌ } [ء] كَرَمَك ، كَرَكِينِ اَوْلَمَق
(تَوَتَّرَ اَعْصَاب) اَصْطِلَا -
حَات طَبِيه دَنْدَر .

تَوَتَّقِي } [ء] وَتَوَقَّ اَيْلَه طَوْتَمَق ،
تَوَتَّقِي } اَعْمَاد اَيْلَه اِسْتِنَاد اَيْتَمَك :
(هَيْج اَوَيْلَه وَعَدَه تَوَتَّقِي اَوْلَنُورَمِي ؟)
اِسْتَعْمَالِي مَعْنَوِيَاثَه مَخْصُوصَدَر .

تَوَتَّقِي } [ء] مَحْكَم قَيْلَمَق ،
تَوَتَّقِي } قَيْلَمَق ، قَوَيْلَشْدَرْمَك ،
قَوَيْلَشْدَرْمَك . بُوْدَه مَعْنَوِيَاثَه مَسْتَعْمَلِدَر
[تَوَتَّقِي عَهْد ، تَوَتَّقِي پِيْمَان ، تَوَتَّقِي
كِفَالَت) .

تَوَجِدُ } [ء] حَالَتْمَك ، وَجِدَه
تَوَجِدُ } كَلَمَك : (تَوَجِدُ قَلْب) .

تَوَجِعُ } [ء] آغْرِيْمَق ، وَجَعْلَانَمَق ،
تَوَجِعُ } (بَر عَضُوْك تَوَجِعِي ،
تَوَجِعُ بَطْن) § مَعْنَى مَتَأَذَى اَوْلَمَق
مَعْنَاَسَنْدَه قَوْلَالنَّبِيْلِيْر : تَوَجِعُ قَلْب ،
تَوَجِعُ رُوْح . جَمْعِي (تَوَجِعَات) .

تَوَجُّهٌ } [ء] يُوْزِيْنِي بَر جِهْتَه
تَوَجُّهٌ } دُوْنْدَرْمَك . تَرْجِهَدَه
(يُوْكَلَمَق) = يُوْنُوْمَق دِيْنِيْلِيْر . (مَحْرَابَه
تَوَجُّه . قَبْلَه يَه تَوَجُّه ، كَعْبَه يَه تَوَجُّه ،
قَلْباً اللّٰه تَوَجُّه) «

« فِكْر حَسَنَكَلَه دَر تَنْزَه دَل »
« سَكَاْدَر دَائِمَا تَوَجُّه دَل »
(مَعْلَم نَاجِي)

§ بَر آدَمَك دِيْكَر بَر شَخْص حَقَنْدَه
حَاصِل اِبْتِدِيْكَ حَس وَمِيْل قَلْبِي ،
(حَسَن تَوَجُّه ، سُوْء تَوَجُّه) اَكْثَرِيَا

« مَسِيْحَا كَيْنُور اِمَاخِر دَجَال اَيْلَه تَوَام »
(نَفْعِي)

تَوْبَةٌ } [ء] كِنَاهِدَن ، قَبَاْحْتَدَن
تَوْبَةٌ } رَجُوْع اَيْلَه مَن بَعْد اَيْشَلْمَه مَكَه
قَصْد اَيْتَمَك . [تَوْبَةٌ نَصُوْح] = صَدَق
وَعَزَم قُوِي اَيْلَه اَيْدَلْمَش اَوْلَان تَوْبَه كَه
تَرْجِهَدَه تَوْبَه لَر تَوْبَه سِي يَاخُوْد (نَصُوْح
يُوْسُف) تَوْبَه سِي دِيْرَلَر . بُوْاَسْمَدَه بَر
ذَاتَك تَوْبَه سَنْدَن كِنَايَه طَرِيْقِيْلَه زَبَانْدَر
اَوْلَشْدَر . [تَوْبَه كَار] = تَوْبَه اَيْدِيْجِي
[تَوْبَه كَارِي] = تَوْبَه اَيْدِيْجِيْلَك [تَوْبَةٌ
شَكْسْتَه] = بُوْزَلْمَش تَوْبَه [تَوْبَه شَكْن]
= تَوْبَه بُوْزِيْجِي ، بُوْزْدِيْرِيْجِي .

« نَه دِيْدَم تَوْبَه لَر اَوْلَسُوْن بُوْدَه فَعْل شَرْدَر »
(شِنَاسِي)
« تَوْبَه نَك بِنَايَدِي خَاطِرْدَه مَحْكَم بُوْلَدَم »
(نَفْعِي)

تَوْبِيْحٌ } [ء] قَبَاْح وَمَعَايِنِي
تَوْبِيْحٌ } تَعْدَاد اَيْلَه تَكْدِيْر اَيْتَمَك ،
سَرزَنْش اَيْلَه ، آزَارَاْمَق : (وَظِيْفَه
سَنْدَه قَصُوْر اَيْدَن مَأْمُوْرَك تَوْبِيْحِي
لَاْزَم كَلُوْر ، عَارَسَز چُوْجَق هَرُوْقَت
تَوْبِيْح اَوْلُور) . (تَوْبِيْحَا) = تَوْبِيْح
صُوْرْتِيْلَه ، تَوْبِيْح اِيْچُوْن جَمْعِي (تَوْبِيْحَات) :
[وَجِدَانَتَك تَوْبِيْحَات مَحْقَاْنَه سَنِي هَيْجَه
صَايْدِيْفَك حَالَدَه نَامَكِي خَلْمَك دَشْنَامَنَه
سِيْر اَيْتَمَك اِيْچُوْن مِي كِيْجَه يَارِيْسِي
تَصْدِيْع اَيْدِيُوْرَسِيْن — شَيْخ نِظَامِي —
فِيض اَبَاد] .

« ترازوی تقابل وضع ایدوب بازار امکانه »
 « تفیضینه توافقله تخالف ایله مش القا »
 (نابی)

تَوَاقِعُ { [ع] (توقیع) ك جمعی ،
 فرمانلر .
 تَوَاكُلُ { [ع] بربرینی وکیل ایتمك ،
 (تواكل ائمه جوامع)
 تَوَالِدُ { [ع] طوغوب طوغور مق .
 « تناسل » كبی : (توالد
 حیوانات) .

تَوَالِي { [ع] بربری آردنجه کیتمك ،
 ولی ایدوب آردی کسلمه مك :
 (توالی لیل ونهار ، توالی شهر ،
 توالی دهور واعوام) (تتالی) ایله
 مترادف ایسه ده بوزیاده قوللانیلیر .
 [عَلَى التَّوَالِي] = توالی اوزره ،
 آرقه سی کسلمه یه رك .

تَوَانِي { [ع] کوشكك ، کوشك
 طاورانق ؛ برایشده قصور
 وفنور کوستر مک . « تعاعل » باندندر :
 (ضعف وتوانی ، عجز وتوانی) فارسی
 (تَوَان) لفظندن قیاس ایله [تا] بی
 ضم ایله او قومق خطای فاحشدر .

تَوَامِي { [ع] ایکیز [تَوَامَان]
 تَوَامُ = ایکیزلر ، ایکیزی بردن
 اولانلر ؛ ایکیز بوجقلر . [تَوَامِي ،
 تَوَامِيَّت] = ایکیزك . [تَوَامَه] =
 مؤنثیدر .

واردادن فضلہ وقوعه مسیله ممکن
 اوله جفی بدیهدر ، توازن اتقال ،
 (توازن کفتین) .

تَوَاصِلُ { [ع] بربرینه واصل
 اولق ، اولاشیق : (تواصل
 خطین ، مر میرك تواصلی) جمعی
 (تواصلات) « مواصلت » بومعناده
 قوللانیلماز .

تَوَاصِي { [ع] بربرینه توصیه ایتمك .
 نادرا استعمال اولنور .
 تَوَاضِعُ { [ع] آچاق کولکولک
 ایتمك ، کوستر مک :
 [اهل تواضع] = آچاق کولکولک
 ایدنلر . (تواضعکار) = متواضع ،
 آچاق کولکولک ایدن . (تواضعکاری) =
 تواضعکاری . جمعی (تواضعات) .
 « حق تواضع ایدنك قدرینی ترفیع ایلر »
 (معلم ناجی)

« خیده قد ایله چرخ کوروب آلدانمه ای نابی »
 « مناقدر تواضع کوستر احباب شکنده »
 (نابی)
 « عادتک اولسه تواضع اهل کبر ونخوتک »
 « بزمنه وارسه ک اولور سین هر نظر ده احقری »
 (نظیم)

تَوَافِرُ { [ع] چوغالق ، چوق اولق :
 (توافر عز و اقبال ، توافر
 عمر واجلال ، توافر شان وشرف ،
 توافر مال) جمعی (توافرات) .

تَوَافِقُ { [ع] اویمق ، اویفون
 ایتمك : (توافق افکار ،
 توافق مقاصد ، آنک رأی بئم فکرمه
 توافق ایدیور .)

افواه ناسده دوران ایتک صورتیه .
جمی (توارثات) .

توارث { [ع] برندن دیکرینه
میراث قالمق، ارثانتقال

ایتک : (توارث اموال و املاک ،
فضیلت و عرفان توارث ایتز ، امراض
افرنجیه توارث ایدر) جمی (توارثات) .

توارد { [ع] کلک . معناجه حکمی
کثرته محمولدر : (توارد

مکاتب ، توارد اخبار ، توارد اوراق)
ایکی شاعرك بر زمانده و یا خود بر برندن
خبردار اولمقیزین باشقه زمان و مکانه
ماللری و یا خود معنا و لفظلری یکدیگریک
طبقی اوله رق سویلدر کلری شعره ده
اصطلاح اولمشدر : (باقینک بو بیتی
توارد قبیلنددر) .

« سلخ و المام و توارد دیو صکره چالیشور »
« عیبی ستره نیجه دزد توانای سخن »
(وهی)

تواری { [ع] کیزلنمک : (کره قر
آرقه سنده تواری ایدیوردی) .

« خرمن دنیایی ایتدی چون صواغق تارمار »
« ایتدی ابرایچره تواری بیضه بیضا کبی »
(نابی)

تواریخ { [ع] (تاریخ) ک جمی ؛
تاریخلر : (تواریخ مختلفه ،
تواریخ سلف ، تواریخ معتبره) .

توازن { [ع] ایکی طرفک وزنی
مساوی اولمق ، بر اولمق :
(بودجه ده توازن حصولی مصارفک)

تلمیده { [ذ] منسوج ، طوقونمش ،
طوقومه ؛ اورمچک آغی .
تینزه { [ذ] اوج ، آنک : (تینزه
کوره) = طاغ اتکی .

تواب { [ع] قوللرینک توبه سنی
قبول ایدن ، جناب حق :
(تواب رحیم ، تواب کریم) .

« ذنب ایله مغلوب یأس اولم خدا توابدر »
(معلم ناجی)

توابع { [ع] تابع ک جمعیدر .
برکسه نک خدمت مخصوصه .
سنده بولنانلر دیمکدر . معناجه (اتباع)
ایله فرقلیدر . (اتباع) اوشاق و
خدمتکارلر دیمک اولدینی حالده (توابع)

آنلردن ممتاز اولان معیت خلقی معناسنی
افاده ایدر : « توابع ایله اردوکاهه
کلوب النجا و دخالت ایتدی » § بر
ذاتک مسلکینی طوتانلر ، قولنه او یانلر :
« هر شمس ایدر توابع مخصوصه سیله سیر »
« هر تابعه توابع اخیری ایدر قران »
(ترجیع)

« اولمقسه صرامکنز او باشقه »
« عاشق عمرک توابعندن »
(معلم ناجی)

تواتر { [ع] کذب اوزرینه اتشاقلری
عقلاً جائز اولمیان بر جماعتک
خبری : (بو حدیث تواتریله ثابتدر) §
بر ماده ، بر خصوص افواه ناسه دوشوب
شایع اولمق ، سولنمک : (تواتره کوره ،
بویله بر تواتر وار) (تواتراً) =

یٓٓٓ . { [ء] نوعلندرمك ،
 سوٓٓٓ } نوعلندبرلك ؛ درلو درلو
 آٓٓك ، ايدلك . جمعی (تنویمات) :
 « بونلردر ایدن لسانی توسیع »
 « بونلردر ایدن بیانی تنویع »
 (مقدمه)

یٓٓٓٓ . { [ء] اویوتق ، اوبودلق :
 سوٓٓٓٓ } (تنویم صبی ، چوجفك
 تنویمی) جمعی (تنویمات) .

یٓٓٓٓٓ . { [ء] ایکی اوستون ، ایکی
 سوٓٓٓٓٓ } اسره ، ایکی اوتره . آخر
 کلماتده کی حرفلز اوزرینه قونیلان چفته
 حرکهلری نون کبی اوقومق . جمعی
 (تنویمات) .

« دهنك نسخه رویكده چونون تنوین »
 « سوزده پیدا وتكلمده نهاندر جانا »
 « راغب پاشا »

یٓٓٓٓٓٓ . { [ء] وجود ، بدن ، جشه .
 سه } استعمالی اندردر :

« سوردكجه خصميك تنه باقماز سلاح جوشنه »
 « یر قالماز اصلا دشمنه الا بیابان عدم »
 (نفی)

یٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] یالکوز ، اصسر ، خالی :
 انها } (تنها اولامق) = یالکوز
 یاقه لامق . (تنها محل) = اصسر ،
 صاحبسر بوش یر . (تنها رف) = یالکوز
 کیدن (تنها نشین) = یالکوز اوطوران
 (تنها بی) = یالکوز لاق ، خالیلك :

(لیلال تنهایی) .

« کوکل غم کونلرین تنها کچیره ایسته برهمدم »
 « فضولی »

یٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] اتمك یشیرمك ایچون
 سور } طوبراقدن اعمال ایدیلن
 فرون . ترکیده نحریف ایله (طاندر)
 طرزنده زباززد اولمشدر .

« درونك (نایبا) آینه رخسار رازایله »
 « دلک تنور آتسخانه سوز وكداز ایله »
 (نابی)

یٓٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] طریقت علیه مولویه
 سورہ } درویشلرینک آیین شریف

اجراسی ایچون کید کاری بل طرفی
 قیرمه لی کنیش اتمك : (تنوره پوش) =
 اوپله اتمك کین ، درویش .

یٓٓٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] نوعلنمك ، نوع نوع
 سوٓٓٓٓٓٓٓٓٓ } یعنی درلو درلو اولقی :

(تنوع امور ، تنوع مقاصد ، تنوع
 حروف ، تنوع نباتات) جمعی (تنوعات)
 « تصورات معانی تبدلات شئون »
 « معاملات قضایا تنوع اسرار »
 (قصیده - لا)

یٓٓٓٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] (تباور) ایله
 سومند } مترادفدر ؛ کووده لی ،
 کوجلی قوتلی ، بویلی بوسیلی اولان :
 (مرد تنومند) . (تنومندی) =
 کووده لی ، قوتلی اولقی .

یٓٓٓٓٓٓٓٓٓٓٓ . { [ء] نورلاندرمق ، آیدینلا .
 سوٓٓٓٓٓٓٓٓٓٓٓ } نمق ؛ روشن اتمك ،

ایدلك : (شهر شہیرك الكتریق ضیاسیله
 تنویری) جمعی (تنویرات) .

« ای کوکل مهر حقیقت هر یری تنویر ایدر »
 « بیت معموره دکشمم کلبه احزانمی »
 (شیخ وصفی)

تَسْكِسُ } [ع] باش آشاغی .
 ایتك ، ایدلك .
 (تَسْكِسُ) = باش آشاغی اولق .
 استعمالی اندردر .

تَسْكِيلُ } [ع] بریسنه سائرله
 مدار خوف و عبرت
 اوله جق صورتده معامله ایتك ،
 ایدلك . جمعی (تشکیلات) : (تشکیل
 اشقیا ، حیدودلرك تشکیلی) .

« دائماً اغیار بی اذغانی تشکیل ایلرم »
 (شیخ وصفی)

تَسْمِيقُ } [ع] یازمق ، یازلق :
 (تمیق نامه ، شقه نك
 تمیق) .

تَسْمِيَةٌ } [ع] تَمَّالاندِرمق ، تَمَّالاند .
 یرلق ؛ برکتلندیروب
 آرتیرمق ، برکتلندیریلوب آرتیرلق :
 (تسمیه نقود ، سرمایه نك تسمیه سی)
 تشدید ایله غلط اوقوماملیدر .

تَسْوَبُ } [ع] چام آغاجی ، چیره
 آغاجی ، قطران آغاجی .
 تَسْوِيَةٌ } [ع] نوحه ایتك ، میته
 فریاد ایدوب آغلامق .
 جمعی (تَسْوِيَاتُ) .

تَسْوِيَةٌ } [ع] نورلانمق ، روشن
 اولق ، آیدینلق اولق :
 (تَسْوِيَةٌ ، تنور قلب ، تنور چشم) .

« تنکنای قلمه ده دشمن عموم صیقله »
 « ترله یوب قان ناله ایلردی صدای حیفله »
 (سروری)

« قافیه تنك اولدی زیر ابر قومیسون ایسته یور »
 (راشد)

« سوبله بالله دهنك تا اوقدر تنك میدر »
 (لا)

تَسْكُ } [ف] ترکجه ده تحریف
 ایله دنك : (یوك دنکی)
 = باغلانمش اشیا .

« دوشسه بیک تنك شکر بجره حلوت کلز »
 (سید وهبی)

تَسْكُ } [ف] یوقسه ، اینجه ،
 نارین ، تخملسز : (تَسْكُ
 رو-ی) = یوزی طوتمه یان ، یوزی
 یوموشاق آدم (تَسْكُ حوصله) =
 حوصله سی تخملسز آدم .

تَسْكُرُ } [ع] یلنیه جك ، طانلیه .
 جق قیافته کیرمك :
 (صربستان قرالنك تَسْكُرُ سیاحته
 چیقجه جنی) .

تَسْكِيحُ } [ع] شرعاً نکاح
 ایتك ، ایدلك : (بر
 خانونك بر پیر ناتوانه تَسْكِيحی ، قیزك
 فلان ذاته تَسْكِيحی) جمعی (تَسْكِيحَاتُ) .

تَسْكِرُ } [ع] نکره قیللق ،
 قیلنلق : [بر اسمی
 تَسْكِرُ ، براسمك تَسْكِرُ] .

نقطه- } [ع] نقطه لاق ، نقطه-
 سَمِطٌ } لاق: (درونی تنقیط،
 کله نك تنقیطی) بو معناده (اعجام)

ایله مترادفدر § بازی سهولته وطبیعی
 بر صورتده اوقونق ایچون جمله لرك
 صوکلریله بعض کلمات آره لرینه نقطه
 و اشارات معروفه قویمق: [اصول
 تنقیط] .

سَمِیه } [ع] پاک ایتک، تمیزله مک .
 اصطلاحات طبیه جه مایع
 بر علاج ایله احتقان ایتک، ایچی
 تمیزله مک و بو صورتله مرتب علاج
 دیمکدر: [خسته یه تنقیه لازمدر ،
 کونده برکده تنقیه ایدلیدر] .

تَنگِی } [ذ] طار، صیق ،
 صیق، صیقنتیلی: (خانه
 تَنک ، قافیة تَنک ، دهن تَنک)
 (دَلِ تَنک) = طار یورک . (تَنک
 دَل) = طار یورکلی، قلبی مضطرب
 (تَنگِی سَت) = الی طار، زو کورد
 (تَنگِی سَتِی) = زو کورد لک
 (تَنگِی دَلِی ، دَلِ تَنگِی) طار یورکلیک،
 اضطراب درون . (تَنک چشم) =
 آج کوزلو (تَنک چشمی) = آج
 کوزلوك (تَنک نای) = طار بر،
 صیقنتیلی محل (تَنگِی) = طارلق:
 تَنگِی دَل ، تَنگِی معیشت) .

سَمِی } [ع] بر بردن دیگر یره
 سَمَل } کوچک: (تنقل مکان ،
 قوناقدن یالی به تنقل) .

سَمِیح } [ع] زواندی جبقاروب
 آزالتمق ؛ دوزلتمک ،
 دوزلدلمک: (تنقیح کلام، تنقیح مصارف) .
 جعی اولان (تنقیحات) = اکثریا
 اداره دولتجه مأمورین ویا معاشراتک
 آزالدمسی ماده لرنده مستعملدر .

سَمِید } [ع] ادنی ، فنی ، صنایعی
 آثاری تدقیق ایله ای
 وفناجه تلمری شخصیه تهر عرض اولنقمزین
 بالمحاکمه کوسترمک ، او صورتله ای
 وفناجه تلمری کوسترمک . تصرفات
 عثمانیه دندر . اکثریا آثار ادبیه حقننده
 قوللانیلیر . (انتقاد) ه ترجیحاً بویولده
 استعمالی ارباب قلم زردنده تعمیم ایتشدردر .
 جعی (تنقیدات) .

سَمِش } [ع] نقش ایتک، ایدلمک ؛
 نقشلامق ، نقشلامق :
 (بر صورتی دیواره تنقیش ، دیوارک
 تنقیشی ، تنقیش سقف) جعی
 (تنقیشات) .

سَمِص } [ع] اکسدمک ،
 اکسدمک : (تنقیص
 مصارف ، تنقیص مقدار ، عمله نك
 تنقیصی) جعی (تنقیصات) . [بعض
 کیمسه لر عندنده هر نه دنسه علی الاطلاق
 مالا یعنی عند اولنان شیلره رغبتی
 تنقیص حقننده - سَنوحات - صفا] .

نفس } [ع] صولوق آلتی ،
 نفس } نفسلنمك ، نفس آلوب
 ويرمك : (حياتك موجوديته علامت
 تنفسدر ، براز تنفس ايدلم ، وقت
 تنفس) [تَنَفُّسُ حَآئِه] = دوائر سمیه ده
 ومكاتبه . مأمورین ایله طلبه نك اشتغالدن
 فراغتله یورغونلنی دفع ایچون دینلنه .
 چكاری محل . جمعی (تَنَفُّسَات) .
 « تنقسم نفس رحمت خدادندر »
 (نابی)

كاهی تنفس ایلیچك اژدر زمین «
 كوه شررفشانلر ایدرارضی لرزه ناك «
 (ترجیع)

نفس } [ع] زیاده سیله اوفله مك ،
 نفس } اوفلنمك § اوفله یوب
 شیدر مك ، اوفله نوب شیدر مك . جمعی
 (تنفیحات) .

نفس } [ع] برشیتی مرعی قیلیق ،
 نفس } نفوزلندیرمق ؛ حكمی
 ويرمك ، حكمی اجرا ایدلك . جمعی
 (تنفیذات) . (تنفیذ احكام قوانین ،
 تنفیذ فرمان هایون) .

نفس } [ع] نفرت ایتدرمك ،
 نفس } ایتدیرمك : (شو آدمی
 عشرتدن تغیره بر چاره بوانسه) جمعی
 (تنفیرات) .

نفس } [ع] نفسلندرمك ،
 نفس } نفسلندیرمك .

نفس } [ع] باموق آتمق ، آتلق ؛
 نفس } یوك كسی دیتك .

اطلاق اولنوره . [تنظیمات دائره سی] =
 شورای دراتك مركب اولدیغی دواژدن
 بریدر . دولجه تنظیم وتعديل اولنه حق
 قوانین ونظامات دائره مشارالیه
 ترتیب وتدقیق اولندیغی کبی اصول
 اداره جه قوانینه تعلق ایدن هر کونامواد
 ومسائلك حل ورؤبئی اورایه عائددر .

« مقدم همدی ایله رشید ایتش ایدی تنظیم »
 « خلاصه وجهله تاریخ نسل آل عثمانی »
 (ذیل ضیا)

نعمه } [ع] نعمت ورفاه ایله راحت
 نعم } یا شامق . جمعی (نعمات) :
 « ارباب تنم نه بیلیر محنت فقری »
 « ممکن می اولوو تجربیه سز فهم حقیقت »
 (معلم ناجی)

نعم } [ع] نعمتلندیرمك ،
 نعم } نعمتلندیرمك ؛ نائل رفاه
 ایتك ، ایدلك :

نعمه } [ع] نعمه پردازلق ایتك .
 نعم } مقام تزینفده استعمال اولنه .
 بیلیر . جمعی (نعمات) : (نعمات
 سامعه خراشانه) .

نفس } [ع] نفرت ایتك : (فضایلحدن
 نفس } تنفر ، قبالحدن تنفر ،
 رذائلدن تنفر) .

« برق اهم كوك یوزین طومش سرشکم بیوزین ،
 « صحبتمدن هم وحوش ایلر تنفر هم طیور ،
 (فضولی)

« صحبتندن عالم ایتشیدی تنفر ، سردارك »
 « جسم ناپاکی آتیلدی زیر خا که عاقبت »

سویندیرمک : (تنشيط قلوب ، تنشيط مجلس ، تنشيط انام) .

سویندیرمک : (تنشيط قلوب ، تنشيط مجلس ، تنشيط انام) .

دوشونمک .

تَشْفِيفٌ } [ع] صوبي ، رطوبتي ايجيرمک ، ايجيرمک ؛

امدرمک ، امديرمک . استعمالی اندرور .

تَنْظِيفٌ } [ع] مادهٔ تميزلتمک ، پاکلتمک .

تَنْصِبٌ } [ع] ديکيلوب طورمق ، عقلي شی واحده مرکوز

اولمق . برنجی معناده (انتصاب) ايله مترادفدر .

تَنْظِيرٌ } [ع] نظيرنی يعنی اشنی باقمق ، نظيری بايلق .

تَنْصَحٌ } [ع] نصيحت آلوب قبول ايتمک ، اوکوت آلمق :

(تنصح ايدن دائمًا کارلی چيقار) .

اکثریا شعر حقتده قوللانيلير : (فضولينک غزلی تنظير ، بر منظومه تک نظيری) . (تنظيراً) = تنظير صورتيله . جمعی (نظيريات) .

تَنْصَرٌ } [ع] خرسيتيان اولمق ، خرسيتيانلی قبول ايتمک :

(ميسونرلرک تشويقيله ژاپونيايلردن بعضلرک تنصر ايتدکلری غزته لرده کورلشدی) .

« قونفره چوقدر بونو اياتمی تنظير ايجون » « شاعران ياپسونلر ايسترلر ايسه بر قونفرانس » (نظيف)

تَنْصِيرٌ } [ع] بريسني خرسيتيان بری خرسيتيان

ايدلمک . استعمالی اندرور .

« غزلن ابتدايی (سروری) ينه کندي تنظير »

تَنْصِيفٌ } [ع] بريسني خرسيتيان بری خرسيتيان

ايدلمک . استعمالی اندرور .

تَنْظِيفٌ } [ع] مادهٔ تميزلتمک ، بدن ، تنظيف لباس ، تنظيف ازقه ، يولارک تنظيفی (جمعی) (تنظيفات) :

تَنْصِيفٌ } [ع] ايبکی يه بولمک ، بولتمک ؛ بری ايبکی

نصفه آيرمق ، آيرلمق : (سرمايه تک تنصيفی ، ميوه يی تنصيف) .

تَنْظِيمٌ } (تنظيم سجه ، تنظيم لالی [] بايوب يا قشديرمق ، بايوب يا قشديرلق : (تنظيم راپور ، لايحه تنظيمی ، مضبطه تنظيمی) § يولنه قویق ، قوللق : (اوطنه تک تنظيمی ، باغچه يی تنظيم ، کتبخانه تک تنظيمی)

تَنْصِيرٌ } [ع] ترو تازه قیلق ، رونقدار قیلق : (تنصير حديقه ، باغچه تک تنصيری) .

يولارک تنظيمی (جمعی) (تنظيمات) : (تنظيمات آرابه سی ، تنظيمات رسمي) .

تَنْظِيمٌ } [ع] ديزمک ، ديزلمک : تنظيم (تنظيم سجه ، تنظيم لالی [] بايوب يا قشديرمق ، بايوب يا قشديرلق : (تنظيم راپور ، لايحه تنظيمی ، مضبطه تنظيمی) § يولنه قویق ، قوللق : (اوطنه تک تنظيمی ، باغچه يی تنظيم ، کتبخانه تک تنظيمی)

جمعی [تنظيمات] : [تنظيمات خيره] = ۱۲۵۶ تاريخنده باخط همايون کلخانه ده نشر واعلان اولنان قانون اداره يه

تَنْظِيمٌ } [ع] ديزمک ، ديزلمک : تنظيم (تنظيم سجه ، تنظيم لالی [] بايوب يا قشديرمق ، بايوب يا قشديرلق : (تنظيم راپور ، لايحه تنظيمی ، مضبطه تنظيمی) § يولنه قویق ، قوللق : (اوطنه تک تنظيمی ، باغچه يی تنظيم ، کتبخانه تک تنظيمی)

جمعی [تنظيمات] : [تنظيمات خيره] = ۱۲۵۶ تاريخنده باخط همايون کلخانه ده نشر واعلان اولنان قانون اداره يه

نشر واعلان اولنان قانون اداره يه

نشر واعلان اولنان قانون اداره يه

شوقدرك تنزیل (جمی (تنزیلات)
(انزال) بومعنارده قوللانیه ماز .

تَنزِيهٌ . { [ع] قبايحدن بری قیلق ،
تَنزِيهٌ } قیلنق : (تنزیه نفس) .

حق الهیده استعمالی تقدیرنده
واجب الوجودك كافه نقایصدن بری
اولدیغنی تصدیق و اعتراف حکمی
ملزمدر . جمی (تنزیهات) .

تَنْسِخٌ . { [ذ] غایتله نفیس ، نادر ،
تَنْسِخٌ } بی نظیر معناسنه در . معربی

(تَنْسُوقٌ) در . اکثریا زنجیه جاریه -
لره اسم اوله رق قوللانیلیر . بعض
لغتدرده باشقه معنارده کوسترلمی
یا کیشدر :

« ای کل دیهم سکا قر رخ »
« مهده اوله ماز بورنك تنسخ »
(معلم ناجی)

تَنْسِمٌ . { [ع] روزکار استشمام
تَنْسِمٌ } ایتك ، ایدلك ؛ روزکار

آلمق ، آلمق :

« حلول نوبهار ایله کوکل هوا پرست اولور »
« نسیم کوی دلبرك تنسیمله مست اولور »
(معلم ناجی)

تَنْسِيبٌ . { [ع] مناسب کورمك ،
تَنْسِيبٌ } کورمك ؛ او یغون بواق ،

بولنق : (بوماده نك شوصورتله حل
ایدلسی تنسیب ایدلدی ، فلانك مدیرته
نصبی تنسیب اولندی) . (ایتك ،
قیلق ، اولنق) ماده لريله قوللانیلیر .

تَنْسِيقٌ . { [ع] نظام اوزره دیزمك ،
تَنْسِيقٌ } دیزمك ؛ نظامنه قویمق ،

قولنق ؛ تنظیم ایدوب دوزلمك ، او
صورتله دوزلدلك : (تنسیق امور ،
تنسیق معاشات ، اشیانك تنسیق)
(تنسیق الصفات) = اوصاف عدیده یی
بر برینی متعاقب ایراد ایتمكدن عبارت
بر صنعت ادبیه . جمی (تنسیقات) :
(تنسیقات عسکریه) .

« بولدی کیسه بوتنسیق اموره توفیق »
« ده ابرفرده نصیب اولدی بوشان و بونام »
(نابی)

تَنْشُرٌ . { [ع] آچیلوب یا نلق .
تَنْشُرٌ } (انتشار) ایله مترادفدر .

تَنْشِطٌ . { [ع] نشاطلامق ، فرحلا
تَنْشِطٌ } نوب سویتك : (تنشط
شبان) .

تَنْشِيفٌ . { [ع] صوبی ، رطوبتی
تَنْشِيفٌ } کندینه چکوب ایچمك :
(تنشیف تراب) .

تَنْشُوِيٌّ . { [ذ] شوبنده
تَنْشُوِيٌّ } بدن ، بدن بیقایجی ،
بین العوام تحریف ایله (تنه شیر)
طرزنده میت غسل ایدیلن تحتیه یه
اطلاق اولنور .

تَنْشِيبٌ . { [ع] آچوب یا یمق ،
تَنْشِيبٌ } سریمك . (نشر) ایله
مترادف و آندن اقوادر .

تَنْشِيطٌ . { [ع] نشاطلاندرمق ،
تَنْشِيطٌ } نشاطلاندرمق ؛ فرحلا
ندیروب سویندیرمك ، فرح ایله

معاده (تدریج) حکمی موجود در ،
 § آلیحاق کوکلی اولقی یا خود کوکل
 آلجافلی ایتمک ، قدر و وقار ذاتیدن
 آشاغی عد اوانه حق صورته معامله ده
 بولمقی : (برفقیری زیارته تنزل ایتدی ،
 بخشش آلمغه تنزل ایتدی) . (تنزلاً)
 تنزل صورتیله .

« تنزل ایتدی بوی وفا دماغزه »
 « سبب بو اولدی جهاندن بزم فراغزه »
 (سالم)

« دل تنزل ایله من هر خوبه نام ونسکی وار »
 (شیخ وصفی)

تَنْزِيلٌ } [ع] کسب انشراح ایتمک ،
 تَنْزِيلٌ } کسب انشراح ایچون فرحلی
 یرلرده کزیمک . فی الاصل بو کله
 ایراقلاشمق وبری اولمقی معناسنه اولدیفی
 حالده لسانمزه اومعنی معتبر دکلدر .
 یالکوز (تنزهت ذاته عن النقصان)
 کبی بعض عبارات عربیه ده اومعنی قصد
 اولنور : (برای تنزه عالم طاغنه
 کیتدیله ، جمعه کونی بوغاز ایچنده تنزه
 ایتدم) .

تَنْزِيلٌ } [ع] تدریجیه ایندیرمک
 تَنْزِيلٌ } معنایی اعتباریله قرآن
 کریمه اطلاق اولنور : (تنزیل . بین ،
 تنزیل جلیل) . (انزال) بو معناده
 قوللائیلماز § آشاغی ایندیرمک ،
 ایندیرمک : (تنزیل قدر و منزلت ،
 تنزیل قیمت ، تنزیل فیئات ، تنزیل
 بها ، کشاف فانیوطنک دریاه تنزیلی)
 § طرح ، آشاغی وارمقی : (یکوندن

لسانمزه کیجه کواکبی ترصد ایتمک ،
 علم نجوم ایله اشتغال ایله مک معناسنده
 استعمال اولندیغی آثار اسلافده
 کوریلور :

« بونک حقیقی ظاهر دکلی دنیا ده »
 « قوسون تجاهلی ارباب حکمت و تنجیم »
 (نفی)

تَنْجِيَةٌ } [ع] خلاص ، نجات
 تَنْجِيَةٌ } ویرمک ، قور تارمقی .
 تشدید ایله غلطدر .

تَنْجِيَةٌ } [ع] بوغازینی مکرراً
 تَنْجِيَةٌ } خیرلدادوب سسلندیرمک ؛
 بوغازده حاصل اولان بلغمی دفع ایچون
 بالانزام وقوعه کتیریلن خیرلنی :
 (تنخج نارکوله کش) جمعی [تَنْجِيَاتُ] .

« کوسترمسون اوقحط سخن مجلسن خدا »
 « کالوده تنخج اوله لفظ نسته لر »
 (نابی)

تَنْجِيَةٌ } [ع] ندامت کتیرمک ،
 تَنْجِيَةٌ } بشیمان اولمقی : (تندم
 کنهکار ، تندم قاتل) .

تَنْجِيَةٌ } [ع] نمناک ایتمک ، ایدلمک :
 تَنْجِيَةٌ } (تندیه کاغذ) شده سز
 اوقوملدر .

تَنْجِيَةٌ } [ع] برخصوصک تبلیغیه
 تَنْجِيَةٌ } قور قوتعمق . (انذار)
 ایله مترادفدر . فقط بو آندن اقوادر .

تَنْزِيلٌ } [ع] آشاغی ایتمک ، آشا-
 تَنْزِيلٌ } غیلامقی : (تنزل قیمت ،
 تنزل فیئات ، پیاسه تنزل ایتدی) بو

انہا (ایلہ بینارندہ کی فرقہ دقت لازمدر . (انتہا) نہایت مقامندہ قوللائیلیر . اما بوقوالائیلماز :
« ای قدرتنہ اولیان آغاز و تنہی »
« ممکن دکل اوصافکی ادراک کاهی »
(لا)

تلبساکو { [ف] ناریکله ایلہ ایچیلن معروف نبات ، نارکولهده ایچیلن قیلمش معلوم نبات . تومبکی طرزنده زیارت اولمشدر . اصلی (طباقو) در . بالتحریف فارسی به بو طرزده مال ایدلمشدر .

تلبست { [ع] یردن تمک : تلبت چمن) جمعی اولان (تلبتات) اصطلاحات طبیہدندر : [تلبتات لحمیه] = اثر مرض اولهرق بدنک برمخلدہ توت و یا بکوردن شکندہ ظهور ایدنات چیقنتیسنہ اطلاق اولنور .

تلبیل { [ع] اوشه نیچی ، اوشنکن : تلبله ایش بیور . سکا

تلبیل { [ع] صاچلق ، یایلمق ، سرپلک . [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

تلبیل { [ع] صاچق ، سرپک ، یایمق : تلبیل (تلبیل نقود) نثره نحویل ایتک : (بریدتک تلبیری ، مصراعی تلبیر) .

« گاه التفات و گاه تنافر ایدر بیان »
 « رمز بدیع غمزہ ایله هر نظاره دن »
 (منیف)
 « یوق ذره تنافر عبارات »

« مقدمه »

یئاسس } [ع] حسد ایدشیک ،
 یئاسس } رقابت ایتک . (منافسه)
 زیاده قولانیلیر .

یئاقص } [ع] آزالمق ، اکسیمک :
 یئاقص } (تناقص دم ، تناقص
 عمر ، تناقص سرمایه) .

یئاقص } [ع] بر ماده یه عائد
 یئاقص } ایکی سوز بر برینه مخالف
 و اویماز اولق ؛ ایکنجی سوز برنجی
 سوزده او یغون اولماق : [فلان
 سوزنده تناقض ایتدی ، تناقض عباره]
 جمعی (تناقضات) .

یئاکح } [ع] نکاحلاشمق ،
 یئاکح } بر بریله مشروع زوج
 و زوجه اولق .

یئاکر } [ع] تجاهل ایتک ،
 یئاکر } بیلزلمک .

یئالوب } [ع] آلوب یمک ، آلنوب
 یئالوب } یمک : (تناول طعام ،
 چیلکک تناولی ، اثنای تناولده) .

یئالوم } [ع] او یورکی کورنمک ،
 یئالوم } یالاندن او یومق : (تناوم
 کربه ، تناوم نکمهبان) .

یئاناهی } [ع] نهایت بولمق (بی تناهی)
 یئاناهی } = نهایتی اولمیان ، صوگسزه .

یئاسسل } [ع] بر برندن طوغوب
 یئاسسل } اوره مک ، توره مک ؛
 نسل یتشدریمک : (تناسل بی آدم ،
 امر تناسل ، تناسل حیوانات) .

« طوت که بونلر وار ایش اما فلک محو ایله مش »
 « ایچلرندن بر تناسل ایتش آدم یوق میدر »
 (نسیب)

یئاشد } [ع] بر برینه شعر او قومق .
 یئاشد } (مناشده) ایله مترادفدره .
 یئاشیر } [ع] چوجق یازیسی ،
 یئاشیر } عجمی یازیسی . مفردی
 اولمیان جمعدر .

یئانصر } [ع] بر برینه نصرت
 یئانصر } ایتک ، یاردیملاشمق .
 (تعاون) ایله معناجه مترادفدره . فقط
 او اکثریا مادیات و معنویاتده ، (تناصر)
 اکثریا یالگیز مادیاتده قولانیلق اوزره
 معروفدر : (تناصر ارباب قلم) .

یئانصر } [ع] بر برینه باقمق ،
 یئانصر } باقشمق ، قارشولقلی باقمق :
 (تناظر خصمین) .

یئانصر } [ع] بر برندن نفرت ایتک ،
 یئانصر } اورکمک : (تنافر عالم
 و جاهل) (تنافر حروف) = کلمه نک
 اثنای تلفظده لسانه ثقلت و عسرت ویره جک
 حرفلردن صرک اولسی . [تنافر کلمات]
 = کلمه لک بر برلینه عدم امتزاجندن
 طولایی حین تلفظده لسانه ثقلت
 واضطراب ویره جک بر حالده بولنسی
 دیمکدر .

تَنَادُوهُ } [ع] بر بریله صاحبت ایتمک ،
سَادَمَ } قوشمق . (منادمه)
مقامنده قوللانیله بیلیر .

تَنَادِی } [ع] بر برینه ندا ایتمک ،
سَادِی } ندا ایدشمک . معلم
مرحومک لغت کتابنده ایضاح ابتدکی
وجه ایله بر قوله کوره قیامت کوننه
(یوم التنادی) ده دینیله بیلیر .

تَنَازَعُوهُ } [ع] بر بریله نزاع ایتمک ،
تَنَازَعِ } خصومت ایدشمک .
(تَنَازَعُ بِالْإِذْنِ) = اصطلاحات
فقهیه دندرکه ایکی کشینک ذی الید
اولدقلری عقار ایچون نزاع ایتلری
دیگدر .

تَنَاسُبُوهُ } [ع] بر برینه مناسب
تَنَاسِبِ } او بیغون اولمق ، کوزل
نسبتده بولمق : (تناسب اندام ،
تناسب اعضا ، تناسب الفاظ) § صنایع
ادبیه دن (مراعات نظیر) دینیلن
صنعت بدیعه تک نام دیکری § (تناسب
عددی) = اصطلاحات ریاضیه دندر .
« نه در مبیانت آفرینش اشکال »
« نه در تناسب اندام و حسن نقش و نگار »
(لا)

تَنَاسُخُوهُ } [ع] بر طائفه ضاله تک
تَنَاسُخِ } قولی اوزره روحک بر
جسمدن آریلیر آیرلماز دیکر بر جسمه
تعلق ایتمی : (تناسخ ارواح) .
(تَنَاسُخِی) = تناسخ مذهبنده بولنان
آدم .

« تمیزه یوغیدی اقتدارم »
(مقدمه)

تَنُوهُ } [ف] وجود ، بدن ، کووده ،
(تَنُورُ) = وجودینی
بسله مکی دوشونن ، وجودینی بسله مکه
اعتنا ایدن آدم . (تَنُورَانَه) =
وجودینی بسله مکه مشغول اولان آدمه
یا قیسه جق صورتده . [تَنُورِی] =
وجود بسله ییچیک . [تَنُورِست] =
صحتی یرنده ، وجودی صاغلام اولان
آدم . [تَنُورِستی] = صحت وجود ،
وجود صاغلاملی . [آهَن تَن] =
پک صاغلام وجودلی [تَنَم تَن] =
یوموشاق وجودلی . [تَن آور ، تَن اور] =
طولغون وجودلو ، اتلی جانلی . [تَن
آسان ، تَنَاسَان] = راحت وجودینی
آرایان ، کندی راحتته باقان آدم .
« بختیاری جهانده صحتدر »
« تندرستی بیوک سعادتدر »
(صفا)

« ناتوانلی او قدر ایتدی سرایت تنه کیم »
« قالقه ماز عارض خوبانه دوشونجه نکهم »
« نابی »

تَنَادُوهُ } [ع] بر برندن اورکک ،
تَنَادِی } چاغریشوب قاچشمق .
(یوم التناد ، یوم تناد) = روز محشر ،
قیامت کونی .

تَنَادُوهُ } [ع] نادرلشمک ، بولنماز
تَنَادِی } اولمق . استعمالی نادردر .

مفردندن زیاده قوللانیایر: (تمویهات زندیقانه) .

تیه } [ع] یاییلوب دوشتمک : تمهید } (تمهید بساط) .

تمهیدی } [ع] مهیدیک دعواسنه دعواسنده بولتمق .

تیه } [ع] ماهر اولقی ، کسب تمهید } مهارت ایتمک : (دباغتمده تمهر) .

تیه } [ع] یایوب دوشه مک ، تمهید } دوشتمک : (تمهید مقدمه بساطک تمهیدی) جمی (تمهیدات) .

« سکا قالدی مدد و مرحت ای صهرنی »
« نه دوشرسه آنی قیل شانکه بسط و تمهید »
(کاظم)

تمهیل } [ع] بر آده بر ماده ده مهلت و زمان ویرمک ، سوکره یه براقق : (ادای دینک تمهیلی)
(امهال) ایله معناجه مترادف ایسه ده
(امهال) اکثریا حق آسیده قوللا- نیلیر . جمی (تمهيلات) .

تیه } [ع] معنی امثالنددن تمیز } آیر یایوب سچامک ، موقع مخصوص طوتمق : (اقرانی آره سنده بحق تمیز ایتدی) [مابه التمز] = کندیسيله تمیز ایدیلن شی . جمی (تمیزات) .

تیه } [ع] صیویق اولقی ، تمیيع } صیویقلاشتمق ؛ مایع حالنه کلک .

تممه } [ع] بدنظر دن محافظه ایچون صبیانه و بعض حیواناته

اصیلان نظر بونجفی ، نظراق دیمکدره .
تیه } [ع] دقتله آیرمق ، تمسیر } آیرلمق ؛ تدقیق ایدوب

سچمک ، سچلمک ؛ فرق ایتمک ، ایدمک :
[تمیز نیک و بد ، تمیز خیر و شر ، تمیز خطا و صواب ، تمیز نفع و ضرر ، شاب ایله شکرک تمیزی] [محکمه تمیز] = محاکم حقوق و جزاییه دن

صادر اولان حکم-لرک قانونه ، وفاق اولوب اولدیغنی تدقیقه مأمور اولان هیئت : (تمیز دعوی ، دعوایی تمیز ایتدی) . [تمیزاً] = هیئت مشار-

ایها معرفتیله دیمکدر . § قوه تمیزه ، ایی کوتوبی و فائده یا خود ضرری فرق ایتدیرن قوت : (اهل تمیز ، ارباب تمیز ، تمیزسز آدم) . § فارسیده اولدیغی کی بولفظک نظمه مخففا یعنی (تمیز) طرزنده استعمالی نادراً واقع

ایسه ده مقبول طبع سلیم دکلدر . فقط محاورانده بوطرز تلفظی حادثا ترکیه لشدیرلمش وصف حکمی ویریلرک پاک ، نظیف ، طاهر ، نفیس ، صاف کی معنالرده زباززد اولمشدر : [تمیز صراحی ، تمیز بارداق ، تمیز برکباب ، تمیز برقات اوربه ، تمیز برکوپه] .

« نه در تصور تمیز حسن و قبح امور »
« نه در تقابل امتداد جمله کردار »
(قصیده — لا)

« نیازمند وصال اول قوشرفی ای نانی »
 « نه وار تمنی و صلک خلاف عاده دکل »
 (نانی)

« هر کسک ذکر می همان ادعیه عز و شکوه »
 « هر طرفدن چیقیور بانک تمنای کرم »
 تَمَوِّجُ { [ع] طالغه لائق، طالغه لی }
 تَمَوِّجُ { اولوق : [تموج رایت ،
 تموج دریا ، تموج نباتات] جمعی
 (تموجات) .

« تموج ایتمده ره بر بر چن لطیف لطیف »
 (معلم ناجی)

تَمَوِّجُ : { (سر یانیدن] یاز موسمنده کی
 تَمَوِّجُ { معروف آی . (برهان
 قاطع) ده حرارت شدیدده معناسنه
 اولدینی کوستریلیور : (تاب تموز)
 نظمهده میک تخفیفیلده قوللائیلیر .

« کر تاب تموز غضبی ایسه سرایت »
 « هر قطره بارانی هوا بر شرر ایلر »
 (نفی)

تَمَوِّجُ { [ع] مالی اولوق ؛ چوق
 تَمَوِّجُ { مال صاحبی ، زنگین
 اولوق : (فلان تجارتله تمویل ایستی) .

تَمَوِّجُ { [ع] مالدار ایتمک ،
 تَمَوِّجُ { ایتمک . استهمالی
 اندردر .

تَمَوِّجُ { [ع] سوزی یالذیلامق
 تَمَوِّجُ { صورتیله سویله مک ، باطل
 سوزده حق سوسوی ویرمک . غلط
 فاحش اوله رق (تمویه) طرزنده تلفظ
 ایتمه مایدر . جمعی اولان (تمویات)

تمک ، بر عرصه نک تملیکی ، دکانک
 تمکی [جمعی] تمکات [.

تَمَلِّحُ { [ع] طوز لاقم ، طوز-
 تَمَلِّحُ { لائق : (تملیح سمک ،
 سمکه نک تملیعی ، تملیح طعام) اثنای
 کلامده لطیف بر مضمون و یا دلنشین
 بر تعبیر ایراد ایتمکدن عبارت بر صنعت
 ادیبه در . جبان بر شخصه (قوجه
 ارسلان کل باقمه) دیمک کی .

تَمَلِّکُ { [ع] ملک ایتمک ، ایتمک ؛
 تَمَلِّکُ { بریری برینک عهدده

تصرفنه ویرمک ، بریر برینه ویرمک :
 [شو باغچه نک فلانه تملیکی ، شو دکان
 فلانه تملیک ایلدی] ؛ [تملیکا] =
 کندی تصرفنه چکم صورتیله : [شو
 قوناق تملیکا فلانه ویرلدی] جمعی
 (تملیکات) .

تَمَلِّقُ { [ع] دیله مک ، آرزو ایتمک ،
 تَمَلِّقُ { ایتمک : (تمنی موفقیته ،
 تمنی اقبال ، تمنی ترقی) . عین معناده

اسلوب فارسی اوزره (تمنّا) طرزنده ده
 قوللائیلیر . § [تمنّا] = الی باشنه
 قالدیروب آشنالق ایتمک معناسنده و سلام
 اشارتی مقامنده ده مستعملدر : « قیصه
 تمنّا ، قندیلی تمنّا » . جمعی معنای اولایه
 کوره تخفیف یا ایله (تمنّیات) .

« کوکل آشفته ، یار آفته ، چشم بخت ایسه خفته ،
 « عجب عاشق ، عجب دلبر ، عجب اولماز تمنّادر »
 (نفی)

[پرمکین] = زیاده آغیر باشلی ،
چوق وقارلی : [رئیس پرمکین] .
« اهل تمکینم نبی بگزمه ای کل بابه »
(فضولی)
« آرانماز نشئه تمکین رند لالابالی ده »
(واصف)

تَمَلُّکُ } [رومجه دن] اصل ، اساس ،
رکن دیمکدر . ترکیه سنک
(قویوق) لفظی اولدیغنی مرحوم احمد
وفیق پاشا اثرنده کوستریبور : (تمَل)
آتمق (= بنانک تمَل طاشنی قومق ؛
بربرده یرلشوب قالمق . (تمَل طومتق)
= تملشمک ، بردوام وپایدار اولمق .
(تمَل دیرکی) = اساس بنا اوزرینه
قونیلان درت دیرکدن هر بری .
(تملسز) = فانی ، واهی ، اصلسز
دیمکدر .

« ترکی سخنه تمَل قومشلمر »

« کرچه تملی کوزل قومشلمر »

(مقدمه)

تَمَلَّقُ } [ع] بالطاقلانمق : [تملق]
افعال مذمومه دندر [جمعی
(تملقات) : « تملقات مسکینانه »
« دل کیمسه یه ایلز تملق »
« اول خاق ایله اتمه مش تملق »
(معلم ناجی)

تَمَلِّکُ } [ع] ملک ایدیتک ، ایدیتلک ؛
بربری صائون آلوب مالک
و صاحب اولمق ، بریر تحت تصرفه
آلمق : [بر خانیهی تملک ، بر ترلانی

قوللانیلیر . مثلاً : [بوراجه ایشلره
تمشیت ویرلمکده در .] دینیلیر .
(تمشیه) طرزنده قوللانیلدیغنی زمان
(ایتک) ماده سی الحاق اولنور . مثلاً
[مصالحی تمشیه ایتک ایچون] تشدید
ایله غلط او قوماملیدر .

« لوح ترصین وقضاتمشیت و برق پرنک »
(کاظم)

تَمَشِیْطُ } [ع] طارامق ،
طارانمق : (تمشیط)
کا کل ، کسولرک تمشیطی) .

تَمَعًا } [ف] مهرکبی کاغد ، قاش
مقوله سنه و اشیای سائر یه
اوریلان علامت ، نشان ، پول :
(تمعا رسمی) = بعض امتعه واوراق
تجاریه یه اوریلان نشانه رسمی و پول
ویرکوسی دیمکدر .

« آقچه ایتز قاشی تمعاسز »

« نه خطایی وار آنده نه خاره »

(ندیم)

تَمَكِّنُ } [ع] مکانلانمق ، مکان
طومتق ، یرلشمک :
[تسالیادن مهاجرت ایتدکن صوکره
بر مدت سالیانیکده توقف و مؤخرأ
اناطولی یه کچوب مغنیسا شهرنده تمکن
ایتدیلر] .

تَمَكِّنُ } [ع] وقار ، مکان ،
آغیر باشلیق . خفت
مزاجک ضدی . [اهل تمکین] =
وقار نفس ، مکان مزاج صاحبی .

تمسک [بو معناده اکثریا معنویاتده
قوللائیلیر . § سندن . بورج ایچون
آلنوب ویریلن کاغد و حین استملاکده
آلان حجت دیمکدر : (یدنده تمسک
واری ، تمسکینی چیقارسون) .

« باص مهری تمسکره اصنافی طولاندر »
(لا)

تَمَسِّکُنْ } [ع] مسکین اولق ،
مسکینک } مسکینلشمک ، مسکینک
کوسترمک : (تمسکن نسوان ، تمسکن
تنبورران) .

تَمَسِّکِیْ } [ع] بریسنه « الله اقسامکی
خیر ایتسون » دیه دحا
ایتمک . تشدید ایله غلطدر :

« شیقدر هنرنا بکم اعلی لسان بیلیر »
« اجرای رسم تمسیه ده بون صوآر دیر »
(معلم ناجی)

تَمَسِّطُ } [ع] صاچنی ، صاقالنی
طارامق ، طارانق .

تَمَشِّقُ } مشق آلق ، مشق اتخاذا
تمشقی } ایتمک ؛ تعلم ایلمک .
اکثریا حسن خطی اوکرنمکده قوللا-
نیلیر : (کیمدن تمشق ایتدی ، فلاندن
تمشق ایله دی) .

تَمَشِّی } [ع] یورتمک . معنویاتده
تمشی } مستعملدر : (تمشی امور ،
تمشی مصالح) .

تَمَشِّیْت } [ع] یورتمک ، یورید-
تمشیت } لکم . کذلک مادیاتده
قوللائیلماز : (تمشیت امور ، تمشیت
مصالح) . بعضاً (ویرمک) ماده سیله

تَمَّ } [ع] آجی ایتمک ، ایلمک .
تمرپر } مادیات و معنویاتده قوللا-

نیلیر : (تمریر ماء ، مایمک تمریری ،
تمریر حیاة ، تمریر عمر ، تمریر دماغ) .

تَمَّیضُ } [ع] ضمه نسبت ایتمک ،
ایلمک ؛ ضعیف کو-

سترمک ، کوسترمک . اکثریا سوز
حقننده قوللائیلیر : (مورخ بو قولی
تمریر ایتمشدر ، بر قولک تمریری
براهینه محتاجدر) .

تَمَّرِیْنُ } [ع] ادمان ایتدرمک .
ایتدیرمک ؛ بر شیئه
آلیشدیرمق مقصدیله چالیشدیرمق :
[طلبینی درس لرینه تمرین ، شاگرد-
دانک درس لره تمرینی] جمعی [تمرینات] .

تَمَزِّقُ } [ع] پیرتلیق ، یاره لتمک :
(تمزق اثواب) .

تَمَزِّیقُ } [ع] بیرتمق ، پیرتمق :
(تمزیق اوراق ، تمزیق
مکتوب ، تمزیق جراند عتیقه) .

تَمَسِّحُ } [ع] برشیئه ال سورمک ،
مسح ایتمک . § بر شیئه
سورتمک .

تَمَسِّحْرُ } [ع] مسخره لانتق ، مسخره-
تمسحر } لقی ایتمک . § مسخره لقی
کوستروب استهزاده بولنلق . جمعی
(تمسخرات) .

تَمَسِّکُ } [ع] اهتمام ایله طوتمق ،
یاشوب صیق طوتمق :
[شریعت غرایه تمسک ، برهان قاطعه

ممدح } [ع] کندی مدح ایتک ،
 اوکوتمک : (مدح
 معیو باندندر) جمی (تمدحات) :
 (تمدحات عجمانه) .

ممدن } [ع] کسب مدنیت ایتک ،
 مدنی اولق : (ژاپونیا-
 لیلرک امر تمدنه کوستردکاری سرعت
 وغیرت جدا شایان حیرتدر) ، (مبنای
 تمدن ماده تعاون اولسسیله — سئله
 مقاله نسی — شناسی) .

ممدیح } [ع] مبالغه ایله مدح و ثنا
 ایتک . (مدح) دن
 اقوادر .

ممدید } [ع] اوزاتقی ، اوزادلق .
 مادیات و معنویاتده
 مستعملدر : (مدت مأذونیتی تمدید ،
 تمدید اقامت ، تلفراف خطنک تمدیدی ،
 تمدید مکالمه) .

ممدی } [ع] «خرما» دینیلن میوه .
 [د میرهندی] تعبیر ینک
 طوغریسی (تمرندی) در .

ممدی } [ع] عنادواستکبار ایتک که
 ترکجده دیک باشلیقی ،
 دیک کلمک دینیلیر : (ارباب جهل قبول
 حقدده تمر ایدر) .

ممدی } [ع] ادمان ایتک ، ملازمت
 ایتک ، آیشیق ایچون
 دوام ایله چالیشیق : (فن جراحی بی
 تحصیلده تمرن ایده ایده عاقبت بر
 استاذ مشهور اولدی) .

« مثل یوق آیدنه ده ایتسه تمثل فی المثل »
 « یدنه یوق شکلن عیان ایلر مثالک صورتی »
 (نورس)

ممیل } [ع] مثال کتیرمک ،
 کتیرمک ؛ بمثال اوله رق
 ایراد ایتک ، ایدمک : (او وقمهی
 تمثیل طریقله بیان ایتدی ، بر عباره نک
 تمثیلی) § بر شیئک صورتی عیناً دیکر
 شیئه نقش ایتک که بومعناده (طبع)
 ایله مترادفدر : (بوکتابک تمثیلی ، بر
 رساله تمثیلی ، تمثیل اول) . جمی
 (تمثیلات) .

« کندی طورنده مکس ادنی دکل طاووسدن »
 « آگله حقک (نابیا) قرآنده تمثیل ایتدیکن »
 « ایله مش اهل حکم موج ایله بحری تمثیل »
 « تا که معلوم اوله ماهیت معنای حدوث »
 (عارف حکمت)

ممجد } [ع] مجد صاحبی اولق ،
 کسب مجد ایتک : [آحاد
 ناسدن برینک تمجیدی] .

ممجد } [ع] ثنا ایله تعظیم ،
 اولولامق : (تمجیدرسول ،
 تمجید اهل بیت) § ثنا و تعظیم ایله
 صباحه قارشى مناره لرده اوقونان دعا .
 بو دعا اکثریا سحور وقتنده تلاوت
 اولدیغندن بین العوام (سحور) معناسنده
 قوللانیلیر ، تمجید وقتی دینیلیر :
 (تمجید پلاوی کبی ایصیدوب ایصیدوب
 یر — مثل مشهور) جمی [تمجیدات] .

قاعدہ عربیہ بہ موافق اولیان ہوکله
تصرفات عثمانیہ دندر . لسانمزدہ قوللا .
نیلان معنالیرینه کوره (تمام) ایله (تمامیت)
بیننده چوق فرق بولندیقندن استعمالنه
احتیاج قوی واردر : [دولت علیه
عثمانیه نك تمامیت ملکیه سنی تأمین ایدن
دول معظمه نك دخی — رشید پاشا]

تَمَائِلُ { [ع] میل ایتمک ، میلانمک .
تَمَائِلُ { [مادیات و معنویاتده مستعملدر :
(تمایل قلب ، نهالک تمایلی) جمعی (تمایلات) .

« اونهال باغ عشوه سکاذه ایدر تمایل »
« آکوکل نه آه ایدرسین بوکاروز کاردر لر »
(سری)

تَمَائِلُ { [ع] فائده لئمک ، کار ایتمک :
تَمَاعُ { (بوسنه سرکیدن خیلی تمتع
ایتمش) ، (تمتع ویرکوسی = بلدییه نك
اصنافدن آلدینی ویرکو) . § فائده ،
کار : [اور تاقلرک حصه لری چیققدن
صوکره کندیسنه اون بییک غروش
صرف تمتع قالمش) . بولفظ معنویاتده
قولانیلماز . جمعی (تمتعات) .

تَمَاعُ { [ع] فائده لندرمک ،
تَمَاعُ { فائده لندیرلمک ، کار
ایتدیرمک ایتدیرلمک . استعمالی اندردر .

تَمَاعُ { [ع] برشیئک صورتنه
تَمَاعُ { کیرمک : [شیطان انسان
صورتنه تمثل ایدوب] § بر سوزی
مثل اوله رق ایراد ایتمک ، بر سوز
او صورتله ایراد ایدلمک : (شاعرک
بیتله تمثل ، او مصراعک تمثلی) .

یقیندن تماشاسی ، دونماتک اوزاقدن
تماشی [(شایان تماشا) ، (جالب تماشا)
مقاملرنده قولانیلدیغی ده واقعدر ، مثلاً :
[تماشا گاه ، تماشا گه] =
اطراف سیر ایدیه جک محل وسیر یری .
[تماشا خانه] = کذلک اطراف سیر
ایدیه جک او . [تماشا گهر] = سیر
ایدیجی ، سیرجی . [تماشا گری] =
سیر ایدیحیلاک .

« الله الله نه تماشادر بو »

(لا)

« دریاده ایدن اول دریکتایی تماشا »
(طالب)

تَمَائِلُ { [ع] نفسنه مغلوب اولماق ،
تَمَائِلُ { نفسنی ضبطه مقتدر اولماق ،
کندینه مالک اولماق .

تَمَامُ { [ع] بتون ، نقصانسز ،
تَمَامُ { اکسیکسز : (بر ایش تمام
اوله دن دیکرینه باشلا نماز) . § تام
اولماق ، تمام : [تمام تحصیل ، تمام
حساب ، تمام عمر] (تماماً) =
نقصانسز اوله رق . [بالتَمَامُ ، بِتَمَامِهِ] =
تمامیه ، نقصانسز (ناقص) = اکسیکلی ،
تمام ایدله مش .

« نیم صون پیمانه بی ساقی تمام ایتدک بنی »
(ندیم)

« سویلدکجه سن اواسبایی تماماً بن دخی »
« ایلرم فرط کدرله اشکمی سیل روان »

تَمَامِيَّةُ { [ع] تماملق ، تاملق ،
تَمَامِيَّةُ { نقصانسزلق ، بوتونلک .

« قونمش بوچارسويه بر آينه حیات »
 « صورتور اولمش آنده تمائیل کاشات »
 « لا »

« تحقیق اولنسه نقش تمائیل کاشات »
 « یا خواب و یاخیال و یاخود فسانه در »
 (ترجیع بند)

تَمَاجِدُ { [ع] مجدی ، شرفی یاد
 ایله افتخار ایتک } ایکی
 و یادها زیاده آدم مجدو شرف خصوصنده
 مفاخره ده بولنق .

تَمَادِی { [ع] زیاده اوزامق ، زیاده
 اوزون اولق : (تمادی
 ایام افتراق ، تمادی عمر) .

[سن ایسه انفلاق صباح هرکس
 ایچون باعث انشراح ایکن ظلام لیلک
 تمادیسنه داخوان اولان اثر اکی
 حرکات ریاکارانه کئی وقایه کیجه دن
 استفاده ایتک ایسته یورسین — شیخ
 نظامی — فیض آباد] .

تَمَارِضُ { [ع] خسته کبی کورنمک ،
 یالاندن خسته اولق :
 خدمتدن قورتلق ایچون تمارض
 ایدیور)

تَمَاسُ { [ع] دکمک ، طوقنق :
 (الی المه تماس ایتدی ،
 باستونک اوجی اتکنه تماس ایتدی) .

تَمَاشَا { [ذ] ذوق و حظ جهتیه
 و یاخود عبرت آلمق مقصدیه
 نظر ایتمک ، باقق . ذاتاً معنای
 مصدری بی حاوی اولان بوکله معلوم
 و مجهول اوله رق قوللانیلیر : [براویونک

تَلَهِّی { [ع] اوینامق ، او یونله
 وقت کچیرمک . (تلهیی) .

ایله مترادفدر .

تَلَهِّیْبُ { [ع] آلوندیرمک ،
 آلوندیرمک . جمعی

تَلَهِّیَاتُ [] : (تلهیب نار ، آتاشک
 تلهیبی) .

تَلِیْثُ { [ع] ارسلان روشلی ،
 ارسلان یورکلی اولق :
 (تلیث غزاة) .

تَلِیْدُ { [ع] بلاد عجمده ، یعنی
 دیار اسلامیته نك غیریده تولد
 ایدوب کوچوک ایکن دار اسلامه
 کتورمکله ، دار اسلامده بیومش اولان
 کیسه یه دینور . بوراده عجمدن مقصد
 عربک غیری اقوام دیمکدر . علی الاطلاق
 قول جنسی افاده ایدر . کوله اولورسه
 (تلید) جاریه اولور ایسه (تلیده)
 دینیلیر .

تَلِیْنُ { [ع] یوموشاق اولق ،
 یوموشامق . (تقبض) ک
 ضدی : (تلین طبیعت) .

تَلِیْنُ { [ع] یوموشامق ، یومو-
 شادلق ؛ لیت ویرمک ،
 ویرمک : (تلین طبیعت) .

تَمَائِلُ { [ع] بربرینه مائل اولق ،
 مساوی بولنق . حسابده
 بلاکسر تقسیم قبول ایتمک .

تَمَائِلُ { [ع] تمائلر ، صورتلر ،
 نظیرلر دیمکدر :

« خوشجه برکیف ایدی انفیہ خبیث »
 « ایتمه سه ریش و بورونی تلویث »
 (وهی)

(تلوث) = بولا شوب پیس اولوق
 معناسنه در.

{ [ع] واضح و عیان قیلوق .
 تلویح } جمعی (تلویحات) §
 ادبیاتده « کنایه » بختنک اقسامندن
 برقمه (تلویح) اطلاق اولنورکه کنایه
 واردهده معنای مقصودی ادراک
 ایچون لازم و ملزوم بیننده وسائط
 کثیره بولنه .

{ [ع] یا قوب دردناک
 تلویع } اتمک، ایدمک : (تلویع
 قلب ، تلویع دل عاشق) جمعی
 (تلویعات) .

{ [ع] آزارله مق ، لوم
 تلویم } و سرزنش اتمک . جمعی
 (تلویعات) .

{ [ع] ارنک و یرمک ، و یرمک ؛
 تلوین } بویامق ، بویانلق : [خانہ یی
 تلوین ، جامہ یی تلوین ، کوشکک تلوینی ،
 قاشک تلوینی] جمعی (تلوینات) .

{ [ع] آلولمک ، آلولنوب
 تلہب } یا تمق .

{ [ع] حزن و کدر ، یأس
 تلہف } و حسرتله یانوب یا قلمق ؛
 چاغری شوب آغلامق . جمعی (تلہفات) .

المکدر . (فن بیان) ده صنایع
 بدیعہ دن برصنعت ادبیہ درکه مثال آتیده
 وارد اولمشدر .

« ایله خاطر لری تمیره شتاب »
 « ایلمه عرش الہی بی خراب »
 (نابی)

مصراع ثانیده کی عرش الہی تعبیرله
 [قلب المؤمن عرش الرحمن] حدیث
 شریفنه تلویح ایدلمشدر .

{ [ع] لمعان ایتدرمک ، ایتد-
 تلویع } یرلمک ؛ پارل پارل پارلاتمق :

(تلویع سیف ، اسلحه تک تلیمی) §
 (فن بیان) ده صنایع لفظیہ دن شعری
 بر ایکی و یا اوج لسانی مزج ایدهرک
 سویله مکدن عبارت برصنعت ادبیہ در:
 « خلف معتبر آدم و حوا سنین »
 « جعل الله فداء لك امی و ابی »

{ [ع] رنکدن رنکه کیرمک :
 تلون } [تلون سیم ، تلون

بوقلون] § بر حالده طور میوب
 دونکک کوسترمک ، ثباتسز اولوب
 حالدن حاله کچمک : (تلون مزاج ،
 تلون افکار) جمعی [تلونات] .

« هزار احباب اولان اهل تلوندن وفا کلز »
 (راغب)

« نیه منجر اوله حالم بو تلونله بنم »
 « دل پشیمان کنته توبه یه وارماز دهنم »
 (شیخ غالب)

{ [ع] بولاشدیروب پیس
 تلویث } و سردار اتمک ، ایدمک :

ایدی . جمعی [تَلْقِیَات] .

تَلْقِیَح . { [ع] آشی اورمق ،
اورلمق ؛ آشیلاقی ،

آشیلاقی : (تلقیح اطفال ، تلقیح

اشجار) . [تلقیح جدری] چیچکعلتی

آشسی . جمعی [تَلْقِیَات] .

تَلْقِیَم . { [ع] اقمه ویرمک ،
ویرمک ؛ اقمه لقمه اولهرق

یدرمک ، یدیرمک .

تَلْقِیَن . { [ع] برسوزی سویله یوب
مخاطبه ایجه آکلایمق ،

آکلایمق : (تلقین دین مبین ، بوماده
مههمک اوصاغره تلقینی قولای دکلدور

§ بعدالدفن میتنه خطاباً قبریته اوزرنده
امام طرفندن ایراد ایدیلن اخطارات
دینیه اطلاق اولنور : (تلقین میت)

جمعی (تَلْقِیَات) .

« برك كلفه عندلیب زاری تكفین ایتدیلر »
« بركستان بیتنی اوستنده تلقین ایتدیلر »
(شرف)

تَلْقِیَن . { [ع] شاگردلك ایتمك
صورتیه تعلم ایله مك :

(فن جراحی بی یارسده معلم مشهور
(شارقو) دن تلمذ ایله مشدی .)

تَلْقِیَح . { [ع] پارلامق . (التماع)
ایله مترادفدر .

تَلْقِیَح . { [ع] قولاً ایما یعنی اثنای
تلقیح کلامده برقصیه و یا بر

نکتهیه و یا خود بر وقعهیه اشارت

تَلْقِیَو . { (رومچه دن) سسی اوزاغه
تلقون نقل ایدن آت مخصوصه ،

(ناقل الصوت) یا خود (دورشنو) .

تَلْقِیَف . { [ع] صارمق ، بوریمك ،
اوریمك .

تَلْقِیَق . { [ع] بربرینه ضم ایتمك ،
ایدلك : (اوكتاب جمع

وتلقیق صورتیه وجوده کتیرلمشدر) .

تَلْقِب . { [ع] کندی ایچون لقب
ایتخاذایتمك ، لقب طاقتمق ،

لقبلتمك : (جنتمكان سلطان محمود خان

ثانی « عدلی » مخاصیله لقب ایتمشدی) .

تَلْقَم . { [ع] پاره ایوب لقمه لقمه
یوتقم . [التمام] ایله

مترادفدر .

تَلْقِی . { [ع] قارشولامق ، برسنسهیه
قارشو تصادف ایدوب باقی

و باقیقی ؛ برشی قبول ایتمك ، ایدلك .

بوراده قبولك ادراکه ، اعتقاده کوره

قیدیه ذکری زاندر . چونکه بویله

اولسی ذاتاً طبیعیسدر : (بو تبلیغاتك

اوراچه نه بولده تلقی ایدیه چکی مجهولدر ،

امرعالیلریته مخنجه حسن تلقی ایدیه چکی

وارسته اشتباهدر) جمعی تخفیف یا ایله

(تَلْقِیَات) در .

تَلْقِیَب . { [ع] لقب وضع ایتمك ،
ایدلك ؛ قبله مق ، قبله

تمق : (حضرت عمرك (فاروق) ایله

تلقیبی اظهار حق و اجرای عدالتده

فوق العاده التزام دقت ایله مسنه مبنی

صاچه صایان ، ایرکیله زک جواب
ویرمک . اکثریا (بلا) اداتیه معاً
استعمال اولنور . مثلاً (اثنای استنطاقده
مظنون بلا تلغم اعتراف جنایت ایتدی)
تلغین } [ع] مبالغه ایله لعنت ایتمک ،
زیاده لعن و نفرت کوستر .
مک : (ابلسی تلغین) .

تلغراف } (رومجه دن) دور نویس
معناسنه در . سییاله
برقیه یی تل واسطه سیله مخبرده
استخدام . بو اصول ایله مخبره .
لسانمزده (تلغراف) طرزنده تلفظی
شایع اولمشدر . (تلغرافخانه) بو اصول
ایله مخبره اجراسنه مخصوص محل .
اکثریا (تلغراف چکمک ، تلغراف
کشیده ایتمک) صورتنده قوللانیلیر .
(تلغراف اوزمق ، تل اوزمق)
تعبیرلری پک عامیانه عد اولنور .

[تلغرام] = تلغرافنامه دیمکدر .
فقط لسانمزده استعمالی شایع اولماشدر .
تلغ } [ع] بوش یره ضایع ،
هلاک ، یوق ایتمک . (ایتمک)
اولمق (ماده لرلیله قوللانیلیر . ایتمک)
= ماده سیله استعمالی تقدیرده (اتلاف)
مقامنده قوللانیلمش اولور . فقط بو
ماده علاوه اولتمسزین ینسه او مقامده
قوللانیله ماز . یعنی بولفظ مجرد اولدیغی
زمان (اتلاف) معناسی افاده ایدمه .
مثلاً (قودوز بر حیوانی اتلاف جائزدر)

جمله سننده کی (اتلاف) ک یرنده (تلف)
لفظی قوللانیلماز . [اولمق] = ماده سیله
قوللانیلدیغی زمان ضایع و تباه حکمنی
تضمن ایدر . ایشته (تلف نفس ،
تلف عمر) کبی تعبیرلرده (اتلاف)
معناسی مقصود اولیبوب اصل معنای
مطلوب (نفسک تلف اولسی ، عمرک
تلف اولسی) دره حاصلی مقام و صورت
استعمالی دقته محتاجدر . جمی اولان
[تلفات] = تلف اولانلر یعنی اولمش
اولانلر معناسنده قوللانیلیر .

« یازیق یازیق تلف ایتدم متاع جان ودلی »
« بو چارسوی محبتده کار اولور صاندم »
(عاصم)

تلغظ } [ع] اصواتی آغیزدن لفظ
حالنده چیقارمق دیمکدر :
(برکله تک تلفظی ، بو حرفی تلفظ) .
عرییده (تلفظ) ایله (تکلم) بیننده
معناجه فرق اولدیغی قاموسک مندرجا-
تنده کوستریلیورسه ده ترکیه ده بوایکی
کله تک معنارنجه خیلی فرق بولندیغی اهل
لسان عننده مسلمانلندر . مثلاً (فلان
فرانسزجه یی پک کوزل تکلم ایدر)
دینلیرده آنک یرنده (تلفظ) قوللا-
نیله ماز . ترکیه ده تلفظ (سوزسویله مک)
وتکلم (لاقیردی ایتمک) مقاملرنده
استعمال اولندقلرندن هر تکلمده تلفظ
واقمدر ، فقط هر تلفظده تکلم واقع
دکلدر . جمی (تلفظات) .

تَلَذُّهُ : } [ع] لذت بولاق ، آلمق .
تَلَذُّدُ } جمی (تَلَذُّذَاتُ) : (تَلَذُّذَاتُ
روحانیه) .

تَلَذُّدُ : } [ع] لذتندرمك ؛ لذت
تَلَذُّدُ } ویرمك ، ویرمك : (تَلَذُّدُ
دماغ ، تَلَذُّدُ طعام) .

تَلْزُجُ . } [ع] لزوجتی اولمق ،
تَلْزُجُ } قویولاشوب بایشق حاله
كلك : (تَلْزُجُ مایع) .

تَلْسُقُوبُ . } [ر] روجهدن [اوزاق
تَلْسُقُوبُ } كورن . رصد
دوربینی دیمكدر .

تَلَطُّفُ . } [ع] اطف ایله ، طائیلقله
تَلَطُّفُ } معامله ایتمك . جمی
تَلَطُّفَاتُ) .

تَلَطِّيفُ . } [ع] لطفلاندرمق یعنی
تَلَطِّيفُ } لطفه نائل ایتمك ، بر آدمی
خوشه کیده جك بر شی ایله یاخود
خوشلانه جق طرزده اوخشامق :
[بندکانی تاطیف ، مستحقینک تاطیفی] .
(تَلَطِّيفًا) = تاطیف صورتیله ،
تَلَطِّيفُ ایچون . جمی (تَلَطِّيفَاتُ) .

تَلْعَبُ . } [ع] اوینامق ، اویون ایله
تَلْعَبُ } اشتغال ایتمك . (تَلْعَبُ
اطفال) .

تَلْعَمُ . } [ع] جواب ویریه جك
تَلْعَمُ } یرده ویره میوب ایرکیتمك

آجیلق . [تلخکو] = بدزبان ، آجی
سویله یین . (تلخ مزاج) = کونو
خویلی . (تلخی چشیده) = آجی
طامش ، مشقت چکمش اولان .

« باده تلخ اولدقجه آرتارنشسه سی قوتلتور »
(قوجه راغب)

« تلخکام ایتمز سنك شیرین کلامك نورسی »
« سن همان ایله تکلم راضی یم دشنامه بن »
(نورس)

« تلخکامیدر نصیبی نوش صهبان بيله »
(جوری)

« ناقص اولماز فیض ذاتی تلخی ایامدن »
(قوجه راغب)

تَلْخِصُ . } [ع] خلاصه ایتمك ،
تَلْخِصُ } ایدمك ، اوزون یازیلی
شیء فیصالتق ، فیصالدلق : [تلخیص
کتاب ، رساله نك تلخیصی] . [تلخیصاً] =

خلاصه ایدمك صورتیله . جمی
[تَلْخِصَاتُ] . § مصالح مهمه دولته
داثر باب هالیدن عتبه علیسای حضرت
پادشاهی به عرض اولنان خلاصه لرده
[تَلْخِصُ] اطلاق اولنور . [تلخیصی] =
باب عالینک تلخیصاتی سرای معلای
هایونه کوتوروب کتیرمکه مأمور
اولان :

« بریسی بنجه فرمان بریسی صح صحیح »

« بریسی صفحه تلخیص بری نوک قلم »
(نابی)

ایفایه مسارعت ومنثور عالی بی تلمیم ایله
وضع سر مفخرت ایله مش .

تَلَجْلُجُ } [ع] سوزی دینلی
چیکنه بهرک سوبلمک،
اکلاشیلیر آکلاشیلماز صورته
سوبله مک: (تلجلج خائف ، تلجلج خائن)

تَلَحْرُ } [ع] بریسی اکشی برشی
بر ایکن دیکرینک آغزی
صولانمق: (تلحر زورنازن) .

تَلْحِیدُ } [ع] قبری لحدله مک ،
قبر لحدلمک: (تلحید قبر ،
قبرک تلحیدی) § (تدفین) کبی دفن
ایتمک ، کومک معناسنده قوللانیلیر:
(تلحید شهید) .

تَلْحِینُ } [ع] قرائتده تعبیر کلمه
ایتمک § ازکی ایله ، نغمه
ایله او قومق § تحطکه معناسنی ده افاده
ایدر . جمی (تلحینات) ،

تَلْخُ } [ف] آجی دیمکدر: [تلخ
وشیرین] ، (تلخاب ، تلخابه) =
طعمی آجی ، ناخوش اولان ایچیله جک
شی . (تلخابه) زیاده مستعملدر:
(نوش تلخابه آزار) . (آب تلخ) =
آجی صودیمک ایسه ده شرابدن کنایه
اوله رقده قوللانیلیر . [کفتار تلخ] =
آجی سوز ، [تلخ کفتار] = آجی
سوزلو . [تلخکام] = مأیوس ، نومید .
کدرلی . [تلخکامی] = مأیوسیت ،
امیدسزلک ، مکدر اولمق . [تلخی] =

دادت ایدمه — نصیحت جامی —
فیض آباد] .

تَلْبِیسُ } [ع] بر شیک عینی ستر
ایتمک ، حق ستر ایتمک ،
صورت حقدن کورینه رک حيله ایدوب
آلداتمق: (ابلیس پر تلبیس) جمی
(تلبیسات) : (تلبیسات ابلهفر بیانه) .
[محسود ابلیس پر تلبیس اولان آدمی
ارواح مقدسه یه فارشی لطف مخصوصک
ایله مکرم قیلدک — مناجات جامی —
فیض آباد] .

« (ایتمه بویه) ندای قلبیسی »
« نه اولور بوزسه حکم تلبیسی »
(معلم ناجی)

تَلْبِیْهٌ } [ع] لَبَّیْکَ جَاغَرْمَقْ ، لَبَّیْکَ
دیمک ، [تلبیه حجاج مسلمین] .
تشدید ایله غلطدر .

تَلْمُ } [ع] یا شماق طوتمق ،
یا شماقلا تمق :

« چهره گده ندر بو حسن تابش »
« صاندم که فر تلم ایتمش »
(معلم ناجی)

تَلْمٌ } [ع] بریسنک آغزینی اوپمک ،
آغزی اوپمک : (تلمیم
دهان صبی) لسانزده یالکز آغز
اوپمک معناسنده دکل مطلقا اوپمک
معناسنده قوللانیلیر . آنکچون (تلمیم
دهان) تمبیری طوغرودر . مثلا (ذات
الای و لایتنای دخی یکریمی او توز خطوه
ایلرودن بالاستقبال راسمه تعظیمکاری بی

تَلَايِفُ } [ع] ایچ ایچه قویق
کبی بره معنائی افاده ایدن

[تَلْفِيفٌ] ک جمعی اولان بولفظ طاقم
طاقم، بربرینه صارماشمش نباتات کثیره
معناسنده قوللانیلیر. مفردی بومعناده
قوللانیله ماز : (تَلْفِيفٌ صِحْرًا ،
تَلْفِيفٌ وادی شط) § اصطلاح
طیبه دماغک سطحی تشکیل و ستر
ایدن بوکوتیلره اطلاق اولنور .

تَلَاقٍ } [ع] بربرینه فارشی کلوب
بولشقی، بربریلده بولشقی؛
بربرینه قاوشمقی : (تَلَاقٍ محبین ،
تَلَاقٍ اخوان) ، (موعده تَلَاقٍ) =
تعبیری لسانمزده « rendez - vous »
رانده . وو « مقابلهده و تعیین موقع
ملاقات معناسنده ترجمه واستعمال ایدلمش .
(یوم التلاق) = قیامت کونی .

« برکون او امید پرستک یری »
« صدر طرف بکاه تلاق اولور »
(معلم ناجی)

تَلَاكُمُ } [ع] بربرینه یومسوق
اورمق، یومسوق اورشتمق .

تَلَاهِي } [ع] آلات لهو ايله
اوغراشوب اوینامق .

تَلَاءُ لَوْ } [ع] پارلامق . لمعان
ایتمک .

تَلْبَسُ } [ع] لباسلامق؛ کیمک،
تلبس کیمک : (تلبس جامه)

جمعی (تلبسات) . [دائما اطعمه
نفیسه اکفی ، ثياب فاخره تلبسني

تَلَاشٍ } [ع] اضطراب ايله قاریشیق
عجمله ایتمک .

تَلَاصِقٌ } [ع] بربرینه یا بشمق ،
بیشمک : (تَلَاصِقٌ خَطْبِينِ) .

تَلَاطُفٌ } [ع] رفقه خوش
معامله ایتمک ، نازکانه

رفقه ایشله مک . جمعی (تَلَاطُفَاتٌ) .

تَلَاطُمٌ } [ع] اورشتمق، چاریشمق .
اکثریا دگیزک طاقه لاهلا -

نوب بربری اوستنه چاریشمه سنده ،
زیاده طاقه لاهله سنده قوللانیلیر :
(تَلَاطُمٌ دریا ، تَلَاطُمٌ امواج) .

« اولسکی وقار نرده قالدی »
« کیتدکجه تَلَاطُمُک چوغالدی »

(دریایه خطاب - معلم ناجی)
« ضمیری فکر سوی عشقدن ایدرمی تپی »
« تَلَاطُمٌ ایلسه دریاینه کهر بولنور »
(خاکف پاشا)

تَلَاغِبٌ } [ع] اوینامق، اویناشمق
(مَلَاغِبَةٌ) کبی :

(تَلَاغِبٌ صبیان) .

تَلَاغِي } [ع] الدن کیدن شیئی
صکره دن تدارک ایتمک ،

ایدلمک : (تَلَاغِيٌ مَافَاتٌ) = فوت

اولان شیئی الده ایتمک، یرینه کتیرمک .
(ناقابل تَلَاغِي) = الده ایدلمسی، یرینه
کتیرلمسی ممکن اولمیان دیمکدر .

« نه داعیه تدارک اوقات ایت »
« نه دغدغه تَلَاغِيٌ مَافَاتٌ ایت »

(نابی)

تکمیل اصرا الایده موجود ایدی ،
باشلادیفی ایشی تکمیل ایدر) .

« سریرسلطنتده ایلدی اون دردی چون تکمیل ،
« سکز یوز بشده آخر ایتدی ترک عالم فانی ،
(همدی)

تکمه } [ف] درویشلره مخصوص
اقامتگاه ، عبادتگاه .
[تکیه گناه] و [تکیه گنه] = تکیه
محلی و تکیه مقامنده قوالانلیدیفی کبی
طایانه جق یر معناسندهده استعمال
اولنور . [تکیه زن] = طایانچی ،
[تکیه نشین] = تکیه ده او طوران ،
درویش دیمکدر : (مثل مشهور —
تکیه بی بکله یین چوربابی ایچر) .

تکینه } [ع] کنیه وضع ایتمک ،
ایدلمک ، کنیه له مک ،
کنیه لئمک . تشدید ایله غلطدر : [الیوم
عربلرده تکنیه جاریدر] .

تلا حظ } [ع] کوز او جیله بربرینه
باققی ، کوز او جیله
باقشمق : (تلا حظ عارفان ، تلا حظ
بیزنان) .

تکون } [ع] پیدا ، وار اولوق ،
موجود اولوق . استعمالی
معنویاته مخصوصدر : (تکون روایات ،
تکون مناقشه ، تکون اختلاف) .

تلاحق } [ع] بربرینه قاتلق ،
ملحق اولوق ، قاتشمق :
(تلاحق افکار ، تلاحق اجزا) .

تکونین } [ع] اولدرمق ، اولد-
یرلمق ، احداث و ایجاد
ایتمک . صفات آلهیه دندر : [تکونین
اشیا ، تکونین عوالم] ، [عالم تکونین]
= وجود وحدوث عالمی . (کتاب
التکونین) = توراتک برنجی قسمی .

تل } [ع] تپه ، کومه ، بیغین .
اکثریا برنجی معناده استعمال
اولنور . مثلا (تل صغیر) = کوچک
تپه ، (تل رفیع) = بوسک تپه (تل
جبال) = طباغ تپه سی . جمعی
[تلال] در : (تلال رفیعه ، تلال
جبال) .

« نور وحدتن اولوب شعله پذیرای حدوث ،
« وردی قر عالم تکوینه مرایای حدوث ،
(عارف حکمت)

تکه } [ف] ارکک کچی .

تکهن } [ع] کاهنک ، فالجیاق
باقجیاق ایتمک .

تکس } [ع] ظرافت صاتمق ،
ذکا فروشلق ایتمک
کیاستلی کورنمک .

تکشف } [ع] برکیفیتله متصف
اولوق ، کیفیتلنمک .

تلاطین } [اسم اجنبی] مسقو
مشینی دیمکدر . زمان
اوائلده بلغارتعبیر اولنان کوزل قوقولی
دری یه اطلاق اولنورکه آنکله مطرمه
وسلاحلق کبی شیلر اعمال ایدیلیر .
دشت قیچاق بلغارلرینک ایجاددی
اولدینی مرویدر .

مدیریتك تكلیفی [تكلیف مالا یطاق] =
 طاقت کتیریله میه جک شیئی تکلیف §
 شریعتك ، حکومتك امری . جمعی
 اولان (تکالیف) = اکثریا طرف
 حکومتدن اهالی یه طرح اولنان ویر-
 کولر معناسنده مستملدر . برنجی
 معنایه کوره جمعی (تکلیفات) در :
 (تکلیفات واقعه بی قبول ایتدی)
 [تکلیف خام — یا خود — خام تکلیف]
 = شایان قبول اولیه جمعی آشکاربولنان
 شیئی تکلیف دیمکدر .

« آتشین آمله ایلر سین بکا تکلیف باغ »
 « باغبان کبرک خندانک کرکزمی سکا »
 (فضولی)

تکمل . { [ع] کاللمک ، کال بولمق ،
 تکمیل } کامل اولمق : (تحصیل
 علوم و فنون ايله تکمیل ایتشدر) .
 جمعی (تکملات) .

تکمله . { [ع] علاوه ، ذیل کبی
 تکمیل } اکمال نقصان ایچون
 صوکره دن پایلان شی .

تکمن . { [ع] کیزلمک ، بوصویه
 تکمن } کیرمک : (تکمن اشقیاء ،
 تکمن سربه) .

تکمیل . { [ع] بیترمک ، بیترمک ؛
 تکمیل } تمام اتمک ، ایدمک :

(تکمیل تالاین) = اوتوزی بتیرمه .
 (تکمیل انفاس) § بتون ، تام :
 (دوکون تدارکاتی تکمیل اولدی ،

تکلس . { [ع] کیرجلنه ، کیرج
 تکلس } حاله منقلب اولمق . بر
 شیئی کیرج حالته قویمق ، کیرجلندر مک
 معناسنه اولان (تکلیس) کبی بوده
 اصطلاحات کیمویه دندر .

تکلف . { [ع] کلفتلی ایش طومتق ،
 تکلف } اختیار زحمت اتمک :
 (احباب آره سنده تکلیف تکلف
 اولماز) جمعی اولان (تکلفات) =
 مبالغه ، اقتضاده افراط معناسنه در .

[بی تکلف] = کلفتسز اوله رق .
 « بیرانه تکلف اتمش الحق »
 « ویرمش هله کار دزده رونق »
 (شیخ غالب)

« اضطراب نا بهنکام ایسته مز تحصیل کام »
 « موقعنده بی تکلف کار کندن کوسترر »
 (راغب)

تکلم . { [ع] سو یله مک ، سوز
 تکلم } سو یله مک :
 « اوکرن لسان عصر ورسوم زمانه بی »
 « باق طبع ناسه حاله مناسب تکلم ایت »
 (نورس قدیم)

« اوخنده لرله تکلم او عشوهرله خطاب »
 (سیرتی)

تکلیف . { [ع] بریسنک بر ایش
 تکلیف } ایشله مسنی ایسته مک ،
 بر ایش ایشله مسنی ایستلمک : [شو
 خدمتی تکلیف ایدم ، تکلیف ریاست ،

تَكْسِبُ . { [ع] كَسِبَ اَيْتَدْرَمَك ،
اَيْتَدِيرْمَك ؛ قَاذَنْدِرْمَك -
مَق ، قَاذَنْدِيرْمَق : (تَكْسِبُ اِمْوَال)

تَكْسِيرُ . { [ع] زِيَادَه سِبْلَه قِيرْمَق ،
قِيرْمَق : (تَكْسِيرُ)
زَجَاج ، تَكْسِيرُ خَاطِر .

تَكْشِيفُ . { [ع] زِيَادَه سِبْلَه اَچْمَق ،
اَچْمَق : (تَكْشِيفُ)
اِسْرَار ، تَكْشِيفُ طَرَق .

تَكْفُلُ . { [ع] كَفَيْلُ اَوْلَاقِ ،
كَفَالَتِ اَيْتَمَك :
كَيْمِ اِعْتِمَادِ اَيْدِه جَك مَفْلَسَك تَكْفَلْنَه «
(سِيد وَهِي)

تَكْفِيرُ . { [ع] لَسَاغَزْدَه كَفْرَه
نَسْبَتِ اَيْتَمَك ، كَاغَزْ
اَوْلَدِي دِيْمَك صَوْرَتِيْلَه اِسْتِعْمَالِ اَوْلُنُورَكِه
(اَكْفَار) اَيْلَه مِتْرَادْفِدِر . فَتَقَطْ
(اَكْفَار) نَادِرْأَ قَوْلَا نِيلِير : (تَكْفِيرُ)
مَسْلَمُ مَوْجِبُ كَفْرُدِر .

تَكْفِيلُ . { [ع] كَفَيْلُ اَيْتَمَك ،
اَيْدَمَلَك : (فَلَاقِي تَكْفِيلُ ،
فَلَاقِي تَكْفِيلِي) .

تَكْفِينُ . { [ع] كَفْنَه صَارْمَق ،
صَارْمَق ؛ كَفْنَه مَك .
كَفْنَمَلَك : (تَكْفِينُ مَيْت ، اِمْوَالَمَك
تَكْفِينِي) .

« بَرَعَجَبُ فَيْضُ مَجْرُدِوارَكِه تَبِيغُ غَمْزَه دَه »
« ثَقَلَتْ تَكْفِينِدَنْ اَيْتَمَشُ شَهِيدَانِ اِنْسِلَاخُ »
(مَمْدُوحُ پَاشَا)

« كَرِيمُ اِبْرَكْفَا ، كَامَكَارُ بَحْرُ دَلَا »
« اَيَا مَحِيْطُ جِهَانِ تَكْرَمُ وَتَكْرِيمُ »
(نَفْعِي)

تَكْرَهُ . { [ع] بَرِ شَيْئِي كَرِهَ
كُورُوبُ اَيْكِرْمَك ؛ بُو
مَعْنَادَه (اِسْتِكْرَاهُ) زِيَادَه قَوْلَا نِيلِير .

تَكْرِيْرُ . { [ع] تَكْرَارِ لَامَقِ ،
تَكْرَارِ لَامَقِ : (تَكْرِيْرُ)
رَجَا ، تَكْرِيْرُ عِبَارَه .

« حَقُّ اِنصَافِ بُوْدِرِ نَفِي نَظِيْرُ كَدِه سَنَكِ »
« حَانَتْ اَوْلَامُ اِكْرِ اَيْتَسَمُ دَخِي تَكْرِيْرُ قَسَمِ »
(نَابِي)

تَكْرِيْمُ . { [ع] تَعْظِيْمُ وَ حَرْمَتُ
اَيْتَمَك ، عِلَامَتُ حَرْمَتُ
كُوسْتَرْمَك . اِكْثَرِيَا مَفْعُولُ بِهِ ، اِبْمَضاً
مَفْعُولُ اَيْلَه اَلِير . مَثَلَا (قُرْآنُ كَرِيْمِي)
تَكْرِيْمُ (دِيْنِيْلَدِي كِي) (قُرْآنُ كَرِيْمَه)
تَكْرِيْمُ (دَه دِيْنِيْلَه بِيْلِير . (تَكْرِيْمَا) =
حَرْمَتِ اَيْتَمَك صَوْرَتِيْلَه . جَمْعِي (تَكْرِيْمَاتِ)
« اَيَا مَحِيْطُ جِهَانِ تَكْرَمُ وَتَكْرِيمُ »
(نَفْعِي)

تَكْرِيْهَ . { [ع] كَرِهَ كُوسْتَرُوبُ
سُوْدِرْمَه مَك ، سُوْدِير -
لَه مَك : (تَكْرِيْهَ فُضَايِحُ ، مَنَهْبَاتَمَك
تَكْرِيْهِي) جَمْعِي (تَكْرِيْهَاتِ) .

تَكْسِرُ . { [ع] قِيرْمَق ، بَارَه پَارَه
اَوْلَمَق ، بَارَه لَمَمَك :
(تَكْسِرُ قَدَح) . (اِنْكِسَارُ) كِ
بُرُنْجِي مَعْنَا سِبْلَه مِتْرَادْفِدِر .

« کوش جانمده در اول غلغل تکیب هر روز »

(معلم ناجی)

« ترکیب بند)

« اولدی ارواح رسل غلغله سنخ تکبیر »

(حقی)

تکذیب { [ع] کذبه نسبت ایتمک ،

یا لاندر دیمک : (شایمه نك تکذیبی ،

تکذیب روایت) جمعی (تکذیبات) .

تکثیر { [ع] چوق اولیق ،

چوخالیق : (تکثیر اموال ، تکثیر نقود ، تکثیر نفوس)

تکثیر { [ع] چوغالتیق ، چوغا-
لدلیق : (تکثیر

واردات ، تکثیر اشیا ، سرمایه ک
تکثیری) .

تکشیف { [ع] صیقلاشدیرمق ؛
کشافت ویرمک ،

ویرمک . اصطلاحات کییویه دندر .

تکحیل { [ع] کوزینه سورمه
سورنمک . (اکتحیل)

ایله مترادفدر .

تکحیل { [ع] سورمه له مک ،
سورمه لنمک : (تکحیل

عیون ، جشمان عروسک تکحیلی) .

تکدر { [ع] کدر لنمک : (سبب
تکدر ، تکدر خاطر)

چ بولانغق (تکدر ماء) .

تکدیر { [ع] آزار لامق ، آزار-
لانغق : (تریبه سزی

تکدیر واجبدر ، اوشاغک تکدیری

لازم کلدی .) § بولاندرمق ،

بولاندرلامق : (آب صافی تکدیر)

جمعی (تکدیرات) .

تکرار { [ع] برشیعی ایکی ویا
دها ز یاده کره اجرا

معناسنه در : (بر سوزی تکرار ،
رجای واقعی تکرار ، تکرار نیاز) .

(تکرار علی التکرار ، تکرار بشکرار)

= بر چوق دفعه دیمکدر . § مکرر
اوله رق :

« قوندی سربامه بارک الله »

« تکرار هو الانیرسه ایواه »

(معلم ناجی)

تکرر { [ع] مکرر اولیق ، بردن
زیاده وقوع بولیق :

(تکرر عیاره ، تکرر وقوعات ،

تکرر معامله) جمعی (تکررات) .

« ایکی دفعه تکرر ابتدی خطاب »

« ویرمه مشدی هنوز کیسه جواب »

(معلم ناجی)

تگراک { [ف] یاغان طولو ؛
(باران و تگراک) .

« باران فرح تگراک آفات »

(غالب)

تگرم { [ع] تعظیم و حرمت کور-
مک ، کرمکار بولغق :

تَكْمُلُ } [ع] تَكْمَلُ « ایله
تکامل » مترادفدر . اوزایه
صراحت اولنه .

تَكَوِّرُ } [ف] قوشیجی ، سکیر-
تکاور } دیجی ، سربیع الحرکه :
(اسب تکاور) .

تَكَايِدُ } [ع] بربرینه حیلہ اتمک ،
تکاید } حیلہ ایدشمک : (تکاید
ارباب طمع) جمعی (تَکَايِدَاتُ) .

تَكْبُدُ } [مولده] قاتیلاشمق .
تکبد } اصطلاحات طیبه دندر .
(تَکْبُدِرَةٌ) = جکر عتی ، آق
جکرک شیشوب وظیفه وشکلی خللپذیر
اولق .

تَكْبُرُ } [ع] کبر لئک ، بیوک لئک ،
تکبر } نفسنی بیوک کورمک :
« تَکْبُرُ اِکْ مِنْفُور ، اِکْ مِنْمُوم
خصلتدر » .

« لازم دکل عنایتی اهل تکبرک »
« بخش ایلم عطاسنی وجه عبوسنه »
(نجاتی)

تَكْبِيْبُ } [ع] کباب یامق ، کباب
تکبیب } اتمک ، ایدمک :
(تکبیب شکار) .

تَكْبِيْرُ } [ع] الله اکبر دیمک :
تکبیر } صدای تکبیر ، افتتاح
تکبیری (لسانزده) کتیرمک (و
(آلق) ماده لریله قوللانلییر . جمعی
(تکبیرات) .

« چوق تکاپو ایلم پست و بلندین طلمک »
« بولدم تسلیمدن غیری طریق اسلمن »
(نابی)

تَكَثُرُ } [ع] چوزالمق . (تَکَثُرُ)
تکثر } ایله مترادفدر .

تَكَثُفُ } [ع] صیقلاشوب بربرینه
تکثف } کیره رک قالدینلاشمق ،
کثافت پیدا اتمک ، کثیف اولق :
(تکثف سحاب ، تکثف بخار) .

تَكَاسِلُ } [ع] اوشمک ، تنبلجه سنه
تکاسل } طاورانمق : (وظیفه -
سنجه تکاسلی کورلدی ، تکاسل
ایدیور ، وظیفه سنده تکاسل ایتمز)
جمعی (تکاسلات) .

« بن کویکه امید شهادتله کلشم »
« اولدر تکاسل ایله مه قربان اولدیقم »
(عوفی)

تَكَافُوُ } [ع] برابر لئمک ، بربرینه
تکافو } کفو اولق . استعمالی
اندردر .

تَكَالِبُ } [ع] کوبک کبی بربرینک
تکالب } اوزرینه صیجرا یوب
آلق : (تکالب اوباشان) .

تَكَالِيفُ } [ع] بریسنه بر ایش
تکالیف } ایشله مکی امر اتمک
معناسنه اولان (تکالیف) ک جمعی .
بو طرز جمعی اکثریا شریعتک ، حکومتک
امری معناسنده ، ویرکو مقامنده
قوللانلییر : (تکالیف شرعیه ، تکالیف
امیریه ، تکالیف رسمیه) .

تَقْهِيْرٌ • { [ع] قَهْرٌ اَيْتَمَكْ ، اَيْدَمَكْ .
تَقْهِيْرٌ } جَمِي (تَقْهِيْرَات) :
تَقْهِيْرٌ اَعْدَا ، اَشْقِيَايِ تَقْهِيْرٌ) .

تَقْوِيٌّ • { [ع] تَقْوَى صَاحِبِي ، تَقْوَى
تَقْوِيٌّ } اَيْلَهُ مَتَصَفٍ اَدَمٌ .

تَقْوِيْمٌ • { [ع] اَبْرِيْنَلْمَكْ . اَصْطِلَاحَاتِ
تَقْوِيْمٌ } طَبِيْعَةً دَنْدَرُ : (تَقْوِيْمٌ جَرِيْحَهُ)

تَقْوِيْمٌ • { [ع] قَيْدِي بَوْلْمَقْ ، دَقْتَلِي
تَقْوِيْمٌ } طَاوْرَانْمَقْ ؛ مَقِيْدٌ اَوْلْمَقْ ،
وَضِيْفَهُ اَيْدَنْمَكْ : (اَيْشَنْدَه تَقْيِدٌ اَيْتَمَزْ ،
اَجْرَايِ تَقْيِدَه قَصُوْرِي يُوْقَدْرُ) (عَدَمِ
تَقْيِدِ) = قَيْدَسَزْلَقْ ، وَضِيْفَهُ اَيْدَنْمَه مَكْ .
جَمِي (تَقْيِدَات) .

تَقْيِيْدٌ • { [ع] مَطْلُقٌ بَرَاقِيُوْبٌ قَيْدِ .
تَقْيِيْدٌ } لَامَقْ ، قَيْدَلَانْمَقْ . جَمِي
(تَقْيِيْدَات) :

« هَرْنَه حَكْمِ اَيْلَسَه اَزَادَه تَقْيِيْدِ سَوْاَلِ »
(جَنَابِ بَارِي حَقْنَدَه — لَا)

تَكٌّ • { [ف] قَوْشْمَه ، سَكِيْرْمَه —
تَكٌّ } (پَوِي) يَاخُوْد (تَاَزْ) اَيْلَهُ
قَوْلَا اَيْلِيْبِرْ : (تَكْ ، پَوِي ، تَكْ وَتَاَزْ) .

تَكْاَبُو • { [ف] تَلَاَشِ اَيْلَهُ تَحْرِي ،
تَكْاَبُو } تَلَاَشَلَه اَرْدَنْدَنْ سَكِيْرْمَه :

« تَكْاَبُوِيَه دَكْمَزْ اَوْ سَفْلِي مَطَالِبِ »
« اَوْ سَفْلِي مَطَالِبِ تَكْاَبُوِيَه دَكْمَزْ »
(مَعْلَمِ نَاجِي)

« يَكْدِيْكِرَه اَيْلِيُوْبِ تَكْاَبُوِ »
« دِيْرَلْرَكَه اَفَنْدِي بُوِيْلَه دَرِ بُوِ »
(شَيْخِ قَالِبِ)

اَسْنَادِ اَيْتَمَكْ ، بَرَسُوْزِي شُوِيْلَه سُوِيْلِدِي
دِيَه بَرِيْنَه عَطْفِ اَيْلَه مَكْ كِه تَرَكْجَه سِي
بَرَكِيْمَسَه نَكْ خَبْرِي اَوْلْمَقْسَزِيْنِ اَكَا
اَسْنَادِ اَيْلَهُ دِيْدِي قُوْدِي اَيْتَمَكْدَرِ . جَمِي
(تَقْوِيْلَات) .

تَقْوِيْمٌ • { [ع] اَكْرِي بِي طُوغْرَلْمَقْ ،
تَقْوِيْمٌ } اَكْرِي طُوغْرَلْمَقْ .

(تَقْوِيْمِ غَصُوْنِ ، نَهَالِكِ تَقْوِيْمِي) §
شَهُوْرٌ وَمُوَاَسْمِيْ وَاوَقَاتِ شَرْعِيَه وَسَاَثْرَه يِي
حَاوِي سَنْدَه بَرَكْرَه تَرْتِيْبِ وَنَشْرَاوْلَنْاَنْ
اَثْرُ ، رَسَالَه جَكْ . جَمِي (تَقَاوِيْمِ) .

« چِيْقَاوْرَلَرْ سَنْدَه بَرِ تَقْوِيْمِ »
« اَوْلْمَه سَنْ طَالِبِ عِلْمِ تَحْمِيْمِ »
(وَهَبِي)

تَقْوِيْهٌ • { [ع] قُوْتٌ وَيْرْمَكْ ،
تَقْوِيْهٌ } وَيْرْمَكْ ؛ قُوْتَلَنْدَرْمَكْ ،
قُوْتَلَنْدِيْرْمَكْ . مَادِيَاتِ وَ مَعْنُوِيَاْتَدَه
[اَيْتَمَكْ] مَادَه سِيْلَه اِسْتِمْعَالِ اَوْلَنْوْرُ .
اَسْلُوْبِ فَاْرَسِي اَوْزْرَه [تَقْوِيْتِ]
صُوْرْتَنْدَه اَوْلُوْرَايْسَه (بَوْلْمَقْ ، وَيْرْمَكْ)
مَادَه لَرِيْلَه قَوْلَا اَيْلِيْبِرْ : (تَقْوِيْهٌ حَكْمِ ،
تَقْوِيْهٌ بِنَا ، تَقْوِيْهٌ جِدَارِ ، اَيْشَه تَقْوِيْتِ
وِيْرَه جَكْ يُوْلَدَه) .

« اَوْلَسَه كَرِ مَعْدَلْتِي تَقْوِيْهٌ بَخْشِ عَجْزَه »
« بَرَه اَهْوِيَه كَنْزَنْدِ اِيْرْدِيْرَه مَرْصُوْلْتِ شِيْرِ »
(حَقِي)

« بُوَنْسَلِ پَاكِ اَيْلَهُ دِيْنِ مَحْمَدِ تَقْوِيْتِ بُوْلْدِي »
« شَرْفِ بَخْشِ اَوْلْدِي دَهْرَه بُوَنْلَرَكِ اَيْبِيْنِ وَاْرَكَاْنِي »
(هَمْدِي)

تَقْوَتُ { [ع] بسلّمك، بكمك .
 تَقْوَسُ { [ع] اكريلك ، اوق
 تقوس } ياي شكلنه كيرمك ،
 قوسلّمك : (تقوس قامت ، تقوس خط)
 تَقْوَى { [ع] جناب حقدن صاقنمه ،
 تقوى } مخافة الله ايله مناهيدن
 اجتناب ايتك : (اهل تقوى) =
 بوصورتله حركتى اختيار ايدنلر ديمكدر .
 اسلوب فارسى ايله (تقوى) طرزنده ده
 قوللائيلىر .

« نه بر اهل دنيايه ايتدم تعبد »
 « نه بر اهل تقوايه وار انتسام »
 (معلم ناجى)

« صاعمه منشور خرد ياغت و تقوى بورر »
 « بزم جدر بونده حكم جام غمفرسا بورر »
 (راغب پاشا)

تَقْوَى { [ع] قوت بولمق ، قوتلّمك
 تقوى } (تقوى مريض)
 تَقْوَبُ { [ع] یری قازمق ، بر
 تقوب } شايى یرندن چكوب
 قوپارمق .

تَقْوَيْدُ { [ع] یدمك ، یدلك :
 تقويد } (تقويد اعمى) .

تَقْوَيْسُ { [ع] مقوس ايتك ،
 تقويس } ايدلك ؛ ياي شكلنه
 قويمق ، قوتلق : (تقويس نهال ،
 چبوغاك تقويسى) .

تَقْوَيْلُ { [ع] بر كيمسك سويله -
 تقويل } مديكى سوزى كنديسنه

استعمالده بونك تعيبنى ذوق سليقهيه
 هاندر [اهل تقليد] = صورتا زهد
 و صلاح آثارى كوستروب حقيقتده
 منهيات ايله مشغول اولان رياكاران . §
 بگزمه صورتيله ياپيلان ساخته شى :
 (تقليد انجو ، تقليد ساعت ، پرلانتة
 تقليدى) § اوتة كينك بريكنك حال
 و قالى بگزمك صورتيله مزيفانه
 مسخرهلق ايتك كه تقليد يايقى دينلير .
 [تقليدجى] = اويله جهه مسخرهلق
 ايدن آدم .

« قوربه ماندايى تقليد ايدمز »
 « ياقيشيرى دوهيه قزازلق »
 (صفا)

« تقليد زاغ كبك خرامانى كولدير »
 (يحيى)

تَقْلِعُ { [ع] زياده قلع ايتك ،
 قلع } يارمق ، یرندن قوپارمق .
 تَقْلِيفُ { [ع] قالا فاتلامق ،
 قلافا تلامق : (تقليف
 سفن ، صندالك تقليفى) .

تَقْلِيلُ { [ع] آزالتمق ، آزالدمق :
 تقليل } (تقليل مقدار ، مصارفك
 تقليل) .

« بر نوادن بر درخت بارور ايلر ظهور »
 « حاك ايدر تكثير دور چرخ تقليل ايتديكن »
 (نابى)

تَقْلِيمُ { [ع] كيمك ، سلمك .
 تقليم } طرناق و قامش كپي شيلر
 حقدنه قوللائيلىر : (تقليم اظفار ،
 تقليم ناي) .

« بی مجال ستم دهر ایله غایت عفوایت »
« وصف پاک ککده کرایتمسه ضروری تقصیر »

(تَقْلِبَات) : (تَقْلِبَات دهور واعوام ایله) .

« اولماز اوکلامی محوه باعث »

« انبوه تقلب حوادث »
(مقدمه)

« مستان خراباته صلادر نه طور لر »

« زهاده تقلب ایده جک دم بوزماندر »
(نفعی)

تَقْلُدُ { [ع] طاقمق ، طاقینلق ؛ قوشاتمق ، قوشاتلق : (تقلد سیف ، سیفک تقلدی) §

درعهده ایتمک ، اوزرینه آلتق : (تقلد امور اداره ، امور حکومتک تقلدی)

تَقْلِصُ { [ع] چکیلوب ، طویلانوب بوزشمک . اصطلاحات طبیه دندر : (تقلص عضلات ، تقلص اعصاب)

تَقْلَلُ { [ع] آزالماق ، آزالماق : (تقلل ماء نیل ، تقلل حبوبات) .

تَقْلِيبُ { [ع] ترسنه چویرمک ، چویرمک ؛ بریاندن بریانه دوندرمک ، دوندیرمک : جمعی (تقلیبات) .

تَقْلِیدُ { [ع] طاقق ، طاقلق ، قوشاتمق ، قوشادلق : (تقلید سیف ، حائلک تقلیدی) § برشیئک اصلنه بگزتمه طرزنده قلبی ، ساخته سنی یاقق . لسانمزده بومعناده مفعول به ، مفعول الیه آلیر . حین

(حقی)

تَقَطَّرُ { [ع] طاملامق ، طامله طامله آقق ، (تقاطر)

کبی .

تَقَطِّرُ { [ع] قطره قطره دوکک دوکک ؛ طاملامق ، طاملاملق :

« در ایله سایه کده تزیین ایلدم بالکی »
« کوزلرمدن ایندی تقطیر لالی کوزلرک »
(معلم ناجی)

« خنده سی آواز قلقل کریسه سی تقطیری »
« ماجرای مجلسه ساغر هم آغلر هم کولر »
(برتو پاشا)

تَقْطِيعُ { [ع] پارچه پارچه کسمک ؛ کسمک § کلام منظومک

هر جزئی طائد اولدینی بحرک افاعیل و تقاعیلندن برینه کوره پارچه لانه سی : (تقطیع بیت) جمعی (تقطیعات) .

تَقْفِیلُ { [ع] کلیدله مک ، کلید لنمک : (تقفیل ابواب) .

تَقْفِیةُ { [ع] قافیله مک ، قافیله لنمک ؛ قافیله لی قیلق ، قیلماق : (تقفیه شعر) . تشدید ایله غلطدر .

تَقْلِبُ { [ع] دونمک ، ده کשמک ، طرز دیکره کیرمک : (تقلب اصول ، تقلب عادات) جمعی

تقسیم میراث ، ائمان خلفاتك بين الورثه
تقسیمی [§ مقسم مقامنده صلورك
ماصوره ماصوره بولونديكي محل :
(صو تقسیمی ، تقسیم صوی) § فن
موسیقیده برمقامه عائد نعماتك بولو .
نمہ سی : (عشاق تقسیمی) جمعی اولان
(تقسیمات) = اكثریا ایندیه نك داخلنده کی
بولملر معناسنده قولانیلیر .

تقسیمی . [ع] قابوغنی صویق ،
تقسیمی } قابوغنی صویق : [بادامك
تقسیمی] .

تقسیمی . [ع] اصطلاحات طبیه .
تقسیمی } دندر . خسته نك بلم
چیقارمه سنه ، قیرمزلی توکورمه سنه
اطلاق اولنور .

تقسیمی . [ع] بر شیشك نہایتنه
تقسیمی } وارمق ، اصنی آراشد .
یرمق . معنجاه مترادفی اولان
(استقصاء) زیادہ قولانیلیر .

تقسیمی . [ع] بر شیشی یاغده قدرتی
تقسیمی } وار ایکن چکینوب
یاپماق . (تقاصر) کی § قصور
ایتمک ، قباح ایشله مک ، ا کسیکلکده
بولمق : (تقصیر ایتدیکنی انکار
ایده مز) (پر تقصیر) = قصوری ،
قباحتلی دیمکدر جمعی (تقصیرات) :
(اغماض تقصیرات ایله اداره مصلحت
ایدیوردی) .

تقسیمی . [ع] مدح ایتک ،
تقسیمی } ایدلمک . اکثریا مؤلفات
حقنده مستملمدر : (بوکتابک تقریضی ،
کتابه تقریض) بو معنایه کوره جمعی
(تقریضات) در . § مؤلفاتی مدح
طرزنده یازیلان منظوم ومنثور مقاله یه
اطلاق اولنور : (او ائرده بیکرمیدن
زیاده تقریض واردر) بو معناده جمعی
[تقریض] در .

« ایتدی تقریضنه صرف مکنت »
« کچه جمعی زاده محمد عزت »

تقسیمی . [ع] بر شیشك ایولکنی ،
تقسیمی } خطاسنی محاکمه ایتک .
(تقریض) کی مؤلفات حقنده
قولانیلیر .

تقسیمی . [ع] تویخ ، تعنیف ،
تقسیمی } باشه قاقه .
تقسیمی . [ع] قرین ایتک ،
تقسیمی } ایدلمک ، بر لکده
بولنورمق ، بولندیرمق .

تقسیمی . [ع] اوقات معینه ده
تقسیمی } اودنمک اوزره پارچه
پارچه ایدیلان بورجک هر بر قسمی ،
بولونمش جزء لری : [سهم تقسیطی ،
دین تقسیطی ، برنجی تقسیط ، بشنجی
تقسیم] .

تقسیمی . [ع] قسم قسم ایتک ،
تقسیمی } ایدلمک ، بولمک ، بولنمک
§ فن حسابده اعمال اربعه دن برینه
اطلاق اولنور : (اوتوزی اونه تقسیم ،

§ تخمین یعنی ظن ایله بیان رأی ایتک
معناسندهده استسمال اولنور . مثلاً
(تقریباً ، تقریبی) کبی . § یولنی
بولوق ، اویدورمق معناسندهده قوللا-
نیلیر . (بوایشی بچرمک ایچون بردرلو
تقریبنی بوله بیورم ، او ورطه دن بر
تقریب ایله قورتولدی) .

« نشته بولسه کیشی کر کیفه اویوب برتقریب »
« شیخه نچ خار ایلر او ساعت تأدیب »
(واصف)

تقریب . { [ع] یراشدرمک ، یرلشد .
تقریب } یرلمک ، ثابت قیاق : [هر

کونکی درسی ذهنده تقریره چالشمه -
ایدر) § شفاهی افاده ، بیان دیمکدر :
(تقریر دعوی ، حکابه تک تقریری) ،
(حسن تقریر) = سلاسته ، طاتلی
وکوزل برطرزده سویله مک دیمکدر .
بومعناده جمعی (تقریرات) در . § بر
مادهیه داثر یازیلان مقاله رسمییه :
(سفیرک کوندردیکی تقریر ، مدیر
طرفندن ویریان تقریر) بومعناده جمعی
(تقاریر) در . (تقریرک کاغد) =
بیوک تذکره مک کاغذکه اقلام رسمییه ده
قوالانیلیر .

« شیخه باق کتم عدمدن دیوتقریر ایلر »
« بیلاز اما که نه در معنی اخفای عدم »
(خاکف پاشا)

« حال دلی اول آفته تقریره نه حاجت »
« برواقه کیم خیر اوله تعبیره نه حاجت »
(عارف)

عد ایتک : (تقدیس حضرت پیغمبر ،
قرآن کریمک تقدیسی) جمعی
(تقدیسات) :

« مظهر اولمش التفات حضرت پیغمبره »
« منعطفدر دیده تقدیس امت کلاره »
(شیخ وصفی)

تقدیم . { [ع] اوگه کچیرمک ،
تقدیم } ایلری کچیرمک ، کچیرمک
[بوایشی کافه اموره تقدیم ایتملیدر]
§ آیاق آلتنه قومق ، حضوره صوغق ،
عرض ایتک : [فلانی فلانه تقدیم ،
فلانک تقدیمی ، شو اثری تقدیم] .

تقرب . { [ع] یاقلاشمق ، یاناشمق .
تقرب } (اقتراب) ایله مترادفدر .

(رمضانک تقریبی ، رأس سننه تقرب
ایتدی ، آتسه تقرب ایتملیدر)

« کان مثال کج اول مقصدک تقرب ایسه »
« آتله اوق کبی یابانه استقامت ایله »
(نابی)

تقرح . { [ع] اصطلاحات طبییه دن
تقرح } اولوب قرحه لاشمق ،
چیبیان یاخود یاره درینلشوب بیومک
دیمکدر .

تقریر . { [ع] قراربولوق ، قرارلشمق :
تقریر } (فلانک درسعادته جلی
تقرر ایتدی ، سور خنانک اجرایی
تقرر ایتدی) .

تقریب . { [ع] یاقلاشدرمق ،
تقریب } یاقلاشدرمق : (صندالک
ریخته تقریبی ، قایغک اسکلهیه تقریبی)

۱۶ صحیفه دن مرکب بر فورمسی ۱۰ باره بیدر

تَقْدِيرٌ . { [ع] علم آهينك هيچ بر
شي خلق اولمهن دن اول
هر شيك نصل اوله جفته تعلق ايمسي ،
جناب حقه قبل الايجاد هر شيك نصل
اوله جفني لوح محفوظه ثبت ايلسي :
[تقديرات الهيه]

« تقدير خدا قوت بازو ايله دونمز »
(نابی)

§ قيمت بچمك ، د كريني سويله مك :
[قاشك بهاسني تقدير ايتدي] .
« تقدير بها ايله من صير في دهر »
« بر جوهره كيم خاك سياه ايچره نه اندر »
(عوني)

§ بكنمك ، بكنلمك ؛ قدريني بيلمك ،
قدري بيلنمك : (تقدير خدمت ، تقدير
لياقت ، هنرك تقديرى ، بر نشيده نك
تقديرى ، بر آرتيستك تقدير مهارتى)
(تقديرأ) = بكنلمك صورتيله ،
بكنهرك ديمكدر : (صداقتنى تقديرأ
بيوك مكافاته مظهر ايتدي) § احتمال ،
صورت ، حال : [مجبوريت قويه اولديني
تقديرده ، بالفرض والتقدير] ،
[على كلاله التقديرين] = بوايكي احتماله ،
صورته كوره ديمكدر . جمى (تقديرات) .
« نه بياور قدرى ارباب معانى و بيان »
« سوزى عارف بالله ايدر انجق تقدير »
(نغى)

تَقْدِيرٌ . { [ع] باك ، صاف ،
تقدليس } منزّه طومتق ؛ شرك
وعيوبدن و نقايصدن قطعياً و كلياً برى

تَقْبُلٌ . { [ع] قبول ايتك ، ايدلك :
« تقبل دعا ، تقبل هديه »
اصطلاحات فقيهه دن در .

تَقْبِيحٌ . { [ع] قبحه نسبت ايتك ،
ايدلك ؛ بر نسنه بي ياخود
بر فعلى چركين كوروب اوصورتله بيان
ايتك : (حرکات بي ادبانه سنى هر كس
تقبیح ايتدى) جمى (تقبیحات) .

تَقْبِيلٌ . { [ع] اوپمك ، اوپلمك :
[تقبيل خرقة سعادت ،
تقبيل مصحف شريف ، دست معلمى
تقبيل ، حية شريفك تقبيل] .
« بنده سيدرخان محمودك بتون خاق جهان »
« كيم ايدرلر سوبسو تقبيل خاك پاينى »
(لیب)

تَقْتِيلٌ . { [ع] چوق اولدرمك ،
اولديرمك : [تقتيل اشقيا
تقتيل سباع] .

تَقْدِسٌ . { [ع] زياده سنيله پاك
اولمق ، مقدس اولمق :
(تقدس قرآن . تقدس نبى آخر زمان) .

تَقْدِمٌ . { [ع] اوگه كچمك ، ايلرى
كچمك ، اوگده بولمق :
(فضل تقدم) = اوگده بولمق ،
ايلرى كچمك مزيتي ديمكدر . [تشریفات
رسميه قاعده سنجه فريقان گرام رتبة
اولى صنف اولى رجاله تقدم ايدر]

تَقْدِمَةٌ . { [ع] بر آدمك كنديدن
بيوك ذواته تقديم ايتديكي
بر كذار ، هديه ديمكدر .

نقطه ده بر برینی قطع ایدرجه سینه بر -
لشمه لری دیمکدر .

تَقَاعِدُ } [ع] مأموریتدن چکیلوب
تَقَاعِدُ } چراغ اولوق، ایشدن فارغ

اولوب اوطورمق . بعضاً (مُتَقَاعِدُ)
مقامنده ده استعمال اولنور. [تَقَاعِدِيَه]

= تَقَاعِدُ معاشی . [تَقَاعِدُ صِنْدُوغِي
نَظَارَتِي] = تَقَاعِدُ معاملاتِی ، معاشاتی

ایفایه مأمور دائره .

تَقَالِبُ } [ع] بر طور به نك ، بر
تَقَالِبُ } کيسه نك ایچنی طیشنه
چو برش لر ، دوندرش لر . «تَقَالِبُ» ك
جمعیدر .

تَقَامِرُ } [ع] قار اوینامق .
تَقَامِرُ } (مَقَامِرَه) ایله مترادفدر .
الفاظ مذکورمه نك افاده ایتدیکی فعل
شرعاً و عقلاً ممنوع اولان افعال
ذمیه دندر .

تَقَاوِمُ } [ع] تقویملر، روزنامه لر .
تَقَاوِمُ } مفردی اولان (تَقْوِيمُ) .

مراجعت اولنه .

تَقْبِضُ } [ع] بوزیلوب طویلانمق ،
تَقْبِضُ } قبض اولمق ؛ بر آدمك

حظ ایتدیکی یاخود صیقلدینی برشیدن
طولانی ازیلوب بوزلمه سی معناسنی ده
افاده ایدر § اصطلاحات طیبه جه عضلا .

تک اجزای فعل ایچون مربوط اولدیغی
قسم عضوا اعتباریله بوزیلوب طویلانمسی
دیمکدر .

تَقَاسِطُ } [ع] جزء لر ، تقسیطلر
تَقَاسِطُ } (تَقَاسِطُ معینه نی منتظماً

ویرمك تزییدامینی موجب اوله جفندن)

تَقَاصُ } [ع] اودشتمك، آله جفنی
تَقَاصُ } ویره جكنه قارشی طو .

توب مایشمق .

تَقَاصِرُ } [ع] بریشی باقمغه مقتدر
تَقَاصِرُ } اولدیغی حالده چکینوب

یا بامق .

تَقَاضِي } [ع] مدیونندن حقنی
تَقَاضِي } قبض ایتك . مدیونی

صیقشدیرمق ، طلب دین ایتك صورتیله
سرزنشده بولمق . اکثریا اسلوب
فارسی به توفیقاً (تَقَاضَا) طرزنده
قوللانیلیر :

« قیامه ایتدی تقاضا دعائم هیئت »

« قوموده اولدی گربندکارگاه امور »

(نابی)

« ایرمه دن وقت مرامینه تقاضا قیلماز »

« هر محقق که خبریم دیو دعوی ایلر »

« فضولی »

تَقَاطِرُ } [ع] قطره قطره دوکلك ،
تَقَاطِرُ } طاملامق : (تَقَاطِرُ اشك

فرقت ، تقاطر باران نیسان) .

« تقاطر ایله مدکجه سرشك دیده ناك »

« اولورمی باغ تمنادم خوشه انکور »

(نابی)

تَقَاطِعُ } [ع] بر برینی کسمك ،
تَقَاطِعُ } کسشمك ؛ اصطلاحات

ریاضیه دندر که خطینك یکدیگریله بر

تَقَابُلٌ . { [ع] قَارِشِي قَارِشِي بِهِ
قَارِشِي قَارِشِي بِهِ ، قَارِشِي قَارِشِي بِهِ
كَلِمًا ، قَارِشِي شَمَقٌ : (تَقَابُلٌ صَفِين ،
تَقَابُلٌ فَرِيقَيْنِ ، تَقَابُلٌ سَلْبٌ وَاجِبٌ) .
« تَرَازِي تَقَابُلٌ وَضَعُ اِيْدِرْبِ بَازَارِ مَكَانِهِ »
(نَابِي)

تَقَاتِلٌ . { [ع] بَرَبْرِي قَتْلُ اِيْمَكِ .
تَقَاتِلٌ (مَقَاتِلُهُ) مَقَامِنْدَه اِسْتِمَالِي
جَائِزِدِر .

تَقَادِمٌ . { [ع] كِبْمِشِي بُولْمَشَقِ :
تَقَادِمٌ (تَقَادِمُ زَمَانِ) = بَر
مَادَه اوزرِينَه مَرورِ زَمَانِ وَاقِعِ اُولْمَقِ
مَعْنَا سِنْدَه اِصْطِلَاحَاتِ فِقْهِيَه دِنْدِر .

تَقَادِيرٌ . { [ع] اِحْكَامِ اَلْهِيَه ،
تَقَادِيرٌ مَقْدَرَاتِ . (تَقْدِيرُكُ جَمِي .
تَقَادِيمٌ . { [ع] تَقْدِمَه لِر ، عَرْضِ
اُولْتَانِ هِدِيَه لِر .

تَقَارِبٌ . { [ع] بَرَبْرِيَه بَقِيْنِ كَلِمَكِ ،
تَقَارِبٌ يَكْدِيَكِرَه يَاقَلَا شَمَقِ :
(تَقَارِبُ كَوَكِيْنِ) .

تَقَارُنٌ . { [ع] بَرَبْرِيَه قَرِيْنِ اُولْمَقِ ،
تَقَارُنٌ يَكْدِيَكِرَكِ يَانَسَه كَلِمَكِ :
(تَقَارُنُ خَصْمِيْنِ) .

تَقَارِيرٌ . { [ع] تَقْرِيْرِلِر ، اِفَادَه لِر ،
تَقَارِيرٌ اِنْهَالِر : (تَقَارِيْرُ رَسْمِيَه
اَيْلَه تَبْلِيْغِ كَيْفِيْتِ اَيْدِلْمَشْدِر) .

تَقَاسِمٌ . { [ع] يَمِيْنَشَمَكِ ، اَنْدَلَا شَمَقِ ،
تَقَاسِمٌ بُولِشَمَكِ ، بُولِشَمَكِ :
(تَقَاسِمُ مِيْرَاثِ ، تَقَاسِمُ اِمْوَالِ) بُو
مَعْنَادَه (مَقَاسِمَه) اَيْلَه مَرْتَادِفِ اَيْسَه دَه
اَوْزِيَادَه قَوْلَا نِيْلِيْر .

اَيْتِدِي) [زَايِجَه حَالِ وَقَانْدِنِ اِحْكَامِ
لِيَاقْتِي وَاقْرَانِ وَامَثَالِنَه تَفَوُّقِ وَرَجْحَانِيْتِي
ظَاهِرِ اُولور — سِرَاطِبَايَه تَذَكْرَه —
حَاكِفِ پَاشَا] .

تَفَوُّهُ . { [ع] آغِيْزَه ، لِسَانَه اَلْمَقِ ،
تَفَوُّهُ اَلْمَقِ . اَكْثَرِيَا فَنَا سُوْر
سُوْبِلَه مَكْدَه اِسْتِمَالِ اُولنور : (اَوْمَثَلُو
الْفَاطِ غَايِظِي اُولسَه اُولسَه يِنَه اَوْ
مَقُولَه اَشْرَا تَفَوُّهُ اَيْدِر) جَمِي (تَفَوُّهَاتِ) :
(تَفَوُّهَاتِ اِبْدَه فَرِيْبَانَه) .

تَفْوِيْضٌ . { [ع] بَرَشِيْشِي وَيَا بَرَايِشِي
تَفْوِيْضٌ بَرِيْنَه اِحَالَه وَسِپَارِشِ
اِيْمَكِ ، اَيْدِلْمَكِ : (تَفْوِيْضُ وَظِيْفَه
خَطَابَتِ ، بُو وَظِيْفَه مَهْمَه نَكِ اَنْكِ عَهْدَه
دَرَايْتَه تَفْوِيْضِي) .

« كَلورِ الْبِتَه ظَهْرَه نَه اَيْسَه حَكْمِ قَدِر »
« حَقَه تَفْوِيْضِ اَمُوْرَايْتِ نَه اَلْمُجْكِ نَه كَدِر »
(وَاصِفِ)

تَفْهَمٌ . { [ع] تَكْفَلَه اَكْلَامِقِ ،
تَفْهَمٌ اِدْرَاكِ اِيْمَكِ ، اَيْدِلْمَكِ :
(مَسْئَلَه يِي تَفْهَمِ ، مَادَه نَكِ تَفْهَمِي)

تَفْهِيْمٌ . { [ع] اَكْلَامِقِ . مَعْنَا جَه
تَفْهِيْمٌ (اِفْهَامِ) دِنِ اِقْوَادِر :
(كَوِجِ حَالِ اَيْلَه مَرَامِنِي تَفْهِيْمِ اَيْدَه بِيْلِدِي)
جَمِي (تَفْهِيْمَاتِ) .

تَفِيْضٌ . { [ع] فَيْضِ اَلْوَبِ اَيْلور .
تَفِيْضٌ لَهْمَكِ ، فَيْضَلْمَكِ ، فَيْضِ
بُولْمَقِ : (فُلَانُ بِحَقِّ تَفِيْضِ اَيْتِدِي) .

تَفْضِيلٌ } [ع] ادمای فضل ایتمک ،
 فضل و کمال صائمق ، فاضلاق
 طاسلامق . جمعی (تفضلات) :

تَفْضِيحٌ } [ع] رسوا ایتمک ،
 ایتمک ؛ بر آدمی
 عیبی ، فضایحی عالمه اعلان ایلمک
 صورتیله بدنام ایتمک . (افضاح) دن
 اقوادر . جمعی (تفضیحات) .

تَفْضِيضٌ } [ع] کوموشله مک ،
 تفضیض } کوموشلتمک ، کوموشه
 قاپلامق ، قاپلانمق : (تفضیض قبضه
 سیف) .

تَفْضِيلٌ } [ع] برینی چوق ،
 تفضیل } زیاده مزیتلی عد ایدرک
 امثالنه ترجیح ایتمک : (حضرت ابوبکرک
 حضرات خلفایه تفضیلی)

تَفْطُرٌ } [ع] یارلمق ، آیرلمق .
 تفتطیر } (انفطار) کبی .

تَفْطِنٌ } [ع] ادراک ایلمک ،
 تفتن } فرقنه وارمق ، آکلامق .

تَفْطِينٌ } [ع] آکلامق ، ادراک
 تفتین } ایتمدیرمک ، فرقنه
 واردیرمق .

تَفْعِلَةٌ } [ع] اصطلاحات عروشدندرکه
 تفعیله } مصراعسک حاوی اولدینی
 اجزای وزنیه دن برجزه وزنیسی دیمکدر .

تَفْقِدٌ } [ع] آرایوب صورمق ،
 تفتقد } آرانوب صورلمق : (تفتقد
 احوال ، تفتقد حال و خاطر) جمعی
 (تفتقدات) .

تَفْقِيهِ } [ع] فقه تحصیل ایتمک ،
 تفقیه } فقیه اولمق . § آکلامق
 معناسنی ده افاده ایدر .

تَفْقِيهِ } [ع] تعلیم ، تفهیم ایتمک ،
 تفقیه } فقه اوکرتتمک .

تَفْكَرٌ } [ع] دوشونتمک ، دوشو-
 تفکر } تمک : (احوال ماضیه یی
 تفکر ، عاقبت حالی تفکر ایدیورم ،
 اصل مسئله تک تفکری) جمعی
 (تفکرات) .

« اولان مخاطب مضمون یا اولی الابصار »
 « اولور تفکر آلائی حقدمه لیل ونهار »
 (لا)

تَفْوِضٌ } [ع] فنونه واقف اولمق ،
 تفویض } فنوندن بهره مند اولمق §
 سوزی درلو درلو سویله مک ، بر
 صیرهده مکرراً ایراد اولنان عین معنایی
 باشقه باشقه سوزرله سویله مک ، مهارت
 کوسترمک .

تَفْوِضٌ } [ع] عهدیه آلمق ،
 تفویض } آلمق : (بوخدمتی کیم
 تفویض ایدمچک ، بویله مشکل بر
 مأموریتک تفویضی) اصطلاحات فقهیه .
 دندر .

تَفْوِضٌ } [ع] اوسته چیتمق ، فائق
 تفویض } اولمق ، اوستون اولمق :

(دَاعِيَةٌ تَفْوِضٌ) = یوکسکلتتمک ، اوستده
 بولتمق دعواسی ، املی . (فلانک اوغلی
 فضل و مزیت جهتیله اقرانشه تفویض
 ایدر)

تَفْرِيشُ . { [ع] معنای لفویسی لفظ
تفسیر } مشکلدن معنای مطلوبی

بیان وایضاح ایتک ، بوصورتله ایضاح
ایدلکدر : (تفسیر آیت ، تفسیر عباره ،
بر آیتک تفسیری ، بر کلمه یی تفسیر)
[حسن تفسیر] = بر شیئه کوزل معنا
ویرمک ، [سوء تفسیر] = بر شیئی ،
بر عباره یی فنا صورتده ایضاح ایتک §
عرف مفسرینه کوره حسن تأویل
مقامنده مستعملدر . قرآن کریمک معانی
منیفه سنی ایضاح ایچون یازیلان کتاب
شریفده اطلاق اونور .

« بن اول اسرار کوی نسخه ام الکتابم کیم »
« چیقار تفسیر بسم الله هر حرف بیامدر »
(غالب)

« قدرت صانعی ایدر تفسیر »
« اونونه پارلاق کتابدر بیلمیم »
(صفا)

تَفْسِيقُ . { [ع] فسقه نسبت ایتک ،
تفسیق } ایدلک .

تَفْصِيْلُ . { [ع] قیرلیق ، منکسر
تفصیل } اولوق . [انفصام] ایله
مترادفدر .

تَفْصِيْلُ . { [ع] بر شیء اطرافیه ،
تفصیل } اطرافلی اوله رق بیان
ایتک : [تفصیل کیفیت ، تفصیل
حادثه ، وقته تک تفصیلی] جمعی (تفصیلات)

« او مجمل نقطه تک تفصیل آثارین تماشا ایت »
« اولور بر تخم کتردن درخت بارور پیدا »
(نابی)

تفریش ، تفریش حجله گاه ، بر دا -
ثره تک تفریشی [جمعی (تفریسات)] .

تَقْرِیْبُ . { [ع] تقصیر ایتک ، نقصان
تقریب } ایشله مک . (افراط) ک
ضدی : [افراط و تقریب نه معقول
ونه مقبولدر] آنکیچون هر شیده حد
اعتدال مقتضای مسلك اهل کمالدر .

تَفْرِیْعُ . { [ع] اصل ماده دن فرع
تفریع } پیدا ایتک ، ایدلک ؛
فرع لندرمک ، فرع لندیرمک : (تفریع
مسئله ، تفریع حکم) .

تَفْرِیْقُ . { [ع] آیرمق ، آیرلیق ؛
تفریق } (تفریق اوراق ، تفریق
امور ، تفریق نیک و بد) .

« تفریق ایچون کیمیسی او قور رقیه فسون »
« تسخیر ایچون کیمیسی یازار نسخه دعا »
(لا)

تَفْرِیْعُ . { [ع] بلیگلمک ، بلیگله -
تفریع } دلمک ؛ حیرتله باقدیرمق ،
شاشقین شاشقین باقدیرمق : (تفریع
ناثم) .

تَفْسِيْحُ . { [ع] چورویوب دوکولمک ،
تفسیح } بوزولوق . اصطلاحات
طبییه جه بر جسمک اجزای مرکبه سی
تغفن ایده رک چورویوب طاغلق دیمکدر .

تَفْسِيْرُ . { [ع] خسته تک بولنه باقق ،
تفسیره } خسته تک معاینه اولنان
بولی .

تَفْسِيْدَةُ . { [ذ] قیزغین ، آتلی ؛
تفسیده } [تفسیده دل] = یورکی
یانیق ، (تفسیده لب) چوق صوصامش .

سیره کیتک . فرحلامق ، کز مکله
دفع غم ایتک . جسمی (تفرجات) .

ایله مترادفدر .
تفرقه } [ع] فکرا آریلغی ، فکرجه
باشقلق : (بومسلک
موجب تفرقه اولور) § بربرندن
آریلق ، اویفونسزاق : (پینلرینه
تفرقه دوشدی) § طاغنیقلق ، آیری
آیری اولق که غزتلرده اقسام سیاه
سیهدن افق بر چیزکی ایله آریلان
قسمه اطلاق اولنور . بوقسمه اکثریا
مقالات ادبیه وفقرات مخصوصه مندرج
بولنور .

تفریح } [ع] فرحلامق ، کسب فرح
ایتک : (تفرح قلب) .
تفرّد } [ع] تک اولق ، اشئ
اقرانی اولماق : [داعیه
تفرّد] = اشئ اقرانی اولماق دعواسی ،
املی .

تفرس } [ع] سز مک صورتیله
طوغری آکلماق :
[کندیسی بر شی سویله مدیکی حالده
طور و حرکتدن تفرس ایتدی] .
جمی (تفرسات) .

تفریح } [ع] فرحلامق ،
فرحلامق : [تفریح
دل] .

« کله دن سن تفرس ایتش ایدم »
(معلم ناجی)

تفریح } [ع] کوکلدن قورقو
زائل اولق ، نشوونما
بولق ، فلیزلتمک . [وقت تفریح] =
اصطلاحات طبیه جه چیچک علتی آشیشنک
زمان اجرا سندن آتاری ظهور ایدنجه
قدر کچن ایامه اطلاق اولنور .

تفرش } [ع] دوشتمک : (تفرش
بساط ، تفرش قالیچه) .

تفرید } [ع] علم دینده تبحر ایله
امر ونهی الهی بی بروجه
کمال یرینه کتیرمک ایچون اختیار عزت [
معناسنه در :

تفریح } [ع] اصل مسئله دن احکام
عیدیه منشمب اولق ،
فرعلمک ، داللانمق . جسمی اولان
[تفرعات] = « متفرعات » مقامنده
قوللائیلیر : (تفرعات امور) .

« مرکز دائره پیرای علو وعظمت »
« قطب دین کعبه دنیا و جهان تفرید »
(کاظم)

تفریش } [ع] دوشه مک ،
دوشتمک : [حیره بی
تفرغ خدمت] .

تفریح } [ع] فارغ اولق ، واز
کچمک : [تفرغ امور ،
تفرغ خدمت] .

حاصل اولان قیر مزی قبار جقلر
دیمکدر .

تَفْجِعُ . { [ع] بر مصیبت وقوعیله
دردناک اولماق ، یورکدن
آجیق .

تَفْجِیرُ . { [ع] صدو آفتیق ،
تَفْجِیرُ { آقیدماق . استعمالی
اندردر .

تَفْجِیعُ . { [ع] آجیتق ، آجیدماق ؛
تَفْجِیعُ { آجیدوب آغزغنی :
[تَفْجِیعُ قلب ، بر عضوک تَفْجِیعی]
جمی (تَفْجِیعات) .

تَفْجِیصُ . { [ع] بر شیشک ، بر
تَفْجِیصُ { مادهک ایچ یوزنی دقتله
آراشدیرمق ، بر شیشک ایچ یوزنی دقتله
آراشدیرمق : (تَفْجِیصُ امور ، تَفْجِیصُ
علت ، کیفیتک تَفْجِیصُ) : جمی
(تَفْجِیصات) .

تَفْجِیرُ . { [ع] اوگونمک . (افتخار)
تَفْجِیرُ { ایله معناهجه مترادفدر .
جمی [تَفْجِیرَات] : (تَفْجِیرَات شاعرانه) .

تَفْجِیمُ . { [ع] تعظیم ، یوجه عد
تَفْجِیمُ { ایتمک ، اولولامق §
حرفی قایا ، قالین تلفظ ایتمک .

تَفْجِیدِهِ . { [ع] نفسنی غیره فدا ایتمک ،
تَفْجِیدِهِ { جاتم فدا اولسون دیمک .
تشدید ایله او قوماملیدر .

تَفْجِیرُ . { [ع] کوکل فرحاندیرمق
تَفْجِیرُ { ایچون قیره چیقمق ،

تَفْجِیحُ . { [ع] [ع] معده بی آجیق یعنی
تَفْجِیحُ { ککر مک معناسنده قوللانیلیر .

تَفْجِیرُ . { [ع] فتور و یرمک ،
تَفْجِیرُ { یرمک . جمی (تَفْجِیرَات) .

تَفْجِیشُ . { [ع] کرکی کی صوروب
تَفْجِیشُ { آراشدیرمق ، صور یلوب

آراشدیرمق : [تَفْجِیشُ احوال ،
تَفْجِیشُ امور] ، [تَفْجِیشُ مأموری]

= بعض امور ی صوروب آراشدیرمق
ایچون حکومت طرفندن نصب اولنان

مأمور . جمی (تَفْجِیشَات) : [اجرای
تَفْجِیشَات] .

تَفْجِیقُ . { [ع] یارمق ، یارمق :
تَفْجِیقُ { [تَفْجِیقُ خشیاره ، حطبک
تَفْجِیقُ] .

تَفْجِیکُ . { [ع] دیمک ، دیدمک ،
تَفْجِیکُ { [تَفْجِیکُ کتان] . لسا .

نمژده تخریف اولنهرق کسر تا ایله
(تَفْجِیکُ) طرزنده قوللانیلیر .

تَفْجِیکُ . { [ع] بوکمک ، بوکمک :
تَفْجِیکُ { (تَفْجِیکُ رسن) .

تَفْجِیمُ . { [ع] فتنه یه دوشورمک ،
تَفْجِیمُ { دوشورمک § مفتون

ایتمک ، ایدمک : [تَفْجِیمُ قلب شاعر] .

تَفْجِیرُ . { [ع] طاک یری آجیلماق :
تَفْجِیرُ { شفق سوکمک § زمیندن

صو قانیوب آقق . جمی [تَفْجِیرَات] .
ایکنجی معنا اعتباریله اصطلاحات طبیه .

دندرکه ایسیلمک کی دری اوزرنده

معیوب و مذموم مدر. ترجمه ده (کیشی بی
 کندی دکل ایل اوغلی اوغلیدر) (کیشی بی
 سوزی مشهوردر § بعضاً (مفاخره)
 معناسنه ده قولانیلیر که ایکی کیشی بر بر یله
 فخر لشمک دیمکدر. جمی (تفاخرات).
 «اب وجدیله تفاخر ایدن ایچد خوانک»
 «اهل اولان رد و قبولینه ویررمی احکام»
 (نعی)
 تفاریح { [ع] جمعدر. بیر تماجلر،
 آره لقلر دیمکدر،
 (تفاریح اثواب، تفاریح اصابع) مفردی
 اولان (تفرجه) قولانماز.
 تفاریق { [ع] (تفریق) ویا
 (تفرقه) تک جمی
 او اوب طبعه خوش کورینان اوافق
 تفک شیرل، ظریف و منتخب پارچه لر
 معناسنده اصطلاح اولمشدر. اکثریا
 حاجیلرک کتیر دکاری هدیه لره اطلاق
 اولنور.
 تفاسیر { [ع] تفسیر لر یعنی قرآن
 کریمک معانی منیفه سنی
 شرح و ایضاح ایچون یازلمش اولان
 کتابلر: (تفاسیر شریفه)
 تفاصیل { [ع] (تفصیل) ک جمی:
 (تفصیل متون)
 تفاضیل { [ع] فضل و مزیت
 یاریشنه چیتمق، طرفین
 فضل و مزیت مالکیت ادعاسنده بولتمق.
 § فضله مقدار. (حساب تفاضلی) =
 اصطلاحات ریاضیه دندر.

تفاوت { [ع] ایکی شی بر بردن
 فرقلی اولمق، ایکی شیتک
 بر برینه مخالف و غیر متناسب اولسی.
 اکثریا فرق معناسنده قولانیلیر:
 (تفاوت مقادیر، ساعتلرک تفاوتی)
 «بو شهر تازره برابر دکلسه باقیه»
 «بودر تفاوتی وجدی او کهنه بوتازره»
 (وجدی)
 «رونمادر. نشسته سنده هب تفاوت مالک»
 «ساقه صنعک ولی جام جهان پیراسی بر»
 (جلیمکرای)
 تفاعیل { [ع] تفعله لر که اصطلاحات
 عروضده مصراع ویا
 بیتک اجزای و زندن عبارتدر: (بر
 سوز مجرد افاعیل و تفاعیله مطابق اولغله
 شعر دن معدود اوله میه جفی. — کمال).
 تفأل { [ع] فال آجقم، فال
 طوتمق: (تفال بالخیر)
 = خیر ایله تفأل دیمک یعنی خیره
 یورمقدر. بومعناده (ایله) ادائیه
 قولانیلیر. جمی (تفالآت).
 تفصیل { [ع] فال آجیدیرمق،
 قاله باقدرمق.
 تفت { [ع] ریزه ریزه اولمق،
 اوافق اوافق پارچه لایتمق:
 [تفتت زجاجه].
 تفته { [ف] قیزمش، قیزغین،
 حرارتلی: [آهن تفته].
 تفتت { [ع] ریزه ریزه ایتمک،
 ایدمک، پارچه لایتمق:
 (تفتت زجاج).

- « کلز تفسیر اصلنه بر در حقیقی »
 « دریاده کرچه ظاهر اولور صد هزار موج »
 (راتب)
- تعییظ } [ع] غضبه کلمک، طارلق .
- تعییم } [ع] بولونلامق : (تعییم سما)
- تعییر } [ع] باشقه لاشدیرمق ،
 باشقه درلو ایتمک، ایدلمک ؛
 دکشدریمک ، دکشدریمک : (تغییر
 طرز قدیم ، تغیر موقع ، تغیر احکام)
 جمعی (تغییرات) .
- « کر قاره طاشلی قزل قان ایله رنکین ایتمهک »
 « طبعه تغیر و یروب لعل بدخشان اولماز »
 (فضولی)
- « اعجاز دکلیدرکه باری »
 « تغیردن آتی قیلدی یاری »
 (مقدمه)
- تعییظ } [ع] حدنه کتیرمک ،
 طارلق ، غضبلاندرمق
 معناجه (اغصاب) دن اقوادر .
- تف } [ف] حرارت ، صیحاقت :
- اولان (تاب) لفظیله برلکده قوللا .
 نیلیر : (شدت تف و تاب) .
- « برمی ایچیریک شاشقه کیم تاب و تفندن »
 (عون)
- تفاحر } [ع] بر آدم متصف اولدیغی
 خصائل و فضائل ایله
 اوکونمک معناسنه درکه اخلاق و ادابجه
- تعمیس } [ع] بانیرمق ، طالدر .
 مق .
- تعیج } [ع] نازلانمق ، ناز کویستر .
 جمعی (تعیجات) .
- تعی } [ع] نغمه ایتمک ، شرقی
 وغزل او قومق معناسنه درکه
- ترجدهده تعییر قدیمی (ایرلامق) در ،
 جمعی تخفیف یا ایله [تغییرات] در .
- « اولماز ترنماه هر دم فلك مساعد »
 « ایت روزوشب تغنی هیچ ایتمه فوت فرصت »
 (رشید)
- تعییه } [ع] بر آدمی زنکین ایتمک ،
 غنیمت بخش ایتمک . معناجه
- مترادفی اولان (اغنا) دن اقوادر .
- تعول } [ع] غوللشمک ، رنکدن
 رنکه کیرمک .
- تعوییه } [ع] آزدیروب یولدن
 چیقارمق ، صاپدرمق .
- معناجه (اغوا) دن اقوادر . تشدید
 ایله غلطدر .
- تعیب } [ع] غائب اولمق ، کوزدن
 نهان اولمق .
- تعییر } [ع] باشقه لاشتمق ، باشقه
 درلو اولمق ؛ حالی دکشمک :
- (تغیر احوال ، تغیر الوان ، تغیر اطوار ،
 تغیر افکار ، تغیر زمان) جمعی (تغییرات) :
- (تغیرات اصول) .

معکوسه طوغری ایچ ایچنه کچمسنه
اطلاق اولنورکه برمرض وخیم العاقبه دره .
تعلی { [ع] ظایه سورنگک ،
قاینامق . نادرآ استعمال
اولمشدر .

تعلیه { [ع] قایناتق § بهایه
چیمق ، بهالانق . ایکنجی
معناده (اغلاق) ایله مترادف ایسه ده
آندن اقوادر . تشدید ایله غلطدر .

تعلیظ { [ع] غلطه نسبت ایتمک ،
ایدلک ؛ غلط ایتمدی
دیمک ، دینلک § غلطه دوشورمک ،
دوشورلک ؛ یا گلتمق ، یا گلدلمق :
[تعلیظ اذهان ، صافدلانک تعلیظی]
جمی (تعلیظات) .

« غرض اخلاص ایکن ختم سوزدن »
« ریا تعلیظ ایدوب تبته قالدیم »
(پرتو پاشا)

تعلیظ { [ع] قبا و غلیظ باقمق ،
قبا سونلک . اصطلاحات
کیویوه دندر .

تعلیف { [ع] غلافه قویمق ،
قونلق : (تغلیف سیوف ،
خنجیرک تغلیفی] .

تعلیق { [ع] قیامق ، قبا یلق §
مغلق یعنی قبا یل سویله مک .
معناجه [اغلاق] ایله مترادف و آندن
اقوادر . جمی [تغلیقات] .

تعمید { [ع] قیننه قویمق ،
قونلق : [تعمید سیوف ،
تعمید خنجیر] .

معناسی افاده ایدن (غش) ماده سندن
مشتق اولان اشوکلله صافیت وخالصیتی
کیده روب خلط ایتمک ، قاریشدیرمق
معناسنه دره . معانی سائرهمسی لسانمزده
معتبر و مستعمل دکلدر : [تشیش
مسکوکات] جمی [تشیشات] : (اشبو
غدانک استعمارنده تشیشات بوقی کبی
ایسه ده — نوسال صافیت — اتمک)

تعیب { [ع] غضبه کلک ،
غضبلانق ، طارلق .

تعقل { [ع] غفلت کوسترمک ،
یلهمز لکدن کلک .
« تغافل » ایله مترادفدره .

تعقیل { [ع] غافل اولامق ،
اولانق : (تغفیل اشقبا]
تعطیه { [ع] اورتمک ، ستر
اکثر معنویانده
قوللائیلیر ، تشدید ایله غلطدر .

تعلب { [ع] حقسر و نام مشروع
استیلا و تحکم معناسنه درکه
ترکجه ده زور بالق تعبیر اولنور .
جمی (تغلیبات) .

تعلط { [ع] غلطه دوشمک ،
یا گلتمق .

تعلف { [ع] غلافانق ، برشی
قیننه کیرمک معناسنه دره .

اصطلاحات طبیه دن اولان [تغلف
آمءاء] = باغر صاقلرک طوللرنجه طرف

{ [ع] تغرد بلبل } جمعی (تغردات) :
{ [ع] تغردات طیور } .

{ [ع] غریب } غریبہ کوندرمک ،
تغریب } کوندرمک ؛ مملکتندن
جدا ایتمک ، ایدمک . اکثریا (نفی
وتغریب) طرزنده قوللانیلیر .

{ [ع] تغزیر } [ع] اخذ واعطایده بایع
تغزیر } مشتری بی آلدایمق معناسنه
اصطلاحات فقیهہ دندر .

{ [ع] تغزیم } [ع] ادایی لازم اولان
تغزیم } شیء اودتمک ، لازم .
التأدیہ اولان شیء اوده دمک : (دینی
تغزیم ، داینک تغزیمی) .

{ [ع] تغزل } [ع] شاعر غزل سوبله .
تغزل } مک ، غزل یازمق :
« تغزل تنزل دکلدیر — اکرم »

{ [ع] تغسل } [ع] بیقاعق ، صوابله
تغسل } بدنی کاملاً تطهیر ایتمک :
(تغسل شرعک وطبک ایجاب ابتدیکی
وظائف حفظ الصحه جملہ سندندر)

{ [ع] تغسیر } [ع] یورتمک ، اورتمک
تغسیر } [تغسیر فقیر] غشی
اواق ، کسندن کچمک ، بانلق :
[تغسیر ذاکران ، تغسیر عاشق] .

{ [ع] تغشیه } [ع] اورتمک ، اورتمک
تغشیه } غشی حالته کتیرمک ،
غشی ایدمک . تشدید ایله غلط قوللا .
نیلامیلیر .

{ [ع] تغشیش } [ع] صافی ، خالص
تغشیش } اولیوب قاریشیق اولوق

{ [ع] تغافل } غافل کورنمک ،
تغافل } غافل کی طاووزانق ؛
قصداً غفلت کورنمک ، کورنمک .
جمعی [تغافلات] .

« کوزلرم ناجی فصل بیکانه خواب اوله سون »
« کوزلرندن کوردیکم یازک تغافل خوابیندر »
(معلم ناجی)

« مان صراحی تغافلدر اول بتک یوقنه »
« زبانی بسته ناز ایسه چشمی لایلیدر » ؟
(ندیم)

{ [ع] تغایر } [ع] مغایرت کبی ضد
تغایر } اولوق ، باشقه اولوق .
جمعی (تغایرات) : [تغایر مسالک ،
تغایر مشارب ، تغایر مقاصد] .

{ [ع] تغدّی } [ع] ایکسی ده غدا لایمق ،
تغدّی } بسیلتمک معناسنده باشقه
{ [ع] تغدّی } باشقه لفظلردر : (لحم
ایله تغدّی ، سوت ایله

تغدّی ، سبزه ایله تغدّی) جملری
تخفیف (یا) ایله (تغدّیات ، تغدّیات)
در : (تغدّی نباتی ، تغدّی حیوانی) .

{ [ع] تغدّیه } [ع] غدا لاندرومق ، غدا .
تغدّیه } لاندیرلمق ؛ بسیله مک ،
بسیلتمک : (تغدّیه اطفال) چوجقارک
تغدّیه سی . بونکده اصلی (تغدّیه) در .
تشدید « یا » ایله غلط قوللانمیلیر .

{ [ع] تغرد } [ع] قوشلرک کوزل
تغرد } اوتوشمه سنه اطلاق اولنور :

یَرَّهْ . { [ع] اوزرینه آلق ، بر
تعهد } ایشک اجراسی ایچون
سوز ویرمک ، ویرمک ؛ برایشی یاقنی
درعهده ایتمک ، ایش یاقق درعهده
ایدلمک : [بوسپاراشک یولیه اجراسنی
تههدایتندی ، تههداماده] جمی [تههدات]
یَرَّهْ . { [ع] یاشامق ، کچنمک :
تعیش } [مدار تعیش ، طرز
تعیش ، تعیش کبارانه ، تعیش فقیرانه] ،
« هندلی وچینلور کبی صرف پرنج ایله
تعیش ایدن اهاایده = نوسال طافیت »
« تعیشم کرم سفره عطا دندر »

(نابی)

یَرَّهْ . { [ع] عیان اولق ، آشکار
تعین } اولق ، میدانه چیقمق :
[تعین حقیقت ، تعین مقصد ، تعین حال ،
تعین امنیه ، تعین ماده] § شهر تلنوب
میدانه چیقمق ، بللی باشلی آدم اولق ،
شهرتلی و معروف آدم لر صیره سنه کچمک :
جمی [تعینات] . [حال بوکه تاریخسز
برمکتوبک ، بروثیقه نک هویتی اطرافیه
زور تعین ایدیور — تحرییات تاریخیه —
علی کمال]

« بوله سون یارب تعین ناسزاردن بری »
(راغب)

« ابتدا حق تبین ایتملیدر »

« حقیقی حقسز تعین ایتملیدر »

(معلم ناجی)

یَرَّهْ . { [ع] عیلامق ، عیلامق :
تعیب } [تعیب سفها ، تعیب
اراذل ، تعیب معامله ، ادبسزک تعینی] .
جمی (تعیبات) .

« هب باشمزده در غم سودای زلف یار »
« بجنون دشت محنتی تعیب ایدرمی یز »
(یسری)

« کیسه نک بر کیسه بی تعیبیه یوقدر جراتی »
« اولسه دیوانخانه اسلامه آموغ پاسبان »
یَرَّهْ . { [ع] قباحتی یوزه اوره رق
تعیر } [اواند رmq ، اواندیرمق :
[تعیر مرتکب] .

یَرَّهْ . { [ع] عیان وبللی ایتمک ،
تعین } ایدلمک که موقع استعمالنه
کوره (نصب) معناسنی افاده ایدر :
[فلائک مدیریته تعینی ، تعین مقصد ،
تعین ماده] § اصطلاحزده عسکره
ویریلن ارزاق و ما کولاته اطلاق
اولنور . جمی اولان (تعینات) ده
بومعناده قوللانیلیر : [برنفر تعینی ،
قول آغاسی تعینی ، عسکر تعینی ،
تعین اتمکی ، تعینات لحمیه ، تعینات
بدلی]

« کریه بی اولدم که اهل عشقه آیین ایتدیلر »
« دیده کریانی سرچشمه تعین ایتدیلر »
(نورس)

یَرَّهْ . { [ع] بربرینی آلداتمق ،
تغابن } بربرینی آلدادش : [یوم
التغابن ، یوم تغابن] = قیامت کونی ،
روز محشر :

یَرُّهُ : { [ع] صیغتمق ، اعوذ بالله
نعوذ } چکمک . ینہ بو معنادہ
(اِسْتَعَاذَه) زیادہ قوللانیلیر .

یَرُّهُ . { [ع] عوض ، بدل آلتق ؛
تعوض } عوض ، بدل اوله رق
آلتق : [برشیئی تعوض ، بر شیئک
تعوضی]

یَرُّهُ . { [ع] اویالانوب اکلنمک ،
تعوق } چیکمک : [تعوق ماده ،
مصلحتک تعوقی ، فلانک اورادہ تعوق
ایدوب طورمه سی] .

یَرُّهُ : { [ع] نظر دکمک کبی
تعویذ } مضراتدن مصون اولوق
ایچون چوققرله وسائرهبه طاقیلان
نسخه یه دینیلیر : [تملیق تعویذ] .
« بن دخی غم می چکر دم نظر اعدادن »
« بازوی وصلده تعویذم اوله یدی حامیم »
(نابی)

یَرُّهُ . { [ع] بدل ویرمک ،
تعویض } بدل اوله رق ویرمک :
[آنچه نك تعویضی ، دواثر رسمیه ده
تعویض معامله سی کلیاً متنوعدر ، تعویض
مبلغ] . « تعویضاً » = قارشولنی
بولنلق صورتیله ویرمک . جمعی
(تعویضات) .

یَرُّهُ . { [ع] اویالاندیروب
تعویق } اکلندیرمک ؛ چیکدرمک ،
چیکدیرمک : [کوندریله چک مأمورک
تعویقی ، تعویق مصلحت]

یَرُّهُ . { [ع] عمومیشدیرمک ،
تعمیم } عمومیشدیرمک ، جمله یه
شامل قیلوق ، قیلتمق : (تعمیم معارف ،
تعمیم اوامر ، عسکرلکک تعمیمی) .
[تعمیماً] = عمومی اولوق صورتیله :
(مقام جلیل صدارتعظماندن ولایاته
تعمیماً یازیلان امرنامه ده) . جمعی
(تعمیقات) .

یَرُّهُ . { [ع] منهای لغویسی سترواخفا
تعمییه } ایتمکدر . معنای اصطلاح .
حیدی ایجد حسابیله سوبیله نیان تاریخ
منظومده ضمی ویا تنزیلی لازم کلن
عددی ایما و اشارت صورتیله کوستر .
مکدر . تشدید ایله غلط قوللانمیلیر .
یَرُّهُ . { [ع] خطاجولوق ایتمک ،
تعمت } هرکسک خطاسنی آرامق ،
حاکم تصورینی ویا یا کلتشنی بولمسه
چالیشیق . نادراً قوللانیشدر .

یَرُّهُ . { [ع] عناد ایتمک ، فکر
تعمد } وعزمندن دوغمه مک . اخلاق
ذمیمه دندر . جمعی [تعمدات] .

یَرُّهُ . { [ع] شدتله تکدیرایتمک ،
تعسیف } آزارلامق ، طارلمق :
(برمصومه قارشوی بوقدر تعنیف ایله
معامله ناروادر) جمعی (تعنیفات) .

یَرُّهُ . { [ع] اکری اولوق ،
تعویج } اکریتمک : (تعویج نهال
تعویج قامت ، تعویج ساعد) . « ایتمک »
ماده سیله ده قوللانیلیر .

عواقبى دوشونه جك قدر زمان سرورى .
 [تعمد اَقتل] = حقوق جزا اصطلاحجه
 اولجه دوشونيلهرك ابقاع ايدلمش اولان
 قتلدر . تعمداً قاتل اولديغى تحقق ايدن
 آدمك قانوناً اعدامنه حكم اولنور .

تعميق } [ع] درينلشمك ، درينلشمك ،
 تعمق } درينه كيشمك : (تعمق
 بحث ، تعمق بئز) جمى (تعمقات) .

تعمم } [ع] عموميلشمك ، عمومى
 تعمم } جمله به شامل اولوق :
 [تعمم معارف ، خدمت عسكريه نك
 تعممى ، تعمم نعمت الهيه]

تعمير } [ع] كور اولوق ، كوزلى
 تعمير } كورمنز حاله كلك .

تعمير } [ع] بوزوق شيئى دوزتمك ،
 تعمير } بوزوق شى دوزلدمك ؛
 اوكارمق يعنى فنا شيئى ابي ايتمك :
 [بتابى تعمير ، تعميرخانه ، تعمير خطا ،
 كوشكك تعميرى] ماديات ومعنويانده
 قوللانيلير . جمى (تعميرات) .

تعمير } [ع] ايله خاطرلى تعميره شتاب ،
 تعمير } ايله عرش الهى يى خراب ،
 (نابي)

تعميق } [ع] درينلشديرمك ،
 تعميق } درينلشديرمك ، ماديات
 ومعنويانده قوللانيلير : [تعميق انهار ،
 نهرلك تعميق ، تعميق افكار ، تعميق
 بحث] جمى (تعمقات) .

سواری تعليمی ، طوپچی تعليمی ، مچ
 تعليمی ، سلاح تعليمی] ، [بلوك ،
 طابور ، آلاى ، فرقه تعليمی] .
 (تعليمخانه] = برشى اوكرتمك ،
 مشق ايتك ايچون مخصوصنا ياپيلان
 محل . جمى اولان (تعليمات) اكثرثيا
 مفرد حكمنده برماموره كرك تحريراً
 وكرك شفاهاً و يرلين اوامرو بوواوسرى
 حاوى اولان ورقة ، مکتوب ديمكدر .
 [اوليابه كى تعليماته توفيقاً اكمال معامله
 ايدلسى] .

« اولاً ايلدى رجاى ثبات »
 « ثانياً ويردى شوبله تعليمات »
 (معلم ناجى)

تعلية } [ع] برنسنه يى يوكسلكمك ،
 تعلية } برشيتك يوقاروسنه چيتمق .
 معناجه (اعلا) دن اقوادر . § سرنامه
 يازمق مقامنده ده قوللانيلير : [تعلية
 نامه] = مکتوبه سرنامه يازلسى .
 تشديد ايله غلظدر .

تعمد } [ع] بر فعله عزم وقصد
 تعمد } ذهني ايله باشلامق .

(تعمداً) = ذهنأ عزم ايتك صورتيله
 بر فعله باشلامه . [تعمداً جرم] =
 اصطلاح فقهيهجه قصداً جرم ايشله مكدر ،
 بوتقديرده اوج شرط لازمدره اولاً =
 قصدك موجوديتي . ثانياً = عزم ذهني يه
 مبتنى اواسى . ثالثاً = فعلك وقوعيله

براقیلق : [تأدیاتك آى باشنه تعلیق ،
بوايشك فردايه تعلیق] .

« بزديبورديق كه بوايشلر كوريلور بركوننده ،
« ايشدي فردالره تعلیق بر آويختني »
(معلم ناجی)

§ [خط تعلیق] = خطوط اسلاميه دن
برنوع يازى به اطلاق اولنور . جمعی
اولان (تعلیقات] = اصطلاحجه بر
کتابك مندرجاتنی تصحیح ویا ایضاح ایچون
يازیلان ملاحظاته اطلاق اولنور .

تعلیل } [ع] سبب وعلت اولق ،
اوزره کوسترمك ،
کوسترمك : [شمدي به قدر کیممه سنی
نه صورتله تعلیل ایدیسنور .] « حسن
تعلیل » — صنایع ادبیه جمله سندنر .
جمعی (تعلیلات) .

تعلیم } [ع] اوکرتمك ، اوکره .
دلک : [بر فنی تعلیم ،
سلاح استعمالی تعلیم ، فنونک تعلیمی ،
تعلیم ادبیات]

« کاشانه بوذوق تعلیم ایت »
« رحمت حق خلقه تعلیم ایت »
(معلم ناجی)
« بلبلاره کیم ایلدی تعلیم زمرمه »
(لا)
« ایله سهك طوطی به تعلیم ادای کلمات »
« سوزی انسان اولور اما اوزی انسان اولمز »
(فضولی)

§ اصطلاحات عسکریه جه فنه مستند
انواع حرکات ، سکاناتی مشق ایتدیر .
مک ، اوکرتمك دیمکدر : [پیاده تعلیمی

تعلیق } [ع] ایلیشکی ، رابطه نی ،
مناسبتی اولق : [بوبله
بر ماده مهمه به تعلیق ایلدیکی جهته] ،
[بوايشك بکا تعلیق یوقدر ، کندیسنه
تعلیق اولدیغندن] § اصل معناسی
« آصیلیق » ایکن سومك ، محبت ایتک
مقامنده قوللانیلیر : [تعلیق قلب ،
قلبك تعالی] جمعی اولان (تعلیقات)
متعلقات معناسنده قوللانیلیر :

« آزاده لره قید تعلیق نه بلادر »
(نفی)

تعلیل } [ع] بوايشك اجراسنی
کبری براقق ایچون ویا خود
اجراسنی ایستمه مکدن طولایی سبب
وبهانه کوسترمك : [بو مأموریتی
کوچوک کور دیکندن عزیزتمده تعلیل
ایدینور] جمعی (تعلیلات) : [متعهدک
تعلیلات واقعه سی نظر اعتباره آلنه ماز] .
« تملل ایتمه که دمدر امانت اوله ادا »
(فضولی)

تعلیم } [ع] علم حاصل ایتک ،
ایدلک ؛ اوکرتمك ، اوکره .
نلک : [بر فنی تعلیم ، تعلیم فنون ، علم
طبک تعلیمی] .

تعلی } [ع] یوکسلیک ، یوکسک
اولق . جمعی تخفیف « یا »
ایله (تعلیلات) در .

تعلیق } [ع] آصمق ، آصیلیق :
[تعلیق قنسدیل ، تعایق
لوحه] § آصیبتیده براقق ، آصقیده

کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی - ۱۰ تیرماه ۱۳۹۰

ایتمک ، ایشلتمه مک ، ایشلدلمه مک :
 [ایام تعطیل ، زمان تعطیل ، تعطیل
 عمله ، تعطیل مکاتب] § طوردرمق ،
 طوردرمقی : [تعطیل حرکت ، تعطیل
 تأدیات ، تعطیل چرخ ، ماکنه مک
 تعطیلی] جمعی (تعطیلات) .

تعمطم } [ع] بیوکک صاتمق ،
 بیوکک طاسلامق ،
 قورولمق : [فلانک طور تعطمی شایان
 نفرتردر] . اصطلاحات طبیه جه مناسی
 بشقه در .

تعظیم } [ع] بیوکله مک ، اولولا-
 مق ؛ بیوک عد ایدوب
 حرمتلی طاورانمق : [کتاب اللهم
 تعظیم ، علمایه تعظیم] .

« سنساک اول خاقان اعظم کیم ایدر تعظیم ایله »
 « آستانکده خواقین جهان وضع جبین »
 (نفی)

« تعظیم ادین بیلیر سرشکم »
 « داماننه سر پیایر سر شکم »
 « معلم ناجی »

§ [تعظیماً] = اولولامق صورتیه ،
 بیوکله مک ایچون : [بفته صالونه
 کیرنجیه حاضر ونک جمله سی تعظیماً قیام
 ایتدیلر] جمعی (تعظیبات) .

تعطف } [ع] عفتلی اولمق ،
 عرض و ناموسه طوقونه جق
 فنا شیردن چکنمک .

تعفن } [ع] فنا فوقق ، لاشه
 کبی چورویوب فوقق :

[تعفن ایدن محله او طورمق طبیاً
 جائز دکدر] جمعی (تعففات) .

تعقد } [ع] دوکوملمک ، باغلامق
 مغللق یعنی آکلا شلماز
 طرزده اولمق : [تعقد کلام ، تعقد
 رشته] .

تعقل } [ع] صرف ذهن ایله
 برشیشی آکلامق ، عقل
 ایردیرمک .

تعقیب } [ع] آردی صیره
 کیتک ، آردی صیره
 کلک § آردینه دوشمک ، دوشولمک :
 [تعقیب اشقیا ، تعقیب مصالح] جمعی
 (تعقیبات) .

« ذوق وغم ، شوق وحن بربرین ایله تعقیب »
 (واصف)

تعقید } [ع] دوکومله مک ،
 دوکوملمک : [تعقید
 رشته] § عبارده بی مفاق ایتمک ،
 آکلا شلماز طرزده صوقق : [تعقید
 کلام ، کلامک تعقیدی] § عبارده ده

و ضوحسزاق یعنی آکلا شیلیه جق
 طرزده اولمق که اصطلاحات ادبیه دندر .
 « تعقید » ایکی قسمدر . بری (تعقید
 لفظی) دیکری (تعقید معنوی) در
 جمعی (تعقیدات) .

« تعقید ورکیکه اوغراماز هیچ »
 « ایله او قودقجه طبی تهیج »
 (مقدمه)

درجه افراطه و ارامق شرطيله ممدوح .
 ديكرى — شرعاً و عقلاً ممدوح اوليان
 حالاتده مذموم در . بوكله هر صورته
 سوء تفسير و استعماله اوغرامش و هيچ
 بروقت معنا و استعمالجه افراط و تفریطدن
 قور تلامشدر . [تعصبكارانه] =
 تعصب ايديجى به يا قبشه حق صورته
 [تعصبكارى] تعصب ايديجيك : [بر
 آلاى كندى نيلز نسناس مقوله سى
 مخلوقات تعصب جاهلانه ايله نظام جديد
 كى بر جند منظمك محويى التزام ايله
 دنيا و آخرتلى خراب ايلدiler — قوجه
 سكبان باشى — لايجه]

« اولمش انسانه تعصب براوكلماز علت »
 « حسن تدبيرك ايله قورتيلور آندن ملت »
 (شناسى)

تعصير } ماعى يعنى ضوى ، ياغى
 چيقارمق ايچون صيتمق : [تعصير
 عنب ، زيتونك تعصيرى] جمى
 (تعصيرات) .

تعطر } عطر لائق ، كوزل
 قوقولى شى سورونمك :
 [تعطر اثواب ، تعطر نسوان] .

تعطف } شفق و احسان
 جمى (تعطفات) :

[تعطفات سنیه] . جمى زياده قوللانير .

تعطيل } [ع] بوشلامق ، بوشلتمق :
 [تعطيل اشغال ، ايشك

تعطيل] § ايشدن ، كوجدن فارغ

[تعزيتنامه] = مصيبت دیده بر آمده
 يازيلان مکتوب ديمكدر :

« الهى دكلدر سوزم افتخار »
 « تسلى به مادر ايچون برمدر »
 « بو اسلوب ايله مقصدم تعزيت »
 « او محزوننه قلبى تقويت »
 (معلم ناجى)

عسر } [ع] كوج اولمق ، كو-
 عسر } جلشمك : [عسر امور ،
 كشفياتك عسرى] .

عسر } [ع] كوجلشدرمك ،
 عسر } كوجلشديرمك : [عسر
 امور] . بو مقامده « تعصيب » زياده
 قوللانير .

عشق } [ع] عاشق اولمق ، كوكل
 ويرمك .

عشير } [ع] اونده برينى آلمق ،
 اونده برى آلمق :
 [عشير مزروعات ، محصولاتك عشيرى]
 § اونده ابلاغ ، اونده تقسيم اتمك . جمى
 (عشيرات)

عصب } [ع] معنای لغویسی اقربا
 و متعلقاتی و منسوب

اولدینی قوم افرادی حقنده معاونت
 و مظاهرهت قیدنده بولمقدر . معنای
 اصطلاحیسی امور دینیه و عادات ،
 اخلاق ملیه و سائرده لزومسن ایجابسنر
 ثباتكارانه طرفداراق و غیرتكشلك
 كوسترمك ديمكدر . « تعصب » نوعینی
 شاملدره برى — خصوصات معقولهده

تَعْرِيبٌ } [ع] عربی خالته قویمق ،
عربی } عربچه لا شد رمتی ،
عربچه لا شد رملق : [بر اسمی تعریب ،
بر کله نك تعریبی] جمعی (تعریبات) .

تَعْرِيبٌ } [ع] کنایه و توریه
تَعْرِيبٌ } صورتیله سوز سویله -
مک . معنای اصطلاحیسی بر اثره ،
بر ماده یه ، بر کیفیته صاناشمق ، ایلیشمک
دیمکدر . جمعی (تعریضات) : [تعریضات
واقعه ناجیا ایدی] .

« بزه تعریض ایدنه بز دخی تعریض ایدرز »
(معلم ناجی)

« دشنام ایدر سه قصدی او شوخک جفا دکل »
« تعریضدر رقیبه کو کل سوز سکا دکل »
« لا »

تَعْرِيبٌ } [ع] لوم ، توبیح ایتک ؛
تَعْرِيبٌ } آزار لامق . اصطلاحات
فقهیه دندر که بر کیسه نك جرمنه کوره
حد شرعی اورلمق صورتیله تأدی
دیمکدر . جمعی (تعزیرات) در .
[طرف باهر الشرف آصف صائب
تدبیردن مظهر کوشمال تعزیر اولمش
ایکن بنه متنبه اولیوب — چلی زاده
تاریخی — صحیفه ۲۶۸] .

تَعْرِيبٌ } [ع] بر شیشی علامتلیله ،
تعریف } اطرافیلله آ گلامق ،
آ گلامق ؛ بر سنه نی آ گلامق جق
صورتده بیلدرمک ، بیلدرمک : [بر
موقعک تعریفی ، بر ماده نی تعریف ،
مسئله نك تعریفی] .

« کلی تعریفه نه حاجت نه چیچکدر بیلرز »
(لا)

تَعْرِيبٌ } [ع] عزتله مک ، عزتله ندر -
تَعْرِيبٌ } مک ؛ شرفلی ، قوتلی قیلمق .
معناجه « اعزاز » دن اقوادر : [تعزیر
اخیار] .

§ بر شیدک ماهیتنی بیلدیرن کلام ،
عباره : [شعرك تعریفی] § معرفه
قیلمق ، قیلمق : [کله نی تعریف ، کله نك
تعریفی] جمعی (تعریفات) .

تَعْرِيبٌ } [ع] مصیبت زده اولان
تَعْرِيبٌ } بر آدمی صبر و تحمله دائر
سوز لرله تسلی ایتک . ترکیه سی « باشکز
صاغ اولسون » دیمک . طرز فارسیده
یعنی « تعزیت » صورتنده دخی قوللا -
نیلیر . تشدیدایله استمه مالی غلط فاحشدر .

تَعْرِيبٌ } [ع] ترلتمک ، ترلدمک
تعریف } [صریضی تعریفی] ،
صریضک تعریفی] .

قیمت ، مسوده‌نك تعديلی ، تعديل
تعبیرات [جمعی (تعديلات)] .

« ممکن میدرخحقیقت‌اشیائی وزن ودرک »
« میزان عقله درهم تعديل ایکن ظنوز »
(ترجیع)

تَعْدِيَه { [ع] متعدی قیلقی ،
[برفعلی تعدیه ،
برفعلك تعدیه سی] لسانمزده « در »
ادات تعدیه در . مثلاً : « یامق » فعل
لازمی تعدیه ایتمك ایستر ایسهك
« یابدرق » طرزینسه افرانغ ایدرزكه
ایشته بوگا (تعدیه) اطلاق اولنور .

تَعْدُرُ { [ع] ممکن اولمه‌مق ،
[تعذر اولقی :] تعذر جمع
اضداد [کوجلشمك ، عذرلتمك :
وظائف خصوصیه‌یی ایفاده تعذر
وقوعنده ...] .

تَعْدِيبُ { [ع] عذابه گرفتار
اشکنجه ایتمك ،
ایدلك : [تعذیب روح] = جانی
صیقتمق ، [تعذیب حیوان] = فائده‌سز
نافله یورمق . جمعی (تعذیبات) .

تَعْدِیرُ { [ع] عذر کاذب ایراد
ایلك ، ساخته عذر درمیان
ایتمك : [یالانجی نك تعذیراتی کسه
نظر اعتباره آلاز] جمعی (تعذیرات)

تَعْدِیْلُ { [ع] لوم و تمعیب ایتمك .
جمعی (تعذیلات) نادراً
قولانیلیر .

تَعْرِضُ { [ع] ایلمشمك ، طاقیلقی ،
عرض } صاناشمق : [اهل ادب

کسه‌یه تعرض ایتمز] . (تعرضی) =
اصطلاحات عسکریه دندره . (تدافعی) نك
مقابلیدر : [حرب تعرضی ، اتفاق
تعرضی ، طوز تعرضی ، حرکات تعرضیه ،
ترتیبات تعرضیه] . جمعی (تعرضات) .
« حمایت ایت که سنك بریانار چراغگذر »
« تعرض ایله مسون روزکار بد کردار »
(ندیم)

تَعْرِفُ { [ع] برشیئی آراشدیره .
رق بیلیمك ، وقوف }
کسب ایتمك : [غوامض . مثنویه‌یی
تعرف دشواردر] بوکله‌یی « تعارف »
مقامنده قوللانتق یا کلاشدر .

تَعْرِفَه { [ع] بر ماده‌یه متعلق
ایضاحاتی حاوی ورقه ،
رساله ، تعریفنامه . مثلاً (کمرک
تعرفه‌سی) = امتعه واشیادن آلنسان
کمرک رسمنك درجات و مقادیرینی حاوی
دفتر . (واپور تعرفه‌سی ، شمندوفر
تعرفه‌سی) = واپورلرک و ترنلرک اوقات
حرکاتی و یا خود . موافقه کوره‌سیر و سفر
اجور اتنی مبین لوحه ، ورقه دیمکدر .

تَعْرِقُ { [ع] ترله‌مك .

تَعْرِی { [ع] صوینتق چیلایق اولقی .
استعمالی مادیات و معنویاته
شاملدر : [ثوابدن تعری ، رذائلدن
تعری ، قباچیدن تعری]

تَعَجُّبٌ . { [ع] یازی بی نقطه لامق ،
 یازی نقطه لامق : [تعجیب]

حروف ، تعجیب سطور [اعجاب]
 ایله مترادفدر .

تَعَجُّبٌ . { [ع] یوغورمق ، خیر -
 لشدیرمق : [دقیق تعجیب] ،
 دقیق تعجیبی .

تَعَدَادٌ . { [ع] صایمق ، صایلق :
 [تعداد نفوس ، تعداد
 حروف ، تعداد نقود ، ادواتک
 تعدادی ، تعداد وترقیم] .

« خلقک اوستنده اولان حق اولماز تعداد »
 (نابی)

تَعَدُّدٌ . { [ع] عددا لکم ، بردن
 زیاده اولمق ، عددی
 چوزالمق : [تعدد زوجات] .

تَعَدَّى . { [ع] ظلم اتمک : [تیمور -
 لنگک کردیکی برلرده
 اهالی به اولان تعدیسی § تجاوز اتمک
 [فعلک مفعوله تعدیسی] جمعی تخفیف
 « یا » ایله (تعدیات) درکه مظالم
 معناسنده قوللانیلیر . § اصطلاحات
 فقهیه جه عرف عادت و تعاهدک خلاقی
 اولان حرکاته اطلاق اولنور .

تَعْدِيلٌ . { [ع] معتدل قیللق ،
 قیلنلق ؛ ایکی طرفنی بر
 اتمک ، ایکی طرفنی برایدلمک : [تعدیل
 ترازو] § اعتدال حاله کتیرمک ،
 کتیرمک ، دکیشدیروب خفیفلمک :
 [تعدیل حدت ، تعدیل شدت ، تعدیل

مواقعه عسکری فن حربیه توفیقاً نقاط
 منتخبه به قویوب آماده اتمک ، اول صورتله
 عسکر یرلرینه قونیلوب آماده ایدلمک
 معناسنده استعمال اولنور : (تعبیه -
 الجیش) = اصطلاحات عسکریه دندر .
 عسکرک اقتضای حال و موقعه کوره
 یرلشدیرلمسی فنی . بولفظی تشدید ایله
 او قومق غلط فاحشدر .

« چکیده قطراتندن آفرینشده »
 « اولندی تعبیه خلقت و حقیقت بود »
 (سامی)

تَعْجَبٌ . { [ع] شاشمق : [شایان
 تعجب] ، جالب تعجب [.
 عجله اتمک ، عجله جیلک
 جمعی (تعجبات) .

تَعْجِبٌ . { [ع] شاشدرمق ؛ حیرته
 دوشورمک ، دوشو -
 رلمک . (اعجاب) دن اقوادر .

تَعْجِيزٌ . { [ع] صیقنتی و یرمک ،
 و یرمک ؛ جانی صیقنق ،
 جانی صیقنلق ؛ راحتسز اتمک ، ایدلمک .
 جمعی (تعجیزات) : [تعجیزات واقعه] ،
 چوق تعجیز ابتدی ، بوقدر تعجیزک
 معناسی یوق [.

تَعْجِيلٌ . { [ع] عجله اتمک : [بوقدر
 تعجیل] تعجیله سبب نه در §
 عجله ایتدیرمک ، ایتدیرلمک : [تعجیل
 امور ، تعجیل انشآت ، تعجیل سوقیات]
 جمعی (تعجیلات) .

ندلرینی تعریف و کندیلرینی تحقیر و تزییف
ایچونده قوللانیلیر: [فلانک حضورنده
تعبد ایدرجه سنه حرکت ایدیوردی].

« تعبد ایدوب ذاتکه روز وشب »
« رضای الهیگی قیلدی طلب »
(معلم ناجی)
« نه بر اهل دنیا به ایتدم تعبد »
« نه بر اهل تقویاه وار انتسام »
(وله)

یَسُّوُ . [ع] یوزینی اکیشتمک ،
تعبس } اکیشی یوز کوسترمک .
یَه . [ع] مضمورات و معانی بی لفظ
تعبیر } و عباره ایله بیان ایلمک :

[حسن تعبیر ، سوؤ تعبیر] :

« تعبیر ایدم طینت پاکنده کی لطفی »
(نفعی)
« حسن تعبیر و بلاغتمده بولتماز امثال »
« قصیده »

« آکا تنها گوشه تعبیر ایتمک ای کلک بسیم »
« حق بوکیم غایت خطانک زروه علیاسیدر »
(ندیم)

§ لفظ و معنا : [تعبیر شنسیغ ،
تعبیر بلیغ ، تعبیر غریب ، تعبیر لطیف] ،
[تعبیر مشهور] = معناسی ضرب مثل
حکمنی آلمش و نزد طامنه ده شهرت
بولمش اولان سوزلز دیمکدر . § دوشی
بورمق ، یورلمق : (تعبیر رؤیا ، رؤیانک
تعبیری) . جمعی (تعبیرات) : « تعبیرات
لطیفه ، تعبیرات حسنه » .

یَه . [ع] قویمق ، یرلشدیرمک
تعبیه } معناسنده . فقط اکثریا

صرتبه سنه واران معامله ، صورت
اجرا دیمکدر . جمعی (تعاملات) :
[تعامل قدیم ، حکم تعامل]

تَعَامِي } [ع] کورمز کی کورنمک ،
کوری کورمز لیمک ، کندینی کور
کی کوسترمک : [آثار فعلیه به قارشی
تعامی ایتمک جهل و غرضه حمل اولنور] .

تَعَاوِي . [ع] (معانقه) ککی
تعاویق } بربرینک بویوننه صارلمق
معناسنده در .

تَعَاوُن } [ع] بربرینه یاردیم ایتمک ،
تعاون } یاردیملاشمق : [جناب حق
فرقان کریمنده تعاون ایله امر ایدیور] :

« بو نه انجایی یوق تعابندر »

« بشره شان و یرن تعاوندر »

(معلم ناجی)

« نه کشور او سنه رایت کش جهاد اولسه ک »
« او اور تعاونه ارواح انبیا مأمور »
(نابی)

تَعَاهِد . [ع] (معااهده) ککی
تعاهد } بربریه عهد ایتمک ، عهد -

لشمک معناسنده در . جمعی (تعاهدات) .

تَعَب . [ع] زحمت ، مشقت ، یور -
تعب } غولاق :

« ایلرله قارشومده ایدنلر تعب »

« کورمدیکم یرده نه ایلر عجب »

(یحیی)

تَعَبِد . [ع] عبادت ایتمک ، قوللق
تعبد } ایتمک : [جناب حقه تعبد

فرضدر] § افراط خلوص و تمیق
کوسترن ریاکارانک معامله کاسه ایسا -

و معنویاتده قوللانیلیر : [تعاقب لیل
 ونهار ، تعاقب امواج ، تعاقب امور]
 « ایتسون اسباب معالیسی تعاقب اولسون »
 « خاطر نازکی خوش ، قلب لطیفی خرم »
 (نابی)

تعاقد } [ع] عقد لشمک ، معاهده
 ایلک . آز قوللانیلیر .

تعالی } [ع] یوکسک اولوق ،
 یوکسک . اکثریا معنویاتده
 و (ایتک) ، (ایله مک) ماده لرله
 قوللانیلیر . معناجه (تعلی) دن اقوادر .

[تعالی پرور] = یوکسکی التزام
 و ترویج ایدن ، ایدیجی دیمکدر .
 [تعالی الله] — الله یوکساتسون مقامنده
 جمله دعایه درکه استعمالی نظمه مخصوص
 کبیدر : [انسان اودرکه قلبندن هیچ
 بر زمان فکر تعالی بی چبقارماز . ترقی بی
 کندینه برمشوقه تعالی خواه انخاذا
 ایدرک کولکنی پدش نظرندن آیرماز —
 فیض آباد]

« اعداسنک آلچاقلنی ایتدجه توالی »
 « ایلر او ضیا کستر آفاق تعالی »
 (شان حضرت پیغمبریده — معلم ناجی)
 « تعالی پرورم نشر ایتدیکم افکار عالیدر »
 (وله)

« تعالی الله زهی دور دل آرای صفا آور »
 (نفعی)

تعامل } [ع] بربرده ، بر شیده
 اوتهدنبری جاری اوله
 کلن وعمل و اعتبارجه اصول وعادت

تعارض } [ع] حکم ، رأی ،
 فکرجه بربرینه ضد
 وعکس اولوق . جمعی (تعارضات) .

تعارف } [ع] برشیتی هرکس
 بیلدک ، بر شی جمله جه
 معلوم اولوق . مثالا : [تلغرافک
 فائده سی] ، [حضرت شیخ الاکبرک
 عالم اسلامیتجه تعارفی] .

تعباسر } [ع] بر شی کوجلشمک ،
 کوج اولوق . ینه بومعناده
 (تعسر) زیاده قوللانیلیر .

تعاضد } [ع] قول قوله طومتق ،
 بربرینه قول و یرمک .
 اکثریا (تعاون) مقامنده قوللانیلیر .

تعاطف } [ع] بربرینه محبت ،
 شفقت ایتک ؛ محبت ،
 شفقت کوسترمک : (تعاطف پدر
 و پسر) § معطوف و معطوف علیه
 اولوق ، عطفلاشمق : (تعاطف کلین)
 جمعی [تعاطفات] .

تعاطی } [ع] بربرینه و یرمک ،
 و یرشمک : [تعاطی]
 افکار ، تعاطی ، اقداح ، تعاطی ، مکاتب
 تعاضد } [ع] نظرده بیومک ،
 بیوک کورنمک : (تعاضم
 امواج) .

« کوکلم بیویور تعاضمکندن »
 « برجوش اولیور تلاطمکندن »
 (دریابه خطاب — معلم ناجی)

تعاقب } [ع] بر برینسک آردی
 صیره یور بیک . مادیات

{ [ع] فرقه نك تظاهري ، سفاشك
تظاهري [ع] بربرينه معاوت ايتك :
[ملونا كچينده حيدر پاشا فرقه نك
تظاهري اردوي هايونك مظفريتي تا مين
ايتدي] جمعي اولان (تَظَاهِرَات)
اكثر يا ايكنجي معناده قوللائيير .
(تَظَاهِر) ي (ظُهْر) مقامنده
قوللانق عيشر .

{ [ع] كوكلكه نك ، كوكلكه
تظلل (اولق . معناه) استظلال)
ايله مترادفدر .

{ [ع] ظلم و غدردن شكاي
تظلم (ايتك كه تركه ده دردي
يانق . حالي آكلانق ديمكدر .)
تظلم (حال) = دردي يانه رق بويون بوكك ،
مرحمت ديله مك . بوكله ده ذاتا ميدانه
دوكك ، آشكار ايتك معنابي موجود
دره بناء عليه [اظهار تظلم] ديمك
طوغري دكلدر . جمعي : (تَظْلِمَات) .

{ [ع] بربرينه عديل اولق ،
تعادل (بربرينه دنك كك . اشخاص
واشيباده استعمال اولنور : [ايكي
حوله نك تعادلي ، تعادل مبارزين]
جمعي (تَعَادِلَات)

{ [ع] دشمنك ايتك ،
تعادي (ايكي طرف بربرينه
عداوت ، خصومت ايتك .)
(مَعَادَات)
كبي جمعي تخفيف ايله (تَعَادِيَات) در .

{ [ع] مادي و معنوي
تطهر (تميزلنك ، پاكلنك :
[تطهر بدن ، تطهر قلب ، چرك مناهيدن
تطهر] جمعي (تَطَهَّرَات) .

{ [ع] مادي و معنوي
تطهير (تميزله مك ، تميزلنك ؛
پاكله مك ، پاكلنك : [تطهير لباس ،
تطهير مجرا ، تطهير قلب ، قابك تطهيري ،
جنبدن تطهير] جمعي (تَطَهِّيرَات) .
« بغات و سر كشاني هر طرفه بايمال ايتدي »
« اولندي همتيله دولتك تطهير داماني »
(ذيل فهرس عثمانی)

{ [ع] كوزل قوقولي شي
تطيب (ايله قوقولانق ، قوقو
سورونك : [تطيب سن سنيه حضرت
پيغمبريندر] .

{ [ع] تشام] ايله معناه
تطير (مترادفدر كه ، اوغورسز
ضايق ، اوغورسز لغه سبب اوله جق
كبي طويغولانق : [حضرت فخر عالم
صلي الله عليه وسلم تنيبه قطعي ايله امت
مرحومه لرني تطيردن منع بيور مشلدر] .
تطيب . [ع] خوش ايتك ، ابي
تطيب (ايدلك : [تطيب خاطر ،
تطيب قلب] كثر استعماله ميني
اكثر يا موصوفسز اوله رق قوللائيير :
[فلاني تطيب ، شوذاتك تطيب] كبي
جمعي (تَطْيِيبَات) .

{ [ع] بربرينه كورونك ،
تظاهر (طرفيندن ظهور ايتك :

تَطْمِئَةٌ } [ع] طلا ایتک ، ایدلک ؛
سوروب صیوامق ، سو-

ریلوب صیوامق . تشدید ایله غلط
قولانمه ملیدر : [تَطْمِئَةٌ جدار] .

تَطْمِئَةٌ } [ع] انسانک قلبنده ایناتمق
ایله حاصل اولان تلا-

شسزلق حالنه (اطمینان) دینیرکه
(تطمین) ده احوال سکونی و برمک
پیدا ایدینک دیمکدر : [اطمین قلب ،
نفسک تطمینی] کبی جمعی (تَطْمِئَات)
درکه = قابی قورقوسزلق ایله سکونته
کتیرن معاملهلر ، سوزلر دیمکدر .

تَطْوَعٌ } [ع] نافله نماز قیلیق .
(تَطْوَعًا) = نافله اوله رق
دیمکدر .

تَطْوَعٌ } [ع] بو یونه کردنلک
وسائر طاقق . (تطویق)
= بو یونه کردنک و سائر طاقق ،
طاقلق معناسنه درکه هر ایکسیسیده
نادراً استعمال اولنور .

تَطْوِيلٌ } [ع] اوزاتمق ، اوزا-
دلوق . اکثریا سوز
حقنده قوللانیلیر : [تطویل کلام ،
تطویل مقال ، مقاله نك تطویلی ،
بحثک تطویلی] جمعی (تَطْوِيلَات) =
جان صبیحی اوزون وزومسز سوزلر
دیمکدر :

« منتظر حسن اجابت ، مترقب توفیق »
« کلدی هنکام دما ایله مه تطویل کلام »
(نابی)

تَطْبِيقٌ } [ع] اویدرمق ، اویدرلمق .
مادیات و معنویاتده استعمال

اولنور : [معاملاتک قانونه تطبیق ،
مظروفک ظرفه تطبیق ، قولیات
و فعلیاتک شرعیاته تطبیق] § قارشیلار .
شدیروب اویغون اولدیغنه باقمق ،
باقلمق . بو معناده « ایله » اداتیله
قوللانیلیر : [مضبطه یی مسوده ایله
تطبیق ، حجتی سبجیل ایله تطبیق ، میزانی
ژورنال ایله تطبیق ، دفترک جدول ایله
تطبیق] جمعی (تَطْبِيقَات) ، (تطبیق
مهری) = اصحاب معاشک دواژ
رسمیه ده صورتلری اصولاً مسبجیل اولان
خاتم شخصیلرینه اطلاق اولنور .
(تَطْبِيقًا) = مطابق اوله رق اویدرمق
وقارشیلادیرمق صورتیله دیمکدر .

تَطْمِئَةٌ } [ع] اوکودمک ، اوکو-
دلک : [تطمین حنطه ،
شعیرک تطمینی] جمعی (تَطْمِئَات) .

تَطْرُقٌ } [ع] بول بولاق ؛ حلول
ایتک : [تطرق خلل] .

تَطْرِبٌ } [ع] طربلندرمک ، شوقه
کتیرمک . کرک بوکله و کرک

طربلمک معناسنه اولان (تطرب) لفظی
آز قوللانیلیر .

تَطْلِيقٌ } [ع] زوجه یی بوشامق .
(اطلاق) ده بو معناده

قوللانیلیر .

باشقه سنك موزون و یا منشور برسوزنی
كندی سوزی آراسنده ایراد ایتمكدن
عبارت برصنعت ادبیه در .

« بو محله عجب اوصافكه چسبان كورینور »
« نوله بو بیتنی باقینك ایدرسه م تضمین »
(نفی)

« بحمدالله زماننده بقول صبری شاکر »
« کریبان فلک مهجور دست آه شکوادر »
(نفی)

جمی اولان (تَضْمِینَات) باشقه معناده
قولالایلیر . مطلقاً بر ضرره مقابل ویریلان
پاره دیمکدر : [تَضْمِینَات حریبه]

تَضْمِیعُ { [ع] ضایع ایتمك ، محو
ایله مك ، تلف ایتمك :

[تَضْمِیع اوقات ، تَضْمِیع عمر ، تَضْمِیع
نفس]

« بربرده که بوق نغمه کی تقدیر ایدمه جک کوش »
« تَضْمِیع نفس ایله مه تبدیل مقام ایت »
(لا)

« ایله م بیده تَضْمِیع مداد وار قام »
(نابی)

تَضْمِیعُ { [ع] طارالمق ، صیقیشتمق .
مادیات و معنویاتده قوللا .

نیلیر : [تَضْمِیق مکان ، تَضْمِیق معیشت] .
تَضْمِیقُ { [ع] طارالمق ، طارا -
لدالمق ، صیقیشددرمق ،

صیقیشدیرلمق : [قورصه قزك جسم
لطیفنی تَضْمِیق ایدیور ، حقیقتی اعتراف
ایتدیرمك ایچون مظنونی تَضْمِیق] ،
[موقفی تَضْمِیق ، بر فکرک تَضْمِیق ، بر

قابی تَضْمِیق] جمی (تَضْمِیقَات) در :

« تَضْمِیق عروض بر جمعتدن »
« هم قافیه و ردیف رهزن »
(مقدمه)

« خیلی تَضْمِیق ایدلدی اهل حرم »
« ناکهان ایتدی رب کعبه کرم »
(معلم ناجی)

تَطَابُقُ { [ع] بر برینه اویغق ،
یکدیگرینه اویغون دو شمك .
مادیاتدن زیاده معنویاتده استعمال
اولنور : [تطابق افکار ، تطابق معنی ،
تطابق آرا] جمی (تطابقات) .

تَطَاوُلُ { [ع] اوزامق ، اوزون
اولمق : [تطاول ایام

محاصره] . (اسْتَطَالَه) دن زیاده
قولالایلیر § ال اوزاتمق ، ظلم و تعدی
ایتمك : [تطاول اشره] جمی (تطاولات)
اکثریا ایکنجی معنایه کوره قولالاشددر :
[تطاولات حرامیان] کی .

« مکر مقدمه صحت و سلامت ایش »
« زمانك تطاول علتله قالدیفی رنجور »
(نابی)

تَطَاوُرُ { [ع] پراکنده ، پریشان ،
طاعنق اولمق : [تطایر
سحاب] .

تَطِيبُ { [ع] کندینه طیب سوسی
ویرمك ، علم طبه آشنا

و منسوب اولدیفی حالدیه طیب کی
کورونمك . مقام مؤآخذه و تزئیفده
قولالایلیر .

تَضَاعَفَ } [ع] ذلیلانہ یاوارمق ،
نصرع } نفسی الجالتوب یاوارمق .

جمعی (تَضَرَّاتُ) : تضرعات کنہکارانہ ،
تضرعات ذلیلانہ [.

تَضَعِيفٌ } [ع] برقات دہا زیادہ -
لشدیرمک ، لشدیرمک ، زیادہ -

لشدیرمک . مادیات ومعنویاتدہ استعمال
اولنور : [مقدار معاشک تضعیفی ،

اضطرار درونک تضعیفی ، تضعیف مبالغہ ،
تضعیف آلام] جمعی (تَضَعِيفَاتُ)

§ ضعیفندرمک ، ضعیف قیلوق ،
ضعیف عد ایتک : [تضعیف غم] .

تَضَلُّلٌ } [ع] طوغری یولدن
ضالانہ دوشورمک .

(اضلال) زیادہ قولانیلیر . فقط بو
آندن اقوادر .

تَضَمَّنَ } [ع] حاوی ، مشتمل اولوق ،
ایچنہ آلمق . [بومکتوبک

تضمن ایتدیکی معانی لطیفه ، بوسوزک
تضمن ایتدیکی کنایه [.

تَضَمُّدٌ } [ع] یارہی مرہملی یاغ
ایله یاغلامق ، یارہیہ لاپہ

اورمق معناسنہدر .

تَضَمَّنَ } [ع] سبب اولنان ضرر
وزیانی اودہمک ، سبب

اولنان ضرر وزیان اودتمک : [امانت
ضایہبی تضمین ، دین معلوم المقدراری

تضمین ، اشیای ضایہنک امانتی تضمین ،
تضمین دین] § بر نسنہبی دیگر بر

نسنہیہ ادخال ایتک . بو معنا اعتباریلہ

« تعالی الله زهی دختن همایون هماسایه ،
« که تصویر دلارامی یتر اکنجه دنیایه ،
(نفی)

تَضَادٌ } [ع] بربرینہ ضد اولوق :

« کسب صورت ایلیوب جمع تضاد »
« آب و آتشدہ کورونمش اتحاد »
(ک)

§ بر عبارده معانی متقابلہبی جمع

ایتمکدن عبارت اولان بر صنعت
ادبیہدرکه آکا صنعت (تضاد)

اطلاق اولنور : مائی آیت کریمہدن
مقتبس اولان شومثال کبی [ای مالک

الملك دیله دیکنی اعزاز ، دیله دیکنی
اذلال ایدرسین] [تضاد طبیعتدن

باشقه غالباً بلنمزده هیچ مناسبت سماویہ
اولمدیفندن — تصویر افعال —

حاکف باشا [.

تَضَاعَفَ } [ع] چوغالوق ،
ایکی مثل آرتیق ، مادیات

ومعنویاتدہ استعمال اولنور . جمعی
(تَضَاعُفَاتُ) : [تضاعف عمر ،

تضاعف درد ، تضاعف آلام ، تضاعف
باران ، تضاعف سیل] [انسانلرک

تحصیل معارفدهکی تکاسلرینہ باقوبده
سعیگه فتور کتیرمه . چالش ! زیرا

عمرک تضاعفی ممکن دکلدور —
ملاحامینک اوغلانہ نصیحتی — فیض

آباد [.

تَضَرَّرَ } [ع] ضرره ، زیانه
اوغرامق ، ضرر دیده

اولوق : [تضررناس ، موجب تضرر]

سوزه — تصوّف — اطلاق اولنور .
جمی (تصوّفات) .

« او قوسه ك علم تصوّف نه ضرر »

« باك بیل تصفیة باطن ایدر »

(وهی)

تصویب } [ع] بر آدمك قول
ويا فعلنه صوابدر ديمك

دینلك ؛ صوابه نسبت ایتك ، ایدلك :

[بورائی تصویب ایدی ، او قول تصویب

ایدلدی ، برسوزی آكلامه دن تصویب

ایتك بدلا قدر [جمی (تصویبات) .

تصویت } [ع] سسلتك ، سس
چيقارمق : [تصویت

مزمار ، تصویت نای] .

تصویر } [ع] صورت ویرمك ،
صورتلندرمك ؛ صورتلندرمك

صورتلندرمك : [تصویر افكار ،

تصویر وقایع ، مسئله نك تصویرى]

بو معناده جمی (تصویرات) در .

§ رسم ایتك یعنی برشیهك صورتى ،

شكافى یایمق : [تصویر سیما ، تصویر

چهره] § (تصویر) رسم ایدلمش

اولان صورت ، شكل : [تصویر دلبز ،

تصویر جانان] بو ایكى معناده جمی

(تصاویر) در : [مجموعه تصاویر ،

تصاویر نادره] .

« سوار اولدقجه تصویرنده عاجزدر مصورلر »

« نه دن كلكو دقت ایلرسه اكر بهزاد اكرمانى »

(تقى)

« كنیوب برآل اتكلك هالده دن میدانه عزم ایتمش »

« سماده مواوى آیینى تصویر ایدر مهتاب »

(بلیغ)

اولان (تصنیفات) وجوده كتیرلمش ،
یابلمش کتابلر دیمكدر .

تصور } [ع] ذهنده صورت
ویرمك ، ویرمك ؛ برشیهی

ذهنده صورتلندرمك ، برشى ذهنده

صورتلندیرمك . مادیات و معنویاتده

قوللانیلان بولمظك جمی (تصوّرات)

در : [كندینى عاقل تصور ایدیوز ، زهى

تصور باطل] ، [تصوّرات و تصدیقات

= منطقك نظرى و عملی اقسامى]

(تصوّرى ، تصوّریه) = تصور دن

عبارت اولان یعنی وجود خارجیهی

اولیوب خیالی ، وهمی بولنان : [امر

تصوری ، امور تصوّریه] ، [امور

عسکریه و ضبطیه سنى و مجالسنی بولنه

قویمق ایچون تصور بیسورلمش اولان

شیلر — فوآد پاشا] .

« سحر ایدردم مدحكه كلدكجه امانیلیم »

« ایله مش حق وصفكى قید تصور دن برى »

(نفى)

« کیمدر ورن تصور تفتیس آدمه »

(لا)

تصوّف } [ع] شرییات و اعتقاد
دیاتی ایهاملى ، رموزلى

بر صورتده بیان ایدن علم و مسلك كه

بونك اربابى ظاهرى و باطنى آداب نبویه

ایله تخلیه ذات و اکتساب فیوضات

ایتمش بولنانلردر . آنلره اهل تصوّف ،

متصوّفه ، صوفیون دینیلیر . اصطلاح

عوامه كوره معلق ، كوج اكلاشیلان

ایتمک : [تصمیم سور ، تصمیم کیفیت ،
تصمیم ختان] جمعی (تصمیّمات) .

تصمیم . { [ع] صنعت و کلفت ایله
تصمیم } بر شیئی ماهیتندن دها
ای ، دها زینتلی و قیمتلی کوسترمک ،
اویله کورنمک : [تصنع عباره ، تصنع
متشیحانه] .

تصنیع . { [ع] صنعتجه غایتله
تصنیع } استادانه بر طرز بدیده
یاپمق ، یا بلیق : [بر ساعتی تصنیع ،
بر آلتک تصنیعی] § ساخته اوله رق
یاپمق ، دوزمه اوله رق پیدا ایتمک :
[بر حکایه بی تصنیع ، تصنیع حوادث ،
تصنیع اراجیف] جمعی اولان (تصنیعات)
دخی یالان و دوزمه شیر معناسنده
قوللانیلیر . (تصنیع) = اصطلاحات
طبیعه جه بر قطعه بدنک نقصان اولان
قسمی دیگر اعضانک جلدندن بر شریحه
آلنهرق انمام ایدمک دیمکدر .

تصنیف . { [ع] صنف صنف ایتمک ،
تصنیف } ایدمک ؛ طاقم طاقم
آیرمق ، آیرمق : [تصنیف مسکوکات
عتیقه ، تصنیف آثار قدیمه ، تصنیف
آثار منظومه ، حبوبات مخلوطه بی
تصنیف] § یاپمق ، یا بلیق : [بر
کتابک تصنیفی ، بر کتابی تصنیف]
بو معناده (تألیف) بوندن اقوادر .
بو معنا اعتبار بله کتاب وجوده کتیرن
ذاته (مصنف) دینله بیلیر . جمعی

تصلب . { [ع] قاتیلا شمع : [تصلب
تصلب] مایع [جمعی (تصلبات)] §
امور دینیله ده زیاده تعصب و غیرت
کوسترمک معناسنده ده قوللانیلیر .

تصلف . { [ع] او کورنمک ، حد
تصلف } واقنداردن خارج نفسنده
فضل و ظرافت ادعاسنده بولمقدر که بو
مثلولرک مسلکی باشقه لرینه تمدح ایله
کندی ادعاسنی تصدیق ایندیرمکدر .
جمعی (تصلفات) : (تصلفات نفعیانه)
[بویله بر امر خطیره اصحاب تصلفک
غرضی سیئه سندن ارباب هنرک قوه
میزه سنه التجا ایدرم — تصویر افکار] §

تصلیب . { [ع] قاتیلا شدرمق ،
تصلیب } قاتیلا شدرمق : [تصلیب
مایع ، لبنک تصلیبی] جمعی (تصلیبات)
تصلیبه . { [ع] صلوات شریفه
تصلیبه } کتیرمک ، صلی الله علیه
وسلم دیه دعا ایتمک : [تصلیه خوان =
صلوات کتیرمچی ، تصلیه ایدیچی
دیمکدر . تشدید « یا » ایله غلطدر :
[نام حضرت پیغمبری یاد اولندقجه
تصلیه ایتمک لازمدر]

« نام نبوی منتقش لوحه جاندر »
« دل پیش جلینده آنک تصلیه خواندر »
(معلم ناجی)

تصمیم . { [ع] بر شیئه قطعاً نکول
تصمیم } ایتمک اوزره نیت ایتمک ،
عزم ایتمک ، صورت قطعیه ده نیت

تصنی قلب [(تَصْفِیَہ) کلمہ سنہدہ
باقیدز .

تَصْبُغٌ . { [ع] کوج اولق ،
کوجلشمک : [تصعب امور ،

تصعب تعلم] .

تَصْفِیْحٌ . { [ع] ال چرمق ، ال
ایچلرینی بربرینہ اورمق .
جمی (تصفیحات) : [تصفیحات
اوباشانہ ، تصفیحات سرخوشانہ] §
برشیئی یایوان یا مق یعنی صفحہ صفحہ
ایتمک معناسنی دہ افادہ ایدر .

تَصْعَدٌ . { [ع] یوقاری چیتمق ،
یوقاری آغمق ، یوقاریلہ .

مق ، یوقاریلانمق . جمی (تصعدات)
اکثریا (بخره) و (روایح) حقندہ
قوللائیلر : [تصعدات سرزغیہ] =
صو ایرکیلوب قالان بتاقلق یرلردہ
ہوایہ چیقان قوقولر .

تَصْفِیْرٌ . { [ع] ایصلق چالمق ، ایصلق
چالار کبی سسلنمک :
[تصفیرات پاسبانان] جمی (تصفیرات)
تَصْفِیْفٌ . { [ع] صیرہ لامق ،
صف صف دیزمک ،
دیزمک] تصفیف جنود ، شاگردانک
تصفینی [جمی (تصفیفات) : تصفیفات
عسکریہ .

تَصْعِیْبٌ . { [ع] کوجلشدیرمک ،
کوجلشدیرمک : [تصعیب
امور ، تصعیب مصلحت ، برکیفیتک
تصعیبی ، بو ایشک تصعیبی] جمی
(تصعیبات) . بولفظ (تسهیل) مقابلیدر .

تَصْفِیْقٌ . { [ع] قانادچیرمق . جمی
تصفیق (تصفیقات) .

تَصْعِیْدٌ . { [ع] یوقاری چیقارمق ،
چیقارمق ؛ آغدرمق ،
آغدیرمق . § معدنیاتی اریدوب بخار
حالندہ اوچورمق ، ہوالندیرمق
معناسنی دہ افادہ ایدر .

تَصْفِیْہٌ . { [ع] صافی قیلق ، قیلنق ؛
صافیتمک ، صافیلمک :
[تصفیہ ماء ، تصفیہ قلب ، تصفیہ
مشروبات ، تصفیہ دیون] تشدید «یا»
ایلہ غلط فاحشدر .

تَصْغِیْرٌ . { [ع] کوچولتمک ، کوچو-
لدمک . [اسم تصغیر] =
معناسنی کوچولککہ دلالت ایدن اسم .
بوکبی اسملرک حرف اولی قاعدہ مضموم
اولور . مثلاً (فعلیل ، شویمر ، عیند)
کبی : [تصغیر صحیفہ ، تصغیرحروف ،
تصغیر ستون] جمی (تصغیرات) .

«ایدهیم تصفیہ قلب ایلہ آغاز دعا»
«تاکہ مرآت اجابتدہ اولہ چہرہ نمود»
(منیف)

تَصْقِیْلٌ . { [ع] صیقل اورمق ،
جلا ویرمک ، ویرمک :
[تصقیل حدید ، تصقیل مرآت ،
صراپایی تصقیل] .

تَصْقِیٌّ . { [ع] صافیلمک ، صافیلمک
پیدا ایتک : [تصنی ماء ،

« لندن آلدی زمام تصرفی شمدی »
« ید مؤید بخت خدایکان کریم »
(نفی)

تصرف } [ع] آچیغه اورمق ،
آچیق بیلدرمک ، بیلدیرمک : [تصریح
صرام = صرامک تصریحی]

« دل ویردیکمز یاره نگاه غضبندن »
« تصریحجه مجال اولمدی ایما ایله چکدک »
(نائلی قدیم)

[تصریحاً] = تصریح صورتیله ،
[بالتصریح] = تصریح ایله یعنی آچیقدن
بیلدیریلرک جمعی (تصریحات) .

تصریف } [ع] کیف مایشا قلب
وتحویل معناسنه درکه
حق آسیده قوللانیلیر . (تصاریف)

طرزنده اولان جمعی بومعنايه مخصوصدره:
[تصاریف مبدع بی مثال] . [تصریف
ریاح] = روزکاری برسمتدن دیگر
جهته دوندرمکدرکه بونک متصرفی
مقاب الاحوال اولان جنابرب الفلق دره .
§ علم صرف اصطلاحجه برکله بی
صیغه له مق ، صیغه لثقی دیمکدره . مثلاً :
(ضرب) ماده سندن [ضرب ، یضرب ،
ضرباً ، ضارب] تصریفی کبی [فعلک
تصریفی ، کله بی تصریف ، علم تصریف]
بومعنايه جمعی (تصریفات) دره .

« قدیمی مائده پرورد آستانکدر »
« وایک اولدی تصاریف دهرایله »
(نابی)

تصرف } [ع] معانی عیدیه بی
افاده ایدر . استعمال

یعنی : قولالتمق معناسنه دلالت ایدر .
مثلاً : [تحکیم ، کله سنی محکم قلیق
معناسنده تصرف ایتمشکه معنای
عربسته مخالفدر] § دیله دیکنی یا بق
صورتیله بالاقتدار اداره ، کائناتده
تصرف الهی :

« اسرار خفیه وار بیلنمز »
« اطوار تصرف خداده »
(لا)

§ فاعل مختار اولوق صورتیله ضبط
ایتمک ، ایدمک : [برخانه بی تصرف ،
تصرف املاک ، حق تصرف] . بو
مقامده اصطلاحات فقهیه دن اولوب
صور مختلفه ده استعمال قلمشدر
§ اسرافسز اداره ایتمک ، اسرافدن
صافتمق : [قاعده تصرف ، تصرفه
رغایت ایدر] § (اقونومی) مقابلی
بولنان (اقتصاد) ه رغایت ایله آرتیرمق :
[محمدبک آیده اون ایرا تصرف ایتمکجه
راحت ایدمهز ، مصارف کشفیه دن
برخیلی آچیجه تصرف ایتدی]
§ [بالتصرف] = تصرف صورتیله ،
تصرف ایله . جمعی (تصریفات)
§ منکوحه ویا جاریه به معامله زوجیه
اجرا ایتمک :

« خلقه خوبلردن وصال راحت افزادر غرض »
« عاشقه آنجق تصرفسز تماشادر غرض »
(فضولی)

« بیل علتی قبل صوگره مداواته تصدی »
 « هر مرهمی هر یارده مرهم می صانبرسك »
 (لا)

« جوابه ائمه تصدی سؤالی آكلامه دن »
 (معلم ناجی)

تصدیر { [ع] منشی و مؤلف اثرینه
 و کتابنه دیباجه وضع

ایتمك § اسطار ایتمك ، صدور ایتمك .
 برنجی معنا لسانمزده نادرأ مستعلمدر .

معنای مشهوری ایکنجیسی در . مثلاً :
 [دیوان هایوندن تصدیر بیوریلان

فرمان عالی] تعبیری کی . جمی .
 (تصدیرات)

« ایلوب طی طوامیر سخن ای حق »
 « بریدر ایلر ایسه ك غیری دعای تصدیر »

(اسماعیل پاشا زاده)

تصدیع { [ع] باشنی آغیرتمق ،
 باش آغیرتمق ، باش

آغیریدلق . جمی (تصدیعات) ؛
 (تصدیع سر) تعبیری خطای فاحش

اولدیغندن قولانمه ملیدر .
 تصدیق { [ع] برآدمك كلامنه

تصدیق } كركچكدر دیمك ،
 دینلك ، صدقنه حکم ایتمك ، حکم

ایدلك : (تصدیقاً) = تصدیق
 صورتیله ، (بالتصدیق) = تصدیق

ایله . جمی (تصدیقات) : [هر
 سوزی بلا تحقیق تصدیق ائمه ملیدر ،

بوماده نك تصدیق جدهأ تدقیقه
 محتاجدر] .

طوغر لتمق ، طوغریدلق : [تصحیح

کتاب ، تصحیح عباره ، تصحیح ذهاب] .
 (عزته صحیفه سنی تصحیح) = اصطلاح

طباعته مرتیلر ك یا كاشنی دوزلتمك
 دیمكدر . (تصحیح مزاج) = وجودك

فئالغنی دوزلتمك مقامنده استعمال
 اولونور . جمی (تصحیحات) .

« مزاج عالی تصحیحه سعی ایدن هرگاه »
 « کورر دوا کی چین جین استکراه »

(سعید سری)

تصحیف { [ع] یازیده خطاء تغیر
 ایتمك ، ایدلك مثلاً :

[معموری] ی [معمور] و [سور] ی
 [شور] یازمق کی . جمی (تصحیفات) .

تصدیر { [ع] ائک باشه اوطورمق ،
 صدر مجلسه کچمك ، مجلسه

ائک اوستده اوطورمق : [کبر و نخوت
 جیلیه سی اقتضاسنجه هر زه ده بولونسه

تصدیر ایتمك ایستردی] .

تصدیع { [ع] طاغلق ، پراکنده
 اولق ، آیرلق ؛ یاریلوب

چاتلامق : [تصدیع ارض ، تصدیع
 زمین] .

تصدیق { [ع] صدقه و یرمك ،
 و یرمك : [فقرايه تصدیق

امر شرعیدر] جمی (تصدیقات) .
 « متکبرلره کبر ائمه تصدیق صاییلیر »

(ك)

تصدی { [ع] شروع ، مباشرت ،
 تشبث ؛ باشلامه :

آرامقزین . (تصادفی) = راست کله ، تصادفه منسوب دیمکدر .

تصادم } [ع] مصادمه معناسنده در .
یعنی قاتی ایکی جسم بر برینه چاتقی ، اوروشتی دیمکدر : [تصادم سفاش]

تصارع } [ع] بر بریله کورش ایتمک .

تصاریف } [ع] (تصریف) کُ جمعی . اورایه مراجعت .

تصاعد } [ع] یوقاری چیقمق ، آغمق : [تصاعد انجیره ، بخارک تصاعدی ، بالونک تصاعدی ، دو مانک تصاعدی] . جمعی (تصاعداً)

تصاعر } [ع] کوچوک کورونمک ، کوچولمک ، کندیخی کوچوک کبی کوسترمک .

تصالب } [ع] اصطلاحات طبیه دن کلمه مولده در = خاچوا . ری چاراز اوله رق طمارلرک بر برینه قاووشمنه وینمه سنه اطلاق اولونور .

تصانیف } [ع] (تصنیف) کُ جمعی . کتابلر ، اثرلر ، دیمکدر : [تصانیف معتبره] .

تصاویر } [ع] (تصویر) کُ جمعی . رسملر ، صورتلر دیمکدر : [تصاویر نادره] .

تصحیح } [ع] صحیح قیلیمک ، قیلیمق : [تصحیح نسب ، تصحیح شایمه ، تصحیح روایت] § یا گنیش

تشیع } [ع] شیعه دن اولوق ، شیعیلمک کیرمک ، شیعیلمکی قبول ایتمک .

تشید } [ع] یوکسک و محکم قیلیمق ، قیلیمق : [اطراف بنای تشید ، باروی قلعه بی تشید] § تقویه و تحکیم معناسنده معنویاتده دخی قوللا . نیسلیر : [زیدک بو حرکتی عروک ملاحظه سنی تشید ایلدی] .

[قلعه منیعه استانبولک محتاج تعمیر اولان محللرینک فوق المأمول تشیدی حاصل اولدی — چابی زاده تاریخی — صحیفه ۲۷۱]

تشیع } [ع] فارشیلامق معناسنه اولان (استقبال) کُ مقابلیدر . معناسی = یوله کیدن بر آدمی آیرلیق محسنه قدر کتوروب وداع ایتمک ، بربره کیدن آدم آیرلیق برندن چکیرلمک : [رسم تشیع ، مراسم تشیعیه ، سفیری تشیع ، فلانک تشیعی] .

تصاحب } [ع] صاحب چیقمق ، صحابت ؛ صیانت ایتمک ، ایتمک . بومعناده (تصحیب) ده قوللانیلیر . جمعی اولان (تصاحبات) ک مقام ذمده استعمالی اکثردر .

تصادف } [ع] راست کلک ، آرامقزین بولوق . جمعی (تصادفات) . تصادفاً ، بالتصادف = تصادف صورتیله ، تصادف ایله ،

۱۳
مغزده دن
ک
مغزده دن
مغزده دن
۶۰
یارمه در

« عشق در اول نشوئه کامل کیم آندند مردام »
 « میده تشویر حرارت، نیده تأثیر صدا »
 (فضولی)

تشویش { [ع] قارمه قاریشیق
 ایتک ، ایدمک : }

[تشویش امور ، تشویش شعور ،
 تشویش معاملات ، تشویش افکار]
 جمی [تشویشات] در : [اورجاریه ده
 کوریلن تشویشات] .

« بریدر چرک تشویشات و چرک خود نماییدن »
 « ملامت اهلی آزاده زرق وریا بولدم »
 (عارف حکمت)

« زوار ! بوکفت و کو روامی »

« تشویش ایدیورسکز صفامی »

(معلم ناجی)

« پارلاق کورینور اگرچه سامی »

« تشویش ایدر اکثر کلامی »

(مقدمه)

تشویق { [ع] شوقه کتیرمک
 وشوقلندرمک ، شوقلند . }

یرمک ؛ ایستک و یرمک ، ویرمک :

[اطفالی تحصیل علومه تشویق ، اطفالک]

اوصلی و ناموسلی اولمیرینه تشویق [جمی]

[تشویقات] در : « تشویقات واقعه نك

ثمرات نافعہ سی »

تشهد { [ع] قعده ده شهادتینی
 مشتمل اولان تحیاتی اوقو . }

مق . [تشهد مقداری] = آزوقت ،

براز زمان دیمکدر : [جامع شریفده

شیخ افندی ایله تشهد مقداری کوروشدک] .

تشهی { [ع] اشتها لائق . بر شیشی
 میل و حرص ایله ایسته مک . }

تشهیر { [ع] شهر تلندرمک ،
 شهر تلندیرمک : [هوس] }

تشهیر ، مقصد تشهیر [§] میدانه تویمق

قولتی ، خلقه بیلدیرمک ، کوسترمک ،

کوسترتمک : [تشهیر جانی ، قاتلک

تشهیری ، اشیانک تشهیری ، افسه نك

تشهیری] § چکوب صییرمق ، چکیلوب

صییرمق : [تشهیر سلاح ، سونکوی

تشهیر ، بجاغی تشهیر ، سلاحک تشهیری] .

« ایتک » ماده سیله قوللانیلیر . جمی ،

معانی مختلفه ده [تشهیرات] در .

« بن نزل ایله مش اولسه م رقیب حاسدی »

« رعد هجومه بتون دنیا به تشهیر ایلرم »

(شیخ وصفی)

« حسنکی اشعار مشهوره مله تشهیر ایلدم »

(معلم ناجی)

تشیح { [ع] اختیار کبی کورنمک ،
 قوجا لامق ، اختیار }

طوری طاسلامق : [کنجلیکده طور

تشیح یا قیشیق آلاز] § شیخ اولدینی حالده

شیخ ایش کبی کورنمک ، شیخلق

طاسلامق : [آداب طریقتی بیلمه ینلرک

اوضاع تشیحکارانه لری باعث ایتسام

انام اولور] .

تسید { [ع] مرتفع ، محکم اولمق ؛
 تسید بنا ، تسید برج . }

تسیطن { [ع] شیطانلق ایتک ،
 تسیطن } § تسیطنتکارانه حرکته

بولمق ؛ شیطانلاشمق .

تَشْنِيعٌ . { [ع] زیادہ عیلامق ؛
تَشْنِيعٌ } یزَمَك : « تشنیع لسان

ادبہ یا قشماز » جمی [تَشْنِيعَات] در :
« تَشْنِيعَات حَسُوْدَانَه »

« یَنَه سَن ایلَمَه طَعَن وَ تَشْنِيع »

« اهلنہ راجع او اور فعل شنیع »

(وہی)

تَشْنِيفٌ . { [ع] کوپہ طاقق ،
تَشْنِيفٌ } طاقمق : (کوش عروسی

تَشْنِيف ، کوش عروسک تَشْنِيف)
لسانمزدہ بوکلہ قولانغی تزین ایتک
معناسندہ استعمال اوانور .

[تَشْنِيف سَاز] = زینت و بریجی ،

سوسلہ بیجی : (اوقات خمسہدہ تَشْنِيف

سَاز آذان امت اولان اذان محمدی)

« بورد امید اولنہ کوش منیف »

« خبیر حافیتکله تَشْنِيف »

(منیف)

تَشْوِشٌ . { [ع] قارمہ قاریشیق
تَشْوِشٌ } اولق : [تشوش امور ،

تشوش شعور] .

تَشْوِيقٌ . { [ع] زیادہ رغبت و ایستک
تَشْوِيقٌ } کوسترمک ، شوقلنمک :

(کمال تشوق ، اوبورک طعامہ تشوق)

تَشْوِيقٌ . { [ع] صاتیلق حیوانی
تَشْوِيقٌ } بازارہ چیقاروب کوسترش

ایتمک § برآمدہ عاز و حیا و برہ جک ،

اوتاندیرہ جق برایش ایشلہ مک دیمکدر §

استیعاب ، احتوا ، اخفا معنالرینی افادہ

ایدر .

کبی معنالریده افادہ ایدر . مثلاً
[تَشْنِيعَان دشت کر بلا] = جملہ سی
کر بلا دینیلان اووہنک صوصامشلیری
معناسنی افادہ ابتدیکی کبی (تحصیل
علومہ تشنه ایدی) جملہ سیده علملری
اوکرتمکک بک ایستکلی ایدی معناسنی
بیان ایدر .

تَشْنِيعٌ . { [ع] تشنهک ،
تَشْنِيعٌ } صوصوزلق : (حال
تَشْنِيع ، دفع تَشْنِيع)

تَشْنِيعٌ . { [ف] صوصامش ، صوصوز ،
تَشْنِيعٌ } [لَب تَشْنِيع ، تَشْنِيع لَب] =

دوداغی قوریمش ، بک صوصامش « لَب
تَشْنِيعَان » طرزنده جمعنیر . [تَشْنِيع لَب ،

لَب تَشْنِيع] = دوداغی قوریمش ،

زیادہ صوصامش اولمہ . [دِل تَشْنِيع ،

تَشْنِيع دِل] = یورکی حرارتلی ، بک

ایستکلی . [دِل تَشْنِيع ، تَشْنِيع دِل] =

زیادہ هوسکارلق ، بک ایستکک :

« آدمک حالی هم حالی بیلیر »

« تشنهک حالی بیلمز سیراب »

(معلم ناجی)

« یارب نه وادیدر بوکیم جان تشنه جانان تشنه در »
(باقی)

« تَشْنِيعُ شَهْد وَ صَالِكُ دَر فَضُولِي نَاتَوَان »

(فضولی)

« رَشْمَةُ فَيْضِنَه ارباب فصاحت تشنه »

« کوییا چشمه الهام خدادر خامم »

(بیوک رشید پاشا)

تَشْمَعُ { [ع] شَعْلَانِق ، موم }
 تَشْمَعُ { باغلامق ، اریمش بال مومی

سورماک . [تَشْمَعُ کَبْد] = اصطلاح
 طبعیه قره جبرک طمر و انسجه سائره سنک
 کوچ-ولوب بوزلمه سی و بال مومی حالی
 آلمه سی دیمکدر .

تَشْمَعُ { [ع] قوقلامق . « استشمام » }
 تَشْمَعُ { ایله معناه مترادفدر .

فقط بو دیکرندن اقوی عد اولنور .
 مع مافیه لسانمزده (استشمام) زیاده
 قولانیلیر : (تشمم کا کل ، تشمم کل)

تَشْمِیرُ { [ع] صیغاق ، صیغاق : }
 تَشْمِیرُ { (کوملیکی تشمیر ، پاچه لک

تشمیری) لسانمزده برایشه کیریشمک
 معناسنده اکثریا « پاچه لری صیغاق »
 تعبیری قولانیلیدیگی کبی کذاک برایشه
 حاضر لاق معناسنده و مجاز صورتیه
 (تشمیر ساق ، تشمیر ساعد) تعبیر لری ده
 استعمال اولنور .

تَشْمِیعُ { [ع] اریمش بال مومنه }
 تَشْمِیعُ { باتیرمق ، باتیرلق :

(آستارک تشمیی ، بزئی تشمیع) .

تَشْمِیلُ { [ع] « فعل » بایسندن }
 تَشْمِیلُ { علی خلاف القیاس مصدر

ثانی اولوب احرامه بورنمک دیمکدر .
 « تَشْمَلُ » بومعناده لغتدر . § کتابت
 رسمیه ده دیکره تعلق و دیکری احاطه
 کبی برمعداده مستعملدر : (بو اصولک
 آنلرده تشمییلی اداره جه مناسب
 کورلدی) .

تَشْمِیمُ { [ع] قوقلامق ، قوقلا- }
 تَشْمِیمُ { دلق : (تشمیم شکوفه ،

فلیه نک تشمینی ، سنبلک تشمیی) .

تَشْمِیحُ { [ع] بوروشمق ، بوروشوق }
 تَشْمِیحُ { اولاق § اصطلاح طبعیه

یاره نک کریلوب بوروشمه سی و آزمه سی ،
 عضلاتک و خصوصیه ال و آباغک
 و جمناک اوله رق بوزیلوب و یاخود
 دتره یوب بوروشمسندن عبارت اولان
 عارضه عصیه دیمکدر که بوکلکه بین العوام
 « تَشْمِشُ » طرزنده تحریف اولنمشدر .

[تَشْمِیحُ جریحه ، جلدک تشحیحی] جمعی
 (تَشْمِیحات) : (دفته پاراغنک ممالک

جنوبیه اهلینسخه اولان کثرت استعمالی ده
 شدتلی اولان قوقوسیه هاضم ، مضاد
 تشحیحات ، مسکر ، مطمٹ اولمسندن
 نشأت ایدر) [تَشْمِیحُ مِزْمَار] =
 اصطلاحات طبعیه دندر . مینی مینی
 چوجقلمه عارض اولوب حواله دینیلن
 دلت عصیه اختلاجیه دیمکدر .

تَشْمِیفُ { [ع] کوبه طاقق :

« پرلانتنه کوبه تشف ایتمش »
 « سوسلمنده پک تکلف ایتمش »
 (معلم ناجی)

تَشْمِیگانُ { [ذ] صوصامیش }
 تَشْمِیگانُ { معناسنه اولان « تشنه »

نک جمعیدر که صوصامیشلر دیمکدر .
 بوکلکه نک کرک مفرد ، کرک جمعی پک
 هوسکار ، پک آرزوکش ، پک ایستکلی

تَشْكِيكُ { [ع] شكه دوشورمك،
دوشورمك؛ شهه ده }

برافق، برافلق: [اعتقاد يانده جهلاين
تشكيك ايده جك كلامي ايراد ائمه ليدير،
آنك تشكيكی [جمعی (تشكيكات) .

« دفتر عشاقده قیدم یوق دیو کیم دمبدم »
« یاره اغیار ایتدیرر تشكيك تشكيك اوستنه »
(اندرونی زاری)

تَشْكِيْلُ { [ع] شكه، صورته،
هیئته قویعق و قونلق؛ }

شکل ویرمك، ویرمك: (شورای
دولتک تشكیلی، دیون عمومیه عثمانیه
اداره سنك تشكیلی، مجلسی تشكیل،
قومیسونی تشكیل) جمعی [تشكيلات] =
« تشكيلات جدیده »

تَشْلِشْلُ { [ع] آتیله رق آقق،
یوکسکدن کنن صو }

شارلق ایله آشاغی به دوکلك که ترجه ده
بوصورتله آقان صولره (چاغلایان)
تعبیر اولنور: (تشلشل نهر، ایرماغك
تشلشلی) اصطلاح طبعه یوکسکدن
آقیدیلان صوغوق صو ایله دوش یا بق
دیگدر . جمعی [تشلشلات] :
(آمریقای شمالی ده کاش « نیساغارا
Niagara » شلاله سنك تشلشلات
مده شه سی) .

تَشْمَسُ { [ع] کونشلمك، کونش
شمس } اورمق، کونشك تأثیر یله

مضطرب اولمق :

تَشْفِي { [ع] شفا و راحت بولمق:
« بوعلت قابل تشفی دکلدر » }

بومعناده [تشفیه] صورت یله ده قوللا .
نیایور ! § حقیقده غضب و غیظی
اولان آدمدن انتقام آلمقله یورك
صوغومق . [تشفی صدر] = انتقام
آلدقدن صوکره یورك صوغومه سی .

تَشْفِيْقُ { [ع] شق اولمق، یاریلوب
آیرلمق: (تشقق صخور) . }

[تشقیق] = شق ایتمك، ایدمك ؛
پارچه پارچه یارمق، یارلمق: [تشقیق
جبل، صخره نك تشقیق] .

تَشْكُرُ { [ع] شکر ایتمك؛ نعمته،
احسانه، اییلکه قارشى }

ثاودعاده بولمق: (الثفاتكزه تشكر
ایدر) . بعضاً مقام تهكیده قولانیلیر:
« تشكر اولنور که او مقوله لرك مدح
و ثنالنردن بری یز » جمعی (تشكرات) .

تَشْكُكُ { [ع] شكه دوشمك،
شكده قالمق، شبهه لئمك . }

تَشْكَلُ { [ع] شكه، صورته
کیرمك؛ شکل آلمق، }

شکل لئمك: [تشکل بدن، تشکل وجود
انسان، دولت عثمانیه نك تاریخ تشکلی
« ۶۹۷ » سنه هجریه سیدر] جمعی
(تشکلات) : « تشکلات دولیه »

تَشْكِي { [ع] شکایت ایتمك؛ بر
فناغی، حقسزانی یانوب }

یا قیله رق سوبله مك :

عید اضحانک ایکنجی یعنی ذی الحجہ نک اون
برنجی ، اون ایکنجی ، اون اوچنجی
کونلیدر . § شرق طرفہ توجہ
ایتمک ، ایندیرمک معناسنی دہ افادہ
ایدر .

تشریک } [ع] شریک یعنی اورتاق
(فلانی) ایتمک ، ایتمک :

تشریک ایتمدی ، او آدمک بو ایشده
تشریکی جائز دکلدنر) § شرک قوشتمق ،
شرکہ قائل اولمق :

« تئزیه ایکن اقتضای عرفان »

« تشریکہ صاپاری اهل اذعان »

(آلای بکی زاده ناجی)

تَشْعِبٌ } [ع] شعبه لئمک ، شعبه
تَشْعِبٌ } پیدا ایتمک ؛ آیریلوب

قول قول ، طاقم طاقم اولمق : (تشعب
قبائل ، تشعب سلاله ، تشعب مسائل ،
تشعب انهار) جمعی « تشعبات » .

تَشْعِبٌ } [ع] قیل پیدا ایتمک ،
تَشْعِبٌ } قیلانتمق : (تشعب چهره) .

تَشْعِشُ } [ع] شمعشہ لائتمق ،
تَشْعِشُ } پارلاق حاصل ایتمک :

[تشمش سور] اسماعزده بوکله معنای
اصلیسیله برابر مکلفیت ، مکملیت ،
دہدہلی کبی معنالی اشراب ایدر .
عربیده معانی سائرہ بی افادہ ایلر .

تَشْعِبٌ } [ع] شعبہ لندیرمک ،
تَشْعِبٌ } شعبہ لندیرمک : [تشعب

مسئله ، دعوانک تشعبی] جمعی
(تشعبات) .

کسملک . اصطلاحات طبیہ دندر : (فن
تشریح ، تشریح نباتی ، جسمدی تشریح ،
جسمک تشریحی ، عملیات تشریحیہ)
§ حل و تفسیر ایلمک ؛ اطرافیلہ
شرح ایتمک ، ایتمک : (تشریح مسئله ،
مقالہ نک تشریحی ، تشریح مبحث وضوء)
جمعی (تشریحات) .

تَشْرِيعٌ } [ع] وضع قانون . حق
تَشْرِيعٌ } تشریح ، وظیفہ تشریح .

تَشْرِيفٌ } [ع] شرف لندیرمک ؛
تَشْرِيفٌ } شرف ویرمک : (خانہ

فقیرانہ می تشریف ایتمدی) § لباس
فاخر ، خلعت فاخرہ . ایوم بو معنادہ
استعمالی متروک حکمنده در :

« بی تعب شایسته تشریف اولورمی دوشلر »
(راغب پاشا)

« برکیجه تشریف ایروب مخفیجه چا کرخانہ می »
(واصف)

تَشْرِيفَاتٌ } [ع] « تشریف ک
تَشْرِيفَاتٌ } جمعیدر . اصطلاحات

رسمیہ دہ مراسم معنادہ ، ارباب مناصب
و مراتبک مقام ورتبہ لرینہ کوره معتبر
و صرعی اولان اصول تقدم و تأخر
دیکندر : « اصول تشریفات ، تشریفات
قلبی » ، (تشریفات) = تشریفاتجی ،
مراسم معنادہ مأموری .

تَشْرِيقٌ } [ع] ضیالاندیروب پار-
تَشْرِيقٌ } لائتمق ، پارلاق :

[تکبیر تشریق] = « الله اکبر الله
اکبر لاله الا الله والله اکبر الله اکبر
ولله الحمد » دیمک . [ایام تشریق] =

حداقتی بونکله ثابت اولور . جمی

(تشخیصات) .

« سازعشق ایدمه من کیمسه هواسن تشخیص »

« اول قدر وارکه هان ایشیدیلور برسسدر »
(روحی)

تشدید } [ع] شدتلمک ، شدت پیدا
شدت } اتمک ، ایدلمک : (تشدد

امراض ، تشدد عات) (اشتداد)

ایله معناه مترادفدر .

تشدید } [ع] شدتلندیرمک ،
شدت } شدتلندیرمک ؛ شدت

ویرمک ، ویرمک : (تشدید غضب ،

تشدید مرض ، تشدیدمعامله ، جزانک

تشدیددی) § شده له مک ، شده لثمک :

(حرفک تشدیددی ، تشدیدکله) §

شده یعنی شو (س) اشارت .

تشدب } [ع] طاغلق ، طاغنیق
اولقی . (تشذیب) =

آخاجک قابوقلرینی صویمق ، فضاله

دالارینی کسوب بودامق معناسنی افاده

ایدر .

تشرع } [ع] شریعتیه اویمق ،
شرع } شرع شریفه اویفون

اعمالده بولمق : (ارباب تشرع) .

تشریف } [ع] شرفلثمک ، کسب
شرف } شرف اتمک : (ملا .

قاتیله تشریف ایتدم ، قدومیله تشریف

ایدهرز) جمی (تشرفات) .

تشریح } [ع] دیلم دیلم ، پارچه
پارچه } پارچه یاروب کسمک ،

رکندیرمک ، یورکندیرمک : (تشجیع

مهاجمین ، تشجیع جنود ، غزائک تشجیمی)

جمی (تشجیبات) .

تشخیمد } [ع] بیه مک ، بیلمک ،
کسکینلثمک ، کسکینله دمک .

مادیات ومعنویاتده استعمال اولنور :

[تشخیمد اذهان ، سیوفک تشخیمدی]

جمی (تشخیمات) .

تشخص } [ع] شخص حالنه کلک ،
شکل وجسم پیدا اتمک :

(فضولی دیوانی اوقورکن صاحبی پدش

نظرمدده تشخص ایدیور) § برینک

شخصنی خاطره کتیرمک ، برینک شخصی

خاطره کتیرمک : (بیقبلی اوله رق

آمریقابه کیتدی ، آره دن خیلی سنه لر

کچدی . استانبوله عودتنده صاقلالی

کورنجه تشخص ایدمدم ، اوقدر

ماهرانه تبدیل شکل و قیافت ایدرکه

تشخصی ممکن اوله ماز) جمی (تشخصات) .

تشخیص } [ع] طایبق ، سچوب
بیلمک : (کندیسنی

کورنجه تشخیص ایدمه مدم ، اوقدر

غلبه لکده بونجه سنه دنبری کورمدیکی

برآدمی تشخیص اتمک قولای دکلدر)

§ کشف امراض معناسنده اصطلاحات

طیبه دندر : (تشخیص مرض) =

خسته لثمک نه دن عبارت اولدیغنی بولوب

تعین اتمک دیمکدر . « تشخیص امراض »

= طبک اک مهم قسمیدر . بر طبیبک

[تشام شرعاً ممنوعدر ، امر پیغمبری
تشامی منع ایدر . امر نبوی و ارایکن
خسوف و کسوف کبی حالات طبیعیہ
فلکیہ ایله تشام ایتک جمله ، ضعف
اعتقاده دلالت ایدر] .

تَشَاوُرُ . { [ع] بربریله دانشمقی ،
مشورت ایتک ، «مشاوره»
مقامنده قوللانلییر .

تَشَبُّثٌ . { [ع] ایشه یاشمق ،
عزم قوی ایله ایش طومتق .
جمعی [تَشَبُّثَاتٌ] در : (حسن نیتله
تثبت ایدن اکثریا موفق اولور) ،
(تثبث جرم) = اصطلاحات
قانونیه دندر .

« اوشامل الکرمک خیره در تشبثی هپ »
« موفق ایلیسه مولی تشبثانده »
(معلم ناجی)
« مرام اینجه مسبب بر آدمک کارین »
« ید تشبثنی جستجو ایدر اسباب »
(نابی)

تَشْبِيْكَ . { [ع] اجزاسی بالقی آغی
کبی بربرینه کچوب
صوقشمق ، شبکه شکلی آلق ، (تشبک
اغصان اشجار)

تَشْبِيْهٌ . { [ع] بگزهمک ، آگدیرمق :

تَشْبِيْطٌ . { [ع] شاعرک سوبله یه جکی
نشیده یه سود یکنی

ویا خود بدایع طبیعتی توصیف یوللو
برغزل و یا بعض ابیات ایله باشلامه سندن

عبارت برصنعت ادبییه اطلاق اولنور :
[اسکدارده واقع والده سلطان
مدرسه سننده سلفنی تعقیب ومنشور
اجلالنی اول جاه ابی مشال ایله تشبیب
ایتمشیدی — ذیل شقایق جلد ثانی —

صحیفه ۳۹۱]

تَشْبِيْكَ . { [ع] اجزاسنی بالقی آغی
کبی بربرینه کچوب

صوقشدیرمق ؛ شبکه شکلنه قویمقی ،
قوللق : [تشبیک اصابع ، پارمقلرک
تشبیک] .

تَشْبِيْهٌ . { [ع] بگزهمک ، بگزهمه -
دلک : [برقهرمانی ارسلانه

تشبیه ، برمعصومه نک ملکه تشبیهی]
(لاشبیه) = تشبیه سر ، بگزهمه تکسزین .
جمعی [تشبیهات] .

« سکا ای نور مجسم نیجه تشبیه ایدیم »
« یوغیکن وجه شبه تازه نهال چنی »
(ابن کمال)

« غلط ایتدم نه روا جنته تشبیه ایتک »
« باشقه در نعمت آسایش ماوای عدم »
(حا کف پاشا)

تَشْتٌ . { [ع] طاغلق ، طاغنیق
اولقی . اکثریا معنویاتده

قوللانلییر : (تشتت معاملات) .

تَشْتِيْتُ . { [ع] طاغتمق ، طاغیدلق .
کذلک اکثریا معنویاتده
مستعملدر .

تَشْجِيْعٌ . { [ع] شجاعتلندیرمک ،
شجاعتلندیرمک ؛ یون .

وجه تشابه یامادیدر « باش » لفظنك بحسب الوضوع انسان باشنه ومن حیث - التشابه لحنه یه ، صوغانه دلالتی کبی - میزان البلاغه]

تَشَامُّهُ } [ع] سوکشتمك . (مشامته)
تَشَامُّمٌ } مقامنده استعمالی قابلدر :

(تشاتم اشرا ، تشاتم اوباشان) .

تَشَاجِرٌ } [ع] آفاجلرك دالری
كبی اشخاصك بربرینه

کبریشوب نزاع وغوغا ایدیشمه سی
دیگدرکه لسانمزده ینه بو معناده
(مشاجرّه) زیاده قوللانیلیر .

تَشَارِكٌ } [ع] اورتاق اولمقی ،
اوتافلق ایتمك . [مشاركت]

مقامنده قوللانیلیر .

تَشَاعُرٌ } [ع] شاعر طوری
طافلقی ، شاعرك

طاسلامق :

« ارباب تشاعر چوغالوب شاعر آزادی »
« یوق اوبله دکل ، شاعرك آنجق آدی قالدی »
(معلم ناجی)

تَشَاكُلٌ } [ع] « مُشَاكَلَةٌ » کبی
بربرینه اویمقی ، دیکرک

شکلنه حالنه کیرمك . « مشاکله »
زیاده مستعملدر .

تَشَاكِيٌ } [ع] بربرینه شکایت ؛
ایتمك ایکی کشی یکدیگبرینه

یانوب یاقمقی ، دردلشمك . استعمالی
اندردر .

تَشَامُّسٌ } [ع] اوغورسز عد ایتمك ،
تَشَامُّمٌ } شامتلی کبی حس ایله مک :

تَسْبِيلٌ [جمعی اولان (تَسْبِيْلَاتٌ)
اکثریا قولایلقر معناسنده قوللانیلیر .

تَسْيَارٌ } [ع] سیر ایتدیرمك ،
ایتدیرمك ؛ کوندرمك ،

کوندرمك . غلط اوله رق زبازدی
(تَسْيَارٌ) در . اشیا حقنده استعمال

اولنور : [تَسْيَارٌ مَكَاتِبٌ ، تَسْيَارٌ
مَحَرَّرَاتٌ ، كِتَابُكُ تَسْيَارِيٌّ ، پاكْتِكُ
تَسْيَارِيٌّ] .

تَسْبِيْبٌ } قیدسزلق ، اهمالجلیك ،
اوشتمكك ، تَبْلِيْكُ :

جمعی (تَسْبِيْبَاتٌ) .

تَسْيِيرٌ } [ع] یورتمك ، یوردلمك ؛
تَسْيِيرٌ (تَسْيِيرٌ سَفَاثِنٌ ، تَسْيِيرٌ

أَعْمَامٌ ، حَيَوَانَاتِكُ تَسْيِيرِيٌّ) .

§ کوندرمك ، کوندرمك : (تَسْيِيرٌ
هَدَايَا ، مَكْتُوبِكُ تَسْيِيرِيٌّ) :

« قویمش می نه در قیامت ایواه »
« تَسْيِيرٌ ایدیور جبالی الله »
(معلم ناجی)

تَسْيِيْلٌ } [ع] سیل کبی آقتمقی ،
آقیدلمق . معناه [اساله]

دن اقوادر .

تَشَابُهٌ } [ع] بربرینه بگزمه مک .
موقع استعمالجه (مشابته)

ایله ینلرنده فرق واردر . بونلرک محل
استعمالی سلیقه تعین ایدر : (تشابه

اخوان ، تشابه اطوار) جمعی
[تَشَابُهَاتٌ] : [اعدی الفاظ . تشابهده

تسمین } [ع] سمیرتمک، سمیردلمک :
 [تسمین طیور، حیوانی]
 تسمین ، طاووغک تسمینی] .

تسممه } [ع] اسم ویرمک ؛ آد
 قویمق ، قونلق : (فلانک)
 بر اوغلی اولدی . «ظہیرالدین» تسمیہ
 ایتدی ، چوجغہ «مظفرالدین»
 تسمیہ سی تاریخ ولادتی اولان ۱۳۱۵
 سنہ سنی کوستردیکندندر) § بسم اللہ
 دیمک : (بعد التسمیہ زنج قر بان) بو
 معنادہ استعمالی اندردر . تشدید یا ایله
 غلط قوللانمہ ملیدر .

تسم } [ع] جنت اعلاده بر ایر-
 ماغک اسمیدر .

§ اورکچ شکلنه قویمق ، قونلق :
 « جبرئیل آسمان چوقدن بری سیرابدر »
 « قائدی تسمین وحیہ جبرئیل جان هنوز »
 (معلم ناجی)

تسوئی } [ع] دوزلتمک ، دوز
 ایتمک : (تسوی اراضی)

تسوید } [ع] سیاہلامق ، قارارتمق ،
 قاراردلق : [بیاض بزی
 تسوید ، تسوید بدن ، برروی سفیدک
 تسویدی] § مسوده اوله رق یازمق ،
 یازلمق : [حریر معمولاتی مسابقہ سنہ
 دائر خداوندکار ولایتہ بر جوابنامہ
 تسویدی ، فلان مادہ بی تسوید] §
 مسوده مقامندہ قوللانیلیر : (فلان
 مادہ بہ دائر اولان تسوید کیملدر) بو
 ایکی معنادہ استعمالی کتابت رسمیه بہ

مخصوص کبیدر . جمی [تسویدات] :
 « دفتر نہ فلکہ صیفدیبرہ من فہرستن »
 « ایتسہ منشی قضا نسخہ وصفن تسوید »
 (کاظم)

تسویف } [ع] صوکرہ بہ براتق ،
 یولسز سبیسز تاخیر ایتمک ،
 لیت ولعل ایله کیملدرمک : [تسویف
 مصالح عباد مرضی عالی بہ مفایردر ،
 تسویف رؤیت امور ، تسویف نماز]
 جمی (تسويفات) . « محبوب پروردگار
 تسويفدن توتی ایدلسنی » هلك المسو-
 فون — « حدیث شریفله اخطار
 ایدیور — فیض آباد] .

تسوویل } [ع] حد ذاتندہ چرکین ،
 کوتواولان شیئی کوزل ،
 ابی کوستروب آلداتمق . اکثر یا جمی
 اولان (تسویلات) قوللانیلیر :
 [تسویلات نفسانیہ ، تسویلات شیطانیہ .
 تسوویہ } [ع] دوزلتمک ، دوزلداک :
 (تسویہ طریق ، تسویہ
 آراضی ، تسویہ تراب ، جادہ نک
 تسویہ سی ، شمن دوفر کذر کاهنک
 تسویہ سی) § یاقمق ، یابلمق ؛ بچرمک ،
 بچرلمک ؛ بیترمک ، بیتلمک : [تسویہ
 امور ، تسویہ دین ، شوایشک تسویہ سی ،
 مصالحک تسویہ سی] .

تسهیل } [ع] قولایلاشدردمق ،
 قولایلاشدیرلمق : [تسهیل
 امور ، تسهیل مراسلات ، تسهیل سو-
 قیات ، اصول تحصیلک تسهیلی ، مواردک

تَسْلِمِيَّتْ } [ع] امر ورأيه بلا
اعتراض انقياد ايتك،

ومطابعت كوسترمك ، بيون اكوب
ديكرك حكمي آلتنه كيرمك معناسنده
يربته كوره دفع التباس ايچون قوللانمغه
مجبور اولديغمز بوكله عربيده يوقدره
واقعا (تسليم) ده بومعناي افاده ايدره
فقط تصرفات مخصوصه مزدن اولان
(تسليميت) يالكز برمعناده وديكرندن
اقوى حكمنده قوللانديغندن هيچ بر
وقت ترك ايديله مز. اسانمزجه كوريلن
احتياج بو تصرفي ايجاب ايتشدر .
[كوسترمك ، ايتك] ماده لريله
قوللانيلير :

تَسْمِيَّتْ } [ع] زهر لئك ، زهرلي .
لسمم } مواد استعماليله متأثر
اولق .

تَسْمِنٌ } [ع] سمنلنمك ، سميرنك ،
لسمن } شيشمانلامق : [تسمن
انعام] .

تَسْمِيْعٌ } [ع] ايشتديرمك ،
لسميع } ايشتديرمك . معناجه
(اسماع) دن اقوى عد اولنور .
مساوي ومعايي خلقه بيديرمك خصو-
صنده استعمالي لازم كلير .

تَسْمِيْمٌ } [ع] زهرله مك ، زهر-
لسميم } له لئك . [تسميماً] =
زهرله مك ، زهرله لئك صورتيله ديمكدره

تَسْلِيْلٌ } [ع] صيروب چكك ،
صييريلوب چكك .

[سل] مقامنده استعمال اولنور :
[تسلييل سيوف] .
« صمصامه يي ايلدجكه تسلييل »
« تسليم سيوف ايدردي اعدا »
« معلم ناجي »

تَسْلِيْمٌ } [ع] طايشيرمق ، طايشير-
لمق ؛ برشيشي رينه ويرمك ،

برنسنه ريننه ويرمك : [مرسلك
امانتني مرسل اليه تسليم ، خرنزك
ضابطه يه تسليمي] ، (تسليم روح) =
جان ويرمك § ادعا اولنان بر ماده نك
صحح اولديغني اعتراف ايتك ، ايدلك :

[معجزات نبويه يي سنديد قريش بيله
تسليم ايدردي] § امر ورأيه طوعاً
انقياد ايتك ، رضا كوسترمك ، بيون
ايمك : (طريق تسليم وتوكل) §
سلام ويرمك ، سلامتله دعا ايتك :
(تصليه وتسليم) جمعي اولان [تسليمات]

اكثريا معنای اولايه عائد مواده يعنى
ويرلمش اولان نقود وساثره مقامنده
استعمال اولنور : [قاصه نك تحصيلاتيله
تسليماتي موازنه اولندقدم شوقدر فضله
مأخوذاتي بولنديغني]

« بنده ايدرم بوقولى تسليم »
(مقدمه)

« (نابي) تنزل ايله مز اسباب خواهشه »
« تسليم ايله توكل ايله اتحاد ايدن »
(نابي)

«ارسطو دانشا، حکمت شناسا نشود لطفك»
«مزاج کاشانه كيف تركيب تسلادر»
(صبری شاكر)

[ع] تسلی ویرمك ،
تسلیت } ویرمك ؛ كدرلی آدمی
تسلیه } فرحلی بر صورتده آوو-
تمق . [ویرمك ، ایتك] =
ماده لرله استعمال اولنور . [تسلیت]

بخش] = تسلی ویریحی . تشدید یا
ایله غلطدر : [اولامه پاشایه تسلیه
خاطر قیلنوب بر کزیده و پسندیده
منصب ایله بهره مند اولسنه وعد
کریملری صادر اولدی - پچوی جلد
اول - صحیفه ۱۷۵]

« تسلیت بخش آراردی قلب حزین »
« بولدی بر عاشق خرابه کزین »
(معلم ناجی)

« باری سن ای آحسرت - طر مکتوب غم اول »
« تسلیت ویر اول کل خندانه الله عشقنه »
(شیخ غالب)

تسلیخ } [ع] سلاحلاند رملق ،
سلاحلاندیر لملق : [تسلیخ]
جنود ، عسکرک تسلیخی] .

تسلیخ } [ع] دریسنی یوزوب
چیقارملق ، دریسنی یوز-
یلوب چیقارملق : [تسلیخ حیوان مذبوح ،
قربانک تسلیخی]

تسلیط } [ع] صانا شدرملق ، صانا شدر-
یرملق ؛ اوستنه صالدرتمق ،
صالدردللق : [تازی بی طاوشانه
تسلیط ، آو کوپکنک خنزیره تسلیطی] .

تسلل } [ع] اصطلاحات طبیه دندر .
ورم علتنه دوچار اولمق ،
ورملمك .

تسلیم } [ع] تسلیم اولنان شیء
تسلیم } اخذ و قبض ایتمك ، ویریلن
نسنه بی آلمق : (خلف و سلف بیننده
قاعده تسلیم و تسلیمك اجرایی حکم نظام
اقتضاسندندر)

تسلی } [ع] غم ، مصیبت ، یأس
تسلی } کبی حالات ایله کوکلی قیریق
اولان لیمه اوصلی اوکودلر ، سونجلی
خبرلر ، طاتلی سوزلرله راحتلمك ،
فرح بولمق دیمکدر . اسلوب فارسی به
تطبیقاً [تسلاً] طرزنده دخی استعمال
اولنور . فقط بو صورتده استعمالی
نظمه مخصوص کبیدر . نثرده نادراً

وارد اولور . بوکله لسانمزده [بولمق ،
ویرمك] ماده لرله مستعملدر . جمعی
تخفیف یا ایله [تسلیات] در . [تسلی
پذیر] = تسلی قبول ایدیجی ، ایدن .
[تسلی ناپذیر] = تسلی قبول ایتمین .
[تسلی یاب] = تسلی بولیجی ، بولان .
[تسلی بخش] = تسلی ویریحی :

« کوکلی آلدك تسلی ویردك ای دلبر بكا »
(لا)
« نه در دردك ای روح علوی مسیر »
« نیچون اولیور سین تسلی پذیر »
(معلم ناجی)

« تسکین بو اور جکرده حرارت سرشک آه »
 « سوزدل ايله سينه ده راحت اولور فزون »
 (وله)

تَسْكِينٌ } [ع] صوينق § زوجی
 وفات ایدن خاتون ترك
 زينت ايدهرك لباس ماتم كيمتك .

تَسْلُخٌ } [ع] سلاح لائق ، سلاح
 قوشانلق : (تسلخ ابطال ،
 تسلخ غزاة)

تَسْلُسُلٌ } [ع] سلسله لئتك ، زنجير
 کي بربرينه اولاشوب
 کيمتك ، بربری آردنجيه بر دوزی به
 اولقى : [تسلسل وقایع ، تسلسل
 اعوام ، تسلسل جبال ، تسلسل
 روايات] جمعی (تسلسلات)

« بديلر ايدنجيه فصله آغاز »
 « وادیده ايدر تسلسل آواز »
 (معلم ناجی)

« زلف ورخك مؤلف حکمت نویس صنع »
 « کوستردی دور حاشیه سنده تسلسلك »
 (لا)

تَسْلَطٌ } [ع] صاناشمق ، کندی
 امر واملنی انقاد ایتدیر-
 مك ایچون دیکرک حقوقنه تعرض
 ایدوب جبر وزور کوسترمک : [بلا
 سبب آخره تسلط ایدن تأدیبه مستحق
 اولور ، قانون ايله اداره اولنان مملکتده
 تسلط نادرأ واقع اولور] جمعی
 (تَسَلُّطَاتٌ) : (جنکیزک تسَلُّطَات
 واقعه سی...)

سقامتلی عد ايله مک ، ایدمک . اکثریا
 معنای ثانیده استعمال اولنور : (تسقیم
 فکر ، شورأیک تسقیمی)

تَسْقِيَةٌ } [ع] « اسقا » کبی صولا-
 مقی ، صولا نایق . « یا » نک
 تشدیديله غلط او قومه میدر : (تسقیه
 اراضی)

تَسْكِرٌ } [مولده] اصطلاحات طبیه-
 دندر . شکر لئتك ، شکر
 لسیمک . شکر عاتی . § سرخوش
 اولق .

تَسْكِنٌ } [ع] کسب سکون ائتمک ،
 یا تشمق : (تسکن نزاع ،
 تسکن شدت دریا)

تَسْكِرٌ } [ع] سرخوش ائتمک .
 [اسکار] ايله معناه
 مترادفدر . فقط بو آندن اقوی عد
 اولنور .

تَسْكِينٌ } [ع] راحت و ساکن
 قیلقی ، قیلنقی ؛ برشیدک
 شدتی یا تشدیروب حال سکونه کتیرمک ،
 کتیرمک : (تسکین حدت ، تسکین
 حرارت ، اوجاعک تسکینی)

« تسکین جوشش دل ایدن اشک دیده در »
 « باران اولنجيه اولماز ایش پایدار موج »
 (عزت علی پاشا)
 « کل آغلاتمه علاج ناپسندگله بومسکینی »
 « طیبیا خاک کوی یاردندر اشک تسکینی »
 (فضولی)

«کویا ایدوب طبیعت کوی زمینی تسطیح»
 «تبت آشغی دو شمش چین وختن یوقاری»
 (ندیم)

تسطیر } [ع] سطر لاق ؛ سطر
 اکثریا کتبات رسمیه ده قوللانیلیر :
 (تسطیر امر عالی ، امرنامه تسطیری ،
 تخریرات علیه نك تسطیری)

تسعید } [ع] تصرفات مخصوصه -
 دندر . اوغورلوعدا ایتک ،
 متین اولسون معناسنده و (تبریک)
 ایله برلکده استعمال اولنور .

تسعیر } [ع] نرخ قویق ، برشیشک
 صایتشنه قیمت تعیین ایتک
 § یاقوب آلوندیرمک : (تسعیر
 ارزاق)

تسفیف } [ع] اصطلاحات طبیه -
 دندر . قاتی و بیوک
 دانه‌لی و یا یکپاره شیلری ازهرک ،
 دووهرک توز حالنه کتیرمک ، کتیرمک :
 (تسفیف اجزا ، تسفیف جنوب)

تسفیل } [ع] آشغیلامق ؛ بایاغی
 ایتک ، ایدمک ، مادیات
 ومعنویاتده مستعملدر : (تسفیل شخص ،
 بر آدمک تسفیلی)

تسفییه } [ع] سفاهته نسبت ایتک ،
 بر آدمی سفیه عد ایتک ؛
 بر آدم سفیه عد ایدمک : (تسفییه
 میرانخوار ، ناموسسزک تسفییه)

تسقیم } [ع] خسته ایتک ، ایدمک
 § سقامته نسبت ایتک ؛

تسریب } [ع] کوندرمک ، کو -
 ندرمک . امور حادیه
 حقدده مستعملدر : [تسریب اشیا ،

تسریب اغنام ، اثرانک سوق و تسریب] .
 تسریب } [ع] حیوانی اکرله مک ؛
 تسریب } اکر اورمق ، اورلمق :
 (تسریب فرس ، حمارک تسریبجی) .

تسریخ } [ع] آیرمق ، صا -
 لیویرمک ، بوشامق .
 اکثریا (تطلق) مقامننده و صوک
 معناده قوللانیلیر : (تسریخ زوجہ) .

تسریز } [ع] سویندرمک ، سو -
 بندیرمک . بوکله عرییده
 مستعمل اولیوب تصرفات عثمانیه دندر .
 فقط لسانمزده استعمالنه شدتله احتیاج
 بولندیغندن ترک ایدلمسی جائز دکلدر .
 جمعی [تسریرات] : (قدملی برمأمورک
 تسریری ، تسریر فقیر] .

تسریع } [ع] سرعتلندر مک ،
 چابوقلندر مک ، سرعت
 ویرمک ، ویرمک : [تسریع حرکت ،
 تسریع سوقیات ، تسریع مصلحت ،
 امور مهمه نك تسریع جریانی] جمعی
 [تسریعات] . (تسریعاً) = سر -
 عتلندر مک صورتیله ، تسریع ایچون .

تسریه } [ع] غم و کدری بر طرف
 وزائل ایتک ، ایدمک :
 (تسریه احزان ، تسریه اتراح)

تسطیح } [ع] یاصسیلامق ، دوز
 ایتک : (تسطیح احقاف ،
 تسطیح کره) .

ایدلک ، طرز حقیقی و مجازیده استعمال
اولنور : (تسخیر قلوب ، تسخیر بلاد) :

« سنی تسخیر ایچون ای مغیبه عیسی دم »
« یا قارم دیر محبتده بخور مریم »
(لا)

« فتح خیبر اوله لی ایله مه مشدر کیمسه »
« زور بازو ایله بر بویله حصار ای تسخیر »
(نفی)

« تسخیر ایچون کیمسی یازار نسخته دعا »
(لا)

تَسْخِیْنُ } [ع] ایصتق ، ایصیدلق ؛
قیزدیرمق ، قیزدیرلمق :

(تسخین طاس ، قابک تسخینی) .

تَسْدِیْدُ } [ع] اوزوناغه طوغرو-
لتق ، طوغر ولدلق :

(تسدید سیف ، تسدید چوب ، سنانک
تسدید) .

تَسْدِیْسُ } [ع] آتی به بولمک ،
آلی به ابلاغ ایتمک .

§ بر بینه درت بیت دها علاوه سیه
القی بیتدن مرکب اولان و قافیه لری
بر بینه موافق اولان منظوماته اطلاق
اولنور . جمعی (تسدیسات) .

تَسْرِعُ } [ع] قوشمق ، سرعتلی
طاور اتمق . شرور حقهنده
مستملدر .

تَسْرِیُّ } [ع] اوطله لاق ایدینک ،
جاریه اتمق :

« عقلا آنده تحری ایلر »

« اکثری میل تسری ایلر »

(سنبلزاده وهی)

تَسْجِیْعُ } [ع] کلامده سمع
کتیرمک ، سوزک

صوکلرنده کی لفظلری بر بینه مشابه
قیلق ، قیلتمق : (چله لرك تسجیمی ،
تسجیع عبارات) جمعی (تسجیمات) .

تَسْجِیْلُ } [ع] دفتره کچیرمک ،
سجلاه قید ایتمک ، کوتوکه

یازمق ، یازلمق : (تسجیل اسامی ،
مضابطک تسجیلی ، تسجیل دعاوی)
جمعی (تسجیلات) .

تَسْجِیْنُ } [ع] ارباب جرایمی حبسه
قویمق ، قونلمق : (تسجین

جانی ، قاتلک تسجینی) .

تَسْخِیْرُ } [ع] سحر ایتمک ، ایدلک ؛
خده ایله آلداتمق ،

آلداتلمق : (تسخیر عیون ، تسخیر دل ،
قلوبک تسخیری) .

تَسْخَرُ } [ع] مسخره لتمک ، ذوقلنوب
استهزا ایتمک ، عالمه کولنج

اولمق : (تَسْخَرْکَارُ) = عالمه کولنج
اولمق ، مسخره لغی کنندینه ایش ایدن
آدم . (تَسْخَرْکَارَانَه) = او یله آدمه
یا قیشه جق صورتده .

تَسْخِنُ } [ع] ایصتق ، قیزمق ؛
(تسخن حجره ، تسخن

طاس) .

تَسْخِیْرُ } [ع] اطاعت و انقیاد
ایتدیرمک ؛ الده ایتمک ،

على العاده مجروح اولسنه سبب اولان
فعلى احداث ايتكم در . مثلاً بلاذن
طريق عامه بر شخص طرفندن قازيلان
قويويه ديگر بر شخصك دوشوب مجروح
اولسي كبي . [تَسْبِيحاً اتلاف] و [تَسْبِيحاً
قتل] = كذلك بونلرده اصطلاحات
فقيهه دندر .

تَسْبِيحٌ } [ع] جناب حقي نثريه
تسبيح (وتقدیس ایتک، سبحان الله
ديه دعا ایتک . جمعی (تسبیحات) :
« ای موحدلریك آهنگ حريم شوق اولك »
« عرشى طوتسون نعمه عیایى تسبیحانكز »
(معلم ناجی)

§ ابريشمله بوكه يه ديزلمش قيمتدار
وقيمتيز درلو درلو خشب وحجر
پاره لردن مصنوع وطقسان طقوز
دانه دن مركب اوزاد واذكار ايچون
قوللانيلان آت . (چككم) ماده سيله
قوللانيلير . (تسبيح بوجكى) = كنديسنه
برشى تماش ايدنجه بوزيلوب تسبيح
دانه يى شكلنه كيرن اوستى بربرينه
مربوط پارچه پارچه قابوقلى برنوع
بوجك :

« كيرمش كمر وحدته آلمش اله تسبيح »
(روحى)
« داخله سلكنه سر كشته دعا چيلرينك »
« بنى ترك ايله مه مانند نشان تسبيح »
(يسرى)

تَسْبِيحٌ } [ع] يدى به آيرمق ،
تسبيح (يدى به ابلاغ ایتک ،

يديله مك (تسبياً) = يدى به آيره رق
يدى به بولمق صورتيله .

تَسْبِيكٌ } [ع] اريدوب قابيه
تسبيك (دوكلک ، اريديلوب قابيه
دوكلک : (تسبيك ذهب ، كهنه كوموش
شعدا نلرك تسبيكى) .

« استخوان جسمى كور كيم نه شكله كيردى آه »
« داغ فرقت ايلدى تسبيك تسبيك اوستنه »
(اندرونى زاردى)

تَسْبِيلٌ } [ع] معنای اصليسى بر
تسبيل (شى الله يولنه وقف ومباح
قيلقدردر . § يوله قويمق يعنى يوللامق ،
كوندرمك معناسندهده قوللانيله بيلير .

تَسْتَرٌ } [ع] اورتمك ، برنسنه نك
تستر (ايچنده ويا آرقه سننده
كيزلتمك . نسوان اسلامك ناعجرمدن
صاقيتمق ايچون اجراسنه مجبور اولدقلى
تقييدات مشروعه يه اطلاق اولنور .
(استتار) = معناجه مترادف ايسدهده
بومقامده استعمال اولنه ماز : (قاعده
تستر ، اصول تستر ، تستر نسوان) .
[تستير] = اورتمك ، كيزله مك
معناسنده در .

تَسْجُدٌ } [ع] سجده ایتک ، باشنى
تسجد (يره قويوب جناب حقي
تقدیس ایتک :

« اس ای صبا لطيف اولور چنلرك تسجدي »
« جناب حقه آنلرك عجب بوى تعبدى »
(معلم ناجى)

تَسَابِقُ { [ع] یاریش ایتک، ایکی چالیشق :

تَسَاقُطُ { [ع] بربری آردنجه دوشمک ، دوششمک : (تساقط شاهدین) .

تَسَامُحٌ { [ع] بربرینه صعوبت و مساعدده ایله معامله ایدشمک ، دقتسز و قیدسز حرکت ایتک : (برمأمور و طیفه رسمیه سنده اثر تسامح کوشتر ایسه البته معاتب و مستول اولور) جمعی (تسامحات) .

تَسَاوِيٌّ { [ع] عین رادهده و عین حالده اولمق ، ایکی ویا زیاده سنه قدر و ماهیتجه عین درجهده بولمق : (تساوی ایمل و نهار) = کیجه و کوندزک عین ساعت ، عین زماندن عبارت بولمسی . (تساوی قوی) = ایکی قوتک بر رادهده بولنشی .

تَسَاهُلٌ { [ع] خشونت کوشتر- ایله معامله ایدشمکدن عبارتدر . جمعی (تساهلات) دره . معناجه تسامح ایله فرقسزدر .

تَسَبُّبٌ { [ع] سبب اولمق (تسبباً) = سبب اولق صورتیه سبب اولهرق . [تسبباً جرح] = اصطلاحات فقهیه دندر . بر کیسه تک

تَزِينٌ { [ع] بزئک ، سوسلمک ، زینتلمک . جمعی (تزینات) در : (تزین نسوان) .

« زینتی بولور چیچکله دستک »
« دستکله چیچک تزین ایلر »
(معلم ناجی)

تَزِيْدٌ { [ع] آرتیرمق ، آرتیرلمق ؛ چوغالتمق ، چوغالدمق . مادیات و معنویاتده استعمال اولنور : (تزید بضاعه ، تزید معاش ، تزید کتب ، تزید آلام ، تزید واردات) .

تَزْيِيفٌ { [ع] زیوفه چیقارمق که لایق (قالپ) چیقارمقدر . ذم ایدوب بوزمق ؛ قاب اولهرق کوشترمک ، کوشترمک : (تزیف متکبر ، تزیف کتاب ، مؤلفک تزیفی) جمعی (تزيفات) در .

تَزْيِيْنٌ { [ع] زینتلمک ، سوزینمک ، طوناتوب بزئمک . مادیات و معنویاتده قولانیلور : [تزین دائره ، تزین کلام ، تزین ذات ، تزین خانه] .

« حجه گاه خسروی اول شب که تزین ایتدیلر »
(نورس قدیم)

تَسْأَلٌ { [ع] ديلمک ، ديلمچیلک ایتک :

تَسَائِلٌ { [ع] صورشدیرمق ، بربرینه صوروشمق : (تسائل اخوان) .

تَزْوِیجٌ } [ع] قوجیه ویرمک ،
 تَزْوِیجٌ } ویرمک : (بر با کرک
 تزویجی ، تزویج مخدرات) جمعی
 (تَزْوِیجَاتٌ) در .

تَزْوِیْرٌ } [ع] یالان سوزی حیله ،
 تَزْوِیْرٌ } خذعه ایله حسن صورته
 قویوب تزویج ایتمک ، یالانی زینتله یوب
 حقیقت دیه سورمکه چالیشمق . کذب
 مزین . (تَزْوِیْرٌ) = یالان سوزه
 حسن وزینت ویرمک صورتیه .
 جمعی (تَزْوِیْرَاتٌ) در :

« یارب دلیلی سهو وخطادن صاقله »
 « اندیشه می تزویر وریادن صاقله »
 (نفی)

« ایکی اگری شاهد ایله کور نه تزویر ایله مش »
 (احمد پاشا)

تَزْهَدٌ } [ع] زاهد اولمق ، زهد
 تَزْهَدٌ } وعبادتق اختیار ایتمک :
 « پک کنج ایکن ایله مش تزهد »
 « اولمق دیله مش ولی مصوم »
 (معلم ناجی)

تَزْهَرٌ } [ع] اصطلاحات مولده
 تَزْهَرٌ } طبیه دندر . چیچکنمک :
 (تزهر اشجار) § پارلدامق ، طوز
 وکهرچله کبی معدنی اجسامک بردن
 فیشقیروب چیقمه سی که بونلرده برنوع
 بارلداش موجود در . بو معناده
 اکثریا جمع طرزنده استعمال اولنور
 (تزهرات) جمعی در .

تَزَلُّلٌ } [ع] ابرغالاتمق ، صار-
 تَزَلُّلٌ } صلیق ، صاللاتمق . مادیات
 ومعنویاتده استعمال اولنور : (تزلزل
 ارض ، تزلزل اقدام ، تزلزل افکار ،
 تزلزل بیوت) .

« اشعاره کلور ایسه نزل »
 « البته لسان بولور تزلزل »

تَزَلُّقٌ } [ع] قایمق ، سورچمک :
 (تزلق اقدام) .

تَزَلِیقٌ } [ع] قایدرمق ، قایدیرلمق ؛
 سورچدرمک ، سورچد-
 یرمک .

تَزْمَلٌ } [ع] بورونمک ، صارتمق .
 تَزْمَلٌ } (تزمیل) = صارمق ،
 صارلمق معناسنی افاده ایدر .

تَزْمِمْ } [ع] یولارلامق ، یولار
 تَزْمِمْ } طاقمق . (تزمیم فرس)
 تَزْمِمْ } [ع] کبرلتمک ، روحی
 تَزْمِمْ } صیقه حق طرزده قورولمق :
 (تزنبر متیشخ) .

تَزْدِیقٌ } [ع] زندیق اولمق ،
 تَزْدِیقٌ } طریق حقندن چیقتمق :
 (تزدیق جهله) .

تَزْوِجٌ } [ع] اولتمک ، نکاح ایله
 تَزْوِجٌ } زوجه ایدیتمک ، ایدیتلمک :
 (تزوج باکر ، نیک تزوجی) .

تَزْوِدٌ } [ع] یانسه آزیق ، بیه-
 تَزْوِدٌ } جک آلمق ، یول ایچون
 طعام تدارک ایتمک . (تزوید) =
 یول ایچون طعام و ذخیره تدارک
 ایدیرمک .

تَزَابِلٌ } [ع] کو بره ایله طو پراغی
تیمار ایتمک، کو بره له مک:
(ترلابی تزییل ، باغچه نك تزییلی) .

تَزْفِیتٌ } [ع] زفتله مک، زفتلمک:
(تزفیت سفائن ، معونه .
نك تزفیتی) .

تَزَقْمٌ } [ع] کلفتله، زحمتله یوتمی،
یوتلق . معنای اصلیی
خرمایی قایمی ایله قاریشدیروب بیک
دیگدرکه اونوع طعامه (زقوم)
اطلاق اولنور . اکثریا ذم و تخفیر
مقامنده استعمال اولنور : (او برقاچ
بیک غروشی تزقم ایدنجه قدر نه ورطه لر
آشیردی ، تزقم لقمه) .

تَزَكِيٌّ } [ع] پاکلمک، اهل صلاح
تَزَكِيٌّ } اولوق : (تزکی ایدن مظهر
سعادت دارین اولور .)

تَزَكِيَةٌ } [ع] صلاح حاله کتیرمک
تَزَكِيَةٌ } کتیرمک : (تَزَكِيَةٌ

نَفْسٌ) § برکیسه نك اهل صلاحدن
اولوب اولدیغی ارباب و قوفه صوروب
آکلامق معامله شرعیسی : (تَزَكِيَةٌ
شهود ، تَزَكِيَةٌ مِيتٌ) . (تَزَكِيَةٌ سِی
بوزوق) = حقنده کیسه طرفندن
حسن شهادت ایدلنه بن ، مذموم شخص .
(تَزَكِيَةٌ شهود) = شاهدلرک شهادتجه
حادل و مقبول الشهاده اولوب اولدقلرینی
منسوب اولدقلری محله و دائره و یا
جاعتدن صوروب آراشدیرمقده
اصطلاح شرعیدر .

تَزاحم غموم] . (اَزِدِحَامٌ) ایله منجابه
مترادفدر . فقط ازدحام اکثریا انسان
حقنده و تزاحم معنویانده قوللانیلیر .
[تَزاحمات] جمیدر .

تَزاورٌ } [ع] بربرینی زیارت ایتمک،
تزاور، تزاور معناد جمعی (تزاورات)
در .

تَزَاوِدٌ } [ع] چوغالمق، آرتمیق .
تَزَاوِدٌ } مادیات و معنویانده قوللا-
نیلیر : [تزاید عمر و اقبال] . آرزومک
حصول پذیر اولیه جفنی دوشوندکجه
مایوسیتیم تزاید ایدیوردی . مایوسیتیم
تزاید ایستدکجه بن ده اولانجه جرائمی
طویلایوب عزمده نبات ایدیوردم —
شیخ نظامی — فیض آباد] .

تَزَبْدٌ } [ع] کوپوکلمک، کوپور-
تَزَبْدٌ } مک : (تَزَبْدٌ فَمٌ) ،
(تَزَبْدٌ دَهْنٌ) § قایماقلاقمق ، تره یاغی
حاصل اولوق : [تَزَبْدٌ لَبَنٌ] .

تَزَبِيبٌ } [ع] باشیمشی قوروتمیق .
(تَزَبِيبٌ) = قورو
اوزوم . (تزییب ارمود) .

تَزَبِيرٌ } [ع] یازمیق ، یازلمق :
(نتیجه تحقیقاتک تزییری ،
تزییر کیفیت) اکثریا کتابت رسمیه ده
قوللانیلیر . بونک خصوصیاتده ، هله
جمعی اولان [تزییرات] ک جدیاتده
قوللانیلماسی اولادر .

واحتلاندرلق : (ترویج زائر ، مسا-
فرینک ترویجی)

تَروِیجَه } [ع] رمضان کیجھ لرینه
مخصوص اولان تراویح
نمازینک هر درت رکعتنه اطلاق اولنور.
جمی اولان (تَراویح) . ده باقکیز .

تَروِیق } [ع] سوزوب صافی ایتک ،
طورلتمق ؛ سوزیلوب
طورادلمق : (ترویق ماء ، شروبک
ترویق)

تَروِیه } [ع] کرکی کبی تفکر ،
اینجه دن اینجه ، درین
دوشومنه § صویه قاندرمق ، سیراب
ایتک . (یوم التروییه ، یوم تروییه) =
ذی الحججه تک سکرنجی ، یوم عرفه دن
اول اولان کون . حجاجک اوکون
صوبی اولیمان (مینا) یه کیتدکلری
کون اولوب عزیزمتدن اول نفسلریله
دابه لرینی سیراب ایتدکلری ویاخود
ابراهیم علیه السلام رؤیای ذبحی اوکیجه
کوروب کوندوز کرکی کبی ، درین
تفکرانده بولندقلری ایچون بویله تسمیه
اولنمشر .

تَره } [ف] فارسیده تازه سبزه تک
انواعنه اطلاق اولنور .
لسانمزده بر درلو آجیمترقی اوتدرکه
صلاطه قبیلندن ینلییر . روجه نام
دیگری (روقه) در . (تره اوقی)
= باشقه جنس بر سبزه درکه بوده کَرَک
صلاطه ده ، کَرَک بعض خجیر ایشلریله
اطعمه سائرده قولانیلییر . نام دیگری

(تبرخون) و (جرجیر) در . بونک
بیاندی (ایهقان) دینیلندر . (فرنک
تره سی) = لاتین چیچکی دیمکدر .
[تره یاغی] = یاییقدن چیقمش تازه
ساده روغن دیمکدر . ایکی نوعدر .
سوزلمش . اک اعلی جنس یاغدر .
سوزلمشی آیرانلی یاغ دیمکدر .

تَرهیب } [ع] زیاده قورقوتمق ،
قورقودلمق : (ترغیب
وترهیب) . [تَرهیباً] = قورقوتورق ،

قورقوتمق صورتیله ، جمی (تَرهیبات) در
[مجازات ترهیبیه] = قتل ، مع التشهیر
مؤبدا ویا موقتاً کورکه قونمق ، قلعه
بند اولمق ، نفی ابد ، مؤبداً رتبه
ومأموریتدن محرومیت ، حقوق مدنیه دن
اسقاط ماده لریدر .

«بوترغیبات وترهیباتدن مقصود ربانی»
«بتون ابنای آدمده حصول استقامتدر»
(لا)

تَریکَه } [ع] تزوجنه کیسه طرفندن
رغبت اولنم یوب خانه ده
قالمش اولان قیزه اطلاق اولنور .

تَراحیف } [ع] حین محاربه ده
طرفین عسکری بربرینه
چاتمق ، چاشتمق : [تراحف صفین ،
تراحف افواج] .

تَراحیم } [ع] غلبه لکدن ، بربر-
ینک اوستنه کلکدن
صیقشمق : [تراحم ناس ، تراحم افکار ،

بولده آهنگ ایدیجی . (ترنم سازی)
 = اوصورتله آهنگ ایدیجیلك . جمعی
 (ترنمات) در :

« ترنم ایله بلبل مطربم چنکم رباعسین »
 (ندیم)

« مادام که بقیور حیاسم »

« ظن ایتمه بیتر ترنماتم »

(معلم ناجی)

« چون حمد خدا ایله ترنم »

« لازم ایده جمله به تقدم »

(لا)

تربیان { [ف] انجحه چیت و یا
 چپوقدن معمول میسوه

سپیدی . (تریان) (ترپشان) ده
 بومعناده لغتدر .

ترویح { [ع] برشیدن قوقو آلمق ،
 رایحه لانتق : (ترویح لباس) .

ترویج { [ع] بر شیئه رواج
 ویرمک ویرمک ویرمک =
 رواجلاندرمق ، رواجلاندرملق :
 (ترویج صرام ، مقصدك ترویجی)
 جمعی (ترویجات) در :

« ترویجه سمی ایدر کیشی البت متاعنی »
 (معلم ناجی)

ترویج { [ع] رایحه ویرمک ،
 ویرمک : رایجه لاندردمق ،
 رایجه لاندردملق : (بر اثوابی ترویج ،
 بر حرقه نك ترویجی) § راجحانلاندردمق ،

عبارینی قصورلی ، بوزوق ایتمک :
 (ترکیك جمله ، ترکیك عباره ، ترکیك
 فقره ، ترکیك بیت)

ترمیم { [ع] خال بولمش اولان
 بر شیئی اصلاح ایلمک ،
 یعنی اوکارمق معناسته اولان (سمرت)
 لفظندن تعمیر ایتمک ، دوزلدوب یگیله-
 مک معناسته تصرفات خصوصیه سز دندر .
 عربیده دیگر معناده اوله رق (ترمم)
 وارد اولمش ایسه ده (ترمیم) یوقدر .
 لسانمزده معناجه (تعمیر) ایله فرق سزدر .
 جمعی (ترممات) در :

« خانه قلبم ایله سون ترمیم »

« کعبه یاقق دیلرسه ابراهیم »

(باقی)

ترن { [ف] (نترن) و (نسترن)
 دینیلن معروف کلک نام
 مخففیدر .

ترنجبین { [معرب] اصلی فارسی
 (ترنجبین) در . قدرت
 حلواسی قبیلندندر . عربیده بوگا
 (من) و ترکیده (بال صره) و (بصره
 بالی) و برنوعه (ایلفین بالی) دینلدیکنی
 « برهان قاطع » بیان ایدیور . دوه
 دیکنی اوزرینه شبنم کبی کجه لری نازل
 اولان طعمی حلاوتلی برشیدر .

ترشم { [ع] خوش ، لطیف و پست ،
 تیز از کیلر ایله اجرایی نغمه
 و آهنگ ایتمک . (ترنم ساز) = او

ترکب } [ع] برشی دیگر شی ابله
 قاریشوب برلشمک، مختلف
 تسنه ل بر آرایه کتوریله رک قاریشوب
 امتزاج ایتک که بوضورتله حاصل اولان

شیئه مرگب اطلاق اولنور . ایشته
 یوقبیلدن اوله رق یازی ایچون قوللانیلان
 مایع سیاه بر قاج شیئک بر برینه
 قاریشدر یلوب امتزاج ایتدیرلمسی
 صورتیله وجوده کتیرلدیکندن یعنی

ترکب ایتدیکندن طولایی [مرکب]
 اسمیله یاد ایددیکی معلومدر . جمعی
 (ترکیبات) .

« بسائطه شرف محرمیت وحدت »
 « مرکباته قبول ترکب اجزا »
 (فضولی)

ترکش } [ف] اوق محفظه سی ،
 اوق چانطه سی . اصلی
 (ترکش) در . بو آنک محققیدر :

« بوزجم عشقه بادی نکاهم اولشدر »
 « ینه بو تیر بکا کندی ترکشمندر »
 (نابی)

ترکن } [ع] رکنشیمک ، ارکان
 صره سنه چکمک ، معنی
 وقار وقوت بولوق : [فلان بومملکته
 مهاجر صفتیله کلدیکی حالمده درایت
 دایه سیله مدت جزئیئه ظرفنده ترکن
 ایلدی]

« بر بلدهده وار تمکن ابله »
 « کسب شرف ایت ترکن ابله »
 (معلم ناجی)

ترکمند } [ف] کذب ، دروغ ،
 یالان § مکر ، حيله ،
 تزویر معنارنده استعمال
 اولنور .

ترکه } [ع] میتک مخلقاتی ، بر آدمک
 بعد الوفات ورنه سنه قالان
 اموالی . محاورانده فتح را ابله مستعمل
 ایسهده یا گلشدر ، غلطدر . جمعی
 [ترکیبات] در .

ترکیب } [ع] بر شیئی دیگر شی
 ابله قاریشدر مق ، مرکب
 قیلوق : (ترکیب اجزا ، ترکیب بسائط)
 § بز برینه ربط و مزج ایدلمش ایکی
 و یاخود دهها زیاده جمله ، عباره .
 بومعناده (تراکیب) طرزندهده جعلنیر :

(تراکیب لطیفه) § بر قاج درلوشیمک
 برلشدر برنسیله وجوده کلان دوا ،
 علاج . بومعناده « مرکب » مناسبده
 قوللانیلیر . جمعی « ترکیبات » در .

(ترکیب بند) = قافیله لری مختلف
 متعدد بندلردن عبارت منظومه لردرکه
 هر بندک صوکنه باشقه باشقه قافیله
 و بندک محتویاتی متمم بر بیت ایراد
 اولنور . هر بندک صوکننده کی بیت
 دائما تکرر ایدرسه « ترجیع بند »
 دینیلیر :

« ترکیب عجیبز ایکی خاصیتمز وار ،
 (لا)

ترکیک } [ع] رکیک ، ضعیف
 قیلوق ؛ اسانی یاخود

« فکری ترقیق ایدر لسان عرب »
 « ذهنی تدقیق ایدر لسان عرب »
 (نشیده - ناجی)
 « نظم ایندیگی هر غزل کوزلدر »
 « ترقیق سخنده بی بدلدر »
 (معلم ناجی)

ترقیق . { [ع] رقم آتمق ، آتلق ؛
 (مصاریف شهریه بی
 حاوی جدولک ترقیمی ، اغنام موجود -
 دهک تعداد و ترقیمی . جدول کراتک
 ترقیمی ، یکون حاصلاتک ترقیمی ، عدد
 صحیحی ترقیم) § یازمق ، یازلمق ؛
 (ترقیم شقه ، امرنامه ترقیمی ،
 ورقهک ترقیمی)

ترقین . { [ع] بوزمق ، بوزلق ؛
 (ابطال و ازاله اتمک ،
 ایدلک : (جرم و جنایتله محکوم اولان
 بر مأورک قیدی ترقین اولنور ،
 مطلوبات خزینه به متعلق بر قیدک ترقینی
 بالاستیدان اراده سنیه استحصانسه
 متوقفدر)

ترک . { [ع] براقق ، براقلق ؛
 (واز کچمک ، واز کچلمک :
 (ترک دنیا) = اختیار انزوا . (ترک
 ادب) = رعایتسزک ، حرمتسزک .

« جمیع خلقدن قطع ایلش سررشته الفت »
 « اگر سن هم ترحم قیلمه سگ ترک دیار ایلر »
 (فضولی)
 « خیلی مشکدر کیشی ترک ایله مک معتادینی »
 (خیالی)

[ترقی پرورانه] = ایلروله مک ایستهینه
 یا قیسه حق صورنده . [ترقی جوئی] =
 ترقی آرایجی ، [ترقی جویانه] =
 ترقی آرایانه یا قیسه حق طرزده .
 [ترقی دار] = فیض ترقی به مظهریت .
 ایلروله مش . جمعی تخفیف (یا) ایله
 (ترقیات) در : [ترقی صحیح ایسه
 عالم انسانیتک ترقیات مکتسبه سنه و قوف
 ایله حصول بولور - س - نمونه
 ادبیات عثمانیه]

« نوهار رخنی بولدقجه ترقی اوکلک »
 « شرمله مهرجهانتاب اوزاقدن طولانیر »
 (نابی)

ترقیقش . { [ع] کوزل الفاظ ایله
 (کلامی تزین اتمک ،
 زینتله مک . جمعی (ترقیقات) در .

ترقیص . { [ع] اویناتمق ؛ رقص
 (ایتدیرمک ، ایتدیرلک :
 (بر رقاصی ترقیص ، بر رقاصه ترقیصی)

ترقیص . { [ع] یامامق ، یامامق ،
 (یامه قومق ، قونلق ؛
 (بانطولونک ترقیمی ، بیرتیق خرقه بی
 ترقیع) .

ترقیق . { [ع] بر کیمه بی قول
 (وکوله و جاریه اتمک §
 اینجلمک ، نزاکتله مزوح اولان کلامک
 معناسنی کنایه دار اتمک . ترقیق الکلام
 خلاف التعلیلدر :

ایله مک مثلاً (متفاعلن) جزئک نونی
الفه ابدال ایدلدکن صوکره آخرینه
(تن) علاوه ایتک کبی .

ترَفیه } [ع] رفاه ویرمک ؛
رفاهلاندرمق ، رفاهلا-
ندیرلمق . « ارفاه » ایله مترادفدر . فقط
بوزیاده استعمال اولنور: (ترفیه تبعه ،
رعایانک ترفیهی)

ترَقِب } [ع] بکه مک ، کوزتمک .
(ارتقاب) ایله مترادف
ایسهده بوزیاده قولانلیلیر و (انتظار) دن
اقوی عد اولنور . معناه اولان فرقه
و خاییده لکنه نظراً (ترقب و انتظار)
تعبیر قدیمی استعماله صالح کوریله من .

ترَقِص } [ع] صالانوب اوینامق ،
رقص ایتک : [اوروپا
نسوانجه ترقص برعات صرغوبه در]

ترَفُوهُ } [ع] اصطلاحات طبیه دندر .
کوکسک یوقاروسنده
بوغازک اوکننده اولان کوریکو کمیکنه
اطلاق اولنور . لسانمزده (بیون
حلقه سی) و (یادس) کیکی دینیر .

ترَقِی } [ع] معنای لغویسی یوقاری
چیقمق ، یوکسلدکر .

اصطلاحمزده ایسه مادیات و معنویاتده
ایلروله مک ، ایلری کیتمک ، حال حاضر دن
دها ای حاله کلک ، بر طرز مستحسن
آلمق دیمکدر : [ترقی پرور] =

ترقی بسله ییجی ، ایلروله مک ایسته ییجی .

ترَفِه } [ع] رفاه بولمق ، رفاهلا-
تمق ؛ امر معاشره و سمته

ناهل اولمق : (بیجارکانک ترفه احوالنه
چاره ساز اولمق عالیجنابلق شانیدر) .
« بودمده کرچه بوکونه ترفه عالم »
« اولور و جوهله حیرتفرای عقل سلیم »
(نفعی)

ترَفِیع } [ع] یوقاری به ، یوکسکه
قالدیرمق ؛ یوکسلتمک ،
یوکسلدکم . مادیات و معنویاتده قوللا-
نیلیر : (ترفیع بنیان ، ترفیع رتبه) .
« ترفیعاً » = یوکسلتمک ، یوکسلدکم

صورتیله . جمعی (ترفیعات) . [الهی !
منشور اولاک ایله قدر والاسی کافه
مخلوقاته قارشی ترفیع اولنان پیغمبر
آخر الزمان حقیقون (جایی) بی قلندران
حقیقت مجلسنده باده عشقکه مدهوش
ایله که حجاب هستیدن خلاص اولسون-
فیض آباد] .

ترَفِیق } [ع] برینی برینک یائنه
قامتق ، قاتلق ؛ برینی
برینه آرقداش ایتک ، ایدلمک :
(چوجنی قاطرچی به ترفیق ایتمش ،
اوشاغک سوریمیجه به ترفیق) « ترفیقاً » =
یانه قامتق و یا قاتلق صورتیله : (سواکنه
مدیر نصب اولنان ذاتی بمن باش مدیرینه
ترقیقاً اعزام ایتک)

ترَفِیل } [ع] معنای لغویسی بیوتمک ،
اوزاتمق ؛ معنای اصطلاح-
حیسی عروضده بر سبب خفیف زیاده

تَرَعِيبُ . { [ع] چوق قورقونمق .
 (تخویف) دن اقوی
 عد اولنور .

تَرَعِيشُ . { [ع] تترتمك ، تتره .
 دلك . (ارعاش)
 ايله مترادفدر .

تَرَعِيبُ . { [ع] رغبت ايتديرمك ،
 ايتديرمك ؛ ايستك
 ويرمك ، ويرمك : [اطفالی تحصیل
 علمه ترغیب ، اهانیک صنعت و تجارت
 ترغیبی] جمعی (ترغیبات) در : (بروسه
 وحوالیسی اهانیک قوزه جیلقدہ ابراز
 ایتدکاری آثار ترقی دیون عمومیہ
 اداره سنک ترغیباتی ثمره سیدر [

تَرَعِیمُ . { [ع] یره سورتمک ،
 سورتمک . اکثریا انف ،
 انوف (لفظ لریله (بورتی) — یا خود —
 بورنلری یره سورتمک) معناسنده و
 شدت تحقیر مقامنده استعمال اولنور .
 (ارغام) ايله مترادفدر : [ترغیم انف
 متکبر ، ترغیم انوف خصما] .

تَرَفِعُ . { [ع] یوقاری فالقمق ،
 یوکسلیک . مادیات ومعنوی .
 یاتده استعمال اولنور : (ترفع ایوان ؛
 ترفع قدر و منزلت) .

تَرَفِيقُ . { [ع] رفق و ملامتله یعنی
 طاتلی دیل و کولر یوزایله
 مامله ایتک : [عجزه یه قارشى التزام
 ترفق موافق شان مریددر] .

نفسنی تطمین ایدمک صورتده عفو
 دیتمک . [ترضیه ایسته مک] = فلانک
 شومامله تجاویز کارانه سنی عفو ایتدیرمک
 ایچون شو صورتله اعتذار نادمانده
 بولمسی طلب ایتک : [طبقه اولی ده
 یوانان دولنلردن معدود ایکن حسن
 اداره حقیرانه مله پروسیا ایلیجیسی طرفندن
 جزئی وکلی برکونه ترضیه طلبنه دخی
 مبادرت اولنه مدینگی قضایای معلومه دندر
 — عاکف پاشا — بر مسوده] ،
 [فقط عباس میرزا طرفندن توقیرلو بر
 ترضیه رسمیه ايله قیانوب — عاکف
 پاشا — بر مسوده] .

« ترضیه خالص وجدانفرور »

« زمرة اصحاب کرامه سزا »

(الای بکی زاده — ناجی)

تَرَطِيبُ . { [ع] رطوبت ویرمک ،
 ایصلادلیق : [توتونی
 خرمن ایتدکن صوکره صوینی پوسکو-
 ره رک ترطیب ایدرلر ، تنباکونک ترطیبی
 ایجاب ایتمز] § خوشلاندرمق ،
 خوشلاندرمق : [ترطیب اسنان ،
 ترطیب دماغ] .

تَرَطِيبُ . { [ع] « رطل » تعبیر
 اولنان اولچک ايله طارتمق
 § صاچی یاغلابوب قیویرجقلرینی آچمق .
 معنای اولیده نادراً قولانیلیر .

تَرَعْدُ . { [ع] تتره مک . (ارتعاد)
 ايله مترادفدر .

اولشدر . جمی (ترضیعات) در
معنای ثانی به بیت آتی بر مثالدر :

« منحصر در سوزلرم اوصافکه »
« منتظر در کوزلرم الطافکه »
(لا)

ترصیف } [ع] بر برینه بتشدیر -
وب متانت ویرمک ،
طاشی طاشه بتشدیروب بنای محکم
قیلوق : (ترضیف جدار)

ترصین } [ع] رصانت و متانت
ویرمک ، ویرمک ؛
کنتله یوب محکم قیلوق ، متین قیلوق :
[بر قلمه نک ترصینی ، بر طاییه بی
ترصین] ، (ترضینات) جمعیدر :
[تمارک ترضیناتنه فوق العاده اعتنا
ودقت اولنور .]

« عرش تمکین وقدر مقدرت ودهر ثبات »
« لوح ترصین وقضا تمثیت وبرق برنک »
(ک)

ترضیه } [ع] « رضی الله عنه »
دیه دعا اتمک : [صحابه
کزین حضرانک اسملری ذکرا ایندیکه
ترضیه اتمک اهل سنتک معتادیدر]
§ مغبر الخاطر ورنجیده دل اولان
طرفک عفو ورضاسنی تحصیل ایچون
کوستریلان معامله ندامتکارانه ای اطلاق
اولنور . بومعناده [ویرمک ، آلمق ،
ایسته مک] ماده لر یله استعمال اولنور :
(ترضیه ویرمک) = عذر و عفو
دیهل مک . [ترضیه آلمق] = عزت

اصطلاحیتی عباردهه مشبهه به ملام
برشی ایراد ایتمکدر . (ترضیحات)
جمعیدر .

ترشیش } [ع] سربک ، صاجق
مطلقا مایع حقیقه
استعمال اولمیدر .

ترشف } [ع] صوبی اتمک .
(ارتشاف) ایله
مترادفدر . اورایدهه باق ،

ترصد } [ع] بر شینه حصر نظر
ایدوب دقله کوزتمک ،
اول صورتله کوزه دلمک : (قلهده
بولان عسکر لرک دونماتک حرکاتی
ترصد ، دشمن اردوسنک ترصدی) .

ترصیص } [ع] ایکی شی بر برینه
یا ناشدیروب یا شدیر
مق ، قورشونلامق § خاتونک یا لکز
کوزلری کورینه جک صورتده یوزبی
کاملا اورتک . اسامزده معنای اولی ده
قولانیلیر .

ترصیع } [ع] الماس ، جواهر
اوطور تمیق ، جواهر
اوطور ترق تزین اتمک : (انقیه
قو طیسنک قاباغنی بر صورت بدیدهه
ترصیع اتمش ، توتون طبقه سنک
ترصیعی) § نظم و نثرده ایکی مصراعدن
ویا ایکی فقره دن هر برینی تشکیل ایدن
کلمات وزن و قافیجه یکدیگره توافق
تامندن عبارت بر صنعت ادبیه در .
§ شیو ترصیع قرآن کریمده دخی وارد

درونده کی طور قی دینه بریکدر مک .
بونلر اصطلاحات فیه دندر .

تَرْسِمِلْ . { [ع] « تَرْسِمِلْ » لفظیله
مترادفدر . اورایه باق .

تَرْسِمِمْ . { [ع] رسم ایتمک ؛ بر
شیشک رسمنی یا تمق ،

رسمی یا یلدق : (صولی بو یا ایله فنار
باغچه سنی ترسیم ایتمش ، بوقدر لطیف
بروادیسک نظر ربا بر طر زده ترسمی
بیوک بر مهارته متوقفدر [« ترسم »
= رسمتک معنا سنده قوللانیله بیلور .

تَرْشِخْ . { [ع] مایع صیغوق ،
ترشکی طیشاری به چیمق :

[مصر معمولات ترابیه سندن بر نوع
صوقابلری واردرکه دائما زیاده ترشح
ایدر] § مجازاً بللی اولیه جق بر شی
استخراج ، خارجه اورمق معنا سنده
قوللانیلیر : مثلا (فلان کتم مراره
چالیشیور سه ده طرز افاده سندن
مضمیری ترشح ایدیور ، قونفر اسجه
مذاکراتک مکتوم طولمسی قطعياً
مطلوب اولدیغی حالده اخیراً بعض
معلومات ترشح ایتمیکی غزته لرك مندر .
جانندن اکلایشیلور .) جمی (ترشحات) .

« تیغ و زکافی دکل قابل وصف ، ایتمه جک »
« خون اندیشه ترشح جکر معنادن »
(لا)

تَرْشِمْ . { [ع] بسله یوب تیمار
ترشیح } و تریبه ایتمک . بومعناده
استعمالی اندردر § زینتله مک . معنای

معناسنی مفید اولان (دارسینا) لغتی
اسپانیوللرک عربلردن آلمش اولدقلری
افاده ایله مکده اولوب پورتکیز ،
ایتالیان ، فرانسز ، انکلیز کبی ترقیات
بحریه لریله تاریخجه مهم موقعلر قازانمش
اولان اورویا ملل مشهوره سنکده
تعبیر مذکورسی - طوبخانه ، جبه خانه ،
سلاحخانه ، ترسانه - معنالیغی تضمن
ایتمک اوزره جزئی و کلی تحریفات ایله
لسانلرینه بالقبول استعمال ایله مکده
اولدقلری سو یله مکده در . از جمله
انکلیز و فرانسزلر « آرسینال »
(Arsenal) و ایتالیانلر « آرسینالی »
(Arsinali) صور تدرند . تحریف
ایله قوللانیلمه در لکه بوقیلدن اوله رق
عثمانیلر دخی اسپانیوللرک ذاتاً محرف
اولان استعماللریغی برقات ده تحریف
ایله « ترسانه » صور تدرند قوللانه
کلشدردر . حاصل کلام تعبیر مذکورک
(دارالصناعه) دن غلط اولدیغی مرتبه
ونوق و بده اتمه در . « ترسانه عامره »
= غلط معروفدر .

« مجدد حوضلر ، انبارلر ، آلات یا پردی »
« بتون ترسانه تک اکیال اولندی نه یسه نقصانی »
(ذیل راشد)

تَرْسِبْ . { [ع] مایه ک طور تیبسی
ترسب } دینه چوکمک یعنی صولی
برشیشک ایچنده کی طور قی دینه بریکمک .

تَرْسِبْ . { [ع] مایه ک طور تیبسی
ترسب } دینه چوکمک ، مایع

و تقویہ دعویٰ ایچون عربلرده «مرسی»
 لغتی وار ایکن «دارالصناعه» تعبیری
 قوللائمه احتیاجلری اولیه جنی بیان
 ایدلرکه ایسه ده تحقیقات مخصوصه
 عاجزانه مزه نظراً (ترسانه) لفظی
 «ترساخانه» دن محرف اولیوب
 اسپانیول لساننده اسلحه و ادوات حربیه نك
 اعمال و محافظه سنه مخصوص بردارنه عمو
 میه معناسنی متضمن اولان [دارسینا
 d'arcinah] لفظندن محرف اولدینی
 شوایکی صورتك هم معنا هم ده شكلاً
 یکدیگریته غایت مشابه اولمیرله مثبتدر.
 «دارسینا» لفظنك ایسه (دارالصناعه)
 دن تحریف ایدلش اولدینی شبهه
 ایدله میه جك درجه لرده کی مشابهلریله
 ثابتدر. معافیله لیمان بولنان محله
 ترسانه بولنه میه جفته نظراً (مرسی)
 لغتنك دلالت اشدیکی معنا ایله
 (دارالصناعه) تعبیرنك مدلولی بولنان
 معنائك هیچ بوجه ایله توفیق قبول
 ایتمز درجه لرده فرقی اولدینی لغات
 جغرافیا صاحبی طرفندن دخی تصدیق
 ایدیلیر ظننده یز. تأیید مدعا ایچون
 شونی دخی عرض ایدلم که علم الالسنه
 علماسندن مدقق مشهور انکلیز
 [وه بستر Webster] تألیف ایتمش
 اولدینی مختصر «دیکسیونر» ک
 یکریمی طقوزنجی صحیفه سنك برنجی
 ستونی نهایتلرنده «حوس اوف ایندا
 ستری» (House of industry)
 یعنی (دارالصناعه) تعبیرنك عیناً

ترسانه } [ع] بولفظ محرفدر.
 سفن حربیه وسفائن
 سائر نك انشاسنه و آلات و لوازم
 بحریه نك اعمالنه و عساكر بحریه نك
 ترتیب و تعلیمنه و الحاصل کانه امور
 بحریه نك رؤیت و اجراسنه مخصوص
 محل دیمکدر. بولفظك اصلی و صورت
 تحریفی حقنده کی روایات مختلفه نك فذلکته
 تدقیقاتی اوله رق (مکتب فنون بحریه)
 معلملرندن یوز باشی (محمد شکری)
 افندیك [اسفار بحریه عثمانیه] عنوانیله
 تحریر و نشر ایتمش اولدینی اثرنیسك
 ۱۴۸ نجی صحیفه سنده مندرج اولان
 فقره نك عیناً بورایه نقل و درجی
 مناسب کورلشدر. «السنة اجنبیه دن
 آنوبده خلتمز بیننده دخی استعمالی
 شیوع بولش اولان - ترسانه،
 آمیرال، قیودان، لوندکی علم اوله رق
 قوللائیلان لغتلرک هانکی لسانلردن
 ونه وجه ایله آلمش اولدقلری کیفیتی
 محررین عثمانیه دن بعضیلری طرفندن
 موقع بحث و تدقیقه چکلمش و هریرسی
 بوجه ایله بیان مطامه ایله مشدر.
 از جمله (رفت افندی) «لغات تاریخیه
 و جغرافیا» سنده (ترسانه) لفظی
 (ترساخانه) دن محرف اولوب بعدالفتح
 شمیدیکی ترسانه عامره نك موقعنده اسرای
 حربیه نك توقیقلری ایچون «ترساخانه»
 اسمیله انشا قلمش بر محلك بولتمسندن
 ایلری یه کلدیکی و بوتعبیرک «دارالصناعه»
 لفظندن تحریف ایدلمه مش اولدینی

کلیاً عاری اولمیدر) اصطلاحات فقهیه چه
حاقدیندن بری دیگرینی متعددشیلردن
برینک قبولنده محیر براقق دیمکدر .

« طبعمک بر ترجمان تریزبانیدر قلم »
« خامه مک برهمزبان نکته دانیدر سوزم »
(نعت - نفعی)

« ادعای تریزبانی باقلی رسوا ایدر »
« معلم ناجی »

تردیف { [ع] آردی صره
یوریتک ، یوردلک §

ترس { [ف] قورقو . « ترسناک » =
قورقشن ، قورقولی اولان .

آردی صره ایراد ایتک ، ایدلک .
(ارداد) ایله معناجه فرقسزدر .

(ترس آنگیز) = قورقو ویریحی ،
قورقوتیحی : (غزال ترسناک ، خنزیر
ترس آنگیز) .

[تردیفاً] = آردی صره یوریتک ،
ایراد ایتک صورتیله : (او یتیمه تک

ترسا { [ف] الف مبالغه ایله زیاده
قورقوجی ، قورقاق : §

دخی امانجی به تردیفاً بو طرفه اعزامی ،
دعای افزونتری عمر وشوکت جناب

نصارا ، خرسستیان دیمکدر . جمی
(ترسایان) ، (ترسایجه) = خرسستیان

پادشاهی به تردیفاً دوام ایام اقبال
جناب صدارتپناهیلری تمیبات خالصانه سی

یاوروسی ؛ [ترسایچگان] = خرسستیان
چو جقلری :

رفع اجاستگاه پروردگار قیلنمشدر)

« بحق کردگار منم و بخشنده کیم لطفی »
« صربی مسلمان و یهود و کبر و ترسادر »
(ایاس باشا حقنده - نفعی)

تردیه { [ع] اورتو ایله قیامق ،
اورتک [تردیه تابوت]

« بو حسن ایله کرنازه کیره اول بت ترسا »
« دوزخده اولان اهل هوایی کدر اولسون »
(وجدی)

ترذیل { [ع] رذیل ایتک ، رسوا
ایدلک ؛ بر آدمک یوزنی

قورقوجی ، قورقاق .
(ترسان ترسان) =

قارارته جق فالقلمری بیان ایله نفسی
آلچاتق : (خائی ترذیل ایتمه لیدر ،

قورقه قورقه :

ادبیزی ترذیل ممکن میدر ، نانکورک
ترذیلی) [ترذیلیات] = ترذیل ایچون

« کوردی کیم طورمغه یوقدر امکان »
« عزم راه ایلدی ترسان ترسان »
(معلم ناجی)

سویله نیلن سوزلره اطلاق اولنور .

« آه طورسون هله شمشیرزبان چکسه م اکر »
« نه چکر بن بیلورم هپ دل ترسان فلک »
(نفعی)

ترزبان { [ف] مخاطب سریع الانتقال ،
حاضر جواب کیمسه :

(ترجمان تریزبان) . [ترزبانی] =
حاضر جواب صاحبی اولق :

ایدلك : (ترخیل عائله ، عائله نك
ترخیلی) .

ترحیم } [ع] رحمتله یاد ایتك ،
الله رحمت ایتسون دیمك .

جمی (ترحیمات) . [رحمة الله علیه
رحمة واسعة] ترکیبک طوغری
اولدیغنی و [رحمة الله رحمة واسعة]
دینك لازم کله جکنی مرحوم ناجی
غزته ایله اعلان ایتمشیدی .

ترخانَه } [ف] « ترخینه ، و
« ترخرانه » ده دینلیر .

لسانمزده یالکیز برنجیسی قولانیلیر .
یوغورت ، اون ، ات صوبی ایله یاپیلوب
کونشه قارشی کوزلجه قوریدلقده
وقیشین هر دفعه سنده کافی مقداری
ایصلادیلوب چوربا پیشورلمکده اولان
برنوع اکشمیسی ، چوربالق خیر
ایشی دانه لره اطلاق اولنور : [کاهی
خانه ویراندن شکایت ایدوب احسانه
بهانه ، کاهی ذخیره فقدانندن حکایت
قیلوب رجائی بهای ترخانه ایدردی —
ذیل شقایق جلد ثانی — صحیفه ۳۹۶] .

ترخیص } [ع] رخصت ویرمک ،
ویرلمک ، ما ذون ایتك ،

ایدلك : (افراد احتیاطیه نك ترخیصی
مقرر اولدیغنی ، ترخیص مأمورین ایچون
مرعی الاجرا اولان قاعده متخذه به
توفیق معامله اولغیلدر) جمی (ترخیصات) :

« ترخیص دخول ایچیک صاحب دیوان »
« بی فائده در وعده در بانه تمثیل »
(عارف حکمت)

ترحیم } [ع] حالت نداده —
قاعده عربیه به توفیقاً —

اسمك صوك هجاسنی حذف ایتك :
(عیدل) ایله (عبدالله) کبی .

تردامن } [ف] افعال غیر مشرو .
عهده بولنان قالدین

§ آلوده چرکاب خطا اولان :
« تردامن اولان لر بی آلوده صانورلیک »
« بز مائل بوس لب جام و کف و دستر »
« روحی بغدادی »

تردد } [ع] ایکی خصوصدن
برینه ذهنده قرار ویره .

میوب دوشونتیده بولمق ، ایکی نسنه
آراسنی ذهناً کسدره مه مک : (امور
خیریه ده تردد جائز دکلیدر) (بلا
تردد) و (بی تردد) = تردد سز ،
دوشونتیده قالمسزین دیمکدر .

تردستی } [ف] الی چابک ، الی
ایشه یاقیشان ؛ ماهر ،

اوسته دیمکدر . (تردستی) = ال
بجریکلیکی ، اک چابکلیکی ، الی ایشه
یاراشیق اولمق :

« قطره لر فیض اهلنك چشمنده عماندر بتون »
« نظره لر تردستی فیاضه حیراندر بتون »
(لا)

تردید } [ع] رد ایتك ، کبرولتک ،
رجعت ایتدیرمک § حکم

قطعی ویرمیه رک احتمالی صورتده
اداره لسان ایتك : (بر قوماندانک معیتی
ضابطاننه ویره جکی امه لر تردید و تعقیددن

[کیمدرکه روز کارک . شرفنی بی وبال ،
قدومنی بی ارنحال ، فرحنی بی ترح وبلا ،
منحنی بی محنت و ابتلا . کورمش اوله !
— تضرعات — سنان پاشا]

« ثباتی یوق بو عالمک آکا کیم اعتماد ایدر »
« فرح کلیر ترح کیدر ترح کلیر فرح کیدر »
(معلم ناجی)

« (باقی) یه ساقیا فرح ویرکه فنا بوله ترح »
(باقی)

تَرَحْلُ . { [ع] بر بردن باشقه بره
تَرَحْلُ } کوجک : (تَرَحْلُ
کاروان ، تَرَحْلُ قافله) . « اَرِنْحَالُ »
مفاسنده قوللانیله ماز .

تَرَحْمُ . { [ع] مرحمت ایتک ،
تَرَحْمُ } آجیق . (تَرَحْمُ) =

ترحم صورتیله ، آجیقدن طولایی ،
آجیه رق دیمکدر . جمعی [ترحمات] :
« شیرین ترحم ایلدی فرهاد زده سین »
(معلم ناجی)

« کوکک آهمدن ترحم صورتن کومتردی لیک »
« موجدن صوت نقشنه چوق ایتک اولز اعتماد »
(فضولی)

« شاید کوروب ترحم ایده خاکسارینی »
« عمرم کچنجه بکله یهیم ره کذارینی »
(باقی)

تَرَحِيبُ . { [ع] مرحبا دیمک ،
تَرَحِيبُ } سلام ویرمک : (ایفای
رسم ترحیب) . جمعی (ترحیبات) .

تَرَحِیلُ . { [ع] بر بردن بر محله
تَرَحِیلُ } کوجورمک ؛ نقل ایتک ،

حقیقت آزادیء حالی هر شیئه ترجیح
ایدر ، مالی علمه ترجیح ایدن احمقدر ،
اهل ناموس عندنده موټک ناموسسز .
لغه ترجیحی طبیعی کیدر] . (تَرَجِیحُ)

بِلَا مَرَجِیحُ) = سبیسز ، وجهسز بر
صورتده ترجیح ایدش . جمعی (تَرَجِیحَاتُ) ،

(تَرَجِیحُ بِنَاتُ) = اصطلاحات فقهیه .

دندر . ارباب مرافعه تک بر ماده حقنده

اقامه ایده جکاری پینه لردن بر بی استماع

امرنده دیکرندن مقدم کورمک دیمکدر .

« ای طالبة صفای معنی »

« امان ایله باقی شکوفه زاره »

« ازهار ادب شیمی صولماز »

« ترجیح ایدر اهل دل بهاره »
(شیخ وصفی)

تَرَجِیْسُ . { [ع] بوغازدن چیقار .
تَرَجِیْسُ } کن سسی نغمه لندیروب

اطرافه عکس ایده جک مرتبه ده یوکسلیتمک :

(ترجیح صوت) § شهادتیندن هر

بر بی آهسته او قودقدن سوکره تکرار

دیک سس ایله او قومق : (ترجیح

مؤذن) § رجعت ایتدیرمک ، تکرار .

لامق : (ترجیح بنس) = مختلف

قافیه لی متعدد اقسامدن مرکب اولان

وهر قسمک سوکسند یالکوز بر بی تی

تکرار ایراد اولسان منظومه یه اطلاق
اولنور . جمعی (ترجیعات) .

تَرَحُّ . { [ع] غم ، غصه ، ناسه .
تَرَحُّ } (فرح) ک ضدی :

« غمزهك سؤاله باشلاسه عشاقه هر مژهك »
« كويا لسان حاله بر ترجمان اولور »
(نفی)

§ مجاز صورتيله ده استعمال اولنور :
(فلانك ترجمان وجدانی اولان اشعار
و آثاری) ، « لسان حالی وجدانك
ترجمان فصیح المقالی ایدی . »

ترجمه { [ا] بر لسانی دیگر لسان
عائد کلام و مقالی آخر لسانه نقل :

(قاموسی عربجه دن ترکیجه ترجمه ایدن
حاصم مرحومدر) ، (بو حکایه المانجه دن
ترجمه در) ، [ترجمه او طه سی] =
امور خارجیه نظارت جلیله سی دائره -
سندگی ، سفارات سنیه ایله سفارات
اجنبیه طرفلرندن کوندریلن تقاریر
و مقام عالییه اجانب طرفندن ویریلن
اوراق مندرجاتی ترکیجه نقل ایتمک
وظیفه تحریره سیله مکلف قلم . [ترجمه]

حال] = بر آدمک احوال خصوصیه سنی
حاوی اولان مقاله و یا خود رساله یه
اطلاق اولنور . چیک ضمیمه (ترجمه)
غلطدر .

ترجمی { رجا اتمه ، یالوارمه ؛
نیاز ایله اومق . آز
قولانیلیر .

ترجمیح { [ا] بر شیئه زیاده
اعتبار ایدوب دیگر
شیئه تقدیم ایتمک ، بر شیئی دیگر شیئه
اوستون طومتق ، طومتق : [ارباب

« ترتیب سهوی » = حروف هجایی
دیزلرک یا کلشی . « ترتیبیه » =

حروف دیزمه اجرتی : (شو کتاب
قاج ترتیبدر ، بش ترتیب اون فورمه در)
« بزم عالمده بو وادیده قورلمش ترتیب »
« ذوق وغم ، شوق وحن بر برین ایلمر تمقیب »
(واصف)

ترتیل { [ا] آغیر آغیر و اصول ،
قاعدسه سنه توفیقا کوزل
بر طرزده او قومق : (ترتیل قرآن ،
ترتیل فرقان) .

« باقدم اولمش بر کواکب آسمان »
« خالق اجرامی تبجیل ایلمدم »
« طولدی کوکلم نور ایله بی اختیار »
« سوره (والنجم) ی ترتیل ایلمدم »
(معلم ناجی)

ترجمان { [ا] ایکی و یا ده
زیاده لسانه آشنا اولوب
بر برینک دیل لرینی آکلایمان ایکی
شخصک لاقیر دیل لرینی کنددی لسانلریله
کندیلرینه بیان و افهام ایدن دیمکدر :
(ترجمان فصیح البیان) (لهجه عثمانی) ده
ترکیجه سی « دیلاج » اولدیغی کوستریلیور .
[سفارت ترجمانی] = تزدنده مقیم
اولدیغی دولتک لسان رسمیسنه واقف
اجنبی مأموری .

« بیان مقصد ایچون یاره ترجمان وار »
« بلایه باق که آتی ترجمانه آکلاده مم »
(معلم ناجی)

۱۳
 بر فورمه سی
 ۲۰
 پاره بدر

قونیان و بومورطه ، لیون ، خردل ،
 بهار کبی شیلردن ترکیب و اعمال اولنان
 شیثه — که نام دیکری روایت کوره
 ایتالیا نجه دن منقول (سالچه) در —
 مجازاً « تربیه » دینیلیر : (تربیه لی
 پاچه ، تربیه لی اشکمه جورباسی ،
 تربیه لی کره و بز) بومعنا ده (قومق) ،
 (یامق) ماده لر یله قوللانیلیر . مثلاً
 (پاچه یه تربیه قوی ، چوربانی تربیه لی
 یاپ) دینیلیر § « تربیه » = قوشو
 آتلیزک دیزکینی دیمکدر : [بر مرشد
 حکم آموزک نحت تربیه سنده بولون که
 انسان ایچون بالای جهالتدن بدتر بر
 آفت تصور اولنه ماز — نصیحت جای —
 فیض آباد]

« عفو راجحدر برای تربیت تکدیردن »
 (حاصم چلبی زاده)
 « کورسه بر دم نظر تربیت قهرخی کر »
 « شیر چرخ ایده صد پاره غزال تصویر »
 (حق)

تربیه . { [ع] بر سبب ظهور یله
 ترب { تعلق ایتمک ، هاند اولق :
 [عهدده عبودیتسه ترتب ایدن وظیفه
 دعا خوانی بی ایفا ایتمک] § بر حالت
 و یا حرکتک نتیجه سی اوله رق حاصل اولق :
 [نفوذ و صلاحیت مأموریتی سؤاستعمال
 ایدن شخصه مسئولیت ترتب ایتمزی ؟]

« اصلنه نسبتله ترتب ایدر اثبات قدم »
 « طور فرعیت و صورتده در انشای حدوث »
 (عارف حکمت)

تربیه . { [ع] دیزمک ، دیزلک ؛
 ترتیب { هر شیئی یرلی یرینه
 قویق ، قولق ؛ نظامله مق ، تنظیم
 ایدلک : (ترتیب صفوف عسکریه ،
 ترتیب صنوف مأمورین ، ترتیب اصول
 جیات ، ترتیب اشیا) « ترتیبلی » =
 مننظم ، یرلی یرنده ، دوز کون دیمکدر .
 § مرتب طاقم ، بولنه قولمش شی :
 (ترتیب اول ، ترتیب ثانی ، ترتیب عتیق ،
 ترتیب مخصوص) جمی (ترتیبات)
 در . § حاضرله مق ، تدارک ایتمک ،
 حاضرلق ، پروزه ، پلان : (ترتیب
 لوازم ، ترتیب مالزمه ، ترتیب ضیافت ،
 ترتیب بزم صفا) (ترتیب کرده) =
 احضار ایدلمش ، حاضر لائمش ، (ترتیب
 ساز) = تدارک ایدیجی ، حاضر لایان .
 (ترتیب سازی) = تدارک ایدیجیلک ،
 حاضر لایجیلق . (بر ترتیب علاج) =
 اجزا و مقادیر مختلفه دن مرکب و معمول
 دوا ی مستحضر ، آتی حاوی رجته
 دیمکدر . (ضعیف ترتیب) = ترکیه ده
 بنیه سی ضعیف ، چیلیز . § مطبعه
 و یا خود صنعت طباعت اصطلاحانجه
 (ترتیب) = عمله نک معدنی حروف
 دیزرک وجوده کتیر دیککی صحائف
 مرتبه دیمکدر . ایکی طرفی مطبوع
 ورقه اطلاق اولنور که مختلف الاعداد
 صحائفدن مرکب اولور . علی الاکثر
 اون اتی صحیفه بر فورمه اعتبار اولنور

معرفة فله ينه سعي ايدنلر اولاديني حسن
 تربيه ايدن والده بکزر . تربيه نك
 منافع ماديه سندن اولاد مستفيد اولور .
 فقط شان معنوي سي پدره عائددر .
 — کمال] § تعليم حسن حال و حرکت
 ايله حاصل اولان صفت حسنه ، حالت
 مستحسنه يه ده اطلاق اولنور ، طيباق
 ايله اصلاح ايتک ده بو معنايه داخلدر :
 (تربيه لي چوجق ، تربيه لي اوشاق ،
 تربيه لي حيوان) (تربيه لي مایمون کبي
 طور ييور — مثل) بعضاً بوکله (تربيت)
 طرزنده ده استعمال اولنور : (تربيت
 بنات) = ديکرندن دها مناسبدر .

« ماری تهديد عذاب غضبك مورقيلوب »
 « پشه يي تربيتك عز ايله عنقا ايلر »
 (فضولي)

تربيه ايدلمش ديمك اولان (تربيه
 کرده) ، (تربيت کرده) تعبير لری
 يالکيز انسان حقنده قوللانيلير : مثلاً
 (سليم پاشا صبحي پاشانك تربيت
 کرده سييدر) دينيلير . هر مقامده
 (تربيه) يه بدل (تربيت) استعمال
 اولنه ماز . بو نلرک صورت و مقام
 استعمال لريني سليقه تعين ايدر . بو نلرک
 تشديد ايله تلفظي غلط فاحشدر ،
 يا گلسدر .

§ بعض اطعمه يه چاشني ويرمک
 ولدت بخش ايتک ايچون علاوة

فقيه دندر . وقف عرصه يه اذن متولي
 لاحق اولمقزين تغلباً بنا ياپان شخصي
 بنايه کيروب اطور مقدر منع و منهدم
 اولنجيه قدر اجاره لازمه سني اعطايه
 اجار يولنده سوز سويله مکه اطلاق
 اولنور .

تربيه . { [ع] درده ابلاغ ، درت
 تربيع } ايتمه § درده تقسيم ،
 درده بولمه . (تربيعاً) = مربع
 اوله رق ، درت گوشه لي اوله رق ديمکدر .
 § برمصرع اوج ، بر يته ايکي مصرع
 ضميله درده ابلاغنه و بو طرزده سويله .
 نلش بر منظومه نك هيئت مجموعه سنه
 (تربيع) اطلاق اولنور . جمعي
 [تربيعات] در .

تربيه . { [ع] بسله يوب بيوتک ، باشد .
 تربيه } يروب کاله ايردير ماک :
 (تربيه نبات ، تربيه ازهار ، تربيه
 اشجار) ، (اوافق برفداني تربيه ايدرک
 آز زمانده ميوه يتشديرتک ممکندر)
 § فضائل اخلاقي تعليم ايله روحاني
 و جسماني اصلاح احوال ايله مک . بو معناده
 (ايتک) ، (آلمق) ، (ويرمک)
 ماده لريله قوللانيلور : (تربيه اطفال ،
 تربيه اولاد ، تربيه بنات) ، (البته
 پدر اوغلني تربيه ايتکه چاليشير ،
 قيزينه تربيه ويرمک ايسته مه ين والده
 مطلقاً تربيه سزدر . اوچون حقه کوريلن
 حسن اطوار اويونندن آلديني تربيه نك
 نره سييدر) ، [هم شهر يلرينک اکال

تَرَکِیْبُ . { [ع] بر برینه مرتبط
بر قاج لفظ و عبارت
دیمک اولان (تَرَکِیْب) ک جمی :
(تراکیب فصیحہ)

تَرَانَهْ . { [ف] آهنگ ، نغمه ، مقاملی
سس : (تَرَانَهْ پَرْدَاز) =
تغنی ایدیجی . (تَرَانَهْ پَرْدَازِی) =
آهنگ ایله او قویجیلیق § اقسام شعردن
« رباعی » یه اطلاق اولنور :

« یانمده دلبر ایستم »
« ترانه پرور ایستم »
(معلم ناجی)

« اولورسین اودم ترانه پرداز »
« هر نغمه ک ایدر بیان صد راز »
(ترکیبی)

تَرَویحْ . { [ع] « ترویحه » نك
جمی . مفردی قوللا .
نیلاز . رمضان کیجه لرنده یاتسو وقتنده
قیلنان یکریمی رکعت نمازه اطلاق
اولنور که سنت مؤکده در . [تَرَوِیْحَه]
= لیالی * رمضانه مخصوص نمازک هر
درت رکعتنه دینیلیر . « راحت » کله .
سندن مشتق اولوب (تَفْمِیْلَه و تسلیه)
کییدر . (تَسْلِیْمَتِیْن) آراسنده براز
آرام و راحت اولنسی سبب تسمیه
اولمشدر ،

تَرَبُّصْ . { [ع] طوروب بکله مک ،
انتظار ایتمک . اصطلاحات

بینلرنده کوکللری ایله اویوشمه لری
دیمکدر . [عَلَی التَّرَاضِی] = بوصورتله
حصوله کان اویوشمه اوزرینه معناسنه
در . (تَرَاضِی طَرَفِیْن) = ایکی طرفک
کوکلریله اویوشمه لری [بِالْتَرَاضِی] =
ایکی طرفک اویوشمه لریله دیمکدر .

تَرَافِدْ . { [ع] طرفین یاردیم ایدیتمک ،
بر بریله یاردیملاشمق .

تَرَافِعْ . { [ع] فصل و رؤیت دعوی
مقصدیه حضور حاکمه
« مرافعه » اولنمق ، دعوا یه طور شتیق
معناسنه در . (مُرَافَعَه) حکمنده
استعمال اولنور . (بِالْتَرَافِعْ ، لَدَی التَّرَافِعْ)
= مرافعه ایله ، مرافعه حالنده دیمکدر .

تَرَاقِصْ . { [ع] قارشى قارشى یه
رقص ایتمک ، اویناشمق .
(مُرَافِصَه) معناسنه در .

تَرَائِکْ . { [ف] چاتلاق ، یاریق §
چاتیرنی ، کورلتی .
« تراکیدن » مصدردن اسمدر . بر
هانک روایتنه کوره (طراق ، طراقه)
بوندن معربدر .

تَرَاکِمْ . { [ع] بیریکمک ، بربری
اوستنه جمع اولمق .
ذی روحک غیریده مستعملدر : (تراکم
اوراق ، تراکم تقاسیط ، تراکم میاه)

دیلی کبی ایکی طرفه آقار (تعبیر مجازی اولان (صو ترازوسی) نه دیمک اولدینی معلومدر که مرتفع صومقسی دیمکدر . « ایشی یاخود سوزی ترازویه اورمق » = ملاحظه ایتک ، دقتله دوشونمک دیمکدر .

« چارسوی قابلیتده ترازو قالماش (نابی)

« ترازوی عیار محتمم یازار عشق ایچره »
« کوزم هر دم طولوب بیک طاشه هر ساعت ذکر باشم »
(فضولی)

تَراس } [ع] قالقانجی ، قالقان

= قالقانجلیق ، [ترُس] = اوائلده سلاحشوران ایله ارباب مبارزه نك استعمال ایتدکری « قالقان » دیمکدر .
جمی (آراس) در .

تَراسل } [ع] خیرلشمک ، مکشو .
نظمه مخصوصدر . بومعناده [مراسله]
زیاده قوللانیلیر .

تَراصف } [ع] طاش طاشه یامانوب
طاشلری کبی بربرینه بیتشوب صیتشمق .
(تصیف) = بوصورتله محکم ایتک ،
طاشی طاشنه باصدیروب متین قیلیق
دیمکدر .

تَراضی } [ع] بربرندن راضی
اولیق که ایکی کیمسه نك

تراجم } [ع] براسانی دیکر لسانه
نقل و بیان معناسنه اولان
(ترجمه) نك جمیدر : تراجم احوال)
چیک ضمیمه غلطدر ، یا ککشددر .

تراخی } [ع] رخاوت کوسترمک
کری طورمق ، تنبله -
شوب کیوشه مک ، کیوشک و آغیر
طاورانمق : (برامور وظائف رسمیه
سنک ایفاسی امرانده تجویز تراخی
ایدرسه البته مشغول اوور ، دائماً
طور تراخی کوسترن آدمدن نه خدمت
بکله نیر)

ترادف } [ع] بیکدیگره اویوب
تعقیب ایتک ، بربرینک
آردنجه کیتک : (ترادف سفاش ؛
زلزله ، قحط ، حرب کبی مصائب ترادف
ایتدیکندن) § ایکی ویا بر قاج الفاظ
برمعنایه اولیق ، برمعنایه دلالت ایتک :
(مار) ییلان معناسنه اولدینی کبی
(برسان) دخی عین معنایه لغتدرکه
پینلرنده ترادف وازدر . [تزلزل]
ایله [تترتر] دخی او قیلدندر .

تراز } [ع] خام ایلک تلی معناسنه
در . لسانمزده دخی عین
معناده و برقاشک کسک طرفلرنده کی
ایپلکک آچیله سی مقامانده استعمال
اولور : [خرقه نك قوی ترازلانندی ،
انتارینک ایتکی ترازلانندی)

ترازو } [ع] هر کسجه معلوم اولان
طارقی آتی : (مثل = ترازو

استعمال اولتورکه معنای مطلوب حکم
 الفاظده تفضیل ومبالغه در. [مشکترین
 امور، ابلهترین عوام، نازکترین ابرکار،
 کمترین بندکام] § یاش، یاشلی؛ نملی،
 رطوبتلی. ضدی (خشک) در.
 (چشم تر، دیده تر) § تازه،
 طراوتلی، لطیف: (میوه تر، کل تر،
 مشک تر) «ترو تازه» = پک لطیف،
 پک کورپه. «تر مزاج» = الکعادلی
 بهانه لرله کوجنک، طارغین اولق
 ایستین، بو اوطن نم قاپان: (عجب
 ترمزاج ایله الفت و امتزاج پک کوجدر)
 تَرَاءُءُ § [ع] کوکس معناسنه
 تَرَائِبُ § اولان (ترپیه) نک
 جمی. کوکس تخته لری دیمکدر.
 مفردی قوللائلماز.

تَرَائِثُ § [ع] لسانمزده معروفی
 تَرَاتُرُ § (تراطور) درکه فندق،
 بادم، جوز ایچلرینی ایجه دوکدکن
 صکره اتمک، سرکه، صارمساق
 قاریشدریلوب یاپیلان و بعض طعام
 و نبات اوزرینه دوکیلن برنوع صلاطه
 سالجه سی دیمکدر. عربیده (تراتر)
 صارصه صارصه دوگون شی دیمکدر.
 «زلزه» وزننده (ترتره) = ابرضا.
 لامق، صازصیق و (تترتر) ابرضالانمق،
 صارصلیق معناسنه در. بونک اسمیله
 طرز اعمالی آره سننده مناسبت کامله
 واردر.

اسرب). جمی (تذویبات). اصطلاحات
 طبیه دندر.

تَذْوِيقٌ § [ع] ذوق آلدیرمق،
 ذوقیاب ایتک § طاندیر-
 مق، طاندیرلمق.

تَذْهِيبٌ § [ع] آلتون سورمک،
 سورمک؛ یالذیزلامق،
 یالذیزلانمق: (تذهیب جلد، قابک
 تذهیبی) جمی [تذهیبات] در.
 «سروراسر لوحه اوصافنگی تذهیب ایچون»
 «ایلدی دستنده بر آلتون ورق احضارشمع»
 «ریاضی»

تَذْوِیلٌ § [ع] ذیل اوله رق ایراد
 کلام ایتک، ایدمک؛
 صوکنه علاوه صورتیله یازمق، صوکه
 اتمک کبی علاوه ایتک: (بر ماده
 ادبیه نک تذیلی، اوفقره بی تذیل):
 «دیدم لایق دکلدراقه بویله اول اثر ناقص»
 «بورسم اوزره آنی تذیله قیلدم خامه جنبانی»
 (رشید)

تَهٌ § [ف] ادات تفضیل ومبالغه در.
 صفات عربیه وفارسیه به لاحق
 اولور: لاحق اولدینی کله نک حکمنی
 تفضیل ایدر. کَرک نقصان اولسون کَرک
 زیاده. (مُشکَلتر، کَتر، فُزونتَر،
 نَازِکَتر). بعضاً بوکما (بن) علاوه-
 سیله بو تقدیرده اکثریا اضافت حالنده

تذکیر { [ع] یاد استدیرمک ،
ایتدیرمک؛ آگدیرمق ،

آگدیرمق : (تذکیر ماضی ، تذکیر
وقمه ، حادثه تک تذکیری) § مذکر
قیلوق ، مذکر طرزینه قویق ، قولوق
[تأیث] ک ضدی : (تذکیر کله)
§ وعظ ایتمک ، تنبیه ونصیحت ایله مک :
(شیخ مبرزو الانفاسک تذکیر وفیر-
التأیری) بومعناده جمی (تذکیرات) در .

تذلل { [ع] کندینی آلچاق طومتق ،
نفسنی ذلیل کوسترمک ،
اظهار ذات ایتمک : جمی [تذلات] .
(اظهار تذلل) دینله مز .

تذلیل { [ع] ذلیل ایتمک ، ایدمک ؛
آلچاق قلامق ، حقیر طومتق ،
طولوق : (نانکوروی تذلیل ، نعمت
ناشناسک تذیلی) . جمی (تذلیلات) در :
« ضرب سکه ایله اولور زر نامدار اشتهار »
« مستعد عز ایدر استاد تذلیل ایتدیکن »
(نابی)

تذلل { [ع] قویروق طاقق .
تذلل { § علاوه اوله ورق ایراد
ایله مک . جمی (تذلیلات) در .

تذوق { [ع] ذوق آلمق ، ذوقیاب
اولوق § طاتمق ، طادامق :
(تذوق خوشاب) جمی (تذوقات) در .

تذویب { [ع] اریتمک ، اریدمک .
(اذابه) کبی : (تذویب)

وضع اولندیغنی غزته یازیور ، مجلس
اداره جه تذکر اولندوقده) جمی
اولان (تذکرات) بومعناده استعمال
اولور : [شورای دولجه تذکرات
عمیقہ بی ایجاب ایدن رژی ماده سنه
هنوز برقرار ویریله مدی]

تذکره { [ع] یاد ایتمک ، آگمه
سبب اولان شی ، وسیله
تذکر : « تذکره الاولیا ، تذکره -
الشعرا ، تذکره الحکما » § بر مملکت
داخلنده بولنان دوا اثر رسمیه دن یکدیگمه
کوندریلن کاغده ، کذا بر شهر دروننده
متمکن اشخاص آره سنده تعاطی قلنان
ورقباریه (تذکره) اطلاق اولور :
[تذکره رسمیه ، تذکره علیه ،
تذکره خصوصیه] ، (تذکره
سامیه) = مقام جلیل صدارت عظامدن
تسطیر بیوریلان شقه . § اصنافه
وخصوصات ساثرده افراده ویریلن
ورقه رسمیه اطلاق اولور : (مرور
تذکره سی) = مملکتندن خارجه
کیده جکله ویریلن رخصتنامه ، (نفوس
تذکره سی) = بر شخصک هویتی مبین
اولان تابعیت ورقباریه سی . (کومسوک
تذکره سی ، ردیف تذکره سی ، استبدال
تذکره سی) اشبو لفظ محاورته قح
کاف ایله معروف و مستعملدر .
« یادایت بنی کاهی دیه بر تذکره یازدم »
« وضع ایلا یکن ظرفه دوشوندم کوله یازدم »
(لا)

معاملات ، حال تذبذب (جمعی
تذبذبات) : (تذبذبات معاملات)

تذرو . { [ف] سوکلون دینیلن معروف
تذرو } قوش . بعض دیارده بو
قوشه « قیل قوبروق » و « صونه »
دیدکرینی « برهان » روایت ایدیورمه
[تذرو زربین پر] = کونشدن
کنایه در :

« کیمدر دوشورن هوایه سروی ؟ »
« آلماز قاناد آلتنه تذروی »
(غالب)
« ایلمر تذروی نیجه غدرنده بازخوار »
(ترجیح)

تذکار . { [ع] یاد ایتمک ، ایدلمک ؛
تذکار } آسکی ، آسکلیق :
(تذکار مجالس لطیفه ، تذکار عنایت
سابقه ، آرتق ماجرای قدیمک تذکاری
اوصانج وبردیکندن) لسانزده غلط
اولهرق کسر نا ایله معروف و مستعملدر :
« بلبل کویا سنک تذکاری چون وردملک »
« صحبدم اوصاف شاهنشاه قدسی آستان »
(حق)

تذکره . { [ع] خاطره کونوروب
تذکره } ذکر ایتمک ، درخاطر
ایدلمک : (تذکره شجایات ، ماضینک
تذکری) § برمادهیه ، برایشه دائر
استشاره ایتمک ، سوبلشمک و سوبلشمک .
بو معناده اکثریا رسمیانده قولانیلیر :
(انجمن خاص وکلاده موقع تذکره

تدهن . { [ع] یاغلامق ، یاغ
تدهن } سورتمک . (ادیهان) ده
بومعناده لغتدر .

تدهی . { [ع] داهیه لشمک ، اصحاب
تدهی } داهیه یا قیشه جق حرکتده
بولمق .

تدهیش . { [ع] دهشت و برمک ،
تدهیش } دهشته دوشورمک ؛
زیاده قورقوتوب دترتمک : (حریق
ظهورنده اثر تلاش کوستروب نسوان
و صیبانی تدهیش ایتمه ملی) جمعی
(تدهیشت) در .

تدهین . { [ع] یاغ سورمک ،
تدهین } یاغلامق . یاغک قوقوسی
مشروط و معتبر دکلدر : (تدهین کاکل ،
خورج لرمک تدهینی)

تدین . { [ع] دین طونمق ، بردینک
تدین } احکامنی قبول و اجرا
ایتمک § بورجلانمق ، بورج ایدینمک :
(بو ایش ایچون برخیلی مقدار تدین
ایتمد)

تذاکره . { [ع] « تذکره » نک
تذاکره } جمعی : (تذاکره وارده ،
تذاکره رسمیه) اورایه باقکوز .

تذبذب . { [ع] نظامسزلق ، انتظا-
تذبذب } مسزلق ، قاریشعلق ،
قرارسزلق ایله سورنجهده و ترددده
قالمق : (تذبذب امور ، تذبذب

(تَدْنِيَّةٌ قدر و منزات) . بعضاً اوجوز-
لامق معناسنده قولانيلير : (تَدْنِيَّةٌ
فيثات اسعار) . جمى تخفيف يا ايله
(تَدْنِيَّات) در .

« بي اريتاب هر نه دن اعراض ايدرسه خلق »
« بالطبع رفته رفته تدنى نمودن اولور »
(معلم ناجى)

تَدْنِيْسٌ . [ع] كير لئمك ، كبرله دلك :
(تدنيس لباس ، جامه نك
تدنيسى) جمى (تدنيسات) .

تَدْوِيرٌ . [ع] دوندرمك ، دوند-
يرمك ، چويرمك ، چويرمك :
(تدوير چرخ ، دولابى تدوير ، چرخك
تدويرى) § برشى* يوارلاق قيلق ،
بر شى الدن اله كچه رك دور قيلق :
(تدوير شكل بيضى) [تدوير عواطف
ولى نعميلر يله بخت خوابيده مى بيدار
واختر مطلبي نمودار اولق — سر اطبايه
تذكرة — عاكف پاشا]

تَدْوِينٌ . [ع] ديوان شكلنه قويمق ،
بر علم وفنه طائذ مسائلى
بريره جمع و ترتيب ايله كتاب طرزينه
افراغ ائمك : [علم فقهى تدوين ، علم
منطقك تدوينى] « تدوين آثار » =
مقالات ادبيه مختلفه يي جمع ايله جلد تشكيل
ائمك معناسنده مستعملدر . جمى
(تدوينات) در .

اولان مجلسك عنوان رسميسيدر .
(تحقِيق) ايله بئلر ننده فرق واردر .
تَدَلُّكٌ . [ع] سورتمك ، اوغو-
شديرلىق .

تَدَلِّيٌّ . [ع] شيوه وادا ايله
(نازلانمق . جمى تخفيف
يا ايله) تدليات) در .

تَدَلِّيسٌ . [ع] حين بيعده عيب
(متامى مشتريدن ستر
ايچون بايع طرفدن حيله ايدمك .

تَدْمَعٌ . [ع] كوز يا شارمق ،
(كوز بيكارى علتى ديمكدر .
تَدْمَلٌ . [ع] ترلابى كوبره له مك ،
(تارلايه كوبره دوكمك .

تَدْمِيْحٌ . [ع] بر نسنه يي ديكر
(بر شئيك ايچنه كركى
كبي يرلشديرمك .

تَدْمِيرٌ . [ع] محو ، هلاك ائمك ،
(ايدمك : [تدмир اشقيا ،
اشقيا نك تدميرى] . جمى (تدميرات)
« ايدمك حكيمكه سكاتنى منقاد و مطيع »
« خارجينك ايدوب اعيان عصاتن تدمير »
(حق)

تَدْلِسٌ . [ع] كير لئمك ، پس اولق ،
(پاسلانمق :) تدنس
(ائواب) .

تَدِّيٌّ . [ع] آشاغلامق ، كبريله مك .
(« ترقى » نك ضدى :)

(تَدْرِیج) = زره کیدیرمک ، کید - یرلمک معناسنه در .

تَدْرِیج { [ع] درجه درجه حرکت ، آهسته آهسته وارمه :

[تدریج ایله مناصب عالییه مظهر اولدی] . (بال تدریج ، تدریجاً) =

درجه درجه حرکت ایله ، تدریج ایله . [علی التدریج] = تدریج اوزره .

(تدریجی ، تدریجیه) = تدریجه منسوب ، تدریجلی : [ادمان تدریجی ،

حرکات تدریجیه] . جمعی [تدریجات]

تَدْرِیْس { [ع] درس ویرمک ، تدریس ، کلسناک تدریسی)

او قوتقی ، او قودلمق : (کلسناقی تدریس ، کلسناک تدریسی)

تَدْسِیم { [ع] اصابت عینی دفع ایچون کوچک چوجک

چکجه چقورینی سیاه ایله بئکله مک ، سیاه اشارت قومهق .

تَدْفِین { [ع] « دفن » مقامنده کوملمک معناسنده استعمال اولنور :

تَدْقِیق { [ع] دقتله واینجه دن آراشدیرمق ،

آراشدیرمق : (تدقیق امور ، مسائل مالیه نك تدقیق) . جمعی (تَدْقِیقات) در :

(تَدْقِیقاتِ شَرعیّه) = امور ومصالح شرعییه متعلق احکامک مراجع استینافی

چاره دوشونمک ، حاله او یفون طاورانعق : (امور سیاسیه ده تدبیر شرط اول

حکمنده در) . جمعی [تَدْبِرات] در .

تَدْبِیر { [ع] امور خیریه وشریه به متعلق هر درلو ماده نك انجامانی تفکر و عاقبتنه حصر نظر ایدرک

حصولی چاره لرینی تهیته واسبابنی ترتیب ایله مکدر . بوکله نك احتوا ایتدیکی

معناک خیر و شره شمولی [حسن تدبیر ، سؤ تدبیر] تعبیر لریله نابتدر : [اتخاذ

تدبیر ، تدبیر امور] . (تدبیر منزل) = (Economie domestique) نه .

قونومی دومستیق) که اداره بیتیه به متعلق خصوصاتک قواعدی :

« نه ایتدی ایتدیکی تدبیر ضبطی اسکندر » « نه کوردی کوردیکی دارات شوکتی دارا »

(نفعی) تَدَخِین { [ع] بخورلامق ، دومان چیقارمق ،

توتسوله مک : (تدخین حمام) .

تَدْرِج { [ع] درجه درجه حرکت ایتمک ، آدیم آدیم ایلرو - له مک .

تَدْرِس { [ع] درس آلمق ، درسه چالیشمق : (او یله نادر

بر خواجه دن تدرس ایتمک نه بیسوک سعادندر) جمعی (تَدْرِسات) .

تَدْرِع { [ع] زرهلمنق ، زره کیمک : (تدرع مبارز)

تَدَاوُلُ { [ع] الدن الہ کز مک ،
الدن الہ سورولوب }

دور ایتمک ، الدہ طولاشمق : (ایادی)
ناسدہ تداول ایدن بانقنوتلرک بمضری
یک فرسودہ . بوکلہ نک اصلی (متعدی)
اولدیفنی حالده (لازم) اولہرق
استعمال ایدلیر . § بمضاً دیلده کز مک ،
دیلدہ طولاشمق معناسندہ دہ قولانیلیر :
[السنہ انامده تداول ایدن کونا کون
شایمانک صدق و کذبہ احتمالی اولدیفنی
اونونمایلیر] .

تَدَاوِي { [ع] دوا ایتمک ، ایلمک :
(برای تداوی) = علاج }

یایمق ، دوا ایتمک ایچون . [بر صریضک
تداویسی ، صریضی تداوی ، خستہنی
تداوی] . جمعی تخفیف یا ایله
[تَدَاوِيَاتُ] در : [علتک شدقی
تداویات واقمہ ایله رفع ایدیلمدی] .
(تَدَاوِي بِالْمَاءِ) = اصطلاحات طبیہ .

دندر . خستہنی بعض تداویر مخصوصہ
ایله ایچہ ترلدوب متعاقباً صوغوق صو
ایله بیقامقدر . (تَدَاوِي بِالْعَبِّ) =
کذلک اصطلاحات مذکورہ دندر .
اوزوم ایله دوا ایتمکدر :

« لیدر ویرن علیله تداوی بہ احتیاج »
« کیدر قویان مزیت اصلاحی مرهمہ »
(لا)

تَدْرِي { [ع] عاقبتی ، حقیقتی کوز
تدبر } اوکنہ کتپروب حالہ کورہ

« بیدردم ای فلک بکا برغم تدارک ایت »
« براوزکہ ذوق باشقہ برعالم تدارک ایت »
(نورس قدیم)

جمعی اولان [تَدَارُكَاتُ] دہ بو
معنالردہ قولانیلیر : [وقت مساعد
ایکن تدارکدہ قصور ایتمہ میلدر ؛ ولیمہ
جمعیتی ایچون اقتضا ایدن مالزمہ نک
کافہسی تدارک ایلمشدر ؛ نیچون وقتیلہ
تدارکنہ باقلامش دیر لرسہ نہ جواب
ویررسکمز ؛ ناتار کبی ، سیار کبی وقتلی ،
وقتسز اجرای سیروسفرہ مجبور اولان
پوستہ مأمور لری دائماً تدارکلی بولنمیلیر]

(تَدَارُكِي) = حاضر لقلی ، مہیسا ،
(ثم التدارک) = وقتندن صوکرہ ،
در حال بولنمش ؛ درمہ چاتمہ .
(تَدَارُكَاتِ سَفَرِيَّةِ) = یول حاضر لقلری
(تَدَارُكَاتِ حَرَبِيَّةِ) = غوغا حاضر لقلری
دیتمکدر .

تَدَافِعُ { [ع] بربرینی دنع ایده رک
ایتمک ، قاقشمق ؛ ایکی }

قوہ متقابلہ نک بربرندہ تأثیر کوسترمہ سی
§ دفع دشمن ، ایلو کلنی کوری
پوسکورتمہ . (تَدَافِعِي) = دفع دشمنہ
متعلق ، یرندہ طوروب ایلو کلن
دشمنی دفع ایتمک صورتندہ دیتمکدر .

(حَرَبِ تَدَافِعِي) = (تَعَرُّضِي) و
(تَجَاوُزِي) نک ضدی .

تخیل { [ع] ذهنده خیاله صورت
 ویرمک ، ویرمک جمعی
 (تخیلات) . (تخیل) دن اقوی عد
 اولنور :

« جوش حیرتدن تجلی خانه تخیلمده »
 « لال اولور دل بینات حسنکی تریلمده »
 (معلم ناجی)

تدابیر { [ع] « تدبیر » ک جمعیدر .
 اورایه مراجعت اولنسه :
 (تدابیر عاقلانه ، تدابیر حکیمانه ، تدابیر
 احتیاطکارانه) .

تداحل { [ع] بربرینه کیریشمک ،
 ایکی شیدن هر بری
 دیگرینه داخل اولق . § لسانمزده
 اکثریا (تأخر) مناسنده و تقاسیط
 دیون وسائره حقنده استعمال اولنور :
 [تداخله بنمک] = وقتدن صوگره یه
 قالبوب چوزالمق ، وقتی کجوب بیریکمک
 دیمکدر .

تدارک { [ع] [ع] معنای لغویسی
 (وصول ، لحوق) در .
 یعنی برجاعتک صوگ قسمی اوگ قسمنه
 ایریشوب یتشمک دیمکدر . لسان
 عثمانیده معنای اصلیسنه بوس بتون
 مذایر بر معناده استعمال و تصرف
 اولمش و (ر) جرفنک کسريله شایع
 اولمشدر . بویکله لسانمزده حاضرلانمه ،
 حاضرلامه ، اکسیکاری وجوده کتیروب
 حاضر ایتمه ، حاضرلق معنالرنده
 مستعملدر :

قورمق و موجود کبی وهم و خیال
 ایتمک ، ایدمک : (جنتک تخیلی محالدر)
 جمعی (تخیلات) = ذهنده وجود پذیر
 اولان قورونتیلر ، خیالار دیمکدر .

« وار ایله اوکلشنی تخیل »
 « پروانه سی کل چراغی بلبل »
 (غالب)

« تخیل ایله سه دل رومالی خاکن »
 « مشام جانه ویرر دود آه نکمت عود »
 (سامی)

تخیب { [ع] محروم ، امیدسز
 قیلیق ، قیلیق : (امید
 ایله یاشایان بر حاجزی تخیب ، بر حا -
 جزه نك تخیبی انسانیت شاننه یاقشماز) .

تخییر { [ع] ایکی شی بیننده ، ایکی
 شقدن برنی قبولده مخیر
 قیلیق ، قیلیق ؛ بر آدمی ایکی درلو
 حرکتدن برنی ترجیح وقبول خصوصنده
 مختار براقق ، براقق : [فلانی بو
 مأموریتی قبول ورد ایتمکده تخییر
 ایتمدم ، مکتبه کیدوب کیتمه مکده
 چوجفک تخییری اصلا جائز دکلدر] :

« ابتدی قیصر قصورخدمته »
 « قالدی مختسرای ذاتده »
 « اوله دی کامور حقیقتده »
 « قیلدی تخییر آتی سعادتده »
 « فخر عالم محمد عربی »
 (نشیده - ناجی)

طولی یوز یکر می سکرز قدمدر [،
 (تخمین) = تخمینہ منسوب ، تخمین
 ایله : (حساب تخمین ایله بش بیک
 غروش صرفی اقتضا ایدر) ، (تخمین
 کرده) = تخمین ایدلمش دیمکدر .
 جمعی (تخمینات) در .

« چقمقدی برنیتن قد بلند همته »
 « اطلس کردونی براقاچ کره تخمین ایتدیلر »
 (نوریس قدیم)

تَحْقِيقٌ } [ع] بوعتمق . ینه بوم مناده
 (اخلاق) زیاده قوللا .
 نیلیر .

تَخَوُّفٌ } [ع] قورقولا نغق ،
 قورقویه دوشمک .

تَخْوِيفٌ } [ع] قورقوتغق ، قور -
 قودلمق : (اثرایی

تخويف ، ارباب شقاوتک تخويفی) .
 [تَخْوِيفًا] = قورقوتهرق ، قورقوتغق
 صورتيله ، قورقوتغق ایچون دیمکدر .
 جمعی (تخویفات) .

« جاهل بزی تخويف ایله تشویشه دوشورمه »
 « سن محکمہ روز جزادنی کلورسین »
 (نابی)

تَخْوِينٌ } [ع] بر آدمی خیانته
 نسبت ایتک ؛ بر شخصه
 حاش دیمک ، دینلک .

تَحْوِيلٌ } [ع] خیاله آلمق ، آلتق ؛
 بر شیشی ذهنا دوشونوب

اولهرق قاله جق آتجه نك تخمیس اولنسی
 ایجاب ایدر) § اصطلاحات ادبیه جه
 بر منظومه نك هر بیتته اوچر مصراع
 علاوه سیله بیتلرک بشر مصراعه ابلاغی ؛
 ایباتی بشر مصراعه ابلاغ ایدلمش منظو -
 مه نك هیئت مجموعه سی دیمکدر . بومثللو
 منظومه لره « تخمس » ده اطلاق اولنور .

جمعی اولان (تخمیسات) اکثر یا بو
 معناده قوللانیلیر . مثلاً آتیده کی منظو
 مه نك ایلك اوج مصراعی (نابی) نك
 و صوگ ایکی مصراعی ده (فضولی) نك
 بر غزل عاشقانه سنك مطامع بیتیدر که
 (نابی) طرفندن — بالاده عرض
 اولندیقی وجه ایله — تخمیس ایدلمشدر
 « ایدوب میل ستم اشک ایله آه آله کدردن »
 « صاقین ای نو نها لم ناسرا آب هوالردن »
 « یاز بقدر دور طومنه جام لطفک مبتلاردن »
 « کرم قیل کسمه ساق التفانک بی نوالردن »
 « الکندن کلدیکی خیری دریغ ایجه کدردن »

تَحْمِینٌ } [ع] ظن ایله بیان رأی ،
 دلیل و ظن ضعیفله حساب
 ایتک که ترکجه ده (اورانلاق) تمبیر
 اولنور . ترکجه ده (اوران) طرز ،
 طور متناسب ؛ اولچی ، ظن ، بیجم ،
 کشف معنایرنی افاده ایدر . (اورا -
 نلامق) = ظن ایله اولچیله مک ، عقلاً
 اولچوب بیجمینی کشف ایله مک دیمکدر .
 مادیات و معنویاتده استعمال اولنور :
 (تخمین طول مسافه ، تخمین ایله
 حرکت ، تخمین ارتفاع) (تخمیناً) =
 حکم ظنی اولهرق : [تخمیناً سفینه نك

اسنان ، تخلیل لحیه ، لحیه نك تخلیلی)
 § اكشيمك ، سرکه ايتك .

تَخْلِيَه } [ع] بوشالتمق ، بوشالتمق ؛
 بوش براقق ، بوش برا .

قلق : (معغازي تخليه ، دبوک تخليه سي)
 « تَخْلِيَه سَيِل » = محبوس وموقوف
 صاليویرمک . يانک تشديدي جائز دکلدرد .

« سنسين اول کوهر نایاب که مثلك بوله ماز »
 « ایتسه غواص قدر تخليه کيسه يم »
 (نابی)

تَخْمِير } [ع] اصطلاحات کيمويه -
 کحمر } دندر . شراب اوله جق
 مایع قاینایوب قباروب کالی بولمق .
 اسپرطو حاصل ایتک دیمکدر . § اورتو
 اورتمک ، یاشماقلاتمق § مایه لیمک ،
 اورلیمک معنایرینه افاده ایدر .

تَخْمِير } [ع] یوغورمق ، مایه لند -
 کحمر } یرمک ، مایه لند یرمک :
 « تخمیر اولنوب وجود آدم »
 « نفع ایلدی روح ذات ارجم »
 (نشیده - الای بکی ناجی)

« تخمیر ایدنجه طینتک استاد لم یزل »
 « ایتمش فروغ نور ایله پرورده کردنک »
 (شیخ الاسلام اسحق)

تَخْمِيس } [ع] بشه تقسیم ، بشه
 کحمس } بولمک ؛ بر شیشی بش
 ایتک : (شرکتک بش حصه داردن
 مرکب بولنسی حسیله برسنه لک معاملات
 عمومیه سی بکونندن سرمایه ومصارفات
 تنزیل ایدلرکدن صوکره صرف تمتع

آدمی کیم تخلیص ایدرسه طرف حکومتدن
 برمدالیه آلفه مستحق اولور ، دگزه
 دوشنک تخلیصی وجیبه انسانیتدر) .

[تَخْلِص مَدَالِيَه سِي] = دگزه دوشنلری
 قورتارمق ایچون حیاتی تهلکه یه آتمق
 صورتیله ابراز انسانیت ایدنلره طرف
 دولتدن احسان بیوریلان بر نشانه
 اقتخاردرد ، (تَخْلِصِيَه صِنْدَالِي) =
 بحر سیاه بوغازینک خارجنده ایکی
 ساحلده مؤسس بولنان وفورطنه
 اثناسنده قضاذه اوله جق سفارش ایله
 طائفه لرینی قورتارمق وظیفه انسا -
 نیتپروانه سیله مکلف اولان هیئت
 مخصوصه نك اثنای عملیاتده قولاندقلری
 مانفارتلی بر نوع صندال . [تخلیص
 گریبان] = یاقه یی قورتارمق .

تَخْلِيط } [ع] قارشدرمق ،
 قارشدرمق . اشیاحقنده
 قوللانیلدیغی کبی بعضا کلام ایچون
 استهمال اولنور : (بعض طمعکار
 تاجرلرک روسیه دن جلب ایتدکلری
 خالص سبیر یاغنی بوراده کی معازه -
 لرنده ایچ یاغنی ایله تخلیط ایتدکلری ،
 زیتون یاغنک باموق یاغنی ایله تخلیطی ،
 تخلیط مقال ، مقاله نك تخلیطی) جمعی
 (تَخْلِيطَات) در .

تَخْلِيل } [ع] خلالاتمق ، خلالات -
 نلق ؛ صاقالک و پارماقلرک
 آده لرینی ایصلادوب تمیزله مک : (تخلیل

مقامنده استعمال اولنه‌ماز : (سوتک کیرج صویله تخاطی عملی مانعدر) .
تَخَلَّفُ } [ع] خلاف اوزره بولمق ،
 او یغون اولماق ، باشقه -

لشوب اویماق . اکثریا اشیاده استعمال اولنور : (بودوای مؤثر تخلف ایتمز ، بوساعت دائماً تخلف ایدر ، موقخانه - لک ساعتلی تخلف ایدیور)

« احکام قدر تخلف ایتمز »

« بوحالی بیان تکلف ایتمز »

(لا)

« بو بیتم یادکار اولسون جهانہ »

« تخلفله درونم غم‌له طولدی »

« اسعد »

تَخَلَّقُ } [ع] طبیعت ایدیجک ،
 خوی ایتک ، خویلاقمق :
 (اخلاق حمیده ایله تخلق ایدنلر دائماً مدوح اولورلر)

« لیک هر شخصه تملق اتمه »

« طور ذلتله تخلق اتمه »

(وهی)

تَخَلَّلُ } [ع] خلل بولمق ، خلل
 پذیر اولمق : (معاملاتک
 تخلل اتمه‌سی مقصدیله تدابیر حاجله
 اتخاذا ایدلدی) § اکشیمک ، سرکه
 کسیدمک § آره‌لغه صوقولمق ، آره‌یه
 کیرمک .

تَخَلَّى } [ع] بوشالمق ، بوش قالمق ،
 خالی اولمق : (تخلی ابریق)

تَخَلَّصُ } [ع] قورتارمق ، قور-
 تارلمق : (دگره‌دوشن

خفیف کوروب ملایمتله وضماً تزییف
 وتحقیر ایتک کبی بر مقامده‌ده قوللانیلیر .
 فقط بوضورتله استعمالی بر نکسته ظریفه
 وبرکنایه لطیفه ایله مزوجاً واقع اولمقله
 مشروطدر . صورت صریحه‌ده وارد
 اولورسه بالعکس معیوبدر .

تَخَلَّدُ } [ع] دائمی اولمق ، بربرده
 دائمی صورتده قالمق :

(جهنمده تخلد مشرکینه مخصوص بر
 جزادر) . (تخلید) = دائمی صورتده
 بر اقلق ، بر اقلق : (تخلید مشرکین)

تَخَلَّلُ } [ع] معنای لغویسی آیاغه
 خخال طاقتق دیمکدر .

§ معنای اصطلاحیسی شیشوب قاربامق ،
 انبساط بولوب زیاده بر قابلامقدر .
 حکمت طبیعیه اصطلاحاتندر .

تَخَلَّصُ } [ع] قورتلمق ، خلاص
 اولمق : [تخلص جزا ،

درددن تخلص] § بعض اسباب اوزرینه
 اسم معروفدن باشقه اسم ثانی طاقتق ،
 تخلص ایدیتمک : مثلاً جنتمکان فاتح
 سلطان محمد خان حضرتلری (عون)
 و خلد اشیان سلطان محمود ثانی حضرتلری
 (عدلی) تخلص بیوررلردی .

تَخَلَّطُ } [ع] قارشتمق ، قاریشیق
 اولمق ؛ ایکی شیئی بربرینه

قارشدبروب بیدیرمک . دائماً اشینا
 حقنده قوللانیلیر . (اختلاط) بونک

چکامک که لسانم زده موقع استعماله کوره
 « تجاوز » معناسنی افاده ایدر : (سر
 حدی تخطی ، حدودی تخطی ، حدودک
 تخطیسی) جمی اولان (تخطیات)
 تخفیف یا ایله او قونماید : [تخطیات
 دشمن دوام ابتدکجه قوه عسکر به نك
 حدوده طوغری تحریرکی حکم ضرورت
 کسب ایده جکی) بعض لغت کتابلارنده
 بولفظک (خطا ایشله مک) صورتنده
 تعریفی خطای فاحشدر .

تخطیط } [ع] معنای اصطلاحیسی
 چیزکی چکمک ، چیزکی
 چکامک ؛ چیزکی ایله خریطه ورسم
 یایمق ، یابلق دیمکدر . فن هندسه یه
 عائد تعبیرات مخصوصه دندر : (تخطیط
 اراضی ، اراضینک تخطیطی ، حریق
 محلتک تخطیطی ، عرصه یی تخطیط)

تخفیف } [ع] خفیفلمک ، خفیف
 اولوق . آغیرلاشمه نك
 ضدی . مادیات ومعنویاتده قوللانیلیر :
 (تخفیف حمله ، تخفیف بار ، تخفیف
 اضطراب ، تخفیف اشتیاق ، تخفیف
 محبت) § قونجیلی آیاق قابی کیمک
 معناسنی لسانم زده معتبر ومستعمل دکلدرد .
 تخفیف } [ع] خفیفلمک ، خفیفله
 ملک ؛ خفیف قیلوق ،
 قیلنوق . مادیات ومعنویاتده مستعملدر :
 (تخفیف جزا ، تخفیف اضطراب ،
 تخفیف حمله ، حمالک یوکنی تخفیف ،
 حمله نك تخفیفی) § بولکه بعضاً مخاطبی

تخضیر } [ع] یشیلنمک ، یشیلک
 پیدا اتمک . بو معناده
 (اخضرار) زیاده قوللانیلیر .

تخضیر } [ع] یشیلندر مک ؛
 یشیل رنگ ویرمک ،
 ویرمک . نادراً قوللانیلیر .

تخطئه } [ع] بریشی خطایه نسبت
 اتمک ، ایدمک ؛ بریشیک
 یا کلهشنی بولوب میدانه چیقارمق ، بر
 نسنه نك یا کلهشی بولنوب میدانه چیقارمق ؛
 بریسی حقنده خطا ایتدی دیمک ،
 دینلمک . ناجی مرحوم کتایبده بولکه یه
 مثال اوله رق شو جمله اطیفه یی یازیور :
 (بنی تخطئه یه شتاب اتمه . احتمال که
 خطا ایدن سنک داییکک همشیره
 زاده سیدر — زینی زاده)

تخطر } [ع] در خاطر اتمک ؛
 خاطر لاق ؛ خاطر یسنه
 کتیرمک و کتیرلمک دیمکدر . جمی
 (تخطرات) = ذاتاً بیلندک لری حالده
 مؤخرأ اونودیلوب صوکره عقله کان
 وایام ماضیه یه عائد اولان اولان شیلر
 دیمکدر : (تخطر ماضی ، تخطر ایام
 شباب ، تخطر احباب ، متوفی پرنس
 « بسماق » ک تخطرات سیاسیسی) .
 « خلل ویررسه کاه کاه سکون ایله برنوا »
 « برنجی اعترافی تخطر ایت ترنم ایت »
 (مصطفی رشید)

تخطی } [ع] بر نسنه یی آتلیوب
 چکمک ، بر نسنه آتلیوب

مربوط اولق . بو معناده [اِخْتِصَاصٌ]
دها زیاده قولانیلیر .

تَخْصِیْصُ } [ع] خاص قیلیق ،
قیلیمق ؛ بر شیئی بالکیز

بر شیئه حصر و تعیین ایتمک ، بر شی
سائر نسنه لردن آریلوب منفرداً تعیین
ایدلک . (تعمیم) کله سنک ضدیدر :

(معارف مدیرینه اوج بیک غروش
معاش تخصیص ایدلش ایدی) .
[تَخْصِیْصٌ] = علی الخصوص ،

خصوصاً ، (بالتخصیص) = تخصیص
ایله ، تخصیص ایده رک ، ایدیله رک ،
[تَخْصِیْصاً] = تخصیص صورتیه

دیمکدر . بونک جمی اولان [تَخْصِیْصَاتٌ] =

مفرد مقاننده و «تخصیصات» معناسنده
استعمال اولنورکه بردائره نك مصارفات
مختلفه سنه وبر مأمورک خدمتنه مقابل
خزینئه دولتن معین صورتده ویریلن
آقچه دیمکدر .

« براق عزت و جاهی ایدوب یابسته تخصیص
» سمند رحمت تامک عنانی ایله مش ارخا »

(نابی)

تَخَضُّعٌ } [ع] خضوع کوسترمک ،
نفسی تکبردن منع ایتمک .

تَخْضِیْبٌ } [ع] بویامق ، بویاتمق .
(اِخْتِصَابٌ) ده بو

معنایه در : (تخضیب لیه ، تخضیب
کاکل ، کيسولرک تخضیبي)

تَخْرِیْشٌ } [ع] طیرمالاق ، طیر-
مالانلق : (تخریش

بشره ، چهره نك تخریشی) .

تَخْرِیْقٌ } [ع] قوبارمق ؛ بیرتمق ،
بیرتمق : (تخریق

لباس ، البسه نك تخریقی) .

تَخْسِیْرٌ } [ع] خساره اوغراتمق ،
اوغرادلق ، ضرره دوچار

ایتمک ، ایدلک . معناه (اِضْرَارٌ) دن
قوتلیدر : (تخسیر شریک ، شرکانک
تخسیری) .

تَخْشَعٌ } [ع] خشوع کوسترمک ،
خشوعلاقمق ؛ کندبني

آلجق طوتوب ادب و حیالی طورانق :
(اهل تقوی تخشی سور) .

تَخْشَنٌ } [ع] خشونتلمک ؛ سردلک
بیدا ایتمک ، قاتیلاشمق .

اشخاص و اشیاده استعمال اولنور :
[فلائک اختیار لادقیجه رقت قابی
آرته جفته بالعکس طبیعتی تخشن ایدیور ،
تخشن بلوری] .

تَخْشِیٌّ } [ع] خشیتلمک ، تعظیم
ایله ممتزج خوف معناسنده در .

مثلا (ناسک حکمداره ، اولادک ابوینه
قارشی اولان طوری) کبی . [تَخْشِیَّه]
= خوفه دوشورمک ، دوشورلمک ؛
قورقوتتمق ، قورقوتللق : (تَخْشِیَّه
قلوب) .

تَخْصِصٌ } [ع] بر شیئه خاصه
منتسب و برینه قوتله

ذکر و ایراد ابله مشدر . بو معناده
(تمهیر) لفظنك استعمالی غلطدر .
آنك معناسی آشاغیده کوستریله جکدر .

تَحْجِيلُ { [ع] اوتانديرمق ، اوتاند .
تَحْجِيلُ } برلمق : (بر معصومی
علناً تحجیل ایتك روامیدر ؟ ، زواللی
چو جفك تحجیلنه وجدانم راضی اولمور) .
جمی اولان (تَحْجِيلَات) آرزو لانیلیر .

تَحْدَرُ { [ع] اورتولمك ، برده
تَحْدَرُ } طوتتمق . بو معناده اصلی
(حَدَر) در : (تَحْدَر اَبكار) § اویوشمق ،
اویوشدیرمق معناسی مطلوب اولنجبه
اصلی (حَدَر) درکه آنك ایچون افعال
یابندن اولان الفاظه باقلیدر . مثلاً
آنك اسم فاعلی اویوشدیریمجی معناسنه
(حُدَر) در .

تَحْدَعُ { [ع] بر مقصده مبنی بیله رك
تَحْدَعُ } خدعه یه دوشمك ، آلداتمق :
[بو انخداع دكلدر بكم تحدعدر - لا] .

تَحْدِرُ { [ع] اورتولندرمك ؛
تَحْدِرُ } برده طوتندیرمق ،
طوتندیرمق : (تحدیر دوشیزكان ،
قیزلك تحدیری وظائف مادریدندر) .

تَحْدِيشُ { [ع] طیرمالایوب
تَحْدِيشُ } راحتسز ایتك ، طیر-
مالانوب راحتسز ایدلك ؛ طیرناق ایله
قاشمق . مادیات و معنویانده استعمال
اولنور : (تحدیش رأس ، تحدیش

بشره) . جمی « تحدیشات » در .

« کاه اندیشه سرمایه سامان معاش »
« کاه تحدیش سرناخن ایفای دیون »
(منیف)

تَحْدِيعُ { [ع] پاره پاره کسمك ،
تَحْدِيعُ } برعضوی بدنن آیر .

میله جق صورتده یچاق اورمق .

تَحْذِیلُ { [ع] خذلانه دوشورمك ،
تَحْذِیلُ } ذلت ایچنده برامق ،
امداد سزاق و چاره سزلك حالنده برامق :
(نانکوری تحذیل ، کفران نعمت
ایدنك تحذیلی) .

تَحْرِشُ { [ع] اصطلاحات موضوعه
تَحْرِشُ } طیه دندر . طیرمالانمق ،
طیرمیتق یش کبی کیدیشمك معناسنه در :
(تحرش جلد) .

تَحْرِيقُ { [ع] بیرنلق ، قویارلق
تَحْرِيقُ } معناسنه در : (تحرق
اثواب) § یالان اویدورلمق معناسنی ده
افاده ایدرسه ده بومقامده [اخِلاق]
زیاده قولانیلیر .

تَحْرِيبُ { [ع] خراب ایتك ،
تَحْرِيبُ } ایدلك ؛ بوزوب بیتمق ،
بوزیلوب بیتمق : [هلاکو خان
معینده کی مفرول حشراتیله معموره
عراقی تحریب ایتشیدی ، آثار قدیمه نك
تخریبی کیسه تجویز ایتز] جمی
(تحریبات) در :

« دیوار و درسینه بی تحریب ایدیوردل »
(معلم ناجی)

(ساج تختہ سی ، میشہ تختہ سی ، جام
تختہ سی ، قلاص تختہ سی) ، (سرن
بیچمہ سی) = دوشہ مہلک اسکی تختہ
دیمکدر . (کورک تختہ سی) = یاریم
طو لوم . [تختہ بنا] = اخشابدن
یابی لان ، کار کیر اولیان خانہ وسائرہ
دیمکدر . § لوح ، لوحہ یعنی اطرافنہ
پرواز چوریلش صفحہ حالندہ ، یاصسی
اولان شی دیمکدر : (رسم تختہ سی ،
مشق تختہ سی ، حساب تختہ سی ، شطرنج
تختہ سی ، دامہ تختہ سی ، یازی تختہ سی ،
آچہ تختہ سی) ، (ارتفاع تختہ سی) =
ربع دائرہ . [تختہ پردہ] = آچیق
بریرک اطرافنی ستر ایچون دیوار کبی
آجاج و بیچمہ دن یابی لان شی . بوکا
بہضاً « تختہ حوالہ » دہ دینیلیر .
[تختہ پوش] = خانہ لڑک اوسنندہ تختہ
دوشہ مہلی وکناری پارمقلقی اوستی
آچیق محل .

» بزده ایلامتحان چشمانی ہب سحرین (ندیم) «
» تختہ مشق فسوز شمعی بز جادولرہ «

تختہ { [ع] پارمغہ خاتم ، یوزوک
تختہ { طاقمق . معانی سائرہ سی
لسانمزده معتبر دکلدرد : (تختہ نسوان)
تختہ { [ع] مہر باصمق ، مہر لہمک
تختہ { معناسندہ استعمال اولنیور .

ترجمہ قاموسدہ « تختہ » کوسترلمش
ایسہدہ « تختہ » وارد اولمامشدر .
یالکز (اختری) بولفظی عین معنادہ

» بو مخالف دہ محض حکمتدر «
» بر لسان بدیع قدرتدر «
(نشیدہ - ناجی)

تختہ { [ف] سریر حکمداری ،
پادشاہ صندالیہ سی ،
حضرت پادشاہک ایام . معنادہ دہ اوزرینہ
قعود ایدوب اجرای رسم کزین ابتدیکی
مزین سدر . [تختہ نشین] =
سریردہ اوطوران ، حکمدار دیمکدر .
[تختگاہ ، تختگاہ] = دارالسلطنہ ،
تخت محلی ، پادشاہک اوطوردینی
شہر . بولر « تخت » مقامندہ دخی
استعمال اولنہ بیلیر . اصلی [گاہ تخت]
ایدی کہ بالادہ بیان ایدلدیکی وجہ ایلہ
تخت محلی ، یری دیمکدر . علمیت اعتباریلہ
مضاف الیہ تقدیم اولنمشدر . [تخت
روان] = اوائلدہ بر نوع محفہ ،
تکر لکسز بر درلو آرابہ ایدی کہ
سلاطین وکبرا راکب اولورلردی .
زمانمزده یالکز صرہ ہابون الایلرندہ
صرہ امینی بولنان ذاتک حج یولندہ
رکوبنہ مخصوصاً اعمال ابتدیردیکی
» تخت روان « یادکار قدیم اولہرق
سنہدہ بر کرہ منظور جہان اولیور .
(تخت فیروزہ فام) = آسمان ، کوک
دیمکدر .

تختہ { [ف] یونیوب بیچلمش ،
بیچی ایلہ دوز کسیلمش
آجاج . لسانمزده « تختہ » معروف
اولدینی کبی (بیچمہ) دہ تعمیر اولنور :

فلان اسم قدیمی پترویه نحویل ابتدی [
 § مالی بردن دیکرینه نقل ایتدیرمکه
 سبب ، واسطه اولدینی ایچون بوج
 اوله رق آنان پارهیه مقابل ویران
 سنده اطلاق اولنور: (خزینه نحویلی)
 جمی اولان [تحویلات] ده بومعنده
 مستملمدر : (روم ابلی تیمور یولی
 تحویلاتی، قاصده ظهور ایدن تحویلاتک
 اصولاً معاینه سی اجرا)

تَحْمِیَّةٌ { [ع] سلام ویرمک ، خیر
 تحمیه } دعا ایتمک کجی ملک ، مالکیت ،
 بقا معناسنه در : (بعدالسلام والتحمیه ،

التحمیه لله) « تحمیه المسجد » = بر مسجده
 کیرنججه او طور معدن قیلنان ایکی رکعت
 نافله نماز دیمکدر . [تحمیت] طرزندهده
 قوللانیلیر . دیکر جمی (تحایا) در .

تَحَادِعٌ { [ع] آلدانماش ایکن
 تحادع } آلدانمش کجی کورنمک :
 [تحادع رقیب] .

تَحَارِجٌ { [ع] چیقشمق معناسنه در .
 تحارج } لسان شریعتده شرکاتک
 بعضیسی خانه و بعضیسی اراضی وکذلک
 ورثه دن بعضیسی نقود و بعضیسی عروض
 اوزره عقد صلح و قبض ایله سی دیمکدر .

تَحَارِشٌ { [ع] خیرلداشوب طلا .
 تحارش } شتمق (تحارش کلاب)
 تَحَاصِمٌ { [ع] خصومت اوزره
 تحاصم } بولنق ، دشمنلک ایدیشمک .
 بومعنده (تحاصمه) زیاده قوللانیلیر .

تَحَالُفٌ { [ع] خلافلاشمق ، بربرینه
 تحالف } او یغون اولماق ، عکسی
 حالده بولنق :

تَحْمِیَّاتٌ { [ع] آشاغیده کوستربان
 تحمیات } « تحیه » تک جمیدر .
 سلامر ، خیز دعالر دیمکدر :
 « نماز شام غمک قعدده اخیره سیدر »
 « کوکل قابوگده تحمیات یأسه ایتدی قعود »
 (ثابت)

تَحْمِیْرٌ { [ع] شاشیرمق ، حیران
 تحمیر } اولق ، حیرته دوشمک ،
 شاشه قالمق . جمی [تحیرات] در :
 « دلخسته ایدم تأثرمدن »
 « دمبسته ایدم تحیرمدن »
 (معلم ناجی)

تَحْمِیْرٌ { [ع] لغتده قیورلیق ، بر
 تحمیر } مکاندن چکیلوب آلارغه
 اولق معناسنه در . مؤخرأ بو معنا
 توسیع ایدیلوب حکمت طبیعییه
 اصطلاحاتجه بر طومتق ، برضبط ایتمک
 « قیل صنعت استادی تحمیره تماشا »
 « دم اوزره اکر عارف ایسه کچون وچرادن »
 (لا)

تَحْمِیْرٌ { [ع] لغتده قیورلیق ، بر
 تحمیر } مکاندن چکیلوب آلارغه
 اولق معناسنه در . مؤخرأ بو معنا
 توسیع ایدیلوب حکمت طبیعییه
 اصطلاحاتجه بر طومتق ، برضبط ایتمک

کلیاً مخالف اولان قهوه قاوورمق
معناسنده استعمالی صواب اولمهسه
کر کدر . بناءً علیه « لعمجة عثمانی ،
و لغت ناجی ، ایله سائر بعض لغات
کتابلرنده (تحمیس) ک بو معناده کی
تعریفی تصویب ایديله من .

تَحْمِيقُ } [ع] بر آدمی حمافته نسبت
ایتمک ، ایدلمک ؛ بر شخصه
احتمسین دیمک ، دینلمک . جمعی (تَحْمِيقَاتُ) :
« نجه بیک مسئله تحقیق ایتمش »
« نجه فه-امه یی تحمیق ایتمش »
(کافی)

تَحْمِيلُ } [ع] یوکلمک ، یوکلدلمک .
مادیات و معنویاتده قوللا-
نیلیر : (اشیایی آرابه یه تحمیل ، بو
فوجینک حماله تحمیلی ، بوایشی براهلنه
تحمیل ایتلی) ، [تحمیل منت] =
منت آلتنه آلمق ، منتدار ایتمک . جمعی
اولان [تَحْمِیْلَاتُ] اکثریا ماد یاتده
قوللانیلیر .

« نقطه یی ادرک ایدر حرف اوزره تحمیل ایتدیکن »
« کاتب صنعک بیلن اجمالی تفصیل ایتدیکن »
(نابی)

تَحْنُنُ } [ع] آجینه رق کمال اشتیاق
کوسترمک ، شدتله آرزو-
مند اولمق . انسان و حیوان حقننده
استعمالی جائزدر : (زواللی قادین
چوجغندن آریله لی تحنن ایدیور) .

« آیرلدی قوزی اولوب مکدر »
« اظهار تحنن ایتدی مادر »
(معلم ناجی)

تَحْبِبُ } [ع] اکلک ، اکرلمک . ینه
تَحْبِي } بومعناده [اَنْحِيَاءُ] زیاده
قوللانیلیر .

تَحْنِطُ } [ع] کفن میتی (حَنْوُطُ)
دینلن خوشبو شیلردن
مرکب طیب ایله توتسوله مک .
[حَنْوُطُ] = کافوری ، صندل ،
رمت دینلن اجزا و اولتردن مرکبدر .
(تَحْنِطُ) ده کفن میت جنسوط ایله
تعطیر اولمق ، طیبلمق معناسنده در .
اصطلاحات طیبه جه حسد میتی تَحْنِطْدَنْ
منع ایچون داخلاً تطهیر ایدوب قوقولو
اجزا ایله تولدیرمق دیمکدر : (تحنیط
میت) .

تَحْوُلُ } [ع] باشقه دراو اولمق ،
بر خالدن باشقه حاله کیرمک ،
دکشمک معناسنده در : (تحوّل ادوار ،
تحوّل احوال) جمعی [تَحْوَلَاتُ] در :
(تحوّلات هواثیه) :

« کوسترمک ایچون نکات نظمی »
« ازمان تحوّلات نظمی »
(مقدمه)

تَحْوِیْطُ } [ع] دیوار چکمک ،
چکمک . دیوار معنا-
سنه اولان « حَائِطُ » چکمک دیمکدر .
استعمالی اندردر .

تَحْوِیْلُ } [ع] دکشدرمک ،
دکشدرمک ؛ باشقه دراو
ایتمک ، ایدلمک : [متالیکمک مجیدیه یه تحویل ،

تَحْلِيفٌ { [ع] مین استدیرمك ،
تَحْلِيفٌ { استدیرمك كه تركه ده

ایتمك ، اكشيك .

تَحْمَلٌ { [ع] مادی ومعنوی بوكلتمك ،
تَحْمَلٌ { بوك آتنده بولتمه قاتلتمق .

[تَحْمَلُ فَرْسًا] = تَحْمَلُ آزالدیجی ،

تَحْمَلُ كِیْدِیجی . [تَحْمَلُ سُوْرًا] =

تَحْمَلُ یاقیجی ، تَحْمَلُ محو ایدیجی .

[تَحْمَلُ كُدَاژًا] = تَحْمَلُ اریدیجی ،

تَحْمَلُ بتیریجی . جمعی (تَحْمَلَاتُ) :

« بِنِ دِكْلِ مَقْتُوْنِ حَسَنِكْ مَبْتَلَا عَالِمِ سَكَا »

« بَرِیْرِی رُوْسِیْنِ تَحْمَلُ اَبِدَه مِنْ اَدَمِ سَكَا »

(لا)

تَحْمِیٌّ { [ع] کندینی حمایه ایتمك ،
تَحْمِیٌّ { قورتمق : (آنامدن تَحْمِی)

تَحْمِیْدٌ { [ع] حمد ایتمك ، الحمد لله
تَحْمِیْدٌ { دیمك . جمعی (تَحْمِیْدَاتُ) .

تَحْمِیْسٌ { [ع] دوامقوله سی شیلری
تَحْمِیْسٌ { آتش اوزرنده قیزدیروب

طاوولامق معناسته در . مقارنت معنی ایله

لسانمژده قهوه بی قاوورمه و مؤخرأ

كثرت استعمال سببیه قهوه قاوریلوب

صاتیلان محله (تَحْمِیْسُ) اطلاق اولمشدر .

(تَحْمِیْسُ) لغتده نصف نهار وقتنده آهو

صید ایتمك معناسته تخصیص اولمشدر .

واقما (تَحْمِیْسُ) قاوریلمش دانه معناسنی افاده

ایدرسده « تَحْمِیْسُ » ك معنای موضوعه

تَحْلِيفٌ { [ع] مین استدیرمك ،
تَحْلِيفٌ { استدیرمك كه تركه ده

(آند ایچیرمك) تعبیر اولنور :

(رسم تَحْلِيف ، تَحْلِيف ، شهود ، مأمو-

رینك تَحْلِيفِ) . [بعد التَحْلِيف] =

مِیْنِ اِسْتِیْدِرْمَكْدَنْ صَوَكْرَه . جمعی

(تَحْلِيفَاتُ) در .

تَحْلِیْقٌ { [ع] تراش ایتمك ، ایدمك ؛
تَحْلِیْقٌ { قازیمق ، قازیمق :

(تَحْلِیْقُ رَأْسُ ، تَحْلِیْقُ لِحِیَه) .

تَحْلِیْلٌ { [ع] عربیده برچوق
تَحْلِیْلٌ { معناری افاده ایدر .

لسانمژده ایسه بوسبتون باشقه مناده ،

تعبیر اخری ایله یالکز اصطلاحات

کیمیوه دن اولوب حل ایتمك ، جزء

جزء ایله مك ، اجزاسنی آیرمق ،

اجزاسی آیرلمق معناسنده قوللانیلیر .

جمعی [تَحْلِیْلَاتُ] در : [تَحْلِیْلُ مَرَكَبَاتُ ،

مَرَكَبَاتُ تَحْلِیْلِی ، تَحْلِیْلَاتُ کیمیوه] :

« اولدیفن آکگلار بو عالم برمه های غریب »

« فهم ایدن استادینك ترکیب و تَحْلِیْلِ ایتدیکن »

(نابی)

تَحْلِیْلِیَه { [ع] تزیین ایتمك ، ایدمك ؛
تَحْلِیْلِیَه { طونامق ، طونادلمق .

معنویانده استمهالی غالبدر : [اهل دنیا

ظاهری ، اهل تقوی باطنی تَحْلِیْلِیَه

چالیشیر] .

تَحْمِیْسٌ { [ع] بوزلمك ، بوزیلوب
تَحْمِیْسٌ { بوروشتمق ؛ ات قوریمقله

چکیلوب بوروشتمق معناسته در .

[تحقیقات آوایه] . (عَلَى التَّحْقِيقِ) =

حقیقت اوزره ، طوغرو اولهرق
مقامنده مستعمل بر تعبیر قدیمدر :

« حقیقی حقسزی امعان ایله تفریق ایدهلم ،
« طور تالاش ایتمه ، افندی ! ایشی تحقیق ایدهلم ،
(معلم ناجی)

تَحْكِمُ } [ع] فضولی و بغیر حق
تَحْكِمُ } اِحَاكَمُكْ طاسلامق ، کبر
وجبر ایله حکم ایتمکه قالمشتمق ، جمعی
اولان . [تَحْكِمَات] ده قوللانیلیز .

تَحْكِيمٌ } [ع] متین ، محکم قیلق
تَحْكِيمٌ } قیلنق ؛ قویلشدرمک ،
قویلشدیرلمک : [رِخْتَمَكْ] اساسنی تحکیم
ایچون اوستده کی طاشلری قالدیریورلر
اواسکی بناتک تحکیمی لازم کلیر . [

مادیاتده استعمالی غالبدر . [احکام] ده
یومعنایی افاده ایدر . فقط بینلرنده فرق
وارددر . او اکثریاً معنویاتده قوللانیلیز .
واقعاً عربیده (تحکیم) بر آدمی بر

ماده نك حل و فصلی ایچون حکم نصب
ایتمک معنایی افاده ایدرسهده لسانزده
بو معناده قوللانیلاز . بو معنی لسان
شریمته مختصدر .

هر لسانده جاری اولدیفی کبی لسان
عثمانی دخی السنه سائرهدن و خصوصیه
عربیدن اقتباس ایتدیکی بر طاقم کلماتی
معانی اصلیه لرنده دکل احتیاجاته کوره
معانی ملایمه سازدهده استعمال ایله بر

تصرف خصوصیده بولمشدر . « تحکیم » ی
« احکام » مقامنده قوللانیلغمنزه اعتراض
ایدنلر لسان عثمانیده و قوفسزلقلربی
کوستر مکدن ماعدا برهنر اثبات ایتمش
اولمازلر . عربجه نك [تحکیم] ی باشقه
لسان عثمانیده کی [تحکیم] ینه باشقه در
آنلر ، شاید ترکیه یازدقلری زمان
(تحکیم) مقامنده (احکام) لفظنی
استعمال ایدرلر سه عثمانلی ارباب قلمی
ایچون براضحوکه نوین ابداع ایتمش
اولورلر .

تَحَلُّبٌ } [ع] لغتده معنایی تروصو
تَحَلُّبٌ } مقوله سی میزموق دیمکدر
§ اصطلاح طبهده سوت پیدا ایتمک
معناسنه در .

تَحَلُّلٌ } [ع] حل اولوق ، بزیئیک
تَحَلُّلٌ } اجزایی طاغیاوب آیرلوق
اصطلاحات کیمیویه دندر : [تحلل اجسام] .
جمعی (تحللات) .

تَحْلِلٌ } [ع] یمنه حانث اولماق ،
تَحْلِلٌ } یمنک حکمندن چیتمق
ایچون ویریلن کفارت ؛ اوصورتله حکم
یمنندن چیتمق .

تَحْلِيٌّ } [ع] زینتلامک ، طوناقق ،
تَحْلِيٌّ } کوزل شیله بزئمک ، [تحلی]
نسان ، سجاایای حمیده ایله تحلی نفس
ایتمش [جمعی (تحلیات)] در . تشدید
(یا) ایله او قومه ملیدر .

کبی [تحفظی] ده دینیلر . [تحفظخانه]
 = اداره صحیه جه بولا شیق عداولنه رق
 قرانتنه آلتند بولندیر یله جق اولان
 یولجیلرک مدت معینه بی اصرار ایچون
 اقامتلیسه تخصیص ایدیلم عملره اطلاق
 اولنور : مثلاً [طوزله تحفظخانه سی ،
 فلازومن تحفظخانه سی] .

تَحْفُظٌ { [ع] کینلنک ، کین طومتق :
 اهل تحفد منفور عالمدر }

تَحْقِيقٌ { [ع] حقیقت اوله رق
 میدانه چیتمق ، برشیدک
 طوغری و کرچک اولدیغی اکلاشلق :
 (روایت سابقه تحقق ایتمدی ، مسئله نك
 حکمزلکی تحقق ایتمدی) .

تَحْقِیرٌ { [ع] خوارلامق ، خوار-
 لاتیق ؛ حقیر طومتق ،

طوتلق ؛ سوء معامله ایوب آچاقلامق
 آچاقالاتیق : (فقیری تحقیر شان
 انسانیته یاقیشماز ، فقیرک تحقیری عیبدر]
 [تحقیر آمیز] = تحقیرلی ، حقارت ایله
 قاریشیق . معناجه (احتقار ، استحقار)
 ایله مترادف ایسه ده آلدردن اقوادر .
 جمعی [تحقیرات] .

تَحْقِيقٌ { [ع] برشیدک حقیقتنی ،
 اصنی آریوب میدانه

چیقارمق ؛ حقیقتی ، طوغریسی
 آرانیلوب ظاهره چیقارلمق : (تحقیق
 کیفیت ، تحقیق ماده ، کیفیتک تحقیق ،
 بواشک تحقیقی) . جمعی « تحقیقات » در

زیرا « استحصالی » لفظی طلب معناسنی ده
 متضمن اولدیغندن بوموقده استعمالی
 دیکرندن انیسدر .

« تحصیل کالات کم آلات ایله اولماز »
 (لادری)

« زنبور کیمدن ایلدی تحصیل هندسه »
 (لا)

« تحصیل کامه صانمه دکدر امک کرک »
 « دیرلر امکسر آدمه اولماز یمک کرک »
 (اسعد پاشا)

تَحْصِینٌ { [ع] استحکام وقلعه کبی
 طیاقلی و صاعلام قیللق ،
 قیلنلق : [تحصین مواقع عسکریه ،
 مواقع عسکریه نك تحصینی] بوکله
 [احصان] ایله مترادف اولوب معناجه
 آندن اقوادر .

تَحْضِیضٌ { [ع] رغبت ایتمیرمک ،
 شوقاندیرمک : [تحضیض

ایچون اولان شرطیه بسیطه نك نهایته
 وجوباً حرف ندا الحاق اولنور -
 میزان البلاغه ۱۱۲ ص]

تَحْفِظٌ { [ع] حفظ اتمک ، صافتمق ،
 قورتمق : [تأثیر برودتدن

ممکن مرتبه تحفظ لازمدر] . « تحفظی »

= تحفظه منسوب دیمکدر که مقصد
 باشقه منه هجوم ایتمه یوب کندینی قورو-

مقدر : (حرب تحفظی ، جنک تحفظی)
 اصطلاحات عسکریه جه « تجاوزی »

و « تدافعی » تعبیراتی قوللانیلمدیغی

(۲) آفرین، بکنمه آلقشی. [تحسین
خوان] = بکثوب آلقشایان، آفرین
دیجی. [تحسین خوانی] آفرین
دیجیلک، بکثوب آلقشایجیلک،
جمی (تحسینات).

«تحسین سکا که کوکلم اوین تیره قوبه دك»
«هر زخم ناوگك بگا برروزن ایلدك»
(فضولی)
«حسن خط عنقی کیم کورسه تحسین خوان اولور»
(معلم ناجی)

تَحْشِدٌ . { [ع] بیریکمك، طوپلانق.
تحشید } انسانه مخصوص اولان
بوکله اکثریا عسکر حقنده استعمال
اولور. جمی [تحشیدات]: (ایکنجی
اردونك ایکنجی زدیف فرقه سی طابو-
رلی باندزمده تحشید ایده جکندن)،
«تحشیدات عسکریه»

تَحْشِیدٌ . { [ع] بیریکدرمك، بریره
تحشید } جمع ایتك، ایدلك.
یوقاروده کی لفظ کبی بوده انسانه
مخصوص و اکثریا عسکر حقنده مستعملدر
جمی «تحشیدات»: (افراد احتیاطیه نك
سرعت ممکنه ایله تحشیدی).

تَحْشِیْهٌ . { [ع] حاشیه یازمق،
تحشیه } یازمق؛ کنار یازمق،
درکنار ایتك، ایدلك. تشدید (یا)
ایله اوقومق غلطدر: [طاشکوپرلی
مرحوم اوقودیفی هر کتابی تحشیه
ایدرمش، اوقوره نك تحشیه سی لازمدر]
تَحْصِیلٌ . { [ع] حاصل اولمق،
تحصیل } حصوله کلمك، وجود

بولمق. معنویانده مستعملدر: (بوسبيله
تحصیل ایدن مسرت عمومیه).

تَحْصِیلٌ . { [ع] مستحکم بریره
تحصیل } صیغتی، محافظه لی بر
برحمله قابانق: [بزرعایا مقوله سندن
اولوب بوحله اهل و عیالریز ایله تحصیل
ایتمشیدك دیو جویندمه عفو و امان
اولماریله - چلبی زاده تاریخی -
صیغه ۲۸۳]

تَحْصِیلٌ . { [ع] حاصل ایتك،
تحصیل } ایدلك؛ اله کتیرمك،
کتیرمك. مادیات و معنویانده استعمال
اولنان بولفظ علی الاطلاق ایراد اولور.
سه «تحصیل علم» اراده ایدلمش اولور:
مثلا [فلانك تحصیلی مکملدر، فلان
تحصیله جدا غیرت ایدیور، چوجفك
تحصیله هوسی یوق] کبی. (تحصیل
هنرقولای دکدر، ویرکونك تحصیلی،
اغنام رسومنك تحصیلی ایچون).

[تحصیل از] = میری به عائد آقچه بی
طوپلامنه، امور اولان. [تحصیل داران] =
رسوم دولتی طوپلایان مأمورلر. جمی
اولان [تحصیلات] = یاکنز تکالیف،
ویرکو، رسوم کبی میری به عائد آقچه لرك
طوپلامنه سی مقامنده قوللانیلر: مثلا
«تحصیلات قومسیونی» کبی. بولفظك
بعض معانیله بعضلرجه مترادف ظن
اوانمی صواب اولسه کرکدر. مثلا
[استحصال مأموریت] مقامنده (تحصیل
مأموریت) دیمك مناسب و ملامیم دکدر.

ساكنك تحريكى) . جمعى [تحريكات]
در .

« وصف باك داوره ايلردى تحريك زبان ،
بولمش اولسه يدى اكر كيم قدرت كفتار شمع ،
(رياضى)

تَحْرِيمٌ { [ع] حرام قيلقى ، قيلتمقى :
(تحريم مسكرات ، تحريم
خمر ، قمارك تحريمى) . « كراهت
تحريميه » = حرام مرتبه سنده كى
مكروهيت شديد . (تحريمه) =
تمازده ايلك تكبير . (تحريمى) =
تحريمه منسوب ومتعلق اولان .

تَحْزُبٌ { [ع] طائفه ، انسان
كروهى ديمك اولان
(حزب) دندر . كروه كروه ، طاقم
طاقم انسانلر طويلانمقى ، جمع اولمقى
ديمكدر : (تحزب حجاج)

تَحْزُنٌ { [ع] حز نلنمك ، محزون
اولمقى : « تحزون دوست »
« نهده جملى ايمش تحزون يار »
« صوصه يم بارى كولسون اغيار »
(معلم ناجى)

تَحْزِيبٌ { [ع] كروه كروه ،
طاقم طاقم جمع ايتمك ،
ايدلمك : [تحزيب غزات ، تحزيب
جنود]

تَحْزِينٌ { [ع] حز نلندرمك ،
محزون ايتمك ، ايدلمك :
[تحزين دوست ، تحزين پدر لايق
دكلدر ، تحزين قاب ، برقلب مايوسك

تحزينى] رقت صوت ايله حزين حزين
اوقومقى : (تلاوت قرآن كريمده
اوقدر التزام شيوه تحزين ايديبوردى كه
استماع ايدنلرك بر شوق روحانى ايله
كوزلرندن طائلى ياشلر آقيتمه ملرى
محال ايدى .]

تَحْسُرٌ { [ع] حسرتلنمك ، حسرت
چككم : الده اولميان
ويا الده ايدلسى آرزو اولنان شيشى
دوشونوب اضطراب چككم . « ايتمك ،
چككم » ماده لريله استعمال اولنامليدر .
جمعى [تحسرات] : « تحسر اولاد ،
تحسر يار »

« اول ذاته تحسردن صاندم كه زمان آغله »
(اكرم)

تَحْسُسٌ { [ع] حوادث و اخبار
خبريه نامى آراشد يروب
آسلامقى حسمك ، طويلقى معناسنده
و احتساس [مقامنده ده قوللانيلير .
[تحسسات] جمعيدر .

تَحْسِينٌ { [ع] عربيده اولديغى
كسى حس نلنديرمك ،
كوزل قيلقى معناسى لسانمزده معتبر
ومستعمل دكلدر . بولفظ لسانمزده
ايكى معناده قوللانيلير . (۱) بر شيشى
كوزل كوروب بكنمك ، او صورتله
بكه نللك : [ابراز ايتديكى فرط
جميى تحسين ايتمهك محالدر ، ابدال
ايتديكى نقدينه حيمتك تحسينى طيبيددر]

تحریرف { [ع] بر طرفه میل
ایتدیرمک، دوندرمک؛

تبدیل و تغییر ایتک § یازلمش شیئی
بوزمق صورتیله تغییر، یازلمش شیئک
او صورتله تغییرى : [انجیلی تحریرف،
تورانک تحریری] § معنایه ایلتمکسزین
یالکز الفاضلی تغییر ایتکه ده اطلاق
اولنور: [جاماشور] ی [جاماشیر]
و [صهرنج] ی [صارانج] شکسته
قویق کبی .

تحریق { [ع] زیاده یاقتی ،
چوق یاقتی § صو
ویرمه یوب زیاده صوصاتقی ،
صوصادلیق .

تحرپک { [ع] حرکت ایتدیرمک،
ایتدیرمک ؛ قیلدا تمق،
قیلدا دلیق. مادیات و معنویاتده قوللانیلیر:
[تحریک دولاب ، دولابک تحریکی ،
تحریک ممد ، کواره تک تحریکی ،
تحریک حدت ، تحریک غضب]
« تحریک غضبدمی رجادنمی کلیرسین »
(نابی)

§ یارماقلامق ، آزدیرمق، فناغه
آیارتق . بومعناده جمی ده استعمال
اولنور : (کوبا آطه سننده سنه لرجه
دوام ایدن اغتشاشاتک اجنبیلرک اثر
تحریکی اولدیفی ذاتا معلوم ایدی ،
کوبالیرک تحریکات اجنبیه قایلوب ..)
§ ساکن بر حرفی حرکتلی قیلقی ،
قیلتمق : (تحریک حروف ، حرف

الویه ده کیلره (تحریرات قلبی) و آسما-
لرینه « تحریرات مدیری » اطلاق
اولنور و قضاالرده قلم مخصوص بولنیوب
یالکز (تحریرات کاتبی) موجوددر .
[تحریرات یازمق] = تعبیری وهله
یا گلش کورینورسده « تحریرات »
لفظی یازیلان کاغده علم اولق اعتباریله
طوغریدر . فصل که [مکتوب یازمق] =
تعبیری ده عین اعتبار ایله یالکش
عد اولنیور .

تحریرص { [ع] حرصه دوشور-
مک ، دوشورمک ؛
حرصلاندرمق ، حرصلاندیرمق ؛ بر
آدمی برشیته حریرص ایتک ، بر آدم بر
نسنبه حریرص ایدلمک . اکثر یا
مذموماتده استعمال اولنور: [تحریص
محتکر، اهل احتکارک تحریصی قولایدنر] .
جمی [تحریصات] در .

تحریرص { [ع] بر کیمسه بی بر
شیشته تشویق ایله
قاندرمق ، بر آدم بر نسنبه ایچون
شوقلندیریلوب قاندیراق . اکثر یا
ممدوحانده قوللانیلیر . (تشویق) دن
اقوادر . جمی [تحریصات] :
[جنتمکان یاووز ساطان سلیم خان
حضرتلری اکثر یا بیوک محاربه لرك
وقوعندن اول ابراد ایتدیکی خطبه
قهرمانانه ایله جنود مسلبی جنکه
تحریرص ایدردی ، قحوظدکانه معاونت
ایچون اهاالینک تحریصی ، تحریصات
حریبه] .

(تحریرات) در: [مدرسه لرده - تحریر] حقیقت ایچون - تحصیل ایله زیاده مشغول اولدم - امیر حسینی - فیض آباد [

یه } [ع] یازمق ، یازلمق :
تحریر } [برمقاله سیاسیة تحریر -
بری ، بر بئسك تحریری ، بر فقره
مضحکة بی تحریر] . (تحریری) =
یازمق ایله ، یازی ایله ، تحریر منسوب:
[امتحان تحریری] . [تحریراً] =
یازمق صورتیله ، یازیلهرق : (تحریراً
عرض کیفیت) .
«بئده بیک شوق و نشاط ایله اودمده ایتدم»
«مدحت ذات هایونگی بویله تحریر»
(حق)

تحریرات } [ع] بالاده کی (تحریر -
یر) ک جمعیدر .

فقط اصطلاحزده و مفرد مقامنده
رسمی و غیر رسمی یازلمق کاغذ معناسنی
افاده ایدر . عادتاً «مکتوب» دیمکدر .
توصیفنده قاعده اصلیه سنه توفیقاً
شرط تأیینه رعایت اولمایدر: [تحریرات
سامیه ، تحریرات رسمیه ، تحریرات بهیه ،
تحریرات والاری] . دوائر و ادارات
رسمیهده محررات رسمیه بی یازمق وظیفه
سیاه مکلف اولان اقلامه مکتوبچی
بولمایان محللرده (تحریرات قلمی)
دینیر . مثلاً درس مادنده نظارتلرله
ولایانده بو وظیفه بی ایضا ایدن اقلامه
(مکتوبی قلمی) و اشبو قلمک آصرینه
(مکتوبچی) و شعبات اداره ایله

تحریر ، اطفالک اخلاق ذمیهدن
تحریری]
«فته باش قالدیره مازحشره دکین تا اوقدر»
«ایتدی قهرکله قضا اهل شقایب تحریر»
(حق)

یر } [ع] چکنمک ، صافتمق ،
تحریر } قورتمق . استعمالی
مادیانه منحصردر . [احتراز] زیاده
قولانیلیر :

«اوزانده تحریر زحافات»
«تکثیر تنایع اضافات»
(مقدمه)

یر } [ع] کذلک صافتمق ،
تحریر } قورتمق . بوده ماد یانده
فقط آز قولانیلیر .

یر } [ع] حرکت ایتک ، قیادتمق :
تحریر } (تحریر اوراق اشجار)

§ حرکت ایتک ، سکونک ضدینی پیدا
ایتک : [تحریر حروف ساکنه]

یر } [ع] حرامدن چکنمک ،
تحریر } عزت نفس سائقه سیله
فنا شیلردن قورتمق : (ارباب تحریر)

یر } [ع] معنای لغویسی
تحریر } هر شبیکه اک مناسبتی
آیروب ایسته مک ، برشیته صمبی قصد
وعزم ایتک ، بربرده اوطورمق ایسهده
لسانمزده بو معناری معتبر دکلدردر .
ترجمهده آراشدیرمق ، آراشدیرلمق
معناسنده و مادیات و معنویانده قولانیلیر:
(تحریر) نفوس مکتومه ، تحریر معادن ،
تحریر احباً ، تحریر مسئله (جمعی

تغلب قصدیله منازعه و معارضه ایتک .
جمعی [تحدیات] در .

تحدیب } [ع] قانبورلاشدیرمق ،
قانبورلاشدیرمق ؛
قبه لندرمک ، قبه لندیرمک .

تحدیث } [ع] معنای اصلیبی
خبر و یرمک ، و یرمکدر .
اصطلاحمزدده لسان شکران ایله بیان
ایتک ، ایدمک معناسنه در : [تحدیث
نعمت ، نم الیه تک تحدیثی] ؛ ثقل
و روایت معناسنی ده افاده ایدر . جمعی
(تحدیثات) در .

تحدید } [ع] حد تعیین ایتک ،
ایدمک ؛ صیدیر کسمک ،
کسملک . مادیات و معنویاتده مستعملدر :
[تحدید خط فاصل ، تحدید اراضی ،
تحدید حرکت ، تحدید اقتدار]

تحدیق } [ع] دقتله باقمق ، کوز
بیکنی اوینا تمیوب برشیته
حصر نظر ایتک . آز قولانیلیر .

تحدّر } [ع] قورونهرق حرکت
ایتک ، صاقتمق . اکثریا
معنویاتده استعمال اولنور : [اهل ایمان

عقوبت الیه دن تحدّر ایدر]
«ایلدی تقدیر صندوق تحدّرده نهان»
«موسم ایام عیده صاقلانان کالا کبی»
(نابی)

تحدیر } [ع] خذر ایتدیرمک ،
ایتدیرمک ؛ صاقندرمق ؛
صاقندیرمق : سوء اخلاقدن اطلاق

تَحْجِيلٌ } [ع] کلینی و یا کویکی
زفافخانه یه قویتمق ،

قوناق : [تَحْجِيلٌ عروس ، دامادک
تَحْجِيلِ] ؛ آتک آیاقرنده دیزلرینی
تجاوز ایتهمک اوزره بیاض سکیل
بولمنسه اطلاق اولنور . بویله آنه
«مَحْجِلٌ دینور . زمان جاهلیه ده فرس
ارجل ایله تشأم و اَحْجِلٌ ایله تَعَالٌ ایدر لردی .
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم فرس
مَحْجِلِ میون و مبارک عد ایتدیلر .

تَحْدَبُ } [ع] برسنه یه قانبورلق
کبی تعلق حاصل ایتک ،
قانبورلاشتمق ، قابارمق ؛ طیشاری یه
طوغری چیقنتی پیدا ایتک : [تَحْدَبُ
خشب]

تَحْدَثُ } [ع] یوق اپکن وجوده
کلک ، حادث اولمق ،
صکره دن ظهور ایتک . استعمالی
معنویاتده منحصردر : [پارسده منعقد
صلح قومیسویننده امریقالی مرخصلرله
اسپانیا مرخصلری بیننده تحوٹ ایدن
اختلاف] ، (تحدوٹ دعوی ، تحوٹ
نزاع)

تَحْدَرُ } [ع] سرعتله زول ،
یوقوش آشاغی ایتک ،
اینشه طوغری آقوب کیتمک : [تَحْدَرُ
سیل ، تحدّر میاه]

تَحْدَسُ } [ع] قصد ایله بر شی
یاقمق ، مغالبه فکریله

« اوله لر تحت الزاده کاو ومانهی مضطرب »
 « اولسه کر فوق الملاده سایه انداز وقار »
 (نعت — نظم)

تَحْمَانِي { [ع] آلتده بولنان ،
 آلتده کی ، آشاغیده کی

قات معناسنه در . « فَوَقَانِي » مقابلیدر :
 (فَوَقَانِي وَتَحْتَانِي اِیْکِي جَسِيمٌ صَالُونِي [

تَحْمِيَّةٌ { [ع] شدتله لازم ، واجب
 تحم } اولوق ؛ مرتبه و جوبوده
 بولانق . بوندن مشتق اولان (مُتَحَمِّمٌ)
 زیاده استعمال اولنور .

تَحْرِيقٌ { [ع] قوی بولانق ، پختیلانق .
 تحریق } اصطلاحات طبیه دندر :
 (تحتر دم)

تَحْجَرٌ { [ع] طاش کسلمک ،
 تحجر } طاش اولوق : (بَعْضاً

زیر ترابده تحجر ایتمش اجسام مختلفه یه
 تصادف اولنور) بعض کره کنایه
 طریقله ده قوللانیایر .

تَحْجَمٌ { [ع] حجمتمک ، جته جه
 تحجم } بیوکلتمک ، وجود
 ایریلشمک : (تحجم صبی)

تَحْجِيرٌ { [ع] لغتده آی آغیلانق
 تحجیر } یعنی آتک اطراف ایجبه

بولووط ایله هاله شکلی پیدا ایتمک ،
 دوه نك کوزلرینک چوره سی داغلانق
 معناسنه در § اصطلاحده بر کیمسه نك
 وضع ایدی تعرض ایتمه سی ایچون
 اراضینک اطرافنه طاش دیکمک ،
 طاش بیغمق صورتیله موانع پیدا
 ایدلمکه اطلاق اولنور .

تَحَاوُرٌ { [ع] سولشمک ، جوا .
 تحاور } بلاشتمق . نظمده (محاوره)
 مقامنده استعمالی جائزدر .

تَحَايَا { [ع] جمعدر ، خیر دعاار ،
 سلاملر دیکمدر . مفردی
 تَحَيَّاهُ (در .) (تَحَيَّاتٌ) ده بونک
 جمع دیکریدر :

« اهدای تحایا ایدلم روح رسوله »
 تَحْبَسُ { [ع] حبس نفس ایتمک ،
 تحبس } کندی کندینی بریره
 قایماق دیکمدر .

تَحْبِيزٌ { [ع] نه کوزل ، نه
 تحبیز } ظریف ، نه سویملی کبی

یرمعنایه دلالت ایدن (حَبِيزًا) ادات
 تحسیننی ذکر ایتمک : (تحبیز شاعر)

تَحْتٌ { [ع] آلت ، آشاغی
 تحت } معناسنه . مادیات و معنویاتده

استعمال اولنور . (فَوْق) مقابلیدر که
 بونک ترکیه سی (یوغ) در . فارسیده
 مقابلی (زیر) لفظیدر : (تحت قدم ،

تحت تأمین ، تحت اعتراف) . قاعده
 عربیه یه توفیقاً اضافتله قوللانییدینی

تقدیرده نصب ایله اوقونور و ظرفیت
 معناسنی افاده ایدر : [تحت الارض ،

تحت الجلد ، تحت القلمه ، تحت البحر] .
 بعضاً حال موقعنده استعمال اولنسان

تعبیرات وارددر . از جمله [تحت الحفظ] =
 تعبیری محافظه آلتده اوله رق دیکمدر :

برنسنه به ارتباط و تعلق حاصل ایتک ،
برکیمسه به قانبورلق کبی پایدشوب تعلق
ایله مک دقیقه سی ده محتویدر .

تَحَاسُدُ { [ع] حسد لشمک ، ایکی
آدمک بر برینی مظهر
اولدقلری نمتدن محروم کورمک املندن
منبعث حالت مذمومه . نظمه (محاسده)
مقامنده قولانیله بیلیر .

تَحَاشَا { [ع] قورقوایله چکنمک ،
برشیدن اورکوب صا .
تَحَاشِي { قتمق . برنجیسی نظمه ،
ایکنجیسی نظم ونثرده
استعمال اولنور . [بی تحاشی] =
کوزی پک ، قورقوسز ، چکنمز ،
چکنمه بهرک دیمکدر : [کورینور
قضادن تحاشی اتمه لیدر]

« دریا بی ایله بر تماشیا »
« سندن ایده جکی بی تماشیا »
(معلم ناجی)

تَحَامِقُ { [ع] احملغه اورمق ،
کندننی احمق کبی کوسترمک .

تَحَاْلُفُ { [ع] اصطلاحات فقهیه -
دندر . حاکم الشرعک
خصمیندن هرایکیسنه یمین ویرمه سی ،
یمین ایتدیرمه سی دیمکدر .

تَحَامِي { [ع] نفسی حمایه ایتک ،
صاقتمق :
« قبایحدن تحامی باعث نیل فضائلدر »
(معلم ناجی)

کریمه سنک تجهیزی ایچون بر ملیون
دولار صرف ایشیدی (جمعی
(تجهیزات) : (تجهیزات عسکریه) ،
[تجهیز میت] = کفن ، پاموق
وسائر کبی اشیایی تدارک دیمکدر .
بو مقامده اکثریا (تجهیز و تکفین)
طرزنده قولانیلیر : [غرائب اعتباریه -
دندرکه اول شاه ملازمت فن تجهیزینه
کفن لازم اولدقده - ذیل شقایق
جلد اول - صحیفه ۳۸۲]

تَجْهِيلُ { [ع] جهالته نسبت ایتک ،
ایدلک ؛ بر آدمک بیلد -
یکنی یعنی بیلیکیسی اولدیغنی میدانه
قویمق ، یوزینه اورمق و جاهلسین
دینلمک : [هر سازدن سوز آجانی
اربابی تجهیل ایدر ، بداهت فیه به قارشی
سوز سویله سنک تجهیلی طبیعیدر]

تَجْهِيفُ { [ع] زیاده قورمق §
اورمق صورتیله
قورقوتتمق .

تَحَابُّ { [ع] سویشمک ، بر برپله
دوستلوق ایتک . (تفاعل)
بایندندر . اصلی [تحابب] ایدی .

بونک اسم مفعولی اولان (مُتَحَابِّه)
صفت اوله رق قولانیلیر : (دول متحاببه)

تَحَادُبُ { [ع] قانبور اولمق ،
قانبورلاشمق : (بر شخص
سوء استعمالات نفسانییه انهماک ایدر
ایسه تحادب ایلر) « تَحَادُبُ » بومعنایی
افاده ایدر سه ده آنده برکیمسه به و یا

حنبلیدن قرائت سبعه ایله حفظ قرآن
عظیم و شمس الدین اسکندریدن احکام
مبانی تجوید نظم کریم ایلیوب — ذیل
عطایی جلد ثانی — صحیفه ۳۹۸]

تجویر } [ع] بر آدمی جوړه نسبت
نسبت ایلمک : (تجویر زنان، خوبانک
تجویری)

تجویر } [ع] روا و جائز کورمک ،
ذاتنده باس کورمه یوب و وقوعه مسا-
عهه کوسترمک، کوسترمک : (تجویر
تراخی)

تجویر } [ع] آجیدیرمق ،
ده بومعناده مستملمدر : [تجویر کلب]

تجویر } [ع] بر شیئک ایچی
ایچی قووق ایلمک : [تجویر شجر ،
شجاریک تجویری]

تجهیز } [ع] جهازلانمق ، لوازمی
حاضر بولنمق : (تجهیز سفائن ، تجهیز
جنود ، تجهیز عروس)

تجهیز } [ع] جهازله مق ؛ لوازمی
لوازمی تنظیم واحضار ایلمک : (تجهیز
جنود ، افراد ردیفه تک جمع و تجهیزی ،
تجهیز سفائن ، سفائن حربیه تک تجهیزی ،
آمریقا اغنیاسندن مشهور «واندر بیلد»

تجیب } [ع] میوه طوبیلامق ،
(اجتناء) زیاده مستملمدر § برآدمه
جنایت اسناد ایتمک ، صوح آتمق .

تجنیس } [ع] ایکی شیئی بربرینه
یا عمق که مختلف معنایی افاده ایدن ایکی
لفظک بربرینه مشابهتی حسیله مقام
مناسبده ایراد ایلماسی دیمکدر .
(تجنیس) (جناس) مقامندهده
قوللانلییر. (جناس) = انواع عیدیه یی
حاوی برصنعت ادبیه در .

تجویر } [ع] جائز اولیان شیئی
مجاز صورتیله سویله مک. (تجویرات)
جمیدر .

تجوف } [ع] بر شیئک ایچی بوش
ایچی بوشالمق § ایچنه نفوذ و تأثیر ایتمک
معنایرینی افاده ایدر .

تجوید } [ع] معنای اصلیبسی بر
خوشجه یایمق معناسنه در § اصطلا-
جزده قرآن عظیم الشانک حسن تلاوتی
تلمیم ایدن علم مخصوص دیمکدر .
[تجوید حروف] = حرفلرک هر
برینی مخرجلرندن صفتلیله و حقیله ادا
ایله مکدن عبارتدر که بومناسبتله علم
مذکورده عنوان اولمشدر : [اوائل
حالده شیخ القرا شهاب الدین احمد

منتظم برکچید رسمی اجرا ایدیلوب . . .
جمعی (تجمعات) در .

تَجْمِیلُ { [ع] سوسلمک ، سوس
مقوله سیله کوزللمک :

(تجمیل عروس ، تجمیل عجوز) جمعی
اولان (تجمیلات) بومعناده قوللانیه ماز .

« ایله مش مولی تجمیلدن جمالنی بی نیاز »
(معلم ناجی)

« کیم شرعنه ایله سه توسل »

« انسانلق ایله ایدر تجمیل »
(مقدمه)

تَجْمِیلاتُ { [ع] بالاده کویترلدیکی
وجه ایله (تجمیل) ک

جمعی ایسهده اصطلاحزده لوازم ،
تمات ، ادوات ؛ خصوصیه اشیا ،
آلات معنارنده قوللانیلیر : (تجمیلات
بیتیه)

تَجْمِیلُ { [ع] سوسله مک ، سوس
مقوله سیله کوزلندرمک .

جمعی [تجمیلات] : (تجمیل عروس)

تَجَسُّبُ { [ع] صاقنق ، چکیمک ،
قاچنق . (تجانب) کبی

استعمالی نادر در . بومعناده (اجتناب)
زیاده قوللانیلیر .

تَجْمِیدُ { [ع] طوسکدیرمق ، طوسکد-
یرلمق : (تجمید این)

تَجْمِینُ { [ع] دایریمک ، دلی اولمق :

جلادت یوغیکن او صورتله کورنمکه
چالیشمق ؛ عناد سرکشانه وجرأت
خود پسندانده بولنمق . بونک اسم
فاعلی اولان « مَجْمُود » زیاده قوللانیلیر .
(اطوار متجمدانه سی حد معروفی تجاوز
ایتدیکندن . . .)

تَجْمِیدُ { [ع] لغتده معناسی
بوغازلانمش حیوانک

دریسنی یوزوب چیقارمق دیمکدر .
لسانمزده بومعنی معتبر دکلدرد .
§ معنای اصطلاحیسی جلدله مک ،

جلدلمک دیمکدرکه بوندن مقصد کتابه
یاخود کتاب کبی اوراق مجموعیه قاب
یاقمکدر . (ایتمک ، ایتدیرمک)
ماده لريله قوللانیلیر : (تجمیل کتب ،
تجمیل رسائل ، مصاحفک تجمیلدی ،
کتابک تجمیلدی) ، (مجملد حاجی
« صحیح البخاری » بی کوزل تجمیل ایتدی ،
« قاموس » ی الافرانقه تجمیل ایتدیرم)

تَجْمِیلُ { [ع] چوللامق ، چو-
لالنلق ؛ چول اوزتمک ،

اورتمک : (تجمیل افراس)

تَجْمِیلِیَه { [ع] جلاویرمک ، بارلامق ،
بارلادلق . (یا) نک

آشیددی یا کلاشدر : (تجمیل سیوف ،
تجمیله مرات)

تَجْمِیعُ { [ع] طوپلانمق ، بیرره کلک ،
بریکمک : (اوق میداننده

تجمع ایدن عساگر شاهانه طرفندن غایتله

قدرة الآهك بروز آثاره مملو محمل
 ديمكدر. § مظهریت ، طالع ، قدر :
 (هر كسك تجلیسی براولاز ، اوزواللی
 اوکوز تجلیسنه کوسسون) § آثار
 فیض الهینک قلوب مؤمنینده ظهوری.
 جمعی اولان (تجلیات) دهکی (یا) نک
 تشدید ایله تلفظی یا کلددر :

« تجلی برق اورر بربر سواد داغ جاندن »
 (غالب)

« کلام سرتر شرح مزایای تجلادر »
 (نفی)

« بر صبحدم ابتد فیض مولا »

« دل بیتنی مطلع تجیلا »

الای بکی زاده - ناجی

« بر تجلی ایله کیم زیر نقاب طره دن »
 (حکمت)

« هر كسك حائجه واردر بر تجلیکاه عشق »

« بیستون فرهاده کوه طورشکان کوستر »
 (اسعد مخلص پاشا)

« تجلیدن نه در مقصودی یارک بن ده حیرانم »

« تجلی دیده سر کردان تجلی زار حیرتده »
 (معلم ناجی)

« انواع تجلیات یزدان »

« اول حالده نصل اولور نمایان »
 (الای بکی زاده - ناجی)

« کیمسین بیلنمک شو قدر وار که ایلدک »

« شمع تجلیاتکه پروانه عالمی »
 (معلم ناجی)

« [ع] تکلفله جلادت
 تجلید } کوسترمک ، حد ذاتنده

تجسس } [ع] دقتله آراشدیرمق ،
 کیزلی آراشدیرمق :
 - جمعی « تجسسان » .

تجسم } [ع] جسملمک ، قاپاروب
 جسم پیدا اتمک ، جسملی
 کورنمک : (تجسم خیال)

تجسیم } [ع] جسملمدیرمک ،
 جسملممش
 کوسترمک ، کوسترمک : (روسیه
 ارکان حربیه هیئت طرفندن یاپیلان بر
 بیوک خریطه ده قافقاسیا قطعه سنک
 عوارض طوبوغرافیسی کاملاً تجسیم
 ایدلمشیدی)

تجمیع } [ع] صاج قیویرجق اولمق ،
 بوکلم بوکلم اولمق : (تجمیع)

زلف) (تجمیع) = صاجی قیویرجق
 یایمق ، صاج بوکلم بوکلم یایمق : (تجمیع
 کاکل)

تجفیف } [ع] یاش ایکن قورومق ،
 قورویوب قانی اولمق :

(تجفیف جلود) . [تجفیف] =
 قورتمق ، قوریدلمق : (تجفیف جلود ،
 تجفیف اثواب)

تجلا } [ع] آچیلوب عیان
 اولمق ، روشن کورنمک .

تجلی } § جناب حقه قابلیات
 مختلفه به کوره اشیاده

بروز آثار قدرتی . [تجلیکاه ، تجلیگه]
 = تجلی بری . (تجلی زار) =

تَجْرِبَةٌ { [ع] دانه مک ، صنماق ؛
تَجْرِبَةٌ { [ع] دانه مه ، صننامه . (را) ناک
ضمیمه (تجرِبَه) دینامسی غلطدر ،
یا گلشدر : (تجرِبَه طالع ، تجرِبَه قلم ،
تجرِبَه اقتدار ، برای تجرِبَه ، برعلاجک
تجرِبَه سی)

« دوشدی جدا نعیم صفادن ابوالبشر »
« اولدی حلیله تجرِبَه گه کردن پسر »
(لا)

تَجْرِبَةُ { [ع] مز آتہ باقمہ برایکی کون ایله تجرِبَه «
تَجْرِبَةُ { [ع] صبر ایله مک فراقگه مشکل دکلیدر «
(تجرِبَةُ)

تَجْرِبَةُ { [ع] صونق ، چیقلاق
تَجْرِبَةُ { اولق § بیکار قالمق ،
اولنمه مک حالی § اصطلاحات صوفیه جه
ماسوادن کلیاً انقطاع نفس ایله جناب
حقه متوجه اولق حالی . اکثریا
معنویانده قولالانبیلر : (هر درلو
معانیدن تجرد ایتمش بر مقدمه مغلقه ،
عالم تجردک اذواق فانیه سنه ، ظاهراً
خرقه تجرده بورومش اولان) ،
[تجرّد اوراق] = یپراقلرک دوکله سی .

« اکتسای ثوب و صلندر تجرد دن مرام »
« صننامه کیم یهوده قیلدی قیس نالان انسالخ »
(ممدوح پاشا)

تَجْرِبَةُ { [ع] جزء ایله ایچمک ،
تَجْرِبَةُ { [ع] یودوم یودوم ایچمک ؛
تکلفله و سوزه سوزه ایچمک ؛
تَجْرِبَةُ { [ع] غم یاک .

تَجْرِبَةُ { [ع] جرعه ایله ایچمک ،
تَجْرِبَةُ { [ع] یودوم یودوم ایچمک ؛
تکلفله و سوزه سوزه ایچمک ؛
تَجْرِبَةُ { [ع] غم یاک .

تَجْرِبَةُ { [ع] جسد لَمک ، جسد
تَجْرِبَةُ { پیدا ایله مک : [تجسد
(تجرِبَةُ غصه) = غم یاک .

« اسکیوب کرچه خانه کیتمه ده در »
 « فکرم اما تجدد ایتمه ده در »
 (معلم ناجی)

تجدید { [ع] یگیله مک ، یگیله -
 ناک . مادیات و معنویاتده
 مستعملدر . جمعی (تجدیدات) : (تجدید
 لباس ، تجدید اثواب ، تجدید کیف) .

« فیض تجدیدمله ملت جانلی دوات شانلیدر »
 (فاتح لساندن - معلم ناجی)
 « صکره ایدیلوب بوشیوه تجدید »
 « آثار عجم اولندی تقلید »
 (مقدمه)

تجدیر { [ع] چوجق چیچک
 چیقارمق معناسنه در .

تجدیع { [ع] چوجنی اغدیله
 مضره ایله بسله مک §
 بر کیمسه هرشی نشوونما بوله مسون
 و محروم فیض اولسون دیه بد دعا ایتک
 معنارینی افاده ایدر . [تجدع] =
 اصطلاحات طیبه دندر . تغدینک فنا لغندن
 ونشوونماک انقطاعندن طبقه مشیمه
 عینهک آرقه دن انشقاق دیمکدر .

تجدیل { [ع] یره چالمق ، یره
 بیتمق .

تجدیر { [ع] بر عددک جذری
 چیقارمق ، جذری
 چیقارمق . اصطلاحات فنیه دندر .

تجدیم { [ع] کسمک معناسنه در .
 لسانزده (قطع ، انقطاع)

زیاده قولانیلیر .

مجهول ایش کبی سویله مک دیمکدر .
 بوکا [تجاهل عارفانه] ده دینیلیر .
 (تجاهلکاری) = بیلمز کبی کورنیخیلک .
 (تجاهلکارانه) بیلمز لیرجه سنه . جمعی
 [تجاهلات] در .

« کل عارف اول که معرفت اولسون تجاهلک »
 (شیخ غالب)

تجبر { [ع] کبر لثمک ، کندینی حد
 ذاتنده هر نه ایسه آنک
 فوقنده کوروب بیر لثمک ، زور کوسترمک
 معناسنه در : جمعی (تجبرات) :
 « تجبرات نمرودانه »

« قنده قالدی بوندن اولکی تجبر ، اعتلا »
 « ایکی تاریخم ایدر کفاری درده مبتلا »
 (سروری)

تجبر { [ع] اصطلاحات طیبه دندر .
 قیریق کیمی اصولنه توفیقاً
 صاروب ایی ایتک ، ایلتمک : قیریق
 کیمک صاریلوب ایی ایدلمک : (تجبر
 عظم ، تجبر عظام)

تجبین { [ع] قورقاق عد ایتک ،
 فوقاقلغه نسبت ایدلمک :
 (سدانده جسم بر اردو ایله آلمانلره
 تسلیم سلاح ایدن ناپولیونی بتون جهان
 تجبین ایتدی)

تجدد { [ع] نازه لثمک ، یگیلتمک ،
 یگی اولسق . جمعی
 (تجدّدات) : « تجدّدات بومیه » ،
 « تجدّدات ادبیه »

ایتمه یوب کنهانی اغماض ایله عفو ایتمک §
اصطلاحده برشیده حد اعتدالی چکمک
معناسنه در . لسانغزده معنای لغویسی
معتبر ومستعمل دکلدر . ایکی معناده
قوللانیلیر (۱) چکمک ، اونه چکمک .
بو طرز استعمالی یکدیگرندن فرقسز
کییدر . مثلاً (سنی طقسائی تجاوز
ایتمشیکن) دینیلدیکی کبی (مسافه
معینه دن آتیلان صرمیلرک جمله سی هدفی
تجاوز ایتدی) ده دینیلیر . (۲) حد
معروفی چکمک ، آرتیمق ، طاشقینلق ،
صارقندیلقی ایتمک معنارینی افاده ایدر .
[تجاوزکار] = تجاوز ایدن ، غدار
[تجاوزکارانه] = غداره یا قیشه جق
طرزده [تجاوزکاری] = غدارلق ،
تجاوز کارلق . (تجاوزی) و [تجاوزیه]
= تجاوزیه منسوب ، ایلری یه صار-
قیندیلقی ایتمک بوللو ، هجوملو : (جنک
تجاوزی ، حرب تجاوزی ، هجوم
تجاوزی ، حرکات تجاوزیه) جمعی
(تجاوزات) در .

« حد ای تجاوز ایدن راز (نایب) »
« برکونده کردش ایله مدک انجمن می قور »
(نابی)

تجاهل § { [ع] بیلمز لکدن کلک ،
بیلمز کبی کورنمک ،
بیلمز لکمک : [تجاهل طرف] =
برنکته مخصوصه به مبنی معلومی مجهول
طرزنده سوق و ایراد ایله مک ، بر
سوزی برنکته به مبنی حقیقت ماده

سکره § { [ع] سکره ابلاغ ایتمک §
تیمین } سکره بولمک .

تلمیه § { [ع] معنای لغویسی بر
آدمی مدح و یا خود ذم و
بالخاصه مدح جهتیله ذکر و بیان
ایتمک § معنای اصطلاحیسی قاعده
عربییه تطبیقاً ایکیله نن ، ایکی به دلالت
ایدن کله دیمکدر .

سوب § { [ع] ثوابلا تمق ، فرض
اولان نمازدن سوکره
نافله نماز قیلوب ثواب قازانمق معناسنه در .

تجارب § { [ع] دنه مه لر ، صنایشلر
جمعیدر . (تجارب) طرزنده رانک
ضمیله استعمالی غلطدر . [تجارب]
صورتنده ده استعمال اولنور : [تجارب
فنیه ، تجارب کیمیویه] .

تجارت § { [ع] شتم ایدیشمک ،
سوکشمک ؛ ایکی کشی
بربرینه اطاله لسانده بولتمق .

تجاسر § { [ع] جسارتله قضا
طوته رق آتلق ، جسا-
رتلنوب غیرت و جرأت کوسترمک .

تجانب § { [ع] صابتمق ، چکینمک .
[اجتناب] بوندن اوادر .

تجانس § { [ع] جنس لشمک ، جنسی
اولوق بولمق ، برجنسدن
(تجانس حرفین)

تجاوز § { [ع] لغتده بر آدمک
جنجه و فضیحه سیله مؤاخذه

جنود اسلامیه نك صولك شیرانه لرینه
 قارشى)

تلبیت } [ع] ثابت ، پایدار قلیق ،
 قیلنق : [جناب حق

فرقان کریمی ایله دین اسلامی یوم حشره
 قدر تثبیت بیوردی ، بو دین مبینک
 روز رستخیزه قدر تثبیتی موعود الهمیدر]

تزیب } [ع] عیلامق ، طارلمق ،
 باشه قاقق معنایرینی
 افاده ایدر .

تسبب } [ع] دلیکنمک ، دلیک
 دنمک : (تشب عقیق)

تسقیب } [ع] دلمک ، دلیک آچق ؛
 دنمک : (تشقیب اولو ،

تیورک تشقیبی)

تسقیل } [ع] آغرلاشدیرمق ،
 آغرلاشدیرلمق ؛ آغرلانی

آرتیرمق ، آغرلق آرتیرلمق : [بر
 دنکدها قویجه هکبه نك اوتنه کی کوزینی
 تشقیل ایتدی . هکبه آشاغی به یوواز-
 لاندی ، کفه میزانک تشقیلی]

تثلیث } [ع] اوچله مک ، اوچه
 بولمک ؛ اوچه ابلاغ

ایتمک ؛ اقایم ثلثیه قناعت واعتقاد
 معناسنه در . [ارباب ثلث] = اقایم
 ثلثیه معتقد اولانلر ، موحد اولمایانلر ،
 خرسقیانلر دیمکدر .

تتمیر } [ع] آغاجلرک چیچکلرینی
 دوکوب یش باغلامه سی ؛ بر

آدمک مالنی برکتلندیروب نشوونما ایله
 چوغالتمه سی دیمکدر .

تقصانی بر نمنه نك اتمامی ایچون علاوه
 ایدیلن شی دیمکدر . (تتمه) طرزنده
 ایکنجی نك ضمیمه تلفظی غلطدر ،
 یا کلددر . جمعی اولان [تتمات] =

هم اکسیک شیلر معناسنده وهم لوازم ،
 طاقم مقامنده استعمال اولنور : (تتمه
 کلام ، تتمه مقال) و (تتمه مدرسه لری)
 و (جمعیتک اجمال تتماتی البته نظر دفته
 آلته جقدر)

تتمیم } [ع] تماملامق ؛ تمام ایتمک ،
 ایدلمک . (اتمام) دن

معناجه زیاده قوتلیدر : (انسان باشلا-
 دیغی ایثنی تتمیم ایتمه لیدر ، کتابک تتمیمی)

تسوج } [ع] تاجلانمق ، تاج کیتمک ؛
 (رسم تسوج) =
 حکمدارانک تاج کیتمک عادت مهریه سی .

تسویج } [ع] تاج کیدرمک ،
 کیدیرمک .

تسائب } [ع] اسنه مک . غفلتده
 بولنمق معناسنیده افاده
 ایدر .

تسایر } [ع] ملازمت ایتمک ، بر
 شیئه دوام اوزره بولنمق .

تساقیل } [ع] آغرلاشمق ، اوشنوب
 آغرلاشمق ؛ جنکجه

لیتمکجه تشویق ایدلمش ایکن اولانوب
 کری قالمق .

تثبوت } [ع] ثابت اولمق ، ثبات
 تلبت } کوسترمک ، صبر ایله

طورومق : (میدان شهادتده تثبت ایدن

[مضبطه نك سرعتله تبییضی قلم مدیرینه
تنبیه ایدلمشیدی] .

تَبَّیْنُ . { [ع] عیان ایتك ، بیان
ایدلك ، آچیغه چیقارمق ،
چیقرلق . معنویاتده قوللانیلیر .

تَبَّیْعُ . { [ع] پی در پی اولمق ،
بربری آزدی صره کیتك ،
تَبَّیْلُ . { [ع] بربرینی ولی ایتك ، بری
دیكرك آردنجه كلك :

(تتالی سنین و اعوام) ، (تتابع
اضافات) = تلفظی لسانه و استماعی
صماخه خوش کله یین برقاچ لفظك مسلسلاً
یکدیگره ربط ایدیلنشی :

« اوزانده تخرز زحافات »

« تکثیر تتابع اضافات »

(مقدمه)

« نظر اولنسه تتالی نوع وجنسه اکر »

« دکل طبیعت اشیاده دور واستکرار »

(لا)

تَبَّیْسُ . { [ع] آردینه دوشوب
تَبَّیْسُ . { [ع] آراشدیرمق ، کرکی کبی

یوقلامق ، دقتله باقق . استعمالی معنویاتده

محصوردر : (شورساله یی کوزلجه

تتبع ایت) جمعی اولان (تتبعات) =

کرکی کبی آراشدیرمق معناسنی افاده

ایتدیکی کبی دقتله ، آردینی برامقزین

اوقومق معناسنی ده افاده ایدر . مثلاً

[تتبعات قیدییه ، تتبعات قیودییه ،

تتبعات فنییه ، تتبعات علییه] .

تَبَّیْسُ . { [ع] بر نسنه نك اکسیکی
تَبَّیْسُ . { [ع] کندیسیله مکمل اولان ،

یَبُولُ . { [ع] بول ایتك ، قاشاتمق ،
ببول } سیدیکی آقیدوب دفع

ایله مك .

تَبَّوِبُ . { [ع] باب باب ترتیب ایتك ،
تَبَّوِبُ . { [ع] قسم قسم آیرمق معنا-

سنه در : (تبویب کتاب)

تَبَّهُ . { [ذ] بوزوق ، خراب ،
تَبَّهُ . { [ذ] برباد معناسنه اولان

(تَبَّهَ) ك مخففی در . [تَبَّهَكَزْ ،

تَبَّهَكَرِی] ده دینیلیر .

تَبَّهَیْجُ . { [ع] کوزلشیدیرمك ،
تَبَّهَیْجُ . { [ع] کوزلشیدیرمك : [چرکین

برعروسی آلکونه ایله تهیج ایدیورلر]

تَبَّیْسُ . { [ع] بر آدمك یاوری
تَبَّیْسُ . { [ع] و یاردیمچیسی ، یارداق

دیمکدر § مال و صیغیر یاوروسی

معناسنی ده افاده ایدر . فرقان کریمده

وارد اولان الفاظدندر .

تَبَّیْسُ . { [ع] عیان و آشکار اولمق ،
تَبَّیْسُ . { [ع] آچیغه چیتمق ، وضوح

ایله آکلاشلق : [فَلَائِكْ معصومیتی

بالتحقیق تبین ایتدی] معنویاتده استعمال

اولنور :

« بلایه قارشنی تباتم تبین ایتدی می ؟ »

تَبَّیْسُ . { [ع] آق ایتك ؛ آفارتق ،
تَبَّیْسُ . { [ع] آق ایتك ؛ آفارتق ،

اصطلاحاتجه مسوده طرزنده یازلش

برشیشی بیاض کاغده چکمك ، یکیدن

و دوز کون یازمق دیمکدر که بیاضه

چکمك ، بیاض ایتك تعبیر اولنور :

اولان اثر دادن بعضی عکایه طرد
وتبعید اولمشلردر .

تبعیض { [ع] جزء جزء ایتمک ،
پاره پاره ایتمک .
تبعیض { [ع] بغض کوسترمک ،
برآدمه قارشى کندیسنى
سومدیکنى حال وطوريله بیلدیرمک .

« البته اولور نبي بالحق »

« تبلیغ و تبلیغات الیق »
(الای بکی زاده - ناجی)

تبلیغ { [ع] ایصلاقمق ، تملى اولوق .
تبلیغ (تبیل) = ایصلاقمق ،
ایصلاقمق ؛ صویه قویقمق ، صویوی
پوسکوروب تاوامق : (تبیل کاغذ)
تبلیغ { [ع] احمق اولوق ، ابلهلمک
کورتکم . معانی سائره سی قوللائیلماز .

تبلیغ { [ع] بتشدیرمک ؛ ایریشدیر-
مک ، ایریشدیرمک . اکثریا
معنویاتده قوللائیلیر . جمعی (تبلیغات)
= اکثریا رسماً ویرین امرار معناسنى
افاده ایدر . مع مافیہ شخصیاتده دخى
بیلدیرین شیلر حکمنده استعمال
اولنور : (قرار اخیری کندیسنه تبلیغ
ایتمم ، قرار مذکورک تبلیغی ، تبلیغات
رسمیه)

« شویله تبلیغ حقیقت ایله یوردی گوشمه »

« ای زواللى مراد غافل ایله مه ریب ویکان »

تبلیغ { [ع] اولاد ایدیمک ، برینی
کندینه اوغل دینه آلمق .

تبلیغ { [ع] جزء جزء ایتمک ،
پاره پاره ایتمک .
تبلیغ { [ع] بغض کوسترمک ،
برآدمه قارشى کندیسنى
سومدیکنى حال وطوريله بیلدیرمک .

تبلیغ { [ع] سوز سوزیلر ایکن
تبلیغ { طوتیلوب قالمق ، دیلی
طوتلمق .

تبلیغ { [ع] برآدمی ذم وودشنام
ویا خود سرزنش تام
ایله مغیر ورنجیده ایتمک معناسنه درکه
ترکیه ده باشه اورمق ، باشه قاقق
دیلیر . § ایراد برهان ودلیل ایله
مخاطبی افحام واسکات ایتمک معناسنده
دخی قوللائیلیر .

تبلیغ { [ع] بکا ایتدیرمک ،
ایتدیرمک ؛ مرثیه او قو-
توب آغلاقمق ، آغلاتدیرمق : (تبکیه
نسوان ، تبکیه نوحه کران)

تبلیغ { [ع] لسانلر مختلف ومختلف
اولوق ودیلدن چیقان
سوزلر قاریشوب بربرینه مخالف بولمق :
(تبلیغ السن) [اصطلاحاتده بویله بر
تبلیغ عظاما هیچ خاطره کله بیلورمی
ایدی - عبدالرحمن ثریا - مقاله]

تبلیغ { [ع] مولداندن واصطلاحات
تبلیغ { کیم یویه دندر . بلورلاقمق ،
اجسامک بلورکبی طونشی . فرانسزجه سی

(بِالْإِتِّبَاعِ) و (بِالتَّبَعِيَّةِ) تعبير لری ذه
ایدلك . جمی [تبشیرات] :

« طوتدی کلبانك ظفر عرش عظیمی اویله »
« ابتدی جبریل امین روح اویسی تبشیر »
(حقی)

ییرشده } [ع] تابع « كُ جمی . موقع
تبعیه } استعمالنه كوره هم مفرد
هم جمع حکمنده و بردولتك ، برحكو-

ییرده و } [ع] یالتساقلاقی ؛
تبصیص } محقورانه و مسکینانه

اوضاع ایله عرض اخلاص و اختصاص
ایتك . ذمایدندر . جمی [تبصیصات] :
(تبصیص کلپی ، تبصیص کلباننه ،
تبصیصات کلپیه) .

متك زیرتابعتنده بولنان اهاملی و اشخاص
معناسنده قوللانیلیر . مفردی بومعناده
قوللانیله ماز : (تبعه ایرانیه ، تبعه
یونانیه) (هر صنف تبعه شاهانه تك
قلیلرنده پیدا اولان حسیات صداقتکاری
و شکر گذاری حد معروفك قات اندرقات
فوقنده بولمغله — افكار رساله سی —
صفحه ۲۱)

ییرشده } [ع] کوز آچیقلمغی ، دقتله
تبصیر } ایلری بی کورش ، دقتله

کوزه تش : (ارباب تبصر) .

ییرشده } [ع] تابع اولقی ، اویمق ؛
تبعیت } برحکومته مطاوعت ایتمك

ییره } [ع] نظر دقتی جلب
تبصیره } ایده جك ، انسانك کوزی

اوزره مربوط اولقی . [تبعیه] =
اویمق صورتیله : [ترك تبعیت] =
بر حکومته اولان مربوطیتنی کسوب
براققی : (فلان تبعیت ایرانیه بی قبول
ایتمش) .

آچه جق و فکره انتباه ویره جك خصوص ؛
عبرت بخش کیفیت دیمکدر : [تبصره]
حا کف پاشا] = منشی مشهور حا کف
پاشانك حائز اهمیت و موجب عبرت
بر رساله سیاسیہ سیدر .

ییره } [ع] اوزاقلاشدیرمق ،
تبعید } اوزاقلاشدیرمق ؛ اراقلا-

ییره } [ع] کوزی آچه جق
تبصیر } وانتباه ویره جك صورتده

ندیرمق ، اراقلاندرمق . (طرد
وتبعید) = قوغوب اوزاقلاتق دیمکدر :
(وقوعات مکرزه اصحابندن اولوب
اخیراً ینه ارتکاب جرائم ایدهرك
ضابطه جه دردست و حبس ایدلمش

تعریف و ایضاح ایتمك ، بیلدیرمك
معناسنده در .

ییره } [ع] آغرشمه ، یاواشلامه ،
تبیطمه } بطی اولمه دیمکدر .

ییر } [ع] اتباع ایله ، اویدیرق ،
تبعاً } اویمق صورتیله . بومقامده

« بیلدی زاری رتبه بالای عشقه مظهرم »
« کلدی احباب ایلدی تبریک تبریک اوستنه »
(اندرونی زاری)

تَبْرِقُ . { [ع] توکورمک معنا -
سنه در .

تَبْرُلُ . { [ع] یارلق ، بر شپیک
قابی شق اولق . (تبریل) =
یارمق ، شق ایتک ، دلمک معنالرینی
افاده ایدر .

تَبْرُسُلُ . { [ع] غضب ویا شجاعتدن
بلبسلی } صورتقی ، اکشی یوزاؤ
طورمق .

تَبْرَسْمُ . { [ع] کولسه مک .
تَبْرَسْمُ (ایتسام) ده بومعناپی
افاده ایدر . فقط (ایتسام ایتک)
تعبیری یرنده (تبسم ایتک) ماده سی
قوللانلیدر . زیرا سلیقه مزه بو دها
موافقدر :

« کولکجه تبسم اولدی معتاد »
« چشمده جهان تبسم آباد »
(معلم ناجی)

« آچلور کولکم کهی کیم کریمه تلخم کوروب »
« آچار اول کلرخ تبسم برله لعل نوشخند »
(فضولی)
« او شیوه لره تبسم او نازلره عتاب »
(سیرتی)

تَبْرَسْمِیْهِ . { [ع] بر کیسه یه کولر
تَبْرَسْمِیْشُ } یوز کوستروب التفات
ایتک . حدیث شریفده وارد اولمشدر .
تَبْرَسْمِیْهِ . { [ع] مژده له مک ، مژده -
تَبْرَسْمِیْشُ } له نلک ؛ سسوینبه جک بر

تَبْرِقُ . { [ع] نقاب طوتمق ،
پچه لیمک ، یوزی اورتمک :
(تبرق نسوان) .

تَبْرُكُ . { [ع] مبارک عد ایتک ، بر
شیء کندی حقننده یملی
ومسعود صایق . (تَبْرُكًا) = مبارک
و متین عد ایدلمک صورتیه . جمعی
اولان (تَبْرُکَات) = هدایای عزیزه
واشیای مقدسه مقامنده استعمال
اولنور .

تَبْرِي . { [ع] اصلی (تَبْرِيٌّ) در .
بری اولق ، سومه یوب
یوز چوبرمک ، اوزا قلاشقی : (تبری
آتام) .

تَبْرِيدُ . { [ع] صوغوتمق ، صوغو -
تَبْرِيدُ } دلق ، مادایات ومعنویاتده
استعمال اولنور : (قارپوزی تبرید
ایچون نه یایلمیدر ، صویک تبریدی
ایچون قارلقی لازمدر) :

« عدوبندن سنی تبریده اولسه اتفاق اوزره »
« نه باکم وار خلوص البته خالیدر نفاق اوزره »
(ناجی)
« کره ناری یاقار بلکه کینه شرری »
« ایله مزسه صوسوب لجه لطفک تبرید »
(ک)

تَبْرِيْكَ . { [ع] مبارکله مک ، ميا -
رکله نلک . مبارک اوله
دیمک ؛ تهنت ایتک ، ایدلمک : (تبریک
عید سمید) ، (تبریک ليله رغائب)
جمعی (تَبْرِيْکَات) = تهنیه لر ، مبارکله یشلر :

ه تبرا ایلشدر الفت اریاب غفلتدن «
 « ایس سافلین اولماز دل بیدارعالیدن »
 (معلم ناجی)

تبرخون { [ف] محرفی [طبرخون]
 تبرخون } در . بر قاچ معناسی
 وارد . (۱) عناب دینیلن میوه . (۲)
 قزیل آغاج ، قزیل سکود دینیلن
 آغاج که بقم آغاجی دیه معروفدر .
 بوکا بو یا آغاجی ده دیرلر . (۳)
 طرخون تعبیر اولنان سبزه در . لسانمزده
 ایکنجی معناده مستعملدر .

تبرد { [ع] صوغومق ، صوغوق
 تبرد } اولقی : (تبردماء ، تبرد
 هوا) .

تبرر { [ع] الله انقیاد و طاعت
 تبرر } ایله مک ، رضاء الہی بی
 تحصیله جالیشیق : « الله جمله به تبرر
 صفتیله اتصافی نصیب ایله »

تبرر { [ع] میدانه جیقمق معنا
 تبرر } سنه در : (تبرز قهرمان ،
 تبرز صیاد) .

تبرطم { [ع] بر سیبله طارلق ؛
 تبرطم } طارغینلق ایله صومور -
 دائمق ، غضبلائیق ، آوورت طوقق ،
 ساخته عظمت کو سترمک مغنارینی افاده
 ایدر : [تبرطم فرومایه ، تبرطم
 جاهل]

تبرع { [ع] عهدہ سنه واجب
 تبرع } اولمایان عطیه بی ، هدیه بی
 ویرمک . (تبرعاً) = بلا مجبوریت
 ویرمک صورتیله دیمکدر . جمعی
 (تبرعات) در .

و تقدی لزومسز اولهرق طاعیق ،
 طاغیدمقی : (تبریر اموال ، تبریر
 نقود) جمعی (تبریرات) .

تبر { [ف] بالطه معناسنه در بعض
 تبر } درویشانک و سیاحین شرقیه مک
 ایدای سائلانه لرنده بولندیردقاری
 کوندره مربوط آی شکلنده کی بالطه .
 (تبردار) = بالطه جی (تبرداران) =
 زمان سابقده حرم همایونک الیری
 بالطه لی خدمه سی دیمکدر . مثلاً
 « تبردار محمد پاشا ، تبردار مصطفی

افندی » ذوات تاریخیه دندر . (تبرداران
 خاصه) = زمان قدیمده رکاب همایونه
 مأور پینکاره ، صولاقلره اطلاق
 اولنوردی . [تبرداران اوچاگی] =
 ایوم سرای همایونده موجود در .
 بالطه جیلرک سلك مخصوصی دیمکدر .

(سنبل تبر) = زنبق فصیله سنندن
 قوقوسی لطیف ، زنکی بیاض برچیچک .

تبریه { [ع] بری قیلیق ، بری
 تبریه } قیلیمق ؛ بر آدمک معصومیتی
 تحقق ایتک ، ایتدیرمک . (وزندهار
 افندی درجات ثلثه قانونیه جه اجرا
 قلنان محاکمه نتیجه سننده تبرئه ذمت
 ایدتی) :

« کورسه بوهر زملری تبرئه ذمت ایله »
 « یقاسن سیلکرایدی اهل تبرای سخن »
 (وهی)

تبر { [ع] بری اولقی } سومه یوب
 تبر { یوز چویرمک . اصلی
 [تبری] در :

بخیلسین دیمك ، دینلمك : (بخیل نامرد) .

تبدیل } [ع] اهل سنتدن آریلوب
تبدیل } ارباب بدعتیہ التحاق ایتمك .

تبدیل } [ع] بدعتیہ نسبت ایتمك ؛
تبدیل } اهل بدعتیہ دیمك ،
دینلمك :

تبدیل } [ع] دكیشمك ، باشقه بر
تبدیل } حاله کیرمك ، (تبدیل هوا)

جمعی (تبدیلات) : (تبدیلات هواثیه)
« اولمش بو تبدیل لسانه »
« باعث ایکی خسرو یكاته »
(مقدمه)

تبدیل } [ع] دکشدریمك ،
تبدیل } دکشدریمك ؛ باشقه حاله

کتیرمك ، کتیرمك . مادیات و معنویانده
قوللانیلیر : (تبدیل مسلك ایتمكجه
فلاح بوله ماز ، تبدیل لسان ، تبدیل
قیاسات) ، [تبدیل هوا] = هوا
دکشدریمك ، وجودجه و صحیحجه
استفاده مقصدیله هواسی کوزل باشقه
برمعله کیتمك دیمكدر . (تبدیلاً) =
دکشدریمك صورتیله . (تبدیل) =

اوللری قیافتی دکشدریمك مغمش ،
خفی مأمور مقامنده و ضابطه خدمتنده
استعمال اولنوردی . جمعی (تبدیلات) در

تبدیل } [ع] تخمی صاچوب
تبدیل } طاغتمق § مالی اسراف
صورتیله محو و پراکنده ایتمك ، مال

[ف] حرارتدن دوداقلر-
تبخال } ده ، آغیزك اطرافنده

تبخاله } پیدا اولان قابارجق ،
اوچوق .

تبخیر } [ع] کوزل یوریمك ،
تبخیر } صالحه رق نازیله یوریمك ؛
(تبخیر نوجوانانه)

تبخیر } [ع] بخاره نقلاب ایتمك ،
تبخیر } بوغو حاله کیمك . بومعنايه

کورده اصطلاحات طبیه دندر : (صو
قاینایه قاینایه تبخیر ایتدی) § توتسولتمك ،
بخور یاقیله رق قوقولاتمق . جمعی
اولان (تبخیرات) هر ایکی معناده
استعمال اولنور .

تبخیر } [ع] بوغو حاله کتیرمك ،
تبخیر } بخاره قاب ایدلمك :

(صویك تبخیری سانتغراد اعتباریله
یوز درجه حرارته متوققدر) ، (تبخیر
ماء ممکندر) § توتسوله مک ، توتسو-
لتمك . جمعی اولان «تبخیرات» اکثریا
معنای ثانیده استعمال اولنور . هر
ایکی معنا اعتباریله کیمیای طبییه هاند
اصطلاحات فنیه دندر : (بحر سیاهدن
کله جك بالجمله یولچیره قواق تحفظخانه-
سندنه تبخیرات مکمله اجراسی مقرردر)
لسانزده بومثلوکلمات ، اصطلاحات موجود
ایکن «ده زنفکته» «ده زنفکسیون»
کی الفاظ اجنبیه بی قوللائق یالکزعبث
دکل عیبدر ، کناهدر .

تبخیل } [ع] بر آدمی بخله نسبت
تبخیل } ایتمك ، ایدلمك ؛ برآدمه

« کوزلرک بر لحظه کوکلدن تباعد ایله منز »
 « کوز کوزایتمشدر دل سودا پناهی کوزلرک »
 (تباین ظنون ، تباین افکار ، تباین عقائد) .

تَبَّیْئَةُ } [ع] کَسْبُک ، مَسَاوِدُ
 تَبَّیْلُ } کَسْبُوبُ اِخْلَاصُ تَامُ اَیْلَه
 جناب حقّه توجه و عبودیت ایتک ؛
 قول دیکره کوره تزوجی ترک ایله
 اختیار زهدات و عبادت ایله مک
 معناسنه در . (تَبَّیْلُ) ده بو معناده
 لغتدر . بونلر فرقان کریمده وارد
 اولمشدر .

تَبَّیْرُ } [ع] اِنْسَانُکْ دَرِیْسِنْدَه
 تَبَّیْرُ } سَبْوِیْلَه لَر پَسِیْدَا اَوْلُق ،
 آدمک بدنی سیویله لثمک : (تبئر وجه)
 تَبَّیْجِلُ } [ع] اَعْظَمُ کَبِی بَبْوُکْ
 تَبَّیْجِلُ } طَوْعُکْ ، بَبْوُکْ صَایِغْ
 معناسنه در . (اَبْجَالُ) دن دها قوتلیدر .
 جمی [تَبَّیْجَلَاتُ] در :

« آیت نور رخک اولدم که ترتیل ایلرم »
 « روح داودی مناقبخوان تجیل ایلرم »
 (علی روحی)
 « تجیل ایدیلور نوشروان ایله سلیمان »
 (لا)

تَبَّیْرُ } [ع] دَرِیَالِئِغْ ، دَکْز -
 تَبَّجْرُ } اَشْمَکْ . عَرَبِیْدَه اَبْکِی صَوْرَتْلَه
 استعمال اولنور . کثرت و وسعتده
 دکز کبی بیکران اولق علاقه سیله مال
 فارونه مالک اولان آدمه « تبجر فی المال »
 و علم و فضیلتده توسع و تعمق ایدن ذاته ده
 « تبجر فی العلم » دیرلر . لسان عثمانیده
 اکثریا وسعت علم و داناشده قولانیلیر .

(معلم ناجی)
 تَبَّاعِلُ } [ع] زَوْجُ زَوْجَه سَبِیْلَه
 اَوْبِنَاشْمُقْ ، مَلَاطِفَه اَیْمَکْ
 معناسنه در .

تَبَّاعُضُ } [ع] بَغْضُ اَبْدِیْمَکْ ،
 سَوِیْشَمَکْ .
 تَبَّاکِی } [ع] آغْلَارْ کَبِی کُورْتَمَکْ ،
 صَنْعَتْلَه آغْلَامُقْ : (تَبَّاکِی)
 واعظ ، تَبَّاکِی سائل) .

تَبَّانْجَه } [ف] سَبِیْلِی ، طَوْقَاتْ
 معناسنه در .

تَبَّاهُ } [ف] فَنَاءُ ، بُوْزُوقْ ، چُورُوکْ ،
 بَرَبَادْ ، خَرَابْ ، مَحْوُ اَوْلَمِشْ ،
 اَبِی بَر حَالِدِن فَنَا حَالَه دُونَمِشْ .
 [تَبَّاهْ کَارُ] = فَنَا اَیْدِن ، خَرَابْ
 اَیْدِیجِی . (تَبَّاهْ کَارِی) = فَنَا اَیْدِیجِیْلَکْ ،
 تَبَّاهْ اَیْدِیجِیْلَکْ :

« کرچه بن کندیمی تباه ایدرم »
 « باری ابقای نام ایدر کیدرم »
 (معلم ناجی)
 « ایتمز به اول شوخ ستم پیشه نگاه »
 « حال دلز اولمه ده کیتد بجه تباه »
 (کبوتری)
 « تباهکاری عشقه خرد دکل حائل »
 (سید وهی)

تَبَّاهِی } [ع] تَفَاخُرْ یَعْنِ اَوْ کَمْتَمَکْ
 معناسنه در .
 تَبَّایْنُ } [ع] اَبْرِیْلَاشْمُقْ ، اَبْکِی نَبِیْنِکْ
 بَبَّایْنُ } بَر بَرِیْنَه صَد اَوْلِیْشِی :

جميع خيرات وبركات ازلی وابدی اوله رق
ذات اجل واعلاسنه مخصوص اولمقله
اشبو فعل اشياى ساثرده و مخلوقانده
استعمال اولتماز :

« ای طائر غیب صانک الله »
« پروازینگه بیگ تبارک الله »
(معلم ناجی)

تَبَاشِيرٌ { [ع] مژده وهر شیئک
تَبَاشِيرٌ { اولی معناسنه بنیه جمع
اوزره وارد اولان کلماتندره. معناسنده
مبالغه موجوددر . [تَبَاشِيرٌ فَجْرٌ] ؛
[تَبَاشِيرٌ صُبحٌ] = وقت صباحک اوائلی ،
ایلك آیدینلی ، طاک برینک آغیرمی که
« فجر کاذب » دیمکدر .

« تاکه آثار تباشیر فروغ نصرت »
« اوج چرخى طوته چون شعله صبح اخير »
(حق)

تَبَاشِيرٌ { [ف] ترکیبه ده تحریف
تَبَاشِيرٌ { ایله (تبه شير) دینیلن
طبیعی بارد و جنسی گوشهک و بیاض
برنوع معدن . اشبو معدنی طور اراق
مصنوعات معدنیه تک جلالندیرله سنده
قوللانیلیر . بیت آتی مراحوم معلم ناجی
طرفندن « مسرور » نامنده بر زنجی
خدمتجی به خطاباً سولیمشیدی :

« تبیضه تباشیر ایله اولسون چالیشیردم »
« مسرور ! بنم بخت سیاهم سن اولیدک »
تَبَاعِدٌ { [ع] اوزاقلاشمق ،
تَبَاعِدٌ { اراقلاشمق :

ایله ایله اخلافنه تاریخجه (تباعده ین)
اطلاق اولنور . (دارالتباعه) =
مکه مکرمهده بر خانه درکه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن
حضر تلی اوراده تولد ایستیلر .

تَبَادُلٌ { [ع] آتسزین ، بردن بره
تَبَادُلٌ { ذهنه کلک :

تَبَادُلٌ { [ع] بربرینه بدل اولمق ،
تَبَادُلٌ { بربرینک برینه کچمک ،
دکیشمک : [ح] حرفلرک بو تبادولندن
اکثریسنه آیری آیری ادلر و برلمک
ایجاب ایدر - اقدام ۱۷۱۶ - مصاحبه]

تَبَادُلٌ { [ع] صاقینه یوب بربرینه
تَبَادُلٌ { بخش ایتمک ، ویرمک .

تَبَارٌ { [ع] هلاک معناسنده . فرقان
تَبَارٌ { کریمده وارد اولان الفاظندره .

تَبَارٌ { [ف] اصل ، نسل ، صوی :
تَبَارٌ { [ع] عالی تبار ، والاتبار] =
نسلی یوجه ، صوی ای دیمکدر .
« حکمدار عالی تبار »

« اقتضار ایلر کاسکله کالات جهان »
« بیگ یاشا عالمده ای علامه عالی تبار »
(شیخ وصفی)

تَبَارٌ { [ع] جنک ایتمک ایچون ایکی
تَبَارٌ { خصم بری برینه قارشى
میدانه چیقمق : (اقوام قدیمده تبارز
قاعده سی جاری ایدی)

تَبَارَكَ اللهُ { [ع] استخسان بلیغ
تَبَارَكَ اللهُ { مقامنده و برنوع دعا
حکمنده ایراد اولنور . [تَبَارَكَ]
فعلی افعال وصفات الهیه به مخصوصدر .

تَأْيِيدٌ } [ع] قَوْتٌ تَلْدِيرُ مَكَّ ،
 قَوْتٌ تَلْدِيرُ مَكَّ . اِكْثَرِيَا
 معنویاتده قوللانیلیر . جمعی [تأییدات]]
 در : [بوکونکی خبر دونکی روایتی
 تأیید ایتدی ، بوادعانک تأییدی براهین
 قویه به محتاجدر] ، « تَأْيِيدَاتِ الْاَنْهِيه »
 « نه تأیید الهیدرکه بو هر مجت دشوار ،
 « نه دکلو اولسه دشوار اول قدر ذاتجه آساندر ،
 (لا)
 « سینهم آینه اولوب شاهد فیض عشقه »
 « ایلسون طبعمی الهام الهی تأیید »
 (ک)
 تَأْيِيسٌ } [ع] يَأْسُهُ دُوشُورْمَكْ ؛
 مَأْيُوسٌ اَيْتَمَكْ ، اَيْدَمَكْ :
 [منتظر لطف اولانی تأییس ایتک شان
 انسانیته یاقشماز]

تَأْهِيلٌ } [ع] مَسَافِرِي كَلِمَاتِ خَاطِرِ
 نَوَازَانِه اَيْلِه تَلْطِيفِ اَيْتَمَكْ
 معنایشه در : (رسم تأهیل) § بر آدمی
 بر شیئه اهلیتلی و مستحق کورمک ، بر
 آدم بر نسنهیه مستحق کورمک .
 « اِسْتِهَالٌ » دهسا قوتلیدر و زیاده
 قوللانیلیر . § اهل قیلق ، اهلیتلی
 قیللق . بو معنا جهت طیبه جه اولان
 طرز استعماله کوره در .

يَعْوُهُ } [ع] قَوْتٌ تَلْمَكْ ، قَوْتٌ بَوْلِقْ .
 تَأْبُدٌ } مَادِيَاتٌ وَمَعْنَوِيَاتِدِه اِسْتِعْمَالِ
 اولنور : [فرانسه قابنه سنک استعفا سی
 خبری بو اقسامکی تلفراف ایله تأید
 ایتدی]

ت

ایدی . (تَبِعَ) كَجَمْعِيْدِر . بُولْفَتَكْ اَيْكِي
 معناسی وار . بری شمسه تابع اولمق
 قرینه سیله « کولکه » به اطلاق اولنور ؛
 دیگرکی آری قوغاننک بکی دیمکدر .
 ابتدا (تَبِعَ) عنوانیله یاد اولنان ملک
 (سعد ابوکرب) ایدی . ملک مذکور
 حکومتده سلفنه تابع اولدینی ایچون
 اشبو عنوان ایله تَلْقِيبٌ اولمشیدی .
 بعده (کسری) و (قیصر) کبی علم
 مخصوص اولدی . کعبه مکرمه بی برنجی
 دفعه اکسا ایدن بو زاتدر . ملک موما

تَبَّ } [ع] صَيْقَهُ ، حَمِيٌّ . [تَبَزَدَه]
 = حَمِيٌّ ، صَيْقَهُ يَه طَوْتَلِش .
 (تَبَّ لَزَه) = صَيْقَهُ تَرْمَه مَه سِي .
 « اولمه شه درد تب عشقه کله کر بیمار شمع »
 « بویله یانوب یاقیلرب اولمازدی زردوزار شمع »
 (ریاضی)

تَبَّ } [ع] زِيَانٌ ، خَسَارٌ ، هَلَاكٌ .
 تَبَابٌ } [ع] زَمَانٌ قَدِيْمِدِه مَلُوْكٌ
 تَبَابِعُهُ } يَنْتَكْ عِنْوَانٌ مَخْصُوصِلِرِي

تَأْمِنٌ } [ع] آمین ایتمک، ایلمک؛
 تأمین } امنیت ویزمک، ویرمک؛
 صاعغلاملق: [اقضای شرقده صلح
 وآسایشک تأمین] بونک جمی اولان
 [تأمینات] = وعد قوی، تعهد،
 آنچه ایله کفالت کبی معنالرده ومفردینک
 خلافنه اولهرق (ویرمک) و(آلمق)
 ماده لرلیله استعمال اولنور.

«ایلر اثر حیاتی تأمین»

«ارواح اداره درقوانین»

(آلای بکی زاده ناجی)

تَأْتِي } [ع] برایشده عجله وحفت
 تائی } کوسترمه یوب تمسکینلی
 طاورانلق، ملاحظه ووقارلی بولمق،
 آغبر طورمق: (تائی ایدن آلدانماز)
 جمی [تأتیات] در.

تَأْنِيثٌ } [ع] مؤنث قیلنق،
 تانیث } قیلنمق. قادیئلره عاند
 طرز وشکله قوعق: [صفات عربیه ده
 اکثریا تانیثه رعایت اولنور].
 قادیئلاشمق معناسنی افاده ایدن (تأنیث)
 لفظی مأنوس دکلدز،

تَأْنِيسٌ } [ع] مؤنث قیلنق، قیلنق؛
 تانیس } وحشی ازاله ایدوب انسانه
 صوقولمه آیشدیرمق، آیشدیرمق:
 [قوشچی بر وحشی غزالی تانیس
 ابتدی، بیر دینیلن جانوارک تانیسی
 مشکلدز]

تَأْوِيلٌ } [ع] مؤول اولق، باشقه
 تاویل } معنایه کلمک.
 تَأْوِيهُ } [ع] آه وانین ایتمک، آه
 تاوه } وفغان ایله مک. جمی
 (تأوهات) در.

تَأْوِيءٌ } [ع] اوطوره جق بر
 تاوی } ایدیتمک، مسکن پیدا
 ایتمک؛ یورت طوتمق.

تَأْوِيلٌ } [ع] بر قولک معنای
 تاویل } ظاهر یسنی ترک ایله دیگر
 معنایه حمل ایتمک، بر لفظ معنای
 موضوعندن چیقاریلوب ملایم ومتقارب
 اولان باشقه معنایه صرف ایلمک:
 (زروه تاویل کوتورمن - مثل)
 جمی اولان (تأویلات) = الفضاظک
 قبول ایتمدیکی معانی بییده ومتمنعه
 معناسنده قوللانیلیر. [تاویل عقد]
 و [تاویل ملک] تعبیرلری اصطلاحات
 فقهیه دندر.

تَأْهِلٌ } [ع] اهل ایدیتمک معناسنه.
 تاهل } درکه زوجه آلمق، اولتمک
 دیمکدر.

يازىق، يازلىق : [«سانحات العرب» ي
 مرحوم ناجى افندى تاليف ابتدا ،
 «المشذب» ك تاليفندن ارباب تحصيل
 مستفيد اولدى] § مؤلف يعنى كتاب
 معناسنده ده قوللائيلىر [تاليفكرده] =
 تعبيرى ده عين معناده وجمى اولان
 (تاليفات) دخى اكثرثيا مؤلفات يعنى
 كتابلر مقامنده استعمال اولنور .

تَأْمُرُ { [ع] آمرك ، آمرلك ،
 تأمر } طاسلامق ، تغلب طورنده
 بولغىق .

تَأْمَلُ { [ع] ايجه دوشونمك ،
 تأمل } دقتله دوشونوب طاشيغىق ،
 حقيقت مادهنى آكلامق ايچون كركى

كبي دوشونمك . جمى [تأملات] دره .
 (بلا تأمل) = دوشونمكسزىن ،
 دوشونمده دن : [تأملسز سوز سويلاه
 اكثرثيا نادم اولور] :

« تأمل ايمه ليدم بو جهانم بر كلىشى »
 « كيدر مهلى كدرى باقهلى صفايه كيشى »
 (محمود نديم)

تَأْمَمُ { [ع] آنا ايديمك ، بر
 تأمم } خاتونى آنانى ايتك .

تَأْمَى { بر آدم جاريه ايديمك
 تأمى } معناسنده در .

تَأْمِيْتُ { [ع] بر شيدمك زهنأ
 تأميت } مقدارىنى تخمين ؛ بر
 نسنه نك مقدارىنى اولچى ، اولچك
 قوللانمق سزىن تقدير ايتك .

مك ، قوتلنديرمك . بوده معنوياتده
 استعمال اولنور . (تَأْكِيداً) =
 قوتلنديرمك صورتيه . [تَأْكِيدُ نَامَةٍ] =
 بر ماده حقتنده اولجه ويريلىن امرى
 محكم قيلمق ايچون صوكره يازيلان
 مكتوب . (تَأْكِيدُ لَفْظِي) = اصطلاحده
 اول قوللانيلان بر لفظك تكرر اولميشنه
 اطلاق اولنور . جمى [تَأْكِيدَاتُ] دره :
 (شمدى به قدر جواب وارد اولميشنه
 كوره بوماده نك تَأْكِيداً اشعار ايدلمسى
 لازم كلير . جواب اخير اخبارات
 سابقه ينى تَأْكِيدِ ابتدا) .

تَأْكِيْلُ { [ع] يديرمك ، يدير-
 كيل } لك ؛ بر كيمسه ينى
 اطعام ايتك .

تَأْلَفُ { [ع] الفت پيدا ايتك ،
 تألف } آليشمق ، خوش كچنمك .
 تَأْلَمُ { [ع] الملمك ، تاسه لانمق ،
 كدرلمك :
 « يار ايتدكجه تالم حزن دل افزونلير »

تَأْلِيفُ { [ع] الفت ، امتزاج
 تأليف } ايتديرمك ، ايتديرمك :
 (امرىقا واسپانيا مرخصلى آره سنده
 « فيليبين » ماده سندن طولايى تاليف
 افكار اولنه ميه جنى) ، بونلرك بينلرينك
 تاليفنى ممكن ايسه . [تأليف بين] =
 آره بولمق ، باريشديرمق . [تأليف
 قلوب] = كوكللىرى امتزاج ايتديرمه ،
 باريشديروب خشنود ايمه . § كتاب

ویرمک ، تسلی کونه سوزلرله صبره
میل ایتدیرمک .

تأسیس } [ع] وضع اساس ،
تأسیس } عمل آتمق ، عمل قوروق ؛
محکم بر طرزده وجوده کتیرمک .

مادیات ومعنویاتده استعمال اولنور :

(تأسیس مکاتب ، تأسیس مدارس ،
تأسیس قوانین ، تأسیس نظامات ،

تأسیس محاکم جدیده) بونک جمعی

اولان [تأسیسات] = اینده نافعہ

و آثار خیریه مقامندهده قوللانیلیر :

(تأسیسات علمیہ ، تأسیسات طبیہ ،
تأسیسات عسکریہ) .

تأفف } [ع] اوف اوف دیه

تأفف } اظهار اضطراب ایتمک .

تأفف } [ع] بالان سوبله مک .

تأفف } جمعی (تأففکات) در .

تأفف } [ع] محکم اولوق ، قوت

بولوق ، قویلشمک .

معنویانده قوللانیلیر : [اصول قدیمه

موضوعه اوامر جدیده ایله تأفف

ایتدی] .

تأفف } [ع] یتمک ، اکل اولمق .

تأفف } اصطلاحات طبیه دندر .

یارمک استعدادی نسبتنده یتمک کبی

او یوله سنه و آچیلوب بیومه سنه اطلاق

اولنور .

تأفف } [ع] قویلشدیرمک ،

تأفف } محکم قیلوق ؛ قوللندیر .

آقشامدن اول طلب ایتدیکی بر نشیده بی ،

یاخورد قصیده بی صباحلین خاک پای

معشوقانه سنه عرض و تقدیم ایتمک شوق

و هوسی بنی بر چوق کیجه لر تآریق

ایتشدر [، اطفالک تآریق قاعده

حفظ الصحه یه کلیاً منافیدر] .

تآزر } [ع] بورتمک ، اورتمک ،

تآزر } جارلانمق . [ازار] =

فوطه ، اورتو دیمکدر .

تآزر } [ع] بورتمک ، صارمق §

تآزر } قوللندیرمک .

تآزر } [ع] اوایلاندرمق ، او یا -

تآزر } لاندیرلمق ؛ بر کیمسه بی

بهانه ایله مقصدندن آلیقویتمق .

تآسس } [ع] اساسلانمق ، یر -

تآسس } لشمک ، تملتمک ، یر

طوتوب قولتمک : (رژی اداره سنک

بدایت تأسسندن بری) .

تأسف } [ع] اسفلتمک ، کدرلتمک ،

تأسف } آجی طویغو ایله تأسه -

لایتمق ، قلباً راحتسر اولوق . (اولتمق)

و (ایدلمک) ماده لر یله استعمال اولنور .

جمعی (تأسفات) در : [فلانک سفات

حالنه تأسف اولنور ، تأسفات عظیمه] :

« دو کونسه مشت تأسفله نوله سینده عمر »

« که ضایع اولمه در یوق یره خزینده عمر »

(نابی)

تأسفه } [ع] ایکنجی کله برنجینک

مطاوعیدر . مغموم و مکدر

اولان آدمه کوکل آوو -

تأسفه } ته جق طرزده تسلیت

بر آدمی اقوال و افعال قبیحه سندن
 طولایی کند یسجه . موجب انباه و امثالجه
 مدار عبرت اوله جق صورته . مؤاخذه ،
 تئزیر ، ضرب ایتمک : [یازاماز چو جق
 تأدییه مستحقدر] جمی [تأدیبات] در .
 « نشسته بولسه کبشی کرکیفه اویوب برتقریب ،
 « شخته رنج خنار ایلا اوساعت تأدیب »
 (واصف)

تأدییه } [ع] ادا ایتمک ، ایدمک ؛
 تشدید ایله غلظدر . (تأدییه دین) =
 بوج اوده مک . (ادا) ایله موقع
 استعمالجه فرقلیدر . بونک قوللانندی
 یرده (ادا) ده استعمال اولنه بیایر .
 فقط (ادا) نک هر قوللانندی یرده
 (تأدییه) استعمال اولنه ماز : (دیون

اجنبیه نک تأدییه سی) جمی (تأدیبات) در .
 تأذی } [ع] اینجمنک ، اذا
 کورمک ، زنجیده اولتی :
 تأذین } [ع] اذان او قومق ،
 برکیسه نک قولاغنی بوزمق ، برشیته
 قولاق طابق معنارنده قوللانسیلیر :
 [قسط : نطینه نک یوم فتحنده طوغریجه
 ایاصوفیه داخل اولان حضرت فاتح
 تأذین و تکبیر ایله سجده بر شکران
 اولمشیدی]

تأرب } [ع] برکیسه بی کیجه اویقوسز
 براتیق ، براتیق . یعنی
 اویوتماق ، اویودلماق : [سودیکمک .

تأخیر } [ع] سوگره یه ، کرییه
 براتیق ؛ یکیکدیرمک ،
 یکیکدیرمک : (تأخیر سوقیات ، تأخیر
 نقلیات) جمی (تأخیرات) در . [جلول
 موسم زمستان ینه مانع بناء تعمیراتمام
 صرامی قدوم نوپاره باعث تأخیر
 اولدی — چای زاده تاریخی — صحیفه
 [۲۷۱]

« یاره تأخیره تأخیر ایدرسین ای آه
 « هدم اولسون سنی ده ترک ایدیم ناله کبی
 (رئیس الکتاب واصف)

تأخی } [ع] برینی قارداش ایدتمک ،
 برکیسه ایله قارداش اولتی .
 تأذب } [ع] ادبلمک ، ادبی طاقتی ،
 اوتامغه دلالت ایده جک

صورته ادا بولطور اتمق : (اویله برادیب
 کاملک حضورنده شق شفه ایتمک تأدب
 ایدرم) « تأدباً » = تأدب صورتیله ،
 دیگرینه حرمة ادبلی طاورانهرق : [تأدباً
 سکوت ایتم] ، (طالعردن منفعل
 و مستغرق انواع غوائل اولانلرک ایشای
 و ظافده امساک همت ایتملی طبیعی
 بولندیغنی حال آشنای فتور اولان
 وجدان منصفانه لری حضورنده اثباته
 قالمشقدن تأدب ایدرم)

« اسماعیل صفا »

« سرکده نشوه صهباعطاسیدر خاکک
 « تأدب ایله رخ خاکه جرعه باش اوله ،
 (نابی)

تأدیب } [ع] ادبلندیرمک ،
 ادبلندیرمک ؛ حدتادیب =

« نظاره صاعقه تأثیر سلیم اول »
 « نیجه آهنندل بدخواهی مذاب ایتشدن »
 (معلم ناجی)

جمی (تأثیرات) در : « تأثیرات کلیه ،
 تأثیرات جزئیه ، تأثیرات بلیغه . »

تَأْتِي . { [ع] بر کیسه به کنهکار
 تأییم { اولدک دیمک ، بر آدمی
 کنانه نسبت ایتک : [آلوده چرک
 معاصی اولانی هرکس تأییم ایدر] .

تَأْتِي . { [ع] آتش آلتق ،
 تأجیح { طوتیشوب آلونک .

تَأْتِي . { [ع] وقت معینه قدر
 تأجل { مهلت ایسته مک .

تَأْتِي . { [ع] او فکله لمتک ،
 تأجم { غضبلافتق ، طارلق .

تَأْتِي . { [ع] طوتشدیروب
 تأجیح { آلوندیرمک ، طوتشد
 یریلوب آلوندیرمک .

تَأْتِي . { [ع] صوگره به براقق
 تأجیل { معین بر زمان ویرمک .

اصطلاحات شرعیه دندر . ادای دینی
 تأخیر ، بو یولده مهلت تعیین ایتک
 دیمکدر . مهر ممجل . مهر مؤجل .

(تعجیل) ک مقابلی . جمی [تأجیلات] در

تَأْتِي . { [ع] صوگره به ، کری به
 تأخر { قاتق ، کجیکمک : [تأخر

مواصلت ، تأخر عودت ، تأخر عزیمت]
 بولفظ « ایتک » ماده سیله قولانیلیر .

جمی [تأخرات] در : (تأخرات
 واقعه)

§ بر مؤثرک تأثیری آلتنده بولمق :
 (فرط تأثر ، کمال تأثر ، شدت تأثر)
 « تأثر بخش ، تأثر بخشیا » = تأثر
 ویریحی ، تاسه به دوشوریحی .

[سریع التأثر] = چابک محزون
 و متأثر اولان ، سرعتله ایجهلنن .
 جمی (تأثرات) در .

« تأثر بخش دلدر صوت بلبل »
 « معلم ناجی »

« یهوده دکل تأثراتی »
 « لیکن کیه آکلادیرسک ایواه »
 (وله)

تَأْتِي . { [ع] کناهدن صاقتمق ،
 تأثم { کناهدن توبه واجتناب
 ایتک .

تَأْتِي . { [ع] اثر ایتک ، ایشله مک ،
 تأثیر { نشانه پیدا ایله مک . مادیات

و معنویاتده استعمال اولنور : (طوغری
 سوز آجی علاج کیدر انسانه تأثیر

ایدر .) (قورشون تحتیه تأثیر ایتدی)
 « صاعقه تأثیر » = ییلدیرم کبی شدتله

تأثیر ایدیحی . [تأثیر بلیغ] = فوق
 الحد ، زیاده تأثیر . [بر تأثیر] = چوق

تأثیرلی . [بی تأثیر] = تأثیر سز .
 (سریع التأثیر = چابک ، تیز تأثیر ایدن :

« چشم شوخکدر دل عاشقده تأثیر ایله یین »
 « سوذیکم مهر سلیمانک جهانده آدی وار »

(ندیم)

جامه کن کبی آتشی ، صیغاق محل .
 [تاوؤ] = بسلو ، حاضر لانتش :
 مثلا (تاوؤ قوزی ، تاوؤ قاز ، تاوؤ
 هندی . [تاوؤ تیمور] = قیزغین ،
 قیزدیراش . [تاوؤ چوقه] = پارلاق ،
 [تاوؤ توتون] = نملی ، صوسریلمش .
 [تاو ویرمک] = اوتو ایچون صو
 پوسکوروب چاغنه کتیرمک . [تاو لانتق]
 = سمیرمک ، بسیلنمک [تاو صامق]
 = تازی ، رواجی ، چاغی کچمک
 دیکدره .

﴿ تا — همزه ایله ﴾

تاء ۰۰ } [ا] ایکنه صووق
 تاء ۰۰ } صورتیله ا-لاج ایتمک ،
 آشیلامق . خرما اغاجنی ارکک تخمیه
 بویه تلقیح ایدرلر .

تاء ۰۰ } [ا] حقارت ایتمک ،
 تاء ۰۰ } خوارلامق .

تاء ۰۰ } [ا] برکیسه بی یوزینه
 تاء ۰۰ } قارشی عیبلامق ، وفات
 ایلمش بر آدمک محاسن اوصافی یاد
 ایدرک مدح و ثنا ایتمک . عربیده بولفظ
 انسانک حال حیات و ممانتده تناقض
 و تضاد صورتیله استه مال اولنوردیکدر .

تاء ۰۰ } [ا] حزن و انفعال طرزنده
 تاء ۰۰ } حسلمک ، محزونیتله ایچلمک ،
 بو صورتله طریقلانتق ، تاسه لانتق

تاء ۰۰ } [ا] توحش کبی وحشتلنک ،
 تاء ۰۰ } اورکوب چککنمک § ارگن
 طورمق ، تاهل ایتمک .

تاء ۰۰ } [ا] تکبر کبی کبرلنک
 تاء ۰۰ } § علو جناب کوسترمک ،
 برشیدن طالیجنابانه بر صورتده اعراض
 ایتمک .

تاء ۰۰ } [ا] ایزه اویمق ، برینک
 تاء ۰۰ } کیتدیکی جهته کیتمک .

تاء ۰۰ } [ا] باقی ، دائم ، مؤبد
 تاء ۰۰ } قیلق ، قیلنق § ابدیلشد .
 یرمک .

تاء ۰۰ } [ا] برکیسه بی بابا ایدتمک ،
 تاء ۰۰ } بابا عد ایتمک .

تالیه [] . § عساكر ردیفه نك ايكنجی
 قسمی . افراد ردیفه ایکی قسمدن
 هر کبدر . برنجی قسمه [صنف مقدم] ،
 ايكنجی قسمه [صنف تالی] اطلاق
 اولنور . § تلاوت ايديجی ، او قویجی .
 صوك معناده آرزو لانیلیر .

تأم { [ع] بتون ، اكسيكسز ،
 نقصان اوله یان : وقوف }
 تأم ، اطلاع تأم ، معلومات تأمه ،
 تحقیقات تأمه . (تأم الشهور) = عقلی
 یرنده ، (تأم الوزن) = طارطیسی
 نقصانسز . (تأم الاعضا) = هر عضو
 بتون ديمكدر .

« سوز تمام اولدی خلوص تام ایله كل ای تنظيم »
 « ال آجوب باشله نیازه وقتیدر شمندرکری »
 (تنظيم)

تاؤ - طاؤ { [محرف] اصلی
 فارسی (تاؤ) در .
 بولفظك معانی کثیره سندن [قیزمق ،
 قیزدیرمق ، بوكك] معناسنده اولان
 (تاؤیدن) مصدرینك اسم فاعل
 وحاصل مصدر اولدییقی تقدیرده کی
 معناسنه کوره استعمال اولندیقی والیوم
 لسانمزده نصاب ، چاغ ، تیمار ، بسی
 معناسنده قولانیلیدیقی معلومدر : [تیمور
 تاونده ایش چاغنده كرك - مثل]
 (تاؤخانه) = فقرا وغربایه مخصوص
 تیمارمحلی . « تاؤخانه » کی آلت واوست
 = قارمه قاریشیق . (تاؤخانه) =

« می کی فی کی هی می کی شیلر تاکی »
 « هی کیدی صنعت تکرار مکرر دیدیکك »
 (صفا)

تال { [ف] کوموش و باقیردن
 معمول اینجه تپسی § پرنجیدن }
 یابلس زیل ، چارپاره ديمكدر .

تالاج { [ف] صدا ، سس ،
 چاغر شمه § مشعله }
 معناسنده در .

تالار { [ف] بیوك اوطة ،
 دیوانخانه ، سالون .

تالار { (روجه دن) تلاطم ، تموج
 کی طالع لائمه . [تالار -

لائمق] = طالع لائوب قاریشقی
 ديمكدر که اکثریا ایك ، ابریشم کی
 شیلرک طولاشوب قاریشمه سنده استعمال
 اولنور .

تالان { [ف] یاغما ، چاپول .
 [تالیدن] = یاغمالیق }
 [تالانگَر] = یاغماجی ، چاپولجی .

تالانه { [ف] تویسز رنگلی شفتالو ،
 اریکه مشابه شفتالو .

تالید { [ع] انسانك خانه سنده بولنان
 کوله ، جاربه ، دواب ، مواشی }
 کی اموال قدیمه ديمكدر . (طارف
 وطریف) = مقابلیدر . [تلد ، تلاد ،
 تلید ، اتلاد ، متلید] ده عین معنایه
 لغتدر .

تالی { [ع] آردی صره کیدیجی ،
 کیدن : [بند تالی ، مقاله

[تاسه لو] = مکدر، غملي. [تاسه سز]
 = قید سز ، قایقوسز ، یورکی بول آدم .
 [تاسه چکمک] = غملمق ، مضطرب ،
 متأسف اولمق . [تاسه سنی چکمک] =
 باشقه سنک درد و غمیله بی قرار اولمق .
 [تاسه لایمق] = محزون ، مکدر
 اولمق ، آجینمق .

تاش } [ف] ادات شرکت . فارسیده
 اویچ معناده قولانیلیر .
 لسانمزده سلیقه ترکیه اوزره (تا) (داله)
 تبدیل اولنهرق یالکیز ادات شرکت
 طرزنده استعمال ایدیلیر : [دینداش ،
 و طنداش ، آدداش] کبی اوچنجی
 مثالده دال حرفی تکرر ایتدیکندن
 بونک بری حذف اولونوب « آدداش »
 طرزنده استعمال شایمدر .

تافسه } [ف] بولکش اییکدن ،
 ابریشمدن انجه طوقوش
 ظریف برنوع قماش . (جانفس) و امثالی
 اقمشه حریریه دیمکدر . لسانمزده معانی
 سائره سی مستعمل دکلدرد .

تاک } [ف] اوزوم چویوغی ،
 باغ کوتوکی ، آصمه .
 [تاکنده] = اوزوم چکردکی .
 « جان ویرر رایحه تربت پاکک ای تاک »
 (فضولی)

« تقاطر ایله مدبجه سرشک دیده تاک »
 (نابی)

تاککی } [ف] نه وقته قدر معنانه
 [تابکی] لفظنک مخففیدر .

مصدرندن حاصل مصدر و صفت
 اولهرق ده استعمال اولونور . اولتقدیرده
 معلوم الجنس آوکویکنه وآنه یالکیز
 « تازی » دینیلرکه زیاده قوشان ،
 پک سکرتم معناسی افاده ایدر .

[تازی کارد] = برنوع عرب بجاغنه
 اطلاق اولنور . [تازیان] = جمع

اولهرق عربان ، عربلر دیمکدر :
 « اسب تازی اکر ضعیف بود »
 « همچنان از طویله خر به »
 (شیخ سعدی)

تازیانه } [ف] قریاج ، قامچی .
 کتابت قدیمه ده (تازیانه
 تشویق ، تازیانه ترغیب) = تمبیرلری
 برنوع مکافاة معناستده قولانلش ایسه ده
 پک خاییده اولدیغندن لسان جدی یه
 آلفه شایان دکلدرد . (تازانه) = عین
 معنایه لغتدر . فارسی ده هر ایکسی
 استعمال اولنور . لکن طنبور ، لاوطه
 و امثالی الات موسیقیه مضرابی معناسی
 افاده ایتمز . آنک طوغریسی (تارزنه) دره .

تاسع } [ع] طوقوزنجی دیمکدر :
 [جزء تاسع ، جلد تاسع ،
 فصل تاسع ، رساله تاسعه ، مقاله
 تاسعه]

تاسعاً } [ع] طوقوزنجی مرتبه ده ،
 [طوقوزنجی اولهرق دیمکدر :
 [سادساً ، سابعاً ، ثامناً ، تاسعاً]

تاسه } [ف] غم ، غصه ، کدر ،
 ایچ صیقندیسسی ، قایقو :

کوزل ، کورپه بر قیز . (تر و تازه میوه) = هنوز اغاچندن قویارلمش ، صولو ، دوامانی اوستنده میوه دیمکدر . بوضورتله بمضاده (پک یگی) معناسنده قولانیلیز : [آل سکا بر تر و تازه حوادث ، بوروایت تر و تازه] § بیات اولمیان ، بیاتک ضدی اولان : [تازه پینیر ، تازه اتمک ، تازه یومورطه] . « کل کبی عهدی تازه غزالل ایدرمی طرح » « اول عنذلیب کلشن عرفان نه دمده در »

(روحی)

« وادی عشقه دوشوب تازه جوان سودی مکر »
 « بوکدی قدین نسه کیم پیر معمر خاتم »
 (باقی)

« نوله فیض بهاری ایسته مزسه شمعی استعداد »
 « یاننده سنک خارا ایله نخل تازه یکساندر »

(ریاضی)

« اینجمنه جورینه دها اول ماه تازه در »
 « بیلمز نوازش دلی بالله تازه در »
 « بیگانه لرله جنبشن اول نخل نورسک »
 « آهه حواله ایلر ایدم آه تازه در »

(آگاه)

« تازه کل کبی مطرا ایدی هپ »
 « بدن پاکی مصفا ایدی هپ »
 « خاقانی »

تازی { [ف] عربی دیمکدر :
 مثلا [اسب تازی]

دینیلیرکه صوی آت ، جنس عرب آتی معناسنی افاده ایدر . (زبان تازی) = عرب لسانی دیمکدر . قوشیچی ، سکر دیچی معناسنه اولان [تازیدن] =

اولونور . « تاز » فارسیده معانی سائرینی دخی افاده ایدر . مثلاً ادبیات فارسیده کوریلن (ناز تاز) تعبیری بز قولانعه یز . چونکه بولفظک اومعناسنی ادبیات عثمانیه ده معتبر و مستعمل دکدر : [تَک و تاز]

تازگی { [ف] تازه لک ، کورپه لک ، طراوت ، یگیلک .

تازنده { [ف] قوشیچی معناسنه اولان « تازیدن » مصدرندن

اسم فاعلدر . قوشیچی ، سکر دیچی معناسنی افاده ایدر . آز قولانیلیز : [اسب تازنده ، غزال تازنده]

تازه { [ف] یگی ، نوظهور .
 « کهنه » نک ضدی :

(طرز تازه ، فکر تازه ، ادای تازه ، ناز تازه ، اسلوب تازه) § کنج ، کورپه ، صولو ، یاش معناسنی افاده ایدر . بومعناده (خشک) مقابیلدر . یعنی قورو دکل دیمکدر . مثلاً « تازه جوان » تمبیرله هنوز بییق وصاقالی ظهور ایتمه مش کنج اراده اولونور . « تازه فصولیه ، تازه اوزوم ، تازه بامیه » تمبیرلندن دخی قورو اولمدقلری اکلاشیلور - بعضاً بومعناده طراوت ورطوبتی مبالغه ایله افاده ایچون « یاش ، صولو ، لطیف » معناسنی افاده ایدن [تر] لفظی ایله براسکده ایراد و استعمال اولونور . مثلاً (تر و تازه بردختر) = غایته لطیف ،

تعبیری استعمال اولونور: (زلف تارمار ، کاکل تارمار)

« دیده مخمور و کربیان چاک و کاکل تارمار »
« حیرت افزا در قیامک جامه خوابگدن سنک »
(ندیم)

تارّه } [ع] کره ، دفعه معناسنه
بر ادب عربی در که جمعی
تارّه } (تارات) در . نادراً
(تاره بعداخری) = طرزنده

استعمال اولونور و قاچ کره ، چوق دفعه معناسنی افاده ایدر .

تاریخ : [ع] دنیاده بزدن اول بشرک احوال عمومیه سندن و ظهور ایدن وقایع مختلفه دن بحث ایدن بر فندر . « تاریخ » فن اولقی اعتباریله بوصورتله تعریف اواندیغی کی (هر شیئک احوال سابقه سندن و بالتدریج پیدا ایتدیکی تکملات و ترقیات و یاخود تدنیاتندن باحدر) طرزنده ده تعریف ایدیله بیلیر : [تاریخ عمومی ، تاریخ طب ، تاریخ عثمانی ، تاریخ طبیعی] هر بر شیئک زمان وقوعندن اعتباراً طویلان کون ، آی ، ییل حسابی : [تاریخ هجرت ، تاریخ میلاد ، تاریخ جلالی ، تاریخ رومی] § اوراق و محررات و مکاتیب اوزرینه وضع اولونان وزمان معینی بیلدیرن اشارت : مثلاً [۱۶ کانون ثانی سنه ۳۱۳ تاریخی کرمنامه والاری] § ایجد حسابیله بر زمان معینی اراشه ایدن منظوم و منشور عباره و یاخود

اوصورتله سویله نلش بر مصراع و یایقی حاوی منظومه به اطلاق اولونور :

[چشمه تاریخی ، ولادت تاریخی ، وزارت تاریخی] « تاریخ » ک جمعی اولان [تواریخ] لفظی معانی مسروده نك جمله سنده استعمال اولونور .

« هر عالمک سنین و تواریخی مختلف »
« هر بر زمینده باشقه حساب اوزره در زمان »
(لا)

« نظم قدما و فن تاریخ »
« کل نخل فصاحته بن و بیخ »
(مقدمه)

« ایکیدر تاریخ تامم و ارایسه مثلی صلا »
« قیلدی عزم ارباب دین آلدی عریشی اولا »
(سروری)

« تاریخ تماشاگه ارباب نظر در »
« هر صفحه سی آینه اطوار بشر در »
(معلم ناجی)

تاریک } [ف] قارا گلق : [شب
تاریک] ، [تاریک] ، [تاریک
بخت] = قارا گلق بختلی . [تاریکی] =
ظلمت ، قارا گلق اولش : [تاریکی
شب]

« بر شب تاریکدر کویا سواد کاشات »
« تاب نور کوکب اقبالی بختک ماهتاب »
(نفی)

تار : } [ف] قوشمه ، قوشش
معناسنه در . لسانمزدده
سکرتمه ، سکرتمش معناسنه اولان
[تئک] لفظی ایله برلکده استعمال

دینلیدیکی کبی (شب تار) ده دینلیر .
 (بخت تاریک) ایله (بخت تار) ده بویله در .
 § (۲) تل معناسنه کلیر . ابریشم ،
 ساز تلنه اطلاق اولوندیقی مثلاو صاج
 تلنه ده دینلیر . مثلا [تار زلف ، تار
 کاکل ، تار کیسو] دینلیدیکی کبی [تار
 عود ، تار کازان] ده اطلاق اولونور .
 (تار عنکبوت) = اورومجکک آغی
 دیمکدر : [کیسوی زرتار] = آکتون
 تلی صاج . (تار تار) = پاره پاره
 ، تل تل دیمکدر . § (۳) آرش
 دیمکدر . آرخاجک مقابلی . بو معناده
 اکثریا آرخاج معناسنه اولان (بود)
 ایله بر لیکده استعمال اولونور : (تار و بود)
 « آگد قجه بوی خلقکی درد گله لاله وش »
 « اولسون درون نایفه مشک تار تار »
 (باقی)
 « کیدلن سوزن ، مژگان و تار کا کلک الدن »
 « رفوی طایف چاک کریبانه دشمندر »
 (نابی)
 « تیرمژگانی سیاه ایدی انک »
 « تار کیسوسی کبی حوزانک »
 (خاقانی)
 تاراج . [ف] یاغما ، چاپول ،
 = یاغماچی ، یاغما ایدیچی . (تار اچگرده)
 = یاغمالانمش ، یاغما ایداش دیمکدر .
 [تارات] ده بومعنا به لغتدر .

تارک { [ف] تپه ، باش تپه سی .
 (تار) علی الاطلاق تپه
 دیمکدر . آخرینه ادات تصغیر علاوه سیله
 (تارک) دینلمشدر که تپه چک دیمکدر .
 بوحالده دخی هر شیئک اوجی و خصوصاً
 انسان تپه سی اراده ایداش اولور .
 مثلا (تارک سنان) ، (تیغ تارک شگاف)
 تارک { [ع] ترک ایدیچی ،
 ابراقچی ، واز کچیچی دیمکدر :
 (تارک دنیا) = امور معاشدن فراغت
 و اختیار کوشه عزت ایدن دیمکدر که
 مجوسیلرله خرسیتیانلرک بر صنف پاپاسلرینه
 اطلاق اولونور . اصطلاح صوفیانه ده
 ترک ماسوا مقصوددر . خرسیتیانلرک
 نسواندن مرکب اولان و عمر لرینی کلیسانک
 عباداته و اعمال خیره سته وقف ایدن بر
 صنف راهبه لرینه ده (تارکه دنیا)
 اطلاق ایدلیدیکی کورلمشدر [تارک صلا]
 = نمازی ترک ایدن ، نماز قیلما یان .
 « تارک این و آن دهر اوله لم »
 (معلم ناجی)
 تارماز { [ف] طاغنیق ، پریشان ،
 قاریشیق معناسنه در .
 مادیانده استعمال اولونور . (تار)
 ذاتاً پاره پاره ، ریزه ریزه معناسنی افاده
 ایدر . (مار) اتباع قیبلندندر . چفتایچه ده
 (آلا قاق) = بومعنائی افاده ایدر .
 ایوم لسانمزده طارمه طاغین ، قارمه
 قاریش معناسنده (آلاق بولاق)

تاجر } [ع] آلم صاتم ایله مشغول
 دیمکدر. قانوناً تجارتی صنعت و مشغولیت
 دائمه اتخاذا ایدوب سندلی، سندسز عقد
 مقاوله به مقتدر و سر بست بولونان شخصه
 (تاجر) اطلاق اولونور. جمعی
 (تجار) در :

تاجمیک } [اسم مشترک] یوقاروده
 عرض ایدلدیکی وجه ایله
 تازیك، تازیك كبی. ترك حكومت
 قدیمه سنده صنف عوامه اطلاق اولو.
 نوردی. اوائل اسلامده اعجامدن
 اهتدا صورتیله عربیه قاریشان افاده
 بو اسم تخصیص ایدلدی که بیانچی معناسنی
 افاده ایدردی. مؤخرأ اعجام ایچنده
 یتیشن اولاد عربیه اطلاق ایدلدی.
 ارمینلر کندیلرینه (هاییک)
 و همجنس لرندن غیریه (تاجیک)
 دیرلر.

تاخت } [ف] یاغما، چاپول،
 صویفون. (تاخته) =
 یاغما، غارت ایدلمش دیمکدر.

تاز } [ف] فارسیده معانی متعدده بی
 افاده ایدرسده ترکجه ده
 یالکز اوج معناده قوللانیلیر. (۱)
 «تاریک» لفظندن سرخم اوله رق
 مظلم، قارا گلی، قارارمش معناسنده
 استعمال اولونور. (تاران) ده بو
 معنایه لغتدر: [شب تاریک]

تاج } [ع] ایکلیل، افسر؛ مطلقاً
 باشه مخصوص عامه لی کسوه
 دیمکدر. اصطلاحده سلاطین قدیمه ایله
 ایوم اوروپا حکمداراننک باشلرینه
 کیدکاری مرصع و سرغوجلی کسوه یه
 اطلاق اولونور. § بعض مشایخ
 و درویشاننک کذلک باشلرینه کیدکاری
 اشکال مختلفه ده کی کلاهلرده (تاج)
 دینیلیر. جمعی (تیجان) در. (تاج
 لیمک) = رسم تنوج، حکمداراننک
 بعدالجلوس مراسم مظننه ایله اکتسای
 تاج ایتمه لیدر. (تاج سر) = باش
 تاجی. [تاج بخش] = حکمدارنصب
 ایدن، تاج ویرن دیمکدر.

«خاک اول که خدا مرتبه گئی ایله به عالی»
 «تاج سر عالمدر او کیم خاک قدمدر»
 «کمتر احسانی سعادت تاجی»
 «تاجداران جهان محتاجی»
 (توحیدباری - خاقانی)

تاجدار } [ف] تاج طوتن، تاج
 صاحبی، حکمدار.
 [تاجدارانه] = تاج صاحبی اولانه،
 حکمداره یا قیشه جق صورته ده.
 [تاجداری] = حکمدارانق، حکمداره
 منسوب دیمکدر. (تاجوز) دخی
 پادشاه، حکمدار معنسته لغتدر:
 «شهریار شهریاران جهان»
 «تاجدار تاجداران زمان»
 (مرصع قصیده)

قیزار تیرلر . معناسی قیزدیره جیق
دیمکدر . [تابه زر] = کونشدن
کنایه در .

تات } [ارمیجه دن] سفیل ،
ذلیل ، بیانجی معناسنه در .
تاجیک } وقتيله ترك اداره سنه
کیرمش اولان ایالتلرک
کردو عجم کبی جنسی باشقه اولان نفوسی .
قوم عربک آسیای وسطی بی
استیلاری هنگامندن صوکره اهل
اسلامک آرسنه کیرن زمره اعجامه
(تاجیک) اطلاق بوندن نشئت ایتشدرکه
بیانجی ، سفیل دیمکدر . بولفظک
معربی (تازی) در . اوائل اسلامده
زمره اعجامدن اهتدا ایله مسلمانلر
آرسنه داخل اولانلره (تاجیک)
دیندیکی کبی مؤخرأ ظهور ایدن اتراک
دولتنده حکومته قاریشه میان عوام
ناسه ویرلمش براسمدر . ایوم ارمینلر
کندیلرندن غیرنی ناسه (تاجیک) دیرلر .

تاتار } [اسم مشترک] طائفه مغولدن
تاتار } برکوچوک عشیرت ایکن
زمام حکومتی اللرینه کچکیروب زیر
اداره لرنده بووانان سائر طوائف
اتراکک جمله سنه (تاتار) عنوان
عمومیسنی قبول ایتدیرمشلدر . ایوم
(تاتار) عشیرتی قالماش کبی در .
یالکوز (اوزبگلر) تاتارلردن برشعبه در .
(تاتار عشیرتی) = ایچ ایلده ارمناک

قضاسنه تابع براویماقدر . (تانارجق) =
مؤذیاتدن براوفاق سینکدرکه صوقدیغی
یری یاقار ، قاشیندیرر . (تاتار
قالباغی) = شوباره ، قویورجیق تویلو
برنوع سرپوش ، باشلق . (تاتاری) =
(تاتارستان) = آسیاده مانچور
ومغول و چویغار ولایتلرینی حاوی بر
خطه جسمیه درکه ایوم روسیه دولت
فخیمه سنک زیر اداره سننده در . (مشک
تاتاری) = طائفه تاتارک ساکن اولدقلری
مملکتده حاصل اولان اک اعلی مسک .
(نافه تاتار) دخی دیرلر . § (تاتار)
= سوردهک ، اولاق ، برید ، ساعی ،
پوسته جی . (تاتار آغاسی) = پوسته
چانظه لرینی کوتوروب ، کتیرمکه مأمور
اولان طائفه نیک آصری ، بیوکی :

« کتورک اکل ایدهلم ما حضری »
« پخته اولمازسه ده اولسون تاتری »
(نابی)
« لشکر ابرچن ملکنده آقن صادی »
« طورمه یاغماده ینه نتهکه باغی تاتار »
(باقی)
« بولطف ایله کیم قیلدی چمن صحنی چینی »
« طعن ایتسه نوله نافه تاتاره بنفشه »
(نجافی)
« همان خطاب ایدوب ای آفتاب نازدیدم »
« که ای فدا اوسیه زلفه نافه تاتار »
(ندیم)
« ای نسیمی درکوک عطردماغ هر دیار »
« خاک کوپک نغخه ریز نافه مشک تار »
(نظم)

تَابِعِيَّتْ } [ع] تابعلك ، برينه
 او يعقلق § بر دولتك
 تبعه سندن بولونمقلق : (تحت تابعيت
 عثمانيه ده بولونان اقوام مختلفه ناك سلامت
 وسعادتحالنه دليل قوي اوله رق ...) ،
 (تابعيت نظامه سي) = اصول
 وشرايط معينه تابعيتي متضمن قانون .
 (تابعيت قامي) = ممالك عثمانيه ده
 ممكن نفوسدن تابعيت اجنبيه ده بولونديني
 ادعا قلنسان افراد حقنده نظامنامه
 مخصوص احكامنه توفيقاً اجراي تدقيقات
 واكل معاملاتنه مأمور اولان هيئت
 رسميه .

تَابِعِيْن } [ع] « تابع » ك جمعيدر .
 لسان شريعتده نبي محترم
 صلى الله عليه وسلم افنديم حضرتلرينك
 اصحاب كرامتك مجالس مقدسه هدايت
 آموزلرينه داخل اولوب احاديث
 شريفه نقل وروايت ايدن ذوات محترم
 مهيه اطلاق اولونور : (اويس القراني)
 كبار تابعيندن ايدى . [تبع تابعين] =
 كذلك اصطلاح شريعتده تابعينك
 زمانلرني ادراك ايدوب آنلردن نقل
 وروايت احوال واقوال ايدن اشخاص
 معتبره ديمكدر .

تَابِل } [ع] تالذذ ايچون طعامه
 قونيلن نانه (ناعم) ، بور ،
 دارچين ، قونقيل كبي شيلر ديمكدر .
 بونلره (اَبْرَاز) ده ديرلر . جمعي
 (تَوَابِل) در .

تَابِنَاك } [ف] ضيالى ، پارلاق ،
 ايشيقلق : [روى تابناك ،
 رخ تابناك ، وجه تابناك] .

تَابِنْدَه } [ف] كذلك ضيادار ،
 پارلاق ديمكدر :
 « عاشق اولدم عارض تابنده كه »
 « رحم ايدوب بر بوسه ويركل بنده كه »
 « ظلمته اصحاب عمى بنده در »
 « نور ايسه بينالره تابنده در »
 (معلم ناجي)

« ذره سي مهر جلي شمشعه اوج ابد »
 « قطره سي جوهر تابنده درياي زل »
 (كاظم پاشا)

تَابُوْت } [ع] ميترك ، اولورك
 قبرستانه نقللر ايچون
 قوللانيلان اوستى قاباقلى معروف اوزون
 صندوق . (تابوت) اكثرثيا تحتهدن
 وبعضاً الواح معدنيه دن دخي اعمال
 اولنور :

« سايه سن درویش بی برک و نوادن دور ایدن »
 « صافلاسون آرایش تابوته نخل قامتین »
 « منطقی »

« عاشق افنای وجود ایله مه دن قصدی بودر »
 « ایسته من کیسه یه بار اولدیغنی تابوتک »
 (نابی)

« فیه ناچار مکر یوکلده لر تابوتک »
 (نفی)

تَابَه } [ف] مطبخ آلاتندن ترکیبه ده
 (تاوه) دینیلن آلتدرکه
 آشچیسلر ایچنده ات و بالاق وسسائر

صوغ و قلنی کبی صیاق محل دیمکدر .
اکثریا عمارتکاهلرده غربانک ، فقرانک
طعام و آرام ایندکبری محلله اطلاق
اولونور . ترکیه مشهوری (تاوخانه)
درکه باشقه معناریده افاده ایدر .
(تاوخانه) یه ده باقکوز . فارسیده
ضیادار یازلق اوطه ، کوشک معناسنده
دخی قوللانلییر .

تأبدار } [ف] ضیالی ، پارلاق ،
پارلتیلی : (دیدار تأبدار ،
رخسار تأبدار ، وجه تأبدار) موقع
استعمالنه کوره شعله ، ضیا معناسی ده
اراده اولونور . § بوکلی ، قیوریمی معناسی
افاده ایدر : (زلف تأبدار ، کاکل
تأبدار) [تأبداری] = هرایی معناسنه
کوره تأبدارلق .

« بیک شمس تأبدار وهزاران مه منیر »
« یوزبیک ثواب ونیجه سیاره عیان »
(لا)

تأبدیه } [ف] لفظ مرکبدر .
ایکی معنای افاده ایدر .
برنجیدی ضیا ویرجی دیمکدر : [تأبدیه
قلوب فقرا اولان مهر نوار شفقت
همایون] § ایکنجیبی ایلیک بوکیچی
دیمکدر . بومعنا اعتباریه ایلیک بوجکنه
اطلاق اولونور .

تأبستان } [ف] یاز موسمی :
(فصل تا بستان)
« تاب » حرارت و « ستان » اسم زمان
اولوب بالترکیب [تا بستان] حرارت

زمانی دیمکدر . (تا بستان) =
یازه منسوب ، یازلق .

تأبش } [ف] « تأبیدن » افظندن
حاصل مصدردر . پارلایش ،
پارلدایش ، ایشلدایش دیمکدر :
(تأبش جمال ، تأبش رخسار)

[اوطه نك مهمیت مناظريله باغچه نك
تأبش مشمی آراسنده ، ایشته شوراجقده ،
پنجره نك شوکنار آسوده سنده
اوقومق — مائی وسیاه — خالد ضیا]

تأبوع } [ه] برینک حکم وامری
آلتنده بولونان ، برینک
حکم ومسککنه اویجی ، تحت نفوذ
واطاعتنده بولونجی ؛ برینک اثرینه ،
یولنه کیدجی دیمکدر : [امت محمدیه
شریعت مطهره یه تابعدر ، اکثر احاطم
علمانخوده امام سیدویه تابع اولمشدر ،
بلغارستان امارتی سلطنت سینه یه تابعدر] ،
[دکان تا بعی] دکان چراغی دیمکدر .
جمعی (توابع) در :

« صحاب آماوردرلر یرده جامدکوردیکک طاغیر »
« بتون ذوات برقانون استمراره تابعدر »
(لا)

« هرشمس ایدر توابع مخصوصه سیله سیر »
« هر تابعه توابع اخری ایدر قران »
(لا)

« سربینه تابع ایدردی جسدی »
« بونی ترک ایتمشدی ابدی »
(خاقانی)

« ساق ویر اول پیاله الماسه فروتاب »
 « الماس ایچنده موج اوره اما که لعل ناب »
 (شیخ غالب)

« تاب خورشید ستم سوزان ایدردی طالمی »
 « کر سخاب عدل و دادک اولمه سهیدی سایبان »
 (نفعی)

§ (٤) حرارت و ضیا و یریحی
 معناسنده ، وصف ترکیبی طرزنده
 استعمال اوونور : (خورشید
 جهانتاب ، مهر طالتاب کبی .

§ (٥) رنج و اضطراب معناسنده در :
 (تب و تاب) .

§ (تاپیدن) مصدرندن اسم فاعل
 مرخم اولور ، ترکیب ایله قیو یریحی ،
 بوکیچی معناسنده قوللائیلیر : (رسنتاب ،
 موتاب) کبی . فارسیده اشبو معنالردن
 ماعدا غضب ، اوفکه و قیزغین تیمور
 و درد و محنت معنالی ری ده افاده ایدر .

« جرعه که یرمزدی جان هر عاشق افسرده دل »
 « اولماسه ک تاب افکن هر خاطر بی تاب و تنک »
 (نفعی)

تابان : { [ف] ضیادار ، بارلاق :
 (ماه تابان ، نجم تابان ،
 وجه تابان)

« آی و کوندر دور حسنکده جمالك حاجزی »
 « کوییا آنآک مه تاباندر آنآک آفتاب »
 (فضولی)

« نجم امیدمی یارب تابان ایله »
 تابانانه : { [ف] جامکان (جامه کن) ،
 چچیک صوباسی ، حمام

« صرف ایله یوب آکا جمله نابی »
 « پک شیوه لی یازمش اول کتانی »
 (مقدمه)

« اول صفدر یکانه که تاب مهتابی »
 « چوشن کداز تممتن و قه مان اولور »
 (نفعی)

« نجم شعر انور رأیکدن آور فیض فروغ »
 « برج جوزاقرب بختندن بولور تاب و توان »
 (حقی)

« تاب دیدار خدا ایله رسول »
 « برهلال اولدیغنه دال ایدی اول »
 (خاقانی)

« اول که تاب آورتمکین احاطه اوله ماز »
 (منیف قدیم)

§ (٢) قیوریم ، بوکلم ، بوروشیق :
 (تاب کیسو ، تاب زلف) .
 « باغلائوب زلف هزاران تابنه »
 « عبرت اولدم آه عشق اربابنه »
 (معلم ناجی)

§ (٣) حرارت ، ضیا :
 صیحاقلق ، بارلاق : [تاب می ، تاب
 خورشید ، تاب سموم]

« تاب رخک اولد قجه فزون شعله میدان »
 « برلمه سی دنیایی یاقار برق بلاسک »
 (نائلی قدیم)

« کاکلک رخ بر تابگی کوستر جانا »
 « بیله لم بزده جهانده کیجه من کوندمن »
 (منیف)

« تاب غمدن شعله سوزان اولور آغز مده دل »
 « اولسه مدحکله کر سوسن کبی رطب اللسان »
 (نفعی)

ایندیکنه اظهار ندامتله توبه کار اولان .
 (اولق) ماده سیله قوللانیلیر : « تائب
 و مستغفر اولدی »

« هله بن تائب اولدم هجو ایله هم انتقام ایتمدم »
 « اکروسی اوخر لیکده قالور سهینه ارزانی »
 (نفی)

تائب { [ف] معانی متعمده بی افاده
 تائب { ایدر . (۱) طاقت ، توان ،
 انسانک معناً و ماده طایانیسی : [تائب آور]
 = طاقت کتیریحیی ، طایانیجی ، اقتدارلی .

[تائب آور مقاومت] = فارشی طور مغه
 مقتدر . اشبو لفظک ابتدا سنه ادات نفی
 اولان (بی) کتیریلرک ترکیب ایله ده

استعمال اولونور : (بی تائب) = طاقتسز ،
 درمانسز ، طایانیقسز . (بی تایی) =
 طاقتسزک ، زبونلک ، طایانیقسزلق ،
 درمانسزلق . [بی تابانه] = درمانسز

اولانله یاقیشه جق طرزده ، طایتسزجه سنه :
 [مسرد بی تاب ، مریض بی تاب ، حال
 بی تایی ، اطوار بی تابانه] (تائباً) =
 قوتی تجربه آلتی .

« قالمدی صبر ایله مکه دلدده تائب »
 (معلم ناجی)

« اول روز حشری سیر ایدن اولمازجه انده کیم »
 « دیدار کوردی هر کسی بی تاب انظار »
 (نوعی)

« عرصه مدح و ثناک حدی یوق بایانی یوق »
 « بیک اندیشه عجیبی اولسه بی تاب و توان »
 (نفی)

« کوستر هر نکهمده بکا بر نقش دکر »
 « کدر مدین الم و حزن ایله شب تاب سحر »
 (و اصف)

« اول کیجه واقعه ده کوردی رسول »
 « تاسرا پرده سنه ایتمدی نزول »
 (خاقانی)

« تابیکی زمزمه پیرای تغزل کاظم »
 « ایله او صافنه اول شاه انامک آهنگ »
 (کاظم باشا)

« حکمی کردونده مرام ایتمه یدی سمع برقرار »
 « ایلمزدی تابد برجیسه کیوان اقتران »
 (حق)

« منصور ایله هر برده خدا رایت بختن »
 « تا خسرو سیاره فلکده سفر ایلر »
 (نفی)

« ناکهان جوشه کلوب لجه عون ازلی »
 « ایلمدی بنده لرین تابکاو غرقه کام »
 (نابی)

« مهتابه اولوردی سایه کستر »
 « تا اولمیه نوری بار دلبر »
 (غالب)

« فضل حق و همت چند رجال الله ایله »
 « اهل کفری سرتسر قهر ایله مکدر نیتیم »
 (حضرت فاتح)

تائب { [ف] قات ، بوکلم . یالکنز
 تائب { قوللانیلماز . مطلقاً ترکیب ایله

استعمال اولونور : (یکنتا) = برقات ،
 برنجی ، اشی یوق . (دوتا) = ایکی
 قات ، ایکی بوکلم : (قد دوتا) = ایکی
 بوکلم اولمش بوی ، بلی بوکلم ، اختیار .

تائب { [ع] توبه ایدیحی ، توبه
 تائب { ایدن ، ارتکاب نواهی

PL
189
M44
1897
V. 2-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ ت ﴾

ت { [حرف] الفبای عربیہ
 او پنجی و الفبای عثمانیہ دردی
 حرف در کہ ابجد حسابندہ [۴۰۰] عددینہ
 معادل اشارت رقمہ در . و بو حرفک
 اسمنه « تاء » دینیر : [مصدر تانی ،
 قصیدہ تائیہ ، کسر تا ایله]

ت { [ع] ادات قسم . لفظہ جلالہ
 التصانفا استعمال اولونور : (تالله)

تا { [ف] ادات انہادر . لسانزدہ کی
 « دَک » و « دَکین » و « دَکَر »

اداتلری کیدرنہ . بعضاً الفسز اوله رقده
 استعمال اولونور . مثلاً [سرتسر] کبی .

: [تَابْصَاح] = صباحه دک . [تَابْغُرُوب]
 = کونش کورنمز اولونجه یه د کین .

[تَابْکَو] = انسانک بوغازینه قدر .

[تَابْسَحَر] = سحر وقتنه دک . [تَابْجَحْشَر]

= یوم قیامتہ د کین . [تَابْکِي] = نه

وقتہ قدر کبی برمعنایی افاده ایدر . (تا)

ادات انہادر . (کئی) قچن دیمکدر .
 بو تعبیر ایوم متروکدر . بو مثللو تعبیر ایدن

بعضاً (؛) ادات الصاقنک حذف و طی
 ایدلمه سی شیوهٔ لسانه و ذوق سلمیه عائد
 بر کیفیتدر . مثلاً [سَرْتَابِيَا] ایله
 (سَرْتَابَا) و [تَابَابَد] ایله (تَابَد)
 تمیز لرندہ معنایه اصلاً فرق یوقدر .

لکن شیوهٔ لسانه کوره برینک یرندہ
 دیکری قولالایله ماز . بعضاً اشبوادات
 تا کید ایچون قولالایلیر : مثلاً (تا

بوغازک خارجنه قدر تعقیب ایدہ جکدر)
 کبی § ادات توقیت اولور و بوضورتله
 بالخاصه نظمه استعمال اولونور و بعضاً

(که) علاوه قیلنور . مع مافیہ بوضورت
 استعمال ایله برنجی معنی آره سندہ فرق یوق

کیدر : § ادات تعلیل اوله رق استعمال
 قیلندیقی تقدیرده بعضاًینه (که) علاوه

ایدیلیر :

« سنسک اول خورشید اوج آرای شوکت کیم سنک »
 « طودی دهری نور عدلک قیروان تا قیروان »

(حقی)

« تا که کورینوب حریم اقصی »

« عبدیتک اولدی سری پیدا »

(حسن و عشق — غالب)

قاموس ستمانی

ترجمہ قول لائیلان عربی، فارسی، ہندی کافہ لغاتی حاویدر

قسم ثالث

محرری

محمد صلاحی

صاحب و ناشری :

احمد مظفر الدین

معارف نظارت جلیہ سنک ۵۹ نومبر و فی ۱ نیسان سنہ ۳۱۲
تاریخو رخصتیلہ طبع اولونمشر

مہر سز اولانر ساخته در

استانبول

(محمود بك) مطبعہ بی — باب عالی جوارنده ابوالسعود جادہ سنندہ

نومبر ۷۲

۱۳۱۳



1315

Vols 3-4

8-71

PL Mehmed Salahi Bey
189 Kamus-i 'Osmani
M44
1897
v.2-4

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY



UTL AT DOWNSVIEW



D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 29 07 13 011 0